

1111583

PRESA NOASTRA

NR. 1 (224) 1975

DIN SUMAR:

Cu documentele Congresului pe masa de lucru

- CONGRESUL AL XI-LEA AL P.C.R. ÎN CONȘTIINȚA ȘI ACTIVITATEA PRESEI NOASTRE
- SARCINILE ECONOMICE ÎN CENTRUL ACTIVITĂȚII NOASTRE MULTILATERALE
- ORGANIZAȚIILE DE PARTID DE LA „ROMÂNIA LIBERĂ” ȘI „INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI” RĂSPUND LA ANCHETA NOASTRĂ CU O ÎNTREBARE

200782

Din activitatea Uniunii ziaristilor

- „CHIPUL OMULUI NOU ÎN PAGINILE PRESEI” ÎN DEZBATEREA CLUBULUI ZIARIȘTILOR DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ
- PUBLICISTICA ȘTIINȚIFICĂ ÎN PERSPECTIVA CINCINALULUI REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE
- RESPONSABILITATEA PRESEI SPORTIVE
- POLICALIFICAREA: CURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFIE PENTRU REDACTORI

Atelier ziaristic

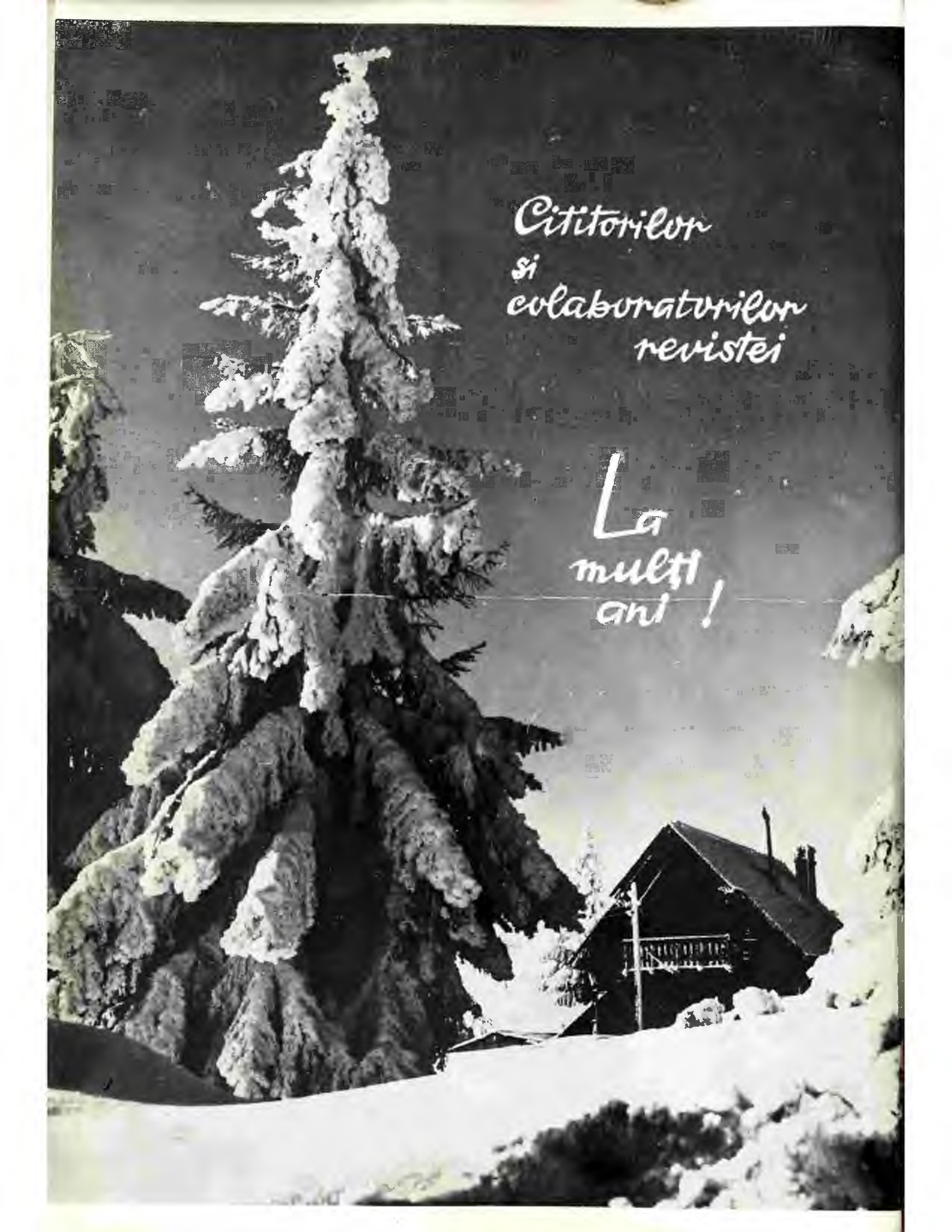
- INTERVIUL — ORIGINI, TEHNICI, CLASIFICĂRI

Studii și cercetări de presă

- DESIGN-UL ZIARISTIC, INSTRUMENT AL ACCESIBILITĂȚII DE MASĂ A PRESEI

Documentar ziaristic internațional

- INTERVIU CU UN LAUREAT AL PREMIULUI PULITZER

*Cititorilor
si
colaboratorilor
revistei*

*La
multi
ani!*

Anul XX
Nr. 1 (224)
1975

PRESA NOASTRĂ

CUPRINS

CU DOCUMENTELE CONGRESULUI PE MASA DE LUCRU

- EDITORIAL: Sarcinile economice in centrul de greutate al activităților multilaterale ale presei (pag. 1)
- Principalele direcții tematice ale revistei „Presa noastră” in anul 1975 (pag. 3)
- Răspunsuri la ancheta noastră cu o întrebare. **Constantin Vrânceanu** (Organizația de partid de la ziarul „România liberă”) și **Florin Rădulescu-Botică** (Organizația de partid de la ziarul „Informația Bucureștiului”) (pag. 5)
- Ion Chițu**: Clubul ziaristilor de știință și tehnică in perspectiva cincinalului revoluției tehnico-științifice (pag. 9); **Aurel Neagu**: Responsabilitatea presei sportive (pag. 10)
- Documentele Congresului în conștiința și activitatea presei (pag. 11). Semnează: **I. Nistor** (Vrancea), **I. Maximciuc** (Botoșani), **Nicolae Nicolac** (Buzău), **I. Dăescu** (Mehedinți), **Gh. Mărunțelu** (Olt), **I. Pop** (Mureș), **C. Timaru** (Covasna)

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

- Dezbateri la Clubul ziaristilor de literatură și artă pe tema: „Chipul omului nou in paginile presei” (pag. 15). Participanți: **Nicolae Dragoș** („Luceafărul”), **Victor Vântu** („Scinteia”), **Iulius Tundrea** (Radio), **Sergiu Andon** („Scinteia”), **Șerban Cionoff** („Scinteia tineretului”), **Dorel Dorian** („Magazin”), **G.-R. Chirovici** („Contemporanul”), **Petre Dragu** („Scinteia”)
- Filiala Brașov: Acțiuni la obiect; Filiala Cluj: Roadele colaborării (pag. 8)
- Conf. ing. **Sylviu Comănescu**: România socialistă, cimp vast de creație fotoreportericească (pag. 24)

ATELIER ZIARISTIC

- Toma George Maiorescu**: Interviul. Origini — tehnici — clasificări (pag. 25)

CRONICA PUBLICISTICII

- Victor Birlădeanu**: La interferența artelor (pag. 32)

STUDII ȘI CERCETARI DE PRESĂ

- Lector univ. **Mirecea Ichim**: Design-ul ziaristic, instrument al accesibilității presei de masă (pag. 33)

CURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFIE

- Conf. ing. **Sylviu Comănescu**: Fotografia, mijloc universal de comunicare (pag. 41)

CUM SCRIM

- (La 125 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu)
- Dr. **Luiza Seche**: Comori ale limbii române prea puțin folosite in presă (pag. 43)

BIBLIOTECA ZIARISTULUI

- Milena Comarnescu**: Presa — exercițiu continuu al realizării sale (pag. 44)

DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

- Neagu Udriou**: Interviul cu dl. Edwin O. Guthman (pag. 45)

SUMARELE NUMERELOR REVISTEI „PRESA NOASTRĂ” APĂRUTE ÎN ANUL 1974 (pag. 47)

- Fotografiile de: **Gh. Vințilă**, **Lică Iosep**, **V. Polizache**, **Arca die Osmulchievici**, **V. Malcoci**, **Sandu Cristian**, **A. Rosenthal**, **P. Dumitrescu**, **Iosef Iereni**, **Marin Ivanciu**, **Ion Mihăică**.

REDACTOR ȘEF:
IN COLEGIUL DE REDACȚIE:
Petre Constantinescu

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretar general de redacție), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin „ROMPRES-FILATELIA” — Serviciul Import-Export Presă — București — Calea Griviței 64—66, POB 848

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
București, Calea Victoriei nr. 163
Telefon: 50 77 15

200302

WITH THE CONGRESS DOCUMENTS ON OUR DESKS

- EDITORIAL: The Economic Tasks in the Focus of Multilateral Press Activity (page 1)
- Major Subjects Handled by **OUR PRESS** in 1975 (page 3)
- Answers to Our Inquiry. Respondents: **Constantin Vrânceanu** (for the Party Organization of daily „România liberă”) and **Florin Rădulescu-Botică** (for the Party Organization of daily „Informația Bucureștiului”) (page 5)
- Ion Chițu**: Science and Technology Journalists' Club Faces the Five-Year Plan of Technical and Scientific Revolution (page 9); **Aurel Neagu**: Responsibility of Sports Press (page 10)
- The Congress Documents in the Minds and Activity of Press Workers (page 11). Statements by **I. Nistor** (Vrancea), **I. Maximciuc** (Botoșani), **Nicolae Nicolae** (Buzău), **I. Dăescu** (Mehedinți), **G. Mărunțelu** (Olt), **I. Pop** (Mureș), **C. Timaru** (Covasna)

ACTIVITIES OF JOURNALISTS' UNION

- Literature and Art Journalists' Club Discusses „Featuring the New Man in the Press” (page 15). Participants: **Nicolae Dragoș** („Lucaefărul”), **Victor Vântu** („Scinteia”), **Iulius Țundrea** (Radio), **Sergiu Andon** („Scinteia”), **Șerban Cionoff** („Scinteia tineretului”), **Dorel Dorian** („Magazin”), **G. R. Chirovici** („Contemporanul”), **Petre Dragu** („Scinteia”)
- The Brașov Branch: Actions to the Point; The Cluj Branch: Results of Cooperation (page 8)
- Lecturer eng. **Sylviu Comănescu**: Socialist Romania — A Wide Field of Action for Photoreporters (page 24)

JOURNALIST'S WORKSHOP

- Toma George Maioreșcu**: The Interview. Origine — Techniques-Classifications (page 25)

JOURNALIST'S CHRONICLE

- Victor Birlădeanu**: Crossroad of the Arts (page 32)

PRESS STUDIES AND RESEARCHES

- Univ. Lecturer **Mircea Ichim**: Journalistic Design, an Instrument of Accessibility for Mass Press (page 33)

OUR PHOTOGRAPHER'S TRAINING COURSE

- Lecturer eng. **Sylviu Comănescu**: The Photo — A Universal Means of Communication (page 41)

HOW WE WRITE

- (125th Birth Anniversary of Mihai Eminescu)

- Dr. **Luiza Seche**: Romanian Language Gems Used Too Little in the Press (page 43)

JOURNALIST'S LIBRARY

- Milena Comarnescu**: The Press — Continual Exercise of Fulfilment (page 23)

INTERNATIONAL DOCUMENTARY

- Neagu Udroidu**: Interview with Mr. Edwin Guthmann (page 45)

SUMMARIES OF OUR PRESS ISSUES IN 1974 (page 47)

- Photos by **G. Vințilă**, **Lică Iosep**, **V. Polizache**, **Arcadie Osmulchievici**, **V. Malcoeci**, **Sandu Cristian**, **A. Rosenthal**, **P. Dumitrescu**, **Iosef Iereni**, **Marin Ivanciu**, **Ion Mihăică**

EDITOR-IN-CHIEF:
Petre Constantinescu

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Subeditor), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni.

Subscriptions from foreign countries should be addressed to ROMPRESFILATELIA, Press Import-Export Department, — Bucharest — Calea Griviței No. 64—66, P.O.B. 848
EDITORIAL OFFICE & Administrative Dept.:
Bucharest, Calea Victoriei No. 163
Telephone: 50 77 15

AVEC LE DOCUMENTS DU CONGRES SUR LA TABLE DE TRAVAIL

- EDITORIAL: Les tâches économiques dans le centre des activités multilatérales de la presse (page 1)
- Les principales directions thématiques de la revue „Notre Presse” en 1975 (page 3)
- Réponses à notre enquête d'une seule question: **Constantin Vrânceanu** (l'Organisation de parti du journal „România liberă”) et **Florin Rădulescu-Botică** (l'Organisation de parti du journal „Informația Bucureștiului”) (page 5)
- Ion Chițu**: Le club des journalistes de science et de technique dans le perspective du quinquennat de la révolution technico-scientifique (page 9); **Aurel Neagu**: La responsabilité de la presse sportive (page 10)
- Les documents du Congrès dans la conscience et l'activité de la presse (page 11). Y signent: **I. Nistor** (Vrancea), **I. Maximciuc** (Botoșani), **Nicolae Nicolae** (Buzău), **I. Dăescu** (Mehedinți), **Gh. Mărunțelu** (Olt), **I. Pop** (Mureș), **C. Timaru** (Covasna).

ASPECTS DE L'ACTIVITE DE L'UNION DES JOURNALISTES

- Debats au Club des journalistes de littérature et d'art sur le thème: „Le visage de l'homme nouveau dans les pages de notre presse” (page 15). Y participent: **Nicolae Dragoș** („Lucaefărul”), **Victor Vântu** („Scinteia”), **Iulius Țundrea** (Radio), **Sergiu Andon** („Scinteia”), **Șerban Cionoff** („Scinteia tineretului”), **Dorel Dorian** („Magazin”), **G.-R. Chirovici** („Contemporanul”), **Petre Dragu** („Scinteia”)
- La filiale de Brașov: Des actions fermes; La filiale de Cluj: Les fruits de la collaboration (page 8)
- Maitre de conférences ing. **Sylviu Comănescu**: La Roumanie socialiste — ample domaine de création pour les photoreporters (page 24)

ATELIER JOURNALITIQUE

- Toma George Maioreșcu**: L'interview. Origines, techniques, classifications (page 25).

LA CHRONIQUE DU JOURNALISME

- Victor Birlădeanu**: Au point d'interférence des arts (page 32)

ETUDES ET RECHERCHES DE PRESSE

- Lecteur univ. **Mircea Ichim**: Le “design” journalistique — instrument de l'accessibilité de la presse de masse (page 33)

NOTRE COURS DE PHOTOGRAPHIE

- Maitre de conférences ing. **Sylviu Comănescu**: La photo moyen universel de communication (page 41)

COMMENT ECRIVONS-NOUS ?

- (125 ans depuis la naissance de Mihai Eminescu)

- Dr. **Luiza Seche**: Les trésors de la langue roumaine — trop peu employés par la presse (page 43)

LA BIBLIOTHEQUE DU JOURNALISTE

- Milena Comarnescu**: La presse — exercice continué de sa réalisation (page 23)

DOCUMENTAIRE JOURNALISTIQUE INTERNATIONAL

- Neagu Udroidu**: Une interview avec Edwin O. Guthman (page 45)

LES SOMMAIRES DES NUMEROS DE LA REVUES „NOTRE PRESSE” PARUS AU COURS DE 1974 (page 47)

- Photos de: **Gh. Vințilă**, **Lică Iosep**, **V. Polizache**, **Arcadie Osmulchievici**, **V. Malcoeci**, **Sandu Cristian**, **A. Rosenthal**, **P. Dumitrescu**, **Iosef Iereni**, **Marin Ivanciu**, **Ion Mihăică**.

RÉDACTEUR EN CHEF:
Petre Constantinescu

DANS LA COLLÈGE DE RÉDACTION:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secrétaire général de rédaction), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger: s'adresser à „ROMPRESFILATELIA” Service IMPORTATION-EXPORTATION PRESSE, Bucarest, calea Griviței no. 64—66, P.O.B. — box 848
RÉDACTION ET ADMINISTRATION:
Bucarest, Calea Victoriei no. 163, téléphone: 50 77 15

MIT DEN PARTEITAGSDOKUMENTEN AUF ARBEITSTISCH

- LEITARTIKEL: Die Wirtschaftsaufgaben im Schwerpunkt der vielseitigen Tätigkeit der Presse (S. 1)
 — Die wichtigsten thematischen Richtungen der Zeitschrift „Unsere Presse“ im Jahre 1975 (S. 3)
 — Antworten auf unsere Umfrage: Constantin Vrăncianu (Parteiorganisation der Zeitung „România liberă“, und Florin Rădulescu-Botică (Parteiorganisation der Zeitung „Informația Bucureștilui“) (S. 5)
 Ion Chișu: Der Klub der Journalisten für Wissenschaft und Technik in der Perspektive des Planjahrhüftes der technisch-wissenschaftlichen Revolution (S. 9); Aurel Neagu: Die Verantwortlichkeit der Sportpresse (S. 10)
 — Die Parteitagsdokumente im Bewusstsein und in der Tätigkeit der Presse (S.11). Es unterzeichnen: I. Nistor (Vrancea), I. Maximilic (Botoșani), Nicolae Nicolae (Buzău), I. Dăescu (Mehedinți), Gh. Măruntelu (Olt), I. Pop (Mureș), C. Timaru (Covasna).

AUS DER TÄTIGKEIT DES JOURNALISTENVERBANDES

- Debatte im Klub der Journalisten für Literatur und Kunst zum Thema: „Die Gestalt des neuen Menschen in den Seiten der Presse“ (S. 15) Teilnehmer: Nicolae Dragoș („Luceafărul“), Victor Vântu („Scinteia“), Iulius Tundrea (Radio), Sergiu Andon („Scinteia“), Șerban Cionofl („Scinteia tineretului“), Dorel Dorian („Magazin“), Gh.-R. Chirovici (Contemporanul“), Petre Dragu („Scinteia“).
 — Filiale Brașov: Aktionen zum Objekt; Filiale Cluj: Ergebnisse der Zusammenarbeit (S. 8)
 Doz. Ing. Sylviu Comănescu: Das sozialistische Rumänien, umfassendes Feld für die Fotoreportertätigkeit (S. 24)

JOURNALISTISCHES ATELIER

- Toma George Malorescu: Das Interview. Ursprung — Techniken — Klassifikationen (S. 25)

CHRONIK DER PUBLIZISTIK

- Victor Birlădeanu: An der Interferenz der Künste (S. 32)

PRESSESTUDIEN UND -FORSCHUNGEN

- Univ. Doz. Mircea Ichim: Das Journalistische Design, Instrument der Akzessibilität der Massenpresse

UNSER FOTO-KURS

- Doz. Ing. Sylviu Comănescu: Die Fotografie, universales Kommunikationsmittel (S. 41)

WIE SCHREIBEN WIR

- (Zum 125. Geburtstag Mihai Eminescu)

- Dr. Luiza Seche: Schätze der rumänischen Sprache, die in der Presse zu wenig verwendet sind (S. 43)

BIBLIOTHEK DES JOURNALISTEN

- Milena Comănescu: Die Presse — ständige Übung ihrer Realisierung (S. 23)

INTERNATIONALE JOURNALISTISCHE DOKUMENTATION

- Neagu Udroui: Interview mit Herrn Edwin O. Guthman (S. 45)

INHALTSLISTE DER 1974 ERSCHEINENEN NUMMERN DER ZEITSCHRIFT „UNSERE PRESSE“ (S. 47)

- Fotos von: Gh. Vintilă, Lică Iosep, V. Polizache, Arcadie Osmulchivici, V. Malcocci, Sandu Cristian, A. Rosenthal, P. Dumitrescu, Iosef Iereni, Marin Ivanciu, Ion Mihăică

CHEFREDAKTEUR:

Petre Constantinescu

IM REDAKTIONSKOLLEGIUM:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Cămpăanu (Generalsekretär der Redaktion), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignal, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonnements für Ausland durch „ROMPRESFILATELIA“

— AMT FÜR PRESSE-IMPORT-EXPORT, Bukarest —

Calea Griviței Nr. 64—66, Postfach 848

REDAKTION UND VERWALTUNG:

Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163

Tel. 50 77 15

ИЗУЧАЯ ДОКУМЕНТЫ СЪЕЗДА

- РЕДАКЦИОННАЯ СТАТЬЯ: Экономические задачи в центре внимания многосторонней деятельности печати (стр. 1)
 — Главные тематические направления журнала „Наша печать“ в 1975 году (стр. 3)
 — Ответы на нашу анкету. Константин Врăнчану (партийная организация газеты „România Liberă“) и Флорин Рăдулеску-Ботика (партийная организация газеты „Информация Бухареста“) (стр. 5)
 Ион Кишу: Клуб журналистов, пишущих на научно-технические темы, в перспективе пятилетки научно-технической революции (стр. 9); Aurel Нягу: Ответственность спортивной печати (стр. 10)

- Документы Съезда в сознании и деятельности печати (стр. 11) Пишут: И. Нистор (Вранча), И. Макенюк (Ботошань), Николае Николае (Бузăу), И. Дăеску (Мехединц), Г. Мăрунтелу (Олт), И. Поп (Муреш), К. Тимару (Ковасна)

ИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ЖУРНАЛИСТОВ

- Беседа в Клубе журналистов, пишущих на темы литературы и искусства, по вопросу: „Образ нового человека на страницах печати“ (стр. 15). Участвуют: Николае Драгош („Лучафарул“), Виктор Вынту („Скыптейл“), Юлиус Цупдри (Радио), Серджу Андон („Скыптейл“), Шербан Чопофф („Скыптейл тинеретулуй“), Дорел Дорриан („Магазин“), Г. Р. Кирович („Ковтемпоранул“), Петре Драгу („Скыптейл“).
 — Брашовский филиал: Точные мероприятия; Клужский филиал: Плоды сотрудничества (стр. 8)
 Лектор инженер Силвиу Комănescу: Социалистическая Румыния, широкое поле для творчества фоторепортеров (стр. 24)

АТЕЛЬЕ ЖУРНАЛИСТОВ

- Том Джордже Майореску: Интервью. Происхождение — техника — классификация (стр. 25)

ПУБЛИЦИСТИЧЕСКАЯ ХРОНИКА

- Виктор Бырладану: Взаимодействие искусств (стр. 32)

ТРУДЫ И ИССЛЕДОВАНИЯ ПЕЧАТИ

- Лектор Мирча Ивим: Журналистский дизайн, инструмент доступности массовой печати (стр. 33)

НАШ ФОТОГРАФИЧЕСКИЙ КУРС

- Лектор инженер Силвиу Комănescу: Фотография, универсальное средство сообщения (стр. 41)

КАК ПИШЕМ

- (К 125-летию со дня рождения Михая Эминеску).

- Доктор Лунья Секе: Сокровища румынского языка, менее используемые в печати (стр. 43)

БИБЛИОТЕКА ЖУРНАЛИСТА

- Милена Комарнеску: Печать — постоянное действие по ее реализации (стр. 44)

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЖУРНАЛИСТСКИЕ ДОКУМЕНТАЛЬНЫЕ МАТЕРИАЛЫ

- Нягу Удрою: Интервью господина Эдвина О. Гутманна (стр. 45)

СОДЕРЖАНИЯ НОМЕРОВ ЖУРНАЛА „НАША ПЕЧАТЬ“, ВЫШЕДШИХ В 1974 ГОДУ (стр. 47)

- Фотографии: Г. Винцила, Лика Иосеп, В. Полиаке, Аркадие Осмулчевич, В. Малоч, Санду Кристян, А. Розенталь, П. Думитреску, Иосеф Иерени, Марин Илпачу, Ион Михăика

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Петре Константнеску

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Antal Алберт, Валентин Кымпяну (ответственный секретарь редакции), К. Н. Константину, Ион Феля, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Пăлер, Александр Попеску, Илие Рăдулеску, Ал. Н. Трестень

Абоннементы для заграницы:

„ROMPRESFILATELIA“ — Serviciul Import-

Export Presă — București — Calea Griviței

nr. 64—66, P.O.B. — Box 848

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ:

BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI Nr. 163

ТЕЛЕФОН: 50.77.15

SUMARIO

CON LOS DOCUMENTOS DEL CONGRESO EN LA MESA DE TRABAJO

EDITORIAL: Las tareas económicas en el centro de las actividades múltiples de la prensa (pag. 1)

— Las principales direcciones temáticas de la revista „Nuestra prensa“, en 1975 (pag. 3)

— Nuestra encuesta con una sola pregunta. Contestan: **Constantin Vrânceanu** (Organización de partido del diario „Romania liberă“) y **Florin Rădulescu-Botică** (Organización de partido del diario „Informația Bucureștilui“) (pag. 5)

Ion Chițu: El Club de las periodistas de ciencia y técnica en la perspectiva del quinquenio de la revolución técnico-científica (pag. 9); **Aurel Neagu**: La responsabilidad de la prensa deportiva (pag. 10)

— Los documentos del Congreso en la consciencia y la actividad de la prensa (pag. 11). Firman: **I. Nistor** (Vrancea), **I. Maximciuc** (Botoșani), **Nicolae Nicolae** (Buzău), **I. Dăescu** (Mehedinți), **Gh. Măruntelu** (Olt), **I. Pop** (Mureș), **C. Timaru** (Covasna)

ASPECTOS DE LA ACTIVIDAD DE LA UNIÓN DE LOS PERIODISTAS

— Debate al Club de los periodistas de literatura y arte sobre el tema: „La cara del nuevo hombre en las páginas de la prensa“ pag. 15). Participan: **Nicolae Dragoș** („Luceafărul“), **Victor Vântu** („Scinteia“), **Iulius Tundrea** (Radio), **Sergiu Andon** („Scinteia“), **Șerban Cionoff** (Scinteia tinerețului“), **Dorel Dorian** („Magazin“), **G.-R. Chirovici** („Contemporanul“), **Petru Dragu** („Scinteia“).

— La filial de Brașov: Acciones firmes; La filial de Cluj: Los frutos de la colaboración (pag. 8)

Conferenciante ing. **Sylviu Comanescu**: La Rumania socialista, amplio campo de creación para los fotoreporteros (pag. 24)

TALLER DE PERIODISTA

Toma George Maloescu: El entrevista, Orígenes, técnicas, clasificaciones (pag. 25)

CRONICA DEL PERIODISMO

Victor Birlădeanu: En el punto de interferencia de los artes (pag. 32)

ESTUDIOS E INVESTIGACIONES DE PRENSA

Lector univ. **Mircea Ichim**: El “design” periodístico — instrumento de la accesibilidad de la prensa de masas (pag. 33)

NUESTRO CURSO DE FOTOGRAFIA

Conferenciante ing. **Sylviu Comanescu**: La fotografía, medio universal de comunicación (pag. 41)

¿COMO ESCRIBIMOS?

(125 años del nacimiento de Mihai Eminescu)

Dr. **Luiza Seche**: Tesoros del idioma rumano demasiado poco empleados en la prensa (pag. 43)

LA BIBLIOTECA DEL PERIODISTA

Milena Comarnescu: La prensa — ejercicio permanente de su realización (pag. 23).

DOCUMENTAL PERIODISTICO INTERNACIONAL

Neagu Udrolu: Una entrevista con Edwin O. Guthman (pag. 45)

LOS SUMARIOS DE LOS NUMEROS DE LA REVISTA “NUESTRA PRENSA” PARECIDOS EN 1974 (pag. 47)

Las fotos pertenecen a: **Gh. Vintila**, **Lică Iosep**, **V. Polizache**, **Arcadie Osmulchivici**, **V. Malcoci**, **Sandu Cristian**, **A. Rosenthal**, **P. Dumitrescu**, **Iosef Iereni**, **Marin Ivanciu**, **I. Mihaică**.

JEFE REDACTOR:

Petre Constantinescu

EN EL COLEGIO DE REDACCIÓN:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretario general de redacción), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Las suscripciones para el extranjero — por el intermedio de “ROMPRESFILATELIA”, Oficio IMPORTACION-EXPORTACION DE PRENSA, Bucarest, calea Griviței, nr. 64—66 P.O/B. box 848

REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN: Bucarest, cl. Victoriei 163, fono: 50.77.15

SARCINILE ECONOMICE

ÎN CENTRUL DE GREUTATE

AL ACTIVITĂȚILOR MULTILATERALE

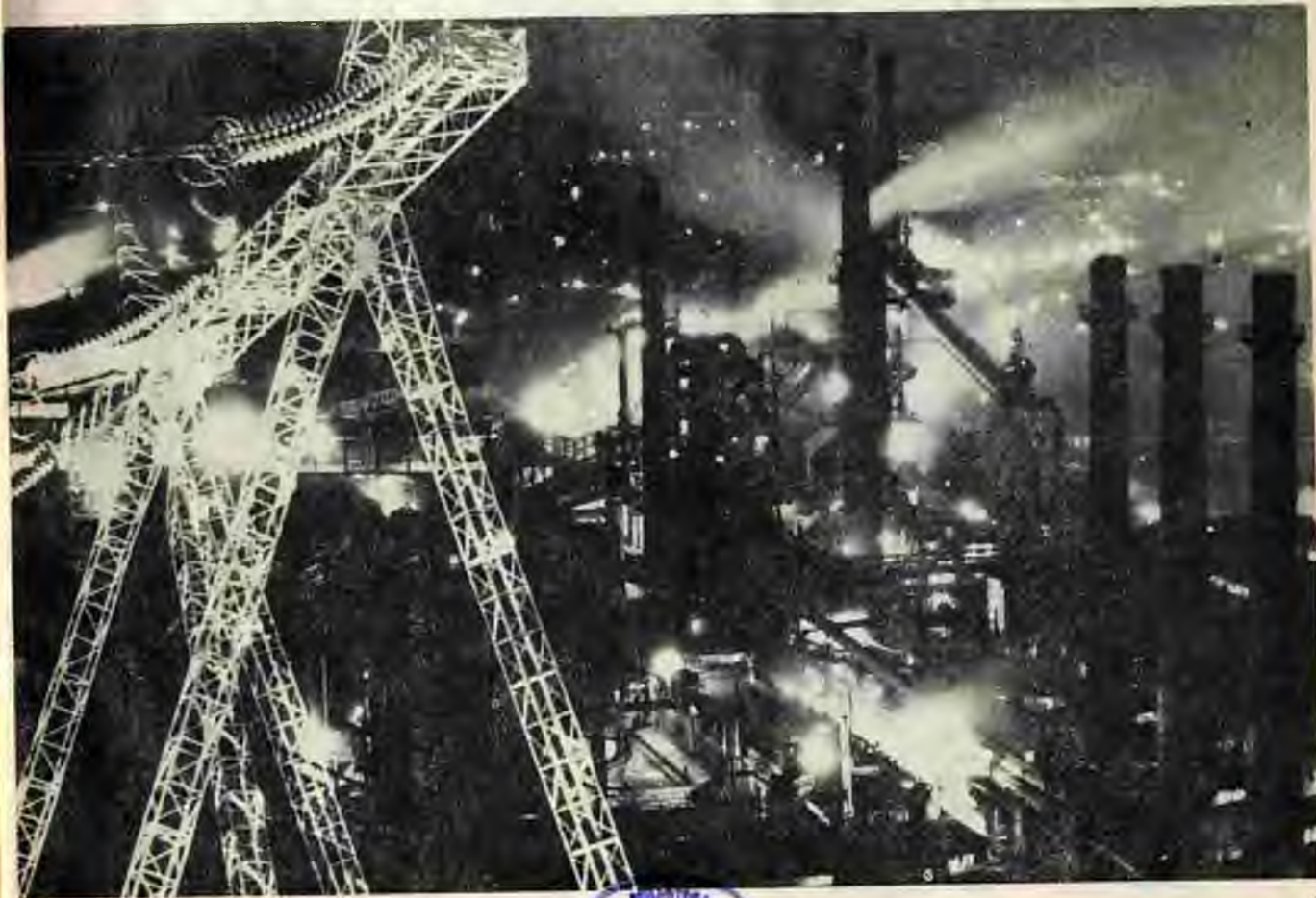
ALE PRESEI

Poporul nostru trăiește în prezent o etapă cu profunde semnificații istorice, o etapă ce se desfășoară sub semnul marilor hotărâri ale celui de-al XI-lea Congres al partidului. Momentul concret istoric este marcat, în strategia științifică de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, prin încheierea unui cincinal și trecerea la îndeplinirea unui nou cincinal, ale cărui obiective sînt cuprinse în Directivele celui de al XI-lea Congres. Este de fapt anul care va încununa eforturile anterioare de a realiza înainte de termen obiectivele actualului cincinal, de a accelera și pe această cale mersul ascendent al patriei noastre, progresul său economic și social.

În această atmosferă de puternică emulație, de unire a forțelor, a energiilor, a capacității de mun-

că și de spirit novator ale tuturor oamenilor muncii în direcția îndeplinirii acestui obiectiv național — cincinalul înainte de termen — problematica economică dobîndește un loc din ce în ce mai important în activitatea, în preocupările și în conștiința poporului nostru și, deci, și ale presei, ale tuturor mijloacelor de informare în masă. Este de fapt o reflectare pe plan social, pe planul conștiinței, a rolului hotărîtor pe care dezvoltarea forțelor de producție îl are în progresul multilateral al țării, al tuturor sectoarelor de activitate, al întregii vieți materiale și spirituale. Este o afirmare din ce în ce mai puternică a conștiinței fiecărui om al muncii că este nu numai producătorul bunurilor materiale, ci și proprietarul lor, proprietarul întregii avuții naționale, direct interesat și implicat în buna și efici-

ENERGII — foto : Gh. VINȚILA

enta sa gospodărire. Este o consecință logică a procesului de adâncire continuă a democrației socialiste, promovată cu fermitate de partidul nostru, care vede în fiecare om al muncii un participant direct, efectiv și responsabil la adoptarea și îndeplinirea deciziilor de orice natură, dar, mai cu seamă, a deciziilor economice.

Problemele economice, problemele producției au încetat să mai fie o chestiune particulară, ele au devenit o chestiune socială, de cel mai larg interes cetățenesc. În mod firesc, și ca o consecință a acestui fapt, în coloanele presei noastre aceeași problemă economică se află în centrul atenției. Este vizibilă preocuparea de a reflecta cât mai apropiat, cât mai realist și mai dinamic viața și munca poporului nostru, activitatea sa tenace pentru realizarea exemplară a planului de producție, pentru găsirea de soluții și rezolvări noi, mai eficiente, ale unor probleme, pentru gospodărirea cât mai bună a resurselor, pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în întrecerea socialistă.

Presa este, în fond, un instrument principal pentru a face cunoscute succesele, experiențele noi, valoroase, de a realiza schimbul de informații, de experiență la scară națională. Ea se definește ca un important stimul moral al societății noastre. În egală măsură ea este și tribuna de la care practici învechite, rutiniere, birocratice, gândirea închistată, refractară la nou, pot fi supuse oprobiului public, este o armă eficientă în lupta hotărâtă, pe care, în spiritul politicii noastre, o ducem împotriva a ceea ce este vechi, se opune progresului și poate impieta asupra mersului nostru viguros înainte.

Prin toate acestea este firesc ca presa să aducă în continuare o contribuție substanțială la bunul mers, la perfecționarea activității economice, la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a poporului, iar ziariștii, în genere, și cei specializați în probleme economice, îndeosebi, sînt chemați să-și sporească eforturile, să-și valorifice mai intens, în acest domeniu, pregătirea, priceperea, talentul, imaginația creatoare, forța de pătrundere și argumentație, în așa fel încît eficiența întregii activități a presei pe tărîmul tematicii și acțiunii proprii economice să se exprime în contribuția sensibilă la ridicarea conștiinței economice a maselor de cititori, oameni ai

SECRETUL CIBERNETICII — foto : Lică IOSEP

muncii, în gândirea, comportamentul și acțiunea lor socială organizată, în direcția îndeplinirii integrale, pas cu pas, a tuturor sarcinilor economice trasate prin documentele Congresului al XI-lea al partidului.

În această preocupare pentru sporirea continuă a eficienței muncii noastre, a efectelor articolelor pe care le scriem, se poate concretiza mai bine aportul nostru la îndeplinirea politicii partidului, participarea noastră deplin angajată la opera vastă pe care o îndeplinește întreaga noastră națiune. Soluțiile pentru aceasta sînt, în esență, de specificul fiecărei publicații, de stilul propriu al fiecărui adevărat gazetar. Evident, presa noastră dispune de o vastă experiență proprie în tratarea chestiunilor economice. Dar, poate că paradoxal, această experiență, oricît am considera-o de bogată, nu poate fi considerată astăzi, în nici un caz ca suficientă. În fața efervescentei, a dinamismului atât de înalt al întregii noastre vieți materiale și spirituale nici o experiență trecută nu ne mai poate satisface prin ea însăși, ea nu poate să constituie decât temelia pe care să clădim, cu fiecare zi, cu fiecare articol, ceva nou, pe măsura noutății în conținut și amploare a sarcinilor actuale și de perspectivă, a strategiei și tacticii partidului nostru de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, de apropiere și înaintare a României spre comunism. În acest context, automulțumirea, fetișizarea experienței dobîndite de presa noastră riscă să se transforme în contrariul său nedorit, în rutină. Cetățeanul de azi a devenit și devine tot mai mult și mai repede un cunoscător tot mai profund al problemelor economice, dornic să pătrundă în conținutul fenomenului și nu să rămînă la suprafața sa, un cititor, deci, din ce în ce mai pretentios. Desigur, la aceasta și presa și-a adus și își aduce contribuția sa. Dar astăzi, cititorul nostru, radioascultătorul și telespectatorul, în calitatea dublă de producător și de proprietar, stimulat de vasta și continua acțiune politico-educativă condusă de partid, dorește, simte necesitatea imperioasă de a înțelege problematica economică nu numai prin prisma intereselor economice individuale; iar presa este chemată să contribuie, cu arsenalul său publicistic, tocmai la ridicarea acestei înțelegeri a actualului economic, de la nivel individual la nivel social.

Este de la sine înțeles că abordarea la un nivel superior a problematicii economice, creșterea forței de mobilizare și convingere a rubricilor și articolelor pe teme economice impun perfecționarea continuă a pregătirii politico-profesionale a realizatorilor acestora, folosirea unor metode de investigare și a unor forme de expresie tot mai eficiente.

Problematica economică este extrem de vastă, ea cuprinzînd practic întreaga muncă și viață a poporului nostru, ansamblul preocupărilor sale. În loc de a încerca o trecere în revistă a acesteia, propunem încă o dată meditației active a colegilor noștri chemarea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat-o presei de la înalta tribună a Congresului, de a desfășura în viitor o activitate mai susținută pentru unirea eforturilor întregului nostru popor în direcția îndeplinirii Programului și Directivelor. „Este necesar, spunea secretarul general al partidului, să se imprime acestor mijloace de informare mai multă fermitate, un spirit mai combativ, militant, de intranșigență față de lipsuri, de promovare a noului în toate domeniile de activitate“.

„PRESA NOASTRĂ“

PRINCIPALELE DIRECȚII TEMATICE ALE REVISTEI „PRESA NOASTRĂ” ÎN ANUL 1975

Supunem atenției colective a ziaristilor principalele direcții tematice ale revistei, pe anul 1975, cu ferma convingere că vom obține din partea lor colaborarea indispensabilă la proiectarea „Presei noastre” în acest nou an, astfel încât paginile ei să corespundă într-o măsură tot mai mare interesului lor politico-profesional, acțiunii permanente și complexe ce se desfășoară în toate redacțiile și instituțiile de presă din țara noastră pentru perfecționarea activității presei, pentru realizarea la cel mai înalt nivel de eficiență socială a sarcinilor sale, în lumina documentelor programatice adoptate de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român.

Desigur, rindurile ce urmează înfățișează, așa cum arată și titlul, doar o directivă tematică având prin urmare caracter de ghid general, urmînd ca, pe durata anului, ținînd seama de obiecțiile critice și propunerile cititorilor revistei, de evoluția pas cu pas a acțiunilor de perfecționare politico-profesională a ziaristilor, cît și de evenimentele vieții redacționale și de organizație — în redacțiile presei centrale și locale, în filialele Uniunii ziaristilor, în cluburile și asociațiile pe specialități ale ziaristilor, în sfîrșit, în viața noastră socială internă și internațională, să-l concretizăm număr de număr, în sumare cu conținuturi cît mai cuprinzătoare, mai interesante și mai folositoare.

Așteptăm pe adresa revistei sugestiile dumneavoastră.

Hotărîrile Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român și, în lumina lor, sarcinile actuale și de perspectivă ale presei românești vor constitui axul tematic principal al revistei „Presa noastră” în anul 1975.

În această perspectivă, revista va reflecta în rubrici noi, în acțiuni proprii, probleme și manifestări ale vieții de partid și de organizație, ale vieții interne a redacțiilor, activitatea politică concretă consacrată dezvoltării și perfecționării acțiunii sociale a presei noastre, consemnînd eforturile colective și individuale de realizare cu inițiativă, răspundere, competență și talent a sarcinilor trasate presei de către Congresului al XI-lea al partidului.

Un alt obiectiv tematic va fi **comentarea și aprofundarea unor capitole și prevederi ale Legii presei**, cu o tratare multilaterală a celor privitoare la îndatoririle ziaristilor sub raportul cunoașterii aprofundate a politicii partidului, al caracterului militant, revoluționar al activității presei pentru aplicarea ei în viață, sub raportul deontologiei presei în lumina Codului principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste, precum și sub raportul ridicării competenței profesionale, publicistice pe baza policalificării în vederea atestării

ca ziaristi profesioniști. În acest scop revista va publica și un ciclu de materiale ajutoare privind mînuirea aparatului fotografic, dactilografie și stenografie pentru ziaristi.

Redacția își propune de asemenea să reflecte felul în care instituțiile, organele și organizațiile de stat și obștești își îndeplinesc obligațiile lor ce decurg din Legea presei, privitor la accesul ziaristilor la sursele de informații, la activitatea de analiză a diferitelor organe colective de conducere etc.

În sprijinul învățămîntului ziaristic. Intrucît în redacții și în filiale se desfășoară un amplu și continuu efort de calificare și perfecționare politico-profesională, iar un mare număr de ziaristi urmează cursuri de reciclare și cursul postuniversitar de presă de la Academia „Ștefan Gheorghiu”, revista

INIMA ORAȘULUI — foto : A. ROSENTHAL

va reflecta în modalități variate, participarea studenților și cursanților la învățămîntul ziaristic, problemele, calitatea și rezultatele activității lor.

Tematica rubricilor și materialelor de teoria și practica presei va fi mai bine corelată cu programa de specialitate a Facultății de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu” a Cursului postuniversitar și a cursurilor de reciclare.

Vor fi publicate cele mai bune lucrări de absolvire a diferitelor cursuri de calificare și perfecționare ziaristică, precum și comunicări de larg interes de la sesiunile de comunicări din acest domeniu — ce vor avea loc în anul 1975 — în forme adecvate profilului și formei revistei.

Se vor publica materiale de schimb de experiență din activitatea de organizare a diferitelor forme de învățămînt ziaristic din redacții, de la filialele Uniunii ziaristilor, de la cluburile și asociațiile de ziaristi specializați, de la Casa ziaristilor din București.

Revista va reflecta atît activitatea directă, proprie, a Uniunii ziaristilor cît și activitatea sa coordonatoare (în filiale, cluburi, redacții etc.) privind pregătirea și perfecționarea pregătirii ziaristilor prin acțiunile sale politico-profesionale, la București și în filialele județene, cum sînt, între altele, întîlnirile și vizitele colective de lucru ale gazetarilor pe plan interjudețean în puncte-cheie ale activității economico-sociale, acțiunile de informare a ziaristilor prin conferințe de presă cu cadre din conducerea de partid și de stat pe principalele domenii de activitate politică internă și externă — socială, economică, științifică, culturală.

Rubricile privind teoria și practica presei („Atelier”, „Din experiența presei județene”, „Studii și cercetări de presă” și altele) vor cuprinde în principal: dezbateri și opinii personale, studii și cercetări în domeniul genurilor și speciilor ziaristicii, al criteriilor de alegere a lor în funcție de conținuturile reflectate cu scopul generalizării experienței noi dobîndite de presa noastră; unele probleme de creație publicistică, în conținut și formă, din experiența redacțiilor de la radio și televiziune; analize, pe domenii tematice, ale citorva ziare județene și publicații periodice, cu o tratare de larg interes și aplicativitate practică în presă; materiale privind problemele limbajului și stilului de presă, la rubrica permanentă „Cum scriem”, atît prin analize de texte și publicații pe o perioadă dată, cît și prin materiale pe probleme generale actuale de limbaj și stil ziaristic; studii și dezbateri privind grafica de presă, design-ul ziaristic ca mijloc de sporire a accesibilității materialelor, paginilor și publicațiilor, de realizare a profilului și personalității grafice proprii, de creștere a atractivității presei; articole, studii și dezbateri privind fotografia, imaginea de presă, precum și materiale de popularizare a celor mai bune reușite ale fotoreporterilor și redactorilor care fac fotografie pentru publicațiile lor; opinii, dezbateri și studii privind generalizarea experienței din activitatea de organizare și planificare a activității redacțiilor; materiale privind generalizarea experienței practice din domeniul legăturilor presei cu masele: acțiuni și tehnici moderne de sondaj, munca cu scrisorile de la cititori, activitatea cu colaboratorii externi și corespondenții voluntari.

Redacția se va strădui ca temele principale de care se va ocupa în 1975 să fie tratate ținîndu-se

seama de nevoile și exigențele variate ale diferitelor categorii de presă din țara noastră.

Rubrica „Cronica publicisticii” va fi continuată atît prin popularizarea și comentarea politico-profesională a celor mai bune cărți de reportaj și de publicistică în general, semnate de ziariști și publiciști din România, cît și prin **semnalarea comentată a unor modele din activitatea curentă a presei** (teme, acțiuni, inițiative, genuri și specii, limbaj etc.).

Rubrica „File din istoria presei românești” va urmări, în continuare, cultivarea tradițiilor înaintate, revoluționare ale presei progresiste, comuniste din țara noastră (momente istorice, publicații, personalități).

La această rubrică, redacția va publica materialele rezultate din organizarea unei dezbateri privind criteriologia istoriei presei și punerea la punct a unui plan tematic unitar de elaborare a istoriei presei din România, realizabil cu ajutorul organizat al tuturor forțelor disponibile de la institutele de istorie și catedrele universitare de istorie (cercetători, cadre didactice, studenți, cursanți, doctoranzi etc.). Această acțiune va fi organizată în colaborare cu Facultatea de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu”, Institutul de studii istorice și social-politice, Institutul de istorie „N. Iorga”, filialele lor din țară, precum și cu catedrele de istorie din universități. Scopul final al acțiunii: acumularea studiilor de bază necesare elaborării unui tratat de istoria presei românești dar și publicarea în 1975, ca și pe parcursul a 3—4 ani, a celor mai bune studii de istoria presei, în revista „Presa noastră”.

Rubricile „Documentar ziaristic internațional” și „Cadran” vor fi continuate număr de număr atît pentru a valorifica la noi experiența utilă a presei din țările socialiste și din celelalte țări, cît și pentru a informa cititorii noștri cu privire la diferitele aspecte ale evoluției presei din țările nesocialiste: procesul de concentrare a presei și semnificațiile lui social-politice, relațiile dintre organele de stat și presă, mai ales în planul libertății de informare și opinie. Vom publica recenzii — inclusiv critice — asupra unor cărți despre presă și ziariști — ce apar în alte țări, a căror cunoaștere poate fi utilă cititorilor noștri. Vom informa de asemenea despre noutățile tehnologice din domeniul mijloacelor de comunicare în masă. Revista va publica articole de comunicare a experienței presei din alte țări, semnate de ziariști români, în urma vizitelor în străinătate pentru schimb de experiență.

Rubrica „Biblioteca ziaristului” va fi reluată prin prezentarea pe scurt a unor apariții editoriale precum și prin recenzarea aparițiilor de cel mai mare interes pentru ziariști (literatură politică, de informație, lucrări de referință, sinteze, enciclopedii, dicționare specializate ș.a.).

În așteptarea sugestiilor și, desigur, a colaborării cu texte din partea cititorilor, redacția revistei se angajează că va face tot ce-i stă în putere pentru ca în anul 1975 această publicație a ziaristilor, scrisă de ziariști pentru ziariști, să dea o contribuție tot mai marcată la efortul general al breslei noastre, consacrat ridicării eficienței presei, a aportului ei specific la înfăptuirea marelui Program adoptat de cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român.

ANCHETA NOASTRĂ CU O ÎNTREBARE

**CE ÎNTREPRINDE ORGANIZAȚIA DUMNEAVOASTRĂ DE
PARTID ÎN SPRIJINUL ACTIVITĂȚII POLITICO-PROFESIO-
NALE A COMUNIȘTILOR, A TUTUROR LUCRĂTORILOR DIN
UNITĂȚILE DE PRESĂ DIN RAZA EI DE ACTIVITATE,
PENTRU ÎNDEPLINIREA LA CEL MAI ÎNALT NIVEL A
SARCINILOR TRASATE PRESEI DE CEL DE-AL XI-LEA
CONGRES AL PARTIDULUI**

RĂSPUND:

BIROUL ORGANIZAȚIEI DE PARTID DE LA „ROMÂNIA LIBERĂ“

Nu sînt necesare prea multe argumente pentru a pleda în favoarea necesității perfecționării pregătirii politico-profesionale a lucrătorilor din presă. Este cert, mersul înainte al societății noastre are nevoie de oameni cu o gândire și o mentalitate noi, oameni cu o personalitate pe deplin afirmată, capabilă să acționeze potrivit climatului actual, un climat ce îndeamnă la răspundere față de ceilalți, față de societate, față de cauza socialismului. Cu atît mai mult se pune această problemă pentru noi, ziaristii. Facem parte dintre aceia care nu numai că aplică politica partidului dar sînt chemați să-i convingă și pe alții de justetea ei, să determine formarea unor convingeri și atitudini comuniste în rîndul maselor, cu un cuvînt să modeleze conștiințe, ceea ce este poate cea mai delicată dar și cea mai nobilă misiune. Privită prin această prismă, obligația de a ne perfecționa continuu pregătirea politico-profesională devine însăși condiția existenței noastre, a manifestării ca militanți politici, ca luptători revoluționari în avantpostul propagandist, așa cum, pe bună dreptate, am fost numiți.

Doă sînt elementele care readuc acum în actualitate problema perfecționării politico-profesionale a lucrătorilor din presă. Este vorba, mai întii, de faptul că documentele celui de-al XI-lea Congres al partidului, transpunerea în viață a hotărîrilor adoptate ridică în fața noastră sarcini și exigente mult sporite ce derivă din indicațiile cuprinse în Raportul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În al doilea rînd, prin adoptarea Legii presei s-au formulat prevederi clare, precise, privind obligațiile ce revin lucrătorilor din presă în domeniul pregătirii profesionale, textul de lege constituindu-se într-un veritabil program de

perfecționare în această direcție. Tocmai prin prisma exigențelor calitativ noi, mă voi referi în continuare la unele din preocupările noastre, ale biroului organizației de bază P.C.R. de la „România liberă“, pe linia creșterii nivelului profesional al membrilor redacției.

Voi menționa, mai întii, faptul că avem o experiență pozitivă cîștigată în domeniul realizării unor întilniri ale redacției cu personalități ale vieții noastre politice, economice și culturale. Aceste întilniri au prilejuit expuneri și dezbateri de un real folos în activitatea noastră, s-au bucurat de o largă audiență. Ne propunem, de aceea, să continuăm această practică, pe baze mai sistematice, în așa fel încît prin prezența unor reputate personalități în mijlocul nostru, să acoperim cele mai largi zone de interes public. Pe de altă parte, vom acționa mai susținut decît pînă acum în direcția sprijinirii acțiunilor organizate de Uniunea ziaristilor: dezbateri tematice, conferințe de presă cu cadre de conducere, întilniri cu diferite personalități. Asemenea dezbateri pe teme profesionale vom organiza periodic, și în cadrul redacției, reluînd o bună tradiție a „României libere“. Există și intenția de a organiza la ziar, în cadrul bibliotecii documentare, a unei secții de literatură de specialitate ziaristică.

În această ordine de idei menționez că Biroul organizației de bază a sprijinit conducerea redacției în acțiunea de cuprindere a redactorilor la cursurile de reciclare din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“, asigurîndu-se o frecvență foarte bună și o participare activă a cursanților.

La ora actuală, învățămîntul de partid este bine organizat în redacție, se bucură de o atenție deosebită din partea comuniștilor, a celorlalți membri ai colectivului. Avem convingerea că el se desfășoară actualmente la nivelul exigențelor și una din grijile noastre este să-i menținem în continuare acest cadru adecvat.

Referindu-mă la modul în care vom acționa pentru încadrarea tuturor lucrătorilor redacției în prevederile Legii presei, voi menționa că, potrivit unei analize efectuate de B.O.B., avem posibilitatea să organizăm cu forțe proprii cursuri pentru însușirea tehnicii de dactilografie, stenogra-

fiere, de minuire a aparatului foto și magnetofonului, toate acestea fiind condiții indispensabile atestării profesionale a ziaristilor. Aceste cursuri vor începe chiar în cursul lunii ianuarie a.c. În ce privește însușirea limbilor străine, ne propunem să acționăm în forme diverse: fie prin organizarea unor cursuri în redacție — atât pentru începători cât și pentru avansați — avem deja experiența cursurilor organizate acum 3—4 ani — fie prin înscrierea unui număr de ziaristi la cursurile intensive din cadrul Universității populare sau ale facultății de ziaristică.

Desigur că, odată declanșată această vastă acțiune, este necesar ca B.O.B. să sprijine pe toate căile conducerea redacției în desfășurarea ei, urmărind și sprijinind sistematic modul cum se pun în practică măsurile adoptate. În același timp, Biroul organizației de bază va analiza periodic stadiul îndeplinirii fiecărui obiectiv fixat și va pune în discuția adunării generale, așa cum a făcut și până acum, probleme care țin de munca profesională a membrilor redacției, de îmbunătățirea mijloacelor publicistice, a conținutului de idei al articolelor ziarului, într-un cuvânt de calitatea și eficiența activității întregului colectiv. Contăm în aceste direcții, ca de altfel în tot ceea ce ne-am propus, pe un grad sporit de preocupare din partea fiecăruia, pe efortul responsabil al comuniștilor, al tuturor lucrătorilor redacției, conștienți că numai printr-o activitate sistematică de perfecționare a pregătirii politice și profesionale ne vom putea situa la înălțimea comandamentelor pe care le pune în fața noastră partidul, în actuala etapă de dezvoltare a țării.

CONSTANTIN VRÂNCEANU

secretarul biroului organizației de bază a P.C.R. de la redacția ziarului „România liberă“

BIROUL ORGANIZAȚIEI DE PARTID DE LA ZIARUL „INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI“

„Un rol de mare importanță în activitatea ideologico-politică, educativă, îl au presa și radioteleviziunea care trebuie să promoveze neabătut, permanent, concepția înaintată a partidului despre lume și viață, (...); ele trebuie să militeze consecvent pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, să ajute la cunoașterea și înțelegerea ei, să contribuie la unirea eforturilor masei largi populare în vederea înfăptuirii programului de dezvoltare multilaterală a patriei“.

Aceste obiective programatice pe care istoricul Program adoptat de cel de-al XI-lea Congres le așează în fața presei definesc pentru fiecare ziarist coordonatele unor înalte răspunderi partinice și sociale. Desigur, îndeplinirea sarcinilor ce ne revin în reflectarea realităților însuflețitoare ale

grandioasei opere a construcției societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism, în modelarea activă a conștiinței maselor în spiritul strălucitei Carte morale pe care o intruchipează „Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste“ impun adânci mutații calitative în activitatea redacțiilor, atât pe plan organizatoric cât și publicistic.

Pentru a răspunde acestor imperative majore, conlucrând strâns cu conducerea ziarului, biroul organizației noastre de partid a acționat și acționează pe multiple planuri. De pildă, având în vedere complexitatea mereu sporită a activității organelor și organizațiilor de partid, a vieții economice, sociale și culturale — toate subsumate voinței unanime a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii de a realiza exemplar hotărârile Congresului al XI-lea — una dintre problemele fundamentale ce ne preocupă o reprezintă integrarea organică a ziaristilor în efervescența de idei, inițiative și fapte ce dimensionează atât de generos cadrul social, spiritual și material al existenței noastre.

În acest sens, conform cerințelor specifice ziarului „Informația Bucureștiului“, o atenție deosebită am acordat perfecționării sistemului informațional. Astfel, participarea nemijlocită a redactorilor de specialitate (în funcție de domeniu, bineînțeles) și a cadrelor din conducerea ziarului, la ședințele de instructaj organizate lunar de Comi-

LA INALTĂ TENSIUNE — foto : V. POLIZACHE

tetul municipal de partid, precum și la principalele analize și acțiuni organizatorice inițiate de comitele de partid ale sectoarelor, s-au dovedit deosebit de eficiente, asigurând posibilitatea unei judicioase orientări tematice, rapiditate în reflectarea principalelor evenimente, a amplei întreceri patriotice pentru îndeplinirea cincinalului în patru ani și jumătate.

Pentru a crea o imagine unitară asupra elementelor informaționale majore — ele, evident, nu trebuie să rămână în patrimoniul unei secții sau alteia — am sprijinit activ inițiativa conducerii redacției de a se întocmi săptămânal un „centralizator“ al principalelor acțiuni și evenimente ce vor avea loc la nivelul sectoarelor și marilor unități din Capitală, acesta fiind de un real folos în fixarea problematicii de abordat în intervalul respectiv. Desigur ne propunem ca, și în continuare, să perfecționăm cadrul necesar optimizării informării — condiție indispensabilă cunoașterii și reflectării active, cuprinzătoare, a unor realități aflate într-o vie dinamică și sub semnul unor profunde prefaceri calitative.

Relevând, în primul rând, aspectele de mai sus, nu am intenționat să rezumăm acțiunile noastre doar la efortul de a naște noi determinări, calitativ superioare, în domeniul — esențial — al popularizării modului entuziast, de înaltă responsabilitate și impresionantă unitate de voință și faptă, în care oamenii muncii transpun în viață programul partidului.

Sintem pe deplin conștienți și de majorele sarcini ce ne revin pe linia intervenției deschise, de superioară eficiență, în diverse zone de activitate și, îndeosebi, în ceea ce privește modelarea conștiinței omului nou, constructor al socialismului și comunismului. Ceea ce, conform adevărului ineluctabil al necesității „educării educatorilor“, a însemnat și înseamnă pentru noi, ziaristii comuniști, studierea temeinică a documentelor de partid, înțelegerea adâncă a sensurilor lor atât de bogate, a caracterului lor revoluționar, a inestimabilei lor valori de gândire originală, profund creatoare.

De aceea, în prim planul atenției noastre s-a situat — din prima zi a apariției documentelor programatice ale Congresului și, apoi, după ce ele au căpătat girul înaltului forum al comuniștilor — studiul Tezelor Comitetului Central, al Directivelor, Programului și Rezoluției, a magistralului Raport prezentat de eminentul conducător al partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Putem afirma că învățămîntul de partid a funcționat în parametrii unor înalte exigențe. Studiul individual, discuțiile în secții pe marginea problemelor de interes specific pentru diversele domenii de referință, adunările generale de partid pe teme referitoare la Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism au prilejuit dezbateri fructuoase, soldate atât cu aprofundarea tezelor și obiectivelor propuse, cât și cu propuneri concrete vizînd tematica ziarului și modalitățile cele mai adecvate de abordare publicistică. Întreg planul redacțional elaborat pe baza sarcinilor izvorîte din documentele Congresului al XI-lea a făcut obiectul unei adunări de partid deschise, cadru în care, pe baza unei analize complexe, a fost posibilă o îmbogățire substanțială a sa. Conform hotărîrilor adoptate în această adunare, întreținînd un viu și permanent dialog cu comuniștii, biroul organizației de bază caută să-și aducă prin mijloace specifice contribuția la efortul depus de conducerea redac-

GRAFICĂ INDUSTRIALĂ — foto: A. OSMULCHIEVICI

ției pentru dezvoltarea acțiunilor proprii ziarului. Totodată, ne preocupăm intens valorificarea propunerilor formulate de consiliul de conducere al „Informației Bucureștiului“ — organism care, chiar dacă experiența sa este încă redusă, se afirmă tot mai puternic —, după cum și a celor venite din rîndul largului nostru activ de corespondenți voluntari (în prezent peste 300). De o deosebită eficiență în finalizarea obiectivelor propuse sînt, în munca biroului organizației de partid, comisiile pe domenii pe care le-am constituit (profesională, de propagandă și organizatorică), care activează sub directă îndrumare a membrilor din birou însărcinați cu respectivele probleme.

În același context, aș menționa și faptul că toți lucrătorii redacției sînt înscriși și frecventează regulat, cu rezultate bine apreciate, diversele secții — opțiunile s-au făcut individual, pe baza profilului, pregătirii și a cerințelor activității ziaristice — ale Centrului de pregătire politico-ideologică a cadrelor, de pe lângă Comitetul municipal de partid.

De bună seamă, în spațiul rezervat de „Ancheta cu o întrebare“ nu am putut da decît... un răspuns. În mod cert, însă, fiecare dintre posibilele și numeroasele subiecte din cîmpul investigat, ridică zeci de întrebări privind căile de acțiune optimă, pretîndu-se la un fructuos schimb de experiență, de genul celui inaugurat, după părerea mea, în mod fericit, de redacția „Presa noastră“. Și, intrucît deciziile ne aparțin — iar ele vor condiționa eficiența muncii noastre în istorica perioadă jalonată cu clarviziune științifică de partidul nostru, de hotărîrile Congresului al XI-lea — consider că cel mai important lucru este, în ultimă instanță, înțelegerea adâncă a faptului că esențială este capacitatea de a ne perfecționa continuu munca, pe măsura exigențelor excepționale pe care dezvoltarea impetuoasă a societății noastre le așează înaintea presei, ca factor de primă importanță în modelarea conștiinței sociale.

FLORIN RĂDULESCU-BOTICĂ

Secretar al biroului organizației de bază a P.C.R. de la redacția ziarului „Informația Bucureștiului“

FILIALA BRAȘOV - ACȚIUNI LA OBIECT

Viitorul socialist și comunist al României prefirurat de Congresul al XI-lea se remarcă prin claritatea obiectivelor și sarcinilor, prin diversitatea, complexitatea și coerența lor. Derivată din acestea, seriozitatea sarcinilor presei în etapa deschisă de acest istoric Congres, refuză rezolvarea ziaristică simplistă, metodele perimate, cerind cu necesitate din partea tuturor lucrătorilor din presă cunoștințe pe măsura măreției edificiului socialist complex și multilateral căruia îi dedică eforturile sale întregul popor.

În lumina acestui deziderat major și-a conceput activitatea pe anul acesta filiala Brașov a Uniunii ziariștilor. Din contextul planului pe primul trimestru se desprinde ca dominantă preocuparea pentru însușirea aprofundată de către ziarisții brașoveni a conținutului Programului și celorlalte documente ale Congresului al XI-lea al partidului. În afara conferințelor de presă cu factori de primă mână din activul de partid și de stat — care s-au dovedit un util mijloc de lărgire și îmbogățire a informării ziariștilor în problemele imediate și de perspectivă din diferite domenii de activitate — vom recurge și la forme de dezbateri în detaliu a aspectelor privind mai ales progresul tehnic și indicatorii de eficiență ai industriei și agriculturii. La discuțiile pe această temă — organizate bilunar — vor fi invitați să-și dea concursul profesional calificat specialiști din centrale, instituții de credit bancar, din marile uzine brașovene, de la Centrul teritorial de calcul, de la Direcția județeană a agriculturii și silviculturii. Vom apela, de asemenea, la sprijinul conducerii Uniunii ziariștilor, sprijin care, în anii precedenți, s-a dovedit necesar și eficient în același timp.

Planurile noastre au o deschidere mai largă. Nu ne gândim să le menținem doar la dezbateri cu problematică economică. În trimestrele următoare, vom aborda prin discuții similare și acțiuni practice toate celelalte capitole ale Programului partidului. E mai mult decât probabil că, pe terenul unor astfel de discuții și acțiuni cu caracter politico-profesional vor încolți noi idei publicistice, acțiuni de presă, având darul de a dezvolta contribuția publicațiilor noastre la realizarea sarcinilor generale trasate de Congres.

A cunoaște bine politica partidului, a-ți însuși temeinic spiritul ei, a avea o concepție clară marxist-leninistă despre lume și viață, a fi la curent cu ce e nou în producția materială și spirituală reprezintă o latură esențială a profesiunii de ziarist în viziunea Legii presei. Dar accesul la o informație cât mai largă presupune ca ziaristul să cunoască bine una sau două limbi de circulație mondială. Mănuirea cu ușurință a aparatului de fotografiat, a mijloacelor de imprimare fonică, utilizarea stenografiei sînt instrumente indispensabile unui ziarist profesionist, eficient. Aceste deziderate și-au găsit o rezolvare în cadrul filialei noastre, marea majoritate a membrilor săi participînd la cercuri de pregătire în specialitățile respective.

După un an de zile, ziaristul urmează să sus-

țină la aceste discipline o probă practică în fața unei comisii de examinare, care va stabili dacă intrunește sau nu calificativul corespunzător. Aș adăuga la toate acestea un element esențial: aportul conducerilor publicațiilor brașovene la reușita acestor acțiuni.

Fără-ndoială, acțiunile inițiate pînă acum sînt susceptibile de îmbunătățiri și acestei idei îi vom acorda permanent atenție, în așa fel încît activitatea filialei să cunoască în acest an un curs ascendent, continuu, sub raportul noutății, calității și eficienței.

PETRE DRĂGULEA

Președintele Filialei Brașov a Uniunii ziariștilor

FILIALA CLUJ

ROADELE COLABORĂRII

De mai mulți ani, Filiala din Cluj-Napoca a Uniunii ziariștilor colaborează cu instituții culturale sau artistice și filialele uniunilor de creație la realizarea unor spectacole și altor manifestări culturale. Partenerii colaborării, de cele mai multe ori: Uniunea Artiștilor Plastici, Asociația Scriitorilor, Teatrul Național, Opera Română, Filarmonica de Stat, Casa de cultură a studenților și Casa Municipală de Cultură.

Două acțiuni, organizate recent împreună cu Casa Municipală de Cultură, au stîrnit interesul tinerilor clujeni, al ziariștilor și oamenilor de artă. Prima acțiune, care a avut loc în 11 octombrie 1974, a fost recitalul de poezie omagială „Spirala magică“, dedicat Clujului la 1850 de ani de existență municipală. Organizatorii au tipărit un caiet-program cu poezii de Ion Arcaș, Aurel Gr. Zegreanu, Mircea Goga, Ștefan Damian, Ioana Sasu și Cornel Udrea, ziariști și poeți.

În zilele Congresului al XI-lea al partidului, a fost organizat recitalul „Omagiu partidului“. În fața a sute de tineri, au recitat poezie politică și patriotică Doina Cetea, Viana Șerban, Ion Arcaș, Ștefan Damian și Aurel Gr. Zegreanu.

Dimensiunea educativă a acestor manifestări este cîștigul cel mai de seamă relevat în receptivitatea, manifestată față de poezia angajată, de un public format din muncitori, elevi, studenți, tineri și vîrstnici, în faptul că sala devine totdeauna neîncăpătoare.

Pe viitor, aceste manifestări în colaborare, pe lîngă poezie și spectacole folclorice, vor fi asociate cu expoziții de artă, recitaluri de lieduri, microspectacole susținute de formațiile „Ars Nova“, „Viva la Musica“, „Mugurelul“ sau „Experimental“, căci rodul acestei colaborări ar putea fi și mai bogat.

IONEL ANDRAȘONI

CU DOCUMENTELE CONGRESULUI PE MASA DE LUCRU

CLUBUL ZIARIȘTILOR DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ ÎN PERSPECTIVA CINCINALULUI REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

Prin spiritul lor profund partinic, științific și realist, prin logica argumentelor care stau la baza prevederilor lor, prin bogata paletă a domeniilor pe care le cuprind, documentele Congresului al XI-lea constituie izvorul nesecat în orientarea și îmbogățirea activității ziaristice, în realizarea unei publicistici militante, angajate, bogată în sensuri educativ-formative, pătrunsă de spiritul revoluționar, capabilă să mobilizeze întreaga națiune la înfăptuirea măreței opere a anilor ce vin: societatea socialistă multilateral dezvoltată. Fără îndoială, incluzându-se în ceea ce se înfăptuiește pe linia ziaristicii militante, publicistica științifică este chemată să-și aducă o importantă contribuție la potențarea valorilor materiale și umane în vederea dezvoltării viitoare. Aceasta cu atât mai mult cu cât ziaristul de știință și tehnică găsește în documentele Congresului, un puternic sprijin de factură politică și ideologică, cercetarea științifică, tehnologia și proiectarea fiind chemate să-și aducă un aport hotărâtor în cele mai variate domenii ale industriei și economiei naționale. „Pornind de la considerentul că societatea socialistă multilateral dezvoltată nu se poate realiza decât pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat Congresului — partidul a acordat și acordă o atenție deosebită dezvoltării activității de cercetare“. Oamenii de știință, toți cei care lucrează în institutele de cercetare și proiectare, specialiștii din sfera învățământului superior și din producția bunurilor materiale, trebuie să desfășoare o asemenea activitate, încât Cincinalul viitor să se afirme cu putere și ca cincinalul revoluției tehnico-științifice.

În acest context, Clubul ziaristilor de știință și tehnică de pe lângă Uniunea ziaristilor, este chemat să desfășoare o amplă activitate pe linia adâncirii profesionalizării, a facilitării documentării din prima sursă, a schimbului de idei, a dialogului fertil dintre ziarist și omul de știință, specialistul de la planșetă sau din producție. Astfel, în acest an, când cercetarea științifică trebuie să-și aducă și o importantă contribuție la înfăptuirea cincinalului înainte de termen, Clubul își propune următoarele:

— Întâlniri și dezbateri cu personalități ale vieții științifice, cu factori de conducere ai unor impor-

tante institute de cercetări (Institutul central de cercetări chimice, Institutul central de informatică și tehnică de calcul, Institutul central pentru sectoarele calde etc.), precum și cu conducerea Consiliului Național pentru știință și tehnologie, având ca scop o informare adecvată a ziaristilor cu problemele actuale și de perspectivă ale „Cincinalului revoluției tehnico-științifice“, sprijinul acordat producției de către Institute, căile de promovare a noului în știință și producție, obiectivele planurilor de cercetare de perspectivă și stadiul cercetărilor prioritare etc.;

— Organizarea unor schimburi de opinii între conducerea unor institute de cercetare și proiectare și beneficiarii acestora — Centrale industriale, uzine, fabrici — în scopul de a descifra sensurile ample ale colaborării dintre institut și uzină, implicațiile concrete, tehnologice ale cercetării științifice în producție, sprijinul pe care publicistica științifică este chemată să-l acorde promovării noului;

— Cunoașterea marilor platforme ale cercetării științifice constituie unul dintre obiectivele activității Clubului. De aceea ne propunem în acest an să organizăm vizite de documentare însoțite de dezbateri pe platforma Centrului național de fizică, la Institutul Central de chimie, la sectoarele de microproducție ale Institutului politehnic-București.

Firește, asemenea întâlniri, vizite de documentare, simpozioane, vor fi organizate și cu alte institute și colective de cercetare și proiectare. Astfel, avem în vedere vizite și dezbateri la marile obiective naționale ale viitorului cincinal.

Una dintre laturile importante ale activității clubului va fi ridicarea nivelului de profesionalitate și specializare a ziaristilor de știință și tehnică, organizarea unor dezbateri vizând „atelierul“ de creație, de elaborare a materialelor de știință și tehnică pe profilul și scopurile urmărite de publicațiile la care lucrează.

Gândim că astfel de teme cum sînt: pregătirea susținută pentru abordarea politicii partidului în domeniul științei și tehnologiei; înțelegerea mutațiilor ce survin în știință și tehnică, a direcțiilor în care se desfășoară revoluția tehnico-științifică în țara noastră; implicațiile de factură economică și socială a cercetării științifice; procesul neîntrerupt de cunoaștere a celor mai de seamă înfăptuiri ale științei și tehnicii contemporane — teme care vizează pregătirea permanentă a redactorului de știință, vor fi în măsură să catalizeze interesul tuturor ziaristilor de știință și tehnică, ca participanți activi, la munca pentru înfăptuirea sarcinilor trasate de Congres în domeniul științei și tehnicii.

ION CHIȚU

redactorul șef al revistei „Știință și tehnică“, președintele Clubului redactorilor de știință și tehnică

RESPONSABILITATEA PRESEI SPORTIVE

Există în Documentele celui de al XI-lea Congres al partidului un scurt paragraf care, onorind mișcarea sportivă, îi încredințează, totodată, sarcini de o înaltă răspundere și de mare noblețe.

„Cultura fizică și sportul — se spune în Programul P.C.R. — vor face parte integrantă din măsurile privind dezvoltarea fizică armonioasă și păstrarea sănătății poporului“.

Aceste formulări, expresii ale celei mai concentrate esențe de gândire, conțin un imens univers de idei, de probleme, de obiective și, fără îndoială, de sarcini.

Însuși faptul că în textul Programului partidului se folosește expresia „cultura fizică”, în locul celei larg folosite, tradiționale, de „educație fizică”, denotă că, în viziunea partidului nostru, această activitate se înscrie într-o sferă mult mai largă, care înglobează nu numai robustețea tru-pească a populației, a tinerelor generații, mai cu seamă, ci vizează într-o măsură egală și sănătatea spirituală — sufletească și morală — a cetățenilor patriei.

A fost acreditată de mult ideea, iar Congresul al XI-lea a avut darul s-o ridice la o putere superioară, că elementul determinant al construcției societății socialiste multilateral dezvoltate este OMUL, gradul lui de pregătire profesională, nivelul lui de conștiință. Bunăstarea neconținută a omului reprezintă țelul suprem, rațiunea însăși a politicii partidului, acestui deziderat fiindu-i închinată eforturi mari și statornice.

Documentele Congresului plasează, așadar, mișcarea sportivă într-un asemenea context larg și multilateral. Scopul ei final — și totodată, măsura cea mai obiectivă a muncii desfășurate în acest vast compartiment al vieții noastre sociale — îl constituie creșterea unor generații puternice, sănătoase, viguroase, capabile să facă față mărețelor comandamente ale prezentului și viitorului, sarcinilor tot mai complexe pe care le reclamă construcția socialistă multilaterală și înaintarea României spre comunism. Astfel, presa de sport găsește în Documentele Congresului o tematică vastă, pasionantă.

Trebuie ținut seama, în primul rând, de faptul că ziarul și revistele sportive, precum și rubricile de sport din întreaga noastră presă, în ciuda unui caracter aparent de strictă specialitate, au un spectru foarte larg de cititori, adresându-se de la copilul care abia a deslușit buchiile, pînă la pensionarul venerabil, aflat la amurgul vieții. Interesul față de sport nu are limită de vîrstă, nu se oprește între frontierele profesiilor, atribuțiilor sau funcțiilor, el deține miraculosul dar de a reuni sub stindardul aceleiași pasiuni o întreagă lume, ignorîndu-i și ștergîndu-i caracterul eterogen, uneori contradictoriu.

Acum, avînd pe masa de lucru Documentele Congresului, ne propunem să abordăm cît mai accesibil, mai interesant și mai atrăgător teme general viabile ale activității sportive. Prima — și care, în ultimă instanță, le înglobează, probabil, pe toate — ar fi desfășurarea unei largi acțiuni în favoarea ideii sportul pentru toți. Ea nu este, de bună seamă, nouă, au existat momente cînd rapoarte, dări de seamă sau articole de gazetă au prezentat-o ca pe o realitate vie, ca pe un fapt împlinit. Hotărîrea

Plenarei C.C. al P.C.R. din 28 februarie — 2 martie 1973 a avut darul, într-o analiză de mare adîncime și principialitate partinică, să demitizeze un idol care s-a dovedit de fapt, mic și șubred. Adevărul este că bătaia pentru un sport cu adevărat de masă abia a început, sub auspicii bune, ce-i drept, cu cîteva rezultate notabile, dar tot greu este încă înainte...

Codul muncii și vieții comuniștilor, al eticii socialiste și echității, adoptat de Congres ne înarmează cu un vast program teoretic și practic, într-un domeniu de activitate nu numai foarte important, dar deosebit de gîngăș, acela al modelării interioare, spirituale a tînarului sportiv, pentru a-l forma ca cetățean demn și util. În această privință disponibilitățile sportului sînt imense, folosite însă, deocamdată cel puțin, într-un procent redus.

În pas cu ritmurile vertiginose ale producției, cu progresele înregistrate pe toate planurile de societatea noastră socialistă, performanța sportivă românească se simte datorare să-și însușească un regim de muncă mult mai plin și cadențe mai rapide. Din acest punct de vedere, anul 1974 — denumit „an test” — a fost promițător, a relevat rezerve nebănuite, consacrindu-se ca perioada cea mai fertilă din întreaga istorie postbelică a sportului românesc, aureolată de 10 titluri mondiale și numeroase alte succese internaționale prestigioase. Un punct de control decisiv îl vor constitui însă Jocurile Olimpice ale anului 1976, obiectiv spre care s-au concentrat toate eforturile și se îndreaptă întreaga atenție a sportivilor, specialiștilor, conducătorilor mișcării sportive, a presei de specialitate, a rubricilor de sport ale ziarelor și radio-televiziunii.

Direcțiile multiple și amplitudinea mișcării sportive se reflectă în bună măsură în paginile rubricilor de sport ale presei centrale, locale și de specialitate și în emisiunile presei audiovizuale, remarcîndu-se o însemnată creștere a preocupărilor după Plenara C.C. al P.C.R. din februarie-martie 1973 și, îndeosebi, după Congresul al XI-lea al partidului.

Asociația presei sportive de pe lingă Uniunea zariștilor din Republica Socialistă România, care reunește pe gazetarii sportivi ai tuturor ziarelor și celorlalte publicații, ai posturilor de radio și televiziune, își propune să-și intensifice activitatea în direcția însușirii aprofundate a politicii și documentelor partidului privind mișcarea sportivă, pentru acțiuni concrete în presa noastră scrisă și audiovizuală, care să ajute în mod efectiv îndeplinirea obiectivelor organelor și instituțiilor cu atribuții în sport, în primul rînd ale Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport care răspunde de realizarea unitară și integrală a sarcinilor stabilite de Partidul Comunist Român pentru acest domeniu de activitate.

De asemenea, în relațiile internaționale, în cadrul Asociației Internaționale a Presei Sportive, în comisiile internaționale pe ramură de sport ale A.I.P.S., la marile manifestări sportive internaționale, membrii Asociației presei sportive române vor populariza direcțiile mișcării sportive românești puse în slujba poporului nostru și vor evidenția preocuparea și sprijinul Partidului Comunist Român și al statului nostru pentru propagarea largă a culturii fizice și sportului și dezvoltarea ideilor nobile olimpice.

AUREL NEAGU

redactorul șef al ziarului „Sportul”, președintele
Asociației presei sportive

DOCUMENTELE CONGRESULUI

ÎN CONȘTIINȚA ȘI ACTIVITATEA PRESEI

ÎN SLUJBA OMULUI

Toți cei care alcătuim colectivul de redacție al gazetei „Milcovul” am meditat temeinic, responsabil asupra indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congres. Alături de toți colegii ziariști, avem misiunea de onoare de a contribui la unirea eforturilor întregului popor în direcția îndeplinirii Programului și Directivelor, de a ridica gradul de conștiință al oamenilor la nivelul grandioaselor obiective.

Ferm hotărâți să ne îndeplinim cât mai bine această misiune, intenționăm să restructurăm ziarul, să deschidem rubrici noi, să dăm mai mult spațiu acelor articole care pot contribui la împlinirea politică, intelectuală, morală și psihică a constructorului societății socialiste multilateral dezvoltate. Dorim să oferim cititorilor noștri în viitor, într-o mai mare măsură, elemente de orientare hotărâtoare, selectând din viață adevăratele modele umane ale societății socialiste, înfățișând fapte, întâmplări, evenimente care să-i învețe pe oameni să muncească și să trăiască în spiritul principiilor comuniste.

Prin mesajele noastre vom milita ferm pentru ordine și disciplină în muncă, pentru adevăr și dreptate, împotriva mentalităților retrograde, împotriva egoismului și manifestărilor înapoiate.

Dorim să orientăm mai bine cititorii spre acele opere care poartă idei generoase, sentimente puternice, care adâncesc sensibilitatea și gândirea, fiind convinși că în acest fel vom contribui la înriurirea atitudinilor și opiniilor, la cristalizarea unor noi forme de comportare și deprinderi, socialiste, în rîndurile cititorilor noștri, la formarea lor ca oameni noi, multilateral pregătiți, cu larg orizont cultural, cu înalt nivel de conștiință socialistă.

În intenția de a împlini cât mai bine aceste misiuni, am hotărât să constituim brigada științifică a ziarului „Milcovul”, să organizăm „Șezătorile Milcovului”, pentru ca și direct, nemijlocit, să desfășurăm în rîndurile cititorilor o activitate propagandistică politică, socială, culturală.

Pentru a desfășura cu competență activitatea de educație a cititorilor noștri în spiritul idealurilor socialismului și comunismului, civilizației, păcii și progresului, noi înșine ne vom pregăti continuu, ne vom strădui să ne dezvoltăm ca oameni multilateral pregătiți, cu larg orizont politic și cultural.

ION NISTOR

redactorul șef al ziarului „Milcovul” — Vrancea

SARCINI ÎNSUFLEȚITOARE

Documentele programatice adoptate de Congresul al XI-lea reprezintă programul de lucru — Carta de căpătii a întregii activități și pentru colectivul nostru redacțional. Ne înscriem contribuția de pro-

pagandiști comuniști la popularizarea, cunoașterea, însușirea și materializarea în viață a ideilor cuprinse în aceste documente, milităm ca fiecare comunist, fiecare om al muncii să devină un activ participant la efortul general de ridicare a patriei pe noi culmi de civilizație și progres. Desigur, abordăm aceste sarcini în concordanță cu obiectivele concrete de îndeplinit puse în fața organizației județene de partid. Pornim de la prioritățile perioadei, abordăm aspectele specifice dintr-o etapă sau alta. În momentul de față susținem realizarea cincinalului înainte de termen, direcție în care județul are de-acum un avans important; susținem, de asemenea, pregătirea condițiilor pentru realizarea sarcinilor viitorului cincinal.

Perspectivile județului deschise de documentele Congresului al XI-lea sînt acelea ale industrializării pe baze moderne într-un ritm deosebit de susținut — de peste 2,5 ori superior mediei pe țară. Avem de realizat investiții mari, trebuie să crească foarte rapid și susținut producția agricolă, sînt de soluționat sarcini deosebite pe linia calificării forței de muncă, cât și în domeniile social și cultural, toate în concordanță cu dezvoltarea economică. Este lesne de înțeles că o latură semnificativă a activității noastre o constituie munca pentru ridicarea pe o treaptă superioară a conștiinței socialiste, pentru formarea omului nou.

Am notat aici doar cîteva dintre preocupările noastre înscrise în efortul general de a contribui la traducerea în viață a vastului program adoptat de Congresul al XI-lea. Participarea noastră nemijlocită la activitatea organelor și organizațiilor de partid, la procesul de îndeplinire a sarcinilor concrete este cea care asigură prezența suflului mereu proaspăt al vieții în paginile „Clopotului”. Întreținerea acestui suflu mereu viu, mereu implicat în miezul fierbinte al realității, intervenția fermă în dinamizarea ei, este ceea ce ne frămîntă și ne însuflețește zi de zi pe noi toți, ziariștii de la „Clopotul”.

IOAN MAXIMIUC

redactor șef al ziarului „Clopotul” — Botoșani

MINUNAT PROGRAM DE ACȚIUNE

Documentele Congresului al XI-lea al partidului deschid în fața presei locale noi orizonturi, fiind un permanent îndemn la analiză profundă, partinică a tuturor fenomenelor vieții economice, politice și sociale din fiecare unitate administrativ-teritorială a țării. Redimensionîndu-și, în lumina acestor sarcini și orientări, direcțiile viitoare de acțiune, colectivul gazetei „Viața Buzăului” și-a stabilit între principalele obiective mobilizarea tot mai intensă a oamenilor muncii din unitățile economice ale județului pentru îndeplinirea sarcinilor de producție ale anului 1975, realizarea ritmică

a sarcinilor de plan încă din primele zile ale lunii ianuarie, constituind cea mai sigură garanție a îndeplinirii angajamentului nostru de onoare muncitorească: **cincinalul înainte de termen**. De o importanță deosebită, în acest sens, ni se pare a fi amplificarea eforturilor pentru descoperirea și generalizarea noului, a experiențelor înaintate în întrecerea socialistă, pentru a face din exemplul pozitiv o adevărată forță de șoc a formării conștiinței socialiste a oamenilor, a implementării normelor de etică și echitate socialistă în viața cotidiană a tuturor oamenilor muncii.

Dezvoltarea accelerată a județului Buzău, căruia în viitorul cincinal i se vor aloca fonduri de investiții în valoare de circa 16 miliarde lei, iar până în 1990 peste 100 de miliarde, impune o preocupare sporită pentru asigurarea și pregătirea forței de muncă, pentru perfecționarea continuă a pregătirii profesionale a tuturor cadrelor. În acest context, un rol principal revine sporirii eficienței învățământului, integrării acestuia cu producția și cercetarea prin organizarea, mai ales în liceele de specialitate, a unor ateliere și laboratoare care să asigure participarea directă a elevilor la procesul de producție.

Tot acest amplu proces, pe care nu l-am schițat decât în câteva din coordonatele lui, presupune cu necesitate creșterea continuă a rolului conducător al organizațiilor de partid, perfecționarea neîncetată a stilului și metodelor lor de muncă, pentru a conduce dinlăuntru colectivelor de muncă întreaga lor activitate.

Fără îndoială, simpla enumerare a unei serii de obiective, oricât ar fi ele de atrăgătoare, capătă un caracter formal dacă nu este susținută prin fapte. De aceea, aș vrea să subliniez de la început că imediat după încheierea lucrărilor Congresului, rubrica noastră dominantă — ca amploare, diversitate publicistică și paginație — s-a intitulat: „Studiază, îndrăznește, acționează energic pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului!”, în care au fost reflectate probleme ale sporirii indicilor de utilizare a capacităților de producție, ale întăririi economico-organizatorice a cooperativelor agricole, ale folosirii fiecărei palme de pământ în scop productiv și altele, marea majoritate a materialelor fiind semnate de secretari ai organelor și organizațiilor de partid din județ. De asemenea, abordând problemele de investiții ca bază a producției viitoare, analizăm situația fiecărui obiectiv, insistând îndeosebi asupra luării unor măsuri deosebite pentru urgentarea montării utilajelor aflate în stoc, a căror valoare depășea, la începutul lunii decembrie, 80 de milioane lei.

Planurile de activitate pe care ni le-am întocmit în lumina documentelor Congresului cuprind și alte inițiative cu rezonanță în rîndul oamenilor muncii din județ: „De pe aceleași suprafețe — o producție sporită”, „În interesul producției — să ne fabricăm singuri utilaje și piese de schimb”, „Pregătirea forței de muncă — investiția cea mai eficientă”, „Nu există pămînturi rele”, „Să ridicăm pe o treaptă superioară activitatea cooperativelor slab dezvoltate” și altele. Nu voi face referiri detaliate asupra eficienței lor, însă aș vrea să arăt că, prin mai buna folosire a spațiilor, în anul 1975 întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă va obține, într-o hală proiectată pentru 90.000 de tone sîrmă trefilată pe an, o producție de trei ori mai mare, fondurile de investiții prevăzute pentru dezvoltare fiind utilizate pentru construirea unor secții de alt profil. De asemenea, prin realizarea unor

lucrări de combatere a eroziunii solului în zona Cernătești-Aldeni-Cărpiniștea, pe o suprafață de 34 000 hectare și aplicarea strictă a unor lucrări agrotehnice, hidrotehnice antierozionale (urmărire directă a aplicării inițiativei „Nu există pămînturi rele”) se vor obține 30—40 tone masă verde la hectar de pe terenuri care înainte nu produceau aproape nimic.

Una din preocupările constante ale colectivului nostru, prezentă în fiecare număr al gazetei, este reliefa transformărilor petrecute în viața oamenilor, în conștiința lor. Sub genericul „Satul socialist contemporan” întreprindem o largă acțiune pentru relevarea elementelor noi apărute în fiecare localitate, în fiecare gospodărie individuală chiar, din momentul cînd am încheiat, în urmă cu cîțiva ani, paginile de monografie. E și acesta un exemplu revelator pentru susținerea tezei formulate la Congresul al XI-lea al partidului, că trăim anii cei mai fructuoși din întreaga istorie a României.

NICOLAE NICOLAE

redactor șef al gazetei „Viața Buzăului”

ANGAJARE FERMĂ

Congresul al XI-lea a luat sfîrșit în acea istorică zi de 29 noiembrie. Practic, ecurile sale — exprimate în prestigioase fapte de muncă menite să-i metamorfozeze prevederile în așteptate împliniri — încep să-și contureze vastele implicații. Revine, deci, ca o sarcină esențială, de onoare, tuturor organelor de presă, deci și gazetei „Viitorul”, preocuparea consecventă de a face cunoscute în detaliu documentele Congresului în rîndul maselor largi de oameni ai muncii precum și modul în care acestea sînt traduse în viață.

Angajați plenar în acțiunea de mare amploare și responsabilitate etică a reflectării noilor realități caracteristice României contemporane, vom acorda o atenție prioritară analizei — în spiritul științific impus de documentele Congresului — a dezvoltării industriale a județului, urmărind cu deosebire procesul complex de modernizare a producției, situarea acesteia la parametri tehnologici necesari, lărgirea gamei de sortimente și situarea calitativă a produselor la nivelul de competitivitate al pieței mondiale.

Cu aceeași grijă va fi urmărit fenomenul creșterii permanente a gradului de mecanizare și automatizare în sectoarele de bază ale agriculturii județului, precum și amplificarea rolului organizațiilor de partid, a tuturor comunistilor, în mobilizarea colectivelor de muncă pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de producție, în dinamizarea întregii vieți din aceste importante sectoare ale economiei naționale. Vom pune un deosebit accent pe cultivarea în rîndul tuturor categoriilor de oameni ai muncii — și îndeosebi a tineretului — a înaltei principii ale eticii și echității socialiste, în educarea lor în spiritul muncii și al dragostei pentru muncă — componentă fundamentală a patriotismului socialist.

Urmînd îndeaproape magistrala analiză dialectică oferită de documentele Congresului al XI-lea și stimulați de exemplul profund principial al modalităților de lucru promovate de secretarul general

al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vom milita neabătut pentru întărirea rolului criticii și autocriticii în rezolvarea problemelor social-economice, semnalând cu luciditate și promptitudine lipsurile și propunând căi adecvate de remediere a lor, angrenând în acest scop opinia largă a maselor de cititori și corespondenți, în așa fel încât gazeta să devină o veritabilă tribună a conștiinței sociale a tuturor oamenilor muncii.

ION DĂESCU

redactorul șef al gazetei „Viitorul” — Mehedinți

RECEPTIVITATE LA NOU

În lumina înaltelor comandamente politice și ideologice statuate de Congresul al XI-lea al P.C.R., am trecut la orientarea întregii noastre activități pe temelia documentelor Congresului, spre a conferi fiecărui material, fiecărei pagini din gazetă caracterul de vibrantă și însuflețitoare chemare la angajarea comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii din județ în vasta întrecere socialistă pentru realizarea cincinalului actual înainte de termen, pentru îndeplinirea cu succes a obiectivelor viitorului cincinal, pentru traducerea în viață a hotărârilor marelui forum comunist. Colectivul redacțional și-a adus contribuția la elaborarea unui plan de activitate amplu, astfel încât, prin inițiativa a numeroase rubrici noi, prin ample acțiuni de presă, prin diversificarea formelor și mijloacelor publicistice, prin antrenarea mai largă a activului de colaboratori și corespondenți, a cadrelor angrenate nemijlocit în producție, în desfășurarea vieții social-culturale, să avem o viziune de perspectivă a obiective-

lor de atins și a modalităților concrete de finalizare practică.

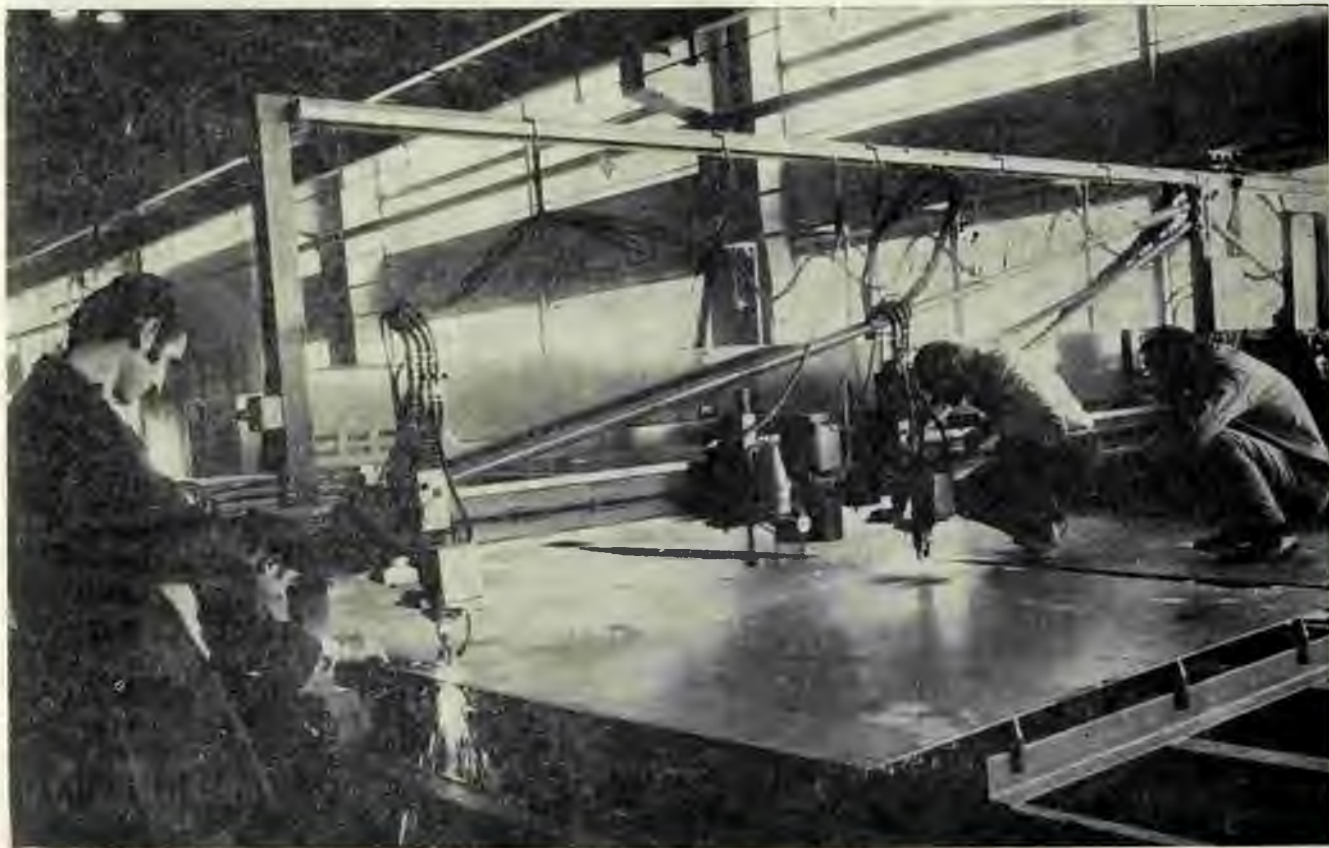
Pe baza acestei orientări, ne-am fixat ca, paralel cu funcția mobilizatoare de care am amintit, să ne concentrăm eforturile și în direcția asigurării unei largi cunoașteri de către masele de oameni ai muncii a conținutului documentelor Congresului, a relevării intensei activități politico-ideologice desfășurate în acest scop de organele și organizațiile de partid, de masă și obștești.

În spiritul acestei orientări se înscrie declanșarea, încă de la primele numere de după Congres, a unei suite de rubrici noi, acoperind profilul fiecărei pagini: „Hotărârile Congresului — programul nostru de acțiune pentru a crea baze trainice cincinalului viitor”, „Adeziunea incandescentă a faptelor de muncă”, „La flacăra mărețului ideal comunist”, „Cultul muncii”. „Un obiectiv educativ permanent: formarea conștiinței omului nou”. Pentru perioada următoare, ne-am propus, concomitent cu continuarea susținerii unora dintre aceste rubrici, crearea altora noi.

În cadrul acestor rubrici, va fi abordată și tratată o mare varietate de teme, realizate într-o largă diversitate de genuri gazetărești, urmărind să le promovăm cu prioritate pe cele care permit prezența tot mai pregnantă în paginile gazetei, în rândurile fiecărui material, a cuvîntului și faptelor oamenilor care lucrează nemijlocit în diferitele sectoare ale producției, care să permită valorificarea experienței și a opiniilor lor.

Un accent tot mai puternic vom pune pe afirmarea, în tot ceea ce scriem, a spiritului de partid, pe evidențierea modului cum prevederile Programului Partidului Comunist Român devin călăuză de acțiune pentru toți comuniștii, pentru întregul popor. Satisfacerii acestui deziderat îi vor răspunde și noile rubrici permanente: „Programul partidului

LA FABRICA DE VAGOANE DIN CARACAL

— creație și responsabilitate comunistă“, „Creșterea rolului conducător al partidului — chezașia înfăptuirii cu succes a obiectivelor stabilite de Congres“, „Normele eticii și echității socialiste — codul moral al fiecăruia“.

În tot ceea ce vom întreprinde, pornim de la convingerea că hotărâtoare în obținerea succesului sînt, pe drumul pe care ne-am angajat cu toate forțele, consecvența în acțiune, receptivitatea la nou, spre a asigura împropătarea continuă a formelor și modalităților de expresie, racordarea permanentă a gazetei la noile exigențe și cerințe ale vieții.

GHEORGHE MĂRUNȚELU
redactorul șef al gazetei „Oltul“—Slatina

PUTERNICĂ EFERVESCENTĂ CREATOARE

Sarcinile importante ce revin presei din documentele Congresului au generat o puternică efervescență creatoare și în rîndul colectivului de la „Steaua roșie“—Mureș, ample dezbateri asupra celor mai corespunzătoare modalități și forme prin care ziarul să devină și mai mult un propagandist, agitator și organizator colectiv al oamenilor muncii din județ. Pornind de la ideea că înfăptuirea prevederilor cuprinse în documentele Congresului își are fundamentarea solidă în realizările prezente, am stabilit continuarea pe un plan superior a acțiunii care vizează îndeplinirea actualului plan cincinal înainte de termen. În această optică ne vom concentra eforturile pentru mobilizarea oamenilor muncii în direcția realizării exemplare, la toți indicatorii, a planului pe 1975, concomitent cu pregătirea optimă a condițiilor pentru cincinalul viitor.

Sub îndrumarea permanentă a Comitetului județean de partid, în colaborare cu toate organele și organizațiile de partid, ne propunem să milităm consecvent pentru ca toate unitățile economice din județ să obțină rezultate mereu superioare în sporirea productivității muncii, reducerea cheltuielilor materiale de producție, realizarea de economii, reducerea consumurilor de energie electrică, combustibili și materii prime, predarea la termen a investițiilor, creșterea eficienței întregii activități, pregătirea în condiții optime a recoltei viitoare, astfel ca în anul 1975 unitățile să atingă parametrii planificați pentru primul an al cincinalului viitor.

Doresc să subliniez, de asemenea, că în baza documentelor Congresului al XI-lea, am elaborat un amplu program care cuprinde activitatea de perspectivă a colectivului redacțional, ca și măsurile și acțiunile ce vor fi întreprinse pentru a garanta realizarea sarcinilor ce ne revin. În domeniul industriei, paralel cu reflectarea modului de îndeplinire a planului de producție, avem în vedere să accentuăm mai mult în articolele noastre latura calitativă a activității productive, îndeosebi cele care vizează eficiența economică, prin introducerea de tehnologii și produse noi, și prin organizarea științifică a producției și a muncii. Ne propunem să desfășurăm acțiuni de certă necesitate pentru economia industrială a județului.

Agricultura — ramură de bază și în economia județului — va ocupa în continuare un loc important în coloanele ziarului nostru. Paralel cu creșterea producției agricole, zootehnia va cunoaște o

puternică dezvoltare. În acest sens, ne propunem să milităm cu fermitate pentru realizarea integrală a programelor județene de concentrare, profilare și specializare în zootehnie, ca și a celor de irigații și îmbunătățiri funciare. Acțiuni ample vom iniția și desfășura pentru întărirea economico-organizatorică a tuturor cooperativelor agricole de producție, pentru perfecționarea organizării întregii activități de producție a agriculturii cooperatiste.

Un alt domeniu important în care ne revin sarcini majore pentru înfăptuirea cărora am stabilit măsuri concrete, este cel al muncii politico-ideologice și cultural-educative. Avem în vedere ca prin articolele publicate să ne aducem contribuția la continua întărire a rolului organelor și organizațiilor de partid în conducerea întregii vieți politice, economice și sociale din județ.

IOAN POP
redactorul șef al ziarului
„Steaua roșie“—Mureș

TOTUL DEPINDE DE ACTIVITATEA VIE, CONCRETĂ

Realizarea obiectivelor cuprinse în documentele Congresului al XI-lea cere efort, sîntem cu toții conștienți că drumul pe care-l vom parcurge nu va fi ușor. La acest efort susținut pe care-l va depune întregul nostru popor pentru înfăptuirea prevederilor Congresului se va adăuga și cel al gazetarilor, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la cel de-al XI-lea Congres al partidului: „Presa... trebuie să desfășoare în viitor o activitate mai susținută pentru unirea eforturilor întregului popor în direcția înfăptuirii Programului și Directivelor“.

Este imperios necesar ca, prin scrisul nostru, să milităm cu fermitate pentru traducerea în fapte a prevederilor cuprinse în Program și Directive, să contribuim, alături de celelalte mijloace de informare în masă, la formarea unei opinii publice sănătoase, care să acționeze hotărît pentru realizarea sarcinilor ce ne stau în față, în viitorul cincinal. Avînd în vedere cadrul în care își desfășoară activitatea presa locală — în general — și sarcinile județului, în special, considerăm că întreaga concepție de redactare a ziarului va trebui să se axeze pe problemele de mare importanță trasate de Congresul al XI-lea. Sarcina de a realiza la sfîrșitul cincinalului viitor, și în județul nostru, o producție de 10 miliarde lei ne pune în față unui deosebit efort. În acest sens sîntem hotărîți să milităm pentru punerea în valoare a tuturor resurselor umane și materiale, pentru mobilizarea colectivelor de muncă în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor de producție și a programului de investiții.

Avem un drum clar trasat de documentele Congresului al XI-lea. Acum și în viitor, totul depinde de activitatea vie, concretă, pentru înfăptuirea obiectivelor și sarcinilor trasate. Reflectarea, stimularea și perfecționarea acestei activități larg sociale din județul Covasna, va constitui contribuția permanentă a „Cuvîntului nou“ la opera istorică conturată de Programul și Directivele hotărîte de Congresul al XI-lea al partidului.

CONSTANTIN TIMARU
redactorul șef al gazetei
„Cuvîntul nou“—Covasna

DEZBATERE LA CLUBUL ZIARIȘTILOR DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ

CHIPUL OMULUI NOU ÎN PAGINILE PRESEI

În lumina documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R., Clubul ziaristilor de literatură și artă și-a propus un amplu ciclu de dezbateri sub genericul „România în perspectiva viitorului comunist“.

La sfârșitul lunii decembrie, cu participarea unor reporteri și redactori de literatură și artă din presă și radioteleviziune a avut loc o interesantă dezbatere pe tema „Răspunderile presei în oglindirea chipului omului nou, făuritorul societății socialiste multilateral dezvoltate și comuniste în România“.

În deschidere, Nicolae Dragoș, redactor-șef al revistei „Luceafărul“, președintele Clubului ziaristilor de literatură și artă, a arătat:

Participăm la această dezbatere — conducători de ziare și reviste, reporteri și redactori la Radioteleviziune, activiști pe tărîmul presei care, prin experiența profesională, prin atribuțiile ce ne revin în colectivele redacționale, putem să ne aducem o contribuție activă la o definire concretă a răspunderilor, a misiunii ce revine presei scrise și vorbite, în înfățișarea omului zilelor de azi, a constructorului societății socialiste multilateral dezvoltate, a trăsăturilor sale caracteristice, a faptelor din care se formează, în cele din urmă, portretul moral al omului zilelor noastre.

Desigur, prezența vie a constructorului socialismului s-a aflat întotdeauna între preocupările primordiale ale presei care și-a făcut o datorie supremă din a surprinde în pagini expresive realitățile, însăși viața noastră dinamică, fertilă, așa cum o făurește și dimensionează constructorul noii societății. Multe din reportajele publicate în presa cotidiană, în presa culturală, difuzate la Radio și la Televiziune, s-au impus conștiinței celor cărora le e destinată activitatea presei noastre. Asemenea reportaje au constituit nucleele unor cărți de real succes, ele însele contribuind la alcătuirea unei biografii colective, unei biografii semnificative a omului zilelor noastre.

Sarcinile majore care revin acum presei trebuie să pornească de la documentele istorice ale Congresului partidului — documente în centrul cărora se află în mod firesc, caracterizînd fundamental politica partidului nostru, omul, problematica devenirii sale. Înfățișarea omului nou este un obiectiv central al activității noastre. Este momentul să ne întrebăm ce preluăm din experiența de pînă acum, ce trebuie să adăugăm inedit

pentru ca modul în care noi prezentăm omul și faptele sale, de azi și de mâine, să se afe în deplină consonanță cu adevărul vieții, cu faptele și ideile care îl caracterizează astăzi și îl vor caracteriza într-un și mai înalt grad mîine pe constructorul României socialiste. Codul normelor eticii și echității socialiste se cere să devină însuși codul activității presei, chemată nu numai să înfățișeze în întreaga sa manifestare socială, politică pe omul de azi, dar și să înfruiască activ întronarea în întreaga noastră structură a unui mod de existență comunist, să cultive amplu trăsăturile comuniste.

Cum ne putem îndeplini mai bine o asemenea nobilă misiune ?

O ABORDARE CONCRETĂ A PROBLEMATICII OMULUI

VICTOR VĂNTU („Scînteia“):

A discuta despre omul nou nu este o temă nouă. De peste trei decenii presa noastră și-a asumat menirea, pe cît de dificilă, pe atît de nobilă, de a descoperi realitatea și de a înfățișa convingător, realist, emoționant, dialectica omului nou. Mai este oare nevoie să-l definim ? Ce poate aduce nou, ce-și poate propune în plus o dezbatere — devenită tradițională pe această temă ?

Pe masa noastră de lucru se află documentele Congresului al XI-lea al partidului. Aprofundîndu-le am sentimentul că din paginile lor se profilează, tulburător de palpabil, nicio dată atît de clar conturat ca acum, omul viitorului, făuritorul societății comuniste. El, cetățeanul din pragul mileniului trei, nu este o proiecție abstractă, produsul vreunei utopii ge-

neroase, ci o creație a vieții și muncii noastre, a luptei partidului comunist de transformare revoluționară pe baze științifice a societății. El, acest protagonist al istoriei pe care o făurește, se află printre noi: fizionomia și aspirațiile sale sînt admirabil conturate în Programul partidului, modul lui de a munci — în Directive, principiile sale de viață — în Codul etic. Tocmai această prezență a sa, atît de vie și dinamică în procesul modelării unei personalități multilaterale, fără precedent în istoria țării, ne impune o reevaluare calitativă a modului de a-l reflecta în scrisul nostru, în publicistica noastră străbătută de ideile militante ale partidului. De aceea, raportarea omului la înaltele idealuri din documentele programatice de largă viziune umanist-socialistă ale Congresului, formarea și afirmarea personalității sale în activitatea practică pentru realizarea obiectivelor cuprinse în aceste documente — iată elementul cu adevărat nou de la care e firesc să pornească astăzi orice dezbatere despre omul nou, și ale cărei „concluzii“ nu pot fi altele decît înseși rezultatele muncii noastre calitativ îmbunătățite, în paginile ziarelor și revistelor, în emisiunile de radio și televiziune. Dată fiind complexitatea acestei sarcini, ea însăși înscrisă în documentele Congresului la loc de frunte printre îndatoririle presei, se înțelege că la rezolvarea ei se cer eforturi conjugate, și în primul rînd în depășirea unor practici rutiniere de pînă acum.

Nu se știe de ce, cînd vine vorba într-o redacție despre oglindirea oamenilor noi, lumea se gîndește și apelează în exclusivitate la secțiile de reportaj și literatură, la genuri cum ar fi reportajul și portretul, la reporteri care au „talent la oameni“. Nu

duce aceasta, implicit, la îngustarea ariei de cuprindere, la sărăcirea peisajului publicistic? Chipurile, unii redactori s-ar pricepe la oameni, iar alții la „probleme”. Dar oare problemele eficiente în economie sau ale perfecționării în viața de stat, problema organizării științifice a producției sau a protejării mediului înconjurător nu sînt ele probleme ale omului? De ce, uneori, sînt tratate impersonal, administrativ, sec, fără vibrație umană, trecîndu-se cu vederea că tocmai în rezolvarea unor asemenea probleme majore din viața noastră economică și socială se evidențiază cu cea mai mare pregnanță trăsăturile noi ale oamenilor. Aceste trăsături relevante, afirmate și modelate în lupta pentru nou, care antrenează energii, competențe, pasiuni, evident nu constituie apanajul exclusiv al reportajului sau al portretului „de culoare”, ci trebuie să străbată întreaga publicistică, să ducă la înlăturarea șabloanelor tehnice, a comentariilor tip proces-verbal, lipsite de fiorul vieții, al omenescului, care grevează asupra audienței cuvîntului tipărit la publicul cititor. Orice ziarist, indiferent de specializare, este dator, prin însăși menirea sa (de aceea lucrează într-o redacție, ca ziarist profesionist!), să prezinte oameni noi, interesanți, fapte și experiențe, gânduri originale, creații, atitudini înaintate. Adică să se afle cît mai mult în mijlocul oamenilor și nu numai al rapoartelor departamentale, să recepționeze vibrația proaspătă a vieții și nu molozul frazelor prefabricate, care „merg că au mai mers”, să-și perfecționeze cu sudoarea frunții mijloacele publicistice.

Cum spuneam mai înainte, spiritul documentelor de partid ne îndeamnă și în această privință la o reevaluare critică, ferită de tentațiile automulțumirii. Una dintre direcțiile necesare este abordarea concretă a problematicii omului, în deplină cunoștință de cauză, pe baza studierii atente a realității, a muncii și a vieții creatorilor de bunuri materiale și spirituale, a faptelor de înaltă semnificație politică și socială care dau măsura felului în care se acționează concret pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului partidului. Eseul este unul din genurile publicistice cu „bătaie lungă”, apreciat de cititori. Iată însă că există unii autori care, în lipsa unei cunoașteri temeinice a realității, încearcă să-și acopere această carență prin... „eseizare”. Își fac astfel apariția o serie de produse publicistice amorfe, bîntuite de o vorbărie prețioasă, chipurile de extracție sociologică, care vehiculează truisme adormitoare, despre „cum devine” cu omul. Autorii lor, cu falsă modestie, declară deobicei că „nu intenționăm să epuizăm subiectul”, „rîndurile noastre nu se vor decît o simplă sugestie la o viitoare abordare a problemei”. „nu ne-am propus aici să intrăm în datele concrete ale chestiunii, pe care nu ne îndoiim că alții o vor studia...” etc. Cui slujesc aceste mostre de grafomanie cu ifos, care în locul faptelor fac apel la limbușie, iar în locul argumentelor — la adjective?

Există însă și o altă tendință — aparent ancorată în concret — dar nu mai puțin îndepărtată de prezentarea autentică a eforturilor și orizontului de gândire ale oamenilor de azi. Este vorba de reportajul descriptivist, factologic, care fie că plătește tribut tehnicismului (oamenii devin aici simple nume, fără relief și personalitate), fie

„pitorescului” (printr-o aglomerare de detalii și ziceri „inșolite” și „șocante”). În ambele cazuri, eroii din realitate constituie doar pretexte, aduse la numitorul comun al unor scheme preambalate. Identitatea oamenilor se reduce la o determinare strict profesională — mecanic de locomotivă, constructor, arhitect ș.a.; problematica pusă în discuție de autor, cu o inexplicabilă îngustime de idei, pare inspirată din manualele de profesii; lipsa de gîndire a semnatarului sărăcește și uniformizează personalitățile și experiențele de viață respective. Astfel de nereușite publicistice, din fericire izolate, ne îndeamnă să medităm cu seriozitate la datoria noastră de a reliefa, cu expresivitate, gîndirea înaintată a contemporanilor noștri, atitudinea lor politică față de muncă și viață, față de problemele colectivității socialiste din care fac parte. Care sînt resorturile lăuntrice al acestei conștiințe de participant activ, implicat organic în rezolvarea marilor și micilor probleme ale societății, cum acționează în viață principiile comuniste, cum se confruntă ele cu mentalităților retrograde, ce preț și ce satisfacții oferă această luptă cotidiană? Iată tot atîtea întrebări la care cititorii noștri așteaptă zi de zi răspunsuri concrete, originale, emoționante.

Și iată tot atîtea întrebări pe care sîntem datori să ni le punem ascuțit și nouă înșine, pentru a elimina orice tentație de rutină, comoditate, lipsă de gîndire și de fantezie — păcate capitale pentru meseria noastră — spre a putea ține pasul cu eroii noștri. Imi place să cred că dezbaterea de azi nu este încheiată, ci tema ei se poate constitui într-un adevărat atelier profesional deschis permanent în paginile revistei „Presa noastră”.

UN SONDAJ DE PROFUNZIME ÎN PSIHLOGIA OMULUI CONTEMPORAN

IULIUS ȚUNDREA („Radio”):

Este a doua oară cînd, în 1974, se discută, sub egida Clubului ziaristilor de literatură și artă, despre reportaj. Discuția de la începutul anului avea o temă mai largă; ea privea publicistica românească în ansamblul ei, momentul actual al acestei publicistici. Este însă îmbucurător că de la acea pasionantă discuție, s-au adăugat noi fapte care atestă revirimentul reportajului în multiplele sale ipostaze și modalități de expresie.

Poate că nu este lipsit de interes să observăm — cei care ne aflăm aici — că în ceea ce privește anul literar și publicistic 1974 acesta poate fi definit și ca un an al reportajului, dacă ținem seama nu numai de marile număr de reportaje publicate sau radiotelevizate, ci, mai ales, de calitatea lor, de strădania autorilor acestor reportaje de a le racorda la dinamica societății noastre. Am în vedere — între altele — cînd spun aceasta, ciclurile din „Știința” consorțiate celor două mari evenimente politice ale anului, cicluri de sinteză a realizărilor de pe întreg cuprinsul țării, dar mă refer și la o seamă de portrete, însemnări găzduite de pagina de dezbateri etice a acestui ziar; am în vedere, în același timp, o seamă de reportaje din „Luceafărul”, (care și-a făcut în ultima vreme o preocupare principală din stimularea reportajului scris de tineri autori talentați), din „Știința tineretului”,

„România liberă”, „Flacăra” precum și multe cicluri de reportaje pe care Radioteleviziunea le-a difuzat în acest an, și dintre care amintesc: „România '71”, „Itinerar la harta țării”, „Istorie vie”, „Mărturii contemporane”, „Azi, în România”.

În aceeași categorie de fapte se înscrie și interesul mai susținut al editurilor față de reportaj. Mă refer la apariția unor izbutite volume, și chiar a unei Panorame a reportajului contemporan, ceea ce indică un interes sporit față de această specie.

Nu trebuie uitate nici premiile de debut ale Editurii Eminescu care răsplătesc și cele mai merituose volume de reportaj, și nici premiile acordate de unele reviste („Luceafărul”, „Flacăra”), pentru reportajele cu certe virtuți publicistice.

Dacă pot fi menționate numeroase reușite în domeniul reportajului, cred, totodată, că este îndreptățită observația făcută de Victor Vântu privind un anume mod unilateral de a înfățișa pe oamenii zilelor noastre, atît în presă cît și în emisiunile de radio și televiziune.

În legătură cu aceasta, vreau să relev faptul că pentru tema pe care o discutăm, ca pentru întreaga noastră activitate, Documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. constituie un neprețuit izvor de idei și forță stimulative; ele situează omul în centrul preocupărilor societății noastre, atrăgînd atenția, încă o dată, asupra complexității procesului de făurire a omului multilateral dezvoltat, a conștiinței socialiste a acestuia.

Observația făcută aici privind necesitatea unui sondaj de profunzime în psihologia omului contemporan și reliefaresă resorturilor adînci care stau la baza activității sale conștiente, ar trebui să nu fie uitată de toți cei care, într-o modalitate sau alta, cultivă reportajul.

Un alt lucru la care vreau să mă opresc privește prezența nemijlocită a omului de azi, a constructorului socialismului în paginile presei și în emisiunile de radio-televiziune.

Socotesc că în spiritul unei bune tradiții, ar fi bine ca în ziare să-și afle locul, cu o frecvență mult sporită față de cea de acum, opiniile și gîndurile oamenilor care-și leagă numele de fapte vrednice de lauda tuturor. Sînt foarte mulți oameni care povestesc admirabil, oameni a căror experiență de viață comunicată de ei înșiși este uneori mult mai captivantă decît a o citi sau asculta prin scrisul sau glasul altora. De aceea, cred că o rubrică avînd un asemenea profil ar fi binevenită în paginile ziarelor noastre. Cînd spun aceasta, mă gîndesc la faptul că la Radio se difuzează zilnic de cîțiva ani, emisiunea „Consemnări” (ea ar putea fi subintitulată „Țara la microfon”), o emisiune care găzduiește opiniile oamenilor de cele mai diferite profesii și din toate colțurile țării. În această emisiune, au putut să fie ascultate mărturii de reală frumusețe, nu numai ale profesioniștilor scrisului, ci și ale unor oameni de alte înțelegeri; ale unor eroi ai muncii socialiste, ale unor învățători și ale unor mîștri, ale unor cercetători și ale unor militari etc.

Pornind tocmai de la reușitele acestei emisiuni și ale altor rubrici radiofonice, am ținut să fac propunerea privind permanentizarea unei asemenea rubrici în ziarele noastre, vîzînd în ea încă un mijloc de a înfățișa convingător chipul contemporanilor noștri.

În sfârșit, în privința stimulării, în continuare, a reportajului, cred că Uniunea ziaristilor, Radioteleviziunea și alte instituții ar trebui să facă din aceasta o preocupare permanentă, concretizată și prin acordarea de premii pentru cele mai valoroase realizări în domeniul publicisticii.

De asemenea, editurile s-ar cuveni să tipărească mai multe culegeri și volume de reportaj; de altfel, m-aș fi bucurat să aud aici și cuvântul unui editor receptiv la tot ceea ce este nou și valoros pe acest tărâm de creație.

DUBLU COMANDAMENT SOCIAL: ILUSTRARE DAR ȘI FORMARE A OMULUI NOU

SERGIU ANDON („Scinteia“):

Eu aș vrea doar să mărturisesc ce m-ar interesa să ascult la această dezbateră, de la colegii mai formați sau cu ideile mai bine cristalizate.

Iată câteva puncte pe marginea cărora cred că ar fi mai fructuos dacă s-ar expune niște puncte de vedere.

Sarcinile publiciștilor care se ocupă de zugrăvirea și formarea omului nou, viitor constructor al comunismului, mi se par a fi specifice în această perioadă. Mă refer la faptul că etica, cu o tărie mai mare ca oricând, este inclusă, clar, într-o strategie politică amplă, bine conturată. Etica deci devine o componentă evidentă a politicii și prin includerea normelor

de conduită în program și prin toată importanța care i se acordă și pe care o cunoaștem foarte bine. Din această importanță deosebită, mi se pare că decurg o serie de particularități ale muncii noastre pe care aș fi curios să le ascult formulate. Dau un singur exemplu: riscul deserviciului pe care îl poate face publicistul mai puțin bine pregătit profesional sau care tratează mai superficial o temă sau alta etc., deserviciu pe care de data asta publicistul nu-l mai face cutărei teme sau cutărui ziar, tirajului sau numelui său în fața cititorilor, sau unei anumite norme de morală, ci putem spune că îl face unei componente, foarte importante, a politicii.

Un alt punct asupra căruia aș fi interesat să ascult niște păreri este acela al raportului dintre complexitatea tot mai mare a vieții și mijloacele profesionale pe care le folosim, inclusiv pentru **conturarea** portretului omului nou, dar și pentru **formarea** acestui om; insist pe dublul comandament social al exercitării meseriei noastre în această zonă tematică: **ilustrare** dar și **formare** a omului nou. Deci, așa cum întreaga viață devine mai complexă, și problemele de cunoaștere și de formare a concetățeanului nostru au o complexitate tot mai mare; ei bine, care este raportul dintre această complexitate și mijloacele pe care le folosim? Care sînt căile cele mai potrivite pentru a evita folosirea mijloacelor deja uzate din arsenalul nostru?

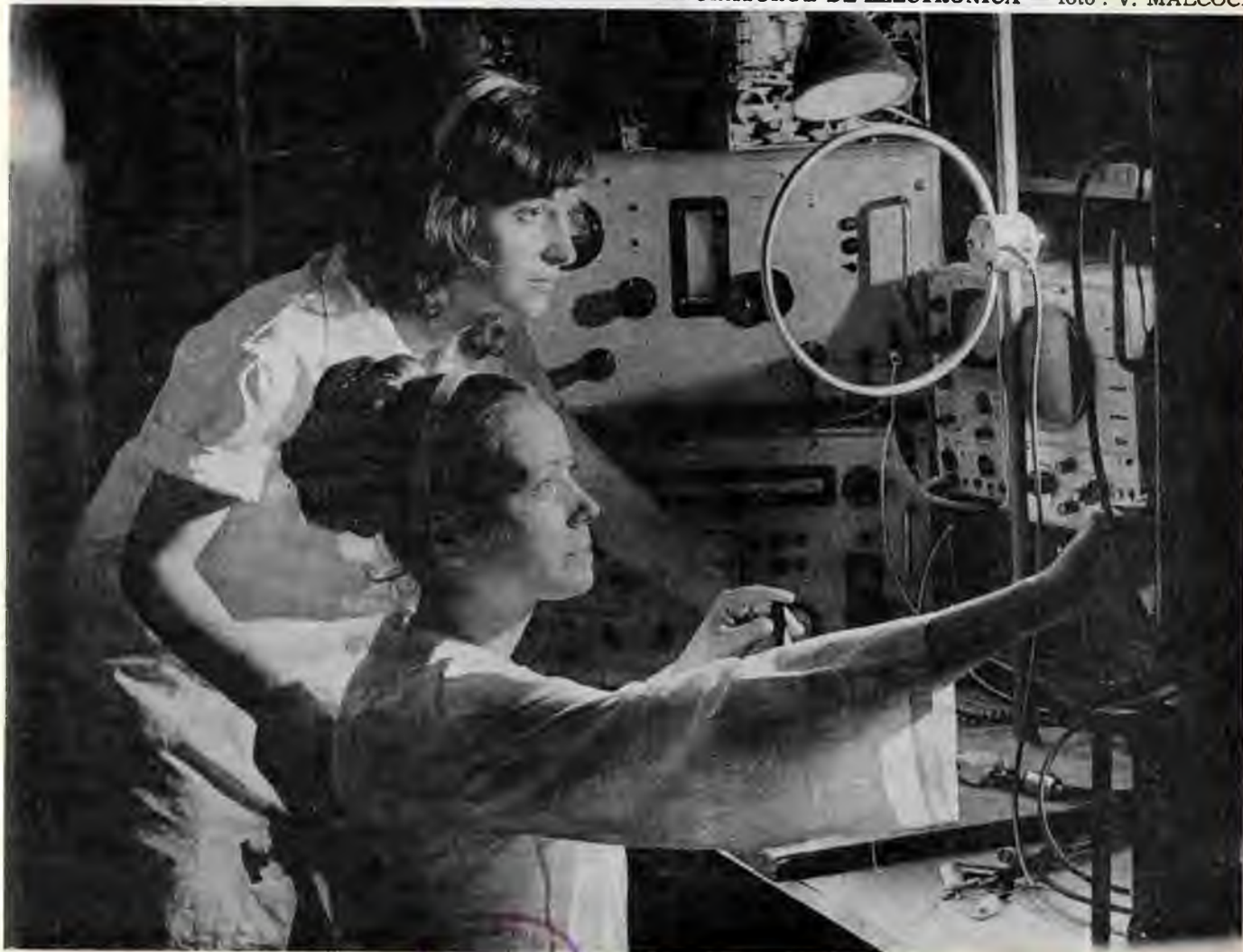
O altă problemă care mi se pare foarte interesantă este aceea a faptului

că, zugrăvind omul nou, promovind un om al viitorului, pentru a-l putea surprinde și contura, pentru a-l putea contribui la generalizarea trăsăturilor morale comuniste, noi înșine — fiecare în parte, ca om și ca cetățean comunist — trebuie să ne desăvîrșim moral. Și din acest punct de vedere există un risc cel puțin profesional: ziaristul care ar putea rămîne, prin nedesăvîrșirea lui morală, în urma vieții.

De asemenea există o complexitate mai mare și a tabloului social, se modifică raportul dintre diferitele mecanisme sociale care își aduc aportul la formarea omului nou și la consolidarea normelor etice. Din acest punct de vedere nu se poate ca rolul și poziția gazetarului, unghiul din care acționează el, să rămînă același, nu se poate să rămînă neschimbat calibrul și felul „armelor“ folosite de la o perioadă la alta. Iată, dacă ne gîndim numai la rolul crescînd al colectivelor de muncă în formarea omului, la puterea lor tot mai mare de a influența pe membrii care le alcătuiesc, mă întreb dacă nu există un raport între acești aliați suplimentari ai noștri și tonul, unghiul de vedere din care abordăm deficiențele. Spre exemplu, mai este de aceeași actualitate metoda promovării unor valori etice sau mai ales metoda înfierării unor încălcări ale normelor etice prin atitudinea așa-numită a „arătătorului cu degetul“, — în înțelesul mai mult destructiv al cuvîntului?

În sfârșit, există sau nu o contra-

LABORATORUL DE ELECTRONICĂ — foto: V. MALCOCI

Comitetul Prezidențial
Societate

NETIPÄRIT.

pg 12.

NETIPARIT

p. 19

și noblele autonomulțumiri față de scriul nostru.

În primul rînd, deci : să renunțăm pentru o clipă la modalitatea clasică de dezbateri, aparent obiectivizată ; „ce se face în genere în domeniul reportajului” sau „cum se reflectă, în genere, omul nou...” pentru a medita, mult mai modest, ce face fiecare dintre noi, fiecare în parte... De aici pornind — pledînd în fapt pentru o mai bună cunoaștere de sine — să ne întrebăm în ce măsură, refuzînd plafo-nările rutiniere, ne-am păstrat receptivitatea față de noul social ; în ce măsură dezvăluirile de esență pe care le reclamăm reflectarea omului nou — ca proces — ne găsește corespunzător pregătiți (și politic, și psihic, și profesional...). Sub beneficiu retoric, voi concretiza ideea acestei raportări necesare a ziaristului la fenomenul istoric prin intermediul unei reevaluări economice doar aparent...cifrice :

De la 1000 de miliarde fonduri fixe, cît vom avea la sfîrșitul anului 1975, urcăm pe parcursul a numai cinci ani la circa 2000 de miliarde. Există vreo legătură, însă, aș putea fi întrebat, între dublarea fondurilor fixe pe parcursul unui singur cincinal și tema pe care ne-au propus-o ? Evident, da... Înnoirea și dublarea fondurilor fixe, la nivelul economiei, solicită, la nivelul omului despre care ne propunem să scriem, o dublare a cunoștințelor tehnice, a competenței, a responsabilității. Cincinalul următor, așa cum știm, poate și trebuie să devină un veritabil cincinal al revoluției tehnico-științifice, afectînd direct toate domeniile cunoașterii, economia, industria, știința, cultura... Dar nu va deveni un cincinal de excepție începînd abia cu 1 ianuarie 1976 ; procesul este în curs, o uriașă acțiune de reciclare profesională — începută și ea mai de mult — este în plină desfășurare. Prin autoinstruire înainte de orice, prin refuzul oricărei suficiențe în gîndire, printr-o raportare comparată a valorile maxime și — însumînd — printr-un regim personal de viață alertat de un neîntre-rupt „mai bine”. De la 1000 de miliarde la 2000 de miliarde — presupune însă și afirmarea unui climat moral (de aici și incidența cifrei economice cu modul nostru de a fi), necesitatea unui statut moral. Reflectăm oare corespunzător acest proces ? Și nu ne solicită oare — ajungînd din nou la „blestemata” cunoaștere de sine — această reflectare o receptivitate corespunzător exersată ? Nu ești dator să te întrebi : sint oare îndeajuns pregătit — și tînăr sufletește — pentru a fi reporterul de care e nevoie în această nouă etapă ?

Și mă gîndesc, vai, la atîtea și atîtea întrebări naive, simpliste, cu care încercăm să dezvăluim profundizimi de gîndire și caracter ale unor eroi care au evoluat — este și o dramă aici — mai rapid și mai emoționant decît își închipuie, poate, unii dintre reporteri...

În al doilea rînd :

Am renunțat într-o foarte mare măsură la reflectarea conflictuală a eroului. Descriem noul său mod de a fi (de a gîndi) așa cum am descrie un peisaj... Nimic din dialectica pasionantă a confruntării cu sine, a dificultăților care s-au cerut a fi depășite prin efort și voință, a noului care a răzbit infirmînd de fapt inerții, deprinderi rutiniere, justificări aparent „înțelepte”, dar anacronice în esență... Fiecare „da” pe care-l pro-

nunță acest om nou, fiecare adeziune a sa la o cifră de plan superioară, înseamnă — așa cum știm foarte bine — un proces, o angajare, o luptă. Din păcate însă, aplaudăm rezultatul final, consemnăm creșterea și succesul, dar nu reflectăm pasionant — nu vreau să generalizez, se înțelege — dialectica acestor deveniri. Noua idee, noua tehnologie, noul proiect au înfruntat stări de fapt și mentalități (și tehnologii, proiecte, idei) învechite, care aveau ca deviză : „e bine, se poate și așa...” Nu se mai putea, însă ! Și aici e de fapt meritul acestui om nou al cărui portret, din păcate, îl săracim deseori prin consemnări simplificatoare, prin grandilocvență și prin titluri din care putem ghici tot ceea ce va urma... Dar ca să izbutim această prezentare conflictuală a eroului ar fi nevoie mai întîi să pătrundem noi înșine în țesătura de argumente și contra argumente a procesului pe care-l reflectăm. Și cititorul ar reface mental drumul eroului... Ar medita, și, la rîndul lui, ar opta... Cîte articole de acest fel am citit în ultima vreme ?

În al treilea rînd :

Cîteva cuvinte despre riscul prezentărilor simplificatoare, prin judecarea eroului numai din unghiul preocupărilor sale profesionale sau numai din cel al participării la o acțiune riscantă, dar salutară pentru colectiv etc. etc. Consemnăm faptul, il nuanțăm, îi conferim „culoare”... L-am cunoscut însă real — am prezentat un om cu o identitate exactă — sau l-am adus din condei, conform ideilor... la care am fi vrut, anticipat, să ajungem ? Din nou sub beneficiul unei exemplificări mai elocvente decît „teoretizarea” inerent pretențioasă : „Am scris de-a lungul anilor de vreo 3—4 ori despre un om cu o biografie care mi se părea captivantă. Un om al șantierelor, aflat timp de peste două decenii pe schelele celor mai dificile edificări energetice, și care a urcat printr-o fantastică îndrîjire de la nivelul unui tînăr încă subcalificat (în 1953) la nivelul unui excelent maistru de montaj... Am scris despre rezultatele lui profesionale, despre felul lui responsabil de abordare a fiecărui obiectiv industrial etc. etc. N-am scris însă nimic despre viața lui, de familie, rude, prieteni, copii... Nu „intra” în tema pe care o aveam în intenție, cred, și nici nu eram foarte convins că aș putea găsi și pe acest „teren” elemente demne de „semnalat”. Îl reintîlnesc însă pe același erou în 1974, preocupat să-și înscrie copiii cu orice preț — deși profesional, cert, nu prea corespundeau — în nu știu ce școli superioare. „Cum, eu care am muncit 20 de ani pe șantier să nu-i pot asigura fiului meu un loc la Politehnică ? Să rămînă un simplu muncitor, șef de echipă, maistru... ? !” În felul lui, omul încerca o dramă... Se simțea parcă frustrat de un drept ! Dar dacă simplificările comise cîndva, în trecut, le putem diseca azi exact, mă întreb — și mă întreb tocmai citînd destule reportaje de dată foarte recentă — cînd vom renunța la „bine intenționatele” noastre simplificări ?

Avem reporteri excelenți... și reportaje (în presă în orice caz) îndeajuns de puține. Avem condeie strălucite — fără precedent ca experiență și număr — dar articolele lor, cele menite să reflecte acest om nou, sint scrise parcă în grabă, canonit. Reflecțiile reporterilor, cele la persoana întîi — originale, frumoase. Dar eroii lor, din

păcate, cei atît de interesanți în viață, devin „uscați”, se exprimă greu, în fraze fără timbru personal. Și încă : oameni mistuiți în realitate de o mare nemulțumire față de sine, inamici ai căror inerții (în viață), devin „prea bine temperați” într-o bună parte din relatările pe care le semnăm. Cîte sint așa, cite sint altfel. Care ar fi raportul procentual. Nu aceasta-i problema. Semnalez doar un fapt asupra căruia poate, se cuvine să meditam. Și încă : dacă ar trebui să ne apropiem cu inimit mai mult discernămînt de eroii noștri, n-ar fi rău să privim cu același discernămînt și munca noastră de fiecare zi, scrisul nostru... Să nu ne închipuim că nu ne-a prins rutina și pe noi : „Dacă scriu așa, n-am probleme...” Și are mai tîrziu, din păcate nu numai el, ci mai ales societatea ! Sau : „Pentru pagina a treia, la economic, merge...” (Și nu merge !) Să ne mai surprîndă cazul ziaristilor oboșiți, parcă, înainte, de vreme ? Nu cumva propria subexigență — subsolicitarea prelungită — și insatisfacțiile profesionale care decurg din ea — conduc la obo-seală ?

Și în loc de concluzii. Am insistat asupra acestor aspecte negative ale scrisului nostru, convins că putem face mai mult decît am făcut pînă azi ; convins că eroii noștri reclamă, pe drept, o reflectare publicistică mereu mai exigentă cu ea însăși... ; convins că un „material” prost făcut (nu-i mai spun reportaj, nici altfel) nu servește absolut nimănui.

ATUNCI CÎND NIMENI NU ROSTEȘTE: „NU!”

SERGIU ANDON — („Scînteia”) :

Totuși aș vrea să anexez o mărturie, la pledoaria lui Dorel Dorian în ceea ce privește modalitatea conflictuală, și care mărturie servește în același timp ca „probă” și criticii lui Cionoff. Am discutat săptămîna trecută cu un criminolog, despre intransigență, și el m-a întrebat : „Dumneata vezi emisiunile televiziunii de joi seara ?”. Nu le văzusem. Criminologul era o femeie, și părerea ei poate fi rezumată astfel : au loc acolo niște „dezbateri” de caz. Nu vî închipuiri — spunea dînsa în dublă calitate, de telespectatoare și de om de meserie — nu vî închipuiri ce deserviciu aduc asemenea dezbateri în care nimeni nu rostește un „nu”, nimeni nu are o altă părere, fie și cît de puțin nuanțată. Ce vrei la urma urmei ? (Se adresa acum la plural identificîndu-mă cu presa în general) Ce vrei ? Să prezentați un caz în cușcă ? Qui prodest ? Doriți să dovediti prin această unitatea părerilor despre cazul respectiv ? Nu reușiți decît să creați impresia că totul este aranjat ! Doriți să țineți cu orice preț pe telespectatori în fotoliu și cu televizorul aprins în fața unui caz mai mult sau mai puțin picant, dar prost ales tocmai pentru că nu oferă teren pentru o dezbateri conflictuală ? Nu obțineți decît să-l indispu-neți pentru timpul pierdut, pentru curentul consumat, pentru uzura televizorului etc., adică neplăcîndu-i emisiunea, să identifice implicit mesajul etic cu sentimentul de inapetență pe care i l-a provocat vizionarea respectivă.

OMUL NOU — UN DEZIDERAT, O ȚINTĂ, UN PROCES

G.-R. CHIROVICI („Contemporanul“):

Trecind de la „drama“ lui Dorel Dorian la „crima“ lui Sergiu Andon, cred că simțim cu toții nevoia să ne mai improspătăm puțin: îngăduiți-mi deci, să-mi amintesc în fața dumneavoastră că acum aproape 20 de ani aveam cinstea — din cind în cind — la două-trei săptămâni o dată, cind imi venea rîndul — să fiu Tic-Pitic la Radio, adică să scriu niște texte pentru Silvia Chicoș, poștașul emisiunilor pentru copii.

O bună parte din scrisori începeau așa: — Dragă Tic-Pitic, află despre mine că sînt un pionier frunțos, care-și îndeplinește cu cinste îndatoririle, iau nota 10 etc. etc.

Credeam pe atunci, prin 1950, și ceva, cum crede Dorel Dorian astăzi, că se va duce planeta de ripă! Zi-ceam eu: dacă asta, acum la 10 ani, vorbeste tern, șablonard (în fond, cum îl învățam tot noi, în emisiuni) ce va face cind va crește? Va gîndi cu propriul său cap?

Or, anii au trecut, și din rîndul acelor copii au ieșit oameni cultivați, cercetători, oameni de știință, ba chiar și ziaristi!

Revenind la tema discuției noastre, aș vrea să reamintesc că uneori se uită că omul nou, înainte de toate, este acea porțiune de om nou care trăiește în noi înșine. El este omul nou pe care îl cunoaștem cel mai bine. Știința de sine și conștiința de sine sînt lucruri de o importanță deosebită: toată filosofia pleacă de la „Cunoaște-te pe tine însuși“. Deci, pentru mine, ziarist, zona de contact între porțiunea cea mai înaintată din tine, cea mai luminoasă de la cel despre care scrii, este zona unde îl întâlnești pe omul nou.

Omul nou este un proces, omul nou este deziderat, este țintă, către omul nou mergem, și în același timp pe el îl găsim astăzi și îl vedem mai în fiecare loc, mai în fiecare om; capacitatea noastră profesională se relevă atunci cind îl scoatem la lumină.

Au consider că avem în presă un eveniment: ciclul lui Romulus Lal, „Transfăgărășanul“: imi place din cale-afară de mult. Sînt abonat la „Scînteia tineretului“ și primul lucru pe care-l fac cind deschid ziarul este să văd dacă astăzi apare „Transfăgărășanul“.

Care este secretul teribil de simplu al reporterului? Nu situațiile-limită; m-am gîndit la prima, la a doua apariție, că fiind vorba de situațiile-limită în care s-a relevat eroismul, în înțelesul lui major, e ușor de scris. Dar nu; „secretul“ stă în altă parte: în firescul cu care ceea ce este nou și ceea ce este vechi într-un om este văzut de reporter; reporter care știe să pună în lumină, să aducă în față — fiindcă oamenii le-au adus în față, — situațiile care reprezintă realmente elemente ale realității noastre noi.

În „Transfăgărășanul“ acesta, fiecare biografie de acolo, fiecare bucățică de biografie poate fi extinsă la spațiul unei întregi biografii — și ceea ce se numește epopeea Transfăgărășanului devine, realmente, sub stiloul gazetaului, o epopee.

SERGIU ANDON :

Mă gîndeam legat de cele spuse mai înainte de Șerban Cionov că o discuție

cum a purtat, a scris și a publicat tot o teleastă — Rodica Rarău — cu doctoria aceea din Deltă, a fost un adevărat reportaj, o adevărată redare a modului de a gîndi al interlocutorului, într-adevăr o viziune a omului înspre nou, convingătoare publicistic. Iată deci că și teleastăii...

ASTFEL DE OAMENI EXISTĂ

PETRE DRAGU :

Eu aș vrea să mai ridic o singură chestiune. Nu vreau să cobor discuția la factologie, dar apropo de conflict, de acel exemplu dat de Dorel Dorian, mi-a venit în minte un exemplu pe care nu vreau să-l dau împotriva celui dat de Dorel Dorian dar vreau să-l pun alături:

Am cunoscut la Porțile de Fier un șef de brigadă care lucrează de vreo 25 de ani pe șantierele energetice, conduce o brigadă de mineri-constructori, un om foarte cunoscut, s-a scris mult despre el, un om care a trecut prin toate șantierele acestea, un tip „clasic“ pentru această meserie: și, ca și alți mulți colegi, am scris și eu de cîteva ori despre el. Dar în biografia lui profesională există următoarea particularitate: de-a lungul acestor 25 de ani, din brigada lui, trimiși de el, pregătiți de el într-un anume fel, au plecat foarte mulți mineri tineri care au ajuns: medici, profesori, ingineri, maistri, inventatori etc. de cele mai multe ori cu nici o legătură cu meseria lor de bază, cu mineritul pe care l-au învățat de la acest maistru.

Este o poveste frumoasă, ea poate să pară romantică, dar ea există, o poate verifica oricine.

Acum el lucrează la Cerna-Motru-Tismana și m-am dus cu multă plăcere pe șantierul acesta nou să întilnesc acolo pe toți cei plecați de la Porțile de Fier, și bineînțeles l-am întilnit cu plăcere și am evocat iarăși băieții lui care sînt nu știu unde, și mai mult, se mai adăugase încă o profesie la aceștia: un ziarist, unul din băieții lui din echiopă, unul Mateuță, era trimis la școala de ziaristică tot de el prin organul de partid și acum venise în vacanță și lucra în brigadă, și omul făcea și o practică și împreună am semnat și un articol etc., etc.

Desigur, lucrul, omenește e foarte emoționant. Am mai discutat noi de băieții aceștia și pe urmă l-am întrebam în mod firesc ceea ce nu-l întrebam niciodată: — Ce-ți face familia, ce fac copiii dumitale?

Dar înainte de aceasta, discutînd despre faptul cum de a ajuns să-i trimită la studii pe băieții aceștia, el imi spusese: „— Păi domnule, eu i-am studiat bine, munceam cu ei un an sau doi și vedeam: asta nu e bun de piatră, ăștia nu-i merge mina dar îi merge mintea!“

Deci era vorba de o chestiune deliberată, nu întimplătoare. De-a lungul anilor el a format brigăzi multe cu cei pe care i-a socotit buni pentru această treabă. Și, cum suneam, l-am întrebam de familia lui, l-am întrebam ce îi fac copiii. Cei trei copii ai lui sînt: o fată tehniciană-sanitară; un băiat-miner și se pregătește să devină acum șef de brigadă; iar un alt băiat este ucenic undeva la o uzină din Turnu Severin.

Și l-am întrebam: — Dar bine domnule, dacă pe atîpila oameni i-ai trimis în școli, pe ai d-tale de ce nu i-ai dus mai departe?

Zice: — Imi pare rău, dar nu le merge mintea! i-am studiat eu bine, nu sînt buni de chestia asta!

Iată, este tot o posibilitate de conflict a omului, nou sau vechi — nu despre asta e vorba!

DOREL DORIAN :

Fără îndoială; dar eu n-aveam în vedere atît „cazul“ în sine cît riscul simplificărilor în analiză și relatare... În rest, firește că omul în cauză — cel despre care am amintit — aprecia greșit nu numai posibilitățile copiilor dar și modul lor de afirmare — azi...

Eu mă refeream la deschiderea, la generozitatea sufletească a acestui om, la puterea de a se detașa de subiectivismul pe care în mod firesc îl creează relația cu copilul tău, și de a se apropia de ceilalți.

EROUL REPORTAJELOR NOASTRE NU TREBUIE SĂ FIE „EROUL EROILOR“

NICOLAE DRAGOȘ :

Opiniile numeroase formulate în cadrul întilnirii noastre se înscriu firesc în continuarea unor mai vechi preocupări ale clubului, unor mai vechi dezbateri, dovedindu-se mai vii decît acelea pentru că de această dată au fost aduse în prim plan probleme mai acute ale profesiunii de ziarist, am trecut de la enunțarea teoretică a unor răspunderi ce ne revin, la căutarea, fie și numai anticipativă, a unor soluții ce trebuie să intre în practica de lucru a activității cotidiene a presei și radio-televiziunii.

Se dovedește, prin ideile și propunerile formulate în dezbateri, că teme cu caracter aparent general, cum este și cea de azi, teme ce invită la considerații general valabile, pot să suscite discuții autentice, să mobilizeze spiritele la o confruntare sinceră și — cred — utilă, de opinii, de păreri, la un larg schimb de experiență.

În timpul desfășurării dezbaterii noastre încercam să-mi imaginez un altfel de cadru al ei. Pe de o parte un grup de reporteri și redactori (poate cei care sîntem aici, poate adăugîndu-se și alții, fiindcă am convins-gerea că există numeroși ziaristi cu autentică vocație profesională, cu maturitate de gîndire, care ar putea să onoreze o asemenea dezbateri), pe de alta un grup, alcătuit din ceea ce aș numi, în accepția dialectică a cuvîntului, „oamenii noi“; adică reprezentanți ai diverselor profesiuni și categorii sociale care, prin faptele lor, prin biografiile lor, prin concepția lor de viață, sînt, în fond, oamenii noi ai zilelor noastre. Și mai încercam să-mi imaginez cum am fi discutat noi într-un asemenea cadru, avînd conștiința că o facem chiar în fața celor ce prin autoritatea morală a faptelor au dreptul să se numească oameni noi.

Probabil, cuvintele noastre ar fi fost formulate mai anevoios, poate am fi meditat mai îndelung la fiecare afirmație, avînd și mai acut sentimentul verificării, al confruntării cu cei care reprezintă, într-un fel, însuși obiectul discuției noastre. Sau poate că dimpotrivă, discuția ar fi fost și mai vie, fiindcă am fi avut convingerea că, în măsura în care am fi făcut erori în afirmațiile noastre, am fi putut primi o replică imediată, o replică a practicii și a vieții, izvorîtă tocmai din dorința de a ajunge cît mai aproape

NETIPANU

p. 22

SOCIALIST INTER-STATE
COMMISSION FOR TRADE AND ECONOMIC
COOPERATION

1950

1. Introduction

2. Objectives

3. Scope of the Agreement

NETIPARIT

p. 23

ROMÂNIA SOCIALISTĂ

CÂMP VAST DE CREAȚIE FOTOREPORTERICEASCĂ

Conf. univ. SYLVIU COMĂNESCU
Secretar general al Asociației Artiștilor Fotografi
din Republica Socialistă România

Frumusețile naturale foarte variate ale țării noastre, au constituit dintotdeauna și constituie mai mult ca oricând astăzi, o încântare a ochiului, a minții și a inimii oamenilor ei și călătorilor străini, iar de când fotografia a făcut posibilă păstrarea imaginii obiective, ele au devenit motiv de încântare și atracție, adeseori irezistibilă, pentru foarte mulți prețuitori de natură și frumos de pe toate meridianele pământului; căci de la peisajul sahariian al dunelor de nisip de pe Litoralul nostru și pînă la cleștarul lacurilor carpatine, de la munții, dealurile și cîmpiile noastre înveșmîntate de păduri, livezi, așezări omenești și culturi mănoase și pînă la peisajul selenar al Retezatului, nimic nu lipsește, nimic nu rămîne indiferent ochiului; dar oamenii țării, așezările lor, folclorul și tradițiile, vestigiile în piatră sau în vers ale unei culturi și civilizații multimilenare ale unei istorii frămîntate de aspirații, lupte și izbînzii!

Tuturor acestor frumuseți inestimabile, greu de găsit laolaltă în alte arii geografice relativ atît de restrinse, li s-au integrat în ultimii 20—25 de ani și mai cu seamă în ultimii 10 ani, elementele numeroase, impresionante, ale creației materiale și spirituale fără precedent a poporului nostru. Orașe noi, moderne — leagăn de înflorire a noii noastre civilizații — baraje și porturi, uriașe combinate industriale, geometria nouă a agriculturii noastre socialiste și multe alte realizări, între care omul nou, în sublima ipostază de creator conștient al istoriei noastre contemporane, au transformat imaginea țării, înfrumusețînd-o, umanizînd-o ca nicio dată în trecut.

Ei bine, această grandioasă sinteză dintre natura țării și istoria ei actuală, azi ca și în perspectiva larg luminoasă deschisă de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, constituie și va constitui, în mod evident, un vast cîmp de creație pentru toți, și — de ce nu? — pentru cei ce pot și trebuie să immortalizeze această devenire, în imagini mobilizatoare pentru cei de azi, și nepieritor izvor de mîndrie pentru generațiile viitoare.

În anii de pînă acum, ani de amplă dezvoltare și a creației fotoreportericești din țara noastră, s-au acumulat, ca urmare a acestora, un număr imens de imagini, care, dincolo de calitățile lor artistice, au dobîndit și dobîndesc cu trecerea timpului, valoare de document pentru istorie. Pe unele dintre acestea, le vom reproduce în paginile acestui număr de revistă, nu atît ca dovadă a unei activități trecute, cît ca argument peremptoriu pentru activitatea viitoare a fotoreporterilor și fotografilor noștri în linia generoasei idei exprimate în titlul acestor rînduri: **devenirea socialistă și comunistă a României, resursă inepuizabilă de autentică creație fotoreportericească,**

ERĂ NOUĂ — foto : P. DUMITRESCU

INTERVIUL

origini - tehnici - clasificări

de TOMA GEORGE MAIORESCU

ORIGINI

Paradoxal, interviul a apărut înaintea presei. Forma originară se întoarce la însăși apariția cuvintului. Căci nu necesitatea monologului a născut vorbirea ci nevoia de a comunica și de a afla. Iar acest proces implică dialogul. Omul trăiește prin dialog. El e funciamente o ființă curioasă. Dorința de a afla, de a pune întrebări îi definește însăși rațiunea de a fi...

Cînd omul primitiv pleacă spre peștera sau coliba vecinului său să afle dacă a fost norocoasă sau nu vinătoarea de bizoni dacă a zărit o cireadă numeroasă și pe unde se găsește, în acel moment el a realizat primele condiții ale interviului. Adică: 1) a avut un scop (să afle situația vînatului) 2) și-a ales un informator care avea într-un anumit domeniu cunoștințe în plus (față de ceea ce știa el însuși despre vînat); 3) și-a pregătit întrebările în concordanță cu ceea ce-l interesa și cu ce-i putea comunica informatorul (intervievatul); 4) și-a comunicat rezultatele investigației (unor bărbați din familie sau din trib cu care se puneau la cale noua vînaătoare).

Iar atunci cînd omul nostru dornic să-și creeze un tablou mai exact și mai amplu al situației vînatului se va opri și la un vecin care s-a întors dintr-o zonă deluroasă și la al treilea care a fost plecat la mlaștini el a realizat fără să vrea și o anchetă.

Iată într-o presă orală, sui generis, interviul în formele sale embrionare.

Unii¹⁾ aduc originile dialogului și implicite, ale interviului mai aproape, în literatura filozofică a Greciei antice, în perioada cristalizării sistemelor filozofice ale lui Socrate și Platon. Metoda peripatetică socraticiană de a ajunge la adevăr prin întrebări ne ne oferă, desigur, una din primele modele de interviu cult. Interesant cum descoperim în înseși calitățile artistice ale „Dialogurilor” platoniene criteriile pe care le punem astăzi la temelie exigențelor noastre față de interviu. Limbajul dialogurilor este laconic, viu, alert, precis, întrebările au o înlanțuire logică implicînd elemente noi în răspuns, succesiunea ideilor gradată, ascendentă de la simplu la complex, de la particular la general etc. Ea e urmărită și determinată lucid, perseverent, pas cu pas, de interviueur...

Exemplu:

SOCRATE: Haide! Fiindcă te declarai stăpîn pe arta retoricii, ba în stare să pregătești și pe alții la fel, spune-mi: cite realități sînt, în jurul căreia se învîrtește ea! Cum

ai spune de pildă: țesătoria are legătură cu facerea hainelor, nu-i așa?

GORGAS: Da.

SOCRATE: Și tot astfel, nu-i muzica arta ce se ocupă de crearea melodiilor?

GORGAS: Da.

SOCRATE: Pe Hera, Gorgias, nu pot decît să-ți admir răspunsurile! Nici că se poate ceva mai scurt.

GORGAS: Da, Socrate, sînt încredințat și eu că le dau după cum se cuvine.

SOCRATE: Ai dreptate. Răspunde-mi acum și despre retorică. Din cite sînt pe lume, cu ce se ocupă ea? A cui știință este?

GORGAS: A discursurilor.

SOCRATE: Ce fel de discursuri, Gorgias? Poate cele ce țintesc să învețe pe bolnavi care regim le dă sănătatea?

GORGAS: Nu.

SOCRATE: Atunci retorica nu-i chiar arta care se ocupă cu orice fel de discursuri.

GORGAS: Se-nțelege că nu.

SOCRATE: Oricum însă, e netăgăduit că-i face pe oameni capabili să vorbească.

GORGAS: Da.

SOCRATE: Și nu cumva îi face să gîndească asupra lucrurilor despre care-i învață să vorbească?

GORGAS: Cum de nu?

SOCRATE: Oare medicina de care am vorbit chiar acum, nu pregătește și ea pe oameni să gîndească și să se exprime cu pricepere asupra celor în suferință?

GORGAS: Vezi bine.

SOCRATE: Pe cit se pare și medicina se ocupă de discursuri.

GORGAS: Da.

SOCRATE: Măcar de cele referitoare la boli, nu?

GORGAS: Desigur.

SOCRATE: Dar și gimnastica, n-are ea drept obiect expunerile privitoare la buna și reaua dispoziție a corpurilor?

GORGAS: Exact.

SOCRATE: La fel și cu celelalte arte, Gorgias. Fiecare dintre ele n-are ea drept obiect discursurile referitoare la materia ce-i revine?

GORGAS: Așa s-arată.

SOCRATE: De ce nu le numești atunci retorice și pe celelalte, din moment ce și ele se ocupă cu discursuri, dacă e adevărat că arta care se ocupă cu alcătuirea lor se numește retorică?

Pe lângă asemănările dintre „Dialogurile” platoniene și interviul de pre-

să există și unele deosebiri tranșante. Dacă în interviul modern interviueatul devine principalul deținător și furnizor de date (solicitare, sondate, explorare, „stoarse” de către reporter) în „Dialogurile” lui Platon rolurile sînt inversate. Intervievatul Gorgias nu deține decît rolul de simplă piesă mutată pe tabla ideilor după dorința interviueurului; și regula pasului următor. Astfel Socrate, interviueurul devine personajul principal al dialogului iar interviueatul — Gorgias sau Menon, personaj anexă, secundar, cu unic rol de a facilita expunerea ideilor aceluia care, din modul de punere a întrebărilor, și-a constituit un sistem de investigație a adevărului și de pătrundere prin chestionare în conștiința altuia. Întrebarea și știința de a o pune devine, astfel, un dinamizator ofensiv dar și un catalizator al ideilor.

Desigur, rolul de dirigiuitor al discuției îi rămîne și în dialogul contemporan interviueurului dar țelul dirijării nu este de a-l aduce pe interlocutor la adevărul interviueurului ci aflarea unor date noi, (idei, fapte, gînduri etc.) de la interviueat, deținător competent și autorizat al informației necesare.

OMUL SUB ZODIA ÎNTREBĂRII

Nu sîntem de acord că tentativa de a descoperi rădăcini ale interviului modern în „Dialoguri” ar fi o „opinie care trebuie receptată cu precauție”. Cu atît mai mult cu cît larga răspîndire a clasicilor greci impusă de Renaștere aduce o proliferare, fără precedent, a dialogului ca metodă de edificare a adevărului. Chiar dacă de la data consemnării primelor „intervista” datorate lui Pico della Mirandola pînă la apariția celui teribil copil al gazetăriei americane James Gordon Bennet (fondator al lui New York Herald) care ar fi „inventat” după unii⁴⁾ interviul de presă, calendarul numără patru secole, în fond, nu e decît un singur pas.

Interviul n-a fost „inventat”. J. G. Bennet a transpus în paginile presei o multimilenară formă a comunicării interumane. Evident, cu amendamentele tehnice corespunzătoare. Este, desigur, mult, enorm. Dar interviul n-a apărut ca o generație spontană. De la necesitatea de a afla a omului primitiv, la „interviurile” luate de antic Oracolului din Delphi și, de aici, la prima prezență cultă a genului la „Dialogurile” lui Platon; de la invocarea spiritelor menite să aducă răspunsuri la chinuitoarele întrebări despre viață și moarte ale oamenilor Evi-

INTERNATIONAL
SOCIALIST

original printed material

NETIPARIT
P. 26

NETIPADUT

p. 27

prezente și viitoare.

— Ați pomenit de contactele cu artiștii plastici români. Ce v-a impresionat în mod deosebit în discuțiile avute?

— Mi-au făcut o mare plăcere convorbirile cu artiștii plastici români, pictori și sculptori aparținând diferitelor generații. Am constatat pretutindeni că dezbaterile problemelor de conștiință plastică e mult mai ardentă decât discutarea problemelor sterile, derivate din meseria propriu-zisă.

— De ce numiți sterile problemele de meserie?

— Pentru că meseria se învață la școală sau în ateliere și ea nu e, în fond, decît o treaptă necesară și indispensabilă în realizarea unei opere. Dar problemele de conștiință plastică implică structura intimă a artistului și adevărata marcă a personalității sale.

— Ce înțelegeți prin marca personalității?

— Exteriorizarea prin mijloace plastice a unei viziuni interioare a lumii.

— Pictura dumneavoastră atestă o opțiune exclusivă pentru figurativ. Puteți să-mi explicați de ce?

Astfel, discuția pare liberă, „improvizată”, „întimplătoare”. Nimeni nu poate bănuși că ea înaintea precizării de linii de desfășurare prestabilite, că este dirijată de reporter și elucidează problemele de fond pe care acesta le-a propus să le aducă în dezbateri.

Consider că acest tip de interviu, bazat pe dialogul spontan-dirijat, implicînd, cînd e cazul, și paranteze cu comentariul reporterului, remarci psihologice, lapidare creionări de atitudine, flasch-uri portretistice etc., solicită interviueurului, pe lângă o temeinică pregătire, mobilitate spirituală și spirit de observație.

Se pot ivi cazuri, cînd în cursul dialogului convorbirea să se cantoneze în zone neprevăzute de reporter dar deosebit de fertile. Atunci el trebuie să fie suficient de elastic ca să se orienteze spre noile teritorii și suficient de bine pregătît ca să renunțe la ideile cu care a venit la întîlnire.

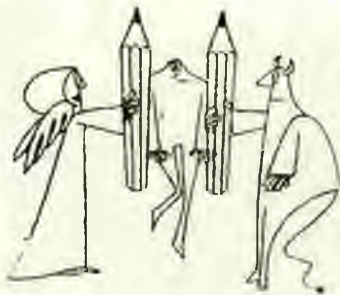
„Interviul poate aluneca pe un teren la care reporterul nici nu s-a gîndit dar care oferă fapte noi, interesante. El trebuie să renunțe, atunci, la planurile sale și să urmărească noua urmă. Interviul său va fi, cu siguranță, mult mai viu și interesant decît dacă l-ar fi încorsetat într-o schemă”⁽⁹⁾.

CONVORBIREA DE ACLIMATIZARE

d) Următoarea etapă este realizarea, de fapt, a interviului. Înainte de a începe duelul de idei și de a ataca problemele de fond, se recomandă o scurtă „convorbire de aclimatizare”, pentru crearea unei ambianțe destinate și a unui climat propice în care interlocutorul să-și poată mobiliza toate resursele de disponibilitate. Convorbirea de aclimatizare se dovedește a avea, uneori, pentru soarta ulterioară a interviului, o importanță covârșitoare. Reporterul trebuie să-și pună la bătaie tactul, farmecul, inteligența ca să cîștige respectul și încrederea interlocutorului, să-l risipească eventualele rezerve.

„Interviul cu pictorul Corneliu Baba a început, întimplător, ca o discuție. Conversația, pornită nu știu de la ce, s-a înfiripat, pe neașteptate. Într-un birou redacțional. Venit cu alte treburi, pictorul asistă la discuție și, din ce în ce mai interesat, intervine. Antrenat, astfel, din cînd în cînd iritat, intrigat, lansează spontan păreri, le rectifică, revine. Peste cîteva zile discuția continuă în atelierul pictorului. Nu-i plac interviurile, dar e prins oarecum în capcană cu paginile redactate ale dialogului:

— Ce-am spus eu și ce-o să apară!..

— Va apare exact ce-ați spus... Vă trimit șpaltul.

— N-am nici o încredere în șpalt. Anul trecut am corectat nu un șpalt, ci pagini, iar a doua zi am căscat ochii mari. M-am dus furios să cer socoteală pentru ca cialma. Redactorul și-a ridicat candid privirea spre tavan.

— De astă dată, îmi iau întreaga răspundere.

Greu s-a lăsat convins. Totuși, n-a rezistat pînă la capăt insistențelor aproape zilnice. Au trecut săptămîni. Atent cu fiecare cuvînt, conștient de importanța exprimării precise și proprii a ideilor, după îndelungi meditații, ștergînd, reformulînd, revenînd, corectînd, pictorul și-a rescris, de cîteva ori, răspunsurile⁽¹⁰⁾.

Se întimplă ca însași „convorbirea de aclimatizare” răsurnînd orice plan preconcept să se transforme în începutul interviului. Este cazul, de pildă, al dialogului din 1957 cu Ilya Ehrenburg.

„Îndeobște interviurile își au tehnica lor: îți faci un plan și, conducîndu-ți interlocutorul după întrebările pe care ți le-ai propus afli ce te interesează. Așa m-am gîndit să fac și eu. Pornind de la întrebarea „Ce carte de proză v-a plăcut mai mult în ultimul an?”, urma să pun întrebarea-cheie: „De ce?”, iar de aici discuția trebuia să se desfășoare în jurul problemelor prozei contemporane... Dar curînd urma să-mi dau seama că un interviu cu Ilya Ehrenburg nu poate decurge după un plan prestabilit. Atît în creația sa, cît și în viața de fiecare zi, Ehrenburg este potrivnic oricăror norme și planuri. El e omul spontan, al inspirației de moment și poate, uneori, al capriciilor...

L-am găsit în decorul atît de cunoscut al camerei sale de lucru: pereți tapisați cu cărți, o canapea îngustă, două fotolii roase, biroul simplu de nuc cu manuscrise și cărți în dezordine, un peisaj de Falk, un ulei oriental de Ciuikov, un portret al lui Ehrenburg semnat

de Picasso și, peste tot, măști japoneze și indiene, icoane vechi, statuete și zeități chineze, grecești, indiene, cactuși, ceramică, un ulcior românesc, rasteluri cu pipe de toate culorile și formele.

Nu l-am văzut pe Ehrenburg de de trei ani. N-au trecut neobservați: părul e cu desăvîrșire nins, pungile de sub ochi au devenit mai proeminente, mișcările, poate, mai încete. Arăta obosit. Numai ochii săi albaștri erau la fel de nestatornici, de calzi, de ironici. Neschimbați. Cum erau și cu nouă ani în urmă, cînd l-am văzut pentru prima oară.

Discuția începe despre Stendhal. Îmi arată un raft: studii despre Stendhal, biografii, opere... zeci...

— Mă interesează mult relațiile dintre autori și eroii lor...

— Îmi aduc aminte că despre psihologia creației ne-ați vorbit și în urmă cu vreo șapte ani, la Institutul de literatură: un adevărat scriitor nu impune niciodată eroului său drumul pe care să-l urmeze. Eroul se dezvoltă după propriile legi...

— Da. Aceasta este una dintre problemele de bază ale eseului meu. Înțelegerea relațiilor complexe dintre scriitor și eroul său, dintre scriitor și intrigă, dintre Stendhal și Julien Sorel, în cazul nostru, sînt foarte importante pentru pătrunderea esenței creației artistice. Ochii scriitorului sînt ca niște raze X. Ei trebuie să vadă și ce se petrece înlăuntrul eroului său. Autorul pune întotdeauna în eroul său o parte din el însuși. Au apărut nenumărate studii și articole despre Anna Karenina și împrejurările care l-au împins pe Tolstoi spre acest roman. Unii explică această împrejurare printr-o simplă noțiune de ziar apărută în acel timp, relatînd o sinucidere asemănătoare. Dar asta nu rezolvă încă problema Annei Karenina. Dacă vom cerceta însemnările lui Tolstoi, ne vom da seama că în chipul Annei Karenina este foarte mult din propria experiență de viață a scriitorului. De aici și forța artistică a chipului. Flaubert scria într-o scrisoare: „Emma sînt eu”. Eroii sînt sinteza faptului obiectiv trăit și a atitudinii autorului. Eroii palizi, schematici se nasc din superficiala pătrundere a esenței eroului, din faptul că scriitorul nu le-a putut da volum de viață din propriile sale trăiri. Arta nu înregistrează niciodată, artistul nu face procesul-verbal al evenimentelor... Dar fiecare scriitor își are plafonul și pereții săi. El nu poate să scrie despre orice.

— Care este de fapt obiectul criticilor aduse studiului?

— Nu știu. Întrebă-i pe critici. Tăcere. Discuția a ajuns parcă în impas, Mă hotărîsc să-mi reîncep interviul.

— Ce carte de proză v-a plăcut mai mult în ultimul timp?

— Fumezi?

— Da.

Îmi întinde un pachet de Gauloise.

— Nu. Astea nu. Mulțumesc, sînt prea tari...

Aprinde o țigară. Mîinile îi tremură ușor. Urmărește o rotocolă de fum ce se incolățește în jurul unei zeități indiene.

— N-am citit în ultimul an ni-

mic deosebit. Dar asta nu înseamnă încă nimic, îmi spune zimbînd. Știi, ... e foarte greu să ieși din cercul tău de preocupări. Și cititul e o creație. Cititorul face același lucru ca și scriitorul. Fantezia sa completează ceea ce a schițat doar autorul, așa cum și scriitorul completează cu fantezia sa trăirile proprii... În ultimul timp am lucrat destul de mult: o carte de eseuri despre cultura Franței (cuprinde eseurile și studiile despre Villon, Du Bellay, Stendhal, despre impresioniștii francezi, despre vechiul cîntec francez, despre Eluard), un volum despre ultimele mele călătorii în India, Japonia și Grecia...⁽¹⁾)

CAPTATIO BENEVOLENTIAE

Interviul a demarat. În discuția de acclimatizare reporterul mai are prilejul ca, subliniind importanța interviului și a operei interlocutorului să-l flateze, să creeze o atmosferă destinată de bună dispoziție, să obțină indispensabilul „captatio benevolentiae“.

A-ți flata interlocutorul încă de la faza solicitării interviului, a-i arăta respectul pe care i-l porți operei sale are, cred, o importanță deosebită în crearea unui climat de încredere. În numeroase scrisori prin care solicitam interviuri unor eminente personalități de peste hotare îmi explicam intențiile și explicam rațiunea pentru care m-am oprit tocmai la persoana în cauză.

„Convertind sub aceeași copertă personalități de variate profiluri, aparținînd unor structuri spirituale și zone geografice distincte, am căutat ca, dîndu-le glas, să găsesc răspunsuri la unele întrebări deosebite de acute care frămîntă conștiințele în acest secol zbuciumat pornit să incheie un mileniu.

Care sînt metamorfozele, permanențele și tendințele culturii într-o epocă de o uimitoare dinamicitate, înscrisă sub zodia unei revoluții științifice de o ne mai cunoscută amploare? Care e problematica specifică a vremii și care sînt, în noul context de corelații, destinele culturii?

Timp de mai bine de un deceniu, folosind posibilități și pretexte, am sondat opinii, am întrebat, am notat... Generic, metoda e cea a dialogului. Conversație spontană sau tradițional interviu, cu un chestionar migălos pregătit, decurgînd dirijat pe sistemul înlănțuirilor logice sau, aparent impus de interlocutor, investigînd preocupări înscrise într-un circuit universal sau simple mărturii de creație — fiecare dialog în parte vine să-și aducă partea de nuanțe la un tablou al întregului.

Fără a ne cantona în idei categorice și „definitive“, cu interesul treaz și strunit pentru punctele de vedere divergente, respingînd programatic apriorismul și prejudecățile de orice natură, am căutat, totuși, prin ponderea acordată unor anumite probleme (uneori repetate cu ostentație, altelei susceptibile de interpretări contradictorii) să depistăm prin cuvîntul unor autentici reprezentanți ai timpului, direcțiile de deplasare ale ideilor și să delimităm sfera de preocupări caracteristice spiritualității moderne. Și să contribuim, astfel (fragmentar, firește, în limitele unei asemenea inițiative), la conturarea unui diag-

nostic: Iată cum au gîndit oamenii, în ultima jumătate de veac al mileniului II!⁽¹⁾).

Chiar dacă mi se răspundea cu aminări politicoase și se întimpla să insist timp de mai mulți ani pentru a mi se accordea un interviu („Este imposibil să apară cartea fără dumneavoastră! N-am dreptul să creez o imagine trunchiată a secolului...“) nu-mi amintesc ca cineva să nu fi fost de acord vreodată că ar fi „unul din cei mai autentici reprezentanți ai secolului XX“.

DUEI DE IDEI, NU VIOLENȚE VERBALE

Discuția de acclimatizare este importantă și atunci cînd avem de-a face cu un interlocutor cu alte vederi politice, cu un adversar de idei. Fermitatea principiilor nu exclude recunoașterea meritelor acestuia, respectul opiniilor sale. Dimpotrivă. Maniera civilizată a discuției și politetea impusă unei gazde (reporterul trebuie să se considere întotdeauna amfitrion) sînt obligatorii. Duelul trebuie să fie de idei nu al violențelor verbale. Poziția reporterului, punctul său de vedere se vor regăsi în punctarea decentă a ideilor, în eventuale intervenții, paranteze sau comentarii, în conținutul și succesiunea întrebărilor.

Uneori, discuția de acclimatizare poate da interviului o turnură neașteptată răsturnînd ordinea întrebărilor și logica planului preconcept. Iată cum, o convorbire cu Arhiepiscopul Makarios, limitată de la bun început, ca toate interviurile de presă acordate de Președintele Ciprului strict la cinci minute, va dura 55 de minute.

„Îmi exprim mulțumirea pentru cîntea de a fi primit de Înalt Prea-Sfinția Sa, înfățișînd încă o dată intenția de a-mi continua ciclul de convorbiri inaugurate prin cartea „Dialog cu secolul și oamenii lui“ cu cei mai eminenți reprezentanți ai secolului.

Mă întrerupe zimbînd:

— Vă apreciez foarte mult inten-

ția. Sper însă să fiți suficient de inteligent și să nu mă includeți printre „reprezentanți“...

— Printre primii...

— În urmă cu cîțiva ani — reia Președintele — sub titlul „De la închisoare la putere“ s-a publicat în S.U.A. o carte de biografii. Autorul, profesor de istorie al Universității din New York, dacă nu mă înșel, ungar de origine, Emil Lengyel, a inserat și o biografie a mea alături de alți 7 conducători de state. Cu toate că volumul a apărut în urmă doar cu patru ani, dintre cele opt personalități politice abor-

date abia dacă au rămas patru...

Răsfoind „Cu secolul și oamenii lui“:

— Toți cei incluși mai trăiesc?

— Nu — răspund.

— Vedeți... mă privește senin interlocutorul meu, descoperindu-și într-un zîmbet dinții nemaipomenit de albi.

— Bine, dar cartea a fost scrisă în mai bine de 10 ani — mă mențin eu în limite grave.

— Și acum tot într-o perspectivă de un deceniu lucrăm?

— De mai mult chiar. Aș dori ca într-un viitor interviu, peste trei decenii, Înalt Prea-Sfinția Voastră să confirme sau să infirme răspunsurile de azi. Căci prima noastră întrebare se referă la anul 2000⁽¹⁾

SUPREMUL ORGOLIU AL UNUI GAZETAR

Discuția de acclimatizare se terminase. Cu întrebarea despre lumea anului 2000 am intrat în convorbirea de fond. Dar cu răspunsul Președintelui se epuizase și timpul acordat interviului. Încheindu-și cu un zîmbet larg fraza, Președintele e gata să se ridice. Eram conștient în acea clipă de pericolul iminent. Dacă nu găseam o soluție ad-hoc, în loc de dialog, voi rămîne, în fond, cu o întrebare și un răspuns. L-am contrazis atunci pe Președinte.

„Nu sînteți prea optimist? — am întrebat repede. Avansul tehnico-științific și accelerarea într-o amețitoare progresie a ritmului cercărilor în acest domeniu se plasează, desigur, în afara oricărei discuții (Să ne gîndim numai că între lansarea primului satelit al pămîntului și iminența debarcării pe Lună n-a trecut decît un deceniu). Dar, oricît de uluitoare ar fi aceste succese ale inteligenței umane, decalajul între progresul tehnice și cel moral este încă uriaș... Și ca să rămînem în limitele aceluiași deceniu, nu putem să nu se gîndim la războaiele care l-au sfîșiat, la agresiunile morale și armate înfăptuite împotriva altor state și împotriva libertății individului; la crimele politice, la intoleranța rasială și, oricît de necrezut ar părea, în secolul XX, la genocid... Sînt numai cîteva din motivele care mă împiedică să fiu prea optimist. Totuși, pînă în anul 2000 nu mai sînt decît trei decenii... Care ar fi, dacă mi-e îngăduită întrebarea, izvoarele optimismului Dumneavoastră?“

— În ciuda celor evocate există astăzi o solidă bază a progresului moral, răspunde în replică Președintele făcînd o mică pauză pentru a căuta argumente în contradictoriu...⁽¹⁾

Dialogul începuse. Am reușit. Cele 55 de minute erau un succes profesional de care aveam să fiu mîndru încă mult timp. Am trecut peste uzanțele protocolare fără să fi stîrbit cî nimic uzanțele buneii cuviințe și am reușit ceea ce n-au reușit alți reporteri. De fapt, dacă mă gîndesc bine, în a realiza ceea ce n-a reușit nimeni înainte ta constă și supremul orgoliu al unui gazetar și, totodată, măsura profesionalității sale.

SUFICIENT DE BOGAT CA SĂ POATĂ RENUNȚA...

De multe ori, dacă prima întrebare e bine aleasă, dacă ea e adecuată la

NETIPART

p. 30.

LA INTERVENITA AL
ARTICULO

[ ]		[ ]	
NETIPANIT.			
P. 31.			

LA INTERFERENȚA ARTELOR

de V. BÎRLĂDEANU

În măsura în care publicistica (firește, cea autentică, realizată cu pasiune și vibrație emoțională!) poate fi — și este tot mai mult — considerată o artă, se poate, cu deplină îndreptățire, afirma că Doru Popovici sintetizează în personalitatea sa proteică cel puțin două arte de mare complexitate: muzica și scrisul publicistic. Compozitor dintre cei mai de seamă ai generației de mijloc — creator, printre altele, al strălucitei opere „Mariana Pineda” după Lorca, al Simfoniei a 3-a „Bizantina”, al superbelor lieduri după „Inscripțiile” argheziene — Doru Popovici este și autorul unor lucrări inspirate din lumea muzicii, dar nu de pură muzicologie, ci mai curînd de profundă meditație despre universul efervescent al sunetelor, despre relațiile intime, adesea ascunse profanului, dintre muzică și celelalte arte, despre natura și substanța adînc omenescă a creației muzicale. Printre lucrările sale tipărite în ultima vreme alegem trei pe care le socotim definitorii pentru modalitățile publicistice utilizate cu măiastră dezinvoltură de autor: „Correspondențe spirituale” (carte de eseuri editată la „Albatros”), „Introducere în opera contemporană” (editura „Facla”), „Arta trubadurilor” (Editura Muzicală), cărora li se adaugă și romanul-eseu „Cîntec în extaz” (subintitulat „Dialoguri și interludii” și tipărit tot de „Albatros”).

O caracteristică pregnantă a publicisticii lui Doru Popovici — izvorită din structura ei, ca să folosim un termen muzical, polifonică — constă în ceea ce însuși autorul a definit, în titlul uneia dintre cărțile sale, drept corespondență spirituală. Un peisaj, un tablou, o pagină citită, o convorbire îi sugerează, printr-o secretă osmoză lăuntrică, apropieri de alte tărîmuri ale vieții și creației omenești, mai ales (în chip firesc) de opere mai mult sau mai puțin cunoscute din istoria muzicii. Erudit în cel mai autentic sens al cuvîntului — dar fără a face paradă de cunoștințe spre a epata — Doru Popovici izbuște rara performanță de a strecura informația utilă, exactă la locul potrivit, deschizînd cititorului gustul reflecțiilor proprii și al propriilor căutări.

Elocvent este în această privință eseul „Vox Maris”. Pornind de la austerul peisaj dobrogean, autorul descoperă tainice afinități în universul spiritului („Spiritualitatea dobrogeană, ca și cea a Spaniei, ni se înfățișează asemeni unei trainice osmoze între grandooarea hieratică a orientului și spiritul de ordine și disciplină al occidentului”) spre a parcurge apoi, împreună cu cititorul, un sugestiv itinerar în lumea poeziei și a muzicii, copleșită mereu de prezența obsedantă și fecundă a mării, tezaur din care fiecare generație de creatori își extrage nestematele sublime ale artei. La fel de expre-

sive sînt apropierea pe care le evidențiază autorul și în eseul „Prin muzeele muzicale ale României”. „Cine a călătorit în Oltenia, în mirifica Vale a Oltului, în regiunea subcarpatică — subliniază el chiar de la început —, cine a vizitat mănăstirile Arnota, Bistrița, Tismana, a rămas adînc impresionat de o anume arhitectură bizantină și neobizantină, care face parcă corp comun cu ambianța înconjurătoare”. De aici și pînă la poezia și muzica acelui mare rapsod care a fost Anton Pann — a cărui casă memorială o vizitează la Rîmnicu Vilcea — nu este decît un pas. După cum același pas îi sugerează lui Doru Popovici peisajul Țării de Sus, în care descoperă sursele creatoare ale unor personalități atît de felurite și, totuși, atît de îngemănate în substanța interioară a operei lor, cum sînt Mihai Eminescu, Ciprian Porumbescu, Ștefan Luchian, Nicolae Iorga, George Enescu.

Doru Popovici posedă și rara capacitate de a surprinde, într-o înlănțuire de imagini de aleasă ținută literară, esența unei realizări, fie ea din domeniul muzicii, fie din cel al poeziei sau al artelor plastice. Caracteristic pentru această capacitate este modul cum sugerează potențialul emoțional al ariei finale din propria sa operă, compusă după piesa cu același titlu a lui Federico Garcia Lorca, „Mariana Pineda”: „Întreaga arie ne apare ca un „el canto jondo” cîntat noaptea: nu are nici dimineată, nici inserare, nici munți, nici cîmpii. Ea nu are decît noaptea adîncă, cu cerul plin de stele. Sau, cum ar spune Federico Garcia Lorca, „e un cîntec fără peisaj și, de aceea, concentrat în sine și teribil în mijlocul umbrelor, aruncă departe săgețile sale de aur care ni se înfig în inimă. În mijlocul umbrelor e ca un neobișnuit arcaș albastru, a cărui tolbă nu se golește niciodată”. O odă dedicată libertății înseninează întregul discurs muzical, ca un clar-obscur rembrandtian, în care corul și orchestra îmbină armonios sonorități cu un caracter festiv și evocator”. Nu găsim aici o pledoarie pro domo, ci o explicare generoasă a unei realități artistice prin mijloacele unui alt tărîm al artei.

Se cuvine menționată — printre modalitățile publicistice frecvent folosite de autor — puterea expresivă a creionărilor sale portretistice. Sobru, fără divagații psihologizante, Doru Popovici merge direct la esențe. Un exemplu grăitor este portretul pe care îl conturează unuia dintre celebrii trubaduri ai evului mediu, Guillaume de Poitiers, duce de Aquitania: „În plin ev mediu, el ne apare ca un trubadur foarte îndrăzneț, un rege convins că războaiele sînt inutile, ca și cuceririle altor teritorii. Preferă arta, singura care merită o apreciere nobilă și singura bogăție în lume, ce vibrează armonios cu frumusețea vieții libere, descătuseate de „Teribilul interzis” al timpului său. De aceea, nu s-a lăsat impresionat de excomunicările și de blestemele conducătorilor Bisericii catolice. Contele de Poitiers poate fi și ca o virtuală reînnoare a mitului lui Don Juan. Pentru conservatori și retrograzi, „un om al iadului”. Pentru vizionari, în sensul progresului societății umane, un febril cercetător de adevăr, un iubitor al vieții în ambianța cea mai pămînteană posibilă”.

Un autentic „trubadur” al sintezei artelor, în superba armonie a spiritului descătuseat de servituți, un publicist care își pune, cu adîncă convingere militantă, scrisul în slujba luptei pentru înălțare spirituală, pentru frumos în cel mai nobil înțeles al cuvîntului — iată esența personalității lui Doru Popovici. Iată ceea ce face din cărțile sale valoroase contribuții la publicistica noastră de azi.

DESIGN-UL ZIARISTIC

INSTRUMENT AL ACCESIBILITĂȚII PRESEI DE MASĂ

de lector univ. MIRCEA ICHIM

Teoria presei a fost de mult pusă în situația de a defini **raportul activ dintre conținutul și forma unei publicații**. Dar, în lipsa unei terminologii proprii, s-a recurs fie la serviciile metaforei, fie la extrapolarea la domeniul presei a unor termeni mai mult sau mai puțin sugestivi. S-a ajuns astfel la sintagme ca: **prezentarea ziarului, fața ziarului, grafica ziarului, punerea în valoare a ziarului, arhitectura ziarului etc.** Această proliferare terminologică, simptomatică în sine, demonstrează natura complexă a raportului, el însuși expresia unei zone de convergență a științei, artei și tehnicii — presa.

Problema nu era însă de a stabili configurația optimă a raportului dintre conținutul și forma unei publicații — performanță realizabilă și-n condițiile „numerelor de probă” — ci de a sesiza **dependența reală a acestuia față de cititor**, principalul beneficiar al presei, de a doza propaganda redacțională în funcție de nevoile, gustul și dorințele sale.

Ziarul, unul din primele mijloace de comunicare în masă, intrunește și atribuțiile unui **obiect industrial**: seriabilitate, standardizare impusă de parametrii utilajelor (tipografice), dihotomie între concepție și execuție, folosirea unor materiale specifice (documente: texte și ilustrații; plumb sau celuloid: hirtie pentru imprimare și cerneală), tehnologiei productive adecvate, dependență de criterii ergonomice etc.

Dar finalitatea ziarului nu este de natură economică (cu toate că editarea lui nu ignorează aspectul pur lucrativ), ci mai ales de natură **informativă și formativă**. Cu alte cuvinte, conținutul ziarului nu reprezintă decît o sumă de influențe politice, morale, estetice etc., destinate cititorului. Însă comunicarea realizată prin intermediul ziarului, deși unidirecțională, este sensibil determinată de statutul receptorului — individul dintr-o **anumită** comunitate sociolingvistică perfect definită geografic și istoric, cu un anumit grad de cultură, cu o anumită conștiință politică și socială, deci cititorul de aici și de azi, care acuză anumite trebuințe de ordin spiritual. În accepțiunea ziarului ca obiect industrial, această determinare se concretizează printr-o **presiune sui-generis** a beneficiarului (cititorul) asupra editorului, pentru ca produsul pe care i-l propune să corespundă în procent cît mai ridicat destinației sale. De aceea redacției — factorul de concepție a publicației — îi incumbă obligația de a practica acel **marketing ziaristic** menit să stabilească nevoile și preferințele cititorilor, pentru a-și putea orienta efor-

urile creatoare în sensul onorării lor ireproșabile.

În acest context, sintagmele amintite mai sus sint oricînd amendabile. Deși intenția, încorporată în ele, de a defini latura vizuală a raportului dintre conținutul și forma unei publicații nu poate fi pusă la îndoială, este evidentă **fiе insuficienta, fiе exagerata lor amplitudine semantică**.

Astfel, **prezentarea ziarului și fața ziarului**!), expresii des întîlnite în studiile românești și străine, sugerează de cele mai multe ori o **disjunctiе**. Forma rămîne un **simplic ambalaj transparent** pentru un conținut pe care îl servește într-o măsură mai mare sau mai mică. În acest sens, este elocventă definiția teoreticianului britanic Allen Hutt: „...Prin prezentarea ziarului eu înțeleg aspectul grafic, adică alegerea caracterelor de literă atît pentru text cît și pentru titluri, precum și amplasarea acestor caractere, a clișeeilor și a altor elemente ale prezentării în pagină (împlinirea)”¹.

Or, **conținutul** se exprimă prin formă și **împreună** acționează asupra cititorului, efectele scontate obținîndu-se în măsura în care a fost evaluată în prealabil **permeabilitatea** acestuia la gestul publicistic.

Grafica ziarului, sintagmă care își revendică sinonimia cu cele dinainte, conservă în același timp o **omonimie** intolerabilă: denumete nu numai latura vizuală a raportului formă-conținut, ci și **ansamblul documentelor ilustrative realizate prin procedee grafice** (desene, caricaturi, scheme, hărți etc.) și folosite în structura unei publicații.

Terminologia științifică se caracterizează prin absența omonimiilor. Teoria presei, știință aflată în plină constituire, va trebui să opteze pentru unul din sensurile sintagmei în discuție. Se pare că va rămîne cel referitor la ansamblul documentelor ilustrative².

Formula **punerea în valoare a ziarului** („la mise en valeur”) aparține lui Jacques Kayser. Cităm din cartea sa „Le quotidien Français”, de la pagina 143: „Această **punere în valoare** este mijlocul prin care conducătorii

sau redactorii unui ziar atrag, detur-nează, sporesc, diminuează, neutralizează atenția cititorului”. Iar la pagina 152, J. Kayser formulează ecuația ziaristică a punerii în valoare a textelor dintr-o ediție:

$$P v = A + T + p$$

sau:

punerea în valoare este egală cu **amplasarea**, plus **titrajul**, plus **prezentarea**, prin amplasare înțelegînd poziția unui text în ziar și apoi în pagină, iar prin prezentare (altă omonimie!) — **ilustrarea**, tratamentul tipografic, contextul în pagină, integritatea fizică (are sau nu „continuare” în altă pagină), autonomia (a nu fi component al unei rubrici), originea, sursa și lungimea textului.

Jacques Kayser trece peste faptul că ziarul este totuși un **ansamblu de elemente imprimabile și neimprimabile**. Acestea se află într-o **dublă** relație funcțională față de conținut.

CONCENTRARE — foto: Iosif IERENI

1. O lucrare a teoreticianului sovietic K. Tiplenkov se intitulă chiar „Fața ziarului”.

2. Apud D. Gheorghiev: „Arhitectura ziarului”, *Caiețe de ziaristică*, supliment al revistei „Presa noastră” nr. 2 (5) 1969.

3. În acest sens este edificatoare poziția ziaristului englez Edwin Taylor, care, la Congresul de design ziaristic al ATYPI (1971), a vorbit despre grafica ziarului (ansamblul documentelor ilustrative realizate prin procedee grafice), fără a lăsa să se înțeleagă că sintagma aceasta ar mai avea și alt sens. „Interpressgrafik” nr. 7/1971, pag. 12—28.

Odată structurate, valoarea lor de întrebuințare se relevă în concretizarea unei forme, dar în construcția formei ele capătă efectiv calitatea de a fi expresia unei conștiințe sau non-conștiințe estetice, care nu îi este „indiferentă” conținutului. Deci, eludind a doua valență funcțională a elementelor imprimabile și neimprimabile, autorul francez acordă realizatorului de ziar doar statutul unui simplu artizan.

După opinia noastră, a concepte și elabora o publicație înseamnă mai mult...

Revenind la sfera sintagmei „la mise en valeur”, vom sublinia că publicitatea angajată în jurul unui ziar (afișele, anunțurile radiotelevizate sau chiar clasică „revistă a presei”) este și ea o modalitate de punere în valoare. Iată, deci, încă o mostră de omonimie mai mult sau mai puțin tolerabilă.

De reținut însă că Jacques Kayser concepe punerea în valoare a unei publicații numai în raport de cititor.

„Arhitectura ziarului” este titlul unei valoroase lucrări aparținând teoreticianului bulgar Dimităr Gheorghiev.

Se știe că titlul este indestructibil legat de textul pe care îl „acoperă”, dar tot atât de adevărat este că el poate prezenta și o relativă autonomie. De aici, șansa lui de a intra în conștiința publică încetînd să mai evoce textul respectiv. Este cazul expresiei „arhitectura ziarului”.

Așadar, obiecția noastră nu vizează titlul propus de autorul bulgar (și cu atât mai puțin conținutul volumului astfel intitulat), ci o sintagmă care a făcut carieră.

Alăturarea termenilor **arhitectură** și **ziar** ni se pare forțată, fiindcă în arhitectură materialul de construcție „este materia grea, căreia nu i se poate da formă decât conform legilor gravitației”⁴, iar în ziaristică — documentul (textul, ilustrația) suportul informației.

Și totuși titlul acesta a apărut datorită existenței unor elemente comune în terminologia arhitecturală și cea de presă: **coloana, delimitarea, ritmul etc.**

Termenul de **coloană** a fost împrumutat de presă din limbajul arhitecturii; dar succesiunea verticală a rîndurilor de tipar nu poate fi comparată decât cu **reprezentarea** coloanei unui edificiu. De asemenea, într-o pagină de ziar, ca și în arhitectură, „efectul artistic intervine numai odată cu **delimitarea** și corespunde gradului în care se realizează aceasta”⁵. Dar în arhitectură avem de-a face cu delimitarea unor volume.

În sfîrșit, nici ritmul arhitectural, definit de Le Corbusier ca fiind o euație a egalizării (simetrii și repetiții), **compensării** (mișcarea contrariilor) și **modulării** (dezvoltarea unei invenții plastice inițiale), nu este asemănător cu ritmul pe care îl presupune o pagină de ziar. În accepțiunea ziaristică, de pildă, compensarea se poate regăsi în relația **imprimat-neimprimat** (floarea și spîmarea literei).

În consecință, ne aflăm în fața unei expresii inadecvate, a cărei apariție se explică doar prin recurgerea la sinecdoacă.

Am încercat o critică semantică a unor expresii utilizate în literatura de specialitate cu scopul de a releva ne-

cesitatea acceptării unei noi sintagme, DESIGN-UL ZIARISTIC, a cărei vogă se fundamentează nu atît pe noutatea ei, cît mai ales pe capacitatea certă de a exprima dinamica „triunghiului” **conținut, formă** (aparținînd unei publicații) și **status al consumatorului** — în speță, al cititorului.

Specie a design-ului, design-ul ziaristic are, evident, aceeași semnificație ca și genul său proxîm, care este „un domeniu de creație pluri și interdisciplinar ce depășește cu mult proiectarea industrială în sensul ei strict tehnic, urmărînd un perfect acord între factorii ce concură la calitatea generală a produsului de mare serie”⁶.

Obiectul design-ului este **determinarea proprietăților formale** ale produselor. „Prin proprietăți formale nu se înțelege însă aspectul exterior, ci mai repede acele raporturi de structură și de funcție care transformă un obiect într-o unitate coerentă, atît din punctul de vedere al producătorului, cît și din cel al consumatorului.

Aspectul exterior nu este deseori decât rezultatul intenției de a face un obiect mai atrăgător în mod superficial sau de a ascunde defectele sale de structură; el reprezintă astfel o realitate accidentală, care nu s-a născut și nici nu s-a dezvoltat odată cu obiectul. Dimpotrivă, proprietățile formale ale obiectului, așa cum sînt ele înțelese aici, trebuie să fie întotdeauna consecința unei coordonări și a unei integrări a tuturor factorilor — funcionali, culturali, tehnologici și economici — contribuînd, într-un fel sau altul, la procesul de elaborare. Proprietățile formale constituie o realitate ce corespunde organizării celei mai profunde, o realitate ce se naște și se dezvoltă în același timp cu obiectul”⁷.

Design-ul înseamnă deci mai mult decât evitarea urîteniei, care se vînde prost („La laideur se vend mal”); el

reclamă o creativitate, „de tipul celei promovate de către artist”⁸.

Istoria presei atestă existența unor preocupări de estetică funcțională cu mult înaintea constituirii acestei discipline. „Avanpremieră” design-ului a fost consecutiv solidară cu revoluția ziarului de tip „popular”, publicație de mare tiraj, destinată și accesibilă celor mai largi categorii de cititori. Consacrarea formulei organului de presă modern ar fi fost însă de neconceput fără reconsiderarea conceptului de calitate: un ziar nu este un ansamblu oarecare de articole, ci un ansamblu de articole lizibile, titrate pertinent și amplasate în pagină în funcție de criterii politico-redacționale precise, articole „pe gustul cititorului” (...), bine prezentate și agreabile ilustrate”⁹. În acest context, design-ul ziaristic devine expresia tuturor funcțiilor publicației, orientînd lectura și — implicit — catalizînd raportul axiologic între obiectul valorizat (informație) și subiectul valorizant (cititorul).

O definiție completă a design-ului ziaristic va releva și rolul realizatorului de presă (redacția, serviciul de secretariat) în corelarea cuplajului conținut-formă cu status-ul cititorului. Așadar, DESIGN-UL ZIARISTIC este intervenția metodică în timpul procesului de concepere a ziarului (revistei), menită să determine o unitate armonioasă între funcția utilă (eficiența politico-ideologică) și forma vizuală a acestuia (produs industrial seriat), în urma căreia se realizează **acea publicație profund accesibilă, elaborată „și după legile frumosului”** (K. Marx)¹⁰.

Practicarea design-ului ziaristic are numeroase implicații asupra întregii activități de presă. Cele mai importante vizează:

8. Ionel Achim: „Introducere în estetica industrială”, Ed. științifică, 1968, pag. 133.

9. André Boyer: „Le secrétariat de rédaction”, pag. 22. În colecția „Precis de journalisme” editată de Institutul Internațional de învățămînt superior ziaristic al Universității din Strassbourg — 1965.

10. Definiție adaptată după „Dicționarul de estetică generală” Ed. politică. Vezi la pag. 174 articolul „Industrial design” (estetică industrială).

6. Paul Constantin: „Industrial design”, Ed. Meridiane, 1973, pag. 128.

7. Tomas Maldonado, expunere la primul seminar internațional cu privire la învățămîntul industrial al design-ului, organizat de International Council of Societies of Industrial Design (ICSID) la Bruges, în martie 1964.

O fotografie bună adaugă valori noi înțelegerii textului; însă de multe ori fotografia nu poate ajuta înțelegerea cît un singur desen explicativ. În clișeu, o jumătate de pagină reprezentînd erupția vulcanului Etna (din „Sunday Times”, 23 mai 1971).

4. G. W. Fr. Hegel: „Prelegeri de estetică”, vol. III, pag. 18, Ed. Academiei R.S.R. 1966.

5. A. Schopenhauer: „Studii de estetică”, pag. 61, Ed. științifică.

- cunoașterea cititorilor cărora li se adresează publicația;
- contactul cititorului cu publicația;
- variantele formale ale mesajului publicistic;
- structura mesajului publicistic;
- contextualizarea mesajului publicistic;
- semnalmente ziarului;
- organigrama redacțională.

CUNOAȘTEREA CITITORULUI

Pornind de la ideea că orice act de creație — deci și cel ziaristic — conține în sine și publicul său, că opera este determinată de reprezentarea pe care creatorul și-o face despre cititorul sau spectatorul cărui i se adresează, realizatorul de presă sfârșește prin a cantona în eroare. Dacă vizavi de literatură poate exista și „un public ideal, imaginaț după modelul trecutului ori după visul asupra viitorului“¹¹, așadar un public al tău, în ziaristică reprezentarea cititorului trebuie să fie cât mai obiectivă. Imaginea acestuia trebuie să rezulte în urma unui autentic proces de cunoaștere, să constituie finalizarea unor investigații profund științifice. De aceea, în sondarea publicului cititor, redacția trebuie să apeleze la instrumentele epistemologiei, sociologiei și psihosociologiei, pentru că, în perspectiva design-ului ziaristic, clasică „înfilnare cu cititorii“ se dovedește a fi prea puțin edificatoare.

Printre datele esențiale care compun „fișa“ socio-culturală a unui cititor, un loc de seamă îl ocupă repertoriul său informațional. Un nou mesaj publicistic va fi receptat numai în măsura în care cititorul are „valențe“ pentru interesul, actualitatea și semnificația pe care acesta le prezintă. Altfel spus, repertoriul informațional reprezintă disponibilitatea cititorului pentru noi și anumite informații. Or, a nu cunoaște sau a neglija această disponibilitate înseamnă a eluda însăși premisa comunicării.

Cultura ziaristică a consumatorului de presă. Cititorul modern nu mai poate accepta ideea că procesul de

elaborare a ziarului este un fel de „black-box“. În mod curent, el cunoaște „ieșirile“ (ziarul pe care-l citește). Însă despre „intrări“ și despre convertirea acestora în „ieșiri“, cu alte cuvinte, despre procesul de creație ziaristică, cititorul are o foarte vagă imagine. Situația nu se poate explica decât prin paradoxala discreție a ziaristilor!

Considerând că este timpul să-l invităm pe cititor în „laboratoarele“ presei, pentru că numai așa — actul de propagandă pe care-l implică editarea unui ziar va avea eficiența maximă.

CONTACTUL CITITORULUI CU PUBLICAȚIA

Există trei moduri fundamentale de lectură:

- liniară (proprie unui text), care începe cu primul rând și sfârșește cu ultimul;
- selectivă (proprie paginilor de ziar), care presupune opțiune pentru anumite centre de interes — titluri, legende foto, inițiale etc.;
- globală (proprie oricărui mijloc de propagandă vizuală, inclusiv pagi-

11. G. Lanson : „Istoria literară și sociologia“ în „Încercări de metodă critică și istorie literară“, pag. 69, Ed. Univers, 1974.

nii întâi dacă a fost concepută sub formă de afiș).

Condiția sine qua non a lecturii liniare este lizibilitatea, acea configurație a grafiei care solicită efort minim pentru a fi receptată.

Lectura selectivă impune fiecărui element al paginii un plasament quasi-invariabil și o delimitare netă, astfel încât un abonat să-și regăsească rubricile preferate în locul știut, iar un cititor ocazional „să nu aibă impresia că se aventurează într-o pădure virgină sau într-un labirint“¹². Ziarul inserează și texte care se citesc discontinuu : programele de radio și televiziune, spectacole, mica publicitate etc.

În sfârșit, lectura globală reprezintă momentul psihic în care cititorul realizează obiectul unei contemplații rapide. Mesajele transmise de pagina întâi pe durata impactului trebuie să-l determine pe cititor să nu abandoneze ziarul înainte de a-l fi folieat. Astfel, paginația tip „vitrină“, orientativă în esența ei, își relevă virtuțile suplimentare față de cea „ex-abrupto“. Însă oricare ar fi concepția în această privință, design-ul ziaristic recomandă acordarea unui tratament special paginii întâi și indicatorilor săi estetici (concordanța culorilor, mărimea și intensitatea titlurilor, claritatea imaginilor etc.).

Pentru a-și menține cititorii în orbita propriei publicații, redacția nu trebuie să mizeze prea mult pe obișnuința și fidelitatea acestora.

Două probleme mai importante, de ordin estetic-funcțional, apar în cazul de față : reconsiderarea concepției despre „stilul casei“ și „regimul“ inovațiilor. „Stilul casei“ nu mai trebuie înțeles ca o predilecție tradițională pentru o anumită configurație a gestului publicistic. El stă sub semnul dinamicii publicului cititor. În consecință, se poate vorbi de o evoluție a „stilului casei“, ca reflex al modificării status-ului socio-cultural al cititorului. Mai conciliabil față de inovațiile care vizează sporirea eficienței publicistice, „stilul casei“ devine astfel expresia particulară a design-ului ziaristic.

Inovațiile nu trebuie să-l șocheze pe cititor. Și în acest caz, tactica redacțională optimă rezidă în arta dozajului.

VARIANTELE FORMALE ALE MESAJULUI PUBLICISTIC

„Un mesaj care pare unic receptorului se va releva întotdeauna unui observator din afară ca o suprapunere a două mesaje distincte. Primul este mesajul semantic, construit din asamblarea semnelor (cuvintele unei limbi, note muzicale, cunoscute în mod explicit (...)) de către creator și receptor“¹³. Acestui mesaj i se suprapune mesajul estetic sau ectosemantic, o sumă de variații la care semnul poate fi spus, fără a-și pierde caracterul specific, în cadrul unei norme. Astfel o literă tipografică poate suferi fluctuații de formă rămânând totuși recunoscutibilă : A ; a : a...

În presă, natura emițătorului este duală. Altfel spus, mesajul receptat de cititor are cel puțin doi autori :

12. Louis Guéry : „Practique du secrétariat de rédaction“. Colecția Centrului de formare și perfecționare a ziaristilor și cadrelor din presă. Paris, 1973, pag. 159.

13. Abraham Moles : „Estetica informațională“ — capitolul introductiv al volumului „Artă și ordinator“, pag. 42—43. Ed. Meridiane, Buc., 1974.

Cite cuvinte ar fi trebuit pentru înțelegerea acestui ansamblu cosmic? Imagine a navei „Apollo 13“ — în „Sunday Times“ — prezentată de Edwin Taylor la Congresul ATYPI (Londra 1971).

autorul asamblajului de semne (reporterul) și autorul mesajului ectosemantic, în realitate un interpret, o persoană (secretarul de redacție, designer-ul) care decide asupra variantei „Gestalt“-ului, asupra variantei formale pe care o va lua acest asamblaj.

Fluctuațiile formale în care mesajul rămâne identificabil constituie „un cîmp de libertate“ (Abraham Moles), pe care „interpretul“ îl poate exploata în voie. Design-ul reclamă însă alegerea variantei formale optime, a variantei real-compatibile cu particularitățile și condițiile percepției cititorului. În consecință, excesele „interpretului“ (calofilia și simplismul — sume ale variantelor non-optime) vor impieta asupra accesibilității mesajului publicistic, deservind însuși actul de propagandă.

Variantă lizibilă. Varianta perfect compatibilă cu particularitățile și condițiile percepției vizuale — așa-numita variantă lizibilă — presupune o dublă corelație optimă, pe de o parte, dintre trăsăturile distinctive ale literii, iar pe de alta, dintre literă și rând.

Corelarea trăsăturilor distinctive ale caracterului (florearea, serifele, spina-rea, corpul, grosimea, axa etc.) consti-

tuie obiectul design-ului industrial tipografic. Atât timp cât producția de litere are în vedere destinația acestora, calofilia și simplismul tipografic vor avea puține șanse de manifestare. „Arsenalul” tipografic creează destule premise pentru afirmarea designului ziaristic, oferind redacției „pre-fabricate” adesea funcțional concepute (litere lizibile).

Realizatorul de ziar, care urmărește atât convertirea mesajului redacțional în texte imprimate, cât și optimizarea efortului uman în receptarea influențelor de natură politică, morală, estetică etc., încorporate în acest mesaj, trebuie să valorifice din plin premisele de ordin tipografic. El va „interpreta” asamblajul semantic funcție de trăsăturile distinctive ale literelor, optînd pentru o garnitură a cărei persuasiune corespunde intențiilor sale. De aceea, realizatorul de ziar trebuie să cunoască nu numai trăsăturile distinctive cu înțregul lor registru de variante, ci și gradul de persuasiune a fiecărei variante în parte.

Principala trăsătură distinctivă a literei este floarea. Expresie grafică a unității mesajului semantic, floarea literei face lectura mai dificilă dacă se revendică tendințelor ornamentaliste sau stilizării excesive. Specialiștii afirmă că o literă poate fi ușor percepută dacă are o structură simplă, lipsită de elemente decorative, dar net distinctă, capabilă să realizeze acea necesară neuniformitate cînd devine componentă a grafiei unui cuvînt.

Floarea literei angajează o subtilă relație cu formatul paginii. Paralelogramele imaginare în care se înscriu florile literelor N și O trebuie să fie proporționale cu oglinda paginii¹⁴. (Firește, principiul este valabil numai cînd redacția folosește pentru culegerea textelor un singur caracter de literă).

Spinarea, partea neutră (oblică sau perpendiculară) care înconjoară floarea literei, și zona neimprimabilă în care se înscrie litera (**contre-pied**-ul literei, produsul dintre corpul și grosimea acesteia, constituie trăsăturile distinctive cărora design-ul ziaristic le acordă o atenție deosebită.

Distanțele dintre litere și rînduri sînt rezultatul juxtapunerii zonelor neimprimabile proprii literelor (contre-pied-ul și spinarea), la care se adaugă uneori și „rărit” — element neimprimabil auxiliar. Ele au un efect decisiv asupra ritmului unei scriituri. Astfel, un text „rărit” excesiv pe verticală și orizontală sugerează un ritm lent, care poate contracara ritmul mesajului ideatic.

Serifele joacă rolul de liant în asamblarea cuvîntelor. În același timp, ele „dau solemnitate literelor, mai ales celor verzale. Acest lucru se poate constata ușor, comparînd capitalele romane cu verzalele tipurilor liniare fără serife”¹⁵.

Liniatura optic-uniformă a literelor și lipsa de serife se repercutează asupra lizibilității. Privat de ghidajul serifelor, ochiul trece mai greu de la o literă la alta. În consecință, tipurile „grotești”, desi mai favorabile tiparului offset, trebuie folosite cu moderație.

Corpul este înălțimea paralelogramului în care se înscrie floarea literei, exprimată în puncte tipografice. Alegerea unui anumit corp de literă este determinată de cel puțin patru factori :

a) **caracterul publicației și respectiv, al textului** (ziarele de mare tiraj se culeg cu litere corp 7 sau 8 — limita confortabilă a lizibilității, iar accidentele, cu un corp mai mare sau mai mic decît corpul de bază); b) **vîrsta cititorilor** (revistele pentru copii se culeg cu litere corp 12 sau 14);

c) **dimensiunile textului** (majoritatea textelor ziarului se culege cu litere corp 7 sau 8; mica publicitate și informațiile „de rutină” pot fi culese și cu corp 6);

d) **„stilul casei”** (o publicație își obișnuiește cititorii cu un anumit corp de literă).

Corpul literei are și el efect estetic. Publicațiile pentru copii, care uzează de corpuri de literă mai mari, sînt mai aerisite.

Grosimea — baza paralelogramului în care se înscrie floarea literei — este trăsătura distinctivă care determină formatul coloanei în funcție de corp (înălțimea paralelogramului imaginar) și de sine însăși (corpul rămînd constant, grosimea ia valori compatibile cu acest fals invariant).

O literă îngustă dispune de o zonă neimprimabilă pe măsură, ceea ce prezintă avantaje și dezavantaje: garniturile înguste sînt mai economice, dar mai greu lizibile.

Axa elementelor literei poate fi perpendiculară sau înclinată față de linia scriiturii (linia optică trasată de extremitățile de jos ale literelor așezate într-un rînd). Din aceste poziții rezultă literele romane (drepte) și, respectiv, cele italicice (cursive).

Design-ul indică folosirea cu prioritate a caracterelor romane, pentru că cele italicice sînt mai puțin lizibile datorită unghiului ascuțit pe care îl realizează cu linia scriiturii.

Alternarea celor două caractere, la care se adaugă duplexajele drept-aldine și cursive-aldine, cursive, constituie premisele **valorății**, reclamată — la nivelul textului — de ritmul identic, iar la nivelul paginii, de ierarhia informațiilor. Ne vom rezuma la un singur exemplu: pentru întrebările unui interviu se recomandă folosirea literelor cursive, cele drepte fiind rezervate răspunsurilor date de interlocutor. În acest caz, intensitatea mai scăzută a cursivelor, în raport cu cea a dreptelor, este, pe de o parte, o reliefare — prin contrast — a celor mai importante pasaje ale acestui text (răspunsurile celui interviuat), iar pe de altă, o inspirată sugestie a atitudinii reverențioase a reporterului față de invitatul său.

Realizatorul de ziar are deci obligația de a cunoaște și valoarea emoțională, atmosfera pe care o sugerează fiecare garnitură de litere aflată în tipografia sa. „Se poate spune că tipurile Renașterii sînt senine, viciale, luminoase; cele ale barocului mai rezervate, iar tipurile clasicismului sînt dominate de rigurozitate, echilibru și armonie severă; tipurile liniare cu și fără serife, cu formele lor simplificate, degajează o obiectivitate neutră; în literele scrise și anticvele scrise domină dinamismul și temperamentul propriu scrisului manual”¹⁶. Design-ul ziaristic recomandă folosirea acelor familii de litere care se acordă perfect cu **profilul publicației, statutul cititorului, natura textelor și circumstanțele lecturii** :

O revistă dedicată intelectualității tehnice trebuie culeasă fie cu litere

aparținînd tipurilor clasicismului (Didot, Bodoni, RaŃio etc.), fie cu egipțene sau grotești (liniare cu și fără serife);

Verurile reclamă litere cursive, pentru că discreția semnelor grafice, sugerată de succesiunea lor oblică, „rimază” bine cu subiectivismul acestor texte;

Unui ziar de seară i se impune să evite literele extra-condensate și condensate care — în condițiile luminii artificiale — prezintă un grad sporit de dificultate în receptarea lor.

Cititorul este robul **iluziei optice**. Această particularitate a percepției vizuale conferă o anumită dimensiune spațiului în care se înscrie o literă neagră și o alta — superioară — spațiului în care există o literă de același corp, dar mai puțin neagră. Rezultă că literele subțiri par mai mari decît cele aldine. Tot ca efect al iluziei optice, literele înguste creează impresia că sînt ceva mai înalte decît cele late.

Design-ul nu poate să nu exploateze această particularitate a percepției vizuale, avînd astfel posibilitatea să satisfacă interese editoriale-redacționale fără a-l suprasolicita pe cititor. Și-n cazul de față un singur exemplu este edificator: pentru a-și păstra integritatea fizică în condițiile unui spațiu relativ redus, un titlu se culege cu litere de un corp mai mic, dar înguste; dacă va fi și ușor spațiat, iluzia optică îl va „ajuta” pe cititor să creadă că are de-a face cu un titlu conceput după toate regulile artei¹⁷.

Raportul literă-rînd. Mesajul publicistic este discontinuu, se exprimă prin cuvinte (numere finite de semne), a căror individualitate se marchează prin pauze (spații albe). Conform STAS-ului tipografic, în majoritatea cazurilor distanța dintre două cuvinte trebuie să fie cît jumătate din corpul literelor. Prin urmare, formula unui rînd este :

$$R = c(g_1 + g_2 + g_3 + \dots + g_n) \cdot \frac{c^2}{2}$$

în care : c = corpul literelor ;
g = grosimea literelor ;
n = numărul distanțelor dintre cuvinte.

Toți termenii acestei formule sînt variabili. Dar dacă rîndul există ca atare, aceasta se datorează faptului că el este o stare de echilibru, adică atît corpul și grosimea literelor, cît și numărul distanțelor dintre cuvinte au anumite valori în raport cu cerințele fiziologice ale ochiului uman. Acestea rămînd relativ constante, rezultă, așadar, că lizibilitatea este **direct proporțională** cu valorile pe care le iau c, g și n.

Cercetătorii au ajuns la următoarea proporție optimă între dimensiunea literelor și cea a rîndului (formatul coloanei)¹⁸ :

mărimea literelor	lățimea minimă a coloanei	lățimea maximă a coloanei
CORP 6	8 cicero	9 cicero
CORP 8	10 cicero	13 cicero
CORP 9	12 cicero	14 cicero
CORP 10	16 cicero	22 cicero
CORP 12	22 cicero	25 cicero

14. S. Tóth : „Litera de tipar”, Ed. Științifică, pag. 146.

15. Idem, pag. 131.

16. Referitor la iluzia optică vezi „Serisul” de Cseh Gusztáv, pag. 54—59, Ed. Dacia, Cluj, 1973.

17. Apud D. Gheorghiev, Vezi, de asemenea, Louis Guery, op. cit. pag. 163.

18. Revista „Interpressgrafik” nr. 7/1971, pag. 10.

Fără îndoială că respectarea proporției optime dintre corpul literei și formatul coloanei constituie una din rigorile esteticii funcționale a ziarului. Abaterile, atunci când totuși există, nu trebuie să afecteze cantități prea mari de text.

STRUCTURA MESAJULUI PUBLICISTIC

Design-ul propune manifestări ziaristice **sinergice** (cu funcționalitate sporită față de cea pe care o asigură simpla sumă a gesturilor publicistice), expresii ale „colaborării” dintre cuvânt, semn tipografic, imagine foto și desen. Potențindu-se reciproc, limbajele fiecărui „partener” converg spre un nou limbaj, al cărui efect nu reprezintă suma efectelor particulare, ci produsul lor. În acest sens, este demnă de reținut opinia ziaristului englez Harold Evans exprimată la congresul ATYPI din 1971: „La ziaristi continuă să predomine ideea că producția de ziar implică trei elemente independente: textul, elaborarea paginii și fotografia sau desenul. Dar arta grafică poate combina toate aceste elemente și simboluri pentru a crea o nouă dimensiune a comunicației, mai imediată, mai semnificativă, mai dramatică”¹⁹. (Exemplu — fie producția lui Peter Sullivan, reprezentând vulcanul Etna, din „Interpresgrafik” nr. 7/1971, fie cea preluată de „Scînteia” din 17. decembrie 1974, ultima pagină, după „L'Express”).

Sinergismul ziaristicii presupune, așadar, o mai strînsă conlucrare între compartimentele redacționale responsabile atât de furnizarea elementelor constitutive ale paginii, cât și de asamblarea lor. „În prezent, sistemul este în general următorul: un grup de ziaristi redactează textul, care este apoi trimis altui grup spre a fi citit, și abia la urmă lumea începe să se gîndească la modul de prezentare a materialului în pagină. Chiar și zările care dispun de un grafician sau de un designer rareori recurg la concursul lor înainte ca textul unui articol să fie deja redactat. Ziaristul-designer, cu simțul gazetăresc format, trebuie să aibă posibilitatea de a-și aduce contribuția încă din faza de concepere a unei informații sau a unui reportaj, înainte de plecarea reporterului pe teren, înainte ca cineva să manifeste vreun interes pentru o formă de comunicare sau alta”²⁰ (ș.a.).

În sfîrșit, sinergismul ziaristicii are numeroase implicații profesionale, justificînd și jalonînd policalificarea omului de presă.

CONTEXTUALIZAREA MESAJULUI PUBLICISTIC

Cu „meridianele” și „paralelele” sale, macheta unei pagini este — metaforic vorbind — o posibilă hartă. Dar comparația se dovedește a fi neavenită în momentul în care definim calitatea celui care trebuie să-i traseze contururile: cartograful reproduce grafic o porțiune de teren reducînd-o la o anumită scară, secretarul de redacție creează o întreagă geografie. Nici unul, nici celălalt nu se pot dispensa de coordonate, de acea canava imaginară de linii verticale și orizontale pe care se înscriu țările și articolele, riurile și titlurile, lacurile și fotografiile...

Paginația presupune, așadar, luarea

în considerație a zonării verticale și orizontale a suprafeței imprimabile.

ZONAREA ORIZONTALĂ (COLONAJUL). Colonajul — convențională zonare pe verticală — a apărut din cauza dimensiunilor nonlizibile ale ecarteramentului paginii de ziar. În consecință, s-a procedat la divizarea pe orizontală a paginii în linii și zone lizibile (coloanele), demarcate prin benzi albe (albitură) sau linii continue („de coloană”).

Numărul funcțional de coloane este sugerat de proporția optimă dintre litere și rînd (corp 8 : 10—13 cicero), raportată la ecarteramentul paginii. Astfel, un ecarterament de 83 cicero 20 $\frac{3}{4}$ quadrați va avea 7 coloane a 11 cicero sau 6 coloane a 13 cicero, dacă textele vor fi culese cu literă corp 8.

Există o ierarhie a coloanelor: cele care „deschid” și „închid” ziarul respectiv, primele și ultimele coloane, dispun de un ascendent față de cele situate în partea centrală a paginii datorită poziției lor. De aceea, „coloana de la extrema stîngă sau extrema dreaptă poate fi echivalentul a două sau chiar trei coloane din mijlocul paginii”²¹.

21. Revista citată, pag. 5.

CĂLUȘARII — foto : GH. VINȚILĂ

Pagina se poate împărți în **coloane egale** (colonaj invariabil). Atunci ecarteramentul ei constă în produsul dintre formatul coloanelor și numărul acestora, la care se adaugă produsul dintre dimensiunea „albiturilor” și numărul lor. Adică :

$$E_p = n.f. + a(n - 1).$$

Împărțirea paginii în **coloane inegale** (colonaj variabil) se face în aceleași condiții: din suma formatelor, la care se adună suma „albiturilor”, trebuie să rezulte ecarteramentul paginii. Sau :

$$E_p = f_1 + f_2 + f_3 + \dots + f_n + a(n - 1).$$

Colonajul invariabil, propriu tipului de paginație „pe verticală”, ușurează munca realizatorului de ziar, dar conduce la monotonie în aranjarea paginilor. În schimb, colonajul variabil, deși complică puțin procesul de elaborare a ziarului, oferă o mare diversitate de soluții în paginare, însumîndu-le și pe cele care derivă din colonajul invariabil.

Design-ul optează pentru o formă sau alta de colonaj în funcție de profilul publicației și al paginilor. Astfel, dacă unui magazin i se potrivește mai bine colonajul variabil (fiindcă

19. Revista „Interpresgrafik” nr. 7/1971, pag. 10.

20. Louis Guéry : op. cit. pag. 169.

paginile sale sînt prin excelență mozaicate, conținînd multe „ingrediente” publicistice), unui săptămînal social-politic sau științific îi va corespunde colonașul invariabil, a cărui sobrietate se armonizează perfect cu conținutul acestei publicații. „Pagina de 11 coloane a 8 cicero este rentabilă cînd este folosită pentru mica publicitate, dar în cazul unor texte editoriale mai lungi nu le afectează oare lizibilitatea și prestigiul” se întreba Harold Evans, comentînd o soluție propusă de ziarul britanic „Kent Messenger”²².

În acest context, e bine să amintim că actuala tendință relativă la formatul coloanei indică un procent sporit de preferință pentru dimensiunile de 12—14 cicero. Cel puțin trei avantaje oferă colonașul lat: 1) economie de spațiu; 2) drept de existență fotografiei „pe o coloană”; 3) titlu acceptabil pentru textele paginate pe o coloană.

ZONAREA PE VERTICALĂ (PUNCTE-TELE HALTĂ). Ordonarea elementelor constitutive ale paginii (texte, ilustrații, publicitate) este predeterminată de existența unor „puncte-haltă” (amplasamente) pe suprafața imprimată, puncte în care ochiul cititorului stăruie mai mult („deschiderea” paginii contra-„deschiderea” paginii, centrul optic, „închiderea” paginii, etc.). Existența obiectivă a acestor puncte se va resimți în configurația paginii; ele vor fi intens exploatare în conformitate cu criteriile dozării articolelor: colțul superior din stînga, locul de unde „ia startul” privirea cititorului, va găzdui un articol de interes major (editorialul), iar punctul „mort”, situat în colțul din stînga jos, — textul de cea mai mică importanță din tot sumarul paginii.

Desing-ul este, fără îndoială, expresia, unui crez politic. De aceea, în dispunerea textelor potrivit ierarhiei punctelor-haltă (ierarhie determinată de dinamica ochiului uman — de la stînga la dreapta și de sus în jos²³ — primează criteriul valorii politice și publicistice a articolelor.

DELIMITAREA. În paginație, delimitarea este consecința opoziției imprimat-neimprimat. Ea se poate realiza în două variante:

a) catena neimprimat-imprimat-neimprimat, care este proprie literei (— + —) și b) catena imprimat-neimprimat-imprimat care este proprie rîndului (+ — +).

Așadar, rîndurile (sume horizontale de grupuri literale) și coloanele (sume verticale de rînduri) sînt lanțuri de natură opozițională pe coordonatele esteticii paginii de ziar.

Spațiul neimprimat (unul din cei doi termeni ai opoziției care stă la baza procesului de paginație) poate fi de două feluri:

1) **intra-literal** — cuprins în floarea literei (o, a, d) sau într-un chenar dublu (— —), a cărui dimensiune face obiectul desing-ului industrial tipografic.

2) **extra-literal** — limitrof florii literale — a cărui dozare optimă constituie una din sarcinile importante ale desing-ului ziaristic — este, la rîndul lui, preponderent vertical (interliniașul) și preponderent orizontal (intercolonașul).

Interliniașul — spațiul dintre linia optică superioară, realizată de extre-

mitățile superioare ale literelor așezate într-un rînd și cea inferioară, tratată de extremitățile inferioare ale literelor așezate în rîndul precedent — catalizează, așadar, identificarea a două rînduri dintr-un text, titlu, suprațitlu și subtitlu. De asemenea, interliniașul marchează — în corelație cu intercolonașul — unitatea grafică a articolelor, titlurilor și clișeele. De aceea, spațiul dintre text și titlu său trebuie să fie mai mare decît cel dintre două rînduri. Orice abatere de la acest principiu anulează delimitarea necesară dintre elementele constitutive ale paginii.

O primă condiție: Intercolonașul (spațiul dintre coloane) va depăși întotdeauna sensibil distanța dintre două cuvinte ($> -$), altfel coloanele se vor

dizolva într-o masă informă de text.

Dar — așa cum spuneam — intercolonașul este întinș, corelat cu interliniașul, elementul demarcator pe verticală al unității grafice a articolului. De aici, a doua condiție a intercolonașului: va avea cel mult dimensiunea spațiului minim care separă două texte.

Uneori demarcarea pe orizontală este întărită prin linii de coloană, iar cea pe verticală prin bare intertextuale („finalele”).

Expresii ale contrastului (succesiunii) imprimat-neimprimat, acestea nu vor afecta intercolonașul și interliniașul atît timp cît vor fi de un singur punct tipografic. Dar, în momentul în care grosimea lor crește, este obligatoriu să crească și „albul” dintre ele și text, astfel încît semi-intercolonașul să rămînă totuși mai mare decît

jumătate din corpul literei, iar intervalul dintre două articole sensibil mai mare decît spațiul dintre un text și titlul său.

PRINCIPALELE ELEMENTE CONSTITUTIVE ALE PAGINII. Textul. Relativ la paginația unui text, design-ul vizează — în afara rigurilor impuse de lizibilitate — cantitatea acestuia și sensul lecturii.

Textele masive au șanse minime de a fi abordate de cititor. Prin urmare, ele trebuie divizate mai întii în paragrafe sincrone cu ritmul mesajului și apoi „sparte” de substituturi și ilustrații. Această fragmentare a textului trebuie să aibă loc însă în condițiile menajării integrității sale grafice. „Dacă ziaristului îi place ca pagina întii să lanseze o mulțime de articole, ar face bine să plece urechea la ceretătorul de marketing, care îi va spune că foarte puțini cititori își mai dau osteneala să urmărească continuarea a șase sau șapte articole pe alte pagini”²⁴.

Și totuși continuările nu pot fi evitate. În acest caz design-ul recomandă paginația lor pe coloanele care „deschid” paginile-verso sau pe cele care „închid” paginile-recto, astfel încît, manipulînd ziarul în orice condiții (pe stradă, în tramvai etc.), cititorul să poată găsi repede urmarea articolului început în pagina întii, fără a deschide larg ziarul.

De asemenea, cititorul abandonează textul dacă în lectura sa nu este călăuzit de un invizibil „fir al Ariad-

24. Jacques Kayser: „Le Quotidien français”, Cahiers de la Fondation nationale de sciences politiques — 122, Librairie Armand Colin, 1963, p. 38—39.

AMATORUL

foto:
Marin IVANCIU

22. Firește, avem în vedere lectura textelor guvernate de principiile scrisului elin și de obișnuințele pe care le-a creat aceasta.
23. Revista citată, pag. 5.

nei". Labirintul indispuie : orînduirea textului se face, aşadar, în sensul mecanicii ochiului uman, „sărînd" fotografiile însă nu şi tabelele, care devin inteligibile numai în condiţiile lecturii „în flux continuu".

Unii autori (de pildă, Louis Guéry) susţin că paginaţia trebuie să evite aşă-zisa „urmăre americană" (cînd partea inferioară a textului acoperă mai multe coloane decît cea superioară, sugerînd un „L") şi „scăderea bruscă de nivel" (cînd coloana a doua începe — din cauza unei fotografii — cu mult sub finalul primei coloane), pe motiv că acestea ar afecta cursivitatea lecturii. Dar cum „urmărea americană" şi „scăderea bruscă de nivel" a coloanelor nu împieteză asupra unităţii grafice a articolului (fireşte, cînd acesta este tratat diferenţiat în raport cu „vecinii" săi), respectarea unor asemenea „precepte" nu poate fi decît o falsă rigoare de paginaţie, o expresie a concepţiei pur estetizante. „Urmărea americană" creează posibilitatea ca partea superioară a paginii să conţină mai multe articole (decî mai multe titluri), ceea ce — în perspectiva design-ului, — înseamnă tot atîtea acroşaie ale cititorului. (La standul cu ziare, impactul se realizează cu partea superioară a primei pagini); iar „scăderea bruscă de nivel" a coloanelor anulează una din marile restricţii privind paginarea ilustraţiei : design-ul acceptă dislocarea coloanelor în schimbul unui bun plasament al fotografiei.

Titlul. Maniera de a titra (formularea, alegerea caracterelor, configuraţia grafică şi amplasarea titlurilor) constituie una din trăsăturile definitorii ale „stilului casei". Cu toate acestea, design-ul respinge abuzul de caractere (tendinţa „barocă"), dar şi monotonia unui singur corp de literă.

Dimensiunile spaţiului rezervat titlului nu pot fi decît relativ autonome faţă de cele pe care le comportă aria textului. Astfel, înălţimea unui titlu poate să varieze între diferenţele

$$1 - \frac{2}{3} \text{ şi } 1 - \frac{1}{1,618} \quad \text{în care fracţiile}$$

$$\frac{2}{3} \text{ şi } \frac{1}{1,618} \quad \text{reprezintă valori ale tex-}$$

tului, ultima avînd drept numitor clasicul „număr de aur".

Literatura de specialitate a stabilit corelaţia optimă între suma coloanelor pe care se întinde titlul (ecartamentul titlului) şi corpul literelor folosite la culegerea sa. Potrivit opiniei cercetătorilor sovietici N. Bogdanov şi B. Viazemski, formulate în lucrarea lor „Documentarea ziaristică", limitele între care „flotează" titrajul sînt următoarele :

Ecarteramentul titlului	Corpul literei
Pe 7 coloane	48—36 puncte
Pe 6—5 coloane	36—28 puncte
Pe 4—3 coloane	28—24 puncte
Pe 3—2 coloane	24—20 puncte
Pe 1 coloană	20—16 puncte

Uneori, presa foloseşte, pentru acelaşi număr de coloane, corpuri de literă cu cel puţin un cicero mai mari decît cele din acest tabel. În perspectiva design-ului, importante nu sînt atît valorile absolute pe care le poate lua corpul de literă, cît proporţiona-

litatea lor cu ecartamentul titlului şi cu înălţimea lui.

Ilustraţia. Fie că este subordonată sau complementară textului, fie că are statut de independenţă, ilustraţia constituie principalul element structural care poate fi în mod frecvent direct proporţional cu ansamblul paginii. În acest caz, design-ul recomandă ca laturile unei fotografii — în raport cu laturile paginii — să reprezinte numere din seria aditivală a lui Fibonacci : 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21 etc.

În fine, pentru a încheia scurta trecere în revistă a implicaţiilor design-ului asupra contextualizării mesajului publicistic, vom aminti că fotografiile şi titlurile nu vor fi paginaţele pe „îndoitura" ziarului, fiindcă afectarea unităţii acestor elemente poate avea rezultate dintre cele mai nedorite (de pildă, „decapitarea" persoanelor surprinse în documentul fotografic).

SEMNALMENTELE ZIARULUI

Jacques Kayser considera că fişa completă a semnalmentelor unui ziar cuprinde 15 puncte de importanţă înegală :

1. a) titlul ziarului ;
b) indicaţiile care însoţesc titlul ziarului ;
2. a) sediul administraţiei ;
b) şi al redacţiei (dacă sediile sînt amplasate diferit)
3. periodicitatea ;
4. momentul apariţiei ;
5. data primului număr ;
6. zona principală de difuzare ;
7. tirajul ;
8. preţul ;
9. formatul ;
10. a) numărul obişnuit de pagini ;
b) numărul obişnuit de coloane ;
11. denumirea şi adresa întreprinderii poligrafice ;
12. numărul de ediţii şi zona acoperită de fiecare ediţie ;
13. caracteristicile excepţionale ale vieţii ziarului ;
14. locul de conservare a colecţiilor ;
15. locul unde se păstrează fişierele şi dosarele cu „tăieturi" cuprinzînd principalele articole şi documente apărute în ziar.

Fără a discuta raţiunea inserării unora dintre aceste puncte într-un „buletin de identitate" (De exemplu : punctele 14 şi 15, ţin de atitudinea culturală faţă de presă, iar numărul de coloane este, înainte de toate, o caracteristică a paginii), se înţelege că nu toate semnalmentele publicaţiei cad sub incidenţa design-ului. Aşadar :

Titlul publicaţiei şi indicaţiile care îl însoţesc. Titlul trebuie să releve unitatea armonioasă dintre conţinutul şi grafica sau culoarea sa. O succintă incursiune în istoria presei româneşti ne procură destule exemple de design ziaristic aplicat titlurilor de publicaţii. De pildă, titlul unei prestigioase reviste umoristice de la sfîrşitul secolului trecut era desenat din ghirlande ghimpe : este vorba, fireşte, despre revista „Ghimpele". Tot o expresie a design-ului era şi alegerea cernelei roşii pentru titluri de publicaţii ca „Facla" sau „Flacăra".

Revista adolescentină de avangardă „Alge" (primul număr apărea la 13 septembrie 1930) folosea pentru nu-

merotarea ei degetele minii. Astfel, relaţia dintre conţinutul revistei (produs al unei vîrste literare aflate abia la „lecţia" despre abac) şi cifre care trebuia să însoţească titlul revistei era sugestiv ilustrată.

Periodicitatea. Un cotidian, publicaţie cu reacţii imediate faţă de eveniment, reclamă rezolvări estetico-funcţionale mai rapide decît un hebdomadar, la care actualitatea nu înseamnă nici „ultimă oră" şi nici măcar ultimele 48 de ore...

Momentul apariţiei. O publicaţie de seară se adresează unui cititor care a traversat o zi de muncă, deci unui cititor a cărui percepţie vizuală şi putere de concentrare sînt sensibil diminuate. În mod normal, redacţia trebuie să-i propună pagini mai aerisite, titluri mai pronunţate, texte culese cu litere de un corp mai mare ş.a.m.d. — condiţii care nu se cer unui ziar de dimineaţă.

Zona principală de difuzare nu are numai sens geografic. Ea vizează mai cu seamă statutul socio-cultural al cititorilor. O publicaţie destinată mediului rural trebuie să se diferenţieze de cea destinată unei citadele universitare. Fireşte, în perspectiva omogenizării sociale şi culturale a publicului cititor, acest principiu al design-ului ziaristic va înceta să mai funcţioneze.

„De asemenea, design-ul care, în condiţiile competiţiei cu alte ziare, organizează ştirile importante interne sau externe într-un ritm alert, dramatic, nu va fi potrivit pentru săptămînalul unui oraşel, care deţine monopolul în materie de presă", spune Harold Evans. Rezultă de-aici că presa locală trebuie să-şi conceapă un design propriu, funcţie de condiţia sa.

Formatul. Indiferent de dimensiunea sa — „mare", „berlinez", „tabloid" etc. —, formatul unei publicaţii este relaţia dintre baza şi înălţimea unei pagini. În acest caz, atitudinea estetico-funcţională vizează raportarea elementelor constitutive ale paginii (producţie redacţională şi anunţuri publicitare) la aria dată în care se înscriu.

Trecerea de la un format la altul (de pildă, de la cel „mare" la „tabloid") nu se face prin reducerea la scară, aşă cum au procedat de curînd cîteva publicaţii de la noi. De ce ? Fiindcă aceasta presupune micşorarea tuturor detaliilor. Or, corpul 8 al literei pentru text este limita minimă, confortabilă a lizibilităţii.

Potrivit oricărui format, inclusiv celui tabloid, corpul 8 nu-şi dezice niciodată calitatea de limită minimă. De aceea diferenţa dintre ziarul „tabloid" şi cel „mare" rezidă nu numai în inegalitatea dimensională, ci şi în incompatibilitatea unui format cu „legile" celui alt format.

Numărul de pagini. Pagina este o unitate convenţională de suprafaţă imprimabilă : ziarul — o sumă de pagini — înseamnă, aşadar, spaţiu redacţional şi publicitar. Design-ul îşi propune să organizeze acest spaţiu în mod eficient.

Factorul care dă unele criterii principale ale organizării spaţiului ziarului este itinerarul lecturii.

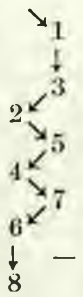
Am fi tentaţi să credem că cititorul parcurge publicaţia în ordinea următoare : (1) recto — (2) — verso (3) recto — (4) verso ş.a.m.d.

În realitate, lectura ziarului nu urmează însă ordinea paginilor. Ochiul

se fixează asupra paginii întâi. Prin foietare, în câmpul vizual al cititorului vor intra, succesiv, paginile a treia, a cincea, a șaptea ș.a.m.d. Pentru percepția paginilor a doua, a patra, a șasea ș.a.m.d., ochiul trebuie să se deplaseze de fiecare dată spre stînga, ceea ce implică un efort suplimentar.

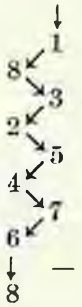
Așadar, itinerariul real al lecturii unui ziar, să zicem de 8 pagini, este următorul: recto — recto — verso — recto — recto — recto — verso — recto — recto — recto — recto — verso — recto (...). Schematic, acest itinerar arată așa :

Exceptînd pagina întâi, toate celelalte pagini-recto (cele impare) intră de două ori în câmpul vizual al cititorului, conform mecanicii normale a ochiului uman.

Se impun cîteva concluzii care duc — inevitabil — la o ierarhizare a paginilor :

- a) **Paginile impare** sînt mai confortabile decît cele pare.
- De altfel, în jargon profesional, ele se numesc pagini „bune“ :
- b) **Pagina ultimă** (un „verso“) este mai importantă decît celelalte pagini-verso, tocmai pentru că este ultima.
- c) De multe ori (mai cu seamă cînd are de-a face cu un ziar voluminos, deci greu de foietat), cititorul tinde să aprecieze că obiectul lecturii sale se compune numai din două pagini : atunci „ultima“ devine verso-ul sui generis al paginii întâi ; în acest caz, itinerarul lecturii ar arăta astfel :

Ceea ce înseamnă că : „ultima“ ar fi mai importantă chiar și decît paginile-recto (cele impare). „Stilul casei“ și volumul ziarului sînt factorii care decid în această problemă ;

d) O discuție specială comportă paginile de la mijlocul unei publicații (cu minimum 8 pagini) dacă rămîn perfect delimitate, pagina din dreapta va avea, firește, o importanță mai mare decît cea din stînga. Dacă sînt contopite, obținindu-se așa-numita „pagina-dublă“, pentru cititor mai confortabilă apare zona corespunzătoare fostei pagini-recto. În raport cu celelalte pagini, pagina dublă ocupă locul III într-un posibil clasament, pentru că plierea hîrtiei provoacă simultan o reacție — de-plierea —, catalizată de manipularea ziarului și hotărîtoare pentru itinerarul real al lecturii. Iată acest clasament al paginilor : locul I — pagina întâi ; locul II — „ultima“ ; locul III — paginile de mijloc ; locul IV — paginile-recto (impare) ; locul V — paginile-verso (pare).

Revenind la relația număr de pagini-design, vom sublinia că organizarea eficientă a spațiului ziaristic se face în funcție de ierarhia paginilor.

Numărul de ediții este ultimul semnalmment al ziarului asupra căruia ne oprim (al doisprezecelea în fișa lui Jacques Kayser).

Relativ la design, număr de ediții înseamnă tot atîtea mobilizări din partea redacției pentru rezvolarea optimă a reportului formă-conținut în favoarea cititorului. Aceasta incumbă fiecărui realizator de ediție obligația de a se integra concepției redacționale generale, „stilului casei“, fiind liber — firește — să inoveze într-un

cadru mai mult sau mai puțin flexibil.

ORGANIGRAMA REDACȚIONALĂ

Definind rolul designer-ului în echipa de proiectare a unui obiect, teoreticianul american de origine franceză, Raymond Loewy, sublinia că acesta trebuie să joace, concomitent, rolul inginerului, al artistului, al sociologului, al omului de afaceri și al vinzătorului.

Designer-ul care activează în domeniul presei va întruni aceleași calități, la care se adaugă altele, decurgînd din natura jurnalismului. Astfel, el trebuie să fie :

- un gazetar complet, creativitatea constituind esențialul său atribut ;
- un foarte bun cunoscător al „arsenalului“ și tehnicii poligrafice ;
- un grafician înnăscut, nu atît ca executant, ci mai ales ca posesor al unei acute inteligențe grafice.

De asemenea, designer-ul de presă trebuie să dispună de o solidă cultură politică, profesională, sociologică, economică și artistică și să ocupe o poziție superioară în ierarhia redacțională, pentru a avea cea mai largă perspectivă asupra ziarului și competență ridicată în decizie.

Astfel, actul său de creație va fi sinteza dintre estetica informațională, design-ul poligrafic, psihosociologie, marketing și artă grafică, sinteză favorită la temperatura înaltei conștiințe politice și profesionale a ziaristului comunist.

Responsabilitatea pentru design revine redacției. Triunghiul conținut-formă-cititor nu se poate realiza decît în interiorul instituției de presă. De aceea, orice încercare de a „remorca“ un designer din afară, neintegrat în redacție, pentru a oferi soluții formale unui conținut prin excelență dinamic, care — oricum — îi va fi străin, este sortită de la bun început eșecului. Locul designer-ului de presă se află în echipa de proiectare a ziarului, în toate fazele de concepție. Nu sîntem în măsură să stabilim statutul său în această echipă, însă ideal ar fi ca designer-ul de presă să fie regăsit în persoana secretarului general de redacție sau a unui egal al acestuia.

SARITURA DE ÎNĂLȚIME — foto : Ion MIHĂICA

Incepînd cu acest număr, publicăm un curs concentrat de fotografie destinat învățării mînuirii aparatului fotografic în scopul realizării de fotografii pentru presă de către redactorii din presa românească — parte a policalificării necesare în vederea atestării ca ziariști profesioniști, reglementată de Legea presei.

La sfîrșitul lecției introductive din acest număr, publicăm programa acestui curs, cu dublul scop de a da cititorilor o imagine de ansamblu asupra conținutului cursului, și, totodată, posibilitatea de a face sugestii pentru îmbunătățirea lui.

FOTOGRAFIA

MIJLOC UNIVERSAL DE COMUNICARE

O sută treizecișopt de țări sînt membre ale Organizației Națiunilor Unite, și aproape fiecare are limba sa oficială. Problema unei limbi universale de comunicare între oameni nu a fost niciodată atît de necesară ca astăzi, cînd avionul a redus substanțial distanțele, ca timp, și cînd televiziunea, prin intermediul sateliților, poate asigura programe mondiale. Un compromis, la O.N.U., a fost fixarea convențională a celor 6 limbi oficiale de lucru, legat și acesta de toate inconvenientele traducerilor.

Imaginea este capabilă să-și asume o parte din această misiune de limbaj universal? Iată întrebarea la care un răspuns profetic a fost dat încă de Leibnitz (1646—1716) care printre altele a pus și bazele analizei matematice :

„Vom putea introduce un caracter universal și mult mai popular și mai bun decît cel al chinezilor, dacă vom întrebuița mici figuri, în locul literelor, care să reprezinte lucrurile vizibile prin însăși trăsăturile lor și cele invizibile de către cele vizibile care le însoțesc, ajutînd cu anumite semne adiționale potrivite pentru a face înțelese nuanțele și particularitățile. Aceasta ar servi în primul rînd pentru a comunica mai ușor cu națiunile îndepărtate; însă dacă s-ar introduce aceasta și la noi, fără a renunța în același timp la folosirea acestui mod de scriere, ar fi de o mare utilitate pentru a îmbogăți imaginația și pentru a genera gînduri mai puțin lipsite de sens și mai puțin opuse, decît acelea pe care le avem acum.

Este adevărat că arta de a desena, nefiind cunoscută tuturor, urmează, deci să executăm cărțile tipărindu-le în felul acesta (pe care toată lumea, ar învăța repede să le citească) căci toată lumea nu s-ar putea servi de acest mod altfel decît prin sistemul de imprimare, adică avînd figuri gravate, gata pregătite pentru imprimare pe hîrtie și adăugînd cu penița semnele nuanțelor sau particularităților. Dar cu timpul toată lumea va învăța desenul, chiar din tinerețe, pentru a nu fi lipsită de comoditatea pe care o oferă acest mod figurativ, care va vorbi nemijlocit ochilor și care ar fi foarte mult pe placul poporului; ca de pildă, țărani, care au deja anumite almanahuri, care le spun, fără cuvinte, o bună parte din ceea ce doresc să știe,

și îmi amintesc că am văzut tipărituri satirice, în procedeul gravurii, care erau puțin enigmatice, unde se aflau figuri semnificative prin ele însele, amestecate cu cuvinte; în timp ce literele noastre și caracterele chinezești nu sînt semnificative decît prin voința oamenilor”.

Evident că odată cu apariția fotografiei, prin care se poate înlocui desenul, opinia lui Leibnitz fundamentează și mai temeinic răspunsul; fotografia este cel mai lesnicios mijloc de comunicare între oameni, fiind în același timp și universal, intrucît pentru înțelegerea lui nu este nevoie de nici un dicționar.

Relația om-fotografie, așa cum bine remarca regretatul profesor de la Sorbona Jean Keim, este de fapt un triptic, care de altfel, atestă odată în plus universalitatea limbajului fotografic, și anume :

- omul care fotografiază
- omul care este fotografiat
- și
- omul în fața fotografiei.

Dar să vedem puțin mai în detaliu această relație; omului, în spatele aparatului său fotografic, îi este suficient un singur gest — declanșarea — pentru ca obiectivul fotografic „să scrie cu limină” pe un suport material, într-o minimă fracțiune de timp, o imagine ce constituie de fapt un „rezervor de informație”, care este reprezentare a porțiunii de lume din fața aparatului său. Sigur că aparatul fotografic are rolul său, dar fotograful nu trebuie să fie sclavul tehnicii fotografice, ci el este și va rămîne elementul primordial al acestei acțiuni. Se vorbește de fotografie de un secol și jumătate, în care perioadă, fotografia a parcurs un drum, tot atît de mare cît al altor activități omenești în milenii.

Se fac imagini de reportaj, care sînt **documente unice ale istoriei omenirii**. Acest gen al fotografiei — fotoreportajul — pare simplu de realizat, atunci cînd e vorba despre evenimente previzibile, dar cît este de greu „de a face un bun reportaj, adică de a povesti o istorie în cîteva imagini” spune Henri Cartier Bresson, promotorul acelei maniere de lucru a „momentului decisiv”. În adevăr, în efervescenta lucrului fotoreportericesc, cel mai greu

este să declanșezi în momentul care marchează semnificația evenimentului. **Autenticitatea imaginii, este de altfel, principala calitate a reportajului fotografic.**

Alături de reportaj, portretul fotografic a luat, în mare măsură, locul portretului din arta plastică, fiindcă este mai ieftin, se face mai rapid și este și mai real.

Dar fotografia a pătruns în toate domeniile activității omenești, grație în primul rând caracteristicilor sale, participând activ la aventura lumii moderne: în spațiu, în lumea atomului, în electronică, în biologie etc., nescăpându-i nici un domeniu.

Dar fotografia este și o artă, fiindcă este capabilă să dea naștere unei interpretări, să transmită un mesaj și să emoționeze, posedând mijloacele sale proprii de exprimare.

În general, oamenii sînt dornici să fie fotografați, și poate simțămîntul acesta s-a născut încă de mult, așa cum spun miturile antice, atunci cînd Narcis s-a îndrăgostit de imaginea chipului său oglindit în apă. Se știe astăzi că simpla prezență a fotografului cu aparatul său, condiționează comportamentul „victimei”, așa cum o numește Henri Cartier Bresson, astfel că un dialog spontan ia naștere în acel moment. Este rolul fotografului de a conduce acest dialog astfel încît afectivitatea „victimei” să fie înlocuită cu naturalitatea firească a caracterului și personalității sale.

Problema principală pe care trebuie s-o rezolve fotograful este: **cum să exprime în imagine veritabila personalitate a celui pe care îl fotografiază?** Fiindcă numai așa activitatea sa va fi și fructuoasă. Evident, însă că, **oricare ar fi personalitatea „subiectului”, fotograful își imprimă în imagine și propria sa personalitate.** Sigur că lasă celui portretizat să ia poziția sa preferată, dar așteaptă momentul favorabil cînd subiectul arată cel mai asemănător cu el însuși.

O dată terminată, fotografia își începe abia acum existența ei printre oameni. De fapt între om și cea mai mare parte din realitate se interpune imaginea fotografică, care astfel, cînd e cinstită, reprezintă în mare măsură realitatea însăși. Cîmpul de utilizare al fotografiei este foarte larg, aproape de necuprins, astfel că o categorisire exhaustivă a fotografiei apare ca imposibilă.

Astăzi fotografia a invadat existența omului, devenind element de informare, educație și comunicare în mase, îndeplinind un mare rol social. Prin specificul său are o mare putere de convingere, condiționînd uneori chiar existența noastră. Poate că nu este lipsit de interes de arătat că, în țări ca Cehoslovacia, Republica Federală Germania, Statele Unite ale Americii, Japonia și altele, la fiecare două familii există un aparat fotografic. Cifra de afaceri în domeniul fotografic, numai în Statele Unite ale Americii și într-un singur an, depășește cu mult 4 miliarde de dolari; sau un alt exemplu; la fiecare doi ani, are loc la Colonia (Republica Federală Germania) un tîrg mondial de fotografie la care, pe o suprafață de peste 100 000 mp., aproape 1000 de expozanți din cca. 30 de țări de pe toate continentele, timp de o săptămînă, prezintă celor 350 000 de vizitatori din mai mult de 100 de țări, ultimele realizări din domeniul fotografiei. Iată importanța și expansiunea fotografiei în lume! Dar cine nu poartă cu sine măcar o fotografie, fie ea chiar numai aceea a actului de identitate!

Dacă ar fi să se dea încă un nume civilizației contemporane, nu am greși cu nimic dacă am numi-o **Civilizația Imaginii.**

Orice fotograf este de fapt un reporter, care adesea nu se consideră ca atare, fiindcă el poate să fie bun sau mai puțin experimentat, știind să „privească” sau din contră să „treacă” fără să observe viața, dar în schimb tot ce fotografiază pe pelicula sa, care este de fapt o „memorie” în imagini, reprezintă realitatea unui moment ce a existat cîndva, undeva. **În măsura în care momentele respective au și unele semnificații mai mult sau mai puțin importante pentru om și societate, ele capătă valențe de fotografii de reportaj.**

Dar fotografia este și o artă, iar prin numărul mare al celor care o practică, o putem considera ca cea mai populară dintre arte, fiind în același timp și cea mai accesibilă. Pentru cei care însă nu au practicat-o încă, apare evident întrebarea: **ce ne trebuie pentru a face fotografie?** Răspunsul nu poate fi decît acesta: un aparat fotografic, cîteva cunoștințe tehnice, spirit de observație, dorința și capacitatea de a comunica prin imagini ceea ce avem de spus. Din partea noastră, noi vă propunem a vă prezenta în 7 lecții — al căror conținut succint este redat în continuare — cele mai importante etape pentru practicarea fotografiei, astfel ca la sfîrșitul lor, cititorul acestei reviste, ziaristul, să fie mulțumit de imaginile pe care le realizează. Iar dacă vom fi și noi mulțumiți, atunci cînd le vom vedea, vom putea declara că fotografia românească de presă s-a îmbogățit în orice caz cu noi slujitori pricepuți și cine știe!? — poate, chiar, cu cîteva dintre cei ce vor ridica în viitor fotografia, pe noi culmi.

PROGRAMA CURSULUI DE FOTOGRAFIE

— proiect —

- 1. Ochiul fotografic și posibilitățile sale**
— aparatul foto, părți componente, clasificări, tipuri de aparate, principii de manipulare și întreținere
— diverse accesorii, rol și utilizare.
- 2. Materiale fotosensibile**
— imaginea latentă, principiul chimic al obținerii imaginii foto.
— materiale negative, pozitive și reversibile alb-negru și color, caracteristici, domenii de utilizare.
- 3. Determinarea și aplicarea parametrilor de fotografiere**
— punere la punct, expunere (diafragmă și timp de expunere)
- 4. Gramatica imaginii**
— elemente de fotocompoziție (cadru, punct, linie, zonă)
- 5. Momentul decisiv**
— regie fotografică (abordarea subiectului, principii de iluminare, punctul de stație, declanșarea)
- 6. Critică fotografică**
— percepția imaginii, criterii de apreciere, genurile artei fotografice, competențe, opinii etc.
- 7. Folosirea imaginii fotografice**
— multiplicare prin presă
— ilustrarea unor puncte de vedere proprii în ședințele de lucru
— albume, expoziții etc.
— proiecții de diapozitive, diaporamă și altele.

Conf. ing. SYLVIU COMĂNESCU

Secretar general al Asociației Artiștilor Fotografi
din Republica Socialistă România

(la 125 de ani de la nașterea lui mihai eminescu)

COMORI ALE LIMBII ROMANE PREA PUȚIN FOLOSITE ÎN PRESĂ

de Dr. LUIZA SECHE

„De-a pururi, pretutindeni,
în ungherul unor creieri.
Și-or găsi, cu al meu nume,
adăpost a mele scrieri“.

M. Eminescu, *Opere*, I, 134.

Este un fapt cunoscut și recunoscut că — în general — se vorbește și se scrie mai bine, mai îngrijit și mai frumos decât în trecut. Atât în operele beletristice, cât și în lucrările științifice, în literatura politico-socială și în presă se manifestă o evidentă și o atentă preocupare pentru distincție și pentru eleganță în exprimare. Cu toate acestea, există încă — în scrisul nostru contemporan — în limba și, mai cu seamă, în vocabularul utilizat în presă, unele aspecte negative. Nu ne referim, neapărat sau, în primul rând, la excesul de neologisme, deoarece, folosirea lor, atunci când este îndreptățită, este un lucru pozitiv și nu trebuie, în nici un caz, condamnată. Reprobabil este stilul alambicat, grandilocvent, așazis elevat, voit fascinant, încărcat cu metafore incongruente și inaccesibile, cu termeni complicați și bombastici, cu sublinieri marcate prin insistențe inutile și cîteodată penibile. Nu este vorba nici de recomandarea unui purism exagerat, de un refuz al inovațiilor lexicale sau al împrumuturilor din alte limbi, după cum nu ne gândim nici la limitarea mijloacelor de expresie ale limbii literare la „vocabulele“ verificate de cernerea timpului și de consacrară personalităților care le-au folosit, ci de creațiile lexicale nerealizate, forțate, discutable. Exemple edificatoare — în acest sens — ne sînt oferite, deosebi, de sectorul de critică literară și de cronică cultural-artistică, unde scriu oameni diferiți, cu pregătire diferită etc., și unde apar — din păcate — cele mai multe dintre bizarierile lexicale, care derutează, întristează sau scandalizează pe cei care frecventează regulat coloanele publicațiilor în care apar astfel de formații.

În rândurile de mai jos, ne propunem să urmărim un aspect mai puțin cercetat de cei care se ocupă de cultivarea unui scris românesc sobru, frumos și îngrijit, și anume, ne vom ocupa de „nefolosirea“ sau — mai exact spus — de „precară folosire“ a unor cuvinte frumoase, încărcate de semnificații și de expresivitate, în favoarea unor automatisme verbale, tocite și golite de încărcătură afectivă din cauza prea marii frecvențe, invariabile și șterse, sau dimpotrivă, de unele formații lexicale neobișnuite, barbare, lansate de scriitori „originali“ și străine spiritului românesc.

Prezentăm — în continuare — o serie de cuvinte uzuale, întrebunțate de cei mai mulți dintre scriitorii sau ziariștii noștri contemporani, cuvinte care, foarte ușor, ar putea să fie înlocuite cu termeni neaoși, mult mai expresivi, mai potriviți și mai limpezi. Este un adevăr cunoscut de multă vreme că, o expresie neclară presupune o gândire neclară și că, cel care gîndește limpede, se exprimă limpede. Problema stilului clar, precis și curat constituie — prin urmare — una dintre problemele centrale ale scrisului actual. Este, de asemenea, demonstrat și verificat că nu mulțimea și diversitatea cuvintelor și nici aparenta lor rezonanță „exotică“ sau „personală“ dau strălucire și valoare unui scris, ci utilizarea judicioasă, proprie, potrivită, a cuvintelor existente în vocabularul de bază al limbii și măiestria cu care le combină în frază cei care le folosesc. Într-un studiu mai amplu întreprins asupra lexicului celui mai reprezentativ scriitor român, am arătat că, în opera artistică eminesciană (poezie și proză) sînt utilizate numai 5016 unități lexicale, cuvinte-titlu dintre care 2014 au frecvența 1 (1003 din poezie, 1011 din proză). Judecînd după marea bogăție de idei și de sentimente din opera lui Eminescu, după faptul că a dat poeziei românești dimensiunile care îi lipseau, introducîndu-ne într-o lume de o mare vastitate, în timp și în spațiu și în oare privirea cercetătorului pătrunde pînă în cele mai tainute cute ale sufletului omenesc și pînă la concepțiile cele mai adînci ale rațiunii, numărul de 5016 cuvinte, folosit de Eminescu, nu este prea mare. Eminescu este — după opinia noastră — un poet cu vocabularul mediu, care conține incontestabil cea mai mare parte a fondului principal de cuvinte, adică cuvintele folosite de întregul popor pentru a denumi noțiunile fundamentale ale vieții. Acestea sînt — de fapt — elementele la care a recurs el, în mod firesc, pentru a găsi „cuvîntul ce exprimă adevărul“. Nu este vorba de o sărăcie de vocabular, ci — ca și în cazul lui Verlaine pentru literatura franceză — Eminescu întrebunțază cuvintele limbii, păstrîndu-le cu înțelesurile lor comune. Dincolo de uzul lingvistic general, poetul dă, uneori, cuvintelor sale și înțelesuri noi, folosind elementele oferite de vorbirea comună, lărgind și perfecționînd procedee care sînt cunoscute vorbitorilor obișnuți.

Scriitorii și publiciștii noștri contemporani trec, de multe ori, pe lângă ne-numărate cuvinte românești frumoase, lăsîndu-se atrași, ca de un magnet, de formațiile lexicale rare, neobișnuite, neînțelese sau, pur și simplu, creîndu-le. Pentru a putea urmări mai

bine acest proces de „respingere“, pe de o parte, și de „atracție“, pe de altă parte, vom înfățișa cîte un număr de exemple din ambele categorii. Și, pentru ca, ilustrarea din prima serie să fie cît mai convingătoare, ne-am ales modelele din opera lui Eminescu, considerînd că aducem, în felul acesta, și un pios omagiu celui mai mare poet român, de la a cărui naștere s-au împlinit, la 15 ianuarie, 125 de ani. Pentru cea de-a doua serie, am utilizat extrase din scriitori sau din publicații contemporane, adunate din presă.

I. adîă (Auzi... un tînăr și tremurător glas de copilă adîind o rugăciune), **adîncime** (Albastra adîncime a cerului), **aiurire**, „freamăt, murmur“ (Pe maluri zdrumicate de aiurirea mării), **albăstrime** (Marea-și întindea nesfîrșita-i albăstrime), **alean** (Eu, privindu-l din pădure (lacul), Las aleanul să mă fure), **amurg** „partea finală a vieții“ (A vieții noastre dezmierdări Și raze din amurg), **anină** (În pîrul tău bălai, S-anin cununi de stele), **argint** (Cînd torsul s-aude l-al vrăjilor caier, Argint e pe ape și aur în aer), **aur** (Luna reversă tot aurul ei în oadia lui), **basm** (lume ce gîndea în basme și vorbea în poezii), **bălai** (Și te află strînsă-n braț. Dulce dragoste bălaie), **blîndețe** (Ochii ei cei mari, albaștri, de blîndețe dulci și moi), **cadență** (Cîntarea, în cadență, a frunzelor), **cetină** (Și luceferii ce tremurașă reci prin negre cetini), **crîng** (Risipiți în crînguri, aurii de-a lunei rază), **cuibar** (În cuibar rotind de ape peste care luna zace), **cumpăni** (Mi-aș risipi o viață de cugetări senine, Pe basme și nimicuri, cuvinte cumpănind), **curmă** (Să simt că de suflarea-ți suflarea mea se curmă), **cutrier** „mișcare ritmică, repetată“ (Papura se mișcă-n freamăt de al undelor cutrier), **cuvios** „cuminte, nevinovat“ (Un înger blond... cu ochi albaștri și cuvioși), **datină** (Rămîneți în umbră sfîntă. Basarabi și voi Mușatini. Descălecători de țară, dătători de legi și datini), **dorî** (Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie, țara mea de glorie, țara mea de dor ?), **duios** (Firul duioaselor povești), **dulce** (Dă-mi-i mie ochii negri... nu privi cu ei în laturi, Căci de noaptea lor cea dulce, vecinic n-o să mă mai sature), **fagure** (Văd poeți ce-au scris o limbă, ca un fagure de miere), **faimă** (N-avem oști, dară iubirea de moșie e un zid, Care nu se-nfiorează de-a ta faimă, Baiazid), **fermecător** (Și, inveninat de-o dulce și fermecătoare jale, Ai vedea în ea crăiasa lumii gîndurilor tale), **fraged** (Atît de fragedă, te-asameni Cu floarea albă de cires), **freamăt** (O, mamă, dulce mamă, din negură de vreme, Pe freamătul de frunze, la tine tu mă

chemi), **lacrimă** (Ochii ei umezi de dulci lacrimi străluciau în lună), **licuri** (Iar prin mindrul întuneric al pădurii de argint, Vezi izvoare zdramicate peste pietre licurind), **minji** (Voi, pierduți în gânduri sînte, convorbeați cu idealuri; Noi cîrpin cerul cu stele, noi minjim marea cu valuri), **mreață** (Un painjăn... A țesut subțire pinză străvezie ca o mreață), **nimb** (Reia-mi al nemuririi nimb și focul din privire), **noian** (Cum oare din noianul de neguri sînte un rump, Să te ridic la pieptu-mi, iubite inger scump), **pribeag** (Cum n-oi mai fi pribeag De-atunci înaintea, M-or troieni cu drag Aduceri aminte), **sfișii** (Prea v-ați arătat arama sfișiiind această țară), **somnoros** (Lingă lacul care-n tremur somnoros și lin se bate), **șagalnic** (Au venit ca să serbeze nunta gingașei mirese, Feți-frumoși cu păr de aur... Cîțitorii cei de zodii și șagalnicul Pepele), **tenebră** (Eu atîta iubeam odinioară: A codrului tenebră), **tinguios** (Tînguiosul buciun sună), **toarce** (Pe cînd degetele mele torceau un fir, gîndurile mele torceau un vis), **tresări** (Tresărind, scînteie lacul Și se leagănă sub soare), **țărînă** (Strai de purpură și aur peste țărîna cea grea), **ucigător** (În priviri citeam o vecinicie De-ucigătoare visuri de plăcere), **u1** (Flori albastre tremur ude în văzduhul tîmiiet), **umbră** (Răsai din umbra vremilor încoace, Ca să te văd venind— ca-n vis, așa vii !), **umed** (Ci tu rămii în floare ca luna lui april, Cu ochii mari și umezi, cu zîmbet de copil), **undă** (Roiuri de unde răsărind din inima pămîntului), **ungher** (De-a pururi, pretutindeni, în ungherul unor creieri, Și-or găsi, cu al meu nume, adăpost a mele scrieri), **val** (Rămîneți dară cu bine, sînte firi vizionare, Ce făceați valul să cînte, Ce puneafi steaua să zboare), **vecie** (Ea (luna) din noaptea amintirii, o vecie-ntregă scoate, De dureri, pe care însă le sim-

țim ca-n vis pe toate), **vestmînt** (Doruri vii și patimi multe Bat la porțile gîndirii, Toate cer intrare-n lume, cer vestmîntele vorbirii), **zvirli** (Și-au zvirlițit asupra-ți, crudo, vâlul alb de poezie).

II. Folosirea unor verbe, amestec de fantezie, de artificialitate și de lipsă de gust, pe cît de neobișnuite, pe atît de inutile, cu toate că limba română posedă destule cuvinte cu statut vechi și verificate, care ar fi putut să fie puse la contribuție.

Valoarea proprie sau figurată nu salvează formațiile respective: dimpotrivă, produce, parcă, și mai multă descumpănire și tristețe: **cloroforniză** (Băiuta fusese clorofornizat din casă), **concilia** (Aceasta îmi concilia în mod inexplicabil spiritul cu singurătatea), **erodă** (Violetul, negrul, albul, rozul invadează lucrurile ca niște prezențe fizice, erod peisajele sau le nătează), **lapidă** (O colonadă... se ridică acum liniștită și albă, lapidată de ruinele răspîndite pe jos), **poematiză** (Poematizînd cu talent și orgoliu poetic, autorul reușește o poezie adevărată), **prezumă** (Negația lui reclamă... o certitudine prezumată dincolo de fantasmă), **snoabă** (Sînt mulți care snoabează radioul numindu-l „această televiziune fără imagini“), **spirală** (Vîntul spiralează în praful inecăcios roșu ardent al pustiului), **traforă** (Tăranul din fața mea, traforat în piatră, reproducea foarte plastic destinul...), **tumefiă** (Statuile se tumefiază). În aceeași categorie ar putea fi subordonate: **osmoză** (< osmoză), **lapoviță** (< lapoviță), **fraudă** (< fraudă), **flexiă** (< flexiune): Își amorlizează lovitura cu brațele, flexîndu-se și întorcîndu-se iute), **șuetă** (< șueta: Îmi place grozav să șuetez la telefon), **didacticiză** (< didactic: Îi vorbeam didacticînd mult), **minimiză** (< minim: Minimînd pe Croce, a pretins că frumosul...), **agrementă**

(< agrement: Am fi obligați să trăim în spațiul agrementat de picturile...).

Abuziv sînt folosite și unele derivate de la nume proprii: **brăncușianism** (< Constantin Brăncuși: Sculptorul român n-a aparținut decît unui singur curent, brăncușianismul), **chaplînist** (< Charlie Chaplin: Un confrate, mare chaplînist, îmi reproșează...), **julesverne** (< Jules Verne: Ray Bradbury, de mult socotit julesverneul secolului XX), **kafkian**, **kafkangiu** (< Franz Kafka: Am citit și la noi, pînă la lehamite... diverși kafkieni, kafkangii), **matein** (< Matei I. Caragiale: Cu Tașcu Gheorghiu despre misterul matein), **nichitîian** (< Nichita Stănescu: Omul puțînd auzi cu ochiul și vedea cu urechea, confirmînd astfel diagnosticul poetului nichitîian), **ramessit** (!) (< Ramses: Sub Ramses, formele îmbracă exagerat o vanitate... Emfaza sculptorilor ramessiți sfîrșește prin a obosi), **panism** (< Pan, „zeul naturii, la vechii greci“) și **virgilienism** (< Publius Vergilius Maro: Se incorporează fie în lucruri: panismul, virgilienismul, fie ...), **vaniaostrovism** (< „Unchiul Vania“ de Anton Pavlovici Cehov: Intră Cehov cu vaniaostrovismul său), **teodoreniză** (< Ionel Teodoreanu: Un public care s-a lăsat cu voluptate teodorenizat); cf. și **love-storyză** (< filmul și cartea „Love story“ — poveste de iubire: Pilotul în rarele momente de coborîre pe pămînt poate să love-storyzeze duios în compania unei june autostopiste).

În general, problema expresiei clare și a stilului curat este una dintre cele mai importante probleme pentru limba noastră actuală, iar întoarcerea la comorile lexicale — însuficient folosite — una dintre căi, dacă nu chiar principala cale pentru a realiza și pentru a rezolva această problemă.

biblioteca ziaristului

PRESA, EXERCITIUL CONTINUU AL REALIZĂRII SALE

Apariția, sub egida Universității București, a cărții „Introducere în teoria presei“ de conf. univ. Octavian Butoi răspunde unei stringente nevoi de fundamentare teoretică în domeniul unei meserii practice dintotdeauna conform unor reguli și rigori, dar a căror ordonare într-un tratat de teoria presei a întîrziat să apară.

Încercare temerară, chiar dacă ar fi să luăm în considerație chiar și numai faptul că acest gen de lucrare este prima la noi, cartea lui Octavian Butoi este un manual de teoria presei care își propune definirea obiectului teoriei presei, pornind de la ideea potrivit căreia „presa reprezintă un domeniu primordial practic“.

Însăși organizarea materialului în cele șase capitole mari, dintre care doar primele două (**Determinarea social-istorică și aria de preocupări a teoriei presei (I) și Rolul presei în formarea conștiinței sociale (II)**) au un mai pronunțat caracter teoretic, următoarele ocupîndu-se de: **Organizarea și activitatea unei redacții (III), Structura acțiunii jurnalistice (IV), Campania de presă (V), Agențiile de presă (VI)** — demonstrează convingerea autorului că teoria presei trebuie să se preocupe în principal de definirea coordonatelor acțiunii eficiente în presă, de determinarea scopurilor presei și a formelor optime de organizare a ei.

„Constituirea autonomă a teoriei presei ca știință a modalităților optime de selectare, preluare și transmitere a informațiilor de presă, potrivit scopurilor în virtutea că-

roră se desfășoară această activitate, s-a datorat necesităților care au impus ziaristului să se specializeze în propria sa profesiune, să reflecteze asupra activității sale, să treacă de la treapta empirică de procedare la un demers logico-științific, asupra modului cum trebuie să procedeze — afirmă autorul, încercînd să desprindă particularitățile teoriei presei între care în primul rînd se numără „existența unor principii, laturi și funcții proprii presei care considerate împreună, în corelația lor, întemeiază această disciplină ca **teorie practică și ca practică teoretică a presei**“.

Partea principală a lucrării o constituie Capitolul IV — **Structura acțiunii jurnalistice** cu cele două secțiuni: **Selecția informațiilor și Genurile presei**, — capitol în care, pornind de la condițiile desfășurării procesului de selecție — comunicarea fiind prin însăși natura ei un proces selectiv — abordînd apoi probleme de tehnică a selecției, autorul se oprește mai îndelung la genurile presei, stabilind criteriul de clasificare care reușesc să fixeze caracteristicile fiecărui gen, mai ales atunci cînd sînt însoțite de exemple, de altfel bine alese, dacă n-ar fi vorba de capodopere ale genurilor aparținînd în primul rînd literaturii și mai puțin presei.

Esențial ni se pare însă faptul că autorul reușește delimitarea fiecărui gen publicistic cu tipurile ce-i aparțin, precum și schițarea condițiilor unei mai bune realizări a fiecărui gen în parte, formulînd exigențe bine precizate în raport cu rolul informativ și formativ al presei.

Utilă și deosebit de interesantă, de asemenea, anexa cărții: „**Jurnalismul în date**“.

Rod al asimilării selective a unui vast material bibliografic de specialitate dar și al experienței de predare la catedră și de îndrumare a activității practice a studenților. „Introducere în teoria presei“ (căreia, desigur, i se pot aduce îmbunătățiri într-o viitoare ediție) are marele merit de a oferi, atît celor ce încep să descifreze tainele profesiei de gazetar dar deopotrivă și celor ce o practică de mai îndelungată vreme, un îndreptar util pentru organizarea într-un sistem a unor cunoștințe teoretice despre meseria ce o practică.

MILENA COMARNESCU

COMPETIȚIA CU TELEVIZIUNEA

ne va ajuta să facem ziare mai bune

interviu de NEAGU UDROIU

cu Dl. EDWIN O. GUTHMAN

laureat al premiului Pulitzer
editor național la „LOS ANGELES TIMES”

EDWIN O. GUTHMAN, actualmente editor național în redacția ziarului „Los Angeles Times”, și-a făcut studiile la universitățile Washington din Seattle și Harvard. Activitatea publicistică și-a început-o în Seattle (lucrând pentru „Star” și „Times”). După un stagiu de câțiva ani la Ministerul Justiției, devine, în 1964, colaborator al lui Robert F. Kennedy. Un an mai târziu, preia sarcina de secretar cu probleme de presă pe lângă senator. Din 1965 este la „Los Angeles Times”. A primit Premiul Pulitzer în 1950.

— În acești ani au intervenit numeroase modificări în modul de a concepe presa, unul din cele mai importante elemente de influență fiind creșterea nivelului de educație al masselor. Ne adresăm unor oameni mai tineri, mai pregătiți și, adeseori, mai inteligenți și presa trebuie să facă efortul de a fi la nivelul pretențiilor lor. Este mai greu în aceste condiții ?

— Într-un sens ar trebui să fie mai ușor pentru că sînt din ce în ce mai mulți oameni care vor să fie informați, care sînt interesați deci să citească ziarul. Ar putea fi, în alt sens, mai greu, pentru că standarul la care trebuie scris este mai pretențios. Trebuie să scrii mai bine, interpretînd mai bine evenimentele, mult mai limpede, mai atent în spiritul adevărului.

— Cum ați caracteriza ziaristul de azi, ziaristul modern ?

— Nu sînt sigur că înțeleg bine ceea ce dv. înțelegeți prin ziarist modern.

— Ziaristul care-și face foarte bine meseria, acum, în 1974 și în viitorii ani.

— Eu nu cred că definiția ziaristului bun s-a schimbat foarte mult de-a lungul acestui secol. Cred că trebuie să discutăm și astăzi, ca și altădată, despre onestitate, despre priceperea de

a scrie, acuratețe, finețe, capacitatea de a spune cititorului ce se întîmplă. Ziaristul, în viziunea mea, este cel care deține posibilitatea de a traduce pentru cititori fapte, evenimente, întîmplări. Diferența este, față de trecut, că noi avem acum ziaristi mult mai bine pregătiți. Mulți dintre ei sînt realmente strălucitori. În particular, tot mai mulți oameni înțeleg contribuția pe care ziaristii o pot aduce în societate prin propria lor capacitate. Noi primim, în ziaristică, oameni de o calitate mult mai bună decît înainte.

— Ziarist de calitate — un termen care-mi place. La cine v-ați gîndit, dacă v-aș ruga să vă referiți la ziaristul de cea mai bună calitate ?

— În Statele Unite ?

— Dacă vreți, da.

— Nu știu dacă ar trebui să aplic această etichetă celor pe care vi-i voi spune, dar gîndesc că printre cei mai de vîrf gazetari pe care i-am întîlnit aș număra fără rezerve pe D. J. Bruckner. Era reporter, acum nu mai scrie, de vreo doi ani, de cînd a fost ales vicepreședinte al Universității din Chicago. Pe el îl consider cel mai fin ziarist din școala lui Walter Lippman. Sînt mulți ziaristi buni în această țară, la „New York Times”, „Washington Post”, în redacția noastră, la alte ziare, liber profesioniști, dar recapitulîndu-i acum rămîn la ideea că Bruckner e cel mai nimerit să fie numit primul. El este foarte inteligent și sper să revină în presă, nu foarte tîrziu.

— L-ați numit pe Bruckner. Prin ce v-a cîștigat ?

— Așa cum vă spuneam el este foarte inteligent, în al doilea rînd cînd scria, știu că lucra foarte mult. Folosea din plin scrisorile, alerga mult, aproape că nu ședea în biroul său, mergea pe teren ziua, mergea pe teren noaptea, căuta să stea de vorbă cu

oamenii cei mai autorizați în materie, dar în același timp căuta să-și cunoască bine cititorii pretutindeni — la locul de muncă, la distracție, în baruri, la cumpărături. El demonstra, ca nimeni altul printre ziaristi, înțelegerea necesității de a face permanent o muncă de calitate în ziaristică. Scria foarte frumos. N-aș zice că avea condeiul cel mai strălucit, dar era de departe printre cele mai inspirate. Gîndea foarte mult în perspectivă. Era de o onestitate proverbială. Un incoruptibil.

— Ați pomenit numele lui Lippman.

— Aș putea repeta ce v-am spus mai înainte despre Bruckner cu cîteva accente în plus. Lippman a demonstrat o mare inteligență. Bruckner a fost elevul său. Și unul și altul au dovedit un acut simț al istoriei, simțul descoperirii, al inovării. Și unul și altul au demonstrat o energie neobișnuită în a sesiza noutățile, în a descoperi valențele inedite ale evenimentelor. O diferență între ei doi, pentru că ne referim la amîndoi, există. Lippman a început să scrie înainte de primul război mondial și a dovedit mai mult optimism, s-a lăsat tentat de iluzii. Bruckner și-a început cariera prin anii '50. El s-a dovedit mai puțin idealist. Ceea ce îi unește însă este așa cum spuneam o mare inteligență, disciplină profesională, dorința de a învăța continuu, o adîncime a cunoștințelor, efortul de a observa lucrurile în desfășurarea lor, de a le vedea puterea, de a scrie interesant. Personal mă simt obligat să consider plecarea lui Bruckner la universitate drept tragedie, o mare pierdere pentru presa noastră.

— În ce vă privește, care vi se pare a fi perioada cea mai de vîrf a carierei dv. ?

— Nu știu. Mărturisesc că nu știu. Ar trebui să fac acum o recapitulare. Am fost înli reporter timp de 15 ani

în Seattle, am făcut acolo o mulțime de lucruri, incluzând investigațiile privind activitatea unor lideri din statul Washington. Activitatea de atunci mi-a adus la vârsta de 30 de ani Premiul Pulitzer. Am devenit la un moment dat secretarul de presă al lui Robert Kennedy și mărturisesc că perioada de lucru la cabinetul său o poate considera oricine punctul maxim al carierei sale. Am venit aici în 1965, în momentul în care „Times”-ul și-a extins activitatea, creându-și un birou la Washington și dezvoltându-și rețeaua de reporteri naționali. M-aș referi și la această perioadă ca fiind foarte interesantă în viața mea.

— **Sintezi un reporter investigator. Este aceasta o specialitate distinctă a gazetăriei ?**

— Cred că a fi reporter e simplu. Trebuie să observi și să scrii. Este mult mai greu să găsești adevărul în ancheta pe care o realizezi. Lucrezi într-un teren controversat și ești obligat să descoperi adevărul. Nu cred că reporterul investigator trebuie să fie polițist sau detectiv. El trebuie să fie anchetatorul; ar putea folosi metode utilizate de alte genuri de funcționari care fac anchete, dar el rămâne reporter. Este dificil să faci o anchetă; îți ia o mulțime de timp, cere un efort fizic deosebit. Reporterul investigator este privit din acest punct de vedere ca o categorie specială a presei. Chiar ca proporție, ei reprezintă o parte însemnată a colectivului de redacție. Dintre cei 15 corespondenți ai biroului nostru din Washington, 7 sînt reporteri investigatori. Vedeți, la noi în țară, ziaristul are la îndemână spre documentare, așa-zisele recorduri — comunicate oficiale pe care le găsești la primărie, la palatul guvernatorului, la Congres, prin urmare nu informația îți ridică probleme, ci tehnica minuirii ei, nevoia de sinteză, de selecție, ceea ce, să recunoaștem, presupune o calitate aparte. Chiar o prețuire aparte.

— **Dumneavoastră cum vă pregătiți ?**

— Citesc foarte mult, călătoresc foarte mult în diferite părți ale țării. Noi avem birouri de corespondenți la Washington, New York, Chicago, San Francisco, Houston, Atlanta. Personal încerc să vizitez aceste oficii și cînd sînt acolo caut să văd cît mai multe lucruri posibil, discut cu cît mai mulți oameni, vizitez cît mai mult, stau de vorbă cu reporterii noștri de acolo. Mărturisesc că optzeci la sută din ideile articolelor mele provin din convorbirile cu reporterii. Am încredere în capacitatea, în inteligența lor.

Citesc zilnic „New York Times” și „Walt Street Journal” și, normal, ziarul nostru. Citesc periodicele „Times” și „Newsweek”, precum și numeroase reviste de profil. Încerc să citesc o carte pe săptămîină din domeniile în care scriu, fără însă să reușesc întotdeauna.

— **Subiectele ?**

— Evenimentele din jurul meu mă obligă la alegerea lor. Nu mi le planific dinainte. În ultimii doi ani, scena politică a fost dominată cu precădere de alegerile prezidențiale și mai recent de afacerea Wattergate. Au fost teme urmărite cu predilecție, cele care mi-au luat cel mai mult timp, că-

roa a trebuit să le acord cea mai mare atenție. Apoi criza energetică, și înainte e aceasta, dificultățile economice de la noi. Trebuie să reacționezi, să gîndești, în scris, ce se întîmplă, care sînt evoluțiile posibile ale situației. În problemele externe m-au atras subiectele legate de relațiile noastre diplomatice cu China și Uniunea Sovietică, sfîrșitul războiului din Vietnam. În ultimii doi ani, doi ani și jumătate, s-au întîmplat atîtea, încît am avut cu adevărat de unde alege.

— **Cit de des publicați ?**

— Eu scriu destul de puțin acum. Răspunderile administrative... N-am prea mult timp să scriu. Nu sînt ceea ce s-ar numi un gazetar „rapid”. Simt nevoia să gîndesc mult înainte de a pune ceva pe hîrtie. Am scris și citeva cărți. Semnez și acum în ziar, dar ceea ce mă preocupă mai mult este grija de a-mi păstra ochiul și mintea trează asupra evenimentelor.

— **Cum era în zilele dv. bune ?**

— Semnam aproape zilnic.

— **E posibil ?**

— Desigur. Cînd ești reporter, te concentrezi asupra unui singur lucru — campania prezidențială, o anchetă — ești răspunzător față în față cu tine însuși. Acum, răspunderile de organizare a activității redacționale îmi absorb atîta timp...

— **V-aș putea cunoaște opinia în legătură cu „Los Angeles Times” ?**

— Păreră mea este că el s-a îmbunătățit cu o mie la sută în ultimii 15 ani. Îmi amintesc că prin 1960 era un foarte mediocrul cotidian. Diferența provine din schimbarea atitudinii față de reflectarea noutăților în ziar, recrutarea unui personal de mult mai înalt calibru. S-a schimbat și concepția de alcătuire a ziarului. A fost întărită răspunderea celui care semnează pentru ceea ce publică. Eu m-am ocupat, spuneam, de Wattergate. Nici redactorul șef și nici editorul n-au intervenit peste mine — „scrie asta”, „renunță la asta” — lăsîndu-mi mie răspunderea de a face lucrul cel mai bun care se putea face. Muncești mai mult, dar datoria trebuie dusă pînă la cap.

— **Vă considerați un cotidian „național”, ori acceptați opinia adesea auzită și de mine : „Los Angeles Times” este ziarul cel mai mare de pe coasta de vest și... atît ?**

— Vi s-a vorbit și dv. de „New York Times” și „Washington Post” ca despre singurele noastre cotidiene naționale...

— **Da.**

— Ei bine, eu cred că în țara noastră noțiunea aceasta nu există! Nici noi și nici canadienii nu ne folosim de ea. Cel mult „Wall Street Journal” ar putea fi astfel considerat și numai din punctul de vedere al distribuției pe scară națională. „New York Times”... Eu nu l-aș numi așa. El se vinde în puține exemplare pe coasta Pacificului. Mai este încă ceva, pe care străinii îl înțeleg, am impresia, destul de greu : Statele Unite, ca țară, cuprinde zone destul de diferite între ele. Un ziar de succes aici în Los

Angeles, poate să se dovedească fără căutare în San Francisco. Locuri diferite, populații diferite, stadii de dezvoltare economică diferite. Cititorul nu este același în diverse locuri ale țării. Noi nu avem, imi repet punctul de vedere, presă națională. Centrul financiar în S.U.A. este New York-ul. Centrul editorial este în New York, dar centrul politic în Statele Unite este Washington-ul. Aceasta face, în mod normal, ca atenția să fie mai mult îndreptată către evenimentele de acolo. Ziarul nostru nu se vinde în New York. Noi știm asta și mai știm că avem datoria de a ne informa cititorii constanți, cei din jurul nostru. Avem șase milioane de oameni în Los Angeles și aproape zece milioane în California de sud. Ne adresăm lor cu precădere.

— **Dv. scrieți ca și cum ați fi în întrecere cu „Washington Post”, să zicem ?**

— Nu cred că ne aflăm într-o competiție, în sensul sportiv al cuvîntului — care fuge mai repede. Profesional, da. Profesional, cine sare mai sus, da! V-am spus că primesc „New York Times” în fiecare dimineață, iată-l aici pe biroul meu. Îl răsfoiesc, îl citesc cu atenție. La fiecare lucru inedit, ne-tratat de noi, imi pun mereu aceeași întrebare : de ce noi n-am scris despre asta ? Ei, de asemenea, ne așteaptă ziarul, ne citesc, văd cum am tratat noi o temă sau alta.

— **Este un compliment pentru dv. ?**

— Înclin să cred că e un compliment în ambele sensuri. Avem un mare respect și pentru „Post” și pentru „Times” și înțeleg că la fel se întîmplă și cînd e vorba de noi.

— **Întrebarea mea tradițională în convorbirile cu gazetarii pe care i-am întilnit aici la dv. : ce gîndiți că s-ar putea produce interesant în competiția dintre presa scrisă și presa electronică ?**

— Am convingerea că aceasta va fi, va trebui să fie una din forțele care ne va convinge să facem ziare mai bune. Cu certitudine. La ora 6 seara, Cronkite spune tot ce știe la telejurnal, iar pentru ca ziarul să mai prezinte interes după aceea, cînd cititorul merge la culcare ori a doua zi disde-diminează, eu trebuie să-i ofer altceva decît simpla știre. Aceea cititorul o știe deja. Așa ajungem să punem pe prima pagină titluri mari despre evenimentele cele mai importante. Cititorul te caută cînd vede că îi duci grija. Noi trebuie să muncim foarte greu pentru a aduce lucruri foarte noi. Cititorului îi sîntem simpatici doar în măsura în care îi aducem noutăți. Dacă nu venim cu lucruri în plus față de cele spuse deja la televiziune nu putem spera la prea mult. Am impresia că multe ziare descoperă greu, încet, acest adevăr. Nu pot pretinde să știu prea exact ce se va întîmpla în viitorul mai îndepărtat, dar eu cred că atîta timp cît vom înțelege să ne facem bine meseria, din ce în ce mai bine, atîta timp cît vom palpa cu pricepere fenomenele societății, noi — cei din presa scrisă — vom... supra-vieui.

— **Sintezi sigur, văd. Optimist.**

— **Da. Sigur și optimist.**

SUMARELE NUMERELOR REVISTEI „PRESA NOASTRĂ” APĂRUTE ÎN ANUL 1974

- Telegrama Uniunii ziariștilor, adresată tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, cu prilejul vizitei în Libia, Liban, Siria și Irak (nr. 2, pag. 1)
- Telegrama Uniunii ziariștilor, adresată tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, cu prilejul alegerii în înalta funcție de președinte al Republicii Socialiste România (nr. 3, pag. 1)
- Solemnitatea de la Consiliul de Stat pentru decernarea unor înalte distincții cu prilejul sărbătoririi a 25 de ani de apariție a ziarului „Neuer Weg” și a revistei „Urzica” (nr. 3, pag. 17)
- Telegrama, adresată de Uniunea ziariștilor, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, cu prilejul alegerii sale în funcția de președinte al Frontului Unității Socialiste (nr. 8, pag. 1)
- Ziua presei române: Telegrama, adresată C.C. al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU (nr. 8, pag. 1); Telegrama Secretariatului general al O.I.Z. trimisă Uniunii ziariștilor din țara noastră cu prilejul celei de-a 30-a aniversări a eliberării României și a Zilei presei române (nr. 8, pag. 2); Adunarea festivă din Capitală (nr. 8, pag. 2); Cuvîntul tovarășului Octavian Paler (nr. 8, pag. 3)

CONGRESUL AL XI-LEA AL P.C.R. ȘI SARCINILE PRESEI

- Telegrama Comitetului Uniunii ziariștilor, adresată tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, cu prilejul realegerii sale în funcția de secretar general al Partidului Comunist Român (nr. 9—12, pag. 1)
- EDITORIAL: Inițiativă, acțiune, creație (nr. 9—12, pag. 3)
- DOSAR CONGRES:
- Cuvîntarea tovarășului Ștefan Voicu (nr. 9—12, pag. 6)
- Cuvîntarea tovarășului Alexandru Ionescu (nr. 9—12, pag. 8)
- Cuvîntarea tovarășului Anton Breitenhofer (nr. 9—12, pag. 10)
- Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste (nr. 9—12, pag. 13)

ACTIVITATEA U.Z. ÎN LUMINA DOCUMENTELOR CONGRESULUI

- Nestor Ignat: La nivelul noilor cerințe (9—12, pag. 17)
- Nicolae Simionescu: Clubul ziariștilor economiști (nr. 9—12, pag. 18)
- Nicolae Dragoș: Clubul ziariștilor de literatură și artă (nr. 9—12, pag. 19)
- Adrian Dohotaru: Clubul tinerilor ziariști (nr. 9—12, pag. 20)
- Eugen Florescu: Educarea tineretului în spirit comunist (nr. 9—12, pag. 21)
- Documentele Congresului partidului, pe masa de lucru a ziariștilor — fotoreportaj (nr. 9—12, pag. 22)
- De la redacția presei județene: Adeziune entuziastă, angajare comunistă Semnează: Crăciun Bonta (Arad), G. Stănculescu (Argeș), Ion Arcaș (Cluj), Dumitru Măndroiu (Constanța), Mihai Stănescu (Dolj), Ion Gh. Cenușă (Galați), Mihai Dumitriu (Iași), Inceze Gábor (Mureș), M. I. Lövensohn-Puiu (Prahova), M. Iovanovici (Timiș) (nr. 9—12, pag. 24)

PREZENTAREA, DEZBATEREA ȘI ADOPTAREA LEGII PRESEI

- Cuvîntarea rostită la Marea Adunare Națională de tovarășul Cornel Burtică, secretar al C.C. al P.C.R., și de deputații Alexandru Ionescu, Titus Popovici, Anton Breitenhofer, Ștefan Voicu, Sütő András (nr. 3, pag. 2—9)
- Textul Legii presei din Republica Socialistă România (nr. 3, pag. 10)

MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE

- Colocviul ziariștilor pe problemele populației (nr. 9—12, pag. 49)
- Ziua solidarității internaționale a ziariștilor (nr. 9—12, pag. 53)
- Sesiunea Prezidiului O.I.Z. (Ulan-Bator, septembrie 1974) (nr. 9—12, pag. 55)

- Întîlnirea de la București a reprezentanților Uniunilor de ziariști și ai presei militare din țările socialiste (nr. 9—12, pag. 59)

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

- Emanuel Isopescu: Clubul tinerilor ziariști la început de drum (nr. 2, pag. 3)
- Milena Comarnescu: La clubul ziariștilor de literatură și artă — Simpozionul „Limbajul criticii și receptarea lui” (nr. 2, pag. 4)
- Conferința de presă și vizită de documentare organizate în colaborare cu Centrocoop (nr. 3, pag. 30)
- La clubul ziariștilor de știință și tehnică: Masă rotundă pe tema: „Învățămînt-cercetare-producție” (nr. 4, pag. 2)
- Semnarea Protocolului de colaborare dintre Uniunile de ziariști din România și U.R.S.S. pe anii 1974—1975 (nr. 4, pag. 8)
- La Asociația ziariștilor și scriitorilor de turism: Specii, modalități, stil în publicistica de turism (nr. 3, pag. 9)
- La Clubul ziariștilor economiști: dezbaterile problemelor economice în presă (p. 5, pag. 15)
- La Clubul ziariștilor de literatură și artă: Masă rotundă în legătură cu noile semnificații ale conceptului de cultură de masă (nr. 6, pag. 7)
- Milena Comarnescu: Acțiune de documentare și schimb de experiență interjudețeană în legătură cu tratarea în presă a problematicii irigațiilor (nr. 7, pag. 7)
- Milena Comarnescu: Vizită de documentare și schimb de experiență interjudețeană pe tema: „Presa și perfecționarea cooperării interuzinale” (nr. 8 pag. 10)

ANCHETE, DEZBATERI

- Anchetă: „Cum împlinim ziarul dumneavoastră marile evenimente din 1974, anul XXX al eliberării, anul Congresului al XI-lea al P.C.R.?” Răspund: Mihai Stănescu („Înainte” — Dolj), Gh. Jauca („Clopotul” — Botoșani), Irena Tulea („Flamura Prahovei”), Ion Parănică („Zori noi” — Suceava), Ion Cenușă („Viața nouă” — Galați), Gh. Stănculescu („Secera și ciocanul” — Argeș), (nr. 1, pag. 5)
- Simpozion național: „Comunicarea de masă”. Participă: Oltea Mișcol: Mesaj și limbaj televizual (nr. 1, pag. 14); Ion Pascadi: Transmisie și receptare televizuală (nr. 1, pag. 15); Virginia Crețu: Mijloacele comunicării de masă și educația pentru receptarea comunicării de masă (nr. 1, pag. 16)
- Anchetă: „Cum gîndește și acționează redacția dv. în înfăptuirea sarcinilor specifice județului, în lumina documentelor Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din agricultură?” (I) Răspund: Ilie Arabolu („Teleormanul”), Victor Crovețchi („Drum nou” — Brașov), Rozalia Peterfi („Vörös Lobogó” — Arad) (nr. 3, pag. 27); — II: Ing. Camil Grigoraș (Flacăra Iașului), Karl Drotleff („Die Woche” — Sibiu), ing. Gh. Lupu („Steagul roșu” — Bacău) (nr. 4, pag. 3)
- Anchetă: „Reflectarea dezbaterii de masă a documentelor Congresului al XI-lea în paginile presei județene”. Răspund: Ion Maximciuc („Clopotul” — Botoșani), Mihai Stănescu („Înainte” — Dolj), Simion Tavitian („Dobrogea nouă”), Nicolae Marin („Dîmbovița”), Alice Ouatu („Flacăra Iașului”), Oct. Ungureanu („Gazeta Gorjului”), Virgil Țigănuș („Viața nouă” — Galați), Fl. Mateescu („Steagul roșu” — Ilfov) (nr. 8, pag. 7)
- Dinu Popescu: Presa, factor principal de propagandă și educație comunistă (nr. 9—12, pag. 37)
- Dr. colonel Oliver Lustig: Presa și educarea tineretului pentru apărarea patriei (nr. 9—12, pag. 44)
- Anchetă: Ce întreprinde organizația dumneavoastră de partid în sprijinul activității politico-profesionale a comunistilor, a tuturor lucrătorilor din unitățile de presă din raza ei de activitate, pentru îndeplinirea la cel mai înalt nivel a sarcinilor trasate presei de cel de-al XI-lea Congres al partidului. Răspund: Victor Stamate (Comitetul de partid Presă-Edituri) și I. Barna (Comitetul de partid de la Radioteleviziune) (nr. 9—12, pag. 15)

INTERVIUL NOSTRU CU:

- Ion Cerghit: Presa și pedagogia socială (Oct. Butoi) (nr. 1, pag. 19)

Prof. dr. docent **Alexandru Piru**: Farmecul personal al ziaristului (Oct. Butoi) (nr. 2, pag. 13)
Prof. dr. docent **Dimitrie Păcurariu**: Despre presă și istorie literară (Oct. Butoi) (nr. 3, pag. 33)

STUDII ȘI CERCETĂRI DE PRESĂ

Gh. Novac: Implicațiile unei maniere — seducțiile tehnicii și ignorarea omului — I (nr. 1, pag. 23)
Dan Lăzărescu: Popularizarea științei în presă (nr. 1, pag. 31)
I. Tundrea: Despre funcția culturală a Radioteleviziunii (nr. 2, pag. 15)
Dan Petroiu: Modalități estetice proprii emisiunilor de televiziune (nr. 2, pag. 17)
H. Dona: Cîteva considerații cu privire la raporturile dintre mijloacele de comunicare de masă din țara noastră (nr. 2, pag. 20)
Gh. Novac: Seducțiile tehnicii și ignorarea omului — II (nr. 2, pag. 23)
Rodica Georgescu: Reportajul în paginile revistei „Lumea” (nr. 3, pag. 37)
Marius Popescu: Rubrica „Alo 17 11 47” a ziarului „România liberă” (nr. 4, pag. 11)
Ilie Olteanu: Interviu în paginile revistei „Lumea” (nr. 4, pag. 17)
Prof. dr. **Gh. Bulgăr**: Publicistica lui Eminescu (nr. 4, pag. 25)
Gh. Săcuiu: Ziarul, tribună a opiniei publice (nr. 5, pag. 25)
Petre Drăgulea: Editorialul (nr. 5, pag. 31)
Marin Leoveanu: Consiliul de conducere și tematica ziarului (nr. 5, pag. 35)
Drd. **Simion Herșcovici**: Comunicarea de masă și modelele culturale (nr. 6, pag. 33)
Radu Macovei: Personalitatea ziaristului, profil tematic și stil propriu (nr. 6, pag. 3)
Nicolae Moraru: Publicistica — formă a conștiinței sociale (nr. 7, pag. 17)
V. Chiose: Rolul și sarcinile presei de sport în programul de educație comunistă a maselor (nr. 7, pag. 21)
M. Leibovici: Dialectica raportului model-antimodel în propagarea eticii socialiste în presă (nr. 7, pag. 27)
Constanța Niculescu: Realizarea conceptului de combativitate în revista „Femeia” (nr. 8, pag. 32)
Dorel Dorian: Condiția ziaristului și exigențele formative actuale în publicistica tehnico-științifică (nr. 8, pag. 35)
Conf. univ. **George Ionescu**: Sesiunea de comunicări la Academia „Ștefan Gheorghiu” pe tema: „Factorul om în dezvoltarea României socialiste” (nr. 9—12, pag. 81)
Lucian Avramescu: Forța de percuție a genului scurt (nr. 9—12, pag. 83)
V. Birlădeanu: Reportajul, expresie a publicisticii noastre comuniste (nr. 9—12, pag. 89)
Virgiliu Bulmeza: Fotografia — artă și document (nr. 9—12, pag. 95)

TRIBUNA PRESEI JUDEȚENE

Nicolae Nicolae: Conducerea de către partid a ziarului „Viața Buzăului” (nr. 6, pag. 14)
Gh. Radel: Articolul economic (nr. 6, pag. 16)
Crăciun Bonta: Legăturile gazetei cu masele (nr. 6, pag. 23)
Ion I. Dăescu: Problematice cetățenească (nr. 6, pag. 26)
Gh. Cirstea: Eficiența articolului de presă în ziarul „Orient” — Vilcea (nr. 7, pag. 31)
Dumitru Tăloi: Contribuția secretariatului de redacție la realizarea profilului publicației „Zori noi” — Suceava (nr. 7, pag. 39)
Tiberiu Morocz: Reflectarea multilaterală a politicii partidului în ziarul local (nr. 8, pag. 27)
I. Parnici: Realizarea funcției formative a ziarului „Zori noi” — Suceava (nr. 9—12, pag. 61)

FILE DE ISTORIA PRESEI, ANIVERSĂRI

— Omagiul presei Unirii Principatelor (nr. 1, pag. 1)
Ion Felea: Ginduri pentru al XXX-lea an de la eliberare (nr. 1, pag. 3)
V. Netea: Presa română din Transilvania — 1 (1849—1881) (nr. 2, pag. 39)
— „Neuer Weg” — XXV — Adunare festivă (nr. 3, pag. 19)
— „Urzica” — XXV — Adunare festivă (nr. 3, pag. 23)
I. Felea: Cicerone Theodorescu (nr. 3, pag. 36)
Ion Felea: Publicistica muncitorească și antifascistă, factor stimulator în crearea Frontului Unic Muncitoresc (nr. 4, pag. 1)
I. Felea: B. Brănișteanu (nr. 4, pag. 32)
V. Netea: Presa română din Transilvania (1849—1881) — II și III (nr. 4, pag. 37)
Traian Udrea: Presa — armă în lupta pentru Eliberare.

pentru instaurarea regimului democratic-popular în România (nr. 5, pag. 2)
Funerariile lui **Gheorghe Dinu** (nr. 5, pag. 41)
Ion Babici: Insurecția națională antifascistă din august 1944, oglindită în publicistica oamenilor de cultură și știință din România (nr. 6, pag. 1)
Ion Felea: În memoria lui Ion Pas (nr. 6, pag. 41)
Traian Udrea: Presa comunistă de la Eliberare la socialism (nr. 7, pag. 1)
Ion Babici: Presa mondială despre insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 (nr. 7, pag. 5)
Ion Pavelescu: Ideea de republică în presa românească (nr. 9—12, pag. 34)
Mihnea Gheorghiu, George Ivașcu, Octav Livczeanu, George Macovescu, Radu Popescu și Ștefan Voicu: Tradiții militante ale presei românești interbelice (nr. 9—12, pag. 67)
George Ivașcu: Zaharia Stancu (nr. 9—12, pag. 74)

CRONICA PUBLICISTICII, RECENZII

Dumitru Lazăr Sărăjanu: Dicționar de pseudonime de Mihail Straje (nr. 1, pag. 18)
— Mic dicționar filozofic (nr. 1, pag. 21)
V. Birlădeanu: Ziaristi și umoriști (nr. 1, pag. 22)
V. Birlădeanu: Gazetărie și poezie (nr. 2, pag. 37)
Drd. **Simon Herșcovici**: „Sociologia în acțiune”, vol. II (nr. 2, pag. 42)
V. B.: Un roman din viața presei (nr. 3, pag. 22)
V. Birlădeanu: La salonul cărții (nr. 3, pag. 47); Pateticul dor omenesc (nr. 4, pag. 10); Pasionantele drumuri prin memorie (nr. 5, pag. 24); „De la eliberare la socialism” (nr. 6, pag. 3); Un glas reportericesc din dulcele târg al leșilor (nr. 6, pag. 42); O carte necesară despre problemele educației (nr. 7, pag. 20)
— „De la om la om” (nr. 7, pag. 26)
Lector univ. **Dumitru Popa**: Prezent și perspectivă în învățămîntul ziaristic (nr. 8, pag. 13)
V. Birlădeanu: Trecutul vorbeste prezentului cu glasul viitorului (nr. 8, pag. 30)
Dan Mutașcu: Portret-robot al gazetarului și scriitorului Eugen Barbu (nr. 8, pag. 31)
Ion Mihai Popescu: Grigore Preoteasa — texte social-politice (nr. 9—12, pag. 76)
Ion Babici: Pagini remarcabile despre istoria publicisticii militante (nr. 9, pag. 78)
V. B.: Omul — realitate statornică a reportajului (nr. 9—12, pag. 80)

CUM SCRIM

Luiza Seche: Valori specializate ale unor negative în limba română actuală (nr. 1, pag. 39); Englezisme terminate în -ing folosite în presă (nr. 2, pag. 43); Limba și stilul ziarului „Ceahlăul” (nr. 3, pag. 43); Un mod de exprimare a celei mai înalte calități (nr. 4, pag. 34); Sinonimele și juxtapunerea sinonimică (nr. 7, pag. 43); Abstracte verbale — nume și acțiuni cu valoare privativă în stilul publicistic (nr. 8, pag. 40); Viitorul și expresia lui lingvistică (nr. 9—12, pag. 109)

CONSEMĂRI, MEDALION PROFESIONAL

Conf. univ. ing. **Sylviu Comănescu**: A scrie cu lumină: a fotografia (nr. 2, pag. 11); Un reporter „Excellence F.I.A.P.” (nr. 3, pag. 31); Sport în arta luminii (nr. 4, pag. 6); Metafore în alb-negru (nr. 7, pag. 16)
— Expoziție consacrată semicentenarului ziarului „L'Unită” (nr. 6, pag. 7)
Mircea Deac: Caricatura și grafica militantă a lui M. Gion, din deceniile IV-VIII (nr. 9—12, pag. 106)

DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

Dr. **W. Pisarek**: Retorica ziaristică — Pentru a fi citiți (nr. 1, pag. 43)
Dr. **W. Pisarek**: Retorica ziaristică — Pentru a fi înțeleși (nr. 2, pag. 31)
Harold Keeble: Ce pot învăța ziarele de la radioteleviziune (nr. 2, pag. 46)
Dr. **W. Pisarek**: Pentru a fi corect (nr. 4, pag. 43)
Dr. **W. Pisarek**: Pentru a convinge (nr. 5, pag. 43)
Ion Șinca: Organizarea și funcționarea Facultății de ziaristică de la Universitatea „Karl Marx” din Leipzig — R.D.G. (nr. 5, pag. 46)
Neagu Udrioiu: Facultatea de ziaristică de la „Columbia University” (nr. 6, pag. 44)
Neagu Udrioiu: Convorbire cu un coleg american, dl. Louis Fleming (nr. 7, pag. 46)
Neagu Udrioiu: Interviu cu Caldwell Hill, reporter special la „New York Times” (nr. 8, pag. 43)
Neagu Udrioiu: Două interviuri în Hawaii (nr. 9—12, pag. 111)

ÎNȚEPRINDEREA DE CONFECȚII DIN IAȘI

Pe strada Ștefan cel Mare, în plin centru al Iașului, funcționează un magazin de prezentare și desfacere al ÎNȚEPRINDERII DE CONFECȚII din vechea cetate a Moldovei. Este ca un fel de barometru care indică priza de care se bucură la public produsele fabricii.

În Iași se găsesc în magazine confecții din fabrici specializate, renumite în țară. Dar unitatea de prezentare și vânzare a întreprinderii ieșene cunoaște un dever neobișnuit. Oamenii vin și cer anume confecții care poartă girul Întreprinderii de Confecții Iași.

HAINA ÎNFRUMUSEȚEAZĂ...

Cu ani în urmă, un atelier ceva mai mare, cu un nomenclator de produse ce nu cuprindea mai mult de două articole, fabrica de confecții din Iași s-a dezvoltat în anii socialismului, s-a instalat într-un local potrivit, s-a diversificat și a fost înzestrată nu numai cu utilaj modern, ci și cu oameni de mare talent, creatori dotați cu fan-tezie și bun gust, adversarii declarați ai produselor demodate sau de proastă calitate.

— Haina, vorbind la modul generic, poate înfrumuseța sau urîți pe om — este o axiomă de necontestat — ne spune directorul întreprinderii, inginerul Mircea Andronic.

Și pornind de la această idee, croitorii, muncitorii și meșterii, inginerii se străduiesc aici, la Iași, să confecționeze îmbrăcăminte de cea mai bună calitate și după liniile de creație inspirate de cele mai noi preferințe.

CAPACITATE, CALITATE, DIVERSIFICARE

Fabrica de confecții din Iași a făcut un salt spectacular, prin calitate, capacitate și diversificarea produselor. Se realizează aici, după o listă incompletă : impermeabile pentru fete, băieți, femei și bărbați, pantaloni pentru bărbați și băieți, faimoșii blue-gens, costume pentru fete, rochii, impermeabile din tercot pentru bărbați, cămăși și pijamale bărbătești și altele.

Premiera anului 1975 o vor constitui impermeabilele confecționate dintr-un material special din fire de poliester denumit LAKME cu calități superioare remarcabile, furnizat de Întreprinderea ieșeană de țesătorie de mătase „Victoria”. Cifrele sînt de obicei reci, dar grăitoare : la Întreprinderea de Confecții din Iași au fost realizate în anii din urmă nu mai puțin de 3000 de modele într-o amplă gamă de desene și poziții coloristice.

Și ca să apreciem entuziasmul, conștiinciozitatea și hotărîrea cu care lucrătorii Întreprinderii de Confecții Iași își îndeplinesc și-și depășesc sarcinile ce le revin, vom apela tot la cifre : în 1974, producția globală a sporit de 20 de ori față de anul 1959, iar la 1 ianuarie 1975, indicatorii întregului plan cincinal au fost îndepliniți realizându-se astfel o producție suplimentară de peste 200 de milioane lei față de prevederile inițiale ale planului cincinal.

UN AN AL PREMIERELOR

Anul 1975 va fi un an al noutăților și pentru Întreprinderea de Confecții din Iași. Astfel, va intra în producție o secție nouă, dotată cu cel mai modern utilaj de specialitate și la care vor lucra peste 2000 de lucrători. Se înțelege că în felul acesta va fi lărgită în mod simțitor gama de sortimente. Vor putea fi găsite în comerț alte 6 sortimente în circa 400 de modele noi.

DE TREI ORI MAI MULT PENTRU EXPORT

Datorită calităților superioare, care includ nu numai țesături moderne, ci și o linie de croială elegantă și cu un finisaj ireproșabil, volumul confecțiilor destinate exportului, care vor purta marca ieșeană, se va tripla în cursul anului 1975.

Așadar, și dumneavoastră dacă doriți să vă asigurați o ținută vestimentară elegantă, îmbrăcați-vă cu produse ce poartă marca : ÎNȚEPRINDEREA DE CONFECȚII din Iași.

„VICTORIA” — IASI

Despre **INTREPRINDEREA DE MATASE VICTORIA** din IASI se poate spune, fără exagerare, că este un adevărat izvor al frumosului și utilului. Metafora nu este nepotrivită și nu poate apare cu nimic exagerată pentru oricine are prilejul să vizieze marea și moderna fabrică. Deși încă la vîrsta pionieratului, împlinindu-se anul acesta doar 7 ani de cînd pe porțile sale au ieșit primii metri de țesături de mătase, întreprinderea ieșeană și-a cucerit o faimă statornică și binemeritată în rîndul unităților care sînt însumate într-un generic celebru azi **Zona industrială a Iașului**

INTREPRINDEREA DE MATASE VICTORIA DIN IASI

Dotată cu un utilaj la nivelul cerințelor industriei moderne de profil similar, se înscrie printre cele mai mari din Europa, rivalizînd cu fabrici și firme străine producătoare de țesături de mătase, de mult cunoscute în lumea întreagă.

Pentru ca cei neavizați să-și poată face o imagine asupra capacității de producție a întreprinderii, vrem să subliniem că o fabrică de profil cu o capacitate medie poate realiza 4 pînă la 5 milioane metri pătrați de țesături, în vreme de **VICTORIA** a produs încă în primul ei an de existență nu mai puțin de 10 milioane metri pătrați.

Astăzi, o treime din întreaga producție de țesături de mătase a țării se realizează la **Intreprinderea de mătase Victoria** din Iași.

Materia de bază sînt firele de acetat, viscoză, poliamide, poliester etc. Și din aceste fire, prin fantezia și hărnicia oamenilor de aici, din care majoritatea — în proporție de peste 60% — o formează femeile, se creează adevărate minuni care-ți desfată privirile prin puritate sau prin linețe policromă, prin ineditul combinațiilor de culori, prin fantezia ce respiră din desenele și contexturile țesăturilor.

— Este dorința și mîndria noastră să știm că țesăturile pe care le producem — ne mărturisește ingenera Lucia Epuraș, șefa serviciului de creație, ea însăși unul dintre

talentele care oficiază în acest incîntător domeniu al culorilor — să știm că țesăturile cu marca „Victoria” au meritul de a conferi prin specificul lor un spor de frumusețe și gingășie semenelor noastre. Serviciul nostru realizează în clipa de față peste 40 de articole într-o gamă coloristică și desene care însumează nu mai puțin de 2500 poziții.

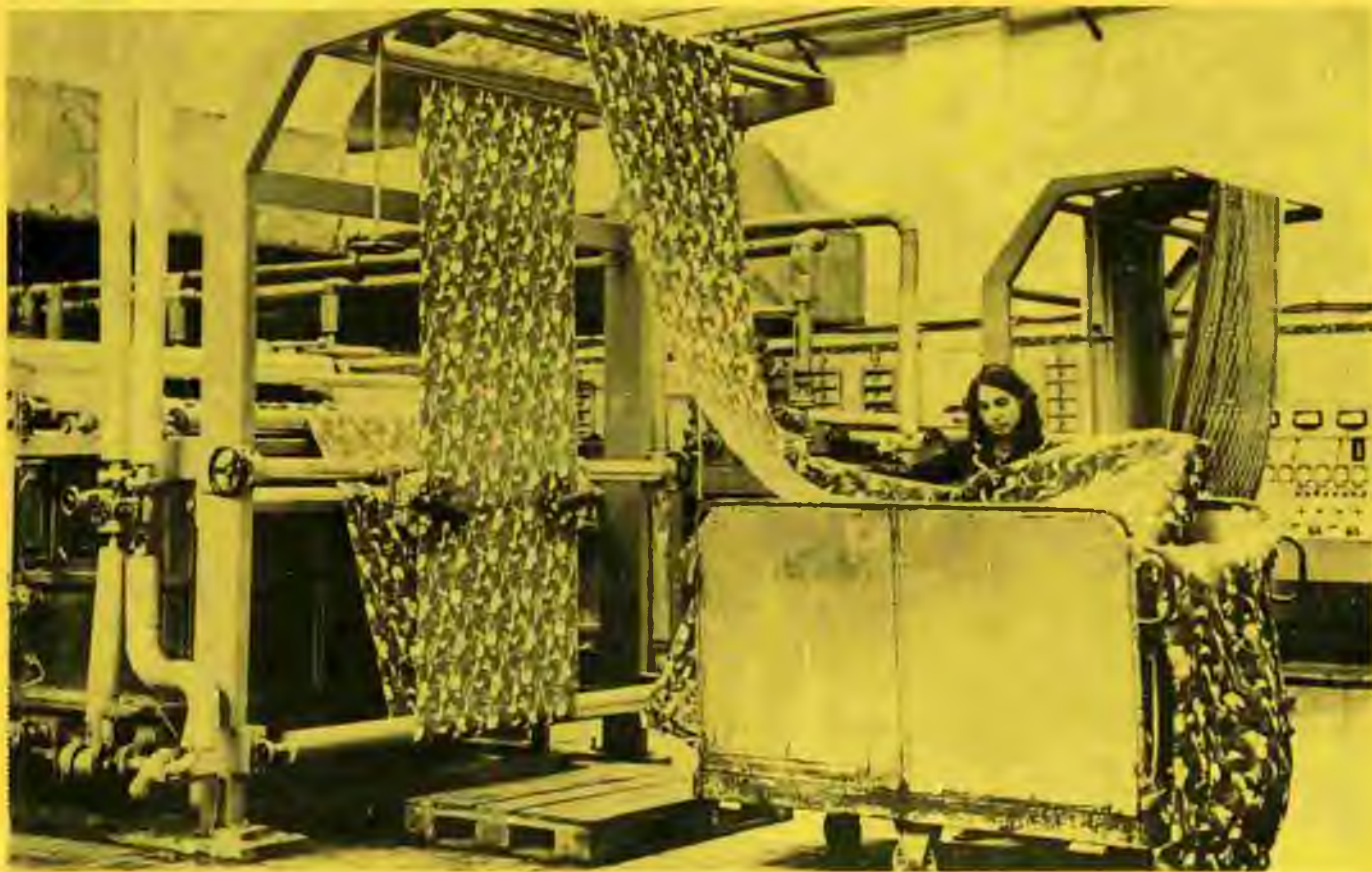
În mare măsură și prezența femeilor — hotărîtoare în această fabrică — explică numele de alint cu care au fost numite o mare parte din produsele solicitate în comerț, cum sînt: **LOREDANA, IZIS, CAROLA** — țesături pentru rochii și bluze, **MARIANA** — pentru pijamale și altele. Nomenclatorul cuprinde o gamă largă de căptușeli printre care satinul **GOLF** sau taftaua **PANDORA**. De notat că, în anul 1975, se vor produce :

12 ARTICOLE NOI ÎN 200 DESENE ȘI PESTE 1 000 DE POZIȚII COLORISTICE

Am stat de vorbă apoi cu inginerul Sandu Nicolae, tînărul director al întreprinderii, într-un birou ce te frapează prin bogăția de plante ornamentale, care înlocuiesc prin gingășia, frumusețea și puritatea lor austeritatea obișnuită în asemenea cadru. Poate că florile înseși sînt mărturia pasiunii de netăgăduit a celor care aici, la **Intreprinderea Victoria**, imbină în mod atît de fericit frumosul cu utilul.

— Care sînt calitățile principale pentru care produsele dv. au căutare nu numai în țară, ci și peste hotare ? — l-am întrebat pe inginerul Sandu.

— Le voi cita pe cele mai importante : rezistența, culorile și desenele moderne, gradul înalt de neșifonabilitate, tușeul plăcut, efectele speciale obținute prin calandrare. Într-adevăr, produsele „Victoria” sînt solicitate în S.U.A., Canada, R.F.G., U.R.S.S., Italia etc. Aș vrea să notați și faptul că, datorită vredniciei colectivului nostru, care știe și se dăruiește cu entuziasm îndeplinirii sarcinilor de plan, am încheiat anul 1974 cu un bilanț pozitiv, exprimat prin 18 milioane lei realizați în plus la producția globală și 230 000 metri pătrați țesături la producția fizică, ceea ce ne îndreptățește să credem că vom îndeplini planul cincinal în mai puțin de 4 ani și jumătate.

P. 583

PRESA NOASTRA

NR. 2 (225) 1975

DIN SUMAR:

Prim plan

- POLICALIFICAREA GAZETARILOR ÎN LUMINA LEGII PRESEI
— ACȚIUNI ÎN CÎTEVA REDACȚII BUCUREȘTENE
— PREOCUPARE SUSȚINUTĂ ÎN FILIALE

Masă rotundă

- COLABORAREA PURTĂTOR DE CUVÎNT—ZIARIST

Dezbateri

- EFICIENȚA CRITICII DIN PRESĂ
- CONDIȚIA PUBLICISTICĂ A SĂPTĂMÎNALULUI JUDEȚEAN

Studii și cercetări de presă

- ZIARISTUL, PROFESIONIST CU PREGĂTIRE MULTIDISCIPLINARĂ
- CRONICA DE ARTĂ ȘI EDUCAȚIA ESTETICĂ

Cum scriem

- PARONIMIA — O SURSĂ DE GREȘELI ÎN LIMBAJUL PRESEI
- CURSUL NOSTRU FOTO : OCHIUL FOTOGRAFIC

Anul XX
Nr. 2 (225)
1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

EDITORIAL: Largă manifestare a democrației socialiste (pag. 1)

IN LUMINA LEGII PRESEI

- *** Acțiuni și programe în sprijinul policalificării în trei redacții bucureștene (pag. 3)
- *** Policalificarea în filialele Iași și Arad (pag. 4)

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

- *** Colaborarea purtător de cuvânt — ziarist, in lumina Legii presei (pag. 7)
- *** Din activitatea cluburilor și asociațiilor (pag. 2, 6, 8)

PE TEME POLITICO-PROFESIONALE

Masă rotundă: EFICIENȚA CRITICII DIN PRESĂ; participanți: Ioan Erhan și Cornel Cărlan („Scinteia”), Graziela Vântu, Minzu Radian și Marian Dumitrescu („România liberă”), Sorin Holban („Informația Bucureștiului”), Dinu Dragomirescu („Revista economică”), Mircea Rizac („Munca”) (pag. 9)

CRONICA PUBLICISTICII

Victor Birlădeanu: Formarea unui umanist (pag. 16)

ECOURI LA DEZBATEREA DESPRE CHIPUL OMULUI NOU IN PRESĂ

Romulus Lal („Scinteia tineretului”): Intuiția autenticului reprezentativ (pag. 17)

Cristian Thau (Televiziune): Imaginea vorbește (pag. 18)

PRESA JUDEȚEANĂ

Dezbaterea noastră pe tema: CONDIȚIA TEMATICĂ, PUBLICISTICĂ ȘI GRAFICĂ A SĂPTĂMINALULUI JUDEȚEAN; participă: Lector univ. Mircea Ichim, Lică Rugină, Mircea Dateu, Dumitru Ivan, Corneliu Șerban, D. Tecuță, Ion Hogăș, Valerian Galeriu, Alexandru Kovács, Traian Olteanu (pag. 20)

STUDII ȘI CERCETĂRI DE PRESĂ

Ion Nistor („Milcovul”-Vrancea): Ziaristul — profesionist cu pregătire multidisciplinară (pag. 25)

C. R. Constantinescu: Cronica de artă și educația estetică a cititorilor (pag. 29)

FILE DE ISTORIA PRESEI

Liviu Grăsoiu: Din pionieratul presei românești — „Spi-cuitorul moldo-român” (pag. 32)

Paul Grigoriu: „Lumea nouă” — tribună de luptă a miș-cării muncitorești și socialiste din România (pag. 35)

CUM SCRIM

Dr. Luiza Seche: Paronimia, sursă de greșeli în presă (pag. 39)

CURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFIE

Ing. conf. univ. Sylviu Comănescu: Ochiul fotografic (pag. 42)

DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

Neagu Udroi: Interviu cu d. Philip Phoisie, șeful departamentului de politică externă de la „Washington Post” (pag. 47)

REDACTOR ȘEF:

Petre Constantinescu

IN COLEGIUL DE REDACȚIE:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretar general de redacție), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin „ROMPRES-FILATELIA” — Serviciul Import-Export Presă — București — Calea Griviței 64—66, POB 848

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

București, Calea Victoriei nr. 163

Telefon: 50 77 15

EDITORIAL: Extensive Expression of Socialist Democracy (page 1)

IN KEEPING WITH THE PRESS LAW

- *** Actions and Programmes in Support of Pluriqualification of Staff at Three Bucharest Newspapers (page 3)
- *** The Pluriqualification Issue at the Jassy and Arad Branches (page 4)

ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION

- *** Contribution as Journalist Spokesmanship in the Light of the Press Law (page 7)
- *** Activities of Journalists' Clubs and Associations (page 2 and 6, 8)

POLITICAL AND PROFESSIONAL TOPICS

Round Table on "THE EFFICIENCY OF CRITICISM IN THE PRESS": Debaters: **Ioan Erhan** and **Cornel Cărlan** ("Scinteia"), **Graziela Vântu**, **Minzu Radian** and **Marian Dumitrescu** ("România liberă"), **Sorin Holban** ("Informația Bucureștiului"), **Dinu Dragomirescu** ("Revista Economică"), **Mircea Rizac** ("Munca") (page 9)

JOURNALIST'S CHRONICLE

Victor Birlădeanu: Formation of a Humanist (page 16)

REACTIONS TO A DEBATE ON PRESS PORTRAYAL OF THE NEW MAN

Romulus Lal ("Scinteia tineretului"): Intuition of Representative Genuineness (page 17)
Cristian Thau (Television): The Image Tells (page 18)

THE COUNTY PRESS

Our Discussion on THE TEMATIC AND JOURNALISTIC CONDITION AND LAYOUT OF THE COUNTY WEEKLY. Participants: University Lecturer **Mircea Ichim**, **Lică Rugină**, **Mircea Dăteu**, **Dumitru Ivan**, **Corneliu Șerban**, **D. Tecuță**, **Ion Hogăș**, **Valerian Galeriu**, **Alexandru Kovács**, **Traian Olteanu** (page 20)

PRESS STUDIES AND RESEARCHES

Ion Nistor ("Milcovul"-Vrancea): The Multiply Trained Professional Journalist (page 25)
C. R. Constantinescu: The Cultural Column and Mass Aesthetical Education (page 29)

RECORDS OF PRESS HISTORY

Liviu Grăsoiu: Early Romanian Press Activity — the "Spicuiorul moldo-român" (page 32)
Paul Grigoriu: "Lumea nouă" — a Fighting Tribune of the Working — Class and Socialist Movement of Romania (page 35)

HOW WE WRITE

Dr. Luiza Seche: Paronymy — a Source of Errors in the Press (page 39)

OUR PHOTOGRAPHY CLASS

Eng. Sylviu Comănescu, University Lecturer: The Photographer's Eye (page 42)

INTERNATIONAL DOCUMENTARY

Neagu Udroi: Interview with Mr Philip Phoisie, Chief of the Foreign Policy Department of the Washington Post (page 47)

EDITOR-IN-CHIEF:

Petre Constantinescu

EDITORIAL BOARD:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Cămpăanu (Subeditor), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni

Subscriptions from foreign countries should be addressed to **ROMPRESFILATELIA**, Press Import-Export Department — Bucharest — Calea Griviței No. 64—66, P.O.B. 848
EDITORIAL OFFICE & Administrative Dept.:
 Bucharest, Calea Victoriei No. 163
 Telephone: 50 77 15

EDITORIAL: Ample manifestation de la démocratie socialiste (page 1)

A LA LUMIÈRE DE LA LOI DE LA PRESSE

- *** Actions et programmes à l'appui de la formation multilatérale, en trois rédactions bucarestaises (page 3)
- *** La formation multilatérale dans les filiales de Jassy et de Arad (page 4)

ASPECTS DE L'ACTIVITÉ DE L'UNION DES JOURNALISTES

- *** La collaboration porte-parole — journaliste à la lumière de la loi de la presse (page 7)
- *** Aspects de l'activité des clubs et des associations spécialisés (page 2, 6, 8)

EN MARGE DES THEMES POLITICO-PROFESSIONNELS

Table ronde: L'EFFICACITE DE LA CRITIQUE PAR LA PRESSE: Y participant: **Ioan Erhan** et **Cornel Cărlan** („Scinteia“), **Graziela Vântu**, **Minzu Radian** et **Marian Dumitrescu** („România liberă“), **Sorin Holban** („Informația Bucureștiului“), **Dinu Dragomirescu** („Revista economică“), **Mircea Rizac** („Munca“) (page 9)

LA CHRONIQUE DU JOURNALISME

Victor Birlădeanu: La formation d'un humaniste (page 16)

ECHOS EN MARGE DES DEBATS SUR „LE VISAGE DE L'HOMME NOUVEAU DANS LA PRESSE“

Romulus Lal („Scinteia tineretului“): L'intuition de l'authentique représentatif (page 17)
Cristian Thau (Télévision): C'est l'image qui parle (page 18)

LA PRESSE DEPARTEMENTALE

Nos débats en marge du thème: LA CONDITION THEMATIQUE, JOURNALISTIQUE ET GRAPHIQUE DE L'HEBDOMADAIRE DEPARTEMENTAL; y participant: lecteur universitaire **Mircea Ichim**, **Lică Rugină**, **Mircea Dăteu**, **Dumitru Ivan**, **Corneliu Șerban**, **D. Tecuță**, **Ion Hogăș**, **Valeria Galeriu**, **Alexandru Kovacs**, **Traian Olteanu** (page 20)

ETUDES ET RECHERCHES DE PRESSE

Ion Nistor („Milcovul“-Vrancea): Le journaliste — professionnel à la formation multidisciplinaire (page 25)
C. R. Constantinescu: La chronique d'art et l'éducation esthétique des lecteurs (page 29)

PAGES DE L'HISTOIRE DE LA PRESSE

Liviu Grăsoiu: Les pionniers de la presse roumaine — „Spicuiorul moldo-român“ (page 32)
Paul Grigoriu: „Lumea nouă“ — tribune de lutte du mouvement socialiste et ouvrier de Roumanie (page 35)

COMMENT ECRIVONS-NOUS ?

Dr. Luiza Seche: La paronymie, source d'erreurs dans la presse (page 39)

NOTRE COURS DE PHOTOGRAPHIE

Ing. maître de conférences univ. **Sylviu Comănescu:** L'oeil photographique (page 42)

DOCUMENTAIRE JOURNALISTIQUE INTERNATIONAL

Neagu Udroi: Une interview avec M. Philip Phoisie, chef du département de politique étrangère de „Washington Post“ (page 47)

RÉDACTEUR EN CHEF:

Petre Constantinescu

DANS LE COLLÈGE DE RÉDACTION:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Cămpăanu (secrétaire général de rédaction), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger: s'adresser à „ROMPRESFILATELIA“ Service IMPORTATION-EXPORTATION PRESSE, Bucarest, calea Griviței no. 64—66, P.O.B. — box 848
 RÉDACTION ET ADMINISTRATION:
 Bucarest, Calea Victoriei no. 163, téléphone: 50 77 15

LEITARTIKEL: Weitgehende Bekundung der sozialistischen Demokratie (S. 1)

IM LICHT DES PRESSEGESETZES

*** Aktionen und Programme zur Unterstützung der vielseitigen Qualifizierung in den Bukarester Redaktionen (S. 3)

** Die vielseitige Qualifizierung bei den Filialen Iași und Arad (S. 4)

AUS DER TÄTIGKEIT DES JOURNALISTENVERBANDES

*** Die Zusammenarbeit Sprecher-Journalist, im Lichte des Pressegesetzes (S. 7)

*** Aus der Tätigkeit der Klubs und Verbände (S. 2, 6, 8)

ZU POLITISCH-BERUFLICHEN THEMEN

Rundtischgespräch: **DIE WIRKSAMKEIT DER KRITIK IN DER PRESSE.** Teilnehmer: **Ioan Erhan** und **Cornel Cărlan** („Scinteia“), **Graziela Vântu**, **Mizu Rădian** und **Marian Dumitrescu** („România liberă“), **Sorin Holban** („Informația Bucureștiului“), **Dinu Dragomirescu** („Revista economică“), **Mircea Rizac** („Munca“) (S. 9)

CHRONIK DER PUBLIZISTIK

Victor Birlădeanu: Die Heranbildung eines Humanisten (S. 16)

ECHOS ZUR DEBATTE ÜBER DAS ANTLITZ DES NEUEN MENSCHEN IN DER PRESSE

Romulus Lal („Scinteia tineretului“): Die Intuition des repräsentativen Authentischen (S. 17)

Cristian Thau (Fernsehen): Das Bild spricht (S. 18)

DIE KREISPRESSE

Unsere Debatte zum Thema: **DIE THEMATISCHE, PUBLIZISTISCHE UND GRAPHISCHE KONDITION DER KREIS-WOCHENZEITSCHRIFT.** Teilnehmer: Univ.-Lektor **Mircea Ichim**, **Lică Rugină**, **Mircea Dăcu**, **Dumitru Ivan**, **Corneliu Șerban**, **D. Tecuță**, **Ion Hogăș**, **Valerian Galeriu**, **Alexandru Kovács**, **Traian Olteanu** (S. 20)

PRESSESTUDIEN UND -FORSCHUNGEN

Ion Nistor („Milcovul“-Vrancea): Der Berufsjournalist mit multidisziplinärer Ausbildung (S. 25)

C. R. Constantinescu: Kulturchronik und ästhetische Erziehung der Massen (S. 29)

BLÄTTER DER GESCHICHTE DER PRESSE

Liviu Grăsoiu: Aus dem Pionierat der rumänischen Presse — „Der moldanisch-rumänische Nachleser“ (S. 32)

Paul Grigoriu: „Lumea nouă“ — Tribüne des Kampfes der Arbeiter- und sozialistischen Bewegung in Rumänien (S. 35)

WIE SCHREIBEN WIR

Dr. Luiza Seche: Die Paronymie, Fehlerquell in der Presse (S. 39)

UNSER FOTOKUBS

Diploming. Univ.-Doz. **Sylviu Comănescu:** Das fotografische Auge (S. 42)

INTERNATIONALE JOURNALISTISCHE DOKUMENTATION

Neagu Udrioiu: Interview mit Herrn Philip Phoisie, Leiter des aussenpolitischen Departements der „Washington Post“ (S. 47)

CHEFREDAKTEUR:

Petre Constantinescu

IM REDAKTIONSKOLLEGIUM:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Cămpănu (Generalsekretär der Redaktion), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonnements fürs Ausland durch „ROMPRESFILATELIA“ — AMT FÜR PRESSE-IMPORT-EXPORT, Bukarest — Calea Griviței Nr. 64—66, Postfach 848

REDAKTION UND VERWALTUNG:

Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163

Tel. 50 77 15

ПЕРЕДОВАЯ: Широкое проявление социалистической демократии (стр. 1)

В СВЕТЕ ЗАКОНА О ПЕЧАТИ

*** В трех бухарестских редакциях мероприятия и программы в поддержку поликвалификации (стр. 3)

*** Поликвалификация в Яском и Арадском филиалах (стр. 4)

ИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ЖУРНАЛИСТОВ

*** Соотношение между носителем слова и журналистом в свете закона о печати (стр. 7)

*** Из деятельности специализированных клубов и обществ (стр. 2, 6, 8)

НА ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКИЕ ТЕМЫ

За круглым столом: **ЭФФЕКТИВНОСТЬ ГАЗЕТНОЙ КРИТИКИ;** участники: **Ioan Erhan** и **Cornel Cărlan** („Скынтейя“), **Graziela Vântu** и **Marian Dumitrescu** („Ромыния либерă“), **Sorin Holban** („Информация Букурештудей“), **Dinu Dragomirescu** („Ревиста экономика“), **Mircea Rizac** („Мунка“) (стр. 9)

ХРОНИКА ПУБЛИЦИСТИКИ

Виктор Бырлядяну: Формирование гуманиста (стр. 16)

ОТКЛИКИ НА ОБСУЖДЕНИЕ ВОПРОСА О НОВОМ ОБЛИКЕ ЧЕЛОВЕКА В ПЕЧАТИ

Ромулус Лал („Скынтейя тинеретудей“): Ощущение репрезентативной самобытности (стр. 17)

Кристиан Тау (Телевидение): Изображение говорит (стр. 18)

УЕЗДНАЯ ПЕЧАТЬ

Наши обсуждения на тему: **ТЕМАТИЧЕСКОЕ, ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОЕ И ГРАФИЧЕСКОЕ ОФОРМЛЕННЕ УЕЗДНОГО ЕЖЕНЕДЕЛЬНИКА;** участвуют:

Лектор **Мирча Икич**, **Лика Руджина**, **Мирча Дăку**, **Думитру Иван**, **Корнелиу Шербан**, **Д. Текуца**, **Ион Хогаш**, **Валериян Галериу**, **Александру Ковач**, **Траян Олтяну** (стр. 20)

ТРУДЫ И ИССЛЕДОВАНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПЕЧАТИ

Ион Нистор („Милковул“ — Вранча): Журналист-профессионал с многосторонней подготовкой (стр. 25)

К. Р. КонстантINESCU: Культурная хроника и эстетическое воспитание масс (стр. 29)

СТРАНИЦЫ ИЗ ИСТОРИИ ПЕЧАТИ

Ливиу Грасою: Из начал румынской печати — „Спикуиторул молдоромын“ (стр. 32)

Паул Григориу: „Лумеа ноуă“ — трибуна борьбы рабочего и социалистического движения в Румынии (стр. 35)

КАК МЫ ПИШЕМ

Д-р Луиза Секе: Паронимал — источник ошибок в печати (стр. 39)

НАШИ КУРСЫ ПО ФОТОГРАФИИ

Инж. доц. Сильвиу Комănescу: Фотоглаз (стр. 42)

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛИСТСКИЙ МАТЕРИАЛ

Нягу Удрою: Интервью начальника Департамента внешней политики газеты „Вашингтон пост“ г-на Филиппа Фоса (стр. 47)

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Петре КонстантINESCU

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Антал Алберт, Валентин Кымпяну (ответственный секретарь редакции), К. Н. КонстантINIУ, Ион Феля, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Пăлер, Александру Попеску, Илие Рăдулеску, Ал. Н. ТрестIеня

Абоннементы для заграничцы:

„ROMPRESFILATELIA“ — Serviciul Import-Export Presă — București — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 848

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ:

BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI Nr. 163

ТЕЛЕФОН: 50.77.15

SUMARIO

EDITORIAL: Amplia manifestación de la democracia socialista (pag. 1)

A LA LUZ DE LA LEY DE LA PRENSA

- *** Acciones y programas al apoyo de la formación multilateral, en tres redacciones bucarestinas (pag. 3)
- *** La formación multilateral en las filiales de Jassy y de Arad (pag. 4)

ASPECTOS DE LA ACTIVIDAD DE LA UNION DE LOS PERIODISTAS

- *** La colaboración portavoz — periodista, a la luz de la ley de la prensa (pag. 7)
- *** Aspectos de la actividad de los clubes et de las asociaciones especializadas (pag. 2, 6, 8)

SALIENDO DE TEMAS POLITICO-PROFESIONALES

Mesa redonda: LA EFICIENCIA DE LA CRITICA POR LA PRENSA; participan: Ioan Erhan y Cornel Cărlan ("Scinteia"), Graziela Vântu, Minzu Radian y Marian Dumitrescu ("România liberă"), Sorin Holban ("Informația Bucureștiului"), Dinu Dragomirescu ("Revista economică"), Mircea Rizac ("Munca"), (pag. 9)

CRONICA DEL PERIODISMO

Victor Birlădeanu: La formación de un humanista (pag. 16)

ECOS AL DEBATE SOBRE "LA CARA DEL HOMBRE NUEVO EN LA PRENSA"

Romulus Lal ("Scinteia tineretului"): La intuición de lo auténtico representativo (pag 17)
Cristian Thau (Televisión): La imagen habla (pag. 18)

LA PRENSA DEPARTAMENTAL

Nuestro debate sobre el tema: LA CONDICION TEMATICA, PERIODISTICA Y GRAFICA DEL HEBDOMADARIO DEPARTAMENTAL; participan: el lector univ. Mircea Ichim, Lică Rugină, Mircea Dălcu, Dumitru Ivan, Corneliu Șerban, D. Tecuță, Ion Hogăș, Valeria Galeriu, Alexandru Kovacs, Traian Olteanu (pag. 20)

ESTUDIOS E INVESTIGACIONES DE PRENSA

Ion Nistor ("Milcovul"-Vrancea): El periodista — profesional de formación multidisciplinaria (pag. 25)
C. R. Constantinescu: La crónica de arte y la educación estética de los lectores (pag. 29)

PAGINAS DE LA HISTORIA DE LA PRENSA

Liviu Grăsoiu: Pioneros de la prensa rumana — "Spiculatorul moldo-román" (pag. 32)
Paul Grigoriu: "Lumea nouă" — tribuna de lucha del movimiento socialista y obrero de Rumania (pag. 35)

¿COMO ESCRIBIMOS?

Dr. Luiza Seche: La paronimia, fuente de errores en la prensa (pag. 39)

NUESTRO CURSO DE FOTOGRAFIA

Ing. conf. univ. Sylviu Comanescu: El ojo fotográfico (pag. 42)

DOCUMENTAL PERIODISTICO INTERNACIONAL

Neagu Udroi: Una entrevista con el señor Philip Phoisie, jefe del departamento de política extranjera de "Washington Post" (pag. 47)

JEFE REDACTÓR:

Petre Constantinescu

EN EL COLEGIO DE REDACCIÓN:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretario general de redacción), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Las suscripciones para el extranjero — por el intermedio de "ROMPRESFILATELIA", Oficio IMPORTACIÓN-EXPORTACIÓN DE PRENSA, Bucarest, calea Griviței, nr. 64—66 P.O./B. box 848

REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN: Bucarest, cl. Victoriei 163, fono: 50.77.15

LARGĂ MANIFESTARE A DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE

Țara trăiește un mare eveniment. Semnificația politică deosebită a scrutinului de la 9 martie 1975 este amplificată de faptul că are loc într-un moment de concentrare a tuturor forțelor națiunii pentru traducerea în viață a documentelor programatice adoptate de Congresul partidului. „Alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — vor constitui un important eveniment politic, întregul popor manifestând, prin votul pe care îl va da candidaților Frontului Unității Socialiste, adeziunea deplină la hotărârile Congresului al XI-lea, la politica internă și externă a partidului și statului nostru, hotărârea fermă de a înfăptui neabătut Programul Partidului Comunist Român de ridicare a țării pe noi culmi de progres și civilizație. Totodată, alegerile vor constitui și o puternică afirmare a democrației noastre socialiste, a participării masei largi la conducerea întregii vieți economico-sociale, la făurirea în mod conștient a propriului nostru viitor“.

Paginile presei, programele de televiziune și emisiunile radio difuzează larg, într-un flux continuu, informații sosite din toate colțurile țării care atestă întimpinarea alegerilor printr-o puternică angajare a oamenilor muncii de la orașe și sate într-o muncă înalt responsabilă consacrată îndeplinirii cu succes a sarcinilor de plan pe acest an, inclusiv a angajamentelor asumate pentru realizarea actualului cincinal înainte de termen — premise ale pregătirii temeinice a condițiilor pentru trecerea la transpunerea în viață a obiectivelor viitorului plan de cinci ani. Aceste succese, care se adaugă, firească, împlinirilor din ultimii ani pe toate planurile construcției socialiste oglindesc puternica convingere a oamenilor muncii că tot ce se înfăptuiește în țara noastră slujește poporului, bunăstării lui materiale și spirituale, că înfăptuirea neabătută a politicii partidului asigură propășirea patriei.

Un moment de deosebită importanță în campania electorală l-a marcat publicarea Manifestului Frontului Unității Socialiste. Vibranta chemare a programului electoral se întemeiază pe Programul partidului, pe Directivele privind dezvoltarea economico-socială a țării în următorii ani, reflectă

obiectivele însuflătoare pe care întregul popor s-a angajat să le înfăptuiască încă în perioada amplei dezbateri care a precedat Congresul al XI-lea al partidului. Campania electorală constituie tocmai de aceea un prilej pentru intensificarea activității politico-educative, pentru explicarea sarcinilor ce revin fiecărui colectiv în realizarea acestor obiective și, implicit, pentru mobilizarea cât mai conștientă și mai deplină a fiecărui cetățean în efortul general al întregii țări pentru materializarea lor.

Pretutindeni, la orașe și sate, toate organizațiile partidului și organisme obștești desfășoară o multilaterală activitate în acest scop. Evident, de această dată, nu vom face o prezentare amănunțită a acțiunilor multilaterale ce se întreprind în fabrici și uzine, în instituții, școli și facultăți, case de cultură și cluburi muncitorești, la casele alegătorului.

Parte integrantă, organică a acțiunilor de propagandă convergentă ce se desfășoară sub conducerea organizațiilor de partid sint, firească, și acțiunile de presă din această perioadă. Răsfoind numere de ziare și reviste apărute în ultimul timp, deschizând aparatele de radio și televiziune, se impun atenției o seamă de reușite inițiative gazetărești pentru a face mai bine cunoscute maselor de cetățeni legile țării și a-i determina să le respecte întocmai, pentru a înrădăcina în toate compartimentele vieții noastre economice și sociale spiritul gospodăresc, de răspundere civică. Paralel cu preocuparea ca, prin cele mai adecvate genuri publicistice, să fie popularizate marile noastre înfăptuiri economice, sociale, pe tărîm cultural sau edilitar-gospodăresc, este evidentă și strădania de a contribui la sporirea participării efective a cetățenilor la soluționarea treburilor de interes obștesc, la combaterea tendințelor de a aștepta, cum se spune, „cu miinile în sîn“ rezolvarea „de la centru“ a unor probleme locale care pot fi soluționate prin resurse locale.

Reține atenția în mod deosebit noua rubrică a „Științei“: „Societate-stat-politică în România socialistă. Ce trebuie să știe cetățeanul în perspectiva votului de la 9 martie“. Meritoriu este faptul că serialul stăruie în mod metodic, într-o manieră larg accesibilă și într-un spațiu restrîns, asupra

trăsăturilor definitorii ale democrației noastre socialiste, a măsurilor adoptate pentru dezvoltarea democrației directe cât și a celei reprezentative, a cadrului creat pentru participarea maselor celor mai largi la activități de conducere socială și a măsurilor adoptate pentru perfecționarea structurilor create în acest scop. Ciclul conținut de rubrica „Politica internă și externă pentru care vom vota la 9 martie”, precum și cel intitulat „Trăsături caracteristice ale sistemului nostru electoral” relevă conținutul opțiunii cetățeanului aflat în fața urnelor de vot și îl înarmează cu prevederile constituționale ale noii Legi electorale, cu modalitățile de exercitare a drepturilor de a alege și a fi ales, cu diferitele aspecte concrete ale organizării și desfășurării scrutinului.

Notabile sînt, de asemenea, articolele apărute sub genericul „Scriitorii despre actualitatea socialistă”, o seamă de poezii ce poartă supratitlul „Manifest liric”.

Sînt concludente în acest sens deopotrivă numeroasele informații ce apar sau se difuzează cotidian cât și o seamă de rubrici noi care rețin, bine meritat, atenția. Amintim, în acest sens, suita „Însemnări de alegător” din „România liberă”, informațiile comentate din „Scinteia tineretului”, grupate sub titlul „Carnet electoral”, reportajele ample „Județele țării pe verticala dezvoltării”, care pot fi urmărite pe ecran, ca și numeroasele articole și rubrici speciale apărute în presa locală.

Consemnînd asemenea inițiative, alături de numeroase altele care ar putea fi citate, consemnăm implicit noi reușite ale presei, în a pune în evidență

cît mai convingător în paginile sale fapte de viață esențiale pentru realitatea noastră socială. Am putea spune chiar că zierele, radioul și televiziunea realizează noi pași spre amplificarea eficienței rolului lor propagandistic. Ele aduc, adeseori, în atenția opiniei publice probleme economice și sociale de cel mai mare interes actual, într-o manieră tot mai accesibilă și tocmai de aceea mobilizatoare. Este un drum bun pe care va trebui să perseverăm pentru a ajunge — prin scrisul nostru, prin cuvîntul nostru rostit în fața microfonului — cît mai aproape de înțelegerea și conștiința cititorului ori ascultătorului.

Pe măsură ce filele calendarului anunță apropierea zilei de 9 martie, cronica electorală devine tot mai bogată. Ea ajută cetățenii să-și creeze o imagine cît mai cuprinzătoare despre marile realizări dobîndite sub conducerea partidului, să-și îmbogățească cunoștințele despre organizarea vieții noastre sociale, să se convingă despre adevărul că spiritul civic constă în hotărîrea de a pune umărul pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite de partid.

Prezentarea interesantă a acțiunilor legate de depunerea candidaturilor, a întîlnirilor dintre candidați și alegători, a tuturor acțiunilor concrete din cadrul campaniei electorale constituie tot atîtea sarcini care trebuie să stea în centrul atenției presei. Întreaga noastră competență politică și măiestrie profesională să o consacram convingerii și educării, mobilizării oamenilor la îndeplinirea politicii partidului.

din activitatea uniunii ziariștilor

CLUBUL ZIARIȘTILOR DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ:

În întîmpinarea alegerilor de la 9 martie, vineri 24 ianuarie 1975, ziariștii din secțiile culturale de la ziare centrale, radio și televiziune s-au întîlnit în cadrul unei conferințe de presă cu **Ion Ceterchi**, președintele Consiliului Legislativ, președintele Comisiei electorale centrale, cu care au avut un dialog pe tema: „Alegerile de deputați — eveniment politic important în viața patriei; ziaristul de cultură în campania electorală”.

CÎNTARE ROMÂNIEI SOCIALISTE

Joi, 20 februarie a.c., Studioul de creație „Freamăt” al Palatului Pionierilor a oferit la Casa ziariștilor din Capitală o seară cultural-artistică. Programul a cuprins un moment muzical susținut de corul de cameră „Ateneu”, dirijor prof. Nicolae Ghiță și de membri ai studioului de creație „Freamăt” care au executat piese instrumentale proprii.

În cadrul momentului literar au fost citite poezii și poeme în proză de către autori.

Au fost de asemenea prezentate filme realizate de pionieri.

Seara a debutat prin vernisajul unei expoziții de artă plastică în care sînt prezentate lucrări de pictură premiate.

ROMÂNIA CULTURALĂ ÎN LUME

Clubul ziariștilor de literatură și artă, în colaborare cu revista „Luceafărul”, a organizat miercuri 5 februarie masa rotundă cu tema „România culturală în lume”. Au participat: **Ion Dodu Bălan**, vicepreședinte al C.C.E.S., **Ion Hobană**, secretar al Uniunii scriitorilor, **Vasile Tomescu**, secretar al Uniunii compozitorilor, **Ionel Roșianu**, director adjunct al Direcției cultură și presă a M.A.E., **Vasile Ileaș**, director în Direcția relații externe a C.C.E.S., **Ștefan Augustin Doinaș**, redactor șef adjunct la revista „Secolul XX”, **Șerban Stati**, șef secție la „Revue roumaine”, **Anton Virlean**, director adjunct la Agenția română de impresariat artistic.

ÎN PRIM PLAN POLICALIFICAREA ZIARISTULUI

— ACȚIUNI ȘI PROGRAME ÎN TREI REDACȚII BUCUREȘTENE —

În sprijinul acțiunii de policalificare a ziaristilor, în vederea susținerii atestării profesionale prevăzute în Legea presei, în redacțiile presei centrale și locale, în filialele județene ale Uniunii ziaristilor, au loc pregătiri tot mai susținute.

Publicăm, în acest număr, extrase din programele stabilite în acest sens în redacțiile ziarelor „Scinteia tineretului“, „Informația Bucureștiului“ și „Steagul roșu“-Ilfov.

La „SCINTEIA TINERETULUI“, ne relatează secretara biroului organizației de bază de partid, tovarășa Lucia Hossu, în scopul de a veni în sprijinul colectivului redacțional în vederea policalificării, au fost luate o serie de măsuri.

Prin contracte încheiate cu Universitatea populară, au fost înființate cursuri intensive de studiere a limbilor engleză și franceză, eșalonate pe câte 1 an și 4 luni.

În fiecare sâmbătă, la „Scinteia tineretului“, este zi de studiu și dezbateri pe teme profesionale, incluse în programul redacțional. Între orele 8,30 și 13,30, membrii colectivului de redacție participă la cercurile de limbi străine formate din câte 25 de redactori.

Începând din luna februarie a.c., tot pe bază de contract cu Universitatea populară, funcționează un curs de dactilografie de 60 de ore, pe care îl urmează 20 de redactori. În fiecare birou al redacției există mașini de scris, pentru exerciții.

La cursul de fotografie participă un număr de 40 de redactori, pe baza unui program întocmit în raport de pregătirea și cerințele redactorilor.

Sintem informați, de asemenea, de inițiativa bună ca, pe lângă învățămîntul de partid, să funcționeze grupe de câte 10 redactori, care dezbate în mod operativ principalele documente de partid și de stat ce apar pe parcurs.

O formă specifică pentru „Scinteia tineretului“ o constituie „Atelierul ziaristului“. În cadrul acestuia sînt organizate, periodic, dezbateri pe teme profesionale cum au fost cele despre tehnica interviului (invitat Alex. Starck) și despre condiția reportajului în ziarul pentru tineret.

De la „INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI“, tovarășul Bucur Brănișteanu, redactor șef adjunct, ne-a informat că în activitatea de perfecționare de la

acest ziar se pune accent pe îmbunătățirea sistemului informațional — asigurat prin membrii colegiului de redacție care participă la instructajele organizate la comitetul municipal de partid. În ședințe săptămînale redactorii sînt informați asupra problemelor și sarcinilor puse la aceste instructaje.

În fiecare marți, are loc ședința colegiului redacțional cu șefii de secții și de rubrici în care se prezintă problemele principale din diferite sectoare de activitate. În sprijinul acțiunii de perfecționare a tinerilor ziaristi sînt prezentate referate de către gazetari cu experiență în legătură cu aspecte concrete ale activității. O dată pe lună, redacția participă la întîlniri cu secretari ai Comitetului municipal de partid.

A fost elaborat un nou regulament de ordine interioară, conform prevederilor Legii presei și Codului muncii — în care un accent deosebit se pune pe ridicarea nivelului politico-profesional al redactorilor, analiza periodică a muncii fiecărui redactor, discuții pe fiecare material în parte etc. Există prevederi precise privind răspunderea pentru exactitatea datelor din informații, pentru interpretarea lor obiectivă, pentru păstrarea secretului profesional și de redacție.

La „Informația Bucureștiului“, pregătirea ideologică este asigurată în cadrul învățămîntului de partid.

În perioada noiembrie 1974—august 1975, în fiecare marți și vineri două grupe de redactori urmează cursuri de dactilografie în redacție.

Din ianuarie 1975, 25 de redactori frecventează la Universitatea populară cursuri intensive de limbă engleză.

În etapa a doua, care începe din aprilie a.c., vor funcționa în redacție cursuri de fotografie și de mînuire a aparatelor de înregistrare.

În toamnă (etapa a treia), redactorii vor urma cursuri de stenografie, organizate cu concursul Universității populare.

În legătură cu acțiunile din redacția „STEAGUL ROȘU“-Ilfov ne informează tovarășul Gh. Săcuiu, redactorul șef al gazetei.

În redacție a fost organizat un curs de fotografie cu forțe proprii, în laboratorul redacției și cu

sprijinul unui fotoreporter calificat. Cele 3 grupe — începători, avansați și mai puțin avansați — vor începe cursul după 9 martie a.c.

Pentru învățarea dactilografiei, la dispoziția redactorilor se află 3 mașini de scris, membrii redacției avind posibilitatea să-și bată singuri materialele mai scurte.

Pentru învățarea limbilor străine, o parte din redactori participă la cursurile de pe lângă Casele de cultură. Rămâne, precizează tov. Gh. Săcuiu, să cunoaștem mai exact baremurile de atestare în materie de traducere, retroversiune, conversație. În

funcție de aceste cerințe, urmează să fie stabilite măsurile corespunzătoare pentru viitor. Majoritatea redactorilor ar dori să participe la formele de învățare a limbilor străine organizate la Uniunea ziaristilor, cursuri de acest gen fiind mai greu de realizat în redacție.

Conducerea redacției „Steagul roșu” propune, de asemenea, ca, în cadrul cursurilor de reciclare, să se includă și probleme ce vor intra în programul de desfășurare a examenului de atestare: dactilografie, stenografie, mînuirea aparatelor foto, a mini-fonului.

POLICALIFICAREA ÎN FILIALE

LA IAȘI

Răspunzînd unei necesități stringente, impuse de mutațiile spectaculoase consemnate într-un ritm atît de alert în toate planurile realității societății române contemporane, Legea presei statuează, datorită fiecărui lucrător din frontul presei de a-și perfecționa permanent și multilateral capacitățile sale profesionale.

Un rol important în asigurarea policalificării ziaristilor, în spiritul prevederilor Legii presei, îl au filialele Uniunii ziaristilor. Cu rugămîntea de a ne împărtăși cîteva aspecte din preocupările pentru pregătirea și perfecționarea profesională a gazetarilor ieșeni, ne-am adresat tovarășului **Mihai Dumitriu**, președintele filialei.

— **Așadar, tovarășe Dumitriu, care este opinia dv. în legătură cu tema amintită?**

— Consider că un comentariu asupra necesității sporirii continue a gradului de profesionalizare ar fi superfluu. Traversăm o epocă de prefaceri ample și rapide, datorate conducerii înțelepte a partidului, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este de ajuns să privim în jurul nostru. Cine revine în Iași după o absență de mai mulți ani, nu-și poate stăpîni uimirea. Străvechiul și patriarhalul Iași, „dulcele Tîrg al Ieșilor” a devenit în zilele noastre și o puternică cetate industrială cu o însemnată pondere în economia națională.

Iașul de azi nu mai înseamnă doar Universitatea, romanticul Copou, Teatrul Național, bojdeuca lui Creangă sau faimoasa Bolta Rece unde-și petreceau clipele de răgaz Creangă și Eminescu, ci și marile obiective înălțate în anii socialismului. Iașul se află sub zodia unui formidabil dinamism, consemnat pe toate coordonatele și poate în primul rînd pe planul dezvoltării umane.

Acest dinamism, exprimat și printr-o autentică explozie informațională, ne obligă să ne însușim și să stăpînim cele mai noi mijloace de exprimare și comunicare. Cititorul de azi este un om avizat, un lector exigent al ziarului. De aici decurge și ideea că prestigiul unui ziar depinde de gradul de profesionalitate cu care este realizat.

În spiritul cerințelor de partid și a prevederilor Legii presei, ziaristul comunist trebuie să fie dotat cu o solidă pregătire ideologică, politică și

profesională, să-și însușească și să opereze cu cele mai moderne tehnici ale presei. Investigarea complexă și profundă a faptelor, interpretarea lor riguroasă în spiritul adevărului partinic, concis și clar, fără a da tribut clișeelelor stereotipe, banale, cenușii, se pot realiza numai pe baza unei pregătiri continue.

— **Cum se concretizează la Iași această preocupare?**

— În vederea asigurării pregătirii ideologice politice, și culturale a gazetarilor ieșeni, filiala Iași a Uniunii ziaristilor, sub conducerea organelor de partid și cu concursul conducătorilor publicațiilor și a studioului teritorial de radioteleviziune, a întocmit un plan de lungă durată. În el se prevede ca toți redactorii să fie incluși în diverse forme de învățămînt ideologic și de specialitate. Unii dintre ei sînt cuprinși în învățămîntul post-universitar.

Pentru o informare exactă a lucrătorilor din presa ieșeană asupra principalelor probleme politice, economice și culturale care stau în fața organelor locale, planul filialei prevede întîlniri cu cadre de răspundere din conducerea organelor de partid și a întreprinderilor și instituțiilor ieșene competente. Puteți nota printre primele teme ce urmează a fi prezentate: „Problemele dezvoltării economice și sociale care stau în atenția organelor ieșene”, „Probleme actuale ale campaniei electorale și sarcinile presei”, „Cercetarea științifică și practică în unitățile agricole”. O deosebită impulsie au căpătat în ultimul timp cercurile pe ramuri de activitate, care și-au propus, printre altele, următoarele teme pentru dezbateri: „Combativitatea și principialitatea criticii de artă în publicațiile ieșene”, „Reportajul în presa de format mic”, „Forța educativă a emisiunilor pentru tineret”. De un mare interes, demonstrat printr-o frecvență laudabilă, se bucură cursurile practice săptămînale de limbă franceză și engleză, de dactilografie și foto.

— **Ne-ați putea comunica exemple care să demonstreze eficiența acestor inițiative?**

— Desigur. Este evident, în primul rînd, progresul profesional al tinerilor gazetari și adaptarea la condițiile de lucru determinate de noul format al ziarului. Sînt remarcabile, de asemenea, sporul de profesionalitate și de afirmare rapidă a unor tineri zia-

riști care lucrează la Studioul teritorial de radio-televiziune din Iași. De altfel ne-am propus să înființăm și un **cenaclu al tinerilor gazetari**.

Unii dintre redactorii, care au și învățat să minuiască aparatul de fotografiat, îl pot înlocui cu succes pe fotoreporter, iar alții își dactilografiază singuri manuscrisele. În felul acesta am putut rezolva adeseori situații dificile, care reclamau o mare operativitate. Sînt convins că s-a înțeles că totul e doar un început, dar un început de bun augur ce ne îndreptățește să sperăm la rezultate din ce în ce mai bune pe linia ridicării calificării profesionale multilaterale a ziaristilor ieșeni.

LA ARAD

Una din preocupările cardinale consemnate cu consecvență în agenda activităților care se desfășoară sub egida filialelor Uniunii ziaristilor, este aceea de a asigura un cadru sistematic și permanent menit să contribuie cu toată eficiența la împlinirea acelor cerințe ale Legii presei vizînd în mod expres perfecționarea profesională a lucrătorilor din presă.

O confirmare în sensul celor mai sus afirmate o constituie seriozitatea, spiritul plinar de răspundere partinică cu care gazetarii arădeni se străduiesc să se achite de o îndatorire de onoare, aceea de a răspunde cu demnitate calității de ziarist.

Despre atenția ce este rezervată continuei ridicări a pregătirii profesionale a ziaristilor, ne-au vorbit tovarășii **Crăciun Bonta** și **Gh. Nicolăiță**, președintele și respectiv secretarul filialei Arad a Uniunii ziaristilor.

— **Se știe că Legea presei stipulează cîteva obligații precise de ordin profesional în scopul atestării calității de ziarist. Ce și-a propus filiala Arad a Uniunii ziaristilor pentru a veni în întîmpinarea acestor obligații, cu alte cuvinte, în ce mod se afirmă filiala pe care o conduceți ca un organism viabil, ca un instrument veritabil, pe planul perfecționării profesionale, al policalificării?**

Crăciun Bonta: Deși am conștiința faptului că mă voi repeta, nu pot să vă răspund la întrebare, mai înainte de a sublinia și eu rolul deosebit pe care partidul, tovarășul Nicolae Ceaușescu îl conferă presei în con-

textul impetuoasei și complexei dezvoltări generale a României contemporane. Cel de-al XI-lea Congres al partidului a jalonat conținutul principal al activității publicistice viitoare, a investit cu noi și mari răspunderi presa, ceea ce fără îndoială implică obligații sporite pentru fiecare ziarist.

În ceea ce privește prevederile Legii presei cu privire la ridicarea gradului de pregătire profesională pe plan multilateral ele sînt firești și decurg tocmai din sarcinile ce revin presei în această etapă de mari prefaceri pe care o străbatem. Mă simt însă obligat să menționez că obținerea atestării calității de ziarist nu reprezintă pentru noi un scop în sine, că obligațiile stipulate în Lege nu marchează începutul pregătirii sau a perfecționării noastre ca gazetari. Calificarea profesională a gazetarilor, pregătirea lor ideologică și politică în primul rînd, se știe, a fost și este o preocupare permanentă a partidului nostru. Legea vine să confere un cadru legal unei asemenea preocupări, care, în primul rînd, are la bază conștiința noastră de gazetari comuniști hotărîți să slujim cu cinste, cu arma condeiului, cauza mareașă a partidului, cauza poporului român.

Dar nu e mai puțin adevărat că Legea presei, cu prevederile la care ne-am referit, s-a dovedit un real stimul pentru canalizarea eforturilor noastre în această direcție pe baza unui plan de durată, judicios. Legea, în întregul ei, reprezintă un factor mobilizator pentru fiecare lucrător din presă, de a se perfecționa, astfel încît să corespundă exigențelor ei. Fără îndoială că Legea presei nu epuizează toate mijloacele, modalitățile sau direcțiile în care trebuie să ne pregătăm și consider că ar fi greșit și poate dăunător să circumscriem pregătirea noastră la ceea ce prevede în mod strict Legea. Noi apreciem și sînt siguri că sînt în asentimentul confrăților mei de breaslă că trebuie să înțelegem cerințele profesionale înscrise de Lege ca un minim de cunoștințe, că este de datoria noastră să facem tot ceea ce trebuie pentru a stăpîni cu desăvîrșire profesiunea de gazetar, pentru a fi demni de titlul de ziarist comunist. Este un adevăr binecunoscut că forța de penetrație a ziarului în mase, capacitatea lui de a convinge și înaripa pe cititori, nu depind doar de tratarea judicioasă a problemelor, ci, poate nu mai puțin, și de arta ziaristului de a-și expune ideile în modul cel mai propriu din punct de vedere publicistic, de a scrie competent, convingător și într-un stil care să placă și să meargă la inima cititorului. Iată de ce este necesară pregătirea noastră permanentă, sistematică și multilaterală.

— Ce a făcut filiala Arad, în mod concret, în această direcție ?

Gh. Nicolăiță : Sub îndrumarea organelor locale de partid și cu concursul lor, a comitetului sindicatului

și a conducerilor gazetelor, am stabilit un plan de activitate pe o perioadă mai lungă și care a început cu dezbaterea aprofundată a documentelor Congresului al XI-lea al partidului, pentru înțelegerea și însușirea celor mai adecvate modalități de exprimare publicistică. Drept urmare a acestor dezbateri, a rezultat o rubrică nouă, cu mare audiență la cititori : „Sfera de influență a comunistilor“, care apare cu regularitate în gazeta „Flacăra roșie“.

În cadrul cercurilor de specialitate au loc dezbateri ale genurilor gazetărești, cu un accent special pe practica materialelor de esență, concise, care se poate publica într-un spațiu grafic redus, fapt reclamat de formatul și apariția săptămînală a celor două publicații — „Flacăra roșie“ și „Vörös Lobogó“. Trebuie să menționăm aici, în mod deosebit, sprijinul pe care ni-l acordă conducerea Facultății de ziaristică. Astfel, am audiat mai multe prelegeri, susținute periodic de conf. univ. Ion Șinca, prelegeri continuate de seminarii. Dintre cele din urmă prelegeri amintim pe cele referitoare la „Ancheta în presă“ și „Secretariatul de redacție și răspunderile sale“. O viitoare temă de prelegere : „Cerințele gazetei județene în condițiile apariției săptămînale“ ! În altă ordine de idei, a intrat, de asemenea, în practica filialei noastre, organizarea de întîlniri cu factori de răspundere ai organelor județene care au ca scop întregirea volumului nostru de informație locală. Foarte interesante au fost întîlnirile cu secretarul comitetului județean Arad al P.C.R., tovarășul Nicolae Marcea, cu primarul municipiului, tovarășul Martian Fuciu, care au prezentat perspectivele de dezvoltare ale municipiului și județului în lumina documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R.. Veritabile surse de informare și totodată mijloace de a verifica eficiența materialelor publicate sînt acele forme de consultare cu cititorii, care au devenit tradiționale, denumite „Colocviile gazetei „Flacăra roșie“, și „Forumul

cititorilor“ organizate de „Vörös Lobogó“. La aceste acțiuni lunare, cu teme dinainte stabilite, pe lângă colaboratori, corespondenți și cititori ai gazetelor, sînt invitați cadre competente ale organelor vizate, care dau răspunsuri la problemele abordate. De un mare interes s-au bucurat dezbaterile pe temele : „Gospodărirea orașelor și reflectarea acestei preocupări în presa județeană“, „Cum sînt reflectate în presa locală problemele de cultură și artă“. „Ce se poate face pentru îmbunătățirea transportului în comun“ sau mai recenta discuție despre „Rubrica de sport față în față cu cerințele cititorilor“. Interesante au fost și expozițiile deschise la Clubul presei printre care „Fotografia în presa locală“, aparținînd fotoreporterului Marcel Canciu. În pregătire o expoziție de caricaturi apărute în presa locală „Să zimbim cu... Hanibal Teodorescu“. Astfel, critici și cititori au posibilitatea să-și spună cuvîntul și asupra acestui domeniu atît de important cum este ilustrația foto sau grafică.

— Fiindcă a venit vorba de fotografii...

Gh. Nicolăiță : Acum mă voi referi la ceea ce de fapt trebuia să formeze obiectul principal al discuției noastre. O parte din redactori au fost dotați cu aparate foto și realizează „pe cont propriu“ fotografii pe teren și cele mai izbutite apar și în gazetă. Redactorii sînt inițiați în mod organizat, în mînuirea magnetofonului și a minifonului, iar unii le folosesc deja în activitatea lor curentă. Din păcate nu avem noi atîtea cite ne-ar trebui. Au fost organizate și funcționează cursuri de limbi străine : engleză, franceză, rusă și germană. Sîntem restanți la... stenografie dar sîntem în curs de pregătire a condițiilor necesare deschiderii unui asemenea curs.

Interviuri realizate
de L. ZĂICESCU

ASOCIAȚIA PRESEI SPORTIVE

La începutul lunii februarie, la Casa ziaristilor, Asociația presei sportive și-a inaugurat activitatea pe anul 1975 cu un simpozion avînd drept temă modul cum educația fizică și sportul trebuie să se integreze în obiectivele generale ale construcției societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism, elaborate de cel de al XI-lea Congres al partidului, ca și sarcinile ce revin, în acest larg context politic, organizațiilor specializate, forurilor cu atribuții în domeniul sportului, îndeosebi ziaristilor de sport din presa scrisă și cea audio-vizuală.

În Programul partidului există o prevedere importantă, potrivit căreia „cultura fizică și sportul vor face parte integrantă din măsurile privind dezvoltarea fizică armonioasă și păstrarea sănătății poporului”. Iar, ca un mijloc de realizare a acestui înalt și nobil deziderat, se preconizează că vor fi îmbunătățite condițiile de odihnă ale oamenilor muncii, de folosire a timpului liber în mod cât mai util și plăcut, avîndu-se în vedere refacerea sănătății și puterii de muncă a cetățenilor.

Sportul se regăsește în multe din obiectivele trasate de Program, cum ar fi cele privind formarea multilaterală a omului societății socialiste, creșterea în ritm înalt a economiei, ceea ce presupune o sporire considerabilă a productivității muncii, transformarea școlii în factorul principal de formare a omului, creșterea prestigiului internațional al României, capitol la care sportul își poate aduce o substanțială contribuție.

Participînd în număr mare la această reuniune inaugurală, membrii asociației, redactorii ai rubricilor sportive din presa centrală, de specialitate și audio-vizuală, au avut un interesant și instructiv dialog cu tovarășul Emil Ghibu, conferențiar universitar, secretar al C.N.E.F.S.

Schimbul de opinii care a avut loc a prefăcut Conferința pe țară a mișcării sportive, desfășurată la București, în zilele de 13 și 14 februarie.

Între problematica abordată succint

la simpozionul Asociației presei sportive și cea dezbătută pe larg, în profunzime, la Conferință se poate trage o linie de unire. În general, au fost vizate aceleași compartimente — am spune mai nevrăgice — ale activității de educație fizică și sport, care au făcut obiectul materialelor, intervențiilor și concluziilor exprimate în forumul sportiv național. Ele s-au referit atît la aspectele activității de masă, cît și la cele ale performanței, ale consolidării bazei materiale, ale perfecționării cadrelor și ale fotbalului, bineînțeles.

Trebuie spus că tabloul general al sportului nostru, cu realizările lui incontestabile, cu neajunsurile și lipsurile care îi mai frînează dezvoltarea, dar — mai ales — cu sarcinile ce-i stau în față și direcțiile principale pe care trebuie să le urmeze, a fost făcut în mod magistral de MESA JULEA CARE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU L-A ADRESAT PARTICIPANȚILOR LA CONFERINȚA PE ȚARĂ A MIȘCĂRII SPORTIVE. Acest document, cu un pronunțat caracter programatic, elaborat în spiritul de analiză lucidă și adîncă exigență, pro-

priu partidului nostru, întregului mod de gîndire și de acțiune al secretarului său general, a avut darul să dinamizeze lucrările Conferinței, să le imprime un foarte pronunțat caracter critic, să conducă la numeroase soluții viabile și constructive.

În continuarea reuniunii Valeriu Chiose, redactor al ziarului „Sportul”, a prezentat un referat despre felul cum presa de specialitate și rubricile de sport ale ziarelor pot contribui la formarea și perfecționarea profilului moral și etic al copiilor și tinerilor care populează stadioanele.

Ideea principală desprinsă din expunere și din discuții a fost aceea că marile valențe educative și formative ale sportului sînt încă insuficient folosite în cluburi și asociații, la nivelul secțiilor și al loturilor reprezentative, că propaganda pentru exercițiul fizic și mișcare poate fi în mod considerabil îmbunătățită.

De asemenea, participanții la reuniune și-au exprimat dorința să intensifice activitatea în direcția susținerii principiilor eticii și echității socialiste în rîndurile sportivilor. S-a formulat propunerea ca Asociația presei sportive să acorde în fiecare an un trofeu destinat sportivului cu cele mai bune realizări, atît pe stadion cît și în viața socială. Ideea aceasta de a se populariza figura campionului-cetățean a fost primită cu căldură.

În încheierea ședinței a fost discutat și aprobat planul de activități interne și internaționale al Asociației pe anul 1975.

ASOCIAȚIA FOTOREPORTERILOR

În cea de a doua parte a lunii ianuarie a.c., la sediul Uniunii ziaristilor, a avut loc adunarea generală a fotoreporterilor din Capitală cu următoarea ordine de zi: 1. dezbateră pe marginea preocupărilor pentru perfecționarea activității fotoreporterilor în lumina noilor exigențe ce stau în față presei; 2. înminarea diplomelor obținute de fotorepoteerii români la cea de-a VI-a expoziție „Interpressfoto” a O.I.Z.; 3. reorganizarea Asociației; alegerea unui nou birou al Asociației fotoreporterilor și stabilirea unui program minimal de activitate pe anul 1975.

Din partea conducerii Uniunii ziaristilor la adunare a participat secretarul Uniunii, Ioan Stănculescu, care a

înminat fotoreporterilor Sandu Cristian („Scinteia”), Mihai Andreescu (I. I. S. Decorativa), Vasile Moldovan („Flacăra”), Petre Dumitrescu (Agerpres), Ion Dumitru (Agerpres), Armand Rosenthal (Agerpres) diplomele obținute la: „Interpressfoto '75”, expoziție de fotografii organizată la Sofia de O.I.Z.

Noul birou al Asociației fotoreporterilor are următoarea componență: Mircea Novac (Agerpres) — președinte; Nicu Vasile („România liberă”) — vicepreședinte; Radu Constantin („Flacăra”) — secretar; Arcadie Osmulikievici (Redacția publicațiilor pentru străinătate), Val Mihai („De veghe”), Aurel Neagu („Sportul”), Vasile Ranga („Scinteia tineretului”) — membri.

Ținînd seama de importantele sarcini ce revin presei în lumina documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R., de necesitatea pregătirii în vedere atestării personalului redacțional conform cerințelor Legii presei precum și de unele evenimente social-politice actuale — alegerile de deputați de la 9 martie a.c., precum și de pregătirea unor expoziții interne de fotografii, Asociația fotoreporterilor și-a propus o serie de obiective dintre care: o serie de prelegeri în cadrul unui curs de perfecționare cu teme de interes pentru toți fotorepoteerii; prezentare de fotografii, discutarea lor și selectarea pentru expoziții.

Interesant de reținut este propunerea potrivit căreia fiecare fotoreporter va realiza un portofoliu individual de fotografii precum și selectarea în urma discuțiilor „pe concret” a celei mai bune fotografii a lunii, care va fi publicată în revista noastră.

COLABORAREA PURTĂTOR DE CUVÎNT-ZIARIST IN LUMINA LEGII PRESEI

La Uniunea ziariștilor a fost organizată, la sfârșitul lunii ianuarie a.c., o masă rotundă la care au fost invitați purtători de cuvânt din câteva ministere și ziariști din Capitală, cu scopul realizării unui schimb de opinii și experiență menit să contribuie la perfecționarea colaborării dintre purtătorii de cuvânt și ziariști.

Au participat reprezentanți din Ministerul muncii, Ministerul industriei ușoare, Ministerul comerțului interior, Ministerul industriei chimice, Ministerul agriculturii, industriei alimentare și apelor, Ministerul industriei construcțiilor de mașini grele, Ministerul educației și învățămîntului, precum și redactori de specialitate de la ziarele „România liberă”, „Elöre”, „Neuer Weg”, „Scinteia tineretului”, „Informația Buoureștiului”, de la Agerpres și Televiziune, de la publicațiile „Flacăra”, „Agricultura socialistă”, „Revista economică” și „Munca”.

În cuvîntul introductiv, Ioan Stănculescu, secretarul Uniunii ziariștilor din România, a arătat, printre altele, că avînd în vedere prevederea Legii presei, potrivit căreia, în fiecare organizație socialistă trebuie să existe un purtător de cuvânt autorizat de conducătorul respectivei unități pentru relații curente cu presa, s-a vădit necesitatea unei consfătuiri de lucru în cadrul căreia să poată fi formulate modalități concrete ale unei colaborări mai eficiente, atât pentru ziariști, cît și pentru organizațiile socialiste prevăzute de articolul 60 din Legea presei.

În discuțiile purtate s-a vădit necesitatea definirii atribuțiilor și competențelor purtătorului de cuvânt, pe baza cărora să poată acționa în concordanță cu cerințele Legii presei, servind interesele organizației pe care o reprezintă și ale opiniei publice, prin mijlocirea presei, radioului și televiziunii.

Din aprecierile și propunerile participanților la discuție, purtătorul de cuvânt trebuie să aibă un rol activ în asigurarea legăturii cu presa, vehiculînd permanent către aceasta informațiile de actualitate; el trebuie să înlesnească gazetarului accesul la sursele de informare din organizația sa pentru verificarea unor date ce vor fi publicate, să faciliteze contactul cu conducerea organizației pentru obținerea unor colaborări semnate precum și a unor interviuri ș.a.

În general, consfătuirea a relevat pregnant faptul că activitatea purtătorului de cuvânt trebuie să se desfășoare conform unor norme precise deduse din obligația legală de informare a opiniei publice, prin presă, ceea ce face necesar un statut și o pregătire

adecvată, astfel încît persoana numită în această funcție să poată fi un foarte bun cunoscător al problemelor specifice organizației socialiste — cu o bogată informare la zi despre activitatea fiecărui resort — și totodată un profesionist al comunicării competente, operative și eficiente cu presa.

Alte sugestii și propuneri s-au referit la :

— editarea periodică a unor „press-release”-uri care să comunice principalele evenimente ce vor avea loc în perioada imediat următoare și în general acele informații pe care organizația respectivă are obligația să le comunice opiniei publice ;

— elaborarea periodică și darea spre consultare ziariștilor a unor materiale de sinteză privind problemele mari ce stau în fața organizației respective,

— invitarea gazetarilor — conform prevederilor Legii presei — la ședințele organelor colective de conducere ale organizațiilor socialiste, în care se dezbate probleme de interes pentru opinia publică ;

— organizarea trimestrială sau mai des, ori de cite ori este necesar, a unor conferințe de presă pentru informarea ziariștilor despre ceea ce este esențial în pericada aceea pentru domeniul de activitate al organizației respective, încît presa să-și poată aduce fie contribuția, prin informarea și mobilizarea opiniei publice, la soluționarea unor greutăți, fie să popularizeze realizările deosebite, să generalizeze experiența pozitivă etc.

În încheiere, participanții au subliniat în mod unanim utilitatea acestei întîlniri de lucru, faptul că au fost formulate, de ambele părți, exigențe a căror traducere în viață, într-un viitor cît mai apropiat, va putea contribui la o mai bună colaborare între presă și organizațiile socialiste — organe centrale de stat, organe centrale ale organizațiilor obștești, comitetele executive ale consiliilor populare județene și al Municipiului București — deopotrivă interesate în realizarea unei informări largi și operative a opiniei publice și obligate la aceasta de către Legea presei.

Pentru realizarea acestei cerințe legale este însă necesar — așa cum a reieșit din dezbateri — ca organele de conducere ale organizațiilor socialiste centrale și locale să acorde atenția cuvenită, conform articolului 60 din Legea presei, problemei activității purtătorilor de cuvânt, avînd în vedere importanța acestei funcții în promovarea intereselor sociale reflectate de raporturile de presă reglementate de lege.

VIZITĂ UTILĂ LA CENTRUL NAȚIONAL DE FIZICĂ

În spiritul documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R. Clubul ziariștilor de știință și tehnică a organizat joi, 27 februarie, o vizită colectivă de documentare la Centrul Național de Fizică — Măgurele.

La dezbateră pe tema „Integrarea învățămînt-cercetare-producție” care s-a desfășurat la sediul central al Centrului, au participat din partea gazdelor: dr. Sevastian Râpeanu, inspector general cu probleme de învățămînt în Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară, purtătorul de cuvînt al Comitetului, dr. Iovițiu Popescu, decanul Facultății de fizică a Universității București, prof. dr. Marius Petrașcu, director adjunct științific al Institutului de Fizică atomică, dr. Al. Glodeanu, director adjunct al Institutului de Fizică și prof. Ovidiu Constantinescu, directorul Liceului de electrotehnică și fizică nr. 6.

Prezentînd pe scurt activitatea Centrului Național de Fizică-București, dr. Sevastian Râpeanu a arătat printre altele că o componentă importantă a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism o reprezintă activitatea în domeniul cercetării și învățămîntului.

Ideea creării unor complexe de învățămînt-cercetare-producție, ce aparține tovarășului Nicolae Ceaușescu, a căpătat o primă concretizare în platforma de învățămînt-cercetare-producție de la Măgurele — primul Centru Național de Fizică din țara noastră.

În componența Centrului sînt cuprinse următoarele instituții; aflate în subordinea Comitetului de stat pentru Energia Nucleară: **Institutul de fizică atomică** — profilat pe cercetări în domeniul fizicii atomice și nucleare, **Institutul de fizică**, organizat în laboratoare de proprietăți electrice și magnetice în solide, **Institutul național pentru creație științifi-**

INTR-UNA DIN SĂLILE DE LABORATOR ALE FACULTĂȚII DE FIZICĂ

fică și tehnică, complex științifico-productiv cu caracter multidisciplinar, în cadrul căruia se realizează imbinarea științei cu producția prin finalizarea operativă a cercetărilor aplicative la nivel de produse destinate utilizării imediate în economia națională, **Centrul de pregătire și specializare a cadrelor din domeniul nuclear** care răspunde sarcinilor Programului Nuclear Național de asigurare cu personal de înaltă calificare, capabil să aplice rezultatele cercetărilor din domeniul nuclear și ramurile conexe în diverse ramuri ale economiei, prin recrutarea, pregătirea, specializarea și perfecționarea acestuia; **Facultatea de fizică a Universității „București”** unde se desfășoară procesul de instruire științifică și practică de cercetare pentru studenți, **Liceul de specialitate** care pregătește laboranți, muncitori de înaltă calificare, tehnicieni.

Ceilalți participanți la dezbateră au prezentat, la rîndul lor, activitatea instituțiilor pe care le reprezentau și au răspuns, apoi, întrebărilor gazetarilor.

ȘTIINȚĂ ȘI UMANISM

În spiritul documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R., în cadrul Clubului ziariștilor de știință și tehnică, revista „Contemporanul” a organizat vineri 31 ianuarie, masa rotundă cu tema: „Știință și umanism”, la care au fost invitați acad. **Ștefan Milcu**, acad. **Eugen Macovski**, acad. **Octav Doicescu**, prof. univ. **Ștefan Georgescu**, prof. univ. **Mihai Botez**, conf. univ. **Const. Popovici**, cercetător **Nicolae Ionescu-Pallas**, cercetător **Dan D. Fărcaș**.

FACTORUL OM ÎN DEZVOLTAREA TURISMULUI ROMÂNESC

Joi 6 februarie 1975, Asociația ziariștilor și scriitorilor de turism a organizat o dezbateră cu tema „Factorul om în dezvoltarea turismului românesc” în care au fost abordate aspecte ale activității privind perfecționarea cadrelor și serviciilor turistice în spiritul noilor exigențe. Dezbateră a fost precedată de o vizită de documentare la Centrul de formare și pregătire a cadrelor de turism.

PE PROBLEME ACTUALE ALE AGRICULTURII

În spiritul documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R. și al cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea activului de partid și de stat din agricultură, din cercetarea științifică agricolă, din domeniul îmbunătățirii funciare și din piscicultură, Clubul ziariștilor economiști a organizat vineri, 21 februarie a.c., o conferință de presă cu **Ion Stanciu**, adjunct al ministrului Agriculturii, industriei alimentare și apelor, cu tema „Cu ce forțe propulsăm agricultura spre cotele anului 1980”.

EFICIENȚA CRITICII DIN PRESĂ

Participă:

Ioan ERHAN și Cornel CÂRLAN („Scinteia”)
Graziela VÂNTU, Mînză RADIAN și Marian
DUMITRESCU („România liberă”)
Sorin HOLBAN („Informația Bucureștiului”)
Dinu DRAGOMIRESCU („Revista economică”)
Mircea RIZAC („Munca”)

IOAN ERHAN :

Stimați colegi, răspund rugămintii conducerii revistei „Presa noastră” din simplă și omenescă dorință de a-mi confrunta gândurile, pe marginea unei probleme care mă frământă, cu colegi de breaslă.

Aș dori să spun din capul locului că asemenea confruntări sînt din cînd în cînd necesare, iar la intervale mai mari chiar imperios necesare, întrucît determină un plus de conștiință de sine, și în orice indeletnicire omenescă, conștiința de sine e indispensabilă dacă vrem să fim autentici și dacă sîntem de vocație în indeletnicirea respectivă.

Repet, tema discuției de față este cit se poate de oportună, este bine aleasă. După opinia mea, eficiența criticii în presă reprezintă însăși chintesența muncii noastre. Cred că vom fi unanimi în părera că critica e bine venită într-o epocă atît de zvicuitoare și de fecundă cum este cea actuală, din țara noastră, care oferă ziaristului un cîmp vast de manifestare și de înregistrare măiestrită. Insuși partidul ne cere expres acest lucru. Rămîne doar ca destoinicia și talentul nostru să pună în valoare materialul cules. Din păcate, trebuie să recunoaștem, că în unele împrejurări critica pe care noi o facem în presă este formală, nu-și are efectul scontat, destui dintre cei direct vizați nici nu catadicsesc să răspundă. De aceea m-am întreat adeseori ce ar fi de făcut, mai ales că acum avem și un instrument prețios, care ar putea să ne fie de mare folos — Legea Presei — ca într-adevăr toate intervențiile presei să fie mai eficiente, de mai mare utilitate pentru economie, pentru diverse sectoare din organismul nostru social, și, bineînțeles, să ne furnizeze și nouă satisfacțiile pe care le dorim cu toții.

Desigur, despre această problemă foarte vastă și, de ce n-am recunoaște, și foarte complexă se poate discuta în fel și chip. Pentru economia timpului nostru socotesc că ar fi bine să

ne limităm la cîteva aspecte esențiale. Mai întii socotesc că s-ar conveni să ne referim la **competența criticii**, adică să descifrăm exigențele cărora trebuie să le facă față gazetarul ce-și propune să abordeze critic o stare de fapt sau alta.

O a doua chestiune pe care cred că ar trebui s-o aducem în dezbateră vizează **operativitatea criticii**; să vedem dacă constituie critica sistematică un obiectiv al ziarelor sau ea se manifestă doar întîmplător.

În al treilea rînd — și aici poate ar fi momentul să ne oprim foarte pe larg — apropo de atitudinea față de critica din presă, să vorbim de **reacția la critică a celor direct vizați**. În fine, în al patrulea rînd, s-ar conveni să observăm în ce măsură există o **insistență în desfășurarea criticii**. Reperetele alese socotesc că sînt în măsură să ne ofere un cadru bogat pentru discuția de față. Orice alte propuneri vor fi binevenite.

EFICIENȚA MATERIALELOR DE GENERALIZARE A EXPERIENȚEI

MÎNZU RADIAN :

Deși cred că este bine să abordăm discuția noastră mai ales sub raportul eficienței criticii pe care o profesăm în gazete — mi-aș permite să-mi exprim părerea asupra oportunității semnalării eficienței materialelor așa-numite pozitive, de schimb de experiență, de formare de opinie publică etc., astfel încît să putem avea o măsură mai exactă a influenței activității noastre.

În fond, prin materialele acestea de schimb de experiență ca și prin materialele ideologice, prin stabilirea unor elemente pozitive din viața cotidiană, prin scoaterea în evidență a acestor elemente sau fenomene și oferirea lor drept modele demne de urmat, în general prin toată această activitate contribuim la formarea unor

opinii avansate și la generalizarea, cu efecte utile pentru societate, a unor practici sociale notabile. Atunci cînd vorbim de eficiență trebuie să amintim și de aceste lucruri, incomensurabile poate ca efect, sau, în orice caz, mai greu comensurabile. Fiecare dintre cei prezenți ar putea desigur cita multe asemenea materiale deși avem încă suficiente lacune și în această direcție, căci materialele de schimb de experiență, de formare a unei opinii publice în favoarea experienței avansate, sînt încă insuficiente..

IOAN ERHAN :

Și, din păcate, destul de slab realizate !

MÎNZU RADIAN :

Poate chiar, cu unele excepții, dintre cele mai slabe. Or, dacă ne gîndim la funcțiile social-politice ale presei și deci, la obligațiile noastre, trebuie să avem în vedere formarea unei opinii publice avansate și în consecință elementele de experiență pozitivă ar trebui să fie susținute de noi cu mai multă pricepere și har gazetăresc, condiție a unei tot mai mari eficiențe.

Trecînd la discutarea a ceea ce obișnuim a numi „materiale critice” și a eficienței lor, sarcină fundamentală pentru noi — în Raportul său la Congresul al XI-lea tovarășul Ceaușescu ne cere în mod explicit mai multă fermitate, mai multă combativitate, spirit militant și intransigență față de lipșuri — o primă problemă pe care trebuie s-o abordăm este aceea a calității criticii, a calității materialelor pe care le elaborăm.

În fond, dacă vrem să vorbim despre eficiență, să începem prin a ne uita în laboratorul nostru propriu, să ne analizăm în spirit exigent munca și produsele ei și în funcție de rezultatele acestei analize să proiectăm și rezultatul, eficiența criticii noastre. Pentru că trebuie să recunoaștem că trecînd la partea aceasta a criticii, mai comensurabilă, a materialelor critice cu adresă, observăm — și noi cei de la „România liberă”, dar și colegii de la alte organe de presă — destul de multe articole a căror critică este limitată în primul rînd la o sferă îngustă de preocupări ele fiind adesea atît de puternic particularizate încît efectul lor social este minim tocmai prin aceasta. S-ar putea spune :

„ Bine, dar cel puțin avînd un caracter limitat, articolele lor vizează un punct nevralgic, dintr-o activitate anume, și efectul lor fiind pozitiv, activitatea fiind remediată, putem considera că ne-am făcut într-un fel datoria !”. O asemenea argumentație ar fi acceptabilă dacă n-am ține seama totuși că sîntem organe centrale de presă, că numărul unor asemenea articole este fatalmente limitat și că deci

o asemenea abordare nu reușește să se situeze la nivelul presei centrale.

Plecind de la aceste elemente, fiindu-ne analiza la asemenea coordonate, putem pune și trebuie să ne punem întrebarea: de ce apar atât de puține articole critice cu bătaie lungă, care să anvizajeze domenii largi și care să-și găsească ecou în medii cit mai largi?

Ajungem astfel neapărat la o chestiune de etică a profesiei noastre. Este clar că un articol de largă generalizare presupune o muncă foarte serioasă de documentare, de control și de elaborare, un efort mult mai mare decât cel depus pentru alte articole. Mai există tendința la mulți dintre noi, mai ales la tinerii noștri colegi, de a rezolva problemele cit se poate de repede, de a scrie un număr cit mai mare de materiale, ceea ce implică în mod necesar evitarea pe cit posibil a elementelor critice. Nu rareori critica este evitată și pentru că însăși prezența ei poate constitui obiectul unui ecou reverberatoriu care ar putea să demonstreze — și nu odată a demonstrat — precaritatea documentării respectivelor. lipsa controlului pină la ultimele limite necesare. Cred că militând pentru o înaltă productivitate a ziaristului, pentru hărnicie nu trebuie să cedăm în fața facilului, generator de erori, nesiguranță și, implicit, lipsă de eficiență.

Acesta este un prim fenomen, incurajat, după părerea mea, și de modul în care este comensurată activitatea gazetarului în redacție. Modul nediferențiat în care se aplică actualul sistem de acord în redacții nu încurajează activitatea de căutare, de documentare foarte serioasă, pină la ultimele ei limite și de elaborare a unor materiale care să poată avea o foarte mare eficiență. Conducerea redacțiilor ar trebui să aplice legea într-o manieră care să dea gazetarului siguranța că se va lua în considerație — și acest lucru e pe deplin posibil — cuantumul efortului depus, atât în ce privește încadrarea materialului cit și în acordarea punctajului în întrecerea din redacție. Acest din urmă aspect nu este de fel neglijabil deoarece și ziaristul este un om al muncii și este interesat de aprecierea colectivului său.

Desigur, dacă analizăm eficiența materialelor noastre critice, aș putea să aduc o serie de exemple din activitatea noastră, a celor de la „România liberă”, care demonstrează că sesizările, opiniile unor cititori, articolele critice publicate pe baza lor, au avut un efect pozitiv, au dus la îndreptarea unor stări de lucruri și ca atare și-au atins de multe ori ținta. Sînt multe asemenea cazuri și mi-ar fi greu să selectez, de pildă, un singur articol critic în legătură cu eficiența controlului exercitat de delegații sau brigăzi ale unor instituții centrale, articole care au combătut controlul slab organizat, cu orientare greșită, cu un caracter formal și nu de sprijinire efectivă a instituțiilor controlate. Efectul articolelor a fost acela că în cel puțin două ministere au avut loc dezbateri pe problemele ridicate de „România liberă”; de asemenea s-au luat măsuri pină la a trimite o nouă brigadă la locul respectiv pentru a executa un control aprofundat.

Multe materiale cu ecou, propuneri și sesizări din partea cititorilor, pe probleme ce intră în sfera de preocupări a respectivilor sau în chestiuni de interes larg, cetățenesc, în care se simte nevoia de o intervenție în presă,

apar la rubrica noastră „Alo”, în testele lui Dumitru Tabacu, în „cotidienele” lui Pia Rădulescu sau în rubrica „Zig-zag”. Multe au efect pozitiv. În general, sînt suficiente argumentele care demonstrează că există o receptivitate crescîndă față de semnalările presei. Cit de mare este această receptivitate, stabilirea unui procentaj al eficienței este o operație foarte grea dacă nu imposibilă. Fapt este că noi trebuie să milităm ca acest procentaj să fie cit mai mare și niciun material critic de-al nostru, să nu rămînă, practic, fără ecou.

Din păcate mai slab, aș spune eu, stau lucrurile în ceea ce privește receptivitatea față de critică în rîndul unor lucrători din instituțiile centrale. Tovarășii de la secția de scrisori spun deunăzi că aproape jumătate din sesizările trimise de noi instituțiilor centrale n-au primit răspuns în termen legal și mult timp după depășirea lui. Este vorba de Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, Ministerul Comerțului Interior, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini Grele, Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcție, Ministerul Industriei Ușoare și, în cazul nostru, multe consilii populare care n-au răspuns în termen legal sesizărilor trimise de ziar.

Trebuie să ne punem întrebarea: de ce întîrzie sau nu sosesce răspunsurile și cum se explică faptul că în aceste instituții există lucrători cu o asemenea atitudine față de sesizările din presă, mai ales în condițiile în care prin Legea presei s-au introdus obligații precise în acest sens.

Părerea mea este că această atitudine birocratică, inumană și antisocială a unor funcționari a fost încurajată și de faptul că noi n-am făcut mai nimic pentru urmărirea aplicării prevederilor Legii presei și anume a aceluia articol 62 care obligă instituțiile să dea răspuns în termen de 30 de zile, după cum nu ne-am prevalat de articolul 87 d care tratează drept contravenție depășirea acestui termen și sancționează cu 1000 pină la 5000 lei lipsa de răspuns la critica formulată în presă. Articolul 88 prevede la rîndul lui că aceste nerespectări ale legii trebuie constatate de către persoane anume stabilite de Direcția Presei și Tipăriților care fixează cuantumul amenzi. Dacă s-ar aplica cîteva asemenea amenzi celor ce nu iau măsuri ferme pentru a se da răspuns la timp criticilor din presă, am ajunge poate și la judecătorie dar în cele din urmă s-ar încetățeni obiceiul de a respecta prevederile legale și s-ar da răspuns tuturor sesizărilor critice din presă.

Cred că este necesară aplicarea strictă a Legii presei și că trebuie să ne punem în gînd să acționăm ferm în cîteva cazuri dacă vrem ca lucrurile să se schimbe radical.

Așadar, prima chestiune este modul în care ne alegem tema și modul, seriozitatea cu care înțelegem să ne documentăm pentru a putea publica critici responsabile și inatacabile, în fond și formă; a doua chestiune este felul în care se aplică Legea presei și inacțiunea noastră față de abaterile de la prevederile ei. Dar cu aceasta n-am epuizat defel cauzele care conduc la actualele deficiențe. Cred, de pildă că și noi, cei ce scriem sîntem vinovați într-un anume fel. Rar se vede în presă o revenire asupra unei critici care să ateste grija autorului de a nu lăsa să se risipească în vînt „gloanțele” lui.

PRINCIPALUL FACTOR AL EFICIENȚEI CRITICII: GAZETARUL

IOAN ERHAN :

De fapt, aici voiam să ajungem.

Oricum ne-am suci, oricum ne-am invirti, oricîte justificări am căuta, pină la urmă va trebui să recunoaștem deschis că răspunzătorii de ineficiența unora dintre articolele noastre sîntem în primul rînd noi. Și dacă lucrurile stau așa este bine să ne întrebăm cită pricepere avem în exercitarea criticii. Să nu ne fie deloc rușine să punem o asemenea întrebare, pentru că motive sînt cu duimul. Citeam de curînd un articolăș apărut într-un anumit ziar în legătură cu munca de noapte a șoferilor de pe taxiuri. Am stat și m-am gîndit: oare ce vrea să spună? Vrea să-i laude pe cei de la I.T.B. sau vrea să-i critice pe cei de la I.T.B.? N-am putut ști. Lucrurile erau tare învălmășite. Și atunci, un asemenea articol pe care redacția l-a considerat ca un semnal critic — era vorba și de niște șoferi care alergau noaptea cu 120 km la oră, ca și de niște gospodari care nu-și scriu vizibil numerele pe blocuri — probabil că la I.T.B. a trecut ca un fapt divers. Și pe drept cuvînt. Sînt lipsuri cunoscute și paracunoscute, și în nici un caz nu de ele ține buna servire a populației.

Prin urmare, nepriceperea sau comoditatea reporterului au compromis eficiența intervenției ziarului într-o problemă de mare interes pentru o largă masă de cetățeni. El s-a mărginit să culegă la întîmplare faptele, cam tot ce i-a căzut sub ochi, le-a înregistrat mecanic și le-a servit cititorului fără niciun efort de interpretare. În atare condiții cititorul n-a înțeles mare lucru după cum nici cei care diriguiesc lucrurile la I.T.B. nu au tras concluziile ce se impuneau. Iată deci că un articol pe care respectiva redacție îl socotește probabil ca un semnal critic este în fapt un rebut și ca orice rebut el diminuează simțitor eficiența.

În egală măsură eficiența criticii este susținută de insistența revenirii la critică. În general se poate întîmpla ca un articol critic să fie foarte bun, dar să nu aibă ecoul cuvenit pentru că dă peste un cap obtuz care își zice: — Lasă că trece și asta!

Prin urmare, este de datoria noastră să ne ținem scai de faptul critic, pină ce ne convîngem că lucrurile au intrat pe făgașul dorit. Pentru asta trebuie să perseverăm în critică. Le scriem odată, de două ori, de zece ori dacă-i nevoie, dar să insistăm. Or, și din acest punct de vedere cred că marea majoritate dintre noi sîntem deficițari. Să recunoaștem că nu avem un sistem bine organizat și bine pus la punct, un plan tactic de urmărire a articolelor critice. Cred că un asemenea plan tactic, urmărit în redacție, ar putea duce la efectul pe care noi îl dorim și implicit ar atrage după sine și aplicarea Legii presei, exercitarea fără compromisuri a funcțiunii critice a presei.

MÎNZU RADIAN :

Fără să ne punem însă prea mari speranțe într-o asemenea metodă, rețin totuși din îndelungata mea experiență gazetărească cazuri la care am revenit de cîte trei-patru ori pină cînd lucrurile s-au îndreptat. Totuși

nu pot să nu fiu de acord cu Ioan Erhan când afirmă că nu ne-am obișnuit să ducem pînă la capăt opera începută și să insistăm pînă la rezolvarea problemelor.

Este simptomatic poate pentru starea de spirit din unele instituții vizavi de critica din presă, faptul că există conducători de instituții sau întreprinderi care nu citesc ziarele centrale sau nu au organizat citirea zilnică a organelor centrale de presă pentru sesizarea criticilor apărute! Există și ministere unde acest lucru se face, unde ministrul cere în fiecare zi să-i apară pe birou tăietura din ziar cu materialul respectiv; dar obiceiul acesta bun, practicat în multe locuri nu există sau a dispărut din păcate din foarte multe altele!

Nu mai vorbesc de faptul că purtătorii de cuvînt ai ministerelor și instituțiilor centrale practic nu funcționează. Faptul că sint nominalizați undeva, într-un tabel și numiți „purtători de cuvînt” nu ne poate ajuta prea mult. Adjunctul ministrului nu are timp, te trimite de regulă la un director, care și el are un consilier, care este de fapt un lucrător în minister și el trebuie să-ți dea informații sau păreri asupra unor probleme care antrenează răspunderea ministrului.

URMĂRIREA EFECTELOR CRITICII — SARCINĂ A REDACȚIEI CA ORGAN SOCIAL-POLITIC

GRAZIELA VĂNTU :

Sigur că gazetarul trebuie să-și urmărească eficiența materialului publicat, fiindcă în primul rînd el este interesat să vadă ce se întîmplă cu ceea ce a scris. Dar eu nu cred că numai gazetarul trebuie să se intereseze de eficiența articolelor sale, ci și conducerea redacției. De ce? Fiindcă conducerea redacției, pe perioade mai lungi sau mai scurte, își fixează un plan tematic, își fixează niște ținte de atac, așadar ea este interesată să vadă în ce domeniu au avut rezultate articolele sale și în ce domeniu au eșuat. La nivelul conducerii ziarului ar trebui să se găsească niște modalități organizatorice de urmărire sistematică a efectelor articolelor publicate. De exemplu, lucrul acesta l-ar putea face redacția din secția scrisori. Ei ar putea să aibă printre îndatoriri și pe aceea de a reveni și insista la instituțiile vizate să răspundă la semnalele critice ale ziarului.

Pentru că un gazetar — cum bine spunea Minzu Radian — care este presat și de realizarea normei, și de realizarea temelor ce i se cer, reprezintă numai un element al ziarului; autoritatea eficienței revine însă ziarului în întregime lui, prin țintele pe care și le propune, prin obiectivele politice pe care le urmărește pe o anumită perioadă. Nu e normal, deci, ca ea să-și organizeze modul de cunoaștere al eficienței, publicind, periodic, și rezultatele investigațiilor sale în acest sens? Eventual — cum spuneam — cu apontul redactorilor de la scrisori, oameni valoroși, la noi, ca și în alte părți și care au și pasiune pentru a vedea ce efecte are gazeta la publicul cititor, dar a căror activitate totuși se rezumă prea mult încă numai la aceea de a expedia și de a primi scrisori.

MARIAN DUMITRESCU :

Cred că nimeni nu poate urmări mai bine decît autorul ce se întîmplă cu problemele ridicate în articolul pe care l-a scris. Este adevărat, ziarul își propune să abordeze o anumită tematică. Dar practic aceasta înseamnă un număr de articole aparținînd unuia sau mai multor redactori. Ne-am propus de exemplu, să urmărim modul cum se acționează pentru economisirea energiei și combustibililor. Am scris despre aceasta și eu și M. Radian și Tudor Gheorghiu și alții. Ceea ce a apărut în ziar, în articolul respectiv nu este însă decît o sinteză, aspectele esențiale. Documentarea propriu-zisă, lucrurile pe care le cunoaștem sint mult mai ample și e greu să pretindem altora — cum ar fi cei ce lucrează la secția scrisori — să știe la fel de bine problemele în cauză. Iată de ce cred că autorul are datoria să urmărească eficiența criticii formulate, fiind cel mai competent să combată eventualele argumente nefondate din răspunsul oferit de unitățile implicate.

MINZU RADIAN :

Cred că Marian Dumitrescu vrea să spună că din moment ce un ziarist a scris un articol critic, trebuie să facă parte din stilul lui de activitate, să fie o metodă de lucru cotidiană aceea de a-și urmări efectele articolului său pînă la rezolvarea integrală a criticilor emise. Eu sint de acord cu el că și dacă redacția va organiza urmărirea răspunsurilor, aceasta nu-l scutește pe ziarist să-și urmărească, el însuși, eficiența materialelor sale.

GRAZIELA VĂNTU :

Iată de ce pledez pentru mai buna organizare a cunoașterii eficienței la nivelul conducerii ziarului: „România liberă” bunăoară, doi ani și mai bine a scris și a pedalat asupra perfecționării aplicării legii controlului obșteșc; și n-am scris despre aceasta numai eu sau numai Minzu Radian, sau altul. Eu nu spun că eu nu trebuie să văd ce efecte au avut pledoariile mele pentru buna aplicare a legii respective, dar eforturile mele de cunoaștere a eficienței trebuie să fie doar o parte din efortul organizat al ziarului în acest sens. Or, dacă ne referim la felul cum se urmărește primirea răspunsurilor la materialele critice, vedem că prea adesea secțiile de scrisori au obligația de a întocmi periodic un fel de sinteză cifrică: cite scrisori s-au primit, cite s-au trimis etc. Dar modul de rezolvare oglindit în răspunsurile primite, calitatea rezolvării, asta nu se prea cere, pentru a se vedea în aceste sinteze și felul cum s-a răspuns la diverse teme urmărite de noi, ca un comandament al ziarului.

În Legea presei se spune clar: conducerea redacției răspunde de lucrurile publicate în gazetă. Deci răspunde suș toate aspectele, inclusiv cînd e vorba să cunoască ecoul critic al temelor tratate.

MINZU RADIAN :

Da, dar există și o răspundere etică a fiecăruia dintre noi!

IOAN ERHAN :

Eu rămîn la convingerea că eficiența criticii este numai de resortul

activității noastre. Dacă am lua toți gazetarii care scriu de regulă articole critice și i-am întreba: „— Cîte articole ai scris tu în ultimele două-trei luni și despre cîte știi ce s-a întîmplat cu ele? Ți-a venit răspuns?” Mă indoiesc că ar fi în măsură să răspundă satisfăcător.

MINZU RADIAN :

Eu o să te deziluzionez. Dacă mergi cu mine la redacție, ai să vezi că multe materiale își au plicul lor și că sint urmărite efectele lor. În momentul în care am scris un material critic, mă duc la secția de scrisori și indic cui ar trebui să fie trimis. De ce? Pentru că de multe ori secția scrisori îl trimite numai organului tutelar deși sint implicate și o serie de instituții și de multe ori este mai important să ne adresăm acelor instituții decît forului tutelar. La noi, la „România liberă” de multe ori se întîmplă ca o sesizare din acestea să meargă și la 8 sau 9 instituții.

Trebuie să recunosc însă că adeseori eu nu urmăresc din lipsă de timp răspunsurile și nu revin asupra lor. Dar formula aceasta de scuză nu este prea solidă, deoarece nimeni nu-mi impune în redacție împărțirea timpului, redacția cerînd doar materiale de ținută! Deci, este tot o chestiune de organizare a fiecăruia dintre noi și de abordare a problemei în mod serios, ducerea lor pînă la capăt. Pînă la urmă tot chestiune de etică profesională este.

CÎND ESTE SATISFĂCĂTOR RĂSPUNSUL ?

MARIAN DUMITRESCU :

Aș vrea să pun o problemă de principiu și de etică: gazetarul este și el om, poate de aceea să greșească însușindu-și un punct de vedere sau altul. Cînd considerăm că un răspuns este satisfăcător? Numai cînd coincide cu judecata noastră?

Mi se pare obligatoriu ca fiecare dintre noi să dovedească receptivitate la argumentele oferite de interlocutori,

chiar dacă ele nu corespond cu propriile noastre păreri. Desigur, este bine ca acest lucru să se întâmple înainte de apariția articolului — iată deci încă o dată necesitatea unei ample și corecte documentări — dar și în situația când contraargumentele apar ulterior avem datoria să recunoaștem, dacă este cazul, justețea lor. Cel criticat va fi mult mai receptiv dacă constată că în articol își găsesc loc și opiniile lui — eventual combătute cu argumente mai puternice — și nu este vorba de niște lecții pe care gazetarul i le ține prin intermediul ziarului. Cel mai mare deserviciu care se poate face ziarului, politicii partidului, îl constituie, după părerea mea, apariția unor articole nedocumentate, impenetrabile la argumentele juste ale interlocutorilor, abundând de lozinci și nu de explicații convingătoare, umane, le-aș spune.

DINU DRAGOMIRESCU :

Fiindcă cei care au vorbit pînă acum au reprezentat ziare cotidiene, mi-aș permite să aduc experiența unei reviste săptămânale, care, deși nouă, are totuși un trecut prin predecesoarele ei și care, în plus, este organ al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale : „Revista Economică“.

Aceste două elemente care definesc revista noastră determină și un anumit specific criticii pe care acest organ de presă trebuie s-o facă. Cred că este deja un bun câștigat al discuției noastre, idee care s-a conturat și anume că a ne limita la simpla semnalare a unor aspecte negative, nu e suficient. Intotdeauna cînd mă gîndesc la acest lucru îl asemuiesc cu culegerea buruienilor cu mina, fără a le smulge rădăcina. Cînd întîlnim un aspect negativ acesta poate fi un fenomen întîmplător, însă după părerea mea, de multe ori este vorba de manifestarea repetată în timp și care apare în diverse locuri, a unor fenomene care au o cauză mai generală. Această cauză poate fi o deficiență într-o anumită rotație a mecanismului economic sau o lacună în legislația existentă, în pofida importantului efort făcut în această privință în ultimii ani, poate fi o insuficiență acțiune a pirghiilor economice care să permită valorificarea cadrului legislativ existent ; și de asemenea, un aspect foarte important poate fi insuficientul nivel de dezvoltare al conștiinței profesionale, civice, politice în ultimă instanță.

Deci, pornind de la această idee a existenței unor cauze mai profunde ale unor aspecte critice întîlnite, mi-aș permite să citez cîteva exemple, dintre care unul mi-a reținut atenția încă din 1967, curînd după ce am intrat în presă. Revista „Viața economică“, pornind de la slaba calitate a vinurilor existente pe piață la acea vreme, a publicat un material amplu, în care nu numai că semnală și critica această slabă calitate, dar tindea să ajungă spre esența problemei, subliniind necesitatea elaborării unei legi a vinului. Asta era în 1967. După cum cu toții știm, de cîteva ani există această lege a vinului, însă situația nu s-a schimbat esențial, poate prea puțin, deci există și alte cauze.

Însă, apropo de insistența criticii, de care vorbea Ioan Erhan și ceilalți, nici noi nici alții n-am mai revenit.

IOAN ERHAN :

Nu-mi aduc aminte să mai fi apărut vreun articol reprezentativ în această privință. Parcă am bea de atunci nu-

mai „Lacrima Christii“ ! Parcă n-am mai avea nimic de obiectat. Cine ne-a împiedicat să pisăm această problemă de larg interes cetățenesc ? Nimeni. Pur și simplu nu i-am acordat importanța cuvenită. Și cite altele nu se aîdă în aceeași ingrată postură.

CRITICA SĂ DEZVALUIE CAUZE, SĂ SUGEREZE SOLUȚII

DINU DRAGOMIRESCU :

Este evident că mai sînt și alte cauze și ele sînt și de natură economică, care fac ca legea în cauză să nu fie respectată. Problema ar trebui reluată, pentru că este păcat ca o țară cu asemenea posibilități ca a noastră să prezinte pe piața internă vinuri de calitate indoielnică.

Acum, aș vrea să ating pe scurt un alt punct. Cred că critica nu e completă dacă ea nu încearcă să sugereze și unele soluții la situația prezentată sau dacă cel puțin nu mobilizează specialiștii și opinia publică la identificarea soluțiilor posibile.

Eu mi-aș permite să citez aici experiența pozitivă pe care cred că o are ziarul „Scinteia“ în care una din cele mai interesante rubrici mi se pare că este aceea de ecouri la materialele publicate. Nu țin minte exact titlul ei, dar o dovadă că urmăresc cu interes această rubrică este că pot mai ușor cita de pildă numele lui Neculai Roșca sau al altora care o mai semnează decît alte nume din „Scinteia“. De pildă, problema dosarului poluării, sau alte asemenea aspecte prezentate în „Scinteia“, mi-au reținut atenția în mod deosebit prin modul documentat și constructiv în care se face critica.

Și încă un aspect. După părerea mea o critică superficială poate avea uneori un efect contrariu celui dorit. Aici este vorba de atitudinea față de critică. La ce mă refer ? Ne deplasăm mult pe teren și cunoaștem, de exemplu, practicile din hoteluri, faptul că în special vara adeseori nu poți pătrunde într-un hotel fără o sumă de bani în plus ; cunoaștem de asemenea că obținerea unui post de ospătar, sau de responsabil de restaurant pe litoral se face nu tocmai pe bază legală sau că uneori există o rețea pe verticală, care pornește de la ospătar și poate ajunge pînă la IAPL. Ce se publică în ziare ? Se publică faptul că la un control efectuat în restaurantul din Bariera Ferentari barmanul X a dat băutura cu 3 milimetri sub semnul de pe pahar !

Mă întreb — care sînt cauzele pentru care tratăm uneori lucrurile la suprafață ? „Să stîrpirim bacșișul !“ este un titlu foarte mobilizator, care a fost reluat în toată presa. Dar acest lucru nu mi se pare suficient, trebuie să atingem rădăcinile economice și sociale ale fenomenelor criticate.

Eu mă întreb și întreb pe toți colegii prezenți aici : care sînt motivele pentru care unele fenomene negative sînt tratate insuficient și ne limităm de multe ori la aspecte marginale ? Cauzele mai profunde sînt de fapt, în acest caz, trecute cu vederea, ceea ce, după părerea mea, nu-i descurajează pe cei care le practică să le practice în continuare !

IOAN ERHAN :

În cauză nu poate fi pusă decît primă ceperă noastră de a dezbatere interesant aceste probleme ca și energia de

ă acționa permanent, neobosit. Dacă vom întruni aceste două condiții vom reuși să evadăm din banal, din faptea mărunță, nesemnificativă. Este un fapt bine cunoscut că în tratarea tuturor problemelor care intră în sfera ei de preocupări, fie că este vorba de oglindirea marilor realizări ale poporului român, pe tărîmul economiei și culturii, fie că este vorba de comentarea evenimentelor petrecute pe arena vieții politice internaționale, presei noastre îi sînt proprii verificarea atentă a faptelor, tonul sobru, măsurat, argumentarea minuțioasă a tuturor afirmațiilor. Este un principiu care decurge din însăși ideologia, natura și țelul partidului nostru și respectarea lui în practica muncii gazetărești are o maximă importanță pentru autoritatea cuvîntului tipărit, pentru asigurarea eficienței ziarului. Este un principiu care pune în cauză atît competența cît și responsabilitatea socială a ziaristului. Aici nu este vorba numai de exactitatea faptelor relatate, ci și de interpretarea acestora, de selecționarea evenimentelor, de modul în care sînt aduse acestea la cunoștința cititorului, de ajutorul dat cetățeanului să integreze faptele și evenimentele într-o perspectivă reală, justă, să le înțeleagă sensul profund, de dincolo de aparențe. Cred că aceste lucruri trebuie să ne fie permanent vii în conștiință.

INIȚIATIVA CRITICĂ ȘI MĂESTRIE PUBLICISTICĂ

CORNELIU CĂRLAN :

Dacă ne referim la critică și punem problema perfecționării modalităților de abordare a aspectelor negative din activitatea economică și socială trebuie să analizăm atît mecanismul organizatoric intern al redacției cît și relațiile dintre ziar și instituțiile vizate. În privința organizării interne, a fluxului informațiilor și articolelor în interiorul redacției pot fi aduse, fără îndoială, perfecționări importante, unele fiind relevate de antevorbitori. Înainte însă de a căuta neajunsurile în altă parte, în activitatea altor secții sau a secretariatului de redacție, trebuie să vedem dacă secția în care lucrăm activează la nivelul cerințelor. De aceea, vreau să relev cîteva experiențe ale secției economice a ziarului „Scinteia“, anumite probleme cu care ne confruntăm în tratarea aspectelor critice.

Eficiența criticii în ziar a făcut la noi obiectul unor analize în organizația de partid, în diverse ședințe ale secțiilor ; secția economică a instituit practica de a discuta periodic eficiența articolelor publicate ; în mod concret, unul din colegi, pe baza scrișorilor de răspuns la critică din partea unităților vizate, în temeiul unor informări directe în întreprinderi și la ministere, trece în revistă cîteva articole și probleme mai importante. Discuția care urmează are un caracter pur colegial, accentul punîndu-se pe perfecționarea tehnicii de redactare a articolelor critice. Îmi amintesc faptul că, în glumă, la o asemenea ședință, un coleg, statistician de meserie, a făcut un calcul pe criterii, firește, discutabile, evaluînd în bani efectele economice ale articolelor critice pe trei luni și a ajuns la concluzia că prin îndreptarea neajunsurilor criticate secția economică a avut o eficiență comparabilă cu a unei fabrici de mărime mijlocie. Un calcul complementar a

demonstrat însă că efectul putea fi triplu dacă toate semnalele critice ar fi avut ecoul scontat de noi.

Deși socotelile au fost făcute oarecum în glumă, concluzia este foarte serioasă: noi ziariștii dispunem de un mecanism foarte eficient, de mare ajutor pentru economie, cel al articolelor critice. Este deci de datoria noastră, depinde de noi, aș spune, să-l stăpânim cât mai bine, să-l valorificăm pe măsura potențialului său real. Să fiu concret: pentru a mări eficiența criticii, secția economică a experimentat mai multe formule gazetărești, mai multe genuri de articole.

IOAN ERHAN :

De ce nu am spune că au fost și nereușite ?

CORNELIU CĂRLAN :

Da, au fost și eșecuri, ca în orice experiment, dar și din nereușite am tras învățăminte care ne-au permis să perfecționăm anumite genuri, ne-au condus spre o formă superioară de abordare a criticii.

Dacă urmăriți „Scinteia“ ați văzut că noi am inițiat tot felul de rubrici. Am avut o rubrică de răspunsuri la semnalele critice, am avut și continuăm cu succes — considerăm noi — rubrica intitulată „Scinteia pe urmele Scintei“, care își propune să revină după o anumită perioadă într-un domeniu care a fost criticat într-un articol anterior și să vedem ce s-a întâmplat de atunci și până acum; mai există de asemenea o rubrică de „răspunsuri la scrisori“; pe care a relevat-o și Dinu Dragomirescu: însă pentru secția noastră economică ne-am gândit la o formă mai operativă și mai combativă, mai puternică, și care să nu permită celor criticați posibilitatea să se eschiveze de la un răspuns direct.

O primă formă am folosit-o acum un an și ceva: am lansat în ziar semnalul critic urmînd ca peste două zile să publicăm răspunsul și rezolvarea din partea celor vizați. Ne-am lovit însă de o dificultate: uneori, unitatea care semnală un fenomen critic afirmînd, de pildă, că un partener contractual nu și-a îndeplinit obligațiile, nu ne spunea nouă, ziariștilor, tot adevărul. Adică de multe ori căuta să ascundă partea lui de vină care uneori nu era tocmai mică! De asemenea, erau și alți factori implicați decît cel direct vizat, fiindcă și întreprinderea criticată avea în spatele ei o alta care nu și îndeplinea obligațiile, un for tutelat ș.a.m.d. Și atunci concluzia a fost aceasta: am inițiat, într-un domeniu restrîns deocamdată, — acela al cooperării — un dispececat public, în care publicăm semnalul întreprinderii și prezentăm consecințele unui fenomen negativ pe planul activității întreprinderii și al economiei naționale. Redactorul care pregătește acest articol ia legătura telefonică cu unitățile vizate și caută pe loc, împreună cu cei implicați, soluții problemelor ridicate.

Desigur, unele probleme nu pot fi rezolvate imediat. Dar important este că sensibilizăm — după părerea noastră — unitățile vizate, obligîndu-le să răspundă în același articol la semnalul critic. Și un alt avantaj este acela că prin acest contact multilateral verificăm afirmațiile unora și ale celorlalți și sîntem siguri că referirile critice din ziar sînt juste. În momentul

de față tindem să completăm acest dispececat cu o revenire, după un timp — două-trei zile, o lună, două — pentru a analiza și alte aspecte de fond legate de faptele semnalate.

SĂ LUPTĂM PENTRU CREAREA REFLEXULUI LA CRITICĂ

IOAN ERHAN :

Adeseori la adevăr ajungi mergînd din verigă în verigă. Acest lucru prezintă în primul rînd avantajul că sensibilizează factorii de conducere din unități, le sporește răspunderea față de presă. Faptul că după un scurt timp revin pe urmele criticii, obișnuiește pe cei criticați cu ideea că sînt datori să ia neîntîrziat măsuri, cum s-ar spune le creează reflexul acțiunii pozitive determinate de critică. Pe cînd altfel ce zic: — Lasă că nu-i nicio nenorocire, au mai aruncat aștia bombe! O să uite și de asta, uităm și noi și totul va intra în normal, fără nici o durere de cap!

Or, cînd cei criticați știu că mine sau poimîne îi ceri public răspunsul vor sfîrși prin a se convinge că nu-i de glumă cu critica. Deci trebuie să luptăm pentru crearea unor reflexe de acest fel. Cred că așa vom dobîndi mai multă eficiență în toate relațiile noastre cu factorii din economie.

CORNELIU CĂRLAN :

Acest dispececat public constituie și o critică indirectă la adresa celor care trebuiau efectiv să se ocupe și să facă acest dispececat. Fiindcă Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale sau Direcția de aprovizionare dintr-un anumit minister aveau obligația să rezolve aceste chestiuni înainte de a ajunge să fie soluționate la intervenția „Scintei“.

IOAN ERHAN :

Cea mai nevrolică chestiune rămîne totuși în economia noastră aceea a disciplinei contractuale. De aceea, fiindcă nu se respectă, nu merge așa cum e de dorit nici planul de investiții și nici altele.

CORNELIU CĂRLAN :

Totuși eu aș vrea să mai relev un fapt, căci în afară de forma publicistică, sînt importante problemele de conținut. În secția economică problema care ne preocupă în mod deosebit este aceea a competenței profesionale a celor care fac documentarea. La ora actuală, în secția economică lucrează numai oameni de înaltă profesionalitate tehnică sau economică. Sînt ingineri sau economiști în specialități stricte și căutăm să valorificăm pe cit se poate mai mult experiența lor în aceste domenii. Chiar dacă sub aspect publicistic mai avem încă unele lipsuri, sub aspectul documentării, la noi nu se admite rabat la calitate. Adică, indiferent dacă pentru elaborarea unui articol critic, timpul este mai lung sau mai scurt, celui care este trimis să facă verificarea și să scrie articolul i se cere maximum de profesionalitate. De aceea, noi am adoptat practica de a antrena în documentare diverse organe de specialitate. Facem, de pildă, o anchetă despre cheltuieli materiale prea ridicate sau despre stocări supranormative, împreună cu organele de control de la

Bancă. Alteori mergem pe teren împreună cu șefii unor inspecții teritoriale de control al fondurilor fixe, de gospodărire a combustibililor și energiei; de asemenea, în documentare ne servim și de actele de control întocmite de organele de specialitate. În elaborarea unor materiale importante, de sinteză, nu ne ferim să folosim colaborarea organelor de sinteză.

Nu trebuie să ne jenăm că apelăm la aceste surse. Practic, noi nu putem pretinde, oricît de bune calități profesionale am avea, că putem cunoaște dintr-o dată, dintr-o simplă discuție cu factorii de răspundere, toată activitatea economică dintr-o întreprindere sau alta, dintr-un sector economic sau altul.

Tot ca o realizare organizatorică internă a secției consider și faptul că fiecare redactor poartă răspunderea cunoașterii a tot ceea ce se întîmplă într-un anumit minister. Aceasta ce înseamnă? Înseamnă că sîntem obligați fiecare să trecem cel puțin o dată pe săptămînă prin ministere sau să stabilim un sistem de relații cu organele centrale, ca să știm ce se întîmplă nou în întreprinderile din subordinea acestora.

MOBILIZAREA OPINIEI PUBLICE LA SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR

GRAZIELA VANTU :

Vreau să mai spun un lucru în legătură cu competența criticii. Ca una care am practicat mult articolul critic, cred că ceea ce spunea Dinu Dragomirescu și anume că are efect critic acel articol care sugerează niște soluții, nu poate fi absolutizat. Forma aceasta nu este singura modalitate de a trezi interesul și reacția pe care le scontăm. La fel de interesant și cu țintă precisă poate să fie și reportajul critic, care nu dă neapărat soluții, dar mobilizează opinia publică pentru o idee. Am făcut și eu reportaj critic, îl face și D. Tabacu de la noi și alții. Eu zic că un astfel de reportaj e foarte gustat de cititori și trezește ecou imediat și la cei în măsură să rezolve problemele publicate. Și nu se poate spune că astfel de reportaje cuprind totdeauna și soluții! Nu. Am agitat niște lucruri, am încercat să sensibilizăm niște persoane care tre-

buie să răspundă etc. Și atunci m-am gândit: în fond, până a ajunge să pretindem sancționarea celor care nu răspund la critică n-ar trebui să ne gîndim mai mult la șlefuirea propriului meșteșug? Pornind de la legile financiare care prevăd că răspunderea bănească pentru o culpă sau o neglijență să privească pe cel direct vino-

vat și să nu se scoată din fondurile instituției, întreprinderii ș.a.m.d. mi-am zis că foarte bună rezonanță critică are acel articol care, indiferent că propune soluții sau că sugerează doar, descoperă pe acela sau aceia care răspund de problema criticată. Critica la persoană — iată una din căile prin care putem obține efecte critice bune. Dar se mai constată că articolele noastre se diluează, foarte rar sint prinși direct în reflector aceia cărora le datorăm unele situații criticabile. Găsindu-i, mergem la rădăcina lucrurilor.

Aș vrea să semnalez în acest sens că o formă publicistică mult gustată și practică a noi a fost interviul critic. El presupune a-l bombardă pe insul pe care l-ai găsit până la urmă vinovat (cu o documentație, firește, foarte minuțioasă) cu întrebări logice, din verigă în verigă, care te ajută să ajungi și la concluzii cu valoare de generalizare, dar și la efecte critice dintre cele mai remarcabile.

Vreau să spun prin aceasta că competența criticii trebuie să pornească de la competența noastră profesională, care înseamnă și documentație dar și meșteșug publicistic. Când îți închei articolul cu fraza: „Ar fi bine ca factorii în drept să răspundă”, vă garantez că ea îi lasă rece pe acești factori. Ei nu vor răspunde aproape niciodată sau niciodată, la cele despre care scriem.

SORIN HOLBAN :

De la bun început vreau să subliniez că sint cu totul de acord cu ceea ce a spus M. Radian în legătură cu eficiența generală a ziarului; adică nu se poate face — după părerea mea — o diferențiere absolută între eficiența articolelor critice și eficiența materialului de schimb de experiență, de opinii. Dimpotrivă, este necesar un echilibru care să corespundă echilibrului tematic al ziarului. Din acest punct de vedere și ziarul „Informația Bucureștiului” a obținut unele rezultate bune, ca urmare a asigurării unei juste corelări a problematicei abordate, potrivit cerințelor majore ale vieții politice, economice și sociale a Capitalei.

M-aș referi de pildă la acțiunea îndelung dusă privind asigurarea forței de muncă în Capitală, în care, după părerea mea, aportul „Informației Bucureștiului” este meritoriu, ca și la întreaga campanie pe care o ducem pentru îndeplinirea cincinalului în patru ani și jumătate.

Desigur însă că în ceea ce privește eficiența materialelor critice — și aici sint de acord cu cei care au vorbit înaintea mea — aceasta depinde în cea mai mare măsură de ziar.

Mi-aș permite să citez aici o experiență a redacției noastre — anume că foarte adesea în raidurile critice apelăm des la reprezentanții ai unor organe de specialitate care să ne însoțească: Inspectoratul pentru calitatea produselor, Comitetul de stat pentru prețuri, Inspectia comercială etc. Ciștigul este dublu: în primul rînd, crește calificarea opiniilor, a punctelor de vedere, a concluziilor exprimate în ziar; în al doilea rînd, eficiența se obține, adesea, chiar pe loc, organele respective fiind în măsură să aplice și sancțiuni. Evident însă că nu este vorba doar de amenda în sine — deși ne referim, în anchetă, și la această amendă, — ci de niște măsuri

care se hotărăsc la fața locului și de care putem vorbi chiar în ziua publicării materialului.

Mie mi se pare că această metodă de abordare a problemelor ne ajută foarte mult în a ne apropia adevărată cititorilor.

S-a vorbit de secția scrisori. Eu nu lucrez la secția scrisori, dar cred că este un filon foarte important de teme. Nouă ne vin cam 15 000 de scrisori pe an; în afară de ele avem cam 4 000 de audiențe pe an. Iată, așa, dar, surse importante de „inspirație”. Aș vrea să mă refer, în acest sens, la o experiență privind valorificarea problematicei ridicate în audiențe: în afara juriștilor, la ele participă și redactorii, care au puțină să selecteze multe teme interesante.

Interesant este că mai receptiv la critică se dovedesc organismele locale decît cele centrale. Ce am făcut noi ca să crezim interesul față de critică al unor foruri? Am organizat, de pildă, o masă rotundă, la care am chemat factorii de decizie din unități greu receptiv la critică și cititori care ne-au scris că aceste instituții centrale nu le-au rezolvat niște probleme foarte concrete; am ales în special cazuri care puteau fi rezolvate destul de lesnicios; i-am adus deci acolo, în jurul aceiași mese rotunde, am invitat și pe profesorul Negoită de la Facultatea de drept administrativ, ca să avem și un „arbitru” al discuției; a fost interesant că pînă la urmă fiecare dintre reprezentanții instituțiilor respective a spus: — În 48 de ore rezolvăm problema! — la care am avut dreptul să spunem: a trebuit să vină ziarul „Informația” ca să rezolve niște scrisori ce stau pe masa dumneavoastră de 5—6 luni?

Cred că este și aceasta o formă de sensibilizare a acestor foruri.

SESIZĂRILE OAMENILOR MUNCII — O BAZĂ A EFICIENȚEI CRITICII

MIRCEA RIZAC :

Sint întru totul de acord cu problema pusă în dezbateră, problemă pe care o consider de strictă actualitate și în conformitate cu Legea presei. Totodată sint de acord și cu cele spuse de colegii mei. Discuția la care participăm constituie un schimb valoros de experiență, datele ei putînd fi însușite și aplicate de către fiecare publicatie. Pentru a întregi cele spuse aici, o să mă refer la unele aspecte din activitatea redacției „Munca”. Este vorba de operativitatea și insistența în critică. Aș putea da mai multe exemple. O să mă opresc însă la unul singur. În perioada 1973—1974 ziarul a organizat și a publicat o suită de anchete sub genericul „Raliul șantiereilor”. În 33 de numere redactorii, reporterii și fotoreporterii au vizitat șantieri de construcții, urmînd stadiul lucrărilor și al recrutării și pregătirii cadrelor necesare noilor obiective, experiența pozitivă acumulată de organele și organizațiile sindicale, metode de muncă și inițiative, propuneri și sugestii, opinii ale constructorilor și beneficiarilor. După primele anchete, am început să publicăm și rubrica „Pe urmele raliului șantiereilor”, unde am consemnat răspunsurile celor vizați în materialele respective.

Cu o rază largă de acțiune și cu o adresă directă au fost și rubricile

„Nici o mașină și nici un utilaj sub randamentul planificat, nici un minut nelucrat” și „Nici un gram, nici un milimetru de material consumat în plus, fiecare produs — realizat cu costuri cît mai scăzute”. Volumul mare de materiale apărute, pe baza unui plan de acțiune bine conturat și riguros nominalizat, frecvența cu care au fost publicate ne-au dat satisfacția eficienței criticii, multe din aspectele negative fiind înlăturate. De subliniat, în această acțiune, a fost faptul că totul avea adresă exactă, se referea, pe nume, la factorii direct responsabili.

Consider, de asemenea, că nu putem trece cu vederea o altă latură a eficienței. Este vorba de sesizările oamenilor muncii. Am ferma convingere că semnalele adresate ziarelor — multe dintre ele ridicînd probleme deosebit de importante au o eficiență tot atît de mare ca orice articol. În anul trecut, gazeta „Munca” a primit circa 7 000 de asemenea sesizări. Multe dintre ele au stat la baza informării și redactării unor articole, altele au fost trimise spre cunoștința organelor centrale și locale. La peste 60—70 la sută dintre ele am primit răspunsuri pozitive — deci au avut efecte cu mult peste așteptări.

S-a discutat mult în legătură cu cine anume trebuie să urmărească eficiența articolelor publicate. Părerea mea este că de această latură a problemei — esențială — trebuie să se ocupe autorul care cunoaște cel mai bine problema, a știut ce anume a urmărit prin publicarea materialului respectiv. De aceea, consider că nu este bine ca de eficiență să se ocupe numai secția scrisori, cum se practică, primul co-interesat trebuind să rămînă autorul. Ceea ce face secția scrisori, ține mai mult de statistică, de evidență.

Aș vrea să mai spun că totuși în presa noastră n-am reușit să vîd niște materiale așa, care să bubuie, să zguđuie ceva. Mă rog, sint critici bine făcute, dar nu sint niște critici tari! Presa parcă se ferește să facă asemenea critici.

MINZU RADIAN :

Nu e așa. Noi am publicat articole în care am criticat la un nivel de competență destul de ridicat.

GRAZIELA VĂNTU :

Da, dar în același timp am avut colegi care o dată pe lună sint chemați la procese de calomnie!

MINZU RADIAN :

Bine, și sint achitați pentru că au o documentare excelentă, inatacabilă.

IOAN ERHAN :

Vedeți, iar ne întoarcem la prima condiție, aceea a acurateței documentării. Fără ea nu putem nici măcar visa la eficiența criticii. Dacă dorim să atingem această grea performanță trebuie să scriem de fiecare dată cu respect pentru oameni, cu respect pentru realitate, cu respect pentru adevăr, implicit cu respect pentru propria noastră meserie.

MINZU RADIAN :

Și mai cred că afirmația globală precum că în presă nu există articole care să „bubuie” este cam hazardată.

În fond noi nu umblăm după „bubuituri“ senzaționale, ci milităm pentru îndreptarea unor stări. Trebuie să recunoaștem de asemenea că multe lucruri s-au îmbunătățit în procesul vieții economice și sociale din țara noastră, civice, că nu mai apar acele scandaluri imense...

În plus, Codul elicii și echității, pentru a cărui aplicare integrală mai avem multe de făcut, a avut și el efecte pozitive la toate nivelele structurii și suprastructurii societății noastre. Cadrele de conducere reacționează cu mult mai multă grijă decât acum cîțiva ani, ca și cei din subordinea lor. Nu trebuie neapărat să alergăm după „bombe“.

MIRCEA RIZAC :

Cele mai receptive la critică sînt totuși organele mai de jos : directori de întreprinderi etc. Mai puțin sînt cei de sus. De pildă, cei de la consiliile populare nici nu vor să răspundă, și dacă răspund dau niște răspunsuri neesențiale.

SORIN HOLBAN :

Eu aș vrea să arăt că UCECOM-ul este foarte receptiv la semnalele critice.

MIRCEA RIZAC :

Eu sînt de acord cu tovarășii care au susținut aici că fiecare om care critică trebuie să-și urmărească eficiența materialului. Cel mai interesat în treaba aceasta este cetățeanul care a scris și de aceea nu trebuie lăsat numai pe seama secției scrisori. Ziaristul trebuie să vină la secția scrisori să-și ia răspunsul și pe baza lui să analizeze dacă răspunsul e exact sau nu și dacă ideea urmărită de el este rezolvată sau nu.

CUNOAȘTEREA APROFUNDATĂ A LEGILOR — O CONDIȚIE „SINE QUA NON“

MARIAN DUMITRESCU :

Aș dori să mai subliniez un lucru. Este adevărat că sarcinile redacționale, multitudinea problemelor pe care trebuie să le abordăm ne împiedică deseori să ne mai ocupăm de ceea ce s-a întimplat cu un articol mai vechi. Pentru a reuși aceasta se cere, pe de o parte, să facem niște eforturi suplimentare iar pe de altă parte — soluție care dacă nu este ideală este cel puțin practică — să selectăm dintre materialele publicate cele care justifică — prin importanța problemei, prin gradul de repetabilitate etc. urmărirea cu perseverență pînă la soluționare. Am să dau un exemplu : Am descoperit cu cîțiva ani în urmă că un mobilier — mai exact un program de mobilier — denumit „Histria“, care primise elogiioase aprecieri în cadrul unor expoziții, nu avea șanse să intre în producție. Am stat de vorbă cu factori de răspundere — la nivel de director — din Ministerul Comerțului Interior și din Ministerul Industriei Lemnului (cum se numea pe atunci) și am publicat un prim articol. Producătorul afirma că dorește să-l fabrice dar nu-l cere comerțul iar comerțul afirma contrariul. Constatînd că lucrurile rămîn în același stadiu

după circa o lună, o lună și jumătate am revenit la nivel de ministru adjunct. În final, chiar dacă nu s-a asimilat în întregime programul „Histria“, am fost bucuros să constat că o parte din el a intrat în fabricație la diferite unități (de exemplu dormitorul „Drobeta“ la Drobeta-Tr.-Severin).

Un alt fapt care vreau să-l semnalez este în legătură cu modul în care acceptăm niște explicații oferite de organele în drept. Ni se semnaleză de multe ori o serie de anomalii în interpretarea unor legi. Cerem lămuriri, ni se răspunde că interpretarea e bună și răspundem în consecință la fel și noi cetățenilor, deși ne dăm seama că logic nu este așa. Cred că este vorba de lipsă de curaj, de comoditate din partea noastră. Concret : ni s-au semnalat numeroase cazuri cînd în aplicarea legii nr. 5/1973 părinții soților nu sînt considerați făcînd parte din familie, sau dacă contractul pe locuințe era pe numele părinților, ginerele și nepoții la fel nu sînt considerați ca aparținînd familiei. Colegii care se ocupă de asemenea probleme s-au interesat la forurile în drept și au fost informați că „așa este legea“. Iată însă că la rubrica „Opinii“ din ziarul nostru din 14 februarie 1975, Dan Gramatovici, procuror la Procuratura generală, aduce argumente pertinente — arătînd faptul că interpretarea respectivă nu este în concordanță cu alte documente, cum ar fi decretul 307/1971. H.C.M. 860/1973 — care dovedesc că instrucțiunile administrative respective nu sînt conforme cu litera și spiritul legii. Și asemenea cazuri mai există. Iată de ce afirm că datoria noastră de gazetari comuniști este de a aborda — documentat — și asemenea genuri de probleme, fără a fețișiza interpretările — discutabile — care se dau uneori prevederilor legale.

MÎNZU RADIAN :

Acesta ar fi principalul profit al discuției noastre. Eu, ca vechi gazetar afirm că niciodată în istoria noastră n-am avut asemenea condiții largi de a practica critica, așa cum le avem azi. Practic, nu există în momentul de față niciun fel de opreliști pentru exercitarea unei critici la toate nivelele și pe toate problemele. Chestiunea este dacă noi folosim aceste posibilități în întregime sau în măsura în

care ni se cere de către partid, de lege și de conștiința noastră ?! Să recunoaștem că nu, și că în fond, totul depinde de această conștiință a noastră, de competența noastră. Și, desigur de o anumită organizare a muncii în cadrul redacțiilor noastre.

SORIN HOLBAN :

Uneori, chiar înainte de a publica anumite anchete trebuie să se caute o rezolvare corespunzătoare. Îmi aduc aminte, bunăoară, că în ceea ce privește introducerea „pensiunilor“ pentru elevi în București, „Informația Bucureștiului“ a dus nu numai o campanie în coloanele ziarului, ci a avut discuții foarte serioase și la Ministerul Comerțului Interior și la Direcția generală comercială a Capitalei, astfel încît ne-am bucurat de sprijinul forurilor respective. Astăzi, numeroase restaurante au introdus sistemul pensiunii de prînz pentru elevi.

Există deci foarte multe modalități de a rezolva o problemă : lucrînd ca activist, adică militînd — nu numai prin scris — pînă la soluționarea unei probleme.

IOAN ERHAN :

Departate de mine gîndul că revenirea la cuvînt în finalul acestei discuții poate să fie socotită drept concluzie. Personal, socotesc că concluziile s-au conturat clar pe parcursul luărilor de cuvînt. Cu toții am fost de acord că sîntem încă departe de maxima eficacitate necesară a criticii, că facem încă mult rabat faptului nesemnificativ, comodității, că nu dispunem încă de un fir călăuzitor în ceea ce trebuie să fie supus focului necruțător al criticii. Critica se exercită sporadic cantonînd adeseori pe terenul unor fapte minore. În egală măsură am ajuns la concluzia că, nici instrumentul foarte eficient care este Legea presei, nu ne-a intrat încă în deprinderea de a-l folosi cum trebuie, pentru a spori audiența noastră la factorii direct vizati de critica anumitor neajunsuri.

Știm cu toții că rolul presei în societate a fost într-o vreme formal ințeles și din păcate acest formalism nu a dispărut complet nici azi. Chiar dacă asta mai este o realitate de natură să ne stînjenească în muncă, este în primul rînd, de datoria slujitorilor

presei să demonstreze mai mult, prin eficiența socială a activității lor în presă, că ei reprezintă o mare forță în societate. Aceste două aspecte converg înspre a da realmente presei statutul pe care îl merită. Stă în puterile noastre să împlinim acest deziderat.

FORMAREA UNUI UMANIST

de V. BÎRLĂDEANU

Regăsim în volumul al doilea al memoriilor lui Iosif Constantin Drăgan — intitulat atât de sugestiv „Prin Europa“ (Editura Eminescu) — aceeași dezinvoltă și expresivă împletire a narațiunii obiective, nuanțată de o distanțare blajin-ironică față de evenimente și de oameni, cu meditația profundă și extrem de personală asupra faptelor trăite, aceeași simbioză organică a tonului confesiv, uneori ușor nostalgic, cu rigoarea documentării, aceeași contopire subtilă a portretisticii de reverberații morale cu viziunea cuprinzătoare asupra cursului istoriei.

Materia autobiografică a acestui volum o constituie anii de pregătire și susținere a doctoratului la facultatea de drept a Universității din Roma, iar apoi cei de început și de afirmare a autorului pe tărîmul predilect al comerțului internațional: sint ani ce coincid cu o perioadă tulburătoare și frământată din istoria Europei, perioadă ce și-a pus pecetea de singe și foc asupra unei întregi generații. Ceea ce impresionează în paginile acestui volum și îi conferă o deosebită valoare etică este faptul că prin meandrele, adesea întortochiate, ale conturării unei cariere prodigioase se străvede formarea unei personalități puternice, cu un larg orizont spiritual, cu un ferm crez umanist. Valoarea experienței de viață împărtășite de autor este potențată de substanța profund optimistă a încrederii sale în om, în capacitățile sale creatoare, în nepuizabilele resurse ale civilizației umane.

Pînă și o activitate aparent prozaică, ternă, cum e comerțul, capătă

sub pana lui Iosif Constantin Drăgan valențele unei ample și adâncite cunoașteri a oamenilor. „Dubla mea misiune — scrie într-un loc autorul — începea să se contureze tot mai mult și să se impună prin noi relații, căci tranzacțiile comerciale sînt în primul rînd relații, adică noi cunoștințe cu oameni“. Aprecierile cuprinse în paginile cărții cu privire la psihologia stabilirii de contacte vii, fecunde cu oameni dintre cei mai feluțiți reprezentăți tot atîtea lecții de sociabilitate și îndrăzneală, de încredere și solidaritate. De altminteri, înseși judecățile caracterologice cu privire la tipologiile diferitelor profesii — judecăți ce abundă în acest volum — se situează sub semnul aceleiași suverane capacități de a stabili și a întreține raporturi interumane. Merită amintite aici cîteva rînduri cu privire la o profesie, din păcate, nu întotdeauna apreciată la justa ei valoare: „A avea o bună secretară, inteligentă, cu multă flexibilitate și aplicație este de capitală însemnătate... Știind să răspundă la telefon cu competență și pricepere, nelăsînd interlocutorul de la celălalt capăt al firului fără explicații, ba chiar formulînd întrebări, o secretară nu are voie să spună: „Seful nu este aici, reveniți mai tîrziu!““. Aceasta înseamnă o risipă de timp și telefoane ratate, care diminuează productivitatea în mod simțitor, îndeosebi dacă sistemul este rîspîndit într-o întreagă rețea industrială sau în întreaga țară. În plus, o astfel de secretară lasă impresie proastă nu numai asupra propriului ei caracter, ci și asupra biroului. O

secretară trebuie să știe să ia comisiunile, să dea uneori răspunsuri care nu angajează substanțial... arătînd prin aceasta că poate fi un element activ al ansamblului și nu un simplu obiect de birou, dotat cu mîini care știu uneori să scrie și la mașină și cu glas de robot. După alegerea secretarei se califică însuși șeful biroului, căci, cum am mai arătat, ea este cartea de vizită“.

O importantă reușită a acestui volum — ca, de altminteri, și a celui precedent — o constituie portretistica: întîlnești în paginile sale o întreagă galerie de oameni din medii și de vârste felurite, surprinși în ipostaze definitorii. Cu un ochi pătrunzător, autorul știe să fie malițios fără răutate, sesizînd micile și marile defecte omenești din unghiul de vedere al unui moralist capabil să înțeleagă și să explice luminile și umbrele. „Din orice gest al său — sună un asemenea portret făcut din trăsături concise și lucide unui coleg de generație — reieșea cu prea multă evidență dorința de a se impune celor din jur, iar gestul său nervos, cînd își strîngea dinții cu putere, fără a avea nimic în gură decît cuvîntul, avertiza oarecum pe interlocutor și acesta, dintr-o firească prudență, începea să aibă anumite rezerve. Strîngerea din dinți și răspunsurile tăioase, incisive și definitive, spuse cu convingerea omului ce se crede singur în posesia adevărului, lăsau pînă la urmă impresia agresivității“.

Trăind intens în miezul unor evenimente istorice ce au zguduit bătrînul și mereu tînărul nostru continent, autorul cărții le privește nu ca un martor imposibil, ca un spectator „de pe tîsu“, ci ca un gînditor dornic să le descifreze mecanismele ascunse, să desprindă din ele învățăminte pentru generațiile viitoare. E aceeași vină fertilă și patetică de moralist, de om care filtrează faptele vieții sale și a altora prin rețeaua densă a unor reflecții temeinice cu referire la sensul istoriei, la rosturile existenței umane. Descrîind, bunăoară, marea deingoladă ce a însoțit prăbușirea regimului fascist în Italia și transformarea pămîntului italian în terenul unor acerbe bătălii, autorul reliefează starea de spirit a poporului italian, obosit de atîtea tragice încercări în care îl tîrîseră „cămășile brune“, deznăst de sălbăticia „aliaților“ săi hitleriști. Împletind anecdota savuroasă a străzii cu nararea bine tensionată a unor momente ce ilustreau neliniștea crescîndă și, apoi, furia maselor împotriva unui regim ce se discreditase total în fața poporului și a istoriei, volumul ne dă o imagine tulburătoare asupra trezirii la realitate a unei întregi colectivități. „Limpede era faptul — arată autorul în încheierea volumului — că, odată cu încheierea războiului, Europa distrusă urma să se refacă din propria ei cenușă, ca pasărea Foenix, pășind pe noi căi spre reconstrucție și spre făurirea unui climat de pace și coperare. Îmi spuneam: în fond, soarele strălucește pentru întreaga lume pe bolta cerească“.

Nu e o concluzie optimistă de circumstanță, ci însăși semnificativă profundă a unei experiențe de viață revelatoare, experiența formării și călîririi unui caracter, a unei concepții adînc umaniste, solid implantate în realitățile istorice.

TEATRUL DE STAT DIN TG. MUREȘ

INTUIȚIA AUTENTICULUI REPREZENTATIV

de ROMULUS LAL
(„Scinteia tineretului“)

De ce se pune cu insistență „problema“ reportajului? Pentru că nu știm să scriem reportaje sau pentru că reportajul este insuficient prezent în ziare și reviste? Prima ipoteză cade de la început. Niciodată publicistica noastră nu a avut atât de mulți și valoroși scriitori de reportaje ca azi. Ca azi și ca în ultimii 20 de ani, cam de când au început să scrie reportaje Ioan Grigorescu, Ilie Purcaru, Ion Băieșu, Paul Anghel, Mihai Caranfil, Petre Dragu, Pop Simion, Victor Vântu și foarte mulți alții. Au fost primii pe care i-am citit și m-au impresionat. Băieșu nu mai scrie reportaje. Nici Mandric, nici Cosașu, nici Romulus Rusan, nici Paul Anghel. Decît ocazional. De ce nu mai scriu? Iată o întrebare „cheie“. Ar putea răspunde chiar ei și bănuiesc că ar fi o anchetă interesantă pentru revista „Presa noastră“. După părerea mea acești mari reporteri au încetat să scrie într-o perioadă în care reportajul ca gen publicistic a început să se demonetizeze. Și aici trebuie căutate mai multe explicații. Nu întotdeauna publicațiile acordă atenția cuvenită promovării reportajului iar pe de altă parte s-au găsit „teoreticieni“ care consideră reportajul drept o „plantă“ de seră, fără consistență, în care autenticul se confundă cu ficțiunea.

Se poate spune că cel mai mare deserviciu l-au adus reportajului chiar unii reporteri. E vorba de reporterii nechemați. Mulți au considerat și consideră reportajul o treaptă spre proză, un simplu exercițiu scriitoricesc și îl tratează ca atare. Fără îndoială, nu poți fi un bun romancier fără o adîncă cunoaștere a vieții, fără o bogată experiență de viață. Și nici un bun reporter fără această condiție. Din acest punct de vedere exercițiul reportajului se justifică, tocmai pentru că scrierea lui presupune o profundă investigare a fenomenului, a faptului de viață, a caracterului oamenilor. Fără această investigație în profunzime și cu total respect față de realitate nu poți atinge adevărul, nu sesizezi autenticul. Ar fi o explicație. Deseori, reportajele pe care le citim sau pe care le vedem la TV păcătuiesc grav prin neadevăr, prin neautenticitate, prin teribilism și naivitate. Oamenii din aceste reportaje nu mai sînt ei înșiși, devin ceea ce crede reporterul nevizat că ar fi interesant să fie. Reporterul în cauză n-are intuiția valoricului și autenticului reprezentativ pentru că nu și-a confruntat convingerile proprii cu realitatea temeinic cercetată. De aici, cred eu, demonetizarea reportajului. Există reporteri care scriu aproape zi de zi cîte un reportaj într-un ziar sau o revistă dar care sînt brodate pe cîteva date auzite

sau culese la întimplare. Ele sînt îmbrăcate într-o falsă haină de împrumut. Așa-zisa literaturizare nu poate salva aparențele. Reportajul nu se poate încropi pe speculații și date culese din zbor. Cititorii sînt atenți și refuză acest gen de pseudoreportaj. Dar deseori ei refuză la modul global. Pentru cîteva falsuri taxează ca atare pe toți ziarisții.

În documentarea mea pe Transfăgărășan, ostașii mi-au arătat o revistă în care un reporter scria despre ei adevărate aberații. Pentru a reda, chipurile, dramatismul unui fapt, pe care nu l-a cercetat cu seriozitate, a recurs la fantezia proprie. Scria, bunăoară, că pentru transportarea unui buldozer în virful muntelui, ostașii l-au demontat bucată cu bucată și l-au urcat în spate, iar acolo sus l-au montat la loc și în aceeași zi au scos cu el mii de copaci. Reporterul respectiv aducea o gravă insultă, prin aceste exagerări necontrolate, adevărului. În totală necunoaștere de cauză a scris într-o singură frază mai multe neadevăruri decît cuvinte. Demontarea, transportul și remontarea aceluia buldozer a durat săptămîni în șir. Adevăratul eroism nu are nevoie de îngroșări. Și apoi, pînă și copiii știu că nu cu buldozerul se scot copacii din rădăcini. Un alt reporter, auzind că un tînăr s-a scufundat iarna pe ger în lacul Vidraru pentru a scoate un motocompresor, nu i-a venit să creadă că a făcut această „baie“ complet dezbrăcat și atunci, l-a „echipat“ din proprie inițiativă cu un costum de scafandru. Iată exemple de exagerări care compromit mult. Reporterul trebuie să cunoască cît mai bine posibil sectorul în care își întreprinde investigația pentru că nu poți să scrii despre mineri fără să fi coborît vreodată în abataj. Adică, poți să scrii, dar scrii prost și fals. Ce vreau de fapt să spun? Că demonetizarea reportajului are, în primul rînd, o explicație justificată. Ea constă în superficialitatea cu care, ce-i drept, puțini reporteri își înțeleg misiunea.

Prin natura sa, reportajul trebuie să consemneze evenimente, să surprindă caractere. Reportajul trebuie să rămînă ca o autentică trăire istorică, așa cum Oamenii Țării de Piatră există în memoria noastră precum i-a descoperit și redat Geo Bogza. Deci, iată o lege de la care reporterul nu se poate abate: respectul pentru adevăr, pentru autenticitate. Dar nu orice adevăr, orice autenticitate poate constitui subiect de reportaj. Ține de talentul reporterului, descoperirea acelor fapte și tipuri umane care să conțină trăsăturile omului nou în manifestarea și devenirea lor. Dar repet: nu se poate ajunge la miezul adevărului fără truda documentării, fără

pasiunea răscolirii faptelor și, tocmai de aici, dificultatea. Unii reporteri sînt mai întotdeauna grăbiți. Oamenii cu care stăm de vorbă știu acest lucru și din respect pentru „economia” noastră de timp, se grăbesc la rîndul lor să ne informeze repede, în primul rînd cu datele generale. Ei nu intră de la început în amănunte. Or, pe mine ca reporter mă interesează toate amănunțele sau cît mai multe amănunte, pentru că, bine se știe, întregul se constituie din amănunte. Care dintre ele sînt mai semnificative pentru dimensionarea chipului omului nou? Numai reporterul este în măsură să discearnă. Cît stăm, așadar, de vorbă cu eroii reportajelor noastre sau cu cei care îi cunosc? Geo Bogza a stat luni de zile în Țara de Piatră dar a scris o carte de referință în istoria literaturii. Pentru unul din cele mai bune reportaje publicate la noi în acești ani, Mihai Caranfil a alergat săptămîni de zile, a scotocit și citit sute de documente vechi, pentru a afla toate datele care considera că nu-i puteau lipsi din documentarea sa. Acest reportaj se intitula: „Pentru un strop de lumină”. Unul dintre acele reportaje care odată citit îți rămîne în memorie. Reporterul are cultul oamenilor cu trăiri intense.

Fără îndoială, oameni deosebiți, oameni noi au fost întotdeauna. Azi, sînt incomparabil mai mulți pentru că situațiile, împrejurările care îi descoperă și îi formează sînt incomparabil mai numeroase. Construcția societății socialiste presupune o angajare uriașă, a întregii națiuni. Țara s-a umplut de șan-

tiere, de uzine, au apărut deci situații și împrejurări în care omul își manifestă mai plenar ca oricînd toate calitățile sale umane: spiritul patriotic, eroismul, omenia, puterea creatoare etc. De aici și nelimitatele posibilități ale reportajului de a aduce în prim plan chipuri de oameni de o nebănuită frumusețe, înălțiți pretutindeni unde se muncește. La o dezbatere recentă în revista „Presa noastră” s-a spus că suita de reportaje „Epopoea Transfăgărășanului” pe care le-am publicat în „Scinteia tinerețului” „constituie un eveniment”. Mi s-a cerut să-mi dezvălui „secretul”. Iată-l pe scurt: am văzut șantierul, m-a impresionat și m-a entuziasmat. Am început documentarea cu intenția de a scrie un reportaj. Dar pe măsura adîncirii documentării mi-am dat seama că multitudinea faptelor și a oamenilor care săvîrșeau aici în fiecare zi adevărate fapte eroice, nu vor încapa într-un singur reportaj. Și am scris o suită. Am întîrziat pe șantier, am plecat și am revenit, i-am căutat prin țară pe cei care se lăsaseră la vatră și simțeam că „materialul” se aglomerează, devine abundent și nu-mi mai rămînea decît să-l selectez și să-l pun pe hîrtie la modul cel mai simplu posibil, lăsînd faptele să-și dezvăluie singure bogăția de semnificații. Am început să scriu aceste reportaje cînd știam prea mult despre eroii acestui șantier și nu mai puteam să nu le scriu. Pentru că un reportaj „îți iese” — cum spunem între noi — atunci cînd ai descoperit fapte pe care simți că trebuie să le spui.

IMAGINEA VORBEȘTE

de CRISTIAN THAU
(Televiziune)

Înainte de a contura prin munca noastră, „prin scrisul nostru” chipul omului nou — așa cum invita finalul dezbaterii extrem de competente a ziariștilor din numărul 1.1975 al revistei „Presa noastră” — s-ar impune cîteva observații legate de tratarea în emisiunile TV. (Mă surprinde, de altfel, lipsa colegilor mei, realizatori TV, de la această dezbateră!) Aș porni de la o remarcă oarecum retorică a lui Sergiu Andon care încercînd să apere un anume punct de vedere exclama „Iată deci că și teleaștii...”. Nu încerc o reluare polemică a ideii care altfel tradusă — din paginile revistei — ar suna cam așa: „Iată deci că și teleaștii... pot”, dar menționez că o privire mai atentă aruncată de un cunoscător asupra reportajului pomenit al Rodicăi Rarău va descoperi că acesta este mult mai aproape de un decupaj TV decît de obișnuitele reportaje întîlnite în paginile presei scrise (poate de aici veridicitatea și mai apoi succesul său).

Revenind la intervenția lui Șerban Cionoff — care genera remarcă susmenționată — mi-aș permite să-i contest extremismul sprijinit fiind chiar de argumentele unora dintre participanții la dezbateră.

Nu simplitatea sau complexitatea unei întrebări generează răspunsuri valoroase sau mai puțin valoroase, nu demonstrațiile de erudiție sau prețiozitățile îl pot face pe cel din fața ta, să-și depene firul gîndurilor. Un simplu „povestii, vă rog...” spus la momentul oportun poate fi mai important și, deci, aducător de idei interesante și sinceritate decît cea

mai complexă și elaborată întrebare. (Nu vreau prin aceasta să neg acele întrebări pline de inteligență care-l stimulează pe cel întrebant).

Nu pot trece mai departe fără a menționa o serioasă uniformizare și șablonizare a limbajului celor intervievați, cei asupra cărora presa și radioteleviziunea exercită o influență constantă (și aici intru în dezacord cu părerea exprimată de un ziarist pentru care am o profundă stimă — G. R. Chirovici). În răspunsurile lor vei descoperi că oamenii nu mai „muncesc” ci au „acțiuni și activități” sau își îndeplinesc „sarcinile” (de plan, profesionale, obștești etc.). Oamenii nu mai „vorbesc” nu mai „spun” nu mai „comunică” ci „raportează” sau „informează”. Și este cu atît mai întristător cu cît această acțiune de uniformizare a limbajului nu ține seama de categorii de vîrstă; copiii vorbesc ca tinerii iar tinerii vorbesc ca cei în pragul pensionării. Tema și subiectele sînt diferite. Exprimarea este aceeași. De zeci sau sute de ori oprim aparatul de filmat rugînd interlocutorul să vorbească „cu vorbele lui” să renunțe la tonul de „dare de seamă”. Este foarte bine venită această dezbateră organizată de Uniunea ziariștilor care, chiar dacă nu poate elimina, măcar poate atrage serioasă atenția asupra acestui pericol. Parafrazînd pe cineva aș spune că „uniformitatea în exprimare dezvăluie și cultivă uniformitatea în gîndire” iar acesta este unul din principalele lucruri cu care trebuie să luptăm.

Revenind la această încercare de a ne apropia, de

a exprima chipul omului nou, este necesar să menționez că televiziunea nu numai că și-a adus un aport considerabil dar mi-aș permite să susțin, fără umbră de părtinire, că s-a aflat chiar în primele rinduri.

Și, fiind vorba de televiziune, voi încerca să fac câteva observații legate de specificul reportajului tv., observații care, evident, n-au putut fi prinse în dezbaterile la care ne referim. Există o mare deosebire între reportajul scris și cel de televiziune, și anume, cea referitoare la mijlocul de exprimare; imaginea, ca principal mijloc de expresie tv., fiind superioară istoric cuvintului, civilizației, scrisului. Este neîndoielnic faptul că „imaginea vorbește” și că o reluare metaforică și literaturizată a „ceea ce se vede” nu duce decît la îmbicsirea mesajului. Montajul de film este el însuși un sistem semantic, un sistem prin care se creează asociații și semnificații. Acțiunea sa nu este numai formală (de unire a unor planuri filmate) ci și psihologică — la nivelul receptorului. Iată deci că în conceperea și realizarea reportajului TV intervin o serie de noțiuni specifice publicisticii TV. (decupaj, ecleraj, cadru, montaj, sincronism etc.). Mergînd mai departe trebuie să recunoaștem că televiziunea este și va fi, la nivelul telespectatorului, și un act de opțiune economică. Un televizor costă cîteva mii de lei iar în schimbul acestei sume telespectatorul pretinde programului TV ceea ce „vrea el”. Iată deci că din punctul de vedere al mijloacelor, deosebirile sînt nete, obligînd reporterul TV la o serioasă pregătire profesională — care atinge foarte multe domenii

AL. FLORESCU

LITORAL

ale artei filmului. Între reporter și interviuat se stabilesc în afara relației obișnuite om-om, și un al doilea fel de relații determinate de existența aparaturii de filmare (aparatură de filmat, magnetofon, microfoane, reflectoare) care de cele mai multe ori influențează negativ exprimarea și spontaneitatea interviuatului. Sînt foarte dese situațiile în care interviuatul odată cu aprinderea reflectoarelor și zgomotoasa clachetă — se inhibă, nefiind în stare să mai scoată nici un cuvînt.

Nu mai pomenesc nici situația în care după porniri și opriri repetate, cînd în fine se realizează „lansajul” și subiectul „uită” de aparatul de filmat, caseta se termină iar operatorul anunțînd aceasta printr-un STOP zgomotos îl face pe interviuat să revină în starea inițială. Iată deci că în alegerea eroului reportajului TV în afara criteriilor obiective care îl călăuzesc atît pe ziarist și pe teleast, intervin o serie de factori subiectivi (în aparență) dar de mare importanță pentru reușita filmului. Eroul, în afara elementelor care îl fac susceptibil de a deveni subiectul oricărui reportaj, pentru a intra în obiectivul aparatului de filmat trebuie să îndeplinească în plus o serie de calități care nu sînt absolut obligatorii pentru eroul reportajului literar. Este vorba în primul rînd de telegenie (apariție plăcută pe micul ecran), spontaneitatea, relaxarea, stăpînirea unei limbi corecte (funcția formativă a TV), o voce și un ton plăcut iar apoi, în fine, să fie un „bun vorbitor”. (Există cazuri cînd eroul nefiind ceea ce numim „un bun vorbitor” planul inițial de filmare este reconsiderat și personalitatea sa este reconstituită prin declarațiile terților). Un coleg de-al meu, vechi reporter al televiziunii căruia i-am citit cîteva din gîndurile așternute pe hîrtie, a mai adăugat: „E nevoie să inspire încredere omului”. Remarcă foarte adevărată dar care este valabilă atît pentru ziarist cît și pentru teleast. Mă gîndesc însă că avînd în vedere spațiul care se creează între cei doi — în cazul reportajului TV — spațiu mijlocit de aparatura de care vorbeam și mărginit de lumina reflectoarelor precum și sentimentul interviuatului că tot ceea ce a spus rămîne înregistrat (pe film și bandă magnetică) va trebui ca eroul reportajului „să-l creadă” pe teleast poate mai mult decît pe ziarist. Dar considerațiile pe care le-am făcut pînă aici se referă doar la interviul pe care îl luăm „eroului”. Reportajul TV va integra acest interviu într-un film, într-o acțiune, îl va face parte componentă a unei atmosfere, a unei stări de lucruri. Iar aici, din nou, montajul este suveran.

De asemenea, un reporter TV nu va trebui să uite niciodată că mesajul pe care-l transmite (audiovizual) este receptat într-o cameră, cu scaune și fotolii în care s-a stins sau nu lumina și în care dacă nu va reuși să-l „prindă” pe cel căruia îi este adresat, acesta din urmă va părăsi încăperea sau va închide televizorul, efectul muncii sale fiind deci nul.

Mi-am permis cîteva gînduri legate de munca reporterului TV, gînduri izvorite din practica noastră cotidiană, lucru care m-a îndepărtat oarecum de tema propusă a dezbaterii. Prezența omului nou, a vieții și a frămîntărilor sale nu este numai dorită dar este absolut necesară în emisiunile TV și mi-aș permite să închei cu un gînd legat de modelul pe care-l poate constitui acesta. Fie că este un colectiv de oameni, fie că este un singur individ, cred că vor trebui tratați într-o astfel de manieră încît prezența lor să fie oferită ca individualitate distinctă, eliminînd monotonia și uniformizarea, făcîndu-i oameni credibili.

CONDIȚIA TEMATICĂ PUBLICISTICĂ ȘI GRAFICĂ A SĂPTĂMÎNALULUI JUDEȚEAN

Continuind seria de dezbateri și schimburi de experiență pe teme politico-profesionale, masa rotundă a „Presei noastre” a reunit în jurul ei un număr de ziaristi cu experiență din presa județeană, aflați în prezent la cursul postuniversitar al Facultății de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu”.

Scopul: o discuție despre condiția tematică, publicistică, grafică a gazetei săptămânale județene.

Ne-am propus această discuție pentru a consemna o seamă de experiențe concrete, un schimb de opinii în legătură cu posibilitățile existente de a ridica mai mult rolul și eficiența importanțului detașament pe care-l formează presa săptămânală din județe în ansamblul presei din țara noastră.

Am căutat să punctăm în discuții aspecte principale ale activității, din punct de vedere tematic și al realizării gazetărești, să circumscriem într-un cadru mai larg raporturile dintre textele informative și cele de comentariu, de opinie, diferite la gazeta săptămânală județeană de cele dintr-un cotidian, necesitatea — ca și posibilitățile — unei activități de sinteză mai susținute, în general, pentru utilizarea mai judicioasă, cu rezultate mai bune, a potențialului ziaristic de care dispunem în județele țării.

TEMATICĂ ACTUALĂ DIVERSĂ, SELECȚIE LABORIOASĂ

Lector univ. MIRCEA ICHIM:

Un fapt este sigur: în 1974 în structura presei județene au intervenit modificări, în primul rând de format și periodicitate. Cred că discuția noastră trebuie să releve eforturile pe care redacțiile le fac pentru a satisface cititorul — prin tematică, nivel publicistic, prezentare grafică — pentru a putea face față cu succes obligațiilor ce le revin în calitate de organe ale comitetelor județene de partid și ale consiliilor populare județene.

În materie de orientare tematică, fără îndoială, fiecare din cei prezenți are o experiență definită privind actualitatea, diversitatea, alegerea a ceea ce este mai important pentru săptămâna respectivă și pentru județul respectiv. Cred că ar fi interesant de văzut în ce măsură reușim, în actualele condiții, să recordăm această tematică la realitățile locale și la cerințele cititorilor.

LICĂ RUGINĂ — „Viața nouă” — Galați:

Cred că, în această ordine de idei, problema cea mai dificilă care s-a pus — și pe care am impresia că în multe cazuri n-am reușit s-o depășim — este aceea a selectării materialului, a problemelor pe care trebuie să le prezentăm. Este nevoie de o schimbare structurală în mentalitate; în mentalitatea colectivului redacțional și chiar a editorului, fiindcă de la o săptămână la alta — cum s-au întâmplat lucrurile la început, — era greu să

se renunțe la cutare eveniment sau acțiune care părea foarte importantă și care în paginile cotidianului ar fi meritat spații extinse. Una din problemele mai dificile aceasta mi se pare că este; problemă care are, desigur, particularități diferite de la județ la județ.

MIRCEA DATCU — „Viața Buzăului”:

Legat de principalele direcții tematică ale gazetei județene, cred că trebuie să revigorăm problema inițiativelor, a acțiunilor proprii eficiente. Asemenea inițiative — legate de realitățile locale concrete, organizate cu concursul unor specialiști calificați — își cer în continuare dreptul în gazeta județeană, stînd, așa spune, la baza condiției tematică a gazetei.

Din experiența noastră așa aminti unele acțiuni ca: „În interesul producției să ne fabricăm singuri piesele de schimb” sau „Să ridicăm pe o treaptă superioară activitatea economică a cooperativelor agricole slab dezvoltate”. Pot afirma că rezultatele practice au fost notabile ca și la inițiativa „Nu există pămînturi rele” sau la cele axate pe chestiunile ardente ale zootehniei. Desigur, gazeta este chemată să popularizeze și inițiativele, verificate, din unitățile de producție. În concluzie, redacția, cu sprijinul specialiștilor, poate și trebuie să vină cu inițiativa sa proprie în aplicarea programelor județene și a celor derivate din cele pe plan național. Această este pentru noi o sarcină de mare însemnătate.

DUMITRU IVAN — „Clopotul” — Botoșani:

Aș putea aminti și eu despre unele inițiative ale gazetei „Clopotul”, cum au fost cele privind realizarea unei producții de 4000 litri lapte de vacă furajată sau de la întreprinderea „Textila” în legătură cu o producție zilnică, la fiecare război, de 3 metri țesătură peste plan. Este mai presus de orice îndoială că asemenea inițiative sînt necesare și acum. Desigur, gazeta săptămînală nu le poate urmări cu aceeași frecvență ca la cotidian. Această presupune, deci, o mai bună fixare a scopului și o mai bună selecție a inițiativelor, o mai bună organizare.

CORNELIU ȘERBAN — „Flamura Prahovei”:

Experiența gazetei noastre confirmă necesitatea de a trata problemele de așa manieră încît ele să aibă o anumită permanență, de a lupta împotriva discontinuității. În același timp, din dorința de a-i oferi cit mai mult cititorului, dăm și unele știri în raport cu ziua în care apărem. Se întîmplă însă și fenomene neplăcute cînd, din cauza unor intervenții de ultimă oră, unele probleme „scapă” din raza vizuală a redacției. Așa s-a petrecut, probabil, cu numărul din 15 februarie a.c., în care nu întîlnim nimic pe teme culturale.

În condițiile apariției săptămînale, găsesc că este oportun să continuăm ceea ce denumim acțiuni de presă. Acest lucru ar fi posibil îndeosebi prin unele numere pe care să le socotim de referință. Dacă abordăm probleme care să depășească interesul unei săptămîni, sau în orice caz al citorva zile, dăm o anumită greutate publicației noastre în ansamblu, îi conferim și mai mult acea eficiență de care nu se poate lipsi.

De un real folos în precizarea și diversificarea tematicii sînt corespondenții. Cum aș vedea prezența lor mai pregnantă în gazetă? Cred că am putea realiza, cu sprijinul corespondenților, periodic, panoramice județene pe probleme cetățenești. Venim astfel și în întîmpinarea interesului cititorului, asigurăm și legătura cu corespondenții și o cuprindere geografică adecvată. Transportul în comun, aprovizionarea, modul cum sînt satisfăcute serviciile publice sînt lucruri de larg interes. În această privință, „Flamura Prahovei” a înregistrat cîteva reușite demne de reținut.

O chestiune importantă este, cred, aceea a unui echilibru între compartimente și a consecvenței cu care trebuie să tratăm diversitatea de teme

pe care ne-o impune viața, asupra căroră ne atrag atenția documentele de partid. Am adus în discuție înainte slaba reflectare a vieții culturale în paginile săptăminalului ploieștean... N-am intenționat o pledoarie „pro domo”, ci m-am gândit la cei peste 750 000 de locuitori ai județului față de care gazeta are obligații cu atât mai mari cu cât este cunoscută contribuția lor la creșterea economică continuă a județului Prahova în ansamblul economiei naționale.

D. TECUȚĂ — „Dimbovița“ :

Pentru continuitate, pentru menținerea încrederii cititorului, noi am păstrat „ancheta săptămînii” pe o problemă dintr-un domeniu sau altul, considerată problema nr. 1 a săptămînii. S-a pus, de exemplu, chestiunea asigurării noilor întreprinderi cu forța de muncă necesară. Noi am reținut la loc de frunte în mai multe numere inițiativa unui oțelar: de a califica un oțelar pe lună, chemînd la întrecere pe toți muncitorii cu înaltă calificare din economia județului să procedeze la fel. De asemenea, gazeta a susținut prin grafice, calcule etc., că toată forța de muncă necesară noii industriei dimbovițene poate fi asigurată în următorul cincinal, din rîndurile populației județene. Sau, de pildă, cronică de șantier, a devenit la noi o rubrică permanentă deoarece județul Dimbovița este practic un mare șantier de construcții. Și o reținem ca problema nr. 1 a fiecărei săptămîni.

DUMITRU IVAN :

În raport cu aceste condiții tematice, sarcina redactorului nu se micșorează cu nimic; ba, el aproape că își dublează sau își triplează sarcinile: trebuie să adune un mare volum de informații și din ele să selecționeze pe acelea care sînt neperisabile, pe acelea care prezintă interes și vineri sau joi sau sîmbătă sau duminică, pînă cînd cititorului îi parvine gazeta. Ziaristul trebuie să investigheze, în fond, un sector destul de mare, de diversificat. Aria problemelor se lărgeste, avînd în vedere faptul că ne dezvoltăm economic, cultural, că trăim o viață mai intensă pe zi ce trece; deci, în cazul acesta, gazetarul trebuie să pătrundă în mai multe compartimente date, cele mai importante informații, care devin interesante și bune pentru cititor la ora cînd el primește gazeta.

ION HOGAȘ : „Teleormanul“ :

Pentru a putea vorbi de calitate, de o reală diversitate tematică, mi se pare hotărîtor să fie create toate condițiile exercitării, în mod efectiv, a unei autentice selecții. Ca să selecțezi trebuie să ai din ce. Există o mentalitate, mai ales la unii gazetari mai tineri, că tot ceea ce scriu trebuie să se publice. Competitivitatea — „intra-rea” în ziar — trebuie să fie dictată de „trecerea” unui nivel calitativ și nu numai de încadrare formală în sumarul stabilit la începutul săptămînii. Nu vorbesc de sumarele care prevăd și materiale de rezervă și care ar trebui să devină manieră de lucru, modalitate de promovare a emulației. S-a spus și este recunoscut că gazetarul este gazetar 24 de ore din 24; or, unii își consideră datoria îndepli-

nită, atunci cînd și-au acoperit caseta pe care o au în ziar și spun: „Eu mi-am făcut datoria, salut!” Aceasta este o atitudine greșită. Trebuie să

FOLOSIREA JUDICIOASĂ A TUTUROR GENURILOR

LICĂ RUGINĂ :

Una dintre soluțiile pe care văd că au adoptat-o mai multe publicații județene, chiar dacă nu declarat, este ponderea informației. În orice caz, a deseca articolul devine informație chiar dacă debutează ca articol, ca analiză. Aici este și o problemă de îndemînare: altădată se spunea să mai dai 2 quadrați de materie ca să umpli spațiul: acum se cere să tai 20 de quadrați, se pune accentul pe sinteză, care presupune exercițiul îndelungat al scrisului concis și care ridică, de asemenea, în fața redactorului un fel de barieră, mai mult sau mai puțin dificil de trecut.

Părerea mea este că genul de informație amintit, profilarea pe informație, preponderența acesteia în gazetă reprezintă o soluție destul de facilă. Este numai aparent modernă, pentru că o gazetă săptămînală trebuie să conțină mai ales materiale de sinteză, de comentariu, materiale de atitudine.

MIRCEA ICHIM :

Într-adevăr, ponderea care se dă informației în presa județeană pare în exces față de condiția hebdomadaru-ului.

VALERIAN GALERIU — „Tribuna Ialomităi“ :

Dună părerea mea, informația bună nu trebuie să lipsească dintr-un săptămînal județean, deoarece informații suficiente despre ce se întîmplă în județul respectiv, numai el poate publica. Săptămînalul județean, desi necotidian, totuși nu este o revistă, ci rămîne în primul rînd singura sau cea mai importantă publicație județeană. Si am văzut cîteva săptămînale județene care fac casă bună cu informația. Desigur, noi trebuie să scriem de asemenea manieră

scriem mai mult decît se publică — să creăm baza necesară selecției. Aceasta trebuie să fie o lege pentru fiecare dintre noi.

incît materialul făcut luni să fie valabil și sîmbătă; aici, trebuie, cred eu, pusă în joc măiestria noastră selectivă, redacțională: să scriem asemenea materiale care să fie interesante de luni pînă sîmbătă!

ALEXANDRU KOVÁCS — „Vörös Lobogó” — Arad :

Într-adevăr, informația este necesară. Noi avem formatul mic, de mai mulți ani. Înainte, dădeam zilnic informații. Dar acum, cînd avem puțin spațiu, cred că nu este bine să dăm în gazetele noastre în primul rînd informații despre ceea ce a fost! Să dăm informații mai ales despre ce va fi săptămîna viitoare! Pe cititor îl interesează mai mult ce va fi. Informația aceasta atrage cititorul. Se înțelege, eu nu m-am referit la așa-numitul material protocolar. M-am referit la acele știri sau informații cu caracter larg social, care îl interesează pe cititor.

D. TECUȚĂ :

Practica de la noi a dovedit că, pentru a ne menține cititorii, trebuie să le dăm informații printr-o cuprindere a tuturor localităților, fie chiar a unor comune mai îndepărtate, izolate; dîndu-le informații din localitățile respective, cititorii rămîn cu convingerea că ziarul poate să cuprindă, chiar și o dată la săptămîna, evenimentele mai importante. Și chiar dacă am scris numai două rînduri despre activitatea unui cămin cultural cred că dînd această știre, gazeta ciștigă.

Noi publicăm un fel de cronică săptămînală în care am reținut, pe o coloană sau două, toate evenimentele mai deosebite. Cred că această metodă este bună, gazeta făcînd astfel dovada prezenței sale active la toate evenimentele social-politice și economice care au loc în cursul unei săptămîni.

RAFINĂRIA DĂRMĂNEȘTI — JUD. BACĂU

DUMITRU IVAN :

La noi, la „Clopotul“, s-a menținut rubrica „Cronica de Botoșani“, astăzi sub altă denumire, rubrică de actualitate din județ, ce consemnează știrile cele mai importante privind evenimentele ce au avut loc în săptămâna respectivă ; treaba aceasta redactorul respectiv o face în fiecare zi ; rubrica este ultima care se trimite în tipografie, la încheierea ediției gazetei.

MIRCEA ICHIM :

Totuși, după părerea mea, în condițiile unui săptăminal, ponderea cea mai mare trebuie s-o aibă materialele comentative. De pildă, la celălalt pol, raidul, este un gen publicistic cu mai puține șanse, fiindcă pînă cînd apare gazeta, lucrurile s-au schimbat !

LICĂ RUGINĂ :

În legătură cu „raidurile“, eu am fost întotdeauna sceptic asupra eficacității lor, și nu numai în presa județeană, dar chiar și în presa centrală. Redactorii se duc pe teren și numără aproape sistematic cite tractoare au fost pe cîmp și cite au stat, la sfîrșit pun întrebări cu adresă incertă, dau sfaturi pentru intensificarea activității și mobilizarea tuturor forțelor..., dar pînă la urmă totul trece repede ca ploile scurte cu soare.

ION HOGAȘ :

Este unanim acceptat că presa a apărut din rațiunea de a informa. Nevoia de comunicare, de informație a dus la apariția primelor publicații. Cred că fiecare gazetă județeană trebuie să ofere cititorilor săi, posterității și cite o fișă săptăminală pentru viitoare monografii.

S-a spus că trebuie acordat mai mult spațiu materialelor comentative, că nu mai trebuie publicate raiduri. Aș zice, totuși, că ar fi bine să publicăm „raiduri“, desigur, bine realizate, eventual în preziua apariției. Este clar însă că raidul nu mai poate fi dominant în gazetă și că el trebuie reconsiderat, în mod deosebit, dîndu-i-se conștientizarea convenită.

MIRCEA DATCU :

La început, analizele pe care noi le-am făcut, au demonstrat că știrile dintr-un săptăminal, față de șase numere cotidiene, deci într-o perioadă comparativ egală, erau de 4—5 ori mai multe la săptăminal față de cotidian, unde se mergea de regulă pe materiale mari. Ne-am dat seama că încărcătura aceasta de știri este totuși falsă, „obositoare“, pentru pagini și pentru cititori.

Cred că și „raidul“, ancheta și comentariul trebuie folosite într-un mod echilibrat. Sinteza, privirea de ansamblu asupra problemelor din viața județului, secvențele unice pe care trebuie să le prindem, aceasta trebuie să ocupe spațiul principal al apariției.

Consider că s-a scăpat din vedere reportajul. Adică, s-a plecat în mod preconcept de la ideea că tabloidul nu mai suportă dimensiunile reportajului. Eroare ! Nu-i nevoie numai decît de un spațiu de 7 file dactilografiate ca să faci reportaj ! Un reportaj foarte bun poate să fie și de două file.

Într-adevăr, „raidul“ a proliferat atît de mult încît a devenit la un mo-

ment dat o boală cronică. Dar să nu uităm că „raidul“, făcut după anumite reguli, poate să fie un material bun. Elemente de raid în condițiile tabloidului pot fi folosite abil și în cadrul unui comentariu.

Un alt gen foarte gustat de public și care a dispărut în tabloid este foiletonul. Mi-a fost solicitată o analiză a cîtorva ziare județene. Pur și simplu, n-am găsit foiletoane. La gazeta noastră am păstrat și acest gen cu mare priză la cititori.

ALEXANDRU KOVÁCS :

Să știți că nu peste tot lipsește reportajul. Dacă fac un calcul sumar, în gazeta noastră, circa 80 la sută din materiale sînt reportaje ! Pentru că la noi în prim plan este omul. În 3 file, nu poți să faci o analiză suficientă a activității întreprinderii, dar poți

O STRUCTURĂ BINE CHIBZUITĂ A ÎNTREGII GAZETE

MIRCEA ICHIM :

Realizarea optimă a condiției tematiche și publicistice a gazetei săptămînale presupune nu numai justa alegere a temelor, a genurilor corespunzătoare, ci și o bună organizare și compartimentare a tuturor paginilor, a întregului număr. Există numeroase aspecte practice pe care le ridică însăși legătura pe care redacția trebuie s-o facă între două numere. Numerele s-au decalat, există o săptămînă între ele. Cititorul a avut înainte un anumit ritm de lectură a publicației județene, acum are alt ritm. Cred că, în acest caz, redacția e chemată să dovedească o nouă capacitate de selecție, să apeleze în fapt la o nouă strategie, la noi modalități tactice pentru a răspunde sarcinilor ei politice.

TRAIAN OLTEANU — „Milcovul“ — Vrancea :

Pe aceste coordonate, aș dori să supun atenției și opiniei colegilor structura gazetei „Milcovul“ — Vrancea.

După ce am tatonat și noi citeva luni, pentru a găsi o formulă mai bună, am reușit ca, împreună cu o seamă de colaboratori, să ajungem la o soluție care ni s-a părut justă ; cînd spun „justă“, am în vedere faptul că, în ultimă instanță, noi răspundem intereselor cetățenilor din județul respectiv. Și, atunci, trebuie să cuprindem toate categoriile sociale, toate interesele, preocupările și comandamentele mai importante.

Gazeta noastră apare în opt pagini : pagina întâia, cu deschidere mai largă, adică un fel de oglindă a ziarului, cu posibilitatea de percepere imediată a întregului cîmp tematic, dar și cu citeva elemente pivot, trei-patru cadre, care își păstrează locul fix. Precizez că ziarul este paginat pe 5 coloane.

Pagina a doua, pe care cititorul o caută mai insistent, este o pagină de informație dată pe structură social-cetățenească : aici intră și rubricile de informații, cu o cronică din toate instituțiile și organizațiile.

Pagina a 3-a reprezintă o pagină de comentariu politic. Ea reia într-un fel structura rubricilor de „viață de partid“.

Paginile 4 și 5, pagini de mijloc, sînt pagini de mare greutate, care

face un reportaj despre un om, despre un colectiv cu preocupări interesante.

CORNELIU ȘERBAN :

Problema pe care o ridică impli-că un nivel publicistic elevat, o muncă de calitate, indiferent în ce genuri, care impune și un alt stil de muncă în redacție. S-au schimbat multe : periodicitatea, formatul etc., dar au rămas unele forme rigide, unele preocupări mărunte care macină timpul oamenilor lipsindu-i de răgazul necesar pentru a-și cizela cum ar trebui ideile și textele. Timpul pentru studiu, pentru perfecționare, pentru adîncirea documentării și pentru o scriere mai îngrijită nu-și capătă totdeauna cea mai bună valorificare. Sub aspectul acesta, al condițiilor necesare pentru ridicarea nivelului publicistic, ar fi de așteptat și se poate obține realmente un progres mai sensibil.

atacă o problemă stringentă din industrie, din agricultură sau din cultură, de obicei problema cea mai importantă din agenda județului. Sînt pagini de atitudine, ce cuprind anchete, raiduri, comentarii etc., abordînd problema sub toate aspectele, de la cadrul ei general la notele particulare.

Pagina a 6-a este o pagină oarecum sacrificată, din cauza continuărilor ; dar ea conține și elemente de permanență legate de normele de etică și echitate, de pregătirea noilor generații de specialiști etc.

Pagina a șaptea este pagină de cultură și învățămînt, cuprinzînd problema importantă din cultură sau învățămînt din acea săptămînă, restul fiind înfățișat prin știri și alte modalități publicistice. Atitudinea ziaristului, chiar într-o știre, poate să transpară prin acceptarea sau respingerea moral-politică a faptului relatat.

În fine, pagina a opta (sport, TV, publicitate, reclamă, breviar, magazin etc.) este o pagină mozaic, de larg interes.

Această structură, la care noi ținem cu rigurozitate, a facilitat, în general, așezarea în pagină a materialelor. Cadrul pe care noi l-am propus cetățeanului, permanența cu care el găsește o anumită rubrică, faptul că el știe exact locul în care o poate afla, dau siguranță lecturii, adică nu-l mai obligă pe cititor să dibuie. Firește, de aici nu trebuie să reiasă că săptămînalul ar însemna 7 numere așezate cap la cap. Aceasta ar fi o construcție falsă.

MIRCEA DATCU :

Vorbînd de structura paginilor, întăresc ideea că în tabloid trebuie să avem o stabilitate, o permanență a rubricilor. Bineînțeles, noi n-am preluat în totalitate rubricile cotidianului, fiindcă multe nu s-au mai potrivit. Însă rubricile de mare aderență la cititori, rubricile care au ridicat probleme, au fost păstrate și au de regulă un loc stabil în pagini.

În materie de structură a paginilor, am impresia că s-a uitat ceva foarte important : o pagină a tineretului ! De fapt, gazeta, prin funcțiile sale formative, trebuie să aibă în vedere valorile noi, eșaloanele de tineri. Or, în ziarele noastre, în tabloidele noastre, probleme ale tineretului le găsim doar așa, pierdute pe ici pe colo, rar găsim

gazete care acordă tineretului o pagină. Și dați-mi voie să mă laud, Buzăul se numără printre rarități.

ALEXANDRU KOVÁCS :

Fără a insista prea mult, mă voi referi la organizarea pe pagini a gazetei noastre.

La pagina întâi nu mă opresc, fiindcă în aceasta sînt probleme importante ale județului; pagina a doua — pagina femeii; pagina a treia — mate-

VALORIFICAREA SISTEMATICĂ A CONDIȚIEI GRAFICE A TABLOIDULUI

MIRCEA ICHIM :

Ar fi bine, cred, să ne ocupăm și de condiția grafică a săptămînalului județean. Pentru că discuții **pro** și **contra** tabloidului au existat și mai există încă și azi în toată lumea. Pentru mine e cert însă că paginile de format mic oferă avantaje maxime atît pentru cititori cît și chiar pentru publicitate. Aș vrea să insistăm asupra acestor cuvinte „avantaje maxime”. Care sînt ?

E neîndoielnic că cititorul se descurcă mai ușor într-o pagină mai mică decît într-una mare, unde posibilitatea haosului este mai frecventă. De altfel, geometrizarea paginației este o caracteristică a tabloidului. Apoi, redacția poate să orienteze mai ușor lectura într-un spațiu mai mic. În sfîrșit, formatul mic este mai ușor de manipulat în condiții de mișcare — în tramvai, în autobuz etc.

Cîteva lucruri despre o experiență de la Buzău, de anul trecut. Am propus redacției apariția pe 4 coloane. Ideea a fost acceptată. Mai întâi, coloana de 3 și un sfert este mai lizibilă decît cea de 2 și jumătate quadrați. În al doilea rînd, pagina are un ecartament mai mare cu un cicero, ceea ce, tradus altfel, înseamnă două pagini și jumătate sau trei pagini de text în plus.

În al treilea rînd, gazeta are posibilitatea să găzduiască o fotografie pe o coloană; de asemenea, poți culege titlurile cu o literă mai mare.

În al patrulea rînd, ai de-a face cu un colonaj par, deci poți să folosești simetria în ideea de a conferi gazetei săptămînale și ceva din eleganța revistei.

Cunosc și situația de la „Milcovul”. Are o foarte bună organizare a paginilor, ținînd cont de itinerarul real al lecturii. Este vorba de exploatarea maximă a importanței paginilor. Pagina întâia realizează impactul cu cititorul. Pagina a 8-a — în ierarhia paginilor — ocupă locul 2, paginile de mijloc, locul 3; paginile împare sînt mai importante decît cele pare. O altă experiență bună; pagina întâia inserează așa-numitele „chapeau”-uri ale articolelor plasate în celelalte pagini. După opinia mea, paginația tip „vitrină” e mult mai avantajoasă, fiindcă orientează mai rapid lectura. O altă problemă se ridică în legătură cu paginile din mijloc. „Milcovul” folosește intens acest spațiu, transformînd cele două pagini într-un ziar în ziar. Majoritatea ziarelor au atacat acel cîmp alb dintre pagini, contopindu-le și realizînd acea dublă pagină-bloc. Dar ceea ce se uită în aceste condițiuni este faptul că coloanele laterale sînt mai importante decît coloanele centrale. În acest spațiu, mai mult lat decît înalt, exploatarea marginilor trebuie făcută cu mult mai multă economie.

riale pe teme agrare, industriale și de comerț (în fiecare săptămîină, o temă cu preponderență); pagina a patra — culturale; pagina a cincea — viață de partid și probleme de tineret; pagina a șasea — probleme cetățenești; pagina a șaptea — informații, știri (pe toată pagina); pagina a opta — sport și trei file de comentariu de politică externă.

Credem că astfel am rezolvat bine problema spațiului, că am creat echilibrul necesar de teme, interese și preocupări.

Firește, în materie de design ziaristic, discuția noastră nu poate acoperi toate aspectele. Referindu-mă numai la necesitatea abordării cu mai mult curaj a sinergiei de presă, insist din nou asupra acelor imbinări dintre fotografie, desen și text (cuvînt), excelentă formulă de sinteză, care poate înlocui de multe ori 7—8 pagini dactilografiate, antrenînd tot mai mult și policalificarea ziaristului.

MIRCEA DATCU :

Eu nu împărtășesc ideea, susținută de unii, că fotografia nu prea ar fi posibilă sau necesară în tabloid. Din contra, pagina fiind mică și titlurile îngheșuite, o fotografie deschide gazeta. Însă nu atît prin calitatea zincului cît prin calitatea tematică. Adevărul este că fotoreporteri buni se găsesc din ce în ce mai rar. Și aceasta fiindcă nu sînt selectați, îndrumați. În formatul tabloid, fotografia trebuie să se rezume la cîteva centimetri, la chipul omului. Or, acest om minunat, făuritor al bunurilor materiale și spirituale, este cam uitat; cînd, de pildă, se dă o fotografie din agricultură, apar semănători, tractoare, combine, iar omul se vede abia ca un punct în imagine.

Noi paginăm gazeta din Buzău pe patru coloane a 3 quadrați și un sfert.

Fotografia mai mică, pe o coloană, merge foarte bine, pe înălțime sau chiar patrată. Pe două coloane de 3 quadrați și un sfert se poate publica o fotografie panoramică, mai puțin înaltă. Acesta este un alt avantaj al paginației pe patru coloane.

VALERIAN GALERIU :

La gazeta la care lucrez, avem o rubrică „La panoul zilei”, în care prezentăm în fiecare zi un om, fie din agricultură, din industrie, din cultură, din învățămînt. Avem și o altă rubrică. „La minut pe adresa...”, tot cu fotografie. Și mi se pare că este foarte eficace critica, printr-o asemenea modalitate, în săptămînal. Prin urmare, nu concep un ziar modern fără fotografie, cu singura condiție ca să fie de valoare. să spună ceva.

TRAIAN OLTEANU :

Legat de ilustrație, aș întreba pe colegii mei care din gazetele lor publică o caricatură în ziar ?! (voci : „avem” !) Da, avem, dar foarte puține; cei mai mulți nu au. Or, o caricatură bună, cu un text bun, valorează cît o analiză amplă. Modalitățile ziaristice „sinergice” de care amintea Mircea Ichim ar trebui mai mult frecventate.

LICĂ RUGINĂ :

Revenind tocmai la acea selectivitate despre care se vorbea mai înainte, pentru că județele au problemele lor, iar spațiul este restrîns, vreau să spun că dacă am reuși întotdeauna o selecție mai riguroasă, am putea realiza în publicațiile noastre, măcar unele pagini, dacă nu chiar totul, în orice caz în număr dominant, cu **litere mai mari**. Cred că fiecare dintre dumneavoastră li s-au plîns oamenii — și nu numai pensionarii ! — că literele sînt foarte mici, că fotografiile sînt aproape de nedeslușit.

ÎN LOC DE CONCLUZII

Discuția organizată de revistă în legătură cu aceste probleme ale săptămînalului județean a relevat o seamă de aspecte, unele în contradicție, dintre care multe merită să fie reluate în revistă și în viitor.

O primă și principală concluzie ce se poate desprinde din cele discutate este că, dîncolo de unele dificultăți legate inerent de trecerea la o nouă formulă, gazetele noastre săptămînale din județe au acumulat de acum o experiență pozitivă apreciabilă, diferențiată de la o gazetă la alta, de la județ la județ. Permanențele, laturile valoroase ale acestei experiențe se cer mai bine cunoscute și generalizate.

În același timp, se impune o mai mare atenție condiției publicistice, pe cele mai diverse planuri, ca și problemelor referitoare la o bună organizare și folosire a forțelor redacționale, la însăși organizarea și folosirea spațiului publicistic, la ridicarea nivelului prezentării grafice. Nu trebuie apoi uitate importanțele sarcini pe care le au gazetele săptămînale județene de a publica articole de intervenție activă care să pună în atenția și dezbaterii cititorilor probleme majore din activitatea județului, editoriale și alte articole de orientare în legătură cu principalele direcții ale vieții politice, economice, social-culturale, precum și articole de prezentare și explicare a unor importante documente de partid și de stat care au apărut pe parcursul săptămîinii respective.

În legătură cu toate aceste probleme, paginile revistei „Presa noastră” sînt la dispoziția colegilor noștri din județe, pe care-i invităm să participe în continuare la dezbaterile începute aici.

Masă rotundă consemnată de

Valentin CÂMPEANU

DIN PRESA FRANCEZĂ

Dosar al „presei gratuite“

Unul din ultimele numere ale revistei „E.P.P.” — Paris a publicat un cuprinzător Dosar al presei gratuite și a sindicatului național al Editorilor de ziare și periodice gratuite. De dată relativ recentă (primele titluri au apărut realmente prin 1969) în prezent se estimează că presa gratuită se difuzează în Franța în peste 10 milioane de exemplare pe lună. Finanțată în exclusivitate din plata anunțurilor publicitare, mai ales cele cu caracter local, presa gratuită se confruntă și ea cu numeroase probleme privind cheltuielile de editare și de difuzare, sporite față de cele suportate de presa obișnuită. „Copil teribil al presei și publicității”, presa gratuită cunoaște mutații spectaculoase. Numeroase publicații apar, altele dispar. Există chiar o dispută între editori în legătură cu caracterul publicațiilor: să conțină în exclusivitate publicitate sau și o parte redactată, ceea ce presupune, firește, și existența unui aparat redacțional, deci cheltuieli în plus. Dincolo de aceste dispute, presa gratuită, cum atestă și tirajul, reprezintă în Franța o realitate, constituind o afacere comercială pentru cei ce o editează. Prezentind dosarul amintit, directorul revistei „E.P.P.” scria: „A spune că sînt un admirator al Turnului Montparnasse ar fi exagerat. A afirma că admir fără rezerve pe Picasso ar fi să mint. A susține că publicațiile lui Daniel Filipachi mă entuziasmează ar însemna o speculație hazardată. A pretinde că aprob cu ambele miini noile cantice ar depăși marginile. A dovedi că am intrat în transă în fața talentului lui John Halliday ar însemna o contrafacere a adevărului. A anticipa că ziarele gratuite primesc totala mea aprobare ar merita o dezmințire... Și totuși Turnul Montparnasse există, Picasso figurează în dicționare, „Lui” și „Playboy” își expun copertile sexy, suport noile cantice și pe John Halliday, în fine, vreau sau nu vreau, apar acum nu știu bine cîteva zeci de ziare gratuite... Trăim într-o lume în care a astupa urechile și a

închide privirile nu servește la nimic, pentru că lucrurile rămîn. Judecătorii lui Galileu n-au putut împiedica faptul că „...totuși, se învîrte”...

O nouă publicație în pericol

Publicația lunară „L'Agricole”, care a înlocuit nu de mult ziarul „Figaro agricole” (la 1 martie 1974), face față în prezent la numeroase dificultăți și va fi obligată în curînd să-și înceteze apariția. Grupul de presă „Figaro” își concentrează atenția asupra ziarului „Marché Agricoles” care va continua să apară în 15 000 exemplare și-și va putea chiar dezvolta vînzarea și tirajul pînă la 25 000 exemplare. „L'Agricole” are în prezent un tiraj de 30 000 exemplare și totuși nu face față cheltuielilor...

Publicitate

După o lungă perioadă de discriminare și protest, ziarul „L'Humanité” a obținut publicitate de la stat.

O nouă revistă

În Franța a apărut o nouă revistă de benzi desenate adresată adulților, intitulată „Effroi”. Este o publicație ilustrată, imprimată în două culori.

Contra presei pornografice

Filmele pornografice nu vor mai fi subvenționate de stat — este o hotărîre recentă a autorităților franceze. Revista pariziană „L'Echo de la Presse et de la Publicité” își pune întrebarea de ce nu-și extinde guvernul măsurile de descurajare și asupra presei pornografice. De curînd două noi publicații pornografice și-au făcut apariția în Franța. Revista se „felicită” (cu amărăciune) pentru cele două noi reviste porno, ce vor polua atmosfera, în presa franceză.

NOUA LEGE A PRESEI ÎN R.F.G.

În decembrie 1974 Bundestagul vest german a fost supus discuției o nouă lege-cadru a presei.

Proiectul de lege menține autoritatea editorului asupra redacției. Reprezentanții redacțiilor își pot da avizul la numirea redactorului șef și pot protesta contra licențierilor dar nu vor avea dreptul de veto. Redactorul șef va avea competențe relative la problemele ce comportă o importanță fundamentală pentru linia publicației.

Pentru chestiunile financiare, alături de consiliul de întreprindere, redacția trebuie să fie consultată.

Un alt proiect de lege guvernamental are ca obiect controlul preventiv al fuzionărilor în presă. Se prevede o anchetă asupra situației financiare a tuturor editurilor, pentru a se putea lua măsuri eventuale de susținere suplimentare.

INTERZICERE

Guvernul norvegian a interzis din iulie 1975 publicitatea făcută pentru țigări și tutun în general, din rațiuni de sănătate. Astfel de măsuri au fost luate deja în S.U.A. și Anglia.

ZIARISTUL, PROFESIONIST CU PREGĂTIRE MULTIDISCIPLINARĂ

de ION NISTOR

redactorul șef al gazetei „Milcovul” — Vrancea

Plurivalența ziaristului

A existat pînă nu de mult concepția că ziaristica ar fi o artă sau o formă specială de literatură și s-ar putea profesa de cei cu talent chiar dacă nu au puțină știință. Astăzi, talentul singur nu mai este suficient pentru a fi un bun ziarist. Astăzi, o bună pregătire profesională, grefată chiar pe o vocație mediocră, valorează adesea mai mult decît o aptitudine strălucită fără suficientă pregătire. Pentru a-și îndeplini cu competență misiunea de onoare încredințată de societate, ziaristul trebuie să devină o personalitate cu pregătire multilaterală.

Ce schimbări, ce evoluții ridică atât de mult prestigiul ziaristului în cadrul sistemului social și implicit modifică statutul său profesional ?

a) **Mijloacelor de comunicare în masă li se atribuie în prezent funcții, aprecieri și roluri deosebit de importante în marea operă de transformare revoluționară a societății.**

Presă, tribună de dezbateră, forum al democrației socialiste, este totodată un instrument prin intermediul căruia se acționează permanent în direcția formării opiniilor, atitudinilor și comportamentelor, în direcția făuririi conștiinței socialiste. Ziaristul trebuie să fie pregătit pentru a putea exprima și interpreta clar și de o manieră profundă nevoile societății, să aibă o temeinică pregătire politică pentru a contribui eficient, cu competență la afirmarea concepției științifice, materialist-dialectice și istorice a partidului despre viață și societate, pentru a putea combate cu convingere concepțiile obscurantiste, retrograde și anti-umaniste.

Presă este chemată să răspundească știința și cultura, să facă cunoscute valorile spirituale ale umanității, operele de artă, să instruiască și să delecteze. Or, selectarea valorilor autentice, construirea limbajului adecvat prin care publicul să fie informat, instruit, culturalizat depinde de orientarea politică a ziaristului, de concepția sa despre societate, despre lu-

me și viață, de gradul de cultură, de competență și simțul civic al ziaristului.

b) **Răspindirea în masă a presei, radioului și televiziunii** sporește considerabil responsabilitatea ziaristului. În întreaga sa activitate ziaristul trebuie să aibă conștiința faptului că se adresează zecilor, sutelor de mii de oameni ale căror interese, dorințe și voință trebuie să le înțeleagă și să le exprime.

c) **Ridicarea gradului de cultură, de educație a publicului** face evident faptul că ziaristul care este chemat să informeze masele permanent și sistematic cu tot ce e nou în știință, cultură, viața socială, viața economică, nu va putea avea în nici un caz un nivel de pregătire inferior nivelului mediu de pregătire al cititorului. Mai mult decît oricare profesiune, cea de ziarist reclamă un asemenea om cu un orizont larg, cu un pronunțat spirit de sinteză.

d) **Perfecționarea tehnicilor de comunicații schimbă substanțial sistemul de lucru al ziaristului.**

Diversificarea sistemelor de comunicații impune ziaristului deprinderi și cunoștințe noi, pentru a ști să folosească limbajele de prelucrare, de selecție și sintetizare a informației. Ziaristul trebuie să-și însușească noul tip de educație — educația de a comunica, să-și însușească și să stăpânească teoria presei care se constituie ca o știință.

e) **Gradul de responsabilitate, îndeplinirea cu succes a înalțelor misiuni încredințate de societate, specificul profesiei cer ca ziaristul, mai mult ca oricînd, să fie posesorul unor calități și aptitudini deosebite.**

Ziaristul trebuie să fie onest, să aibă curajul opiniilor, să dea dovadă de capacitatea de a trece peste interesele personale, să fie sensibil la tot ce e nou, să fie pasionat cercetător și descoperitor de noutăți, să continue cu calm activitatea sub teribilă presiune a timpului. Pentru a putea să-și îndeplinească misiunea socială ziaristul trebuie să se formeze, să devină o personalitate cu pregătire

multidisciplinară. George Călinescu spunea mai de mult că nu crede că s-ar putea vorbi de o personalitate a gazetarului. Astăzi, putem să o facem, pentru că, prin formație, prin ansamblul de trăsături morale și intelectuale, prin aptitudinile și însușirile personale, prin funcția și influența ce le exercită în mediul social, prin contribuția sa la progresul societății, ziaristul îndeplinește cele mai exigente cerințe ale conceptelor de personalitate.

Expert în relații umane

Ziaristul desprinde din mediul social, din viața socială, din sociosistem acele fapte — informații pe care le prelucrează, cărora le conferă un anumit mesaj și le difuzează apoi în mase într-un flux informațional, creînd centre de interes, constituînd publicuri, declanșînd curente de opinii, intervenînd în mecanismul inimii a oamenilor de constituire a aspirațiilor și aptitudinilor, amplificînd sau limitînd nevoia de trebuințe a oamenilor și sugerînd moduri de satisfacere a acestora. Dacă vrea sau nu vrea, ziaristul influențează mecanismele conștiinței omenești, el este un propagandist și un agitator colectiv.

Tehnica modernă facilitează într-o măsură tot mai mare obținerea informațiilor. Dar tocmai această posibilitate ridică problema specială și complicată a modulului cum pot fi informațiile alese în raport cu scopul și stăpînite, reglate. În sfera de cuprindere a informației moderne, nevoia de selecție a crescut într-atît încît ziaristul are datoria de a-și cultiva, alături de pasiunea pentru: cine ?, ce ?, unde ?, cum ?, de ce ?, și responsabilitatea pentru: ce să știm ?, cum să știm ?, cît să știm ?, cînd să știm ?, pentru ce să știm ?

A face toate acestea în mod conștient, competent — iată premisele care îl obligă pe ziarist să-și însușească o nouă specialitate, aceea de expert în relații umane.

Ziaristul atenuează „socul viitorului“

Desigur, omenirea a constat de mult că fiecare pas al științei și tehnicii oferă avantaje, satisfacții, speranțe, dar generează totodată inconveniente, restricții, temeri, amenințări.

Nu există proces complex care să nu ofere acest fenomen. Au fost găsite soluții pentru prelungirea vieții dar au apărut noi boli grave ale civilizației. S-au dezvoltat capacitățile de producție, dar a crescut și forța de distrugere.

Fenomenul acesta s-a amplificat și capătă noi trăsături în condițiile desfășurării revoluției științifice și tehnice contemporane. Având la îndemână o tehnologie tot mai modernă, omenirea are posibilitatea de a interveni masiv și profund în întregul sistem al relațiilor om-natură, cu riscul de a produce modificări considerabile în mediul ambiant, cu riscul de a declanșa dezechilibre grave, ireversibile. Evoluind într-un ritm nemaîntâlnit, știința și tehnica au determinat saltul de la tipul extensiv de creștere la tipul intensiv, iar acest salt poate determina modificări pe termen lung în dezacord cu interesele umanității.

În socialism, fenomenul de ambivalență menționat poate fi prevenit și anihilat. Sporadic însă, și în socialism pot apare fenomene negative în situații în care anumite structuri se opun controlului și deciziei colective asupra problemelor sociale fundamentale. La acest din urmă fenomen se referea tovarășul Nicolae Ceaușescu când arăta că „unele contradicții care apar în procesul dezvoltării sociale în orinduirea socialistă, dacă nu sînt rezolvate la timp, pot căpăta un caracter antagonist, pot determina frământări și convulsii în cadrul societății“. Ziaristul are posibilitatea și trebuie să informeze întreaga opinie publică asupra realităților și perspectivelor revoluției științifice și tehnice, preîntîpinind amplele schimbări viitoare în civilizația umană și în stilul de viață, pentru a înțelege căile și soluțiile noi și necesitatea lor.

Presă poate să-și deschidă larg paginile pentru dialog, pentru confruntări de opinii, să militeze pentru colaborare pe diverse planuri în scopul elaborării unor răspunsuri eficiente la noile probleme ale lumii contemporane.

Contribuția la modelarea omului nou

La marea operă de modelare a omului noii societăți este chemat să-și aducă contribuția și ziaristul, prin întreaga sa activitate. Tinerii sau virstnicii găsesc în presă elemente de orientare hotărîtoare. Ziaristul selecționează din viață și prezintă adevăratele modele umane ale societății socialiste, fapte, întîmplări și evenimente care-i învață pe oameni să muncească și să trăiască în spiritul principiilor și normelor de muncă și de viață comuniste.

Omul epocii noi aspiră să participe în mod conștient la făurirea propriei istorii, a propriului viitor, să contribuie la găsirea căilor pentru asigurarea mersului ascendent al societății noastre, la elaborarea unei politici corespunzătoare, a unei linii generale care să țină seama de condițiile în continuă schimbare.

Omul epocii noi aspiră să se autoformeze ca un om multilateral pregă-

tit, să-și formeze un larg orizont cultural, să-și modeleze un înalt nivel de conștiință, pregătindu-se să devină un stăpîn competent al societății de mine. Participind la minunata operă de modelare a omului nou, ziaristul își aduce implicit o substanțială contribuție la edificarea noii societăți.

Cronicar al epocii sale

Ziaristul este și un cronicar al epocii sale pentru că zilnic consemnează profunzimea, viteza, debitul, curenții marelui flux al istoriei. Actualitatea surprinsă și redată în ziare, în emisiunile de radio sau televiziune nu reprezintă decît instantanee ale acestui flux, proces istoric, la desfășurarea căruia contribuim toți. Actualitatea surprinsă azi de ziarist va deveni curînd un paragraf de istorie, o mărturie a ceea ce a fost. Presa devine astfel un document al epocii, oglindă și memorie a vieții sociale.

La adunarea festivă consacrată împlinirii a 25 de ani de la apariția primului număr legal al ziarului „Scînteia“, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că „în cei 25 de ani care au trecut de la eliberarea țării, întreaga presă din România a cunoscut o puternică dezvoltare, afirmîndu-se ca un instrument activ și eficient în lupta pentru transformarea revoluționară a societății, pentru transpunerea în viață a politicii partidului și statului nostru socialist. De la modestele foi din anii ilegalității, pînă la ziarele de astăzi aparute în milioane de exemplare, presa noastră a cunoscut un drum lung și glorios. Ea a devenit o puternică forță socială, cu o mare capacitate de influențare și un puternic rol mobilizator și organizator în marea operă de construcție a societății socialiste“.

În misiunea sa de cronicar al epocii, ziaristul se apropie tot mai mult de diplomat. Astăzi, diplomatul și ziaristul sînt nelipsiți acolo unde se discută, pentru a se rezolva probleme internaționale.

Astăzi, cînd problema principală este dezvoltarea pașnică în condiții de stabilitate, de liniște internațională pe baza unei cooperări caracterizate de egalitate și respect, limbajul diplomatului și limbajul ziaristului se apropie și ambii sînt preocupați de probleme comune ca: educație, hrană, apă, materii prime, populație, știință etc.

Ziaristul ca și diplomatul trebuie să militeze pentru o politică de pace, pentru mobilizarea energiilor umane la marea operă de construcție pașnică a viitorului omenirii.

În acest scop este necesar ca publicațiile noastre centrale și locale să trateze mai aprofundat multiplele probleme ale vieții internaționale, să promoveze cu consecvență în coloanele sale principiile relațiilor între state pentru care militează partidul și guvernul nostru.

Iată țeluri nobile pentru înfăptuirea cărora ziaristul, alături de diplomat, adesea cu mijloace comune, trebuie să lupte. Să militeze cu răbdare, perseverență și tenacitate. Descoperind ce e nou, determinînd tendințele, militînd pentru progres social, politic și economic, ziaristul conturează viitorul către care aruncă prima punte pe care pășesc oamenii.

Măiestria ziaristului

Valoarea comunicării a mesajului constă nu numai în conținutul său, ci

și în expresivitatea sa, care îi poate conferi precizie, adîncime și noutate. Ziaristul trebuie să aibă mereu în vedere obligația de a da comunicării un relief cit mai sugestiv, de a-și informa auditoriul, cititorii într-un mod cit mai atrăgător. Pentru a fi citit, pentru a deveni cunoscut și cu adevărat o personalitate, ziaristul trebuie să aibă respect față de frumusețea exprimării, a limbajului, să-și formeze un stil clar, precis, să învețe a minui figurile de stil (epitetul, comparația, repetiția, sinteza, personificarea, metafora, hiperbola).

Preocuparea pentru o exprimare cit mai frumoasă răspunde nevoii de a exprima mesajele cit mai exact.

Iată de ce ziaristul trebuie să aibă cunoștințe de stilistică și pentru aceasta trebuie să învețe să valorifice bogăția limbii populare, tradiția scrisului nostru literar și publicistic, să învețe să dea noi străluciri cuvintelor și expresiilor vechi.

Dar ziaristul este interesat nu numai în „a fi citit“ ci este interesat ca ceea ce comunică să fie înțeles de auditor, să cîștige de partea sa cit mai mulți din cititorii săi și să-i convingă să acționeze în direcția propusă de el. Pentru aceasta trebuie să-și însușească principiile retoricii, principiile argumentației. Ziaristul trebuie să aibă în vedere că se adresează unui public real, dar neomogen, capricios, cu lipsuri, cu idei preconcepționate, care nu admite întotdeauna evidențele și tocmai de aceea trebuie să știe cum și cînd să folosească argumentele.

Tehnica modernă a ziaristului

Ziaristul de astăzi trebuie să cunoască arsenalul tehnologic, să capete deprinderi practice, cunoștințe tehnice strict necesare pentru culegerea informației, elaborarea mesajului, compunerea, tipărirea (pregătirea pentru difuzare) a ziarului sau emisiunii de radio sau televiziune.

Pentru a avea independență, viteză de mișcare, operativitate, promptitudine, e necesar ca ziaristul să cunoască și conducerea auto. Minuirea reportofonului, a aparatului de fotografiat permit ziaristului să surprindă, să rețină secvențe de viață, de convorbiri irepetabile. Ziaristul epocii noi, moderne, rapide trebuie să-și dactilografieze singur mesajul, să știe să-l transmită la distanță prin telex sau prin alte mijloace.

Mari progrese s-au produs în domeniul execuției propriu-zise a presei. Ordinatorul completează noua tehnologie din combinatele poligrafice. Mașinile de cules sînt comandate de la distanță. Viitorul rezervă progrese și mai senzaționale. Informațiile vor fi transferate în benzi magnetice de către mașini care vor ști să descifreze texte și să codifice vorbirea; textele vor fi manipulate prin comenzi electronice, secretariatul de redacție va arăta ca un studio de televiziune cu numeroase ecrane pe care se vor putea citi textele, macheta, paginile etc.; imprimarea se va efectua prin procedee electrostatice; ziarul la domiciliul cititorului se va transmite prin facsimil.

Ziaristii vor trebui să înțeleagă și să folosească noile tehnici care oferă posibilități de perfecționare a comunicării, de ridicare a creativității și îmbunătățire a calității muncii de informare în masă.

Cu un pas înainte

Una dintre cele mai profunde schimbări produse de actuala revoluție tehnico-științifică este schimbarea poziției omului în procesul de producție. Omul nu mai poate fi folosit ca o simplă forță de muncă, necalificată, aceasta constituind o frână în calea dezvoltării forțelor de producție și totodată o irosire a aptitudinilor omenestii. Prin potențele sale creatoare, prin receptivitatea sa față de cultivare, omul se situează mult deasupra celor mai mărețe creații ale sale.

În pregătirea viitorilor specialiști din toate domeniile, se remarcă tendința comună de a asigura o bază teoretică largă. Azi nu există profesie în care calificarea meșteșugărească, manuală, întemeiată pe obișnuință și experiență, să nu cedeze teren calificării întemeiate pe o bază științifică și tehnică.

O asemenea epocă necesită un om **multilateral dezvoltat**, cu o amplă informare, cu un orizont larg, având capacitatea unei cunoașteri continue, cu o gândire mobilă, ascuțită, obiectivă. Arătăm ce rol deosebit revine ziaristului în opera de modelare a omului noii societăți.

Dar pentru a-și aduce competent și conștient contribuția într-o asemenea acțiune de o amploare fără precedent, ziaristul trebuie să fie el însuși un om multilateral, trebuie să fie pregătit și să se autoformeze astfel, cu un pas înaintea tuturor.

O asemenea pregătire multilaterală, complexă, formarea unei mari mobilități în gândire, astăzi nu mai sînt posibile în afara universității. Această problemă a fost înțeleasă ca un imperativ al epocii și în consecință. În ultimii ani, învățămîntul superior ziaristic a cunoscut o veritabilă expansiune. În Europa, înainte de cel de al doilea război mondial existau doar 20 de institute și școli de învățămînt ziaristic. În 1968 numărul acestora era de 115.

Dezvoltarea în continuare a învățămîntului superior ziaristic și mai ales continua sa perfecționare sînt obiectiv determinate de:

a) **Sporirea numărului de cititori, ascultători și telespectatori în toate țările.** Mijloacele de comunicare în masă se adresează practic, lumii întregi. Într-un viitor nu prea îndepărtat se va putea vorbi chiar și de un sistem informațional mondial.

b) **Nivelul cultural și educativ al publicului e în continuă creștere.** De pe acum în țările dezvoltate a fost generalizat învățămîntul mediu, iar în învățămîntul superior e cuprinsă o însemnată proporție din tineretul de vîrstă universitară. Ca urmare, cerințele publicului față de conținutul și calitatea ziarelor și emisiunilor de radio și T.V. sînt în creștere.

c) **Crește considerabil rolul mijloacelor de comunicare în domeniul social,** în transformarea societății, desfășurarea întregii activități politice, economice, sociale și culturale.

d) **Mijloacele de informare se folosesc într-o măsură tot mai mare în procesul instructiv-educativ din școli,** în activitatea profesională și educația continuă a populației adulte. O asemenea activitate nu mai poate fi realizată decît de persoane cu o temeinică pregătire universitară, cu specializare pedagogică.

e) **Înșiși ziaristii își dau seama că în actualele condiții pregătirea „la locul de muncă” nu mai este suficientă.** Ziaristii simt nevoia unui studiu temeinic, la nivel universitar, care să le asigure o pregătire multidisciplinară. În consecință, organizațiile profesionale acționează în mod organizat pentru dezvoltarea și modernizarea învățămîntului ziaristic superior.

Primii pași

Întrebarea care se pune este: ce trebuie să se întreprindă, cum să se acționeze pentru ca absolvenții învățămîntului ziaristic să corespundă exigențelor profesiei în epoca contemporană?

Majoritatea celor care s-au preocupat de aceste probleme sînt de acord că o condiție esențială pentru realizarea unor ziaristi de marcă este orientarea și selecționarea corespunzătoare a candidaților.

Prima etapă a acestei acțiuni de mare răspundere pentru reușita viitoare ar trebui să se desfășoare încă în anii de liceu. În această primă etapă, ar trebui să se testeze talentul și pasiunea tinerilor. Nimeni nu poate contesta faptul că pe un fond nativ bogat, cu trăsături specifice gazetăriei, cu o înclinație spre activitatea creatoare, munca de instruire și educație din facultate va da roade înzecit mai bune. Alături de talent, pasiunea e a doua dimensiune care trebuie să nu lipsească viitorului ziarist. Este vorba de pasiunea de a descoperi pe cine, ce, unde, cînd, cum și de ce ale evenimentelor ce se desfășoară în mediul social inconjurător. Cadrul cel mai potrivit pentru depistarea acestor trăsături specifice viitorului gazetar ar fi cenaclurile literare, liceale sau orașenești. Cei mai buni elevi care frecventează ședințele cenaclurilor pot fi invitați în redacții, astfel ca, în preajma ziaristilor experimentați, în focul muncii, să se supună și unui examen de conștiință, de autoexaminare a aptitudinilor. Facultățile de ziaristică ar trebui să aibă o evidență a acestor tineri, recomandați de redacțiile ziarelor, dintre care să și recruteze candidații.

Criterii de selecție: aptitudinile, temperamentul, caracterul.

Recrutarea și selecția propriu-zisă se face la examenul de admitere. În toate țările, testele care se dau la concursurile de admitere urmăresc depistarea acelor tineri care au conturate într-o măsură mai mare aptitudini gazetărești. Desigur, sînt deosebiri de la o țară la alta, dar ca o caracteristică, în toate țările, se caută să se identifice asemenea calități specifice gazetărești, cum sînt cunoașterea limbii, originalitatea, spontaneitatea, spiritul de observație, de pătrundere, posibilitățile de sinteză, capacitatea intelectuală, nivelul de cultură. Asemenea examene riguroase, complexe, urmăresc recrutarea pentru ziaristică doar a acelor tineri care pot fi capabili să facă față caracterului riguros programat al unui ziar. tensiunii psihice inevitabile realizării articolelor într-un timp scurt, șocului direct cu cele mai dramatice situații oferite de viață, suprasolicităților psihice și tensionale profesionale. Examenele urmăresc recrutarea acelor tineri care au o bună capacitate de concentrare și de efort susținut, care pot redacta cu ușurință un bun material de presă, păstrîndu-și calmul, indiferent de situație.

Dacă în ceea ce privește necesitatea învățămîntului superior ziaristic s-a ajuns la un consens, inclusiv în țările slab dezvoltate, în ceea ce privește formele de organizare, durata studiilor, amploarea acestora se poartă încă discuții. Este și firesc să fie așa, de vreme ce ziaristica s-a constituit ca ramură universitară abia de 2—3 decenii. Dar, dincolo de aceste discuții și deosebiri, determinate și de condițiile obiective specifice dintr-o țară sau alta, programele de studiu și pregătire din toate institutele de învățămînt ziaristic sînt guvernate de cîteva trăsături comune.

Se constată că o caracteristică orientarea activității pe două direcții:

a) **Pregătirea teoretică generală.** Pornindu-se de la importanța actuală a ziaristicii, de la recunoașterea funcțiilor sale sociale de mare răspundere, de la constituirea mijloacelor de comunicare ca factor incontestabil de progres, ținînd seama de larga lor răspundere în mase, s-a ajuns la concluzia unanimă că universitatea trebuie să dea ziaristului o cultură generală pluridisciplinară. Studiul anumitor discipline este indispensabil pentru formarea viitorilor ziaristi. Alături de disciplinele care să asigure o pregătire temeinică politico-ideologică (filozofie și etică marxistă, economie politică, socialism științific, știința conducerii societății, dezvoltarea social-politică a lumii contemporane), în programele de studiu trebuie să figureze discipline ca: dreptul, psihologia, sociologia, istoria culturii, pedagogia, filozofia limbajului, etica, retorica. Aceasta nu presupune pregătirea unor „snobi intelectuali”, ci formarea unor ziaristi de înaltă cultură, capabili să-și îndeplinească misiunile încredințate de societate. Facultatea trebuie mai ales să creeze, la viitorul ziarist, deprinderea de a înlătura critic cunoștințele ce se dovedesc perimate, în orice domeniu, și implicit de a prelua critic cele mai noi cuceriri ale spiritului. Facultatea trebuie să formeze la viitorul ziarist deprinderi trainice de **educație continuă**, prin intermediul multiplelor forme de instruire și autoinstruire.

b) **Pregătirea tehnică.** Spre deosebire de alte profesii, în ziaristică pregătirea tehnică trebuie să i se acorde un timp mult mai larg, mergîndu-se pînă la 45—50% din timpul total de studii. Pregătirea tehnică vizează nu numai însușirea de către viitorii ziaristi a tehnicilor de comunicare și a folosirii acestora, ci și dezvoltarea aptitudinilor, a calităților profesionale ca spontaneitatea, operativitatea, memoria, atenția, păstrarea calmului. Pregătirea tehnică presupune practică gazetărească neînteruptă, în cadrul facultății, dar și în afară, la redacțiile marilor cotidiene, la radio și televiziune, sub direcția îndrumare a unor oameni de informații, apropiați de activitatea profesională.

Perfecționarea continuă

După încheierea studiilor universitare, ziaristul trebuie să lucreze ca stagiar timp de doi ani. Este perioada de confruntare, de verificare a aptitudinilor, a deprinderilor, a calităților gazetărești. Ziaristul se întîlnește cu profesiunea sa și trebuie să facă dovada însușirilor sale. Perioada aceasta de stagiu, de doi ani, este obligatorie și tinerilor de alte specialități.

care anterior au avut oarecare activitate literară, ziaristică și care hotărăsc să se consacre profesiei de ziarist. În perioada de stagiu, aceștia trebuie să-și însușească deprinderile strict necesare ziaristului: dactilografie, stenografie, minuirea tehnicii de înregistrare a sunetului, folosirea aparatului de filmat și fotografiat, a telexului. La sfârșitul perioadei de stagiu, ziaristul are obligația să susțină examenul de atestare, care reprezintă forma de verificare și recunoaștere a calităților de ziarist profesionist. Numai având certitudinea aptitudinilor sale, tânărul poate fi încadrat în sistemul de perfecționare ziaristică continuă.

Ideea de „perfecționare și pregătire continuă” a devenit unanim acceptată și se constituie centrul unor sistematice activități teoretice și practice. „Învățătura pe viață” face tot mai mult loc perfecționării continue. Efortul educativ al fiecărui om și cu atât mai mult al fiecărui ziarist nu se poate încheia odată cu absolvirea facultății, ci trebuie continuat tot restul vieții în forme specifice profesiei.

Sistemele de perfecționare continuă vizează diferite scopuri ca obținerea unor titluri științifice, obținerea unui atestat la un nivel superior, specializarea, aprofundarea cunoștințelor noi, ridicarea calificării, actualizarea cunoștințelor. În efortul său propriu, ziaristul trebuie sprijinit prin forme organizate de perfecționare și pregătire, de actualizare periodică a cunoștințelor.

Sistemul de perfecționare continuă a ziaristilor trebuie să fie astfel conceput încât să satisfacă nevoia de dezvoltare a propriilor forțe umane, dorința permanentă de a participa la deschiderea unor noi drumuri ale civilizației, dorința firească de auto-cunoaștere, setea de perfecționare.

Pentru ziaristi perioada de perfecționare, pregătire continuă și actualizare periodică a cunoștințelor trebuie să înceapă imediat după atestarea în profesie, cu studiile postuniversitare. Aceste studii sînt deosebit de utile și necesare ziaristilor care au absolvit o facultate de ziaristică sau celor care dună absolvirea altor facultăți, dovedind aptitudini, trăsături temperamentale și de caracter specifice, au optat pentru activitatea de presă.

În întreaga lume, cursurile postuniversitare sînt concepute ca moda

lități de perfecționare ziaristică, de completare a profilului ziaristului, ca personalitate cu pregătire multilaterală.

Ziaristii din țara noastră s-au format în stadii diferite ale dezvoltării noastre istorice. Este firesc ca în pregătirea unora să fie anumite carente, dar este posibil ca acestea să fie înlăturate prin pregătire organizată.

În perioada actuală și imediat următoare învățămîntul postuniversitar are tocmai sarcina de a completa golurile în pregătirea ziaristilor.

Legea presei prevede măsura ca în viitor atestarea să cuprindă, în afara verificării aptitudinilor ziaristice, examene și probe de cunoaștere a limbilor străine, dactilografiei, stenografiei, folosirii aparatului de filmat și fotografiat, a mijloacelor de înregistrare a sunetului și a telexului.

Dar pînă cînd ziaristii vor stăpîni aceste tehnici strict necesare trebuie ca predarea lor să se facă în cadrul cursului postuniversitar. Pentru aceasta, credem că este necesară eșalonarea programului de învățămînt pe doi ani.

În învățămîntul postuniversitar este deosebit de important ca transmiterea unor cunoștințe, metode și tehnici noi să fie însoțită de o asemenea acțiune de convingere, care să stîrnească interesul, dorința de a aplica în activitatea de producție cunoștințele dobîndite. Aceasta nu se poate realiza decît prin exerciții, prin participare, deci prin realizarea de ziare, emisiuni de radio și televiziune, experimentale, care să fie confruntate cu producția propriu-zisă, care să fie supuse judecății oamenilor din presă cu experiență îndelungată.

După cursul postuniversitar ziaristul trebuie să se integreze într-un sistem alternativ de cursuri de scurtă durată de reciclare, cu scoaterea din producție și cursuri de pregătire profesională redacționale.

Cursurile de scurtă durată de reciclare cu scoaterea din producție, organizate în 3 cicluri, au ca obiectiv studierea principalelor documente de partid, adîncirea cunoașterii politicii interne și externe a partidului și statului, studierea sociologiei și mijloacelor de comunicare în masă, confruntări în domeniul organizării și conducerii muncii în presă, realizarea unor largi schimburi de experiență în vederea modernizării activității.

Cursurile de pregătire profesională redacționale au ca obiective pregătirea politico-ideologică a ziaristilor prin expuneri și dezbateri; policalificarea și însușirea tehnicilor noi prin aplicații practice; însușirea limbajului specific, perfecționarea stilului prin analize, cercetări, referate; însușirea limbilor străine; însușirea tehnicii fotografiei; învățarea stenografiei, dactilografiei, prin exerciții individuale. În cadrul acestor cursuri, după caz, se pot organiza cercuri tehnice pentru inițierea în folosirea aparatului de înregistrare, descifrarea benzilor, montajul, depanarea defecțiunilor sau cercuri de inițiere pentru televiziunea în culori, radiofonia stereofonică.

Desigur că, pentru organizarea și desfășurarea eficientă a unui asemenea sistem de perfecționare, se cer eforturi materiale. În cadrul redacțiilor trebuie să se organizeze cabinete, laboratoare de presă. Ceea ce este mai important e faptul ca ziaristii să fie dotați cu tehnica respectivă pentru activitatea curentă, pentru a putea pune în practică cele învățate.

Pregătirea profesională a ziaristilor nu e niciodată prea scumpă. Trebuie să avem în vedere că pregătind un ziarist, contribuim implicit la pregătirea sutelor de mii de auditori ai săi. Eficiența sistemului de perfecționare, de pregătire continuă a ziaristilor nu constă numai în formarea unor personalități cu pregătire multilaterală, ci mai ales în rezultatele activității lor în sistemul social.

Am încercat să prezint importanța socială, funcțiile și atribuțiile activității de ziarist, legiferată la noi ca profesie. Am încercat să prezint particularitățile, specificul acestei profesii, înaltele calități politice, morale și profesionale pe care trebuie să le dețină un bun ziarist. Am schițat cadrul și direcțiile în care se cere pregătirea și direcțiile în care se cere pregătirea un ziarist la nivelul epocii noastre, pentru a fi capabil să-și îndeplinească rolul său social, funcțiile social-politice.

În toată expunerea de nină acum am avut în atenție prevederile Legii presei — prima reglementare unitară, menită să fixeze cadrul legislativ al activității presei în Republica Socialistă România, care definește funcțiile social-politice și rolul presei în dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor.

În lumina prevederilor Legii presei, pregătirea multilaterală a ziaristilor este o condiție de bază în realizarea rolului activ al presei ca mijloc eficient de propagare în masă a politicii Partidului Comunist Român, de largă informare a opiniei publice cu privire la viața internă și internațională, de tribună a dezbaterii și schimbului de opinii, pentru dezvoltarea și adîncirea democrației socialiste, pentru perfecționarea relațiilor sociale.

SPITALUL DIN CONSTANȚA

CRONICA DE ARTĂ ȘI EDUCAȚIA ESTETICĂ A CITITORILOR

C. R. CONSTANTINESCU

„Știința tineretului“

Definirea valorii — sensul și rațiunea atitudinii criticii

Surprinderea și definirea valorii artistice va rămâne continuu piatră de incercare a criticii și a esteticii. Firește, cu distincția că în timp ce estetica dezvoltă o discuție de principiu asupra valorii, critica se vede nevoită a opera practic în numele acesteia. Valoarea este un atribut caracteristic al operei. Dar valoarea, concept cu destin istoric diferit, cunoscând accente când pe latura gnoseologică sau utilitară, când pe cea religioasă, morală ori politică, când pe cea a euritmiei formale (de fapt, o substituție abuzivă a valorilor altor domenii, valori artistice, în funcție de spiritul epocii și momentul istoric trăit), ne apare și ca cel mai dificil de definit. Până la un punct se confundă cu însăși noțiunea de artă. Valoarea este întâi resimțită ca atare și apoi consacrată, disociindu-se în raport cu o școală, un curent, un artist, o operă, o serie de trăsături. Odată conturate, ele nu pot servi în mod mecanic, irevocabil, în cercetarea altor opere, așa cum respectarea riguroasă a normelor unei academii de artă nu garantează opera. Valoarea artistică are un caracter subiectiv (deci nu este o calitate obiectiv inerentă a produsului de artă), evoluind de la individ la individ, de la mediu la mediu, de la țară la țară și de la epocă la epocă. Este, cu alte cuvinte, o investiție spirituală, refăcută perpetuu. Asemeni sensului și substanței unei opere, de care ne pătrundem succesiv și niciodată total, enigma ei (citește profunzimea ei), se reface cu fiecare nouă apropiere, prelungindu-se într-o perspectivă ilimitată. Valoarea artistică există și este, pe deasupra, și o realitate operantă. Dacă n-ar fi așa, istoria artelor n-ar fi o istorie a valorilor. Totuși, o serie de noi curente în gândirea estetică și

critică o neagă ori, pur și simplu, o ignoră.

Imposibilitatea definirii sale în termenii exacti, asemănători științei, îndreaptă atenția cercetătorilor în alte direcții. Pozitivismul contemporan — care monopolizează multe dintre acestea — a influențat enorm estetica, împrumutându-i uneori termeni, procedee, scopuri, în contradicție cu propria-i esență, cu natura artei. În concepțiile pozitiviștilor, ontologia este redusă la gnoseologie și apoi, treptat, gnoseologia la logică și logica la o sintaxă a limbajului științific. Lumea pozitiviștilor pierde astfel adâncimea proprie explicației și rămâne doar ca o suprafață descriptibilă și organizabilă. În asemenea condiții cercetarea nu mai are o funcție cognitivă, ci doar una de descriere și organizare. Structura limbajului științific începe să se instrăineze de un subiect, să se obiectualizeze, să se reifice, să devină constrângătoare și să capete forța ocultă a unui destin. Obiectul își ia astfel revanșa asupra subiectului. În vreme ce pozitivismul a însemnat procesul individualului împotriva universalului canonizat, structuralismul născut pe același teren înseamnă capitularea în fața înălțării tehnocratice a mijloacelor deasupra scopului și a ridicării birocratice a societății deasupra indivizilor. Dezastrele ultimelor decenii au creat o atmosferă intelectuală, care a împins pe prim plan „întregul“ lăsând în urmă „părțile“ lui componente (H. Wald). Structuralismul idolatrizează deci structura în dăuna elementelor ei componente și analiza structurală în detrimentul inducției generalizante. În concepția structuraliștilor, elementele care alcătuiesc o structură sint în ele însele vide de sens; ele nu există decît diferențiat într-un anumit sistem de organizare. La polul opus poate fi întâlnită absolutizarea elementului individual (în receptare), cu aceleași consecințe în plan axiologic: eludarea valorii. Într-o teorie a efectului psihic. I. A. Richards

sustine, de pildă, că singura valoare a artei constă în organizarea psihică pe care ne-o impune. Artistul îi apare ca un tămăduitor, iar arta, o terapie sau un tonic pentru nervi. Emoția artistică, plasată astfel la rangul de simplă igienă mentală, poate fi luată în considerație, și dacă e provocată de o operă de valoare, și dacă e rezultatul admirării unei contrafaceri de cel mai prost gust. Efectul contează dar nu ca expresie a calității, intensității și profunzimii sale. Dar o teorie ca cea a lui Richards, care are pretenția de a fi științifică și se referă adesea la viitoarele progrese ale neurologiei, nu face decît să deschidă porțile, în estetică, unei confuzii străine artei.

Subliniem acest aspect al valorii, pentru că în practica și în teoria critică deopotrivă, el oferă măsura eficienței și angajării, fie că e vorba de studiu, monografie ori cronică de artă. Descriptivismul ce-și refuză certe criterii în comentarea fenomenului artistic, nu are drept efect, e limpede, decît o dezorientare a publicului, invitat, în subsidiar, să aplaude orice nouă experiență. Această atitudine ne pare a fi generată de modă, căreia îi cedeză o subțire pătură de snobi intelectuali, ori pusă pe seama unei naturi labile ce confundă eclectismul cu obiectivitatea și liberalismul oportunist cu democrația, atunci când nu e vorba, pur și simplu, de rezerva prudentă a ignoranței.

Critica, fie că e vorba de cercetare, fie că e vorba de presă, ca domenii de manifestare, are a lua în considerație mai ales acest aspect: atitudinea față de valoare, care-i justifică în ultimă instanță poziția și eficacitatea intervenției. Se înțelege, critica noastră de artă își îndreaptă atenția asupra valorii așa cum o înțelege umanismul socialist, asupra valorii capabile să constituie o piesă fundamentală în procesul, deloc simplu, deloc ușor, de emancipare spirituală a poporului. Accentuăm aceasta pentru că numeroase

alte direcții ale criticii contemporane implică ideea de valoare în alte sensuri, uneori luând în considerație exclusiv o singură trăsătură a creației și de cele mai multe ori necondiționate sau fals condiționate de către existența socială. Ne gândim la critica psiho-analitică ce dezvoltă în diverse variante concepțiile lui Sigmund Freud, la critica lingvistică și stilistică susținută mai ales de germani și spanioli, (ce datorează mult unor Karl Vossler, Leo Spitzer sau Dámaso Alonso), noua critică formalist organicistă, inițiată și ilustrată în special de către școala anglo-saxonă, precum și la critica mitică, (bazată pe antropologia culturală a lui Carl Jung), ori la critica filozofică inspirată de existențialism (de un Kirkegaard ori Heidegger). Critica noastră, bazată pe argumentele esteticii marxiste, are datoria a promova acele valori în stare să încorporeze o substanțială semnificație socială, în stare să educe publicul în spiritul dezideratelor noastre filozofice și ideologice, capabile dintr-o amplă perspectivă a prefigura noul, a încununa eforturile unei străvechi și bogate civilizații. Deci, a acelor valori, care sub aspect artistic și nu numai artistic ni se impun ca morale. În jurul acestui deziderat, însă, critica a creat prin judecăți simplificatoare o serie de confuzii. Iată de ce ne vedem îndemnați a stărui asupra conceptelor de moral și moralitate în artă, de sens educativ și receptivitate etc., concepte altfel frecvent și în cele mai diverse accepțiuni, minuite de către critica ce se manifestă în paginile ziarelor și revistelor.

Arta ca mijloc de educare a receptivității

În funcția educativă a artei includem deopotrivă latura sa „intuitivă”, „implicită” și latura „programatică”, deși când spunem programatică este limpede că nu ne referim la acea ipostază didactic-moralizatoare dezavuată pe bună dreptate de artist. Acesta transmite într-o formă sau alta convingerile sale morale fără a avea și ambiția de a le impune în afara puterii de convingere a operei. Bineînțeles, dacă nu sesizează ridicolul de a vorbi în pustiu, dacă are nefasta „vocație” a alcătuirii de „coduri”, de „manuale”, de „catehisme”... Ne dăm seama cu toți cit de falsă e asimilarea imaginii unui creator cu aceea a unui pedagog pedant, deținător infailibil al noțiunii de bine și rău, a unui „organizator” al existenței umane conform unor principii rigid codificate. Istoria culturii ne oferă destule exemple în care acțiunea morală a operei a constat tocmai în demistificarea falsei moralități a principiilor etice ale unei societăți (sau a unei pătri a societății), a artei care o susținea și care nu întâmplător era o artă „oficială”, „de curte”.

În societatea socialistă sensul moral al operei se circumscrie ideilor morale ale unei largi colectivități, ale întregii noastre societăți. El acționează dintr-o perspectivă umanistă limpezind eforturile de emancipare spirituală, de afirmare și împlinire a personalității umane, de depășire a unor aspecte negative ce țin de o mentalitate învechită și retrogradă. Dar totodată ar fi o naivitate să ne închipuim că un om mîrșav care a zăbovit în fața unui tablou sau a unei sculpturi nu va continua să săvîrșeas-

că micile sau marile lui mîrșăvii în familie, în mediul său profesional sau extraprofesional.

Aceasta nu e o concluzie pesimistă, ci pur și simplu o constatare care ne amintește că desăvîrșirea morală prin artă e un proces subtil și complex, un proces petrecut în planul conștiinței, căruia îi sesizăm efectele finale, dar pe care nu îl putem „măsura” întocmai așa ca pe o cantitate matematică și nici nu-l putem controla în urma fiecărui contact direct cu opera. Exemple de acțiuni premature sau naive înfăptuite sub imperiul contactului cu opera de artă sînt cu totul particulare și nesemnificative din punctul de vedere discutat. Nimeni n-a descifrat în conceptul aristotelian de „catharsis” eliberarea în sensul de incitare. E necesar să întirziem asupra acestor aspecte pentru că uneori ambiția unei opere de a moraliza, de a restructura ea însăși o concepție etică se dovedește prezumțioasă și inefficientă. „Subiectul” este, desigur, o pîrghie importantă în expunerea unor idei morale și critica se oprește nu rareori la acest prag. Dar numai minuit cu talent, cu vocația sugestivității complexe. Am putea cita aici deopotrivă, reușite remarcabile, ca gravurile antirăzboinice ale lui Goya, lucrarea lui Delacroix „Libertatea conducînd poporul”, „Guernica” lui Picasso și atîtea altele, dar și lucrări insignifiante pe care istoria artei le-a îngropat de mult sub tăcere, deși aveau teme generoase. Această a doua categorie de lucrări a apărut mai ales în acele epoci care nu căutau un dialog real cu întreaga societate, o dezbateră deschisă asupra eticii, ci numai punerea în evidență a partiturii propriului monolog, epoci în care tentativa de a convinge devenea inutilă, tocmai pentru că ideea de a convinge nu era, nici măcar formal, concepută în chip moral.

Pictura apelează inevitabil la un registru restrîns de teme și subiecte: portrete, peisaje, naturi moarte, compoziții cu personaje. Prin ele exprimă cu mult mai mult decît descifrăm literal în imaginea figurativă. Un pictor poate să portretizeze numai cîteva modele de-a lungul întregii sale cariere, poate să „mute” toată viața cîteva obiecte neinsuflăte pe suprafața aceleiași mese ca Pallady sau Cézanne și, cu toate acestea, noi vorbim despre universul complex al artei lor. despre concepția lor de viață (Weltanschauung), deci de ceea ce depășește ca amploare tot ceea ce cade în mod direct în raza imediației percepției. Se petrece un fenomen analog cu cel al poeziei lirice. Subiectul luat în sine nu ne poate exprima sensul major ca și bogăția de nuanțe a operei. Ceea ce contează e modul în care exprimă, fără a vedea în modalitate execuția pur tehnică și nici, în general, aspectul formal al operei. De aceea o poezie, un tablou, o lucrare simfonică nu se pot „povesti”. Ele își păstrează valoarea de comunicare numai în cadrul formelor originare, în sinul cărora au fost concepute pentru că numai prin acestea se poate transmite sensul lor original. Calitatea de „vehicol” a subiectului nu trebuie să ne ducă cu gîndul la erezia arbitrarului său. Nu orice subiect luat la întîmplare poate exprima un fond original. Numai opere slabe, inconsistente ne dau senzația că artistul se poate apleca, evident în mod fals, asupra oricărui „suport” vizual. În operele autentice subiectul se caracterizează odată cu acest fond, cu întreaga viziune.

Am insistat asupra acestui fenomen, pentru că există uneori primejdia deloc inchipuită sau teoretică de a interpreta conținutul, sensul moral al unei opere, cu ceea ce ne poate oferi imaginea propriu-zisă. Dacă nimeni nu mai privește pictura Renașterii exclusiv ca pe o „colecție” de tablouri cu subiect religios, centrul de greutate al interesului nostru căzînd asupra adevăratului său conținut, se poate întîmpla că relativ la o operă contemporană să se nască neînțelegeri. Se poate întîmpla, ca de pildă, judecînd cu o logică pragmatică și nu cu una artistică să ne întrebăm de ce stătuia „Eminescu” realizată de Gh. Anghelescu a fost inchipuită de către artist fără veșminte, de ce personajul cutărui tablou nu este încheiat la toți nasturii sau de ce are ghețele rupte. Opera de artă educă totodată receptivitatea umană și în acest fapt trebuie să descoperim o dimensiune morală egală cel puțin cu ideile vehiculate într-o operă. Numai prin educarea acestei receptivități artistice, pe care în afara contactului cu opera nimic n-o poate înlocui, oamenii pot avea perspectiva necesară înțelegerii artei, pot realiza comunicarea reală cu tot ceea ce forțele creatoare ale unei societăți oferă mai bun. Educarea acestei receptivități oferă un instrument de cunoaștere a unei realități specifice, diferită de cea științifică, emancipează spiritul uman din zona unui pragmatism steril și îi conferă acea idealitate pe care o descoperim în orice aspirație de perfecționare morală. Înțelegera valorii spirituale adaugă un inițial respect față de ea, ceea stare propice receptării sale, care nu e altceva decît premisa cultivării acestei receptivități. Opera de artă este un prețios mijloc de educare a colectivității umane. Dar numai opera de artă autentică, valoarea deci, pentru că „surogatul”, opera incapabilă de a transmite ceva ne apare, din acest unghi, ca imorală. După cum imorală ne apare și interpretarea eronată a discursului ei moral. De pildă, cu acea logică sterilă, anihilantă de care am vorbit, un peisaj senin, liniștit, optimist poate fi interpretat și ca o expresie a dragostei de natură, dar și ca o formă de evaziune din realitatea imediată. Tommaso Campanella destina picturii, în a sa „Cetate a soarelui”, rolul „educativ” de a înfățișa viețuitoarele pămîntului, corpuri geometrice sau întîmplări lumești pe care peripateticienii săi locuitori să le memoreze mai lesne prin intermediul imaginii vizuale. O asemenea artă, „material didactic”, s-a dovedit însă la fel de „vie” ca și ideea creării și locuirii unei asemenea cetăți.

Critica ziaristilor și zone neexplo-rate suficient în educarea gustului public

Brunetiére punea expansiunea criticii în Franța pe seama dezvoltării jurnalisticii. Thibaudet vorbea despre o diferențiere certă la începutul secolului nostru între o critică a universitarilor și o critică a ziaristilor, ca despre o departajare firească impusă de profesiunile celor ce o exercitau. Tot el înclina către aceasta din urmă numînd-o „critică de susținere”, o critică pe care Baudelaire ar caracteriza-o drept pîrtinitoare, pasionată, politică, dar de pe o poziție care să deschidă cele mai largi orizonturi, și vîzînd în aceasta propria-i rațiune de

a fi. Critica ziaristilor a dat publicului un viu sentiment al artei, tot ea fiind aceea care i-a făcut servicii inestimabile în mai larga ei difuzare, iar uneori judecățile ei rostite pentru moment au rămas definitive. Critica ziaristilor a avut și are încă propriile ei carențe: superficialitatea (prin condeiele ei întimplătoare) și unilateralitatea prin (interesul pentru ceea ce se impune ca strict cotidian — vernisarea unei expoziții, apariția unei cărți, ședințele unui cenaclu etc.) (...)

Tot ceea ce am de spus în continuare nu are în vedere critica competentă, responsabilă, angajată care timp de aproape trei decenii s-a aplecat asupra fenomenului artistic cu obiectivitate și talent; cea critică care a înțeles că și creatorii de azi au nevoie să fie educați, pentru a se „ocupa de educarea altora”, — cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul C.C. la Congresul al XI-lea al P.C.R., — și care a înțeles că acest important deziderat nu se poate atinge decât în regimul unei sporite și consecvente exigențe, a unei clare și ferme atitudinii filozofice, estetice, politice. (...)

Călinescu observa că orice judecată critică pornește de la o impresie, ce înglobează o anume cultură și gust, un anume discernământ ș.a.m.d., pe care criticul nu face mai apoi decât să o argumenteze. O critică dispusă să opereze numai cu precepte, care să privească opera numai prin prisma unui sistem, excluzând contactul viu, direct, emoționant cu aceasta, este un nonsens. Este orice altceva numai critică nu. Totuși, „Impresionismul” unilateral al unei părți a criticii nu ascunde, de fapt, decât rudimentarismul său diletant, lipsa sa în cel mai bun caz de experiență, iar în cel mai nefericit caz, de vocație. Sesizăm acest rudimentarism în improprietatea termenilor, în analogiile hazardate, în echivocul ce subminează adesea încercarea de definire a unor atitudini artistice. Este suficient, în răsfoirea cronicilor, genul predilect de manifestare al criticii de artă jurnalistice, să observăm cite expresii de artă fundamental diferite ca atitudine estetică sînt incorporate, de pildă, realismului. Inadecvarea la obiect mai avînd pe deasupra riscul de a nu fi considerată onestitate a criticului. Imposibilitatea de a concepe și realiza o analiză adîncă, bogată în sugestii, conduce „criticul” fie spre limitarea la interjecții, fie la repetarea unor locuri comune, preluate oral, sau tot din „presă”. O altă categorie alunecă pe nesimțite spre o „critică normativă”, încercînd să transfere propriile sale insatisfacții și neînțelegeri asupra unei opere considerate, se vede treaba, mai mult decât imperfectă. Interesant de urmărit este acuzația de „nerepresentativ”, lansată împotriva unor artiști și opere. Ca și cum ai reproșa unui artist că o natură moartă nu e un peisaj sau invers, ca și cînd opera ar trebui să devină inventarul, și nu expresia unică, individualizată, a realului evocat. Și dacă un artist, cu o mentalitate înrudită cu a unui astfel de critic ar încerca o asemenea tentativă, de a realiza o operă inventar, cu ce ar fi ea mai valoroasă și mai semnificativă decât un peisaj al lui Alexandru Ciucurencu, să zicem, Corneliu Baba, ori Henri Catargi, artiști într-adevăr reprezentativi pentru arta noastră contemporană, pentru cultura noastră socialistă.

O altă categorie de cronicari ar fi cea pe care am putea-o denumi a „prea

pricepuților”. Limbaj umflat, gongoric, sfidînd uneori logica și sintaxa, termeni împrumutați sau inventați, o încercare de a întreprinde analiza exhaustivă a mijloacelor, echivalente în sine, ciudat, cu ezoterice concepții filozofice, încadrarea în ultimul „ism” la masa căruia se tem a nu ajunge prea tîrziu — iată ce caracterizează producția lor critică. Dincolo de orgoliul de a fi abscons, de a fi priceput de prea puțini, ceea ce ni se impune este, în esență, aceeași nesiguranță și inapținutitudine critică, aceeași falsă generozitate care este dispusă a se ocupa disproporționat de orice experiment șocant, ignorînd totodată ceea ce pare a fi produsul unei estetici clasice, învechite doar în concepția lor și a unui realism de asemenea, în concepția lor, îngust și depășit. Ni se pare că responsabilitatea critică trebuie să manifeste aceeași exigență nu numai față de non-valorile artistice ci și de acelea ale propriului domeniu. Critica este parțial răspunzătoare de unele false opoziții între figurativ și abstract, de plasare în prim plan a unor aspecte periferice ale artei moderne, de neclarificare a poziției filozofice a unor ultime curente și tendințe. Ceea ce se mai poate reproșa criticii, de astădată, chiar uneia de oarecare ținută, este limitarea la fenomenul strict contemporan, fără o perspectivă istorică, deci fără posibilitatea de a aprecia exact conexiunile și articulațiile unei întregi evoluții artistice.

În spiritul realității, se cuvine să atragem atenția că și diversele publicații au a-și reproșa, în privința cultivării cronicii de artă, întîzieri și inconsecvență, mai ales inconsecvența cu care înregistrează o expoziție sau alta, schimbarea prea frecventă a cronicarilor, implicit și a punctelor de vedere ale revistei, asupra domeniului, calitatea submediocră a unor texte.

Cea mai mare parte a intervențiilor critice în presă se reduc la cronicile de artă. Cronicile de artă trebuie, firește, cultivate în continuare, în regimul unor sporite exigențe. Ea însă nu este suficientă în educarea gustului public, în atragerea acestuia către valorile autentice ale artei, ea singură nu poate răspunde importanțelor dezerate, pe care toate documentele de partid le recomandă spre împlinire critică. În domeniul creației nu-și găsesc loc cuprinzătoare și docte analize consacrate unor maeștri ai artei românești. Consemnările preilejuate de retrospective ori aniversări nu pot înlocui exegeza încă săracă în acest domeniu. Lipsesc, de asemenea, amplele articole de sinteză vizînd creația ultimilor 30 de ani, creație extrem de diversă și bogată în consecințe, așa cum am putut constata în contacte directe de-a lungul timpului. Din păcate, în locul mult așteptatelor disocieri, se produc încă masive articole teoretice, „de problemă”, în care se reiau cînd locuri comune ale unei estetici tradiționale, cînd principii mult prea generale, juste în esență, acceptate unanim, dar în numele cărora artistul este moralizat pedant. Tot la acest capitol se cuvine să menționăm confuziile în prezentarea celor mai noi tentative artistice, lipsa unei informații la zi, prezentată și prelucrată critic, care ar oferi publicului o conștiință mai clară a căutărilor artei moderne de la noi și din lume.

Altă serioasă carență privește, în raport cu acest domeniu — cel al creației propriu-zise — plasarea criticului, pe alte poziții decât acelea de medi-

ator între artă și public. Ambiția acestuia de a scrie pentru posteritate ori pentru un grup de inițiați îi reduce fatal audiența în fața publicului. De la ton și pînă la temă, se poate observa lipsa unor articole de popularizare accesibile, limpezi și în același timp docte. Presa ar trebui să se ocupe mai mult și de alte implicații ale artei pe care le-am așezat sub genericul: viața domeniului. Ne gîndim, de pildă, la comentarea activității unor jurii, la comentarea premiilor, debuturilor, la raporturile artei cu viața orașului, la estetica industrială, la problemele învățămîntului artistic, ale așezămintelor muzeale, ale artei de amatori ș.a.m.d.

Un alt domeniu, și încă unul dintre cele mai importante, îl ocupă educarea gustului public, în spiritul acceptării cu precădere a valorilor autentice. Cu alte cuvinte lupta împotriva kitsch-ului, a produselor sale confecționate uneori pe scară industrială, dar mai ales împotriva mentalității kitsch ce poluează atmosfera spirituală a unei epoci, de către un om — kitsch, ale cărei atitudini sînt dăunătoare deopotrivă artei, emancipării spirituale, dar și relațiilor sociale cotidiene. „Cînd vorbim despre kitsch, — spune Herman Broch — nu vorbim explicit despre artă, ci și despre o comportare în viață; căci kitsch-ul nu s-ar putea produce, n-ar putea exista, dacă n-ar exista și omul-kitsch, care îi dă viața ca produs artistic și, în calitate de consumator de artă, este gata să-l cumpere și să-l plătească bine. Dacă kitsch-ul este o minciună — cum se afirmă adesea și pe drept cuvînt — reproșul se răsfrînge asupra omului care simte nevoia unei asemenea oglinzi mincinoase, capabilă de a-l înfrumuseța, de a se recunoaște în ea pînă la totala identificare.” Critica se cuvine a se apleca cu precădere asupra acestui aspect, cu atît mai mult cu cît producțiile kitsch devin mai subtile, paradoxal, dînd aparența unor realizări artistice de valoare. Lupta împotriva kitsch-ului este o luptă împotriva părerilor preconcepute, a filistinismului și a dogmatismului pe plan artistic și nu numai pe plan artistic.

Într-o modalitate sau alta, critica ziaristilor a atins aceste probleme. Revenirea asupra lor ni se pare a fi virtutea esențială a acestei critici, în scopul luminării mai profunde a cauzelor și a consecințelor existenței fenomenelor amintite. Critica se cuvine a-și consuma rolul de „manager” al artiștilor, dar în primul rînd de educator al publicului, de cultivator al respectului pentru tradițiile valoroase ale artei noastre, pentru realizările de prestigiu ale artei socialiste contemporane. Cu atît mai mult cu cît critica ce se manifestă în presă se bucură de cel mai numeros și divers auditoriu, ca cel mai puternic mijloc de influențare a opiniei publice.

În lumina documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R., sarcinile ce revin presei în domeniul perfecționării continue a muncii politico-ideologice și de propagandă, a creației literar-artistice, a activității culturale sînt sensibil sporite în vederea „ridicării conștiinței socialiste a maselor, educării lor în spiritul concepției materialist-dialectice și istorice despre lume și viață, dezvoltării gîndirii lor revoluționare marxist-leniniste”.

DIN PIONIERATUL PRESEI ROMÂNEȘTI: „SPICUITORUL MOLDO-ROMÂN“

de LIVIU GRĂSOIU

De-a lungul întregului an 1841, a apărut la Iași, în patru numere (unul la trei luni), „Spicuitorul moldo-român”. Desigur, nu este o publicație de prim rang în istoria presei românești, nu a însemnat un moment de răscruce prin deschiderea de drumuri noi în cadrul culturii din prima jumătate a secolului trecut. Tocmai de aceea studiile ample asupra respectivei perioade ori cercetările monografice dedicate lui Gheorghe Asachi nu fac decât să menționeze această revistă bilingvă.

Îesirea în lume a „Spicuitorului moldo-român”, anunțată în numărul 57 din 1840 al „Albinei românești”, s-a produs sub forma unei publicații elegante, scrisă în întregime în limba franceză. Titlul era, deci, „Le glaneur moldo-valaque”, cu mențiunea: „Journal scientifique, littéraire et industriel — Rédigé par une société de lettres”.

Cel de-al doilea număr se prezintă în alt format, mai mare (24 × 16) și din acest moment (cronologic urmărind faptele), revista devine bilingvă: în stînga textul francez, în dreapta cel românesc. Abaterile de la cele două coloane tradiționale există, dar numărul lor poate fi considerat ca nesemnificativ.

În numărul al doilea se găsește o „Înștiințare” extrem de importantă: „Îmbrătoșarea binevoitoare ce i s-au hărăzit la acea dintii ediție franceză, era însoțită de dorința de a vedea traducerea românească alături cu textul francez”. Așadar: „Numărul întâi ale acestei foi, retipărit în asemenea format, precum și al triile se va publica în curînd”.

Cînd a fost tipărit și numărul prim, adică cel pe „ghenarie, februarie”, pe copertă se afla scris: „Jurnal științific, literar și industrial — Rédiguit de o soțietate de literați. Sub direcția lui G. Asachi”.

Prețul inițial al unui exemplar era de 6 galbeni, dar cum unor cititori li s-a părut cam ridicat, „soțietatea de literați” ce „rediguita” gazeta a hotărît stabilirea lui la 4 galbeni.

În anunțul respectiv se subliniază că nimic nu va opri redacția din calea înfăptuirii programului stabilit „adică de a răspîndi luminile în țările Moldo-Române și de a ajuta guvernului în indemnul său de civilizație”. Se pare că măsura i-a costat pe „rediguitori”, întrucît în numărul secund se cer scuze pentru nepublicarea unor litografii promise și sînt amintite greutățile materiale, în ciuda unei donații de 30 de ducăți venită de la logofătul Lupu Bals.

Revenind la cele două variante ale numărului pe „ghenarie, februarie”, se cuvine a scoate în evidență deosebita conștiințiozitate a redactorilor ce

au corectat toate greșelile din textul franțuzesc inițial, lăsînd astfel o bună impresie comentatorului de astăzi căruia nu-i rămîne decît să sublinieze acest aspect al respectului față de publicul cititor. În privința conținutului, cele două numere întii sînt identice, în afara unei rubrici intitulată „Modes de Paris” (plină de amănunte asupra vestimentației pentru femei și bărbați la diferite ore și împrejurări), rubrică prezentă doar în varianta franceză.

Un alt element aparte: singurul text apărut și în limba română este poezia „Cîinele soldatului” de Grigore Alexandrescu, tradusă sub titlul „Le chien du vétéran” de către A. V., adică Vasile Alecsandri.

În legătură cu existența celor două coloane, cercetări anterioare au stabilit că, mai ales după 1835, mai sînt de semnalat astfel de cazuri în presa noastră. Se citează de regulă primele zece numere din „Muzeu național”, adică de la 5 februarie 1836 la 15 aprilie 1836. Fenomenul este de mare însemnătate pentru evoluția limbii române, pentru că s-a ușurat evident penetrația neologismelor și s-a contribuit, am spune, hotărîtor, la mai precisă înțelegere a sensurilor acelor noi cuvinte.

Cu timpul însă (subliniem că atunci, ca în orice perioadă de transformări radicale, caracteristicile unui anume fenomen se succedau cu mare viteză), au apărut pe două coloane numai știrile referitoare la evenimentele interne. Scopul era de a informa străinătatea despre întîmplările petrecute la noi, mai bine spus, de a informa exact străinătatea, deoarece, în 1838, „Albina românească” (numărul 49) se plîngea că „Jurnalele franțuze” nu cunosc situația din Principate și dau informații greșite.

Motivele care au generat apariția „Spicuitorului...” reies din „Prospectul” publicat în fruntea primului număr: „progresul luminilor în țară, activa influență a instrucției publice asupra unei generații averse de a cunoaște, nevoia de a înlocui rutina cu procedee noi în agricultură și în industrie, numeroasele raporturi deschise de relațiile comerciale, greutatea fiecăruia de a se informa în străinătate”. Tocmai de aceea, „Spicuitorul...” „va căuta să ofere la un loc producțiile cele mai remarcabile ale literaturii străine și naționale, descoperirile științelor, artelor și industriei, va conține noutăți variate, interesante și instructive; poezie și modă (!); savanții vor găsi articole despre toate științele și, în special, de arheologie și istorie a acestei provincii; artiștii vor fi ținuți la curent cu tot ceea ce privește teatrul și arta plastică; va da agronomilor

descrierea instrumentelor agricole și procedee pentru ameliorarea terenurilor; va indica industriașilor mecanisme noi; va informa pe comercianți despre toate fluctuațiile comerciale. Într-un cuvînt, se prezintă ca expresie și interpret al civilizației în țările române” (s.n.). Pe aceeași linie evoluează și articolul introductiv din primul număr, semnat de A. Galice.

Desigur, nu avem motive să punem sub semnul întrebării buna credință, sinceritatea și intențiile redactorilor revistei, în fruntea cărora se afla Asachi, dar anumite caracteristici ne fac să întrevădem și alte aspecte. Faptul că a apărut imediat după istorica publicație a lui Kogălniceanu — „Dacia literară”, că este bilingvă, că tipărește literatură străină care nu este de primă valoare, că publică traduceri din abundență, că reține de la Alecsandri versuri franțuzești (cînd acesta trimisese la „Dacia literară” prima sa operă în limba română, „Buchetiera din Florența”), toate acestea arată o reacție a lui Asachi, reacție din păcate neinspirată, care prefigurează anacronismul său de mai tîrziu. Să nu uităm că Asachi era omul Regulamentului organic și al domnitorului Sturza, a cărui purtare față de Kogălniceanu este cunoscută.

★

O privire asupra cuprinsului celor patru numere ne permite să stabilim componența participanților la redacția revistei. În primul rînd — Gheorghe Asachi, fără discuție principal animator, semnează rubrica de arheologie, descoperiri științifice, cronica teatrală și modernă, publică poezii, o nuvelă, documente istorice, prezintă litografii. După cum se vede, o contribuție masivă. Urmează, apoi, cu articole, traduceri sau producții literare originale: Teodor Codrescu (prieten cu Asachi, autor de manuale școlare, ziarist, fost, la un moment dat, cenzor al presei și întemeietor al cabinetelor de lectură din Moldova), Dimitrie Gusti (colaborator apropiat al lui Asachi), P. G. Săulescu (profesor de filologie și istorie), N. Măcărescu (cunoscut datorită chinurilor lui Trăsnănea de a-i învăța gramatica și mai puțin din cele scrise în „Icoana lumii” ori „Povățitorul sănătății și economiei”), Karol Mihailic de Hodotzin (director al școlilor de artă și meșteșuguri). A. Fotino, un I. Poni (care traduce versuri de Alecsandri din franceză în română) și trei nume de rezonanță deosebită: Costache Negruzzi, Grigore Alexandrescu și Vasile Alecsandri. Dintre colaboratorii de origine străină trebuie subliniați Morangie (remarcabil condeier), soții Adèle și

Hommaire de Hell (el geolog, ea poetă și muză a grupului expediționar francez) și A. Galice, profesor de origine franceză, publicist întâlnit în coloanele „Albinei românești”, dar și ale „Curierului românesc”.

După cum reiese din „Prospect”, „Spicuiitorul...” se voia o revistă pentru toți. Tocmai de aceea, în paginile sale găsim: ceva literatură română și străină, probleme de istorie (documente publicate și comentate de Asachi), chestiuni de arheologie (articole și litografii îngrijite tot de Asachi), descoperiri științifice; sînt prezentate fotografia, mașina de secerat, metode de distrugere a insectelor, betonul armat, fabrica de hîrtie, morile mecanice cu cilindri, realități comerciale pentru preocupările negustorimii (un tablou al comerțului pe anul 1840, prețurile curente la cele mai diverse produse pe piețele orașelor moldovenești, o statistică privind mișcarea portului Galați); urmează în numerele 2, 3 și 4 un tablou al nașterilor și al deceselor.

Fiecare din cele 4 numere cuprinde cite un articol, pe care l-am numi de fond. Între ele există o legătură, o unitate chiar, dată de spiritul național, caracteristic burgheziei în ascensiune și perioadei istorice premergătoare Unirii.

În primul număr, articol de fond este „Introducere” lui A. Galice, tradusă de T. Codrescu, articol stufos, care abordează o multitudine de probleme în spiritul timpului. Majoritatea ideilor vin din programul revoluției franceze, este deci de extracție luministă, iar unele sînt ajustate conform romantismului. În filozofie, A. Galice se manifestă ca un meliorist („răul este relativ, singur binele este absolut”) și un determinist („orice fenomen are o cauză, faptele se nasc unele din altele”). Autorul nu se mulțumește numai cu generalități și filozofii abstracte, ci se lansează într-o trecere în revistă a citorva momente din istoria românilor, reținînd personalitățile ce au contribuit la dezvoltarea economică, socială ori culturală. Iată de ce, alături de Alexandru cel Bun sau Mihai Viteazul (a cărui faptă de unire este elogiată), întîlnim și numele lui Iacob Eroclid, rămas pentru posteritate așa cum l-a descris Alecsandri în „Despot Vodă”. A. Galice amintește, însă, de școala de la Cotnari deschisă în vremea efemerei domnii a lui Iacob. O mare admirație vădește publicistul față de Ștefan cel Mare, numit „Napoleon al Moldovei”. Se arată, în cuvinte înflăcărute, dezvoltarea economică înregistrată în timpul funcționării Regulamentului organic, se laudă creșterea orașelor, scăderea impozitelor, accelerarea contactelor economice, modernizarea portului Galați prin înființarea unei carantine „împăcătoare” ce ferește populația de pătrunderea maladiilor aduse de navigatori.

Aceluiași autor îi revine și articolul de fond din numărul al II-lea, intitulat „Instrucția publică”, tradus tot de T. Codrescu. Articolul este o pledoarie pentru învățămînt, pe un ton uneori prețios. Două idei mai interesante se desprind: necesitatea educării fetelor (idee șocantă pe atunci) și preconizarea unui sistem de învățămînt pe patru grade: școli primare, secundare (pentru meserii și agricultură), colegii și învățămînt superior.

Din această publicație scoasă de o „soțietate de literați”, am putea cita ceea ce reprezintă literatura, beletristica străină. Trebuie spus că în „Spicuiitorul...” nu apar lucrări dintre cele mai reprezentative ale timpului. Cea mai mare parte o constituie opere (în versuri sau proză) franțuzești. În rest, poemul „Oscar d'Alva” de Byron și „Șalul negru” al lui Pușkin.

În ceea ce privește literatura română, fără a prezenta capodopere, „Spicuiitorul” publică lucrări de Alexandrescu, Alecsandri și, bineînțeles, Asachi (nume mai sonore), la care se adaugă și Héléne Sévérine (născută Sturza). În ceea ce-l privește pe Negruzzi, acesta participă cu traduceri („Șalul negru” și „Oscar d'Alva”).

În primul număr — cu un mai pronunțat caracter eclectic — găsim două lucrări românești, destul de cunoscute, căci au fost incluse, apoi, în volume: nuvela istorică „Roxana doamna” a lui Asachi și poezia lui Alexandrescu „Ciinele soldatului”. În „Suvenir și impresii, epistole și fabule” (1847) poezia are la sfîrșit mențiunea „imitație”. Este o adaptare liberă a poeziei „Le chien du Louvre” a lui Casimir Delavigne. De altfel, poezia a fost publicată mai întîi în „România” din 28 martie 1838.

În numărul al doilea, cu o literatură mai bine reprezentată, întîlnim o povestire anonimă „Edmond, conte d'Ostrorog”, despre care ni se spune

că ar fi o „nuvelă istorică imitată după polonezi de...”. Lucrarea este o povestire romantică, plină de neprevăzut, cu lupte, iubiri, răpiri. Același număr cuprinde o poezie scrisă în franceză: „A mr. de Lamartine”, poezie aparținînd unui tînar moldovean, ce semna cu inițialele V. A. pentru Vasile Alecsandri. Este un elogiu pe care debutantul de atunci îl aduce autorului „Meditațiilor poetice”. Alecsandri îl alătură pe Lamartine tatălui ceresc, considerîndu-l singurul în stare de a-i cînta mărirea. Această alăturare subtilă nu trebuie însă să ne surprindă, avînd în vedere caracterul pronunțat religios al poeziilor lui Lamartine de după 1830, cînd și-a pierdut fiica și iubita la interval scurt ceea ce Alecsandri amintește: „ta fille et ton Elvire”).

„La jeune fille” — din numărul 4 — pleacă de la tema de largă circulație în romantism a morții tinerei fete (iubite sau nu; aici, nu). E mai degrabă un rod al manierei decît un ecou al durerii. Emotivitatea, cită există, rezultă din versurile întrerupte, din suspens-uri și din o anume dulceață molcomă greu de definit a ritmului. O apropiere de „Lucia” lui Musset n-ar fi hazardată (bineînțeles, nu valoric).

Tot în numărul 4, semnalăm poezia: „Ciinele orbului” de Héléne Sévérine; lucrarea nu iese cu nimic de-afupra unei platitudini lacrimogene artificiale.

În ceea ce-l privește pe Gheorghe Asachi, el publică trei poezii (toate în numărul 4); „Ștefan înaintea ce-

tății Neamțului“. „Vioreaua de martie“ și „Spicuitorii...“.

În general, versurile amintite n-au o valoare deosebită. Asachi se luptă din greu cu limba, fără a ieși invingător. Emoția, vibrația, indispensabile unei piese lirice, lipsesc cu desăvîrșire. De altfel, în acest gen, fecundul autor moldovean n-a obținut vreo performanță cu care să poată trece măcar stacheta artei de atunci. În ceea ce privește traducerea în franceză, aceasta l-a avantajat pe Asachi. Numele traducătorului este ținut sub tăcere, de aceea nu putem decît să bănuim fie pe A. Galice, colaboratorul francez, fie pe fiica sa, Ermiona Moruz (pe te atunci), viitoarea doamnă Quinet. Bănuiala se aplică și poeziei anterior analizată, „Vioreaua de martie“.

★

Nu pot rămîne nemenționate articolele lui Asachi de popularizare a istoriei, situate la granița dintre știință, literatură și gazetărie. În afara rubricii permanente de arheologie și a litografiilor cu subiecte istorice, Asachi semnează trei articole: „Tablou de istorie moldoveană“ (în nr. 2), „Testamentul politic al lui Ștefan cel Mare“ (în nr. 3) și „Viața prințului Dimitrie Cantemir“ (nr. 4). Acestea se bazează pe extrase din cronici, numai că Asachi nu l-a transcris pe cronicar, ci a re-povestit și recomandat întîmplările, făcînd operă pe popularizare. Autorul, în stilul său greoi, cu fraze lungi și asfixiante, insistă asupra figurilor istorice la care se referă și nu pregetă în a-și expune erudiția în materie. „Viața prințului Dimitrie Cantemir“, de pildă, este pe larg comentată — folosind textul lui Neculce — iar Asachi dă lista — incompletă — a lucrărilor lui Cantemir. Pionier cultural, el a simțit necesitățile momentului și reacționează ca atare.

★

Din punct de vedere gazetăresc, „Spicuitorul moldo-român“ pare și astăzi interesant, destule fiind caracteristicile sale validate de dezvoltarea ulterioară a presei în general.

Cum am arătat deja, revista era scoasă de un grup restrîns de publiciști, aceștia acceptînd și recunoscînd rolul de conducător al lui Asachi. Nici nu se putea altfel, dacă ne gîndim la prestigiul de atunci al merituosului și ciudatului pionier cultural din Moldova. De aici, de la numărul mic de colaboratori, reiese în mod evident unitatea de stil și concepție jurnalistică, dîndu-ne dreptul să afirmăm că așa-numitul „stil al casei“ (după care aleargă toți conducătorii de ziare) s-a manifestat vizibil. El se caracterizează prin existența celor două coloane paralele: franceză și română (cu rare abateri, cum am arătat), formatul mic al paginii, bogăția filelor (astfel că cititorul să ia ce-l preocupă, tendința nu doar modernă, ci chiar contemporană!), rubrici permanente și fixe (fapt extrem de important pentru orice publicație), multitudinea de curiozități din toate domeniile, publicitate făcută adesea anost și fără inventivitate dar cu neașteptate găselnițe de bună profesionalitate. Astfel, în numărul 4, găsim o știre deosebită: „Voiajul optic“. Cititorul de azi poate să-

și imagineze cine știe ce străbun al televizorului, de exemplu, așa că pentru lectorul de atunci surpriza era și mai mare. Asachi (el semnează informăția) vorbește de ocazia de a se trece pe la piramide, pe la Kremlin, pe lângă bisericile gotice, peste mări și cîmpii celebre, pentru ca, în final, să anunțe că se poate privi și ceremonia înhumării la Paris a rămășițelor lui Napoleon Bonaparte. Toate acestea, încheie Asachi, fac subiectul unei expoziții de „tabloane“ deschisă în casele logofătului C. Ghika...

Materialul ilustrativ este indeajuns de bogat pentru 1841 și introdus nu doar pentru „a face frumos“ în pagină, ci în scopuri funcționale. Tonul sobru, elegant și constructiv, în permanență afirmă ceva, laudă un eveniment sau altul; nu se desființează nimic, nu sînt căutate poziții extravagante. Asachi dorea cumințenie, n-avea de gînd să lezeze orgolii sau persoane supuse.

Semnalăm varietatea genurilor publicistice, ceea ce dă un aspect viu revistei, permițîndu-ne formarea, odată în plus, a unei optici favorabile aptitudinilor de ziarist ale lui Asachi, care scrie de la cronică mondenă la cea de teatru și muzicală („Concertul domnului Artot“), de la pregătirea cimentului și elogiul căilor ferate la viața lui Cantemir ș.a.m.d.

Există, astfel, un prospect (un editorial, un articol program i-am spune astăzi), un articol de fond în fiecare număr (ce-i drept cam prea lung, dar pesemne lumea avea timp să citească pe îndelete la 1841...), reportaje literare sub forma impresiilor de călătorie (tradiția se confirmă și se respectă deci!), comentarii asupra problemelor actuale însoțite de tabele statistice cuprinzătoare (comerț, navigație pe Dunăre), articole de specialitate (prezentarea unor descoperiri științifice sau păreri despre dezvoltarea învățămîntului) și mai cu seamă informații, știri din cele mai diverse domenii, urmărindu-se utilitatea lor practică. Dorința de a fi pe înțelesul cititorului îl face pe redactor să i se adreseze direct, într-o manieră aproape orală.

Sigur că punerea în pagină nu pare, astăzi, cea mai fericită, că știrile sînt expediate undeva către sfîrșit, deși numărul lor ar fi permis o altfel de grupare, dar... Dar să nu uităm că „Spicuitorul...“ apărea trimestrial și, în mod firesc, accentul cădea pe materialele de respirație largă, pe cit posibil urmărindu-se argumentarea, desfășurarea posibilităților respectivului autor.

În general, deci, o revistă de tip magazin, pentru un public foarte eterogen și avid de a citi, de a se informa.

★

În comparație cu alte reviste editate de Gheorghe Asachi, „Spicuitorul moldo-român“ face oarecum figură aparte din mai multe puncte de vedere: aspectul grafic de aleasă ținută (hirtie de foarte bună calitate, co-perți diferite de la număr la număr, schimbarea caracterelor de literă în titlu, publicarea de litografii etc.), conținutul străbătut de un optimism generos și de un patriotism larg, rezultat din adoptarea ideii naționale și unitare în sens cuprinzător. Mai tîr-

ziu, în alte publicații conduse de Asachi, gîndirea sa politică și socială devine tot mai anchilozată, el neputîndu-se desprinde de atmosfera Reglementului organic atît de elogiât în rubricile „Spicuitorii...“. Cum se cunoaște, astfel de atitudini au culminat cu ideile vehiculate în „Gazeta de Moldavia“ (unde se insistă pe realitățile provinciale) și mai cu seamă în „Patria“ — revistă direct antiunionistă, scoasă exact cînd n-ar fi trebuit, adică la 1858.

Avînd acest aspect eterogen, de gazetă tip magazin, „Spicuitorul...“ se găsește pe coordonate mai vechi ale preocupărilor asachiene. Cel care nu se sfiise să tipărească buletine oficiale, foi pentru sate, pentru agricultură, pentru industrie, pentru negoț, alături de publicații dominate de relatarea aspectelor vieții culturale, va fi fost pesemne încîntat de apariția „Spicuitorii...“ unde, fără îndoială, un spirit de factură enciclopedică se putea manifesta în voie.

★

Privită în ansamblu, revista „Spicuitorul moldo-român“ poartă o pecete imposibil de confundat, ori de ignorat: aceea a timpului său, așa cum se întîmplă cu orice publicație apărută în indiferent ce peisaj intelectual, ori pe oricare meridian al pămîntului. Începînd de la formă (revistă bilingvă română și franceză, fapt extrem de elocvent pentru prețuirea culturii franceze la noi, ca și pentru excepționala influență a acesteia asupra spiritualității cuprinse între Carpați și Dunăre, la porțile Orientului) și terminînd cu ultimele detalii de conținut, totul are amprenta aceluși timp martor al germinăției unei Români moderne, în care erau atîtea de făcut, în care, practic, se pornea aproape de la zero și de aceea orice inițiativă trebuie luată în seamă și tratată cu seriozitate. Ca și alte publicații editate atunci, „Spicuitorul moldo-român“ era nevoit să satisfacă o multitudine de gusturi și interese; de aici profilul său eclectic declarat prin program și susținut pe toată durata existenței. „Spicuitorul...“ nu a avut, așadar, scopuri exclusiv literare, științifice, comerciale sau de altă natură, ci a adunat ceea ce i se oferea, singurul gînd pîrînd a fi acela de a cîștiga cititori, cît mai mulți cititori. Datorită spiritului gazetăresc remarcabil al principalului ei animator — Gheorghe Asachi — revista a beneficiat de anumite rubrici permanente, cum ar fi cele de arheologie, descoperiri științifice, comerț; Asachi intuia, deci, cîteva direcții ale publicisticii moderne.

Ceea ce trebuie subliniat cu hotărîre este adîncul spirit patriotic animator al publicației — de la prima la ultima filă — vizînd redemptarea sentimentelor naționale ale românilor de pretutîndeni, într-un front comun de luptă împotriva înapoierii pe toate planurile.

Iată de ce, considerăm că judecata celor de astăzi nu poate fi îndreptată decît spre intențiile nobile, iar realizările trebuie apreciate prin prisma acestor preocupări demne de stîmna urmașilor, preocupări ce nu însemnau altceva decît luminarea și propășirea poporului.

„LUMEA NOUĂ” — TRIBUNĂ DE LUPTĂ A MIȘCĂRII MUNCITOREȘTI ȘI SOCIALISTE DIN ROMÂNIA

Prof. PAUL GRIGORIU

Procesul de dezvoltare a capitalismului în țara noastră, în ultimele decade ale secolului trecut, a dus la profunde prefaceri economice, social-politice și culturale. Una din schimbările esențiale, produsă în cadrul proletariatului a fost organizarea primului său partid politic revoluționar. Astfel organizată și condusă mișcarea muncitorească și-a continuat drumul ascendent, avind o conștiință de clasă înaintată, un for politic conducător.

În sectorul cultural-ideologic preferențele și frământările sociale au influențat pozitiv dezvoltarea și diversificarea presei periodice și cotidiene. În ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea în România s-au publicat peste 30 de organe de presă ale mișcării muncitorești și socialiste; dintre acestea amintim: „Emanciparea”, „Drepturile omului”, „Contemporanul”, „Revista socială”, „Critica socială” și altele. Editat la 25 februarie 1890, de către „Clubul muncitorilor din București”, săptămânalul „Munca” a fost primul organ de presă al Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România.

Cu toate greutățile, inerente oricărui început, mișcarea muncitorească și socialistă din România și-a continuat activitatea publicistică, făcând consecvent o intensă propagandă la orașe și sate. Maturizarea politică a clasei noastre muncitoare, adâncirea antagonismului dintre burghezie și proletariat, intensificarea legăturilor cu mișcarea muncitorească internațională, au determinat cererea tot mai insistentă, din partea socialiștilor, a unei publicații zilnice care să fie mesagerul ideilor și acțiunilor revoluționare.

Încă din aprilie 1893, Consiliul general al P.S.D.M.R., printre alte măsuri, hotărârea reorganizarea activității la gazeta „Munca” și stabilirea îmbunătățirilor ce trebuie să i se aducă. Sugestii și propuneri, pe această temă, au fost multe, ele vizau în ultimă instanță editarea unui organ de presă zilnic. „Ziarul zilnic va da muncitorilor — spunea Sofia Nădejde — armele cu care să se lupte împotriva întunericului, (...) Ziarul, folosindu-se de faptele zilnice ale burgheziei ce ne cirmuiește, va putea face muncitorimii o educație socialistă întemeiată pe fapte, va statornici credința cu rădăcini adânci în faptele și suferințele noastre”¹.

La 2 noiembrie 1894 s-a publicat în București primul număr al cotidianu-

lui „Lumea Nouă”, organ central de presă al Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România². Situndu-se în fruntea publicațiilor progresiste, ca organ de presă al social-democrației române, ziarul avea menirea să acționeze ca avangardă a mișcării muncitorești și socialiste. Editată de Consiliul general al partidului, publicația trebuia să ducă în rindurile maselor populare cuvântul partidului politic al clasei muncitoare și, în același timp, să oglindească năzuințele și frământările populației asuprite.

Colectivul redacțional și-a mărturisit crezul său politic încă din primul număr al ziarului. Cu o largă viziune de perspectivă se sublinia că programul și scopul publicației va fi dezvoltat printr-un șir de articole ce vor constitui un îndrumar pentru muncitorii trudiți, arătându-le drumul pe care trebuie să-l urmeze, calea cea adevărată. Pornind de la această afirmație generală, articolul-program analizează toate compartimentele vieții sociale cum erau: decăderea economiei industriale sub influența capitalului străin, dominația proprietății moșierești în agricultură, pauperizarea păturilor muncitoare în contrast cu luxul și descompunerea morală a claselor exploatoare, lipsa de entuziasm și talent în viața culturală, toate însoțite de ipocrizia guvernanților. Asemenea contraste evidente, se sublinia în editorial, arată că forțele social politice de la conducerea țării au dat un faliment rușinos fiind deci nevoie ca: „...alte puteri noi să se ridice pe arena vieții noastre sociale pentru însănătoșirea organismului social. Acea putere care începe să se ridice e democrația socială, iar organul ei este acest ziar”.

Necesitatea unității de acțiune a clasei muncitoare, luptele revendicative economice și politice, rezolvarea problemei țărănești, solidaritatea cu

mișcarea muncitorească internațională, preluarea puterii politice de la burghezie și construirea unei societăți noi, erau principalele obiective și sarcini care au constituit tematica cotidianului „Lumea nouă”. Corespunzătoare acestor obiective în ziar găsim rubricile: „Organizațiile noastre”, „Scrisori din țară”, „Mișcarea socială”, „Chestiuni economice”, „Mișcarea socialistă la sate” iar în cea semnată cu pseudonimul „Saturn” cititorul găsește scurte satire adresate partidelor politice ale claselor stăpînitoare. Sub influența opiniilor controversate din conducerea ziarului dar și sub impulsul necesităților curente, unele rubrici dispăreau și reapăreau.

Lupta de clasă dintre proletariat și burghezie, desfășurarea sa într-un cadru organizatoric calitativ superior, a influențat pozitiv tematica ziarului „Lumea nouă”. În contextul acestui cadru social-politic scopul și conținutul materialelor publicate erau îndreptate împotriva ofensivei patronale, vizau organizarea eficientă a luptei anticapitaliste. În cadrul acestei tematici pe un plan larg este descrisă și analizată, de către ziaristi și colaboratori, mișcarea grevistă din România, protestele micilor meșteșugari, lucrători și calfe față de formele tot mai accentuate ale exploatării capitaliste.

Relatările pe care „Lumea nouă” le făcea în legătură cu întrunirile, mitingurile, demonstrațiile și grevele muncitorești, din principalele centre industriale, poziția protestatară a ziarului față de concedierile din diferite întreprinderi din București, Galați, Brăila, Reșița, Cluj și Iași, arăta speranța conducerii ziarului că muncitorii își vor da seama curînd de necesitatea luptei hotărîte în cucerirea drepturilor vitale. Lupta revoluționară a oamenilor muncii, intensificată în special în ultimul deceniu al secolului trecut, ca o consecință directă a creșterii exploatării maselor populare, a scăderii nivelului de trai, a fost apreciată și stimulat în paginile ziarului. Astfel, într-un articol, autorul sublinia cum „Orele de muncă sînt: 11 ore ziua și 11 ore noaptea, cu un repaus noaptea de o oră: de la 12—1. Acest repaus de o oră pentru lucrătorii de noapte a fost cîștigat de lucrători printr-o grevă dusă timp de cîteva săptămîni și care a fost admirabil organizată de Clubul muncitorilor din localitate acum vreo 3 ani”³.

1. — Sofia Nădejde, Ziarul zilnic, în „Munca”, din 31 iulie 1894, necesitatea unei publicații zilnice a fost susținută și de Al. Ionescu, C. Dobrogeanu-Gherea și alți militanți ai mișcării muncitorești și socialiste.

2. — Detalii privind ziarul „Lumea nouă”, sînt publicate de Traian Lungu în „Presa muncitorească și socialistă din România”, vol. I (1865—1900). Partea II-a (1890—1900) București, Editura politică 1964. Referiri la acest ziar precum și fragmente din cele mai semnificative articole sînt publicate în lucrările: „Mișcarea muncitorească din România, 1893—1900, București, Editura politică 1965.

„Documente din istoria mișcării muncitorești din România, 1893—1900”, București, Editura politică, 1969, și „80 de ani de la crearea partidului politic al clasei muncitoare din România”. Documente, București, Editura politică 1974.

3. — Articolul „Fabrica de cherestea „Goetz” din Galați, în „Lumea nouă” din 3 mai 1895.

Pornind de la analiza conflictelor de interese ce se dezlănțuiau între muncitori și patroni, a succesului grevelor acolo unde muncitorii erau organizați, ziarul chema masele la organizare în cluburi și asociații proprii clasei muncitoare. Pe linia importanței deosebite pe care „Lumea nouă” o acorda organizării proletariatului, se înscriu numeroase materiale publicate în toată perioada de existență a ziarului; dintre acestea menționăm „Socialiștii la Brăila”, „Întrunirea lucrătorilor croitori”, „Un nou club social-democrat” și „Societatea lucrătorilor în fier și metal”. 4.

Punctele de vedere pe care ziarul le exprima, privind sarcinile ce reveneau muncitorilor în direcția continuării activității, după dezorganizarea vremelnică a partidului din 1899, pot fi apreciate ca fiind de interes general pentru întreaga mișcare revoluționară după 1900. Nici persecuțiile împotriva muncitorilor consecvent revoluționari, nici plecarea unora dintre conducători, n-au putut împiedica cursul ascendent al mișcării muncitorești. Plin de încredere, păstrându-și neștirbită încrederea în viitorul clasei muncitoare, în ciuda încercărilor de a dezorganiza și desființa mișcarea revoluționară, noua redacție a ziarului, după 1899, publica îndemnuri la organizare, chemări la continuarea mișcării muncitorești și democratice. Articole cum au fost: „Mergem înainte”, „Muncitori, organizați-vă!” și „Către muncitorii din București” sînt elocvente în atitudinea fermă a colectivului redacțional, reorganizat după Congresul al VI-lea al P.S.D.M.R.

Sarcina principală era atunci asigurarea continuității mișcării și menținerea flăcării nestinse din care să poată renaște partidul clasei muncitoare. În aceste condiții, activității de propagandă îi revenea un mare rol întrucît de organizarea muncitorilor depindea în bună măsură viitorul mișcării muncitorești. Conștient de necesitatea organizării maselor populare, socialistul C. Z. Buzdugan scria: „...fără a aștepta tot impulsul de la centru, lucrătorii vor putea alcătui bresle puternice, organizîndu-se conform principiilor luptei de clasă a internaționalismului clasei muncitoare, astfel temelii mișcării pentru revendicările proletariatului din România se va stabili puternică și nestrămutată. Înainte deci, de orice, cuvîntul nostru de ordine trebuie să fie: Muncitori, organizați-vă!”. Se înțelege că asemenea apeluri la organizare nu puteau să aibă decît influențe pozitive asupra tînărului nostru proletariat.

„Lumea Nouă” fiind organul de presă al P.S.D.M.R., a abordat o multitudine de aspecte din viața de organizație a primului partid politic al

clasei muncitoare din România. În această ordine de idei se cuvine să fie subliniată ampla propagandă pe care o făcea ziarul în preajma ținerii congreselor partidului din perioada 1895—1899; Consiliul general al partidului răspundînd de editarea ziarului dar și de pregătirea congreselor, publica anunțuri, articole și circulare adresate tuturor organizațiilor muncitorești afiliate la partid. Pe această cale cluburile și organizațiile politice afiliate, erau invitate să alcătuiască dări de seamă referitoare la activitatea dintre congrese, să-și aleagă delegații pentru congres. Deosebit de prețioase și interesante sînt ordinea de zi a congreselor, rapoartele și dările de seamă prezentate, hotărîrile și moțiunile adoptate, toate publicate în organul de presă al partidului⁷. Dornici tot mai mult să cunoască și să participe la viața organizației, muncitorii cereau Consiliului general, atunci cînd acesta neglija, să publice măsurile de pregătire și organizare a lucrărilor congresului, să cunoască ordinea de zi și data ținerii congresului⁸.

Încă de la congresul de constituire a P.S.D.M.R. se pusese în discuție poziția partidului clasei muncitoare față de țărănime, atitudinea care trebuia adoptată în problema agrară, față de situația materială a maselor populare de la sate. O atenție deosebită acorda deci ziarul și problemei țărănești și odată cu aceasta erau popularizate și legăturile firești care trebuiau înfăptuite și consolidate între cele două clase sociale. Principalele producătoare ale bunurilor materiale Dezvoltarea social-economică a României moderne solicita și pregătirea țărânimii pentru luptă revoluționară în vederea rezolvării problemei agrare. Astfel că multe din materialele publicate pe tema agrară-țărănească vizau organizarea cluburilor socialiste la sate, intensificarea eforturilor pentru răspîndirea concepțiilor înaintate ale vremii.

Tot în această direcție ziarul insera manifeste în sprijinul organizării și desfășurării propagandei socialiste la sate, anunța deschiderea și activitatea cluburilor în mediul rural. În unul din aceste anunțuri se spunea: „...ascultînd principiile social-democrate, ne declarăm în totul de acord cu ele și ne hotărîm a lucra din toate puterile în viitor pe calea legală, pentru unirea și înfrățirea muncitorilor. Totodată, formînd și Clubul social-democrat în satul nostru, ne afiliem la Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România”⁹. De fapt or-

ganizarea acestor cluburi, prin inițiativa și activitatea susținută a partidului muncitoresc, nu se reduce firește, numai la aspecte pur organizatorice, ea are o semnificație mult mai profundă legată de formarea și dezvoltarea conștiinței de clasă a țărânimii.

Interesul pe care-l manifestau reprezentanții mișcării muncitorești și socialiste față de țărănime, prin intermediul cotidianului „Lumea nouă” este pus în evidență și de protestele lor față de reprimarea luptelor revoluționare ale acestora. Asemenea atitudini de solidaritate se manifestau prin numeroase articole referitoare la relațiile dintre moșier și țăran, la obligațiile inrobitoare ale „muncitorilor pămîntului”. la incultura și lipsa de drepturi a populației rurale. Pornind de la condamnarea publică a celor care reprimaseră răscoalele țărănești din județele Dolj, Olt, Roman și Slatina, știrile și relatările din coloanele ziarului, în puternică distonanță cu cele din presa oficială, dădeau în vileag pînă și dispozițiile subprefectilor îndreptate împotriva răspîndirii ideilor socialiste la sate. Așa de pildă subprefectul Plaiului Peș, printr-o adresă recomanda primarului din Buzeni următoarele: „Binevoiește a lupta din răspuneri ca să combată propaganda și distribuția cărților socialiste la sate. Pe sateanul care va fi socialist să-l pedesiți foarte aspru. În caz contrariu veți fi dat afară din funcțiune”¹⁰. De bună seamă că asemenea stiri nu puteau decît să aibă influențe pozitive asupra tînărului proletariat român și să mențină vie flacăra luptelor revoluționare în mediul rural și urban.

„Lumea nouă” a fost o publicație prin excelență muncitorească prin intermediul ei cititorii aflau multiplele fațete ale exploatarei la care erau supuse masele populare. Depășind limitele legalității burgheze, redactorii și colaboratorii ziarului dădeau publicității vibrante apeluri la elaborarea unei legislații a muncii care să protejeze viața femeilor și a copiilor în fabrici, să asigure opt ore de lucru și reoșul duminical. Au văzut atunci lumina tiparului articole în sprijinul tîneretului din întreprinderi și învățămînt, împotriva legislației antidemocratice elaborată de guvernanti. Așa a fost cazul cu proiectul de lege pentru învățămînt, propus de guvernul conservator prin Take Ionescu, ministrul învățămîntului; el a fost criticat la întrunirea studenților din București, cînd s-a votat și o motiune demascatoare la adresa proiectului reacționar al acestei legi”¹¹.

În alte articole, la fel de vehemente, se demonstra convingător că deși, în majoritatea lor, veniturile statului proveneau de la masele muncitoare, ele nu au drept la învățatură”¹². Se înțelege că în cursul existenței sale, ziarul a publicat și materiale care dădeau tematicii un conținut variat. Dintre acestea menționăm articolele antimonarhice și republicane, pe cele

4. — Relatările au apărut în „Lumea nouă” din 29 martie 1895, 14 septembrie 1895, 7 mai 1896 și 10 iunie 1898.

5. — „Lumea Nouă”, din 18 iulie 1899, 5 septembrie 1899 și 20 februarie 1900.

6. — C. Z. Buzdugan, „Muncitori, organizați-vă!” în „Lumea nouă” din 5 septembrie 1899.

7. — Pentru exemplificare menționăm că la Congresul al IV-lea al P.S.D.M.R. din 14—16 aprilie 1897, problemele puse în discuție s-au referit la reorganizarea cluburilor și propagandei socialiste la orașe, organizarea țărânimii, editarea și difuzarea literaturii socialiste, gazeta și tipografia partidului.

8. — „Lumea nouă” din 23 martie 1895.

9. — „Lumea nouă” din 24 august 1896. Din conținut reiese și influența negativă a căilor legalismului burghez, propagate de reprezentanții mic-burghezi.

10. — „Lumea Nouă” din 17 august 1895.

11. — „Lumea nouă” din 21 martie 1895.

12. — „Lumea nouă” din 11 ianuarie 1895.

referitoare la obținerea votului universal, la politica externă a statului și legislația industriei. Toate acestea ar merita studii aparte care să sintetizeze fenomenele esențiale ale societății moderne românești.

Inverșunata confruntare dintre forțele înaintate și cele retrograde, desfășurată la sfârșitul secolului al XIX-lea, s-a manifestat și în domeniul ideologiei. Articole cu conținut teoretic, relativ puține ca număr, arată de fapt orientarea redacției mai mult spre subiecte de politică curentă, așa cum doreau de fapt unii membri ai colegiului de redacție. Adevărații adepți ai socialismului științific, mobilizând tot ceea ce avea intelectualitatea mai bun, au reușit să publice unele articole care loveau atît în platforma ideologică, declarată, a burgheziei cît și în cea ascunsă cu destulă abilitate de elemente burghezo-liberale nelegate de clasa muncitoare. Împotriva falsei teorii burgheze despre armonia dintre clase și așa-numita prosperitate generală din societatea capitalistă, s-au publicat articole științifice care, prin argumente teoretice și practice imbatabile, confirmate, de altfel ulterior de evoluția evenimentelor, infirmau tezele antirevoluționare. De pe aceleași poziții înaintate erau redactate materiale care explicau trăsăturile principale ale teoriei marxiste, popularizau cunoștințe elementare despre socialismul științific. În cadrul acestei tematici se înscriu și articolele privind strategia și tactica de luptă a clasei muncitoare.

Cererile venite din partea cititorilor precum și criticile făcute de membrii de partid sistemului de propagandă și agitația desfășurată de ziar, au dus la crearea unor rubrici care popularizînd socialismul științific, au contribuit la ridicarea nivelului ideologic și educarea muncitorilor în spiritul luptei de clasă. Dintre aceste rubrici amintim: „Relații economice“, „Convorbiri socialiste“, „Organizațiile noastre“, și „Scrisori din țară“. Trecînd peste greutățile existente în cadrul mișcării muncitorești sau în afara ei, intelectualii socialiști au publicat ample articole teoretice axate pe principalele teze ale socialismului științific. Dintre acestea enumerăm: „Legalismul socialiștilor“, „Ce e socialismul“ și „Supramunca în societatea viitoare“. Fiind articole de popularizare autorii prezintă în mod accesibil contradicțiile fundamentale ale orînduirii capitaliste, demonstrînd necesitatea legică a societății socialiste. „Societatea socialistă e aceea care se va dezvolta din societatea burgheză de azi — se afirmă într-un articol — și care o va înlocui; iar socialismul e acea doctrină care arată, bazată pe știința modernă, cum, de ce și prin ce societatea de azi se va transforma în cea socialistă“¹³.

Consiliul general al partidului s-a preocupat în mare măsură de traducerea și publicarea în „Lumea nouă“

13. — „Lumea nouă“ din 17 decembrie 1894.

a unor lucrări, fragmente sau prelucrări din operele lui K. Marx și Fr. Engels. În această direcție, pe linia îndrumării spre cunoașterea și aprofundarea operelor marxiste, sînt demne de subliniat ciclul de trei articole prelucrate din „Capitalul“ volumul I, intitulat „Teoria mașinilor“. Merită de asemenea să amintim și alte fragmente publicate tot din „Capitalul“ precum și introducerea lui Fr. Engels la lucrarea lui K. Marx: „Luptele de clasă în Franța (1848—1850)“.

Unul din principalele merite ale ziarului l-au constituit și legăturile cu mișcarea muncitorească internațională, cu partide muncitorești din țări europene. Manifestîndu-se ca detașament activ al mișcării revoluționare mondiale P.S.D.M.R. a publicat relatări despre mișcarea grevistă în ascensiune, a dat publicității protestul său față de crunta reprimare a acțiunilor muncitorești, a comunicat celor interesați știri despre organizarea partidelor social-democrate și lărgirea propagandei socialiste în țările avansate. Legături directe au existat între reprezentanții socialismului științific și conducătorii partidelor social-democrate cu reprezentanții mișcării muncitorești și socialiste din România.

Străduințele perseverente ale social-democrației din România de a edita o gazetă zilnică și activitatea parlamentară a socialiștilor noștri au fost apreciate de Fr. Engels iar Plehanov, W. Liebknecht, A. Bebel și K. Kautsky au salutat cu entuziasm editarea unui organ de presă zilnic. Apreciînd acest eveniment publicistic Karl Kautski scria: „...este un act tot atît de revoluționar ca și alegerea unui deputat socialist în parlament, și pentru social-democrația internațională un simptom de mare însemnătate că un astfel de act a devenit cu puțință într-o țară așa de tînără ca România“¹⁴.

Mergînd pe această cale de întărire a spiritului internaționalismului proletar în rîndurile muncitorimii din România, P.S.D.M.R., prin organul său de presă, și-a manifestat deschis atașamentul și solidaritatea față de mișcările greviste din țările capitaliste. În acest sens „Lumea nouă“ a publicat știri în legătură cu demonstrațiile și grevele din Rusia, Germania, Franța, Anglia, Austro-Ungaria etc.¹⁵. Orice succes al mișcării muncitorești internaționale era privit cu multă simpatie în România. Se publicau chemări și moțiuni de solidaritate, îndemnuri la stringerea fondurilor materiale pentru greviști. Așa de exemplu într-o chemare se spunea: „Atragem atențiunea tuturor, și în special a organizațiunilor de muncitori din București și din țară, asupra apelului Federațiunei cooperative din Danemarca, pe care l-am publicat la

14. — „Lumea nouă“ din 6 noiembrie 1894.

15. — „Lumea nouă“ din 10 decembrie 1896, 4 iunie 1896, 7 octombrie 1898, 5 noiembrie 1897 și 4 iulie 1895.

nușcarea socială și îi îndemnăm să stringă ajutoare imediat și să le trimită tovarășilor din Danemarca“¹⁶.

Puternice ecouri aveau în rîndurile muncitorimii din România îndemnurile de participare la sărbătorirea zilei de 1 Mai, moment de acțiune cu caracter de solidaritate, prilej de evidențieri hojărite a doleanțelor economice, social-politice și culturale ale maselor largi populare. Participarea tot mai mare a maselor de muncitori la sărbătorirea zilei de 1 Mai era o dovadă a creșterii puterii de influență a ideilor socialiste.

Contribuind la o temeinică organizare a sărbătoririi zilei de 1 Mai, la întărirea spiritului revoluționar în rîndurile muncitorimii, organul central de presă al P.S.D.M.R. înfiera cu hotărîre încercările guvernanților de a împiedica sărbătorirea zilei internaționale a muncii. Împotriva acestor măsuri arbitrare, ziarul publica manifeste de protest, apeluri de rezistență adresate tuturor simpatizanților ideilor socialiste. Astfel relatănd cum ziua de 1 Mai 1895 a fost sărbătorită în București, Ploiești, Iași și Craiova, cum pe pancarte erau scrise „Ajung 8 ore de muncă pe zi“ și „Proletari din toată țările uniți-vă“, autorii, unori anonimi, dădeau și amănunte despre acțiunile muncitorimii din București. În sala Dacia, se spunea într-un articol, 2500 de persoane au protestat față de interzicerea manifestației de 1 Mai iar Al. Ionescu a citit o rezoluție, adoptată în unanimitate, prin care se „...protestează cu energie împotriva văditei încălcări a Constituției prin faptul opririi manifestației de 1 Mai a muncitorilor...“, noi toți se spune în continuare, protestăm față de măsurile guvernului, față de răpirea libertăților presei și întrunirilor¹⁷.

Aceeași atitudine democratică, de solidaritate frățească, aveau colaboratorii publicației și cu prilejul aniversării unor momente de importanță deosebită din mișcarea muncitorească internațională. Vibrante medalioane evocatoare au fost dedicate activităților teoretice și practice desfășurate de K. Marx și Fr. Engels, aniversării Comunei din Paris și primei ediții a Manifestului Partidului Comunist. Ralierea oficiosului P.S.D.M.R. la principiile marxiste, atașamentul față de eroismul comunarșilor și condamnarea ororilor săvîrșite de versaillezi împotriva federațiilor, sărbătorirea zilei internaționale a oamenilor muncii și solidaritatea frățească cu greviștii, au exercitat o puternică influență pozitivă asupra opiniei publice din România.

Înțelegerea justă a raportului dintre național și internațional în mișcarea muncitorească, poate fi sesizat și din știrile referitoare la dezvoltarea social-politică a unor regiuni mai puțin dezvoltate atunci, cum erau

16. — „Lumea nouă“ din 15 august 1899.

17. — „Lumea nouă“ din 25 aprilie 1895.

Serbia, Bulgaria, Polonia și Cuba. Multiplele legături ale P.S.D.M.R. cu Internaționala a II-a, cu partidele social-democrate și diferite organizații profesionale din Europa erau cunoscute de cititori prin intermediul organului de presă „Lumea nouă”. Folosind și presa ca mijloc de legătură între masele populare din țări diferite, primul partid politic al clasei muncitoare din România a cultivat și dezvoltat, fără întreruperi, sentimentul solidarității internaționale.

*

Tematica publicației „Lumea nouă” a fost axată pe subiecte specifice muncii de propagandă politică și ideologică, pe probleme economice și sociale direct legate de interesele maselor populare. În afară de aceasta, întrucât gazeta de care ne ocupăm se autofinanța, era nevoită să lupte prin coneură publicitară cu prestigioase cotidiene și reviste. Așa se explică de ce găsim ultima pagină reclame comerciale și, uneori, foiletoane senzaționale care atrăgeau cititorii cu orientări și poziții politice diferite de cele ale muncitorilor. În contextul acestei situații înțelegem de ce problemelor de cultură și civilizație națională și universală, li se acorda un spațiu redus.

Spiritul științific modern și gândirea materialistă au conturat tot mai mult dorința muncitorilor de a cunoaște și de a putea face dreptat o selecție a valorilor culturale. După constituirea P.S.D.M.R. această legătură dintre mișcarea muncitorească și cultura națională și universală în general a fost determinată de necesitățile curente ale maselor populare. Adevăratele sensuri și semnificații pe care le-a avut „Lumea-nouă” în formarea orizontului științific-cultural al proletariatului, în influențarea mișcării culturale din România în spirit democratic, rezultă și din tematica revistei „Lumea nouă” literară și științifică, supliment editat în perioada 1894—1896 de oficiosul P.S.D.M.R. La fel cu multe alte reviste de cultură din epocă, „Lumea nouă literară și științifică” și-a început activitatea ca supliment; s-a transformat ulterior în revistă, modificându-și intitulatura în câteva rânduri iar din motive nemărturisite și-a încetat brusc apariția.

Cu toate că orientarea marxistă a revistei nu a fost consecventă, printre muncitori și socialiști a avut un ecou deosebit. Prin multe articole autorii au respins tendințele idealiste și conservatoare în interpretarea fenomenelor de cultură, au impus respectul față de creatorii marxismului, față de marile valori ale culturii europene și naționale.

*

S-au scurs pînă în noiembrie 1974, opt decenii de la primul număr al cotidianului „Lumea nouă”, organ central de presă al Partidului Social Democrat al Muncitorilor din România; în întreaga sa existență ziarul

a participat la evenimente și procese social-politice cu profunde semnificații în istoria mișcării muncitorești și democratice din țara noastră. Fără îndoială că sub influența colaboratorilor săi, cu vederi înaintate, redacția a publicat articole cu subiecte legate direct de situația maselor populare de la noi și de peste hotare. Semnate de publiciști talentați și atașați interesele clasei muncitoare, au văzut lumina tiparului materiale de orientare politică și ideologică pentru clasa muncitoare din România. Dintre principalii redactori și colaboratori ai ziarului menționăm pe Ioan și Sofia Nădejde, V. G. Morțun, C. Dobrogeanu Gherea, Al. Ionescu, C. Z. Buzdugan, I. C. Frimu, Iosif Nădejde-Armașu ș.a.

În redacția ziarului lucrau însă și reprezentanți ai mișcării socialiste influențați de idei eronate ale elementelor mic-burgheze de la noi și din țările vecine. Datorită acestor opinii ale unor membri din colectivul de redacție, s-au dat publicității și articole din conținutul cărora izvoră neîncrederea în reușita luptelor revoluționare bazate pe principiul luptei de clasă. Fără să întilnim polemici sterile, de scandal gazetăresc, asemenea materiale au încetinit numai procesul de clarificare ideologică și de înlăturare a curentelor utopice, mic-burgheze.

În ciuda acestor greutăți exprimând cu vigoare hotărîrea muncitorilor și intelectualilor revoluționari de a continua lupta, gazeta a publicat pînă la ultimul său număr, articole scrise de pe adevăratele poziții ale clasei muncitoare. Cele mai multe articole de analiză a stării și a perspectivelor politice din țară, au fost semnate de Alexandru Ionescu, Alexandru Constantinescu, I. C. Frimu, și Iosif Nădejde-Armașu. Micșorată ca format și cu apariție săptămînală, „Lumea nouă”

18. — În cursul existenței sale „Lumea nouă” are trei perioade de apariție: ca organ zilnic (noiembrie 1894 — noiembrie 1898), organ săptămînal (noiembrie 1898 — iulie 1899 și 11 iulie 1899 — pînă în octombrie 1900). Cele trei serii corespund activității P.S.D.M.R. și dezorganizării sale vremelnice.

19. — Institutul de studii istorice și social-politice de pe lingă C.C. al P.C.R., în colecția „Evocări” a publicat studii monografice dedicate unor reprezentanți ai mișcării muncitorești și socialiste din România; mulți dintre ei au colaborat și la „Lumea nouă”. Dintre aceste micromonografii menționăm în ordinea apariției: „I. C. Frimu” de N. Petreanu și D. Baran; „Alexandru Ionescu” de Vasile G. Ionescu; „Alexandru Constantinescu” de N. Huscaru; „Ștefan Ștîncă” de Ion Felea; „Sofia Nădejde” de Victor Vișinescu și „Iosif Nădejde-Armașu” de Costin Nădejde și Maria Nădejde. Toate au apărut în Editura politică.

a susținut necesitatea organizării muncitorilor pe baza principiului luptei de clasă, delimitarea mișcării revoluționare de curentele străine și apărarea intereselor maselor populare de la orașe și sate.

În asemenea condiții grele au fost date publicității articole critice la adresa celor care trecuseră în așa numita aripă de „stînga” a partidului liberal. Insistînd asupra caracterului revoluționar pe care trebuie să-l păstreze muncitorimea, Al. Ionescu scria: „Noi sintem și rămînem soldați credincioși ai steagului roșu al proletariatului internațional, și în această direcție vom lupta pentru ca elementelor care împing pe căi nesănătoase muncitorimea să le arătăm fie naivitatea lor politică, fie reaua lor credință”.

Un adevărat articol-program al noului colectiv redacțional, a fost publicat de Iosif Nădejde (I. N. Armașu) sub titlul: „Acțiunea noastră”. Plin de entuziasm, autorul susținea, din convingere, ca și alți publiciști, că lupta revoluționară va fi și mai măreață cu cît este mai dirză și mai fermă față de dușmanii muncitorilor agricoli și industriali. Multe articole, redactate de pe poziții partinice ale clasei muncitoare, au călăuzit în anii 1899—1900 pașii proletariatului, spre orizonturile noi ale luptei revoluționare. Statornică în telurile sale, credincioasă în atașamentul, de data aceasta integral, față de principiile socialismului științific, revista și-a îndeplinit cu prisosință menirea pînă în ultima zi de apariție.

*

Înainte de a încheia cele câteva considerații referitoare la „Lumea nouă” socotim că se cuvine să formulăm unele trăsături ale mișcării jurnalistice muncitorești din epoca României moderne și anume: a) desfășurîndu-și activitatea într-o perioadă de febrile clarificări organizatorice, politice și ideologice pentru clasa muncitoare, publicația „Lumea nouă” nu a putut să evite unele confuzii și limite determinate de stadiul dezvoltării sociale, unele aprecieri simpliste și indicarea, cu precădere, a căilor admise de legislația burgheză; b) esențial rămîine contribuția sa la dezvoltarea mișcării muncitorești și socialiste, la orientarea ei pe calea revoluționară; c) s-a promovat un jurnalism ferm angajat în slujba maselor populare; d) patriotismul gazetarilor militanți a fost ilustrat și prin articole în care susțineau ideea desăvîrșirii unității statului național român, unirea românilor într-un singur stat național liber și independent; e) edificînd opinia publică, în general, asupra doctrinei marxiste, „Lumea nouă” a fost un exemplu demn de urmat pentru următoarele publicații muncitorești și democratice pînă la primul război mondial.

20. — Al. Ionescu, „Sintem și rămînem”, în „Lumea nouă” din 28 martie 1899.

P A R O N I M I A

SURSĂ DE GREȘELI ÎN PRESĂ

de Dr. LUIZA SECHE

Cu alt prilej,¹⁾ ne-am ocupat de problema erorilor semantice provocate de insuficiența stăpînire a sistemelor limbii, de ușurința cu care sînt folosite unele neologisme și de deficițara cunoaștere a etimologiilor și sensurilor unor cuvinte. Frecvența acestor greșeli și — mai cu seamă — extinderea lor pe o arie îngrijorător de largă, care a contaminat, parțial, și presa, ne-a determinat să revenim asupra problemei și să facem o analiză a unora dintre cauzele care au condus la apariția lor și să sugerăm unele soluții care să facă posibilă eliminarea și evitarea lor în viitor.

Cauzele principale care stau la baza tipului de greșeli la care ne vom referi, în rîndurile ce urmează, sînt — pe de o parte — slaba cunoaștere a vocabularului românesc și imprecizia cu care sînt asimilate unele cuvinte noi, și — pe de altă parte — neglijența cu care sînt întrebuintate unele neologisme în diferite contexte. În afară de aceste surse de greșeli, există încă un factor care contribuie — într-o măsură neașteptat de puternică — la marea lor productivitate. Este vorba de asemănarea dintre cuvinte.

În lingvistică, însușirea a două sau mai multe cuvinte de a semăna între ele, în ceea ce privește sunetele, dar care se deosebesc ca sens, poartă numele de **paronimie** (<fr. *paronymie* <gr. *para* „alături” și *onoma* „cuvînt”), iar cuvîntul, asemănător prin sonoritate sau prin ortografie cu alt cuvînt, dar deosebit de acesta ca sens, se numește **paronim** (<fr. *paronyme*) (de exemplu *conjunctură-conjunctură*, *evalua-evolua*, *iminent-eminent*, *originar-original*, *perceptor-preceptor*, *temporar-temporal* etc.).

Paronimia și paronimele sînt înregistrate, definite și exemplificate de specialiști, tot așa cum sînt studiate și alte fenomene lingvistice ca, de pildă, sinonimia și sinonimele (*cupru-aramă*, *lalea-tulipă*, *pisică-mișă*, *samur-zibelină*, *sulf-pucioasă*, *trestie-papură* etc.), omonimia și omonimele (*broască*¹, „animal batracian” — *broască*² „dispozitiv de închidere”, *dar*¹ „cadou” — *dar*² „însă”, *liliac*¹ „obiect” — *liliac*² „plantă”, *masă*¹ „obiect” — *masă*² „mulțime de oameni”, *rac*¹ „crustaceu” — *rac*² „tirbușon” — *rac*³ (popular) „cancer”, *vară*¹ „anotimp” — *vară*² „verișoară” etc.), sau antonimia și antonimele (*cald-rece*, *gros-subțire*, *intern-extern*, *mic-mare*, *pozitiv-negativ*, *sus-jos*, *tare-moale*, *des-rar* etc.). Cunoașterea paronimelor, ca și folosirea lor, ar trebui — în principiu — să nu prezinte nici o dificultate. Cu

toate acestea, numeroase și variate sînt confuziile și erorile cauzate de insuficiența lor cunoaștere și de incorecțarea lor întrebuintare¹

Dăm mai jos o serie de perechi paronimice, între care — datorită necunoașterii originii cuvîntelor și a sensurilor lor proprii precise — se produc confuzii ce degradează paronimia și conduc la greșeli penibile, uneori. Pentru a facilita urmărirea mecanismului acestor erori, am grupat materialul analizat pe categorii lexico-gramaticale, indicînd, la fiecare cuvînt din pereche, etimologia, accepția corectă și — de la caz la caz — scurte exemple menite să ilustreze folosirea adecvată a cuvîntelor respective în contexte.

I. ADJECTIVE

arbitral (fr. *arbitral*) „hotărît de arbitru” (**Decizia arbitrală a determinat schimbarea scorului de pe tabela electronică**) și **arbitrar** (fr. *arbitraire*, lat. *arbitrarius*) „făcut la întîmplare, făcut după bunul plac” (**Denumirea arbitrară a preparatelor cosmetice lasă cîmp liber imaginației**); **dental** (fr. *dental*) (despre consoane) „care se articulează atîngînd cu virful limbii incisivii” (**Consoană dentală**) și **dentar** (fr. *dentaire*, lat. *dentarius*) „de dinte, al dinților, privitor la dentist, de dentist” (**Cabinet dentar**); **destins** (rom. *destinde*, cf. fr. *détendre*) „relaxat” (**Avea o atitudine destinsă, calmă**) și **distins** (rom. *distinge*, cf. fr. *distinguer*, lat. *distingere*) „remarcabil, deosebit, strălucitor în tinuță, în purtare” (**Trăsăturile distinse ale feței profesorului impuneau respect și simpatie**); **eminent** (fr. *éminent*, lat. *eminens*) „excellent, excepțional” (**Eminentul doctor român a obținut Premiul Nobel**) și **iminent** (fr. *imminent*, lat. *imminens*) „care este pe punctul de a se produce, inevitabil” (**Sosirea lui este iminentă**); **ezoteric** (fr. *ésotérique*, gr. *esoterikos* „interior”) (în filozofia antică) „care poate fi înțeles numai de cei inițiați; secret, ascuns” (**Problemele ezoterice, puteau fi, numai cu un plus**

de concentrare, urmărite) și **exoteric** (fr. *éotérique*, gr. *exoterikos* „exterior”) (în filozofia antică) „care poate fi înțeles ușor și de cei neinițiați; accesibil, public” (**Comunicarea, deși avea un caracter științific, era exoterică**); **familial** (fr. *familial*) privitor la familie, de familie (**Masă familială**) și **familiar** (fr. *familier*, lat. *familiaris* „nepretențios”, liber, neafectat, prietenos” (**Atitudinea ei familiară și puțin vulgară făcea o notă discordantă în grupul în care se aflau cu toții**)); **finit** (fr. *fini*, lat. *finitus*) „mărginit, limitat; (despre produse) care a suferit toate operațiile de prelucrare, terminat” (**Mărfuri finite**) și **finisat** (rom. *finisa*, cf. fr. *finissant*, *finissage*) „care a căpătat formă definitivă” (**Lucrare finisată**); **fortuit** (fr. *fortuit*, lat. *fortuitus*) „venit pe neașteptate, neprevăzut, întîmplător” (**Intrarea fortuită a copiilor le-a stricat planul și forțat** (rom. *forța*, it. *forzare*, fr. *forcer*, lat. *fortiare*) „impus prin forță, silit, nefiresc, nenatural” (**Zimbet forțat**); **glacial** (fr. *glacial*) „de gheață, ca gheața” (**Temperatura cabanei era glacială**) și **glaciar** (fr. *glaciaire*, lat. *glacies*) „parte a erei cuaternare, în care mari porțiuni de pămînt erau acoperite cu ghețari” (**Perioada glaciară**) și **inveterat** (fr. *invétére*, lat. *inveteratus*) „învechit în rele, pervertit; (despre defecte psihice) înrădăcinat, încarnat” (**Nărvuri inveterate**) și **invederat** (rom. *invedera* < in + vedere) „care se poate vedea sau înțelege bine, vizibil, evident” (**Argumente invederate**); **literal** (fr. *littéral*) „cuvînt cu cuvînt, textual” (**Traducerea literală a operei lui Cicero**) și **literar** (fr. *littéraire*) „referitor la literatură, de literatură” (**Cronica literară cuprinde și unele sfaturi adresate tinerilor poeți**); **lucrativ** (fr. *lucratif*, lat. *lucratus*) „care aduce cîștig, rentabil” (**Soluții lucrative**) și **lucrător** (rom. *lucra*, cf. lat. *lucrare*) „care lucrează, harnic, activ” (**Persoană lucrătoare**); **mutual** (fr. *mutuel*, cf. lat. *mutuus*) „reciproc” (**Ajutor mutual**) și **mut** (lat. *mutus*) „mut, tăcut” (**Reproș mut, dar hotărît**); **oral** (fr. *oral*, it. *orale*, cf. lat. *os*, *oris*) „transmis prin viu grai, verbal” (**Examen oral**) și **orar** (fr. *horaire*, it. *orario*, lat. *horarius*) „care indică orele, referitor la ore, care se referă la fiecare oră” (**Diferență orară**) și, substantivat, „program de lucru stabilit în ore; tabel care arată programul de desfășurare, pe ore, al unei activități” (**Orarul anului I, secția fără frecvență**); **ordinal** (fr. *ordinal*, lat. *ordinalis*) „care indică ordinea, rangul” (**Numeral ordinal**) și **ordinar** (fr. *ordinaire*, lat. *ordinarius*) „comun, obișnuit, rău, prost, vulgar” (**Vorbe ordinare**); **original** (fr. *original*, lat. *originalis*) „care a fost făcut pentru

¹⁾ Vezi Luiza Seche, *Erori semantice*, în „Limbă și literatură pentru elevi”, nr. 4/1974, p. 13—18.

²⁾ Vezi Valeria Guțu Romalo, *Corectitudine și greșală (Limba română de azi)*, București, 1972; Luiza Seche, *Neologismele...*, în „Presa noastră”, nr. 3/1973, p. 32—34; Boris Cazacu, *Folosirea derivatelor cu sufixul -al și -ar*, în „Limbă și literatură pentru elevi”, nr. 2/1973, p. 11—13; *Limba română corectă (Probleme de ortografie, gramatică, lexic)*, București, 1973; Theodor Hristea, *Paronimia și importanța ei în procesul de predare a limbii române*, în „Revista de pedagogie”, nr. 2/1974, p. 49—54.

prima dată, autentic, nou, neobișnuit, bizar, excentric" (Punerea în scenă a spectacolului a fost originală și riscantă) și originar (fr. originaire, lat. originarius) „care își are obârșia în... care se trage din...” (Este originar din părțile Brașovului); petrolier (fr. pétrolier) „referitor la petrol” (Industria petrolieră) și, substantivat, „navă special construită pentru transportul petrolului” (Un mare petrolier s-a scufundat în Oceanul Pacific) și petrolifer (fr. pétrolière) „care conține, care produce petrol” (Straturi petrolifere); reacțional (fr. réactionnel) „de natura reacției, care ține de reacție” (Formulă reacțională) și reacționar (fr. réactionnaire) „care aparține sau care este specific reacțiunii politice; contrarevoluționar” (Partid reacționar); simplu (fr. simple, lat. simplex) „alcătuit dintr-un singur element; ușor de făcut; fără ornamente, neîncărcat; sincer, cinstit” (Stil simplu) și simplist (fr. simpliste) „care consideră lucrurile superficial, unilateral; bazat pe simplism” (Raționament simplist și neconvincător); temerar (fr. téméraire, lat. temerarius) „îndrăzneț, cutezător” (Acțiune temerară) și temător (rom. teme, lat. temere) „care se teme sau care inspiră teamă” (Persoană temătoare); temporal (fr. temporel, lat. temporalis) „care indică timpul, privitor la timp” (Propoziția temporală și conjuncțiile cu care poate fi introdusă) și temporar (fr. temporaire, lat. temporarius) „vremelnic, trecător, provizoriu” (Sederea ei acolo a fost temporară); vindicativ (fr. vindicatif, cf. lat. vindicare „a răzbuna”) „pornit către fapte rele, răzbunător” (Manifestă un mod de comportare vindicativă și subiectivă) și vindicator (rom. vindeca, lat. vindicare) „care vindecă, tămăduitor” (Alifie vindecătoare).

II. SUBSTANTIVE

alienare (rom. aliena, fr. aliéner, lat. alienare) „înstrăinare” (Alienarea unei proprietăți. Alienarea individului în societatea capitalistă) și alienație (fr. aliénéation, lat. alienatio) „boală mintală, nebunie” (Suferea de alienație mintală, boală care i-a grăbit sfârșitul); alocație (fr. allocation) „sumă de bani destinată pentru un anumit scop” (Alocație lunară pentru copii) și alocuție (alocuțiune) (fr. allocation, cf. lat. allocui „a vorbi”) „discurs ocazional scurt” (Alocuțiunea rostită la inaugurarea casei memoriale); amplasare (rom. amplasament, cf. fr. emplacement) „așezare, fixare, instalare, într-un anumit loc, a unei instalații, mașini, construcții etc.” (Amplasarea noilor construcții în zona cea mai liniștită a orașului) și plasare (rom. plasa, cf. fr. placer) „repartizare a cuiva într-o întreprindere (rentabilă)” (Plasarea studenților la noile locuri de muncă); antinomie (fr. antinomie, gr. antinomia < anti „contra” + nomos „lege”) „contradicție categorică între două legi, două teze sau două principii filozofice care se exclud reciproc; paradox” (Antinomia dintre filozofia idealistă și filozofia materialistă) și antonimie (fr. antonymie < anti „contra” + onyma „nume”) „corelație între două cuvinte cu sens opus” (Antonimia dintre cuvinte ca maremic, lumină-întuneric, rar-des); atlas (fr. atlas) „lucrare cartografică ce conține hărți geografice; prima vertebră a gîtului” (Atlasul geografic al României. Atlasul se articulează, în sens, cu osul occipital și, în jos, cu axișul, suportînd întreaga greutate a ca-

pului) și atlas (tc. atlas) „țesătură lăcioasă pe o singură față, folosită pentru căptușeli și fețe de plapumă” (Atlas de culoare albă); causalitate (fr. causalité, it. causalità) „raport obiectiv necesar între cauză și efect” (Principiul causalității) și casualitate (casualité) „calitate sau stare a ceea ce este întâmplător, accidental” (M-a impresionat casualitatea acelor evenimente); complement (fr. complément, lat. complementum) „compliment, adaos; categorie gramaticală secundară care determină un verb” (Complement circumstanțial de scop) și compliment (fr. compliment, it. complimentto) „măgulire, adulare, amabilitate; (la pl.) salutări transmise prin intermediul cuiva” (Complimente de la rudele tale din Roman); comunicare (rom. comunica, fr. communiquer, lat. communicare) „înștiințare, știre, raport, relație, prezentare a unei lucrări” (Aținut o comunicare în cadrul Universității populare) și comunicație (fr. communication, lat. communicatio) „legătură, contact” (Căi de comunicație); concesie (fr. concession, lat. concessio) „îngăduință, cedare; renunțare benevolă” (Au fost făcute o serie de concesii și de compromisuri) și concesiune (fr. concession, lat. concessio) „convenție prin care o persoană primește dreptul de a exploata anumite servicii publice sau anumite bunuri ale statului” (Concesiunea petrolului); conjectură (fr. conjecture) „presumpție, supoziție” (Conjecturile referitoare la scufundarea Titanicului au fost atent studiate) și conjunctură (fr. conjuncture) „concurs de împrejurări, stare de lucruri într-un anumit moment” (În conjunctura actuală, numai o politică fermă de pace poate salva omenirea de la un dezastru capital); conștiință (fr. conscience, lat. conscientia, refăcut după știință) „forma cea mai înaltă, proprie omului, de reflectare a realității obiective; înțelegere, spirit, gândire” (Conștiință de sine) și cunoștință (rom. cunoaște, lat. cognoscere) „cunoaștere; (la pl.) noțiuni, idei, informații despre un anumit lucru” (Am luat cunoștință de ultimele modificări ale legii circulației în afara orașului); corvetă (it. corvetta, fr. corvette) „navă cu pînză, cu trei catarge” (O corvetă suplă a acostat în port) și covertă (gr. kuvertă, it. coverta) „puntea superioară a unei nave” (Marinarii au ieșit pe covertă); dependență (fr. dépendance) „situația de a fi dependent; afinare, supunere, subordonare” (Dependența țărilor subdezvoltate de capitalul străin) și dependență (fr. dépendances) „încăpere accesorie” (Apartamentul cu dependințe și garaj); derivare (rom. deriva < fr. dériver, lat. derivare) „provenire, coborîre din; procedeu de formare a cuvintelor cu afixe” (Derivarea cu sufixe este un mijloc de îmbogățire a vocabularului în limba română) și derivație (fr. dérivation, it. derivazione, lat. derivatio) „ramificație a unei ape, a unui circuit electric, a unui drum etc.” (Derivația firului telefonic); diferență (fr. différence, it. differenza, lat. differentia) „deosebire, nepotrivire” (Diferență de opinii) și deferență (fr. déférence) „respect, stimă, considerație, condescendență” (Se purta cu deferență față de foștii lui profesori); erupție (fr. éruption) „îșișnire, izbucnire; (special) apariția pe piele a unor pete roșii sau a unor bășicuțe în cazul unor boli” (Erupția recentă a vulcanului Etna a provocat o serie de pagube) și irup-

ție (lat. irruptio, fr. irruption) „izbucnire violentă, năvălire, revărsare” (Irupția apelor a fost deosebit de dăunătoare pentru recoltă); fracțiune (fr. faction, lat. factio) „grup de persoane care se unesc în baza unui interes politic; partidă” (Fracțiunea progresistă a muncitorimii a decis începerea greveii) și fracțiune (fr. fraction, lat. fractio) „parte dintr-un tot; grupare politică oportunistă care se rupe de conducerea unui partid” (Fracțiunea de dreapta a partidului a creat dificultăți și derută în rîndul muncitorilor); fiabilitate (fr. fiabilité) „ansamblul calităților unui sistem tehnic care determină capacitatea acestuia de a fi utilizat un timp cât mai îndelungat în scopul pentru care a fost construit” (Fiabilitatea este în atenția tuturilor inginerilor și proiectanților din industria construcțiilor de mașini) și friabilitate (fr. friabilité) „însușirea unui corp de a se sparge, de a se sfărîma ușor” (Friabilitatea unor porțelanuri); final (lat. finalis, fr. final, it. finale) „de (la) sfîrșit; care arată, exprimă scopul” (Finalul cărții este impresionant) și finalitate (fr. finalité) „scop, țintă către care tinde o activitate” (Finalitatea operației din zona de est); fisă (fr. fiche) „piesă de metal de formatul unei monede care poate declanșa mecanismul unui automat” (Fisă telefonică) și fișă (fr. fiche) „foaie de hîntie sau de carton pe care se scriu însemnări, citate etc.; act care cuprinde datele personale ale cuiva” (Fișă personală); fisione (fr. fission, germ. Fission) „scindare, divizare” (Fisiunea unui nucleu atomic) și fuziune (fr. fusion, it. fusione, lat. fusio) „unire, contopire, într-o singură unitate, a unor organizații, grupări, state etc.” (Fuziunea grupărilor politice care urmăresc aceleași țeluri); impresie (fr. impression, it. impressione, lat. impressio) „efect lăsat în conștiință de o cauză din afară” (Tabloul i-a produs o impresie puternică) și expresie (fr. expression, lat. expressio) „îmbinare de cuvinte cu ajutorul căreia se exprimă o comunicare; manifestare a ideilor, a simțurilor etc. prin cuvinte, prin gesturi etc.” (Expresia artistică era desăvirșită), cf. și impresionism, expresionism; jantă (fr. jante) „partea exterioară a unei roți, pe care se fixează bandajul de rulare sau pneul — (Expr.) A rămîne pe jantă = a avea pană de cauciuc dezumflat; (fig.) a rămîne în pană de bani, a fi lipsit de bani” și geantă (tc. ciantă) „servietă” (Geantă de piele); lactoză (fr. lactose) „substanță organică dulce, extrasă din lapte” și lactază (fr. lactase) „enzimă care transformă lactoza în glucoză și galactoză; nefrită (fr. néphrite, cf. gr. nephros „rinichi”) „inflamație a rinichilor” și nevrită (fr. névrite, cf. gr. neuron „nerv”) „inflamație a unui nerv”; nefroză (fr. néphrose) „afecțiune cronică a rinichilor” și nevroză (fr. névrose) „tulburare nervoasă cu caracter funcțional”; numeral (fr. numéral, lat. numeralis) „parte de vorbire care denumește o determinare numerică” (Numeral cardinal) și numerar (fr. numéraire) „bani lichizi” (Plata se face în numerar); receptor (fr. récepteur) „funcționar al fiscului care încasa impozitele” și preceptor (lat. praceptor, fr. précepteur) „educator particular al unui copil”; pronume (lat. pronomen, fr. pronom) „parte de vorbire care ține locul unui substantiv” (Pronume personal) și prenume (fr. prénom, lat. praenomen) „numele (par-

ticular al) cuiva, deosebit de acela de familie; nume mic (**Prenumele** lui este Ion); **rază** (lat. *radia*) „traiectorie luminoasă” (**Razele lunii**) și **razie** (fr., it. *razzia*) „control inopinat făcut de organele ordinii publice pentru descoperirea infractorilor” (**Razia făcută în localurile de noapte a scos la iveală unele lucruri neașteptate**); **sfoară** (gr. *sfora*) „fir lung și gros obținut din împletirea mai multor fibre textile” (**Cinci gheme de sfoară**) și **sfară** (sl. *skvara*) „fum înecăcios însoțit de miros greu și rezultat din arderea grăsimilor — (Expr.) A da sfară în țară = a da de știre, a răspindi o veste”; **spete** (pl. lui *spată*) (lat. *spatha*) „os lat care susține articulația umărului” (**Laț în spete**) și **speze** (it. *spese*) „cheltuieli” (**Am plecat în străinătat pe spezele asociației**); **sumum** (lat. *summum*) „punctul cel mai înalt, culme care nu poate fi depășită” (**A atins summum-ul în materie de medalii obținute**) și **sumă** (lat. *summa*) „total, număr mare, totalitate” (**Suma tuturor cheltuielilor din vara aceasta**); **vers** (lat. *versus*, it. *verso*, fr. *vers*) „poezie” (**Versuri de Eminescu**) și **viers** (lat. *versus*) „melodie, cîntec, arie, glas” (**Doină, doină, viers de foc, Cînd răsuni, eu stau pe loc**).

III. VERBE

absorbi (fr. *absorber*, lat. *absorbere*) „a se îmbiba de, a suga, a trage, a înghiți” și **adsorbi** (fr. *adsorber*) „(despre substanțe) a se fixa pe suprafața unui corp solid”; **apropia** (lat. *appropiare*) „a veni sau a se așeza aproape de cineva” și **apropia** (fr. *appropriar*, lat. *appropriare*) „a-și însuși un lucru străin”; **asambli** (fr. *assembler*) „a reuni, a îmbina piese, părți etc.” și **ansambla** (rom. *ansamblu*, fr. *ensemble*) „a face un tot unitar, a forma o totalitate”; **asculta** (lat. *ascultare*) „a-și încorda auzul pentru a percepe un zgomot sau un sunet, a se strădui să audă” (**Ascultau muzică simfonică**) și **ausculta** (fr. *ausculter*, lat. *auscultare*) „a asculta zgomotele din interiorul corpului, cu urechea sau cu stetoscopul, pentru a verifica funcționarea organelor interne” (**Doctorul ausculta bătăile inimii**); **colabora** (fr. *collaborer*, lat. *collaborare*) „a participa la îndeplinirea unei acțiuni, la elaborarea unei lucrări” (**Au colaborat la redactarea Dicționarului Academiei**) și **corobora** (fr. *corroborer*) „a întări, a consolida, a sprijini” (**Au fost coroborate metodele și confruntate rezultatele**); **emigra** (fr. *émigrer*, lat. *emigrare*) „a-și părăsi patria pentru a se stabili într-o țară străină, a se expatria” (**Au emigrat din Italia**) și **imigra** (fr. *immigrer*, lat. *immigrare*) „a se stabili într-o țară străină, părăsind țara de origine” (**Au imigrat în Canada**); **enerva** (fr. *énerver*) „a se înfuria, a se irita” (**L-au enervat părerile criticilor**) și **inerva** (fr. *innerver*) „(despre nervi) a forma rețeaua de nervi a unui organ, a unui țesut”; **enumera** (fr. *énumérer*, lat. *enumerare*) „a număra unul câte unul, a înșira” (**Profesorul enumera premiile obținute**) și **număra** (lat. *numerare*) „a socoti câte unități sau câte persoane sînt într-o serie, într-un grup” (**Au numărat cărțile din biblioteca sectorului de filologie**); **evolua** (fr. *évoluer*) „a se dezvolta, a se transforma, a se desfășura”; (**Tineretul a evoluat mult în acești ani**) și **evalua** (fr. *évaluer*) „a stabili valoarea aproximativă a unui bun, a prețui, a aprecia” (**Tapisierile au fost evaluate de specialiști experi-**

mentați); **gera** (fr. *gérer*) „a administra în contul, în numele altuia” și **gira** (it. *girare*) „a garanta, printr-un schimb, o cambie”; **grefa** (fr. *greffer*) „a face o grefă, a reface un țesut prin transplantarea unei bucați din țesut dintr-un alt loc al corpului” (**I-au grefat pielea de la picior la braț**) și **greva** (fr. *grever*) „a împovăra, a încălca o proprietate cu ipotecă, un buget cu cheltuieli etc.” (**Construirea atelierului grevează asupra veniturilor lor**); **insera** (fr. *insérer*) „a introduce, a adăuga ceva într-un text” (**Au inserat imediat știrea, în ediția de după amiază**) și **insera** (în + *seară*) „a se face seară, a se întuneca” (**S-a inserat în Cîșmigiu**); **prescrie** (fr. *prescrire*) „a ordona, a prescrie precis ceea ce urmează să se facă; (special) a indica un tratament, medicamente pentru un bolnav” (**I-a prescris aerosoli și plimbări lungi**) și **proscrie** (fr. *proscrire*, lat. *proscribere*) „a prigoni, a exila, a surghiuni; a interzice, a opri o carte, un cîntec etc.” (**Ovidiu a fost proscris la Tomis**); **preveni** (fr. *prévenir*, lat. *praevenire*) „a avertiza, a preveni” (**L-a prevenit asupra consecințelor nesupunerii la regulamentul și proveni** (fr. *provenir*) „a se trage, a rezulta din” (**Multe neologisme provin din limba franceză**); **percepe** (lat. *percipere*) „a sesiza cu ajutorul simțurilor și al gândirii, nemijlocit, obiectele și fenomenele lumii înconjurătoare” și **pricepe** (lat. *percipere*) „a pătrunde ceva cu mintea, a se dumiri, a se lămurii”; **releva** (fr. *relevé*, lat. *relevare*) „a scoate în relief, a evidenția, a remarca” (**Au fost relegate trăsăturile esențiale**) și **revela** (fr. *révéler*, lat. *revelare*) „a dezvălui, a destăinui, a descoperi” (**Autoritățile revelaseră întregul adevăr**); **viza** (fr. *viser*) „a prinde în câmpul unui aparat optic, a ochi, a avea ca scop” (**Observațiile vizau, mai ales, partea introductivă a operei**) și **aviza** (fr. *aviser*, it. *avisare*) „a înștiința în prealabil, a-și da avizul, a decide” (**Colectivul de redacție a avizat publicarea articolului**).

IV. CATEGORII GRAMATICALE DIVERSE

anual adj. (adesea adverbial) (lat. *annalis*, it. *annuale*, fr. *annuel*) „care se întâmplă, se face în fiecare an sau o dată la un an, care durează un an, corespunzător unui an” (**Anual, au loc consfățuirii științifice pe această temă**) și **anuar** subst. (fr. *annuaire*, it. *annuario*) „publicație, culegere care apare o dată pe an, referitor la activitatea unei instituții” (**Anuarul Institutului de folclor**); **focal** adj. (fr. *focal*) „referitor la focarul unui sistem optic” (**Distanță focală**) și **focar** subst. (rom. *loc*, după fr. *foyer*) „punct în care se întîlnesc razele luminoase ce emană de la o anumită sursă de lumină; (fig.) centru, loc unde se string și se răspîdesc anumite idei, influențe etc.” (**București — focarul culturii și științei românești**); **inovator** subst. (fr. *innovateur*) „cel care inovează, cel care creează sau introduce o inovație” (**Inovatorii sînt mindria uzinei noastre**) și **inovator** adj. (fr. *novateur*, lat. *novator*) „înnoitor, primenitor: (adesea substantivat) om cu idei și concepții noi” (**Ideile noastre**); **liniar** adj. (fr. *linéaire*) „în linie dreaptă, format din linii drepte” (**Desen liniar**) și **lineal** subst. (fr. *linéal*, it. *lineale*) „instrument pentru trasarea liniilor”; **minier** adj. (fr. *minier*) „referitor la mine, de mine” (**Industria minieră**) și **miner** (rom. *mină*) „lucrător în

mină; or conj. (fr. *or*) „dar, însă, deci” și **ori conj.** (rom. *oară*, lat. *hora*) „sau” (**Te duci tu ori vine ea la tine?**); **transparent** adj. (fr. *transparent*, lat. *transparent*) „prin care se poate vedea bine; limpede, clar, străveziu; (fig.) care poate fi înțeles, ghicit ușor” și **transperant** subst. (fr. *transparent*) „stor” (**A tras transparentele la ferestre**).

★

Paronimele autentice trebuie deosebite de dubletele etimologice de tipul **cafeină** (fr. *caféine*) — **cofeină** (germ. *Koffein*), **limonadă** (fr. *limonade*) — **limonată** (it. *limonata*), **pronostic** (fr. *pronostic* — *prognostic* (gr. *prognostikon*) etc., nediferențiate semantic, deoarece acestea nu constituie unități lexicale distincte.

Fără a ne propune să epuizăm lista formațiilor paronimice capabile să intre în „concurență”, considerăm că am reușit, totuși, să le notăm pe acelea care — prin marea lor frecvență — constituie, în momentul de față, o sursă reală de erori și un adevărat pericol pentru acei care stăpînesc mai puțin lexicul românesc modern. Considerăm, de asemenea, că, prin punerea față în față a partenerilor paronimici și prin indicarea etimologiilor și sensurilor corecte, am făcut, pe de o parte, mai funcțională și mai utilă recomandarea normativă și, pe de altă parte, mai eficientă și mai „la obiect” operația de cultivare a limbii române.

Deoarece, materialul excerptat din diverse publicații — pe baza cărui am întocmit paralelele puse în discuție și pe care, inițial, am avut intenția să-l transcriem — ar fi ocupat prea mult spațiu în economia articolului, am renunțat la citarea lui, preferînd o ilustrare cu exemple în care respectivii termeni sînt folosiți corect, considerînd că, în felul acesta, oferim cititorilor posibilitatea să urmărească comportarea cuvintelor analizate în contexte adecvate.

Expunerea, puțin mai rigidă și, într-un fel, mai dificilă, pe care am prezentat-o mai sus, a avut drept scop întocmirea unui tablou schematic al unor fapte de limbă pe care, orice persoană, care scrie și vorbește românește, ar trebui să le cunoască. Nimeni nu contestă existența paronimelor; ceea ce se contestă și se condamnă este substituirea unor cuvinte cu altele asemănătoare lor ca formă, necunoașterea valorilor lor semantice exacte, precum și întrebuintarea lor arbitrară. S-a scris și s-a vorbit mult despre confuziile aproape sistematice dintre **familiar** și **familial**, dintre **originar** și **original**, **literar** și **literar**, **compliment** și **complement**, **alienare** și **alienație**, **cunoștință** și **conștiință**, **eminent** și **iminent**, **pronume** și **prenume**, **releva** și **revela**, **transparent** și **transperant** etc., o analiză propriu-zisă a fenomenului nu s-a făcut. Nici noi nu avem pretenția că am făcut acest lucru, dar, cercetînd, cu atenție, un bogat material extras din presă, și călăuziți de dorința de a pune la îndemna cititorilor un indice care să cuprindă paronimele cu cel mai ridicat coeficient de probabilitate în producerea confuziilor semantice, am întocmit acest modest instrument de verificare — pe cît de științific, pe atît de accesibil — care să poată contribui la detectarea sensurilor corecte ale cuvintelor și la evitarea substituiri unor termeni cu alții numai pe temeiul asemănării lor formale. În acest fel, se va greși — sperăm — mai puțin, în viitor, iar numărul de folosiri degradate ale unor paronime românești va fi mai mic.

OCHIUL FOTOGRAFIC

de ing. conf. univ. SYLVIU COMĂNESCU

Ce este aparatul fotografic? Nimic altceva decât o copie mai mult sau mai puțin fidelă a ochiului omenesc! Este ochiul fotografic.

Posibilitățile lui, în unele situații depășesc limitele vederii umane, ca alte ori să fie cu mult inferioare. Și atunci, evident apare o primă întrebare: care sînt aceste caracteristici, astfel ca în final să știm care este aparatul cel mai bun, fiindcă există adesea părerea că pentru a realiza o bună fotografie, este necesar un bun aparat fotografic. Dacă definiția unei „bune” fotografii este relativ ușor de găsit, definiția unui „bun” aparat fotografic este mai greu de stabilit. Aceasta cu atît mai mult cu cît, în majoritatea cazurilor, alegerea aparatului fotografic de către începător se face fără ca el să cunoască anterior tehnica fotografică, bizuindu-se adesea pe părerea sfătuitoare. Rezultatele, de cele mai multe ori, nu sînt dintre cele mai mulțumitoare.

Aparatul fotografic este un „mijloc” în mîna fotografului pentru realizarea unei imagini. Un fotograf priceput poate obține cu aparatul cel mai simplu fotografii „bune”, remarcabile din punct de vedere artistic, pentru că el știe să valorifice la maximum posibilitățile tehnice și optice ale aparatului său. În schimb, cel mai perfecționat și complicat aparat, în mîna unui începător în ale fotografiei, va realiza fotografii proaste nu numai din punct de vedere artistic, dar chiar și tehnic. De multe ori, fotografii începător poate folosi cu mai mult succes un aparat „mai simplu și mai ieftin”. Explicația este firească în timp ce aparatul „simplu” funcționează corect în multe situații de fotografiere, cel foarte „complicat” necesită cunoștințe tehnice speciale pentru a fi utilizat. Așa fiind lucrurile, aparent alegerea aparatului fotografic nu poate constitui o problemă: „sînt începător, utilizez un aparat simplu — sînt un inițiat în tehnica și arta fotografică, am nevoie de un aparat cît mai per-

fecționat”. Totuși, problema alegerii aparatului fotografic persistă, fiindcă între cele două extreme s-au fabricat nenumărate tipuri și modele de aparate fotografice, ceea ce complică lucrurile.

Dintre aparatele fotografice care se

terțiilor pentru alegerea „celui mai bun” aparat fotografic. O prezentare sistematică a acestor caracteristici impune însă inițial o clasificare a aparatelor fotografice. Din nefericire, datorită varietății foarte mari a aparatului fotografic, o clasificare atoc-

MIJLOCIU

fabrică astăzi este cu neputință a se stabili cel care va satisface cel mai bine, din toate punctele de vedere, ținînd seama de toate situațiile de fotografiere ce pot apare, fiindcă ceea ce pentru un aparat constituie o calitate, pentru un altul, comparativ, poate să apară ca un neajuns.

Acum, fotografii este mult mai pretențios, nu numai în ce privește optica și mecanica aparatului, care este de mare precizie, dar el dorește ca aparatul lui să fie foarte prompt și să funcționeze în orice condiții cît mai exact posibil. De asemenea, aspectul aparatului constituie o altă caracteristică care contează la alegerea lui, fără a mai pomeni de costul aparatului, care este de foarte multe ori determinant.

Cunoașterea comparativă a principalelor caracteristici ale aparatelor fotografice poate constitui o bază a cri-

prinzătoare nu se poate face, așa că, pentru început se propune a se admite cea mai simplă, și anume, aceea care are drept criteriu mărimea imaginilor pe care le realizează aparatul.

După format, aparatele fotografice sînt de patru mărimi:

- miniaparatele pînă la 14×21 mm;
- aparate mici pînă la 4×4 cm;
- aparate mijlocii pînă la 6×9 cm;
- aparate mari, peste 6×9 cm.

O clasificare mai cuprinzătoare este aceea care folosește drept criteriu părțile componente ale oricărui aparat fotografic și soluțiile tehnice date acestora.

Orice aparat fotografic, indiferent de format sau de alte caracteristici, are cinci părți componente esențiale, și anume: camera obscură, obiectivul, obturatorul, cu mecanismele sale, magazia materialului sensibil și vizorul. Ne propunem a prezenta și studia apoi

comparativ, diferitele moduri de realizare a lor :

a) Camera obscură, piesa primordială a aparatului fotografic, în care are loc formarea imaginii, constituie o cutie complet închisă. Pe un perete este obiectivul fotografic, iar pe perețele opus, la o distanță corespunzătoare, se găsește planul materialului fotosensibil, pe care se formează imaginea subiectului exterior. Camera obscură se caracterizează prin mărimea ei, care este în funcție de obiectiv și de mărimea imaginii fotografice.

Aparatele fotografice sînt realizate în mod practic în două variante constructive, cu camera obscură rigidă sau cu camera obscură care se strînge, dar nici soluția mixtă nu a scăpat atenției proiectanților de aparate fotografice. La cele cu camera obscură rigidă, punerea la punct se face numai prin manevrarea obiectivului într-o montură helicoidală, în timp ce la celelalte, cunoscute și sub denumirea de aparate cu burduf, punerea la punct se realizează de obicei prin variația distanței burdufului între cele două planuri paralele, cel al imaginii și cel al obiectivului. Camera obscură rigidă deși este proprie formatului mic, se utilizează și pentru formatul mijlociu.

În general, camera obscură rigidă se execută sub forma unei cutii metalice paralelipedice, formînd și carcasa aparatului pe care sînt fixate toate celelalte părți componente. Astfel de camere obscure se întîlnesc de la aparatele cele mai simple, la cele mai perfecționate, beneficiînd de aceleași avantaje: sînt robuste, nu se deformează în timpul utilizării și nu se dereglează.

b) Obiectivul fotografic este principala piesă optică care formează imaginea reală și inversată în camera obscură; acesta este constituit dintr-un sistem optic convergent, mai mult sau mai puțin complex. Pe lângă partea optică, obiectivul este prevăzut și cu un dispozitiv mecanic, numit diafragmă, care permite ca diametrul optic al sistemului să fie micșorat după dorință, stabilind deschiderea utilă a obiectivului. În urma Congresului Internațional de Fotografie de la Paris din anul 1900 s-a stabilit ca diafragma să aibă treptele deschiderii utile conform șirului — serie, în care trecerea de la o treaptă în alta să se facă prin multiplicare cu $\sqrt{2} = 1,4$. Deci 1 : 1,4 ; 2 : 2,8 ; ... 32 ; 45 etc. Orice obi-

ecțiunează scara imaginii și la obiective normale este egală cu diagonală formatului.

— Deschiderea relativă sau luminozitatea este raportul geometric între distanța focală și diametrul fascicolului luminos care trece prin obiectiv, paralel cu axa optică. Se exprimă prin intervalul acestui raport, marcîndu-se de regulă pe montura obiecti-

Obiectivul la care distanța focală este mai mare decît mărimea diagonalei formatului se numește teleobiectiv, care este un obiectiv cu distanța focală lungă. Aceste obiective formează o imagine la o scară mult mai mare. Teleobiectivul apropie depărtările, iar modificările de perspectivă sînt mult mai puțin supărătoare decît în cazul superangularului. Teleobiectivul puter-

MIC

vului numai numitorul. De obicei apare marcată sub forma unei fracții (de exemplu 2,8/35 ceea ce semnifică un obiectiv cu luminozitatea de 1/2,8 avînd distanța focală de 35 mm. Deschiderea relativă este de $\frac{35\text{mm}}{12,5\text{mm}} = 2,8$).

În cazul distanței focale mai mici decît mărimea diagonalei formatului, obiectivul superangular ($w > 50^\circ$) dă o imagine la o scară mai mică, cu un efect spațial exagerat, astfel că perspectiva, în special a primului plan, este neconformă vederii umane. La subiectele înalte, cea mai mică deviere

nic reduce efectul spațial al imaginii, în schimb permite fotografierea unor subiecte care nu s-ar putea face uneori, decît cu foarte multă greutate, cu alt obiectiv.

La aparatele de format mic și mai ales mijlociu folosirea teleobiectivului îngreunează aparatul, astfel că de multe ori fotografierea trebuie să se facă de pe trepied.

Atît la superangulare cît și la teleobiective, „efectele” de perspectivă, față de obiectivul normal, sînt o consecință directă de ordin geometric a punctului de stație: în primul caz, acesta fiind mult mai apropiat de subiect decît în cazul teleobiectivului, este evident că unghiurile paralactice sub care apare subiectul în cele două situații, să fie foarte diferite.

Deci aparatele fotografice cu obiective interschimbabile oferă posibilitatea folosirii lor mai lesnicioase, datorită tocmai modificării ușoare a încadrării, compunerea imaginii făcîndu-se cîte odată fără schimbarea locului de stație.

Nu trebuie să se abuzeze de folosirea superangularelor sau teleobiectivelor, deoarece sînt destinate unor situații aparte de fotografiere.

Dintre cele două extreme, superangular și teleobiectiv, este de remarcat că primul este mai util în instanțane generale de stradă, peisaje, arhitectură, în timp ce al doilea, pentru „vînătoare” fotografică, detalii inaccesibile, portrete. O preferință pentru unul sau altul este dificil de exprimat.

c) Obiectivul este dispozitivul mecanic de precizie care are rolul de a închide accesul razelor de lumină ce vin prin obiectiv spre stratul fotosensibil, reglementînd timpul necesar ca

MINI

ectiv fotografic se poate caracteriza prin constantele sale, dintre care două sînt cele mai importante :

— Distanța focală (f) este intervalul dintre punctul nodal de emergență (în mod practic planul diafragmei) și planul imaginii unui subiect situat la infinit; se găsește marcată pe montura obiectivului, în milimetri sau în centimetri. Mărimea distanței focale

de la orizontală a axei de fotografiere face ca liniile paralele ale subiectului fotografiat să apară convergente. Acest efect neplăcut este cu atît mai evident cu cît distanța focală este mai scurtă. Obiectivul superangular este de un real folos mai ales acolo unde, datorită unei distanțe mici de fotografiere, subiectul nu se poate încadra convenabil cu un alt obiectiv.

razele de lumină să-l impresioneze. Randamentul este o caracteristică importantă a obturatorului, fiind raportul dintre cantitatea de lumină care traversează obturatorul în timpul funcționării lui și cantitatea de lumină ce este lăsată să treacă de către diafragma obiectivului. Obturatorul este realizat, la aparatele obișnuite, în două feluri: **obturatorul central**, situat

dintr-o secundă (excepțional 1/2000). La **obturatorul focal** timpul de expunere se realizează prin mișcarea de translație succesivă a două perdele. În momentul declanșării pleacă prima perdea, iar cealaltă, după timpul dorit de expunere, este lăsată să urmeze după perdeaua inițială. Între cele două perdele există un spațiu neacoperit — fantă — prin care se permite impre-

razelor luminoase care formează imaginile fotografice. Caracteristica cea mai importantă a magaziei este capacitatea ei de încărcare cu material fotosensibil.

Această parte a aparatului fotografic, în funcție de felul materialului fotosensibil și de capacitatea de înmagazinare, a fost realizată și ea în forme variate.

40 mm

SUPERANGULAR

80 mm

NORMAL

250 mm

TELEOBIECTIV

aproximativ în planul centrului optic al obiectivului și **obturatorul focal** situat aproximativ în planul focarului-imagini.

Obturatorile centrale cele mai cunoscute sînt de tipul **Compur**. La unele aparate fotografice ieftine se utilizează și un alt fel de obturator, tip **ghilotină** dublă, care însă nu poate asigura timpi de expunere corecți și constanți. Obturatorile focale sînt cu

sionarea stratului sensibil. Timpul total de deplasare a perdelei de la un capăt la altul al cadrului imaginii este în general de 1/60 dintr-o secundă, așa că pentru timpi de expunere mai lungi, perdeaua a doua pleacă abia după ce prima perdea a descoperit complet cadrul imaginii. Aceasta înseamnă că „fanta“ are lățimea egală cu latura cadrului.

Randamentul luminos al obturatorului cu perdea este de 90—95%, în timp ce, la obturatorul central este adesea de 50—80% (excepțional 80%). Dar și la obturatorul cu perdea randamentul scade pînă la circa 50% în cazul timpilor de expunere foarte scurți care necesită deschideri mari de diafragmă. Zgomotul de funcționare la obturatorul cu perdea este mai mare decît la cel central, ceea ce poate constitui un dezavantaj în unele cazuri. Cei doi factori ai expunerii și anume, intensitatea luminoasă — reglată de diafragmă — și timpul de expunere — reglat de obturator —, variază în sens invers: pentru a păstra același efect al expunerii, deschiderea diafragmei atrage după sine micșorarea timpului de expunere și invers. Obturatorul central, fiind situat de obicei în montura obiectivului, permite cuplarea mecanică a mecanismului său cu dispozitivul diafragmei.

Cu cît un obturator are posibilitatea reglării pentru mai mulți timpi de expunere, cu atît este mai bun, cu toate că din practica curentă, timpii uzuali de expunere sînt cuprinși între 1/30 — 1/250 din secundă.

Acționarea obturatorului trebuie să fie ușoară și lină, iar apăsarea declanșatorului să nu necesite eforturi.

Ambele tipuri de obturatoare pot fi prevăzute cu mecanisme de acționare automată-autodeclanșatoare, ceea ce extinde posibilitățile de lucru ale aparatului.

d. **Magazia materialului fotosensibil** este locul în care se păstrează ferit de lumină, materialul fotosensibil al aparatului fotografic, permișind totodată și expunerea lui, cadru cu cadru,

Emulsia fotosensibilă poate avea două feluri de suporturi: rigid (placa de sticlă) și flexibil (filmul). Ambele suporturi au avantaje și dezavantaje, dar care le fac proprii utilizării în situații de fotografiere diferite.

În timp ce placa de sticlă prezintă dezavantajele cunoscute: greutate mare, pericol de spargere, magazii care nu se pot încălca sau descărca decît numai la întuneric și numai una cîte una, fiind neapărat detașabile de aparat, filmul prezintă avantajul unei manipulări ușoare și mai rapide. La majoritatea aparatelor, magazia filmului face parte integrantă din aparat, acesta putînd fi încălcat la lumina obișnuită, fără nici o dificultate.

Magaziile materialului fotosensibil sînt de două feluri: fixe la aparat și detașabile (casete magazii).

Cele fixe sînt numai pentru rolfilme sau filme înguste, în timp ce cele detașabile sînt pentru toate felurile de materiale fotosensibile: plăci, planfilme, rolfilme și filme înguste.

Magaziile fixe sînt prevăzute cu dispozitive de transportare a imaginilor expuse și cu un contor pentru evidența numărului clișeelelor: unele au și dispozitive de blocare împotriva dublei expuneri. Pentru o cît mai sigură și ușoară folosire a magaziiilor, materialele fotosensibile — film îngust sau rolfilm — sînt puse în ambalaje speciale, potrivite structurii magaziiilor respective, ca: pe bobine, în cutii rotunde etanșe la lumină sau în benzi de hirtie protectoare la lumină.

Descărcarea și încărcarea aparatului cu film în plină lumină, reprezintă avantajul acestor ambalaje. Pentru celelalte feluri de materiale — plăci sau planfilm — încărcarea din ambalajele lor, în casetele aparatului, trebuie să se facă în întuneric sau la lumina laboratorului fotografic, ceea ce limitează numărul clișeelelor care se pot executa în exterior, la numărul casetelor-magazii ale aparatului.

La unele aparate de format mic există posibilitatea folosirii a două cutii cilindrice-ambalaj, una din care

INSCRIȚII PE OBIECTIV

perdele de mătase cauciucată ori cu obloane metalice, acționînd fie în sens vertical, fie în sens orizontal.

Obturatorul central, spre deosebire de cel focal nu poate realiza un timp de expunere mai scurt de 1/500 dintr-o secundă (excepțional 1/750) datorită condițiilor mecanice de funcționare, în timp ce la cel focal, timpul de expunere cel mai scurt poate fi de 1/1500

se debitează filmul și alta care primește filmul expus. Capătul de început al filmului trebuie prins inițial de bobina cutiei receptoare; în schimb, datorită acestui sistem, la terminarea filmului nu mai este necesară rebobinarea lui în cutia debitoare și astfel se scurtează timpul de descărcare a aparatului și se evită eventuala zgiriere a filmului.

Magaziile casete care se atașează aparatului fotografic satisfac în principiu aceleași condiții ca și cele fixe atunci când sunt destinate a primi rolfilme sau filme înguste. Capacitatea magaziei-casetă pentru plăci sau plan filme este de maximum 2 clișee; o variantă utilizată astăzi este a casetelor numai pentru material Polaroid, în ambalajele film-pack, în care se află 10 imagini.

Prin utilizarea mai multor magazine-casete încărcate cu diferite feluri de material fotosensibil, la același aparat fotografic de tipul cu magazine interschimbabile, aparatul se folosește mult mai rațional și eficient, alegându-se pentru fiecare situație de fotografiere cel mai potrivit material fotosensibil. Avantajul acesta îl au în special aparatele de format mare și mij-

EXPONOMETRU

lociu și în mai mică măsură cele de format mic.

În cazul aparatelor perfecționate, cu dispozitive de blocaj, magazinele-casetă conferă aceeași siguranță a lucrului ca și în cazul aparatelor cu magazine fixe.

În afara sistemelor amintite de încărcare rapidă a magaziei utilizând ambalajele speciale, constructorii de aparate au realizat chiar în magazine obișnuite bobine receptoare de o construcție specială, la care prinderea începutului de film se face cu multă ușurință și foarte sigur.

Avantajele aparatelor cu magazine interschimbabile și cu încărcare rapidă sunt evidente, ceea ce le face să se impună atenției fotografului.

e) **Vizorul** este dispozitivul optic de sistem de vizare prin însuși obiectivul pe stratul fotosensibil. În general, prin vizor se „ochește” subiectul, îndreptând astfel axul optic al obiectivului către subiect; de asemenea, prin vizor se observă și detaliile subiectului la alcătuirea imaginii.

Caracteristica principală a vizorului o constituie fidelitatea din toate punctele de vedere a imaginii date cu cea care se formează pe stratul fotosensibil.

Vizoarele pot fi de două tipuri: cu sistem de vizare prin însuși obiectivul aparatului și cu dispozitiv optic independent de cel al obiectivului. Și unul și altul dintre aceste sisteme sunt realizate în diferite variante, cu avantaje și dezavantaje, care sunt însă semnificative în cazul diverselor situații de fotografiere.

Pornind de la cel mai simplu vizor, de primul tip, **geamul mat**, și până la cele mai perfecționate vizoare cu pentaprisma și microprisme, se menține același avantaj: examinarea însăși a imaginii reale care se va forma pe materialul fotosensibil. Imaginea pe geam mat, care uneori poate fi examinată și cu ambii ochi, are de asemenea avantajul că permite chiar și unui începător să-i aprecieze efectul cromatic. Pentru macrofotografii ca și la aparatele cu obiective interschimbabile, sistemul acesta de vizare este deosebit de avantajos, fiindcă se utilizează ca atare fără un alt accesoriu. În plus, prin acest sistem de vizor se poate controla și punerea la punct, care însă uneori, în condiții proaste de iluminare, mai ales la aparatele de format mic, se efectuează mai greu, în special pentru persoanele care poartă ochelari. Remedierea acestui inconvenient se face prin asocierea unor pene telemetrice sau a unor prisme geamului mat, care constituie vizorul. De asemenea, prin acționarea diafragmei se poate controla și profunzimea, fapt deosebit de important mai ales în cazul macrofotografiei. La aparatele de format mijlociu, iluminarea cimpului imaginii pe toată întinderea sa nu este perfect uniformă în vizor (fiind maximă numai pe normala ce trece prin ochiul observatorului), ceea ce se poate ameliora prin utilizarea unei lentile Fresnel. O bună folosire a lor necesită obiective cu diafragmă cu preselecție automate care permit examinarea imaginii totdeauna cu diafragma deschisă la maximum.

Vizoarele cu sistem optic independent pot fi și ele cu vizare directă (iconometric, sport, Newton, Galileu etc.) sau de tip reflex (luminos, pe geam mat etc.). Avantajul celor cu vizare directă este că pun în fața ochiului o imagine virtuală, firească și egal luminată, independent de luminozitatea obiectivului, ceea ce conferă

FULGER CU COMBUSTIE

fotografului o mare ușurință în lucru. Cele de tip reflex sunt de fapt o altă cameră obscură atașată aparatului fotografic propriu-zis.

Oricare din aceste două tipuri de vizoare cu sistem optic independent prezintă două principale dezavantaje: eroarea de paralaxă care trebuie neapărat corectată cu cât formatul aparatului este mai mare, și nepotrivirea lor în cazul macrofotografiilor și a schimbării obiectivelor. Pentru vizarea la macrofotografiere sunt necesare dispozitive speciale de încadrare, iar la schimbarea obiectivelor de alte vizoare. Aceste vizoare nu permit o controlare a punerii la punct și nici a zonei de profunzime. Asocierea lor cu telemetre optice remediază acest inconvenient.

FULGER ELECTRONIC

Un avantaj al acestor vizoare este că sunt independente de celelalte 4 părți componente ale aparatului fotografic și nu creează astfel complicații constructive mecanice și optice aparatului fotografic, așa cum se întâmplă în cazul vizoarelor cu sistem optic prin obiectiv

La aparatele cu obiective interschimbabile, vizorul este și el interschimbabil. La cele cu vizare prin obiectivul aparatului se poate schimba sistemul optic al vizorului propriu-zis pentru a utiliza un alt fel de geam mat, modificându-se direcția de privire a imaginii, sau se poate folosi un sistem optic cu o putere măritoare mai mare. La cele cu sistem de vizare independent, o dată cu schimbarea obiectivului trebuie să se atașeze aparatului un alt vizor concordant cu obiectivul schimbat, iar vizorul normal al aparatului devine neutilizabil.

Accesoriile aparatului fotografic au menirea, fie de a mări posibilitățile de lucru ale aparatului fotografic, fie de a-l face mai manevrabil. Dintre multitudinea accesoriilor care se realizează astăzi, în general „specializate” pentru părțile componente ale aparatului, vom aminti, numai pe acelea care sunt mai frecvent folosite.

Astfel pentru camera obscură, **inelele prelungitoare** sau burdufurile intermediare — care se intercalează între obiectiv și aparatul propriu-zis, sunt utile, atunci când se fotografiază sub limita minimă de punere la punct (adică sub un metru).

Filtrele și parasolarul sunt accesoriile obiectivului. Prin utilizarea filtrelor, colorate, în general (galben, por-

localiu, roșu, verde etc.) se poate modifica, după dorință, contrastul imaginii. Parasolarul folosește obiectivul de influența razelor luminoase laterale, care dau reflexe parazitare și uneori asigură și o protecție a primei lentile a obiectivului, de stropii de apă (în special cei sărași ai mării, care degradează stratul antireflex).

Pentru a putea acționa obturatorul și de la distanță — împiedicind astfel mișcarea aparatului în timpul expunerii — este necesar un declanșator flexibil.

Vizorul poate primi o lentilă corectoare pentru persoanele care poartă ochelari, adaptându-l astfel vederii respectivului.

O categorie importantă de accesorii este destinată ansamblului aparatului fotografic, dintre care menționăm: **trepiedul** care asigură susținerea aparatului atunci când timpul de expunere este mai lung de 1/30 (pentru obiectivul normal) și **exponometrul**, care prin măsurarea luminii, cu ajutorul unei celule fotoelectrice sau fotorezistențe, indică expunerea corectă — în anumite limite — a subiectului de fotografiat.

Tot în această categorie intră și **dispozitivul portativ de iluminare — fulger electronic sau fulger cu combustie** — care permite realizarea fotografiilor în orice condiții de iluminare.

Ca simplă curiozitate amintim că sînt aparate fotografice, pentru care fabricanții au creat atîtea accesorii — uneori cu mult peste 100 — încît au dat naștere unor adevărate sisteme complexe de lucru, pe care numai cîțiva specialiști le pot utiliza cu eficiență.

CADRAN—CADRAN—CADRAN—CADRAN

EDITAREA LA DISTANȚĂ

Ziarul „International Herald Tribune” a început să folosească un sistem perfecționat de transmitere la distanță. După ce articolele, redactate în S.U.A., sînt transmise prin telex la Paris unde sînt așezate în pagină, întregul ziar este transmis prin telecopiere la Londra. Fiecare pagină este citită rînd cu rînd de un aparat de „lectură fotoanalitică” (acesta codifică automat densitatea textului), iar semnalele rezultate sînt transmise simultan prin 12 linii telefonice. După decodificare, pagina de ziar este fotografiată în negativ pe o hîrtie sensibilă de pe care se poate trece la imprimarea prin offset.

Față de procedeul bazat pe același principiu, folosit de ziarul japonez „Asahi Shimbun”, noul mecanism folosește un număr mai mare de linii de transmitere. Viteza de lectură și transmitere a unei pagini întregi este de numai patru minute. Prin aceasta, precum și prin finețea imaginii și numărul mai mare de canale de transmitere, noul mecanism reprezintă un progres față de cel folosit de „Asahi Shimbun”.

„SPRINGERUL SCANDINAV”

O mare parte a presei suedeze a trecut în mîinile unei singure familii — Bonnier — supranumită „Springerul scandinav”. Aceasta controlează editarea ziarelor și revistelor, al căror tiraj depășește mai multe milioane de exemplare, între care două din cele mai mari cotidiane — „Dagens Nyheter” și „Expressen”. Familia Bonnier controlează editarea cărților și rețeaua de difuzare a presei (1200 de chioșcuri și circa 15000 puncte de vânzare care desfac aproximativ o jumătate de miliard de exemplare de ziare și 250 milioane de exemplare de reviste). Totodată, a achiziționat cea mai mare societate cinematografică și 111 săli de cinematograf.

„L'IMPREVU”

La 27 ianuarie a.c., apărea la Paris un nou cotidian, „L'imprevu” (Neprevăzutul), 16 pagini, tipărit la offset. Ziarul se autoaprecia ca revoluționar prin prezentare, formă și conținut. După o apariție de 10 zile, „L'imprevu” a dispărut. În șapte zile, tirajul a scăzut de la 35000 exemplare la 7000. Cititorii nu au cumpărat ziarul pentru că acesta nu a adus nimic nou.

ÎNTEPRINDEREA ELECTRONICĂ BUCUREȘTI — ASPECT DE LA MONTAREA PRIMULUI APARAT ROENTGEN ROMÂNESC

CAPACITATEA DE A ÎNTÎMPINA VIITORUL

INTERVIU CU DL. PHILIP PHOISIE
 ȘEFUL DEPARTAMENTULUI DE POLITICĂ EXTERNĂ
 AL COTIDIANULUI „WASHINGTON POST“

- Este „Washington Post“ un ziar foarte modern ?
- Ziar modern ? Ce înțelegeți prin modern ?
- Exact ce se poate înțelege.
- Un ziar la nivelul cerințelor zilei ?
- Dacă vreți...

— Eu cred că este. Dacă privim lucrurile din punct de vedere tehnic, al condițiilor de tipărire, nu tocmai. Nu folosim încă cele mai noi mijloace de realizare a unui ziar. Avem un personal tânăr, care lucrează din greu, ideal în sensul profesional al cuvîntului, care dorește să îmbunătățească ziarul, să-l facă modern în sensul în care înțelegem noi aceasta, să privească de fiecare dată tot mai departe în viitor încercînd să sesizeze încotro se mișcă lumea, ce probleme avem în față, ce probleme ne așteaptă, să furnizăm informații într-un stil inteligent, încercînd să facem aceasta mai bine decît o fac alte ziare. Dar dați-mi voie să vă pun o întrebare. Cum vedeți roslul ziarului ?

— Ar putea fi întrebarea mea pentru dumneavoastră. Cu ce gânduri apare marele cotidian „Washington Post“ ?

— Dacă vă referiți la tiraj, noi nu sîntem cel mai mare, nici chiar printre cele foarte mari. Sînt publicații care apar în numărul de duminică în tiraj de ordinul milioanei. Revenind la sensul de a exista al unui ziar, în termenii societății noastre, el trebuie să informeze cetățenii cu ceea ce îi interesează, cu tot ceea ce ei vor să știe. Un ziar trebuie să fie interesant, să relateze în egală măsură despre campania electorală, de exemplu, ca și despre descoperirile în știință, în tehnologie, despre fenomenele din economie, despre calitatea și standardul vieții cetățenilor, despre atitudinea publicului în diferite situații. Ziarele au datoria să facă tot ce pot pentru a cunoaște bine ce se întîmplă în jur, ce se întîmplă în lume și să relateze cititorilor, de pildă ce face guvernul nostru. E adevărat, uneori guvernului nostru nu-i place acest lucru. Aș zice, adesea nu-i place. Gîndesc că noi îndeplinim bine acest rol, de a ține la curent pe cetățeni cu ce se întîmplă în administrație. Cred eu, poate mai bine decît alții în această țară. Explicația constă în faptul că avem, cum spuneam, un aparat redacțional inteligent, bine educat profesional, ziaristi pricepuți în a scrie bine despre diverse activități, inclusiv despre cele guvernamentale. Așa cum menționam, nu tot ceea ce scriem este pe placul autorităților americane. Adevărat, ni se mai spune uneori că ceea ce e rău, ceea ce nu merge, ține de securitatea națională. Dar cititorii doresc să știe ce fac cei pe care i-au ales, ce fac diferite organe administrative, vor să judece singuri calitatea activității lor. Sînt subiecte care te solicită din plin și pentru care trebuie să muncești din greu. Noi avem, de asemenea, sarcina să

vorbim, și aceasta este sarcina mea, despre ceea ce se întîmplă peste hotare în întreaga lume. Cred că facem în această direcție o treabă bună, dar este adevărat că ea poate fi și mai bună.

— Tonul autocritic, mărturisesc, imi place.

— Sînt atîtea lucruri de făcut, lumea este atît de complexă, în toate direcțiile, în industrie, în probleme de organizare, medicină și sănătate etc. Cît ne privește pe noi, ziaristii, nu avem întotdeauna suficiente cunoștințe. Știința și tehnologia au un impact tot mai mare asupra vieții în țara mea, în țara dv. Noi încercăm să înțelegem și să explicăm cititorilor lucruri foarte complicate să dăm răspunsuri la atîtea întrebări. Să vă dau un exemplu: Reactorii nucleari ne preocupă într-o măsură tot mai mare în această țară, ei fiind o sursă foarte puternică de energie. A devenit o modă să vorbim azi despre energie, dar a înțelege reactorii nucleari în intimitatea lor presupune specialiști în fizica nucleară. Sînt atîtea subiecte complexe care se lasă greu înțelese. În acest caz preferăm să angajăm oameni care chiar dacă nu sînt foarte buni condeieri înțeleg bine domeniul și îl pot explica la fel de bine pentru marele public. Astăzi, ca formă de comunicare, ziarul este solicitat extrem de complex. Cu atît mai puțin ar fi permisă prin urmare tentația unora dintre ziaristi de a divaga pe subiecte, e drept dramatice, dar nesemnificative. Îmi amintesc că aflîndu-se în Mexic la întîlnirea miniștrilor de externe latino-americani, Henri Kissinger a făcut o seamă de declarații privitoare la afacerea Watergate. Comentariile celor mai mulți dintre corespondenții aflați acolo s-au învîrtit în jurul acestor declarații trecînd în plan secundar evenimentul care avea loc în Mexic atunci — conferința miniștrilor de externe de pe un continent întreg. Divagăm încă prea des și nu privim îndeajuns de mult în viitor. Acordăm prea mare atenție știrilor superficiale. Ziarul este produs de indivizi, ființe umane și modul de a simți al omului nu este foarte simplu. Unii dintre noi au ambiția să atragă atenția editorului. Trebuie să ținem sub control aceste ambiții care pot deplasa atenția de la lucruri importante asupra unor lucruri doar impresionabile, melodramatice.

— Aveți conștiința unui timbru specific al ziarului „Washington Post“ ?

— Sînt 1750 de cotidiene în S.U.A. Noi avem șansa de a apare în capitala federală. Fiecare din aceste ziare sînt din multe puncte de vedere, diferite. Ca ziar de Washington, nu sîntem preocupați atît de ce se întîmplă în zona în care ne aflăm cît ne ocupăm de evenimente care se petrec la scară națională și mondială. Cel mai destoinic în relatarea evenimentelor interne mi se pare a fi „New York Times“, principalul nostru competitor. El este

de asemenea o oglindă competentă a celor ce se potrec la scară internațională. Ziarele locale însă sînt absorbite de reflectarea noutăților din universul local, cu prioritate, ilustrînd activitatea guvernelor locale de stat, district, oraș, în școlile locale. Multe din acestea fac treabă bună, în accepția pe care o dă aria lor de existență. Unele din aceste ziare locale au excelentă experiență. Nu vreau să emit judecăți de valoare privind presa americană. Cît privește însă „Washington Post” și „New York Times” cred că noi reflectăm chiar mai bine decît ei evenimentele naționale și internaționale. Relatăm de asemeni despre comunitățile locale. Orice comunitate locală are nevoie de un bun ziar. „New York Times” nu este așa ceva. Într-un anume sens, comunitatea lui este orașul unde apare. New York e cel mai mare oraș american și, realist vorbind, el nu are un bun cotidian local care să oglindească activitatea lui. „New York Times” este un ziar cu tiraj redus comparativ cu populația din aria metropolitană căreia îi aparține. El apare în 800 de mii de exemplare într-o aglomerare urbană de aproape 20 de milioane de locuitori. Noi avem cam cincisăzase sute de mii exemplare la 2,5 milioane. Noi saturăm piața cu ziare. Ei nu. Dar de fapt nu știu de ce insistăm atîta asupra acestei chestiuni: cine este mai bun, poate fi o problemă de gust.

— **Visul oricărui — de a se ști primul.**

— Adevărat, și noi nu ascundem că tînjim după asta! Un vis foarte greu de realizat și mai ales de întreținut.

— **Muncă din greu pentru a fi primul. Aș da acest titlu unui reportaj.**

— Să fii bun e greu, să fii cel mai bun e înfinit mai greu. Personal cred că îți trebuie cu adevărat oameni legați de instituție, să lucreze cu drag pentru ea. S-ar putea ca eu să nu fiu un bun redactor de știri externe dar lucrez pentru instituție, mă preocup tot timpul de calitate și-mi dau seama cît de important este să-ți placă să faci aceasta. Trebuie să muncești din greu pentru a deveni faimos tu însuși. Dar obiectivul major rămîne faima instituției. Fără o calitate a muncii bine servită, latură indispensabilă a profesiei de gazetar, nu ajungi acolo. Ai datoria să dai mare atenție detaliului, să consumi multă energie, în mod real să te preocupe descoperirea noului, să fii curios, să fii preocupat de evitarea opiniilor eronate, să ai dorința evidentă de a comunica informații cititorilor.

— **Cum funcționează politica informației externe în ziarul dv. ? Cu ce acoperiți coloanele ziarului în momente de calm ale vieții internaționale ?**

— Ar fi nevoie, am impresia, să precizăm ce este informația de presă. Personal nu cred că informație înseamnă neapărat violență, criză, situație dramatică. Noutatea ni se poate prezenta în multiple aspecte. Informația se poate regăsi sub forma unei inteligente anticipări a fenomenelor la care ne așteptăm. N-aș fi de acord cu existența perioadelor de calm. Totdeauna sînt evenimente care concentrează interesul detașîndu-se de fondul lucrurilor obișnuite. Iată, războiul din Orientul Apropiat s-a liniștit dar problema crizei energetice este la fel de actuală, de interesantă. Noutăți sînt, găsește-le! Aș da un exemplu. Spectrul crizei energetice ne-a preocupat cu mai mult timp în urmă; noi am început să publicăm despre aceasta încă de acum cîțiva ani. N-am considerat că este nevoie să începăm criza pentru a putea să scriem. Acum urmează să aibe loc o întîlnire, la Conakry în

Guinea, a producătorilor de bauxită. Cîțiva dintre acești producători au hotărît să discute asupra controlului prețurilor bauxitei — un fel de OPEC, dacă vreți, și nu este exclus ca ei să decidă asupra creșterii acestor prețuri. Dacă vor avea succes sau nu, eu nu știu, va fi deocamdată doar o întîlnire mică a unor capitale africane, într-o atmosferă liniștită. Din punct de vedere al noutăților pentru ziar, evenimentul nu înseamnă nimic, nu e de luat în seamă. Ziarele vor da probabil 2—3 rînduri. Noi dorim să scriem despre aceasta începînd de acum, despre problema bauxitei în general, profitînd de ținerea acestei întîlniri, să nu așteptăm nu știu cîți ani pînă cînd criza de aluminiu va deveni evidentă. Cu alte cuvinte vrem să realizăm o investigație de mai mare perspectivă asupra acestei probleme, să ținem deschis ochiul editorialelor noastre de-a lungul acestei direcții proiectată în viitor, încercînd să prognozăm ceea ce s-ar putea întîmpla în următoarele decenii. Reporterii gîndesc înainte pentru ca acțiunea lor să se declanșeze înainte ca uraganul să înceapă a bîntui, înainte ca fluctuații violente ale prețurilor să devalorizeze moneda. Iată, prin urmare, noutăți sînt. Te poți referi la criza alimentară, la criza de metal, la schimbările necesare în lume, la revoluția tehnologică...

— **Aș reveni la sensul întrebării mele anterioare: cum distribuiți atenția pentru știrile de peste hotare. Mă aflu de mai mult timp în S.U.A. și mărturisesc că deși răsfoiesc zilnic presa, marile cotidiene, ziarul dv. chiar, cu greu pot afla ce se întîmplă în Europa, ca să nu mai zic de Europa răsăriteană...**

— Noi avem cîțiva corespondenți peste hotare și unul din ei este însărcinat cu scrierea reportajelor despre România.

— **Unde locuiște ?**

— Stă la Belgrad dar călătorește tot timpul. El vorbește patru limbi — în afară de engleză conversează fluent în franceză, germană și rusă. Știrile sosite de la corespondenți sînt preluate de biroul nostru și expediate în pagină. Nu avem acum, e drept, nimic despre România. Dar, n-aș fi de acord cu afirmația că noi neglijăm Europa de Est. Stați puțin să iau colecția. Iată aici cîteva articole, corespondențe din și despre țările comuniste europene.

— **Observați, ca și mine, că despre România știrile sînt destul de fugare.**

— Ce ar putea capta interesul unui reporter străin aflat în țara dv., acum, în aceste zile ?

— **Eu aș putea fi subiectiv, dar cred cu convingere că reporterii dv. pot găsi suficiente teme de interes despre dezvoltarea noastră economică din ultimii ani, despre lucrurile făcute în domeniul social, despre politica noastră externă. Cît privește neajunsurile unei țări, dacă ele te interesează, le vei putea trata și acum și peste 10 și peste 20 de ani, nu vor dispărea cu una cu două. Cînd nu sînt majoritare și cînd nu sălășluiesc singure sub cerul unei țări, încep să mă întreb de ce doar ele sînt sesizate.**

— Eu am să-mi notez numele dv. și le voi trimite corespondentului nostru din Belgrad. În viitoarea deplasare la București, o să vă caute. Sînt sigur că vă va face plăcere să-l cunoașteți. Este un foarte bun ziarist. I-ați putea fi de ajutor în perfecționarea documentării lui despre țara dumneavoastră.

— **În ce mă privește deja îl aștept.**

O MARCĂ DE MARE PRESTIGIU A INDUSTRIEI ELECTROTEHNICE ROMÂNEȘTI

Intreprinderea ELECTROBANAT din Timișoara, mult mai bine cunoscută marelui public sub denumirea ELBA, se înscrie astăzi, în contextul economiei noastre socialiste, ca un veritabil avangard de muncă și creație, al electrotehnicii românești. Un colectiv de oameni dăruțiți cu pasiune muncii, animați de hotărârea de a participa cu efortul și fantezia lor creatoare la sporirea unei faime binemeritate dobândite pe piața internă și internațională, se străduiește zi de zi să confere noi valențe remarcabile produselor cu marca ELBA cu o utilizare atât de amplă în domenii dintre cele mai variate.

Poate că prin consemnarea unei singure cifre de referință am putea oferi o imagine a marilor transformări și acumulări, a laborioasei dezvoltări, pe un plan din ce în ce mai divers, înregistrate de întreprinderea ELECTROBANAT în anii edificării socialismului în țara noastră.

Posta firmă „DURA” S.A. se putea lăuda cu un nomenclator de articole limitate la cinci-șase produse, printre care bateriile, candelabrele, lămpile de noptieră.

Ceea ce se realizează astăzi la ELBA este cu totul incomparabil dacă ne referim la amploarea și diversificarea producției: nomenclatorul întreprinderii ELBA cuprinde astăzi un număr de circa 600 de produse.

Acest mare număr de produse poate fi subîmpărțit în câteva grupe mai importante, cum ar fi:

- Mașini și piese electrotehnice
- Pile și baterii electrice primare
- Echipament electric autotractor
- Mașini și aparate de uz casnic
- Piese de schimb pentru tractoare
- Produsul de bază, piesa de re-

zistență, ca să zicem așa, este corpul de iluminat realizat de ELBA într-un larg evantai de tipuri și dimensiuni, cu o largă gamă de utilizări. Sistematic, ele pot fi divizate în câteva grupe principale:

Corpuri de iluminat pentru interioare cu tuburi fluorescente, utilizabile în iluminarea încăperilor administrative, a școlilor, spitalelor, amfiteatrelor, a încăperilor cu profil industrial: corpuri de iluminat interioare în medii care prezintă pericol de explozie, utilizabile la depozitele cu materiale inflamabile, exploatarea subterane etc.; corpuri pentru iluminarea vagoanelor și navelor.

O a doua grupă mare cuprinde corpurile de iluminat pentru exterior, pe care le putem întâlni pe marile magistrale, pe autostrăzi sau în piețe, corpurile de iluminat ornamentale, care conferă un spor de frumusețe parcurilor sau spațiilor verzi unde sunt instalate corpurile de iluminat aleile, spațiile de parcare, tunelele și pasajele subterane.

Grupa a treia cuprinde corpurile de iluminat local cu aplicativitate în industrie; este vorba de lămpile pentru mașini-unelte sau lămpile pentru panourile de comandă.

Grupa a patra este aceea a corpurilor de iluminat și semnalizare pentru autovehicule și, în sfârșit, a **cincea grupă** este aceea a pilelor și bateriilor galvanice.

Un colectiv care cuprinde specialiști de înaltă clasă, desfășoară o muncă laborioasă de cercetare și concepție cu finalizări remarcabile, concretizate în introducerea în producția de serie a noi produse, modernizate, cu parametri tehnici superiori.

Concludentă în ceea ce privește inteligența tehnică, inventivitatea specialiștilor de la ELBA este proiectarea unor corpuri de iluminat care realizează o economie de energie electrică de până la 50%, cu aceeași eficacitate luminoasă. Așa sînt tuburile fluorescente pentru baie cu priză de 20 de W și lampadarele cu tuburi fluorescente pentru holuri, care oferă o lumină plăcută și foarte economică.

Este un fapt care merită a fi consemnat în mod deosebit, întrucît el răspunde unei probleme de mare acu-

itate și la ordinea zilei pe plan mondial: economisirea energiei electrice.

Produsele realizate de întreprinderea ELECTROBANAT sînt astăzi cunoscută, apreciate și solicitate cu prioritate, nu numai în țară, dar și în străinătate. O treime din producția realizată la ELBA este destinată exportului. Itinerariile pe care le străbat peste hotare produsele cu marca ELBA se amplifică an de an. Ele pot fi găsite în U.R.S.S., R.D.G., R.F.G., Cehoslovacia, Anglia, Olanda, Belgia, Israel, Franța etc. De unde se vede că la ELBA problema competitivității produselor este o preocupare importantă.

Ultimul an al cincinalului înseamnă pentru vrednicul colectiv de la ELBA, anul unor noi strădanii pentru dobîndirea unor noi și importante succese.

În anul 1975 producția globală va spori cu 18,5% iar producția marfă cu 18,9% față de anul 1974. Aceste sporuri se vor obține mai ales pe baza îmbunătățirii tehnologiei și a unor noi dotări prin autoutilitare a căror valoare va atinge suma de 12 milioane lei. Vor fi realizate economii în valoare de 30 de milioane lei, iar producția destinată exportului va spori cu 32% față de anul precedent. Dar anul 1975 înseamnă pentru ELBA un adevărat an al premierelor.

În 1975 se va realiza integrarea totală a fabricației de baterii, ELBA urmînd să devină unicul producător din țară în acest domeniu. Așa după cum a declarat tovarășul Iosif Drăghici, inginerul șef al întreprinderii, grupe mari de produse pot fi apreciate drept premiere absolute în nomenclatorul de fabricație pe anul 1975. Este vorba, înainte de toate, de noile produse în profil ELBA, a căror valoare totală va însuma circa 70 milioane lei. Dintre acestea amintim bateriile cu mercur, farurile asimetrice dreptunghiulare pentru autoturismele „Dacia” și „DAC”, lămpile pentru autovehicule de diverse forme și tipodimensiuni, corpurile de iluminat de o concepție specială destinate mediilor corozive sau explozive.

O a doua importantă grupă de produse în premieră în 1975 cuprinde semnalizatoarele rutiere, noulate absolută pe plan național, electromagneții de frînă în 16 tipodimensiuni diferite, rezistențele pentru macarale și dispozitivele de pază.

ELECTROBANAT

COMBINATUL CHIMIC CRAIOVA: PREZENT ÎN PESTE 40 DE ȚĂRI ALE LUMII

1975 se înscrie ca un an jubiliar în existența Combinatului chimic Craiova, marcând împlinirea unui deceniu de la nașterea modernului gigant al chimiei românești de la Ișalnița.

Bucurându-se de o dotare la nivelul tehnicii mondiale de specialitate și în permanentă perfecționare, precum și de un potențial uman ce include specialiști de prim rang, care în atâtea rânduri au făcut dovada inteligenței și spiritului lor creator, Combinatul chimic Craiova și-a înscris numele cu litere de aur pe firmamentul economiei naționale — fiind cea mai mare unitate din țară producătoare de îngrășăminte chimice — și și-a cucerit un binemeritat și recunoscut prestigiu pe piața internațională.

Producția celor 22 de fabrici ale Combinatului se află într-o continuă diversificare, produsele realizate aici cunoscând o largă aplicație în cele mai variate sectoare ale economiei, cum ar fi agricultura, industria chimică și farmaceutică, industria hârtiei și celulozei, industria alimentară, cea a construcțiilor, industria lemnului, a pielăriei etc. În nomenclatorul Combinatului chimic Craiova au fost înscrise până acum circa 50 de produse.

Această largă gamă de produse, dintre care un număr de 29 au fost omologate și au intrat în producție în intervalul 1971—1974, este rodul permanentelor căutări ale cercetătorilor, investigatorilor și inovatorilor Combinatului. Numai în cursul anului precedent, au fost aprobate și sînt în curs de aplicare un număr de 40 de invenții și inovații, care se exprimă concret printr-o economie anuală de aproape 13 milioane lei.

Egalind, prin calitatea superioară a produselor, firme de tradiție din străinătate, Combinatul chimic Craiova realizează :

- INGRĂȘĂMINTE CHIMICE
- OXIGEN ȘI AZOTAT
- PRODUȘI INTERMEDIARI DE SINTEZĂ
- CATALIZATORI pentru producerea de amoniac
- CATALIZATORI pentru hidrofînare
- CATALIZATORI pentru sinteze organice
- MASE PLASTICE

Datorită calităților superioare recunoscute ale produselor livrate cu promptitudine și seriozitate în spiritul riguros al termenilor contractuali, Combinatul chimic Craiova polarizează din ce în ce mai mult interesul beneficiarilor străini. Produse purtînd emblema Combinatului chimic Craiova sînt exportate astăzi în circa 40 de țări de pe 5 continente, printre care : S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., U.R.S.S., India, Austria, Israel, Siria, Liban, Iran, Bulgaria, Ungaria etc. Este semnificativ că în cursul anului 1974 planul valoric la export a fost depășit cu un spor de 68 la sută, ceea ce s-ar transcrie concret cu un plus de peste 2000 tone îngrășăminte chimice azotoase sută la sută, substanță activă, 400 tone butanol, precum și substanțiale cantități de acid acetic, catalizatori, acetat de vinil monomer, acid nicotinic zootehnic etc. Datorită succesului remarcabil înregistrat pe piața mondială, planul de export pentru anul 1975 va cunoaște un spor de două ori mai mare

față de cel din anul 1974.

În chemarea la întrecere adresată tuturor unităților din industria chimică, chimiștii craioveni se angajează ca, prin organizarea științifică a producției, prin creșterea continuă a pregătirii politice și perfecționării profesionale, prin folosirea din plin a bazei tehnice și a capacității creatoare a colectivului, să realizeze, în 1975, printre altele :

- depășirea planului la producția globală cu 30 milioane lei, iar la producția marfă cu 25 milioane lei ;
- depășirea planului la export cu 5 milioane lei valută ;
- creșterea productivității muncii cu 4000 lei pe o persoană angajată ;
- reducerea cheltuielilor totale de producție cu 5 milioane lei și a cheltuielilor materiale cu 3 milioane lei.

Aceste cifre atestă încă odată înaltele sentimente patriotice ale chimiștilor craioveni, care în frunte cu comunității, sînt hotărîți de a turna în tăria faptelor angajamentele lor de muncă, de a onora prin strădania lor exemplară bunul renume de care se bucură, în țară și peste hotare, **Combinatul chimic Craiova.**

TRĂIASCĂ PREȘEDINTELE ROMÂNIEI TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

„Jur să slujesc cu credință
patria, să acționez cu fermitate
pentru apărarea independenței,
suveranității și integrității țării,
pentru bunăstarea și fericirea întregului
popor, pentru edificarea socialismului
și comunismului în Republica Socialistă
România!

Jur să respect și să apăr
Constituția și legile țării, să
fiu totuși pentru aplicarea consecventă
a principiilor democrației socialiste,
pentru afirmarea în viața societății a
normelor eticii și echității socialiste!

Jur să promovez neabătut
politica externă de prietenie și alianță
cu toate țările socialiste, de colaborare
cu toate națiunile lumii, fără deosebire
de orînduire socială, pe baza deplinei
egalități în drepturi, de solidaritate
cu forțele revoluționare, progresiste
de pretutindeni, de pace și prietenie
între popoare!

Jur că îmi voi face întotdeauna
datoria cu cinste și devotament
pentru strălucirea și măreția
națiunii noastre socialiste,
a Republicii Socialiste România!”

PRESA NOASTRA

Nr. 3 (226) 1975

REVISTA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Cu prilejul investiturii tovarăşului Nicolae Ceauşescu în unanimitate de către cea de-a 7-a legislatură a Marii Adunări Naţionale în înalta funcţie de preşedinte al Republicii Socialiste România, Uniunea ziariştilor, în numele tuturor gazetarilor din ţara noastră, a adresat următoarea telegramă:

TOVARĂŞULUI

NICOLAE CEAUŞESCU

**SECRETARUL GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
PREŞEDINTELE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA**

Mult stimate şi iubite tovarăşe NICOLAE CEAUŞESCU,

Ziariştii din întreaga ţară, împreună cu întreg poporul, au primit cu deosebită bucurie realegerea dumneavoastră, fiul şi conducătorul cel mai iubit al poporului şi partidului, în înalta funcţie de preşedinte al Republicii Socialiste România.

În numele tuturor lucrătorilor din presa centrală şi locală, de la Radioteleviziune şi de la celelalte instituţii de presă, ţinem să vă felicităm călduros, să vă urăm din toată inima ani mulţi de viaţă, sănătate şi putere de muncă pentru exercitarea misiunii istorice ce o îndepliniţi în conducerea ţării noastre.

Investitura acordată în unanimitate de către Marea Adunare Naţională constituie o nouă şi grăitoare recunoaştere a aleselor virtuţi şi a deosebitelor dumneavoastră merite de conducător revoluţionar încercat, dinamic şi clarvăzător, de militant comunist neobosit pentru înflorirea continuă a patriei

PREŞEDINTELE
NICOLAE CEAUŞESCU

SEMNEAZĂ TEXTUL

JURĂMÎNTULUI

PREȘEDINTELE
NICOLAE CEAUȘESCU
ROSTINDU-ȘI DISCURSUL
DUPĂ ÎNVESTITURĂ

noastre socialiste, pentru sporirea contribuției României la democratizarea vieții internaționale, la construirea unei lumi mai drepte și mai bune.

Realegerea dumneavoastră ca președinte al Republicii Socialiste România constituie cea mai sigură garanție că, înaintînd ferm pe linia indicată de istoricele hotărîri ale Congresului al XI-lea al P.C.R., poporul nostru va înscrie noi pași în opera de făurire a socialismului multilateral dezvoltat și de înaintare spre comunism, că țara noastră va continua să se afirme pe arena internațională, sporind prestigiul de care se bucură în lumea contemporană.

Angajați cu toată puterea în îndeplinirea sarcinilor ce le revin în cadrul frontului ideologic, gazetarii de pe tot cuprinsul țării — români, maghiari, germani și de alte naționalități — sînt ferm hotărîți să contribuie și mai departe la mobilizarea maselor, la unirea tuturor forțelor națiunii pentru îndeplinirea Programului partidului și a Directivelor Congresului al XI-lea al P.C.R., pentru promovarea consecventă și realizarea în muncă și în viața de toate zilele a principiilor și normelor eticii și echității socialiste, pentru transpunerea în viață a politicii interne și externe a Partidului Comunist Român.

Reînnoim angajamentul nostru solemn, ca ostași devotați ai partidului, de a face totul pentru întărirea continuă a puterii de convingere a mijloacelor de comunicare de masă la care lucrăm, în slujba marilor idealuri ale partidului, patriei și poporului, a luptei pentru triumful cauzei socialismului și păcii.

Cu nețărmurită încredere în politica internă și externă, științifică și clarvăzătoare a partidului și statului nostru, în elaborarea și aplicarea căreia ați avut și aveți un rol hotărîtor, prețuit de întreaga națiune, vă transmitem în mod solemn, mult iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, simțămintele profunde și trainice de dragoste și recunoștință, de stimă și respect pe care vi le poartă toți ziaristii din țara noastră.

COMITETUL UNIUNII ZIARIȘTILOR
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

„Ne vom preocupa continuu de dezvoltarea activității educative, a artei și culturii, avînd permanent în vedere ca oamenii muncii, constructorii ai societății celei mai înaintate, să fie pătrunși de sentimentul datoriei față de patrie, față de cauza socialismului, să fie educați în spiritul apărării cuceririlor socialismului, a integrității și independenței țării, în spiritul principiilor echității și eticii socialiste. În acest scop, întreaga activitate educativă, toate mijloacele de care dispune societatea noastră — literatura, artele, radioteleviziunea, presa, toate formele activității cultural-educative de masă — trebuie să-și unească și să-și concentreze eforturile în direcția formării omului nou, a conștiinței sale socialiste, a gândirii noi, revoluționare, bazată pe teoria despre lume și viață a clasei muncitoare”.

Din cuvîntarea tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU la grandioasa
adunare populară, cetățenească
de joi, 6 martie 1975

ANOTIMPUL PERFECTIONĂRII

de NICOLAE DRAGOȘ

Eveniment major în viața social-politică a patriei, alegerile de deputați pentru consiliile populare și Marea Adunare Națională, desfășurate în atmosfera avîntului creator al întregului nostru popor, al tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate — români, maghiari, germani și de alte naționalități — aduc încă o puternică dovadă a unității de gândire și acțiune a națiunii noastre socialiste, a forței sale indestructibile, bazată pe comunitatea de țeluri, de aspirații comuniste.

Manifestul Frontului Unității Socialiste, document în conținutul căruia se răsfrîng marile acte și idei ale prezentului, constituie o platformă de amplă rezonanță politică și civică, înfățișînd cu un înalt grad de expresivitate publicistică, nivelul de

dezvoltare a societății noastre socialiste, realizările obținute sub conducerea marxist-leninistă a partidului, într-o exemplară sinteză a celor mai rodnici ani din istoria patriei, înfățișînd perspectivele luminoase deschise de Programul partidului, adresînd națiunii, tuturor cetățenilor, chemări vibrante, patriotice pentru mobilizarea tuturor resurselor, a tuturor energiilor și punerea lor în slujba înfloririi continue a României socialiste de azi, a României comuniste de mâine.

Încă un examen al conștiinței politice, al conștiinței cetățenești înaintate! Un examen civic susținut de un întreg popor, într-o campanie electorală ale cărei trăsături distinctive o îndreptățesc să se

constituie în pagină memorabilă de istorie contemporană.

Între multiplele caracteristici ale acestei campanii electorale, ale alegerilor de la 9 martie, se va evidenția întotdeauna, în mod obiectiv, faptul că ele au avut loc într-un moment social-politic deosebit al etapei făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, când poporul întreg se află plener angrenat în îndeplinirea obiectivelor unui mare program de edificări sociale, economice, politice și spirituale, materializat în istoricul Program al partidului adoptat de Congresul al XI-lea. Iar cum, în centrul acestui Program, drept țel suprem al său, stă omul, crearea condițiilor pentru afirmarea nestingherită a personalității sale, evenimentele politice ale perioadei ce au premers alegerilor, întrunirile candidaților cu alegătorii vor pune în lumină caracterul profund umanist, spiritul democratic al acestor evenimente. Și, desigur, ca o expresie supremă a realităților actuale ale țării, se va contura, drept efigie supremă a tuturor realizărilor, unitatea poporului în jurul partidului, unitate ilustrată de dialogul cetățenesc vast, purtat la mii de întruniri cu alegătorii ale candidaților, de încrederea și maturitatea civică manifestate pretutindeni, materializate în numeroase propuneri a căror aplicare în viață le va demonstra cu prisosință eficiența.

O expresie grăitoare a unității poporului în jurul partidului o constituie înalta satisfacție cu care a fost primită propunerea ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să candideze pentru Marea Adunare Națională în circumscripția nr. 1 din Capitală, ca și participarea a peste 200.000 de oameni ai muncii la grandioasa adunare populară, cetățenească de joi 6 martie a.c. din Piața Republicii. Entuziasmul cu care s-a desfășurat adunarea populară, cuvintele de prețuire față de secretarul general al partidului, au arătat încă odată cât de profund își prețuiește poporul pe fiii săi aleși, pe cei ce se identifică definitiv, prin faptă, cu aspirațiile celor mulți, cu viitorul patriei.

Într-un cuvânt, evenimentul politic al alegerilor se va înscrie ca o pagină vie de istorie, ca un moment remarcabil în viața nouă a țării, ca o puter-

nică și nouă confirmare a justeții politicii partidului, a rezonanței sale profunde în conștiințe.

Ca ziaristi, ca purtători de cuvânt ai opiniei publice, ai adevărurilor fundamentale ale realităților, avem de consemnat noi înșine o izbândă a presei. Înțelegând să-și îndeplinească nobila misiune ce le revine, ziarele și revistele și-au făcut un titlu de onoare din a înfățișa cit mai expresiv atmosfera de lucru și sărbătoare, în același timp, a acestei perioade, prezentând, în pagini speciale, în reportaje emoționante, în grupaje cu caracter agitatoric ori în articole cu caracter teoretic, izbînzile în muncă și în creație cu care oamenii muncii au înțeles să cinstească evenimentul de la 9 martie, semnificațiile multiple pe care alegerile le au în contextul general al politicii partidului.

În coloanele Scintei, care a arătat și cu acest prilej că are în colectivul său ziaristi cu experiență, maturitate politică și ingeniozitate publicistică, în coloanele României libere sau Scintei tineretului, în Elöre sau Neuer Weg, în reviste ca Luceafărul sau ca Flacăra, în presa locală, în întreaga noastră presă, s-a remarcat preocuparea de a afla modalități vii de susținere și reflectare a campaniei electorale.

Cînd cineva, peste ani, va vrea să reconstituie atmosfera, cadrul, modul în care s-au pregătit și desfășurat alegerile, starea de spirit a poporului, modul său de a gândi și acționa în această perioadă, va putea afla că în paginile publicațiilor noastre s-au afirmat, drept cronicari veritabili ai primăverii lui 1975, numeroși publiciști de talent, că presa românească a înregistrat cu acest prilej un moment de împliniri, un reviriment al său printr-o mai acută implantare în viața prezentului, printr-o operativă și energică incorporare în problematica fundamentală a prezentului.

În marea victorie a poporului, a partidului, presa noastră își va putea — nutresc această convingere — implica propria ei victorie, aceea a unei vizibile perfecționări în conținut și modalități publicistice.

Ceea ce este pe deplin firesc, pentru că trăim un anotimp, prin esența lui, al perfecționării sociale și umane.

ÎNSEMNĂRI DESPRE ETICA MUNCII PUBLICISTICE

de ION MITRAN

Aplicarea principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste în activitatea redacțională, în exercitarea profesiei de ziarist constituie o temă generoasă. Experiența redacțională concretă, inepuizabilă prin bogăția vieții și diversității situațiilor, poate oferi exemple și concluzii, prilejuiește reflecții, cărora, evident, li se pot adăuga mereu noi unghiuri de vedere. Cred că fie prin gradul lor de generalitate, fie prin anumite particularități, asemenea exemple, concluzii, reflecții ar prezenta interes în cadrul unui schimb de păreri pe care revista „Presa noastră” l-ar putea găzdui spre folosul perfecționării activității publicistice, activitate care se află în strinsă legătură cu comportarea morală a lucrătorilor din presă.

Examinată prin prisma **Codului principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste**, orice profesie a zilelor noastre, din sfera activității materiale și spirituale, se află în fața unor cerințe morale înalte, a unor exigențe ce decurg din angajarea conștientă, militantă pentru edificarea socialismului și comunismului în România. Programul partidului, adevărată Cartă fundamentală ideologică, teoretică și politică, deschizând orizonturile progresului multilateral al patriei socialiste, cheamă la muncă, la luptă, la efortul permanentei creații. Această chemare nu este și nu poate fi una exterioară, generală, fără adresă. Dimpotrivă, scopurile clar definite, obiective științific fundamentate ale strategiei partidului au o adresă precisă, trasează direcțiile acțiunii practice și angajează capacitatea creatoare, puterea de muncă și priceperea fiecăruia ca în domeniul său rezultatele obținute să se situeze la cota înaltă a idealului propus. Într-un asemenea climat se exercită și profesiunea de ziarist, a cărei funcție socială emană înainte de toate din **calitatea presei ca purtător de cuvânt al partidului, ca tribună a opiniei publice socialiste.**

Drepturile și îndatoririle sociale ale ziaristului nefiind, în esența lor, diferite de cele ale altei profesii, au totuși, prin specificul și modul propriu de afirmare, anumite particularități, solicită într-un fel deosebit personalitatea celui ce a trecut pragul unei redacții cu gândul de a fi util colectivului în care lucrează, pînă la urmă societății, cauzei generale. Este un deziderat și o cerință în același

timp care concordă pe deplin cu acea datorie fundamentală înscrisă în **Cod** de a servi cu credință cauza partidului și poporului, de a pune tot ce ai mai bun, întreaga energie, capacitatea de muncă și pricepere în slujba îndeplinirii Programului partidului. Subordonată acestui țel, munca publicistică solicită de bună seamă cunoașterea temeinică a politicii partidului, a domeniului de care te ocupi — industrie, agricultură, conducere și organizare socială, învățămînt, cercetare științifică, activitate cultural-educativă etc. Fără o asemenea cunoaștere nu s-ar putea vorbi despre competență și spirit creator, inventiv în conceperea articolului și, pînă la urmă, a publicației la care lucrezi. Ziaristul care se simte „ca la el acasă” într-un domeniu dat de activitate va dovedi cu siguranță discernămintul necesar în selectarea și înfățișarea faptelor, va sesiza repede noul, experiența înaintată, după cum nu i-ar putea scăpa aspectele negative, vechiul. Este un adevăr de multe ori repetat prin ședințe că activitatea publicistică nu poate fi concepută fără pasiune și dăruire, fără efortul de a învăța și a cunoaște, fără o strinsă legătură cu ceea ce numim printr-un singur cuvînt „terenul”. Zona de investigație a gazetarului este practic nemărginită; repertoriul problemelor ce se aștern pe carnetul de reporter sau în fișele de studiu, de documentare, poate fi de o complexitate uneori greu de bănuț cînd începi pregătirile pentru vreo temă, mai ales dacă aceasta este mai nouă. Avizat și receptiv, repudiind spiritul funcționăresc-birocrațic, pasivitatea și „confortul” comodității, gazetarul nu se va rătăci, în „pădurea” de fapte, în bibliografia subiectului despre care va scrie. Capacitatea de selecție, puterea de analiză și sinteză joacă rolul unei adevărate „busole”. Un asemenea instrument nu se procură însă de la vreo instanță anume a ierarhiei redacționale o dată cu delegația. Hotărîtoare este — se știe prea bine — pregătirea politico-profesională, teoretică și practică, lărgirea orizontului de cunoaștere, priceperea de a trece de la general la particular, receptarea, prelucrarea și transmiterea informațiilor prin raportare continuă la comanda socială.

Printre îndatoririle de frunte ale ziaristului — consemnate ca atare în **Legea presei** — se află acelea care solicită înaltă conștiință etico-profesională, obiectivitate și spirit de răspundere în exer-

citarea profesiei, consecvență militantă pentru triumful adevărului, respectarea neabătută în activitatea redacțională și în viață în genere a normelor eticii și echității socialiste. Implicațiile și ipostazele respectării unor asemenea îndatoriri sînt multiple.

Un ziar, o revistă sînt prin excelență **rodul activității colective** în interiorul căreia personalitatea, talentul, spiritul de organizare și de disciplină, departe de a se estompa, se constituie ca piloni de bază ai vieții redacționale. În asemenea condiții, spirit de echitate înseamnă participare activă, directă, potrivit sarcinilor — la întreg procesul de elaborare a publicației, manifestarea răspunderii față de cuvîntul scris — fie că ești autor direct, fie că citești articolul unui colaborator, fie că te afli în situația de „a da drumul“ la tipar. Pe acest temei — al spiritului generalizat de răspundere — se poate afirma fertilă **încrederea reciprocă**, colegială, principială, indiferent de funcția deținută, iar schimbul deschis de păreri, exprimarea sinceră a opiniilor acționează împotriva subiectivismului care, orice forme ar îmbrăca, este dăunător muncii de echipă, subminează efortul colectiv pentru o publicație eficientă, „cu priză“ la publicul cititor. Într-un domeniu în care nu există și nu poate exista un instrument de apreciere matematică a calității unui articol, unui studiu sau reportaj, nu se poate lucra cu sentințe de genul „îmi place“ sau „nu-mi place“. Numai confruntat cu cel puțin încă o opinie gustul personal începe să se integreze gândirii colective. Sînt multe exemple pozitive dar din păcate și unele negative care pledează pentru ca dictonul „mai multe capete judecă mai bine decît unul singur“ să fie introdus ca un fel de deviză a muncii gazetărești, cel puțin în ipostazele și momentele care pot fi hotărîtoare pentru soarta unui articol, pentru formarea unui tînăr publicist, dar și pentru continuarea rodnică a muncii unuia afirmat, recunoscut ca atare nu doar prin cartea de membru al Uniunii ziariștilor.

Vastitatea problemelor abordate de presă aduce pe masa de lucru a gazetarului aproape toate domeniile cunoașterii, complexitatea vieții, diversitatea inepuizabilă a fenomenelor. Poți pretinde sau lăsa să se înțeleagă prin metoda de a „țâia și spînzura“ articole că ești cunoscătorul infailibil al tuturor acestora? Consultarea colegului, a specialistului, solicitarea opiniei altora nu scade autoritatea nimănui ci, dimpotrivă, o consolidează prin rezultate, adică prin publicarea sau respingerea argumentată a unui articol sau altul. În publicistică, domeniu în care prospețimea joacă rolul oxigenului, activitatea colectivă, atît de necesară pentru certitudinea judecăților de valoare, nu trebuie transformată însă într-un fel de frînă „principială“ a **operativității**. Se mai întîmplă uneori ca sub pretextul unui schimb de opinii cit mai larg, un articol să fie supus tirului prelungit al observațiilor cit mai multora încît ori se depreciază tematic și nu mai apare, ori suferă atîtea transformări și adăugiri că devine un fel de „mini-enciclopedie“ a temei. Ajuns în pagină, un astfel de articol stufos și prolix ocupă inutil spațiul, cititorul observînd repede „cu ochiul liber“, cum se spune, „cusăturile“. Am impresia că șablonul, formulele stereotipe, frazele de circumstanță care concură din plin la stilul cenușiu al unor articole își au originea și într-o greșită înțelegere a muncii colective, în excesul treptelor intermediare de pe traseul elaborare-apariție de a împănă „materialul“ ce le cade sub condei cu propriile expresii. Atunci se nasc

probabil sau „se desăvîrșesc“ acele articole care încă de la primele fraze dau cititorului impresia că a luat din greșeală un exemplar pe care-l mai văzuse.

Consider că a elabora un articol (și, prin extensie, un număr de ziar sau de revistă) atractiv tematic, ancorat în realitatea socială, în dezbateră de idei ce se află la ordinea zilei și în același timp redactat clar, cursiv, vioi, reprezintă în cea mai mare măsură o problemă eminentă etică, cetățenească a profesiei noastre. Cum altfel ar putea fi îndeplinite eficient acele cerințe atît de limpede formulate prin lege în capitolul „funcțiile social-politice ale presei“?

Tot probleme ale eticii profesionale sînt cele care privesc manifestarea (ori nemanifestarea) prin scris, prin comportarea în redacție, în viața colectivului, a curajului și inițiativei, a spiritului revoluționar, a noului, lupta împotriva inerției, rutinei, conservatorismului. O asemenea cerință a **Codului moralei** noastre socialiste constituie una din condițiile fundamentale ale climatului vieții publicistice, ale combativității ziarului, revistei, a presei în general, căreia partidul îi cere prin Programul său „să analizeze într-un spirit critic, de înaltă exigență și principialitate comunistă, activitatea socială, să dezvăluie cu curaj lipsurile și neajunsurile, să militeze pentru lichidarea lor și îmbunătățirea întregii activități“.

Înțelegerea matură, responsabilă a unui asemenea imperativ solicită cunoașterea exactă, cît mai completă a realității sociale, verificarea și compararea continuă a faptelor, raportarea lor la posibilități, cunoașterea opiniei celor mai înaintați muncitori, țărani cooperatori, cercetători științifici, a celor ce lucrează în domeniul respectiv, veștejirea formalismului și automulțumirii, a metodelor de lucru rutiniere, a comportărilor și atitudinilor care duc la stagnare. Articolul critic este, poate, cel mai dificil gen publicistic, a cărui eficiență nu izvorăște din rezonanța cuvîntelor „tari“, din retorica frazei ci din sesizarea exactă a stării de lucruri, din descoperirea și arătarea cauzelor. O critică ce ar confunda cauza cu efectul e un exercițiu steril.

Noi, ziariștii, ca și ceilalți oameni ai muncii, avem mereu în față îndemnul și exemplul tovarășului Nicolae Ceaușescu. Secretarul general al partidului ne învață mereu să ne ferim de festivism, de zugrăvirea roză a vieții care, vrem nu vrem, are luminile și umbrele ei, iar dacă nu „luminezi“ conul de umbră, dacă nu dezvălui curajos lipsurile și pe purtătorii lor, înseamnă că nu acționezi ca un comunist. Militînd pentru generalizarea experienței înaintate, ziaristul dă dovadă de o înaltă ținută etică, numind și analizînd stările de lucruri negative dintr-un domeniu sau altul, discutînd de fapt nu lipsurile „în sine“, ci pe autorii lor care, oameni fiind, rareori se vor grăbi să-ți aducă... felicitări pentru critică.

Investit de societate cu misiunea de a aduce în fața opiniei publice oglinda unei tumultuoase activități economice, sociale, politice, cultural-științifice, publicistul, ziaristul comunist au la îndemînă unul din cele mai eficiente mijloace prin care să contribuie la crearea și cristalizarea peste tot a unei atmosfere caracterizate prin cinste și sinceritate, principialitate și corectitudine, combativitate față de minciună și ipocrizie, de încercările de a induce în eroare pe alții, de sustragere de la răspundere și îndatoriri, cum se arată în articolul 17

al Codului principiilor și normelor moralei în societatea noastră.

Analiza publică a unei activități, mai ales în ce privește „neîmplinirile“ acesteia, semnalul critic solicită, în cel mai înalt grad, obiectivitate, ascultarea la fața locului a mai multor păreri, descifrarea și „cintărirea“ cu grijă a faptelor pentru reflectarea lor veridică și pentru a nu leza pe nimeni. Forța cuvintului scris, prestigiul publicisticii se clădesc și se întrețin prin permanența spiritului de răspundere socială, prin probitatea profesională a ziaristului, și nu prin goana după articole „teribiliste“, aruncând „petarde“ de epitete pentru cine știe ce banală întâmplare. Desigur, atât cel criticat cât și autorul articolului critic trebuie să aibă mereu în vedere că — așa cum este de altfel și legiferat : „nu se consideră a aduce lezare critica obiectivă, principială și constructivă, exercitată prin presă, în realizarea funcțiilor ei social-politice“.

În altă ordine de idei, o problemă a eticii gazetărești, mai vizibilă în interiorul breslei, este aceea a relațiilor colegiale, a asigurării unei atmosfere de colaborare rodnică între toți cei care participă la editarea ziarului, a publicației. Este, cred, o falsă problemă, să consideri aceste relații din unghiuri oarecum geometrice, pe verticală (între șefi de secție, de redacție și subalterni), sau pe orizontală (între cei aflați relativ pe aceeași scară ierarhică). Structura organizațională a redacției are, între altele, rațiuni de funcționalitate, servește obiectivului îndeplinirii în cât mai bune condițiuni a rolului publicației respective. Cred însă că în relațiile de muncă, în procesul activității redacționale, când pot interveni din diverse cauze și „incidente de parcurs“, neînțelegeri datorate în mare parte subiectivității, schema de funcțiuni trebuie înțeleasă altfel decât îngust-administrativ, de pe poziția „celui mai tare“. În asemenea împrejurări, fără a slăbi ritmul necesarei operativității și fără a face rabat calității, calmul, răbdarea, „izgonirea“ conștientă a ideilor preconceptuate servesc mai bine decât pripeala. Distribuirea echitabilă a sarcinilor redacționale, aprecierea cât mai obiectivă a contribuției aduse de un membru sau altul al colectivului se înscriu de bună seamă între regulile elementare ale eticii. A promova în pagină cu insistență numai pe unii, a considera că alții, fără să le fi văzut măcar articolul, nu pot duce treaba la bun sfârșit, înseamnă ori cantonare în cercul vicios al subiectivismului, ori inconsecvență în aplicarea criteriilor de apreciere, ceea ce se repercutează la fel de negativ în muncă.

Exigența față de cuvântul scris, de calitatea activității publicistice, lupta pentru un conținut bogat al fiecărui articol ca și pentru diversitatea formelor de exprimare, de prezentare a publicației, se înscriu de bună seamă între obligațiile etico-profesionale de prim-ordin. Drumul spre inima și mintea cititorului trece neapărat prin scrisul care „spune ceva“, într-un mod în care „cuvintele să se afle la strîmtoare iar ideile să fie în largul lor“. Articolul cenușiu, lozincard și monoton, prefabricat și elaborat prin „metoda repetabilității“ (de la alt articol anterior) sufocă publicația și cu siguranță nu-și va atinge scopul, dacă avea vreunul. Sigur, e lesne de constatat așa-ceva și nu e ușor de împlinit dezideratul unui articol mereu proaspăt, actual, care să „cheme“ nu numai la lectură ci, mai ales, la acțiune.

Cred însă că recunoașterea unei atari stări de lucruri, dacă nu e formală, poate fi un bun început în lupta cu inerția, în avîntul

MIHAIL GION

CONSTRUCTORII (TUȘ)

personal și colectiv pentru o publicistică de ecou social, de eficiență pe toate planurile, așa cum ne cere partidul și cum avem datoria să o facem. Soluția nu poate fi găsită în rețete pentru fiecare, inexistente de fapt și inoperante. Poate nu este de prisos a aminti totuși că activitatea publicistică cere lecturi multilaterale, cunoașterea cât mai largă a tot ce se publică în domeniul respectiv de care te ocupi și în cele învecinate, simultan cu efortul neîntrerupt de gândire și elaborare. Desigur, există în publicistică locuri comune, idei general-valabile care nu pot fi socotite proprietatea cuiva, dar aceasta nu dă dreptul la copierea mecanică a unor fraze, la transferul de stil și cuvînt de la un articol la altul. Numai gîndind, căutînd mereu „cuvîntul care să exprime adevărul“, scriind pe baza propriului bagaj de cunoștințe — care să fie neapărat în continuă îmbogățire, să țină pasul cu dinamica vieții — cu alte cuvinte, manifestînd concret aptitudinea de redactare, ideile comune, tezele generale sub egida cărora se tratează o temă sau alta, iau în mod firesc forme diverse de exprimare. Altfel, inspirația mecanică de la ce au mai făcut alții, provoacă lenea de a gîndi, duce la stagnare, la plafonare și incapacitate, la pericolul alterării etice a unei profesii ce-și are rațiunea afirmării numai prin ceea ce numim originalitate, efort de creație.

În încheierea acestor însemnări nu găsesc o altă idee, o altă concluzie care să fie, cred, mai potrivită decît aceea rezultată din următoarea cerință înscrisă în Programul partidului și care vorbește de la sine despre însemnătatea acordată muncii publicistice: „Gazetarul, propagandistul comunist trebuie să aibă o concepție înaintată, o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă pentru a putea înțelege în mod just marile transformări revoluționare ce se petrec în lume, să fie strîns legați de masele populare, servind prin întreaga lor activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului“.

RADIOFONIA ROMÂNĂ LA A 50-A ANIVERSARE

de ing. BUJOR IONIȚĂ

Director general adjunct al Radioteleviziunii Române

Se împlinesc, la 26 martie, 50 de ani de la semnarea Actului Constitutiv al Asociației „Prietenii Radiotelefoniilor”-Radiofonia, moment care marchează începuturile prezenței românești în acest domeniu atât de vast al activității umane. Au trecut cinci decenii din clipa în care numeroase personalități din domeniul fizicii în frunte cu savantul de prestigiu mondial Dragomir Hurmuzescu precum și alți oameni de cultură, îndeosebi scriitori și publiciști, au început o adevărată campanie propagandistică pentru crearea unui post național de radio. Ei au reușit să determine interesul oficialităților vremii pentru radiofonie, să exercite presiuni în vederea alcătuirii și votării unei Legi în acest sens, lege care apare în 1925, și să realizeze cele dintâi emisiuni în limba română transmise pe calea undelor. În aceste cinci decenii radiodifuziunea avea să se impună în țara noastră, reușind să aducă, încă din perioada interbelică, o valoroasă contribuție la răspîndirea culturii naționale și universale în rîndurile auditorilor. La 23 August 1944, radioul românesc a anunțat comunicatele oficiale care marcau încheierea armistițiului și care au dat semnalul de întoarcere a armelor împotriva mașinii de război hitleriste. După această zi, înscrisă cu litere de aur în istoria țării, Radiodifuziunea a reprezentat una din pîrghiile importante în opera de prefaceri revoluționare pe calea socialismului și comunismului.

De la 23 August 1955 — prin emisiuni experimentale — și începînd cu ziua de 31 decembrie 1956 prin programe permanente, Radioul și s-a alăturat și Televiziunea. Astfel s-a creat Radioteleviziunea, puternic instrument de propagandă a politicii Partidului Comunist Român, un mijloc eficient de instrucție națională și educație socialistă a întregului nostru popor.

În țara noastră, Radiodifuziunea a străbătut un drum greu, la începuturile ei, fiind privită cu neîncredere de stat. Dotările și subvențiile erau minime. Lucrurile s-au îndreptat încet în perioada anilor 1930—1940, dar de abia după actul naționalizării din 1948 ea începe să se impună, devenind unul din principalele mijloace de comunicare de masă. Căci, dacă în 1925 existau 173 de abonați iar în 1940 circa 276.000, numărul acestora sporește vertiginos în anii socialismului, în 1960 ajungînd la 1 283 000 — deci de cinci ori mai mult decît înainte de război. Astăzi, incluzînd și rețeaua de radioficare, sînt înregistrați peste 3 000 000 de abonați. Lor li se adaugă aproape 2 500 000 de abonați la televiziune. Cifrele de mai sus nu indică însă numărul total de receptoare radio și televizoare în funcțiune în țara noastră, care depășesc 6 000 000. Numărul mare de abonați și de aparate reprezintă dovada evidentă a puterii de pătrundere a radioului și televiziunii, care se adresează, virtual, populației întregii țări.

Iată de ce, Partidul Comunist Român a pus, îndeosebi în ultimii ani, un accent cu totul deosebit pe întreaga activitate a Radioteleviziunii Române, îndrumînd îndeaproape politica în domeniul progra-

melor și oferind o puternică bază tehnico-materială de dezvoltare a acestei instituții.

Încă de la Congresul al IX-lea al Partidului nostru Nicolae Ceaușescu marca pregnant obiectivele principale în domeniul Radioului și Televiziunii: „Presa, Radioul și Televiziunea și-au cîștigat prețuirea celor mai largi mase... Prin sfera lor mare de pătrundere, radioul și televiziunea au importanțe sarcini în răspîndirea politicii partidului în mase, în educarea acestora în spiritul patriotismului și internaționalismului socialist, în promovarea valorilor culturii noastre naționale și ale culturii universale. Radiodifuziunea trebuie să realizeze o continuă îmbogățire și îmbunătățire calitativă a emisiunilor, o mai mare varietate a temelor, care să îmbrățișeze toate aspectele vieții sociale precum și perfecționarea mijloacelor de prezentare”. În Raportul prezentat la Congresul al X-lea, secretarul general al partidului adîncea obiectivele Radioteleviziunii, cu un accent aparte pe rolul și menirea Televiziunii, care „trebuie să devină o tribună de dezbateră captivantă a problemelor economice, politice, sociale și etice care preocupă societatea noastră, o scenă de prim rang a celei mai valoroase arte și culturi naționale și universale, un instrument pentru perfecționarea multilaterală a omului, pentru formarea conștiinței socialiste a tuturor cetățenilor patriei noastre”.

Din aceste referiri programatice ca și din numeroase alte documente de partid, cuvîntări și indicații directe date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, se stabilesc cu ușurință funcțiile mobilizatoare ale Radioteleviziunii în țara noastră și anume: politico-informativă; educativă și instructiv-formativă; păstrătoare, creatoare și propagatoare de cultură; recreativ-distractivă; de informare și propagandă externă.

Radioteleviziunea Română își îndeplinește funcțiile sale ca și obiectivele și sarcinile curente, în calitate de organ de partid și de stat. În acest scop se folosește de trei programe radiofonice (programul I, non-stop, programul II — emițînd 19 ore pe zi — și programul III — care se adresează în special tineretului, cu 11 ore zilnic) și de două programe de televiziune, totalizînd 85 de ore pe săptămînă. La acestea se adaugă aproape 22 de ore difuzate zilnic de studiourile teritoriale de radioteleviziune de la Iași, Cluj, Timișoara, Craiova, Tîrgu-Mureș și Radio-Vacanța de pe litoral, două ore în limbile maghiară și germană transmise din București și 27 de ore și jumătate de emisiuni care se adresează ascultătorilor din străinătate în limbile engleză, franceză, germană, italiană, spaniolă, portugheză, greacă, turcă, sîrbă, iraniană și română. Așadar, stațiile românești de radio emit peste 108 ore pe zi.

Un asemenea număr cu adevărat impresionant de ore, oferă cele mai largi posibilități de programare, pe lîngă radiojurnale și emisiuni complexe de informații difuzîndu-se numeroase emisiuni culturale-artistice, radio-școală, teatru la microfon, universitatea-radio, radio-simpozion, tribuna-radio, emisiuni

muzicale și de varietăți, concursuri etc., configurînd Radioul împreună cu Televiziunea, ca una dintre cele mai importante instituții de cultură națională.

Programele Radioteleviziunii au trecut, îndeosebi în ultimii ani, prin primeniri de substanță, contribuind activ la educarea și instruirea maselor de auditori în spiritul patriotismului și umanismului socialist, al înaltelor idealuri ale epocii pe care o trăim, ale luptei pentru desăvîrșirea construirii societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

La realizarea acestor programe colaborează cu hotărîre și dăruire toți lucrătorii Radioteleviziunii — instituție care prin specificul ei înregistrează peste două sute de profesii necesare în realizarea programelor. Din corelarea și efortul comun al acestora rezultă spectacolele, filmele, anchetele, reportajele și multe alte genuri privite și audiate cu un interes tot mai sporit de ascultători și telespectatori.

Pentru îndeplinirea înaltelor sale obiective, partidul și statul nostru au creat remarcabile condiții de producere a programelor și emiteri. Astfel, în 1949 a fost începută construcția Casei Radiodifuziunii, dată în folosință în anii următori, iar în 1968 s-au difuzat cele dintîi programe din noul Centru de Televiziune. Radioteleviziunea Română dispune azi de studiouri moderne, dotate cu aparatura adecvată, de baze de producție — în special la Televiziune — capabile să realizeze emisiuni de actualități și publicistice de radio și televiziune, spectacole teatrale, literare, muzicale și de divertisment, filme specifice de televiziune precum și alte genuri, necesare întregului ansamblu de programe. Această bază asigură emisiuni de bună calitate, capabile să satisfacă cele mai pretențioase exigențe.

Alături de baza de producere a emisiunilor, o evoluție cu adevărat spectaculoasă a avut-o și dezvoltarea capacității de emisie. Astfel, în anul 1944, cele mai puțin de 4 500 ore de program erau difuzate prin Radio România și Radio București, emițătoare care totalizau 158 kw. Astăzi se transmit de zece ori mai multe ore (circa 40 000), trimise în

eter cu o putere de peste 5 000 kw, asigurate de 14 de stații pe unde lungi, medii, scurte și U.K.W. Cuprinderea populației este asigurată în proporție de 94% de programul I, 80% de programul II și 65% de programul III. În ceea ce privește Televiziunea, programul I poate fi vizionat de 89% din populația țării iar programul II de 13%.

Directivele Congresului al XI-lea prevăd extinderea programului II de Televiziune, care în anul 1980 va putea fi recepționat de 50% din teritoriul țării, îndeosebi în zonele populate, oferind telespectatorilor o posibilitate de opțiune.

Extinderi ale posibilităților de audiere vor avea loc și în domeniul radioului, iar pe ansamblul instituției se va dezvolta în continuare baza de producere a programelor precum și baza tehnică a emisie, pregătindu-se trecerea la realizarea emisiunilor de televiziune în culori. În același timp se va pune accentul pe mai buna profilare a programelor și pe modernizarea prezentării lor.

Radioteleviziunea Română a ajuns în zilele noastre o instituție puternică, bucurîndu-se de un mare prestigiu în rîndurile auditoriilor și telespectatorilor. Ei îi revin și în viitorul mai apropiat sau mai îndepărtat sarcini sporite politico-sociale, instructiv-formative și cultural-artistice. În Programul Partidului Comunist Român, un subcapitol intitulat **Rolul presei, radioteleviziunii și a mijloacelor de informare în masă** jalonează principalele obiective ale Radioteleviziunii în activitatea din următorii ani în promovarea concepției înaintate a clasei muncitoare despre lume și viață, în înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, în „unirea eforturilor maselor largi populare pentru înfăptuirea programului de dezvoltare multilaterală a patriei”.

La cinci decenii de radiofonie națională, toți lucrătorii Radioteleviziunii trăiesc un moment sărbătoresc, reafirmand și cu acest prilej, întreaga satisfacție de a sluji cu devotament și hotărîre mărețele idealuri ale Partidului Comunist Român, făuritorul unei vieți fericite pentru întregul nostru popor.

CLĂDIREA ACTUALĂ A RADIOULUI DIN BUCUREȘTI

ÎNCEPUTURILE RADIOFONIEI ROMÂNEȘTI

de VICTOR CRĂCIUN

TEHNICA

Radiofonia era realizată în laborator, înainte de izbucnirea primului război mondial. Sfârșitul veacului trecut adusesse nu numai cele dintii elemente ale transmisiei la distanță, concretizate în aparatura de emisie și recepție, dar și primele difuziuni de mare ecou. Transmiterea primelor semnale, fără fir, s-a făcut în anii 1895—1896, de către Marconi, Alexandr Popov, Henry Jackson și Oliver Lodge. Dar cel care a obținut primul brevet de invenție în sistemul transmisiei electrosemnalelor a fost Guglielmo Marconi (brevetul nr. 12.039, din 1896, înscris în Anglia). În 1895, Al. Popov realizează celebra demonstrație de la Societatea de fizică din Petersburg, iar la 1898 Marconi transmite, în semnale Morse, regata de la Kingstown, emițând de pe o navă care urmărea întrecerea, și recepționându-se, pe uscat, evoluția competiției.

Primul război mondial a întârziat aplicarea radiofoniei, deși invenția dăduse rezultate în difuzarea vorbei și muzicii încă din 1912—1914. În 1919 se transmit emisiuni vorbite la Nijni-Novgorod. Din același an datează experimentele unei stații în Statele Unite, stație care emite sistematic din 2 noiembrie 1920. Programe regulate se difuzează, din 1922, la Paris și Londra, urmînd, între 1922 și 1925, emisiuni și în alte țări ale lumii : Germania, Australia, Austria, Belgia, Canada, Argentina, Danemarca, Olanda, Spania, Finlanda, Italia, Norvegia, Japonia, Suedia, Cehoslovacia, Noua Zeelandă.

EXPOZIȚIA DIN 1931: APARATE ELECTRICE ȘI DE RADIO RECEPȚIE ȘI EMISIE CREATE DE PROFESORII ȘI STUDENȚII INSTITUTULUI ELECTRO-TEHNIC UNIVERSITAR

Radiotelegrafia fără fir apăruse în țara noastră în 1908, cînd Serviciul Maritim Român a instalat un post de emisie-recepție la Constanța. Au urmat Marina Militară, care, la rîndu-i, a pus în funcțiune trei posturi „Telefunken” la Călărași, Giurgiu și Cernavodă și Compania de specialiști care a început să folosească, din 1910, alte trei instalații de emisie-recepție de aceeași marcă. Sistemul radio-telegrafic se îmbunătățește în mod simțitor în anul 1912, cînd numărul posturilor militare ajunge la 25, dintre care 14 portative, folosite în Războiul balcanic.

Pe lîngă aceste posturi ale statului, inginerul Em. Giurgea aduce, din Franța, pentru laboratorul său personal, patru posturi de emisie și 6 de recepție.

Începutul războiului mondial a făcut absolut necesară instalarea la București a unui post puternic, cu ajutorul căruia să poată fi recepționat buletinul armatei franceze. Postul a fost montat, în cîteva zile, pe Turnul lui Tepeș din Parcul Carol „și în prima seară a instalării postului — mărturisește Em. Giurgea — am recepționat buletinul francez, care suna : «Nancy toujours occupée par Français. Grande bataille à Charleroi»¹. Cu același post, căruia i s-a montat o antenă de 75 m., au fost stabilite apoi legături cu Grecia, Italia și Franța. În decembrie 1915 se mai instalează două posturi, folosindu-se tot aparatele inginerului Em. Giurgea : la Filaret și la Băneasa, și, în sfîrșit, un emițător montat în tren, care a fost cel dintii tren din lume avînd instalație T. F.F. În afară de aceste posturi, folosind aparatură particulară, se comandă de către stat în Franța un mare emițător, asemănător celor de la Paris și Lyon.

Aceste posturi au fost transportate, din cauza războiului, astfel : postul-tren la Bîrlad ; postul de la Băneasa — la Vaslui, postul Herăstrău (demonstrat în noaptea de 22 spre 23 noiembrie 1916) — la Botoșani și apoi la Iași, la Copoș.

„Îmi aduc aminte — precizează Em. Giurgea — cum venea Generalul Berthelot, el însuși, cu teancul de telegrame și îmi spunea : «Soarta țării dumneavoastră stă în aceste telegrame. Dacă în decurs de două ore nu am răspunsul de la Paris, sinteți pierduți». Dar postul... funcționa și răspunsul de la Paris venea într-o jumătate de oră”².

După terminarea războiului, postul de la Iași a fost readus la București și instalat la Băneasa, iar

¹ Em. Giurgea : Radiotelegrafia în România, în „Radio-Român”, nr. 1, 13 septembrie 1925.

² Idem.

pentru Herăstrău a fost achiziționat un emițător din Italia, în 1919.

În sfârșit, în 1921 s-a hotărât înființarea rețelei radiotelegrafice, atât pentru legăturile cu străinătatea cât și pentru cele cu principalele orașe ale țării. În acest scop se mărește postul de la Herăstrău, dirijat automat din clădirea Poștei Centrale, se înzestrează postul de recepție de la Filaret și apar primele teletypuri, avînd legătură cu Parisul, Londra, Berlinul, Viena. De asemenea, se instalează posturi la Timișoara, Oradea, Cluj, Iași, Galați, Constanța.

Iafă de ce, profesorul Dragomir Hurmuzescu scria în noiembrie 1939, în articolul **Inceputurile Radiodifuziunii Române**: „Se împlinesc 15 ani de cînd această minune a undelor electrice și-a făcut apariția la noi, numindu-se mai întii **Radiotelefonie**, apoi **Radiofonie**. Trei lustri din viața omenească reprezintă o perioadă de timp destul de importantă, dar în viața acestei miraculoase aplicații electrice reprezintă secole”³

„DECI E SUPRIMAT SPAȚIUL“!

Așadar, cu 15 ani mai înainte, deci în 1924, această minune a undelor electrice și-a făcut apariția la noi. La acea dată dispuneam de stații de emisie și de recepție prin intermediul cărora ne înscriesem în circuitul comunicațional european, folosind sistemul Morse. Era necesar, de la această dată, să se treacă la recepționări radiofonice individuale și la un sistem de transmisie de programe românești. În legătură cu aceasta, Dragomir Hurmuzescu continua :

„La noi, primele recepțiuni au fost realizate cu mijloace experimentale și prin personalul secțiilor de radiotelegrafie a Institutului Electrotehnic Universitar. În anexele laboratorului său (foste grajduri) din strada Victor Emanuel, s-au făcut primele demonstrații de ascultare a unor posturi străine, cel din Viena fiind cel mai bine auzit la București în acea epocă. La ședințele acestea venea mulțimea curioșilor pentru a se convinge de minunea de a asculta muzica și cuvîntul, aduse prin vîzduh, de undele electrice, din țări depărtate la mii de kilometri. Și lumea curioasă, doritoare de a cunoaște acest mister, era atât de numeroasă, încît umplea nu numai sala, dar chiar și curtea din fața laboratorului în serile destinate ședințelor de recepție”.

Audițiile sînt evocate și de Em. Petrașcu, în conferința inedită **Inceputurile radiocomunicațiilor**: „Pe la finele anului 1924, Institutul Electrotehnic Universitar, sub conducerea directorului său, prof. Dragomir Hurmuzescu, a luat inițiativa creării unei Asociații a **Prietenilor Radiofoniei**, în scop de a promova și răspîndi această minunată aplicație a științei la noi în țară. În acest scop, la finele anului 1924, s-a construit primul post de recepție pe care se dădeau audiții publice. În fiecare seară, un public tot mai numeros se strîngea în jurul unui aparat receptor care reda emisiunile străine, cu o calitate ce nu ar mai fi acceptabilă acum, dar, care, atunci apărea ca ceva minunat”.

Cele dintii audiții radiofonice au fost, chiar în acea epocă, descrise și de scriitorii noștri și impresionează îndeosebi mărturiile rămase de la doi dintre marii clasici ai acestui veac: Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi. Autorul **Șoimilor** povestea astfel

PRIMUL SEDIU AL RADIODIFUZIUNII NOASTRE

cea dintii întîlnire a sa cu un „radiofon” :

„Aseară, la un ceas destul de tîrziu, ne-am adunat cîțiva intelectuali la profesorul și prietenul nostru Ionel Simionescu, avînd între noi și pe Brătescu-Voinești, care, deși oaspete de departe, e socotit tot ieșean, în înțelesul cel bun și nobil al cuvîntului. Ne-am adunat ca să ascultăm un haut-parleur, un instrument ultramodern de radiofonie. ...Dintr-o dată, în cornetul mort, vopsit și lăcuit, percepurăm o voce vie. O voce care suspina melodios și dulce romanța regelui din Thule. O cîntă în aceleași clipe o soprană în actul al doilea din **Faust**, la Opera din Viena. Și noi o auzeam, la Iași, în Sărărie, într-un decor din vremea cînd nu erau încă inventate nici drumurile de fier... Cu toate amestecurile paraziților, am rămas atent numai asupra chemării care mi se adresa... Venea în sufletul meu un glas de departe și-o adiere de instrumente — glas viu și palpitant și instrumente însuflețite de oameni vii. Nu-i mașinăria gramofonului, nu sînt umbrele cinematografului, — ci e vibrarea vieții, e contact direct cu omul, fratele meu din depărtare. Deci e suprimat spațiul”⁴.

Scriitorul începe să vădească o deosebită înțelegere nu numai pentru radio, cutia care îl minunase

³ Dragomir Hurmuzescu : **Inceputurile Radiodifuziunii Române**, în „Radio-Adevărul”, nr. 583, 19 noiembrie 1939.

⁴ M. Sadoveanu : **Radiofonie**, în „Radio-Român”, an. I, nr. 24—25, 28 martie 1926.

în acea seară, dar și pentru televiziune, ceea ce însemna că se informase și despre această nouă descoperire. Căci tot Sadoveanu este cel dintîi scriitor de la noi care vorbește și despre însemnătatea televiziunii, scriind în continuare : „Curînd vom avea lîngă aparatul radiofonic și aparatul care să ne înfățișeze imaginile și mișcarea. Lucrul e realizat în laborator. Miine îl vom avea înaintea noastră în această odaie”. Este de precizat că atunci cînd scrie aceste rînduri, în lume încă nu exista nici un post de televiziune. Aplecat cu o ureche pe inima țării, ascultîndu-i bătăile milenare de la Traian și Decebal, la Ștefan cel Mare și Nicoară Potcoavă și pînă la obidiții pe care îi aflase pe drumurile Pipirigului sau Hîrlăului, Sadoveanu avea în cealaltă ureche zvonurile ce-i veneau din viitorime, crezînd în ceea ce este bun și de folos omului. Așa se face că Sadoveanu a primit cu toată bucuria descoperirile civilizatorii de care a și început să se folosească. Radiofonia l-a cuprins ca o apă vie, și, de la primul contact cu haut-parleurul, s-a decis să devină unul din cei dintîi posesori de la noi ai cutiei magice. Faptul s-a produs la începutul anului 1926. Dar, pentru a cumpăra un aparat de radio, în acea vreme îți trebuia pe lîngă bani — se înțelege că aparatele erau foarte scumpe — și o autorizație de abonare, destul de greu de obținut deoarece în Radiodifuziune se vedea și un pericol, o armă a spionajului. Pentru a obține autorizația de cumpărare a unui aparat erau necesare o cerere, un certificat de cetățenie și un certificat de bună purtare, eliberat de poliție sau jandarmerie. În cererea sa, Mihail Sadoveanu ținea să precizeze : „Nădăjduiesc că în calitatea mea de membru al Academiei Române, vă sînt destul de cunoscut ca să fiu scutit de certificatul de bună purtare...”⁵

Cumpărîndu-și mult rîvnitul aparat, povestitorul nu scapă de îndată prilejul de a descrie audițiile pe care le făcea seara, în biblioteca sa, la „ceasul cînd încep să vorbească și să cînte aparatele radiofonice”.

În aceeași vreme cu Sadoveanu, Cezar Petrescu, evocă radioul și televiziunea viitorului⁶ iar numeroși alți oameni de cultură sînt atrași de noua invenție, fac audiții, scriu articole, ocupîndu-se de radiofonie, popularizînd-o și impunînd-o atenției generale în țara noastră. La Iași, profesorul Iorgu Iordan, împreună cu mai mulți intelectuali, audiază la 1 mai 1926 postul de radio Moscova care comenta însemnătatea Zilei Muncii⁷.

În luna aprilie 1927, revista **Radio-Român**, rela, după **Adevărul literar și artistic**, un articol al lui Tudor Arghezi intitulat **Beethoven**. Într-o notă, redacția se simte obligată să precizeze : „Ne bucurăm că după d-l Sadoveanu, d-l Arghezi este un alt mare scriitor convertit la amatorism radiofonic”.

Poetul, care încă nu publicase **Cuvintele potrivite**, călătorește pe o motocicletă cu ataș, împreună cu doi prieteni, la 27 martie 1927, departe de București, într-o pădure, unde instalează un aparat de radio pentru a audia, în liniștea naturii, concertele prilejuite de centenarul morții lui Beethoven : „Ne găseam la Viena ! Cel puțin 200 de instrumente conduse de cel puțin 200 de muzicanți. Scoatem casca de la urechi și adăugăm aparatului o pilnie răsunătoare, care sporește cîntecul și reproduce orchestra integral. Ascultam, culcați pe pături și mușchi. Cîntă pădurea, muntele cîntă. Era fantoma miraculoasă a cîntecului universal, un astru

nevăzut de glasuri și ecouri. Eroica lui Beethoven venea din Viena în Carpați și trecea mai departe și mai sus... O ascultau balena, șarpele african, girafa și hipopotamul, care poate că au în stare firească aparatul nostru, îngropat în preștiința muțeniei și tăcerii lor. O auzea Altair, o auzea Aldebaran. De la stîni, lătratul catifelat al cîinilor lui Decebal, aducea impondera lor în simfonia zeului surd și unanim”. Tableta, care dovedește o cunoaștere bună a tainelor radioului, este actul de naștere a unei întregi teme din activitatea argheziană.

O ASOCIAȚIE DE „PRIETENI AI RADIOFONIEI”

Pasul hotărîtor care trebuia să se facă, în continuare era acela de la **audiții la emisii**. Dar, pentru aceasta, erau mai întii necesare legiferări speciale și apoi să existe aparatura de emisie și recepție. În aceste scopuri trebuia creat un curent de opinie favorabil radiofoniei, care să explice, atît cercurilor conducătoare, cît și maselor largi, ce este radiodifuziunea și care sînt avantajele social-culturale ale acesteia.

Or, tocmai acest rol avea să-l joace **Asociația „Prietenii Radiotelefoniei”**. Grupări ale iubitorilor de radio s-au născut în toate țările unde se punea acut problema introducerii radiofoniei. „Pe măsură ce radiofonia se propagă în cercuri tot mai largi — sublinia fenomenul, Dragomir Hurmuzescu — în publicul intelectual se produce și o înțelegere mai reală a interesului pentru această invențiune. Societăți și cluburi de amatori se înființează în fiecare din țările occidentale : Anglia, Franța, Germania, Elveția. O colaborare între aceste asociațiuni a fost necesară pentru a-și desemna fiecare undele de emisie spre a nu se încurca și împiedica reciproc. De aici a ieșit Uniunea Internațională a Radiofoniștilor, întemeiată la Geneva, în 1926. Rolul asociațiilor de amatori a fost neprețuit pentru dezvoltarea și perfecționarea radiofoniei și utilizarea ei în interesul statului”⁸.

Deschiși innoirilor, toți cei care lucrau în cadrul Institutului Electrotehnic Universitar din București deveniseră partizani ai fenomenului radiofonic. De altfel, încă din anul 1920, în programul Institutului figura un **Curs de radiocomunicații**. Cursul ia o amploare mai mare din 1923—1924, îndeosebi după ce laboratorul Institutului s-a îmbogățit cu aparate de măsură și s-a construit primul radioreceptor. Era, de altfel, momentul cel mai intens de propagare a ideii de radiorecepție după ce cîteva posturi europene începuseră să se audă suficient de bine în România. Pe lîngă activitatea propriu-zisă universitară, prin acest curs și prin activitatea practică de laborator, s-a pus însă și problema unei acțiuni extra-universitare, organizată și unitară, care să ia „inițiativa de promovare și expansiune a radiofoniei în România, desfășurînd astfel o activitate socială de popularizare științifică și tehnică a radiofoniei”⁹.

Exercitarea acestei activități se face din toamna anului 1924, odată cu cele dintîi audiții colective, așa cum s-a văzut mai sus. Totodată, încep să se prezinte experiențele care au dus la susținerea unor lucrări de strict interes științific, aparținînd lui Em. Petrașcu, S. Betolian, A. Bielusici, Sandu Stănescu, Ion Iliu și alții și să se țină conferințe publice de popularizare. Acest cerc extra-universitar,

⁸ Dragomir Hurmuzescu : **Începuturile Radiodifuziunii Române**, loc. cit.

⁹ Em. Petrașcu : **Secția de radioelectricitate a Institutului Electrotehnic Universitar**, în „Un sfert de veac de învățămînt — Buletinul Institutului Electrotehnic Universitar București”, nr. 5, 1936, p. 90.

⁵ „Radio-Român”, an. I, nr. 28—29, 13 iunie 1926, p. 23.

⁶ „Radio-Român”, an. I, nr. 28—29, 13 iunie 1926, p. 23.

⁷ Opinia, 6 mai 1926.

de „prieteni radiofoniști” existent pe lângă Institutul Electrotehnic, nu putea acționa hotărît pentru înfăptuirea radiofoniei naționale întrucît nu se constituise într-o organizație legalizată, cu scopuri și obiective statuate. De la un simplu cerc de simpaticizanti și auditori ai unor posturi de radio străine era necesar să se grupeze într-o formă organizată de acțiune și aceasta va fi **Asociația „Prieteni Radiotelefoniei” — Radiofonia.**

Un mare număr de personalități ale vieții științifice și culturale din acel timp se adună la 26 martie 1925 la Sediul Institutului Electrotehnic din strada Victor Emanuel nr. 16, — actuala clădire a Muzeului Literaturii Române — în vederea constituirii **Asociației.** Actul constitutiv este semnat de 29 de personalități între care profesorii universitari și inginerii Dragomir Hurmuzescu, C. Bușilă, M. Vlădescu, Octav Onicescu, C. Popescu, Petre Misir, C. Boerescu, Em. Petrașcu, Christian Musculeanu, Stavri Cunesu, N. Caranfil, C. Miculescu. La aceeași întrunire este stabilită conducerea Asociației, precum și cenzorii activi și supleanți și „se delegă cu îndeplinirea formalităților legale de constituire, conform legii pentru persoanele juridice : Dr. Hurmuzescu, Em. Petrașcu, Stavri Cunesu, Julian Stănescu, C. Bușilă, I. Popescu, C. Budeanu”.

La data de 26 martie, Asociația este „fondată și constituită sub rezerva autorizării ei legale”. Peste două zile, la 28 martie 1925, are loc Adunarea generală a Asociației care confirmă Actul constitutiv, statutele și conducerea. În procesul-verbal al ședinței este expus programul de activitate al Asociației și anume :

„1. Demersuri necesare pentru accelerarea legiferării libertății de recepție a amatorilor și reglementarea funcționării postului de la Herăstrău.

Prof. DRAGOMIR HURMUZESCU,

2. Demersuri necesare pentru montarea unui post de emisiune.

3. Crearea de conferințe cu caracter general radiofonic ținute în fiecare duminică.

4. Crearea unui Radio-Club pentru reuniunea și schimbul de idei între membrii care vor primi consultații gratuit de la inginerii specialiști făcînd parte din Asociație.

5. Paralel cu acestea se creează o școală pentru instruirea sistematică a celor ce doresc o cunoaștere mai amănunțită a fenomenelor și în care toate persoanele pot lua parte după anumite norme. Școala va funcționa circa trei luni și va fi afectată de un laborator de manipulări și montaje de aparate”.

Acest adevărat program de acțiune este semnat de peste o sută de membri ai Asociației, cei mai mulți profesori și ingineri. În aceeași ședință sînt votate **Statutele** care prevăd **Scopul, Mijloacele de acțiune, Membrii, Organele Asociației, Fondul Social, inventarul.**

Actul Constitutiv și Statutele sînt autentificate imediat la Tribunalul Ilfov, cu nr. 9225 din 1925. Cum Ministerele de Interne, de Externe și al Comunicațiilor nu au de obiectat relativ la Statute și Actul constitutiv, prin Sentința nr. 35, din 22 octombrie 1925, „se acordă personalitate juridică acestei Asociațiuni”.

Asociația funcționa însă, legal, de la 26 martie, data Actului Constitutiv, așa cum este înscrisă la Tribunalul Ilfov¹⁰. De altfel, de îndată ea continuă să acționeze în spiritul obiectivelor propuse. Se folosește, în acest scop, de receptorul construit la Institutul Electrotehnic încă din decembrie 1924 și sînt programate audiții publice de două ori pe săptămîină. Organizează conferințe publice cu caracter radiofonic în sala Institutului, în Aula Fundațiilor, precum și în numeroase localități din țară, îndeosebi acolo unde apăruseră cele dintîi filiale : la Cluj, Constanța, Brăila, Craiova, Brașov, Turnu-Severin. Se deschide, sub auspiciile ei, Școala T.F.F., iar o parte din cursurile predate sînt publicate în Editura Asociației. La presiunile exercitate, în sfîrșit, în toamna anului 1925 (septembrie), intră în vigoare **Legea pentru instalarea și folosința stațiunilor radio-electrice** care prevede, în principal, condițiile de obținere a dreptului de audiție și de înființare a **Societății de difuziune radiotelefonice din România.** În articolul 5 al acestei **Legi** se precizează, pentru prima dată, scopul și modul de organizare a **Societății** : „Exploatarea difuziunii radiotelefonică în România aparține Statului, care o va putea face prin Direcțiunea Generală P.T.T. direct și printr-o Societate de acțiuni normative. Această Societate, în limitele autorizării ce i se va da, va avea singur dreptul a face emisiuni cu caracter de difuzare, precum : conferințe, cursuri, concerte, publicitate ce ar interesa posturile particulare de recepție radiotelefonice și care se vor stabili amănunțit prin actul de constituire”¹¹.

Încă din acel timp se socotea că „întîrzierea întocmirii acestei legi a făcut ca România să rămînă atît de înapoiată în aplicarea unei invențiuni ce e pe cale a revoluționa mijloacele de comunicare între oameni”¹².

¹⁰ Arhivele Statului București, Fond Tribunalul Ilfov, nr. inventar 1124.

¹¹ Textul **Legii** a fost publicat în „Monitorul Oficial” și apoi în „Radiofonia”, 1925, nr. 1, p. 17.

¹² N. Caranfil : **Situația radiodifuziunii în România la începutul anului 1928**, broșură litografiată.

Este de remarcat însă faptul că fizicienii noștri au realizat primele emisiuni experimentale într-un timp record, imediat după votarea și intrarea în vigoare a Legii¹³ și înainte ca să fie ratificat **Regulamentul de aplicare a acesteia**¹⁴.

Și astfel, cea dintâi difuzare în limba română, în eter s-a făcut în vara anului 1925, cu prilejul Lunii Bucureștiului, cu un post Levy de 50 wați. Următoarele experimentări datează de la 19 noiembrie, același an. În seara zilei de 2 decembrie s-a transmis cu un post YB 1 de 100 wați, pe 500 m. lungime de undă, emisiunea izbutind parțial. A doua zi, 3 decembrie, inginerul Bircea Georgescu realizează o transmisie de bună calitate, pe 600 m. lungime de undă. Programul experimental a cuprins, după cum consemnează presa vremii, „câtece interpretate de d-na Peraru, acompaniată de d-l Ackerman”. După mărturia unui radio- amator, publicată în revista **Radio-Român**, s-a transmis următorul program : „Ora 4 : muzică, apoi Allo ! Allo ! Allo ! Aici Societatea Electro-Phoebus... Am dat concertul, cred că m-ați auzit. Acum vă dau un mic fox-trot. 4,28 : muzică (orchestră), apoi : Allo ! Allo ! Societatea Electro-Phoebus : cred că ați auzit. Eu am terminat aici și vin la Societate ca să instalăm al doilea aparat”¹⁵.

La 17 decembrie 1925 ia ființă postul experimental al Școlii de geniu ale cărui rezultat sînt socotite „remarcabile”. Revista **Radio-Român** informează că transmisiunile urmau să capete o anumită regularitate, spre sfîrșitul anului 1925 fiind anunțate programe adecvate zilnic, între orele 18,00 și 19,00.

Cu toate acestea, radiofonia nu cîștigase prea mult teren. În vreme ce în lume existau, la sfîrșitul acestui an zece milioane de abonați, la noi numărul lor este mai mult decît modest, în special din cauza formalităților în vederea obținerii dreptului de folosință a aparatelor, ca și al prețului destul de ridicat. Obținerea autorizației de a recepționa era acordată : „1. Comunelor și instituțiilor culturale recunoscute de stat ; 2. Cetățenilor români majori ; 3. Persoanelor străine, majori, însă numai în condițiunile prevăzute la art. 23”. Cetățenii, „trebuie să adreseze o cerere direcțiunii generale P.T.T. în care să arate exact scopul pentru care solicită postul și să anexeze următoarele acte : 1. dovada de cetățenie și etate ; 2. dovada de bună conduită în societate ; 3. un formular tip de angajament... prin care își ia obligațiunea de a nu întrebuița postul decît numai în scopul pentru care cere înființarea”.

Presa vremii a luat atitudine împotriva birocrației și a modului de a se obține autorizațiile, deloc încurajatoare pentru populație, nevoită să umble după numeroase acte. Împotriva sistemului oficial și al tergiversării constituirii Societății de radiodifuziune s-a ridicat, încă mai vehement, Emil Racoviță, Președintele Academiei Române. Faptul s-a produs, la 13 iunie 1926, în cadrul primului Congres al Radiofoniștilor Români. Este vorba de Congresul Asociației „Prietenii Radiofoniei”, care și-a înscris la ordinea de zi următoarele puncte : „1. Darea de seamă anuală a activității Asociației ; 2. Si-

¹³ La 2 iunie este votată, de Adunarea deputaților, în unanimitate de 98 de voturi, iar la 13 iunie de Senat, în unanimitate de 62 de voturi. Este promulgată de Ferdinand, la 25 iunie 1925.

¹⁴ Regulamentul e aprobat prin Jurnal al Consiliului de Miniștri și publicat în „Monitorul Oficial”, nr. 191, din 1 septembrie 1925.

¹⁵ „Radio-Român”, nr. 14, 13 decembrie 1925, p. 3.

tuția amatorilor de radiofonie după votarea și aplicarea legii timp de un an ; 3. Inițiativele de urmat în această direcție pentru a pune chestiunea pe adevăratul ei drum”¹⁶.

După Cuvîntul de deschidere al lui Dragomir Hurmuzescu și darea de seamă a Asociației prezentată de Secretarul general, ing. Emil Petrașcu (care, între altele, precizează că Asociația a depus un **Memoriu** în Parlament prin care se cereau grabnice modificări la **Legea pentru instalarea și folosința stațiilor și posturilor radioelectrice**), ia cuvîntul Emil Racoviță, Președintele filialei din Cluj a Asociației. „Eminentul savant — citim în revista **Radiofonia** — descoperitorul a atitor animale ciudate, al faunei cavernelor, face o comunicare extrem de interesantă, descoperirea unui animalic, și poate cel mai curios, denumit : d-l Mirocratescu” cel care reprezintă „Tot noianul de formalități prin care poți să acorzi o chestiune fără să o îndeplinești, tot noianul de formalități prin care poți să îndeplinești o chestiune fără să o fi acordat, tot cortegiul de formalități de cari ori și ce birocrat ce se respectă trebuie să se înconjoare și care pentru el înseamnă nu numai începutul, dar și sfîrșitul unei chestiuni”¹⁷. Se arată, apoi, că toate acestea nu erau făcute în alt scop decît ca radiofonia să nu poată prospera în țara noastră. După ce critică acest sistem, Emil Racoviță își încheie cuvîntul, cu o incurajare pentru viitor : „Să fim optimiști, căci aceasta ne va da puteri noi de muncă. Să nu disperăm de crearea în bune condițiuni a unei difuziuni în România. Eu ... sînt mai bătrîn, am părul alb, voi mai apuca-o, nu voi mai apuca-o ; dar d-voastră, mai tineri, să nădăjduiți că o veți vedea-o cu ochii și să luptați pînă atunci pentru a nu lăsa să sucumbe și această chestiune sub indiferența celor ce se ocupă de ea, cum au dispărut atîtea lucruri frumoase pe pămînt”.

Din **Darea de seamă** pe primul an de activitate a Asociației, rezultă că fondurile acesteia au fost bine chibzuite, cheltuindu-se pentru următoarele mari capitole : tipărirea revistei **Radiofonia**, cumpărarea de cărți și reviste pentru biblioteca pusă la dispoziția tuturor amatorilor de radio ; cumpărarea de accesorii pentru aparatul de recepție cu care se făceau audiții colective, cheltuieli pentru întreținerea școlii și editarea lecțiilor, deplasări de propagandă radiofonică în orașele țării.

Unul din factorii hotărîtori în popularizarea radiofoniei și în crearea unui adevărat spirit colectiv de acceptare a radioului și de determinare a interesului oficialităților față de acest mijloc de comunicare l-au reprezentat publicațiile radiofonice.

Fără îndoială că publicistica radiofonică s-a născut la noi înaintea publicațiilor specializate. Au apărut, astfel, articole, în special tehnice, în **Telegraful, Telegraful românesc, Natura, Ziarul științelor etc.** Dar, odată cu ofensiva radiofonică, determinată în principal de **Asociația „Prietenii Radiofoniei”**, începînd din 1925, era imperioasă publicarea unor reviste **anume** pentru propaganda radiofoniei, în vederea realizării unitare a scopurilor propuse. Cea dintîi publicație de această natură a fost **Radio-Român**, apărută la 13 septembrie 1925 (ultimul număr, al 47-lea, fiind din aprilie 1928). Revista va organiza audiții colective, va încuraja amatorismul, va da sfaturi tehnice și practice, alte știri radiofonice și va publica programul posturilor străine.

¹⁶ **Primul Congres al Radiofoniștilor Români**, în „Radiofonia”, nr. 14—15, iunie-iulie 1926.

¹⁷ Idem.

**NICOLAE IORGA
LA INAUGURAREA
STUDIULUI
MARE AL
RADIODIFUZIUNII
1938**

A doua publicație radiofonică, apărută la scurt interval după prima, este **Radiofonia** (15 octombrie 1925 — decembrie 1926, cind ajunge la al 17-lea număr), organ al Asociației „Prietenii Radiotelefoniei”. Și această publicație reușește să realizeze o susținută propagandă radiofonică, avind în plus rolul de a lansa girul unor mari personalități ale culturii vremii, în frunte cu Dragomir Hurmuzescu. Revista este condusă direct de ing. Em. Petrașcu.

În anul următor, 1926, apar încă două publicații radiofonice, acestea însă cu o viață efemeră: **Antena T.F.F.**, în două numere, la Brăila (15 martie și 15 aprilie 1926) și **Radio**, într-un singur număr, la Botoșani. În 1928—1929 mai este tipărită, la București, **Radiodifuziunea** (trei numere, în septembrie și octombrie 1928 și ianuarie 1929).

An de an, după 1925, au fost difuzate și alte emisiuni experimentale. În tot cursul anului 1926 continuă să emită, dar neregulat, postul Școlii de geniu. În noiembrie, același an, i se alătură încă un emițător experimental, instalat la laboratorul de căldură și electricitate (un post D.C. 4, francez, de 80 wați, funcționind pe 750 m. lungime de undă). De asemenea, din cind în cind, emiteau posturi mici, ale radioamatorilor sau ale întreprinderilor care comercializau receptoarele. Lipsa însă un puternic post de emisie, cu programe permanente și organizate, deși cei 2 000 de abonați cîți erau înscrisi la 31 decembrie 1926 cereau cu insistență aceasta. Dar, pentru a putea fi realizate asemenea programe, conform Legii în vigoare, era necesar să se constituie **Societatea de difuziune radiotelefonice din România — Societatea Anonimă Română**, ceea ce se și produce, scriptic, la sfîrșitul acestui an, cind se publică **Prospectul** ei, din care rezultă că „Obiectul Societății este: exploatarea difuziunii radiotelefonice din România. Ea se mai poate ocupa cu orice alte chestiuni în legătură cu dezvoltarea radiotelefoniei sau radiotele-

grafiei, potrivit cu progresele științei”. Capitalul social era de 50 000 000 lei¹⁸.

Cu toate acestea, Societatea nu își va începe activitatea așa de repede, iar **Radio-Român** comenta, la începutul lunii aprilie 1928: „după trei ani de lungi dibuiri... Societatea de Radiodifuziune Română s-a înființat”¹⁹.

De abia însă în toamna acestui an va reuși să-și înceapă emisiunile programelor organizate.

Așa se face că, în lipsa Societății de Radiodifuziune, Asociația „Prietenii Radiotelefoniei”, împreună cu Institutul Electrotehnic Universitar, își asumă realizarea unor programe periodice, în anii 1926—1928.

„În anul 1927 — scria peste un deceniu Em. Petrașcu — Institutul a luat inițiativa construcției **primului post de emisie radiofonică** pentru deservirea orașului București. Postul avea o putință de 200 wați și funcționa pe 280 m. lungime de undă. Studioul se afla într-una din sălile disponibile ale Institutului. Cu ajutorul acestui post s-au produs pentru prima oară la microfon artiștii de la Opera Română. S-au transmis pentru prima oară concertele date la Ateneul Român și s-au efectuat primele transmisiuni prin doză electromagnetice (cele 9 simfonii de Beethoven)”²⁰. Din aceeași sursă aflăm că „postul a funcționat trei ani de zile, umplind astfel o lacună în radiofonia română căreia îi lipsea o Societate de radiodifuziune organizată”. Această afirmație împinge construirea emițătorului cu un an mai înainte, el funcționind din 1926 și nu din 1927 cum consemna Em. Petrașcu. Acesta, credem a fi adevărul, mai ales că **anul 1926** este citat și de Dragomir Hurmuzescu, în același sens: „Tot la Institutul Electrotehnic s-au făcut și **primele emisiuni și s-a difuzat pentru prima oară în 1926 un Concert Simfonic de la Ateneul Român** (s.n.), pentru care a fost necesară permisiunea dirijorului, învoirea conducerii Ateneului să se așeze microfonul în sală și să se introducă firele circuitului electric fără nici o stricăciune la clădire și la mobilier, și, în sfîrșit, aprobarea direcțiunii P.T.T. de a instala și a utiliza un circuit electric de la Ateneu la Institutul Electrotehnic, unde se făcea emisiunea undelor. Și toate acestea cu un zimbet de neîncredere și cu întrebarea: Crezi că se poate? Da, știm că acest lucru se face în străinătate, dar noi avem specialiști?”²¹.

Em. Petrașcu confundase construirea acestui emițător cu cel pe unde scurte, care, într-adevăr, datează din 1927, cum ne-a mărturisit și Spiridon Popescu, pe atunci ajutor de mecanic al Laboratorului Institutului Electrotehnic.

Așadar, postul construit de ing. Emil Petrașcu datează din toamna anului 1926 și prin el au fost

¹⁸. Societatea apare: „În conformitate cu art. 3, 4, 10 și 13 din **Legea privitoare la comercializarea și controlul întreprinderilor economice ale statului**, cu art. 5, 6, și 7 din **Legea pentru instalarea și folosirea stațiilor și posturilor radioelectrice** și cu **Jurnalul Consiliului de Miniștri**, nr. 2630 bis, încheiat în ședința de la 4 august 1926 și avizelor nr. 15 din 17 februarie și nr. 16 din 10 martie 1926 de Consiliul Superior de control și îndrumare, se înființează, pe baza statutelor publicate în **Monitorul Oficial**, nr. 245, din 2 noiembrie 1926 și care fac parte integrantă din acest prospect, o **Societate anonimă română** („Radiofonia”, nr. 16—17, decembrie 1926).

¹⁹. „Radio-Român”, nr. 45—47, aprilie 1928 (ultimul număr).

²⁰. Em. Petrașcu: **Secția de radioelectricitate a Institutului Electrotehnic Universitar**, loc. cit.

²¹. Dragomir Hurmuzescu: **Inceputurile Radiodifuziunii Române**, loc. cit.

O ȘEDINȚĂ A CONSILIULUI DE
PROGRAME: DIMITRIE GUSTI,
MIHAIL JORA, EMIL PETRAȘCU,
EMANOIL BUCUR, GH. D. MUGUR

prezentate programe cu o anumită regularitate. Experimental se emitea din 1925²².

Din 1927 a funcționat și al doilea emițător, cel pe unde scurte: „Cum emisiunile profesionale și cele de amatori pe unde scurte luaseră o mare expansiune în occident, dînd rezultate nebănuite în ceea ce privește simplificarea aparatelor de transmisiune și ușurința de transmisiune a undelor scurte, Institutul a luat în 1927 inițiativa construcției unui post emițător pe unde scurte de 100 wați cu care realiza fie comunicații cu amatorii străini, fie emisiuni de radiofonie. Astfel s-au realizat în 1927 primele comunicări în radiofonie cu America, transmisiunile plăcilor de gramofon prin doză electromagnetică fiind auzite clar la Boston, în America de Nord“²³.

Programele difuzate între 1926—1928 cuprindeau, în cea mai mare măsură, muzică. Cunoscuta sculptoriță Milița Petrașcu, soția inginerului constructor, ne-a mărturisit că, alături de radiofonie, una din marile pasiuni ale lui Em. Petrașcu a fost muzica, el fiind, de fapt, un remarcabil interpret la pian. Ca un mare iubitor de muzică, inginerul Petrașcu a făcut tot posibilul ca în programe să figureze cele mai valoroase creații muzicale ale omenirii. Lucru destul de greu de realizat în transmisiunile directe pe care le difuza. Revenim la memoriile sale, prețioase în precizarea marilor dificultăți puse în calea radiofoniei:

„S-au ivit și primele conflicte între impresarii de concert public și cei ce doreau să le transmită prin radio. Asociația, care nu avea fonduri, nu își putea permite să plătească retransmisiunile de concerte... În iarna lui 1927 s-a programat cu multă reclamă *Simfonia a IX-a* de Beethoven din concertele Ateneului... impresarul a pus de a deconectat toate microfoanele... Aceasta nu a împiedicat Asociația să anunțe în toate jurnalele că duminică, la ora fixată de concert, se va transmite integral *Simfonia a IX-a* de Beethoven. Și, într-adevăr, la ora fixată, concertul a fost transmis integral prin doză electromagnetică, adică pe plăci special impregnate ce posedam. Bietul impresar care nu era la curent cu chestiunea aceasta și care aflase din oraș că lumea primește concertul, alerga în toate colțurile Ateneului să vadă dacă a mai rămas vre-un

microfon. Se mira și nu înțelegea nimic. A fost poate cel mai mare succes de transmisie al aceluia post“²⁴.

ALO ! ALO ! AICI RADIO BUCUREȘTI !

Din luna martie 1928, Societatea de Difuziune Radiotelefonice din România își ia atribuțiile în serios. Cea dintâi acțiune a sa este încheierea unui contract cu Casa Marconi's Wireless Telegraph Company Ltd. din Londra, în vederea construirii și instalării unei stații moderne de 18 Kw modulație în antenă. Pînă la realizarea acestei stații, firma londoneză a împrumutat Societății un emițător de 120 W putere în antenă cu care s-au făcut, în toamna anului 1928, emisiunile de probă.

Pînă la această dată au funcționat posturile Institutului Electrotehnic și ale Asociației „Prietenii Radiotelefoniei“. Dar Asociația, odată ce-și luase Societatea atribuțiile în serios, nu-și mai avea rostul și își încetează activitatea. Bilanțul ei va fi făcut mult mai tîrziu, în 1939, de Dragomir Hurmuzescu:

„Societatea amatorilor Radiofoniei Române a adus un aport moral foarte important prin situațiile personale ale membrilor ei și material, prin contribuția lor. Ceea ce ne-a permis să edităm revista **Radiofonia**, publicațiune cu care s-au difuzat în mase foloasele acestei descoperiri. S-a arătat importanța sa educativă, recreativă, informativă și socială. Grație acestei activități a Societății Amatorilor Radiofoniei, s-au determinat principiile legislațiunii române de radiofonie, modificată mai tîrziu și trecute în legea Societății Române de Radiodifuziune“²⁵.

Joi, 1 noiembrie 1928, la ora 17,00, se inaugurează postul național de radio, sub auspiciile Societății de Difuziune Radiotelefonice din România. După anulul pătruns deja în conștiințele ascultătorilor, folosit de emițătorul Asociației, „Alo ! Alo ! Aici Radio București“, cuvîntul inaugural a fost rostit de Dragomir Hurmuzescu, socotit „părintele radiofoniei românești“, care a evocat momentul arătînd, în același timp, care sînt atribuțiile noului așezămint de cultură :

„Către prietenii și protegitorii Radiofoniei, adresez aceste cuvinte, astăzi cînd începem seria emisiunilor cu un mic post provizoriu. Deocamdată difu-

²² După mărturiile orale ale ing. Al. Georgescu și Spiridon Popescu.

²³ Emil Petrașcu, Art. cit.

²⁴ Em. Petrașcu : *Începuturile radiofoniei românești*, text inedit.

²⁵ Dragomir Hurmuzescu : *Începuturile Radiodifuziunii Române*, loc. cit.

ziunea programelor noastre nu va trece dincolo cerul hotarelor țării. Dar peste citeva luni, vom avea postul cel nou, undele lui vor străbate armonios în cerul european proclamînd și gîndul nostru de pace și bună înțelegere către o mai înaintată cultură și civilizație.

Să nu se creadă că radiofonia este o chestiune numai de distracție. Radiofonia este de o mare importanță socială... pentru răspîndirea culturii și pentru unificarea sufletelor, căci se poate adresa la o lume întregă, pătrunzînd în coliba cea mai răzleață a sateanului. În curînd va deveni criteriu de judecată a gradului de dezvoltare a unui popor...

Prin participarea cît mai numeroasă a iubitorilor radiofoniei, prin contribuția lor efectivă vom putea asigura o repede dezvoltare acestei aplicațiuni, spre ridicarea culturală și economică a țării, fără multe sacrificii din partea statului, dar cu mulțumirea tuturor; într-un ceas bun!"

Programul primei zile se arăta, conform anunțurilor tipărite în noua revistă **Radio-jurnal**, apărută tocmai în acest scop, ca și în presa vremii, deosebit de bogat. Trebuia să conțină știri, muzică de dans, muzică executată de Quintetul Radio, cîntece interpretate de solista Băicoianu, buletinul meteorologic și informații sportive. Emisiunea nu a cuprins însă decît partea vorbită, în locul celei muzicale prezentîndu-se citeva improvizații. Motivul? A fost povestit de Mihail Jora, unul din inițiatorii programelor, într-o impresionantă evocare:

„La 1 noiembrie 1928, postul București își începea emisiunile. Cu citeva zile înainte mă prezentasem la vreo 20 de artiști cu rugămintea să ne dea concursul la alcătuirea programelor. Mai toți mi-au răspuns: «Radio? Ce e aceea? Dar ce crezi că o să mă compromit, venînd acolo?» În zadar le explicam rostul și menirea Radiului. Dacă i-aș fi rugat să cînte într-o cafenea de mahala n-ar fi fost mai indignați. Am obținut totuși consimțămîntul a trei artiști și făgăduința lor de a se prezenta la o oră anumită în seara de 1 noiembrie.

La orele 20,30 tot personalul Societății aștepta în localul din strada General Berthelot cu înfrigurare emisiunea, care trebuia să înceapă la orele 21. Minutele treceau, dar executanții nu se prezentau. La orele 20,55 un telefon ne anunța că pianistul,

cu care începea programul, nu poate veni. Mi-am luat inima în dinți și timp de o jumătate de oră, pe nepregătite, am executat la pian un program care nici pe departe nu aducea cu cel publicat. Violonistul de la orele 21,30 incaltea nu și-a dat nici osteneala de a telefona că nu vine. Violonistul din «orchestră» (căci pe vremea aceea orchestra Radio se compunea dintr-un singur violonist!) s-a sacrificat la rîndul lui, cîntînd cum a putut un program de altă jumătate de oră, iar numărul al 3-lea din program, o cîntăreață, a fost înlocuită prin citirea unei povești de Andersen, deoarece în ultimul moment a trimis o scrisoare, prin care anunța că dacă nu i se plătește suma cutare, nu cîntă. Și n-a cîntat!"

În zilele următoare transmisiile s-au făcut între orele 17—19 și 20,30—24, conținînd programe asemănătoare. Iată, în linii generale, schema de emisie din prima săptămîină de existență a postului: ora 17: muzică de dans, ora 17,45: știri de presă și bursă; ora 18: muzică de ansamblu; ora 18,05: lecturi literare sau conferințe; ora 18,35: orchestra studioului radiofonic; ora 21: soliști vocali sau instrumentali, coruri; ora 22,30 buletin meteorologic, știri; ora 23: orchestra Radio. Programele erau alcătuite de un consiliu format din Dr. Hurmuzescu, I. Al. Brătescu-Voinești, D. Gusti, Dimitrie T. Alesseanu și M. Jora. Se emitea cu postul provizoriu, pe 401,6 m. lungime de undă. Postul era mic, necoperînd teritoriul țării, motiv pentru care societatea a grăbit obținerea emițătorului de 12kW. Pentru instalarea acestui post a fost cumpărat un teren de 10 ha., în comuna Băneasa, unde s-au construit clădirea și cei patru piloni metalici de 90 de m pentru antenă. Noul post, adus din Anglia, care a intrat în funcțiune în toamna anului 1929, a fost legat cu Studiourile printr-un cablu subteran special cu 7 circuite pupinizate, lung de 10 km.

Emisiunile au fost primite cu satisfacție de ascultători, scrisorile și, în general, opinia publică demonstrînd că, în sfîrșit, programele se aflau pe calea „mult așteptată”.

Cu acestea, începuturile radiofoniei românești se consideră încheiate. A urmat perioada interbelică, apoi cea actuală, care a ridicat radioul românesc pe primele locuri între mijloacele de comunicare de masă.

GEORGE ENESCU LA PUPITRUL ORCHESTREI RADIO

Radioul, unul dintre cele mai populare mijloace de comunicare în masă, este în același timp, foarte strins legat de progresul tehnic. Acum, la semicentenarul Radiodifuziunii române, este, credem, interesant să rememorăm câteva dintre etapele dezvoltării radiotehnicii românești, domeniu de a cărui evoluție a depins ascendența presei vorbite din țara noastră și, în ultimii 20 de ani, televiziunea.

1924. Din inițiativa unui grup de entuziaști, al cărui promotor era dr. ing. Emil Petrașcu, în laboratoarele și atelierele Institutului electrotehnic românesc începe construcția primului post de radio românesc. Dificultățile tehnice deosebite, lipsurile de ordin material sînt învinse: în toamna aceluiași an, au loc primele manifestări experimentale ale acestei stații de radio, construite în condiții artizanale.

Amintindu-și de această perioadă de pionierat a radiodifuziunii, maestrul Spiridon Popescu, participant la construirea aceluși aparat, îmi vorbea cu emoție încă vie despre bucuria cu care radioamatorii din țară, echipați la vremea aceea cu aparate cu galenă, semnalau în scrisori entuziaste recepția primelor emisiuni în limba română.

Mulți ani la rînd, chiar și după crearea și dotarea cu emițătoare din import a Radiodifuziunii române, aceasta continuă să rămînă mult în urma a numeroase organizații naționale similare din Europa.

Abia în epoca noastră, sub raport tehnic, rețeaua de radioemisie din țara noastră se poate compara cu cele existente în cele mai avansate țări din Europa și din lume. Și aceasta nu numai sub raportul densității ei sau a puterilor de emisie, ci și în ceea ce privește nivelul tehnic al echipamentului. Astfel, randamentul global electric al stațiilor — parametru de care depinde direct consumul de energie electrică — este la nivelul celor mai bune realizări existente pe plan mondial. El a fost ridicat considerabil în ultimii ani prin îmbunătățirile tehnice aduse, chiar și în cazul posturilor vechi: de la 30—35% la 60—68%. Numai la o singură stație, o astfel de îmbunătățire a parametrilor funcționali înseamnă o economie anuală de peste 5 MWh. Datorită înaltului nivel tehnic al echipamentelor sale, construite, în bună măsură în țară, Radiodifuziunea Română este în prezent capabilă să înceapă transmiterea unor programe stereofonice. Pentru început acestea vor fi limitate la zona București-Ploiești, urmînd ca apoi, treptat, în anii următori, ele să fie extinse în toate județele țării.

Radiotehnica românească cunoaște aceeași evoluție și în domeniul radioreceptoarelor. Istoria ei antebelică se rezumă, de fapt, la înființarea, în 1938, la București, a unui atelier de montaj de aparate radio, aparținînd concernului „Philips”. Producția maximă atinsă de el a fost de abia 10 000 de bucăți pe an. Această zestre tehnică mai mult decît rudimentară este preluată în 1948, la naționalizare, de noua întreprindere „Radio Popular”, care contopește și câteva ateliere cu profil similar — în special de reparații — din Capitală. Deși investițiile pentru dotarea și înnoirea parcului de utilaje sînt importante, întreprinderea este încă profilată pe montarea seturilor de piese provenite din import.

În anii 1950—1951 iau ființă și primele laboratoare și ateliere de concepție destinate elaborării de scheme și tipuri noi, originale de aparate de radio. Ca urmare, în 1958, apare în magazine primul radio receptor de fabricație și concepție românească — „Opereta”. El este primul aparat de radio dintr-o serie care cuprinde, pînă astăzi, circa 200 de tipuri și variante constructive. Practic, în prezent, la fiecare 2—3 ani este lansată o nouă gamă modernizată, de radioreceptoare.

În 1960 o nouă premieră: este construit în țară, la „Electronica”, primul receptor cu tranzistori. Urmînd o direcție generală a modernizării radiotehnicii actuale, înregistrată în țări cu cele mai bune realizări în acest domeniu, astăzi întreaga producție românească de radioreceptoare este realizată exclusiv pe bază de tranzistori. De altfel, etapa actuală a dezvoltării industriei radiotehnice românești consemnează și diversificarea maximă a gamei de produse realizate. Cumpărătorul își poate alege orice variantă imaginabilă, de la radioreceptorul portabil cel mai simplu, cu o singură lungime de undă, pînă la cele cu recepție stereofonică, de la aparatele cu pickup la cele destinate montării pe autoturism etc.

Piesele și dispozitivele radio românești sînt exportate în prezent, în baza exigențelor deosebite ale pieții internaționale în ceea ce privește sensibilitatea, buna audiere, siguranța în funcționare etc., în nu mai puțin de 23 de țări ale lumii, dintre care unele cu o veche tradiție în radiotehnică, cum sînt Franța, R.F.G., Olanda, Ungaria, Cehoslovacia, R.D.G. și altele.

Pe deplin edificatoare în ceea ce privește stadiul actual al producției de aparate de radio în țara noastră, menționez aici o singură cifră: întreaga producție a anului 1950 se realiza în 1974 în numai 5 zile.

Perspectivile ei în următorul cincinl sînt în continuare deosebite. Noua întreprindere „Tehnoton” Iași va deveni producătorul specializat de radioreceptoare („Electronica” profilîndu-se exclusiv pe producția de televizoare), producția sa înregistrînd o creștere de peste 30%.

De atunci, de la primul glas românesc în eter („Aici postul de radio al Institutului electrotehnic universitar!”) și pînă astăzi, țara, știința, tehnica și industria ei au parcurs un drum imens: de la primul radioemițător artizanal la zecile de posturi puternice, la sutele de mii de produse azi pentru nevoile interne și pentru export de încă tînăra dar înfloritoare noastră industrie electronică, care a parcurs în mai puțin de 25 de ani mai bine de o jumătate de secol de revoluție științifico-tehnică și de difuziune socială în domeniul radioului și televiziunii.

PETRU JUNIE

DIN JURNALUL NESCRIS AL UNUI REDACTOR ȘEF

de IOAN MOJA

Stimate tovarășe din conducerea Uniunii (mă rog, mi-ai cerut să nu-ți dau numele) ce mi-ai făcut, sau mai bine zis, ce ți-am făcut, cu ce oi fi greșit, cu care picior oi fi ieșit pe ușa casei în marța aceea din 11-le lui mărtișor? De știam, ziceam secretarei să o „ocolască” — știu ele cum s-o facă — că m-a trimis U.G.S.R.-ul la O.I.M., în Australia, în Hong Kong, mă rog, undeva departe, departe. Că de ce nu m-aș lăuda și eu cu drumurile ce le fac aproape cu plictis alți confrăți. Și nu trăiam o după amiază în focuri. Uite, dom'le, scrie și dumneata, acolo, niște însemnări din viața și experiența de redactor șef. Disciplinat cum sînt, am zis, de, mi-o cere Uniunea noastră. Acu, o fi ea Uniunea așa cum nu prea e... Oricum, trebuie, și m-am pus pe scormonit prin gânduri. Că încă n-am ajuns să-mi țin jurnal intim.

Dincolo de toată această falsă introducere, mă bucur de prilejul de a-mi așterne mie însumi (să mă ierte cei ce vor citi aceste rînduri) pe foaia albă a hîrtiei — stăpîna noastră, pină-i profanăm imacularea — niște gânduri, amintiri, trăiri din anii aceștia frumoși, minunați ai țării și ai fiecăruia dintre noi. Ani în care acea strălucitoare dimensiune și fațetă a politicii partidului ce se cheamă împlinirea, afirmarea personalității umane, se trăiește de la ființa fiecărui cetățean pină la a întregii societăți.

Pină la a așterne pe hîrtie ceea ce mi s-a cerut, aș vrea să spun întâi de toate că sînt mîndru de această profesie a mea, a noastră, spre care am putut să mă înalț prin socialism. Profesie care își găsește innobilarea numai cînd e pusă în slujba progresului, a înălțării omului. Și în țara noastră așa este. În acest sens mă consider ziarist. Sper să fi îndreptățit acest titlu, această profesie.

Redactor șef? Cine spune că-i ușor e răuvoitor. sau habar n-are de realitate. În ceea ce mă privește nu știu perioadă mai fericită din activitatea mea decît cea în care am fost corespondent regional (pe vremea aceea, așa era organizarea administrativ-teritorială a țării). E drept că am cam fost „plîmbat” prin vreo 7 regiuni. Nu știu dacă de bun sau invers. Dacă-i vorba de funcții, cea mai „sfîntă”, zic unii, e cea de adjunct. Cu treabă multă, e drept, cu leafă bună, e drept, dar ponoasele cînd se ivesc, le ia șeful. Alții zic că orice, numai adjunct nu. Dacă iese bine ziarul, meritul e al șefului. Dacă-i prost, vinovați sînt adjuncții. „N-are șeful pe cine să se bazeze, n-are cu cine lucra”...

Deși am mîncat și eu din piinea de adjunct, nu-s nici pentru unii, nici pentru alții cu asemenea păreri.

...Am fost redactor șef al unui ziar județean de partid. Al unui ziar care a apărut la 5 zile după înființarea județului, în 1968. De cinci zile cunoașteam și eu județul. Ca și toți cei 5 ziarști din presa centrală împreună cu care am pornit la această muncă.

Acum pot să-i zic, că-i mult de atunci, de pionierat. Dar ce ziarști, ce oameni! Fac cinste înaltei misiuni social-politice ce o are presa în țara noastră. Mitică Tabacu de la „România liberă”, cu care am „conceput” (pretențios spus astăzi) primul număr al ziarului „Informația Harghitei”, la o masă dintr-o cofetărie amărită, friguroasă din Miercurea Ciuc. Îmi amintesc și de M.T., de R.P... Ce păcat că oamenii aceștia n-au știut să se înfrîneze, să aibă ambiție. N-ar fi trecut ca niște steluțe plăpînde pe cerul presei noastre din acești ani. De Sorin Holban, de Mihai Vasile, de Radu Bogdan, de Petrică Tătaru, Mihai Caramfil, Sandu Nedelcu, de alții și alții, unii cu semnături de prestigiu astăzi în presa noastră. Pe atunci, și asta se vrea a fi însemnarea, toți erau redactori șefi ai „Informației Harghitei”. Făceam pe rînd, cite 200—400 km. pe zi — în ger, într-un „GAZ” cu prelată — drumul de la Miercurea Ciuc la Brașov, unde tipăream ziarul. Toți scriam, toți corectam, toți făceam machete, toți eram și „politic” și „minte limpede”, și curieri și de toate. Nu-mi amintesc ceva mai bogat pentru demnitatea și respectul față de profesie decît ceea ce făceam atunci. Spun astea cu mîndrie. Pentru mine, pentru cei de care vorbesc, pentru întreaga noastră presă. Căci asemenea „aventuri” se trăiau atunci și în celelalte județe unde apăreau noile ziare. Și o spun cu patîmă, dacă vreți. Așa, ca să se știe, o dată mai mult, că tagma noastră, a celor care sîntem membri sau nemembri în Uniune, este formată din oameni ce nu-s obișnuiți cu toba și fanfara, cu pretențiile, ci cu munca, cu alergătura, cu dragostea și respectul convenit pentru slova scrisă, cu sufletul, sănătatea și viața puse în slujba prezentului și viitorului țării. Fără emfază. Fără pretenții. Aidoma milioanei și milioanei de anonimi ce, luminați de cuvîntul partidului, făuresc totul în țara asta.

Dar „boșii” au plecat la ale lor redacții. Cu ajutorul lor s-a născut însă un nou colectiv. Mi-a fost ușor atunci să fiu redactor șef. Căci în formarea acestuia, și el doar din 8—10 oameni, nu fusesem singur.

Ce aș dori să se rețină din ce am spus mai sus? Un singur lucru. Că ziarul nu-l face redactorul șef, ci colectivul. Că atunci cînd toți se simt răspunzători, angajați plenar în treaba la care sînt chemați, pot face minuni. Căci minune mi se pare astăzi să „scoți” un cotidian cu 5 oameni și un sfert...

Sigur sînt și amintiri care nu mă bucură. În vremea aceea au venit spre presă — se simțea nevoie acută de cadre — mulți nechemați, nu numai profesional. Veneau ca fluturii la luminare. Unii au văzut în ziar un mijloc de a face pe „gazetarii”, alții un loc de unde să-și rezolve treburi nu prea cinstite pentru belșugul casei, alții o trambulină spre

capitală... ori spre altă Uniune. Cite bordeie, tot atâtea... știți dumneavoastră... Un lucru mă interesa atunci, în mod deosebit. Eram un ziar nou, într-o zonă unde gazetarii veniseră mai rar. Deci prestigiul, respectul, autoritatea acestei înalte funcții sociale, care este gazetăria, trebuiau puse pe prim plan. În numele autorității și prestigiului ziarului chemat să ducă, să explice cuvântul, hotărârile partidului pentru ridicarea rapidă la un mai înalt standard de civilizație și cultură, de bunăstare a locuitorilor acestor vechi meleaguri românești unde trăiesc și muncesc de secole români și secui, înfrățiți și uniți astăzi în împlinirea acestor nobile idealuri ale politicii Partidului Comunist Român. Putea să fie omul mai ditamai ca Egon Erwin Kiss, dacă nu era exemplul de cinste, corectitudine, principialitate, seriozitate, mersi. Liber! Sigur, nu mi-a fost ușor. „Moja taie și spînjură”, umpleau „memoriile” la Comitetul județean de partid. Dar acolo erau oameni de partid! Nu iei mielul în numele aniversării ziarului, ca să-l faci friptură la prieteni, nu prelungești tu orarul de funcționare a circiurilor din oraș, nu faci praf un colectiv care întimpină greutăți și se luptă pentru a le răzbi, pentru că ai un carnet de ziarist în buzunar. Dacă vrei să lucrezi în presa comunistă, trebuie să ai simțirea de comunist. Și duși au fost. Am renunțat la oamenii „buni”, cu „condei”. Dar n-aveau esențialul, obligatoriul, dreptul moral de a da sfaturi, de a critica pe alții, de a cere altora ceea ce ei înșiși nu făceau. Iată o experiență a funcției de redactor șef, de care sînt mîndru.

Și încă o singură amintire din acei ani. La începuturile gazetei, după cum erau și posibilitățile de atunci, ni s-a dat redacției o singură cameră. Una mare, la casa de cultură. Lucram la o masă lungă întregul colectiv, în frunte cu redactorul șef, cu dactilografa, cu toți. Și nu era rău deloc. Nu zic să fie și azi tot așa. Nu de asta e vorba. Ci de altceva. Că aud azi pe cîte unii spunînd că „nu pot scrie bine, n-au condiții, is mulți 3—4 în birou...” Am văzut atunci că nu prea-i așa. Dacă ai ceva în cap și te frămîntă, te preocupă, nu unde le pui pe hîrtie e important, ci cum o faci. Și asta pornește dinăuntru! omului nu de la condițiile biroului. În profesia noastră esențialul e dinăuntru!

Oare de ce era atîta liniște în biroul acela cît un hangar? De ce oamenii vorbeau pe șoptite ori nu vorbeau deloc? Dar în schimb foile albe se umpleau repede și așa zice și bine, cu gînduri, reflecții, chemări. Cu ceea ce dorea Comitetul județean al partidului să ajungă la inimile oamenilor județului. Și de ce oare, văzînd că Margit Sztiasné nu prididea cu bătutul la mașină, oamenii mi-au cerut să fac rost de mașini de scris să-și bată singuri materialele? Fie și cu un deget, la început. Nu așa dori în nici un fel să se considere toate acestea insinuări, comparații. Știu că în presa noastră sînt cei mai mulți aceia care trăiesc, gîndesc, muncesc la cotele unei mai înalte exigențe și răspunderi politice și etico-profesionale. Le-am scris în numele unor amintiri dragi.

Și tot de la satisfacțiile și avatarurile funcției de redactor șef, așa mai însăila cîteva însemnări, hai să le zic considerații (e mai elevat!) despre ceea ce fac, sau mai bine zis încerc să fac acum, aici la gazeta „Munca”.

Scrierile literare, piesele de teatru, filmele nu fac două parale dacă nu te pun pe gînduri, dacă nu trezesc nimic în tine. Fie și cele cu poc-poc. În ceea ce mă privește n-am uitat niciodată o piesă a lui Everac, „Ștafeta nevăzută”.

A crede că, odată numit redactor șef, trebuie să ștergi cu buretele peste ani de muncă, de mici sau mari reusite ori neîmpliniri, mi se pare o rampă de lansare nesigură, periculoasă chiar. A judeca la rece, lucid, fără emfază și fără teribilisme, bilanțul preluat e altceva. Mai ales cînd vii într-un colectiv ce-și are, ca oricare altul, ale sale bune și rele, cu o „tradiție” mai mult sau mai puțin afișată. Cel mai greu mi s-a părut, și senzația e acută în continuare, că atît la scara individului cît și a colectivului, zidul pe care trebuie să-l spargi este cel al gîndirii, că tot ceea ce s-a făcut înainte a fost foarte bine făcut. Desigur, sînt și asemenea cazuri fericite. Greu e d-le să fii șef. Șef cum trebuie. Și astă din urmă reflecție ar însemna să fi în stare să decantezi ceea ce a fost bun, de ceea ce trebuie înlăturat, innoit, perfecționat. Și o spun asta cu respect față de cel care mi-a premers, un prestigios gazetar și priceput șef de gazetă. Căci cerințele sînt crescînde cu fiecare zi. Și a mă mulțumi cu bătuta pe loc este egal cu a rămîne în urmă. Greul este să-l faci pe om să se confrunte cu el însuși, în balanța exigențelor, complexității, valorilor de azi privind spre cele de mîine! Cînd îți s-a spus ani de-a rîndul că ești excelent, formidabil, „condei de aur” și te trezești că „deșteptul” de redactor șef de acum îți face observații la articol, ba, culmea, ți-l respinge cu totul, șocul cred, înțeleg e mai tare... Sigur, pentru culoare, așa putea exemplifica. Dar esențialul nu este acesta. Cel puțin așa înțeleg eu serialul de însemnări ce și-l propune revista noastră de breaslă.

Să mă refer totuși la unele „chestii” recente. La caracterizarea personalului redacțional, am cerut să se procedeze, cum e și firesc, prin dezbateri deschise în plenul secțiilor și apoi al colegiului. Pînă aici totul în regulă. Oamenii, serioși, cu simț de răspundere, cu principialitate, au spus multe lucruri bune și mai puțin bune despre activitatea fiecăruia. La calificative însă, toți sau aproape toți s-au oprit, în virtutea unei vechi tradiții, la „foarte bine”. Desigur, unii au meritat din plin această apreciere și le-a și fost acordată, alții au folosit — și unii chiar cu vehemență — dreptul de contestație. Mă rog, era dreptul lor. La contestații mă refer... Dar cum ar fi venit ca qvasitotalitatea colectivului redacțional să fie cotate cu „foarte bine”, în timp ce gazeta, prin conținutul și mai ales prin nivelul ei publicistic, nu poate pretinde — cel puțin asta-i părerea mea — decît în perspectivă (și o doresc fierbinte!) acest calificativ.

Membrii colegiului de redacție (și de aia-i sfîntă vorba românului, că unde-i unul nu-i putere!) au fost în consens unanim cu redactorul șef că nu putem aprecia activitatea fiecăruia și a tuturor membrilor redacției, inclusiv a colegiului și a redactorului șef, decît în limitele realității actuale, adică sub veleitățile superlativului. E o experiență, nu?

E nespun de greu, dar nu de nedepășit, să dobîndești capacitatea — așa zice — dar e mult mai complexă „acțiunea” evaluării și mai ales a autoevaluării. Nici cel mai perfect „creer” electronic nu cred că e în stare să dea răspunsuri perfecte. Să nu minimalizăm munca, eforturile, strădaniile omului. Dar să le raportăm mereu la ceea ce trebuie să dea! Grav, dacă nu mai mult decît atît, mi se pare, a-i da iluzia că este altceva decît este de fapt, fie într-un sens, fie într-altul. În clipa în care omul crede că este mai mult decît suma aptitudinilor și eficienței reale a activității sale e mort sau devine periculos și pentru el, dar mai ales pentru alții. De aceea mi se pare că una din cele mai grele

laturi a funcției ce o dețin este lupta su suficientă (începînd cu mine însumi, desigur). Suficientă — lipsa dorinței de a ști mai mult, de a da mai mult, mai ales în această profesiune care este prin excelență chemată să promoveze noul, să se bată pentru el — e cîntecul lebedei, e recviemul unei existențe lincede, indiferent de anii ce-i ai.

Desigur, acestea sînt considerații oarecum mai generale. Dar nu-mi lipsesc posibilitățile de exemplificare. Anii în care am deținut funcția ce-mi oferă cîntea de a participa la această rubrică mi-au înfățișat asemenea cazuri și, din păcate, nu puține. Că „boala” nu e numai a unora dintre noi, gazetarii, o știu. Dar nu mă consolează. Dimpotrivă. Căci nu e presa chemată de partid să fie un eradicator al unor asemenea mentalități? Este!

Și dacă e să dau o notă personală acestor însemnări, s-o fac. Vedeți, am revenit la „Munca” în condiții oarecum speciale. Profilul actual, de publicație social-politică, cu apariție săptămînală, e o noutate pentru toți cei de la această redacție. Teoria și practica presei de la noi nu mi-au putut oferi prea multe și zău că am căutat, ce și cum să fie, profesional vorbind, o publicație de acest gen, care este în același timp organ al celei mai largi organizații de masă — sindicatele. Desigur, conducerea partidului, Consiliul Central al U.G.S.R. au stabilit clar profilul, direcțiile prioritare de activitate ale gazetei. Ce avem de făcut ne este și le era clar celor de la „Munca” și înainte de a veni subsemnatul la conducerea publicației. Și au și făcut-o. Problema, care ține de profesionalism, este: cum? Ideea promovării articolului de sinteză, rubricizarea strictă cu caracter permanent, dar mai ales concepția de redactare a materialelor, grafica, totul trebuie gîndit și mai ales reușit. Am reușit oare?

Vorbeam însă de munca cu oamenii. Căci aici începe și se sfîrșește orice prezență, într-o funcție de conducere. În ceea ce mă privește am un crez: profesia în sine nu reprezintă mare lucru dacă nu e implinită cu dragostea, cu grija, cu abnegația, cu răspunderea pentru soarta unității, instituției, respectiv a gazetei la care lucrezi. Pentru mine nu reprezintă prea mult gazetarul, cît ar fi el de înzestrat, care își consideră încheiată datoria odată cu predarea articolului, fie el cît de fulminant.

Ziarist adevărat, așa cum îl înțeleg eu, cum știu din experiența unei vieți trăite în colectivele unor ziare, este cel care nu-și consideră încheiată participarea, răspunderea, o dată cu predarea manuscrisului, repet, fie el excepțional. Ci cel ce vede și simte gazeta ca pe o inimă care trăiește prin auriculele și ventricolele sale, prin venele și arterele, prin tot ceea ce însumează acel aparat unic — gazeta. Iată de ce mă închin față de oameni ca unul ce-i zicem Bobiță. Nu doar pentru că e un reporter din ale cărui articole se vede că îi știe pe oameni, că a tăifăsuț îndelung cu ei, că le-a pășit pragul casei, că i-a văzut la treabă înainte de a-și scrie reportajele, ci pentru că are la inimă tot ceea ce este gazeta. Și asta o văd, văzîndu-l, la secția scrisori, citind ce trimit oamenii din țară gazetei, înregistrînd alături de o fată inimoasă sute și sute (mai multe decît la alte gazete; să nu se supere nimeni) de scrisori prin care mustește viața, cu bucuriile, cu împlinirile, cu greutățile și neajunsurile ei. Și mă bucur să vă pot spune că avem mulți asemenea gazetari în colectivul nostru.

Sigur și-n presă mai sînt prezenți nechemăți, ca să nu zic mai mult, mai tare... Te vede unul că ești

pină peste cap de ocupat și tocmai atunci își aduce articolul la care ai făcut observații. Și-l primești, că de, vrei să fii șef democrat. Deși uneori „primire” acestea pe nepusă masă, sînt în dauna științei conducerii... Dar, mă rog... Ți-l aduce fără modificările cerute. „O fi uitat șeful ce mi-a zis atunci”. Și ți-l prezintă candid, supus: „Tovarășe redactor șef, am ținut seama de prețioasele și foarte juste observații ale dvs. Poftiți, l-am refăcut”. Îl iei. În asemenea ocazii, cu asemenea șmecheroși e bine să nu te apuci să-l citești imediat. Riști să fii „dus”. Citește-l singur, pe îndelete. Și-ai să vezi că e cum spun eu. N-a schimbat mai nimic. În orice caz, nimic de conținut. Că oamenii de felul acesta, chiar dacă ar vrea, n-au de unde adăuga idei, fapte de viață. Au trecut pe lingă ele, așa cum vor să se strecoare în gazetă pe lingă dumneata, stimate colega.

Sau alt „tip”... „V-am citit articolul, tovarășe șef, e formidabil, e o lecție de presă, e ce mai, ceva ce nu s-a văzut în gazeta noastră” (asta cam așa ar trebui să fie, recunosc). Dar oameni sîntem și gazetari foarte buni sînt mulți, locuri de șefi mai puține. Și zic eu că pentru a fi redactor șef trebuie mai mult decît condeiul. Capacitate de organizare, că dacă-i haos, transpare repede și în paginile gazetei. Mai trebuie să știi lucra cu oamenii. Și asta-i foarte greu, am mai spus-o. Mai ales că nici prin presă nu se duce lipsă de sensibilități exacerbate, de vanități implatoșate și de altele...

Vorbeam însă de tipul cu „peria”. De te lași înmuțat, fie și pentru o clipă, s-a zis cu tine. Așa că-i mulțumesc și-i zic că doresc sincer (și zău că așa gîndesc) să scrie el mai bine decît am scris eu, că el e doar mereu în mijlocul vieții, nu-i legat atîta de birou ca subsemnatul.

Și iar mă întorc la munca asta cu oamenii. Știu și ie zicala cu vorba dulce multe face. Dar nu prea cred în ea. Sigur, exigența, fermitatea nu se cer afirmate pe tonuri înalte. Dar nici cu limbaj de club, de discuții, a la „mai dai tu, mai las eu...”, cu drăgălășenii, cu dantelării verbale.

Truda, seriozitatea, răspunderea nu se poartă în costum de bal, ci în haine de lucru. Cu dovezi de acoperire: faptele, rezultatele, deci în gazetă! Și dacă trece săptămîna, decada, și omul tot moșmondește la refacerea unui articol, or dacă îl cauți și se spune că e în documentare, iar de-i dai telefon, îl găsești în pijama, nu știu cum reacționează alți confrăți, dar eu unul nu-i pot zice „vai dragă, oameni sîntem, te-nțeleg, vezi ai grijă să nu mai faci...” Nici copiii crescuți așa nu prea ajung ce trebuie în viață. Nu vreau, nu pot să înțeleg asemenea atitudini la oamenii presei, la cei ce sînt chemați, prin nobila lor profesie să fie educatori, deci exemple!

Ei, oameni și oameni. Munca cu ei e cumplit de complexă. Am învățat și aici la „Munca” cîte ceva. Printre altele, că vorba „măsoară de zece ori pînă tai odată” e sfîntă și-n conducerea unei gazete unde, se știe, operativitatea e o condiție sine qua non. Tradusă în realitatea din colectivul unde lucrez, zicala de mai sus a însemnat pentru mine concluzia de a întreba pe cît mai mulți pînă a hotărî de unul singur sau în colegiu.

Aș vrea să închei, dar nu-mi vine s-o fac. M-au năpădit atîtea care mi se par de spus. O vor face mai bine alții. Vreau doar să mai zic cîte ceva despre o idee a mea sau pe care oi fi învățat-o de la alții, nu mai știu. Dacă ești cît de cît deștept, înconșoră-te de oameni cu cap. Nu pentru că cu ei o să ieși bine la defilare. Asta e judecata șmecherului, a parvenitului. Ci pentru că te împlinești și tu și ei,

și munca ce o avem de dus la capăt. Am o adevărată alergie sufletească, o frică instinctivă că ceva nu e în regulă când toți zic ca mine. Căci nu se poate, mi se pare imposibil să fie două creiere și inimi cu aceeași lungime de undă, ca să nu le zic pregătire, afectivitate etc. etc. Nu-i vorba aici de idei. Ci de nuanțe, de modalități de perfecționare, de aplicare. Increderea necesară în capacitatea politică și profesională a șefului se cere afirmată, după mine, prin contribuția fiecăruia, cu opiniile proprii, la îmbogățirea unei concepții, unei idei, unei acțiuni, în fundamentarea mai argumentată a unor hotărâri prin aportul întregului colectiv. De aceea, în aceeași ordine de idei, deși mă refer la alt aspect, ce-mi doresc eu cel mai mult este să am de-a face cu oameni care știu să se bată când sînt siguri că au dreptate. Mă bucur auzindu-i pe unii spunîndu-mi :

— Tovarășe redactor șef, acest material trebuie să intre în gazetă pentru că e o problemă importantă, actuală, stringentă, pentru că „arde”.

Și dacă e scris bine, o fac.

Citind numărul paginii mă sperii. Măi, ce m-am mai întins. Și eu care admit redactorilor maximum cinci pagini. Și asta pentru lucruri deosebite. Dar cite mi se par acum că ar mai trebui spuse. Să mă refer măcar la una. De ce se caută gazeta noastră. Tipărim peste 200 000 de exemplare la o apariție și e citită de 400.000 de oameni ; deci dublu față de perioada cînd era cotidian. E din cauza programului de televiziune ? O spun în serios ? Cred că nu . O fac astăzi mai toate ziarele și revistele, chiar și cele cu renume. Am făcut un sondaj la 200 de cititori, pe care l-am interpretat cu ajutorul unui calculator electronic (de, științific !) și concluziile sînt deosebit de interesante, de semnificative. Poate pentru că ne străduim, așa cum ni se cere de către partid, să reflectăm mai cald, mai convingător viața,

oamenii, munca, progresele, năzuințele lor de mai bine, de mai frumos, tot ceea ce îi cheamă partidul nostru să înfăptuiască prin Programul său, cartă fundamentală a construcției socialiste și comuniste, adoptată de istoricul al XI-lea Congres, pe pămîntul României. A ne concentra eforturile în înfăptuirea acelei nobile misiuni pe care o are presa, misiune pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-o pune mereu în atenție cu atîta înflăcărare și fermitate, de a contribui cu forța convingerii la formarea omului nou, a conștiinței sale socialiste, a gândirii și acțiunii revoluționare combative, ferme, a milita cu forța pasiunii și răspunderii comuniste pentru afirmarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste. mi se pare a fi una din căile, dacă nu singura, care ducînd la inima și mintea cititorilor, face ca presa noastră să se înfățișeze ca o reală forță socială în viața țării noastre, a poporului.

Aici avem un drum încă lung de parcurs, căci încă mulți dintre noi, și mi-aș permite să spun că nu numai de la gazeta noastră, uită sau nu pot înțelege încă faptul că ne adresăm sufletului, minții oamenilor, nu mașinilor, utilajelor. Vorbim de indicatori economici, dar cine le dă viață ? În tot ceea ce se înfăptuiește pe toate planurile vieții poporului, a țării, în industrie, știință, cultură, sănătate, în totul e mina și inima omului. Ce folos de diplome, de titluri, fie și științifice, dacă gazetar, cu acte în regulă fiind, nu înțelege această chemare, această trăsătură de fond a presei noastre comuniste.

Multe, multe ar mai fi de spus. Despre bucurii, despre necazuri, despre trăirile, fascinante le-aș spune, ale muncii celor ce oglindesc viața țării în paginile ziarelor. O vor face, fără îndoială, alți redactori șefi, oameni de înaltă personalitate, prestigioși și respectați ziaristi, și desigur mult mai interesant decît am făcut-o.

A SOSIT „SCÎNTEIA”

Foto A. CARTOJAN

RECICLAREA GAZETARILOR

VĂZUTĂ DE ORGANIZATORI ȘI CURSANȚI

de MIRCEA MANEA

Dacă programul național de perfecționare a pregătirii politico-profesionale a oamenilor muncii are, pentru toate ramurile de activitate, o importanță deosebită, cu urmări — în perspectivă apropiată — dintre cele mai îmbucurătoare, vizând nu doar îmbunătățirea și schimbarea unor metode și structuri, ci schimbări structurale în însuși modul de a gândi al participanților, pentru ziariști consider că reciclarea a însemnat — în chiar această primă etapă — mult mai mult decât poate însemna organizarea unor cursuri de perfecționare.

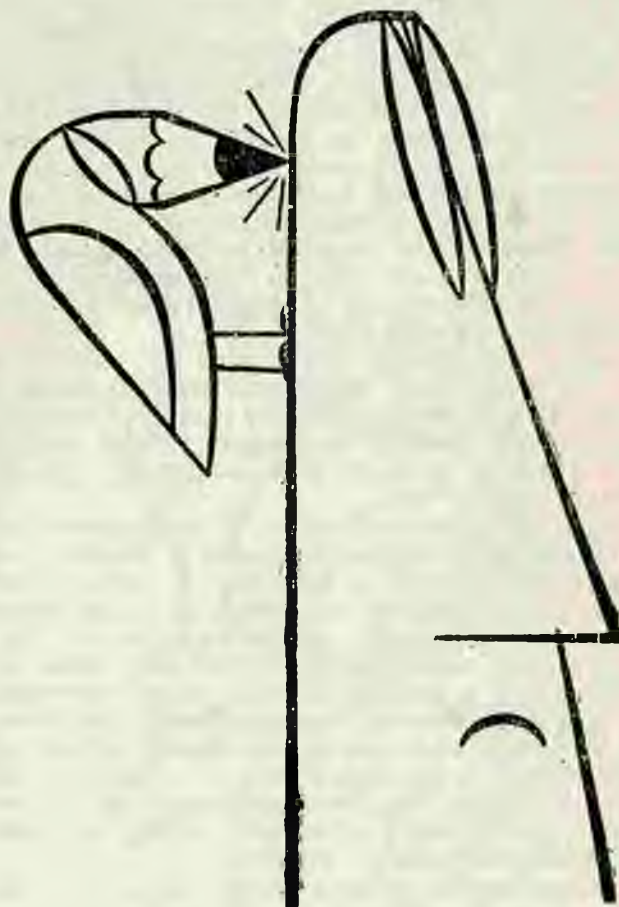
Poate părea pledoarie forțată, pro domo, însă chiar cu acest risc aș afirma că reciclarea a fost și rămâne o activitate vital necesară ziariștilor. Această mare acțiune — care a cuprins practic pe toți ziariștii — a creat condițiile asigurării unei înformări de înalt nivel calitativ, la zi, și a unor debateri asupra principalelor preocupări ale partidului nostru în domeniul politicii interne și externe, în legătură cu știința conducerii și cu orientările de vîrf din alte domenii de activitate.

Un alt aspect de reală importanță pentru activitatea ziaristică constă în aceea că, pentru prima dată, problemele presei — în aproape totalitatea lor — au fost dezbătute de aproape totalitatea ziariștilor, la nivele și grade de interes specifice activității fiecăruia. Este drept, nu s-au găsit rezolvările cele mai bune la toate problemele puse în discuție, dar nu se poate neglija faptul că însuși această largă dezbatere a avut darul să ne sensibilizeze pe toți în a ne judeca munca de-o manieră mult mai critică și autocritică, implicit deci mai științifică. Am putut constata cu toții că aspecte ale activității noastre pe care le consideram „omologate“ nu mai au vitalitatea necesară, că multe lucruri pe care le considerăm știute, sînt în fond mai complexe și chiar că o experiență proprie oricît de vastă și prodigioasă, are nevoie de suporturi teoretice, științifice pentru a se putea dezvolta creator.

Participarea la cursurile de reciclare (n-aș dori să se creadă că lucrurile au decurs totdeauna perfect — dar despre aceasta cîteva rînduri mai jos) ne-a dat posibilitatea să confruntăm deschis, din punct de vedere profesional, cerințele presei moderne cu diferitele moduri de a gândi ale fiecăruia dintre noi, redactor șef sau reporter începător. A fost o ocazie de a asculta — nu numai în cadrul unor ședințe redacționale — părerile noastre despre noi, ale celor de la secțiile economice, despre cei de la secțiile culturale, ale celor de la probleme cetățenești despre cei de la sport ș.a.m.d. Lista cîștigurilor reale ale acestui amplu dialog despre presă ar putea continua, dar ne oprim aici, menționînd că el a oferit posibilitatea începerii — și nu timide — a unei abordări științifice a multor domenii ale meseriei noastre

care, cu toate aspectele ei concrete dintre care multe de conținut ar rămîne, destul de greu cuantificabile, în lipsa unui suport teoretic adecvat.

Depinde de fiecare colectiv redacțional în parte, de conducerile colective ale redacțiilor, de organizațiile de partid ca să stimuleze în continuare asemenea căutări de natură să ducă la înlăturarea, din activitatea noastră, a oricăror manifestări de empirism, la realizarea unui climat sporit de creativitate în sinul colectivelor redacționale unde, de ce să n-o spunem, adesea din lipsă de timp (reală), multe probleme sînt tratate mai ales sub aspectul îndeplinirii lor practice, imediate.

Desigur, ținînd seama de condițiile create (între altele, în timp de un an și jumătate participanții la reciclare beneficiază de o scoatere din producție de 5—6 săptămîni), rezultatele puteau fi și mai bune. Începutul, noutatea sînt condiții ce pot fi în-

vocate pentru a scuza unele minusuri, însă ele nu le pot scuza pe toate.

Din experiența de pînă acum se desprinde necesitatea ca la viitoarea etapă — 1976—1980 — să ameliorăm sensibil unele aspecte care nu au fost de natură să contribuie la creșterea eficienței cursurilor.

În primul rînd este necesară acordarea unei atenții sporite, atît din partea fiecărui participant cît și din partea conducerilor redacțiilor, modului cum se realizează studiul individual pe întreaga etapă, cum se realizează lucrările de absolvire. Aceasta ar da posibilitatea participării active — nu doar ca prezență — a unui număr sporit de cursanți la întreaga desfășurare a programelor. Se știe că un specific al programelor de reciclare, în fapt probleme care vizează educarea adultului, constă în **participarea activă a fiecăruia la activitățile respective**. A socoti că cineva de la catedră poate veni cu soluții dinainte pregătite pentru complexele probleme ale profesiei noastre — mi se pare, din pornire, un lucru dăunător perfecționării. Și dacă la aceasta aș adăuga o anumită suficiență, — în toate cazurile, un rău sfetnic împotriva receptivității — cred că am avea o imagine succintă, dar exactă, a unor neajunsuri cu care n-am dori să ne mai întîlnim în etapa viitoare a reciclării.

Pe de altă parte am fi nedrepti dacă n-am privi și în grădina organizatorilor. Și, ca primă observație care se impune — subliniată de mulți participanți — este gradul redus de omogenitate a grupelor — atît din punctul de vedere al intereselor cît și al pregătirii generale anterioare. Organizarea cursurilor pe diferite nivele — în funcție numai de locul ocupat pe schemă de către participant — n-a fost de natură să asigure această omogenitate, atît de necesară. Ar fi de discutat aici și despre unele activități desfășurate în cadrul reciclării și care, prin calitatea lor sau prin modul cum erau direcționate n-au întrunit toate condițiile pentru a fi utile, nu au suscitât suficient interesul participanților. Teme noi ca de pildă orientări actuale în presa internațională, analiza comparată a presei, analiza de conținut ș.a. — au fost uneori ocolite datorită dificultăților de realizare.

Sigur, n-am reușit **întotdeauna** să valorificăm în măsura cuvenită propunerile participanților și chiar lucrările de absolvire ale acestora. Începutul anului 1976 înseamnă și începutul noului cincinal al reciclării pe care l-am dori mai rodnic, mult mai eficient.

Dacă din punctul de vedere al programelor privind pregătirea politico-ideologică a ziaristilor — aspect fundamental al reciclării — lucrurile sînt clare și există condiții ca acestea să se desfășoare la nivelul corespunzător cerințelor, în ceea ce privește unele aspecte strict profesionale legate de eficiență, de o viziune modernă asupra procesului de creație publicistică, mai sînt însă multe lucruri de făcut. De aceea preocuparea majoră a Facultății de ziaristică a Academiei Ștefan Gheorghiu este aceea ca, înlăturînd minusurile semnalate, să asigure o direcționare a activităților viitoare spre cele mai stringente probleme ale presei.

Ne preocupă în cel mai înalt grad aducerea în discuție și soluționarea, pe baze științifice, a aspectelor cheie cu care se confruntă astăzi presa din țara noastră și presa mondială.

De vorbit s-a vorbit și se vorbește mult despre cerințele cititorului modern, despre cerințele presei moderne, despre implicațiile revoluției științifice și tehnice asupra dezvoltării și rolului mijloacelor comunicării de masă, despre îmbunătățirea învăț-

mîntului și perfecționării pregătirii ideologice și politico-profesionale a ziaristilor și despre necesitatea așezării acestor activități pe baze în totalitate științifice. Dar multe aspecte ale acestor probleme își așteaptă încă o rezolvare adecvată, impun trecerea de la discuții la fapte, de la idei generale la studii teoretico-aplicative aprofundate.

Acest deziderat ar putea fi împlinit în parte (împlinindu-l concomitent și pe cel al omogenizării grupelor) dacă — la baza viitoarei reciclări am pune cu mai multă insistență desfășurarea unei ample activități de cercetare teoretică și aplicativă. S-ar putea ca, pe baza consultării redacțiilor și a cunoașterii nevoilor reale ale presei să se fixeze fiecărui participant, de la început, tema de cercetare — urmînd ca rezultatele să fie expuse în sesiuni de comunicări științifice, care să vizeze fie o problemă, fie probleme apropiate. În același scop s-ar putea organiza de către Facultatea de ziaristică, cu ajutorul redacțiilor, pornind de la nevoi reale, programe cu o anume durată, pe diferite teme dinainte anunțate ca de pildă, mijloacele de investigare sociologică și folosirea lor în presă, analiza de conținut, tehnica elaborării mesajului ziaristic etc.

Cunoscînd dinainte programele și data desfășurării, participanții ar putea alege în cunoștință de cauză, la care din ele să participe.

S-ar putea, de asemenea, organiza dezbateri științifice asupra anumitor probleme teoretice și practice, care interesează redacțiile, pe baza unor bibliografii dinainte stabilite.

Acestea ar fi doar unele direcții posibile. Rîndurile de față, care nu exprimă decît niște gînduri ale unuia care a avut posibilitatea să privească reciclarea și din interior, nu și-au propus și nu și puteau propune să vină cu soluții de rezolvare a tuturor problemelor impuse de nevoia ridicării activității de reciclare pe o treaptă superioară. Am fi bucuroși dacă, luînd sau neluînd în seamă aceste păreri, colegii noștri ar veni cu propuneri izvorîte din nevoile reale ale redacțiilor în care lucrează, ale fiecăruia în parte, propuneri pe care revista „Preșa noastră“ le va găzdui cu bucurie.

FORME NOI DE PRACTICĂ A STUDENȚILOR ZIARIȘTI

de conf. univ. ION ȘINCA

În actualul an universitar, la Facultatea de ziaristică au fost introduse unele forme noi de practică profesională. Rațiunea includerii acestora în programele de învățământ a fost dictată de necesitatea formării ziaristului — fiind vorba de studenți care vin din producție — în procesul unui contact viu și dinamic, cu terenul, cu realitatea vieții politice, economice, cultural-artistice și social-cetățenești. Tocmai această documentare din sursă directă a fost avută în vedere atunci când s-a stabilit ca ziarul școală „Șanțier“, realizat de către studenții din anul III, să fie editat de fiecare dată pe baza problematicei și aspectelor concrete din viața unui anumit oraș. La începutul lunii martie, au apărut două numere realizate la Giurgiu și Cîmpina. Deplasarea celor două redacții în fiecare dintre orașele menționate mai sus a constituit un bun prilej de cunoaștere a experienței înaintate existente în toate domeniile de activitate.

Documentarea efectuată pe parcursul a trei zile consecutive a constituit și un rodnic dialog al studenților cu reprezentanții organelor locale de partid și de stat. Au fost cunoscuți oameni interesați, au fost descoperite aspecte inedite în activitatea economică, oștească, cetățenească.

Deplasarea a avut și un caracter instructiv pentru viitorii ziarști.

Această formulă va fi perfecționată și permanentizată.

Studenții din anul II efectuează, la rîndu-le, o serie de deplasări în București și în localități apropiate. Deocamdată, scopul acestora îl reprezintă însușirea practică a unora dintre cunoștințele teoretice prevăzute în programele disciplinelor cu caracter politico-ideologic ca și modul de folosire a acestor cunoștințe în articolele de presă.

La obiectul de specialitate, deplasările efectuate pe teren sînt materializate în informații, articole, reportaje, interviuri organizate pe rubrici tematice: economică, educație, social-cetățenească, artă și cultură etc. Această activitate are forma concretă a unei pagini de ziar, realizată în laboratorul poligrafic al facultății și este dezbătută în fiecare grupă de studiu, sub conducerea cadrelor didactice de la Catedra de presă și de la alte catedre cu domeniul cărora ne-am interferat în respectiva deplasare.

Aplicații de felul celor enumerate au fost efectuate în prima săptămîină a lunii martie, la întreprinderile bucureștene „Electronica“, de mașini electrice „9 Mai“ și altele împreună cu specialiști de la catedra care se ocupă de metodele de organizare și conducere a întreprinderilor socialiste.

Analiza manuscriselor, în plenul grupelor de studiu, are un evident caracter profesional. Sînt

discutate aspectele legate de investigația gazetărească, de realizarea publicistică a genului respectiv, de limba și stilul autorilor.

Activitățile specifice rubricilor redacționale constituie preambulul editării, în semestrul al II-lea, a ziarului-școală.

Anul I a făcut o primă deplasare de documentare și studiu în județul Vilcea, unde a avut o întâlnire cu colectivul redacțional al ziarului „Orizont“, au vizitat cîteva unități economice și instituții de cultură și artă. Pe baza acestei deplasări au fost redactate informații, reportaje, portrete și interviuri.

Exercițiile sînt comentate în cadrul grupelor studențești sub conducerea cadrului didactic de specialitate. Avînd în vedere faptul că toți studenții s-au informat în aceleași condiții și de la aceeași sursă se creează posibilitatea efectuării unei analize critice a volumului și calității documentării, sînt subliniate reușitele și, mai ales, sînt înfățișate pe larg erorile comise, precum și concluziile individuale și colective ce se impun pe marginea acestor cazuri.

Sigur că, pentru anul I, aceasta reprezintă începutul unor numeroase activități practice, care sînt, totodată etape ale procesului de realizare a articolelor pentru ziar, de concepere, elaborare și editare a unui număr de ziar, în ansamblul său.

Întrucît latura practică ocupă aproape jumătate din volumul timpului de studiu, colectivul de cadre didactice al Facultății de ziaristică este preocupat în permanență de perfecționarea aplicațiilor practice prevăzute în planul de învățământ, de ridicare a nivelului instructiv și profesional al acestora, astfel încît, la absolvire, viitorul ziarist să se poată încadra cit mai rapid și mai bine în colectivul redacțional la care va fi repartizat.

CE E NOU ÎN FILIALELE JUDEȚENE

LA BACĂU

Mihai Armașu, vicepreședinte al Comitetului executiv al consiliului popular județean Bacău, a fost oaspetele membrilor filialei răspunzând, în cadrul unei conferințe de presă, întrebărilor legate de urbanizarea unor localități rurale din județ, ținând cont de particularitățile de dezvoltare în viitor a 5 comune din județul Bacău.

— „Personalitatea gazetei județene“ — referat prezentat de redactorul E. Verma a făcut obiectul unei dezbateri profesionale la care au participat redactorii gazetei „Steagul roșu“.

— Continuă acțiunile desfășurate de filială în vederea policalificării ziaristilor. Astfel, odată pe săptămână funcționează cele 2 cursuri de limbi străine (franceză — 12 redactori, rusă — 5 redactori) a câte 2 ore.

Cercurile de fotografie și dactilografie se desfășoară de asemenea săptămânal, conduse de fotoreporterul redacției Const. Bursuc, și respectiv Aurelia Toma, dactilograf principal.

— Au fost procurate mașini de scris încît în fiecare birou să existe cîte una, iar redactorii sînt obligați ca zilnic să dactilografieze cel puțin o pagină, de regulă informații.

LA DOLJ

— În vederea informării membrilor filialei privind unele probleme ale dezvoltării județului Dolj în perspectiva cincinalului 1976—1980, conform documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R. a fost organizată o conferință de presă cu tovarășul Ion Cetățeanu, secretar al Comitetului județean al P.C.R. Dolj, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean.

— La Casa ziaristilor din Craiova continuă o dată pe săptămână, cursurile de limbi străine : cursul de

limbă franceză cu 15 cursanți și cel de limbă engleză cu 17 cursanți.

— De asemenea a fost organizat și cursul de fotografie — condus de Cornel Constantinescu, secretar de redacție la ziarul „Înainte“.

LA VASLUI

— O întîlnire cu Gheorghe Puni, secretar al Comitetului județean al P.C.R. Vaslui, vicepreședinte al Consiliului popular județean, în cadrul căreia ziaristii au fost informați despre probleme economice actuale ale județului.

— Referatul „Documentarea gazetarului“, prezentat de Vasile Avram, redactorul șef al gazetei „Vremea nouă“, urmat de o vizită de lucru la Fabrica de mobilă Vaslui, a prilejuit membrilor filialei o dezbateră teoretică dar și practică pe marginea condițiilor unei bune și temeinice documentări.

— Au început să funcționeze — în vederea pregătirii gazetarilor pentru atestare — cercuri de inițiere în mînuirea telexului, a aparatului foto. Individual, unii dintre redactori au început studierea stenografiei după manual.

LA TIMIȘ

— „Bilanțul și perspectivele“ în îndeplinirea obiectivelor de investiții a făcut obiectul expunerii prezentate redactorilor economiști, membri ai filialei de către Ilie Morodan, secretar al Comitetului județean al P.C.R.-Timiș.

— În colaborarea cu Studioul de radio Timiș, filiala a organizat — după ce debutase în luna ianuarie cu o seară de poezie închinată lui M. Eminescu — o seară de muzică românească pe versuri ale unor poeți români (M. Eminescu, Oct. Goga, Blaga, Arghezi). Manifestarea care s-a desfășurat, cu concursul unor cîntăreți de la Opera de stat din Timișoara, la Liceul de muzică „Ion Vidu“, a fost înregistrată și a fost apoi radiodifuzată.

— Sub conducerea unor cadre universitare de la catedrele de limbă franceză și engleză ale Universității timișorene se desfășoară cursuri de limbi străine o dată pe săptămână, cîte două ore, pentru ziaristii de la „Drapelul roșu“ și Studioul de Radio.

LA BUZĂU

— În scopul pregătirii unei mai bune desfășurări a campaniei electorale, membrii filialei s-au întîlnit cu Ion Lucian Olteanu, președintele Tribunalului județean Buzău care le-a prezentat „Conținutul calitativ nou al Legii electorale“.

În colaborare cu Comitetul județean U.T.C., Filiala Buzău a Uniunii ziaristilor a organizat o consfătuire a tinerilor creatori din județ sub genericul „Programul Partidului, programul de muncă și viață al tinerei generații“. Au participat tineri creatori din județ care s-au întîlnit cu scriitorii Al. I. Zăinescu, redactor șef adj. al ziarului „Scînteia tineretului“, Mihai Ungheanu, redactor șef adj. al revistei „Luceafărul“, precum și cu conf. univ. Victor Frunză și lector Mircea Ichim de la Facultatea de Ziaristică a Academiei Ștefan Gheorghiu.

— Membrii cenaclului literar al gazetei „Viața Buzăului“ au prezentat în comunele Săgeata și Poagoanele, spectacolul „Două ore de poezie și muzică“.

EROISMUL AVIATORILOR ROMÂNI

Plecăm de la Lucănek. Incepem să urcăm masivul Javorinei. Pe acest munte, ostașii noștri au luptat trei săptămîni, zăpada îi acoperea aproape complet, hrana nu le putea veni regulat din cauza urcușului aproape imposibil.

Inamicul care se găsea pe creastă, nu avea nevoie de tun, nici de arme. Îi era necesară doar o cantitate însemnată de pietre, pentru a le rostogoli peste soldații noștri. Și totuși imposibilul a fost realizat. Masivul Javorina a fost curățit de inamic, eroicele noastre trupe capturînd o însemnată cantitate de materiale de război și foarte mulți prizonieri.

Încercăm sentimente de admirație pentru izbînzile trupelor române. În stînga munți, în dreapta munți, iar în vîi se găsesc importante orașe industriale ale Cehoslovaciei. Ele au fost eliberate de armata noastră, fără ca inamicul să fi avut timp să distrugă fabricile. Dușmanii au aruncat însă în aer șinele de cale ferată, tunelurile și podurile.

Intrăm, după ce am parcurs zeci de kilometri prin munți, într-o vale care ne duce la Zvolen, unde se află Comandamentul Corpului Aerian Român. Iată-ne ajunși. În întîmpinarea noastră iese generalul Burduloiu, comandantul Corpului Aerian Român (...) care ne dă cîteva explicații.

Nu trebuie să mai arătăm extraordinarele fapte ale zburătorilor noștri, pentru că ele reies chiar din declarațiile mareșalului Malinovski, care a adus elogii aviatorilor români. În tot cazul vom arăta aici cîteva „peripeții” ale „aripilor românești” care scot în evidență un pilduitor spirit de sacrificiu și de camaraderie cistășească.

În ziua de 24 martie, pe timpul unei misiuni de-asupra pozițiilor dușmane, un avion românesc, lovit fiind de apărarea antiaeriană din Banská Bystrica, cade la șapte kilometri în spatele liniilor hitleriste. În ajutorul pilotului salvat cu parașuta pleacă voluntar locotenentul Moga. Avionul locotenentului căuțînd să aterizeze pentru a salva pe camaradul său, se dă peste cap din cauza zăpezii și gheții. Avioanele care protejau această curajoasă acțiune anunță corpul aerian să fie trimis un avion de legătură, cu schiuri și imediat un alt avion, pilotat de sergentul major Rotaru Traian, pleacă în executarea misiunii. Acesta reușește să aterizeze, deși infanteria inamică căuță să împiedice acțiunea. După o jumătate de oră de cercetări, sergentul major Rotaru găsește pe cei doi „naufragiați”, îi imbarcă pe avionul său și caută să decoleze. În acel moment, un grup de călăreți inamici, sosiți la fața locului, au deschis un intens foc de arme automate asupra avionului care decola. Din cele patru avioane de protecție, cel pilotat de adjutantul Pucaș se desprinde, se lasă în jos și, trăgînd cu mitralierele și tunurile de

bord, „liniștește” acțiunea inamică, înlesnind aparatului cu trei oameni la bord și lovit destul de serios în ampenaj să-și poată continua ruta pînă la bază. Pentru această emoționantă faptă de arme, sergentul major Rotaru Traian și adjutantul Pucaș au fost decorați cu „Virtutea Militară” clasa II-a.

Am vizitat, de asemenea, pe aerodromul de la Zvolen, Grupul de asalt, cea mai puternică formație de bombardament a aviației românești. Acest

LUPTA PENTRU PRODUCȚIE

În atmosfera de puternic avînt popular din acel neuitat martie 1945, ziarul „Scinteia” scria într-unul din articolele de fond:

„Un suflu nou străbate țara de la un capăt la altul. Instalarea guvernului Petru Groza, guvern de largă concentrare democratică, a trezit la viață masele populare, le-a descoperit forța lor combativă.

Astăzi lupta pentru ridicarea producției descoperă uriașele sale resurse constructive.

Este pentru prima oară în istoria patriei noastre, cînd poporul n-a înțeles să-și aducă numai un guvern căruia să-i abandoneze sarcinile conducerii țării, ca pe vremurile „istorice”; masele vor să participe activ la viața politică a țării și să-și valorifice forța lor constructivă.

Țara a suferit de pe urma războiului nimicitor antonescian. Drumurile de fier, podurile, șoselele trebuie puse în stare de funcționare. Orasele care au suferit de pe urma bombardamentelor așteaptă revenirea la viață. Ogoarele părăsinite sau sabotate de legionarii hitleriști și moșierii hrăpăreți, stau gata să primească plugul țărănilor impropietăriți. (...)

De eforturile armatei noastre pe fronturi și de democratizarea țării depinde locul pe care-l va ocupa România la Conferința Păcii.

Toate aceste sarcini nu pot fi realizate decît prin forța constructivă a masei populare.

Iată ce au înțeles muncitorii din uzine și țărăni de pe ogoare.

Lupta pentru ridicarea producției a început. Ea trebuie intensificată și generalizată.

Ceferiștii din Arad și Timișoara au dublat producția în ateliere. Bravo ceferiști! Trenurile noastre vor circula mai repede și mai des, pentru fronturi, pentru regiunile devastate, pentru marile aglomerații orășenești.

Muncitorii de la „Astra” Brașov au ridicat producția cu 50%.

Înainte astristi! Țara are nevoie de multe vagoane. Transporturile sînt coloana vertebrală a vieții noastre economice.

Urmînd exemplul metalurgistilor prahoveni, muncitorii comuniști de la

grup a reușit în cele mai multe rînduri, în urma unor puternice susțineri ale artileriei (terestre), să ușureze cucerirea unor importante centre de rezistență inamice.

Orașul Banská Bystrica a fost cucerit în urma unui violent bombardament de susținere a acestui grup de asalt, care a durat trei zile și trei nopți continuu. (...)

Nu am parcurs prea multe drumuri și am intrat în Banská Bystrica, oraș pentru cucerirea căruia trupele române, acționînd umăr la umăr cu trupele sovietice, au dat un important tribut de sînge.

M. MUNTEANU
(Ziarul „Ediția”, nr. 177—1945)

Lemaiere au luat inițiativa să lucreze o oră în plus, fabricînd pluguri pentru țărani.

Așa se cimentează prietenia între muncitori și țărani!

Din inițiativa Comitetului de Partid al Sectorului Verde s'a intensificat lucrul pentru asigurarea salubrității Capitalei.

Setebîștii au decis să repare un vagon de tramvai pe zi în loc de unul la trei zile cum a fost pînă acum.

Muncitorii de la rafinăria „Dacia” din Ploiești au mărit producția de la 200 de vagoane pe zi la 1.000 de vagoane.

Trăiască muncitorii de la „Dacia”. Petrolul joacă un rol vital pentru conducerea războiului contra hitlerismului.

Țărăni bănațeni au intrat adînc cu plugurile lor în brazdele primăvărate.

Vom avea piine bună la toamnă! Tehnicienii, inginerii, intelectualii în general pun în joc forțele lor creatoare pentru accelerarea fabricației...

În uzine, șantiere, pe ogoare, se mărește producția. Iată strigătul de rededeșteptare al poporului român.

Soldatul cu arma în mînă, muncitorul cu ciocanul, țăranul cu plugul, tehnicienii, intelectualii formează marea armată de reconstrucție a Patriei române democratice.

La luptă deci!

Fabricile să lucreze în plin randament. Muncitorii comuniști trebuie să fie în fruntea activiștilor.

Niciun ogor nearat! Nici o paragînă pe pămîntul românesc!

Producția trebuie mărită pentru ca armatele noastre să fie bine înzestrate și condițiile Armistițiului să fie acoperite cu succes, pentru ca să fie evitată foametea în regiunile devastate și în marile aglomerații.

Guvernul poporului are nevoie de popor. Nu în pâlăvrăgeală, ci în fapte. Ca ceferiștii, setebîștii, astristi, bănațeni, etc.

Muncitori și țărani, tehnicieni și intelectuali (...) lupta pentru ridicarea producției a început.

Trebuie s'o ciștigăm!”

ȘEDINȚA DE MACHETĂ

MOMENT IMPORTANT ÎN PROCESUL DE ELABORARE A ZIARULUI

de VIRGIL POPESCU
„Apărarea Patriei“

Trei ziare cu profil specific, preocupări publicistice diferite: un cotidian de dimineață („Știința

colectivului redacțional spirit de inițiativă, permanente căutări, pasiune, un grad tot mai înalt de profesionalitate.

Un punct de maximă concentrare a eforturilor de gândire, pe traiectoria procesului de elaborare a numărului de ziar, este ședința de machetă. Caracterizată prin operativitatea cu care se desfășoară, ea are loc în fiecare redacție nu în virtutea unei obișnuințe moștenite, nu din rutină, ci din necesitatea confruntării părerilor asupra unui lucru care trebuie făcut, dar nu oricum. De fapt, și nu ar fi o exagerare, aici se hotărăște, în ultima instanță, cu ce se prezintă redacția în fiecare zi în fața cititorului. Tocmai avînd în vedere acest considerent,

tineretului”), un cotidian de după amiază („Neuer Weg”), ambele format mare, cu apariție în patru sau șase pagini și un săptămînal format mic, în douăsprezece pagini („Apărarea patriei”).

Fie că se adresează tineretului, fie că se adresează cititorilor în limba germană, fie că se adresează armatei, ele au țeluri comune — îndeplinirea cu răspundere comunistă a sarcinilor ce revin presei din documentele celui de-al XI-lea Congres al partidului, satisfacerea tot mai deplină a exigențelor cititorilor.

Și pentru ca aceste deziderate majore să fie incorporate în fiecare număr de ziar — fapt pe care îl constatăm de fiecare dată — presupune din partea

precum și experiența redacțiilor menționate, mi-am propus să fac o comparație privind modul de desfășurare al ședințelor de machetă în intenția des-

prinderii unor învățăminte și concluzii. Nu intenționez să fac descrieri amănunțite ci voi apela la o sistematizare a aspectelor mai principale :

ZIARUL	PARTICIPANȚII	INSTRUMENTE DE LUCRU	CE SE DISCUTĂ	DURATA
SCÎNTEIA TINERETULUI	<ul style="list-style-type: none"> — redactorul șef — redactorii șefi adj. — secretarul general de redacție — redactorul de serviciu pe ziar — secretarul de serviciu — secretarul cu planificarea 	<ul style="list-style-type: none"> — macheta numărului curent — sumarul numărului următor 	<ol style="list-style-type: none"> 1. macheta numărului curent (pe pagini) <ul style="list-style-type: none"> — se cer lămuriri în legătură cu conținutul unor materiale — se dau indicații privind gruparea unor materiale pe probleme — se cere evidențierea din punct de vedere grafic a unor materiale și idei — se solicită schimbarea conținutului unor titluri — se avizează ilustrația 2. sumarul numărului următor <ul style="list-style-type: none"> — se cer propuneri de îmbogățire tematică a numărului — se dau indicații privind modul de prezentare a problemelor de actualitate — se cere să fie mai bine chibzuit spațiul, materialele să fie scurtate. 	25 min.
NEUER WEG	<ul style="list-style-type: none"> — redactorul șef — redactorii / șefi adj. — secretarul general de redacție — redactorul de serviciu — secretarul de serviciu — șefii de secții 	<ul style="list-style-type: none"> — presumarul Agerpres al zilei — macheta numărului curent — sumarul numărului următor 	<ol style="list-style-type: none"> 1. raportul asupra modului cum a decurs lucrul la numărul anterior <ul style="list-style-type: none"> — raportează persoana din conducere care a fost de serviciu, aduce completări redactorul și secretarul de serviciu 2. analiza numărului apărut (conținut, aspect grafic) <ul style="list-style-type: none"> — se fac scurte aprecieri de către participanți — concluzionează redactorul șef 3. se prezintă macheta numărului curent (pe pagini) de către secretarul general de redacție. <ul style="list-style-type: none"> — se cer relații în legătură cu stadiul lucrului la ziar — se fac precizări privind modul de prezentare a unor materiale anunțate în sumarul Agerpres 4. se prezintă sumarul următor cerându-se propuneri pentru îmbogățire 	30 min.
APĂRAREA PATRIEI	<ul style="list-style-type: none"> — redactorul șef — redactorul șef adj. — secretarul general de redacție — secretarul de redacție — șefii de secții — redactorii de rubrici 	<ul style="list-style-type: none"> — macheta numărului curent — planul lunar desfășurător pe numere și pagini 	<ol style="list-style-type: none"> 1. se prezintă pe pagini macheta numărului curent (de către secretarul de redacție) <ul style="list-style-type: none"> — se cer relații în legătură cu stadiul îndeplinirii graficului de predare al materialelor prevăzute în machetă. — se cere secțiilor (dacă este cazul) să realizeze operativ materialele pe marginea unor evenimente deosebite, intervenite pe parcurs, se stabilește locul acestora în corpul ziarului, modul de prezentare. 2. pe baza planului lunar desfășurător pe numere și pagini se face prezentarea osaturii numărului următor ; se analizează în ce măsură se înscrie în actualitate ; se iau deciziile corespunzătoare. 	30 min.

Cînd și cum se desfășoară, cine participă, ce se discută ? Diferă de la o redacție la alta. Principalul este ca ședința de machetă să fie cît mai utilă, cît mai scurtă posibil, să se încheie cu decizii competente, cît mai precise, astfel încît personalul de serviciu care concură la scoaterea numărului de

ziar să știe ce are de făcut, chiar și în cazul cînd ulterior ar surveni modificări impuse de apariția unor evenimente importante. De aceea, în cadrul ședinței de machetă, se iau în discuție și variante care, în raport de situațiile create, să fie adoptate pe loc.

Din practica personală îndelungată, în diferite veri ale activității redacționale, m-am convins că nivelul, eficiența și operativitatea desfășurării depinde în bună măsură de modul cum se pregătesc participanții. De fapt, ei sînt în cunoștință de cauză. Au fost prezenți la o serie de activități care anticipează acest moment. Au discutat cu o zi înainte propunerile pentru sumar, și-au exprimat păreri, au dat „bun de cules”. Redactorul și secretarul de serviciu au lecturat aproape în întregime materialul stabilind de comun acord modul de prezentare și definitiviind machetele. Este de acum nevoie doar de un efort în plus de meditație asupra numărului în ansamblu asupra structurii paginilor și tematicilor abordate, avînd mereu în minte întrebarea: în ce măsură se înscriu toate acestea în obiectivele generale ale ziarului, în actualitate?

Cît privește desfășurarea propriu-zisă a ședinței, randamentul depinde în ultima instanță de cel care o conduce. Nu cred că trebuie să folosească „fixuri”, un algoritm dat o dată pentru totdeauna, dar totuși el trebuie să stabilească în funcție de specificul fiecărui număr anumite coordonate, ce anume vrea să se obțină în această ședință, imprimîndu-i de la început un pronunțat caracter de lucru, la obiect. Participanții, la rîndul lor, numai atunci cînd consideră că este absolut necesară intervenția lor, să-și expună punctul de vedere concis, să facă propuneri concrete, realiste, să evite explicațiile de prisos, discuțiile colaterale.

Nu o dată am întîlnit cazul cînd se spunea: „ziarului îi mai trebuie ceva... dar nu-mi dau seama ce”, „evenimentul outare să-l prezentăm frumos”, „am citit materialul X, merge, dar ar fi bine să se umble puțin la titlu”... Or, asemenea contribuții nu duc la soluționarea problemelor, ci lasă multe puncte de suspensie într-un moment

cînd eforturile trebuie de acum concentrate în tipografie.

Sînt încă multe aspecte privind ședința de machetă care sînt susceptibile a fi dezbătute. O confruntare mai largă de opinii ar fi necesară.

TRĂIASCĂ VICTORIA ÎN ALEGERI
A FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE!

PENTRU PĂTRIA NOASTRĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA!

Apărarea patriei

JURNAL NAȚIONAL AL MINISTERULUI APĂRĂRII NAȚIONALE

ANUL XLII - NR. 1384 - BUCUREȘTI - MARTIE 1971

APARĂȘI DE ÎNĂLȚĂ ȘI DE ÎNDRĂGĂȘIT

LA 9 MARTIE, ÎN ACEEAȘI VOINȚĂ
CU POPORUL, STRINS UNITĂ ÎN
JURUL PARTIDULUI, AL TOVARĂȘULUI
NICOLAE CEAUȘESCU.
ARMATA, ÎN UNANIMITATE, ÎȘI
VA DA VOTUL CANDIDAȚILOR
Frontului Unității Socialiste

CU PĂTRIA

**POLITICA PARTIDULUI -
POLITICA CERTITUDINILOR**

DIRECȚIUNE OGNIUR

MILITARI, FII AI ȚĂRII AFLAȚI SUB DRAPEL! Votul candidații Frontului Unității Socialiste, votul pentru viață și pacea patriei, creșterea și prosperitatea poporului nostru, pentru libertatea și integritatea patriei, pentru socialism, pentru pace!

VIZITĂ DOCUMENTARĂ LA RM. VÎLCEA

Nu de mult studenții anului I ai Facultății de ziaristică au făcut o vizită de documentare în județul Vilcea. Cu acest prilej au fost vizitate o serie de obiective economice (C.P.L., o centrală electrică din „salba” de lumini a Oltului) și, bineînțeles, Valea Oltului cu renumitele-i stațiuni, ocazie ce ne-a prilejuit și o conferință de presă la care a răspuns cu amabilitate, directorul oficiului județean de turism.

Dar, punctul „fierbinte” a fost întîlnirea cu colectivul redacțional al gazetei „Orizont”. Dialogul cald și sincer purtat cu „amfitrionul” întîlnirii, redactorul șef Gheorghe Cîrstea, a reprezentat pentru noi o lecție de înaltă ținută gazetărească.

Am aflat despre căutările acestui colectiv în elaborarea unui ziar cu ca-

lități deosebite, despre profesionalizarea redactorilor care nu duce, totuși, la rutină ci la o stăpînire deplină a meseriei, a înțelegerii fenomenelor specifice ținutului Rîmnîcului.

Am înțeles cum muncesc colegii noștri, cum reușesc să rămînă mereu tineri, mereu receptivi la nou, la ceea ce este frumos, adevărat și bine.

Întrebările noastre n-au iertat, nici chiar „păcatele” gazetăriei și am primit răspuns și la acestea. Sincere, colegiale, omenești.

Am apreciat totul și le mulțumim încă odată viitorilor noștri colegi vilceni.

MIRCEA PALLY
Facultatea de ziaristică, anul I

În „Le journaliste démocratique”, revistă a Organizației Internaționale a Ziaristilor, a apărut recent un amplu articol intitulat „Formarea profesională a ziaristilor în România”, semnat de George Ionescu, șeful catedrei de teoria și practica presei a Facultății de ziaristică de la

Academia „Ștefan Gheorghiu”. Aceeași revistă a reprodus prezentarea făcută în paginile revistei „Presa noastră” de către ziaristul român Neagu Udrouiu despre Facultatea de ziaristică de la Universitatea Columbia din Statele Unite ale Americii.

POSTUNIVERSITARI PE TEREN

În prima decadă a lunii februarie a.c., un grup de ziaristi de la cursul postuniversitar al Facultății de ziaristică din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu” a întreprins o vizită de documentare în județul Buzău. Cu această ocazie, cursanții au participat la o conferință de presă cu tovarășul Lazăr Băciucu, secretar al Comitetului județean de partid, pe tema „Județul Buzău la cotele anului 1980”, au efectuat un schimb de experiență cu redactorii gazetei „Viața Buzăului” și au vizitat unități economice din municipiul Buzău și comunele Siriu, Nehoiu, Cislău și Săhăteni.

Integrată organic procesului de învățămînt, vizita a urmărit însușirea unei metodologii moderne de investigație ziaristică și înregistrarea unui bogat material documentar care își va găsi expresia publicistică în paginile revistei experimentale ce va fi elaborată de cursanții cursului postuniversitar, pînă la sfîrșitul perioadei de studiu.

M. I.

DE CE VĂ RECOMANDĂ

Prof. univ. dr. PAVEL APOSTOL

CARTEA: INTRODUCERE ÎN ȘTIINȚA CONDUCERII SOCIETĂȚII SOCIALISTE

— Editura politică, 1974 —

Ca vechi și încăpăținat publicist, consider „Presa noastră” puțin și a mea și de aceea răspund cu plăcere la întrebarea pusă mie, preocupat fiind de anumite aspecte actuale și de viitor ale comunicării de masă. De altfel, prezentarea acestei cărți cititorului-ziarist este în acord cu modul de abordare original și adeseori izbutit cu care ne-a obișnuit această „presă a presei”.

De fapt, nu recomand o carte de citit ci, mai de grabă, una de studiat.

De ce ?

Prin tema indicată chiar în titlu, volumul se ocupă cu o problemă centrală a societății noastre : a optimiza realizarea funcției de conducere a sistemului social al societății socialiste în proces de dezvoltare multilaterală. Deci, o problemă-cheie, prin cunoașterea căreia, gazetarul comunist dobindește o orientare mai clară în descifrarea sensului și a contradicțiilor progresului socialist, în înțelegerea fundamentelor teoretice și a armăturii metodologice a exercitării rolului conducător al partidului, la nivelul exigențelor civilizației științifice-tehnologice. Cunoașterea conceptelor de bază, a metodelor și tehnicilor moderne de conducere științifică, a unor experimente sociale de aplicare a acestora în condițiile de la noi constituie o condiție *sine qua non* pentru împlinirea rolului ziaristicii comuniste ca propagandistă, organizatoare și mobilizatoare a opiniei publice.

Prin modul de tratare „Introducere...” oferă un prilej de reflecție pertinentă asupra felului în care gazetarul comunist trebuie să fie preocupat de a ajunge la o înțelegere și însușire în adâncime a principiilor, obiectivelor

și strategiilor ce stau la baza politicii partidului, să lămurească problemele perfecționării conducerii ca proces de

ECATERINA OPROIU — redactorul șef al revistei „Cinema” FILMUL: ILUSTRATE CU FLORI DE CÎMP

Îmi cereți numele unui film pentru rubrica „vă recomandăm”, „să nu-l scăpați !”, „de văzut neapărat”.

Care este acel film „de nescăpat” ?

Părerea mea este că un gazetar e bine să nu scape nici un film „de-al nostru”, chiar dacă filmul are reputația că e slab. Poate chiar și mai rău.

Meseria noastră ne cere, cred eu, să vedem nu numai filme bune, ci mai ales filme semnificative, adică filme care să ne reprezinte. Să ne reprezinte nu numai tendințele noastre superioare, ci și slăbiciunile noastre, limitele noastre la un moment dat. În acest sens eu nu aș ezita să vă recomand cu insistență — cînd ar fi cazul — un film prost. Foarte prost. Deficiențele gândirii noastre se pot considera cu mai puțină milă cînd sînt văzute la alții.

De data aceasta invitația mea se oprește însă la un film semnificativ în bine, semnificativ prin depășirea unor cusururi cronice, a unor idei fixe, a unor neputințe considerate și ele tot fixe.

Filmul se numește „Ilustrate cu flori de cîmp” și autorul lui este Andrei Blăier. Subiectul filmului este important, grav, dar, ca în toate filmele de o anumită calitate, pînă la urmă povestea — story-ul cum ne place nouă, cronicarilor, să spunem — nu rămîne decît pretextul unei dezbateri morale, cu mult mai largi decît pare a sugera rezumatul, o dezbateră care nu vizează, nu poate viza doar o moașă clandestină, doar un pișicher de provincie, doar o fetișcană credulă, dureros de credulă, doar o adolescentă pură, dureros de pură. Sub filmul acesta cu aparențe modeste, cu ființe modeste, cu interioare și exterioare modeste (ce sărbătoare a autenticității în acele decoruri iscălite de Vasile Rotaru, dar imposibil de a le numi scenografie, în aceste rochii iscălite de Ileana Oroveanu, dar imposibil de a le numi costume, cît adevăr în această

aplicare a achizițiilor științei și tehnicii actuale în lumina criteriilor umanismului socialist...

Cartea pe care o recomand cititorilor acestei reviste a obștei gazetărești oferă, de asemenea, sugestii utile pentru exercitarea funcției critice constructive intrinsece mandatului ce trebuie să fie îndeplinit de către orice mînuitor profesionist cinstit al condeiului.

În cartea aceasta, firește, nu se cuprind rețete infailibile, nici piatra filozofală a conducerii științifice, dar ea are neîndoiește un merit : obligă la gîndire.

nuntă de provincie filmată de Dinu Tănase, dar filmată în așa fel încît sînt nevoia s-o mai văd odată, și-ncepută, pentru că la o primă vizionare este cu neputință să te bucuri de toate detaliile, de toate acele zeci, sute de observații care dau imaginii o neobișnuită densitate, căci totul curge, se amestecă, se suprapune : păsări împă-

iate și cadouri de nuntă, euforia mirilor și miș-mășurile nașei, gelozia de marinar naiv și gelozia de Othelo coțcar, o Draga Olteanu antologică, un Gheorghe Dinică uluitor, o Eliza Petrăchescu la înălțimea propriei sale reputații, o dramă potențată de comic și o melodramă care refuză procedeele melodramei, puritate și abjecție, frăgezime și ramolism, realitate și pă-

reera realității). Sub aparența modestă — neo-neorealistică — a acestui film stă una din cele mai profunde, și severe, meditații pe care le-a dat filmul nostru de actualitate.

Filmul „*Ilustrate cu flori de cîmp*” nu e, de aceea, numai succesul unui regizor care a fost o speranță, iar acum este una din fermele noastre certitudini. Nu e numai succesul acelei

Case de filme din care Eugen Mandric încearcă — și izbutește! — să facă un bastion al filmului contemporan și pentru contemporani. Filmul „*Ilustrate cu flori de cîmp*” este expresia unei cinematografii mature. O cinematografie care înțelege că marile bătălii ale spiritului nu se pot da îmbrăcînd figurația în șalvari și punîndu-i pe cascadori să minuiască ghioaga.

Ziaristul și dramaturgul ALEXANDRU MIRODAN

PIESA: „DANTON” de Camil Petrescu

Cred că gazetarul trebuie să vadă „Dantonul” lui Camil Petrescu din cel puțin două motive specifice (ca să nu zic chiar de specialitate):

a) Caz singular în istoria dramaturgiei române interbelice, „Danton” este nu numai o piesă politică „pur și simplu” ci și una de anvergură internațională, un text (fără pereche, pare-mi-se nu numai pe tărîm teatral ci și literar) consacrat gîndirii și problematicii revoluționare.

Punînd în scenă două personalități opuse ale revoluției (Danton și Robespierre) Camil Petrescu s-a angajat (îmi vine să spun: a cerut cuvîntul) într-o mare și teribil de trainică dezbatere pe marginea problemelor sfîșietoare ale fenomenului: raporturile dintre individ și societate, libertate și necesitate, dictatură și democrație, teroare și liberalism etc. Și, dacă viziunea autorului este, ca orice viziune individuală asupra istoriei, pasibilă de comentarii și adnotări, importantă mi se pare cu deosebire lansarea (fără

complexe de inferioritate sau provincialisme nefaste de tip: ce să mă amestec eu... în...?) autorului în arena ideilor planetare. „Danton” reprezintă un eveniment și o semnificație de tip universal văzute „cu capul propriu” al unui scriitor bucureștean. Scriitor și (adausul nu e de circumstanță) ziarist politic.

b) Spectacolul Teatrului Național bucureștean mi se pare pasionant prin capacitatea lui Horea Popescu și a lui Paul Bortnovski, autorul scenografiei, de a exprima „politizarea” vieții generale într-un moment (anii, piesa) cînd viața este, firește, politizată la maximum. Decorul din mari panouri metalice sugerează asprimea și ascuțimea absolută a împrejurărilor. Folosirea extremă a spațiului scenic și a figurației, distanțele fizice dintre personaje (actorii, pentru a-și vorbi, trebuie să străbată, de fiecare dată, zeci de metri de spațiu) elimină orice posibilitate de „intimizare” a dramei,

spunînd vizibil că *acuma* totul se petrece în stradă, în oraș, în lume și în legătură organică cu masele. Această des-intimizare e atît de fermă regizoral încît pînă și momentele grave de dragoste sau moarte trăiesc sub semnul prezenței sociale.

Să mai vorbim despre actori? Mircea Albulescu (Danton, tribun al vitalității), Radu Beligan (un Robespierre de gheață cerebrală), Gh. Cozorici (un Marat în incandescență fără pauze), Florin Piersic, Carmen Stănescu, V. Moldovan, Ilinca Tomoroveanu și ceilalți... și ceilalți întruchipează omul politic fără de oîșee.

REVERBERAȚIA ISTORIEI

Fără îndoială că, dacă ziaristului i s-a rezervat misiunea de martor în instanța timpului, Marius Mircu face parte din rindul aceluia care și-au onorat și își onorează, cu profundă răspundere și cu o mereu trează demnitate profesională, acest rol. Mărturie stă atât de densa și captivantă carte pe care a scos-o nu de mult la editura „Cartea Românească” sub sugestivul titlu: „Trimis special”.

Nu e vorba, cum s-ar putea crede, de o culegere, mai mult sau mai puțin conjuncturală, de articole ori reportaje publicate cândva în presă. Marius Mircu întreprinde în volumul său o treabă infinit mai anevoioasă, dar totodată, și infinit mai pasionantă: biziindu-se pe amintirile sale de slujitor cu un stăgiu de o jumătate de secol al presei democratice din țara noastră, răsfolind din nou, peste ani, colecțiile îngălbenite ale publicațiilor la care a colaborat de-a lungul vremii, refăcând, uneori, la distanță de decenii, anchete și investigații laborioase, el readuce în fața noastră un șir de „senzații” care au făcut odinioară vîlvă în opinia publică, multe dintre ele lăsînd urme în vorbirea curentă (Mafalda sau acarul Păun), urme care pentru mai noile generații apar ca bizare capricii lexicale.

Limitîndu-ne la aspectul strict gazetaresc al acestei cărți — care posedă, de altminteri, și incontestabile virtuți literare — trebuie să subliniem, în primul rînd, marea lecție a „prezenței pe fază” ce străbate, ca un fir roșu, paginile ei. Într-adevăr, așa cum se desprinde din volumul lui Mircu, ca și din experiența altor gazetari de valoare de la noi și de pretutindeni, rostul și menirea omului ce ține un condei ziaristic în mînă constă în a fi, dacă nu martor ocular al evenimentelor de larg interes social sau psihologic (ceea ce ar reprezenta situația ideală), măcar cît mai aproape, geografic sau temporal, de locul și clipa în care acestea se desfășoară. Iar această prezență în miezul actualității cere, cum expresiv demonstrează paginile cărții, nu numai vocație, nu numai pasjune, dar și o extraordinară voință de a înfrînge obstacolele și greutățile ce îi se ridică în cale, adesea prin sacrificiul multor comodități exterioare și interioare, prin renunțarea la liniștea prejudecăților confortabile și căldute.

Zilele, săptămînile, uneori lunile pe care și le-a petrecut Marius Mircu la procese celebre dintre cele două războaie, cum a fost, bunăoară, procesul faimosului semitîlhar-semihaiduc Co-roiu, sau în urmărirea „eroilor zilei”, de tipul „vizionarului” și „făcătorului de minuni” de la Maglavit — Petru Lupu, perseverența neînduplecată cu care aduna mărturiile cele mai veridice despre oamenii și faptele ce urmau a fi înfățișate cititorului, oferă proba elocventă — și exemplară — a unei conștiințozități — și a unei conștiințe — gazetărești de prim ordin. Scrupulozitatea profesională îl împinge, de pildă, să-l caute — spre a reconstitui cît mai temeinic climatul administrativ de incurie și complicități care favorizase „focul cel mare” de la Bacău de acum cinci decenii — pe însuși șeful pompierilor din oraș de pe vremea aceea. E, însă, nu numai un

ITINERARUL PASIONANT PRIN TIMP AL UNUI TRIMIS SPECIAL

de V. BÎRLĂDEANU

mod pătruns de o înaltă etică de a privi meseria gazetărească, dar și o expresie grăitoare a autenticei măiestrii ziaristice, deoarece fiecare personaj interogată, fiecare nou amănunt adăugat la „dosarul problemei” servește conturării cît mai precise, mai aprofundate a fenomenului social dezvăluit. Și aceasta pentru că pe Marius Mircu îl interesează nu atât „senzația” ca atare, cît esențele sociale ce se ascund în spatele ei, racilele unei societăți în descompunere morală. Diversiunile „mistice”, procesele de la Curtea cu juri, aruncarea vinovăției unor catastrofe de tot felul pe seama „acarilor Păun” — toate acestea nu fac decît să illustreze o atmosferă, întreținută cu bună știință de exponenții claselor stăpînitoare din acele timpuri, spre a abate atenția maselor de la problemele reale ale intensificării fenomenelor de exploatare, de înjugare a țării la carul intereselor marilor monopoluri, de tot mai accentuată fascizare a scenei politice.

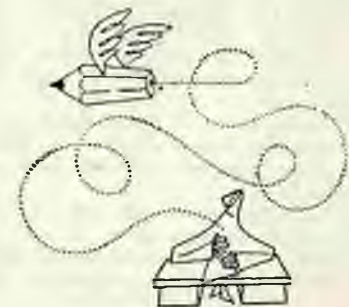
Măiestria reporterului rezidă mai ales în felul cum știe să sugereze cititorului sentimentul retrăirii „pe viu” a faptelor relatate, conferindu-le tot timpul — prin dialogurile reproduse, prin documentele evocate, prin ambianta minuțios reconstituită și expresiv redată — un caracter de puternică autenticitate.

Unul dintre cele mai pasionante capitole ale cărții — și mai semnificative pentru noi, cei ce mînuim condeiul gazetaresc — este cel final, consacrat unor amintiri pline de miez despre activitatea lui G. Călinescu în fruntea ziarului „Națiunea” și despre experiența unei „școli de gazetărie pentru cei mici” (e vorba de „Jurnalul copiilor”, apărut în anii 1947—1949, ca supliment al revistei „Licurici”). E o istorie condensată a unor publicații ce au făcut epocă și, în același timp, o încercare de a sintetiza, cu aceeași vervă de bună calitate pe care o întîlnim și în restul capitolelor, modul cum s-au elaborat și forjat unele dintre cele mai bune tradiții ale presei noastre de după eliberarea țării.

Gazetarul, „omul de presă”, G. Călinescu apare, în amintirile lui Marius

Mircu, la fel de fascinant ca și în celelalte ipostaze ale proteiciei sale personalități. Preocupat pînă în cele mai neînsemnate — numai aparent neînsemnate! — detalii de „gospodăria” și „laboratorul” ziarului, G. Călinescu își exercita uriașul său spirit creator și titanica sa hărnicie în toate direcțiile profesunii, de la concepția de ansamblu la „salahoria” secretariatului de redacție, de la scrierea articolelor de fond pînă la întocmirea rubricilor culturale. În toate predomina o idee directoare, idee pe care autorul „Trimisului special” o reproduce dintr-un articol programatic al eminentului ziarist care a fost G. Călinescu: „Ziarul este un instrument de educație delicat, care are nevoie de oameni destoinici și de sfortări leale. Mai întîi, el se propune ochiului și se cade să nu-l jignească prin paginații hibride și prin litere aruncate în dezordine. Prin ziar, cititorul ia cunoștință de arta tipografică și-și formează gustul pentru ritmurile și caligiunile prozei. Desenele, ornamentele, fotografiile inițiază în cîmpuri statice mai largi. Ziarul dă educație literară mulțimii și prin urmare trebuie scris frumos și corect”. Este o credință gazetărească ce poate fi considerată, de către toate generațiile de ziaristi, o superbă lecție și, totodată, un stimulator îndemn.

Sub semnul acestui crez se încheie cartea lui Marius Mircu, a cărei valoare o face vrednică a se afla, la loc de cinste, în oricare bibliotecă de ziarist.

PRESSE ACTUALITÉ — Franța

HÎRTIA TOT MAI SCUMPĂ

Problema hirtiei, ale cărei implicații pe plan mondial devin tot mai spinoase, preocupă cercurile largi ale realizatorilor de presă tipărită din diverse țări. Pentru exemplificare, reprodusem mai jos dintr-un documentat articol despre problema hirtiei în Franța și în alte țări occidentale, articol publicat de revista de specialitate „Presse-Actualité” — Paris.

În șase luni, hirtia de ziar s-a scumpit în Franța mai mult decât în ultimii 17 ani. Un kilogram de hirtie costa în 1957 0,64 fr., 0,787 fr. în 1963 și 0,978 fr. în 1973 ceea ce reprezintă, pentru această perioadă, o mărire a prețului de 52%. În 1974 creșterea s-a accelerat în mod brutal. Un kilogram de hirtie costă în prezent 1,79 franci, adică o creștere de 82% numai în anul 1974.

Într-un moment în care criza economică face ravagii, criza petrolului și inflația afectând economia națională franceză, ziarele, deja lovite de aceste fenomene de recesiune, au primit lovitura de grație: mărirea prețului hirtiei. Același fenomen s-a petrecut și în celelalte țări occidentale. Rezultatul: redacțiile au fost obligate să reducă numărul de pagini ale publicațiilor. În S.U.A. s-a început cu micile ziare de provincie, iar apoi și marile ziare și-au redus numărul de pagini. Același fenomen s-a petrecut și în Marea Britanie: ziarele și-au micșorat spațiul pentru materialul redacțional. Spațiul acordat publicității însă n-a fost afectat. Penuria hirtiei sau, mai exact, scumpirea acesteia, a redus grosimea de pînă acum a ziarelor anglo-saxone. În Franța nu a fost urmat exemplul presei anglo-americeane, ziarele păstrându-și în mare numărul de pagini. În schimb au dispărut ziarele din cauza acestor dificultăți și s-a mărit prețul de vânzare al ziarelor.

Ridicarea prețului hirtiei în Franța a dus la scăderea cererii și din partea editorilor de ziare ca și a altor domenii de utilizare a hirtiei. S-a produs deci o scădere a consumului. Americanii au anunțat mărirea prețurilor începînd cu 1 ianuarie 1975. Bowater anunțase ridicarea prețului tonei de hirtie de la 235 dolari la 270 dolari.

Trei sînt factorii care determină insuficiența aprovizionării cu hirtie:

- Despădurirea provocată de exploatarea nerațională a pădurilor
- Necesitățile crescînde de hirtie ale industriei și comerțului
- Reducerea ponderii producției hirtiei de ziar în totalul producției de hirtie.

Pădurile cresc mai lent decît consumul hirtiei ce se fabrică. De pildă, pentru un număr din publicația „Pelerin” (86 pagini, tiraj: 550 000 exemplare), se consumă circa 140 tone hirtie pe săptămînă. Anual, deci, este vorba de consumul a 6 000 tone pentru un singur săptămînal, ceea ce reprezintă producția a 2—3 000 hectare de pădure.

În general, se observă că Franța, ca și alte țări din Piața comună, este dependentă de alte țări în ceea ce privește aprovizionarea cu hirtie de ziar.

În Franța exploatarea pădurilor este foarte slabă: un milion și jumătate

de proprietari ai pădurilor franceze le exploatează cum pot și cum știu, adică ineficient. Pe de altă parte, în Corsica, în 1974, 15 000 hectare pădure au ars. În general, gestiunea exploatarei pădurilor este deficitară în Franța și se face multă risipă de masă lemnoasă, ce ar putea fi valorificată.

Guvernul francez a stabilit un plan al hirtiei. El prevede oresterea capacităților de producție a hirtiei, un accent sporit pe recuperarea hirtiei vechi și a deșeurilor de hirtie, rentabilizarea pădurii franceze printr-o gestiune mai dinamică și combaterea risipei. Deficitul comercial al Franței era în 1973 de 1 430 milioane fr. la lemn, pastă de hirtie și hirtie de ziar. În primele 6 luni ale anului 1974, acest deficit a fost de 1511 milioane franci. Se înțelege că, în această situație, presa și editurile își pun mari nădejdi în reușita planului privind hirtia, lansat de autoritățile franceze, pentru a ameliora situația actuală.

MAGYAR SAJTÓ — R. P. Ungară

EFICIENȚA

Publicația „Magyar Sajtó” (Presa ungară), organ al Uniunii ziariștilor din R. P. Ungară, în numărul său 11—12 (noiembrie—decembrie) pe anul 1974 a publicat un articol pe tema eficacității activității gazetărești, sub semnătura lui Tibor Ritter. Este vorba de reflecții pe tema activității gazetărești, a eficacității presei, așa cum subliniază autorul în subtitlul „resistemizarea unor idei”. În cele ce urmează, redăm extrase din articol.

„În cercurile ziaristice se cunoaște o succesiune de bilanțuri și momente de trasare a unor sarcini. Bilanțul de debut: **rolul mijloacelor de comunicare de masă, în contextul formării conștiinței sociale, a crescut în mod vertiginos.** Pe lângă multitudinea faptelor cotidiene, o atestă materialele ce ar putea fi cuprinse în numeroase volume”. Redînd unele cifre statistice cu privire la ponderea celor care citesc presa, ascultă radio, vizionează programele de televiziune, timpul afectat în acest scop, inclusiv ponderea păturilor care nu citesc ziarele, nu recepționează programele radioteleviziunii ungare, articolul continuă arătînd:

„Posibilitățile unei argumentări mai eficiente, mai convingătoare (și firesc, implicit, limitele acesteia) au fost analizate multilateral. Dar în mecanismul atelierelor științifice și al practicii gazetărești (de redactare) încă nu s-a

format relația creatoare care ar fi în măsură să asigure valorificarea cuprinzătoare a rezultatelor cercetărilor. Or, dezvoltarea impetuoasă a tehnicii și tehnologiei industriale, mai amplă ca oricînd (revoluția științifică-tehnică), a putut să se afirme ca o realitate tocmai datorită faptului că cercetarea științifică s-a impletit optimal cu producția. Orientarea rapidă în noianul informațional constituie o problemă vitală atît în ramurile științifice cele mai active, cit și în cele mai înfloritoare ramuri ale industriei. **Activitatea de cercetare constituie o potențială forță de producție: realmente însă ea devine o asemenea forță numai în măsura în care cercetarea răspunde cerințelor dezvoltării, în măsura în care cercetarea poate fi și ESTE aplicată.** În contextul mijloacelor de comunicare de masă, nu ne putem aștepta la vreo schimbare numai pe seama publicării continue a unor analize privind factorii obiectivi-subiectivi care determină eficiența, pe seama așezării în rafturi a capodoperelor literaturii autohtone și universale.

Faptele, cunoștințele acumulate în numeroasele locuri de cercetare constituie doar o materie brută a masei informaționale; acestea trebuie prelucrate **unde va, de numeroase persoane;** să se releve esența avînd o semnificație pentru viitor. **Acest unde va este redacția, iar persoanele vizate sînt ziariștii, șefii de secții (rubrici), re-**

dactorii. Informația rezumată reprezentată o valoare uriașă. Într-o serie de țări, cei care prelucrează informațiile depunând o activitate de sine stătătoare, tocmai datorită acestei activități se bucură adeseori de un prestigiu și mai mare decât cercetătorii înșiși. În acest context, dacă am realiza câteva noi indeletniciri (funcții — nota trad.), dacă în cadrul Uniunii care-și asumă răspunderea „extragerii esenței”, aceasta ar însemna oare rezolvarea problemelor noastre? Potrivit presupunerilor mele, parțial răspunde afirmativ, cu mențiunea că accentul cade pe cuvântul „parțial”. **Bunăoară, efectul comunicării de masă este determinat fundamental de pregătirea profesională, de cunoștințele, competența ziariștilor.** Multe s-au scris despre tot ceea ce constituie această cunoștință profesională. Dar trebuie să avertizăm și de astădată: cultura (cunoștințele) gazetarului nu este identică cu studiile pe care le-a făcut. Nici chiar atunci când am întreprinde o continuă perfecționare a calificării breslei de ziaristi.

Cultura (cunoștințele) ziaristului este depășită (în sensul uzurii morale — nota trad.) nu în perioada de 5—10 ani, cum este cazul la diverse discipline cu diplome universitare, ci foarte rapid”.

Dind câteva exemple de concepte ale unor personalități privind rolul și funcțiile presei, relațiile dintre mijloacele de comunicare de masă și mediul receptiv în continuă schimbare în funcție de evoluția și direcțiile de dezvoltare ale societății ungare contemporane, autorul continuă: „**Cultura gazetarului implică cunoștințe ideologice, politice, sociologice, economice, culturale — la zi. Același lucru poate fi prezent, la valențe diferențiate, și pentru omul care îl informează pe ziarist. (După cum respectivul este director de fabrică, secretar al organizației de partid sau strungar etc. și are alte valențe pentru cei care recepționează articolul conceput de ziarist pe baza informațiilor furnizate de primii, articol scris de gazetar în mod argumentat, convingător, cu intenția formării conștiinței. Aceasta ridică zilnic noi cerințe față de ziaristul care, în cunoașterea interdependențelor realității, este obligat să construiască mai departe imaginea asupra lumii. Într-un alt concept: el trebuie să răspundă la problemele ridicate de realitate și nu poate repeta până la infinit răspunsurile zilei de ieri, el trebuie să scrie, să argumenteze în lumina cerințelor zilei de mâine.**”

Să ne întoarcem acum la studiul din Leningrad. În decurs de 24 de ore, în ascultarea programelor radio se observă câteva perioade de vîrf. Perioada de vîrf matinală din ziua de 21 mai 1974 s-a întins între orele 6,00 și 8,15 și a cuprins circa 25—30% din cei chestionați. A doua perioadă de vîrf e cea de la prînz. După ora 12,00 au ascultat radioul o perioadă de timp 10% din toți lucrătorii. A treia perioadă de vîrf este cea de seară. Ea începe după orele 18,00 și se întinde pînă la orele 24,00. În perioade mai scurte ale perioadei de vîrf de seară (19,00, 21,10, 22,00), numărul radioascultătorilor a ajuns la 15% din numărul celor chestionați.

Cel mai mare număr de telespectatori se înregistrează între orele 19,30 și 23,00, cînd urmăresc programele de televiziune 30%, 50% și chiar mai mulți din cei chestionați.

În ceea ce privește ziarile, în orele dimineții citesc ziarile circa 1/4 din numărul muncitorilor chestionați, iar în timpul pauzei de prînz circa 10%. Seara ziarile sînt citite de 75,3% din muncitorii și funcționarii chestionați.

Aceste date, explicabile prin programarea emisiunilor de radio și televiziune ca timp și tematică și a difuzării presei, prin caracterul activității zilnice și a intereselor diferitelor grupe ale populației și prin alți factori permit să se tragă concluzia că **răspîndirea în timp, în decurs de 24 de ore, a auditoriului mijloacelor de comunicare în masă este stabilă în funcție de un factor dat.**

Ritmul de viață și comunicarea de masă. Timpul de lucru și timpul liber se supun regulilor și cerințelor unor reglementări sociale (orarul începerii și terminării activității lucrative etc.). Funcțiile fiziologice (somnul, igiena, refacerea forțelor etc.), activitățile casnice, cumpărăturile utilizarea serviciilor — sînt ritmice. Într-o tot mai mare măsură devin ritmice învățătura, activitatea socială și cerințele de cultură și informare.

Fazele activității umane și comunicarea. Coincidența fazelor activităților populației în totalitate sau a unor grupuri aparte cu emisiunile în mod anumit orientate funcțional duce la o eficiență ridicată a mijloacelor de comunicare respectiv (de exemplu, emisiunile radio în orele dimineții) și, dimpotrivă, neconcordanța necesităților auditoriului cu emisiunile în cauză micșorează eficiența mijlocului de comunicare (programele radio sînt ascultate în timpul zilei de o parte neînsemnată a muncitorilor, deși unele dintre ele se adresează în special acestora). Armonia relațiilor între mijlocul de comunicare de masă și auditoriu trebuie să se sprijine pe considerente raționale privind fazele zilnice (săptămînale) ale vieții populației.

Există o limită a cheltuirii timpului pentru informarea de masă? Din statisticele prezentate, reiese că acest timp începe să devină comparabil cu timpul liber și în unele cazuri îl depășește.

Combinarea și suprapunerea unor activități, fenomene care se impun tot mai mult ca reguli mai ales în viața citadină ce se desfășoară într-o rețea destul de complicată de relații sociale la diferite nivele, duc la apariția unor timpi „suplimentari” destul de importanți ca mărime. Mecanismul de formare a acestui „supliment” de timp joacă un rol de „amortizor” al cheltuielilor de timp de utilizare a mijloacelor de comunicare în masă.

RASPROSTRANENIE PECIATI — U.R.S.S.

CARACTERISTICI CANTITATIVE ALE UTILIZĂRII PRESEI ȘI RADIOTELEVIZIUNII

Secțiunea de probleme sociologice ale comunicării de masă a Institutului de cercetări sociologice al Academiei de Științe a U.R.S.S. a întreprins un studiu în rîndurile ascultătorilor programelor de radio și televiziune și ale cititorilor de ziare din Leningrad. Despre acest studiu și rezultatele sale a relatat nu de mult revista sovietică „**Rasprostranenie peciati**” (Răspîndirea presei), sub semnătura lui **B. Firsov** și **K. Muzdibaev**.

Studiul s-a efectuat în decursul unei zile obișnuite — 21 mai 1974. Cercetătorii și-au propus determinarea gradului de răspîndire a mijloacelor comunicării de masă și timpul afectat pentru urmărirea programelor de televiziune, ascultarea programelor radio și citirea ziarelor.

Analiza rezultatelor studiului efectuat în acea zi — îmbinate cu rezultatele altor studii asemănătoare — permite, după părerea autorilor, să se emită unele considerații privind tendințele generale ale raporturilor dintre populația unui mare oraș contemporan și mijloacele comunicării de masă.

Timpul cheltuit pentru utilizarea mijloacelor comunicării de masă și în special pentru vizionarea programelor de televiziune crește neîncetat.

Explicarea acestui fapt poate fi legată, în primul rînd, de creșterea neîntreruptă a numărului televizoarelor folosite de populație. Ipoteza privind legătura stabilă dintre numărul de te-

levizoare și timpul de utilizare a acestora a apărut după ce s-au primit rezultatele cercetărilor internaționale privind bugetul de timp al populației urbane. Analizînd o statistică extrem de bogată ce caracterizează viața locuitorilor orașelor din 13 țări, sociologii sovietici au emis următoarea ipoteză:

„Atunci cînd fiecare familie din U.R.S.S. va avea televizor, timpul petrecut în fața televizoarelor de un om va fi de circa 1,5, 1,7 ore în medie pe zi; dacă vor avea televizor numai 75% din familiile sovietice, atunci timpul petrecut în fața televizoarelor va fi de aproximativ 1,2 ore”. Rezultatele studiului din Leningrad au arătat că această ipoteză este realistă.

Intensitatea utilizării televiziunii, exprimată cu ajutorul folosirii timpului absolut, e o mărime constantă pentru determinarea nivelului de răspîndire a mijloacelor. Este foarte probabil că o constanță asemănătoare o au și timpul pentru ascultarea programelor radio și citirea ziarelor.

Deși mărirea auditoriului mijloacelor de comunicare în masă depinde de o sumă de factori care le fac să fie foarte deosebite în condițiile unor sisteme sociale diferite, se poate trage concluzia, pe baza datelor statistice, că: **cota-parte din populația care utilizează zilnic televiziunea, radioul, presa, depinde direct de nivelul de răspîndire a mijloacelor amintite.**

DE CE NE ESTE INDISPENSABILĂ STENOGRAFIA

Mai mulți cititori ne întrebă de ce stenografia este considerată de Legea presei, ca o deprindere necesară muncii ziaristului profesionist.

La formularea alineatului 4 din articolul 48 al Legii presei, în care stenografia figurează printre probele practice necesare atestării calității de ziarist profesionist, legiuitorul a avut în vedere numeroasele situații de fapt în care ziaristul modern nu-și poate îndeplini sarcinile cu eficiența necesară dacă nu știe stenografie.

Sînt colegi care înclină să creadă că mijloacele tehnice actuale de înregistrare fonice fac de prisos stenografia; dar experiența arată că nu este deloc așa.

Iată ce ne-a declarat în această pricină, profesorul Jacques Léauté, directorul Centrului de învățămînt superior de ziaristică de la Strasbourg, cu prilejul uneia din primele lecții de stenografie, publicată în noiembrie 1971 în această revistă :

„Ziaristul trebuie să capteze, cît mai repede posibil, informația al cărei martor este. Simțurile îi permit să sezeze multiplele aspecte ale evenimentului. Cu toate acestea există situații în care înregistrarea, oricît de fidelă, a cuvintelor pronunțate de către persoana în prezența căreia se află ziaristul, are o importanță atît de mare încît orice denaturare a sensului lor poate să constituie o sursă de distorsiune în stare să tulbure înțelegerea dintre oameni și uneori chiar dintre

nu există pentru ziaristul care știe stenografie și poate, fără intermediar, să înregistreze, în orice ocazie, discursul interlocutorului său.

Prin urmare, învățarea stenografiei de către ziaristi este, fără nici o îndoială, un mijloc de sporire a eficienței lor în activitatea de presă.”

La dezbaterile organizate de „Presa noastră”, folosim întotdeauna magnetofonul dar transcripția înregistrării magnetice în dactilogramă se face mai fidel și mai ales într-un timp mult mai scurt dacă înregistrarea magnetică este mai întii stenografiată (bineînțeles, magnetofonul funcționînd continuu !) și apoi dactilografiată după notele stenografice. De asemenea, pentru a evita consecințele grave ale unor pane tehnice (de pildă întreruperea accidentală a curentului) la manifestările irepetabile se iau în paralel și note stenografice care, în cazul în care nu s-a produs nici o pană tehnică își au utilitatea lor specială : scurtarea în și mai mare măsură a timpului de transcripție a înregistrării magnetice în dactilogramă, deoarece nu mai e necesară stenografierea întregii benzi, ci numai urmărirea fidelității notelor stenografice în raport cu banda.

Stenografia constituie o metodă indispensabilă în ziaristică, dar nu credem că se va cere vreodată ziaristului o calificare de stenograf parlamentar, ale cărui note stenografice intră în arhivele oficiale în forma lor originală. I se va cere însă ziaristului, fără doar și poate, să facă dovada că e în stare să „prindă” stenografic în indiferent ce sistem, vorbirea curentă și să o redea fidel și rapid în transcripție grafică normală.

Și o încheiere optimistă : ziaristi care știu stenografie ne asigură că ea constituie pentru ei un instrument a cărui dobîndire merită osteneala care nu este mai mare decît cea necesară învățării scris-cititului, cu mențiunea că dificultatea învățării ei este mai mică, deoarece la vîrsta adultă, motivația, capacitatea de abstracție și „mîna” sînt... la înălțime.

PURTĂTORII DE CUVÎNT AI CONSILIILOR POPULARE JUDEȚENE

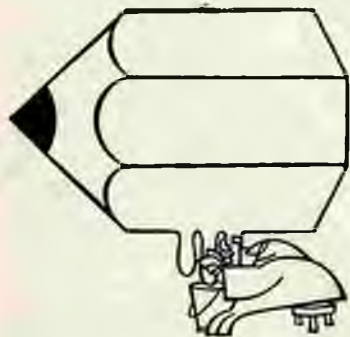
A. Ungur — Cluj-Napoca : În Legea presei se prevăd o serie de răspunderi din partea autorităților centrale pentru informarea exactă și la timp a presei. În acest sens s-a stabilit obligația numărului de purtători de cuvînt. Cine are această obligație pe plan județean, pentru a veni în sprijinul informării cotidiene și săptămînalelor locale ?

Răspuns :

Articolul 60 din Legea presei prevede : „Organele centrale de stat, organele centrale ale organizațiilor de masă și obștești, precum și comitetele executive ale consiliilor populare județene (subl. ns.) și ale municipiului București vor desemna purtători de cuvînt pentru relațiile curente cu presa.”.

Prin această dispoziție a Legii presei, Comitetele executive ale consiliilor populare județene le incumbă obligația de a desemna un purtător de

cuvînt ale cărui atribuții sînt cele la care se referă articolul apărut în „Presa noastră” nr. 2, pe marginea unei dezbateri organizate la Uniunea ziaristilor între purtători de cuvînt ai citorva instituții centrale și gazetari din presa centrală.

națiuni. Înregistrarea magnetică a vocii este un procedeu mult folosit la interviuri. Totuși ea nu constituie decît unul dintre mijloacele de păstrare integrală a cuvîntului rostit și a cărui folosire nu este totdeauna posibilă. Pe de o parte nu se poate concepe ca ziaristul să devină purtător permanent al unui asemenea aparat de înregistrare. Pe de altă parte, unii interlocutori sînt încă jenați de prezența acestui obiect și din această cauză natura-lea schimbului de idei este compromisă. Niciunul dintre aceste neajunsuri

NUMELE DE LOCALITĂȚI ROMÂNEȘTI ÎN PRESĂ

de dr. LUIZA SECHE

Printre numele proprii, se numără și numele geografice și teritorial-administrative: ape, munți, continente, țări, județe, orașe, etc. (**Dunărea, Siretul; Bucegi, Ceahlău; Europa, Asia; Republica Socialistă, România, Elveția; Satu Mare; etc.**).

Numele de locuri sau denumirile geografice — sub aspect științific — interesează, deopotrivă, pe geografi, pe istorici, pe etnologi și pe lingviști; cercetările întreprinse de fiecare dintre ei formind obiectul unui domeniu de graniță: **toponimia** (<fr. **toponymie** <gr. **topos** „loc” și **onyma** „nume”); noțiunile cu care operează ea se numesc **toponime** sau **toponimice**. Toponimia s-ar putea defini ca „totalitate a numelor proprii de locuri ale unei țări, ale unui oraș, etc., fiind — în același timp — ramura lingvistică care studiază originea, forma și evoluția acestor nume proprii”. Geografii văd în toponimie o anexă terminologică a disciplinei lor. Nici un studiu de geografie nu se poate dispensa de **nomenclatura toponimică**. Istoricii o folosesc pentru luminarea unor epoci obscure sau a unor detalii nelămurite din veacurile îndepărtate, toponimia fiind socotită, din acest punct de vedere, istoria nescrisă a unui popor, o adevărată arhivă, unde se păstrează amintirea unor evenimente, întâmplări și fapte, mai mult sau mai puțin importante, petrecute de-a lungul timpurilor și „înghețate în vreun nume de vale de riu sau de cetate.

Diverse aspecte din viața unei colectivități umane — istorie, geografie, societate, economie, politică, psihologie, cultură artă etc. — găsim ecou prelungit, adesea permanent și definitiv, în toponimie. Cît despre preocuparea pe care o manifestă lingviștii pentru toponimie, este suficient să ne gândim că toponimicele sînt, în realitate, elemente ale lexicului unei limbi date, chiar dacă au caracter de nume proprii. Pentru lingviști, toponimicele prezintă același interes ca și cuvintele obișnuite, numai că acestea au, pe de o parte, o mai mare stabilitate decît numele comune și chiar decît numele de persoane, iar pe de altă parte, cu tot numărul lor mare, posedînd — în principiu — însușirea

de a nu se schimba decît în mod excepțional și de a nu fi înlocuite unele cu altele decît extrem de rar, ele alcătuiesc o serie relativ finită, fapt care permite, fie și prezumtiv, posibilitatea alcătuirii unui catalog complet care să cuprindă toate numele de locuri din țară și chiar din întreaga lume. În felul acesta putem spune că nu numai pentru istorici și etnologi, toponimia constituie o arhivă, ci și pentru lingviști, deoarece, prin studierea atentă a numelor de locuri, prin analizarea împrejurărilor cînd au luat naștere, prin cercetarea regiunii în care se află etc., multe etimologii, forme învechite sau arhaice, regionale sau neobișnuite, confuze sau dispărute azi din limba comună etc., pot fi descifrate prin intermediul acestor toponimice. În aceste condiții în complexul de discipline și de ramuri tangente care se varsă în sfera noțiunii de toponimie, esențialul este de natură lingvistică și aceasta, din cauză că, de cele mai multe ori, este vorba de identificarea apelativelor (= termenilor comuni), care au stat la baza respectivelor denumiri geografice. Cu toate că numele de locuri sînt mai durabile decît numele de persoane și decît numele comune, și în acest sector al limbii s-au produs modificări, chiar dacă într-o măsură mult mai mică decît în sectoarele mai sus pomenite. Cea mai bună dovadă ne-o oferă nomenclatura localităților din țara noastră, în etapa actuală, ca să nu mai vorbim de așa-numita toponimie minoră care cuprinde denumirile din interiorul unei localități (cartiere, piețe, străzi etc.), unde schimbarea neconținută a numelor a devenit aproape o tradiție.

Elaborarea unei lucrări în care să fie înregistrate, în ordine alfabetică, toate localitățile țării sub denumirea lor curentă, constituie un vechi desiderat al geografilor, al dialectologilor și, bineînțeles, al lingviștilor. Pentru cercetătorii limbii, problema se pune nu numai pentru identificarea ariilor lingvistice în care apar cuvinte regionale specifice ci și pentru localizarea precisă a unor nume de locuri omonime. Este foarte greu, uneori chiar imposibil, să te descurci în fața unui număr mare de localități care poartă

același nume, dacă nu ai la îndemînă un ghid orientativ (18 comune se numesc Albești, 36 — Măgura, 52 — Văleni, 69 — Slobozia, 70 — Satu Nou, 76 — Lunca etc.). Intocmirea unui nomenclator în care să fie indicate toate localitățile din țara noastră în forma lor administrativă actuală, precum și diferitele modificări survenite în componența administrativ-teritorială, în decursul ultimelor patru decenii, și, îndeosebi, din anul 1968, de cînd s-a făcut trecerea de la regiuni și raioane, la municipii, județe, comune suburbane, comune etc., și de cînd unele dintre aceste așezări au fost înglobate sau contopite cu alte localități, este nu numai o întreprindere temerară de mare însemnătate, ci și una de strictă necesitate. Această importantă și mult așteptată lucrare și-a găsit concretizarea în recenta apariție a **Indicatorul localităților din România**, elaborat de Ion Iordan, Petre Giștescu și D. I. Oancea, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1974. Prin caracterul documentat, științific și competent al lucrării puse la dispoziția specialiștilor preocupați de problemele toponimice, teritoriale, istorice, geografice, etnografice, dialectologice, folclorice etc. și prin ajutorul eficient, practic și accesibil oferit publicului larg, **Indicatorul localităților din România** acoperă un mare gol din cultura și știința noastră. După un **Cuvînt introductiv**, menit să explice cititorilor obiectivele lucrării, urmează un capitol intitulat **Date principale fizico și economico-geografice ale județelor**, unde sînt înregistrate, în ordine alfabetică, cele 39 de județe și prezentate succint indicativ, monografice și statistice referitoare la fiecare județ, în parte: așezare, suprafață, principalele cursuri de apă, altitudine maximă, regimul temperaturilor, regimul precipitațiilor, populația la diferite recensămînturi, populația în 1972, categoriile de localități și populația lor (municipii, comune suburbane, comune, sate), salariați, producția industrială, principalele ramuri industriale, principalele produse industriale, modul de folosință a terenurilor, animale, căi ferate, căi rutiere, învățămînt, cultură, ocrotirea sănătății, gospodărie comunală; sînt reproduse de asemenea, hărțile pe județe, în trei culori (negru, roșu, albastru), care constituie un sprijin deosebit de util în orientarea, în teritoriu, a localităților cercetate, atît în privința căilor de comunicație și a rețelei de ape, cît și în privința raportării la comunele învecinate. Sînt indicate, în continuare, cele 47 de municipii, 189 de orașe, 147 de comune suburbane, precum și cele 2563 de comune. Între paginile 87 și 276, pe două coloane, este dat un indice care înregistrează toate localitățile din țara noastră cu specificările complete (județ, municipiu, nume modificat, așezare înglobată, desființată sau contopită etc.). Nu credem că este cazul să insistăm mai mult asupra prezentării **Indicatorului localităților din România** și asupra utilității pe care o are această valoroasă lucrare, pe cît de științifică și sistematică, pe atît de binevenită și indispensabilă

MATERIALE FOTOSENSIBILE

de lector univ. MONICA MIOC

Printre mijloacele utilizate la înregistrarea imaginilor un capitol important îl constituie **materialele fotosensibile**.

Aceste materiale, capabile să înregistreze imaginile obiectelor luminoase sau luminate, oferă posibilitatea obținerii de imagini fie în tonuri acromate — respectiv în tonuri alb/negru — fie în culori. Rezultă de aici o primă clasificare în două mari categorii: **materiale alb/negru și materiale color**.

Structural, materialele fotosensibile se compun dintr-o **substanță fotosensibilă**, (halogenuri de argint — **bromură de argint** cu un procentaj redus de **iodură de argint** sau, în amestec **clorură și bromură de argint** fixată pe un **suport** (film, sticlă, hirtie) prin intermediul unui **substrat liant** (mediul coloidal dispersant — **gelatina**).

Mărimea cristalelor de halogenură de argint determină direct proporțional **sensibilitatea generală** a materialului foto.

În afară de gelatină și halogenuri de argint emulsiile fotografice mai conțin sensibilizatori chimici și optici și o serie de substanțe cu caracter divers, dar cu roluri bine definite: tenente, antiseptice, desensibilizatori, inhibitori de voal, agenți înmuietori etc.

Sensibilizarea spectrală a materialelor fotosensibile dictează domeniul utilizării lor. Pentru fotografiere sau filmare trebuie folosite **emulsii pancromatice, superpancromatice sau izopancromatice**. Aceste tipuri de emulsii sînt caracteristice filmelor, planfilmelor și plăcilor fotografice **negative**, denumirea de „negativ” rezultînd din faptul că imaginea

realizată este inversă obiectului fotografiat: zonele luminoase ale obiectului traducîndu-se prin înnegriri puternice, iar zonele întunecate ale obiectului, prin porțiuni de înnegrire mai redusă sau chiar prin transparențe.

Pentru ca imaginile să fie bine realizate din punct de vedere tehnic este necesar ca fotograful să cunoască toate caracteristicile materialului pe care-l folosește. Cunoașterea unora din aceste caracteristici — cum ar fi sensibilizarea spectrală — este obligatorie, ignorarea lor putînd să conducă la imagini total necorespunzătoare.

Materialele fotosensibile negative servind la fixarea imaginilor unor subiecte în mișcare — în majoritatea cazurilor —, trebuie să aibă și o **sensibilitate generală ridicată**, care să permită fotografierea într-un interval de timp foarte scurt, de ordinul câtorva milisecunde, timp în care subiectul mobil să pară practic static, pentru ca imaginea să fie clară. (Alteori se caută și se obține efectul invers, cu intenția de a vizualiza viteza).

Sensibilitatea generală, exprimată convențional numeric în diferitele sisteme sensitometrice actuale, este notată pe ambalajul materialului fotosensibil, în grade „DIN”, „ASA”, „GOST”, „WESTON”, „SCHEINER” etc.

Sub raportul sensibilității generale materialele negative de imagine alb/negru se înscriu în limite destul de largi. Între 15°DIN, — sensibilitate minimă pentru filmele negative de exterior — și 32°DIN — sensibilitate maximă pentru filmele negative uzuale de interior — se întîlnesc diverse

PORTILE DE FIER — AZI

trepte, corespunzătoare diverselor sortimente, avînd ca limită mijlocie — între cele mai puțin sensibile (de exterior) și cele mai sensibile (pentru interior) — la 20° — 21°DIN.

În acest sistem sensitometric, **3 grade DIN în ordine crescătoare corespund unei dublări a sensibilității, ceea ce se traduce practic printr-o închidere cu o treaptă a diafragmei aparatului de fotografiat sau prin reducerea cu 50% a timpului de expunere a iluminării** (la fotografierea în interior).

Sensibilitatea poate fi exprimată și în alte sisteme sensitometrice — ASA, WESTON, GOST, SCHEINER etc. — și transformată dintr-un sistem într-altul pe baza tabelelor de echivalență.

Din alte două caracteristici — **latitudinea fotografică și puterea rezolutivă** — prima este funcție de condițiile de dezvoltare a negativului. Imaginile care ilustrează diverse evenimente, situații, așa numita fotografie de reportaj, trebuie să fie strălucitoare, viguroasă sau, cum mai putem spune, mai **contrastă**. La senzația de contrast pe care trebuie s-o creeze o astfel de imagine se poate ajunge fie printr-o **iluminare adecvată** a subiectului fotografiat, fie printr-o **prelucrare contrastă** a negativului. Apelarea la cea de a doua cale are drept consecințe nedorite, o micșorare a capacității materialului de a traduce corect prin valori de densitate un interval larg de străluciri ale subiectului — deci o micșorare a **latitudinii fotografice** — și, în plus, și **granularitatea** materialului poate să crească.

Puterea rezolutivă sau capacitatea de a reda detalii fine (se mai numește și „putere de separare“), deși caracteristică a materialelor fotosensibile, ca o consecință a structurii lor (mărimea cristalelor) este, la rîndul său puternic influențată de expunere și prelucrare. **Supraexpunerea, ca și prelucrarea într-un revelator foarte energic** sau aplicarea unui proces rapid (**temperatură ridicată** a soluției revelatoare) ori prelungită ca timp (**supradevelopare**), conduc la mărirea granularității, a senzației de granulație și la o slabă redare a detaliilor fine.

Aceste două caracteristici, care decurg deci din folosirea corectă a materialelor, țin atît de măiestria fotografului, sub aspectul iluminării și a unei expuneri corecte, cît și de cea a laborantului care efectuează prelucrarea materialului expus.

Imaginile negative nu sînt destinate publicării, afișării sau prezentării lor într-o expoziție; ele servesc numai ca **material primar pentru obținerea de imagini pozitive**. Imaginile negative sînt determinante pentru calitatea imaginilor pozitive, pe ultimele înregistrîndu-se, de fapt, — modulată invers — toată bogăția de tonuri pe care a fixat-o negativul, traducînd-o în valori proporționale de densitate.

Materialele pozitive necesare transpunerii în pozitiv, a imaginilor negative, nu necesită o sensibilizare pancromatică; ele trebuie să fie capabile să răspundă bine doar la modulațiile de intensitate luminoasă pe care le transmite negativul, transformînd aceste intensități în valori de densitate, care să reproducă — cel puțin din punctul de vedere al strălucirii — subiectul fotografiat. Iată de ce materialele pozitive sînt în general materiale nesensibilizate sau **ortocromatice**, permițînd manipulara și prelucrarea lor la lumină inactivă roșie. În această categorie se înscriu hîrțile fotografice în toată gama lor largă de sortimente, precum și unele filme destinate obținerii de diapozitive prin copiere, în tonuri alb/negru.

Folosirea acestui procedeu de obținere a imaginilor — **procedeu negativ/positiv** — permite realizarea de pozitive atît pe materiale cu suport opac — fotografii —, cît și pe materiale cu suport transparent-diapozitive. Procedeu mai permite realizarea a numeroase copii, deci multiplicarea imaginii. În plus, plecînd de la același negativ, prin alegerea materialului pozitiv și prin modalități diferite de prelucrare a acestuia (solarizare, copiere repetată și condiții speciale de dezvoltare etc.) se pot obține imagini cu o mare putere de sugestie artistică, capabile să satisfacă gusturi artistice foarte variate.

În al 4-lea deceniu al veacului nostru, deci destul de recent, au apărut o serie de materiale fotosensibile noi, care, prin bogăția de tonuri de culoare pe care au adus-o și prin forța sugestivă datorită acestora, și-au cîștigat într-un timp destul de scurt un loc important în toate domeniile în care fotografia își găsește aplicații. Apărînd într-o epocă în care deja revoluția tehnică și științifică începea să se contureze, **materialele fotosensibile color** s-au dezvoltat într-un ritm rapid, ajungînd astăzi la performanțe deosebite.

Imaginile în culori realizate pe aceste materiale, fie în procedeu **negativ/positiv**, fie în procedeu **reversibil**, sînt consecința structurii lor, legată de o prelucrare de laborator adecvată.

Sub aspectul structurii, acestea sînt materiale cu 3 straturi principale de emulsie suprapuse, fiecare strat conținînd halogenuri de argint și cîte un component de culoare specific. Cele 3 straturi sînt sensibilizate diferențiat pe domeniile fundamentale ale spectrului vizibil, respectiv un strat sensibilizat pentru domeniul albastru-violet și conținînd un component sau un formator de culoare pentru galben; un strat sensibilizat pentru domeniul verde și conținînd un component de culoare pentru purpuriu; un strat sensibilizat pentru domeniul roșu al spectrului vizibil și conținînd un component de culoare pentru azuriu.

Indiferent de ordinea în care sînt aplicate pe suport — care nu este aceeași la toate sortimentele — cele trei straturi principale de emulsie, prin sensibilizările specifice, conferă materialului o sensibilizare completă pentru spectrul vizibil; materialele color sînt deci cu adevărat materiale pancromatice, acesta fiind o caracteristică generală a lor.

Datorită complexității structurii, aceste materiale color, în afara sensibilizării spectrale uniforme și a caracteristicilor specifice domeniilor de utilizare (sensibilitate generală, putere rezolutivă, contrast și implicit latitudine fotografică) întîlnite și la sortimentele corespunzătoare alb/negru, prezintă unele caracteristici speciale cum este „**sensibilizarea pentru o anumită temperatură de culoare**” a sursei de lumină folosită în procesul expunerii.

Structura complicată obligă la o exigență maximă atît sub aspectul expunerii, cît și al prelucrării; impresionarea simultană dar diferențiată a 3 emulsiilor cu caracteristici diferite, cît și complexitatea proceselor de prelucrare, implică **respectarea riguroasă a parametrilor recomandați în prospecte, pentru obținerea unui rezultat fotografic optim.**

Abaterile de la limitele admise au drept consecință o redare distorsionată a culorilor, indiferent că se lucrează în procedeu negativ/positiv sau reversibil; în plus, erorile de expunere, în majoritatea cazurilor nu pot fi „corectate” prin prelucrare, ca în unele cazuri ale materialelor alb/negru.

Cu numărul 123, redacția ziarului „Viața Buzăului” inaugura o serie de reportaje monografice dedicate celor 83 de comune ale județului, ca o continuare a gestului realizat de profesorul Basil Iorgulescu, care, în 1892, publica „Dicționarul geografic, istoric și statistic al județului Buzău”. Astfel, rubrica săptămînală „File de monografie” oferea o replică modernă acestor respectabile pagini de referință.

Consemnînd realitatea dinamică a comunelor județului, reportajele își propuneau să aducă la cunoștința cititorilor valorile materiale și spirituale locale, să fixeze în conștiința publică noua împărțire administrativ-teritorială, să adune un bogat material documentar.

Aduse „la zi”, aceste texte au fost strînse în recentul volum „JUDEȚUL BUZĂU ÎN 83 DE REPORTAJE”, expresie editorială a amplei acțiuni de presă inițiate cu șapte ani în urmă.

Funerea în pagină a reportajelor începe cu un „chapeau” care cuprinde harta comunei și citeva date referitoare la atestarea documentară, suprafață, populație, unități economice, instituții de învățămînt, cultură și sănătate. Urmează reportajul propriu-zis, altul decît cel publicat în coloanele ziarului. Supus inevitabilei depășiri, textul inițial nu mai putea — evident — să acopere noile dimensiuni economice și socio-culturale ale satului buzoian.

Parcurgînd cele aproape 200 de pagini, vedem nu numai uriașele transformări din viața comunelor, ci și imaginea unor oameni noi, dar la fel de dirzi, la fel de harnici ca strămoșii lor de la 1549, 1699 sau 1830.

Această valoroasă inițiativă, care a implicat un considerabil efort de creație, constituie una dintre manifestările spiritului de echipă ce caracterizează redacția buzoiană.

VALERIA ICHIM

MIHAIL GION

ÎN DEPLASARE...

CADRAN—CADRAN—CADRAN—CADRAN

TELEVIZIUNEA DIN SINGAPORE ȘI INSTRUCȚIA ȘCOLARĂ

Reproducem din „Interstages”, revistă de informare și documentare de presă din Belgia, un scurt rezumat al unui articol în care se relatează despre unele aspecte ale televiziunii educative la Singapore.

Singapore este un stat-orăș de 2 milioane locuitori, din care 50% sînt tineri sub 21 ani. Educația tineretului este o preocupare majoră pentru acest stat, care alocă 23% din buget în acest scop.

La televiziune există emisiuni speciale consacrate educației tineretului. Aceste emisiuni se transmit în cele trei limbi ale populației din Singa-

pore: chineză, malaeză și tamil (limba indienilor originari din sud). De asemenea există emisiuni în limba engleză care este a doua limbă vorbită de populația Singapore-lui, în afara limbilor materne.

Lețiile se pregătesc înainte și se înregistrează pe bandă video. Fiecare emisiune durează 15—20 minute pentru clasele primare și 40 minute pentru cele superioare. Emisiunile se desfășoară între orele 7,50 și 17,30 pe unul din cele două posturi comerciale girate de guvern. Profesorii școlilor conlucrează cu producătorii televiziunii și primesc întregul material didactic

necesar; grafice, diapozitive, afișe etc.

Producătorii emisiunilor de televiziune educative (E.T.V.) sînt și ei foști învățători, sînt inițiați în tehnicile TV și și-au perfecționat și cunoștințele de limbi străine.

Mulți profesori din Singapore nu sînt convingi încă de utilitatea acestor emisiuni și nu știu să le folosească cum trebuie. De aceea, ei sînt în prezent inițiați asupra avantajelor și tehnicilor de realizare a educației prin TV. Nici o lege nu obligă școlile să utilizeze emisiunile educative ale TV din Singapore. Mulți profesori supun, de altfel, criticii emisiunile.

ETV a fost creată în 1967 și întîm-pină încă multe dificultăți de ordin tehnic: timpul limitat acordat emisiunilor educative, acustica sălilor, condiții de recepție ale emisiunilor, recrutarea greoaie a personalului din cauza concurenței sectorului particular de învățămînt care oferă salarii mai mari. În 1975 ETV speră să dispună de un post propriu și să reușească să emită toată ziua, să stabilească orarii mai suplă și să dezvolte astfel învățămîntul extra-școlar.

LA „OLLE MISS“ DESPRE ZIARISTICĂ

INTERVIU COLECTIV DE NEAGU UDROIU

De la Memphis, pleacă în jos, în delta fluviului care se zvîrcolește în dreapta, dansează printre tulpini de bumbac și case bătute de soartă. În această parte de țară, Mississippi strivește în unde imaginea sărăciei, când vrea își iese din minți, trece peste orice, se rostogolește sub prispa adăposturilor din lemn roase de ploii și de vreme. Stropii care ne bat în geam sună amenințător. Lungi coloane de copaci înalți măsoară șoseaua. Undeva în luminișul pădurii orașul. Curat și standard ca pe platurile de la Paramount. Se numește Oxford „Olle Miss“, aceeași aici, aceeași pretutindeni, clădiri masive din cărămidă roșie rătăcite sub coronament secular. Cîndva, pe aleile sale se plimba mai întii ca poștaş, apoi ca ziarist la gazeta locală, în cele din urmă ca laureat Nobel. Pașii lui Faulkner sună și azi persistent la Olle Miss.

Despre ziaristică, la universitatea Mississippi. Subiectele, mai multe :

1. Cum arată, cum ar arăta trubadurii presei moderne.
2. Un algoritm pentru interviu.
3. Din nou despre competiția ziar-radio-televizor.
4. Titlul care urcă, titlul care coboară.
5. Priviri — indiscrete? — în tipografia de mîine.

Mai mulți interlocutori : Profesorul **RONALD T. FARRAR**, decan al facultății de ziaristică la Universitatea Mississippi, studenții Curt Guenther, John R. Shields-jr., David Comer, Janice Smith de la aceeași facultate. Ziaristul Becky Mauney, redactor la „The Oxford Eagle“, înființat în 1867.

CUM ARATĂ, CUM AR ARĂTA TRUBADURII PRESEI NOASTRE

RONALD FARRAR : Poate că cele mai caracteristice calități ale ziaristului, alături de **dorința și abilitatea de a scrie, privesc curiozitatea, flexibilitatea, personalitatea socială, temperamentul, puterea de a lucra sub presiunea graficului predării articolelor, obiectivitatea.** În completarea acestor elemente tradiționale, în opinia mea, gazetarul modern nu poate fi decît un om bine educat, specialist în științe politice și sociologice.

CURT GUENTHER : Este opinia mea că printre calitățile primordiale ale gazetărului se inscrie **bunul simț dublat de o educație largă.** Un ziarist eficient trebuie să se dovedească în stare să **înțeleagă omul, să-i înțeleagă munca lui, să scrie competent despre problemele acestuia.** Mîna în mîna cu calitatea de a te descurca în orice împrejurare și de a avea inițiativă, merge **vioiciunea,**

perspicacitatea, zelul observației, meditația. Un reporter alert va vedea un subiect de articol acolo unde antonimul său va fi în stare să-l ignore. Perspicacitatea e importantă din același motiv — un reporter care poate vedea prin ceața evenimentelor complicate, prin smogul de deasupra persoanelor evazive și astfel va fi în stare să cîștige timp sesizînd elementul important dincolo de asemenea bariere. Într-un anume fel reporterul exersează cu aceeași mentalitate ca a unui **detectiv, sceptic la rîndu-i de propria-i sănătate.** Cu creierul de detectiv el desțelenește și **descoperă** faptele în timp ce doza de scepticism îi servește la a **nu accepta** cu adevărat nimic înainte de a fi probat autenticitatea. Combinația între cele două trăsături îi dă prilejul să găsească un iceberg plin de informații ascunse acolo unde, la suprafață nu se zărește decît un minuscul cub de gheață. Referirile mele la ziaristul de valoare, cuprinde una foarte importantă, dacă nu cea mai importantă. Este **perseverența.** Fără această trăsătură dominantă activitatea ziaristului s-ar putea dovedi ștearsă. Dacă el nu continuă să lucreze, să investigheze pînă la obținerea tuturor amănuntelor de care are nevoie în scrierea unui articol complet, atunci ar putea să scape lucruri esențiale. Este o cerință a reporterului de a exhausta fiecare bulevard de informații ce conduce la o rela-tare completă a evenimentului.

JANICE SMITH : Cit mă privește, discutînd despre calitățile de bază ale gazetărului modern, cred că cel mai nimerit ar fi să parafrazez preambulul la „Canoanele lucrătorului de presă“ întocmit de Societatea americană a redactorilor șefi. Funcția principală a unui ziarist constă în obligația de a comunica colectivității umane ceea ce fac membrii săi, ce simt, ce gîndesc. Ziaristii, prin urmare, trebuie să posede un vast bagaj de cunoștințe, **inteligență, experiență, putere de observare și de raționament.** Menirea gazetărului în postura de cronicar se alătură poziției și obligației sale de **interpret și propagandist** al evenimentelor. Iată rațiunea pentru care ziaristului i se cere să dovedească o seamă de calități — **responsabilitate, independență, acuratețe, sinceritate, imparțialitate, decență, cinste.** Sint, după cum observați, trăsături de caracter indispensabile exercitării în cele mai bune condiții a meseriei de slujitor al presei.

Dincolo de comportament, poate cel mai important element profesional necesar este ceea ce în mod obișnuit numim existența **simțului pentru noutate.** A avea „nas pentru informația bună“. Mare lucru să poți distinge noutatea potențială dintr-un vraf de știri aparent neinteresante. Un gazetar bun este întotdeauna un mare perseverent.

Lista de calități impuse ziaristului modern ar putea continua dar nu cred că are rost s-o facem. Ori-

cum însă, există o trăsătură finală care se cuvine subliniată și ar trebui probabil pusă în capul listei — **bunul simț**. De la reporterul stagiar la redactorul șef al unei publicații, tuturor, absolut tuturor celor ce scriu li se pretinde în tot timpul activității lor bunul simț în documentare, în scris, în comentariu. O publicație care se respectă preferă ziaristul de talent mediu dar cu simțul măsurii în ceea ce face, în locul celui foarte talentat dar inconștient de răspunderile meseriei sale.

DAVID COMER : Cerințele fundamentale privind pe gazetarul de azi sau de mâine rămân în esență aceleași : **curiozitatea, tenacitatea, o neîncredere sănătoasă** (a nu se confunda cu cinismul), **stăpânirea corectă a limbii și fără doar și poate știința de a pune întrebări**. Două alte calități importante rămân desigur puterea de a sesiza posibilele centre de interes pentru cititor și de a interpreta și prezenta faptele într-o manieră întotdeauna interesantă pentru cititorul său. Discutăm și noi adesea despre modul captivant de a scrie, pornind de la necesitatea ca articolul să fie informativ, limpede, și bine scris. Un articol nou nu trebuie doar să comunice cititorului **cine, ce, când, unde și cum** s-a petrecut evenimentul, ci **mai mult** decât atât trebuie să-și propună să **explice și de ce**. Acest ultim element devine din ce în ce mai important și el va continua să-și consolideze importanța. Spuneam că un articol trebuie bine scris și mă gândeam, dacă vreți, la necesitatea de a ne feri să invităm pe cititor la somn. Ideea este de a șoca pe cititor, de a-i trezi atenția. Unui reportaj i se cere, în primul rând, să mențină nealterată preocuparea celui care îl citește. Dacă nu reușește, atunci tot timpul cheltuit pentru scriere, documentare, s-a pierdut degeaba. Finalmente orice material încredințat tiparului are nevoie să dovedească o acuratețe deplină. De fapt nici un reporter care se respectă **nu începe să scrie înainte de a se fi convins** de îndestularea datelor și de corectitudinea lor. Înțelegeți de aici obligația permanentă a gazetarului de a verifica și reverifica informațiile.

UN ALGORITM PENTRU INTERVIU

RONALD FARRAR : Să fim convinși de faptul că prima treaptă spre interviul de calitate se regăsește în putința de a **stabili raportul ideal între persoanele aflate în dialog**. O cale de realizare, de natură a conferi interviului deschidere și candoare poate fi inițierea discuției prin subiecte legate direct de persoana întrebată. Când în fața ta se află o personalitate, de ajutor se pot dovedi informațiile generale furnizate în publicațiile de tip „Who's who” sau dobândite prin documentare proprie. Nu poți începe o convorbire fără a cunoaște **calitățile, succesele** interlocutorului, preferințele sale, punctele forte ce-i definesc personalitatea. Sînt elemente de a.b.c. în profesie. Doar așa ajungi la întrebări de conținut, interesante și fertile. Prefer **întrebări scurte**. Prefer **răspunsuri lungi**, exprimate personal, cu idei și expresii memorabile.

JOHN R. SHIELDS-jr. : Toate calitățile și caracteristicile privind gazetarul de valoare, menționate, apar în prim plan în același timp, probabil, într-un moment anume, mai mult decât în oricare altul, în timpul interviului. **Tactul, inteligența, cunoștințele** despre subiectul în discuție, acuratețea, sînt de ajutor în cursul interviului, dar, peste toate, perseverența și disponibilitățile gazetărești sînt demonstrate de puterea de a smulge informații cit mai numeroase de la interviuat. Sînt situații cînd ziaristul trebuie să continue să chestioneze chiar atunci cînd subiecții îi **devin ostili**. El va trebui să folosească orice sursă care-i vine în minte pentru obținerea informației. Răspunsul dorit, interesant pentru cititor, poate uneori apare tocmai din asemenea locuri de unde nu mai așteptai nimic. Discutînd despre interviu îți pot veni în minte numeroase **scheme de conversație**. Primul, și poate cel mai important lucru este cel de a crea rapid o **punte de legătură** cu cel interviuat. De bună seamă acest lucru poate fi făcut în multe feluri dar cert este că ziaristul care lasă impresia **încrederii în sine, a autorespectului**, a siguranței de sine va fi mult mai în măsură să cîștige pe interviuat decît o poate face un timid, un reporter stingaci. În al doilea rînd, ziaristul va trebui să știe exact ceea ce dorește de la interlocutor și va trebui după părerea mea să pregătească întrebările din timp. Vor trebui, fără îndoială, evitate întrebările banale, lipsite de conținut, care nu spun nimic. În al treilea rînd ziaristul trebuie să fie direct în întrebări, la obiect, cu alte cuvinte, așa cum spunem noi adesea, el nu trebuie să se mulțumească numai să bată șaua ca să priceapă iapa. În al patrulea rînd și acest lucru mi se pare foarte important, e bine să lași impresia că **știi mai mult** despre subiectul supus discuției decît știi în realitate. Aceasta poate provoca adesea **deschiderea** interlocutorului. În ultimul rînd aș spune că nu e bine să oprești întrebările înainte de a fi obținut tot ceea ce îți propusesesi să obții. Dacă va fi nevoie angajează interlocutorul în conversații fără legătură cu subiectul pînă cînd el devine din nou relaxat iar tu, continuă întrebările.

D. CONSTANTINESCU

INTERCONTINENTAL

DAVID COMER : Fără îndoială că realizatorul unui interviu trebuie să știe să **pună întrebări**. Întrebările sînt în general ușor de pus. Important este însă a ști să pui **întrebări potrivite**. De aici, și necesitatea pregătirii în avans, la amănunt, a temei, necesitatea pregătirii întrebărilor, pregătirii **suficiente** pentru a continua discuția indiferent de direcția pe care i-o poate imprima fiecare răspuns.

Gazetarul care ia interviul este de **drept** și cel care **controlează** discuția. El va trebui să se dovedească în stare să **țină convorbirea în mină**, s-o **orienteze pe direcția** pe care și-a stabilit-o și **însușit-o înainte de primul schimb de replici** și să evite situația nefavorabilă în care n-ar face altceva decît să **urmeze** interlocutorul în teritorii nerelevante.

DIN NOU DESPRE COMPETIȚIA ZIAR-RADIO-TELEVIZOR

RONALD FARRAR : Concurența radioteleviziunii se resimte deja în activitatea presei. Este de altfel și rațiunea unor schimbări la care asistăm. Televiziunea limitează nevoia de ziare cu răspîndire pe scară națională, camerele de luat vederi procură o mai cuprinzătoare imagine a evenimentelor naționale și internaționale. Ziarele au, la rîndu-le, capacitatea de a înregistra mai consistent aceste evenimente. Radioul, televiziunea, prin natura electronică a mijloacelor de care se servesc au acces cu mare rapiditate la noutățile de ultimă oră, eliminînd necesitatea edițiilor speciale cu care ne-a obișnuit decenii la rînd presa scrisă, mai ales în anii de război. Evident, radioul are **prioritatea difuzării** informației și el va continua să existe ca principal buletin de știri. Personal găsesc că viitorul rezervă însă din ce în ce mai mult ziarului un rol de **sinteză**, accentuîndu-i funcția de comentariu al evenimentelor zilei. Cotidianul trebuie să se obișnuiască cu munca de prezentare a celor întîmplate ieri sau azi într-o manieră care să ajute pe cititori în luarea deciziilor pentru mine.

CURT GUENTHER : Neîndoios, că astăzi gazetarul din redacția oricărui cotidian este pus să lucreze în condițiile existenței unui element competitiv care a **modificat întrucîtva** rolul ziarului în societatea de azi. Această sursă de întrecere se numește **presa electronică**. Radioul și televiziunea sînt în stare să răspîndească noutățile, simultan și instantaneu, către mase mari de oameni, dispersate în spații vaste. Viteza și numărul enorm de oameni asupra cărora acționează sînt principalele atuuri ale radioteleviziunii. În mod firesc ziarul își păstrează **avantajul** de a lărgi volumul informațiilor emise pe scurt la radio și televiziune. **Concizia** rămîne deci una din limitele radioteleviziunii. În viitor, cred eu, oricît de multe și spectaculoase se vor dovedi progresele RTV-ului într-o perspectivă de timp previzibilă, ziarele își **păstrează** încă un loc important.

JOHN R. SHIELDS -jr. : Răspunsul meu la întrebarea dv. privind competiția între presa scrisă și RTV ar putea să vă surprindă : eu cred că noi **nu trebuie să încercăm să atenuăm competiția**. Mai degrabă cele două forme de existență ale presei vor trebui să existe **împreună** în limitele proprii luptînd să facă mai bine ceea ce fiecare din ele realizează cel mai bine. Ambele sisteme pot face în mod cert lucruri mai bune unul decît celălalt nu spun o noutate — televiziunea relatînd evenimentele în timp ce ele au loc și ziarul procurînd în articole de analiză

detalii despre eveniment. Oricum, fiecare trebuie să încerce să excelleze în **specialitatea** sa și întrecerea dintre ele va servi **doar** creșterii calității serviciilor către public.

DAVID COMER : Competiția continuă dintre presa imprimată și cea electronică este **certă și inevitabilă**. Lumea va obține totdeauna informații atît dintr-o sursă cit și din cealaltă. În ciuda creșterii și perfecționării sistemelor radio-televiziunii, personal nu întrevăd ca aceasta să fie în măsură să **egaleze** sau să **depășească** calitatea analitică a presei scrise, ceea ce se poate întîmpla în primul rînd la capitolul timp și spațiu. Mai mult ca sigur se va încerca acest lucru. Ne putem eventual aștepta apărînd în locul teledurii de o jumătate de oră de acum, un program de noutăți durînd 2—3 ore în fiecare seară — oricum, competiția se va intensifica. Această întrecere va fi mutual avantajoasă pentru presă și pentru cititori.

TITLUL CARE URCA, TITLUL CARE COBOARĂ

RONALD FARRAR : Nu cred că reporterul trebuie să aleagă de **unul sigur** titlul la articolele predate spre tipar. Această treabă cade în sarcina machetatorului care cînd decide unde va fi plasat articolul în pagină, pe cîte coloane, cu ce literă urmează să fie cules, hotărăște în mare măsură și asupra titlului. Oricum, titlul se cuvine desprins din **primele paragrafe** și trebuie să ofere cititorului o **primă imagine** asupra celor cuprinse în articol.

JOHN R. SHIELDS-jr. : Dacă este să discutăm despre titluri de articole în presă, mărturisesc că aș fi dispus la scrierea unei cărți întregi pentru a-mi exprima opiniile privind **arta de a alege titlurile**. În rezumat aș menționa direcții de luat în seamă în acest sens din punctul de vedere al funcției și al tehnicii folosite. Funcțiile de bază ale titlului constau în atragerea **atenției cititorului**, asigurarea **tranziției** către corpul articolului, **identificarea subiectului principal** al acestuia (despre cine este vorba și ce face), educarea, explicarea, sfătuirea. Noi trebuie să reținem că mare parte din oameni citesc doar titlurile în ziar dorînd să aibă o idee, pe scurt, despre știrile zilei. Așa dar titlul trebuie să fie ales astfel încît să furnizeze **cît mai multă informație** posibilă, fără a crea dezordine sau confuzie. Tehnicile scrierii titlurilor le-aș încadra în 5 reguli diferite : 1. — Folosirea largă a **substantivelor** în expresia lor cea mai concretă posibilă. 2. — Utilizarea **verbelor la diateza activă** și renunțarea, pe cît posibil, la diateza pasivă ; să evităm formule de felul „a fi“, „a avea“ sau „Nu“ în titlu. Sînt de evitat de asemenea titlurile alcătuite din cuvinte bombă. 3. — Folosirea în cît mai mică măsură a **adverbelor și adjectivelor**. 4. — Utilizarea titlurilor în **aceeași grafieră** ca în text și apelarea cu mare **zgîrcenie** la abreviații. 5. — Respectarea clarității. Cel mai mare dușman al acurateții este **ambiguitatea** și de aceea e bine să ne asigurăm că titlurile au un singur sens, unul real, valid.

DAVID COMER : Titlul, **headline**, cum îi zicem noi este după mine unul din cele mai dificile lucruri de făcut. Cerința de a **exprima conținutul** esențial al articolului trebuie să se subordoneze și unor **cerințe de spațiu**. Esențial rămîne pentru un titlu să reușească să atragă atenția cititorului, să-i stîrnească interesul pentru lectură.

JANICE SMITH: Să fim de acord că adesea calitatea titlului stabilește numărul cititorilor articolului; cu asta cred că am spus totul.

BECKY MAUNEY: Un articol înghesuit în pagină cu un titlu scris mărunț, nesemnificativ va diminua atenția chiar dacă e vorba de un articol notabil. Titlul va trebui să fie clar și expresiv, furnizînd ideea principală tratată.

PRIVIRI — INDISCRETE? — ÎN TIPOGRAFIA DE MÎINE

RONALD FARRAR: Cuvîntul cel mai șocant care cutreieră presa în momentul de față este schimbare. Marile ziare și agențiile de știri experimentează o nouă tehnologie în stare a grăbi procesul tipografic în același timp cu creșterea acurateții. Ne așteptăm ca redactorul șef să comande operațiile tehnologiei realizării ziarului din camera de control ajutîndu-se, firește, de dispozitivele electronice. Reporterii vor înscrie articolele în unități de memorie de unde editorul le poate comanda pentru tipărire și corectare. Știrea sau reportajul poate fi predat unui computer spre stocare pînă la ora tipăririi. Sînt deja instalate asemenea sisteme în diferite redacții și eu cred că nu va trece mult pînă cînd gazetele mari vor fi echipate în acest fel. Desigur însă, chestiunea luată, în general, rămîne de perspectivă.

Cred că pe măsură ce avansăm în timp funcțiile anumitor publicații sînt supuse modificării la noi. Săptămînalele vor continua să prospere, cotidienele mici preluînd din atribuțiile acestora în reflectarea evenimentelor teritoriale. Marile cotidiene se vor ocupa și mai departe de ceea ce se întîmplă pe scena țării și dincolo de hotarele ei dar restrîngînd atenția acordată informațiilor locale. Dacă privim departe în perspectivă n-ar trebui să facem

abstracție de ideea prezenței acasă la noi a minicomputerelor care, printr-o simplă apăsare pe buton, ne vor ajuta să răsfoim paginile ziarului preferat fără a-l atinge măcar. Un cititor ar putea manevra butonul titlurile zilei ori analiza știrilor. La acest stadiu, editorul va deveni el însuși un bibliotecar responsabil cu sinteza unui mare volum de date, depozitîndu-le după regula accesului cel mai simplu. El furnizează un sumar al evenimentelor zilei și rolul său de purtător de chei spre acel teritoriu va cîștiga o importanță semnificativă.

Cum vom scrie mîine? N-am nici-o îndoială, ziastica viitorului se întemeiază pe reportajul interpretativ, dezvoltat pe structura relației dintre cauză și efect. Presa pretinde în tot mai mare măsură forță superioară de sinteză a faptelor, indiferent de caracterul domeniului studiat.

JHON R. SHIELDS-Jr.: Să discutăm despre presa de mîine? Cred că orice răspuns trebuie să aibă în vedere schimbările în tehnologia producției de ziare. Orice operație făcută acum manual sau semi-manual este de așteptat să se realizeze electronic în 10—20 de ani, inclusiv dactilografierea textelor, tipărirea, corectura. Îmi permit să cred că în viitor chiar personalul redacțional va fi mai inteligent, mai bine instruit, mai capabil să realizeze un ziar.

DAVID COMER: Nimeni nu poate spune, cred eu, cu ce schimbări radicale ne vom confrunța în viitorii ani dar sarcina gazetarului rămîne limpede: lui i se cere să facă față acestora, să le înțeleagă și să le relateze. El nu se poate pregăti pentru ele acum în mod definit, dar ziaristul trebuie să fie gata să le întîmpine. Oamenii se dovedesc, normal, din ce în ce mai inteligenți, devin mai educați și curioși cu privire la lucrurile care îi înconjoară, în consecință ei vor dori să cunoască mai mult și mai multe.

VIDERE DE PE LITORAL

Anul XX
Nr. 3 (226)
1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

- *** Telegrama Comitetului Uniunii ziariștilor adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul investiturii sale în înalta funcție de președinte al Republicii Socialiste România (pag. 1).
- Nicolae Dragoș**: Anotimpul perfecționării (pag. 3)
- CODUL PRINCIPILOR ȘI NORMELOR VIETII ȘI MUNCII COMUNIȘTILOR, ALE ETICII ȘI ECHITĂȚII SOCIALISTE**
- Ion Mitran**: Insemnări despre etica muncii publicistice (pag. 5)
- SEMICENTENARUL RADIODIFUZIUNII NAȚIONALE**
- Ing. Bujor Ioniță**: Radiofonia română la a 50-a aniversare (pag. 8)
- Victor Crăciun**: Inceputurile radiofoniei românești (pag. 10)
- Petru Junie**: Radiotehnica românească — atunci și acum (pag. 18)
- INSEMNARI**
- Ioan Moja**: Din jurnalul nescris al unui redactor șef (pag. 19)
- PREGATIREA ȘI PERFECTIONAREA POLITICO-PROFESIONALĂ**
- Mircea Manea**: Reciclarea gazetarilor văzută de organizatori și de cursanți (pag. 23)
- Conf. univ. Ion Șinca**: Forme noi în practica studenților ziariști (pag. 25)
- *** Ce e nou în filiale (pag. 26)
- MEMORIA PLUMBULUI — DIN PRESA DE ACUM 30 DE ANI**
- *** Un reportaj din „Ediția” despre eroismul aviatorilor români; un editorial din „Scinteia” despre lupta pentru producție (pag. 27)
- ATELIER**
- Virgil Popescu**: Sedința de machetă (pag. 28)
- DE CE VA RECOMANDA**
- Prof. univ. dr. Pavel Apostol**: cartea „Introducere în știința conducerii societății socialiste”; **Ecaterina Oproiu**: Filmul „Ilustrate cu flori de cimp”; **Al. Mirodan**: Piesa „Danton” (pag. 31)
- CRONICA PUBLICISTICII**
- V. Birlădeanu**: Itinerarul pasionant prin timp al unui trimis special (pag. 33)
- REVISTA REVISTELOR DE PROFIL**
- *** „Presse Actualité” (Franța): Hirtia tot mai scumpă; „Magyar Sajtó” (R.P.U.): Eficiența; „Rasprostranenie pechati” (U.R.S.S.): Caracteristici cantitative ale utilizării presei și R.T.V. (pag. 34)
- POȘTA REDACȚIEI**
- *** De ce ne este indispensabilă stenografia; Purtătorii de cuvânt ai consiliilor populare județene (pag. 36)
- CUM SCRIEM**
- Dr. Luiza Seche**: Numele de localități românești în presă (pag. 37)
- CURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFIE**
- Lector univ.: Monica Mioc**: Materiale fotosensibile (pag. 39)
- GAZETARI ROMANI PESTE HOTARE**
- Neagu Udroi**: La „Olle Miss” despre ziaristică (interviu colectiv) (pag. 42)

REDACTOR ȘEF:

Petre Constantinescu

IN COLEGIUL DE REDACȚIE:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretar general de redacție), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin „ROMPRES-FILATELIA” — Serviciul Import-Export Presă — București — Calea Griviței 64—66, POB 848

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

București, Calea Victoriei nr. 163

Telefon: 50 77 15

CONTENTS

- *** Telegram by Journalists' Union Committee to Nicolae Ceaușescu on His Investiture in the High Office of President of the Socialist Republic of Romania (page 1)
- Nicolae Dragoș**: Season for Improvement (page 3)
- CODE OF COMMUNIST PRINCIPLES AND RULES OF LIFE AND WORK, OF SOCIALIST ETHICS AND EQUITY**
- Ion Mitran**: Notes on the Ethics of Journalistic Activity (page 5)
- SEMICENTENARY OF NATIONAL RADIO SYSTEM**
- Eng. Bujor Ioniță**: The Romanian Broadcasting System on Its 50th Birthday (page 8)
- Victor Crăciun**: Romanian Radiophonic Beginnings (page 10)
- Petru Junie**: Romanian Radio Technique — Past and Present (page 18)
- NOTES**
- Ioan Moja**: From the Unwritten Diary of An Editor-in-Chief (page 19)
- POLITICAL AND PROFESSIONAL TRAINING**
- Mircea Manea**: Journalists' Recycling As Seen By Organizers And Students (page 23)
- Univ. Lecturer Ion Șinca**: New Fieldwork Patterns for Would-Be Journalists (page 25)
- *** Novel Activities of Journalists' Union Branches (page 26)
- PRINTING RECOLLECTIONS — FROM THE PRESS 30 YEARS BACK**
- *** An „Ediția” Report on the Heroism of Romanian Airmen; a „Scinteia” Leader on the Fight for Production (page 27)
- WORKSHOP**
- Virgil Popescu**: Discussing the Newspaper Dummy ((page 28)
- WAY DO RECOMMEND**
- Professor dr. Pavel Apostol**, the Book „Introduction Into The Science Of Socialist Society Management”; **Ecaterina Oproiu**, the Film Production „Picture Cards With Wild Flowers”; and **A. Mirodan**, the Stage Production „Danton” (page 31)
- JOURNALIST'S CHRONICLE**
- V. Birlădeanu**: A Special Correspondent's Thrilling Journey Across Time (page 33)
- REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS**
- *** „Presse Actualité” (France): Soaring Price of Newsprint; „Magyar Sajtó” (Hungary): Efficiency; „Rasprostranenie pechati” (U.S.S.R.): Quantitative Characteristics of Using the Press, the Radio, the Television (page 34)
- THE MAILBAG**
- *** Why We Cannot Do Without Stenography; the Mouthpieces of the County People's Councils (page 36)
- HOW WE WRITE**
- Dr. Luiza Seche**: Romanian Locality Names in the Press (page 37)
- OUR PHOTOGRAPHIC COURSE**
- University Lecturer Monica Mioc**: Photosensitive Materials (page 39)
- ROMANIAN JOURNALISTS ABROAD**
- Neagu Udroi**: Discussing Journalism at „Olle Miss” (a Collective Interview) (page 42)
-
- EDITOR-IN-CHIEF:**
Petre Constantinescu
- EDITORIAL BOARD:**
Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Subeditor), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni
-
- Subscriptions from foreign countries should be addressed to ROMPRESFILATELIA, Press Import-Export Department, — Bucharest — Calea Griviței No. 64—66, P.O.B. 848
- EDITORIAL OFFICE & Administrative Dept.:**
Bucharest, Calea Victoriei No. 163
Telephone: 50 77 15

*** Le télégramme du Comité de l'Union des journalistes adressé au camarade Nicolae Ceaușescu à l'occasion de son investiture aux hautes fonctions de président de la République Socialiste de Roumanie (page 1)

Nicolae Dragoș : La saison du perfectionnement (page 3)

LE CODE PRINCIPES ET DES NORMES DE LA VIE ET DU TRAVAIL DES COMMUNISTES, DE L'ÉTHIQUE ET DE L'ÉQUITÉ SOCIALISTE

Ion Mitran : Notes en marge de l'éthique du travail journalistique (page 5)

LE CINQUANTENAIRE DE LA RADIODIFFUSION NATIONALE

Ing. Bujor Ioniță : La Radiophonie roumaine à son 50-e anniversaire (page 8)

Victor Crăciun : Les débuts de la radiophonie roumaine (page 10)

Petru Junie : La radiotechnique roumaine — alors et maintenant (page 18)

NOTES

Ioan Moja : Pages du journal non-écrit d'un rédacteur-en-chef (page 19)

LA FORMATION ET LE PERFECTIONNEMENT POLITICO-PROFESSIONNEL

Mircea Manea : Le „recyclage“ des journalistes vu par les organisateurs et les coursants (page 23)

Maître de conférences univ. Ion Șinca : Formes nouvelles dans la pratique des étudiants journalistes (page 25)

*** Quoi de neuf dans les filiales ? (page 26)

LA MÉMOIRE DU PLOMB — ASPECTS DE LA PRESSE D'IL Y A 30 ANS

*** Un reportage de „L'Édition“ sur l'héroïsme des aviateurs roumains ; un éditorial de la „Scinteia“ sur la lutte pour la production (page 27)

ATELIER

Virgil Popescu : La séance en marge de la maquette (page 28)

POURQUOI ON VOUS RECOMMANDE ?

Maître de conférences univ. dr. Pavel Apostol : le livre „Introduction à la science de la direction de la société socialiste“ ; Ecaterina Oproiu : le film „Illustrate cu flori de cimp“ ; Al. Mirodan : la pièce de théâtre „Danton“ (page 31)

LA CHRONIQUE DU JOURNALISME

V. Birlădeanu : L'itinéraire passionnant, à travers le temps, d'un envoyé spécial (page 33)

LA REVUE DES REVUES A PROFIL

*** „Presse Actualité“ (France) : Le papier toujours plus cher ; „Magyar Sajtó“ (R.P.U.) : L'Efficiencia ; „Rasprostranenie peciatl“ (U.R.S.S.) : Caractéristiques quantitatives de l'utilisation de la presse et de la radiotélévision (page 34)

LA POSTE DE LA RÉDACTION

*** Pourquoi la sténographie s'avère indispensable ? ; Les porteparoles des Conseils Populaires départementaux (page 36)

COMMENT ECRIVONS-NOUS ?

Dr. Luiza Seche : Les noms des localités roumaines dans la presse (page 37)

NOTRE COURS DE PHOTOGRAPHIE

Lecteur univ. Monica Mioc : Matériaux photosensibles (page 39)

JOURNALISTES ROUMAINS A L'ÉTRANGER

Neagu Udriou : A „Olle Miss“, sur la Journalistique (une interview collective (page 42))

RÉDACTEUR EN CHEF :

Petre Constantinescu

DANS LE COLLÈGE DE RÉDACTION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secrétaire général de rédaction), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

*** Telegram des Komitees des Journalistenverbandes an Genossen Nicolae Ceaușescu anlässlich seiner Investitur ins hohe Amt des Präsidenten der Sozialistischen Republik Rumänien (S. 1)

Nicolae Dragoș : Jahreszeit der Perfektionierung (S. 3)

DER KODEX DER PRINZIPIEN UND NORMEN DES LEBENS UND DER ARBEIT DER KOMMUNISTEN, DER SOZIALISTISCHEN ETHIK UND RECHTLICHKEIT

Ion Mitran : Aufzeichnungen über die Ethik der publizistischen Arbeit (S. 5)

50-JAHR-FEIER DES NATIONALEN RUNDFUNKS

Ing. Bujor Ioniță : 50 Jahre rumänische Radiophonie (S. 3)

Victor Crăciun : Die Anfänge der rumänischen Radiophonie (S. 10)

Petru Junie : Die rumänische Radiotechnik — damals und jetzt (S. 18)

AUFZEICHNUNGEN

Ioan Moja : Aus dem ungeschriebenen Tagebuch eines Chefredakteurs (S. 19)

POLITISCH-BERUFLICHE AUSBILDUNG UND PERFEKTIONIERUNG

Mircea Manea : Die Rezyklierung der Journalisten von Organisatoren und Kursteilnehmern gesehen (S. 23)

Univ.-Doz. Ion Șinca : Neue Formen in der Praxis der Journalistik-Studenten (S. 25)

*** Was gibt's Neues in den Filialen (S. 26)

ERINNERUNG DES BLEIS — DIE PRESSE VOR 30 JAHREN

*** Eine Reportage aus „Editia“ über den Heldenmut der rumänischen Flieger ; ein Leitartikel aus „Scinteia“ über den Kampf für Produktion (S. 27)

ATELIER

Virgil Popescu : Die Makettensitzung (S. 28)

WESHALB IHNEN EMPFOHLEN WIRD

Univ.-Prof. Dr. Pavel Apostol : das Buch „Einführung in die Wissenschaft der Leitung der sozialistischen Gesellschaft“ ; Ecaterina Oproiu : der Film : „Illustrierte mit Feldblumen“ ; Al. Mirodan : das Theaterstück „Danton“ (S. 31)

CHRONIK DER PUBLIZISTIK

V. Birlădeanu : Spannende Trasse durch die Zeit eines Sonderberichterstatters (S. 33)

REVUE DER PROFILZEITSCHRIFTEN

*** „Presse Actualité“ (Frankreich) : Das Papier immer teurer ; „Magyar Sajtó“ (Ungarische VR) : Effizienz ; „Rasprostranenie peciatl“ (U.R.S.S.) : Quantitative Charakteristiken der Verwendung der Presse und des Rundfunks und Fernsehens (S. 34)

POST DER REDAKTION

*** Weshalb Stenographie für uns unerlässlich ist ; Die Wortführer der Kreisvolksräte (S. 36)

WIE SCHREIBEN WIR

Dr. Luiza Seche : Die Benennung rumänischer Ortschaften in der Presse (S. 37)

UNSER FOTO-KURS

Univ.-Lector Monica Mioc : Fotoempfindliche Materialien (S. 39)

RUMÄNISCHE JOURNALISTEN IM AUSLAND

Neagu Udriou : Bei „Olle Miss“ über Journalistik (kollektives Interview) (S. 42)

CHEFREDAKTEUR :

Petre Constantinescu

IM REDAKTIONSKOLLEGIUM :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Generalsekretär der Redaktion), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger : s'adresser à „ROMPRES-FILATELIA“ Service IMPORTATION-EXPORTATION PRESSE, Bucarest, calea Griviței no. 64—66, P.O.B. — box 848
RÉDACTION ET ADMINISTRATION :
Bucarest, Calea Victoriei no. 163, téléphone : 50 77 15

Abonnements fürs Ausland durch „ROMPRESFILATELIA“
— AMT FÜR PRESSE-IMPORT-EXPORT, Bukarest —
Calea Griviței Nr. 64—66, Postfach 848
REDAKTION UND VERWALTUNG :
Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163
Tel. 50 77 15

СОДЕРЖАНИЕ

SUMARIO

- *** Телеграмма Комитета Союза журналистов, направленная товарищу Николае Чаушеску по случаю его переизбрания на высокий пост президента Социалистической Республики Румынии (стр. 1)
- Николае Драгош:** Период совершенствования (стр. 3)
- КОДЕКС ПРИНЦИПОВ И НОРМ ЖИЗНИ И ТРУДА КОММУНИСТОВ, СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ ЭТИКИ И СПРАВЕДЛИВОСТИ**
- Ион Митран:** Заметки об этике публицистической работы (стр. 5)
- 50-ЛЕТИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО РАДИОФОНИИ**
- Инж. Бужор Иониță:** Румынская радиотелефония в год своего 50-летия (стр. 8)
- Виктор Крациун:** Начала румынской радиотелефонии (стр. 10)
- Петру Жунье:** Румынская радиотехника — тогда и теперь (стр. 18)
- ЗАМЕТКИ**
- Ион Можа:** Из ненаписанного дневника одного главного редактора (стр. 19)
- ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ**
- Мирча Мани:** Переподготовка журналистов глазами организаторов и курсантов (стр. 23)
- Лектор Ион Шинка:** Новые формы в практике студентов-журналистов (стр. 25)
- *** Что нового в филиалах (стр. 26)
- ПАМЯТЬ СВИНЦА — ИЗ НЕЧАТИ 30-ЛЕТНЕЙ ДАВНОСТИ**
- *** Репортаж из „Эдиции” о героизме румынских летчиков; передовая „Скынтейн” о борьбе за производство (стр. 27)
- МАСТЕРСКАЯ**
- Вирджил Попеску:** Заседание по составлению макета (стр. 28)
- ПОЧЕМУ ВАМ РЕКОМЕНДУЮТ**
- проф. д-р Павел Апостол:** книгу „Введение в науку о руководстве социалистическим обществом”; **Екатерина Опрою:** фильм „Открытки с полевыми цветами”; **Ал. Миродан:** пьесу „Дантон” (стр. 31)
- ХРОНИКА ПУБЛИЦИСТИКИ**
- В. Бырлядану:** Интересный экскурс во времени одного специального корреспондента (стр. 33)
- ОБЗОР СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ЖУРНАЛОВ**
- *** „Прессе Актуалите” (Франция): Бумага все дорожает; „Магьяр Шайто” (ВНР): Эффективность; „Распространение печати” (СССР): Количественная характеристика использования печати и радиотелевидения (стр. 34)
- ПОЧТА РЕДАКЦИИ**
- *** Почему нам необходима стенография; Представители уездных народных советов (стр. 36)
- КАК МЫ ПИШЕМ**
- Д-р Луиза Секе:** Названия румынских населенных пунктов в печати (стр. 37)
- НАШИ ФОТОКУРСЫ**
- Лектор Моника Миок:** Фоточувствительные материалы (стр. 39)
- РУМЫНСКИЕ ЖУРНАЛИСТЫ ЗА РУБЕЖОМ**
- Нягу Удрою:** В „Олле Мисс” о журналистике (коллективное интервью) (стр. 42)

- *** El telegrama del Comité de la Union de los Periodistas dirigida al compañero Nicolae Ceaușescu con oportunidad de su investidura a las altas funciones de presidente de la Republica Socialista de Rumania (pag. 1)
- Nicolae Dragoș:** La temporada del perfeccionamiento (pag. 3)
- EL CODO DE LOS PRINCIPIOS DE LAS NORMAS DE LA VIDA Y DEL TRABAJO DE LOS COMUNISTAS, DE LA ETICA Y DE LA EQUIDAD SOCIALISTAS**
- Ion Mitran:** Notas sobre la ética del trabajo periodístico (pag. 5)
- EL CINCUANTENARIO DE LA RADIODIFUSION NACIONAL**
- Ing. Bujor Ioniță:** La radiofonia rumana a su 50-o aniversario (pag. 8)
- Victor Crăciun:** Los comienzos de la radiofonia rumana (pag. 10)
- Petru Junie:** La radiotecnica rumana — por entonces y ahora (pag. 18)
- NOTAS**
- Ion Moja:** Páginas del diario non-escrito de un jefe-redactor (pag. 19)
- LA FORMACION Y EL PERFECCIONAMIENTO POLITICO-PROFESIONAL**
- Mircea Manea:** El perfeccionamiento de los periodistas visto por los organizadores y por los cursantes (pag. 23)
- Conferenciante univ. Ion Șinca:** Formas nuevas en la práctica de los estudiantes periodistas (pag. 25)
- *** Lo nuevo en las filiales (pag. 26)
- I.A MEMORIA DEL PLOMO — ASPECTOS DE LA PRENSA DE HACE 30 ANOS**
- *** Un reportaje de la „La Edición” sobre el heroismo de los pilotos rumanos; un editorial de la „Scinteia” sobre el combate por la producción (pag. 27)
- TALLER**
- Virgil Popescu:** La „reunion de maqueta” (pag. 28)
- PORQUE OS RECOMIENDA ?**
- Prof. Univ. dr. Pavel Apostol:** el libro „Introducción en ciencia de la dirección de la sociedad socialista”; **Ecatерина Oproiu:** la película „Ilustrate cu flori de cimp”; **Al. Mirodan:** la pieza „Danton” (pag. 31)
- CRONICA DEL PERIODISMO**
- V. Birlădeanu:** El itinerario pasionante, por el tiempo, de un enviado especial (pag. 33)
- LA REVISTA DE LAS REVISTAS CON PERFIL**
- *** „Presse Actualité” (Francia): El papel — siempre mas caro; „Magyar Sajto” (R.P.U.): La eficiencia. „Rasprostranenie Peciati” (U.R.S.S.): Características cantitativas de la utilización de la prensa y de la radiotelevisión (pag. 34)
- EL CORREO DE LA REDACCIÓN**
- *** ? Porqué la stenografía es indispensable ? ; Los portavoces de los Consejos populares departamentales (pag. 36)
- COMO ESCRIBIMOS ?**
- Dr. Luiza Seche:** Los nombres de las localidades rumanas en la prensa (pag. 37)
- NUESTRO CURSO DE FOTOGRAFIA**
- Lector univ. Monica Mioc:** Materiales fotosensibles (pag. 39)
- PERIODISTAS RUMANOS AL EXTRANJERO**
- Neagu Udriou:** A „Olle Miss”, sobre el periodismo (una entrevista colectiva) (pag. 42)

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Петре КонстантINESCU

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Антал Алберт, Валентин Кымпяну (ответственный секретарь редакции), К. Н. Константиуни, Ион Фея, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рăдулеску, Ал. Н. Трестиень

Абоннементы для заграницы:

„ROMPRESFILATELIA” — Serviciul Import-Export Presă — București — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 848

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ:
BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI Nr. 163
ТЕЛЕФОН: 50.77.15

JEFE REDACTOR :

Petre Constantinescu

EN EL COLEGIO DE REDACCIÓN :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretario general de redacción), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Las suscripciones para el extranjero — por el intermedio de “ROMPRESFILATELIA”, Oficio IMPORTACION-EXPORTACION DE PRENSA, Bucarest, calea Griviței, nr. 64—66 P.O.B. box 848

REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN : Bucarest, cl. Victoriei 163, fono : 50.77.15

COMBINATUL CHIMIC CRAIOVA

CALITATE - DIVERSIFICARE - COMPETITIVITATE

Zilnic, mij de tone de produse chimice de o largă varietate, pe ale căror ambalaj se poate citi inscripția „MADE IN ROMANIA” părăsesc porțile marelui combinat chimic de la Craiova. Făcându-și „debutul” în anul 1965, tinăra dar modernă cetate a chimiei românești de la Ișalnița, inserându-se în cadența dinamică întregii economii socialiste, a cunoscut rapid, nu numai recunoașterea și faima pe plan național, ci și peste hotare. Rezultat al unei munci în care un colectiv de mij de oameni a investit efortul exemplar și dăruirea pasionată, devotamentul și caratele inteligente sale, Combinatul Chimic Craiova a început, în foarte scurt timp, să rivalizeze cu firme de tradiție, cu profil similar, din străinătate.

Este admirabil efortul permanent și este remarcabilă pasiunea chimiștilor craioveni pentru ridicarea continuă a parametrilor calitativi ai producției și pentru reducerea prețului de cost, pentru specializare și diversificare.

Datorită calităților superioare recunoscute, produsele chimice realizate de

Combinatul chimic Craiova sînt solicitate, cu prioritate, în circa 40 de țări ale lumii. Emblema Combinatului a devenit astfel o autentică garanție a calității, seriozității și promptitudinii, un veritabil pașaport de călătorie, care asigură produselor realizate de chimiștii craioveni dreptul de a ajunge pe toate meridianele globului. O confirmare de mare prestigiu a succeselor înregistrate de Combinatul chimic Craiova și care atestă în mod elocvent binemeritul renume pe care acest avantaj al chimiei românești și l-a cucerit în circuitul economic internațional, o constituie faptul că nu a fost înregistrată nici o reclamație din partea beneficiarilor de peste hotare.

Dotat cu un utilaj de specialitate de cel mai modern nivel, încadrat cu specialiști care fac cinste chimiei românești, colaborind cu diverse institute de profil, colectivul Combinatului chimic Craiova este într-o continuă și nobilă luptă a căutărilor, a permanenței înnoiri și îmbogățiri a nomenclatorului de produse. Astfel, încă în cursul anului 1975 lista de produse realizate de chimiștii craioveni se va amplifica substanțial.

Așa de pildă, celor circa 50 de produse realizate pînă acum, li se vor adăuga:

- îngrășăminte complexe pe bază de azot, fosfor și potasiu
- îngrășăminte filiale cu și fără microelemente
- îngrășăminte organo-minerale
- acetat de butal (prin transesterificare)
- acid izonicotinic
- alfa și gamapicolină
- catalizatori N — metil — pirolidonă.

Începînd din anul 1976 se vor mai produce:

- metanol din gaze reziduale
- acid acetic din metanol
- anhidridă acetică
- circa 12 sortimente de poliacetat de vinil.

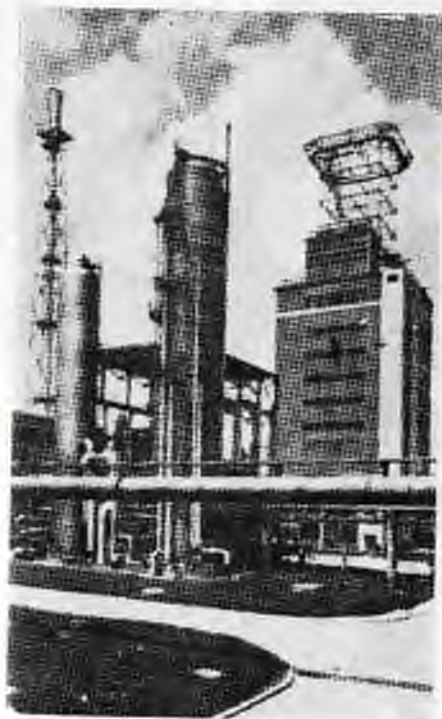
În scopul asigurării bazei tehnico-materiale necesare sporirii și diversificării producției la o asemenea impresionantă amploare, pînă la sfîrșitul acestui an vor fi intrat în funcțiune noi capacități de producție.

Sume care se cifrează la sute de milioane de lei sînt afectate pentru a fi investite în punerea în funcțiune, în

cursul anului 1975, a circa 15 fabrici și instalații noi, dintre care amintim:

- fabrica de îngrășăminte chimice complexe pe bază de azot, fosfor și potasiu
- o nouă fabrică de catalizatori N — metil-pirolidonă
- a treia fabrică de acid azotic
- va fi sporită cu noi instalații, de cel mai nou tip, producția fabricii de acid acetic.

An de an sporește și se modernizează, în pas cu cele mai noi cerințe ale tehnicii mondiale de specialitate, zestrea materială a Combinatului chimic Craiova. Dar este în afară de orice îndoială că cele mai mari elogii le merită „zestrea” umană a acestui combinat, acel minunat și brav detașament al chimiștilor craioveni, care angajați plenar în efortul pentru realizarea în condiții exemplare și înainte de termen a planului cincinal, își continuă cu neostoiță dăruire strădaniile pentru a încununa cu noi lauri faima de care se bucură în țară și peste hotare COMBINATUL CHIMIC CRAIOVA.

PRESA NOASTRA

NR. 4 (227) 1975

DIN SUMAR:

- P.87.352
- TELEGRAMA COMITETULUI UNIUNII ZIARIȘTILOR ADRESATĂ TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU LA ÎNTOARCEREA SA DIN MISIUNEA DE PRIETENIE ȘI COLABORARE STRĂLUCIT ÎNFĂPTUITĂ ÎN JAPONIA, FILIPINE, PAKISTAN, IORDANIA ȘI TUNISIA

File de istorie:

- CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI LA CUCERIREA VICTORIEI ASUPRA FASCISMULUI

Codul eticii și echității socialiste:

- CONCORDANȚA ÎNTRE VORBĂ ȘI FAPTĂ

Munca și viața de partid în presă:

- CONDUCEREA DE CĂTRE PARTID A PRESEI JUDEȚENE
- ZIARISTUL — ACTIVIST DE PARTID

Probleme profesionale:

- ANALIZA DE CONȚINUT — O NOUĂ DISCIPLINĂ LA RECICLAREA ZIARIȘTILOR
- FOTOREPORTERII NE SOLICITĂ ATENȚIA
- REVISTA REVISTELOR DE PROFIL

Documentar ziaristic internațional:

- ZIARISTICA NU E O PROFESIUNE PENTRU TIMIZI

REVISTA UNIUNII ZIARIȘTILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

IMAGINI DIN TIMPUL VIZITELOR PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU ÎN JAPONIA, FILIPINE, PAKISTAN, IORDANIA ȘI TUNISIA

1) **Japonia** — Imagine de la vizita protocolară la Palatul Akasaka: președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu împăratul Hirohito și împărăteasa Nagako

2) **Filipine** — Imagine de la sosirea înalților oaspeți români la Manila, unde au fost întâmpinați de președintele Marcos și doamna Imelda Romualdez Marcos

3) **Pakistan** — imagine de la convorbirile oficiale cu primul ministru Zulfikar Ali Bhutto și înalte personalități pakistaneze

4) **Iordania** — imagine de la semnarea Declarației solemne comune, de către președintele Nicolae Ceaușescu și regele Iordaniei, Hussein Ibn Talal.

5) **Tunisia** — imagine de la dineul oferit de președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în onoarea președintelui Habib Bourguiba și a doamnei Wassila Bourguiba

pag. 1 = Imagini de la plecarea de pe Aeroportul internațional București-Otopeni

pag. 2 = Imagine de la întoarcerea în patrie

PRESA NOASTRĂ

Anul XX
Nr. 4 (227)
aprilie 1975

SUMAR

* * * Telegrama Comitetului Uniunii ziaristilor adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu la întoarcerea sa din misiunea de prietenie și colaborare strălucită împlinită în Japonia, Filipine, Pakistan, Iordania și Tunisia (p. 1).

CODUL PRINCIPILOR ȘI NORMELOR VIETII ȘI MUNCII COMUNIȘTILOR, ALE ETICII ȘI ECHITĂȚII SOCIALISTE

Ernst Breitenstein : Condiția eficienței : concordanța între vorbă și faptă (p. 3)

Florin Costinescu : Ostaș al partidului (p. 5)

* * * Din activitatea Uniunii ziaristilor (p. 6)

MUNCA ȘI VIAȚA DE PARTID ÎN PRESĂ

Convorbire cu tovarășul **Gheorghe Tache**, secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., despre conducerea de către partid a presei locale (consemnată de **Ion Ularu** și **V. Câmpeanu**) (p. 7)

Vasile Constantin (Radioteleviziune) : În centrul atenției noastre — întărirea continuă a organizației de partid (p. 10)

* * * Scrisori de la cititori adresate redacțiilor (p. 12)

Vasile Dochia, **Vasile Oancea**, **Ion Cenușă**, **Catalina Maria Reisz**, **Radu Timofte** : Ziaristul, activist de partid (p. 13)

Constantin Prut, **Ion Budescu**, **Gh. Oproiu** : Educarea permanentă a ziaristilor în spiritul publicisticii comuniste, combative (p. 17)

P. Constantinescu : Interviu cu lect. univ. **Titus Priboi** despre o nouă disciplină la cursurile de reciclare : analiza de conținut (p. 20)

Lakatos András : Din experiența rubricii de scrisori a ziarului „Elore” (p. 22)

Vasile Filip (Studioul de Radioteleviziune Iași) : Pagini dintr-un jurnal nescris (p. 25)

FOTOREPORTERII NE SOLICITĂ ATENȚIA

Vasile Ranga : Gînduri despre imagini publicate și nepublicate (p. 27)

MEMORIA PLUMBULUI

Cei 70 000 (articol de **Mihnea Gheorghiu**, publicat în „Scinteia”, aprilie 1945, adnotat de autor în aprilie 1975) (p. 29)

FILE DE ISTORIE

V. Birlădeanu : Pe drumul luptelor și al victoriei (Cronica publicisticii) (p. 30)

Dr. **Ion Spălățelu** : Contribuția României la cucerirea victoriei asupra fascismului (p. 31)

Dr. **Ion Iacoș** : Experimental Scăieni în presa vremii (p. 40)

* * * O inițiativă valoroasă sub egida filialei Hunedoara a Uniunii ziaristilor (p. 42)

UNA PE LUNA : caricaturi de **Cik Damadian** (p. 44)

REVISTA REVISTELOR DE PROFIL

„Jurnalist” (U.R.S.S.) : Cum privim noi reclama : „Le Journaliste democratique” : Videograma, T.V. prin cablu și sateliți : „Presse-Actualité” : Ziarul telefonat (p. 46)

DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

Neagu Udroi : Interviu cu prof. univ. **M. L. Stein** (New York) : Ziaristica nu este o profesiune pentru timizi (p. 47)

REDACTOR ȘEF :

Petre Constantinescu

IN COLEGIUL DE REDACȚIE :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretar general de redacție), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex : 011631

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15.

*** Telegram by Journalists' Union Committee to Comrade Nicolae Ceaușescu on His Return from the Brilliantly Accomplished Mission of Friendship and Cooperation in Japan, the Philippines, Pakistan, Jordan and Tunisia (page 1)

CODE OF COMMUNISTS PRINCIPLES AND RULES OF LIFE AND WORK, OF SOCIALIST ETHICS AND EQUITY

Ernst Breitenstein : Condition of Efficiency: Correspondence Between Words and Action (page 3)

Florin Costinescu : Militant of the Party (page 5)

*** Activities of the Journalists' Union (The Association of Tourism Journalists and Writers) (page 6)

PARTY WORK AND LIFE IN THE PRESS

A Talk with Gheorghe Tache, Secretary of the Timiș County Committee of the R.C.P., on Party Guidance of the Local Press (A Talk Recorded by Ion Ularu and V. Câmpeanu) (page 7)

Vasile Constantin (Radio-and-Television): Steadily Strengthening the Party Organization — Constantly in Our Focus (page 10)

*** Readers' Letters to the Newspapers (page 12)

Vasile Dochia, Vasile Oancea, Ion Cenușă, Catalina Maria Reisz, Radu Timofte: The Journalist, a Party Activist (page 13)

Constantin Prut, Ion Budescu, G. Oproiu: Permanently Educating Journalists in the Spirit of Communist, Militant Journalism (page 17)

P. Constantinescu: An Interview with University Lecturer Titus Priboi on a New Discipline of Recycling Courses: The Content Analysis (page 20)

Lakatos András: From the Experience of the Letters-to-the-Editor Column of Newspaper „Előre” (page 22)

Vasile Filip (the Jassy Radio-and-Television Studio): Pages from an Unwritten Diary (page 25)

PHOTOREPORTERS ASK FOR ATTENTION

Vasile Ranga: Notes on Published and Unpublished Pictures (page 27)

PRINTING RECOLLECTIONS — FROM THE PRESS 30 YEARS BACK

The 70,000 (an Article by Mihnea Gheorghiu). Printed in „Scinteia” in April 1945, Annotated by the Author in April 1975 (page 29)

HISTORY RECORDS

V. Birlădeanu: Along the Road of Fights and Victory (Journalist's Chronicle) (page 30)

Dr. Ion Spălățelu: Romania's Contribution to Victory over Fascism (page 31)

Dr. Ion Iacoș: The Scăieni Experiment Reflected in the Press of the Time (page 40)

*** A Valuable Initiative Sponsored by the Hunedoara Branch of the Journalists' Union: Everybody's Skiing in the „Steagul Roșu-Petroșani Cup” (page 42)

ONE PER MONTH, Cartoons by Cik Damadian (page 44)

REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS

„Journalist” (USSR): Our Standpoint on Advertisement; „Journaliste démocratique”: VideoRecording T.V. by Channel and Satellite; „Presse-Actualité”: The Telephoned Newspaper (page 46)

INTERNATIONAL DOCUMENTARY

Neagu Udroi: An Interview with University Professor M. L. Stein (New York): Journalism Is No Profession For Timids (page 47)

EDITOR-IN-CHIEF:

Petre Constantinescu

EDITORIAL BOARD:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Sub-editor), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni.

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions Through ILEXIM — Press Export-import Department, Bucharest, Calea Griviței No. 64—66, P.O.B. 201, Telex: 011631.

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION: Bucharest, Calea Victoriei no. 163. Telephone: 50.77.15

*** Le télégramme de Comité de l'Union des Journalistes adressé au camarade Nicolae Ceaușescu à sa rentrée de la mission d'amitié et de collaboration brillamment accomplie au Japon, Philippines, Pakistan, Jordanie et Tunisie (page 1)

LE CODE DES PRINCIPES ET DES NORMES DE LA VIE ET DU TRAVAIL DES COMMUNISTES, DE L'ETHIQUE ET DE L'EQUITE SOCIALISTES

Ernst Breitenstein: Condition de l'efficience — la concordance entre la parole et l'acte (page 3)

Florin Costinescu: Combatant du parti (pag. 5)

*** Aspects de l'activité de l'Union des Journalistes (page 6)

L'ACTIVITE ET LA VIE DE PARTI DANS LA PRESSE

Entretien avec le camarade Gheorghe Tache, secrétaire du Comité départemental Timiș du P.C.R., sur la direction par le parti, de la presse locale (consigné par Ion Ularu et V. Câmpeanu) (page 7)

Vasile Constantin (Radiotélévision): Au centre de notre attention — le renforcement continu de l'organisation de parti (page 10)

*** Lettres des lecteurs adressées aux rédactions (page 12)

Vasile Dochia, Vasile Oancea, Ion Cenușă, Catalina Maria Reisz, Radu Timofte: Le journaliste — militant de parti (page 13).

Constantin Prut, Ion Budescu, Gh. Oproiu: L'éducation permanente des journalistes dans l'esprit d'un journalisme communiste, combatif (page 17)

P. Constantinescu: Interview avec le lecteur univ. Titus Priboi sur une nouvelle discipline aux cours de recyclage — l'analyse de contenu (page 20)

Lakatos András: De l'expérience de la rubrique de lettres du journal „Előre” (page 22)

Vasile Filip (du studio de radiotélévision de Jassy): Pages d'un journal non-écrit (page 25)

LES PHOTOREPORTERS SOLLICITENT NOTRE ATTENTION

Vasile Ranga: Impressions sur les images publiées et non-publiées (page 27)

LA MEMOIRE DU PLOMB — PAGES DE LA PRESSE D'IL Y A 30 ANS

*** Les 70.000 (Un article par Mihnea Gheorghiu), publié dans la „Scinteia” en avril 1945 et revu par l'auteur en avril 1975 (page 29)

PAGES D'HISTOIRE

V. Birlădeanu: Sur la voie des luttes et de la victoire (La chronique du journalisme) (page 30)

Dr. Ion Spălățelu: La contribution de la Roumanie à la victoire contre le fascisme (page 31)

Dr. Ion Iacoș: L'expérience „Scăieni” dans la presse du temps (page 40)

*** Une initiative précieuse sous l'égide de la filiale de Hunedoara de l'Union des journalistes (page 42)

UNE PAR MOIS: caricatures de Cik Damadian (page 44)

LA REVUE DES REVUES A PROFIL

„Journalist” (U.R.S.S.): Comment regardons-nous la publicité? „Le Journaliste démocratique”: La vidéo, TV par câble et satellites; „Presse-actualité”: Le journal par téléphone (page 46)

DOCUMENTAIRE JOURNALISTIQUE INTERNATIONAL

Neagu Udroi: Une interview avec le prof. univ. M. L. Stein (New York): Le journalisme n'est pas une profession pour les timides (page 47)

RÉDACTEUR EN CHEF:

Petre Constantinescu

DANS LE COLLÈGE DE RÉDACTION:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secrétaire général de rédaction) C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger peuvent être faits par ILEXIM — Département exportation-importation de presse, Bucarest, Calea Griviței no. 64—66, P.O.B. 201, tél. 011631.

REDACTION ET ADMINISTRATION: Bucarest, Calea Victoriei no 163, téléphone 50.77.15.

INHALT

* * * Telegramm des Komitees des Journalistenverbands an Genossen Nicolae Ceauşescu anlässlich seiner Rückkehr von der Mission der Freundschaft und Zusammenarbeit, glänzend verwirklicht in Japan, den Philippinen, in Pakistan, Jordanien und Tunesien (S. 1)

DER KODEX DER PRINZIPIEN UND NORMEN DES LEBENS UND DER ARBEIT DER KOMMUNISTEN, DER SOZIALISTISCHEN ETHIK UND RECHTLICHKEIT

Ernst Breitenstein : Die Bedingung der Wirksamkeit : Die Konkordanz zwischen Wort und Tat (S. 3)

Florin Costinescu : Kämpfer der Partei (S. 5)

* * * Aus der Tätigkeit des Journalistenverbandes (der Verband der Reisejournalisten und -schriftsteller) (S. 6)

FARTEIARBEIT UND -LEBEN IN DER PRESSE

Unterredung mit Genossen **Gheorghe Tache**, Sekretär des Kreiskomitees Timiş der RKP, über die Führung der Lokalpresse durch die Partei (Aufgezeichnet von Ion Ularu und V. Câmpeanu) (S. 7)

Vasile Constantin : (Rundfunk und Fernsehen) : Im Mittelpunkt unserer Aufmerksamkeit — die ständige Festigung der Parteiorganisation (S. 10)

* * * Leserbriefe an die Redaktion (S. 12)

Vasile Dochia, Vasile Oancea, Ion Cenuşă, Catalina Maria Reisz, Radu Timofte : Der Journalist, Parteifunktionär (S. 13)

Constantin Prut, Ion Budescu, Gh. Oproiu : Die ständige Erziehung der Journalisten im Geiste der kommunistischen, kombattiven Publizistik (S. 17)

P. Constantinescu : Interview mit Univ.-Lektor **Titus Friboi** über eine neue Disziplin bei den Rezyklierungskursen : Die Inhaltsanalyse (S. 20)

Lakatos András : Aus der Erfahrung der Briefrubrik der Zeitung „Előre“ (S. 22)

Vasile Filip (Rundfunk- und Fernsehstudio Iaşi) : Blätter aus einem ungeschriebenen Journal (S. 25)

FOTOREPORTER ERSUCHEN UM UNSERE AUFMERKSAMKEIT

Vasile Ranga : Gedanken über veröffentlichte und unveröffentlichte Bilder (S. 27)

ERINNERUNG DES BLEIS — AUS DER PRESSE VOR 30. JAHREN

Die 70 000 (Artikel von **Mihnea Gheorghiu**), veröffentlicht in „Scinteia“, April 1945, adnotiert vom Verfasser im April 1975 (S. 29)

BLÄTTER DER GESCHICHTE

V. Birlădeanu : Auf dem Wege der Kämpfe und des Sieges (Chronik der Publizistik) (S. 30)

Dr. Ion Spălăţelu : Der Beitrag Rumäniens zur Erringung des Sieges über den Faschismus (S. 31)

Dr. Ion Iacoş : Das Experiment Scăeni in der zeitgenössischen Presse (S. 40)

* * * Eine wertvolle Initiative unter der Ägide der Filiale Hunedoara des Journalistenverbandes : Schifahren für alle im Rahmen des „Steagul roşu — Petroşani“-Pokals (S. 42)

EINE PRO MONAT, Karikaturen von **Cik Damadian** (S. 44)

REVUE DER ZEITSCHRIFTEN MIT PROFIL

„Jurnalist“ (UdSSR) : Wie betrachten wir die Reklame ; „Journaliste democratique“ : TV-Video-gramm per Kabel und Satellit ; „Presse-Actualité“ : Telefonierte Zeitung (S. 46)

INTERNATIONALE JOURNALISTISCHE DOKUMENTATION

Neagu Udroui : Interview mit Univ.-Prof. **M. L. Stein** (New York) : Die Journalistik ist kein Beruf für Schüchterne (S. 47)

CHEFREDAKTEUR :

Petre Constantinescu

IM REDAKTIONSKOLLEGIUM :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Generalsekretär der Redaktion), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

---

Abonnements fürs Ausland durch, ILEXIM — Département Export-Import Presse Bukarest, Calea Griviţei, Nr. 64—66. Postfach 201. Telex 011631

REDAKTION UND ADMINISTRATION : Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163, Telefon : 50 77 15

COMITETULUI CENTRAL AL P. C. R.

TOVARĂȘULUI

NICOLAE CEAUȘESCU

Iubite și stimate tovarășe secretar general al partidului și președinte al Republicii Socialiste România,

La încheierea vizitelor de însemnătate istorică pe care, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, le-ați întreprins în Japonia, Filipine, Pakistan, Iordania și Tunisia, avem fericitul prilej de a vă exprima cele mai calde felicitări, întreaga adeziune și recunoștință pentru activitatea multilaterală desfășurată în scopul încheierii cu succes a convorbirilor și tratativelor cu conducătorii țărilor vizitate.

Împreună cu întregul popor, ziariștii din țara noastră au urmărit cu deplină satisfacție și îndreptățită mândrie patriotică toate etapele vizitelor, simțind odată mai mult prețuirea și prestigiul de care se bucură România socialistă sub înțeleapta dumneavoastră conducere.

Pe un itinerar de zeci de mii de kilometri, în țări cu structuri și nivele de dezvoltare atât de diverse, ați purtat cu dumneavoastră și ați exprimat cu deosebită claritate nobilele simțăminte și idei de înțelegere și colaborare care însuflețesc întregul nostru popor, hotărîrea lui de a-și da întreaga contribuție la lupta pentru triumful cooperării pașnice între toate țările.

Aceste vizite, deosebit de rodnice, ca și celelalte făcute pînă în prezent, se înscriu ca parte integrantă a politicii externe a partidului și statului nostru, pusă în slujba democratizării relațiilor internaționale, intensificării colaborării pașnice dintre state, indiferent de orînduire socială, instaurării unei noi ordini economice și politice mondiale, asigurării păcii, progresului și prosperității întregii omeniri, edificării unei lumi mai bune, mai drepte.

Atenția și onorurile cu care ați fost primit, relațiile și comentariile elogioase ale presei din țările vizitate au subliniat

și de data aceasta înaltele dumneavoastră calități de om de stat, contribuția deosebită pe care o aduceți — în fruntea partidului și statului nostru — la clarificarea și soluționarea complicatelor probleme ale lumii contemporane.

Acordurile și înțelegerile economice, tehnico-științifice, culturale încheiate corespund întru totul intereselor poporului român, cerințelor construcției socialiste în țara noastră, constituind un exemplu de conlucrare internațională, pe baza respectării neabătute a principiilor independenței și suveranității naționale, ale stimei și avantajului reciproc.

Uniunea ziariștilor din Republica Socialistă România va acționa cu toată responsabilitatea și energia pentru îndeplinirea sarcinilor specifice ce-i revin în direcția aplicării acestor acorduri.

Pentru toți ziariștii din țara noastră este o înaltă îndatorire și totodată o mare cinste de a milita neobosit în scopul transpunerii în viață a politicii partidului, a nobilelor idei de pace și colaborare internațională, pentru a căror puternică afirmare în lume dumneavoastră acționați cu atîta clarviziune, perseverență și consecvență.

Cu aceste gânduri, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, gazetarii României socialiste țin să vă asigure, și cu acest prilej, de toată stima, dragostea și respectul lor, de hotărîrea lor neclintită de a contribui la îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, a istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român.

**Comitetul Uniunii ziariștilor
din
Republica Socialistă România**

CONDIȚIA EFICIENȚEI:

CONCORDANȚA ÎNTRE VORBĂ ȘI FAPTĂ

de ERNST BREITENSTEIN

Au trecut doar câteva săptămâni de la evenimentul major al alegerilor de deputați pentru forul suprem și organele locale ale puterii de stat. Evenimentele campaniei electorale, la care am participat în calitate de candidat al Frontului Unității Socialiste pentru Marea Adunare Națională, în circumscripția electorală Oravița, dialogul pe problemele care se pun acestui colț de țară în contextul sarcinilor naționale, dialog la care au fost prezenți mii de muncitori, țărani, intelectuali, spiritul de răspundere, maturitatea cu care au fost subliniate realizările locale și naționale, cu care au fost ridicate problemele curente și de viitor, au constituit o demonstrație, cum nu se poate mai convingătoare, a rezultatelor pe care partidul nostru le-a obținut în domeniul hotărâtor al educării și formării omului nou.

S-a scris în presa noastră despre faptul că la Anina și Oravița urmează să se realizeze unul din obiectivele de mare însemnătate ale cincinalului 1976—1980: organizarea exploatarea și sturilor bituminoase de la Anina și construirea unei uriașe termocentrale cu o capacitate de 990 megavați ce va funcționa pe baza acestui combustibil. Este vorba de o lucrare care va înrudi profund viața oamenilor de pe aceste meleaguri, care va trezi în primul rând orașul Oravița și satele din jur la viață nouă prin crearea a mii de noi locuri de muncă. Era normal ca problemele legate de construirea acestui mare obiectiv industrial să stea în centrul întâlnirilor ce s-au desfășurat în această circumscripție electorală. Ceea ce a impresionat în mod deosebit în cazul discuțiilor purtate a fost, repet, cumpătarea muncitorească, spiritul patriotic de integrare armonioasă a nevoilor locale în aria largă a preocupărilor naționale, viziunea de ansamblu și de perspectivă în care au fost abordate toate problemele ridicate. A fost mișcător felul simplu și concret cu care minerii de la Anina, de exemplu, s-au priceput să înfățișeze aportul lor atît de însemnat de pînă acum și angajamentele lor de viitor la ridicarea continuă socialistă și comunistă a patriei.

A fost o vreme cînd și la noi încerca să-și facă loc o concepție îngustă, simplistă cu privire la ceea ce ar trebui să fie în practică socialismul sau comunismul. Nivelul atins în construcția socialistă era apreciat de obicei în funcție de cîțiva indicatori economici, este drept, foarte importanți, ca venitul național pe cap de locuitor, gradul de industrializare, ponderea industriei grele, a producției mijloacelor de producție, a cantităților de fontă, oțel etc.

Deși acești indicatori exprimau nivelul la care se afla baza tehnico-materială — esențială și determinantă pentru progresul social — ele singure nu erau suficiente pentru a caracteriza superioritatea indiscutabilă a societății socialiste față de cea capitalistă, știut fiind că unele dintre țările capitaliste sînt foarte dezvoltate din punct de vedere economic.

Superioritatea societății socialiste rezidă, după cum se știe, în primul rînd în proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție și în raporturile sociale noi, generate de această schimbare fundamentală, revoluționară a bazei vieții sociale. Dar simpla trecere a mijloacelor de producție din mîinile exploataretilor în cele ale poporului încă nu înseamnă socialism — ea constituie doar premisa, ce-i drept, obligatorie, a construirii societății — căci socialismul nu se realizează printr-o împărțire mai dreaptă a sărăciei. Cu prilejul celui de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu a definit țelul suprem programatic al partidului, arătînd că: „Scopul întregii noastre activități economico-sociale, țelul suprem al politicii partidului nostru, esența misiunii sale istorice de transformare revoluționară a societății și de făurire a noii orînduiri este ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, în concordanță cu necesitățile fiziologice științific determinate și cerințele spirituale generate de progresul neîntreput al cunoașterii umane.“

Și tot tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat recent, în cuvîntarea rostită la cea de a 30-a aniversare a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, asupra impor-

tanțel pe care o are, în activitatea teoretică, ideologică și politică, munca de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului. „Până la urmă — a arătat secretarul general al partidului — omul este forța hotărâtoare a tuturor transformărilor revoluționare din societate, din lume. Omului trebuie să-i acordăm deci toată atenția, transformării lui. Trebuie să asigurăm crearea omului de tip nou, combativ, ferm, care să asigure făurirea noii orinduirii sociale. Trebuie să avem permanent în vedere că afirmarea revoluției tehnico-științifice în toate domeniile se poate realiza numai odată cu transformarea revoluționară a întregii societăți, cu afirmarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste, cu formarea omului nou, făuritor conștient al propriei sale istorii“.

Este deci limpede că socialismul nu se realizează numai printr-un mod nou de repartiție socială, oricât de dreaptă și echitabilă ar fi ea, a bunurilor materiale de care dispune societatea, după cum nici bogăția materială, în sine, încă nu duce la fericire. Acest fapt ni-l demonstrează blazarea, scepticismul și pesimismul, încercările de evadare din realitate, viziunile apocaliptice de care sînt cuprinși în lumea capitalului tocmai „aleșii soartei“, care huzuresc în belșug și bogăție. Nu poate exista fericire fără un ideal în viață, fără încredere în viitor, fără o apartenență și participare la lupta colectivă conștientă pentru înalțarea societății și prin ea a personalității umane.

În curînd vom marca împlinirea a zece ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, congres cu care a fost inaugurată o etapă nouă calitativ superioară, a dezvoltării societății socialiste românești. Cei zece ani care au trecut de atunci au devenit deceniul cel mai fertil din întreaga istorie milenară a patriei noastre, într-o măsură substanțială ca urmare a faptului că partidul a situat în

MIHAIL GION

SIMFONIA MUNCII
linogravură, 1969

centrul politicii sale, a întregii sale activități de educație ideologică și politică sarcina formării unui om nou și a determinării de raporturi interumane corespunzătoare înaintării societății românești pe calea societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului.

Noi, marxisții, știm că etica este un produs social-istoric, care în condițiile societăților împărțite în clase are un caracter de clasă. De-a lungul vremurilor masele populare au generat însă — în pofida intereselor claselor dominante — valori morale care își vor păstra locul și rolul în relațiile interumane, atita vreme cît va fiînța însăși omenirea. În țara noastră noi ne referim deseori la termenul neoaș românesc „om de omenie“, despre care se poate spune că include și exprimă în modul cel mai fidel și sintetic posibil întreaga moștenire de valori etice, create de poporul român, în decursul unei experiențe istorice de milenii. Problema ar merita un studiu marxist, științific care să releve mai cu seamă influența concretă pe care acest mod românesc de a gândi și simți, de comportare morală l-a avut în decursul istoriei, înainte de toate în vremuri de grea încercare, ca aceea a anilor de dictatură fascistă, cînd numeroase fărădelegi intenționate și plănuite de dictatori autohtoni și străini au fost oprite prin forța morală a milioanele de oameni de omenie. Era firesc ca societatea noastră să preia și să includă această minunată moștenire în normele sale proprii de etică și echitate și să le cuprîndă în Codul principiilor și normelor de muncă și de viață ale comuniștilor, ale eticii și echității socialiste.

Afirmarea în viață, promovarea normelor și principiilor comuniste de etică și echitate — asupra acestui lucru nu mai este cazul să insistăm în coloanele revistei noastre — este și va rămîne o sarcină de prim rang pentru întreaga presă și pentru toți ziarisții din patria noastră. De altfel, dacă citim presa tipărită, dacă urmărim programele de radio și televiziune, ne dăm seama, că ziarisții români sînt din ce în ce mai pătrunși de această sarcină, care pe zi ce trece, cu fiecare pas înainte pe calea socialismului și comunismului, devine mai pregnantă, mai importantă. Ne achităm de o obligație de partid care prin nici un alt mijloc nu poate fi slujită cu o mai mare eficiență decît prin intermediul muncii conștiente și pasionate a ziarisților comuniști.

Am acumulat o experiență valoroasă care ar merita, după părerea mea, să devină obiectul unei debateri în „Presa noastră“ sau, poate, și mai bine, Uniunea ziarisților, în colaborare cu Facultatea de ziaristică din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“, să organizeze un coloeviu pe această temă.

Personal mi-aș îngădui să mă refer încă la un singur aspect, legat de munca atît de responsabilă a gazetarului pe planul propagării și afirmării principiilor și normelor comuniste de etică și echitate. În această activitate noi ne considerăm și trebuie să ne considerăm activiști de partid angrenați din plin în munca de educare și formare a omului nou. Eficiența muncii de educație în orice domeniu s-ar desfășura ea — în familie, în școală și, firește, și în presă — este însă în funcție de exemplul personal pe care-l oferă educatorul, de concordanța ce există între faptele și vorbele sale. A trăi, a acționa în spiritul normelor și principiilor comuniste, ale eticii și echității este deci o condiție sine qua non a puterii de influență și convingere a gazetarului comunist. Principiul adevărului, credibilitatea fără de care nu poate exista eliciență, are la bază convingerea comună, concretizată în exemplul personal de viață comunistă.

OSTAȘ AL PARTIDULUI

de FLORIN COSTINESCU

Activitatea gazetarului din România socialistă se identifică, în aspectele ei cele mai esențiale, cu o continuă profesiune de credință. Ca om al unor realități dinamice, inedite, el își justifică pe deplin condiția de „ostaș al partidului“, cum sună o definiție deosebit de semnificativă pentru modul cum este văzută în societatea noastră poziția sa politică și civică, în măsura în care vede în aceste realități „materia vie“ a scrisului său, în măsura în care condeiul său, condus pe coala albă de hirtie de propria-i conștiință, reușește să dea acestor realități un contur real, să le asigure o interpretare în deplină concordanță cu ideile ce guvernează politica generală a partidului și statului nostru.

Conform unei optici înguste se spune : gazetarul vede și scrie. Desigur, este și aici un adevăr, dar unul, ca să spunem așa, reperat de la mare distanță. Adevărata față a muncii gazetărești se dezvăluie însă abia când reușim să răspundem la acele întrebări care conduc în laboratoarele ei aflate dincolo de cuvinte și fraze și care invită, prin gravitatea lor, la o adincă și necesară meditație. **Cum vede? Cum scrie gazetarul?** Astfel de întrebări sînt simple, dar esențiale.

Întrebări de fiecare zi, acestea au revenit și revin în conștiințele gazetarilor comuniști din România socialistă, cu o putere sporită, în momentele de mare sinceritate față de partid și față de ei înșiși, cînd, în adunări extraordinare de partid, semnează Angajamentul solemn al comunistului. Semnarea unui asemenea angajament înseamnă pentru gazetarul comunist, ca de altfel pentru orice membru al Partidului Comunist Român, indiferent de locul său de muncă, un gest unic care condensează în el, deopotrivă, un ideal politic, un ideal de viață, un ideal al profesiunii, un gest al angajării totale sub flamura desfășurată a partidului.

„Intrînd în rîndurile Partidului Comunist Român, mă angajez solemn în fața tovarășilor mei de luptă...“ Gazetarul care prețuiește cuvintele după

încărcătura lor de semnificații majore, după ecoul ce-l trezesc în conștiințe, gazetarul comunist vede în acest pasaj al angajamentului solemn cheia de boltă a întregii sale existențe : **angajarea politică**. Pentru el angajarea înseamnă a vedea realitatea politică, socială, economică a țării cu ochii comunistului și a o simți cu inimă de comunist. Înseamnă, într-un cuvînt, dăruire pentru tot ce e nou, pentru tot ce înseamnă progres. Cuvintele gazetarului din România socialistă capătă pregnanță, își croiesc drum sigur spre cititori, respiră adevărul epocii noastre în măsura în care ele sînt emanația directă a unui cuvînt ce și-a căpătat un inegalabil prestigiu : **Cuvîntul partidului nostru comunist, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu**. Acest Cuvînt care este Cuvîntul României de azi, al întregului nostru popor, încorporează o întreagă istorie și inaugurează o istorie nouă. Ca purtători ai acestui Cuvînt, gazetarii comuniști din România nu precupețesc nici un efort pentru a milita cu întreaga lor capacitate și putere de muncă la înlăptuirea politicii partidului Comunist Român de transformare revoluționară a societății, de edificare a socialismului și comunismului pe pămîntul strămoșesc. A scrie despre oameni și faptele lor, înseamnă pentru gazetarul comunist un continuu examen al responsabilității sale politice și sociale. Acest examen, ca oricare altul dat în fața vieții, este un examen sever, dar, în același timp, deosebit de înălțător. Într-o epocă ca a noastră, de mari eforturi, dar și de mari satisfacții, cînd întreg mecanismul social cunoaște un singur sens — al perfecționării continue —, gazetarul comunist este chemat să-și înnoiască uneltele sale de lucru pentru a-și ridica propriul său scris la nivelul impus de cerințele actuale. Scriem nu numai cu cuvinte, scriem, mai ales, cu idei. Iar ideile — ideile partidului nostru — cer de la gazetari o pregătire politică și profesională temeinică,

Semnind Angajamentul solemn gazetarilor comuniști din România se angajează să trăiască cu și mai multă ardență aceste idei, să îndeplinească sarcinile încredințate de partid cu maximă abnegație și devotament. Pe drept cuvânt se spune că presa este oglinda „la zi” a istoriei. Ca oameni ai istoriei noi a României ce activează în primele rânduri ale construcției socialiste fiind mesageri fideli ai politicii partidului în masele de oameni ai muncii,

gazetarilor comuniști s-au angajat să-și consacre întreaga viață slujirii devotate a intereselor poporului, să pună întotdeauna mai presus de orice cauza înfloririi patriei, a bunăstării și fericirii națiunii noastre socialiste.

Semnind Angajamentul solemn al comunistului, gazetarilor semnează, implicit, pentru creșterea prestigiului presei românești, pentru înnobilarea propriei lor profesii.

din activitatea uniunii ziariștilor

asociația ziariștilor și scriitorilor de turism

■ FACTORUL OM ÎN DEZVOLTAREA TURISMULUI ROMÂNESC

■ ROLUL ZIARISTULUI ȘI SCRITORULUI DE TURISM ÎN ACȚIUNILE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE DE APĂRARE A NATURII

Activitatea asociației s-a axat în ultimul timp pe două din principalele probleme legate de acțiunile turistice: perfecționarea cadrelor de turism, pentru asigurarea unor servicii corespunzătoare turismului modern și educarea turistului în spiritul apărării mediului înconjurător și al naturii în general.

În acest sens, pentru prima problemă s-a organizat la Centrul de formare și perfecționare a cadrelor din turism, o dezbateră cu tema: „Factorul om în dezvoltarea turismului românesc”.

Ziariștii și scriitorii de turism au fost informați mai întâi de către Directorul Centrului, Ilie Neacșu, despre sarcinile și activitățile acestei instituții, primind asigurarea unei pregătiri superioare a cadrelor care realizează serviciile turistice în țara

noastră, pentru turiștii români și străini. Apoi a urmat o vizită prin laboratoarele și sălile speciale ale Centrului, cu care ocazie au fost puse în evidență mijloacele tehnice cu totul deosebite și metodele moderne de învățămînt folosite de cadre pentru formarea și perfecționarea miilor de cursanți ce se pregătesc anual prin această instituție.

Ziariștii și scriitorii de turism, prin întrebări, aprecieri și discuții, și-au arătat interesul și satisfacția pentru posibilitatea ce au avut de a cunoaște acest important sector de activitate: **pregătirea cadrelor din turism.**

În ce privește a doua problemă, la Casa ziariștilor s-a ținut dezbateră cu tema: „**Rolul ziariștilor și scriitorului de turism, în acțiunile naționale și internaționale de apărare a naturii.**”

Din referatul introductiv ținut de scriitorul Ioan Grigorescu și din discuții, a rezultat că, apărarea naturii este o datorie a tuturor cetățenilor țării noastre și a tuturor țărilor lumii. A fost scos, de asemenea în evidență faptul că, turiștii și organizatorii de turism, beneficiari ai multor elemente ale mediului înconjurător și ai naturii în general, trebuie să fie educați în spiritul păstrării și nu deteriorării mediului înconjurător, cum se mai întâmplă în multe cazuri.

Cum tema Congresului al 18-lea — F.I.J.E.T., ce s-a ținut în România în anul 1973, se referea la „Rolul ziariștilor și scriitorului de turism în formarea turistului modern”, problema educării turiștilor pentru apărarea naturii este, și în acest sens, în actualitate pentru ziariștii din A.R.J.E.T.

MEMBRI AI ASOCIAȚIEI ZIARIȘTILOR ȘI SCRITORILOR DE TURISM, ÎN VIZITĂ DE DOCUMENTARE LA CENTRUL DE PERFECȚIONARE A CADRELOR DE TURISM

CONDUCEREA DE CĂTRE PARTID A PRESEI LOCALE

CONVORBIRE CU TOVARĂȘUL GHEORGHE TACHE
SECRETAR AL COMITETULUI JUDEȚEAN TIMIȘ AL P.C.R.

— Prin însăși configurația sa economică, politico-socială și culturală, Timișoara este, ca de altfel întregul județ, unul din marile centre ale țării, dispunând de un evantai de ziare, reviste, precum și de Studioul de radio și TV. V-am ruga, pentru început, să faceți o succintă prezentare asupra modului cum aceste mijloace de comunicare de masă răspund și contribuie la realizarea principalelor obiective stabilite în programele Comitetului județean de partid.

— Într-adevăr, județul Timiș este cunoscut între celelalte județe și zone ale țării prin activitatea sa economică și socială complexă, dar și prin paleta largă a ziarelor și revistelor care apar aici — mijloace importante de comunicare cu masele. Continuând o bună tradiție, în județ apar trei cotidiene — în limba română, germană și maghiară, o gaze-

tă săptăminală în limba sîrbă, două reviste literare — una în limba română, alta în limba sîrbă, iar Studioul de radio și televiziune transmite zilnic emisiuni în trei limbi. Avînd ca principală îndatorire oglindirea prin forme publicistice specifice, prin acțiuni și rubrici proprii, activitatea oamenilor muncii timișeni pentru înlăptuirea politicii partidului, a Programului elaborat de Congresul al XI-lea, presa scrisă și vorbită din această parte a țării este ancorată puternic în realitatea locală, abordînd competent, în chip mobilizator, o tematică economică și social-culturală complexă, dovedindu-se, prin tot ceea ce inițiază, un puternic și util instrument de propagandă al Comitetului județean de partid.

— Cum se exercită, practic, conducerea de către Comitetul județean de partid a presei scrise și vorbite ?

— A intrat în obișnuința colegiilor de redacție ale ziarelor și Studioului de radio și televiziune ca întocmirea planurilor tematice — trimestriale sau pe o perspectivă mai îndelungată, a planurilor speciale privind susținerea unor campanii de presă etc., să fie făcută pe baza unui consult prealabil cu secțiile și comisiile Comitetului județean de partid. Planurile respective, dezbătute în colegiile de redacție, sînt supuse aprobării Secretariatului Comitetului județean de partid, de unde revin la redacții, cu observațiile și propunerile de îmbunătățire tematică, de lărgire a ariei de cuprindere, de urmărire a unor sarcini și obiective care preocupă în perioada dată organizația județeană de partid.

Deosebit de utilă pentru orientarea redacțiilor s-a dovedit participarea redactorilor șefi la ședințele Biroului și Secretariatului Comitetului județean de partid, la plenaryle acestui organ, iar a șefilor de secții, respectiv a redactorilor de rubrici, la instrucțiunile care au loc la Comitetul județean și în care se analizează o largă diversitate de probleme.

O bună parte dintre redactorii noștri, cei cu experiență mai îndelungată în muncă, cunoscuți și apreciați, fac parte din comisiile pe probleme ale Comitetului județean de partid și, în această calitate, intră în componența anumitor colective care studiază și controlează diverse aspecte economice, politice, cultural-educative din județ. Toate acestea dezvoltă în rîndul ziaristilor exigența participării, îi ajută să cunoască nemijlocit preocupările Comitetului județean de partid, modalitățile specifice de acțiune, contribuie la formarea lor în spiritul întransigenței revoluționare, al evaluării juste a eforturilor și rezultatelor organelor și organizațiilor de partid, a colectivelor de muncă, a neajunsurilor care mai există, fiind astfel solicitați să contribuie în mod angajant, ca ziaști comuniști, la înlăturarea politicii interne și externe a partidului, a programelor elaborate de Comitetul județean de partid.

Dezideratele amintite răspund, de asemenea, întîlnirile pe care secretarii Comitetului județean de partid le au cu colectivele redacționale sau cu redactorii care se ocupă de anumite domenii, ca și analizele periodice pe care le face Biroul Comitetului județean de partid sau Secretariatul asupra conținutului publicațiilor, a modului de tratare sau a felului în care au fost susținute anumite campanii de presă. Dintr-o astfel de analiză, redactorii de la rubricile economică și viață de partid, de pildă, s-au ales cu substanțiale recomandări făcute de Biroul Comitetului județean de partid, ele constituind un program concret de acțiune pentru colectivele redacționale în ansamblul lor. În cazul rubricilor amintite s-a accentuat necesitatea cunoașterii și ogîndirii aspectelor noi, a realităților din domeniile respective, printr-o varietate mai mare de genuri publicistice, realizate mai interesant.

La încheierea recentei campanii electorale Biroul Comitetului județean de partid a făcut aprecieri pozitive asupra modului în care au sprijinit ziarele și Studioul de radio și televiziunea alegerile de deputați în M.A.N. și consiliile populare, indicîndu-le în același timp să persevereze pe linia urmăririi înlăturării propunerilor și sugestiilor rezultate din întîlnirile și adunările cetățenești în care candidații s-au sfătuit cu alegătorii.

Pline de învățăminte sînt, de asemenea, participările secretarilor Comitetului județean de partid, ale șefilor de secție de la Comitetul județean de partid, la ședințele colegiilor de redacție sau la plenaryle redacționale și la adunările organizațiilor de

partid, concluziile formulate cu astfel de prilejuri, sarcinile trasate venind în sprijinul direct al muncii redacționale.

— V-am ruga să ne dați unele exemple de inițiative și acțiuni proprii ale ziarelor și radioului. Cum sînt antrenate redacțiile la rîspîndirea și generalizarea experienței pozitive, la stimulare și schimbarea opiniei constructive, la exercitarea responsabilă a spiritului critic și autocritic ?

— Beneficiind de o conducere și îndrumare concretă, permanentă și operativă, ziarele, revistele și Studioul de radio și televiziune acționează în cunoștință de cauză, susțin, prin forme gazetărești eficiente, sarcinile și obiectivele ce stau în fața Comitetului județean de partid, hotărîrile și angajamentele Organizației județene Timiș a P.C.R. S-au dovedit interesante, cu putere mobilizatoare în rîndul cititorilor și ascultătorilor, acțiunile : „Cum sînt materializate indicațiile date în unitățile vizitate de tovarășul Nicolae Ceaușescu“, „Îtinerar de încredere : industria timișeană — ultimele luni ale cincinalului“, „Ce obiective polarizează activitatea organizației de partid din care faceți parte“, „Experiența pozitivă, larg popularizată în toate fermele agricole“, „Orașele și comunele județene, cit mai bine gospodărite“, reluată sub generic nou „Priorități pe agenda de lucru a consiliilor populare“, „Noi, în confruntare cu munca și viața“, „Arta și cultura timișeană să sprijine activ educația socialistă a oamenilor muncii !“, toate acestea în cadrul ziarului „Drapelul roșu ; „În pas cu revoluția tehnico-științifică“, „Autoutilarea — cale eficientă a perfecționării procesului de producție“, „Primarul — primul gospodar al comunei“ din „Neue Banater Zeitung“ ; „Să lucrăm 14 zile pe an cu materii prime economisite“, „Productivitatea muncii la cote superioare“, „Să folosim din plin marile rezerve ale agriculturii socialiste“, în cadrul ziarului „Szabad Szó“ ; „Îmbunătățirea efectivului și creșterea productivității animalelor“, „Folosirea rațională a fondului funciar“ și altele, din gazeta „Banatske Novine“ ; „Cu ochiul bunului gospodar“, „Fiecare muncitor, inginer și tehnician, participant activ la gospodărirea judicioasă a metalului“, „Să muncim și să trăim în chip comunist“, emisiuni susținute de Studioul de radio și televiziune.

Izvorite din cerințele concrete de viață, susținute cu pricepere și pasiune gazetărească, acțiunile respective au condus la generalizarea experienței pozitive, la înlăturarea unor neajunsuri, la perfecționarea activității în domeniile respective.

Aprecieri faptului că redacțiile au fost receptive la aspectele noi, la problematica ridicată de Congresul al XI-lea al partidului, gazetarii abordînd mai profund, mai analitic, problemele economice, politice și social-culturale specifice județului. Au venit în sprijinul cititorilor și ascultătorilor materialele privitoare la generalizarea îndeplinirii de către aceași persoană a muncii de secretar al comitetului comunal de partid și primar al comunei, cele referitoare la rolul și munca diferitelor organisme obștești, creșterea exigenței în fiecare colectiv de muncă față de îndeplinirea obligațiilor profesionale, a sarcinilor de plan și angajamentelor asumate în întrecerea socialistă.

— Cum sînt ajutate redacțiile pentru a întări caracterul muncii de masă a prescii, legătura permanentă cu cititorii ?

— În urma sprijinului primit, a analizelor făcute de Comitetul județean de partid, redacțiile și-au întărit permanent legătura cu cititorii și ascultătorii; consfăturile cu aceștia se țin cu mai multă regularitate, ele fiind urmărite prin planurile trimestriale, prin rapoartele informative care sînt înaintate secretariatului Comitetului județean de partid. Lunar, fiecare redacție informează Comitetul județean de partid asupra tematicii și felului în care sînt soluționate scrisorile de la cititori. Redacțiile „Neue Banater Zeitung” și „Szabad Szó” au organizat, de mai multă vreme, un consult juridic cu cititorii care prilejuieste cunoașterea temeinică a legilor, soluționarea în temeiul lor a diferitelor probleme ale oamenilor. Din ziarul „Drapelul roșu” se remarcă dialogul juridic care apare cu regularitate, ca și rubrica, de asemenea mult apreciată, „Scrisori față-n față” care militează pentru rezolvarea operativă, cu răspundere, de către toate organele, a cererilor întemeiate, a propunerilor și sesizărilor oamenilor muncii.

Cred totuși că redacțiile pot face mai mult pe linia întăririi legăturilor cu cititorii și ascultătorii, a permanentizării dialogului redacție-cititor-ascultător. Este obligația colegiilor de redacție de a îmbunătăți tematica întîlnirilor, a consfăturilor inițiate cu corespondenții voluntari și cu colaboratorii externi, tematica respectivă rezultînd din obiectivele majore care stau în perioada respectivă în fața Comitetului județean de partid.

— Cum apreciați activitatea consiliilor de conducere ale publicațiilor timișene? De asemenea, cum e apreciată activitatea colegiilor de redacție?

— În prea mică măsură sînt folosite consiliile redacționale, organisme reprezentative, menite să lărgescă și să întărească munca colectivă în cadrul redacțiilor. La intervale prea mari sînt convocate aceste consilii, pînă acum ele fiind solicitate doar cu prilejul dezbaterii planurilor tematice și de perspectivă.

Și aria tematică a dezbaterilor din colegiile de redacție poate fi mult extinsă și îmbunătățită. Recomandările făcute în acest sens de Biroul Comitetului județean de partid, de colectivul de control a secției de propagandă și presă a C.C. al P.C.R. trebuie cu mai multă consecvență traduse în viață.

— Competența fiind unul din principalele comandamente ale ziaristicii comuniste, în Legea presei, pe lingă îndatorirea ziaristilor de a-și aduce

contribuția cu toată capacitatea la îndeplinirea sarcinilor social-politice, — în lumina documentelor de partid — de a milita pentru promovarea spiritului revoluționar, de a respecta consecvent principiile eticii și echității comuniste, se prevede ca o îndatorire expresă pentru lucrătorii din presă de a-și perfecționa pregătirea politică și profesională, de a-și lărgi orizontul de cunoștințe. În acest scop există, firește, un cadru organizatoric adecvat — învățămîntul politic, cursurile organizate de Filiala Uniunii ziaristilor, pregătirea la formele de învățămînt ziaristic organizate la Academia „Ștefan Gheorghiu”. Vă rugăm să faceți o evaluare a rezultatelor obținute pînă acum de ziaristii timișoreni în această direcție și să indicați problematica și obiectivele pentru realizarea cărora se acționează și se va acționa în perspectivă.

— Ținînd seama de faptul că îmbunătățirea conținutului ziarului, lărgirea ariei sale tematice țin de competența ziaristilor, de pregătirea lor multilaterală, Biroul Comitetului județean de partid a sprijinit colegiile de redacție ca, în spiritul Legii presei, să asigure desfășurarea în condiții bune a participării redactorilor la formele de reciclare.

O bună parte dintre aceștia au susținut, cu rezultate bune lucrările finale, alții aflîndu-se în ciclul II sau III.

Un număr însemnat de redactori au absolvit cursurile postuniversitare.

În fiecare redacție funcționează cursuri de învățare a limbilor străine și de stenografie și se continuă însușirea deprinderii de fotografiere și dactilografie.

Colegiile de redacție, organizațiile de partid, grupele sindicale redacționale au fost îndrumate să urmărească cu mai multă perseverență modul în care participă redactorii la astfel de acțiuni, progresele înregistrate, să intervină pentru a da un caracter cît mai organizat pregătirii complexe a ziaristilor.

Biroul Comitetului județean de partid va îndruma și sprijini în continuare colegiile de redacție, organizațiile de partid din redacții de a iniția pe mai departe întîlniri ale colectivelor redacționale cu secretarii Comitetului județean de partid, cu alți activiști de partid și de stat pentru a realiza o pregătire politico-ideologică și de specialitate temeinică, pentru a înarma pe gazetari cu tot ceea ce apare nou în domeniul în care ei își desfășoară activitatea.

Convorbire consemnată de

ION ULARU și VALENTIN CÂMPEANU

NOUL ORAȘ ORȘOVA

„Considerăm că în viitor, odată cu primirea în continuare în partid a celor mai înaintați muncitori, țărani, intelectuali, oameni ai muncii din toate sectoarele, fără deosebire de naționalitate, va trebui să acordăm mai multă atenție primirii în partid a unui număr mai mare de femei; totodată, trebuie să veghem la primirea în partid a unui număr mai mare de tineri, păstrând un raport corespunzător din punct de vedere al vîrstelor, asigurînd înflorirea continuă a partidului cu forțe noi. În general, va trebui sporită exigența față de calitățile celor primiți în partid, concomitent cu ridicarea nivelului de conștiință și de pregătire politică și ideologică a tuturor comunistilor”.

NICOLAE CEAUȘESCU

ÎN CENTRUL ATENȚIEI NOASTRE: ÎNTĂRIREA CONTINUĂ A ORGANIZAȚIEI DE PARTID

de VASILE CONSTANTIN

locuitorul secretarului comitetului de partid-Radioteleviziune

În perioada pe care o străbatem, caracteristica dominantă în Radioteleviziune, ca de altfel în întreaga presă românească, o constituie răspunderea matură cu care membrii de partid, toți lucrătorii acționează pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul al XI-lea al P.C.R. Stabilind strategia organizației noastre de partid în lumina documentelor Congresului, Comitetul de partid a pornit de la realitatea că amplificarea considerabilă a sarcinilor, noile cerințe calitative reclamă, înainte de toate, creșterea capacității de mobilizare a întregului colectiv în direcția obținerii unor substanțiale îmbunătățiri în domeniul programelor de televiziune și radio.

Astfel, au fost fixate o serie de obiective ale muncii politice care vizează pregătirea multilaterală, ideologică și profesională a tuturor lucrătorilor, dezvoltarea trăsăturilor militantului comunist, cultivarea ordinii și disciplinei în toate sectoarele, promovarea exigenței partinice în toate fazele de concepere și elaborare a emisiunilor. Pe baza documentelor de partid și plecînd de la necesitățile reale din organizația noastră, ne-am îndreptat atenția, cu prioritate, spre asigurarea unei intense vieți interne de partid în fiecare sector de activitate din instituție, spre dezvoltarea responsabilității comuniste la fiecare membru de partid. În acest cadru se înscrie și preocuparea față de compoziția organizațiilor de bază și calitatea membrilor de partid, factori esențiali de care depinde exercitarea rolului de conducător politic de către organizația noastră de partid.

În conducerea muncii de primire în partid, Comitetul nostru de partid are în vedere că în prezent acordarea calității de membru al partidului se face în condițiile unei ample angajări a întregului nostru popor pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XI-lea, acțiune în care presei și Radioteleviziunii le revin importante responsabilități. Organizația de partid din Radioteleviziune are un efectiv ce numără peste 1300 de comunisti. În sectoarele redacționale membrii de partid reprezintă circa 80 la sută

din totalul lucrătorilor. Practic, în toate compartimentele, în fiecare colectiv, comunistii se afirmă ca o forță dinamizatoare. Este un fapt, pus tot mai mult în evidență de activitatea din ultima perioadă, că din organizațiile de bază, de la comunisti, emană propunerile de emisiuni noi, inițiativele de perfecționare a muncii. Tot în cadrul de partid sînt combătute practicile învechite, atitudinile reprobabile ce se mai întîlnesc, din păcate, la unii lucrători din instituția noastră. Este evident, deci, că realizarea obiectivelor vizînd îmbunătățirea programelor impune amplificarea rolului comunistilor, manifestat printr-o acțiune militantă, cotidiană. În acest scop, paralel cu sublinierea exigențelor sporite față de activitatea și comportarea fiecărui comunist, indiferent de stagiul în partid sau de funcția ce o îndeplinește, Comitetul nostru de partid se preocupă îndeaproape de întărirea organizației prin primirea în rândurile P.C.R. a celor mai buni lucrători care, prin trăsăturile lor politice, morale și profesionale, prin întreaga activitate și comportare se dovedesc a fi demni de înaltul titlu de comunist. Ne călăuzim permanent de indicația dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea, atunci cînd sublinia că „va trebui sporită exigența față de calitățile celor primiți în partid, concomitent cu ridicarea nivelului de conștiință și de pregătire politică și ideologică a tuturor comunistilor”.

Analizînd situația din fiecare sector, Comitetul de partid a ajutat birourile organizațiilor de bază să abordeze concret toate aspectele legate de primirea în partid. Putem spune că acum se pune un accent mai mare pe cunoașterea oamenilor, pe pregătirea lor cu mult înainte de momentul discutării cererii de primire în partid de către adunarea generală. Ajutorul în faza de pregătire se realizează fie direct de către membri ai birourilor organizațiilor de bază, fie apelîndu-se la comunisti cu o bogată experiență. Un rol important l-au avut încadrarea în forme organizate de studiere a documentelor de par-

tid, discuțiile asupra prevederilor Statutului partidului. Periodic, cei ce urmează să fie primiți în partid, sînt invitați să participe la adunări generale deschise ale organizațiilor de bază. Deosebit de eficientă s-a dovedit practica de a-i antrena la rezolvarea sarcinilor obștești. Folosind asemenea metode, organizațiile de bază de la redacția actualității interne și externe, de la redacția emisiunilor pentru tineret și copii, de la redacția emisiunilor pentru străinătate, precum și unele organizații de la studiourile centrale de radio și televiziune au desfășurat, cu bune rezultate, o activitate multilaterală de pregătire a viitorilor membri de partid. Mai trebuie făcută sublinierea că la primirea în rîndurile organizației de partid, acordăm atenție, în primul rînd, tinerilor UTC-iști care s-au afirmat în activitatea de îndeplinire a sarcinilor calitativ sporite ce stau în fața colectivelor din Radioteleviziune. Tineri uteciști cum sînt Lucian Sîrbescu, Viorica Bucur, Dan Verona, Claudia Tonceanu-Drilea, Marin Grozea din sectoarele redactionale, ca și mulți alții din compartimentele artistice, tehnice și de producție, după primirea lor în partid, înțelegînd exigențele sporite pe care le implică titlul de comunist, s-au angajat cu și mai multă hotărîre, alături de ceilalți membri de partid, în realizarea sarcinilor profesionale și obștești.

În plenarele comitetului de partid, în adunările generale ale organizațiilor de bază, se analizează, periodic, mersul activității de primire în partid. Aceste analize, ca și ședințele de confirmări ale biroului comitetului de partid au pus în evidență și o serie de neajunsuri. Astfel, în unele organizații de bază intervin pauze, cu totul nejustificate, în munca de pregătire a lucrătorilor pentru a li primiți în partid, lăsîndu-se lucrurile să se desfășoare de la sine. Așa se explică apariția unor situații — e adevărat puține — în care biroul comitetului de partid a fost nevoit să infirme hotărîri de primire în partid din cauză că lucrătorii respectivi nu se ridicau la nivelul exigențelor etapei actuale. Asemenea cazuri au fost la redacția emisiunilor cultural-artistice și la studiourile centrale de televiziune. A fost întilnită și tendința (la birourile organizațiilor de bază de la redacția emisiunilor social-educative și redacția emisiunilor muzicale și de varietăți) de a se lua în considerare doar una din laturile vieții și activității celor ce solicită să intre în partid, de pildă rezultatele profesionale, pierzîndu-se din vedere că nu trebuie neglijată nici una din calitățile politice, morale și profesionale ce se cer comunistilor. Potrivit prevederilor Statutului, forul chemat să stabilească cu precizie dacă solicitantul posedă calitățile pentru a intra în partid este adunarea generală a organizației de bază. Iată de ce comitetul de partid se îngrijește ca organizațiile de bază să verifice calitățile oamenilor în procesul muncii, să-i atragă în activitatea obștească și la alte acțiuni politice, singurul teren pe care viitorii comunisti își pot dezvoltă aptitudinile și dovedi că sînt apți să intre în partid.

Comitetul de partid și-a propus să desfășoare în continuare o intensă muncă politico-educativă pentru pregătirea temeinică a celor ce urmează a fi primiți în rîndurile P.C.R., astfel încît, odată cu încadrarea în partid, fiecare tînr comunist să fie pe deplin conștient de responsabilitatea sporită ce și-o asumă și să poată aduce un plus de vigoare activității organizației de bază din care face parte. În același timp, vom da cea mai mare atenție educării partinice a tinerilor comunisti, ca de altfel a tuturor membrilor de partid. În activitatea de cultivare

a calităților moral-politice proprii comunistilor, gazetarilor comunisti, pornind de la exigențele formulate în documentele Congresului al XI-lea; de la necesitatea însușirii organice a Codului principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, al eticii și echității socialiste.

Și experiența noastră a dovedit că, după primirea în partid, dezvoltarea trăsăturilor ce trebuie să caracterizeze un comunist are loc de asemenea în procesul muncii, în angajarea responsabilă pentru îndeplinirea sarcinilor profesionale și obștești. De aceea, veghem ca noilor membri de partid să li se încredințeze sarcini concrete și ca birourile organizațiilor de bază să le acorde ajutor permanent pentru a le îndeplini. Am constatat, nu de puține ori, ce mare satisfacție oferă tînrului comunist succesul obținut în realizarea unor misiuni concrete primite la intrarea în partid, cu efecte deosebit de pozitive asupra participării lui ulterioare la viața organizației. După cum, ne-am întilnit și cu situații (redacția de actualități, redacția emisiunilor economice, studiourile centrale de radio) în care birourile organizațiilor de bază n-au dat, timp de luni de zile, nici o sarcină concretă tinerilor membri de partid. Asemenea stări de lucruri au fost combătute imediat cu toată tăria.

Avînd în vedere că numai însușirea temeinică a politicii interne și externe a partidului nostru îi dă lucrătorului de Radioteleviziune posibilitatea să se orienteze singur în rezolvarea multiplelor probleme cu care este confruntat în exercitarea profesiei lui nobile, comitetul de partid acordă o atenție specială studierii documentelor de partid și organizează informări operative asupra aspectelor noi ce apar în desfășurarea atît de dinamică a vieții social-politice din țara noastră. În această ordine de preocupări este de relevant utilitatea întilnirilor organizate în diverse redacții ale instituției cu tovarăși din conducerea unor departamente centrale sau cu cadre didactice de la Academia „Ștefan Gheorghiu”.

De asemenea, o influență pozitivă au expunerile din adunările generale sau de la întilnirile cu noii membri de partid privind profilul moral al comunistului, al gazetarului comunist, respectarea disciplinei de partid și de stat, folosirea criticii și autocriticii etc.

În afara formelor învățămîntului de partid, pentru noii membri de partid au fost organizate grupe de studiere a Statutului P.C.R., în strînsă legătură cu sarcinile noastre specifice.

Toate acțiunile educative au drept țel principal amplificarea, la fiecare membru de partid, a dăruirii și pasiunii comuniste cu care participă la îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere trasate de partid Radioteleviziunii. În strînsă legătură cu acest obiectiv urmărîm să dezvoltăm la fiecare membru de partid spiritul partinic, revoluționar, exigența, combativitatea, disciplina, inițiativa, conduita ireproșabilă în orice împrejurare. Partidul, care a condus poporul la victoria definitivă a noii orînduiri, cheamă întreaga noastră națiune să înfăptuiască în continuare, prefaceri revoluționare fără precedent. Milităm ca acest spirit novator pe care îl găsim în fiecare rînd al documentelor Congresului al XI-lea să se regăsească în emisiunile de Radioteleviziune, indiferent de genul și tematica lor.

Comunistii din Radioteleviziune, alături de ceilalți lucrători din presă, sînt hotărîți să facă totul pentru transpunerea în viață a politicii partidului nostru, muncind fără preget, cu pricepere și pasiune comunistă, pentru a răspunde cu cinste îndatoririlor încredințate de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

SCRISORI DE LA CITITORI

ADRESATE REDACȚIILOR

Către REDACȚIA ZIARULUI „FĂCLIA“

Am să intru direct în subiect. Vreau să spun că am început să mă obișnuiesc cu formatul mic al ziarului. Văd, de asemenea, că vă străduiți să scoateți un ziar vii, diversificat. Citeodată reușiți, uneori, nu. Cauzele nu le știu, dar nici nu mă interesează în mod special. Ce mă nedumerește? De ce ați pierdut pe parcurs, mai de mult sau mai recent, rubrici ca „La scara 1/1“, „Releu“, „Oaspeții Făcliei“, „Accente“, „Caligrama“ și altele? Ar fi rubrici foarte potrivite noului format, concise, pline de conținut și gustate de cititor.

De bună intenție și calitate mi s-a părut și rubrica „De luni pînă sîmbătă la...“; de ce nu mai apare? Pe de altă parte, consider că vă ocupați prea puțin de problemele sociale ale tineretului. Nu vi se pare că reflectarea și rezolvarea unor aspecte sociale ar avea influență și asupra muncii oamenilor, a îmbunătățirii calității vieții, în general?

De asemenea, sînt nedumerit de faptul că publicați foarte puține reportaje și știri din lume — nu neapărat despre evenimentele la zi, care ne parvin prin radio și micul ecran, ci din permanențele lumii contemporane. Sper că m-ați înțeles exact și veți lua aceste rînduri ca bune intenții.

TEOFIL BEMBEA

tehnician proiectant Cluj-Napoca
(Scrisoare adresată ziarului „Făclia“)

Nu știu în ce măsură așteptați scrisorile cititorilor cotidianului dv. dar în ce mă privește, vreau să-mi spun, în cîteva rînduri, părerile despre această publicație, arătîndu-vă ce-i bun și ce-ar putea fi bun în aceste mici pagini.

Apreciez efortul gazetarilor pentru diversificarea publicației și cred că de cele mai multe ori reușiți destul de bine să interferați în cuprins materiale de analize economice, prezentări și cronici culturale. La fel iubitorilor de sport le dați ceea ce le trebuie în fiecare săptămîină.

Iubesc foarte mult reportajul „confidențial“, în-cercat de dv. în multe numere, care prezintă biografiile oamenilor zilelor noastre faptele lor de muncă; de asemenea reportajele care prezintă evenimente politico-sociale ce caracterizează viața județului. Cîndva, unii redactori precum Ion Arcaș, V. Craioveanu, L. Simboan, Ion Rus, Emilia Crișan scriau articole ce deschideau rubrici permanente, ai căror eroi erau oamenii faptei în procesul muncii practice — productive și științifice. În ce mă privește, aș dori ca acele rubrici mai vechi să-și găsească din nou spațiu în publicația dv. Exemplu:

„Miniaturi“, „La scara 1/1“, „Carnet de reporteri“, „Biografii contemporane“ și chiar „cronicile mărunte“ ori „Releu“. Propun, de asemeni, ziarului, să acorde mai mare atenție tineretului județului, și din această categorie, tinerelor fete. Avem multe întreprinderi unde forța de muncă este aproape în exclusivitate feminină.

De asemenea, portretele, în dorința elogierii cul-tului muncii, cu trimiteri la dialogul dintre generații.

Voi încheia prin a vă ruga să prezentați mai des aspecte contrastante din viața și activitatea unor cetățeni, a neînțelegerii, de către unii, puțini la număr, a principiilor și normelor vieții și muncii comunistilor, ale eticii și echității socialiste. Aveți aceste preocupări dar ar fi bine să le asigurați frecvența. Mă mai gîndesc că ar fi util să publicați ecouri de la cei criticați.

Rugîndu-vă să luați în considerare rîndurile mele, vă salut cu multă stimă.

D. VATAN

activist al Comitetului județean
Cluj al U.T.C. Cluj-Napoca

Stimate tovarășe redactor șef,

Am remarcat preocuparea dumneavoastră de a îmbunătăți conținutul de idei, de a diversifica tematica articolelor, grija față de calitatea articolelor precum și introducerea de noi rubrici. Toate acestea au dus la creșterea prestigiului ziarului dumneavoastră în rîndul cititorilor și cred că și a tirajului.

Aș vrea să vă felicit călduros pentru activitatea depusă și să vă urez noi succese în munca plină de abnegație pe care o desfășurați.

Din păcate în continuare am să vin cu o propunere și mi-e teamă ca să nu interpretați rîndurile de mai sus (credeți-mă, foarte sincere) eronat.

Cred că ați observat și dumneavoastră cozile de la chioșcurile de ziare la apariția „Sportului“. Ei bine, acest fapt dovedește pasiunea deosebită pentru sport a oamenilor, dorința de a „savura“ tot ce e nou în lumea sportului.

La „Crișana“, să recunoaștem, această rubrică ar mai putea suferi îmbunătățiri.

Acum cîțiva ani am văzut într-un ziar județean o rubrică de sport foarte bună, care apărea cu o regularitate de ceasornic. În cadrul acestei rubrici marțea erau cronici de fotbal (divizia A sau B), miercuri — campionatul județean, joi — interviul sportiv al săptămîinii, vineri — campionatele de baschet, volei etc. cu clasamente la zi ș.a.m.d.

Mărturisesc că de aici mi-a venit și mie ideea de a vă sugera o rubrică duminicală „Avancronica... fotbalistică“. (...)

Eu v-am făcut această propunere pentru că iubesc și sînt extrem de pasionat de sport. Și pentru că doresc (știu că o să zîmbiți!) să devin ziarist sportiv. (...)

Vă trimit o „mostră“ de cronică și, fără lipsă de modestie, consider că nu e mai slabă decît multe cronici sportive publicate în diverse ziare.

Vă rog să mă scuzați că am îndrăznit să vă deranjez și să primiți cele mai înalte considerațiuni.

SORIN ILIEȘ

str. Dr. P. Groza 28 — Oradea

ZIARISTUL — ACTIVIST DE PARTID

Prin înalta sa responsabilitate partinică, prin caracterul profund militant al activității sale publicistice de fiecare zi, gazetarul din țara noastră se afirmă tot mai mult ca activist și propagandist comunist, ca luptător politic aflat în permanență în prima linie a luptei pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea spre comunism, pentru promovarea și aplicarea în viață a principiilor și normelor vieții și muncii comuniștilor, al eticii și echității socialiste.

Pornind de la această realitate, de la dezideratele ridicării continue a nivelului și eficienței activității ziaristice, redacția revistei „Presa noastră” s-a adresat unor colegi pentru a-și împărtăși opiniile în legătură cu sensul major al acestei înalte responsabilități și cu îndatoririle pe care ea le implică atât în prezent cât și în activitatea de viitor.

Publicăm, în paginile care urmează, o seamă de gânduri și experiențe pe tema enunțată, ale unor gazetari din presa centrală și locală.

LEGĂTURA INDESTRUCTIBILĂ CU VIAȚA

Documentele de o excepțională însemnătate adoptate de cel de al XI-lea Congres al partidului ghidază întreaga noastră activitate publicistică, ne solicită noi eforturi pentru perfecționarea pregătirii politice și ideologice, a măiestriei profesionale.

Discuțiile purtate în paginile revistei „Presa noastră” despre sarcinile și responsabilitatea gazetarului comunist, în etapa pe care o străbatem, le consider foarte utile pentru munca noastră profesională. Diversitatea problematicii și a punctelor de vedere emană, după părerea mea, din multitudinea preocupărilor care există în fiecare redacție pentru a contribui cu mai multă eficiență la traducerea în viață a tuturor prevederilor conținute în documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., pentru a da presei mai multă substanță de idei și un puternic caracter militant. Dar indiferent de profilul și caracterul specific al publicațiilor la care lucrăm, avem în față în permanență prețioasele indicații din Programul partidului, valabile pentru toți cei care activează pe frontul ideologic. În spiritul prevederilor din Program vom acționa cu hotărâre pentru lărgirea ariei tematice și întărirea profilului publicațiilor noastre.

Așa cum s-a arătat, gazetarul, propagandistul comunist trebuie să aibă o temeinică pregătire marxist-leninistă și o cultură generală corespunzătoare pentru a înțelege pe deplin marile transformări revoluționare ale epocii noastre. El trebuie să fie pătruns de spiritul novator al documentelor de partid pentru a promova cu pricepere și pasiune noul în

toate domeniile de activitate. Legătura cu viața, cu realitățile societății în continuă dezvoltare este indispensabilă pentru realizarea unor ziare și reviste cu cea mai mare eficiență și audiență în masă.

Gazetarul comunist trebuie să se documenteze temeinic asupra problemelor pe care le abordează, să dea dovadă de chibzuință și obiectivitate în oglindirea atât a aspectelor pozitive cât și negative. Selectarea materialului faptic cere eforturi de gândire, o mare răspundere — și mai ales pasiune, pasiune pentru a descoperi noul, faptul cu adevărat semnificativ.

Pentru a comunica cititorului faptele de viață situate la temelie unității societății noastre, gândurile și preocupările oamenilor muncii, ziaristul trebuie să manifeste inițiativă în abordarea modalităților publicistice, să găsească cuvântul cel mai potrivit care să exprime cel mai bine realitatea, să găsească ecou să îndemne la reflecție, să mobilizeze. Este de prisos să amintesc că stilul bombastic care înăbușă fluviul de idei sau, deopotrivă, escamotează vidul de idei nu își are loc în paginile presei de partid.

Necesitatea educării gazetarului comunist decurge din documentele Congresului al XI-lea, din sarcinile trasate presei de a milita cu fermitate pentru transpunerea în viață a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, pentru promovarea înaltelor idealuri de umanitate, de etică și echitate socialistă, care caracterizează noua etapă de dezvoltare a României. Gazetarului comunist i se cere o înaltă valoare profesională, dăruire și devotament pentru cauza noastră comună.

Din acest punct de vedere apreciez ca foarte utile și eficiente cursurile de reciclare a ziaristilor, organizate în cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”. Redactorii revistei „Autoturism” au fost sau sînt încadrați în acest sistem de reciclare. De asemenea,

în cadrul învățămîntului de partid din redacție, ei dezbate cu multă atenție prevederile cuprinse în Programul partidului.

Lucrînd la o revistă de specialitate, fiecare redactor depune eforturi susținute pentru adîncirea profesionalității, pentru a supune atenției opiniei publice cele mai diverse aspecte ale fenomenului automobilistic din țara noastră, pentru a contribui cu eficiență la formarea și educarea cetățenească înaintată a omului de la volan.

VASILE DOCHIA

redactorul șef al revistei „Autoturism”

IMPERATIV AL FORȚEI DE CUNOAȘTERE ȘI INFLUENȚARE

În frontul larg al presei comuniste din țara noastră este înrolată și „Lupta C.F.R.”, organ de presă al Ministerului transporturilor și telecomunicațiilor și al Uniunii sindicatelor de ramură, organ ce contribuie la promovarea politicii partidului și statutului nostru în domeniul transporturilor și telecomunicațiilor. „Lupta C.F.R.” se adresează, deopotrivă, ceferiștilor, lucrătorilor din transportul auto, naval, din poștă și telecomunicații, oamenilor muncii din sectorul industrial al transporturilor, din cercetare, proiectare și construcții în domeniul transporturilor și telecomunicațiilor.

Este un adevăr cunoscut și recunoscut că izvorul forței de influențare, al prestigiului și autorității presei în rîndurile maselor, al încrederii cu care este înconjurată de oamenii muncii, rezidă în devotamentul cu care ea slujește cauza socialismului, în înflăcărarea cu care acționează ca purtător de cuvînt al partidului, cu care își îndeplinește înalta răspundere față de popor.

Realizarea acestor cerințe fundamentale față de presa comunistă din țara noastră depinde de calitatea oamenilor care lucrează în redacție, de pregătirea lor politico-ideologică, de conștiința, pasiunea și simțul responsabilității cu care își îndeplinesc sarcinile, de conduita lor în muncă și în viața particulară.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat o înaltă apreciere calității de gazetar ca activist de partid pe tărîmul presei. Această apreciere reprezintă o mare cinste pentru toți lucrătorii din presă, expresia prețuirii de către conducerea de partid a activității gazetarilor comuniști, dar în același timp implică și o înaltă răspundere pentru îndeplinirea exemplară a misiunii încredințate.

Considerentele de mai sus au stat și stau și la baza întregii munci politico-educative cu personalul nostru redacțional. Am acordat o atenție deosebită selecționării cu grijă a oamenilor ce lucrează în redacție. Toți redactorii noștri sînt membri de partid, majoritatea avînd studii superioare. Prin profesia de bază sînt specialiști în transporturi și telecomunicații, buni cunoscători ai domeniului în care își desfășoară activitatea în calitate de gazetari. Creșterea nivelului ideologic și politic, lărgirea orizontului de cultură generală, perfecționarea continuă a pregătirii profesionale, promovarea principalității și spiritului partinic, a principiilor și normelor eticii și echității socialiste de către fiecare om din redacție reprezintă principalele direcții în care acționează

sistematic și concertat organizația noastră de partid și conducerea redacției.

În adunările generale ale organizației de bază se pun cu regularitate în dezbateri probleme legate de conduita morală ireproșabilă a fiecărui om, de probitatea profesională, de respectarea și promovarea principiilor eticii și echității socialiste. În cadrul învățămîntului de partid, însușirea Programului partidului de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism se întemeiază pe studiul individual al unei bibliografii largi bazate pe documentele de partid și lucrările tovarășului Nicolae Ceaușescu. Participarea la dezbateri este quasiobligatorie, avînd un caracter amplu și tot mai aprofundat, cu concluzii practice pentru activitatea profesională.

Pornind de la condiția ziaristului ca activist de partid pe tărîmul presei, conducerea redacției, împreună cu biroul organizației de bază, a îndrumat redactorii ca în deplasările lor pe teren (se pleacă obligatoriu pe teren în fiecare săptămînă) să nu se limiteze exclusiv la documentarea pentru materialul ce urmează să-l elaboreze. S-a încetățenit regula ca redactorii să ia legătura cu organul de partid din unitatea vizitată, să sprijine sindicatul, organizația U.T.C., să participe la diferite adunări, la ședințe ale organului colectiv de conducere. În secții, sec-toare, la locurile de muncă, redactorii noștri se întretîin cu maiștri, șefi de echipă, cu alți oameni ai muncii. Se interesează de problemele cu care aceștia sînt confrunțați, le împărtășesc din experiența altor colective. Cînd sînt probleme de o mai mare anvergură, pe baza informărilor redactorilor, conducerea redacției informează conducerea ministerului sau a Uniunii de ramură. În acest fel redactorii noștri au un contact direct cu viața, cu munca nemijlocită pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, cu condițiile de muncă și viață ale oamenilor. Contactul permanent și direct al redactorilor cu pulsul muncii din unitățile de bază s-a dovedit a fi un puternic factor educativ, un mijloc eficace pentru creșterea competenței, a capacității de analiză și sinteză. Desigur, toate acestea se reflectă în mod pozitiv în conținutul și nivelul publicistic al gazetei.

Acestea sînt în redacția noastră cîteva din principalele direcții în care acționăm, în strădania noastră de a răspunde cît mai bine îndemnului secretarului general al partidului nostru ca gazetarul comunist să fie un om cu o concepție înaintată, cu o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, în stare să înțeleagă marile transformări revoluționare din lume, să fie strîns legat de masele populare, să servească prin întreaga sa activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului.

VASILE OANCEA

redactorul șef al gazetei „Lupta C.F.R.”

O CONDIȚIE PRIMORDIALĂ: ORDINEA ȘI DISCIPLINA REDAȚIONALĂ

În accepțiunea gazetarului comunist, disciplina redacțională este sinonimă cu conduita fermă a activistului de partid. Făcînd parte din detașamentul frontului ideologic al partidului, lucrătorul din presă

contribuie la unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii în vederea înlăptuirii programului de dezvoltare multilaterală a patriei. Sarcinile complexe, de mare răspundere puse în fața presei la Congresul al XI-lea al partidului pot fi realizate la cotele înalte ale exigenței în condițiile în care în munca noastră de zi cu zi simțim intransigenți în primul rînd față de noi înșine.

Înțelegem prin aceasta, mai întii, o bună organizare internă, o disciplină fermă în realizarea tuturor îndatoririlor redacționale. În ceea ce privește organizarea, desigur că ea este diferită de la o publicație la alta. Dar oricare ar fi profilul unui organ de presă, oricare ar fi cerințele editorului, cert este că, în toate împrejurările, se impune ca fiecare factor redacțional, începînd cu redactorul șef, să știe precis ce are de făcut și care este locul lui în angrenajul, totdeauna complex, al redacției. Trebuie să abordăm realitatea pornind de la ideea că ea ne solicită nu numai forțele ci și interesul, să o descifrăm în dialectica ei precisă, reală.

Referindu-ne la gazeta noastră, putem spune că buna organizare a muncii interne ne-a ajutat ca în noile condiții de apariție (săptămînal, în format mic), să găsim căile de trecere la articole mai scurte, fără ca aceasta să fie în detrimentul conținutului de idei. Putem spune că acum știm și mai bine ce înseamnă utilizarea eficientă a fiecărui cuadrat. Îmbinăm în acest scop elementele din vechea organizare a redacției, pe secții și rubrici, cu nominalizarea unor responsabilități pe fiecare redactor. Bunăoară, de problemele vieții interne de partid și ale organizațiilor de masă răspunde un redactor profilat pe aceste activități: separat, alți tovarăși din redacție au primit sarcini precise să se ocupe de mișcarea de femei, de activitatea de tineret, a pionierilor, de asociațiile studenților comuniști. Nu este vorba aici, cum ar putea părea, de o dublare a responsabilităților, ci de o măsură menită să valorifice mai bine potențialul unor ziaristi și în același timp să asigure cunoașterea și oglindirea în paginile gazetei a tuturor domeniilor de activitate.

Se înțelege însă că elementele de organizare creează doar cadrul de angajare responsabilă a întregului colectiv. Pentru ca disciplina de redacție să fie exemplară se cere exercitat un control riguros al calității muncii fiecărui redactor, al modului cum sint realizate obligațiile redacționale. Controlul, la gazeta noastră, nu are numai un rol constatativ: el reprezintă și un important factor educativ, un stimulent moral și profesional. Controlul este exercitat de șefii de rubrică, de secretarul general de redacție, de redactorul șef, în plenaryle operative (marțea, cînd se analizează numărul de gazetă apărut și cînd se stabilește sumarul viitorului număr, pe baza unei largi consultări a întregului colectiv). Controlul angajează și opinia editorului, și pe cea a cititorului cu privire la numărul tipărit.

Dezvoltarea simțului de răspundere pentru fiecare număr de gazetă a creat un climat de lucru din care se exclude ideea de așa-zise sarcini majore și sarcini minore. Nimeni — indiferent de nivelul de calificare gazetărească — nu se simte subapreciat dacă este trimis în tipografie să facă corectură în spalturi sau să redacteze o informație de 4—5 rînduri. Pot afirma că, în orice împrejurare, spiritul de echipă, care animă colectivul, îl face pe fiecare membru al său să se simtă răspunzător de calitatea și acuratețea „Vieții noi” și, în felul acesta, să participe integral la reușitele gazetei.

Sincronizarea cerințelor obligatorii ale disciplinei redacționale cu inițiativa personală a ziaristilor con-

stituie, după părerea mea, o condiție principală în vederea continuei îmbunătățiri a tematicii publicației, a utilizării celor mai eficiente genuri de largă audiență la cititori. Recent, colegiul de redacție a stabilit ca, săptămînal, o brigadă formată din trei ziaristi de la rubrici diferite să se deplaseze în cîte o comună din județ, pe timp de 2—3 zile, pentru a analiza sub toate aspectele activitatea social-economică și politică desfășurată sub conducerea organizației de partid. Așa s-a născut rubrica „Viața nouă” — **martor ocular**, care finalizează inițiativa unor redactori și stimulează întrecerea pentru ridicarea calității articolelor și o abordare mai în profunzime a problematicii județului.

Bineînțeles, mai există loc pentru întărirea disciplinei redacționale la „Viața nouă”—Galați. Avem în vedere unele discontinuități în prezentarea unor rubrici cu tematică cetățenească, a faptelor de muncă și de viață ale oamenilor din această parte, în continuă înflorire, a țării.

Militînd în continuare pentru creșterea prestigiului gazetei noastre în rîndurile cititorilor, vom avea mereu în atenție întărirea disciplinei redacționale, fără de care nu poate fi concepută activitatea unui colectiv de gazetari comuniști, colectiv de activiști ai partidului pe frontul presei.

ION CENUȘĂ

redactorul șef al gazetei „Viața nouă” Galați

NOȚIUNI CARE SE IDENTIFICĂ

Expresia ziaristul-activist de partid reunește, fără doar și poate, două noțiuni care se identifică deoa-rece nu se poate concepe activitatea gazetarului comunist altfel decît prin recunoașterea ab ovo a calității sale de activist al Partidului Comunist Român. Și nu numai prin faptul consfințit de Legea presei: „Poate fi încadrat ca ziarist persoana care militcăză pentru aplicarea în viață a politicii Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, se conduce după normele eticii și echității socialiste...”. Căci nu poate avea calitatea de ziarist un om care se consideră în afara sferei idealurilor noastre comuniste. Exemplul înaintașilor noștri, care au editat ziarele partidului în condițiile ilegalității, printre care și ziarul „Igazság”, ne-a dovedit acest lucru cu prisosință.

Activistul de partid militează, organizează, muncește, desfășoară o intensă activitate de propagandă în scopul de a contribui prin scrisul său la transpunerea în viață a politicii partidului.

Gazetarul comunist este cronicarul evenimentelor, dar un cronicar activ, care intervine în cursul acestei istorii.

Prin vocația sa, ziaristul trebuie să fie un bun „știntaș”. Adică să-și facă auzit glasul la momentul oportun, să intervină atunci și acolo unde este cea mai stringentă nevoie. Un articol, oricît de bine documentat și competent, pierde mult din eficacitatea sa dacă este publicat într-un moment cînd opinia publică își îndreaptă privirile într-o altă direcție.

Cum devine ziaristul un bun „știntaș”? Numai prin legătura permanentă cu realitatea, prin ancorarea organică, prin mii de fire, în actualitate. Într-un cuvînt, prin felul de a cunoaște, de a trăi viața organelor și organizațiilor de partid, a colectivelor de oameni ai muncii. Este posibil aceasta? Expe-

riența de mai bine de trei decenii a ziarului nostru atestă acest fapt. Comitetul județean Cluj al P.C.R. poartă o grijă permanentă pentru informarea reciprocă : organ de partid-ziar. Participarea redactorului șef, a șefilor de secții, a redactorilor la ședințele de lucru, la consfătuiri, la dezbateri și analize ne asigură un prim și permanent contact cu problematica complexă a construcției societății și omului nou. Sesizarea unor fenomene noi prin ziar (sau pe alte căi) organului de partid face această legătură reciprocă și mai eficientă. Indicațiile organului de partid ne ajută să țintim atunci când și acolo unde este nevoie, ne ajută să descoperim și să valorificăm pe scara județului, la scara celor 25 000 de cititori (firește, multipli) experiența înaintată în cele mai diverse domenii.

Actual înseamnă, în afara acestora, și faptul că ziaristul este edificat asupra aspectelor ideologice și politice ale activității cotidiene de partid. Înseamnă deci că este înarmat : posedă cunoștințele profesionale la zi. Dar, înainte de toate, cele politice și ideologice. Sub acest aspect, cu toate succesele incontestabile, cursurile de reciclare în viitor sînt datoare să ne ofere și mai mult !

Viața ne impune să ne ridicăm la nivelul crescînd al acelora cărora ne adresăm, cărora le transmitem zi de zi cuvîntul partidului, cuvînt ales, cuvînt plin de semnificații majore. Răspunderea ne este tot mai mare. Trebuie deci să posedăm și mijloacele (profesionale, dar și tehnice !) avansate. Dacă mai continuăm să persiste un decalaj „palpabil“ între cunoștințele, modalitățile și posibilitățile gazetarilor de la ziarele centrale și ale celor așa-zise provinciale (termenul astăzi este cu totul desuet, inadecvat, dat fiind ritmul rapid de dezvoltare al întregii țări), aceasta trebuie să ne pună pe gînduri. Și nu numai pe cei în cauză, ci însăși organizația noastră profesională.

Nouă, care lucrăm la ziare editate în limbile naționalităților conlocuitoare, ne revine în mod deosebit sarcina de a cultiva sentimentul frăției, unității și coeziunii oamenilor muncii români, maghiari și de alte naționalități. În calitatea noastră de activiști de partid, pătrunși de răspunderea încredințată, depunem noi eforturi pentru a contribui cu spor și eficiență la realizarea Programului Partidului Comunist Român.

CATALINA MARIA REISZ
redacția ziarului „Igazság“ Cluj—Napoca

MILITANTISM PE ÎNTREGUL FRONT ZIARISTIC

Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerea spre comunism implică angrenarea fără precedent a tuturor energiilor materiale și spirituale ale poporului român. Acesta este tabloul sintetic, științific analizat și realist prefigurată de documentele celui de-al XI-lea Congres al P.C.R. În acest context, breasla noastră, a ziaristilor, este angajată cu convingere și fermitate în activitatea practică, neconținută și responsabilă, pe frontul sensului de voință și acțiune al întregului popor pentru perfecționarea noii orînduiri din patria noastră.

Este în firea lucrurilor ca, profesiunea noastră să aibă un rol de primă importanță în traducerea cît

mai fidelă în practică a prevederilor Programului, a prețioaselor indicații date presei de eminentul conducător de partid și om de stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Prin funcțiile și prin însăși rațiunea ei de a fi, întreaga noastră presă și-a angajat plener energiile și posibilitățile în vederea promovării consecvente și neabătute în rîndul maselor a întregii politici interne și externe a partidului și statului nostru. În misiunea sa nobilă de a concorda, oră de oră, minut de minut, făurirea cu scrierea acestei noi istorii a României, ziaristul este activistul politic tenace, un ostaș care minuieste o armă — condeiul — a vieții multilateral trăite și împlinite, a efortului creator continuu, al său și al semenilor săi. Și dacă talentul, munca intensă pentru propria desăvîrșire și, mai ales, conștiința sa politică înaintată l-au investit cu calitatea de a se adresa, explica, argumenta și, prin aceasta, de a-și convinge cititorii, ziaristul este un lider de opinie.

De aici, din această investitură, izvorăște conștiința imensei responsabilități ce apasă pe umerii gazetarului comunist. A promova neconținutul noul, a lupta cu tenacitate împotriva vechiului, a contribui la zidirea omului complet, mindru de condiția sa de constructor al propriului viitor — iată tot atîtea scopuri pe care lucrătorul de presă le are de realizat. Pe de altă parte, rigurozitatea, informația completă, spiritul analitic și sintetic ale dialogului rațional stabilit între ziarist și cititorul său înseamnă și tot atîtea atribute specifice omului de știință. În domeniul propriu de activitate, fiecare dintre noi trebuie să fie, sau dacă nu este, să devină, o personalitate în a cărei semnătură cititorul de orice formație să aibă deplină încredere.

Efortul națiunii este multiplu, așa cum sînt și direcțiile întregii noastre vieți economice, sociale și culturale. Și pentru că țelul suprem al întregii politici a partidului și statului nostru este asigurarea unui înalt nivel de trai al omului atît pe plan spiritual cît și material, multe dintre documentele elaborate în ultimii ani, Programul adoptat de Congresul al XI-lea au specificat necesitatea asigurării unor condiții cît mai bune pentru dezvoltarea din punct de vedere fizic și moral a națiunii noastre socialiste.

Oamenii muncii, elevii, studenții, militarii, deopotrivă bărbați și femei, trebuie să se bucure de o sănătate viguroasă, să aibă vaste posibilități de a-și petrece în mod plăcut timpul liber pentru refacerea fizică și psihică. Presei sportive, parte componentă a presei noastre comuniste, îi revin multiple sarcini specifice : sublinierea succeselor obținute de sportivii noștri în competiții internaționale — fapte de incontestabil prestigiu al României — formarea tinerei generații, promovarea spiritului olimpic de prietenie, cinste, onestitate și înțelegere cu tineretul întregii lumi. Toate acestea se inscriu pe coordonatele principiilor și normelor de viață și muncă comunistă care trebuie să călăuzească pe fiecare ziarist din orice domeniu.

Recenta decernare a medaliei „Meritul sportiv“ clasa I ziarului „Sportul“, prilej de mîndrie pentru întregul colectiv redacțional, a însemnat, concomitent, un nou și semnificativ imbold pentru ca noi, ziaristii de sport, să ne ducem exemplar sarcinile la bun sfîrșit, în înalta noastră responsabilitate de activiști ai partidului, purtătorii săi zilnici de cuvînt în inimile și mințile cititorilor.

RADU TIMOFTE
redactor la ziarul „Sportul“

EDUCAREA PERMANENTĂ A ZIARIȘTILOR ÎN SPIRITUL PUBLICISTICII COMUNISTE, COMBATIVE

RĂSPUNDEREA PENTRU CUVÎNTUL TIPĂRIT ȘI DIFUZAT

Stilul de muncă al biroului organizației de bază de la revista „Contemporanul“ a fost decisiv marcat de eforturile și metodologia partidului angajat în cea mai strălucită ctitorie a istoriei noastre — societatea socialistă multilateral dezvoltată.

În conceperea planurilor de activitate biroul a plecat de la situația concretă pe care o oferă și o cere condiția de gazetar comunist, această perfectă îmbinare între fondul general de exigență al comunistului cu răspunderea specială comportată de cuvântul scris și difuzat. Participarea noastră „a activiștilor din frontul ideologic, a celor care elaborăm și tipărim o revistă de larg ecou politico-ideologic, nu se poate reduce la un „da“ care ne angajează numai ca indivizi. Activitatea noastră are o expresie publică, se materializează în prezențe active, integroare ale conștiințelor; de aici, credem, marea responsabilitate a deciziilor, a opiniilor, a întregii munci a publicistului.

În numeroase adunări generale — unele cu caracter deschis — noi am dezbătut documentele de partid, căutând, de fiecare dată, să stabilim necesara legătură dintre problematica generală a societății noastre și sarcinile concrete ale revistei, ale colectivului, ale fiecărui membru al redacției. În acest fel, revista s-a structurat tematic cu mai multă vigoare, apropiindu-se de profilul ce i-a fost stabilit, iar redactorii și-au clarificat atribuțiile, atitudinile lor devenind mai ferme și vizibil eficiente.

Comuniștii din redacția noastră și-au propus să dezvolte tradițiile „Contemporanului“, experiența unei publicații militante, de amplă rezonanță în viața socială, în procesul afirmării României moderne. Dezvoltând începuturile sale glorioase, „Contemporanul“, în seria nouă, este menit să fie expresia celei mai înaintate ideologii, cea marxist-leninistă, îmbrățișată de cei mai buni reprezentanți din ansamblul culturii românești. „Contemporanul“ — cea dintâi publicație de cultură militantă, apărută sub conducerea partidului, la 20 septembrie 1946, să marcheze participarea activă, pasionantă, a intelectualității noastre la procesul de transformare revoluționară a societății românești.

Biroul organizației de bază s-a preocupat de orientarea marxist-leninistă a revistei mobilizând comuniștii la asigurarea colaborării celor mai competenți specialiști în domeniu și la ridicarea nive-

lului de cunoaștere al membrilor redacției. Cîțiva ani la rînd, în cadrul învățămîntului politic, noi am urmat un curs-dezbateri de estetică marxistă, în paralel cu studiul documentelor de partid. Cronicile și analizele ce privesc mișcarea de idei, problemele ideologice, filozofice și științifice, ca și cele ce au ca obiect creația culturală au, acum, un mai pronunțat caracter militant, de pe pozițiile marxist-leninismului. Scriind despre un curent filozofic, despre o descoperire științifică, despre un roman, un film, un spectacol de teatru, un concert sau o expoziție de artă plastică, noi afirmăm principiile marxism-leninismului, ale partidului, în substanța concretă a vieții spirituale. Evitarea excesivei generalități ca și a strictei consemnări informative, face din comentariul nostru un instrument de investigație a creației culturale sesizîndu-i particularitățile, datele specifice, și, totodată relațiile cu socialul, finalitățile în planul formării conștiințelor.

Încă o dată, pe baza experienței, ne-am convins că există o imediată relație între ridicarea nivelului de conștiință și asumarea unei atitudini combative, eficiente, revoluționare și considerăm că din perspectiva acestei realități trebuie abordată și în viitor activitatea biroului.

CONSTANTIN PRUT

Secretar al organizației de bază P.C.R.
de la revista „Contemporanul“

ÎN SPRIJINUL ZIARISTICII NOASTRE REVOLUȚIONARE

— Ce se face în organizația noastră de partid, în redacția culturală, în Radioteleviziune, pentru cultivarea unei publicistici menite să promoveze neabătut concepția înaintată a partidului nostru despre lume și viață, pentru formarea ziaristului comunist?

Pentru a răspunde la această întrebare, ar fi nevoie de o trecere în revistă a emisiunilor semnate zilnic de realizatorii redacției noastre. De la momentele poetice prin care spunem bună dimineața oamenilor acestei țări pînă la complexele reviste literare artistice ori la piesele de teatru care duc în milioane de case mesașul luminos al spiritualității românești și universale. Numai consemnarea titlurilor ar umple însă întregul spațiu rezervat discuției.

Pentru a contura tema abordată, ar trebui să ne referim la punctele de pe ordinea de zi a adună-

rilor generale ale organizației noastre, la tot ce se întreprinde în colectivul redacțional pentru cunoașterea documentelor de partid, pentru aplicarea indicațiilor lor, atât în emisiuni cit și în comportarea de fiecare zi a redactorilor, a tuturor lucrătorilor din Radioteleviziune.

Ținem să remarcăm că dintre trăsăturile specifice pe care literatura de specialitate le atribuie mijloacelor de comunicare de masă, lucrătorii Radioteleviziunii Române se mândresc cu aceea care le conferă înalta responsabilitate de ziariști comuniști, de activiști de partid. În consecință, alături de armele obișnuite ale ziaristului: talent, cultură, cunoașterea vieții, slujirea adevărului, redactorii Radioteleviziunii Române se străduiesc să adauge calitățile proprii activiștilor Partidului Comunist Român.

Eroii principali ai programelor noastre sînt făuritorii de bunuri materiale, constructorii socialismului. La microfon și pe micul ecran ei își spun direct părerea în principalele probleme ale vieții, muncii și conducerii societății. Televiziunea este un for public în care se materializează la modul cel mai direct, mai expresiv ideea de dialog cu masele, ideea de democrație.

Primul contact al poporului cu hotărîrile de partid se face prin radio și televiziune, după cum primele informații despre ecoul stirnit, tot prin aceste mijloace rapide de presă le avem.

Conștiința caracterului profund politic, angajat al acestui ziar scris pe eter, pe bandă de magnetofon și pe micul ecran își pune amprenta asupra întregii noastre activități, definește jaloanele muncii de educare permanentă a ziaristului de radio și de televiziune în spiritul eticii și echității socialiste.

Considerăm că trăsătura dominantă a emisiunilor cultural-artistice este militantismul, legătura lor tot mai strînsă cu viața, caracterul lor educativ, mobilizator. În împlinirea istoricelor evenimente care au dominat anul 1974 și începutul acestui an au fost inițiate rubrici inedite, ample cicluri de emisiuni care au polarizat creații de o valoare artistică deosebită, de acută actualitate. Cu acest prilej redacția culturală a adăugat valențe noi unei îndelungi experiențe în stimularea creației de actualitate, de la scenariile de teatru radiofonic și TV reunite în ciclurile „Epopeea constructorilor”, și Oameni ai zilelor noastre” pînă la complexe spectacole de poezie și muzică, de la edițiile radiofonice dedicate literaturii celor 30 de ani, pînă la șezătorile cu public organizate de Revista literar-artistă TV în diverse orașe din țară, în colaborare cu comitetele județene de partid.

Manifestîndu-se tot mai evident ca niște vii componente ale unui organ de presă al partidului, emisiunile culturale și-au spus părerea cu sporită combativitate asupra fenomenului editorial, filmului, teatrului, artelor plastice, culturii de masă, popularizînd cu precădere operele și manifestările animate de suflul actualității, de ideile cuprinse în documentele partidului. Un loc central l-au ocupat în emisiuni lucrările scrise special la comanda redacției.

Sînt vizibile eforturile de adîncire a investigației vieții, de diversificare a formulilor de expresie, de lărgire a cercului de colaboratori, de înmulțire a contactelor cu ascultătorii și telespectatorii, de sporire a combativității emisiunilor.

Popularizînd politica partidului, Programul P.C.R., modul în care este aplicată în viață bogăția de idei a acestei charte de aur a poporului nostru, emisiunile de radio și de televiziune contribuie direct la educarea în spirit comunist a maselor.

În ceea ce privește educația comunistă a educatorilor, așa cum am mai subliniat, conștiința că sîntem activiști de partid dă proporțiile exacte ale activității de educare în spirit comunist a redactorilor din toate colectivele Radioteleviziunii Române.

În instituția noastră funcționează o Universitate de partid. În programa cursurilor acestui an, un loc important îl ocupă documentele Congresului al XI-lea. De altfel, aceste documente sînt studiate, dezbătute în forme multiple, în fiecare colectiv, în adunări generale de partid, în cercurile profesionale, în analiza zilnică a emisiunilor și mai cu seamă, ele sînt transfigurate creator în emisiuni.

În luna martie, prin inițiativa Comitetului de partid, în toată Radioteleviziunea au fost discutate sistematic documentele Congresului al XI-lea, Programul partidului, Codul eticii și echității socialiste, cuvîntările secretarului general al partidului. S-au impus mai cu seamă referirile directe la munca Radioteleviziunii, la sarcinile literaturii și artei, ale criticii. Au fost evidențiate în primul rînd spiritul acestor documente, rolul lor creator, îndemnul la îndrăzneală, la originalitate. Fiecare a făcut un evident efort de interpretare, de legare creatoare a indicațiilor de partid cu propria muncă. Rezultatul acestor tonice discuții s-a concretizat în interesante propuneri de înnoire, de mai rațională și mai eficientă organizare a muncii, de îmbunătățire a emisiunilor, de perfecționare a activității de partid.

Se poate afirma că aceste modalități active de însușire a ideilor cuprinse în documentele de partid au generat o atmosferă de emulație creatoare în redacție, de exigență, profesională și morală, de combativitate politică. Există un puternic curent de opinie în favoarea inițiativelor de excepție. Au fost elaborate planuri ambițioase, de lungă durată privind popularizarea sistematică a spiritualității românești prin intermediul imaginilor sonore și vizuale, privind contribuția activă a redacției la împlinirea evenimentelor politice din acest an, la stimularea creației artistice de actualitate, la educarea în spirit comunist a maselor, la popularizarea politicii partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare treptată spre comunism.

Vor fi promovate în continuare acțiunile menite să stimuleze interesul pentru spectacolul de poezie politică, pentru scenariul teatral inspirat din ideile generoase ale timpului nostru socialist. În comentarea fenomenului cultural-artistice se va afirma cu consecvență și cu argumente convingătoare un punct de vedere ferm, combativ, de pe pozițiile politice ale partidului, ale esteticii marxist-leniniste. În general exigenți în selectarea aparițiilor editoriale care urmează să fie popularizate în emisiuni, redactorii noștri manifestă încă timiditate în sancționarea aspectelor negative care se mai manifestă în domeniul artelor, evită criticarea lipsurilor unei cărți sau ale repertoriului teatral și cinematografic. Reținerile în afirmarea cu mai multă personalitate a opiniei redacției pornesc și din considerentul greșit, ce s-a bucurat în trecut de credit în instituția noastră, că treburile literaturii și artei sînt chemate să le rezolve uniunile de creație, criticii revistelor. Sînt însă tot mai evidente semnele că o astfel de poziție ține de trecut. Emisiuni ca: Revista literară radio, Revista literar-artistă TV, Viața cărților, Cronica literară, Cărți și idei, ciclurile de scenarii teatrale originale, citate mai înainte, Biblioteca pentru toți — încercare temerară de prezentare a istoriei literaturii române în imagini — rubricile radiofonice de reportaj „A fi comunist” și „România azi”, an-

tologia lirică „Partidului inima și versul“, spectacolele de poezie, emisiunile de exegeză teatrală și cinematografică — „A șaptea artă“, „Rampa“ și „Scena“, — amplele ediții radiofonice dedicate clasicii literaturii române, dicționarelor de literatură universală, dialogurile cu cei mai reprezentativi creatori contemporani din țara noastră, aduc mărturie despre intenția de punere în practică a unui amplu program de emisiuni cu un puternic caracter militant, capabile să ofere o imagine cuprinzătoare despre complexitatea fenomenului cultural românesc, să informeze despre tendințele ce caracterizează peisajul artistic al secolului XX, să educe publicul în spiritul dragostei pentru frumos.

Sintem chemați să fim ctitorii unei publicistici de tip modern, ai unei arte specifice, fascinantă prin varietatea inepuizabilă a formulelor și prin capacitatea ei de a fi receptată instantaneu de milioane de oameni. Pentru ca această receptare să fie deplină și cu consecințe pozitive, este nevoie să ne cunoaștem mai bine publicul. Cunoașterea cea mai potrivită este contactul direct. Înmulțirea emisiunilor cu public în ultimul an este o dovadă că redacțiile de specialitate au înțeles semnificația profundă a exemplului pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu ni-l oferă prin dialogul permanent pe care îl întreține cu întregul popor, în problemele fundamentale ridicate de perfecționarea continuă a muncii de conducere a societății, de construire a socialismului și comunismului.

Sintem o redacție alcătuită în imensa ei majoritate din membri de partid. Faptul are o importanță esențială în toată munca noastră.

ION BUDESCU

secretarul organizației de bază P.C.R. de la redacția cultural-educativă a R.T.V.

ACȚIUNI CONVERGENTE

Săptăminal editat de Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție și Centrocop, „Agricultura socialistă“ împlinește, anul acesta, în luna mai, un an de la apariția primului număr.

Pornind de la faptul că această publicație cuprinde în sfera sa de preocupări atât probleme specifice agriculturii, cât și cele ce privesc cooperativa satească, biroul organizației noastre de bază a acordat o atenție deosebită însușirii de către întregul colectiv redacțional a sarcinilor puse de partid în fața acestor sectoare ale economiei naționale.

Prima acțiune consacrată satisfacerii acestei cerințe majore a constituit-o organizarea temeinică a învățămîntului politico-ideologic în cadrul redacției. Cei 39 componenți ai colectivului nostru redacțional (37 membri de partid), precum și cei 9 componenți ai redacției revistei „Falvak dolgozó népe“ (din care 6 membri de partid), care apare pe lângă „Agricultura socialistă“, au fost grupați în două seminarii, conduse de propagandiști bine pregătiți. Seriozitatea și profunzimea studiului individual, frecvența de aproape sută la sută au condus la dezbateri vii, la obiect, finalizate cu elucidarea principalelor probleme. Deosebit de fructuoase s-au dovedit seminariile în care s-au abordat temele privind creșterea rolului conducător al partidului, problemele fundamentale ale politicii economice a partidului în etapa dezvoltării multilaterale a societății

socialiste, direcțiile principale ale adâncirii democrației socialiste.

Pentru cunoașterea și însușirea profundă a politicii partidului, biroul organizației de bază a organizat și dezbateri ample, în plenul comuniștilor, cu prilejul unor evenimente de interes național. Bunăoară, îndată după încheierea lucrărilor Congresului al XI-lea, a fost convocată o adunare generală extraordinară în care s-au subliniat pregnant principalele sarcini ce revin colectivului nostru redacțional în lumina documentelor programatice elaborate de marele forum al partidului. La fel am procedat și după Consfătuirea cu activul de partid și de stat din agricultură. Dezbaterile din aceste adunări generale s-au soldat cu numeroase idei valoroase pentru îmbogățirea planurilor tematice ale redacției, ale fiecărei secții în parte.

Pe această linie se înscrie și practica pe care o folosim ca după fiecare cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu să sondăm prin teste modul cum ziaristii și-au însușit principalele idei, iar în cadrul secțiilor să organizăm discuții axate pe problemele care privesc sectorul fiecăreia.

Se cuvine subliniat și sprijinul acordat colegiului redacțional de biroul organizației de bază pentru realizarea programului de reciclare. Perseverența cu care s-a urmărit acest obiectiv, buna organizare a muncii redacționale au condus la situația ca toți ziaristii care lucrează la publicațiile noastre să fie absolvenți ai cursurilor respective de pe lângă Academia „Ștefan Gheorghiu“.

Pornind de la faptul că aceste acțiuni convergente n-au un scop în sine, biroul organizației de bază a urmărit, de asemenea, modul cum nivelul spirit de cunoștințe politico-ideologice se oglindește în paginile revistei. S-a recomandat comuniștilor din conducerea redacției ca, după apariția fiecărui număr, să supună unei analize exigente principalele materiale, atât sub raportul importanței și acuității lor, cât și al calității publicistice. Concluziile care se desprind sînt aduse la cunoștința colectivului fiecărei secții, concretizîndu-se în îmbunătățirea planurilor de muncă, în eforturi sporite pentru a coniferi articolelor un plus de atractivitate și profunzime. În scopul creșterii spiritului de răspundere în muncă, biroul organizației de bază discută periodic cu comuniștii din diferitele compartimente despre modul cum își îndeplinesc sarcinile de partid și profesionale, despre căile prin care poate și trebuie să crească aportul lor la bunul mers al activității redacționale.

Pentru ca forța de înfrînire a organizației de bază să fie și mai puternică, biroul a extins asemenea analize și la scara adunării generale. Un viu interes a stîrnit în acest sens dezbaterile privind preocuparea comuniștilor din secțiile care se ocupă de problemele agriculturii pentru diversificarea tematicii și a modalităților publicistice menite să ducă la creșterea eficienței revistei.

Pe baza experienței acumulate pînă acum, biroul organizației de bază va acționa și mai energic pentru ridicarea nivelului politico-ideologic al gazetarilor, va sprijini sistematic conducerea redacției în realizarea programului de instruire pentru întrunirea condițiilor profesionale necesare atestării, va veghea neabătut ca munca și comportarea întregului colectiv redacțional să se desfășoare sub exigențele eticii și echității socialiste.

GHEORGHE OPROIU

secretarul organizației de bază P.C.R. de la revista „Agricultura socialistă“

ANALIZA DE CONȚINUT

La cursurile de reciclare a ziaristilor de la Academia „Ștefan Gheorghiu”, a fost introdusă o nouă și interesantă disciplină: analiză de conținut. Intrucit mai mulți cititori ne-au cerut lămuriri despre aceasta și despre aplicațiile ei în presă, am luat un interviu lectorului universitar Titus Priboi, de la Secția de studiu al sistemelor al Universității București, care predă analiza de conținut la cursurile de reciclare.

— Ce valoare practică poate avea analiza de conținut pentru activitatea ziaristilor? Ce scopuri pot fi atinse mai bine și mai repede cu metodele ei?

— Pentru a ameliora o activitate, un „obiect” — și în sens larg textul este un obiect (de semne) — o condiție de bază este aceea a cunoașterii proprietăților, a alcătuirii lui, a tendințelor care se manifestă în evoluția lui, a legăturilor cu contextul lui real etc. Analiza de conținut permite o asemenea cunoaștere a obiectului, în cazul nostru a textelor de presă. Într-un limbaj uzual s-ar putea spune că metodele ei, pot contribui la elaborarea unor informații care duc la indicații de tipul: „procedează în cutare mod pentru a obține cutare rezultat”. Se înțelege că ele formează o bază nouă, bogată și precisă pentru analiza critică a activității de presă în toate momentele ei. Pe scurt metodele analizei de conținut pot ameliora sensibil calitatea analizei necesare perfecționării continue a activității de presă.

Scopurile care pot fi atinse pe baza informațiilor obținute prin analiză de conținut sînt numeroase și eu voi menționa numai cîteva: o mai bună selectare a informației în vederea creșterii puterii de convingere a materialului de presă; o mai bună structurare a textelor în raport cu obiectivele urmărite; determinarea modalităților de elaborare a unor texte care să intereseze mai profund cititorul, să suscite un interes mai mare din partea acestuia, să aibă gradul necesar de accesibilitate; să se obțină evitarea sistematică a șabloanelor; să se determine mai precis indicații necesare pentru conducerea campaniilor de presă; o mai bună proporționare a diferitelor tipuri de informații care sînt difuzate de presă etc.

În parte metodele analizei de conținut se substituie unor modalități mai vechi, nu rareori subiective, de analiză a textului de presă și a activității ziaristice, dar ele au formulat și pot dezvălui probleme noi, mai greu sau imposibil de definit altfel, de rezolvarea cărora depinde calitatea, eficacitatea socială a activității ziaristice.

— La ce paliere ale „producției” ziaristice se poate aplica ea?

— Mai întîi la toate nivelele textului, de la nivelul lingvistic la cel al structurilor conținutului. Privește toate tipurile de materiale care apar în presă, cercetările făcîndu-se în general pe inventare relativ mari de presă.

Se pot face studii și pe tipuri de materiale: articole cu caracter politic, reportaj și povestire de presă, interviu, corespondență de presă, cronică literară, fapt divers etc. Se pot face studii, cu numeroase aplicații, pe o publicație, pe un grup de publicații și chiar pe ansamblul presei, evident cu obiective diferite.

Inventarul ca și perioadele avute în vedere depind de obiectivele urmărite, de problemele propuse și de mijloacele financiare disponibile pentru cercetare.

— În ce fel poate contribui aplicarea ei la perfecționarea comunicării de masă?

— Analizele de conținut au ca obiect principal mesajele care circulă pe canalele comunicării de masă, cele spuse mai sus despre presă aplicîndu-se, în mare măsură, și mesajelor de alt tip difuzate prin celelalte canale ale comunicării de masă. Precizez că tematica și obiectivele analizei de conținut — privesc aici dintr-un anumit punct de vedere — sînt mai numeroase decît se poate deduce din răspunsul nostru.

— Analiza de conținut poate face obiectul activității curente a fiecărui lucrător din presă (sau al unui mare număr de ziaristi) sau, dimpotrivă, metodele ei pot fi aplicate cu folos doar de către specialiști?

— Analiza de conținut vizează nivele tot mai fine și de aceea se face pe inventare mari, cere o muncă sistematică, răbdătoare, minuțioasă, cunoașterea anumitor metode, apelează din ce în ce mai mult la mijloace de prelucrare automată a informațiilor și, prin urmare, este legată de activitatea unor persoane specializate. Limitată la un număr de metode și modele simple, ea poate fi folosită și de către ziaristi, rezultatele avînd o valoare orientativă, dar suficientă pentru activitatea lor curentă.

— Ce rezultate concrete, convingătoare se pot obține prin aplicarea analizei de conținut la presă?

— Lucrările de analiză de conținut se află într-o fază incipientă la noi, unele dintre ele urmărind mai mult verificarea metodelor. În unele țări socialiste s-a încercat punerea la punct a unor structuri metodologice specializate pe domenii. Ce randament aduc aceste metode în analiza presei poate fi estimat în parte avînd în vedere tendința intensă de expansiune a volumului lucrărilor științifice ce vizează aplicațiile analizei de conținut la presă, tematică care a pătruns și în domeniul tezelor de doctorat.

Analiza de conținut poate constitui astăzi, un instrument fin al analizei marxiste a presei. Ea începe prin definirea problemelor, a punctului de vedere din care sînt abordate, a ipotezelor de lucru în funcție de care

sint alese sau construite instrumentele de lucru. Cum presa noastră are un conținut specific, din cele precedente derivă necesitatea dezvoltării adecvate a aparatului metodologic utilizabil în analizele de conținut. De la eliberare și pînă în prezent și în mod deosebit în ultimii zece ani, presa noastră socialistă a acumulat o experiență, în cursul căreia s-au cristalizat o serie de caracteristici, structuri etc. și în același timp s-a dezvoltat, s-a perfecționat. Cu ajutorul analizei de conținut am putea dispune de un „portret“ destul de exact al acestor caracteristici și structuri pentru a putea răspunde la o serie de întrebări, cum ar fi: cit de variat este vocabularul folosit? Care sint trăsăturile de limbă ale diverselor tipuri de texte? Sau ale titlurilor? Cum sint prezentate persoanele? Ce structuri principale prezintă materialele din diferitele domenii tematice: economic, social, politic etc.? Care sint „mecanisme“ de argumentare și gradele lor de eficiență? etc. etc. Disponind de instrumente adecvate de analiză a presei noastre, vom dispune de informații și premise pentru a evalua la nivele mai analitice și mai precise structurile textelor cu o mai mare forță de convingere, de a formula mai clar criteriile criticii și obiectivele ei, de a găsi căile de a face să crească permanent sau să fie menținută la un nivel înalt eficacitatea socială a presei.

— **Ce achiziții ale altor discipline se folosesc în analiza de conținut? Ce potențial există la noi în acest sens?**

— Analiza de conținut folosește instrumentele mai multor discipline cum ar fi cele ale lingvisticii, procedeele analizei semantice — de tip tradițional sau modern —, metodele matematice, în general statistice, ca și unele instrumente specifice psihologiei experimentale și psihosociologiei. O influență din ce în ce mai mare asupra analizei de conținut, îndeosebi în Europa, o au în ultimul deceniu rezultatele cercetărilor pe baze structurale, extinse și asupra imaginii, a materialului cu caracter iconic. S-au produs totodată modificări mai profunde — și nu numai în ceea ce privește rafinarea metodelor: dar și a tematicii — depășindu-se de mult stadiul în care domina analiza atitudinilor și opiniilor în funcție de orientare și de intensitate, cu toate că nici această temă nu poate fi ignorată.

Sint încă posibilități considerabile de transfer și adaptare a unor metode elaborate și experimentate pînă în prezent în studiul operelor literare și artistice de bună sau foarte bună calitate la studiul mesajelor care circulă prin canalele mass-media, inclusiv ale presei. O serie de direcții de investigație pe baze semiotice, structurale, matematice care se dezvoltă de mai mult timp și la noi — orientate pînă în prezent îndeosebi spre domeniul mării creații, cercetări pe care le putem considera ca fiind de tip fundamental — pot oferi instrumente aplicabile în studiul presei, în studiul tuturor tipurilor de mass-media.

Voi spune în treacăt că observația de mai sus sugerează și o legătură mai strînsă între cercetători, cadre didactice din sectorul umanist, cercetători în științele sociale etc., cu activități care au și pot avea aplicații socialmente utile în domeniul cu o rezonanță socială puternică, cum este activitatea de presă.

În general analizele de conținut trebuie gîndite și dezvoltate într-un cadru sistemic avîndu-se în vedere raporturile presei cu viața socială și structurile ei, printre altele cu canalele de difuzare a informației de diferite tipuri, cu activitatea de agitație și propagandă din unitățile de muncă etc., etc.

— **În ce constă — sumar — analiza de conținut?**

— Cercetările sint în linii mari împărțite în două: cele de tip calitativ și cele de tip cantitativ. Ultimele pot fi caracterizate mai adecvat, drept exacte, distingînd în cadrul lor pe cele cifrice de cele structurale, ultimele la rîndul lor furnizînd elemente pentru tratări numerice. Metodele pot fi clasificate și din punctul de vedere al disciplinelor în contextul cărora au fost elaborate.

În analiza de conținut se acceptă drept o ipoteză de bază existența unei legături între „text“ și „condițiile de producere“ ale textului. O operație de bază a analizei de conținut constă în identificarea unităților care compun textul și a structurilor sale caracteristice. Aceste unități pot fi, de exemplu, de tip lingvistic — cuvinte, diferite părți de vorbire etc. — sau teme, personaje, în fine diverse alte unități sau grupuri de unități. Cu ajutorul unităților se pot efectua diverse cercetări statistice, ele permit exa-

minarea raporturilor reciproce, modul în care se asociază în anumite texte în comparație cu modul în care se asociază în alte texte sau în realitate, pot fi puse în evidență diverse configurații de unități cu o mare recurență etc.

De exemplu, s-ar putea arăta că spre deosebire de ceea ce se crede în mod curent, adeseori, stereotipurile de presă — șabloanele — nu apar numai ca elemente independente ci și în anumite structuri, ceea ce deschide perspective mai bune de identificare a cauzelor apariției acestor stereotipuri și a mijloacelor de a ajunge la eliminarea acestora care diminuează eficiența receptării mesajului.

Analiza aduce uneori confirmarea în termeni exacti a unor aspecte reperabile și intuitiv, în genere însă ea își justifică folosirea atunci cînd pune în evidență proprietăți și structuri — sau contribuie la decelarea unor legături cu contextul — care „nu se văd cu ochiul liber“: astfel de rezultate s-au obținut și se pot obține cu un grad de finețe tot mai ridicat.

— **Ce exigențe impune începătorului? Ce trebuie să știe sau să învețe? Ce calități personale, așa zice native, trebuie să aibă viitorul specialist în analiza de conținut din presă?**

— În primul rînd, după o formulare astăzi clasică, succesul analizei de conținut depinde într-o apreciazabilă măsură de calitatea ideilor, a ipotezelor de bază de la care pleacă analistul, de spiritul lui de observație, de finețea lui, de inteligența cu care este înzestrat. Acest aspect calitativ nu intră în contradicție cu metodologia științifică de cercetare deoarece orice ipoteză trebuie testată pe baza analizei materialului.

— **Cu cit — din cit e necesar pentru palierul practic minim — se vor alege ziaristii cursanții la formele de reciclare, de pe urma introducerii acestei discipline în programa de învățămînt de acolo?**

— Vor lua contact cu problemele și metodele principale ale analizei de conținut și cu unele posibilități de aplicare a acestora la presa noastră, dobîndind totodată o imagine mai exactă asupra aspectelor de profesionalitate ale activității lor, care a devenit deja obiect de cercetare al mai multor discipline științifice.

— **Ce valoare are introducerea acestei discipline la cursul de reciclare a ziaristilor, pentru dezvoltarea generală și de perspectivă în România, a analizei de conținut? S-ar putea ca în viitor unii ziaristi, să se consacre, util socialmente, analizei de conținut a presei, ca specialiști pentru acest domeniu?**

— Este sigur că inițiativa luată de Academia „Ștefan Gheorghiu“ poate duce la cristalizarea mai largă a interesului social pentru folosirea acestor metode nu numai în analiza activității de presă ci și a altor domenii.

În ce privește partea a doua a întrebării dvs. cred că ar fi bine ca cel puțin o parte a viitorilor analiști specializați pe domeniul presei să provină din rîndul celor calificați în ziaristică. Pe termen scurt, în cadrul redacțiilor citiva dintre ziaristi ar putea să se familiarizeze cu aceste metode, aplicîndu-le la o scară ceva mai redusă dar accesibilă imediat, în vederea perfecționării activității redacției respective.

— **Ce bibliografie de bază există pentru acest domeniu în bibliotecile noastre? Și unde?**

— Elemente generale privind metodele analizei de conținut sint prezentate în principalele lucrări de sinteză metodologică din domeniul științelor sociale (Festinger și Katz, Duverger M., Gravitz M. etc.) care se găsesc în bibliotecile noastre, de exemplu la Biblioteca Centrală Universitară. Unele lucrări speciale (Berelson B., Keientz A și alții) se găsesc la biblioteca Academiei „Ștefan Gheorghiu“.

După părerea mea nu lipsește bibliografia necesară acestui stadiu, iar pentru viitor bogăția ei va depinde în cea mai mare măsură de dezvoltarea aplicațiilor practice ale analizei de conținut în țara noastră.

Interviu realizat de

PETRE CONSTANTINESCU

de LAKATOS ANDRÁS

redactor șef adjunct al ziarului „Elöre“

Pe baza unei experiențe îndelungate, putem afirma că trecerea în revistă a scrisorilor adresate ziarului este una din cele mai interesante preocupări zilnice redacționale, plină de învățăminte. Poșta cotidiană ne furnizează zeci și sute de informații, idei și opinii inedite ale cititorilor, ele reprezentând o sursă inepuizabilă de inspirație pentru ziaristul consacrat. Calitatea și volumul corespondenței cotidiene este o formă manifestă de o deosebită importanță a unuia din principiile fundamentale ale presei comuniste: legătura sa permanentă cu masele, caracterul său de presă de masă. Tocmai de aceea, redacția noastră — ziarul „Elöre“, cotidian de limbă maghiară, organ al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, se preocupă — asemenea întregii noastre presei — de aceste scrisori cu cea mai mare seriozitate și spirit de răspundere, apreciind că ea reprezintă pentru noi o cerință etică fundamentală, nu doar o simplă obligație de rutină desprinsă din prevederile legale în acest sens. Ne străduim să le valorificăm într-un număr cât se poate de mare, să răspundem la scrisorile care ne-au fost adresate de cititori, folosind mesajele lor în articolele, reportajele și anchetele sociale inserate în coloanele ziarului.

În scrisorile adresate ziarelor, evident și ziarului „Elöre“, se oglindește adâncirea și perfecționarea continuă a democrației socialiste. Cititorii participă și sub această formă la soluționarea problemelor de interes obștesc, își spun cuvântul pe marginea proiectelor de legi, precum și a altor documente supuse dezbaterilor publice, ridică probleme care preocupă colective mai mari sau mai restrânse, fac propuneri, iau poziție fermă față de cei care lezează normele etice ale conviețuirii sociale.

CONȚINUTUL PRINCIPAL AL SCRISORILOR

Merită să trecem în revistă mesajul corespondenței sosite într-o singură zi la redacție. Ce cuprind ele?

Desigur, nu am intenția să enumăr toate scrisorile, aș dori numai să spicuiască din ele, să ofer un „eșantion“ pentru a da o imagine pregnantă asupra corespondenței ziarului „Elöre“, asupra „șarjei“ unei singure zile.

Un cititor din municipiul Cluj-Napoca — precizând că ne scrie pentru prima oară — descrie cu lux de amănunte locul său de muncă, secția de modelaj și matrice a Fabricii de porțelanuri „Iris“. După cum ne scrie, el ar dori în acest fel să atragă atenția tinerilor și să-i ajute în preocupările lor de orientare profesională, dându-le imbold pentru a îmbrățișa această interesantă meserie. Un vechi corespondent voluntar dintr-o comună a județului Mureș ne relatează despre sesiunea de constituire a consiliului

popular. (Atrage atenția deosebită în formația următoare: consiliul popular recent ales a hotărât construirea unor blocuri, căutând în acest fel să vină în ajutorul cadrelor didactice în vederea lichidării navetismului). Un cititor din județul Alba ne sugerează, în

contextul colectării deșeurilor de hirtie, că mai există și alte deșeuri de materiale care ar putea fi valorificate ca materie primă; de pildă, cioburile de sticlă, cutiile de conserve. Refolosirea acestor ambalaje necesită desigur o serie de măsuri organizatorice de colectare, depozitare, retro-pire etc. dar, dacă ne gândim la materia primă recuperabilă pentru economia țării, un calcul în acest sens ar putea constitui un argument revelator... O altă scrisoare ne-a parvenit din cea mai mare comună a județului Bihor — Valea lui Mihai. Expeditorul — un pensionar în vîrstă de 76 ani — abordează, dînd exemple concrete, indolența, nepăsarea unor tineri din localitate. (Pornind de la aceste relații, am organizat ulterior, cu concursul Comitetului județean al U.T.C., o masă rotundă interesantă și plină de semnificații). Un cititor din Satu Mare propune în contextul unui raid-anchetă a ziarului să ne preocupăm și de activitatea serviciilor pentru protecția muncii, furnizîndu-ne în același timp o mostră de exemple concrete ce ar putea pleda pentru lansarea unui eventual raid-anchetă pe această temă. Un cititor din județul Harghita ne solicită asistență juridică în legătură cu cartea sa de muncă. Un cititor din Tileagd (județul Bihor) doarește, de asemenea, lămuriri de ordin juridic: informări detaliate privind unele prevederi ale Legii nr. 58/1974. Plicul următor conținea răspunsul oficial al unor foruri competente. Secția pentru sistematizarea și dezvoltarea economico-socială a teritoriului din cadrul Consiliului popular județean Sălaj ne răspundea pe marginea unei sesizări din partea unui cititor din Sarmășag...

Desigur, aș putea continua enumerarea lungii liste a scrisorilor sosite în ziua respectivă.

„FORUL CITITORILOR“

Una din paginile cele mai populare ale ziarului este cea redactată de rubrica „Forul cititorilor“, pagină care de cîteva ani apare în fiecare săptămînă. Cea mai mare pondere a scrisorilor propuse spre publicare se publică în coloanele acestei pagini. Rubrica „Forul cititorilor“ inserează informații, relații ale corespondenților voluntari, din cele mai variate domenii de activitate despre munca și performanțele cotidiene ale unor unități de producție, experiență ce merită a fi cunoscută și valorificată și de alții. În cadrul paginii, o rubrică distinctă este consacrată observațiilor și opiniilor cititorilor față de ziarul nostru, iar o altă rubrică înmănușează răspunsurile din partea forurilor competente privind sesizările adresate redacției. Se întîmplă adesea ca răspunsurile să ne parvină cu întîrziere sau argumentarea să fie incompletă, nesatisfăcătoare, cum a fost și cazul

unei sesizări asupra căreia, **în decurs de șase luni am revenit de patru ori.** Un cititor ne informa, încă din iunie 1974, despre faptul că o familie de muncitori, cu zece copii, din orașul Șimleul Silvaniei, județul Sălaj, a hotărât să se ocupe de creșterea și educarea unei fetei orfane de ambii părinți. Un reporter al ziarului a considerat că este un fapt semnificativ, care merită a fi relevat în coloanele ziarului. Reliefind că fetița și-a găsit un cămin adevărat la părinții ei adoptivi, reporterul a menționat în același timp că datorită superficialității de care a dat dovadă forul tutelar, a întârziat decizia privind numirea ca tutore a părintelui adoptiv căruia i-a fost încredințată fetița pentru creștere și educație. (Întârzierea implică, evident, și neacordarea alocației pentru copil, prevăzută prin lege). În ianuarie 1975, am informat cititorii despre răspunsurile destul de superficiale ce ne-au fost trimise în cazul respectiv, iar în februarie am informat opinia publică despre faptul că, în sfârșit, problema a fost soluționată în mod satisfăcător, inserind în coloanele ziarului și fotocopia deciziei de numire ca tutore a tatălui adoptiv al fetei.

FALSELE PROBLEME

Nu o dată, se întâmplă ca unii cititori, chiar corespondenți voluntari mai vechi, să se adreseze ziarului cu relatări asupra unor prejudecii imaginare. În asemenea cazuri, anchetarea reprezintă pentru noi, ca și pentru organele competente, eforturi zadarnice. Urmărind scopul de a reduce cât mai mult posibil numărul unor asemenea scrisori adresate redacției, am relatat despre un asemenea caz și în coloanele ziarului. Iată despre ce era vorba: un îngrijitor de animale al unei C.A.P. dintr-o comună a județului Satu Mare ne scria că fusese tras la răspundere în mod inechitabil. Fiind de pază pe lângă grajduri, delegatul formațiilor P.C.I. a găsit un muc de țigară pe podeaua grajdului, sancționându-l cu plata unei amenzi. Din cele relatate în scrisoare se putea presupune că autorul acesteia este un nefumător și că, în genere, nu putea fi tras la răspundere pentru cele întâmplate. „Vă rog să publicați în coloanele ziarului cită nedreptate a avut cel care m-a amendat!” — scria autorul acelor rânduri. Un reporter al ziarului, însoțit de delegatul consiliului popular s-au convins, totuși, că persoana indignată este un fumător pasionat. Și chiar dacă întâmplător nu ar fi fumător în timpul serviciului de pază, el trebuia oricum să nu permită nimănui să fumeze în incinta clădirii ce i-a fost încredințată. Repet, am relatat în coloanele ziarului acest caz, exclusiv cu gândul de a evita în acest fel, pe cât posibil, scrisori similare care să ne pună pe drumuri absolut inutil, obligând și forurile competente cu anchetarea unor situații clare. Dacă am fi scutiți de scrisori de acest gen, ne-ar rămâne mai mult timp pentru analizarea și soluționarea problemelor realmente serioase, care într-adevăr merită osteneala.

CONCURS PENTRU CORESPONDENȚII VOLUNTARI

În vederea unei activități mai sistematice care să cuprindă cât mai plener aria teritorială a județelor, până la comunele și satele cele mai îndepărtate și abordarea celor mai

variate domenii de activitate, precum și cu scopul recrutării a noi elemente talentate ce ar putea fi propuse pentru facultatea de ziaristică, dar mai ales în vederea organizării unei rețele permanente de corespondenți vo-

pre activitatea organelor locale ale Frontului Unității Socialiste. Am menționat că primim și ilustrații, poze care corespund cerințelor și exigențelor tehnopoligrafice. Am precizat că relatările trebuie să fie scurte, con-

4. — AZ OLVASÓ FÓRUMA —

luntari, în decembrie 1974, am lansat un concurs. Durata acestuia este de un an. În organizarea și inițierea concursului am căutat să aplicăm metode deosebite față de cele obișnuite. Am lansat chemarea către toți doritorii pe baza unui **cupon de participare** publicat de citeva ori în coloanele ziarului. Am solicitat participanților prezumptivi să completeze chestionarul sumar al cuponului, menționând și locul de muncă, profesiunea. În chemare am fixat citeva teme de reper, solicitându-i să ne zugrăvească fapte veridice din realitatea noastră cotidiană, să ne relateze despre munca și viața lor, informații și note despre realizarea înainte de termen a prevederilor cincinalului, dări de seamă, știri des-

cise, axindu-se pe evenimente de interes public, orientate în primul rând asupra activității, a vieții unor colective, unități economice, abordându-se eventual și unele probleme, neajunsuri de soluționat în cadrul unității în care lucrează și candidatul la concursul nostru de corespondenți voluntari. În chemarea noastră am subliniat în mod expres: **fiecare participant trebuie să ne trimită cite o relatare sau ilustrație la interval de cite două săptămâni.** Cu același pri-lej, am menționat că așteptăm scrisori în continuare din partea tuturor cititorilor și corespondenților voluntari ai ziarului, pe care le vom valorifica în afara concursului. Participarea la concurs va fi analizată de Colegiul redacțional al ziarului „Előre”,

după data de 15 decembrie a.c. urmînd ca autorii celor mai bune lucrări să fie premiați.

Inițierea concursului a necesitat luarea unor măsuri organizatorice. În primul rînd, trebuia să creăm condiții în vederea publicării în coloanele ziarului a unui număr cît mai mare din scrisorile valoroase primite pentru concurs. De aceea, am luat hotărîrea ca, în afară de susmenționata noastră pagină „Forul cititorilor“, să înstituiem încă o rubrică permanentă, cu apariție tot săptămînală pe care s-o publicăm pe cît posibil în aceeași zi și în același loc al ziarului. În cadrul acestei rubrici, ocupînd un spațiu de trei-patru coloane, publicăm exclusiv cele mai actuale relatări ale participanților la concurs. De atunci, rubrica apare sistematic, săptămînal. Numeroase materiale le-am valorificat și în rubrica noastră cotidiană „Kronika“ (cronică).

INDRUMAREA TEMATICĂ ȘI VALORIFICAREA ACTIVITĂȚII CORESPONDENȚILOR VOLUNTARI

Ne-am gîndit că poate unii participanți se vor descuraja din lipsă de „inspirație“, neputîndu-se afirma sistematic. Presupunerile noastre s-au dovedit a fi întemeiate. Acest fenomen, dar mai ales necesitățile stringente ale ziarului ne-au determinat să le sugerăm noi înșine teme, atrăgîndu-i pe acești participanți la concurs și la pregătirea diverselor anchete sociale de interes public. Colaborînd cu alte secții de specialitate, rubrica noastră „Scrisori“ se adresează unor grupuri de corespondenți voluntari participanți la concurs, solicitîndu-le sprijinul în pregătirea fundamentată a unor teme de interes public. Iată cîteva exemple: o circulară a fost trimisă unor participanți din mediul rural, solicitîndu-li-se să scrie despre modul în care cooperativele meșteșugărești de specialitate se preocupă de repararea articolelor de uz casnic cu o lungă durată de folosință. (Ne-a interesat dacă diversele unități cooperatiste execută sau nu reparațiile respective la fața locului, în localitate; cît timp durează reparațiile; calitatea lucrărilor executate; cum sînt onorate reparațiile în termen de garanție etc.). La această anchetă am primit 30 de răspunsuri, pe baza cărora am inițiat o anchetă în cîteva județe, iar o parte din concluziile desprinse din investigațiile noastre le-am adus la cunoștința Uniunii Centrale a Cooperativelor Meșteșugărești, informînd, respectiv, și unele Uniuni județene ale cooperativei meșteșugărești. De asemenea, am făcut, cu sprijinul corespondenților voluntari, o investigație asupra modului în care magazinele de specialitate din mediul rural sînt aprovizionate cu diverse articole industriale, cu preponderență cu produse de uz casnic, articole de mobilier și de uz gospodăresc. Tema unei alte anchete a fost abordarea metodelor folosite de brigăzile pentru răspîndirea cunoștințelor științifice ce activează în comunele și satele noastre, inclusiv eficiența acestei activități; ne-a interesat îndeosebi

faptul dacă reuniunile sînt interesante, dacă stîrnesc curiozitatea auditoriului, atragerea și participarea intelectualilor locali la aceste manifestări cu caracter educativ.

CINE SÎNT PARTICIPANȚII LA CONCURS ?

Iată cîteva date sumare: Numărul lor se apropie de 200. Participanții locuiesc în diverse orașe, comune și sate ale țării, lucrînd în cele mai variate domenii de activitate. Printre participanți există muncitori textiliști, directori de școli generale, membri ai cooperativei agricole de producție, subingineri, zidari, impiegați C.F.R., secretari de consilii populare comunale, gospodine, elevi de școală generală.

Am dori să prezentăm patru dintre cei mai sîrguincioși participanți la concurs, urmărind în primul rînd scopul de a ilustra temele pe care le abordează, pe care le consideră ca fiind de cea mai mare actualitate în viața orașului în care trăiesc sau în viața colectivului lor de muncă.

Barta Sándor, născut în anul 1950, a absolvit școala industrială metalurgică, iar în prezent lucrează ca slujgar într-o întreprindere de industrie locală a comunei bihorene Săcuieni. El ne-a relatat despre: dezvoltarea comunei, ecoul local al chemării colectivului C.A.P. Gîrla Mare; ne-a trimis portretul — plastic creionat, semnificativ sub aspect publicistic — al unui director de școală generală, care este și locuitorul secretarului comitetului comunal de partid; ne-a informat despre neajunsurile în domeniul transportului public interorășnesc, făcînd și unele propuneri în vederea remedierii lipsurilor existente; a scris despre produsele pentru export realizate de întreprinderea industrială locală în care lucrează, precum și despre numeroase acțiuni inițiate de membrii organizației locale a U.T.C. și de pionieri.

Ămân Márta s-a născut în comuna Arduș din județul Satu Mare, în anul 1953. În prezent lucrează ca muncitoare la Fabrica de tricotaje din localitate. Am rugat-o să ne scrie succint despre munca și preocupările ei. Ea ne-a destăinuit firul vieții sale, arătînd că în copilărie dorea să devină bibliotecară, dar viața ei a urmat alt curs. Este atașată actualei sale profesii și colectivului din întreprindere, se simte bine în anturajul colegilor de muncă. În timpul liber citește mult, îi place să asculte muzică, iar prin intermediul ziarului ar dori să facă cunoscută cititorilor viața satului ei de baștină, munca locuitorilor acestuia. Ea ne-a relatat despre frăția tinerelor și tinerilor muncitori aparținînd unor naționalități diferite; practica uzuală a elevilor liceului; evenimente ale vieții culturale de masă din localitate.

Salamon Árpád s-a născut în anul 1941 la Lupeni (județul Hunedoara, zona carboniferă a Petroșanilor), absolvînd facultatea de filologie a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-

Napoca, în anul 1964 a obținut diploma. Lucrează ca profesor în comuna Corund, din județul Harghita. Preocupările sale se integrează organic în munca sa de cadru didactic și educator. De ani de zile el îndrumă activitatea cenaclului literar, fiind și un foloamator pasionat. Ne-a relatat despre difuzarea cărții în comună, despre abonații la teatrul din comună, care participă sistematic la premierele ce au loc în teatrul orașului din apropiere. A făcut propuneri în vederea deplasării în comună a colectivului de artiști dramatice atunci cînd prezintă unele piese valoroase. Ne-a scris despre faptul că 200 de pionieri ai școlii cu limbă de predare maghiară din Corund corespundează cu elevii școlii generale din Timboești (județul Vrancea) în vederea asimilării și perfecționării cunoștințelor lor de limbă română. El ne-a scris un articol pe tema cultivării vestitei arte populare locale.

Sipos Ágnes trăiește la Turia, din județul Covasna, fiind mamă a cinci copii. Din anul 1948 este activistă a comisiei pentru femei, depunînd o prodigioasă activitate obștească. Ea ne-a relatat despre munca cooperativei agricole de producție din Turia; despre emulația culturală intercomunală; diverse acțiuni inițiate de consiliul popular comunal și comisia de femei; sortimentele desfăcute de cooperativa de consum din localitate; prestațiile oferite cetățenilor comunei.

Ne străduim să cunoaștem și personal pe cît mai mulți dintre participanții la concurs și pe ceilalți corespondenți voluntari ai ziarului, să stăm de vorbă cu ei, să îi sprijinim în activitatea lor dîndu-le unele sugestii, ceea ce constituie un imbold în această muncă voluntară, solicitîndu-le în același timp opiniile și propunerile lor față de ziarul nostru.

Articolul privind atestarea ziaristului din Legea presei stipulează și crează condiții pentru dobîndirea cărții de ziarist profesionist, inclusiv de către acei corespondenți voluntari care s-au distins în mod deosebit, prin publicarea unor lucrări remarcabile. Pe baza experienței noastre de pînă acum, se întrevede posibilitatea ca numeroși corespondenți voluntari ai ziarului „Előre“ să corespundă acestor cerințe exigente. Și aceste cărți de ziarist vor atesta cu prisosință și în mod convingător munca și realizările noastre obținute pe linia stringerii continue a relațiilor redacției cu masele de cititori.

La drept vorbind, gândurile pe care le încredințez acum hîrtiei ar putea oricînd constitui substanța unui jurnal scris. Fac, deci, mărturisirea că un asemenea îndemn am simțit într-o vreme și el ar fi putut deveni fapt dacă niște rețineri nu s-ar fi pus în-potrivă. Despre ce rețineri este vorba nu are sens să discutăm acum, întrucît nu acesta este scopul însemnărilor de față.

Prin urmare, un jurnal al meu nes-cris... Dificil și ademenitor, deopotri-vă. Il iau, în primul rînd, drept o chemare către sinceritate și, iată, mă dezvălui judecăților severe ale citito-rilor acestei publicații făcută și desti-nată celei mai interesante, poate, din-tre bresle.

O PRECIZARE

De la bun început aș dori să preci-zez: rîndurile de față nu întînționea-ză să se constituie într-o împărtășire de experiență, deoarece semnatarul lor nu lucrează, practic, în domeniul presei vorbite decît de aproximativ o jumătate de an; ele sînt, mai curînd, încercări de meditații „cu voce tare“, simple constatări neconvertite încă în certitudini. Și, unele dintre ele, con-fesiuni, încredințate unei reviste în stare să le accepte ca atare...

Văzută din afară, orice activitate nu-și dezvăluie privirii decît fațada, înlocmai ca o construcție. Practicînd vreme de aproape 14 ani gazetăria scrisă și colaborînd vreo 10 la cea vorbită, mi s-a părut că elementele comune sînt mai numeroase și mai de greutate decît deosebiriile. Ceea ce nu-i decît în parte adevărat. Cert este că Radioul, acest mijloc de comunicare în masă cu deosebite posibilități de pătrundere și influențare, cu tot asaltul televiziunii, își are propriile exi-gențe și, îndeosebi, atuurile specifice. De unde și dificultățile pe care le ridi-că în fața ziaristului de presă tipă-rită: de unde, însă, și slăbiciunile pe care și le dezvăluie mai cu ușurință în fața acestuia. Așadar, dincolo de fațadă se arată o lume complexă și nu de puține ori dificilă, alcătuită din oameni, din idei, din precepte și

PAGINI DINTR-UN JURNAL NESCRIS

de VASILE FILIP

redactorul șef al Studioului de radioteleviziune-Iași

mai ales, din necesități, din necesi-tăți de creștere, de autodepășire, de împlinire a scopului în primul rînd.

PRIMUL APEL ȘI CEA DINTII DORINȚĂ

Primul apel: la colaborarea colegială, în baza unui principiu elemen-tar — nimeni nu are alt țel decît creșterea prestigiului Studioului prin aportul personal la desfășurarea unei activități mereu ascendente. Prima dorință: de a pătrunde cît mai profund și cît mai rapid în tainele acestei lu-mi care este Radioul, pentru a-i gă-si mai lesne neîmplinirile și căile de progres. (Evident, pretențiile subsem-natului sînt mai modeste decît pare să spună afirmația de mai sus).

Voi trece peste unele aspecte, pe care le găsesc de interes mai restrîns și voi stărui asupra unuia ce se află în centrul atenției mele, fără îndoială deocamdată ca deziderat: încredere reciprocă.

Este locul aici să afirm: la ora de față, Studioul teritorial de radio-televiziune Iași dispune de un colectiv

de apreciată calificare și de recunos-cută putere de muncă și dăruire. Ceea ce nu poate fi trecut cu vederea de nici o persoană chemată să conducă o activitate ca a celei la care facem referiri. Am pornit, prin urmare, de la acel principiu al încrederii în oameni și de la acea realitate privind competența lor și am găsit normal să militez (mai precis, să continui un drum deschis de fostul redactor șef al Studioului) pentru manifestarea personalității fiecărui redactor, a fie-cărui membru al colectivului, ținta fiind, de fapt, perpetua învioreare și primenire a emisiunilor, a programu-lui în ansamblul său, deci o ridicare a nivelului calitativ al întregii munci. În acest sens, îmi permit opinia po-trivită căreia sporurile calitative în radio nu sînt determinate atît de adop-tarea noilor scheme program cît mai cu seamă de căutările zilnice, de inter-esul fără de răgaz față de îmbogăți-rea bagajului politico-ideologic, pro-fesional și de cultură generală, de înobilarea spirituală prin cunoaștere și sensibilizare, prin pasiune și sa-crificiu.

MOMENT DIN PRIMA EMISIUNE DE ȘTIRI EXTERNE A STUDIULUI RTV IAȘI. DE SERVICIU EXTERNISTII: ALEXANDRA HĂȘAN și VIOREL VĂLCEANU.

ORICINE POATE AVEA IDEI

Preluind afirmația privitoare la încrederea în oameni, putem fără eforturi deosebite să admitem că, indiferent de poziția ocupată într-un colectiv de muncă, orice component al acestuia poate avea și emite idei. Esențial este ca fiecare să fie ascultat. În fond, practica tot mai evidentă a conducerii superioare de partid și de stat de a consulta masele cele mai largi, întreaga națiune, atunci când este vorba de a hotărî destinele poporului și patriei, de a acționa în vederea înfăptuirii țelurilor propuse, este o veritabilă lecție de conducere științifică, străbătută, de cele mai democratice principii.

Fără îndoială, prin urmare, oricine poate avea idei. Menirea celui căruia

s-a încredințat răspunderea conducerii este de a le asculta atent, judeca obiectiv, alege lucid și aplica curajos. Formula „Eu am hotărît, comentariile sînt de prisos”, nu se mai justifică în etapa actuală și tinde să devină tot mai mult o expresie anacronică. E drept, încercări de convertire a ambițiilor personale și a deciziilor neargumentate în competență profesională și autoritate se mai întîlnesc încă, dar tot mai lesne se poate deosebi falsul de adevăr.

ESENȚIALĂ MI SE PARE...

În activitatea unui conducător, esențială mi se pare nu grija față de scaunul ocupat, ci dorința fierbinte, sinceră și continuă de perfecționare a muncii proprii și a muncii colectivului din subordine. „Eul” șefului se manifestă major în calitatea activității desfășurate de ansamblu, în maturitatea colectivului, în dinamica modului său de a acționa în raport direct cu imperativele etapei străbătute. Mi se pare cel puțin paradoxală atitudinea aceluși șef (el există în realitate) care nu stimulează dorința de autodepășire a subalternilor, nu se bucură de succesele repute de aceștia, nu le creează condiții reale pentru ca ei să-și pună în valoare calitățile, să și le dezvolte. Nu, acel conducător care neagă sau măcar umbrește meritele subalternilor pentru simplul și meschinul motiv că nu sînt propriile merite, acela nu este un conducător adevărat, ci un orgolios, egoist, al cărui cer nu poate fi nici o clipă senin. Insist asupra acestor chestiuni în virtutea unui principiu inatacabil: nu poziția pe verticală este determinantă în stabilirea rolului nostru în societate, ci modul în care noi răspundem obligațiilor ce ne revin; nu locul, ci felul cum muncim contează în primul rînd. În peregrinările mele

gazetărești, nu o dată am avut prilejul să cunosc conducători nefericiți în îngustimea viziunii asupra propriului rol și să văd oameni care nu aveau decît răspunderea propriei conștiințe, dar fericiți în împlinirea misiunii lor.

SĂ DAU UN EXEMPLU

Mărturisesc acum că nu mi-am propus să vorbesc prea mult despre propria-mi activitate. Bănuiesc, e drept, că ceva din ceea ce gîndesc și întreprind se va desprinde și așa, adică din ce spun despre alții. Dar, să dau un exemplu...

Îmi place să-mi cunosc tovarășii de muncă nu doar prin intermediul emisiunilor pe care le realizează și din relațiile redacționale stabilite de regulă înăuntrul Studioului. Îmi place, de asemenea, să vin în contact direct cu realitățile celor opt județe moldovene (și nu numai ale acestora) pe raza cărora ne desfășurăm îndeobște activitatea, pentru a-mi da seama de nivelul la care noi ne ancorăm prezența în bogata lor viață materială și spirituală determinată de edificarea socialismului multilateral dezvoltat pe

cuprinsul patriei. Îmi place, în același timp, să urmăresc fără intermediari (dar fără să par că o fac intenționat) activitatea colegilor mei. Stă aici și o dorință sinceră de a învăța ce nu știu (nu mă feresc a o spune), ce nu am învățat încă. Stă și dorința de a vedea cum se descurcă cei cu care lucrez, pentru a veni cu eventuale observații, întemeiate sau pentru a mă bucura de priceperea și competența lor.

Cu ocazia unei asemenea deplasări, cînd realmente m-am bucurat de buna pregătire a redactorului respectiv, am cunoscut doi oameni. De fapt, doi oameni și o conștiință. Nu are sens să intrăm în amănunte, pentru că important în ceea ce doresc să comunic e faptul că acești doi oameni, dominați de dragoste și pasiune față de munca lor, au acceptat să părăsească acel mare și frumos oraș al nostru care este Capitala patriei, pentru a se stabili într-o localitate rurală a județului Iași, ca muncitori necalificați (ei fiind arheologi de meserie, cu o vechime în activitate de peste 15 ani), unde, împreună cu un numeros grup de săteni, efectuînd săpături și cercetări la și în preajma unui monument cîtorit de Ștefan cel Mare, au descoperit urme și semne ale existenței străbunilor noștri, deose-

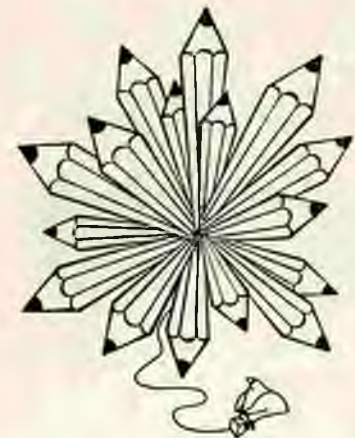
bit de importante, încă din veacul al IV-lea al erei noastre. Plecarea lor nu a fost un capriciu, nu a fost un moft. Și nici o ambiție. A fost o plecare determinată de dorința împlinirii în meseria pe care o practică și de care sînt îndrăgostiți. Iată de ce, prin urmare, am gîndit: nu contează unde muncești, ci cum muncești. Iară acești doi oameni (Pușcașu, le zice), această unică conștiință (nu doar pentru că sînt soț și soție) reprezintă unul dintre multele exemple pe care etapa pe care o străbatem cu atîta elan și dăruire ni le relevă ca fiind dominantă modului de a acționa al majorității românești contemporane.

17 MARTIE 1975

Acest 17 martie 1975 reprezintă pentru Studioul nostru un moment de însemnătate aparte. La acea dată, Radio-Iașul a început să transmită știri externe. Nu a fost o ambiție, ci materializarea unei idei mai vechi, a unei dorințe legitime de a face simțită prezența Studioului și pe acest plan. Desigur, pentru colectivul nostru, și așa îndeajuns de solicitat, aceasta înseamnă un efort în plus, o responsabilitate sporită, dar și niște satisfacții. Fără îndoială, începutul — ca orice început — nu e lipsit de dificultăți, însă există premise ca, prin dăruirea și competența micului dar inimosului nucleu de externiști, ajutați extrem de eficient și de calificat de către apreciatul ziarist care este Eugen Preda, momentele de acum să fie cu succes depășite. În jurnalul nostru de bord vor fi consemnate, sperăm, și alte date memorabile. Ne gîndim, de pildă, la ziua de 1 iunie, cînd ne-am propus să difuzăm primul concert al corului de copii al Studioului teritorial de radioteleviziune Iași și al Organizației județene a pionierilor, formație care se pregătește cu sirguință încă de la sfîrșitul anului trecut.

FARĂ FINAL

La drept vorbind, nici chiar gîndurile încredințate hîrtiei nu pot avea un final. Cu atît mai mult nu pot avea cele nescrise. Ne oprim, însă, aici, deoarece spațiul afectat nouă este totuși limitat, iar timpul cititorilor asemenea. Aceasta nu înseamnă că filele jurnalului nescris nu se vor

înmulți mereu, cu fiecare clipă ce trece, cu fiecare experiență cîștigată, cu fiecare satisfacție pe care această frumoasă și dificilă activitate — gazetăria — și-o oferă.

GÎNDURI DESPRE IMAGINI PUBLICATE ȘI NEPUBLICATE

de VASILE RANGA

fotoreporter la „Scintea tineretului“

Am încredințat redacției aceste rânduri din dorința de a răspunde la o întrebare ce mi-a fost adresată, nu o singură dată, și anume :

— Toate fotografiile realizate într-un reportaj sau altul se publică ?

— Nu ! am răspuns invariabil, așa cum răspund și aici.

A urmat — firesc mi se pare — altă întrebare.

— Cine le... respinge și de ce ?

— Oricît ar părea de paradoxal sînt primul care fac această operație cu propriile mele fotografii.

— Prin urmare ai niște criterii de selecție ?

— Exact !

Și în mod deosebit despre unele dintre ele mi-am propus să scriu acum precizînd din capul lo-

cului că nu sînt, în general, dispus să accept „tipare”, chipurile, demult și bine stabilite.

În cadrul oricărei deplasări comune cu un redactor, primul pas în realizarea unei fotografii sau unei suite — cînd este vorba de un foto-reportaj — este acela de a mă familiariza cu ideea viitorului reportaj, cu tematica, mai mult sau mai puțin complexă, a redactorului. Pentru că nu e de conceput o reușită decît printr-o colaborare fără fisură între redactor și foto-reporter. Astfel pot ajunge să îmi formulez „punctul de vedere“ din care voi aborda iconic ideea viitorului text. În alegerea concretă a imaginii reale, capabile să poarte ideea stă, ulterior, toată „dibăcia“ fotoreporterului, căci de aceasta depinde întregirea prin imagine fotografică a conținutului reportajului

—1—

—2—

în așa fel încât împreună să facă mai convingător, mai „lizibil“ mesajul adresat de noi cititorului. Aceasta implică de fapt, deși pare pretențios spus, și un mod personal de a interpreta plastic subiectul propus. Din acest punct de vedere fotoreporterul ar părea dezavantajat de rigiditatea obiectivului foto-

— 3 —

— 4 —

grafic. Dar... nu este chiar așa căci fotoreporterul poate concepe și realiza mai multe variante, din care, ulterior, poate alege pe îndelete varianta cea mai bună. Am să dau un exemplu. Una din cele mai recente deplasări am efectuat-o într-o duminică când mii și mii de tineri au contribuit la lucrările

agricole de primăvară. Locul deplasării noastre : Stația de pompare a sistemului de irigații „Vlad Țepeș” din județul Ialomița. Colegul meu, redactorul, se documenta în compania unui inginer de la această stație. În ce mă privește, cea mai simplă soluție de ilustrare foto ar fi putut fi, la prima vedere, o imagine de pe ogoarele împinzite cu aspersoare. Am refuzat-o pentru un prim motiv : asemenea fotografii se publică foarte des și mie mi se par „tocite”. Mi-a plăcut imaginea exterioară a stației. Era a ei și numai a ei. Și era nouă. Cu o arhitectură de litoral, foarte impresionantă, mai ales într-o asemenea ipostază agricolă. Și am fotografiat-o. Dintr-un unghi care mi s-a părut atunci deosebit. Dar în sala de mașini m-a izbit plăcut prezența câtorva băieți care răspundeau de bunul mers al întregului complex. Și am surprins imaginea lor, ca una care spunea mai mult despre cei care au muncit în acea primă duminică de aprilie, și nu numai despre ei. Poza ce a rezultat avea viață, în primul rând pentru că în ea existau oameni vii, — cei ce organizează și „însuflețesc” materia nevie în scopuri omeneste — dar și pentru că în prezența omului, prin raportare la dimensiunile lui — de la cele umane pînă la cele geometrice — înseși dimensiunile reale ale cadrului material creat și stăpînit de el devin sensibile privitorului imaginii, sugerîndu-i parcă fraza : „Iată cît de departe am ajuns ! Cîțiva băiețandri aduc ploaie pe zeci de mii de hectare. Ispravă de Făt-frumos modern, actual...”. Pe aceasta am dat-o spre publicare în ziar. Și a fost publicată (fotografia 2).

Oricine este familiarizat cît de cît cu fotografia știe bine că în procesul elaborării chiar și a unei singure fotografii, se parcurge un drum doar aparent simplu. Uneori chiar și în intervalul de la teren la laborator, părerile se schimbă. Așa s-a întâmplat și în reportajul amintit. În clipele în care am fotografiat exteriorul stației de pompare am încercat un unghi mai deosebit, mai puțin „văzut”. În laborator mi-am dat seama că unghiul respectiv schimba într-un mod de nedorit „fața lucrurilor”, cum spunem adesea. Nu exprima fidel ideea sugerată de imaginea reală. Și am renunțat, e drept cu regretul că n-am mai încercat, mai bine zis, că nu mi-am finalizat cum trebuia **încercarea**.

Mi-aș îngădui un alt exemplu. Am să mă folosesc de astă dată de două imagini „prinse” din spectaculoasa lume a sportului, una de la volei, alta de la baschet. La sport, se spune, e simplu : tragi 10—15 imagini, un film chiar, și-i exclus să nu te alegi cu cel puțin o imagine bună. Nu-i așa ! De pildă, sînt puțini astăzi cei care mai iau în seamă o imagine de baschet, în care un buchet de sportivi apare sub panou. De aceea am încercat o imagine din disputa în micul careu de joc, departe de abordarea coșului. imaginea realizată se caracterizează prin dinamism, printr-un spectaculos aparte (fotografia 3). Pe același film am realizat și cîteva momente din disputa finală, pentru titlul de campion, a două formații feminine de volei. Imaginea aleasă și publicată reflectă încheștarea, dirzenia cu care competitorile și-au disputat trofeul (fotografia 4). Lipsa de spațiu m-a obligat la o renunțare : am preferat secvența de la volei, pentru simplul motiv al actualității întrecerii și al unui final de competiție absolut dramatic. Aceasta, deși eram convins că imaginea de baschet, pentru care realmente am transpirat, nu va mai vedea, cum se spune, lumina tiparului (n-am prevăzut atunci că voi ilustra cu ea rindurile de față !).

CEI 70.000

Continuând publicarea unor texte de presă semnificative apărute în primăvara anului 1945, reproducem în acest număr un „contra fond” apărut sub titlul de mai sus în „Scinteia”, semnat de Mihnea Gheorghiu.

„Cea dintii sărbătoare liberă a „Săptămânii antifasciste a tineretului mondial” a fost pentru tineretul din România o împrejurare fericită de a-și manifesta dorul arzător de înfăptuiri mari, pentru binele poporului din care s-a ridicat.

Ieri, după amiază, Capitala a trăit entuziasmul tinereții, bucuria de neșpus a primăverii și a nădejdilor. Tineretul s-a dovedit încă o dată deținătorul neobosit al încrederii în viitor, al avântului neașteptat în muncă, al iureșului amețitor în luptă, luminos ca steagul însuși al victoriei.

Străzile orașului au cântat ieri imnul tinereții.

Dar sărbătoarea aceasta a fost în primul rând un imn al muncii. La tribuna de pe care au vorbit delegații s-au perindat în uralele nesfârșite ale celor 70.000 de tineri muncitori, țărani și școlari veniți din toate colțurile țării angajamentele fabricilor, cartierelor și universităților pentru grăbirea victoriei.

Sutele de unelte agricole dăruite plugarilor, pentru ca „nici un petec de țarină să nu rămână nemuncit”, dublarea și triplarea producției, avioanele, tancurile, chesoanele și bucătăriile de campanie pentru aprovizionarea frontului, echipele sanitare și culturale și brigăzile de muncă pentru sate, organizațiile sportului popular și pionierii, în primele rânduri ale manifestanților, au spus ieri mai mult decât cei ce au adus cuvântul tineretului la tribună, mai mult decât carele alegorice, decât torțele care au străbătut străzile în căderea nopții.

Tineretul s-a înrolat în marea luptă de eliberare a poporului.

Cei 70.000 care au intonat ieri, la meeting-ul din capitală, imnul tinereții învingătoare și năvalnice, s-au legat să nu cruțe oboseala și să nu-și cruțe viața, până când spectrul crimei și al nopții fascismului nu va fi pentru totdeauna aruncat din calea libertății dezvoltării a tineretului.

Tineretul acesta s-a călit, ca oțelul, în focul luptei, el sparge tiparul, trece dincolo de el, trainic, cuprinzător, năvalnic.

Acesta este tineretul care crede în viitorul luminos al poporului, tineretul care făurește acest viitor, pe front și întărind spatele frontului, prin munca neobosită și prin unitatea sa nezdruincată. Niciodată n-au stat cu mai multă încredere reciprocă, cu mai multă dragoste, alături, fabrica, ogrorul și școala.

Iată unde trebuie căutată taina izbinzii noastre, chezașia forței noastre de neînving.

Tineretul progresist din România a răspuns cu o căldură uluitoare miinii pe care tineretul sovietic, fruntașul luptei mondiale antifasciste, ne-a întins-o, prin apelul său, adresat „tineretului iubitor de libertate din lumea întreagă”.

Fiindcă tineretul nostru s-a dovedit într-adevăr iubitor de libertate și gata să lupte cu orice preț, oriunde s-ar găsi, ca să păstreze neintinat titlul de iubitor de libertate. El a legat lupta aceasta de chemarea pe care guvernul democratic al țării, a adresat-o poporului. Și a înțeles că aceasta este calea izbizii, cu fața spre popor.

Aici trebuie căutat izvorul patriotismului nostru, al dorului nostru de înfăptuiri minunate pentru patria jefuită și batjocorită de fasciști.

Patriotismul nostru este ura împotriva dușmanilor poporului. Pentru aceasta, străzile, vibrând de legământul puternic: moarte fasciștilor, au cântat ieri imnul tinereții”.

ADNOTARE

După instaurarea primului guvern democratic, la sfârșitul lui martie 1945 a avut loc în Capitală un mare meeting organizat de mișcarea tineretului progresist din România din rindurile cărcia făceau parte toate organizațiile de tineret din țară, în frunte cu Uniunea Tineretului Comunist al cărei neobosit și inspirat conducător era tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Chemarea la această uriașă manifestație, destinată mobilizării tineretului pentru realizarea programului guvernului și al partidului nostru, pentru continuarea efortului țării pe toate fronturile luptei antifasciste și ale construcției democratice, a răspuns apelului comun al organizațiilor tineretului progresist, al tineretului anti-fascist sovietic, iugoslav, francez și din alte țări recent eliberate, în preajma victoriei finale a coaliției anti-hitleriste, ce avea să se producă la 9 mai 1945, pe ruinele fumeginde ale bunkerului berlinez unde Hitler își punea capăt zilelor.

Autorul acestui articol era, pe atunci, redactor-responsabil al Scintei tineretului, — organ central al U.T.C.-ului — și secretar general al Mișcării Tineretului Progresist din România. Gazeta noastră lucra, în câteva odăi, la un etaj al fostului palat al ziarului „Curentul”, în imediata vecinătate a redacției Scintei, al cărei redactor șef, un vechi prieten de facultate și tovarăș de bătaie, — regretatul Miron Constantinescu, mi-a oferit colegial două coloane la „bătrina” (așa o numeam noi, cei de la „concuranța tinăra”), ca să raportez evenimentul după amplu reportaj apărut la noi. Amintirea acelor zile și nopți de văpaie revoluționară nu mă va părăsi niciodată.

Acum cind se apropie a XXX-a aniversare a Zilei Victoriei, iar cirna destinelor patriei și partidului nostru iubit se află în miinile ferme ale puri tinărului nostru conducător comunist, președintele Nicolae Ceaușescu, aceste amintiri, consemnate aici, dobîndesc mai mult decât o valoare afectivă, fiindcă aduc, cu toată cuvenita modestie, mărturia unor file de istorie polit'că.

aprilie 1975

MIHNEA GHEORGHIU

PE DRUMUL LUPTELOR ȘI AL VICTORIEI

de V. BÎRLĂDEANU

Nu numai pentru că ne aflăm în anul unei glorioase aniversări — 30 de ani de la marea victorie a popoarelor Europei asupra celui mai crunt dușman al libertății, civilizației și omeniei, fascismul — dar și pentru că asistăm la o autentică eflorescență a publicisticii consacrate acestui eveniment bogat în rezonanțe, ne-am decis să consacram spațiul tradiționalei noastre cronici unor cărți ce marchează, neîndoielnic, un moment de seamă în abordarea temei de către publicistica românească.

Întia dintre ele — „Cronică în marș” a unor talentați colegi ai noștri întru ziaristică militantă, colonelii Gh. Bejancu și O. Lustig — reprezintă, în pofida caracterului ei vădit reportericesc, un autentic roman-document al formării și consolidării armatei noastre noi, populare, în anii eroici ai începuturilor, 1944—1952. Scrisă cu evidentă pasiune, pe temeiul unei solide documentații, această „Cronică în marș” alcătuită din scurte și semnificative secvențe de tip filmic, se citește cu egală pasiune.

Meritul incontestabil al autorilor — merit ce izvorăște dintr-o temeinică stăpânire a „secretelor” genului — constă, mai ales, în priceperea și măiestria cu care au știut să alegă, din multitudinea de imagini ce li se ofereau privirilor, episoadele cele mai elocvente și, totodată, cele mai puțin bătătorite de predecesori. Pentru a ilustra participarea entuziastă, hotărâtă a întregii armate române, a întregului popor român, condus de partidul comunistilor, la istoricul act de la 23 August 1944 — temă atît de des și iscusit valorificată în numeroase alte cărți — autorii „Cronicii în marș” n-au recurs la momentele bine cunoscute, ci au știut să găsească secvențe inedite, încărcate de tilc, cum este aceea a luptelor sîngeroase, duse din primele clipe ale insurecției, de grănicerii de la Mălini sau de elevii școlii tehnice a aeronauticii din Mediaș ori de transmisioniștii aero din regimentul cantonat la Jilava.

Fiecare pagină a cărții, literalmente, aduce cite un element-surpriză, cite o revelație. Senzația de continuă descoperire și redescoperire este insuflată cititorului prin reușita întrepătrundere a evenimentelor fundamentale, a-

celea care conturează profilul unei epoci, cu faptele simple, aparent obișnuite, dar sugestive tocmai prin caracterul lor firesc. Nimic forțat, nimic ostentativ, nici o nuanță de emfază sau de grandilocvență: chiar și cele mai strălucite fapte de viteză sînt evocate pe tonul cald al confesiunii „de la om la om”.

O idee esențială — care străbate ca un curent viu paginile volumului — este că noua noastră armată, moștenitoare a sfintelor tradiții de luptă pentru libertatea și independența patriei ce au caracterizat din todeauna geniul militar românesc, și-a făurit noua sa fizionomie spirituală prin profunda cunoștință a integrării în rosturile și destinul întregii națiuni. „Apărarea patriotică” — se spune într-un pasaj grăitor — face o vizită la Spitalul Z.I.309. Într-un salon, răniți din luptele purtate în jurul Bucureștiului își varsă oful... Soldatul Gheorghe Șerban: — Păi cum să nu lovești cu sete în neamț, că ne-a secătuit țara și peste toate ne-a mai împins să ne batem pentru el. Acum știm că ducem războiul pentru ce-i al nostru”. E o frază care, în simplitatea ei, prin nobila demnitate pe care o respiră, amintește de faimoasa tiradă a lui Mircea cel Bătrîn din cunoscutul poem eminescian. „Ce-i al nostru” devine, astfel, simbolul unui climat și unui spirit, climat și spirit care definesc armata plămădită în focul celei mai aprige înțeleștări din istorie.

Un alt volum de prestigioasă publicistică militară — și, în același timp, de mare valoare istorică — este eseul generalului-maior Eugen Bantea, intitulat „Insurecția română în jurnalul de război al grupului de armate german „Ucraina de sud”.

Reală însemnătate a acestei cărți — unică la noi, după cite știm, prin unghiul inedit de privire și analiză a evenimentului fundamental al noii noastre istorii — o reprezintă recunoașterea, adesea deschisă, de către înșiși hitleriștii a importanței hotărîtoare a Insurecției antifasciste din România, cu corolarul ei inevitabil, întoarcerea armelor de către Armata Română împotriva armatelor hitleriste. Bazîndu-se pe examinarea amă-

nunțită a microfilmelor amintitului „jurnal de război” — așa-numitul „Kriegstagebuch des Oberkommandos der Heeresgruppe Südukraine” — din perioada 20 august — 6 septembrie 1944, autorul descifrează, pas cu pas, în consemnările adesea zgîrcite sau de pură tehnică militară, marea deruță ce puse stăpînire pe cercurile conducătoare ale Wehrmachtului imediat după declanșarea Insurecției românești, neliniștea sa crescîndă cu privire la soarta unităților fasciste acroșate de trupele românești încă din primele clipe ale Insurecției, neliniște transformată ulterior într-o copleșitoare senzație de inexorabil dezastru militar.

Din însăși prima însemnare care se referă la Insurecție, rezultă starea de spirit ce începea să-i cuprindă pe conducătorii militari hitleriști: „Situția suferă o agravare excepțională spre seară prin răsturnarea mareșalului Antonescu și desprinderea României din război”. Această stare de spirit continuă să se accentueze pe măsură ce forțele armate române, urmînd indicațiile primite și orientîndu-se potrivit „sentimentului obștesc patriotic și antigerman” (cum se spune în memoriile unuia dintre participanții, români la mișcarea insurecțională), se pun în dispozitiv de luptă și acționează cu fermitate pentru anihilarea trupelor germane de pe teritoriul țării.

Evocînd cu scrupulozitate științifică, și, totodată, cu har publicistic modul cum se reflectă desfășurarea vertiginosă a evenimentelor în haosul de decizii precipitate și, nu o dată, contradictorii ale comandamentului german, generalul-maior Eugen Bantea subliniază, cu tăria argumentelor definitive și definitorii, că încă din perioada 23—29 august 1944, datorită acțiunilor hotărîte și fulgerătoare ale armatei române, inamicul hitlerist fusese complet anihilat pe teritoriul României, favorizîndu-se astfel înaintarea armatei sovietice. Din carte reiese cu limpezime de cristal importanța covîrșitoare a momentului, care a dus — în ultimele sale consecințe — la integrala prăbușire a „bastionului” pe care hitleriștii intenționau să-l ridice și să-l consolideze în zona Balcanilor. În felul acesta, cartea se constituie într-una din cele mai impresionante mărturii ale însemnătății internaționale a Insurecției noastre, cu efectele ei de anvergură în ce privește grăbirea victoriei coaliției antihitleriste.

Remarcabilă ne apare, în acest context, și ultima carte a colonelului Florian Tucă, „Coloanele-statuji de la Moisei”, continuare a unei serii de anvergură cuprinzînd volume închinare de autor monumentelor înălțate spre gloria faptelor de arme săvîrșite de armata și poporul român în apriga bătălie împotriva fascismului, pentru eliberarea popoarelor de sub jugul hitlerist.

Evocînd, prin mijlocirea cunoscutului complex monumental realizat de marele artist contemporan Vida Gheza, emoționantul act de eroism al celor 29 de patrioți maramureșeni, luptători pentru dezrobirea patriei, impușcați de către ocupanții hitleriști și de slugile lor horthyste, autorul acestui autentic reportaj-poem întregeste — printr-o imagine de mare forță de sugesție — tabloul luptelor și al victoriei a cărei tridecenală aniversare o sărbătorim în această primăvară.

La 9 mai se împlinesc 30 de ani de la istorica victorie a popoarelor iubitoare de libertate și pace asupra hitlerismului. Victoria de la 9 mai 1945 a fost obținută cu eforturi grele și dureroase jertfe, la care poporul român și-a adus contribuția de arme și sînge, împreună cu ceilalți popoare care s-au unit împotriva Germaniei hitleriste.

Ziua de 9 mai are o îndoită semnificație. Tot la 9 mai, în urmă cu 98 de ani, a fost proclamată independența de stat a României. În istorica ședință a parlamentului în care s-a votat neatîrnarea țării, primul ministru de atunci, marele patriot Mihail Kogălniceanu, declara: „Sintem independenți, sintem o națiune de sine stătătoare!”. Acest eveniment incununa lupta de veacuri a poporului pentru a scutura jugul străin și a-și făuri propriul stat independent. Pentru obținerea independenței au luptat cu un eroism legendar ostașii (tinerii armate române de atunci — la Grivița și Plevna, la Rahova, Smirdan și Vidin, alături de ostașii ruși și patrioții bulgari. Susținută de întregul popor român anticipată și stimulată puternic de Unirea de la 1859 a Principatelor Române, cucerirea și proclamarea independenței de stat la 1877 a însemnat un moment important pentru dezvoltarea ulterioară a României și afirmarea ei în viața internațională.

În deceniile care au urmat, datorită politicii claselor stăpînitoare, independența cucerită la 1877 a fost știrbită tot mai mult, iar în preajma celui de-al doilea război mondial țara a ajuns să fie total la cheremul Germaniei hitleriste.

Insurecția armată națională antifascistă și antihitleristă de la 23 August 1944, înfăptuită de forțele patriotice, sub conducerea Partidului Comunist Român, participarea României la războiul antihitlerist au

9 MAI — ZIUA VICTORIEI ȘI A PROCLAMĂRII INDEPENDENȚEI ROMÂNIEI

însemnat o etapă importantă în redobîndirea și consolidarea libertății și independenței țării noastre.

Alăturarea țării noastre de partea coaliției antihitleriste a dat hitleriștilor o puternică lovitură care a dus la destrămarea și prăbușirea întregului lor dispozitiv strategic în Balcani.

La bătăliile pentru eliberarea teritoriului național, în Ungaria, Cehoslovacia și Austria țara noastră a participat cu un efectiv de peste o jumătate de milion de militari. Cheltuielile României pentru susținerea frontului, la care se adaugă distrugerile pricinuite de hitleriști, s-au ridicat la peste 1 miliard de dolari (scoțîți la valoarea lor din anul 1938).

Astăzi poporul român, angajat cu toate forțele în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate cinstește cu venerație contribuția eroicilor ostași și ofițeri, luptători din forțele patriotice la nimicirea fascismului hitlerist, ca și amintirea tuturor patrioților care au luptat pentru independența de stat obținută la 9 mai 1877.

CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI LA CUCERIREA VICTORIEI ASUPRA FASCISMULUI

de dr. ION SPĂLĂȚELU

Întreaga omenire sărbătorește împlinirea a trei decenii de la încheierea victorioasă — la 9 Mai 1945 — a războiului antihitlerist, eveniment de uriașă însemnătate în istoria mondială. Zdrobirea hitlerismului — produsul cel mai monstruos al cercurilor reacționare ale imperialismului mondial, care își propusesese drept țeluri principale, lichidarea independenței și suveranității popoarelor, subjugarea întregii lumi și instaurarea dominației sale mondiale — a deschis noi perspective în lupta popoarelor pentru pace, libertate și progres social. Victoria de la 9 Mai a demonstrat o dată în plus forța (cu care popoarele se ridică în apărarea unei cauze drepte, faptul că oricît de mare ar fi potențialul agresorului, oricît de mari ar fi armatele imperialiste invadatoare, ele nu pot infringe voința de libertate a popoarelor, hotărîrea lor de a-și determina singure soarta conform aspirațiilor și năzuințelor lor fundamentale.

Cel de-al doilea război mondial a cuprins în vîltoarea lui 1.700.000.000 de oameni (circa 80 la sută din populația lumii la data respectivă) și a provocat pierderea a zeci de milioane de vieți omenești, a unor incalculabile valori materiale și spirituale. Civilizația omenirii a fost salvată numai datorită ridicării la luptă eroică împotriva fascismului a popoarelor de pe toate continentele. O deosebită însemnătate pentru zdrobirea agresorului a avut-o crearea coaliției antihitleriste, care cuprindea U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța și alte numeroase țări. În cadrul acestei coaliții, forța fundamentală a reprezentat-o Uniunea Sovietică, ale cărei popoare au purtat pe umerii lor greul războiului.

„PATRIA NE CHEAMĂ S-O SALVĂM. LA ARMEI”

Împreună cu popoarele coaliției antihitleriste, cu toate forțele antifasciste, poporul român și-a adus contribuția sa de neprețuit, jertfa sa de sînge la înfrîngerea fascismului, adăugînd o nouă și nepieritoare pagină de eroism glorioasei lui istorii și, totodată, în-

scriindu-și numele la loc de frunte în cartea de aur a victoriei.

Istoricul act de la 23 August 1944 — insurecția națională antifascistă și antiimperialistă — ridicarea la luptă cu arma în mînă a întregului popor, arestarea guvernului antonescian, în-

toarcerea armelor împotriva hitleriștilor de către întreaga armată română — a reprezentat incununarea aprișei bătălii purtate de Partidul Comunist Român contra reacțiunii și fascismului de-a lungul unui șir întreg de ani, pentru apărarea independenței și suveranității naționale, a integrității teritoriale a patriei.

De un eroism fără seamăn a fost lupta dusă de P.C.R. împotriva fascismului pe timpul dictaturii militarofasciste și al războiului antisovietic. Activitatea desfășurată de Partidul Comunist Român de făurire a unui Front Unic Național, în care să fie cuprinse laolaltă toate forțele patriotice naționale, antihitleriste, în ciuda condițiilor deosebit de grele, de sălbatică teroare și prigoană, a dus în cele din urmă la obținerea unor valoroase rezultate. În a doua jumătate a anului 1943, C.C. al P.C.R. a izbutit să pună bazele Frontului Patriotic Antihitlerist, format din Partidul Comunist, Frontul Plugarilor, Uniunea Patrioților, Partidul Socialist-Țărănesc și MADOSZ.

Un remarcabil succes al P.C.R. în organizarea luptei antifasciste a poporului român l-a constituit crearea în aprilie 1944 a Frontului Unic Mun-

cițioresc, pe baza înțelegerii cu P.S.D., act ce a dus la întărirea capacității de acțiune a clasei muncitoare și la sporirea influenței ei în direcția unirii celorlalte forțe patriotice, antihitleriste. În iunie 1944 a fost realizat, din inițiativa P.C.R. Blocul Național Democrat ce cuprindea P.C.R., P.S.D., P.N.Ț. și P.N.L.. partide care se angajau să lupte în comun pentru salvarea țării. Totodată, P.C.R. și-a întărit legăturile cu armata, cu monarhia și cu cercurile grupate în jurul palatului regal.

Sistemul larg de alianțe realizate de către P.C.R. dovedea izolarea completă a dictaturii militarofasciste, iminenta ei prăbușire.

Momentul istoric a impus de îndată partidului comunist și celorlalte forțe naționale cu care colabora trecerea la înfăptuirea istoricului act al insurecției naționale antifasciste din august 1944. „Patria ne cheamă s-o salvăm. La arme!” — scria o publicație a vremii, dând expresie cuvintului de ordine al Partidului comunist.

Și întregul popor s-a ridicat la luptă.

23 August. Planul insurecției dinaintea stabilit de către P.C.R. este pus în aplicare. La orele 17, căpeteniile antonesciene, prezentându-se în audiență la rege, sint arestate. Unitățile militare și formațiunile patriotice de luptă intră în acțiune. Sint ocupate Președinția Consiliului de Miniștri, Ministerul de Interne, Ministerul de Război și alte obiective importante. În seara aceleiași zile se constituie un nou guvern din reprezentanți ai celor patru partide din B.N.D. — P.C.R., P.S.D., P.N.L. și P.N.Ț. La orele 22 este difuzată „Proclamația regelui către țară” prin care se anunță lichidarea dictaturii militare, începerea acțiunilor armate pentru zdrobirea hitleriștilor, apărarea independenței naționale și eliberarea nordului Transilvaniei.

Entuziasmul popular domnea pretutindeni. Lupta împotriva hitleriștilor și fasciștilor a devenit generală. Comuniștii dădeau cel mai înălțător exemplu de spirit de sacrificiu. Rind pe rind au fost scoase din luptă trupele hitleriste din București, de pe Valea Prahovei, din Dobrogea, din Oltenia, din Banat și din alte părți. În strînsă unitate cu formațiunile de luptă patriotice și masele largi populare, unitățile militare române au zdrobit în numai opt zile rezistența trupelor

hitleriste din zonele centrale și sudice ale țării, un teritoriu de peste 150 000 de kilometri pătrați fiind complet curățit de dușmani. Se cuvine să subliniem aici faptul că Bucureștiul a devenit una dintre primele capitale din Europa eliberate prin acțiunea forțelor insurecționale ale poporului. În ziua de 30 august, populația a făcut o primire entuziastă trupelor sovietice care intrau în București eliberat de forțele insurecționale românești.

Reproducem în continuare din presa vremii emoționantele mărturii despre eroismul și vitejia poporului roman în luptele desfășurate în zilele insurecției. „Dai de urmele luptei de cum pășești dincolo de Arcul de Triumf — scria publicația „Curentul nou” din 31 august 1944 în articolul „Flăcăii din Odăile și populația din Otopeni au intrat în rindurile ostașilor apărători ai Capitalei”. Amplasamente de mitraliere, măști individuale, poziții de artilerie, gropi de obuze trimise de inamic, iar pe măsură ce te apropii de podul de la intrarea în Băneasa, resturile din ceea ce a fost armata de rezistență a dușmanului apar din abundență ca mărturii ale viforosului atac dat de bravii ostași români.

Colo, în partea de nord-vest a satului Băneasa, cu prilejul cuceririi vilei numită „a marelui”, urmele luptei sint elocvente. A fost un episod, în care cuvintul hotărîtor l-au avut elevii Școlii de subofițeri de jandarmi de la Drăgășani. După ocuparea barăcilor nemțești, unde se baricadaseră cîteva sute de dușmani, avea să vină greul luptei la asaltarea vilei...

Adăturindu-se ostașilor români, femei și flăcăii din comuna Odăile, ca și din Otopeni, au pus mîna pe arme și au trecut la luptă...”

În articolul „Cum au luptat și au invins parașutiștii români pe germani”, ziarul „Timpul” din 4 octombrie 1944 relatează:

„...Trasoarele țes o pînză de moarte pe deasupra noastră, brandurile gem înfundat, scormind pămîntul iar buibuitul tunurilor îți sfredelește creierul. Încerc să judec atitudinea camarazilor mei...”

Sint înțeleși de trei zile în lupta cu un inamic de multe ori mai numeros și pe deasupra călit de ani de zile de luptă. Se bat ai noștri ca dracii, sau dumnezeiește, cum vreți s-o luați, și antrenează cu ei companiile de re-

cruți infanteriști, care de abia instruiți, își fac datoria cu tot sufletul...”

Lată cîteva fragmente și din articolul „Așa s-a apărut Severinul la 25 august 1944”, apărut în „Severinul liber” nr. 37 din 4 septembrie:

„...Pe cîmpul de luptă s-au unit întru apărarea orașului drag muncitori, mulți și dirzi, intelectuali și țărani, tineri, femei și copii. Lată-l colo, ținînd caim și hotărît, cu dinții strîși în aprinsă minie, pe muncitorul Dărăbăneanu de la Atelierele C. F. R. Mai încolo, frizerul Aurel și-a schimbat brielul cu o strașnică pușcă mitralieră, ceva mai departe, alimentîndu-și arma de la depozitul de muniție, improvizat în garnia unei brave lăptărese, care făcea oficiul de improspător, arunca priviri rezezi spre fereastra de la Cloșani, unde mai adineaori se ivise un fîiț, negustorul Ștefan N. Copiii din mahalaua de est a Severinului servesc drept legătură între linii printre plumbii fierbinți și-i vezi strecurîndu-se cu dibăcie printre coadaurile știute de cînd se jucau „de-a războiul”. De data asta brațele multora dintre ei erau încărcate cu muniții și mergeau înainte băieții, voinicește, de data asta joaca devenise vajnică realitate.

„Pe cîmpul luptei se odihneau în somn de vezi, mîngiați de adierile sulfinei în vînt, trupurile celor 17 eroi căzuți pentru apărarea orașului lor”.

Și încă un impresionant episod descris în articolul „E bine să se știe: 800 de români contra a 5 425 de nemți”, publicat în „Fapta” din 1 octombrie 1944:

„...Este încă vie în rindurile populației călărășene starea de spirit din zilele de 29 și 30 august a.c.

La o oră după sosirea primei unități române pentru apărarea orașului, a apărut o coloană germană din direcția Sloboziiei, cu vreo 70—80 mașini și 13 tancuri, avînd în frunte un general*. Fiind somați, germanii s-au oprit, iar generalul comandant a cerut domnului locotenent-colonel Constantin Damiescu învoirea de a trece prin Călărași în Bulgaria... Dar datorită vigilenței și priceperii domnului locotenent-colonel C. Damiescu, care a sesizat momentul și a ordonat deschiderea focului, intențiile criminale ale nemților au dat greș...

În ziua de 31 august a mai continuat dezarmarea și capturarea germanilor, veniți din toate direcțiile. Bravele trupe române ce au apărut orașul au izbutit să dezarmeze și să facă prizonieri: 1 general, 15 ofițeri superiori, 81 ofițeri inferiori, 297 subofițeri și 5031 trupă, total 5 425...”

„România liberă” a inserat în coloanele ei un entuziast articol despre „Triumfala primire a trupelor roșii în Capitală”:

„...Capitala a trăit ieri (30 august) o zi de triumf! O zi de destindere, de spontană bucurie și de un entuziasm care exprimă acea definitivă ceruitudine de pace, de înfrîngere a inamicului.

La barierele Bucureștiului, încă din zori de zi au început să apară primele avangărzi ale armatei sovietice...

Printre mașinile armatei roșii defilează autocamioane încărcate cu soldați români, proaspăt întorși de pe frontul unde au lichidat pe dușmanul hitlerist.

Lucrătorii moarei „Assan”, cei de la fabrica „Gagel”, bolnavii de la sanatorii, soldații aclamă. Publicul, care la

OFIȚERI ROMÂNI ȘI SOVIETICI PE FRONTUL ANTIHITLERIST

*) Generalul hitlerist Burkhardt

Început șovăie, se încălzește. Apar cele dintii coloane de manifestații muncitori, cu stegulețe tricolore și roșii. Pe măsură ce înaintează tancurile și se apropie de capul podului, entuziasmul sporește. Fete și băieți, ca și bătrâni, se urcă pe tancuri și camioane. Soldații sovietici privesc în chip firesc dovada de prietenie a poporului român. Fac loc oricui vrea să șadă alături de ei, prietenește.

Cind coloana ajunge în Piața Victoriei, acolo unde bombardamentele teroriste nemțești au lăsat mormane de ruine, uralele se înalță în văzduh, cu putere de uragan...

De la capul Podului pină la Palat, strada freamătă...

În fața Palatului, lucrătoare cu flori. Garoafe roșii. Bucureștii sînt azi orașul garoafelor roșii.

U.T.C.-ul, băieți și fete, încolonați în ordine, cu steaguri, biciclete, trec pe Calea Victoriei spre Cheiul Girlei. Parolele pe care le repetă: „Trăiască armata română! Trăiască armata roșie! Trăiască România liberă!” stîrnesc tălăzuiri de urale. Ei au văzut armata roșie și aduc în orașul, azi plin de neastîmpăr, entuziasmul lor tînăr. La întretăierea cu bulevardul se opresc tramvaiele...”

Desfășurarea victorioasă a insurecției armate în România a dus la scoaterea din luptă a unor însemnate efective militare germane. Între 23 și 31 august 1944, forțele insurecționale au luat din rîndul trupelor hitleriste existente în partea centrală de sud, de sud-est și de sud-vest ale țării mai mult de 56 000 de prizonieri între care 14 gene-

OSTAȘI ROMĂNI VICTORIOȘI PRIMIȚI CU DRAGOSTE DE POPULAȚIA ORĂDIEI ELIBERATE

rali și peste 1 400 de ofițeri. Alți 5 000 de hitleriști au fost uciși în lupte. Totodată au fost capturate însemnate cantități de armament și materiale de război: 222 de avioane, 428 de nave fluviale și maritime ș.a.

Animată de cel mai fierbinte patriotism, armata română, întregul nostru popor s-au avîntat în luptă eroică pentru eliberarea întregului teritoriu al patriei de sub dominația hitleristă.

aprigă pentru eliberarea întregului teritoriu al patriei.

Într-o corespondență intitulată: „Ultima zvircolire a hitleriștilor în Banat”, gazeta „Luptătorul bănățean” din 12 septembrie 1944 relatează:

„...Trupele nemțești au fost repede oprite de brava noastră armată și pînă seara au fost în parte nimicite, în parte încercuite. Aviatorii noștri în picaj au intervenit efectiv la distrugerea lor.

Planul mîrșav al hitleriștilor și al agenților lor șvabi și legionari, de a se răscula împotriva ordinii democratice a poporului român, de a reîncepe jafurile și asasinatele, s-a prăbușit. S-a prăbușit prin vitejia armatei noastre, prin conștiința datoriei a cetățenilor noștri din gărzile naționale care s-au grăbit să se înșire în spatele armatei gata să-i dea ajutor. S-a prăbușit prin înaintarea victorioasă a armatei roșii a cărei prezență în Lugoj a întărit curajul și încrederea luptătorilor noștri”.

În reportajul „Marea înclăstare de la Sf. Gheorghe”, apărut în „Scînteia” din 17 octombrie 1944 se scria:

„...Acum începe o luptă pe viață și pe moarte. Tancurile taie orice legătură cu dreapta și stînga. Aruncă mereu foc, gîtuind orice posibilitate de scăpare. Dar voința pandurilor este de neînvins. Au fost oameni care au depășit puterile omeniești. Sublocotenentul Niță și sublocotenentul Mardare sînt exemplul de suprem sacrificiu. Se părea că dușmanul ne răpune. Locotenentul Ilescu Napoleon, veșnic în prima linie, îmbărbătează prin prezența și curajul lui ostașii: „Luptați înainte! Noi sîntem tari!” Și soldații sînt cumpliti în elanul lor de luptă. Sergenții Tofan, Toader Pamaite, Tălmăciu și soldatul Sava Mihai par niște titani. Grenade ofensive, grenade anti-tanc, cartușe se aruncă asupra carelor. Frații sergenți Grigoraș Gheorghe și Constantin se luptă neînduplecați. Nedespărțiți unul de altul, amîndoi un trup și suflet, și-au păstrat poziția cu dinții. Iar viteazul Nicolae Nicolae cade sub șenila dușmană după ce trăsese ultimul cartuș din pușca sa anti-tanc. Sublocotenentul Turturică, din compania de pușcași A.T. **, a

ALUNGAREA INAMICULUI DE PE TERITORIUL PATRIEI — CAUZA SFÎNTĂ A ÎNTREGULUI POPOR ROMÂN

Concomitent cu asigurarea succesului deplin al insurecției naționale antifasciste și antiimperialiste, obținut prin acțiunea hotărîtă și fermă a Partidului Comunist Român, Armata I română, începînd chiar din noaptea de 23 spre 24 august, a început operația de acoperire din centrul Transilvaniei, de închidere și apărare a graniței vremelnice din Podișul Transilvaniei și a frontierelor cu Ungaria și Iugoslavia. Forțele dușmanului erau întîmpinate și alungate, către sfîrșitul lunii august și începutul lunii septembrie, cu o nemaiîntîlnită vitejie. Sosirea trupelor sovietice pe frontul menținut de armata română în Transilvania, Crișana și Banat a schimbat radical raportul de forțe, net în defavoarea dușmanului. „Unitățile române — aprecia comandantul Armatei 53 sovietice, în ordinul de zi dat la 23 septembrie 1944 — rezistînd presiunii trupelor germane și ungare, au acoperit mișcarea trupelor roșii spre cîmpia Ungariei... În aceste lupte, unitățile și subunitățile române, în condiții grele de regrupare, au dovedit bărbăție și dirzenie și și-au îndeplinit cu cinste misiunea înaltă ce li s-a încredințat”.

Însuflețiți de dorința de a-și elibera patria, vitejii ostași români s-au avîntat în bătăliile pentru eliberarea părții de nord-vest a României aflată sub ocupația horthystă în urma Dictatului de la Viena, dovedind un înalt spirit de sacrificiu în luptele de la Aiud, Sf. Gheorghe, Tg. Mures, Apahida, Oradea, Satu Mare și din atîtea alte locuri. Relatînd despre caracterul luptelor duse de trupele române și sovietice împotriva dușmanului, ziarul „Pravda” din

17 septembrie 1944 scria: „Agățîndu-se cu disperare de orice întăritură naturală a terenului, fasciștii luptă pentru fiecare sat, pentru fiecare înălțime. Li s-a ordonat să stăvilească prin orice mijloace înaintarea armatei roșii, care luptă umăr la umăr cu trupele române... Dar toate acestea n-au putut opri înaintarea noastră. Românii luptă alături de noi cu aceeași dirzenie, cucerind cu vitejie fiecare metru de pămînt, fiecare nod de cale ferată, fiecare sat. Deseori duelurile de artilerie sînt urmate de lupte corp la corp. Pămîntul Transilvaniei arde sub picioarele ocupanților germani și unguri”.

Întregul pămînt românesc, întreaga suflare a țării dădea totul pentru izbîndă, sub deviza devenită în acel timp expresie a unei singure voinți „Totul pentru front, totul pentru victorie!” Mii și mii de locuitori se înrolau prețîndeni voluntari în unitățile militare: 400 din comuna Poenile de sub Munte, 181 din Ruscova, 200 din satele Rona de Sus și Repedeș etc. La Moisei (aproape de Vișeu de Sus) 29 de țărani erau uciși cu săbățiile de hitleriști pentru cutezanța lor de a se fi ridicat la luptă, iar satul întreg incendiat, peste 260 de case fiind mistuite de pîrjel.

Așadar, după ce au stăvilit ofensiva inamicului la granița de vest, trupele române au luptat cot la cot cu trupele sovietice, în cadrul operației Debretin, pentru izgonirea hitleriștilor dincolo de hotarele țării.

Redăm în cele ce urmează fragmente din însemnările de front ale corespondenților de război prezenți în bătălia

***) tancurile
****) anti-tanc

pătrunderii dinspre sud-est a forțelor române și sovietice pe teritoriul cehoslovac.

În luptele pentru eliberarea Ungariei, forțele armate române s-au cifrat la peste 210 000 de oameni, constituiți în două armate, într-un corp aerian dotat cu 1 639 avioane, dintre care 500 de luptă, într-o divizie de artilerie anti-aeriană, o brigadă de căi ferate și în numeroase alte unități și formațiuni militare. Ostașii români au cucerit 3 masive muntoase — Hegyalja, Bükk, Mátra; au forțat patru cursuri de apă — Tisa, Bodrogul, Hernádul și Ipoly, au eliberat 1 237 localități, dintre care 14 orașe. Ei au pricinuit inamicului însemnate pierderi, cifrate la 21 045 prizonieri, peste 9 700 morți, numeroși răniți și însemnate cantități de armament distrus sau capturat.

Acțiunile Armatei române s-au caracterizat prin dinamism, amploare și o mare varietate de forme de luptă. Populației eliberate, sinistraților de război, în special femeilor, copiilor și bătrînilor, le-au fost acordate ajutoare în hrană caldă și alimente, tratamente medicale, transportul către locurile natale etc.

În drumul ei glorios, presărat de victorii și glorie, dar și de mari jertfe, armata română a avut de înfruntat pe teritoriul Ungariei nu numai un inamic hotărît să nu cedeze ușor pozițiile, un inamic cu o mare experiență în luptă și bine dotat cu tehnică și armament, ci și intemperiiile unei toamne ploioase și ale unei ierni grele, care au creat ostașilor multe greutăți și obstacole, învinse prin dârzenie, prin eforturi și sacrificii în numele cauzei drepte și sfinte pentru care luptau. Să redăm în continuare fragmente mai semnificative din însemnările de front ale corespondenților de război.

FOCURI PE MUNȚII MÁTRA

„Dincolo de șoseaua asfaltată și calea ferată care duc de la Miskolc la Budapesta și pînă la granița Cehoslovaciei, zona este acoperită de munții Mátra. Cel mai înalt punct îl prezintă cota 1010...”

În dimineața zilei de 19 decembrie 1944, după un marș de noapte extenuant, de 14 ore, divizia noastră (Divizia 1 infanterie Tudor Vladimirescu-Debretin) primește misiunea de a schimba o divizie sovietică... Urcăm extrem de greu. Drumul este numai al mîl, pînă și închegat, în care piciorul se întepeneste. Pietroaie enorme, prăvălite de sus, ne împiedică la fiecare pas. Acolo unde s-au înămăolit căruciarele cu armament greu, muniția și materialul se urcă pe șamare. Iar cînd și caii se potienesc gîfîind, sau alții se prăbușesc în ripe, începe urcusul pe umerii de fier ai ostașilor. Într-adevăr, pandurii unității (Regimentul 2 infanterie), comandate de maiorul Floca Arhip loctiitor pentru munca educativă, maiorul Coliu, șef de stat major, căpitanul Tutoveanu, Ion, s-au dovedit demni de misiunea ce le-a fost încredințată... („Știința” din 10.I.1945).

SOLDATII ROMANI ÎN LUPȚA CU EROISM PE STRĂZILE BUDAPESTEI

„...Aviația sovietică, mi a aruncat oarecîte mine, mii și mii de tunuri de toate calibrele, zeci de mii de arme automate își varsă cu putere focul asupra dușmanului ticălos.

MONUMENTUL DE LA DEBRETIN RIDICAT ÎN MEMORIA OSTAȘILOR ROMÂNI ELIBERATORI

Se aud explozii puternice și limbi de foc se înalță pînă deasupra marilor clădiri. În cîteva ceasuri soldații români au atins linia ferată din interiorul orașului, au depășit-o și înaintează spre gara centrală, spre inima Budapestei: „Să le dăm puțină căldură”, soun rîzînd aruncătorii de flăcări, care scot din pivnițe și case pe toți „fritii” surprinși, cuprinși de spaimă.

Românii se luptă cu forțe sporite și uită că n-au dormit de zile și săptămîni. Nu vor să lase nemților nici o clipă de răgaz. Vor să ajungă mai repede la Dunăre, în centrul orașului... („Știința” din 12.II.1945).

UN POD A FOST CONDAMNAT

„Mă aflu printre echipajele care au adus Corpului aerian (român) o mare victorie și țării o nouă glorie, și totuși nu văd nimic deosebit. Băieții sînt la fel ca în aiun, la fel ca totdeauna, modești și fără flacăra orgoliului; și doar sînt cele șapte echipaje care au făcut cea mai frumoasă faptă a războiului nostru aerian, în ziua de poimîni de 13 ianuarie 1945, în stîmă comandamentului sovietic***, care a ordonat misiunea și în admirația ca-

*** Din Armata 5 aeriană sovietică.

marazilor ruși din escadrila de vînătoare a căpitanului Constantinov, care le-au însoțit în această misiune.

Au decolat, în după amiaza zilei de 13 ianuarie, șapte Stukasuri românești, însoțite de cinci I.A.K.-uri rusești...

Înainte ca apărarea contra aeronavelor să-și ridice salvele de moarte în drumul lor, s-au înșirat în fir indian și s-au prăbușit pe o aripă, tîind vîzduhul ca niște vestitori de apocalips, spre podul cel mare, de la 4000 pînă la 3000 metri! Podul crește în ochii încruntați ai piloților noștri, pînă cînd, la limita de redresare, unul după altul, și-au descărcat toată încărcătura lor de bombe, prin pînă de proiectile pe care le trăgeau, în disperare, tunurile și mitralierele dușmane de la Palatul Regenței.

În urma lor, podul a rămas înecat într-un nor de fum... Înclinînd aparatele, au văzut podul lovit în plin de patru salve... În drumul de înapoiere, trecînd la înălțimea caselor peste capitala maghiară, vînătorii ruși îi felicitau prin legănări de planuri...

Iar vizita făcută de generalul-locotenent Selesnirov, care a mulțumit personal piloților români pentru marea lor izbîndă, a consfințit una din cele mai frumoase fapte de arme ale aviatorilor români. („Zburătorii României”, din februarie-martie 1945).

ÎN CUIBUL VULTURILOR

În localitatea Görgö, care era puternic stăpînită de inamic, sergentul în termen redus Purice Vasile, însoțit de șase soldați, a dat o lovitură extraordinară. Pornind o acțiune de recunoaștere de noapte, cei șapte românași au reușit să ia prizonieri douăzeci de soldați inamici. Conduși de unul din aceștia la postul de comandă al regimentului german, sergentul Purice a pătruns în casă, strigînd: „Sînteți în cercuiți, predați-vă!”.

Surprînși, ofițerii germano-maghiari nu au mai reacționat. Au depus armele, au servit apoi... o gustare patrulei române și au predat întreaga unitate, de 315 oameni. („Fapta” din 5 mai 1945).

SOLDAȚII DE PE FRONT CER PĂMÎNT ȘI VOR SĂ ȘTIE CE SE FACE ÎN ȚARĂ

„...Războiul a trecut peste satele ungurești ca-n romanele lui Tolstoi. Fumul bucătăriilor și mirosul de ciorbă dau satului un aspect nou de viață. Grămezi de femei și copii stau lângă cazane și așteaptă să li se dea ciorbă. O fată, cînd i s-a turnat ciorbă în castron, a început să ridă cu zgomot, apoi a cuprins-o un tremur și lacrimile îi picurau în mîncare. Își înleștase mîinile pe castron și nu ar fi cedat mîncarea decît printr-o luptă disperată. După cîteva clipe s-a mai liniștit. Figura ei era cuprinsă de ură și bucurie, de hotărîre și fericire.

„Să-i uideți pe toți hitleristii, să nu lăsați viu pe nici unul! Ei ne-au adus nenorocirea! De mă primiți, sînt în stare să lupt alături de voi și eu. Ne-au spus că rușii și românii au să ne taie limbile din gură, au să ne batjocorească și pe urmă au să ne taie țîțele și cînd colo vedem că ne dau să mîncăm”, amenință fata cu pumnii ei mici înleștați, plini de minie.

Soldatul ardelean, care îmi traduce din ungurește, întrebă pe un copil cu părul încleșcit, cu picioarele legate în cîrpe de saci pentru a nu degera:

— De ce nu mîncei?
— Îmi mai dai dacă mîncîc?
— Dacă nu te sature, mai capeți.
— Mă sature, dar zace mama acolo într-o groapă și țin mîncarea pentru dînsa.

O mamă l-a rugat pe bucătar s-o lase să-și alăpteze copilul lîngă foc. Cu o mină ține copilul, iar cu cealaltă duce cu grijă la gură ciorbă fierbinte. Din cînd în cînd își aruncă ochii pe cer și cînd vede valurile de avioane, trage șalul peste capul copilului...

Îi ger, sub gloanțe soldații mai găsesc cîte o clipă pentru a-și împărtași necazurile, pentru a-și face planuri de viitor, cînd se vor întoarce iar la casele lor...

Soldatul Petre Dumitru din Cornet, județul Ilfov, aduce vorba despre marele moșier Bragadiru și se plînge că pentru trei pogoane pe care le ia de la boier este nevoit să-i facă trei pogoane de arătură cu vitele, trei pogoane de secere, 15 zile cu palmele și alte rusfeturii umiltoare. Soldatul Petre Dumitru oftează înădușit și cînd îl întreb ce are, el îmi răspunde:

— Cum să nu oftez, cînd eu sufăr aici, iar el acolo a vîndut moșia... cu

cîte jumătate de milion un pogon, numai să n-o dea țăranilor”.

Caporalul Marin Virfureanu are ce are cu boierii lui din Oltenia. Povestește despre neomenia lui Mitică Ivănescu și a altora, care își fac de cap la Molna, Dolj. Vrea să fie satul scăpat de lipitori și speculanți, care au batjocorit lumea nevoiașă ani de zile. Zice:

— Dacă îi găsec la întoarcerea mea în sat, atunci îi lupoi de viu. Cei care conduc țara trebuie să ne facă dreptate. („Scînteia” din 2 februarie 1945).

Jertfele date de Armata Română în luptele pentru eliberarea Ungariei s-au ridicat la 42.000 de morți, răniți și dispăruți. În ciuda pierderilor deosebit de mari, ostașii români, de la soldat la general, au dat în continuare dovadă de înalte virtuți — curaj, dirigenție, spirit de jertfă, bărbăție și demnitate ostășească — în lupta împotriva dușmanului. Urmărind îndeaproape inamicul în retragere, unități ale armatei române, care luptau cot la cot cu unități ale armatei sovietice, au ajuns încă din ziua de 18 decembrie 1944 la frontiera dintre Ungaria și Cehoslovacia.

ARMATA ROMÂNĂ ȘI-A VĂRSAT SÎNGELE PENTRU ELIBERAREA CEHOSLOVACIEI ȘI AUSTRIEI

Luptele duse de trupele române pe teritoriul Cehoslovaciei s-au desfășurat pînă la 12 ianuarie 1945 în contextul operației Budapesta, iar apoi în cadrul mării ofensive sovietice din iarna anului 1945, pentru ca, în faza finală a războiului antihitlerist, să se înscrie în operațiunile Viena și Praga. Timp de aproape 5 luni, de la trecerea frontierei de stat ungaro-cehoslovace, în zona de la sud de Kosice și pînă la 14 mai 1945, cînd au fost zdrobite ultimele unități hitleriste de pe teritoriul cehoslovac, armata română, cu un efectiv de 248 430 de militari, a participat la toate bătăliile importante, înaintînd în dispozitivul inamic pe o adîncime de 400 km.

Memorabile fapte de eroism au săvîrșit ostașii noștri în luptele pentru trecerea cursurilor de apă Hron, Nitra, Váh, Morava, pentru străbaterea lanțurilor de munți Tatra Mică, Metalicii Slovaci, Fatra Mică, Fatra Mare, Nitra, Carpații Albi, Beschizii Apuseni și altele. În epopeea războiului antihitlerist, pe teritoriul cehoslovac armata română a înscris cu sîngele a numeroși fii ai săi încă o pagină de nepieritoare glorie. În timpul înverșunatelor lupte din munții slovaci Javorina, inamicul ocupa cu forțe puternice fiecare creastă, fiecare culme, fiecare cotă. Nenumărate fortificații, cazemate din beton prevăzute cu armament modern aveau menirea de a-l face inexpugnabil. Ostașii Armatei I române au contribuit să înfrîngă pas cu pas rezistența dușmanului, cucerind tranșee cu tranșee, cazemate cu cazemate. „Prin bravura voastră — scria comandantul Armatei I române într-un ordin de zi — ați înfrînt toate rezistențele inamicului, i-ați rupt frontul, i-ați cucerit pozițiile și ați înaintat într-un teren foarte greu, acoperit cu zăpadă mare, mai bine de 6 km., ocupînd vîrfurile 1024 și 1012 din munții Javorina și mai mult de 20 localități...”.

După 36 de zile de lupte neîntrerupte, ostașii români, făcînd eforturi și sacrificii considerabile, au reușit să iasă pe cursul mijlociu al riului Hron, la vest de orașul Zvolen. În această zonă de operațiuni militare, ei au dat un însemnat tribut de sînge — 13 839 soldați și ofițeri din cei 58 923 participanți la lupte.

Pretutîndei, ostașii români eliberatori au fost primiți de populația cehoslovacă cu entuziasm și recunoștință. Rînd pe rînd, au fost eliberate alte și alte localități. Printre luptele de amploare au fost și cele care s-au dat pentru alungarea hitleristilor din orașul Banská Bystrica. „Astăzi, 26 martie, ora 21,00 — se consemna prin ordinul de zi nr. 310 din 26 martie 1945 al Comandamentului Suprem

COMANDANTUL CORPULUI AERIAN ROMÂN FELICITĂ PE AVIATORII ROMÂNI DISTINȘI ÎN LUPTÉ (MARTIE 1945)

Sovietic — capitala patriei noastre, Moscova, salută prin 12 salve de artilerie, trase din 124 tunuri, vitezele trupe ale Frontului 2 ucrainean, precum și trupele Armatei Române de sub conducerea generalului de corp de armată Dăscălescu, care au cucerit orașul Banská Bystrica”.

În iureșul luptelor, regimentul 2 care de luptă a ajuns aproape până sub zidurile Vienei, capturând sau nimicind 18 tancuri, 49 tunuri 58 aruncătoare de mine, 86 mitraliere, 55 autovehicule diferite și peste 4000 de soldați și ofițeri inamici. Cele mai importante lupte au fost purtate de tanchiștii români în zonele localităților Hohenrappersdorf, Schrick, Wilfersdorf. Pentru eliberarea orașului Zisterdorf, principalul centru al regiunii petrolifere din nord-estul Austriei, luptătorii români ai Regimentului 2 care de luptă au fost citați pentru a treia oară prin ordin de zi de către Comandamentul Suprem Sovietic. Pe teritoriul Austriei au acționat și o serie de subunități militare românești feroviare și de drumuri și poduri, care au contribuit la refacerea unor linii de comunicație din secțiunile Viena, Mistelbach, Laa, Viena—Stockeran, Ziersdorf, Zellersdorf — Laa, Leopoldan — Absdorf — Horn ș.a.

Presa românească a vremii — din care reproducem paginile următoare — a consemnat în coloanele ei strălucite fapte de arme săvârșite de ostașii români pe cimpul de bătălie.

OLTENI, MUNTENI ȘI MOLDOVENI ÎNVING ÎN MUNTII TATRA

„Zi înveșmântată în belșugul de zăpadă... Încep luptele pentru blestemata cotă 486. Batalionul***** atacă cu forță, o dată, de două ori, de trei, de patru ori, reușind în cele din urmă să cucerească înălțimea. Dar ostașii n-au timp să se mîngie cu această izbîndă, căci a doua zi dușmanul pornește îndrîjit să recapețe prețiosul teren pierdut.

Brandurile și tunurile bat cu disperare pozițiile ocupate de români. Într-un amplasament se află sergentul-major Enache Gh. Ștefan, oltean din Vilcea, într-altul, musceleanul sergent Popovici F. Aurel și argeșanul fruntaș Iosif I. Gheorghe. În spatele cotei, comandantul, ofițerii și ceilalți luptători ai batalionului, numai ochi și urechi la infernul dezlănțuit de dușman. Avantajat de o pantă mai dulce, el dă năvală spre vîrf... Mulțimea și tirul năpraznic sîlesc în cele din urmă eroicul batalion să se retragă. Băieții sînt îndurerăți...

După o jumătate de oră, pornește, cu o vitejie neasemuită, contraatacul, al cincilea, socotit cu cele din ziua precedentă. Brandurile și proiectilele se năpustesc din nou asupra vîrfului cotei răvășit de atîta oțel... Ultimul cuib este distrus...

Înfrățiți, un moldovean, un muntean și un oltean, la viață ca și la moarte, ei rămîn neclintîți pe poziție. („Gazeta luptătorilor“ din 7 aprilie 1945).

***** Din Divizia 2 infanterie.

POPORUL CEHOSLOVAC ÎNTÎMPINĂ CU ENTUZIASM ARMATA ROMÂNĂ

Într-o zi de februarie 1945, la intrarea în satul Polomka, populația satului, îmbrăcată în haine de sărbătoare, în frunte cu autoritățile locale — notarul, preotul și învățătorii — au făcut o primire entuziasată armatei române. Peste tot erau arborate drapelele aliate, precum și cele cehoslovace și române...

Generalul comandant al mării unități române (general de brigadă Ion Popescu, comandantul Diviziei 3 infanterie), după ce a primit raportul colonelului comandant al trupelor de zonă, însoțit de întregul stat major al diviziei, a fost obiectul unei călduroase manifestații de simpatie din partea populației, care i-a oferit, prin notarul Jan Místrik, tradiționala piine și sare...

O tinără și inimoasă învățătoare a adresat generalului român următoarea cuvîntare în limba slovacă:

„...Am așteptat de multă vreme ziua de astăzi, ca să vă primim aici, în țara noastră slovacă, unde frații din Tatra vă așteptau cu nerăbdare. V-am așteptat fiindcă știm că ne aduceți eliberarea de sub jugul german...

Sfîntă și frumoasă este menirea domniei voastre de a reda poporului nostru libertatea și posibilitatea să-și croiască un destin propriu. Vă asigurăm că nu vom precupeți nici sforțările și nici odihna, ca să mergem mîna în mîna cu dumneavoastră pentru atingerea țelului comun, păstrîndu-se totodată limba, obiceiurile și ființa noastră etnică...

Manifestația, care a durat mai bine de o oră, s-a sfîrșit în uralele entuziaste ale populației“. („Gazeta luptătorilor“ din 7 aprilie 1945).

REPORTAJ DIN LINIA ÎNTÎIA

„Plecăm în zorii zilei din Banská Bystrica. Părăsim marile unități din spatele primelor linii ale frontului, pentru a lua contact cu pozițiile ina-

mîcului. Urcăm din greu. Șosele minunate, serpentine amețitoare, peisaje pe care le pot înfățișa numai acești munți. Nu trăim însă emoțiile turismului, ci mai ales sintem stăpîniți de gîndul chinuitor că toate aceste prăpăstii au fost răscolite de lupte, că pe fiecare piatră a călcat bocancul unui ostaș român... Arma și sufletul ostașului român croiesc, peste stînci și prăpăstii, drum nou istoriei... Pe aici, pe dealul ăsta, a urcat nu de mult batalionul 2 din regimentul de olteni... Încăpătînire dușmanului a dezlănțuit de sus în jos o grindină de foc și moarte... Lupta asta sălbatecă printre arbori și bolovani nu-și are asemănare...

Trecem printre cadavrele morților și coborîm încet pe lingă firul telefonului... Ai noștri pregătesc un alt atac. Din atac în atac tot înainte... („Ardealul“ din 6 mai 1945).

VICTORIA !

„...S-a risipit — de pe zările a două continente — neagra și chinuitoarea noapte de coșmar care a stăpînit atîtea suflete 6 ani; zorile proaspete ale unei vieți noi au biruit negura și miasmele urii și morții, deschizînd popoarelor drum larg spre pace, muncă și creație.

...Prin capitularea fără condiții a hoardelor de ucigași hitleriști, contribuția hotărîtoare a armatei roșii și a întregului popor sovietic la răpunerea dușmanului omenirii, apare firească și plină de semnificație.

...Drumul străbătut de poporul sovietic și de Națiunile Unite a fost lung și greu. Dar la capătul său, ținta nădăduită de mulțimile terorizate vreme de atîția ani de dezlănțuirea bestiei fasciste, a fost atinsă. O victorie de însemnătate crucială pentru istoria universală a venit să răsplătească milioane de vieți sacrificate, mii de orașe și sate nimicite, suferințe și dureri ce nu pot fi măsurate și puse în cifre.

...Am contribuit cu hotărîre fățișă și sinceră la grăbirea ceasului răsplă-

PRIMIREA ARMATEI ROMÂNE ÎN BANSKA BYSTRICA

**TRUPELE ROMÂNE
TREC PE SUB ARCUL
DE TRIUMF (AUGUST
1945)**

tor pe care îl trăim acum alături de întreaga omenire. Să stăruim pe drumul acesta, nimicind până la capăt toate urmele ascunse sau vădite ale fascismului, dându-ne partea cinstită la clădirea lumii viitorului, lumii adevărului și propășirii.

...Participăm cu entuziasm la bucuria impetuoasă a omenirii prilejuită de victoria militară asupra fascismului. Să ne-o câștigăm și pe aceea de a ne împărtăși din binefacerile senine ale păcii, să ne încordăm eforturile pentru a reclădi țara, pentru a zidi

o Românie luminoasă și fericită". („Scinteia", nr. 220 din 11 mai 1945).

Trupele române au luat parte pe teritoriul Cehoslovaciei la 259 lupte importante, provocând forțelor fasciste pierderi mari în morți și răniți, au capturat 20 478 prizonieri. Au fost eliberate 1 722 localități, între care 31 orașe. Ostașii români, dovedind aceleași înalte calități de luptă și morale, au săvârșit nenumărate fapte de vitejie și eroism. 66 495 de militari români — peste 25 la sută din totalul efectivelor aflate în luptă — s-au jertfit pentru eliberarea Cehoslovaciei.

FAPTE DE ARME CE VOR RĂMÎNE VEȘNIC NEȘTERSE ÎN ISTORIA NEAMULUI

Ziua victoriei a găsit Armata română înceștată în lupta pe viață și pe moarte cu cel mai feroce dușman al omenirii — fascismul german. Până la sfârșitul războiului, pierderile provocate inamicului hitlerist de către ostașii români s-au ridicat la 137 000 morți și prizonieri, ceea ce echivalează cu circa 14 divizii. În cursul acțiunilor de luptă, unitățile române au străbătut peste 1 000 km., au eliberat 3 831 de localități, dintre care 53 de orașe. Cucerirea fiecărei localități, a fiecărei poziții deținute de inamic, trecerea fiecărui curs de apă, înaintarea peste fiecare masiv muntos au însemnat tot atâtea imense și dureroase sacrificii. Din rindurile celor aproape 540 000 de ostași și ofițeri români aflați pe frontul antihitlerist, aproape 170 000 au fost morți, răniți sau dispăruți; ceea ce reprezintă aproape o treime din întregul efectiv.

„Acționind în deplină unitate cu detașamentele de muncitori și țărani înarmați, cu gărzile patriotice și formațiunile de partizani — arăta tova-

rășul Nicolae Ceaușescu — armata a adus o importantă contribuție la răsturnarea dictaturii antonesciene, precum și la lichidarea rezistenței trupelor hitleriste, la eliberarea Capitalei și a altor orașe ale țării. Este un mare merit al armatei noastre că a înțeles răspunderea ce-i revenea în acele clipe în fața patriei și poporului și, la chemarea partidului, a întors armele în întregimea ei împotriva Germaniei hitleriste, luptând apoi, alături de glorioasele armate sovietice, pentru eliberarea deplină a pământului patriei, până la victoria totală împotriva Germaniei hitleriste".

România și-a adus pe altarul victoriei antihitleriste nu numai impresionanta jertfă de vieți omenesti ale fiilor săi căzuți la datorie în numele dreptății și libertății popoarelor, ci și un enorm tribut material, economic și financiar.

Poporul român a izbutit să asigure, prin eforturi eroice, aprovizionarea luptătorilor din tranșeele frontului. La dispoziția frontului au fost puse aproape întreaga producție a țării de

petrol, de cărbune, căile ferate cu o lungime de 7 985 km și materialul rulant de 52 644 vagoane și 2 377 locomotive (existent la începutul lunii septembrie 1944), cea mai mare parte a rețelei telefonice și telegrafice cu o lungime de circa 20 000 km. etc. Muncitorii din fabrici și uzine — „Reșița", „Astra"-Brașov, „Concordia"-Ploiești, „Voina"-București, „Regia metalurgică"-Brăila ș.a. — au trimis armatei, între 1 septembrie 1944 și 9 mai 1945, peste 33 000 pistoale automate, puști, puști-mitraliere, circa 420 de tunuri și aruncătoare de mine, peste 39 de milioane cartușe, 53 000 de mine antitanc și antiinfanterie ș.a. La rîndul lor, masele țărănești au sprijinit frontul cu peste 385 000 de tone produse agroalimentare.

Contribuția economică a României la susținerea războiului antihitlerist — de la 23 August 1944 până în vara anului 1945 — se ridică, după date incomplete, cu mult peste 1 miliard dolari (cursul din 1938). Acest efort raportat la numărul populației, la posibilitățile de atunci ale țării și la timpul scurt în care a fost făcut este cu adevărat urias.

Eroismul de masă al poporului român și al armatei sale, calitățile morale și de luptă devedite de militarilor români pe cîmpul de bătălie împotriva inamicului, în cucerirea de localități, forțarea cursurilor de apă și escaladarea lanțurilor de munți s-au bucurat de o deosebită prețuire. Personalități militare proeminente au dat înalte aprecieri bărbăției și abnegației ostașilor români. „Ca fost comandant al trupelor Frontului 2 ucrainean — scria mareșalul Uniunii Sovietice R. I. Malinovski — îmi amintese cu multă satisfacție de glorioasele fapte de arme săvârșite de ostașii români care, fără a-și cruța forțele și chiar viața, luptau plini de curaj și bărbăție pentru obținerea victoriei asupra dușmanului urit de moarte. Prin faptele lor vitejești, ei au contribuit la apropierea zilei luminoase a victoriei".

Faptele de arme ale luptătorilor români în războiul antihitlerist au fost elogiate de către Comandamentul Suprem Sovietic prin 7 ordine, 21 comunicate de război și alte ordine ale marilor unități sovietice, alături de care trupele române s-au distins în lupte. Unui număr de peste 190 000 de ostași și ofițeri români le-au fost conferite ordine și medalii sovietice.

Ziua Victoriei — 9 Mai 1945 — a prilejuit aprecieri dintre cele mai elogioase la adresa trupelor române. Într-o telegramă semnată de generalii locotenenți sovietici Mangarov, Gorohov și Tarev adresată comandantului Armatei I Române se spunea: „Din partea noastră vă felicităm pe domnia-voastră și trupele domniei-voastre pentru marea și mult dorită victorie asupra Germaniei hitleriste și pentru întinarea păcii în Europa.

În această zi a marii victorii sîntem bucuroși să subliniem că armata domniei-voastre, împreună cu armatele noastre, a dus lupte încununete de succes, dovedind vitejie și pricepere, contribuind cu aceasta la pregătirea fericitei zile a victoriei". Referindu-se la prestigiul cucerit de Armata Română în timpul războiului antihitlerist, publicația „Graiul nou", organ al Direcției politice de front a Armatei Sovietice, scria într-un articol apărut în numărul din 19 iulie 1945: „Trupele românești care se întorc acum de pe front vin cu fruntea sus; ele pot fi mindre că au luptat pentru

libertatea și independența poporului lor. că au ajutat la reîntregirea țării lor. Ele se întorc în țară incununată cu laurii victoriei, la care și-au dat și ele contribuția prin vitejia, abnegația, spiritul de bravură și capacitatea de luptă pe care le-au dovedit pe câmpul de bătălie și care de atâtea ori au primit o apreciere înaltă din partea Comandamentului Sovietic Suprem".

Contribuția României la înfringerea hitlerismului s-a bucurat de o bine-meritată apreciere și din partea unor oameni de stat ai vremii. În mesajul adresat lui W. Churchill, la 27 mai 1945 I. V. Stalin, amintind rolul României în lupta împotriva fascismului, releva printre altele faptul că „România și Bulgaria au rupt cu Germania hitleristă, au încheiat cu aliații armistițiul de stat și s-au încadrat în războiul împotriva Germaniei acordând pentru aceasta forțele lor armate. Prin aceasta, ele și-au adus contribuția la zdrobirea hitlerismului și au contribuit la terminarea victorioasă a războiului în Europa". La rîndul său, Eduard Beneș, reîntorcându-se în Praga eliberată, transmitea la 29 mai 1945 oficialităților române o telegramă prin care aprecia contribuția trupelor române care, „cot la cot cu trupele sovietice și cele cehoslovace, au luat parte în mod activ la luptele pentru eliberarea teritoriului Republicii Cehoslovace" considerînd că „aceste lupte nu pot decît să întărească vechile relații de prietenie care au existat între statele noastre".

În aprecierile făcute asupra aportului României la războiul antihitlerist s-a conchis, cu deplină temei, că datorită contribuțiilor poporului nostru războiul a luat sfîrșit în Europa mai devreme. „Intervenția României — spunea într-o declarație a sa din martie 1946 ministrul de externe al Franței — a scurtat războiul cu cel puțin șase luni". Ziarul „Times", din 14 septembrie 1944, menționa într-un articol special că „din punct de vedere al forțelor militare care luptă astăzi contra Germaniei hitleriste, România este în rîndul al patrulea, primele trei națiuni fiind desigur Rusia Sovietică, Statele Unite ale Americii și Marea Britanie".

O înaltă apreciere au dat aportului României la războiul antihitlerist popoarele europene la a căror eliberare

de sub jugul fascist și-au adus o contribuție de seamă forțele noastre armate. Faptele de eroism și vitejie săvîrșite de ostașii români în bătăliile pentru eliberarea Debreținului și Budapestei, a Győr-ului și Miskolțului precum și a multor altor localități ungurești au fost cinstite prin amenajarea a zeci de cimitire și înălțarea de monumente la Budapesta și Tâmposult, la Nyiregyháza și Megyaszó. Amintirea celor 42.700 de morți, răniți și dispăruți ai armatei române, căzuți pentru eliberarea Ungariei este veșnic vie în memoria poporului ungar. „Pentru tine au murit, sfîntă libertate" — stă scris cu litere de aur pe postamentul monumentului înălțat în apropierea pieței Bocskay din Debrețin în memoria eroilor români. „Tot ceea ce am obținut în ultimii 25 de ani — se spune în volumul „Eliberarea patriei noastre, 1944—1945", apărut în urmă cu cîțiva ani la Budapesta — se leagă indisolubil de eliberarea noastră, de acele luni, săptămîni și zile în care pe pămîntul patriei noastre s-a vărsat sîngele mîilor de soldați sovietici, români, bulgari, iugoslavi pentru a lichida pe vecie oprirea străină. A evoca amintirea acestor lupte eroice înseamnă a prezenta onorul în fața eliberatorilor noștri, a căror jertfă de sînge pecealuiește deosebit de puternic legăturile indestructibile ale prieteniei ce unește popoarele noastre".

În Cehoslovacia, legendarele fapte de vitejie ale militarilor români din timpul luptelor din munții Tatra, de pe rîurile Hron și Nitra, din orașele Zvolen și Banská Bystrica și din numeroase alte locuri au fost cinstite cu venerație și recunoștință încă din zilele grele ale războiului. În ziua de 2 iunie 1945, la solemnitatea dezvelirii monumentului ostașilor români căzuți pentru eliberarea orașului și zonei Oremov Laz, delegatul orașului Modry-Kamen spunea: „Armata română și-a vărsat sîngele pentru eliberarea poporului nostru cehoslovac. Amintirea morților care se odihnesc pe aceste meleaguri va rămîne înscrisă adînc în sufletul poporului cehoslovac".

O înaltă apreciere a fost dată contribuției României la războiul antihitlerist și în cuvîntarea ținută la 13 august 1946 de către Masaryk, conducătorul delegației Cehoslovaciei la Confe-

rința de pace. „...România — spunea el — a acordat ajutor poporului cehoslovac în clipele cele mai grele ale luptei sale împotriva cîmpitorilor fasciști... Poporul cehoslovac nu va uita că trupele române au luptat voluntar împotriva nemților pe teritoriul Cehoslovaciei, ajutînd la eliberarea ei".

Exprimînd sentimentele de vie satisfacție pe care cetățenii patriei noastre le trăiau de Ziua Victoriei în salutul de bun venit adresat armatei de dr. Petru Groza, se spunea: „Dragi ostași, în numele guvernului și în numele întregului popor român, salut cu dragoste și bucurie reîntoarcerea voastră pe pămîntul patriei... Faptele voastre de arme vor rămîne veșnic neșterse în istoria neamului. Întorși în țară, fiți mai departe ostași ai idealului de construcție a unei României libere, democratice și independente".

Recunoscîndu-se însemnătatea deosebită a eforturilor depuse de poporul român pentru obținerea victoriei asupra nezismului, în cadrul Conferinței de pace de la Paris din 1946, s-a făcut propunerea ca României să i se acorde statut de cobeligerant. Această propunere a fost susținută la Conferința de pace de către delegațiile R.S.S. Ucrainene, R.S.S. Bielorusă, Cehoslovaciei, Republicii Franceze și altor țări.

În altele aprecieri pe care opinia publică mondială le-a dat contribuției aduse de România la înfringerea hitlerismului constătuie o confirmare în plus a atașamentului adînc al poporului român față de idealurile nobile ale libertății și dreptății, ale independenței și suveranității naționale.

La aniversarea celor trei decenii de la înfringerea hitlerismului, poporul român încearcă sentimentul mîndriei legitime pentru contribuția pe care și-a adus-o la zdrobirea fascismului, înscriindu-și numele la loc de frunte în rîndul popoarelor victorioase. Sub conducerea Partidului Comunist Român, poporul nostru, legînd strîns lupta împotriva hitlerismului, pentru eliberarea națională, cu lupta pentru progres social, și-a luat soarta în propriile mîini, făurînd o țară nouă, independentă și suverană, asigurînd prin eforturi pline de abnegație triumful deplin al socialismului pe pămîntul României.

PENTRU APĂRAREA PATRIEI

I. MARINOFF

EXPERIMENTUL SCĂIENI IN PRESA ROMÂNEASCĂ A VREMII

de dr. ION IACOȘ

De fiecare dată aniversarea unor momente din istoria eroică a poporului nostru prilejuiește evocarea bogatelor tradiții de luptă ale înaintașilor pentru dreptate socială și libertate națională, pentru triumful binelui și fericirii pe pământul românesc, al independenței și suveranității noastre naționale. Împlinirea, în luna martie, a 140 de ani de la înființarea falansterului de la Scăieni-Prahova, prima rodire pe pământul României, a ideilor socialiste, fie și utopice, reprezintă nu numai un prilej evocator, ci și unul de mândrie patriotică pentru contribuția pe care poporul nostru a adus-o la îmbogățirea patrimoniului ideilor revoluționare.

Pe fundalul realităților istorice de atunci, al unei intense activități ideologice interne, ca și pe plan mondial, au rodit în primăvara anului 1835 ideile socialismului pentru prima oară în România, pe pământul satului Scăieni, sub forma unei comunități sociale originale, societatea agronomică și manufacturieră industrială, al cărei promotor a fost Teodor Diamant. Ideile socialiste, îndeosebi cele ale lui Ch. Fourier care acorda o pondere însemnată muncii agricole, au stîrnit interesul multor personalități proeminente ale gândirii social-politice românești, între care C. Boliac, I. Heliade Rădulescu, C. A. Rosetti, I. Negulici, Ion Ionescu de la Brad, Băloni Farkas Sandor, P. S. Aurelian și alții¹. Cel care a dat însă măsura gândirii înaintate a generației sale a fost Teodor Diamant, deopotrivă doctrinar și constructor, ideolog și practicant încercat. Ion Ghica, referindu-se la rolul lui Diamant în fertilizarea curentului de idei înnoitor și chiar la formarea multor tineri pașoptiști, scria: „Mulți, foarte mulți din oamenii care au jucat un rol în țară îi datoresc lui Diamant ideile generoase și patriotice. El a format inima și spiritul multora dintre români“².

Încă de pe cînd se afla în Franța, Diamant a desfășurat o înflăcărată activitate de popularizare și propagare a ideilor socialiste prin conferințe publice în rîndurile muncitorilor și a maselor nevoiașe, dar și prin scrierile sale de profundă analiză a realităților acelor vremi. În vibrantul apel **Către prietenii libertății, dreptății și ordinii**³, din aprilie 1833, T. Diamant, selectînd simbul rațional din opera lui Fourier, pleda pentru transformarea lumii în sensul ideilor socialiste, în care munca, economia unitară și organizarea unitară a producției să constituie baza viitoarei societăți. Situînd în centrul atenției critica vechilor rînduiri, a antagonismului dintre „cei care au și cei care nu au“, îmbunătățirea soartei „numeroșilor proletari“, căroră societatea capitalistă nu le putea asigura „un mini-

mun decent de trai“, Diamant a abordat cu curaj problema căilor de rezolvare a conflictelor din societate, propunînd soluții, ce-i drept utopice, dar de mare importanță teoretică pentru acea epocă. De aceea, el considera că: „Nu poate fi libertate individuală, nici dreptate și nici ordine fără un minimum decent de existență asigurată poporului; nu poate fi obținut nici un minimum de existență fără atracția în producție (...), libertatea, dreptatea și ordinea nu se vor putea naște decît în ziua în care se va ieși din fărîmițarea în care este baza societății actuale, care exclude unitatea, economia și care face respingătoare producția, pentru a intra în asociație, care susținută de atracția în producție este singura care poate să garanteze minimum“⁴. Îndată după reînnoirea în țară (1834), Teodor Diamant începe o rodnică propagandă spre a converti suflarea românească la ideea organizării producției agricole, industriale, a transporturilor și comerțului pe baze noi, cooperatiste. Convins că țările române ofereau în acea vreme terenul ideal pentru aplicarea concepțiilor sale, Diamant intră în legătură cu cercurile politice și culturale progresiste, căroră încearcă să le cîștige adevăratele. Îl întîlnim la Societatea de agricultură alături de Ion Cîmpineanu, în compania boierului progresist Manolache Bălăceanu, a lui Grigore Cantacuzino, Grigore Alexandrescu, Iancu Voinescu și alții⁵. Concomitent cu propaganda orală, desfășoară o intensă activitate publicistică, găsind în Ion Heliade Rădulescu un susținător angajat, oferindu-i coloanele gazetei „Curierul românesc“⁶. Într-o suită de articole, Diamant a expus tezele principale ale sistemului falansterian — varietatea profesiunilor și libera alegere a domeniului de muncă, îmbinarea interesului individual cu cel obștesc, retribuirea asociațiilor în raport cu munca, talentul și iscusința fiecăruia, precum și cu capitalul adus, atragerea femeilor și copiilor în procesul de producție, organizarea unui învățămînt bazat pe principiul legării teoriei de practică etc. În alte articole el se referă la realitățile din țările române, făcînd o aspră critică racilelor orînduirii feudale, sistemului vexatoriu al impozitelor, sărăciei țărănimii aservite. Într-unul din articole el adresa un călduros îndemn ca acest sistem socialist să fie aplicat și la noi: „fie ca bărbății iubitori de a lor fericire și a aproapelui, pătrunși de adevărul și de foloasele acestui sistem, să o pună în lucrare, prin care atunci acest binecuvîntat pămînt de natură al Țării Românești și Moldovei să poată a se face lăcașul fericirii și poate pilda altor neamuri ce se fălesc cu civilizația“⁷. C. Bogdan-Duică, într-un interesant articol

1. Documente privind începuturile mișcării muncitorești și socialiste din România 1821—1878, București, Editura politică, 1971.

2. Ion Ghica: Amintiri din prilegia după 1848 Craiova, Editura „Scrisul românesc“, f.a., p. 470.

3. Documente... 1821—1878, București, Editura politică, 1971, p. 74—81.

4. Idem, p. 79.

5. I. Cojocaru, Z. Ornea: Falansterul de la Scăieni, București, Editura politică, 1966.

6. „Curierul românesc“ nr. 17 și 18 din 7 și 10 iunie 1834. „Curierul românesc“ an. IV, nr. 6 din 14 februarie 1832; an. V, nr. 16, 25 și 53 din 14 mai, 15 iunie și 22 octombrie 1833.

7. Idem, nr. 17 din 7 iunie 1843.

din „Viața românească” din 1906, intitulat sugestiv „Un colaborator al „Curierului românesc” avea să analizeze munca desfășurată de Diamant prin intermediul „Curierului”, legătura strinsă cu Eliade, căci „se făcură prieteni”⁸. La rindul său, Nicolae Kretzulescu, în „Ateneul român” din 1894, scria că Diamant „propovădui fourierismul cu tot focul de care era însuflețit”⁹. Cel care ne lasă însă cele mai semnificative știri despre activitatea laborioasă a lui Diamant este Ion Ghica. Referindu-se la cercurile frecventate de Diamant, se arată că acesta era primit amical peste tot, ba chiar frățește, că „a devenit amicul intim și căutat al tuturor oamenilor liberali și de progres”. Iar în ceea ce privește audiența propagandei lui Diamant, tot Ion Ghica, într-o scrisoare către Alecsandri, sublinia: „În timp de doi sau trei ani făcu o propagandă atât de puternică prin toate clasele, încât numărul prozelitelor și adeptilor ajunsese a fi îndestul de mare ca să se poate gândi la organizarea seriilor și la edificarea unui falanster”¹⁰. De altfel, însuși Diamant, într-o scrisoare către Fourier, îi semnala rezultate pozitive ale propagandei sale căci, „trei terenuri cultivate, fiecare bun pentru o colonie ... pentru un prim roi de coloniști, sint oferite de proprietarii lor”¹¹.

În entuziasmul lui, el credea că inșiși domnitorii principatelor românești, îi vor sprijini în acțiunea sa reformatoare, căci aceștia, ca și unii moșieri, vădeau un mare interes pentru modernizarea producției pe moșiile lor, pentru introducerea unor metode moderne în agricultură, în creșterea animalelor. Din păcate, optimismul său n-a fost răsplătit așa cum merita. Totuși, unii boieri cu vederi democratice, liberale observau că relațiile feudale generau doar mizerie și inapoiere, că Regulamentul organic înăprise claca și servituțile boierești, că toate acestea nu erau de natură să umple hambarele, ci numai să-i înglobeze în datorii, să-i ducă la ruină. Unul dintre aceștia a fost moșierul Manolache Bălăceanu, om cu vederi avansate, reformatoare. Împărtășind ideile lui Diamant, acceptă să participe la transformarea moșiei sale într-o societate agronomică și manufacturieră industrială cu un caracter nemai cunoscut pînă atunci în țara noastră. Așa s-a ajuns, în primăvara anului 1835, la Scăieni-Prahova, la înlemnirea primei cooperative de producție agricolă și industrială de tip fourierist din istoria României și una dintre primele două în istoria omenirii. Demn de relevat este faptul că, prin contract, se organiza o fermă agronomică și manufacturieră industrială în care robii țigani erau eliberați, claca desființată, întreaga activitate se desfășura în comun. Cooperativa aceasta, ai cărei membri se numeau „soți agronomi”, cuprindea bărbați, femei și copii, meseriași, plugari și intelectuali, toți liberi și egali în drepturi. Munca în cooperativă se desfășura în două secții: agricolă și industrială, aceasta din urmă cuprinzând moara, piua, atelierul de vinificație și conservare a fructelor, brutărie. Retribuția muncii se făcea potrivit contribuției fiecăruia la obținerea produsului general pe întreaga cooperativă, după principiul „al fiecăruia în parte interes, după ale sale osteneți”.

Un rol important se acordă educației și procesului de instrucție, unde se învață teoria și practica agriculturii, economia politică și socială, teoria și practica militară, matematica, muzica și desenul.

8. „Viața românească” an. II, nr. 4—6 din iulie-august, p. 233—239.

9. „Ateneul român”, 1894, p. 589

10. Ion Ghica, op. cit. p. 469.

11. Documente ... 1821—1878, București, Ed. politică, 1971, p. 110.

Însuși I. Heliade Rădulescu aducea, în coloanele „Curierului românesc”, laude bunului renume al școlii de la Scăieni în care vedea un mijloc important de ridicare culturală și politică a celor din cooperativă, dînd dreptate și altora care veneau în legătură cu ei.

Activitatea de ansamblu a cooperativei de la Scăieni nu putea fi însă pe placul oficialităților. Experimentul acesta — prin desființarea clacii, abolirea robiei ca și prin munca liberă de opt ore, în timp ce în țară regimul de lucru era excesiv de lung și de greu, proclamarea egalității între membri „soți” și „tovarăși liberali” — venea în contradicție cu ceea ce Grigore Alexandrescu numea „civilizație de fațadă”, fiind de natură să influențeze asupra relațiilor sociale de ansamblu.

Considerînd că la Scăieni se desfășura o „periculoasă viață”, de natură să schimbe nu numai viața oamenilor, ci și pe cea de structură, autoritățile, în decembrie 1836, au intervenit cu forța militară și au dizolvat prima cooperativă cu caracter socialist din istoria țării noastre. Domnitorul Al. Ghica a ordonat organelor administrative ca „asemenea numire de societate să nu se mai ia fără voie dată de către stăpînire și unde va afla, numaidecît să ia cele mai strașnice măsuri a le popri”. Ion Ghica relatează acest episod din experimentul socialist românesc în felul următor: „De-abia începuse stupul a se popula de albine și roata a se învîrți, că guvernul, temîndu-se ca să nu se înrădăcineze credințele comuniste în țară, a și luat măsuri, a ordonat împrăștierea seriilor și grupe'or și trimiterea în exil a șefilor Manolache Bălăceanu și Diamant”¹². Dizolvarea brutală a falansterului de la Scăieni și măsurile vexatorii luate împotriva conducătorilor și a membrilor lui reprezintă începutul unui șir lung de jertfe și sacrificii pe care avea să-l străbată mișcarea noastră socialistă.

Condițiile epocii au făcut ca ideile generoase ale vieții comuniste să nu poată viețui. Ele se inscriau însă ca cea mai îndrăzneată încercare de a găsi noi căi de dezvoltare a societății românești în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Ideile socialiste premarxiste, exprimate și aplicate creator de Teodor Diamant, au influențat favorabil gîndirea contemporanilor, au impulsionat acțiunile revoluționare din perioada premergătoare revoluției de la 1848. Ideile înaintate ale democrației sociale, egalității și dreptății, ale raționalismului și socialismului utopic s-au împletit ca un tot unitar în epocă. Dar socialismul acelor vremi a adus ca idee și ca un început al practicii sociale problema abolirii iobăgiei, modernizarea agriculturii și împletirea ei cu industrializarea, rolul primordial al muncii și al asocierii în producție, învățămîntul de masă și practica profesională, egalitatea femeii cu bărbatul — care au devenit puncte programatice în lupta forțelor politice democratice românești și cu deosebire a mișcării muncitorești. Deși pornite din aspirații reale, planurile socialiste ale lui Diamant, ca și metodele preconizate de el, nu au avut șanse de realizare.

Temerara experimentare de la Scăieni-Prahova de acum 140 de ani își găsește astăzi o strălucită confirmare. Prin munca sa avîntată, poporul nostru se angajează ferm pentru realizarea obiectivelor Programului Partidului Comunist Român de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, ideal pentru care au luptat și s-au jertfit atîtea generații de înaintași.

12. Idem, p. 905.

SCHIUL PENTRU TOȚI IN „CUPA STEAGUL ROȘU” PETROȘANI

În cei 30 de ani de apariție (aniversați la 14 decembrie anul trecut), organul local de presă din Valea Jiului s-a afirmat prin numeroase inițiative în toate domeniile de activitate, redactorii „Steagului roșu” participând și de această dată efectiv la viața socială și spirituală a municipiului. Exemplificând, printre acțiunile de presă care au avut un deosebit ecou se numără consfătuirile cu cititorii, premiul acordat de ziar Festivalului-concurs de muzică ușoară și poezie „Cintecul adîncului”, aflat la a IV-a ediție și Cupa „Steagului roșu” la schi, prima ediție.

Ce ne-a îndemnat să organizăm o competiție sportivă de masă la schi? În primul rînd, faptul că în împrejurimile localităților Văii Jiului există condiții naturale excelente pentru practicarea sporturilor albe. Pîrțile din Paring, Straja și Retezat rivalizează cu cele mai bune din țară. În ultimii ani în Paring au apărut o serie de amenajări tehnice (telescaun, teleschi, baby-schiuri etc.) de care beneficiau mai puțin sportivii din Petroșani.

Activitatea sportivă din timpul iernii, alături de performanță cît și cea de masă, înregistra tocmai în această perioadă un regres considerabil,

lucru evidențiat și de anchetele publicate în pagina sportivă a ziarului („Ce echipament sportiv vom găsi în această iarnă” — nr. 7647, „Schiul Văii Jiului să-și regăsească... pîrtia (care l-a consacrat)” nr. 7651, „Pledoarie pentru Salvamont” nr. 7652 și altele). De fapt, iubitori ai schiului și muntelui existau în Valea cărbunelui, dar, la nivelul conducerilor unor asociații sportive, care dispuneau de condiții destul de bune pentru practica sporturilor hibernale, și chiar în rîndul unor membri și C.M.E.F.S., se înrădăcinase ideea preconcepțată că doar fotbalul, rugbiul, handbalul și alte cîteva sporturi... estivale, au priză în rîndul tinerilor.

Căutam noi argumente pentru revitalizarea activității sportive în timpul iernii și prilejul s-a ivit curînd. Începînd de la 2 martie a.c., Paringul a găzduit naționalele de schi și, la numai cîteva zile, finalele întrecerilor universitare, competiții care s-au bucurat de un real succes. Astfel, într-un interviu acordat „Steagului roșu”, maestrul sportului Dan Cristea, multiplu campion național, mărturisea că pîrtia de coborîre din Paring nu are echivalent în țară. Oaspetele nostru oferea cîteva sugestii prețioase pen-

tru „impămîntenirea” schiului în Vale. Ideile sale au provocat discuții printre cititori, dar mai ales în rîndul redactorilor ziarului nostru.

Și astfel s-a ivit propunerea ca ziarul să organizeze în Paring competiția pentru sportivii nelegitimați. După discuții destul de furtunoase în colegiu și în plenum redacției, au fost eliminate, rînd pe rînd, temerile privind reușita întrecerilor. În nr. 7664 a apărut o mică știre care informa cititorii asupra intenției noastre iar peste o săptămînă a fost publicat regulamentul întrecerilor. În acest timp, cu mijloace modeste, am confecționat în tipografie medaliile „Trofeul ghiocelului”, „Cel mai tînăr participant”, „Cel mai activ supporter”, „Tinerete fără bătrînețe”, „Premiul pentru sportivitate”; diplomele de participare pentru toți concurenții, numerele de concurs și însemnele arbitrilor și organizatorilor au ieșit de sub teascurile tipografiei cu cîteva zile înainte, doar cele trei cupe oferite primilor clasai au fost procurate din altă parte.

A venit și ziua concursului — duminică, 23 martie a.c. Așteptăm înfrigurați la baza I.E.F.S. din Paring. Luasem toate măsurile necesare: telescaunul funcționa, la intervenția noastră transportul de la Petroșani pînă la poalele Paringului era asigurat de autobuzele E.G.C., lîngă pîrtia munte, un bufet al I.C.S.A.P., cu preparate culinare și ceai. S-a asigurat asistența sanitară și transportul de urgență în caz de accidente. Cîțiva sportivi de performanță și tehnicieni ai bazei I.E.F.S. ne acordau sprijinul lor, asigurînd arbitraje competente.

...Prin ceața dimineții s-a ivit primul scaun. La startul întrecerilor s-au prezentat în final 160 de concurenți, de ambele sexe, de la 6 la 52 de ani, și foarte mulți spectatori. Oficialii au avut de lucru mai ales la proba de slalom, unde s-a înregistrat o participare record — 64 de concurenți. E drept, nu s-a bătut nici un record național, dar „spectaculoasele” căzături, brodate pe atmosfera feerică de iarnă au creat un cadru agreabil de petrecere plăcută a sfîrșitului de săptămînă. Competiția în sine, la care au luat parte și redactorii noștri, a avut astfel cel puțin... 160 de cîștigători, 160 de noi prieteni ai muntelui și schiului, fapt remarcat și de secretarul cu propaganda al Comitetului județean de partid, tovarășul Ilie Rădulescu, prezent pe pîrțile de schi în calitate de... simplu spectator.

Pe pîrtii s-au întrecut părinții alături de copii. Silviu Vladislav, tehnician la Centrul de cercetări pentru

CONCURENȚI DE TOATE VÎRSTELE ÎNAINTE DE START

CIȘTIGĂTORI: SILVIU VLADISLAV TEHNICIAN LA CENTRUL DE CERCETĂRI PENTRU SECURITATEA MINIERĂ ȘI FIICA SA, CORINA

REDACTORUL ȘEF AL „STEAGULUI ROȘU”—PETROȘANI INMINEAZĂ CIȘTIGĂTORILOR TROFEELE

securitate minieră, fiicele sale Corina și Ileana, Răzvan și Ludovic Pop, Ștefan Szoke, senior și junior, familia Marica, Anton și Tonja Hoffman au constituit exemple elocvente. Am asistat la scene patetice, demne de un concurs... internațional. Uneori eroii lor lăcrimau de fericire sau amărăciune...

Faptul că inițiativa noastră a fost îmbrățișată de foarte mulți concurenți și spectatori este pregnant ilustrat de opiniile citorva dintre ei încredințate redactorilor noștri :

SILVIU VLADISLAV : „Sint fericit că am ciștigat ediția inaugurală. Felicit ziarul pentru această inițiativă”.

VASILE VLĂDULESCU, pensionar „veteran” al Paringului : „Am 76 de ani, dintre care vreo 20 trăiți în Paring, dar rar am avut pe pîrtia I.E.F.S. atîta animație. Felicitări organizatorilor și ajutoarelor lor”.

SZOKE ȘTEFAN, I, procuror : „Cupa Steagul roșu” s-a dovedit o inițiativă cu larg ecou în rîndurile iubitorilor de schi. Grupul nostru de amici ai Paringului este foarte mulțumit de modul ireproșabil al desfășurării întrecerii”.

BALDEMBURG GIMBALA, inginer — R.D. Germană : „A fost un adevă-

rat festival al schiului în Paring. Ca iubitor al schiului propun antrenarea mai multor copii și femei la asemenea concursuri de popularizare”.

De acum trofeele ciștigate (și aspecte de la întreceri) sînt găzduite de o vitrină din centrul orașului Petroșani, care va fi deplasată apoi la Lupeni. Cupa „Steagul roșu” la schi, organizată sub egida Filialei Hunedoara a Uniunii ziaristilor, prima ediție a depășit așteptările, întrunind sufragii unanime și consacrand o inițiativă care promite să se statornicească, să se afirme spre beneficiul unei ramuri sportive de masă, tradițională de fapt în Valea Jiului, al tuturor iubitorilor muntelui.

CADRAN—CADRAN—CADRAN—CADRAN—CADRAN

În anul 1974 ziarele și revistele engleze au avut de suferit din cauza scumpirii hirtiei și a măririi cheltuielilor legate de imprimarea și editarea publicațiilor. Conducerea Asociației Grafice Naționale din Marea Britanie este de aceea sceptică în ceea ce privește viitorul publicațiilor engleze. Toată presa a fost obligată să mărească prețul de vânzare. Este interesant că acest preț a fost mai substanțial mărit la publicațiile comerciale de informație și mai puțin la publicațiile de calitate.

În legătură cu această problemă revista engleză „The Economist” publică un interesant tabel care reflectă influența presei de mare tiraj, prețurile și veniturile anuale ale publicațiilor.

Printre cotidiene sînt enumerate „The Daily Telegraph” (tiraj 1,4 milioane exemplare), „Financial Times” (tiraj 200 000 exemplare), „The Guardian” (400 000 exemplare), „The Times” (300 000 exemplare). Cotidiene populare sînt considerate „Daily Express” (cu tiraj de 3,5 milioane exemplare), „Daily Mail” (1,7 milioane exemplare), „Daily Mirror” (4,2 milioane exemplare), cu cel mai mare venit anual pe 1974 — 42,5 milioane lire sterline) și „The Sun” (3,5 mi-

lioane exemplare), de asemenea cu mari venituri anuale — 34,8 milioane lire.

Hebdomadare de calitate sînt calificate „The Observer” cu tiraj de 800 000 exemplare, „Sunday Telegraph” (800 000 exemplare) și „Sunday Times” (1,5 milioane exemplare); „Sunday Times” a înregistrat cea mai mare creștere de preț (de la 10 la 15 p. în 1975).

Săptămînale de masă sînt considerate „News of the World”, cu un tiraj de 5,8 milioane exemplare, „Sunday Express” cu un tiraj de 4 milioane exemplare și „Sunday People”, cu tiraj de 4,5 milioane exemplare.

După cum se vede, publicațiile așa denumite populare, de fapt comerciale, de senzație, au tiraje foarte ridicate și venituri de asemenea ridicate. „News of the World” are cel mai mare venit dintre reviste.

Toate publicațiile au sporit în cursul anului 1974 prețul lor de vânzare cu 1—2 pînă la 5 penny.

PROBLEME ECONOMICE ACTUALE ALE PRESEI DIN ANGLIA

Nu toate publicațiile dispun de tipografii proprii din motive economice: este neeconomic să întreci utilaje ce sînt folosite doar cîteva ore pe noapte. „The Observer” folosește rotativa sa numai cîteva ore pe săptămîină. Trus-tul „Beaverbrook Newspapers” a construit pe Fleet Street (cartierul londonez al presei) o nouă clădire în valoare de 4 milioane lire, dispunînd de o tipografie în valoare de 8 milioane lire. Fiecare rotativă modernă instalată aici trage 60 000 exemplare pe oră din „Daily Express” față de 36 000 exemplare cît puteau tipări rotativele vechi. Se afirmă că în această nouă tipografie s-ar putea tipări nu numai ziarele și revistele trustului Beaverbrook: „Daily Express”, „Evening Standard” și „Evening News”. Aceasta nu este de altfel exclus căci tipografiile din Fleet Street sînt vechi și nu toți proprietarii își pot permite să-și înlocuiască utilajele vechi cu altele noi, cum a făcut lordul Beaverbrook.

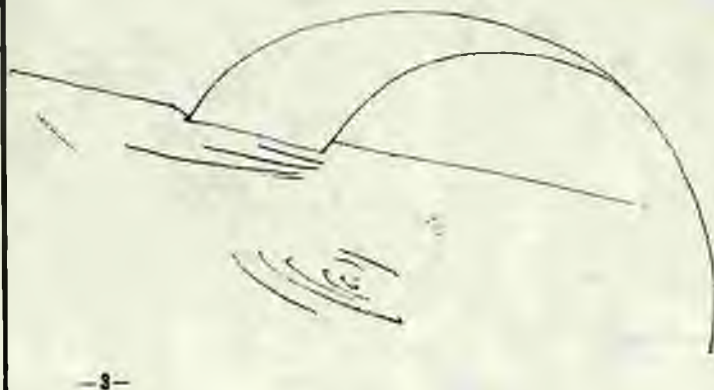

1. Se spune că pentru un ziarist noțiunea de „prea devreme” nu există! Există doar noțiunea de „prea târziu”!

2. Când e vorba de o activitate neobișnuită, ziaristul se interesează câți ani de practică i-au trebuit interlocutorului și cum a reușit să învingă dificultățile!

3. Ziaristul trebuie să descopere lucruri interesante și acolo unde aparent s-a spus tot!

4. Un ziarist de prima clasă este cel ce obține primul un interviu când, de pildă, se cucerește pentru prima dată un pisc.

„JURNALIST” U.R.S.S.

CUM PRIVIM NOI RECLAMA

Cînd vine vorba despre reclamă — serie cunoscutul publicist bulgar Dimităr Gheorghiev, în revista „Jurnalist” — Moscova — ne gîndim fără să vrem la reclama din lumea capitalistă și în special din S.U.A. În S.U.A., într-adevăr reclama e un fenomen, atît din punct de vedere cantitativ cît și din punct de vedere al locului pe care-l ocupă în modul de gîndire și de viață al americanilor. În S.U.A. se cheltuiesc anual pentru reclamă 20 miliarde dolari, în condițiile în care numai o mică parte din aceasta este într-adevăr necesară, restul avînd ca scop să oblige cetățeanul să facă ceea ce, în lipsa reclamei, n-ar fi făcut sau ar fi făcut cu totul altfel.

În ziarele și revistele din Occident, reclama ocupă 50 pînă la 80 de procente din suprafața tipărită. Aceste proporții se explică prin însăși structura economică a presei capitaliste, care nu poate exista fără reclama. Acest fapt explică și schimbările stihnice care au loc în structura presei capitaliste. Crahul multor reviste americane se explică prin faptul că marile companii și-au pierdut interesul față de reclama în presă, comutîndu-o asupra televiziunii, sau asupra revistelor specializate, pe gusturile unor grupuri sociale definite. Reclama este folosită adesea și ca un factor de influențare a caracterului politic al publicațiilor.

Reclama a ajuns în Occident un rău social, dar atragerea unui mare număr de specialiști, diversitatea de genuri și de mijloace tehnice folosite au dezvoltat unele aspecte ale reclamei, aspecte interesante din punct de vedere profesional.

LA CONTUL ACTIV. În presa socialistă, reclama a apărut încă din primii ani ai existenței acesteia. Lenin a susținut necesitatea folosirii reclamei ca un factor social de susținere financiară a bugetelor editurilor.

Dacă urmărîm dezvoltarea reclamei în presa țărilor socialiste europene, observăm că aceasta a trecut prin etape asemănătoare.

Reclama devine un mijloc tot mai important de informare economică. Ea îmbunătățește legăturile „industrie-comerț-consumator”, mai ales în condițiile înfăptuirii perfecționărilor pe plan economic. Răspunzînd la întrebările: cine fabrică?, unde?, ce?, cum?, — reclama devine un atribut al sistemului de conducere a societății.

Reclama are și un aspect estetic prin faptul că recomandă atenției populației produse cu o estetică corespunzătoare, contribuînd astfel la formarea bunului gust. Reclama este un instrument politic și ideologic, care permite economiei

socialiste să arate, atît consumatorului intern cît și consumatorului extern, calitățile produselor proprii.

Ziarul și revista reprezintă cele mai adecvate tribune pentru propagarea reclamei. Cum acționează reclama prin propagarea ei cu ajutorul ziarelor și revistelor.

În primul rînd, acțiunea ei asupra publicului cititor — consumator, este direcționată pe grupe de interese; acțiunea ei este repetabilă; ea este eficientă, întrucît ziarul și revista pot aduce o argumentație bogată în sprijinul produsului propus atenției consumatorilor; acțiunea ei se lărgește prin aceea că ziarul și revista sînt citite în familie sau de către cunoscuți.

Ce cîștigă ziarul prin publicarea reclamelor în paginile sale? Înainte de toate, reclama spozește resursele materiale ale ziarului, cu precizarea că în presa socialistă această sursă de venituri nu e hotărîtoare; crește rolul ziarului și al revistei de informare, de propagator al noului; crește interesul publicului, crescînd corespunzător și numărul cititorilor; crește influența estetică a ziarului cu ajutorul noii componente în alcătuirea sa grafică.

Reclama în presă poate fi clasificată în patru categorii principale:

- reclama comercială;
- anunțuri administrative;
- anunțuri scurte (reclamă-cronică);
- reclama indirectă, făcută cu utilizarea mijloacelor publicisticii.

Principalele probleme legate de eficiența publicității comerciale sînt următoarele:

— după conținut, stil literar și alcătuire grafică, reclama trebuie să corespundă obiectului propus. Această cerință rezultă din principiul respectării adevărului, propriu presei socialiste;

— reclama trebuie să arate noul nu prin exclamații repetate „Nou! Nou-

tate!”, ci prin explicarea laconică a esenței sale;

— originalitatea formei literare și grafice, accesibilitatea.

Reclama în presă acționează asupra unui cerc foarte larg de oameni reținîndu-le atenția pentru foarte scurt timp. De aceea, reclama trebuie să conțină componente formulate cît mai categoric, să aibă o rezolvare componistică cît mai simplă și în conținutul ei trebuie să intre asociații în idei precise și rapide cu produsul propus.

Reclama în presă și în special cea comercială și cea realizată prin utilizarea mijloacelor publicisticii este produsul unui proces de creație complex. În ea sînt incluse elemente din diferite sfere de activitate: ziaristică, literatură, arte plastice, fotografie tehnică și artistică, psihologie generală și socială, poligrafie.

UN STIL PROPRIU. Ce înseamnă strategia și tactica reclamei în presă?

Problema crucială este aici crearea unui stil propriu pentru fiecare ziar sau revistă, în raport cu reclamele publicate. Aceasta înseamnă că reclama trebuie să corespundă caracterului ziarului sau revistei care o publică atît ca conținut cît și ca formă, deosebindu-se în același timp de stilul reclamei din alte publicații.

Stilul propriu poate fi relevat atît prin alegerea reclamelor cît și prin alcătuirea grafică a paginilor cu reclame, însă factorul esențial în găsirea acestui stil este studiarea caracteristicilor sociale ale publicului cititor.

VITORUL. Pînă în prezent dezvoltarea reclamei s-a făcut, mai ales, pe cale empirică. Dezvoltarea reclamei în zilele noastre, și în viitor, avînd în vedere importanța ei, nu se poate face fără o strategie, pe baza căreia să se elaboreze mijloacele tehnice și formele fiecărei etape de dezvoltare a reclamei.

În ajutorul nostru vine în acest scop una dintre cele mai noi științe sociale și anume prognoza socială. Folosînd metodele ei și metodele altor științe (ziaristica, sociologia, psihologia socială, teoria propagandei, teoria graficii) se poate elabora o prognoză și o concepție de dezvoltare a reclamei în presă.

„LE JOURNALISTE DEMOCRATIQUE”

VIDEOGRAMA, T.V. PRIN CABLU...

Recent, în „Le journaliste democratique”, sub semnătura Robin Lapidus, a apărut o amplă prezentare a noilor modalități de transmitere video a comunicării de masă cu referiri la caracteristicile tehnice de funcționare și la unele implicații de ordin economic și

social-instructiv. Extragem, din textul publicat, spre informarea cititorilor noștri.

Societățile de mass-media din S.U.A., Europa și Japonia își pun mari speranțe în ceea ce ele denumesc

noile media, și anume televiziunea în casete, video-discuri, video-casete (aparate de înregistrare, înmagazinare și reproducere a imaginii și sunetului), precum și în televiziunea prin cablu, care este un mijloc de distribuire a imaginii și sunetului, furnizând în același timp posibilitatea de a comunica în ambele sensuri. În prezent, în S.U.A., se investesc sume mari pentru punerea la punct a unor sisteme și mijloace proprii, care să dea prioritate companiilor respective în folosirea aparatului respective și să capete chiar monopolul acestora. Se întâmplă însă că, din pricina concurenței în obținerea monopolului în acest domeniu unele companii să înregistreze pierderi economice însemnate.

Criteriul tehnic este foarte important în decizia adoptării unui nou sistem de mass-media, dar nu este singurul. Utilizarea acestuia poate fi decisă și de factori economici ca și de natura ofertelor.

În țările capitaliste răspândirea unor noi sisteme de mass-media depinde de faptul că ele asigură profit companiilor. Ea a căpătat o amploare foarte mare în societatea de consum. În special televiziunea alb-negru și în culori a înregistrat o mare expansiune.

Suedia este țara cu cea mai densă rețea de televiziune în culori. La câțiva ani de la introducerea televiziunii în culori, mai bine de 25% din familii posedă un televizor în culori. Cercetătorul finlandez în domeniul mass-mediei, Karle Nordentrang a efectuat în Finlanda o analiză asupra amplexării pe care o iau în Finlanda investițiile în acest domeniu. Aici există 1,5 milioane familii și dacă toate și-ar achiziționa câte un televizor cu casete (care în S.U.A. costă circa 500 dolari), aceasta ar reprezenta 7% din produsul național brut al Finlandei. Așa fiind situația, se înțelege de ce industria mass-mediei este interesată să pună la punct sisteme speciale, care să cucerească în mare măsură piața. Profitul este obiectivul principal al unei astfel de acțiuni.

Explozia informației și dezvoltarea informaticii a obligat telecomunicațiile internaționale să recurgă la tehnici noi. Cea mai nouă este satelitul de comunicații. Sateliții de tip Intelsat sunt folosiți în țările capitaliste de întreprinderi și instituții, pentru informații și afaceri. În S.U.A. emisiunile programelor de radio și televiziune nu ocupă decât 3% din capacitatea totală a sateliților. Țările socialiste le folosesc mai ales pentru televiziune. Un exemplu de sistem de comunicare internațională este furnizat de sateliții NETS (Nasa Earts Tehnology Satellites), care acoperă 80% din întreaga suprafață a pământului. Acești sateliți servesc acumulării de informații asupra suprafeței planetei.

O serie de societăți multinaționale ca I.B.M., Ford, Pepsi, Dow Chemicals utilizează televiziunea cu casete pentru răspândirea produselor pe piață, pentru învățământ și informare.

Nu numai societățile ce produc mijloace ale mass-mediei își pun nădejdi în aceste noi tehnici. Și unii cercetători prezintă aceste noi sisteme ca mijloace cu efecte progresiste. Ei citează aplicațiile acestora în domeniul supravegherii copiilor cu ajutorul camerelor de televiziune sau alarma în caz de furt cu ajutorul televiziunii etc.

Un lucru este clar: dominația mo-

nopolului asupra pieței video nu poate avea efecte pozitive. Să luăm, de pildă, televizorul cu casete. El transformă pe posesor din telespectator în producător. Dar cui va arăta cineva programul său și cum va copia și distribui casetele sale?

În socialism, perspectivele acestor tehnici sînt mai bune. Alf Thor afirma că „noile media trebuie să contribuie la democratizarea vieții publice, dar aceasta presupune o schimbare a structurii forțelor în societate”. Societățile capitaliste de mass-media își mențin monopolul asupra sistemelor de mass-media. Un exemplu este situația din Suedia, unde trustul Bonnier controlează azi cotidiene, săptămânale, o societate cinematografică, edituri, o societate care se ocupă cu video ABAV (Asselte Bonnier Audio-Vizual). Aici dominația asupra mass-mediei este explicată de necesitatea rentabilității: televizoare și casete trebuie produse în serii mari. Criteriul cultural-educativ dispare, fiind înlocuit cu cel al culturii uniformizate, răspândirea de programe comerciale anoste. Și S.U.A. exportă un mare număr de programe de televiziune în culori (în 1970 — 200—300 000 programe). Programele sînt pseudo-culturale. Un alt dezavantaj: programele televiziunii în S.U.A. pot țintui pe telespectator 24 de ore din 24, în fața micului ecran. Cum ele nu sînt prea educative, privează pe cetățean de posibilitatea de a se mișca și a se educa la adevăratele surse ale culturii — teatrul, expozițiile etc.

Cele mai mari societăți de mass-media din lume sînt Sony (Japonia) Philips (Olanda), A.E.G. — Telefunken (R.F.G.), R.C.A. (S.U.A. și Motorola (S.U.A.).

Televiziunea în casete — Videogramă. Televiziunea în casete este tehnica ce înmagazinează sunetul și imaginea pe o bandă magnetică. Banda este păstrată într-o casetă de mărimea unei cărți de buzunar. Se înregistrează pe bandă cu ajutorul unei video-camere sau al unui televizor obișnuit. Banda se poate copia în masă grație unui echipament special de care dispun numai marile societăți

comerciale. Casetă este bransată apoi la reproducător, care la rîndul lui este bransat la un mic ecran.

Beneficiarii particulari în Suedia sînt cercuri restrînse de cetățeni, cum ar fi de pildă jucătorii de golf. Desigur, televiziunea cu casete e folosită și în școală și de organizații industriale și comerciale, iar utilitatea ei un poate fi pusă în discuție.

Video-discul, discul de televiziune

În această tehnică înregistrarea sunetului și imaginii se face pe disc. Descifrarea se face apoi, fie mecanic, cu ajutorul unui ac, fie optic, prin intermediul razelor laser. Le fabrică A.E.G. — Telefunken și Philips (Olanda). Discul este mai ușor de fabricat, mai ieftin. El se pretează la producția de masă, mai bine decît televiziunea cu casete.

Video-cartele. Cartelele înmagazinează sunetul pe cale magnetică. Cartela este bransată la un reproducător, care descifrează orizontal, cu cap sonor.

Televiziunea prin cablu. Această tehnică presupune transmiterea imaginii pe fir. Ea se face prin cablu aerian sau subteran. Se folosesc cabluri simple și cabluri coaxiale, care permit transmisii pe 40 de canale, simultan. Aceasta permite comunicarea în ambele sensuri. Telespectatorii pot astfel intra în legătură cu postul emițător. Acest sistem a fost introdus în S.U.A. în învățămînt, în bănci, pentru sisteme de alarmă etc. Prin el se pot comanda bilete la cinema, teatru, la manifestări sportive etc.

Canada, Belgia și Suedia posedă de asemenea mai multe sisteme de televiziune prin cablu. Abonații comandă programul ce-l doresc și plătesc abonamentul numai pentru cablu pe care l-au folosit. În Suedia, Televerket (administrația telefoanelor) va fi responsabilă construcției și funcționării televiziunii prin cablu. În S.U.A., țară cu televiziune comercială, sistemul televiziunii prin cablu este sub controlul capitalului particular. Cea mai mare societate ce se ocupă cu acest sistem este Teleprompte, ce ține de trustul Hughes Aircraft.

„PRESSE ACTUALITÉ” Franța

ZIARUL TELEFONAT

Este vorba de INF 1 „Informations telephonées présentées par Radio France” (Informații telefonate prezentate de Radio Franța).

Ce se petrece la Paris sau aiurea se poate asculta de către abonații acestui ziar original formînd un număr de telefon și auzind o bandă înregistrată care durează trei minute și este difuzată în permanență. 40 000 oameni ascultă zilnic acest jurnal vorbit asigurat de postul de radio Franța. Ziarul constă în scurte știri politice, economice, sociale cu privire la evenimentele din Franța și străinătate în ultimele ore. Ziarul acesta a fost „fondat” în 1930 din inițiativa ziarului „Le petit parisien” iar din 1936 a trecut sub controlul Radiodifuziunii franceze. Buletinul este schimbat la fiecare oră. Redacția lui numără 3 zia-riști care folosesc informațiile tuturor agențiilor de presă.

Și în alte țări occidentale există ziare vorbite. În Italia se transmite prin telefon un buletin politic și economic, pregătit de radioul italian. În Marea Britanie există mai multe buletine: unul politic și general, altul de bursă, altul turistic (hebdomadăr), un buletin auto, un serviciu care difuzează povești pentru copii și istorioare pentru adulți, de la orele 18,30 seara; alt buletin se ocupă de grădinarit, altul transmite prognoza meteorologică. Un altul este de fapt o bandă cu ora exactă (ca și cel pe care-l avem și noi la telefoane). În S.U.A. există un buletin politic și unul pentru circulația rutieră. Un altul informează asupra noutăților din domeniul jazzului. Servicii diverse sînt furnizate prin telefon cum ar fi sfatul psihoterapistului, pariuri etc.

ZIARISTICA NU ESTE O PROFESIUNE PENTRU TIMIZI

interviu de NEAGU UDROIU cu prof. univ. L. M. STEIN
decanul Facultății de ziaristică
de la Universitatea New-York

Dl. M. L. Stein și-a început cariera de gazetar la „Daily Tribune“ în Royal Oak, Michigan, după ce servise în armata americană pe frontul celui de-al doilea război mondial ca soldat de infanterie. Mai bine de un deceniu lucrează la „San Francisco Examiner“ ca reporter. Îndeplinește de asemenea funcția de corespondent pentru zona Pacificului la „Time“ și „Life“.

În prezent conduce departamentul de jurnalism la New York University, avînd rang de profesor.

— Pregătiți viitori gazetari. Cine poate fi, în opinia dv., gazetar? Un bun gazetar...

-- Cea mai bună educație din lume se va dovedi nefolositoare în cazul unei persoane fără aptitudini pentru presă. Poți avea certificat de studii, dreptul de a face gazetărie și să nu poți niciodată să ai o contribuție semnificativă în presă. Va lipsi scînteia. Pornim, în definirea ziaristului de la setea lui de cunoștințe. Ai nevoie să știi tot ce se întîmplă în lume, să fii conștient de factorii care provoacă sau pot provoca evenimente de mare interes. E necesară o curiozitate adîncă și permanentă cu privire la acești factori, foamea de întrebări dovedindu-se hotărîtoare. El este un personaj care se descoperă pe sine. Ziaristul învață în mod permanent pe seama experienței, a lecturii, a studiului, a fructificării oricărei surse de natură să-i dezvolte cunoștințele. Într-un sens, ziaristul poate fi privit ca observator și cronicar al realității înconjurătoare. Numai atît? Am crezut și voi crede totdeauna că ziaristul împarte răspunderea pentru ceea ce e bun sau rău în comunitatea unde lucrează. Cuvîntul său poate stimula sau pedepsi, impulsiona sau inhiba. Nu la modul abstract ci pe fondul unei realități prezente.

Aș vorbi, referindu-mă la caracteristicile ziaristului, despre atitudinea lui față de programul de lucru. Știți, apropo de 8 la 16. Cine crede că serviciul se întinde între ore fixe n-are de ce să bată la poarta unei redacții. Gazetarul zelos nu-și face oricum o problemă din asta. Evenimentele nu se nasc la ore exacte. Probabil, cea mai importantă calitate pentru reporter este dorința de a fi cineva în meseria lui. Plăcerea și satisfacția se dobîndesc, în această ordine de idei, prin munca de fiecare zi, de fiecare ceas. Noi avem o vorbă, legată de importanța intereselor pentru meserie. Dacă un reporter nu scrie cu interes un articol, nimeni nu va fi interesat în citirea lui. Mulți dintre redactorii șefi apreciază activitatea colaboratorilor lor în raport cu ni-

velul calitativ al scrierii dar și după capacitatea de depistare a informațiilor. Știut este că reporterul care lucrează cu zel și imaginație va asigura perspectiva unei sarcini bine făcute. Unii dintre publiciștii noștri de vîrf, oameni la 40 ori 50 de ani își păstrează flacăra și fervearea anilor de început. Nu vreau să spun, doamne ferește, că ziaristica echivalează cu o permanentă stare de euforie. Pot interveni și momente de incetineală. Am în vedere însă starea de spirit generală a gazetarului și ea nu poate fi decît una singură — inițiativa, dorința de a munci. La noi se spune de fapt că ziaristica este singura ocupație din lume unde o persoană e obligată să devină expert, în orice subiect, în intervalul de la ora unu pînă la predarea articolului la tipar. Se poate concepe așa-ceva fără un apetit neobișnuit pentru efort?

— Intervine ades în fraza dv. termenul informație. Eu îl înțeleg în sens de știre, de noutate pentru cititor. Adevărat?

— Este corect.

— Ce caracteristici conferiți informației?

— Dacă n-aveți nimic împotriva, aș enumera calitățile informației așa cum le comunic studenților mei în fiecare an. 1) Detașarea de obișnuit prin coeficiente de interes. 2) Actualitatea, caracterul temporal. O știre are viață scurtă. 3) Caracter semnificativ pentru progresul sau eșecul umanității. 4) Gradul de interes local. 5) Încărcătura emoțională. 6) Interes foarte larg. 7) Conflictul. 8) Neobișnuitul. 9) Îneditul — veche „teorie a chibritului“ de care cititorul nu ne iartă. 10) Proximitatea — cît de apropiat îi este cititorului ceea ce se întîmplă. 11) Proeminența — persoane faimoase sau bine cunoscute dau sare informației. 12) Capacitatea de a provoca interesul marelui public. Cam așa văd eu lucrurile.

— Am tot întregat pe interlocutorii mei cum este privit și gîndit interviul în presa americană. Vă surîde o completare?

— Interviul, știm cu toții, reprezintă principalul mod de a obține informații. La aproape orice gen de articol reporterul trebuie să discute cu una sau mai multe persoane, direct sau la telefon. Conversația poate fi organizată dinainte sau intervine spon-

tan. Uneori cel care scrie pune mina pe telefon de douăzeci, de treizeci de ori pe zi pentru a obține elemente noi, detalii de la cei în cauză. Ziaristica nu este pentru timizi.

Discutind despre interviu va trebui să cădem de acord asupra unor reguli convenționale de primă importanță. 1. Nu porni la drum fără a ști cu exactitate ce să întrebi. E de așteptat ca sursa să nu participe la desemnarea întrebărilor. 2 — Fii scurt în întrebări. Rolul reporterului nu este de a provoca discursuri kilometrice ci de a obține informații. 3 — Politicos dar ferm insistă ca interlocutorul să clarifice aspectele vagi ori ambigue din expunere. 4 — Preferă întrebărilor generale pe cele concrete, la obiect. 5 — Păstrează pentru tine opiniile personale. Un interviu nu este o dezbatere și cititorul nu procură în primul rând ziarul pentru a cunoaște punctul de vedere al ziaristului. 6 — Ține interlocutorul la subiect. Unii au obiceiul de a divaga. Ei pot fi aduși la obiect fără a-i ofensa. Iată reporterul care întrerupe digresiunea spunând: „Asta-i fascinant, doctor Jones, dar ați fi amabil să revenim la ce spuneți acum câteva clipe despre practica în clinică?”

— Ce poate deosebi o informație interesantă de una fără căutare ?

— În manuale, în cursurile noastre de ziaristică subliniem adesea cele cinci întrebări, „the 5 W's”, drept ghid în redactare. Cine, ce, când, unde, de ce ? Ideea este că ele înmagazinează ceea ce cititorul dorește să afle. Un adevăr general, cu toate că obsesia „celor cinci” se poate dovedi stinjenitoare. Evident, unul sau mai mulți dintre ei devine obligatoriu dar aglomerarea tuturor într-o expresie poate avea un rezultat dezastruos. Urmăriți un asemenea gen de informație : „Robert F., în vîrstă de 34 ani, care locuiește la 1845 Main Street, liftier la un hotel și Agnes L., 28 ani, locuind pe 132 Spring Avenue, de meserie secretară, au fost răniți ieri cînd automobilul condus de Robert s-a lovit de autobuzul condus de Ruby M. — 42 de ani, casnică, locuiește pe Madison Avenue, nr. 2390 — la intersecția străzilor Grand și Snelling”. Frază lungă, obositoare, chiar dacă reușește să răspundă la 4 din cele 5 întrebări. „Două persoane au fost accidentate ieri la tamponarea a două automobile la intersecția străzilor Grand și Snelling”. Nu e mai simplu așa ?

Acel „de ce” devine din ce în ce mai important astăzi în ochii cititorului. El dorește să știe de ce orașele nu pot asigura aer curat, de ce s-a ajuns la război nu știu unde pe glob, de ce uzinele nu pot produce energie electrică în cantități necesare, de ce prețul alimentelor crește. Nu totdeauna ziaristul poate răspunde dar el trebuie să încerce. Cei mai mulți oameni caută spre ziar sau televizor după asemenea răspunsuri pentru că ei nu au unde în altă parte. Omul din presă are o fermă obligație de a fi sursa de informații dar și tribună de lămurire.

— Se vorbește mult despre conduita ziaristului cu privire la componentă extrem de importantă a comportării sale. Cum sînt privite lucrurile la New York University ?

— Răspunderea de bază a reporterului este respectarea adevărului. Obligația sa rămîne legată de franchețe și obiectivitate. Un redactor angajat își va consacra energia și loialitatea instituției. El știe că orice conflict pe tărîmul eticii poate pune în cauză propriul lui salariu. Ziaristul conștient n-are nevoie să-l tragă cineva de mină pentru a-i spune cînd

calcă greșit. Inteligența trebuie să-l atenționeze că un comunicat de presă în favoarea unui candidat politic sau al organizației comerciale se cuvine privit cu suspiciune. Cel puțin pînă la proba contrarie. Acceptarea cadourilor — iată o nouă chestiune de etică. Unele publicații au rezolvat această problemă interzicînd angajaților să primească cadouri, nici măcar cele tradiționale, de Anul Nou. Nimeni nu primește nimic de la nimeni pentru nimic. Postura de ziarist nu înseamnă un abonat la avantaje. De nici un fel. Nici măcar bilete la cinematograful. Ziaristul trebuie să-și dea singur seama ce poate și ce nu poate accepta. Nu trebuie să fie naiv. Cînd funcționarul de la „public relation” se decide să ofere atenții reporterului, o face cu gîndul la un tratament favorabil clienților săi din partea acestuia. Echipa de baseball care asigură transportul și hotelul gratuit ziaristilor n-o face din pur altruism. Puțini gazetari sînt cumpărați prin astfel de metode dar practica ridică probleme.

Noi, în America, nu avem un cod al eticii pentru ziaristi. Oricărui reporter i se cere în exercitarea profesiei onestitate și fair play. Cei neprincipiali sînt ușor remarcați și îndepărtați. În locul unei sume de reguli, noi recomandăm tuturor acest angajament al asociației Kappa Tan Alfa, societate națională a membrilor de onoare ai presei. El poate servi drept ghid gazetarilor. V-ar interesa ?

— Desigur.

— Promit solemn să fiu credincios spiritului acestor precepte cardinale ale presei :

Standardul educației în domeniul nostru de activitate trebuie în permanență ridicat.

Studiul și învățătura sînt obligații pe viață ale fiecăruia dintre noi.

Creșterea eficienței presei este obiectivul nostru continuu.

Mă dedic aici și acum celor mai înalte idealuri ale ziaristicii, indiferent de mediul unde lucrez — onestității informației, comentariului și reclamei, sincerității față de toți oamenii, experienței și forme artistice în prezentare, acurateței, adevărului.

— Să punem alături gazetarul de la ziar și pe cel de la radioteleviziune. Sînt la fel ?

— Ziaristii pregătiți pentru activitatea de presă scrisă găsesc că ei pot face trecerea de la ziar la presa electronică fără dificultate. Este o realitate că peste tot în lume nucleele de oameni de specialitate la radioteleviziune includ destule nume recrutate din redacțiile ziarelor și revistelor. Pentru studenții în jurnalism nu este o problemă în ce domeniu concret al mass-mediei vor lucra. Cu acestea zise trebuie totuși să reținem că diferențe există ! Cineva afirmă că radioteleviziunea se deosebește de ziare ca și sora de frate, precum o compoziție muzicală de o lucrare de artă. Ele pot fi incluse în aceeași familie dar forma, dimensiunea, personalitatea, existența lor se deosebește.

Poate că aceste diferențe pot fi mai bine înțelese pornind de la termenii industriali. Ziarele au cititori și prelucreează știrile pentru ei. Radicul are ascultători, televiziunea se adresează privitorilor. Ziarul trebuie citit, radioul ascultat, televizorul urmărit și ascultat. De la aceste diferențe de bază pornesc variațiile privind tehnica și metodele ce aduc presei electronice stîlul și atitudinea distinctivă. Chiar în interiorul acestora se cuvin remarcate și reținute deosebirile dintre radio și televiziune. Numai că ele sînt mai puțin dramatice.

СОДЕРЖАНИЕ

- • • Телеграмма Комитета Союза журналистов, направленная товарищу Николае Чаушеску по его возвращении из блестяще завершившейся поездки дружбы и сотрудничества в Японию, на Филиппины, в Пакистан, Иорданию и Тунис (стр. 1)

КОДЕКС ПРИНЦИПОВ И НОРМ КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ЖИЗНИ И ТРУДА, СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ ЭТИКИ И СПРАВЕДЛИВОСТИ

- Эрнст Брейтештейн: Условие эффективности: соответствие между словом и делом (стр. 3)
- Флорин Костинеску: Солдат партии (стр. 5)
- • • Из деятельности Союза журналистов (Общество журналистов и писателей, занимающихся областью туризма) (стр. 6)

ПАРТИЙНАЯ РАБОТА И ЖИЗНИ В ПЕЧАТИ

- Беседа с товарищем Георге Таке — секретарем Тимшского уездного комитета РКП, о партийном руководстве в местной печати (Ион Улару и В. Кымпеану) (стр. 7)
- Василе Константиу (Радиотелевидение): В центре нашего внимания — непрерывное укрепление партийной организации (стр. 10)
- • • Письма читателей в редакции (стр. 12)
- Василе Докна, Василе Оанча, Ион Ченуша, Каталина Мария Рейс, Раду Тимофте: Журналист — партийный работник (стр. 13)
- Константиу Прут, Ион Будеску, Г. Опрою: Постоянное воспитание журналиста в духе коммунистической, боевой публицистики (стр. 17)
- Н. Константинеску: Интервью, данное лектором Титусом Прибой о новой дисциплине на курсах по переподготовке: анализ содержания (стр. 20)
- Лакатош Андре: Из опыта отдела писем газеты „Элэре” (стр. 22)
- Василе Филип (Ясская радиотелевизионная студия): Страницы ненаписанного дневника (стр. 25)

ФОТОРЕПОРТЕРЫ ТРЕБУЮТ НАШЕГО ВНИМАНИЯ

- Василе Раига: Об опубликованных и неопубликованных снимках (стр. 27)

ПАМЯТЬ СВИНЦА — ИЗ ПЕЧАТИ 30-ЛЕТНЕЙ ДАВНОСТИ

- 70 000 (статья Михни Георгиу), опубликованная в „Скынтеи” в апреле 1945 года, пересмотренная автором в апреле 1975 года (стр. 29)

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

- В. Бырлядиу: Дорогой боев и побед (Публицистическая хроника) (стр. 30)
- д-р Ион Спэлэцелу: Вклад Румынии в победу над фашизмом (стр. 31)
- д-р Ион Якош: Эксперимент Скэбень в печати времени (стр. 40)
- • • Ценная инициатива под эгидой хунедоарского филиала Союза журналистов: Лыжи для всех на Кубок „Стягул-Рошу” — Петрошань” (стр. 42)

ОДНА В МЕСЯЦ, карикатура Чик Дамаданиа (стр. 44)

ОБЗОР СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ЖУРНАЛОВ

- „Журналист” (СССР): Как мы смотрим на рекламу; „Журналист демократия”: Видеोगрамма, Т.В. — по кабелю и через спутников; „Пресс-Актуалите”: Газета по телефону (стр. 46)

МЕЖДУНАРОДНАЯ ЖУРНАЛИСТСКАЯ КАРТОТЕКА

- Нягу Удрою: Интервью, данное проф. М. Л. Штейном (Нью-Йорк): Журналистика — не профессия для застенчивых (стр. 47)

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Петре Константинеску

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Антал Алберт, Валентин Кымпяну (ответственный секретарь редакции), К. Н. Константишу, Ион Феля, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рэдулеску, Ал. Н. Трестинь

Абонементы для заграницы подписываются через ИМЛЕКСИМ — Департамент экспорта-импорта печати, Бухарест, Каля Гривницей 64—66 П.О.Б. 201,

Телекс: 011631

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ: Бухарест, Каля Викторией 163 Телефон: 50.77.15

SUMARIO

* * * El telegrama del Comité de la Unión de los Periodistas dirigida al compañero Nicolae Ceaușescu a su vuelta de la misión de amistad y colaboración brillantemente cumplida a Japón, Filipinas, Pakistan, Jordania y Tunisia (pag. 1)

EL CODIGO DE LOS PRINCIPIOS Y DE LAS NORMAS DE LA VIDA Y DEL TRABAJO DE LOS COMUNISTAS, DE LA ETICA Y DE LA EQUIDAD SOCIALISTAS

Ernst Breitenstein : Condición de la eficiencia — la concordancia entre la palabra y los hechos (pag. 3)

Florin Costinescu : Combatante del partido (pag. 5)

* * * Aspectos de la actividad de la Unión de los periodistas (pag. 6)

EL TRABAJO Y LA VIDA DE PARTIDO EN LA PRENSA

Entrevista con el compañero Gheorghe Tache, secretario del Comité departamental Timiș del P.C.R., sobre la dirección por el partido de la prensa local (realizada por Ion Ularu y V. Câmpăanu) (pag. 7)

Vasile Constantin (Radiotelevisión) : En el centro de nuestra atención — el fortalecimiento continuo de la organización de partido (pag. 10)

* * * Cartas de los lectores dirigidas a las redacciones (pag. 12)

Vasile Dochia, Vasile Oancea, Ion Cenușă, Catalina Maria Reisz, Radu Timofte : El periodista — militante del partido (pag. 13)

Constantin Prut, Ion Budescu, Gh. Oproiu : La educación permanente de los periodistas en el espíritu del periodismo comunista combativo (pag. 17)

P. Constantinescu : Entrevista con el lector universitario Titus Priboi sobre una nueva disciplina de estudio a los cursos de perfeccionamiento — el análisis de contenido (pag. 20)

Lakatos András : De la experiencia de la rúbrica de cartas del periódico „Előre“ (pag. 22)

Vasile Filip (del estudio de radiotelevisión de Iasi) : Páginas de un diario non-escrito (pag. 25)

LOS FOTOREPORTERES SOLICITAN NUESTRA ATENCION

Vasile Ranga : Pensamientos sobre unas imágenes publicadas y non-publicadas (pag. 27)

LA MEMORIA DEL PLOMO — PAGINAS DE LA PRENSA DESDE HACE 30 ANOS

Los 70.000 (artículo escrito por Mihnea Gheorghiu), publicado en la „Scinteia“ de abril 1945 y adnotado por el autor en abril de 1975 (pag. 29)

PAGINAS DE HISTORIA

V. Birlădeanu : En el camino de las luchas y de la victoria (cronica del periodismo) (pag. 30)

Dr. Ion Spălățelu : La contribución de Rumania a la victoria sobre el fascismo (pag. 31)

Dr. Ion Iacoș : El experimento „Scăieni“ en la prensa del tiempo (pag. 40)

* * * Una importante iniciativa de la filial de Hunedoara de la Unión de los periodistas (pag. 42)

UNA POR MES, caricaturas de Cîk Damadian

REVISTA DE LAS REVISTA CON PERFIL

„Jurnalist“ (U.R.S.S.) Como consideramos nosotros la publicidad : „Le Journaliste democratique“ : Videograma, T.V. por cables y satelitas ; „Presse-actualité“ : El periódico por teléfono (pag. 46)

DOCUMENTAL PERIODISTICO INTERNACIONAL

Neagu Udrioiu : Una entrevista con el prof. univ.

M. L. Stein (New-York) : El periodismo no es profesión para los tímidos (pag. 47)

JEFE REDACTOR :

Petre Constantinescu

EN EL COLEGIO DE REDACCION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpăanu (secretario general de redacción), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni.

Los abonamientos para el extranjero pueden contratarse por ILEXIM — Departamento exportacion-importación de prensa, Bucarest, Calea Griviței nr.

64—66. P.O.B. 201, teléx 011631

REDACCION Y ADMINISTRATION : Bucarest, Calea Victoriei no. 163, teléfono 50.77.15.

NOUTĂȚI DE LA:

COOPERATIVA MEȘTEȘUGĂREASCĂ

„AUTOMECHANICA”

Cooperativele meșteșugărești din București se afirmă tot mai mult pe planul tuturor sectoarelor economice ale Capitalei noastre.

Una din cooperativele meșteșugărești pe care ne-am propus să v-o prezentăm și care și-a cucerit un binemeritat prestigiu este și AUTOMECHANICA (București, str. Olteni 36, sec. IV).

De aproape 17 ani meșterii acestei cooperative „reanimă” și pun în bună stare de funcționare anual mai mult de 30 000 de autoturisme ale oamenilor muncii de la noi cit și ale unui mare număr de turiști străini. Deservirea are loc pe raza Capitalei prin 18 centre, utilate cu mașini și instalații moderne necesare reparațiilor. Față de anul trecut timpul în care se efectuează reparațiile la autoturism a fost redus cu 50%, ridicând în același timp calitatea serviciilor prestate.

În cadrul cooperativei, pe lângă serviciile de reparații a celor 30 000 de autoturisme și alte mii de motociclete se adaugă intensă preocupare pentru creație a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor. Ea se concretizează îndeosebi în realizarea mai multor piese de schimb și accesorii auto concepute și executate în atelierul cooperativei. Astfel au fost create și date în producție aripi-față „Dacia 1100”; praguri pentru „Fiat 1300”, „Moskvici 403”, „Moskvici 407”, „Moskvici 408”, „Moskvici 412”, „Dacia 1100”; tobe de eșapament pentru „Dacia 1100” și „Renault-Gordini”; panouri de ușă pentru „Dacia 1100”; și triunghiuri reflectorizante de staționare și pentru remorcă; ochi de piscică; globuri tricompartmentale. Până în prezent aceste produse erau importate.

Triunghiul reflectorizant pentru staționare, realizat după concepția colectivului cooperativei AUTOMECHANICA, este exportat în mai multe țări, unele chiar cu veche tradiție în construcția de autoturisme.

În prezent, în cadrul atelierului cooperativei AUTOMECHANICA se duce o susținută muncă pentru concepția și asimilarea unor noi produse. De pildă se lucrează la aripi spate pentru „Dacia 1100”; mască-față „Dacia 1100”; praguri pentru „Skoda”; port-bagaj autoreglabil; lanțuri antiderapante; rulotă pentru bagaje și altele. O parte din aceste accesorii și piese se importau. Intrarea lor în producție, în cursul acestui an, va permite o mai bună servire a posesorilor de autoturisme de la noi și de peste hotare.

Vă prezentăm — în desenul alăturat — „Triunghiul reflectorizant” de staționare — unul din produsele realizate la Cooperativa AUTOMECHANICA, competitiv pe piața internațională.

Triunghiul reflectorizant este utilizat ca avertizor luminos în cazul avariei autovehicolelor.

CARACTERISTICI TEHNICE :

- Putere de reflecție 150 m.
- Greutate 1,5 kg.
- Pliabil, bună stabilitate, ușor de instalat, ambalat în etui plastic pentru protejare perfectă atunci când nu este folosit.
- Omologat de repr. Renault cu nr. 552.

DIMENSIUNI :

- Triunghi echilateral
- Latura 430 mm
- Înălțimea 390 mm

COMANDA LIVRARE : Produsul se livrează în condiții franco depozit furnizor la 30 zile de la primirea comenzii.

TRIUNGHI
REFLECTORIZANT

CREATIVITATE-PRECIZIE-EFICIENȚĂ

UNITĂȚILE TURISTICE ALE FRUMUSEȚE - CONFORT -

Iată, în câteva cuvinte, ce oferă Cooperația de consum în tot timpul anului, în modernele sale unități turistice sutelor de mii de oameni de toate vârstele de pe meleagurile noastre și de peste hotare. Frumusețile patriei noastre — de la mare pînă la munte — atît de iubite de noi, impun o irezistibilă atracție oaspeților străini care, an de an, vin în număr și în grupuri tot mai numeroase pentru a se bucura de darnica natură cu care e înzestrat pămîntul românesc.

O hartă a unităților turistice ale Cooperației de consum ne-a pus la o îmbucurătoare încercare: de la Marea Neagră, cu splendorul ei litoral, prin Carpați și pînă la miraculoasa apă a Felixului, e dificil să alegi, între atîtea posibilități cite-ți se oferă, locul unde să-ți petreci vacanța. Sute și sute de unități turistice, — parcă aflate într-o mare competiție cu modernul confort și buna servire — sînt una mai atrăgătoare decît cealaltă, căci fiecare are „personalitatea” sa, fiecare evocă, începînd de la delicioasele bucate și pînă la atmosfera petrecerii, zona în care-i amplasată, frumusețea obiceiurilor și a tradițiilor locale.

La Suceava, în unitățile turis-

tice ale Cooperației de consum, pe lîngă cadrul natural incîntător al meleagurilor străjuite de cîtitoriile lui Ștefan cel Mare, te urmăresc pretutindeni versul lui Eminescu, glasul domol al lui Mihail Sadoveanu, vioara lui Enescu și arcușul lui Ciprian Porumbescu, creațiile atîtor alți barzi crescuți din aceste minunate plaiuri și cunoscuți în lumea întregă.

De cîteva ani cooperația de consum și-a făcut un bun obicei din a readuce la lumină, prin unitățile sale turistice, nu numai locuri și obiceiuri de mult știute la noi și peste hotare; amplasînd hoteluri, moteluri, cabane și campinguri în toate județele țării, omul muncii de la noi ca și turistul străin ce dorește să cunoască România, poate să se abată de la locurile mult umblate și să-și petreacă zilele de recreere în zone de o inegalabilă frumusețe și liniște. Foarte mulți turiști străini, de pildă, ne-au declarat că vin în România pentru a cincea sau a șasea oară și au făcut acest lucru pentru că de fiecare dată vacanța în

țara noastră le-a adus liniștea și frumusețile care fac să te regăsești.

Unitățile de servire turistică din județele Ialomița, Ilfov, Maramureș, Constanța, Mehedinți și din multe alte județe oferă celor aflați în concediu puncte de popas sau odihnă cu nimic mai prejos în frumusețe și confort decît cele consacrate de mulți ani prin celebritatea numeroaselor stațiuni climaterice din România. Aceste unități aparțin organizațiilor cooperației de consum, care le-a construit pentru turiști, oferindu-le cu aceeași caracteristică ospitalitate românească o gamă completă de servicii. Multe din aceste puncte turistice (hanuri, moteluri etc.) au fost amplasate în atmosfera intimă a naturii unde turistul se poate odihni din plin și unde poate savura deliciae culinare specifice locului în care se află.

Să poposim la cîteva din aceste locuri apropiate acelor turiști care pornesc la drum chiar din Capitală

HANUL „PINTEA VITEAZUL”-JUDEȚUL MARAMUREȘ

Pe muntele Gutii, D. N. 18 (Baia Mare-Sighetu Marmăției Km. 28)

HANUL „TREI IAZURI”-JUD. IAȘI

La marginea localității Mielăușeni, pe D. N. 28 Săbăuani-Tg. Frumos, Km 9.

COOPERĂȚIEI DE CONSUM ODIHNĂ ȘI SĂNĂTATE

— pe șoseaua București-Urzi-
ceni (D.N. 24) la km. 31, la mar-
ginea unei păduri de salcîmi, tu-
riștii sînt așteptați de „POPASUL
SINEȘTI” cu un camping cu nu-
mai 38 de locuri, iar specialita-
tea casei este pui cu mămăli-
guță ;

— la km. 22 pe șoseaua Bucu-
rești-Ploiești turiștii au la dispo-
ziție motelul-restaurant „SĂF-
TICA” ;

— spre Pitești, la km. 22, se
află amplasat într-o pitorească
pădure restaurantul — camping
„VLASIA” ;

— în drum spre Alexandria, la
numai 19 km de Capitală, turiș-
tii găsesc în pădurea de pe malul
Argeșului motelul-restaurant

BUDA (cu numai 60 de locuri) ;
— la 73 km de București (D.N.
2A) chiar la intrarea în județul
Ialomița, un „Bun venit” urează
turiștilor motelul și campingul
MALU ;

— HANUL DIN SALCIMI (D.N.
3 — km. 47) de lângă Călărași, te
îmbie ospitalier la o masă gus-
toasă, la popicărne și alte jocuri
distractive.

Bărăganul a devenit o zonă tu-
ristică foarte atractivă. Pe lângă
HANUL DIN SALCIMI ne cheamă
terasa-restaurant cu camping
FUNDATA LAC (km. 104 pe D.N.
2 A) și terasa „PRIVIGHETOA-
REA” cu 400 locuri (D.N. 2A
km. 63).

Ceca ce merită să fie mențio-

nat în mod deosebit este și fap-
tul că un mare număr de ase-
menea unități turistice ale Coope-
rației de consum funcționează tot
anul, cum e de pildă motelul-res-
taurant „BALOTA” de pe șoseaua
E 94 la 15 km de Drobeta-Turnu
Severin. Unitățile permanente
asigură turiștilor în toate ano-
timpurile posibilități din cele mai
confortabile de odihnă, mîncăruri
specifice zonei în care se află,
alte servicii de o înaltă ținută os-
pitalieră.

Cooperatia de consum aduce
an de an o contribuție tot mai
mare la transformarea României
într-o țară de mare atracție tu-
ristică.

MOTELUL „MINA DE PETROL”-MONTEORU, JUDEȚUL BUZĂU

În stațiunea Sărata-Monteoru

BUCUREȘTI KILOMETRUL ZERO

Prin toate porțile aeriene terestre ale Bucureștiului sosesc zilnic zeci de mii de oaspeți străini și din toate județele țării;

De unde să pornești vizitarea Bucureștiului. Evident, de la kilometru 0, punct plasat în piața 1848. Aici vin

toate drumurile și de aici pornesc toate drumurile țării. În acest punct bate o „inimă” comercială a Capitalei noastre — Lipscani — unde se află unul din cele mai mari magazine universale ale țării.

MAGAZINUL UNIVERSAL „BUCUREȘTI”

Magazinul nu numai al tuturor ci și al fiecărei vârste. O adevărată tentație. Ne-o confirmă faptele. Zilnic, Magazinul universal și sateliții lui specializați, a căror adresă o vom oferi imediat, este vizitat de aproape 80 000 de cumpărători din țară și străinătate. Pe baza unui sondaj s-a stabilit că mai mult de 50 000, după ce au vizitat magazinul pleacă cu pachetul la subțioară satisfăcuți atât de cumpărăturile făcute cât și de servirea exemplară de care s-au bucurat.

Și acum, cu gândul la timpul cumpărătorului, să vă relatăm lapidar câteva detalii privind acest mare magazin. Așa cum am arătat este situat la kilometru 0 din Capitala noastră, mai precis la intersecția străzii Lipscani, — vad cu vechi tradiții comerciale — cu Bd 1848.

Magazinul are 72 de raioane de desfășurare a mii și mii de produse nealimentare, pe toate cele 7 nivele care-l adăpostește.

Pe lângă cele 72 de raioane în cadrul magazinului funcționează de dimineața până seara o serie de puncte pentru efectuarea serviciilor cerute de vizitatori: un ghișeu C.E.C., un oficiu de călcat pălării pe loc, un foto-robot, puncte de repararea urgentă a ceasurilor, prelucrarea în fața clientului a unor obiecte din argint ș.a.

Timpul cumpărătorului este la mare preț. Acest fapt se vede la fiecare etaj și raion de desfășurare a mărfurilor prin grija permanentă a lucrătorilor de aici pentru perfecționarea și modernizarea expunerii deschise a produselor, afișarea vizibilă a prețurilor, accesul direct al cumpărătorului la marfa căutată, sportirea gamei de sortimente pe baza cererii, organizarea de expoziții deschise cu vânzare și multe altele.

Pentru o mai bună deservire „București” și-a creat un număr de 8 unități „satelit” care asigură cumpărătorilor sortimente specializate. Astfel:

- în str. Lipscani Nr. 21 funcționează o unitate a „Universalului” specializată în articole sportive;
- în Calea Victoriei Nr. 22 un magazin de bijuterii și alte podoabe pentru femei și bărbați;
- în str. Băcani nr. 4 „Magazinul Clubul”, specializat în echipament și materiale sportive;
- în str. Cosmonauților nr. 9 unitatea „Pescearul sportiv”;
- în complexul „Hanul lui Manuc” unități de artizanat, foto și navo-mo-dele;
- în B.I.C. — Berceni — Piața Sudului — întregul sector de produse industriale aparține „Universalului București”;
- în str. Selari nr. 20 activează „Furnica”, specializată în țesături și furnitură de croitorie;
- în str. Smârdan 30 stă la dispoziția oricui un Bazar cu de toate.

MAGAZINUL BUCUREȘTI magazinul tuturor

MAGAZINUL TUTUROR VÂRSTELOR

PRESA NOASTRA

DIN SUMAR

Nr. 5 (228) 1975

Prim plan

- ETICA GAZETARULUI COMUNIST ÎN CONFRUNTAREA CU REALITATEA
- DIN EXPERIENȚA COMITETULUI JUDEȚEAN BIHOR AL P C R, ÎN CONDUCEREA ȘI ÎNDRUMAREA PRESEI LOCALE
- PARTICULARITĂȚI ȘI REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI POLITICO-IDEOLOGIC DIN REDACȚII

Învățămînt superior și cercetare ziaristică

- PRELIMINARII LA ÎNCHEIEREA UNEI NOI SERII A CURSULUI POSTUNIVERSITAR
- REZULTATE ALE PRIMEI PROMOȚII FĂRĂ FRECVENȚĂ
- CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ DE PRESĂ ÎNTR-O NOUĂ ETAPĂ

Pe teme profesionale

- MODALITĂȚI DE REFLECTARE ȘI STIMULARE A ÎNTRECERII SOCIALISTE
- PRESA COTIDIANĂ ȘI PROMOVAREA CREAȚIEI LITERAR-ARTISTICE

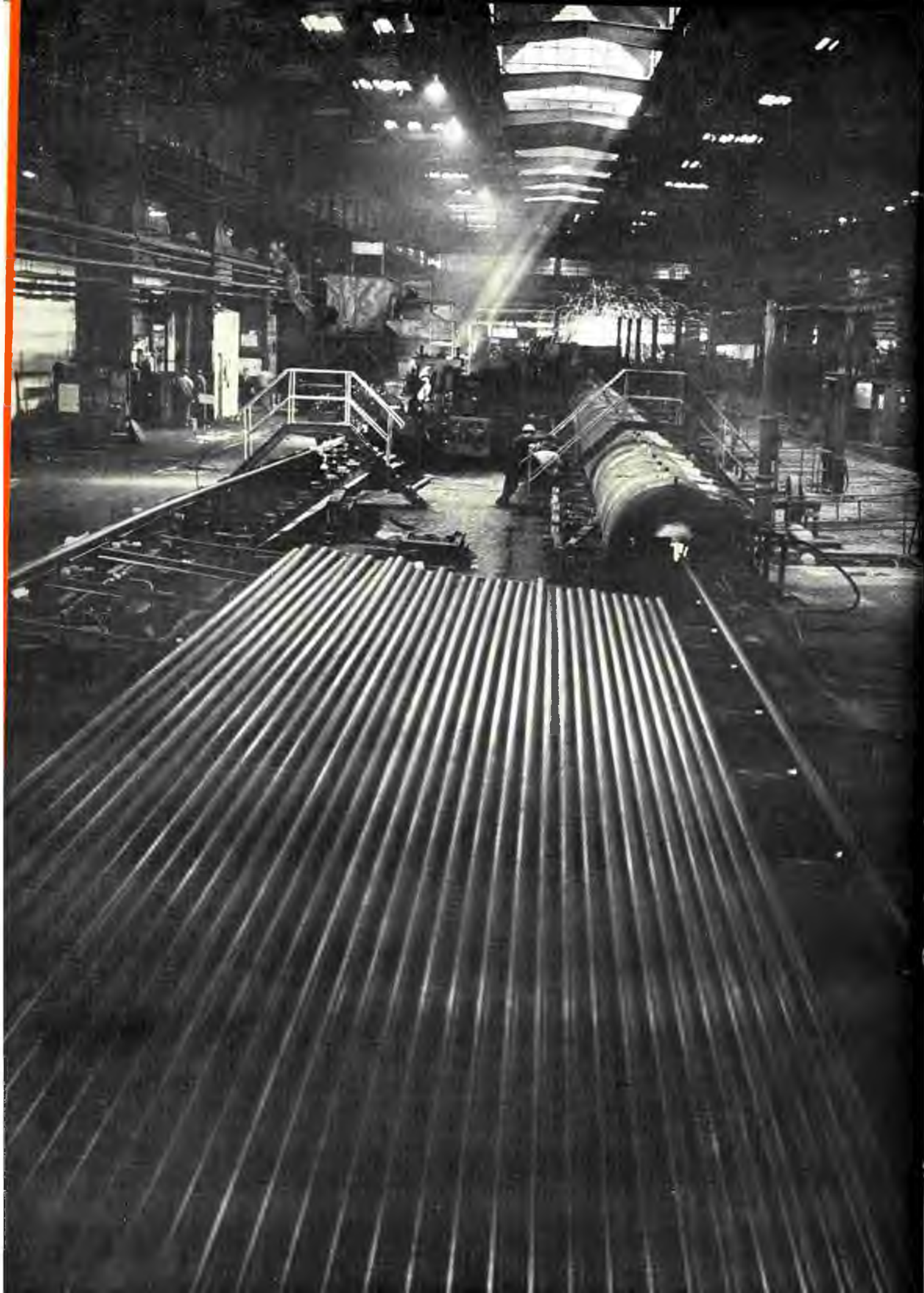
File de istorie

- REMEMORAREA ANULUI 1600

PREZENȚI ÎN ACEST NUMĂR:

MIRCEA ÂNGELESCU ● GHIZELA BARABÁS ● V. BÎRLĂDEANU ● VASILE BOESCU ● BORIS BUZILĂ ● MILENA COMARNESCU ● DUMITRU CONSTANTIN ● MIRCEA DATCU ● NICOLAE DRAGOȘ ● AL. FODOR ● ANA HALÁSZ ● LUCIA HOSSU ● MARIA IONIȚĂ ● GEORGE IONESCU ● PAUL MĂRGINEANU ● LIVIU MELINTE ● DOINA MUNTEANU ● MIRCEA MUȘAT ● VASILE NETEA ● OCTAVIAN NICA ● TRAIAN OLTEANU ● A. POCH ● DUMITRU POPA ● ȘTEFAN PIETRARU ● PAUL RADOVAN ● FLORIN RĂDULESCU-BOTICĂ ● VIOREL SĂLĂGEAN ● ANTON SÂNDESCU ● LUIZA SECHE ● GH. SPRIȚEROIU ● EMIL VASILESCU ● VICTOR VIȘINESCU ● C. VRÂNCEANU

Anul XX
Nr. 5 (228)
— mai 1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

CODUL, PRINCIPIILOR ȘI NORMELOR VIEȚII ȘI MUNCII COMUNIȘTILOR, ALE ETICII ȘI ECNITAȚII SOCIALISTE

Paul Radovan: Etica gazetarului comunist în confruntarea cu realitatea (pag. 1)

CONDUCEREA DE CĂTRE PARTID A PRESEI

Al. Fodor: Din experiența Comitetului județean Bihor al P.C.R. (pag. 3)

Milena Comarnescu: Contribuția consiliilor de conducere în orientarea tematică a ziarelor „Crișana” și „Făklya” (pag. 4)

Gh. Sprințeroiu, Traian Olteanu, Mircea Datcu: Ziaristul — activist de partid (pag. 6)

Anton Săndescu: Perfecționarea politică și profesională (pag. 8)

C. Vrânceanu, Lucia Hossu: Particularități și rezultate ale învățămîntului politico-ideologic (pag. 10)

FACULTATEA DE ZIARISTICA

Conf. univ. dr. Victor Vișinescu: Cursul postuniversitar — preliminarii la încheierea unei serii noi (pag. 12)

Lector univ. Dumitru Popa: Rezultate ale primei promoții a învățămîntului ziaristic fără frecvență (pag. 15)

Conf. univ. George Ionescu: Cercetarea științifică de presă într-o nouă etapă (pag. 17)

INSEMNAȚII

Ștefan Pietraru: Din jurnalul unui corespondent (pag. 19)

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

Mircea Angelescu, Viorel Sălăgean, Dumitru Constantin, Florin Rădulescu-Botică, Ghizela Barabás, Vasile Boescu, Liviu Melinte, Maria Ioniță, Paul Mărgineanu: Masă rotundă la Clubul ziaristilor economiști: Întrecerea socialistă în presă; modalități de reflectare și stimulare (pag. 21)

Nicolae Dragoș, Emil Vasilescu, Boris Buzilă, Octavian Nica, Ana Halász: Dezbateri la Clubul ziaristilor de literatură și artă despre: Rolul presei cotidiene în promovarea creației literar-artistice (pag. 26)

FILE DE ISTORIE

Dr. Mircea Mușat: Anul 1600 (pag. 21)

Prof. Vasile Netea: Săptămînalul „Unitatea Națională” (pag. 36)

UNA PE LUNĂ: caricaturi de A. Poch (pag. 38)

MEMORIA PLUMBULUI

Un editorial al „Scînteii”, din zilele naționalizării (pag. 39)

CRONICA PUBLICISTICII

V. Birlădeanu: Memorabil aport contemporan la cunoașterea de sine (pag. 40)

REVISTA REVISTELOR DE PROFIL

„Informaționii Vestnic” — U.R.S.S.: Planurile redacționale (pag. 41)

CUM SCRIEM

Dr. Luiza Seche: Șabloanele în presă (pag. 43)

CURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFIE

Ing. Doina Munteanu: Determinarea și aplicarea parametrilor de fotografiere (pag. 45)

A. Cartoian: Hala laminorului de țevi de la I. M. Iași (coperta a II-a)

REDACTOR ȘEF:

Petre Constantinescu

ÎN COLEGIUL DE REDACȚIE:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretar general de redacție), C. N. Constantiniu, Ion Felca, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-impurt presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex: 011631.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

CODE OF COMMUNIST PRINCIPLES AND RULES OF LIFE AND WORK, OF SOCIALIST ETHICS AND EQUITY

Paul Radovan: Communist Journalist's Ethics Face-To-Face With Reality (page 1)

PARTY GUIDANCE OF THE PRESS

A. Fodor: From the Experience of the Bihor County Committee of the R.C.P. (page 3)

Milena Comarnescu: The Managerial Councils' Contribution to Giving Thematic Direction to Newspapers „Crişana” and „Făklya” (page 4)

G. Sprinţeroiu, Traian Olteanu, Mircea Datcu: The Journalist, a Party Activist (page 6)

Anton Săndescu: Political and Professional Improvement (page 8)

C. Vrânceanu, Lucia Hossu: Particularities and Results of Political and Professional Training (page 10)

FACULTY OF JOURNALISM

University Lecturer dr. Victor Vişinescu: Post-Graduate Training — Preliminaries at the Conclusion of a Training Course (page 12)

University Reader Dumitru Popa: Results of the First Batch of Graduates of Extramural Journalistic Training (page 15)

University Lecturer George Ionescu: Press Scientific Research in a New Stage (page 17)

NOTES

Ştefan Pietraru: From a Correspondent's Diary (page 19)

ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION

Mircea Angelescu, Viorel Sălăgean, Dumitru Constantin, Florin Rădulescu-Botică, Ghizela Barabăs, Vasile Boescu, Liviu Melinte, Maria Ioniţă, Paul Mărgineanu: A Round Table at the Economic Journalists' Club: The Socialist Emulation Drive Featured in the Press; Modalities of Featuring and Encouraging the Emulation (page 21)

Nicolae Dragoş, Emil Vasilescu, Boris Buzilă, Octavian Nica, Ana Halász: A Debate at the Literature and Art Journalists' Club on „The Role of Dailies in Promoting the Literary and Artistic Output” (page 26)

RECORDS OF HISTORY

Dr. Mircea Muşat: The Year 1600 (page 31)

Professor Vasile Netea: The Weekly „Unitatea Naţională” (page 36)

ONE PER MONTH: Cartoons by A. Poch (page 38)

PRINTING RECOLLECTIONS

An Editorial of „Scinteia” at the Time of Nationalization (page 39)

JOURNALIST'S CHRONICLE

V. Birlădeanu: A Memorable Contemporary Contribution to Self-Knowledge (page 40)

REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS

„Informatzionny Vestnik”, the USSR: The Editorial Plans (page 41)

HOW WE WRITE

Dr. Luiza Seche: Clichés in the Press (page 43)

OUR PHOTOGRAPHIC COURSE

Eng. Doina Munteanu: Determining and Observing Photo Parameters (page 45)

EDITOR-IN-CHIEF:

Petre Constantinescu

EDITORIAL BOARD:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Sub-editor), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions Through ILEXIM — Press Export-Import Department, Bucharest, Calea Grivitei No. 64—66 P.O.B. 201, Telex: 011631

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION: Bucharest, Calea Victoriei no. 163. Telephone: 50.77.15

LE CODE DES PRINCIPES ET DES NORMES DE LA VIE ET DU TRAVAIL DES COMMUNISTES. DE L'ÉTHIQUE ET DE L'ÉQUITÉ SOCIALISTES

Paul Radovan: L'éthique du journaliste communiste dans la confrontation avec la réalité (page 1)

LA DIRECTION DE LA PRESSE PAR LE PARTI

Al. Fodor: Aspects de l'expérience du Comité départemental Bihor du P.C.R. (page 3)

Milena Comarnescu: La contribution des conseils de direction à l'orientation thématique des journaux „Crişana” et „Făklya” (page 4)

Gh. Sprinţeroiu, Traian Olteanu, Mircea Datcu: Le journaliste — militant de parti (page 6)

Anton Săndescu: Le perfectionnement politico-professionnel (page 8)

C. Vrânceanu, Lucia Hossu: Particularités et résultats de l'enseignement politico-idéologique (page 10)

LA FACULTE DE JOURNALISME

Maître de conférences dr. Victor Vişinescu: Les cours post-université — préliminaires à l'achèvement d'une nouvelle série (page 12)

Lecteur univ. Dumitru Popa: Résultats de la première promotion de l'enseignement journalistique sans fréquence (page 15)

Maître de conférences George Ionescu: La recherche scientifique de presse dans une nouvelle étape (page 17)

NOTES

Ştefan Pietraru: Pages du journal d'un correspondant (page 19)

ASPECTS DE L'ACTIVITÉ DE L'UNION DES JOURNALISTES

Mircea Angelescu, Viorel Sălăgean, Dumitru Constantin, Florin Rădulescu-Botică, Ghizela Barabăs, Vasile Boescu, Liviu Melinte, Maria Ioniţă, Paul Mărgineanu: Table ronde au Club des journalistes économistes = L'émulation socialiste dans la presse; modalités de réflexion et de stimulation (page 21)

Nicolae Dragoş, Emil Vasilescu, Boris Buzilă, Octavian Nica, Ana Halász: Débat au Club des journalistes de littérature et d'art sur: Le rôle de la presse quotidienne dans la promotion de la création littéraire-artistique (page 26)

PAGES D'HISTOIRE

Dr. Mircea Muşat: L'an 1600 (page 31)

Professeur Vasile Netea: Le hebdomadaire „Unitatea naţională” (page 36)

UNE PAR MOIS: Caricatures de A. Poch (page 38)

LA MÉMOIRE DU PLOMB

Un éditorial de la „Scinteia” datant des jours de la nationalisation (page 39)

LA CHRONIQUE DU JOURNALISME

V. Birlădeanu: Un mémorable apport contemporain à la connaissance du soi-même (page 40)

LA REVUE DES REVUES DE PROFIL

„Informaţionii Vestnic”-U.R.S.S.: Les plans rédactionnels (page 41)

COMMENT ÉCRIVONS-NOUS ?

Dr. Luiza Seche: Les stéréotypes dans la presse (page 43)

NOTRE COURS DE PHOTOGRAPHIE

Ing. Doina Munteanu: La détermination et l'application des paramètres de la prise de vue (page 45)

REDACTEUR EN CHEF:

Petre Constantinescu

DANS LE COLLÈGE DE RÉDACTION:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secrétaire général de rédaction), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger peuvent être faits par ILEXIM — Département exportation-importation de presse, Bucarest, Calea Grivitei no. 64—66, P.O.B. 201, tél. 011631

REDACTION ET ADMINISTRATION: Bucarest, Calea Victoriei no. 163, téléphone 50.77.15

INHALT

DER KODEX DER PRINZIPIEN UND NORMEN DES LEBENS UND DER ARBEIT DER KOMMU- NISTEN, DER SOZIALISTISCHEN ETHIK UND RECHTLICHKEIT

Paul Radovan : Die Ethik des kommunistischen Journalisten in der Konfrontation mit der Realität (S. 1)

DIE FÜHRUNG DER PRESSE DURCH DIE PARTEI

Al. Fodor : Aus der Erfahrung des RKP-Kreiskomitees Bihor (S.3)

Milena Comarnescu : Der Beitrag der Leitungsräte zur thematischen Orientierung der Zeitungen „Crișana“ und „Făklya“ (S.4)

Gh. Sprințeroiu, Traian Olteanu, Mircea Datcu : Der Journalist — Partei-funktionär (S. 6)

Anton Săndescu : Die politisch-berufliche Perfektionierung (S. 8)

C. Vrânceanu, Lucia Hossu : Eigenheiten und Resultate des politisch-ideologischen Unterrichts (S. 10)

DIE FAKULTÄT FÜR JOURNALISTIK

Univ.-Dozent **Dr. Victor Vișinescu** : Der postuniversitäre Lehrgang — Betrachtungen zum Abschluss einer neuen Serie (S. 12)

Univ.-Lektor **Dumitru Popa** : Resultate des ersten Jahrgangs des Journalistik-Fernstudiums (S. 15)

Univ.-Dozent **George Ionescu** : Die wissenschaftliche Forschung im Bereich der Presse in einer neuen Etappe (S. 17)

AUFZEICHNUNGEN

Ștefan Pietraru : Aus dem Tagebuch eines Korrespondenten (S. 19)

AUS DER TÄTIGKEIT DES JOURNALISTENVER- BANDES

Mircea Angelescu, Viorel Sălăgean, Dumitru Constantin, Florin Rădulescu-Botică, Ghizela Barabás, Vasile Boescu, Liviu Melinte, Maria Ioniță, Paul Mărgineanu : Rundtischgespräch im Klub der Wirtschaftsjournalisten : Der Sozialistische Wettbewerb in der Presse ; Modalitäten der Reflektierung und Stimulierung (S. 21).

Nicolae Dragoș, Emil Vasilescu, Boris Buzilă, Octavian Nica, Ana Halász : Debatte im Klub der Journalisten für Kultur und Kunst über : Die Rolle der Tagespresse bei der Förderung des literarisch-künstlerischen Schaffens (S. 26)

BLÄTTER DER GESCHICHTE

Dr. Mircea Mușat : Das Jahr 1600 (S. 31)

Prof. Vasile Netea : Die Wochenzeitschrift „Unitatea Natională“ (S. 36)

EINE PRO MONAT : Karikaturen von A. Poch (S. 38)

ERINNERUNG DES BLEIS

Ein Leitartikel der „Scinteia“ in den Tagen der Verstaatlichung (S. 39)

PUBLIZISTISCHE CHRONIK

V. Birlădeanu : Denkwürdiger zeitgenössischer Beitrag zur Selbsterkenntnis (S. 40)

REVUE DER PROFIL-ZEITSCHRIFTEN

„Informaționii Vestnic“ — UdSSR : Die redaktionellen Pläne (S. 41)

WIE SCHREIBEN WIR

Dr. Luiza Seche : Die Schablonen in der Presse (S. 43)

UNSER FOTOKURS

Ing. Doina Munteanu : Determination und Anwendung der Parameter des Fotografierens (S. 45)

CHEFREDAKTEUR :

Petre Constantinescu

IM REDAKTIONSKOLLEGIUM :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Generalsekretär der Redaktion), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonnements fürs Ausland durch, ILEXIM — Departement Export-Import Presse Bukarest, Calea Griviței, Nr. 54—56, Postfach 201, Telex 011631

REDAKTION UND ADMINISTRATION : Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163, Telefon : 50 77 15

ETICA GAZETARULUI COMUNIST ÎN CONFRUNTAREA CU REALITATEA

de PAUL RADOVAN

redactor șef adjunct al revistei „Munca de partid”

Poate mai mult decât în oricare alt domeniu al vieții sociale, celor care lucrează în presă li se cere să se afirme în orice împrejurare ca militanți politici, aș spune ca activiști ai partidului. Aflat în avanposturile bătăliei pentru înrădăcinarea viguroasă a modului de viață comunist, pentru statornicirea dreptății, omeniei și echității în toate relațiile dintre oameni, gazetarului comunist îi sînt străine birocratismul, rigiditatea funcționarească, atitudinea formală, lipsită de suflet, tot așa cum sînt ele străine, în genere, presei comuniste din țara noastră. Secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în magistralul Raport rostit de la înalta tribună a Congresului al XI-lea al P.C.R., necesitatea de a se imprima presei, radioului și televiziunii, tuturor mijloacelor de informare în masă „mai multă fermitate, un spirit mai combativ, militant, de intransigență față de lipsuri, de promovare a noului în toate domeniile de activitate”. Și este evident că împlinirea unor asemenea deziderate se află într-o corelație indisolubilă cu calitățile politice și morale ale lucrătorilor din presă, cu spiritul revoluționar al gazetarului, cu gradul în care și-a însușit principiile ideologice ale partidului, cu capacitatea sa de a-și asimila trainic normele eticii și echității socialiste.

Prin însăși natura profesiei sale gazetarul comunist este un purtător al adevărului, un adversar neîmpăcat al minciunii, falsului, ipocriziei, al abuzului de putere și al arbitrariului. Lucrez într-o redacție relativ mică, dar cu o arie largă de acțiune, și cu ramificate legături cu tot felul de organe și organizații sociale. Am avut astfel nenumărate ocazii să constat pe „viu” cât este de important ca gazetarul comunist să fie un mesager nedesmințit al adevărului, iar principialitatea partinică să consti-

tuie o componentă organică a felului său de a fi și de a se comporta.

Cu cîtva timp în urmă o lucrătoare de la o întreprindere de gospodărire comunală ni s-a adresat cu rugămintea de a o ajuta întrucît i se făcuse o nedreptate flagrantă. Ce anume se întîmplase? Observînd că unele cadre din conducerea întreprinderii confundau unitatea cu proprietatea lor personală și învățată să nu închidă ochii atunci cînd vede că unii oameni se chivernisesc din avuția poporului, ea a sesizat despre toate acestea organele locale. Din acel moment lucrătoarea n-a mai avut zile bune. Șicanele au urmat unele după altele, pînă cînd conducerea întreprinderii, pe temeiul unor învinuiri inventate a izbutit să desfacă acesteia contractul de muncă. Sesizată, instanța judecătorească a considerat abuzivă măsura adoptată și a obligat conducerea întreprinderii să reprimească în serviciu lucrătoarea respectivă.

Cu aceasta nu s-a încheiat însă lista abuzurilor. Directorul a dat pur și simplu dispoziție portarilor să nu permită sub nici un motiv ca femeia să intre la lucru. Devenise clar că era vorba de o răfuială meschină. Disperată, femeia s-a adresat unei reviste din București. Cazul a fost relatat în paginile revistei, iar redacția s-a mulțumit cu atît; ca și cum scopul ar fi prezentarea unor racile și nu lupta neostenită, desigur cu mijloacele pe care le avem la dispoziție, pentru ca rațiunea să triumfe.

Văzînd că nimeni nu-i face dreptate lucrătoarea amintită a scris revistei noastre. Desigur, nu ne-a fost lesne să descurcăm lucrurile, cu atît mai mult cu cît și unele cadre de conducere locală, care cercetaseră în mod birocratic acest caz, erau înclinate

să dea dreptate tocmai acelor care o întinaseră. Cred că înainte de toate meritul tovarășilor din redacția noastră care s-au ocupat de soluționarea cazului relatat este că nu au depus armele și nu s-au lăsat intimidată de faptul că în apărarea făptuirilor de abuzuri au sărit tot felul de amici cu funcții „sus puse”. Desfăcînd cu răbdare un adevărat ghem al minciunilor, falsurilor și înscenărilor ei au reușit să scoată adevărul la suprafață și astfel organele locale au fost determinate să adopte măsuri menite să facă dreptate și totodată să sancționeze exemplar pe toți cei care și-au închipuit că pot trata întreprinderea, chemați s-o conducă și s-o administreze, ca pe o feudă în care ar avea dreptul să „taie și să spînzure”.

Am evocat acest episod pentru că semnifică, mi se pare, ceea ce este esențial în munca gazetarului din presa noastră. Departe de mine gîndul de a subestima importanța pe care o au măiestria, talentul publicistic, cultura generală a ziaristului. Dar dacă gazetarul nu este conștient că s-a angajat, mai bine zis **înregimentat** într-o bătălie acerbă împotriva vechiului, pentru susținerea noului, dacă el nu simte în toate fibrele sale necesitatea de a nu da înapoi în fața oricăror piedici ce îi apar în cale, dacă nu este dispus să facă și sacrificii, uneori chiar să sufere, pentru ca în cele din urmă binele să iasă biruitor, atunci, cred, că celelalte calități nu valorează cîne știe ce. Pentru că, la urma urmei, un ziar, o revistă comunistă, sînt chemate, în primul rînd, să reprezinte, așa cum a cerut nu o dată conducerea de partid, o tribună de luptă stăruitoare pentru eradicarea oricăror neajunsuri, a manifestărilor retrograde.

Este adevărat, nu întotdeauna un ziarist poate contribui la rezolvarea deplină a tuturor problemelor cu care se întîlnește; sînt situații care depășesc posibilitățile lui, chiar ale publicației. Dar și într-un asemenea caz, este bine, cred, să nu ne mulțumim cu simpla redactare, oricît de măiestrită, a unui articol. Sesizarea unei stări de fapt reprezintă doar începutul. A persevera, a te bate, în sensul bun al cuvîntului, a nu osteni pînă ce nu s-a ajuns la rezolvările așteptate, iată cum aș vedea pe gazetarul comunist. În ce ne privește, strădaniile noastre în această direcție sînt îndreptate. Fără să putem spune că sîntem pe de-a întregul mulțumiți de rezultatele dobîndite, am greși totuși dacă n-am recunoaște că s-au înregistrat progrese sensibile. Lucrătorii publicației noastre sînt din ce în ce mai bine cunoscuți ca oameni pe care te poți bizui, învățați să ducă la capăt îndatoririle ce le revin.

Îmi stăruie în memorie un fapt petrecut în urmă cu cîțva timp care confirmă adevărul că una din calitățile gazetarului este, trebuie să fie, stăruința în îndeplinirea scopului propus, adversitatea hotărîtă față de încălcarea normelor moralei comuniste și față de orice tendință de îngăduință față de cei care sub variate forme se abat de la regulile noastre de viață și de muncă. Într-un județ, un cadru de conducere a săvîrșit grave acte de necinste, ajungînd să comercializeze produse luate fără plată din cooperativele agricole de producție. În loc să fi fost deferit justiției așa cum ar fi fost normal, s-au găsit unii „milostivi” care s-au mulțumit să-l mute dintr-o muncă de răspundere în alta, lăsîndu-l să se ocupe mai departe de cooperativele agricole de producție. Revista noastră a criticat această anomalie într-un articol intitulat sugestiv: „Lupul a fost lăsat să păzească oile”. Bine primit de marea majoritate a cititorilor din localitatea respectivă, articolul a iritat însă pe unii; ne-au parvenit chiar și

amenințări. Convinsă însă că are de-a face cu un caz grosolan de tolerare a abuzurilor, de favoritism revista nu a depus armele. Pînă la urmă, acest element necinstit a fost scos din funcția de răspundere ce o deținea.

N-aș vrea să se creadă din cele scrise pînă acum că aș avea o viziune idilică despre gazetarul comunist, că l-aș considera infailibil, fără vreo umbră și liber de contradicții. Ziaristul este și el om și în consecință este supus erorilor. Dar ceea ce ni se pare esențial este obligația fiecărui gazetar de a-și recunoaște deschis greșeala atunci cînd a comis-o, de a acționa imediat pentru a o repara și a face totul pentru a reduce la minimum prejudiciile produse. Iată, nu de mult în paginile revistei la care lucrez s-au adus critici neîntemeiate unui tovarăș. Autorul articolului și-a recunoscut public greșeala arătînd că a dat dovadă de ușurință și superficialitate. Sigur, asemenea situații se cer evitate cu totul; dar dacă ele au avut loc este de o mie de ori mai bine să se procedeze așa cum am relatat decît un om să rămînă nedreptățit.

Exemplul citat mai ridică o problemă: seriozitatea și minuțiozitatea cu care redactorul cercetează realitatea, faptele. Cel mai mare rău îl provoacă ideile preconcepute, încercarea unora de a întoarce spatele realității cu scopul, mărturisit sau nu, de a face loc propriilor sale scheme fabricate undeva departe de clocotul vieții.

Așa cum bine se știe, realitatea este extrem de complexă, alcătuită dintr-un ansamblu de fapte și fenomene care, toate la un loc exprimă o anumită realitate socială obiectivă. Numai cunoscînd mai mult sau mai puțin un segment al acestei realități, este greu, aproape imposibil să tragi concluzii generalizatoare. Citesc cu regularitate însemnările unui confrate într-o revistă săptămînală. Pe lîngă observațiile pertinente, pline de miez se întîlnesc adesea verdicte foarte severe, discutabile la adresa unor fapte, stări de lucruri, oameni, generalizări care nu au nici pe departe un corespondent real. Nimeni nu spune, de exemplu, că n-ar exista membri de partid tentați să execute munci obștești mai ușoare, să zicem să participe doar la ședințe, iar acolo să ia numai cuvîntul. Însă a încerca să sugerezi că o asemenea atitudine ar fi generală, mi se pare cel puțin o impietate, cînd se știe că ceea ce caracterizează pe comuniști și nu numai pe ei este eroismul de masă, munca titanică, dezinteresată pentru înflorirea patriei. Greșeala mi se pare că provine de acolo că gazetarul nu prea a luat contact în ultimii ani cu viața din fabrici, șantiere, mine, unități agricole și că s-a lăsat pradă unor șușoteli care le mai surprinzi prin cafenelele și bodegile din centrul Bucureștiului. Evident, a sorbi o cafea la o braserie și a discuta acolo probleme politice este un lucru firesc. Dar tot atît de firesc este, trebuie să fie, ca gazetarul să-și culeagă faptele pentru articole din însuși tumultul vieții, cercetînd și surprinzînd acest efort extraordinar, depus deliberat de întregul popor, în frunte cu comuniștii pentru a materializa cu un ceas mai devreme grandioasele programe de emancipare economică și spirituală a patriei noastre. Altfel, examinînd trunchiat și de departe realitatea, concluziile vor fi mereu unilaterale, iar articolele vor suna fals. Și după cîte cunoaștem, cititorii își exprimă regretul pentru apariția unor asemenea articole, deoarece ei au altă imagine despre gazetarul comunist și despre capacitatea lui de a reflecta veridic realitatea social-politică a României contemporane.

DIN EXPERIENȚA COMITETULUI JUDEȚEAN BIHOR AL P.C.R.

AL. FODOR

secretar al Comitetului Județean Bihor al P.C.R.

A răspunde la întrebarea redacției revistei „Presa noastră” privind modalitățile concrete în îndrumarea și sprijinirea redacțiilor „Crișana” și „Fáklya” pentru transpunerea în viață a planurilor lor tematice, înseamnă, de fapt, a trece în revistă o bună parte din activitatea biroului și secretariatului Comitetului județean Bihor al P.C.R. în ceea ce privește stabilirea profilului și orientarea, precum și îndrumarea activității organelor noastre de presă.

În articolul 19 din Legea presei se prevede, de asemenea, că în calitatea sa de editor, comitetului județean de partid îi incumbă și obligația de a stabili atribuțiile și modul de funcționare a consiliului de conducere, ca organ deliberativ, larg reprezentativ care hotărăște în problemele generale privind activitatea organelor de presă.

La noi, aceste consilii au fost alcătuite și nu numai formal, ele activează și își aduc o contribuție efectivă în stabilirea planurilor tematice, contribuție despre care pe larg ar putea relata mai concret președinții acestor consilii, care sînt cei doi redactori șefi de la ziarurile „Crișana” și „Fáklya”.

Eu mă voi referi, în cele ce urmează la câteva modalități prin care înțelegem să ne îndeplinim „misiunea de editor”.

În primul rînd, în ideea ca cele două colective redacționale să fie permanent ancorate în problematica economică și social-culturală a județului — aceasta fiind o condiție fundamentală pentru îndeplinirea misiunii celor două cotidiene în calitatea lor de organe de presă ale Comitetului județean Bihor — ne-am preocupat ca ambele conducători ale redacțiilor, întregul colectiv redacțional să fie informate permanent și operativ despre problemele cotidiene dar și de perspectivă ale județului.

Aceste legături permanente nu se limitează numai la participarea redactorilor șefi la ședințele de birou și secretariat al comitetului județean, ci se materializează printr-o serie de contacte directe cu membri ai biroului, cu secretari ai comitetului.

O întîlnire recentă au avut cele două colective ale redacțiilor cu tovarășul Petre Blajovici, prim-secretar al Comitetului județean Bihor al P.C.R., întîlnire la care au fost prezenți toți gazetarii și membrii consiliilor de conducere ale celor două redacții. În cadrul acesteia au fost prezentate pe larg problematica cu care se confruntă în etapa actuală Comitetul județean de partid, perspectivele dezvoltării economico-sociale a județului în etapa 1976—1980, jalonînd sarcinile ce revin organelor de presă în direcția traducerii în viață a obiectivelor pe care și le-a stabilit organul județean de partid, făcînd

un apel la colectivele de muncă de la ziarurile „Crișana” și „Fáklya” să utilizeze cu eficiență întregul arsenal al publicisticii, în direcția influențării și mobilizării oamenilor muncii din județul Bihor la traducerea în viață a politicii partidului nostru, concretizînd aceasta la problemele specifice ale județului.

În vederea îndeplinirii misiunii lor, gazetarii bihoreni — așa cum a relevat primul secretar în cuvîntul său — trebuie să le stea permanent în atenție pregătirea multilaterală, politică și ideologică, lărgirea orizontului de cunoaștere, perfecționarea măiestriei lor profesionale.

Un exemplu concret de modul cum biroul și secretariatul au înțeles să antreneze colectivele redacționale, încît gazetarii să participe activ la acțiunile comitetului județean și să nu se limiteze doar la consemnarea evenimentului post-factum, îl constituie practica de a-i antrena în colectivele de analiză și studii a diverselor probleme economice, sociale sau culturale cu care se confruntă județul nostru. În perioada ianuarie-februarie în asemenea colective au participat cîte 5 redactori de la fiecare redacție în brigăzile care au urmărit integrarea intelectualității din mediul rural în viața social-culturală a satelor, în 27 comune.

Considerăm că aceasta a fost o formulă cu dublă eficiență pentru gazetari; pe de o parte s-au informat direct de la sursă și au putut consemna concluziile acțiunii ca participanți activi, iar, pe de alta, au putut sesiza și descifra o serie de tendințe ale fenomenului integrării intelectualității în viața satului, ce nu vor trebui să scape în viitor atenției ziarului care trebuie să le consemneze sistematic. Astfel, gazetarul comunist — care este și trebuie să-și îndeplinească dubla sa menire de ziarist și activist de partid — nu a fost numai un înregistrator fidel al evenimentului ci, așa cum se cere unui activist, a adus o contribuție personală ca propagandist și organizator.

În ceea ce privește alcătuirea planurilor tematice, trebuie subliniat că ele izvorăsc practic din sarcinile concrete care revin organelor și organizațiilor de partid, organizațiilor de masă și obștești din județ, la dezbaterea și adoptarea cărora își aduc contribuția secretarii comitetului județean, iar de urmărirea și îndeplinirea acestora ne preocupăm permanent în legătură operativă, de lucru, cu conducerea ziarelor. Pentru îndeplinirea unor obiective speciale, legate de anumite evenimente, cum a fost de exemplu, mai recent, campania electorală sau sărbătorirea zilei de 9 mai, sînt alcătuite planuri tematice speciale, corelate, de asemenea, cu sarcini

nile ce revin Comitetului județean Bihor al P.C.R.

Ne preocupăm ca ziarele să găsească formele publicistice cele mai eficiente pentru atragerea și mobilizarea opiniei publice în îndeplinirea obiectivelor concrete. În această ordine de idei, comitetul nostru județean a apreciat că în ceea ce privește campania electorală, redacțiile celor două cotidiane au muncit cu seriozitate și eficiență.

Desigur, menirea noastră de editori nu se limitează numai la cele afirmate în cele de mai sus. numai la contacte într-un cadru organizat, întilniri sau ședințe, ci tuturor gazetarilor, și accentuez aceasta, nu numai redactorilor șefi, le este permanent „ușa deschisă“ atunci când este nevoie de o intervenție operativă a unuia sau altuia dintre membrii biroului. Aceasta înseamnă, pe de altă parte, că și în cazurile în care avem de semnalat

unele deficiențe ale ziarelor, în mod operativ, fără a aștepta o ședință specială, semnalăm ceea ce trebuie remediat.

Punctînd cîteva aspecte ale modului concret în care organul județean de partid conduce activitatea redacțiilor sintem conștienți că mai avem încă multe de făcut pentru o continuă îmbunătățire a muncii noastre, pentru a îndeplini, la nivelul exigențelor actuale cerințele pe care partidul nostru le formulează față de organele județene de partid, în îndeplinirea misiunii lor de editori ai presei județene de partid. Acționăm și vom acționa în continuare în această direcție, găsind noi forme și metode de conducere a activității de presă din județ, de ridicare a gradului de influențare a acțiunii și conduitei oamenilor muncii, români, maghiari și de alte naționalități, de pe plaiurile bihorene.

CONTRIBUȚIA CONSILIILOR DE CONDUCERE LA ORIENTAREA TEMATICĂ A ZIARELOR „CRIȘANA“ ȘI „FĂKLYA“

O discuție cu redactorii șefi ai ziarelor „Crișana“ (Gavril Pop) și „Făklya“ (Illés Francisc), ne-a relevat o serie de aspecte privind aportul membrilor consiliilor de conducere ale celor două cotidiane la îmbogățirea tematicii, a conținutului de idei al ziarelor, ceea ce ne îndreptățește să credem că, la Oradea, aceste consilii de conducere sînt un real sprijin pentru conducerile redacțiilor în alcătuirea planurilor tematice. Consiliile de conducere — în componența cărora conform Legii presei intră reprezentanți ai organizațiilor politice, de masă și obștești, muncitori, țărani, oameni de știință și cultură din județ, specialiști, ziariști — au fost alcătuite, la cele două ziare din cei care într-adevăr pot sprijini ziarul în îndeplinirea sarcinilor sale, care au dorința și competența necesară s-o facă.

Cîteva exemple concrete pe care cei doi interlocutori ni le-au împărtășit evidențiază tocmai aportul membrilor Consiliilor de conducere, faptul că aceștia au înțeles, în marea lor majoritate, că înscrierea numelor lor în aceste organe de conducere colectivă nu este un act formal.

— În anul 1973 și primul trimestru al anului 1974 s-a constatat că industria bihoreană înregistrează mari depășiri la indicatorii cheltuieli de producție și consumuri de materiale — ne spune redactorul șef al ziarului „Crișana“, Gavril Pop. Pornind de la aceste constatări, tovarășul Maștei Iosif, vicepreședinte al Consiliului județean de control muncitoresc, al activității economice și sociale, a sugerat, în calitatea sa de membru al Consiliului, includerea în planul tematic, ca un obiectiv distinct al problematicii economice, teme care să vizeze reducerea cheltuielilor de producție, mai buna gospodărire a materiilor prime și materialelor.

Încercînd să găsească modalități publicistice cît mai atractive, ziarul a deschis o rubrică intitulată „Radiografia Crișanei“, în care au fost analizate o serie de unități. A fost antrenat un activ larg de specialiști din unitățile respective pentru a găsi soluții optime „tratamentului“ prescris de către cei ce au efectuat analizele respective. Rubrica a avut un larg ecou mai ales că redacția a revenit la intervale scurte pentru a urmări traducerea în viață a obiectivelor stabilite. Tot la sugestia tovarășului Maștei,

redacția a deschis rubrica „Stop risipei“ ca o acțiune organizatorică pornită de la Întreprinderea de alumina — Oradea, în cadrul căreia și-au găsit locul analize multiple, în diverse unități economice din industrie și agricultură.

Un alt exemplu concret îl constituie abordarea, în coloanele ziarului, a problemelor Institutului pedagogic Oradea, la propunerea tovarășei lector Ecaterina Deliman, membră a consiliului. Capitolul „Învățămînt-cultură“ din planul tematic al trimestrelor IV 1974 și I și II 1975 a fost lărgit cu probleme ale integrării cercetare-învățămînt-producție, aspecte larg dezbătute în paginile speciale „Școala și viața“.

Făcînd o analiză a rezultatelor practice ale acțiunii, într-una din ședințele de colegiu, s-a ajuns la concluzia că ziarul a prezentat o experiență pozitivă, extinsă mai apoi și la analiza activității producției în celelalte tipuri de școli ale învățămîntului de cultură generală.

O contribuție esențială la îmbunătățirea tratării problemelor consiliilor populare, în special a aspectelor legate de urmărirea îndeplinirii obiectivelor „Chemării la întrecere“ lansată de Consiliul popular județean Bihor, a avut-o tovarășul Emil Cotoi, secretar al Consiliului popular județean, membru al Consiliului, care a propus, la începutul anului 1975, ca ziarul să prezinte cu mai multă frecvență experiența pozitivă a comunelor, să urmărească mai concret obiectivele pe care și le-a fixat fiecare comună.

Deși ar putea fi interpretată ca o lipsă de modestie, cum a ținut să precizeze interlocutorul, că abordînd în acest mod problemele consiliilor populare, ziarul a avut partea sa de contribuție la plasarea județului Bihor pe locul IV în cadrul întrecerii dintre județe pe anul 1974.

Aflăm, de asemenea, că dintre cei 20 de membri ai consiliului din afara redacției, aproximativ un număr de 13 sînt colaboratori activi făcînd nu numai propuneri de teme, ci semnînd chiar colaborări.

— Redactorul șef al ziarului „Făklya“, Illés Francisc ne-a vorbit despre una din rubricile de mare eficiență și care se bucură de un deosebit

interes din partea cititorilor, „Poșta juridică“, la redactarea căreia dr. Blum Ladislau, consilier juridic la Consiliul popular județean, unul dintre membrii Consiliului, își aduce o contribuție nemijlocită. El este acela care, săptămînal, în cadrul audiențelor, răspunde solicitanților la diverse întrebări. Afluența mare de public demonstrează interesul oamenilor de a afla răspunsuri competente, îndrumări sigure pentru a se adresa forurilor în drept să le rezolve problemele cele mai diverse.

La aceste audiențe participă, de fiecare dată, cîte un redactor care are astfel prilejul să cunoască o serie de probleme pe urmele cărora ziarul își propune ulterior să meargă. Se nasc astfel acolo multe din temele care vor face obiectul unor articole viitoare.

Aflăm de asemenea, că din Consiliul de conducere face parte unul din muncitorii tipografi, Sütő Ioan, care lucrează la paginatie. El a devenit de multă vreme un sfătuitor în problemele de grafică ale ziarului, un prieten de nădejde al redacției.

Prezența în coloanele ziarului „Fáklya“ a membrilor consiliului este apreciată de interlocutor ca fiind masivă.

Astfel, săptămînal, două coloane sînt afectate problemelor de sistematizare și semnate de obicei de arh. Orban Carol, directorul adjunct la direcția județeană de proiectare. Tot în cadrul acestei rubrici sînt consemnate gînduri „de atelier“ ale proiectanților în legătură cu planul de sistematizare al județului.

O inițiativă lăudabilă a redacției — realizarea unei expoziții de autoportrete ale graficienilor din județ, autoportrete ce au fost publicate în rubrica „Galeria Fáklya“, rubrică săptămînală de duminică, s-a bucurat de un sprijin activ din partea altui membru al Consiliului, tovarășul Revi Tiberiu, activist al Comitetului județean Bihor al P.C.R.

Exemplele numeroase, dintre care le-am ales pe cele mai reprezentative, pledează pentru ideea viabilității acestor consilii de conducere ale redacțiilor „Crișana“ și „Fáklya“, care nu sînt numai organe deliberative larg reprezentative ce hotărăsc în problemele generale privind activitatea organului de presă, ci factori activi în alcătuirea, îmbogățirea și transpunerea în paginile ziarelor a tematicii cuprinse în planurile trimestriale ale ziarelor.

MILENA COMARNESCU

9 MAI

— ZIUA VICTORIEI ASUPRA FASCISMULUI HITLERIST

— ZIUA PROCLAMĂRII INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI

ADUNAREA SOLEMNĂ DE LA CASA ZIARIȘTILOR DIN CAPITALĂ

La 9 mai a.c., la Casa ziariștilor din Capitală, a avut loc o adunare solemnă dedicată aniversării a 98 de ani de la proclamarea independenței de stat a României și aniversării a trei decenii de la istorica victorie din mai 1945 asupra fascismului.

Au participat ziariști din presa centrală, de la Radioteleviziune, Agerpres și alte instituții de presă, corespondenți și colaboratori ai principalelor publicații din Capitală.

Adunarea a fost deschisă de Nestor Ignat, președintele Uniunii ziariștilor

din Republica Socialistă România.

Evocînd evenimentul memorabil al proclamării — la 9 mai 1877 — a independenței de stat a țării noastre, Marian Ștefan de la revista „Magazin istoric“ a subliniat cîteva aspecte importante privind preocupările și rolul presei române în timpul războiului pentru cucerirea independenței.

În legătură cu însemnătatea istorică a celei de-a XXX-a aniversări a Victoriei de la 9 mai 1945 asupra fascismului a prezentat o documentată expunere dr. Ion Spălățelu. Vorbitorul

s-a referit pe larg la modul în care au fost oglindite în presă contribuția României la lupta coaliției antihitleriste, eroicele fapte de arme ale ostașilor români, cot la cot cu ostașii sovietici, pentru înfrîngerea mașinii de război hitleriste, subliniind semnificația deosebită a acestora în cultivarea patriotismului socialist, în susținerea politicii consecvente promovate de P.C.R. și statul nostru socialist pentru consolidarea păcii și colaborării internaționale.

ÎNȚÎLNIREA INTERNAȚIONALĂ A ZIARIȘTILOR CONSACRATĂ ANIVERSĂRII VICTORIEI

• Între 21—26 aprilie a.c., s-au desfășurat la Minsk lucrările întîlnirii internaționale a ziariștilor, consacrată celei de-a XXX-a aniversări a cuceririi victoriei asupra fascismului hitlerist.

Au luat parte delegații de ziariști din R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, Republica Cuba, R. D. Germană, R. P. Polonă, R. P. Mongolă, R. S. România, R. P. Ungară, Uniunea Sovietică, R. D. Vietnam, precum și reprezentanți ai presei din republicile sovietice și orașele erou.

A fost prezent secretarul general al O.I.Z., Jiri Kubka.

Din delegația de ziariști din țara noastră au făcut parte Tudor Olaru,

redactor la ziarul „Scinteia“, Dr. I. Spălățelu, activist la secția de Propagandă și Presă a C.C. al P.C.R. și Marian Ștefan, redactor de rubrică la revista „Magazin istoric“.

Din partea delegației române dr. I. Spălățelu a prezentat comunicarea „Contribuția activă a României la înfrîngerea fascismului hitlerist“, primită cu deosebit interes.

Participanții la întîlnire au vizitat monumente și locuri ale luptei poporului bielorus împotriva hitlerismului. Au avut loc întîlniri cu veterani ai războiului antihitlerist — la Minsk, Brest, Hatîn precum și la uzinele de tractoare din Minsk.

TELEGRAMA UNIUNII ZIARIȘTILOR ADRESATĂ O. I. Z.

Cu același prilej, Uniunea ziariștilor din Republica Socialistă România a trimis o telegramă Organizației Internaționale a Ziariștilor președintelui Jean Maurice-Hermann, subliniind solidaritatea militantă a ziariștilor din țara noastră cu ziariștii democrați și progresiști de pretutindeni în lupta pentru pace și progres, pentru edificarea unei lumi mai drepte și mai bune.

PROMOTOR AL NOULUI

A fi gazetar comunist înseamnă a fi purtător al cuvântului de lumină și adevăr al partidului, înseamnă a fi permanent un promotor al noului, un militant pentru afirmarea a tot ceea ce este pozitiv și înaintat în societatea noastră socialistă.

Ziaristul comunist își ocupă cu cinste locul în angrenajul uriașului și multilateralului efort constructiv al poporului, menirea lui fiind de a purta pînă la fiecare casă, pînă la fiecare minte, și inimă, cuvîntul însuflețitor al partidului. O declarăm cu firească mîndrie: sintem exponenți ai largii opinii publice care urmează partidul și ne devotăm întru totul îndatoririlor de informare și formare a publicului cititor în direcțiile cerute de progresul societății noastre.

Milioanele de exemplare ale cotidienelelor și periodicelor, milioanele de aparate de radio și televiziune, această realitate copleșitoare — indispensabilă omului civilizat de astăzi — atestă rezultatul activității noastre. În perioada de dinamism și entuziasm creator deschisă de Congresul al XI-lea al P.C.R., presa noastră a găzduit și găzduiește cu firească mîndrie amplul dialog desfășurat între partid și popor. Pentru gazetarii comuniști, activiști de partid, constituie o datorie de onoare slujirea cu fidelitate a crezului comuniștilor, consacrarea întregii lor capacități de muncă înfăptuirii politicii interne și externe a partidului și statului nostru, afirmării în practică a principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste.

Promovarea concepției despre lume și viață a partidului nostru, experiența de muncă a poporului, combaterea cu fermitate a concepțiilor și mentalităților străine esenței transformărilor socialiste, toate acestea fac din presă o înaltă tribună comu-

nistă, un autentic focar de perfecționare continuă, cu o largă arie de iradiere.

Ca redactor în cadrul secției externe a ziarului „Scînteia tineretului“, consider că principala și permanenta noastră sarcină, a comuniștilor care ne desfășurăm activitatea în acest domeniu, este să susținem, întru totul atît prin articolele pe care le publicăm, cît și în întîlnirile cu cititorii, cu oaspeți de peste hotare — politica externă promovată în mod activ și consecvent de partidul și statul nostru, politică pusă în slujba idealurilor socialismului, libertății și păcii, a progresului social în întreaga lume. În calitatea ce o avem, de ziaristi-activiști de partid, va trebui să acționăm continuu, cu hotărîre, pentru ca pagina externă să fie o tribună tot mai activă, de afirmare a pozițiilor constructive ale partidului și statului nostru în viața internațională și — ca să mă refer mai exact la specificul ziarului la care lucrez — a contribuției pe care tînăra generație din România, educată în spiritul internaționalismului, o aduce la unirea forțelor revoluționare, progresiste și democratice ale tineretului de pretutindeni în lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru întronarea unei noi ordini economice și politice internaționale, pentru o lume mai bună, mai dreaptă.

Pentru noi obiectivele Programului și Directivelor reprezintă permanente puncte de referință, etaloane supreme pentru aprecierea critică și exigentă a propriei activități, convinși fiind că nu ne vom putea impune în conștiința cititorilor decît printr-o atitudine plină de răspundere și dăruire față de sarcinile încredințate de partid.

GH. SPRINȚEROIU

„Scînteia tineretului“

SLUJITORI DEVOTAȚI AI CAUZEI SOCIALISMULUI

Edificarea socialismului și comunismului, mutațiile complexe pe care le declanșează acest amplu și dinamic proces, au determinat o seamă de schimbări și în planul strict al muncii ziaristului. Observator atent al vremii sale, participant activ la actul de construcție socialistă, ziaristul este stăpînit de marile probleme ale societății în mijlocul căreia trăiește, este dominat din ce în ce mai mult de sentimentul dimensiunii istorice a acestei epoci. Imperativele, liniile de forță ale acestui timp, coordonatele majore ale acestui cadru social îi dau posibilitatea să tragă învățăminte pentru prezent, să se pregătească pentru viitor. Iată de ce, a fi ziarist comunist în România anulului 1975 înseamnă a trăi și a vibra alături de oamenii acestui pămînt,

*) Începutul suitei de articole publicate sub acest titlu a apărut în nr. 4/1975 al revistei.

înseamnă a surprinde esența vremii și, prin toate aceste ferestre, a te situa în ipostaza unui inteligențier interpret al viitorului.

Lucrez într-o redacție tînără a unui ziar județean, sectorul în care muncesc fiind cel al activității culturale și de învățămînt. Desigur, argumentarea, dezvoltarea și reliefaarea valențelor proprii noțiunii de ziarist comunist nu dezvoltă nuanțe regionale, de specificitate geografică. Dacă ținem să comunicăm cum înțelegem noi, în Vrancea, într-o redacție în care multe, foarte multe lucruri s-au învățat „din mers“, să fim ai acestui timp și ai acestor realități socialiste, e pentru că împlinirile și gîndurile noastre impun gestul. Fiind nu doar simpli reflectori ai realității, ci vorbind din interiorul evenimentelor, din miezul lor aprins, facem totul pentru a înfățișa cititorului mecanismul acestui viguros proces de edificare socialistă, vorbim despre

noul climat cultural al ținutului, despre efervescența vieții spirituale într-o zonă în care, ieri, petele de umbră aveau o densitate greu imaginabilă. Dar numai aducerea realității în planul comunicării nu ne este suficientă. Vizăm stimularea ei, confruntarea cu ideile cele mai generoase, prefigurarea unor direcții juste de acțiune, conforme marilor deziderate ale timpului. De aici un caracter activ, un dinamism deosebit al muncii noastre, o extensiune a profilului prin asimilarea unor noi și noi aspecte ale vieții sociale.

Ca ziaristi, nu sintem mulțumiți numai cu ceea ce ne reprezintă în paginile publicației, ci activăm și în diverse organisme județene, participăm, conform pregătirii pe care o avem, la manifestări reprezentative care fac parte din viața județului, din noua sa structură spirituală. „Șezătorile Milcovului“, simpoziioanele și întîlnirile pe care le patronăm, cenaclul literar, colocviile periodice pe care le inițiem etc., sint doar citeva din modalitățile cu ajutorul cărora acționăm asupra cititorului nostru, atrăgîndu-l în amplul proces de formare a conștiinței socialiste ai cărui combatanți activi sintem.

INTRANSIGENȚI CU NOI ÎNȘINE

Asemenea oricărui făurar de bunuri materiale și spirituale, ziaristul trebuie să-și evalueze mereu, atingerea idealului unei cote valorice tot mai înalte a producției sale — scrisul. Este de fapt o obligație angajantă, comandată de însăși menirea lucrătorilor din frontul ideologic printre care ne numărăm și noi ziaristi.

În repetate rînduri și de la tribuna Congresului al XI-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reamintit sarcinile deosebit de importante ce revin lucrătorilor din presă. De altfel, în Carta devenirii noastre socialiste și comuniste — Programul partidului — unul din subcapitole este consacrat „Rolului presei, radioteleviziunii și al altor mijloace de informare în masă“, în care ziaristi, în calitatea lor de activiști de partid, sint investiți cu responsabilitatea înaltă de a face din creația lor un puternic stimulent al dezvoltării democrației socialiste, o tribună de afirmare a principiilor eticii și echității socialiste, de perfecționare continuă a activității generale pentru edificarea orînduirii socialiste și comuniste.

Spuneam că ziaristul trebuie să-și ridice cota valorică a scrisului, întreprindere care implică modelarea conștiinței proprii. Este o datorie dictată de calitatea de educatori. Fiindcă, nu putem imprima altora noul curs de educație dacă noi înșine nu am fi educați. Așadar, „educarea educatorului“, printr-o temeinică și permanentă activitate de pregătire politico-ideologică, de însușire profundă a concepției înaintate a partidului nostru despre lume și viață, ne conferă calitatea de adevărați educatori, de ziaristi comuniști, imprimînd producției noastre, scrisul — caracterul formativ și informativ, corespunzător cerinței formării și dezvoltării conștiinței socialiste a poporului.

În acest context și redactorul de profil agrar trebuie să-și perfecționeze continuu scriitura sa. Se simte nevoia restrîngerii stilului constatativ abordat cu precădere în raidul agrar, care, uneori, a „îmburuienat“ rubricile de resort. Au devenit desuete enumerările de tip „raport statistic“, mai ales în campaniile agricole, privind tractoarele care stau, semănătorile defecte, hectarele nearate etc., enumerări cărora li se pune pentru „ziaristicare“

inței socialiste ai cărui combatanți activi sintem. Promovînd în coloanele ziarului creații literare inspirate, legate tematic de problematica oamenilor muncii, răspunzînd așteptărilor și preocupărilor acestora, militînd pentru tot ceea ce este nou, avansat, căutînd să fim convingători în ceea ce facem, ne apropiem de cititorii noștri, ajutîndu-i să crească așa cum o cere timpul nostru socialist.

Dar a fi ziarist comunist înseamnă nu doar a fi un mediator, un „filtru“ de impresie. Societatea cerîndu-ne participarea, ne indică măsura dăruirii noastre, tot mai mari, tot mai consistente trebuînd să fie eforturile pe care se cere să le facem pentru ridicarea conștiinței noastre politice, a propriei pregătiri profesionale.

Portretul ziaristului comunist se află în fața fiecăruia din noi, pe mesele de lucru. Chipul său, de la cea mai mică cută la liniile largi, a împrumutat de la fiecare lucrător de azi al presei, slujitor credincios al cauzei noastre socialiste și comuniste.

TRAIAN OLTEANU

„Milcovul“ Vrancea

un titlu „mobilizator“. De fapt, tocmai de la acest fel de titlu ar trebui pornit și astfel s-ar elimina desuetudinea raidului, gen abordat cu insistență nejustificată.

Știm, e mai greu de scris comentarii, de analizat, scris și lansat inițiative valoroase din unitățile productive, ale unor oameni vii. Dar tocmai aceasta se cere. Mai ales că în presă lucrează specialiști cu experiență în producție dar și în gazetărie. Mai mult, consider că, împreună cu specialiștii din producție, mobilizîndu-le, captîndu-le capacitatea de prospectare, de gîndire novatoare, noi putem fundamenta inițiative excelente și lansa, sub forma campaniilor de presă, obiective precise cu certă eficacitate educativă, și nu numai economico-socială.

Pentru că adeseori pierdem din vedere socialul, luînd în dezbatere unilateral problemele tehnice și organizatorice. Din această cauză, apare șablonismul în scris și în același timp pierdem aderența la cititor, care — mecanizator, cooperador, lucrător în I.A.S., specialist — „impulsionat“ de formule gen „cu toate forțele la semănat“ și enumerările de rigoare, sare peste o asemenea rubrică agrară. Iată doar cîteva aspecte care pot constitui teme de reflecție.

La gazeta „Viața Buzăului“, organizația de partid acționează permanent pentru creșterea nivelului politico-ideologic, a gradului de conștiință partinică, ale fiecărui membru al colectivului. Măsura adevărată a acestei activități este dată de eficacitatea paginilor în care s-au statornicit rubrici, acțiuni de presă cu o puternică rezonanță în viața organizațiilor de partid, în unitățile economice, în rîndurile cititorilor noștri. Inițiativele lansate, grija pentru autodepășire, constanta strădanie pentru calitatea scrisului ne dau sentimentul alinierii noastre în primele rînduri ale frontului ideologic.

Ca ziaristi comuniști, intransigenți cu noi înșine, vom putea imprima intransigența în comportamentul celorlalți membri ai societății noastre. E o datorie!

MIRCEA DATCU

„Viața Buzăului“

PERFEȚIONAREA POLITICĂ ȘI PROFESIONALĂ

de ANTON SĂNDESCU

secretarul Comitetului de Partid de la D.G.P.T.

Perfecționarea pregătirii profesionale și politico-ideologice, intensificarea muncii de educare comunistă a lucrătorilor care își desfășoară activitatea în redacții, în instituțiile de presă are o însemnătate vitală pentru creșterea continuă a contribuției presei la îndeplinirea sarcinilor multiple și complexe ce îi revin din documentele Congresului al XI-lea al partidului. Atenția pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă presei și instituțiilor de presă, orientările clare date, stimulează puternic preocuparea ziariștilor, cadrelor din acest domeniu pentru aprofundarea cunoștințelor de specialitate, pentru însușirea temeinică a politicii interne și externe a partidului nostru. Se poate spune că rolul activ al mijloacelor de informare de masă al instituțiilor de presă din țara noastră este strâns legat de efortul depus în ultimii ani pentru organizarea unor forme adecuate de ridicare a nivelului pregătirii profesionale și politico-ideologice a cadrelor din acest sector. Noile forme de pregătire — supuse și ele unui proces de perfecționare — au determinat ridicarea nivelului de cunoaștere al cadrelor îndeosebi sub aspect calitativ, în concordanță cu cerințele însușirii concepției partidului nostru privind îndeplinirea programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, direcțiilor principale de acțiune, a poziției sale marxist-leniniste față de problemele vieții internaționale contemporane.

Problema perfecționării profesionale și politico-ideologice a personalului de specialitate al Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor a preocupat intens, în ultimii doi ani, Biroul executiv al Consiliului de conducere și comitetul de partid din instituție. Începutul l-a constituit analiza situației pregătirii cadrelor, efectuată în anul 1973 de conducerea fiecărui compartiment împreună cu biroul organizației de bază. Analiza, însoțită de un program de măsuri, a fost supusă dezbaterii colectivului respectiv. Ea a scos în evidență că instituția are un valoros fond de cadre cu pregătire de specialitate și politico-ideologică și, totodată, că cunoștințele profesionale ale unor lucrători nu se situează încă la nivelul cerințelor și exigențelor actuale. Dezbaterile, numeroasele propuneri și sugestii au dat posibilitatea Biroului executiv și comitetului de partid să cunoască mai aprofundat situația încadrării compartimentelor cu personal de specialitate în raport cu sarcinile ce revin acestora, să evalueze în mod realist stadiul pregătirii cadrelor, să-și formeze o concepție mult mai clară asupra direcțiilor în care trebuie să acționeze. În abordarea acestor probleme am avut drept obiectiv principal de referință indicația din Programul partidului potrivit căreia ridicarea nivelului de cunoaștere al oamenilor trebuie să se realizeze nu numai la scara întregii societăți, ci în cadrul fiecărei întreprinderi, fiecărei instituții.

Pe această bază Biroul executiv și comitetul de partid au elaborat un program comun de perfecționare a pregătirii profesionale și politico-ideologice, de ridicare a nivelului general de cunoaștere, de informare multilaterală a cadrelor, pe care l-au supus dezbaterii întregului colectiv. Îmbunătățit cu propuneri și sugestii valoroase, acesta a fost discutat și adoptat de Biroul executiv și comitetul de partid. Programul, cuprinzând un ansamblu de măsuri și forme de perfecționare pe perioada 1975—1980, a fost conceput pentru a îmbina în mod convergent două deziderate fundamentale, și anume: 1) crearea unui cadru propice, adecuat necesităților fiecărui lucrător de a dobîndi noi cunoștințe de specialitate și politico-ideologice; 2) asigurarea îndeplinirii competente, la un nivel superior a sarcinilor și atribuțiilor profesionale ce revin fiecărui lucrător, fiecărui compartiment și — în final — colectivului instituției. Am urmărit să realizăm, astfel, stimularea preocupării și responsabilității personale, a instituției pentru ridicarea calității pregătirii cadrelor într-un sistem desfășurat în evoluția dinamică. Programul creează premise reale pentru evaluarea progresului înregistrat pînă la încheierea primei etape de cinci ani, pentru întocmirea unui nou program corespunzător cerințelor și obiectivelor etapei următoare.

Pentru asigurarea pregătirii cadrelor la un nivel constant superior, actualul program este conceput a fi realizat pe două planuri principale: în forme de învățămînt profesional și politico-ideologic existente în instituțiile de învățămînt și în forme de perfecționare organizate în instituție.

În ansamblul formelor de pregătire organizate în afara instituției un loc central îl ocupă cursurile de reciclare la Academia „Ștefan Gheorghiu”, care au fost sau sînt frecventate de aproape întreg personalul de lectură. Anul trecut, pe baza colaborării cu Academia „Ștefan Gheorghiu” cursurile de reciclare s-au desfășurat în cadrul instituției, asigurîndu-se o legătură mult mai strînsă a conținutului teoretic al expunerilor și dezbaterilor, a temelor pentru lucrările finale cu sarcinile și problemele concrete ale activității de lectură. Pentru frecventarea cursurilor postuniversitare au fost recomandate în genere cadre tinere, cu perspective certe de afirmare în muncă. Pînă în prezent au absolvit cu rezultate foarte bune aceste cursuri 14 cadre, iar alți 3 lectori le încheie în următoarele luni. În program se preconizează ca alți 16 lectori să aibă absolvite, pînă în anul 1980, aceste cursuri. De asemenea, un număr de cadre, îndeosebi cele care după absolvirea facultății nu au fost cuprinse în forme de pregătire superioară, au absolvit sau frecventează cursurile la Centrul de perfecționare politico-ideologică al comitetului municipal de partid. O serie de cadre au solicitat sau au fost îndrumate să aprofundeze cu-

noaşterea unor limbi străine. Pînă acum 10 cadre au încheiat cu rezultate foarte bune şi bune cursurile intensive de limbi străine la Universitatea Bucureşti, 8 sînt în curs de absolvire, iar aproape 20 vor frecventa aceste cursuri pînă în anul 1980. Desăvîrşirea pregătirii de specialitate şi politico-ideologice a unor cadre se realizează în sistemul doctoranturii. În instituţie lucrează 2 lectori care au obţinut titlul de doctor în ştiinţe, 6 cadre sînt înscrise şi au promovat examene la doctorat; alţi lectori au optat pentru a se prezenta la concurs pînă în anul 1980.

Perfecţionarea pregătirii de specialitate şi politico-ideologice a cadrelor în forme de nivel superior dă însă rezultate mult mai bune dacă studiul teoretic este legat de însuşirea aprofundată a unor cunoştinţe cu caracter practic indispensabile îndeplinirii sarcinilor şi atribuţiilor ce revin fiecărui lucrător. Biroul executiv şi comitetul de partid, pornind de la faptul că indicaţia din documentele Congresului al XI-lea al partidului de a asigura o strînsă legătură a activităţii teoretice şi practice are deplină valabilitate şi în cadrul instituţiei noastre, au acordat şi acordă o atenţie prioritară acestui obiectiv. Fapt uşor de înţeles dacă se are în vedere că oricît de bine s-ar organiza studiul în afara instituţiei, expunerile şi dezbaterile nu pot cuprinde multiplele probleme şi aspecte ale activităţii practice. Experienţa proprie, confruntarea cu unele probleme au impus concluzia că, odată cu asigurarea unui nivel teoretic ridicat al învăţămîntului politic-ideologic şi economic este necesară legarea mai strînsă a expunerilor şi dezbaterilor de munca practică. În acest sens comitetul de partid a instruit birourile organizaţiilor de bază, propagandiştii şi le-a acordat totodată sprijinul necesar pentru a aborda problemele de pe poziţii combative, în spiritul documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R. Întrucît marea majoritate a personalului de lectură are o bună pregătire ideologică, pe prim plan am situat transpunerea cunoştinţelor sale teoretice în convingeri politice profunde.

Pentru a se asigura studierea mai aprofundată a unor probleme cu caracter teoretic şi practic, Biroul executiv şi comitetul de partid au constituit, pe baza unei largi consultări a personalului de specialitate al instituţiei şi a birourilor organizaţiilor de bază 9 cercuri de dezbateri. Aceste cercuri la care s-au înscris cadre de lectură ce îndeplinesc atribuţii profesionale similare în compartimentele respective, dezbate probleme actuale ale politicii economice, revoluţiei tehnico-ştiinţifice, istoriei, filozofiei, sociologiei, esteticii, literaturii şi artei, politicii internaţionale. Fiecare grupă dezbate anual 4—5 teme teoretice însoţite de aplicaţii practice, pe baza unei bibliografii, unor lucrări întocmite de cursanţi, precum şi a unor concluzii semnificative pentru activitatea din domeniul respectiv, desprinse din munca profesională. Activităţile prevăzute în program sînt realizate cu forţe interne — cadre de conducere, lectori cu pregătire şi experienţă superioară — iar pentru conducerea unor dezbateri sînt invitaţi specialiştii de la alte instituţii. Pentru dezbaterile mai complexe, care necesită aprofundarea unor probleme teoretice, concepte şi puncte de vedere noi, se asigură în prealabil specialiştilor întrebările cadrelor de lectură. Totodată, în program sînt prevăzute expuneri pe teme deosebite de actuale ale politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, precum şi dezbateri privind probleme de metodologie, de specializare a personalului cu pregătire economică.

Pentru lectorii tineri, ţinîndu-se seama că 15 dintre aceştia urmează să susţină în anii 1975 şi 1976 proba practică de atestare pe post, s-a organizat în instituţie un curs cu durată de trei luni în cadrul căruia au avut loc o serie de expuneri, de dezbateri teoretice şi cu caracter aplicativ, de un real folos pentru pregătirea acestora, pentru integrarea lor mai operativă în muncă.

Afirmarea calităţilor profesionale, politice şi morale şi-a găsit expresia şi în promovarea în muncă a unui număr de cadre. De la începutul anului trecut şi pînă în prezent au fost promovate în posturi cu încadrare superioară, pe bază de concurs, 10 cadre, dintre care 6 sînt femei.

Creşterea preocupării cadrelor pentru perfecţionarea pregătirii, pentru însuşirea cît mai aprofundată a ideologiei partidului şi participarea angajată la transpunerea acestora în activitatea practică se răsfrînge direct şi asupra ridicării nivelului muncii politico-educative desfăşurată de organizaţia de partid din instituţii, care s-a întărit nu numai numeric ci şi calitativ. De la începutul anului trecut şi pînă acum au fost primiţi în partid 24 de noi membri, îndeosebi din rîndurile tineretului, în condiţiile creşterii exigenţei faţă de munca, de comportarea lor în viaţa socială.

Intensificarea eforturilor pentru perfecţionarea pregătirii nu urmăreşte creşterea în sine a numărului cadrelor care posedă titluri ştiinţifice şi diplome, ci ridicarea competenţei acestora în vederea soluţionării problemelor la un nivel calitativ superior. Fundamentarea deciziilor pe argumente, discutarea şi analizarea problemelor cu redacţiile, editurile şi instituţiile cu care colaborăm impun lărgirea şi aprofundarea ariei de cunoaştere. Aplicarea criteriilor de apreciere obiectivă şi mai exigentă a calităţilor cadrelor, încetarea încadrării de personal cu studii care nu corespund postului respectiv, realizarea în timp — a unei concordanţe depline a specializării fiecărui lucrător cu atribuţiile pe care le îndeplineşte, formarea cadrelor de rezervă pentru toate posturile de conducere sau care devin vacante, promovarea în continuare a femeilor în posturi de răspundere sînt, de asemenea, măsuri care încep să fie validate tot mai mult de rezultatele activităţii practice.

Consiliul de conducere al Direcţiei Generale a Presei şi Tipăriturilor, analizînd recent activitatea desfăşurată de colectivul instituţiei în anul 1974, a dat o apreciere pozitivă preocupărilor şi rezultatelor privind perfecţionarea cadrelor instituţiei şi a indicat Biroului executiv să asigure în continuare îndeplinirea întocmai a prevederilor Programului de pregătire adoptat.

Realizarea programului ce ni l-am propus nu este uşoară, presupune investiţie de eforturi, perseverenţă pentru a depăşi unele greutăţi şi neajunsuri. Una dintre condiţiile îndeplinirii obiectivelor prevăzute o constituie efectuarea unui control permanent al Biroului executiv şi comitetului de partid asupra respectării termenelor de dezbateri a temelor, nivelului expunerilor şi discuţiilor. Ne dăm seama că el nu este perfect, însă stă în putinţa noastră să îl îmbunătăţim pentru a constitui un real şi eficace instrument de ridicare a pregătirii cadrelor din instituţie la nivelul cerinţelor înalte puse în faţa noastră de Congresul al XI-lea al partidului. Participarea întregului personal de specialitate la formele de perfecţionare prevăzute în programul comun al Biroului executiv şi comitetului de partid solicită pe fiecare lucrător din instituţie la un studiu individual continuu şi intens.

CÎT MAI APROAPE DE PROFILUL ACTIVITĂȚII REDACȚIONALE

CONSTANTIN VRÂNCEANU

secretarul organizației de bază P.C.R. de la „România liberă”

Privită de către partid ca o parte componentă, inseparabilă a orînduirii socialiste, ca o necesitate obiectivă în procesul construcției acestei orînduirii, activitatea politico-educativă implică un complex de acțiuni destinat să formeze și să dezvolte o nouă conștiință, pe măsura noilor realități sociale ale țării. Din acest punct de vedere, înțelegerea deplină și adîncirea tezelor teoretice și principiilor politicii partidului, devine o obligație fundamentală pentru fiecare cetățean chemat să traducă în viață, să aplice practic aceste principii. Cu atît mai mult se impune această obligație pentru noi, ziarisții, care, printre primii, trebuie, în calitatea noastră de propagandiști comuniști, să înțelegem în mod just marile transformări revoluționare ce se petrec în lume, pentru a putea milita, prin cuvîntul nostru, pentru ideile partidului nostru.

Iată, așadar, premisele care au stat la baza modului cum am organizat anul acesta învățămîntul politico-ideologic în cadrul redacției. Conștiința fiind de însemnătatea istorică a documentelor celui de-al XI-lea Congres al partidului, ca și de faptul că transpunerea în viață a obiectivelor și hotărîrilor cuprinse în aceste documente implică pentru lucrătorii din presă o seamă de sarcini și exigențe sporite, am înțeles să acordăm învățămîntului de partid o atenție deosebită atît în ce privește forma cît, mai ales, conținutul. În această lumină biroul organizației de bază, este preocupat permanent de a asigura un cadru cît mai adecvat învățămîntului, stabilind sarcini și responsabilități precise pentru propagandiștii și responsabili grupelor.

Se poate aprecia că nivelul dezbaterilor în grupe își menține o cotă ridicată, lucru care se datorează atît bunei pregătiri a propagandiștilor, selecționați dintre comuniști cu foarte bună experiență în această direcție — și așa cita aici pe I. Pavelescu, D. Tabacu, M. Radian, C. Sirbu — cît și unei evidente dorințe a comunistilor, a tuturor membrilor redacției de a studia bibliografia, de a participa la discuții. Voi sublinia, în acest context că, potrivit modului cum a fost concepută desfășurarea învățămîntului de către B.O.B. și conducerea redacției, propagandiștii aduc în dezbateri idei și probleme depășind cadrul unui seminar obișnuit, menite să aprofundeze și să particularizeze la specificul profesiei noastre și la profilul ziarului nostru, o serie de principii, probleme și sarcini din Programul partidului. Ținînd seama de profilul „României libere” în calitatea sa de cotidian al Frontului Unității So-

cialiste, pe parcursul seminariilor au fost puse accentuate deosebite pe unele probleme care ne interesează în mod special cum sînt : dezvoltarea continuă a democrației socialiste, rolul și funcțiile statului socialist în etapa actuală, perfecționarea activității statului, rolul Frontului Unității Socialiste în mobilizarea maselor la îndeplinirea politicii partidului, importanța controlului obșteșc etc. Insistînd asupra unor asemenea probleme am pornit tocmai de la ideea că învățămîntul politico-ideologic trebuie să aibă, în presă, în mod necesar o eficiență exprimabilă în paginile ziarelor și publicațiilor. De aceea căutăm să stimulăm participanții la discuții, prin propagandiștii cercurilor, în lansarea unor idei care să constituie o bază de plecare pentru acțiuni concrete ale redactorilor ziarului, fapt care, fără îndoială, este menit să asigure o eficiență practică dezbaterii. Nu este lipsit de interes să arăt că dezbaterile noastre au relevat, cu mai multă pregnanță ea oricînd, că ziarisții devin tot mai conștiinți de faptul că simpla enumerare a problemelor din sectorul lor de activitate nu este cîtuși de puțin suficientă, că noi, ca purtători ai cuvîntului partidului în mase, trebuie să cunoaștem aprofundat politica partidului nostru în toată complexitatea laturilor sale în permanentă întrepătrundere. Stimularea unor schimburi vii de opinii, a unor controverse în dezbateri, în scopul clarificării și adîncirii unor teze teoretice, abordarea problematicii legate de mersul înainte al societății noastre, în strînsă conexiune cu evoluția lumii în ansamblul său — iată ce asigură, așa putea afirma, un nivel ridicat în ce privește conținutul învățămîntului politico-ideologic în acest an.

Pentru a defini mai bine particularitățile învățămîntului politico-ideologic din redacția noastră sînt necesare cîteva cuvinte și în ce privește forma de desfășurare, mai ales că acest lucru poate constitui o bună experiență și pentru alte redacții. Membrii colectivului nostru au fost împărțiți în 4 cercuri cu cîte cca. 25 participanți, care țin seminarii, pe rînd, în fiecare zi de luni a săptămînilor ce compun luna respectivă, cu excepția, bineînțeles a lunilor cînd dezbaterile au loc în cadrul adunărilor generale de partid. În felul acesta cei care lipsesc, din motive bine întemeiate (plecați pe teren, în concedii medicale, în străinătate etc.) de la seminarul grupei din care fac parte, se programează la o altă grupă, sistemul asigurînd o participare mult mai ridicată decît în alți ani, o eficiență sporită a învățămîntului nostru politico-ideologic.

DEZBATEREA – O FORMĂ DE ÎNSUȘIRE ACTIVĂ

LUCIA HOSSU

secretarul organizației de bază P.C.R. de la „Scînteia tineretului”

Activitatea ideologică în presa noastră urmează indeaproape ansamblul activității ideologice a partidului, care și-a găsit o strălucită expresie în Programul adoptat de documentele Congresului al XI-lea. La temelia întregii activități ideologice, de educație comunistă a tineretului — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să stea politica Partidului Comunist Român care reprezintă marxism-leninismul în România, expresia aplicării adevărilor generale ale socialismului la condițiile social-istorice concrete ale țării noastre. Partidul nostru concepe teoria nu ca o entitate situată deasupra vieții, ci ca pe un instrument activ al practicii sociale revoluționare, ca o armă puternică în transformarea societății.

Așa cum a fost conceput ciclul de dezbateri în cadrul învățămîntului politic ideologic, acesta se structurează pe principalele idei conținute în documentele Congresului al XI-lea. În spiritul lor sintem datori să ne apreciem propriile eforturi, raportindu-ne în permanență la exigențele formulate în Programul partidului ca la un statut fundamental politic și ideologic, teoretic și practic în afara căruia nu poate fi concepută activitatea nici unui gazetar comunist din țara noastră. De altfel, Programul partidului ni se și adresează în mod expres, cerînd fiecărui gazetar și propagandist comunist să aibă concepții înaintate, o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, menite să-i slujească la înțelegerea dialectică a realității. În această direcție, cred că am reușit să facem un pas înainte în ce privește organizarea și conținutul învățămîntului de partid, în planul adecvării sale la problematica ziarului nostru de tineret. Învățămîntul politic-ideologic este, fără îndoială, principalul instrument cu ajutorul căruia biroul organizației de partid de la „Scînteia tineretului” a acționat pentru ridicarea nivelului politic al membrilor redacției și prin aceasta, implicit, pentru creșterea gradului de profesionalitate. Avem organizate în redacția ziarului „Scînteia tineretului” două cercuri mari conduse de propagandiști cu o mare experiență, lucrători în compartimentul de propagandă al ziarului. Față de experiența altor ani, cînd biroul organizației de bază a apelat la modalitatea întîlnirilor cu specialiștii pentru a susține și aprofunda unele teme ideologice, ne-am gîndit ca de data aceasta, problematica respectivă să nu mai fie susținută de invitați din afară ci să fie pregătită chiar de colective de lucrători ai redacției pentru a stimula în mai mare măsură participarea directă la dezbateri, implicarea profundă a vieții și activității fiecăruia în procesul studierii lor.

Dezbaterele în cadrul învățămîntului de partid sînt **dezbateri și nu seminarizări**. Evident, pornim de la ideea că o dezbatere nu înseamnă o însumare de puncte de vedere perfect paralele, perfect convergente care, însă, nu permit dialogul de idei, însușirea lor critică. Dezbaterea concepută astfel are o pregnantă funcție educativă căci scopul întregii noastre activități de propagandă este de a transforma idealurile comuniste în cazuri de viață, în convingeri comuniste, în mobiluri de acțiune ale fiecăruia. Or, ce idee poate fi mai convingătoare decît aceea care s-a limpezit în urma unei confruntări, a unei demonstrații, a unei împletiri organice cu munca noastră, cu profilul ziarului nostru? Această legătură cu practica, cu viața, cerință esențială a învățămîntului de partid nu se realizează prin referiri cazuistice dintr-un domeniu îngust de activitate ci printr-o continuă referință la planuri majore de viață și activitate socială, cum sînt raportul democrație — tineret, rolul conducător al partidului și activitatea organizației de tineret, conceptul de echitate socialistă și unele înțelegeri eronate ale unor tineri ș.a.m.d. O dată cu studiul general al conținutului documentelor, extragem din problematica lor și aducem permanent în discuție acele elemente care sînt specifice tineretului, acele orientări care dau nota distinctă a politicii partidului cu privire la tineretul din România socialistă.

Evident, aceste rezultate se obțin prin dezbateri pe baza unui studiu individual intens, printr-o informare de zi cu zi. Cunoașterea ideologică, politică este trunchiul pe care se grefează cunoașterea de specialitate a fiecărui ziarist. Spunem aceasta întrucît, în urmă cu un an, rîndurile redacției s-au prîmenit cu oameni tineri, doar în parte familiarizați cu problemele politice. În calitate de militanți în presa de tineret ei devin însă activiști politici a căror profesie este de a face politică prin presă în sensul cel mai înalt al cuvîntului. Cu atît mai mult, acestei categorii de redactori i se cere un efort sporit în ce privește calificarea ideologico-politică, receptivitatea la tot ce apare nou. În sprijinul lor, biroul de partid, a organizat șase grupe operative de studiu, avînd drept scop dezbaterea într-un cadru restrîns a documentelor de partid pentru a da astfel posibilitate la cît mai mulți dintre ei să participe la dezbateri, — deci, să realizăm nu o „cunoaștere” superficială, mecanică ci una bazată pe discuții care să ducă la înțelegerea și însușirea personală a ideilor pe care partidul le transmite prin fiecare document al său, însușire de natură să ajute la obținerea unor mutații interioare în însăși munca noastră, în spiritul întregii noastre activități specifice.

PRELIMINARII LA ÎNCHEIEREA UNEI SERII NOI

de conf. univ. dr. VICTOR VIȘINESCU

Compusă din ziaristi profesioniști din presa centrală și județeană, de la radio-televiziune (presa electronică) ca și din redactori (lectori) de la edituri bucureștene și din provincie, actuala serie de cursanți postuniversitari — a patra de cînd funcționează acest curs la Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu” — și-a început și își desfășoară activitatea pe baza unei programe de învățămînt mult îmbunătățită față de cele care au precedat-o.

Obiectele de studiu cu caracter teoretic, practic și aplicativ care alcătuiesc Programa de învățămînt (21 la grupele de presă și radio-televiziune și 10 la grupa edituri) sînt structurate pe obiective fundamentale ale politicii economice, sociale și culturale ale partidului nostru și, deopotrivă, pe obiective care vizează o pregătire de specialitate tot mai înaltă în compartimentele de teoria și practica presei, măiestrie gazetărească și tehnici de presă moderne. La dispoziția cursanților se află un total general de peste 1250

A. CARTOJAN

VIITORI FOTOREPORTERI ?

de ore, din care aproximativ 500 sînt afectate lecțiilor, expunerilor și simpoziunilor, tot pe atîtea sînt consacrate aplicațiilor practice, iar restul se concretizează în activități seminariale, de dezbateri și studii de caz.

Exigențele mereu mai riguroase pe care conducea superioră de partid le-a pus în fața întregului front al presei românești scrise și electronice, în direcția îmbunătățirii conținutului tematic și a perfecționării modalităților de tratare publicistică a realităților contemporane, au găsit în fizionomia Programei de învățămînt a Cursului postuniversitar o oglindire fidelă și o concretizare fertilă, încărcată în sensuri și semnificații care concordă cu obligațiile etice, politice și profesionale ale ziaristului comunist, așa cum au fost ele statuate în Legea presei.

I — Compartimentul pregătirii comune (destinat grupelor de presă și radio-televiziune și, parțial, grupei edituri) cuprinde 11 obiecte de studiu, ale căror scopuri vizează inițierea, reluarea sau aprofundarea cunoștințelor cursanților în domenii primordiale ale vieții economice, social-politice și culturale. Cursurile despre : știința conducerii societății socialiste ; probleme fundamentale teoretice și practice ale politicii economice și sociale a P.C.R. ; probleme fundamentale ale istoriei României ; probleme actuale ale eticii marxiste ; sociologia mijloacelor de comunicare în masă ; confruntări ideologice în gîndirea filozofică contemporană — enumerare de altfel incompletă — au găsit în cursanți audienți pe deplin interesați, participanți activi la expuneri și dezbateri, cititori studiosi ai bibliografiei date. Deopotrivă, ziaristii acestei serii au manifestat interes vădit în cunoașterea dezvoltării social-politice a lumii de astăzi și pe acest fundal au înțeles cu o mai mare putere de pătrundere principiile politicii externe a partidului și statului nostru.

Dorința de a cunoaște și a se perfecționa în zone ale gîndirii politice, filozofice, psihologice și artistice, le-a fost satisfăcută cursanților prin cîteva cursuri la alegere ca, de exemplu, cele despre doctrine și sisteme politice contemporane și psihologie socială, primite cu o bună și constantă audiență. Cadre didactice de la diferite catedre ale Academiei „Ștefan Gheorghiu” sau colaboratori externi (profesori asociați), specialiști în ramuri prioritare ale vieții economice și sociale și din alte domenii au expus teme bogate în idei, enunțuri și comentarii, corelate activității teoretice și practice a partidului nostru în etapa actuală, Programului P.C.R. de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism.

Orele de seminarii și dezbateri, întîlnirile cu profesorii și cu alți invitați au constituit prilejuri fericite de reluare și aprofundare a prelegerilor și expunerilor, de confruntare a opiniilor personale și de

fixare a lucrurilor nou însușite sau mai greu accesibile. În general, asemenea activități au stat sub semnul participării active a cursanților, la dezbateri și seminarii. S-au ivit însă și situații când unii dintre cursanți au arătat o participare slabă, prin studiul superficial al bibliografiei, prin lipsă de efort personal în elucidarea unor puncte de vedere contradictorii etc. Scuze se pot găsi, firește, mai cu seamă când dezbaterile au avut drept obiect capitole inedite cu un înalt grad de nouitate, sau teme cu bibliografii dense, sau chiar lipsa unor lucrări bibliografice în limbile accesibile, de la caz la caz, unor cursanți.

Indiferent de motivele pentru care un seminar s-a putut deosebi de un altul, prin cota sa de calitate, este cert că dacă majoritatea cursanților au aprofundat problemele în studiu, excepțiile pun în cauză mai degrabă o anume optică individuală deformatoare. Biroul organizației de bază de la Cursul postuniversitar a urmărit fiecare etapă a studiului și pe fiecare cursant, cu fluxurile și refluxurile sale punând în discuția adunării de partid problemele ridicării nivelului de pregătire a tuturor cursanților, fără excepție, mai ales la obiectele de studiu cu un grad mai ridicat de dificultate.

II — **Compartimentul pregătirii de specialitate**, cuprinzând 9 discipline din domeniul teoriei, istoriei și practicii presei, unele cu mai multe subdiviziuni ca și un dens capitol privitor la „tehnicele de presă”, precum și limbile străine, a creat cursanților din această serie un cadru de lucru didactic și aplicativ sensibil mai înalt față de seriile anterioare, premisă a însușirii unui **orizont polivalent de cunoștințe politico-profesionale**. Conducerea facultății și a Cursului postuniversitar, pe baza unor fructuoase discuții de lucru ale Consiliului profesoral — în a cărui componență sînt și redactori șefi și alte cadre de conducere din presa centrală și locală în calitate de profesori asociați, — au elaborat programul pregătirii de specialitate a postuniversitarilor într-o viziune care să le permită, pe de o parte să-și reîmpropăteze și să-și dezvolte substanțial cunoștințele teoretice și de specialitate (avînd în vedere că mulți dintre redactori sînt absolvenți ai unor facultăți neumanistice) și, pe de altă parte, să-și dezvolte capacitatea publicistică corespunzător cerințelor actuale și de perspectivă.

Atingerea acestor țeluri a constituit axa multora dintre cursurile de specialitate, între care cel despre funcțiile presei în societatea socialistă, predat de decanul Facultății de ziaristică, prof. univ. Nestor Ignat, urmărit cu deosebit interes de către cursanți. Decurgînd din documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. sarcinile presei scrise și electronice astăzi, în contextul impresionantului flux informațional generat de revoluția tehnico-stiințifică pe plan mondial, au dobîndit accent de profesionalitate necunoscute în trecut, asupra cărora s-a concentrat atenția pregătirii de specialitate. Capitolul intitulat „Creația ziaristică”, cu două subdiviziuni, „Genurile publicistice” și „Limba și stilul presei”, a antrenat colectivul didactic al Facultății de ziaristică într-o activitate teoretică și practică avînd ca interlocutori direcți pe înșiși cursanții acestei serii. **Desfășurate sub forma prelegerii clasice sau a celei de tip combinat, expunere-discuție, expunere-intrebări-discuție, cursurile de creație ziaristică au relevat zone teoretice noi, în care abia acum se fac enunțuri sau se încearcă definiții, au conturat probleme ale cultivării limbii literare cu ajutorul presei în interiorul căreia s-a insistat asupra inovației lingvistice în confruntare cu tradiția.**

A. CARTOJAN

„DIXIT !”

Fără îndoială, cu experiența pe care o au cursanții și de pe platforma faptelor de viață și a analizelor de text, dezbaterile despre genurile gazetărești sau despre probleme ale stilului publicistic, au stîrnit un ecou incontestabil, puncte de vedere diferite, confruntări din care s-au prefigurat noi contribuții în domeniu. Am avut impresia însă că nu întotdeauna s-au putut elucida problemele dezbătute, datorită, în bună parte rezervelor unor cursanți de a-și exprima opiniile, bazate pe practica și cunoașterea proprie. Firește, reușita dialogurilor deloc ușoare în planul teoriei a depins și de pregătirea și experiența gazetărească a persoanelor care au condus dezbaterile, ca și de alți factori condiționali, precum și, uneori, de puținătatea bibliografiei necesare dar și de insuficiența apelului la această bibliografie.

III — **Activitățile practice** incluzînd în ele problemele elaborării ziarului experimental, emisiunilor-școală, de radio și televiziune au antrenat pe fiecare cursant și pe toți laolaltă, chiar și pe cei din grupa de edituri („neziariștii”, cum își spun unii), la o susținută activitate de inițiere și de perfecționare în domeniul tehnicilor și practicii de presă. Fiind prima serie care beneficiază de o pregătire completă în tehnicile moderne ale presei, cursanții au înțeles să acorde timpul și străduința necesare însușirii lor, mînuirii aparatelor de înregistrare a sunetului și imaginii, deprinderii tehnicii fotoreportajului, cunoașterii tehnologiei poligrafice ș.a.m.d. Simultan și într-o măsură cel puțin egală dacă nu chiar cu și mai mult entuziasm, cursanții au urmat și urmează pregătirea la limbi străine de largă circulație, reactualizîndu-și cunoștințele sau deprinzînd, de la alfabet, o nouă limbă străină.

Există, totuși, chiar la acest capitol atât de important al pregătirii practice moderne, unele rămăneri în urmă care s-au simțit cu deosebire la cursurile de steno-dactilografie. Sprijinindu-se pe părerea că dactilografierea se știe din redacție (sau se poate învăța și după absolvire) iar stenografia se poate restrânge la un sistem personal de abrevieri — presupuneri fără acoperire, așa cum, de altfel, au dovedit testele de verificare — anumiți cursanți (nu puțini, din păcate) nu au acordat atenția cuvenită acestor discipline. Potrivit opiniilor cadrului didactic de steno-dactilografie, lectorul univ. I. Petrescu, cursanții au neglijat studiul sistematic, perseverent, au absentat foarte mult, iar în acest moment sînt handicapați. Este necesar ca cei în cauză să înțeleagă că nu este vorba de o dexteritate facultativă, ci de **un atribut al gazetarului modern, asupra căruia însăși Legea presei atrage atenția în capitolul privind la atestare.** Handicapările nu sînt irecuperabile în intervalul rămas pînă la examenul de absolvire.

Urmînd exemplul colegilor din anul trecut, dar cu ambiții mai mari, cursanții promoției actuale s-au pregătit, din toate punctele de vedere, să-și valorifice cunoștințele și deprinderile practice, dezvoltate prin pregătirea de specialitate, într-o **revistă experimentală** de tip tabloid. În acest scop, ei au fost cîteva zile în județul Buzău, unde au făcut o documentare riguroasă, în instituții și unități economice. Proiectată ca un model al genului, revista va întruni (sperăm !) nu numai virtuți de conținut și de tehnologie poligrafică, ci și virtuți publicistice care să o includă, ca punct de referință, în zestrea activităților practice meritorii.

IV — **Etapa de încheiere a cursului postuniversitar** este, desigur, cea mai dificilă. Acum, spre finele anului, se vor limpezi ciștigurile, se va produce saltul maturizării pregătirii cursanților. **Examenele care îi așteaptă — cel pluridisciplinar și de specialitate, probele la tehnicile de presă și proba probelor, lucrarea de absolvire,** — sînt nu numai dialoguri de obligativitate didactică, ci, în primul rînd, prilejuri de autoverificare a cunoștințelor de la care s-a pornit și a celor la care s-a ajuns, a deprinde-

rilor avute și a celor nou însușite, a capacității de distanțare față de rutinele redactării unui articol de ziar, pentru a atinge exigențele unei lucrări de sinteză, fertilizată de observații proprii și de soluții teoretice și practice, la un nivel științific corespunzător absolvirii acestui **curs postuniversitar.**

Colectivul de conducere al Cursului postuniversitar, de comun acord cu biroul organizației de partid și cu alți factori interesați, a asigurat un cadru propice pentru finalizarea studiilor. Cum se știe, în acest finis cursanții au fost împărțiți în **patru grupe de specializare** : a) **Probleme economice**, b) **Construcția de partid**, c) **Relații internaționale** și d) **Probleme culturale.** În cadrul grupelor s-au aprofundat mai ales prin dezbateri de sinteză, problemele fundamentale ale cursurilor predate, modalitățile de tratare publicistică a diferitelor teme din fiecare domeniu.

Probele care stau în fața cursanților nu vor fi ușoare. Fiind vorba de prima serie care beneficiază de testare la „tehnicile de presă“ cerute de Legea presei, respectivele probe solicită eforturi foarte mari în perioada care a mai rămas, pentru **armonizarea nivelului de cunoștințe, pentru punerea la punct a deprinderilor practice.**

Disponînd de circa o lună de zile pentru **redactarea lucrării de absolvire**, aceasta nu înseamnă că întreaga muncă de documentare, concepere și elaborare, pînă la forma finală, să se facă în respectiva lună, adică în luna mai. Propuse, discutate și aprobate din timp, lucrările de absolvire au format obiectul unei discuții într-o adunare de partid, încă din luna februarie. Ar trebui remarcat faptul că **fiecare temă aleasă este bine gîndită și de mare oportunitate**, că toate subiectele ce vor fi tratate de cursanți se înscriu în liniile directoare ale Programului partidului, aprobat de Congresul al XI-lea. În acest fel, pornind de la realități concrete oglindite în presa centrală și județeană, la radioteleviziune și în activitatea editorială, cursanții au ocazia și obligația de a contribui la luminarea unor probleme cheie ale felului cum sînt abordate și realizate publicistic realitățile timpului nostru, cu ce eficiență și cu ce minusuri de conținut sau de formă.

Experiența celorlalte serii ne-a demonstrat că multe din lucrările realizate de cursanți au fost serios documentate și bine elaborate, aducînd contribuții originale teoretice și practice pentru activitatea viitoare a presei noastre.

Fără să fi putut cuprinde în aceste însemnări toate problemele activității didactice, teoretice, practice și aplicative ale seriei actuale de cursanți postuniversitari, credem că sondajele în compartimentele de bază ale activității lor, cu luminile și, uneori, umbrele arătate sînt de natură să mobilizeze tot mai mult pe fiecare dintre ei, acum la finisul fierbinte al absolvirii, astfel încît, **reîntorși la locurile de muncă, să contribuie cu o și mai mare maturitate politică și virtuți profesionale la îndeplinirea exemplară a sarcinilor redacționale.** Nu am dat exemple nominale de nici un fel în aceste notații preliminare ale încheierii seriei actuale a cursului postuniversitar, întrucît, conform experienței celorlalte serii, este timp încă pentru schimbări, uneori spectaculoase și într-un sens și în altul.

Remarc în încheiere că experiența acestei serii ridică desigur noi probleme și noi modalități de perfecționare a activității de viitor a Cursului postuniversitar, care nu au putut face obiectul acestor rînduri, dar care vor sta în atenția conducerii Facultății de ziaristică și a colectivului care coordonează activitatea acestui curs.

A. CARTOJAN

VITRALIU

REZULTATE ALE PRIMEI PROMOTII

de lector univ. DUMITRU POPA

Rîndurile de față coincid cu un moment care ar putea fi considerat **de referință** în viața breslei noastre : cu puțin timp în urmă, prima promoție de redactori-studenți ai cursurilor fără frecvență a susținut examenele ultimului an de studii, în luna iulie urmînd să prezinte lucrările de licență.

Împrejurarea, emoționantă, constituie, în același timp, un prilej de atentă analiză, plină de învățăminte pentru experiența Facultății de ziaristică în organizarea și desfășurarea unui proces instructiv-educativ de-o asemenea complexitate, pentru activitatea de pregătire și perfecționare a gazetarilor în general.

Organizat pe baza recomandărilor exprese ale conducerii partidului nostru referitoare la sarcinile și obiectivele învățămîntului superior ziaristic, cursul fără frecvență a cunoscut, în cei patru ani de cînd funcționează, îmbunătățiri succesive, rezultat al perfecționării continue a întregului învățămînt fără frecvență din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“.

Atenție deosebită a fost acordată, cum e și firesc, cadrului de desfășurare a procesului de instruire — structurii organizatorice, planurilor și programelor de învățămînt — menite să asigure o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, corespunzătoare profilului gazetarului comunist, activist cu o înaltă conștiință revoluționară, stăpîn pe mijloacele de exercitare a profesiei sale.

Măsurile adoptate au avut și au drept principal scop realizarea unui salt calitativ în pregătirea de ansamblu, politică și de specialitate a studenților, în condițiile în care mulți dintre ei sînt publiciști experimentați, cu apreciate reușite profesionale.

Vom încerca să subliniem, în mod succint, cîteva din caracteristicile sistemului de pregătire, ale elaborării planurilor și programelor de învățămînt, precum și unele concluzii pe marginea rezultatelor obținute la principalele obiecte de studiu. Și aceasta deoarece considerăm relatarea de față ca începutul unor dezbateri de mai mare regularitate pe marginea formei de învățămînt la care ne referim, a căror finalitate va fi, desigur, relevată de rezultatele obținute în activitatea practică publicistică.

Fără a considera că au fost epuizate toate măsurile privind organizarea și asigurarea unei pregătiri superioare, corespunzătoare transformărilor ce au loc și în sfera activității gazetărești, se poate aprecia, pe drept cuvînt că, în ultimii ani, concepția asupra învățămîntului fără frecvență din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“, din care face parte și cel ziaristic, a suferit **transformări radicale**, atît în ce privește organizarea pregătirii propriu-zise,

cît și în ce privește modul de elaborare a programelor de studii, verificarea și evaluarea cunoștințelor.

Pregătirea, considerată ca premisă a obținerii de bune rezultate, se desfășoară într-o formă nouă. Înaintea sesiunilor din iarnă și din vară, studenții de la fără frecvență beneficiază **de două perioade de pregătire**, a cîte 7 zile fiecare, cu scoatere din producție. Programul se desfășoară în întregime la Academie, cu participarea cadrelor didactice, a șefilor de catedre, a titularilor de cursuri, care vor face parte și din comisiile de examene, înlăturîndu-se astfel posibile neconcordanțe între conținutul obiectului din planul de învățămînt și volumul de cunoștințe dobîndite prin studiu individual. Zilele de pregătire se repartizează, în funcție de dificultățile întîmpinate în însușirea și aprofundarea domeniului studiat. În general, sînt programate trei obiecte de studiu pentru fiecare perioadă de 7 zile, cu recomandarea ca studenții să susțină examene la obiectele pregătite în preajma sesiunii respective.

Spre deosebire de ceilalți ani, **anul IV** efectuează toate cele 14 zile de pregătire cu scoatere din producție **într-o singură etapă**, cu cel puțin o lună înainte de ultima sesiune de examene, din februarie, măsură ce și-a dovedit oportunitatea și eficiența. Pe linia strînsei legături dintre activitatea teoretică și cea practică, și în funcție de nevoile redacționale, s-a adoptat măsura ca lucrările de licență să fie avizate de conducerile redacțiilor iar în cazul ziarelor locale și de secretariatele comitetelor de partid județene, după care sînt discutate și aprobate în Consiliul profesoral al Facultății de ziaristică.

O atenție deosebită s-a acordat elaborării planurilor și programelor de învățămînt. Cu convingerea fermă că ziaristul comunist trebuie să aibă o solidă pregătire politică și profesională, încît să fie capabil să înțeleagă în mod just transformările revoluționare ce animă lumea contemporană, în concordanță cu concepția partidului nostru privind sarcinile presei și ale ziaristului, conducerea facultății a căutat să elaboreze un plan de învățămînt care să corespundă obiectivelor stabilite. S-a realizat un echilibru adecvat între obiectele de specialitate, cele de științe sociale și de cultură generală ; s-au introdus obiecte noi, moderne, de studii.

Alături de Materialism dialectic și istoric ; Economie politică, Socialism științific ; Probleme fundamentale ale istoriei patriei ; Construcție de partid ; Mișcarea comunistă și muncitorească internațională ; Relații internaționale, există obiecte de specialitate cum sînt : Funcțiile presei în societatea

socialistă ; Creație ziaristică ; Tehnologie poligrafică ; Limba și stilul presei ; Istoria presei etc. Între obiectele de cultură generală, am aminti: Literatura română ; Limbile străine ; Geografia ; Logica ; Istoria culturii și civilizației etc. ultimele două introduse în programa seriilor 1973—1974 și 1974—1975. Dintre obiectivele noi, amintim : Știința conducerii societății socialiste. Metode moderne de conducere , Economia, organizarea și conducerea unităților economice. Metode de analiză economică ; Tehnici moderne de presă.

Desigur, formele organizatorice și de pregătire trebuie să-și găsească reflectarea în pregătirea de ansamblu a studenților de la fără frecvență, în rezultatele obținute la sesiunile de examene. Statisticile întocmite la încheierea sesiunilor de examene reliefează, pe ansamblu, o bună pregătire. Analizând, spre exemplu, rezultatele obținute de actuala promoție în cei patru ani de studii, rezultă că din cele aproximativ 1 480 de note de trecere acordate la obiectele prevăzute în planul de învățămînt, un sfert sînt de 9 și 10 și aproape jumătate de 7 și 8, ceea ce demonstrează că trei sferturi din răspunsuri au fost bune și foarte bune. Media generală a fiecărui student, obținută din mediile anuale, arată că doar o foarte mică parte din cei ce formează prima promoție nu întrunesc calificativul de bine sau foarte bine, notele mai mici obținute la unele materii fiind compensate de calificative mai mari obținute la altele.

Cu ultima precizare am atins o parte mai sensibilă a procesului instructiv-educativ de la învățămîntul ziaristic fără frecvență : faptul că analiza rezultatelor pe obiecte de studiu relevă o situație diferită în ce privește gradul de pregătire.

Există materii, mai ales cele de specialitate, la care studenții se prezintă bine, chiar foarte bine, avantați de faptul că aproape toți sînt ziařiști practicieni, cu o vechime apreciabilă în profesie.

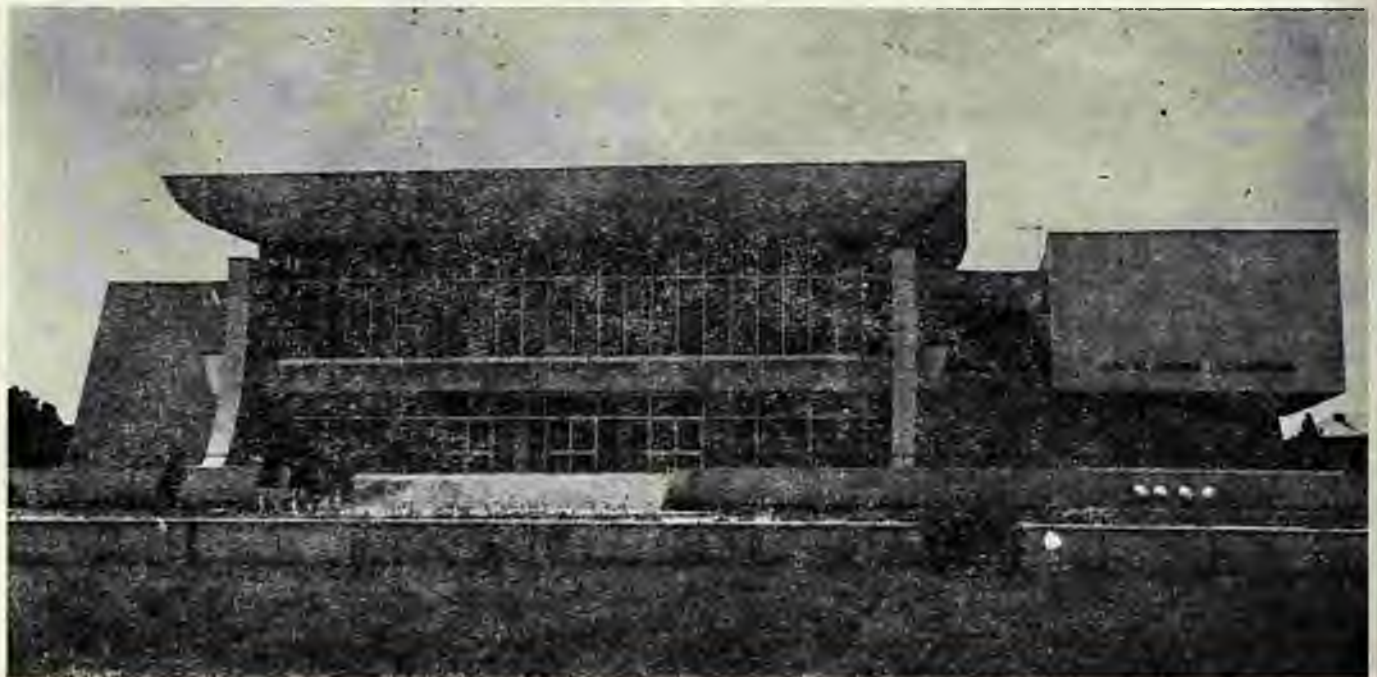
Se constată însă dificultăți în asimilarea și aprofundarea cunoștințelor la unele obiecte, în special cele cu un pronunțat profil teoretic, la care rezultatele nu sînt întotdeauna la un nivel foarte ridicat. Sînt și explicații plauzibile — lipsa de continuitate în studiu, gradul mai înalt de abstractizare, ritmul intens al muncii redacționale. Cu toate acestea, nu poate fi ocolită o anumită insuficiență a efortului

în pregătire pe linia unei pregătiri destul de sumare. Discuțiile purtate cu o parte din cadrele didactice care au participat la orele de pregătire și în comisiile de examinare subliniau necesitatea de a acorda o cantitate de timp mai mare unor obiecte de studiu care presupun, prin însuși conținutul lor, un efort sporit în procesul de asimilare. Nu este suficient să citești o dată sau de două ori cursul de Filozofie sau Economia politică și să te prezinți la examen. Este necesar un studiu sistematic, din care să nu lipsească bibliografia stabilă, avîndu-se în vedere nu numai vastitatea și gradul de abstractizare, ci și faptul că, în general, studenților de la fără frecvență li se recomandă un timp mai îndelungat de studiu decît celor de la zi, pentru a se familiariza cu noțiunile și conceptele din cuprinsul materiilor studiate.

Considerațiile cadrelor didactice cu care am stat de vorbă vizează și alte probleme ale pregătirii studenților de la fără frecvență. Ele se vor contura cu mai mare claritate în ședința ce va avea loc, pînă la sfîrșitul anului universitar în curs, la care conducerea facultății va invita cadrele didactice ce activează în această formă de învățămînt, reprezentanți ai studenților, precum și ai redacțiilor în care aceștia lucrează.

Permanenta atenție acordată îmbunătățirii structurilor și formelor de pregătire și testare a cunoștințelor, de ridicare a măiestriei profesionale a gazetarilor, se înscrie în activitatea de ansamblu a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, ale cărei obiective în pregătirea și perfecționarea cadrelor se înscriu în sarcinile majore stabilite de Congresul al XI-lea al partidului și care și-au găsit o nouă și amplă concretizare în cuvîntarea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rostită cu prilejul aniversării Academiei. În acest larg context, învățămîntul universitar ziaristic fără frecvență se străduiește să se înscrie, cu rezultate mereu mai bune în pregătirea politică și profesională a ziařiștilor, chemați să slujească cu abnegație și devotament mărețele obiective stabilite de partid de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, în cadrul căreia mijloacele de informare de masă vor constitui un puternic stimulent al dezvoltării democrației socialiste, o tribună de afirmare a principiilor eticii și echității socialiste.

CASA DE CULTURĂ A SINDICATELOR DIN PLOIEȘTI

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ DE PRESĂ ÎNTR-O NOUĂ ETAPĂ

de conf. univ. GEORGE IONESCU

șeful catedrei de teoria și practica presei de la Facultatea
de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“

Alături de cele mai semnificative domenii ale științelor sociale, o componentă a activității științifice de ansamblu a Academiei „Ștefan Gheorghiu“ o constituie și cercetarea de presă. Acest lucru este reflectat de însăși structura planului științific al instituției noastre pe 1975 și pe perioada cincinalului următor: în „nomenclatorul“ direcțiilor prioritare ale planului figurează și teoria și istoria presei.

După cum se știe, cercetarea de presă, nu numai la noi dar și în numeroase alte țări constituie un domeniu relativ nou al activității științifice. Din această „calitate“ specifică pe care și-o revendică cercetarea în sfera ziaristicii, a mijloacelor comunicării de masă, decurg multiple implicații, pe multiple planuri, începând cu edificarea cadrului organizatoric al activității și terminând cu evaluarea finalității practice a acestei activități.

Concepută în legătură organică cu practica presei noastre și preocupările de perfecționare a ei, pornind de la premisele acestei practici, de la experiența pozitivă acumulată, activitatea științifică în domeniul ziaristicii este structural corelată necesităților învățământului universitar ziaristic, creșterii eficienței social-formative a mijloacelor comunicării de masă.

Linile de forță ale întregului angrenaj de cercetare științifică din instituția noastră, în care se include, cum am văzut și domeniul teoriei și istoriei presei, rezidă în Programul adoptat de cel de al XI-lea Congres al P.C.R., în întreg conținutul istoricului raport la Congres, în indicațiile formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul Conferinței cadrelor și activului de partid din învățământul superior și Conferinței Naționale a Cercetării științifice și proiectării. Insuflețitoare sînt totodată pentru cadrele didactice, studenții și cursanții Academiei „Ștefan Gheorghiu“ prețioasele îndrumări, indemnul la explorarea cutezătoare a noului, la creație științifică eficientă, cu finalitate social-politică, pe care le-a enunțat secretarul general al partidului cu prilejul aniversării a trei decenii de la înființarea instituției noastre.

Documentele programatice ale Congresului, indicațiile mobilizatoare cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la aniversarea Academiei „Ștefan Gheorghiu“ călăuzesc întreaga noastră activitate științifică, orientează desfășurarea cercetă-

rilor și dezbaterilor în domeniul științelor sociale și politice, în strînsă legătură cu viața, cu practica socială, străbătute de spirit militant revoluționar.

Pentru a asigura mecanismul propice sistematizării tuturor preocupărilor științifice, dimensionării adecvate a obiectivelor principale, definirii duratei optime a ciclului lor de finalizare, Consiliul de conducere al Academiei a statuat în urmă cu un timp, funcționarea a o serie de laboratoare de cercetări și studii aplicative printre care și a Laboratorului de teoria și istoria presei.

Pornind de la cerința de a realiza o cît mai bună cuprindere a problematicii specifice, „Laboratorul de teoria și istoria presei“ și-a sistematizat activitatea compartimentînd-o pe mai multe secțiuni. Fiecare dintre secțiuni acoperă o zonă tematică cu o fizionomie unitară. Prima dintre acestea „Teoria presei“ este alcătuită din două diviziuni distincte: a) „știința presei“; b) „creația publicistică“. Următoarele două secțiuni și anume „sociologia presei“ și „istoria presei“ întregesc structura mecanismului cercetării din domeniul ziaristic.

Laboratorul nu-și limitează însă activitatea numai la această sferă. Întrucît, în fiecare an, Cursul post-universitar de ziaristi al Facultății de specialitate din Academie încorporează în componența sa și un număr constant de redactori din edituri, Laboratorul, în cadrul celei de a patra secțiuni, se ocupă și de studierea fenomenului editorial contemporan, de istoria și sociologia cărții.

Coordonatorul „Laboratorului de teoria și istoria presei“ este decanul Facultății de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, tovarășul Nestor Ignat, președintele Uniunii ziaristilor. El este ajutat în activitatea sa curentă de un birou operativ al Laboratorului, din care fac parte responsabilii secțiunilor amintite și secretarul științific, lectorul universitar Victoria Iliescu.

Operația de a defrișa și investiga din unghi științific un tărîm complex — atît de dinamic cum este fenomenul de presă, omniprezent în angrenajul vieții contemporane, indispensabil ei — conferă însemnătate deosebită unor aspecte și, în primul rînd, celor privind depistarea și angrenarea în procesul de creație științifică a cadrelor care întrunesc competența necesară, manifestă vocație și dăruire pentru o asemenea activitate.

Iată de ce, în momentul de față o preocupare prioritară a biroului Laboratorului este aceea de a antrena numeroși publiciști experimentați din presa noastră centrală scrisă și audiovizuală, activiști de partid pe tărîmul presei, lucrători din marile instituții ziaristice românești pentru a colabora direct la realizarea obiectivelor cercetării de presă.

Factorii de conducere ai Laboratorului depun toate strădaniile pentru ca cercetarea de presă, — această activitate creatoare, care nu poate fi decît larg colectivă — să concentreze cele mai bune forțe publicistice de care dispune presa românească pentru realizarea obiectivelor stabilite. Efectivul fiecărei secțiuni poate fi dimensionat după necesități tocmai pentru ca Laboratorul să acopere cu forțe calificate temele incluse în planul de cercetare. Activitate concretă a celor patru secțiuni ale Laboratorului necesită colaborarea a numeroși specialiști, cu cunoștințe polyvalente de presă, cunoscători ai cerințelor ziaristicii moderne. Lucrătorii din presa noastră centrală scrisă și electronică, cu competență publicistică, cu cunoștințe teoretice, cu înclinații și pasiune de cercetători sînt astfel direct invitați să participe la această activitate.

Actualul cadru organizatoric al cercetării științifice de presă oferă de asemenea posibilitatea valorificării din plin și a potențialului de care dispune presa locală. Cunoaștem bine un număr relativ mare de lucrători din presa locală, care au urmat programele de reciclare sau cursul postuniversitar, mulți dintre ei cu interes și cu posibilități pentru cercetare. O bună parte dintre lucrările pe care ei le-au elaborat cu prilejul acestor cursuri, întrunesc reale însușiri de studii aplicative și cercetări de presă. Evident o însemnătate deosebită prezintă totodată în această activitate conlucrarea strînsă a Laboratorului cu Uniunea ziarștilor, cu filialele sale județene.

Ținînd seama de importanțele îndatoriri care revin colectivelor didactice de specialitate din învățămîntul superior în privința cercetării științifice, la această activitate va contribui din plin și „Catedra de Teoria și practica presei“ a Facultății noastre de ziaristică.

Colectivul didactic de specialitate al Facultății constituie de fapt azi nucleul Laboratorului.

O altă preocupare aflată în centrul atenției este aceea a strînsei colaborări a Laboratorului și cu alte colective care desfășoară activitate de cercetare în sfera presei astfel încît indicațiile conducerii de partid, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la integrarea efectivă a învățămîntului cu cercetarea și practica să fie cît mai eficient realizate și în domeniul de care ne ocupăm. Această preocupare se exprimă de altfel în întreaga concepție care se află — așa cum am mai arătat — la baza planului nostru de activitate științifică, la definitivarea fiecăruia dintre obiectivele incluse în el.

Obiectivele Laboratorului de teoria și istoria presei au în vedere, pe baza sintetizării teoretice a experienței presei românești, elaborarea unor studii sistematice utile fundamentării teoretico-aplicative a fenomenului de presă, rolului formativ social al presei în societatea noastră socialistă.

Pornind de la aceste necesități cercetarea de presă desfășurată de Laborator va aborda o problemă amplă.

- natura și funcțiile presei în societatea socialistă : sociologia presei ;
- creația publicistică ; limbajul specific de expresie al ziaristicii electronice ;
- deontologia presei ;

— implicațiile revoluției tehnico-științifice în sfera informării publice ;

— istoria presei românești, școala publicistică românească ;

— design-ul de presă și receptarea mesajului.

Conform „graficului“ de realizare a acestor obiective, o primă etapă a planului nostru de activitate științifică o constituie anul în curs, 1975. O etapă de demaraj, cum se spune. Apoi etapa a II-a, 1976—1978, în care Laboratorul va trebui să finalizeze, într-o anumită succesiune de priorități, multe dintre obiectivele stabilite.

Modalitățile pe care le folosește Laboratorul în activitate sînt foarte variate : Sesiuni științifice, simpozioane, dezbateri în care este abordată problematica unora dintre principalele obiective ale planului de perspectivă. 1975 este anul în care vor fi definitivitate „machetele“ primelor trei volume de studii și cercetări de teoria presei și istoria presei care vor fi editate în 1976—1978. Vor începe de asemenea și o serie de lucrări cu caracter științific ale Catedrei, între care editarea unui dicționar cuprinzînd termeni de presă, un fișier monografic al presei românești, un volum de studii privind limba și stilul presei.

Toate acestea sporesc considerabil activul bilanțului Facultății de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, bilanț care în numai trei ani și ceva consemnează o serie de realizări deosebite. Aș cita printre ele editarea, în colecția „Ziaristica“ a trei volume de „Studii, cercetări, eseuri“ cuprinzînd cele mai valoroase lucrări ale absolvenților Cursului postuniversitar, trei „Caiete documentare“, editate în aceeași colecție, care prezintă culegeri de studii, extrase ale unor lucrări de specialitate de autori de peste hotare, personalități de prestigiu ale cercetării științifice de presă. La acestea se adaugă cursul „Istoria presei“ de Constantin Antip, cursul „Limba și stilul presei“ de Gh. Bulgăr sau cursurile aflate într-o fază avansată de definitivare și editare încă în anul acesta, despre rolul secretariatului de redacție în conceperea și elaborarea ziarului, despre publicistica radiofonică și cursul de teorie a bibliografiei, toate rod al muncii științifice a cadrelor didactice ale Catedrei de teoria și practica presei sau a profesorilor asociați ai Facultății de ziaristică, lucrători în presa centrală și locală.

De fapt, cercetarea de presă sistematică, se poate spune că a cunoscut la noi o importantă fază odată cu elaborarea lucrărilor de absolvire ale primelor promoții date de Cursul postuniversitar și ale absolvenților cursurilor de reciclare. Multe dintre ele, așa cum am arătat, au fost valorificate în volumele „Studii, cercetări, eseuri“, de ziaristică sau în paginile de specialitate ale revistei „Presa noastră“. Pe viitor, atît aceste lucrări cît și cele ale absolvenților Facultății de ziaristică și Cursului de patru ani fără frecvență, pentru ziarști, vor fi astfel orientate încît să contribuie tot mai mult la investigarea tematicii prioritare definite în planul de activitate științifică al Laboratorului.

Un rol important în cercetarea de specialitate revine și lucrărilor de doctorat în presă. Este de dorit ca acestea să întrunească atribute de adevărate studii teoretice, cercetări științifice de presă.

Facultății de ziaristică, Laboratorului de teoria și istoria presei și Catedrei de specialitate, le-au fost create, în cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“, toate condițiile materiale și organizatorice pentru înfăptuirea importantelor obiective care le stau în față în domeniul cercetării aplicative și teoretice de presă.

DIN JURNALUL UNUI CORESPONDENT

de ȘTEFAN PIETRARU

corespondentul Radioteleviziunii la Brașov

Abia acum, după ce-am primit al doilea telefon de la redactorul șef al revistei „Presa noastră”, după ce am scos din sertare caietele cu însemnări mai vechi și mai noi, îmi dau seama de spațiile vaste pe care le cuprinde jurnalul meu de corespondent de aproape un sfert de veac în zona arcu-ului Carpatic.

M-am gândit ca în extragerea citorva file din jurnalul meu solicitate pentru tipar, să pornesc și să mă mențin în sfera actualității, cu dominantele și interferențele ei.

În acest an, Întreprinderea „Tractorul” din Brașov sărbătorește o jumătate de veac de activitate industrială cu profil constant. Îmi propun să extrag din jurnalul meu câteva file cu consemnări despre unele momente din activitatea sa.

23 martie 1955. Azi, constructorii de tractoare au realizat sarcinile primului plan cincinal. La comitetul de partid se lucrează la definitivarea materialului de sinteză. Ies în curtea uzinei în care răsună vuietul cadourilor (KD) 35. Victor Oprea, șeful montajului, radiază de satisfacție. În zgomotul metalic care te asurzeste, îi ghicesc ideea pe care se străduiește zadarnic s-o exprime verbal! Se pregătește o nouă „bombă” (un eveniment de majoră însemnătate rivnit de orice corespondent pentru a fi recepționat operativ).

2 august 1955. Primul tractor pe roți de 35 de cai putere iese triumfal din hala de montaj, în aclamațiile celor care i-au dat viață. La volanul noului tractor, tot Victor Oprea. După demonstrație, Victor Oprea pare istovit mai mult de emoție decât de efortul depus. Îmi comunică un amănunt inedit. Noul tractor poate atinge o viteză de 15 km. pe oră. Până la 23 August vor fi montate 25 de Universale pe roți.

6 august 1956. În uzină se definitivează o foaie volantă consacrată evenimentului de la 2 august, editată de gazeta „Tractorul”. Prin uzină mișună reporterii ca la ei acasă. Se află printre ei un fotoreporter gras de nici nu știi cum își poate exercita meseria. Am aflat că de la hotel sau de la comitetul de întreprindere dă mereu telefoane prin secții solicitând... subiecte. La comitetul de partid se lamentează: „De ce nu s-a organizat o expoziție cu toate tractoarele fabricate pînă acum?” G. R., secretarul, îl lămurește că expoziția se va face mai târziu cînd și numărul tractoarelor asimilate va fi mai mare, mai încolo, peste vreo 20 de ani, — își încheie el discuția, iar fotoreporterul se uită la mine nemulțumit că i-am dat dreptate secretarului: „Dumitale ce-ți pasă că lucrezi cu stiloul și cu sunețul, dar eu lucrez cu imaginea și am de alergat de la un capăt la altul al uzinei”.

Dacă expoziția rivnită de fotoreporter s-ar face acum, în componența ei ar intra 6 tipuri de trac-

toare: I.A.R.-22, I.A.R.-23, S.R.F.-1, tractorul K.D.-35, tractorul K.D.P.-35 și tractorul Universal pe roți.

13 august 1959. Presa locală a publicat azi în pagina a II-a partitura cîntecului „Tractoarele păcii”.

24 aprilie 1962. Discuția cu operatoarele de la telefoane pînă la supraveghetore a urgentat legătura cu Bucureștiul: „Azi a ieșit din montaj tractorul cu numărul de fabricație 100.000”.

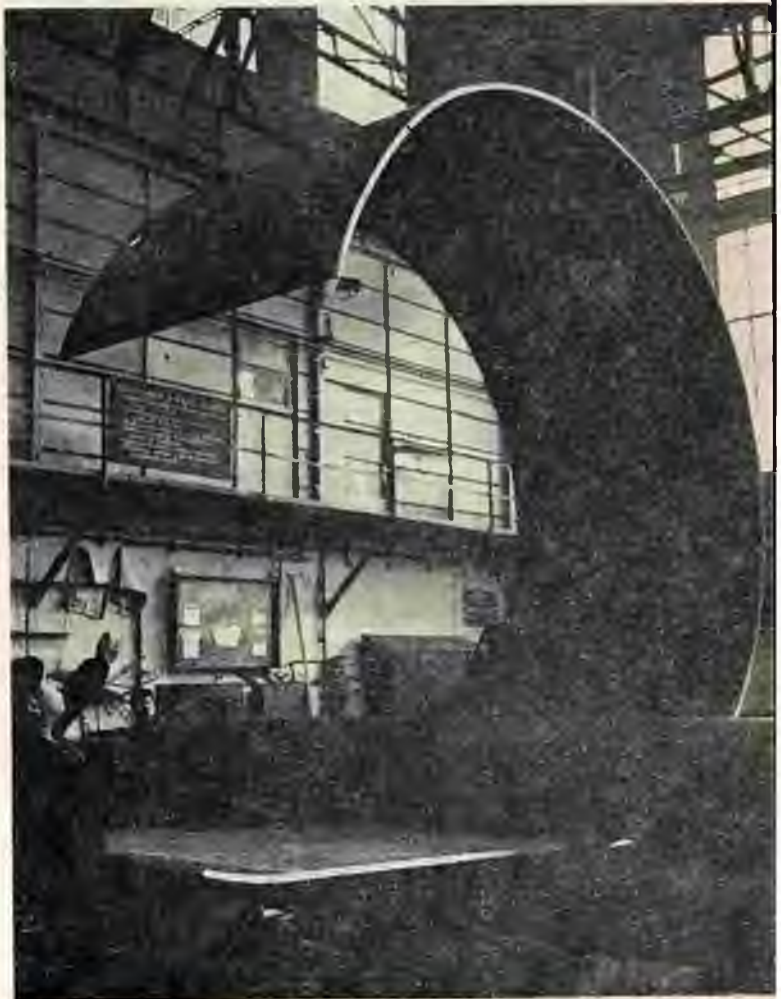
6 martie 1965. O veste sosită de departe străbate uzina de la un capăt la altul. Tractorul Universal 650 a fost distins cu Medalia de aur la tirgul internațional de la Leipzig.

...Ajun de alegeri. Simbătă, orele 20.00. Îl sun acasă pe E. O., directorul uzinei. E candidat în alegeri și în legătură cu aceasta îl provoc la o discuție. O acceptă bucuros: „Numai puțin să opresc aparatul de radio”. Intenția lui m-a bucurat.

Primul material care se anunță celor cu aparatele

A. CARTOJAN

„DIRIJORUL”

de radio deschise, se referă la 30 de tractoare montate peste plan în cinstea alegerilor. O știe toată uzina, succes recunoscut și la comisia economică de la comitetul regional de partid. Dar E. O. nu e de acord ca informația să fie dată publicității pentru ca nu cumva „ministerul să-i mărească planul”. Încheiem discuția și-i urez directorului noapte bună.

7 iunie 1965. În cinstea apropiatului congres al partidului, a coborât azi dimineață de pe banda de montaj tractorul cu numărul de fabricație 150 000. E. O. îmi mărturisește într-un moment de răgaz după consumarea evenimentului: „Am aflat chiar în noaptea respectivă despre materialul cu cele 30 de tractoare peste plan. A fost bine venit, păcat că nu l-am ascultat și eu”.

9 iunie 1965. Spre marele șantier al țării au fost expediate tractoarele S. 1300. Vor fi curînd prezente și la exploatarea forestiere din Carpați.

10 decembrie 1965. A ieșit din montaj primul lot de tractoare Universal 650 pe șenile și cel de al 500-lea tractor S. 1500.

26 decembrie 1966. Azi, se împlinesc 20 de ani de la ieșirea din montaj a primului tractor românesc I.A.R.-22. Zilele trecute am făcut investigații pentru identificarea unor oameni, martori ai evenimentului de acum două decenii. Nu numai martori, ci și făuritori ai primului tractor. Mihai Andrei, maestru montator, a pornit motorul primului tractor la bancul de probă. Au mai colaborat la făurirea primului I.A.R.-22 și Gheorghe Linteș, inginer Radu Mărdărescu, Ilie Trandafirescu, Ioan Parpața și alții. I-am recunoscut într-o fotografie îngălbenită de vreme, strînși ca un ciorchine în jurul primului tractor.

Aflînd despre investigațiile care se fac în uzină, Victor Oprea s-a prezentat la comitetul de partid cu o ceată de ortaci de-ai săi, reclamînd despre tentativa „de a se face o nouă istorie”. În afara materialelor transmise la radio, am mai publicat în presa locală o pagină de reportaj „Un uriaș izvor de putere”. Două decenii de la nașterea primului tractor românesc.

Azi dimineață, la aniversarea nașterii primului tractor românesc, l-am vizitat pe Victor Oprea pentru a-l felicita și a-i solicita colaborarea la întocmirea unui radioreportaj. Era vesel — cum se și cuvenea la o asemenea aniversare. Acum și-a dat seama că nu era vorba despre o nouă istorie ci doar despre niște completări care nu-l puteau supăra.

6 martie 1968. Azi, a ieșit din montaj tractorul cu numărul de fabricație 200 000.

20 august 1968. Au ieșit din montaj primele tractoare Universal-400, care vor fi prezentate la demonstrația de la 23 August.

6 februarie 1970. Întreprinderea din Brașov a expedit spre beneficiari primul lot de tractoare Universal 650-M. (modernizat). Pînă în prezent au fost fabricate 30 de tipuri de tractoare în peste 200 de variante.

19 august 1971. Au fost expediate la București primele tractoare universale de 55 de cai putere, realizate de specialiști de la Institutul de proiectări și cercetări în localitate în colaborare cu Întreprinderea „Tractorul”, ca urmare a diversificării fabricației pe baza licenței Fiat. Tractoarele vor fi prezentate miine la București conducerii de partid și de stat, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

6 decembrie 1971. Și azi întreprinderea „Tractorul” este prezentă în sumarul actualității radiofonice. A coborît de pe banda de montaj tractorul cu numărul de fabricație 300 000.

26 decembrie 1971. Tractorul românesc împlinește azi 25 de ani. A trecut un sfert de veac de ieșirea din montaj a primului I.A.R. 22. Cea mai spectaculoasă etapă a fabricației noastre de tractoare se situează în ultimii ani cînd au fost transpuse în viață recomandările și indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

5 ianuarie 1972. Traducînd în viață indicațiile secretarului general al partidului, constructorii de tractoare au ridicat fabricația la cea mai înaltă cotă.

Vizita de lucru a secretarului general al partidului nostru, care a avut loc azi în uzină a prilejuit o sărbătorească primire. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat noi indicații privind diversificarea fabricației de tractoare, ridicarea calității produselor.

28 martie 1972. A fost realizat primul tractor de 80 de cai putere.

1 iunie 1972. Tractorul Universal 550 a intrat în montaj cu două trimestre mai devreme de termenul prevăzut.

1 august 1972. Maistrul Victor Oprea a ieșit la pensie, după 27 de ani de activitate în această întreprindere. În istoria ei, el rămîne ca primul tractorist.

În zorii zilei de 25 decembrie 1946, a scos din hală primul I.A.R.-22, montat în întreprindere.

4 aprilie 1973. Tovarășul Nicolae Ceaușescu vizitează întreprinderea „Tractorul” împreună cu Gaafar Mohammed Nimeiri, președintele Sudanului. Specialiștii din întreprindere raportează secretarului general al partidului că indicațiile și recomandările date privind diversificarea fabricației sînt transpuse exemplar în viață. Demonstrațiile care au loc impresionează profund pe înaltul oaspete sudanez, care găsește cuvinte de admirație pentru performanțele tractoarelor românești.

28 iunie 1974. Azi dimineață la orele 9,00 a ieșit din montaj tractorul cu numărul de fabricație 400 000. A fost trimisă o telegramă secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

6 martie 1975. O mică conferință de presă organizată ad-hoc la directorul general al Centralei industriale pentru tractoare și mașini agricole Vasile Sekel, Erou al Muncii Socialiste. Conferința de presă are loc la ora 18,00, oră obișnuită pentru prezența în întreprindere a directorului general, care este și candidat al F.U.S. pentru apropiatele alegeri de deputați în M.A.N.

Sintem informați că întreprinderea a organizat o nouă linie de montaj în Canada; că tractoarele românești sînt prezente în peste 80 de țări ale lumii; că se pregătește asimilarea unor noi tipuri și variante de tractoare. În întreprindere se află o expoziție care cuprinde toate tipurile de tractoare montate din neuitata zi de 26 decembrie 1946, ziua de naștere a primului tractor românesc.

9 martie 1975. Orele 11,30. Sosește carul nostru de reportaj cu Irina Doja. Vom colabora la transmisia directă din întreprindere în preajma căreia se află secția de montaj. Avem ca interlocutori 4 reprezentanți ai întreprinderii cu care intrăm de îndată în emisie după o scurtă pregătire de numai cîteva minute. Printre aspectele pe care le prezentăm ascultătorilor, se află și o informație telex sosită de la Cairo. De pe banda de montaj a întreprinderii de la Cairo, construită cu ajutorul celor de la Brașov, a coborît ieri, în ajunul alegerilor — cel de al 3 500-lea tractor.

La întreprinderea „Tractorul” se fac pregătiri pentru sărbătorirea semicentenarului activității industriale. Se întocmește istoria întreprinderii.

— ÎNTRECEREA SOCIALISTĂ ÎN PRESĂ —

MODALITĂȚI DE REFLECTARE ȘI STIMULARE

Clubul ziaristilor economiști a organizat la sfârșitul lunii martie o dezbateră profesională despre modalitățile publicistice de tratare a întrecerii socialiste în presă la care au participat ziaristi economiști de la principalele publicații cotidiene și de specialitate din Capitală.

Publicăm, în rezumat, punctele de vedere exprimate în cadrul dezbaterii, conduse de **Mircea Angelescu** (redactor șef adjunct al ziarului „Scînteia”), la care au luat parte : **Viorel Sălăgean** („Scînteia”), **Dumitru Constantin** („Scînteia tineretului”), **Florin Rădulescu-Botică** („Informația Bucureștiului”), **Ghizela Barabás** („Elöre”), **Vasile Boescu** („Revista economică”), **Liviu Melinte** („Era socialistă”), **Maria Ioniță** („Revista economică”), **Paul Mărgineanu** („Munca”).

În deschiderea discuției, **M. ANGELESCU** a arătat că scopul acestei întâlniri a ziaristilor economiști este de a releva ceea ce s-a făcut pînă acum în redacții în abordarea și tratarea întrecerii socialiste și, totodată, de a vedea ce laturi ale activității în acest domeniu sînt încă deficiente și, în consecință, ce elemente trebuie luate în discuție vizavi de reperul activității fiecărui ziar, al fiecărui ziarist care se ocupă de problemele privind întrecerea socialistă.

Avînd în vedere momentul în care se desfășoară discuția — ultimul an al cincinalului actual cînd eforturile întregului popor se concentrează pentru a-l realiza înainte de termen ; la scurt timp după perioada în care a avut loc decernarea drapelului de frunțași, a diplomelor de onoare unităților frunțașe ; precum și după ce un număr de 45 de colective din unități economice au lansat chemări la întrecere, cu obiective bine stabilite — se ridică multe probleme în legătură cu modul în care sînt concepute și tratate problemele întrecerii, maniera în care este înfățișată aceasta, ce efecte are, precum și modul de abordare și ce influență exercită în viața economică.

GENERALIZAREA INIȚIATIVELOR — O NECESITATE

Făcînd cîteva observații cu privire la desfășurarea întrecerii în industrie, cu referiri la modul în care este tratată întrecerea în „Scînteia”, **V. SĂLĂGEAN** a subliniat unele reușite sau nereușite și și-a exprimat cîteva păreri în legătură cu alte posibilități de tratare a întrecerii, în viitor.

Dincolo de laturile pozitive incontestabile referitoare la întrecerea socialistă — lozincă „Cincinalul înainte de termen”, devenită deviză a întrecerii pentru toți oamenii muncii din țara noastră, a avut ca rezultat faptul că peste 400 de unități economice au raportat îndeplinirea cincinalului pînă la 20 mar-

tie a.c. — se impun cîteva observații critice cu privire la aspectele tehnice ale întrecerii.

Mai întii, continuă să se pună încă un accent mare pe indicatorii globali a căror valoare nu poate fi contestată, dar în întrecere ar fi mai indicat poate să se pună accentul pe indicatorii „producție fizică”, „beneficii peste plan” etc., indicatori care în mare măsură se regăsesc, de altfel, și în chemările la întrecere.

O altă deficiență constă în aceea că, și în acest an ca și în alții, în unele întreprinderi nu se cunosc, de către toți cei implicați direct, obiectivele întrecerii. Foarte bine este organizată întrecerea la nivel de comitet de partid și comitet al oamenilor muncii, dar mai puțin bine este organizată la nivelul locurilor de muncă, al formațiilor de lucru, deficiență la a cărei remediere presa poate aduce o contribuție marcată în viitor.

De asemenea, faptul că în întrecere se lansează o serie de inițiative care rămîn izolate, neexistînd o grijă pentru generalizarea acestora (în afara inițiativei „micronul, gramul, secunda” care a găsit o largă răspîndire în întreaga țară, se pare că nici o altă inițiativă n-a fost generalizată la nivelul întregii țări), ar trebui să dea de gîndit secțiilor economice din presă care ar putea contribui mai susținut la generalizarea inițiativelor.

În legătură cu modul cum reflectăm întrecerea în presă, **V. Sălăgean** a făcut cîteva referiri la „Scînteia” și, tangențial, la alte cîteva publicații.

La începutul anului, cînd se lansează chemările la întrecere — și aceasta de 2—3 ani — „Scînteia” reactivează rubrica de unde a pornit întrecerea socialistă. Sistematic, într-o perioadă de 2—3 săptămîni, aproape zilnic se publică știri din unitățile care au lansat chemări la întrecere, astfel încît publicul cititor să poată vedea pe ce anume s-au bazat colectivele care au lansat chemări la întrecere cînd au stabilit anumiți indicatori. După o perioadă, de

obicei la sfârșit de trimestru — tot în ultimii 2—3 ani — este reactivată rubrica „Față în față angajamentele cu faptele“ în care se pune în evidență cât și-a propus colectivul respectiv să facă și cât a făcut din angajamentul asumat; este prezentată câte o experiență a colectivului respectiv, fie semnalînd unele aspecte critice găsite în întreprinderea respectivă, fie evidențiind ceea ce este pozitiv. Redacția economică a ziarului nu și-a propus — chiar dacă este vorba de întrecerea socialistă — s-o abordeze numai sub aspectele ei „roze“, ci dacă este vorba de niște lucruri de criticat, acestea sînt reflectate în articole, cu toată obiectivitatea.

În urmă cu doi ani ziarul a avut o rubrică „Radiografia angajamentelor“ în cadrul căreia, pornind de la angajamentele asumate de un colectiv, s-a mers cu cîteva specialiști din întreprindere și din afara întreprinderii (specialiști de la bancă, activiști de partid și de la ministere) în întreprindere pentru a se vedea dacă nu există și alte rezerve interne decît acelea pe care le-a avut în vedere colectivul cînd și-a stabilit indicatorii de întrecere și dacă aceste rezerve pot fi valorificate sau nu.

Au fost prezentate vreo 6—7 asemenea articole în „Scînteia“, cu efect deosebit de pozitiv de fiecare dată și s-a ajuns prin intervenția ziarului la o reevaluare a angajamentelor. Rubrica, se pare, în scurt timp, va fi reluată.

Vorbitorul a apreciat ca interesantă rubrica de acum a „României libere“, foarte concentrată și expresivă, în care redacția își propune să prezinte situația exactă a întrecerii în județele țării.

În ceea ce privește modalitățile folosite în tratarea întrecerii, ziarul „Scînteia“ își propune permanentizarea unor rubrici ca : „Față în față angajamentele cu faptele“ ; o frecvență mai mare în ziar se va da rubricii „Dispecerat public al cooperării întreprinderilor“, care, s-a constatat că are o eficiență evidentă în întreprinderi prin faptul că obligă la un răspuns exact și operativ; practic, la redacție se primesc multe scrisori; multe din partea directorilor de întreprinderi, scrisori; prin care ziarul este solicitat să intervină pentru ca o întreprindere care are angajamente mari, să fie ajutată să și le îndeplinească. Se va pune în continuare un accent important pe latura de organizare a întreprinderii, pe întărirea spiritului de răspundere în ceea ce privește întrecerea și pe spiritul de într-ajutorare tovarășească între colectivele întreprinderilor ca și pe menținerea, prin intermediul ziarului, a spiritului de răspundere al tuturor conducătorilor de întreprinderi în ceea ce privește relațiile de colaborare cu întreprinderile cu care se întrec sau cu întreprinderi care beneficiază de produsele lor.

INIȚIATIVE SPECIFICE — PE PROFILUL ZIARULUI

DUMITRU CONSTANTIN s-a referit la experiența ziarului „Scînteia tineretului“ arătînd că în reflectarea întrecerii socialiste pentru realizarea cincinalului mai devreme, ziarul beneficiînd de fapt de o inițiativă lansată de Comitetul Central al U.T.C., a prezentat, sub genericul „Tineretul — factor activ în îndeplinirea cincinalului înainte de termen“ participarea tineretului la acest obiectiv important, participare care nu este deloc neglijabilă ținînd seama că tineretul are actualmente o pondere deosebit de mare în totalul personalului din întreprinderi, de pe șantiere ș.a.m.d Această întrecere are ca obiective stabilite, pe de o parte, realizarea sarcinilor de plan în cadrul colectivului din care tinerii fac parte,

iar pe de altă parte, ca niște obiective speciale ale tinerilor, munca patriotică.

Pornind de la acest fapt, ziarul și-a propus ca în continuare să susțină cu mai mult interes această rubrică a muncii patriotice.

Recent a fost declanșată, ținînd seama de faptul că este perioada ultimă pentru împăduriri, o campanie unde tineretul își aduce un aport deosebit sub titlul „Pădurile mereu tinere“, prin care urmărește și mobilizarea tinerilor din toate județele țării la îndeplinirea acestui deziderat.

Tot ca obiectiv al muncii patriotice este inițiativa intitulată „Să ne construim propria casă“, prin care este consemnată participarea tinerilor la construirea de cămine pentru tineri nefamiliști.

Cu prilejul zilei de 1 Mai, ziarul și-a propus o trecere în revistă a situației întrecerii, pe principalele ramuri ale economiei : siderurgie, metalurgie și chimie, o radiografie a situației pe ansamblul ramurilor, cu exemplificări, cu inițiative, cu succese și cu modalități de sporire a participării la realizarea acestui obiectiv, din cîteva întreprinderi mai reprezentative.

Cum întrecerea nu presupune numai relevarea aspectelor pozitive și nu numai a realizărilor globale, avînd ca punct de referință faptul că ineseși obiectivele chemării la întrecere și angajamentelor cuprind deficiențe în ce privește gospodărirea materialelor, reducerea consumurilor etc., o atenție proporționată va fi acordată și ogîndirii unor aspecte negative, urmărînd echilibrarea și impulsivitatea activității tinerilor în privința angajamentelor luate pe linie de U.T.C. pentru realizarea acestor obiective, privind laturile de eficiență (de pildă, problema reducerii consumurilor specifice care va fi susținută în mod special, cît și problema justei folosiri a utilajelor).

Vor fi prezentate, în continuare, o serie de inițiative uteciste, tot pe latura muncii patriotice, ca inițiative specifice : „Săptămîna record la producție“, „Munca patriotică în sprijinul producției“ etc., care își propun tocmai acest obiectiv al depășirii realizării sarcinilor pe acest cincinal.

În ceea ce privește unele inițiative noi, ziarul „Scînteia tineretului“ — apreciînd interesanta rubrică a dispeceratului din „Scînteia“ care se bucură și de admirația tinerilor ce o apreciază ca fiind o rubrică deosebit de utilă —, își propune, ținînd seama că tinerii au o pondere deosebită în colectivele întreprinderilor, antrenarea organizațiilor de tineret, pentru ca în cadrul colectivelor întreprinderilor respective să-și poată aduce o contribuție deosebită.

De asemenea, se vor acorda, săptămînal, spații activităților de muncă patriotică, activităților pe șantierul de investiții pentru respectarea devansării termenelor de punere în funcțiune.

IMPLICAREA MULTILATERALĂ A FACTORULUI OM

Pornind de la faptul că presa socialistă a acumulat în decursul anilor o experiență deosebită, FLORIN RĂDULESCU-BOTICĂ s-a referit în cuvîntul său, avînd în vedere marea importanță socială a întrecerii socialiste — care se relevă ca un element de sinteză al relațiilor de producție, al relațiilor sociale în general — la o anume viziune cantitativă a presei care grevează eficiența dorită, la cititor, a intervenției publicistice. O asemenea viziune cantitativă, indiferent de faptul că se iau în discuție cifre, indicatori globali sau indicatori mai reali și moderni ca producția fizică, tinde să eclipseze omul; aria cea mai

largă de investigare o reprezintă deci fenomenul ca atare, lăsînd deoparte, sau în planul doi determinarea lui umană, deși acesta este aspectul esențial.

Ținînd cont de complexitatea fenomenului întrecerii în muncă, este necesar ca fiecare publicație să găsească un echilibru judicios, organic, între elementele tehnice ale organizării întrecerii, ale intervenției în organizarea întrecerii și accentul ce trebuie să fie pus — și aceasta e latura educativă și rolul pe care trebuie să și-l propună fiecare ziar în modelarea conștiințelor — pe atragerea de noi forțe umane în întrecerea socialistă. Latura de intervenție activă a presei în domeniul întrecerii își are neîndoiește eficiența ei. În asemenea context, rubrica „Scînteii” „Dispeceratul...” se impune. Modalități similare ar fi utile în coloanele fiecărui ziar. Neeludînd nici un aspect important echilibrul trebuie să se constituie pe acest factor vital care este omul și conștiința lui în întrecere, pe determinările care îl fac să se angajeze, să se autodepășească.

În continuare, vorbitorul a sugerat ca o modalitate mai eficientă ca, în viitor, întrecerea socialistă să nu fie un apanaj, în primul rînd, al secției economice, ci să fie elaborată o strategie redacțională care să angajeze, ținînd cont de laturile foarte complexe ale fenomenului, forțele publicistice ale tuturor compartimentelor redacționale.

Pentru că un articol în care se relatează, de exemplu, că colectivul fabricii X a hotărît să realizeze în întrecere milioane suplimentar, cu detalierea unor elemente foarte tehnice, nu spune nimic cititorului pe care însă l-ar interesa mult mai mult cum s-a ajuns la această decizie, **cum și de ce** trebuie să fie realizate acele milioane suplimentar.

De asemenea, se impun cu necesitate acțiuni de presă — care nu sînt acțiuni de campanie în sensul frecvenței unei zone tematice cotidiene pe un anumit timp, în coloane, ci acțiuni dezvoltate din ele însele, pe toate treptele cauzale pînă la determinarea altui fenomen sau pînă la furnizarea unor concluzii care pot determina schimbarea fenomenului respectiv. Ideea de eficiență, pe fiecare anchetă de intervenție, urmărită în timp, este deosebit de importantă, vitală pentru presă. Ar fi deosebit de util ca, analizînd modul cum funcționează, prin prisma economică, spiritul de într-ajutorare muncitorească, presa să informeze opinia publică, fără să rămînă însă la stadiul de informație de tipul: „în săptămîna viitoare vom livra...”, ci găsind cei doi sau trei quadrați în plus în care să revină pentru a arăta că utilajele au și fost livrate!

Referindu-se la unele reușite ale acestei campanii, F. Rădulescu-Botică a evidențiat modalitățile găsite de ziarul „Scînteia” în prezentarea, într-un spirit viguros, a întrecerii țesătoarelor, a minerilor; fotografii semnificative, în prim plan; cuvinte care nu erau împrumutate dintr-un fel de „șablotecă de aur” și spuneau, realmente, ceva pentru că în îmbinarea lor se putea recunoaște forța de convingere a adevărului. Sînt reușite care îndreptățesc gazetarii la aspirația de a face din reflectarea în presă a întrecerii socialiste, în egală măsură, o întrecere a talentului și forței lor publicistice.

OGLINDIREA COMPLEXITĂȚII VIEȚII ȘI MUNCII

GHIZELA BARABĂȘ a arătat cîteva modalități folosite de ziarul „Elöre” în reflectarea întrecerii.

Publicarea unei suite de reportaje, zi de zi, de la unitățile cele mai reprezentative din țară. Redacto-

rii s-au deplasat la aceste unități, căutînd de fiecare dată să cunoască realizările pe unitate, în ce măsură contribuie acestea la înfăptuirea obiectivului propus pe economie, au făcut investigații privind aportul unor secții, al colectivelor mai mici de lucru, al unor oameni în parte. Redacția își propune astfel să popularizeze exemple demne de urmat, să prezinte munca comuniștilor și altor oameni ai muncii, ale căror rezultate, în ceea ce privește realizarea planului, sînt la nivelul cerințelor, sînt reprezentative pentru calitățile politice și morale ale omului.

Căutînd astfel de exemple, astfel de „personaje” pentru reportajele publicate, redacția a avut în vedere ca aceste materiale să oglindească fidel complexitatea vieții și muncii din uzină. Astfel, în aceste reportaje erau incluse pasaje în care erau scoase în evidență, conform importanței lor, problemele încă nerezolvate, greutățile în muncă sau neglijența celor în cauză, erau sugerate soluții pentru rezolvarea unor deficiențe și evidențiate posibilitățile îmbunătățirii pe mai departe a activității din producție, a condițiilor de muncă și de viață ale muncitorilor.

Deoarece, în general, în timpul documentării investigația ajungea la om, în primul rînd la muncitori dar în număr mare și la maiștri și la cadre ingineresti și de conducere, aceste reportaje au fost numite „reportaj-portret”, cîteodată chiar „portrete colective”.

Nu odată aceste reportaje au fost redactate imediat după strîngerea materialului și transmise prin telefon la redacție și publicate în numărul din ziua următoare. În acest mod interesul stîrnit de apariția articolului a fost, de multe ori, urmărit chiar la fața locului. O experiență interesantă a fost aceea dobîndită cu ocazia publicării cu regularitate, zilnic, a unei suite de reportaje, de la una și aceeași întreprindere, sau despre un om, de pildă despre directorul fabricii „23 August” din Satu Mare. Această metodă este practică și azi deoarece eficacitatea ei a fost evidentă în stabilirea unui dialog mai viu cu cititorii, în implicarea mai directă a opiniei publice. În cinstea zilei de 1 Mai s-a publicat o suită de 7—8 reportaje în cadrul rubricii „Întrecerea socialistă în cinstea zilei de 1 Mai”, realizată în unități noi, mai puțin cunoscute.

Din brigăzile care s-au deplasat (trei brigăzi urmînd trei itinerarii bine stabilite care să cuprindă aproape toată țara și fiecare ramură de activitate a producției materiale) au făcut parte reporterii, redactorii și cîte un fotoreporter, iar fotografiile realizate au îmbogățit reportajele sau au fost publicate ca fotoinformații independente.

În activitatea de susținere a întrecerii socialiste și de popularizare a rezultatelor ei, ziarul „Elöre” a pus un mare accent pe ilustrarea aportului femeilor muncitoare; în această privință, portretele, reportajele au avut nu o dată ca personaj principal muncitoare, membre ale cooperativelor agricole de producție, femei cu realizări deosebite în diferite domenii de activitate. Publicarea acestor materiale are un dublu scop: pe de o parte, popularizarea rezultatelor obținute de femei, iar pe de alta, demonstrarea posibilităților largi de afirmare care le stau la îndemînă. În egală măsură sînt urmărite desfășurarea întrecerii socialiste și rezultatele ei în rîndul tineretului.

Articolele și interviurile publicate la rubrica întrecerii au analizat rezultatele privind creșterea productivității muncii, reducerea prețului de cost, îmbunătățirea calității produselor, încercînd să

evidențeze în ce măsură întrecerea contribuie la îmbunătățirea folosirii utilajelor și a spațiilor de producție, a timpului de lucru, cum poate aceasta influența ridicarea nivelului profesional al celor ce muncesc. În astfel de ocazii redactorii nu s-au limitat numai la experiența unei singure deplasări; erau adresate întrebări, la 30—40 de corespondenți ai ziarului, angajați ai unei întreprinderi și pe baza răspunsurilor primite erau formulate părerile și propunerile lor, publicate apoi în paginile ziarului.

În continuare, vorbitoarea s-a referit la pagina săptăminală „Forumul cititorului“, mult apreciată, și la rubrica „Concursul corespondenților ziarului“, în cadrul căreia sînt publicate materiale scrise de muncitori despre muncitori, despre problemele locurilor de muncă, despre elanul și forța întrecerii socialiste.

De asemenea „portretele-reportaje“ dovedite a fi cele mai bune sînt publicate în fiecare săptămînă în suplimentul de duminică al ziarului, aceasta constituind pentru toți redactorii un stimulent.

O PREZENTARE MAI EXPRESIVĂ

V. BOESCU și-a exprimat părerea, în cuvîntul său, că la ora actuală principalul lucru în prezentarea cît mai dinamică a întrecerii, a elementului emulativ, îl constituie o informație cît mai bogată. Prezentarea, lunar sau trimestrial, în presă a stadiului în care se află, nu ramura, ci întreprinderile principale din economie în îndeplinirea angajamentelor, ar aduce o contribuție deosebită în mobilizarea mai largă a resurselor, în obținerea de succese și mai importante în îndeplinirea angajamentelor luate.

Această latură organizatorică fiind extrem de importantă, intervenția presei în această direcție ar putea fi mult mai eficientă.

Un al doilea aspect, tot organizatoric, în care presa ar trebui să-și facă mai bine simțită intervenția: angajamentul pe întreprindere presupune însumarea zecilor, sutelor, miilor de angajamente luate de oamenii muncii, la nivel de om, brigadă, echipă, atelier etc. În ultima vreme s-a încetățenit o practică ce ar putea duce la slăbirea inițiativei factorului om, a spiritului de într-ajutorare, de emulație: angajamentul se ia la nivel de întreprindere și apoi coboară la secții.

Referindu-se la o altă latură organizatorică vorbitorul a arătat că de cele mai multe ori presa prezintă numai realizările unor mari unități, care au pondere însemnată în ramură și în economie, neglijînd faptul că realizările unor întreprinderi relativ mici pot fi uneori mai importante decît ale altor întreprinderi mari. De asemenea, vorbind de inițiative, s-ar cere o mai mare atenție pentru a se evita ca atribuțiile de serviciu să fie transformate în „inițiative“ și „realizări“ consemnate de presă ca atare.

După cum „Scînteia“ a luat inițiativa „Dispece-ratului“, fiecare ziar ar putea găsi asemenea inițiative pe care să le ducă la capăt într-o perioadă lungă, pînă cînd mecanismul se îmbunătățește și pînă cînd se ajunge la un înalt grad de eficiență și nu așa cum se procedează: se scrie despre o inițiativă și apoi este lăsată de-o parte.

Privitor la modalitățile de abordare a întrecerii în presă V. Boescu și-a exprimat în doiala că o știre de tipul „Întreprinderea cutare a dat peste plan atît, a făcut atît...“, în care nu se spune o vorbă despre ceea ce și-au propus și ceea ce au realizat de fapt, ar putea avea un rezultat pozitiv în mobilizarea tuturor forțelor pentru îndeplinirea anga-

jamentelor asumate. Prezentarea în ziar a unei radiografii a întrecerii cu specificarea angajamentului ar fi de natură să stimuleze și să determine creșterea răspunderii pentru cuvîntul dat.

De asemenea răspunderea ziaristului în a ști să aleagă elementul pozitiv pentru a-l populariza — element care să reprezinte într-adevăr eforturile proprii, gîndirea colectivului, contribuția sa la obținerea a mai mult, mai bun și mai ieftin — este foarte mare.

Referindu-se la experiența „Revistei economice“ care are un profil aparte față de presa cotidiană, vorbitorul a prezentat mijloacele specifice unui săptăminal cu profil economic, ce are menirea a se ocupa într-un anumit mod de problema întrecerii și de a publica investigații mai profunde asupra înfăptuirii angajamentelor. Pentru realizarea acestor deziderate sînt folosite genuri ca: ancheta, articolul de analiză, precum și o rubrică de informații „Cincinalul înainte de termen“ care prezintă elemente ce concură la economii, productivitate înaltă etc. În viitor, revista își propune prezentarea mersului întrecerii lunar sau trimestrial prin niște analize comparative, specifice, arătînd care eșaloane sînt în frunte și care în coadă precum și ce trebuie făcut ca și cele rămase în urmă să mergă mai bine. Însă pentru aceasta ar fi mai întii necesară stabilirea unor indicatori identici, fie cantitativi fie valorici, altfel comparația fiind imposibilă.

PREZENTAREA ELEMENTELOR-CHEIE, FUNDAMENTALE

LIVIU MELINTE, raliindu-se punctelor de vedere exprimate de V. Boescu, a arătat, prin ure altele, că la ora actuală și de mulți ani, întrecerea este înfățișată ca proces de auto-depășire socialistă, prin urmare mai mult decît o întrecere socialistă, pentru că comparațiile se fac cu întreprinderea însăși, cu propriile ei angajamente; nu există comparabilitate în interiorul aceleiași ramuri, atît din punctul de vedere al modului în care se iau angajamentele cît și din punctul de vedere al modului în care sînt reflectate realizările obținute. Pentru colectivul de oameni ai muncii — fiindcă în definitiv oamenii se întrec și nu niște obiecte între ele — numai în aceste condițiuni întrecerea poate căpăta sensul real al unei întreceri. Altfel nu e întrecere, e o autodepășire socialistă, ceea ce reprezintă o latură cu adevărat importantă, dar nu unica.

Presei îi revine deci sarcina să militeze pentru indicatori comparabili și pentru popularizarea a ceea ce se numește cu adevărat întrecere în interiorul aceleiași ramuri.

În al doilea rînd, se neglijează și o altă latură. Întrecerea socialistă are o sumedenie de fațete: este și element de autodepășire, este și element propriu-zis de întrecere, de emulație între indivizi, colective mai mari sau mai mici, dar este în același timp și un instrument de rezolvare a unor probleme specifice diverselor locuri de muncă, diverselor întreprinderi.

În modul în care este prezentată și în modul în care se desfășoară, de altfel, întrecerea, se pare că peste tot problematica cu care sînt confruntate întreprinderile este aceeași, ceea ce nu este real căci fiecare întreprindere are o problematică proprie în cadrul căreia se găsește o problemă cheie de care depinde bunul mers al activității ei economice.

Deși toate întreprinderile au problema folosirii capacității de producție, problema gospodăririi ra-

ționale a resurselor, problema calității, problema sortimentală, problema asimilării de produse noi, problema perfecționării produselor existente, în fiecare întreprindere vom găsi totuși una-două probleme-cheie. Întrecerea socialistă poate fi axată, concentrată, pe acele obiective, ceea ce ar evita acest caracter uniform atât în organizare cât și în modul de popularizare prin presă.

Un alt aspect, care vizează de altfel o chestiune mai largă în presa noastră, este **modul specific în care fiecare organ de presă ar trebui să abordeze această problemă mare a întrecerii**. În realitate, nu se pot distinge, din păcate, unghiuri de vedere proprii diferitelor organe de presă, toate abordând problemele în același mod.

Or, întrecerea oferă un teren vast astfel încât fiecare organ de presă poate să-și manifeste personalitatea.

În ceea ce privește „Era socialistă“, deși nu există — având în vedere profilul — o implicare foarte directă în problematica desfășurării concrete a întrecerii, totuși în diverse împrejurări s-au căutat modalități proprii de abordare și o anume tratare fie într-un editorial fie într-un articol eventual semnat, a importanței întrecerii, sub raportul formării omului nou, sub raportul sensului fundamental al întrecerii, care este, în cele din urmă, sporirea eficienței muncii sociale; deci o tratare principial-teoretică.

Încercări de găsim a unor modalități proprii de abordare a problematicii întrecerii s-ar cuveni să fie mai frecvente în toată presa noastră.

NU O INREGISTRARE PASIVĂ, CI O STIMULARE ACTIVĂ

MARIA IONIȚĂ și-a exprimat părerea că presa noastră, într-o măsură remarcabilă a reușit să surprindă elementele esențiale ale acestui proces care are loc în țara noastră, al întrecerii socialiste și care este un proces amplu, care cuprinde foarte multe laturi.

Din discuțiile de până acum a rezultat că ar trebui clarificate o serie de probleme legate de însăși definirea acestui proces; adică ce trebuie să înțelegem prin întrecerea socialistă, începând cu stabilirea unor indicatori care să fie comparabili de la cea mai mică unitate până la cea mai mare, pentru a nu se ajunge la concluzii nedrepte, poate, pentru unele unități mai mici dar care au realizări. Aici „Era socialistă“ și „Revista economică“ pot să dea o mână de ajutor. Cea dintâi publicând o suită de materiale spre definirea procesului, cu toate implicațiile lui în procesul de producție, iar „Revista economică“ deschizând o dezbateră despre indicatorii care s-ar preta cel mai bine a fi urmăriți în procesul întrecerii socialiste, în scopul eliminării posibilităților de eroare.

În continuare vorbitoarea s-a referit la ceea ce a numit ea un rol pasiv al presei, de a sta în urna procesului și de a reflecta acest proces așa cum se desfășoară el; la faptul că presa a avut mai puțin un rol de intervenție în accelerarea acestui proces și în realizarea obiectivelor sale, lucru ce se poate depista cu ușurință dacă sînt urmărite rubricile existente. De pildă, rubrica „Radiografia întrecerii“ este, evident, o rubrică ce reflectă un aspect anume la un moment dat, deci static! Prin însuși rolul său, presei îi incumbă datoria de a găsi rubrica prin a cărei titlatură să se afirme un caracter activ al presei de resort care să declanșeze niște resorturi specifice întrecerii. Desigur, este foarte important să știm unde sîntem, dar presa nu tre-

buie să se limiteze la înregistrarea acestui fenomen, ci trebuie să-l ajute să-și proiecteze condiții optime pentru desfășurarea viitoare.

O altă deficiență a presei constă în aceea că n-a găsit modalități concrete de a pune în discuție niște soluții, într-un domeniu, sau poate la nivelul unei unități, care să ajute acest proces și în îndeplinirea indicatorilor de plan. Problema a inițiativei economice, a gândirii economice în domeniu, a eficienței metodelor folosite sînt aspecte foarte necesare la ora actuală, în modul de abordare în presă, a întrecerii.

Luînd întrecerea socialistă și urmărind numai indicatorii anunțați, presa nu-și face pe deplin datoria. Îndeplinirea planului și a unor angajamente ridică pe parcurs o serie de probleme noi. Poate, pe primul plan, să nu stea la un moment dat productivitatea muncii ci, de pildă, consumul de materiale și acest fapt să ridice niște probleme extrem de dificile, sau să se creeze niște probleme noi în domeniul aprovizionării în stare să frîneze îndeplinirea planului și a angajamentelor; presa trebuie să fie prezentă, prin mijloacele pe care le are la îndemână, în sprijinul întrecerii socialiste și să ajute acolo unde lucrurile tind să se împotmolească la un moment dat. Aceasta înseamnă mobilitatea ei. Desigur, trebuie să ai mijloacele prin care să reușești să depistezi locul unde lucrurile s-au împotmolit. Tocmai aici trebuie să stea o parte a efortului organului de presă, de a obține niște informații precise pentru a ști unde trebuie să intervină.

PAUL MĂRGINEANU a arătat, în luarea sa de cuvînt, că după părerea sa, discuția despre genurile publicistice în tratarea întrecerii socialiste, propusă între altele ca temă de dezbateră, este doar o pseudo-problemă, pentru că, de fapt, nu există gen publicistic care să nu se preteze la tratarea întrecerii. Referindu-se la ceea ce s-ar putea numi publicitatea întrecerii, vorbitorul a afirmat că aceasta trebuie să aibă în egală măsură caracter informativ, caracter formativ și, în ansamblu, caracter stimulator. Se poate folosi deci orice gen publicistic; de un singur lucru nu se poate face abstracție: de **eficiența publicității în jurul întrecerii**.

De aceea publicarea unei știri în care se spune că întreprinderea X a îndeplinit planul cu atât..., știre care rămîne deci numai la aspectul informativ, nu este, nu poate fi suficientă.

În ceea ce privește materialele critice, presa se limitează la criticarea nerealizării sarcinilor de plan, referindu-se foarte puțin la nerealizarea angajamentelor, ceea ce nu este de natură să sprijine eficient și să impresioneze forțele în întrecere.

CONCLUZII FOLOSITOARE

În încheierea dezbaterii M. ANGELESCU și-a exprimat părerea că din discuție s-au conturat concluzii interesante și folositoare pentru fiecare participant, s-au reținut sugestii din experiența fiecărei gazete, sugestii, mai ales, pentru a îmbunătăți înfățișarea activă a acestei mari emulații sociale care este întrecerea socialistă.

Cel puțin două dintre acestea, deosebit de interesante, care au revenit în discuție aproape la fiecare participant, pot fi reținute:

— găsim a unor criterii unitare de apreciere, de urmărire și evidențiere a celor mai buni;

— accentul pe care presa trebuie să-l pună pe **prezentarea factorului om**, ca factor determinant al întrecerii socialiste; renunțarea la practica înfățișării unilaterale a cifrelor și a pierderii din vedere a sensului și a conținutului uman al întrecerii.

ROLUL PRESEI COTIDIENE

ÎN PROMOVAREA CREAȚIEI LITERAR-ARTISTICE

Marți 22 aprilie a.c., Clubul ziaristilor de literatură și artă a invitat la sediul Uniunii Ziaristilor, la o dezbateri despre **Rolul presei cotidiene în stimularea și promovarea creației literare** redactori din secțiile de cultură ale cotidienelelor centrale. Au participat: **NICOLAE DRAGOȘ** (redactor șef al revistei „Lucefărul”, președintele Clubului), **EMIL VASILESCU** („Scinteia”), **BORIS BUZILĂ** („România liberă”), **OCTAVIAN NICA** („Munca”), **ANA HALÁSZ** („Előre”).

Redăm, în cele ce urmează, textul prescurtat al stenogramei acestei dezbateri.

NICOLAE DRAGOȘ: În situa dezbaterilor pe care le organizăm, dezbateri destinate publicării în revista „Presa noastră”, în intenția de a veni astfel în sprijinul gazetarilor din secțiile culturale ale ziarelor, ne-am propus să discutăm astăzi despre rolul presei cotidiene în stimularea și promovarea creației originale.

Este o temă generoasă, de mare actualitate, având în vedere atât experiența presei cotidiene în acest domeniu cât și posibilitățile multiple pe care aceasta le are pentru a veni, în mod eficient și constant, în sprijinul creației originale.

Aș distinge două aspecte: posibilitatea de a promova nemijlocit creația originală, adică de a publica poezie, proză, alte specii literare, reportaj, cu precădere (având în vedere specificul presei cotidiene) ca un prim aspect: și, în al doilea rând, cel mai important după opinia mea, faptul că ziarele pot să se ocupe în mod permanent de comentarea creației literare propriu-zise, dintr-o perspectivă de maximă obiectivitate.

Evident că operele literare ca și problemele nemijlocit legate de existența acestora se reflectă în primul rând în paginile publicațiilor literare, ale publicațiilor specializate; din ele luăm contact nemijlocit cu creația originală, cu ceea ce au produs, într-o perioadă sau alta, autorii, cu cicluri de poezie, proză, fragmente de romane ș.a.m.d. De asemenea editurile, ca o sinteză a ceea ce se produce mai valoros în cimpul spiritual, au posibilitatea de a pune cititorii și deci și pe comentatorii de literatură, în contact cu ceea ce s-a produs la un moment dat în creația contemporană.

De aceea principala contribuție pe care presa cotidiană o poate aduce nu constă, după opinia mea, în primul rând în publicarea creației originale (având în vedere profilul, specificul fiecărui ziar în parte), ci în modul în care receptează și interpretează creația originală din perspectiva gin-

dirii critice materialist-dialectice, din perspectiva filozofiei marxiste.

Presa cotidiană poate să aibă un rol pozitiv, pe de o parte publicând articole de sinteză, de orientare, privind fenomenul literar, — fiindcă îi încumbă această misiune — iar pe de altă parte receptând, din creația literară a momentului, acele opere care prin valoarea lor merită să fie aduse la cunoștința publicului larg, comentându-le cu o preocupare mai profundă pentru conținutul, pentru mesajul acestor opere, lăsând problemele de stil și de tehnică artistică mai mult, dar nu exclusiv, la latitudinea presei de specialitate; deci comentând aceste creații valoroase, pe de o parte, iar pe de alta atrăgând atenția asupra acelor care prin eșuarea în experimente gratuite merită o comentare aparte pentru a nu lăsa să se consacre, fie și numai trecător, lucrări lipsite de valoare, drept demne de atenție pozitivă. Prin urmare, spiritul critic în activitatea presei cotidiene poate fi de un real folos pentru orientarea cititorului spre literatura bună, dar și pentru sprijinirea activității de selecție editorială, pentru orientarea autorilor înșiși.

Ca reprezentanți ai principalelor noastre cotidiene, cu experiența dvs. în acest domeniu, fără îndoială, că veți putea adăuga numeroase alte idei și, mai ales, veți aduce elemente care să argumenteze concret ideile directoare ale dezbaterii noastre.

PROMOVAREA CREAȚIEI ORIGINALE — PREOCUPARE A CITITORILOR PRESEI ROMÂNE

OCTAVIAN NICA: Sensul profesional și semnificația socială, culturală a dezbaterii prezente se detașează în istoria presei noastre, încă de la începuturile gazetăriei românești. Gh. Asachi în Moldova, Ion Heliade Rădulescu în Muntenia, Gh. Bariț în Transilvania au fost cititorii școlii românești și în același timp întemeie-

torii presei noastre naționale, de la început cu un manifest interes pentru stimularea literaturii, artei, culturii românești.

Eu cred că este un titlu de deosebită mândrie faptul că la noi presa a purces dintr-o necesitate de cultivare a românilor și nu dintr-o tendință mercantilă; cred că România aduce un spirit original în istoria culturii și anume faptul că presa ei a început dintr-o necesitate de cultivare a cititorilor, a oamenilor cărora le era adresată, și nu ca o afacere, ca un comerț, ea a purces din inima unor oameni care, în calitatea lor de dascăli, se simțeau necesari și ca gazetari.

Înainte de a apărea în contextul istoriei presei noastre reviste de profil, noi am avut ziare; că n-au fost cotidiene de la început, acesta e un alt aspect; dar de la început atenția cititorilor presei românești a fost atrasă de promovarea creației literare, și nu numai literare dar și științifice.

În întreaga istorie a presei noastre ziarele cu evident spirit progresist au publicat în paginile lor lucrări literare române, nuvele etc. Calitatea sau perenitatea lor este discutabilă, dar întotdeauna scriitorii s-au simțit atrași de paginile gazetelor în care ei s-au afirmat.

Trebuie spus că, de fapt, mulți dintre gazetarii noștri au fost în primul rând scriitori, și cred că aceasta a dat un anumit specific presei românești; acest aspect, a fost continuat și e dezvoltat într-o măsură mai mare sau mai mică în condițiile presei cotidiene de azi.

BORIS BUZILĂ: Mă voi referi la prezența propriu-zisă a literaturii, a scriitorilor, în coloanele ziarelor.

A fost o vreme când ofertelor literare provenite, în special, de la scriitori amatori care încearcă din când în când să trimită producție literară ziarelor, le răspundem invariabil că „Noi nu publicăm literatură” sau că „Nu publicăm poezie” etc.

Recent, — mă refer la perioada din preajma alegerilor, — a trebuit să găsim alte răspunsuri pentru asemenea oferte, în sensul că am început să publicăm și o bună bucată de vreme — respectiv câteva săptămâni, cit a durat campania electorală — noi am publicat foarte multă creație beletristică propriu-zisă. Mă refer atât la poezii, la materiale adecvate campaniei electorale în perioada respectivă, la scenete cât și la reportaje.

Aș vrea să mă refer la felul cum s-a desfășurat această colaborare. Eu

ROLUL MAJOR AL PRESEI COTIDIENE ÎN STIMULAREA ȘI ORIENTAREA CREAȚIEI ARTISTICE

subscriu la ideea că ziarul, prin însuși specificul lor, nu trebuie să-și creeze în mod artificial obligația de a publica cu orice preț literatură (poezie, proză sau alte lucrări de genul acesta) numai de dragul de a găsi un ornament beletristic ziarului. Există momente — și campania electorală a fost unul dintre aceste momente, — când putem publica foarte bine literatură, însă subordonată unui țel foarte precis, acela de a considera un mijloc de propagandă, de agitație — nu trebuie să ne sfîim de aceste cuvinte — și cu foarte bune rezultate, cum a fost de altfel în perioada din preajma campaniei electorale cînd am publicat masiv beletristică.

În clipa cînd am început să publicăm poezii, eu aveam anumite temeri că n-o să reușim să păstrăm un anumit ritm. Or, trebuie să vă spun că nu numai că n-am fost în panurie de asemenea texte, dar am avut oferte foarte multe și problema care se pune era aceea de a publica lucru de calitate, de a nu ceda cu niciun chip presiunii creațiilor mediocre, a unor texte care-și puteau face loc într-o asemenea împrejurare. De aceea consider că experiența pe care am avut-o în această perioadă poate fi permanentizată și în alte împrejurări.

Acesta este însă numai un aspect, dar nu cel mai important. „România liberă”, cu un efectiv oarecum stabil de colaboratori, asigură în fiecare număr sau aproape în fiecare număr prezența unui condei scriitoricesc, atît prin „Carnet” de la pagina întîi cît și prin reportajele pe care le publicăm.

Aceste rubrici le aveam și mai înainte, însă în perioada alegerilor s-a făcut o experiență foarte interesantă, pe care ar trebui s-o permanentizăm; inițiativa, din păcate, nu ne aparține nouă, însă merită să ne gîndim la ea și să mergem mai departe de această experiență, și anume aceea ca un număr de scriitori să meargă în țară, în anumite localități — pe care și le aleg ei, eventual, în funcție de anumite afinități — și să vină de acolo cu niște texte, cu rezultatul acestei documentări, acestei acreditări a lor, chiar de către ziarul respectiv, pe o anumită perioadă de deplasare acolo.

Cred că rezultatele acestui mod de a colabora cu scriitorii au fost și pot fi chiar mai bune decît de a publica beletristică. În perioada respectivă am putut să extindem cercul colaboratorilor, care oricum scriau cu o periodicitate stabilită la ziar, antrenînd și nume de scriitori care în mod obișnuit înainte nu ne scriau nouă. Au fost chiar foarte incertați de această idee de a merge în județe, de a face documentări pentru noi, documentări în urma cărora au apărut o serie de materiale destul de interesante.

De aceea, eu cred că asemenea lucruri pot fi permanentizate. Foarte bine se spune că nu este suficient ca un scriitor să se ducă doar o singură dată să scrie de pildă de la Brașov, de la Alba Iulia etc. de la o anumită unitate de producție, ci s-o frecventeze în mod permanent, să se ducă azi o dată, peste jumătate de an iarăși, să se considere ca un fel de corespondent special al ziarului pentru localitatea sau zona respectivă. Noi am făcut acest lucru în timpul alegerilor și intenționăm să-l continuăm; și această experiență ar trebui continuată indiferent de evenimentul politic care a declanșat ideea, respectiv campania electorală.

EMIL VASILESCU: După cum îmi dau seama, este vorba de a avea o discuție mai mult teoretică despre modul în care presa cotidiană participă sau contribuie la cultivarea creației literar-artistice; cred că nu este vorba neapărat sau numai de literatură, întrucît și celelalte sectoare ale creației artistice își găsesc loc în paginile cotidiene.

E adevărat, locul preponderent al literaturii mi se pare absolut binevenit și este ilustrat de altfel și de spațiul afectat literaturii, aceasta pentru faptul că realmente literatura este o parte a creației, mai accesibilă.

Vreau să spun că în toată această dezbateră ar fi foarte bine să luăm în considerație factorii de durată și să nu ne oprim numai la cîteva evenimente sau să axăm neapărat prezența creației literar-artistice în cotidiene cu ocazia sau în jurul unor evenimente cu caracter politic.

Evident, s-a subliniat deseori în documente de partid că în asemenea situații creația literar-artistică este solicitată, alături de alte mijloace de propagandă și agitație, pentru a veni în sprijinul acestor acțiuni.

Fără îndoială, presa noastră cotidiană, ziarul la care lucrez, „Scînteia” au dovedit — că recepționează cu foarte serioasă acuitate acest mesaj transmis de către partid și aduc creația literar-artistică în sprijinul unor mari acțiuni prin care partidul și statul nostru urmărește realizarea unor obiective primordiale ale dezvoltării societății noastre.

Dar trebuie să observăm că în acest sens există o preocupare veche în presa cotidiană comunistă și muncitorească și n-aș vrea să merg la începuturile presei românești care a fost eminentamente literară, aș vrea să amintesc numai că presa comunistă în perioada interbelică a fost și ea făcută în mare parte tot de scriitori, că în general partidul a incredințat de multă vreme scriitorilor sau oamenilor de artă misiunea de a participa la opera sa social-politică, educativă, de masă prin mijloacele presei cotidiene, radioului și televiziunii.

Că presa comunistă, trebuie să spunem că am păstrat această tradiție, pe care evident, am îmbogățit-o în funcție de solicitări. Întrucît am fost tot timpul conștienți că presa inclusiv cea care se ocupă de creația literar-artistică, deci și presa cotidiană, poate avea un rol deosebit de important în stimularea acestei creații, în orientarea și pe direcțiile majore de preocupări, în dezbateră a celor aspecte care sînt ducă, indiscutabil la ceea ce noi numim progresul în artă.

Într-o perioadă mai îndelungată, de pildă 5—6 sau 7 ani, creația literar-artistică s-a bucurat în paginile ziarelor noastre de o atenție deosebită; pot spune că a fost o perioadă în care exista un spațiu programat pentru creația literară propriu-zisă.

E adevărat că erau, poate, condiții de spațiu tipografic mai avantajoase. Noi, sîntămînă de sîptămînă, în fiecare sîmbătă, reușeam să creăm chiar un supliment literar unde publicăm proză, poezie, eseuri, dramaturgie. Îmi amintesc că s-au publicat pagini întregi din proza lui Marin Preța. Zaharia Stancu, Eugen Barbu, I. Lăncrănjan, Paul Everac, etc, deci creație

beletristică. Evident, prin aceasta noi realizăm atît un deziderat al calității — fiindcă erau pagini de calitate — cît și sugerarea unui sens programatic, pentru că, într-un fel, reușeam să arătăm pe viu, concret cam care este nivelul de realizare artistică al literaturii de actualitate de valoare, pe care era și este de dorit s-o găsim tot mai mult în publicații.

De asemenea, reușeam în acest fel să atragem către creația literar-artistică pe care doream s-o propagăm prin presa cotidiană, elementele cele mai dotate din scrierul românesc.

Și fiindcă nu vreau să rămîn numai la literatură, trebuie să spun că, după cîte îmi amintesc, și alte cotidiene își fac o datorie din a publica cu diverse prilejuri cronici de expoziții. S-a încercat chiar și publicarea unor cîntece! Este o experiență poate mai puțin izbutită, sînt poate și condiții mai dificile, dar sub aspectul creației originale consider că, în general, presa cotidiană a avut și are un rol pozitiv publicînd — cu posibilitățile pe care fiecare le are — o serie de lucrări care pot fi oricînd situate în rîndul creațiilor reușite ale literaturii noastre.

Ca o mică paranteză, aș vrea să atrag atenția — cum spunea și B. Buzilă — că a existat uneori și acest pericol, de a face, sub impulsul cererii, concesii creațiilor mai puțin realizate.

Cert este că am avut bucuria realmente să văd că o serie de creații artistice au figurat în colecții de mare circulație, și ele se adresează cu precădere tineretului, școlărilor. Am avut adesea prilejul să constat că poezii publicate în „România liberă”, în „Scînteia tineretului”, în „Scînteia”, au fost recitate pe scene — nu mai vorbesc de cele transmise la radio etc.

Aș vrea totuși să remarc că în ultimul timp mi se pare că se observă o încetinire a preocupării cotidiene pentru promovarea creației literar-artistice originale. E adevărat, sînt cauze obiective. Am avut un an foarte bogat în evenimente majore pentru viața țării și evident, presa cotidiană, prin definiție presă de partid, a trebuit să facă față acestor sarcini sporite. Cu toate acestea, cred, că, totuși, ar trebui căutate modalitățile necesare pentru a se da un nou impuls cultivării creației literar-artistice originale; și mă gîndesc nu atît la pagini mai multe ci la faptul că există o serie de genuri, care țin deopotrivă de literatură și de publicistică, și care ar putea fi mai mult încurajate în paginile cotidiene. Mă gîndesc de pildă la foileton, la pamflet (care a cam dispărut din presa noastră cotidiană), la tableta — cea cultivată la noi de Călinescu și alți scriitori cunoscuți care ar prinde foarte bine într-un ziar cotidian. Apropo de aceasta, mă gîndesc că „România liberă” reușește să cultive o asemenea rubrică.

Nu mă îndoiesc că există preocupări în cadrul fiecărei redacții pentru asemenea lucruri. Trecînd la cel de-al doilea aspect, care mi se pare nu numai esențial dar mi se pare primordial, și anume dezbateră creației literar-artistice, mă gîndesc că aici prezența noastră este și poate fi mai pregnantă, mai evidentă. Avem fără îndoială și sarcini mai mari în acest domeniu și contribuția cotidienei mi se pare mai vie. Ziarul „Scînteia” ziar politic, fără îndoială că acordă atenția cuvenită acestei laturi. Realmente interpretarea fenomenului literar se face în cotidiene, ca prețuînd

deni în presa de specialitate, tot de către oameni de meserie; adică s-a ajuns la acel moment, bănuiesc eu, foarte favorabil pentru cultură, cînd și presa cotidiană are oameni de specialitate, profesioniști, — dacă vreți, — care au reușit să ridice interpretarea fenomenului literar, cu alte cuvinte critica literară și artistică, la un nivel suficient de înalt pentru a convinge și pentru a avea ecou în rîndul cititorilor.

Eu cred că în acest domeniu, al dezbaterii creației artistice, s-au făcut lucruri mai bune și că există o consecvență care trebuie neapărat subliniată ca o condiție primordială a menținerii interesului pentru cultură, a selecționării valorilor și a orientării cititorilor către opere într-adevăr meritabile, și pe de altă parte prin combaterea, prin anihilarea operelor ratate, a operelor cu o valoare artistică mediocră.

Ziarul „Scînteia” a inițiat o serie de acțiuni de mai mare întindere. Noi am adoptat în general două căi: discuții mai ample pe unele teme considerate de noi ca constituind probleme principale ale creației literar-artistice; am realizat cîteva mari anchete cu cunoscuți scriitori și critici asupra problemelor esențiale în artă (de pildă „tradiție și inovație”, „modernitate și clasicism”) lucruri care au necesitat o dezbateră concentrată și în urma căroră s-au putut trage unele concluzii. Cea de-a doua cale, a constituit-o publicarea cu regularitate a cronicilor obișnuite, recenziilor, micilor note etc.

Deci există acest interes pentru discutarea creației artistice și literare dar așa vrea să fac cîteva observații poate mai puțin favorabile, și anume:

Este necesară o mai mare atenție pentru calitățile limbajului. În critica literară s-au realizat în ultimele decenii unele euceriri, unele înaintări care cred eu că n-ar trebui să lipsească nici din limbajul critic al presei cotidiene.

De asemenea, cultura românească a reușit să dea la iveală în acești ani o serie de lucrări de teorie a artei, de teorie a literaturii, o serie de lucrări care țin de istoria acestor arte și care, fără îndoială, reprezintă cîștiguri care depășesc granițele țării, ca valori spirituale de nivel mondial.

RELATIA DINTRE PUBLIC ȘI CREATORI — ÎN DEZBATEREA PRESEI COTIDIENE

OCTAVIAN NICA: Presa reprezintă

un act de conștiință a actualității, o mărturie a omului în contemporaneitate.

Tema discuției noastre despre „Modul în care este reflectată creația literar-artistice în presa cotidiană” cred că presupune o disociere a unor aspecte; pe de o parte să vedem ce trebuie să ofere presa cotidiană din punctul de vedere al creației propriuzise problemă la care în bună parte s-a referit antevorbitorul. Să publicăm poezia de la scriitorii și poeții de prestigiu? Evident. Fragmente de roman, de nuvelă, schiță, reportaj? Desigur. Să supunem opiniei publice largi — căci presa noastră are un tiraj de masă — momentele-cheie teoretice ale fenomenului complex cultural-artistice pe care să-l propulsăm în funcție de cerințele educative ale societății? Este absolut necesar să facem și acest lucru. Să publicăm reportaje, incluzînd reportajul autentic în creația li-

terară? Desigur. Aș aduce ca argument reportajele publicate în „Scînteia” de către scriitorii, din actualitatea socialistă, reportaje care adunate într-o carte ar constitui într-adevăr o meritorie reflectare a contemporaneității noastre. B. Buzilă se referea la modul în care presa cotidiană ar putea să promoveze pe cei care bat cu creațiile lor la ușile redacțiilor publicațiilor cotidiene. Eu cred că este bine dacă acordăm atenție și acestora. Ziarul „Munca” a avut o rubrică de care eu am răspuns 5 ani, intitulată „Din creația cercurilor literar-artistice ale sindicatelor”; era o rubrică săptămînală uneori restrîngîndu-se pe o pagină de ziar, unde publicam poezii, cîntece de masă, fragmente, reportaje cronici de artă plastică și așa vrea să subliniez că toate erau ale amatorilor.

Adică, cred eu, este bine ca alături de creația consacraților să-i căutăm și să-i propulsăm și pe aceia dintre cititorii noștri care fac creație artistică din dragoste pentru frumos și pentru om.

Desigur, arta trebuie să vădească în primul rînd calitate. Într-o măsură mai mare sau mai mică noi credem că am reușit la ziar să promovăm lucrări de calitate, să nu facem rabat sau concesii mediocrității. Dar am făcut-o mai ales din conștiința că cel care creează, cel care-și trăiește ne liniștea orelor libere, răgazul, în fața coalei albe de hîrtie, chiar dacă nu este un creator virtuos, el poate fi sigur un virtuos cititor de literatură, vizitator — care tinde să fie și competent — al expozițiilor de artă plastică, un om pasionat de înțelegerea fenomenului cultural în general.

Eu cred că saltul care trebuie produs în domeniul reflectării creației literar-artistice în presa cotidiană ar fi folosirea unor modalități prin care noi să căutăm — fie că e vorba de cronică de artă plastică, de cronică de film, de teatru etc. — să detectăm semnificația fenomenului pe care îl reflectă, al cărții, al filmului, al volumului de poezie, al spectacolului de teatru.

Dar mai important mi se pare ca presa cotidiană să promoveze dezbaterile care vizează relația dintre public și creatorii de literatură, dintre public și expozițiile de artă plastică, dintre public și spectacolele de teatru etc.

Cred că aici este cadrul de afirmare al presei cotidiene: în domeniul promovării creației prin transformarea ei într-un bun al oamenilor, al beneficiarilor ei, prin orientarea lor, asupra modului în care o creație este receptată prin valoarea ei intrinsecă. Din acest punct de vedere, în presa cotidiană, la radio și televiziune și chiar în presa culturală, acest aspect al relației cu beneficiarii este mai puțin adus în discuție.

Promovarea creației literar-artistice prin presa cotidiană nu se poate rezuma numai la creația propriu-zisă; în această promovare trebuie să se folosească modalități diverse, pentru comunicarea creației originale, de la comentarea ei prin mijloacele criticii (cronici etc.) pînă la stabilirea relației între public și creatori.

EMIL VASILESCU: În problema relațiilor cotidianului cu publicul, se poate spune că cotidienele fac un bun serviciu, participă la promovarea operelor valoroase autentice, originale, dar cel puțin în practica mea am avut adesea prilejul să constat că o serie

de lucrări literare, dar mai ales de artă plastică și de muzică, „beneficiază” în interpretare de o experiență foarte învechită. Este foarte greu să explici arta plastică contemporană sau muzica contemporană „dodecafonică” sau alta, fără un bagaj teoretic minim. Am și publicat cîteva materiale în care discutăm din acest punct de vedere, raportul dintre creație și public. Cei care fac, în presă, oficiul de legătură între artă și cititor au tendințe, fie de a-i epata, fie pur și simplu de a-i ignora, adică de a discuta de undeva de la o altitudine everestică anumite probleme. Presa cotidiană poate avea însă o funcție mult mai importantă, aceea de a transmite cunoștințe către public, de a-l ajuta să înțeleagă arta în ce are ea noua.

Fiindcă, trebuie să recunoaștem că arta modernă a cîștigat lucruri pe care nu oricine este apt sau dispus să le perceapă și să le asimileze. Este un fenomen foarte firesc care necesită un anumit travaliu intelectual. Proza modernă, romanul modern, a achiziționat de la Proust încoace o serie de modalități care pot descoperi mai pregnant esența umană. De aceea să nu ne mire că întîmpinăm uneori obiecții de felul acesta: — Bine, bine, dar a scris și Slavici romane, a scris și Rebreanu romane, de ce proza noastră actuală este mai încifrată?

Realitatea este că atunci cînd aceste modalități nu devin obiecte în sine, proza contemporană poate apela la ele cu real folos. Dar trebuie să-l avizăm și pe cititorul nostru.

OCTAVIAN NICA: Cred că aceasta depinde de redactorul sau specialistul care realizează contactul cu publicul și de felul cum înțelege să onoreze fenomenul cultural în general.

Mie mi se pare că eroarea pornește de acolo că, de fapt, în unele dezbateri se ocolesc asperitățile și nelămuririle oamenilor în înțelegerea fenomenului creației, ignorîndu-le sau pornind de la ideea că publicul are, „ex officio”, obligația să înțeleagă. Mai ales în cronicile plastice este evidentă această pornire.

ROLUL FORMATIV AL CRITICII DE ARTĂ

ANA HALASZ: Eu fac de 27 ani împliniți cronică artistică la ziarul nostru. Deci, așa putea spune că am crescut împreună cu cititorii; însă acum 27 de ani trebuia să pornim de la o altă realitate, anume că masa cititorilor era novice în materie de cultură. Masa cititorilor abia atunci, în primii ani de schimbări revoluționare în țara noastră, a început să devină public receptor al artei; atunci cînd teatrele au început să se ducă la țară, cînd s-au făcut biblioteci la țară, cînd s-au dus și scriitorii acolo, cînd s-au făcut reviste și cînd s-a căutat contactul cu publicul. Dar știind cine ne sînt cititorii nimeni nu poate scrie numai pentru cei din Capitală, ci pentru toată țara unde se află majoritatea cititorilor noștri, trebuie să ținem cont că azi nu mai sînt semii analfabetii de acum 25—28 de ani, că sînt acolo și doctorii și agronomii și învățătorii și profesorii, dar și țărani care au astăzi un nivel de cultură relativ ridicat.

Cred însă că rolul criticii de artă, rolul formativ al criticii de artă în presa noastră, mai ales în presa noastră cotidiană, este o realitate și acest fapt este una din marile satisfacții ale meseriei noastre.

Preocupându-mă în primul rând de teatru și de film — filmul fiind arta cea mai populară la ora aceasta — dar încercând totuși să explic și fenomenul de artă plastică, eu caut să fac legătura între opera de artă și public, prin tatonarea sau urmărirea felului cum reacționează spectatorii; adică de la reacția cea mai elevată și mai specializată, la reacția omului simplu care vede ceva, simte ceva și, eventual, se teme că e foarte nepriceput când simte sau gîndește ceva în fața unei opere de artă. Eu caut să-l conving că tocmai aceasta este revelația, ceea ce simte și gîndește el în fața unei opere de artă.

Am și început o rubrică cu titlul „De ce este frumos?”, — în care luăm o operă de artă și o explicăm. Astfel stabilim acest contact pe care ar trebui să-l realizăm, adică de a-l face pe cititorul nostru simplu, de a-l ajuta să se ghidzeze în această lume a artelor. Ajutîndu-l să înțeleagă acolo unde trebuie să pătrundă un lucru încifrat sau dimpotrivă acolo unde nu e nimic încifrat.

Trebuie să-l ajuti pe cititor să discearnă între adevărata căutare și între un lucru de rutină care nu-și propune să spună ceva.

Cred totuși că unul din lucrurile cele mai importante pe care-l poate face presa în problemele artei este tocmai orientarea critică în lectură, în teatru, în film, în arta plastică și eventual și în muzică, — lucrul acesta noi îl facem mai sporadic, (avem un muzician care ne scrie din două în două săptămîni).

Fenomenul de artă este foarte bogat, spațiul nostru este restrîns, pentru a reflecta creația ca atare, însă este o datorie cotidiană de a-l ajuta pe cititor să se orienteze în avalanșa de creație care apare aproape zilnic.

În momentul de față, ziarul „Előre” are o pagină numită „Cronică”, care include de pildă într-o zi revista presei necotidiene (adică săptămînalele și publicațiile lunare) în altă zi teatrele, filmul, artă plastică, literatura. Cu toate că nu avem mult spațiu, mi se pare însă că puținul spațiu pe care îl avem, putem să-l valorificăm dacă facem materiale corespunzătoare. De pildă simpla recenzie în care să arătăm despre ce este vorba, chiar și cronică de 75—80 de rînduri, are datoria de a fi un micro-eseu, etc. Adică nu trebuie să-i povestim omului ce va vedea sau ce va citi, ci să-l ajutăm să găsească sensul lucrurilor. Desigur, este greu să scrii un eseu pe 70 de rînduri dar aceasta este o cale de a-i da zilnic cititorului posibilitatea orientării în mai multe lucrări iar nu numai într-una; astfel pe cele două coloane, în loc de o singură cronică, sînt de fapt trei.

În privința creației literare publicată direct în presă, noi avem încă de la începutul apariției ziarului nostru scriitori, poeți, pe statele de salarii ale ziarului și care au rubrica lor permanentă.

În momentul de față Majtény Erich, László Aladár și Bajor András sînt angajații noștri, ei fac și muncă de gazetari; de pildă Majtény Erich este unul din tabletiștii noștri, face publicistică scurtă; Bojor a avut într-o perioadă „subsolul” său de satiră, care era foarte citit; de asemenea Beke Georg care a lucrat 25 de ani la ziarul nostru, a publicat ani de-a rîndul în suplimentul de duminică, pe care l-am păstrat pînă azi, o serie de interviuri cu scriitori români și maghiari, despre legăturile între cele două

literaturi, interviuri care au apărut și în volum. Și acest supliment literar de două pagini pe care îl avem și azi, în care, într-o perioadă publicăm numai proză, poezie și puțină critică acum s-a îmbogățit cu foarte multe reportaje literare bune.

Să nu uităm că majoritatea literaturilor clasice din lumea întreagă, inclusiv Dickens și Balzac, au apărut ca romane foiletoane în presa cotidiană. Aceasta este o tradiție la care noi cu toții, de fapt, am renunțat și este păcat.

Desigur nu orice fel de proză poate figura ca roman în foileton, însă există și literatură-document și reportaj elevat astăzi, adică apar multe volume foarte captivante, care ar ridica — dacă s-ar publica periodic — adevînea publicului față de ziar.

Noi, de pildă, am publicat foiletoane preluate ca de exemplu „Amin-tiri despre viitor”.

Și încă ceva. Nuvela, și la noi și în suplimentul „Scintei”, de obicei apare ca un material mare, de o pagină întreagă. Genul de nuvelă pentru ziar, nuvelă scurtă, schița de ziar, de maximum 5 pagini a dispărut. Cred că dacă ar avea spațiu permanent, scriitorii s-ar putea obișnui să scrie la aceste dimensiuni.

PROMOVAREA CREAȚIEI ORIGINALE — UN OBIECTIV DE CAMPANIE ?

NICOLAE DRAGOȘ : Neîndoios că ideile exprimate argumentează oportunitatea abordării unei asemenea teme cu specialiști ai secțiilor culturale ale principalelor cotidiene. Experiența nemijlocită a participanților la dezbateri, cunoașterea din interior a problemelor popularizării creației originale a interpretării acesteia, demonstrează că problematica culturală merita o mai mare atenție din partea tuturor factorilor care concurează la conceperea și editarea presei cotidiene.

Evocîndu-se tradiția presei noastre în ceea ce privește stimularea creației originale, s-au adus în cadrul dezbaterii, cred, suficiente argumente în favoarea ideii că promovarea literaturii originale nu trebuie să fie un obiectiv de campanie, de moment, ci trebuie să intre în programul cotidian de lucru al presei cotidiene. Experiența bună acumulată recent în campania electorală, cînd un număr foarte mare de scriitori, de poeți, au răsunat, fie prin poezie militantă, angajată, fie prin raportaje inspirate din actualitatea socialistă, chemării de a sprijini și din acest punct de vedere întregirea unei atmosfere de lucru și de participare națională la evenimentul alegerilor arată că presa cotidiană beneficiază de pirghiile necesare ca să devină un factor stimulator pentru energiile spirituale ale țării. Totodată, relevă adevînea nemijlocită, responsabilă a creatorului contemporan la realitățile timpului în care trăiește.

Această experiență va trebui să nu devină o floare de prins la butoniera gazetarului de cultură atunci cînd a loc dezbaterile despre ceea ce face presa cotidiană pentru stimularea creației literar-artistice și să devină un stimulent în a găsi modalități concrete, practice, în cuprinsul ziarului, prin care poezia, reportajul, tableta și — extinzînd puțin — schița, să devină o prezentă măcar săptămînală în fiecare cotidian. Desigur, nu putem să nu avem în vedere contextul mai general în care presa noastră își des-

fășoară activitatea, faptul că ziarele sînt chemate să reflecte o multitudine de probleme. Dar depinde de priceperea și de ingeniozitatea redacțiilor publicațiilor cotidiene ca niciunul din aspectele mobilizatoare și educative, care se adresează conștiințelor, să nu lipsească din cuprinsul unui ziar.

Împărtășesc opinia exprimată aici, potrivit căreia popularizarea creației originale nu trebuie să devină un scop în sine, pretextul unor raportări cantitative, ci că aceasta trebuie să vizeze totdeauna o finalitate calitativă. Este și firesc să fie așa, și mă gîndesc că orice creator are mai mult decît oricînd conștiința responsabilității sale atunci cînd propune spre tipar unui cotidian cu un tiraj impresionant (de mai bine de un milion de exemplare cum are „Scintea” sau de cîteva sute de mii cum are „România liberă”) una din creațiile sale. De aceea, consider că dacă ar intra în practica presei cotidiene publicarea cu o anumită frecvență, cu consecvență, a creației originale într-un loc cît de cît stabil, precum și configurarea unor intenții tematice artistice în perspectivă, autorii de toate vîrstele, indiferent de naționalitate, s-ar simți onorați să-și ofere colaborarea lor, cu lucrări de prestigiu.

Mi-ar face, de pildă, mare plăcere — și cunosc și părerea multor altor autori, — să colaborez o dată sau de două ori pe an la un ziar care și-a constituit o rubrică de poezie originală, civică, patriotică, și la care se face dovada că se publică poezii cu adevărat valoroase. Aceasta te și obligă, te face să fii exigent cu propria creație. Acest caracter de perspectivă al rubricilor are totdeauna efecte pozitive în conștiința creatorilor. O rubrică în sine nu e o soluție. Ci numai în măsura în care ea, prin calitatea, prin conținutul, prin demnitatea cu care este realizată, se ridică la un nivel deosebit, începe să fie un fapt pozitiv de cultură.

Din acest punct de vedere, cîteva experiențe relevante aici, cum este cea a „Scintei” cu reportajele din actualitatea socialistă a țării „Scriitorii pe meleagurile natale”, sau cum sînt rubricile „României libere” — la care un număr tot mai mare de scriitori participă cu libertatea deplină a stilului lor, a modului de exprimare, ceea ce face ca și rubrica să fie foarte diversă, foarte vie, foarte autentică — arată că există posibilități care pot să fie dezvoltate în continuare.

★

În ceea ce privește cea de-a doua problemă pusă în discuția noastră și anume aceea a receptării fenomenului literar în desfășurarea sa, s-a desprins din discuția de azi că presa cotidiană, avînd neîndoios realizări remarcabile și ajutînd foarte mult la pătrunderea actului de creație în conștiința maselor largi de cititori, are o nobilă misiune de îndeplinit. În documentele de partid, în programul partidului, în numeroase cuvîntări ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în întîlnirile pe care le-a avut cu oamenii de creație din țara noastră, s-au făcut ample referiri la necesitatea pătrunderii tot mai adînci a culturii, a literaturii și artei, în conștiința maselor largi de oameni ai muncii; s-au făcut referiri cu privire la necesitatea angajării creației artistice în primul front, în prima linie a educării conștiinței civice, formării

conștiinței socialiste. Presa cotidiană poate avea aici un rol deosebit de important. Fenomenul cultural este divers și amplu, apar foarte multe opere, foarte multe cărți beletristice, numărul expozițiilor este din ce în ce mai mare, arta în general cunoaște o arie de răspîndire impresionantă în anii noștri. Și, ceea ce este demn de relevat, manifestările de artă sînt în general constructive, pozitive, vădesc preocuparea creatorului de a se situa într-un consens organic cu starea de spirit a vremii în care trăiește, cu problematica timpului său.

Dar, cum este normal, un relief nu se configurează numai din cimpii ori numai din munți. Nici fenomenul cultural nu este unul lin, neted, fără denivelări; dimpotrivă, apar opere deosebit de valoroase care, atît prin conținut cît și prin mesajul lor artistic, politic, ideologic, cît și prin modalitatea de realizare artistică — și nu se pot rupe unul de altul aceste două aspecte — sînt pe deplin demne de cerințele pe care partidul le-a pus în fața creației artistice. Totodată apar și creații mai puțin izbutite, care nu sînt desigur rezultatul unei premeditări a creatorului, ci se datoresc fie unei cunoașteri mai puțin în adîncime a vieții, a realităților, a unei pregătiri filosofice artistice mai puțin temeinice a creatorului, fie a unui talent mai puțin viguros. Fiindcă, în ultimă instanță, orice realizare artistică depinde de dimensiunea, de forța talentului celui care o propune publicului larg.

Concepția, ideologia, care guvernează actul creator, este fără îndoială decisivă în ceea ce privește finalitatea, țelul creației. Este foarte important ca un om de talent să aibă o concepție înaintată despre lume și viață: aceasta se reflectă în opera sa, în deschiderea către prezent și viitor a operei sale. Dar fără talent și muncă în-

cordată, oricîtă bunăvoință, oricîte bune intenții ar fi, rezultatul nu se va putea ridica la înălțimea exigențelor.

Am făcut această paranteză pormind tocmai de la convingerea că în selecționarea, din diversitatea actelor de cultură, a acelor manifestări care sînt cu precădere valoroase, care au șanse să domine nu numai prezentul ci și viitorul unei culturi, presa cotidiană poate să facă foarte mult.

Dacă în jurul actelor de cultură valoroasă presa cotidiană ar crea un cadru mai pregnant de dezbateri, dacă le-ar pune mai puternic în fața cititorului, ea și-ar îndeplini cu un și mai mare succes dublul său rol: acela de a atrage cititorul către creația autentică, de valoare, către creația care se poate constitui într-o formă specifică de educare morală și spirituală și, pe de altă parte, ar putea să înfrumusețeze, să contribuie nemijlocit la îndrumarea creației originale.

Selecția însăși este un act de îndrumare și orientare a creației. Or, din acest punct de vedere aș observa — referindu-mă numai la domeniul literar propriu-zis — că nu întotdeauna comentarea cărții de poezie, de proză, de dramaturgie originală, se face în mod constant în paginile publicațiilor noastre cotidiene.

Iată, de pildă, în foarte multe dintre cotidienele noastre nu intilnesc o zi fixă, un loc fix, pentru cronica literară. Sînt luni de zile în care urmăriți paginile unor cotidiene și nu intilmești o cronică literară, pe cîtă vreme cronica de film — o artă de largă audiență — este mai statornică în paginile presei cotidiene, cu toate că în general pe ecranele noastre intră într-o lună un număr mic de filme, în timp ce în librării, intră într-o lună, cîteva sute de titluri de cărți, iar cititorul poate fi ajutat să selecteze pe cele mai valoroase. De aceea comen-

tarea activității editoriale trebuie să-și găsească în cotidienele noastre un spațiu adecvat și o mai mare continuitate. Văd aceste comentarii critice făcute cu conștiința realității, a faptului că se adresează unei diversități de cititori. O cronică culturală apărută într-un cotidian, fără a renunța la limbajul specific la interpretarea creației literare cu mijloacele adecvate criticii de specialitate, trebuie să fie limpede, accesibilă. Aceasta ține de talent, ține de măiestrie, de experiența fiecăruia dintre cronicarii de specialitate. Dar, de altfel, toți marii noștri critici au excelat și prin limpezimea stilului, prin accesibilitatea publicisticii lor.

Din dezbaterile noastre de astăzi și din exemplele date, s-a desprins cu pregnanță de asemenea ideea că presa cotidiană are posibilitatea ca, în mod periodic, să organizeze, pornind de la problemele concrete pe care le ridică fenomenul cultural în eferveșcență, în devenirea sa, dezbateri pe probleme fundamentale ale creației. Se bucură de un larg ecou în rîndul creatorilor (scriitorii, artiști plastici, muzicieni ș.a.m.d.) acele dezbateri care vizează probleme esențiale pentru destinul creației contemporane. Dezbateri despre umanismul creației, despre realism (cum au fost unele publicate în „Scinteia” și în alte ziare), despre critica literară (găzduită recent în „Scinteia tineretului”) sînt urmărite cu interes. Cu atît mai mult cu cît în prezent, așa cum se afirmă aici, se observă că a fost depășită acea fază stîngace, a activității culturale în cotidiene, că cei care redactează paginile sau rubricile de cultură sînt autori cu prestigiu și autoritate în conștiința cititorilor și a creatorilor. Sînt foarte mulți cronicarii de specialitate de la cotidienele noastre al căror cuvînt este așteptat cu interes și prețuire de către scriitorii, de către oamenii de cultură.

O mai mare frecvență, o activitate mai bine planificată, gîndită în timp, urmărind cu mai multă limpezime finalități directoare privind activitatea culturală, ar putea să confere și mai multă autoritate și mai mult prestigiu activității secțiilor de cultură ale ziarelor. Avem, în definitiv, de îndeplinit cu toții mari îndatoriri. Creației artistice îi revine un rol educativ de amplă rezonanță în conștiințe; oamenii de artă și de cultură sînt chemați să promoveze o creație umanistă, realistă, militantă, angajată, expresie a gîndirii și cutezanței omului contemporan, constructor al socialismului, o creație viguroasă, clădită solid pe terenul fertile al unei tradiții spirituale de indiscutabilă valoare, a unei tradiții care vădește preocuparea permanentă a omului de artă de a fi alături de popor, de a făuri opere în spiritul aspirațiilor acestuia. Aceste nobile chemări se cer și sînt slujite cu devotament și cu pricepere, cu inteligență, cu putere de convingere de către presa cotidiană centrală. Realizările de pînă acum, faptul că întotdeauna presa culturală, secțiile de cultură ale cotidienelelor s-au dovedit conștiente de răspunderile care le revin, devotate în mod concret și constructiv ideilor care guvernează în general cultura noastră, idei promovate de partid, ne dau garanția că viitorul va fi rodnic pentru activitatea în această direcție, că și prin mijlocirea presei cotidiene promovarea literaturii originale, a creației originale, ca și popularizarea acesteia în rîndul diverselor categorii de cititori, vor cunoaște în perioada ce vine o și mai puternică afirmare.

A. CARTOJAN

FĂURAR DE FRUMUȘEȚI

„Unirea de la Alba Iulia din 1600 s-a înscris pentru totdeauna cu litere de aur în hronicul țării, acest act devenind un simbol strălucit, însuflețitor pentru toate generațiile care au aspirat spre constituirea statului unic național”

NICOLAE CEAUȘESCU

A N U L 1 6 0 0

de dr. MIRCEA MUȘAT

Se implinesc, la 27 mai, 375 de ani de când poporul român, sub conducerea marelui voievod Mihai Viteazul, a reușit să înfăptuiască actul cel mai strălucit al evului mediu românesc, prima unire politică a Țărilor Române în hotarele ce cuprindeau cea mai mare parte a teritoriului străbun al vechii Dacii.

Moment de răscruce în milenara istorie a poporului nostru, unirea din 1600 a constituit stinca năzuințelor seculare ale poporului român, înălțându-se și dominând conștiința generațiilor ce au urmat, ca un simbol al dreptului românilor la unitate și independență, ca un drept ce trebuia înfăptuit. Acest act patriotic și eroic, semnat de marele voievod cu jertfa singelui său, nu făcea decât să desființeze, pentru prima oară, hotarele fictive, nefirești, impuse țărilor române de vicisitudinile istoriei, de condițiile deosebit de grele cu care a fost confruntat. Și aceasta cu atât mai mult cu cât aceste hotare artificiale ce brăzdau pământul unui popor plămădit unitar într-o patrie comună, a cărei istorie începea cu milenii în urmă, n-a putut niciodată să submineze unitatea materială și spirituală, de limbă și cultură a poporului român, n-a putut să stingă setea și să diminueze dreptul la unitate și independență al tuturor românilor.

Conștiința românității își avea temelul în realitățile vieții, ea se dezvoltă pe fondul etnic comun al tuturor teritoriilor locuite de poporul român. Tocmai de aceea lupta pentru păstrarea ființei naționale, pentru unitatea și independența țării a constituit o coordonată majoră a întregii istorii a României. Aceste idealuri au înălțat permanent steagurile de luptă ale maselor populare, le-au înzecit forțele în vremuri de restriște, făcându-le să înscrie, sub conducerea unor iluștri conducători de țară și de oști, pagini de adevărată epopee în lupta dusă împotriva agresiunii străine, pentru apărarea pământului străbun al patriei. Cu gândul la aceste realități avea să scrie mai târziu Nicolae Bălcescu minunatele cuvinte evocatoare: „Unitatea națională fu visarea iubită a voievozilor noștri cei viteji, a tuturor bărbăților noștri cei mari care intrupară în sine individualitatea și cugetarea poporului spre a o manifesta lumii. Pentru dinsa ei trăiră, munciră, suferiră și muriră”.

Când personalitatea lui Mihai Viteazul a apărut pe scena istoriei, ideea unității și independenței politice a tuturor provinciilor românești nu era nouă. Pentru ea luptase Mircea cel Bătrîn, care se intitula „domn a toată

țara Ungaro-Vlahiei și părțile de peste munți, încă și spre părțile tătarăști și Amlaşului și Făgăraşului herţeg și Banatului de la Severin domn și de amîndouă părțile de peste toală Dunărea pină la Marea cea Mare și celății Dirstorului stăpînitor”; pentru ea Roman Mușat se intitula „domn al Moldovei de la munți și pină la Mare”. Pentru aceleași idealuri voievodul Transilvaniei, Iancu de Hunedoara se intitula și „voievod al Munteniei”; Vlad Tepeș considera Muntenia și Transilvania „o singură țară” iar Ștefan cel Mare s-a străduit din răputeri să unească Muntenia cu Moldova așa cum unise un teritoriu întins din Transilvania.

Această năzuință spre unire era accentuată de necesitatea luptei comune împotriva puhoiului otoman. În timp ce echilibrul european este răsturnat și țări întregi desființate și încorporate în hotarele unor puteri străine, freamătul săbiilor de la Rovine și Vaslui, războiului nostru de o sută de ani au permis țărilor române să nu fie desființate sau transformate în pașalicuri, ci, dimpotrivă să încheie înțelegeri cu Imperiul otoman, de regulă pe picior de egalitate. Cu cită vibrație patriotică și cunoaștere științifică concluziona Mihai Eminescu în ziarul „Timpul” din 17 noiembrie 1877: „Vrășmașii noștri, ori aceia care nu cunoșteau îndestul legăturile statornicite între noi și Poarta otomană, din rea voință, ori din neștiință puteau să ne ia și ne-au și luat drept vasali ai Porții otomane... România nu va fi, dar nici nu a fost vreodată vasală”.

La sfîrșitul secolului al XVI-lea, ca urmare a intensificării legăturilor economice, culturale și politice dintre țările române, a necesității făuririi unui organism politic unitar, capabil să infrîngă acțiunile cotropitoare ale stăpînitorilor vecini, istoria impune apariția unei personalități capabile să valorifice și să dea viață acestor realități, în persoana lui Mihai Viteazul. Pe bună dreptate, deschizînd sfînta carte unde se află gloria României, Nicolae Bălcescu vroia să arate „fiilor ei acele lupte uriașe pentru libertatea și unitatea națională cu care românii, sub povața celui mai vestit și mai mare din voievozii lor, încheiară veacul al XVI-lea”.

Înțelegînd mai bine decît înaintașii săi imperatiile vremii și depășind prin aceasta concepțiile închistării feudale, Mihai Viteazul a intuit cu limpezime direcțiile de dezvoltare ale societății, realizînd tot ce se putea realiza în condițiile acelei etape istorice.

În momentul urcării sale pe tron, la sfîrșitul secolului al XVI-lea, arena internațională era dominată de tendințele expansioniste ale celor trei mari state vecine: otoman, habsburgic și polonez. Imperiul otoman a căruia vreme de glorie trecuse, nu renunța totuși la politica de expansiune dispunînd încă de forțe pentru a-și menține dominația în sud-estul Europei sau chiar pentru noi cuceriri. În același timp, criza economică și militară prin care trecea imperiul otoman, freamătul de libertate al popoarelor ce gemeau în coșmarul acestui imperiu, care făcea, așa cum mărturisea un contemporan să „nu mai existe respect pentru autorități, ele să fie atacate nu cu vorbe, ci cu lovituri”, indica o încercare a Porții otomane de a schimba statutul politic de neatîrnare al țărilor române și de a le transforma în pașalicuri.

Habsburgii, împiedicați în expansiunea lor spre vest de Franța și spre răsărit de Polonia, se îndreaptă spre sud-est, vizînd și țările române, ajungînd astfel în conflict cu imperiul otoman. Polonia urmărește aceeași politică expansionistă spre țările române, dorînd gurile Dunării și stăpînire liberă la mare, ca și spre Ucraina.

Pentru realizarea scopurilor lor expansioniste habsburgii se erijau în promotori ai unei coaliții antiotomane la care participă Spania, Venetia și Papalitatea. Sub denumirea de „Liga Creștină” vechea coaliție și-a mărit numărul membrilor mai ales prin adăruarea ducatelor italiene. Țările române erau socotite parteneri foarte prețioase, fapt ce explică în bună măsură insistențele pentru atragerea lor în această Ligă.

Întreaga frământare internațională se lăsa din nou ca o negură a împilării peste ființa neamului românesc. Felurile obligații față de Poartă sporiseră. Numai haraciul înregistrare o creștere considerabilă, de la 12.000 de galbeni în 1503, la 220.000 galbeni în 1593. Asuprirea otomană era favorizată și de luptele pentru putere dintre fracțiunile boierești, lupte care îlesneau intervențiile din afară.

Cel care prin firea și întreaga sa comporlare nu se va pleca nici în fața morții, acceptă cu resemnare și durere întreg ceremonialul investiției orientale. Tronul este cumpărat, iar datoriile față de negustorii fanarului se ridică la fabuloasa sumă de 400.000 de galbeni. Mihai știa că nu le va putea plăti niciodată „chiar dacă s-ar fi vîndut toți copiii și toți oamenii din Țara Românească”, dar mai știa că va plăti pentru tot. Pentru

suferințele și împilările acestui popor pentru voievozii care au căzut apărând dreptul neamului românesc și a vetrei sale strămoșești, pentru propria sa umilință.

Început de noiembrie 1594, zile de mare frământare la București. „Trecându-i pe toți prin ascuțișul sabiei — scria cu revoltă Kara Celebi, cronicar turc — Mihai și-a dat pe față gândurile sale de uneltire și răsccoală, pe care le ținușe ascunse în inima sa”.

La 13 noiembrie 1594, începea acțiunea armată pentru eliberarea țării, în București, prinuciderea creditorilor Porții și a celor 2.000 de oștași turci „păzitori ai domnitorului”. Marco Vernier, martor ocular al întâmplărilor, relatează într-unul din rapoartele sale: „Chemând poporul și făcând să se ardă public polițele și cărțile, a făcut să se știe că, așa cum se elibera pe sine de toate datoriile sale, așa elibera pe supuși de orice sarcini și cine vrea să-l urmeze să vie la dînsul” ceea ce însemna în fond „strigare la oaste”. Astfel a înțeles domnitorul să-și achite datoriile. Același lucru îl făcea în Moldova celălalt domn român, Aron Vodă, conform înțelegerii de luptă comună împotriva asupritorilor străini.

Insurecția antiotomană cuprinde linia Dunării, extinzându-se dincolo de ea și antrenînd în luptă popoarele subjugate — sirbi, albanezi, greci, bulgari — într-un front comun antiotoman. De-a lungul întregului mal drept al Dunării era un briu de foc continuu, prelungit și la hotarul sudic al Moldovei. Bătăria fluviu, martor al atîtor înfruntări, era acum din nou sub controlul celor care aveau dreptul să-l stăpînească.

În timp ce în Balcani se făcea din ce în ce mai auzit glasul dreptății, în Constantinopolul amenințat de foamete, se produse derută, indignare, panică și se striga „trădare”, hotărîndu-se „schimbarea hainilor”. O acțiune ca cea întreprinsă de Mihai nu putea rămîne nepedepsită și domnul știa aceasta.

Cu clarviziunea unui strateg și diplomat iscusit, el s-a pregătit de luptă. Aderase la „Liga Creștină” din proprie inițiativă, organizase armata, își întărise alianțele cu vecinii, în special cu Transilvania și Moldova. În acest moment socotea că dăduse dovezi suficiente pentru ca conducătorii Ligii să-i trimită ajutor, înțelegînd că ridicase această țară mică pentru a face din ea un scut întregii creștinătăți. Dar, interese meschine îi fac pe aceștia să-i ofere ceea ce nu-i costa nimic; indemnuri, elogii, încurajări, căutînd să speculeze aceste succese în interesul lor.

În acest moment, cînd se punea în cumpănă soarta țării, cînd se făureau planuri, nu numai de înlocuire a domnului muntean și moldovean, ci chiar de transformare a Munteniei și a Moldovei în pašalicuri, așa cum se întîmplase mai înainte cu țările balcanice, o mare parte din Ungaria, Dobrogea, Banatul ș.a., Mihai Viteazul își frînge mindria și durerea, ratifică Tratatul de la Alba Iulia din 20 mai 1595. Prin acest Tratat, boierii, depășind instrucțiunile primite de la Mihai, acceptă suzeranitatea lui Sigismund Bathory asupra Țării Românești. Mihai este pus în fața unui fapt împlinit și silit să tolereze o suzeranitate născută din nevoi, dar pe care n-a respectat-o niciodată.

În Moldova, Aron Vodă fusese deștronat, la 23 aprilie, iar la 3 iulie 1595, tot la Alba Iulia, noul domn Ștefan Rozvan semnează un Tratat asemănător. Visurile de mărire ale lui Sigismund Bathory pe seama Țării Românești și a Moldovei păreau să prindă viață.

Cu toată mîhnirea firească simțită în acele momente, Mihai găsi resurse morale pentru a domina situația, în condițiile în care turcii se adunau la hotarul de sud al țării, tătarii atacau dinspre Moldova, iar aliații se rezumau la promisiuni. Acum, cînd vestitul general Sinan Pașa se îndrepta plin de minie spre Dunăre în fruntea unei armate de aproape 100.000 de oameni, Mihai afirma plin de amărăciune: „Noi creștinii nu voim să ne legăm între noi, dar vom fi legat de păgîni. Sint gata să-mi vărs singele căci plec la război cu turcii — nu e cine să mă ajute”. Acestui strigăt din ceasul mării primejdii i-au răspuns ca de atîtea ori, fiii acestei țări. Tăranimea, în plină muncă de vară, a părăsit brazdele și transformînd coasa, securea, toporul în arme de apărare a gliei strămoșești a alergat din toate colțurile țării sub steagurile lui Mihai, martore ale atîtor biruințe. Alături de ei au venit detașamentul transilvănean condus de Albert Király și un număr de cazaci.

Cu toată rezistența opusă, turcii trec Dunărea la începutul lunii august a anului 1595. Valurile ei au oglindit însă, pentru prima și ultima dată chipul plin de trufie al generalului Sinan Pașa. La întoarcere ea va reflecta doar chipul unui bătrîn octogenar a cărui faimă rămînea înmormîntată în pămîntul mocirlos al Călugărenilor în acea zi de 13 august 1595, zi menită a fi — așa cum spunea N. Bălcescu — „Briliantul cel mai strălucit al cununei gloriei românești” Numele domnitorului, al țării, faptele de vitejie ale românilor străbăteau în acele zile întreaga Europă. Ambasadorul englez la Poartă, Barton, spunea: „Ceea ce atîtea împărați, regi și principii n-au putut să înfăptuiască vreodată, un Mihai a izbutit, zdrobind oștirea sultanului”.

Într-adevăr, Călugărenii avea dimensiuni europene. El constituia un sprijin real în lupta popoarelor pentru eliberarea de sub stăpînirea otomană, dar însemna, în primul rînd, temelia pe care se va înălța independența și viitoarea unitate a țărilor române. Căci ceea ce s-a obținut nu a fost numai redobîndirea independenței, ci salvarea ființei statale și, probabil, a ființei proprii a poporului, dacă avem în vedere planul otoman de islamizare în masă și colonizare masivă a țărilor române. În același timp, recucerirea Giurgiului, la sfîrșitul anului 1595, a Brăilei în 1596 și restabilirea vechiului hotar românesc pe malul sîng al Dunării au permis încheierea armistițiului de la sfîrșitul anului 1596, ca o recunoaștere a independenței românești.

Personalitatea marelui conducător de oști, a omului cu o gîndire politică modernă, devine în acest moment istoric materializarea speranței de libertate a celor împovărați de jugul otoman. Așa se explică înrolarea sub steagul său de luptă, cu plată sau fără, a mii de oameni care și-au părăsit satele și sub conducerea unor vestiți căpitani ca Deli Marcu, Baba Novac și alții, au slujit cu credință pe domnul român. Acest lucru l-a impresionat

pină și pe rivalul său I. Zamojiski, cancelarul Poloniei, care scria regelui său: „În oastea lui se află deopotrivă, alături de români din toate țările locuite de aceștia, unguri, sirbi și chiar poloni și cazaci; cit despre dînsul, adevărul și onoarea îmi cer să mărturisesc că este un om cu totul neobișnuit, asemănător doar eroilor celor mari ai Greciei și Romei din veacurile străvechi”.

Dar acestui om deosebit, „asemănător eroilor celor mari”, conjunctura istorică i-a opus personalități limitate, confuze, roase de interese meschine. În momentul în care Mihai Viteazul își consolidase independența țării, își dobîndise puterea politică și se arăta gata să poarte crucea de eliberare a popoarelor de sub jugul otoman, evenimentele internaționale nefavorabile de la începutul anului 1599 face ca domnul român în loc de alianță să se trezească amenințat din trei părți: din sud de către permanentul pericol otoman, din Transilvania de către Andrei Bathory, care luase locul nestatornicului Sigismund, iar din Moldova de către Ieremia Movilă, omul polonilor, care cu ajutorul lor înălțurase pe Răzvan Vodă. Ba mai mult, noii domni trimis soli „să iasă Mihai Vodă din țară că altfel va încăpea în mîinile turcilor”.

Mihai Viteazul își vede amenințate toate cuceririle politice și militare de pină atunci. La Praga se afirma că Mihai e înconjurat de dușmani din toate părțile și că „Țara Românească poate fi socotită ca pierdută căci nu i se poate da ajutor de nicăieri”.

În fața unei astfel de situații, indignarea domnitorului se revarsă în strigătul amenințător plin de dreptate și demnitate: „Nu-mi las nimănui țara și neamul nici mort”. Se ivise un moment politic excepțional care făcea să nască ideea unirii neamului românesc într-un stat politic centralizat, unire ce frămînta mintea domnitorului și inima poporului.

Și astfel cererii lui Sigismund de a părăsi tronul, Mihai merge să-i răspundă personal, prin înțeleștarea de la Șelimbăr cu toată măiestria genului său militar și vitejia celor 30.000 de luptători ai oștirii pămîntene, înfrățiți în năzuințele lor de dreptate și libertate cu cei 5.000 de secui, 3.000 de cazaci și numeroși haiduci.

Victoria de la Șelimbăr deschide porțile cetății Alba Iulia, capitala Transilvaniei, străveche vatră de cultură și civilizație a poporului nostru, care primea în acea zi de 1 noiembrie a anului 1599 un urmaș al plămăditorilor ei. Istoricul Nicolae Bălcescu ne introduce în atmosfera evenimentului, prin descrierea impresionantă pe care ne-a lăsat-o: „Apropiindu-se de Alba, locuitorii orașului și ai județului, îl întîmpină cale de o leghe înainte cu multă cinste și cu daruri... În mijlocul concertului trimbițelor, a tobelor și a altor instrumente, în sunetul clopotelor și în vuetul tunurilor la care se uneau strigătele de bucurie ale poporului, intră Mihai Viteazul, în capitala Ardealului”. Același lucru ni-l relatează și un funcționar venețian care se afla atunci la Alba Iulia: „Mihai Viteazul intra, în Alba Iulia cu mare triumf în sunetul clopotelor și al salvelor de tunuri și trascuri”.

Domn și al Transilvaniei, „prin fapta sa temerară și sabia sa vitează”, om politic luminat și perspicace, Mihai a inițiat o serie de măsuri menite să-i

consolideze puterea. Creează un sfat al țării compus din nobili români și maghiari (în acest sfat intrau Dumitru Napragy — mare castelan, Teodosie — mare logofăt, Sekie Mojiș — mare ghinărăș, Mihalcea și Colată — bani și alții); organizează cancelaria care a început să emită pentru prima oară în Transilvania acte oficiale în limba română. În dregătoriile cheie numește oameni de încredere, înființează episcopia ortodoxă de Alba Iulia, sub jurisdicția mitropoliei de la Tirgoviște, scutește preoții români de robotă, acordă anumite drepturi iobagilor români, dă unele privilegii pentru secui, sași etc. Locuitorilor din Tirgu Mureș, care-l ajutaseră pe Mihai în luptele din 1595 și 1599, domnitorul îi ocrotește, investindu-i cu privilegii. În documentul emis la 3 noiembrie 1599, purtând semnătura lui Mihai se spune: „Am luat sub apărarea noastră pe locuitorii din Tirgu Mureș, fiindcă le cunoaștem credința arătată față de noi”. Deși la vestea victoriei de la Șelimbăr, iobagii români s-au răzvrătit împotriva nobililor: „sperind că s-a terminat cu iobăgia, deoarece au un principe din neamul lor”, Mihai Viteazul, autorul „Legăturii”, n-a putut depăși limitele societății feudale în care trăia și nu a putut da curs acțiunilor populare care ar fi putut să formeze baza puterii sale.

Toate măsurile luate dovedeau însă credința lui Mihai într-o stăpânire temeinică în Transilvania, ca rezultat al justeții cauzei pe care o înfăptuise. Aceeași semnificație o are și intitularea sa ca „domn al Țării Românești și al Ardealului” reprezentată simbolic prin medalia comemorativă cu chipul lui Mihai Viteazul, domn al celor „două Valahii”.

Chiar înainte de a intra în Transilvania, Mihai se gândise la Moldova. A treia țară românească, care trebuia să lărgească și să consolideze frontul românesc antiotoman. La 20 aprilie 1600, domnul pleacă din Alba Iulia îndreptându-se spre Moldova, unde se urzește un nou complot împotriva sa. Oști și cetăți moldovene i se supun una după alta, fiind primit peste tot cu mare însuflețire.

După o serie de victorii obținute la 16 mai la Iași, și apoi la Verbia și Hotin, asupra oastei lui Ieremia Movilă, care se refugiase în Polonia, Mihai se reîntoarce la Iași și la 27 mai 1600 emite primul document în care se intitulează „din mila lui Dumnezeu, domn al Țării Românești, al Ardealului și Moldovei”. Se înfăptuiește astfel, pentru prima dată, unirea politică a celor trei țări române în hotarele ce cuprindeau cea mai mare parte a teritoriului vechii Dacii, deziderat major și aspirație seculară a poporului român. Se înfăptuise astfel o mare visare ce sălășluia în mintea multimilor, în conștiința poporului român. „Acum românul s-a înfrățit cu românul și toți au una și aceeași patrie, una și aceeași cirmuire națională, astfel cum ei au fost din vremurile uitate ale vechimii”, scria cu entuziasm patriotic Nicolae Bălcescu, iar transilvăneanul Aron Florian spunea: „Unind pe toți românii într-un tot, restatornicind Dacia veche, Mihai făcu o nație mare, demnă de a fi recunoscută de alte nații. Ca un alt Temistocle se silă să-și dezrobească țara, să facă respectat statul românesc și să dea în mina românilor puterea de a-și ține demnitatea lor”.

În acest moment, cind Mihai Viteazul realizase o stăpânire românească unică asupra Munteniei, Transilvaniei și Moldovei, apar elemente noi care dezvăluie orizontul larg al planurilor sale politice și militare. Domnul vorbește tot mai frecvent de posibilitatea eliberării întregii Peninsule Balcanice, de perspectiva scoaterii spațiului carpato-dunărean din sfera de influență a celor trei mari puteri și zădărnicierea intereselor lor expansioniste.

Pentru a-și consolida stăpânirea, pentru a-și întări baza socială, Mihai nu întirzie să repete și în Moldova măsurile din Transilvania: scutirea de anumite dări a țăranimii și orașenimii, convoacă „adunarea țării”, un sinod la Iași, precum și alte asemenea măsuri.

După ce a lăsat la Iași un sfat compus din boierii munteni și moldoveni, în frunte cu fiul său Nicolae Pătrașcu și un corp de oaste, Mihai Viteazul s-a grăbit să se întoarcă la Alba Iulia, unde îl așteptau confruntări decisive cu imperialii și nobilimea maghiară. Aici și-a scris, cu propria-i mână, în limba română, acel testament politic, simplu, dar care încununază lupta lui de o viață: „Și hotarul Ardealului, pohta ce am pohtit, Moldova și Țara Românească”. „Pohta” ce „pohtise” se împlinise, cele trei țări românești erau unite, dar nu de la sine, ci cu sabia, cu prețul multor fapte vitejești și jertfe omeneste, dintre care nu va lipsi nici cea a domnitorului.

Vicisitudinile vremurilor, trădarea marii boierimii și nobilimii și dușmanii din afara țării și-au dat mîna, coalizîndu-se împotriva acestei istorice înfăptuiri și împotriva înfăptuitorului ei. Și erau multe vicisitudinile, erau numeroși și puternici potrivnicii. Vicleană și urzeala vicleană luau proporții cu fiecare zi, cu fiecare faptă care ducea la consolidarea unirii, sub sceptrul temerarului domn. Trebuiau retezate aripile vulturului ce-și rotise privirile în larg. Din afară, vechii adversari pîndeau momentul favorabil pentru a-l putea lovi iarăși, în timp ce înăuntru nu erau nici condițiile, nici forțele și, poate, nici pregătirea necesară pentru o astfel de mare anticipare istorică.

Nobilimea maghiară suferea de succesul acestui „valah” ca de o umilită, ca de o ofensă de neiertat adusă slăbiciunii lor. De aceea, intriga politică împotriva lui Mihai s-a desfășurat cu atîta patimă, dovedind ea însăși în fața istoriei invidia și teama pe care o inspură această realizare, această personalitate ridicată deasupra micilor ambiții deșarte, cu gânduri și proiecte pe cele mai înalte culmi ale libertății și dreptății.

În acest climat, nobilimea transilvăneană se răzvrătește, găsind în persoana omului lipsit de principii morale, generalul Gh. Basta „personalitatea” potrivită pentru a înfăptui mirsăvii istorice. În bătaia de la Mirăslău, din 16 septembrie 1600, domnul este înfrînt. În vîltoarea bătăliei, pe care o vedea pierdută, s-a simțit dator să nu lase în mîinile dușmanului steagul țării, pe care l-a desfășurat, l-a pus în riu și s-a aruncat să treacă vadul Mureșului ca să scape de următorii.

Pentru Mihai au urmat zile grele. Boierimea moldoveană și o parte a celei muntene ridică sabia și sprijină pe Ieremia și Simion Movilă, aflați

sub ocrotirea cancelarului Zamoyiski. Domnul, cu inima însăgerată de durere, este nevoit să-și poarte pașii grei spre curțile imperiale de la Viena și Praga, unde spera să obțină ajutor. Dar aici avea să se lovească din nou de politica meschină și duplicitară a habsburgilor. Atît timp cît Basta a fost stăpînul Transilvaniei, curtea imperială nu i-a dat nici o importanță. Ulterior însă, cind nobilimea maghiară a trădat pe Basta și l-au ales principe, în februarie 1601, pentru a treia oară pe Sigismund, figura lui Mihai Viteazul a apărut din nou salvatoare, pentru interesele imperiului. Încă odată marele domn, cu gîndul la refacerea operei înfăptuite, își calcă pe inimă, încă odată înghite paharul amar al promisiunilor habsburgice ce se țineau lanț de peste 6 ani și se împacă cu Basta. Mihai obține strălucita victorie de la Gurăslău din august 1601, împotriva nobilimii răzvrătite în unire cu turcii și tătarii. Se părea că drumul către Alba Iulia s-a deschis din nou. Încă odată încrederea și curajul pun stăpînire pe întregul teritoriu locuit de români, pe mintea și fapta lui Mihai.

Dar, în dimineața zilei de 9/19 august 1601, călăii lui Basta au pus capăt vieții unui om al epocii sale, mare în gînd, viteaz în faptă. Mișeleasca ucidere a domnitorului, în tabăra de pe Cîmpia Turzii, s-a datorat urii generalului Basta din al cărui ordin au acționat cei 300 de mercenari de sub comanda ofițerului Jacques Beauri, cu aprobarea și la îndemnul habsburgilor. Căci de fapt, împăratul Rudolf a ordonat, iar generalul Basta a executat. Și astfel, așa cum consemnează cronica „căzu trupul lui cel frumos ca un copac”. Și parcă un destin istoric a făcut ca și după tragica moarte, trupul să-i rămînă îngropat în Transilvania, iar capul să-i fie adus în Țara Românească, simbolizînd parcă peste veacuri ideea unității țărilor române, căreia el îi închinase întreaga sa viață. Acel care își începuse domnia cu sabia, o termină cu sabia, căci pînă în ultima clipă a vieții, el și-a apărut ființa și neamul, vrînd parcă să lase posterității imboldul luptei viitoare. Căci ce a fost viața lui — după cum singur mărturisese — mai mult decît o luptă pentru un ideal pus în slujba dreptății și cauzei eliberării popoarelor. Într-una din scrisorile trimise ducelui de Toscana, Mihai mărturisea cu sinceritate caracteristică: „oricine poate vedea că n-am cruțat nici cheltuieli nici osteneală, nici sînge, nici propria-mi viață, ci am purtat războiul foarte mult timp, cu sabia în mînă însumi, fără ca să am nici fortărețe, nici castele, nici orașe, nici cel puțin o casă de piatră, unde să mă retrag”.

Vremea lui Mihai Viteazul nu se încheiease cu domnia acestuia. Călăii n-au putut înmormînta o dată cu trupul și capul și faptele sale. „Mihai. — așa cum sublinia istoricul G. Gr. Teodorescu — a rămas pururea eroul național al tuturor românilor, simbolul de unire al fraților despărțiți de vitreaga soartă și de vecinii cotropitori”. Moartea lui a fost regretată de contemporani și mulți dintre cronicarii vremii n-au pregetat să-l pună alături de marii conducători ai lumii. Figura lui a luminat ca un stilp de foc căile destinului românesc. „El a devenit pentru generațiile viitoare — așa cum scrie D. Onoiciu — reprezentantul marelui ideal de unire. El a

căzut jertfă, pentru ca să adeverească cuvîntul: nici o idee mare nu va învinge fără de jertfă". În același context, referindu-se la Mihai Viteazul și epoca sa, Nicolae Iorga spunea: „A-1 uita pe Mihai Viteazul, acum și întotdeauna, ar fi să ne uităm pe noi înșine, să părăsim menirea noastră". Și într-adevăr poporul și omenirea progresistă nu l-a uitat niciodată. Căci ce poate fi mai semnificativ decît cuvîntele istoricului german John Christian Engel, care scria: „Să presăram flori pe mormîntul unui principe român ce interesează istoria lumii. Dacă domnia lui Mihai ar fi ținut mai mult, ar fi făcut o soartă mai bună țărilor situate la Dunărea de Jos"...

Deși realizarea unirii celor trei țări române sub domnia lui Mihai Viteazul a fost de scurtă durată, ea a deschis o epocă nouă, devenind o prezență vie în cugetarea și simțirea urmașilor, memoria unirii din 1600 și a ziditorului ei s-a transmis de la epocă la epocă, de la generație la generație, ca un simbol al dreptului la unitate și independența țărilor române, dominînd toate planurile politice, militare, culturale și diplomatice ale marilor voievozi ce i-au urmat. Ideea regatului dacic a preocupat deopotrivă pe domnii din Țara Românească și Moldova cum au fost Matei Basarab, Vasile Lupu, Mihnea al III-lea, Șerban Cantacuzino, Gheorghe Duca, Constantin Brîncoveanu ca și pe principii Transilvaniei Gabriel Bethlen, Gheorghe Rakoczi I și II și mulți alții.

Aceleași idealuri au înaripat permanent mintea, inima și pana celor mai înaintate spirite ale societății românești. În întregul ev mediu și continuu după aceea, scrierile în limba română, fie că se tipăreau dincoace sau dincolo de Carpați, dincoace sau dincolo de Milcov, au fost de natură să preaslăvească epoca lui Mihai Viteazul și să însuflețească lupta pentru unitate a tuturor românilor. Începînd cu Nicolae Olachus care demonștra că „Moldovenii au aceeași limbă, aceleași obiceiuri și aceeași religie ca cei din Țara Românească și din Ardeal", continuînd cu Grigore Ureche, cu Miron Costin, Ioan Neculce, Radu Popescu, Constantin Cantacuzino ca și cu cărturarul de talie europeană, Dimitrie Cantemir, toți demonștrau că „neamul moldovenilor, muntenilor, ardelenilor, cu toții cu un nume de obște română se cheamă". Acest fapt îl determina pe istoricul ardelean Iosif Benkő să declare: „Ar fi mai ușor să smulgi ghioaga din mina lui Hercule, decît a-i îndupleca pe români să-și părăsească vechile lor dașini și obiceiuri". Același fapt îl relatea și istoricul francez Jules Michelet, care scria: „Românii își păstrează intact tot ce le-a rămas de la străbuni: îmbrăcămintea, obiceiuri, limba și mai ales marea lor nume: români!".

La vremea lor, corifeii școlii ardelene aduc noi argumente istorice, filologice și demografice privind originea latină a limbii și poporului român, vorbind cu nețărmurită admirație și profund respect față de Mihai Viteazul și marea sa înfăptuire. Mihai își slujește mai departe poporul, numele și figura sa trec în patrimoniul tuturor românilor, simbol permanent al luptei de eliberare socială și națională, al dreptului la unitate și independența vetrei strămoșești.

Năzuințele de unitate și independență națională și-au găsit o viguroasă afirmare în condițiile epocii moderne, cînd comunitatea de viață economică și spirituală, de limbă și cultură a favorizat dezvoltarea puternică a conștiinței naționale, a patriotismului popular.

Revoluția din 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, marchează un moment de cotitură în lupta pentru libertate și dreptate socială, pentru scuturarea jugului dominației străine și afirmarea drepturilor naționale ale poporului român.

Răspunzînd cerințelor obiective ale dezvoltării noilor relații din societatea românească, revoluția română de la 1848 a constituit un moment crucial în trecerea României de la feudalism la capitalism, a dat un puternic impuls creșterii conștiinței de sine a poporului român, a avut un rol deosebit în realizarea unității naționale în cadrul frontierelor unuia și aceluiași stat. În contextul istoric întemeiat pe ascensiunea revoluțiilor în Europa, revoluționarii pașoptiști proclamă în țările române ideea triumfului dreptului asupra țării, anunțînd „în numele poporului român", în numele „revoluției române" dreptul la unitate și independență a românilor. În acest context a răsunat glasul revoluționarului democrat Nicolae Bălcescu: „Vrem să fim o nație, una puternică și liberă prin dreptul și datorită noastră, pentru binele nostru și al celorlalte nații, căci vroim fericirea noastră și avem o misie a împlinirii în omenire. Aceste condiții de putere de care avem nevoie, nu le putem găsi decît în solidaritatea tuturor românilor, în unitatea lor într-o singură nație, unire la care sînt menite prin naționalitate, prin aceeași limbă, religie, obiceiuri, sentimente, prin poziția geografică, prin trecutul lor și în sfîrșit prin nevoia de a se păstra și de a se mintui".

Revoluționarii pașoptiști fac din numele și fapta domnitorului Mihai Viteazul un instrument de acțiune politică care trebuia să reediteze unitatea și neatîrnarea românilor, pe care — așa cum scria N. Bălcescu — „...din orbirea acelor veacuri, părinții noștri n-au putut-o realiza statornic și care singură trebuie să fie ținta noastră, a românilor de azi". Întreaga moștenire culturală a pașoptiștilor dă noi dimensiuni epocii lui Mihai Viteazul, așezîndu-l în panteonul martirilor neamului, al eroilor luptei pentru unitate și neatîrnare. Numele său este mereu prezent în presa vremii, poezii îi cîntă vitejia și faptele, programele pașoptiștilor îl proclamă cauză și imbold în acțiune. Istoricii timpului îi dezvăluie noi calități și îl impun cunoașterii străinătății. Așa se explică minunatele cuvinte scrise de istoricul francez A. Ubicini în 1856, la adresa lui Mihai Viteazul: „Mihai Viteazul a încercat să reunească într-o singură națiune pe toți locuitorii vechii Dacii. Dacă ar fi trăit mai mult ar fi reușit să fundeze un nou regat al Daciei, care ar fi avut o mare greutate în echilibrul european. Aceasta cuprindea adevăratele interese ale provinciilor românești".

Idealurile revoluționarilor pașoptiști de a „făuri vechea Dacie, patria unui mare popor" — așa cum scria Alecu Russo lui Nicolae Bălcescu — care va avea „Marea ca meterez și Dunărea ca cingătoare", aveau să fie pentru moment sfîrțecate de împotrivirea în-

verșunată a reacțiunii interne sprijinită de intervenția brutală a marilor imperii vecine — otoman, habsburgic și țarist — profund ostile tendinței de emancipare națională a poporului român, constituirii într-un stat unitar și independent.

Cu toate că a fost înăbușită în sine, revoluția română de la 1848 și idealurile ei nutrite și dorite în cele mai de jos straturi ale societății au avut consecințe profunde asupra evoluției ulterioare a poporului român. Ideile revoluției din 1848 au rodit din plin în toate marile momente ale istoriei naționale ce au urmat.

La numai 11 ani de la revoluția română de la 1848, învingînd uneltirile reacțiunii interne și internaționale, masele largi populare au impus la 24 ianuarie 1859 realizarea măreței uniri a Moldovei cu Muntenia, punîndu-se astfel temelii de granit statutului național român modern. Actul energic, necesar legic și progresist înfăptuit de națiunea română în 1859 a fost opera istorică a maselor populare care a constituit punctul de plecare și pîrghia de susținere a tuturor eforturilor depuse de poporul nostru pentru desăvîrșirea unității naționale și statale, nucleul de atracție pentru toate provinciile care se aflau încă sub dominație străină. Unirea a creat condiții atît pentru o nouă organizare economico-socială, cit și pentru înlăturarea jugului otoman, pentru desfășurarea luptei de eliberare națională. Reflectînd aceste necesități, ideea independenței de stat a României a concentrat, după făurirea statutului național, aspirațiile întregului popor, a inspirat și călăuzit gîndirea și activitatea personalităților sale emnente, a celor mai largi categorii sociale.

Proclamarea independenței de stat a României, la 9 mai 1877, s-a produs pe fondul puternicei crize a sistemului dominației otomane în Balcani, determinată de intensificarea mișcării de eliberare a popoarelor, de izbucnirea războiului ruso-turc din 1877. În aceste împrejurări, poporul român și-a dobîndit independența de stat prin propria sa luptă, prin sîngele vărsat de ostașii săi, alături de cei ruși și bulgari, și nu ca un dar al cancelariilor diplomatice. În acest fel a fost demonstrat încă o dată adevărul fundamental că jugul asupririi străine poate frîna sau întîrzia pentru un timp evoluția unui popor, dar nu poate împiedica realizarea aspirațiilor sale legitime — cucerirea libertății și unității, asigurarea progresului social — dacă el este hotărît să lupte pînă la capăt cu fermitate și eroism pentru drepturile sale.

Dovedind o înaltă conștiință patriotică, devotament și spirit de sacrificiu, masele largi populare au dus greul războiului, au participat efectiv la cucerirea victoriei. Voința de luptă ce însuflețește poporul și-a găsit o vie și puternică întruchipare în vitejia cu care armata română, legendarii dorobanți și roșiori, dovedind încă o dată virtuțile strămoșești, s-au acoperit de gloria unor mari bătălii și biruinți.

Creînd un adevărat entuziasm național, războiul pentru independență a avut un puternic ecou în rîndul populației românești din teritoriile aflate încă sub dominație străină care vedeau astfel posibilitatea viitoarei desăvîrșiri a unității naționale. Pentru această cauză măreață, grupuri de

voluntari din provinciile românești subjugate, infrundând primejdia, au trecut granițele artificiale create de vicisitudinile istoriei, alăturându-se fraților lor, cauzei nobile a întregului popor român.

Rod al voinței ferme a întregii națiuni, independența — ca și Unirea principatelor cu două decenii înainte — a fost impusă de poporul român recunoașterii internaționale, această realitate istorică consfințindu-se ca stare de fapt. Întreaga desfășurare a realizării acestui act a contribuit în mod esențial la ridicarea prestigiului națiunii române, la creșterea conștiinței de sine, a demnității și mândriei naționale.

Preluând și ridicând pe o treaptă mai înaltă idealurile înaintașilor de unitate și neatințare, clasa noastră muncitoare, forțele progresiste ale societății au militat consecvent pentru înfăptuirea acestor deziderate, ca singura condiție de progres și prosperitate a poporului nostru. Încă de la primele începuturi mișcarea muncitorească și socialistă a luat atitudine fermă pentru realizarea acestui deziderat. „Voim Dacia așa cum ea fu — scria gazeta „Dacia viitoare” în 1883 — fiindcă istoria și dreptul, trecutul și prezentul ne dau dreptul a aspira la o Dacie română. Acest pământ, dat cu singele și sudoarea străbunilor noștri, înmulțit cu țărina lor de două zeci de ori seculară, e al nostru. Nu vom avea o zi, un ceas de odihnă — continua gazeta — pe cât timp un frate al nostru va geme în lanțurile sclaviei și vom lupta ne-

curmat, așteptând cu nerăbdare și credință în viitor fericita zi când, mină în mină, vom putea striga liberi și împreună: Trăiască România!”

Făcând un portret al lui Nicolae Bălcescu, ziarul „Lumea nouă” remarcă magistral: „Cult, erudit, el a dezgroapă din noianul vremurilor și a legendelor icoana măreață a lui Mihai Viteazul și a dat-o generațiilor moderne ca pe o pildă de acțiune și energie”.

Partidul clasei muncitoare din țara noastră — făurit în 1893 — a înscris de la început pe steagul său de luptă apărarea libertății, independenței și integrității țării. Lupta pentru apărarea acestor deziderate s-a contopit cu lupta împotriva exploatării și asupririi, împotriva dominației străine, pentru pace și libertate.

Legițile dezvoltării istorice au impus cu stringență, la începutul secolului al XX-lea, încheierea procesului de desăvîșire a statului național unitar român. Realizarea acestui deziderat, la 1 decembrie 1918, a fost rodul luptei maselor largi populare, a muncitorimii, țărănimii, intelectualității, a cercurilor înaintate ale burgheziei, a principalelor clase și pătri ale societății, opera întregului popor, a întregii națiuni. Istoria demonstrează că desăvîșirea unității statului național român nu a fost rezultatul unui eveniment întâmplător, de conjunctură, al înțelegerilor intervenite la masa tratativelor: tratatul de pace n-a făcut decât să consfințească o situație de fapt creată de lupta maselor populare.

Lupta clasei muncitoare și a între-

gului popor român pentru eliberare națională și socială, pentru dezvoltare de sine stătătoare s-a ridicat pe o treaptă calitativ superioară prin transformarea, în 1921, a Partidului Socialist în Partidul Comunist Român. Preluând și ducând mai departe cele mai bune tradiții ale mișcării muncitorești din România, animat de fierbinte patriotism, plămădit din trupul clasei muncitoare, al poporului român și pornind de la adevărul socialismului științific că eliberarea națională formează cadrul eliberării sociale, Partidul Comunist Român s-a situat cu fidelitate nedezmințită, în decursul întregii sale existențe, în avangarda luptei pentru neatințare, pentru libertatea deplină a patriei, pentru progres social.

La aniversarea acestui eveniment, toți cetățenii țării, indiferent de naționalitate, trăiesc un sentiment de legitimă satisfacție și mândrie patriotică pentru marile succese dobândite în anii cei mai luminoși din istoria României — anii socialismului — având larg deschise grandioasele perspective ale făturii societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism — perspective prefigurate cu rigurozitate științifică în istoricele documente adoptate de cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. Avind înainte țelurile unor înfăptuiri pe măsura geniului său creator, a puterii de muncă și priceperii sale, poporul român pășește încrezător înainte, spre viitorul împlinirii pe pământul românesc a celor mai înalte idealuri ale omenirii.

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

● Conform Convenției de colaborare pe anul 1975 dintre Uniunea ziariștilor din Republica Socialistă România și Fundația „Friedrich Ebert” din Bonn — Republica Federală Germania, între 9 și 16 aprilie a.c., s-a aflat în țara noastră, într-o vizită de documentare, un grup de ziariști alcătuit din: **Wolfgang von Gropper**, redactor șef adjunct la „Mannheimer Morgen” — Mannheim, **Ernst Elitz**, redactor de politică externă la „Zweiten Deutschen Fernsehen” (al doilea program al televiziunii germane) — Berlin, **Hermann Vinke**, redactor politic la „Norddeutscher Rundfunk” (radioteleviziunea din nord) — Hamburg, **Hans Schumascher**, redactor politic la „Neue Gesellschaft” — Bonn, **Winfried Borrmann**, șef de serviciu în redacția de actualități la „Deutschlandfunk” — Köln, și **Klaus Wedel**, director adjunct la secția internațională a Fundației „Friedrich Ebert” — Bonn.

● Intre 18—25 aprilie o delegație a sindicatului publiciștilor din Roma a făcut o vizită de documentare, pe bază de reciprocitate. Din delegație au făcut parte **Clelia Gambino D'Inzillo**, redactor la „Il popolo”, consilier prim al Sindicatului publiciștilor din Roma, conducătorul delegației, **Fabio Beccaria**, redactor la ziarul „Il tempo”, **Grazio Guerra**, șeful biroului de presă al municipiului Roma, redactor șef la Revista „Capitolium”, **Gianni Luciolli**, redactor la Radioteleviziunea italiană, **Giorgio Modesti**, redactor la ziarul „l'Avvenire”, **Umberto Ottolenghi**, redactor la „Il Messaggero”, **Alfredo Passarelli**, redactor la ziarul „La

notte” și **Ulderico Piernoli**, redactor la revista culturală „Oggi e domani”.

● Intre 7—14 aprilie a.c., un grup de 28 de ziariști de la Școala de ziariștică a O.I.Z., condus de directorul Școlii, **János Zagyi**, și însoțitoarea **Martha Tokis Pogonatos**.

În perioada martie-aprilie a.c., conform Protocoalelor de colaborare și schimburi interredacționale pe anul 1975, încheiate între Uniunea ziariștilor din R. S. România și Uniunea de ziariști din: Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Democrată Germană, Republica Socialistă Federativă Iugoslavia, Republica Populară Ungară și U.R.S.S. ne-au vizitat țara pentru documentare și informare:

● Intre 3—9 martie un grup de ziariști cehoslovaci specializați în probleme de știință și tehnică alcătuit din **Zdenek Volny**, membru în colegiul de redacție al ziarului „Tvorbá”, **Jiri Tohe Taborski**, redactor șef al revistei „Zvezda a Technika mladeži” și **Marta Lembovikova**, redactor la publicația „Expres”.

● Intre 20—27 aprilie un grup de ziariști agrarioni din R.D.G. alcătuit

din: **Dieter Woithon**, redactor șef la „Turengischer Landzeitung”, **Walter Schultz**, redactor la „Lausitzer Rundschau” din Cottbus și **Hans Bertram**, redactor la „Volksstimme” din Magdeburg.

● Intre 3—9 martie un grup de ziariști iugoslavi din care au făcut parte: **Dimce Apostoliki**, redactor la revista „Comunist” din Belgrad, corespondent pentru Republica Macedonă, **Dušan Samardzija**, redactor la „Dnevnik” — Novi Sad.

● În perioada 7—14 aprilie, un grup de ziariști maghiari alcătuit din: **Major Lajos** de la „Szabodföld”, **Dekány Kálmán** de la „Magyar Mezőgazdaság” și **Dupsí Károly** de la „Békesmegyei Nepszág”.

● Intre 18—27 aprilie, un grup de ziariști sovietici specializați în probleme industriale, alcătuit din **Vasili Parfionov**, redactor la ziarul „Pravda”, — Moscova, **Dimitri Pevugli**, redactor șef la ziarul republican „Grazdinski raboci” din Caucaz și **Victor Ukolov**, corespondent special al revistei „Sozialisticeskoe industria” — Moscova.

SEMNAREA PROTOCOLULUI DE COLABORARE ȘI SCHIMBURI ÎNTRE UNIUNILE DE ZIARIȘTI DIN R. S. ROMÂNIA ȘI R. P. POLONĂ

Intre 23—25 aprilie ne-a vizitat țara o delegație oficială a Uniunii ziariștilor din Republica Populară Polonă din care au făcut parte **Jan Mietkowski**, președintele Asociației ziariștilor, **Wladyslaw Kubiczek**, redactor șef al televiziunii din Katowice, **Bohdan Jachacz**, redactor șef la „I.T.D.” — revistă de tineret — din Varșovia. Cu acest prilej a fost semnat Proto-

colul de colaborare și schimburi interredacționale pe anul 1975.

Protocolul a fost semnat din partea română de **Nestor Ignat**, președintele Uniunii ziariștilor din Republica Socialistă România, iar din partea poloneză de **Jan Mietkowski**, președintele Asociației ziariștilor din Republica Populară Polonă.

SĂPTĂMÎNALUL „UNITATEA NAȚIONALĂ“

de prof. VASILE NETEA

Anul 1884 a fost — sub raportul formulării și cristalizării unor programe de presă menite a da un mai puternic impuls luptei pentru realizarea unității naționale a poporului român — un an de o incontestabilă importanță și semnificație istorică.

Intr-adevăr, în acest an a apărut la Sibiu cotidianul „Tribuna“ (14 aprilie) prin care avea să se popularizeze deviza că „soarele pentru toți românii de la București răsare“, iar în capitala României ziarul săptămînal „Unitatea Națională“ (6 decembrie), al cărei titlu constituia el însuși nu numai un simbol istoric, ci totodată și un categoric imperativ politic.

Și fiindcă în lunile aprilie și mai s-au sărbătorit cu o vie însuflețire, prin numeroase articole și simpozioane, cei 90 de ani trecuți de la apariția primului număr al „Tribunei“, socotim cu totul firesc ca recunoștința posterității să se manifeste și în legătură cu aniversarea a 9 decenii de la apariția „Unității Naționale“.

Fără ca cele două publicații, nici prin durata existenței, nici prin influența politică și culturală exercitată asupra contemporanilor lor, să poată fi puse sub semnul egalității, totuși „Unitatea Națională“ merită a fi integrată printre publicațiile de importanță istorică ale timpului și apreciată ca atare, orientarea ei fiind pe cît de cutezătoare pe atît de semnificativă din punctul de vedere al elanului patriotic al generației formate după războiul de independență din 1877.

O cercetare asupra genezei și existenței ei este cu atît mai necesară cu cît în lucrările monografice dedicate pînă acum istoriei presei române, ea a fost ignorată sau menționată numai în mod bibliografic.

„Unitatea națională“ a fost organul de manifestare patriotică a societății **Carpații**, înființată la București, sub deviza „Noi prin noi“, în ziua de 24 ianuarie 1882, după ce vreme de un an funcționase nelegal sub numele de **Iridența română**.

Iridentismul era în acel timp un termen la ordinea zilei și îl întrebunțau atît italienii, care înființaseră o **Associazione in pro dell Italia irredenta**“ (1877) cît și sîrbii prin **Omladina** (1866), **Societatea sîrbă de eliberare și unificare** (1871) și **Tinerimea sîrbo-croată** (1880), toate societăți urmărind eliberarea de sub jugul austro-ungar a teritoriilor naționale italiene și slave înglobate în imperiul habsburgic.

Iniințarea iridentei române, care urmărea scopuri asemănătoare, a fost iniințată de studenții transilvăneni de la Universitatea din București. Gheorghe Secășeanu și Gheorghe Ocășeanu, primul fiind absolvent al liceului din Blaj, iar al doilea al liceului de la Brașov. Societatea a fost înființată cu ajutorul avocatului și istoricului bănățean Vasile Măniu, membru al Academiei Române, stabilit la București, al ziaristului brașovean Alexandru Ciurcu, directorul ziarului „L'Independence roumaine“, al negustorilor George Bedițeanu, I. Mihalache Vrinceanu și al altora. În secret iridentă română a fost sprijinită și

de C. A. Rosetti, ministru de interne în cabinetul Brătianu. Impotriva ei, presa de la Budapesta ducea o înverșunată campanie. Pentru a evita un conflict diplomatic cu Austro-Ungaria, guvernul de la București n-a admis însă funcționarea societății sub acest nume, fapt ce a determinat pe iniințatori să-i dea numele simbolic de **Carpații**, pe drapelul său figurînd numele tuturor provinciilor românești subjugate: **Transilvania, Banatul, Maramureșul, Crișana, Bucovina...**

Membrii societății se numeau „carpatini“. Printre „carpatini“ se aflau și M. Eminescu și I. Slavici, redactori la ziarul „Timpul“, istoricul N. Densușianu, D. A. Laurian, directorul „României libere“, fiul lui A. T. Laurian, și numeroși alți cărturari de seamă ai vremii.

La una din manifestațiile societății sub portretele oficiale ale familiei regale „carpatinii“ au așezat în mod demonstrativ inscripții cu numele simbolice ale **Alba Iuliei și Blajului**.

În anul 1884 „carpatinii“, sprijiniți de cercurile socialiste, au luat iniințativa de a comemora un secol de la marea răscoală a țăranilor din Transilvania, tipărind cu această ocazie și un album cu portretele lui Horea, Cloșca și Crișan.

În toamna aceluiași an, pentru a da o expresie și mai puternică orientării și scopurilor societății, Gheorghe Secășeanu — pe lângă publicarea unei broșuri intitulată **Români de peste munți. Cîteva chestiuni de actualitate** — a înființat, cu ajutorul negustorilor transilvăneni din București, și ziarul săptămînal „Unitatea națională“, al cărui prim număr a apărut la 6 decembrie. Redacția și administrația noului ziar al cărui director a fost Secășeanu, se aflau în str. Academiei nr. 24, imprimarea făcîndu-se la „Tipografia modernă“ a lui Grigore Luis.

În cuvîntul program al „Unității Naționale“ se afirma: „Ne punem, poate cu mai multă inimă decît putere, în serviciul unei cauze deopotrivă de mare și sfîntă pentru toți românii. Făgăduim însă a nu ne da înapoi dinaintea nici unei osteneți, dinaintea niciunui sacrificiu. Din cele zece milioane de români — se afirma mai departe în acest însuflețit cuvînt — cari ne găsim de-a stînga Dunării, în țările în care ne-a așezat Traian, și pe care le-am apărut pînă astăzi cu singele nostru, abia cinci milioane ne bucurăm de binefacerea libertății (naționale — n.n.), abia cinci milioane ne putem dezvolta ca români, într-un stat român neatîrnat, abia cinci milioane figurăm ca români pe harta Europei. Aproape tot atît de mulți suferă jugul greu și umilitor... Li se împiedică dezvoltarea, li se contestă dreptul de a se afirma ce sînt și ceea ce vor să fie. Cauza acestor milioane de frați subjugăți trebuie să fie și cauza românilor liberi. Iată ce vrem!“.

În continuare se arăta — în spiritul lui Bălcescu, al lui M. Kogălniceanu și al lui G. Barițiu — că „naționalitatea română nu va prospera într-adevăr, cîă viitorul ei nu va fi asigurat, cîă însuși statul român nu-și va realiza toate condițiile unei neatîrări depline, decît atunci cînd soarele libertății va

luci deopotrivă pentru toți românii, cînd o jumătate a poporului român nu va da înapoi, nu se va vedea tot mai mult înbrîncită spre prăpastia peirei, în vreme ce cealaltă merge înainte... Vom fi — se preciza în continuare — interpreții credincioși pe lingă românii liberi pentru toate neajunsurile, suferințele și aspirațiile fraților de peste Munți... Trebuie să învățăm a ne simți un singur popor cu toate barierele politice ce ne separă... Să sădim în toate inimile — se îndemna în încheiere printr-o captivantă metaforă poetică — **idealul unității celei mari, desăvirșite, cînd Carpații nu vor mai fi un lanț ce strînge ci un briu ce susține**”.

Apariția „Unității Naționale” a avut un adînc ecou în toate ținuturile subjugate, de pretutindeni oferindu-se colaboratori și corespondenți pătrunși de aceleași sentimente. Primii corespondenți ai ziarului au funcționat în orașele Blaj, Cluj, Lugoj, Sibiu, Reșița, Satu-Mare etc. Alți corespondenți s-au oferit din orașele din România în care se aflau puternice grupuri de transilvăneni refugiați: Brăila, Iași, Slatina, Ploiești ș.a. Concomitent cu corespondențele din țară, ziarul primea și corespondențe din străinătate trimise de studenții români aflați la studii în diferite centre universitare occidentale. „Nu sîntem — afirma tînăra redacție la 20 decembrie răspunzînd felicitărilor și încurajărilor venite din Ardeal și Banat — decît niște mici și poate nevrednici pionieri în marea luptă ce are să hotărască definitiv de soarta poporului român. Mulți nu ne înțeleg și mulți rîd poate de această încercare. Lăcomia de bani și iubirea liniștei de trîntori veștejește multe inimi. Hidoasa față a ignoranței și a egoismului vulgar nu ne sperie însă. Dacă n-au fost alții înaintea noastră e semn că putem veni noi. Dacă noi vom începe cu inimi nesigure nu urmează că pe calea inaugurată, puteri mai încercate să nu secere alte izbinzi”.

Într-un alt număr Secășeanu protesta totodată împotriva unor ziare care afirmau că „Unitatea Națională” ar fi subvenționată de guvern declarînd, ca și în cuvîntul de început, că noul ziar nu se va amesteca în „politica de zi a partidelor”, fiindcă „față cu cauza cea mare nu există partide ci numai români. În toți credem, la toți facem apel”.

În numărul de la 1 ianuarie 1885, ziarul publica un mesaj al studenților români de la Universitatea din Budapesta din care desprindem următoarele: „Unitatea Națională reprezintă o cauză, un principiu. Cauza este aceea a românismului. Principiul este sfînt. Salutăm deci cu vie bucurie apariția ziarului ce dirijați”.

De pe această poziție „Unitatea Națională” a dus o îndrîjită campanie împotriva politicii șoviniste a guvernului de la Budapesta, a administrației și justiției abuzive, și a protestat cu vehemență împotriva desființării societății „Iulia” a studenților români de la Cluj.

Sub rubrici permanente, intitulate **România subjugată, România liberă sau România iridentă**, „Unitatea Națională” denunța cu energie toate indolențele și persecuțiile șoviniste din Transilvania, relevînd totodată protestele și manifestațiile organizate împotriva lor de către românii de peste Carpați.

O altă rubrică permanentă era consacrată Bucovinei.

Fiind scrisă în cea mai mare parte de către colaboratori și corespondenți transilvăneni, care nu voiau, pentru a evita represaliile autorităților, să semneze cu numele lor proprii, articolele și corespondențele publicate în „Unitatea Națională” purtau semnături ca Nemesis, Rumanus, Memento, Agricola, V. V., Strabo, Grachus etc.

Pe lingă articolele și corespondențele trimise direct redacției, „Unitatea Națională” reproducea totodată, pentru a oferi cititorilor săi o informație cît mai largă și numeroase articole și informații cu caracter transilvănean publicate în ziarele „Gazeta Transilvaniei” de la Brașov, „Observatoriul” și „Tribuna” de la Sibiu.

Cele mai multe, și în același timp cele mai dinamice din articolele și îndeosebi din editorialele publicate în „Unitatea națională”, au fost scrise — fără a fi semnate, așa cum procedase și C. A. Rosetti la „Românul”, M. Eminescu la „Timpul” sau G. Barițiu la „Gazeta Transilvaniei” și „Observatoriul” — de către G. Secășeanu, care unea un viu talent polemic cu o apreciată erudiție istorică și literară.

La 14 februarie 1885, sub titlul **Martirii de la 1785**, ziarul publica, după monografia lui N. Densușianu, sentința de condamnare a lui Horea, Cloșca și Crișan, iar la 21 februarie reproducea din „Gazeta Transilvaniei” articolul cu chenar îndoliat publicat de aceasta în amintirea mării răscoale. Timp de mai multe numere „Unitatea Națională” a înregistrat apoi toate manifestațiile consacrate lui Horea, relevînd cu multă satisfacție faptul că adunări comemorative pentru răscoala transilvăneni s-au ținut în mai multe sate din România, printre care se menționa îndeosebi satul Comana din județul Vlașca.

Alte articole cu caracter istoric au fost consacrate lui Mihai Viteazul, învingătorul de la Șelimbăr, cu privire la domnia eroică a căruia Nicolae Densușianu a publicat o serie de noi documente (1885 nr. 28).

O largă atenție a acordat „Unitatea Națională” activității patriotice a societăților „Transilvania” (București), „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” (Sibiu), precum și asociațiilor studențești „Petru Maior” (Budapesta) și „România Jună” (Viena).

La începutul lunii martie 1885 un grup de negustori transilvăneni de la Ploiești, în frunte cu Z. Furnică, au luat inițiativa de a asigura „Unității Naționale” fondurile necesare pentru a se putea transforma în cotidian, și totodată de a convoca un congres patriotic al aderenților săi pe data de 3/15 mai, ziua aniversării revoluției de la 1848.

Inițiativa, probabil în urma unor sugestii oficiale — societatea „Carpații” fiind considerată incomodă pentru politica externă a guvernului — nu s-a putut realiza și însuși ziarul a fost nevoit la 11 iulie să-și înceteze apariția.

Iredentismul lui Secășeanu și al tovarășilor săi de luptă se va manifesta însă în luna următoare prin difuzarea în Transilvania, în 100 000 exemplare, a unei proclamații prin care transilvănenii, aducîndu-li-se aminte de răscoalele și revoluțiile de la 1437—1784 și 1848, erau îndemnați la o îndrîjită rezistență, eliberarea lor urmînd să se producă în curînd printr-o nouă revoluție susținută de elementele patriotice românești de pe ambele versante ale Carpaților.

Proclamația va determina însă guvernul Brătianu, la intervenția amenințătoare a Austro-Ungariei, să ordone la 14 septembrie 1885 expulzarea autorilor ei pentru a pune astfel capăt agitațiilor iredentiste.

Acestea, precum se știe, se vor continua însă prin „Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor” înființată la 24 ianuarie 1891, și nu se vor termina decît odată cu proclamarea unirii Transilvaniei cu România la 1 decembrie 1918.

UNA PE LUNĂ

de A. POCH

DIN ZILELE NAȚIONALIZĂRII

Răsfoind presa din memorabilele zile în care, în iunie 1948, în țara noastră s-a împlinit istoric act al naționalizării principalelor mijloace de producție, întâlnim în „Știința” din 16 iunie 1948 un impresionant editorial oglindind atmosfera de puternică efervescență politică și în muncă din acea perioadă. Cităm :

„Născut din conștiința revoluționară de clasă a muncitorimii, actul naționalizării a dus la rindu-i la creșterea conștiinței revoluționare și a spiritului de luptă al muncitorimii.

În cele patru zile scurse de la votul Marii Adunări Naționale, ceas cu ceas a crescut și s-a oopt în inimile robilor de odinioară bucuria că de acum înainte, stăpini în casa lor, muncesc pentru ei înșiși și pentru ai lor. Și această bucurie nemărginită se împletește cu simțămîntul de mîndrie și încredere ce-l dă faptul că această schimbare adîncă în viața fiecărui om al muncii, n-a căzut din senin, că actul revoluționar al naționalizării principalelor mijloace de producție a fost la rindu-i urmarea a zeci și zeci de ani de luptă revoluționară și jertfe singeroase ale clasei muncitoare conduse de partidul ei. „Suntem mîndri că noi, oropsiții de ieri, pășim azi cu hotărîre spre o viață fericită”, ne scrie cazangiu Dumitru Constantin de la Lemaître. Sunt mîndri și bucuroși oamenii muncii nu numai pentru că în fabricile, de acum înainte ale lor, au scăpat de exploatare. Sunt mîndri și bucuroși pentru că anii de prigoană și luptă sub conducerea P.C.R. și apoi a P.M.R. au sîdit în mintea și în inimile a nenumărați muncitori conștiința revoluționară, credința sfîntă că... rostul vieții lor, că rolul istoric al clasei muncitoare e să se elibereze pe sine și întreg poporul muncitor de exploatare.

Sunt mîndri muncitorii că fac parte dintr-o clasă a cărei misiune istorică e să libereze întreaga societate de orice exploatare, făcînd cu neputință ca locul vechilor exploatare să-l ia alții noi (așa cum s-a întîmplat după revoluțiile burgheze). E mîndră clasa muncitoare că poate împlini chemarea de acum 100 de ani a Manifestului Partidului Comunist al lui Marx și Engels : Exproprierea expropriatorilor.

Clasa muncitoare expropriază azi pe expropriatori, expropriază pe capitaliști. Capitaliștii mai mari, cu atît mai nesătui cu cît erau mai bogați expropriau pe capitalistul mai mic, expropriau pe meseriași, potrivit acelei „legi a junglei” care e concurența capitalistă.

Împreună cu moșierii, capitaliștii deposedau țărănimea muncitoare, jefuiau pe muncitori. Așa au putut ei strînge averi uriașe, rodul trudei a generații întregi de oameni ai muncii.

Astăzi a sunat și ceasul expropriatorilor să fie expropriați în folosul poporului muncitor. Și clasa noastră

muncitoare se simte nu numai mîndră că a realizat acest act mareț, ea simte tot mai mult uriașa răspundere ce-i revine din aceasta.

Conștiință de forță ei și de răspundere istorică ce-i revine, clasa muncitoare și-a luat asupra-și ca sarcină — în alianță cu țărănimea muncitoare și intelectualitatea înaintată — nu obținerea unei simple îmbunătățiri mai mari a nivelului de trai al poporului muncitor ci și marea misiune a schimbării din temelii a soartei poporului nostru, a soartei fiecărui om al muncii. Simțul de răspundere al clasei muncitoare în construirea unei țări în care vor fi nimicite înseși bazele exploatării și asupra-și a fost sporit de faptul că uzinele, fabricile, diferitele mijloace de producție, smulse exploatarelor prin actul revoluționar care e legea naționalizării, au fost date în grija, în administrarea unor directori, în cea mai mare parte ieșiți din rîndurile clasei muncitoare. Mii de moșieri, scriitori și telegrame permite la redacție mărturisesc entuziasmul cu care clasa muncitoare a primit numirea noilor directori.

Experiența regimului nostru de democrație populară a dovedit că muncitorii și „oamenii de rînd” în general se pot lipsi cu succes de vătăfii capitaliști. Aceasta au dovedit-o muncitorii care, fie la Controlul Economic, fie în muncii de răspundere în departamentele economice și în administrație au făcut față strălucit unor probleme în fața cărora competența capitaliștilor a dat faliment. Oamenii muncii au dat dovadă la conducerea Căilor Ferate și a diferitelor întreprinderi în care Statul avea un cuvînt hotărîtor de capacitate organizatorică, de spirit gospodăresc, de inițiativă și de o îndrăzneală în concepție, care a uimit pe mulți tehnicieni.

În ultimii ani muncitorii au dus greul luptei pentru sporirea producției și a productivității muncii organizînd în același timp întreceri în producție, veghînd la păstrarea ordinii în întreprinderi, luptînd împotriva tuturor formelor de sabotaj capitalist. Aceste însușiri trebuie să devină pe zi ce trece un bun a zeci și zeci de mii de oameni ai muncii care trebuie să le dezvolte, să le ducă la un nivel tot mai înalt, să le extindă în masele cele mai largi ale poporului muncitor.

Luînd azi în mina ei pîrghiile vechii economice, după ce eri a cucerit pozițiile politice de conducere în Stat, clasa muncitoare nu-și pune drept sarcină numai să gospodărească, să conducă mai bine decît burghezia ci, în decursul unei întregi perioade de muncă și de luptă de clasă îndrîjnită, să nimească, să smulgă rădăcinile vechii orînduirii bazate pe exploatarea, batjocorirea și jefuirea poporului muncitor, să pornească război împotriva inapoierei economice, a sărăciei, a întunericii, a neștiinței și să clădească o țară puternică, mîndră, bogată.

Clasa muncitoare nu se mulțumește cu puțin. Pe drept cuvînt clasa muncitoare a putut fi pînă azi nemulțumită de ritmul creșterii producției industriale, al redresării economiei noastre. Cu hotărîre și clarviziune, Comitetul Central al Partidului nostru a arătat maselor că păstrarea mai departe a principalelor mijloace de producție în mina capitaliștilor e o piedică în calea ridicării producției, a reconstruirii planificate a industriei, o primejdie pentru cuceririle politice ale poporului muncitor. Analizînd această stare de lucruri, tovarășul Gheorghe Gheorghiu Dej observa încă acum șase luni : „Actualul ritm al producției nu corespunde nici celor mai acute necesități economice ale țării și nici sarcinilor pe care ni le pune în față în domeniul economic rapida dezvoltare a României. El constituie o piedică în calea reconstruirii pe bază de planificare a industriei românești.

Încetineala ritmului de dezvoltare a economiei noastre era determinată nu numai de sabotajul capitalist, cît de întreg modul de producție capitalist, de faptul că minele, fabricile, uzinele, băncile se aflau în mina capitaliștilor, care se opuneau din răsuputerii ridicării producției în timp ce mare parte din rîndul eforturilor eroice ale clasei muncitoare intrau în buzunarele lor. Voinței colective unice a clasei muncitoare și a Partidului ei, i se opuneau mii de voințe individuale, dușmane ale capitaliștilor, ale cărori poziții economice deveniseră o frînă în calea lichidării inapoierei noastre economice. Actul revoluționar al naționalizării deschide calea ca, în locul haosului și anarhiei modului de producție capitalist, să putem lucra după un plan care să corespundă voinței unice a singurului stăpin : poporul muncitor călăuzit de clasa muncitoare și de avangarda acesteia.

Vom putea astfel porni înainte, cu pași mari, spre cucerirea marelui țel pentru care a luptat și a sîngerat de zeci de ani clasa noastră muncitoare, împlinirea orînduirii socialiste în România. Dar pentru a ajunge acolo vom mai avea de furcă cu exploatare care au suferit o grea înfrîngere dar n-au fost nimicîți și care vor porni cu ură și mai furioasă să ne oprească din drum. Va trebui să-i demascăm și să-i lovim fără cruțare, pe ei și pe agenții lor. Clasa muncitoare care a luat în mîinile sale conducerea fabricilor și întreprinderilor naționalizate, va trebui să pornească sub conducerea Partidului ei o luptă tot pe atît de îndrîjnită pentru a-și însuși arta conducerii, administrării și gospodăririi întreprinderilor, pentru educarea oamenilor muncii în spiritul disciplinei conștiinței, a respectării desăvîrșite a ordinii și ierarhiei în întreprinderi, a cultivării vigilenței și spiritului de răspundere, a sprijinirii frățești a noilor directori în întreaga lor activitate”.

MEMORABIL APORT CONTEMPORAN LA CUNOAȘTEREA DE SINE

de V. BÎRLĂDEANU

Faimoasa inscripție de pe frontul templului lui Apollo din Delphi: „Gnothi seauton“ („Cunoaște-te pe tine însuși“) se adresa, neîndoiește, nu numai indivizilor, ci și colectivităților, în special popoarelor. Căci fără cunoașterea-de-sine, care e un proces dialectic în continuă desfășurare, nu numai fiecare om în parte, dar nici popoarele în întregul lor nu au întotdeauna dimensiunea reală a potențialului lor creator, conștiința exactă și profund responsabilă a locului pe care îl ocupă sub soare.

Situându-se pe linia generoasă a eseisticii cu tematică patriotică, recenta carte a lui Dan Zamfirescu, „Istorie și cultură“ (Editura Eminescu) reprezintă una dintre cele mai strălucite contribuții din ultima vreme la adâncirea cunoașterii-de-sine a poporului nostru, la „luarea în posesiune“ a unor teritorii de gândire și creație națională rămase altădată în umbră, la definirea unui univers spiritual de o bogăție a orizonturilor, de o originalitate a fizionomiei de-a dreptul fascinante.

Incontestabila reușită a lui Dan Zamfirescu constă, mai ales, în scoaterea la lumină și viguroasa reliefare a acelor realități definitorii care sfărâmă complexe, pulverizează neîncrederele, dinamizează energiile. „Obsesia „sincronizării“ și „integrării“ în Europa au fost, pentru cultura românească modernă, false probleme — observă, pe bună dreptate, autorul cărții. În realitate, am fost totdeauna o cultură europeană, în măsura în care am știut să rămînem credincioși nouă înșine, spațiului geografic, istoric și spiritual în care ni s-a plămădit ființa, investită, astfel cu o puternică originalitate și o nobilă misiune“.

Există în scrisul lui Dan Zamfirescu un patos subtil și penetrant, izvořit nu din arabescuri de cuvinte (stilul e sobru, viril, elegant fără ostent-

tație), ci din încadrarea neștrămutată a eseistului în virtuțile ideilor, în capacitatea lor de a convinge și a învinge, de a răscoli și a propulsa. Și, mai ales, din obsesia fertilă și fertilizatoare a citorva idei majore, în rîndul cărora pe întiul loc se situează prezența românească în context universal, rolul acestei prezențe în trecut și astăzi.

Desigur, nu putem intra în toate detaliile ideilor magistral argumentate de tînărul și valorosul istoric al culturii românești care este Dan Zamfirescu. Esența lor rezidă în vocația sintetică și constructivă a acestei culturi, ce insumează și rețopește într-un ansamblu de o vitalitate unică marile valori umaniste ale tuturor veacurilor, manifestîndu-și potențialul sub un unghi prin excelență politic: „Apărarea ființei naționale și spirituale a poporului român, a libertății de afirmare neîngrădită a geniului său au fost acte care au angajat, în fiecare moment istoric crucial, un vast context internațional. Istoria românilor a fost în permanență orientată, cu o remarcabilă intuiție, spre acele tendințe din evoluția universală care promovau direcții capabile să potențeze și să legitimeze propria noastră luptă pentru o existență liberă și demnă“.

Harul publicistic al autorului acestei cărți importante apare nu numai din profunzimea ideilor pe care le animă o generoasă dărnicie, dar și din concretețea lor, din sentimentul pe care îl capătă cititorul că ideile trăiesc în oameni au carnea și sîngele eroilor istoriei și marilor mulțimi anonime chemate să făurească istoria. Istoria devine, sub pana lui Dan Zamfirescu, o galerie vie de personaje cu care prezentul se află în permanent și rodnic dialog. „Prin acest dialog — arată într-un loc autorul — personalitățile cele noi se structurează la dimensiuni-

nile colective ale culturii din care fac parte și spiritul acestei culturi, în ne-nunțatele sale ipostaze umane, se transmite și se continuă“.

Redescoperirea valorilor perene ale trecutului se conjugă, astfel, la Dan Zamfirescu cu implantarea lor viguroasă în solul fertil al prezentului, dar nu printr-o operație de actualizare forțată — stearpă în sine, ca orice strădanie de a închista organisme vii în tiparele moarte ale dogmelor — ci prin relevarea acelor fațete ce n-au fost încă suficient dezvăluite și care vădesc o consonanță neașteptat de puternică cu climatul spiritual al epocii noastre. Începînd cu reliefaarea caracteristicii de poet național a lui Dosoftei — în sensul de magmă primordiale a tuturor filoarelor ce s-au revărsat ulterior în marea poezie românească — și trecînd apoi prin dezvăluirea originalității profunde a lui Neulce, prin înfățișarea lui Cantemir ca „geniu european și sinteză românească“, prin portretizarea în trăsături de o mare forță evocatoare a citorva dintre personalitățile capitale ale culturii noastre din secolul XIX, Dan Zamfirescu ajunge, în chip firesc, la acel pilon al gândirii și sensibilității poporului nostru din secolul XX care a fost Nicolae Iorga, a cărui măreție constă în „extraordinara capacitate de a „umaniza știința“ ...de a o lega prin mii de fire de realitățile în permanență mișcare și transformare, de a face din ea, fără să-i trădeze esența, o prezență activă în mijlocul societății, în slujba umanității“.

O însușire esențială a acestei cărți intrutotul esențială pentru situarea și înțelegerea rolului culturii române în context universal, este plasarea epocilor și fenomenelor, autorilor și operelor într-o lumină inedită și proaspătă, care ne dă senzația copleșitoare că se nasc din nou, sub ochii noștri, că reprezintă plămuii spirituale ale acestui timp. Sentimentul că marii clasici ai culturii românești sint contemporanii noștri nu l-am mai trăit într-un asemenea grad și cu o asemenea intensitate de la acea piatră de hotar în perceperea și priceperea spiritualității noastre naționale pe care a întruchipat-o monumentală operă călinesciană „Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent“. La ora actuală putem afirma cu deplină certitudine că Dan Zamfirescu este unul dintre acei istorici care au avut în tot ce au scris, conștiința exactă a reliefului și dimensiunilor autentice ale gândirii și simțirii românești.

Pentru Dan Zamfirescu prezentul socialist al patriei întruchipează cea stenică și necesară punte între trecutul de glorie și viitorul ce rezervă culturii românești un mare, strălucit destin. De aceea nu putem încheia aceste lapidare notații referitoare la o carte atît de bogată în sugestii fără a cita o profesiune de credință care reprezintă cheia de boltă a concepțiilor autorului: „...Dar „ceasul culturii române“ în ansamblu rămîne să bată pentru Europa în viitor, aducînd alături de numele mari — Cantemir, Eminescu, Iorga, Enescu, Brăncuși — alte multe nume, dintre care citeva, mai noi s-au și impus în conștiința culturală mondială. A cunoaște și a fi conștienți de ceea ce am reprezentat cîndva în contextul în care a apărut și s-a dezvoltat cultura română, este, pentru creatorii de azi și de mine, o premisă necesară pentru ca acest ceas să vină cît mai devreme“.

„INFORMATIONNÎI VESTNIK” — U. R. S. S.

PLANURILE REDACȚIONALE

În condițiile dezvoltării societății în toate domeniile de activitate, ale creșterii influenței, tirajelor și autorității presei, ale sporirii cerințelor în toate domeniile vieții sociale, deci și în domeniul presei, se pune tot mai acut problema planificării în munca de redactare a ziarelor și revistelor.

La nivelul actual de dezvoltare a presei se deosebesc mai multe moduri de îmbinare a planificării pe termen lung, operative și curente și de utilizare a acestora ca instrument de conducere eficientă. Făcând o generalizare a unor variante proprii unor redacții se pot aminti ca tendințe generale:

— legătura tot mai strinsă dintre planurile redacțiilor și planurilor de lucru, hotărârile, indicațiile comitetelor de partid, ale organizațiilor ce editează publicația;

— acceptarea planificării ca un proces neîntrerupt, care cuprinde toate colectivele redacției și toate etapele muncii lor creatoare;

— îmbinarea într-un sistem unic, a planificării pe termen lung și pe termen scurt, a planificării tematice și direcționale;

— evidențierea formelor principale conducătoare de planificare și a formelor ajutoare care facilitează îndeplinirea planurilor conducătoare;

— un caracter mai rațional, optim al planificării tematice și direcționale;

— un caracter mai rațional, optim al planificării cu deviza „Planuri pentru muncă și nu planuri de dragul planurilor”.

Planificarea în presă este, ca și în alte domenii, o îmbinare a mai multor verigi. Una dintre aceste verigi este Planul de dezvoltare pe termen lung al publicației (ziar, revistă). O experiență în acest domeniu s-a făcut la ziarul „Neues Deutschland”, această practică răspinzându-se ulterior. Avându-se în vedere practica guvernamentală de planificare, termenii de planificare pe termen lung se aleg pe 5 ani.

Iată de exemplu principalele direcții cuprinse în planul de dezvoltare al ziarului „Pravda” în cincinalul 76—80:

a) — dinamica creșterii ziarului, adică schimbarea volumului, tirajului și a formei sale;

b) — cercul cititorilor cărora se adresează ziarul și cei care se caută a fi atrași în acest cerc, adică studierea intereselor publicului cititor;

c) — redacția în sine, adică schimbările în componență, structura și a modului său de organizare;

d) — asigurarea tehnico-materială a dezvoltării ziarului.

Aceste direcții nu reprezintă expri-

marea unor dorințe de îmbunătățire, ci sunt fundamentate științific în colaborare cu institute de cercetări. În vederea organizării științifice a muncii, la punctul d) se prevede, de exemplu, construcția unei noi clădiri a redacției ziarului „Pravda”.

O verigă următoare a activității de planificare este alcătuirea planurilor de perspectivă. De regulă acestea cuprind un trimestru, perioadă destul de scurtă pentru a evidenția posibilitățile reale de planificare a activității redacționale; în același timp, trimestrul este o perioadă de timp destul de lungă pentru a fixa liniile principale ale luărilor de poziție și campaniilor ziarului. Trebuie luat în considerare faptul că și comitetele de partid și organele administrative își planifică activitatea trimestrial.

Firește, în condiții concrete, planurile de perspectivă, pot cuprinde și perioade mai mari de timp, așa cum s-a întâmplat cu ziarul „Pravda” și alte ziare în perioada pregătirii celei de a 50-a aniversări a formării U.R.S.S. care a durat un an.

Planurile de perspectivă sunt planuri de directivă și nu tematice deoarece este imposibil să se prevadă toate temele ziarului de 3 luni. Secretul alcătuirii unui plan de perspectivă eficient constă în fixarea temelor principale pentru fiecare obiectiv și campanie a ziarului, ceea ce dă posibilitatea efectuării unui control operativ a activității redacționale.

Practica planificării activității redacționale la ziarul „Pravda” arată că planul trimestrial se încadrează în limitele a 6 pagini bătute la mașină în care se include activitatea a 20 de sectoare specializate. Planul pregătirii pentru aniversarea a 30 de ani de la victoria asupra Germaniei fasciste, întocmit pentru o perioadă de 6 luni, are o pagină și jumătate în care se indică direcțiile principale ale muncii de propagandă, politică și de partid, istorico-militară, de căutare a unor persoane, de informare internațională și trei campanii pe urmele scrisorilor primite de la cititori, toate aceste direcții având în plan, nu numai rubrici proprii ci și suma inițiativelor ziarului și a temelor principale.

Trebuie amintite aici și elementele ajutoare în planificarea de perspectivă pe care se bazează alcătuirea planurilor și îndeplinirea lor.

Un loc esențial îl ocupă printre aceste elemente, rubricile ce constituie un instrument prețios de organizare a muncii de redacție. Desigur, rubricile se aprobă pentru perioade de timp mai mari decât un trimestru. Pentru „Pravda” perioada este de un an, dar la alcătuirea fiecărui plan de pers-

pectivă, deci o dată pe trimestru, ele sunt revăzute și, dacă e necesar, completate. La rubrici se adaugă planurile proprii ale corespondenților care, pe lângă temele cuprinse în planul sectorului de specialitate, conțin și teme de specialitate. În general planul organului inferior ierarhic trebuie să acopere tematic planul organului superior, prin aceasta asigurându-se o rezervă suficientă de materiale, posibilități de manevră și de alegere exigentă a materialelor, la nivelul redacției ziarului.

Un alt element ajutător îl constituie planurile unor campanii de scurtă durată, cum ar fi analiza în coloanele ziarului a vreunei scrisori, abordarea unei teme de sezon ș.a.m.d.

Toate aceste elemente ajutoare, puncte ale planului de perspectivă, evidențiind teme și termene concrete, dau dinamica activității redacționale.

Mai pot fi menționate aici două elemente ajutoare care însă pot fi și independente — planul de lucru intern al redacției care fixează consfățuirii de lucru, practica corespondenților proprii pe sectoare și a corespondenților voluntari, concursuri pe teme și alte măsuri organizatorice și de creație;

— planul muncii redacției cu masele care fixează conferințe cu cititorii, întâlniri ale cititorilor cu activul redacției, raiduri-anchetă, ș.a.m.d.

A treia verigă a activității de planificare este planificarea operativă curentă care se materializează în planuri săptămânale de lucru ale redacției și planuri ale edițiilor următoare ale ziarului.

E adevărat că în redacțiile unor ziare mai există practica alcătuirii unor planuri lunare, modalitate de planificare adecvată poate săptămânalelor dar nepotrivită cotidienelor. Planurile lunare, practic, nu adaugă nimic simlului („Planul de perspectivă săptăminal”) care decurg unul din altul în mod firesc reprezentând strategia și tactica muncii de editare.

Planurile săptămânale sunt prin excelență planuri tematice. În care se fixează conținutul edițiilor ziarului cu îmbinarea optimă a diferiților parametri. Planificarea săptăminală presupune luarea în considerare a foarte multor factori: importanța și actualitatea tematicii publicației, concordanța temelor cu liniile generale ale publicației, cu campaniile susținute de ziar, proporționalitatea materialelor orientate pe probleme și a celor operative, a materialelor pozitive și a celor critice, a celor care se referă la probleme de importanță mare și a celor particulare, diversitatea genurilor etc.

Planul săptăminal operativ cu împărțirea preliminară a materialelor pe ediții devine astfel un model optim al săptămânii care urmează.

Un element ajutător în alcătuirea planului săptăminal este planul evenimentelor. La „Pravda”, de exemplu, vinerea, fiecare corespondent prezintă un plan de abordare a unor evenimente posibile în domeniul de care se ocupă pentru săptămâna următoare,

desigur evenimente care interesează pe cititorii de pe întreg teritoriul Uniunii Sovietice.

Un alt element ajutător este împărțirea rubricilor și a articolelor principale pe zilele săptămânii, practică curentă în mai toate redacțiile.

Alte elemente ajutătoare sînt graficul de predare la secretariat a articolelor de fond și planul de materiale publicabile la aniversări în curs.

Urmază apoi ca o altă verigă în planificarea muncii redacționale: alcătuirea planului concret al ediției. Aceasta este scopul final al tuturor celorlalte etape ale planificării muncii într-o redacție. După cum se știe, în redacția unui cotidian se desfășoară, în paralel, munca de tipărire a unei ediții a ziarului și munca de pregătire a numărului următor. Dintre factorii care asigură adoptarea unor hotăriri optime la acest nivel se pot enumera:

— cunoașterea multilaterală a cerințelor zilei;

— existența unui model lucrat, de bază, al fiecărei pagini și a ziarului în întregime;

— un sistem bun de planificare săptămînală, care să asigure trecerea de la o ediție la alta a ziarului;

— o tehnologie unică de planificare și concentrarea conducerii practice la secretariat;

— participarea permanentă a întregului colectiv de redacție la elaborarea fiecărei ediții a ziarului.

În planificarea edițiilor, și nu numai pe acest plan, se desfășoară o muncă de mare răspundere în condițiile existenței unor factori subiectivi, deosebiri de păreri, interese și chiar ambiții; se impune desfășurarea unei intense munci de cercetare în acest domeniu. Un rol important în alcătuirea unei ediții îl poate juca, într-un viitor apropiat, calculatorul electronic, în interesul cititorilor și al unei mai puternice influențe a presei asupra maselor.

Cîteva cuvinte și despre tehnologia planificării. În condițiile existenței unei diversități de variante, organizarea planificării ar trebui să se bazeze pe:

— hotăririle și documentele adoptate de comitetul de partid al redacției și planurile acestuia ca și ale întreprinderilor;

— utilizarea largă a tuturor surselor de informație;

— participarea largă a tuturor colaboratorilor redacției la activitatea de planificare;

— desfășurarea planificării de jos în sus, de la planul propriu al corespondentului la planul general de redacție;

— unitatea planificării și a urmării îndeplinirii planurilor.

În cadrul redacției ziarului „Pravda” funcționează următoarea schemă organizatorică pentru a asigura realizarea acestor principii:

— cu 10 zile înainte de începutul trimestrului corespondenții proprii și voluntarii trimit la redacție propunerile lor;

— la începutul noului trimestru planul de perspectivă alcătuit pe baza acestor propuneri este discutat de colegiul de redacție;

— în fiecare joi se primesc propuneri de la sectoarele specializate pentru planul săptămînii următoare.

— în fiecare vineri proiectul planului săptămînal este examinat de colegiul de redacție;

— pînă la 14 și 29 ale fiecărei luni, sectoarele specializate trimit propuneri

pentru planul pe două săptămîni de predare a articolelor de fond.

Schema, desigur, nu este un scop în sine, ea este un mijloc în atingerea unei metodologii unice de planificare. Aceasta presupune desigur o analiză atentă la toate nivelele, a propunerilor de includere a unor materiale în planuri și prelucrarea lor în secretariat, cu scopul de a alcătui planul (de perspectivă, săptămînal etc.) pornind de la interesele redacției, deci ale publicului cititor, și urmărirea atentă a îndeplinirii acestor planuri prin analize efectuate, nu „post-factum”, ci la jumătatea perioadei de plan sau chiar

mai des și chiar atunci cînd este necesar, prin alcătuirea unor corective de control al îndeplinirii planurilor.

În încheiere trebuie spus încă odată că munca atît de complexă de planificare a activității de redacție poate fi îndeplinită cu succes numai dacă aceasta se concentrează la secretariatul de redacție care canalizează rezultatele acestei munci spre colegiul de redacție. Munca de planificare trebuie să fie în grija fiecărei redacții.

După „Sistemul de planuri redacționale”
S. TUCASOV
secretar responsabil al ziarului „Pravda”

„L'ECHO DE LA PRESSE ET DE LA PUBLICITÉ” FRANȚA

INFORMAȚIA ESTE PUTERE

Cu tema de mai sus s-a desfășurat în Franța, în luna februarie a.c., o întâlnire organizată de „Școala superioară liberă de științe comerciale aplicate”. Au participat ziaristi cunoscuți ca René Andrieu, redactorul șef al ziarului l'Humanité, Pierre Viausson-Ponté, editorialist și consilier de redacție la „Le monde”, Jean D'Ormesson, director al ziarului „Figaro”, și Jean-François Kahn, editorialist la postul Europa 1. Din partea guvernului a fost prezent Denis Baudouin, delegat general cu informația. Dezbaterile au fost conduse de Dominique Bromberger, depășind cadrul tematic propus, extinzîndu-se și la probleme legate de independența ziaristilor, la raporturile cu autoritatea politică și forurile financiare. P. Viausson-Ponté a fost de părere că pentru a se putea realiza cu adevărat un progres democratic real, dincolo de statute, este necesar un efort esențial în presă. Denis-François Kahn a propus, în acest scop, să se separe funcția gestiunii de funcția total diferită a informației. El a recunoscut de altfel că „Le monde” și „Figaro” au soluționat parțial problema, creînd asociații ale gazetarilor.

Denis Baudouin și René Andrieu au avut păreri diametral opuse în privința atitudinii statului francez față de presă. În timp ce primul era de

părere că Franța este una din țările care au făcut cel mai mult pentru presă, Andrieu a replicat că, în prezent, „guvernul a ajutat presa mai ales să moară”.

René Andrieu a afirmat în continuare „Chiar dacă dreptul la independența al ziaristului ar fi recunoscut, aceasta ar fi insuficient. Trebuie schimbată infrastructura economică și eliberată presa de tirania banilor”.

Denis Baudouin a afirmat că „presa franceză este deosebit de rezonabilă și moderată. Ea nu e crudă”.

După P. Viausson-Ponté, tema întâlnirii ar putea fi inversată în cel privește pe reprezentantul statului, Baudouin, afirmația „Informația este putere”, devenind astfel „Puterea este informație”. Jean D'Ormesson, de acord cu Viausson-Ponté, a subliniat cele două sensuri posibile ale cuvintelor „Informația este putere”. Prima: „Informația coincide cu puterea” sau a doua: „Informația constituie o altă putere, faimoasa a patra putere”.

Jean D'Ormesson a scos în evidență importanța crescîndă a unei noi puteri ce presează tot mai mult asupra informației, care este aceea a sondajului. „În vremea presei de opinie, presa era cea care făcea opinia; de cînd cu sondajele, opinia face presa”, a spus D'Ormesson.

DIFICULTĂȚILE PRESEI VEST-GERMANE

Din aprilie pînă în septembrie 1974, numărul cotidienele vest-germane s-a redus de la 242 la 229. Veniturile din publicitate scad continuu — constată revista „L'Echo de la Presse et de la Publicité” — în timp ce cheltuielile de editare continuă să crească. Ca rezultat al acestei situații precare financiare, fuziunile de ziare se multiplică în presa vest-germană, în ciuda numeroaselor legi în pregătire acum, care tind a împiedica acest fenomen nesănătos.

„Stuttgarten Nachrichten”, cotidian cu un tiraj de 80 000 de exemplare, își va închide în 1976 imprimăria, urmînd a fi tipărit în tipografia modernă a ziarului „Stuttgarten Zeitung”. Al doilea cotidian din Hanovra, „Neue

Hannoversche Presse”, cu un tiraj de 70 000 exemplare, a fost amenințat cu dispariția din cauza scăderii tirajului la 20 000 și a unui deficit înregistrat anual de 5 milioane de mărci. Ziar al partidului social-democrat, „Neue Hanoversche Presse” se menține doar cu ajutoare masive financiare. Totuși 47 redactori și 180 tipografi au fost concediați.

„Die Welt”, ziarul Casei Springer Verlag din München, are intenția să-și mute redacția la Bonn și imprimăria la o tipografie din Essen. De asemenea intenționează să-și schimbe redactorul șef și să concedieze 30 redactori, 12 secretari de redacție și 77 funcționari tehnici.

ȘABLOANELE ÎN PRESĂ

de dr. LUIZA SECHE

În scrisul și în vorbirea românească există foarte multe locuțiuni și expresii izvorâte din observația atentă și din sensibilitatea poporului nostru. (A se face foc și pară. A-și muta gândul. A cădea pe gânduri. Se bat nebunii la gura lui. A nu avea zi bună cu cineva. A se da în stambă. A rămâne cu inima friptă. A nu pricepe bob. A fi sărac lipit. A-l trage ața. Cite-n lună și-n stele. Bun ca pițnea caldă. A nu-l ajunge nici cu prăjina la nas. A i se aprinde călcăile după etc.). Cristalizate, de-a lungul timpului, aceste nestemate ale inteligenței, simțirii și umorului poporului nostru constituie mărturii vii, dense și plastice ale felului său de a trăi, de a gândi și de a se exprima și pot fi considerate modele de profunzime, de concizie și de inspirație. Structura și conținutul acestor construcții sintagmatice se caracterizează printr-o mare varietate, precizie semantică, putere de sugestie și încărcătură stilistică. Pentru bogăția, diversitatea, logica, filozofia și bunul simț ce se desprind din ele, precum și pentru formularea lor concentrată, simplă și clară, multe dintre ele au fost preluate de scriitorii sau de publiciștii noștri, care — cu mai mult sau mai puțin talent — le-au încrustat în scrierile lor.

Alături de aceste expresii și locuțiuni specifice, coexistă un alt soi de formulări fixe, de data aceasta, reci, inexpressive, plate, caracteristice stilului oficial administrativ. (Subsemnatul... domiciliat în str..., cu onoare vă rog să binevoiți... Primiți, vă rog, asigurarea distinsei mele considerațiuni etc.). Stereotipia acestor formule din limbajul administrativ se datorează, pe de o parte, limitării la o serie redusă de situații, iar, pe de altă parte, necesității de exprimare mai clară și mai directă. Formulele fixe de acest tip reprezintă, în textul oficial, un fel de jaloane care permit celui ce citește actul să se orienteze direct către acea parte din text asupra căreia își concentrează atenția la un moment dat. În limitele impuse de restricțiile lexicale și gramaticale, combinațiile de cuvinte din această a doua categorie sînt mai puțin variate, nota lor distinctivă constînd în exprimarea directă, clară, concisă seacă, inexpressivă. Fără să fie greșite sau condamnabile, din cauza limitării exprimării și revenirii frecvente a aceluiași îmbinări de cuvinte, textul suferă de stereotipie aplatizată și sărăcie. Cu toate că între prima și cea de a doua categorie există deosebiri esențiale, prima evitînd stereotipia, cea de a doua ajungînd repede la ea, ambele serii de

sintagme nu încalcă normele semantice și nici pe cele gramaticale, ele se mențin în cadrul corectitudinii, iar, prin marea lor frecvență, fac parte din compartimentul activ al vocabularului. Dacă primele îmbogățesc și înfrumusețează comunicarea, cele din categoria a doua răspund unei necesități, fiind pe cît de lapidare și de seci, pe atît de funcționale și precise.

O situație diferită față de cele două serii prezentate mai sus o înfățișează combinațiile de cuvinte denumite, în mod curent, clișee lingvistice, șabloane lexicale, mecanisme verbale sau automatisme lexicale. Folosirea lor excesivă, invariabilă, ștearsă nu se datorește unei necesități, ci unei „mode” sau, și mai rău, unei comodități. Despre această situație negativă, condamnată, și, adesea, neconcordantă cu normele limbii literare, ne vom ocupa în rîndurile ce urmează.

Nejustificate de conținutul comunicării, șabloanele constituie — după cum am spus — o problemă de formă care degradează exprimarea, urîțind-o și făcînd-o monotonă, lipsită de expresie și de nouitate, plată.

Șabloanele lingvistice pot fi atît cuvinte cît și îmbinări de cuvinte. Ele se caracterizează nu numai prin stereotipie, adică prin invariabilitate, ci și prin banalitate, adică prin lipsă de originalitate și, mai cu seamă, prin pierderea semnificației de bază. Cuvîntul sau expresia devine clișeu, în momentul în care, fiind foarte des utilizată, se abstractizează, nu mai are un sens anumit, propriu. Conținutul se volatilizează, se pierde, lăsînd doar scheletul formal.

Frecvența întrebuintare a șabloanelor nu este dictată de necesități semantice sau stilistice, ci de intenția, de dorința de a impresiona printr-o formă de exprimare savantă, „originală”, „nemaifolosită”. Rezultatul la care se ajunge, în urma acestui efort inutil, este realizarea unei expunerii plate, lipsite de sens și de valoare artistică, uneori penibilă sau chiar ridiculă.

Stilul publicistic excelează în folosirea abuzivă a acestor cuvinte sau formule stereotipe, ceea ce face ca multe articole din presă să semene supărător între ele în privința formei, și în același timp, să ducă la o exprimare lipsită de varietate și de forță expresivă.

Dăm mai jos cîteva dintre cele mai frecvente clișee lingvistice, care, prin necontrolată și excesivă lor folosire, urîtesc stilul presei noastre și cel al scriitorilor, în genere :

În cadrul (în cadrul sectorului s-au prezentat unele inovații brevetate

oficial. **În cadrul concursului „Steaua fără nume” s-au remarcat cîteva tinere talente. S-a propus încadrarea acestei teme în cadrul mai larg al preocupărilor privind producția. Evitarea acestei formule fixe ar fi scutit pe autorii articolelor respective să folosească un clișeu atît de frecvent întîlnit în scrisul nostru.**

La modul sau la un mod (Discuția a decurs la modul amical. Ocaziile clare de gol au fost ratate la modul infantil. Ansamblul s-a prezentat la un mod general, impersonal). Mult mai indicată ar fi fost întrebuintarea locuțiunii adverbiale : în mod (Discuția a decurs în mod amical).

În contextul sau în acest context, cu accepția „în situația, în starea de fapt” (În contextul luptelor pentru eliberarea națională.. În acest context, propunerea nu a fost acceptată).

La ora actuală sau la ora aceasta sau la această oră, în loc de adverbul „acum, azi ; în acest moment, în prezent : în epoca actuală sau în epoca contemporană” (La ora actuală nu se mai poate vorbi de o revalorificare a dolarului fără a se ține seama de... La ora aceasta, urnele au fost despuiate, voturile numărate. La această oră, vestea a cuprins popoarele care luptă pentru eliberare).

De calitate, cu sensul „de bună calitate, de valoare deosebită”. Inițial, locuțiunea adjectivală de calitate era întrebuintată pe lîngă substantive care denumeau mărfuri (industriale sau agricole) ; cu timpul a ajuns să califice produse cultural-artistice (Spectacolul de calitate a reușit să satisfacă numerosul public din sală).

În exclusivitate. Locuțiunea adverbială cu valoarea „cu eliminarea celorlalți” apare de nenumărate ori în locul adverbului „exclusiv”, cu valoarea semantică „numai, limitîndu-se la un singur lucru” (Avea preocupări în exclusivitate de natură artistică).

În principal, cu semnificația „mai ales, îndeosebi, în primul rînd” (Studierea documentelor are în vedere, în principal, creșterea nivelului de pregătire ideologică a studenților. Instructorul s-a preocupat, în principal, de ținuta participanților la concurs).

Pe parcurs sau pe parcursul. La origine, locuțiunea însemna „în timpul drumului, în timpul străbaterii unei distanțe” ; în limba actuală a căpătat sensul echivalent cu „între timp, în această perioadă, în acest timp”, transferîndu-se, deci, de pe planul local, spațial, pe cel temporal (Pe parcurs, apar unele rezerve care constitu-

ie obiectul raționalizării și simplificării evidentei. S-ar fi putut analiza cu mult folos tematica studioului [cinematografic] pe parcursul unui an. Ceea ce uluiește la Cehov este extraordinara viabilitate a tipurilor. Cîteva pagini... și, pe parcursul lor, oamenii iubesc, urăsc, se bucură și suferă. A intrat muncitor la fabrică și, pe parcurs, a terminat liceul seral).

În timp. Această locuțiune cu sens temporal și modal este, de fapt, forma eliptică a expresiilor „în timp util, în timpul stabilit, în timp necesar“ (A adus, în timp, și restul lucrurilor. În timp, au venit și părinții fetei și prietenii lor. S-a terminat, în timp, recepția noilor blocuri de locuințe din Titan. În timp, a avut destule neplăceri la fermă). Valoarea „la timpul său, altădată, de-a lungul timpului“ apare greșit folosită în contextele de mai sus.

Pe mai departe, cu sensul „în continuare, în viitor“ înlocuiește, fără să fie necesar și nici frumos, pe „mai departe“ sau „în continuare“. (Evoluția pe mai departe a mișcărilor din continentul vecin... Rămîne pe mai departe antrenorul celor două echipe de tineret).

A se axa pe (Au avut loc trei ședințe axate pe tematica integrării în producție. Au fost organizate cursuri de reciclare axate pe studierea marketingului la noi. Un mare număr de filme se axează pe studierea poluării sonore). Am înfîlnit și imbinarea ple-

onastică: Intervențiile participanților la conferință s-au axat în jurul decretului referitor la majorarea retribuției bănești.

A fi în măsură să... (Colectivele de lucru din întreaga țară sînt în măsură să raporteze terminarea planului cu mult înainte de angajamentul luat).

Pe cale de (Rezultatele extraordinare au fost obținute pe cale de laborator. Înțelegerea s-a realizat pe cale de consens și de înțelegere mutuală).

Pe bază de (Au fost premiați pe bază de activitate, pasiune și atașament față de muncă).

Pe undeva (A greșit pe undeva și acum regretă. Pe undeva s-a înțeles că era vorba de o veche antipatie).

Major „principal, foarte important“ (Probleme majore, înțeles major, rezultate majore, funcție majoră, răspundere majoră, puncte majore, teme majore, comandamente majore, valori majore, sensuri majore, consecințe majore etc.).

Lista acestor șabloane verbale ar putea fi lărgită cu nenumărate exemple excerptate din presă. E destul să mai enumerăm cîteva spre a ne convinge de faptul că este necesară o mai mare atenție și grijă pentru păstrarea frumuseții limbii noastre, care posedă suficiente disponibilități lexicale demne de a fi luate în considerație de publiciștii și scriitorii noștri: **ancorare, jaloane, factor de răspun-**

dere, numitor comun, valență, teoretic, nivel înalt, șantier de creație, cotă (cele mai înalte cote, cote de responsabilitate, cote maxime, cote finale, cote impresionante), meridianele lumii (sau globului), paralelele globului, harta industrială a țării, premieră industrială, set de probleme, evantai de teme, gamă de probleme, pachet de jucători, buchet de melodii, serial de prezentări literare, parametrii competitivității, pirghie de primă importanță, coordonatele timpului, a forțat rezultatul etc.

Folosirea excesivă a unor imbinări de cuvinte, reluarea, pînă la exasperare, a acelorași construcții (inițial metafore, care, însă, și-au pierdut, prin uz, ineditul original și vibrația estetică), precum și comoditatea de a merge pe căi bătute au drept efect crearea unui stil banal, încărcat cu triste formule stereotipe, golite de conținut și fără putere expresivă. Aceste automatisme nu mai spun nimic; vechea lor strălucire (dacă a existat, într-adevăr, vreodată!) s-a topit, făcînd loc unor expresii și unor locuțiuni decolorate, veștede, comune.

Rezultat al unei mode și al comodității, șabloanele lingvistice dau exprimării un caracter stereotip, artificial, deprimant, și, adesea, **incorect și nerecomandabil.**

Numeroasele articole și studii consacrate problemei clișeele lingvistice sînt o dovadă grăitoare a interesului și preocupării specialiștilor și iubitorilor de limbă pentru o exprimare îngrijită, clară și aleasă. Corectitudinea și claritatea reprezintă cele două direcții esențiale ale unei comunicări frumoase; pentru a se realiza aceste cerințe, între care există o strînsă și indestructibilă legătură, trebuie să fie eliminate din practica unor scriitori și publiciști dorința de exprimare epantantă, goana după efecte izbitoare, stridente, artificiale. În același timp, trebuie susținută lupta împotriva comodității, a minimului efort și a unei oarecare delăsări care se manifestă, uneori, în scrisul unora dintre redactorii articolelor din presă sau de la emisiunile radiofonice și de televiziune.

„Limba ca mijloc de expresie — și acesta este rolul ei — e un simplu instrument. Calitățile care i se pot pretinde sînt cele adecvate scopului: corectitudine gramaticală, flexibilitate sintetică și proprietate a termenilor“. Se impune, deci, și în silul presei (am zice chiar, mai ales, în stilul presei!) respectarea, cu strictețe, a acestor trăsături definitorii și — implicit — obligatorii.

Observarea utilizării limbii actuale scoate în evidență anumite tendințe, preferințe, direcții care configurează specificul ei. Semnalarea faptelor de mai sus, în speță a șabloanelor verbale, și a abuzului în folosirea lor încearcă, să atragă atenția cititorilor și scriitorilor asupra modului în care se exprimă unii dintre ei și să-i determine să se plece cu mai multă grijă și dragoste asupra faptelor lexicale și sintactice, în vederea conservării unei limbi frumoase și corecte.

1) Vezi Luiza Seche, **Metafora și pericolul metaforizării în presă**, în „Presă noastră“, nr. 4/1973, p. 43—45.

2) Vezi Valeria Guțu Romalo, **Corectitudine și greșală (Limba română de azi)**, 1972; **Limba română corectă. Probleme de ortografie, gramatică, lexic**, 1973.

A. CARTOJAN

„DEPANARE“

DETERMINAREA ȘI APLICAREA PARAMETRILOR DE FOTOGRAFIERE

Posibilitățile tehnice ale aparatului fotografic, modul ei de funcționare, precum și caracteristicile generale ale materialului fotosensibil utilizat constituie elementele de bază ale tehnicii fotografice. Cunoașterea lor permite abordarea problemelor de ordin practic și apoi a celor de ordin estetic ale fotografierii, respectiv utilizarea creatoare a acestor „unelte” pentru realizarea unor imagini reușite.

Care sînt problemele care se pun fotografului atunci cînd după alegerea subiectului, trece la fotografiere? Ele pot fi grupate în următoarele trei mari categorii: — alegerea parametrilor de fotografiere; compoziția imaginii și regia fotografiei. Ultimele două categorii vor fi tratate ulterior, în articole separate; deși necesită în mod evident un minim de cunoștințe teoretice, ele sînt mai curînd de domeniul artei fotografice — dar delimitarea acestor granițe depășește cadrul prezentului articol.

Parametrii de fotografiere sînt valorile alese de fotograf din gama de posibilități oferite de elementele reglabile ale aparatului.

Reglarea aparatului fotografic se referă în principal la **punerea la punct** și **expunerea**, respectiv **deschiderea diafragmei și timpul de expunere**.

Aceste elemente influențează în mod divers imaginea finită, conlucrînd într-o foarte strînsă interdependență, de aceea ele trebuie întotdeauna să fie considerate ca factori care se condiționează reciproc, după cum se va arăta în cele ce urmează.

A. PUNEREA LA PUNCT

Punerea la punct înseamnă reglarea clarității imaginii, care trebuie să prezinte un desen precis al tuturor detaliilor subiectului; există desigur și neclarități voite, care pot conduce la efecte de cel mai înalt nivel artistic, dar și acestea implică un anumit mod de reglare a clarității.

Din punct de vedere teoretic, punerea la punct constă din aducerea obiectivului la o anumită distanță față de stratul sensibil al filmului sau plăcii, astfel încît imaginea optică formată să aibă o claritate maximă.

Din punct de vedere practic, fotograful are de executat următoarele operații: (1) — determinarea distanței de fotografiere; (2) — stabilirea profunzimii și (3) — alegerea profunzimii dorite și reglarea punerii la punct.

1. **Distanța de fotografiere poate fi determinată prin:** (a) — apreciere, (b) — măsurarea directă sau (c) — măsurarea indirectă.

a. **Aprecierea vizuală** a distanței este un procedeu puțin recomandabil, rezultatele fiind în mare măsură subiec-

tive; în special la aparatele de format mare sau chiar mijlociu, numai printr-o experiență îndelungată se poate ajunge la o apreciere apropiată de distanța reală. Procedeu conduce la rezultate bune numai atunci cînd subiectul se află la o distanță de 20 m sau mai mare.

b. **Măsurarea directă** asigură întotdeauna rezultate bune, dar este un sistem greoi, care nu poate fi aplicat în orice situație. La aparatele de format mare și mijlociu se măsoară distanța dintre planul subiectului care trebuie să fie redat cu maximum de claritate și planul diafragmei iar la cele de format mic, distanța dintre planul subiectului și planul filmului. Această metodă este utilizată în special pentru fotografierea de la distanțe mici.

c. **Măsurarea indirectă** a distanței poate fi efectuată fie cu ajutorul **telemetrului**, fie prin operația de punere la punct pe **geamul mat**.

Măsurarea cu telemetrul asigură o precizie suficientă, fiind totodată un procedeu expeditiv, ceea ce explică și larga lui răspîndire.

Telemetrul este un dispozitiv mecano-optic de măsurare a distanței. Există telementre independente care se montează în gîșiera aparatelor fotografice mai simple; indicațiile lor trebuie apoi să fie transpuse pe scala de distanțe a aparatului. Acest sistem constituie o rezolvare bună a punerii la punct pentru aparatele la care altfel această operație nu s-ar putea face decît prin apreciere.

Aparatele de construcție recentă și cele perfecționate sînt echipate cu un telemetrul încorporat și cuplat cu deplasarea obiectivului, astfel că pentru orice distanță se reglează telemetrul, obiectivul este adus automat în poziția corespunzătoare unei puneri la punct clare a imaginii subiectului care se găsește la acea distanță.

Se deosebesc diferite tipuri constructive de telementre: cu oglindă rotitoare cu prisme, cu lentile cilindrice alunecătoare, însă toate se bazează pe un principiu unic de funcționare și anume aducerea în coincidență a două imagini ale aceluiași punct prin rotirea unei piese optice mobile. Telementrele au două fieraștruci îndreptate către spațiul de fotografiere, în spațiile lor, în dreptul uneia din fieraștruci, un ocular prin care se vizează. Sistemele optice ale fiecărei fieraștruci dau cîte o imagine a punctelor din spațiul vizat, ambele apărînd vizibile în ocular, una direct, iar cealaltă adusă prin dispozitivele de reflexie din interiorul telemetrului. Distanța dintre fieraștruci constituie baza telemetrului și cu cît ea este mai mare, cu atît precizia de stabilire a distanțelor este mai mare.

Pentru determinarea distanței unui punct, se privește acel punct prin ocular care, la aparatele moderne, coincide cu vizorul. Dacă punctul este situat la infinit (adică, la o distanță mai mare de 20 m.), cele două direcții de vizare sînt paralele; dacă punctul vizat este mai apropiat, în timp ce direcția de vizare directă rămîne neschimbată, cealaltă — indirectă, — trebuie să se rotească cu un unghi oarecare, cu atît mai mare cu cît punctul se află mai aproape. Rotirea celei de a doua direcții de vizare este semnalizată în exteriorul telemetrului printr-un reper care se deplasează în fața unei scale gradate în distanțe, sau prin rotirea scalei distanțelor în fața unui reper fix.

După felul imaginii redată, se deosebesc două tipuri de telementre: cu rupere de imagine și cu dedublare — suprapunere a imaginii. În primul caz, cîmpul vizorului cuprinde imaginea generală dată de vizarea directă, din care în mijloc lipsește o zonă rectangulară sau circulară în care apare imaginea deplasată, „ruptă”, a unei părți din conturul vizat. Punerea la punct este corectă atunci cînd prin manevrarea dispozitivului de reglare s-a obținut o imagine în care conturul subiectului nu prezintă discontinuități.

În cel de al doilea caz, înainte de reglare se poate observa o imagine dublă a subiectului. Pentru a diferenția cele două imagini care se găsesc simultan în același cîmp, la unele aparate fie una din imagini, fie ambele prezintă o ușoară colorație, care înlesnește suprapunerea imaginilor și deci reglarea corectă, în special în cazul unei iluminări slabe a subiectului.

Un alt procedeu de măsurare indirectă a distanței este prin însăși operația de punere la punct pe geamul mat la aparatele cu vizare directă așa numitele „aparate care vîd”. În cazul lor, prin vizor se examinează imaginea care se va forma pe emulsia fotosensibilă. În principiu, cu această metodă se poate asigura o claritate perfectă, dar nu se poate obține rapiditatea maximă de manevrare, ochiul avînd întotdeauna o oarecare ezitare asupra clarității optime, în special în condiții defavorabile de lumină.

Măsurarea indirectă prin geamul mat constă din deplasarea obiectivului în montura sa — prin rotirea inelului de punere la punct a obiectivului — pînă cînd imaginea apare clară pe suprafața geamului mat. În construcția aparatelor moderne, acesta poate fi completat cu diferite dispozitive ajutătoare: lupa măritoare prevăzută pe apărătoarele geamului mat, reticul în cruce dispus în centrul geamului sau geam special cu lupă telemetrică. La aparatele re-

flex de format mic, geamul mat este de cele mai multe ori înlocuit cu lentile plan-convexe mătuite pe partea plană sau cu o prismă pentagonală, ceea ce face ca subiectul să poată fi observat în mărime, poziție, culoare și iluminare naturală, ușurându-se astfel operația de punere la punct.

La dispozitivele cu reticul în cruce se efectuează întâi o punere la punct aproximativă, pe întregul câmp al geamului mat, apoi cu ajutorul unei lupe cu mare putere de mărire se face punerea la punct precisă pe porțiunea centrală de geam clar. Cele două reglări succesive sînt utilizate în special la fotografierea la scară mare și la micrografii; la fotografiile uzuale poate fi suficientă numai prima reglare.

2. Stabilirea profunzimii

După ce s-a determinat distanța de fotografiere printr-una din metodele de mai sus, urmează ca obiectivul să fie pus la punct pentru distanța aleasă, adică scala distanțelor să fie adusă cu diviziunea corespunzătoare în dreptul reperului său. Dar nu trebuie uitat că scala distanțelor indică depărtarea planului care va avea maximum de claritate, însă nu permite cunoașterea adîncimii spațiului în care se găsesc obiectele a căror imagine va avea claritatea dorită.

Într-adevăr, prin punerea la punct pentru o anumită distanță, obiectivul — oricare ar fi tipul sau marca sa — dă o claritate extremă numai în planul care corespunde acelei distanțe. De exemplu dacă aparatul se reglează pentru un obiect situat la 10 m., toate punctele luminoase ale acestui obiect formează o imagine compusă nu din puncte matematice, ci din cercuri numite „de difuzie”, atât de mici încît par să fie puncte și imaginea dă impresia că e perfect clară. Punctele obiectelor situate în fața și în spatele planului de claritate maximă se traduc prin pete sau cercuri mai mari, avînd diametrul proporțional cu depărtarea față de acel plan.

Ochiul omenesc percepe aceste puncte ca neclare numai atunci cînd cercurile de difuzie depășesc o anumită limită, determinată de puterea de separație a ochiului. Neclaritatea admisibilă, adică toleranța ce poate fi admisă astfel încît la privirea fotografiei imaginea să pară totuși clară, se exprimă prin diametrul „z” al cercului de difuzie și depinde de distanța de la care se privește fotografia (pentru negative de format mic — supuse de obicei unor mărimi la scară mare — se admite $z = 0,03 - 0,05$ mm, iar pentru negative 6×6 sau 9×12 cm, diametrul admisibil este de 0,1 mm).

Neclaritatea admisibilă delimitează un anumit câmp redat clar a cărui profunzime, cuprinde și obiecte aflate în fața planului de punere la punct: **profunzime anterioară** și în spatele acestui plan: **profunzime posterioară**.

În general se admite că între mărimile acestor două zone există raportul **profunzime posterioară** = 2.

Aceasta înseamnă practic că planul de punere la punct împarte profunzimea, adică adîncimea câmpului de claritate, în două zone de dimensiuni diferite, zona din spatele planului de punere la punct fiind mai mare decît cea din fața lui. De aceea, stabilirea profunzimii are o mare însemnătate pentru redarea clară a subiectelor care se întind pe mai multe planuri, per-

mițînd totodată ca punerea la punct, în anumite cazuri, să se poată efectua cu unele aproximații.

a. Factorii care influențează profunzimea

— **Calitatea optică a obiectivului**: obiectivele care dau în imagine un desen mai puțin „tăios” au o profunzime care apare pe o întindere mai mare.

— **Neclaritatea admisibilă**: cu cît diametrul cercului de difuzie este mai mare, cu atît zona clară poate cuprinde plane mai depărtate de cel al punerii la punct și deci profunzimea este mai mare.

— **Distanța focală a obiectivului**: cu cît distanța focală este mai mică, cu atît profunzimea va fi mai mare și invers.

— **Distanța de punere la punct**: cu cît punerea la punct a fost făcută pentru o distanță mai mare, cu atît profunzimea este mai mare și invers, profunzimea scade odată cu micșorarea distanței dintre obiectiv și planul de punere la punct.

— **Deschiderea relativă a obiectivului**, adică diafragma: cu cît diafragma este mai închisă, cu atît profunzimea este mai mare (a se vedea mai jos tabelul profunzimilor).

Evident, fotografatul nu are întotdeauna posibilitatea de a interveni asupra tuturor factorilor, dar influența lor trebuie să fie cunoscută pentru a putea fi evitată, luată în calcul, redusă sau utilizată judicios.

b. Posibilități de punere la punct.

— **Punerea la punct pe infinit**. În acest caz, profunzimea posterioară se pierde; profunzimea anterioară, care se întinde de la infinit pînă la o anumită distanță de obiectiv, se numește

distanță hiperfocală, fiind cea mai mare zonă de profunzime la deschiderea respectivă a diafragmei.

Punerea la punct pe infinit nu este avantajoasă și începătorii trebuie să reziste tentației de a o adopta fără discernămint (din motive mai mult sau mai puțin justificate), folosindu-se numai pentru fotografierea depărtărilor fără prim-plan.

— Punerea la punct pe aproape-infinit

Apropierea planului de punere la punct și utilizarea profunzimii posterioare. Cînd aparatul este pus la punct chiar pe distanța hiperfocală, se obține cea mai mare profunzime și anume de la jumătatea distanței hiperfocale la infinit, cu condiția de a nu schimba diafragma căreia îi corespunde distanța hiperfocală respectivă.

Aparatele fotografice ieftine, cu obiective mai puțin luminoase și care nu oferă posibilitatea de mărire considerabilă a clișeelor, sînt construite cu punerea la punct fixă pe distanța hiperfocală.

c. Folosirea tabelor de profunzime.

Aceste tabele cuprind limitele profunzimii, gata calculate pentru anumite condiții de fotografiere; ele se pot utiliza în diferite feluri, astfel încît folosind elementele cunoscute, să se determine cele căutate. De exemplu cunoscînd distanța și profunzimea dorită, se află diafragma corespunzătoare; sau cunoscînd diafragma — impusă de condițiile de iluminare — și distanța pînă la planul principal al subiectului, se află limitele profunzimii. Pentru distanța focală de 5 cm., care este cea mai uzuală, se dă mai jos tabelul profunzimilor:

Diafragmă	Distanța pe scala distanțelor (m)					
	1	1,5	3	5	8	10
2,8	0,96 1,04	1,41 1,60	2,74 3,37	4,26 6,06	6,45 11,80	7,40 15,40
4	0,95 1,05	1,42 1,63	2,66 3,51	4,08 6,46	6,06 13,30	6,90 18,20
5,6	0,93 1,07	1,37 1,68	2,52 3,82	3,73 7,58	5,32 19,20	5,95 21,30
8	0,91 1,10	1,33 1,75	2,38 4,17	3,45 9,09	4,76 33,33	5,25 100,00
11	0,86 1,19	1,21 2,00	2,04 5,88	2,80 25,00	3,60 ∞	3,85 ∞

d. Folosirea scalei profunzimilor

La majoritatea aparatelor fotografice moderne pe partea fixă a monturii obiectivului este gravată scala distanțelor pînă la planul de punere la punct (în metri), iar pe partea mobilă a obiectivului este gravată cîte o scală a diaframelor, de o parte și de alta a unui reper. Această dublă scală a diaframelor constituie scala profunzimilor. Pentru a afla profunzimea pentru o anumită distanță de punere la punct adusă în dreptul reperului și pentru o anumită diafragmă aleasă, se caută pe scala distanțelor cele două cifre care se află în dreptul celor două diviziuni ale scalei profunzimilor care corespund — de o

parte și de alta a reperului — cu diafragma aleasă.

O variantă a scalei profunzimilor constituie reperate mobile cu care sînt echipate o serie de aparate fotografice perfecționate. Reperate mobile sînt sincronizate cu inelul diaframelor și ele indică direct pe scala distanțelor limitele profunzimii corespunzătoare unei perechi de valori alese pentru distanță și pentru diafragmă.

3. Alegerea profunzimii dorite și reglarea punerii la punct.

În cele de mai sus s-a prezentat tehnica punerii la punct precum și unele probleme ridicate de această

tehnică, pe care fotografatul trebuie să le cunoască. Obținerea profunzimii maxime, problemă foarte des întâlnită, nu epuizează însă toate aspectele posibile în rezolvarea punerii la punct a imaginii. Unele necesități plastice impun câteodată rezolvări cu totul contrarii.

Cauzele cele mai răspândite și mai caracteristice ale punerii la punct pot fi încadrate în următoarele grupe: determinarea și folosirea profunzimii maxime, obținerea spațiului clar între anumite limite determinate cu precizie; punerea la punct a clarității pentru obiectul principal al imaginii și reducerea clarității la detaliile de importanță secundară, reducerea clarității în adâncime pentru redarea „perspectivei aeriene“.

Folosirea unuia sau altuia dintre aceste principii de stabilire a profunzimii depinde de concepția fotografului și de problemele plastice pe care dorește să le rezolve.

Astfel, fotografatul care dorește să realizeze doar niște documente va asigura claritatea maximă pentru motivul principal al subiectului, reglând distanța pentru acesta, fără a se mai preocupa de problemele profunzimii. Atunci când motivul principal cuprinde numai un plan (documente, tablouri, fațade sau imobile etc.) sau nu are nevoie decât de un singur plan foarte clar punerea la punct este mult ușurată și, dacă se recomandă mărirea profunzimii cimpului printr-o ușoară închidere a diafragmei, aceasta se face numai pentru a avea o marjă de siguranță. Când subiectul are „volum“, pentru determinarea planului pe care trebuie să se pună la punct se procedează astfel: se dă maximum de claritate imaginii primului plan al centrului de interes și se reține valoarea distanței corespunzătoare; se repetă operația vizînd ultimul plan al subiectului și se reține și această valoare. Apoi se pune la punct pe o distanță echivalentă cu media celor două măsurători și se închide diafragma pînă cînd planurile extreme ale subiectului care nu pot fi neglijate sînt cuprinse în zona de claritate. La fotografierea unor grupuri cu persoane așezate pe mai multe rânduri se va da întii maximum de claritate rîndurilor din mijloc și se va închide diafragma pînă cînd rîndurile extreme vor avea precizia dorită; se recomandă a examina cu atenție deosebită marginile grupului.

B. EXPUNEREA

Expunerea semnifică energia luminoasă care impresionează materialul fotosensibil pentru a forma imaginea, respectiv iluminarea filmului prin obiectiv și intervalul de timp în cursul căruia lumina acționează asupra emulsiei. Trebuie deci să se rețină că expunerea nu este sinonimă cu timpul de expunere, deși în vorbirea curentă i se atribuie adeseori această semnificație.

Un negativ expus corect prezintă o scară largă de semitonuri între părțile cele mai negre și cele mai transparente. În sensul fotografiei clasice, bogăția de gradații constituie caracteristica unei imaginii bune; există desigur și excepții — cazurile în care se urmărește în mod special obținerea unui număr redus de tonuri pentru a realiza un anumit efect — dar pentru moment ne vom restrînge la cazul general.

La o expunere greșită, gradația tonurilor este foarte restrînsă. Dacă expunerea a fost insuficientă, pe negativ apar transparente nu numai părțile cele mai întunecate ale subiectului ci și porțiunile mai puțin întunecate care rămîn astfel fără detalii; în mod uzual se spune că imaginea a fost subexpusă.

Dacă expunerea a fost prea mare, se produc fenomene de difuzie și lumina difuză acționează asupra părților întunecate, care apar înnegrite pe negativ. Se obține ceea ce se numește un negativ voalat prin supraexpunere, cu gradația tonurilor mult redusă, iar imaginea este cenușie și stearsă.

Expunerea este supusă influenței mai multor factori, dintre care menționăm:

— Luminozitatea efectivă a obiectivului, care este o mărime constantă a fiecărui obiectiv, deci nu poate fi modificată de fotograf.

— Intervalul strălucirilor extreme ale subiectului, adică diferența între strălucirea maximă și cea minimă a subiectului, care constituie baza calculului expunerii. Dacă subiectul este iluminat uniform și strălucirile diferitelor porțiuni ale acestuia sînt apropiate între ele, expunerea poate fi corectă pentru întregul subiect. În caz contrar, se poate calcula cu precizie expunerea numai pentru o anumită porțiune a subiectului, pentru o strălucire dată, fotografatul trebuind să stabilească zona de strălucire care va fi luată în considerație pentru determinarea expunerii.

— Deschiderea relativă a obiectivului, diafragma, care determină cantitatea de lumină ce pătrunde pînă la emulsie în unitatea de timp. Prin diafragmare se modifică deschiderea utilă a obiectivului, influențîndu-se totodată — așa cum s-a arătat mai sus — și adîncimea zonei de claritate.

— Densitatea filtrului de corecție sau de efect aplicat deasupra obiectivului, care necesită mărirea expunerii prin înmulțirea cu factorul înscris pe filtru.

— Sensibilitatea generală și cromatică a materialului fotosensibil folosit; este evident că materialele cu sensibilitate mică necesită expuneri mari și invers. De altfel la determinarea expunerii cu ajutorul exponometrelor se ia în considerație sensibilitatea nominală a materialului negativ utilizat.

— Parametrii procesului de dezvoltare (caracteristicile revelatorului, temperatura soluției și durata dezvoltării), care pot transforma — în anumite limite — imaginea deja expusă.

Practic, expunerea depinde de strălucirile subiectului, de aceea și măsurătorile sau calculele făcute pentru determinarea expunerii corecte se bazează pe măsurarea strălucirii. Pentru a expune corect, fotografatul are deci de executat următoarele operații:

- 1 — determinarea expunerii și
- 2 — alegerea diafragmei și a timpului de expunere.

1. Determinarea expunerii

Expunerea poate fi determinată prin:

- a — apreciere sau cu o regulă empirică,
- b — expuneri de probă,
- c — utilizarea de tabele, grafice sau calculatoare,
- d — utilizarea exponometrelor optice sau

e — utilizarea exponometrelor foto-electrice.

a. **Aprecierea din ochi** poate atinge o oarecare obiectivitate numai printr-o practică îndelungată. Pentru începători se recomandă notarea într-un caiet a condițiilor de fotografiere și cercetarea comparativă a notelor anterioare, sau aplicarea regulii valabile pentru cazurile de iluminare normală:

— vara, la soare, cu film de 17° DIN, diafragma 8, 1/60 s.

b. **Expunerile de probă** constau din fotografierea subiectului cu diferiți timpi de expunere proporțional cu factorii de multiplicare 1, 2, 4, 8 etc. Probele sînt concludente numai dacă toți factorii care influențează expunerea se mențin constanți, deci metoda este utilizabilă în special în interior.

c. **Utilizarea de tabele, grafice sau calculatoare** conduce la valori destul de corecte ale expunerii, cu condiția interpretării corecte a datelor pe care le cuprînd; cu cit acestea sînt mai detaliate, cu atît exactitatea expunerii crește, dar operarea devine mai greoaie. Se atrage atenția că acesta este singurul sistem care „măsoară“ expunerea în cazul utilizării lămpii fulger.

d. **Utilizarea exponometrelor optice** are avantajul că permite determinarea raportului dintre diferitele luminozități ale subiectului, dar precizia măsurării depinde de puterea și de timpul de acomodare a ochiului.

e. **Utilizarea exponometrelor foto-electrice** permite măsurarea cea mai obiectivă a luminii. După ce s-a potrivit sensibilitatea filmului pe scala respectivă a exponometrului, măsurătorile se fac fie asupra luminii reflectate (metoda măsurării subiectului), fie asupra luminii incidente (metoda măsurării iluminării).

Măsurarea luminii reflectate se face îndreptînd exponometrul cu fereastra elementului fotosensibil către subiect. Metoda este indicată în următoarele cazuri: fotografia de interior în lumină moderată; portrete în lumină artificială, dacă fasciculul de lumină nu bate direct în cîmpul măsurat; toate fotografiile cu lumină directă frontală (soarele în spatele fotografului) și porțiuni umbrite puțin întinse; toate fotografiile care se fac oblic în jos, dacă nu există părți reflectante în cîmpul subiectului.

Metoda nu este recomandabilă la fotografiile în care: fondul este extrem de întunecat sau extrem de luminos (porțiuni mari de cer); lumina laterală cade pe lentila-fagure a exponometrului; subiectul se află în contra-lumină.

Măsurarea luminii incidente se poate executa numai cu exponometrele echipate ou un ecran difuzant (un oblon lăptos sau alt dispozitiv difuzant). Exponometrul se așează în dreptul subiectului, cu fereastra îndreptată spre obiectivul aparatului. Metoda se aplică în toate situațiile în care este contra-indicată metoda luminii reflectate. Ea permite și măsurarea unor iluminări reduse, la care nu se poate folosi cealaltă metodă.

O combinație a celor două metode este **măsurarea contrastelor**, recomandată în situații de fotografiere mai neobișnuite (subiect cu contrast mare, material fotosensibil cu latitudine mică de expunere etc.). Ea constă din efectuarea ambelor tipuri de măsurători amintite; comparînd rezultatele obținute, există posibilitatea de

a regla iluminarea, menținând contrastele în limitele caracteristicilor materialului. Sau, în cazul cînd Țmul-sia nu poate înregistra contrastul respectiv, se apreciază care este zona principală care trebuie să fie redată corect și se stabilește expunerea corespunzătoare acestora.

2. Alegerea diafragmei și a timpului de expunere

Pentru a proceda rapid și rațional la alegerea perechii de valori care de-

finește expunerea, există două posibilități :

— se fotografiază cu o diafragmă standard pentru fiecare gen de subiect (cu excepția cazurilor cînd este necesară mărirea profunzimii), diferențele de iluminare fiind compensate prin modificarea timpului de expunere ; sau

— se fotografiază cu timp de expunere standard, compensînd deosebirile de iluminare prin reglarea diafragmei.

Cunoscînd deci mărirea expunerii,

aceasta se poate realiza din mai multe combinații între timpul de expunere și deschiderea diafragmei, fiecare putînd varia între limite largi. Se obține întotdeauna o înnegrire de aceeași intensitate atunci cînd, sensibilitatea filmului fiind constantă, produsul dintre valoarea timpului și pătratul valorii diafragmei are o valoare constantă, adică $t \times D^2 = \text{constant}$. Pentru simplificare s-au atribuit timpilor de expunere valori indicatoare, astfel :

Adunînd valorile indicatoare ale timpilor cu valorile indicatoare ale diaframelor se obține o sumă numită indice de expunere care exprimă sintetic expunerea.

În general se recomandă a lucra cu mărirea mijlocii din scara timpilor și a diaframelor, deoarece timpii de expunere lungi riscă să fixeze în imagine orice trepidație a aparatului, iar diaframele foarte deschise (deci cu valoare mică) nu asigură decît o profunzime restrînsă, în timp ce diaframele foarte închise dau imaginii o perspectivă nenaturală. Deci nu trebuie uitat că reglarea diafragmei reprezintă o cumpănă între expunere și punerea la punct, astfel că acești parametri trebuie întotdeauna să fie luați în considerație concomitent.

Timp de expunere (s)	1/1	1/2	1/4	1/8	1/15	1/30	1/60	1/125	1/250	1/500	1/1000
Valoare indicatoare	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Și seria diaframelor poate fi caracterizată prin valori indicatoare :

Scara diaframelor	32	22	16	11	8	5,6	4	2,8	2	1,4	1
Valoarea indicatoare	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

Una dintre marile noastre firme care adaugă mereu plusuri prestigiului internațional industrial-economic al României este ARCOM.

ANTREPRIZA ROMÂNĂ DE CONSTRUCȚII ȘI MONTAJ

ARCOM își desfășoară în prezent activitatea în 14 țări din Europa, Asia și Africa, în care harnicii ei constructori și montori execută construcții industriale, ansambluri de locuințe, edificii social-culturale, numeroase lucrări edilitare.

De asemenea ARCOM acordă asistență tehnică pentru construcții, livrează studii, proiecte, utilaje de instalații și echipamente de construcții.

În prezent ARCOM are șantiere

Construcția fabricii de ciment de la UM QUASR (Irak)

active în Libia, Siria, Irak, Austria, Cehoslovacia, Sudan, Maroc, Pakistan, R. F. Germania, Liban și în alte țări.

În Libia, spre exemplu, ARCOM înalță în prezent la Tripoli clădiri de locuit cu 2420 apartamente. Recent constructorii și montorii ARCOM-ului au semnat un contract tot cu Libia pentru înălțarea a 20 de școli noi cu 400 săli de clasă.

În Irak, ARCOM a dat în folosință o fabrică de ciment și construiește un însemnat număr de drumuri, șosele și școli noi.

Sudanul folosește asistența tehnică a ARCOM-ului pentru construcția clădirii parlamentului la Khartoum.

În Pakistan au loc intense pregătiri în vederea extinderii rafinării de la Karachi.

În Siria la Banyas au început lucrările pentru construcția unei rafinării cu o capacitate de prelucrare de 6 milioane tone anual.

ARCOM e prezent și la Praga, în Cehoslovacia unde a construit o termocentrală și acum înalță o nouă clinică de urologie, participă la extinderea fabricii de sticlă de la Hostamice și construiește un coș de fum de 180 m

înălțime la Combinatul de cauciuc din Kralupi.

ARCOM, care a luat ființă la 1.X.1969, și-a îndeplinit sarcinile planului actualului cincinal la 4.IV.1975.

În mai puțin de 6 ani de activitate, cifra de afaceri a ARCOM-ului, a crescut de peste 6 ori.

Pentru merite deosebite, colectivului ARCOM i s-au decernat două distincții internaționale :

— Premiul internațional de promovare — construcții și asistență tehnică, oferit de prestigiosul Institut internațional de promovare de la Geneva ;

— Premiul pentru calitate, acordat de Casa de editură „Editorial Office” din Madrid.

Este un început meritoriu, căruia ARCOM-ul, în viitorii ani de activitate îi va adăuga noi și binemeritate distincții care vor îmbogăți aprecierile elogiouse la adresa României pentru activitatea sa internațională pe toate planurile.

Clădirea pentru birouri construită de ARCOM la Wiesbaden (R.F.G.)

СОДЕРЖАНИЕ

КОДЕКС ПРИНЦИПОВ И НОРМ ЖИЗНИ И ТРУДА КОММУНИСТОВ, СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ ЭТИКИ И СПРАВЕДЛИВОСТИ

Паул Радован: Этика журналиста-коммуниста в сопоставлении с действительностью (стр. 1)

ПАРТИЙНОЕ РУКОВОДСТВО ПЕЧАТИ

Ал. Фодор: Из опыта Бихорского уездного комитета РКП (стр. 3)

Милена Комарнеску: Вклад советов правления в тематическое направление газет „Кришана” и „Факля” (стр. 4)

Г. Сприщерою, Траян Олтяну, Мирча Датку: Журналист — партийный работник (стр. 6)

Антон Саидеску: Профессионально-политическое совершенствование (стр. 8)

К. Врынчану, Лучия Хосеу: Отличительные черты и результаты политико-идеологического образования (стр. 10)

ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛИСТИКИ

Доцент д-р Виктор Вишинеску: Послеуниверситетский курс — перед завершением курса новой серии (стр. 12)

Лектор Думитру Попа: Результаты первого выпуска заочного факультета журналистики (стр. 15)

Доцент Джордже Йонеску: Научное исследование в печати на новом этапе (стр. 17)

ЗАМЕТКИ

Штефан Пиетрару: Из дневника одного корреспондента (стр. 19)

ИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ЖУРНАЛИСТОВ

Мирча Алджелеску, Виорел Сэлэджал, Думитру Константин, Флорин Рэдулеску-Ботика, Гизела Барабаш, Василе Боеску, Ливиу Мелияте, Мария Йошца, Паул Марджиняну: встреча за круглым столом в Клубе журналистов, занимающихся экономическими вопросами: Социалистическое соревнование в печати; средства отражения и стимулирования (стр. 21)

Николае Драгош, Емиль Василеску, Борис Бузилэ, Октавиан Ника, Ана Халае: Беседа в Клубе журналистов, занимающихся вопросами литературы и искусства: Роль повседневной печати в популяризации художественно-литературного творчества (стр. 26)

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

Д-р Мирча Муцат: 1600 год (стр. 31)

Проф. Василе Нятя: Ежедневник „Унитатя Националь” (стр. 36)

ОДНА В МЕСЯЦ: карикатуры А. Пока (стр. 38)

ПАМЯТЬ СВИНЦА

Передовая „Скынтейи” в дни национализации (стр. 39)

ХРОНИКА ПУБЛИЦИСТИКИ

В. Бырладину: Памятный современный вклад в самосознание (стр. 40)

ОБЗОР СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ЖУРНАЛОВ

„Информационный вестник” — СССР: Редакционные планы (стр. 41)

КАК МЫ ПИШЕМ

Д-р Луиза Секе: Шаблоны в печати (стр. 43)

НАШИ ФОТОКУРСЫ

Инженер Дойна Мунтяну: Определение и применение параметров фотографирования (стр. 45)

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Петре Константинеску

В РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Антал Алберт, Валентин Кымпяну (ответственный секретарь редакции), К. Н. Константищу, Ион Феля, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рэдулеску, Ал. Н. Трестиень

Абонементы для заграницы подписываются через ИЛЕКСИМ — Департамент экспорта-импорта печати, Бухарест, Каля Гривицей 64—66 П.О.Б. 201,

Телекс: 011631

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ

SUMARIO

EL CODIGO DE LOS PRINCIPIOS Y DE LAS NORMAS DE LA VIDA Y DEL TRABAJO DE LOS COMUNISTAS, DE LA ETICA Y DE LA EQUIDAD SOCIALISTAS

Paul Radovan: La ética del periodista comunista enfrentándose con la realidad (pag. 1)

LA DIRECCION DE LA PRENSA POR EL PARTIDO

Al. Fodor: Aspectos de la experiencia del Comité departamental Bihor del P.C.R. (pag. 3)

Milena Comarnescu: La contribución de los consejos de dirección a la orientación temática de los periodicos „Crişana“ y „Faklya“ (pag. 4).

Gh. Sprinţeroiu, Traian Olteanu, Mircea Datcu: El periodista — militante del partido (pag. 6)

Anton Sândescu: El perfeccionamiento político-profesional (pag. 8)

C. Vrânceanu, Lucia Hossu: Particularidades y resultados de la enseñanza político-ideológica (pag. 10)

LA FACULTAD DE PERIODISMO

Conf. univ. dr. Victor Vişinescu: Los cursos post-universitarios — preliminares a la terminación de una nueva seria (pag. 12)

Lector univ. Dumitru Popa: Resultados de la primera promoción de la enseñanza periodística sin frecuencia (pag. 15)

Conf. univ. George Ionescu: La investigación científica de prensa en una nueva etapa (pag. 17)

NOTAS

Ştefan Pietraru: Páginas del diario de un corresponsal (pag. 19)

ASPECTOS DE LA ACTIVIDAD DE LA UNION DE LOS PERIODISTAS

Mircea Angelescu, Viorel Sălăgean, Dumitru Constantin, Florin Rădulescu-Botică, Ghizela Barabás, Vasile Boescu, Liviu Melinte, Maria Ioniţă, Paul Mărgineanu: Mesa redonda al Club de los periodistas economistas: La emulación socialista en la prensa; modalidades de reflexión y de estimulación (pag. 21).

Nicolae Dragoş, Emil Vasilescu, Boris Buzilă, Octavian Nica, Ana Halász: Debate al Club de los periodistas de literatura y arte sobre: El papel de la prensa diaria en la promoción de la creación literaria-artística (pag. 26)

PAGINAS DE HISTORIA

Dr. Mircea Muşal: El año 1609 (pag. 31)

Prof. Vasile Netea: El semanario „Unitatea Naţională“ (pag. 36)

UNA POR MES: Caricaturas de A. Poch (pag. 38)

LA MEMORIA DEL PLOMO

Un editorial de la „Scînteia“ de los días de la nacionalisation (pag. 39)

LA CRONICA DEL PERIODISMO

V. Birlădeanu: Una importante contribución al conocimiento de si-mismo (pag. 40)

REVISTA DE LAS REVISTAS CON PERFIL

„Informationnii Vestnic“ — U.R.S.S.: Los planes redaccionales (pag. 41)

? COMO ESCRIBIMOS ?

Dr. Luiza Seche: Los „clichés“ en la prensa (pag. 43)

NUESTRO CURSO DE FOTOGRAFIA

Ing. Doina Munteanu: La determinación y la aplicación de los parámetros de la fotografía (pag. 45)

JEFE REDACTOR :

Petre Constantinescu

EN EL COLEGIO DE REDACCION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretario general de redacción), C. N. Constantiniu, Ion Felca, Nestor, Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Los abonamientos para el extranjero pueden contratarse por ILEXIM — Departamento exportacion-importación de prensa, Bucarest, Calea Griviţei nr 64—86 P.O.B. 201, teléx 011631

REDACCION Y ADMINISTRACION : Bucarest, Calea Victoriei no 163, teléfono 50.77.15

ÎN FIECARE CAȘĂ-UN TELEVIZOR ROMÂNESC CUMPĂRAT ÎN CONDIȚII AVANTAJOASE

An de an, industria noastră asigură populația cu un sortiment tot mai bogat de bunuri de consum de calitate superioară.

Între acestea se numără fără îndoială TELEVIZOARELE din producția internă care, apreciate tot mai mult pentru calitățile lor și-au câștigat un binemeritat prestigiu în ultimii ani.

Prezentate în casele furnizate, într-o linie modernă, televizoarele românești sînt receptoare multi-canal. Ele au imagine și sunet de bună calitate și oferă o bună stabilitate în funcționare.

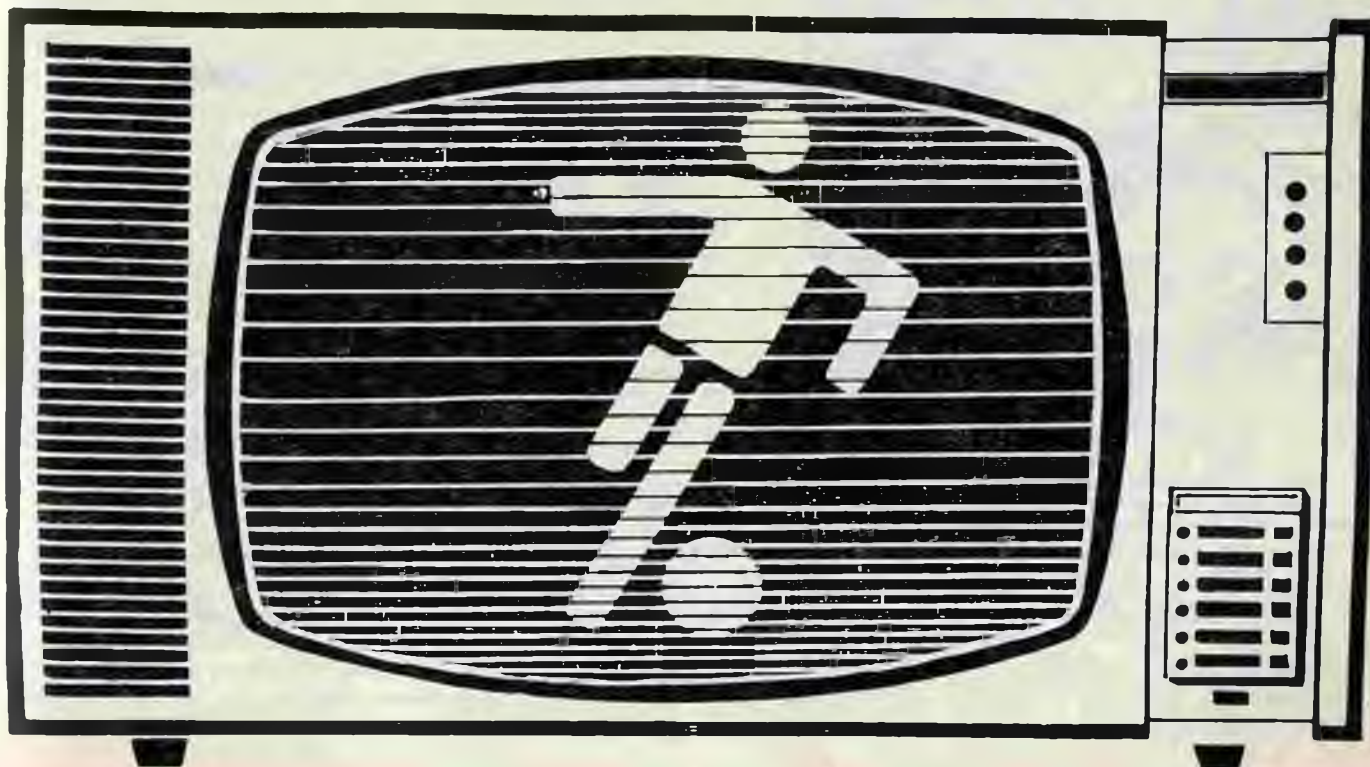
Pentru ca fiecare familie să beneficieze de un televizor propriu s-au luat măsuri pentru cumpărarea în rate cu noi și mari înlesniri. Recent a fost publicată o asemenea măsură deosebit de avantajoasă pentru multe categorii de salariați. De

exemplu televizoarele din producția internă pot fi cumpărate cu plata în 24 rate lunare cu un avans de numai 15 la sută, fără a se ține seama de mărirea retribuției tarifare nete, a pensiei sau a altui venit din muncă al cumpărătorului.

De acest avantaj beneficiază salariații organizațiilor socialiste, membrii cooperativelor meșteșugărești și agricole de producție, pensionarii cît și membrii Uniunilor de creație, ai colegiilor de avocați, angajații asociațiilor de locatari, membrii cultelor religioase și ai altor asociații similare.

Pentru o mai completă informare a marelui public cumpărător Ministerul Comerțului Interior ne-a pus la dispoziție următorul tabel despre acontul și ratele lunare pe tipuri de televizoare :

Denumirea televizorului	Diagonala ecranului	Prețul televizorului	Acontul de 15%,	Rata lunară (la 24 rate)
VENUS OLIMP	47 cm	2 870 lei	431 lei	105 lei
MODERN	47 cm	3 050 lei	458 lei	110 lei
SATURN DIANA ELECTRA OPERA	59 cm	3 500 lei	525 lei	125 lei
CLASIC	59 cm	3 530 lei	530 lei	125 lei
OPERA 2 DIANA 2	61 cm	3 550 lei	533 lei	126 lei
ASTRONAUT LUX	65 cm	3 960 lei	594 lei	140 lei

FOARTE IMPORTANT PENTRU AUTOMOBILIȘTI!

Pe baza unei convorbiri cu tovarășul Anton Mănzăna, director în Administrația Asigurărilor de Stat, sintem în măsură să comunicăm, acum în plin sezon automobilistic, date de cel mai mare interes pentru posesorii de autoturisme, care au la dispoziție o gamă largă de asigurări împotriva diferitelor categorii de risc. Astfel:

ASIGURAREA „CASCO”

Pe lângă asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto care și-a dovedit pe deplin utilitatea, Administrația Asigurărilor de Stat mai oferă o gamă variată de asigurări facultative pentru automobiliști. Una dintre acestea este asigurarea facultativă pentru avarii — „CASCO”.

Toți automobiliștii știu că asigurarea pentru avarii auto cuprinde o multitudine de riscuri care nu sînt cuprinse în asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto. Primele de asigurare se stabilesc în funcție de capacitatea cilindrică a autovehiculului și sînt exprimate sugestiv de această schemă.

REDUCERI PROGRESIVE ANUALE

Pentru a stimula pe conducătorii auto să dea mare atenție respectării regulilor de circulație rutieră, evitînd astfel accidentele, ADAS a introdus un sistem avantajos de reduceri progresive în timp față de prima anuală a asigurării de avarii arătată mai sus. Astfel, la asigurările încheiate pe o perioadă de un an, în anii pentru care s-a făcut reînnoirea primele se reduc cu 15 la sută, respectiv 25 la sută sau 35 la sută, corespunzător, după caz, unui an de asigurare anterior reînnoirii, respectiv 2 sau 3 ani consecutivi (ori mai mulți) pentru care nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri în baza asigurării de avarii. Totodată la asigurările care se încheie sau se reînnoiesc la unitățile ADAS, indiferent de perioada asigurării (un an sau 6 luni) și modul de plată a primelor, se acordă o reducere de 10 la sută a primelor de asigurare.

Pentru a ilustra mai concret aceste reduceri la un autoturism „Dacia 1100”

și la un autoturism „Dacia 1300”, este suficient consultarea acestui tabel:

Autoturismul	PRIMA DE ASIGURARE				
	fără reducere	cu reducere de 10%	cu reducere de 15%	cu reducere de 25%	cu reducere de 35%
Dacia 1100	1700	1530	1300	1147	994
Dacia 1300	2200	1980	1683	1485	1287

ASIGURAREA ÎN CAZ DE FURT

Administrația Asigurărilor de Stat oferă o asigurare pentru furt care se încheie — la cerere — suplimentar la asigurarea de avarii. Pentru aceasta se plătește, în plus, o primă de asigurare reprezentînd 30 la sută din prima prevăzută la asigurarea pentru avarii. În baza acestei asigurări ADAS acordă despăgubiri pentru furtul autovehiculului, ale unor părți componente sau piese și suportă pagubele de orice fel

produse autovehiculului ca urmare a furtului sau a tentativei de furt. În astfel de cazuri, asiguratul este obligat să înștiințeze imediat, în scris, organele miliției și unitatea ADAS în raza căreia s-a produs evenimentul respectiv. Dacă autovehiculul furat sau numai unele părți ale acestuia nu au fost găsite în termen de 90 de zile de la înștiințarea furtului, ADAS acordă despăgubirile cuvenite.

ASIGURAREA DE ACCIDENTARE CORPORALĂ A PERSOANELOR AFLATE ÎN AUTOTURISM

Administrația Asigurărilor de Stat practică și o astfel de asigurare și anume „Asigurarea facultativă de accidente corporale, a conducătorilor de autoturisme și a altor persoane aflate în autoturisme”. Asigurarea facultativă de accidente se încheie, de regulă, pe un an. La cererea asiguratului se poate încheia pe o perioadă mai redusă, dar nu mai mică de 6 luni, fiind valabilă atît pentru accidentele produse pe

teritoriul țării noastre, cit și în călătoriile peste hotare, inclusiv în timpul în care autoturismele sînt utilizate la concursuri, întreceri sau antrenamente pentru acestea.

În caz de producere a evenimentelor cuprinse în asigurare, sumele asigurate se plătesc persoanelor care au devenit invalide, iar în caz de deces, moștenitorilor legali ai persoanelor decedate.

ASIGURAREA PENTRU AVARII DIN CULPA ALTOR PERSOANE AFLATE LA VOLANUL AUTOTURISMULUI

Trebuie de la început precizat că ADAS suportă pabuga în baza asigurării de avarii indiferent cine era la volanul autoturismului în momentul producerii accidentului. În cazul cînd la volan se afla soția (soțul) asiguratului, frații, surorile ori copiii asiguratului (care locuiesc împreună cu asiguratul), precum și persoane care se află în întreținerea asiguratului, ADAS nu recuperează suma plătită de la cel vinovat de producerea accidentului. De cele mai multe ori însă, volanul mașinii asiguratului este încredințat unor prieteni sau rude mai îndepărtate. Pentru a se acorda protecție prin asigurarea de avarii auto și în asemenea situații, cei interesați au posibilitatea să încheie o asigurare facultativă în cazul cînd autovehiculul este condus de alte persoane decît asiguratul. Dar trebuie avut în vedere că această asigurare este suplimentară la asigurarea obișnuită de avarii auto; deci nu se poate încheia separat ca o asigurare de

sine stătătoare. Ea se poate încheia fie odată cu asigurarea ce-i servește drept bază, fie ulterior, în cursul duratei acesteia, dar în acest al doilea caz — se încheie numai pentru timpul care a mai rămas pînă la expirarea asigurării de bază. Costul unei asemenea asigurări suplimentare este egal cu 25 la sută din costul asigurării care-i servește de suport. Reducerile de prime și celelalte avantaje acordate asigurării de bază se acordă și pentru acest gen de asigurări suplimentare.

Alte amănunte în legătură cu asigurările auto ce se pot contracta, plata drepturilor din asigurare, formalitățile ce trebuie îndeplinite pentru încasarea acestor drepturi etc., se pot obține de la orice unitate teritorială ADAS.

Comertul prin corespondență

○ formă modernă de comerț vă oferă posibilitatea de a procura prin poștă unele articole de îmbrăcăminte și uz casnic, electrotehnice etc., mărfuri din producția internă și din import.

Plata se face la primirea coletului.

Expediați comanda printr-o carte poștală pe adresa : UNIVERSALCOOP — Comerțul prin corespondență, București, str. Vulturii nr. 31, sectorul 4.

Pentru a cunoaște produsele existente în depozit, solicitați mai întâi lista mărfurilor.

Comanda trebuie să fie în valoare de minimum 100 lei.

ȘI CARTEA PRIN POȘTĂ

Librăria „Cartea prin poștă” unitate a cooperativei de consum din București, str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12, sector 6, vă poate trimite la domiciliu cărți din toate domeniile de preocupări. Comanda se face printr-o carte poștală, iar plata la primirea coletului.

Pentru a urgenta expedierea cărților, vă rugăm să treceți, pe lângă adresa dv. exactă — și numărul codului poștal al localității unde domiciliați.

Iată câteva titluri de cărți ce pot face imediat obiectul interesului dv. și al familiei dv. :

J. Galsworthy	— Comedia modernă	32 lei
T. Popovici	— Străinul	18 lei
J. Valles	— Jacques Vingtras	15 lei
E. Zola	— Munca	21 lei
V. Papilian	— Anatomia omului (vol. I.)	32.40 lei
D. Tănase	— Probleme de chimie pentru licee	11,20 lei
O. Gherman	— Probleme de fizică pentru licee	13,50 lei

Tioridazin

PENTRU ADULȚI

Propranolol

O MARE ȘI MODERNĂ UZINĂ ÎN SLUJBA SĂNĂTĂȚII ÎNȚREPRINDEREA DE MEDICAMENTE BUCUREȘTI

Întreprinderea de medicamente București, amplasată pe platforma industrială Dudești este una dintre cele mai mari și mai moderne unități pentru sinteza și condiționarea medicamentelor din România.

Profilul complex al acestei autentice uzine închinată sănătății este certificat de cele peste 800 de sortimente utilizate în chimioterapia umană și veterinară, din care cităm :

- 228 medicamente condiționate sub formă de comprimate, drageuri, pulberi, capsule operculate și gelatinoase moi, comprimate efervescente etc.
- 550 sortimente de soluții injectabile apoase și uleioase.
- 30 de sortimente de biostimulatori utilizați în zootehnie.
- 40 substanțe organice dintre care cele mai importante sînt: Vitamina C

Piramidon, Novalgină, Sulfametin, Sulfafenazol, Propranolol, Trisilicat de Magneziu.

O preocupare permanentă a colectivului Întreprinderii de medicamente București este continuă diversificare, îmbogățirea nomenclaturii de medicamente cu produse noi necesare terapiei moderne precum și introducerea unor noi forme, modernizate, mai comode și mai eficiente de administrare a produselor medicamentoase. În acest sens, după studii și cercetări laborioase au fost realizate și introduse în producție comprimatele efervescente. Ele constituie o formă agreeabilă și mai eficientă de administrare a medicamentului atît la adulți cît și la copii.

Dintre produsele efervescente asimilate la Întreprinderea de medicamente București amintim **Calciu Efervescent 200**, indicat în toate carențele de calciu din organism avînd diverse etiologii, în nevoi calceice sporite ca în cazul sarcinii, lactației, creșterii, în stări alergice etc.

La I.M.B. sînt în curs de asimilare următoarele noi produse: **Vitamina C efervescentă, Aspirina efervescentă și Glutafort comprimate efervescente.**

Dinamica asimilării de produse noi, de îmbunătățire permanentă a parametrilor de calitate precum și promovarea progresului tehnic în toate sectoarele de activitate ale Întreprinderii de medicamente București se află în atenția tuturor factorilor determinanți în munca de cercetare și producție. Drept rezultat, activitatea de export a I.M.B. s-a intensificat în mod substanțial. Este într-adevăr un salt spectaculos și tonifiant totodată, trecerea de la o industrie de medicamente quasiinexistentă la o industrie de specialitate, care realizează produse medicamentoase ale căror calități superioare sînt recunoscute pe plan internațional. Astfel, produsele cu marca Întreprinderii de medicamente București sînt solicitate și exportate în peste 30 de țări. Se bucură de aprecieri deosebite și sînt înscrise pe lista de export între multe altele: Fosfobion, Gerovital, Calciu gluconic, diverse antibiotice, Vitamina C substanță și soluții injectabile, sulfamidă și sulfatiazol substanță, ftalilsulfatiazol substanță etc.

O cifră deosebit de edificatoare asupra prestigiului pe care și l-a cucerit Întreprinderea de medicamente București; activitatea de export a I.M.B. este în anul 1975 de șase ori mai mare față de anul 1965.

**NOUTĂȚI DEOSEBITE
MADE IN ROMANIA**

**CALCIU EFERVESCENT 200
ASPIRINA EFERVESCENTĂ
GLUTAFORT EFERVESCENT**

20 COMPRIMATE

**Calciu
efervescent
200**

RIFADIN® 150 mg
Rifampicina
16 CAPSULE OPERCULATE
A SE CONFORMA STRICT PRESCRIPȚIILOR MEDICULUI

Indometacin

20
CAPSULE
OPERCULATE

20 COMPRIMATE

**vitamina
E**

20 COMPRIMATE

30 CAPSULE
OPERCULATE
Ampicilină

HIDROSOLUBILA

3 tablete de 1 mg
ESTIOLENT

**LUTEȘIAN
forte**

PRESA NOASTRA

Nr. 6 (229) 1975

DIN SUMAR:

- DECENIUL CEL MAI FERTIL DIN ISTORIA ROMÂNIEI
- EXIGENȚE ALE DEONTOLOGIEI PROFESIONALE
- FAPTE, PRESUPUNERI, PROBITATE
- RAPORTEAZĂ ZIARISTUL MILITAR
- DIALOGUL CU RADIOASCULTĂTORII ȘI TELESPECTATORII
- PRESA JUDEȚEANĂ ȘI DEZVOLTAREA CONȘTIINȚEI SOCIALISTE
- PRIMUL AN DE MUNCĂ AL STAGIARILOR
- CORECTURA — LA COTELE ÎNALTEI PROFESIONALITĂȚI
- O SURSĂ DE ÎMBOGĂȚIRE A VOCABULARULUI
- DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

PREZENȚI ÎN ACEST NUMĂR:

ANDREI ANTAL ● PAVEL APOSTOL ● HORIA ARAMĂ ● Z. BARTHA
● GH. BEJANCU ● V. BÎRLĂDEANU ● C. BORȘ ● CĂLIN CĂLIMAN
● ION CENUȘĂ ● G. CIUDAN ● MILENA COMARNESCU ● C. CONSTAN-
TINESCU ● OCTAVIAN COTESCU ● VICTOR DINU ● IOSIF EKENREITER
● V. FRUNZĂ ● JOHN FOLEY ● A. KILIN ● NESTOR IGNAT ● VICTOR
MAFTEI ● MIHAI NEGULESCU ● NICOLAE NICOLAE ● ION NISTOR
● ROZALIA PÊTERFI ● GH. RADEL ● MIRCEA RĂDULESCU ● G. SĂCĂDAT
● GHEORGHE SĂCUIU ● LUIZA SECHE ● ION ȘINCA ● NEAGU UDROIU
● OVIDIU ZOTTA

COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

TOVARĂȘULUI

NICOLAE CEAUȘESCU

Mult stimat tovarășe secretar general
al Partidului Comunist Român,
președinte al Republicii Socialiste România,

Strălucitele rezultate ale vizitelor de însemnătate istorică întreprinse de dumneavoastră și tovarășa Elena Ceaușescu în Brazilia și Mexic și ale convorbirilor la nivel înalt avute la Dakar, Caracas, Washington și Londra, oferă ziaristilor din întreaga țară, alături de toată națiunea română, fericitul prilej de a vă exprima cele mai calde multumiri și profunda recunoștință pentru excepționala dumneavoastră activitate desfășurată pentru afirmarea țelurilor de pace și colaborare pașnică ale României socialiste.

Alături de întreaga suflare românească, am simțit o dată mai mult, în aceste zile, o mare mândrie patriotică și o profundă admirație pentru primirea deosebită de care v-ați bucurat și sentimentele de aleasă prețuire cu care v-au întâmpinat popoarele țărilor vizitate — mărturii ale influenței crescînde a țării noastre în lume și ale binemeritatului prestigiu de care dumneavoastră personal și tovarășa Elena Ceaușescu vă bucurați pe plan internațional.

Misiunea de pace și prietenie pe care ați încheiat-o acum cu deplin succes demonstrează din nou capacitatea dumneavoastră de mare conducător, înalta principialitate, energia, dinamismul și consecvența pe care le dedicați în toate împrejurările în vederea ridicării continue a rolului țării noastre în lumea contemporană.

Înscrise în planul larg al politicii externe promovate consecvent de partidul și statul nostru pentru dezvoltarea colaborării internaționale, pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte, convorbirile purtate și acordurile încheiate cu prilejul acestor vizite deschid noi perspective de colaborare și cooperare reciproc avantajoase între România și țările vizitate în domeniile economic, tehnic, științific și cultural, corespunzînd intereselor vitale și celor mai nobile aspirații ale poporului român.

Însuflețiți de înaltul exemplu pe care-l oferiți prin activitatea neobosită pentru promovarea și aplicarea Programului Partidului, pentru traducerea în viață, în mod exemplar, a istoricelor hotărîri ale celui de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, pentru întronarea unor relații internaționale întemeiate pe respectul demnității, independenței și suveranității fiecărei națiuni, lucrătorii presei scrise și audiovizuale vă asigură, mult iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, de întreaga lor stimă, de sentimentele lor profunde de dragoste și respect, de hotărîrea lor fermă de a contribui mai departe la îndeplinirea politicii partidului și statului nostru de ridicare a României Socialiste pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație, de a milita neabătut pentru triumful ideilor progresului și păcii.

UNIUNEA ZIARIȘTILOR
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Anul XX.
Nr. 6 (229)
iunie 1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

- * * * Telegrama Comitetului Uniunii ziaristilor adresa C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu (coperta II)
- 10 ANI DE LA CONGRESUL AL IX-LEA AL P.C.R.
- * * * Deceniul cel mai fertil din istoria României (p. 1)
- * * * Tovarășul Nicolae Ceaușescu despre sarcinile presei și radioteleviziunii (p. 3)
- CODUL PRINCIPILOR ȘI NORMELOR MUNCII ȘI VIETII COMUNIȘTILOR, AL ETICII ȘI ECHITĂȚII SOCIALISTE**
- Gh. Săcădat: Exigențe ale deontologiei profesionale (p. 9)
- V. Birladeanu: Fapte, presupuneri, probitate (p. 11)
- RAPORTEAZĂ ZIARISTUL MILITAR**
- Col. Gh. Bejancu, col. C. Constantinescu: Cunoașteți acest personaj al șantierelor (p. 13)
- IN ACTUALITATE**
- Mihai Negulescu, Zoltan Bartha, Gvidiu Zotta, Horia Aramă: „Cutezătorii”; orizont de vacanță... și... ceva în plus (p. 15)
- IN MEMORIAM**
- Nestor Ignat: Scarlat Callimachi (p. 17)
- Mircea Rădulescu: Octav Livezeanu (p. 23)
- SCRISORILE PUBLICULUI CĂRUIA NE ADRESĂM**
- G. Săcădat: Dialog viu, permanent cu radioasculțătorii și telespectatorii (p. 18)
- Const. Borș: Către redacția „Presa noastră” (p. 23)
- DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR**
- * * * Filiala Arad: Simpozionul „Contribuția presei județene la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste” (p. 19)
- INVATĂMÎNTUL SUPERIOR ZIARISTIC**
- Conf. univ. V. Franză: Teorie, dar și practică (p. 25)
- Victor Dinu: Ultima etapă: lucrarea de licență (p. 27)
- ANCHETA NOASTRĂ**
- * * * Primul an de muncă al stagiilor (p. 29)
- OPINII**
- Victor Maftei: Ce așteaptă ziaristii de la cursurile de perfecționare (p. 34)
- CORECTURA**
- Milena Comanescu: Rigorile unei meserii care cere o înaltă profesionalitate (p. 35)
- DE CE VA RECOMANDĂ**
- Prof. univ. dr. Pavel Apostol: „Labirintul” de Fr. Păcurariu; Călin Căliman: Filmele: „Pe aici nu se trece” și „Toamna bobocilor”; Octavian Coteasa: Spectacole studențești la „Cassandra” (p. 37)
- MEMORIA PLUMBULUI**
- * * * Reportaj despre brigăzile de reconstrucție (p. 41)
- O LUCRARE DE MARE UTILITATE**
- L. S.: Dicționarul politic (p. 39)
- Luiza Seche: Abrevierile — sursă de îmbogățire a vocabularului (p. 42)
- REVISTA REVISTELOR DE PROFIL**
- * * * „Notizie e commenti” — Italia, „Jurnalist” U.R.S.S., „Columbia Journalist Review” — S.U.A., „Rasprostranenie peccati” (p. 44)
- DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL**
- Neagu Udrolu: Convorbire cu John Foley de la „Los Angeles Times” (p. 46)

REDACTOR ȘEF:

Petre Constantinescu

IN COLEGIUL DE REDACȚIE:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secretar general de redacție), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex: 011631, REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

CONTENTS

* * * **Telegram by Journalists' Union Committee to the CC of the RCP, to Comrade Nicolae Ceaușescu TEN YEARS HAVE PASSED SINCE THE 9th CONGRESS OF THE RCP**

* * * **The Most Fertile Ten Years in the History of Romania (page 1)**

* * * **Nicolae Ceaușescu on Tasks of the Press and the Radio and Television (page 3)**

CODE OF COMMUNIST PRINCIPLES AND RULES OF WORK AND LIFE, OF SOCIALIST ETHICS AND EQUITY

G. Săcuiu : Demands of Professional Deontology (page 9)

V. Birlădeanu : Facts, Suppositions, Probity (page 11)

MILITARY JOURNALISTS' REPORT
Col. G. Bejancu and Col. C. Constantinescu : You Know this Personage of the Building Sites (page 13)

OF PRESENT INTEREST

Mihai Negulescu, Zoltan Bartha, Ovidiu Zotta, Horia Aramă : Teenagers' Holiday Prospects... and Something More (page 15)

IN MEMORIAM

Nestor Ignat : Scarlat Callimachi (page 17)

Mircea Rădulescu : Octav Livezeanu (page 23)

LETTERS FROM OUR READING PUBLIC

G. Săcădat : A Permanent and Brisk Dialogue with Radiolistseners and Televiewers (page 18)

-C. Borș : To the Editorial Board of „Presa noastră“ (OUR PRESS) (page 23)

ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION

* * * **The Arad Branch : The Symposium on „The County Press Helps Moulding and Increasing Socialist Consciousness“ (page 19)**

JOURNALISTIC HIGHER LEARNING

Univ. Lecturer V. Frunză : Theory, But Practice Too (page 25)

Victor Dinu : The Last Stage — Taking the Degree (page 27)

OUR INQUIRY

* * * **The Probationers' First Year on Job (page 29)**

VIEWS

Victor Maffei : What Do Journalists Expect From Refresher Courses (page 34)

PROOFREADING

Milena Comarnescu : Rigors of a Profession Asking for a High Professional Standing (page 35)

BOOKS, FILMS, SHOWS RECOMMENDED BY

Professor dr. Pavel Apostol : „The Labyrinth“, a Book by F. Păcurariu ; Călin Căliman : The Films „Nobody Shall Pass Here“ and „Autumn Issue“ ; Octavian Cotescu : Student Shows at „Cassandra“ (page 37)

PRINTING RECOLLECTIONS

* * * **Report on Reconstruction Brigades (page 41)**

A MOST USEFUL WORK

L. S. : The Political Dictionary (page 39)

Luiza Seche : Abbreviations — a Source of Enriching the Vocabulary (page 42)

REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS

* * * **Notizie e commenti — Italy, Zhurnalist — URSS, Columbia Journalist Review — U.S.A., Rasprostranenie peclati (page 44)**

INTERNATIONAL DOCUMENTARY

Neagu Udroui : A Talk with John Foley of the Los Angeles Times (page 46)

EDITOR-IN-CHIEF :

Petre Constantinescu

EDITORIAL BOARD :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Sub-editor), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, A. N. Trestieni

---

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions Through ILEXIM — Press Export-import Departament, Bucharest, Calea Grivitei No. 64—66 P.O.B. 201, Telex : 011631

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION : Bucharest, Calea Victoriei no. 163. Telephone : 50.77.15

DECENIUL CEL MAI FERTIL DIN ISTORIA ROMÂNIEI

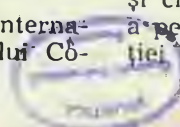
LA TRIBUNA CONGRESULUI AL IX-LEA AL P.C.R.

Anul acesta, în luna iulie, se vor împlini 10 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, eveniment de excepțională însemnătate în viața partidului și a țării, a întregului nostru popor. La scara istoriei, un deceniu reprezintă, desigur, o perioadă destul de scurtă. La scara construcției și dezvoltării noii noastre orânduiri, acești zece ani înseamnă însă foarte mult.

Trecind în revistă activitatea internă și internațională desfășurată sub conducerea Partidului Co-

munist Român, însumând marile realizări înregistrate pe plan economic, politic, social-cultural, putem spune astăzi cu toată certitudinea că deceniul care a trecut a fost, într-adevăr, deceniul cel mai fertil din întreaga istorie a României.

Tabloul marilor noastre înlăptuiri socialiste din acești ani este grăitor dovedit de impresionante date și cifre care ne sînt atît de familiare: construirea a peste 2800 capacități industriale, sporirea producției industriale de 3,4 ori (ritm mediu anual 13

la sută), o producție de cereale în actualul cincinal cu peste 4 milioane tone mai mare față de cincinalul 1961—1965, creșterea de 2,6 ori a venitului național (ritm anual : 9,4 la sută).

În toate aceste succese se află încorporată strădania creatoare, plină de abnegație, a muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, fără deosebire de naționalitate, atmosfera de avânt constructiv care a caracterizat eforturile întregului nostru popor, chiar și în momente de grea încercare, cum au fost cele din timpul calamităților naturale din mai 1970 ;

La originile și la temelia tuturor succeselor noastre stă politica Partidului Comunist Român, aplicarea creatoare a marxism-leninismului la condițiile concrete ale țării noastre. Toate succesele obținute sînt nemijlocit legate de activitatea dinamică și clarvăzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R. și președintele Republicii.

Este un motiv de adîncă grațitudine pentru întregul popor atenția și grija conducerii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru abordarea și rezolvarea problemelor-cheie ale construcției socialiste : puternica dezvoltare a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării, vasta activitate politico-organizatorică pentru ridicarea la un nivel superior a întregii activități politice, administrative, sociale.

Sutele de mii de pagini ale ziarelor și revistelor apărute în această perioadă au consemnat pas cu pas noile obiective economice puse în funcțiune în toate zonele țării, numeroasele acțiuni și inițiative ale oamenilor muncii din industrie, agricultură, din toate domeniile de activitate, întrecerea pentru realizarea marelui obiectiv național de îndeplinire înainte de termen a actualului cincinal.

Perioada la care ne referim a fost deosebit de bogată în activitatea politică internă culminînd cu Congresul al XI-lea al partidului, cu adoptarea Programului P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Măsurile luate pentru lărgirea și perfecționarea cadrului de participare a maselor la conducerea activității economice și politico-sociale, vizitele de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în sute de unități economice și așezăminte de știință și cultură din întreaga țară, numeroasele consfătuiri cu cadrele din diferite domenii de activitate au evidențiat și mai puternic dezvoltarea democrației noastre socialiste, întărirea continuă a legăturilor partidului cu masele, integrarea sa tot mai organică în viața de stat și obștească.

În centrul întregii activități s-a aflat și se află omul, ridicarea nivelului său de trai material și spiritual, împlinirea sa multilaterală, bunăstarea și fericirea sa. Acestui scop i-au fost consacrate în această perioadă numeroasele măsuri pentru sporirea retribuției medii (care s-a dublat), creșterea desfacerii mărfurilor prin comerțul socialist (de două ori mai mare în 1974 față de 1965), construcția de locuințe (de 3 ori mai multe apartamente decît în cei 10 ani anteriori), dezvoltarea ocrotirii sănătății, învățămîntului, științei și culturii.

Realizări tot mai însemnate se obțin în activitatea politico-ideologică pentru educarea oamenilor muncii în spiritul concepției revoluționare despre lume și viață, al principiilor și normelor comuniste de etică și echitate consfințite de Congresul al XI-lea al partidului.

În deceniul acesta, a urcat pe noi trepte politica internațională a partidului și statului nostru, bazată

pe aplicarea neabătută a principiilor independenței, suveranității, respectarea egalității în drepturi, stimă și avantaj reciproc. Vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu în numeroase țări din Asia, Africa, America și Europa, vizitele în România a unui mare număr de personalități politice din întreaga lume, eforturile depuse de țara noastră pentru soluționarea unor probleme actuale acute, pentru lărgirea cooperării internaționale, pentru o nouă ordine politică și economică în relațiile internaționale, pentru edificarea unei lumi mai drepte și mai bune au demonstrat și demonstrează cu claritate justetea și viabilitatea politicii noastre externe, creșterea rolului și prestigiului internațional al României socialiste.

În această ambianță largă și dinamică, în parametrii rodnici ai acestui deceniu fără precedent în realizări s-a înscris și activitatea presei. În întreaga această perioadă, lucrătorii presei noastre scrise și audiovizuale au simțit atenția și sprijinul conducerii de către partid. În perioada de după Congresul al IX-lea al P.C.R., caracterizată prin dinamism și spirit novator, partidul a asigurat condiții favorabile afirmării superioare a funcțiilor și atribuțiilor presei noastre, un climat propice, un cadru instituțional și organizatoric adecvat pentru îmbunătățirea calitativă a ziarelor, revistelor, a radioteleviziunii. Un moment important l-a constituit — din indicația și sub îndrumarea tovarășului Nicolae Ceaușescu — adoptarea Legii presei, care consacră pe plan legislativ principiile călăuzitoare și funcțiile social-politice ale ziaristicii noastre, modul de organizare și desfășurare a întregii activități de presă.

Prețioasele indicații date de secretarul general al partidului — dintre care reproducem o parte, grupate, la începutul acestui număr de revistă — au dat și dau o orientare clară pentru realizarea cu succes a înaltei misiuni politico-educative ce revine presei noastre, pentru întărirea influenței și eficienței tuturor mijloacelor de comunicare de masă. Pe baza acestor indicații, presa noastră pune în centrul preocupărilor ei promovarea principalității și combativității revoluționare proprii partidului comunist, abordarea temeinică și competentă a tematicii economice, a problemelor perfecționării organizării sociale, ale activității de partid, de stat și obștești, tratarea sub multiple aspecte ale muncii politico-ideologice de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste, de înrădăcinare a principiilor și normelor eticii și echității socialiste, precum și reflectarea și afirmarea politicii externe a partidului și statului nostru.

Acestor înalte comandamente le răspunde și activitatea Uniunii ziaristilor. Organizație profesională și de creație, Uniunea ziaristilor a acumulat în acest răstimp o valoroasă experiență atît pe planul activităților interne, venind în sprijinul perfecționării politico-profesionale a gazetarilor, cît și pe linia participării tot mai active la acțiuni internaționale de prestigiu, a întăririi colaborării și solidarității militante cu ziaristii democrați și progresiști și organizațiile respective din alte țări.

Animată de nobilele țeluri ale propășirii și înfloririi patriei, presa noastră își îndeplinește cu cinstă menirea de purtător de cuvînt al partidului, de tribună a opiniei publice socialiste în marea operă de făurire a socialismului multilateral dezvoltat și de înaintare a României spre comunism.

„PRESA NOASTRĂ”

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

DESPRE SARCINILE

PRESEI ȘI RADIOTELEVIZIUNII

„Presa, radioul și televiziunea și-au câștigat prețuirea celor mai largi mase. Militând activ pentru înfăptuirea politicii partidului, presa, și în primul rând „Scînteia”, tratează în paginile ei probleme multiple ale construcției socialiste și vieții internaționale contemporane. Îmbunătățindu-și continuu activitatea, și pe viitor cea mai de seamă îndatorire a presei, preocuparea ei centrală trebuie să fie reflectarea politicii interne și externe a partidului, a muncii eroice a poporului nostru pentru construirea noii orînduiri. Tribună a experienței înaintate, promotor activ a tot ce este nou și avansat, presa trebuie să practice sistematic în paginile ei largi schimburi de opinii în problemele activității de partid, ale construcției de stat, economice, cultural-educative, ca și în alte probleme de interes obștesc.

Este necesar să se analizeze în paginile presei în mod critic lipsurile și neajunsurile ce se manifestă în diferite sectoare ale activității noastre, să se dezvăluie cauzele acestora, arătîndu-se căile pentru înlăturarea lor. Dezbaterile din presă să se desfășoare în spirit constructiv, de principialitate comunistă, urmărindu-se continua îmbunătățire a muncii“.

Din „Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român, cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R.” — 19 iulie 1965.

NICOLAE CEAUȘESCU : „România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste”, vol. I, pag. 91.

*

„Societatea noastră socialistă, statul dispun de mijloace de foarte mare eficacitate, cum sînt : radioul, televiziunea, presa, care aduc o contribuție însemnată la întreaga activitate de educare a tinerei generații. Cred că tovarășii care lucrează în aceste sectoare de activitate vor ține seama de criticile care li s-au adus în această consfătuire, că vor lua măsuri pentru a îmbunătăți activitatea instituțiilor

respective, că se vor îngriji ca radioul, televiziunea, presa să se ocupe mai mult de problemele tineretului, să promoveze în programele sau în paginile lor mijloace menite să sprijine mai eficient întreaga operă de formare și educare a tinerei generații“.

Din Cuvîntarea la Consfătuirea pe țară a U.T.C. — 10 febr. 1968.

NICOLAE CEAUȘESCU : România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 3, p. 49.

*

„În legătură cu educația comunistă a tineretului, cu cerințele lărgirii continue a orizontului său ideologic și cultural, consider, de asemenea, întru totul justificate criticile formulate aici la adresa organelor noastre de presă și radio-televiziune, în special a presei studențești, în sensul că ele trebuie să oglindească mai bogat și mai consecvent viața și preocupările tineretului studios, să dezbată mai aprofundat problemele cu caracter filozofic, etic, științific și profesional care frămîntă pe studenți, întregul tineret..

Țin să subliniez încă o dată necesitatea ca toate mijloacele noastre de informare și de propagandă, toate forțele noastre ideologice și culturale să acționeze în mod concertat pentru făurirea concepției materialist-dialectice a tinerei generații, pentru educarea studențimii noastre, ca și a întregului tineret în spiritul ideilor comunismului, al devotamentului nețărmurit față de partid, față de patrie, față de interesele poporului, în spiritul solidarității internaționaliste cu cei ce muncesc din întreaga lume.“

Din Cuvîntare la Conferința Uniunii Asociațiilor Studențești din România — 18 aprilie 1969.

NICOLAE CEAUȘESCU : România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 4, p. 12—13.

„....Este o îndatorire fundamentală a presei să nu admită în paginile ei nici un fel de concepții străine, de materiale confuze, indiferent sub ce fond s-ar manifesta. Trebuie să criticăm pe acei comuniști care lucrează în aceste sectoare și care dovedesc pasivitate, neatenție sau lipsă de combativitate în această privință.“

Din „Cuvîntarea la încheierea dezbaterilor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și superior în Republica Socialistă România“. Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie 1968.

NICOLAE CEAUȘESCU : „România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste“, vol. 3, p. 175.

„Trebuie să subliniem cu satisfacție că în întreaga perioadă de construcție a socialismului presa noastră a răspuns cu cinste marilor sarcini ce i-au stat în față, a slujit cu fidelitate interesele poporului, ale înfloririi României socialiste, dovedindu-și devotamentul neîrămurit față de partidul nostru comunist. Izvorul succeselor ei, garanția dezvoltării ei neîntrerupte au fost și sînt conducerea și îndrumarea nemijlocită de către partid, de către Comitetul Central.“

„Este cunoscut că făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate — obiectiv fundamental al activității întregului nostru popor, stabilit de Congresul al X-lea — presupune în primul rînd dezvoltarea unei puternice baze tehnice-materiale, creșterea eficienței activității economice, punerea tot mai largă în valoare a marilor avantaje pe care le oferă economia socialistă. Presa noastră în frunte cu „Scînteia“, trebuie să pună aceste probleme în centrul activității sale ; ea trebuie să-și sporească aportul la rezolvarea tuturor problemelor pe care le ridică construcția economică din patria noastră. Aceste probleme trebuie tratate sistematic și urmărite zi de zi în paginile ziarelor, presa fiind chemată să exercite cu eficiență sporită controlul opiniei publice de masă asupra activității colectivelor de muncă din fabrici și uzine, a organelor de stat și de partid care răspund de organizarea și buna desfășurare a activității economice.

Intervențiile critice ale presei trebuie să se soldeze cu măsuri de îmbunătățire a stărilor de lucru necorespunzătoare, ziarele avînd datoria să urmărească și să informeze opinia publică despre felul cum sînt transpuse în practică aceste măsuri. În această ordine de idei, presa trebuie să acorde o atenție deosebită îndeplinirii planului în industrie, îmbunătățirii aprovizionării tehnice-materiale a întreprinderilor, obținerii unei productivități superioare a muncii și reducerii cheltuielilor de producție, să abordeze sistematic problemele organizării științifice a producției și a muncii, ale promovării tehnice și tehnologiei moderne — probleme de stringentă actualitate ale activității noastre economice.

Îndeplinirea marilor obiective economice care ne stau în față cere eforturi deosebite din partea tuturor celor ce muncesc, a întregului nostru popor ; presa trebuie să contribuie la crearea unui spirit de înaltă responsabilitate în muncă, la întărirea hotărîrii oamenilor muncii de a-și înzeca eforturile pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin, de a nu

precupeți nimic pentru a asigura dezvoltarea continuă a economiei, progresul general al țării.“

„Presa trebuie să-și aducă într-o măsură mai însemnată contribuția la perfecționarea relațiilor socialiste din societatea noastră, la promovarea principiilor socialiste în întreaga viață socială. În mod susținut, presa trebuie să contribuie la dezvoltarea și adîncirea democrației socialiste, la atragerea largă a maselor la conducerea și soluționarea treburilor obștești, la dezvoltarea și sprijinirea inițiativei oamenilor muncii. Firește, unele progrese în această privință s-au făcut ; dar nu putem să nu remarcăm că în multe cazuri problemele vieții sociale sînt încă tratate formal, superficial ; părerile oamenilor — care reprezintă un fond de idei deosebit de prețios — nu sînt suficient de bine valorificate în paginile presei. Prin antrenarea largă a reprezentanților opiniei publice, a oamenilor muncii la dezbaterile problemelor vieții noastre sociale, presa trebuie să devină ea însăși o tribună a democrației socialiste, de la care masele populare să-și spună părerea, să facă propuneri și să critice neajunsurile, să dezvolte schimbul de idei, să-și aducă contribuția la mersul înainte al societății noastre.

Este necesar să crească rolul presei în ridicarea nivelului ideologic al maselor, în dezvoltarea conștiinței lor socialiste. Presa este chemată să militeze sistematic pentru înarmarea întregului popor, a opiniei publice cu concepția marxist-leninistă a partidului nostru, să explice maselor, de pe pozițiile partidului, problemele centrale ale vieții noastre sociale, evenimentele vieții internaționale contemporane. Întreaga presă are datoria să-și ridice combativitatea ideologică, să-și sporească aportul la promovarea atitudinii militante, împotriva concepțiilor retrograde, mistice, a influențelor ideologiei burgheze.

Ziarele și publicațiile trebuie să contribuie într-o mai mare măsură la dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor, la formarea trăsăturilor noi ale omului societății noastre, la cultivarea normelor de etică și responsabilitate socială, combătînd cu hotărîre mentalitățile retrograde, înapoiate, atitudinile de nesocotire a intereselor obștești.

Publicațiile noastre de toate genurile au datoria de a acționa consecvent pentru lărgirea orizontului de cultură al poporului, pentru ridicarea nivelului științific și informarea maselor asupra a tot ceea ce este nou, valoros în cunoașterea și experiența umană, atît în țara noastră cît și pe plan universal. Ele trebuie să devină în mai mare măsură o tribună de instruire multilaterală a oamenilor muncii, de stimulare a ridicării nivelului de pregătire profesională, de sporire a competenței în toate domeniile de activitate.

Presa este, de asemenea, un puternic instrument al partidului și statului nostru în activitatea de îndrumare și stimulare a creației artistice, în desfășurarea muncii culturale de masă. Un rol important în această privință au atît publicațiile cotidiene cît și revistele periodice cu caracter cultural-artistice. Publicațiile, în special cele de specialitate, nu manifestă încă destulă combativitate față de unele tendințe negative care mai există în domeniul culturii și creației de artă, nu iau întotdeauna atitudine hotărîită față de operele slabe, confuze, față de „modele“ și curente care nu au nimic comun cu realitățile românești, cu spiritul și cultura poporului nostru. Unele din revistele literare și de artă se fac uneori ele însele ecoul unor puncte de vedere confuze, greșite, despre artă, care nu au ce căuta în presa din țara noastră, publică lucrări

rupte de viață, de preocupările societății noastre socialiste — lucru ce trebuie cu desăvârșire lichidat.

Este necesar ca, în special în cadrul revistelor și periodicelor de literatură și artă, să crească spiritul de răspundere față de dezvoltarea culturii noastre socialiste, față de educația culturală a poporului nostru. Acestea trebuie să promoveze cu mai multă fermitate principiile estetice ale partidului nostru, să lupte pentru o cultură realistă, militantă, care să slujească cauza construcției socialiste, formării conștiinței omului nou. Sînt unii tovarăși în domeniul artei și culturii care ar dori ca revistele noastre să le publice, fără nici un discernămint, lucrările, indiferent de calitatea și valoarea lor educativă și estetică, socotind că libertatea presei este sinonimă cu posibilitatea de a da acestor reviste un conținut corespunzător punctului lor de vedere, bunului lor plac.

Trebuie înțeles clar că în societatea noastră întreaga presă — fie ea cotidiană sau periodică, social-politică sau culturală — trebuie să promoveze cu consecvență și fermitate linia politică a partidului. Și numai linia politică a partidului nostru comunist. Toate revistele și publicațiile trebuie să oglindească concepția și punctul de vedere al organelor și organizațiilor politice, sociale și culturale de care aparțin, ideologia societății noastre socialiste. Nu se poate admite sub nici un motiv publicarea unor lucrări sau opinii — indiferent din partea cui ar veni — care contravin ideologiei partidului nostru, concepțiilor societății noastre, idealurilor și intereselor poporului nostru, constructor al socialismului. Aceasta impune necesitatea ca în conducerea revistelor și publicațiilor să lucreze oameni hotărâți să militeze de pe aceste poziții, să promoveze cu pasiune și fermitate politica partidului în domeniul culturii și artei, în toate domeniile de activitate.“

„Sarcini importante revin ziarelor în domeniul problemelor internaționale. Presa trebuie să continue și în viitor, cu consecvență, să facă cunoscute principiile politicii externe a Partidului Comunist Român și a guvernului țării. Dezvoltînd tradițiile sale internaționaliste, presa noastră trebuie să-și aducă contribuția la întărirea prieteniei și colaborării cu țările socialiste, a solidarității cu partidele comuniste și cu celelalte detașamente ale mișcării muncitorești, revoluționare și progresiste din întreaga lume, la promovarea principiilor coexistenței pașnice între țări cu orînduiri sociale diferite, la eforturile întregii noastre țări consacrate îmbunătățirii atmosferei internaționale, cauzei socialismului și păcii.

Este necesar ca publicațiile noastre centrale și locale să trateze mai aprofundat multiplele probleme ale vieții internaționale, informînd opinia publică asupra schimbărilor ce apar în lume, în dezvoltarea socială contemporană, în raportul de forțe mondial, asupra problemelor noi ivite în mișcarea comunistă și muncitorească, în lupta pentru progres și pace. Presa trebuie să explice — de pe pozițiile politicii partidului nostru — sensul faptelor și evenimentelor noi, ajutînd cititorii să aibă o viziune clară, obiectivă, asupra proceselor social-politice caracteristice epocii noastre. Totodată, presa noastră trebuie să promoveze cu consecvență în coloanele sale principiile relațiilor între state pentru care militează partidul și guvernul nostru, ca și alte forțe înaintate ale lumii — principiile egalității dintre națiuni, ale respectului independenței și suveranității fiecărei țări, ale neamestecului în treburile

interne și avantajului reciproc —, de care depinde azi instaurarea păcii, preîntîmpinarea unui nou război. Ziarele din țara noastră trebuie să-și aducă contribuția activă la eforturile pentru înfăptuirea securității europene, pentru lichidarea focarelor de încordare de pe alte continente, la dezvoltarea înțelegerii și colaborării între toate popoarele.

În același timp, pornind de la faptul că între sarcinile naționale și cele internaționale există o unitate indisolubilă, presa noastră trebuie să militeze activ pentru educarea oamenilor muncii din România în spiritul internaționalismului proletar, precum și pentru întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Pentru a-și îndeplini la nivelul convenit importante sarcini ce-i revin în societatea noastră, presa trebuie să depună eforturi susținute pentru a-și perfecționa activitatea. Redacțiile ziarelor și revistelor trebuie să acorde o atenție deosebită îmbunătățirii calității publicistice a articolelor, promovării unor forme și stiluri gazetărești atractive, convingătoare, care să capteze interesul și atenția cititorilor. Articolele cenușii, plate, lipsite de flacăra pasiunii revoluționare și a originalității, a gândirii proprii — cum se mai întîlnesc, din păcate, în paginile unor ziare și reviste — împiedică ziarurile să-și îndeplinească cu eficiență misiunea ce le revine, diminuează forța lor de pătrundere și influențare a maselor.

O îndatorire esențială a ziariștilor este de a spori continuu bogăția de idei a articolelor, ca rezultat al studierii atente și responsabile a realităților, al folosirii inteligenței și experienței maselor, al confruntării faptelor și părerilor exprimate de oamenii muncii, al reflectării multilaterale asupra datelor pe care le oferă viața.“

„Spre a răspunde acestor înalte cerințe, redacțiile ziarelor, organele și organizațiile care le îndrumă munca trebuie să acorde o atenție sporită promovării și pregătirii cadrelor de ziariști, lărgirii cunoștințelor de specialitate, ridicării continue a nivelului lor politic și ideologic. Trebuie dusă o muncă sistematică, cu o largă perspectivă, în vederea asigurării tuturor redacțiilor — inclusiv a ziarelor locale — cu cadre de înaltă competență, pasionate pentru această nobile muncă, în stare să răspundă cu cinste exigențelor profesiei de ziarist comunist.

Mă refer la toate acestea, tovarăși, ținînd seama că în toate domeniile de activitate se cer oameni cu o înaltă pregătire, în stare să îndeplinească în condiții optime marile sarcini ale construcției socialiste. Aceasta impune tuturor activiștilor noștri de partid și de stat să se preocupe continuu de ridicarea nivelului lor de cunoștințe; să nu considere niciodată că știu suficient, că nu mai au ce învăța. Numai acei activiști de partid și de stat — inclusiv acei lucrători din domeniul presei — care vor dovedi receptivitate față de tot ceea ce este nou, care se vor strădui să învețe continuu, să înțeleagă sensul dezvoltării societății vor ști să contribuie la îndrumarea vieții sociale, își vor putea îndeplini cu cinste datoria. Avem nevoie de asemenea activiști în toate domeniile de activitate și mai cu seamă în domeniul presei...“

Din „Cuvîntare la adunarea festivă consacrată împlinirii a 25 de ani de la apariția primului număr legal al ziarului „Scinteia“, organ al C.C. al P.C.R.“ — 25 sept. 1969.
NICOLAE CEAUȘESCU — „România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate“, vol. 4.

„In această acțiune, un rol important revine și televiziunii, radioului, celorlalte mijloace de informare în masă. În acțiunea de reciclare va trebui să folosim activ acești factori, precum și toate acele mijloace pe care le avem la îndemână, utilizându-le în mod organizat și unitar, orientându-le spre un țel precis. Toți cei care doresc să se încadreze activ în muncă, să aibă o perspectivă clară în muncă trebuie să fie de acord să se încadreze și în efortul de pregătire organizată. Aceste lucruri trebuie să le spunem deschis, tovarăși! Nu trebuie să considerăm că le discutăm numai așa, între noi. Tocmai de aceea am și pus problema elaborării legii cu privire la reciclarea cadrelor. Trebuie să spunem clar clasei muncitoare, activului nostru, tuturor oamenilor muncii: pornim la o acțiune al cărei rezultat va trebui să fie ridicarea generală a nivelului politic, ideologic, cultural, științific al întregului nostru popor. Aceasta este una din condițiile dezvoltării cu succes a societății noastre, ale trecerii mai departe spre comunism.“

Din „Cuvintare la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 10—11 februarie 1971

NICOLAE CEAUȘESCU: România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 5, p. 517.

„...în cadrul reorganizării pe care o realizăm la radioteleviziune ar fi indicat ca în Consiliul național pentru radio și televiziune să intre și reprezentanți ai consiliilor naționalității germane, maghiare și ai oamenilor muncii de alte naționalități, spre a putea să contribuie la organizarea unor programe corespunzătoare.

Sînt, de asemenea, de acord că trebuie intensificată participarea oamenilor muncii de naționalitate germană și de alte naționalități la activitatea presei, a publicațiilor, revistelor. Desigur, există numeroase publicații în limbile naționalităților din țara noastră, deci și în limba germană. Dar pentru a face cunoscute și mai larg opiniei oamenilor muncii — maghiari, germani — operele oamenilor de cultură, știință și de artă din rîndul naționalităților conlocuitoare se cere o prezență mai mare a acestora și în paginile publicațiilor românești; ei trebuie să scrie nu numai în revistele de limbă germană sau maghiară, ci și în cele de limbă română. Și nu e neapărat nevoie să-și scrie operele în limba germană și apoi să fie traduse, ci le pot crea nemijlocit în limba română, pentru că sînt foarte mulți care pot face aceasta. În felul acesta, vor fi și mai puține observații în privința calității traducerilor. Firește, trebuie să continuăm să traducem operele creatorilor germani sau maghiari din România, dar aceștia își pot scrie lucrările și în românește. Trebuie să ne formalizăm mai puțin în ce limbă scriem, ci să vedem mai ales ce scriem, pentru cine scriem, cum scriem și dacă ceea ce scriem servește socialismului. Să căutăm, într-adevăr, ca oamenii de naționalitate germană să scrie în toate revistele noastre, nu numai în cele de limbă germană. Așa cum și românii trebuie să scrie în revistele de limbă germană, maghiară sau în publicațiile altor naționalități! Sînt destui români care pot să facă acest lucru. O aseme-

nea abordare a problemelor va contribui realmente la apropierea și întărirea unității oamenilor muncii din țara noastră“.

Din Expunere la Plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană — 19 febr. 1971.

NICOLAE CEAUȘESCU: România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 5, p. 573—574.

„Se impune să crească rolul presei în propagarea largă a pozițiilor ideologice ale partidului nostru, a principiilor noastre etice de conviețuire socială, în combaterea fermă a influențelor ideologice burgheze și a mentalităților retrograde de orice fel. Presa va trebui să cultive mai mult figura înaintată a muncitorului, a producătorului de bunuri materiale devotat trup și suflet cauzei socialismului, propășirii patriei. Se va asigura orientarea politică fermă, în special a publicațiilor cultural-artistice, în direcția promovării artei și literaturii socialiste militante și combaterii tendințelor de rupere a creației de realitățile noastre sociale, de publicul larg al oamenilor muncii. Prin forme și stiluri variate de expresie, arta trebuie să servească poporul, patria, societatea socialistă.

Va trebui să sporească rolul educativ al tuturor emisiunilor de radio și televiziune. Emisiunile se vor adresa în mai mare măsură maselor largi ale publicului spectator, în special muncitorilor și țăranilor, asigurîndu-se totodată prezența mai frecventă a acestora în emisiuni. Se va face o mai riguroasă selecție a producțiilor artistice difuzate de radioteleviziune, promovîndu-se cu precădere filme, piese de teatru, spectacole muzicale din repertoriul național și îndeosebi din repertoriul nou, socialist. Se va asigura un echilibru rațional în politica de repertoriu, astfel încît să fie judicios reprezentate opere valoroase din țările socialiste, precum și lucrări reprezentative din patrimoniul culturii universale care au un profund caracter social și o poziție filozofică progresistă, înaintată. Se vor elimina din emisiuni producțiile care cultivă idei și principii străine filozofiei și moralei noastre, spiritul de violență, modul de viață burghez, mentalități nocive pentru educația tineretului. Emisiunile de satiră și umor vor trebui să fie îndreptate împotriva fenomenelor negative din societate, de pe pozițiile politicii partidului nostru, înlăturîndu-se producțiile de prost gust și dăunătoare sau confuze din punct de vedere ideologic.

Radioul și televiziunea vor stimula creația de cîntece revoluționare, patriotice, muncitorești, precum și difuzarea lor în mase, organizînd în acest sens concursuri de creație și interpretare, spectacole speciale etc“.

NICOLAE CEAUȘESCU: „Propuneri de măsuri pentru îmbunătățirea activității politice-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii“. 6 iulie 1971, Editura politică, 1971.

„...Presă este un instrument al partidului și trebuie să servească răspîndirii politicii partidului în toate domeniile de activitate — inclusiv în cel literar și artistic. Aceasta este cu atît mai mult vala-

bil cînd vorbim de presa politică. Cred, în general, tovarăși, că și în domeniul presei — atît al celei literare, cit și al presei în general — trebuie să luăm un șir de măsuri împotriva oricărui spirit liberalist care lasă posibilitatea să apară concepții ce nu servesc educației socialiste și comuniste.“

„...Este necesar să ne gîndim și la pregătirea cadrelor de la televiziune și radio, în general la formarea cadrelor din presă, pentru că am slăbit preocuparea noastră de pregătire a cadrelor de gazetari comuniști. Unii au considerat că, dacă un tînăr vine cu o diplomă de la nu știu ce facultate, a devenit, automat, ziarist. Trebuie să acționăm și aici în spirit comunist; gazetarul din presă trebuie să fie luptător comunist, trebuie să fie activist de partid în acest domeniu de activitate. În vederea pregătirii cadrelor noi de gazetari — cît și pentru perfecționarea celor existente — trebuie să reinființăm școlile politice de gazetari pentru toate domeniile de activitate.

Vorbînd mai general se impune să începem cu educarea comunistă a tuturor celor pe care îi punem să facă educație comunistă altora; să nu punem pe nimeni în această activitate pînă nu ne convingem că el însuși are educația necesară și este în stare să o predea, să asigure răspîndirea concepției noastre în întreaga sa activitate.“

NICOLAE CEAUȘESCU : „Expunere la Constătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative“, 9 iulie 1971.

„Continuînd tradițiile presei noastre comuniste și progresiste — care întotdeauna și-a manifestat solidaritatea cu luptele revoluționare de pretutindeni, a salutat Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și a militat pentru prietenia cu primul stat socialist, Uniunea Sovietică — „Scinteia“, întreaga noastră presă, trebuie să militeze pentru dezvoltarea continuă a relațiilor de colaborare și prietenie ale României cu toate țările socialiste, pentru întărirea unității și coeziunii țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste, să educe întregul popor în spiritul internaționalismului proletar, al solidarității cu lupta oamenilor muncii de pretutindeni, împotriva imperialismului, colonialismului, neocolonialismului, pentru pace și colaborare între popoare.

„Scinteia“, ca de altfel întreaga noastră presă, trebuie să facă ounoscută politica României socialiste, de dezvoltare a colaborării și prieteniei cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. Ea trebuie să afirme cu tărie principiile care stau la baza relațiilor internaționale ale României cu alte state — egalității depline în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, nefolosirea forței sau amenințarea cu forța, neamestecului în treburile interne și ale avantajului reciproc. În același timp, ea trebuie să militeze pentru realizarea unei colaborări trainice în Europa, pentru înfăptuirea securității pe acest continent, împotriva politicii imperialiste de forță și dictat, să-și ridice cu hotărîre glasul pentru a se pune capăt războaielor și conflictelor din lume, făcînd astfel cunoscute atît în țară, cit și în străinătate, politica profund marxist-leninistă, internaționalistă a partidului și guvernului nostru.

Gazetarul comunist trebuie să fie un om cu o concepție înaintată, cu o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, în stare să înțeleagă marile transformări revoluționare din lume, să fie strîns legat de masele populare, să servească prin întreaga sa activitate interesele clasei muncitoare, ale întregului popor, cauza partidului, a socialismului și comunismului, deoarece numai astfel el va putea realiza cu succes misiunea sa de a milita neobosit pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului.“

„În spiritul ultimelor hotărîri ale Comitetului Executiv al partidului, „Scinteia“ și celelalte publicații trebuie să acorde o atenție sporită problemei educării politice-ideologice, a ridicării conștiinței socialiste a maselor largi populare. În paginile presei comuniste trebuie tratate cu mai multă exigență și într-un spirit de înaltă principialitate problemele educației, presa trebuie să combată cu fermitate concepțiile retrograde care se mai manifestă încă la unii membri ai societății noastre, să militeze hotărît pentru promovarea a tot ceea ce este înaintat, a concepției revoluționare despre viață și lume, a materialismului dialectic și istoric; o atenție deosebită trebuie să acorde presa noastră propagării principiilor echității sociale și ale eticii comuniste, sporindu-și astfel contribuția la întreaga activitate de formare a omului nou, înaintat, al societății noastre socialiste.

Presa este chemată să militeze permanent pentru înfăptuirea politicii marxist-leniniste a partidului, să lumineze oamenii muncii calea spre societatea socialistă multilateral dezvoltată, spre comunism. Ea trebuie să contribuie prin toate mijloacele la întărirea rolului clasei muncitoare, clasă conducătoare în societatea noastră, a alianței muncitorilor, țărilor și intelectualilor, a celorlalte forțe sociale, să educe oamenii muncii în spiritul prieteniei și frăției între toți cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, pentru întărirea unității întregului popor în jurul partidului.

Presa trebuie să constituie un puternic instrument de dezbatere publică și de participare a maselor largi populare la elaborarea politicii interne și externe a partidului nostru, constituind astfel — dacă se poate spune așa — un puternic forum al democrației noastre socialiste.“

Din „Mesaj adresat cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la apariția primului număr al ziarului „Scinteia“, „Scinteia“, 17 aug. 1971.

„Să dezvoltăm și mai larg critica și autocritica în întreaga viață de partid și de stat. Este necesar ca presa centrală și locală să trateze mai regulat problemele activității de partid și ale muncii ideologice. Aceste măsuri trebuie să ducă la ridicarea nivelului politic al tuturor comunistilor, chemați să acționeze cu fermitate pentru afirmarea principiilor comuniste, pentru creșterea rolului conducător al partidului.“

NICOLAE CEAUȘESCU : „Expunere cu privire la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste“ — 3 noiembrie 1971.

„De asemenea, presa literară trebuie să-și sporească exigența, acordând mai multă atenție dezbaterei problemelor fundamentale ale orientării literaturii noastre, promovării noului, susținerii forțelor avansate care se dezvoltă în literatura noastră — fără nici o îndoială, de pe pozițiile și în spiritul concepției noastre materialist-dialectice și istorice despre lume și viață. Conducerea Uniunii Scriitorilor trebuie să acorde mai multă atenție îndrumării și controlului publicațiilor sale, astfel încât recomandările făcute în conferință pe linia ridicării calității educative și artistice a creației să capete viață și în paginile revistelor literare”.

(NICOLAE CEAUȘESCU: „Cuvântare la Conferința Națională a scriitorilor” 14 mai 1972, în „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”. — Editura Politică, București, 1973, vol. 7, pag. 364)

★

„Îmbunătățirea activității ideologice și educative trebuie să constituie preocuparea permanentă a organizațiilor și organelor de partid, care au datoria să asigure folosirea judicioasă a tuturor mijloacelor de care dispune societatea noastră pentru ridicarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii. Începând cu școala — factorul hotărâtor al educației — și terminând cu mijloacele moderne de informare — radioul, televiziunea, presa —, totul trebuie subordonat îndeplinirii sarcinilor trasate de plinara Comitetului Central din noiembrie.”

(NICOLAE CEAUȘESCU: „Raport prezentat la Conferința Națională a P.C.R.” în „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, vol. 7, pag. 543. — Editura Politică, București, 1973)

„Este necesar ca Uniunile de creație să desfășoare o activitate politico-ideologică mai susținută în rindul fiecărei categorii de creatori. Să nu uităm că și creatorii de azi au nevoie să fie educați, pentru a se putea ocupa de educarea altora. Aceasta este o necesitate pentru toate domeniile de activitate.

Presa, radioul și televiziunea, toate mijloacele de informare în masă trebuie să desfășoare în viitor o activitate mai susținută pentru unirea eforturilor întregului popor în direcția îndeplinirii Programului și Directivelor. Este necesar să se imprime acestor mijloace de informare mai multă fermitate, un spirit mai combativ, militant, de intransigență față de lipsuri, de promovare a noului în toate domeniile de activitate. Ele trebuie să asigure informarea largă a oamenilor muncii privind activitatea internă și internațională a partidului și statului nostru, cunoașterea de către toți cetățenii a politicii de pace și colaborare promovate de partid. Trebuie să se pună, de asemenea, un mare accent pe programele cultural-educative cu conținut militant, revoluționar, care să promoveze principiile ideologice ale partidului nostru, etica și echitatea socialistă, să combată mentalitățile înapoiate. Este necesară dezvoltarea și în acest domeniu a muncii colective, realizarea unei îndrumări unitare a întregii activități de către organele de partid, care poartă răspunderea nemijlocită pentru buna desfășurare a activității radioului, televiziunii, presei, a întregii activități de educare socialistă.”

(NICOLAE CEAUȘESCU: „Raport la cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român”, Editura politică, 1974, pag. 96—97)

ROLUL PRESEI ȘI RADIOTELEVIZIUNII ȘI AL ALTOR MIJLOACE DE INFORMARE ÎN MASĂ

„Un rol de mare importanță în activitatea ideologico-politică, educativă îl au presa și radioteleviziunea, care trebuie să promoveze neabătut, permanent, concepția înaintată a partidului despre lume și viață, să combată cu fermitate concepțiile străine, idealiste, retrograde, să răspundească cunoștințele științifice despre natură și societate; ele trebuie să militeze consecvent pentru îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului, să ajute la cunoașterea și înțelegerea ei, să contribuie la unirea eforturilor maselor largi populare în vederea îndeplinirii programului de dezvoltare multilaterală a patriei.

Presa și radioteleviziunea trebuie să acționeze pentru generalizarea experienței înaintate acumulate în toate sectoarele construcției socialiste, să asigure expunerea largă a părerilor și propunerilor oamenilor muncii, ale tuturor cetățenilor în legătură cu activitatea ce se desfășoară în diferitele sfere ale vieții economico-sociale, cu modul cum se îndeplinesc hotărârile partidului și statului, cum se respectă legislația socialistă și normele de conviețuire socială. Mijloacele de informare în masă trebuie să devină un puternic stimulent al dezvoltării democrației socialiste, o tribună de afirmare a principiilor eticii și echității socialiste, de perfecționare continuă a activității generale pentru edificarea orânduirii socialiste și comuniste.

Presa și radioteleviziunea, celelalte mijloace de informare și comunicare în masă trebuie să analizeze într-un spirit critic, de înaltă exigență și principialitate comunistă, activitatea socială, să dezvăluie cu curaj lipsurile și neajunsurile, să militeze

pentru lichidarea lor și îmbunătățirea întregii activități. Ele trebuie să contribuie la întărirea rolului clasei muncitoare — clasă conducătoare în societatea noastră — a alianței muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, a celorlalte forțe sociale, să educe oamenii muncii în spiritul prieteniei și frăției între toți cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, în vederea întăririi unității întregului popor în jurul partidului.

Întreaga noastră propagandă trebuie să militeze, totodată, pentru dezvoltarea continuă a relațiilor de colaborare și prietenie ale României cu toate țările socialiste, pentru întărirea solidarității Partidului Comunist Român cu partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele antiimperialiste, să contribuie la educarea întregului nostru popor în spiritul internaționalismului proletar, al solidarității cu lupta oamenilor muncii de pretutindeni împotriva imperialismului, colonialismului, neocolonialismului, pentru pace și colaborare între popoare.

Gazetarul, propagandistul comunist trebuie să aibă o concepție înaintată, o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă pentru a putea înțelege în mod just marile transformări revoluționare ce se petrec în lume, să fie strâns legați de masele populare, servind prin întreaga lor activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului.”

(PROGRAMUL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. — Editura Politică, București, 1975, pag. 163—165)

EXIGENȚE ALE DEONTOLOGIEI PROFESIONALE

de GH. SĂCUIU

redactorul șef al gazetei „Steagul roșu” — Ilfov

În rindurile de mai jos voi încerca să redau câteva din concluziile mai importante desprinse dintr-o modestă raportare a activității redacției „Steagul roșu” la cerințele majore ale normelor eticii și echității noastre socialiste. Am limitat aria tematică abordată pornind de la convingerea că problematica atît de vastă și generoasă a eticii muncii gazetarului poate fi examinată, sub multiplele ei aspecte, numai printr-o confruntare amplă de opinii, printr-un schimb fructuos de experiență, printr-o meditație colectivă, fertilă din care să se desprindă idei menite să stimuleze efortul, să îmbogățească activitatea ce se desfășoară pentru perfecționarea muncii în redacții.

Din raportarea activității noastre la cerințele fundamentale ale eticii gazetarului s-a desprins, în primul rînd, ideea de importanță principială privind realizarea unei concordanțe depline între activitatea complexă a ziaristului și exigențele ce decurg pentru sfera activității sale din Programul partidului, din Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, al eticii și echității socialiste. Capacitatea de angajare fermă, militantă în vasla operă pentru îndeplinirea obiectivelor, științific fundamentate de partid, în scopul dezvoltării multilaterale a patriei noastre socialiste, al realizării unui înalt grad de civilizație, angajare întregită de o temeinică pregătire politico-ideologică și de măiestrie profesională, reprezintă trăsătura decisivă a profilului moral al unui gazetar comunist, suportul viguros al afirmării înaltelor principii etice în întreaga sa activitate, busola după care își selecționează și prelucrează informațiile culese din complexa realitate în care își desfășoară munca.

Nu spun o noutate afirmînd că ziaristul de la o gazetă județeană, datorită prezenței lui mai aproape — cel puțin geograficește — de viața și preocupările colectivelor de oameni ai muncii are posibilitatea să cunoască numeroase fapte și cazuri deosebite privind atitudinea și comportamentul, problemele care fac obiectul preocupării colectivelor respective. Receptiv față de tot ce este nou și interesant, meticolos în investigațiile întreprinse pentru cunoașterea în detaliu a cazului descoperit, a implicațiilor pe care acesta le are în colectivitatea respectivă, gazetarul este solicitat să decidă fie publicarea aceluși caz în gazetă, fie rezolvarea lui pe alte căi, însă în nici o situație nu îi este îngăduit să treacă nepăsător pe lângă faptele deosebite întîlnite pe teren, chiar dacă

rezolvarea lor nu solicită publicarea unui articol în coloanele ziarului.

Deseori ne-am aflat în situația de a decide asupra modalității de soluționare a unor cazuri criticabile — cazurile pozitive nu ridică, de regulă, probleme referitoare la abordarea lor în gazetă. Iată câteva exemple : un director de școală cu atitudini și comportament retrograde vicia atmosfera morală în școala respectivă ; între conducătorul unei unități economice fruntașe și contabilul șef din aceeași unitate — ambii cadre cu reale calități și merite — a intervenit o dispută neprincipială care a degenerat într-o ostilitate resimțită în activitatea de conducere a unității ; un cadru din conducerea unei unități și-a abandonat familia, aducînd dezordinea din viața lui personală, în activitatea unității. Lista cu astfel de cazuri, a căror dezbateră în coloanele gazetei este evident necesară, fiind de natură profilactică și curativă, stimulînd forța opiniei publice în combaterea unor astfel de tare, ar putea continua. Sînt însă și cazuri — de obicei, strict personale, legate de viața intimă a unor oameni — a căror publicare nu ar avea un efect constructiv. Descrierea lor în gazetă ar adînci și mai mult traumatismele suferite de autorii cazului respectiv. Atunci însă cînd împrejurările impun intervenția gazetei este necesar ca aceasta să se facă fără încălcarea regulilor buneii cuviințe, ale respectului față de oameni.

Practica ne-a demonstrat că rezonanța, spectaculozitatea unui caz, oricît de senzational ar fi el, nu trebuie să împiedice tratarea lui în gazetă într-o manieră sobră, în spiritul eticii noastre. Abaterea de la această cerință, insistarea pe senzational de dragul senzationalului pot anula efectul pozitiv pe care trebuie să-l aibe orice articol publicat. Decizia privind publicarea unui caz trebuie să fie în toate situațiile fondată pe obiectivitate, subordonată întotdeauna scopului educativ care constituie una din coordonatele majore ale presei noastre.

Atunci cînd judecarea fiecărui caz se face cu luciditate, cînd este pătrunsă de acea responsabilitate înaltă ce decurge din rolul presei ca purtător de cuvînt al partidului și tribună a opiniei noastre publice înaintate, atunci cînd judecarea cazului nu este afectată de manifestări de comoditate, de pasivitate, de o teamă exagerată care se exprimă prin „mai bine renunțăm decît să greșim”, sau atunci cînd judecarea cazului nu este tulburată de patimă,

atunci cînd în mecanismul intim al interpretărilor faptelor guvernează principialitatea, fiecare caz își găsește cea mai corespunzătoare rezolvare. Numai clădite pe fundamentul solid al principialității, entuziasmul și pasiunea, calități indispensabile ale gazetarului, au asigurată combustia necesară întreținerii și înaripării lor în limitele normelor eticii profesionale.

La redacție sosesc numeroase scrisori de la oamenii muncii. Prin ele ne sînt împărtășite sentimente de bucurie pe care autorii lor le încearcă atunci cînd în viața colectivelor sau a familiilor din care fac parte s-au petrecut evenimente deosebite, sau ne solicită să aducem la cunoștința opiniei publice recunoștința lor nemărginită față de profesorii și maeștrii de la care au învățat tainele unei meserii, precum și să fie drepecți și cinstiți în viață sau față de unii medici care prin eforturi deosebite le-au redat sănătatea. Scrisorile primite sesizează și abaterile de la normele noastre de conviețuire, manifestări ale birocrăției, abuzuri etc. Sînt și scrisori în care autorii ne solicită sprijin în rezolvarea unor situații în favoarea lor, deși dreptatea nu e de partea acestora.

Numărul mare de scrisori adresate presei reflectă, în principal, democratismul orînduirii noastre care își găsește o formă de manifestare eficientă și pe această cale. Totodată, aceasta mai ilustrează încrederea și stima de care se bucură presa noastră din partea cititorilor, încredere și stimă care se cultivă și se întreține printr-o atitudine de reciprocitate din partea redacției. Atitudinea plină de grijă și respect față de scrisorile trimise de oamenii muncii, față de multitudinea problemelor aduse la cunoștința redacției este indispensabilă întăririi legăturii gazetei cu masele largi de cititori. A cerceta cu răbdare scrisorile primite, a le soluționa în spiritul echității, a nu ocoli problemele mai dificile, chiar dacă pentru elucidarea lor sînt necesare eforturi îndelungate și stăruitoare, înseamnă a înțelege marea răspundere ce revine gazetarului ca participant activ la realizarea unuia dintre importantele obiective ale partidului

nostru — afirmarea nestingherită a democratismului orînduirii noastre — înseamnă, totodată, lărgirea ariei tematice a gazetei cu probleme aflate în atenția opiniei publice, implicarea redacției în activitatea de mare importanță privind atragerea și participarea maselor largi de oameni ai muncii la opera de conducere a societății noastre. În viață lucrurile nu sînt deloc simple, așa cum ar putea să apară la o privire generală. Se știe că, de multe ori, opinia celui care sesizează redacția despre o anume situație nu coincide cu opinia conducătorilor unității respective, sau cu cea a celor vizați în sesizare. Pentru stabilirea adevărului este necesară o muncă perseverentă, meticuloasă. Concret, soluționarea unor astfel de probleme și-a găsit locul în coloanele gazetei în cadrul unor rubrici speciale. Aici sînt inserate sinteze ale problemelor sesizate de cititori, împreună cu constatările redacției. Coloanele gazetei s-au constituit astfel într-un important instrument pentru dezvoltarea dialogului viu, concret între cetățeni și instituțiile și organizațiile județene și centrale.

Pentru ca înaltele trăsături ale eticii și echității socialiste să se afirme nestingherite în întreaga muncă a gazetarului, un rol important revine climatului exigent, profund principial care trebuie să guverneze activitatea internă a redacției, conduita și atitudinile fiecărui redactor, atît în muncă cît și în societate. Un astfel de climat stimulează spiritul critic și autocritic împotriva rutinei, formalismului, superficialității, automulțumirii — tare care atrofiază forța și combativitatea unei gazete. Practica ne-a demonstrat că atunci cînd în viața internă a redacției, cînd în relațiile dintre membrii săi, normele eticii și echității își găsesc un larg cîmp de manifestare, se dezvoltă inițiativa, pasiunea, cetezanța, acționează spiritul de răspundere și probitatea profesională, stimulînd forța creatoare a colectivului la îndeplinirea înaltei misiuni ce revine redacției de a prezenta opiniei publice vasta activitate economică, socială, politică și cultural-științifică ce se desfășoară pentru realizarea Programului partidului.

CASA DE CULTURĂ A SINDICATELOR DIN ALEXANDRIA

FAPTE, PRESUPUNERI, PROBITATE

de V. BÎRLĂDEANU

Această alăturare de vocabule poate părea unora insolită sau, în cel mai bun caz, pretențioasă. Chiar prin înșiruirea termenilor, problema se definește a fi — în ochii celor ce văd pretutindeni delimitări și îndiguiri — una cu caracter mai curînd juridic decît gazetăresc. Și totuși...

Nu știu dacă primul ziarist al lumii a fost, potrivit afirmațiilor unor istorici ai presei, romanul Caelius, cel care îi trimitea lui Cicero, retras în Cilicia, autentice reportaje despre evenimentele petrecute la Roma, sau dacă n-au fost cumva scribii trăitori la curtea faraonilor cu vreo două milenii înainte și care îi țineau la curent cotidian pe capii împărăției cu știrile aduse de curieri din cele patru zări. Indiferent însă unde am găsi obîrșia meseriei noastre, sînt profund convins că, încă de la începuturi, practicanții ei au avut de făcut față unor deloc lesnicioase probleme de conștiință referitoare la **raportul dintre faptele relatate și adevărul obiectiv**. Și, cum adevărul a fost considerat, din totdeauna, proba de foc, încercarea supremă a probității, este pe deplin firesc că atitudinea față de faptele aduse la cunoștința opiniei publice s-a situat, chiar din zorii profesiei ziaristice, în centrul moralei profesionale a celor ce o exercitau.

Dincolo însă de aspectele strict etice — care, pentru noi, gazetarii unei societăți socialiste, întemeiate pe respectul riguros al adevărului, capătă o pregnanță deosebită — se ridică și o multitudine de probleme de strictă meserie. Aș vrea să mă opresc, în perimetrul, prin forța lucrurilor limitat, al acestor însemnări, numai la două: ce instrumente ne stau la îndemînă pentru a scoate la lumină adevărul obiectiv din învelișul adesea nebulos al presupunerilor și interpretărilor subiective? ! Cum putem distinge, dintre numeroasele fapte pe care viața ni le desfășoară caleidoscopic în fața privirii, pe cele realtate semnificative?

Mi-aduc aminte de o scenă petrecută acum cîțiva ani cu un tînăr și talentat confrate care abia pășea pe fîgașul nu o dată atît de anevoios al meseriei gazetărești. După ce așternuse pe hirtie o incisivă anchetă socială cu privire la o sordidă acțiune antisocială a unor indivizi certați cu legea, mi-a pus cu nedisimulat orgoliu pe masa de redacție articolul, declarînd ritos că e verificat „pînă-n pinzele albe”. Ancheta era bună și nu prea. Îi lipsea ceva: sentimentul trăirii „pe viu” a indignării căreia tînărul coleg încerca să-i dea glas. L-am întreat dacă a stat de vorbă cu vinovații. „De ce să-mi mai pierd timpul cu asta, lucrurile sînt clare, cercetările organelor în drept sînt și ele pe terminate, concluziile mele coincid cu ale lor... Și apoi, indivizii se află în detenție preventivă, n-are nici un rost să-mi bat capul cu toate formalitățile ce se cer ca să stau de vorbă cu ei”. Ore de-a rîndul m-am străduit să-i explic de ce e nevoie — în însuși interesul finalizării publicistice a anchetei — să-i vadă la față și să vorbească cu cei implicați în afacere. Pînă la urmă

și-a înfrînt comoditatea și a obținut să aibă o convorbire cu ei. Peste cîteva zile mi-a cerut înapoi textul ca să-l refacă. L-a rescris în întregime. Concluziile nu se modificaseră, dar viziunea asupra faptelor se aprofundase, căpătase substanța vie a **lucrului trăit**. Mobilurile psihologice ale indivizilor din spatele grațiilor nu mai pluteau în vag, deveniseră limpezi, dezvăluind — dincolo de impulsurile de moment — anumite tare mai adînci de mentalitate și educație. Cînd l-am întreat de ce la început refuzase să stea de vorbă cu ei, tînărul confrate mi-a răspuns sincer și fără reticențe: „Pentru că mi-a fost pur și simplu teamă că această întîlnire o să-mi răstoarne cumva întreaga construcție a raționamentelor și argumentării!”.

Era o mărturisire care reliefa o stare de spirit mai larg răspîndită, îndeosebi în rîndurile oamenilor aflați la începuturile exercitării meseriei (și eu am trecut cîndva prin asemenea „temeri”, de aceea le înțeleg resorturile). La urma urmelor, dacă stai să te gîndești mai bine, e vorba de teama de **confruntare**, adică teama de acel instrument care se dovedește, în fond, cel mai eficient în detectarea adevărului. Ea provine adesea din graba de a găsi în miezul realității fapte care să illustreze anumite teze generale, anumite idei preconceptionale, anumite situații confecționate din biroul redacțional și cărora vrei să le încorporezi cu tot dinadinsul un anume „petec de viață”. Numai că adevărul ziaristic — mai ales adevărul ziaristicii comuniste — nu suportă „peticeala” și cu atît mai puțin încorsetarea faptelor complexe ale vieții în calapoade prefabricate.

În practica de zi cu zi a profesiei, fiecare dintre noi își creează un sistem propriu de referințe, întemeiat pe experiență, pe cazurile întîlnite în cale de-a lungul activității. Esențialul este de a nu transforma acest sistem într-un izvor de prejudecăți, concretizate ulterior în presupuneri care să bareze calea spre adevăr. Desigur, presupunerile sînt bune, sînt chiar necesare — ele îți îngăduie să intuiești fîgașe mai directe spre atingerea obiectivelor unui anumit moment — dar cu condiția de a nu le fetișiza, de a nu le conferi valențe premonitorii, de a nu le așeza pe pedestalul convenit numai și numai adevărului. Să nu uităm niciodată acel aforism al lui Rabindranath Tagore pe care l-aș încrusta pe frontispiciul profesiei noastre. „Informația e un bun de preț, adevărul însă e o avere”.

La urma urmelor, toată problema rezidă în acest trăsătură nesubstituibilă și pe care etica meseriei ziaristice din țara noastră o consideră, pe drept cuvînt, piatră de temelie a scrisului gazetăresc: **responsabilitatea comunistă**. Dacă oricărui membru al partidului, dacă oricărui cetățean conștient al României socialiste i se cere astăzi un dezvoltat simț de răspundere pentru actele sale, pentru înrîurirea pe care o pot exercita asupra celor din jur, cu atît mai mult ziaristului comunist îi incumbă o conștiință adînc înrădăcinată a responsabilității pentru

indeplinirea la cel mai înalt nivel profesional și etic (de altminteri, în spațiul meseriei noastre acești doi termeni se confundă!) a menirii fundamentale cu care a fost investit — aceea de martor prob, sincer, onest în suprema instanță a timpului.

Și acum câteva reflecții — nu atât teoretice, cât practice — referitoare la relația de substanță dintre fapte și sensul lor, dintre adevăr și semnificație.

Adevăruri sînt multe, dar merită oare toate efortul nostru de a le aduce la cunoștința opiniei publice? E limpede, bunăoară, că și azi a fost o zi, că soarele a răsărit la ora cutare și a asfințit la ora cutare, dar e necesar și util oare să bat darabana asupra acestor adevăruri ce pot fi găsite în orice agendă? Pe urmă mai e ceva, nu mai puțin important pe planul conștiinței profesionale: chiar dacă faptul pe care îl întilnim și la care avem de gînd să ne referim în coloanele ziarului, într-o emisiune radio sau de televiziune, este semnificativ în sine pentru o anumită stare de lucruri, timpul și locul unde se petrece sînt oare la fel de semnificative?

Recurg și de data aceasta la resursele memoriei (iertat fie-mi apelul la propria experiență, dar e firesc ca un drum de aproape trei decenii în presa comunistă să conțină și unele aspecte ce merită a fi împărtășite mai tinerilor colegi într-ale ziaristicii). Imi aduc aminte, deci, că într-o perioadă mai timpurie a biografiei mele gazetărești primisem însărcinarea să scriu urgent (căci toate treburile ziaristice trebuie făcute, nu-i așa, urgent) un articol „tare” și „ascuțit” împotriva manifestărilor de lipsă de interes față de calitatea producției. Cravașat nu numai de specificarea urgenței acestei sarcini, dar și de un anume mit al operativității cu orice preț — mit cu deosebire persistent în anii tinereții — m-am gîndit că locul unde aș putea găsi rapid un caz care să-mi permită desfășurarea cu briu a virulenței pamfletare este o mare întreprindere din industria ușoară. Avînd în vedere că o mare întreprindere reprezentă, în chip firesc, un conglomerat de oameni cu cele mai felurite niveluri de pregătire și conștiință profesională, nu se putea să nu existe acolo și un caz, o situație care să corespundă nevoilor mele

de moment. Și, într-adevăr, raționamentul s-a dovedit just: deplasîndu-mă în fabrica respectivă am găsit un caz care se potrivea de minune necesităților de demonstrație implicate în tema propusă.

Zis și făcut. Articolul a fost scris, a apărut în coloanele ziarului, a avut răsunset, am fost chiar feliicitat pentru incisivitatea lui polemică. A trebuit să treacă un anume timp și să mă duc din nou în întreprinderea amintită ca să-mi dau seama că greșisem. De unde provenea eroarea (eroare ce se soldase cu o stare de vizibilă amărăciune în rîndul membrilor respectivului colectiv)? Din faptul că situația pe care o criticasem cu atîta caustică vigoare constituia o **excepție**, un caz izolat într-o întreprindere care își cucerise un bine meritat prestigiu pe piața internă și externă tocmai datorită calității bunurilor produse.

Prin urmare, se poate întîmpla și așa: cazul luat în discuție să fie semnificativ pentru un anume fenomen social sau moral, dar locul unde se petrece să fie nesemnificativ. Învățătura acestei îndepărtate întîmplări mi-a rămas de atunci adînc gravată în memorie și în conștiință: nu există fapte în sine, ci doar fapte definite de un șir de coordonate care — numai privite împreună, ca un tot — dobîndesc semnificația lor reală. În fond, ce este dialectica — acest mecanism al gîndirii marxiste indispensabil gazetarului comunist — decît capacitatea de a vedea lucrurile în conexiunea și dezvoltarea lor, de a le judeca nu izolat, ci în ansamblu, indisolubil legate între ele, așa cum ni le înfățișează viața?

Toate acestea reclamă însă din partea ziaristului nu numai cunoașterea teoretică, principială a marilor adevăruri ale societății și ale profesiunii noastre, dar și trăirea lor intensă, pasionată. Nu e suficient să urmărești întotdeauna — ghidat de normele imuabile ale probității profesionale — stabilirea adevărului adevărat: trebuie să fii minat, în tot ce faci, de pasiunea, de flacăra **adevărului**. Căci, cum arăta acel mare poet și gazetar care a fost Tudor Arghezi, „ziarul nu e numai stare, telegramă, articol de fond, reportaj, numai politică și informație, ziarul e un summum, o văpaie pe zi sau o scînteie”.

A. CARTOJAN

PRAG SPRE ADÎNCURI

CUNOAȘTEȚI ACEST PERSONAJ AL ȘANTIERELOR?

De obicei, ostașul — cel de un stagiu sau de o carieră — este redescoperit pentru cititorul presei în preajma sărbătorilor ce-l invocă și, între acestea, incidental, ca erou al unor împrejurări mai mult sau mai puțin ieșite din comun. Dar el afirmă în viața cea de toate zilele a cetății — ca să apelăm la o expresie îndrăgită în publicistica noastră — o prezență care ar putea să inspire mai adesea pagini de aceeași vibrație ca cele ce compun peisajul reportajului actual.

Desigur, este, în primul rând, ipostaza sa de apărător, intruchipat în tot ce face pe cimpul de instrucție și aplicație — pe pământ, în aer, pe apă —, în poligon, în tancodrom, în sala de specialitate, în relație cu o tehnică tot mai complexă. Dar sînt, într-o articulație firească, multe altele ce suscită interesul reportericesc al cunoașterii și reflectării.

Bunăoară, ostașul văzut, înțeles și înfățișat ca om de șantier. Însemnările de mai jos se vor a fi, în acest sens, o sugestie pentru colegii care cercează și redau lumea atît de uimitoare prin bărbăție, creație și pitoresc.

GEOGRAFIE. Dacă nu pretutindeni, în orice caz în foarte multe din locurile unde opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate se intruchipează în metafora a ceea ce în gemănării cărămizii, betonului și fierului în forme și volume, ostașul se află în linia întâi. Îl puteți găsi pe schelele platformelor industriale din București, Galați, Valea Prahovei, Tirgoviște, Rm. Vilcea, la cotele desemnate cu minus sau cu plus ale centrelor hidro și termoelectrice, ca și ale porturilor și docurilor pentru giganții mărilor, în zonele vaste ale irigațiilor, pe traseele modernizărilor feroviare și ale dezvoltării rețelei rutiere.

Santinela de țară e și ziditor de țară, ca toți cei ce muncesc. Face deci geografie la scara unu pe unu. Și mai cu seamă, politică: politica partidului comunist.

ISTORIE. Ca mai toate unitățile militare, detașamentul de la Combinatul siderurgic Galați are o cameră muzeală. Fotografii, ordine, documente, diplome, trofee, tăieturi din ziare păstrează pentru noile contingente date, fapte și chipuri ce dau dimensiunea unui efort de ani și ani, început încă la ora primului jalon implintat în uriașa vatră dunăreană a oțelului.

Modestul așezămint poartă gîndul spre tradiția constructivă pe care oștirea populară și-a înscris-o în cronică în întreaga epocă a revoluției și edificării socialiste. După victorie, angajarea ostășească în bătăliile muncii pașnice a devenit fapt firesc. Uneori, aceasta a însemnat acțiuni de deminări „în care nu poți greși decît o singură dată”. Cu decenii în urmă, o știre enunța în stilul laconic al comunicatelor: „Începînd de la 1 octombrie 1945 (informația apărea în ianuarie 1946), trupele speciale ale Comandamentului 4 teritorial au redat agriculturii 96 750 ha., deplîntîndu-se 73 500 mine de toate felurile. Cu această ocazie, și-au pierdut viața 41

ostași (1 ofițer, 3 subofițeri și 37 trupă), au rămas invalizi 2 ofițeri, 2 subofițeri și 37 trupă iar alți 48 au fost răniți”.

Iată și alte spicuiuri de prin colecții: „...În stabilimentele militare se vor repara mașinile agricole din 49 județe ale țării” (martie '46)... „Aproape 10 000 ofițeri, subofițeri și trupă au pornit ofensiva împotriva urmărilor secetei...” (toamna lui '46) „...Umăr la umăr cu oșterii 1 000 de soldați ajută la degajarea liniilor ferate” (iarna lui '47)... Apoi, în scurgerea vremii: „...la izvoarele Olutului și Mureșului ostașii consolidează și repară traseul feroviar între Ciceu și Deda... Tunelul Stana a fost dat circulației. Munca neprecupețită a ostașilor din Divizia 18 a făcut ca lucrarea să fie gata înainte de termen... Comandanți și ostași la construirea conductei de gaz metan Ceanul Mare — Cluj... Submaistrul Tudorache Vasile și caporalul Mardarie Vladimir, în timpul concediului au plecat voluntari pe șantierul Salva-Vișeu... Pe Dunăre, marinarii militari execută ultimele operații de deminări... La Suta Seacă a erupt o sondă. Militarii de sub comanda locotenentului Radu Safta au contribuit la oprirea erupției... Bicaz. Șantierul clocotește de muncă. Participă și ostași...”

În pas cu amploarea și avîntul economiei, îndeosebi după Congresele al IX-lea și al X-lea, angajarea pe care am încercat s-o evocăm a sporit. N-a fost obiectiv de referință — Argeș, Porțile de Fier, Fitești, Tulcea, ca să amintim doar cîteva — la care armata să nu-și fi avut aliniamentele. „În toate realizările dobîndite pe șantierele construcției socialiste — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — este încorporată munca a zeci de mii de militari ai forțelor noastre armate”.

Imaginea clasică a ostașului trebuie reconsiderată: omul cu arma și cu unealta.

CROCHIU. Cu cîțiva ani în urmă, ofițerul Dincă Marin, comandantul lotului de pe șantierul fabricii de ciment, azbociment și var de la Chiștag, așezare de la poalele munților Bihor, povestea unui reporter militar cum ajunsese aici. Se afla cu oamenii săi la Brăila, terminase misiunea la complexul de porcine, la grupul școlar de petrol-chimie și la combinatul de celuloză din stuf de la Chișcani. Atunci a primit ordin să plece la Chiștag de care nici nu auzise. A spus „am înțeles”, și-a făcut valiza, a pornit-o de la un capăt de țară la altul, a ajuns la Aleșd și așa a descoperit Chiștagul.

În timp ce relata întîmplarea, a apărut un alt ofițer, Fota, comandant de pluton și secretar de partid. Bucuros nevoie mare. Copilul său, pe care-l adusese de cîteva zile pe șantier, îi spusese, în seara de ajun, pentru prima dată, tată, nu nene, ca pînă atunci.

Veți întîlni, în rîndul ostașilor constructori, ofițeri și subofițeri cu biografii asemănătoare în multe privințe cu ale celor mai de seamă veterani ai epopeii șantierelelor. Un colonel, Dovgan, de exemplu, Gheorghe Dovgan, care după ce a întîns panglicile de asfalt ale șoselelor, bătîndu-se mai peste tot cu infiltrațiile de apă („...și noaptea mă urmăreau

in somn...”), s-a **reprofilat** pe irigații. Teatrul de operațiuni al unității sale este, de șase ani, Dobrogea. Aici, prima ședință de lucru a ținut-o sub cerul liber. A fost, mai întâi, perimetrul de la Medgidia, apoi, rind pe rind, Poarta Albă, Bărăganul și Cumpăna, Topraisar, Comana și Amzacea. Negru Vodă, Beștepe și altele, adică zeci și zeci de mii de hectare, mai bine-zis canale de aducțiune, secundare și comune, conducte de azbociment și premo, jgheaburi betonate, instalații speciale care aduc apa de rod bogat pe aceste pământuri. Acum unitatea sa este în dispozitiv de luptă la sistemul din partea de nord a Dobrogei, bătându-se de astădată cu calcarele cretacice. Cele trei motocompresoare cu pickhammere nu pot acoperi toate nevoile. Sint suplinite cu barosul și tirnăcopul, repezite în rocă de brațe vrednice. („Știți, localnicii spun că ostașii scot apă din piatră seacă”). Și colonelul T. Mihăilescu s-a **reprofilat** pe irigații după ce făcuse drumuri în Munții Apuseni, ridicase un baraj la Uricani și semnase începuturile combinatului de celuloză de la Turnu Severin. Colonelul Gheorghe Geangu, deși de meserie constructor, a intrat în universul marilor șantiere când lăsase de mult în urmă virsta chemărilor spre necunoscut: combinatul de la Govora, apoi cel de la Slobozia, din nou la Govora, de aici la Lotru, pentru ca, de câțiva ani, să cantoneze la Galați. Între timp, băieții lui au terminat liceul, au intrat la facultate, unul din ei va fi, de asemenea constructor, iar el realmente a întinerit. Colonelul Nicolae Mazilu, genist, deprins mai cu seamă cu lucrările de specialitate în folosul trupelor, și-a legat numele, la anii ghioceilor răsăriți la timp, de Transfăgărășan. Ia ale cărui cote alpine a dobândit titlul de „Erou al muncii socialiste“.

EXPLICAȚII. Odată, la Hunedoara, în locul unde se săpa fundația unui nou furnal, l-am întrebat pe un soldat înalt și vinjos, câți ani are.

— Azi am 20, dar ieri am avut 30 !

Răspunsul ne-a deconcertat. Am crezut că se simțise foarte obosit, sau foarte necăjit. Nu era vorba însă nici de una nici de alta. Flăcăul făcuse niște propuneri pentru mai buna organizare a treburilor și inginerul le gărise interesante, îl lăudase pentru maturitate și promisese că le va aplica.

Șantierul — o știu toți cei ce i-au respirat atmosfera — nu-i o grădină idilică. E o permanentă a încordărilor și a confruntărilor, omul cu anotimpurile, omul cu piatra, cu fierul, cu apa, omul cu problemele tehnice cele mai neașteptate, omul cu mentalitățile altora, omul cu sine însuși. În detașamentele militare de construcții, ca și în unitățile și subunitățile ce vin pe șantiere între exerciții și aplicații, sint fel de fel de oameni, unii de-acum formați pentru viață, alții mai întirziind în adolescență, unii grevați de experiențe nefericite ; mulți deprinși cu greul, destui pentru care încercările de aici, certificate de bătăture în palme și febre musculare la început, reprezintă primul examen sever. Munca indeosebi, munca în ritmuri aprige, pe traiectoria întinsă a zilelor-lumină, umăr la umăr, suflare lângă suflare, opintire lângă opintire, munca dindu-și imediat măsura forței transformatoare și innoitoare este cea mai bună școală.

FIECARE ȘANTIER... La Mânăileasa, în etapa finisărilor, a luat foc bitumul. Galeria s-a umplut de fum. Pericol de asfixiere. Un soldat, Badea Iulian, a străbătut porțiunea cea mai primejdioasă, dar și cea mai scurtă, pentru a da alarma... Între Turnu Severin și Topleț, la construcția noii căi ferate, militarii tăiau drumul în stincă dinamitînd-o și dero-cînd-o, pe pante de 60—70 de grade, agățați de

frînghii. Ca și la Transfăgărășan. Ca și în alte părți... Pe șantierul unei fabrici, la înălțarea coșului, într-o noapte de noiembrie cu vînt, și ploaie, și frig, un apel : „Băieți, careva trebuie să ajungă acolo sus, să pună în funcțiune motorul pompelor hidraulice!”. Tăcere. Dar iată, cineva își face loc în față. La lumina reflectoarelor i se vedea chipul. Soldatul E. Dumitrașcu. „Eu”. Urcă pe scara metalică luncosă. O treaptă, zece, șaptezeci. Îl urmează alții, Spiridon, Boda, Mucari, Szöcs. Niciunul dintre ei nu este calificat ca betonist. Dar acolo, sus, pe platformă, schimbul de noapte și-a făcut datoria... Fiecare șantier are nenumărate astfel de pagini în cronica sa.

GROAPA LEILOR. Nu este o exagerare reportericească. Cei care știu ce înseamnă un șantier vor fi de acord cu noi. Chiar dacă nu sint situații-limită, lupta este o permanentă. Și lupta cere vitejie, abnegație, spirit de sacrificiu. Un punct de lucru de la Lotru, sub virful Păpușa, a fost denumit „Groapa leilor” din cauza vitregiei în care se lucra, dar și pentru bravura oamenilor. Iată că o „groapă a leilor” am întîlnit și la șantierul naval din Constanța, în docul uscat. Chiar dacă nu i se spune așa, cam peste tot este un front de lucru ce și-ar merita acest nume. La Complexul hidrotehnic și hidroenergetic Cerna — Motru — Tismana, o subunitate a izbutit să înainteze cu tunelul, în 16 zile, îndirjite, doar 2 metri ! Undeva, pe Transfăgărășan, o deschidere în munte a rămas ca „poarta geniștilor” — săptămîni și săptămîni le-au trebuit ostașilor s-o spargă.

SEMNAȚURI. Într-un poligon de prefabricate din Cîmpia Dunării, caporalul I. Dumitru și soldații T. Niță și V. Mihai își caligrafiau numele pe betonul proaspăt al dalelor. „Să se știe că noi le-am făcut și că le-am făcut bine”.

Dincoala de greutate, de necazuri, de doruri, este acest sentiment al săvîrșirii și desăvîrșirii unui lucru ce rămîne, unei fapte ce se învirstează în virsta și în trupul țării.

Pe valea Carasu, un soldat, Gh. Florea, ne povestea :

— Aici, cel mai grozav moment a fost atunci cînd s-a dat drumul la apă. Am așteptat-o. Deși toată noaptea am turnat beton, nu ne-am dus la dormitor. Ne-am înșiruit de-o parte și alta a canalului ca să vedem Dunărea cea mică. Eu am alergat împreună cu grupa la podul P. 1 și cînd am văzut apa înaintînd ca un șarpe, ne-a cuprins o emoție teribilă, inima ne bătea al naibii de tare și am început să batem din palme...

La Ciunget, un alt soldat, Mihai Ungureanu, ne spunea și el :

— Cînd am văzut turbina numărul unu în funcțiune, mi-am dat atunci seama cel mai bine ce înseamnă munca mea pentru țară.

Totdeauna vine o astfel de oră care răsplătește totul.

Într-o astfel de oră, cînd barajul de la Vidra fusese adus la cota finală, am notat cîteva nume de ostași constructori : Manole, Neagoe, Ștefan, Ion, Itu, Codin, Prîntea, Acojocăriței, Florea, Miț...

Nume de baladă.

Punem punct aici notațiilor noastre. Poate vă vor îndemna să vă aplecați cîteva clipe, atunci cînd mergeți pe șantiere, și asupra vieții și strădaniilor oamenilor în uniforme ostășești. Îi veți întîlni la posturi, în zonele bătăliilor cincinale decisive, de azi și de mîine.

Col. GH. BEJANCU

Col. C. CONSTANTINESCU

„CUTEZĂTORII“: ORIZONT DE VACANȚĂ... ȘI CEVA ÎN PLUS

Definiție : „Cutezătorii“ este cea mai mare revistă pentru copii care a apărut vreodată în România. Argumente : 1) Amploarea preocupărilor. La investigarea preocupărilor școlare și pionierești. Potrivit vârstei cititorilor (10—14 ani), se adaugă nenumărate alte aspecte ale realităților contemporane, cu îndrăznețe acolade în trecut și în viitor. 2) Numărul cititorilor. Studii și anchete efectuate în cei opt ani de existență a publicației au pus în evidență faptul că, întrecând cu mult tirajul revistei, circa un milion de copii citesc săptămânal „Cutezătorii“. 3) Numărul redactorilor — peste două milioane, cuprinzând întreaga suflare pionierească, precum și alți prieteni ai copiilor, care aduc o contribuție activă la elaborarea revistei.

Numărul 400 al „Cutezătorilor“ tocmai apăruse când am vizitat redacția. Colegiul redacțional ținuse să marcheze evenimentul printr-o reuniune de lucru consacrată celei mai actuale preocupări a revistei : ținuta ei de vacanță. Orizontul estival al copiilor din România în viziunea unei publicații moderne pentru adolescenți este o temă care îi poate interesa, fără îndoială pe ziariști, și-a spus reporterul „Presei noastre“. Și a supus gazdele unui adevărat interogatoriu. Cele ce urmează reprezintă un decupaj al ideilor trecute în revistă cu această ocazie.

Rep : Mihai Negulescu, ce este vara pentru „Cutezătorii“ ?

Mihai Negulescu (redactorul-șef al revistei) : Vara este al patrulea și cel mai frumos trimestru al anului de învățămînt. Cutezătorii (substantiv comun atestat în ultimii ani și care îi desemnează pe cititorii și prietenii revistei, pe toți participanții la acțiunile pe care le patronază redacția) au încheiat un an școlar de excepție, cu minimum de nepromovați (situație de care nu e străină rubrica noastră „Chenarul de onoare“, la redactarea căreia au participat circa 30 000 de pionieri, comandanți, comandanți-instructori, directori de școală). Orizontul de vacanță al „Cutezătorilor“ va dezvolta una dintre liniile directoare ale revistei, și anume receptivitatea față de interesele și dorințele publicului nostru. Ceea ce ne propunem în pragul acestei veri este să realizăm o deschidere totală către cititori. În acest scop nu ne-am sfiit să aducem importante modificări spațiului în care sînt cantonate rubricile, în favoarea acelor care se bucură de cea mai mare audiență în rîndurile pionierilor și școlarii.

Vacanța înseamnă pentru copii tabere, aer liber, jocuri și sport. Vara este însă și anotimpul ideal pentru activitățile patriotice, pentru munca în atelierele microuzinelor și de la casele pionierilor, pe ozoarele microcooperativelor agricole de producție, unde împletirea responsabilă a jocului și a muncii traduc în termeni palpabili prezentul și viitorul oamenilor în devenire. Un număr de ample acțiuni ale pionieriei va marca lunile următoare, culminînd cu a III-a Conferință Națională a Organizației Pionierilor. Reporterii „Cutezătorilor“ sînt gata să ia startul pentru a ogîndi toate acestea în paginile revistei.

„Cutezătorii“ alături de cele citate pînă acum și acțiunile sale, care se constituie ca o parte integrantă a realizărilor mișcării pionierești din România. În cursul verii se va desfășura o nouă ediție a Epeditiilor „Cutezătorii“ și se va finaliza ediția 1975 a Concursului „Minitehnicus“. „Cupa „Cutezătorii“ la fotbal pentru copiii de la sate așteaptă fluierul arbitrilor. În cîteva dintre marile capitale ale lumii se vor deschide expozițiile desenelor premiate la ediția din acest an a concursului „Paleta de aur“.

Sînt numai cîteva din preocupările noastre dedicate verii care începe. Colegii mei, reporterii „Cutezătorilor“, simt ispita de a se diviza cu 2, cu 4, cu 8, cu 16, pentru a izbuti ca în acest an să fie pretutindeni acolo de unde copilăria învingătoare le va face semn.

Rep : Lidia Novac, cum se planifică activitatea unei secții viață de organizație pe timpul verii ?

Lidia Novac : Meticulos și cu fantezie. „Cutezătorii“ va fi pretutindeni alături de cititorii săi pe itinerarele vacanței. Cîteva intersecții majore vor polariza din cînd în cînd atenția întregii mișcări pionierești. În vara aceasta se va desfășura o nouă ediție a Ambasadorilor prieteniei pionierești. La Alba Iulia se vor întruni purtători ai cravatei roșii cu tricolor din toate colțurile României, aducînd mesajul de unitate și frăție al copiilor țării sub steagul pe care Partidul Comunist Român l-a încredințat Organizației pionierilor. Ca în fiecare an, și în această vacanță se va desfășura Forumul Național al pionierilor, precedat de forumurile județene. Ne așteptăm ca și în 1975 această acțiune de o profundă semnificație politică, intrată în tradiția pionieriei la indicația secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să constituie o școală practică a democrației pionierești, a autoconducerii și autoeducării. Forumul va prilejui, desigur, o entuziastă trecere în revistă a modului în care purtătorii cravatei roșii cu tricolor au participat la înfăptuirea amplului program de educație prin muncă și pentru muncă, în spirit revoluționar a tuturor copiilor patriei, asupra modului în care au promovat în viața pionierească modelul de viață, de muncă și comportare a comuniștilor în spiritul normelor de etică și echitate ale Partidului Comunist Român. Evenimentul central al anului pionieresc va fi însă a III-a Conferință Națională a Organizației Pionierilor. Modul în care o întîmpină pionierii de pretutindeni va oferi un material extrem de bogat secției noastre. În plus, vom fi alături de pionieri în tabere la munte și la mare, în taberele de profil, în drumetii și excursii și, bineînțeles, acasă, la părinți și... la bunici !

Cit despre planificarea activității în secție, nu pretind că va fi o treabă ușoară !

Rep : Costache Anton, cum se realizează o rubrică literară de vacanță ?

Costache Anton : Secretul cel mare este romanul-foleton. Ca să stabilim cine îl va semna pe cel care debutează în aceste săptămîni am efectuat o vastă anchetă în rîndul copiilor. Rezultatele au con-

firmat așteptările noastre. A fost ales prozatorul Petre Luscalov, care a scris pentru „Cutezătorii“ un roman fascinant, cu multe întâmplări captivante, pătrunse de mister, „Ostrovul lupilor“. Iată-l demarând acum cu alt roman „Fiul munților“, al cărui succes sînt sigur că îl va depăși pe al celui dintîi. Aceeași metodă ne-a permis să optăm pentru benzile desenate, ale căror scenarii le vor semna în această vară Al. Mitru, Victor Kernbach, Mihai Stoian și alții, ori pentru numeroșii autori ai povestirilor care urmează să apară. Secretul e, poate, să ri-o rupi niciodată cu copilăria.

Rep : Biti Caragiale, ce orizont cultural are vacanța școlară ?

Biti Caragiale : Pentru copii vara nu este un relache cultural. Dacă prin tradiție teatrele sau orchestrele simfonice au o stagiune de vară destul de subțire, anotimpul vacanței rămîne pentru copii timpul cel mai potrivit pentru lectură, audiții muzicale, cinematograful, televiziune, expoziții, muzee. Vi se pare puțin ? Să vă amintesc atunci că un foarte mare număr de cititori ai „Cutezătorilor“ nu sînt numai consumatori de cultură, ci și creatori (în 1975, la „Paleta de aur“ au fost prezentate 60 000 de lucrări). Că înșiși consumatorii sînt departe de a fi comozi, revista noastră încurajîndu-i să se întreprindă în fața produselor culturii (aici parafrazez titlul unei anchete de răsunset), de pildă : „Ce primim în schimbul unui bilet de cinema ?“ Dintre multiplele manifestări ale verii culturale pionierești aștept cu nerăbdare deschiderea taberei care îi va întruni, la Suceava, pe cîștigătorii concursurilor artistice ale purtătorilor cravatei roșii cu tricolor. Sînt sigură că dialogul cu ei îmi va oferi noi date asupra relației ambivalente cultură-copilărie.

Rep : Ecaterina Roșca, ce vor întilni cititorii dvs. pe meridianele vacanței ?

Ecaterina Roșca : Tot ce se întîmplă în lume îi interesează și pe adolescenți. Un ABC politic extern le va oferi o busolă necesară pentru înțelegerea istoriei în marș, a transformărilor politice și economice care fac ca Pămîntul de astăzi să nu mai fie planeta de ieri și s-o anunțe pe cea de mine. În prelungirea drumețiilor de vară se situează și marile călătorii pe continente și oceane, cu obiectivul ațintit între petele albe ale planetei, către obiceiurile și traiul de toate zilele ale popoarelor de pretutindeni. Interesului pentru viața la toate latitudinile Terrei i se adaugă și aici atitudinea activă a cutezătorilor. Printre cei care își derulează în revista noastră impresiile de călătorie se numără și copiii români care au prilejul să cunoască realitățile altor meleaguri, petrecînd zile de vacanță în tabere internaționale sau cu alte ocazii, și care nu-și uită colegii și prietenii. Schimburile între redacția noastră și revistele pentru copii din țările socialiste, din alte țări ale lumii ocupă un spațiu corespunzător în „Cutezătorii“, contribuind la apariția unor pagini pătrunse de spiritul internaționalismului socialist.

Rep : Constantin Diaconu, cîteva articole pentru enciclopedia acțiunilor la care vor participa copiii în vara 1975.

Constantin Diaconu. Cu plăcere. 1) „Asaltul Carpaților“ : cea mai complexă acțiune din istoria Organizației pionierilor, acțiune cu un profund caracter patriotic și de-o evidentă utilitate. Activități foarte diverse. Un obiectiv principal : ocrotirea naturii. Cîteva obiective concrete : marcarea a peste 10 000 km de trasee turistice în munți, plantări de arbori, descoperirea și protecția monumentelor naturii, studierea unor efecte ale poluării. 2) „Marșul

Victoriei“ : expediții în țară și străinătate pe urmele eroilor României, activități cultural-sportive și de pregătire pentru apărarea patriei, culminînd cu o temerară escaladare a munților noștri. În faza de masă se contează pe două milioane de participanți. 3) Expedițiile „Cutezătorii“ : expediții științifice și turistice imbinînd cunoașterea naturii și a unor obiective sociale, istorice, culturale, cu studiul arheologic, etnografic, geologic, botanic, zoologic etc. al zonei vizitate. Șapte ediții, ultimele însumînd circa 30 000 de participanți în echipaje de 10—15 copii, bazate pe autoconducere și autogospodărire. Cinci expoziții naționale. Aprecierea unor renumiți oameni de știință. Cîteva zeci de mii de pagini de jurnal, publicate selectiv în „Cutezătorii“ și în volumul «Expedițiile „Cutezătorii“». 4) Cupa „Cutezătorii“ la fotbal : campionat sui generis pentru copiii de la sate. Participă anual circa 400 de echipe. Autoconducere, autoorganizare pe bază amiabilă sub emblema revistei noastre, dar fără nici o tutelă. Subiecte pentru alte mii de pagini.

Rep : Horia Aramă, o definiție pentru „Minitehnicus“.

Horia Aramă : Chiar și două. 1) Concursul „Minitehnicus“ e întrecerea celor mai tinere talente tehnice din rîndul cititorilor. Mișcare unică în presa pentru copii a lumii. Opt ediții, la cea din acest an înregistrîndu-se aproape 40 000 de brevete de înscriere. „Minitehnicus“ înseamnă muncă și creație, fantezie și utilitate. Mai multe lucrări „Minitehnicus“ au primit brevete de invenție, altele au fost premiate la expozițiile de invenții ale elevilor organizate în Japonia. 2) Minitehnicus ca personaj. Este mascota concursului nostru, foarte iubită de copiii din România, cunoscută și peste hotare. Își datorește forma definitivă talentului lui C. Arnal, creatorul lui Pif, care l-a realizat pe baza sugestiilor prezentate de 6 000 de desenatori între 6 și 16 ani antrenați într-un concurs anume organizat. La închiderea ediției aflăm că este iminentă o nouă întîlnire între C. Arnal și cititorii noștri : în vara 1975 cunoscutul desenator francez va fi din nou oaspetele revistei noastre.

Rep : Zoltan Bartha, care este cuvîntul specific al revistei „Jobarât“ în sezonul estival 1975 ?

Zoltan Bartha (redactor-șef adjunct) : Dacă preocuparea majoră și consecventă de a contribui la efortul întregii noastre societăți socialiste de a educa tînăra generație în spiritul iubirii de patrie, al frăției copiilor de toate naționalitățile, reprezintă o trăsătură comună cu a întregii prese pentru copii din România, în această vară cel puțin două vor fi notele specifice ale publicației noastre, similară în limba maghiară revistei „Cutezătorii“. În finala marelui concurs „Olimpiada pe materii“, copiii vor rezolva probleme de logică și matematică, vor vehicula informații de ultimă oră, se vor întrece în istețime și fantezie aplicată. În etapele premergătoare, ei au avut prilejul să realizeze ambițioase lucrări monografice, în forme care merg de la referatul științific la suita de desene și la film. O a doua mare acțiune a noastră se intitulează „Fasolea fermecată“ și are scopul de a menține și accentua interesul pionierilor și școlărilor față de cunoașterea naturii și agricultură. La sugestia unor oameni de știință, a fost aleasă... fasolea. Participanții la concursul nostru colectează toate soiurile care se cultivă în zona respectivă, notează denumirea populară a soiurilor, plantează fasolea țînînd un jurnal de observații asupra dezvoltării plantei și alcătuiesc un ierbar complet al ei, pe faze de creștere. În sfîr-

SCARLAT CALLIMACHI

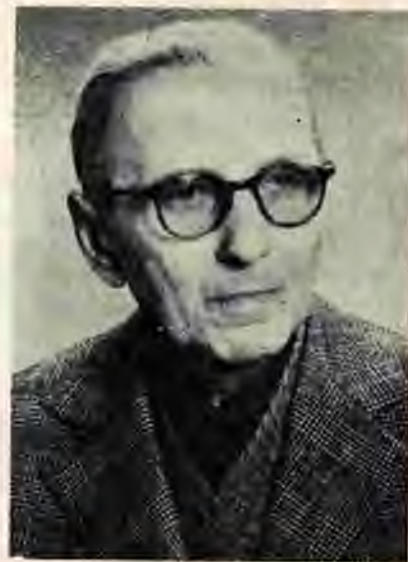
În numele Uniunii ziaristilor, al gazetarilor din întreaga țară, alături de gândurile și sentimentele exprimate cu acest îndoliat prilej omagiul nostru pios, respectul și prețuirea deosebită pe care le purtăm operei și amintirii dispărutului, durerea profundă pe care o resimțim în fața pierderii unuia dintre animatorii de frunte ai presei înaintate dintre cele două războaie mondiale, a ziaristului comunist de prestigiu și militantului neînfricat care a fost Scarlat Callimachi, în lupta împotriva asupririi și exploatării, a fascismului.

Noblețea spirituală, adevărata noblețe a lui Scarlat Callimachi purtător al unui nume cu rezonanțe istorice vovodale — este aceea de a fi găsit și de a nu fi părăsit niciodată calea spre inima poporului său, de a se fi alăturat cu toată hotărîrea, cu talentul și întreaga sa zestre morală, cauzei muncitorilor și țăranilor muncitori, a tuturor truditorilor, de a se fi înrolat cu devotament în

rîndurile conducătorului luptei victorioase pentru libertatea socială și independență națională, pentru pace și o viață mai bună — Partidul Comunist Român.

Ziarul „Clopotul“, fondat de Scarlat Callimachi, o tribună de luptă a partidului comunist în anii ilegalității — despre care secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în mesajul adresat cu prilejul împlinirii a 40 de ani de existență a acestei publicații, spunea că „a jucat un rol deosebit de important“ — a fost o adevărată pasăre Fenix, reinviind în repetate rînduri, sub diferite titluri, din focul prigoanei regimurilor reacționare, a fost un simbol al perenității și invincibilității publicisticii comuniste militante.

A căzut de mult Babilonul cel mare al regimului burghezo-mosieresc, cum prevestea cunoscutul pamflet, au dispărut „babiloanele“ aparent inexpugnabile ale potențailor presei reacționare și fasciste, dar verbul acid, invecțiva pe-

depsitoare ațintită împotriva asupritorilor, încrederea profetică în victoria cauzei libertății și socialismului pe care i-o inspira gazetarului Scarlat Callimachi partidul comunist, vor supraviețui ca o tradiție de preț a ziaristicii de azi și de mâine, a presei noastre comuniste.

NESTOR IGNAT

(Cuvînt rostit la adunarea de do-
liu cu prilejul înhumării lui
Scarlat Callimachi)

șit, pun la dispoziția celor interesați mica lor recoltă. Precum se observă, ceea ce solicităm cititorilor revistei „Jóbarát“ este spiritul activ, cercetător, cutezanța.

Rep : Ovidiu Zotta, de ce revine atît de frecvent în vorbirea colegilor dv. cuvîntul „cititor“ ?

Ovidiu Zotta (redactor-șef adjunct): Unul din corespondenții revistei a denumit-o „Căsuța cu minuni“ și, independent de voința noastră, sute de alți cititori au împrumutat această metaforă, care revine frecvent în corespondențele lor (și să nu uităm că ei au vîrste cam de la opt la 15—16 ani !). Vreau să reamintesc că redacția a hotărît încă de la crearea „Cutezătorilor“ că nu ne adresăm unui „cititor în general“, ci unei structuri de lectori alcătuite din multe categorii — după vîrstă, preocupări, mediu familial, mediu social, cultură, probleme de creștere etc. De aici, concursurile noastre atît de variate ca tematică și grad de dificultate ; consultarea permanentă a cititorilor prin consfătuiri, sondaje, anchete, analizarea scrisorilor sosite la redacție ; obișnuința ca, la fiecare număr, să stabilim precis cui se adresează în această săptămînă atît fiecare material cît și numărul în ansamblu, de ce tratăm cutare problemă și nu alta. Există și o formă de participare directă a cititorilor la redactarea revistei. Multe materiale, aparținînd unor genuri pretențioase — reportaje, anchete, interviuri — sînt realizate de ei, fie din proprie inițiativă, fie la solicitarea redacției. De-a lungul timpului, unele numere au fost în întregime scrise și ilustrate de ei. Să adăugăm că, pe lîngă obișnuitul colegiu redacțional, funcționează și un colegiu al cititorilor, for-

mat din 20 de copii. Foarte aproape de redacție sînt părinții cititorilor ; ne adresează frecvent părerile lor, ne dau sugestii prețioase. Iată de ce revista, concepînd numerele de vară, nu se pregătește pentru un monolog adresat unei mase oarecare, ci pentru un dialog cu sute de mii de personalități. Știm cine va porni în Expedițiile „Cutezătorii“ sau spre satul bunicilor, cine va juca fotbal și cine va concura la „Minitehnicus“, cine vrea să folosească prilejul pentru a citi și chiar cine, neavînd nici un proiect, se pregătește să lenevească... dar n-o să-l iăsăm noi !

Numărul 401 se afla în proiect atunci cînd i-am părăsit pe colegii de la „Cutezătorii“. Primele planuri de vacanță începeau să treacă din filele manuscriselor în rigoarea machetei. Undeva în zare se anunțau culorile toamnei, începutul școlii, plecarea berzelor (nu înainte de a fi fost... recenzate, prin intermediul „Cutezătorilor“, de către zeci de mii de copii îndrumați de profesorii de biologie — acțiune inițiată la sugestia Academiei Republicii Socialiste România). Pe ultima filă a carnetului meu găsesc expresia : o revistă deschisă. Cui ? Opiniei și colaborării colegilor gazetari din Capitală și din țară ; părinților, în care „Cutezătorii“ vede alți colegi și colaboratori prețioși în tot ceea ce întreprinde ; și în primul rînd, și în ultimul rînd, și mereu copiilor, omniprezenți în redacție, în paginile și în acțiunile revistei, la toate orizonturile vacanței aflate la start.

DIALOG VIU, PERMANENT CU RADIOASCULTĂTORII ȘI TELESPECTATORII

GAVRILĂ SĂCĂDAT

șeful Secției Scrisori a Radioteleviziunii Române

În documentele de importanță istorică ale celui de-al XI-lea Congres al P.C.R. se subliniază că: „Presa și Radioteleviziunea trebuie să acționeze pentru generalizarea experienței înaintate, acumulate în toate sectoarele construcției socialiste, să asigure expunerea largă a părerilor și propunerilor oamenilor muncii, ale tuturor cetățenilor în legătură cu activitatea ce se desfășoară în diferitele sfere ale vieții economico-sociale, în modul cum se desfășoară hotărârile partidului, cum se respectă legislația socialistă și normele de conviețuire socială”.

Răspunzând acestor deziderate majore care constituie jaloarele activității publicistice a Radioteleviziunii, în instituția noastră s-a acordat o atenție deosebită întăririi legăturilor cu radioascultătorii și telespectatorii. Sondajele de opinie efectuate pe mari eșantioane reprezentative, studiile de sinteză elaborate pe baza rezultatelor obținute prin aceste sondaje, numeroasele consfătuiri cu oameni ai muncii din orașe și sate, beneficiari ai programelor noastre, activizarea muncii cu scrisorile, iată numai câteva aspecte ale acestei preocupări.

Personal, consider că tocmai datorită îmbunătățirii muncii cu scrisorile, a soluționării mai operative a problemelor cuprinse în ele s-a ajuns la impresionanta cifră de un sfert de milion de scrisori sosite anual pe adresa Radioteleviziunii. Ce cuprind aceste scrisori? Greu de răspuns dată fiind diversitatea preocupărilor, a preferințelor și chiar a doleanțelor celor ne scriu. Putem afirma că nu există redacție care să nu fie vizată, într-un fel sau altul, de aceste scrisori, după cum nu există emisiune de amploare care să nu fie comentată, criticată sau elogiată în corespondențele primite. Reportajele de actualitate prezentate la radio sau la televiziune, emisiunile pe teme economice, științifice, de tineret, anchetele sociale, emisiunile culturale, artistice constituie obiectul a numeroase scrisori care, de multe ori, nu se mărginesc doar la simpla apreciere a calităților sau defectelor acestor emisiuni, ci sugerează noi teme, vizează din unghiuri inedite problemele respective. Spre sfârșitul anului trecut, de pildă, în corespondența noastră cu tinerii telespectatori s-a înregistrat, din ce în ce mai clar, un sentiment de insatisfacție față de emisiunile ce le erau adresate, mai precis față de „Seara pentru tineret”. Ținând seama de aceste păreri și considerându-le justificate, s-a trecut la diversificarea emisiunilor adresate tinerilor, la profilarea lor mai clară, la îmbogățirea tematicii abordate de ele.

La radio a fost introdusă o emisiune săptăminală intitulată „Opinia publică”, la sugestia ascultătorilor, care, putem spune că o și realizează prin scrisorile pe care le trimit redacției.

Emisiunile pe teme economice, atît cele care se adresează oamenilor muncii din industrie, cît și cele adresate lucrătorilor de pe ogoare, susțin rubrici permanente alimentate de scrisorile pe care le primesc. Nu mă refer numai la binecunoscuta „Poșta emisiunii” prin care se răspunde direct unor corespondenți, ci și la reportajele și anchetele care au ca punct de plecare scrisoarea unui muncitor, a unui țaran, a unui inginer.

O altă modalitate de întreținere a dialogului direct, permanent cu radioascultătorii și telespectatorii o constituie consfătuirile pe care le organizăm bilunar. Anul acesta, de pildă, ne-am întilnit cu telespectatori și radioascultători din Bistrița, Tg. Jiu, Dorohoi, comuna Dumbrăveni, județul Vrancea, de la Uzinele UREMOAS și Semănătoarea din București. Am întilnit la toate aceste consfătuiri aceeași atitudine exigentă față de programele noastre, aceeași dorință sinceră de a ne ajuta să le îmbunătățim, același interes față de necesitatea abordării cu prioritate a problemelor de fond în emisiunile de radio și de televiziune.

Secția Scrisori, de care răspund, adună cu grijă părerile, sugestiile, propunerile cuprinse în scrisori, exprimate de participanții la consfătuiri și elaborează bilunar sinteze care sînt utilizate de către conducerea instituției, de către redacții în alcătuirea emisiunilor, în structurarea programelor săptăminale sau de perspectivă.

Este prilej de reală și profundă satisfacție pentru noi, cei care ne ocupăm de acest sector de activitate, ori de cîte ori un gînd așternut pe hîrtie de un corespondent oarecare transpare dintr-o emisiune de radio sau de televiziune, ori de cîte ori o sugestie devine faptă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu cerea Radioteleviziunii să devină... „un instrument de masă pentru perfecționarea multilaterală a omului, pentru formarea conștiinței socialiste a tuturor cetățenilor patriei noastre”. Este sarcina noastră grea dar atît de frumoasă, este mîndria noastră comunistă, a celor care activăm la Radioteleviziunea Română, indiferent în ce sector, să dăm viață acestor prețioase indicații.

SIMPOZIONUL

CONTRIBUȚIA PRESEI JUDEȚENE
LA FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA
CONȘTIINȚEI SOCIALISTE

Cu prilejul manifestării cultural-artistice „Primăvara arădană” respectând o mai veche tradiție, Filiala Arad a Uniunii ziariştilor a organizat, la Clubul Presei, un simpozion având ca temă „Contribuția presei județene la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii”, la care au participat membrii filialei, precum și invitați din filialele: Timiș, Hunedoara, Bihor, de la redacția „Flamura” — Reșița.

Simpozionul a fost deschis de președintele Filialei Arad a Uniunii ziariştilor, **Crăciun Bonta**, redactorul șef al gazetei „Flacăra roșie”, care, după ce a salutată în numele membrilor filialei pe participanții oaspeți, a dat cuvântul tovarășului **Dorel Zăvoianu**, secretar al Comitetului județean Arad al P.C.R., care a rostit o alocuțiune introductivă, arătând printre altele:

„Este bine cunoscut faptul că în activitatea politico-ideologică pe care partidul o desfășoară cu intensitate în rindul maselor, pe primul plan sînt puse educarea oamenilor muncii, a întregului popor, în spiritul concepției revoluționare materialist-dialectice și istorice despre lume și viață, promovarea normelor și principiilor comuniste de etică și echitate. În acest cadru, presei îi revine, ca instrument al propagandei de partid, un important rol. Sînt pretutindeni prezente în societatea noastră rezultatele muncii politico-educative de formare a omului nou, constructor al socialismului. Ele se evidențiază în mod elocvent în entuziasmul cu care întregul nostru popor înfăptuiește politica internă și externă a partidului și statului.

Ca rezultat al ridicării generale a nivelului politico-ideologic al comunistilor români, a fost posibilă și elaborarea Programului partidului adoptat de Congresul al XI-lea. De aceea, în fața noastră va trebui să stea intensificarea muncii politico-educative pentru desfășurarea unei largi activități de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, de formare a omului nou, cu o morală superioară, cu o atitudine avansată față de muncă, față de interesele generale ale societății. Iată considerentele pentru care apreciem că e bine aleasă tema simpozionului de astăzi.

Aș dori să fac cîteva considerații pe marginea temei puse astăzi în dezbateri, pornind de la aprecierea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat la Congresul al XI-lea, privind sarcinile presei, radioului, televiziunii și celorlalte mijloace de informare în masă.

În condițiile specifice de apariție a gazetelor noastre locale, pe lângă aspectele pozitive care definesc activi-

tatea celor două gazete „Flacăra roșie” și „Vörös Lobogó” — considerăm că se poate realiza mai mult. Gazetarii din Arad, sub conducerea organizațiilor de partid, pot și trebuie să asigure în articolele publicate o concepție mai clară și o îndrumare mai unitară în activitatea ideologică și de educație politică. Aceasta cere o reflectare în gazetele noastre a faptelor, o împletire organică a practicii sociale cu activitatea teoretică, formînd și dezvoltînd astfel, permanent, spiritul revoluționar militant al comunistilor în lupta împotriva a tot ce nu mai corespunde noilor condiții istorice, sociale în asigurarea mersului nostru ferm înainte pe calea comunismului.

Deși există o preocupare meritorie a celor două gazete în direcția formării și dezvoltării conștiinței socialiste, a educării tinerei generații, gazetarii de la „Flacăra roșie” și „Vörös Lobogó”, ar trebui să realizeze articole de mai mare influență educativă în rindul tineretului nu în primul rînd prin reliefaarea unor aspecte izolate de parazitism și viață ușoară, ci, mai ales, prin faptele convingătoare, pline de dăruire ale tinerilor noștri angajați ferm în opera de edificare a societății noastre socialiste.

Activitatea de educare și formare a conștiinței socialiste desfășurată de presa de partid trebuie să ducă la crearea unui nou umanism care pune pe primul plan omul și, în același timp, îmbină interesele particulare cu cele ale întregii societăți.

Ca părți componente ale conștiinței sociale, literatura și arta reflectate în presa noastră constituie o expresie a procesului dezvoltării generale a societății. Întrucît există un referat privind problematica educativ-culturală a ziarului în formarea tipului uman al

societății noastre, nu doresc să fac aprecieri de valoare teoretică ci numai să amintesc faptul că gazetele noastre locale trebuie să se ferească de literaturizarea paginilor sau articolelor pe care le publică, ocupîndu-se mai consecvent de reflectarea modului cum este transmisă și asimilată cultura de masă la diferitele nivele ale colectivității.

Acestea sînt desigur doar cîteva considerații despre posibilitățile largi pe care le are presa în vasta operă de formare și educare comunistă, de ridicare a conștiinței socialiste a maselor desfășurată de partidul și statul nostru. Cred că trebuie să reținem ideea că la baza activității teoretice, politice, cultural-educative vor trebui să stea Programul partidului, celelalte documente care au un caracter marxist-leninist creator și care exprimă concepția revoluționară a materialismului dialectic și istoric.”

În încheiere, vorbitorul și-a exprimat convingerea că ideile și opiniile ce vor fi exprimate de referenți, de participanții la dezbateri, vor contribui concret la realizarea unor gazete mai bogate în conținut, cu rezultate mai eficiente în munca de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste a maselor.

Au fost prezentate apoi referatele: „Ziarul județean, militant activ pentru promovarea principiilor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste”, susținut de **A. Kilin**, redactor, șef de rubrică la ziarul „Vörös Lobogó”, și „Problematica educativ-culturală a ziarului județean în formarea tipului uman reclamat de societatea socialistă multilateral dezvoltată”, susținut de **George Ciudan**, redactor, șef de rubrică la „Flacăra roșie”, din care publicăm extrase.

A.KILIN: Fiecare rînd scris, fiecare cuvînt rostit
cîntărite cu aceeași statornică măsură...

În referatul său, **A. KILIN** a arătat: „Precizăm că ne vom ocupa în special de presa județeană deoarece preluarea rigidă a unor acțiuni și campanii de presă de la ziarurile centrale nu întărește, ci dimpotrivă, slăbește influența educativă; în loc să contribuie la diversificare, dimpotrivă, duce la șablon și unilateralitate, abate atenția presei județene de la preocupările ei specifice.

Apariția programului ideologic al partidului și adoptarea de către Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român a Codului Muncii și vieții comunistilor, al eticii și echității socialiste a contribuit substanțial la

clarificarea modalităților tratării problemelor educaționale, pornind de la realitățile imediate ale vieții județului nostru.

Acest proces de clarificare la „Vörös Lobogó” a început prin căutarea unor răspunsuri la următoarele întrebări: cine sînt cititorii noștri, deci asupra cui exercităm influența, asupra cui am mai putea exercita influența educativă a presei de partid? Cum putem pune de acord sarcinile care decurg din Codul muncii și vieții comunistilor, al eticii și echității socialiste cu așteptările cititorilor? Care sînt elementele specifice ale județului pe care trebuie să le luăm în considerare?

Prospectarea structurii cititorilor este la noi o preocupare de dată recentă și considerăm necesar ca redacțiile să facă această muncă cu forțele proprii, pînă cînd vor fi instituționalizate cercetările sociologice care să studieze relația presă-cititori.

În urma unui sondaj de opinie, conducerea redacției noastre a refăcut macheta robot, acordînd spațiu mai mare acelor probleme care vizează direct formarea omului nou. În această acțiune am ținut în primul rînd seamă de hotărîrile Comitetului județean de partid care stabilesc sarcini precise pentru presa județeană și care previzionează acele teme majore cu scopul precis de ridicare a nivelului de conștiință a maselor, de formare a unei opinii publice avansate.

Rezultatele primei noastre prospecțiuni situează pe locul întîi articolele politice, educative și sociale. Cititorii au cerut mai multe articole despre dezvoltarea socială a țării, despre familie, cronica evenimentelor interne, articole critice despre speculanți, despre favoritism, despre apărarea avuțiilor obștești, sfaturi pedagogice, despre timpul liber al tinerilor, îndrumarea lor profesională, știri din sălile tribunalului. Cititorii și-au manifestat dorința de a se publica foiletoane, romane-foleton despre viața marilor personalități, note de călătorie, articole despre omul făuritor al viitorului. Aceste așteptări sînt pe deplin justificate, cu atît mai mult cu cît în ultima perioadă lipsesc aproape în totalitate din paginile noastre și, în general, din paginile ziarelor județene genurile satirice, deși ele sînt o armă eficientă în lupta pentru eradicarea din viața societății a tarelor morale care se mai manifestă încă.

Am amintit mai sus că în tratarea problemelor legate de aplicarea în viață a normelor vieții și muncii comunistilor trebuie să se pornească de la realitățile județului. Care sînt principalele date caracteristice pe care trebuie să le luăm în considerație în munca educativă?

Prima, după părerea mea, este existența unei bogate tradiții revoluționare, tradiție legată de mișcarea muncitorească. Faptul că în Arad mișcarea muncitorească are un trecut de mai bine de 100 de ani că în anii de galitățile partidul comunist avea aici o puternică organizație, că aici trăiesc mulți care au luptat în anii ilegalității pentru viitorul comunist al țării constituie izvoare de inspirație pentru gazetari în realizarea unor articole valoroase care să aibe drept scop formarea omului nou. Articolele publicate de ziarul „Flacăra roșie” cu ocazia diferitelor aniversări, cum sînt de pildă „Unul dintre briații fii ai meleagurilor arădene”, „Ecuri literare ale războiului pentru independență în presa arădană”, „Arădenii pe frontul antihitlerist”, „Voluntarii din părțile Aradului în războiul pentru independență”, „O victorie a poporului român în lupta pentru democrație” etc., ca și articolele semnate de cercetătorii de istorie locală în „Vörös Lobogó”, în cadrul rubricii „Însemnări pe marginea programului Partidului Comunist Român”, au contribuit nu numai la valorificarea rezultatelor cercetării de istorie locală, dar au stimulat înseși cercetările.

Programul vast pe care partidul îl desfășurează țării și lumii întregi cu sentimentul de adevărată mîndrie națională impune valorificarea moșteni-

rii trecutului, Ziarul local îi revine un rol de căpetenie de a contribui la această operă de valorificare a tot ce a avut județul frumos, omenesc și nemuritor, punînd în lumină valorile create de-a lungul veacurilor de poporul român. Articolele ca „Importanța descoperire arheologică la Arad — mormînt al daciilor liberi („Flacăra roșie”)”, „Pe urmele lui Doja” („Vörös Lobogó”), ca și reportajele monografice apărute lunar în „Vörös Lobogó”, cu titlul „Itinerar județean” au contribuit la cultivarea dragostei față de patrie, partid și popor.

Trebuie să luăm în considerare faptul că pe plaiurile arădene trăiesc de veacuri alături de români și oameni ai muncii de naționalitate maghiară, germană, slovacă și de alte naționalități și că tot ce s-a realizat este efortul colectiv al tuturor oamenilor muncii. Tratarea aspectelor variate ale problemei naționale, a rezolvării ei marxist-leninistă în țara noastră nu este și nu poate fi o preocupare de ocazie sau de campanie. Studiarea temeinică a Codului principiilor muncii și vieții comunistilor, al eticii și echității socialiste ne-a ajutat să înțelegem mai bine sarcinile ce ne revin în ceea ce privește educația în spiritul patriotismului socialist, a respectului reciproc al oamenilor muncii pe baza egalității în drepturi. Se înțelege, cultivarea acestor sentimente este o datorie a tuturor celor ce lucrăm în presă, dar nu trebuie să uităm că în județul nostru în care trăiesc și oameni ai muncii de naționalitate maghiară, germană etc., avem și sarcini specifice. Documentele partidului nostru ne atrag atenția să privim aspectele rezolvării problemei naționale ca un proces continuu. Ne vom opri și aici la cîteva exemple care arată preocuparea constantă a redacției în acest sens. Prin publicarea consultației „Politica P.C.R. în problema națională” în ambele gazete județene, am dat un ajutor prețios nu numai propagandiștilor și cursanților învățămîntului ideologic ci am contribuit, la educarea tuturor cititorilor. „Pe strunele frăției”, rubrică permanentă a gazetei „Vörös Lobogó”, oferă cititorilor nenumărate exemple grăitoare ale eforturilor comune depuse de oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate. Prezența vie, convingătoare în paginile celor două gazete — „Vörös Lobogó” și „Flacăra roșie” — a activității înfrățite a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, contribuie la întărirea unității moral-politice a națiunii socialiste.

În munca noastră educativă trebuie să luăm în considerare și condițiile economice și social-politice din județul Arad. Se știe că Aradul este în primul rînd un oraș muncitoresc. În fapt, programul partidului cere oamenilor bine pregătiți, cu o înaltă ținută moral-politică. Multitudinea aspectelor problematice social-politice, educative a impus stabilirea unei asemenea structuri a gazetei încît aproximativ 30 la sută din spațiu să fie acordat acestei probleme. Și aici nu este vorba numai despre articolele rubricii „Viața de partid”. Fideli tradiției presei progresiste, am folosit articolul de fond, care apare în fiecare număr, pentru a reveni și comenta principalele probleme ale politicii partidului, publicăm trei, patru cursive pe teme educative în fiecare număr, iar

în cadrul rubricii „Omul și colectivitatea” publicăm reportaje care canalizează opțiunea cititorilor către un anumit tip de model uman, oferim deci criterii de selecție. Rubricile din „Flacăra roșie”, „Portrete paralele” sau „Sfera de influență a comunistului”, ca și articolele: „În munca de educație nu ne pot mulțumi procentele”, „Oameni ai șantierelor”, „Organizația de partid este puternică prin calitatea membrilor săi” au marelui avantaj de a scoate din sfera abstracțiilor norme ale vieții și muncii comunistilor, ale eticii și echității socialiste, trăsăturile caracteristice modelului uman comunist.

Sondajele efectuate de redacția noastră prin învecinatele întîlniri cu cititorii organizate în Arad și în comunele județului au evidențiat faptul că în ultimii ani au crescut numărul cititoarelor. Responsabilitatea gazetei „Vörös Lobogó”, pentru orientarea opiniei publice feminine în interpretarea fenomenelor vieții, pentru atragerea femeilor în activitățile productive se realizează prin rubrica „Pentru fete și femei”, care a reușit să găsească drumul spre inima și mintea cititoarelor. Acest succes se explică prin faptul că această rubrică a reușit să ridice unele probleme importante legate de ocrotirea femeii, extinderea rețelei de creșe, ușurarea muncii casnice și altele.

În afara problemelor comune tuturor oamenilor muncii, există aspecte specifice care privesc numai sau aproape numai pe tineri. Poate ar fi momentul să ne întrebăm: oare în condițiile apariției săptămînale sosem destul despre și pentru tinăra generație? Nu este ușor să răspunzi la această întrebare deși direcțiile în care acționăm sînt numeroase. Este destul să amintim paginile speciale, acțiunile: „Tinere, țî-ai ales meseria?”, „Azi vă prezentăm școala...” realizate de „Flacăra roșie”; acțiunile „Tineri în funcții de conducere”, „Cît valorează diploma de bacalaureat”, publicate de „Vörös Lobogó” — acțiuni cu un real folos educativ. Consider însă că în această privință sîntem abia în etapa căutărilor. Pentru redacția „Vörös Lobogó”, a constituit mult timp și constituie încă și acum temă de discuții felul cum să ne adresăm tineretului, cum să educăm noi generații de cititori, cum să pătrundem cu articolele noastre în școli, ce modalități gazetărești, ce genuri, ce stil să folosim cînd vorbim pentru și despre tineri. Considerăm că tratarea temelor de această natură, păstrînd bineînțeles o proporție corespunzătoare, nu poate lipsi din paginile gazetei. Cititorul vrea să fie informat din surse autorizate despre faptele antisociale petrecute în județ, despre măsurile luate împotriva celor ce le comit. Este adevărat că și în tratarea temelor sus-amintite am făcut pași înainte. Rubricile noastre „Curierul juridic”, „Din sălile tribunalului”, „Răspunsul juristului” — atît la „Flacăra roșie” cît și la „Vörös Lobogó” — sînt apreciate de cititori iar nenumăratele scrisori care sosesc pe adresa redacțiilor noastre dovedesc că problemele ridicate pe marginea temelor tratate îndeplinesc o funcție educativă bine determinată. La cererea cititorilor, redacția „Vörös Lobogó” organizează consultații juridice bilunare care aduc foloase prețioase în popularizarea legilor țării.

Desigur, tema noastră este foarte vastă și nu ne-am propus să tratăm

toate aspectele. Este important însă să reținem pentru activitatea noastră că nu numai reportajele, anchetele, debaterile pe temele clasice ale activității educative, ci fiecare informație, fiecare corespondență, fiecare rind

GEORGE CIUDAN: Drumul spre „rentabilitatea” spirituală...

Propunându-și să delimiteze locul pe care îl împlinește ziarul județean în cadrul amplului proces de formare și consolidare a omului contemporan, G. CIUDAN, arată în referatul său:

„Ziarele arădene se bucură de o largă audiență în rîndul cititorilor. Cea mai bună dovadă în acest sens o constituie faptul că, deși a devenit o gazetă săptămînală și are un preț mai mare decît cotidienele din Capitală, „Flacăra roșie” nu și-a pierdut nici un cititor. Tirajul este de 40 de mii de exemplare. Trăim deci pe propriile noastre picioare, sîntem rentabili din punct de vedere economic.

Dar rentabilitatea spirituală se obține cu mult mai greu decît cea economică. Drumul spre o asemenea rentabilitate este cu mult mai dificil și mai lung. Munca publicistului nu este măsurabilă în valori, în primul rînd, cantitative. Cine ar putea să spună exact cît a vibrat conștiința cititorului la o tabletă de 20 de rînduri semnată de Geo Bogza sau ce reacții concrete poate declanșa, în atitudinea unui om, un bătaios articol semnat de Adrian Păunescu sau unul spiritual, acid și subtil ieșit de sub pana scăpărătoare a Ecaterinei Oproiu?

Păstrînd proporțiile, cu toată modestia credem că nu greșim dacă spunem că și condeiele locale și-au croit un drum spre mintea și inima cititorilor. Dacă oamenii cunosc astăzi mai mult, dacă luptă și acționează pentru îndeplinirea programului Partidului Comunist Român, dacă fac coadă la spectacole și librării, dacă pe scenele noastre atît actorii profesioniști cît și artiștii amatori ne dovedesc că urcă pe treptele măiestriei artistice și ale responsabilității civice, noi, gazetarii comuniști de la cele două gazete, credem că avem dreptul să spunem că în toate acestea se află încorporată și o parte din gîndirea și arderea noastră.

Referindu-ne la ziarele noastre de cînd au devenit săptămînale și trecînd în revistă preocupările lor pe plan cultural și artistic, încercăm un oarecare sentiment de satisfacție. Atît „Flacăra roșie” cît și „Vörös Lobogó” și-au menținut cu regularitate (excepțînd unele situații speciale) paginile culturale. Mai mult, Tematica acestor pagini a fost îmbunătățită în sensul că aspectele culturii de masă au intrat mai masiv în coloanele ziarelor. Alături de aceasta, ziarele s-au străduit, în limita spațiului, bineînțeles, să îmbrățișeze bogăția problematicii cultural-educative ce ține de tărîmul instituțiilor de cultură și artă profesionistă și al instituțiilor de învățămînt.

În cele ce urmează vom încerca să schițăm cîteva idei directoare care ne-au călăuzit și impulsat. Activitatea politico-educativă a așezămîntelor culturale și a cluburilor muncitorești, precum și mișcarea artiștilor amatori din municipiul și județul a fost prezentă, într-un fel sau altul, în

scris, fiecare cuvînt rostit trebuie să fie gîndite și cîntărite cu aceeași statornică măsură: contribuția pe care o aduc la educarea maselor, a tinerețului, a tuturor oamenilor muncii”.

toate numerele gazetei noastre. Ne-am apropiat de ea din diferite unghiuri, fie prin articole de analiză și orientare cu valabilitate mai largă, fie prin reflectarea unor aspecte particulare pozitive sau negative din care se puteau extrage anumite concluzii și învățăminte. Investigînd activitatea culturală, am căutat în primul rînd să facem publică și să deschidem calea faptelor de cultură și experienței pozitive. Atunci cînd am socotit oportun, am oferit unor teme și subiecte spații largi, de o pagină.

Într-un astfel de spațiu larg s-au reflectat în „Flacăra roșie” „Primăvara arădană”, acțiunile educative și cultural-artistice închinete Congresului al XI-lea, în mai multe pagini speciale s-au oglindit manifestările din preajma alegerilor. În unele cazuri, paginile speciale au fost dedicate unei localități sau unei instituții. În analiza și reflectarea activității caselor de cultură, a căminelor culturale și a cluburilor muncitorești am căutat să reliefăm întotdeauna pertinența educativă a programelor, elementele menite să modeleze un tip uman înzestrat cu cele mai alese virtuți, așa cum sînt ele consemnate în splendida cartă a muncii și vieții comunistilor. În acest cadru general ne-am fixat cîteva genuri de activități pe care le-am socotit deosebit de eficiente și a căror evoluție și creștere cantitativă am urmărit-o cu nerseverență pe o perioadă mai îndelungată de timp. Astfel, am avut satisfacția de a înregistra revirimentul brigăzii artistice de agitație, gen care după ce într-o vreme a trecut printr-un con de umbră, a reinflorit astăzi în mai toate așezămîntele culturale și cluburile muncitorești, unele cucerind, după cum se știe, marile trofee la concursurile republicane.

Pentru a putea cuprinde toate acțiunile și toate manifestările ce au loc pe cuprînsul județului, am înființat rubrica „Breviar” care găzduiește informații lapidare, semnate adesea de corespondenții noștri, privind activitatea cultural-educativă din județ.

Urmărind creșterea și înflăcărarea sentimentului patriotic, de cinstire a trecutului glorios a valorilor culturale create de poporul român, precum și cunoașterea și aprecierea remarcabilelor valori spirituale născute în România socialistă și mai cu seamă pe meleagurile arădene, „Flacăra roșie” a editat pagini speciale dedicate aniversării lui Avram Iancu, sărbătoririi zilei de 23 August, luptătorilor eroi de la Păuliș, ca și filmului care nemuritoare memoria lor. O altă pagină specială a elogiat memoria lui Mihai Eminescu, cu prilejul împlinirii a 125 de ani de la nașterea lucașărilor poeziei românești.

Am avut mereu în vedere ca instituțiile de cultură și artă profesioniste (Muzeul județean, Teatrul de stat) să-și afle loc în coloanele gazetelor „Flacăra roșie” și „Vörös Lobogó”.

Obiectivul nostru principal a fost acela de a sprijini prioritar producțiile dedicate lucrărilor autohtone cu o încercătură valoroasă de idei, legate de realitățile noastre.

La capitolul învățămînt, „Flacăra roșie” a avut o activitate foarte susținută la sfîrșitul anului școlar trecut și în perioada de vară, în sensul comentării, a sensibilizării maselor de cititori pentru înțelegerea marelui salt realizat de învățămîntul românesc, prin generalizarea liceului. Pentru acest fapt, reprezentantul Ministerului Educației și Învățămîntului a adresat gazetei mulțumiri. În schimb, în acest an școlar, „Flacăra roșie” nu a realizat mai mult de trei pagini, special dedicate învățămîntului și un număr mai mic de articole, referitoare mai ales la laturile educative ale procesului de învățămînt.

În ceea ce privește creația autorilor locali, am consemnat și comentat aparițiile editoriale atît ale celor care trăiesc astăzi în Arad cît și cele ale celor care au pornit de la obirșii arădene. În ceea ce privește publicarea scrisorilor, am reținut una-două poezii săptămînal, încadrîndu-ne tematic în spiritul plenerii ideologice a partidului nostru din noiembrie 1971.

Ne socotim datori față de prozatorii arădeni care în vremea din urmă dau semne de vigoare și hărnicie. Din păcate situația aceasta se va perpetua atîta timp cît nu primim din partea lor proze scurte, mai exact spus, foarte scurte, care să poată fi găzduite în spațiul afectat.

Plasîndu-se pe linia marelui efort de culturalizare ce se face în țara noastră pe multiple planuri, presa trebuie să găzduiască articole care optează pentru adevărate valori și le luminează, contribuind la lărgirea ariei de accesibilitate, a operelor care cer eforturi și din partea receptorilor.

Toate acestea și nu numai acestea relevă, o dată mai mult, responsabilitatea și poziția gazetarului față de valorile culturale. Responsabilitatea noastră față de acestea, departe de a fi o responsabilitate administrativă, este, înainte de toate, în egală măsură, de natură etică și politică. Meseria de gazetar cere talent, cultură ideologică plus cultură generală și profesională. Fără însușirea filozofiei marxiste, fără cunoașterea esteticii marxiste, redactorul cultural nu numai că este debusolat în activitatea sa, dar este permanent nîndit de pericolul de-a comite erori, care se pot repercuta nu numai asupra lui ci și asupra publicului și creatorilor. Se vorbește mult la noi despre necesitatea dezvoltării unei personalități multilaterale. Acesta este un lucru excelent. Cei care practică îndeletnicirea de ziarist, trebuie să aibă în primul rînd ei înșiși o personalitate puternică, bazată pe calități native dar construită în același timp în mod conștient. Gazetarul de la secția culturală, dacă nu este el însuși un om cu personalitate, ci un simplu rutinier conștiincios, dacă nu este încercat de idei și vervă publicistică, rămîne un simplu funcționar.

Investit cu mari drepturi dar și cu mari îndatoriri, ziaristul comunist, transferîndu-și inima, cugetul și harul său în cuvîntul tipărit, nu este, cum afirmă unii, istoricul clipei, ci omul care poate să facă cu meseria sa adevărată artă, care poate să contribuie cu pana la zidirea celui mai delicat edificiu care este conștiința umană,

căci așa cum spune poetul „Ca-n basme-i a cuvintului putere.”
In continuare, pe marginea referatelor s-au înscris la discuții, relevând din experiența redacțiilor lor, **Timotei**

Jurjica, redactorul șef al gazetei „Flamura” — Reșița, **E. Lessl**, redactor șef adjunct la „Neue Banater Zeitung”, **I. Stăncioiu**, secretar de redacție la ziarul „Drapelul roșu” — Timiș.

ION ȘINCA : Coordonate ale tematicii educative...

In incheierea Simpozionului, conf. univ. **Ioan Șinca** de la Academia „Ștefan Gheorghiu” a formulat câteva considerații de ordin teoretic și practic în legătură cu tema dezbătută :

„Edificarea socialismului înseamnă transformarea fundamentală a orânduirii politice și social-economice, a ideologiei, a concepțiilor, a moravurilor și a obiceiurilor, a întregului mod de viață al oamenilor. Această operă este unică în istoria omenirii prin caracterul său conștient, prin înfăptuirea într-o măsură hotărâtoare a condițiilor în care, așa cum prevăzuse Friedrich Engels, „oamenii vor recunoaște dinainte necesitatea unei schimbări a organizării sociale cerute de schimbarea relațiilor și vor dori această schimbare înainte ca ea să li se impună inconștient și fără voia lor”. Elementul esențial pentru formarea noii conștiințe, a conștiinței socialiste, îl constituie crearea unei noi existențe sociale, condiție pe care socialismul o înfăptuiește prin transformările inovatoare pe toate planurile vieții politice, economice, sociale și spirituale. Noua bază economică, politică și ideologică creează posibilitatea reală ca oamenii să devină făuritorii propriului lor destin.

Conștiința socialistă are un deosebit rol în asigurarea mersului înainte al societății, devine o forță motrice a perfecționării neîncetate a societății noastre.

Dar relațiile de producție socialiste, bazate pe ajutorul și colaborarea tovarășească în muncă, nu determină, în mod spontan, instaurarea unor relații umane de tip nou. Socialismul creează baza obiectivă și posibilitatea generării unor noi comportamente, a unor noi raporturi între oameni. Dar, la fel ca în toate domeniile vieții sociale, și aici, ceea ce reprezintă posibilitatea nu se transformă automat în realitate.

„Dezvoltarea conștiinței socialiste este un proces complex la care sînt chemați să concure activ toți factorii educativi de care dispune societatea noastră. Sarcini importante revin în acest sens mijloacelor de informare în masă — organelor de presă, emisiunilor de radio și televiziune, publicațiilor periodice de toate genurile. Informînd obiectiv opinia publică asupra procesului construcției socialiste, asupra marilor victorii ale poporului român pe drumul vieții noi, luînd atitudine critică față de lipsuri și neajunsuri, aceste instrumente trebuie să acționeze și mai perseverent, la un nivel calitativ superior, pentru dezbateră aprofundată și elucidarea, de pe pozițiile filozofice ale partidului nostru, a tuturor problemelor ce compun astăzi universul spiritual al oamenilor muncii”, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Formarea conștiinței socialiste constituie un proces amplu, multilateral, care implică însușirea concepției despre lume și societate a partidului nostru, formarea unei atitudini cetățe-

nești înaintate, cunoașterea temeinică a ceea ce e valoros în știința și tehnica de azi, stăpînirea profesiei și un larg orizont de cultură generală.

Cînd Karl Marx enunța teza potrivit căreia emanciparea muncitorilor, eliberarea lor de exploatare și fondarea unei noi așezări a societății umane nu pot fi decît opera clasei muncitoare înseși, el pune în termeni radicali problema noului mers al istoriei, ca fiind întemeiată pe participarea conștientă și activă a subiectului istoriei la crearea ei, avea în vedere omul care se definește prin participare, care stabilește coordonatele de perspectivă ale existenței sale prin totală sa angajare umană. Orînduirea socialistă creează pentru prima dată la scara întregii societăți, posibilitatea ca oamenii să devină făuritorii propriei lor istorii, să dirijeze conștient întregul lor mod de viață.

„Dezvoltarea conștiinței oamenilor reprezintă un proces de lungă durată; factorul determinant îl constituie, firește, condițiile vieții materiale, dar un înalt nivel cultural este, de asemenea, necesar, întocmai ca și înțelegerea legilor obiective ale societății. Nu cred că în această privință există în România dificultăți deosebite; poate că aceasta se datorează rezultatelor obținute în dezvoltarea societății care au convins poporul că politica comunistilor corespunde intereselor sale fundamentale.

Bineînțeles că în anumite manifestări individuale se mai fac încă simțite tarele trecutului, atît în ceea ce privește relațiile în societate, cît și în familie. Mai există încă influențe ale misticismului, ale individualismului și ale altor mentalități retrograde; suprimarea acestor manifestări presupune un proces îndelungat.

Formarea unei conștiințe și a unei atitudini progresiste în comportarea de zi cu zi a muncitorilor impune o activitate de educație la care contribuie toate mijloacele de care dispune societatea: școala, presa, radioteleviziunea, arta, munca culturală de masă, întreaga activitate politică și ideologică”, afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat ziarului „L'Humanité” (8 mai 1970).

Da că cele spuse pînă acum ar putea constitui cîteva scurte considerații teoretice asupra temei, cu permisiunea dv., voi încerca să schitez unele direcții cunoscute ziarelor locale în procesul de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste a maselor.

Un domeniu de mare întindere și complexitate îl reprezintă conștiința economică.

Desigur că ziarurile sînt chemate să contribuie la educarea economică a cititorilor săi. În afara unor articole teoretice, a explicării unor concepte, ziarurile fac educația economică, mai ales, prin modul în care scriu despre activitatea productivă.

Fenomenul economic, amploarea și semnificațiile lui oferă o tematică inepuizabilă, actuală și capabilă să stimuleze și să dezvolte conștiința, să determine comportamente, să formeze atitudini, să stîrnească reacții. În această ordine de idei, insistăm asupra necesității de a ne desprinde de cifre și situații statistice, de prezentare amplă a complexității proceselor tehnologice, aducînd pe prim plan oamenii, pe cei care dau viață cifrelor, pe cei care minuesc complicata tehnică, cu preocupările lor, cu bucuriile, satisfacțiile și necazurile lor, cu gîndurile și frământările lor.

Formarea și dezvoltarea conștiinței politice a maselor constituie, după opinia noastră, un alt compartiment tematic major pentru publicațiile locale de partid. Prezentarea cu mai multă forță de convingere a politicii partidului, a identificării maselor cu această politică, capătă un loc de primă importanță în paginile ziarelor. Se cere efort pentru a conferi rubricii „Viața de partid”, precum și celorlalte rubrici care oglindesc viața politică a județului un caracter mai viu, mai dinamic și mai interesant.

În același timp, sîntem chemați să oglindim în articolele noastre felul în care prevederile înscrise în Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, al eticii și echității socialiste devin convingeri, atitudini și comportamente de fiecare zi ale tuturor oamenilor muncii.

Educarea patriotică a maselor, înfățișarea frăției în munca și în viața de zi cu zi a tuturor fiilor acestui județ, români, indiferent de limba pe care o vorbesc, constituie, de asemenea, surse și teme de maximă actualitate și importanță pentru ziarurile locale.

Un domeniu tematic extrem de generos pînă în multitudinea faptelor și a ideilor, care-și reclamă locul în ziar, îl oferă educația tineretului. Formarea tinerilor pentru muncă, educația civică și cetățenească, combaterea parazitismului și a vieții ușoare sînt numai cîteva dintre temele pe care le dorim mai frecvente și mai bine reflectate în articolele, în anchetele, în reportajele și în pamfletele găzduite de către ziare. Am dori să subliniem, în această ordine de idei, rolul modelului pe care avem datoria să-l oferim cititorilor, mai ales celor tineri. În niciunul dintre domeniile vieții noastre cotidiene, forța exemplului pozitiv nu are un rol așa de hotărîtor ca în articolele și rubricile destinate tineretului.

Nu vrem să se înțeleagă că am înfățișat un tablou complet al tuturor preocupărilor presei locale. Am prezentat doar cîteva dintre ideile pe care le socotim de larg interes.

În prezent, presa din țara noastră are înscrise în Programul partidului, în cuvîntările secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îndatoriri cu caracter programatic, sarcini și obligații pe măsura vremurilor pe care le trăim.

Iar nouă, ziaristilor, ne revine cînsătea de a le transpune în viață. Aceasta reprezintă, de fapt, rațiunea noastră de a fi ca ziaristi comunisti, ostași ai partidului pe frontul presei”.

După incheierea simpozionului, oaspeții au fost invitați la vernisajul expoziției de caricaturi aparținînd caricaturistului **Hanibal Teodorescu**.

OCTAV LIVEZEANU

La începutul acestei luni, a plecat dintre noi pentru totdeauna Octav Livezeanu, cunoscut publicist și activist pe tărîm social, care s-a alăturat încă din tinerețe luptei forțelor democratice împotriva regimului burghez-moșieresc, desfășurînd timp de cîteva decenii o activitate remarcabilă în slujba intereselor majore ale patriei și poporului.

Ziaristica militantă, de pe poziții progresiste, a fost unul din tărîmurile unde talentul și dăruirea lui Octav Livezeanu s-au manifestat în modul cel mai fertil. Ca student, Livezeanu s-a ridicat împotriva curentului de dreapta, huliganic, de după primul război mondial. El s-a alăturat în iulie 1925 studenților progresiști care au înființat Uniunea studenților independenți, a participat la redactarea revistei „Viața universitară”, inițiată de studentul comunist Timotei Marin.

Este binecunoscută activitatea sa la ziarul „Aurora”, fondat de doctorul Nicolae Lupu, ziar pe care, după Tudor Teodorescu-Bra-

niște, Octav Livezeanu avea să-l conducă timp de mai mulți ani, ducînd numeroase campanii anti-reacționare și antifasciste susținînd acțiunile întreprinse în vederea creării frontului popular antifascist. Acelorași obiective le-a corespuns colaborarea lui Octav Livezeanu și la alte publicații democratice și progresiste interbelice — „Clopotul”, „Adevărul”, „Stînga”, „Cuvîntul liber”.

În aceste zile, a fost evocată, cu deplin temei, și activitatea desfășurată de Octav Livezeanu după 23 August, pe linie de stat și obștească — ca ministru al artelor iar apoi al artelor și informațiilor, ca vicepreședinte al Consiliului general A.R.L.U.S., ca vicepreședinte al Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea. S-a amintit, de asemenea, de activitatea lui ca deputat în primele legislaturi ale Marii Adunări Naționale, ca membru al Partidului Comunist Român din anul 1945.

Amintindu-ne de toate acestea, de prodigioasa lui prezență pe tărîmul presei, nu putem să uităm,

desigur, de faptul că Octav Livezeanu a făcut parte din comitetul de conducere al primului sindicat al ziariștilor din țara noastră din anii de după eliberare, calitate în care a contribuit la afirmarea importanței și prestigiului profesiei noastre.

Octav Livezeanu ne lasă amintirea vie a omului și publicistului integru pentru care slujirea devotată a intereselor și năzuințelor patriei și poporului a constituit un suprem imperativ al vieții.

MIRCEA RĂDULESCU

DIN SCRISORILE PRIMITE LA REDACȚIE

Stimați tovarăși,

În ultima perioadă sint tot mai evidente eforturile redacției revistei „Presa noastră” de a investiga nemijlocit realitatea vie a presei noastre, de a sonda mai des, și cu rezultate bune, centrele de interes ale ziariștilor, de a le solicita opinii și a le oferi posibilități spre a-și expune punctele de vedere în legătură cu problemele actuale cu care se confruntă presa (de mare utilitate ar fi și abordarea unor aspecte esențiale ale editării ziarelor periodice, format mic), de a iniția acțiuni proprii, rubrici prin care sprijină efectiv perfecționarea învățămîntului ziaristic, activitatea redacțiilor, îmbogățirea orizontului profesional, științific și cultural al gazetarilor. În acest context aș aminti de rubricile „Studii și cercetări de presă”, „Tribuna presei județene”, „Opinii în sprijinul învățămîntului ziaristic”, „Documentar ziaristic internațional”, „Cursul nostru de fotografie” (recent inițiat).

Amplificîndu-și eforturile subordonate aceluiași generos scop, în numărul 4(227) 1975 revista „Presa noastră” ne-a oferit alte două noi inițiative interesante: „Revista revistelor de profil” și „O nouă disciplină la cursurile de reciclare pentru ziariști: Analiza de conținut”. Prezentîndu-ne succint nouă-tățile apărute în trei publicații diferite („Jurnalist”-U.R.S.S., „Le journaliste democratique” și „Presse

actualité”-Franța) „Presa noastră” ne facilitează cunoașterea modului de abordare a reclamei de către alți ziariști și publicații, a locului și rolului acesteia în cadrul diferitelor orînduiri sociale, a funcțiilor social-economice ale reclamei și a exigențelor pe care le solicită pentru a fi eficientă. Și mai interesante par a fi noile modalități de transmitere a informațiilor (televiziunea în casete, videodiscuri, video-cartele, televiziunea prin cablu) însoțite de scurte caracterizări referitoare la unele implicații de ordin economic și social-instructiv.

A doua inițiativă vizează și mai direct perfecționarea pregătirii noastre profesionale. Interviuul „Analiza de conținut” reușește să ofere o sumă de lămuriri, de ordin teoretic, pe această temă. Înțelegerea temeinică și corectă a problemei solicită, însă, în continuare, alte intervenții ale unor specialiști care, abordînd eventual separat diverse aspecte esențiale ale noii discipline, ar putea oferi, în spațiul afectat, suficiente repere care să reliefeze problemele și metodele principale ale analizei de conținut, să demonstreze posibilitățile de aplicare a acestora la condițiile presei în general, a presei locale în special, valoarea ei practică pentru activitatea tuturor ziariștilor.

CONSTANTIN BORȘ

Secretar general de redacție la „Zori noi” — Suceava

PRESA IALOMIȚEANĂ LA VÎRSTA CENTENARĂ

În ziua de 24 mai 1975, la Slobozia, au avut loc festivitățile prilejuite de împlinirea a 100 de ani de existență a presei ialomițene. Evenimentul a fost marcat printr-o adunare festivă, o sesiune de referate și comunicări, inaugurarea unei expoziții omagiale.

Prezența la acțiune a membrilor secretariatului Comitetului județean de partid, a președintelui Uniunii ziarștilor din R. S. România, a sute de corespondenți, colaboratori, activiști de partid și de stat, muncitori tipografi, a unor redactori șefi din presa locală, a ziarștilor care au scos primele numere ale „Tribunei Ialomiței“ a conferit prestață tuturor manifestărilor organizate.

Tovarășii **Marin Vasile**, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean de partid, președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean, și prof. univ. **Nestor Ignat**, președintele Uniunii ziarștilor, decanul Facultății de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu“, au vorbit despre sarcinile actuale și de perspectivă ale presei locale, în lumina documentelor adoptate de Congresul al XI-lea al partidului.

Au adus salutul colectivelor de muncă în mijlocul cărora își desfășoară activitatea tovarășii **Ion Moise**, secretar al Comitetului comunal de partid Căzănești, **Simion Olariu**, secretarul Comitetului de partid de la Combinatul de îngrășăminte chimice Slobozia, **Constantin Frincu**, țaran cooperativ din Făcăeni, **Ionel Constantin**, directorul Liceului nr. 1 Călărași, **Marin Leoveanu**, redactor șef al gazetei „Teleormanul“, **Gh. Săcuiu**, redactor șef al gazetei „Steagul roșu“-Ilfov, **Tudorel Oancea**, redactor șef al gazetei „Delta“-Tulcea, **Arcadie Strahilevici**, redactor la ziarul „Dobrogea nouă“, **Nicolae Dragoș**, redactor șef al revistei „Luceafărul“.

Participanții la manifestare au vizionat expoziția omagială „100 de publicații în 100 de ani“, deschisă în holul Casei de cultură a tineretului, care prezintă fotocopii, periodice și manuscrise originale, sedii ale unor publicații, evoluția presei ialomițene, contribuții, intervenții ale gazetei de azi la valorificarea și popularizarea inițiativelor din viața politică, economică, socială, culturală a județului.

Un punct distinct al manifestărilor l-a constituit sesiunea de referate și comunicări. **Aurel David**, secretar general de redacție la „Tribuna Ialomiței“, a vorbit despre : „Etapă semnificative în istoria presei ialomițene“, **Ion Alecu**, redactor la „Tribuna Ialomiței“, despre : „Semnături de prestigiu în periodicele ialomițean“, **Pămînt**, **Marin Giurcă**, președintele Colegiului județean al avocaților, despre o „Retrospectivă ialomițeană“.

Cu același prilej au fost pregătite pentru tipar : Monografia presei ialomițene și Monografia periodicele „Pămîntul“.

„VÖRÖS LOBOGÓ“-ARAD XXX

La 29 aprilie s-au împlinit 30 de ani de la apariția primului număr al ziarului „Vörös Lobogó“, organ în limba maghiară al Comitetului județean Arad al P.C.R. și al Consiliului popular județean. Cu prilejul jubileului, la Clubul Presei din Arad a avut loc o ședință festivă la care au participat redactorii ziarului „Vörös Lobogó“ și „Flacăra roșie“, colaboratori și corespondenți ai presei locale, cititori.

Transmițînd salutul Comitetului județean Arad al P.C.R. și al Consiliului popular județean, tovarășul **Liviu Derban**, membru supleant al C.C. al P.C.R., secretar al Comitetului județean de partid a urat colectivului redacțional noi și însemnate succese în îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul al XI-lea al P.C.R. în cultivarea sentimentului de prietenie și frăție între oamenii muncii români și cei de naționalitate maghiară.

Tovarășa **Rozalia Péterfi**, redactorul șef al gazetei „Vörös Lobogó“, mulțumind pentru sprijinul și atenția pe care organele de partid și de stat le acordă gazetei a schițat drumul parcurs de ziarul „Vörös Lobogó“ în cei 30 de ani de existență, sarcinile ce-i stau în față în etapa actuală. „La cea de-a 30-a aniversare a primului număr al ziarului „Vörös Lobogó“ — sublinia vorbitoarea — analizîndu-ne munca și mijloacele de îmbunătățire a întregii activități ne exprimăm din nou dorința fierbinte de a face ca întreaga noastră activitate să fie pusă cu și mai mare eficiență în slujba partidului.

În continuare **Crăciun Bonta**, redactorul șef al gazetei „Flacăra roșie“, președintele Filialei Arad a Uniunii ziarștilor, a felicitat colectivul gazetei „Vörös Lobogó“ cu prilejul aniversării.

Participanții la adunarea festivă au adresat apoi o telegramă Comitetului Central al P.C.R., tovarășului **Nicolae Ceaușescu** în care printre altele se spune :

„Împreună cu toți oamenii muncii din județul Arad : români, maghiari, germani și de alte naționalități, sub conducerea Comitetului județean de partid, și noi gazetarii de pe aceste frumoase meleaguri ale României socialiste sintem angajați cu toată fermitatea în îndeplinirea înainte de termen a obiectivelor planului cincinal.

Cu prilejul acestui jubileu ne îndreptăm spre dumneavoastră, iubite tovarășe **Nicolae Ceaușescu**, gîndurile noastre cele mai fierbinți, asigurîndu-vă de toată stima și dragostea noastră, de hotărîrea neclintită de a milita neobosit pentru întărirea frăției tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, de a sluji cu credință partidul, întregul popor român“.

Festivitatea s-a încheiat cu un reușit recital de cîntece și versuri.

TEORIE, DAR ȘI PRACTICĂ

de conf. univ. V. FRUNZĂ

Nu știu dacă există pe lume profesie care să fie însușită numai învățînd buchea cărții. Deși cartea trebuie pusă înainte de toate. Soliditatea pregătirii în oricare domeniu înseamnă învățatură teoretică temeinică. A argumenta această afirmație este superfluu.

În același timp, în oricare meserie stăpîn este acela care știe să o practice bine, îi cunoaște toate secretele — era să spun „chichițele“ — este sigur pe instrumentele de lucru — pentru ziarist cînd nu-i tremură mîna și gîndul în scris — o transformă din meșteșug în măiestrie. Prea întinsă introducere pentru a ajunge la ziaristică, dar și despre ea era vorba: o profesie de neînsușit altfel decît printr-o lungă practică. Pînă într-atît este legată de faptul uman concret, pînă într-atît este o altă viață a faptului, încît dacă nu înveți cu cartea în mînă, mai apoi cu mîna pe condei, poți desigur să ajungi a scrie, dar pagina riscă să mărturisească o bilbiială. Pentru că autodidactul este din totdeauna doar un fenomen de excepție.

La Facultatea de ziaristică, teoria și practica stau alături, se imbină armonios, cum se spune de obicei. Prin practică se înțelege un complex de activități gazetărești, în centrul cărora se află scrisul, finalizate în pagina de gazetă și revistă, în emisiune de radio și de televiziune.

În pregătirea practică sînt antrenați toți studenții de la cursurile de zi, gazetarii care urmează cursurile postuniversitare și chiar studenții de la „fără frecvență“ care în munca lor de toate zilele sînt practicieni. Modalitățile sînt din ce în ce mai diverse. Această diversitate n-a fost descoperită din prima zi de funcționare a facultății, ea s-a obținut pas cu pas.

Pentru informarea cititorilor revistei asupra modului cum se realizează practica în paralel cu procesul de învățămînt, va trebui să menționăm că a fost concepută a avea un grad de dificultate din ce în ce mai mare, pe măsură ce se progresa în însușirea meseriei de ziarist. Existența unui obiect intitulat „Practica presei“ reprezintă, cred, un argument în favoarea afirmației precum că alături de teorie, aspectele aplicative ale profesiei sînt apreciate la valoarea lor. Sînt mai întii exercițiile individuale care vizează documentarea, și scrisul, verificarea, formarea sau perfecționarea deprinderilor esențiale profesionale. Sînt și eu unul dintre cei care cred că nu poți învăța pe cineva să scrie dacă nu s-a născut cu acest har, însă cred că la fel ca oricare talent și acesta se pierde dacă nu este cultivat prin exercițiu, prin muncă asiduă. Am în față imaginea trudei, similară uneori cu salahoria, a acelor gazetari din trecutul presei noastre care semnau zilnic un colț de pagină, așteptați de cititori pentru talentul lor, sau a acolora care scoteau o gazetă

scriind-o singuri de la început pînă la sfîrșit și o scriau bine. Este și motivul pentru care, asemenea unui sportiv căruia i se recomandă pentru păstrarea formei un antrenament zilnic, studenților le recomandăm exercițiu individual zilnic, de documentare și transpunere a gîndurilor și ideilor pe coala albă de hirtie. Exercițiile sînt confruntate, dezbătute săptămînal în orele de practica presei. Din păcate, în anul III, cînd studenții scot gazete, specializîndu-se pe sectoare, inclusiv pe preocupări de secretariat și sînt solicitați diferențiat, exercițiul individual slăbește ca intensitate, posibilitatea de a-și face „mîna“ stă doar la latitudinea inițiativei personale și a bugetului de timp liber.

Ziarul de practică al studenților este „Șantierul“. Denumirea lui sugerează atmosfera care domnește la întocmirea fiecărui număr, efervescenta creatoare, spiritul de emulație. Pentru a nu edita un ziar la „laborator“, ci unul în care să pulseze viața adevărată, munca și realizările oamenilor din toate sectoarele vieții noastre materiale și spirituale, conducerea Academiei „Ștefan Gheorghiu“ a creat posibilitatea ca fiecare număr nou să fie editat într-un alt oraș al țării. Anul acesta au fost tipărite ziar-școală la Giurgiu, Cîmpina, Tirgoviște, Pitești, Buzău, Brăila, Cîmpulung, Oltenița. Fiecare număr al „Șantierului“, editat de grupele de studenți constituite ad-hoc în redacții, a fost o școală de muncă în echipă, o școală fără bănci, dar în care s-a învățat — mai mult decît din oricare prelegere de catedră — adevărul că ziaristica este o permanentă căutare și aflare a noului, că ea cere din partea fiecăruia cît mai multe idei, că ea nu se împacă cu șablonul și schematismul, că este, de fapt, o continuă creație.

Pot fi formulate numeroase observații critice, justificate, așa cum s-a și întimplat, la adresa ziarelor respective. În același timp, un lucru poate fi acceptat: cîștigul celor care învață să scrie și să proiecteze un ziar, cu personalitate proprie, distinctă, este de fiecare dată cert.

Pe un alt plan, dar tot în domeniul căutărilor creatoare, se situează editarea de către gazetarii care urmează cursurile postuniversitare a unor publicații experimentale. Voi menționa ziarul „Reporter“, editat anul trecut, iar de curînd, revista „Actualitatea“, un săptămînal de politică internă și internațională, imbinînd în mod fericit caracterul de jurnal, în care pivotul este comentariul politic la zi, cu cel de revistă ilustrată.

Posibilitățile de practică sînt multiple. Unele sînt încă insuficient utilizate. Dispunem de un laborator de radio foarte modern, de magnetofone și reportofone, de o instalație de magnetoscop, aproape profesională, care permite și montajul electronic al

benzii înregistrate. La nivelul acestei dotări și proporțional cu amploarea gazetăriei audio-vizuale în țara noastră, numărul de ore afectat prin programa de învățămînt exercițiilor practice de radio și televiziune este la această oră încă insuficient. Predarea lecțiilor reunite sub denumirea „Elaborarea emisiunilor de radio și televiziune“ se prezintă conform planului de învățămînt ca un apendice al teoriei elaborării ziarului, deși specificul distinct al obiectului este evident oricui. Deocamdată cu toții sintem de acord cu constatarea că nu utilizăm aceste mijloace la nivelul posibilităților noastre reale. Rămîne să facem pasul necesar pentru corectarea deficiențelor în acest domeniu.

În sfîrșit, dar nu în ultimul rînd, trebuie menționată practica de vară a studenților, în presa centrală și județeană, la Radio și Televiziune, deplasările de lucru în județe, la principalele redacții centrale etc. Aici viitorii gazetari au posibilitatea ne-

mijlocită de a răspunde comandamentelor redacției, de a se încadra într-un colectiv, de a se consacra pe o durată stabilă exclusiv formării lor profesionale, sub îndrumarea unor gazetari cu experiență. Posibilitatea de a fructifica în practica de vară cele învățate în cursul anului, de a-și însuși în continuare secretele meseriei de ziarist este folosită de cei mai mulți cu tragere de inimă. Practica este o reușită într-o măsură mai mare pentru unii, mai mică pentru alții, însă pentru fiecare este un prilej de evoluție pozitivă de la un an la altul.

Oricare text are o încheiere, uneori aceasta fiind o concluzie. Dar aici, concluzia legăturii teoriei cu practica în formarea viitorilor gazetari o va formula însăși viața, cînd pentru studenți va veni scadența să dea zilnic un examen de profesionalitate, contribuind prin aceasta și la susținerea prestigiului învățămîntului nostru ziaristic, conceput modern, după cerințele de ultimă oră ale realității.

din activitatea uniunii ziaristilor

GAZETARI DE ȘTIINȚĂ ÎN DOCUMENTARE LA POLITEHNICĂ

La 23 mai, Clubul ziaristilor de știință și tehnică a organizat, în cadrul preocupărilor sale constante de prezentare a sarcinilor ce revin acestui important domeniu de activitate, în lumina directivelor Congresului al XI-lea al P.C.R., una dintre cele mai interesante acțiuni ale sale : vizitarea platformei Institutului Politehnic din București și dezbateră tema „Integrarea învățămîntului superior cu cercetarea științifică și producția“ în perspectiva apro-

INTREPRINDEREA DE MAȘINI ELECTRICE DIN BUCUREȘTI

pietei inaugurării a cincinalului revoluției tehnico-științifice.

La această discuție au fost invitate reputele personalități științifice din conducerea Politehnicii bucureștene — academicianul Radu Voinea, rectorul Institutului Politehnic București și prof. dr. ing. Alexandru Dănescu, prorector al institutului —, șefi de catedre și cadre didactice universitare, precum și reprezentanți ai conducerilor unor institute de cercetări și întreprinderi industriale cu care colaborează institutul.

În cadrul vizitei și a discuțiilor, ziaristii de știință și tehnică au avut posibilitatea să cunoască câteva dintre cele mai noi și mai importante succese ale cercetării științifice a cadrelor didactice și studenților, realizate în comun cu specialiștii din cercetare și producție cum ar fi : transformatorul de 450 MVA, cel mai mare transformator de concepție și construcție românească (Facultatea de electrotehnică) ; cercetările pentru perfecționarea instalațiilor hidroenergetice (Facultatea de energetică) și pentru realizarea de noi tipuri de aparatură de automatizare electronică și fluidică (Facultatea de automatizări) ; folosirea calculatorului electronic, în cadrul așa-numitului „Sistem Disrom“ pentru proiectarea dispozitivelor necesare în construcția de mașini (Facultatea de tehnologia construcției de mașini) etc.

De mare importanță pentru activitatea profesională a ziaristilor specializați pe problemele de știință și tehnică a fost dezbateră sarcinilor cu care este confruntată în prezent școala tehnică superioară românească pe linia adîncirii procesului de integrare cu cercetarea științifică și producția, contactul cu experiența politehniștilor din București și a colaboratorilor lor în această direcție, precum și cunoașterea problemelor, a direcțiilor prin care presa poate contribui la îmbunătățirea acestui proces de mare importanță economică și socială.

P. JUNIE

ULTIMA ETAPĂ: LUCRAREA DE LICENȚĂ

Încă o promoție a Facultății de ziaristică din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu” va absolvi în curînd. O sinteză a cunoștințelor acumulate în cei trei ani de studiu va fi, fără îndoială, lucrarea de diplomă. Ce teme și-au ales și ce își propun să realizeze? Aceasta este întrebarea care ne-a îndemnat să întreprindem o anchetă printre viitorii absolvenți.

DUMITRU MATEUȚĂ: „Presa și radioteleviziunea, celelalte mijloace de informare și comunicare în masă trebuie să analizeze într-un spirit critic, de înaltă exigență și principialitate comunistă, activitatea socială, să dezvăluie cu curaj lipsurile și neajunsurile, să militeze pentru lichidarea lor și îmbunătățirea întregii activități”. Acest paragraf din Programul partidului mi-a sugerat să aleg ca temă felul cum se realizează conceptul de combativitate în „Gazeta Gorjului”, „Oltul”, și „Înainte” — Craiova. Între altele voi susține cu tărie și ideea că a fi combativ nu înseamnă numai a critica. Combativitatea presupune consecvență, insistență chiar, în afirmarea unor idei, a unor comportamente și fapte înaintate.

MIHAIL MIHALACHE: Încerc să fac o analiză de conținut și un studiu comparativ ale comentariilor de politică externă apărute în ultimul an în cotidianul „România liberă” și săptămînalul „Munca”. Este interesant de urmărit felul cum au reușit publicațiile respective, cultivînd acest gen gazetăresc, să oglindească schimbările fundamentale revoluționare care s-au produs în viața internațională, schimbări care confirmă pe deplin aprecierile și orientările stabilite de ultimele congrese ale partidului nostru.

ARISTOTEL BUNESCU: Lucrarea va fi monografia critică a ziarului „Lumea românească”, apărut la București din iunie 1937 pînă în februarie 1938 sub conducerea lui Zaharia Stancu. Unul dintre cele mai de stînga ziare legale din deceniul al patrulea, „Lumea românească” a informat și a comentat zilnic în 16 pagini pentru cititorii săi tot ce se întimpla în România și pretutindeni. A fost deosebit de interesant să văd ce și cum a dezbătut acest ziar din realitatea lumii românești din acei ani de excepție. Analiza aceasta prezintă, desigur, un grad ridicat de dificultate căci ea trebuie să acopere un evantai foarte larg de subiecte: faptul divers și politica Anschluss-ului, Nicolae Titulescu și Garda de Fier, problemele esteticii și activitatea sportivă, casa regală și șomajul, polemica cu Stelian Popescu și cererile în căsătorie ș.a.m.d. Rămîne de văzut în final dacă am reușit să-mi convertesc intențiile în faptă.

MARIA CIOBOTARU: Sarcinile mari și complexe care stau în fața presei pot fi îndeplinite numai prin atragerea în activitatea publicistică a unui număr de

colaboratori din rîndul oamenilor muncii. Lucrarea mea își propune să susțină și să argumenteze faptul că un colaborator extern al ziarului este: „antena de legătură între redacție și locul unde își desfășoară activitatea”; „reporterul mereu prezent la fața locului”; „ochii și urechile redacției în viltoarea faptelor” etc.

GHEORGHE CUTEANU: Presa își îndeplinește funcția educativă și prin aceea că aduce în prim-planul opiniei publice oameni și fapte de excepție din marea diversitate a vieții. Exemplul omului înaintat, al comunistului însuflețeste și mobilizează pe cei din jur. Reușim noi să gravăm în literă de plumb acești oameni minunați și aceste mărețe fapte?

ANTON DUMITRESCU: Încercarea mea de a face citeva considerații pe marginea anchetei de presă a fost îngreunată de faptul că există puține izvoare teoretice autohtone. Totuși, am pornit (nu neapărat le și împărtășesc) de la materialele existente. Sper ca, prin ceea ce fac, să se mai adauge o picătură la acumulările teoretice de pînă acum.

ION CHIȚULESCU: Fără pretenția de a cuprinde exhaustiv elementele complexe ale problematicei pe care o abordez, încerc, totuși, ca în final să reușesc, într-o viziune mai mult sau mai puțin sistematică, acumulările unei experiențe teoretice și practice de 3 ani de zile. Bogatului material bibliografic ce mă ajută să definesc conceptul de **integrare profesională a tineretului** doresc să-i găsesc un corolendar practic în paginile ziarului „Scînteia tineretului”. Iar dacă concluziile pe care le voi formula în final vor îndemna într-adevăr la meditație și poate chiar la măsuri concrete, înseamnă că strădaniile mele au fost sau vor fi folositoare cuiva.

DUMITRU MOCANU: Care au fost primele publicații militare românești? Dar primele ziare și reviste grănicerești? Ce particularități și ce concepție de elaborare aveau aceste publicații pînă la 23 August 1944? Ce alte publicații ale grănicerilor au văzut lumina tiparului după Eliberare? Dacă voi răspunde la aceste întrebări (și la încă alte citeva), îmi voi aduce contribuția la o istorie a **presei militare din România**.

MIHAI BÎRZOAGA: Pe baza unor exemple concrete doresc să fac o pledoarie pentru informație. Pentru informația de presă. La Congresul al XI-lea al P.C.R. s-a cerut mijloacelor de comunicare în masă mai multă eficiență. Aceasta se poate obține și prin mai buna exercitare a func-

ției lor informative. Se cere mai multă informație în ziare. O informație în stare să influențeze opinia publică. O informație în stare să instruiască și să educe. Nu este o sarcină dificilă. Dar nici ușoară. Cum se realizează în câteva ziare județene? Tocmai asta aș vrea să analizez.

DORIN GHERGHINESCU: „Somn și veghe la secretariatul de redacție“. Cine veghează? Înalta conștiință. Veghează responsabilitatea că ești chemat să informezi și să formezi opinia publică. Și de ce somn? Păi, nu doarme citeodată spiritul noutor? Cititorul se trezește că are în fiecare zi în mână același ziar. La fel paginat. Ba chiar și la fel scris.

RADU C. POP: Lucrarea mea urmărește felul cum se scrie în publicațiile județene „Cronica sătmăreană“, „Pentru socialism“-Baia Mare și „Năzuința“-Sălaj, despre cultură. Vreau să arăt cum se propagă arta autentică în dispută permanentă cu falsul posibil cu tendința de mimetism și poluare

a folclorului. Intenționez să surprind o serie de materiale de presă care păcătuiesc tocmai prin mania autorilor lor de a folosi un limbaj bombastic, gata oricând să dea verdicte nu indeajuns de motivate pe plan estetic. Dacă se mai publică asemenea articole este rău de două ori. Întii, pentru că se ocupă un spațiu care putea fi utilizat mai cu folos. Și în al doilea rând, lucru foarte grav, creează cititorului imagini deformate asupra fenomenului cultural.

Ginduri și intenții în prag de absolvire. Le-am notat întocmai. Și odată cu ele, hotărîrea viitorilor ziaristi ca, repartizați în redacții, să se alătore eforturilor acestora pe măsura pregătirii căpătate în facultate, pentru reflectarea în presă la un nivel publicistic cât mai înalt a politicii interne și externe a partidului.

VICTOR DINU

(student la facultatea de ziaristică)

din filiale și redacții județene

MUREȘ: ÎN SPRIJINUL POLICALIFICĂRII

În scopul ridicării pregătirii politico-profesionale a membrilor filialei, printr-o informare cât mai bogată și de la sursele cele mai autorizate. Filiala Mureș a Uniunii ziaristilor a organizat o conferință de presă la care au fost invitați **Ion Catalig**, directorul direcției județene a agriculturii, **Nicolae Lobonțiu**, președintele U.J.C.A.P. și **Mircea Cherebețiu**, directorul Trustului I.A.S.. Aceștia s-au referit la problemele specifice din perioada primăvară-vară în sectoarele pe care le coordonează precum și la direcțiile în care presa poate acționa în viitor pentru un sprijin mai eficient.

În vederea perfecționării profesionale, cu sprijinul Universității populare, s-au organizat, în cadrul fi-

lialei, pe redacții cursuri de limbi străine (franceză, rusă, germană). Acestea se desfășoară o dată pe săptămână, cite trei ore consecutiv și cuprind aproape toți redactorii de la cele două ziare și de la studioul de radio, care nu cunosc o limbă străină sau care nu și-au propus să învețe pe cont propriu.

Dactilografia se învață individual, existind în fiecare redacție mașini care stau la dispoziția cursanților.

În ceea ce privește învățarea minuirii aparatului de fotografiat există de asemenea o preocupare a filialei, ziaristii avînd la ora aceasta la dispoziție și un laborator foto, recent înființat la subsolul clădirii.

CLOPOTUL-BOTOȘANI: ÎN VEDEREA ATESTĂRII

Începînd cu a doua jumătate a anului trecut, în preocupările conducerii redacției gazetei „Clopotul“-Botoșani, a biroului organizației de partid și-au făcut loc acțiuni menite să ajute pregătirea politico-profesională a gazetarilor în vederea susținerii atestării. În această idee au fost organizate două cursuri de studiere a limbilor străine (rusa și franceza), conduse de profesori și gazetari.

Funcționează, de asemenea, în redacție un cerc de dactilografie. Începînd cu luna martie a.c. fiecărui redactor i se pretinde a-și dactilografia personal cite 3—4 pagini de manuscris pentru fiecare număr de gazetă. Urmărim ca peste citeva luni, fiecare gazetar să fie în măsură să-și dactilografieze personal toate articolele ce le prezintă pentru publicare.

În acest trimestru și-a început activitatea și cercul foto ca și cel de fono înregistrare. În această

direcție s-a pornit cu citeva prezentări teoretice asupra principiilor generale de fotografiere și înregistrare, apoi demonstrații practice privind tehnica executării fotografiilor, minuirea aparatelor de înregistrare fono (casetofon, magnetofon, reportofon), înregistrarea și prelucrarea materialului respectiv. Cei mai mulți dintre lucrători și-au însușit deja aceste cunoștințe și pot lucra în mod curent cu asemenea aparate (Octav Temneanu, Radu Căjvăneanu, Marin Aiftincă, Nicolae Rotaru, Teodor Ungureanu, Dorin Baciș ș.a.).

Mai anevoie își desfășoară activitatea cercul de stenografie. Deocamdată, cu ajutorul cursurilor după care se predă această disciplină la Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, citiva gazetari învață, în mod individual, scrierea prescurtată.

PRIMUL AN DE MUNCĂ AL STAGIARILOR

Ne-am propus, la aproape un an de la încadrarea în munca redacțională a absolvenților primei promoții de la Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, să aflăm : cum apreciază conducerile redacțiilor activitatea pe care au desfășurat-o stagiarii pînă în prezent și în ce măsură cunoștințele teoretice și practice dobîndite în facultate i-au ajutat pe absolvenți să se încadreze mai repede și mai eficient în activitatea redacțiilor.

Am adresat în acest scop întrebări conducerilor redacțiilor : „Elöre“, „Viața Buzăului“, „Viața nouă“-Galați, „Dimbovița“, „Die Woche“-Sibiu, „Vörös Lobogó“-Arad, „Milcovul“-Focșani precum și stagiarii din aceste redacții.

ANDREI ANTAL, secretar general de redacție la „Elöre“ : La redacția ziarului „Elöre“ lucrează, în prezent, cinci gazetari stagiari : **Ambrus Edit**, **Bencze Csaba Attila**, **Deák Levente**, **Szabó-Máthé Barna** și **Urszinyi Fehér Iosif**. Cu toții s-au încadrat cu destulă ușurință în ritmul unui cotidian, realizînd, în majoritatea cazurilor, sarcinile profesionale.

Dintre cei cinci tineri, doi — **Ambrus Edit** și **Bencze Csaba Attila** — fac parte din prima promoție a Facultății de ziaristică din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“. Ne face o deosebită plăcere să vorbim despre munca și comportarea celor doi, care, venind de pe băncile facultății direct în redacția noastră, aproape că nu au avut nevoie de ucenicie.

Cunoștințele profesionale și politico-ideologice acumulate în perioada facultății, cit și practica anterioară de producție au constituit tot atîtea ajutoare de preț în lichidarea handicapului care îi despărțea de colegii mai vechi în munca gazetărească.

Ambrus Edit — lucrează din noiembrie 1974 în redacția „Elöre“, în funcția de corespondent local la Miercurea Ciuc. De la început a dat dovadă de o bună pregătire ideologică și profesională, datorită căreia i-a fost necesar un timp relativ scurt ca să se adapteze noului loc de muncă și să-i dispară timiditatea iminentă începătorilor ; să îmbine cu succes cunoștințele teoretice dobîndite la facultate, precum și experiența acumulată în cîmpul muncii, cu practica ziaristică de toate zilele. Colectivul redacțional i-a dat un ajutor complex în această perioadă. La început, i-a cerut corespondențe scurte, materiale informative, ca apoi, treptat, s-o inițieze în genurile mai dificile cum sînt anchetele sociale, reportajele mai ample etc. Dovedindu-se receptivă, pregătită atît ideologic cît și

profesional, în cîteva luni, a devenit un component de bază al secției care se ocupă de activitatea Frontului Unității Socialiste și cu problemele cetățenești, prezentînd materiale bine documentate, just orientate, care au necesitat doar mici intervenții din partea șefului de secție.

Fiind foarte sirguincioasă, receptivă la tot ceea ce se întîmplă în jurul ei, credem că în scurt timp se va perfecționa și în domeniile care îi mai creează dificultăți : materialele ei vor avea un limbaj mai îngrijit, un stil mai curat, tematica propusă va fi mai aproape de realitățile cotidiene ale județului Harghita.

Bencze Cs. Attila lucrează din august 1974 în cadrul secției economice. Din prima zi s-a încadrat conform cerințelor în activitatea secției. Este considerat de noi un ziarist, un reporter care-și îndeplinește sarcinile de serviciu lună de lună la fel ca ziaristii mai vechi.

În abordarea problemelor economiei industriale are o orientare politică justă. Nu se mulțumește cu popularizarea politicii economice a partidului, ci de fiecare dată încearcă să mobilizeze cititorul, să-l facă să se simtă antrenat în marea muncă de înfăptuire a acestei politici.

Are o bună pregătire, o gîndire economică formată, se orientează relativ bine în viața economică a țării. Caută ca reportajele, relatările scrise să contribuie la elucidarea și rezolvarea unor probleme ale unităților economice. Se documentează bine. În elaborarea materialelor nu se mulțumește numai cu cele constatate, încearcă să dea problemei o perspectivă mai largă, folosindu-se de cunoștințele însușite la facultate, mai ales în domeniul organizării și conducerii științifice a producției și a muncii.

În reportajele sale **A. Bencze**, în mod just, își pune în general întrebarea : cui mă adresez ? Ce vreau să spun ? Ce scop vreau să realizez ? Reportajul scris încearcă să și răspundă la aceste întrebări. Este un reporter înnăscut, dar încearcă să „practice“ și alte genuri gazetărești.

Considerăm un lucru pozitiv din partea conducerii ziarului — și un ajutor substanțial pentru cei doi absolvenți ai Facultății de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“ — faptul că în această scurtă perioadă le-a facilitat posibilitatea cite unui drum de documentare de zece zile, în diferite județe ale țării, împreună cu șeful secției, sub conducerea căruia au avut ocazia să se perfecționeze în domeniul documentării pe teren, a selectării materialului cules. Toate acestea au avut roade vizibile ; și-au îmbogățit cunoștințele practice, și-au

putut încerca forțele în diferite genuri ziaristice (am putea aminti în acest sens reportajele lui Ambrus Edit), s-au obișnuit să lucreze tocmai în acele sectoare care sînt mai dificile pentru un începător.

Da, sînt începători în profesie, dar calificați. E necesar însă, ca pe viitor, atît tovarășa Ambrus Edit, cît și tovarășul Bencze Cs. Attila să-și perfecționeze continuu această calificare, atît din punct de vedere profesional cît și din punct de vedere politico-ideologic, pentru a putea face față sarcinilor mereu crescînde și cerințelor prevăzute în Programul partidului „Gazetarul, propagandistul comunist, trebuie să aibă o concepție înaintată, o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă pentru a putea înțelege în mod just marile transformări revoluționare ce se petrec în lume, să fie strîns legați de masele populare, servind prin întreaga lor activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului“.

NICOLAE NICOLAE, redactorul șef al gazetei „Viața Buzăului“: Și în redacția noastră lucrează ca stagiar unul dintre absolvenții primei promoții a Facultății de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu“. Este vorba de **Dumitru Dănăilă**. Acum, după aproape un an, aprecierile au atributul certitudinii: bine pregătit politic și profesional, îndeplinește cerințele unui gazetar comunist. Modest și sînguincios s-a încadrat repede în colectiv, dornic să fie cît mai util. De fapt, noi îl cunoaștem de cînd muncea ca tehnician constructor la Grupul de șantiere Construcții Forestiere. Și pe parcursul anilor de studiu l-am urmărit cu atenție. Era foarte bine pregătit la economie politică (participa de altfel la un curs facultativ de economie mondială), s-a remarcat și la cursurile din cadrul C.E.P.E.C.A. Iată de ce, ca urmare a înclinațiilor manifestate și a dorinței sale, a fost încadrat la rubrica economică. Articolele semnate în gazetă îi confirmă aptitudinile; acestea pătrund în esența fenomenelor economice și oferă soluții concrete pentru înlăturarea deficiențelor constatate. Aș vrea să remarc în mod deosebit, aportul său în susținerea inițiativei „La fiecare obiectiv de investiții cel puțin o lună avans față de grafic“, care își dovedește eficiența prin dinamizarea activității unităților de construcții din județ.

Materialele sale sînt scrise îngrijit, certificînd și noțiunile asimilate la cursurile de limba și stilul presei. În general, putem spune că Facultatea i-a facilitat însușirea tehnicilor gazetărești, ușurîndu-i acum munca. Dactilografiază destul de bine, minuieste reportofonul, are cunoștințe de limbi străine. Răspunde deci exigențelor ridicate în fața zariștilor de Legea presei.

N-aș vrea să se înțeleagă faptul că a atins perfecțiunea. Pentru aceasta nici o viață nu e uneori de ajuns. Recomandările pe care el le primește din partea colectivului vizează mai ales expresivitatea limbajului, necesitatea afirmării mai pregnante a personalității. Ar fi poate o sugestie și pentru programul Facultății în sensul mării numărului de ore afectat pregătirii practice, muncii independente. Atunci la încadrarea în redacție, n-am mai vorbi numai de un stagiar ci chiar de o personalitate formată ca ziarist.

DUMITRU DANAILĂ, redactor stagiar la „Viața Buzăului“: Facultatea de ziaristică mi-a oferit, înainte de toate, posibilitatea de acumulare a unor temeinice cunoștințe politice, de orientare generală în toate domeniile vieții economice, sociale și

spirituale, puțința de înțelegere a faptelor, fenomenelor și proceselor sociale. Aceste noțiuni, esențiale pentru gazetarul chemat să orienteze și să dinamizeze acțiunea umană, s-au îngemănat cu pregătirea de specialitate, completată de perioadele de practică la „Viața Buzăului“.

Integrarea în activitatea gazetărească a început, de fapt, încă din primele zile de practică la această gazetă, unde am simțit din plin sprijinul colectivului care m-a ajutat să fructific cunoștințele teoretice, îndeosebi în ceea ce privește redactarea producțiilor ziaristice. Acum, în perioada de stagiatură, procesul de formare ca ziarist comunist continuă printr-o orientare atentă a activității mele de către conducerea redacției.

Aș sugera, pentru viitoarele promoții de la Facultate, sporirea numărului de ore de practică presei care să se efectueze nu în sălile de curs ci pe teren: pe ogoare, în întreprinderi, instituții, la gazete. Aceasta ar fi o formulă mai eficientă decît practica pe care am desfășurat-o uneori nu pe baza unui contact direct cu viața ci pe baza unei documentări să-i spunem, fictive. De asemenea, aș fi de părere că mărirea numărului de ziare-școală ar fi o posibilitate pentru viitorii gazetari să se integreze mai ușor în activitatea redacțională.

ION CENUȘĂ, redactorul șef al gazetei „Viața nouă“-Galați: Faptul că perioadele de practică au fost efectuate în redacția gazetei la care, după absolvirea facultății a fost repartizat, i-a ușurat tovarășului **Ioan Chivu** acomodarea, intrarea mai grabnică în cursul normal al muncii redacționale. Pe baza sondării preferințelor, a înclinațiilor sale, manifestate în decursul anilor de studii noi am stabilit să lucreze în domeniul problemelor cetățenești și, totodată, să facă munca de secretariat tehnic.

Desigur că, în cazul tovarășului Chivu, nu se poate vorbi de pionierat sub toate aspectele, avînd în vedere faptul că înainte de școlarizare el a muncit ca activist la Combinatul Siderurgic Galați, ceea ce i-a înlesnit o oarecare formare pe linia documentării, a analizei, a muncii cu oamenii. Dar experiența lui Chivu și probabil a altora aflați în aceeași situație, mă determină să fac propunerea ca în cadrul Facultății de ziaristică să se lucreze mai diferențiat cu studenții, în sensul de a se lua în considerație munca și pregătirea lor anterioară. În acest fel, după părerea mea, studenții proveniți direct din producție vor putea fi mai mult ajutați prin cursuri, dezbateri, deplasări pe teren împreună cu redactorii. Astfel ar putea deprinde încă din Facultate, cel puțin teoretic, mecanismul documentării și investigării.

Deși timpul lucrat efectiv în redacție este încă scurt, apreciem că absolventul promite ca gazetar. Aceasta și pentru faptul că a manifestat din prima clipă receptivitate, interes pentru munca ce i s-a încredințat. În general se poate spune că ceea ce „i-a dat“ Facultatea a constituit pentru stagiarul Chivu o bună bază de plecare pentru formarea sa profesională.

Mai supun discuției problema profilării studenților. Specializarea îi va ajuta foarte mult atunci cînd se vor confrunța cu problemele concrete ale muncii de ziarist. Pledez totodată pentru o pregătire economică temeinică a fiecărui student, dată fiind solicitarea tot mai mare a presei în abordarea problemelor economice.

IOAN CHIVU, redactor stagiar la gazeta „Viața nouă“: Îndrăznesc să afirm că absolvirea Facultății

de ziaristică este un început care te convinge că, deși fiecare student „poartă în ranița sa un baston de mareșal“, „gradele“ se cîștigă în redacție și nu în facultate. Confruntarea cu problemele concrete ale gazetei deșteaptă în fiecare și teama de nereușită dar și dorința de afirmare care, asociată cu entuziasmul fiecărui debut și îndrumată atent de către conducerea gazetei, de către colegii cu mai multă experiență, creează toate premisele reușitei.

Sînt convins că unui absolvent al unei asemenea facultăți îi este necesară, pentru a deveni un bun ziarist, o voință de fier, o permanentă neliniște pentru ceea ce a realizat și o dragoste neostoită pentru studiul, atît al documentelor politice cît și al materialelor apărute sub semnătura unor condeie de renume ale ziaristicii noastre. Mă bucur că cele învățate în mod teoretic în facultate îmi sînt acum de mare folos în munca practică, de zi cu zi, la gazetă. Fără postamentul cunoștințelor teoretice acumulate în facultate nu cred că aș fi putut să pășesc pragul unei redacții.

ION NISTOR, redactorul șef al gazetei „Milcovul“: Remarcabil este în primul rînd faptul că în facultate Vasile Negoită și-a împlinit pregătirea teoretică generală. Cu o bună educație politico-ideologică, avînd un orizont cultural larg abordează competent probleme din diverse domenii de activitate. Am mai sesizat la el deprinderea, pasiunea de continuă autoinstruire, ceea ce e o garanție a formării sale viitoare.

Alături de acestea, spontaneitatea sa, operativitatea, curiozitatea și spiritul de observație — aptitudini care au fost cel puțin dezvoltate în facultate — îl ajută pe I. Negoită în îndeplinirea competenței a misiunii sale de ziarist.

Faptul că și-a însușit dactilografia, tehnica de înregistrare, stenografia, o limbă străină sînt argumente în plus la convingerea ce o am că el se va putea forma în continuare ca un bun ziarist.

VASILE NEGOIȚĂ, redactor stagiar la gazeta „Milcovul“: Nu revin acum pentru a expune pe larg convingerea că în timpul studenției mi-am format și lărgit un bagaj de cultură generală și de specialitate, străbătut de la un capăt la altul de idei novatoare și cu un bogat conținut politico-ideologic. Eram conștient de la început — neavînd nici un fel de experiență anterioară studiilor în ziaristică — că va trebui să trec praguri destul de dificile. Și tocmai de aceea, în timpul pregătirii, beneficiînd de condiții deosebit de bune de studiu și de instruire, de orientare cu grijă a primilor pași în ziaristică, am reușit, afirm aceasta cu modestie, să mă încadrez în prestigiosul detașament de luptători activi ai partidului pe frontul ideologic.

Disciplinele de specialitate — teoria și practica presei, genurile publicistice, cursurile foto și de steno-dactilografie au contribuit, alături de altele, din plin la pregătirea mea pentru viața profesională.

O notă deosebită în formarea mea ca gazetar o acord practicii efectuate în cadrul redacției „Milcovul“ unde, pe lângă verificarea unor cunoștințe teoretice și chiar practice însușite în anii de studiu, a avut loc o confruntare „pe viu“ cu noua mea profesie, dificultățile cu care m-am confruntat mi-au permis să abordez dintr-un nou unghi, la o nouă cotă, perioadele de studiu ce au urmat.

Într-o altă ordine de idei aș remarca procesul integrării în viața redacției, proces complex prin

sarcinile și exigențele ce revin fiecărui redactor în parte și întregului colectiv la un loc. Nu fac un gest de complezență afirmînd că în depășirea momentului dificil al începutului am fost ajutat de înțelegerea și răbdarea tovarășilor mei de redacție, unii, cu care am lucrat direct, dovedindu-se a fi buni dascăli și buni tovarăși. Ambianța de muncă, viața redacției ziarului „Milcovul“ sînt în acest sens o bună școală pentru orice începător în ziaristică.

IOSIF EKENREITER, redactorul șef al gazetei „Die Woche“-Sibiu: Erhard Bonfert a fost încadrat în anul 1974 fiind absolvent al Facultății de ziaristică și a obținut la analiza activității sale calificativul: foarte bine. A fost încadrat în secția de informații. Noi am apreciat că activitatea sa în redacție desfășurată pînă în prezent este corespunzătoare cerințelor. Faptul că s-a încadrat destul de repede în ritmul muncii redacționale se datorează, poate, și profesiei sale anterioare. A fost tipograf, deci un om care a cunoscut drumul parcurs de manuscris pînă la concretizarea sa în forma finită — ziarul. Considerăm că ziarul cîștigă prin prezența sa în redacție, fiind un element plin de inițiativă. Deși săptămînal, datorită inițiativei sale nu am renunțat la publicarea informațiilor utilitare pe care le grupăm, la sugestia sa, astfel: știri despre ce se va întîmpla în cursul săptămîinii viitoare; știri despre ce s-a întîmplat în cursul săptămîinii trecute, acestea din urmă conținînd și o apreciere, un comentariu al autorului. În scopul asigurării unei informații de pe întreg teritoriul județului s-a preocupat de recrutarea unor corespondenți voluntari și a făcut-o selectiv, alegînd oamenii conform unor criterii ce-i asigură astăzi informații de calitate.

Aș dori să evidențiez faptul că pe lângă obligațiile sale redacționale Erhard Bonfert s-a preocupat și a elaborat un studiu despre „Cum este deservită populația în sectorul alimentației publice“. Evident acest studiu nu a fost publicat în întregime în gazetă, am publicat doar cîteva extrase. De remarcat sînt concluziile care s-au desprins din analizarea datelor cuprinse în studiu.

În ultima vreme a început să publice reportaje informative și avem convingerea că va da bune rezultate în viitor.

Apreciîndu-i activitatea, consider că primul element pe care i l-a dat facultatea poate fi considerat capacitatea de a selecta și a redacta o știre conform exigențelor presei moderne. De asemenea, un sistem de organizare proprie a materialului cules (de remarcat este că are o mică arhivă personală astfel încît poate reveni oricînd asupra unei știri publicate anterior).

ERHARD BONFERT, redactor stagiar la „Die Woche“-Sibiu: Făcînd parte din prima promoție a acestei facultăți consider că unele greutăți inerente oricărui început au fost vizibile în programa de învățămînt, mai ales în primul an. Totuși s-a remarcat încă de la început seriozitatea organizării, tendința marcată an de an de a nu limita pregătirea studentului la cursurile teoretice ci de a îmbina armonios teoria cu practica. La sfîrșitul anului al II-lea, cînd s-a efectuat practica la ziare a fost de fapt primul contact direct cu viața din redacție. S-a muncit cot la cot cu gazetarii mai vechi. Atunci mi-am dat seama ce înseamnă acest prim contact cu redacția, relația noului venit — a ucenicului gazetar, i-aș zice — cu un colectiv deja încheat.

Acomodarea „ucenicului gazetar“ se va face cu atât mai repede cu cât acesta va ști să-și depășească inerenta timiditate și să întrebe fără complexe tot ce-i este neclar, să întrebe chiar de două-trei ori, esențial fiind să evite și să prevină orice posibilă gafă. Acesta fusese de fapt unul dintre sfaturile primite la plecarea în practică de la cadrele didactice ale Facultății.

De o mare utilitate pentru formarea noastră ca viitori gazetari a fost editarea în anul al III-lea a revistei-școală „Șantier“, ulterior discutată și analizată de studenți și cadre didactice.

În ceea ce privește modul de încadrare în redacție — datorită perioadelor de practică efectuate în anii de studiu — s-a făcut destul de ușor, după ce au fost depășite primele două luni de rezerve reciproce. Eram primul care a terminat facultatea de specialitate dar eram în același timp cel cu cea mai puțină experiență gazetărească. Când am început să-mi găsesc singur niște teme, altele decât cele recomandate de redacție și când, cu ajutorul colegilor, am reușit să le realizez m-am considerat deja încadrat în colectivul redacțional. Primisem „botezul focului“.

ROZALIA PETERFI, redactor șef la gazeta „Vörös Lobogó“-Arad : Candidații propuși la Facultatea de ziaristică întrunesc multe din condițiile necesare îndeplinirii calității de ziarist. După părerea mea, în afara calităților politice și morale, cel mai important lucru este talentul, aptitudinea de a așterne pe hîrtie idei noi, valoroase, în deplină concordanță cu politica partidului. Facultatea de ziaristică înarmează viitorii gazetari cu cunoștințe teoretice și, în bună măsură și practice, necesare exercitării meseriei. Consider însă că Facultatea este doar prima etapă, etapă de început în formarea unui gazetar. Adevărata școală a ziaristului este viața însăși : uzina, ogorul, instituția de artă, cultură sau învățămînt — domenii despre care va scrie în ziar — și, bineînțeles, colectivul redacțional în care va munci. Nivelul de pregătire politică și profesională a colectivului redacțional exercită o puternică influență asupra absolventului ce trebuie ajutat la începutul carierii sale. În cazul tovarășului **Lészay Adalbert**, redacția a acționat în mod conștient încă din perioada de practică, dîndu-i sarcini numeroase și creîndu-i posibilitatea de publicare a articolelor după ce acestea au fost analizate de mai mulți membri ai colectivului și, în unele cazuri, refăcute de autor în urma observațiilor. Este, credem, o metodă bună a facultății de a trimite studentul în practică în cadrul aceleiași redacții care l-a propus la facultate și în care va munci după terminarea acesteia. Strînsa conlucrare dintre conducerea facultății și conducerea redacțiilor, informarea reciprocă asupra progreselor studentului este foarte utilă.

În cazul tovarășului **Lészay** studiile în cadrul facultății s-au dovedit deosebit de folositoare, ceea ce se reflectă astăzi în munca sa practică. Lucrează într-un domeniu important : investițiile. Deși înarmat cu cunoștințe teoretice privind politica partidului în domeniul investițiilor încă din facultate, îndrumările practice din partea redacției, cunoașterea temeinică a realităților județului i-au fost foarte necesare pentru realizarea unor articole care să trateze cu competență laturile esențiale ale acestui vast domeniu de activitate. Analizînd rezultatele de pînă acum considerăm că este pe calea cea mai bună de a deveni un membru valoros al colectivului nostru redacțional și în aceasta un mare merit revine Facultății de ziaristică.

LÉSZAY ADALBERT, redactor stagiar la „Vörös Lobogó“-Arad : Facultatea de ziaristică m-a ajutat să-mi îmbogățesc și să-mi îmbogățesc cunoștințele politice, să le aprofundez. Acolo am învățat să privesc problemele în interacțiunea lor, făcînd legăturile necesare între aspecte aparent mărunte și politica generală a partidului. Acumulînd o bogată zestre de cunoștințe pot sintetiza acum mai ușor esențialul, ceea ce trebuie să recunosc, la începutul studiilor pentru toți constituia o grea încercare. Sincer vorbind, la Facultate am primit primele noțiuni mai ample despre presă, acolo am făcut cunoștință pentru prima dată în viața noastră, excepție făcînd aceia care au mai lucrat în presă, cu munca de redacție, cu conceperea și elaborarea ziarului.

În ultimul an de studiu am putut pune în practică cunoștințele mai mult teoretice acumulate pînă atunci prin intermediul ziarului-școală. Am învățat ce înseamnă documentarea, cum trebuie ea făcută, am învățat, cu mai mult sau mai puțin succes (depindea de talent și efortul depus de fiecare) stenografia, dactilografia — ajutoare de preț în munca gazetărească.

Trebuie să spun de la început că terminînd Facultatea și fiind repartizat la ziar aveam deja unele idei și noțiuni pentru a putea face față cerințelor. Nu destule dar totuși aveam. În această privință ne-a ajutat foarte mult practica de vară efectuată la ziar, la sfîrșitul fiecărui an de studiu. În aceste perioade am început să ne familiarizăm cu problemele concrete ale județelor respective, să cunoaștem oamenii — lucru foarte important în profesiunea noastră — și, mi se pare esențial acest lucru, am avut posibilitatea să scriem mai mult. Nu vreau să afirm prin acestea că la Facultate n-am scris. Dar acolo, în primul rînd, ne-am ocupat de teorie, de studiu. Greutățile începutului în meserie se cunosc. Am cules și eu ca și alți începători date atât necesare cît și inutile. Apoi urma selectarea lor. În fața noastră scrumiera se umplea mai repede decât hîrtia așternută. Ne paraliza și faptul că lingă noi, vedeam cum gazetari cu o mare experiență scriu ușor și repede, în timp ce noi... În aceste momente ne-au venit în ajutor acești redactori care, cu un sfat prietenesc, cu o glumă ne-au eliberat de starea de încordare în care ne aflam.

Dacă la Facultate am acumulat noțiuni de bază, cunoștințele elementare necesare exercitării acestei profesiuni, pot afirma că numai în redacție se petrece ceea ce am putea numi cizelarea individului, realizarea sa ca gazetar. Iar încadrarea sa în colectivul redacțional depinde în mare măsură de membrii acestuia, de modul cum este primit acolo. Începătorul este foarte sensibil și dacă este ajutat în învingerea primelor greutăți, îndrumat și controlat în permanență, ca în cazul meu, atunci se adaptează mai ușor și mai repede, intrînd în noua sa familie : redacția, spre folosul ambelor părți.

GHEORGHE RADEL, redactor șef al gazetei „Dimbovița“ : Din prima serie de absolvenți la redacția noastră a fost repartizat **Gheorghe Manea**. De atunci a trecut aproape un an. Putem afirma, fără a greși, că Manea s-a încadrat perfect în activitatea redacțională, mai devreme decât ne așteptam, așa spune. În prezent el răspunde competent la toate sarcinile încredințate. De remarcat este că și-a format deja un stil propriu, că folosește aproape întreaga paletă a formelor gazetărești, că

articolele pe care le scrie sînt bogate în conținut și atrăgătoare în formă. Consider că redacția noastră a reușit să selecteze bine pe cei trimiși la Facultatea de ziaristică. Dar meritul esențial revine cadrelor didactice de la această facultate, care timp de trei ani au știut să cizeleze talentul tovarășului Manea, să-l pregătească politic, să-i formeze calitățile impuse unui ziarist comunist. Este meritoriu faptul că lucrînd la un ziar de partid el reușește să trateze problemele în acest spirit, lucru deosebit de prețios învățat în timpul facultății. De asemenea, cred că este bine că facultatea asigură studenților însușirea unei limbi străine, a dactilografiei, stenografiei, minuirii aparatului foto, cunoștințe ce se impun în activitatea redactorilor, dovadă că se cer și la examenul de atestare. Dorim să facem o precizare: dacă tovarășul Manea s-a încadrat repede în această muncă dificilă aceasta se datorește, în mare măsură, pasiunii sale pentru gazetărie, perseverenței cu care a studiat și studiază. Pe parcursul celor trei ani de facultate, în perioadele de practică și chiar în vacanță, era mereu prezent în redacția noastră și realiza un mare număr de articole, note, cursive, informații. Practic, încă din primul an de facultate a fost considerat de noi ca lucrător al redacției ziarului „Dimbovița”. Desigur, procesul de perfecționare continuă și sîntem convinși că datorită perseverenței de care dă dovadă, sprijinului acordat de colectivul nostru, va reuși să devină unul dintre cei mai buni redactori ai gazetei noastre.

GHEORGHE MANEA, redactor stagiar la gazeta „Dimbovița”: Se va împlini în curînd un an de cînd am fost încadrat ca redactor stagiar la gazeta județeană „Dimbovița”. Nu eram ceea ce se cheamă un nou-venit, deși înainte de a merge la facultate am lucrat în producție și nu am scris nimic cu intenția să public. Reveneam. N-a fost un punct de plecare decît în actul de angajare pentru că, de fapt, eu continuam ceea ce începusem în perioada de practică de la sfîrșitul fiecărui an de facultate. Privind în urmă găsesc suficiente motive să afirm că în cele aproape 5 luni de practică — mai potrivit ar fi să spun ucenicie — am obținut dreptul de a mă considera ca făcînd parte din colectivul redacțional.

Am început, dacă am în vedere că veneam nu prea încrezător, nesperat de bine. Astăzi sînt convins că putea fi și invers. În anii de studii dobîndisem cunoștințe extrem de utile și apreciez strădania cadrelor didactice de la catedrele Facultății de ziaristică de a ne forma cît mai bine ca gazetari comuniști, preocuparea acestora de a îmbunătăți conținutul învățămîntului în raport cu cerințele presei moderne. Dar cunoștințele dobîndite în acei ani au fost completate cu ajutorul întregului colectiv al redacției care, prin discuții privind documentarea și redactarea articolelor, m-a ajutat să depășesc relativ ușor, greutatea inerentă începutului.

M. C.

Am primit la redacție suplimentele gazetelor „Flamura”-Caraș Severin și „Milcovul”-Vrancea apărut în luna mai și ne facem plăcuta îndatorire de a le semnala cititorilor noștri ca fiind două reviste social-politice și cultural-științifice de înaltă calitate.

„CARAȘ-SEVERINUL”

Cu un sumar bogat, care reflectă preocuparea realizatorilor de a prezenta județul Caraș-Severin, aflat pe „Traectoria unei mari prefaceri economico-sociale” — așa cum în articolul de fond arată primul secretar al Comitetului județean de partid, **Trandafir Cocârlă**, membru al C.C. al P.C.R. — suplimentul editat de redacția „Flamura”, se constituie într-o veritabilă schiță monografică. Simpla citare a selecției din sumar publicată în pagina I: „Viitorul la timpul prezent”, „Economie - sociologie - învățămînt”, „Programul P.C.R. — expresia marxismului creator”, „Historia magister vitae: Pagini de vitejie din Războiul de independență și din lupta împotriva fascismului”, „Caraș-Severin: coordonate spirituale”, „Poezie și Proză” de la creatorii din cenaclurile literare din județ. „Arte”, „Agraria”, „Dosar etice”, „Mozaic”, „Sport” poate sugera echilibrul tematic al suplimentului, gîndit astfel încît să cuprindă o diversitate de teme din variatele do-

consemnări

SUPLIMENTE

menii în care oamenii Caraș-Severinului muncesc și se manifestă plenar.

Remarcabile sînt și țînuta grafică precum și stilul concis și sobru al tuturor articolelor. De altfel criteriul selectiv al realizatorilor este evident și în calitatea poeziilor și prozei publicate în paginile de literatură. O mențiune specială pentru deosebit de interesanta rubrică „100 de ani în 100 de rînduri” selecție de informații, „doar în aparență fapte diverse” din presa care a apărut în Caraș-Severin, Reșița, Bocșa, Caransebeș Oravița etc.)

„MILCOVIA”

Intr-o prezentare grafică plină de fantezie cu o ilustrație bogată, suplimentul gazetei „Milcovul” se impune cititorului prin aria tematică variată, înfățișînd geografia spirituală a județului Vrancea, integrat azi în amplul proces de edificare a unei economii moderne.

Incepînd cu articolul de fond „În frunte cu comuniștii oamenii muncii

din Vrancea construiesc viitorul”, semnat de **Simion Dobrovici**, membru al C.C. al P.C.R., prim secretar al Comitetului județean Vrancea al P.C.R., materialele inserate în cuprinsul suplimentului vorbesc despre: „**Afirmarea deplină a principiilor eticii și echității socialiste**” (Ioan Anastasiu, secretar al Comitetului județean), „**Dinamism și modernizare — caracteristici ale economiei vranceane**” (ing. Constantin Constantin, secretar al Comitetului județean), „**Mecanizare, chimizare, irigații — trei factori ai progresului**” (ing. Nicolae Balosin), „**Ce așteaptă societatea de la învățămîntul liceal generalizat?**” (prof. Aurora Starvarache), pentru a nu cita decît cîteva din titlurile articolelor ce alcătuiesc un sumar ce încearcă să nu scape din vedere niciunul din domeniile vieții economice și social-culturale în care își desfășoară munca oamenii Vrancei.

Paginile consacrate zilei de 9 mai precum și cele consacrate unor evenimente și figuri istorice din trecutul mai îndepărtat și mai apropiat întregesc tabloul unui „țînut dintre cele mai interesante ale patriei noastre, vatră folclorică, tezaur etnografic, tărîm de mari frumuseți peisagistice și spirituale” așa cum îl caracterizează, în răspunsul său la ancheta „Ce înseamnă țara Vrancei pentru dumneavoastră?”, acad. Șerban Cioculescu.

CE AȘTEAPTĂ ZIARIȘTII DE LA CURSURILE DE PERFECTIONARE

Fără îndoială, acțiunea de perfecționare a pregătirii ziariștilor este un început bun care se cere continuat. Nu se poate, evident, cîntări cît anume din mutațiile produse în tematica și conținutul publicațiilor județene se datoresc în exclusivitate acestui efort organizat de perfecționare. Un lucru este însă cert: de fiecare dată cînd gazetarii se întorc de la o „sesiune“ de reciclare, aduc cu ei o sumă de idei noi, rod al cunoștințelor nou dobîndite, al schimbului de experiență util pe care l-au făcut colegii din Capitală și din țară. Fiindcă, drept să spunem, nu prea am mai auzit în ultimul timp de organizarea unor schimburi de experiență, mai ales cu gazetarii din județele mai îndepărtate. E drept, în Capitală au loc întîlniri cu asemenea caracter dar cum Botoșanii sau Maramureșul, Bihorul sau Bistrița sînt atît de departe, se apelează la unele județe din apropierea Capitalei.

Am ales această cale spre a-mi comunica opiniile despre ce așteaptă gazetarii, în continuare, de la cursurile de perfecționare. Aș rezuma, în continuare, doar cîteva păreri:

● **Organizarea unui mai larg schimb de experiență între gazete și mai ales între gazetele cu apariție săptămînală.**

S-a făcut, într-o oarecare măsură, și pînă acum în cadrul dezbaterilor organizate la cursuri sau prin vizitarea redacțiilor unor gazete din țară. Dar, cred, e insuficient. Ar fi util ca, în cadrul „sesiunilor“, să se prezinte mai pe larg experiența unor redacții, a unor ziare în tratarea anumitor probleme, dezbateri de caz, dezbateri de rol etc. În cadrul cursurilor s-ar putea organiza grupe de gazetari care să studieze modul cum se ocupă unele gazete săptămînale, în coloanele lor, de diverse domenii de activitate, cum folosesc genurile gazetărești. Ar fi mai util dacă convocarea ziariștilor la reciclare s-ar face în funcție de specificul rubricii pe care o susțin în ziar (adică, odată cei ce scriu despre probleme economice, altădată cei ce scriu despre probleme culturale sau probleme cetățenești; altădată numai secretarii de redacție etc. S-ar putea aprofunda astfel unele domenii, schimbul de idei și păreri ar fi mai specializat, mai bogat, mai util.

● **Cele 7 sau 14 zile cît durează un ciclu la București să fie folosite mai intensiv în ideea adîncirii unor documente de partid, a înarmării gazetarilor cu cunoștințe noi pe care ei, la județ, nu au posibilitatea să le afle.** Susțin acest lucru întrucît în redacția noastră s-au discutat cu mult interes unele expuneri audiate la București prezentate de către cadre didactice superior pregătite de la Academia „Ștefan Gheorghiu“, de la CEPECA, de la diverse alte organisme centrale. De ce cu interes? Pentru că au adus noutăți. Dacă expunerile se bazează numai pe sursele cu caracter de informare de masă (ziar, radio, televiziune), adică pe baza informațiilor pe care gazetarul le cunoaște, ba chiar le și produce, el nu mai receptează cu același interes ceea ce i se transmite.

● **În momentul de față centrul de greutate al atenției, al preocupărilor gazetarilor-cursanți, cade pe scurtele perioade (de 7—14 zile) cît durează ciclul la centru.** Acest centru de greutate ar trebui mutat pe perioada de pregătire, „de acasă“. Între sesiuni, deci pe studiul individual. Or, acesta, cred, nu este peste tot și întotdeauna bine organizat. Se studiază mai intens în preajma convocării la un nou ciclu. Nu există deci o legătură trainică, permanentă între conducerea cursului și cursanți. Poate ar fi util dacă în acest răstimp s-ar mai trimite unele indicații ale Academiei, dacă s-ar trimite la redacții cite un curs interesant prezentat la facultatea de ziaristică privind teoria și practica presei, eventual un test la care gazetarii să răspundă între două întîlniri. N-ar fi lipsită de interes organizarea unor programe unitare de pregătire în redacții (pe tematica cursurilor de perfecționare de la centru).

● **Programul general de perfecționare ar trebui să fie mai orientativ spre probleme specifice presei, de perfecționare a pregătirii gazetărești propriu-zise.** Problemele ce urmează a fi dezbătute în cicluri, și în genere tematica de pregătire dată de centrul de perfecționare, ar trebui să-și mai restrîngă aria problemelor de cultură generală și să facă mai mult loc punerii în atenție a celor ce privesc perfecționarea gazetarului ca profesionist.

● **Lucrările pregătite de gazetari în timpul reciclării să aibă un pronunțat caracter practic, să fie utile pentru redacții, pentru presă în genere, să aducă, fiecare în parte, ceva nou, rezultat dintr-o cercetare sau studiu.** Spun acest lucru întrucît unele lucrări pe care le-am audiat la încheierea ciclului din care am făcut parte, nu făceau decît să înșire sarcini demult știute.

● **Să se organizeze cursuri de perfecționare și cu tehnoredactorii și fotoreporterii ziarelor, ținuta grafică și fotografia în ziar avînd o însemnătate bine definită.** Or, în acest domeniu se face încă foarte puțin. De aici inconsecvență în respectarea unei paginării de ținută, tematica și calitatea slabă a unor fotografii ce se publică în săptămînale ș.a.

● **Înainte de ciclul II și III, ar fi bine să li se ceară cursanților, în scris, părerea asupra a ceea ce cred ei că ar fi util să audieze, să dezbată în ultima parte — i-aș zice de „finisare“ — a cursului respectiv.** Din însumarea propunerilor s-ar putea trage concluzii interesante, s-ar putea formula un program de pregătire care să răspundă unor cerințe reale.

Evident, paleta problemelor pe care le ridică perfecționarea pregătirii gazetelor este deosebit de diversă. Conjugată cu eforturile redacționale, ale redactorilor înșiși, și numai așa, perfecționarea pregătirii gazetelor poate fi tot mai eficientă, mai utilă, în munca celor chemați să slujească, cu arma scriului, înfăptuirea politicii partidului nostru.

VICTOR MAFTEI

Secretar general de redacție la „Clopotul“ Botoșani

RIGORILE UNEI MESERII CARE CERE O ÎNALTĂ PROFESIONALITATE

Mărturisesc că propunându-mi-se să scriu despre corectură ca despre o profesie, diferită de gazetărie și totuși atât de legată de procesul de editare al unei publicații și despre colegii noștri, corectorii, fără a căror muncă atentă și plină de migală, ziarele și revistele noastre ar arăta cititorilor o față mult mai puțin curată, am pornit în documentare cu un fel de prejudecată.

Mă gândeam că în secțiile de corectură ale redacțiilor voi întâlni fie mai vîrstnici corectori, blazați de o meserie care în ani poate crea automatisme, fie tineri, absolvenți sau nu de facultate, aflați „în trecere” prin această „anticameră” a gazetăriei.

Aflasem nume de scriitori, azi prestigioase, care pasager, făcuseră această muncă și mai știam despre corectură că este o meserie care cere, pe lângă o cunoaștere temeinică a limbii române, multă răbdare și ochi ager.

Ceea ce nu știam am aflat din discuțiile pe care le-am avut, în citeva redacții, cu corectori cu vechi state de serviciu precum și de la cel ce este, de foarte mulți ani, neobositul publicist **Ion Felea**. Cum face parte dintre aceia ce și-au făcut ucenicia întru gazetărie ca corector i-am cerut să insereze citeva gânduri legate de această meserie, mai puțin spectaculoasă și, deci, mai puțin cunoscută de publicul cititor, care este corectura. Iată-le :

PRIMUL CITITOR

„Corectura este fără îndoială o profesiune. Pentru că nu orice om care știe să scrie și să citească poate să corecteze un articol. A face corectură nu înseamnă numai să prinzi greșeli de literă. Corectorul trebuie să aibă cunoștințe generale, să fie la curent cu probleme din domenii variate, începînd cu cele social-politice, culturale și terminînd cu cele de pură specialitate.

Pe lângă sesizarea greșelilor provenite din culegerea linotipistului sau zețarului, corectorul trebuie, uneori, să intervină și în textul autorului, atunci cînd din grabă sau neatenție acestuia i-a scăpat o greșeală în propozițiune și să schimbe un cuvînt cu un altul, uneori o propozițiune întregă cu alta. Corectorul, cînd citește trebuie să se ocupe nu numai de ortografie. Fraza trebuie să-i sune clar la ureche. El trebuie să se considere cititor, **primul cititor**. Și cititorul vrea ca ceea ce citește să fie scris clar. Să înțeleagă. Să-și spună: da, autorul are dreptate. Sau: da, e interesant articolul, am învățat ceva... Bineînțeles, intervenții în text trebuie făcute cu aprobarea prealabilă a autorului sau a aceluia care a vizat materialul. Aceasta o spun, deoarece mai există încă și azi unii autori care nu admit vreo schimbare

de cuvînt de către corector. Tot ce ei au scris e „sfînt”. Această atitudine o păstrează chiar cînd văd că dreptatea se află de partea corectorului...

Personal, am considerat corectura o profesiune și foarte plăcută. Mai întii, încă din tinerețe, am scris la presa muncitorească și numai la presa muncitorească, deoarece la Congresul partidului social-democrat din 1914 s-a hotărît că un membru de partid nu poate îndeplini altă funcție **decît tehnică** la o publicație burgheză. Se făcea excepție cu acei care scriau cronici literare sau științifice.

După crearea Partidului Comunist Român această interdicție a căzut. Mai mult : datorită faptului că presa comunistă era mereu suspendată, cenzurată, confiscată la chioșcuri de ziare, suprimată, Partidul, nu numai că îngăduia ziariștilor comuniști să scrie în paginile unor ziare democratice, dar îi îndruma ce să scrie, să demaște exploatarea muncitorimii, prigoana împotriva organizațiilor revoluționare.

În urma unui concurs, am fost angajat la serviciul de corectură al ziarelor „Dimineața” și „Adevărul”. Am învățat multe exercitînd această profesiune. De cite ori intra în ghereta corectorilor din sala de paginație publicistul de mare ținută, bio-bibliograful și primul istoric al mișcării noastre muncitorești, Barbu Lăzăreanu, ne spunea : „vă invidiez pe voi. Tot ce se întîmplă în lume voi știți, încă înainte ca ziarul să ajungă în mîna cititorului”. Eu înțelegeam din vorbele bunului și eruditului publicist comunist un fel de scuză că venea să-și recitească cronica. Avea încredere în noi, dar și un pic de teamă ca să nu se strecoare vreo „șopîrlă”...

Dealtminteri, existau unii scriitori care țineau să-și facă singuri corectura. În legătură cu aceasta, îmi amintesc că pe vremea cînd făceam corectură la o Editură de cărți didactice, scriitorul D. D. Pătrășcanu, care scotea un manual de istorie pentru licee, ținea să-și facă singur corectura. Într-o zi, l-am văzut cum asuda la citirea unor pagini, cam mulțișoare. M-am apropiat de el și l-am rugat :

— Vă rog, domnule Pătrășcanu, dați-mi voie să citesc și eu paginile...

— Bine... poți să le citești... dar să știi că eu fac o corectură impecabilă...

Am citit și am găsit o mulțime de greșeli, așa-zise **greșeli de tipar**. Parcă-l văd pe ilustrul scriitor cum s-a ridicat în picioare, s-a sprijinit de un stîlp și, prinzîndu-și barbișonul în mină, cu ochii măriți de uimire mă întrebă :

— Cum se poate, domnule, că mi-au scăpat atîtea greșeli ? Sint un imbecil...

— Nu, domnule Pătrășcanu, dar corectura este o profesie... i-am răspuns.

De multe ori se întâmplă ca, în timp ce corectorul citește un șpalt, dar cu gândul se află în altă parte, să se strecoare cite-o „șopîrlă” cu urmări triste, alteori comice. Un exemplu. Ionel Țăranu era un bun actor și, în același timp, un talentat reporter. Publicînd un reportaj, în care era vorba de o spargere la o bancă, el scria: „Hoțul a virit un căluș în gura portarului. „Linotipistul a cules cățeluș în loc de căluș. Și așa a și apărut: „Hoțul a virit un cățeluș în gura portarului”... S-a făcut haz. Alteori, după o asemenea ispravă, corectorul rămînea trist. Se gîndea la amendă...

Cît timp am lucrat la „Adevărul” și „Dimineața” am făcut corectură și era o muncă care îmi plăcea.

Spun aceasta pentru că este o profesiune care trebuie „îmbrățișată” și celor ce o fac e absolut necesar să le placă. Altfel...”

RISCU MĂSĂRII NOASTRE E GREȘALA

spunea frumos și sugestiv **Maria Dragomir**, de 23 ani corector, azi șef de tură, la „Scînteia tineretului”, una dintre interlocutoarele mele.

Desigur, este o meserie pasionantă dacă știi să-i descoperi frumusețea, ca dovadă că ea, **Maria Dragomir**, intrată la corectură încă din vremea studenției n-a putut s-o mai părăsească chiar după ce și-a luat diploma de absolvire de la I.S.E. Să citești atîtea și atîtea materiale din diverse domenii și să fii la curent, înaintea tuturor, cu toate evenimentele interne și internaționale, aceasta îți dă mari satisfacții dar și sentimentul unei responsabilități care-ți cere, pe lângă cunoașterea temeinică a limbii române, dublată de o pregătire multilaterală, și un deosebit spirit de observație, posibilitatea de concentrare permanentă și de aceeași intensitate pe tot parcursul lecturii, precum și operativitate. Fără îndoială, acestea toate se capătă în timp pentru că un bun corector nu se naște în citeva luni ci în ani de muncă depusă cu răbdare și dragoste răsplătită în cele din urmă, prin satisfacția lucrului făcut temeinic, cu profesionalitate.

MUNCIND BINE MĂ RESPECT PE MINE ÎNSUMI

Satisfacțiile în muncă au făcut-o și pe **Viorica Aramă**, și ea corector de peste 20 de ani, astăzi lucrînd la revista „Era socialistă”, să rămîna credincioasă corecturii. Nu-i suficient să observi greșelile de literă, importante și acestea; ci acolo unde este necesar și sesizezi o eroare este obligatoriu să intervii chiar nerespectînd manuscrisul autorului, care din grabă sau neatenție, a lăsat o greșală.

Pentru a observa însă asemenea tip de greșeli — semantice — e necesar să fii un om cu o cultură multilaterală, cu spirit de observație și atenție distributivă, cu discernămint și, dacă nu cu talent, cuvîntul fiind poate prea pretențios, cu aplicație pentru această muncă de migală.

De ce găsește frumoasă această meserie?

Frumusețea trebuie să înveți s-o descoperi, altfel în viață poți trece pe lângă multe lucruri fără să le observi. Așa este și cu corectura, îmi spune interlocutoarea mea. Mulți o fac din rutină, citind mecanic și atunci, desigur, nu pot avea mari satisfacții. Cînd citești atent, preocupat să înțelegi sensul celor citite și cînd descoperi o greșală care, lăsată, ar putea schimba înțelesul întregului articol, cînd observi abateri de la normele limbii române și le semnalezi, reușind astfel să contribui la corectitudinea unui text din punct de vedere gramatical,

la evitarea unor stereotipii, nu se poate să nu ai satisfacția muncii tale, nu se poate să nu găsești că faci o muncă utilă și frumoasă.

PARTE INTEGRANTĂ A MUNCII REDACȚIONALE

Aceeași idee o găsesc și în cuvintele pe care mi le spune despre munca sa, de peste 25 de ani aceeași, **Adrian Ionescu**, corector șef de tură la „România liberă”. N-a socotit-o niciodată ca o trambulină și în cei 6 ani, cînd a lucrat ca secretar de redacție, și-a dorit să revină la corectură.

Este de părere, ca și ceilalți colegi, că este o muncă ce nu poate fi făcută bine decît de cel care o iubește.

Cît despre condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un corector pentru a se putea numi un bun profesionist în meseria sa, **Adrian Ionescu** pune pe prim plan, alături de cunoașterea normelor scrierii corecte a limbii române nivelul politic, cunoașterea temeinică a documentelor de partid. Aceasta pentru a fi în măsură să evite o posibilă eroare de ordin politic, care în condițiile de cotidian, din cauza grabei poate rămîne neobservată de redactor.

Nu este cituși de puțin de acord cu părerea potrivit căreia corectorul ar trebui să observe numai greșelile de literă și nici cu definiția pe care o dă Dicționarul enciclopedic: corector (oare) — persoană care se ocupă cu citirea textului cules și cu înlăturarea erorilor față de textul original. Nu. Corectura este, după opinia interlocutorului meu, parte integrantă a muncii redacționale.

Simt în glas o undă de tristețe atunci cînd îmi vorbește despre inexistența unui statut clar definit al corectorului, despre distincția ce se face între munca redacțională și corectură cînd de fapt sînt două laturi ale aceleiași profesii: ziaristica.

În biroul de corectură al „României libere” o întîlnesc și pe **Florina Simionescu** și încerc să aflu dacă în cei aproape doi ani de cînd face această muncă a reușit, ca și mai vîrstnicii ei colegi, s-o îndrăgească. De fapt știam de la secretarul general de redacție, **Al. Cornescu**, că, deși tinără, este de pe acum o corectoare bună, că a reușit să deprindă repede tainele meseriei, ceea ce putea fi o dovadă certă că își iubește munca. Mi-a vorbit despre corectura ce se face în orele tîrzii în tipografie, în condiții destul de dificile de poluare atmosferică și fonică, de îndoitul efort pe care ți-l cere, în aceste condiții, citirea atentă, nemecanică a textelor, pentru a evita scăparea oricărei greșeli, de ritmul de muncă foarte intens, aproape fără posibilitatea de a face pauzele atît de necesare păstrării atenției și concentrării. Dar dincolo de toate aceste greutăți, pe care de altfel le aflasem și de la ceilalți interlocutori, am înțeles că îi place munca pe care o face și ține mai mult ca la orice să „nu-i scape” nici o „șopîrlă” în paginile pe care le citește.

O rețetă pentru evitarea „șopîrlelor”? Greu de dat. Totuși: Posibilitatea de a face abstracție de tot ce este în jurul tău și de a te concentra numai și numai asupra celor citite, aceasta, bineînțeles, adăugată celorlalte condiții pe care trebuie să le îndeplinească un corector profesionist.

Pentru că a fi un profesionist bun este dorința oricărui corector conștiincios, a fiecăruia ce aspiră la atributul de profesionalitate adăugat muncii pe care o face.

MILENA COMARNESCU

DE CE VA RECOMANDĂ

Prof. univ. dr. PAVEL APOSTOL

CARTEA: LABIRINTUL

de FRANCISC PĂCURARIU

Labirintul vorbește despre linia destinului oamenilor din Clujul anilor 1940—1944. Cartea prezintă o „cronică” a acelor ani, dar e mult mai mult : un memento, îmbinat cu o clară, nu prea facil-reconfortantă, poziție intelectuală semnificativă întru actualitate. „Am ajuns — scrie eroul principal, Sabin Popa, în destăinuirile sale în pragul morții — „la certitudinea senină, trainică, și dătătoare de puteri și de speranțe, că omul își găsește principala posibilitate de creație în materialul propriei sale vieți, în substanța complexă a raporturilor dintre viața sa și viețile celorlalți oameni”.

Sabin Popa, intelectualul român rămas în Transilvania de nord vremelnic cedată Ungariei hortyste, descoperă anevoios sensul vieții — a lui și a altora — în raportarea la „viața celorlalți”. E o carte gravă în care, la fel ca în viață, acordurile destinului colectiv domină, absorbind în substanța lor pe cele individuale.

Construcția epică a Labirintului se desfășoară, în contrapunct, pe planul narațiunii obiective întredesută cu relatarea, la persoana întâi, a ascensiunii lui Sabin Popa, la înțelegerea epocii, înțelegere ce se revarsă, în chip firesc, în acțiune. Totul e subordonat ritmului subtil și dificil al clarificării eroului principal — Sabin Popa, și odată cu el a întreg românismului din Transilvania de Nord. E romanul formării omului în și prin comunitate, în și prin lupta de emancipare națională și socială.

Labirintul se înscrie, ca o mărturie de mare valoare, de autenticitate și de elevată ținută umană, în literatura-document a acelei teribile încercări care a fost cel de al doilea război mondial, confruntarea individului și a poporului cu fascismul în diferitele sale ipostaze, care, cu toate conflictele interne dintre fascismul legionar sau antonescian, horthysm și nazism, reprezintă doar nuanțe ale unei puteri asupritoare și înrobitoare. Să fie bine înțeles, Păcurariu nu propune un discurs de politică, ci reușește să prindă semnificația politică a oamenilor și evenimentelor, chiar și în viața privată ori erotică a personajelor. Căci conservatorismul și poziția reacționară a conțelului Béldi și congrescută organic cu viața sa sexuală obtuză. Această frescă a momentului 1940—'44 are o polidimensionalitate remarcabilă. Viața inte-

lectualului Sabin Popa, a politicienilor și a luptătorilor politici, a reprezentanților puterii fasciste și a adversarilor acesteia, este organic împletită — în confruntări sau în comunitate de soartă și acțiune — în Cluj, sau pe front, la Ceaca și oriunde, cu eroul anonim : poporul. Personajele nu sînt de carton : ci oameni vii. Și Păcurariu reia o veche tradiție a epicii românești dezvăluind nu numai viața personală, dar și atitudinile și convingerile eroilor săi. Sînt întregi, polivalenți și prin această împlinire a existenței personale cu cea obștească.

Desigur, nu ar fi greu să descifrez elementele de autobiografie, nici să descopăr originalul posibil după care au fost creați eroii cărții, dintre care pe mulți se pare că i-am cunoscut sau

CĂLIN CĂLIMAN

FILMUL: PE AICI NU SE TRECE

Dedicația de pe genericul recentei producții a Casei de filme 5 constituie, în sine, o recomandare : „Acest film este închinat eroismului elevilor și ofițerilor români din școlile militare, care și-au dăruit viața libertății și independenței patriei, apărînd granițele de vest ale țării în zilele imediat următoare insurecției armate de la 23 August 1944”. Pe aici nu se trece, este, așa cum și-au propus realizatorii, un cald film-omagiu adus eroilor de la Păuliș și tuturor celor care au făcut din viața lor scut țării în zilele fierbinți de la hotar de ere. Bogat în substanță patriotică, cu evidente (și implicate) sensuri educative, filmul devine, înainte de orice altceva, un bun propagator de valori morale. Firește, dacă în toate acestea n-ar fi avut „acoperire” artistică, Pe aici nu se trece ar fi rămas — cu toate intențiile sale pozitive — în stadii primare, declarative. Ceea ce nu se întâmplă...

În primul rînd, cred, datorită scenaristului Titus Popovici, a cărui contribuție la edificarea și consolidarea cinematografului noastre devine din an în an mai importantă ; este suficient să avem în vedere doar cîteva din scenariile sale pentru a face o asemenea constatare : să zicem **Valurile Dunării, Setea, Dacia, Mihai Viteazul Puterea și adevărul, Cu miinle curate** și, acum, **Pe aici nu se trece...** Titus Popovici, deci : cu capacitatea sa re-

ii frecventez. Dar nu acest caracter trebuie subliniat, ci faptul că figurile din „Labirintul” lui Păcurariu își păstrează întreaga lor valoare de autenticitate, pe planul creației, prin viața autonomă ce pulsează în ele.

Formula pare să fie modestă : destinul lui Sabin Popa, în vîltoarea anilor ocupației horthyste. Ca orice eveniment de intensitate istorică, a fost o uluitoare probă, în cadrul căreia apa regală a topit simulacrul de aur și a separat metalul nobil. Păcurariu, adversar al oricărei simplificări, nu-și împarte lumea în personaje în alb sau negru, ci arată, în fiecare dintre ei, lupta dintre forțe polar opuse.

Dincolo de anecdotic, de intrigă și evenimente, confruntarea comunității românești cu evoluția din anii 1940—'44, rămîne o componentă inalienabilă a spiritualității naționale, o treaptă a ulterioarei sale regăsiri întru socialism.

Anatole France spusese despre Emile Zola, ca un suprem omagiu : a fost un moment al conștiinței omenirii. **Labirintul** lui Francisc Păcurariu consemnează un moment al conștiinței morale a poporului român, al definiției sale întru umanitate.

marcabilă de a topi elementele de ficțiune în faptul real care i-a servit, în mai toate creațiile, drept principală sursă de inspirație ; cu priceperea sa încercată de „constructor” dramatic ; cu dezvoltatul său simț narativ-cinematografic ; cu talentul portretizărilor psihologice care conferă personajelor sale certitudinea unor prezențe umane ; cu predilecția sa spre esențe.

În al doilea rînd, de bun augur pentru film se dovedește „debutul” regizorului Doru Năstase. De fapt, nu este vorba chiar de un debut. Dimpotrivă, regizorul are o îndelungată practică de creație pe platouri (ca regizor secund, ca asistent de regie), și acest fapt se traduce printr-o singură tușă profesională, chiar dacă traul primului lung-metraj (cît două) realizat „pe cont propriu” îi tulbură uneori siguranța gestului creator. Calitățile sale evidente (materializate artistic) ar fi, cred, puterea de muncă, tenacitatea, capacitatea de a pune în mișcare cinematografică masele, îndrumarea regizorală sigură a actorilor ; de remarcat, în această ordine de idei, creațiile actricești realizate de Silviu Stănculescu, Ilarion Ciobanu, Vladimir Găitan, Cornel Coman, Ștefan Velnicu, Vlad Rădescu, Victor Mavrodineanu, cu mențiune specială pentru personajele datorate actorilor George Motoi și Mihai Mereuță.

Rezultatul ? Un bun film de război (dacă ne gîndim bine, cinematografia noastră — spre deosebire de altele —

nu s-a remarcat pînă acum, în mod special, la acest capitol), în care se simt puternic tensiunea și încheștarea luptei, dar care nu rămîne „prizonierul” unor elemente de acțiune exterioară ci pătrunde — cu mici excepții — în zone de major interes social-uman, psihologic și filozofic, noțiunile de patriotism, necesitate istorică, eroism, spirit de sacrificiu constituind și suportul unei dezbateri de idei. O idee-erou structurează, de altfel, in-

treaga acțiune, aceea a lui „pe aici nu se trece”, dovedită de poporul nostru de atîtea și atîtea ori de-a lungul frământății noastre istorii, la Rovine și la Podul Înalt, la Călugăreni și la Mărășești...

Buna primire de care s-a bucurat **Pe aici nu se trece**, recent, la primul festival internațional de filme antifasciste de la Volgograd, constituie o confirmare a valorilor sale educative și emoționale.

FILMUL: TOAMNA BOBOCILOR

Putem număra pe degetele unei singure mîni filmele despre studenți, sau despre proaspeții absolvenți de facultate, produse de cinematografia noastră de la **Gaudeamus igitur** încoace... Faptul în sine poate că nu spune prea multe; delimitările acestea tematice (filme despre studenți, filme despre elevi, filme despre tractoriști etc. etc.) înseamnă, din capul locului, o îngrădire a vieții, a realității. În mod cît se poate de sigur, însă, cinematografia noastră (cu toate izbinzile artistice incontestabile din acest an, numite **Ilustrate cu flori de cîmp** sau **Filip cel bun**) are încă — printre altele — mari îndatoriri neîmplinite atît față de universul tineretului contemporan cît și față de viața efervescentă a satului de azi. **Toamna bobocilor** este un film despre absolvenți de facultate ajuși printr-un „joc al dragostei și al înlîmplării” într-un sat foarte îndepărtat, aflat la 600 kilometri de Capitală. Dintr-odată, așadar, prin însăși tema propusă, filmul are șanse să suscite interes, pătrunzînd pe teritorii mai puțin bătute de către cinematografia noastră. Modalitatea aleasă de realizatori este aceea a comediei. Inutil a menționa suplimentar setea de rîs a spectatorilor, întretinută și de un repertoriu cinematografic încă insuficient de variat la capitolul genurilor abordate. Încă un motiv, așadar, de a primi cu interes noua producție a Casei de filme Unu. Dar toate aceste mențiuni nu reprezintă, de fapt, decît „puncte de ple-

care” ale filmului. Pe „linia de sosire”, **Toamna bobocilor** — fără a-și supralicita intențiile — se recomandă ca o comedie plăcută și vioaie, cu un umor robust, tonic, care nu evită punerea în discuție a unor chestiuni serioase (cum ar fi aceea a absolvenților de facultate care vin și pleacă nepăsători de la locurile lor de muncă sau cum ar fi aceea a competenței profesionale). Fără concesiilor de gust (mare lucru într-o comedie!), filmul este străbătut și de un fior poetic; și mai are o calitate, deloc de neglijat, aceea a observației realiste de viață. Atît scenaristul Petre Sălcudeanu cît și regizorul Mircea Moldovan (care au mai colaborat la realizarea filmului **Vifornița**, ale cărui calități realiste și de angajată atitudine socială mă determină să-l consider printre creațiile de bază ale cinematografiei contemporane) își confirmă și prin această comedie — cu pretenții, totuși, modeste — calitatea unor buni cunoscători ai vieții.

Mai sînt, în film, ca un punct central de atracție, actorii, care se recomandă singuri: în primul rînd Marin Moraru, apoi mulți alții — Draga Olteanu-Matei, Valentin Hossu, Sebastian Papaiani, Dumitru Furdui, Monica Ghiuță, Marina Ploae — care joacă cu vîdită plăcere în acest film tineresc, chiar dacă unele personaje se mai pierd pe parcurs. Și datorită interpretărilor, datorită, de asemenea, prestației regizorale de calitate, **Toamna bobocilor** este o comedie de succes.

OCTAVIAN COTESCU

SPECTACOLE STUDENȚEȘTI LA „CASSANDRA”

Pentru adevărul din totdeauna că sufletul teatrului este actorul, mi-aș îngădui să vă rog, poate în primul rînd pe dumneavoastră, gazetarii, să vedeți spectacolele-studiu, spectacolele laborator, în care niște tineri învață să se dăruiască artei acestei profesii.

Poate că o să observați sîngăcii, poate uneori lipsa de experiență va fi evidentă, dar sigur va va fermeca elanul tineresc întru înțelegerea și interpretarea textelor, pasiunea pentru recompunerea vieții în cadrul magic al scenei, cu toate implicațiile studiului artei actorului. Acolo, la Studioul Institutului de artă teatrală și cinematografică, veți asista la debuturi „în masă”, și cine știe, la nașterea ci-

tor mari viitori actori români veți asista.

Deci, dacă iubiți teatrul, ca formă de exprimare a spiritului umanist, dacă aveți autori, regizori, actori preferați, încercați să descoperiți cu o clipă mai devreme, înainte ca ei să fie „consacrați”, pe actorii dv. preferați de miine, în spectacolele de la „Cassandra”.

Și dacă ați pierdut în stagiunea aceasta „Sîmbătă la Veritas” de M. R. Iacoban, „Procesul lui Horia” de Al. Voitin și „Sărbătoare princiară” de T. Mazilu, „Monserat” de E. Robles și „Opera de trei parale” de B. Brecht, nu uitați că „invitația rămîne valabilă” pentru stagiunea viitoare...

LA CASA ZIARIȘTILOR

CONFERINȚĂ DE PRERĂ

CLUBUL ZIARIȘTILOR DE POLITICĂ EXTERNĂ și CLUBUL ZIARIȘTILOR ECONOMIȘTI au organizat miercuri 28 mai a.c. o conferință de presă privind colocolviul internațional care s-a desfășurat la București, între 29—31 mai 1973, cu tema: „Un nou sistem de relații economice internaționale”. Au participat **Corneliu Mănescu**, președintele colocolviului, președintele grupului român din Uniunea Interparlamentară, și **Pio Carlo Terenzio**, secretar general al Uniunii Interparlamentare.

CENAULUL „AMFITEATRUL ARTELOR”

În ciclul „Serile redacțiilor”, redacția revistelor „Viața studentescă” și „Amfiteatru” a prezentat în cadrul cenaclului „Amfiteatrul artelor” o seară de poezie, muzică și pantomimă. Au recitat poezii **Constanța Buzea**, **Dinu Flămînd**, **Mircea Florin Șandru**; „Formația fără nume” de muzică pop, formația de muzică folk alcătuită din **Dan Chebac**, **Benedict Popescu**, **Noni Cristea**; **Ion Calopăr**, muzică cultă — au susținut momente muzicale, **Eugen Cristian**, **Motriuc Eugen Cristea**, **Dragoș Pislaru**, **Petre Kuhn**, **Gabriel Oseciuc**, **Orlansa Panamurencu** au prezentat momente vesele și de pantomimă.

În încheierea serii a rulat filmul românesc „Comedie fantastică”.

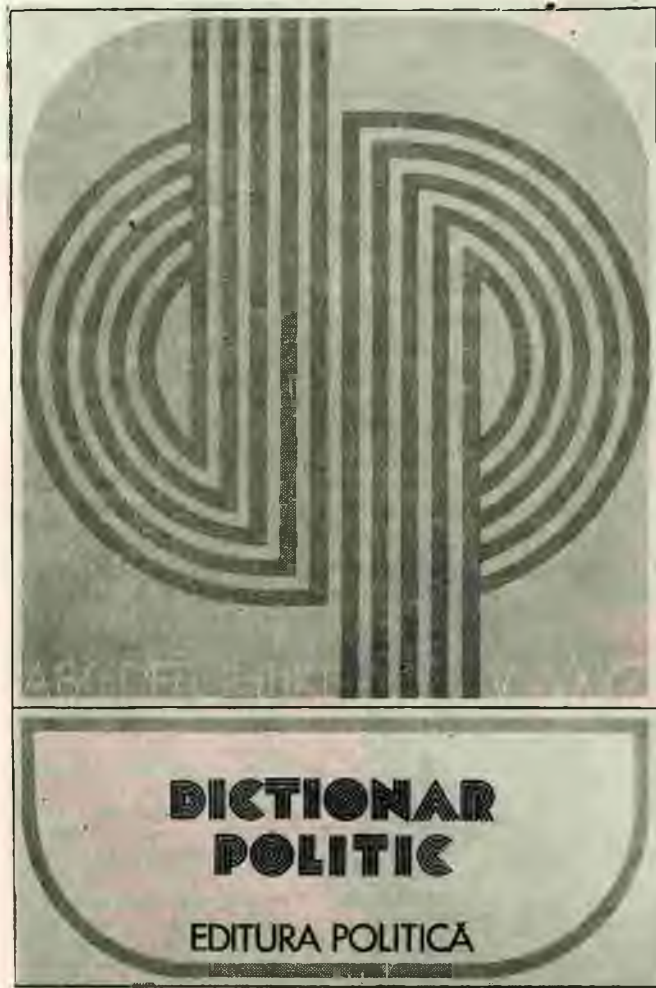
CARNAVALUL COPIILOR

Duminică 1 iunie a.c., a avut loc tradiționalul carnaval al copiilor, organizat de Uniunea ziaristilor și Sindicatul lucrătorilor din presa București, desfășurat și anul acesta în aceeași atmosferă de voie bună care a cuprins, deopotrivă, pe cei mici și pe părinți. De altfel, atmosferă cu care ne-au obișnuit aceste sărbătoriri ale zilei de 1 Iunie de la Casa ziaristilor.

Programul care a cuprins întîlniri cu actorii **Alexandrina Halic** și **Vasile Menzel**, filme de desene animate ș.a., a avut ca principal punct de atracție concursurile de poezie, dans și cîntece — pentru cei mici, de desen și literatură, precum și diferite jocuri de îndemînare — pentru cei mari. Participanții, aproape toți copiii aflați în sală, au primit unii premii și mențiuni, alții premii... de consolare.

Dar cîștigul cel mai important a fost, desigur, bucuria ce se citea pe fețele micilor oaspeți, mulțumirea și zîmbetul senin care vorbeau despre o copilărie fericită.

DICTIONARUL POLITIC

Continuând seria dicționarilor speciale¹, Editura politică a editat, de curînd, **Dicționarul politic**, lucrare menită să contribuie la însușirea și la perfecționarea cunoștințelor sociale și politice ale tuturor membrilor societății, la stăpînirea temeinică a concepției marxist-leniniste, a principiilor politicii Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Elaborată de un colectiv de cadre didactice de la Academia „Ștefan Gheorghiu”, din învățămîntul superior și din institutele de cercetare și răspunzînd cererilor venite din partea unor cercuri largi de cititori, **Dicționarul politic** este prima lucrare de acest gen tipărită în țara noastră. Așa cum se arată în **Cuvîntul înainte**, care deschide volumul, **Dicționarul politic** „își propune prin cele circa 1 700 de articole, să ofere un instrument util de referință și o sursă de informare operativă asupra unui ansamblu de noțiuni, categorii, concepte din sfera, extrem de

vastă, de complexă și mobilă, a teoriei și acțiunii politice românești și internaționale”.

Fenomenele complexe ale societății contemporane, permanenta sporire cantitativă și calitativă a informațiilor, în variate domenii ale științei și culturii, a problematicii social-politice în genere, numeroasele organisme și organizații, republici, uniuni și comisii, frămîntatele acțiuni și procese contemporane de pe glob etc., fac necesară lărgirea, adîncirea și diversificarea orizontului intelectual al oamenilor epocii noastre. În prezent, în lume are loc o puternică revoluție tehnică-științifică, socială, politică, economică, spirituală, care se repercutează în viața internă și externă, dînd naștere la modificări esențiale pe harta politică a lumii contemporane. Indiferent de felul muncii, de specificul și de locul de efectuare, activitatea oamenilor nu poate progresa fără cunoașterea profundă a situației economice, sociale și politice din întreaga omenire, fără înțelegerea modului cum acționează aceste schimbări în condițiile concrete ale țării noastre. În acest sens, **Dicționarul politic** acordă o deosebită atenție problemelor referitoare la structura economică și politică a continentelor și a statelor, la colaborarea și cooperarea dintre țări și partide aparținînd unor sisteme sociale diferite, la fenomenele și procesele din sistemul socialist în opoziție cu cel capitalist, la stadiul și evoluția în continuare a țărilor dezvoltate, în curs de dezvoltare sau slab dezvoltate, la relațiile economice, diplomatice, culturale etc.

Noua lucrare apărută în Editura politică permite celor ce urmăresc evenimentele și politica internațională să-și îmbogățească și să-și verifice cunoștințele, să-și lămurească înțelesul exact al unor termeni sau sintagme de curentă întrebuintare în documentele de partid și de stat, în presă, în emisiunile cu teme politico-ideologice de la radio și televiziune etc. Sînt înregistrate și definite cuvinte și expresii privitoare la **politica externă**: apartheid, comando, clauza națiunii celei mai favorizate, comprador, condominion, escaladare, imixtiune în afacerile interne, inviolabilitate, observator, tratative, tutelă internațională, zonă etc.; la **politica internă**: alianța clasei muncitoare cu țărănimia, coaliția burghezo-moșierească, Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, al eticii și echității socialiste, omogenizarea socială, opinie publică, problema agrară, revoluție științifică-tehnică etc.; la **diplomatie**: acord, ambasador, consulat, misiune diplomatică, curtoazie, ratificare, uzanțe diplomatice, scrisori de acreditare, protocol diplomatic etc. sau **expresii uzuale în relațiile diplomatice**: ad interim, ad referendum, jus cogens, de jure, de facto etc.; la **concepte curente sau mișcări politice**: anticolonialism, clericalism, cuzism, elitism, fascism, filibusterism, gîndirism, izolaționism, malthusianism, parlamentarism, partenerism, paternalism, sionism, trăirism, etc.; la **acțiuni politice pe plan mondial**: demilitarizare, denazificare, denuclearizare, depolitizare, descentralizare, desființarea blocurilor militare, dezangajare, neagresiune, nea-

¹) **Dicționar enciclopedic român**. Vol. I (A—C), 1962; vol. II (D—J), 1964, Vol. III (K—P), 1965; vol. IV (Q—Z), 1966. **Mic dicționar diplomatic român**, 1967, **Mic dicționar filozofic** (ediția I, 1969; ediția a II-a, 1973). **Dicționar de estetică generală**, 1972. **Dicționar de economie politică**, 1974.

ABREVIERILE—SURSĂ DE ÎMBOGĂȚIRE A VOCABULARULUI

de dr. LUIZA SECHE

Unul dintre mijloacele internaționale de formare a cuvintelor este acela al compunerii cu ajutorul abrevierilor¹. Consecință a nevoii de a se exprima cât mai mult în cât mai puține cuvinte, procedeul a fost folosit, mai întâi, în limbile engleză, rusă și franceză, de unde s-a răspândit, apoi, în mai toate limbile moderne. Și în limba noastră, compunerea prin abreviere a căpătat, mai cu seamă în ultima vreme, foarte mare amploare, devenind o sursă puternică și permanentă de îmbogățire a vocabularului.

Inițialele elementelor constitutive ale numelui unei organizații, societăți, instituții, firme, asociații etc. sînt citite întotdeauna ca literele alfabetului, adică urmate de vocala e, cu excepția consoanelor urmate de vocală, care — datorită poziției — se pot citi fără acel e, pus înaintea sau în urma lor. Rezultă de aici un nou substantiv care este noua denumire prescurtată. Substantivele compuse prin acest procedeu au ca trăsătură specifică, prezența, în componența lor, a uneia sau a mai multor abrevieri.

În analiza acestei modalități de formare a cuvintelor distingem două etape esențiale :

a) prima constă în operația de prescurtare a cuvintelor care intră în alcătuirea numelui organizației, instituției, întreprinderii, societății, firmei etc. avute drept bază (de exemplu : Confederația Internațională a Statelor Arabe — C.I.S.A., Organizația Internațională a Ziariștilor — O.I.Z., Frontul Unității Socialiste — F.U.S., Uniunea Internațională a Studenților — U.I.S. etc.) ;

b) a doua, care privește operația de îmbinare a literelor sau segmentelor de cuvinte care vor forma noile creații lexicale (de exemplu : C.E.P.E.C.A. = Centrul de Perfecționare a Pregătirii Cadrelor din Întreprinderi, U.N.C.A.P. = Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, TAROM =

Transporturi aeriene Române, AGERPRES = Agenția Română de Presă, PRONOSPORT = Pronostic la sport, AVIASAN = Aviația sanitară etc.).

Există două tipuri de formații care au la bază abrevierea :

1. Cuvinte care sînt produsul citirii literelor inițiale ale cuvintelor ce constituie titulatura unei instituții, a unei societăți, a unei organizații politice, sociale, economice, culturale etc. (de exemplu : A.E.L.S. = Asociația Europeană a Liberului Schimb, A.I.E.A. = Agenția Internațională pentru Energia Atomică, A.R.L.U.S. = Asociația Română pentru Legăturile de Prietenie cu Uniunea Sovietică, ASTRA = Asociația Transilvană pentru Literatură și Cultura Poporului Român, C.F.R. = Căile Ferate Române, C.A.E.R. = Consiliul de Ajutor Economic Reciproc etc.).

2. Cuvinte formate prin împreunarea silabelor inițiale sau a unor părți de silabe de la cuvintele care alcătuiesc numele unei instituții, a unei societăți, a unei organizații etc. În această a doua categorie pot fi combinate fragmente de cuvinte cu elemente de compunere fixe sau chiar cu cuvinte întregi (de exemplu : CENTROFARM = Oficiul Central Farmaceutic (centro- + farm(aceutic), ROMARTA sau ARTAROM = Arta românească, APROZAR = Aprovizionarea cu zarzavaturi, AGERPRES = Agenția Română de Presă, UCECOM = Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești, EURASIA = Europa și Asia, A.C.I.N. = Asociația Cineaștilor din Republica Socialistă România etc.).

În componența noilor formații sînt reținute numai literele, silabele sau fragmentele inițiale ale cuvintelor-pline, adică ale cuvintelor care au sens lexical (nu este însă obligatoriu ca în forma abreviată să figureze literele sau silabele inițiale ale tuturor cuvintelor-pline din denumirea respectivă). Elementele de legătură (prepozițiile și conjuncțiile, ca și articolele, sînt lăsate la o parte (de exemplu : C.I.J. = Curtea Internațională de Justiție, F.D.I.F. = Federația Internațională a Femeilor, M.A.N. = Marca Adunare Națională a Republicii Socialiste România, M.R.S.O. = Marea Revoluție Socialistă din

¹ Vezi Iorgu Iordan, *Limba română contemporană*, București, 1956, p. 114—116 ; Luiza Seche, *Aspecte ale limbii firmelor și anunțurilor*, în „Limba română” nr. 5/1959, p. 14—26 ; *Formarea cuvintelor în limba română* Volumul I, Compunerea, 1970, p. 151—155.

Octombrie etc.). Este de observat, de asemenea, că, în general, ordinea acestor elemente respectă ordinea cuvintelor din denumirea desfășurată. Ele pot să fie analizate de vorbitori în măsura în care aceștia — cunoscând formația care a stat la baza respectivei titulaturii — pot să se refere la ea.

Abrevierile din inițiale sau din fragmente mai mari în care se recunosc cu ușurință elementele componente și alături de care intră, uneori, și cuvinte întregi — sînt analizabile și, prin urmare, accesibile oricui (de exemplu : CENTROCOOP, GOSTAT, APROZAR, LACTOBAR, O.N.U., O.N.T. etc.). Mai dificilă este problema compuselor din litere sau din segmente mai mici ale unor cuvinte. Dacă pentru cele intrate în conștiința vorbitorilor și avînd și o frecvență puternică, abrevierile sînt clare și lesne de înțeles, deoarece se pot corela imediat cu cuvîntul bază (de exemplu : P.T.T.R., T.V., C.F.R., U.T.C., P.C.R., R.F.G., U.R.S.S., S.U.A. etc.), nu la fel stau lucrurile pentru formațiile mai puțin uzuale (de exemplu : C.E.E. = **Comunitatea Economică Europeană**, F.M.I. = **Fondul Monetar Internațional**, O.S.A. = **Organizația Statelor Americane**, C.S.A. = **Confederația Sindicală Africană** etc.). Abrevierea este imposibil de descifrat în cazul în care ea nu „reproduce” un titlu românesc, ci este forma prescurtată a unei denumiri străine (de exemplu : F.A.O. = **Food and Agriculture Organization — Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură**; N.A.T.O. = **North Atlantic Treaty Organization — Organizația Tratatului Atlanticului de Nord**; C.E.N.T.O. = **Central Treaty Organization, Organizația Tratatului Central**; U.N.E.S.C.O. = **United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization — Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură**; S.E.A.T.O. = **South-East Asia Treaty Organization — Organizația Tratatului Asiei de Sud-Est**; G.A.T.T. = **Acordul General de Tarife și Comerț** etc.

Substantivele create prin abreviere pot fi proprii: F.N.T.D.R. = **Federația Națională a Tineretului Democrat din România**, C.N.E.F.S. = **Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport**, T.A.P.L. = **Trustul de Alimentație Publică Locală**, O.N.T. = **Oficiul Național de Turism**, PROEXPORT = **Intreprinderea de Produse pentru Export** etc., și comune : ARAGAZ (= **Asociația Româno-Americană de Gaz**), O.Z.N. (= **obiecte zburătoare neidentificate**, după engl. U.Z.N. = **unidentified flying object**), P.A.S. (= **acid paraminosalicilic**), P.F.L. (= **plăci fibrolemnoase**) etc.

Aceste cuvinte nou create s-au încadrat în sistemul lexical și gramatical al limbii noastre fiind tratate întocmai ca substantivele obișnuite : au plural, se articulează și se declină. Viața unora dintre aceste formații este foarte scurtă : ele durează atît cît durează titulatura instituției, organizației, firmei etc., respective sau chiar instituția, organizația sau firma însăși, lucru firesc, deoarece acționează o lege lingvistică : după cum sensul unui cuvînt obișnuit se modifică potrivit schimbărilor intervenite în obiectul sau noțiunea pe care o exprimă, tot așa se întîmplă și în acest caz.

Unele deosebiri față de cuvintele obișnuite se observă, totuși, în cadrul substantivelor formate prin abreviere, atît în privința grafiei, cît și în ceea ce privește pronunțarea, scrisul prevalînd asupra pronunțării.

Indiferent dacă sînt proprii sau comune, compusele formate din abrevieri se scriu cu majuscule și, de la caz la caz, cu punct între elementele părților alcătuitoare.

O altă caracteristică este aceea referitoare la notarea semnelor diacritice la literele **A, A I, Ș, Ț**, ele apărînd, de regulă, **A, A, I, S, T**.

Se poate aprecia că apariția procedurii de compunere cu ajutorul abrevierilor a avut loc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, odată cu dezvoltarea și amplificarea mijloacelor de informare. La originea lui a stat, desigur, un fapt comercial : economisirea de timp și de bani, operativitate în citirea și reținerea titlului unei firme sau a unei organizații, dorința de originalitate și de reclamă. Din domeniul comercial, sistemul s-a extins și la alte categorii de vorbitori, în condiții mai mult sau mai puțin asemănătoare. Grupurilor sintactice formate din mai mulți termeni le-au luat locul compusele din abrevieri, mult mai comode prin scurtimea lor, mai ușor de pronunțat (în cazul unei limbi străine) și mai originale.

Pentru stilul presei și pentru emisiunile de la radio și de la televiziune, precum și pentru limbajul diplomatic oficial și de politică externă, unde acest tip de formații apare foarte des, se impune să fie respectate două obligații :

a) noile creații lexicale trebuie să fie întotdeauna citite în întregime chiar dacă ele apar scrise prescurtat. F.U.S. se va citi **Frontul Unității Socialiste**, nu FUS, la fel **Organizația Internațională a Ziariștilor**, nu OIZ, **Marea Adunare Națională**, nu MAN etc.

b) Forma abreviată trebuie să fie precedată întotdeauna de enunțarea desfășurată a respectivei titulaturii.

Deși are o vechime relativ mică, procedeul compunerii cu ajutorul abrevierilor este bine reprezentat în limbă.

Spre deosebire de alte forme de compunere, formațiile lexicale care au la bază abrevieri aparțin unei categorii semantice limitate și mai puțin importante pentru viața de toate zilele, ceea ce face ca, în stilul presei, frecvența lor — raportată la restul vocabularului — să nu fie prea mare.

În scopul realizării unei exprimări cît mai precise, cît mai adecvate conținutului pe care îl exprimă și cît mai realizate stilistic, scriitorii și ziariștii trebuie să-și îndrepte atenția și asupra acestui tip de formații care dau o oarecare specificitate scrisului contemporan. Fără să ducă la erori prea grave, acest sector al lexicului actual trebuie controlat cu atenție, deoarece, din cauza firavului suport „grafic” și a caracterului „simbolic” al respectivelor formații lexicale, s-ar putea crea nedorite echivocuri sau confuzii. Și acest aspect inedit al lexicului se încadrează într-o tendință a limbii actuale. De aceea, considerăm că avem un bun prilej de a arăta că acad. Alexandru Graur are dreptate cînd afirmă că : „Pentru a recunoaște tendințele actuale ale limbii este necesar să examinăm istoria limbii, să degajăm liniile mari ale evoluției ei și să prelungim aceste linii, proiectîndu-le în viitor... Este totuși necesar să o facem cu multă prudență, deoarece există și tendințe care avortează, fiind eventual înlocuite cu unele exact opuse. A nu admite acest lucru ar însemna a ne situa pe poziția puriștilor : după cum aceia voiau să țină limba în loc, tot așa noi am vrea să-i eternizăm tendințele”².

² Acad. Al Graur, **Tendințele actuale ale limbii române**, București, 1968, p. 17.

liniere, neintervenție, neocolonialism, neoconservatorism, neokeynesism, neonazism etc.; la doctrine (Monroe sau Truman); acorduri: (de la Bretton Woods, de la Locarno sau de la München), procese internaționale: (Leipzig, Nürnberg), conferințe (Bandung, Berlin, Ialta, Kiental, Lausanne, Potsdam, San Francisco, Teheran, Versailles, Washington, Zimmerwald, conferințele afroasiatice, de la Geneva sau de la Montreux); pacte (Bagdad, Balcanic); tratate: (Rapallo, Varșovia, Neuilly sur Seine, Saint-Germain, Trianon, Versailles, N.A.T.O.); planuri (Marshall, Rapacki). Sint înregistrate peste 120 de republici, numeroase uniuni și organizații, sultanate, regate, federații, confederații, congrese, comisii, conferințe, comitete, sisteme, ligi, partide, mișcări, societăți etc. Un spațiu larg este rezervat celor mai reprezentative personalități politice și contribuției lor la dezvoltarea concepției și aplicării marxism-leninismului (Karl Marx, Friedrich Engels, Vladimir Ilici Lenin, Nicolae Ceaușescu). Cu mare grijă au fost inventariate cele mai importante agenții de presă din lume (Agerpres, Reuter, T.A.S.S. = Telegrafnoe Aghenstvo Sovetskogo Soiuz, Taniug = Telegrafska Agencija Nova Iugoslavia, France Presse, A.D.N. = Allgemeine Deutscher Nachrichten-dienst, Rude Pravo, A.N.S.A. = Agenzia Nazionale Stampa Associata, Prensa Latina etc.), organe de presă: (Scinteia, România liberă, Morning Star, New-York Times, Neuer Weg, Rabotnicesko Delo, The Times, Die Welt, Borba, Le Figaro, l'Unită, Jenminjibao, La Stampa etc.) Din trecutul țării noastre au fost reținute partidele politice, făcându-se

o succintă trecere în revistă a orientării lor, a modului în care au acționat și cum au ieșit din arena vieții politice (Partidul Conservator, Partidul Național Agrar, Partidul Național-Liberal — I.I.C. Brătianu, Partidul Național-Liberal — Gh. Tătă-răscu, Partidul Tărănesc — I. Mihalache etc.) sau unele organizații reacționare (Garda de fier). Au fost înregistrate unele cuvinte care nu figurează aproape în nici un dicționar românesc apărut în prezent (recesiune, management, tranziță, zeghism, trăirism, subdezvoltare, subversiune, outsider, boom, bonz, boss etc.). De mare ajutor sint, în lucrare, trimerile de la formele uzuale abreviate ale denumirilor diverselor organisme, organizații, consilii, federații etc. către formele desfășurate (F.A.O., B.I.R.D., G.A.T.T., C.E.N.T.O., ECOSOC, F.U.M., UNESCO, O.M.S, O.S.A., O.U.A., S.E.A.T.O., U.N.C.A.P etc.).

Conținutul deosebit de important al lucrării, modul de organizare și de coordonare a materialului, corelația perfectă dintre articole, felul unitar și consecvent de tratare și de definire a noțiunilor înscrise în lista de cuvinte, stilul concis, clar, accesibil folosit de-a lungul celor 638 de pagini, cite totalizează volumul, ca și Indicele de termeni, simplu și „funcțional“, care încheie lucrarea pe care o prezentăm, impun Dicționarul Politic ca o operă de înaltă ținută științifică și de mare utilitate practică pentru toți oamenii muncii din țara noastră și în mod special, pentru lucrătorii din presă.

L. S.

A. CARTOJAN

„BĂTRINUL“ BICAZ

REPORTAJ DESPRE BRIGĂZILE DE RECONSTRUCȚIE

În țara noastră anul 1945 s-a caracterizat și prin numeroase inițiative muncitorești pe frontul reconstrucției. Între acțiunile întreprinse pe acest front s-au numărat și „brigăzile de reconstrucție”. Despre activitatea acestora ni se relatează într-un reportaj semnat de L. Țintea și apărut în ziarul „Scinteia”, nr. 336/1945. Cităm :

„Pe drept cuvânt, se poate spune că, țara este astăzi un imens șantier. Pretutindeni pulsează avântul muncii constructive; pretutindeni, muncitorii, inginerii, specialiștii și funcționarii se înfrățesc în muncă, ajutându-se reciproc cu sfatul și cu fapta, pentru a smulge tehnicii cât mai multe taine cari să ducă la mărirea randamentului, la sporirea tuturor produselor.

Dar nu numai vîrstnicii din fabrici sînt pătrunși de acest înalt sentiment patriotic; nu numai oamenii ogoarelor muncesc cu dragoste pe pămîntul lor pentru a asigura țării hrana necesară.

În această luptă uriașă s-a înregistrat — cu tot avîntul inerent vîrstei — și tineretul progresist care, înțelegînd chemarea vremii și nevoile țării a pornit să dea o largă contribuție la această muncă de reclădire a Patriei...

La Atelierele C.F.R. Grivița. Ora 8 dimineața... Intrăm în atelierele C.F.R. Grivița care au avut atîta de suferit de pe urma războiului — și suntem isbiți de numeroasele schele și scinduri, cari stau mărturie că eroicii ceferiști au înțeles să-și refacă atelierele, paralel cu munca pentru refacerea căilor de comunicație, atît de necesare azi țării.

Deși este Duminică, găsim o echipă de peste 60 de muncitori de la atelierele de sculărie și tâmplărie, sub conducerea ing. Mocanu și a tov. Radu Nicolae, secretarul comitetului de fabrică, care lucrează de zor la dărîmarea unui acoperiș de scinduri, devenit inutil în urma acoperișului definitiv executat de către întreprinderile Reșița.

Pentru dărîmarea acestui acoperiș provizoriu, o întreprindere particulară a cerut frumoasa sumă de 2 milioane. Muncitorii s-au oferit voluntar să facă acest lucru, primind pentru această muncă o plată de cîteva ore, ceea ce duce la economisirea a peste un milion și jumătate lei.

La parcul de materiale. Ne îndreptăm apoi pașii spre parcul de materiale, unde sînt depozitate mai mult de 5 vagoane de fierărie veche compusă din grătare de locomotive, țevi fierbătore, arcuri spirale, bare de bronz și aramă etc.

Terenul trebuie deblocat, iar materialele trebuiesc sortate.

Deasemenea sînt descărcate peste 60 de vagoane scânduri, necesare pen-

tru repararea vagoanelor și cari trebuiesc stivuite.

Pentru această muncă s-a oferit Brigada de reconstrucție „Filimon Sârbu” a sectorului IV Roșu, compusă din 200 de tineri și tinere.

Din această brigadă fac parte tinerii muncitori de la fabrica Herdan, Distribuția, Petrol-București, circ. 33, 34, 35 și orașul Grivița.

Urmînd exemplul de muncă și abnegație a tînărului luptător antifascist Filimon Sârbu, care a fost asasinat de către fasciștii nemți la Constanța în anul 1941, brigadierii înțeleg să-și închine tineretea și elanul, muncii de reconstrucție a țării.

Munca pe teren. Se formează echipe de 20 de tineri și tinere care sub supravegherea tov. Toma Constantin, secretarul Sindicatului C.F.R., Spiridonă Vasile, sub-șeful serviciului Economat Chitila și Grigorescu Mihalcea, specialist în oțelărie, încep munca de deblocare a terenului și aranjarea materialelor.

Cu piepturile bronzate de bătaia soarelui, tinerii ridică voinicește țevăriile și celelalte materiale, sortîndu-le frumos, în ritmul cîntecelor tineresti care le mărșește elanul și le dinamizează energiile.

Tinerele fete — cot la cot cu băieții, împing roabele, ridică greutățile, convinse că țara are nevoie și de energia lor în această epocă de reconstrucție.

Printre tinerii de la „Herdan”. Mă apropiu de un grup de tineri și aflu că patru din ei sînt muncitori la fabrica „Herdan” și că au lucrat sîmbătă noaptea 12 ore, iar acum, în loc de odihnă, au venit să ajute pe tovarășii lor ceferiști la deblocarea terenului.

Ei sînt: Dumitrache Aurel, Petre Plămădă, Sendroiu Alexandru și Dicu Eugen.

— De ce nu v'ați odihnit? — îi întreb.

— Înțelegem să fim întotdeauna acolo unde este brigada noastră — a fost răspunsul lor.

Alt grup de tineri. Într-o altă echipă, descoperim vreo 12 tineri muncitori de la fabrica de motoare electrice „Trafo”.

— De ce ați venit azi să lucrați?, îl întreb pe Smarandache Mincu, un tînăr slăbuț, în timp ce ducea o roabă plină de fier.

— Așa cum vîrstnicii fac eforturi pentru a mări producția, înțelegem și noi tineretul să facem același lucru. Am venit aici să dăm ajutor ceferiștilor, știind că aceștia fac eforturi mari pentru a-și refaca atelierele care le vor da posibilitate să mărească și mai mult producția. Azi refacerea căilor noastre ferate, va ajuta țara să-și îmbunătățească transporturile...

Printre pionieri. O echipă aparte este formată din 12 pionieri și 8 îndrumători. Sub conducerea prietenelor Lidia și Dora.

Sunt copii între 7 și 12 ani, cari cară materialele mai ușoare, vrînd să concureze cu tinerii, forfolind pe imensul șantier, incinși de soare, ștergîndu-și mereu sudoarea cu miinile lor murdare.

Tabloul este într'adevăr cu totul nou. El arată că țara este străbătută de un elan colectiv de muncă, începînd de la cel mai mic pînă la cel mai în vîrstă toți fiind animați de același sentiment: reclădirea Patriei.

Copiii sînt crescuți azi în cultul muncii, care dezvoltă în conștiința vîrstarelor tinere dragostea pentru munca în folosul Patriei, dînd un sens înalt vieții.

La descărcat și stivuit scândurile. Tinerele fete sar voinicește în vagoane, începînd să descarce scândurile, în timp ce altele, împreună cu băieții, încep stivuirea lor.

Am zăbovit aici peste o jumătate de oră. Într-o ordine desăvârșită și fredonînd cîntece tineresti de luptă, cresc neîncetat stivele de scinduri, cari vor permite mâine ceferiștilor să le întrebuinteze imediat la reparatul vagoanelor, fără ca ei să fie nevoiți să le așeze mai întîi pe dimensiuni și grosimi.

Tot așa deblocarea terenului de materiale vechi, va permite descărcarea de materiale noi, necesare pentru repararea locomotivelor și vagoanelor, cari vor fi redat circulației, contribuind astfel la rezolvarea transporturilor care formează una din cele mai importante probleme la ordinea zilei.

Rămîne întîmpărit în minte adînc, pătruns în suflet tabloul înălțător ce-l oferă tineretul încadrat în mod vigouros și plin de elan în munca pentru reconstrucția țării, în lupta pentru consolidarea regimului democratic și ușurarea vieții celor ce muncesc.

Îmi răsună încă în urechi cîntecele acelor care își închină vigoarea și tineretea pentru a contribui la scoaterea țării din situația grea în care se află, muncind alături de cei vîrstnici pentru o viață nouă, liberă și demnă a întregului popor.

Cinste vouă, tineri luptători ai reconstrucției!”

Cu acest text de ziar, „memoria plumbului” ne readuce în atenție un crimpel semnificativ și grăitor din atmosfera plină de elan și dăruire cu care tinerii își aduceau — în urmă cu 30 de ani — contribuția la munca de refacere a țării.

În prezentarea de către presă a acțiunilor patriotice întreprinse în diferite sectoare de tinerii zilelor noastre, coloanele și paginile de ziar de acum trei decenii, consacrate „brigăzilor de reconstrucție”, iar apoi primelor șantiere ale tineretului ne oferă originile unei tradiții de o valoare inestimabilă, mai ales, astăzi.

„NOTIZIE E COMMENTI“ — ITALIA

CLASIFICAREA MIJLOACELOR ȘI INSTRUMENTELOR DE INFORMARE

Teoria comunicării a lui Mac Luhan este larg cunoscută. Născut în 1911, el a devenit profesor la Universitatea din Toronto (Canada), unde s-a făcut cunoscut în 1964 prin publicarea lucrării „Instrumentele comunicării”.

Tezele lui Mac Luhan pleacă de la premisa că mijlocul de comunicare („media”) nu servește numai la atingerea scopurilor pe care și le propune cel ce îl folosește (scopuri de informare) ci în același timp acționează asupra acestuia, lărgindu-i orizontul cultural și transformându-i modul de a comunica.

Termenul „media” are pentru Mac Luhan nu numai sensul de mijloc; „media” înseamnă tot ceea ce, datorită progreselor tehnologice, sporește forța și raza de acțiune a omului, contribuind la crearea unei lumi noi, extinderi ale individului care tind să-l transforme profund și odată cu el și societatea în care acesta trăiește. Cu alte cuvinte, omul, modificând și îmbunătățind tehnologiile, se transformă pe sine însuși.

După cum observă Francis Balle, aceste premise îl duc pe Mac Luhan la ideea sa de bază și anume aceea că „mesajul, sub raportul informației, înseamnă mijlocul”, deci mesajul este mijlocul prin care se transmite informația. Aceasta înseamnă, după cum observă același Balle, că mijloacele de difuzare a informației nu sînt „neutre”, ci determină modul nostru de acțiune, de a gândi, de a simți. Astfel, răspîndirea tiparului a creat un mod de a gândi, o sensibilitate și o cultură cu totul diferită de cea existentă în

timpurile cînd omul comunica numai pe cale orală.

Mac Luhan distinge două tipuri de mijloace de informare: „calde” și „rece”.

Mijlocul „cald” nu implică niciun fel de participare „creatoare” sub raportul informației; mijlocul „rece” e purtătorul unui mesaj incomplet care trebuie completat de cel care-l recepționează.

Televiziunea care domină epoca noastră, e un mijloc „cald” pentru că nu implică o refacere ulterioară a informației de către telespectator. Radio-difuziunea e un mijloc „rece” pentru că implică participarea și colaborarea ascultătorilor.

De unde această terminologie? Să ne amintim iarăși de F. Balle, care, între 1930 și 1940, a fost, în America, cel mai mare producător de jazz „hot” și de jazz de improvizație; „cool”. Acesta din urmă are un ritm mai lent, putînd fi asimilat și simțit mai bine de ascultători, care pot umple spațiul lăsat intenționat goale în partitura muzicală. Termenii au fost apoi imprumutați de Mac Luhan și utilizați așa cum s-a arătat mai sus.

Tehnica socială a informării dă o altă clasificare a mijloacelor de comunicare și anume o clasificare în: mijloace specifice de „informare contingentă”, cum ar fi ziarul și în mijloace specifice de „informare necontingentă”, proprii altor procese, cum ar fi cartea; celelalte mijloace de informare utilizate și într-un proces și în altul se numesc mijloace „comune”.

civic. Cum ar trebui să fie?”; „Specialistul. Cum ar trebui să fie?”; „Microraionul. Cum ar trebui să fie?”; „Casa țărănească. Cum ar trebui să fie?”; „Clubul. Cum ar trebui să fie?”.

Lista ar putea fi prelungită la infinit. E curios că formula citată mai sus din cîteva ziare provine de la un titlu care a apărut mai mult sau mai puțin întâmplător. De aici însă „a ajuns”, cu destulă insistență, chiar în cadrul unor rubrici permanente. De altfel, trebuie să recunoaștem că este perfect logic să porți o discuție despre soarta unui obiect sau subiect, întrebîndu-te cum ar trebui să fie acesta!

Apoi titlul nu trebuie să fie în mod obligatoriu atît de direct, rigid sau lapidar și la obiect. El poate suna chiar lingvistic, filozofic, aproape liric: „Această lungă, lungă vară”; „Această viață ciudată...”; „Această plăcută plajă sălbatică...”; „Acești doi-trei ani”; „Aceste pietre grele”. Și lista se poate continua... Virusul pronumei demonstrativ a pătruns în coloanele ziarelor și se înmulțește într-un ritm amețitor.

Nu vom începe desigur cu o adevărată investigație — demnă de un detectiv — a sursei celor de mai sus. Nu ne vom apuca să precizăm cînd și cum a apărut expresia „avînt” înaintea expresiilor „căutare”, „activitate”, „obligativitate”. În fond, autorii unora sau altora dintre aceste expresii doareu în mod sincer să se situeze „la nivelul noilor sarcini”.

De altfel, punctele de vedere diferă. Unii sînt înclinați să vadă în standardizarea titlurilor de ziar influența vremurilor pe care le trăim. Ei raționează cam așa: asupra intelectului cititorului, radioascultătorului sau a telespectatorului modern se revarsă torente de informație, uragane de senzații, valuri de nouă viață. Apare problema: cum poate fi protejat creierul, și așa atacat de nenumăratele unități de informație utilă, de impresiile de prisos, de informația inutilă? Din acest punct de vedere, e folositor tot ce ușurează și simplifică parțial asimilarea de către cititor, ascultător sau privitor al conținutului de informații. Există titluri șablonizate care nu se încadrează în această categorie. Alta este situația cu titlul proaspăt, original, strălucitor, semnificativ, aforistic, INDEMNIND LA REFLEXII! Există, prin urmare, titluri care înseamnă pur și simplu un lux, o risipă, o cheltuială inutilă de materie cenușie.

Ar fi, într-adevăr, ușor să abordezi această problemă într-un mod alt de supercontemporan. de „economic”, dar dacă te gîndești unde s-ar ajunge, te trec fiori. Desigur, s-ar putea face o variație, de la o zi la alta: „Cu ce începe creația?”; „Cu ce începe bărbăția?”; „Cu ce începe calitatea?”; „Cu ce începe întrecerea?”; „Cu ce începe privescerea?”; sau: „Cum o mai duci, făcăule?”; „Cum o mai duci, tu stadionule?”; „Cum o mai duci, tu orașule?”; „Cum o mai duci, tu, comsomolistle?”.

Folosirea fără discernămint și mă-

„JURNALIST” — U.R.S.S.

TITLUL — ESENȚA LUCRĂRII

Sub semnătura lui Alexandr Vihrev, revista menționată a publicat (nr. 4/1975) un articol publicistic din care reproducem:

Se știe că Ernest Hemingway scria pînă la o sută de titluri pentru fiecare povestire a sa. Și apoi se apuca să taie. Astfel, prin metoda eliminării, el ajungea, în sfîrșit, la varianta cunoscută — optimă. Se întîmpla uneori însă să taie de pe listă, înțelul cu înțelul, toate titlurile și atunci trebuia să alcătuiască o nouă listă.

Da, la Hemingway, este de înțeles! În timp ce-și elabora scrierile celebre, alături de el nu se afla un secretar cu cronometrul în mînă: „Încă un

minut și 40 de secunde și trebuie să dai titlul!”.

Desigur, pentru noi problema timpului se pune mai acut, deși nu se poate spune că orice articol de schiță sau informație se trimite la tipar imediat; avem timp să ne gîndim la articol și la titlul său uneori o zi, două, alteori chiar o săptămînă, două.

Atunci, de ce nu ies întotdeauna cum trebuie nici titlurile și citeodată nici articolele? Întrebarea apare de îndată ce răsfoiești o colecție de ziare din paginile cărora, monoton și banal, sună titluri ca:

„Societatea amatorilor automobiliști. Cum ar trebui să fie?”; „Centrul

sură a unor astfel de expresii stereotipe — și trebuie să recunoaștem că ele sînt mai mult decît abundente în paginile ziarelor și revistelor — duce în mod evident la ștergerea sensului emoțional al evenimentului descris de reporter de la sursă. Titlul rămîne astfel doar o carcasă fără viață, plicticoasă și sărăcăcioasă — un ambalaj care poate accepta cu egală indifeerență orice „umplutură“.

Deci încotro să ne îndreptăm? Pe urmele lui Hemingway sau pe urmele teoreticienilor „economiei de mijloace

de exprimare“?

Să nu ne lăsăm influențați de „teoreticieni“! Să nu luăm drept „spirit al vremii“ lenea de a gândi și sărăcia imaginației!

Căutarea unui titlu bun nu este o sarcină ușoară dar este o treabă care se cere făcută. Ea nu este ușoară în primul rînd pentru că ocolește drumurile mult bătătorite de stereotipuri banale. De ce merită această osteneală, e lesne de înțeles: titlul, se spune, reprezintă esența lucrării. Și aceasta obligă...

„COLUMBIA JOURNALIST REVIEW“ — S.U.A.

„PREA MULTĂ POLITICĂ?“

Sub acest titlu, revista americană a relatat despre incidentele ce au însoțit deschiderea cursurilor școlare în Boston (S.U.A.).

La 12 septembrie 1974, scria revista, prima zi de școală la Boston, studenții negri sosiți la South Boston s-au găsit în fața unei mulțimi de 400 persoane care striga sloganuri rasiste, arunca cu sticle, bețe, pietre în autobuzele ce aduceau pe studenți în oraș de la Roxbury. Mai tîrziu un locștiitor de primar a fost cît pe ce să fie atacat de furioșii rezidenți „sudiști“, care s-au jucat să-și țină copiii în afara școlii, atîta timp cît „cioroi“ nu pleacă acasă.

Dar a doua zi, ziarul „The Boston Globe“ proclama într-un articol pe cinci coloane: „Școlile din Boston au

fost desegregate. Deschiderea școlii, în general pașnică“. Titlul acesta și relatarea evenimentului au fost un rezultat al dorinței organelor locale de mass-media de a prezenta, cîcă, reportaje „comprehensive“ și „exacte“, în contrast cu noii observatori din cadrul și din afara presei, care, după părerea lui „Globe“, au acționat în spiritul unei politici care specula ideea suprimării segregăției. Ziarul n-a menționat însă că pînă și fotografii s-au fost molestați și alungat de tinerii localnici.

Revista „Columbia Journalism Review“ afirmă că hotărîrea lui „The Boston Globe“ de a trece cu vederea cele întimplate la Boston a pus acest ziar într-o poziție delicată față de cititorii săi.

„RASPROSTRANENIE PECIATI“

AUTOMATELE DE DISTRIBUIRE A PRESEI

Revista „Rasprostranenie peciati“, sub semnătura lui I. Reznicko, constructor șef al filialei din Kaunas a Biroului de proiectări a Ministerului construcțiilor din U.R.S.S., relatează despre preocupările actuale în domeniul folosirii aparatelor automate de vânzare a presei.

Cu 15 ani în urmă, automatele au început pentru prima oară să vîndă ziare în U.R.S.S.

Astăzi există circa 16 000 de astfel de automate, cele mai multe de tipul P.G.—67 și P.P.G.—72. Primele automate au fost produse de uzina „Torgmaș“ din Kaliningrad. Ele însă nu satisfac complet cerințele mai ales pentru că vînd numai ziare, ori, după cum se știe, ziarele se vînd bine dimineața și seara. În restul timpului, din lipsă de cumpărători, eficiența aparatelor scade considerabil.

La conferința unională a lucrătorilor întreprinderii „Soiuzpeciati“ privind introducerea automatelor s-a ajuns la concluzia că, pentru a mări eficiența în exploatarea a automatelor, acestea ar trebui să vîndă, pe lîngă ziare și reviste.

La numai un an după această conferință, în filiala din Kaunas a Biroului de proiectare al întreprinderii au fost create și omologate două automate noi: A.P.G.J.—2 și

A.P.G.J.—3. Aceste aparate au fost exploatate experimental la Kaunas, în locuri alese cu grijă. S-au desenat afișe de popularizare pentru atragerea cumpărătorilor. Un instructor specializat ținea socoteala ziarelor și revistelor vîndute în fiecare zi. Se înregistrau toate defecțiunile automatelor la nivel de detalii precum și propunerile personalului de deservire și a cumpărătorilor privind funcționarea automatelor, forma lor exterioră și altele.

În timp de două luni s-au vîndut cu ajutorul automatelor ziare și reviste în valoare de 1640 ruble, printr-un automat trecînd zilnic 123 de ziare și 19 reviste, cu toate că automatele erau amplasate chiar în apropierea unor chioșcuri de ziare și reviste.

Rezultatele exploatării experimentale a automatelor au arătat că acestea sînt sigure în exploatare și eficiente, dacă, între orele de vîrf, cînd vânzarea ziarelor e intensă, printr-o operație simplă de reazășare a unor mecanisme, ele trec la vânzarea revistelor.

Prin gruparea automatelor în grupuri de cîte 5 pînă la 12 se poate asigura un sortiment larg de reviste și ziare.

Automatul mecanic A.P.G.J.—2 permite lărgirea zonei de deservire a populației, nu necesită consum de energie electrică și nici asigurarea protecției în exploatare.

Automatul electric A.P.G.J.—3 poate fi instalat în localurile poștelor, gărilor, instituțiilor, peste tot acolo unde conectarea la rețeaua electrică nu constituie o problemă. Iată cîteva date tehnice ale acestor automate:

- greutatea — pînă la 100 kg.
- volumul magaziei — de la 400 la 800 ziare sau 120 reviste.
- grosimea ziarelor și revistelor vîndute — între 0,3 și 3,5 mm.
- gabarit — 1360×675×510 mm.
- temperatura mediului —10°C +35°C.

— se asigură vânzarea ziarelor de 2 și 3 copeici cu orice combinație de monezi și revistelor de 10, 15, 20 și 30 copeici cu combinația: 10,15, 10+10 și 15+15 copeici.

Toate detaliile automatelor pot fi extrase și reparate cu ușurință. Este prevăzută acoperirea automată a gurii de ieșire a ziarelor pentru a se evita murdărirea interiorului.

Automatele A.P.G.J.—2 și A.P.G.J.—3 au trecut cu succes prima etapă a încercărilor. Ele vor fi perfecționate și modernizate în continuare.

EVOLUȚII

ÎN PRESA JAPONEZĂ

Cu ocazia Jocurilor Olimpice de la Tokio presa japoneză a făcut un pas însemnat în modernizarea ei. În plină dezvoltare a economiei Japoniei presa, radioul și televiziunea japoneză și-au lărgit și dezvoltat preocupările pentru a se racorda la progresul rapid al economiei naționale.

Există în prezent 17 companii japoneze de presă, publicațiile lor fiind difuzate zilnic în 39.840.000 exemplare, fapt care situează industria de presă japoneză pe locul trei în lume, după U.R.S.S. și S.U.A. În 1973 tirajul total al presei a ajuns la 163, dacă se ia ca bază coeficientul 100 pentru anul 1960. În același timp, consumul de hîrtie de ziar a crescut în ultimii 15 ani cu 300%. Aproape toate ziarele și-au sporit numărul de pagini. Cinci ziare naționale — „Asahi“, „Yomiuri“, „Mainiki“, „Nikkei“ și „Sankei“ — se tipăresc în tiraje zilnice de peste 3 milioane de exemplare. Ziarul Partidului Comunist din Japonia, „Akhata“, s-a dezvoltat mult în ultimii ani. Tirajul său zilnic este de 300 000 exemplare și cel al hebdomadarului editat de P.C.J. este de 2 500 000 exemplare, fapt care îl plasează ca importanță imediat după cele cinci mari ziare japoneze.

În ceea ce privește radioteleviziunea existau în Japonia, în aprilie 1973, 24 490 000 aparate de televiziune din care 68% în culori și 75 630 000 receptoare de radio. Există în Japonia două sisteme de radiodifuziune, o rețea semiguvernamentală care cuprinde întreaga țară și o radiodifuziune comercială.

În Japonia există în prezent 104 societăți comerciale de televiziune. Cele 4 mai importante se află la Tokio: T.B.S., N.T.V., N.E.T. și Fuji. (Din „Le Journaliste démocratique“)

CE ALEGEȚI DIN ACEST TERITORIU IMENS?

Convorbire cu JOHN FOLEY
redactor șef adj. la „Los Angeles Times”

— Să începem așadar prin a preciza că lucrați la cel mai important cotidian de pe coasta Pacificului.

— Lucrez aici din 1962. Cam atunci aș plasa perioada cînd „Los Angeles Times” și-a început campania deschiderii, de desprindere din condiția de ziar oarecare, mărindu-și rețeaua de corespondenți în țară și în străinătate, făcînd multe alte lucruri cu scopul de a găsi loc între marile organe de presă americane. Actualmente — includeți bineînțele în apreciere subiectivismul meu, fiind implicat în elaborarea și realizarea lui — cred că el face o bună figură. În ultima decadă am tras din greu pentru a-l face cunoscut, pentru a face să se vorbească despre el, pentru a-l face căutat. Încercăm să-l facem la fel de bine cunoscut ca și marile cotidiene de pe coasta Atlanticului.

— Mari...

— Da, mari. „New York Times” (la el mi-e acum gîndul) tratează o problemă foarte largă, face mereu efortul de a exprima, de a prezenta puncte de vedere originale, nu este dispus să urmeze o anumită direcție, limitată, caută să prezinte o platformă cît mai cuprinzătoare de idei. Un ziar cu aplicație pentru forajul de adîncime, pentru prospecția solidă, în lumea întîmplărilor, a faptelor la care se referă. Este în fond ceea ce încercăm să facem și noi acum privind spre ce se întîmplă în oraș, în California, în zonele unde avem corespondenți.

— Un teritoriu de întîmplări imens. Cum alegeți ?

— Simplu, te orientezi către știrile cele mai importante ale zilei, către evenimentele cu care știi sigur că vei capta interesul cititorilor. Ne găsim datori să clădim interesul cumpărătorului pe terenul de reală importanță pentru el, implicînd un lung lanț de subiecte din viața de toate zilele, practic nu există perioade cînd să nu ne fi fost furnizate pre-texte destule pentru a intra în dialog cu cititorul. Cum între deprinderile noastre se află și activitatea de studiere a viitorului, stînd cu ochii pe ziua de mîine preluăm teme din actualitatea imediată și le proiectăm în viitor : a apărut problema energetică, ne referim la aspectele și consecințele crizei energetice ; se întrevăd dificultăți în planificarea dezvoltării orașului, ne referim la ele ; apar semnale de atenție în rîndul comunităților, vom întîrzia asupra lor descifrîndu-le posibilele direcții de evoluție. Ne propunem să stăm cu ochii deschiși pe tot ceea ce poate constitui o punte de legătură cu cel

de pe stradă. Iată de pildă în ziarul de azi ne referim pe larg la structura bugetului militar pentru anul viitor, dîndu-i cititorului posibilitatea să vadă dacă au intervenit sau nu modificări față de anii precedenți, să judece oportunitatea deciziilor luate. Un alt articol se referă la aspecte ale educației, mai exact ce se întîmplă cu prezența sau neprezența la studii a copiilor provenind din familii cu venituri mici.

— Ce ar putea să reprezinte pentru presă, mîine, obiectivul cel mai important ?

— Cred că întărirea responsabilității sale.

— Responsabilitate față de ce ?

— Față de ce aduce și cum aduce sub ochii cititorului temele pe care le tratează. Nu vi se pare, de exemplu, că noi căutăm prea mult în întunericul străzilor după criminali, ne încingem prea mult condeiul descriind fapte abominabile ?

— Vă întreb și eu : credeți că realmente lumea este interesată să știe atîtea rele pe care zilele și nopțile din viața noastră ni le rezervă ?

— Obiceiuri mai demult : o facem noi, ziarele, insistă radioul, insistă televiziunea.

— Și credeți că este acesta perimetrul în care trebuie disputată întietatea ?

— M-am gîndit în atîtea rînduri ce vom avea de făcut în condițiile în care televiziunea evoluează atît de rapid, cînd atracția imaginii este așa de mare, făcînd ca oamenii să îndrăgească televizorul. Copiii mei stau toată ziua la televizor. Chiar băiatul cel mare, la 23 de ani găsește principala îndeletnicire în televizor. Dar eu nu mă sperii de acest timp acordat televizorului cînd este vorba de mine ca om al presei scrise, întrucît sesizez predominanța în discuție a „ceea ce am citit” și nu a „ceea ce am văzut”. O dovadă că televiziunea nu reușește să dea răspuns la tot felul de întrebări, la toate întrebările pe care omul de astăzi și le pune. Să fim onești, ziarele și revistele răspund, deși nu totdeauna atît de rapid, la mult mai multe din întrebările omului de pe stradă. Personal, consider că lumea realizează acest adevăr privind contribuția pe care presa, presa scrisă vorbesc, o are în furnizarea informațiilor, realizează că ea poate face lucruri pe care televiziunea nu le poate face. Printre studenții de la facultatea de ziaristică am sesizat următoarea ati-

tudine : ei sînt cu adevărat mai tentați de presa de televiziune ca meserie dar nu în primul rînd pentru că o văd mai importantă ca funcție ci doar mai atractivă. Este explicabil pe undeva, toți acești tineri sînt, într-un fel, de vîrsta televiziunii. S-ar putea ca peste 25 de ani televiziunea să ne servească acasă pînă și lectura ziarului, nu știu. Eu cel puțin nu mă îngrijorez de asta pentru că la acea dată oricum voi fi... pensionat. În momentul de față chiar colegii de la televiziune își pun puține probleme legate de amenințarea ziarelor, aș zice, chiar ei se străduiesc să contribuie prin activitatea lor la creșterea numărului de cititori.

— **Unde lucrează în prezent cei mai buni zia-riști americani ?**

— Cîțiva din acești buni gazetari ai timpului prezent lucrează pentru ziarul nostru și încep cu ei numai din considerentul că-i stimez foarte mult. Unii pot fi întîlniți la „New York Times“, alții la Washington Post“, unii la ziarele din Chicago. Nu risc o ierarhizare printre ei. Sînt oameni foarte buni ca reporteri investigatori, alții buni reporteri despre ceea ce se întîmplă zi de zi la primărie sau în Congres, fiecare făcîndu-și în felul său meseria la fel de bine. Nu este unul pe care să-l numesc, să-l pot numi idolul meu.

— **Niciodată ?**

— Toți obișnuim să-l evocăm pe W. Lipmann, excelent reporter și comentator. Ne gîndim cu toții la comentatori de la „New York Times“, la Saint-Louis sînt cîțiva excelenți reporteri juridici. Știu cîțiva corespondenți excelenți de televiziune, cel de la Casa Albă, de exemplu, Merrimen Smith, el a transmis reportajul de la asasinarea președintelui Kennedy în 1963. Era un excelent reporter. Astăzi în mod sincer nu văd pe cineva foarte, foarte în virful piramidei. Am părerea că cei mai buni anchetatori sînt la Washington. Dacă noi am scoate ziarul la Washington am fi făcut în legătură cu Watergate aceeași treabă pe care au făcut-o ei. Înțelegeți-mă, toate evenimentele mari se întîmplă pe coasta de est. Nu întîmplător toate stațiile TV își au sediile acolo. Ziariștii lor culeg astfel gloria dar și noi ziariștii de aici putem face ca și ei.

— **Să înțeleg din ce spuneți că există un complex al coastei de vest ?**

— Noi ne considerăm un ziar național, dar avem în același timp un rol particular în reflectarea evenimentelor din apropierea Pacificului. Sîntem, firește, mult mai interesați în tratarea lucrurilor privind această zonă. A fi bun înseamnă a te considera în competiție la nivel național. Și pentru aceasta trebuie să fii interesat realmente în ceea ce cititorii tăi sînt interesați.

— **Ați avut, intrînd în ziaristică, un gînd definit, o ambiție anume ?**

— Nu, n-am avut, în mod sincer. Am dorit de la început să scriu și doresc să scriu cărți, să scriu pentru ziar. Asta de cînd locuiam la New Orleans în cartierul francez.

— **Cunosc cartierul, am stat acolo cîteva zile, am și scris un reportaj.**

— Grench Quarter este un cartier vestit, locul unde au trăit mulți dintre scriitorii noștri. Faulkner a stat acolo. Era după al doilea război mondial.

eram un mare grup de tineri doritori să scriem, ne întîlneam la o cafea, discutam între noi ce cărți am putea scrie. Despre ce. Puțini dintre ei mai trăiesc acum. Am început să lucrez la ziar dar gîndul îmi era să scriu cărți. M-am căsătorit. Cu timpul m-am convins că normal este să mă dedic, prin tot ce fac, gazetăriei. Am scris mult, am scris cît doi-trei oameni la un loc, recoltîndu-mi satisfacțiile din articolele scrise de mina mea. Sînt acum într-o funcție de conducere, dar sufletul meu rămîne la vremea cînd satisfacțiile proveneau din articolele mele, din titlurile semnate.

— **Apropo de titluri.**

— Noi avem o mulțime de probleme din această cauză.

— **Aveți o filozofie a lor ?**

— La un reportaj obișnuit trebuie să gîndim extrem de atent care ar putea să fie titlul cel mai adecvat pentru a putea fi reținut de cititor. Titlul, fără îndoială este necesar să fie fidel reportajului, să-l exprime ca atare, trebuie să fie atractiv la fel ca titlul unei cărți. Merg adesea în librării și sînt în căutarea unui volum. Mă uit după titluri. Cărțile interesante se anunță așa încă de la început. Titlul trebuie să fie în stare să-ți deschidă apetitul pentru lectură.

— **Privesc în fiecare dimineață în cutia unde se găsește ziarul dv. proaspăt așezat acolo pentru cititorul care și-l ridică singur, introducînd fisa în aparat. Îmi plac aceste titluri mari, laconice, care obligă într-un fel, asemeni textului de reclamă, la lectură.**

— V-am spus că pentru a ajunge la asemenea titluri expresive trebuie să lucrăm foarte mult ca și pentru alegerea fotografiilor. Ambele joacă rolul copertii de carte.

— **Cum vă decideți pentru fotografii ?**

— Noi nu exacerbam rolul fotografiei. Atîta timp cît nu putem fi competitivi cu televiziunea n-avem foarte mult de cîștigat prin acest parametru. Iată această pagină de informații. Unii din colegii mei spun — aici trebuie puse mai multe fotografii. Eu spun : nu, aici trebuie informații, pagina este „spartă“ de titlu și asta ajunge. Iată prima pagină a ziarului. Ea poate să aibă o fotografie, mai mare de regulă, dar dacă nu ai una foarte bună, degeaba o pui.

— **Chiar credeți că un ziar cu multe fotografii nu este mai atractiv ?**

— Nu neg asta și nu asta am spus. Nu sînt pentru excesul de fotografie, nu sînt pentru risipa de spațiu, în favoarea unor fotografii și în defavoarea informației, nu sînt pentru acele fotografii care nu aduc informației nimic în plus. Fotografia decorativă, gîndesc eu, nu-și găsește rostul într-un cotidian. Noi insistăm ca în anumite pagini să introducem material grafic corespunzător — grafice, hărți, chiar fotografii-fotografii, dar numai în măsura în care slujesc prin ceva, aduc un folos. O fotografie ne semnificativă pe o hîrtie de ziar obișnuită seamănă cu imaginea TV neconcludentă în conținut și de slabă calitate.

**Convorbire realizată
de NEAGU UDROIU**

CENTRALA VIEI ȘI VINULUI VALORIFICĂ TOT MAI EFICIENT

O MARE BOGĂȚIE A ȚĂRII

... La „Cotnari“, „Odobești“, „Murfatlar“, „Tirnavă“ sau din oricare altă podgorie a țării, vinurile românești și-au cucerit un binemeritat renume nu numai la noi ci și în numeroase țări de pe aproape toate meridianele globului.

Vița de vie, această mare bogăție a pământului românesc, întinsă pe aproape 330 000 hectare, ocupă pe harta viticolă a lumii locul al 7-lea și al 5-lea pe continentul european. În privința producției de struguri viticultura noastră dezvoltată cu simț gospodăresc, a urcat în ultimii ani trepte remarcabile în rindurile țărilor cu tradiții seculare în cultivarea viței de vie, situându-se astăzi pe locul al 9-lea în lume și al 7-lea pe continentul european. În prezent sortimen-

tu de struguri existent în țara noastră poate satisface toate gusturile consumatorilor începând de la sfârșitul lunii iulie a fiecărui an și pînă la recolta viitoare.

Principala preocupare a Centralei viei și vinului își găsește în prezent expresia în buna îngrijire și refacere a patrimoniului viticol existent, acționează pentru modernizarea plantațiilor, mecanizarea la un nivel cât mai înalt a lucrărilor de întreținere a fiecărei podgorii precum și înființarea de noi plantații după tehnologiile cele mai moderne.

Vinurile din podgoriile noastre sînt apreciate la toate concursurile internaționale de vinuri, obținînd distincții din cele mai înalte.

În 1974, de pildă, la marele concurs internațional de la Ljubljana din cele 30 vinuri prezentate de România 29 au obținut medalii de aur și unul o medalie de argint. Tot la această întrecere juriul a acordat marea medalie de aur și titlul de „Champion“ renumitului vin românesc „Tămioasa de Ștefănești“. Iată așadar motivele care explică interesul crescînd al firmelor specializate din zeci de țări, care solicită în permanență Centralei viei și vinului să-și lărgescă exportul.

Viticultorii României, prin neobosită lor activitate de cercetare și producție, aduc permanent țării un mare venit dar și un plus de prestigiu pentru calitatea strugurilor și a vinurilor pe care le exportă în lume.

- • • Télégramme du Comité de l'Union des Journalistes adressé au C.C. du P.C.R., au camarade Nicolae Ceaușescu (2-e couverture)
- 10 ANS DEPUIS LE IX-e CONGRES DU P.C.R.
- • • La décennie la plus fertile de l'histoire de Roumanie (page 1)
- • • Camarade Nicolae Ceaușescu parlant sur les tâches de la presse et de la radiotélévision (page 3)
- LE CODE DES PRINCIPES ET DES NORMES DU TRAVAIL ET DE LA VIE DES COMMUNISTES, DE L'ETHIQUE ET DE L'EQUITE SOCIALISTES**
- Gh. Săcuiu : Les exigences de la déontologie professionnelle (page 9)
- V. Birlădeanu : Faits, suppositions, probité (page 11)
- LE RAPPORT DU JOURNALISTE MILITAIRE**
- Col. Gh. Bejancu, col. C. Constantinescu : Connaissez-vous ce personnage des chantiers ? (page 13)
- DANS L'ACTUALITE**
- Mihai Negulescu, Zoltan Bartha, Ovidiu Zotta, Horia Aramă : „Cutezători”-horizon de vacances et... quelque chose de plus (page 15)
- IN MEMORIAM**
- Nestor Ignat : Scarlat Callimachi (p. 17)
- Mircea Rădulescu : Octav Livezeanu (p. 23)
- LES LETTRES DU PUBLIC AUQUEL NOUS NOUS ADRESSONS**
- G. Săcădat : Un dialogue vivant, permanent avec ceux qui écoutent la radio et regardent la télé (page 18)
- Const. Borș : Lettre vers la rédaction de „Presa noastră” (page 23)
- ASPECTS DE L'ACTIVITE DE L'UNION DES JOURNALISTES**
- • • La filiale Arad : Le symposium „La contribution de la presse départementale à la formation et au développement de la conscience socialiste” (page 19)
- L'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR JOURNALISTIQUE**
- Maître de conférences V. Frunză : La théorie, mais aussi la pratique (page 25)
- Victor Dinu : La dernière étape — la thèse de licence (page 27)
- NOTRE ENQUETE**
- • • La première année de travail des stagiaires (page 29)
- OPINIONS**
- Victor Maftei : Qu'attendent les journalistes des cours de perfectionnement (page 34)
- L'EPREUVE**
- Milena Comarnescu : Les rigueurs d'un métier qui exige une haute professionnalité (page 35)
- POURQUOI VOUS RECOMANDE-T-ON ?**
- Professeur Univ. dr. Pavel Apostol : „Labirintul” de Fr. Păcurariu, Călin Căliman : les films „Pe aici nu se trece” et „Toamna Bobocilor”, Octavian Coteșcu : les spectacles des étudiants du studio „Cassandra” (page 37)
- LA MEMOIRE DU PLOMB**
- • • Un reportage sur les brigades de la reconstruction (page 41)
- UN OUVRAGE DE GRANDE UTILITE**
- L. S. : Le Dictionnaire politique (page 39)
- Dr. Luiza Seche : Les abréviations — source d'enrichissement du vocabulaire (page 42)
- LA REVUE DES REVUE A PROFIL**
- • • „Notizie e commenti” — Italie, „Jurnalist” — U.R.S.S., „Columbia Journalist Review” — S.U.A., „Rasprostranenie peiatii” — U.R.S.S. (page 44)
- DOCUMENTAIRE JOURNALISTIQUE INTERNATIONAL**
- Neagu Udrioiu : Entretien avec John Foley du journal „Los Angeles Times” (page 46)

RÉDACTEUR EN CHEF :

Petre Constantinescu

DANS LE COLLÈGE DE RÉDACTION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (secrétaire général de rédaction), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger peuvent être faits par ILEXIM — Département exportation-importation de presse, Bucarest, Calea Griviței no. 64—66, P.O.B. 201. tél. 011831

REDACTION ET ADMINISTRATION : Bucarest, Calea Victoriei no 163, téléphone 50.77.15

- • • Telegramm des Komitees des Journalistenverbandes an das ZK der RKP, an Genossen Nicolae Ceaușescu (Umschlag II)
- 10 JAHRE SEIT DEM IX. PARTEITAG DER RKP
- • • Das erspriesslichste Jahrzehnt der Geschichte Rumäniens (S. 1)
- • • Genosse Nicolae Ceaușescu über die Aufgaben der Presse sowie des Rundfunks und Fernsehens (S. 3)
- DER KODEX DER PRINZIPIEN UND NORMEN DER ARBEIT UND DES LEBENS DER KOMMUNISTEN, DER SOZIALISTISCHEN ETHIK UND RECHTLICHKEIT**
- Gh. Săcuiu : Exigenzen der beruflichen Deontologie (S. 9)
- V. Birlădeanu : Taten, Annahmen, Probität (S. 11)
- DER MILITÄRJOURNALIST MELDET**
- Oberst Gh. Bejancu, Oberst C. Constantinescu : Sie kennen diese Gestalt der Baustellen (S. 13)
- IN DER AKTUALITÄT**
- Mihai Negulescu, Zoltán Bartha, Ovidiu Zotta, Horia Aramă : „Cutezători” : Ferienhorizont... und etwas mehr (S. 15)
- IN MEMORIAM**
- Nestor Ignat : Scarlat Callimachi (S. 17)
- Mircea Rădulescu : Octav Livezeanu (S. 23)
- BRIEFE DES PUBLIKUMS, AN DAS WIR UNS WENDEN**
- G. Săcădat : Lebendiger, ständiger Dialog mit den Rundfunk- und Fernsehfremden (S. 18)
- Const. Borș : An die Redaktion „Presa noastră” (S. 23)
- AUS DER TÄTIGKEIT DES JOURNALISTENVERBANDES**
- • • Filiale Arad : Das Symposium „Der Beitrag der Kreispresse zur Bildung und Entwicklung des sozialistischen Bewusstseins” (S. 19)
- JOURNALISTISCHER HOCHSCHULUNTERRICHT**
- Univ. — Doz. V. Frunză : Theorie, aber auch Praxis (S. 25)
- Victor Dinu : Letzte Etappe : Die Diplomarbeit (S. 27)
- UNSERE UMFRAGE**
- • • Das erste Probejahr (S. 29)
- STANDPUNKTE**
- Victor Maftei : Was erwarten die Journalisten von den Perfektionierungskursen (S. 34)
- KORREKTUR**
- Milena Comarnescu : Die Ansprüche eines Berufs, der hohe Professionalität erfordert (S. 35)
- EMPFEHLUNGEN FÜR SIE**
- Univ.-Prof. Dr. Pavel Apostol : „Das Labyrinth” von Fr. Păcurariu, Călin Căliman : Die Filme „HIER KOMMT KEINER DURCH” und „Herbst der Jugendlichen”, Octavian Coteșcu : Studentendarbietungen bei Cassandra” (S. 37)
- ERINNERUNG DES BLEIS**
- • • Reportage über die Wiederaufbaubrigaden (S. 41)
- EIN BESONDERS NÜTZLICHES WERK**
- L. S. : Politisches Wörterbuch (S. 39)
- Luiza Seche : Die Abrevierungen — Quell zur Bereicherung des Wortschatzes (S. 42)
- REVUE DER PROFILZEITSCHRIFTEN**
- • • „Notizie e commenti” — Italien, „Jurnalist” — UdSSR, „Columbia Journalist Review” — USA, „Rasprostranenie peiatii” (S. 44)
- INTERNATIONALE JOURNALISTISCHE DOKUMENTATION**
- Neagu Udrioiu : Unterredung mit John Foley von „Los Angeles Times” (S. 46)

CHEFREDAKTEUR :

Petre Constantinescu

IM REDAKTIONSKOLLEGIUM :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu (Generalsekretär der Redaktion), C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonnements fürs Ausland durch, ILEXIM — Département Export-Import Presse Bukarest, Calea Griviței, Nr. 64—66, Postfach 201, Telex 011631
REDAKTION UND ADMINISTRATION : Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163, Telefon : 50 77 15

BUCUREȘTI- PITEȘTI KILOMETRUL 36 „AUTOEXPRES“

stop
la km. 36,
pe magistrala
bucurești-
pitești!

Zilele calde de iunie au deschis larg porțile sezonului turistic al acestui an. Spre munte sau mare, spre cele mai pitorești locuri ale țării, zilnic pornesc la drum zeci de mii de oameni ai muncii aflați în concediu de odihnă. Alături de ei mii și mii de turiști străini, atrași de minunatele frumuseți ale țării noastre, străbat țara de la Dunăre și pînă pe platourile și în crestele atrăgătoare și ospitaliere ale Carpaților.

Unul din drumurile care duc spre locuri încântătoare este cea mai tină-ră și modernă magistrală rutieră a țării care leagă cu benzile sale de asfalt Capitala de orașul Pitești.

Din laudabila inițiativă a I.C.S. „Comaliment“ pe această magistrală, la 36 km. de Capitală, într-un cadru pitoresc a fost dat în folosință modernul restaurant „AUTOEXPRES“. Denumirea e poate modestă, căci la km 36 funcționează de fapt un complex autoturistic. Restaurantul are 200

de locuri și a fost conceput să satisfacă atât nevoile și preferințele turiștilor grăbiți cît și pe ale acelor care își propun să facă o „halță“ de mai lungă durată. Punctul de atracție îl constituie bucătăria „AUTOEXPRESULUI“ care materializează cu artă o întreagă enciclopedie culinară. De la minuturi printre care apetisanta tochtură „turișt“, pastrama afumată de oaie, tobă sau șuncă de casă și renumiții cîrnă-ciori oltenești, aici se poate servi specialitatea casei — frigărui haiducești — ca și o variată gamă de bucate după rețete ale bucătăriilor iugoslavă, engleză, germană, italiană și altele stropite din belșug cu cele mai alese vinuri din binecunoscutele podgorii Ștefănești, Odobești, Cotnari, Tirnave și altele.

Dar un popas la „AUTOEXPRES“ nu rezolvă pentru turiști numai satisfacerea preferințelor culinare. Magazinul de piese de schimb și accesorii auto care funcționează aici pune la dispo-

ziție turiștilor, piesele și accesorii necesare, pentru toate mărcile de autoturisme.

Complexul se dezvoltă în continuare. Se amenajează încă o terasă de vară, s-a dat în folosință pentru turiștii „grăbiți“ un chioșc care le pune la dispoziție băuturi nealcoolice (Pepsi, Ci-Co, ape minerale, suc de roșii etc.), pachete cu preparate culinare reci pentru drum, crenvurști la țăpușă și alte minuturi.

Stația PECO înființată aici face „plinul“ mașinilor cu toate mărcile de benzină și uleiuri auto necesare. Turiștii pot admira și cumpăra ca amintire articole de artizanat de la unitatea cu acest specific din incinta complexului.

Buna servire, promptitudinea și respectul față de solicitările turiștilor caracterizează întreaga activitate a lucrătorilor de la complexul „AUTOEXPRES“ de la km 36, de pe magistrala București — Pitești.

AUTOEXPRES

AUTOSTRADA
BUCUREȘTI-
PITEȘTI

11 583

PRESA NOASTRA

Nr. 7 (230) 1975

DIN SUMAR:

- 17.062
- ŢARA — ÎN URIAŞA ÎNCLEŞTARE CU APELE
  - TEMEIURILE PROFUNDE ALE ETICII PROFESIONALE ZIARISTICE
  - MANUSCRISUL NOSTRU DE TOATE ZILELE
  - A SCRIE DIN INTERIORUL REALITĂŢII NOASTRE SOCIALE
  - PARTINITATEA ÎN ACŢIUNEA COTIDIANĂ
  - FOTOGRAFIA—GEN PUBLICISTIC
  - PROBLEMATICA HORTIVITICOLĂ ÎN PREZENT ŞI ÎN ANII CE VIN
  - SIMPOZION INTERJUDEŢEAN: PUNCTE DE REPER ÎN TEMATICA EDUCATIV-MORALĂ
  - MESAJUL UNEI PROFESII: TRANSLATORII DE PRESĂ
  - SINTEZĂ ÎN STUDIUL EVOLUŢIEI COMUNICĂRII DE MASĂ

PREZENŢI ÎN ACEST NUMĂR:

ANTON BREITENHOFER ● DORIN BACIU ● VALENTIN-DUMITRU BUZLEA
● ION CEAUŞESCU ● RADU CĂJVĂNEANU ● PAVEL CHIOREANU ● MA-
RIA CIOBOTARU ● AL. CORNESCU ● MARIA COSTACHE ● GEORGE
CRIŞOVAN ● AUREL DAVID ● NICOLAE DRAGOŞ ● ION FELEA ● NICO-
LAE GÎRCEAG ● EUGEN HRUŞCĂ ● TITUS IRIMIE ● CAROL KORMOS
● MIRCEA LAZĂR ● GH. MANOLACHE ● DUMITRU MÂNDROIU ● ION
MAXIMIUC ● NICOLAE MORARU ● IOAN NEDELEA ● RADU OLARU ●
WALERY PISAREK ● NICOLAE ROTARU ● NICOLAE SIMIONESCU ●
PAN SOLCAN

La 6 iulie 1975 a avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Comitetul Politic Executiv a examinat situația creată în țară în urma inundațiilor survenite datorită ploilor căzute în unele zone ale țării.

Comitetul Politic Executiv a constatat cu satisfacție că în urma măsurilor energice și a chemării lansate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, întregul partid și popor s-a mobilizat puternic și a acționat zi și noapte în vederea prevenirii și combaterii efectelor inundațiilor asupra unităților economice, localităților, avutului obștesc și personal, pentru salvarea și stringerea recoltei.

După declararea stării de necesitate în întreaga țară, armata, unitățile Ministerului de Interne, gărzile patriotice, populația aptă de muncă au acționat cu hotărâre împotriva inundațiilor, pentru evacuarea cât mai rapidă a apei de pe terenurile agricole și salvarea recoltei, pentru punerea în funcțiune a unităților economice afectate, a căilor de comunicații și rețelei electrice, pentru intrarea pe făgașul normal a întregii activități.

„Imi exprim convingerea că toate organizațiile de partid, toți comuniștii, toți cetățenii patriei noastre, toate unitățile militare și toate organele de partid și de stat își vor îndeplini în cele mai bune condiții răspunderile ce le revin, că, într-o strinsă unitate, întregul partid, întregul nostru popor vor acționa cu simț de răspundere, cu toată fermitatea și hotărîrea pentru lichidarea urmărilor acestor inundații catastrofale. Astfel vom demonstra, prin munca și activitatea noastră, că putem să învingem orice greutate, că sintem ferm hotărîți și vom asigura îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XI-lea, dezvoltarea economică socială a patriei, ridicarea țării noastre pe noi culmi de progres și civilizație“.

NICOLAE CEAUȘESCU

MOMENTUL SOLEMN AL OBTINERII LICENȚEI

Sîmbătă 5 iulie a.c., la Academia „Ștefan Gheorghiu” a avut loc adunarea festivă de încheiere a cursurilor Facultății de ziaristică, promoția 1975.

În telegrama adresată Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, se arată :

Multi iubite și stimate tovarășe secretar general.

Noi, absolvenții Facultății de ziaristică, seria 1972—1975, promoția celei de a XXX-a aniversări a Academiei „Ștefan Gheorghiu”, vă încredințăm că nu avem un crez mai înalt, o îndatorire mai mare decît acelea de a milita și de acum înainte, la locurile noastre de muncă, cu toată pasiunea,

priceperea și puterea noastră pentru a da viață sarcinilor ce revin activiștilor partidului, întregului nostru popor din istoricele documente elaborate de Congresul al XI-lea al P.C.R.

Reinnoim angajamentul nostru de a milita, ca ostași devotați în slujba marilor idealuri ale partidului, patriei și poporului, ca promotori ai noului și ai spiritului revoluționar, pentru promovarea consecventă și realizarea în muncă și în viață a principiilor și normelor eticii și echității socialiste, pentru transpunerea în fapt a politicii interne și externe a P.C.R.

Continuind glorioasele tradiții ale presei noastre comuniste, ne angajăm că vom face totul pentru a îndeplini cu cinste înalta misiune ce ne revine ca activiști ai partidului și gazetari

comuniști, pentru ca ziarele noastre să devină din ce în ce mai mult tribune vii, militante, să contribuie la mobilizarea maselor largi de oameni ai muncii, la unirea tuturor forțelor națiunii noastre socialiste pentru împlinirea programului P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

★

Cei mai mulți dintre noi, absolvenții de azi, sîntem foști muncitori, îndrăgostiți, pur și simplu, de meseria de gazetar.

Anii de studii în Academia „Ștefan Gheorghiu” ne-au prilejuit creșteri certe pe planul acumulării cunoștințelor, al desăvîrșirii profilului nostru politic, al pregătirii noastre profesionale. Practica la redacții, ca și elaborarea ziarelor-școală, au constituit pentru noi potrivite prilejuri ca, an de an, să ne măsurăm mai critic rezultatele, să ne evaluăm mai realist lipsurile pe care, pe parcursul anilor, am încercat și am reușit să le înlăturăm în mare parte.

Credem, fără îndoială, din toate puterile lucidității și sufletului nostru, că, deveniți militanți ai partidului în domeniul presei, avem, fiecare, ceva de spus prin scrisul nostru.

Datori sîntem, cu caldă și adîncă recunoștință a inimii, să mulțumim conducerii de partid, pentru condițiile create în Facultate, în Academie, pentru pregătirea noastră temeinică.

Veniți din tensiunea creatoare a activității productive, sperăm să aducem, prin scrisul nostru în gazete, un sănătos spirit muncitoresc și suflu revoluționar, care nu numai să apropie ziarele de sufletul oamenilor, dar să ridice, după vigoarea talentului ce-l vom proba, cota calitativă a presei românești.

Mulțumim din toată inima conducerii Academiei și conducerii Facultății pentru grija pe care au purtat-o mereu pregătirii noastre, pentru condițiile de studiu pe care ni le-au creat.

Folosim prilejul fast, al obținerii licenței în gazetărie, pentru a ne angaja în fața conducerii partidului că vom pune, întotdeauna, toată pasiunea și tot talentul nostru, în slujba înaltele idealuri comuniste în spiritul cărora am învățat să muncim și să trăim.

Vă mulțumim, stimați și iubiți profesori, din tot sufletul, pentru dăruirea cu care v-ați deschis spre noi inimile, pentru a ne îmbogăți, la rîndu-ne, spiritul din experiența, din învățămintele de bine, din dragostea pentru gazetărie.

Dorim să nu vă dezamăgim. Și pentru aceasta vom încerca să facem totul, neprecupețindu-ne nici dăruirea, nici eforturile, nici pasiunea.

Dacă vom reuși, vom fi fericiți să fiți mîndri de noi.

MARIA CIOBOTARU

TEMEIURILE PROFUNDE ALE ETICII NOASTRE PROFESIONALE

de ANTON BREITENHOFER

Aș vrea, înainte de a intra în tema propriu-zisă a acestui articol, să mă opresc pe scurt asupra unei probleme ce ține, după părerea mea, de însăși geneza moralei socialiste.

Morala socialistă se formează încă în condițiunile societății vechi, capitaliste, făcând abstracție de faptul că unele norme de morală apărute la începuturile împărțirii societății în clase au o perenitate mai îndelungată, menținându-și valabilitatea de-a lungul mai multor orînduiri sociale, inclusiv în cea socialistă și comunistă. Dar eu am aici în vedere ceea ce e specific moralei socialiste. Mai exact, morala clasei muncitoare care a apărut ca urmare a contradicției de neîmpăcat dintre interesele capitaliștilor și ale muncitorilor. Exploatarea care era pe deplin morală din punctul de vedere capitalist, era profund imorală, sub aspectul intereselor și vederilor oamenilor muncii.

Muncitorii au opus dintotdeauna practicilor exploatarelor propriile lor concepții morale, expresie a unei judecăți umane înaintate. De aici și preocuparea încă în acele timpuri a sindicatelor, a organizațiilor de tineret și sportive de a propaga o morală bazată pe dreptate și echitate. De altfel, acest lucru a devenit o cerință a formării conștiinței muncitorești, în ultimă instanță, o componentă intrinsecă a concepției despre lume a clasei muncitoare. Spre a putea sluji cu eficiență idealului clasei muncitoare se cerea de la fiecare muncitor conștient să fie un om cinstit, ca fiecare să-și câștige existența exclusiv prin propria sa muncă, să nu înșele și să nu exploateze pe nimeni, sub nici o formă. Aceste norme de comportament se deosebeau profund de principiile și practicile claselor exploatare, la fel și de morala filistină a micii burghezii. Se cerea încă pe atunci din partea fiecăruia să fie un exemplu de comportare. Îmi aduc aminte că, în anii treizeci, de exemplu, în organizațiile de tineret muncitorești nu erau primiți decît acei tineri care erau hotărâți să trăiască și să acționeze în spiritul moralei proletare.

Printre condițiile puse la primirea unui tînăr în mișcarea muncitorească de tineret, se număra, pe lângă adeziunea și hotărîrea de a servi idealului proletar și comportamentul la locul de muncă, în relațiile cu colectivul, față de ucenici, o atitudine de respect față de fete, o ținută corectă și disciplinată și în viața particulară, în casa părintească, în excursii, la seratele dansante. Fumatul și băutura erau și atunci repudiate. Abaterea sau încălcarea acestor norme de comportament muncitoresc determinau discuții și critici aprinse în ședințe plenare, care de obicei își făceau efectul. Era o mare rușine pentru un tînăr muncitor să i se reproșeze că se comportă ca o odraslă de boier sau ca un fecior de bani gata.

În paralel cu acest proces, pe care l-aș numi, de sădire în multe conștiințe tinere a bazelor moralei clasei muncitoare și care a avut, în nu puține cazuri, o influență educativă determinantă, se manifesta, și o altă morală, brutală, inumană, întezită cu lozinci și idei șovine, menită să spargă unitatea de clasă a muncitorilor. Pe temeiul preceptelor de morală burgheză a apărut morala legionarilor și hitleriștilor. Am trăit acest proces în orașul meu natal, Reșița, unde se știe că, alături de români, trăiesc de secole și germani și oameni de alte naționalități. Privind înapoi, am satisfacția să afirm, că chiar și în anii grei ai fascismului, datorită nu în ultimă instanță împlințării adînci în conștiința muncitorimii a idealului moral socialist, Reșița a rămas tot timpul un bastion muncitoresc antifascist, rezistînd deopotrivă metodelor celor mai rafinate cît și celor mai brutale ale propagandei fasciste.

O componentă de seamă a concepției de viață, a moralei clasei muncitoare este și morala profesională, care după părerea mea se manifestă și în condițiile capitalismului. Au existat în trecut nu puține cazuri cînd muncitorii recurgeau pentru apărarea intereselor lor la grevă și în timpul războiului la acte de sabotaj. Ceea ce însă nu excludea, ci dimpotrivă includea calitățile profesionale muncitorești pe care le-aș numi de bază: stăpinirea perfectă a meseriei, disciplina de muncă, responsabilitatea deplină pentru produsul muncii realizate. Este vorba de calități care au contribuit la calificarea clasei muncitoare pe poziția de clasă conducătoare a societății.

Eu am lucrat timp de două decenii ca lăcătuș, în fostele uzine U.D.R. Deși era o întreprindere capitalistă, regula de bază, acceptată de fiecare muncitor conștient, era: să-ți cunoști meseria, să muncești cinstit și conștiincios, să dai produse de calitate. Să lucrezi în așa fel încît să nu lezezi cu nimic pe tovarășul tău de muncă, să fii și din punctul de vedere al cunoștințelor profesionale și atitudinii față de muncă un exemplu, calități pe care se întemeia atunci ca și astăzi demnitatea profesională muncitorească. Produceam în fabrică locomotive, care, în parte mai sînt și astăzi în funcție. Ele au fost sau continuă să fie scoase din uz, nu pentru că n-ar mai putea fi folosite, ci pentru că sînt depășite din punct de vedere tehnic. Locomotivele Diesel sau electrice au un alt randament, o altă eficiență economică. Recunosc însă că am un sentiment de adevărată mîndrie profesională cînd mai întîlnesc, pe undeva, cite o locomotivă cu aburi, produsă la Reșița.

Mi-am iubit meseria de lăcătuș și nu mi-am dorit niciodată o altă meserie. Dar comunist fiind, am urmat indicația partidului și am început în București o activitate nouă. Schimbarea profesiunii și

părăsirea oraşului meu natal n-au fost uşoare şi simple pentru mine. Astfel am ajuns, după cîteva ani de activitate obştească, în presă, ziaristica devenind pentru mine o a doua mea profesiune. După o practică gazetărească de douăzeci de ani, îmi îngădui să afirm că meseria de gazetar nu este mai puţin frumoasă decît cea a unui muncitor industrial, mai ales în zilele noastre, cînd una din sarcinile centrale ale presei este rîspîndirea şi generalizarea concepţiilor de etică proletară, cu care am intrat în contact, încă în anii tineretii.

Trăim şi muncim azi într-o orînduire socială socialistă, în care omul reprezintă bunul cel mai de preţ. Ţelul suprem al partidului nostru, ridicarea nivelului de trai material şi spiritual al întregului popor, corespunde idealului de viaţă al clasei muncitoare. Partidul nostru a înscris de mult aceste cerinţe umane pe steagul său de luptă. Realizarea deplină a acestui ideal rămîne o sarcină de frunte şi pentru presă. Aceasta este fără îndoială o sarcină nobilă, a cărei realizare implică o mare responsabilitate din partea fiecărui lucrător din presă.

Există fireşte cîteva condiţii cheie pentru ca ziaristul comunist să-şi poată face datoria, aşa cum îi cere partidul. Pe lîngă talent, el trebuie să cunoască profund şi să se identifice cu concepţia despre lume şi cu linia politică a partidului. Fără împlinirea acestor condiţii nu poate exista credincioşitate şi eficienţă gazetărească. Dar mai trebuie şi altceva. Mai este necesar ca ziaristul să muncească, să trăiască, să fie în viaţa profesională, ca şi în cea familială, un exemplu de comportare comunistă, aşa cum îi cere Codul principiilor şi normelor muncii şi vieţii comunistilor, ale eticii şi echităţii socialiste.

Între cuvîntul său scris, între principiile partinice propagate de el şi între atitudinea sa individuală şi activitatea sa nu trebuie să existe nici un fel de contradicţie. Redactorul îşi poate cîştiga încrederea şi stima cititorilor numai atunci cînd cel care în articolele sale, pledează pentru socialism, progres şi omenie, crede el însuşi în socialism, luptă pentru progres şi se poartă omeneşte. El numai atunci are calitatea morală de a propaga etica şi echitatea socialistă, dacă aceste postulate sînt confirmate, zi de zi, prin exemplul său personal, cînd între vorba şi fapta celui ce scrie nu există nici un antagonism.

Etica noastră profesională cere ca fiecare ziarist să-şi stăpînească temeinic meseria. Un redactor trebuie, ca atare, să fie în măsură a oferi materiale apte pentru tipar din toate punctele de vedere. Pentru aceasta, este necesar ca fiecare redactor să cunoască cît mai profund documentele de partid, să fie capabil să le interpreteze şi să le aplice în mod concret şi creator. Concomitent, el trebuie să cunoască foarte bine realităţile vieţii şi mai ales domeniul în care lucrează. Un simţ dezvoltat al realităţii îi este redactorului tot atît de necesar ca o bună cunoaştere a oamenilor şi o trainică legătură cu terenul.

Este ştiut faptul că redactorii mai slabi profesional, care nu cunosc suficient politica şi linia partidului, realităţile vieţii, dau în mod inevitabil materiale incolore, slab documentate, neconvingătoare, pe care le numim îndeobşte articole de serviciu.

Etica şi echitatea socialistă includ şi adevărul şi simţul dreptăţii, pe care trebuie să-l posede ziaristul, el fiind chemat să promoveze în orice situaţie adevărul şi dreptatea. Ziaristul este un adversar neîmpăcat al minciunii, al falsului şi ipocriziei, al abuzului de putere şi al arbitrariului. La realizarea

unei anchete sociale sau economice sau în alte situaţii, deseori dificile, el trebuie să aducă în mod curajos la lumină adevărul şi dreptatea, convins fiind că ajută la afirmarea unei cauze bune şi juste. El trebuie deci să cerceteze în mod corect şi amănunţit, cu răbdare şi perseverenţă, pentru a putea trage concluziile corespunzătoare.

Este o sarcină de onoare a fiecărei redacţii de a se preocupa intens şi cu competenţă de problemele de educaţie. Problemele de educaţie şi de formare a conştiinţei — inclusiv educaţia politică şi patriotică, munca de transformare a conştiinţei este după mine o sarcină de onoare de care trebuie să se ocupe în primul rînd ziaristii cu cea mai mare experienţă. Acest lucru este valabil şi pentru problemele învăţămîntului, ale educaţiei estetice şi umaniste. Cel ce vrea însă să educe pe alţii trebuie în mod necesar să fie el însuşi un exemplu în activitatea sa profesională şi socială, în viaţa sa personală.

În contextul acestei sarcini sînt de părere că presa, radioul şi televiziunea ar trebui să desfăşoare o activitate mai intensă şi mai convingătoare de popularizare a aceluşi tip de om care posedă o concepţie revoluţionară, care are o comportare conformă cu morala socialistă, dar care este în acelaşi timp pe deplin stăpîn pe meseria pe care o exercită şi care face totul pentru ridicarea necontenită a nivelului său de cultură generală, de cultură tehnică şi umanistă. Fără oameni de înaltă calificare politică şi profesională nu putem edifica societatea socialistă multilateral dezvoltată, nu putem construi comunismul. Orînduirea noastră socialistă se deosebeşte profund de orînduirea capitalistă, ea nu numai că a desfiinţat exploatarea, ci a creat pentru orice om al muncii posibilitatea de educare şi instruire, realizînd prin aceasta un vechi deziderat al mişcării muncitoreşti.

Ştim cu toţii că asemenea oameni există ! Dar în ce proporţii ? Există un raport, adecvat între posibilităţile de instruire şi educare în statul nostru socialist şi necesităţile vieţii sociale ? Această întrebare se pune cu atît mai pregnant cu cît, datorită puternicei dezvoltări economico-sociale a patriei noastre, un număr însemnat de oameni din mediul rural — care încă nu posedă un grad de pregătire culturală şi profesională la nivelul cerinţelor de azi — este inclus în circuitul economic şi social al ţării. Iată un cîmp foarte larg de preocupare pentru presă, pentru radio şi televiziune. Nu întîmplător în Programul Partidului Comunist Român se afirmă că : „Întreaga activitate ideologică, politică, educativă trebuie să aibă drept ţel făurirea omului nou, cu conştiinţa înaintată, făuritor al societăţii socialiste multilateral dezvoltate, al comunismului. Activitatea ideologico-educativă să fie pătrunsă de spiritul umanismului, al concepţiei noastre revoluţionare, să pună în centrul ei omul. Avînd un nivel politic şi ideologic ridicat, fiecare cetăţean va acţiona în mod conştient pentru a contribui la progresul general al societăţii socialiste şi comuniste, în cadrul căreia se vor asigura adevărata libertate şi adevărata umanism“.

Cerinţele ce se desprind de aici pentru lucrătorii din presă sînt foarte mari. Este însă vorba de cerinţe care exprimă locul şi rolul important al presei în societatea noastră socialistă, încrederea de care se bucură şi responsabilitatea mare cu care partidul i-a investit pe ziaristii comunisti.

A fi la înălţimea acestor cerinţe înseamnă a fi om al zilelor noastre, în toată plenitudinea cuvîntului ; gîndind, muncind şi trăind în chip comunist

MANUSCRISUL

de AL. CORNESCU

Pentru mine — pe atunci tânăr ziarist — constituia un motiv de admirație și de mirare felul cum își scria articolele Zaharia Stancu. Apărea în redacție, întotdeauna punctual, se așeza la masa ce-i era rezervată și-și redacta articolul cu scrisul său mărunț și regulat, fără să ridice condeiul de pe hirtie și fără să facă vreo ștersătură sau îndreptare. Exprimându-mi odată surprinderea față de acest mod de a scrie, mi-a spus zimbând că, de fapt, el poartă în minte articolul cite o zi întreagă, uneori mai multe zile, îi cîntărește ideile în fel și chip, îi cioplește frazele și-și alege cuvintele, astfel încît, atunci cînd se așează în fața filei albe de hirtie, articolul are de mult forma împlinită. Cred că acest mod de-a lucra l-a păstrat tot timpul. Vizitîndu-l într-un sanatoriu, către sfîrșitul zilelor sale, l-am găsit lucrînd cu înfrigurare — deși vederea îi era foarte slăbită — cu aceeași cursivitate în scris dar și cu aceeași grijă pentru fiecare cuvînt așternut pe hirtie.

Se vorbește adesea despre respectul față de litera tipărită; Zaharia Stancu pornea de mai departe: de la respectul față de propriul său manuscris. Dintre cei pe care am avut ocazia să-i văd lucrînd la masa lor din redacție, aș mai aminti, pentru grija lor pînă la migală față de propriul lor manuscris, de Miron Radu Paraschivescu, Eugen Schileru, Andrei Tudor, Ion Pas, Ioachim Botez și alții, oameni care și-au împărțit viața între literatură, critică de artă și ziaristică cu egal respect pentru toate.

Merită să amintesc în aceste rînduri și ceea ce mi-a povestit cîndva cunoscutul jurist Henri Thorez* despre generalul de Gaulle. El mi-a relatat că, deși în ultimii ani de viață era pe jumătate orb, generalul continua să lucreze personal asupra manuscriselor sale pînă la ultima formă și ultimul detaliu de ortografie, indiferent dacă era vorba de celebrele sale „Memorii”, de alocuțiuni politice sau de simple scrisori de rutină. „Chiar și atunci cînd vorbește liber pîrînd că improvizează, ceea ce spune generalul este rodul unei minuțioase elaborări”, a adăugat bătrînul jurist.

* Jurist de faimă internațională, Henri Thorez a fost, în anii celui de-al doilea război mondial, trimis al generalului de Gaulle pe lingă guvernul american. După victorie, paralel cu activitatea de jurist, a deținut diferite funcții publice, printre care și pe cea de președinte al Consiliului de administrație al Radioteleviziunii franceze. În această calitate, el a vizitat România unde, însă, nu se afla pentru prima oară. Între cele două războaie, mai fusese în țara noastră ca avocat pledanț în cîteva procese intențate unor militanți de stînga. Impresionat de transformările pe care le-a constatat în România cu prilejul revenirii sale, el a făcut declarații entuziaste, care i-au atras critici din partea unor parlamentari reacționari și înlăturarea din funcția ce o deținea. Intîm al generalului, mărturia pe care mi-a făcut-o cînd l-am vizitat la Paris, aruncă o lumină interesantă, cred, asupra activității publicistice a marelui om de stat francez.

Toate aceste exemple pledează, firește, pentru respectul autorului față de propriul său manuscris, pledoarie necesară pentru că nu puțini își inchipuie că a fi ziarist înseamnă a dispune de un anumit volum de cunoștințe, într-o specialitate sau alta, și a le vehicula oricum, fără preocupare pentru conținut și formă, fără finalitate în ce privește ideile comunicate. Există și un revers al acestei situații: lipsa de respect față de manuscris pe întreaga filieră ierarhică a activității ziaristice, cînd fiecare se simte îndreptățit să intervină, să modifice, să taie sau să adauge, stricînd, uneori, ceea ce autorul s-a străduit să prezinte ca un tot unitar. Cînd s-a străduit... Pentru că unele articole îți lasă impresia că vorbesc înșirate pe hirtie au curs, pur și simplu, din stilou, în loc să decurgă dintr-o gîndire logică. Atunci, desigur, cineva trebuie să intervină, să repare, să rotunjească, cu tot ce înseamnă asemenea operațiuni pentru stilul și structura unui articol scris de unul și recondiționat de altul.

Se știe, redacțiile dispun acum de un aparat tehnic destul de numeros — stenografe, dactilografe etc.; redacțiile mai bogate folosesc minifoane, magnetofone și telexuri; telefonul ne stă tuturor la dispoziție pentru transmisii de la depărtare. Acestea n-au existat întotdeauna. Faptul că beneficiem de unele mijloace tehnice nu înseamnă, însă, că ele pot înlocui activitatea de elaborare atentă a manuscrisului. Absolutizarea rolului pe care-l joacă tehnica, ridicarea acesteia la mai mult decît un simplu ajutor, marchează îngrijorător calitatea unor articole. Nu mă refer aici, bineînțeles, la interviuri sau declarații, în legătură cu care transcrierea corectă a unei înregistrări pe bandă de magnetofon, fără intervenții în cuvîntul interlocutorului, dă mai multă valoare genului. Observația îi privește pe cei ce-și dictează articolele sau reportajele la telefon după niște note sumare sau și le bat direct în telex sau nu-și mai privesc dactilogramele, lăsînd totul pe seama dactilografelor, dezinteresîndu-se complet de felul cum arată articolele lor în stadiul cînd iau drumul tipografiei.

Să-mi fie iertat dacă mă voi referi, din nou, la ziaristii pe care i-am cunoscut mai de mult, dar stilul lor de a lucra nu mi se pare de disprețuit. Cu toată grija față de manuscris, despre care am vorbit la începutul acestor rînduri, seara tîrziu reapăreau în redacții spre a citi șpaltele sau spre a-și reciti articolele în pagină. Nu pentru că n-ar fi existat corectori sau pentru că tipografii ar fi fost necalificați** ci pentru că ziaristul se suspecta pe el însuși de

** Ca începător în profesia de ziarist, am cunoscut tipografi care, cînd întilneau o inadvertență într-un manuscris, veneau în redacție și atrăgeau atenția asupra ei. În felul acesta, între marii noștri publiciști și tipografi s-a creat și a dăinuit o puternică prietenie. Și poate că despre asemenea tipografi din acea vreme, cum au fost Mărășescu, Dinculescu, Gică Grigore, Roman, Iov și alții, ar merita cîndva să scriem.

vreo posibilă inadvertență și-și oferea astfel o ultimă șansă de a o înlătura. Din păcate, această metodă, izvorită din autoexigență, a cam fost abandonată. Tot mai mulți sînt cei ce nu-și revăd dactilograamele, și incurcăturile inerente sînt date, apoi, pe seama dactilografelor. Greșelile de tipar cad exclusiv în răspunderea corectorilor și, evident, nu pot fi absolviți de ele. Preocuparea pînă la gelozie, a autorului față de deplina acuratețe, în conținut și formă, a rindurilor sub care figurează semnătura sa, se întilnește, însă, mai rar.

Mai mult, se știe că un articol de orice gen poate să fie cules și, din diferite motive, să nu apară în acea zi, urmînd să apară altă dată. Între timp, se ivesc fapte noi, care cer modificări, tăieturi sau adăugiri. Spunînd că revine autorului să-și țină articolul pus la punct, în fiecare zi, pînă la apariție, nu constituie, din păcate, consemnarea unei practici ci a unui deziderat, ziaristul trebuînd să se simtă legat de articolul său pînă în momentul cînd acesta se află în ziarul tipărit și în mîna cititorului. Și aș zice că și după aceea, urmărind ecoul, reacțiile publicului față de gîndurile și afirmațiile sale.

Din ce în ce în mai mare măsură i se cer ziaristului o serie de deprinderi tehnice. Un ziarist modern trebuie să știe dactilografia și stenografia, să minuiască magnetofonul și telexul, să fotografieze și să filmeze, să cunoască o limbă de circulație internațională și să conducă automobilul. Toate acestea constituie puncte în plus în calificarea sa față de ziaristul mai vechi, care dispunea numai de condei, hîrtie și, nu în cele din urmă, de cultură generală și de specialitate. Esențialul este ca, din orizontul deschis de noile tehnici puse la dispoziția unui ziarist, să nu lipsească străvechea tehnică a scrisului, a redactării manuscrisului adică, fără de care celelalte n-au prea mare valoare.

IMAGINI DIN SATELE VIETNAMEZE

FOTOGRAFII DE AL. CORNESCU

A SCRIE DIN INTERIORUL VIETII SOCIALE

de PAN SOLCAN

Legătura cu viața, evocată atât de des în munca ziaristului, este însăși substanța profesiei sale. Înainte de orice, legătura cu viața este o concepție despre rolul scrisului cotidian și abia după aceea o sumă de metode și tehnici cu o pronunțată valoare personală, utilizate pentru a avea în permanență perspectiva reflectării din interior a realității înconjurătoare. Fără a fi implicat în tot ceea ce scrie, ziaristul riscă să fie neconvingător, iar patosul său artificial.

Profesia îl obligă pe ziarist să fie în continuă legătură cu viața, prin aceasta neînțelegând doar evenimentul, care într-un fel se impune singur atenției, ci totalitatea proceselor care constituie motorul dezvoltării economico-sociale. Indiferent de domeniul de acțiune, ziaristul nu poate nesocoti faptul că materia sa primă este viața, cu întâmplările și înfățișările ei nenumărate, cu forța ideilor care o animă, cu oamenii pasionați de îndeletnicirile lor, în stare permanentă de efervescență, pentru că viața reprezintă muncă, idealuri, creație. Este un lucru obișnuit să întâlnim în redacții oameni care nu au răbdarea să-și scrie reportajul, fascinați de faptele de viață întâlnite și se apucă să le povestească pe nerăsuflăte, nevoia de a comunica fiind prima reacție după contactul cu realitatea vie.

Se spune îndeobște „merg pe teren“, „mă duc să mă documentez“, „am nevoie de niște date“ (înțelegându-se date extrase din realitatea vie), toate însemnând o trimitere la contactul cu viața. La atât să se reducă legătura despre care vorbim? Aceasta ar însemna că ziaristul se găsește undeva la postul său (redactor într-o secție, să zicem) și, ori de câte ori are nevoie să scrie, face o incursiune în realitatea imediată. Fără a subestima documentarea, este greu de admis că ea poate acoperi în mod satisfăcător cunoașterea vieții. Documentarea ar putea fi, în cel mai bun caz, ultima operație dintr-un șir de acțiuni, cele mai multe cu caracter permanent.

Realitatea în care este implicat atunci, când scrie, se cere îndelung studiată și examinată, pentru ca ziaristul să se poată pronunța în mod competent despre ea. Dacă mă ocup, să spunem, de problemele consiliilor populare, cu tot ceea ce cuprinde în aria sa dezvoltarea economico-socială locală, este neapărat nevoie, în primul rând, să fiu familiarizat cu legislația care vizează acest domeniu, cu normele după care este organizată activitatea politico-administrativă care mă interesează. Nu pot aștepta doar ziua când voi scrie, pentru a mă închide în bibliotecă, cu tomurile de legi, pentru a le studia și a fi la curent cu reglementările juridice în cauză. Va trebui, fără îndoială, să procedez în cu totul

alt mod, să adopt o cale de cunoaștere a legislației și a problematicii generale a domeniului de acțiune a consiliilor populare care să-mi dea posibilitatea să fiu în permanență la curent cu noutățile, indiferent dacă am o sarcină profesională imediată sau nu. Dar simpla urmărire a legilor publicate în Buletinul oficial sau în presă, fără a fi conjugată cu cercetarea neîntreruptă a modului cum se aplică, a efectelor lor în viața socială, este departe de a răspunde cerințelor de cunoaștere a vieții, de contact cu viața. Mi-aș putea stabili ca o regulă să urmăresc, paralel cu studierea actelor normative, evenimentele de toate categoriile din zona consiliilor populare, fără a avea ca scop imediat să scriu despre ele. Aceasta ar însemna să iau parte la sesiunile consiliilor populare, să vizitez localități și județe, să asist la întâlniri ale deputaților cu alegăto-

ST. ALBESCU: GRAVORUL ÎN STICLĂ ION ARDELEANU (BISTRITĂ)

rii, la consultări publice, la audiențe la consiliul popular. Pot să-mi permit, doar cu titlul de cunoaștere, desfășurarea altor acțiuni care necesită, desigur, timp și, nu în puține cazuri, mijloace materiale? Pentru a răspunde, trebuie ținut seama că o astfel de cunoaștere nu rămâne niciodată fără consecințe practice. Apoi, ea trebuie împletită cu îndeplinirea sarcinilor curente. Cert este că mai ales timpul întrebuițat nu trebuie să intre în socoteală. Cunoașterea domeniului de care mă ocup profesional este neapărat nevoie să se transforme în pasiune. Cronicarul dramatic nu scrie, evident, despre toate spectacolele pe care le vede, dar ce fel de cronicar dramatic ar fi acela care n-ar avea curiozitatea să vadă toate manifestările teatrale la care practic poate asista?

În cazul consiliilor populare, pot declara că păstrez legătura cu viața numai pe temeiul că urmăresc apariția actelor normative și sînt în contact cu evenimentele mai mari sau mai mici care gravitează în jurul organelor locale ale puterii și administrației de stat? Desigur, este greu de alcătuit o schemă care să epuizeze posibilitățile de contact cu viața, fenomenul fiind foarte complex și relațiile nemijlocite cu realitatea despre care scriem avînd o pronunțată coloratură personală. Un lucru este neîndoielnic: nu voi ști prea multe despre consiliile populare reducînd sfera investigațiilor la viața administrativă a unei localități, a unui județ. Un larg contact viu cu oamenii, cu preocupările lor de fiecare zi, cu participarea lor la viața publică trebuie să completeze cunoașterea vastului domeniu al dezvoltării locale.

Ce face ziaristul care se ocupă de anchetă socială? Întreprinde continuu anchete, publicînd doar o parte din ele? În ce constă legătura lui cu viața? S-ar putea răspunde că el este cel mai favorizat și că investigația din cursul unei anchete sociale îi dezvăluie atîtea fapte de viață, cîte nu înlînește ziaristul care se ocupă de consiliile populare într-un an întreg. Este cît se poate de adevărat că redactorul care practică ancheta socială operează cu elemente desprinse din miezul vieții, dar aceasta nu-l scutește de ceea ce numim legătura cu viața. Să admitem că un redactor se ocupă de problemele sociale și profesionale ale tineretului, de complexul de activități care alcătuiesc educarea și instruirea tinerei generații și că utilizează, ca modalitate publicistică preferată, ancheta. El va trebui să trăiască în mijlocul tineretului, să fie familiarizat pînă la saturație cu problematica vieții tinerești, va trebui să cunoască evoluția a nenumărați tineri. La toate acestea adăugîndu-se cunoașterea celor care se ocupă de integrarea socială și profesională a tinerilor, cu tot ce întreprind ei în această direcție.

A scrie din interiorul unei realități înseamnă a adera la ea, a te integra ei. Să nu uităm nici o clipă că ziaristul nu uzează doar de mijloace profesionale pentru a se afla în contact cu viața. Este el însuși un element social activ și cu cît mai largă este participarea sa la viața politică și socială, cu atît mai substanțial va fi scrisul său. Foarte mulți ziaristi iau parte la acțiuni cultural-educative care au loc în țară, sînt prezenți la acțiuni obștești, iar în interiorul micro-grupului lor social trăiesc emoțional o multitudine de evenimente cotidiene care favorizează deschiderea către realitatea vie, către ineditul ei. Pledoaria pentru un registru de activități sociale cît mai diverse, rezervate ziaristului, nu face decît să evidențieze una din căile principale — și poate cea mai importantă — de contact cu viața.

Cunoașterea vieții în procesul acesta de participare aduce cu sine ceea ce nu poate oferi documentarea profesională, oricît de extinsă și de variată ar fi: perspectiva celui care transformă realitatea socială, patosul său, climatul spiritual în care acționează. A fi tu însuși în miezul transformărilor sociale, în calitate de participant, nu poate fi suplinit de nimic. Cunoașterea este, în acest caz, profundă și cuprinzătoare.

Realitatea socială nu așteaptă vizitele ziaristului, ci are ea însăși acces în redacții. Dacă s-ar cerceta o zi din activitatea unei redacții, s-ar observa că o bună parte din timpul redactorilor este consacrat dialogului cu această realitate socială care are acces liber în redacții. Scrisorile, vizitele cetățenilor, apelurile telefonice, ecurile la articolele scrise aduc suflul puternic al vieții, rămînînd ca receptivitatea redactorului să extragă tot ceea ce este esențial pentru întregirea contactului său cu realitatea și să depisteze noi căi, nebătătorite, de investigare a acesteia. Publicațiile înlesnesc pe cît posibil invadarea redacțiilor de către elementele de viață autentică. Deschiderea unor rubrici care promovează dialogul cu cititorii au tocmai această menire. Ziarul „România liberă“, de pildă, publică pe o coloană, de cîtva timp, o rubrică de „opinii“, scrisă în întregime, sub semnătură, de către cititori. Pentru a fi mai animată, rubrica înserează, la cîteva zile, ecouri la opinii, care nu sînt altceva decît reveniri pe aceleași teme ale altor cititori sau răspunsul la propunerile semnatarilor, adunate de redacție de la autorități și care introduc în discuție și punctul de vedere oficial sau soluționarea preconizată de organismele de stat competente. În fiecare dimineață, la sosirea poștei, se poate constata cu ușurință cum volumul ei se amplifică zi de zi, datorită scrisorilor sosite pentru rubrica „Opinii“. Jumătate din poșta curentă a redacției este deținută de această rubrică. O altă rubrică a ziarului pune la dispoziția cititorilor unul din telefoanele redacției și serviciile, prin rotație, ale unui redactor. Problematicea cea mai diversă a vieții cotidiene își face intrarea în redacție pe această cale.

Elementele de legătură cu viața oferite de redacții se cer amplificate prin eforturile proprii ale redactorilor. Dumitru Tabacu își scrie de patru ani, în „România liberă“, „Testele“ sale, foarte mult gustate de cititori, pornind de la scrisorile primite de la cetățeni. Pentru a consolida această relație, autorul onora dintre cele mai populare anchete ale ziarului publică periodic o poștă intitulată „Aucuvîntul cititorii rubricii „Vrem să facem un test““. În acest fel, este stimulată dorința cititorilor de a indica redactorului zone ale vieții sociale potrivite pentru investigațiile sale. Adesea, Dumitru Tabacu este însoțit pe teren de către cititori, mai cu seamă de membri ai echipelor de control obștesc. O altă rubrică a „României libere“ cu aderent la cititori — „Bursa ideilor“ — a dus la înființarea unui veritabil „Club al ideilor“, găzduit de redacție și aflat în grija redactorului rubricii, Anton Uncu. Vin aici oameni din toată țara, de toate profesiile și vîrstele, pentru a-și expune ideile proprii în legătură cu preocupări de ordin general legate de dezvoltarea economico-socială. Se întîmplă adesea ca redactori din alte secții să vină și să asiste pur și simplu la aceste dialoguri, cuceritoare prin ineditul lor și pasiunea protagoniștilor. Anton Uncu îi vizitează acasă pe foarte mulți dintre colaboratorii săi și nu pierde nici o ocazie pentru a comunica numărul de telefon la care poate fi chemat. Și este chemat, stărui-

tor, permanent. iar în zilele când lipsește din redacție, se poate vedea cu adevărat câți oameni îl caută, cât de larg este cercul său de interlocutori la „Bursa ideilor“.

Se va putea spune că există rubrici avantajate prin profilul lor pentru o strînsă legătură cu viața, cum sînt cele amintite. Nimic mai adevărat. Dar care rubrică oare nu poate obține avantaje asemănătoare? Reporterii pasionați grupează în jurul lor colaboratori activi, care îi mențin într-un contact permanent cu noutățile din viața socială. Petre Mihai Băcanu, semnatul rubricii „Zig-zag“, care redactează în mod obișnuit 20—30 de informații pe zi, mărturisează că nu întîmpină nici o dificultate, că și-a stabilit „legături“ foarte bune și că numărul cel mai mare de informații sosesc singure. Dacă ținem seama că informațiile acestei rubrici nu vin decît parțial de la organisme statale, restul provenind direct de la cetățeni, ne putem face o idee cît de mult s-au amplificat relațiile rubricii cu viața. A fost nevoie, inițial, ca redactorul însuși să formeze aceste legături, apoi ele s-au diversificat continuu. Un autor de reportaje literare putea fi văzut în permanență înconjurat de eroii reportajelor sale, care nu pierdeau ocazia, venind în Capitală de pe mari șantiere din țară, să-i facă o vizită, la redacție, pentru a-l ține la curent cu ce mai este nou pe la ei.

★

Am notat cîteva din observațiile pe care le trezește problematica legăturii cu viața. Pentru înțelegerea exactă a însemnătății acestei probleme cardinale a profesiei noastre trebuie să avem continuu în vedere sensul major al cunoașterii și înțelegerii realității sociale, a complexității procesului de făurire a noii societăți, care presupune stăpînirea largă, competentă și clară a marilor bogății de idei cuprinse în documentele celui de-al XI-lea Congres al partidului. Societatea noastră parcurge o etapă caracterizată de un puternic dinamism al transformărilor economico-sociale. Perspectiva dezvoltării sale, dată de Programul partidului, urcă trepte foarte înalte, ajungînd pînă în pragul mileniului trei. Intreaga activitate din țară se află sub semnul

acestor prefaceri, diversele acțiuni asupra cărora ne oprim atenția constituie părți ale procesului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. Descifrarea realității sociale, înțelegerea esenței proceselor de transformare reclamă spirit analitic și perspicacitate, o viziune a întregului care aruncă o lumină puternică asupra realităților parțiale. Ideea că viața se află undeva în preajmă și că ajunge să mă deplasez puțin pentru a fi conectat din oficiu la sursele de înțelegere a vieții este simplistă și nu duce la nimic. Legătura cu viața nu este o simplă călătorie, practică cu conștiințiozitate, în realitatea exterioară redacției, ci reprezintă un proces de cunoaștere profundă, de descifrare a semnificațiilor înalte ale faptelor pe care le întîlnim. Situarea în interiorul realității sociale are o singură cale de acces: o pregătire politico-ideologică foarte temeinică, în măsură să dea sensul adevărat tuturor acțiunilor noastre de cunoaștere a vieții, de interpretare a direcțiilor ei. Altfel, multitudinea faptelor descoperite la tot pasul riscă să rămînă fără o explicație de interes major și să acopere cu virtejul lor tocmai realitatea pe care vrem să o înțelegem. De cîte ori sondăm realitatea, la celălalt capăt al eforturilor noastre se află cititorul, căruia i se adresează scrisul nostru. Nu avem voie să pierdem din vedere perspectiva lui asupra realității investigate, sensul pe care îl poate avea ea pentru oamenii muncii, cititorii noștri, dar înainte de aceasta făuritorii realității sociale pe care o cercetăm.

Contactul ziaristului cu viața este subordonat studiului general al realității sociale, în întregul ei. Scriem din perspectiva întregului și nu pentru a consemna și comenta mărunte întîmplări, cu anecdotica lor mai mult sau mai puțin atrăgătoare. Ne substituim, scriind, celor care își pun capacitatea de muncă, spiritul inovator, elanul generos în slujba dezvoltării rapide a patriei noastre. În scrisul nostru trebuie să se regăsească — și acesta este sensul adînc al legăturii cu viața — aspirațiile, preocupările, împlinirea oamenilor înaintați ai societății noastre socialiste, cei care făuresc viața.

---

clubul ziaristilor de literatură și artă

ACTUALITATEA CULTURALĂ ÎN PERIOADA ESTIVALĂ

Marți 24 iunie a.c., a avut loc la Uniunea ziaristilor, în cadrul Clubului de literatură și artă, o masă rotundă cu tema **Educație și divertisment în actualitatea culturală din perioada estivală și reflectarea ei în presă**, la care, după un cuvînt introductiv al președintelui clubului, **Nicolae Dragoș**, au luat cuvîntul: **Nicolae Călinoiu** și **Nicolae Nistor**, directori generali adjuncți în Consiliul Culturii și Educației Socialiste, **Nicolae Oniga**, șef de secție la U.G.S.R., și **Gigi Trif** din partea C.C. al U.T.C.

Vorbitorii s-au referit în cuvîntul lor, printre altele, la organizarea stagiunii estivale prin circulația spectacolelor și a tuturor manifestărilor artistice în toate județele țării.

Ideea organizării și asigurării unor spectacole de bună calitate în stagiunea estivală 1975 va avea în vedere, cu precădere, zona litoralului care găzduiește, în această perioadă, un mare număr de turiști din țară și din străinătate. În plus, anul acesta, printre alte manifestări de prestigiu, va avea loc pe litoral, în ediție jubiliară (a X-a ediție), festivalul și concursul de muzică ușoară românească de la Mamaia.

Participanții la masa rotundă, gazetari de la ziare și reviste din Capitală, prin întrebări și discuții, au lămurit, în final, o serie de probleme legate de tema în dezbatere.

„APĂRAREA PATRIEI” — O PREZENȚĂ ACTIVĂ

de col. RADU OLARU

redactorul șef al gazetei „Apărarea patriei”

Se împlinesc în această lună treizeci de ani de când ieșeau din rotativă primele exemplare ale noului organ de presă al armatei române, care, așa cum glăsuia „cuvîntul înainte”, își propunea să fie oglinda preocupărilor și năzuințelor ostășești, să fie un îndrumător, un sfătuitoare, un organizator al luptei pentru democratizarea armatei și așezarea ei pe baze noi, să înfrățească și să cimenteze armata cu poporul.

Într-o epocă marcată de transformări revoluționare decisive — al căror curs fusese deschis la 23 August 1944 — apariția ziarului central al oștirii însemna nu numai un eveniment editorial, ci mult mai mult, un fapt politic, militar și cultural major. Abia întoarsă de pe cîmpurile de bătălie ale războiului antihitlerist — în care se încununase de glorie —, armata română trăia, în pas cu dezvoltarea societății, procesul revoluționar al devenirii ei ca structură de esență populară, braț înarmat al revoluției și construcției socialiste, detașament în rîndul celor ce muncesc sub steagul Partidului Comunist Român. De aceea, istoria ziarului se confundă de fapt cu istoria armatei noastre noi. Acțiunea de adîncire și cuprindere a făuririi de către partid a armatei populare și-a găsit în ziar un cronicar fidel și un militant consecvent.

Încadrîndu-se în frontul presei comuniste, ziarul „Glasul armatei”, intitulat ulterior „Apărarea patriei”, a propagat cu stăruință cuvîntul partidului în rîndul oștirii, a dat expresie hotărîrii cadrelor și ostașilor de a-și sluji întotdeauna cu credință poporul, de a se pregăti cu temeinicie pentru a apăra cuceririle revoluționare, integritatea, independența și suveranitatea patriei. Ziarul a considerat totdeauna ca cea mai înaltă datorie a sa de a explica tineretului în haine militare politica înțeleaptă, clarvăzătoare a partidului, de a mobiliza întregul personal al armatei pentru a lupta cu dăruire patriotică în vederea traducerii ei în viață. Ridicarea neîncetată a capacității de luptă a unităților și marilor unități, educarea militarilor în spiritul concepției despre lume și viață a partidului nostru, întărirea legăturilor indestructibile ale armatei cu poporul, împreună cu care se pregătește pentru apărarea țării, au constituit de-a lungul anilor obiective cărora ne-am străduit să le găsim cele mai potrivite rezolvări publicistice. „Apărarea patriei” s-a considerat întotdeauna părtaşă la opera nobilă de educație comunistă a tinerelor contingente și promoții care se călesc și se maturizează în armata noastră, cul-

tivînd cu perseverență, prin paginile sale, nobilele sentimente ale patriotismului și internaționalismului socialist, devotamentul față de partid și popor, înalta răspundere pentru cauza sfîntă a apărării patriei.

Ca publicație militară, „Apărarea patriei” și-a făcut o datorie din a cultiva tradițiile luptei seculare plină de sacrificii a maselor pentru apărarea entității naționale, a integrității patriei, a dreptului său sacru de a trăi liber, stăpîn în propria țară. În paginile sale au fost evocate momentele memorabile ale istoriei naționale, au fost zugrăvite marile personalități politico-militare ale poporului, eroii comuniști și uteciști, devotați pînă la sacrificiul vieții idealurilor de eliberare socială și națională ale poporului nostru. Ca jaloane ale unui crez străbat miile de numere apărute pînă acum, evocările despre drumul de luptă al armatei române, umăr la umăr cu armata sovietică, pe frontul împotriva fascismului german, despre faptele de vitejie ale ostașilor români săvîrșite în numele cauzei eliberării și independenței patriei, a eliberării popoarelor de sub robia neagră a fascismului.

Credincios politiciii generale internaționaliste a partidului, ziarul „Apărarea patriei” îmbină într-o fericită consonanță vibrantul mesaj patriotic cu educația militarilor în spiritul întăririi prieteniei și colaborării cu armatele celorlalte țări socialiste, ale statelor care au pășit pe calea dezvoltării independente, ale tuturor țărilor prietene, al solidarității cu masele muncitoare, cu forțele progresiste și revoluționare de pretutindeni, cu popoarele care-și apără dreptul la existență și viață liberă.

Cu deosebire ancorat în tumultul vieții, inspirîndu-se din prezent ca o rațiune primordială a sa, ziarul s-a nutrit și se nutrește din realitatea bărbătească a terenurilor de instrucție și de aplicație, a poligoanelor și tancodroamelor, a sălilor de învățămînt, a șantierelor, a posturilor de luptă de pe pămînt, din aer și de pe apă — acolo unde-și face datoria ostașii țării. Reportajele, însemnările, portretele etc. publicate în acești ani în paginile gazetei compun o frescă a dimensiunilor morale ale militarilor armatei noastre, însuflețiți de dragoste fierbinte față de patrie, consacrîndu-și fără preocupere energia, elanul, însușirii mînuirii mijloacelor moderne de luptă sau punînd umărul la edificarea obiectivelor care împodobesc astăzi înfățișarea României socialiste.

Prin paginile sale deschise comandanților, activiștilor de partid, specialiștilor, tuturor cadrelor și

ostașilor, „Apărarea patriei“ se vrea o tribună a perfecționării procesului pregătirii de luptă și politice a trupelor, a generalizării și fructificării experienței înaintate obținute în toate sectoarele de activitate. Socotim că în contextul cuprinzător al muncii politice de partid, al demersului consecvent al organelor și organizațiilor de partid, aducem — și trebuie să aducem — aportul militant la așezarea tuturor relațiilor din armată pe principiile eticii și echității socialiste, la afirmarea puternică a spiritului partinic în întreaga viață ostășească.

Desigur, a fost și este larg diapazonul de preocupări ale ziarului nostru. Aș aminti doar faptul că, deși nu este o publicație literară, „Apărarea patriei“ a găzduit și găzduiește cu consecvență în paginile sale creații literare de diferite genuri, contribuind la promovarea prozei și poeziei patriotice și ostășești, în general a unei beletristicii angajate ferm pe pozițiile înaintate ale umanismului socialist, ale spiritului revoluționar.

La rîndul său, cititorul militar de toate gradele simte tot mai mult ziarul ca un interlocutor apropiat, ca un tovarăș de muncă, prieten și sfătuitor, dorindu-l un exponent cît mai fidel al gândurilor sale. Dovadă numărul scrisorilor care vin la redacție înfățișînd un univers larg de preocupări, încrederea cu care ostașii se adresează ziarului — inclusiv în chestiuni personale din cele mai delicate.

La 30 de ani, „Apărarea patriei“ are de-acum în urmă o istorie solid conturată, și-a cucerit în spiritualitatea armatei un binemeritat prestigiu, de care colectivul redacțional poate fi mandru. Înaltele distincții care strălucesc pe frontispiciul gazetei: ordinele „Steaua Republicii Socialiste România clasa I“ și „Apărarea patriei clasa I“ sînt o confirmare a înaltei prețuiri de care se bucură presa militară din partea conducerii de partid și de stat, o recunoaștere a contribuției valoroase pe care ziarul „Apărarea patriei“ a adus-o în cei 30 de ani de existență la opera de făurire, întărire și educare a armatei noastre populare.

Împlinirile, căutările, reușitele unui ziar sînt legate, firește, în mod nemijlocit de viața și activitatea oamenilor care participă la realizarea lui.

În decursul anilor, ziarul și-a format în jurul său un larg activ de autori valoroși, atît din rîndul cadrelor militare care lucrează în diverse compartimente ale armatei, cît și al unor personalități recunoscute ale vieții noastre publice, scriitori de frunte ai țării, oameni de cultură și artă, gazetari talentați, prin aportul cărora au crescut calitatea și, implicit, aderența ziarului la cititori.

În redacție lucrează ziaristi recunoscuți, cu un stagiul aproape de vîrsta publicației, oameni cu înaltă competență profesională. Punîndu-și tot ce au mai bun: talentul, energia, năzuințele în slujba profesiei, confundîndu-și viața, aș spune, cu cea a redacției, ei se bucură pe merit de un real prestigiu în fața cititorului. Amintesc, nu fără mîndrie, că ziarul a dat armatei, frontului literar al țării, și prozatori, poeți, scenariști talentați. Alături de cadrele mai vîrstnice, în redacție au crescut în anii din urmă și gazetari tineri, unii foarte tineri, care se remarcă prin ambiție, talent, prin străduința de a învăța, de a răspunde cu cinste vocației de publiciști comuniști. Organizația de partid din redacție constituie fermentul spiritului de autodepășire, al perfecționării neîntrerupte a tuturor, indiferent de vîrstă și vechime în presă, factorul dinamizator al exigenței și răspunderii față de cuvîntul încredințat tiparului.

Desigur, sîntem conștienți că avem încă mari obligații față de cititori. Sarcinile trasate presei de Congresul al XI-lea al partidului constituie un program complex, mobilizator și pentru presa militară.

Ceea ce se cere astăzi săptămînalului nostru este, cred, o mai puternică integrare în problemele majore ale armatei, o investigare mereu mai adîncă a transformărilor ce o caracterizează, ca o reflecție a dezvoltării societății noastre în ansamblu, o competență sporită în reflectarea vieții bogate din unități și subunități, a eforturilor cadrelor și ostașilor, ale organizațiilor de partid și U.T.C. în îndeplinirea cu rezultate superioare a sarcinilor ce revin militarilor din documentele Congresului al XI-lea al partidului, a ordinului comandantului suprem al forțelor armate, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Considerăm că este misiunea noastră cea mai înaltă să ajutăm pe cititori să gîndească și să muncească în spiritul hotărîrilor partidului, a legilor țării, să se simtă permanent angajați în lupta pentru traducerea lor în viață.

Ne străduim să facem din publicația noastră un instrument mai eficient de perfecționare a activității pe toate planurile, de generalizare a experienței înaintate, o tribună de promovare a spiritului novator, a inițiativelor și metodelor de muncă înaintate, de informare și instruire multilaterală îndeosebi a cadrelor noastre cu ceea ce este nou în domeniile militar, tehnic, științific. Sporirea combativității, analiza cu mai multă incisivitate a unor neajunsuri, criticarea mentalităților, a practicilor înapoiate, paralel cu punerea mai pregnantă în evidență a exemplelor înaintate, inspiratoare, sîntem convinși, va spori eficiența socială și educativă a scrisului nostru.

Inspirați de sarcinile istorice ale Programului partidului, de îndrumările de o inestimabilă valoare date de tovarășul Nicolae Ceaușescu întregului front ideologic, de nobilele cerințe ale Codului etic, vom milita mai consecvent, cu mijloacele scrisului, pentru modelarea profilului moral-politic al cadrelor militare, al tineretului care vine în armată, pentru creșterea unor oameni înaintați, pătrunși de responsabilitatea îndeplinirii fără preget a datoriei față de patrie, față de societate, a unor ostași ai țării și partidului gata în orice moment să apere, chiar cu prețul vieții, România socialistă, libertatea și independența ei.

Privindu-ne întotdeauna munca cu luciditate și dorință de mai bine, trebuie să facem în continuare eforturi pentru îmbogățirea substanței de idei, multiplicarea formelor publicistice de exprimare, creșterea forței de penetrație și convingere a scrisului nostru. Întărirea legăturilor redacției cu viața din armată, menținerea unui contact permanent cu cititorii, crearea unor condiții mai bune pentru înlesnirea unui dialog permanent cu cei ce ne citesc — rămîn, constant, ca obiective de prim ordin ale întregului colectiv redacțional.

Am ajuns pe o treaptă a experienței de la care putem și avem obligația să ne propunem obiective mult mai îndrăznețe. Gazetarii militari, printre care și cei de la „Apărarea patriei“, vor raporta partidului hotărîrea lor, întărită de tradiția celor trei decenii de apariție a ziarului, de a-și consacra întreaga capacitate intelectuală și profesională propăgării cuvîntului partidului în rîndul ostașilor țării, însuflîndu-i în munca lor nobilă și eroică pusă în slujba întăririi capacității de apărare a patriei noastre, Republica Socialistă România.

PUBLICAȚIILE PENTRU STRĂINĂTATE LA 25 DE ANI DE LA APARIȚIE

de NICOLAE MORARU

S-au împlinit 25 de ani de la apariția primului număr al primei reviste pentru străinătate editate de noi. Putem considera că de atunci a luat ființă instituția noastră de presă — Redacția publicațiilor pentru străinătate. În viața unei redacții împlinirea unui sfert de veac de existență constituie o dată importantă, putându-se vorbi alături de măsura îndeplinirii sarcinilor de fond primite și despre constituirea unui stil și a unor metode de muncă adecvate, despre formarea unor tradiții în activitatea noastră zilnică. Dar, mai presus de orice, o asemenea dată obligă colectivul redacțional să treacă în revistă drumul parcurs, să vadă în ce măsură a atins obiectivele care i-au fost puse de partid atât la înființare, cât și de-a lungul existenței, modul în care a slujit cauza poporului român constructor al socialismului, aducând la cunoștința lumii întregi istoricele realizări ale oamenilor muncii din Republica Socialistă România.

Aniversarea a 25 de ani de la înființarea redacției noastre are loc în împrejurări deosebite. Activitatea oamenilor muncii se desfășoară pe plaiurile românești în spiritul istoricelor documente adoptate de Congresul al XI-lea al P.C.R. — Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism — această cartă fundamentală ideologică, teoretică și politică care sintetizează toate visurile, năzuințele, energiile și acțiunile poporului nostru. Documentele Congresului, Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, pun în fața presei românești sarcini de importanță deosebită. În primul rând, se arată necesitatea intensificării activității mijloacelor de informare pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, în vederea cunoașterii și înfăptuirii Programului și Directivelor adoptate de Congres. Cresc îndatoririle presei în domeniul promovării concepției înaintate a partidului despre lume și viață, pentru formarea omului nou, a conștiinței sale socialiste, a gândirii noi, revoluționare a clasei muncitoare, pentru dezvoltarea la oamenii muncii a sentimentului datoriei față de patrie, față de cauza socialismului, educarea tuturor cetățenilor în spiritul apărării cuceririlor poporului nostru, a independenței țării, principiilor eticii și echității socialiste. În acest spirit avem datoria combaterii cu fermitate a concepțiilor străine, idealiste, retrograde. Presa noastră e chemată de partid să generalizeze experiența înaintată, să promoveze inițiativele și propunerile oamenilor muncii, să-i cheme la respectarea legilor socialismului. Întreaga noastră presă adâncește astăzi contribuția ei la educarea oamenilor muncii în spiritul prieteniei și frăției între cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, întărind unitatea poporului în jurul partidului. În spiritul indicațiilor conducerii partidului nostru, presa lărgeste analiza critică a întregii activități sociale în spiritul exigenței și

principialității, combătând lipsurile cu obiectivul îmbunătățirii întregii munci. În acest context partidul cere fiecărui ziarist să fie un pasionat propagandist comunist, înarmat cu concepția înaintată despre lume, posedând o temeinică pregătire marxist-leninistă, să fie legat de mase, să fie profund hotărât să servească interesele clasei muncitoare, a poporului, cauza partidului nostru, a socialismului și comunismului. Sintem chemați să atingem un nivel înalt al conștiinței etico-profesionale, să muncim în spiritul obiectivității și profundei responsabilități, să respectăm întrutotul normele eticii și echității socialiste, să perfecționăm neîncetat pregătirea noastră politică, ideologică, profesională, să lărgim mereu orizontul cunoașterii.

Redacția noastră este parte integrantă a întregului detașament de ziaristi comuniști care trudesc la redactarea și editarea ziarelor și revistelor prin intermediul cărora este larg difuzat în mase cuvântul partidului. Desigur, fiind destinate cititorului de peste hotare, publicațiile noastre au sarcini specifice, profiluri corespunzătoare diferitelor zone din lume. Dacă acum un sfert de veac am pornit la drum cu scoaterea unei singure reviste, actualmente edităm șase periodice în 13 versiuni. În spiritul indicațiilor date de conducerea partidului, misiunea acestor publicații e de a înfățișa cititorului străin viața și munca poporului nostru, istoricele sale realizări dobândite sub conducerea P.C.R., problemele puse în diferitele etape ale construirii socialismului, în sfârșit, gândurile și năzuințele oamenilor muncii. Publicațiile noastre au sarcina înfățișării legăturii dialectice dintre politica internă și externă a partidului și statului nostru. Ele caută să prezinte în dezvoltarea ei dinamică viața economică, socială, științifică și culturală din țara noastră, lărgirea și aprofundarea democrației socialiste, umanismul care îmbibă toate acțiunile, care călăuzește toate hotărârile luate de conducerea partidului și statului nostru. În spiritul indicațiilor generale date presei, pe specificul nostru, considerăm că de o importanță deosebită e înfățișarea proceselor de transformare a omului din România, de naștere a unei morale noi. Și este de înțeles că publicațiile noastre au drept sarcină de primă importanță înfățișarea politicii externe a țării noastre, politică de pace și colaborare între popoare, de înțelegere și cooperare pe baza respectului reciproc și deplinei egalități. Înfățișăm cititorului de peste hotare principiile care călăuzesc cu fermitate R. S. România — ca factor activ în politica internațională — în relațiile dintre state: respectul independenței și suveranității naționale, a dreptului popoarelor să participe indiferent de mărime la luarea deciziilor privitoare la problemele lumii, excluderea forței și amenințării cu forța în relațiile dintre state, asigurarea unui larg schimb în relațiile economice bazate pe avantaj reciproc, larga colaborare tehnico-științifică și culturală. Înfățișăm eforturile susținute ale țării

noastre care militează consecvent și neobosit pentru statornicirea unei noi ordini economice și politice mondiale. Politica de prietenie și colaborare în primul rând cu țările socialiste se reflectă și în faptul că trei din publicațiile noastre se adresează cititorilor din aceste țări. De asemenea, celelalte publicații, se adresează popoarelor din țările în curs de dezvoltare, după cum și popoarelor din toate țările lumii.

Având profiluri precise, înfățișând pe diferite meridiane ansamblul vieții și problematicii din țara noastră, fiind publicate în diferite limbi, redacția trebuie să acorde o atenție deosebită ridicării continue a calității revistelor noastre. Călăuzite de concepția unitară, marxist-leninistă a partidului nostru despre lume, înfățișând aceeași viață și aceiași oameni din țara noastră, aceleași probleme proprii Republicii Socialiste România, trebuie să acordăm o mare atenție profilului fiecărei reviste, conținutului de idei și de fapte de viață, adîncind argumentația teoretică și problematica prezentată. Este necesar să ridicăm nivelul publicistic al revistelor noastre în așa fel ca ele să fie atrăgătoare, interesante, înfățișând cu veridicitate chipul țării și oamenilor de pe meleagurile românești. Prezintă peste hotare adevărul despre România contemporană, publicațiile noastre trebuie să recurgă la condeiele cele mai bune, cele mai talentate, cele mai competente, să publice o ilustrație bogată, diversă, tipică proceselor care au loc în țară. Datoria noastră era și este să asigurăm o mai bună punere în pagini, un ritm compozițional modern, o grafică de asemenea natură ca, și din punctul de vedere al formei, publicațiile noastre să poată sta la loc de cinste alături de publicațiile asemănătoare de peste hotare. Eficiența și competitivitatea publicațiilor noastre depinde de asemenea de nivelul traducerii care se cere mereu îmbunătățit.

Alături de întreaga presă, instituția noastră s-a bucurat de sprijinul conducerii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului prin îndrumările și indicațiile date cu diferite prilejuri în vederea ridicării calității și eficienței ei. În decursul anilor, alături de realizări, am avut și lipsuri; de aceea este necesar ca, ținînd seama de ele, în viitor să acționăm mai bine pentru aducerea la îndeplinire a sarcinilor care ne revin în frontul presei comuniste românești.

Mai cu seamă în ultimul an colectivul nostru redacțional s-a aflat în fața unor probleme importante puse de partid și care trebuiau rezolvate din mers. Unele din ele au primit soluția convenită. Altele sînt în curs. Precizînd mai bine profilurile publicațiilor noastre, trebuie să eliminăm aspectele secundare, uneori cu caracter provincial, să ne orientăm și mai insistent spre problemele de esență. Făcînd efortul de a îndeplini sarcinile, colectivul nostru s-a dovedit disciplinat și muncitor, căutător de soluții noi, capabil de efort creator, îmbrățișînd și experimentînd idei și procedee noi. E încă prea devreme să vorbim despre rezultate, dar remarcăm spiritul de seriozitate și inventivitate manifestat. Avem desigur probleme legate de periodicitatea revistelor noastre, probleme legate de trecerea de la tipar adînc la offset. Ne dăm seama că și în continuare trebuie să căutăm soluții noi, valorificînd și experiența dobîndită și propunerile mai vechi destinate îmbunătățirilor. E necesar să îmbunătățim conducerea și planificarea în cadrul redacțiilor în așa fel ca graficele interne să fie mai strînse și disciplina de grafic mai fermă. Să colaborăm mai bine cu tipografiile unde apar revistele noastre și care, în

cursul anilor, au făcut mult pentru îmbunătățirea calității acestora. Trebuie să contribuim la o mai bună difuzare a revistelor, să rezolvăm unele probleme de natură administrativă. Actualmente tirajele revistelor noastre sînt substanțiale, difuzîndu-se pe cale comercială în U.R.S.S., R. P. Chineză, R.D.G., Franța, Cuba, S.U.A., Anglia, Austria, în tiraje importante.

În fața colectivului nostru au stat mereu și stau acum cu și mai mare putere problemele calificării politico-ideologice și profesionale a fiecărui lucrător din instituție. Este adevărat că învățămîntul de partid și de stat s-a făcut și se realizează mulțumitor în redacție. Un mare număr de tovarăși a terminat unele facultăți ale Academiei „Ștefan Gheorghiu”. Destul de multi au terminat cu succes cursurile postuniversitare și școala interjudețeană. Un mare număr dintre tovarășii noștri a încheiat cu succes reciclarea, iar actualmente un al doilea grup e în cursul realizării ei; în scurtă vreme, întregul cadru redacțional va îndeplini această sarcină. În afara învățămîntului de partid obișnuit, în redacția noastră sînt organizate pe secții seminarii săptămînale în cadrul cărora, pe o tematică de 19 subiecte, sînt dezbătute documentele Congresului al XI-lea. S-a încetățenit obiceiul ca, sub conducerea redactorilor responsabili, de îndată ce apare un document de partid, acesta e studiat și seminarizat în cadrul redacției respective. În cursul anilor la noi s-a format un număr de ziaristi profesioniști calificați. Mulți dintre ei au venit în redacție de pe băncile facultății, iar alții au o vechime de 10—15—20 de ani de presă. Unii continuă să lucreze la noi. Alții își desfășoară munca în cadrul altor redacții, încadrîndu-se de regulă bine și sîntem mîndri că, fără excepție, ei sînt acolo considerați drept buni gazetari, comuniști și colegi. Și totuși avem încă mult de făcut în vederea ridicării muncii la nivel corespunzător. Ne gîndim cu simț de răspundere la obligațiile noastre ce decurg din indicațiile de partid, care sînt cuprinse și în Legea presei. Calificarea politică, ideologică și profesională presupune totodată și cunoașterea limbilor străine și a tehnicilor presei moderne. Sînt sarcini care nu așteaptă. Totodată ne punem problema întăririi colectivelor noastre de traducători, formării unor tineri care să se califice la locul de muncă atît ca ziaristi, cît și ca fotoreporteri. Trebuie să îmbunătățim munca fotoreporterilor folosind întreaga lor capacitate creatoare.

Cu toate lipsurile pe care le-am avut în trecut și în prezent, putem afirma că în linii mari colectivul nostru, avînd în frunte pe comuniști, a căutat să-și îndeplinească sarcinile în condiții bune. S-au obținut realizări notabile. Dovadă sînt creșterile de tiraj, scrisorile pe care le primim din diferite țări, părerile specialiștilor și corespondenților de presă, ale ziaristilor de peste hotare. Sîntem însă conștienți că în 1975, în plin proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, în condițiile succeselor răsunătoare ale oamenilor muncii din țara noastră, în condițiile cînd România a căpătat cunoscutul prestigiu în lume și cuvîntul ei este ascultat cu respect, este absolut necesar să ridicăm și mai mult calitatea publicațiilor noastre la un nivel de competitivitate internațională. Acesta și e angajamentul celor 100 de lucrători ai instituției noastre. Asigurăm conducerea partidului și statului că vom depune toate eforturile de care sîntem în stare, întreaga noastră forță creatoare, talentul cu care am fost înzestrați, înfăptuirii sarcinilor care ne-au fost încredințate.

DESPRE INFORMAȚIE LA „INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI“

de NICOLAE GİRCEAG

redactorul șef al ziarului

— Nu vă supărați, cum ajung pe strada...?
— Nimic mai simplu: luați troleibuzul X, coboriți la stația Y și a doua stradă la stînga este cea care vă interesează.

Iată un dialog între doi cetățeni oarecare, relativ frecvent într-o mare aglomerație urbană. Este acest dialog — mai precis, a doua sa parte — o informație? Sigur că da, din moment ce majoritatea dicționarelor definesc informația drept o comunicare, o știre, o veste sau o lămurire dată asupra unei persoane sau asupra unui lucru. Poate fi considerat dialogul de mai sus o informație de presă? Răspunsul nu, în măsura în care comunicarea nu prezintă decît un interes izolat, pentru un individ (sau un grup limitat de indivizi), fără a conține un indice de noutate suficient de ridicat spre a putea interesa un public larg. În alte împrejurări, o comunicare foarte apropiată de cea la care m-am referit poate deveni o informație de presă. De exemplu: „Pe strada... (aflată în dreptul stației Y a troleibuzului X) s-a deschis, azi, cel mai mare magazin de piese auto din localitate“. Iată o veste extrem de utilă pentru un mare număr de cetățeni.

Am ales acest exemplu în dorința de a sublinia cît de labil este hotarul dintre informația „care interesează“ și informația „care nu interesează“, altfel spus, cît de apropiat (sau depărtat) este unghiul de interferență între comunicarea „care nu comunică“ și comunicarea „care comunică“. De aici și dificultatea selecției, în condițiile în care fiecare ziar este „bombardat“ continuu de fluxul impresionant al informațiilor.

Toată lumea e de acord — ziaristii și cititorii, deopotrivă — că informația este absolut necesară, că ea constituie „pîinea caldă“ a oricărei publicații, mai cu seamă a publicației cotidiene. Acest consens nu e de dată recentă. Într-un articol publicat în 1934, Geo Bogza considera informația drept una dintre laturile indispensabile ale unui triumphi, în care celelalte două laturi sînt pamfletul și reportajul. „Acolo unde nu se află nici o picătură din apa vie a acestor izvoare — subliniază autorul — acolo pagina e moartă și ochiul îi simte uscăciunea de mărăcină“.

Se vorbește mult și interesant în ultima vreme despre informație. Explozia informațională în toate domeniile de activitate este realmente spectaculoasă, astfel încît pune serios pe gînduri un mare număr de oameni de specialitate, inclusiv pe viitorologi. Alvin Toffler, în „Șocul viitorului“, consacră un întreg capitol „suprasolicitării informaționale“; într-un captivant eseu din „Cronica anului 2 000“; Mircea Mălița se referă la „spațiul informațional“ al viitorului, în care televizorul va aduce la domiciliu surse esențiale de informație ca biblioteci, săli de lectură a presei etc.

Evident că nu putem face nici o clipă abstracție de această imensitate a universului informațional, dar cred că, în ceea ce ne privește, ca profesioniști ai presei (mă refer, cel puțin deocamdată, la cea scrisă), trebuie să avem în vedere, în primul rînd, informația pe care o adresăm astăzi cititorilor, mai cu seamă că în prezent (și în mod cert și în viitor) nici un ziar nu-și poate propune să devină un monitor exhaustiv al tuturor noutăților, din toate domeniile de activitate umană. Pînă la urmă, tot selecția (în funcție de specificul publicației, și, desigur, nu mai puțin, în funcție de puterea de sinteză a fiecărei redacții) va acționa ca un adevarat dispecer al informației.

● **Elemente specifice ale informației — ca gen gazetăresc distinct — în presa noastră.** Pînă la un punct, informațiile publicate în ziar, din oricare parte a globului ar fi el, intrunesc o seamă de elemente comune. Caracterul de noutate, de actualitate al informației constituie o calitate axiomatică a acestui gen publicistic. Nici o redacție nu va da spre publicare, bunăoară, o informație — exemplul ales este voit șocant — care să ne comunice „noutatea“ că în urmă cu patru luni a avut loc o eclipsă de soare. La fel, conciziunea, obligativitatea de a răspunde foarte laconic și prompt la întrebările cine, ce, cînd, unde și, deseori, de ce și cum (vezi interesantul documentar „Informația de presă“ de Douglass Wood Miller, publicat în revista „Presa noastră“ nr. 5—6/1973) reprezintă caracteristici universal-valabile ale informației.

Dincolo de acești numitori comuni, caracterul informației din presa țării noastre — în contextul politico-ideologic al orînduirii pe care o edificăm — se deosebește fundamental de cel din multe ziare occidentale pornind tocmai de la orientările sale principiale, orientări ce-i determină hotărîtor atît conținutul tematic, cît și forma publicistică. Funcția informativă a presei noastre nu poate fi despărțită de cea formativă, de caracterul general educativ al mijloacelor de comunicare de masă. Cheia de boltă a întregii noastre activități, ca ziaristi comuniști, este participarea cu mijloace specifice la întreaga activitate de partid și de stat, la propagarea politicii interne și externe a partidului. În Raportul prezentat la Congresul al XI-lea al P.C.R., tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU subliniază: „Presa, radioul și televiziunea, toate mijloacele de informare în masă trebuie să desfășoare în viitor o activitate mai susținută pentru unirea eforturilor întregului popor în direcția înlăturării Programului și Directivelor (...). Ele trebuie să asigure informarea largă a oamenilor muncii privind activitatea internă și internațională a partidului și statului nostru, cunoașterea de către toți cetățenii

a politicii de pace și colaborare promovate de partid“.

Iată, așadar, direcții vitale de acțiune pentru fiecare ziar, inclusiv pentru „Informația Bucureștiului“. Este firesc ca informația prioritară pe care o publicăm în coloanele ziarului nostru să fie cea politică și economico-socială. În sumarul fiecărui număr, urmărim neabătut să înfățișăm cititorilor un larg evantai al evenimentelor la zi, în domeniile esențiale ale vieții politice și social-economice ale Capitalei.

În ansamblul de preocupări se încadrează, de exemplu, spațiul larg acordat eforturilor creatoare ale colectivelor de muncă bucureștene pentru înfăptuirea cincinalului cu șase luni mai devreme, evidențiindu-se caracterul patriotic al acestei întreceri, în contextul activității întregului popor pentru accelerarea progresului economico-social al României.

Caracterul formativ al informației îmbracă cele mai diverse modalități. Să ne referim, bunăoară, la însemnatele prefaceri de ordin social-edilitar din Capitală. O informație despre o nouă zonă de locuințe, un nou magazin, o nouă creșă etc. are nu numai rostul de a transmite cititorului o noutate de interes larg, ci și pe acela de a sublinia că fiecare realizare se integrează altora precedente, că, pînă la urmă, creșterea nivelului de trai al **fiecăruia** depinde nemijlocit de munca **fiecăruia** închinată dezvoltării economice. Evident că o informație nu poate epuiza această mare bogăție de idei, dar continuitatea lor, prin folosirea unor rubrici specifice („Beneficiari-bucureștenii“; „Șantier '75“; „Reporterii transmit de la sectoare“ etc.) exprimă mai mult decît o noutate de moment, și anume permanența preocupărilor privind ridicarea bunăstării maselor.

Din păcate, nu reușim întotdeauna să obținem o maximă eficiență. Și aceasta, pentru că informațiile sînt uneori terne, de o factologie obositoare. Alteori, se repetă unele lucruri „deja spuse“, fie pentru că informația mimează noutatea, fie pentru că este redactată stereotip, lipsită fiind de „zvîcnirea“ publicistică necesară.

Referindu-mă la aceste aspecte, doresc să menționez, în mod deosebit, măiestria pe care o presupune redactarea unei informații autentice — de la documentare, pînă la arta de a spune mult în foarte puține cuvinte.

În sfîrșit, trebuie amintit că informația din presa noastră își refuză cu bună știință senzaționalul facil, elementul gratuit care abundă în multe ziare occidentale. Rubricile de fapt divers — „Instantanee“, „Secvențe în alb și negru“, „Aflăm de la Miliția Capitalei“, „De ici, de colo“ — de exemplu, care apar frecvent în „Informația Bucureștiului“, își propun să aibă un rol educativ, eliminînd aspecte exterioare, nesemnificative, pentru a insista, în citeva cuvinte, asupra unor cauze care au determinat acte anti-sociale, atitudini retrograde, un accident de circulație, deficiențe în mecanismul de funcționare a unor servicii pentru populație etc.

Desigur că, mai ales pentru ziarul nostru, are o anumită pondere — de fel neglijabilă — și informația utilitară, aparent modestă, dar absolut necesară, informația care îmbrățișează vastul angrenaj al noutăților survenite în domeniul relațiilor publice. Este obligația noastră să-i informăm pe cititori și asupra unor noi trasee, prestații, zone de acord, modificări în circulația mijloacelor de transport, asupra unor întreruperi temporare în rețeaua de termoficare într-un cartier, adică asupra unor

evenimente „la zi“ care să-l țină la curent pe bucurăstean cu tot ceea ce îl interesează.

● **Informația ca domeniu.** Sintem cu toții de acord că informația trebuie să comunice o noutate. Dar numai informația? Cred că ziarul, în întregul său, trebuie să se afle în actualitate, să comunice — prin tot ceea ce publică — ceva **anume** cititorilor. Sigur că există specii foarte aproape de informație (reportajul și interviul informativ, de exemplu), care îndeplinesc acest rol. Dar nu e vorba numai de asemenea genuri. Orice articol — de la editorial la foiletonul satiric — are datoria, cel puțin în presa cotidiană, să conțină o anumită doză de informații, de noutate. Să comunice cu cititorii nu prin simboluri, ci prin fapte. Dacă ne ridicăm împotriva pragmatismului mărunț, a factologiei stufoase care sufocă ideile, nu putem să nu respingem, la fel de categoric, caracterul abstract, general al unor articole ce pot fi publicate azi, sau peste o lună, așa cum ar fi putut apărea și în urmă cu șase luni. Este genul de articole neconvingător pentru cititori, atemporal. Deși „Informația Bucureștiului“ face eforturi mari pentru eliminarea unor atari articole cenușii, nu putem afirma că balastul lor a fost cu totul înlăturat. „Beția de cuvinte“ la care se referea, în secolul trecut, Titu Maiorescu, mai „dă în fiert“, uneori, și în creuzetele noastre profesionale.

● **Rolul informației într-un ziar de prînz.** Dacă informația este necesară oricărui cotidian, ea devine, într-un ziar de prînz, o condiție sine qua non. Faptul că apare cu circa 7—8 ore mai tîrziu decît ziarele de dimineață, obligă „Informația Bucureștiului“ la formule proprii în comunicarea ultimelor noutăți. Ce se întîmplă în „spațiul“ lăsat liber între o apariție și alta a ziarului, și îndeosebi în perioada dintre apariția ziarelor de dimineață și cea a ziarului nostru? Am căutat să răspundem acestei necesități vitale de actualitate imediată, ținînd seama și de formatul tabloid al „Informației Bucureștiului“, așadar de nevoia obiectivă de extremă conciziune, de maximă comunicare în minimum de cuvinte. Acestor rosturi le răspund rubrici ca „Strada între 6 și 11“, „Citadine“ (un „tur de orizont“ al orașului în ultimele 24 de ore, pînă la ora apariției), „Am aflat, vă informăm“, „Ne-am interesat pentru dumneavoastră“, „Cronica nopții“, „Reportajul dimineții“, „Interviul dimineții“, „Tablete de prînz“ etc. În general caracterul acestor rubrici este mobil apărînd în funcție de necesitățile dictate de eveniment. Evident, un spațiu larg este rezervat și informației „independente“, care reflectă, succint, diferite fapte „la zi“. Sincer vorbind, acestea din urmă ridică încă destule probleme ziarului, fiind, uneori, redactate neatractiv (sub nivelul informațiilor de rubrică) sau fiind nejudicios selectate din fluxul zilnic al informațiilor. Destul de des, titlurile lor sînt plate, repetînd cuminte conținutul, sau sînt lipsite de titlu, ceea ce le face să se piardă în paginile ziarului.

Semnificativă — sub aspectul eficienței, al operativității — ni se pare și experiența dobîndită de rubrica culturală a ziarului. Chiar din prima zi a săptămîinii, ziarul prefațează principalele manifestări înscrise pe afișul cultural al Capitalei, prin rubrica „7 arte în 7 zile“. Sînt urmărite și alte noutăți de interes major: evenimente editoriale de excepție (consemnate la rubrica „Autografe în premieră“), premiere teatrale (consemnate în ziua imediat următoare sub titlul „Premiera de aseară“), turnee, vernisaje deosebite etc.

O serie de rubrici care suscită un interes constant în rândurile creatorilor și publicului, cum ar fi „Confidențe“, „Atelier“, „Euterpe la...“, „Ce fațetă astă seară?“, „La masa de lucru“, reușesc nu numai să informeze, ci și să orienteze cititorul spre faptele de artă cu bogat conținut de idei și semnificativ mesaj educativ.

Probleme aparte se pun într-un ziar de prinz și în ceea ce privește informația externă. **Locul central se acordă știrilor sosite în cursul dimineții de apariție**, pe cât posibil celor de „ultima oră“ („Între 6 și 11“, „Ora 12“ etc.). Desigur că în acest domeniu intervin și factori extraredacționali. În primul rând canalul informațional de bază — telegramele „Agerpres“. Trebuie subliniat, de asemenea, că informațiile de mare însemnătate apărute în presa de dimineață nu sînt eludate, ele fiind publicate fie ca un scurt comentariu, fie rezumînd telegrama de bază, la care adăugăm știrile sosite ulterior.

Aș menționa — ca o experiență interesantă a ziarului nostru — folosirea edițiilor succesive în cazul unor evenimente politice de mare însemnătate sau al altor evenimente care ne parvin după închiderea primei ediții.

● **Sursele informației: actul opțiunii.** Spunem că ziarul este confruntat zilnic cu un amplu flux informațional care evidențiază, de fapt, intensitatea și diversitatea vieții politice, economice, sociale, cultural-științifice, edilitare a Capitalei. Desigur însă că preluarea și sintetizarea acestei bogății informaționale presupune o organizare redacțională corespunzătoare. Sînt necesare, de aceea, câteva cuvinte despre sursele informației, despre documentare. Un canal important îl reprezintă legătura cu comitetele de partid și consiliile populare ale sectoarelor, asigurată, îndeosebi, prin intermediul secției Reportaj-actualitate. Una dintre principalele atribuții ale acestui compartiment redacțional este cunoașterea amănunțită nu numai a ceea ce s-a întîmplat, ci și a ceea ce se va întîmpla esențial, în perioada imediat următoare, la nivelul sectoarelor. O parte din aceste noutăți sînt comunicate cititorilor chiar de către secția respectivă. Altele — prin informarea operativă a secțiilor și rubricilor de specialitate ale ziarului — stau la baza a numeroase articole, anchete, interviuri pe teme stringente din economie, cultură, viața organizațiilor de partid etc. Această informare „orizontală“, la nivelul teritorial, este continuată și adîncită pe „verticală“, prin intermediul secțiilor și rubricilor de specialitate, care mențin un contact permanent, pe domenii de activitate, cu întreprinderile și instituțiile Capitalei, organizațiile de partid, ministere și centrale, institute de proiectări și cercetări etc.

Trebuie să remarcăm informarea completă, complexă și operativă pe care ne-o asigură editorul — Comitetul municipal de partid. Participarea redactorului șef la ședințele Biroului și Secretariatului Comitetului municipal, a activului de bază al ziarului la informările și instructajele periodice la nivelul Capitalei, legăturile statornicite cu factorii de răspundere și activiștii Comitetului municipal și al Consiliului popular etc. constituie surse esențiale de cunoaștere profundă a realităților bucureștene.

În sfîrșit, menționăm aportul deosebit al corespondenților voluntari; cu sprijinul comitetelor de partid ale sectoarelor, sînt organizate instructaje periodice cu aceștia. De asemenea, la deplasările pe teren ale redactorilor, ei au obligația să ia legătura cu corespondenții voluntari din unitatea respectivă. Cele circa 15 000 de scrisori, cît primim

anual de la cititori, miile de sesizări telefonice, cele peste 7 000 de audiențe și consultații juridice constituie un nesecat filon de actualitate.

Cu cît fluxul informațional e mai bogat, cu atît crește și dificultatea de selecție. Desigur că tematica ziarului este ferm orientată în direcția promovării neabătute a politicii partidului, a ogîndirii muncii politice și organizatorice desfășurate de organele și organizațiile de partid pentru dezvoltarea economică, cultural-științifică și social-edilitară din Capitală. A alege însă cele mai reprezentative fapte, noutăți, experiențe și a le infățișa cititorilor cît mai diversificat și interesant — iată o sarcină exclusiv redacțională, de mare răspundere. Actul opțiunii are diverse trepte — el începe cu „fleurul“ reporterului de a sesiza ce este mai caracteristic zilei respective în domeniul de care răspunde, continuă cu aportul colectiv de selecție al secțiilor și rubricilor, al secretarului general de redacție și responsabilului de număr, încheindu-se, într-un mecanism bine reglat, pe baza a zeci și zeci de propuneri, cu decizia — deloc ușoară — a redactorului șef... Experiența noastră — și cred că a fiecărui ziar — dovedește că opțiunea este cu atît mai adevărată, mai eficace, cu cît procesul ei cuprinde „transpirația“ și „inspirația“ întregului colectiv.

Concluzionînd, putem afirma că informația reprezintă — din punctul de vedere al eficienței — cel mai exigent gen. Căci pe un spațiu tipografic extrem de parcimonios, ea trebuie să asigure întotdeauna un important pas înainte în lărgirea orizontului de cunoaștere, într-un domeniu sau altul, al cititorului. Ceea ce, pentru ziarist, înseamnă un sistem informațional perfect pus la punct, operativitate, putere de selecție și capacitate publicistică de a reda cît mai interesant, atractiv, evenimentele zilei. Adică respectarea dictonului „**a ști, a cunoaște și a face pe alții să știe**“, atribut de frunte al presei moderne.

● **Viitorul informației: va dispărea cititorul care citește?** Se vorbește mult despre „conurența“ televiziunii și a radioului în comunicarea noutăților către marele public. Nu cred că e cazul să insist asupra acestui punct. E limpede că operativitatea presei scrise nu poate ține piept celei audiovizuale, mai cu seamă în condițiile emisiunilor „pe viu“. Să însemne că, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, vom avea doar cititori care „ascultă“ și care „văd“ și va dispărea cititorul care citește? Personal, am îndoiele în această privință. Cel puțin pentru viitorul apropiat. Voi apela la un exemplu. Să presupunem că, în aceeași zi în care a fost pus în vînzare un produs farmaceutic cu mari calități în vindecarea ulcerului (exemplul este arbitrar), această știre a fost transmisă la radio. Au auzit-o, concomitent (iarăși cifre arbitrare), 200 000 de oameni, dintre care 2 000 direct interesați. Dar... **verba volant.** Unele amănunte indispensabile (unde se găsește medicamentul? Se ia numai sub supraveghere medicală? etc.) n-au putut fi reținute. Informația scrisă are marea virtute că poate fi parcursă din nou, pe îndelete, în cunoștință de cauză. **Scripta manent.**

Esențial mi se pare, repet, că presa scrisă poate coabita, într-un sens activ, că poate completa chiar pe cea audio-vizuală. Să se fi strecurat în această convingere și o doză de sentimentalism profesional? Nu este exclus. Cu atît mai bine. Eu cred, încă, în cititorul care citește...

PRESA—INSTRUMENTUL NOSTRU DE LUCRU COTIDIAN

de **GEORGE CRIȘOVAN**

secretar al Comitetului județean Constanța al P.C.R.

Pe agenda de lucru a Comitetului județean Constanța al P.C.R. stau, potrivit importanțelor Documente ale Congresului al XI-lea al partidului, sarcini de mare răspundere. Construim mineraliere de 55 000 tone și vom construi, într-un viitor apropiat, altele de trei ori mai mari, dar sîntem chemați să modelăm și conștiința acelor care vor conduce aceste nave gigant pe mările și oceanele lumii; înălțăm noile porturi și șantiere navale de la Constanța, Mangalia și Constanța-Sud — Agigea, dar avem și nobila sarcină de a ridica tot mai sus ștacheta pentru pregătirea profesională multilaterală a noilor contingente de muncitori; găzduim aproximativ 2,5 milioane de turiști anual în cele 14 stațiuni ale litoralului românesc al Mării Negre — una mai frumoasă decît alta — dar punem pe același plan grija pentru educarea în spiritul eticii și echității socialiste a celor aproximativ 25 000 de lucrători în industria turistică; luptăm pentru ridicarea generală a satului contemporan pentru obținerea unor producții agricole record — 15 000 kg porumb, 5 000 kg grâu, 3 500 kg floarea-soarelui, în medie la hectar — dar sîntem, în același timp, hotărîți să facem tot ce depinde de noi pentru combaterea poluării solului, apelor și aerului — în fond pentru protejarea omului societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm.

Într-o asemenea multitudine de probleme — și nu le-am enumerat decît pe cele principale — ziarul ne este un prețios sprijin. Presa a fost și este instrumentul nostru cotidian de muncă, de acțiune pe un front larg pentru îndeplinirea marilor sarcini care ne stau în față. În acest context, asigurăm participarea zăriștilor la ședințele de birou și secretariat, la plenaryle comitetului, la sesiunile consiliilor populare județean, municipal, orașenești și comunale, în cadrul cărora au loc dezbateri de înalt nivel partinic, în spiritul responsabilității și principialității comuniste, al intransigenței față de lipsuri, al evaluării juste a eforturilor celor ce muncesc pentru îndeplinirea hotărîrilor de partid. În altă ordine de idei, planurile tematice trimestriale ale redacției, elaborate pe domenii de activitate, discutate în ședințele colegiului lărgit de redacție, sînt analizate de biroul Comitetului județean și îmbogățite cu observații rezultate din desfășurarea activității economice, din viața organizațiilor de partid. Înfățișăm periodic zăriștilor cele mai importante sarcini curente și de perspectivă, le cerem să țină

o strînsă legătură cu secțiunile de specialitate ale Comitetului județean de partid. Toate acestea nu exclud însă conducerea operativă a muncii redacționale, parte integrantă din activitatea organului de partid, așa încît imbinînd competența profesională ou pregătirea ideologică superioară, redacția să fie oricînd în măsură să desprindă din realitatea județului cele mai semnificative aspecte, cu putere de generalizare, a căror tratare publicistică și soluționare să constituie exemplu de urmat pentru alte sectoare. De asemenea, am imprimat redactorilor obișnuința de a sta 10—15 zile pe lună pe teren, în uzine și pe ogoare, pentru a transmite de la fața locului cele mai noi evenimente, cele mai semnificative fapte de muncă, de a relata despre inițiativele, despre activitatea, de multe ori eroică, a celor chemați să îndeplinească înainte de termen sarcinile cincinalului.

Ne-am angajat, bunăoară, să realizăm în acest an o producție industrială suplimentară de cel puțin 450 milioane lei. Concluziile analizelor noastre, după primul trimestru, cînd am înregistrat o depășire de peste 100 milioane lei, evidențiau, pe lîngă experiența bună, unele deficiențe în utilizarea re-

ION NEGREA

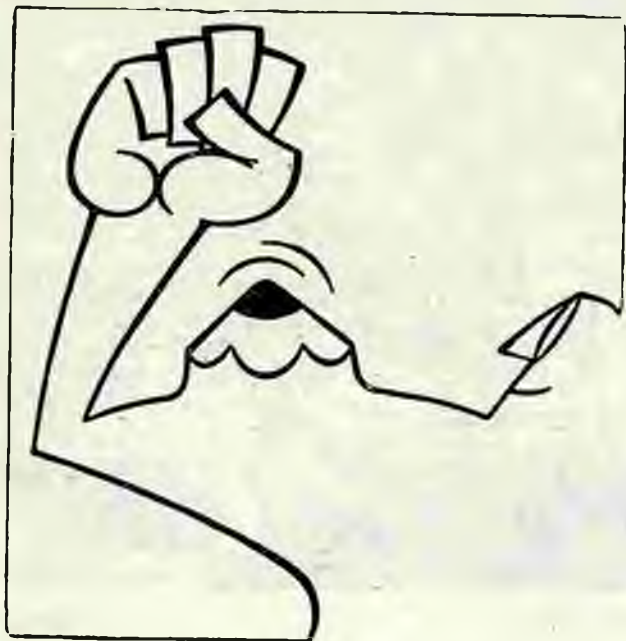
„AURORA“

zervelor interne ale unor întreprinderi. Pe lângă alte măsuri, am indicat ziarului să se ocupe, diferențiat, de aceste probleme. Așa au fost elaborate rubricile „In ce stadiu vă aflați cu îndeplinirea cincinalului?“, care generalizează experiența bună din întreprinderile fruntașe, „Economia județului a contat pe cuvântul dv. Cum îl respectați?“, care urmărește descoperirea și valorificarea rezervelor interne din întreprinderile restante. Evident, au fost luate și alte măsuri de mobilizare a colectivelor de muncă, au fost organizate unele schimburi de experiență, care să generalizeze experiența bună a fruntașilor, așa încît, după cinci luni, producția industrială realizată peste plan s-a ridicat la aproape 200 milioane lei, iar un număr de 15 întreprinderi și-au realizat integral sarcinile cincinalului. Asemenea exemple se pot da și din agricultură.

Pornind de la adevărul că domeniul hotărîtor al activității sociale îl reprezintă producția materială, cerem ziarului să-și îndrepte cu precădere atenția spre abordarea în coloanele sale a problemelor muncii organelor și organizațiilor de partid pentru îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor cincinalului. Nu scăpăm însă din vedere indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, că „transformarea oamenilor constituie una din cele mai complicate probleme, cu mult mai grea în multe privințe decît dezvoltarea economică“.

Se cunosc, din acest punct de vedere, eforturile Comitetului județean de partid de a stimula creația locală, de a face din manifestarea cultural-artistică și științifică „Pontica — dialog cultural cu viața“ o tribună a ideilor înaintate, de educare a maselor în spiritul Programului ideologic aprobat de Congresul al XI-lea al partidului, preocuparea de a face din revista „Tomis“ o publicație mereu mai ancorată în fenomenele locale de cultură și artă, care să promoveze creația artistică din acest județ, să valorifice bogatul tezaur folcloric, să dezbată în coloanele sale probleme legate de trecutul istoric al acestor vechi meleaguri românești. Cert este că, în ultimul timp, revista „Tomis“ s-a ancorat mai bine în problemele de cultură și artă ale județului, că ziarul „Dobrogea nouă“ acționează mai prompt, mai operativ, mai eficient în abordarea problemelor cotidiene, în generalizarea experienței înaintate, în combaterea unor fenomene negative.

Aș aminti contribuția ziarului și a revistei noastre la preluarea de către numeroase organe și organi-

zații de partid a inițiativei „Fiecare comunist — exemplu de muncă, în activitatea obștească și în familie“, pornită de la organizația de partid din secția navală de la S.N.C., schimburi de experiență și mesele rotunde organizate de ziar pe teme legate de creșterea rolului conducător al organelor și organizațiilor de partid, actualitatea și eficiența agitației vizuale, contribuția tineretului în producție, promovarea femeilor în munci de conducere și, îndeosebi, în unitățile de turism și multe altele. De asemenea, nu poate fi trecută cu vederea contribuția pe care ediția specială „Litoral“, care apare timp de patru luni pe an, în perioada sezonului estival, și care contribuie efectiv la informarea turiștilor, popularizarea noilor obiective de pe litoral, a manifestărilor cultural-artistice organizate în cadrul „Serbărilor mării“ și a altor evenimente de interes național și internațional care se consumă vara în această parte a țării. În acest sens, am recomandat colegiilor de redacție să prevadă în planurile tematice ale revistei „Tomis“ și ziarului „Dobrogea nouă“ elaborarea periodică a unor pagini speciale, în cadrul cărora să fie abordate, îndeosebi, teme legate de contribuția femeilor, tineretului, sindicatelor la formarea omului nou, educarea tuturor categoriilor de angajați în spiritul cultului muncii, al eticii și echității socialiste.

Controlul de partid, îndrumarea competentă a ziarului, considerarea lui ca un instrument eficient al activității de partid, presupun, în altă ordine de idei, ca membrii biroului, ai Comitetului județean să publice frecvent în coloanele presei. Nu există domeniu, nu există etapă mai importantă a muncii noastre în care membrii biroului Comitetului județean de partid să nu-și spună părerea în coloanele ziarului, orientînd pe de o parte modul de abordare în viitor a problemei respective de către ziar, cît și activitatea organelor și organizațiilor de partid din cuprinsul județului. A devenit, de asemenea, o tradiție a muncii noastre de a organiza unele raiduri-anchetă, brigăzi de control, sondaje (la foarte multe din acestea participă și redactorii ai ziarului și revistei), ale căror rezultate — pozitive sau negative — să le facem publice în coloanele presei. În prezent, ziarul are cîteva linii clar formulate pe bază de plan, în probleme ca: actualitatea și eficiența agitației vizuale, combaterea abuzului de alcool etc.

Avînd ca principală sarcină oglindirea luptei oamenilor muncii pentru îndeplinirea politicii Partidului Comunist Român, publicațiile județene, abordînd o complexă tematică economică și socială, care le conferă calitatea de tribună a experienței înaintate, răspund cu mai multă promptitudine sarcinilor ce le revin din programele Comitetului județean de partid în vasta activitate de industrializare, de modernizare a agriculturii, de înflorire social-culturală a tuturor localităților, de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, devenind astfel principalul instrument de propagandă al organului editor. Analizînd unele fenomene pînă la detaliu, revenind apoi la o anumită perioadă asupra modului cum au fost îndeplinite recomandările făcute, ziarul îndeplinește el însuși și o importantă funcție de control. De asemenea, oglindind pe larg, zi de zi, realitățile județului, ziarul, ca instrument principal de lucru al Comitetului județean de partid, realizează o funcție de concretizare a politicii generale a partidului, devenind un factor dinamizator al întregii vieți politice și economice locale, o instituție cu deosebite valențe educative.

SPECIFICITATEA TEMATICII LA „DOBROGEA NOUĂ“

interviu cu DUMITRU MĂNDROIU
redactorul șef al ziarului „Dobrogea nouă“, președintele
Filialei Constanța a Uniunii ziariștilor

— Legat de prevederile Legii presei care atribuie Comitetelor județene de partid calitatea de editori ai publicațiilor ce apar pe teritoriul județelor, v-am ruga să ne vorbiți despre metodele de îndrumare și control ale editorului ziarului „Dobrogea nouă“, despre modul cum se reflectă acestea în alcătuirea planurilor tematice trimestriale.

— Pentru că despre aceste metode de îndrumare și control vorbește mai pe larg tovarășul George Crișovan, secretar al Comitetului județean al P.C.R. Constanța, în articolul pe care-l semnează în același număr, eu voi preciza doar că redactorul șef, redactorul șef adjunct sînt informați permanent de la sursa cea mai autorizată — biroul comitetului județean de partid — despre toate problemele la zi dar și de perspectivă care stau în atenția Comitetului județean al P.C.R. Constanța. Această legătură permanentă nu se limitează la participarea conducerii redacției la ședințele de birou și secretariat; vreau să subliniez că ea se concretizează printr-o relație directă a conducerii redacției, a redactorilor pe specialități cu membrii biroului care-i atenționează asupra principalelor sarcini ce stau în fața sectorului economic, agrar, cultural etc. — pentru a le cuprinde în planurile de muncă și a le reflecta corespunzător în ziar.

— Care sînt sarcinile specifice județului Constanța și cum sînt ele reflectate în paginile ziarului „Dobrogea nouă“ ?

— Sarcinile ziarului, ca și ale celorlalte două publicații editate la Constanța — revista „Tomis“ și ediția estivală „Litoral“ — izvorăsc, în mod firesc, din obiectivele politice, economice și sociale ale județului, reflectare concretă a ritmului amplu de edificare a socialismului în România. „Dobrogea nouă“ își propune să fie o cronică zilnică a măsurilor întreprinse pe linia înlăptuirii politicii partidului și statului nostru și a participării maselor de oameni ai muncii la realizarea cincinalului înainte de termen. Cronică cotidiană sînt și celelalte ziare județene,

întreaga noastră presă comunistă. Dar, dacă sarcina majoră aceea de a milita pentru înlăptuirea politicii partidului nostru, este una și aceeași pentru toate publicațiile, aria specifică, izvorînd din obiectivele concrete ale fiecărui județ, va fi diferită pentru fiecare ziar în parte.

Dezbaterile despre specificitate — găzduite în paginile revistei „Presa noastră“ — vizînd atît ziarele, în ansamblul lor, cît și fiecare rubrică în parte, au avut un ecou precis în munca colectivului nostru.

Pentru noi, cei de la „Dobrogea nouă“, pentru cei de la „Litoral“ și „Tomis“, altfel se pune problema cînd abordăm obiectivele economice. Dacă ponderea activității portuare și a flotei comerciale ocupă un loc deosebit în activitatea județului, se înțelege că aceeași pondere trebuie să ocupe, din punct de vedere tematic, și în coloanele ziarului. Observația este valabilă și în cazul litoralului, care se constituie acum ca o adevărată industrie turistică. Exemplele pot fi multiplicare și în ceea ce privește con-

N. CICU

PLAJA OLIMP

strucția navelor, a noilor amplasamente portuare, a materialelor de construcții și a industriei chimice. Chiar și în abordarea problemelor agriculturii, „Dobrogea nouă“ pornește de la existența celui mai mare sistem de hidroameliorații — complexul Carasu, — a tehnologiilor specifice culturilor irigate și a sarcinilor puse de partid de a crește substanțial producțiile la hectar, la nivelul celor stabilite de Directivele Congresului al XI-lea al partidului. Economia industrială, cu precădere marile investiții portuare, ca și agricultura județului, cu obiectivele ei concrete, au întiietate în planurile noastre de muncă și deci în coloanele ziarului, fac obiectul unor rubrici, în pagina I, de mare eficiență mobilizatoare. Așa s-au impus, în ultimile luni ale anului acesta, rubricile „**În ce stadiu vă aflați cu realizarea cincinalului**“ (agitatorică, de experiență), „**Economia județului a contat pe cuvântul dv.**“ (în care sînt criticate nu numai întreprinderile care au restanțe dar și unitățile care nu-și respectă angajamentele suplimentare luate). În această a doua rubrică, cu o frecvență de 2—3 ori pe săptămînă, s-a revenit asupra unor situații nerezolvate ca de exemplu în cazul întreprinderii mecanice navale, Combinatului chimic Năvodari și al altora, cu pondere mare în economia județului.

Credem că ne-am orientat bine structurînd oglindirea problemelor economice și pe o a treia rubrică „**Dincolo de cota finală a cincinalului**“, prin care se urmărește mobilizarea întreprinderilor și a unităților economice care și-au realizat deja cincinalul, pentru stimularea acestora la obținerea de noi acumulări, în contul angajamentelor suplimentare luate de județul nostru, frunțaș în întrecerea socialistă pe țară.

Un loc important în tematica ziarului îl ocupă, deopotrivă, rubricile „**Investiții '75**“ (axată pe urmărirea priorităților specifice — Șantierul naval Mangalia, C.E.T. Palas, „Chimpex“ Constanța, I.M.U. Medgidia și a construcțiilor zootehnice), „**Contul colectiv al economiilor**“ (de schimb de experiență) și „**Stop, risipei**“ (de opinie și sugestie).

— **Cum apreciați eficiența acestor rubrici ?**

— În cazul primei rubrici, ca urmare a atmosferei de emulație realizate în rîndul oamenilor muncii, cititori ai ziarului, constructorii de la 16 obiective au formulat angajamentul să scurteze darea lor în folosință cu o lună pînă la șase luni mai devreme.

Despre o eficiență concretă se poate vorbi și în cazul rubricilor „**Pămîntul — în cîmp, în vetrele satelor, în fiecare curte să nu irosim nici o palmă de pămînt ; Sporind suprafețele cultivate, sporim belșugul nostru, al fiecăruia**“. După cîteva luni de la declanșarea ei, un prim bilanț : 1100 de hectare redate agriculturii încă din această primăvară ! Prin frecvența lor, cu o apariție de mai multe ori pe săptămînă dar și prin așezarea în pagină, în prim-plan, de o mare eficiență se bucură și rubricile : „**Irigațiile**“ și cea intitulată „**Zootehnia la parametrii cerințelor actuale**“ (vizînd trei probleme esențiale și specifice obiectivelor județului nostru : realizarea adăposturilor și îngrijirea animalelor, folosirea tu-

turor resurselor furajere și ameliorarea raselor). Rezultatul : inițiativa de a se realiza zilnic cite un litru de lapte, în plus, de la ficcare vacă furajată a devenit o preocupare a tuturor celor care lucrează în zootehnie, unii dintre ei depășind cu 2—3 litri zilnic propriul angajament.

— **Care sînt sursele dv. de informare — să le numim individuale ?**

Cum ne informăm ? În practică, nu există nici un secret. Însușindu-ne documentele și obiectivele stabilite de partidul și statul nostru, descifrînd sensul exact al sarcinilor care revin, în acest context, județului nostru, fiecărui sector sau ramuri în parte. Experiența ne-a învățat de mult acest lucru, învățăminte care fac, periodic, obiectul unor largi debateri profesionale, atît la nivelul fiecărui colectiv cit și în plenarele lărgite, organizate din inițiativa filialei locale a Uniunii ziaristilor. Planurile redacției, planuri mobile decadale și trimestriale, sînt parte integrantă a planurilor comitetului județean de partid.

Se înțelege, un rol important îl are numărul de colaboratori și consultanți ai ziarului, unii dintre ei membri ai colegiului lărgit, sondajele de opinii și consfăturile periodice cu cititorii, legătura permanentă cu subredacțiile și posturile de corespondenți voluntari, existente în toate orașele și comunele județului. În activitatea fiecărei secții și rubrici, redactorii au obligația de a-și ține, la zi, calendarul noutăților din domeniul sau sectorul de care răspund, de a avea legătura cu secțiile și colectivele comitetului județean de partid, ale Consiliului popular județean, ale celorlalte organizații politice de masă și obștești. Cel mai adesea cititorii înșiși ne sugerează elementul nou, cu putere de generalizare, survenit în munca creatoare a atîtor colective din județ, motiv pentru care studiul de sinteză al scrișorilor este condus, nemijlocit, de conducerea ziarului.

— **Ați amintit de editarea, și anul acesta, a ediției, de după amiază „Litoral“.** Este acest supliment numai un ziar de vacanță ?

— Editarea la Constanța, în cea de-a cincea ediție a sa, a ziarului de după amiază „Litoral“ este cred, o experiență bună nu numai a noastră, dar și a presei românești, în general. Dacă ținem seama că industria turistică a litoralului român este, în fapt, gazda a două milioane de vacanțe estivale, rațiunea editării ziarului nostru de după amiază este pe deplin justificată și eficiența lui dovedită de mult. Da, ne place să știm că „Litoral“ este, întîi de toate, un ziar de vacanță, pentru că nevoia turistului de a cunoaște posibilitățile ce i se oferă, pentru petrecerea sejurului său, este de mult demonstrată. Dar, în același timp, popularizăm ceea ce s-a înfăptuit pentru oamenii muncii, reflectînd genul constructiv al poporului nostru, viața tumultoasă a litoralului, popularizăm manifestările culturale de mare prestigiu și în general ne propunem ca „Litoral“-ul să nu fie pur și simplu un buletin informativ al evenimentelor de pe litoral ci un ade-vărat ziar de după amiază cu atributele sale de informare și formare a cititorului.

REP.

FORȚA DE CONVINGERE ȘI EFICIENȚA ACȚIUNII CONCERTATE A PRESEI

— Cum concertează Comitetul județean Mureș al P.C.R. acțiunile celor două ziare și ale studioului de radio din Tirgu Mureș ?

Am adresat această primă întrebare, care constituie de fapt tema unei discuții mai ample, tovarășului PAVEL CHIOREANU, secretar al Comitetului județean.

— Fără a le considera ca metode ce intră exclusiv în practica Comitetului județean al P.C.R. Mureș, voi enumera, câteva dintre cele considerate de noi ca deosebit de eficiente.

În vederea unei informări operative și de la sursa cea mai autorizată, redactorii șefi ai ziarelor „Steaua roșie“, „Vörös Zászló“ și Studioului de radio teritorial sint invitați la toate plenaryle, ședințele de activ, de birou și secretariat ale Comitetului județean de partid în care se dezbate probleme ce necesită măsuri concrete pe plan județean, probleme în a căror rezolvare intervenția presei scrise și vorbite poate fi de un real sprijin. De altfel, eficiența intervenției organelor de presă este cu atât mai mare cu cât sint cunoscute, nemijlocit, din timp, direcțiile în care trebuie acționat, ceea ce permite căutarea și folosirea acelor forme gazetărești care au o maximă putere de influențare.

De asemenea, a intrat de mult în practica curentă a organului de partid județean ca, în fiecare sâmbătă, să analizeze modul cum ziarele și studioul de radio au reușit să se ocupe de principalele probleme ale județului din săptămîna ce se încheie și să formuleze unele concluzii menite să constituie puncte de plecare în discutarea cu redactorii șefi a proiectului de plan tematic al săptămîinii următoare. Faptul că la aceste discuții participă de fiecare dată reprezentanții Consiliului de control muncitoresc al activității economice și sociale, ai Consiliului popular județean, alți factori de conducere ai vieții economico-sociale din județ face posibilă o orientare concretă și operativă în problematica ce trebuie abordată în numerele ziarelor săptămîinii următoare.

O inițiativă a noastră — care credem că va ajuta în formularea unor concluzii orientative pentru viitor — este organizarea, în localitățile județului, a unor consfătuiri cu categorii diverse de cititori — muncitori, țărani, intelectuali, tineri și femei — prin care urmărim evidențierea unor aspecte concrete de calitate și pătrunderea presei, atât a presei centrale cât și a celei județene.

Aș vrea să reținem faptul că organizăm cu regularitate — pentru toți gazetarii și nu numai pentru organele de conducere ale redacțiilor — conferințe de presă cu factorii responsabili la nivel de județ din agricultură, industrie, comerț, știință și cultură etc., în cadrul cărora ziaristii au posibilitatea de a se informa pe domenii, atât asupra problematicii concrete la zi, cât și asupra celei de perspectivă, de a-și adînci, deci, informarea și documentarea gene-

rală în raport cu hotărîrile și exigențele Comitetului județean de partid. Totodată se realizează un schimb de opinii; după informarea prezentată de cel invitat, ziaristii îi adresează numeroase întrebări legate de stări de lucruri întîlnite de ei la fața locului, în timpul documentărilor, aspecte concrete care pot scăpa uneori atenției celor ce au în vedere problema respectivă în general.

— Aveți în județul Mureș o experiență relativ nouă în ceea ce privește existența unui consiliu de conducere unic pentru ambele ziare, deci a unui singur plan tematic. Cum apreciați — avînd în vedere că se poate vorbi de acum de o experiență de un an — rezultatele acestei lucrări dintre cele două ziare ?

— Într-adevăr, din luna mai a anului trecut, avem un consiliu de conducere unic pentru ambele ziare, condus de șeful secției propagandă a Comitetului județean de partid, tovarășul Eugen Trâmbițaș. Considerăm că existența unui plan tematic comun a asigurat și va asigura și în viitor o tratare mai unitară a problemelor specifice ale județului nostru, o cuprindere echilibrată și mai bună a întregului teritoriu, evitîndu-se situațiile, nu o dată întîlnite în trecut, cînd, de exemplu, despre aceeași unitate industrială sau agrară, despre același spectacol cele două ziare exprimau puncte de vedere diferite. Sîntem de părere că și forțele redacționale pot fi mai bine și mai rațional utilizate: redactorii reușesc să realizeze o investigație mai profundă a problemelor despre care vor scrie. În general, se poate vorbi de o mai bună cuprindere teritorială și tematică, de o documentare mai temeinică, fapt ce se repercutează în mod vizibil în articolele publicate care au dobîndit un grad sporit de profesionalitate.

Desigur, amplexarea sarcinilor actuale necesită din partea colectivelor redacționale un volum mare de muncă și eforturi sporite pentru a putea cuprinde — atât tematic cât și teritorial — toate domeniile vieții economice și social-culturale din județ.

Intrucît scopul fundamental al presei noastre județene — indiferent că este vorba de ziarul în limba română sau de cel în limba maghiară — este reflectarea modului în care oamenii muncii din acest județ, români și maghiari, îndeplinesc împreună mărețele sarcini ce le revin din hotărîrile Congresului al XI-lea al P.C.R., considerăm că o asemenea concepere unitară a ziarelor nu poate fi decît un nou mod de a sublinia, odată mai mult, frăția dintre românii și maghiarii ce trăiesc pe aceste meleaguri, comunitatea lor de gîndire, voință și acțiune.

Convorbire consemnată de

MILENA COMARNESCU

O MAI BUNĂ CONTURARE A PROFILULUI DAT

Cine sînt cititorii noştri? Ce pretind ei de la publicaţia lor? Este suficient ca un periodic cu un anumit specific dat să abordeze exclusiv domeniul profesional al celor cărora li se adresează? Cum trebuie să fie, în fond, gazeta noastră pentru ca să poată demonstra necesitatea existenţei sale în peisajul presei comuniste româneşti, să-şi poată îndeplini cît mai bine sarcinile ce i-au fost încredinţate? Iată numai cîteva din numeroasele întrebări la care colectivul redacţiei „Agricultura socialistă“ a căutat şi caută cele mai potrivite răspunsuri. O soluţie care să întrunească marea majoritate a adeviunilor se impune cu atît mai mult cu cît săptămînalul nostru se află, încă, în situaţia de a fi o sumă de segmente de profile ale publicaţiilor din fuziunea cărora s-a născut.

Prin selectarea şi sintetizarea unor sugestii, am găsit o formulă reprezentînd un pas înainte. Formula, deloc originală, însă mai ordonată, mai clară decît cele precedente, a constat într-o rubricizare foarte strictă şi aproape totală. Fiecare pagină devenise o rubrică distinctă, destinată unui anumit grup restrîns de probleme. Această disciplinare, bună în aparenţă, utilă într-o oarecare măsură pentru cititori, a dus, totuşi, la eliminarea elasticităţii absolut necesare unei publicaţii care se vrea, şi trebuie să fie vie, lesne de manevrat, în funcţie de imperativele unei etape sau alta.

Fireşte, nu ne aflăm într-o situaţie limită, ne încadrăm corect în parametrii generali ai profilului dat. Dar poate fi mulţumitor atît? Nu înseamnă, care, acceptarea acestei situaţii o îngustare a sferei de investigaţie, o limitare a ariei cititorilor? Cum să acţionăm? Pentru că avem, totuşi, trei instituţii editoare, cu problemele lor specifice, cu pretenţiile lor justificate. Nu exagerez afirmînd că problema căutării unui profil a fost şi a rămas o preocupare de prim ordin a întregului colectiv redacţional. Este un punct central al vieţii interne de redacţie; îşi face loc cu regularitate în adunările generale ale organizaţiei de partid, în plenarele de redacţie, în şedinţele de colegiu.

Pornind de la convingerea că importantă în acest sens este opinia cititorilor, am organizat, cu cîtăva vreme în urmă, un larg sondaj în toate cele 39 de judeţe, revenind, în luna iunie, la aproximativ aceiaşi subiecţi. Practic, întreaga redacţie a participat la organizarea acestei anchete. Foarte multe răspunsuri au fost, la început, surprinzătoare.

- Citiţi „Agricultura socialistă“?
- Cîtăva vreme am citit-o, acum n-o mai citesc.
- De ce?
- !?!
- Nu-i scrisă bine? Nu-s tratate bine problemele abordate?
- Dimpotrivă!
- Atunci, care-i motivul?
- Nu-mi place!
- Se pare că e o contradicţie...
- Nu-i nici o contradicţie. Mă interesează proble-

mele agricole şi chiar cele ale cooperăţiei de consum, dar vreau şi altceva.

— Avem un anumit profil...

— Totuşi...

Aproximativ în acest fel au decurs multe dialoguri. Am reţinut, din numeroasele sugestii primite, pe cele cărora le putem da curs imediat. Şi astfel, prin reprofilarea unor pagini şi pe baza unui plan de periodicizare, am lărgit într-o oarecare măsură problematica şi am diversificat cît de cît genurile publicistice. În aceste condiţii s-a creat posibilitatea de a rezerva o pagină articolelor politice teoretice pe teme de cel mai larg interes, am reuşit să publicăm mai multe informaţii despre diferite noutăţi ştiinţifice din domeniul agriculturii, articolele, reportajele pe teme de etică şi echitate socialistă şi-au găsit locul cu mai multă regularitate în coloanele publicaţiei.

Efectul acestor măsuri n-a întirziat. Numărul abonamentelor a crescut şi creşte în continuare.

Totuşi, am rămas datori cititorilor. Am găsit o rezolvare de moment, nu definitivă. Starea de hibrid este încă uşor sesizabilă. Dacă problemele care fac obiectul preocupărilor Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare şi Apelor (unul dintre editori) sînt identice sau foarte apropiate de cele ale Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie (al doilea editor), problematica Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum (cel de al treilea editor) este diferită.

Ne gîndim, în consecinţă, şi la alte îmbunătăţiri. O cale ar fi aceea a grupării problematice pe pagini şi nu separat în funcţie de domeniile editorilor (agricultură, cooperăţie agricolă, cooperăţie de consum). Deocamdată este numai un gînd a cărui materializare necesită depăşirea anumitor obstacole.

Ce se poate face în perspectivă?

Străbatem o epocă de adînci prefaceri în structura şi influenţa mijloacelor de comunicare de masă în ansamblul lor. Aceste prefaceri privesc, se înţelege, şi ceea ce se denumeste, uneori poate cam impropriu, drept „presa agricolă“. Este cît se poate de limpede că, referindu-ne la profilul unei asemenea publicaţii, a judeca lucrurile ca acum cîteva decenii sau chiar ca acum un deceniu este o încercare inutilă. Desigur, noi putem, şi trebuie, să învăţăm din experienţa înaintaşilor presei şi rubricilor agrare din ţara noastră. Mă refer, îndeosebi, la modul lor direct de a aborda problemele rurale, de a se adresa cu economie de cuvinte, cu precizie şi acurateţe lumii satului. Avem de luat multe lucruri bune şi din propria noastră experienţă din întreaga perioadă de după eliberare. Dar a ne mulţumi numai cu sfatul tradiţiei şi indemnul obişnuinţei este foarte puţin. Realitatea contemporană, perspectiva socialismului multilateral dezvoltat şi a trecerii spre comunism ne cere mult mai mult.

NICOLAE SIMIONESCU

redactorul şef al gazetei „Agricultura socialistă“

PRESA FEMININĂ ÎN ANUL INTERNAȚIONAL AL FEMEII

de MARIA COSTACHE

redactorul șef al revistei „Femeia”

Acum, la jumătatea acestui an, proclamat ca An Internațional al Femeii, în aceste zile de după Conferința mondială din Mexic — prima de acest fel în cadrul Organizației Națiunilor Unite — se pregătește Congresul mondial al femeilor de la Berlin, congres inițiat de 6 organizații internaționale, printre care și Federația Democrată Internațională a Femeilor, putem aprecia cu deplină satisfacție succesul acestor acțiuni, ecoul pe care l-a avut această nobilă idee în adoptarea căreia România a avut un rol însemnat.

Fără îndoială, interesul trezit de Anul Internațional al Femeii, trebuia să-și găsească locul cuvenit în presă — în primul rând, în presa feminină. Am urmărit în aceste luni numeroase publicații din țări cu structuri sociale diferite, felul în care au reflectat ele problematica A.I.F. La începutul anului am participat la un schimb de experiență al redactorilor șefi ai publicațiilor pentru femei din unele țări socialiste în legătură cu aceeași temă. Se constată o mare diversitate de orientări, depinzând, e adevărat, și de profilul publicației, dar mai ales de diversitatea și complexitatea condițiilor interne, de specificul național, pentru că noi știm bine că nu se poate separa condiția femeii de condiția general-umană, iar aceasta din urmă de structurile politice, economice și morale în care evoluează. Dacă într-o serie de țări transformarea revoluționară a structurilor societății a determinat eliberarea socială și politică a femeii, asigurarea drepturilor ei economice, juridice și civice depline, trebuie spus că pe o mare parte a planetei, femeile continuă încă să fie menținute într-un regim de inegalitate, fiind private de importante drepturi sociale și politice, împiedicate să participe la dezvoltarea economico-socială a țărilor lor, la soluționarea problemelor complexe care confruntă omenirea de azi.

Semnificativ este că în țările capitaliste dezvoltate din Europa, nu au putut ignora problematica Anului internațional nici publicațiile de evaziune, cu caracter publicitar sau de senzație; între materialele de scandal, își fac loc și interviuri, chiar fragmente de studii asupra unor probleme cu adevărat majore, pe care acțiunile întreprinse în cadrul A.I.F. le-au adus la ordinea zilei, le-au impus atenției. Pentru publicațiile progresiste din aceste țări, A.I.F. a constituit un prilej de subliniere a faptului că, printre înecăciunile și problemele nerezolvate, generate de societatea capitalistă, se află și cele care se referă la femei și că, deși condiția femeii a înregistrat progrese considerabile în ultimele decenii, există încă o mare distanță între ceea ce se proclamă și situația de fapt. În acest fel, A.I.F. constituie un prilej de mobilizare suplimentară la lupta generală pentru progres, pentru transformări pe toate planurile în concordanță cu interesele profunde ale maselor largi.

Dar pentru noi, care trăim în România socialistă, este limpede că nu s-a așteptat Anul Internațional al Femeii pentru ca societatea, partidul, organele

de stat să dezbată și să analizeze problemele legate de condiția femeii și să adopte, în fiecare etapă, măsuri corespunzătoare. După cum este clar că presa noastră pentru femei nu a așteptat acest an pentru a reflecta aspectele centrale ale vieții și muncii femeilor din România. Aș dori să reamintesc în acest context că, în urmă cu mai bine de doi ani, cu prilejul aniversării a 25 de ani de la apariția publicațiilor noastre, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne îndemna să facem mai mult pentru unirea eforturilor tuturor femeilor la îndeplinirea politicii partidului, să acționăm mai eficient pentru dezvoltarea conștiinței maselor de femei, pentru educarea lor într-un spirit combativ, revoluționar, în spiritul patriotismului socialist și al solidarității internaționale și prieteniei cu femeile de pretutindeni, în lupta pentru colaborare și pace în întreaga lume. De asemenea, în Hotărârea plenarei Comitetului Central al partidului din iunie 1973, se arată că publicațiile editate de Consiliul Național al Femeilor trebuie să pună în centrul preocupărilor lor creșterea contribuției femeilor de la oraș și sate la îndeplinirea politicii partidului, să dezbată problemele privind rolul și responsabilitatea femeii ca cetățeană egală în drepturi și îndatoriri.

După cum se știe, deviza sub care se desfășoară Anul Internațional al Femeii se referă la promovarea unui statut real de egalitate între bărbat și femeie, la integrarea deplină a femeilor în efortul general de dezvoltare economică și social-culturală a fiecărei națiuni, la creșterea contribuției lor în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare între țări și popoare, în apărarea păcii și securității în lume. Se vede astfel că aceste deziderate ale O.N.U. au constituit preocupările noastre dintotdeauna, că asupra lor conducerea partidului ne-a atras atenția de multe ori și că deci a vorbi despre presa feminină din România în Anul Internațional al Femeii, înseamnă de fapt pur și simplu a vorbi despre presa feminină din România. Și pentru că Anul Internațional al Femeii mi-a oferit această posibilitate, o voi folosi cu plăcere pentru a împărtăși câteva din preocupările noastre actuale.

Întreaga experiență, de peste 30 de ani, a României demonstrează că premisele obiective ale realizării în fapt a egalității femeii cu bărbatul se află, în primul rând, în dezvoltarea economică a fiecărei țări, în industrializarea socialistă, în modernizarea agriculturii, în dezvoltarea învățământului, a științei și culturii, în largirea democrației socialiste, în afirmarea umanismului socialist și statornicirea unor relații noi între oameni, între ei și societate. Vorbind despre rezultatele incontestabile obținute în aceste trei decenii, nu pierdem din vedere dificultățile pe care le-am avut de învins pe parcurs, faptul că, deși condițiile de muncă și de viață ale femeilor au înregistrat în țara noastră un progres continuu, mai avem multe de făcut pentru ca sta-

tutui femeii să ajungă în deplină concordanță cu aspirațiile noastre, cu obiectivele pe care ni le propunem.

Dinamismul economiei noastre oferă femeilor cadrul prielnic pentru a-și manifesta capacitățile, talentul și puterea de creație și, în același timp, baza obiectivă pentru îmbunătățirea continuă a condițiilor lor de muncă și de viață. Directivele Congresului al XI-lea al partidului pentru cincinalul 1976—1980 prevăd crearea unui milion de noi locuri de muncă și peste jumătate dintre acestea vor fi ocupate de femei. Nomenclatorul celor 711 meserii, specialități și funcțiuni pentru femei, aprobat de conducerea partidului, obligă ministerele, întreprinderile și alte unități să dea prioritate femeilor la încadrarea în anumite sectoare; nouă, celor care lucrăm la revistele „Femeia” și „Dolgozō Nō”, ca și celorlalte publicații, ne revin sarcini speciale în orientarea profesională a femeilor, pentru meseriile cuprinse în nomenclatorul elaborat. Ne propunem să publicăm reportaje, anchete în județele care vor cunoaște o dezvoltare industrială accelerată cu tema „Ce loc vor ocupa femeile în industria județului, în cincinalul următor?”, urmărind în mod special felul în care sînt popularizate în rîndul tinerelor fete, al femeilor în general, profesiunile cerute de noile obiective industriale. Insistăm asupra măsurilor care se întreprind pentru pregătirea forței de muncă feminine, pentru perfecționarea continuă a nomenclatorului de meserii în care femeile urmează să fie atrase cu prioritate. Urmărim prin reportaje și anchete modul în care conducerile întreprinderilor, ceilalți factori responsabili se ocupă de perfecționarea profesională a femeilor, publicăm materiale despre prezența femeilor în ramurile și subramurile de vîrf care necesită o înaltă cultură tehnică, cerință indispensabilă în cincinalul revoluției tehnico-științifice. Corelăm această tematică cu preocupările privind ușurarea muncii femeii, aplicarea cercetărilor ergonomice, reproiectarea unor utilaje, astfel încît ele să corespundă mai bine caracteristicilor antropometrice ale femeilor. Sub titluri ca „Femeia în conducerea societății”, „Pot femeile să conducă?”, discutăm despre promovarea femeilor în funcții de conducere și sprijinirea lor după ce au fost promovate, despre participarea femeilor la actul deciziei. Ne străduim să acționăm mai direct și mai convingător pentru creșterea combativității femeilor de la orașe și sate, pentru ca acestea să-și manifeste cu curaj, dar și cu competență, opinia, spiritul critic, să privească locul în care muncesc cu ochi de gospodar, să dovedească prin faptele lor de fiecare zi că-și înțeleg dubla calitate de producători și proprietari. Rubricile noastre consacrate „Cronici feminine a întrecerii socialiste”, „Femeii în viața satului” sau cele intitulate „Femeia timpului prezent”, „Femei despre care se vorbește în județul dv.”, prin prezentarea figurilor de femei care se disting în mod deosebit prin participarea lor la viața economică și socială, sînt menite să influențeze prin puterea exemplului.

Problematika familiei reprezintă tradițional o constantă a presei pentru femei. Considerăm de o mare însemnătate principială faptul că în Programul partidului este subliniată îndatorirea comuniștilor, a tuturor cetățenilor de a manifesta o înaltă răspundere pentru întemeierea familiei pe principiile moralei socialiste, ale egalității, respectului și afecțiunii reciproce între soți, pentru îndeplinirea rolului familiei în creșterea și educarea sănătoasă a copiilor. Aceste prevederi, care se inscriu pe linia valorilor morale tradiționale ale poporului nostru,

constituie orientări tematice cu mare pondere în revistele „Femeia” și „Dolgozō Nō”. Noi apreciem că una din marile probleme ale realizării personalității femeilor este climatul moral în care muncesc și trăiesc, ansamblul idealurilor care le însuflețesc. Tocmai de aceea revistele noastre trebuie să acționeze cu toată convingerea asupra responsabilității femeii față de una din cele mai nobile misiuni ale ei, aceea de a da viață, de a crește și educa copii viguroși, sănătoși la trup și la minte. Insistăm asupra semnificației maternității atît din punctul de vedere al întregii societăți cît și pentru echilibrul femeii însăși.

Întreaga presă se ocupă astăzi, în mod necesar, de multiplele forme și mijloace ale educației copiilor și tineretului, se neglijează însă, după părerea noastră, pregătirea celor chemați să facă educație, educarea educatorilor, în special a părinților educatori. Considerăm că funcția educativă a publicațiilor feminine trebuie să se manifeste din plin asupra părinților, cu precădere asupra mamelor. Rubrica „Școala părinților” să devină în mod real o școală la care familia, mamele să învețe — nu în mod didacticist, ci pe baza exemplului viu și neocolind cazurile mai dificile — cum să cultive la copiii lor înaltele răspunderi civice și morale, în spiritul idealurilor socialismului și comunismului. Departe de noi ideea de a promova o așa zisă „presă de inimă”, dar socotim că există probleme care frămîntă viața personală a femeii și că este bine ca și pe viitor să încercăm să o ajutăm mai ales cînd se adresează pentru un sfaț unei reviste feminine; noi sîntem obligate să oferim aceste răspunsuri, promovînd cu consecvență idealurile înalte ale eticii comuniste.

Ca publicații ale Consiliului Național al Femeilor, revistele își întăresc necontenit legăturile cu comitetele și comisiile femeilor, redactorii noștri sînt în fapt activiști ai mișcării de femei. Activitatea comitetelor și comisiilor de femei se simte nu numai în paginile și rubricile speciale, ea este prezentă în întregul spirit al publicațiilor, ca viziune de ansamblu; aici ne referim, între altele, la formele și metodele educației comuniste a femeilor, la acțiunile de control obștești, de muncă patriotică-gospodărească etc. În mod special, în acest an revistele popularizează acțiunile din cadrul Anului Internațional al Femeii, politice, culturale, educative, literare și artistice; pe aceeași temă revista „Femeia” organizează un mare concurs de masă.

Acordăm spații largi reflectării vieții și activității femeilor din țările socialiste, preocupărilor și luptei femeilor din țările în curs de dezvoltare, din toate țările lumii, popularizînd diferite acțiuni pe plan național și internațional consacrate Anului Internațional al Femeii, Am inițiat o amplă anchetă internațională care și-a propus să pună în evidență marile întrebări care au traversat Anul Internațional al Femeii și eventualele răspunsuri care au putut fi date în acest an la problemele majore ce frămîntă femeia contemporană.

Ajungînd la capătul acestei sumare prezentări a preocupărilor noastre, consider că este un prilej cînd se poate reaminti — cu atît mai mult că ne aflăm în Anul Internațional al Femeii — că nu numai presa feminină, ci întreaga presă, toate mijloacele de comunicare în masă sînt chemate să pledeze, cu mai multă vigoare și consecvență, pentru creșterea rolului femeilor în viața economică, politică și socială, în familie, pentru stimularea procesului de conștientizare a lor, pentru îmbunătățirea continuă a condiției femeii și sensibilizarea ansamblului societății la problemele ei specifice.

FOTOGRAFIA—GEN PUBLICISTIC

„Clipă, oprește-te! Ești sublimă!”
(Goethe: Faust)

...Și clipa poate fi oprită! De regulă, fotografia operează cu fracțiuni de secundă. Nu interesează, acum și aici, acest aspect tehnic. Important este că fotografiile, oameni cu aparate, obiective, stative și multe altele au ambiția să cuprindă în respectivele fracțiuni de secundă imagini cu veleități generalizatoare, menite să illustreze perioade de timp de sute de mii de ori mai mari decât cele în care s-a petrecut efectiv momentul fotografiat. Transmițând imagini ale diverselor evenimente sau întâmplări, fotografiile au cucerit de la început sufragiile publicului, care prin intermediul ilustrației s-a racordat mai lesne la fluidul sentimental-participativ ce a dominat respectivele manifestări. Într-un fel, cititorul revistei ilustrate sau ziarului s-a văzut pus în fața unui adevăr, conferit de vederea imaginii lucrurilor.

Pornind de la creditul acordat contemplării vizuale a unui eveniment, fotografia, deși constituie un intermediar între imaginea reală și cea observată de public (o imagine releu), a devenit pentru foarte multă lume un suplinitor al participării la diverse acțiuni, întâmplări. De aici rezultă o altă valență a fotografiei: puterea de influență, prin acceptarea ei ca relatare obiectivă (prin „comunicarea imaginii”) de către o bună parte a masei de cititori. Numai că poziția de martor imparțial și obiectiv a fotografiei poate fi lesne și pe bună dreptate contestată. Posibilitatea pe care o are cititorul de a interpreta mesajul unei fotografii independente, fără a fi influențat de descrieri literale, este aparentă. În realitate, datorită limbajului fotografic, imaginea îl va influența pe privitorul ei exact în modul voit de fotoreporter sau de editorul publicației. Iată motivul pentru care fotografia a fost repede adoptată și pusă la loc de cinste în tabăra armelor ideologice. Avem deci de-a face cu o forță, o forță imensă fiindcă acționează și reușește, mai bine decât alte mijloace, să dirijeze conștiințe, să modeleze opinii, zeci, sute, mii, milioane! Este deci de înțeles că cei (cel) care dispun(e) de această forță dispun(e) și de capacitatea de a dirija într-o măsură apreciabilă modul de a privi, de a vedea și interpreta lucrurile și faptele de către cei care contemplează periodic fotografiile din paginile ziarelor sau revistelor sau imaginile T. V. Și, evident, această dirijare va fi făcută de pe pozițiile clasei care deține respectivele organe de presă, conform intereselor politico-economice și sociale ale acestora.

Subordonată adevărului dialecticii marxist-leniniste despre lume și societate, fotografia, prin intermediul autorilor ei ce și-au însușit și știu să și comunice acest adevăr, devine un ajutor al cititorului în formarea unor păreri și atitudini în consens cu realitățile vieții, cu necesitățile reale ale colectivității, ale lor personal. Numai situată pe această coordonată esențială fotografia poate să-și manifeste în întreaga plenitudine forța ei mobilizatoare, imen-

să capacitate de modelare a conștiințelor în sensul noului umanism, care, așa cum a fost definit la Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, pune în centrul întregii activități politico-economice și sociale OMUL. Conducerea întregii prese din țara noastră de către P.C.R. constituie garanția fermă că, la fel ca întregul conținut al ziarelor, revistelor, emisiunilor radio, T.V., fotografia de presă este subordonată programatic imperativului general enunțat ca și tuturor celorlalte cerințe ce decurg din el. Fotografiile din orice publicație ce apare în România socialistă vor aduce cititorilor cu precădere imagini ale muncii neobosite a întregului popor, chipurile celor mai harnici muncitori sau țărani cooperatori, aspecte din activitatea și rezultatele muncii lor. Fără nici o îndoială că fotografia unui grup de cetățeni, civili și militari care lucrează cot la cot pentru a stăvili calea unui puhoi de ape, este mult mai semnificativă întru ilustrarea năzuințelor și felului de a trăi și a munci ale unui popor decât, să zicem, o fotografie de la locul în care a avut loc un delict grav (unul din subiectele preferate ale presei occidentale de scandal). Aceasta mai ales dacă avem în vedere și teza marxistă care arată că „...presa nu este și nici nu trebuie să fie nimic altceva decât exprimarea cu glas tare a gândurilor și sentimentelor de fiecare zi ale unui popor care gândește în fiecare zi ca popor”.

Considerând însă premisele de mai sus ca garanții certe pentru apariția unor fotografii de calitate, nu putem să nu remarcăm că la noi, din motive ce-și găsesc mai mult sau mai puțin justificări, fotografia și-a dobândit în presă de-abia funcția de mijloc publicistic. E drept, lipsa unui interes din partea unor persoane calificate pentru o aprofundare a unor aspecte teoretice și practice ale fotografiei de presă, numărul mic de titluri de specialitate, ca și absența unor fotoreporteri de renume, care să impună o ținută, să încerce să creeze o școală, au concurat la estomparea tot mai accentuată a marilor valențe publicistice ale fotografiei de presă. Pe de altă parte, la această „demonetizare” a fotografiei a concurat și inundarea ei de către șablon și inerție, slăbirea criteriilor de exigență manifestate mai întâi față de fotoreporteri și mai apoi față de fotografiile pe care le prezintă ei spre publicare. În general, prin fotografie (de presă) bună s-au înțeles și se mai înțeleg încă fotografiile cu câteva calități tehnice: claritate, profunzime, contrast. Cît despre celelalte caracteristici ale fotografiei, legate de conținutul de idei, de valoarea mesajului transmis, ele au fost și mai sint din păcate ignorate de către mulți fotoreporteri și secretari de redacție.

Anumite caracteristici ale fotografiei, mai întâi, cele care îi conferă marea putere de sugestie, forța de a dirija efectiv sentimente și conștiințe, în al doilea rând, altele, de ordin tehnico-gazetăresc, ne fac să susținem cu toată fermitatea afirmația cuprinsă în titlu: fotografia de presă constituie un gen publicistic, înrudit prin finalitate cu toate celelalte genuri și avînd asupra lor ascendentul conferit de calitatea sa de mijloc grafic. Deci puțința de a

sprijini o pagină de ziar sau de revistă nu numai prin îmbogățirea conținutului tematic, ci și prin ineditul formatului și în cele din urmă a paginației în ansamblu. Principalul argument pe care îl invocăm pentru sporirea rolului fotografiei de presă stă în faptul că aceasta, fie luată individual, fie în diverse montaje sau grupaje, prezintă toate atribuțiile principale ce definesc un gen publicistic: unitate de expresie, unitate de conținut, unitate de compoziție și, mai ales, capacitatea de a transmite una sau mai multe informații. Și toate acestea se realizează datorită limbajului fotografic, care, deși prezintă unele elemente comune cu limbajul pictural (în special faptul că, pentru a-și transmite mesajul, autorul apelează tot la semne figurative), conține suficient de multe elemente specifice, conferite, pe de-o parte, de „uneltele“ fotoreporterului — aparate, obiective de diverse focale, chimicale etc. — iar, pe de alta, de condițiile în care se realizează efectiv fotografia de presă, instantaneul. Avem în vedere elementele de conținut care sînt în general independente de voința fotografului, pe care el trebuie să le surprindă și să le valorifice în fotografie cu ajutorul tehnicii în așa fel încît imaginea obținută să conțină punctul său de vedere și, în raport cu acesta, mesajul pe care autorul fotografiei vrea să-l transmită.

Pornind de la modul de abordare a subiectului, considerăm că fotografia de presă trebuie să stabilească puncte comune cu genurile publicistice tradiționale: reportajul (fotoreportajul), comentariul (fotocomentariul), ancheta (fotoancheta), portretul (fotoportretul), nota critică (fotocritica), chiar cu articolul, dacă ne gîndim că mai toate ziarele publice pe frontispiciu cite o fotografie al cărei conținut se „leagă“ de articolul de fond. În fine, am lăsat la urmă (dar nu ca fiind ultima ci dimpotrivă) fotoinformația. Evident, ea trebuie să conțină imperativele informației textuale într-o formă vizuală, deci să arate răspunsurile la întrebările „cine“, „ce“, „unde“, „cînd“, „de ce“, „cum“ — prin intermediul limbajului fotografic. Găsim totuși firesc ca unele din răspunsurile la întrebările de mai sus să fie cuprinse în textul fotografiei.

Este de la sine înțeles că oricare fotografie prezentată într-o fotoanchetă, fotocronică etc. trebuie să constituie de fapt o fotoinformație de primă calitate, capabilă să suplinească o frază sau un paragraf întreg dintr-o eventuală anchetă sau cronică tradițională pe tema respectivă. Aminteam mai înainte de unele puncte comune pe care genurile fotopublicistice (iertată fie-ne... extensia, dar nu o găsim cituși de puțin forțată) cu genurile tradiționale. Este vorba de trăsăturile generale ale genurilor publicistice, trăsături ce concură, pe de-o parte, la realizarea principalei funcții — comunicarea unor informații, mesaje, iar pe de alta, la delimitarea lor. Evităm să abordăm acum și aici, pe larg, aspectele teoretico-practice ale fiecărui gen fotopublicistic în parte. Motivele reținerii țin de imposibilitatea cuprinderii în acest spațiu a complexității pe care o presupune o asemenea întreprindere. Am arătat că funcția de purtător de informații, mesaje se realizează, în cazul genurilor fotopublicistice, prin intermediul limbajului fotografic. Prin urmare, o abordare amănunțită a oricărui gen de acest fel trebuie pornită, incontestabil, de la trăsăturile generale ale genurilor publicistice — specificul și tradițiile existente, caracterul subiectului abordat, finalitatea concretă, raza de eficiență, caracterul mijloacelor stilistice folosite — și continuată în planul adaptabili-

tații acestui limbaj la imperativele enunțate. Găsim nimerit să arătăm aici că, după opinia noastră, în general, literatura a oferit o „rampă de lansare“ suficient de sigură pentru studii teoretico-practice ale genurilor tradiționale, „antecedentele“ modului de comunicare prin intermediul cuvîntului scris dăinuind din antichitate. Nu același lucru se poate spune despre studiul genurilor fotopublicistice, comunicațiile prin imagini fiind de dată relativ recentă.

Literatura străină, îndeosebi cea occidentală, acordă un interes deosebit fotografiei de presă insistînd asupra capacității sale de persuasiune politico-ideologică. Studiul critic, pe baza ideologiei marxist-leniniste, al acestor lucrări poate să furnizeze puncte de reper interesante. Găsim însă absolut necesară o abordare originală a fotografiei de presă, care să aibă în vedere specificul masei de cititori ai presei din țara noastră, tezele ideologice ale Partidului Comunist Român.

Se cere făcut deci un început. Și anume, o mai mare îndrăzneală a fotoreporterilor în abordarea tuturor genurilor fotopublicistice (să fim bine înțeleși: nu ne așteptăm la „lovituri de teatru“, dar în situația existentă chiar și spargerea șabloanelor o considerăm un pas important), integrarea concretă și consecventă a fotoreporterilor în activitatea secretariatelor de redacție ca **elemente componente** ale acestora și nu ca anexe a căror activitate, păreri, opinii pot să fie luate mai mult sau mai puțin în considerare. Fotografia este un element indispensabil al ziarului modern și acest fapt trebuie să-l înțeleagă deopotrivă cei care fac fotografiile cît și cei care le utilizează. Primii, în sensul sporirii autoexigenței față de întreaga activitate, de la predocumentare pînă la tăierea copiei finale după un anumit format. Fotoreporterii cer să fie considerați gazetari. Acordarea acestui statut, mai precis recunoașterea lui, incumbă din partea fotoreporterilor înțelegerea faptului că simpla capacitate de a minui un aparat de fotografiat sau de a obține o copie pozitivă cu calități tehnice ireproșabile nu îi conferă celui care o are nici măcar dreptul de a aspira la calitatea de ziarist, care este chemat să aibă opinii, puncte de vedere originale, îndrăznețe, izvorite din perfectă stăpînire a mijloacelor gazetărești, fundamentate din abordarea în **cunoștință de cauză** a unui subiect astfel ca prin intermediul mijloacelor pe care le stăpînește (în cazul fotoreporterilor, imaginea) să comunice cititorilor ziarului sau revistei la care lucrează poziția sa și să-i determine pe aceștia să o adopte.

În ceea ce-i privește pe cei ce utilizează imaginea, îndeosebi secretariatele de redacție, considerăm că la acest compartiment se află multe rezerve de inventivitate în domeniul sporirii valențelor fotografiei.

Autorul rîndurilor de mai sus se află la capătul dinspre început al activității în gazetărie. Anii (nu mulți) petrecuți într-o redacție, la care se adaugă cei consacrați studiilor la Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, i-au trezit interesul pentru acest domeniu vast. Luarea în discuție a condiției fotografiei de presă ca gen publicistic (inclusiv precizări de ordin teoretic și practic asupra acestei calități a fotografiei) creează, după părerea noastră, premisele repunerii acestui gen (de fapt genuri) publicistic (e) în „drepturile“ sale în paginile ziarelor și revistelor din țara noastră.

VALENTIN-DUMITRU BUZLEA

absolvent al Facultății de ziaristică, promoția 1975

LEGUMICULTURA, POMICULTURA ȘI VITICULTURA ÎN PREZENT ȘI ÎN PERSPECTIVA CINCINALULUI 1976-1980

Conferință de presă cu tovarășul ION CEAUȘESCU,
adjunct al ministrului agriculturii, industriei alimentare și apelor

Clubul ziariștilor economiști a organizat, la 10 iunie a.c., o conferință de presă cu prof. dr. ing. Ion Ceaușescu, adjunct al ministrului agriculturii, industriei alimentare și apelor.

Au participat ziariști de la „Scînteia”, „Radioteleviziune”, „România liberă”, „Scînteia tineretului”, „Elôre”, „Neuer Weg”, „Agricultura socialistă”, Agerpres ș.a.

Deschizînd conferința de presă, Nicolae Simionescu, redactor șef al săptămînalului „Agricultura socialistă”, vicepreședinte al Clubului ziariștilor economiști, a propus ca, la început, oaspetele să facă o expunere a problemelor care preocupă ministerul de resort în ceea ce privește legumicultura, viticultura și pomicultura, urmînd ca pe această bază să se pună întrebări, să se poarte discuții.

Tovarășul Ion Ceaușescu — după ce a prezentat un scurt istoric al hortivitei în diversele etape de dezvoltare a societății — s-a referit, pe larg, la preocupările oamenilor de știință, cercetătorilor, lucrătorilor din agricultură pentru creșterea producției, îmbunătățirea calității produselor horticole, pentru valorificarea lor în stare proaspătă în cantități tot mai mari în tot timpul anului.

După ce a menționat că, în perioada dintre cele două războaie mondiale, legumicultura s-a dezvoltat la noi mai mult spontan, pe suprafețe mici, ca de altfel și pomicultura și viticultura, care aveau o tradiție mai veche, vorbitorul s-a referit la faptul că după cel de-al doilea război mondial, odată cu dezvoltarea industriei, a apărut necesitatea obiectivă a creșterii producției de produse agro-alimentare și, implicit, a produselor horticole, viticole.

Dacă în perioada anilor 1950—1970 hortivitei s-a dezvoltat din punctul de vedere al suprafețelor, din punct de vedere organizatoric și tehnic, progresele au fost mai puțin evidente.

În anul 1966 a fost constituit un singur organism — Departamentul pentru valorificarea fructelor și legumelor — care a preluat atribuțiile organismelor anterioare ce se ocupaseră de valorificarea legumelor și fructelor în stare proaspătă. Această măsură s-a dovedit unilaterală, n-a dat rezultate prea bune.

Viața demonstrează că erau necesare îmbunătățiri. În consecință, în 1969, s-a trecut la o nouă formulă organizatorică, la o integrare a producției cu valorificarea. În contextul concentrării, al integrării producției în totalitatea ei, de la sîmînță, producție pînă la toate formele de valorificare, s-au putut remarca în această etapă (1970) progrese mai mari în ceea ce privește dezvoltarea sectorului horticol în țara noastră. Aceste progrese s-au datorat consolidării institutelor și stațiunilor de cercetare, creării de noi stațiuni, fundamentării în mod științific a programului de dezvoltare a hortivitei și, totoda-

tă, stabilirii bazei materiale necesare susținerii acestui sector, atît în sfera de producție, cît și în cea de valorificare.

În ceea ce privește producția, s-a urmărit cu insistență concentrarea și specializarea; în acest cincinal programul a prevăzut — și s-a realizat aproape în totalitate — constituirea fermei horticole în legumicultură, pomicultură și viticultură. În perioada 1969—1970, s-a stabilit ca ferma să aibă în jur de 100 de hectare, respectiv atît cît poate să conducă un cadru cu studii medii sau superioare. Astfel s-au înlăturat treptat efectele practicilor și concepțiilor anterioare.

Ideii potrivit căreia o cooperativă agricolă sau întreprindere agricolă de stat trebuie să cultive tot sortimentul de legume, să aibă toate culturile agricole și toate speciile de animale pentru a deveni rentabilă i-a luat locul, în etapa aceasta a concentrării și specializării producției, aceea a profilării unei unități pe una, două sau trei activități de bază. În funcție de acestea se specializează și oamenii, se asigură și baza materială necesară.

Pornindu-se de la experiența din sectorul zootehnic, unde au luat ființă complexe specializate atît în unitățile cooperatiste cît și în întreprinderile agricole de stat, experiență care s-a dovedit bună, crescînd substanțial cantitatea de produse agro-alimentare, s-a promovat același principiu și în horticultură. S-a început mai întîi cu dezvoltarea industrială a producției de legume în seră, construindu-se, în ultimii 10 ani, peste 1 400 hectare de seră pentru producție și pentru producerea de material săditor. Pe această cale s-a ajuns la recolte medii la hectar de cinci pînă la zece ori mai mari decît cele obținute în cîmp. În sere, la ora actuală, și pe toată perioada, se realizează 100—150 de tone de legume pe hectar, în medie, iar la castraveți s-a ajuns la o medie de 220 și o producție maximă de 250—270 tone pe hectar, în timp ce în cîmp se obțin pînă la 20 tone de castraveți pe hectar.

Rezultate asemănătoare au fost înregistrate și la alte culturi legumicole. Astfel s-au asigurat nu numai creșteri cantitative, ci și certitudinea realizării unei producții ferme în tot timpul anului și, în special, în perioada cînd nu este posibilă obținerea de legume în cîmp.

Specialiștii de la noi din țară, cît și cei din străinătate care au avut ocazia să viziteze complexe noastre de sere, apreciază că acestea sînt unice în lume din punctul de vedere al mărimii și al organizării procesului de producție.

La început mulți și-au exprimat părerea că aceste complexe de sere de 30—50—70 hectare nu vor putea fi stăpînite; practica a dovedit, însă, netemeinicia îndoielilor, producțiile realizate fiind la nivelul celor mondiale, respectiv la nivelul producției

din Olanda. Și din punct de vedere economic, de asemenea, se obțin rezultatele cele mai bune pe unitatea de suprafață sau pe hectarul de investiție, sau la 1 000 de lei investiții ; la un hectar de seră se câștigă în jur de 200 000 pînă la 300 000 lei pe hectarul investit.

Din punct de vedere organizatoric, nu există termeni de comparație, fiindcă nu există în lume complexe de asemenea mărime. Cele mai mari complexe sînt de 20 hectare într-un grup de sere, atît în Olanda cît și în S.U.A., unde se află cele mai mari suprafețe de sere.

S-au obținut, deci, rezultate bune, dar aceasta nu înseamnă că nu mai avem încă multe de făcut pentru creșterea producției și îmbunătățirea calității produselor.

În ceea ce privește organizarea producției de legume, fructe, struguri în cîmp, s-au avut în vedere aceleași orientări : concentrarea și specializarea.

Expunînd noile măsuri de organizare cerute de trecerea la complexe legumicole, pomicole, viticole, ca întreprinderi de sine stătătoare și în același timp integrate, tovarășul Ion Ceaușescu s-a referit, în acest context, la necesitatea apariției unor sectoare noi de activitate pentru rezolvarea problemelor producției propriu-zise a fermei : sectorul de mecanizare, dotat corespunzător ; sectorul de chimizare, dotat cu laboratoare în care lucrează specialiștii în fertilizarea solului ; un sector pentru prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor ; sectorul de valorificare a producției, dotat cu spații și cu sisteme de mașini speciale pentru condiționarea legumelor, sector care se ocupă și de livrarea acestora ; sectorul de transporturi. S-a reușit, astfel, să se rentabilizeze serele.

Dacă mai sînt încă și acum unele necazuri în cooperativele agricole, pe la unele sere mai mici, de două-trei hectare, pe care nu reușesc să le stăpînească din punct de vedere tehnic, faptul se explică tocmai prin lipsa unor sectoare importante ca : chimizare, protecție, mecanizare. Pentru soluționarea acestor situații s-a impus, ca o necesitate, crearea asociațiilor intercooperatiste și a sectoarelor care să le servească. Aflăte încă în stadiul de experiment sau, mai bine zis, în etapa de obișnuire a oamenilor cu acest sistem de lucru, asociațiile intercooperatiste vor cuprinde în cincinalul următor întreaga producție în astfel de complexe specializate. Acum există vreo 35 de complexe integrate. Activitatea complexului — spre deosebire de sere, unde toate legumele sînt valorificate în stare proaspătă — este mai diversă, existînd mai multe modalități de valorificare a legumelor obținute în cîmp.

În ultimii ani, s-a ajuns ca într-o fermă să nu se cultive decît două-trei specii de legume, iar în altele să nu se cultive decît o singură specie, experiența de pînă acum dovedind că legumicultura este rentabilă cînd se merge pe specializare. Exemplele sînt nenumărate : la ceapă, la tomate, la rădăcinoase etc. Un singur exemplu, cred, este destul de convingător : ceapa cultivată pe cîte 100 de hectare în ferme specializate a adus cooperativelor agricole un venit net de 2000—3000 de lei la hectar, rezultat deosebit de încurajator. Rentabilă, de asemenea, este cultura de mazăre, despre care se spunea că nu e rentabilă ; de-acum, cooperativele agricole vor s-o cultive cît mai concentrat, fiindcă la o producție de 3—4 tone de boabe, cît se realizează într-o cultură în totalitate mecanizată, încasează numai pe boabe 8000—10000 de lei la hectar, vrejii — furaj foarte valoros — revenindu-le gratuit. Iată, deci, explicația

tendinței producătorilor de a cultiva mazăre pe suprafețe de la 100 hectare în sus : încasează sume apreciabile. În lunile mai-iunie, obțin o cantitate importantă de furaj cu multe calități nutritive, terenul rămas liber după recoltare poate fi însămînțat devreme cu porumb pentru boabe.

În această etapă de concentrare și specializare a producției în legumicultură ne aflăm, deci, în momentul de față.

În pomicultură, rezultatele nu se ridică, încă, la acest nivel. Datorită perioadei lungi de care are nevoie pomul de la plantare pînă să intre pe rod. redresarea se face ceva mai greu. Problemele sînt cu atît mai complicate cu cît în etapele trecute s-au făcut plantații dispersate, cu soiuri foarte mozaicate, iar pepinierele n-au fost bine organizate și conduse. Acțiunea de concentrare și specializare a început și aici. S-au lămurit toate lucrurile, la toate nivelele, de către specialiști, producători și toate organele de sinteză care asigură finanțarea. După cum se știe, a fost elaborată și adoptată o Lege a pomiculturii ale cărei prevederi se aplică în prezent. În primul rînd s-a interzis plantarea pomilor altfel decît la nivel de fermă. Tot prin lege s-a stabilit că nu se înființează nici o plantație decît pe bază de documentație, de proiecte întocmite de organisme competente și avizate de cercetare, de cei care răspund de sector la nivel de județ, de centrale, de minister, astfel ca nici o plantație să nu se mai facă fără o temeinică argumentare a necesității ei, fără precizările referitoare la zonă, teren, destinație etc.

S-a stabilit să se plece de la necesar : cîte fructe ne trebuie, de la ce specii de pomi, în ce etapă și pentru ce fel de consum — sub formă de compot, de dulceată, în stare proaspătă pentru a fi consumate vara sau depozitate și date consumului în perioada iernii. Urmărind toate aceste probleme tehnice și economice, fundamentîndu-le, fixîndu-le în lege, s-a trecut la redresarea pomiculturii. Această redresare a patrimoniului pomicol, precum și a celui viticol, se face pe două căi : pe calea de înființare de plantații noi și prin completarea și redresarea plantațiilor existente.

La ora actuală sînt inventariate toate plantațiile din țară și se stabilește pentru planul cincinal 1976—1980, pînă la nivel de unitate : în ce an plantează, ce suprafețe, locul unde plantează, ce specii, ce soi și pentru ce destinație. Pepinierele (nu numai cele pomicole, ci și cele viticole) au trecut în supravegheea directă a ministerului, a Consiliului pomiculturii. Programul este condus direct de către minister prin centralele de profil, astfel ca să putem stăpîni materialul săditor, care este hotărîtor pentru viitoarele plantații și pentru producțiile de fructe din cincinalele următoare. Rezultatele se pot vedea numai după 3, 4, 5, 6 ani, după ce plantațiile acestea vor intra pe rod ; din evaluările și calculele noastre rezultă, însă, că, începînd din anul viitor, și, în special, la sfîrșitul cincinalului următor, vom asigura în totalitate necesarul de fructe atît pentru consumul intern, cît și pentru crearea rezervelor destinate exportului.

Referindu-se la valorificarea legumelor, fructelor, strugurilor, vorbitorul a menționat că aceasta a fost și este și în momentul de față o problemă fundamentală nu numai la noi, ci pe plan mondial. De aici a derivat necesitatea înființării, în țara noastră, a Institutului de cercetări și proiectări pentru valorificarea legumelor și fructelor, care a elaborat studiul și programul de construire a depozitelor pen-

tru păstrarea în stare proaspătă a legumelor și fructelor, program care a fost realizat și chiar depășit în cincinalul acesta. S-a realizat, astfel, o rețea de depozite în toate orașele cu peste 50 000 de locuitori, urmînd ca în cincinalul următor să se asigure toate spațiile frigorifice necesare pentru păstrarea legumelor și fructelor.

Consumurile au crescut și cresc pe zi ce trece, pretențiile privind calitatea, de asemenea; exigențele sînt din ce în ce mai mari. Toate aceste probleme au început să fie rezolvate și vor fi rezolvate numai prin crearea unei baze materiale corespunzătoare și mergînd pe sistemul — în momentul de față în experimentare — trecerii mărfii de la producător la depozit și de aici livrat, în funcție de necesitate, fiecărui magazin, renunțîndu-se la filiera: producător-șofer-merceolog-magazin.

Calitatea valorificării, eficiența ei este determinată, firește, de gradul de concentrare și specializare a producției. Este mai economic ca dintr-o fermă sau unitate să încarci și să transporte numai tomate, cu o mașină special construită sau amenajată. În aceste condiții produsul își păstrează toate calitățile, nu este deteriorat. Nu e normal ca un camion să transporte dimineața scîndură, la prînz îngrășămintă chimice și după amiaza legume.

Formele de valorificare sînt două: în stare proaspătă și industrializate. Produsele au, deci două destinații: la fabrică sau la depozit. Concentrîndu-se preocuparea producătorului la un număr restrîns de culturi, cu o organizare complexă, cu o livrare numai pe două destinații, sigur că începe să crească eficiența economică a activității sale.

Se pune aici o întrebare la care am fost solicitat de multe ori să răspund și mulți n-au fost mulțumiți cu acest răspuns: că, totuși, în sfera de valorificare a legumelor, adică în drumul de la producător pînă la piață, cheltuielile sînt prea mari. Situația aceasta o întîlnim pe plan mondial și este un rezultat al costului mare al investițiilor pentru condiționarea produselor, transport, depozitare etc. Pe plan mondial, de exemplu, cheltuielile din sfera producției reprezintă circa 30 la sută din total, iar cele din sfera valorificării 60—70 la sută. Desigur, asemenea proporții nu-s normale; ele sînt determinate și de existența unui mare număr de intermediari. Preocuparea noastră — evidențiată, de altfel, și în programul amintit — este de a restrînge numărul acestor intermediari, ceea ce am și reușit într-o bună măsură, reducînd, astfel, cheltuielile din sfera valorificării.

Pornind de la rezultatele încurajatoare obținute pînă acum și de la experiența acumulată, vom continua procesul de concentrare urmărind aplicarea cu strictețe a tehnologiilor elaborate pentru fiecare specie în parte, atît în legumicultură, cît și în pomicultură și viticultură. Se va asigura, pe aceste baze, creșterea eficienței în hortivicultură.

★

Întrebările adresate de ziaristi au vizat: măsurile inițiate de minister pentru ca în condițiile acestui an capricios producția de legume și fructe să ajungă la consumatori în cantitățile și calitățile așteptate; ponderea producției de conserve de legume și fructe în viitorul cincinal și orientarea cu privire la diversificarea sortimentelor; utilaje și sisteme noi de mașini pentru legumicultură, pomicultură și viticultură; acțiunile pe care le va întreprinde ministerul pentru a se asigura prezența, la momentul oportun, a legumelor și fructelor în unitățile socialiste de desfacere, știut fiind că acest

fapt condiționează foarte mult stabilitatea prețurilor pe piață; ce măsuri se au în vedere pentru ca să nu dispară, din cauza specializării prea înguste, unele legume ca: sparanghelul, varza de Bruxelles ș.a.

Răspunzînd la numeroasele întrebări ce i-au fost adresate, tovarășul Ion Ceaușescu a subliniat, mai întii, necesitatea ca soluțiile pentru rezolvarea unor situații concrete să fie găsite de specialiștii din unitățile producătoare (unde este cazul, cu concursul organelor agricole județene) și să nu fie așteptate de la minister. În ceea ce privește producția industrială în raport cu consumul în stare proaspătă, tendințele sînt de creștere a produsului sub formă industrializată; problema esențială este de a conserva cît mai bine produsele, încît toate proprietățile fizice, chimice și organoleptice să se păstreze și după conservare cît mai aproape de cele originale.

Referitor la utilajele noi ce vor ridica gradul de mecanizare, în răspuns s-a precizat că în cadrul fiecărei tehnologii, pentru fiecare specie, a fost prevăzută sistema de mașini complexă care să ducă în termen relativ scurt la mecanizarea integrală a lucrărilor. Pentru cîteva specii, această problemă este, de pe acum rezolvată. La mazăre și fasole verde, de exemplu, lucrările sînt mecanizate în proporție de sută la sută. Va fi generalizată în anul viitor recoltarea mecanizată a tomatelor destinate industrializării; avem, acum, combine care se construiesc în serie la noi în țară. Lucrările necesare la culturile de spanac și salată — de la pregătirea terenului și pînă la recoltare — vor fi, de asemenea, mecanizate în mare măsură.

În viticultură s-au luat măsuri încă din 1973, după Consfătuirea de la Ploiești, cînd s-a stabilit o tehnologie unică, pentru a putea elabora o sistemă unică de mașini care să asigure mecanizarea lucrărilor în marea majoritate a plantațiilor de viță.

Răspunzînd unei întrebări în legătură cu preocuparea ministerului pentru dezvoltarea hortiviculturii în zonele orășenești și în gospodăriile cetățenilor din mediul rural sau urban, interlocutorul a arătat că folosirea întregii suprafețe agricole de la noi din țară, indiferent în ce zonă este, fie ea din zona de munte, din zona necooperativizată sau din loturile date în folosință, sau chiar din curtea fiecărui cetățean, este în atenția ministerului; fiecare suprafață trebuie să fie cultivată cu ceea ce este util atît pentru producător, cît și pentru economia națională. Cu deosebire în ultimii ani a fost evidentă preocuparea producătorilor individuali din zona necooperativizată, precum și a cooperativelor de a folosi cît mai bine fiecare palmă de pămînt, gospodăriile populației contribuind, astfel, într-o proporție însemnată la asigurarea fondului de marfă. Și aici s-ar putea spune că s-a mers pe o specializare, pentru că sînt comune, sate, care s-au specializat, de exemplu, în cultura căpșunilor (cum este în Satu-Mare sau la Horezu), sau la legumelor, unele îndeosebi pe tomate timpurii (ca la Balta Doamnei, în județul Prahova, sau în zona Capitalei — la Vidra, Poiana Mare, Maglavit, din județul Dolj, precum și în multe comune din județul Olt).

Sprijinul pe care îl dă ministerul în această direcție, prin diversele sale organisme și unități de producție, constă în a asigura producătorilor semințe și material săditor valoros. Sînt ajutați, de asemenea, să-și procure, la prețuri avantajoase, folii de polietilenă și material de construcție pentru solarii.

Revenind la problemele legumiculturii, vreau să răspund la întrebarea referitoare la tendința de

dispariție a unor specii precizînd că nu specializarea este de vină, ci lipsa de interes. Firește, și sparanghelul și varza de Bruxelles și alte legume rare intră în preocupările noastre. În programul la care m-am referit mai înainte se prevede menținerea sau introducerea în cultură a tuturor sortimentelor de legume rare, a căror pondere va fi, însă, stabilită pornindu-se de la necesar, cît trebuie pentru consum în stare proaspătă, cît pentru industrializare. În ce privește sparanghelul și varza de Bruxelles, se va merge tot pe specializare și concentrare, fiindcă și cultivarea lor se poate mecaniza sută la sută.

Cu privire la floricultură, ca răspuns la întrebarea pusă, trebuie să spun că preocuparea ministrului a fost, într-adevăr, mai slabă; am avut în atenție în primul rînd legumele și apoi florile. Am început cu producția în sere; avem, în prezent, aproximativ 30 de sere în care se cultivă flori și

suprafețele vor crește. De asemenea, în fiecare complex de sere s-au introdus, pe 2—3 hectare, flori în asolament cu legume; pe această cale crește producția de flori și cresc veniturile.

În legătură cu măsurile pentru o mai bună preluare a legumelor și fructelor din unități, sigur că acestea se îmbunătățesc în fiecare an. Principiul de bază e următorul: pentru fiecare specie de legume și pomi se face o evaluare cît mai apropiată de realitate, pentru a se putea organiza recoltarea în momentul optim și a se da o destinație precisă producției.

În încheiere, Nicolae Simionescu a mulțumit, în numele celor prezenți, tovarășului Ion Ceaușescu, subliniind utilitatea acestei întîlniri și menționînd că informațiile primite — atît prin expunere, cît și prin răspunsurile date la întrebări — sînt de un real folos pentru gazetării care se ocupă de problemele agrare.

actualitate estivală

RADIO VACANȚA!

Incepînd din 25 mai, pe litoral este auzit din nou semnalul devenit familiar al RADIO VACANȚEI. Studioul estival al Radioteleviziunii române își desfășoară activitatea în cel de-al 9-lea an al existenței sale.

Radio Vacanța emite din Mamaia, zilnic, între orele 9—14 și 17—19, programe în cinci limbi — română, germană, engleză, rusă și franceză — destinate turiștilor. Obiectivul principal al postului nostru de radio și rațiunea pentru care el a fost înființat este de a face cunoscută politica internă și externă a P.C.R. și a statului nostru, eforturile depuse de poporul român pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, de construire a societății comuniste pe pămîntul României. Prin buletinele informative, prin rubrica cotidiană „Azi în România”, prin jurnale estivale și de radioactualități, sînt prezentate turiștilor aflați pe litoralul românesc al Mării Negre realitățile din țara noastră, potențialul turistic al României, tradițiile de cultură, civilizație și ospitalitate ale poporului român.

Pe lângă aceste obiective majore, Radio Vacanța a fost și rămîne un post de radio... de vacanță. Creat în colaborare cu Ministerul Turismului și cu Centrala O.N.T.-Litoral, acest post de emisie estival informează cu maximă operativitate pe turiști și asupra evenimentelor din stațiunile litoralului, le sugerează programe de vacanță, itinerarii de excursii (în Dobrogea, întreaga țară, sau în străinătate), le recomandă cele mai bune programe artistice, spectacole de cinema, teatru și concerte, le propune soluții variate pentru petrecerea în mod cît mai plăcut și util a orelor de după amiază, de seară sau a zilelor în care previziunile meteorologice se confirmă în sensul imposibilității de a efectua cura heliomarină. Toate acestea le prezentăm în forme radiofonice cît mai variate, de la buletinele informative de fleșuri — pe care le-am intitulat „Radio Vacanța Service”, „Memento”, „Medicul la microfonul Radio-Vacanței”, „Cu echipajele radar pe șoselele litoralului” care prin titlu sugerează conținutul lor, pînă la emisiunile utilitare „Litoral-75” și „Litoral Radio Club”, cu o durată de cîte 50 mi-

nute fiecare. În fiecare an, deci și în acest sezon, căutăm să aducem în emisiunile noastre rubrici noi sau conținuturi noi în cadrul unor rubrici intrate deja în tradiție. Caracterul experimental al Radio-Vacanței se menține și se dezvoltă. Transmisiunile în direct se vor transforma în acest an în adevărate concursuri și spectacole cu public, difuzate în cele cinci limbi de emisie; ele antrenează turiști de toate naționalitățile, formații orchestrale, cîntăreți și actori.

În afară de cele cinci limbi de emisie, există la Radio Vacanța și o a șasea limbă, pe înțelesul tuturor. — muzica. Ea se află peste tot în emisiunile Radio Vacanței, fie că se cheamă „Melodia zilei”, „Top Litoral”, „Disc folcloric”, „Tonomat — RV” sau mult ascultatele rubrici de cîte 30 de minute „Curier muzical RV” și „Post Restant Melodii” sau rubrica de actualități muzicale, intitulat „Muzica litoralului”.

La toate cele arătate pînă acum se adaugă și programele de divertisment pentru a completa zîmbetul fermecător al litoralului nostru și cu zîmbetul tonic al hazului. Amintim și variata gamă de servicii pe care Radio Vacanța le face oaspeților litoralului, difuzînd muzică la cerere, anunțuri și mesaje, răspunsuri la unele întrebări.

În afară de redacția din Mamaia, Radio Vacanța are și trei subredacții în stațiunile Eforie Nord — Hotel Europa, Jupiter — Hotel Atlas Olimpic și Saturn — Hotel Balada, care se află la dispoziția turiștilor pentru serviciile amintite, ca și pentru informarea operativă a redacției centrale asupra evenimentelor din stațiuni.

Aflîndu-se în mijlocul celor care ascultă emisiunile sale, colaborînd cu ei în alcătuirea lor, Radio Vacanța este înconjurată în fiecare an cu solicitu-dine, cu prietenie, atît de către gazdele litoralului, cît și de turiști.

TITUS IRIMIE

redactorul șef al Radio Vacanței

LA BOTOȘANI — SIMPOZION INTERJUDEȚEAN PE TEMA:

PROBLEMELE ETICII ȘI ECHITĂȚII SOCIALISTE OGLINDITE ÎN PRESA JUDEȚEANĂ

În ziua de 21 iunie a.c., a avut loc la Botoșani simpozionul interjudețean „Problemele eticii și echității socialiste oglindite în presa locală“.

Au participat redactori și reprezentanți ai conducătorilor redacțiilor „Clopotul“—Botoșani, „Ceahlăul“ — Neamț, „Milcovul“—Vrancea, „Vremea nouă“—Vaslui, „Zori noi“—Suceava, „Flacăra Iașului“, „Steagul roșu“ — Bacău, precum și colaboratori permanenți ai gazetei „Clopotul“.

În cuvântul de deschidere tovarășul **Emilian Popa**, secretar al Comitetului județean Botoșani al P.C.R., după ce a subliniat însemnătatea deosebită a abordării de către presă a problemelor eticii și echității socialiste, a arătat între altele că lucrările simpozionului se înscriu pe linia indicațiilor din Programul partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a perfecționa continuu activitatea gazetelor și gazetarilor noștri în scopul promovării neabătute a concepției înaintate a partidului despre lume și viață, pentru formarea omului nou, a conștiinței sale socialiste, a gândirii noi, revoluționare a clasei muncitoare, pentru dezvoltarea la toți oamenii muncii a sentimentului datoriei față de patrie, față de cauza socialismului, educarea acestora în spiritul apărării cuceririlor socialismului, a integrității și independenței țării, în spiritul principiilor și echității socialiste.

„Gazetarii — a spus vorbitorul — pot și trebuie să aducă o contribuție mai mare la generalizarea experienței înaintate, la promovarea largă a părerilor și propunerilor oamenilor muncii în legătură cu modul în care se îndeplinesc sarcinile, se îndeplinesc hotărârile partidului, se respectă legislația socialistă, să dezvăluie cu curaj lipsurile și neajunsurile, să militeze pentru lichidarea lor și îmbunătățirea întregii activități.

Problematika de etică și echitate socialistă a fost și până acum prezentă în coloanele ziarelor noastre. Adevărat e însă că se poate face mai mult și mai ales mai bine. Are mare însemnătate în această privință faptul dacă gazetarul este pregătit ca un adevărat propagandist comunist, înarmat cu o concepție înaintată despre lume, cu o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, dacă dovedește o înaltă conștiință etico-profesională, obiectivitate și spirit de responsabilitate în îndeplinirea exemplară a profesiei“.

Au fost expuse apoi următoarele referate: „De la o rubrică de etică și echitate socialistă în ziar, la un ziar de echitate și etică socialistă“, referat prezentat de redacția „Clopotul“ — Botoșani, autori I. Maximiuc, D. Baciuc, R. Căjvăneanu, E. Hrușcă și N. Rotaru; „Argumente și instrumente gazetărești pentru asimilarea normelor Codului eticii și echității comuniste“ — referat al redacției „Ceahlăul“ — Neamț, prezentat de Eugen Tureschi; „Premise teoretice și practice ale investigării fenomenului etic în presa locală“, referat al gazetei

„Milcovul“ — Vrancea, prezentat de Mircea Lazăr; „Genuri și specii umoristice folosite în sancționarea unor abateri de la normele eticii și echității socialiste“, referat al gazetei „Vremea nouă“ — Vaslui, prezentat de Vasile Vasii; „Virtuțile combativității în înriurirea conștiinței oamenilor“, referat al gazetei „Zori noi“ — Suceava, prezentat de Ioan Nedelea; „Conținutul specific al materialelor pe problemă de etică“, referat prezentat de Gh. Manolache de la „Flacăra Iașului“; „Rubrica de educație în spiritul eticii și echității socialiste din „Steagul roșu“ — Bacău și autorul ei colectiv“, prezentat de Constantin Nancu; „Problemele de etică și echitate socialistă în articolul economic“, referat al gazetei „Clopotul“ — Botoșani — autori M. Aiftincă, V. Maftei, M. Brăescu, O. Temneanu și T. Ungureanu; „Localismul creator, cadru și sursă de educație în spiritul eticii și echității socialiste“; referat al gazetei „Milcovul“ — Vrancea, prezentat de Florin Muscalu; „Articolul de viață de partid și problematica Codului eticii comuniste“, referat prezentat de Tiberiu Brăescu („Clopotul“); „Preocupări și gânduri de viitor în vederea îmbunătățirii intervențiilor gazetei în plan etic, moral“ — referat prezentat de Pavel Pântea („Ceahlăul“ — Neamț).

În continuare au luat cuvântul, pe marginea referatelor prezentate, numeroși participanți din redacțiile amintite.

În cursul după amiezii, a fost organizată o interesantă vizită de documentare la Casa memorială M. Eminescu de la Ipotești, Casa memorială George Enescu de la Liveni și Fabrica de sticlă din Dorohoi.

Publicăm, în paginile ce urmează, largi extrase din referatele prezentate.

DE LA O RUBRICĂ DE ETICĂ LA O GAZETĂ DE ETICĂ ȘI ECHITATE SOCIALISTĂ

ION MAXIMIUC, DORIN BACIU,
RADU CĂJVĂNEANU, EUGEN
HRUȘCA și NICOLAE ROTARU
(„Clopotul“ — Botoșani)

Obiectul acțiunii gazetărești îl constituie oamenii. Această concluzie simplă, dar fundamentală, pusă în capul unei dezbateri poate să deranjeze prin calitatea sa de a fi unanim recunoscută și prea frecvent repetată. Și totuși, având îndeajuns spirit autocritic și fiind dreپți cu noi înșine, vom putea cita fiecare, de la publicațiile unde lucrăm, suficiente cazuri de articole ori părți de articole, care mai lasă impresia că sînt scrise pentru mijloacele de producție, pentru unelte și nu pentru cei care le mînuiesc, pentru bunurile materiale și nu pentru cei care le produc ori le consumă.

Or, problemele fĂuririi societĂții socialiste multi-lateral dezvoltate și ale înaintĂrii RomĂniei spre comunism sĂnt, înainte de toate, problemele fĂuririi omului nou. „**Pină la urmă** — aprecia tovarĂșul Nicolae Ceaușescu la aniversarea Academiei „Ștefan Gheorghiu” — **omul este forța hotărĂtoare a tuturor transformĂrilor revoluționare din societate, din lume**“.

RĂspunderile presei stau sub semnul transformĂrii Codului principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echitĂții socialiste într-o dimensiune reală, proprie celor cĂrora ne adresĂm.

În cele ce urmeazĂ, dorim sĂ ne oprim asupra cĂtorva aspecte cu grad mai ridicat de generalitate, care rezultĂ din activitatea gazetei „Clopotul“.

Ca și toatĂ presa, am avut și noi mai multĂ vreme — încă de la publicarea Proiectului de norme ale muncii și vieții comuniștilor — o rubricĂ de eticĂ, prezentĂ numĂr de numĂr un timp mai îndelungat, și, — ceva îmbunĂtĂțit sub aspectul formulĂrii — în cĂteva numere dupĂ Congresul al XI-lea al P.C.R.

Procesul de însușire a spiritului documentelor Congresului, cunoașterea și participarea noastrĂ la activitatea practicĂ a organelor și organizațiilor de partid din județ pentru afirmarea normelor Codului etic a condus la reevaluarea opticii de tratare a acestor probleme.

ConfruntĂnd munca noastrĂ dintr-o perioadĂ anterioarĂ Congresului al XI-lea cu noile cerințe, am ajuns la concluzia cĂ o rubricĂ de eticĂ este un cadru prea strĂmt pentru susținerea întregii game de idei pe care o conține Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echitĂții socialiste. În fond, o rubricĂ de eticĂ este o restrĂngere artificialĂ, în neconcordanțĂ chiar cu practica noastrĂ. Pentru cĂ de fapt nu numai în rubrica respectivĂ ne ocupĂm de problemele ce formeazĂ fondul codului moralei comuniste.

Soluția practicĂ s-a detașat singurĂ : de la o rubricĂ de eticĂ și echitate trebuie sĂ trecem la o gazetĂ întreagĂ strĂbĂtutĂ de aceastĂ idee, de la un capĂt la altul. Se poate renunța în acest caz la rubrici ? O astfel de concluzie ar revolta nu numai pe secretarii de redacție, adepții ordinei, ci chiar și pe cititor, care s-a obișnuit sĂ profite de aceastĂ laturĂ de sistematizare publicisticĂ, ce îl conduce direct la problema pe care o urmĂrește. De aceea și spunem noi, rubrici da, dar pe domenii, avĂnd ca obiect anumite laturi componente ale codului etic sau care implicĂ probleme legate de prevederile acestuia.

A trebuit sĂ vedem, de exemplu, cum scriem și cui ne adresĂm. Am constatat într-un rĂnd cĂ unele articole, ridicĂnd probleme arzĂtoare ale producției, se adresau cĂtorva oameni de specialitate. În consecințĂ, am acționat pentru ca articolele noastre sĂ se adreseze cĂt mai multor oameni, sĂ-i implice pe cititori într-o mai mare mĂsurĂ. Am reexaminat structura și profilul unor pagini și le-am conceput corespunzĂtor noilor vederi ; am deschis noi rubrici care sĂ cuprĂndĂ un spectru problematic mai amplu ; am adus îmbunĂtĂțiri unor rubrici existente.

Colecția ziarului stĂ mĂrturie acestor frĂmĂntĂri ale noastre. Aș enumera aici cĂteva dintre rubricile actuale — cu periodicitate sĂptĂmĂnalĂ sau lunarĂ — care configureazĂ aria preocupĂrilor : „**Cincinalul înainte de termen**“, „**Progresul satului e legat de muncĂ**“, „**CetĂțean, familie, societate**“, prezentĂ în fiecare numĂr, „**Botoșani — tradiții revoluționare**“, „**Știința și viața**“, concursul „**ȘtiințĂ, cunoaștere,**

conștiințĂ“ pe cicluri de 10 întrebĂri și rĂspunsuri, adresat mai ales tineretului ; „**Cu cititorii noștri**“, vizĂnd mai ales popularizarea legilor, pagină lunarĂ pentru creatorii din județ, „**Destine exemplare**“ — o rubricĂ despre oameni model, „**Dosarul economisirii**“ și altele, fiecare avĂnd o adresĂ proprie.

Rubricile acestea nu sĂnt un produs, pur și simplu, al imaginației noastre. Ele vin din preocupĂrile de zi cu zi ale organizației județene de partid sau din examinarea cerințelor muncii și vieții membrilor de partid, ale tuturor cetĂțenilor ori ale unor grupuri semnificative din cuprinsul județului.

Ne ocupĂm în aceeași mĂsurĂ de toate problemele codului etic ? RĂspunsul se aflĂ în însĂși comanda socialĂ ce o primim — ne ocupĂm prioritar de unele dintre ele, de aceea și unele rubrici apar mai frecvent, iar altele la 2—3 sĂptĂmini ori lunar.

Abordarea în prezent a întregii problematici a gazetei în spiritul eticii și echitĂții socialiste, lĂrgirea spațiului acordat acesteia, a reprezentat un cĂștig publicistic important. Ne adresĂm acum unor cercuri mai largi de oameni : cĂutĂm sĂ ne adresĂm nu omului abstract ci unor oameni anume, cu individualitĂțile lor complexe, care au ceva de spus sau cĂrora trebuie sĂ li se spunĂ ceva, pe care îi implicĂm direct ca indivizi cu apartenența lor la un grup social sau ca grup social.

Faptul aproape cĂ nu mai trebuie repetat, dar evidența lui ne obligĂ : criticile adresate întreprinderilor sau instituțiilor, luate în ansamblu, mai cĂ trec neobservate, chiar dacĂ articolele respective ridicĂ probleme extrem de grave. Obiectii, fie și mai mĂrunte, desigur, fĂcĂnd parte dintr-un ansamblu, dacĂ sĂnt adresate cuiva anume, stĂrnesc atitudini la nivel de colectivitate. Oamenii sĂnt contrariați, discutĂ ce s-a spus în ziar despre cutare sau cutare și acționeazĂ. Or, dacĂ se ĂntimplĂ așA, atunci noi ne-am atins scopul.

ScriĂnd despre oameni, fĂcĂnd aprecieri morale asupra actelor acestora și fĂcĂndu-le publice, gazetarul — propagandistul comunist, cum este definit în Programul partidului — trebuie sĂ fie un om cu o deplinĂ integritate eticĂ. Putem spune cĂ în momentul de fĂță avem un colectiv sĂnĂtos, angajat Ăntre-un efort de continuĂ innoire, care conlucreazĂ Ăntre-un climat constructiv, de permanente cĂutĂri, preocupat sĂ se perfecționeze.

AbordĂnd aspectele la care ne-am referit pĂnĂ aici, sĂntem pe deplin conștienți cĂ ele nu reprezintă totul. Tema ce o dezbatem este extrem de generoasĂ și oferĂ multiple unghiuri de atac. DacĂ ziaristul va cunoaște bine oamenii și domeniul de care se ocupĂ, atunci talentul va apare din necesitatea de a ĂnfĂțișa interesant oamenilor faptul semnificativ. E drept, va apare Ăntre-un proces mai adĂnc de elaborare, dar va apare. Pentru cĂ, sĂ recunoaștem, pĂnĂ la urmĂ, toți ziaristii ies în fața lumii talentați. Altfel se lasĂ de meserie.

PREMISE TEORETICE ȘI PRACTICA INVESTIGĂRII FENOMENULUI ETIC

MIRCEA LAZĂR

(„Milcovul“ — Vrancea)

Activitatea ziaristului de astĂzi este de neconceput fĂrĂ o muncĂ de documentare asiduĂ, permanentĂ. De modul cum el va Ăntelege sĂ-și pregĂteascĂ instrumentele corespunzĂtoare — Ăntre acestea includem și vastul bagaj de cunoștințe, de informații — pentru a sonda, cĂt mai profund și în

toată plenitudinea sa, un anumit sau anumite fenomene depinde într-o măsură covârșitoare atingerea scopului urmărit. Firește, unui bun gazetar îi sînt indispensabile o serie de însușiri, cum sînt inspirația sau fantezia, dar acestea trebuie să fie în mod necesar dublate de cunoștințe întinse. Această cerință izvorăște înainte de toate din marea varietate și diversitate de fapte și împrejurări pe care ziaristul, în exercitarea profesiei sale, este chemat să le observe, să le selecteze și să le interpreteze, să le îmbrace apoi în forme publicistice adecvate. Indiferent dacă materialul redacțional va fi un reportaj, o anchetă, un reportaj-anchetă, o notă, un pamflet etc., activitatea de documentare trebuie să fie determinată de reguli bine determinate. Prin acestea înțelegem acele mănunchi de norme ce face parte integrantă din conduita noastră profesională, valabile pentru o sumă de împrejurări, deduse din practica gazetarului, susceptibile firește unor permanente adaptări, completări, îmbunătățiri.

Predocumentarea și documentarea au o serie de puncte comune. Un punct comun ar fi acela al aflării, stabilirii, interpretării unui anumit fapt moral ținînd seama de **criteriul adevărului**. Este cunoscut că erorile, abordarea sau interpretarea simplistă a unui anumit fenomen moral, chestionarea unor persoane de către un ziarist aflat în necunoștință de cauză sînt pe cît de nepermise, pe atît de dăunătoare. Pe de altă parte, așa cum este cunoscut, gazetarul, în activitatea sa subordonată permanent scopului modelării sau consolidării anumitor trăsături morale, trebuie să observe realitatea, să selecteze materialul faptic și să-l interpreteze din anumite unghiuri situîndu-se pe pozițiile principiilor și normelor morale socialiste.

Dar nu numai atît. Înainte de a începe elaborarea unui material publicistic, ziaristul va trebui să se întrebe ce anume scrie, pentru cine anume și care gen gazetăresc s-ar preta mai bine la tema aleasă. Nu aș vrea să spun că nu sînt și realități morale care pot fi tratate într-o diversitate de genuri gazetărești. Dar sînt și fapte care pot fi abordate mai plastic, mai viu, mai nuanțat printr-o anumită formă publicistică. Astfel, să presupunem că ziaristul află din vreme că într-o uzină se petrece un fapt deosebit, care ar putea interesa cititorii. Are posibilitatea să se pună în prealabil la curent cu evenimentul, să meargă și să observe nemijlocit ceea ce se întîmplă. Ar fi de ales într-o atare situație reportajul, care oferă avantajul redării directe, mai vii, mai plastice. Dimpotrivă, credem că atunci cînd deja evenimentul s-a consumat — și trebuie să observăm că există un noian de asemenea evenimente a căror producere nu poate fi prevăzută dinainte — este preferabilă reconstituirea publicistică, selectarea, comentarea și redactarea lor printr-o anchetă. Să presupunem, de exemplu, că ploi abundente creează o breșă într-un dig și pun în primejdie o așezare omenească sau sînt pe punctul de a compromite recolta pe o suprafață considerabilă. Un om observă și dă alarma. Se lucrează pînă dimineața, digul este reparat, totul revine la normal. Este, într-adevăr, un fapt imprevizibil, ieșit din comun. Se spune că ziaristii nu trebuie să fie preocupați numai de asemenea evenimente. Și totuși și acestea trebuie să-și afle un loc prioritar — așa cum de altfel se și întîmplă — în coloanele presei locale. Din două considerente: primul, acela al satisfacerii cerinței de a informa cititorii care, firește, se interesează de asemenea evenimente; al doilea, în asemenea situații, iese și mai mult la iveală lăria

morală a oamenilor, spiritul lor de sacrificiu, grija pentru protejarea unor valori materiale aparținînd colectivității.

Premisele investigării fenomenului etic — prin acestea înțelegînd acele puncte de plecare ce constituie fundamentul declanșării procesului de elaborare a materialului publicistic — și-au dovedit însemnătatea indiferent dacă evenimentele care fac obiectul atenției gazetarului sînt sau nu previzibile.

Vorbînd despre premisele investigării fenomenului etic în funcție de însemnătatea lor, trebuie să amintim în primul rînd acel ansamblu de idei cu privire la orientarea ziaristului ce decurg din documentele de partid. Ținînd seama în permanență de acestea, gazetarul comunist își poate prefigura în minte punctele de pornire în activitatea sa, țelurile generale către care trebuie să tindă. Pe același plan superior trebuie situate și principiile și normele muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, indicațiile pe această linie date de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Documentelor partidului trebuie să li se asocieze în mod firesc și celelalte acte ale autorității de stat. Constituția țării, de pildă, statornicește reguli avînd un caracter juridic ce au și o densă încărcătură de semnificații morale. Apărarea și dezvoltarea proprietății obștești, dreptul și în același timp obligația fiecăruia de a desfășura o activitate utilă, ocrotirea familiei, apărarea patriei ș.a. sînt tot atîtea norme ale căror profunde semnificații morale sînt cunoscute. (Ele sînt, de altfel, inserate și în Codul etic). Trebuie arătat că aceste documente sînt și rămîn îndreptare, repere prețioase în activitatea fiecăruia dintre noi; ele trebuie să servească la formarea și fixarea cu claritate în conștiința fiecăruia a unui ansamblu de idei, concepții și reprezentări despre oameni și fapte. Tocmai acestea constituie primele premise, pe care le-aș numi **fundamentale**.

Însușirea, cunoașterea conținutului documentelor arătate, precum și a altora, de o valoare echivalentă, poate fi oarecum identificată cu munca de predocumentare generală care, ca și fixarea premiselor fundamentale, din punctul de vedere al determinării în timp, se poate situa cu mult înainte de data declanșării primului act de elaborare a materialului publicistic. Le-am numit premise fundamentale datorită deosebitei lor importanțe, iar pe de altă parte, premisele fundamentale, așa cum am arătat, nu constau numai în înmagazinarea unor texte politice sau dispoziții cu caracter normativ, ci în înțelegerea corectă a acestora în scopul formării unor concepții și idei care să constituie **primul stimul declanșator** în activitatea de elaborare a unor articole pe temă morală. Premisele fundamentale, care subsumează o serie de elemente ce constituie rezultanta înțelegerii clare a documentelor, a realității, conferă din capul locului posibilitatea ziaristului de a-și îndrepta atenția către anumiți oameni sau evenimente, de a se apropia de ele cu atenția cuvenită pentru a le observa atent și a le interpreta într-o manieră competentă, responsabilă, angajată.

Premiselor fundamentale le succed **premisele generale**, deduse din acte avînd un caracter normativ, lucrări și studii privind cele mai diverse domenii. Interpretarea corectă a unor acte normative privind activitatea economico-socială, relațiile de muncă, dreptul și legislația, norme care guvernează activitatea unor profesii ș.a. este deopotrivă de importantă. Aceasta constituie, în ordine, un al doilea factor declanșator al activității publicistice.

După cum s-a observat, în mai toate cazurile, trebuie să existe un fapt, un eveniment, cifre, avînd o anumită semnificație, un om a cărui activitate poate sau trebuie să fie luată în considerație. Acestea constituie **premisele obiective** ale activității redacționale, cel de al treilea stimul care declanșează procesul propriu-zis de elaborare a materialului publicistic.

Ele oferă ziaristului posibilitatea să evalueze just un anumit fenomen moral pe care-l observă, să aprecieze măsura în care abordarea acestuia ar servi cauzei pentru care militează, ar putea interesa cititorii și influența pe care ar putea s-o aibă asupra acestora. El are din acest moment posibilitatea să discearnă dacă este sau nu cazul să planifice materialul respectiv. O asemenea premisă ar fi, de pildă, sesizarea unor contradicții, de care presa județeană s-a ocupat foarte puțin.

Între premisele arătate există, desigur, o corelație dialectică. Ele nu se succed în timp, unele după altele, în mod independent, autonom, ci se întrepătrund și nu trebuie scăpate din vedere pînă în momentul predării materialului la secretariatul de redacție.

VIRTUȚILE COMBATIVITĂȚII ÎN ÎNRÎURIREA CONȘTIINȚEI UMANE

IOAN NEDELEA

(„Zori noi” — Suceava)

Presa este o tribună a combativității revoluționare. Înțelegerea înaltelor exigențe partinice ce decurg din acest statut a determinat, în cadrul colectivului redacțional al gazetei noastre, preocupări subordonate identificării celor mai potrivite mijloace de afirmare a potențialului formativ al publicației, a virtuților reale ale combativității în înriurirea conștiinței oamenilor. Nutrind convingerea că o însemnată influență asupra felului lor de a gândi, asupra concepției despre viață și societate se exercită prin intermediul oricărui material critic, chiar dacă aceasta vizează, în primul rînd, amendarea unor stări de lucruri din sectorul activității materiale, reducem — cu bună știință — perimetrul sumarei investigații întreprinse în aceste rînduri, pentru a cuprinde, în exclusivitate, aria demersurilor publicistice direct consacrate problemelor eticii și echității socialiste.

1. **Spiritul combativ**, definitoriu pentru foiletoane este caracteristic și pentru un mare număr de articole publicate la rubrica de etică. Din cele apărute în gazeta noastră în cursul acestui an sub genericul menționat, majoritatea înfățișează, cu mijloace critice, mentalități, atitudini, fapte aflate în contradicție cu idealurile societății socialiste.

Considerăm că atît raportul numeric dintre cele două categorii cît și relațiile de ordin calitativ care se pot stabili între ele sînt semnificative pentru aprecierea eficienței educative a mijloacelor combative. Ar fi poate exagerat să socotim că, din jocul luminilor și umbrelor pe care le proiectează aceste materiale, ar rezulta în mintea cititorului un portret uman tipic, reprezentativ. Chiar dacă o astfel de imagine apare din unirea punctelor semnificative de relief pe care le oferă, înainte de toate, experiența de viață a fiecăruia, nu trebuie, totuși, necotită posibilitatea de a-i influența, în spiritul adevărului, luminozitatea prin exemplele pozitive sau negative care apar în coloanele gazetei. Iată de ce,

acordînd atenția cuvenită acestui aspect mai ales la nivelul întregului conținut al publicației, socotim oportună, totodată, grija pentru un echilibru corespunzînd, între anumite limite, celui din realitate și necesităților de ordin educativ, chiar în interiorul aceleiași rubrici.

2. Continuînd încercarea de a depista consecințele ce apar pentru materialele combative din relația în care intră cu cele ce se propun, în subsolul aceluiași generic, **modele**, se evidențiază un alt aspect: eficiența educativă a celor dintîi este și în funcție de valoarea deosebită, de caracterul excepțional în ordine pozitivă, al celorlalte. Critica are drept țintă, de obicei, indivizi sau fapte de excepție, constituind abateri de la normă, cărora le precizăm, îndeobște, puținătatea. Contrapunîndu-le însă exemplare palide, înfățișate cu mijloace insuficient de convingătoare, într-un spațiu afectat prin tradiție celor ce pot fi calificate doar cu superlative, falsificăm, pe de o parte, imaginea reală a eroilor zilelor noastre și amplificăm, pe de altă parte, șansele de receptare eronată a materialelor înfățișînd caractere nereprobabile.

3. Lipsa talentului sau a strădaniei de a găsi modalități de construcție și expresie convingătoare pot compromite o idee pe care materialul combativ este obligat s-o afirme — fără a fi constrîns s-o facă explicit — pentru a autentifica imaginea umană reprezentativă la care făceam referință mai sus. Sînt cazuri — și nici gazeta noastră nu este întru totul străină de asemenea situații — cînd în fruntea sau la sfîrșitul articolului critic pe teme de etică apare, concepută în funcție de poziție, o formulă trădînd, mai degrabă, teama de a nu acredita o idee greșită decît intenția de a consolida una corectă.

Viața ne convinge la orice pas de valabilitatea adevărului devenit axiomatic al preponderenței co-virșitoare a celor cuprinși în sfera valorilor pozitive. Expunerea lui cu pretenții de noutate devine, în realitate, un motiv umoristic de diversiune, într-un context critic cu obiective concrete. Strădania gazetarului îl poate conduce, însă, fără îndoială, să aleagă calea unei sugestii indirecte prin prezentarea poziției individului în cadrul colectivului din care face parte, prin mijlocirea antitezei, prin acordarea unui spațiu corespunzător exprimării opiniilor unor oameni.

4. Lărgind aria acestei observații pe direcția mai sus urmărită, se cuvine să relevăm o trăsătură care, împlinită corespunzător, constituie una dintre virtuțile esențiale ale combativității: **puterea de convingere**. Fără a fi suficientă, prezentarea succintă a faptelor este o condiție necesară. Ea poate însă degenera în acumulări de exemple, relatări amănunțite, descriptivism. În strînsă legătură apare pericolul neglijării analizei cauzelor și consecințelor pe care le au faptele înfierate, al înfățișării circumstanțelor și climatului moral care a făcut posibilă săvîrșirea actului sancționat. Iată un caz în care spațiul a fost afectat într-o proporție exagerată „fotografierii” faptelor: articolul intitulat „Nu și-or mai face de cap” surprinde o imagine „insolită” din spectacolul străzii; sînt rediate secvențe din filmul întîmplării prin relatare directă și printr-o declarație a unui martor ocular; doi indivizi în stare avansată de ebrietate se lovesc de oameni, îi jignesc, tulbură ordinea publică; li se precizează identitatea; în final, este consemnată opinia unui om al legii. În astfel de condiții, reușim să convingem cititorul că întîmplarea relatată este reală. Cu aceasta articolul nu-și atinge însă scopul întrucît, în

locul unui raționament solid, construit după regulile logicii, avansăm drept concluzie o simplă premisă.

Judicioasa dirijare a cititorilor către receptarea corectă a mesajului etic, emanația firească din rîndurile materialului a principiului în numele căruia se întreprinde actul gazetăresc combativ sint, așa-dar, exigențe importante pentru autorul acestuia. Ea fel de inefficientă, de neconvingătoare ca și aglomerările de detalii despre faptele incriminate ni se pare, în cuprinsul articolelor sau informațiilor cu caracter etic. comentariul subțire, sfântos și moralizator. În primul caz, printre altele, alimentăm tentația unor cititori de a căuta în paginile gazetei senzaționalul ; în cel de al doilea, este, de asemenea, afectată puterea de înrîurire a materialului, datorită, în primul rînd, reducerii audienței lui.

5. Concluzia logică la care ajungem se identifică cu o altă cerință căreia combativitatea trebuie să-i răspundă pentru a-și dobîndi virtuțile specifice : întemeierea întregii acțiunii pe o **investigare largă și profundă** care să asigure, pe de o parte, exactitatea afirmațiilor a căror răspundere o poartă gazetarul și, pe de alta, radiografierea multilaterală a tuturor implicațiilor și sistemului de relații făcînd posibilă o analiză obiectivă. Este bine cunoscut că prima impresie, formată în temeiul unei scrisori sosite la redacție, a unor informații întîmplătoare și chiar a opiniilor exprimate de un număr prea mic de cunoscători — mai de aproape sau mai de departe — ai faptelor nu este totdeauna validată la o cercetare atentă. Cazuri aparent simple, inspirînd inițial tentația vehemenței și virulenței actului combativ, s-au dovedit mai complexe și au îndemnat la o atitudine nuanțată — nu concesivă — atunci cînd au fost scoase la iveală cauzele, circumstanțele ce au favorizat anumite greșeli, gradul de implicație a unor factori colaterali sau consecințele dăunătoare pe care popularizarea le-ar putea avea asupra unor persoane (membri ai familiei, de exemplu).

6. **Respectul față de om** se impune ca o importantă normă în activitatea gazetărească, în lumina căreia, și atunci cînd întreprindem un act de puternică combativitate, avem datoria de a nu depăși anumite limite. Sub raportul expresiei lingvistice, ele trebuie respectate pentru a evita posibilitatea unei reacții necorespunzătoare din partea celor spre care este orientată critica. Violența limbajului ar putea influența negativ pe cititorii cărora ne propunem, de fapt, să le stimulăm comportarea și vorbirea civilizată : poate sustrage atenția de la conținutul și, mai ales, de la semnificațiile faptelor relatate.

Combativitatea în presă presupune curaj, capacitatea de a-ți asuma răspunderi și chiar riscuri în numele unei cauze superioare. Virtuțile sale își trag seve din certitudinile la care ajunge publicistul, din siguranța demonstrațiilor. De aceea, pe lângă îndrăzneala, întemeiată pe încredere, în justițea normei și principiului apărât, este nevoie de o documentare complexă, de aprofundarea cazurilor pînă către înțelesurile lor ultime, în spiritul adevărului și al dreptății.

CONȚINUTUL SPECIFIC AL MATERIALELOR PE TEME DE ETICĂ

GH. MANOLACHE
(„Flacăra Iașului”)

Ideea abordării acestei teme a pornit de la o discuție avută cu citva timp în urmă cu un profesor universitar ieșean, specialist recunoscut în proble-

me de etică. Ni se reproșa nouă, publiciștilor, că adesea articolele apărute au un conținut etic sărac, că în asemenea materiale găsești de toate — aspecte economice, tehnice, tehnologice, juridice, sociologice etc. — încît rămîne foarte puțin loc pentru problematica morală propriu-zisă. Cauza — susținea interlocutorul — s-ar afla în faptul că autorii nu dispun de suficiente cunoștințe în domeniul pe care îl abordează. Evident, am încercat să argumentez că în definitiv dimensiunea etică a faptelor și acțiunilor umane — individuale sau colective — nu poate fi despărțită, ruptă de contextul social-economic în care omul muncește și trăiește, că, inevitabil, ziaristul trebuie să facă apel la fapte cu conținut economic, social, politic (la situația morală concretă) pentru a releva semnificația lor morală.

Ulterior, privind mai atent atît propriile-mi materiale cît și alte articole din alte publicații județene și centrale, am ajuns la concluzia că în mare măsură avea dreptate. Voi da doar un exemplu. Un ziar județean abordează într-un articol problema apărării proprietății socialiste, prezentînd cîteva cazuri concrete de furt din avutul obștesc. Am extras din cuprinsul său zeci de formulări de acest gen : „legea își spune cuvîntul”, „legea sancționează și trebuie să sancționeze”, „însușirea ilegală”, „încălcarea legii”, „răspunderea în fața legii”, „condamnare penală”, „legiutorul” ; ele reprezentau concluzia articolului. Dimensiunea morală a faptelor rămînea aproape cu totul ignorată. Nu se amintea cel puțin de răspunderea morală pentru astfel de fapte. Nu se făceau trimiteri la modul în care a acționat sau nu opinia publică în cazurile supuse discuției, la munca de educație. Pe de altă parte, din limbaj lipsesc aproape total noțiunile și categoriile etice. Fenomenul se manifestă într-o anumită gradualitate în numeroase materiale pe teme de etică.

M-am oprit la acest aspect — cel al inundării articolelor pe teme de etică cu un conținut juridic sau economico-tehnicist — fiindcă mi se pare mai frecvent. Prezența sa este favorizată de sursele cele mai fertile ale materialului faptic vehiculat în rubricile noastre — instanțele de judecată, miliția și alte organe care se ocupă de cazurile ce cad sub incidența legislației sau munca productivă a oame-nilor. De aceea, consider utile cîteva considerații pe linia delimitării eticului de juridic, economic, politic etc. Ca știință socială, etica are legături strînse cu alte discipline, îndeosebi cu cele ce-și găsesc obiect de studiu în sfera socialului, care studiază omul și societatea. Interacțiunile dintre etică, pe de o parte, și economie politică, drept, sociologie, filozofie, știința politică etc., pe de altă parte, nu înseamnă nicidecum că între acestea n-ar exista o delimitare precisă atît în privința obiectului de studiu, a metodologiei, cît și a sistemului de noțiuni și categorii cu care operează. Între morală și drept, de pildă, există cele mai strînse raporturi. Ambele — ca obiecte de studiu ale eticii și, respectiv, ale științei juridice — sînt fenomene sociale cu caracter normativ și îndeplinesc funcția de reglementare a raporturilor sociale. Numeroase norme juridice sînt, în același timp, și norme morale. Într-un fel, dreptul ia ființă prin sancționarea juridică a unor norme morale, în special a acelor cu sens de interdicție. Ca urmare, adesea el a fost numit un minimum de morală. În socialism, asistăm chiar la o concordanță între normele de drept și cele morale, care merge pînă la unitatea dintre valorile juridice și morale. Interesele fundamentale ale tuturor

categoriilor de oameni ai muncii constituie baza acestei unități. Dar și în socialism deosebirile de esență se mențin. De pildă, în sfera aprecierii și reglementării morale într-o orice raport social și orice activitate umană în măsura în care ea are implicații și consecințe sociale. Cea a dreptului cuprinde numai raporturile esențiale și caracteristice pentru o anumită funcțiune socială sau care atinge o anumită pericolozitate socială. Normele juridice au, apoi, funcția obligativității; ele presupun forța de constrângere a statului. În socialism dreptul se apropie, într-adevăr, de morală, întrucât, pe lângă faptul că impune obligații din exterior, el și educă, contribuind la conștientizarea activității individuale și sociale. Esența lor specifică rămâne însă și în acest caz, precum și în perspectiva apropierei lor continue. Morala este de neconceput fără factorul conștiință și convingeri etice, fără voință și sentimente morale. Motivul comportării morale rămâne unul interior: convingerea necesității comportării într-un anumit fel. Avem de-a face astfel cu „obligăție juridică” și „datorie morală”, noțiuni diferite, pe care le folosim adesea drept sinonime, deși aparțin unor discipline diferite. Așa cum trebuie, cred, să uzităm mai frecvent de întreg sistemul noțional și categorial specific eticii. De ce, de pildă, în locul categoriilor fundamentale de apreciere — bine și rău — să utilizăm cele de — legal și ilegal? De ce, în loc de răspunderea morală a individului pentru faptele sale, să facem apel, în articolele pe teme de etică, la răspunderea sa juridică? Avem datoria să facem educație morală, să formăm idealuri morale, să modelăm conștiințe. Am putea-o face cel puțin cu același succes apelând la cuceririle științei morale. Fără îndoială, nu trebuie să cădem pe panta abuzului, a unor teoretizări care nu-și au rostul în paginile ziarelor, dar un conținut specific, exprimat printr-un limbaj precis, pe care ni-l oferă etica, este, cred, o necesitate. În lumina indicațiilor din documentele Congresului al XI-lea al partidului, este clar că e nevoie de o mai bună inițiere a noastră în teoria etică, alături, desigur, de sporirea priceperii de a transpune asemenea cunoștințe pe planul publicistic.

Cerința asigurării unui conținut specific, etic articolelor pe teme de morală se impune și sub alt aspect. Exponent al opiniei publice, ziaristul trebuie să facă în aceste materiale aprecieri morale, o sarcină dificilă și de mare răspundere. Este vorba de aprecieri ce vizează persoana individului, de informații privind personalitatea. Pentru a putea face aprecieri morale avem nevoie de argumente de ordin moral și trebuie să facem apel la argumente de acest gen.

Aprecierea morală presupune o bună cunoaștere a adevărului, a situației morale, concrete, fără aceasta o asemenea întreprindere nefiind posibilă. Etica marxistă nu neagă rolul momentului subiectiv, rolul intuiției în aprecierea morală, dar consideră că rolul hotărâtor îl are latura obiectivă. Înseși emoțiile, sentimentele celui ce apreciază au o determinare obiectivă. O situație morală determinată poate și trebuie să fie pusă în corelație cu o normă, cu un principiu general de conduită.

Pentru ca aprecierea morală să fie cât mai justă, ea trebuie să se desfășoare după o anumită modalitate. Vom lega cerințele valorice și normative ale moralei de situațiile morale concrete (este de la sine înțeles, atunci, că în articol nu vom putea opera decât cu un conținut specific). De exemplu, când vom aprecia ca rea manifestarea cuiva, vom motiva

de ce anume. Vom confirma împlinirea sau încălcarea normelor morale, vom defini măsura valorilor concrete ale comportărilor. Menționez câteva aspecte: verificarea măsurii în care au existat motive intime în conduita respectivă (deoarece aprecierea nu poate fi concepută în afara libertății și responsabilității morale); analiza motivelor conduitei, despărțind motivul natural, firesc de motivul moral (care presupune efort de voință, încordare de forțe, autodominașare rațională); discernerea faptului dacă motivul moral a devenit motiv personal (dorință, intenție, voire). Intenția — în paranteză fie spus — are un rol important în conduita și aprecierea morală; e un factor principal în reliefașarea valorii morale pozitive (fără a fi suficientă — e nevoie și de fapte). În cazul negativ, intenția (prezența sau absența) servește la precizarea răspunderii morale (actul neintenționat putând anula, chiar, răspunderea morală).

Am insistat asupra modalității aprecierii morale nu pentru că aceste aspecte n-ar fi cunoscute, ci fiindcă ele ne demonstrează convingător că nu putem apela la alte fapte, situații, norme, categorii și noțiuni, metode etc. decât cele etice. Însăși viziunea trebuie să fie una etică. Dacă, de pildă, într-un articol vom înșira o sumă de fapte reprobabile și vom cere în final unor organisme să ia măsuri, nu va mai putea fi vorba de o viziune etică, ci de una sociologică. Viziunea etică ne cere raportarea permanentă la un ideal, la norme; ne cere să facem apel la resorturi intime, la conștiință, la activitatea educativă. Ceea ce trebuie să ne preocupe, în primul rând, este, după opinia mea, răscolirea conștiințelor, a-i face pe oameni să gîndească și să simtă într-un anumit fel, influențarea mentalității și comportării, prin prezentarea unor argumente în favoarea unei anume conduite în cazuri similare.

Desigur, ar putea fi aduse și alte argumente în favoarea unui conținut etic sporit — a unei științe științifice — în materialele rubricii de etică. Pentru aceasta sînt decisive, dincolo de cunoștințele posedate de redactor în acest domeniu, pricepera profesională, modalitățile publicistice utilizate. Cum subliniam la un moment dat, nu pledez pentru un abuz de termeni etici, pentru o „tehnizare etică” a articolelor dacă se poate spune așa, pentru excluderea unui material factual economic sau de alt gen, ci pentru o poziție dominantă a eticului — în conținutul faptei, viziune, argumentație, limbaj.

TRATAREA PROBLEMATICII ETICII ȘI ECHITĂȚII SOCIALISTE — ȘI AUTORUL EI COLECTIV

CONSTANTIN NANCU
(„Steagul roșu” — Bacău)

„Organizînd și conducînd mareașă operă istorică de făurire a socialismului și comunismului pe pămîntul României, se arată în preambulul la Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, P.C.R. acordă o atenție primordială făuririi unui om nou, cu o conștiință înaintată și înaltele trăsături morale, promovării unor raporturi noi între oameni...”. Aș propune să încercăm să-l identificăm pe acest om căruia i se adresează fiecare cuvînt, fiecare prevedere cuprinsă în cele 33 de norme și principii, mai exact, facem un efort și să ni-l închipuim cum arată de fapt. Care este înfățișarea lui reală?

Acest om este cumva acea persoană deosebit de ascultătoare și atît de maleabilă pe care noi, redactorii, ne-o imaginăm luînd loc într-un fel de „bancă a cumințeniei“, pentru a asculta cu atenție articolul pe care tocmai l-am scris ?

Experiența noastră profesională, consolidată printr-un contact zilnic cu realitatea nemijlocită a vieții, ne obligă să recunoaștem că lucrurile nu stau chiar așa. Acest om căruia i se adresează Codul moral este surprins de noi, cei care avem datoria să înfățișăm în toată complexitatea ei, fizionomia morală a colectivelor de muncă în care pătrundem zilnic, în baza legitimației de ziarist, acest om așadar ni se înfățișează, de la întreprindere la întreprindere, de la șantier la șantier, de la instituție la instituție — în ipostazele cele mai diverse și „neplanificate“. Am la îndemină argumente simple : mă gîndesc la varietatea profesiunilor, a vîrstelor celor care scriu gazetei noastre în legătură cu problemele etice, ale celor care așteaptă un ajutor din partea gazetei, într-o problemă care privește resursele cele mai intime ale vieții lor sau ale colectivelor de muncă din care fac parte. Ar fi oare normal ca răspunsul publicistic la o problematică atît de largă și de diversă, să fie redactat, cum se zice „la indigo“ ? Pentru a reliefa cît mai bine această idee, voi recurge la o comparație : cînd se așează la masa de lucru pentru a-și scrie articolul, adeseori, gazetarul seamănă cu acei conferențieri care vorbesc pentru o sală întreagă, dar, pentru a-și susține cu mai multă convingere argumentele, își aleg un singur chip din masa compactă a auditorilor. Cu el dialoghează, pe el îl privesc întrebător, de la el așteaptă acel imperceptibil semn al acordului în cele spuse.

Am făcut această comparație pentru a sugera mai bine un real și permanent pericol care-l pîndește și pe cel mai înzestrat gazetar căruia i s-a încredințat sarcina de a scrie despre **căile practice** ale formării acestui „**Om nou, cu o conștiință înaintată**“. Este pericolul reducerii masei largi de cititori, căreia ne adresăm, la un public lipsit de diversitatea firească a vieții, la un singur chip sau, dacă vreți, la un „prototip“ care este „multiplicat“ și „distribuit“ cumpărătorilor gazetei o dată cu lipărirea fiecărui articol semnat de ACELAȘI autor. Pentru a sublinia mai bine ideea la care vreau să ajung, aș exagera puțin și aș afirma că, prin aceste lentile unice, realitatea complexă a vieții va fi inevitabil ajustată, nivelată, uniformizată, conform punctului de vedere, stilului acestui redactor „specialist“ în probleme de morală, care, cu timpul, se va folosi, probabil, de concepțiile sale, de experiența sa în abordarea problematicii de educație ca de un fel de „pat al lui Procust“.

Lucrurile, evident, n-au ajuns pînă aici, nici la gazeta noastră și, fără îndoială, nici la alte gazete județene. Se impune însă găsirea unei soluții corespunzătoare cerințelor reale ale cititorilor. Între căutările noastre ale redactorilor gazetei de la Bacău, ar putea fi amintită și o anchetă în rîndul cititorilor, anchetă ale cărei concluzii au dovedit largă audiență în rîndul cititorilor **anchetei sociale**. Spi-cuim, dintre rezultatele anchetei, dezbătute, de altfel, într-o ședință a Colegiului lărgit al gazetei la care au participat toți redactorii noștri, aceste cîteva cifre nu lipsite de semnificație : La întrebarea : **Căror articole ați dori să li se acorde un spațiu mai larg în gazetă ?**, din cele 208 răspunsuri, 22,10 la sută optează pentru ancheta socială. Aș mai con-

semna aici faptul că după profesii, ancheta socială este solicitată cel mai mult de economiști și ingineri (30%) și de învățători și profesori (28%). După categorii de vîrstă, această specie publicistică este căutată îndeosebi de cititori între 31 și 40 de ani. N-am de gînd să comentez aici aceste cifre. Ce vreau să comunic este faptul că, în procesul de elaborare tematică a fiecărui număr de gazetă, colectivul nostru redacțional a căutat să răspundă în mod corespunzător acestor cerințe ale cititorilor, așa că, într-o primă etapă a căutărilor, ancheta socială nu a lipsit din sumarul gazetei, ea fiind destinată să asigure dezbaterea, în coloanele publicației noastre, a problemelor eticii și echității socialiste. Ce însemna, practic, acest lucru ? Unul din redactori nu avea altă sarcină decît să răspundă de organizarea și redactarea **anchetei sociale**. În această formulă, gazeta noastră s-a angajat în dezbaterea unor probleme cu largi semnificații etice din viața oamenilor întîlniți în fabrici, uzine, șantiere, în diverse instituții sau chiar în ambianța atît de diversă a străzii.

Concomitent, au fost publicate reportaje despre oamenii cei mai interesați din județ — muncitori, constructori, ingineri și tehnicieni, cooperatori, mecanizatori — reportaje care nu făceau altceva decît să demonstreze ca fapte autentice adîncă viabilitate a tezelor cuprinse în Codul eticii și echității socialiste.

Nu pot trece, de asemenea, cu vederea acel mozaic de întîmplări nu lipsite de valențe educative care fac obiectul rubricii noastre de fapte diverse și pe care noi o intitulăm „Semne particulare“. Așa cum nu poate fi omisă nici contribuția caricaturistului — gazeta noastră numărîndu-l printre colaboratorii săi pe talentatul artist Constantin Ciosu, ale cărui caricaturi, deosebit de incisive, veștejesc, cu forța unor adevărate pamflete „fără cuvinte“, apucături și năravuri certe cu cinstea, cu conștiinciozitatea profesională, cu normele generale de conviețuire în societatea noastră socialistă.

Ceea ce aș dori să subliniez, pe ansamblu, este caracterul de **ubicuitate** pe care l-a căpătat tematica educativă și în „Steagul roșu“-Bacău, despre interesul crescînd al tuturor redactorilor față de această tematică. Este un proces în plină desfășurare. Este drept, mai sîntem tentați să înlocuim referirile grăitoare în fapte din viața oamenilor cu extrase din statisticile de producție sau din cărțile tehnice ale mașinilor pe care le conduc.

Ceea ce am cîștigat totuși este înțelegerea faptului că autorul rubricii de educație trebuie să fie întregul colectiv de redactori. Și nu numai atît. Că, indiferent de locul din gazetă sau din pagina unde este publicat, articolul pe teme de educație poate și trebuie să fie și o tribună de la care cititorii să ia ei înșiși cuvîntul, pentru a întreba sau pentru a da răspuns multiplelor probleme pe care le ridică acest proces complex de făurire a unui om cu o conștiință înaintată, a unor relații calitativ superioare între membrii societății noastre.

Nu sînt deloc convinși că am găsit cele mai bune argumente în favoarea temei pe care noi, cei de la „Steagul roșu“, ne-am propus-o, pentru a fi susținută în cadrul acestui simpozion : „Rubrica de educație în gazeta „Steagul roșu“ și autorul ei colectiv“. Dar nu am nici o îndoială că mă voi întoarce de aici cu o sumă de învățăminte de care va trebui să ținem neapărat seama în modul de a concepe, de a gîndi, de a redacta această rubrică cu mulți cititori.

TRANSLATORII DE PRESĂ

Cred că ar fi de prisos să se facă studii de specialitate pentru a demonstra de ce presa a avut întotdeauna nevoie de cunoscători de limbi străine. Multitudinea surselor ei de informație, faptul că ele se află răspândite în lumea întreagă și dorința de a le capta, pe măsura posibilităților, fără a recurge la prea mulți intermediari, implică necesitatea de a înțelege cel puțin limbile de circulație mondială. Dezvoltarea presei, specializarea ei, puternic impulsionată și de crearea agențiilor moderne de presă în prima jumătate a secolului trecut, a dus la o mai accentuată diviziune a muncii între ziariști, între altele și la apariția traducătorilor ziariști.

Majoritatea lor traduc dintr-o limbă străină, sau din mai multe limbi străine, în limba maternă, însă în ultima jumătate de veac, și îndeosebi în ultimile trei decenii, translatorii în limbi străine au devenit prezențe din ce în ce mai numeroase și organic integrate în peisajul ziaristic care s-a îmbogățit între timp cu încă două dimensiuni — radioul și televiziunea.

România a avut și are un număr mai mare, proporțional mult mai mare, decât numeroase alte țări, de cunoscători a mai multor limbi, iar la noi au apărut și apar ziare și reviste nu numai în limba română, ci și în germană și maghiară. La fel presa noastră dispune de publicații în franceză, rusă, engleză, chineză, spaniolă și alte limbi.

Marile prefaceri politice economice și sociale care au avut loc în țara noastră după 23 August 1944, afirmarea României într-o lume în continuă transformare au multiplicat și pe măsura progresului țării în toate domeniile vor înmulți pe mai departe, cantitativ și calitativ, necesitățile noastre de a fi informați despre ceea ce se întâmplă în alte țări și de a informa străinătatea despre ceea ce se întâmplă la noi. În acest context s-au extins și s-au intensificat relațiile presei din România cu agențiile de presă, posturi de radio și televiziune, ziare și alte publicații din alte state, contactele Uniunii ziariștilor din R.S.R. cu uniuni similare, s-au dezvoltat, programele noastre de radio în limbi străine, emisiunile AGERPRES pentru străinătate (înființate în 1947), s-a diversificat activitatea Redacției Publicațiilor pentru Străinătate (incepută în 1950) etc. Este firesc ca, în acest climat politico-profesional, rolul și răspunderea ziaristului multilingv, a traducătorului de presă, să crească necontenit.

Constatând că „Presa noastră“ nu s-a ocupat niciodată de problemele acestor confrăți și dorește să le aducă în discuție publică, am solicitat părerile unor colegi din câteva redacții, instituțiile de presă „martor“ fiind AGERPRES-ul — care publică materiale în opt limbi —, „Neuer Weg“ și Redacția Publicațiilor pentru Străinătate, care editează reviste în șapte limbi.

— Poate n-ar strica să începem cu o privire asupra cantității materialului livrat presei de către translatorii.

— Cantitatea totală este greu de evaluat, dar cea publicată merge de la 25% din total la cotidiene (pagina externă) la 100% la buletine de știri externe la radio, emisiunile radio și Agerpres precum și publicațiile pentru străinătate, la care se mai adaugă informația din surse străine încorporată în multe articole, comentarii etc. tipărite în presa noastră.

— Deci, un aport substanțial fără de care ziaristica noastră ar fi de neconceput. Din punct de vedere calitativ, mai este mult de făcut. Avem clasică „ora H“, provenită din „H-hour“, în loc de „ora 0“, și mai ales preluarea greșită a unor cuvinte la modă, transpunerea mecanică a topiceii dintr-o limbă în alta, traduceri ambigue, neclare sau neglijent redactate care nu pot fi puse întotdeauna pe seama lipsei de timp.

— O observație care este valabilă în egală măsură pentru materialele scrise direct în limba în care sînt publicate și nu ține de specificul muncii de traducere, dar care subliniază o latură esențială a însușirilor unui bun translator : el trebuie să fie un ziarist cel puțin tot atît de calificat ca și colegul lui redactor și în plus să posede cunoștințe temeinice despre istoria, cultura și viața țărilor din limba cărora traduce, nemaivorbind de obligativitatea de a fi la curent cu problemele lor sociale, economice, politice, cu terminologia la zi în toate domeniile.

— Am cunoscut astfel de traducători, ziariști pasionați de munca de translație, pe care o considerau nu ca un „rău necesar“ ci o profesie nobilă de mijlocire a cunoștințelor din limba emițătoare la cea primitoare, oameni care și scriau, unii în două limbi, adevărați ziariști multilingvi. O „specie“ care, în ciuda unor solicitări crescînde, pare a fi pe cale de dispariție. De ce oare ?

— Această întrebare comportă cîteva precizări. În ceea ce privește pe adevărații ziariști multilingvi, cred că îi putem număra fără un efort deosebit. În al doilea rînd, nu mai există la noi convingerea că traducerea este o meserie. Vorbesc de translații în presă, unde nu ajunge să te familiarizezi cu două-trei domenii înrudite, ci trebuie să stăpînești limbajul întregii game de subiecte tratate de mijloacele de informație. În ceea ce privește „răul necesar“, el va fi necesar atîta timp cît redactorii nu vor stăpîni cel puțin o limbă străină de circulație mondială la un nivel care să le permită să preia informații — cu o exactitate certă ! — din acea limbă fără intermediul traducătorului. De altfel, merită reamintită binevenita prevedere din Legea presei privind obligativitatea cunoașterii unei limbi străine de către toți gazetarii, indiferent de specializare sau funcție. Din păcate, neînțelegerea profesiei de translator face ca, uneori, traducătorul să fie privit ca o categorie inferioară de gazetar, drept care forța de atracție a meseriei și nivelul ei, în loc să crească, în pas cu exigențele obiective, scad.

— Dumneavoastră aveți cindva cîteva „mașini de tradus“ care dictau dactilografelor pînă la 60 de file pe zi. Mai „funcționează“ ?

— Încă mai lucrează. Sint ultimile „exemplare“, vîrsta lor medie fiind de 60 de ani. Însă n-au fost niciodată „mașini“. Traducătorii noștri nu-și pot face meseria fără o vastă cultură și o mare experiență de viață. Marea lor familiaritate cu limba emițătoare (cunoașterea ei pasivă) se cere dublată de cunoașterea (activă) perfectă a limbii primitoare. Una este să te „descurci“ într-o limbă străină, chiar s-o vorbești destul de bine, alta să traduci din ea, și cu totul altceva să traduci în ea. Translatorii trebuie să gîndească în limba în care traduc. Deci nu ajunge să ai o repartizare, mai este nevoie și de o chemare, o aplicație pentru profesie.

— Și nu este mai firesc ca această chemare să existe la oameni de, să spunem, 30 de ani, mai înzestrați din punctul de vedere fizic decît colegii lor sexagenari, pentru a face față exigențelor calitative și cantitative în condițiile specifice presei ?

— Firește, dacă n-ar exista și unele dezavantaje în comparație cu alte categorii de ziarști. Dacă ține neapărat să activeze în presă, tînărul cunoscător de limbi străine se va bate să devină redactor, avînd posibilități de promovare la funcții de cea mai mare răspundere în ziaristică.

— De ce nu sint promovați translatorii potrivit calităților lor ?

— Rămii traducător dacă ești bun, fiindcă ești bun și necesar în funcția respectivă, și rămii traducător dacă ești mediocru, fiindcă nu ești destul de bun pentru altceva. Acest obicei duce la deteriorarea profesiei și la agravarea lipsei de cadre. Iar tinerii translatori talentați părăsesc meseria din motivele cunoscute și pentru că simt că se pot afirma mai bine în alte părți, ca redactor de editură, în învățămîntul superior etc.

— Este o situație anacronică, deoarece există posibilitatea promovării acestor cadre în posturi redacționale. Cunoaștem cazuri în care translatorii au devenit redactori și comentatori apreciați. Pe de altă parte ar fi pe deplin justificat să avem redactori specializați în traduceri, tot așa cum avem gazetari specializați în politică externă, economie, industrie, agricultură, cultură și sport.

— Dumneavoastră cum reinnoiți activul de translație ?

— Desființîndu-l și înlocuindu-l prin redactori care, pe lingă activitatea obișnuită de gazetărie, traduc din domeniile lor de specialitate.

— În conformitate cu principiul practicat în unele redacții că cei care redactează materialele de presă în limbi străine sint ziarști ?

— Desigur. De aceea, noi îi îndemnăm pe tinerii noștri redactori, de la începutul carierei lor, să și traducă. Vreau să subliniez că este vorba de cei mai buni redactori. Avem în vedere ca, într-un viitor nu prea îndepărtat, cea mai mare parte a traducerilor importante să fie efectuate de altfel de redactori.

— Dumneavoastră cum ați ajuns în colectivul de translație, și de ce ?

— Am absolvit facultatea de limbi romanice și am ajuns în această redacție prin concurs. Aș prefera să traduc în limba română, dar translația în limba străină mă obligă să învăț mereu, ceea ce este un lucru bun. Am fost atestată după trei ani, în 1972.

— Acum sînteți o veterană.

— Dacă vreți să vedeți veterani, vorbiți cu ceea ce numim șefi de versiune, unii dintre ei cu o vechime egală cu vîrsta mea. Ei verifică și redactează traducerile, dau bunul de cules și bunul de tipar. Au multă bătaie de cap.

— Dumneavoastră nu aveți probleme ?

— Am. Le voi expune sub formă de întrebări. De ce manuscrisele pe care le primim spre traducere sint deseori foarte slab redactate ? Un text dificil, dar bine scris, pune probleme, te îndeamnă să găsești soluții adecvate ; un material nefinisat, deficitar în materie de conținut, logică și limbă, te dezarmează. De ce i se dă drumul ? De ce, pe drept cuvînt, o poezie tradusă este considerată o operă originală, în timp ce traducerea unui reportaj, eseu sau articol de specialitate nu este tot astfel socotită ?

— Munca în colectivele noastre de translație cere o foarte bună pregătire politico-profesională. Emisiunile și buletinele pentru străinătate presupun înțelegerea exactă a materialului în funcție de momentul politic și transpunerea lui foarte exactă și rapidă în limba respectivă, lungimea materialului mergînd de la cîteva rînduri la cîteva pagini de ziar.

— Aveți cadre suficiente, și suficient de calificate ?

— Avem de biruit greutăți. Chiar și șefii de promoție de la o facultate de limbi străine au nevoie de cîteva ani în redacție pînă ce devin translatori competenți de presă. În unele colective media de vîrstă este destul de mare, uzura muncii de agenție își spune cuvîntul și altele, ce nu o dată descurajează completarea și reinnoirea acestor colective.

— Ce este de făcut ?

— Am început să facem primii pași spre formarea unui ziarist complex, specializat în redactarea unor materiale de presă în limbi străine pentru străinătate. În două colective de translație am încadrat cîte un translator ca redactor. În funcție de timpul care-i rămîne după ce s-a achitat de îndatoririle sale ca translator, el participă la redactarea unor materiale specifice pentru țările cărora se adresează. Succesul și extinderea acestui experiment ar putea servi la diversificarea emisiunilor și buletinelor pe regiuni geografice și de limbă, la mărirea simțului de răspundere a redactorului-translator (denumire din păcate încă disputată). De altfel, redacția noastră de știri externe, care preia materiale de presă de la agențiile internaționale, nici nu are translatori, încadrați ca atare, ci redactori care, pe baza telegramelor tratînd aceeași temă, redactează știrile proprii.

— Nu s-ar putea adopta un sistem similar pentru redacția dv. ?

— Aceasta ar cere o altă concepție gazetărească.

*

— În prezent sectoare și redacții întregi din presa noastră scrisă și vorbită difuzează știri, articole, comentarii, etc., care se bazează pe materiale concepute în limba română, dar care nu apar niciodată în românește. În acest sistem traducătorul (translatorul) principal răspunde teoretic numai pentru fidelitatea traducerii față de original. De fapt, însă, pentru textul așa cum el apare în final. Deci, și pentru conținutul lui.

— Spre deosebire de materiale bazate pe texte în limbi străine, care, după traducerea lor în limba română, sînt verificate și redactate de redactori, vizate de redactori de rubrică, aprobate de redactori șefi adjuncți, și care primesc bunul de tipar dat de către un „cap limpede“.

— Intocmai. Pe deasupra, translatorul principal investit cu atribuțiile de șef de versiune (tură, emisie) și confruntă, și stilizează și redactează materialul tradus, deci îndeplinește câteva funcții redacționale și de control redacțional.

— Multiplicitatea acestor îndatoriri nu poate să nu se repercuteze negativ asupra îndeplinirii unora dintre ele. De obicei ea duce la aplatizarea traducerii, la transpuneri mecanice a cuvintelor originalului în cealaltă limbă, la unele neajunsuri în finisarea lingvistică, lipsuri agravate de presiunea timpului etc.

— Această tehnologie de lucru ascunde câteva anomalii. În timp ce materialul de bază — care nu vede „lumina tiparului“ — este avizat și aprobat de către cadre de conducere, produsul ziaristic finit sub forma traducerii se difuzează pe răspunderea unui translator.

— Totuși unii din acești translatori posedă o experiență și o pregătire politico-profesională destul de mare pentru a-i califica să conducă colective mari și să-și asume răspunderi la nivelul unui șef de redacție cînd sînt chemați să conducă traducerea documentelor de mare însemnătate cu ocazia congreselor de partid, a unor conferințe internaționale etc.

— Asta este bine, dar nu toți șefii de versiune au o calificare suficientă pentru astfel de sarcini, și chiar dacă o au, aceasta nu anulează lipsurile actuale. Se pune întrebarea de ce, în sectorul traduceri, răspunderea pentru materialul finit nu este așezată cel puțin la același nivel cu cea pentru materialul de bază ?

— Actuala practică are câteva dezavantaje esențiale: pe de o parte tratează activitatea translatorilor ca o muncă a unei „mașini de tradus“ cu toate că unii redactori și chiar șefi de redacție consideră că ei trebuie să fie și „o sită“ care „prinde“ greșelile pe care ei le-au scăpat și ar avea și sarcina să recupereze întârzierile „redacționale“ (ca și cum ei ar face parte din colective extra sau supraredacționale !); pe de altă parte se transferă asupra transla-

torilor principali o răspundere care în alte sectoare cade în sarcina cadrelor de conducere și, totodată, în loc să pornească de la necesitățile calitative și specifice ale produsului finit, neglijează tocmai acest aspect hotărîtor al publicațiilor și emisiunilor în limbi străine.

*

— Mai există o problemă de cea mai mare importanță. În momentul de față pentru traducerea operativă a marilor documente de partid și de stat care se cer difuzate rapid în străinătate sînt alcătuite, cu mari dificultăți, colective eterogene, temporare, care se achită de sarcina lor cum pot. Este o metodă neeficientă, în neconcordanță cu nevoile obiective. Și aici se simte nevoia acută a unei rezolvări temeinice.

— O soluție care să țină seamă și de necesarul de cadre competente de translatori, și de dactilografe poliglote cărora să le poată dicta direct în mașină, și de corectori calificați — doar se știe că tipografii care culeg aceste texte nu cunosc limbile respective.

*

— Am ajuns la întrebarea cheie: ce trebuie făcut, ce poate fi făcut pentru îndreptarea situației în acest domeniu ?

— În primul rînd, trebuie dusă mai departe inițiativa revistei „Presa noastră“, în sensul examinării aprofundate de către forurile competente, de conducerea redacțiilor implicate, de Uniunea ziariștilor și de alți factori, a tuturor aspectelor problemei.

— Unii propun înființarea unei asociații a traducătorilor-ziariști în cadrul Uniunii noastre, tot așa cum Uniunea scriitorilor are o secție de traduceri (și literatură universală).

— Investită cu autoritate profesională și sprijinită de conducerea redacțiilor respective, o astfel de asociație s-ar putea ocupa de educarea, calificarea și perfecționarea cadrelor de translatori, de ridicarea statutului lor, de promovarea schimburilor de experiență, ar putea căuta să colaboreze cu facultățile de limbi străine în vederea alcătuirii de grupe speciale de studenți care să fie pregătiți pentru o carieră în acest sector al presei.

— Se impune să acționăm operativ. Formarea cadrelor competente în acest domeniu, socotind și anii petrecuți la universitate, durează vreo zece ani, răs timp în care majoritatea actualilor ziariști-traducători cu o îndelungată experiență vor fi devenit de mult pensionari.

*

— Și dumneavoastră intenționați să publicați aceste dialoguri ?

— De ce nu ?

— Nu se vor supăra prea mulți citîndu-le ?

— S-ar putea, însă dacă supărarea lor va duce la eliminarea măcar a unora dintre lipsurile semnalate, atunci merită.

CAROL KORMOS

„VIAȚA UNIVERSITARĂ“

„IDEEA UNIVERSITARĂ“

„STUDENTUL ROMÂN“

de ION FELEA

În tezaurul presei românești — termenul de teaur nu este exagerat — se află încă din veacul trecut reviste, ziare, cu un conținut profund progresist. Ziaristi cu o cultură deosebită erau receptivi la ideile cele mai înaintate ale vremii, iar spațiul unor pagini era dăruit din belșug unor principii de largă circulație în mijlocul cititorilor.

În al treilea deceniu al veacului nostru, studenți cu idei progresiste au editat publicații de înaltă valoare umană, cum au fost, în anul 1923, „**Îndrumarea**“, „**Scinteia**“ de la Iași, „**Lumea universitară**“ la Cluj, „**Cultura nouă**“ la București, publicații ce combăteau mișcărilor xenofobe, demascau substratul reacționar al unor organizații studențești încurajate de guvernele anti-democratice, care urmăreau să se mențină la putere prin mijloace diversioniste.

Primul număr al gazetei „**Viața universitară**“ a apărut — ca un prevestitor simbolic — în ziua de 23 august 1925, adică acum o jumătate de veac. Ea se subintitula: Organ al Uniunii studenților independenți, constituită în luna iulie 1925. În articolul „Cuvânt înainte“, redacția, în numele celor mai înalte principii de viață, chema imbrățișător, pe toți studenții să discute, liber, în contradictoriu, despre problemele care-i frământă. Cu o singură condiție: „să uzeze de mijloacele intelectuale de convingere și nu de cele huliganice“. Conflictelor sociale erau atât de intense, atât de acute, încât nici o grupare profesională, nici un om care gîndește nu putea să treacă nepăsător pe lângă ele.

„**Viața universitară**“ era condusă și scrisă de tineri studenți care, ulterior, au devenit personalități marcante în politica țării, ca Ștefan Voitec. Colaborau eminenți profesori universitari, combatantul de elită, studentul comunist Timotei Marin, intelectual mult apreciat de profesorii universitari ieșeni, scriitorul Nicolae Deleanu, de curînd dispărutul Octav Livezeanu. Din acea pleiadă de studenți progresiști, care înfruntau pe acei care minuiuau bîta, stiletul, revolverul, în loc de argument științific, ne bucură că se mai află în viață, luptătorii de-acum o jumătate de veac: prof. acad. Șerban Cioculescu, prof. univ. Tudor Ionescu, publicistul comunist Alex. Mihăileanu.

Alături de studenții progresiști se aflau, prin cuvîntul și scrisul lor, prof. universitar C. I. Parhon, prof. universitar Traian Bratu, Dr. Gr. Popa, șef de lucrări la facultatea de medicină din București, fost președinte al Centrului universitar din Iași, prof. dr. Gh. Marinescu și alții.

În luna iunie 1925, studenții progresiști au luat atitudine potrivnică acțiunii nedemne a studenților xenofobi față de secretarul general al „Ligii Drepturilor Omului“ din Paris, Henri Guernut. El venise la București să conferențeze în aula „Fundației Universitare“. Dar în ziua conferinței, o pancartă atîrnată de poarta Fundației anunța numeroșilor cetățeni veniți să asculte pe Henri Guernut că prelegerea s-a aminat... Totuși, reprezentantul „Ligii Drepturilor Omului“ din Franța a vorbit în sala Sindicatului ziaristilor. Huliganii au venit în masă și aici, au făcut scandal în timpul conferinței. Li s-a dat, însă, un răspuns pe loc, cu toată energia.

Întors în Franța, Henri Guernut a primit o telegramă din partea studențimii conștiente în care aceasta și-a manifestat indignarea față de dezmațul bandelor fasciste, cu prilejul conferinței din sala Sindicatului ziaristilor. Telegrama studenților progresiști spunea: „**Trimitem salutul nostru călduros cetățeanului și intelectualului Guernut, cu convingerea că în viitor atacurile inconștienților se vor lovi — nu de „stilettele“ și revolverele ascunse în fundul buzunarelor — ci de marile noastre idei de pace, libertate și egalitate**“.

Telegrama a fost iscălită de 60 de studenți, care au pus bazele Uniunii studenților independenți“, și care au editat „**Viața universitară**“. Din „**Viața universitară**“ au apărut 11 numere.

După interzicerea oficiosului studențimii independente „**Viața universitară**“ au mai apărut 7 (șapte) numere din „**Ideea universitară**“. Primul număr a apărut la 10 decembrie 1925. Au colaborat la această publicație: Dr. Al. Slătineanu, Mihail Ciobanu, Alex. Mihăileanu, M. C. Olteanu. Ultimul număr: 20 aprilie 1926.

Apărută în vremea cînd fascismul încerca să întunece masele populare și să abată revendicările îndreptățite ale studenților români, „**Ideea universi-**

țară" a continuat lupta „Vieții universitare“, cu multă competență și vioiciune. Publicația își punea ca țel legarea în mod trainic a luptei studențimii, pe linia progresistă de clasa muncitoare, militând pentru democrație și cultură autentică.

La 27 iunie 1935, a apărut primul număr al publicației „Studentul român“, oficios al „Frontului studențesc democrat“. „Frontul Studențesc Democrat“ avea un Consiliu Executiv. Președintele Frontului era Gheorghe Rădulescu. În această organizație studențească au intrat studenți comuniști, socialiști, național-țărăniști, țărăniști radicali, studenți independenți.

Într-un articol polemic, Gheorghe Rădulescu arăta că acestora „s-a adăugat marea masă a studenților săraci și necăjiți în imensa majoritate...“. Uniți cu toții pe baza unui același program de revendicări profesionale, Frontul constituia începutul realizării unității tuturor studenților, fără de care revendicările lor nu puteau fi realizate.

„Frontul studențesc democrat“ a publicat în ziarul „Studentul român“ punctele din programul său: Să stabilească unitatea de acțiune studențească; Toți studenții conștienți trebuiau să se încoloneze în Frontul studențesc democratic; Nevoile comune trebuie să nască acțiuni comune; Antisemitismul e o diversiune; Diversiunile urmăresc să ne întunece vederea; Trebuie să fim contra diversiunilor; Căminurile sînt scumpe și nesănătoase; Cantinele nu dau hrană suficientă și ieftină. Și altele.

Frontul studențesc democrat își propunea să soluționeze durerile studențimii. În vederea congresu-

lui studențesc care se pregătea, Frontul studențesc democrat s-a adresat Comitetului Uniunii Generale a studenților români creștini, propunind o ordine de zi, din care subliniem: Situația economică a studențimii (taxe, burse, cămine, cantine); Lupta studențimii pentru libertatea culturii; Studențimea și măsurile de împiedicare a intrării tineretului în producție (răpirea dreptului de existență); Studențimea și starea culturală, economică și sanitară a maselor producătoare; Studențimea față de lupta pentru apărarea păcii și integrității statului român;

Propunerile au fost iscălite de președintele Frontului Studențesc Democrat, Gheorghe Rădulescu.

„Studentul român“ era scris cu îndrăzneala acelor care erau convinși că militează pentru țară, bunul ei renume peste granițe, pentru independența și suveranitatea poporului român, pentru bunăstarea maselor populare. Sînt semnificative următoarele rînduri din articolul: „Trăiască pacea — Jos trădătorii de țară: „Vin vremuri hotărîtoare. Fascismul falimentar și inebunit impinge Europa și lumea întregă la un nou măcel. Inseși existența neamului nostru și hotarele țării, dobîndite prin jertfă de sine, sînt amenințate“.

În afară de articole combative „Studentul român“ conținea informații despre situația și lupta studențimii din țară și străinătate.

opțiunile reporterului

„JURNALUL UNEI PASIUNI“ de TOMA GEORGE MAIORESCU

Autor a numeroase volume de poezie, Toma George Maiorescu s-a impus atenției și datorită activității sale de reporter, de publicist. În recentul volum, al cărui titlu îi exprimă cu exactitate conținutul, este cuprinsă o bună parte din publicistica și reportajele sale, autorul afirmîndu-și, citeodată, cu justificat orgoliu, înțietatea în investigarea unei realități economice, sociale. Debutînd cu eseu „Patria principeps“, reporterul aduce un omagiu cald locurilor natale care, pentru un scriitor, se constituie în patria însăși: „Iubește pămîntul pe care ai învățat primii pași și ai simțit, după fiecare pas mai mare, cum peste pereții odăii și peste gardul grădinii, și peste zidurile străzii, și peste perimetrul orașului se deschid noi orizonturi. Iubește pămîntul pe care ai auzit primele basme, ai ascultat susurul izvorului și cîntecul pădurii; și iubește pămîntul pe care ai descifrat, pentru înția oară, enigma constelațiilor. Desigur, într-o neasemuit de frumoasă noapte de mai“.

În întregul său, cartea acestei pasiuni nedesmintite a reporterului, peregrin atent pe drumurile patriei, este un document viu al participării entuziaste la miraculoasele prefaceri ce s-au petrecut de-a lungul anilor socialiști. Locurile natale ale scriitorului devin, firesc, patria principeps. Car-

tea este alcătuită din secvențe ce circumscriu perioade diverse din noua istorie a țării. Un cielu „Insurecția de primăvară“ reconstituie, cu ajutorul documentelor de arhivă, al presei vremii, evenimentul petrecut în februarie-martie 1945, sugerînd tensiunea acelor ani, a celui veritabil preludiu al victoriilor populare. Evocînd zilele care au precedat lupta maselor pentru instaurarea unui guvern cu adevărat democratic, autorul izbuteste să recreeze atmosfera febrilă, încordată, să comunice cititorului de azi tensiunea marilor încordări de acum 30 de ani. „Începea epopeea construcțiilor pașnice“, scrie, în încheierea acestei evocări, Toma George Maiorescu. Această epopee o consemnează cu fidelitate și entuziasm participare, fie că este vorba de prima mare hidrocentrală de la Bicaz, a cărei edificare îl îndeamnă la a invita oamenii să viseze, fie la „Uriaşul siderurgic“ de la Galați, din orașul dintre apă și foc, prilej de expresivă investigație în arhivele memoriei. Energia electrică, oțelul, imperiul nesfîrșit al cîmpiilor, orizonturile subterane în care se consumă biografiile pilduitoare ale minerilor, dar și pitorul unor zone ale patriei, obiceiurile cu semnificații mitice, ori urmele unor posibile civilizații străvechi — iată materialul concret, de lucru al autorului acestei cărți, care își declară

în reportaje minuțioase dragostea pentru locurile de lingă „tăcerea de piatră a Semeniceului“, de pe valea Bărza-vei, locuri prin care „trece cu ani și cu prieteni la braț“. Pasiunea pentru faptul deosebit, efortul de înregistrare obiectivă, exactă, dublat de preocuparea pentru desprinderea unor semnificații cu valoare social-umană, conferă acestui „jurnal al unei pasiuni“ valoarea unui document util și emoționant deopotrivă. Este drept, participarea naratorului la faptele vieții nu se produce întotdeauna la aceeași temperatură, iar expresia stilistică nu mărturisește întotdeauna aflarea echivalențelor celor mai sugestive. Propune însă această carte un reporter animat de spirit civic, conștient că nu atitudinea de simplu contabil al faptelor poate conferi paginei vibrație și emoție. Prin ceea ce are mai izbutit, prin cantitatea impresionantă de documente umane, volumul „Jurnalul unei pasiuni“, cu toate inegalitățile sale, cuprinde numeroase eseuri și reportaje care, evocînd cu lăudabilă fidelitate momente din marea operă de construcție a țării, nasc în cititor sentimentul mîndriei și demnității de a se ști participant direct la o asemenea operă.

NICOLAE DRAGOȘ

TRECUT ȘI PREZENT ÎN PRESA IALOMIȚEANĂ

de AUREL DAVID

secretarul general de redacție al gazetei „Tribuna Ialomiței“

„Oare ce desfătare vinătorească mai deplină, mai nețărnută, mai senină și mai legănată în dulci și duioase visări poate fi pe lume decît aceea care o gustă cineva cînd, prin pustiiile Bărăganului, căruța în care stă culcat abia înaintea pe căi fără urme? Dinainte-i e spațiul nemărginit; dar valurile de iarbă, cînd inviate de o spornică verdeață, cînd ofilite sub pirlitura soarelui nu-i însoflă îngrijirea nestatornicului ocean. În depărtare, pe linia netedă a orizontului se profilează, ca moșoroaie de cîrțițe uriașe, movilele, a căror urzeală e taina trecutului și podoaba pustietății. De la movila Neașului de pe malul Ialomiței, pînă la movila Vulturului din preajma Borcei, ele stau semănate în prelungul cîmpiei, ca sentinele mute și girbovite sub ale lor bătrîneți“.

Cam la un an după ce Odobescu se achita de promisiunea făcută prietenului său C. Cornescu, scriind acea lucrare unică în literatura noastră care este „Pseudokyneghikos“ și din care am citat acest semnificativ fragment despre zona unde trăim și muncim noi astăzi, un grup de entuziaști reușea să scoată de sub teascurile imprimeriei județului primul embrion tipărit al spiritualității acestor meleaguri: gazeta „Ialomița“. La început „nu un răspînditor de idei, ci un imprăștiator de vești“, cum spunea C. Bacalbașa, periodicul acesta, la fel ca multe altele apărute mai înainte în alte zone ale țării, avea să contribuie, de-a lungul celor aproape șapte ani ai ființării sale, la răspîndirea luminii.

Îmi permit ca, înainte de a face o întoarcere mai detaliată în timp, să fac o precizare: în tomul I al „Publicațiilor periodice românești“, Nerva Hodoș și Al. Sadi Ionescu afirmă hotărît că „Ialomița“ a apărut în perioada august 1875 — noiembrie 1881 și că singurele numere ce au văzut sînt 85/21 noiembrie 1876, 20/18 iunie 1878, 7—11/17 februarie și 16 martie 1880. Nu știu ce alte surse de documentare au folosit autorii amintiți, dar eu consider greșită afirmația. În cercetările proprii am descoperit în fondurile Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România exemplarul datat anul I, nr. 32/26 octombrie 1875. Ținînd seama că gazeta era săptămînală, un calcul simplu ne conduce la concluzia că prima publicație din județul nostru a apărut la sfîrșitul lui martie 1875, deci cu circa 5 luni mai devreme decît data menționată de N. Hodoș și Al. Sadi Ionescu.

„Ialomița“ publica informații despre bugetul comunal, despre seceta din 1875, despre terminarea a 600 m terasament pe șoseaua Călărași — Chi-

ciu (începută în 1873), despre înființarea punctului de trecere a Dunării la Chiciu cu ajutorul unui vapor austriac și altuia otoman, despre igienă, salubritate, poșta rurală. În pagina întîii își făceau loc depeșe din Viena, Constantinopole, Varna, Belgrad, Petersburg. Foița gazetei găzduia și versuri, povestiri (originale sau traduse). Din 1875 pînă în 1878, ca girant era menționat consiliul de administrație, după aceea gerante responsabil fiind I. I. Seicărescu. O ultimă mențiune: periodicul era editat în Stirbeiu (Călărașii de azi) și apărea în fiecare duminică dimineața.

Din 1875 și pînă astăzi, în perimetrul actualului județ Ialomița, au văzut lumina tiparului 117 publicații de mai lungă sau mai scurtă durată. Probabil că numărul acestora să fie mai mare, dar investigațiile proprii în colecțiile Bibliotecii Academiei R. S. România (un sprijin prețios mi-a fost acordat de eminentul om de litere acad. prof. dr. Șerban Cioculescu), Centrale universitare, Centrale de stat, Academiei „Ștefan Gheorghiu“, în Arhivele statului, la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării democratice și revoluționare din România, în colecțiile personale ale unor foști ori actuali colaboratori s-au oprit la cifra 117.

Nu am inclus în acest număr ziarele „Steagul roșu“, organ al Comitetului regional București al P.M.R., și „Dobrogea nouă“, organ al Comitetului regional Dobrogea al P.M.R., care au acoperit zona actualului județ în perioada 1959—1967.

Personal sînt sincer nemulțumit că nu am putut consulta „Presentul“, „Correspondența“, „Localitatea“, „Vocea Ialomiței“ (1884), „Ialomița“ (1930), „Democrația Ialomiței“, „Vocea Călărașilor“ semnalate, de altfel, în „Publicații periodice românești“, Tomul I și suplimentul.

Gazde ale publicațiilor noastre au fost 11 localități ialomițene: Călărași, Slobozia, Fetefști, Lehliu, Dragalina, Făcăeni, Independența, Grindu, Albești, Barza (Al. Odobescu), Cunești. Aș mai aminti, ca o curiozitate, faptul că în 1936, de pildă, în județ apăreau publicații ca: „Liga poporului“, „Pămîntul“, „Drapelul țaranului“, „Meșteșugarul“, „Ștăfeta“, „Pensionarul“, „Sirena“ etc.

S-ar putea face o categorisire și pe profile a gazetelor. Au existat periodice științifice, literare, financiare, agricole, meșteșugărești, administrative, studentești, ale elevilor.

Sigur că majoritatea lor au fost create și au slujit interesele partidelor politice care s-au perindat la cirna țării. Accentuăm totuși, impor-

tantul act de cultură pe care l-a făcut presa, încă de la primele începuturi, acela de a contribui nemijlocit la luminarea poporului.

Cităm încă în „Ialomițeanul“ din 1888: „Presa merită cea mai înaltă considerațiune într-un stat civilizat, căci menirea ei este ca, arătînd adevărul și răspîndind lumina să formeze educațiunea politică a poporului“.

Istoria de un secol a presei ialomițene ne duce la concluzia că această sarcină a fost, cu unele excepții, înfăptuită de către înaintași, iar astăzi, urmînd neabătut sarcinile puse în fața sa de către P.C.R., de secretarul general al partidului, ea își face ou perseverență datoria. Mai mult chiar, presa contemporană se străduiește să fie un puternic instrument de dezbateri publice, de participare a maselor largi populare la elaborarea politicii interne și externe a partidului nostru, se aliniază alături de întreaga publicistică din patria noastră pentru a fi, așa cum îi direcțiunea misiunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Mesajul adresat ziarului „Știința“, la 17 august 1971, „un puternic forum al democrației noastre socialiste“.

Periodicele apărute în Bărăganul ialomițean au consemnat aproape toate marile evenimente petrecute în istoria locuitorilor acestor meleaguri. Referiri la războiul de independență din 1877; la răscoala din 1907; la crunta exploatare a meseriașilor; la studiarea marxismului: „trebuie să-l admirăm (pe Lenin) pentru tenacitatea lui de a forma din ideologia comunistă un crez încă cu 20 de ani înainte de revoluție, urmărind să facă din tema marxistă un principiu de conducere universal, peste capete încoronate, peste morală, peste religie“ („Actiunea“, 24 noiembrie 1929); luări de poziție împotriva fascismului, a agenturii ei din România: „Ni se vestește din județ despre o zvăpăiată activitate a formațiunii dictatoriale numită Garda de fier... Cred (ei) numai în puterea ciomagului, iar pentru popor, pentru națiunea însăși care ține țara pe umerii ei de ani și o îngroașe cu sudoarea și singele ei, nu-i doresc decît niște stăpîni absoluți, în afară de lege și anume gardiștii de fier, niște copilandri sau niște oameni vîrstnici ajunși în mîntea copiilor, îmbrăcați ca niște paiețe, cu pistoale la briu, cu cravate negre și cu alte bazaconii... Sistemul este nemțesc și acolo se chiamă hitlerism, dar acesta este huliți azi de întreaga lume civilizată, ca fiind primejdia cea mai mare pentru pacea lumii. Hitleriștii vor războiul mondial. Cine și-a pierdut o doagă se face sigur hitlerist și în România“ („Aurora ialomițeană“, 15 iunie 1933); insurecția națională ar-

mală antifascistă : „Sub directă conducere a P.C.R., grupul patriotic și ostășii români, totalizând 200 de oameni, au opus rezistență unei divizii germane în retragere (lingă Călărași), în după-amiaza zilei de 25 august 1944, capturând circa 4000 de soldați, ofițeri și un general” („Tribuna Ialomiței”, 22 august 1969) ; ocuparea prefecturilor, a moșiilor, improprietărea țărănilor ; victoria asupra fascismului : „Războiul împotriva armatelor fasciste s-a sfârșit. Noi însă trebuie să continuăm în interior să ducem o luptă dîră și necruțătoare împotriva ultimelor rămășițe fasciste, pentru democratizarea reală a țării. Trebuie ca toată energia, toată puterea noastră de muncă să fie întrebunțate pentru refacerea economică, socială și politică a țării, trebuie să facem totul pentru a crea condițiunile necesare pentru bunăstarea poporului” („Ialomița liberă”, 21 mai 1945) ; alegerile din 1946 ; abolirea monarhiei și proclamarea R.P.R. ; naționalizarea ; trecerea la planificarea economiei naționale, crearea primelor G.A.C., consolidarea acestora ; crearea marilor unități industriale, modernizarea agriculturii Bărăganului, construirea noilor edificii sociale, culturale ale socialismului ; vizitele conducătorului iubit al partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, indicațiile date, materializarea acestora.

Îmi fac o datorie de onoare amintind aici cîteva nume din multele personalități care au fost sau sînt alături de noi : George Acsinteanu, George Alboiu, C. Sandu Aldea, Gh. Angelescu, Niță Angelescu, Tudor Arghezi, Ion Avram, George Bacovia, Aghata Grigorescu-Bacovia, George Badea, Ion Badea, Dem Bassarabeanu, I. A. Bassarabescu, Lazăr Belcin, Virgil Bordeianu, Maria Bordea, Ion Botan, De-

mostene Botez, Radu Boureanu, Alexandru Brad, Alanase Cartoian, Vasile Căbulea, Eugen Cialic, Lucian Ciobotaru, Șerban Cioculescu, Romulus Cioflac, Răzvan Ciucă, N. D. Cocea, Ionel Constantin, Florin Costinescu, Paul Craiu, Ion Cristea, George Dan, Traian Demetrescu, Ovid Densușianu (fiul), I. Dongorozi, Victor Eftimiu, Aurel Elefterescu, Mircea Eliade, Constantin Frinc, Gala Galaction, Marin Giurcă, Constantin Giurescu, Gr. H. Granda, Dimitrie Gusti, Petre V. Hanes, Petru Ignat, D. Ionescu-Sisești, Eugen Ionescu, Nicolae Iorga, Panait Istrati, Ștefan Lache, Al. Lascarov-Moldoveanu, George Lesnea, Ion Aurel Manolescu, Dumitru Mazilu, Constantin Mițea, Gheorghe Nedelcu, Titu Nițu, R. I. Opran, Sașa Pană, Cezar Petrescu, Marin Poenaru, V. D. Popa, Victor Ion Popa, C. Rădulescu-Motru, Neagu Rădulescu, Eugen Reigis, Ion Pop Reteaganul, Eugen Romeci, Mihail Sadoveanu, Pompei Samarian, Gheorghe Sapon, Octav Sargețiu, Florentina Scorearof, Ion Spălățelu, Ion Tarachiu, Ionel Teodoreanu, Paul Teodorescu, T. Teodorescu Braniște, Victor Tulbure, Maria Vasile, Andrei Voileanu, I. Vratopol, George Mihail Zamfirescu.

Observați probabil că, în scurta și rapida trecere în revistă a colaboratorilor (am fost nevoit să selectez cu multă zgîrcenie din miile de nume care au semnat în cei o sută de ani), am pus alături de academicieni pe activiști de partid sau de stat, alături de scriitori sau poeți am asociat numele unor muncitori, țărani, artiști plastici, oameni de știință, specialiști din diferite domenii de activitate.

Intr-un moment ca cel pe care-l trăim astăzi, nu putem să nu aruncăm o privire și asupra mult prețuitei ac-

tivității pe care au desfășurat-o și o continuă cu o rară pasiune cei mai apropiați tovarăși de muncă ai gazetarilor : tipografii. Astăzi funcționează în județ, imprimînd pe hîrtie cuvîntul partidului, moderna tipografie din Slobozia, unde se realizează lucrări de mare dificultate, cea din Călărași și alta la C.C.H.

Meseriași de talent ca Dumitru Secuiu, Ion Dima, Costică Stănescu, Voica Puia, care au lucrat în condițiile grele ale începuturilor presei comuniste din Ialomița. Aurel Drăgan, Nicu Rădulescu, Mihai Preda, Ion Nițu, Aneta Măiță și-au trăit multe nopți albe în fața claviaturii linotipului, cu vîngăla-cul în mină la zețarie, în fața șifurilor sau șpalteor, veghind presiunea calandruului, corectitudinea turnării în stereotipe sau imprimarea propriuzisă la mașini plane ori rotativă.

Nu pot încheia aceste scurte notații fără a da o replică, în timp, imaginii creionate de Al. Odobescu. Scriam în primul număr al „Arcadei”, în decembrie 1971 : „Geologi și geografi, arhitecți și proiectanți prospectează, măsoară, trasează contururi, întocmesc prognoze. Vin constructorii. Liniștea birgului de odinioară este transformată într-o minunată simfonie a muncii creatoare, în care locul instrumentelor muzicale, al partiturilor este luat de macarale, autobasculante, betoniere, benzi transportoare... Se muncește eroic, fără preget, cu responsabilitatea mandatului incredințat de partid de a implanta aici, la răscrucea de drumuri din inima Bărăganului ialomițean, un oraș modern. În vest prind contururi și încep să producă mari și puternice unități industriale : fabrica de ulei, fabrica de brînzeturi și cașcaval, filatura de bumbac ; în sud, peste riul Ialomița, cetatea chimiei”.

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

În lunile mai și iunie a.c., conform prevederilor Protoalelor de colaborare și schimburi interredacționale pe anul 1975 dintre Uniunea ziaristilor din România și Uniunile de ziarști din Republica Cuba, Republica Democrată Germană, Republica Populară Polonă, Republica Populară Ungară și U.R.S.S. ne-au vizitat ȧara pentru informare și documentare :

- Un grup de ziarști din Republica Cuba alcătuit din : **Jose Benitez** — redactor la ziarul „Gramma”, **Pedro Soroa** — redactor la „Gramma”, **Manuel Ferrer** — redactor la revista „Verde Olivo”, **Silvo Lopez** — redactor la studioul de filme al Armatei, **Adclina Vasquez** — redactor la revista „Mujeres”.

- Un grup de fotoreporteri din Republica Democrată Germană din care au făcut parte : **Fritz Gahlbeck**, **Horst Sturm**, fotoreporteri la Zentralbild (secția foto) a A.D.N., **Juergen Fensch**, fotoreporter la „Ostseezeitung” din Rostock.

- Un grup de ziarști, conducători ai unor filiale voevodale din Republica Populară Polonă, alcătuit din : **Edwart Pochron**, redactor șef al revistei „Opole”, președintele Filialei Uniunii ziaristilor din Opole, **Marian Wisniewski**, șef de secție la „Gazeta Olsztynsky”, președintele Filialei Uniunii ziaristilor din

Olsztin, **Stanislaw Bialowas**, membru în colegiul redacției „Gazeta Pomorske” din Bydgoszcz.

- Un grup de ziarști specializați în probleme de cultură din Republica Populară Polonă compus din **Zofia Dudzinska** — redactor la „Gazeta Olsztynska”, **Maria Kosinska**, redactor la „Zycie Warszawy”, **Maria Malatynska**, redactor la gazeta „Zycie Literarskie”.

- Un grup de ziarști specializați în probleme culturale, din Republica Populară Ungară, alcătuit din **Ervin Havas** — membru în colegiul de redacție la „Népszabadság”-Budapesta, **András Lukács**, șef de secție la „Magyar Hirlap”-Budapesta, **István Takács**, redactor la „Magyar Ifjuság”-Budapesta.

- Un grup de ziarști din U.R.S.S. din care au făcut parte : **Bubenok Alex.**, membru în Comitetul Uniunii ziaristilor din U.R.S.S., redactor șef al gazetei „Brianski Raboci”-Briansk, **Bannikov Ivan**, membru în Comitetul Uniunii ziaristilor din U.R.S.S., director de editură, **Grejdier Iovanê** redactor șef la săptămînalul „Cultura” — R.S.S. Moldovenească.

- Un alt grup de ziarști specializați în probleme de agricultură compus din : **Aleksei Kulikov**, redactor șef al revistei „Selskaia novosti”-Moscova, **Andrei Kolos**, redactor la „Selskaia Gazeta”-Minsk, **Elmar Prozes**, redactor la „Selskaia Gazeta”-Tallin

„LE JOURNALISTE DEMOCRATIQUE“

EVOLUȚIA COMUNICĂRII DE MASĂ

Sub titlul de mai sus, revista „Le Journaliste démocratique“ a publicat un cuprinzător studiu semnat de dr. *Walery Pisarek*, directorul Centrului de Cercetări de presă (Cracovia, R. P. Polonă).

„În perioada de 2000 de ani care despart pe Alexandru cel Mare de Napoleon, lumea cunoscută în sfera noastră culturală s-a lărgit considerabil, dar informațiile despre victoria celor doi șefi militari nu străbăteau decât foarte încet. Istoricii au notat că deși războiul american s-a terminat prin încheierea păcii la Gand, în Belgia, la 14 decembrie 1814, cincisprezece zile mai târziu, a avut loc sângeroasa bătălie de la New-Orleans, deoarece vestea despre sfârșitul războiului nu ajunsese încă la părțile beligerante. Dimpotrivă, informația despre capitularea Germaniei hitleriste în 1945 a făcut înconjurul lumii în câteva minute și știrea cu privire la primul om pe Lună a fost aflată în diferite colțuri ale lumii aproape simultan.

Viteza difuzării informației este unul din principalele elemente din grupul de fenomene, pe care le denumim pe scurt revoluția științifică și tehnică. Bunicii și părinții noștri au putut să aprecieze avantajele telegrafului, telefonului și radioului, care au revoluționat întregul sistem nervos al vieții politice, dar suma experiențelor lor în acest domeniu egalează cu cea a liceenilor de astăzi. Viteza răspândirii informațiilor se aseamănă cu accelerarea fără precedent a științei și tehnicii care capătă caracterul unei forțe de producție de înaltă rentabilitate.

Până în 1920, numărul publicațiilor științifice creștea cu încetineală. Ritmul de creștere a lor s-a intensificat în perioada interbelică și îndeosebi după cel de-al doilea război mondial. Dar adevărata explozie n-a început decât în jurul anului 1960. Între 1960—1970, față de perioada 1951—1960, numărul lucrărilor științifice apărute s-a dublat; 95 la sută din toate descoperirile și invențiile aparțin secolului XX. Se afirmă că jumătate din toate datele științifice pe care noi le folosim în cele mai diferite domenii au fost obținute în ultimii 15 ani și că aceste termene se diminuează; 90 la sută din oamenii de știință care au activat în istoria omenirii sînt specia-

liști contemporani. La Tîrgul cărții de la Frankfurt din 1974 au fost prezentate un sfert de milion de cărți dintre care 80 000 de titluri apărute în cele douăsprezece luni care despart acest Tîrg de cel precedent.

Caracteristic pantru epoca revoluției științifice și tehnice este că lumea nu mai este concepută în cadrul unor categorii globale (Mc Luhan repetă de ani de zile că pămîntul nostru a devenit un sat global), ci în cadrul unor categorii cosmice. De fapt, termenul de „eră cosmică“ este adeseori considerat ca un sinonim al „epocii revoluției științifice și tehnice“. Există *Early Bird*, primul satelit de comunicații, satelitul *Molnia*, ca și stațiunea terestră de telecomunicații de la *Psary* (Polonia), care face parte din sistemul *Intersputnik*. Una din expresiile mai puțin pompoase ale noțiunii secolului cosmic o constituie mesajul către ETI (Extraterrestrial Intelligence — ființe extraterestre dotate cu inteligență) transmis în spațiu prin navă americană *Pioneer 10*.

Era cosmică este adeseori denumită și eră a comunicării. Revoluția științifică și tehnică nu se desfășoară în același timp cu dezvoltarea mass-media sau una lângă alta. Evoluția lor este pur și simplu unul din elementele, din simptomele și rezultatele cele mai importante, dar și — ceea ce la prima vedere ar părea paradoxal — una din cauzele sale.

O putem observa în fiecare domeniu al comunicării. Nu de mult, *Mc Luhan* prezicea crepusoulul erei *Gutenberg*, al epocii presei. Cîțiva ani mai târziu, în 1971, Departamentul economiei al Statelor Unite a publicat o informație despre situația și perspectivele dezvoltării presei în Statele Unite, în care se confirmă că în industria de presă s-au introdus mai multe perfecționări tehnice decât în toată istoria sa de 500 de ani.

În cursul acestui deceniu, avem ca exemplu lărgirea imprimării prin offset și xerografie, folosirea fotocompoziției, a telecompoziției și mașinilor de calcul electronic, a transmiției coloanelor de ziar la mare distanță și, în fine, primele experiențe cu televiziarele. În cursul acestui deceniu, ca un record al vitezei în presă, s-a înregistrat un tiraj record al ziarelor (față de

anii precedenți); offset-ul a înlesnit publicarea de cotidiene în culori; instalațiile foto-electrice în culori sînt în stare — datorită perfecționării comunicațiilor — să completeze în timp de o oră o carte de o mie de pagini; putem compune la distanță, la mai multe imprimării, în mod simultan; în numeroase țări, informațiile sînt transmise cu ajutorul releelor fixe sau prin radio în coloane de ziar la distanțe de sute de kilometri, fapt datorită căruia „*Pravda*“ apare în același timp la *Moscova* și *Vladivostok*, „*Neues Deutschland*“ la *Berlin* și *Rostok*, „*Tribuna Ludu*“ la *Varșovia* și *Wrocław*. În întreaga lume se utilizează de mai mulți ani un sistem de transmitere la distanță a imaginilor... Acum 10 ani, în timpul Jocurilor Olimpice de la *Tokio*, fotoreporterii de la *Hamburger Abendblatt* transmiteau zilnic redacției fotografii în culori prin cablu telefonic, via *Honolulu*, *New York* și *Atlantic*. Se scurgeau de abia cîteva ore între executarea fotografiilor și publicarea lor în ziarele apărute la chioșcurile din *Hamburg*, la celălalt capăt al lumii. În 1971, japonezii au expus la Expoziția Universală două tipuri de televizor adaptate în scopul de a face ziare pentru folosirea la domiciliu și prevedeau că, înainte de 1980, acestea vor fi accesibile unei familii mijlocii.

Din an în an, ordinatoarele joacă un rol tot mai mare în apariția revistelor. Sînt folosite în compoziția textelor (după expertii americani în 1975, 65 la sută din textele imprimate în Statele Unite sînt compuse cu ajutorul unui sistem electronic), în corectarea și machetarea ziarelor, iar în ultimul timp în redactare, în alcătuirea de armonograme a lucrărilor redacționale și a celor de tipografie, în planificarea cheltuielilor și a difuzării presei.

Acum cîțiva ani unul din cotidienele americane din cele mai bogate a introdus emițătoare portative de telefoto în munca reporterilor. În 1970, agenția *A. P.* a echipat pe mai mulți reporteri cu aparate telex fără fir, emițătoare și receptoare pentru a elimina pierderile de timp prin mijloacele de comunicație publice și în execuția redacțională a textelor. Textul transmis de reporter cu ajutorul telexului va trebui să fie transmis abonaților ziarului fără nici o modificare. Răspîndirea acestei tehnici impune, desigur, o înaltă calificare a ziariștilor.

Toate aceste perfecționări privesc mijlocul de comunicare cel mai vechi — presa; aceasta nu simbolizează totuși o revoluție pe plan social în comunicare interumană. Ziarele care ne parvin astăzi nu diferă prea mult ca prezentare exterioară de ziarele de acum o jumătate de secol. Inseși mijloacele de deplasare — în afară de progresul lor pe plan tehnic — între 1920 și 1970 nu s-au schimbat mult: acum o jumătate de secol se călătorește ca și acum, cu trenul, cu automobilul, cu avionul, cu vaporul. În cursul acestei jumătăți de secol, au fost puse la punct radioul, filmul sonor, discurile, televiziunea, semiconductorii, aparatele magneto-video și, în sfîrșit,

sateliții și rețelele de telecomunicații. Evoluția contemporană a mijloacelor de transport și telecomunicații indică aceleași tehnici. Prima dintre ele este, cum am mai arătat, viteza; și pe măsură ce aceasta crește, în mod subiectiv planeta noastră se micșorează. În urmă cu aproape un secol, omul se deplasa la maximum 300 de kilometri de locul unde locuia. Astăzi, în mai puțin de o jumătate din timp, el se poate deplasa în orice colț al pământului (folosind exclusiv mijloacele de transport public).

A doua tendință este soluționarea globală a sistemelor de transport și telecomunicații. Pe de o parte, sistemele locale, naționale și regionale de transport și comunicație se integrează în rețeaua mondială, iar pe de altă parte, rețelele create pentru un anumit scop încep să servească altor obiective (de pildă, rețeaua telefonică este folosită astăzi pentru telex și telefoto, rețelele aeriene destinate transportului de călători servesc transportului de mărfuri etc.).

A treia tendință este cea a miniaturizării. Aparatele de radio și televiziune devin din ce în ce mai mici, din ce în ce mai puțin scumpe, ajungând până la formatul de buzunar: instalațiile de imprimare și de calcul electronic ocupă un spațiu din ce în ce mai redus. Instalațiile cele mai moderne pentru microfilme permit să se plaseze pe o peliculă 3200 de pagini.

A patra tendință decurge din cele trei anterioare: pe o scară fără precedent, dispunem de un număr mare de canale de informație având o capacitate mai mare. În țările industriale dezvoltate, zeci de diferite mijloace de informare, concurându-se între ele, își oferă oamenilor serviciile și-i îndeamnă să aleagă între numeroasele posibilități. Anii ce vin vor aduce o lărgire și a tehnicilor de comunicare de masă la care ne-am referit, dar și a unor tehnici noi bazate pe mașinile de calcul electronic. La jumătatea anilor 80, cel puțin la zărele și vestele cele mai mari și mai bogate, ele vor suprima dactilografia în munca redacțională. Textul înregistrat pe bandă magnetică va putea fi retransmis în orice moment și stocarea sub formă de foi de hârtie se va dovedi inutilă. Primele tentative de introducere a acestor metode în munca redacțiilor au fost încununate cu succes; se pare că cele mai mari dificultăți sînt cauzate de stabilitatea unor obișnuințe tradiționale.

Mari speranțe se pun astăzi în dezvoltarea cablurilor de comunicații și în construcția rețelei lor. În urmă cu câțiva ani, adepții lor americani prevedeau că dezvoltarea ca atare va permite transmiterea de informații în cele două sensuri, o diferențiere maximală a programelor, o alegere a folosirii lor, un acces aproape nelimitat pe canalul de informație pentru toți beneficiarii potențiali, democratizarea completă a vieții politice, anularea controlului comunicației și în general suprimarea deosebirilor dintre oraș și sat. De pe acum se exploatează cabluri cu 80 de canale, rețeaua lor este folosită în Statele Unite de 6,5 milioane de persoane, adică de aproape 10 la sută din telespectatori. Experiențele americane arată, cu toate acestea, că realizarea tuturor acestor speranțe este încă destul de fictivă.

Rețeaua de cabluri e pe cale de construcție. Chiar în țările cele mai dezvoltate, „combinele” de telecomunicații — care vor fi în același timp radio,

telefon, magnetofon, televizor și ordinator și care vor permite un consum selectiv, înregistrarea și reproducerea comunicărilor pe mai multe zeci de canale în două sensuri — nu-și vor putea face apariția în apartamentele particulare decît peste cîțiva ani. Unele din aceste canale vor conduce spre centrele de informare, altele, prin intermediul unor stațiuni terestre și al sateliților de informații, la toate stațiile din lume.

Nu par oare aceste perspective fantastice? De pe acum ele sînt la îndemîna oamenilor. Cei care astăzi au vîrsta de 20 de ani, vor cunoaște descoperiri și invenții senzaționale. Aceste prognoze sînt avansate de eminenți savanți de o anumită vîrstă.

Revoluția științifică și tehnică face să sporească toți factorii care au o influență favorabilă asupra activității în domeniul comunicării. Crește gradul de urbanizare, ca și gradul de instruire, bunăstarea, cerințele culturale și cantitatea de locuințe. „Omul contemporan va avea de muncit în viața sa în medie 106 000 ore, dar peste 50—100 de ani, vor fi de ajuns pe puțin 40 000 de ore de muncă productivă pentru a atinge un nivel de trai mediu mult superior celui de astăzi”.

Dar cum se comportă cetăținul instruit care are anumite cerințe culturale și mai mult timp liber față de mass-media tradiționale și noile mijloace de informare care-i oferă un conținut diversificat și forme multiple? Este dificil de prevăzut astăzi, dar în orice caz nu există îndoială că o atare situație va obliga consumatorii să facă o alegere între mijloacele de comunicare în vederea unor scopuri determinate. După gradul de creștere a volumului ziarului, alegerea cititorului devine mai strictă: un ziar de patru pagini este citit aproape în întregime, în timp ce dintr-un ziar de 60 de pagini nu se citește decît în jur de 10 la sută.

Bogăția conținutului și a formei comunicării în mijloacele de comunicare de masă dezvoltate permite satisfacerea celor mai diverse cerințe. Este posibil că aceasta va marca sfîrșitul epocii comunicării de masă în înțelesul general ce i se atribuie astăzi, cînd 100 de milioane de persoane urmăresc în mod simultan o competiție sportivă, ascultă un discurs sau urmăresc aventurile eroului dintr-un popular serial.

Situația de proprietar al „combinei” va fi de altfel total diferită de cea a telespectatorului contemporan, așezat în fața postului cu mai multe canale sau a cititorului de ziare cu mai bine de o sută de pagini. „Combina” oferă posibilități nelimitate de alegere a comunicării. Fiecare beneficiar va fi propriul redactor șef de ziar, revistă, televiziune sau radio... El va avea ziarul sau programul pe care și-l va „produce”. Pentru aceasta va fi mult mai important de a ști să pună întrebări decît de a cunoaște răspunsul.

Să recunoaștem că mass-media contemporane nu pregătesc pe destinatari pentru o sarcină de acest gen. Dimpotrivă, caracterul superficial al comunicării lor care redă parțial imaginea lumii și aflulul în sens unic al informației enciclopedice obișnuiesc destinatarul de a fi pasiv. Nu întîmplător televiziunea este denumită drept „chewing gum pentru ochi”. Nu se pot desigur contesta meritele sale mari în răspîndirea științei și popularizarea valorilor culturale, dar nu putem în-

chide ochii în fața efectelor sociale secundare a căror nocivitate e incontestabilă. Este un fapt caracteristic că în lumea întreagă creșterea gradului de instruire diminuează cantitatea de timp pe care oamenii o petrec în fața micului ecran.

Partizanii progresului tehnic prezintă în fața ochilor noștri un tablou magnific al lumii viitoare: vom pleca pe Lună și pe alte planete; lumea va căpăta dimensiunile unui sat; mașinile își vor asuma funcții intelectuale ale omului; ne vom putea deplasa dintr-un loc în altul în mod foarte rapid; vom putea vorbi cu oricine, oriunde; vom putea obține răspuns la orice problemă fără a ieși din casă — ou condiția desigur ca știința să fi găsit răspuns la respectiva problemă — etc. Oamenii care prezic viitorul, se comportă adeseori ca și cum toate contradicțiile sociale, politice, naționale și economice ar fi fost rezolvate. Dar în realitate:

„Cu toate eforturile depuse de Națiunile Unite, prin diverse organisme și organizații internaționale, numărul neștiutorilor de carte în lume este estimat la 800 de milioane, cu 100 milioane mai mult decît în 1950. Situația s-a agravat încă prin diminuarea locurilor în școli. În multe țări din Africa, peste 70 la sută din copiii de vîrstă școlară nu frecventează școala. În anumite țări din Asia, acest procent este de 80%.”

Poapele cele mai sărace au o creștere a venitului național inferioară lui 4 la sută (...). Țările cu un venit național de peste 500 de dolari pe locuitor au o creștere a venitului național de 6,2 la sută. Diferența între țările cele mai bogate și cele mai sărace nu numai că nu se micșorează, ci se accentuează.

În majoritatea țărilor în curs de dezvoltare, 56 la sută din venitul național aparține la 20 la sută din cetățenii cei mai bogați și 26 la sută se însușește de către 60 la sută din cetățenii cei mai săraoi.

Pe scară internațională, imperialismul în comunicații se manifestă prin faptul că circulația informației prin presă, radio și programele de televiziune, filme, literatură, discuri etc. se face în principal în sens unic: țările cele mai bogate exportă mai mult și importă mai puțin.

Acesta este aspectul dublu al lumii noastre în epoca revoluției științifice și tehnice. Această revoluție se desfășoară în sfera forțelor de producție. Ea nu modifică relațiile de producție și sistemele sociale care se bazează pe ele. Stăpînirea forțelor naturii de către om nu merge mîna în mîna cu lichidarea contradicțiilor economice, sociale și politice.

Revoluția științifică și tehnică creează nu numai posibilitatea de a perfecționa comunicarea socială, dar pune probleme și sarcini noi. Printre cele mai importante este vorba de necesitatea de a depăși contradicțiile dialectice între creșterea importanței canalelor și deosebirea de nivel intelectual al destinatarilor, între specializarea crescîndă a diferitelor grupe sociale și necesitatea de a proceda la o integrare a activității, între selectivitatea crescîndă a consumului și necesitatea de a generaliza conținutul cerut de societate, între calificarea actuală a specialiștilor și creșterea necesităților în domeniul experturilor cu înaltă calificare, între viteza și informația completă, între caracterul global al comunicării și interesele de clasă și culturile naționale”.

Anul XX
Nr. 7 (230)
Iulie 1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

ETICA, ECHITATEA SOCIALISTĂ

Anton Breitenhofer : Temeiurile profunde ale eticii noastre profesionale

PE TEME PROFESIONALE

Al. Cornescu : Manuscrisul

Pan Solcan : A scrie din interiorul vieții sociale
Col. Radu Olaru : „Apărarea patriei” — o prezență activă

Nicolae Moraru : Publicațiile pentru străinătate la 25 de ani de apariție

Nicolae Girceag : Despre informație la „Informația Bucureștiului”

PARTINITATEA, TRASĂTURA DEFINITORIE A PRESEI NOASTRE

George Crișovan : Presa — instrumentul nostru de lucru cotidian

Dumitru Mândroiu : Specificitatea tematicii la „Dobrogea nouă”

Pavel Chioreanu : Forța de convingere și eficiența acțiunii concertate a presei județene

IN ACTUALITATE

Nicolae Simionescu : O mai bună conturare a profilului dat

Maria Costache : Presa feminină în Anul internațional al femeii

STUDII, CERCETĂRI

V. D. Buzlea : Fotografia — gen publicistic

Maria Ciobotaru : Momentul solemn al obținerii licenței

CLUBUL ZIARIȘTILOR ECONOMIȘTI

Ion Ceașescu : (conferință de presă) : Legumicultura, pomicultura și viticultura în prezent și în perspectiva cincinalului 1976—1980

PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE

Simpozionul interjudețean **Problemele eticii și echităților socialiste oglindite în presa județeană**

DIALOG DESPRE

Carol Kormos : Translatorii de presă

FILE DE ISTORIA PRESEI

Ion Felea : „Viața universitară” — „Idea universitară” — „Studentul român”

Aurel David : Trecut și prezent în presa ialomițeană

OPȚIUNILE REPORTERULUI

Nicolae Dragoș : „Jurnalul unei pasiuni” de T. G. Măiorescu

REVISTA REVISTELOR DE PROFIL

*** „Le Journaliste démocratique” : Evoluția comunicării de masă

COLEGIUL DE REDACȚIE :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-impurt presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex : 011631.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

CONTENTS

SOCIALIST ETHICS AND EQUITY

Anton Breitenhofer : The Firm Grounds of Our Professional Ethics

PROFESSIONAL ITEMS

A. Cornescu : The MS

Pan Solcan : Writing from Inside Social Life

Col. Radu Olaru : Newspaper „Apărarea patriei” — an Active Presence

Nicolae Moraru : The Foreign Languages Press Completes 25 Years of Apparition

Nicolae Girceag : About Informational Activity at Newspaper „Informația Bucureștiului”

PARTY SPIRIT — A DEFINITIONAL TRAIT OF OUR PRESS

George Crișovan : The Press — Our Daily Instrument of Work

Dumitru Mândroiu : The Specificity of the Subject Matter at Newspaper „Dobrogea nouă”

Pavel Chioreanu : The Persuasive Power and Efficiency of County Press Concerted Action

TOPICS

Nicolae Simionescu : A Firmer Outline of the Established Profile

Maria Costache : The Female Press in the International Women's Year

STUDIES, RESEARCHES

V. D. Buzlea : The Photo — a journalistic genre (p. 23—24)

ECONOMIC JOURNALIST'S CLUB

Ion Ceașescu (Press Conference) : Vegetable-Growing, Fruit-Growing and Vine-Growing at Present and in the Light of the 1976—1980 Five-Year Plan

COUNTY PRESS EVENTS

Inter-County Symposium on **The Problems of Socialist Ethics and Equity Mirrored in the County Press**

DIALOGUE ON :

Carol Kormos : The Press Translators

RECORDS OF PRESS HISTORY

Ion Felea : „Viața universitară” — „Idea universitară” — „Studentul român”

Aurel David Past and Present of the Ialomița County Press

OPTIONS OF A REPORTER

Nicolae Dragoș : „Jurnalul unei pasiuni” (Diary of a Passion) by T. G. Măiorescu

REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS

*** „Le Journaliste démocratique” : The Evolution of Mass Communication

EDITOR-IN-CHIEF :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions Through ILEXIM — Press Export-import Department, Bucharest, Calea Griviței No. 64—66 P.O.B. 201, Telex : 011631

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION : Bucharest, Calea Victoriei no. 163, Telephone : 50.77.15

L'ETHIQUE, L'EQUITE SOCIALISTE

Anton Breitenhofer : Les raisons de notre éthique professionnelle

SUR DES THEMES PROFESSIONNELS

Al. Cornescu : Le manuscrit

Pan Solcan : Ecrire de l'intérieur de la vie sociale

Col. Radu Olaru : „Apărarea patriei“ — une présence active

Nicolae Moraru : Les publications pour l'étranger à leur 25-e anniversaire

Nicolae Girceag : L'information à „Informația Bucureștiului“

L' ESPRIT DE PARTI — TRAIT DEFINITOIRE DE NOTRE PRESSE

George Crișovan : La presse — notre instrument de travail quotidien

Dumitru Mândroiu : Le caractère spécifique des thèmes abordés par la „Dobrogea nouă“

Pavel Chioreanu : La force de conviction et l'efficacité des actions concertées de la presse départementale

DANS L'ACTUALITE

Nicolae Simionescu : Une meilleure définition du profil donné

Maria Costache : La presse féminine pendant l'Année internationale de la femme

ETUDES, RECHERCHES

V. D. Buzlea : La photographie — genre journalistique

Maria Ciobotaru : Le moment solennel de l'octroi de la licence

LE CLUB DE JOURNALISTES ECONOMISTES

Ion Ceaușescu : (conférence de presse) — Les cultures maraichères, l'arboriculture fruitière et la viticulture à présent et dans la perspective du quinquennat 1976—1980

A L'AGENDA DE LA PRESSE DEPARTEMENTALE

Le symposium inter-départemental Les problèmes de l'équité socialiste reflétés par la presse départementale

UN DIALOGUE SUR

Carol Kormos : Les traducteurs de presse

PAGES DE L'HISTOIRE DE LA PRESSE

Ion Felea : „Viața universitară“ — „Idea Universitară“ — „Studentul român“

Aurel David : Passé et présent dans la presse du département de Ialomița

LES OPTIONS DU REPORTER

Nicolae Dragoș : „Jurnalul unei pasiuni“ de T. G. Maiorescu

LA REVUE DES REVUES A PROFIL

*** „Je journaliste démocratique“ : L'évolution de la communication

LE COLLEGE DE RÉDACTION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger peuvent être faits par ILEXIM — Département exportation-importation de presse, Bucarest, Calea Griviței no. 64—66, P.O.B. 201. tél. 011631

REDACTION ET ADMINISTRATION : Bucarest, Calea Victoriei no 163, téléphone 50.77.15

SOZIALISTISCHE ETHIK, RECHTLICHKEIT

Anton Breitenhofer : Die tiefgreifenden Begründungen unserer Berufsethik

ZU BERUFSTHEMEN

Al. Cornescu : Das Manuskript

Pan Solcan : Aus dem Inneren des sozialen Lebens schreiben

Oberst Radu Olaru : „Apărarea patriei“ — eine aktive Präsenz

Nicolae Moraru : 25 Jahre Publikationen fürs Ausland

Nicolae Girceag : Über die Information bei „Informația Bucureștiului“

PARTEILICHKEIT, VORRANGIGER WESENSZUG UNSERER PRESSE

George Crișovan : Die Presse — unser tägliches Arbeitssinstrument

Dumitru Mândroiu : Die Spezifität der Thematik bei „Dobrogea nouă“

Pavel Chioreanu : Die Überzeugungskraft und Effizienz der konzertierten Aktion der Kreispresse

IN DER AKTUALITÄT

Nicolae Simionescu : Eine bessere Konturierung des gegebenen Profils

Maria Costache : Die Frauenpresse im Internationalen Jahr der Frau

STUDIEN, FORSCHUNGEN

V. D. Buzlea : Die Fotografie — publizistisches Genre

KLUB DER WIRTSCHAFTSJOURNALISTEN

Ion Ceaușescu (Pressekonferenz) : Gemüse-, Obst- und Weinbau heute und in der Perspektive des Planjahrhüftts 1976—1980

ANLIEGEN DER KREISPRESSE

Symposium der Kreise : Die in der Kreispresse widergespiegelten Probleme der sozialistischen Ethik und Rechtllichkeit

DIALOG ÜBER

Carol Kormos : Die presseübersetzer

AUS DER GESCHICHTE DER PRESSE

Ion Felea : „Viața universitară“ — „Idea universitară“ — „Studentul român“

Aurel David : Vergangenheit und Gegenwart in der Ialomițaer Presse

DIE OPTIONEN DES REPORTERS

Nicolae Dragoș : „Journal einer Leidenschaft“ von T. G. Maiorescu

REVUE DER PROFILZEITSCHRIFTEN

*** „Le Journaliste démocratique“ : Die Evolution der Massenkommunikation

REDAKTIONSKOLLEGIUM :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonnements fürs Ausland durch, ILEXIM — Département Export-Import Presse Bukarest, Calea Griviței, Nr. 64—66, Postfach 201, Telex 011631

REDAKTION UND ADMINISTRATION : Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163, Telefon : 50 77 15

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ЭТИКА И СПРАВЕДЛИВОСТЬ

Антон Брейтенхофер: Глубокие основы нашей профессиональной этики

НА ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ТЕМЫ

Ал. Корнеску: Рукописи

Пан Солкан: Писать из глубины общественной жизни полковник Раду Олару: „Апăраря патрией“ — активный участник

Николае Морару: 25-летие выхода в свет журналов для заграничя

Николае Гырчаг: Об информации в „Информация Букурештилуй“

ПАРТИЙНОСТЬ, ОСНОВНАЯ ЧЕРТА НАШЕЙ ПЕЧАТИ

Джордже Кринован: Печать — наш ежедневный рабочий инструмент

Думитру Мандрою: Тематическая специфика газеты „Доброджа nouă“

Нанел Кюряну: Убедительная сила и эффективность совместных действий уездной печати

НА ЗЛОБУ ДНЯ

Николае СимIONESCU: Более конкретные контуры данного профиля

Мария Костаче: Женская печать в Международный год женщины

ТРУДЫ, ИССЛЕДОВАНИИ

В. Д. Бузлеа: Фотография — публицистический жанр

КЛУБ ЖУРНАЛИСТОВ-ЭКОНОМИСТОВ

Ион Чаушеску (пресс-конференция) Овощеводство, садоводство и виноградарство в настоящее время и в перспективе пятилетки 1976—1980 годов

НА ПОВЕСТКЕ ДНЯ УЕЗДНОЙ ПЕЧАТИ

Межуездный симпозиум Вопросы социалистической этики и справедливости, отраженные в уездной печати

ДиАЛОГ 0:

Карол Кормос: Газетных переводчиков

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ ПЕЧАТИ

Ион Феlea: „Viața universitară“ — „Идея университета“ — „Студентул ромын“

Аурел Давид: Прошлое и настоящее пломничкой печати

ТРЕБОВАНИЯ РЕПОРТЕРА

Николае Драгош: „Дневник одного увлечения“ Т. Г. Майореску

ОБЗОР ПРОФИЛЬНЫХ ЖУРНАЛОВ

* * *. „Журналист демократик“: Эволюция массового сообщения

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Антал Алберт, Валентин Кымпану, К. Н. Константиу, Ион Феlea, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рăдулеску, Ал. Н. Трестиян

Абонемента для заграничя подписываются через ЛЕКСИМ — Департамент экспорта-импорта печати, Бухарест, Каля Гривицей 64—66 П.О.Б. 201, Телекс: 011631

И РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ: Бухарест, Каля Викторией 163 Телефон: 50.77.15

LA ETICA, LA EQUIDAD SOCIALISTA

Anton Breitenhofer: Las razones profundas de nuestra ética profesional

SOBRE TEMAS PROFESIONALES

Al. Cornescu: El manuscrito

Pan Solcan: Escribir desde el interior de la vida social

Col. Radu Olaru: „Apărarea patriei“ — una presencia activa

Nicolae Moraru: Las publicaciones para el extranjero a su 25-o aniversario

Nicolae Girceag: Sobre la información a la „Informația Bucureștilui“

EL ESPIRITU DE PARTIDO, RAZGO DEFINITORIO DE NUESTRA PRENSA

George Crișovan: La prensa — nuestro instrumento de trabajo diario

Dumitru Mândroiu: El caracter específico de los temas de la „Dobrogea nouă“

Pavel Chioreanu: La fuerza de convicción y la eficacia de las acciones concertadas de la prensa departamental

EN LA ACTUALIDAD

Nicolae Simionescu: Una mejor definición del perfil dado

Maria Costache: La prensa femenil en El Año Internacional de la mujer

ESTUDIOS, INVESTIGACIONES

V. D. Buzlea: La fotografía — genero periodistico

Maria Ciobotaru: El momento solemne de la licencia

EL CLUB DE LOS PERIODISTAS ECONOMISTAS

Ion Ceaușescu: (conferencia de prensa) — Los cultivos de legumbres y frutales, la viticultura en el presente y en la perspectiva del quinquenio 1976—1980

LA AGENDA DE LA PRENSA DEPARTAMENTAL

El simposium inter-departamental „Los problemas de la ética y de la equidad socialistas reflejados por la prensa departamental“

FIALOGO SOBRE

Carol Kormos: Los traductores de prensa

PAGINAS DE LA HISTORIA DE LA PRENSA

Ion Felea: „Viața universitară“ — „Idea Universitară“ — „Studentul român“

Aurel David: Pasado y presente en la prensa del departamento de Ialomița

LAS OPCIONES DEL REPORTER

Nicolae Dragoș: „Jurnalul unei pasiuni“ de T. G. Maiorescu

LA REVISTA DE LĂS REVISTAS CON PERFIL

* * *. „Le journaliste democratique“: La evolución de las comunicaciones de masas (mass-media)

EL COLEGIO DE REDACCIÓN:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Los abonos para el extranjero pueden contratarse por ILEXIM — Departamento exportacion-importación de prensa, Bucarest, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 201, teléx 011631

REDACCION Y ADMINISTRACION: Bucarest, Calea Victoriei no 163, teléfono 50.77.15

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

OBLIGAȚIILE ASIGURAȚILOR PENTRU AVARII AUTO ÎN CAZ DE DAUNĂ

În ciuda măsurilor ce se iau pentru evitarea accidentelor auto, viața de zi cu zi arată, totuși, să frecvența acestor accidente este mare.

Pentru protecția automobiliștilor împotriva urmărilor riscurilor legate de circulația rutieră — în afară de aplicarea asigurării prin efectul legii de răspundere civilă auto — Administrația Asiguraților de Stat (ADAS) pune la îndemina automobiliștilor numeroase asigurări facultative, dintre care cea mai importantă este asigurarea auto pentru avarii.

Administrația Asiguraților de Stat a plătit și plătește despăgubiri importante în cadrul acestei asigurări. Pentru ca aceste despăgubiri să se poată plăti cât mai operativ, asigurații care au suferit avarii la autovehiculele asigurate trebuie să cunoască și să îndeplinească neîntârziat obligațiile ce le revin.

Enumerăm mai jos aceste obligații.

În caz de daună, la asigurările facultative auto contractate cu ADAS, asiguratul are obligația să anunțe imediat organele miliției sau alte organe de cercetare cele mai apropiate de locul cauzei, pentru a întocmi un proces-verbal cu privire la împrejurările, cauzele și consecințele accidentului.

De asemenea, în termen de 24 ore — și în orice caz, înainte de a efectua reparația autovehiculului avariat — asiguratul are obligația să înștiințeze în scris, despre producerea daunei, unitatea ADAS din raza județului în care s-a produs aceasta (în cazul în care acest eveniment s-a produs în alt județ decât județul de domiciliu al asiguratului, acesta va înștiința în scris și unitatea ADAS din raza județului de domiciliu).

Odată cu aceasta, asiguratul trebuie să depună la ADAS docu-

mentele întocmite de organele de cercetare și să prezinte contractul de asigurare, actele referitoare la înmatricularea autovehiculului, precum și permisul de conducere al persoanei care conducea autovehiculul în momentul producerii daunei.

Pentru paguba suferită prin avarierea autovehiculului asigurat, proprietarul trebuie să facă cunoscut când și unde pot fi constatate avariile. Este de preferat ca lucrările de constatare să se efectueze la sediul unității la care urmează a se executa reparația și în prezența tehnicianului constatat al acesteia.

În cazurile în care, ulterior, la demontare sau în timpul reparației, se constată și alte avarii, în afara celor constatate inițial — avarii ce se datoresc în exclusivitate evenimentelor cuprinse în asigurare — asiguratul are obligația de a înștiința imediat unitatea ADAS, pentru întocmirea unui document de constatare suplimentară, cunoscând că, în caz contrar, ADAS poate refuza plata acestor pagube.

După efectuarea reparației, în cazul în care plata reparației se face de ADAS prin virament, asiguratul trebuie să depună documentația privind costul reparațiilor (devizul de reparație), iar în cazul în care plata nu se face de ADAS prin virament, ci direct asiguratului, în numerar, asiguratul va depune la ADAS nu numai devizul de reparații, ci și chitanța de plată efectivă a reparației.

De asemenea, asiguratul trebuie să permită și să înlesnească organelor ADAS orice cercetare în legătură cu dauna și să dea lămuriri asupra acesteia.

Îndeplinirea întocmai a acestor îndatoriri ușurează asiguratului obținerea drepturilor rezultate din asigurare și mărește operativitatea în plata despăgubirilor.

ELEGANȚA RAFINAMENT BUN GUST

FABRICA DE CIORAPI
ADESGO

IAȚĂ CALITĂȚILE PRODUSELOR REALIZATE DE ÎNTREPRINDEREA CENTRALEI INDUSTRIEI TRICOTAJELOR

Adesgo, întreprinderea „mamă“ a Centralei industriale tricotajelor, este foarte cunoscută de multe decenii. Dar, în pofida anilor, ea cunoaște an de an o întinerire pregnantă. Centrala industriei tricotajelor, și deci Adesgo, vă oferă un bogat și variat sortiment de îmbrăcăminte tricotată, într-o bogată gamă de culori și contexturi, din fire naturale și chimice de calitate superioară. Centrala, ca și Adesgo, este întotdeauna în pas cu moda.

Produselor Centralei industriale a tricotajelor le sînt caracteristice : **eleganța, bunul gust, rafinamentul**, care asigură un plus de farmec și distincție celor ce le poartă.

ADESGO, la care ne vom referi puțin mai mult, deține și prin tradiție și prin mărfurile sale „vioara întâia“. Ea fabrică :

- ciorapi simpli de toate modelele ;
- ciorapi-pantaloni ;
- tricotaje (bluze, rochii) sintetice pentru orice sezon.

Mărturie înaltei calități a produselor fabricate aici își au izvorul în întinerirea permanentă a întreprinderii. Întreaga tehnologie ca și utilajele corespund celui mai exigent nivel tehnic mondial. Două fapte de primă importanță :

— aici nu se folosesc decît materii prime de cea mai bună calitate ;

— coloranții întrebuințați sînt foarte rezistenți la spălare, lumină și purtare.

ADESGO și-a cucerit de-a lungul deceniilor un bine meritat prestigiu nu numai în țară, ci și peste hotare. Ea exportă produsele ei în trei continente. Printre țările unde firma ADESGO poate fi frecvent întilnită sînt Franța, Anglia, Austria, R. S. Cehoslovacă, Libia și altele.

Colectivul ADESGO, din cadrul Centralei industriale tricotajelor, de curînd și-a adăugat la palmaresul întrecerii un nou și prestigios succes. El a îndeplinit planul cincinal pe baza calității și productivității în mai puțin de patru ani.

Pentru merite deosebite ADESGO deține titlul de evidențiată pe ramura tricotajelor.

Să le urăm noi succese !

„ADESGO“

VICTORIA

DESCHIS ZILNIC 7 - 22

MIERCURI

8 - 21

DUMINICA

7,30 - 13

În inima Capitalei, pe una din cele mai frecventate artere ale ei, Calea Victoriei, își desfășoară activitatea — de la 7 dimineața și pînă la 22 seara — apreciată Intreprindere comercială de stat VICTORIA. Cele 50 de magazine aflate sub un singur acoperiș, ca și colectivul care le deservește, și-au cucerit un bun și binemeritat renume în cadrul comerțului românesc. Dovada cea mai grăitoare este marea afluență de vizitatori și cumpărători din țară și străinătate care solicită zilnic marile universale VICTORIA. Cifrele arată că, în medie, numărul vizitatorilor și cumpărătorilor ce trec pragul magazinelor VICTORIA este de aproape 100 000, cu 30 000 mai mult decît acum 5 ani.

Organizarea formelor noi de vânzare, varietatea sortimentelor de mărfuri și concentrarea lor în 50 de magazine a dus nu numai la creșterea prestigiului I.C.S. VICTORIA, dar a permis totodată ca timpul de cumpărare al cetățeanului să fie redus la jumătate. Scările rulante — de la parter și pînă la etajul III — date în folosință aici în ultimii ani permit vizitatorilor și cumpărătorilor o deplasare rapidă și în flux continuu de la un magazin la altul, economisindu-le timpul de cumpărare a mărfurilor dorite.

Tot în acest context se înscriu și câteva inițiative laudabile ale conducerii I.C.S. VICTORIA de a introduce în circuitul deservirii o serie de servicii necesare imediat cumpărătorilor. Așa, de pildă, VICTORIA asigură cu mijloace proprii transportul la domiciliu al mărfurilor cumpărate. La etajul I, specializat în desfăcerea țesăturilor, cumpărătoarele au la dispoziție, imediat după cumpărarea țesăturilor,

ÎNTEPRINDEREA COMERCIALĂ DE STAT VICTORIA

50 DE MAGAZINE ÎNTR-UNUL SINGUR

mese de croit. În raioanele de confecții, funcționează fără plată ateliere de retus.

Pentru a-și deservi cît mai bine și prompt cumpărătorii, magazinul universal VICTORIA și-a creat o rețea de unități anexe în diferite puncte ale Bucureștiului, cum sînt :

— „Electrotehnica“ din Bulevardul Magheru nr. 33, telefon 13 99 28 ;

— Unitățile din pasajul „Bijuteria“ (fost Vilagos) ;

— „Cireșarii“ din str. Smârdan, nr. 12, telefon 13 03 93 ;

Oferind cumpărătorilor mărfuri produse de cele mai renumite firme din țară și străinătate, de calitate superioară, moderne, care satisfac cele mai exigente gusturi, I.C.S. VICTORIA se bucură de un binemeritat prestigiu și dincolo de granițele țării. În prezent, ea întreține relații și face schimb de mărfuri cu vânzare cu unități comerciale similare din Bulgaria, Ungaria și R. D. Germană. De asemenea, periodic, I.C.S. VICTORIA organizează expoziții reciproce cu produse ale unor firme comerciale din străinătate.

Întreaga activitate a apreciatului colectiv al Intreprinderii comerciale VICTORIA este îndreptată în prezent pentru a ridica și mai mult stacheta calității deservirii astfel ca milioanele de vizitatori și cumpărători ce trec anual pragul celor 50 de magazine ale sale să fie nu numai pe deplin satisfăcuți, dar să și devină cumpărători permanenți.

Este un angajament de onoare care — la I.C.S. VICTORIA — se înfăptuiește zi de zi cu toată perseverența și răspunderea cerută de prestigiul comerțului nostru socialist.

PRESA NOASTRA

Nr. 8 (231) 1975

DIN SUMAR:

- SPIRITUL REVOLUȚIONAR ÎN ACȚIUNE
- DIN ZILELE MARI ÎNFRUNTĂRI
- ZIARISTUL COMUNIST—ACTIVIST DE PARTID
- IMPERATIVUL MODESTIEI ȘI PRESTIGIULUI
- OBSESIA LUCRULUI BINE FĂCUT
- VIRTUȚILE COMENTARIULUI POLITIC
- STILUL TELEGRAFIC AL AGENȚIEI DE PRESĂ
- EDUCAȚIA PENTRU MUNCĂ, PRIN MUNCĂ ÎN PUBLICAȚIILE DE ÎNVĂȚĂMINT
- FOTOILUSTRAȚIA ÎN SĂPTĂMÎNALE
- O SURSĂ DE DEGRADARE A LIMBII

PREZENȚI ÎN ACEST NUMĂR:

GEORGETA ADAM ● ION ȂRTUR ● BARABÁS ISTVÁN ● V. BÎRLĂDEANU
● T. BRĂESCU ● GH. BRĂTESCU ● ADRIANA CALIAN ● MIHAI CĂRAN-
FIL ● LIVIU CERNĂIANU ● GEORGE-RADU CHIROVICI ● VICTOR FRUNZĂ
● DUMITRU GHEONEA ● MIHAIL GOSPODIN ● ION HOGAȘ ● PETRU
IGNAT ● VICTORIA ILIESCU ● MIRCEA IONEL ● W. JASS ● A. JOLTEA
● GH. JURMA ● L. LĂDARIU ● MÁTYÁS ÁRPÁD ● FLORIN MUGÜR
● COSTIN MURGESCU ● PAVEL PÎNTEA ● TEODOR PRACSIU ● GH.
RADEL ● SOFIA SCORȚARU ● LUIZA SECHE ● CORNELIU ȘERBAN ● DINCA
SOARE ● AURICA STAMATE ● COSTIN ȘTEFĂNESCU ● CRISTIAN THAU
● S. TRUȚĂ ● VASILE TABĂRĂ ● OCTAVIA TREISTAR ● CORNEL
UDREA ● NEAGU UDROIU ● ANTON UNCĂ ● ION VĂDUVA ● ANCA
VOICAN ● VASILE ZAMFIRESCU

SPIRIT REVOLUȚIONAR

Printre momentele de însemnătate deosebită care au marcat acea fierbinte lună iulie, la loc de frunte se află, prin semnificație, Plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, cuvântarea rostită cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului. Document politic de o valoare principială și practică deosebită, cuvântarea slujește drept călăuză și îndreptar concret de acțiune în activitatea organelor de partid și de stat, a organizațiilor de partid și obștești, a membrilor partidului, a tuturor oamenilor muncii și nu în ultimul rând, a noastră, a celor ce lucrăm în presa scrisă și audiovizuală. Și aceasta nu este o simplă vorbă. În zilele imediat următoare Plenarei, în redacții s-a trecut la studierea temeinică a acestui document, la regândirea planurilor tematice și orientarea imediată a întregii activități gazetărești spre acele direcții majore subliniate în cuvântarea sa de secretarul general al partidului.

Urmărind lucrările Plenarei, studiind cuvântarea secretarului general al partidului, pentru fiecare ziarist a apărut limpede că prin întreaga sa activitate trebuie să-și aducă pe viitor o contribuție mărită la mobilizarea tuturor forțelor spre a se asigura îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan în toate sectoarele, paralel cu recuperarea integrală a pierderilor provocate economiei naționale de calamitățile naturale, punindu-se astfel o bază trainică trecerii la realizarea viitorului cincinal.

Corespunzător realităților vieții, după cum bine remarcă „Scînteia” în editorialul publicat pe marginea lucrărilor Plenarei, una din ideile majore, fundamentale ale cuvîntării este aceea că factorul hotărîtor în orice domeniu, condiția esențială a accelerării înaintării țării pe calea progresului economic și social este MUNCA, MUNCA și iar MUNCA. Secretarul general al partidului a făcut și cu acest prilej o pătrunzătoare analiză a modului în care se muncește în diferite domenii, unități, instituții, a stilului de muncă al organizațiilor de partid, al activiștilor de partid și de stat. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu este și în această privință un exemplu înalt de exigență comunistă, de combativitate revoluționară, de neîmpăcare cu lipsurile, de fermitate neșovăitoare și principialitate intransigentă în promovarea intereselor poporului, în asigurarea bunei soluționări a sarcinilor construcției socialiste. Este pentru fiecare dintre noi, ziaristii — activiști de partid în domeniul presei — un model de analiză constructivă, de gândire creatoare, de forță științifică în desprinderea a ceea ce este esențial în momentul pe care îl parcurge dezvoltarea societății noastre socialiste.

După cum se sublinia în același editorial al „Scînteii”, există în această cuvîntare un

factor comun, o „cheie a cheilor” pentru soluționarea tuturor marilor probleme și cerințe pe care le pune în momentul actual al dezvoltării noastre — **întărirea spiritului de partid în întreaga activitate economico-socială.** Este ideea care străbate ca un fir roșu întreaga cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Adresată în primul rând comuniștilor, cadrelor de conducere din toate domeniile de activitate, cerința întăririi spiritului de partid ne este adresată și nouă, ziaristilor, tuturor lucrătorilor din domeniul presei și radioteleviziunii. Este spiritul care trebuie să caracterizeze fiecare rând pe care îl încredințăm tiparului, fiecare emisiune cu care ne prezentăm în fața ascultătorilor sau telespectatorilor. Înțelegem prin aceasta **înalta responsabilitate** pe care trebuie să o manifeste fiecare ziarist, fiecare colectiv redacțional, conducerea acestora față de întreaga activitate și orientare a publicației respective, asigurarea unei maxime eficiențe politice materialelor publicate, emisiunilor difuzate. Este, în același timp, de datoria noastră să milităm activ pentru triumful unui asemenea spirit de înaltă responsabilitate în toate domeniile de activitate. Prin întărirea spiritului de partid mai înțelegem, totodată, **asigurarea unei riguroase discipline și legalități** pe toate planurile vieții economice și sociale. Și de data aceasta cerința o înțelegem exprimată atît prin scrisul nostru, cit și prin atitudinea noastră concretă, prin realizarea la timp și la un înalt nivel a tuturor sarcinilor redacționale. Întărirea spiritului de partid presupune în același timp **pasiune și dăruire comunistă în muncă.** Pentru ziaristul comunist aceasta înseamnă o continuă stare de incandescență, o căutare pasionată a tot ceea ce este nou și propulsează mersul nostru înainte, stimularea gândirii creatoare, a soluțiilor originale, o luptă neîmpăcată împotriva a tot ceea ce este vechi, a comodității și lenei în gândire, a neîncrederii în capacitățile și forțele proprii, în spiritul creator — atît de caracteristic poporului nostru. Toate aceste lucruri nu pot fi observate decît acolo unde trăiesc și muncesc oamenii, în mijlocul lor. Gazetarul de birou, redactorul cu foarfeca nu va putea niciodată să convingă cu scrisul său. Singură viața, trăită în mijlocul oamenilor, acolo unde se construiește, se produc bunurile materiale, este în măsură să dea forță și putere de convingere scrisului nostru.

Sigur că aceste câteva rînduri nu pot epuiza bogăția de idei cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Rămîne o obligație a noastră, a tuturor celor care activăm în domeniul presei, să studiem în continuare acest important document de partid, să ne pătrundem de spiritul lui revoluționar, făcîndu-ni-l un îndreptar al activității noastre zilnice.

Anul XX
Nr. 8 231
august 1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

EDITORIALE: De 23 August 1975; Ziua presei române

IN ZILELE MARI INFRUNTĂRI

George-Radu Chirovici (Contemporanul), Mihai Caranfil (Scînteia), Florin Mugar, Cristian Thau (RTV), Anton Uncu (România liberă) Sofia Scorțaru (Scînteia tineretului), Barabás István (Előre), W. Jass (Neuer Weg), Gh. Radel (Dimbovița), Mihail Gospodin (Steagul roșu-Ilfov), Lazăr Lădăriu (Steaua roșie-Mureș) Sebastian Truță (Unirea-Alba)

ANCHETA REVISTEI PRESA NOASTRA

Ce înseamnă a fi ziarist comunist — activist de partid? Răspund 15 absolvenți ai cursului postuniversitar: Georgeta Adam, Ion Artur, Adriana Călian, Dumitru Gheonea, Ion Hogăș, Gheorghe Jurma, Teodor Pracsu, Florica Rădulescu, Aurica Stamate, Corneliu Șerban, Vasile Tabără, Octavia Treistar, Cornel Udrea, Ion Văduva, Vasile Zamfirescu; articol de încheiere de Victor Frunză

ETICA ȘI ECHITATEA SOCIALISTA

Mátyás Árpád: Comandamente esențiale: modeste și prestigiu

T. Brăescu: Articolul de viață de partid și problematica Codului eticii și echității socialiste

Pavel Pinteș: Îmbunătățirea intervenției noastre în plan etic

PE TEME PROFESIONALE

Neagu Udroi: Obsesia lucrului bine făcut

Petre Ignat: Virtuțile comentariului politic

Liviu Cernăianu: În serviciul creației culturale

Gh. Brătescu: Stilul telegrafic al agențiilor de presă

INVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR ZIARISTIC

Victoria Iliescu: Din caietul de însemnări al conducătorului de grupă

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

Conferință de presă cu Costin Murgescu cu privire la conjunctura economică mondială la jumătatea anului 1975

PRESA ȘI EDUCAREA TINERILOR CITITORI

Educația prin muncă și pentru muncă în publicațiile de învățămînt: Costin Ștefănescu (Tribuna școlii), A. Joltea (Forum), Dinca Soare (Revista de pedagogie), Mircea Ionel (Revista învățămîntului profesional și tehnic liceal)

M. Filimon: Cu privirile spre schimbul de miine

CRONICA PUBLICISTICII

V. Birlădeanu: „Nouă arhivă sentimentală“ de Paul Anghel

MEMORIA PLUMBULUI

Numărul festiv al „Scînteii“ la prima aniversare a insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste

REVISTA REVISTELOR DE PROFIL

Błgarski Jurnalist: Fotoilustrația în săptămînale

Anca Voican: Seminarul ziaristic internațional de la Ciudad de Mexico.

CUM SCRIM

Dr. Luiza Seche: O sursă de degradare a limbii

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex: 011631.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

CONTENTS

EDITORIALS : The August 23 Anniversary ; Romanian Press Day

THE PRESS AND THE RADIOTELEVISION DURING THE DAYS OF BATTLE WITH THE FLOODS

George-Radu Chirovici (Contemporanul), Mihai Caranfil (Scinteia), Florin Mugur and Cristian Thau (Radio-Television), Anton Uncu (România liberă), Sofia Scorțaru (Scinteia tineretului), Barabás István (Előre), W. Jass (Neuer Weg), G. Radel (Dimbovița), Mihail Gospodin (Steagul roșu — Ilfov), Lazăr Lădăriu (Steaua Roșie — Mureș), Sebastian Truță (Unirea Alba)

OUR INQUIRY

What Does It Mean To Be A Communist Journalist, A Party Activist? The Respondents Include the Following 15 Graduates of Postuniversity Training: Georgeta Adam, Ion Artur, Adriana Călian, Dumitru Gheonea, Ion Hogaș, Gheorghe Jurma, Teodor Pracsiu, Florica Rădulescu, Aurica Stamate, Corneliu Șerban, Vasile Tabără, Octavia Treistar, Cornel Udrea, Ion Văduva, and Vasile Zamfirescu. Closing Article by Victor Frunză

SOCIALIST ETHICS AND EQUITY

Mátyás Árpád: Essential Demands: Modesty and Prestige

T. Brăescu: The Party-Life Item and the Problems in the Code of Socialist Ethics and Equity
Pavel Pinteș: Improving Our Intervention in the Area of Ethics

PROFESSIONAL TOPICS

Neagu Udroiș: The Impelling Feeling To Do Things Well

Petru Ignat: Virtues of the Political Commentary
Liviu Cernăianu: In the Service of Cultural Output
G. Brătescu: The Telegraphese Style of News Agencies

JOURNALISTIC HIGHER LEARNING

Victoria Iliescu: From the Notebook of a Study Team Adviser

ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION

Press Conference with Costin Murgescu, on the World Economic Condition by Mid-1975

THE PRESS AND THE EDUCATION OF YOUNG READERS

Education Through Work and For Work in School Publications:

Costin Ștefănescu (Tribuna școlii), A. Joltea (Forum), Dinca Soare (Revista de pedagogie), Mircea Ionel (Revista învățămîntului profesional și tehnic liceal)

JOURNALIST'S CHRONICLE

V. Birlădeanu: „New Sentimental Archives“ by Paul Anghel

PRINTING RECOLLECTATIONS

Festive Issue of Daily „Scinteia“ on the First Anniversary of the National Anti-Fascist and Anti-Imperialist Insurrection

REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS

Błgarski Jurnalist: The Picture Illustration of Weeklies; Press Actualité:

HOW WE WRITE

Dr. Lulza Seche: A Source of Language Debasement

EDITORIAL BOARD:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Cămpăanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

---

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions Through ILEXIM — Press Export-import Departament, Bucharest, Calea Griviței No. 64—66 P.O.B. 201, Telex: 011631

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION: Bucharest, Calea Victoriei no. 163. Telephone: 50.77.15

DE 23 AUGUST 1975

Sărbătorim, la 23 August, împlinirea a 31 de ani de la înfăptuirea insurecției naționale armate anti-fasciste și antiimperialiste, care a dus la răsturnarea guvernului de dictatură fascistă și la trecerea României de partea coaliției antihitleriste, marcînd începutul unui drum nou în istoria patriei — de făurire de către poporul român, în mod liber, a propriului său destin.

Pe an ce trece, la această memorabilă sărbătoare națională, ni se dezvăluie, cu tot mai multă pregnanță, meritul istoric al Partidului Comunist Român care, în împrejurările deosebit de grele ale războiului, a concentrat eforturile spre unirea tuturor forțelor revoluționare, democratice și anti-fasciste într-un front larg de luptă pentru salvarea țării și, începînd cu 23 August 1944, pentru participarea României, a armatei sale la războiul pentru înfrîngerea Germaniei hitleriste.

Bilanțul rodnic al celor 31 de ani care au trecut de atunci înmănușează toate marile cuceriri ale poporului, profundele prefaceri revoluționare petrecute în toate domeniile vieții economice, politice și sociale, ritmurile de dezvoltare ridicate ale industriei, agriculturii, construcțiilor, care au făcut cu puțință trecerea la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism.

Anul acesta sărbătorim ziua de 23 August în condițiunile cînd ne apropiem de încheierea înainte de termen a prevederilor cincinalului 1971—1975 și de trecerea la realizarea unui nou plan de cinci ani — 1976—1980. Datele concrete ale înfăptuirii cu succes a cincinalului ce se încheie pun în lumină, în mod evident, succese de seamă obținute sub conducerea partidului, de eroica noastră clasă muncitoare, de țărănime, de specialiștii din toate domeniile, de toți oamenii muncii, subliniază o dată mai mult realismul și justețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru în conducerea planificată a economiei naționale și a tuturor sectoarelor vieții sociale. Așa cum s-a arătat la lucrările plenarei comune din iulie a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, în magistrala cuvîntare rostită cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu, noul cincinal cuprinde sarcini mobilizatoare a căror înfăptuire va permite atingerea unor parametri calitativi noi, dezvoltarea amplă a tuturor sectoarelor de activitate și ridicarea în continuare a nivelului de trai al oamenilor muncii. „Proiectul planului cincinal — așa cum a fost prezentat — asigură, prin prevederile sale, realizarea Directivelor Congresului al XI-lea al partidului privind dezvoltarea economico-socială a țării în perioada următoare, cuprinde măsurile necesare transpunerii în viață a Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea a României spre comunism” (Nicolae Ceaușescu).

23 August 1944 a inaugurat o nouă epocă și în politica externă a României. Țara noastră s-a impus, an de an tot mai mult în lupta pentru imprimarea unui climat de destindere, pace și colaborare internațională, pentru intronarea în relațiile dintre state a principiilor egalității și echității, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte. O expresie din cele mai adînc glăsuitoare în această direcție o constituie semnătura pusă de președintele republicii noastre socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la începutul acestei luni, la Helsinki, împreună cu alți 34 conducători de state, pe Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa. Pentru fiecare dintre noi este un motiv de adîncă satisfacție și mîndrie recunoașterea largă a contribuției esențiale a țării noastre la reușita lucrărilor Conferinței, la formularea și consfințirea în Actul final a unor principii și norme de conlucrare internațională fructuoasă și reciproc avantajoasă pentru toate statele.

„Desfășurarea cu rezultate pozitive a Conferinței general-europene — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la Helsinki — a fost posibilă datorită marilor schimbări petrecute în viața internațională contemporană...

Punînd semnătura pe documentele consacrate securității și cooperării în Europa, consider că ar fi deosebit de util să ne luăm angajamentul solemn de a asigura continuarea fermă a cursului destinderii, excluderea definitivă a războiului din viața Europei și a planetei noastre, din viața tuturor popoarelor. Să nu precupețim nimic pentru ca pacea, prietenia și colaborarea între popoare să triumfe pe întregul glob pămîntesc“.

Pentru comuniști, și nu numai pentru comuniști, ci pentru toți cei ce se bucură de ambianța fertilă a socialismului, este firesc ca această aniversare să constituie nu numai un moment festiv, ci și un prilej de meditație și mai puternică mobilizare a eforturilor în vederea îndeplinirii cu succes a sarcinilor de viitor. Așa cum a subliniat și recenta plenară a C.C. al P.C.R., este o datorie a tuturor să-și privească cu exigență rezultatele muncii, să contribuie cu toate puterile la dezvoltarea și punerea în valoare a imenselor resurse de inițiativă și energie, de economie și mai bună gospodărire existente în toate sectoarele de activitate.

Situați, prin natura muncii lor, în miezul tuturor acestor preocupări de însemnătate cardinală, gazetarilor din întreaga țară participă la sărbătorirea celei de-a 31-a aniversări a zilei de 23 August, punînd în centrul activității lor îndemnul și îndrumările partidului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru o tot mai sporită contribuție a mijloacelor de informație din țara noastră la înfăptuirea Programului, a politicii interne și externe a Partidului Comunist Român.

ZIUA PRESEI ROMÂNE

Ziua presei române este marcată în acest an la puțin timp după lucrările plenarei comune din iulie a Comitetului Central al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale.

În centrul atenției generale — deci și a presei, a ziariștilor — se află cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, îndreptar și călăuză sigură pentru realizarea exemplară a sarcinilor în toate domeniile de activitate în vederea îndeplinirii angajamentelor în întrecerea socialistă pentru devansarea cincinalului, a recuperării pierderilor pricinuite de calamitățile naturale și a trecerii în bune condițiuni la îndeplinirea prevederilor viitorului cincinal.

Pentru întreaga noastră presă, Cuvântarea oferă un nesecat izvor de învățăminte atât în privința largirii și îmbogățirii tematicii cât și a perfecționării stilului și metodelor de muncă. Studiarea aprofundată, însușirea temeinică și aplicarea neabătută a sarcinilor trasate de plenară, a indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu constituie garanția sigură a sporirii contribuției presei noastre la opera de edificare multilaterală a socialismului, a ridicării continue a rolului ei de purtătoare de cuvânt a partidului, de tribună a democrației socialiste, de organism viu de propagandă comunistă, în care trebuie să se regăsească fidel politica internă și externă a partidului și conștiința de sine a întregului popor.

Partinitatea, slujirea cu abnegație a cauzei partidului și poporului reprezintă trăsătura definitorie, principiul călăuzitor al întregii prese din România socialistă. Pentru ziaristul nostru comunist este limpede că lui i s-a încredințat și că el îndeplinește o înaltă investiție politico-socială în exercitarea căreia nu sînt de ajuns simple adeziuni declarative, ci este necesară o puternică angajare mergînd chiar pînă la sacrificiu, aplicarea strictă a principiilor și normelor eticii și echității socialiste. Expresie a efortului de a răspunde acestor cerințe, avem numeroase exemple, inclusiv cele care indică participarea presei, a ziariștilor la apriga înfruntare cu apele și la normalizarea activității afectate de recente calamități. Paginile presei, emisiunile radioteleviziunii au reflectat pe larg modul în care, la chemarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, sub imboldul înaltului său exemplu de energie și îmbărbătare, oamenii muncii din întreaga țară, unitățile forțelor armate și ale Ministerului afacerilor interne, formațiunile gărzilor patriotice, tineri și vîrstnici, fără deosebire de naționalitate, au demonstrat în aceste săptămîni, în aceste zile și nopți, prin memorabile fapte eroice, profundul lor patriotism, spiritul lor de abnegație și sacrificiu pentru interesele colectivității, forța și unitatea întregului popor în jurul partidului, capacitatea națiunii noastre socialiste de a învinge orice greutate.

S-a spus și se spune că, în înțelesul ei major, gazetăria reprezintă o știință, o chemare, o profesie, chiar o artă care, prin însăși natura ei, reclamă o ridicare neîntreruptă a nivelului pregătirii politico-profesionale. Avem suficiente puncte de referin-

ță care atestă că, și în ziaristică, viața și activitatea se prezintă ca un continuu proces de asimilare și dezasimilare, că, în cazul în care se uită cerințele asimilării, rezultatul nu poate fi decît alunecarea pe un teren gol. În lumina acestui imperativ vital, esențial, se pun în fața gazetarilor toate cerințele complexe ale perfecționării și autoperfecționării, ale luptei contra imobilismului și inerției, pentru a impune întregii noastre publicistici maximă forță de articulare și pătrundere, o sporită putere de a demonstra, argumenta și convinge. În vederea pregătirii și perfecționării politico-profesionale, ziariștii din întreaga țară beneficiază de un întreg sistem organizat, începînd cu învățămîntul de partid la care participă fie în calitate de cursanți, fie ca propagandiști, continuînd cu formele de pregătire și perfecționare de la Academia „Ștefan Gheorghiu“, inclusiv cursurile periodice de reciclare, și pînă la posibilitatea de a-și ridica calificarea pe diferite eșaloane ale învățămîntului de stat. Participînd, potrivit specificului, la aceste forme, ca și la diferitele acțiuni organizate de Uniunea ziariștilor, de filialele sale, fiecare are posibilitatea de a cîștiga și de a-și spori acel „plus de inteligență“ atât de necesar exercitării în bune condițiuni și cu efect a profesiei de ziarist.

În paginile presei noastre democratice și progresiste, ale presei conduse de partidul comunist, torentul evenimentelor și problemelor prezente ale prezentului s-a întîlnit cu vibrante ecouri ale vremurilor trecute, dar și cu inspirate chemări ale viitorului. Aceasta rămîne o constantă și a ceea ce numim presă modernă, a presei noastre comuniste, militante pentru apropierea viitorului comunist. Este firesc, deci, ca — rememorînd astăzi împlinirea a 44 de ani de la apariția, în condițiile ilegalității, a primului număr al „Scînteii“, trecînd în revistă activitatea de presă din zilele noastre, — ziariștii României socialiste să aibă în fața lor și „macheta“ zilei de mîine, atât de pregnant conturată în Programul partidului și în celelalte documente ale Congresului al XI-lea al P.C.R., ca și în recenta cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. În spiritul și lumina lor, ziariștii, redacțiile abordează și tratează problemele prezentului, dar se pot gîndi și la ceea ce vor avea de scris, rostit, prezentat vederii publicului în anii ce vin, să-și propună planuri și programe pe termen mai lung privind sporirea cantității de idei pe cvadrat, perfecționarea muncii redacționale, pregătirea continuă a gazetarilor, dezvoltarea conlucrării cu colaboratorii și a contactelor cu cititorii, ridicarea eficienței întregii activități.

Prezenți cu gîndul și cu fapta oriunde o cer înaltele comandamente ale partidului, patriei și poporului, de Ziua presei 1975, ziariștii din întreaga țară își reafirmă atașamentul lor profund față de politica Partidului Comunist Român, hotărîrea lor fermă de a milita neabătut pentru înflorirea și propășirea continuă a României socialiste, pentru securitate și pace în toată lumea.

PRESA NOASTRĂ

ÎN ZILELE MARI ÎNFRUNTĂRI

CITITOR, TELESPECTATOR, ASCULTĂTOR

Acum, cînd citiți aceste rînduri, inundațiile au fost. Dar eu scriu astăzi, 8 iulie 1975, în Bucureștiul încă amenințat de ape, în mijlocul țării în care apele au ieșit nebune din matcă. Și le scriu nu ca ziarist ci ca ascultător de radio, ca privitor de televiziune (am trăit în viața mea de 42 de ani puține minute atît de intens ca acelea din seara cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a adresat țării), ca cititor, veșnic hămesit cititor de ziare.

În 1970 am avut șansa profesională extraordinară de a fi primul ziarist care a scris despre inundații. Acum, cu excepția Bucureștiului, nu am văzut apele decît în imagini și în rîndurile scrise de colegii mei. Și le văd, le știu, le cunosc la fel de bine ca atunci (... blestemată fie această „știință“ de care n-aveam nevoie !).

Vreau să mărturisesc în aceste puține rînduri, de la profesionist la profesionist, întreaga mea admirație pentru colegii de la cotidienele centrale — și în primul rînd pentru foștii mei colegi de la „Scinteia“ de care sînt și voi fi întotdeauna legat sentimental —, pentru colegii de la radio și televiziune. Cu perfectă conștiință cetățenească, fără odihnă (n-am să uit multă vreme chipul ostentit de nesomn al lui Teodoru transmitînd de la Brașov), animați de gîndul datoriei, ei ne-au ținut la curent oră de oră, zi de zi cu tot ce se întîmplă.

Vreau să mărturisesc aici întreaga mea admirație pentru colegii de la ziarele județene, mai cu seamă pentru cei de la ziarele județelor lovite de calamitate. Știu din 1970 că foile lor volante erau la fel de așteptate ca piinea și ca apa ; știu că în multe locuri ziarele județene aruncate din elicoptere erau singura legătură cu lumea a sinistraților. Omagiez aici nopțile lor nedormite, din mai 1970, din iulie 1975, parte din veghea nestinsă a țării. Cred că lor, foilor volante, edițiilor speciale, numerelor din aceste zile, li se potrivește exact un mare vers de Labiș : „Ziarele — aceste drapele zdrențuite“.

Ziarele au fost pe deplin purtătorii de cuvînt ai partidului, ne-au mobilizat, ne-au îmbărbătat, ne-au inoculat și fortificat sentimentul solidarității cu cei loviți de ape, cu țara, cu noi înșine. Ele ne cheamă să ne apărăm, ne cheamă să reconstruim, ne cheamă să ne facem datoria cu toții, oriunde am fi, animați de același spirit de dăruire și eroism ca și cei aflați în mijlocul luptei cu inundațiile pentru normalizare și recuperarea pierderilor.

... Acum cinci ani, după ce au trecut apele, am scris un articol despre militari. Încercam să dau glas sentimentelor de admirație și recunoștință pe care întregul popor le nutrea pentru armată. Articolul se încheia așa : „În mai 1970, forțele armate ale Republicii Socialiste România au binemeritat de la națiune“.

Ar fi oare o exagerare dacă aș încheia acest articol așa : În iulie 1975, ziariștii români au binemeritat de la națiune.

GEORGE-RADU CHIROVICI

redactor șef adjunct al revistei „Contemporanul“

- Oameni curajoși pe care i-am cunoscut mai bine în aceste zile ...
- Și care au binemeritat !...
- Secvențe semnificative...
- Unelte pentru înfringerea apelor ...
- Rapiditate, eficiență, adevar — pe micul ecran ...
- „O vinit, o păgubit și s-o tras, da' n-o să murim ...
- A cuceri coloritul speranței ...
- Forța relatării „la fața locului“ ...
- O echipă pe teren, alta în tipografie ...
- Edițiile speciale. suplimente operative ...
- „Unirea“ — tipărită la Cluj-Napoca și la Sibiu...
- Redactori și reporteri, participanți la seceriș ...
- Pentru tinerii muncitori, țărani, intelectuali în uniformă ...
- O zi din munca reporterului ...
- Pe cîmp și în redacție...

Ca pe oricare locuitor al țării, vestea m-a fulgerat din senin și mi-am spus, amăgindu-mă cu o speranță, că, poate, cine știe, răul n-o fi atât de mare. În redacția ziarului la care lucrez au început să sune atunci primele telefoane din provincie și au sosit primele relatări de la fața locului conturând, grav, un prim tablou, îngrijorător cu adevărat, al diluviului.

În asemenea împrejurări, un ziar c un spațiu mult prea mic pentru a circumscrie în cuvinte dimensiunile evenimentului. Dacă aș fi putut, aș fi deschis spre întreaga suflare a țării, pe care o simțeam respirând greu sub apăsarea celor ce se petreceau pe cursul atât de îndrăgitelor riuri, o cale directă spre vocile care se frîngeau în telefon.

La capătul atîtor zile care s-au scurs de atunci sub tensiune și după ce, în fiecare dintre aceste zile, am retrăit, prin intermediul relatărilor și, uneori, la fața locului, atîtea drame, atîtea episoade eroice, mă întreb care este elementul dominant al acestor zile. Nu poate fi altul decît extraordinara forță de împotrîvire a oamenilor, puterea lor de a se opune cu eroism, cu spirit de sacrificiu, naturii dezlănțuite. De a se opune și de a învinge. De a învinge chiar și atunci cînd apele au rupt atîtea diguri și-au năvălit peste ei. Victoria a fost și atunci, o victorie de ordin moral, o victorie a voinței, a incredorii.

Mă gîndesc apoi la oamenii care s-au aflat în complexul de îngrășare a taurinelor de lingă Brașov pe cînd au năvălit acolo apele umflate și murdare ale Homorodului. Aveau în grajduri 5 000 de viței care trebuiau scoși din boxe, trecuți riul și încărcăți în camioanele care așteptau. Dar speriați vițeii nu voiau cu nici un chip să iasă din boxe. Cei mari au fost împinși, tîrșiți prin apă și-au ajuns pînă la urmă pe pămîntul uscat. Cei mici însă — și erau 1 500 și nu chiar mici de tot — au trebuit să fie purtați pe brațe prin apa care creștea înspumată și rea. Pentru ce și-au primejduit viața oamenii aceea? Pentru ce timp de zece ore au muncit pînă la istovire, uzi și infometăți? Răspunsul pe cît de simplu pe atît de tonic. Pentru a salva o avuție care era deopotrivă a țării și a lor.

Îmi vine apoi în minte cazul unui tînăr muncitor de la uzinele „Progresul“ din Brăila, aflat în concediu în satul său natal, tocmai cînd peste sat s-a năpustit șuvoiul negru și inform al apelor revărsate ale Buzăului. Băiatul avea în buzunar bilețul de odihnă pentru o stațiune și urma să plece a doua zi. Dar n-a plecat. S-a oferit să lucreze pe autoamfibiile sosite în mare grabă și care nu cunoșteau drumurile satului. Două zile și două nopți și-a făcut magistral serviciul de călăuză. Și se mai afla și apoi acolo, ajutînd la refacere, deși casa părinților lui nu pățise nimic. De ce a făcut el toate astea? Așa l-au învățat comuniștii din uzină. Să se afle totdeauna acolo unde e mai greu.

Sînt numai cîteva cazuri din sute de altele asemenea. Toate ne vorbesc despre abnegație și curaj, despre bărbăție și tenacitate și, în fond, despre aceeași atență și profundă grijă față de avuțiile țării.

Nimic din ce ne înconjoară acum nu este străin de efortul uneori supraomnesc pe care zeci și sute de mii de muncitori și soldați, funcționari și țărani l-au depus, în zile și nopți de trudă pentru a înălța stavile trainice în calea apelor.

După prima zi, după ce în linii mari ne-am dat seama cum stăteau lucrurile, deschideam televizoarele și așteptam să apară imaginea nu pentru a găsi un prilej de emoție, de neliniște, de tulburare, ci pentru a ști. Pentru a ști cum evoluează situația, ce se face și ce avem de făcut. Timp de vreo două săptămîni, asta le-am cerut, înainte de orice altceva, colegilor noștri de la televiziune: să ne spună adevărul, să ne informeze corect și onest. Fără să ne sperie, dacă se poate. Fără să ne facă să plîngem.

Am văzut în acele vreo două săptămîni nu știu cîte emisiuni, poate zeci, poate chiar sute, dacă punem la socoteală și secvențele scurte risipite prin toate programele, cel puțin douăzeci și patru de ore de emisiuni despre pămînt și apă, despre munca lor plină de speranță pentru a le înlătura.

Două momente rămîn pentru mine de neuitat. (Pentru mine, care nu am văzut totul, care nu am stat numai în fața televizorului, pentru că nu se putea, pentru că nu aveam dreptul...). E vorba, în primul rînd, de secvențele care, într-o emisiune pentru tineret, prezentau ogoarele din jurul comunei Chiajna, parțial inundate, și îi înfățișau pe țărani, laolaltă cu orășenii veniți să-i ajute, în timp ce adunau recolta. Revenea mereu, ca un cor antic, comentînd îngîndurat evenimentele, un grup de femei între două vîrste, rezemate în cozile sapelor — sau ale secerilor; nu apărea în cadru decît partea de sus a trupurilor — un cor format din cinci țărănci, cinci țărănci care înțelegeau totul, care trecuseră prin multe în viața lor și învățaseră să înțeleagă totul, care nu numai în vara inundațiilor ies la cîmp să adune recolta, pentru ca să avem pîine pe masă noi, fiii lor. „Ei da, pîoi au fost, au mai fost, dar nu ca acuma, nu ca inundațiile astea, nu ca acuma, nu ca acuma...“. Apoi, ceva mai tîrziu, după ce imaginile ne lămureau că eforturile celor de pe cîmp nu sînt inutile: „Necazuri? Am avut noi destule necazuri. Trecem noi și de necazurile astea...“. Vorbea cea mai bătrînă dintre femei, Corifeul corului, și în modul cel mai firesc folosea pluralul majestații.

Am reținut, în al doilea rînd, situația extraordinară în care s-a aflat realizatorul reportajului „Noapte dramatică la Nehoiu“. Nehoiu era o comună cu multe realizări, iar aceste realizări fuseseră obținute datorită eforturilor locuitorilor, însuflețiți de un primar priceput și harnic. Nimic neobișnuit. Echipa de filmare vine, i se ia un scurt interviu primarului, sînt surprinse cîteva extrem de banale imagini ale ulițelor și — peste noapte — satul (în orice caz, o bună parte din el) dispăre, dus de apele revărsate. În acel moment, senzația pe care a simțit-o reporterul, aceasta trebuie să fi fost: că satul dispăre. Ce trebuia să facă? Curent electric nu avea, deci nu putea filma noaptea viiturilor. Există totuși o soluție: să oprească din drum un autocamion și să lucreze la lumina farurilor.

Am văzut în acele două săptămîni nu știu cîte emisiuni, poate zeci, poate chiar sute, emisiuni care dovedesc din plin înalta calificare profesională a redactorilor, a operatorilor, a șefilor de producție, a monteurilor, a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor de la laboratoarele televiziunii, datorită că-

Intreaga natune raspunde chemării partidului, a secretarului sau general

Toate fortele angajate pentru a înlătura efectele inundațiilor,
pentru a normaliza pretutindeni activitatea productivă

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNITIVAE

Scinteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XLIV nr. 10224

Sâmbătă 5 iulie 1975

5 PAGINI — JU BANI

În paginile noastre

RELATĂRI ALE CORESPONDENȚILOR NOSTRI

- Recolta trebuie salvată! Pentru a ne lăsa sărbătorii noastre să aibă o înălțare, nu un eșec, să ne găsim în picioare, să ne simțim în siguranță.
- Total pentru ce unitățile economice afectate să-și revină complet și grabnic activitatea normală!
- În locurile amenințate de inundații, întreaga populație — la datorie.

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU din nou prezent în zonele calamitate

În asamblul măsurilor indicate, secretarul general al partidului a recomandat **PRIORITATE RECOLTĂRII GRÂULUI, PRIN ORICE MIJLOACE, PROTEJĂRI TUTUROR CULTURILOR AGRICOLE**

Într-o vizită în zona afectată de inundații, secretarul general al partidului, Nicolae Ceaușescu, a avut o discuție cu conducătorii locale și cu oamenii care lucrează în teren. El a insistat pe necesitatea salvării recoltei și protejării culturilor agricole.

La locul de lucru, secretarul general al partidului a vădit o mare preocupare pentru problemele economice și sociale care apar în aceste condiții. El a cerut să se ia toate măsurile necesare pentru a evita pierderi inutile.

În discuțiile avute cu oamenii din teren, Nicolae Ceaușescu a subliniat că învingerea inundațiilor și salvarea recoltei este o sarcină deosebit de importantă. El a cerut să se mobilizeze toate forțele disponibile pentru a realiza acest obiectiv.

Secretarul general al partidului a avut o discuție cu conducătorii locale și cu oamenii care lucrează în teren. El a insistat pe necesitatea salvării recoltei și protejării culturilor agricole.

La locul de lucru, secretarul general al partidului a vădit o mare preocupare pentru problemele economice și sociale care apar în aceste condiții. El a cerut să se ia toate măsurile necesare pentru a evita pierderi inutile.

SUCCESE ÎN ÎNȚECEREA SOCIALISTĂ Planul îndeplinit și depășit, producții septimictonare pentru economia națională

În urma măsurilor luate de conducerea partidului și a întregii populații, planul de producție pentru primul semestru a fost îndeplinit și depășit. Acest lucru este o dovadă în plus a eficienței sistemului socialist și a angajamentului oamenilor față de țară.

GALAȚI
În județul Galați, oamenii lucrează cu mare entuziasm pentru a îndeplini și depăși planul de producție. Au fost organizate diverse concursuri și competiții între unitățile economice, ceea ce a stimulat și mai mult activitatea productivă.

BUCUREȘTI
În capitală, activitatea economică și socială continuă să se desfășoare normal. Oamenii lucrează cu încredere și eficiență, știind că planul este îndeplinit și depășit. Acest lucru este o dovadă în plus a puterii economice și sociale a țării noastre.

CONSTANȚA
În județul Constanța, oamenii lucrează cu mare entuziasm pentru a îndeplini și depăși planul de producție. Au fost organizate diverse concursuri și competiții între unitățile economice, ceea ce a stimulat și mai mult activitatea productivă.

BICAZ
În județul Bicăz, oamenii lucrează cu mare entuziasm pentru a îndeplini și depăși planul de producție. Au fost organizate diverse concursuri și competiții între unitățile economice, ceea ce a stimulat și mai mult activitatea productivă.

**COMUNICAT
COMUN**
partidului nostru a fost înălțat în înălțime și câștigătorii sunt în număr mare. Acest lucru este o dovadă în plus a puterii economice și sociale a țării noastre.

O încleștare care face să vibreze și mai puternic dragostea noastră de țară

După două nopți albe

Cît de grăitor este exemplul Tirnăvenilor

NICOLAE CEAUȘESCU ELVITÁRS MUNKALÁTOGATÁSA BRASSÓ, KOVÁSZNA, HARGITA, MAROS, KOLOZS, FEHÉR, SZEBEN ÉS HUNYAD MEGYÉKBEN, AZ ÁRVÍZ SÚJTOTTA LAKOSSÁG KÖRÉBEN

ELŐRE

A Szocialista Egységfront Országos Tanácsának nevelője

Das Wasser hat grossen Schaden angerichtet Wir alle müssen ihn raschestens wettmachen

Grosse Verluste in Alba

Die wirtschaftliche Misere, die in der Eisenbahnzone auf dem Felde sich geltend macht, muss so rasch wie möglich beseitigt werden. Die Eisenbahnzone ist ein wichtiger Wirtschaftsknotenpunkt, und die Misere dort hat weitreichende Folgen für die gesamte Volkswirtschaft. Die Regierung hat beschlossen, alle Kräfte zu mobilisieren, um die Situation zu verbessern. Die Arbeiter und Bauern müssen zusammenarbeiten, um die Schäden zu beheben und die Produktion zu steigern.

Angedehnte Felder überflutet

Die überfluteten Felder in der Eisenbahnzone sind ein ernstes Problem. Die Wasserstände sind so hoch, dass die Felder nicht mehr genutzt werden können. Die Regierung hat beschlossen, alle Kräfte zu mobilisieren, um die Schäden zu beheben und die Produktion zu steigern. Die Arbeiter und Bauern müssen zusammenarbeiten, um die Situation zu verbessern.

Neuer Weg

DES LANDESRATES DER FRONT DER SOZIALISTISCHEN EINHEIT

pora am putut urmări la timp, imediat, atunci când era nevoie, ceea ce se întâmpla. Nu au fost emisiuni strălucite, nu au fost capodopere. Nu numai pentru că nu se putea (nu permitea timpul), ci și pentru că nu trebuia. Ne-am fi simțit ofensați dacă am fi văzut filme prea bine puse la punct, prea „artistice“, căutând și obținând cu măiestrie „efectul“ scontat. Este posibil ca tocmai aceste emisiuni, cu destule defecte (datorate în primul rând abundenței de cuvinte, atunci când majoritatea imaginilor vorbeau de la sine), s-ar putea ca tocmai aceste emisiuni, cu defectele lor cu tot — și, într-o măsură, datorită chiar acestor defecte atât de ușor explicabile — să dea cea mai fidelă și, de fapt, cea mai artistică, cea mai poetică viziune asupra acelor zile.

FLORIN MUGUR

BATALIONUL ÎN CĂMĂȘI ALBE

Mă aflam pe ultima prelungire a unui dig care măsoară aproape 18 km și care apăra 22 de mii de oameni și pîinea lor întinsă pe vreo zece mii de hectare. Erau acolo cam 200 de băieți în uniforme și cam tot atîția „civili“, săteni de prin Islaz, Moldoveni sau Izbiceni. Mai era și colonelul acela, neverosimil de tînăr, și care, mereu transpirat și nervos, își scoțea cu un gest mecanic cascheta pentru a-și șterge nădușeala de pe frunte. Am rezistat, important este că am rezistat...

Nu știu dacă pentru cineva care nu a dormit 3 nopți pe un dig, cuvîntul a rezista poate avea un sens, și nu știu de asemenea ce sens ar putea avea pentru noi același cuvînt, atîta timp cît ochii noștri nu au putut vedea cum un colos de 80 de tone — podul de la Islaz — a fost prefăcut într-o noapte în cîteva mari epave roșietice înfipte în nisipul de la gurile Oltului. Și tot colonelul acela, care se numea Titus Crețu, mi-a explicat în vorbe puține, așa cum se cuvine unui militar cum au rezistat în nopțile și zilele acelea :

— Știți cîte zile de armată au băieții ăștia?... 6 zile. Sînt tot atît de militari ca și oamenii în cămăși albe care robotesc alături. Dar știți ce au învățat în 6 zile?... O formulă pe care repetările au făcut-o desuetă : — Unul pentru toți și toți pentru unul. — A fost ca un război... Sătenii se învîrteau la început fără cap și rost luînd sacii de aici punîndu-i dincolo, pînă cînd am comandat adunarea. Și avîndu-l alături pe tovarășul Tudor, unul din secretarii județeni de partid le-am spus : — Asta nu-i treabă bună ! Ciți ați făcut armata ? — Toți. — Să facă un pas înainte sergenții și caporalii ! Erau vreo 20. Fiecare caporal să aibă în spate 10 oameni. Executarea ! Fiecare sergent să ia cîte 3 caporalii, Executarea ! În 20 de minute aveam un batalion în cămăși albe. Plutonul 1 lucrează aici, plutonul 2 la capătul digului, plutonul 3 la seceriș, plutonul 4 în rezervă și tot așa...

Ieri cînd am vrut să iau 3 oameni pentru fascine mi-au spus : — Tovarășe colonel, eu sînt în plutonul 2 care pune sacii, cei din 4 sînt la fascine. Trebuie să fie ordine. Și a fost... Și așa am rezistat..

Tot ce am ascultat acolo erau cuvinte spuse trunchiat între două momente de filmare, pentru că ne aflam acolo o întregă echipă a televiziunii, filmînd fiecare moment important al acestei lupte care, azi, deja capătă dimensiunile amintirii.

CRISTIAN THAU

ÎNTELEPCIUNEA CARE CİNSTEȘTE PÎINEA ȚĂRII

Șaisprezece zile, zece orașe așezate pe maluri de riuri. Am plecat cu inima strînsă, am fost prin locurile pe unde au trecut apele și m-am întors cu suflet oblojit de vorbele înțelepte ale lui Moș Luca Andrei : „Apa o vînit, o păgubit și s-o tras, da' n-o să murim noi din atîta“.

Drumul spre Alba trece printre lanuri de griu așternute la pămînt de apăsarea grea a apelor care au trecut și s-au dus. Fierul coasei le fulgeră la rărul pămîntului și le culcă din nou rînduri-rînduri. Coșagul își udă palmele în băltoacele care mai rezistă încă soarelui fierbinte și fulgerarea egală continuă.

Cîmpul e plin de oameni la Oarda, la Mihalț, la Șipot, la Sîntimbru sau la Coșlariu. În apropiere de Mihalț, pe o cîmpie întinsă, de pe care s-a strîns tot ce se cuvenea strîns, în jurul pomilor s-au adunat căpițe de paie aduse de ape de cine știe unde. Nu se vede nici un om, nu e nevoie să fie nici un om aici. Și totuși, chiar în marginea șoselei, găsesc un bătrîn cu ȋțari și cămeșoale, cu ochii umbriți de borul scurt al clopului tras mult pe frunte. Furca cu trei dinți se înfișe în căpițele din jurul tulpinilor. Moș Luca Andrei o ridică plină cu paie umede și grele. De ce o fi aici ? Și dacă trebuie să fie, de ce e singur ? Dacă toată lumea a plecat la secerat, el a luat furca și... Are 83 de ani impliniți, din care 30 i-a petrecut în mină, la Petrila. Dar asta a fost demult tare, sînt aproape treizeci de ani de cînd nu mai lucrează în mină. A venit aici la fată și ginere.

La Mihalț în comună, apa a venit mare. Și-a surpat cîteva case. A lui Ioan Dărămuș, a lui Petre Cîmpan, a Carolinei Muntean... Și erau case mari, frumoase, din cărămidă. Dar mai greu a fost lovit cîmpul. A ieșit Mureșul și amîndouă Tîrnavele și Secașul... Și s-au umplut de apă toate văile. Din 400 de hectare cu griu, 235 hectare au fost acoperite de ape... În 1970 a fost și atuncea pagubă dar mai puțină. Constantin Balici, secretarul Consiliului popular comunal, este singurul sediu. Ne spune cifrele fără să se uite în carnețel unde sînt notate ; secretarul le are în cap, ni le înșiră repede și cu obidă, de parcă ar vrea să scape de ele. Pe o grămadă de cărămizi, în curtea casei, mama Carolina Muntean privește absentă ruinele casei ei. Are înăuntru tot avutul : mobilă abia cumpărată de fecior-su și lepedeie de cînd era fată, țesut în 36 de ȋțe și cu alesături, flori și stele, cum se fac pe aici. Nu îndrăznește să intre, „să nu se uluiască (să se surpe) coperișul“. Privește mută rămășițele casei, nu știe de ce să se apuce mai întii. Băiatul e plecat la treabă pe cîmp, îl așteaptă să vină... că acum „e mai degrabă cu griul, cu casa om vedea ce-om face“. Aceleași vorbe pe care le auzisem mai devreme din gura lui Moș Luca : „e mai degrabă cu griul“ — și rîndurile dese de oameni plutind cu mișcări largi peste lanuri, la Oarda, la Vinț, în toate zonele lovite de ape, devin poruncă înțelepciunii păstrată din bătrîni. Mai întii pîinea !

Apele s-au retras, pe cîmp se lucrează din zori pînă noaptea, întreprinderile își depășesc zilnic planul de producție. Oamenii vor să recupereze și timpul și valorile risipite de puhoale.

ANTON UNCU

(„România liberă“ — 18 iulie)

... 1944 ...

Bășpunzind chemării conducerii partidului și statului S-A DECLANȘAT O URIAȘĂ FORȚĂ PENTRU NORMALIZAREA CURSULUI VIETII, PENTRU RECUPERAREA PIERDERILOR PRICINUITE DE INUNDAȚII

● Duminică, pe seară se vedeau și se auzea activitatea la efectuarea lucrărilor agricole
● În număr de 77.000 de oameni au fost prezenti în câmp la grădina lucrărilor
agricole ● Au fost eliberate de ape 1.601 ha de teren agricol ● S-au găsit 775 ha pământ
● 48 ha cartofi și 25 ha sfeșcă de zahăr ● S-au făcut straturi de pe 270 ha, din care 100 ha
au fost sârmate manual ● S-au sădit și s-au lucrat 753 tone hârtoacă, s-au cosit 200 ha
de pășuni și 400 ha flori naturale ● În zilele pe care s-au efectuat strămutări covorașe în
strămutările pe o suprafață de 771 ha

... CU APELE NOI AM ÎNREGISTRAT ...
... DUREROASE PAGUBE, DAR NOI ...
... ACUM, DIN NOU, UN LUCRU DE MARE ...
... MORAL - CĂLDURA INIMILOR NOASTRE UNI ...
... ÎN EXERCITIUL TERIBIL AL BĂTĂLIEI PENTRU ...
... TARA, PRECUM ȘI ÎNĂLȚIMEA REALĂ A SOLIDA ...
... RĂTĂII NOASTRE NAȚIONALE

Flacăra
... 27 ...
... TALEA ...
... RĂNILE ȘI PRODUCI

Flacăra roșie

Prin muncă dîră, însuflețită, Aradul rezistă eroic
Să ne unim toate eforturile pentru realizarea
exemplară a sarcinilor trasate de partid!

Unități strălucite exemplare ale
tinerății Nicolae Ceaușescu
ACTIONANII TOȚII CA UNII

RENKIVULI
KIADÁS
XXXI. évfolyam, 1954. évek
Május 1954. június 1.

Közös összefogással emeljük gátat az ár útjába!
Mentsük meg javainkat a víz pusztításától!

Felkészüléssel
Védjük meg városunkat, Aradot!

Védjük meg városunkat, Aradot!

Contemporarul

TARA, ÎN ORELE RECUPERĂRII

Peste înălțimea omului
nu se trece

Toți-la chemarea partidului

M...

Mereu slături

...

Oimbovița

... LA ÎNCHEIEREA ...
... REPERAREA ...
... PIERDERILOR

SAPTĂMÂNĂ FIECĂRE MUNCITOR
ÎN DOUA SCHIMBURI PRELUNGITE

Răspunsul înaltei conștiințe patriotice, al responsabilității muncitorești

TOTUL PENTRU RECUPERARE

ȘEDERI REGISTRII ÎN NELOCURI
STABILESC NOI RECORDURI

Scinteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIONII TĚRĂTIȘTI DE COMUNIȘTI

ZILNIC 500 TONE
CIMENT PESTE PLAN

INFORMATIA Comunistului

ORGAN AL COMITATULUI RAJONAL DE CUCUZA AL P.C.E.
AL COMITATULUI POPULAR AL RAJONULUI CUCUZA

**PRETUTINDENI ÎN CAPITALĂ, S-AU ÎNȚEPRINS
ȘI SE ÎNȚEPRIND ACȚIUNI ENERGICE DE ÎNLĂTURARE
GRABNICĂ A EFECTELOR INUNDAȚIILOR**

PE MALURILE ÎNDRĂGITE, DE SÂMBĂTA PORA LUMI

LA CURA

Apele s-au retras...

În acele momente de aprigă înclăstare...

Publicație din partea Partidului Comunist

MUNCA

ORGAN AL COMITATULUI CENTRAL ȘI RAJONAL AL P.C.E. ÎN CUCUZA ȘI ÎN RAJONUL CUCUZA

Anul XXXI nr. 2700
Vineri 11 iulie 1975
8 pagini (200 caractere)

**La chemarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU
ABNEGATIE ȘI DĂRZENIE ÎN EFORTUL NAȚIONAL PENTRU PUNEA TĂRII,
APĂRAREA AVUȚIEI POPORULUI, ÎNȚENSIFICAREA ACTIVITĂȚII PRODUCTIVE**

Apărarea patriei

OSTĂȘEȘTE, LA DATORIE, PE MARELE

FRONT AL REFACERII

CALE LIBERĂ
CIRCULAȚIEI

...PENTRU ÎNȚEPRINDERE ÎN ÎNȚEPRINDERE...
...ȘI ÎNȚEPRINDERE ÎN ÎNȚEPRINDERE...
...ȘI ÎNȚEPRINDERE ÎN ÎNȚEPRINDERE...

MULTUMIRI
RECUNOȘȚINȚĂ

PUNȚI TRĂINICE ÎNȚRE MALURI

OAMENI ȘI FAPTE
din eroica înclăstare cu apele

SANTINELE
LA DUNĂRE

LAUDA

Apărarea patriei

ORGAN CENTRAL AL UNIONII TĚRĂTIȘTI DE COMUNIȘTI

UNELTE PENTRU ÎNFRÎNGEREA APEI

Aici se fabrică unelte pentru înfrângerea apelor. Albastre, verzi, cenușii străjuiesc drumul care duce spre inima uzinei, ele se văd mai întii, toate aceste unelte fără de care nu se poate o victorie trainică asupra puhoaielor, motopompe, pompe electrice, motoare să călătorească spre destinații.

Uzina bucureșteană de pompe „Aversa“ a fost printre primele întreprinderi alertate de bătălia pe care o ducem. La chemarea secretarului general al partidului, 3 600 de oameni, lucrătorii acestei uzine au răspuns, constituindu-se în echipe de intervenție, expediind unelte și specialiști spre localitățile calamitate, regrupându-și forțele și suplimentându-și proiectele în conformitate cu situația creată. Încă de la sfârșitul săptămânii trecute pompe și specialiști au plecat spre inima țării, la Mediaș, Alba Iulia, oriunde fabrici și case, străzi și ogoare se cereau „uscate“ cit mai rapid: La uzina de pompe „Aversa“ tinerii reprezintă mai mult de jumătate din efectivul forței de muncă. Sub directă îndrumare și influență mobilizatoare a comuniștilor, uteciștii și-au prelungit programul zilnic cu câteva ceasuri. Nicolae Drăghici de la montaj, Ion Banu și Nicolae Oprea de la prelucrare, Constantin Pecheanu și Lucian Ioniță de la turnătorie... Cu greu i-am smuls lui Ion Constantin, secretarul comitetului U.T.C. pe întreprindere aceste câteva nume: „Toți tinerii noștri au răspuns așa cum trebuie, așa cum cere temperatura momentului prin care trecem. Și, nu numai ai noștri. Uitați, simbătă după amiază s-au prezentat la noi la poartă 7 tineri de la o școală profesională de lăcătuși împreună cu maistrul lor, cerînd să ne ajute“.

Toți tinerii la datorie. Împlinirea ei, în accentele grave ale stării de necesitate depășește granița simplor obligații profesionale căpătînd adînci semnificații în planul moralei comuniste. Datoria — firesc și responsabil judecată după codul de norme care ne caracterizează existența — a fost, în acest timp încercător, ceea ce în vremuri liniștite am fi consemnat sub semnul eroismului. Somnul, relaxarea, liniștea, amîinate pentru altădată, oferta de muncă ce se grăbește să prevină solicitarea, abnegația, devotamentul cu care nu s-a stat, ci se trudește fără întrerupere acolo unde a fost nevoie, miile de nume care nu se vor ști și nici nu se vor remarca, toate acestea se contopesc, păstrîndu-și, însă, întregă personalitatea într-o pagină simplă de letopisesc contemporan.

SOFIA SCORȚARU

(„Scîntela tineretului“ — 11 iulie 1975)

CULORILE SPERANȚEI

Dunărea era cu răsufllarea reținută. Incorsetată între diguri puternice, este involburată, galbenă, spumegîndă, furia-i fiind înfrînată de oameni. Stăteam sus, pe digul care mai emană mirosul cimentului proaspăt turnat, iar cineva ne explica în cite zile și nopți l-au realizat militarii, muncitorii industriei chimice și studenții.

Asupra digului apasă o forță colosală: un debit de apă de 12—13 mii metri cubi de apă pe secundă

(cifre inedite pe care le memorăm cu emoție). Piatra vibra sub influența presiunii exercitate de forța viiturii, iar pe frunțile noastre apăreau broboanele fiorului de teamă la gîndul că la această forță colosală a apelor Dunării digul ar putea să cedeze... În spatele nostru se află fabrici, grădini, terenuri de joacă, case.

Dar digul era o forță. Muncitorii care au uitat de distracții, elevii care au uitat de vacanță, militarii care au uitat cum mai este să dormi în pat, să mînci la masă — au făcut treabă de nădejde; acest dig constituia liniștea și nădejdea fabricilor, grădinilor, terenurilor de joacă, a caselor; acesta a fost actul lor politic infăptuit, în iulie 1975.

Ne întorceam pe șosea, pornind spre triumphiul format de Turnu-Măgurele, Alexandria, Corabia, spre acest triumfi al Bărăganului, neatins de viitură, cu miriștea-i galben-aurie. Mai spre nord, vedeam înainte tarlale cenușii, chiar negre, foste lanuri de grîu, curiozități nemiloase ale verii acestui an. Gîndindu-ne la aceste tarlale întunecate de pe valea Oltului, Tîrnavelor, Ialomiței, culorile galben-aurii de pe Cîmpia Dunării ne umpleau inima de speranță. Sînt culorile vie ale nădejzii și certitudinii. Cromatica galben-aurie a Cîmpiei Dunării atestă că pîinea noastră este în siguranță, cea de miine devenind o certitudine. Stînd lîngă miriștea galben-aurie, puternic inmiresmată, gîndul ne ducea spre Valea Oltului, a Tîrnavelor, a Ialomiței bînuite de năpasta apelor involburate; în imaginația noastră vie, pînă și coloritul sumbru al nămolurilor căpăta cromatică galben-aurie a speranței, a nădejzii. Ne gîndim la cei care, stînd în ape, în noroi pînă la genunchi, salvînd pîinea țării, înaintau în miriștea neagră. Acea diră inedită pe care o lasă în urma lor este simbolul unei bătălii victorioase...

A sta aplecat, cu seceră în miini, în noroiul pînă la genunchi, înămolit pînă la cot, lucrînd sub razele dogoritoare ale soarelui de vară, aceasta a fost realitatea secerișului din iulie 1975, acest seceriș deosebit, prin care s-a salvat pîinea țării. Este, de fapt, un act de înalt patriotism. Înseamnă să transformi pînă și coloritul cenușiu al tarlalelor inundate într-o cromatică a nădejzii, a speranței. Este un act de demnitate comunistă.

BARABÁS ISTVÁN

(„Elore“, 19 iulie 1975)

CU DATORIA ÎMPLINITĂ

Au fost zile de mobilizare intensă și pentru redactorii, reporterii și corespondenții locali ai ziarului „Neuer Weg“, aceste zile și nopți de la începutul lunii iulie 1975. Cum am încercat — și s-ar putea spune, reușit — să redăm lupta uriașă care s-a dat pe rîurile fără maluri, în orașe și sate, pe ogoare și lanuri inundate sau neinundate? Un răspuns ar fi: În primul rînd, prin relatări de la fața locului. Toți redactorii disponibili au plecat spre Sighișoara, Mediaș, Alba Iulia, Deva, Lipova, Slobozia, Urziceni, Oltenița sau în alte locuri lovite sau amenințate de apă.

Relatarea de la fața locului implică însă și necesitatea unei actualități de ultimă oră; Se poate spune că de cele mai multe ori reporterii noștri au atins această cerință a „ultimei ore“.

Iată și un pasaj semnificativ: „Chemări spe-

cială lansată populației nu mai sînt necesare. Oamenii vor doar să cunoască locul, să știe unde anume este nevoie de ei, nu-i interesează nici măcar timpul cit vor trebui să lupte împotriva puhoaielor dezlănțuite. Un singur cuvînt poate să redea dăruirea și munca a mii de medieșeni în aceste ore — cuvîntul solidaritate. 35 000 locuitori ai Mediașului se simt în aceste ore și zile într-o stare de mobilizare permanentă.“

Relatările de la fața locului redau în același timp cel mai bine atmosfera de la fața locului. În materialele scrise în aceste zile revine mereu ca un leit-motiv hotărîrea tuturor locuitorilor de-a face totul pentru apărarea întreprinderilor, a ogoarelor, recoltelor, a bunurilor materiale. Relatările despre lupta împotriva apei, pentru normalizare se caracterizau prin marea număr de date și fapte individuale, care exprimă dăruirea individului pentru colectivul în care trăiește, pentru societate, sentimentele celui mai adînc patriotism. În jurul Aradului, în comunele de pe malul Mureșului, s-a dat, înaintea luptei cu și împotriva apei, o luptă la fel de mare pentru stringerea recoltelor de cereale, de legume, de alte culturi.

Zilele de la începutul lui iulie au fost zile de mobilizare generală. Dar asta înseamnă, în același timp, că acum după stăvilirea apelor, fiecare membru al redacției poate să aibă sentimentul datoriei împlinite.

W. JASS
„Neuer Weg“

O INIȚIATIVĂ DE REMARCAT

Colectivul revistelor „Tribuna școlii“ și „Tanugyi Ujaság“ a răspuns chemării tovarășului Nicolae Ceaușescu și hotărîrilor Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., luînd inițiativa să sprijine pe locuitorii comunei Ciorogîrla, județul Ilfov, în acțiunea de stringere a recoltei și de mobilizare a forțelor pentru înlăturarea efectelor negative ale inundațiilor.

Începînd cu data de 9 iulie a.c., cînd o parte din comună și terenurile cultivate se aflau încă sub apă și pînă la 18 iulie a.c. inclusiv, cînd s-a încheiat recoltarea griului, personalul celor două reviste, integrat în detașamentele de muncă ale comunei, participînd la legarea de snopi de grîu recoltat manual, cîrnatul și stivuitul pe miriște a peste 1 500 baloturi de paie, scoaterea de snopi din teren parțial bălțit și ridicarea de clăi pentru a fi treierat cu combina staționară, recoltarea de roșii, sortarea pentru piață și transportarea lor din sere inundate.

Paralel, colectivul redacțional al revistelor menționate a asigurat redactarea și multiplicarea foii volante intitulată „Ciorogîrla“, care a apărut în 6 numere (zilnic, în perioada de șoc, iar apoi la două zile), publicînd relatări despre urgențele și măsurile organizatorice stabilite de comandamentul de apărare împotriva inundațiilor, despre oamenii și colectivele care s-au evidențiat în lupta cu apele și pentru stringerea recoltei.

Printr-un efort suplimentar personalul redacțiilor a asigurat realizarea la timp și în bune condițiuni a tuturor sarcinilor profesionale curente, astfel încît activitatea revistelor să continue în mod normal.

CORRESPONDENT

PE TEREN ȘI... CU APARIȚIA

Într-o oră, tot colectivul redacției a fost mobilizat. S-a întocmit operativ un plan de acțiune și, la ora 23, două grupe de redactori au plecat cu mașinile în zonele inundate. În redacție au rămas trei redactori, care țineau legătura cu comandamentul, cu localitățile afectate. În același timp, pregăteau apariția gazetei.

De la bun început trebuie să subliniez faptul că întregul colectiv al redacției, dovedind o înaltă responsabilitate comunistă, a fost permanent prezent în zonele cele mai greu afectate. Timp de o săptămîină, cu toate că gazeta a apărut numai la două zile, s-a lucrat fără întrerupere. În timp ce o echipă era pe teren, alta asigura apariția gazetei.

Numărul mare de fapte, de acțiuni, de acte de eroism ne-a determinat să modificăm și concepția grafică a gazetei. Cel mai mare „articol“ a fost de 30 de rînduri, cu excepția editorialului privind măsurile indicate de Comandamentul județean.

Un mare aport a adus fotoreporterul, care a reușit să surprindă cele mai semnificative aspecte — unele fiind publicate și de ziarul „Știința“. Am putut astfel să redăm convingător dimensiunile acestei calamități, îmbinînd imaginea redată în cuvinte cu numeroase imagini fotografice.

Imediat după „primul val“ de inundații, gazeta a repartizat redactorii pe anumite zone, unde au rămas 2—3 zile, transmițînd de la fața locului vești despre acțiunile de prevenire a inundațiilor, de normalizare a situației, de înlăturare a pagubelor provocate. În felul acesta, s-a asigurat un volum foarte mare de materiale, cuprinderea celor mai importante activități. Paginile în tipografie au stat deschise pînă la ora 24, știrile de „ultimă oră“ luînd locul celor mai puțin semnificative.

A urmat, în plină desfășurare, bătălia pentru recoltă, pentru recuperarea restanțelor din industrie și construcții, pentru normalizarea vieții în toate zonele afectate.

Alături de relatarea unor inițiative, acțiuni valoroase, gazeta combate puternic indiferența, fuga de muncă, dezertarea de la datoria cetățenească.

Continuăm să fim prezenți pe întreg teritoriul județului.

GH. RADEL

redactorul șef al gazetei „Dîmbovița“

PREZENȚI CU SCRISUL ȘI CU FAPTA

Județul Ilfov a cunoscut din plin calamitățile naturale ce s-au abătut asupra țării din primele zile ale lunii iulie.

Ar fi suficient să amintim numai orașul Urziceni, pe străzile căruia apele atinseseră pe alocuri 1,5—2 metri, ca și cele 20 de comune greu afectate de furia apelor pentru a oferi o imagine asupra dimensiunii luptei împotriva calamității, desfășurate în această parte a țării.

În cele ce urmează, ne vom opri asupra citorva aspecte ale activității redacției „Steagul roșu“ în această perioadă. Întregul colectiv s-a considerat din capul locului integrat adînc în această bătălie eroică, neprecupețîndu-și timpul, învingînd condi-

țiile grele de deplasare și documentare, pentru a face din gazetă un puternic instrument de luptă împotriva calamităților. În perioada 5—19 iulie, gazeta „Steagul roșu” — Ilfov a apărut de trei ori pe săptămână, în patru pagini, în loc de o singură apariție săptămînală cu opt pagini.

Aționînd în acest fel, colectivul redacțional a reușit să asigure o intervenție operativă și eficientă pentru mobilizarea maselor în vederea indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu ocazia vizitelor operative făcute în zonele calamitate din județ. Totodată, gazeta a furnizat un mare volum de informații asupra situației create de inundații, asupra inițiativelor și acțiunilor întreprinse în scopul salvării bunurilor obștești și personale, recuperării pagubelor pricinuite.

Prin toate acestea, gazeta „Steagul roșu” a răspuns operativ înaltelor comandamente ale momentului, stimulînd acțiunile de mobilizare a maselor inițiate de organizațiile de partid pentru ca pagubele pricinuite de inundații să fie recuperate într-un timp cît mai scurt.

MIHAIL GOSPODIN

redactor principal la ziarul „Steagul roșu” — Ilfov

ÎN PRIM PLAN: OAMENII

...Se luminează. Furia apei a mai scăzut. Este ora 5. Obișnuiți cu munca, cu orele de serviciu, într-un gest firesc, oamenii se îndreaptă spre C.I.C., IMATEX, Metalotehnica, spre gară și alte întreprinderi și instituții, din zona de vest a municipiului. La capătul străzii Doja sînt stopați de șuvoi. Forfotă. Ne pierdem în mulțime. Basculante de mare tonaj, remorci, autocamioane...

Ora 8. Șuvoiul cenușiu bate în retragere. Circulă primele vești din județ. Oamenii adună ceea ce au adus apele prin bătătură. La o casă de pe strada Grivița roșie, colț cu Rodnei, un bărbat și o femeie se chinuie să pună la o parte un fel de poartă de la o fostă ogradă. Ne întoarcem la redacție. Incepe o nouă zi. Verificăm însemnările din blocnotes, se redactează primele materiale. Sosesc vești, ni se relatează fapte senzaționale de eroism, înregistrate în bătălia cu apele. Rememorez programul de lucru pentru ziua de 2 și noaptea de 3 iulie. Simplu. Începînd de la ora 8 am lucrat în redacție, după-amiaza și seara am fost de serviciu la tipografie, apoi... pînă a doua zi, fără o clipă de somn, printre sinistrați și ape involburate.

...A doua zi, dis-de-dimineată, plecăm spre Sighișoara, Tirnăveni, Luduș. Incepe bătălia pentru înlăturarea urmărilor calamității. La întreprinderea de stofe, Țesătoria de mătase, pe strada Republicii din Sighișoara, la Combinatul chimic din Tirnăveni, la Fabrica de lapte din Luduș, muncitori sprijiniți de militari, de formații de pompieri, de cetățeni, evacuează apa, înlătură nămolul, se ajută într-o impresionantă solidaritate, oblojesc rănile pămîntului. În ajutorul lor au sărit cetățeni din localitățile mureșene, din alte județe ale țării. Ofensiva pe frontul refacerii a fost declanșată!

Acestea ar fi cîteva imagini pe care noi, aproape toți gazetarii mureșeni aveam să le întîlnim, pe care aveam să le relatăm în pagini de ziar, în articole, reportaje și însemnări care să ajungă la timp,

să meargă la inima și cugetele oamenilor. Putem spune că, în cea mai mare măsură, și ziaristii din județul nostru și-au făcut datoria.

Acum viața reintră în normal, continuîndu-și fi-rescu-i curs.

LAZĂR LADARIU

redactor la ziarul „Steaua roșie” — Mureș

APELE, RECONSTRUCȚIA RECUPERAREA

În condițiile cînd evenimentele au concentrat, într-un timp extrem de scurt, o mare densitate faptică, situații și întîmplări pe care memoria acestor locuri nu le-a înregistrat nicînd, preocuparea centrală a colectivului redacției „Unirea” a fost găsirea celor mai adecvate forme și modalități de a oglindi impresiunile unitate de voință și acțiune a tuturor cetățenilor județului. Scoaterea unor ediții speciale a impus o reorganizare a forțelor redacționale în așa fel încît să se asigure o cît mai bună cuprindere a problemelor și reflectarea corespunzătoare a lor în gazetă. Desfășurarea acestor evenimente a însemnat pentru colectivul nostru o experiență de viață sinonimă cu însăși substanța profesiei de ziarist comunist. Cu toată intensitatea lor, puhoaiile năpraznice ce au lovit din nou meleagurile Albei nu ne-a surprins nepregătiți. Ordinea de bătaie a fost stabilită înainte ca revărsarea apelor să ne pună în fața unui fapt împlinit. Ziarul s-a integrat organic marilor comandamente ale zilei.

Înfruntînd greutăți deosebit de mari, o parte din redactorii au găsit răgazul necesar încercării, transportării și depozitării în loc ferit de orice pericol întreaga cantitate de hirtie destinată tipăririi ziarului. Eforturile supraomenești depuse de cetățenii județului n-au fost zadarnice. În unitățile productive și de desfacere apa n-a întîlnit decît hale, magazii și depozite goale.

Scoaterea unor ediții speciale se impunea; dar cu toate că redactorii scriseseră la incandescența marilor încercări un număr însemnat de articole, cum apele invadaseră tipografia din Alba Iulia atîngînd cota de aproape un metru, practic nu aveam unde tipări. Toate drumurile de acces spre județele limitrofe Hunedoara, Cluj, Sibiu și Brașov erau inundate, distruse și avariate, întreruptă orice legătură. Fără a aștepta retragerea apelor, o echipă alcătuită ad-hoc, condusă de redactorul șef, s-a deplasat la Cluj-Napoca, asigurînd apariția primei ediții speciale a ziarului. Din aceleași motive, cea de a doua ediție specială a „Unirii” a fost tipărită la întreprinderea poligrafică din Sibiu.

Pe măsură ce apele s-au retras sau au fost evacuate prin intervenția energetică a oamenilor, „Unirea” a reflectat marea ofensivă a refacerii. Au fost publicate articole, interviuri, anchete, reportaje din industrie, transporturi, agricultură, refacerea patrimoniului edilitar-gospodăresc. Spații largi au fost consacrate prezentării valoroaselor inițiative apărute în focul luptei pentru repunerea în funcțiune a unităților afectate de inundații, evacuarea apelor și reînălțarea unor suprafețe, stringerii recoltei, apărarea sănătății oamenilor, ocrotirea și ajutorarea familiilor sinistrate.

SEBASTIAN TRUȚĂ

redactor la „Unirea” — Alba

CE ÎNSEAMNĂ A FI ZIARIST COMUNIST — ACTIVIST DE PARTID?

**NE RĂSPUND 15 ABSOLVENȚI AI PROMOȚIEI 1975 AI CURSULUI POSTUNIVERSITAR
DE LA FACULTATEA DE ZIARISTICĂ A ACADEMIEI „ȘTEFAN GHEORGHIU“**

GEORGETA ADAM (redactor, RTV) :

Sînt ziaristă a Televiziunii Române pentru a răspunde cu calitatea mea de comunistă sarcinilor ce-mi revin în această prestigioasă instituție politică și culturală. N-aș putea face o dihotomie între cele două investiții — ziarist — activist de partid — ele aflîndu-se într-o perfectă comuniune.

Pentru ca imaginea ce intră în casele oamenilor — acești oameni care se încred în noi, ne idolatrizează sau ne dezaprobă uneori — trebuie ca noi să fim atenți la marea încărcătură emoțională pe care o trimitem spre ei. Pentru ca acest fetiș al secolului XX să devină o adevărată școală spirituală și politică, aici, în România socialistă. Pentru a ne comunica pe noi, în acest limbaj electronic, dar pe care-l umanizăm prin propria noastră inteligență, dăruire, pasiune.

Sîntem mereu în căutarea faptelor oamenilor, faptele noastre sînd mărturie a conștiinței noastre.

Îmi vine în minte imaginea peșterii platoniene, în care ideile erau proiectate ca niște umbre iluzorii de flăcările spiritului. Televiziunea este o asemenea creatoare de imagini, dar născute din realitate, selectate prin munca responsabilă a oamenilor din citadela electronică românească.

Noblețea noastră este această calitate comunistă, emblemă de spirit și de cuvînt.

ION ARTUR (șef de secție, „Munca“) :

Un răspuns în 30—35 de rînduri pare greu de formulat, cu toate că el poate fi comprimat în masa atomică a unui singur element fundamental : „Să fii, înainte de toate, UN ACTIVIST COMUNIST !“.

Deci : să fii credincios partidului, țării, să militezi pentru aplicarea în viață a politicii sale. Dar cum ? E ușor de spus : „ca un activist de partid“. Dar ziaristul este un activist căruia partidul îi dă o misiune specială. El informează pe calea presei un public de zeci, sute de mii, milioane de cetățeni ; el nu dă decizii, ci vehiculează opinii, se bate pentru ca cetățenii — comuniști și necomuniști — să înțeleagă rațiunea, sensul, scopul deciziilor și măsurilor pe care ei înșiși trebuie să le aplice ; el nu caută senzaționalul facil, ci adevărurile fundamentale ale vieții în condițiile construcției societății noi. Cu alte cuvînte : ziaristul comunist este un om în fața a mii și mii de oameni și tocmai de aceea i se cere să fie ceva mai bun decît ceilalți, mai onest, mai curajos, mai exigent, mai combativ. Să înțeleagă prin „curaj“ facerea a tot ceea ce este just ; să fie conștient că, aflîndu-se în imensul angrenaj al constructorilor socialismului și comunismului, această capodoperă a mișcării sociale, trebuie să fie un nemulțumit perpetuu ; să tindă spre propășirea continuă a patriei ; să dea dovadă de dăruire și spirit de sacrificiu atît de necesare și în profesiunea de ziarist.

ADRIANA CĂLIAN (corespondent local, jud. Cluj, RTV) :

„Ce înseamnă să fii ziarist comunist ?“ Eu aș reduce întrebarea la „Ce înseamnă să fii ziarist ?“, pentru că un ziarist al României de azi trebuie să fie comunist, un bun comunist, un luptător în primele rînduri pentru înfăptuirea idealurilor profunde umane ale societății noastre.

...Înseamnă să trăiești la cea mai înaltă tensiune, să simți prin mii de nevăzute tentacule pulsul vieții, înseamnă să fii curios, să recepționezi tot ce înseamnă actualitate, nou, inedit și să fii purtătorul de cuvînt atît al emițătorului cît și al receptorului.

...Înseamnă să fii harnic, tenace, bine și vast pregătit, de o cultură aleasă, țintind mereu spre autodepășire ; îndrăzneț și curajos în abordarea problemelor, să lupți pentru descoperirea adevărului și publicarea lui.

...Și să nu uităm că un ziarist este ziarist tot timpul, 24 de ore din 24, că el nu este un funcționar al redacției, că oriunde și oricînd reprezintă un organ de presă, iar atitudinea lui nu este considerată „personală“ aproape niciodată. Mai mult, reprezintă un exemplu. Așadar, are o responsabilitate în plus în fața concetățenilor săi.

DUMITRU GHEONEA (redactor principal, „Drumul socialismului“ — Hunedoara) :

Cu instrumentele pe care le are la îndemînă, ziaristul comunist difuzează în mase politica partidului, sarcinile trasate de partid într-o perioadă de timp, înarmează poporul cu învățătura marxist-leninistă despre lume și viață, ajută opinia publică să înțeleagă propriile interese și o mobilizează la acțiune conștientă, hotărîtă, pentru materializarea lor.

Dar a scrie pur și simplu ceva, pentru a umple un spațiu de ziar, nu înseamnă că ziaristul și-a făcut datoria, că poate fi mulțumit de munca sa. Prin a scrie, ziaristul comunist trebuie să înțeleagă că are de îndeplinit o sarcină mult mai importantă decît de a difuza diverse constatări, gînduri, idei, evenimente. Prin ceea ce scrie și prin modul cum scrie, el trebuie să formeze la cititori — acționînd pe terenul lor de influențare cel mai fertil (conștiința) — convingeri ferme asupra stărilor de fapt transmise, care să declanșeze voința și energia maselor, să le pună în acțiune. Adică, prin scrisul său, ziaristul comunist să educe masele în spiritul devenirii noastre comuniste. Or, acest lucru — esențial în activitatea presei noastre comuniste — nu poate fi realizat dacă ziaristul nu cunoaște viața în complexitatea ei, în dezvoltarea ei dialectică, dacă nu are capacitatea de a discerne ceea ce este mai important, mai actual, mai necesar la un moment dat, dacă nu este — el în primul rînd — deplin conștient de misiunea

sa socială, de mersul real al evenimentelor vieții. Aici cred că se află și unul din „secretele” eficienței muncii noastre de gazetari : în convingerea maselor despre justetea sau injustetea unor stări de lucruri, plantind puternic în conștiința lor tot ceea ce este înaintat, demn, util, combătind, totodată, manifestările retrograde, rămășițele vechiului.

ION HOGAȘ (redactor, „Teleormanul”) :

Înainte de a avea „în față” sarcinile acestei funcții, înainte de a-și asuma acest rol, ziaristul comunist — sintagma spune mult prin ea însăși și infinit prin ceea ce pretinde și oferă — trebuie să aibă „în spate” un bagaj de cunoștințe vast, bine sistematizat și în permanentă îmbogățire.

Înfăptuirea Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — carte de căpătii a multor generații viitoare, începând cu cele contemporane nouă — cere o luptă continuă ; o luptă în care, fiecare poziție câștigată devine prezentul de la nivelul căruia se abordează un nou viitor, pe care-l vrem și-l vom face mai bun, mai repede și cu eforturi — raportate la realizări — mai mici.

Locul gazetarului comunist în această luptă este pretutindeni — în avanposturi, în miezul încleștărilor și, de ce nu, în spatele frontului, acolo unde totul trebuie pus de acord cu noile cuceriri și de unde trebuie susținute ascensiunile viitoare.

Secundele ai căror istorici sintem au o mare și permanent crescândă valoare faptică și noi trebuie să fim principalii artizani a ceea ce consemnăm.

N-avem în față un drum lin și bătătorit, un drum care poate fi parcurs fără o angajare totală. Sintem însă purtătorii unora dintre cele mai pătrunzătoare făclii cu care partidul ne luminează calea, ne dirijează pașii, conferindu-le siguranță și forță.

Gazetarul comunist își îndeplinește înainte de termen fiecare 24 de ore din 24 ; nu prin scurtarea timpului de lucru, ci prin extensie faptică, atât cantitativ cât și calitativ. Altfel spus, el trebuie să trăiască o permanentă stare de informare, dublată de neliniștea necesității de a comunica, întotdeauna de pe poziția partidului și în folosul acesteia, ceea ce este folosul nostru al tuturor.

GHEORGHE JURMA (redactor, „Flamura” — Caraș-Severin) :

Este absolut normal și necesar ca, în condițiile socialismului, efortul presei și al gazetarului să fie **constructiv și integrator**, să contribuie la **coeziunea** întregului popor în jurul partidului, participind — prin modalități specifice — la opera de edificare a unor realități mai bogate, mai pline de conținut, la remodelarea ființei umane. De aceea, dintre caracterizările care s-au aplicat, nu o dată, gazetarului comunist, activist al partidului comunist, aș reține pe aceea care se referă la capacitatea de a implica efortul constructiv deopotrivă prin **scris**, cât și prin acțiunea **directă** : fie la fața locului, fie la organele competente de partid și de stat. E evident, de pildă, că ofensiva noastră critică nu o exercităm din exterior și ca un scop în sine, ci **implicați** în realitatea dinamică și complexă a țării, ghidați permanent de aspirațiile partidului și poporului. Sintem, prin urmare, gazetari comuniști prin **modul nostru comunist de acțiune, gândire și comportare**. Acțiunea îndreptată deopotrivă către propriul cerc

profesional, cit și către întreaga viață socială sau diferite domenii specializate (economie, cultură, sport etc.) cărora presa le este conștiința de sine și conștiință critică.

Mi se par indispensabile — astăzi poate mai mult ca oricând — condiția politică a gazetarului, maturitatea lui ideologică, pregătirea sa profesională, stăpânirea consecințelor pe care scrisul său le provoacă în masele de cititori. Dacă ziaristica le este unora un domeniu suficient de nebulos, aceasta se întâmplă pentru că nu se recunoaște îndeajuns caracterul ei **pluri (sau inter) disciplinar**. Nu cred însă că gazetăria comunistă poate fi terenul unde să se exerseze un om care știe să scrie oricum despre orice, dar el nu poate să fie străin de știința politicii, de teoria comunicării, de psihologie, de sociologie, lingvistică etc.

TFODOR PRACSIU (redactor principal „Vremea nouă” — Vaslui) :

Ziaristul comunist există în măsura în care se implică, deplin conștient și responsabil, efortului națiunii de edificare a societății socialiste și, în perspectivă, a celei comuniste. De aici decurg cel puțin două consecințe foarte importante : mai întâi, că ziaristul comunist nu se naște dintr-odată, precum generațiile spontanee în biologie, ci este expresia cristalizată a unei deveniri social-istorice și politice, este un combatant în cimpul politico-educativ, după cum alți combatanți, în felul lor, ilustrează ipostaza muncitorului, țaranului, intelectualului etc., toți într-un front vizând împlinirea înaltelor idealuri ale umanismului socialist.

Ziaristul comunist se cuvine să acopere bine imperatiile meseriei sale, nu doar printr-o înaltă conștiință politică și printr-o tot atât de înaltă măiestrie profesională, ci și printr-o ardentă participare la clipa prezentă, la alchimia complicată a făuririi conștiințelor. Pentru aceasta îi este absolut necesară capacitatea de a **vedea**, nu în tonuri sumbre, cu atât mai puțin în roz, ci de a scruta realitatea din cel mai just unghi cu putință și de a propune cititorilor imaginea acestei realități în linii plauzibile, credibile, linii ale realității înseși, iar nu ale unui mod subiectivist de a privi.

Ziarist comunist este acela pentru care cuvântul partidului se cere slujit la temperatura înaltă a persuasiunii și pasiunii, pînă la deplina lui rodire. Nobilă și grea misiune ! A fi demn de ea este cea mai frumoasă dintre datoriile noastre.

FLORICA RĂDULESCU (reporter, Redacția economică a RTV) :

O propagandă prost făcută, în cel mai bun caz, nu aduce nimic !

Un ziarist comunist, activist al partidului, trebuie să cunoască bine acest adevăr.

Să-l cunoască și să acționeze ca atare, să facă adică, **din și cu** mijloacele sale specifice — condei, magnetofon, aparat de filmat — o propagandă eficientă.

Ziaristul militant n-are nici o legătură cu placiditatea, chiar dacă își pune ca platoșă „atitudinea corectă”.

„Corect” nu e să silabisești fraze știute, să moțai pe idei binecunoscute.

Greu nu e să scrii sau să faci emisiuni, greu e să-i faci pe ceilalți să le urmărescă.

Trebuie să fabricăm energii și nu vorbe.

Ziaristul trebuie să „ardă“, nu să fumege, și a arde înseamnă a participa, a sesiza, a lua atitudine, a convinge, a schimba.

AURICA STAMATE (redactor la „Delta — Tulcea):

Aș porni în primul rând de la principiile călăuzitoare ale presei noastre comuniste: partinitate, veridicitate, libertate, obiectivitate, responsabilitate, combativitate din care derivă și în care se circumscriu atributele ce caracterizează un ziarist comunist.

Deci, mai concret, a fi ziarist comunist presupune să slujești cu devotament și onestitate politica partidului nostru, popularizînd și făcînd cunoscut, prin mijloacele specifice presei, politica partidului în etapa actuală și sarcinile care stau în fața oamenilor muncii în opera de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism.

A fi ziarist comunist înseamnă a te călăuzi în activitatea-ți nobilă și a acționa respectînd Codul de norme al vieții și muncii comuniștilor. A fi în permanentă autoperfecționare, autodepășire, căutare și descoperire, în căutarea și redarea a tot ceea ce frămîntă masa de cititori din zona în care apare publicația la care lucrezi. Un ziarist comunist trebuie să aibă, să dobîndească personalitate, pentru a-și exercita cu adevărat și a-și realiza în fapt menirea.

Un ziarist comunist trebuie să analizeze într-un spirit critic, de înaltă exigență și principialitate, întreaga activitate, să dezvăluie cu curaj lipsurile și neajunsurile, să militeze pentru lichidarea lor și pentru popularizarea experienței înaintate din toate sectoarele de activitate.

CORNELIU ȘERBAN (redactor — „Flamura Prahovei“ — Ploiești):

A fi gazetar comunist în România înseamnă a considera drept a ta — și a ta — politica Partidului Comunist Român, înseamnă să te socotești un **activist de partid cu mijloacele scrisului** și să onorezi, la limita cea mai înaltă a posibilităților tale, acest titlu de imensă răspundere.

Ziaristului comunist trebuie să-i fie străine indiferența, inerția, rutina; în tot ceea ce face, are datoria să lupte pentru afirmarea noului, pentru omenie și adevăr.

Dacă mi s-ar cere să mă opresc la o singură frază, aș scrie următoarele: **ziaristul comunist trebuie să trăiască în spiritul celor pe care le scrie și să scrie ceea ce trăiește.**

VASILE TABĂRĂ (șef rubrică, „Ecoul“ — Bistrița-Năsăud):

Gazetăria este, mai mult decît o meserie, o mare răspundere în fața propriei noastre conștiințe, în fața orînduirii socialiste. Un gazetar poate modela, poate forma opinii. Poate să adere sau să contribuie la luarea unei hotărîri, acțiuni sau poziții. Fiind exponent al opiniei publice, gazetarul trebuie să aibe mintea deosebit de limpede, să vadă, să simtă cu un ceas mai devreme decît alții. Ce înseamnă să fii ziarist comunist?

— Să lupti din toată ființa ta, cu mijloacele proprii meseriei, pentru transpunerea în viață a politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

— Să fii cumpătat în luarea deciziilor, în cîntărirea valorii oamenilor. Un singur cuvînt scris alături de un nume, atunci cînd în realitate acestuia

nu i se potrivește, poate aduce mult mai mult rău decît ne închipuim noi.

— Atunci cînd ești convins de un adevăr, să nu te dai bătut niciodată. Finalizarea tuturor acțiunilor este o altă obligație profesională, chiar dacă nu este întotdeauna evidențiată prin scris. Ce altă satisfacție profesională poate avea un gazetar decît aceea cînd se spune că problema sau situația cutare și cutare a fost remediată cu sprijinul lui!

— Fiind prin virtutea meseriei un „judecător“ al comportărilor oamenilor, el însuși trebuie să fie un exemplu de comportare în muncă, viață și societate. Mai poate oare să semneze o anchetă socială pe tema divorțului sau beției, cită vreme chiar el nu-și respectă familia?

— Să lupti continuu și neabătut pentru fericirea semenilor, pentru viitorul patriei în care te-ai născut, trăiești și muncești.

OCTAVIA TREISTAR (RTV):

Pentru mine a fi ziarist comunist înseamnă a te afla în avanposturi. El se află în linia întâi, acolo unde clocotește viața, participant responsabil la evenimente. Ziarul, radioul, televiziunea nu pot trăi în afara actualității politice, social-economice a țării și menirea lor nu se rezumă la a reflecta fenomenele, ci a le dezbate, anticipa, dirija.

Gazetarul comunist, activist de partid, trebuie să fie un promotor al noului în toate domeniile de activitate, un militant neobosit pentru transpunerea în viață a ideilor și obiectivelor construcției socialiste.

Poate cel mai important lucru pentru ziarist este atitudinea. Cum te porți în fața celor pe care-i cunoști pe teren, cum reușești să câștigi încrederea oamenilor cu care stai de vorbă, cum izbuțești să dai expresie faptelor, gîndurilor și sentimentelor făuritorilor chipului de mîine al țării!

CORNEL UDREA (redactor, Studioul de RTV — Cluj-Napoca):

Ușor pleonastică, expresia „ziarist comunist“ se relevă ca un postulat profesional în afara căruia munca noastră nu și-ar putea atinge scopul, nu ar putea să-și găsească împlinire.

„Rețete“ pentru a deveni ziarist comunist — și în genere ziarist — nu există și nici nu pot să vieze; dar sintem posesorii unei linii clare de activitate profesională, nemijlocit politică și ideologică, subliniată nu o dată de documentele de partid. Fiecare visăm — inerent — să devenim acei mari ziaristi care se constituie în porta-voce a opiniei publice, visăm, nu întotdeauna justificat, să fim dintre aceia al căror nume a devenit adjectiv sinonim cu combativitatea și puritatea intransigenței.

Nu odată am întilnit, mai ales între gazetarii mai tineri, „personalități“ care se plîngeau cu demnitate — falsă — de lipsa de subiecte, cauzată de condiția lor de ziaristi de provincie. Ei nici măcar nu știau încă prea bine să deosebească și să formuleze știri și note, dar oftau după reportajul amplu, după portretul cu care să atingă și să mîngie creștetul ineditului. În munca noastră nu se poate lucra cu jumătăți de măsură și cu nerăbdare. Fiecare „produs“ este semnat, iar C.T.C.-ul îl dă cititorul, ascultătorul, telespectatorul. Ne putem impune învingînd dorința de a ne impune. Și „provincia“ (a se citi „țara“) oferă aceleași modele minunate de muncă și viață. A le releva, a le esențializa și transmite opiniei publice, cu noblețea pe care le-o conferă autenticul, înseamnă muncă de ziarist comunist. Nu există subiecte mari sau mici, așa cum

nu există numai situații frumoase și eroi pozitivi. Ar mai fi foarte multe de spus, dar **mai multe sint de făcut** în activitatea noastră.

ION VĂDUVA (redactor principal, revista „Munca de partid“):

A fi ziarist comunist înseamnă să adopți o definiție personală de fapte și atitudine, care să te circumscrie, ca profesie și comportament de viață, în conceptul general al comunistului. Adică de a contribui ca presa să-și sporească rolul ce-i revine de a face ca masele să devină conștiente, în totalitatea lor, că sint depozitarele uriașei forțe de transformare a naturii și societății, de a ajuta pe toți să înțeleagă procesele, fenomenele din lumea de azi, din orinduirea socialistă. Atitudinea aceasta implică să învingi tot ceea ce împiedică pe om să descopere ceea ce e necesar să facă pentru a fi util societății și lui însuși. Să învingă tot ce ține de comoditate, de egoism, de lene, de nepăsare. A acționa astfel, a milita pentru țelurile comunismului înseamnă să descoperi fapte noi, dar și contradicții, avînd curajul să susții o opinie justă pînă la capăt.

Gazetarul comunist trebuie să fie un suflet deschis la realitatea dinamică a zilelor noastre, pe care s-o interpreteze, să noteze cu sinceritate clipa, tot ceea ce-i fascinează simțurile și convingerile. Și-apoi, nu numai să afirme, ci să furnizeze argumente în stare să stîrnească convingeri. Curiozitatea față de realitate s-o împletească cu setea de a asigura fiecărei scrieri acel simbură uman de maximă autenticitate.

VASILE ZAMFIRESCU (redactor principal, revista „Sindicatul din România“):

Îmi permit ca în relația ziarist-activist de partid

să introduc și o altă noțiune : pe aceea de intelectual. Așadar, pînă la argumentarea faptului pentru care am simțit nevoia să fac această completare, relația noastră va fi : ziarist = activist de partid = intelectual comunist. Caracterizez intelectualul comunist prin **cantitatea, calitatea și gradul responsabilității sociale în luarea deciziilor**. Pentru că, prin excelență, profesiunea de ziarist presupune :

1. Cantitatea :

— ziaristul, deci activistul de partid, deci intelectualul comunist, are menirea să se afle continuu în mijlocul oamenilor, a faptelor lor. Nu alături și nici deasupra. Aceasta îi va înlesni o documentare pe dimensiunea faptului de viață. Cantitatea informațiilor va fi astfel configurată ca **flux neîntrerupt**, mereu proaspăt. Și cantitatea deciziilor va fi bogată, pentru că însăși viața noastră este nemăsurat de bogată.

2. Calitatea :

— se referă la esența deciziilor, nu la actul de selectare. Ceea ce scriem (fie combătînd, fie lăudînd), să militez pentru înfăptuirea politicii partidului nostru, deci a clasei muncitoare. A milita în profesiunea noastră înseamnă a argumenta (proces rațional). Argumentul este o forță care convinge și netezește drumul spre adeziune. Nu uit niciodată că politica Partidului Comunist Român este o politică a **argumentului**.

3. Gradul responsabilității sociale :

— mă refer la implicațiile sociale ale articolului pe care l-am scris. Și urmăresc ca decizia pe care o cuprinde (pentru că nu există articol fără o decizie) să determine o schimbare (în favoarea noului) a unei stări de fapt.

UN MOD DE A EXISTA, SINGURUL POSIBIL

A fi gazetar comunist nu e subiect de meditație, pentru că viața dă năvală pe ușa redacției, este un mod de a exista, de a ne manifesta, singurul posibil. Desigur, fiecare ziarist se consideră prin crezul și convingerile sale un purtător al ideilor comuniste. Eu am certitudinea că, dincolo de simțămîntul personal, a fi gazetar comunist este o operă de devenire individuală, o aspirație spre o calitate superioară accesibilă fiecăruia, dar care se cucerește, nu se subînțelege automat prin înscrierea în statele redacției. Pentru că e legată de puterea și curajul de a spune cu fermitate „da“, atunci cînd unii bine blindați cu acoperișuri de cuvinte, spun „da“, dar...“ și de a spune „nu“, acolo unde un fapt, o mentalitate, o manifestare este o barieră pusă de-a curmezișul drumului. Pentru că acel nou despre care credem că se afirmă și își croiește drum cu ușurință, în realitate are nevoie de partizani.

În timpul inundațiilor din vara, acestui an gazetarilor au fost la datorie, alături de miile de oameni care s-au aruncat în valuri să salveze de la inec alți oameni sau bunuri materiale. Cînd lucrurile au intrat pe făgașul lor normal, oamenii care au învins natura, și-au reluat locul în fața televizoarelor, ascultă radio, admirînd vedete de muzică ușoară și sportive. Dar vedete ale vieții noastre sociale sint și ei. Iar gazetele și celelalte mijloace de comunicare i-au menționat, e adevărat, dar cum ? Au trecut valurile, a trecut și prilejul de a impune în conștiința opiniei publice chipuri de oameni din rîndul ostașilor, muncitorilor, a țăranilor, pe cîțiva despre care să vorbească toată țara, oameni-simbol, oa-

meni-mărturie a unui moment din istorie. Stă în puterea „istoricului“ clipei, luat ca individ sau condei colectiv să o facă și în zile de ploaie și pe vreme însoțită, în situații limită, sau în curgerea normală a vieții.

Este ușor și minunat ca, în contextul a douăzeci de milioane de „da“, să-ți recunoști „da“-ul tău.

Profesia de ziarist implică și o rezonanță, o personalitate a afirmării, măiestrie. Mai citim, auzim și vedem cifre puse în coloană contabilă care închid în ele semnificații majore, dar pentru a le înțelege, cititorul sau ascultătorul va trebui să-și ia un interpret. Există un meșteșug al scrisului și vorbitului „colorat“ și totuși culoarea rămîne un exercițiu formal de cuvinte, fără o reproducere în conținut a extraordinarei palete pe care o oferă realitatea, viața, acțiunea oamenilor.

Să încercăm a auzi peste timp, ce vor spune generațiile anului 2025 cînd vor căuta mărturii ale istoriei, pentru ele aflată la o jumătate de secol distanță, în colecțiile ziarelor de azi.

Acestor cerințe, puse de ziua de mîine, dar poate mai pregnant cerințelor zilei de astăzi, și-au propus să le dea un răspuns participanții la această anchetă inițiată de revista „Presa noastră“. Mai e de desprins o concluzie ? Participanții au spus totul sau aproape totul și încă se mai poate scrie și vorbi pe această temă. A fi ziarist comunist ? Este singurul nostru mod de a exista în presa anilor noștri de multoasă înaintare.

VICTOR FRUNZĂ

COMANDAMENTE ESENȚIALE: MODESTIE ȘI PRESTIGIU

Nu odată, în cuvântările sale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat trăsăturile caracteristice, a conturat modelul comunistului, al activistului de partid. Dintre aceste trăsături de etică și comportament, aș reliefa exigența, atitudinea revoluționară, spiritul critic și autocritic dezvoltat, analiza partinică a realității în direcția cristalizării unor concluzii adecvate, spiritul de angajare.

Evident, aceste trăsături caracteristice sînt pe deplin valabile și pentru ziaristii comuniști, asemenea tuturor comunistilor și activiștilor de partid, indiferent de domeniul lor de activitate. De aceea, este important ca fiecare ziarist să-și însușească principiile etice cuprinse în Codul eticii și echității socialiste, să acorde importanța cuvenită acestor principii în sensul ca acestea să ocupe locul principal în sistemul de valori al propriei conștiințe etice, în munca profesională, în practica cotidiană și în viața particulară. Astfel, reglementarea socială se transformă într-o autoreglementare spirituală, ceea ce reprezintă tocmai esența, obiectivul final al eticii, al moralei. Această autoreglementare constituie chezașia, garanția comportării ziaristului societății noastre în spiritul eticii și echității socialiste, considerînd aceste principii drept fundamentul, suportul moral-etic al propriului comportament.

S-ar putea pune întrebarea : de ce este necesar să abordăm conexiunea dintre etica și echitatea socialistă și comportamentul gazetarului comunist, ținînd seama de faptul că imensa majoritate a ziaristilor noștri se străduiește să se identifice cu obiectivele și menirea profesională slujind cu cinste și abnegație partidul, cauza poporului, cauza edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

Nu încapă îndoială, aceasta constituie o realitate pregnantă, un proces evident, dar se mai întîmplă să vorbim despre educarea etică a ziaristului mai mult pe plan principial și mai puțin în contextul general al activității sale gazetărești cotidiene. Or, tocmai în aceasta rezidă esența problemei, în sensul identificării principiilor social-etice, al unei identificări comportamentale firești din partea individului, în cazul nostru al ziaristului comunist, încît această concepție etico-socială să se afirme în sfera relațiilor sale comportamental-profesionale. Desigur, acest proces este complex. Bunăoară, trecerea de la analiza strictă a noțiunii la analiza ideologică a practicii eticii nu este o treabă ușoară, ea nu are o traiectorie rectilinie, mereu ascendentă.

Încă un argument care ne îndeamnă să abordăm aspectele etice ale activității practice a gazetarului este problematica echității ca valoare moral-politică, ea oglindind dubla calitate — în socialism — a oamenilor muncii, aceea de producător și proprietar al valorilor materiale și spirituale, calitate care se formează treptat, realizîndu-se în procesul

edificării social-economice, în practica evoluției spirituale. Firește și esența umană a ziaristului se afirmă în condițiile social-economice, mai precis în cadrul relațiilor activității sale gazetărești. Nu trebuie, prin urmare, ignorat faptul că relațiile practice cotidiene formate în procesul activității gazetărești constituie nu numai sfera de afirmare a valorilor etice, ci și unul din cele mai eficiente instrumente ale formării și dezvoltării acestor valori.

Să abordăm cîteva noțiuni de bază cuprinse în Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste, pentru a analiza în acest context al sferei etice unele aspecte ale activității cotidiene a presei, a activității gazetărești — crearea relațiilor, culegerea informațiilor, pregătirea profesională a gazetarului, scrisul.

„Indiferent de poziția pe care o ocupă în societate, comunistul trebuie să dea dovadă de modestie; el trebuie să combată îngîmfarea, aroganța, disprețul față de semenii. Comuniștii care îndeplinesc funcții de răspundere în partid, în viața socială în general, trebuie să-și dobîndească autoritatea printr-o comportare morală și profesională exemplară din toate punctele de vedere. Fiecare comunist trebuie să contribuie prin conduita sa în viața politică și profesională, în societate și în familie, la întărirea continuă a autorității și prestigiului partidului în mase, la creșterea rolului său conducător în societate”. (punctul 30).

Să reliefăm din aceasta, în primul rînd, **modestia**, ca element component al eticii și echității socialiste, ca trăsătură de caracter, transpunînd-o în practica activității redacționale. Evident, pentru munca ziaristului trebuie să fie caracteristică nu îngîmfarea, trufia, ci modestia, indiferent de locul, funcția pe care le ocupă în redacție. Cu toate acestea, se știe că adeseori ziaristul este acuzat de lipsă de modestie. Oricît de iritant ar fi acest epitet, trebuie să recunoaștem că, uneori, asemenea aprecieri nu sînt lipsite de temei. Care este cauza acestei situații ? Ziaristul nu este un specialist desăvîrșit, dar nici „novice” nu este. O trăsătură inerentă calității sale profesionale, rolului său social este aceea că, în cadrul diviziunii muncii sociale, el trebuie să-și formeze un spațiu mai larg de mobilitate, cu o sferă mai largă de activitate, în comparație cu cea a unui inginer mecanic, a unui proiectant sau a unui regizor teatral. Este la fel de adevărat că un ziarist trebuie să știe mai mult despre valorificarea capacităților unor agregate, instalații tehnologice, proiectarea unor blocuri, respectiv a unor noi raioane urbane, despre dramaturgie, decît știe cititorul de rînd, omul neinițiat în profesiunile respective. Prin urmare, un ziarist nu cunoaște o anumită profesiune la nivelul cunoștințelor specialistului, al muncitorului calificat, al brigadierului C.A.P., al inginerului (exceptînd cazul în care ziaristul s-a format după ce și-a dobîndit diploma de inginer, de eco-

nomist, dar chiar și în aceste cazuri, atunci când efectiv nu participă la munca practică, în procesul de producție, el pierde treptat cunoștințele concrete de strictă specialitate, ceea ce face ca specialistul care lucrează nemijlocit în producție să-i fie superior sub aspectul cunoștințelor de specialitate acumulate de acesta); și, cu toate acestea, este tentat ca în articolele sale, în conduita sa, în relațiile cu oamenii să creeze aparențe, pe baza cărora interlocutorii s-ar simți obligați să-l recunoască drept specialist. Chiar și această conduită ar putea să constituie o sursă a lipsei de modestie.

Dar chiar dacă ziaristul nu are asemenea intenții, nedorind să apară în postura specialistului, datorită împrejurărilor în care își exercită profesiunea, el își formează judecăți de valoare asupra unui produs nou al unei întreprinderi, asupra unui nou tip de mobilă destinată desfacerii. Atunci când un cumpărător emite unele păreri puțin măgulitoare la adresa unui produs nou, acesta nu este acuzat de lipsă de modestie, precum nu sînt taxați cu astfel de epitete producătorii, specialiștii din comerț, chiar dacă părerile emise de aceștia sînt lipsite de temei. În schimb, judecățile de valoare emise de ziariști sînt altfel apreciate. Atunci când oamenii au impresia că critica formulată de gazetar nu este întru totul fundamentată, ziaristul nu va avea șanse să scape de epitetul „lipsit de modestie“, chiar dacă judecata de valoare emisă de gazetar are fisuri minime, existînd doar motive ne semnificative pentru contestarea justeții punctului său de vedere. Același lucru i se poate întîmpla atunci când inserează o critică de artă dramatică. Dacă publicul emite opinii nefavorabile, nu se supără nici regizorul, nici actorul. Situația ziaristului este cu totul diferită. Pentru judecăți de valoare nefondate — mai ales atunci cînd este vorba de critici — el este imediat acuzat de lipsă de modestie. De ce lucrurile stau astfel? Întrucît ziaristul, prin intermediul opiniilor, al judecăților sale de valoare, poate influența într-o bună măsură părerile altora. În asemenea cazuri, criteriul modestiei ar fi acela ca ziaristul să dispună de un bagaj de cunoștințe superior cumpărătorului sau publicului, în contextul proiectării, realizării unui nou tip de mobilă lansat în comerț, respectiv conceperii și punerii în scenă a unei piese de teatru. Nu este suficient ca un ziarist să aibă doar cunoștințe generale despre industrie sau teatru, el este obligat să cunoască concret ceea ce abordează în scrierile sale, întrucît emite judecăți de valoare despre o mobilă concretă, despre o premieră concretă, cu atît mai mult cu cît el scrie cu scopul de a influența opiniile, gusturile altora, urmărind un scop precis: formarea unor păreri juste, drepte, veridice asupra temei tratate. O condiție fundamentală, sine qua non, a formulării unei judecăți de valoare juste este aceea a dobîndirii cunoștințelor temeinice. Lipsa unor cunoștințe generale și concrete nu poate fi suplinită prin verva gazetărească, prin stilul atractiv. Prin urmare, o pregătire neadecvată poate constitui — vrînd-nevrînd — o sursă a lipsei de modestie. Pe de altă parte, lipsa de modestie, ca trăsătură de caracter, poate deveni o stavilă în direcția acumulării unor noi cunoștințe, a perfecționării profesionale. Bunăoară, gazetarul care crede aprioric că este mai pregătit decît alții, este tentat să neglijeze perfecționarea profesională proprie. Această conduită poate genera înfumurare, respectiv desconsiderarea interlocutorilor.

Practica noastră gazetărească atestă că același interlocutor poate oferi răspunsuri diferite, în func-

ție de pregătirea, cunoștințele ziaristului care semnează interviul. Evident, este vorba și în acest caz despre faptul că un ziarist bine pregătit se poate transpune mai bine în sfera de idei și problematice a persoanei intervievate, întrebările sale se referă la probleme esențiale, sînt mai clare și, ca urmare, contactul personal pe care-l realizează cu interlocutorul este mai viu, mai eficient, stîrnind interesul acestuia. În caz contrar, atunci cînd ziaristul este nepregătit — or, aceasta prin excelență este o expresie a lipsei de modestie, — calitatea interviului este periclitată din capul locului. Răspunsurile sînt superficiale, ocolesc esențialul, ziaristul este luat peste picior. În acest caz, interlocutorul nu-l consideră pe gazetar drept un partener valabil, așa încît răspunsurile sale cuprind doar generalități, evită ideile substanțiale și problematica majoră, iar conduita sa este mai distantă, mai rece. Și rezultatul? În coloanele ziarului apare, poate, un interviu publicabil, dar de o valoare discutabilă, oricum, mult sub nivelul posibilităților reale. În schimb, autorul va primi un onorar ce i s-ar conveni pentru un interviu bogat în idei și care trebuie să țintească la obiectivele esențiale ale temei tratate. Or, dacă „merge“ și așa, la ce să se mai omoare cu acumularea de noi cunoștințe? Modestia, respectiv lipsa de modestie au un rol esențial în culegerea materialului documentar, ca și în realizarea de contacte. În procesul de documentare, ziaristul se informează la fața locului. Dar, în cadrul aceleiași preocupări, el își sistematizează cunoștințele, apele, căutînd să tragă unele concluzii. Desigur, această îndeelectricare are șanse de reușită numai în măsura în care el adoptă o conduită adecvată, decentă față de interlocutori, față de cei care îi furnizează informațiile dorite. Dacă nu este modest, ci înfumurat, trufaș, desconsiderînd oamenii cu care intră în contact, se foiește printre ei asemenea unui detectiv, eșecul va fi inevitabil. Dacă el se comportă distonant și nefiresc, dacă dorește ca oamenii să aibă încredere în el și să i se destăinuie cu sinceritate, iar el se închistează, nu întrebă ci interoghează, nu va fi simpatizat ci, dimpotrivă, în loc să atragă oamenii, îi va respinge din capul locului. Desigur, nu trebuie să confundăm modestia cu politețea. Cred că este necesar să subliniez acest lucru, întrucît în practica gazetărească există tentații, tendințe de a se substitui categoria etică a modestiei prin categoria etică a etichetei, a normelor de politețe, punîndu-se accentul pe unele aparențe și nu pe ceea ce constituie esența lucrurilor. Or, normele politeței aparțin unei categorii de noțiuni cu totul diferite de cea reprezentînd normele elementare ale contactelor între oameni; normele etice care determină relațiile interumane ocupă un loc bine determinat în sistemul de valori care exprimă aceste relații interumane și nicidecum nu pot fi confundate sau substituite codului bunelor maniere. Modestia este parte componentă inseparabilă a acestei prime categorii etice a sistemului de valori a relațiilor interumane. Nu odată se întîmplă că un ziarist pune pe masa redactorului, cu o politețe impecabilă, manuscrise lipsite de idei cît de cît serioase, manuscrise care nu conțin informații inedite. Aceasta constituie una din cele mai puțin modeste maniere de comportament la care se poate deda un ziarist.

În calitatea ei de categorie etică, modestia nu înseamnă a fi modest în toate privințele. Dacă un ziarist este „modest“ față de scrieri superficiale, cuprinzînd un mesaj sărăcăcios, înseamnă că el este „modest“ față de idei, față de gîndire. Dacă cineva

este „modest“ în combaterea nedreptății, aceasta înseamnă că este modest față de adevăr.

Iată de ce este atât de important ca, în activitatea noastră gazetărească, să interpretăm just noțiunea de modestie, una din componentele structurii de valori etice ale ziaristului comunist.

O altă normă etică formulată în Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste este aceea a **prestigiului**: „Membrii partidului și ai Uniunii Tineretului Comunist trebuie să aibă, în toate împrejurările, o conduită politică, morală și profesională care să le asigure un înalt prestigiu în fața maselor. Prin faptele lor, ei trebuie să fie exemple înaintate pentru toți în mijlocul cărora trăiesc și muncesc. Unitatea dintre vorbă și faptă trebuie să caracterizeze pe fiecare comunist“ (punctul 29).

Aceasta are o semnificație deosebită pentru ziaristi, pentru viața și activitatea lor; chestiunea prestigiului este poate mai evidentă, mai marcantă în cazul lucrătorului de presă decât, poate, pentru alte categorii de oameni ai muncii. Acest lucru este de înțeles, întrucât în cazul ziaristului valoarea etică are o dublă valență. În primul rând, ziaristul trebuie să dobândească un prestigiu în ochii colegilor și cititorilor prin munca pe care o depune, prin articolele pe care le conține. În general putem afirma, cu cât un ziarist semnează mai des articole, reportaje etc. în coloanele ziarului, cu atât mai mult se simte în „siguranță“. Reversul acestuia este la fel de valabil. Dacă, dintr-un motiv sau altul, i se restituie manuscrisul în repetate rânduri, dacă intensitatea muncii sale scade, el se simte din ce în ce mai stîngherit. Aceasta presupune un factor de incertitudine și, tocmai de aceea, prestigiul ziaristului are o semnificație deosebită, mai aparte. Prestigiul îi conferă un simțămînt de certitudine sporită în activitatea profesională. Am remarcat că ziaristul trebuie să demonstreze permanent. Să demonstreze prin prezența sa activă în coloanele ziarului, să demonstreze prin calitatea și eficiența scrisului său, prin bogăția de idei a materialelor concepute de el. Aceasta o poate face numai prin îmbogățirea neîncetată a valorilor personale, acumularea continuă de noi cunoștințe politice, profesionale, ridicarea nivelului de cultură generală, numai prin sporirea treptată a exigenței față de munca sa, printr-o grijă deosebită față de redactarea scrierilor sale.

Celălalt aspect al sporirii prestigiului profesional al ziaristului îl constituie conduita în relațiile cu semenii săi. El trebuie să se comporte astfel încît între vorbele sale — în cazul de față conduita sa etică formulată în scrierile pe care le conține — și faptele sale să nu existe nici o discrepantă, ele să constituie o unitate perfectă, o armonie și conexiune în ochii aceloră în rîndurile cărora trăiește și muncește. Este un deziderat cu o deosebită semnificație pentru ziaristii din județele țării.

Spre deosebire de colaboratorii interni ai unui ziar central — aceștia se află în contact cu persoanele despre care scriu sau despre care se documentează numai atunci cînd se deplasează în acest scop pe teren, — pe cînd la județe colaboratorii își desfășoară activitatea în orașul în care locuiesc permanent. Un oraș mic, în care trăiește un astfel de corespondent, îl cunoaște personal, el este cunoscut de asemenea de către o parte din populația județului de care aparține. Acesta este cunoscut mai îndeaproape de cititori, de alți oameni ai muncii de prin partea locului decât redactorul care lucrează la sediul central al ziarului. Se știe dacă el frec-

ventează sau nu teatrele, concertele, cinematografele, dacă este sau nu prezent la manifestările politice, culturale, de cultură de masă din orașul respectiv, din județul în cauză. Dar acești oameni înregistrează și conduita sa morală din sînul familiei, apreciind sau nu modul cum respectă normele etice ale conviețuirii familiale. Vrînd-nevrînd, ziaristul poartă în buzunar această „carte de vizită“ a propriei conduite moral-etice, atunci cînd se adresează unui muncitor, unui tehnician sau unui conducător de întreprindere, vizitîndu-l acasă sau la locul său de muncă. Întrucît acesta știe cu cine are de-a face, în funcție de această atitudine comportamentală a acestuia, este mai amabil, mai franc și sincer sau, dimpotrivă, mai închistat, mai distant. Bunăoară, un muncitor, un tehnician, un conducător de întreprindere, care cunoaște viața culturală a orașului și a județului respectiv, pretinde pe bună dreptate același lucru și din partea corespondentului.

În cei mai puțin de doi ani ai activității mele de corespondent, am observat că informația sau documentarea asupra evenimentelor locale — ceea ce constituie o bună parte a activității unui corespondent — nu se poate limita la un dialog succint de cîteva minute sau la o discuție formală, la o convorbire telefonică. Atunci cînd vizitezi conducătorul unei organizații de masă, întreprinderi sau instituții, nu este suficient să-ți notezi doar informațiile necesare redactării materialului, respectiv a notei sau știrii pe care vrei s-o transmiți. Adeseori interlocutorii îți pun întrebări în legătură cu unele probleme abordate în timpul convorbirii, doresc să cunoască punctul tău de vedere în chestiunile abordate și în același timp așteaptă sugestiile și propunerile tale. Firește că aceste convorbiri pot contribui într-o măsură la formarea părerii interlocutorului asupra ta, pot influența prestigiul tău gazetăresc în bine sau în rău. Cu prilejul unor asemenea convorbiri, dai dovadă de pregătirea ta politică, profesională, de gradul de cultură generală pe care-l posezi sau, dimpotrivă, ele contribuie la deteriorarea prestigiului tău personal — uman și gazetăresc. Dar nu te poate lăsa indiferent afirmarea spiritului de partid, a maturității politice și a principialității partinice în relațiile cotidiene cu oamenii, nu este lipsit de importanță în ce măsură te distanțezi de flecărelile ieftine lipsite de conținut. Cu referire la problema modestiei, am remarcat cît de importantă este formularea opiniilor ziaristului în articolele inserate în coloanele ziarului. Aici doresc să subliniez faptul că judecata sa de valoare, vorbele sale, exprimate în relațiile cotidiene cu oamenii, au o importanță nu mai puțin semnificativă.

Cunoscînd importante comandamente de conduită formulate în Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, presa, fiecare ziarist comunist sîntem chemați să milităm pentru ca sistemul acestor principii și norme să se afirme din plin, ca el să devină valoarea determinantă a comportamentului etic al fiecărui cetățean al țării, să devină trăsături caracteristice personale ale tuturor, să se implanteze cît mai adînc în toate domeniile vieții noastre sociale, să contribuie la formarea omului nou, înaintat al societății noastre socialiste multilateral dezvoltate, la propășirea patriei pe calea civilizației comuniste.

MÁTYÁS ARPÁD

redactor la ziarul „Előre“

ÎN SERVICIUL CREAȚIEI CULTURALE

Fenomen viu, dinamic, oglindind desăvârșirea continuă a relației om-societate, animînd multilateral participarea afectiv-lucidă la viața și activitatea socială a virtuților și aptitudinilor întregului popor, cultura socialistă și demersul ei educativ alături de dezvoltării impetuoase a tehnicii și a civilizației moderne echilibrul moral al unui nou univers spiritual, al unui nou umanism exprimat prin stimularea și valorizarea forței de creație a masei în convingeri, deprinderi și conduite înaintate, în afirmarea democrației socialiste din fapt politic în fapt de cultură.

Aflată în serviciul vastului proces cultural-educativ — a cărui responsabilă menire socială este puternic subliniată în Programul Partidului — „Îndrumătorul cultural“, revistă lunară a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, propune prin ultimele sale numere (și, mai pregnant, prin cele ce vor urma) abordări publicistice substanțial reconsiderate.

Pornind de la adevărul că energetica spirituală pe care o exprimă cultura ia naștere dintr-o adaptare creatoare a omului la mediul său existențial, din procesul de civilizare și umanizare a lumii în care omul e deopotrivă subiect și obiect al actului de cultură, revista ambiționează să militeze, în primul rînd, pentru adîncirea înțelegerii că societatea noastră socialistă devine în ansamblul ei societate educativă, iar educația deziderat complex și permanent. Acestei viziuni integratoare — situată la confluența unor preocupări multidisciplinare și deschisă confruntării cu fenomenele reale ale vieții și cerințele concrete ale dezvoltării orizontului cultural-educativ al tuturor — revista, prin noua ei structură, țintește să-i dedice principalul efort redacțional.

Paginile „Îndrumătorului cultural“ năzuiesc în prezent să oglindească pulsul cît mai exact al vieții, acționînd dinăuntru realității acesteia, în sprijinul educării conștiinței scopului absorbirii organice a ideologiei partidului, asimilării artei și culturii ca factor de stimulare a procesului unitar de perfecționare a societății.

Înțelegînd că un asemenea generos obiectiv nu poate fi împlinit în afara activizării nemijlocite a tuturor factorilor educaționali, inclusiv opiniei publice în spiritul cerințelor educației și culturii socialiste, „Îndrumătorul cultural“ — destinat anterior în exclusivitate conducătorilor unei anumite rețele de instituții culturale — își extinde firesc aria de pătrundere în rîndul tuturor categoriilor de animatori culturali. (Virtual, toți cetățenii țării).

Militînd pentru propulsarea creației culturale ca fenomen de masă și elaborarea unei noi metodologii a acțiunii cultural-educative, revista se doarește astfel expresie obiectivă a acțiunii cultural-educative, a accesului creator la cultură și civilizație și, totodată, instrument de referință și sprijin real în acest vast demers prin care poporul își exercită *dreptul la cultură*. Este temeiul care impune publicației nu numai o temeinică și multilaterală cunoaștere a realității culturale de pe întreg teritoriul țării (invocăm aici, indirect, și conlucrarea pe care ne-o dorim cu confrății presei județene), ci și o mai responsabilă atitudine analitică în descifrarea aspectelor esențiale, de fond, ale acestei realități care pot constitui sau sugera noi cîștiguri în sporirea eficienței sociale a acțiunii cultural-educative.

Este, în același timp, un imperativ care solicită revistei și o atitudine sporit combativă în abordarea și dezbateră problemelor concrete ale culturii și educației socialiste, prilejuind confruntări de idei, prospectarea în spirit critic a aspectelor vieții culturale și vizînd, în egală măsură, educarea educatorilor, înarmarea acestora cu metodele conducerii științifice, stimularea unitară a activității cultural-educative în toate mediile și colectivitățile sociale.

În sprijinul activității curente a instituțiilor cultural-educative de masă revista menține preocupări consecutive privind consemnarea experiențelor înaintate, afirmarea creației destinate repertoriului formațiilor artistice, valorificarea cercetării naționale în științele educației și a contribuțiilor din literatura de specialitate străină, precum și publicarea sistematică de bibliografii, informații și îndrumări practice, utile diferitelor categorii de animatori culturali.

În acțiunea de lărgire continuă a cercului de colaboratori — alături de prezența tot mai implicată, mai puțin „protocolară“ a numeroase personalități ale vieții noastre științifice și culturale — promovarea semnăturilor de activiști, animatori și propagatori ai practicii culturale înaintate din întreaga țară, precum și a celor mai valoroase creații artistice ale muncitorilor și țăranilor confirmă un larg potențial de creație, sugestie, opinie și observație critică — din păcate încă puțin cunoscut — și pentru afirmarea căruia „Îndrumătorul cultural“ adîncește tot mai stăruitor dialogul constructiv.

LIVIU CERNĂIANU

redactorul șef al revistei „Îndrumătorul cultural“

ÎMBUNĂTĂȚIREA INTERVENȚIEI NOASTRE ÎN PLAN ETIC

Deși înfățișarea omului nou, a modelului este de mult obiectivul central al gazetei noastre, deși avem acumulată o bogată experiență din acest punct de vedere concretizată în numeroase reportaje, portrete, anchete care s-au bucurat de aprecierile cititorilor, noi nu reușim la ora actuală să prezentăm omul și faptele sale, în deplină concordanță cu complexitatea vieții, cu faptele și idealurile care-i sînt proprii astăzi și-i vor aparține mîine. De aceea ne propunem, cînd vom scrie despre om, și o vom face — în fiecare număr de gazetă — să-l raportăm mai evident la înaltele idealuri din documentele programatice ale Congresului, să-l înfățișăm mai convingător, realist și emoționant, în dialectica sa; să abordăm mai concret problematica omului pe baza cunoașterii mai atente a realității, a muncii și vieții, a faptelor sale care îl fac model pentru ceilalți; să găsim și să reliefăm resorturile lăuntrice ale conștiinței sale înaintate, gîndirea, atitudinea politică a participanților activi la rezolvarea marilor probleme de azi și de mîine — în locul descrierilor inutile, aglomerărilor factologice, tehnicismului, divagațiilor, lipsei de gîndire și de fantezie reflecțiilor excesive la persoana întii, buncînțele ale reporterului, prezente încă din păcate în unele din reportajele noastre. Să sondăm, cu alte cuvinte, mai profund psihologia omului, să ne depărtăm cît mai mult de prezentările simplificatoare, numai din unghiul de vedere al profesiei sale; să aducem în prim plan modelul, omul exemplar al societății noastre dar să nu-l prezentăm ca pe un om ideal, absolut, ci ca pe un om real, cu biografia și frămîntările sale, cu succesele și chiar insuccesele sale vremelnice în lupta pentru devenirea sa continuă.

În întreaga perioadă de după apariția Tezelor din iulie 1971, în abordarea problemelor de educație, locul prioritar l-a ocupat cultivarea dragostei de muncă, combaterea traiului fără efort. Și de aici înainte cultul muncii se va afla la loc de frunte în paginile „Ceahlăului“, pentru că avem datoria să-i ajutăm pe oameni să înțeleagă profund titlul de noblețe pe care socialismul îl conferă muncii, pentru că de la muncă vin toate — și mersul nostru înainte, și creșterea nivelului de trai, pentru că în această direcție se mențin mari lacune. O vom face oferind modele mai convingătoare și sporind în același timp combativitatea, incisivitatea articolelor critice la adresa parazitismului, fugii de muncă, traiului ușor, pe banii și munca altuia.

Paralel cu promovarea cultului muncii, al grijii pentru apărarea avutului obștesc, al combaterii furturilor — care au fost și sînt prezente în gazeta noastră — ne preocupă extinderea ariei tematice a problemelor de educație în sensul abordării mai largi a coordonatelor etice cuprinse în Cod: ne gîndim la abordarea mai deschisă, cu frecvență și eficiență sporită a problematicii familiei (de care, cu cîtiva ani în urmă, ne ocupam cu bune rezultate), aducînd în prim planul atenției familiile model, cu mulți copii, întemeiate pe respect reciproc, supunînd în același timp dezbaterii opiniei publice ca-

zurile mai deosebite de abdicare de la obligațiile familiale, de la normele ce stau la baza acestui nucleu de bază al societății noastre. Avem în vedere, de asemenea, abordarea cu mai mult curaj a problematicii legate de perfecționarea pregătirii profesionale, de îmbogățire a orizontului cultural-științific al oamenilor, de educarea ateist-științifică a maselor, de combaterea individualismului, aroganței, a disprețului față de semeni, a manifestărilor de egoism, a minciunii, falsității, a abuzului de putere, traficului de influență etc

La noi — și am impresia că și la alte redacții (de altfel, se vede și din ziare) — cînd vine vorba de probleme de educație, ne gîndim imediat la redactorul sau redactorii „specializați“ în această direcție, la rubrica sau pagina din gazetă rezervată în exclusivitate eticii. Ca și cum numai unii s-ar pricepe la oameni, ca și cum numai în rubricile și paginile speciale ar trebui să se vorbească despre oameni. Celelalte rubrici (secții, cum se numeau înainte), ceilalți redactori trebuind, chipurile, să se ocupe de investiții, preț de cost, cheltuieli materiale, eficiență economică; învățămîntul practic-productiv; dezvoltarea mișcării artistice de amatori și lista ar putea continua. Așa se face că doar cîtiva abordează probleme de viață, de atitudini, mentalități, frămîntări ale oamenilor. Ceilalți — articole reci, tehniciste, impersonale, comentarii lipsite de fiorul vieții, articole în care locul vieții, al omului este ocupat de cifre, procese tehnologice, mașini, în care se fac afirmații, judecăți de valoare, se apreciază sau se critică o stare de lucruri. De aceea, tuturor redactorilor noștri, indiferent de „specializare“, de rubrica din care fac parte le cerem să caute și să prezinte oameni, fapte și experiențe, gînduri creatoare, atitudini înaintate, le cerem ca și atunci cînd analizează, să zicem, probleme de eficiență economică, de investiții, de economisire a combustibilului, de campanie agricolă, de stil de muncă etc., să valorifice, să scoată în relief, să sublinieze valențele etice ale faptelor la care se referă, să raporteze situațiile constatate la cerințele eticii și echității. Pentru că și modul de îndeplinire a planului de producție, de sporire a eficienței economice, de realizare a unui obiectiv de investiții ține tot de etică, de conștiință — nu numai parazitismul, abandonul familial, furtul, violul, alcoolismul și atîtea altele care abundă uneori în paginile noastre.

Deși e mai dificil ca în cazul unor analize economice. cred că ne putem pune problema eficienței și cînd vorbim de intervențiile în plan etic. Este limpede că nu va putea măsura nimeni efectul articolului pe probleme de educație, dar putem afla ecoul provocat în colectivitatea despre care am scris și în rîndul cititorilor în general (pentru aceasta trebuie să ne interesăm), putem publica cu regularitate răspunsurile primite la intervențiile critice (criticînd din nou pe cei care nu au luat măsurile scontate sau pe cei ce nu ne răspund și nu întreprind nimic după ce am scris despre ei), putem reveni pe urmele unor anchete, putem scrie

despre același om, după o vreme, reliefând mutațiile produse în gândurile și faptele lui. Și, înainte de toate, putem asigura înalt nivel publicistic, calitate sporită acestor materiale dacă le dorim eficiente.

Atragerea opiniei publice în dezbaterile problemelor de etică este, de asemenea, o cerință față de care în prezent nu răspundem în mod corespunzător. De aceea, punerea unor cazuri de abatere în dezbaterile colectivului din care face parte respectivul și apoi publicarea materialului; publicarea cazului într-un număr și într-un alt număr a ecourilor din masă; organizarea unor dezbateri pe o temă dinainte anunțată (gen masă rotundă), a unor conferințe de presă pe teme de etică; readucerea în pagină de etică a scrisorilor de la cititori — iată câteva din măsurile preconizate de noi în această direcție.

Îndeplinirea sarcinii pe care o avem de a ne ocupa prin mijloacele noastre gazetărești de zugrăvirea și formarea omului nou în concordanță cu cerințele Codului moral presupune înainte de toate ca noi înșine să trăim și să acționăm în spiritul

normelor și principiilor comuniste, ale eticii și echității socialiste, să avem deci tăria morală a exemplului personal, să menținem o permanentă concordanță între vorba din scrisul nostru și între fapta noastră. Pornind de aici, biroul organizației de partid, colegiul de redacție de la noi sînt preocupate de ridicarea continuă a nivelului de pregătire profesională și de cultură generală, a măiestriei publicistice a gazetărilor noștri, de pregătirea lor politico-ideologică, de angajarea lor conștientă în lupta împotriva vechiului și promovarea noului, de cultivarea în conștiința lor a perseverenței, a stăruinței pînă la îndeplinirea scopului propus prin articolele publicate; a seriozității și minuțiozității în cercetarea realității pentru a nu se abate cîtuși de puțin de la adevăr; a obligației de a ne recunoaște deschis greșelile în fața cititorilor atunci cînd le-am comis; a necesității de a avea un contact cit mai strîns cu viața din fabrici, șantiere, unități agricole etc.

PAVEL PÎNTEA

redactorul șef al gazetei „Ceahlăul” — Neamț

ARTICOLUL DE VIAȚĂ DE PARTID ȘI PROBLEMATICA CODULUI ETIC

Așa cum se arată în preambulul Codului principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste, partidul nostru „acordă o atenție primordială făuririi unui om nou, cu o conștiință înaintată și înalte trăsături morale, promovării unor raporturi noi între oameni, afirmării depline în toate sferele vieții sociale a principiilor eticii și echității socialiste”. Gazeta „Clopotul”, ca organ de presă al Comitetului județean de partid Botoșani, a militat consecvent, prin toate rubricile sale, prin toate paginile sale — așa cum de altfel s-a mai arătat — spre transformarea principiilor și normelor de etică și echitate în ghid practic de acțiune, deci transferarea lor din sfera teoreticului în sfera conduitei și comportamentului practic. A procedat în acest fel deoarece pentru noi toți, membrii colectivului redacțional, ne-a fost deosebit de clar că principiile teoretice, ca și intențiile personale capătă autentică valoare doar atunci cînd sînt transformate în **acțiuni și fapte sociale**, căci acestea și numai acestea se constituie în criteriu de apreciere morală a personalității, ele și numai ele **vor reliefa atitudinile și valorile etice fundamentale**. Continuînd ideea, putem spune că am fost preocupați, utilizînd pentru aceasta toată gama de mijloace publicistice, în transformarea **normelor morale în conduită reală, a valorilor etice în calități etice personale**. În acest context, evident, se înscrie și articolul de viață de partid, care a cuprins la modul explicit problematica Codului eticii comunistilor. Articolele noastre, fie că includeau idei ale vieții interne de organizație, fie ale propagandei de partid, aveau în mijlocul lor omul, omul văzut **ca subiect activ și responsabil**.

Cel puțin trei au fost și sînt sursele de inspirație tematică ale articolelor de viață de partid care au asigurat și asigură o temeinică și profundă ancorare

a rubricii în problematica Codului etic. În primul rînd, trebuie menționate indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu la adresa presei în general, și a gazetei noastre, în special, precum și celelalte documente ale partidului. Toate acestea, în mod operativ, au fost incluse în planurile noastre tematice, elaborate pentru o perioadă mai scurtă ori mai lungă, făcînd obiectul unui evantai larg de materiale de presă, redactate de activiști de partid, de comuniști din unitățile industriale și agricole, din alte sectoare de activitate, precum și de membri ai redacției noastre. Iată numai o parte din indicațiile secretarului general al partidului nostru, așa cum au fost ele formulate cu diverse prilejuri, și care și-au găsit locul, printr-o tratare publicistică adecvată în cadrul rubricii viață de partid a gazetei noastre :

— presa trebuie să contribuie la crearea unui spirit de înaltă **responsabilitate în muncă** ;

— ea trebuie să militeze în modul cel mai hotărît pentru **întărirea ordinii și disciplinei în muncă** ;

— presa trebuie să **dezvăluie** cu curaj **lipsurile și neajunsurile, să militeze pentru lichidarea lor** ;

— presa trebuie să devină un puternic instrument de **răspindire** în rîndul maselor a **experienței înaintate** ;

— ea trebuie să-și aducă contribuția la **creșterea** continuă a **rolului conducător** al partidului în cadrul tuturor colectivelor de muncă ;

— să contribuie la **perfecționarea relațiilor socialiste** din societatea noastră, la **dezvoltarea și a-dîncirea democrației socialiste**, să devină ea însăși **o tribună a democrației socialiste** ;

— ea trebuie să se preocupe de **înțelegerea justă** de către fiecare om a **concepției noastre despre lume și viață** ;

— se impune să crească rolul presei în **propagarea largă a pozițiilor ideologice ale partidului nostru**, în **combaterea fermă a influențelor ideologiei burgheze și a mentalităților retrograde** ;

— să cultive **figura înaintată a muncitorului** ;

— să dea atenție sporită problemei **educării politico-ideologice, ridicării conștiinței socialiste a maselor** :

— să militeze permanent **pentru înfăptuirea politicii marxist-leniniste a partidului**, să lumineze oamenii muncii calea spre societatea socialistă multilateral dezvoltată, spre comunism ;

— să militeze activ pentru **educarea oamenilor muncii în spiritul internaționalismului proletar**.

Recapitulând ideile centrale ale acestor indicații, și m-am referit numai la câteva, prompt incluse publicistic în perioada anterioară în cadrul rubricii **Viață de partid** a gazetei noastre, descifrăm principalele cerințe ale Codului principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste.

În al doilea rînd, ancorarea rubricii **Viață de partid** în problematica Codului etic este determinată de îndrumarea nemijlocită a redactorilor ei de către Comitetul județean de partid, redactată și prin concordanța dintre temele abordate și preocupările imediate și de perspectivă ale organului județean de partid. În sfîrșit, trebuie relevată străduința gazetei de a promova consecvent, în coloanele rubricii, și nu numai aici, a opiniilor oamenilor muncii, a comuniștilor cu experiență și prestigiu, care aduc întotdeauna un suflu de vitalitate, acel spirit muncitoresc, revoluționar ce au ca semn distinctiv năzuința pleneră a oamenilor de participare, de integrare în efortul construcției socialiste.

Nota dominantă a articolului de viață de partid promovat de gazeta „Clopotul“, indiferent de tema abordată, a fost și este raportarea acțiunilor oamenilor, a faptelor lor — din muncă, din societate, din familie — la sarcinile concrete puse în fața lor de partid, raportarea dialectică, delimitînd ceea ce este din ceea ce **trebuie să fie**. Din punct de vedere teoretic, un asemenea mod de abordare se justifică prin aceea că etica socialistă nu este un cod de restricții, ci un sistem teoretic explicativ, o devansare, o luminare a căii de parcurs, o prefigurare a ceea ce **devine**, adică a ceea ce **trebuie să fie**, cum însuși socialismul este un proces în continuă perfecționare.

Vorbind despre munca și activitatea comuniștilor și, sub conducerea lor, a tuturor oamenilor muncii, articolele rubricii **Viața de partid** degajă exigența cu care partidul solicită integrarea tuturor acțiunilor noastre în sfera continuei perfecționări, și, de aici, spiritul profund revoluționar pe care îl promovează. Și cînd vorbim de spirit revoluționar, includem de fapt întreaga problematică a Codului etic. Avem, pentru exemplificare, numeroase titluri de articole. Vom aminti doar ideile unora din ele, pe de o parte reflectări ale vieții și muncii comuniștilor din județul nostru, în același timp decupaje reale ale transformării principiilor în norme.

Articolele rubricii se adresează oamenilor, conștiinței lor, și, după părerea noastră, un articol bun, ce evită drumul bătătorit, e susceptibil de ecou în sferă mult mai largi. Și asta pentru că vehiculează **idei politice**, argumentate cu exemple concrete, să zicem, din munca textiliștilor și ele sînt receptate la nivelul convingerii — de soliditatea exemplor, iar la nivelul adeziunii — prin generozitatea ideii. Iată câteva din ideile centrale ale unor materiale de

presă din rubrica **Viață de partid** a gazetei „Clopotul“ cu rază mare de acțiune, întrutotul circumscrise eticii socialiste : creșterea contribuției personale la realizarea sarcinilor economice, la ridicarea calității produselor, participarea activă atît la elaborarea cit și la înfăptuirea politicii partidului, precum și cele în care pledau pentru ideea ca fiecare om să se manifeste ca adversar neîmpăcat al rutinei, inerteiei, a șabloanelor, a spiritului de „nu mă amestec“ și „nu mă privește“, a indisciplinei de producție și tehnologice, a chiulului, a superficialității, a tărăgănării, a minciunii, a pălăvrăgelii, a lipsei de vigilență și combativitate revoluționară, a manifestărilor de abuz de putere ori trafic de influență, a tot ce vine în contradicție cu profilul omului nou.

La consfătuirea din iulie 1971, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că „gazetarul trebuie să fie luptător comunist, trebuie să fie activist de partid în acest domeniu de activitate“, iar cu prilejul adunării festive consacrate împlinirii a 25 de ani de la apariția primului număr legal al ziarului „Scînteia“, secretarul general al partidului atrăgea atenția că „redacțiile ziarelor (și revistelor) trebuie să acorde o atenție deosebită îmbunătățirii calității publicistice a articolelor, promovării unor forme și stiluri gazetărești atractive, convingătoare“. Iată, deci, în relație directă două elemente, care vin din unul în altul : calitatea de activist de partid bine pregătit a gazetarului și necesitatea de a utiliza plener această pregătire pentru a convinge oamenii prin idei politice, întărite cu exemple din viață, deci de a face o propagandă activă, militantă. În acest context, cred, poate fi înfățișată aici o experiență a gazetei noastre, cultivată și de rubrica **Viața de partid**, dar și de alte rubrici, de tratare a problemelor agriculturii, a industriei etc., și care, în esență, poate fi sintetizată în câteva cuvinte : **sinteza precede analiza**. Înainte de a da aici câteva exemple concrete, vreau să spun că, procedînd astfel, asigurăm eficacitatea receptării ideilor mari, a fondului de probleme, iar pe parcurs, și a detaliilor. Cînd am scris, de pildă, despre justetea hotărîrii de a se suprima remunerările pe viață pentru unele titluri științifice, ca și despre suprimarea retribuției în cumulul de funcții, am enunțat, inițial, ideea echitabilității acestui act. Prezintă ideea fără echivoc, limpede, am oferit cititorului posibilitatea să o înțeleagă ca atare. Cînd, ulterior, am venit cu **detalii**, cu amănunte, cititorul cunoștea ansamblul ideii, era deja un aderent la ea, și nu am riscat respingerea ideii în bloc, a unei idei profund juste, în spiritul echității socialiste, din cauza unei eventuale obiecții la un amănunt ne semnificativ.

Să nu se înțeleagă că nu sîntem conștienți de existența unor limite în activitate, de existența unor neîmpliniri. Unele limite au cauze obiective ; am în vedere intervalul de timp mare după care se poate reveni asupra unei idei lansate într-un material de presă, revenire în care să se explice, să se detalieze, dar cele mai multe minusuri, cred, se află în sfera veșnicei întrebări : cum scriem ? Este scrisul nostru accesibil, simplu, dar nu simplist ?

Ne oprim aici, nu înainte de a face o precizare : și munca noastră se află sub semnul perfecționării, între **cum este și cum ar trebui să fie** existînd o distanță asupra căreia merită să medităm din cînd în cînd.

TIBERIU BRAESCU

redactor la „Clopotul“ — Botoșani

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

PERFECTIONAREA TRATĂRII ÎN PRESA A TEMATICII ECONOMICE

La 1 august a.c., la Casa ziariștilor din Capitală, Clubul ziariștilor economiști a organizat o dezbatere profesională pe tema: „Necesitatea perfecționării tematicii și a modalităților de tratare în presă a problematicii economice — în lumina sarcinilor actuale și de perspectivă”. În legătură cu referatele introductive prezentate și discuțiile purtate, vom reveni în numărul următor al revistei.

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ROMÂNEASCĂ ȘI ROLUL EI ÎN REALIZAREA OBIECTIVELOR CINCINALULUI 1976—1980

Clubul ziariștilor de știință și tehnică și Clubul ziariștilor economiști au organizat sîmbătă 5 iulie a.c. o conferință de presă cu Octavian Groza, prim-vicepreședinte, ministru secretar de stat la C.N.Ș.T., avînd ca temă rolul cercetării științifice românești în realizarea cincinalului 1976—1980.

CORELAȚII JUSTE ÎNTRE RETRIBUȚIE-PREȚURI-COSTURI, CONSTANTE ALE POLITICII ECONOMICE A P.C.R.

În spiritul Hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la majorarea suplimentară a retribuției tarifare a tuturor categoriilor de personal și corectarea unor prețuri, miercuri 16 iulie a.c. Clubul ziariștilor economiști a invitat la o conferință de presă pe tovarășii: Cornel Hidoș, adjunct al ministrului muncii, Gheorghe Popescu, vicepreședinte al Comitetului de stat pentru prețuri, și Ion Epure, adjunct al ministrului finanțelor, care au răspuns întrebărilor ziariștilor privitor la „Corelații juste între retribuție-prețuri-costuri — constante ale politicii economice a P.C.R.”.

● Una din preocupările principale ale comitetului filialei ieșene a Uniunii ziariștilor este informarea mai largă a ziariștilor din Iași în problemele economice și social-culturale specifice orașului și județului. În acest scop au fost organizate diferite întâlniri ale redactorilor publicațiilor ieșene și Studioului de radio-televiziune cu cadre din conducerea de partid și de stat a județului și municipiului, cu directori de întreprinderi și instituții.

A avut loc o întâlnire cu tovarășul Ion Iliescu, prim-secretar al Comitetului județean Iași al P.C.R. Tema: „Dezvoltarea economică și socială a județului Iași în viitorul plan cincinal 1976—1980”. Dialogul purtat cu acest prilej a permis înțelegerea mai adîncă a semnificației unor prevederi ale viitorului cincinal, cunoașterea mai exactă a eforturilor ce trebuie întreprinse în județul Iași pentru realizarea obiectivelor propuse.

O altă întâlnire care a avut un larg ecou în rîndul ziariștilor ieșeni a fost aceea cu tovarășul Ioan Manciuc, prim-secretar al Comitetului municipal de partid, primarul municipiului. Dialogul cu ziariștii a avut ca temă dezvoltarea urbanistică a Iașului și problemele actuale de gospodărire și înfrumusețare a orașului. Întîlnirea aceasta răspundea și unei acțiuni de presă întreprinsă de „Flacăra Iașului” pentru buna gospodărire a localităților județului. Tot pe această temă s-a desfășurat și conferința de presă cu directorul Grupului de întreprinderi pentru gospodărire comunală și locativă (G.I.G.C.L.). Informațiile primite cu acest prilej, dialogul în cadrul căruia s-au formulat observații și propuneri de ambele părți au permis o mai bună cunoaștere a poziției factorilor răspunzători de gospodărire a Iașului, conturîndu-se totodată și câteva direcții noi de acțiune pentru presa locală și Studioul de radio-televiziune. Același caracter de lucru a avut și conferința de presă cu directorul Direcției comerciale județene și cu directorul comercial al I.J.E.COOP.

Astfel de preocupări au un caracter permanent și se bucură de aprecierea unanimă a ziariștilor din localitate.

● În luna martie a.c. a conferențiat în cadrul unei adunări a filialei prof. Radu Cezar de la Universitatea din București despre „Presa și societatea contemporană”.

● Comitetul filialei, în colaborare cu colegiul de redacție al ziarului „Flacăra Iașului”, a organizat un cenaclu al epigramiștilor. Ședințele cenaclului, la care participă un numeros public, se țin lunar. Din februarie a.c., cînd a avut loc prima ședință de lucru a cenaclului, și pînă acum, „Flacăra Iașului” a selectat și publicat mai multe zeci de epigrame.

Cenaclul ieșean a stabilit legături cu cenaclul „Cincinat Pavelescu” al epigramiștilor din București. O primă convorbire de lucru a avut loc la Iași, după care „Flacăra Iașului” a găzduit în paginile sale cîteva epigrame ale oaspeților.

● În atenția comitetului filialei a stat și primirea de noi membri în Uniunea ziariștilor. În semestrul I a.c., au fost primiți 19 tineri redactori de la „Flacăra Iașului”, Studioul de radioteleviziune, revista „Convorbiri literare” și Editura „Junimea” sînt în curs de confirmare.

● La sfîrșitul lunii iunie, filiala Iași înregistra 70 de membri, care achită cotizația cu regularitate pe anul curent.

OBSESIA LUCRULUI BINE FĂCUT

De cînd McLuhan încearcă să țină afișul cu teoriile sale, urmărite cu interes, acceptate, preluate, aplaudate peste Ocean, primite cu rezervă, suspectate chiar, întoarse pe toate fețele și respinse în serie de multă lume în Europa, dezbateri în jurul — și pe lîngă — comunicarea de masă sporesc pe zi ce trece, intervențiile cresc în volum și greutate, numărul amatorilor de conversații de asemenea. Lucru bun, o deprindere veche de cînd lumea, comunicarea, supusă de vreme schimbărilor și avantajată în timp, profitînd cît s-a putut pe seama modernizării mijloacelor, ajunge în acest fel să beneficieze de interpretarea teoretică, necesară. Deși tirziu, deși necoerent, deși incomplet, operația are meritele sale și, fapt pozitiv, evoluează. Lucru și mai bun, demonstrațiile părăsesc exercițiul istoric, abordînd ecuația mass communication în termenii la zi, raportînd-o la sistemul de coordonate al prezentului, și nu arareori trecînd mai departe, în viitor.

S-au investit eforturi în delimitarea fazelor evolutive ale comunicării : orală — civilizația anterioară scrierii, cu solicitare expresă, auditivă, scrisă — Galaxia Gutenberg, marcată de civilizația văzului, electronică — radioteleviziunea și cinematografia, cu individualitate insuficient precizată, disputată de accentul impus de unii pe auz ; McLuhan încearcă chiar teoria conform căreia auditivul trece în față în contrapunct cu oponenții săi, adepții punctului de vedere vizual. Se bate monedă pentru etichetarea mijloacelor de comunicare în masă din punct de vedere... termotehnic, onoare nesperată de tehnicienii gradelor, vocabularul de specialitate suportînd adăugiri insolite ; în cazul tiparului, al cinematografului, radioului și fotografiei, avem de-a face cu un mediu „cald“, în timp ce televiziunea, dar și telefonul, este o tehnică „rece“. Ambiția definițiilor continuă ca și angajarea coeficientului de încifrare al tehnicii comunicării, se pare. Oricum, demonstrația poate fi necesară, se găsesc motive și dintr-o parte și din cealaltă dar, vorba matematicienilor, ea ne interesează doar în măsura în care este și suficientă. Suficientă zic, gîndindu-mă la rolul pe care aceste numeroase, ambițioase și stufoase contribuții teoretice sînt în stare să ofere o mai clară imagine asupra căilor de urmat în viitor, pentru a racorda existența presei la imperatiile societății moderne. Pentru a izbui, în condițiile concrete ale unui prezent trepidant, invadat de informație și de foamea de informație, de evenimente și de obligația transiterii evenimentelor, susținut de mijloace de comunicare avantajoase dar în căutarea altor posibilități mai noi și mai rapide.

Dispute privind mass media, controversate legate de medium, tomuri întregi despre rostul și aplombul presei în lumea de azi și de mîine, peisaje descrise cu mai mult sau mai puțin apetit al fabulației în ceea ce ține de viitorul tehnicilor de transmisie. Unde este, totuși, în acest univers al teoriilor, al frazelor, unele destul de violent fluturate sub balcoanele jurnalisticii, unde este profesionistul artei de a comunica, cine este și în ce măsură trebuie

să se lase tulburat de modificările previzibile în timp pe teritoriul căruia i s-a consacrat ? Vorbim, gîndind la ziarist, ca despre unul și același meseriaș ? Acceptăm ideea sectorizării pe plutoane și companii, în sensul în care teoreticienii se bat să demonstreze diferențe de culoare și adîncime ?

Cercetările de prestigiu avansează în domeniul legăturilor dintre diverse activități de comunicare, odată cu obiectul particular al fiecărui gen în parte fiind abordată problema interacțiunii între ele. Așezată pe suportul oferit de științele naturii, disciplina a căpătat contur, împrumutînd întocmai chiar numele. Vom privi prin urmare ideea de ecologie a comunicației, vom păși prin canalele delimitate de pasionații problemei, dar rămînem, în cazul de față, pe veriga principală emițător-canal-receptor, la primul factor, esențial, la ziarist, la reporter, la omul care vede, codifică, transmite, la cel care pulsează informațiile pe canalele comunicației.

Ne adresăm uzual purtătorilor de cînde, îi numim, ne numim cu același termen. De la o vreme, s-a ivit preferința distincției : lucrătorul din presa scrisă, ziaristul pentru radioteleviziune, mai nou, de presă electronică. Mai în glumă, mai în serios, mai din orgoliu, aș zice, clasificări și departajări de tot felul se fac auzite, nu mă refer neaparat la noi sau oricum nu numai la noi. Auzim, prin urmare, de ziaristi ai presei centrale, de „ceilalți“, de la presa locală, de gazetarii cotidienele, ai pericdicelor. În fața acestei avalanșe dusă mai departe pe firul paginilor, rubricilor și, nu arareori, a temelor mă întreb cît de mult ne putem depărta pe această direcție, la adăpostul unui argument imbatabil, mereu în actualitate și, să recunoaștem, din ce în ce mai presant — specializarea. Orice instituție care se respectă ridică la rang de problemă profilarea redactorilor, promovează ideea delimitării de atribuții, operație subordonată preocupării de profesionalizare. Un lucru bine făcut reclamă mina și ochiul exersat, timp de exercițiu într-un registru problematic precizat, dimensionat pe potrii randamentului optim. Profilarea și specializarea n-au fost inventate de azi de ieri și nici nu cred că cineva are nevoie de explicații, de insistențe pentru a recunoaște dincolo de semnătura de autoritate pe pasionatul domeniului, pe cunoscătorul îndeaproape al cititorului specializat, pe profesionistul în stare perfectă de echilibru cu aria, genul și tema cea mai potrivită lui. Exemplele ne stau la îndemînă ; priviți în jur și veți identifica fără dificultate pe oamenii de prestigiu distribuiți în cele mai diverse planuri. Fiecare depozitam în sfera admirației măcar cîteva nume la capitolul „cel mai bun reporter“, „anchetatorul numărul unu“, „comentatorul de primă mînă“ și să nu par neglijent tocmai cu colegii mei foarte apropiați, „cel mai bun reporter de televiziune“, „cea mai bună voce de radio“, „cel mai prestigios anchetator tv.“ și cîte altele.

N-ar merita probabil să întîrziem asupra acestor elemente, în fapt trisme de fiecare zi, dacă n-am sesiza în cuvinte spuse din cînd în cînd, înclinația

— prea mult spus? — pretenția de absolutizare. Ziaristica este o vocație. Profesia de ziarist presupune, ca cruce profesie, combatanți de prima linie, oameni pricepuți în ceea ce sînt chemați să facă, în ce trebuie să facă. La radio sau la televiziune, la ziar central sau la revista social-politică săptămînală, menirea gazetarului comunist, responsabilitatea muncii sale de propagandist al politicii partidului rămîne aceeași.

Treaba anevoioasă și de mare răspundere a ziaristului implică puterea, capacitatea de a scutura prejudecata acoperirii unor suprafețe de ziar ori revistă, de umplere a ferestrelor în unități de timp. Fiecare din noi avem la dispoziție o asemenea unitate de măsură, deținem o anumită pondere în secțiunea canalului de comunicație pe care sîntem datori s-o chivernisim, subordonînd-o comandamentului politic. Inversarea raportului apare nefirească, remorcarea la criteriile ce țin de facil, poate debușa în confuzie și, finalmente, în neîndeplinire, în eșec. Ceea ce ne leagă pe toți cei acreditați astăzi cu atributul gazetăresc, solid legat de verbul a milita, este tocmai această platformă pe care se află înscrise sarcinile imediate și de perspectivă ale presei, conectate la datele fundamentale ale epocii, la cerințele de vîrf ale societății. În această zonă, oxigenată de țelurile înalte și limpezi în slujba cărora sîntem, aici, la acest nivel al răspunderii, una singură dar capitală, detaliile se pierd, amănuntele se topesc. Am avut prilejul, în timpul din urmă, să am ca parteneri de discuție colegi de la mari organe de presă, condeie prestigioase, cadre universitare cunoscute din domeniul presei. Unele din aceste convorbiri le-am făcut publice deja prin amabilitatea revistei „Presa noastră”. Am insistat mult pe activitatea ziaristului în societatea modernă. Fără a neglija nici un moment condițiile specifice, cadrul particular al discuției, am reținut cu interes precizările, sublinierile pe această temă. Îmi amintesc, cineva mă atenționa că un ziar este de provincie în măsura în care este gîndit ca atare. Mi s-a vorbit adesea de avantajele radioului și televiziunii față de ziar, în ceea ce privește operativitatea, dar niciodată despre inaccesibilitatea unuia în raport cu celălalt. Orchestra este una singură, soliștii uzează de instrumente diferite. Într-o lume supusă modernizării, specializarea este un atribut esențial. Într-o lume supusă schimbării, adaptarea devine importantă. Să prețuim, să încurajăm cît se poate profilarea. Dar a pretinde că un redactor trebuie lăsat doar pe centimetru! său de coloană, mi se pare un lux. Excesul de zel în mișcarea condeiului de pe o pagină pe alta, de la microfon pe ecran și invers nu folosește nimănui. În procesul de optimizare a fundamentului o asemenea întreprindere nu vîd de ce ar fi privită cu reținere. Exemple avem nenumărate, pe direcție și sensuri de mișcare diferite, și în cele mai multe din cazuri rezultanta a dat cîștig de cauză.

Aș nota, în incheiere, amintirile unui coleg. Ziarist de renume azi, învățacel cîndva la un ziar de prestigiu. Primise, era în primele ore în slujba cotidianului respectiv, o sarcină de tot măruntă, redactarea unor anunțuri ori așa ceva, cîteva rînduri acolo și cam atîta tot. Ambițiile din facultate se vedeau irosite la porți fragile, fără speranțe. A cerut de lucru ceva ca lumea. Cînd vei face cele mai bune anunțuri ce s-au făcut în acest domeniu, i s-a răspuns, ți se va încredința și altceva.

Există o obsesie a lucrului bine făcut în toate și ne rămîne orgoliul de a rămîne împătimați ei.

NEAGU UDROIU

filiala timiș: sărbătorire

La Clubul ziaristilor din Timișoara a avut loc, nu demult, o festivitate mai puțin obișnuită, organizată de prilejul aniversării a 25 de ani de activitate desfășurată de tovarășii Emeric Robicsek („Drapelul roșu”) și Géza Palaki (Szabad Szó”). Inițiată de comitetul Filialei Timișoara a Uniunii ziaristilor festivitatea a constituit un prilej de evidentiere a muncii și rezultatelor celor doi gazetari. Din partea comitetului Filialei ei au fost felicitați de tovarășul Dumitru Mărgineanu, redactor șef al ziarului „Drapelul roșu”, președintele Filialei Timișoara a U.Z.

★

Fără să exagerăm cu nimic, aproape că nu există număr al ziarului „Drapelul roșu” în care să nu găsești prezent numele foto-reporterului Emeric Robicsek care, de 25 de ani, și-a legat munca și preocupările de cele ale cotidianului. Își aduce amînte cu emoție de primele zile, de primele succese, dar și de greutăți din activitatea unui fotograf cunoscut azi pe meleagurile Banatului. Discutăm cu el despre aproape toate aspectele — deși ne pare de prisos o asemenea discuție pentru că, realmente, în fiecare zi ne întîlnim cu el, îl însoțim sau ne însoțește pe teren. Momentele — își rememorează E.R. — s-au întipărit trainic în inimile noastre, deoarece ne-a fost drag să muncim pe acest tărîm, chemați fiind de Partidul Comunist să ducem în rîndul maselor cuvîntul său. E greu să calculezi — cum poate se obișnuiește în asemenea ocazii — cîți kilometri ai străbătut, cîte fotografii au fost publicate. Dar nu acesta mi se pare lucrul cel mai esențial. Important, pentru mine ca fotoreporter comunist este faptul că, prin imaginile realizate, oglindim succesele oamenilor din acest colț de țară, minunați făuritori de bunuri materiale și spirituale — români, germani, maghiari, sirbi, de alte naționalități.

Omul acesta, însoțit de nelipsitul său aparat foto, a colindat aproape fiecare colțșor din Banat (fosta regiune), din actualul județ Timiș. Nu de puține ori s-a întîmplat că, abia ajuns acasă, întîmpinat de soție și fiu, foto-reporterul să fie solicitat din nou, indiferent de oră. „La zi” trebuie să realizeze o nouă fotografie pentru a immortaliza fie un moment festiv, inaugurarea unui nou obiectiv. Modest și corect, cu un dezvoltat simț al răspunderii profesionale, Emeric Robicsek constituie pentru noi un model de dăruire, pasiune și devotament pentru meseria noastră. Pentru toate acestea îl stimăm!

NICOLAE PÎRVU

Tainele meseriei în ziaristică de destăinuie rareori între colegi. Totuși ele se manifestă aproape în fiecare zi în cele ce numim noi „talent” sau „specialist” într-un domeniu sau altul. Pe Geza Pataki îl vedem ca tipul ziaristului plin de inițiativă și dinamism. Eram abia ieșită de pe băncile facultății cînd am început să lucrez la ziarul „Szabad Szó” și eram îndrăgostită de metafore prin care vedeam sau doream să vîd evenimentele, fenomenele vieții. La început de drum, desigur, aceasta era prea puțin — nu ajungea nici măcar pentru acea traistă cu care trebuie să pornești în viață și care la nevoie îți ușurează foamea și setea. Cred că nu întîmplător mă atașam atunci de Geza Pataki. Nu întîmplător mă țineam după el, cînd se pregătea să plece pe teren. Citeam cu multă plăcere și admirație articolele lui, cicluri despre oameni ai uzinelor, despre meridienele fierului și altele care apăreau în chenar pe pagina întâia și parcă doream să vîd izvoarele binefăcătoare ale acestora. Și ne-am dus aproape de oameni, aproape de flăcări, aproape de muncitori oțelari, mineri și am văzut îndeaproape cum se ia un „interviu”, cum se organizează un schimb de experiență, cum se împletește profesia de ziarist cu cea a activistului promotor al politicii partidului.

Am o nostalgie și acum cînd îl vîd pe Pataki desenînd oglinzi, sugerînd teme de noi articole, măsurînd rîndurile, în rîndul secretarului de redacție. Poate pentru faptul că pentru mine era reporterul „zburător”, un fel de Egon Erwin Kisch timișorean, nu pot să mă obișnuiesc cu gîndul că într-adevăr au trecut anii, că s-au înmulțit articolele scrise de dînsul, că miile și miile de rînduri — rezultatul și povara anilor — nu pot opri trecerea rapidă a timpului. Cu tîmpla căruntă stă omul și dirijează soarta materialelor. Mă simt liniștită cînd vîd că prin mina lui trece rubrica redactată de mine încă cu atîtea greșeli și totdeauna cu 20—30 de rînduri în plus și am totdeauna convingerea că va ieși bine.

MARIA POP-PONGRATZ

VIRTUȚILE COMENTARIULUI POLITIC

A pleda pentru virtuțile comentariului în presa noastră scrisă și vorbită, a-i sublinia în același timp valențele politico-educative și a-l așeza în rîndul de sus al genurilor gazetărești este o necesitate ce se resimte tot mai mult în contextul sarcinilor ce revin publicațiilor din țara noastră din documentele fundamentale ale celui de al XI-lea Congres al P.C.R.

Comentariul are în presa noastră o tradiție pilduitoare. Îl regăsim în presa democratică și revoluționară, în presa ilegală condusă de Partidul Comunist Român, cultivînd puternic ideile de eliberare socială și națională, militînd împotriva fascismului țării, a războiului, pentru independența și suveranitatea țării.

Comentariul politic din presa ilegală condusă de partid, din presa democratică și revoluționară, în condițiile luptei pentru răsturnarea orînduirii vechi, pentru făurirea unor noi relații sociale menite să elibereze clasa muncitoare, țărănimea muncitoare, celelalte categorii sociale asuprite, se impun judecățile de valoare, prin aprecierea în contextul social-politic a mijloacelor și formelor de luptă pentru atingerea țelului urmărit.

Fără a avea intenția unei incursiuni în istoria presei române, trebuie să continuăm ideea de mai sus, remarcînd că, în anii instaurării regimului democrat-popular, ai construcției socialiste, comentariul politic a căpătat o rară și puternică valoare, substanțînd patrimoniul genurilor publicistice, îmbogățindu-l cu o manieră inedită de abordare a problematicii sociale, economice, culturale din țara noastră. În noile condiții social-economice create de victoria socialismului comentariul se instituie în mod deosebit alături de alte genuri publicistice, în instanță de participare activă, deliberată a gazetarilor, la înfățișarea marilor probleme ale edificării noii orînduirii sociale, la mobilizarea întregului popor pentru înfăptuirea obiectivelor stabilite de partid. Ne stau la îndemînă colectivele ziarelor, în special ale „Scînteii”, „României libere”, ale celorlalte ziare și reviste, pentru a demonstra utilitatea educativă a comentariului politic pe marginea evenimentelor care constituie istoria celor mai bine de treizeci de ani care i-am traversat de la eliberarea țării.

În toți acești ani de elocvente transformări social-economice, de înfăptuiri care au innobilat chipul patriei, relevînd forța și dăruirea revoluționară a unui popor mîndru și demn, harnic și talentat, presa noastră comunistă a participat activ la fiecare din

momentele de primordială importanță din istoria țării, aducîndu-și, în modalități specifice ei, contribuția la reliefa marilor înfăptuiri ale socialismului.

Raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea, Programul partidului definește coordonatele clare pe care trebuie să se înscrie presa din România pentru a dimensiona și mai bine obiectivele istorice de edificare a socialismului și comunismului pe pămîntul României.

Sarcinile mobilizatoare ce stau în fața presei, încărcătura de idei ce o conțin tezele fundamentale adoptate de înaltul for al comuniștilor, reclamă responsabilități sporite pentru gazetarul chemat să militeze consecvent pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, să contribuie la cunșterea și înțelegerea ei în vederea înfăptuirii programului de dezvoltare multilaterală a patriei.

Presa comunistă are, în acest context istoric, marcat de edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism, menirea generoasă de a acționa pentru generalizarea exemplorilor, acumulate în toate domeniile de activitate, pentru formarea unui om nou cu o înaltă conștiință partinică și patriotică, să promoveze permanent concepția înaintată a partidului despre lume și viață, să combată cu fermitate concepțiile străine, idealiste, retrograde. De asemenea, în perimetrul preocupărilor presei, se înscrie la loc prioritar propagarea ideilor și principiilor care stau la baza politicii noastre externe — așa cum au fost ele stabilite de Congresul al XI-lea — pentru dezvoltarea continuă a relațiilor de colaborare și prietenie cu toate țările socialiste, cu toate țările care au pășit pe calea dezvoltării libere și independente, cu toate țările lumii pe baza principiilor, devenite de vocație universală, ale respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, ale nefolosirii forței sau amenințării cu forța în relațiile dintre state.

Aceste sarcini, deosebit de mobilizatoare pentru presa noastră, fac ca în efortul pentru perfecționarea genurilor gazetărești ca expresie a bogăției de idei, comentariul să ocupe un loc de primă mărime. Este necesar să cultivăm comentariul, cu atît mai mult cu cît trebuie reliefate mai pregnant trăsăturile definitorii ale etapei pe care o parcurgem, caracteristicile acesteia, spiritul imprimat întregii acțiuni social-economice.

Tocmai pornind de la aceste considerente, comentariul se cere cultivat mai intens dat fiind marea sa disponibilitate pentru emiterea unor judecăți de valoare privind dezvoltarea social-economică a țării în lumina documentelor programatice ale Congresului al XI-lea al partidului, a cuvântărilor și expunerilor tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Nu încercăm prin această pledoarie să situăm comentariul în zone privilegiate sau să-i găsim un loc pe o treaptă anume destinată, cu precădere prioritară. Dorim doar să relevăm virtuțile comentariului, în evantaiul de genuri gazetărești, menirea sa în aprecierea marilor obiective ce le avem de îndeplinit, a dăruirii revoluționare, eroice a poporului român, a marilor resurse de talent, pricepere și hărnicie ale națiunii noastre socialiste.

Comentariul poate, fără îndoială, să descopere și să investigheze perimetre diverse ale vieții economico-sociale, să sublinieze experiența pozitivă a colectivelor de muncă în îndeplinirea sarcinilor economice, în mod deosebit a cincinalului înainte de termen, efortul general, eroic al poporului de a înlătura efectele calamităților naturale care au lovit multe județe ale țării.

Pătrunzând în zona cea mai intimă a fenomenelor specifice vieții și muncii desfășurate de oamenii muncii, comentariul poate în același timp să analizeze într-un spirit critic, de înaltă exigență și principialitate comunistă, activitatea socială, să dezvăluie cu curaj lipsurile și neajunsurile, să militeze pentru lichidarea lor și îmbunătățirea întregii activități.

Posibilitățile ce se oferă comentatorului de a putea emite judecăți de valoare izvorite din analiza, cu temeinicie, a realităților, a dezvoltării impetuose a societății socialiste, pornind de la exemple, de a face aprecieri critice pun mai bine în evidență virtuțile comentariului.

Comentariul politic poate, în același timp, să fie o sinteză a participării efective, în diferite momente și în diferite domenii de activitate, a oamenilor muncii la conducerea treburilor țării, reluând, ca o trăsătură esențială, largul și temeinicul democratism al orinduirii noastre.

Enumerarea domeniilor din care se pot extrage probleme pentru a fi comentate nu poate lăsa în afara discuțiilor comentariul de politică externă.

Viața internațională ne oferă largi posibilități pentru a face din comentariul de politică externă un mijloc de evidențiere a poziției principiale, dinamice și concrete a României față de principalele probleme cu care se confruntă lumea contemporană.

Comentariul de politică externă necesită tot mai mult o tratare și o atenție deosebită, dat fiind marea lui putere de influențare a opiniei publice, de atenționare a problematicii internaționale actuale, de subliniere a schimbărilor intervenite pe planul relațiilor internaționale, schimbări care arată forța și puterea socialismului, a tuturor forțelor care militează pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune.

Comentariul de politică externă poate și trebuie să reliefeze ceea ce înseamnă contribuția de substanță pe care România, în mod deosebit tovarășul Nicolae Ceaușescu, au adus-o la îmbogățirea normelor de conduită internațională, de justiție și etică internațională.

Ultimul deceniu din istoria patriei noastre oferă cel mai bogat material, aș putea spune, din istoria ziaristicii românești, care poate constitui tema comentariului politic. Problematika actuală derivând din ritmul înalt al trăirii noastre intense pentru

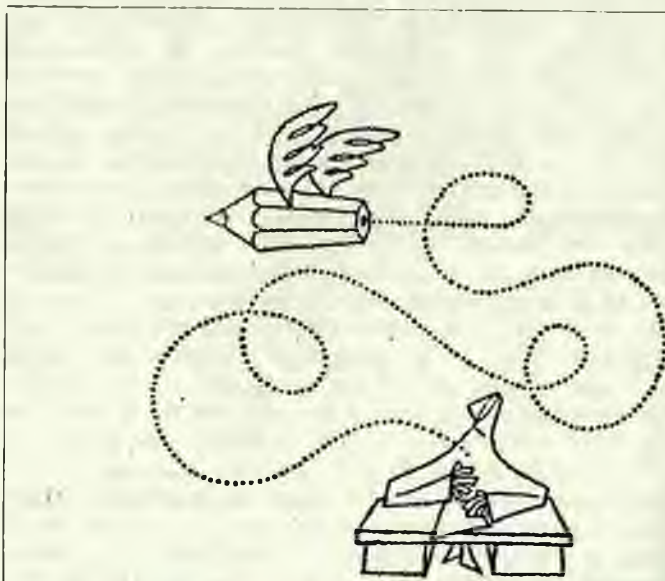
edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, participarea eroică a întregii națiuni la îndeplinirea exemplară a obiectivelor propuse de Congresul al XI-lea al partidului, exemplele din apriga înclăștare cu puhoiul neîndurător al apelor, care rețin pentru memoria istoriei fapte de un eroism legendar, sînt teme generoase pe care comentariul politic trebuie să le releve, subliniindu-le semnificațiile educative. Este, credem, datoria de conștiință a oricărui gazetar comunist să-și pună pana, în primul rînd, în slujba tratării unei astfel de problematice, sub forma comentariului politic. Prezența comentariului în presă, a comentariului care respectă regulile genului ca pe o condiție esențială a profesionalismului, reprezintă o temă majoră de reflecție, de evaluare a forțelor și posibilităților — realmente existente în redacțiile noastre — față de exigențele actuale ale presei comuniste.

Sînt edificatoare, pentru ținuta politică și profesională — exemple ale genului — comentariile politice din „Scinteia“, din alte ziare centrale. Analiza lor duce însă la o concluzie definitorie pentru exigențele genului însuși: necesitatea unei înalte pregătiri politice și ideologice, a unei concepții și gândiri clare, a unei experiențe izvorite din cunoașterea vieții, a realităților social-politice și economice din țara noastră.

Exigențele genului sînt interdependente de exigențele profesionale, de pregătirea gazetarului. Exigențele genului sînt deci exigențele pe care le impune însăși menirea de gazetar comunist, așa cum au fost ele formulate în Programul partidului: „Gazetarul, propagandistul comunist — trebuie să aibă o concepție înaintată, o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă pentru a putea înțelege în mod just marile transformări revoluționare ce se petrec în lume, să fie strîns legați de masele populare, servind prin întreaga lor activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului“.

Fără îndoială că tema privind virtuțile comentariului politic nu poate fi epuizată într-un singur articol; ea poate însă incita, și doresc să o facă, la reflecții pentru ca acest gen să-și găsească o mai marcată prezență în presa românească.

PETRU IGNAT

CÎTEVA CONSIDERAȚII PRIVIND STILUL TELEGRAFIC AL AGENȚIEI DE PRESĂ

Apariția agențiilor de presă a marcat un moment de răscruce și în evoluția stilului publicistic.

Conciziunea, tratarea la obiect a problemelor, cerute de condițiile tehnice dificile pe care trebuie să le biruie primele agenții de informații, au impus un stil anume de relatare, stilul denumit curent, telegrafic.

Viabilitatea acestora s-a datorat nu numai adaptabilității sale perfecte la modalitățile tehnicii de telecomunicații, ci și fericitei posibilități oferite presei în ansamblu de a putea prezenta un număr mare de noutăți, pe un spațiu tipografic redus, fără a apela la mijloace grafice deosebite și costisitoare.

Asemenea calități au dat aripi stilului telegrafic. El s-a perpetuat firesc, mereu perfecționat, aliniindu-se operativ atît mijloacelor de comunicații din ce în ce mai rapide, cît și cerințelor impuse de apariția presei audio-vizuale.

Stilul telegrafic nu a fost niciodată uniform. Încă de la apariția primelor agenții de presă, el a vădit două principale linii de dezvoltare — maniera franceză, creată de biroul lui Havas și maniera americană, produs tipic al modului de gîndire și de viață dominant în S.U.A. în cea de a două jumătate a secolului al XIX-lea.

Corespondențele transmise prin rețeaua Havas purtau pecetea rafinementului, broderiei cuvintelor alese, frazelor cu tîlc, strălucind uneori ca mici bijuterii publicistice. O asemenea manieră de prezentare a faptelor era conformă cu gustul și instrucția masei cititorilor francezi obișnuiți cu lectura calmă, cizelată, cu eleganța și parfumul unor opere literare unice născute sub pana unor mari maeștri ai genului, ale căror nume erau de mult dăltuite în istoria culturii universale.

Havas se adresa deci unei presei cu cititori mult mai instruiți, mult mai exigenți, decît cei americani. Iată pentru care cauze, din capul locului, textele difuzate de agenția franceză, chiar scurte cum erau ele, s-au distins printr-o manieră de relatare cursivă și ordonată, devenită cu timpul clasică. Narațiunea, cu frazele lucrate, cu frinturi de comentarii și deschideri de idei, urma fie un fir logic al problematicei, fie desfășurarea cronologică a faptelor.

Maniera americană de relatare a evenimentelor s-a plămădit în tumultul războiului de secesiune, al atacurilor înarmate asupra diligențelor, stațiilor de cale ferată și băncilor, al violențelor sîngeroase care bîntuiau ca o molimă teritoriul S.U.A., al loviturilor de bursă, al ascensiunilor și prăbușirilor rapide, al goanei după aur, petrol etc. Corespondența agențiilor americane era adresată unor ziare cu cititori obișnuiți cu nesiguranta, cu schimbările spectaculoase ale decorului politic, economic și social, cu un tumult al vieții complet diferit de cel european.

Obligate să realizeze texte cît mai scurte, birourile telegrafice americane de știri au eliminat din narațiune concluziile, frazele de comentariu și de idei. Lucrurile au mers și mai departe ajungîndu-se

foarte adesea a fi relatat numai faptul nud, ca un desen fără cuvinte. Spre sfîrșitul secolului al XIX-lea, corespondențele americane încep a reține din fapte numai elementele de senzație, perfecționîndu-se ulterior doar în această direcție.

Formula actuală a relatării americane pare o sarabandă de linii frînte, implicînd salturi mentale neprevăzute, reîntoarceri stupefiantе în idei, corelări uimitoare, finaluri nebănuite. Elementele narațiunii sînt dispuse nu în ordinea clasică franțuzească (logică sau cronologică) ci în cea a scării valorilor senzaționalului prin el însuși. Elementul cel mai capabil a stîrni curiozitatea este pus în fruntea textului, celelalte succedîndu-i.

Coordonatele evenimentului relatat sînt risipite în text într-o astfel de manieră încît să genereze șocuri, senzații. Coerența, cronologia nu au nici o valoare.

Comparată cu stilul francez, structura narațiunii americane pare nevertebrată și anarhică, iar textul — în totalitatea lui — o traducere brută dintr-un papyrus hieroglific egiptean.

Formula americană de redactare a căpătat, începînd cu deceniul cinci al secolului nostru, o extensie și în afara zonelor de răspîndire frecventă a presei nord-americane, fiind preluată de numeroase agenții — chiar și franceze.

Practic, corespondențele actuale ale unor agenții occidentale nu relatează un eveniment în globalitatea sa decît în mod cu totul excepțional. Narațiunea nu cuprinde succesiuni de elemente în ordine cronologică sau grupări în compoziții de semnificații logice. Textele, indiferent de originea lor — franceză sau americană — conțin secvențe de fapte selecționate și combinate numai în funcție de potențele lor de șoc psihologic.

Agențiile pertinente n-au acceptat însă acest mod de acroșare a atenției cititorilor, fiind consecvente tradiției clasice de relatare a evenimentelor. Aceasta nu înseamnă însă o opoziție fermă și irevocabilă din partea lor căci, în mod frecvent, emisiunile sînt presărate cu texte în care detaliul picant sau șocant capătă proporții îngroșate chiar dacă el nu exprimă esențialul și eludează faptele fundamentale.

Deceniul opt al actualului secol a readus în actualitate — sub presiunea criticii și a cerințelor cititorilor — relatarea densă, la obiect a faptelor, constatîndu-se o orientare mai hotărîtă spre această manieră din partea tuturor agențiilor, chiar și a celor nord-americane. Asistăm totodată la un proces de cristalizare sau, mai corect, de stabilire a unui compromis între relatarea clasică și cea de senzație, exprimată îndeosebi prin larga utilizare a flash-urilor, care seamănă extrem de bine cu știrile scurte de actualitate (sport news) americane, dar care lasă larg deschise și posibilitățile elaborării unor texte ulterioare de largă respirație, concentrate asupra liniilor de forță ale evenimentelor.

Discuțiile pro sau contra din literatura de specialitate privitoare la relatarea „de senzație“ nu sînt încheiate, dar este vădită orientarea mereu mai accentuată spre seriozitate în prezentarea faptelor, discreditarea treptată a redactărilor din virful condeiului, surprinderii superficiale a realității complexe, descrierii aspectelor exterioare frapante, confecționării de știri artificial senzaționale, dramatizate.

Tendința americanizării relatărilor a fost supusă unui adevărat bombardament de reproșuri și proteste în Europa, ca și în Canada, Australia, Japonia, America Latină și Orientul Apropiat, fiind blamate adesea oficial seriile interminabile de texte cu conținut agresiv și insinuant, tratarea faptelor fără scrupulozitate sau în afara analizării cauzelor și efectelor. Chiar în S.U.A. se aud voci autorizate care cheamă la luciditate, cerînd înlocuirea știrilor de senzație — total compromise și neindicate pentru presa modernă — cu „tablouri de situație“, în care prezentarea faptelor să aibă coerență, permițînd o deplină, facilă și reală informare a cititorilor.

Consecința practică a schimbării operate în maniera de tratare a faptelor, a tendinței de uniformizare a stilurilor o constituie creșterea interesului pentru emisiunile agențiilor europene, în special ale AFP și TASS, în întreaga lume, inclusiv în S.U.A. unde — pînă în deceniul șapte al actualului secol — nici o agenție de pe Vechiul Continent nu găsea măcar un singur abonament consecvent. Pe de altă parte, a crescut interesul și pentru serviciile agențiilor nord-americane oferite în Europa.

Cercetarea de detaliu a manierelor de relatare actuale scoate în evidență — de fapt — o multitudine de variante naționale. Aproape fiecare agenție are stilul său, corespunzător tradițiilor presei locale, culturii și gradului de instrucție ale populației căreia se adresează. Se disting totuși cîteva școli distincte. Școlile anglo-saxonă și germană, foarte apropiate

între ele, agreează expozele alcătuite din cele trei părți clasice — introducere, cuprins și concluzii — cu fraze mai puțin alambicate decît în școlile franceză și italiană. Școala japoneză constituie o combinație între maniera anglo-saxonă și cea nord-americană. În primul paragraf se enunță pe scurt evenimentul. Celelalte conțin în ordine amănunte și explicații. În fine, școala latino-americană este o continuare a vechilor tradiții ale școlii clasice franceze, grefate pe temperamentul ardent local.

Rețelele redacționale ale agențiilor sînt echilibrate ca potențial și omogene din punct de vedere profesional. Într-atît de egale par forțele redacționale, încît emisiunile oricărei agenții conțin relatări pe deplin uniformizate, ca și cum ar izvorî din pana unui singur autor.

Uniformitatea stilului, care adesea este viciată de șablonizarea relatărilor, are un caracter obiectiv, cerut de destinația universală a emisiunilor, de eficiența serviciilor adresate unei palete neomogene de abonați, care cuprinde mari cotidiane și stații de radioteleviziune, dar și mici publicații lunare sau trimestriale.

Doi factori stau la baza acestui fenomen publicistic.

Primul îl constituie maniera comună, tipică întregii rețele de culegere a datelor necesare relatării, redactării propriu-zise și transmiterii corespondențelor către centrală. Celălalt este modul de organizare a filierei redacționale, desfășurată în trepte de valori, de la inferior (reprezentat prin masa reporterilor colectori de fapte) la superior — echivalent cu grupurile redactorilor de triere și comentatorilor pe probleme.

Examinați din exterior, factorii respectivi sînt pretutindeni aceiași în cadrul agențiilor. Din interior, ei apar însă diferențiați în neomogeni, cu trăsături proprii de la o agenție la alta, în funcție de specific, tradiții, cerințe contractuale către abonați, dotare tehnică, grad de profesionalizare etc.

GH. BRĂTESCU

filiala galați: dialog despre „genul scurt“

În cadrul filialei Galați a avut loc recent un dialog cu caracter profesional despre funcția activă a genului scurt, la care, pe lângă colectivul redacțional al „Vieții noi“, au participat și ziaristi de la gazeta „Înainte“-Brăila.

Analizînd, în acest context, rolul pe care-l are secretariatul de redacție în armonizarea activității tuturor rubricilor gazetei, în imprimarea unui ritm alert fiecărei apariții, **Corneliu Lupașcu**, secretar general de redacție la gazeta „Viața nouă“, a menționat experiența de pînă acum care a dovedit că genul scurt constituie o necesitate vitală pentru întreaga noastră presă. El pretinde ziaristului o bună pregătire profesională, o documentare riguroasă pentru relevarea esențialului și o mare concentrare de idei, stăpînirea la perfecție a mijloacelor stilistice. În ultimă instanță, fiecare ziarist trebuie să fie propriul său secretar de redacție !

Redactorul de rubrică **Horia Măngiurea**, de la gazeta „Înainte“-Brăila, s-a referit în cuvîntul său la necesitatea promovării „genului scurt“ prin valorificarea unui mare număr de informații. Am atins acest record (în medie, 45 de informații pe apariție), făcînd un anume efort de invenție grafic

și de miniaturizare a știrilor. Cele mai multe dintre informații sînt realizate în 3—4 rînduri. Reușim să cuprîndem geografic județul. Din păcate, facem încă concesii de ordin calitativ, unele știri nefiînd suficient de semnificative. Rămînem la concluzia că informația este fundamentală și pentru publicația săptămînală.

În intervenția lui, redactorul de rubrică **Mircea Ionescu** („Viața nouă“) a arătat că nota și-a dobîndit o prețuire și o valoare aparte în presa județeană. Prin intermediul ei, avem posibilitatea să abordăm cele mai ardente teme. Nota își aduce direct contribuția la rezolvarea unor probleme cetățenești, oferă ziaristilor ocazia de a-și face un bun renume în comentarea problemelor de actualitate.

Să nu omitem nici facultatea de a emoționa a reportajului, a precizat **Virgil Țigănuș** („Viața nouă“). Prin scrisul nostru, să pledăm pentru înnoirea mijloacelor de expresie, pe fondul redistribuirii timpului pentru redactare. Prin scrisul nostru putem să transmitem un mesaj profund nu neapărat printr-o aglomerare de date, ci prin creșterea în profunzime analitică, printr-o mare densitate informativă. Rostul reportajului „scurt“ este de „a începe“.

DIN CARNETUL DE ÎNSEMNĂRI AL CONDUCĂTORULUI DE GRUPĂ

O nouă promoție de absolvenți ai Facultății de ziaristică. A doua la cursurile de zi, prima la secția fără frecvență. Moment de bilanț ce pune în lumină atît experiența pozitivă acumulată, rezultatele bune obținute în activitatea didactică, cît și sarcinile de viitor care revin învățămîntului ziaristic în procesul de pregătire a cadrelor de gazetari comuniști.

Nu ne propunem să prezentăm în această scurtă însemnare direcțiile de acțiune — prezente și viitoare — ale procesului instructiv-educativ al facultății, ci doar să consemnăm cîteva secvențe din experiența de conducător al unei grupe de studenți la orele de practica presei. Rolul hotărîtor al practicii — componentă de bază a planului de învățămînt, totalizînd în cei trei ani de studii 1 618 ore, din totalul de 4 093 — ridică probleme de mare complexitate în activitatea cadrelor didactice. Diversificarea formelor și metodelor de acțiune în acest domeniu, în scopul ridicării măestriei profesionale publicistice, reprezintă unul din obiectivele centrale permanente ale muncii noastre didactice.

Privim retrospectiv momentele mai importante ale pregătirii practice, ale ascensiunii profesionale, ale vieții universitare a celor cu care am străbătut timp de trei ani etape intermediare și necesare în procesul formării și perfecționării lor profesionale.

Prima oră de seminar. Priviri încrezătoare și pline de aspirații. Încep prezentările. Cei 16 studenți ai grupei a III-a își declară cu mîndrie și, uneori, cu nostalgie profesia anterioară :

M. C. — laborant chimist la Uzinele de fire sintetice Iași

V. D. — frezor la Uzinele „23 August”

A. D. — strungar la „Electronica”

G. C. — strungar la Exploatarea minieră Motru

M. P. — rihtuitor la Fabrica de încălțăminte Oradea

S. T. — desenator cromolitograf la Intreprinderea poligrafică Sibiu

A. B. — secretar tehnic de redacție

Cei mai mulți dintre ei foști muncitori, pasionați de meseria de gazetar. Cei mai mulți fără o practică redacțională anterioară, dar cu aptitudini ziaristice. Acesta era bilanțul de început.

De ce vrei să devii ziarist ? A fost prima întrebare și, totodată, prima lucrare a primelor ore de aplicații practice ale studenților. „Condeiu” lor, uneori stîngaci, uneori timid vădește însă semnele maturității acestor tineri cu experiență de viață, ce știu să iubească și să prețuiască munca. Încep eforturile de adaptare, de asimilare a cunoștințelor, de formare și specializare.

Seminarul de practica presei simulează activitatea redacțională. Se analizează primele informații redactate, primele interviuri, reportaje și articole. Unii izbutesc mai ușor să scrie bine și frumos, alții mai întîmpină dificultăți. Considerațiile generale, dezbaterele teoretice asupra genurilor publicistice sînt doar un punct de plecare, necesar însă, pentru activitatea practică viitoare. Se învață scrisul meticolos, atent, arta compunerii unor fraze coerente, logice, expresive.

Proiecțiile cu ajutorul epidiascopului ale lucrărilor realizate de studenți stimulează dorința și atenția de a nu greși. Pe ecranul luminos defectele se descoperă mai ușor. Lecțiile devin mai eficiente, respectul față de cuvînt, față de textul scris se deprinde mai repede, mai temeinic.

Un experiment util. La început, aria de investigație gazetărească a constituit-o perimetrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”. Zilnic, studenții trebuiau să redacteze cîte o informație despre fapte și evenimente care se desfășurau în jurul lor. Fiecare informație era o alegere de subiecte și mijloace, o demonstrație a capacității de depistare a noului, de selectare a faptelor semnificative. Arta de a capta atenția și interesul cititorului prin tot ceea ce comunică a fost cuvîntul de ordine care îndemna studenții să diversifice permanent posibilitățile, modalitățile de acțiune, de documentare și de redare publicistică.

Lucrările de construcție pe șantierul căminului-hotel au constituit o sursă inițială de informații pentru seminariile de practica presei. Mai toate știrile despre acest obiectiv erau incomplete, conținînd date lipsite de interes, cifre care se contraziceau, defecte generate de o documentare insuficientă, superficială. Organizarea unei întîlniri cu șeful șantierului a fost un experiment interesant. S-a observat că puțini dintre studenți știau să pună întrebări pentru a afla esențialul, semnificativul. Discutarea și dezbaterile întrebărilor formulate, precum și a acelorora posibil de adresat i-a ajutat să realizeze următoarele lucrări practice informații bine structurate, orientate spre elementele cele mai importante de noutate și interes.

Abstract și concret, teorie și practică. Orele de seminar au căpătat, spre sfîrșitul anului întii, un caracter mai viu, mai atractiv, o participare mai activă. Studenții reușiseră să parcurgă literatura de specialitate indicată și vehiculau cu ușurință noțiunile de bază în cadrul analizelor și dezbaterilor pe marginea unor reportaje și interviuri elaborate de ei sau a unor cazuri prezentate de profesor. Desco-

pereau repede lipsurile, știau să spună ce nu este bine realizat. Dobândiseră, de fapt, mijloacele abstractizării, cunoșteau „legile”, „modelele”. Era mai greu pentru ei să explice cum trebuie să se refacă un text pe care-l criticau. Structurile general valabile pe care le înțeleseseră erau, desigur, necesare, îi ajutau să descopere greșelile, dar le lipsea practica, exercițiul individual, confruntarea directă cu realitatea, elaborarea independentă a fiecărui gen publicistic în parte. A fost necesară organizarea unor vizite de lucru la câteva mari întreprinderi bucu-reștene (Uzinele „23 August”, „Electronica”, „Fabrica de articole din sticlă”). Fiecărui student i s-au distribuit sarcini concrete, urmărindu-se în cadrul acestor aplicații practice performanțele individuale și colective. Eficiența lor în procesul instructiv-educativ a fost demonstrată de procentul superior de lucrări bine realizate, probând capacitatea de orientare, de aplicare practică a cunoștințelor teoretice dobândite.

1 000 ore de practică în presă. O permanentă sursă de acumulare de noi cunoștințe, de formare profesională a fost practica de vară în redacții. Discutarea în anul al doilea a dosarelor cu articole publicate a marcat începutul unei noi etape în evoluția lor profesională. Aspirația către forme noi, mai puțin uzate, teama față de locul comun devenise orientarea generală. Activitatea practică în redacțiile ziarelor le dezvoltase o logică nouă, logica acțiunii. Descopereau și apreciau ineditul, semnificativul. Practica de vară din anul I (360 ore) a confirmat aptitudinile gazetărești ale majorității studenților. Unii s-au integrat însă mai greu, au avut dificultăți mai mari pe teren și în scris. Nu toți s-au întors îmbogățiți profesional, cu o experiență practică. Grija redacțiilor față de activitatea la ziar a studenților a fost inegală, astfel încât practica nu a avut pentru toți randamentul scontat.

Ziarul-școală „Șantier”. Consiliul profesoral al facultății a aprobat în ședința sa din octombrie 1973 o nouă formă de activitate practică a studenților din anul al doilea, care să permită formarea profesională în condiții cât mai apropiate de munca din redacție. Astfel, a apărut una din cele mai eficiente modalități de formare profesională a procesului instructiv-elucativ al facultății — ziarul școală „Șantier”. Studenții concepeau integral numere de ziar, elaborau conținutul și forma grafică, supravegheau procesul de tipărire. Principalul obiectiv didactic era inițierea studenților în practica profesiunii gazetărești, familiarizarea cu fluxul muncii redacționale. Ziarul școală a contribuit la dezvoltarea și perfecționarea profesională a studenților.

Ediție specială pentru Cimpina. În căutările pentru găsirea celei mai bune și eficiente formule de elaborare a ziarului școală, s-a ajuns la soluția edițiilor speciale, scoase în localități din apropierea capitalei. Activitatea redacțională se desfășoară acum la scară reală, fiecare având de îndeplinit sarcini redacționale precise. Ziarul astfel conceput a asigurat un cadru propice pentru stimularea spiritului novator, a inventivității și a resurselor creatoare ale studenților. În oglindirea și dezbateră problemății vieții social-politice, economice și culturale a localității respective au fost găsite și promovate modalitățile și mijloacele publicistice cele mai eficiente, originale.

Experimentul a reușit. A imprimat un caracter mai viu, mai interesant, chiar mai pasionant întregii

activități practice. Studenții s-au simțit implicați direct într-o acțiune reală și au acționat cu maturitate și interes. Cîștigul a fost dublu: consolidarea și dobîndirea de noi cunoștințe practice, precum și elaborarea unui ziar de tip tabloid bine structurat tematic și grafic. Toate aceste rezultate au pledat pentru permanentizarea acestei forme noi de desfășurare a practicii, care a generat producții gazetărești de înaltă calitate și cu un bun randament instructiv.

Depistarea și dezvoltarea aptitudinilor individuale. Ultimul an de studii este considerat anul specializării, al dezvoltării înclinațiilor fiecărui student. Împărțirea pe secții redacționale în cadrul ziarului școală a reflectat opțiunile, dar și aptitudinile lor.

Paralel cu activitatea la ziarul-școală, studenții au fost orientați în anul III spre cursurile și seminariile de specializare: Secretariat de redacție, Publicistica RTV, Fotoziaristica. Opțiunile nu s-au făcut ușor. Nu toți își cunoșteau resursele proprii. Încrederea în posibilitățile lor profesionale le-a fost insuflată pe parcursul unor îndelungi și repetate discuții în orele de seminar. Este domeniul în care mai trebuie, însă, întreprinse noi acțiuni, de natură să pună în valoare, să amplifice calitățile profesionale ale fiecărui student.

Diversificarea procedeelelor didactice nu presupune fărîmîțarea orelor de practica presei, ci inițierea unor noi forme de activități variate, cuprinse într-o concepție unitară care să conducă, însă, la aprofundarea cunoașterii multiplelor aspecte specifice ale activității de presă.

Dialogul maieutic cu subiecții procesului de învățămînt este considerat de specialiști ca una dintre îndatoririle de căpătii ale educatorului. Și nu fără teme. Îndrumarea atentă a grupei de studenți în clasă și în afara ei ne-a ajutat să descoperim trăsăturile, calitățile, pasiunile celor mai mulți dintre studenți. Procesul s-a realizat încet, treptat, uneori fără succes, dar a condus, în final, la cristalizarea unor relații de încredere și prietenie. Nu cred că greșesc cînd afirm că în scurta noastră experiență didactică ce numără doar trei ani (venind la catedră după o activitate de cinci ani în presă), cea mai dificilă, cea mai solicitată îndatorire a fost crearea în colectivul grupei de studenți cu care am lucrat, a unei atmosfere de bună înțelegere, de colaborare, de grijă și respect.

Acum, la capătul acestui drum, așteptăm rezultatele muncii noastre cu aceeași emoție cu care, mai ieri, studenții așteptau examenul de licență. Premisele de a reuși, de a deveni gazetar comunist cu o solidă pregătire politică și profesională au fost create în anii de studiu în facultate. Succesul în continuare va fi asigurat de dăruirea fiecăruia, de eforturile ce vor fi întreprinse pentru perfecționarea continuă a propriei pregătiri profesionale.

Conștienți de însemnătatea istorică a liniilor directoare ale Programului partidului, aprobat de Congresul al XI-lea, ca și de faptul că transpunerea în viață a hotărîrilor cuprinse în aceste documente implică pentru întreaga presă sarcini și exigențe sporite, cadrele didactice ale Facultății de ziaristică vor perfecționa în continuare învățămîntul ziaristic, atît în ceea ce privește formele, modalitățile de predare a disciplinelor de specialitate, cît și conținutul politico-ideologic, științific al programelor, astfel încît să fie substanțial îmbogățit fondul de cunoștințe teoretice și practice ce vor fi transmise în procesul instructiv-educativ.

lect. univ. VICTORIA ILIESCU

EDUCAȚIA PRIN MUNCĂ ȘI PENTRU MUNCĂ ÎN PUBLICAȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT

La baza orientării și tratării în presă a problemelor învățămîntului trebuie să stea în permanență prevederile Directivelor Congresului al XI-lea al partidului, indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenara din iulie a C.C. al P.C.R. cu privire la necesitatea unor măsuri hotărîte în vederea asigurării necesarului de cadre bine pregătite pentru toate sectoarele de activitate, la ridicarea nivelului și eficienței pregătirii la toate nivelurile.

Am adresat conducerilor publicațiilor „Tribuna școlii”, „Forum”, „Revista de pedagogie”, „Învățămîntul liceal și tehnic profesional”, publicații care prin profilul lor abordează domeniul învățămîntului și cercetării pedagogice, întrebarea: **Cum apreciați că răspunde publicația dv. sarcinii fundamentale a învățămîntului românesc contemporan de a educa tineretul prin muncă și pentru muncă?**

Ne răspund: **COSTIN ȘTEFĂNESCU**, redactor șef al revistei „Tribuna școlii”; **AUREL JOLTEA**, redactor șef al revistei „Forum”; **MIRCEA IONEL**, secretar general de redacție la revista „Învățămîntul liceal și tehnic profesional”; **DINCA SOARE**, redactor la „Revista de pedagogie”.

Fără a-și propune să facă aprecieri și să tragă concluzii asupra calității și eficienței activității desfășurate de amintitele publicații (acestea se desprind, de altfel, în bună măsură, din fiecare răspuns), „Presa noastră” publică aceste texte în scopul unui schimb de experiență, precum și în intenția de a contribui, pe cît posibil, la lărgirea și îmbogățirea ariei de preocupări pe care le are presa de informare generală într-un domeniu atît de vast și cuprinzător ca acela al învățămîntului de toate gradele din țara noastră.

EDUCAȚIA PENTRU MUNCĂ PRODUCTIVĂ ÎN „TRIBUNA ȘCOLII” ȘI „TANÜGYI ÚJSÁG”

Adresîndu-se publicațiilor care, prin sarcinile ce le revin, prin tematica preocupărilor și prin aria socio-profesională a cititorilor, abordează domeniul învățămîntului și al cercetării pedagogice, revista

„Presa noastră” pune în discuție problematica fundamentală a școlii românești contemporane care, din sector de servicii culturale, a devenit, în ultimii ani, un vast capitol de investiții orientat atît spre formarea forței de muncă pentru întregul ansamblu de activități sociale utile existente, cît și spre clădirea personalității comuniste, a omului nou. În activitatea sa, colectivul revistei „Tribuna școlii” și al ediției sale în limba maghiară „Tanügyi Ujság”, pornește de la convingerea că pregătirea pentru muncă productivă a tineretului se înscrie ca obiectiv fundamental al învățămîntului în totalitatea compartimentelor sale, obiectivul muncii tehnico-productive din planurile de învățămînt ale gimnaziului și liceului acoperind doar o latură a instruirii și educării tineretului, caracterizată ca legătură directă dintre învățare și producție sau, într-o definiție aparținînd metodicii obiectului respectiv, de „învățare prin școala producției și a muncii practice”.

Adaug însă, la aceste sumare premise pentru discuția noastră, și faptul că fiecare disciplină din planul de învățămînt, de la prima clasă a școlii primare și pînă la cel mai înalt tip de perfecționare post-universitară, contribuie (sau ar trebui să contribuie cît mai eficient!) la formarea forței de muncă. Greu ne-am putea închipui — spre exemplu — că obiectul „lăcătușerie” contribuie **mai mult** sau **mai puțin** la formarea forței de muncă decît matematica, pentru că nu așa e necesar să se pună problema, ci „care sînt virtuțile specifice ale lăcătușeriei și, respectiv, ale matematicii, ce se cer valorificate în cadrul pregătirii tineretului pentru activitatea productivă?”

Și, încă o precizare: ridicînd pregătirea pentru muncă productivă și integrare a tineretului în producția materială la nivel de țel suprem al școlii, nu înseamnă că toți elevii și studenții vor fi pregătiți pentru meseriile și profesiile nomenclatorului producției materiale, ci că tuturor elevilor și studenților, indiferent de viitoarea lor ocupație, le este necesară cultivarea ideii că orice îndeletnicire din afara producției materiale și toate acestea laolaltă sînt subordonate — într-un fel sau altul — producției materiale și oamenilor angajați nemijlocit în această activitate.

Acestea sînt ideile care, izvorînd din documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., din hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 cu privire la perfecționarea și dezvoltarea învățămîntului și din indicațiile date în această direcție de tovarășul Nicolae Ceaușescu, orientează activitatea publicațiilor noastre.

Colectivul revistelor „Tribuna școlii” și „Tanügyi Ujság” — după ce a efectuat un studiu aprofundat al documentelor de partid privind dezvoltarea școlii românești, al măsurilor Ministerului Educației și Învățămîntului și de Comitetul de partid al ministerului privind traducerea în viață a politicii partidului în domeniul învățămîntului — a inițiat și a

susținut din septembrie 1973 și pînă în prezent o pagină de „Priorități“ (dublă sau suplinită uneori de pagina „Politică Școlară“) în care, cu sprijinul colaboratorilor de la catedră din învățămîntul general și universitar, din cercetarea pedagogică și din sistemul central de perfecționare a personalului didactic, a contribuit și continuă să-și aducă cu regularitate contribuția, la clarificarea pentru cititori-cadre didactice a concepției unitare în care partidul nostru abordează dezvoltarea pregătirii școlare a tineretului, legarea școlii de cerințele progresului societății noastre socialiste și asigurarea creșterii neîntrerupte a nivelului de instruire școlară a întregului nostru popor.

Prin profilul lor de gazetă, cele două publicații ale noastre pătrund în toate școlile generale și liceele din țară, acoperind o serie de cititori — cadre didactice de peste 150 000 de persoane, fapt care ne impune prevalarea rolului de formator de opinie față de sarcinile de îndrumător metodic care, după părerea noastră, pot fi mult mai eficient realizate de celelalte publicații ale învățămîntului. În acest spirit, am introdus, aproape în toate rubricile revistelor, articole privind formarea pentru muncă productivă începînd cu rubricile de trepte de învățămînt cum sînt: „Preșcolarii“, „Clasele I-IV“, „Gimnaziul și liceul“ și continuînd cu rubricile pe domenii de studiu și de activitate printre care: „Pedagogie comparată“, „Televiziunea școlară integrată“, „Educație comunistă“, „Școala și producția“ ș.a.

Obiectul de învățămînt „munca tehnico-productivă“ este prezent, număr de număr, prin articole care — în funcție de sarcinile „la zi“ ale derulării anului școlar și de măsurile luate de direcțiile de specialitate din minister și de inspectoratele școlare județene — se ocupă atît de aspectele organizatorice ca, spre exemplu, elaborarea planului de producție pe școală, dotarea atelierelor școlare, organizarea muncii în ateliere pe echipe și posturi de lucru, cit și aspecte metodice, instructiv-educative, printre care orientarea opțiunilor profesionale ale producției ș.a. Pentru articolele pe aceste teme — pe lîngă contribuția redactorului specializat în problematica muncii tehnico-productive și a celorlalți redactori — s-a apelat cu precădere la colaboratori din rîndul profesorilor maiștri-instructori și al inspectorilor de specialitate din minister și de la inspectoratele școlare județene.

O mențiune se cuvine și pentru preocuparea ca, în ilustrarea revistelor, tema munca de producție a elevilor să dețină o pondere de cel puțin 60—65%.

A fost necesară, uneori, și exprimarea unor atitudini critice față de lipsurile manifestate în activitatea didactică din acest compartiment de pregătire a elevilor, fapt concretizat, spre exemplu, în anchete ale redacției în unele școli și chiar la nivelul unor județe sau în luările de poziție privind greșita interpretare a Programei pentru grădinițe, privind formarea deprinderilor pentru lucru a copiilor preșcolari.

Revistele noastre au făcut efortul de a corela profilul (de gazetă) cu periodicitatea (de revistă) și a sprijini în aceste condiții activitatea didactică în domeniul muncii tehnico-productive. În această privință, încă mai avem de căutat forme noi de rezolvare publicistică.

Avem, de asemenea, de promovat în paginile revistelor noastre, mult mai mult (și mult mai bine!) decît am făcut-o pînă în prezent, ideea cultivării motivației față de munca de învățătură și a răspunderii sociale a elevilor față de rezultatele șco-

lare obținute, avînd în vedere, în principal, motivația față de munca productivă și răspunderea socială a elevilor față de pregătirea lor pentru activități, profesii și meserii direct productive. Va trebui să reușim — ceea ce încă nu am izbutit — să operăm în opinia cadrelor didactice legătura organică pe planul realizării obiectivelor educative ale școlii dintre munca productivă și munca patriotică, dintre practica de producție și celelalte discipline școlare, dintre pregătirea școlară și toate celelalte forme de pregătire extrașcolare, printre care, în primul rînd, activitățile cercurilor tehnice ale pionierilor.

În fața noastră stau în prezent sarcinile privind deschiderea anului școlar 1975—1976, pentru care, în planurile redacționale reorganizate după ideea că „pregătirea pentru munca productivă este criteriul de bază al eficienței activității didactice“, am inclus pe lîngă subtemele repartizate la aproape toate rubricile pe care le susținem și o nouă rubrică pe care o vom asigura număr de număr, intitulată „Elevul în atelier“.

Acestea sînt, pe scurt, realizările și preocupările noastre și aportul gazetelor „Tribuna școlii“ și „Tanügyi Ujság“ la mobilizarea și orientarea cititorilor-cadre didactice în domeniul pregătirii elevilor ca viitoare forțe de muncă productivă sau subordonate producției materiale, pe care le susținem în lumina politicii partidului nostru în domeniul învățămîntului.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

redactor șef la „Tribuna școlii“,

CULTIVAREA POTENȚIALULUI LUCRATIV ÎN ȘCOALĂ

Cel mai competent pedagog în procesul de educație este munca. Firește, sub aspectul pedagogic teoretic, ideea nu este indicată. Dar, sub aspect practic, aplicativ, inedite sînt mijloacele de înfăptuire a acestei idei, condițiile noi create școlii românești, la toate gradele, pentru marele și nobilul ei scop de a contribui într-un mod cît mai eficient la făurirea omului nou, socialist. Transformările revoluționare prin care a trecut învățămîntul românesc în ultimii ani poartă amprenta unei puternice orientări spre creativitate și eficiență a procesului de instrucție și educație, adică spre domeniul dinamic, activ al producerii bunurilor materiale și spirituale.

Procesul amplu și deosebit de complex al integrării învățămîntului cu producția și cercetarea a devenit, de fapt, un proces legic. O cale absolut necesară dacă școala urmărește — și nu se poate să nu o facă — crearea unor oameni activi, ușor adaptabili procesului de producere a bunurilor materiale și spirituale. Cînd spunem **integrarea cu producția și cercetarea**, trebuie să avem în vedere, desigur, faptul că în zilele noastre producția a devenit un fenomen foarte complex, un fel de știință rezultantă, la care concură cunoștințe din toate domeniile științei și tehnicii. De exemplu, numai pentru produce-

STRÎNSĂ UNITATE ÎNTRE ÎNVĂȚĂMÎNT — CERCETARE — PRODUȚIE

rea unui singur tranzistor sînt implicate domenii cheie ca : chimie, fizică, electronică, mecanică fină, automatică etc. Iar cercetarea se impune ca un factor esențial, vital al producției, deoarece ritmul de dezvoltare a acestei mari științe — producția — cere la orice pas soluții noi, mai eficiente. Iată de ce cunoștințele teoretice și practice pe care le oferă școala, mai ales cea superioară, trebuie să fie pe deplin congruente cu aceste exigențe mereu sporite ale producției.

Premisa pedagogică de la care se pleacă, în această acțiune, este aceea că în fiecare om dospește un potențial uriaș (inteligentă, deprinderi, abilități etc.) care trebuie să fie depistate, eventual corijate, dar în mod cert cultivate și amplificate la maximum.

Noile condiții create în școli, printre care atelierele de producție, reprezintă un element primordial, permit modelarea potențialului lucrativ despre care aminteam. Acest lucru este dovedit de viață. Într-adevăr, deși a trecut puțin timp de cînd școala a fost orientată pe acest nou făgaș, s-au obținut, în unele unități școlare, rezultate cu performanțe surprinzătoare, la înalți parametri calitativi, în domenii diverse.

În ceea ce o privește, revista învățămîntului superior — „FORUM“ — se străduiește să fie în miezul marilor probleme care străbat viața școlii superioare românești, fiind, în intenție cel puțin, o tribună de dezbateri pentru specialiști și oameni cu experiență din învățămînt, producție și cercetare. Așa după cum se poate vedea și din rubricile sale, revista este prezentă în toate sectoarele învățămîntului superior.

Preocuparea centrală o constituie însă integrarea învățămîntului cu producția și cercetarea, ca fundament al școlii superioare în formarea specialiștilor pentru toate domeniile. O pondere deosebită o are și rubrica de științe sociale, în care de asemenea se urmărește analiza și popularizarea celor mai eficiente mijloace pentru modernizarea predării acestor discipline, pentru îmbunătățirea permanentă a conținutului lor, avînd în vedere rolul important jucat de științele sociale în formarea concepției despre lume, în îmbogățirea universului ideologic și politic al tînărului și în pregătirea mentalității noi, comuniste care stă la baza conștiinței civice a fiecărui dintre noi.

Începînd cu numărul șase din acest an al revistei „FORUM“, am inițiat o nouă rubrică : „Tribuna educației“, în care încercăm să analizăm unele aspecte esențiale ale teoriei și practicii privind **educația prin muncă și pentru muncă**. Avînd în vedere că revista se adresează cadrelor universitare, de la asistent pînă la academician, este firesc să întîlnim, de la un număr la altul, atît în această rubrică, precum și în întregul cuprins al revistei, nuanțe și puncte de vedere care diferă în formă și mijloace de tratare, în raport cu personalitatea autorului, dar care prin conținutul lor converg toate spre unul și același scop : căutarea soluțiilor raționale și eficiente pentru aplicarea politicii partidului și statului nostru în domeniul învățămîntului în general și al celui superior în special.

A. JOLTEA

redactorul șef al revistei „Forum“

Încercînd să răspundem întrebării redacției revistei „Presa noastră“ privitor la modalitățile de a reflecta în paginile revistei noastre problemele educației prin muncă și pentru muncă a elevilor, ne propunem să schițăm cîteva direcții principale asupra cărora colectivul redacțional și-a concentrat atenția. În primul rînd, trebuie să arătăm că redacția „Revistei de pedagogie“ lansează, pe baza studierii temeinice a documentelor de partid și de stat, planuri tematice și periodice, de 3—6 luni, sau de perspectivă, pe circa un an.

Principiile călăuzitoare în lansarea planurilor tematice ale revistei noastre în ultimii ani au fost cele stabilite în lumina documentelor Congreselor al X-lea și al XI-lea ale P.C.R., a Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1973, a cuvîntărilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referitoare la sarcinile ce revin învățămîntului pentru pregătirea tineretului școlar prin muncă și pentru muncă.

În centrul atenției redacției au stat, în primul rînd, asigurarea unei strînse unități între învățămînt, cercetare și producție ; pregătirea de cadre calificate în strînsă corelare cu nevoile dezvoltării economice și sociale, prin împletirea organică a procesului de instruire cu activitatea în producție ; integrarea organică a învățămîntului în ansamblul său cu cercetarea științifică și cu producția.

Pentru lămurirea problemelor de principiu ale educației prin muncă și pentru muncă, ale pregătirii tineretului pentru activitatea productivă, am publicat studii elaborate de specialiști recunoscuți în acest domeniu, care au abordat unele aspecte de bază pe această temă, cum ar fi : unitatea dintre învățămînt, cercetare și producție, pedagogia muncii integrate în procesul de învățămînt, relația educație prin muncă — orientare școlară și profesională, munca productivă — factor primordial al educației, despre relația școală-profesiune, instruirea tehnică-productivă în agricultură și altele.

Problemele educației prin muncă și pentru muncă sînt tratate în contextul procesului instructiv-educativ în ansamblul său — atît valențele formative ale conținutului tuturor disciplinelor de învățămînt cît și toate laturile educației comuniste a tineretului, corelate cu pregătirea tehnico-productivă și orientarea școlară și profesională.

Am urmărit, în genere, formarea gîndirii tehnice a elevilor, educarea lor în spiritul creativității tehnice, al inventivității, al interesului lor științific și tehnic, al dragostei pentru muncă.

În elucidarea temelor propuse am căutat să antrenăm într-o colaborare largă cercetători, cadre didactice din învățămîntul de toate gradele, activiști de partid, U.T.C., C.N.O.P., cadre din M.E.I., inspectori și alți factori implicați în instruirea și educarea tineretului.

Revista de pedagogie a făcut cunoscute masei largi de cititori ai săi, în primul rînd, **rezultatele cercetării științifice**, ale Institutului de științe pedagogice, întreprinse în școli din București, județele Teleorman, Bacău ș.a. În ultimii ani, prin cercetarea de specialitate, am abordat teme prioritare, dintre care amintim cîteva : pedagogia muncii integrate în procesul de învățămînt, semnificația pedagogică a activităților tehnico-productive, cerceta-

rea pedagogică în sprijinul educației prin muncă a tineretului școlar, orientarea școlară și profesională — expresie a eficienței învățămîntului, aplicațiile probei de lucru în orientarea școlară și profesională, particularități ale orientării școlare și profesionale în școala generală și liceu, orientarea, selecția și autoorientarea profesională, particularități ale orientării școlare și profesionale în școala generală și liceu, valorizarea grupurilor informale în pregătirea elevilor pentru muncă, școala și viitorul profesional al elevilor, valențele formative ale muncii social-utile pionierești, sistemul de informare asupra profesiunilor, modele experimentale de ateliere-școală și altele.

Întrucît o importanță deosebită prezintă cunoașterea personalității elevilor, în vederea unei fundamentări psihologice și medicale a orientării lor școlare și profesionale, a valorilor aptitudinilor și capacităților tehnice și productive, ne-am preocupat să tratăm teme privind diagnostic și prognostic în orientarea școlară și profesională, fișa psihopedagogică în orientare, autocunoaștere și opțiunea vocațională, aptitudinile și formarea lor, atribuțiile medico-sanitare privind orientarea școlară și profesională, cerințe esențiale psiho-socio-pedagogice în pregătirea tehnico-productivă a elevilor, cabinetul de orientare școlară și profesională, materiale utile pentru psihologi școlari, diriginți, consilieri de orientare.

În practica școlară, problemele pregătirii tehnice-practice a elevilor provoacă o mare efervescență. În acest sens, „Revista de pedagogie“ a publicat o serie de materiale primite cu viu interes, prezentînd **experiența valoroasă a unor cadre didactice** în probleme legate de reorientarea profesională, formarea priceperilor și deprinderilor de muncă în cadrul laboratoarelor școlare, pactica elevilor în agricultură, poliprofesionalizarea, rolul școlii și familiei în orientarea școlară și profesională, lecția la înălțimea actuală exigente față de pregătirea pentru activitatea productivă, metode de predare folosite la lecțiile de instruire practică, antrenarea unor forme multiple în pregătirea tehnico-productivă în întreprinderi și ateliere școlare, cooperative agricole școlare, valoarea integrativă a muncii productive a elevilor, legătura muncii tehnico-productive cu disciplinele realist-științifice, noi proiecte de ateliere-școală, rolul cunoștințelor acumulate în formarea deprinderilor practice de muncă, pedagogia inginerască — o nouă disciplină în sistemul științelor pedagogice, principii etice ale orientării profesionale, atelier de electronică cu plan de producție — CELTA.

Pentru a veni în întîmpinarea cerințelor crescînde ale școlii, au consacrat o serie de **numere tematice** problemei pregătirii tehnico-productive în școală, imbinînd cercetarea științifică cu practica din școli, cu experiența cadrelor didactice din toate tipurile de învățămînt. Astfel, într-unul din numerele tematice, am inclus materialele privind funcțiile formative ale activităților tehnico-productive, dinamica intereselor pentru muncă, specificul pregătirii pentru muncă a copiilor de vîrstă preșcolară, contribuția familiei la orientarea practică a elevilor din clasele mici, cercetările întreprinse în jud. Teleorman, contribuția activităților pionierești la pregătirea psihologică și practică a copiilor pentru muncă.

Printr-un alt număr tematic, am căutat să scoatem în evidență rezultatele unor cercetări și experiențe înaintate pe linia educării elevilor prin muncă și pentru muncă, realizarea activității tehnico-productive în concordanță cu cerințele social-economice, contribuția școlii de cultură generală la pregătirea

forței de muncă, microîntreprinderea și pregătirea elevilor pentru activitatea social-economică, micro-uzina-formă avansată de pregătire tehnico-productivă a elevilor, relația școală — întreprindere în pregătirea pentru muncă, familia și problemele pregătirii elevilor pentru munca productivă, rolul desenului tehnic în instruirea elevilor, profilul spiritual al maestrului-instructor, folosirea matematicii pentru apropierea elevilor de activitatea economică-productivă.

„Revista de pedagogie“ publică frecvent rubrica „**Pregătirea tehnico-productivă a elevilor**“, prin care am căutat să răspundem cititorilor noștri la probleme vizînd: forme eficiente de organizare a activităților tehnico-productive, cooperativele agricole școlare ca forme de educație prin muncă și pentru muncă, cooperarea școlii cu unitățile productive, consolidarea deprinderilor de muncă în cadrul laboratoarelor școlare, dezvoltarea gîndirii tehnico-productive prin matematică, pedagogia muncii, pregătirea tineretului pentru integrarea în producție, cooperarea școlii cu uzina, maestrul-instructor și pregătirea sa didactică, factorii motivaționali în activitatea tehnico-productivă, cultivarea curiozităților și spiritului de investigație tehnică, importanța bricolajului în pregătirea pentru muncă, aplicarea cunoștințelor teoretice în activitatea practică, obiecte școlare cu rol preponderent în dezvoltarea aptitudinilor tehnice, cercurile de elevi ca mijloc de pregătire practică, educația tehnologică în învățămîntul general, realizarea unității învățare-cercetare-productie, experiențe semnificative în pregătirea pentru munca productivă în unele școli din județele Satu Mare, Ilfov, Alba etc.

Pentru a veni și mai mult în sprijinul cadrelor didactice, am inclus în revistă, într-o rubrică întregă, sub formă de consultații, studii speciale elaborate pentru clarificarea într-o serie de probleme importante, legate de orientarea școlară și profesională și pregătirea tehnico-productivă a tineretului școlar.

Pentru o cît mai largă popularizare a experienței celor mai înaintate cadre didactice, ce au obținut rezultate remarcabile, am abordat în revista noastră **dezbateri și mese rotunde**, organizate de redactori în mai multe județe; în Timiș și Teleorman cu tema „Pregătirea profesională a tineretului școlar“, în județul Arad cu tema „Grupa de muncă în activitatea cercurilor școlare“, în București — schimbul de experiență asupra valențelor educative ale atelierului-școală la Iași, Cluj, ș.a.

În străduința noastră de a face cunoscută cadrelor didactice — profesori, directori de școli și conducători de întreprinderi — cele mai înaintate forme de organizare a activității tehnico-productive a elevilor, am publicat masiv articole și relatări despre munca elevilor în microîntreprinderi, microuzine și microferme școlare, modalități de organizare a muncii, metode și procedee de lucru-experiențe ale unor școli din județele Timiș, Vilcea, Alba și altele.

Întrucît preocupările redacției noastre s-au amplificat și diversificat, a apărut necesitatea realizării unui supliment al revistei, în care să imbinăm problemele orientării școlare și profesionale, ale pregătirii tehnico-productive, ale educației prin muncă și pentru muncă a tineretului. Astfel a apărut **culegerea metodică trimestrială „Orientarea școlară și profesională“**, iar, din anul trecut, într-o formulă nouă, de șase ori pe an, redactată în colaborare cu Televiziunea, culegerea „**Radiotelescoală**“.

DINCA SOARE

redactor la „Revista de pedagogie“,

O EXPERIENȚĂ ȘI CÎTEVA SUGESTII

Educația prin muncă, pentru muncă a tineretului școlar a fost bine aleasă ca temă a anchetei revistei „Presa noastră”. Aș putea să spun că, cel puțin pentru revista noastră, care se adresează profesorilor din învățămîntul liceal de toate tipurile precum și altor cadre din celelalte forme de învățămînt care se ocupă de pregătirea forței de muncă, școli de maiștri, școli de specializare postliceală și cursuri de calificare de scurtă durată, educația prin muncă, pregătirea pentru muncă și viața reprezintă o preocupare prioritară, esențială.

Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1973 reprezintă un moment de răscruce în ceea ce privește dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, plenară care a definit, pentru o lungă perioadă de timp obiectivele de bază ale școlii românești, între care, la loc de frunte, sînt înscrise „**sporirea contribuției învățămîntului la formarea cadrelor, în strînsă legătură cu cerințele dezvoltării social-economice a patriei**” și „**pregătirea tineretului din toate gradele de învățămînt pentru viață, pentru muncă, pentru activități social-utile, pentru a deveni participant activ la opera de construire a socialismului și comunismului în patria noastră**”. Aș sublinia ideea pregătirii pentru muncă a copiilor și tinerilor din toate gradele de învățămînt pentru că așa se și explică preocuparea amplă și diversă în acest domeniu a tuturor publicațiilor de învățămînt. Educația prin muncă, mai bine și mai exact spus, pregătirea pentru muncă, pentru viață a devenit astăzi disciplină obligatorie și ea este cuprinsă în planul de învățămînt pe toate treptele, de la ciclul preșcolar și pînă la învățămîntul superior, avînd, desigur, pe fiecare nivel, obiective diferite.

Trecînd în revistă **obiectivele pregătirii pentru muncă** pe fiecare grad de învățămînt, cred că îmi va fi mai ușor să motivez direcțiile principale ale preocupărilor colectivului redacțional din care fac parte.

În grădiniță, obiectivul pregătirii pentru muncă este acela de a forma simple deprinderi practice, corespunzătoare vârstei de 3—6 ani pe care o are copilul, de a-l familiariza cu unele îndeletniciri gospodărești, de a-l face să participe la viața colectivului și a familiei. **În ciclul primar**, încep să se formeze deprinderile de manualitate ale copilului, atît de necesare în practica muncii. Mai departe, în primele clase ale **ciclului gimnazial**, se continuă formarea deprinderilor de manualitate iar în ultimele două clase obiectivul urmărit este formarea deprinderilor generale de muncă în diverse meserii — lăcătușerie, prelucrarea lemnului, textile — confecții și altele — ca suport pentru orientarea școlară și profesională. **Liceul contemporan**, spre deosebire de liceul din trecut, dă tînarului o meserie, o profesiune. Pregătirea pentru muncă, pentru integrarea în producție este obiectivul principal al liceului, alături de celălalt obiectiv : pregătirea pentru continuarea studiilor într-o formă superioară de învățămînt. În sfîrșit, în **învățămîntul superior**, pregătirea pentru muncă se integrează, de asemenea, organic în procesul instructiv-educativ de formare a specialiștilor de înaltă calificare, integrare bine cunoscută sub formula **învățămînt-productie-cercetare**.

Am simțit nevoia de a puncta cele de mai sus deoarece revista „Învățămîntul liceal și tehnic profesional” se ocupă pe larg și sub toate aspectele de

formarea profesională și educativă a viitorilor muncitori.

Liceul de azi — aflat în plin proces de generalizare — pregătește deci muncitori calificați. Important de reținut : nu funcționari, nu tehnicieni ci muncitori calificați.

După Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1973 și mai apoi, în 1974, după Congresul al XI-lea al P.C.R., pentru revista noastră s-a pus sarcina de mare răspundere de a populariza pe larg, în rîndul cadrelor didactice, politica partidului în domeniul pregătirii forței de muncă, noua concepție care stă la baza pregătirii tineretului școlar prin muncă și pentru muncă, de a milita consecvent pentru înfăptuirea în viață a acestei politici.

În preajma și după Congresul al XI-lea al P.C.R. au fost publicate articole pe această temă, inspirate din Programul partidului și raportul prezentat la Congres de tovarășul Nicolae Ceaușescu : „Perspective luminoase pentru sistemul național de pregătire și perfecționare a cadrelor” de G. Botez, grupajul de articole semnate de directorii unor licee industriale și agricole intitulat „Obiective înscrise în Programul Partidului Comunist Român : școala — unitatea de producție”, „Policalificarea” etc.

Pe linia aceluiași preocupări aș aminti, de asemenea, suita de interviuri sub genericul intitulat destul de concludent — credem noi — „Formarea cadrelor în strînsă concordanță cu cerințele dezvoltării social-economice a patriei”. Număr de număr am publicat interviul cu miniștri și alți conducători ai unor ministere și organe centrale care au în subordine școli, cu prim-secretari ai unor comitete județene de partid. Menționez că ne-am îndreptat atenția spre acele sectoare ale economiei naționale — metalurgie, construcții, mine, petrol și geologie, chimie etc. — și spre acele județe în care se simte nevoia intensificării eforturilor pentru pregătirea muncitorilor calificați în meserii deficitare sau al căror ritm de dezvoltare economică solicită sporirea masivă a forței de muncă. Aș face aici o paranteză. Ca redactori în presa de învățămînt, am avut cu acest prilej ocazia de a aprecia preocuparea în domeniul pregătirii cadrelor manifestată de o serie de oameni cu munci de răspundere, atenta lor grijă față de educația tineretului școlar. Și asta ne-a bucurat foarte mult !

Colegii de la celelalte publicații de învățămînt au vorbit despre aspecte variate ale pregătirii tineretului școlar pentru muncă, viață și despre modul în care revistele de profil au oglindit această laborioasă activitate. Eu aș dori să mă opresc puțin asupra unei idei care, de altfel, a constituit și titlul unui articol interesant — „Meseria se învață lucrînd efectiv” — semnat de Alexandru Vasilescu, articol devenit, în prezent, un punct de referință al multor consfătuiri, întîlniri și dezbateri care au loc în unitățile școlare din rețeaua învățămîntului liceal și tehnic profesional. A fost nevoie de un asemenea articol și apoi de o campanie de presă pe această temă, concretizată în materiale din genuri gazetărești diverse, deoarece printre unele cadre didactice se mai vehicula ideea că este suficient să cunoști teoretic unele procese de muncă, unele operații sau să știi bine principiile de funcționare ale unor utilaje sau mașini unelte, pentru a practica meseria în condiții optime. Pe de altă parte, chiar și unii maiștri instructori aveau tendința de a transforma orele de instruire practică în lecții cu caracter teoretic, substituindu-se profesorilor de tehnologii sau de desen tehnic și punîndu-i pe elevi să copieze

desene de pe tablă sau să-și întocmească caiete de notițe etc. Ideea pe care am promovat-o în paginile revistei a fost aceea că numai lucrul efectiv — la banc sau la mașină — permite învățarea meseriei și că, în nici un caz, meseria nu se învață la tablă sau asistând, ca spectator, la desfășurarea procesului de producție, privind cum muncesc alții.

Învățând meserie, elevul trebuie, așa cum am spus, să lucreze efectiv iar cea care poate să-i asigure condițiile cele mai bune de lucru este **producția școlară**. Am numit deja o altă preocupare de prim ordin al revistei noastre — producția școlară — buna sa organizare, valențele sale economice, instructive și educative. Prin articolele publicate, vrem să acredităm ideea că producția școlară are un dublu scop: acela de a asigura pregătirea profesională a viitorului și, în același timp, acela de a forma disciplina de muncă, de plan. Producând, facem și instrucție și educație, cultivăm la elevi spiritul de răspundere, satisfacția contribuției directe la producția de bunuri materiale, deci la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Sporirea eficienței instruirii practice și buna organizare a producției școlare au format obiectul unui mare număr de articole.

Alte articole pe care aș vrea să le amintesc în continuare vizează aspectele educative ale pregătirii elevilor pentru muncă, pentru viață, educație în spirit muncitoresc.

Revista „Învățământul liceal și tehnic profesional” — ca organ al Ministerului educației și învățământului — acordă o bună parte din spațiul său materialelor de îndrumare metodică, indicațiilor și recomandărilor pe care ministerul le transmite unităților școlare. De obicei, acest gen de materiale apar sub formă de răspunsuri la întrebările cititorilor și ele sînt căutate și lecturate cu interes de către cititori. Pentru că vorbim de pregătirea pentru muncă, prin muncă, aș menționa că, în ultimele numere, am publicat indicații cu caracter oficial și lămuriri privitoare la organizarea instruirii practice în liceele real-umaniste și în cele de specialitate, precum și unele probleme financiare privind organizarea și funcționarea atelierelor școlare. De asemenea, o rubrică de succes este cea intitulată „Îndrumări metodice pentru maiștrii instructori”.

Trebuie să spun că și în planurile noastre tematice pentru anul școlar viitor și pentru anul 1976 pregătirea pentru muncă și pentru viață a tineretului școlar continuă să ocupe un loc de primă însemnătate. Poate mai concludent ar fi să enumăr câteva din temele articolelor care se află deja la tipar sau care sînt în pregătire: „Integrarea învățământului cu producția”, „Producerea instruirii practice în planurile de învățămînt”, „Organizarea și dotarea atelierelor școlare”, „Întocmirea planului de producție”, „Normele de timp în activitatea productivă”, „Condiții ergonomice și de producția muncii în organizarea locului de muncă”, „Documentația tehnică didactică” și altele.

Imi place să cred că dezbaterea la care participăm va fi citită și de alți colegi care lucrează în presa centrală sau județeană — cel puțin de cei care se ocupă cu problemele de învățămînt —, de aceea aș aminti câteva idei pe care noi, în presa pedagogică, nu le-am oglindit suficient sau nu le-am abordat din cauza sferei noastre limitate. Sînt, firește, numai simple sugestii sau, dacă vreți, invitații la un front comun.

Cred că prin presă, prin ziarele și revistele de toate felurile, ar trebui să luptăm mai mult împotriva mentalității că a învăța carte este incomparabil

cu a munci. Ni s-a întîmplat adesea să ni se spună că, dacă un tînr termină liceul, el trebuie neapărat să stea în fața unui birou, să devină funcționar sau, mă rog, să efectueze o muncă de tehnician, de întocmitor al unor devize și schițe. Nimic mai dăunător decît această mentalitate. Obiectivul actual al liceului este formulat cu precizie în Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1973: „Fiecare din tipurile de liceu (real, umanist, industrial, agricol-silvic, economic, sanitar, pedagogic, de artă) va asigura o pregătire care să permită absolventului atît continuarea studiilor într-o formă superioară de învățămînt, cît și încadrarea într-o activitate social-utilă, cu prioritate în producția materială”. Deci subliniez, cu **prioritate în producția materială**. Generalizarea învățămîntului liceal înseamnă nu sporirea numărului de iuniori ci creșterea nivelului de cultură și civilizație al întregului popor. În viitorul nu prea îndepărtat fiecare muncitor, fiecare om al muncii va avea ca pregătire minimă liceul. Diferitele aspecte ale acestei probleme, implicațiile de ordin social, cultural și economic ar trebui, cred, să facă obiectul unui mai mare număr de articole în toată presa.

Presa este unul din mijloacele principale de formare a tineretului în diferite domenii de activitate, un factor cu mare influență în orientarea școlară și profesională. Prin intermediul presei și televiziunii, elevii cunosc profesiuni de mare spectaculozitate, pătrund în intimitatea unor laboratoare ultra moderne. Este foarte bine! Dar, la fel de bine ar fi dacă noi, ziariștii, am prezenta meserii de largă circulație, profesiunile obișnuite, și, de fapt, cele mai solicitate de economia națională. Este destul de larg răspîndită parerea că există unele meserii mai bune, mai nobile iar altele mai puțin nobile. Prin articolele noastre am putea nota că importanța unei meserii este determinată de cerințele societății. Nobile, de mare căutare și deci cu largi posibilități de afirmare sînt acele profesiuni de care are nevoie societatea noastră socialistă.

Pregătirea forței de muncă în concordanță cu dezvoltarea social-economică a țării sau a unui județ furnizează, de asemenea, interesante subiecte care așteaptă să fie abordate. Iată, de pildă, aș citi cu mare interes un reportaj în care să se vorbească despre munca pentru înălțarea unui mare obiectiv economic și, în paralel, despre stadiul pregătirii cadrelor care urmează să-l dea în folosință, să-l exploatzeze din prima zi la parametri proiectați.

Alte teme de interes cred că ar fi relațiile dintre întreprinderile patronatoare sau tutelare și școli îndeosebi în ceea ce privește buna organizare a practicii, a producției școlare, a dotării atelierelor, laboratoarelor și cabinetelor. Trebuie întărită ideea că pregătirea la un înalt nivel de calificare a viitoarelor cadre este o acțiune foarte rentabilă, care are repercusiuni favorabile asupra producției.

Revistele de învățămînt au cercurile lor de activitate — în principal din rîndul cadrelor didactice — de aceea cred că asemenea articole ar avea o mai mare eficiență în presa centrală, de tineret sau județeană care, în mod firesc, are o putere de penetrație mai mare, o rază largă de acțiune.

Vorbeam de un front comun și sînt convins că astăzi problemele educării tineretului prin muncă, pentru muncă și viață au locul cuvenit în toată presa românească.

MIRCEA IONEL

secretar general de redacție la revista „Învățământul liceal și tehnic profesional”

CU PRIVIRILE SPRE SCHIMBUL DE MÎINE

În condițiile actuale, cînd sporirea eficienței activității de instruire și educare a tinerei generații nu e privită numai prin prisma necesităților curente ci și a celor viitoare, cînd pregătim oamenii care să ne încununeze succesele în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate și să urce destinul patriei spre comunism, presei, ca factor care contribuie la formarea noii personalități, îi revine sarcina de a se integra activ și în procesul de instruire și educare a tineretului. Alături de școală, familie, organizația de pionieri și de U.T.C., și prin acești factori educativi, presa e datoare de a interveni permanent și cu maximum de eficiență în acțiunea educativă, de felul în care se va forma viitoarea generație răspunzînd fiecare publicist și întregul front gazetăresc.

Revenind la ideea rolului presei în instruirea și educarea tineretului, aș vrea să arăt cîteva dintre concluziile unui studiu întreprins cu cîtva timp în urmă la Liceul nr. 2 din Miercurea-Ciuc. Studiul nostru, urmărind „Contribuția presei în procesul instructiv-educativ” în această unitate de învățămînt, s-a soldat, în primul rînd, cu învățăminte pentru colectivul didactic al școlii privind metodologia utilizării presei în activitatea de instruire și educare a elevilor, dar a furniza și ziarelor anumite fapte demne de reținut, unele legate de specificul școlii, dar multe depășind cadrul strict al particularului putînd fi întîlnite în alte unități școlare din țară.

Am urmărit îndeosebi contribuția revistelor și ziarelor la însușirea de cunoștințe cît mai bogate, în munca educativă, în orientarea școlară și profesională, formarea idealurilor de viață al tinerilor, dezvoltarea aptitudinilor de muncă independentă, formarea dorinței de continuă perfecționare etc.

Răspunsurile atrag atenția asupra rolului cadrelor didactice în orientarea lecturării presei de către elevi, dar și marea influență a familiei. În schimb, organizațiile de pionieri și U.T.C. ar putea să aibe o contribuție mai mare în acest sens. Nu mai vorbim de serviciile de difuzare a presei al căror rol se reduce în prezent la simpla distribuire a presei, neocupîndu-se de popularizarea acesteia în școli.

În cea mai mare parte, ancheta noastră a urmărit, însă, ce preferă elevii să citească și ce ar dori să se scrie în presa dedicată lor, în presă în general. Elevilor chestionați li s-a cerut să indice maximum trei articole citite în ultima săptămîină. Majoritatea au răspuns cu exactitate la această întrebare prin care s-a urmărit depistarea preferințelor. Dintre cei 320 subiecți ai anchetei, 29 nu au putut indica nici un articol citit. Aceștia se află îndeosebi în clasele mai mari ale liceului. Elevii din clasele mai mici au indicat cu mai multă exactitate titlurile articolelor citite.

Întrebați ce articole le-au plăcut mai mult și de ce elevii din clasele mai mici se pronunță pentru povestiri din viața copiilor, iar cei mai mari pentru reportaje reflectînd aspecte din realitatea contemporană a României. Articolele de curiozități își găsesc aderenți îndeosebi la clasele V—VIII. Dintre toți elevii chestionați numai doi au declarat că

le-au plăcut articolele de critică literară pe care le-au citit, alți doi afirmă că le-au apreciat pe cele în legătură cu aniversarea diferitelor evenimente sau personalități, trei elevi au găsit interesante articolele de orientare școlară și profesională... Referindu-se la articolele despre comemorări-aniversări, tinerii cititori găsesc că, de cele mai multe ori, acestea copiază în rezumat diferitele lecții din manuale sau sînt o înșiruire de date sau opere, iar cele urmărind orientarea școlară și profesională a elevilor tratează de obicei într-un mod sec perspectivele viitoarelor profesii. Cîțiva elevi ne-au declarat că mai mult le folosesc în această privință unele articole redînd portrete de fruntași, descriind aspecte din activitatea lor de muncă, decît tratarea didacticistă privind necesitatea îmbrățișării unei meserii.

Prelucrînd rezultatele chestionarului în rîndul cadrelor didactice ale școlii, printre altele, s-a atras atenția asupra faptului că :

— E necesar ca educatorii să cunoască mai bine preferințele elevilor spre a-i putea orienta spre lectura cea mai adecvată vârstei, capacității lor de înțelegere, cerințelor procesului instructiv-educativ ;

— Folosirea presei în procesul de învățămînt trebuie să fie o activitate dirijată sistematic, științific și nicidecum lăsată la voia întîmplării ;

— În orientarea lecturării ziarelor sau revistelor trebuie trecut de la un interes provocat de un fapt inedit dar minor spre fapte majore, cu semnificații adînci în viața societății noastre, aceasta ajutîndu-i pe tineri să înțeleagă mai bine realitatea și să se încadreze mai temeinic în activitatea socială ;

— Citirea presei de către elevi trebuie să-și găsească o motivare sub aspectul utilității ; nu citire doar de dragul citirii și în scopul satisfacerii unei curiozități, ci, în primul rînd, în scopul îmbogățirii și aprofundării cunoștințelor, al pregătirii pentru activitatea viitoare, citire în scop formativ, menită a face din actualii elevi — cetățenii maturi de mîine — oameni situați în permanență în actualitatea economică, social-politică și culturală a țării.

Cu prilejul anchetei, elevii au făcut numeroase propuneri. Încă de la început aș vrea să subliniez că aceste propuneri ne-au reliefat faptul că elevii nu sînt dezinteresați de anumite probleme de știință, sociale, de orientare școlară și profesională, de articole privind dezbaterile fenomenelor literare, dar că ar dori ca presa dedicată lor să reflecte asemenea probleme într-un mod calitativ superior, să le redea cît mai interesant, fără divagații și încercări de teoretizare abstractă, teme abordate să fie luate din viață, să fie cît mai mult eliminate ficțiunea și încercările de a reda drept deosebite fapte care, prin esența lor, nu se ridică cu nimic deasupra obișnuitului dînd articolelor o notă de artificiu, făcîndu-le neconvingătoare.

În domeniul științei și tehnicii se propun, în primul rînd, informații, relatări despre ultimele descoperiri, direcțiile în care se îndreaptă cercetările actuale și rezultatele acestor cercetări. De asemenea, elevii propun publicarea de scheme ale unor lucrări de laborator precum și de aparate pe care să le

poată realiza cu mijloacele de care dispun. Interesează și articole care să redea aspecte mai puțin cunoscute din viața plantelor și animalelor, precum și publicarea de probleme de matematică și fizică.

Privind științele sociale se solicită publicațiilor pentru elevi ca articolelor pe teme de filozofie să li se asigure mai multă accesibilitate; la istorie se cere publicarea unor portrete pregnante ale personalităților poporului nostru. Elevii au făcut și unele propuneri privind explicarea unor curente filozofice contemporane, a unor noțiuni de sociologie, psihologie socială, estetică marxistă — pe care manualele nu le pot face.

O parte dintre propuneri se referă la articolele oglindind **realitatea economică și social-politică a țării**. În acest sens, propunerile elevilor anchetați cer presei ce li se adresează lor să publice mai multe articole care să reflecte gândurile și faptele tinerilor din țara noastră. Se arată că ei citesc cu plăcere reportaje despre dezvoltarea României pe calea vieții noi, dar cer ca articolele să fie cât mai bogate în fapte semnificative, să reflecte mai clar transformările din conștiința oamenilor, greutățile cu care aceștia se confruntă uneori și pe care le înving.

Articolele pe teme de **etică și atitudine cetățenească** sînt solicitate de un mare număr dintre cei ce au răspuns anchetei noastre. Se propune, îndeosebi, publicarea de articole vorbind despre colegialitate, prietenie, datorie, despre inițiativele manifestate de tineri; interes suscită îndeosebi reportajele descriind fapte de eroism în muncă, cele reflectînd atitudinea tineretului în activitatea productivă și în cea socială. S-au apreciat articolele care comentează aspecte concrete ale comportării în societate.

O pondere considerabilă o ocupă propunerile de articole redînd **preocupările tineretului școlar**. Elevii ar dori să găsească în presa pe care o citesc articole despre acțiunile educative întreprinse de organizațiile U.T.C., cum acestea se ocupă de rezolvarea unor probleme ale tineretului, cum ar fi încadrarea în producție, asigurarea petrecerii timpului liber, afirmarea inițiativei tinerilor. Cît privește orientarea școlară a tineretului școlar și cea spre viitoarea profesie, se fac propuneri de a se renunța la articole care să prezinte numai cerințele unor meserii și să fie reliefate și satisfacțiile materiale și morale pe care acestea le asigură, perspectivele de dezvoltare. Cîteva elevi au propus reluarea publicării de „pagini ale fetelor“ în care să fie dezbătute probleme ale eticii muncii, ale vieții sociale și de familie, să se publice sfaturi practice pentru cele care vor deveni soții, mame, gospodine. Îndeosebi elevii din clasele mari sesizează că sînt lipsiți de articole care să le reflecte mai pe larg problemele cu care se confruntă.

Referitor la reflectarea problemelor de **politică externă**, elevii cer ca și ziarele dedicate lor să le redea mai pe larg și într-un mod accesibil vîrstei. Să nu se renunțe la publicarea, în presa pentru elevi, de comentarii pe teme de politică externă. Interesează îndeosebi reportaje din țările prietene și din cele în care conducătorii partidului și statului nostru efectuează vizite de prietenie. Se propune, de asemenea, publicarea de articole despre legăturile între pionierii și tinerii din țara noastră și cei din alte țări.

Un mare număr de propuneri se referă la publicarea în presa pentru pionieri și tineretul școlar a unor articole de **curiozități, fapte diverse** pe teme ale **atitudinii față de învățură și ale comportării,**

sport, sfaturi practice, jocuri distractive. Se fac propuneri ca materialele pe teme de sport să nu relateze doar diferite competiții (despre acestea putîndu-se citi și în alte ziare), ci să publice portrete de sportivi frunțași redînd calea pe care ei au ajuns la afirmare, viața particulară a acestora, preocupările extrasportive etc. Întîmplările adevărate să se refere mai mult la fapte petrecute în țară și, de preferință, să se publice întîmplări prin care au trecut unii tineri. Numeroase sînt și solicitările de jocuri distractive, de cuvinte încrucișate pe teme din viața copiilor și a tineretului; de teste de perspicacitate, inițierea unor concursuri menite a stimula și a pune la încercare priceperea și capacitățile intelectuale ale elevilor.

Propunerile făcute au fost clasate pe grupe de clase reieșind că :

a) În clasele mici solicitările merg îndeosebi spre articole redînd călătorii, reportaje despre țări și popoare, întîmplări adevărate, povestiri științifico-fantastice, teste de perspicacitate, jocuri, glume, ghicitori, articole din viața animalelor și plantelor.

b) În clasele mijlocii (VII—VIII și anul I) multe propuneri vizează activitatea U.T.C.; se cere publicarea de scheme de aparate, știri din lumea științei și tehnicii, articole din domeniul sportului etc., despre întîmplări adevărate, curiozități.

c) În clasele mai mari (anii II—IV) au pondere propuneri de articole care să ajute în orientarea școlară și profesională, cele reflectînd actualitatea politică, economică și social-culturală a țării; se solicită mai puține articole despre activitatea organizațiilor de tineret, dar crește ponderea solicitărilor pentru abordarea de teme de etică, prietenie, colegialitate, datorie.

Cumulînd cercetările noastre, căutînd o sinteză a celor constatate, deducem că sarcinile în reflectarea problemelor tineretului școlar nu sînt dintre cele mai mici. Presa poate să contribuie, într-o mai mare măsură și într-un mod adecvat vîrstei și puterii de percepere a acestei categorii de cititori, la cunoașterea politicii partidului nostru în domeniul învățămîntului, a grijii ce se acordă instruirii tinerii generații, la sporirea dorinței acesteia de a se pregăti cît mai temeinic pentru a face față viitoarelor cerințe ale societății noastre. Articolele redactate pentru elevi — și în general pentru tineret — trebuie să vizeze perspectiva dezvoltării țării. Consider că în acest sens se cere mai multă preocupare pentru plasarea tinerilor în realitatea României de mîine, totodată oferindu-le modelele unor oameni cu înalte trăsături politice și morale, oameni aflați într-un continuu proces de autodepășire, căutători ai noului.

Elevii nu trebuie să rămînă nici în afara cunoașterii celor mai înaintate idei ale contemporaneității, presa constituindu-se și în acest sens un mesager cu multiple valențe informative și educaționale. Tineretul zilelor noastre dovedește o maturitate mult mai precoce, el își pune întrebări multiple privind evoluția lumii și a societății. Presa trebuie să răspundă acestor întrebări. Punînd accent pe învățură — îndatorirea de căpetenie a tineretului școlar — presa dedicată acestuia nu trebuie să uite că nu e suficient numai a forma oameni temeinic pregătiți, ci și oameni cu o conștiință înaintată, bine informați, capabili de a se integra efectiv cerințelor pe care societatea noastră — aflată într-o continuă și rapidă evoluție — le pune oamenilor zilei de mîine.

M. FILIMON

secretar general de redacție la „Informația Harghitei“

CONJUNCTURA ECONOMICĂ MONDIALĂ LA JUMĂTATEA ANULUI

Conferință de presă cu COSTIN MURGESCU

Răspunzind invitației Uniunii ziariștilor, directorul Institutului pentru studierea conjuncturii economice internaționale (INSCIN), Costin Murgescu, membru corespondent al Academiei Române, a participat, vineri 11 iulie a.c., la o conferință de presă cu membrii Clubului ziariștilor economiști și Clubului ziariștilor de politică externă, pe tema „Conjunctura economiei mondiale la jumătatea anului 1975”.

În scopul informării colegilor noștri din presă care nu au putut fi prezenți la această întâlnire, prezentăm, în continuare, un rezumat al expunerii și al răspunsurilor la întrebările adresate de ziariști.

În primul semestru al anului în curs, conjunctura economiei capitaliste s-a caracterizat prin continuarea crizei ciclice începute în 1974. A avut loc o scădere a producției industriale, creșterea șomajului și utilizarea, la un nivel mai redus decât oricând în perioada postbelică, a capacităților de producție.

Măsurile cu caracter antirecesionist, promovate în prima parte a anului în toate țările capitaliste, în special sub presiunea șomajului în creștere, nu au dat încă rezultatele scontate, cu atât mai mult cu cât ele nu au fost destule de energice de teama accelerării procesului inflaționist.

Criza ciclică s-a agravat în trimestrul I 1975 în toate țările capitaliste. În trimestrul II s-a observat însă atenuarea procesului de deteriorare a activității economice în principalele state capitaliste și intrarea unora dintre ele într-o fază de stagnare a activității economice. În unele țări capitaliste dezvoltate se pot observa primele semne care atestă că ciclul economic este aproape de punctul său cel mai scăzut. Pe ansamblul economiei capitaliste, activitatea va stagna la nivelul cel mai scăzut din actualul ciclu în trimestrul III, urmând ca reînvierea să se facă simțită în mod lent în trimestrul IV și, în unele țări — Anglia, Italia — deabia în prima parte a anului viitor.

Ieșirea din cea mai prelungită criză economică postbelică va avea loc mult mai lent decât în ciclurile economice anterioare, fiind precedată de o stagnare mai îndelungată a creșterii economice.

În primele șase luni ale anului, cu diferențe de la o țară la alta și de la ramură la ramură, capacitățile de producție au fost folosite într-un grad care reprezintă un nivel minim în perioada postbelică, ceea ce confirmă faptul că actuala criză economică se dovedește a fi cea mai profundă și mai îndelungată din ultimii 30—40 de ani.

În primele șase luni, șomajul a continuat să crească în aproape toate țările capitaliste dezvoltate, înregistrându-se cele mai ridicate niveluri din întreaga perioadă postbelică. În iunie 1975, în țările membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (O.C.D.E.), se înregistrau peste 14 milioane de șomeri totali, circa 50% din forța de muncă activă, ceea ce înseamnă dublul numărului de șomeri înregistrat cu 18 luni în urmă.

Agravarea șomajului constituie principala problemă care s-a pus în primele șase luni ale anului

1975 pentru politica economică a guvernelor în țările capitaliste. Sub presiunea șomajului au fost alocate sume suplimentare la buget pentru a se crea noi locuri de muncă, în special în sectorul public, în construcțiile civile și de locuințe. De asemenea, pentru a se ușura relansarea producției industriale în vederea reducerii șomajului, s-au luat măsuri de ieftinire a creditului și de sporire a lichidității firmelor.

Reducerea importurilor de petrol, care au constituit principala cauză a gravelor deficite comerciale și de plăți înregistrate în 1974, restrângerea în general a importurilor ca urmare a crizei și măsurile protecționiste adoptate, mai ales în primul trimestru al anului, la care s-au adăugat măsurile de stimulare a exporturilor, au permis celor mai multe state capitaliste să cunoască o tendință de îmbunătățire a situației balanțelor comerciale și de plăți.

În partea a doua a întâlnirii, după ampla expunere care a fost însoțită de prezentarea unor tabele și grafice, ziariștii prezenți la conferința de presă au avut posibilitatea să adreseze vorbitorului întrebări legate de tema propusă dezbaterii.

Ioniță Olteanu, redactor șef adjunct la „Revista economică” a solicitat câteva considerente asupra actualei crize, cu precizarea dacă este o criză de structură; în legătură cu aceasta, dacă se întrevede în perspectivă, în special în țările capitaliste dezvoltate, posibilitatea unor schimbări semnificative în tipul de creștere și chiar în tipul de consum.

Costin Murgescu a precizat că în expunere s-a referit strict la criza ciclică de producție și la modul în care se manifestă ea în momentul de față, fără a intra în analiza crizei de structură a capitalismului. În continuare a arătat: „Se spune mereu că aceasta este cea mai adâncă criză din perioada postbelică; unii o compară cu criza din 1929—1933. Eu nu cred în asemenea comparații istorice între două epoci diferite. Dar, este evident că, în perioada postbelică, capitalismul a trecut prin mai multe recesiuni; acum, pentru prima dată, el trece printr-o adevărată criză economică”. Referindu-se la actuala criză ciclică, vorbitorul a arătat că amploarea, intensitatea, durata ei, dificultățile ieșirii din criză se explică prin trei factori: a.) Ea coincide cu o adâncire a crizei de structură a sistemului capitalist, fapt pus în evidență și de criza petrolului. Ipoteza potrivit căreia criza petrolului ar fi declanșat criza ciclică e absurdă. b.) Ea coincide cu un moment în care procesul inflaționist mondial a scăpat de sub control, inflația obișnuită, „tiritoare” devenind „galopantă”. Inflația, pe care economia politică burgheză a considerat-o ca un dopaj tonic, un stimulator al economiei, s-a transformat într-un dopaj toxic. Ea ajunsese în 1974 la un asemenea nivel încât deregla însuși mecanismul de funcționare al economiei capitaliste, fiind decretată de aceea ca „inamic public nr. 1” și combătută prin măsuri restrictive. Coincidența crizei ciclice cu măsurile antiinflaționiste a dat anumite dimensiuni suplimentare crizei. De aceea, sub presiunea șomajului, au fost ate-

nuate măsurile antiinflaționiste și s-a trecut la măsurile antirecesioniste. Deci, practic, am asistat la o permanentă balansare și ezitare între măsurile antiinflaționiste și măsurile antirecesioniste. Criza actuală este un indiciu, un argument, în favoarea ipotezei cu privire la intrarea capitalismului, în evoluția lui istorică, într-o fază descendentă a capitalismului monopolist de stat. Intrarea capitalismului în una din fazele descendente ale istoriei sale — așa cum arată și etapa liberei concurențe și etapa monopolistă — duce la o agravare a crizelor ciclice.

Dacă se ține seamă de toate aceste elemente, după o ieșire lentă, dificilă, greoaie din criză, faza de avânt care va urma ar trebui să fie de mai mică intensitate și de mai scurtă durată decât a fost faza anterioară.

Țările capitaliste dezvoltate sînt puse, în mod obiectiv, în fața cerinței de a trece printr-un proces de reconversiune substanțială a structurilor lor industriale, proces care nu este deloc ușor și implică o perioadă îndelungată de timp. Am în vedere, în special, următoarele aspecte: 1. Țările capitaliste vor trebui să promoveze în primul rînd ramuri industriale care consumă mai puține materii prime, pentru a-și reduce vulnerabilitatea economiei. 2. În reconversiunea lor industrială, țările capitaliste dezvoltate vor fi obligate să ia în considerare faptul că nu sînt numai importatoare de materii prime, ci și importatoare de forță de muncă, în asemenea proporții încît apar tensiuni sociale, care trebuie avute în vedere mai ales în perioadele de criză, atunci sporește șomajul și înrîndurile populației autohtone. 3. În sfîrșit, ele vor trebui să țină seama că ramuri care s-au dezvoltat tradițional în aceste țări, sînt concurate acum de producțiile similare ale unor țări în curs de dezvoltare, care pot să fabrice mai avantajos produsele respective, pe baza unei materii prime locale (de exemplu, cazul industriei textile).

Una din țările în care o strategie de restructurare a industriei își găsește reflectare în măsurile practice pe care a început să le ia (transplantarea industriei legate de materii prime importate în țările care dispun de resursele de materii prime) este Japonia. Acordurile pe termen lung, convențiile de cooperare, investițiile de capital japonez în ultimii doi ani ilustrează clar această orientare. Ea presupune că țări care înainte erau furnizoare de materii prime vor deveni furnizoare de semifabricate sau produse intermediare, paralel cu dezvoltarea în țara industrială respectivă a ramurilor de vîrf de înaltă tehnicitate, care pot fi foarte competitive pe piața mondială și pot compensa acest transplant. Dar, în ansamblu, este vorba de un proces dificil și nu scutit de anumite riscuri care nu sînt strict economice.

În continuare, Nicolae Lupu („România liberă“) a făcut cîteva considerații pe marginea particularităților procesului de restructurare a industriei, de la o țară la alta, și despre revizuirea frecventă a previziunilor.

Costin Murgescu a arătat că fiecare țară își are propria strategie, în funcție de condițiile sale specifice; în răspunsul dat la întrebarea anterioară s-a oprit doar la ceea ce consideră a fi un factor comun pentru multe țări capitaliste. În cadrul acestei orientări generale, desigur că apar particularități de la o țară la alta. Caracteristic este cazul S.U.A., nu numai pentru că dispun de materii prime, dar și ca țară-continent, mai puțin influențate

de piața mondială, fiindcă ponderea comerțului exterior în produsul național este mai mică. În schimb, Japonia este o țară care trăiește prin comerțul exterior. Totuși, nici S.U.A. nu sînt scutite de necesitatea unei noi gîndiri strategice a industriei lor în noul context mondial.

În ceea ce privește anticipările privitoare la evoluția situației economice, ele sînt frecvent revizuite, deoarece intervin tot mai frecvent factori imprevizibili care pot să schimbe complet cursul evoluției (este cazul, de exemplu, al modului în care a fost schimbat prețul la petrol).

Dinu Dragomirescu („Revista economică“) a relevat că asemenea analize conjuncturale ca cea prezentată, alături de un incontestabil interes teoretic, au și o finalitate practică. În legătură cu aceasta el a întrebât în ce măsură și în ce mod influențează actuala criză ciclică din economia statelor capitaliste dezvoltate activitatea de comerț exterior a țării noastre.

În răspunsul dat s-a arătat că, deși efectele crizei nu se reflectă direct și automat în economia socialistă, aceasta nu rămîne indiferentă la criză. Nu numai comerțul nostru exterior este afectat de criza din Occident, ci al tuturor țărilor socialiste.

Întrebarea lui Nicolae Ionescu („România liberă“) s-a referit la relația dintre structura economică în perspectivă a economiei noastre și învățămintele care trebuie trase din actuala situație economică mondială.

Orientarea strategică din Programul adoptat la cel de-al XI-lea Congres al partidului și Directivele pentru viitorul cincinal — a arătat Costin Murgescu — evidențiază faptul că lucrările de prognoză țin seama de fenomenele existente pe plan mondial. De pildă, în industria constructoare de mașini, crește ponderea ramurilor care implică efort de cercetare și de dezvoltare cum sînt electronica, mecanica fină (care au ritmurile cele mai înalte din construcția de mașini). În industria chimică, accentul se pune pe chimia de mic tonaj, pe petrochimie, pe industria medicamentelor etc.

Răspunzînd mai departe unei întrebări adresate de Ioniță Olteanu privind eventuale schimbări în strategia cooperării în perspectivă, Costin Murgescu a arătat că nu se așteaptă la schimbări de forme de cooperare, cît la accentuarea unor tendințe care au apărut și pe care criza le împinge mai puternic pe primul plan. Astfel, se poate întrevădea de pe acum o accelerare substanțială a ponderii formelor celor mai variate de cooperare în comerțul mondial. De asemenea, în cadrul acțiunilor de cooperare, se va accelera procesul de creștere a ponderii formelor de cooperare tehnică, tehnologică, asistență tehnică, a comerțului cu licențe, a investițiilor comune, mai ales a acțiunilor de cooperare în domeniul creației intelectuale — principalul atu al țărilor dezvoltate în conjunctura actuală. De asemenea, se va dezvolta și cooperarea între țările în curs de dezvoltare.

Eugen Preda (Radioteleviziunea română) a făcut unele considerații pe tema cooperării tehnice, din punct de vedere economic și politic.

Costin Murgescu și-a exprimat părerea că acest sector se va dezvolta fiindcă, obligate la acțiuni de cooperare, țările dezvoltate nu au alt atu. Ele nu au atu-ul costului redus al forței de muncă, al materiei prime etc.

În general, asistăm la o creștere a interdependențelor între toate țările lumii.

Consemnare de DINU DRAGOMIRESCU

„NOUA ARHIVĂ SENTIMENTALĂ“ A LUI PAUL ANGHEL

de V. BÎRLĂDEANU

Recent apăruta carte de eseuri a lui Paul Anghel, „*Nouă arhivă sentimentală*“ (Editura Eminescu) reprezintă un autentic eveniment editorial, marcând o dată importantă în eforturile tinerei generații de scriitori și cercetători ai fenomenului cultural românesc întru definirea profilului și locului specific al culturii noastre pe fundalul spiritualității universale. De altminteri, însăși această conjugare de eforturi — pe un tărâm ce părea altădată predestinat aventurilor singulare — constituie, după opinia noastră, o grăitoare mărturie a situației publicisticii românești în miezul frământărilor contemporane de idei, o dovadă elocventă a maturității de gândire și acțiune specifică epocilor de autentică înflorire spirituală din istoria unui popor.

Există în cartea lui Paul Anghel o asemenea tensiune patetică a gândului, o astfel de lucidă febrilitate a ideilor, ce se cravasează în ritmul trepidant al unei minți iscoditoare, vibrând intens la marile solicitări ale prezentului și viitorului, încât lectura ei îți dă pe allocuri senzația unei superbe cavalcade spre orizonturile cele mai largi și mai înalte ale ougetului omenesc. În paginile tulburător de dense și sugestive, în care cuvântul publicistic este racordat mereu la voltagul superior al ideilor dezbătute, autorul oferă cititorului rara satisfacție de a parcurge împreună cu el un teritoriu al continuei descoperiri, un spațiu în care fiecare pas înainte reprezintă, totodată, o înnoire a cunoașterii, o redimensionare a valorilor.

Dintru început, chiar de la eseu liminar — expresiv intitulat „Obișie și perenitate“ — Paul Anghel ne plonjează în adâncurile unei meditații de mare subtilitate cu privire la rosturile și funcțiile specifice ale culturii românești. Urmărești cu înfiorată voluptate dialectica gândirii acestui spirit pătrunzător și dinamic, care utilizează, cu măiestria omului deplin stăpîn pe materia investigată, toate curcubetările anterioare spre a recompuce din temelii imaginea globală a unei culturi sortite, tocmai prin profunda originalitate a ființei sale interioare, să se reverse cu un mesaj propriu, profund și generos, în marea cultură universală. Nu putem să nu transcriem un pasaj care constituie nu numai concluzia eseului, dar, la drept

vorbind, însăși cheia de boltă a cărții privită în întregul ei: „Nu ne putem explica numai prin trecut; prin trecut ne explicăm prea ades doar rătăcirile. Nu putem construi pornind exclusiv de la superbia inocentă a culturii populare, care e fatală întoarsă cu fața spre trecut. Acest *axis mundi* pe care tindem să-l implantăm, trebuie să străpungă conștiința zilei de azi. Acest azi, tumultuos și frenetic, e plin de toate certitudinile și promisiunile. Acest azi recuperează lucid tradiția, face din ea o forță a propulsării pe toate planurile, prin mindria faptului de a fi creat valori majore în lungul timpului, acest azi investește gestul creator contemporan cu supreme ambiții, cu ambiția supremă de a face din creație — creația materială, culturală, spirituală — expresia genului acestui popor“.

În spiritul acestei incitante prezențe — pe care o simte ca pe o chemare majoră a epocii adresată fiecărui autentic creator — Paul Anghel întrepinde, în paginile eseurilor sale, o cuceritoare operă de recuperare a valorilor trecutului din perspectiva fertilizatoare a prezentului și viitorului, luîndu-și, cum el însuși atît de strălucit afirmă și demonstrează, „istoria literară ca muză“. O muză ambițioasă și severă, ale cărei patetice exigențe concordă determinant cu marile imperative ale epocii. „Lectura intimă“ se transformă astfel într-un impact grav și fundamental cu timpul, capătă ample rezonanțe în contemporaneitate.

Originalitatea și forța ideilor vehiculate în paginile acestei cărți îl îndeamnă mereu pe cititor la fecunde popasuri meditative, la confruntarea continuă a propriilor judecăți — și, uneori, de ce să n-o spunem, prejudecăți — cu soluții noi și îndrăznețe, validate de o gândire cu rădăcinile adînc implantate în solul realității. Polemizînd, bunăoară, cu ideea blagiană a „boicotului istoriei“ de către români în veacurile de mijloc, autorul „Noii arhive“ demonstrează convingător că, în epoca amintită, „românii participă și la un alt tip de istorie, pe care cineva a numit-o istorie mitică, o istorie neevenimentală, dar nu mai puțin istorie“. Propunînd, în alt loc, o viziune proprie asupra istoriei literaturii române (așa numitelor „modele temporale“, prin mijlocirea că-

roră „trecutul și prezentul unei literaturi (culturi, spiritualități) fac un singur spectacol — panoramic — dezvăluind liniile directe, revelatorii ale procesului examinat“), Paul Anghel subliniază un adevăr în intim, organic acord cu cele mai noi descoperiri ale gândirii marxiste a secolului nostru: „Istoria însemna oîndva ireversibilitate, succesiune de fapte expirate; se desohide, iată, perspectiva înțelegerii istoriei ca un proces de deplasare dialectică a permanentelor“.

Nu trebuie să credem însă, din cele de mai sus, că autorul cărții se menține exclusiv în registrul ideilor. Oricît ar fi de fascinate în sine, ideile — și Paul Anghel e pe deplin conștient de acest adevăr — nu se legitimează decît prin aplicarea lor concretă la faptele vieții și, în acest caz, ale culturii. De aceea, unele din paginile cele mai bogate în sugestii ale cărții sînt închinată unor opere și unor creatori arhetipali pentru conștiința literară a poporului nostru. De o mare profunzime este, de pildă, capitolul intitulat „Mionitica“, în care — întreprinzînd o analiză exhaustivă și argumentată a principalelor balade și basme din folclorul românesc — autorul ajunge la concluzii ce conferă o nouă dimensiune însăși artei cuvîntului: „Românul, din punct de vedere lingvistic — și, deci, și filosofic! — trăiește într-un univers dinamic, dominat de verbe umanizate, îmblinzite, și de substantive vîi, care mai păstrează urme din mișcarea verbului“. La fel de puternic împregnat de conștiința valorilor și adevărilor fundamentale ale creației noastre culturale este și capitolul consacrat acelei magnifice cărți de temelie a umanismului românesc care se numește „Învățăturile lui Neagoe Basarab“. „Nu mă îndoiesc — scrie, pe drept cuvînt, Paul Anghel — de cariera universală a cărții lui Neagoe, care reprezintă manualul de omenie, frumusețe, înțelepciune al poporului nostru vechi, pildă a capacității românești de a înțelege și dura, de a se lega prin actul spiritului cu durată“.

Prin „*Noua arhivă sentimentală*“ — carte de aleasă publicistică și, totodată, de adîncă filosofie a culturii — Paul Anghel ne dăruiește un florilegiu de idei, menite, desigur, să fecundeze largi teritorii ale gândirii noastre în anii ce vin.

UN NUMĂR FESTIV AL „SCÎNTEII“

Iată-ne față în față cu un număr festiv adine grăitor al „Scînteii“ de acum 30 de ani, un număr datat 24 august (se știe că pe atunci ziarele din Capitală purtau data cu o zi înainte, deci pe cea la care ajungeau în provincie). Ziarul amintit este consacrat împlinirii unui an de la marele eveniment al insurecției naționale antifasciste și antiimperialiste de la 23 August 1944.

Editorialul, un fotomontaj panoramic cuprinzînd cea mai mare parte a paginii întîia, o întreagă suită de articole, comentarii și evocări din interior ilustrează vibrant eforturile canalizate de Partidul Comunist Român pentru unirea forțelor patriotice în vederea înlăturării actului de la 23 August, redau modul cum s-a înlăturat insurecția, precum și marile fapte de arme de pe front și de muncă pe frontul construcției.

„In vreme ce omenirea de la un capăt la celălalt al pămîntului — se arată în articolul de fond — salută cu un sentiment de imensă ușurare și nădejde curmarea definitivă a războiului declanșat de fasciști, poporul român sărbătorește cu mindrie împlinirea unui an de la eliberarea sa de sub dominația hitleristă, împlinirea unui an de luptă bravă pe meterezul libertății popoarelor și de strădanie innoitoare pe toate țărimurile vieții sale proprii.

În vreme ce în zeci de țări, urmele uriașei înclăstări acum încheiate mai umplu orașele și satele de jale și ruină, noi avem în urma noastră un an smuls întinericului și robiei și consacrat muncii reparatoare și alinătoare.

„Prin lupta dărză și plină de jertfe a Partidului Comunist, prin unitatea de acțiune a clasei muncitoare realizată în cadrul Frontului Unic Muncitoresc, prin mobilizarea tuturor forțelor democratice și patriotice în jurul Frontului Național Democrat și al guvernului dr. Petru Groza vom merge înainte pe calea refacerii țării și progresului consolidînd democrația.

Oricâte greutăți ar mai întîni, oricâte piedici ar mai avea de invins, poporul nostru pășeste fără oprire spre împlinirea năzuințelor sale, împletite în năzuințele omenirii întregi.

Ziua de 23 August, sărbătoarea națională a poporului român, rămîne un simbol plin de înțelesuri și îndemnuri, un steag de luptă neîncetată pentru binele și fericirea poporului“.

Articolele din acest număr trec în

revistă eforturile și acțiunile numeroase întreprinse din inițiativa partidului comunist pentru pregătirea insurecției, încheierea la 1 Mai 1944 a Frontului Unic Muncitoresc, crearea primelor formațiuni patriotice ilegale, apariția publicațiilor „România liberă“, „Buletinul Capitalei“, contactul cu Palatul, cu organizațiile democratice, cu ofițeri superiori și personalități antihitleriste; printre documentele publicate, se află și un extras din apelul adresat lui Antonescu, în aprilie 1944, de 69 de profesori universitari.

Ce a însemnat înfudarea țării de către Germania hitleristă ni se relevă pregnant într-o pagină specială, din care aflăm, între altele, că „de la 20.6 la sută în 1933, Germania a ajuns să acapareze, în 1944, peste 82 la sută din exportul total al României“, în condiții de jaf fără precedent în istorie. Din 2010 270 vagoane de mărfuri românești înghițite de Germania hitleristă între 1933—1944, 1.156.940 vagoane de mărfuri (57%) au fost jefuite în 1940—1944, sub dictatura trădătorilor Antonești!

Evidențiind însemnătatea lui 23 August pe toate planurile, un articol subliniază și deosebita sa semnificație pe plan internațional:

„Prin actul de la 23 August armatele germane din Balcani se trezeau în flanc cu o puternică armată sovieto-română. Cu aprovizionările și liniile de comunicații din România tăiate, nu mai rămînea decît Jugoslavia ca singura cale de aprovizionare a nemților din Balcani. Dar eroicii partizani ai lui Tito distrugau căile de comunicații, atacau convoaiele germane.

Trecerea României de partea Națiunilor Unite ușurează insurecția națională de la 9 septembrie a bulgarilor împotriva nemților, grăbirea capitulării unor forțe armate germane din Balcani, grăbirea luptei de eliberare de sub cîmpul hitleristă a Jugoslaviei, Albaniei și Greciei.

Actul de la 23 August, esirea României din războiul hitlerist și trecerea de partea U.R.S.S., Angliei și Statelor Unite, lichidarea armatelor germane din Balcani a avut ca urmare directă grăbirea înfringerii Germaniei hitleriste“.

În același timp, în paginile ziarului, găsim ample referiri la principiul activ al bilanțului cu care se încheie primul an de la eliberare: victoria de la 6 Martie 1945, instau-

rarea administrației românești în Transilvania de Nord, reforma agrară, măsurile pentru combaterea speculei și șomajului, realizări în lupta pentru reconstrucție. O pagină întreagă ilustrează numeroase fapte de adevărat eroism în muncă ale ceferiștilor, petroliștilor, minerilor, metalurgiștilor, textiliștilor. Nu lipseau rubricile de informație, citeva titluri semnificînd greutăți inerente create de urmările războiului: „Cine are dreptul la cartelă“ (de piine — n.n.), „Cum se distribuie cotele de parafină“, „Bocanci pentru mineri“, „Cine sabotează economatele“, „Pe urmele speculanților“ ș.a.

Numărul de ziar amintit cinstea contribuția formațiunilor de luptă patriotice și — pe un spațiu larg — aducea un viu și emoționant omagiu armatei române subliniind participarea ei la războiul antihitlerist, sensul — simbolic — al reînțarcerii trupelor în garnizoanele respective, ca și însemnătatea solemnității de iminire a decorațiilor sovietice generalilor și ofițerilor armatei române. „Decorarea generalilor români — spunea la această solemnitate dr. Petru Groza — constituie prețuirea bravurei lor ostășești arătată în lupta comună contra hitlerismului cîtopitor, pentru făurirea unei lumi pașnice și libere și a prieteniei veșnice între țările noastre“.

Nu vom încheia această succintă rememorare fără a aminti de consemnarea, în numărul respectiv al „Scînteii“, a unor evenimente din contextul internațional: „Un an de la eliberarea Parisului“, „Un plan de cinci ani pentru refacerea Uniunii Sovietice“, „Operațiunile din Extremul Orient“ („La 26 august, primele trupe aliate vor debarca în golful Tokio“, „Armata Roșie zdrobește ultimele încercări japoneze de rezistență“), „Postul de Radio Moscova despre prima aniversare a zilei de 23 August“.

La a 31-a aniversare a istoricului eveniment, numărul de ziar din care am extras citeva frînturi, ne ajută să adîncim semnificațiile mărețe și profunde ale actului eliberării patriei, desore care „Scînteia“ avea să scrie a doua zi: „23 August: sărbătoare a libertății, prăznuire măreață a biruinței asupra silniciei fasciste și minciunii reacționare. Piatră de hotar între nouă lumi, lespede de neclintit peste un trecut de robie și umilință, poartă largă și luminoasă spre un viitor măreț și demn“.

„BLGARSKI JURNALIST”

PROBLEME ALE FOTOILUSTRĂȚIEI ÎN SĂPTĂMÎNALE

În ultimul timp, se constată o creștere a rolului reprezentării vizuale a evenimentelor în presă și la televiziune. Caracterul universal și laconic al reprezentării vizuale, caracterul ei ușor asimilabil explică acțiunea acesteia asupra cititorului și telespectatorului. Nu întâmplător se înmulțește considerabil numărul publicațiilor ilustrate în toate țările.

Săptămînalul conține în paginile sale un număr însemnat de foto-ilustrații; dispunind de un număr mai mare de pagini, are posibilitatea să detalieze problemele pe care un cotidian le poate doar menționa.

Firește, fiecare săptămînal are specificul său și în domeniul fotoilustrării. În săptămînalul „Iconomiceski Jivot”, care are o tematică orientată pe o problemă restrînsă, fotoilustrațiile sînt puține și subordonate textului. În schimb, în alt săptămînal, „Start”, orientat și el pe o tematică restrînsă, textul este subordonat ilustrațiilor care abundă.

Problema ilustrației foto este importantă pentru orice publicație. Ea are o influență determinantă asupra creației ziaristice, în primul rînd prin caracterul ei documentar, prin însușirea tipică de a înregistra realitatea pe peliculă.

Caracterul ei documentar e strîns legat de precizia cu care foto-ilustrația fixează realitatea cu toate detaliile ei.

Precizie nu înseamnă însă adevăr, pentru că fixînd aspectul exterior al unui obiect nu se poate fixa esența acestuia.

Această graniță teoretică între precizie și adevăr se face lesne simțită în practică. Realitatea obiectivă poate fi ușor deformată prin fixarea selectivă a unor detalii pe peliculă. „Copierea” realității nu înseamnă adevăr. Multe dintre fotografiile portret din săptămînalele noastre demonstrează aceasta. Ele ne duc cu gîndul la fotografiile de buletin care, fixînd înfățișarea exterioară a omului nu deschid nimic din lumea sa interioară, din caracterul său.

În săptămînalul bulgar astfel de „fotografii de buletin” reprezintă unul dintre neajunsurile ilustrării fotografice.

Presă burgheză dă nenumărate exemple de deformare intenționată a realității cu ajutorul fotografiei substituind în mod flagrant tipicului — situații netipice.

Să vedem în ce măsură în presa bulgară fotoilustrația reprezintă adevărurile vieții în Bulgaria și în lume. De asemenea, care sînt caracteristicile

ilustrației foto în săptămînale, aceasta deosebindu-se fundamental ca formă și conținut de fotoilustrația cotidienele.

Pentru început să discutăm despre săptămînalul axat pe teme de politică generală, teme care sînt abordate de mai toate cotidienele.

În Bulgaria există, în momentul de față, două săptămînale axate pe teme de politică generală — „Pogled” și „Anteni”. În ele ilustrația foto se utilizează în mod diferit. „Anteni” preferă să publice articole mari în care autorul nu-și pune ca sarcină să informeze sau să povestească evenimentul, ci încearcă să-l comenteze, să-i descopere cauzele și să-i prevadă urmările. Ca urmare, fotoilustrația se supune aici textului și numai rareori are un caracter independent. Sarcina ei constă în primul rînd în ilustrarea și completarea articolului.

Cu totul altul este profilul săptămînalului „Pogled”. El povestește și arată în fotografiile evenimentele săptămîinii și în același timp face analiza unor probleme pentru care nu s-a găsit suficient (sau deloc) spațiu în cotidiene. „Pogled” e un săptămînal de informare în domeniul politicii generale, ilustrat, destinat marelui public. De aici rezultă clar că fotografiile vor trebui să ocupe un loc important în paginile sale.

Acesta este unicul săptămînal de acest fel în Bulgaria, care îmbină „tematica” largă și caracterul informațional al cotidianului cu acel „sîntămînt al prezenței” propriu radioului și televiziunii.

Ceea ce cotidienele prezintă în cîteva articole însoțite de puține fotografii, un astfel de săptămînal are posibilitatea să arate pe larg cu ajutorul unui șir întreg de fotoilustrații care arată, conving și demonstrează.

Să ne oprim un moment la deosebiri existente între fotografiile publicate într-un săptămînal și cele care apar într-un cotidian.

Această problemă a fost studiată destul de amănunțit de fracezul Luke Boltanski în cazul cotidianului „France soir” și al săptămînalului ilustrat „Paris Match”, ajungînd la unele concluzii care ne-ăr putea interesa și pe noi. „Paris Match” este una dintre cele mai cunoscute publicații de tip magazin ilustrat. Ea publică fotografii-șoc, urmărește senzația, toate acestea făcînd reclamă modulului capitalist de trai, fotografiile direcționate spre prezentarea unor probleme de actualitate, a unor curiozități sau pur și simplu fotografii artistice.

Fotoilustrația cotidianului (în speță „France Soir”), după Boltanski, se supune în întregime actualității, sarcina ei principală fiind să „prindă” evenimentele. Fotografiile cotidianului sînt instantanee — fotografii-șoc. Dacă fotoreporterul cotidianului îi sînt suficiente o bună experiență tehnică și un ochi atent, în cazul săptămînalului, după Boltanski, e esențială înțelegerea de către fotoreporter a caracterului și stilului publicației. Aceasta înseamnă că fotoreporterul săptămînalului trebuie să știe ce fotografie își are locul în publicația respectivă, înainte de a-și îndrepta obiectivul spre obiectul propriu-zis. De aici și o interesantă deosebire în procesul de „învățămînt” al fotoreporterilor la „France Soir” și „Paris Match”. La „France Soir” învățămîntul se face în laborator, iar la „Paris Match” învățămîntul îl însoțesc pe fotoreporter observînd lucrul acestuia.

Destul de des în paginile săptămînalelor noastre se pot întîlni fotografii diferite din punct de vedere calitativ. Acest lucru se întîmplă pentru că fotoreporterul nu știe ce se cere de la el și trimite la redacția fotografii alese la întîmplare sau intuitiv.

Periodicitatea, necesitatea de a prezenta „evenimentul zilei”, necesitatea de a informa cu privire la fapte și evenimente au dus la apariția unor caracteristici cu putere de lege pentru săptămînale.

Una dintre acestea este realizarea și publicarea unor fotografii „sintetice” care să conțină întreaga istorie a evenimentului. Aceasta cere alegerea celui moment al realității care să dezbăluie cît mai mult din esența faptelor, care să permită cititorului să-și dea seama ce s-a petrecut înainte și ce se va petrece după momentul fixat pe pelicula fotografică.

Pe lîngă sintetism, o altă caracteristică este simbolismul. Aceasta înseamnă că fotografia are și un al doilea înțeles; ea face aluzie la unele fapte, reamîntește cititorului de unele evenimente sau lucruri.

După Boltanski, „utilizarea simbolismului” permite fotoreporterilor să construiască anecdote fotografice după scenarii proprii, bazîndu-se pe aceeași actualitate pe care cititorul o cunoaște din cotidiene. E însă de la sine înțeles că simbolul folosit trebuie să fie accesibil cititorului, pentru ca acesta să-și dea seama la ce eveniment se referă autorul.

În săptămînalele bulgare simbolismul are o arie de răspîndire modestă, folosindu-se mai ales în fotografiile de reclamă sau în ilustrarea coperților.

Apare însă, în legătură cu sintetismul și simbolismul fotoilustrațiilor, o întrebare și anume dacă acestea nu-l obligă pe fotoreporterul săptămînalului să „regizeze” fotografiile. Regizarea fotografiilor e admisă ca metodă numai atunci cînd nu deformează realitatea obiectivă.

Din păcate, în săptămînalele noastre se mai întîlnesc fotografii „făcute” în mod strident.

Fotoreporterul e liber să aleagă așa cum crede de cuviință sau în funcție

ÎNTÎLNIRE INTERNAȚIONALĂ A F.I.J.E.T.

de situație între fixarea pe peliculă a vreunui moment mai reprezentativ din desfășurarea evenimentului; dacă alege însă regizarea, el va ajunge în mod sigur la șabloane, la uniformitate, la monotonie.

Un astfel de șablon se întâlnește foarte des în fotografiile cu tematică legată de producție. Schema compozițională este cel mai adesea următoarea: în mijloc brigadierul (specialistul, inginerul) făcând ceva (citind, vorbind, privind), iar în jurul lui câțiva muncitori care privesc cu atenție la ce le arată (citește, privește etc.) acesta.

În acest fel, greu poți deosebi mine-ri de electromontori, strungari de constructori, o unitate de producție de alta.

Fotoreporterul săptăminalului trebuie să-și cunoască eroii, să-și acorde timpul necesar pentru aceasta și pentru elaborarea temei pe care vrea să o reprezinte în imagini.

Tot ce s-a spus mai sus e valabil într-o mare măsură și pentru săptăminalul specializat.

În acest caz însă, există unele deosebiri față de săptăminalul axat pe probleme de politică generală. Săptăminalul specializat poate evita mai ușor dublarea cu cotidianele — în tratarea unor teme în ceea ce privește fotoilustrarea. Un eveniment relatați în câteva rânduri ocupă în cotidian pagini întregi. Deosebirea de volum este valabilă și în cazul fotoilustrațiilor, dar trebuie să apară cu necesitate și o deosebire calitativă; altfel, săptăminalul va fi lipsit de un stil propriu.

Iată un exemplu, o întâmplare destul de ciudată. Aniversarea a 25 de ani de la crearea R.D.G. s-a reflectat așa cum era și de așteptat în săptăminalul nostru în articole pe specificul fiecăruia. „Pogled” a publicat un articol privind dezvoltarea generală a țării, „Iconomiceski Jivot” s-a referit la unele probleme ale economiei țării, iar „Narodna Cultura” la succesele înregistrate de mișcarea culturală în R.D.G. Toate trei săptăminalurile însă își ilustrau articolele cu aceleași fotografii de carte poștală reprezentând aspecte din Berlin. Este evident că rolul ilustrațiilor era cu totul formal, un rol de „pată” pe pagină. Cazuri ca acestea se întâlnesc destul de des.

Neglijența ilustrării la unele săptăminaluri a dus la crearea unui șablon „propriu”. În „Narodna Cultura”, de exemplu, cadrele din filme, scenele din reprezentații teatrale, portretele fotografice și reproducerea după tablouri depășesc cantitățile limită permise. Acesta este drumul cel mai ușor de a rezolva problemele fotoilustrației „specializate”. În „Start” se publică două tipuri de fotografii. Unele din timpul întrecerilor, dinamice, pline de mișcare și altele din viața sportivilor, statice și „aranjate” foarte asemănătoare cu fotoilustrațiile pe teme de producție.

Poate cauza acestor neajunsuri rezidă în ideea foarte răspândită în redacțiile săptăminalurilor că fotoilustrația este o anexă mai puțin importantă a textului, care stă pe planul al doilea, ignorându-se în felul acesta puternica influență a acesteia asupra cititorului. Înainte de considerente cantitative sau calitative, fiecare săptăminal trebuie să pună pe primul plan găsirea unui stil propriu, găsirea unor concepții proprii bazate pe specificul săptăminalului, luând în considerare desigur și experiența altora,

Devenit tradițional, colocviul internațional al ziariștilor și scriitorilor de turism, organizat de Uniunea ziaristilor și secțiunea ziaristilor de turism din Iugoslavia, cu sprijinul forurilor federale și locale în zona Makarska de pe Coasta Mării Adriatice, a întrunit anul acesta peste 150 de ziariști și scriitori de turism din 19 țări. Din țara noastră a participat o delegație a Asociației române a ziaristilor și scriitorilor de turism de pe lângă Uniunea ziaristilor, formată din Stelian Streja, secretarul ARJET, Leon Sărățeanu, membru al biroului ARJET, și Arcadi Strachilevici, membru al ARJET.

Federația Internațională a ziaristilor și scriitorilor de turism — FIJET a fost reprezentată prin secretarul său general, Vasa Iakšić (Iugoslavia) și prin comisarul pentru atribuirea premiului „Pomme d'or”, Georges Oor (Belgia), reprezentantul revistei „Vue Touristique” organului de presă al F.I.J.E.T. și membri ai birourilor unor asociații naționale de ziariști și scriitori de turism afiliate la FIJET.

Pe lângă invitații străini și ziariștii iugoslavi, la colocviu s-a făcut remarcată prezența a numeroase personalități din conducerea pe plan federal a turismului iugoslav; din conducerea Uniunii ziaristilor din Iugoslavia din conducerea administrativă și turistice pe plan local.

Lucrările au fost inaugurate printr-o dezbateră pe tema „Probleme actuale ale ziaristicii de turism în Iugoslavia” după care a avut loc alegerea președintelui precum și a celorlalți membri ai biroului federal al secțiunii ziaristilor de turism din Iugoslavia. Ca președinte, potrivit sistemului de rotație, a fost ales anul acesta Milenko Sober, președintele secției slovene a ziaristilor de turism.

În plenul colocviului au fost susținute referate de către ziariști din Iugoslavia și din alte țări pe diferite teme privind dezvoltarea și promovarea turismului în „Cea de-a treia eră”.

Pentru a ne da seama de temele dezbătute citez câteva din contribuțiile unor participanți. Ziarista Marija Marcović de la radio Belgrad a vorbit despre „Oferta turistică specializată în Iugoslavia”; Boris Moskvin, redactorul șef al revistei „Tourist”, a atras atenția asupra rolului publicațiilor de turism în promovarea turismului intern și internațional; René Longeval, din Belgia, s-a referit la unele aspecte socio-economice ale turismului și în special la faptul că deși posibilitățile de timp cresc, posibilitățile materiale ale turiștilor de masă nu cresc în raport cu creșterea prețurilor. Ziaristul cehoslovac Stanislav Toms a vorbit despre experiența pozitivă a cooperării turistice dintre unele țări socialiste. Ante Gavranović, redactorul șef al publicației „Privrednii Vjes-

nic” din Zagreb, s-a referit la răspunderea ziaristului de turism față de ceea ce scrie spre a nu aduce prejudicii turismului și relațiilor între țări, propunând ca FIJET-ul să elaboreze un cod al eticii internaționale în ziaristica de turism.

Din partea delegației ARJET mi-a revenit sarcina să susțin referatul privind „Informația ca parte integrantă a ofertei și serviciilor turistice”. Stabilind rolul informației turistice în contextul relațiilor publice din acest domeniu, mai bine-zis dintre oferta și cererea turistică, m-am referit atît la rolul ei informativ cît și la cel formativ precum și la condițiile pe care trebuie să le respecte informația turistică spre a fi cu adevărat utilă. În referat s-au arătat metodele și mijloacele folosite în țara noastră pentru promovarea turismului și locul informației turistice în acest context, menționind contribuția membrilor ARJET și a unor ziariști străini, în special cei care au participat la al 18-lea Congres FIJET — România 1973 —, laureatii ai premiului „România pitorească”.¹ În referatul delegației noastre s-a menționat, în același timp, și colaborarea dintre România și Iugoslavia, în domeniul turismului în general și a promovării acestuia în special.

Organizatorii colocviului au acordat anul acesta premiul „Bague de l'Amicitie” ziaristei din Marea Britanie, Silvia Michols, care a scris mai multe reportaje și o carte despre Iugoslavia.

De asemenea, în zilele colocviului a avut loc și o conferință de presă la care au luat cuvîntul și au dat răspunsuri personalități din conducerea turismului iugoslav ca Milan Mazi, vicepreședinte al Comitetului federal pentru turism; Miro Marinović — locțiitorul președintelui federal pentru informații, Vojislav Djuranović — secretarul general al Uniunii turistice din Iugoslavia ș.a.

O gală de filme turistice, o expoziție de pliante și numeroase seturi de materiale documentare au lărgit baza de informare a participanților. Informarea „pe viu” însă a avut loc apoi cu ocazia călătoriei documentare ce a cuprins zone turistice de litoral și din interior pe un itinerar deosebit de interesant de la Makarska și pînă la Skoplje.

Delegația ARJET s-a bucurat de o deosebită atenție din partea colegilor iugoslavi și a celor din alte țări și a stabilit contacte de lucru utile cu numeroși ziariști și scriitori de turism.

Prof. drd. STELIAN STREJA
secretarul ARJET

¹ Vezi și „Presa noastră” nr. 5 (216) 1974, pag. 11—14 în articolul „Mass-media și promovarea turismului românesc”.

SEMINARUL ZIARISTIC DE LA CIUDAD DE MEXICO

Continuând o experiență inițiată la București, cu prilejul Conferinței mondiale a populației (august 1974), Centrul O.N.U. pentru informarea economică și socială, a organizat în Mexic, Seminarul internațional al ziariștilor (16—19 iunie a.c.), premergător Conferinței mondiale a Anului internațional al femeii — 19 iunie — 2 iulie a.c.). Scopurile au fost multiple: punerea în temă a reprezentanților presei și ai altor mijloace de informare în masă cu problemele ce urmau a sta în atenția Conferinței, asigurarea unei reflecții corespunzătoare în presa mondială a dezbaterilor și a problematicei propriu-zise a Conferinței, facilitarea participării — prin intermediul acordării de burse O.N.U. unui număr de gazetari din țările în curs de dezvoltare.

Organizat cu precădere pentru bursieri, Seminarul ziaristic din Mexic a fost lăsat deschis tuturor gazetariilor acreditați pe lângă Conferință. Numărul lor ajunsese în ultimele zile ale dezbaterilor — premergătoare adoptării documentelor finale — la circa 1300. Ca și la București, anul trecut, lucrările acestui forum al ziariștilor s-au desfășurat sub egida Centrului O.N.U. pentru informarea economică și socială, reprezentat de Herrick Snowden, director adjunct al Centrului.

Conform programului anunțat de acesta, Seminarul a oferit celor prezenți trei zile de dezbateri premergătoare Conferinței și o zi de concluzii privind rolul presei în cunoașterea problemelor legate de condiția femeii

în lumea contemporană. Emblema Conferinței — „Egalitate, dezvoltare, pace” — a oferit, în acest sens, tematica primelor trei sesiuni ale Seminarului. Personalități guvernamentale și experți au prezentat un număr important de expuneri urmate — conform organizării — de întrebări și dezbateri, atât în plenară, cât și în cadrul grupelor de lucru, prezidate, fiecare, de unul dintre conferențieri. În raport cu tematica, printre vorbitori s-au aflat nume ca:

— „EGALITATE”: Esmeralda Arabelda Cuevas, consultant UNESCO pentru Anul internațional al femeii, prof. Rafael Segovia Canosa, director al Centrului de studii, internaționale din Mexic.

— „DEZVOLTARE”: Shirley Field-Ridley, ministrul culturii și informațiilor din Guyana; Josef Pajetska, profesor de economie la Universitatea din Varsovia, directorul Institutului de planificare.

— „PACE”: Carolinc Diop, vicepreședinta Adunării Naționale din Senegal; Danilo Dolci, directorul Centrului de studii și inițiativă din Sicilia.

Reluându-și lucrările spre sfârșitul dezbaterilor din plenara Conferinței mondiale a Anului internațional al femeii, Seminarul gazetarilor și-a propus să tragă concluziile ce s-au impus pentru munca de specialitate. Dedicând o zi discutării temei privind „Capacitatea presei de a contribui la cunoașterea și îmbunătățirea condiției femeii”, ziariștii prezenți au audiat, printre altele, expunerile prezentate de

Mohammed Habib Bouliates, redactorul-șef al revistei „Jeune Afrique”, și Tarzie Vittachi, directorul Centrului de informare al Fondului O.N.U. pentru populație. A fost, în același timp, un prilej de a se exprima opinii privind munca de gazetar, în general, utilitatea seminarului și învățămintele lui, în special. Ziariste din Guatemala, Togo, Filipine au vorbit, de pildă, despre condiția femeii și profesia de gazetar, arătând obstacolele ce le întâmpină, în țările lor, în exercitarea meseriei ce și-au ales-o. Condiția superioară a femeii în țările care au lăchidat, în general, exploatarea ființei umane, a fost relevată ca un exemplu al intercondiționării problematicii feminine cu asigurarea egalității depline în drepturi — tuturor membrilor societății, a dezvoltării multilaterale a economiei naționale, a asigurării păcii pe plan mondial.

România a oferit, în acest sens, un exemplu revelator. Preocupată de integrarea femeii în procesul dezvoltării economiei naționale, țara noastră a prezentat în plenara Conferinței o rezoluție pe această temă — apreciată ca unul din cele mai importante documente supuse votului, vot ce a relevat o adeziune unanimă — rezoluție subliniată și de gazetarii participanți la seminar. Detaliile și datele concrete privind condiția femeii în România, solicitate ca urmare a interesului manifestat față de experiența pozitivă a țării noastre, — pe marginea căreia am prezentat o succintă expunere — au declanșat, la rîndu-le, alte întrebări, determinate de dorința de a cunoaște măsurile pe plan național, luate în țara noastră în vederea îmbunătățirii continue a condiției femeii. Susținând intercondiționarea dintre cele trei imperative cuprinse în emblema Anului internațional al femeii — „Egalitate, dezvoltare, pace” — numeroși participanți la Seminar și-au exprimat aprecierea față de o altă inițiativă românească — elaborarea unei Carte a drepturilor femeii, care să fie pusă în discuția Adunării Generale a O.N.U. Pe marginea acestor documente și inițiative românești, am răspuns adesea interesului manifestat de colegii din alte țări ale lumii, mulți dintre ei specialiști și gazetari la reviste cu profil feminin.

Multiplele semnificații ale Seminarului din Mexic s-au concretizat, deci, printr-un fructuos schimb de opinii, colegial, deschis, în cel mai deplin spirit gazetăresc. Pe plan profesional — dat fiind faptul că ziariștii prezenți la Seminar au avut posibilitatea de a urmări și lucrările Conferinței mondiale a femeii — s-a relevat folosul practic al acestei participări, care a adus o nouă acumulare de experiență de lucru și care a facilitat reflecția în presa mondială a multiplelor aspecte ce se ridică în legătură cu îmbunătățirea condiției femeii. Mulți participanți la Seminar au subliniat, de pildă, înțelegerea mai bună a acestei preocupări mondiale, ca urmare a expunerilor și dezbaterilor gazetărești.

ANCA VOICAN

PRESA ȘI RTV ÎN DATE ȘI CIFRE

Evoluția mijloacelor de comunicare de masă și situația răspîndirii lor în diverse părți ale globului ne rețin atenția prin câteva date elocvente.

După statisticile UNESCO, în 1971, apăreau în întreaga lume 8 050 de cotidiane, în tiraj global de 389 milioane de exemplare, ceea ce reprezintă 133 exemplare de ziar la mia de locuitori.

Tot după statisticile UNESCO, totalul posturilor de radio în lume se ridică, în 1972, la 728 milioane (în prezent populația globului atinge 3 780 milioane locuitori). În același an, micul ecran se aprindea în fața a 261 milioane de posesori de televizoare. La un miliard de posturi receptoare de radio și televiziune există mai bine de 33 000 de posturi emițătoare de radio și televiziune.

Această statistică nu evidențiază numărul de ziare, posturi de

radio și televiziune ce revin pe locuitor. În America Latină, există 150 milioane locuitori: 50% din ei nu au fost vreodată beneficiarii vreunui mijloc de informare. Ziarele ajung doar la 20% din latino-americieni, iar de televiziune beneficiază maximum 3—5%.

La o mie de locuitori, în America, apăreau 302 exemplare de ziar, în timp ce pe plan mondial media este de 133 exemplare la o mie de locuitori; există încă țări care nu au nici măcar un cotidian. Raportul UNESCO constată că 100 țări asiatice, din Africa neagră și America de sud, care reprezintă 2 miliarde de locuitori, adică mai bine de 60% din populația globului, nu dispun nici de 100 exemplare ziare la mia de locuitori.

O SURSĂ DE DEGRADARE A LIMBII

Specie publicistică ce apelează adesea la mijloacele literare de expresie, **reportajul** informează operativ despre unele evenimente, noutăți de intens general sau ocazional, despre unele stări sau aspecte geografice, istorice, economice, sociale, etnografice, cultural-artistice etc. din țară și de peste hotare.

Amploarea, complexitatea și diversitatea elementelor pe care le cuprinde azi reportajul, aspirația lui de a fi integrat literaturii, evidentele încercări de a împrumuta sau de a prelua de aici unele procedee, de a-și depăși condiția „gazetărească” și de a se realiza artistic, la un înalt nivel de exigență estetică, plasează reportajul la granița dintre publicistică și beletristică, pe teritoriul de interferență a literaturii cu ziaristica.

Reporterul reproduce — cu mai mult sau mai puțin talent — ceea ce vede și aude, ceea ce îl impresionează în contactul pe care îl are cu situațiile sau acțiunile înfățișate și al căror martor ocular obiectiv este. Condiția obligatorie pentru orice fel de reportaj este — prim urmare — **autenticitatea** întâmplărilor pe care le evocă, **obiectivitatea** cazurilor prezentate.

Reportajul constituie una dintre prezențele permanente ale publicațiilor noastre periodice de interes larg și exercită o puternică și stimulativă influență în rindul cititorilor. Dacă, în privința conținutului, ele respectă „statutul”, rămânând consecvente imperativului de a reflecta fidel și autentic realitatea, nu la fel se prezintă situația în ceea ce privește limba și stilul în care sînt scrise unele dintre ele.

Dintre faptele pe care le vom prezenta mai jos, unele au fost deja semnalate, ba, mai mult, au și devenit greșeli curente, altele, prefigurând unele tendințe ale limbii actuale au evadat din categoria erorilor propriuzise.

Observarea utilizării limbii actuale în reportajele jurnalistice scoate în evidență anumite preferințe, care configurează specificul ei, iar situarea în sistem a faptelor sugerează anumite linii de evoluție.

În reportajele „de serviciu”, erorile de limbă sînt mai frecvente decît în alte rubrici. Neglijențe, formulări șablonarde, clișee lexicale, acorduri greșite și multe, multe erori, mai mici sau mai mari, acopăr pagini întregi.

Vom urmări mai jos cîteva dintre ele exprimîndu-ne, totodată, opinia că, în aceste reportaje, întîlnim asemenea erori la tot pasul.

a) **construcții pleonastice**, adică folosirea unor cuvinte sau imbinări de cuvinte care repetă, inutil, aceeași idee. Explicația (nu și scuza) stă în faptul că autorii, în strădaniile lor de a da o formulare cit mai clară, mai plastică și mai sugestivă, repetă unele

cuvinte sau introduc unele sinonime, asociații sau analogii — cuvinte foarte apropiate din punct de vedere semantic. Nu folosirea sinonimelor este de condamnat, ci numai frecvența pleonasmelor supără și constituie forme de incorectitudine :

Felul și modul în care se dezbate problemele nu promit nimic bun...

Modalitățile și procedeele de lucru sînt bune...

Felul și cum decurg examenele îngrijorează, chiar și pe cei mai pregătiți elevi... M-a încîntat **felul și modul** cum am fost citat în recenzia făcută cărții... S-a ocupat de **modul** și calea cum poate participa la congres.

Substanța incorporată în corpul obiectului descris a dat o reacție puternică...

S-au înglobat întregii vieți studențești...

În continuare au fost urmărite rapoartele șefilor de grupă...

Urmează în continuare înșirarea vehilor de plîngeri...

Dar, în schimb, au venit noi proiecte de o mai bună folosire a spațiului de lucru...

Au fost rostite **scurte alocuțiuni** (alocuțiune—scurtă cuvîntare).

Șifilează sumar gesturi vagi...

Scruțează cu atenție depărtările...

Au fost din nou revăzute grădinița de copii, cantina...

Evocă amintiri din trecut...

Discuțiile se axează în jurul problemelor educației tinerilor...

Discuțiile s-au limitat numai la aspecte de suprataxă...

S-a rezumat numai la lectura raportului...

Să ne mărginim numai la punctajul anunțat...

Obirșia și originea unor situații delicate...

Alături de elementele prezentate, coexistă altele neprezentate încă...

Conlucrează împreună pentru edificarea unor relații prietenești...

b. **expresii la modă** : în principal, la modul, în final, jaloanele de bază, a dat în bară, a prinde pe picior greșit, a ridicat ștacheta, ancorări în realitate, numitorul comun al întregii activități, a ratat (sau a luat bine) startul, handicapat de unele situații, coordonatele răspunderii, funcția majoră.

c. **lipsa articolului** : Rădăuți — vechi capitală a Moldovei... ; Mozambic — fost stăț al sclavagismului colonial ; A conferențiat inginer Sorin Nicolae ; Paris — orașul unei vechi culturi umaniste ; Să practicăm tenis...

d. **paronimii sau confuzii de sensuri sau de cuvinte** : remunera — renu mera, enervare — inervare, fortuit — forțat, summum — sumă, reperкусиune — reperкусиune, familial — familiar, orar — oral etc.

e. **cuvinte sau sintagme tehnice** : parametru, traiectorie, motoplug, linie directoare, conveler, sarcină elec-

trotensimetrică, variabilă, invariantă, tensionare, reacție în lanț, impact, prospectivă, kilocorp, radar, radiolocație, transplant etc.

f. **cuvinte străine** (mai cu seamă englezești) : mass-media, fair-play, week-end, show, chewing-gum, living-room, star, bussiness, team, stress, base-ball

g. **cuvinte formate cu sufixe specializate** : -re (-are, -ire) : escaladare, frustrare, contextuare, elevare, uzitare, adecvare (inadecvare), esențializare, marcare, pronosticare, alunizare, așlenizare, amerizare, optimizare, chimizare, depresurare etc.

h. **clîșee lingvistice** : în principal, la ora actuală, la modul, pe parcurs, la cotele cele mai înalte, în cadrul. numitor comun, a ridicat ștacheta, a sonda, a supralicita, a decanta, multitudinea aspectelor etc.

i. **cuvinte formate cu sufixul -al** : repertorial, centripetal, informațional, educațional, conflictual, relațional, zonal etc.

Credem că nu este cazul să stăruim asupra exemplificărilor. Există azi, în țara noastră, un mare interes pentru problemele de cultivare a limbii. Atît lingviștii, cît și masele largi de vorbitori, sînt preocupați să îndrepte greșelile de exprimare, „să curețe” limba de tot soiul de impurități. Adesea însă rezultatele acestor preocupări duc ori la ținerea limbii pe loc, ori la o prea mare dorință de inovație și de emancipare.

Prin trăsăturile specifice de care vorbeam mai sus și — îndeosebi — prin menirea lui, reportajul ar trebui să atingă un înalt grad de corectitudine și frumusețe, în privința limbii și stilului, iar cei care îl scriu să posedze o temeinică stăpînire a instrumentului de comunicare și a normelor lui de folosire.

Vocabularul și sintaxa din aceste reportaje sînt cele mai deschise greșelilor, confuziilor și ezitărilor. Cînd spunem sintaxă, ne referim, în primul rînd, la domeniul prepozițiilor, deoarece aici se petrec cele mai evidente modificări cu cele mai mari consecințe pentru limbă, în general. Aceste transformări ar trebui să aducă claritate în exprimare, elegantă și acuratețe.

Textul unui reportaj nu se „înobilează” cu inovații frapante, cu valori semantice și stilistice nemaîntîlnite, cu rarități lexicale, ci cu termeni și imagini plastice, sugestive, picturale, realizate printr-o adîncă cunoaștere a limbii și a mijloacelor de construcție a frazei. Între fondul și forma reportajului trebuie să se stabilească o puternică legătură, bazată pe logică și pe claritate, în vederea atingerii scopului propus : mesaj convingător, autentic, stimulatîv într-o formulă expresivă corectă și frumoasă.

dr. LUIZA SECHE

EDITORIAUX : A la veille du 23 août ; Le jour de la presse roumaine

PENDANT LES JOURNÉES DE LA GRANDE CONFRONTATION

George-Radu Chirovici (Contemporanul), Mihai Caranfil (Scinteia), Florin Mugur, Cristian Thau (RTV), Anton Uncu (România liberă) Sofia Scorțaru (Scinteia tineretului), Barabás István (Előre), W. Jass (Neuer Weg), Gh. Radel (Dimbovița), Mihail Gospodin (Steagul Roșu-Ilfov), Lazăr Lădăriu (Steaua Roșie-Mureș), Sebastian Truță (Unirea-Alba)

L'ENQUETE DE LA REVUE „NOTRE PRESSE“

Qu'est-ce que c'est que le journaliste communiste — militant de parti ? Y répondent 15 diplômés des cours post-université : Georgeta Adam, Ion Artur, Adriana Călian, Dumitru Gheonea, Ion Hogas, Gheorghe Jurma, Teodor Pracsiu, Florica Rădulescu, Aurica Stamate, Corneliu Șerban, Vasile Tabără, Octavia Treistar, Cornel Udrea, Ion Văduva, Vasile Zamfirescu ; L'article final par Victor Frunză.

L'ETHIQUE ET L'EQUITE SOCIALISTE

Mátyás Árpád : Commandements essentiels — la modestie et le prestige

T. Brăescu : L'article de la vie de parti et les problèmes du Code de l'éthique et de l'équité socialistes.

Pavel Pintea : L'amélioration de notre intervention dans le plan éthique.

A PARTIR DES THEMES PROFESSIONNELS

Neagu Udriou : L'obsession du travail bien fait

Petru Ignat : Les vertus du commentaire politique

Liviu Cernăianu : Au service de la création culturelle

Gh. Brătescu : Le style télégraphique des agences de presse

L'ENSEGNEMENT SUPERIEUR JOURNALISTIQUE

Victoria Iliescu : Pages du cahier de notes du chef de groupe

Conférence de presse avec Costin Murgescu concernant la conjoncture économique mondiale à la fin de la première moitié de 1975.

LA PRESSE ET L'EDUCATION DES JEUNES LECTEURS

L'éducation par le travail et pour le travail dans les publications d'enseignement : Costin Ștefănescu (Tribuna școlii), A. Joltea (Forum), Dinca Soare (Revista de pedagogie), Mircea Ionel (Revista învățămîntului profesional și tehnic liceal)

M. Filimon : Regardant vers la relève de demain

LA CHRONIQUE DU JOURNALISME

V. Birlădeanu : „Nouă arhivă sentimentală“ de Paul Anghel

LA MEMOIRE DU PLOMB

Le numéro solennel de „Scinteia“ issu lors du premier anniversaire de l'insurrection nationale armée anti-fasciste et anti-imperialiste.

LA REVUE DES REVUES A PROFIL

Bigarski jurnalist : Les illustrations photo dans les hebdomadaires

Anca Voican : Le séminaire journalistique international de Ciudad de Mejico

COMMENT ECRIVONS NOUS ?

Dr. Luiza Seche : Une source de dégradation de la langue

LE COLLÈGE DE RÉDACTION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger peuvent être faits par ILEXIM — Département exportation-importation de presse, Bucarest, Calea Griviței no. 64—66, P.O.B. 201. tél. 011631

REDACTION ET ADMINISTRATION : Bucarest, Calea Victoriei no. 163, téléphone 50.77.15

LEITARTIKEL : Zum 23. August 1975 ; Tag der rumänischen Presse

PRESSE SOWIE RUNDFUNK UND FERNSEHEN IN DEN TAGEN DER GROSSEN KONFRONTATION

George-Radu Chirovici (Contemporanul), Mihai Caranfil (Scinteia), Florin Mugur, Cristian Thau (RF), Anton Uncu (România Liberă), Sofia Scorțaru (Scinteia tineretului), Barabás István (Előre), W. Jass (Neuer Weg), Gh. Radel (Dimbovița), Mihail Gospodin (Steagul roșu — Ilfov), Lazăr Lădăriu (Steaua roșie — Mureș), Sebastian Truță (Unirea — Alba)

UMFRAGE DER ZEITSCHRIFT „PRESA NOASTRĂ“

Was bedeutet es, kommunistischer Journalist zu sein — Parteifunktionär ? Es antworten 16 Absolventen des postuniversitären Kurses : Georgeta Adam, Ion Artur, Adriana Călian, Dumitru Gheonea, Ion Hogas, Gheorghe Jurma, Teodor Pracsiu, Florica Rădulescu, Aurica Stamate, Corneliu Șerban, Vasile Tabără, Octavia Treistar, Cornel Udrea, Ion Văduva, Vasile Zamfirescu ; Schlussartikel von Victor Frunză

SOZIALISTISCHE ETHIK UND RECHTLICHKEIT

Mátyás Árpád : Vorrangige Gebote : Bescheidenheit und Prestige

T. Brăescu : Der Artikel über des Parteileben und die Problematik des Kodex der sozialistischen Ethik und Rechtlichkeit

Pavel Pintea : Die Verbesserung unserer Intervention im ethischen Bereich

ZU BERUFSTHEMEN :

Neagu Udriou : Die Obsession der gut verrichteten Arbeit

Petru Ignat : Die Tugenden des politischen Kommentars

Liviu Cernăianu : Im Dienste des kulturellen Schaffens

Gh. Brătescu : Der telegraphische Stil der Presseagenturen

JOURNALISTISCHER HOCHSCHULUNTERRICHT

Victoria Iliescu : Aus dem Merkheft des Gruppenleiters

AUS DER TÄTIGKEIT DES JOURNALISTENVERBANDES

Pressekonferenz mit Costin Murgescu über die Wirtschaftskonjunktur der Welt Mitte 1975

DIE PRESSE UND DIE ERZIEHUNG DER JUNGEN LESER

Erziehung durch Arbeit und für die Arbeit in den Unterrichtspublikationen : Costin Ștefănescu (Tribuna școlii), A. Joltea (Forum), Dinca Soare (Revista de pedagogie), Mircea Ionel (Revista învățămîntului profesional și tehnic liceal)

V. Birlădeanu : „Neues sentimentales Archiv“ von Paul Anghel

ERINNERUNG DES BLEIS

Die Festnummer der „Scinteia“ zum ersten Jahrestag des nationalen antifaschistischen und antiimperialistischen bewaffneten Aufstands

REVUE DER PROFILZEITSCHRIFTEN

Bigarski Jurnalist : Die Fotoillustration in den Wochenzeitschriften ;

WIE SCHREIBEN WIR

Dr. Luiza Seche : Ein Quell der Degradierung der Sprache

REDAKTIONSKOLLEGIUM :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonnements fürs Ausland durch, ILEXIM — Département Export-Import Presse Bukarest, Calea Griviței, Nr. 64—66, Postfach 201, Telex 011631
REDAKTION UND ADMINISTRATION : Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163, Telefon : 55 77 15

ПЕРЕДОВИЦЫ: 23 Августа 1975 г.; День румынской печати

В ДНИ ВЕЛИКОЙ СХВАТКИ

Джордже-Раду Кирович (Контемпоранул), Михай Каранфиц (Скынтейя), Флорин Мугур; Кристиан Тау (ТВР), Антон Унку (Ромыния либера), София Свордари (Скынтея тинеретулуй), Иштван Барабаш (Элере), Б. Яес (Нойер Бер), Г. Радел (Дымбовица), Михайл Господи (Стягул Рошу Илфов), Лазар Ладариу (Стягул Рошие-Муреш), Себастиан Труца (Униря-Алба)

АНКЕТА ЖУРНАЛА ПРЕСА НОАСТРЭ

Что значит быть журналистом-коммунистом — партийным работником?

Отвечают 15 выпускников послеуниверситетских курсов:

Джорджета Адам, Ион Артур, Адриана Калпан, Думитру Георги, Ион Хогаш, Георге Журма, Теодор Ираеску, Флорина Рэдулеску, Лурика Стамате, Корнелиу Шербан, Василе Табарэ, Октавия Трейстар, Корнел Удря, Ион Вэдува, Василе Замфиреску; заключительная статья Виктора Фрунза

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ ЭТИКА И СПРАВЕДЛИВОСТЬ

Арпад Матпан: Основные требования: скромность и престиж

Т. Брэеску: Статья о партийной жизни и проблематика Кодекса социалистической этики и справедливости

Павел Пынта: Улучшение нашего вмешательства в этическом плане

НА ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ТЕМЫ

Нигу Удрю: Навязчивость хорошо сделанного дела

Петру Игнат: Качества политического комментария

Ливу Чернэну: На службе культурного творчества

Г. Братеску: Телеграфный стиль агентств печати

ВЫСШЕЕ ЖУРНАЛИСТСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Виктория Илеску: Из записной книжки руководителя группы

ИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ЖУРНАЛИСТОВ

Пресс-конференция с Костинем Мурджеску относительно мировой экономической конъюнктуры во второй половине 1975 года

ПЕЧАТЬ И ВОСПИТАНИЕ МОЛОДЫХ ЧИТАТЕЛЕЙ

Воспитание трудом и для труда в учебных заданиях

Костин Штефанеску: (Трибуна школии), А. Жолтя (Форум), Дилка Соаре (Ревиста де педагоджие), Мирча Ионел (Журнал лицейного профессионального и технического образования)

ХРОНИКА ПУБЛИЦИСТИКИ

В. БЫРЛЭДЯНУ: „Новый sentimentalный архив“

Паула Ангела

ПАМЯТЬ СВИНЦА

Торжественный номер „Скынтейя“ в первую годовщину национального антифашистского и антиимпериалистического вооруженного восстания

ОБЗОР СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ЖУРНАЛОВ

Българский журналист: Фотоиллюстрация в еженедельниках

КАК МЫ ПИШЕМ

д-р Луиза Секе: Источник деградирования языка

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Антал Алберт, Валентин Кымпану, К. Н. Константиу, Ион Фея, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рэдулеску, Ал. Н. Трестиену

Абоненты для заграницы подписываются через ILEXIM — Департамент экспорта-импорта печати, Бухарест, Каля Гривичей 64—66 П.О.Б. 201, Телекс: 011631

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ: Бухарест, Каля Викторией 163 Телефон: 50.77.15

EDITORIALES: Al 23 de agosto de 1975; La jornada de la prensa rumana

DURANTE LOS DIAS DE LA GRAN CONFRONTACION

George-Radu Chirovici (Contemporanul), Mihai Caranfil (Scinteia), Florin Mugar, Cristian Thau (RTV), Anton Uncu (România liberă), Sofia Svoraru (Scinteia tineretului), Barabás István (Előre), Mihail Gospodin (Steagul Roșu-Ilfov), Lazăr Lădăriu (Steaua Roșie-Mureș), Sebastian Truță (Unirea-Alba)

LA ENCUESTA DE LA REVISTA „NUESTRA PRENSA“

¿Que significa ser periodista comunista-militante de partido? Contestan 15 graduados de los cursos post-universitarios: Georgeta Adam, Ion Artur, Adriana Călian, Dumitru Gheonea, Ion Hogăș, Gheorghe Jurma, Teodor Pracsiu, Florica Rădulescu, Aurica Stamate, Corneliu Șerban, Vasile Tabără, Octavia Treistar, Corneliu Udrea, Ion Văduva, Vasile Zamfirescu; articulo final de Victor Frunză

LA ETICA Y LA EQUIDAD SOCIALISTAS

Mátyás Árpád: Comandamentos esenciales — modestia y prestigio

T. Brăescu: El articulo de vida de partido y los problemas del Codo de la ética y de la equidad socialistas

Pavel Pintea: La amelioración de nuestra intervención en el plano ético

SOBRE TEMAS PROFESIONALES

Neagu UdROIU: La obsesión del trabajo bien hecho

Petru Ignat: Las virtudes del comentario político

Liviu Cernălanu: Al servicio de la creación cultural

Gh. Brătescu: El estilo telegráfico de las agencias de prensa

LA ENSEÑANZA SUPERIOR DE PERIODISMO

Victoria Ilescu: Páginas del cuaderno de apuntes del jefe de grupa

ASPECTOS DE LA ACTIVIDAD DE LA UNION DE LOS PERIODISTAS

Conferencia de prensa con Costin Murgescu sobre la conyuntura económica mundial a la mitad del año 1975

LA PRENSA Y LA EDUCACION DE LOS JOVENES LECTORES

La educación por el trabajo y para el trabajo en las publicaciones de enseñanza: Costin Ștefănescu (Tribuna școlii), A. Joltea (Forum), Dinca Soare (Revista de pedagogie), Mircea Ionel (Revista învățămîntului profesional și tehnic liceal)

M. Filimon: Mirando hacia el turno de mañana

LA CRONICA DE LA PUBLICISTICA

V. Birlădeanu: „Nouă arhivă sentimentală“ de Paul Anghel

LA MEMORIA DEL PLOMO

El numero festivo de la „Scinteia“ al primer aniversario de la insurrección nacional armada anti-fascista y anti-imperialista

REVISTA DE LA REVISTAS CON PERFIL

Blgarski jurnalist: Las ilustraciones foto en los semanarios

Anca Voican: El seminario periodistico internacional de Ciudad de Mejico

? COMO ESCRIBIMOS ?

Dr. Luiza Seche: Una fuente de degradación de la lengua

EL COLEGIO DE REDACCION:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Cămpăeanu, C. N. Constantinu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Los abonamentos para el extranjero pueden contratarse por ILEXIM — Departamento exportacion-importación de prensa, Bucarest, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. 201, teléx 011631

REDACCION Y ADMINISTRACION: Bucarest, Calea Victoriei no 163, teléfono 50.77.15

P.T. 583

PRESA NOASTRA

Nr. 9 (232) 1975

DIN SUMAR:

- PREGĂTIREA MULTILATERALĂ ÎN PRESĂ ȘI LA RADIOTELEVIZIUNE
- EXIGENȚA PENTRU PROPRIA MUNCĂ
- DIN NOU DESPRE FOTOREPORTERI ȘI FOTOREPORTAJ
- ABORDAREA EFICIENTĂ ÎN PRESĂ A PROBLEMATICII ECONOMICE
- PRACTICA DE VARĂ A STUDENȚILOR
- CUM ACȚIONEAZĂ PRESA DIN JUDEȚUL DV. ÎN SPRIJINUL CREȘTERII PRODUCTIVITĂȚII ȘI EFICIENȚEI ECONOMICE?
- ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ PRIN PRESĂ
- DE VORBĂ CU UN REPORTER INVESTIGATOR

PREZENȚI ÎN ACEST NUMĂR:

● ȘT. ALMĂȘAN ● JACK ANDERSON ● CONST. APOSTOL ● GHIZELA BARABĂS ● BAKÓ ZOLTAN ● MIHAI BOCAI ● VASILE BOESCU ● ION CENUȘĂ ● I. CETĂȚEANU ● VASILE CIAUȘU ● ELENA CONDREI ● NICOLAE CONSTANTIN ● GH. CONSTANTINESCU ● AL. CORNESCU ● IOAN ERHAN ● CORNELIU IFRIM ● NICOLAE IVAN ● NICOLAE JURCA ● V. HOSSU-LONGIN ● CONSTANTIN LUPU ● VICTOR MAFTEI ● IUSTIN MORARU ● ION NISTOR ● MIRCEA OPREA ● ANGHEL PARASCHIV ● CONSTANTIN POENARU ● DINU POPA ● VICTOR POPA ● MARIA RUȘCACIU ● ENACHE SÎRBU ● VICTOR STAMATE ● D. TĂRNĂUCEANU ● CLAUDIU UDESCU ● NEAGU UDROIU ● O. UNGUREANU ● ȘT. WALTER

23 AUGUST 1975

Celebrarea mării sărbători naționale a eliberării patriei de sub dominația fascistă, s-a desfășurat în acest an sub semnul angajării profunde și rodnice a întregii noastre națiuni socialiste pe calea împlinirii Programului partidului adoptat la Congresul al XI-lea, a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

În fotografiile reproduse : omagiul fierbinte, plin de dragoste și recunoștință al celor mai tinere vârstare ale patriei — pionieri și școlari care, în sunetele cîntecului pionieresc „Mulțumim din inimă partidului“, înmîinează tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu buchete de flori.

Participanții la adunarea ce a avut loc în Capitală cu prilejul Zilei presei române — 15 august — au adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, următoarea telegramă:

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN TOVARĂȘULUI

NICOLAE CEAUȘESCU

Stimate și iubite tovarășe secretar general,

Participanții la adunarea festivă consacrată Zilei presei române și celei de-a 44-a aniversări a apariției primului număr al „Scintei” — redactori, colaboratori, corespondenți ai presei centrale, Radioteleviziunii, Agerpres-ului și altor instituții de presă din Capitală — țin să exprime și cu acest prilej devotamentul lor neșărmurit față de cauza partidului, patriei și poporului, sentimentele de profundă recunoștință față de Comitetul Central, față de dumneavoastră personal pentru sprijinul acordat presei, pentru grija și atenția deosebite manifestate în îndrumarea ei.

În condițiile în care partidul concentrează eforturile întregului popor în direcția înfăptuirii Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, a hotărîrilor Congresului al XI-lea, presei îi revin sarcini de înaltă răspundere, fiind chemată să-și intensifice activitatea pentru a face cât mai temeinic cunoscută și însușită politica partidului de către masele cele mai largi, pentru a contribui la aplicarea ei exemplară în toate sectoarele. Vă asigurăm că pentru toți lucrătorii presei scrise și audio-vizuale, îndeplinirea acestei sarcini constituie suprema datorie, îndemnul fierbinte al conștiinței noastre comuniste.

Rațiunea de a fi a întregii noastre activități o reprezintă partinitatea, mîndria de a fi ostași și activiști ai partidului. Indicațiile dumneavoastră cu privire la întărirea continuă a spiritului revoluționar, militant, analiza cu înaltă exigență și principialitate a activității sociale, combaterea fermă, intransigentă a lipsurilor, promovarea neobosită a noului, a experienței înaintate constituie pentru fiecare colectiv redacțional, pentru fiecare ziarist un luminos program de acțiune, căruia îi consacră întreaga lor capacitate creatoare.

În centrul preocupărilor noastre se află reflectarea vastei activități constructive a poporului pentru îndeplinirea cu succes, înainte de termen, a prevederilor actualului cincinal și pentru trecerea la cincinalul perioadei 1976—1980, valorificarea imenselor rezerve de inițiativă și energie existente în toate domeniile. O dată cu aceasta, sîntem hotărîți să ridicăm pe o treaptă mai înaltă activitatea destinată creșterii continue a nivelului de conștiință al întregului nostru popor, afirmării în viață a normelor moralei comuniste, a principiilor eticii și echității socialiste.

Pentru ziarisții României socialiste este un titlu de mîndrie acela de a milita pentru afirmarea și promovarea politicii externe a partidului și statului nostru, orientată ferm spre făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, politică ale cărei obiective imediate și de perspectivă le-ați expus cu atîta claritate și strălucire la Congresul al XI-lea, precum și recent, la Helsinki, cu prilejul semnării documentului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

Pe deplin conștienți de menirea și responsabilitatea presei comuniste în edificarea noii orînduirii, însuflețiți de înaltul exemplu de clarviziune, energie și fermitate comunistă pe care îl dați în permanență în promovarea intereselor majore ale patriei și poporului, vă asigurăm, stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, că ziarisții din întreaga țară, fără deosebire de naționalitate, vor fi întotdeauna în primele rînduri, slujind cu pasiune și abnegație înaltele țeluri ale politicii Partidului Comunist Român, ale înfloririi continue a României socialiste.

PARTICIPANȚII LA ADUNAREA FESTIVĂ DIN CAPITALĂ
CU PRILEJUL ZILEI PRESEI ROMÂNE

ZILEI PRESEI ROMÂNE

La Casa ziariștilor din Capitală a avut loc, vineri 15 august a.c., adunarea festivă consacrată Zilei presei române și celei de-a 44-a aniversări a apariției primului număr al ziarului „Scinteia”.

Au participat redactori, colaboratori, corespondenți ai presei centrale, Radioteleviziunii, Agenției române de presă „Agerpres”.

Despre semnificația zilei presei române și a aniversării „Scinteii” a vorbit tovarășul Anghel Paraschiv, redactor-șef adjunct al ziarului „Scinteia”.

CUVÎNTUL

TOVARAȘULUI ANGHEL PARASCHIV

Ziua presei este un semn de prețuire și de încredere acordat tuturor lucrătorilor de la ziare și reviste, radio și televiziune, „Agerpres”, celor din tipografii și din vasta rețea de difuzare și, prin aceasta, implicit, un omagiu adus cititorilor, ascultătorilor sau spectatorilor presei scrise, vorbite sau în imagini. Sărbătorirea Zilei presei, la aniversarea „Scinteii” — care, iată, de azi a pășit în al 45-lea an al ființei sale — este totodată o cinstitoare a marilor tradiții ale presei noastre comuniste, muncitorești și progresiste, a celor care cu drag de țară și viitorul ei și-au îndeplinit cu demnitate și dăruire nobila slujire a intereselor patriei, poporului, partidului nostru comunist.

În decursul deceniilor care au trecut, niciodată sarcinile, misiunea social-politică a presei nu au apărut atât de pregnant reliefate ca în perioada ce o străbatem. Hotărârile Congresului al XI-lea al P.C.R. cer mobilizarea tuturor resurselor materiale și umane în vederea accelerării progresului economic și social al țării, intensificarea întregii activități politico-educative consacrate făuririi omului nou. Documentele Congresului, Programul partidului, Directivele și Codul etic reprezintă pentru noi, cei ce slujim în presă, permanente etaloane de referință, repere certe pentru aprecierea nivelului la care publicațiile își îndeplinesc funcțiile de propagandist, agitator și organizator colectiv.

Grija perseverentă a partidului pentru permanenta consolidare și perfecționare a presei se vă-

dește elocvent și în măsurile cu caracter legislativ și organizatoric adoptate. Un moment de seamă în cadrul procesului de perfecționare a organizării și conducerii vieții social-politice, de dezvoltare continuă a democrației socialiste l-a constituit intrarea în vigoare a Legii presei. În spiritul prevederilor Legii, al înaltelor comandamente morale ce călăuzesc viața și munca noastră în calitate de comuniști, de cetățeni, sintem datori să înălțăm tot mai sus menirea, demnitatea și răspunderea nobilei profesii de gazetar.

Măsurile luate pentru îmbunătățirea structurii și precizarea profilului publicațiilor, înlăturarea manifestărilor de paralelism și suprapunere au asigurat ridicarea eficienței politice a activității ziarelor și revistelor, emisiunilor radioteleviziunii, „Agerpres” și altor instituții de presă, creșterea operativității în abordarea problemelor construcției socialiste.

Grija și răspunderea pentru calitățile moral-politice ale ziariștilor, pentru nivelul lor de pregătire profesională se vădese permanent în intransigența manifestată față de lipsuri și scăderi, în preocuparea de-a asigura, prin toate mijloacele politice, la nivelul redacțiilor, al Uniunii ziariștilor, al formelor de învățământ jurnalistic ale Academiei „Ștefan Gheorghiu”, o activitate multilaterală și perseverentă pentru ridicarea nivelului politic și ideologic, pentru perfecționarea profesională a ziariștilor, pentru afirmarea — în scrisul și în comportarea lor de zi cu zi — a înaltelor virtuți etice, politice și cetățenești cerute tuturor comuniștilor. În acest

spirit, s-au desfășurat discuțiile birourilor de partid cu lucrătorii din presă, precum și adunările de partid prilejuite de semnarea Angajamentului solemn al comunistului.

Grija permanentă a partidului pentru consolidarea presei, radioteleviziunii se vedește și în asigurarea unei puternice baze tehnico-materiale. Apar, în prezent, în întreaga țară, 468 publicații cotidiene sau periodice, cu un tiraj la o apariție de aproape **10 milioane exemplare**. „Scinteia” tipărește zilnic aproape **1 500 000 exemplare**. Apar, în țara noastră, 49 de reviste social-politice, culturale, literare, de teatru, muzică, artă plastică, cinematografie, de informare și divertisment, într-un tiraj de peste **3 milioane exemplare la o apariție**, iar numărul publicațiilor științifice și tehnice este de **181**. Se cuvine reliefat faptul că — expresie grăitoare a clarvăzătoarei politici naționale marxist-leniniste a P.C.R. — se tipăresc **50** de publicații în limbile naționalităților conlocuitoare, cu un tiraj de aproape **700 000 exemplare la o apariție**.

Toate acestea reprezintă nu numai un înalt etalon al dezvoltării presei românești contemporane, dar și sursa unor mereu sporite îndatoriri ale tuturor slujitorilor ei. Oglindirea vieții și muncii de fiecare zi a întregului popor, ferm angajat în lupta pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului al XI-lea, a cincinalului înainte de termen, scoaterea în relief a eroismului clasei noastre muncitoare, țărânimii și intelectualității, a atitudinii profunde responsabile față de avuția obștească, față de gospodărirea pământului, a întreprinderilor, a materiilor prime și

materialelor, lupta împotriva oricărei forme de risipă — toate acestea fac din presa noastră comunistă o înaltă tribună a schimbului de experiență, un autentic focar al perfecționării cu o largă arce de iradiere.

Acționînd permanent în calitate de promotor al noului, de autoritate publică investită cu dreptul și răspunderea de a milita pentru afirmarea a tot ce este pozitiv și înaintat, presa trebuie — așa cum ne cere partidul — să participe activ la dezvoltarea și combaterea a tot ceea ce încetinește mersul nostru înainte.

Este evident pentru oricine că presa își afirmă tot mai pregnant rolul însemnat ce-l are în promovarea permanentă a schimbului de opinii, de idei și experiență între toți cetățenii țării. Înfățișînd și confruntînd puncte de vedere, atitudini, ea sensibilizează opinia publică, o face tot mai receptivă la elementele înnoirilor reale, o ajută să discearnă noul de ceea ce este perimat și să acționeze ca atare, să participe la dezbateră creatoare a problemelor social-politice contemporane. Valorificarea largă în presă, la radio și televiziune a marilor zăcăminte de înțelepciune, de pricepere și experiență ale muncitorilor, țăranilor și intelectualilor, tineretului și femeilor, ale tuturor oamenilor muncii români, maghiari, germani contribuie la consolidarea climatului democratic în societatea noastră. La cimentarea frăției și unității întregului popor. Promovarea largă a schimbului de opinii dă, totodată, vibrație și prospețime paginilor ziarului, îl leagă strîns de realitate, îl ferește de profesionalismul îngust și îl îm-

piedică să „îmbătrînească“, să-și întunece culoarea sub influența nocivă a șablonului.

Este un fapt îmbucurător că ziarele, „Agerpres“, radioul și televiziunea fac eforturi pentru a-și îndeplini mereu mai bine obligația de a informa cititorii și ascultătorii operativ și cuprinzător cu tot ce este esențial în această lume atât de variată și de complexă. Și este de asemenea îmbucurător să constatăm strădania de a informa cititorii și ascultătorii cu răspundere pentru adevăr, pentru exactitate, cu spirit de selecție, călăuziți tot timpul de grija pentru o justă orientare a opiniei publice. În condițiile perfecționării mijloacelor de informare de masă, devine tot mai importantă — ca o cerință esențială a însăși dezvoltării lor — sporirea, odată cu rolul informativ, a funcției formative — esențiale în vastul proces de formare a omului societății noastre. Numai astfel cititorul, radioascultătorul sau telespectatorul vor fi ajutați să înțeleagă sensul faptelor și să le interpreteze în complexitatea vieții, de pe pozițiile înaintate ale societății noastre, de pe pozițiile partidului.

Efortul de înnoire — vizibil în presa noastră de un număr de ani, confirmat de Congresul al XI-lea, apreciat în repetate rânduri de conducerea partidului și pe care presa îl continuă cu succes — dis-

pune în mod evident de mari rezerve în multe sensuri.

Acest moment sărbătoresc ne dă prilejul să exprimăm încă o dată recunoștința noastră față de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru sprijinul permanent, plin de căldură și exigență comunistă, acordat presei, pentru îndrumările de zi cu zi, pentru măsurile adoptate în vederea perfecționării activității publicațiilor, radioteleviziunii, „Agerpres“-ului, a celorlalte instituții de presă, a publicisticii noastre.

Avînd ferma convingere că exprimăm nu numai sentimentele noastre, ale celor de față, ci și ale tuturor colegilor noștri, putem asigura și cu acest prilej conducerea partidului, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu — că noi ziaristii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — vom fi, ca și pînă acum, aceeași devotați activiști ai partidului, revoluționari prin scrisul nostru și prin întreaga viață, că vom fi, ca și pînă acum, în primele rînduri ale luptei pentru înfăptuirea programului partidului, a politicii sale interne și externe, active și dinamice, că partidul se va putea bizui întotdeauna pe entuziasmul și devotamentul nostru neclingit.

ADUNĂRI ORGANIZATE DE FILIALE JUDEȚENE ALE UNIUNII ZIARIȘTILOR

brașov

La Brașov, sărbătorirea Zilei presei române a avut loc în cadrul unei adunări la care au luat parte redactorii, colaboratorii și corespondenții publicațiilor „Drum nou“, „Brassói Lapók“, „Karpaten Rundschau“ și „Astra“, corespondenți ai presei centrale, numeroși tipografi și difuzori de presă. Despre semnificațiile Zilei presei și responsabilitățile ce revin gazetarilor comuniști în lumina sarcinilor trasate de conducerea partidului, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vorbit, cu acest prilej, tovarășul Ion Ciutacu, redactorul șef al revistei „Astra“.

Tovarășa Elena Georgescu, secretar al Comitetului județean Brașov al P.C.R., a felicitat pe lucrătorii și colaboratorii presei brașovene, în numele organelor locale de partid și de stat, adresîndu-le îndemnul de a-și pune, în continuare, întreaga pricepere, talentul și entuziasmul în slujba cauzei partidului, a idealurilor socialismului și comunismului.

În încheiere, participanții la adunare au adoptat textul unei telegrame adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care se spune: „Ne înnoim angajamentul comunist de a ne consacra întreaga putere de muncă ogîndirii în coloanele ziarelor noastre a mării întreceri socialiste a colectivelor de muncă din industria și agricultura județului Brașov, pentru mai mult, mai bine și eficient, a sarcinilor de majoră însemnătate puse în fața economiei naționale de plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Vă asigurăm, mult iubite to-

varășe Nicolae Ceaușescu, de sentimentele noastre profunde de dragoste și respect, de hotărîrea noastră fermă de a sluji cu devotament nobilele idealuri ale comunismului, ale ridicării României socialiste pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație“.

dolj

La Craiova, la adunarea consacrată Zilei presei române au participat redactori ai ziarului „Înainte“, revistei „Ramuri“, Editurii „Scrisul românesc“, Studioului teritorial de radioteleviziune Craiova, corespondenți ai presei centrale, colaboratori și corespondenți voluntari, muncitori tipografi și difuzori de presă.

A luat parte tovarășul Ion Cetățeanu, secretar al Comitetului județean Dolj al P.C.R., alți reprezentanți ai organului județean de partid.

Mihai Stănescu, redactor șef al ziarului „Înainte“, președintele Filialei Dolj a Uniunii ziaristilor, a vorbit despre semnificația momentului aniversar, subliniind, totodată, contribuția publicațiilor, a gazetarilor din județ la înfăptuirea sarcinilor reieșite din documentele celui de-al XI-lea Congres al P.C.R., hotărîrea lor de a munci neobosit pentru înfăptuirea sarcinilor de răspundere ce le revin.

În încheierea adunării, participanții au adresat o telegramă Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu.

La Casa ziaristilor din Craiova a avut loc vernisajul expoziției „Restanțieri la normele Codului moral al societății noastre“. Autorul exponatelor: caricaturistul Garo Papazian.

iași

La Casa presei din Iași, la adunarea prilejuită de Ziua presei române au fost prezenți redactori, colaboratori și corespondenți ai ziarului „Flacăra Iașului“, ai Studioului de radioteleviziune Iași, ai revistelor „Cronica“ și „Convorbiri literare“, ai Editurii „Junimea“, tipografi.

Despre semnificația acestei sărbători a vorbit Mihai Dumitriu, redactorul șef al ziarului „Flacăra Iașului“, președintele Filialei ieșene a Uniunii ziariștilor, care reamintind de tradițiile revoluționare ale presei ieșene, a subliniat contribuția publicațiilor din Iași la înfăptuirea Programului Partidului Comunist Român.

Într-o atmosferă însuflețită, participanții au adoptat textul unei **telegramme adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu**. „Sub conducerea Comitetului județean de partid, se arată în telegramă, ne vom strădui să fim la înălțimea misiunii ce ne revine, pentru transpunerea în viață a hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului, ale Plenarei din 21—22 iulie, a prețioaselor indicații ce le-ați dat cu prilejul recente vizite la Iași, ale căror ecouri sînt permanente în paginile presei ieșene, în emisiunile Studioului nostru de radio-televiziune“.

Cu acest prilej au fost înmîinate premii corespondenților voluntari Dumitru Păpușoiu, Valeriu Stan și Gh. Ovăs.

Adunarea festivă s-a încheiat cu un bogat program artistic, realizat de membri ai brigăzii artistice de agitație de la Intreprinderea poligrafică și ai ansamblului folcloric „Firicelul“ de la Combinatul de fibre sintetice Iași.

mureș

Adunarea organizată de filiala Mureș a Uniunii ziariștilor, consacrată Zilei presei române, care a reunit gazetari, lucrători ai ziarelor „Steaua roșie“, „Vörös Zászló“, ai Studiului teritorial de radio și televiziune și revistelor „Vatra“, „Új Élet“, „Igaz Szó“, tipografi, colaboratori și corespondenți voluntari, s-a desfășurat sub semnul angajării totale în înfăptuirea amplelor transformări prin care va trece țara și județul în cincinalul 1976—1980.

În expunerea prezentată, tovarășul Ioan Pop, redactorul șef al ziarului „Steaua roșie“, a adus pe prim plan contribuția presei la îndeplinirea cincinalului înainte de termen de către 20 de unități industriale și agricole, la avansul de 3,8 miliarde lei obținut de județul Mureș în înfăptuirea patrioticului angajament. „Întregii noastre prese îi revine misiunea de răspundere de a oglindi mai temeinic creșterea rolului conducător al partidului, inițiativele născute în procesul de însușire de către mase a hotărârilor Congresului al XI-lea, ale Plenarei C.C. al P.C.R. din 21—22 iulie a.c., sprijinind și stimulând tot ce este nou și înaintat în activitatea comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, combătînd cu fermitate și intransigență revoluționară manifestările retrograde, inerția, rutina, tot ce stă în calea efortului creator al poporului“.

În **telegrama adresată Comitetului Central al Partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu**, se arată: „Acum, cînd țara întreagă este angajată plenar în edificarea celei mai cuceritoare opere din istoria sa, participanții la adunarea din Tg. Mureș, consacrată Zilei presei — români, maghiari, germani — încă-

drați în acest unanim efort, ne reafirmăm și cu acest prilej hotărîrea de a sluji cu pasiune cauza partidului, a poporului, de a contribui cu toate forțele, prin cuvîntul scris și rostit, la înfăptuirea exemplară a istoricelor documente ale Congresului al XI-lea, ale Programului partidului“.

timiș

De Ziua presei române, la Casa ziariștilor din Timișoara, a avut loc o adunare festivă la care au luat parte redactori de la toate publicațiile timișene, Studioul de radio și televiziune din Timișoara, lucrători tipografi și din domeniul difuzării presei, colaboratori și cititori ai ziarelor și revistelor care apar în această parte a țării.

A participat tovarășul Gheorghe Tache, secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., care a transmis, din partea Biroului Comitetului județean de partid, colectivelor redacționale, tuturor celor ce contribuie la apariția și difuzarea presei, felicitări și urări de noi succese în nobile misiune pe care o au.

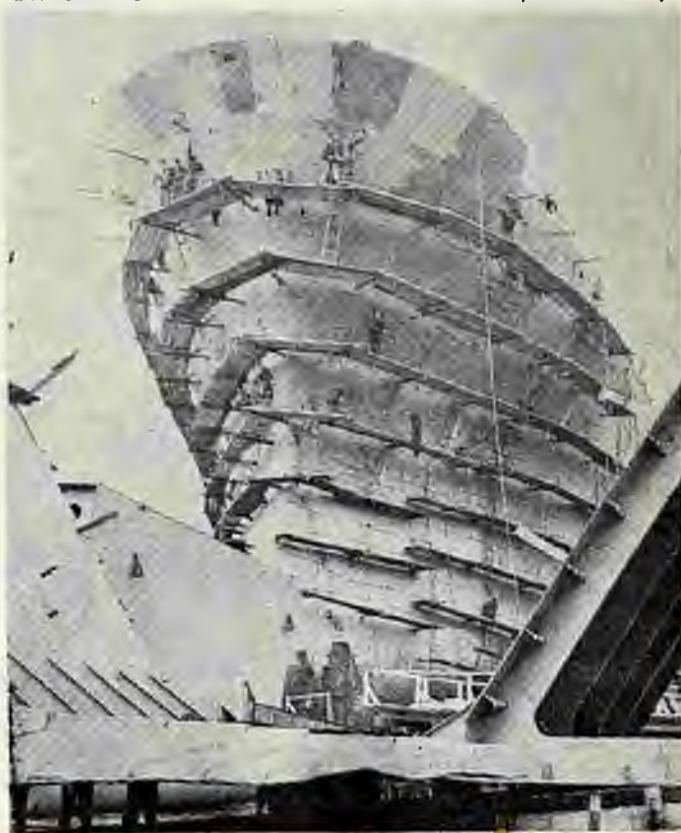
Adunarea a fost deschisă de tovarășul Dumitru Mărgineanu, redactor șef al ziarului „Drapelul roșu“, președintele Filialei Timiș a Uniunii ziariștilor din Republica Socialistă România. Despre semnificația momentului a vorbit tovarășul Benon Stăncioiu, secretar al filialei.

Participanții la adunare au adoptat o **telegramă adresată Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu**. Colectivele redacțiilor ziarelor „Drapelul roșu“, „Szabad Szó“, „Neue Banater Zeitung“, Studioului de radio și televiziune din Timișoara, gazetei „Banatske Novine“, revistelor „Orizont“ și „Knyizevi Jivot“ își reafirmă adevărată față de politica internă și externă a partidului, hotărîrea nestrămutată de a milita neobosit pentru înfăptuirea sarcinilor ce le revin.

INTERPRESSFOTO '75

CII. SANDU

Un nou uriaș la Constanța

Tinerii intimpina Congresul al X-lea al U.T.C. și Conferința a X-a a U.A.S.C.R.

ORDINE, DISCIPLINĂ, RESPONSABILITATE — iată coordonatele prezenței active pe fronturile muncii

Constructorii sporesc ritmul pentru punerea în funcțiune la termen a noilor capacități de producție

ARGUMENTE
ALE ÎMBUNĂTĂȚII

IN DIRECTIVĂ CENTRALĂ
AL ADMINISTRĂRII DE STAT
DE SAZĂ ȘI ALIMENTE
DIN ANUL AM

STIMULAREA SPIRITULUI EXIGENT, DE AUTOANALIZĂ

IN ÎNTIMPINAREA CONGRESULUI AL X-LEA AL U.T.C. ȘI CONFERINȚEI A X-A A U.A.S.C.R.

INIȚIATIVE VERIFICATE ÎN „PROBA DE FOC” A ÎNTECERII UTECISTE

Scinteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL LĂZĂRII TINERETULUI COMUNIST

ȘI ÎNȚIȚIA APĂSĂRII A ÎN CER MAI ÎNALȚĂ ÎN ORGANIZAREA DUNĂREI
ȘI ÎNȚIȚIA APĂSĂRII A ÎN CER MAI ÎNALȚĂ ÎN ORGANIZAREA DUNĂREI

„Ștefan Tudorică
de metal și plumb”

ȘI ȘTEFAN TUDORICĂ

„Iovestita
tineretului”

ȘI ȘTEFAN TUDORICĂ

„Anticipații
în acțiune”

ȘI ȘTEFAN TUDORICĂ

„Jurnalul
tineretului”

Adunări de dare de seamă și alegeri

IN CENTRUL
DEZBATERILOR

Mobilizarea tinerilor la îndeplinirea sarcinilor economice

Tinerii intimpina Congresul al X-lea al U.T.C. și Conferința a X-a a U.A.S.C.R.

O ȘTAFETĂ A MUNCII AȘA CUM O ÎNȚELEM NOI, UTECIȘTII

Textul articolului începe cu o descriere a activității tinerilor în cadrul organizațiilor de masă...

CAMPANIA AGRICOLĂ

RITM SUSTINUT ÎN EXECUTAREA LUCRĂRILOR

● Cu mai multe de lucru pentru 150.000 de hectare ● Executarea activității agricole începe ● Pentru realizarea în condiții bune a lucrărilor agricole...

Tinerii prahoveni și-au îndeplinit angajamentele anuale la munca patriotică

La încheierea lucrărilor etapei de la Helsinki a Conferinței pentru cooperare și securitate în Europa, cu prilejul căreia înalți reprezentanți din 35 de state au semnat Actul final al conferinței, comitetul Uniunii ziaristilor din Republica Socialistă România a adresat următoarea telegramă:

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

**SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
PREȘEDINTELE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA**

Mult stimat și iubită tovarășe Nicolae Ceaușescu,

Ziaristii din întreaga țară, împreună cu întregul nostru popor, au urmărit cu viu interes și îndreptățită mândrie patriotică activitatea rodnică desfășurată de dumneavoastră la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa — mărturie a justeței și realismului politicii externe a Partidului Comunist Român, a Republicii Socialiste România.

Prin glasul dumneavoastră, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, s-au auzit, în aceste momente solemne pentru istoria contemporană a Europei și a lumii întregi, glasul milioanei și milioanei de români, voința lor de pace, de frăție și colaborare cu toate popoarele lumii, de progres general.

Exprimându-ne întreaga adevărată și deplină aprobare pentru laborioasa dumneavoastră activitate, pentru întâlnirile și rodnicile convorbiri pe care le-ați purtat la Helsinki cu șefi de state, partide și guverne, întâlniri care au reliefat și cu acest prilej neobosita dumneavoastră muncă, dăruirea și consecvența dumneavoastră revoluționară, noi gazetarii ne alăturăm întrutotul ideilor de înaltă valoare teoretică și practică ce au stat în baza istoriceii dumneavoastră cuvântări de la tribuna Conferinței pentru securitate și cooperare, cuvântare deosebit de apreciată pe plan european și mondial.

Având în inimi cele mai alese sentimente de dragoste și recunoștință față de dumneavoastră — cel mai bun și iubit fiu al poporului român — mândri că națiunea română prin persoana dumneavoastră este onorată și apreciată în lumea întreagă, noi gazetarii din România socialistă, conștienți de marea responsabilitate pe care ne-o impune calitatea de activiști de partid, ținem să vă încredințăm, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, de abnegația și devotamentul nostru față de patrie, partid și popor.

Vă asigurăm încă odată de hotărârea noastră neclintită de a lupta cu toate forțele pentru transpunerea în viață a politicii interne și externe a partidului, pentru promovarea înalțelor idealuri de umanitate, de pace, prietenie și colaborare între popoare pentru care ați militat în întreaga perioadă de pregătire și desfășurare a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

Cu încredere nestrămutată în politica înțeleaptă a partidului și statului nostru, în bogata și clarvăzătoarea dumneavoastră activitate, vă rugăm să primiți, mult stimat și iubită tovarășe Nicolae Ceaușescu, asigurarea simțămintelor celor mai profunde de dragoste, admirație și respect pe care vi le poartă toți ziaristii din patria noastră.

COMITETUL UNIUNII ZIARISTILOR
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

SUB SEMNUL PREGĂTIRII MULTILATERALE

Importanța ridicării pregătirii profesionale a ziaristilor, a tuturor lucrătorilor din presă este relevată cu pregnanță în documentele Congresului al XI-lea al partidului, decurge din sarcinile ce revin în mod expres presei în lumina acestor documente, a indicațiilor recentei plenare a C.C. al P.C.R., a sublinierilor tovarășului Nicolae Ceaușescu de a se imprima mijloacelor de informare mai multă fermitate, un spirit mai combativ, militant, de intransigență față de lipsuri, de promovare a noului în toate domeniile de activitate, de a se asigura informarea largă a oamenilor muncii privind activitatea internă și internațională a partidului și statului nostru, cunoașterea de către toți cetățenii a politicii de pace și colaborare promovată de partid.

Ridicarea continuă a gradului de pregătire politică și profesională a ziaristilor constituie în această etapă de dezvoltare a României socialiste condiția însăși a existenței noastre ca ziaristi comunisti, a manifestării noastre ca militanți politici, ca luptători revoluționari.

Este un lucru știut că ziaristii sînt subuși permanent, mulți dintre ei zilnic, oră de oră, unui examen, scrisul lor fiind nu numai cartea de vizită a felului cum ei tratează o temă sau alta, dar, în același timp, și o dovadă a modului în care ei se perfecționează. Este știut, de asemenea, că exercitarea profesiei de ziarist a căpătat un nou cadru juridic prin adoptarea Legii presei lege care prin prevederile sale stabilește în mod precis condițiile și criteriile de pregătire multilaterală a lucrătorilor cu munci redactionale, la nivelul exigențelor actuale și de viitor ale presei.

Nu ascundem faptul că este dificilă situația pentru unii din confrății noștri care, dintr-un motiv sau altul, nu cunosc bine cel puțin o limbă străină de circulație internațională, nu știu să dactilografieze și să stenografieze, să minuiască aparatura modernă care de mulți ani a intrat în dotarea presei ca instrument necesar de lucru. Să fim mai clari. Pentru munca de cinste și răspundere de ziarist în presa română nu este suficientă vocația de a scrie, a cărei importanță nu o subestimăm cîtusi de puțin, cum nu diminuăm nici valoarea celorlalte calități absolut

necesare unui bun gazetar: în primul rînd, pregătirea politică și ideologică, cunoștințele de cultură generală, stăpînirea perfectă a domeniului de activitate de care se ocupă. Exigențele de azi, dar mai ales cele de mâine, reclamă o lărgire continuă a orizontului de cunoaștere la parametri mereu superiori, o formare continuă și multilaterală.

Însăși experiența din ultimii ani ne-a dovedit cît de necesare sînt pentru ziaristi cunoașterea unor limbi străine de circulație internațională, mînuirea cu pricepere a aparatului moderne de transmisie (telexul, de pildă), a aparatului fotografic, cîtă economie reprezintă dactilografierea de către autor a propriilor materiale. Aceeași experiență ne-a arătat cîte dificultăți apar nu numai în munca ziaristului, dar și a redacțiilor, atunci cînd pregătirea unora este fie unilaterală, fie incompletă. Toate aceste constatări pledează pentru o abordare serioasă atît a pregătirii cadrelor redactionale în vederea atestării, cît și a examenului însuși.

Este încurajator faptul că, în general, înfăptuirea cerințelor de pregătire complexă s-au bucurat și se bucură de o atenție deosebită din partea conducătorilor, a organizațiilor de partid și de sindicat, că s-au luat măsuri concrete atît în cadrul redacțiilor cît și al Uniunii ziaristilor pentru a se veni în sprijinul lucrătorilor din presă care au nevoie de complementarea unor cunoștințe de specialitate potrivit criteriilor cuprinse în Legea presei. Apare pozitiv, după opinia noastră, și faptul că într-o serie de instituții de presă — am cita „Scînteia“, „Agerpres“ și altele — mai bine de jumătate din efectivul redacțional este gata de a susține atestarea.

Trebuie să semnalăm totodată că, în urma sondajului întreprins de comisia profesională din cadrul Comitetului de partid Presă și Edituri, s-a constatat că în unele redacții demarajul acțiunilor de pregătire este încă greoi, că nu s-au luat toate măsurile adecvate în această direcție. Iată de ce considerăm oportun să subliniem, și de astă dată, necesitatea de a se continua și urgenta întregul ansamblu de acțiuni în vederea ridicării pregătirii multilaterale a gazetarilor.

VICTOR STAMATE

PENTRU O PREGĂTIRE SUPERIOARĂ LA RADIOTELEVIZIUNE

La Radioteleviziune, organ de partid și de stat, buna pregătire ideologică și profesională a tuturor lucrătorilor constituie una dintre statornicele preocupări, de prim ordin, ale conducerii instituției. Comitetului de partid și Comitetului Sindicatului. Ea se materializează într-un sistem unitar de învățămînt, conceput pentru o perspectivă de 3—4 ani, asigurîndu-se pe de o parte continuitatea, iar de altă parte succesiunea unor trepte calitativ superioare în predarea și însușirea cunoștințelor.

Precizăm că prin sistem unitar nu trebuie înțeleasă o formulă rigidă, limitată, aplicabilă tuturor colectivelor de muncă ci, dimpotrivă, o multitudinea de teme și forme ținînd seama de specificitatea numeroaselor activități ce se desfășoară în Radioteleviziune.

Perfecționarea pregătirii politico-ideologice și profesionale a ziaristilor se realizează prin:

A. Cursuri de reciclare la Academia „Ștefan Gheorghiu“.

B. Universitatea de marxism-leninism cu durata de 3 ani, organizată în cadrul instituției, sub îndrumarea directă a Comitetului de partid.

C. Cursuri de perfecționare profesională organizate în fiecare redacție.

D. Cercuri și seminarii de învățămînt politico-ideologic și economic de masă, în fiecare organizație de bază.

E. Cursuri de limbi străine.

F. Alte forme de perfecționare.

La noi la Radioteleviziune, acționîndu-se în spiritul importantei prevederi din Programul partidului, adoptat la cel de-al XI-lea Congres, „gazetarul, propagandistul comunist trebuie să aibă o concepție înaintată, o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă pentru a putea înțelege în mod just marile transformări revoluționare ce se petrec în lume, să fie strîns legați de masele populare, servind prin întreaga lor activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului“, s-au creat condiții ca, practic, toate cadrele redacționale să fie încadrate în diferite forme de învățămînt.

Mai mult de jumătate din numărul acestor cadre au absolvit în anul 1974 cursurile de reciclare la Academia „Ștefan Gheorghiu“ sau cele ale Universității de marxism-leninism. În anul școlar 1974—1975 au fost înscrși, la cele două forme, încă 262 de redactori, reporteri, regizori, operatori șefi ș.a. Ceilalți participă la dezbaterile din cercurile și seminariile organizate în redacții și direcții.

Considerăm necesar să mai amintim că 37 de tovarăși urmează cursurile fără frecvență ale Facultății de ziaristică sau ale institutului pentru pregătirea cadrelor, 5 cursurile postuniversitare iar 29 sînt înscrși la doctorantură.

Pe baza documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R., toate birourile organizațiilor de bază au revăzut tematicile, stabilind ca principale probleme de studiu marile idei cuprinse în documentele Congresului.

Pentru înarmarea, în primul rînd a cadrelor redacționale, cu o înțelegere cît mai temeinică a diferitelor laturi și aspecte pe care le implică unele teme, am invitat și vom invita, în continuare, personalități și specialiști din viața politică, economică și socială — miniștri, activiști de partid, cadre universitare, cercetători — care să susțină, în fața cursanților noștri, prelegeri, dialoguri, să răspundă la diverse întrebări.

Cursurile de perfecționare profesională organizate în redacții au tematici specifice activităților respective. Ele urmăresc abordarea unor componente importante privind conceperea și realizarea emisiunilor, creșterea competenței și măiestriei profesionale, cunoașterea aparatului tehnic din dotare — magnetofon, aparat de filmat, mese de montaj etc., avîndu-se în felul acesta în vedere prevederile Legii presei. Iată cîteva teme: „Construirea paginii externe în emisiunile de actualități“ (Redacția emisiunilor de actualități interne și externe), „Raportul imagine-cuvînt în emisiunile tv.“, „Ancheta socială“ (Redacția emisiunilor social-educative și de știință), Sesiunea științifică de comunicări „Teatrul tv., un nou gen de spectacol și estetica lui“ (Redacția emisiunilor cultural-artistice), „Documentarea și prospectia pentru realizarea unei emisiuni“ (Redacția emisiunilor economice), „Tehnologia unei emisiuni complexe pentru străinătate“ (Redacția emisiunilor pentru străinătate).

Principala responsabilitate a bunei funcționări a acestor cursuri, ca și a celor de limbi străine, revine colegiilor redacționale sau de direcții.

Experiența a arătat că atunci cînd temele au fost interesante, legate direct de activitatea practică și bine pregătite, au determinat dezbateri antrenante, cu o participare masivă a realizatorilor de emisiuni, prilejuind fructuoase schimburi de experiență.

Și tot experiența a demonstrat că atunci cînd s-a dat dovadă de superficialitate în stabilirea unei teme, cînd întîlnirea de lucru nu a fost bine pregătită, prezența și participarea la dezbateri au lăsat de dorit, lecția s-a transformat într-un act formal, ba, în unele cazuri, chiar a fost aminată.

Colegiile redacționale au analizat concluziile desprinse din desfășurarea învățămîntului profesional și au stabilit măsuri care să conducă la îmbunătățirea lui pentru anul de învățămînt 1975—1976.

Adîncirea profilului profesionist al temelor și diversificarea formelor sînt elementele ce caracterizează concepția și structura viitoarelor cursuri. În multe redacții s-au stabilit teme generale și teme specifice sectoarelor componente din radio și, respectiv, televiziune. Cităm: „Transimisia directă — modalitate specifică de expresie a emisiunilor de radio și televiziune“ (Redacția emisiunilor de actualități interne și externe), „Documentarul tv. — exigențe și perspective“ (Redacția emisiunilor social-educative și de știință), „Probleme ale expresiei radiofonice“ (Redacția emisiunilor pentru tineret, copii și radioteleșcoală — colectivul Programului III Radio), „Interviul, reportajul, ancheta“ (Redacția emisiunilor economice).

În ceea ce privește diversificarea modalităților, cîteva exemple credem că vor fi edificatoare: dezbaterile în colectiv a lucrărilor prezentate la cursurile de reciclare de la Academia „Ștefan Gheorghiu“; cerc de regie al teatrului tv. și teatrului radiofonic; cerc de animație al studioului de film tv.; ciclu interdisciplinar (înglobînd probleme de concepție, structură, conținut, forme, tehnologie, tehnici radio și tv.) la sectorul radioteleșcoală; lecții de dicțiune și crâncie pentru unii redactori; vizionarea colectivă a emisiunilor urmată de discuții (Redacția emisiunilor în limbile naționalităților conlocuitoare); informări periodice privind emisiunile, rubricile și ideile interesante noi din programele altor radioteleviziunii (în acest sens, un sprijin direct îl constituie buletinele interne pe care le alcătuim cu regularitate: „Noutăți la alte radioteleviziuni“, săptămînal, și „Radioul și televiziunea în lume“, lunar)

La toate acestea se vor adăuga, continuîndu-se, cursurile de limbi străine și cele de însușire a tehnicilor specifice muncii noastre (magnetofonul portabil, masa de montaj, caracteristicile regiilor tehnice, ale carelor de reportaj etc.).

O atenție deosebită trebuie să o acordăm mai bunei organizări a cursurilor de limbi străine. Din evidențele noastre reiese că un număr mare de ziaști cunosc o limbă de circulație universală, dar că avem încă mulți redactori care nu îndeplinesc această prevedere din Legea presei. Chiar și unii dintre cei care se declară cunoscători ai unei limbi străine stăpînesc, în fapt, doar vagi elemente de lexic, cu totul insuficiente în fața unui test serios. La început de an de învățămînt, în fiecare redacție se

preocupări actuale

alcătuiesc grupe de studiu dar, pe parcursul lunilor, rămân tot mai puțini cei ce frecventează cu regularitate. Este adevărat că intervin și o serie de cauze obiective, legate îndeosebi de deplasările în țară pentru realizarea emisiunilor, de specificul orarului de muncă în radio și televiziune, dar colegiile redacționale trebuie să găsească soluțiile adecvate fiecărui colectiv, chiar fiecărui ziarist, pentru ca și această cerință, indispensabilă profesiunii, să fie îndeplinită.

Desigur, cele câteva coordonate prezentate aici nu pot schița decât o imagine de ansamblu a unei acti-

vități ample ce se desfășoară într-o instituție de complexitate și diversitate Radioteleviziunii.

Avem, desigur, în vedere că rezultatele acestei activități trebuie să se materializeze într-un substanțial spor de calitate politică, artistică și publicistică a emisiunilor, realizat de ziariști cu trăsături superioare ale eticii și echității socialiste, de pe o treaptă mai înaltă de competență și măiestrie profesională, considerând că în acest fel răspundem înalțelor cerințe și responsabilități pe care Programul partidului le pune în fața lucrătorilor din presă și radioteleviziune.

VICTOR POPA
redactor șef adjunct

EXIGENȚA PENTRU MUNCA PROPRIE

Printre condițiile necesare ca ziaristul comunist să-și poată face pe deplin datoria, așa cum îi cere partidul, la loc de frunte se înscrie exigența pentru munca proprie, în toate etapele și fazele activității gazetărești. Se înțelege, etica noastră profesională cere ca fiecare ziarist să-și cunoască bine meseria. Și când spun aceasta, mă gândesc, înainte de toate, la necesitatea ca fiecare redactor să studieze temeinic documentele de partid, să fie capabil să le interpreteze și să le aplice la realitățile concrete. Mă gândesc apoi la cerința de a stăpîni cît mai bine domeniul în care lucrează, la simțul de orientare și discernămint asupra problemelor pe care le ridică viața cotidiană, la îndatorirea permanentă de a avea o strînsă legătură cu terenul, cu oamenii muncii. Desigur, oricît de talentat ar fi, ziaristul are datoria să-și perfecționeze continuu măiestria publicistică, să se preocupe de ridicarea necontenită a nivelului său de cultură generală, tehnică și umanistică.

În cele ce urmează mă voi referi la câteva aspecte ale muncii ziaristului agrarian, la exigența de care trebuie să dea dovadă de la documentare și pînă la redactarea articolului. Oricît ar părea de curios unora, dar redactorul de specialitate nu poate porni la lucru fără un plan dinainte stabilit. Este exact ceea ce face și un cercetător, care își alege o anumită temă de studiu și nu pornește la treabă pînă nu-și definește precis scopul și mijloacele. În baza planului, redactorul își începe munca de pre-documentare. Se înțelege că, în această etapă, nu se pune accent pe culegerea datelor, ci pe examinarea atentă a situațiilor existente și pe confruntarea lor, consultînd, la nevoie, pe cei mai competenți specialiști în materie. În felul acesta, redactorul știe precis unde trebuie să pornească spre documentare și își începe investigația în cunoștință de cauză.

Această etapă a exercitării profesiunii noastre de ziarist este poate cea mai grea, dar și cea mai interesantă. Dar și aici exigența față de cele constatate în realitate, față de propria muncă trebuie să fie un permanent însoțitor și sfătuitoare. Munca pe teren impune ziaristului să manifeste multă perseverență, să nu se dea „bătut” în fața greutăților întîlnite — și ziaristul agrarian nu este lipsit de asemenea situații — să caute și să adune tot ceea ce îl poate interesa în legătură cu tema respectivă. Fi-rește, faptul că a pornit la drum cu un plan, nu-l poate lăsa indiferent pe ziarist față de alte aspecte pe care i le oferă realitatea. Ceea ce vreau să subliniez este că tocmai aici, pe teren, se verifică, de fapt, orientarea politică și competența profesională

a redactorului. Un ziarist cu experiență va ști să se orienteze mai bine în descoperirea noului, în căutarea adevărului, selectînd și verificînd datele cu toată rigurozitatea necesară. Dimpotrivă, ziaristul mai slab profesional va face o documentare superficială, generală, lipsită de elemente convingătoare.

În analizarea rezultatelor economice, de pildă, noi trebuie să avem mereu în vedere faptul că orice experiență dobîndită are un caracter dinamic, se află în continuă perfecționare. Și aici este necesar ca redactorul să dea dovadă de exigență revoluționară, să examineze evoluția unei experiențe pozitive în perspectiva obținerii unor rezultate și mai bune. Pentru aceasta însă, el trebuie să-și aleagă ca principală sursă de informare discuția cu oamenii, cu fruntașii din unitate și nu rapoartele statistice — cum se mai întîmplă, din păcate, să procedeze unii colegi.

Examinînd mai departe metodele care au determinat o anumită experiență înaintată, redactorul va evalua cu atenție fiecare element de bază, reținînd faptele cu caracter inedit, care au avut un rol hotărîtor în obținerea rezultatelor de producție. De asemenea, trebuie avute în vedere și condițiile tehnice, economice și organizatorice în care au fost realizate producțiile, pentru a putea aprecia sfera potențială de extindere în practică a metodelor aplicate de unitățile fruntașe.

Șirul criteriilor de judecată a valorii unei experiențe pozitive poate fi continuat, în funcție de specificul fiecărei probleme în parte. Astfel, din multitudinea de date pe care le oferă documentarea, redactorul va discerne, în mod critic, elementele-cheie care vor fi supuse apoi prelucrării publicistice, pentru ca experiența izolată să devină larg cunoscută, să determine un progres general.

Modalitățile de tratare publicistică a diverselor aspecte care privesc propagarea experienței înaintate — ca să mă refer la aceeași temă — sînt multiple. Nu intenționez că mă opresc la genurile gazetărești. Opțiunea pentru o formă sau alta revine redactorului, care o poate alege încă din timpul documentării, în funcție de conținutul experienței. El este în măsură să hotărască forma de prezentare cea mai utilă și mai corespunzătoare scopului urmărit. De altfel, redactorului care a descoperit pe teren o inițiativă deosebită, o metodă avansată cu șanse de generalizare, nu-i poate fi indiferentă forma în care acțiunea sa va vedea lumina tiparului. Important este însă conținutul de idei al articolului, care trebuie să îmbine armonios funcția informativă, cu alte cuvinte, să prezinte

alt realizările, cât și căile prin care s-a ajuns la ele, pentru a trezi interesul cititorilor, mobilizându-i la prețuarea și generalizarea experienței înaintate.

Indiferent de forma publicistică abordată, ziaristul militant nu va uita ca, în articolele sale, să prezinte oamenii, autorii inițiativelor și metodelor avansate, fruntașii producțiilor-record. Acest lucru nu trebuie făcut formal, amintind câteva nume la sfârșitul articolului, ci în contextul faptelor, ceea ce conferă articolului mai multă autenticitate și forță de convingere.

Trecând în revistă etapele principale ale activității noastre, raportate la cerințele fundamentale ale eticii ziaristului comunist, nu puține sînt îndatoririle și cerințele de exigență care ne revin din însuși rolul crescînd pe care-l capătă educarea economică a cititorilor, problemele complexe ale educației și formării conștiinței socialiste.

În cele de mai sus, m-am oprit mai mult la spiritul de exigență care ni se impune în elaborarea și perfectarea articolului destinat tiparului.

REFLEXII PRIVIND FOTOREPORTERII ȘI FOTOREPORTAJUL

S-a scris mult în anii din urmă, în paginile revistei „Presa noastră”, despre fotografie, și în special despre fotografia de ziar. Profesioniștii din acest domeniu precum și alți lucrători din presă și-au exprimat părerile dezbătînd problema sub multiplele ei aspecte. S-au publicat și o serie de articole în sprijinul celor ce doresc să se inițieze în arta fotografiatului. Dacă au existat păreri pro și contra într-o direcție sau alta, unanimitatea s-a remarcat atunci cînd discuția a ajuns la fotografia funcțională, instantaneu, acea fotografie care surprinde fapte cotidiene din multitudinea fenomenelor unei zile. Unanimitatea părerilor semnala faptul că asemenea fotografii apar rar în paginile cotidiene, tocmai acolo unde ar trebui să fie întâlnite cu frecvență, zi de zi și în număr cît mai mare. În urma faptului că am lucrat ani de zile în cadrul secretariatului de redacție la „România liberă”, perioadă în care m-am ocupat și de sectorul foto, doresc să-mi exprim și eu punctul de vedere, contribuind și cu cîteva propuneri la această interesantă dezbateră.

Nu voi insista asupra reușitelor colegilor fotografi în prezentarea realizărilor din domeniile economice și sociale deoarece acestea au fost subliniate și pot fi constatate la o simplă răsfoire a colecțiilor ziarelor (de altfel, propunerile ce le voi face se vor referi numai la munca fotografilor de la ziare). Întrebările de la care am porni sînt următoarele: este posibil ca doi-trei fotografi (la ziarele din țară, unul) să asigure ilustrația funcțională pentru toate cele 8—10 articole și reportaje care apar zilnic? Dar pentru cele cîteva zeci de informații? Pot merge ei pe urmele fiecărui articol și fiecărei informații, în diferitele zone ale țării sau chiar ale unui județ? Răspunsul nu poate decît să confirme o realitate existentă în majoritatea redacțiilor de ziare, dacă nu chiar în totalitate. Este clar că doi-trei fotoreporteri nu pot fi în 10—15 locuri în același timp, nici măcar în cursul unei zile. Urmarea: la secretariat, redactorii și reporterii predau textele, tot în majoritatea lor, fără nici un fel de ilustrație. Și atunci, pen-

Chiar și aici s-ar mai putea adăuga că, privind cu exigență lucrurile, nu ne poate fi indiferentă soarta articolului pînă la ultima-i consecință: ecoul trezit, contribuția lui la obținerea unor rezultate mai bune.

În întreaga noastră activitate sîntem ziaristi — activiști de partid și pentru ca munca să-și atingă rezultatele bune trebuie neîncetat să avem în față acea cerință de bază, acea „cheie a cheilor” de care amintea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: întărirea spiritului revoluționar, sporirea răspunderii și exigenței comuniste. De fapt, aceasta reprezintă însăși rațiunea noastră de a fi ca ziaristi comuniști, ostași ai partidului pe frontul presei.

VASILE CIAUȘU

redactor șef adj. la „Agricultura socialistă”

tru a nu lipsi paginile de fotografii, se apelează la fototecă găsindu-se „ceva ce s-ar potrivi”. Așa își fac loc număr de număr acele „pete negre” care asigură un echilibru grafic, „ilustrează”, ca să fim mai indulgenți, dar nu informează și, ceea ce este mai grav, nu atrag. Bine ilustrate apar acele articole scrise de un redactor care s-a deplasat împreună cu fotoreporterul. Soluția rezolvării ilustrării bine și operativ a paginilor ziarului să însemne oare angajarea cîte unui fotograf pentru fiecare redactor sau reporter? Se dovedește că nu aceasta este soluția. Acolo unde există preocupare, se găsesc soluții folosind mai rațional forțele proprii. Și vom arăta cum. Deocamdată, realitatea demonstrează faptul că cei unu-doi-trei fotoreporteri nu pot rezolva singuri problema mult dezbătută a fotografiei la zi. Dacă la toate cele spuse mai adăugăm și faptul că în deplasările lor fotoreporterii sînt preocupați să aducă imagini cît mai multe (de cele mai multe ori statice), trecînd în mare viteză și neobservînd viața, faptele și eroii lor, ne putem da ușor seama că fototeca se supradimensionează cu fotografii perene, bune pentru unul sau altul dintre acei secretari de redacție mai comozi care găsesc aici „sursa” de ilustrare a paginilor. Și cînd la imaginile făcute de fotoreporteri textele trebuie să fie scrise de un reporter sau redactor care nu au fost la fața locului (procedeu destul de frecvent folosit), vă dați seama cîtă autenticitate și veridicitate, ca să nu mai vorbim cîtă operativitate aduce acest hibrid fotografic. Sînt doar cîteva dintre cauzele care deschid larg porțile, făcînd loc în paginile cotidiene unor fotografii neatractive, uneori ducînd chiar la repetarea aceleiași imagini la un anumit interval. Soluția?

Nu voi spune o noutate dacă voi repeta că unica soluție o reprezintă traducerea în viață, cît mai grabnic, a uneia dintre prevederile Legii presei: aceea care se referă la faptul că fiecare redactor sau reporter trebuie să știe să folosească și aparatul de fotografiat, fără această pregătire neputînd primi atestarea de ziarist. Roadele traducerii în viață a acestei prevederi au început să se vadă.

Mă voi referi la unele exemple din redacția noastră. La „România liberă”, citiva redactori — Petre Mihai Băcanu, Igor Butnaru, Eugen Szasz — au lăsat timiditatea deoparte și au pornit la fapte. Fotoreportajele lor nu conțin fotografii de mare valoare artistică, dar în schimb conving prin autenticitate, atrăgând atenția cititorului și bucurându-se de aprecierile acestuia. După părerea mea, exemplele respective, desigur doar dintr-o redacție, sînt încercări reușite dar destul de singulare, deocamdată. Or, asemenea fel de muncă va trebui, cît de curînd, să devină obligatoriu pentru fiecare redactor și reporter, vechi sau nou angajat. În acest fel văd eu rezolvarea definitivă a ilustrării operative, corespunzătoare a paginilor ziarelor. Cu cît mai mare va fi numărul celor care vor cutreiera țara și cu aparatul de fotografiat pe umăr, cu atît va fi mai mare și numărul reușitelor. Se naște o nouă întrebare însă: Ce vom face cu fotoreporterii existenți?

Pornind de la ideea că și fotografiile existenți trebuie să devină în adevăratul înțeles al cuvîntului fotoreporteri, aceștia vor avea rolul și locul lor bine determinate în cadrul fiecărei redacții. Activînd în cadrul și sub conducerea directă a secretarilor de redacție, fotoreporterii se vor ocupa de ilustrarea evenimentelor previzibile la zi (diferențele manifestări oficiale), realizînd ilustrația de interior și de exterior. Secretariatul de redacție poate asigura deplasarea din timp la asemenea evenimente. Conștituind această echipă de șoc, ei vor trebui să se numere printre cei care zilnic își aduc contribuția la buna informare a ziarului cu informații ilustrate. Aceasta în ceea ce privește pe colegii fotoreporteri existenți în redacții, a căror muncă trebuie apreciată, ei înșiși făcînd parte din corpul redacțional.

În ceea ce privește noile cadre, testul de încercare trebuie să-l constituie în egală măsură imaginea fotografică și textul redactat. Sînt cerințe actuale absolut necesare unui fotoreporter de ziar. Sper să nu fi stîrnit mîhnirea colegilor fotoreporteri cu aceste propuneri și să fiu înțeles în bunele mele intenții, atît de fotografii mai vîrstnici cît și de cei tineri.

Pornind de la ideea că, într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, vom ajunge la situația încît pentru bună parte din redactori și reporteri aparatul de fotografiat să devină un al doilea stilou, problema care se pune este aceea de a se crea cadrul organizatoric capabil să asigure valorificarea operativă a muncii acestora. Mai concret, să fie asigurată dezvoltarea și mărirea operativă a filmelor aduse de pe teren. Cine va face aceste operații? În noile condiții date, cred că fiecare redacție trebuie să dispună de un laborator și un laborant foto. Acesta, zilnic, va avea sarcina de a transpune în alb-negru, cît mai operativ, filmele aduse de pe teren. Chiar și a acelora făcute de fotografii de meserie. S-ar reuși astfel o circulație permanentă a tuturor celor care știu să fotografieze, eliminîndu-se dublele deplasări fotograf-redactor, și, ceea ce este foarte important, s-ar realiza o bogată ilustrație la zi, capabilă să stîrnească mai mult interesul cititorilor. Din bogăția de fotografii, sînt sigur, cei de la secretariat ar avea asigurate zilnic mai multe imagini care vor putea

acoperi golul lăsat azi de lipsa fotografiei instantaneu.

Sînt doar cîteva propuneri făcute din dorința de a contribui la dezbaterea acestei mult discutate probleme a fotografiei, pornind tocmai de la cerințele momentului actual și ținînd seama de obligațiile ce revin fiecărui lucrător al redacției în lumina prevederilor Legii presei. Vor reuși asemenea propuneri, dacă vor fi aplicate, să relanseze fotografia cotidiană, acea fotografie capabilă să ne prezinte, mai mult decît în momentul de față, omul zilelor noastre în complexitatea multiplelor sale îndeletniciri. Colegii mei de la alte redacții, atît fotografi cît și secretari, redactori și fotoreporteri, au o temă asupra căreia, pornind de la experiența fiecăruia, sînt invitați să-și exprime părerile chiar dacă acestea nu vor semăna cu ale subsemnatului.

GH. CONSTANTINESCU

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

În lunile iunie și august a.e., conform Protocoloanelor de colaborare și schimburi interredacționale pe anul 1975 dintre Uniunea ziaristilor din R. S. România și Uniunile de ziaristi din U.R.S.S., R. P. Bulgaria, R. P. Ungară și R. P. Polonă, ne-au vizitat țara pentru informare și documentare:

Din U.R.S.S.:

● Un grup de ziaristi agrarieni din care au făcut parte: **Aleksei Kulikov**, redactorul șef al revistei „Selskaia novosti”-Moscova, **Andrei Kolos**, redactor la „Selskaia gazeta”-Minsk, **Elmar Prozes**, redactor la „Selskaia gazeta”-Tallin.

● Un grup de ziaristi alcătuit din: **Vladimir Dubov**, șeful sectorului presă al Comitetului regional de partid Moscova, **Magomet Guriev**, decanul secției de ziaristică a tuturor școlilor de partid fără frecvență de pe lingă C.C. al P.C.U.S., **Iuri Mozdakov**, șeful secției viața de partid de la ziarul „Raboci Krai” din orașul Ivanovo.

Din R. P. UNGARĂ:

● O delegație oficială formată din **Gulyás Pál**, membru al conducerii Uniunii ziaristilor, colaborator principal al ziarului „Nepszabadság”, **Szabó Endre**, redactor șef adjunct al ziarului „Csongrádi Megyei Hirlap”, **Kovács László** — șeful Departamentului relații internaționale din cadrul Uniunii ziaristilor din R. P. Ungară.

Din R. P. BULGARIA:

● Un grup de ziaristi specializați pe probleme de cultură și artă alcătuit din: **Atanas Dișev**, șeful secției de artă la ziarul „Rabotnicesko Delo” și **Maria Krumova**, redactor la săptămînalul „Pogled”.

● Un grup de ziaristi economiști din care au făcut parte: **Nevena Gheorghieva**, redactor șef adjunct la televiziunea bulgară, **Trapko Tanev**, șef de secție la „Trud”-Sofia, **Ilia Simeonov**, redactor la „Cooperativno selo”.

Din R. P. POLONĂ:

● Un grup de ziaristi format din: **Rafal Skibinski**, redactor șef la Radioteleviziunea poloneză, **Kristof Turwoski**, redactor la Studioul de radio din Lodz, **Lech Spratek**, redactor la Agenția P.A.P. din Varșovia.

ABORDAREA EFICIENTĂ ÎN PRESĂ A TEMATICII ECONOMICE

Dezbateri profesională organizată de Uniunea ziariștilor

Așa cum am mai relatat, în ziua de 1 august a.c., la sediul Uniunii ziariștilor a avut loc o dezbateri profesională în legătură cu abordarea în presă a problemelor economice, în lumina sarcinilor și indicațiilor plenarei comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale.

După un scurt cuvânt înainte al secretarului Uniunii ziariștilor, **Ioan Stănculescu**, au expus referate introductive tovarășii **Ioan Erhan** („Scinteia”) și **Vasile Boescu** („Revista economică”). La discuțiile care au urmat, au luat parte: **Ghizela Barabás** („Előre”), **Emanuel Bobic** (Redacția publicațiilor pentru străinătate), **Iustin Moraru** („Scinteia tineretului”), **Ion Georgescu** („Revista economică”), **Claudiu Udescu** (Radiodifuziune), **Dinu Popa** (Televiziune).

„CHEIA” DESFĂȘURĂRII ÎNTREGII PUBLICISTICI ECONOMICE

IOAN ERHAN („Scinteia”):

Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a polarizat, în mod firesc, atenția și interesul întregului nostru popor. Un puternic ecou mobilizator a avut ampla cuvântare rostită la încheierea lucrărilor plenarei de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document politic de o valoare principială și practică deosebită, menit să slujească drept călăuză în activitatea organelor de partid și de stat, a organizațiilor de partid și obștești, a membrilor partidului, tuturor oamenilor muncii și cu deosebire nouă, ziariștilor, cei ce milităm pentru materializarea politicii partidului.

Ca în atâtea alte rânduri, iată că și de astă dată Uniunea noastră s-a arătat, spre lauda ei, preocupată să ne reunească pentru a discuta și a preciza căile de urmat în vederea unei cât mai eficiente tratări a ideilor izvorâte din documentele Plenarei.

Ideea sub care a fost anunțată dezbateri — Perfecționarea tematicii și a modalităților publicistice — mi se pare a fi foarte pretențioasă; așa zice chiar pompoasă. Cred că nu-i cazul să socotim că nouă, celor de față, ne revine misiunea „să descoperim America”. De altfel, nu-i asta întâia ocazie când ne întâlnim cu un asemenea obiectiv. Faptul că ideea perfecționării revine atât de des, trebuie să ne ducă mai degrabă la constatarea, deloc îmbucurătoare, că dezbateri problemelor economice în ziare are un accentuat caracter de campanie.

Aceasta mi se pare a fi unul din neajunsurile cele mai însemnate ale muncii noastre. De regulă; după plenary sau alte momente politice însemnate, urmează un val de articole pe teme economice, adeseori, canf pe aceleași teme, după care urmează îndelungi perioade în care mai adie doar o ușoară briză. Așa s-a întâmplat și de astă dată. Problemele creșterii productivității muncii, reducerii cheltuelilor materiale, ridicării continue a calității producției, înnoirii și modernizării produselor, buneii gospodării a pământului, perfecționării organizării muncii în unitățile agricole de stat și cooperatiste etc., probleme pe care nimeni nu le descoperă acum, au invadat gazetele. Perfect normal. Anormală este însă neglijarea lor, o lungă perioadă de timp, înaintea plenarei din iulie. Știm cu toții că toate aceste probleme, și multe altele pe care nu le-am amintit aici, rețin, în cel mai înalt grad, de ce puțin două cincinale, atenția conducerii partidului nostru; n-a fost aproape nici o împrejurare în care conducerea partidului să nu le fi subliniat; cum era și normal, ele au fost aduse din nou în discuție, la recenta plenară. Noutatea, dacă este să subliniem acest fapt, constă în accentul mai puternic, mai evident, pe care plenara îl pune pe laturile calitative ale activității economice. Dacă, în urmă cu un cincinal, s-a spus că prioritare vor fi aspectele calitative economice, iată că la ultima plenară care configurează direcțiile de acțiune în economie pentru viitorul cincinal, această chestiune apare ca fiind „cheia” desfășurării întregii activități economice. De altfel, acesta ar fi, poate, motto-ul sub care ar trebui dezbătute toate problemele economice.

O întrebare mă îmboldește însă insistent. De ce acum ne aflăm în situația să constatăm că în presă au fost mai puțin tratate problemele economice și oricum nu în totalitatea lor? În fond, cine ne-a

oprit, de exemplu, să ne ocupăm de problemele calității? Pentru că această chestiune, practic, nu a găsit o prezentă corespunzătoare în preocupările noastre și acum ne aflăm în situația să facem noi planuri pentru o tratare sistematică, ca și când am fi descoperit-o întâia oară? În această situație se găsesc de fapt și alte aspecte ale tematicii economice.

Înainte de a veni la această dezbateră, am avut curiozitatea să mă uit în planurile tematice pe care le-am întocmit vreme de vreo 7—8 ani; în fiecare din ele reveneau aceleași și aceleași probleme; trebuia spus că niciunul din aceste planuri nu a fost îndeplinit pînă la capăt, în totalitatea sortimentului tematic pe care îl conținea. Ce trădează această situație? Evident, lipsa de continuitate, pentru că, dacă ar fi existat continuitate și perseverență în îndeplinirea propriilor planuri, astăzi nu ne-am fi găsit în situația să facem un nou plan.

Chestiunea esențială pentru ca problematica economică să-și mențină locul pe care de drept îl are, de a fi pe primul plan al atenției opiniei publice — loc ce izvorăște din rolul hotărîtor pe care îl au forțele de producție în dezvoltarea economică multilaterală a țării — rezidă în consecvența acțiunilor noastre. Din păcate, noi, gazetarii economiști, nu ne aflăm, întotdeauna, cum ar fi normal, în prima linie a publicisticii. În anumite perioade aproape dispărem de pe orizontul presei. Or, tocmai consecvența și continuitatea este prima condiție a existenței noastre.

Cît privește modalitățile publicistice, de asemenea, mi se pare exagerat să vorbim de o acțiune de perfecționare. Mai degrabă ar trebui să discutăm despre modalitățile creșterii eficienței scrierilor noastre prin acele modalități care să servească mai bine tematica economică în perioada următoare! **Ancheta?** Ea s-a infipt atît de bine în cimpul nostru de activitate încît practic nu mai poate fi deziădăcinată. **Interviul?** Nici aceasta nu e o noutate. Toate modalitățile pe care le cunoaștem și le practicăm presa de atîta vreme, rămîn valabile. Sigur că, dacă ar fi să le judecăm oportunitatea, întrebarea ar putea să fie aceasta: în ce măsură ele servesc tematica economică? Sîntem îndreptățiți să punem această întrebare, constatînd că de cele mai multe ori atît interviul cît și masa rotundă, ancheta, raidul ș.a. nu sînt decît pretexte și nicidecum mijloace eficiente de lucru. Situația cea mai ingrătă cred că o are interviul, cel puțin în domeniul nostru, în domeniul economic, interviul care este instrumentul de lucru cel mai puțin folosit, și cît de puțin dibaci este folosit! Or, dimpotrivă, el ar trebui să fie dintre cele mai percutante mijloace de lucru! Din păcate, interviul are cel mai adesea o funcție minoră, de serviciu; în loc să servească interesele ziarului, ale opiniei publice el folosește exclusiv interlocutorului, pentru că îi dă prilejul, cel mai adesea, să-și facă o reclamă sau în alte împrejurări să-și justifice diferite neajunsuri, să pareze un răspuns sincer pe care ar trebui să-l dea opiniei publice. Multe din interviurile noastre se rezumă la întrebări de conveniență, de complezență, de maniera: „Ce mai aveți de spus? La ce vă gîndiți sau ce probleme aveți pe agenda dvs. de

lucru?” În tot cazul, nu sînt întrebări care să-l facă pe interlocutor să transpire, să-l facă efectiv să se gîndească bine cînd deschide gura și mai ales să se gîndească bine la răspunderile pe care le are față de opinia publică, după acordarea interviului. Degradarea acestei specii a mers atît de departe încît s-a ajuns pînă la practica realizării de interviuri fără interlocutor, acestuia revenindu-i doar sarcina de a vedea înainte de apariție însăilarea făcută de redactor și de a da viza pentru publicare. Din păcate, există și o asemenea practică.

Or, din punctul de vedere al modalităților publicistice, chestiunea care ar trebui să ne preocupe ar fi un efort considerabil pentru a face din aceste unelte pe care le avem la dispoziție arme puternice cu care să realizăm angajarea plenară a factorilor de decizie din economie în fața opiniei publice.

Cred că aceasta ar trebui să fie principala noastră preocupare și, cel puțin în ce privește redacția unde lucrez, în această notă purtăm discuțiile, de a reuși să depășim faza de fotografiere a realității. Cred că a venit acest moment, dat fiind că avem și o Lege a presei; din păcate, cred că este una din legile cele mai puțin cunoscute. Am avut curiozitatea să pun întrebări unor factori de decizie din economie dacă cunosc existența acestei legi; spre surprinderea mea, unii au spus: „Da, îmi amintesc, parcă a fost adoptată o asemenea lege!” (este, totuși, un progres), dar alții au rămas foarte mirați că ar exista o asemenea lege, deși legea a fost dezbătută și public și aprobată de Marea Adunare Națională. Aceasta arată o anumită stare necorespunzătoare de fapt, și primii datori s-o impunem atenției sîntem noi; adică, avînd această lege, am putea totuși să facem mai mult pentru profesia noastră, pentru afirmarea publicisticii economice. Spre deosebire de atîția alți confrăți, gazetarii economiști vin cel mai frecvent în contact cu factorii de decizie din economie, ei ar trebui să impună o reacție din partea acestora: o cronică de film și orice material din alt domeniu, angajează mai puțin; expune un anumit punct de vedere, dar angajează mult mai puține compartimente, verigi ale vieții sociale decît ar trebui s-o facă publicistica economică. Mă gîndesc că străduința noastră ar trebui să se îndrepte spre consacrarea publicisticii economice ca un instrument de lucru în economie, de impulsională, de activizare și de eficiență.

O MAI BUNĂ UTILIZARE A „ARSENALULUI” GAZETĂRESC

VASILE BOESCU („Revista economică“):

Marile realizări dobîndite în anii cincinalului pe care-l încheiem, au generat mutații profunde în mecanismul socio-economic, stabilirea de noi priorități în dezvoltarea unor ramuri și subramuri, evidențierea puternică a opțiunii făcute pentru creșterea economică de tip intensiv în care să predomine factorii calitativi, fără a fi neglijați cei cantitativi, obiectivul permanent constituindu-l atingerrea unui nivel de eficiență cît mai ridicat.

Prezentarea și aprofundarea problemelor ridicate la plenara comună din iulie au constituit o preo-

cupare perseverentă încă de mai multă vreme pentru fiecare publicație, deoarece am avut la îndemână documentele Congresului al XI-lea care ne-au pus în față sarcinile concrete ale noului cincinal 1976—1980 și de perspectivă, până în anul 1990. În perioada ce a trecut de la Congresul al XI-lea și până la plenară — a cărei problematică face obiectul dezbaterii de față — presa noastră a reliefat în diverse forme publicistice perspectiva dezvoltării economiei în viitorul cincinal, a unor principale ramuri economice (construcțiile de mașini, electronica, electrotehnica, chimia, energetica, agricultura, construcțiile, transporturile), a politicii în domeniul investițiilor, al creșterii nivelului de trai. De asemenea, au fost abordate teme majore, explicând, de pildă, ce înseamnă revoluția tehnico-științifică pentru România în contextul mondial, necesitatea cooperării economice cu toate statele lumii, unele aspecte calitative ale eficienței ș.a.m.d.

În dezbaterea de față încercăm o „desprindere“ de probleme legate de o etapă concretă din cadrul viitorului cincinal — etapa 1976. Ni se cere o îmbunătățire permanentă a tematicilor în funcție de profilul fiecărei publicații și, totodată, o îmbunătățire a folosirii modalităților publicistice de abordare ziaristică eficientă.

Pentru „Revista economică“ documentele recente plene constituie o bază programatică de activitate pe termen lung, întrucât însuși profilul publicației o obligă să facă mai mult, să adâncească diferitele fenomene economice, să contribuie tot mai mult la popularizarea experienței înaintate, la dezvoltarea unor deficiențe, la perfecționarea continuă a mecanismului economic. De aceea au fost studiate foarte temeinic aceste documente, au fost făcute dezbateri la diferite eșaloane ale redacției, în final stabilindu-se un plan riguros de acțiune pe ansamblu cu programe specifice fiecărei secțiuni.

În prim planul tematicii noastre stă redactarea și publicarea materialelor de propagandă explicative: ritmurile înalte de creștere și rațiunea lor, politica de investiții și efectele ei, dezvoltarea economică armonioasă a tuturor județelor țării și implicațiile sociale ale acestei politici, conținutul și direcțiile ridicării nivelului de trai, problematica comerțului exterior. Principala problemă este, desigur, ca aceste articole să nu se repete, să vină într-adevăr cu explicații pe înțelesul tuturor. Dacă nu mă înșel, în această direcție, cu toate progresele făcute de fiecare publicație, mai avem mult de pus la punct. Se mai întâmplă, de pildă, ca aceeași problemă să fie tratată cu aceleași fraze și chiar de aceeași oameni. Or, în asemenea cazuri, riscul este inerent, cititorul nu va mai fi interesat să ne urmărească.

O direcție de perfecționare în acest sens ar reprezenta-o lărgirea ariei de colaboratori, lucrul mai intens pe materiale din partea redactorilor, învierea formelor publicistice și grafice utilizate. „Revista economică“ publică rubrica „Documentele Congresului al XI-lea — ghid în acțiune“ în cadrul căreia și-a propus să dezbătă și să aprofundeze problematica ridicată de plenara comună. Ne-am propus ca, în cadrul ei, să secționăm unele probleme mari, să le adâncim mai mult pe idei, așa încât cei care le citesc să fie ajutați efectiv în însușirea lor cât mai profundă, mai concretă.

Pentru că trebuie să ne diferențiem de presa cotidiană, noi mai utilizăm și o altă modalitate de abordare a acestei problematice, cea a „studiilor“

pe probleme majore ale dezvoltării economiei, studii pe care le realizăm cu ajutorul specialiștilor din institutele de cercetare de specialitate, cu specialiști din diferitele ramuri sau din învățământ. Studiile au un mare merit, pentru că permit o incursiune în decursul mai multor ani, facilitează obținerea de concluzii de către cititori și, în același timp, ridică efectiv probleme pentru factori de decizie de la diferite niveluri. Ele dau posibilitatea prezentării diferitelor fenomene, nu numai din economia românească, ci și pe plan mondial, comparațiile permițându-ne să măsurăm nivelul la care am ajuns, experiența pe care am acumulat-o, să vedem de ce uneori nu simțim la nivelul corespunzător și să găsim cele mai corespunzătoare modalități de soluționare a neajunsurilor depistate.

Sînt cu totul de acord cu tovarășul Erhan care sublinia că, prin tot ceea ce facem noi, prin tot ceea ce publicăm, va trebui să sporim capacitatea de intervenție a publicațiilor noastre, pentru a face ca atît mecanismul economic cît și toate activitățile care se desfășoară (la întreprinderi, centrale, ministere, organe de sinteză etc.) să se poată încheia, de la o etapă la alta, cu o eficiență social-economică cît mai mare. În „Revista economică“, sub acest aspect, problemele sînt împărțite, de asemenea, în mai multe secțiuni. Avem o secțiune în care sînt prezentate probleme ale perfecționării mecanismului economic („probleme macroeconomice“), cum sînt problemele de planificare, financiare, relațiile întreprindere-centrală-ministere etc. Și alta care urmărește problemele legate de realizarea ritmică a indicatorilor de plan, perfecționarea organizării producției și a muncii, prezentarea experienței înaintate din întreprinderi și centrale în direcția creșterii producției și productivității muncii, folosirea rațională a capacităților de producție, utilizarea eficientă a forței de muncă, reducerea cheltuielilor de producție ș.a., problemele „microeconomice“.

Eforturile pe care noi toți le facem pentru a stimula și mobiliza capacitățile creatoare și inițiativa celor ce muncesc au, de cele mai multe ori, rezultate bune. Intervenim, și intervine toată presa, în spiritul politicii partidului, pentru promovarea permanentă a noului, pentru ridicarea gradului de gospodărire și eficiență economică. Există domenii pe care le atacăm an de an; și, cu toate perfecționările care s-au produs, lucrurile continuă să fie sub egida acelorași dificultăți sau neajunsuri. Aș lua, de pildă, aspectul aprovizionării tehnico-materiale. S-au făcut progrese, avem un minister de specialitate, avem baze județene, s-ar părea că există condiții ca întreprinderile să nu aibă stocuri, să se aprovizioneze în funcție de nevoi. N-aș spune că presa în general n-a scris mult despre această problemă. Au scris și mulți specialiști; dar — așa cum se arată și în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenară — va trebui să ne ocupăm în continuare de perfecționarea procesului de aprovizionare tehnico-materială. Trebuie să existe concordanță între ceea ce are nevoie întreprinderea, între ceea ce prevede Legea contractelor (perioada de încheiere a acestora) și modalitățile de a se aproviziona ritmic și cu ceea ce este necesar.

Am luat în discuție acest subiect considerînd că, deși problema este „bătută“, ea merită însă să stea în continuare în atenția noastră, a presei, în tematicile noastre. Și nu este singura.

Depistarea și valorificarea de noi surse de materie primă constituie pentru țara noastră unul din

mijloacele de a acoperi un gol în ceea ce privește sursa de materii prime pentru care se știe că cheltuiim enorm la import.

Noi discutăm de asemenea despre „deșeurii“. Deșeurile în multe țări constituie o adevărată sursă de materie primă ! Noi discutăm totdeauna la faza de început, că se cercetează, că se studiază și că mai există un nou pas ! Astăzi în multe țări aproape că toate deșeurile reintră în circuitul producției, se „reciclează“. Or, noi avem surse nemaipomenit de bogate, pentru aproape toate ramurile. Cred că, în acest domeniu, presa noastră poate să contribuie la punerea în valoare sau atragerea atenției asupra multor resurse pe care noi le considerăm a fi deșeurii. Poate că nu numai sub anumite forme ar trebui să fie reciclate și să reintre ca produse de certă calitate, dar se pot găsi soluții, astfel încât ele să fie valorificate superior, să se diversifice gama produselor, să scoatem produse utile și ieftine !

În acest domeniu, al „microeconomiei“, al economiei concrete (folosirea capacităților, modernizarea și înnoirea producției, reducerea cheltuielilor materiale, creșterea eficienței etc.), sînt multiple mijloacele publicistice pe care le folosim. Bunăoară, **ancheta** nu și-a epuizat întreaga gamă de posibilități. Eficiența ei depinde de modul în care știm să o utilizăm acolo și unde ea se pretează ca mijloc de investigare publicistică. Noi, ca economiști, privim ancheta sub felurite laturi : ancheta statistică, ancheta luată pe bază de chestionar direct de la om, ancheta-investigație de lungă durată realizată nu numai din economia noastră ci și în alte țări. Dar intervenția imediată prin ancheta nu poți s-o faci totdeauna : pornind de la această constatare, sînt de acord că **interviul** oferă mai multe posibilități. Aceasta, desigur, atunci cînd este vorba de interviuri bine făcute, cu studierea dinainte a fenomenelor și situației dintr-o unitate sau alta, atunci cînd te adresezi unui cadru de decizie în deplină cunoștință de cauză, nu cu întrebări „incuietoare“, ci cu întrebări prin care să contribuie la rezolvarea problemelor. Prin toate acestea se va urmări ca interviul să fie eficient și, în același timp, plăcut la citit.

O altă formă publicistică cu audiență la cititori este și **articolul de analiză**. Un articol care prezintă experiența acumulată, elementele noi în desfășurarea unei sau alteia dintre laturile problemei, ca și unele neajunsuri față de care se ia poziție, la care se primesc ecouri, poziția oficială a unității și pe urma cărora gazetarul merge să vadă în ce măsură s-au realizat efectiv în viață măsurile stabilite — corespunde din punct de vedere al utilității, contribuind la creșterea aportului și prestigiului presei. Articolul expozitiv, care înșiruie realizări și, pe ici pe colo, și unele lipsuri, fără o investigare adîncă și multilaterală a fenomenelor economice, constituie un „balast“ în presă : Trebuie să recunoaștem că în publicațiile noastre mai avem astfel de articole pe care în viitor va trebui să le eliminăm total.

Pentru o cît mai amplă informare, în cadrul articolelor de analiză, la „Revista economică“ folosim grafice, tabele, diferite elemente comparative din țară și străinătate. Este, desigur, ilustrativ să prezinți o situație ca aceasta : în timp ce la întreprinderea X, cu aceleași dolări cu cadre de același nivel, se reușește sporirea productivității sau reducerea consumurilor specifice, cu atîta și atîta, în altă

parte, la același produs, cu aceleași condiții, nu se reușește să se facă același lucru, ci dimpotrivă. Sînt încercări, dar posibilități sînt multe ; desigur, fiecare publicație valorifică pe acelea care intră mai bine în profilul ei.

Consider că de mare eficiență sînt și dezbaterile ; dar **dezbaterile** pe o problematică bine întocmită, bine aleasă și la care să participe nu o masă mare, ci, dacă s-ar putea, cadre cu înalt nivel și care să aibă o strînsă legătură cu practica, oameni care transpun sau materializează concret diferitele sarcini. Dezbaterile oglindesc de cele mai multe ori realități și ridică probleme foarte „mănoase“. Dacă le transpui la un nivel foarte înalt, se discută într-un anumit fel ; dacă aduci problemele la nivelul factorilor care trebuie să materializeze o decizie sau alta, aici vei avea foarte multe probleme. Păcatul este că, din momentul organizării dezbaterii și publicării ei, finalitatea n-o mai urmărim, pe filieră, pînă la treapta cea mai înaltă.

Ne confruntăm în prezent cu o problemă de certă importanță : a diminuării importurilor și a lărgirii exporturilor. Formele publicistice de abordare sînt multiple. Cred că întreaga presă trebuie să găsească mijloacele, care de fapt există, dar care vor trebui generalizate, în sporirea posibilităților de diminuare a importurilor. În domeniul acesta sînt nenumărate resurse : autoutilarea etc. Cred că dacă am depista mai multe elemente noi, în direcția intensificării efortului propriu și a utilizării inteligenței proprii din fiecare unitate, sigur că am găsi foarte multe soluții și foarte multe propuneri care, extinse la scara economiei naționale, ar duce la foarte bune rezultate.

În problema exportului, de cele mai multe ori, s-au scris materiale de la întreprinderi care se ocupă de export, despre activitatea cu partenerii străini ; mai puțin despre fapte concrete de la locul unde se materializează de fapt cerința aceasta de a da produse competitive în fiecare unitate în parte. Desigur, nu producem de dragul producției, ci producem ca să satisfacem cerințele și exigențele mereu sporite ale consumatorului. Aici avem foarte multe de făcut, de la diversificare la calitate, de la politica de prețuri pînă la preocuparea fiecărui colectiv de a-și crea o mîndrie profesională din faptul că ceea ce pune pe piață, pentru consumatorul intern și extern, reprezintă o certă calitate.

Cred că sînt încă serioase posibilități de a ne **lărgi tematica** prin cuprinderea unor elemente caracteristice, specifice fiecărei publicații, eliminînd generalitățile și lucrurile mult spuse sau des repetate.

Trebuie totodată să abordăm genuri gazetărești specifice fiecărei publicații. De pildă, noi publicăm puține sau nu publicăm reportaje ! Desigur, sîntem mai arizi în modalitatea de abordare a problemelor, dar credem că genurile pe care le folosim satisfac cerințele specialiștilor cărora ne adresăm. În modalitatea de abordare a unui aspect sau al altuia putem să facem multe. Putem să revitalizăm genuri publicistice. Dar trebuie, mai ales, să evităm degradarea lor. Este bine spus că atunci cînd scrii o poezie, nu trebuie să scrii sus „poezie“ pentru ca acela care o citește să-și dea seama că e poezie !

CONDIȚIA OPTIMĂ A REALIZĂRII ARTICOLULUI PE TEME ECONOMICE

GHIZELA BARABÁS („Előre“):

La ora actuală, sarcinile noastre sînt legate de realizarea cincinalului înainte de termen; așa cum foarte bine se arată în documentele plenarei din 21—22 iulie, trebuie să susținem pe mai departe realizarea sarcinilor majore de care depinde împlinirea cincinalului 1976—1980, a hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului.

Citind aceste documente, cred că fiecare ziarist își poate schița un plan de muncă, un program de acțiune, pe baza căruia să cuprindă în perioada imediat următoare sarcinile cele mai importante. Este mult mai greu însă găsirea modalităților adecvate de tratare a acestor probleme în presă și, mai mult, tratarea lor eficientă. Este mai grea conceperea, redactarea unor articole și reportaje care să-l intereseze pe cititor, să-l influențeze spre bine, spre autoperfecționare în muncă, în viață.

Domeniul nostru, al ziaristilor economiști, este producția bunurilor materiale. Dar preocupările noastre diferă de cele ale organelor de sinteză. Pe noi trebuie să ne intereseze mult mai puțin fluxul tehnologic, caracteristicile utilajelor, comportarea unor materii prime și materiale. Tratarea problemelor tehnice și de specialitate cred că ar trebui să o lăsăm într-o măsură mai mare în seama specialiștilor. Pe noi trebuie să ne preocupe creatorul bunurilor materiale, rezolvarea problemelor omului ridicate în activitatea de producție; trebuie să ne intereseze munca omului, viața lui, care este și trebuie să fie strîns legată de muncă, de preocupările din producție.

Noi, ziaristii economiști de la ziarul „Előre“, ne-am străduit să facem cîțiva pași în această direcție. Ce am reușit să rezolvăm?

Am adus în paginile ziarului foarte mulți oameni: muncitori, țărani, intelectuali, oameni de a căror comportare în muncă depinde în mod nemijlocit rezolvarea sarcinilor economice, realizarea planurilor la zi și în perspectivă. Materialele scrise — indiferent de genul publicistic — au urmărit sprijinirea realizării sarcinilor privind perfecționarea educării maselor în spirit combativ revoluționar.

Ar fi foarte bine să ne putem arăta unul altuia — aici, sau cu alte ocazii — tipare fixe asupra ceea ce trebuie să facem, a modului cum trebuie să tratăm aceste probleme. Un astfel de îndrumar însă cred că n-a existat și nu există. Fiecare dintre noi, de fiecare dată cînd se apucă de scris, trebuie să clarifice pînă la ultimul amănunt cui se adresează și ce urmărește. Dacă articolul scris și redactat răspunde la aceste întrebări, cred că măcar într-o anumită măsură își atinge scopul.

Un singur exemplu. Planul nostru pe luna august prevedea o acțiune privind utilizarea mai bună a capacităților de producție. Cum să o rezolvăm? După o investigație prealabilă, ne-am dat seama că, în unele întreprinderi economice din județul Covasna, indicele de utilizare depinde de rezolvarea unor probleme interne. Care erau aceste probleme? Cum se puteau rezolva? De cine depindea rezolvarea lor? La aceste întrebări am cerut răspunsul muncitorilor, maiștrilor, șefilor de secții, directorilor de la aceste unități.

Consecvența și continuitatea în tratarea problemelor de bază este, așa cum s-a mai spus, o primă condiție.

Alegerea genurilor publicistice cel mai adecvate de asemenea își are importanța sa, dar, după părerea mea, nu în măsura în care cred unii. Nu de varietatea genurilor publicistice depinde în primul rînd eficiența muncii noastre, ci de conținutul materialelor.

Vreau să subliniez și eu ceea ce spunea tovarășul Erhan despre consacrarea publicisticii economice ca instrument de lucru în economie. Într-adevăr, aceasta este o cerință foarte stringentă la ora actuală, dar, după părerea mea, o putem pretinde numai în măsura în care am realizat acest lucru pe ansamblu. Problemele economice sînt în centrul atenției presei, dar nu în aceeași măsură există și asigurarea condițiilor în care ziaristul economist să poată îmbunătăți tratarea problemelor economice conform cerințelor Legii presei. Mă refer la posibilitățile actuale de deplasare, de documentare, de redactare a materialelor economice.

I. ERHAN: La ce vă rețereți cînd vorbeți despre condițiile de realizare?

G. BARABÁS: Ca să redactezi un articol, o anchetă, o analiză în domeniul economic, trebuie să cunoști foarte bine problematica, activitatea întreprinderii respective. Se întîmplă însă că te duci acolo și nu ți se pun la dispoziție datele de care ai nevoie; iar cînd te adresezi unui specialist să-ți scrie un material, cu atît mai puțin reușești să scoți în evidență problematica propusă.

I. ERHAN: Poate că noi avem atu-uri chiar mai puternice decît au alți colegi, care se ocupă de alte domenii ale presei. Dacă nu ne bucurăm de aprecierea cuvenită, poate că răspunzători sîntem noi înșine, gazetarii economiști. E adevărat că poate avem un domeniu de lucru ceva mai dificil; este desigur mult mai ușor să realizezi un material cu un om care activează în cîmpul literelor; te pricepe mai repede, are o anumită ușurință de a se exprima, o anumită frumusețe în vorbire etc. Și atunci, chiar dacă asemenea materiale nu beneficiază de prea multă substanță, totuși au o notă de atractivitate, sună frumos și oamenii le citesc! Oamenii cu care noi venim în contact sînt mai puțin dispuși să vorbească, uneori se exprimă mai greu, dar toate acestea nu trebuie să ne scuze calitatea articolelor; menirea noastră este să depășim aceste inconveniente.

V. BOESCU: Activitatea de ziarist economist este multilaterală. Acesta nu este numai un om care se documentează undeva și scrie; el participă la întreaga viață economică a țării; participă la un colocviu, la o dezbateră, la un colegiu de minister, face investigații, își creează relații. Este imposibil ca, desfășurînd o astfel de activitate, să nu-și creeze condiții materiale pentru a-și face o documentare corespunzătoare. Eu, cînd abordez o problemă, cer foarte multe date și discut mult cu interlocutorul. Apoi îmi culeg din discuția cu el acele elemente care mă interesează, care fac obiectul articolului pe care va trebui să-l scriu și apoi să-l public. Dar primesc multă informație. Adesea de cinci sau de șapte ori mai multă informație.

Cred că există dificultăți în ceea ce privește operativitatea cu care noi obținem informații. De cele mai multe ori, trebuie să luptăm individual pentru a le culege dintr-un minister sau dintr-o întreprindere (excepție, unele conferințe de presă orga-

nizate la Uniune cu unii tovarăși miniștri). Cu toate acestea, deși se spune că în ministere există purtători de cuvânt gata oricând să ne primească și să ne dea informația de care avem nevoie, sînt încă obstacole. Dar nici acestea nu sînt de neînvinși! În decursul anilor, pe acest front al gazetăriei economice, cred că fiecare ne-am creat legături la diferite niveluri, pentru a culege informațiile necesare.

În ceea ce privește faptul că sîntem uneori subapreciați, și aici trebuie să vedem de cine și pentru ce. Într-adevăr, sîntem și trebuie să fim subapreciați pentru articolele slabe sau „de serie” pe care le dăm (și care răspund doar prin titlul lor unor cerințe), pentru șabloanele tipărite cît și pentru unele greșeli care mai apar în unele articole.

I. ERHAN: Să rămînem la convingerea că reușita stă în mîinile noastre. Dacă s-ar reuși ca, într-un ziar sau altul, nu așa de rar cum se întîmplă, să se realizeze lucruri care să miște din loc soluționarea diferitelor probleme, cred că alta ar fi căutarea și optica cu care ar fi privite în general materialele economice. De pildă, cum spunea și V. Boescu, referindu-se la această „vină groasă” care este reciclarea deșeurilor, se poate evolua pe acest teren din foarte multe unghiuri de vedere și cu o finalitate foarte consistentă. Din păcate, nu am exploatat pînă acum cum se cuvine această temă. De regulă, au fost aruncate doar cîteva „bombe” și s-ar aștepta efectul exploziilor lor întîrziate. Or, aici se poate lucra cu o finalitate imediată. Este o problemă care de acum a intrat în conștiința publică. Sînt oameni care nu au nici o contingentă cu viața economică, dar care sînt preocupați și reacționează mai mult sau mai puțin energic, dar reacționează față de fenomenul de risipă, de folosire inefficientă a resurselor materiale. Numeroși cetățeni întrebă, de pildă, de ce ambalajele, care au devenit indispensabile vieții moderne, se aruncă în cea mai mare parte la groapa de gunoi. Oare n-ar putea fi folosite? Și dacă ei își pun asemenea întrebări, înseamnă că îi interesează în cel mai înalt grad. Dacă am aborda problema cu priceperea și cu perseverența cuvenită cred că am avea un auditoriu mai larg.

GÎNDIRE DE PERSPECTIVĂ

ION GEORGESCU („Revista economică”):

Mă voi referi la modul în care noi prezentăm previziunea sau gîndirea de perspectivă în activitatea economică.

Spunea tovarășul Erhan că noi avem multe activități de campanie, nu avem o continuitate. Dar dincolo de această deficiență, aș vrea să subliniez ce înseamnă în activitatea economică gîndirea de perspectivă, previzionarea.

Se amintea aici de anumite deficiențe în activitatea de aprovizionare din țară și din import, de necesitatea sporirii contribuției noastre la îmbunătățirea activității în domeniul exportului.

Dar nu numai atît. Trebuie să avem în vedere democratizarea conducerii vieții economice, faptul că oamenii muncii participă sub diverse forme, în cadrul adunărilor generale, în cadrul consiliilor oamenilor muncii, în cadrul comisiilor pe probleme, la importante decizii economice. Presa se adresează maselor, tuturor participanților la decizii, care trebuie să gîndească în perspectivă.

Noi am stabilit anumite obiective pentru viitorul cincinal; trebuie să găsim modalitățile de îndeplinire a lor. În primul rînd, aceasta presupune realizarea

unor programe și implicarea maselor; trebuie să fie mai bine angajat și trebuie explicat, cred eu, aportul pe care fiecare participant la producție îl poate aduce prin obținerea rezultatelor finale.

Însăși dinamica vieții economico-sociale impune acest mod de abordare a problemelor, respectiv previziunea modului în care vom acționa și a rezultatelor pe care le vom obține. Și aceasta nu numai în activitatea exclusiv economică, ci și în celelalte aspecte ale dezvoltării sociale: sistematizare, dezvoltare urbană etc. Gîndirea de perspectivă se impune și în evaluarea investițiilor, a rezultatelor finale pe care le vom obține la un anumit obiectiv, în însăși decizia de a cumpăra sau de a importa anumite produse. Așadar, unul din obiectivele pe care trebuie să ni le înscriem în programul nostru de viitor este și acesta de a contribui la formarea la lucrătorii din economie a viziunii de perspectivă.

LĂRGIREA „AUDITORIULUI”

EMANUEL BOBIC (Redacția publicațiilor pentru străinătate):

Prin sarcinile pe care le am — lucrez la o revistă care se difuzează în străinătate — mă izbesc mai puțin de aspectele de care se vorbea aici, de greutățile de care aminteau antevorbitorii.

Desigur, propaganda pentru străinătate are sarcini specifice, care izvorăsc din relațiile existente între țara noastră și țările în care sînt difuzate publicațiile. Economicizește vorbind, aceste aspecte vizează în special schimburile comerciale, colaborarea și cooperarea în producție și tehnico-științifică, ceea ce se întreprinde și ceea ce se finalizează. Sînt aspecte care nu scapă nici un moment atenției ziaristilor economiști de la redacția în care lucrez, existînd o preocupare și un contact permanent cu organele de comerț exterior.

Scopul schimbului nostru de experiență și opinii vizează problematica ridicată (și care este pusă și în fața noastră, a gazetarilor economiști) de lucrările plenarei comune din 21—22 iulie a.c.

În funcție de aceste obiective pe care le avem acum în față, cred că și noi, gazetarii, ar trebui să ne structurăm activitatea.

Toate capitolele cuvîntării secretarului general al partidului ne sînt acum bine cunoscute. În cadrul fiecărui capitol, dacă vom analiza cu foarte multă atenție, vom constata că sînt obiective și sarcini majore, multe din ele noi, prețioase surse de inspirație și de revitalizare a activității noastre de publiciști economiști. Doresc și eu să mă refer la unele dintre ele, nu însă înainte de a sublinia o tendință care mie mi se pare că ar putea să devină un pericol pentru presa noastră.

Există la unii tovarăși tendința de a fi mai întii economiști și după aceea publiciști. Or, cred că prin însăși rațiunea domeniului în care lucrăm, ar trebui să nu uităm că întii sîntem publiciști activiști de partid, și după aceea economiști, și că nu ne este îngăduit să tratăm atît de generoasa problematică economică într-o manieră tehnicistă, aridă, seacă, neinteresantă.

Uneori ne lăsăm furați de aspecte care, după părerea mea, intră în competența specialiștilor, a organelor de control și îndrumare economică, a specialiștilor care activează în sfera producției (în uzine, în fabrici, în centrale industriale etc.) și nu în atribuțiile presei.

Noi nu trebuie să pierdem din vedere nici o secundă că presa este o tribună a experienței înaintate, chemată să mobilizeze, să organizeze, să îndrume, să educe. Ținând cont de acest lucru, cred că structurarea planurilor noastre de muncă, pentru a răspunde cerințelor documentelor de partid, ar trebui să aibă în vedere mai mult acele aspecte economice care interesează cel mai larg auditoriu. Aș aminti trei dintre ele: gospodărirea bunurilor materiale ale societății, calitatea și eficiența muncii, organizarea după criterii științifice a întregii activități.

Cu toții călătorim cu trenul. Vedem multe realizări minunate, despre care și scriem. Dar unele gări, bunăoară, oferă încă o imagine foarte neplăcută. Pe rampe zac tone de îngrășăminte, de construcții metalice, de tot ce vrei și ce nu vrei. Este o latură a risipei, care trebuie combătută cu energie. Eu îi apreciez pe colegii de la Televiziune pentru emisiunile în care au criticat asemenea aspecte. Cu toții trebuie să ne mobilizăm însă mai mult. Pentru aceasta ne trebuie, pur și simplu, doar un aparat de fotografiat, o documentare temeinică la fața locului și... nerv publicistic.

Aceasta este o latură, partea ca să zic așa, combativă, critică, ce se pretează la orice gen gazetăresc, de la articol și pînă la foileton ori pamflet. Deci nici modalitățile de tratare nu mai sînt un impediment.

Dar sînt numeroase aspecte pozitive, poate cele mai multe, care merită să fie operativ evidențiate. Parcă niciodată ca în ultimii trei ani n-am văzut prezentate în presă (e adevărat, de multe ori tratate neinspirat) atîtea inițiative valoroase aparute în unitățile productive. Noi avem misiunea să „împămîntenim” asemenea inițiative, să le transformăm într-o practică cotidiană a tuturor. Pentru aceasta trebuie renunțat însă la companii. A fost secretarul general al partidului într-o vizită de lucru în Moldova, evidențiind între altele o stațiune cu valoroase rezultate în combaterea eroziunii solului. În presă se conturează o nouă „campanie”; vom citi, probabil, mult despre lucrările agricole executate „pe curba de nivel”! N-aș zice nimic dacă n-aș ști că mulți gazetari specializați în probleme agricole s-au dus și înainte la Perieni. Dar n-au văzut, ori n-au știut să scrie pe înțelesul tuturor, să facă un caz, să creeze o opinie de masă în jurul valoroasei experiențe a cercetătorilor de la Perieni, deși mulți dintre ei sînt cu studii în domeniu.

Un alt aspect: reciclarea deșeurilor. A fost o singură campanie mare — aș zice eu — în „România liberă” (spre lauda ei) cu hîrtia, cu stringerea și reintroducerea ei în circuitul productiv. S-au publicat și fotografii. Dar a sesizat cineva o receptivitate notabilă din partea D.C.A.? Nu cred! Nu s-a făcut aproape nimic. O schimbare în bine cu caracter permanent nu a apărut. Deci, la campanie am apelat, rezultatele de campanie am obținut.

Cincinalul următor, pînă la începerea căruia nu mai este decît puțin timp, a fost denumit și „cincinalul revoluției tehnico-științifice”.

Este o altă sarcină cardinală izvorită din lucrările recentei plenare, pe care cred că noi ar trebui să-o abordăm încă de pe acum. Altfel spus, este latura foarte importantă a saltului calitativ, dar nu în sensul foarte obișnuit al cuvîntului folosit pînă acum, și pe care și noi l-am cam demonetizat. Am în vedere prezentarea preocupărilor pentru promovarea, în toate sectoarele, a tehnicii celei mai noi, a tehnicii de vîrf.

În sfîrșit, un ultim aspect la care aș vrea să mă refer: organizarea științifică a muncii. Am în vedere întreaga filieră, de la șeful de echipă pînă la directorul general de centrală industrială, chiar pînă la ministrul de resort. Este un domeniu mai „sensibil”, dar cu atît mai interesant pentru munca gazetarului. Mergem și vedem că, la 5 oameni, este și unul care fluieră, se învîrtește printre ei și care este „sof”. Cînd ne referim la „eșaloanele” inferioare, ne dovedim foarte combativi, mai sus... clacăm.

Lucrările plenarei din iulie, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu trasează sarcini foarte importante și în acest domeniu. Trebuie să combatem lenea, birocratismul, incompetența, fuga de răspundere. Știu că aceasta necesită mult discernămint, multă răspundere. Cu bucurie am putut constata că începutul a și fost făcut. Aș cita din nou Televiziunea, spre lauda ei.

PRODUCȚIA CERE IDEI VII, ÎNDRĂZNEȚE

IUSTIN MORARU („Știința tineretului”):

După părerea mea, nu ducem lipsă de modalități publicistice în tratarea problemelor economice în presă, ci mai degrabă de consecvență în folosirea lor. Și trebuie să fim de acord că genurile, dacă se compromit, uneori, în timp, acest lucru se explică nu atît prin repetare cît prin sărăcia ideilor și informațiilor cuprinse în textul incredințat tiparului. Abordarea susținută, aprofundată, din unghiuri mereu inedite, a unor teme poate revitalizeza pagina de ziar. Cu condiția însă ca articolul, interviul sau ancheta respectivă să comunice ceva nou, să dezbătă probleme de un larg interes. Perspectiva cincinalului revoluției tehnico-științifice deschide un larg teren de investigație și afirmare pentru ziaristii economiști, oferă numeroase teme importante care se cer tratate cu seriozitate și înaltă profesionalitate.

Numitorul comun, suportul principal al înnoirilor ce se vor produce în cincinalul viitor este creația tehnico-științifică. Spre acest punct converg sarcinile de bază ce rezultă din documentele Congresului al XI-lea și ale recentei plenare comune a Comitetului Central al partidului și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. În „Știința tineretului”, sub genericul: „Producția cere idei vii, îndrăznețe. Să-i dăm producției întreaga noastră putere de creație”, vom prezenta din acest unghi, al efortului de creație pe care îl presupune, înfăptuirea programului de dezvoltare a diferitelor ramuri sau sectoare ale economiei naționale.

La această rubrică vom publica interviuri cu specialiști și cadre de conducere din ministere, centrale industriale, institute de cercetări și proiectări, anchete, articole de analiză, reportaje și informații în care ne propunem să evidențiem ideile noi, soluțiile tehnice originale, măsura în care tinerii contribuie efectiv la pregătirea, pe această cale, a realizării obiectivelor viitorului cincinal. Un foarte bogat material pentru această rubrică ne oferă dezvoltarea bazei de materii prime și energetice, programele de reducere a consumurilor specifice și modernizare a produselor, de creștere a productivității muncii, de reducere a importului ș.a. Datoria noastră, a ziaristilor, este să scriem despre experiența bună, despre performanțele obținute, dar și despre

inertțiile ce se mai manifestă în acest domeniu. Este o acțiune de durată, în care ne propunem să investim multă muncă.

PREZENȚA ÎN VIAȚA ECONOMICĂ A PRESEI AUDIOVIZUALE

CLAUDIU UDESCU (Radiodifuziune) :

Dezbaterem o temă foarte importantă, vitală pentru noi, pentru că aceasta este însăși rațiunea noastră ce a progresează, de a ființa în redacțiile în care activăm.

De aceea, sincer spun, că așteptam să fie o participare mai largă, cu sprijinul și al altor instituții care să vină să vadă ce căi avem, ce mijloace vom avea în sprijinul nostru pentru a ne îmbunătăți tematica și modalitățile de expresie publicistică.

Ceea ce avem de făcut, știm. Documentele programatice și cuvântarea secretarului general al partidului vin să precizeze, pe baza unei analize temeinice, sarcinile actuale, la sfârșit de cincinal, în prag de nou cincinal. Noi am și luat de fapt ca motto cuvintele din cuvântare : „A munci și a trăi în spirit revoluționar“. Or, acest motto spune totul și noi sintem chemați să-i răspundem cu mijloacele noastre de expresie.

Ce am făcut noi, la Radiodifuziune ? Ne-am structurat planurile, le-am îmbogățit tematic ; dar am considerat că nu este suficient ; ne-am propus și alte modalități de expresie tocmai ca să dăm un plus de combativitate emisiunilor noastre ; și nu numai că am reușit să ne lărgim tematica și să nu ajungem la o repetare de teme, dar am punctat, am găsit și modalități noi de expresie.

Aș vrea să spun între altele că mă declar în dezacord cu opiniile care s-au formulat aici cum că interviul ar fi degradat, că dezbateră ar fi prea uzată etc. Dați-mi voie să vă spun că nu poate fi bânuit gazetar în propriul înțeles al cuvântului acela care nu găsește mijloace proprii ca să spună așa cum se cuvine ceea ce a sesizat și mai ales să arate ce semnificație au cele tratate de el în articol.

Pornind de aici, consider că toate genurile ne pot sluji cu maximum de eficiență, dacă știm să relevăm semnificația obiectului tratat de noi. Activitățile economice, e drept, sînt mai aride, dar trebuie să căutăm, trebuie să scotocim bine și să scoatem în relief semnificații. Atunci cînd am făcut așa zise „cartușe“, pe voci, am sonorizat, fie că a fost vorba de experiențe pozitive, de generalizarea unor metode, fie că a fost vorba de atitudine împotriva risipei, cînd am introdus elemente sonore iar la televiziune s-au introdus grafice sau alte mijloace vizuale, atunci am avut elemente de șoc, elemente care rețin, care captează atenția.

V. BOESCU : Se apreciază, pe drept cuvînt, că activitatea presei vorbite și ilustrate, mă refer la radioteleviziune, captează mai mult pe auditor sau, dacă vreți, pe „cititor“. Trebuie să recunoaștem că, în multe privințe, mai ales dacă luăm ultima perioadă, investigațiile făcute de televiziune, în domeniul economic, au fost gustate ; unele au avut direcții destul de bune, lăsînd de-o parte diverse carențe ale comentariului ; dar de multe ori, imaginea spune mai mult decît comentariul.

Dacă ne referim la informații, la radiojurnal, la comentarii, la discuțiile în jurul mesei rotunde care

se fac, mai ales cele cu specialiști, ele sînt însă mai amorse, mai puțin interesante, după cum altele sînt bine gîndite și într-adevăr scot la iveală căutări și punctează personalitatea celui care realizează asemenea dezbateri.

DINU POPA (Televiziune) :

Intr-adevăr, la Radioteleviziune, avem și avantajul imaginii și eventual al sunetului care ne slujesc în plus față de presa scrisă. Pentru un ziarist în presa scrisă este mai ușor, în sensul că el știe, cunoaște, are informații de la anumite organe de sinteză despre anumite șantiere sau despre anumite nereguli din întreprinderi ; și poate realiza un material cu aceste date ; noi însă, dacă nu ne ducem să le și filmăm la fața locului, nu ne atingem scopul. Și, cu toate prevederile Legii presei, despre care s-a vorbit aici, este clar că dacă directorul nu vrea să ne admită să intrăm în fabrică, nu intrăm !

Acum, în ce privește rolul ziaristului, aș înclina și eu să-i dau dreptate lui Em. Bobic, fiindcă întii sintem ziaristi și după aceea economiști și de aceea cred că nu trebuie să atacăm atît de tehnicist problemele.

Ceea ce ne face ca noi, la Televiziune, să venim cu acea „Revistă economică“ este ca să ieșim din șablonul lozincilor și să abordăm mai multe genuri publicistice și în mod special acest mijloc publicistic care este ancheta-foileton : de fapt este vorba de un pamflet, de o satiră în imagini. Știm cu toții că forța educativă a satirei, din cele mai vechi timpuri, este foarte mare și omul este foarte receptiv, mult mai receptiv decît la un interviu, spre exemplu. Îmi dați voie să vă contrazic : dacă luăm un interviu și-l facem pe om să transpire, o să aflăm poate de ce nu s-a rezolvat o anumită chestiune și, eventual, ce are de gînd să facă în continuare. Mai mult nu. Or, pentru aceasta cred că pot să-l tragă la răspundere șefii ierarhici superiori. Așa cred eu. Dar aducînd în fața telespectatorilor imagini elocvente despre activitatea și lipsurile celor în cauză și satirizîndu-le, făcîndu-l de ris cu alte cuvinte pe cel în cauză, poate că altul va fi efectul. Aș mai adăuga un argument în favoarea anchetei-foileton la televiziune. Dacă nu-i place ceea ce se transmite la radio și televiziune, omul are posibilitatea să închidă aparatul imediat ! Dacă în presă are posibilitatea să mai revină și să citească ziarul peste două ore, cînd o fi odihnit și o avea chef să citească, la radio sau la televiziune așa-ceva nu merge : a trecut emisiunea, gata ! Deci trebuie să-l captezi în momentul respectiv cu un spectacol și cred că o putem face cu aceste anchete-foileton care să se transforme în spectacol.

V. BOESCU : Da, dar dacă puneți asemenea probleme între două emisiuni plăcute, omul nu mai închide aparatul !

DINU POPA : Eu aș opta, în primul rînd, pentru acest foileton prin care satirizăm. În fond, aceste documente, cuvîntarea și indicațiile secretarului general al partidului, directivele Congresului al XI-lea cuprind sarcini pentru noi toți. Și cum putem să le aducem la îndeplinire decît militînd pentru înlăturarea unor nereguli ! De aceea eu susțin că, în calitatea noastră de ziaristi economiști, trebuie să punem accentul, fără să excludem celelalte genuri, pe materialele critice. Vă spun din experiență că un reportaj, deși poate că are idei deosebite, totuși, de obicei este, plat : de aceea n-aș fi pentru el în toate emisiunile economice la TV.

PRACTICA DE VARĂ A STUDENȚILOR

În scopul de a se putea urmări „pe viu“ modul în care se desfășoară practica de vară a studenților facultății de ziaristică, redacția noastră s-a adresat unor studenți care au lucrat în această perioadă la diferite cotidiene și săptămânale din județe și unor îndrumători de practică din redacțiile respective care au răspuns de activitatea studenților.

Publicăm mai jos răspunsurile primite, ele conținând referiri atât la practica din vara aceasta cit și unele propuneri cu caracter mai general care, fără îndoială, vor fi studiate.

CUNOAȘTEREA ADEVĂRATEI GAZETĂRII

Cu ajutorul cunoștințelor acumulate la Facultatea de ziaristică, în cadrul orelor de „Teoria genurilor gazetărești“ și „Practica presei“, cu sprijinul colectivului redacțional al gazetei „Clopotul“-Botoșani, am început prin a redacta informații, știri, note din industrie și agricultură. Pe parcursul practicii am abordat și subiecte ample din domeniul comerțului, cetățenești, din școli, din munca educativă ca latură a vieții de partid.

Pe teren (pentru că terenul este documentarea practică a gazetarului) n-am plecat niciodată nepregătită. Documentele de partid și de stat, biblioteca redacției, colecțiile ziarelor centrale și județene au constituit o bază solidă de predocumentare. Înainte de a ajunge într-un colectiv de muncă, aprofundam fiecare noțiune pînă la detaliu.

Practica ne-a oferit cîmp larg de a cunoaște nume de oameni, nume de locuri, fapte bune sau mai puțin bune. O parte din ele au constituit subiectul materialelor publicistice apărute. „Planul tot cu țuică se face“ (concluziile raidului prin unități ale alimentației publice din mediul sătesc), „Același și totuși...“ (despre urbanizarea satului Leorda), „Vara celor mici“ (modul cum cooperativele agricole de producție sprijină grădinițele de copii pe perioada de vară), „În casa cu zece frați“ (despre o mamă eroină și activitatea ei în producție), „Prin căminele muncitorești“ (anchetă cu gospodărirea și folosirea căminelor de nefamiliști) sînt doar cîteva din cele care au apărut în coloanele „Clopotului“.

Îndrumată permanent de colectivul redacțional, de redactorul șef, am reușit să-mi „șlefuiesc“ stilul publicistic, să fiu în măsură să transmit idei, acțiuni, fapte și experiențe, într-o formă accesibilă.

Practica din vara acestui an a însemnat pentru mine „botezul“ în gazetărie. Am înțeles, mai mult,

că gazetăria înseamnă muncă, disciplină, înaltă responsabilitate politică și civică. Înseamnă cunoștințe și cunoaștere a vieții. Înseamnă respect față de om. Toate le-am înțeles pe parcursul unei practici făcute într-un colectiv adevărat, responsabil de menirea incredințată de partid.

ELENA CONDREI

studentă a Facultății de ziaristică, anul II

O CONTINUARE FIREASCĂ A CURSURILOR

La fel ca și pentru colegii mei, practica în redacție este continuarea firească a cursurilor facultății — o continuare mai ales a obiectelor „practica presei“ și a „concepției și elaborării ziarului“. Socotesc practica de vară un moment de sinteză a cunoștințelor căpătate pînă acum în facultate și criteriul verificării aptitudinilor noastre pentru gazetărie.

În redacția „Clopotul“-Botoșani activitatea studenților Facultății de ziaristică se desfășoară în condiții identice cu ale unui redactor angajat. Sarcinile noastre sînt împărțite în ședințe de machetă și ating limita de sus a posibilităților noastre. Temele materialelor sînt echilibrate în așa fel încît să avem de scris nu numai reportaje și anchete, dar și note și informații.

Pornind de la ideea că munca gazetarului are un randament și o eficiență sporită dacă activează într-un mediu bine cunoscut, redacția „Clopotul“ a inițiat o serie de conferințe de presă cu invitați din instituții și întreprinderi importante ale județului. Pe aceeași linie cred că ar merita continuată această acțiune prin oferirea studenților și a altor forme de cunoaștere a județului. Ar fi bine ca o zi pe săptămînă să fie destinată studierii structurii economice, sociale și culturale.

MIRCEA OPREA

student al Facultății de ziaristică, anul III

PROPUNERI DE ÎNDRUMĂTOR

Mă declar de la început de acord cu ambele definiții date practicii de către studenții Elena Condrei și Mircea Oprea. După cursurile facultății, practica este o exigentă școală a gazetăriei, în care viitorului ziarist (pregătit mai bine sau mai puțin bine) se confruntă cu realitățile, cu viața, cu oamenii.

Cum „se simt“ în colectivul nostru studenții Facultății de ziaristică care fac aici practica, au spus-o ei, în rîndurile de mai sus. Eu mi-aș permite, doar, să fac cîteva propuneri, privind sporirea eficienței practicii și, poate, în genere a pregătirii viitorilor gazetari.

● Se observă, de obicei, la studenții ce vin în practică, de altfel ca și la absolvenții Facultății de ziaristică ce au fost recrutați din afara redacțiilor. **predlecție pentru a scrie din domeniul cultural, învățămînt, tineret, mai puțin despre problemele de industrie, agricultură, investiții.** De ce? Nu e acesta un semn al insuficienței pregătiri. în anii de facultate, în domeniile respective? Se pledează pentru ideea că gazetarii nu trebuie specializați pe domenii (personal nu împărtășesc întru totul acest punct de vedere), dar în redacții se resimte lipsa tocmai a gazetarilor care să scrie din industrie, din agricultură, din construcții, adică din domenii principale. Nu e vorba de o „tehnalizare“ a articolelor, dar a scrie în ziar doar ceea ce îți spune șeful contabil al unei unități (fiindcă gazetarul nu știe să analizeze un bilanț sau o situație statistică) sau ceea ce îți spune inginerul agronom din cooperativa agricolă (fiindcă gazetarul e străin de tehnologia culturilor agricole) mi se pare că nu aduce nici un serviciu nimănui.

Dacă nu formăm gazetari specializați, să-i pregătim mai bine în domeniile respective, în anii de facultate. În această direcție aș propune ca primul an de facultate să fie un an de cultură generală iar în anii II și III studenții să fie pregătiți oarecum pe domeniile în care vor lucra.

● În redacții studenții au posibilitatea să se obișnuiască cu ritmul de lucru de aici. Ținînd însă seama că cei mai mulți studenți sînt tineri (au 1—2 ani de producție) ar fi bine ca **practica într-un an (în anul III, de pildă) să fie făcută într-o întreprindere, instituție, comună etc., pentru ca viitorii gazetari să cunoască viața, realitățile, cum se muncește practic** nu numai în redacție, ci și în întreprindere.

● Mi se pare că actualii studenți au o bună pregătire teoretică (ceea ce, evident, nu e rău deloc, dimpotrivă), însă, practic, se descurcă mai greu. Ar trebui intervenit cred în programele de pregătire în așa fel încît, **în timpul facultății, studenții nu numai să viziteze întreprinderi, mari unități agricole, comitete de partid, ci să facă anumite studii, analize pe diverse teme, ceea ce i-ar obișnui cu problemele practice ale producției, ale vieții de partid.**

● Am observat că cele mai multe teme pentru lucrările de absolvire a Facultății de ziaristică (necesare susținerii examenului de stat) se referă la analiza felului cum tratează ziarele anumite probleme. Asta îi obligă pe studenți să devină „cititori specializați“, „analizatori“ sau cum vrem să-i denumim, dar mai puțin gazetari. După absolvirea facultății ziaristii sînt puși direct în organisme care să analizeze ziarele? Nu, ei trebuie să scrie, să participe direct la elaborarea gazetei. **De ce atunci nu s-ar pretinde studenților din ultimul an să-și prezinte lucrarea de diplomă sub forma, să zicem, pur și simplu, a unui ziar realizat de ei, un ziar care să ateste pregătirea lor, în care să vină cu idei interesante, noi, utile.** Sau de ce să nu întocmească o lucrare care să rezolve o treabă practică de muncă politică într-o unitate sau o comună, să facă adică un lucru util pentru el (cunoașterea vieții, a realității) și pentru alții.

În propunerile de mai sus, am pornit de la ideea că munca gazetărească nu este o muncă „deasupra tuturor“, ci o activitate ce trebuie să se integreze profund în celelalte activități. Condiția socială a gazetarului se află în producție, între oameni, și nu în altă parte.

VICTOR MAFTEI

secretar general de redacție al ziarului „Clopotul“ — Foto din această perioadă de activitate în redacție, maniera

În momentul absolvirii Facultății sîntem necesari ca ziaristi, nu începători în această profesie. Ne vom afla în redacții cu activitate „fierbinte“, cu al cărei ritm nu trebuie să ne obișnuim din mers, ci să ni-l fi însușit anterior. De aceea nu concep practica studentului de la Facultatea de ziaristică în afara muncii reale, de redacție.

Fără îndoială, acea zi de practică pe săptămîină din timpul cursurilor este necesară, dar numai în primul an, atunci cînd ne familiarizăm cu genurile publicistice. În următorii doi ani, va trebui să simțim deja mirosul cernelii tipografice pe ziarul proaspăt ieșit din rotativă, să căutăm nerăbdători spațiul pe care l-am împlinit cu munca noastră de o zi sau de o săptămîină. Reacția cititorilor la cele scrise de noi constituie judecata de valoare cea mai de preț. În funcție de ea simțim satisfacție sau nemulțumire. Numai activitatea practică în redacție ne obișnuiește cu rigorile acestei munci: documentare corectă „pe viu“, să știm că căutăm și să descoperim noutatea, să ne obișnuim cu predarea materialului la termen, la dimensiunile necesare.

Această posibilitate ni s-a oferit, pînă acum, numai în perioada practicii de vară, de 50 de zile. Dacă facem suma, realizăm faptul că numai 150 de zile ne pregătim pentru viitoarea meserie în condiții reale. Sînt suficiente? Nu cred. Munca „ucenicului“ gazetar trebuie să fie mai îndelungată. M-am gîndit la cîteva soluții care să mărească dimensiunile acestei perioade. Una dintre ele ar fi apariția săptămînală a ziarului-școală „Șantier“. De asemenea, repartizarea studenților din anii mari la publicațiile din București pentru o activitate permanentă. Nu mi se pare imposibil ca toate zilele de practică prevăzute săptămînal să fie comasate în cîte două săptămîni de practică continuă la ziarele care ne-au recomandat pentru facultate.

Ne pregătim să îndeplinim o înaltă investiție politico-socială, de ziaristi-activiști de partid. Din primul moment al intrării noastre în redacție, să fim cu adevărat ziaristi.

MARIA RUȘCACIU-GĂLCĂ

Facultatea de ziaristică, anul III

O PERIOADĂ DETERMINANTĂ

Există multe motive pentru a considera că perioada de practică a studenților Facultății de ziaristică este determinantă în formarea viitorilor gazetari. **Redacția oferă un cadru propice de conturare și dezvoltare a aptitudinilor gazetărești, de participare activă la conceperea și redactarea ziarului implicînd responsabilități politice, etice și profesionale autentice.**

Iată cîteva opinii referitoare la practica în redacție a studenților care, în mare parte au fost realizate în cadrul colectivului redacțional al gazetei „Înainte“-Brăila.

Chestiuni de ordin psihologic ne determină să credem că pentru studentul practicant prima zi petrecută în redacție este și cea mai grea. De aceea, felul în care este primit acesta de către întregul colectiv trebuie să însemne, înainte de toate, atenție, încredere, dorință de a-l ajuta. Necesară, credem, este și o discuție a redactorului șef cu practicantul, în care să fie subliniată ideea importanței acestei perioade de activitate în redacție, maniera

de comportament în cadrul colectivului, ca și pe teren în procesul documentării. Vor urma apoi 2—3 zile de documentare la sediu, urmărirea numerelor de gazetă apărute în ultimul timp, cunoștința cu procesul de tipărire a acestuia. Apoi practicantul va lucra sub îndrumarea unui redactor cu experiență și aptitudini în acest domeniu. Considerăm că practicantul trebuie să însotească în documentare redactorul coordonator pentru a putea urmări procesul de desfășurare a acestuia. Concomitent va fi urmărit de către redactor cum realizează el însuși documentarea.

Experiența celor câțiva ani de când în redacția noastră își desfășoară practica studenții ne-a condus și la alte concluzii. Nu de puține ori, studentul practicant trăiește sentimente de timiditate în fața alegerii temelor pe care urmează să le trateze și nu îndrăznește să le propună el, conducerii redacției, preferind să i se „repartizeze“. De aici, o aparență stare de lipsă de idei ce trebuie depășită prin stimularea gândirii și încurajarea inițiativei în abordarea diferitelor teme și subiecte. De asemenea, unii practicanți manifestă stângăcii de formulare a ideilor preferind tipare, de care, odată adoptate, cu greu se mai debarasează. Calea pe care noi am considerat-o cea mai potrivită pentru depășirea unor astfel de greutăți a fost realizarea de către practicanți a unor materiale din diverse domenii de activitate, în diferite genuri gazetărești. În același timp, ne-am convins că, pe parcursul unei perioade de practică, studentul nu trebuie să treacă prin absolut toate domeniile vieții redacționale ci prin doar 2—3, ciclul de participare la fiecare dintre rubrici încheindu-se abia la terminarea facultății.

Am fost și sintem conștienți că în perioada de practică a studenților, pentru aceștia facultatea înseamnă redacție. De aceea, nici pregătirea lor teoretică nu am neglijat-o, redactorii noștri purtând discuții cu mai tinerii lor colegi despre modul în care se concretizează prin cuvântul tipărit cele învățate anterior.

Am remarcat la studenții noștri, pe lângă talent, multă, foarte multă dorință de a scrie, bucuria firească de a se vedea publicați, receptivitatea la sugestiile redactorilor cu experiență, ceea ce ne face să credem că investiția de încredere ce li s-a dat este în mare parte confirmată de realitate.

CORNELIU IFRIM

„Înainte“ — Brăila

O ZI ÎN REDACȚIE, DOUĂ PE TEREN

Așa am început practica la ziar, în vara anului trecut. Acum lucrez efectiv, dar tot în practică mă aflu. Am fost repartizat la rubrica agrară. S-a conțat pe aportul meu și m-am străduit să nu dezamăgesc încrederea care mi se acordase. Mi s-a spus că esențialul este contactul permanent, viu, nemijlocit cu oamenii, cu terenul, cu problemele despre care urma să scriu. La început a fost mai greu. Apoi, am aflat ce înseamnă operativitatea, răspunderea, punctualitatea... O zi în redacție, două... pe teren. Este o profesie dificilă, dar frumoasă. Am cunoscut atîția oameni, am văzut la fața locului atîtea fapte, încît, nu rareori, îmi era greu să selectez din noianul de însemnări din carnetul meu. „Află cît mai mult, scrie despre tot ce ți se pare interesant“ — mi se spusese și, consider acum, la încheierea practicii, că acest îndemn m-a solicitat pe tot parcursul muncii mele de student practicant. Am scris articole,

reportaje, raiduri-anchetă, însemnări, note și un mare număr de informații. Am realizat și fotografii. Nu m-am limitat însă la problemele de agricultură. Din acest punct de vedere subliniez încă o latură interesantă a muncii la ziar: posibilitatea de a fi în contact cu o multitudine de aspecte, cu o problemă complexă, variată, care exclude cu desăvîrșire pauza în gîndire.

Am scris, ca atare, din toate domeniile vieții cotidiene. Îmi place să scriu îndeosebi despre tineri, despre viața și activitatea lor. Poate tocmai pentru faptul că și eu sint tînăr.

În altă ordine de idei, subliniez atmosfera tovărășească, colegială din redacția ziarului „Dobrogea nouă“, pentru care mulțumesc întregului colectiv.

GH. CONSTANTINESCU

student al Facultății de ziaristică, anul II

MUNCA SUSȚINUTĂ — IMPERATIV AL PRACTICII

Lucrul efectiv în redacție te pune în fața adevăratelor probleme ale ziaristicii. Departate de mine gîndul ca, prin aceasta, să infirm cîtuși de puțin importanța formării teoretice, a noastră, ca ziaristi. Dar ziaristul comunist trebuie să știe să îmbine în modul cel mai fericit cu putință aceste două laturi formative, accentuînd mai ales pe cea practică. Pentru că virtuțile profesiei ies la iveală numai cînd ea este exercitată de o personalitate bine formată, multilaterală. Iar datorită noastră de viitori ziaristi este de a o exercita numai în atari condiții.

Am înțeles acest lucru încă din primele zile de practică ale anului întii și închei perioada de practică a anului doi cu aceeași certitudine.

În redacția „Dobrogea nouă“, unde mi-am desfășurat practica de vară în acest an, am găsit același climat deosebit cu care am fost înconjurat încă de la începutul primului an. Am beneficiat de o îndrumare practică atentă și competentă, din care am avut numai de învățat. Am lucrat ca orice redactor, după un program stabilit și controlat. Cum practica mea s-a desfășurat în cea mai mare parte la ziarul „Litoral“, nu pot să adaug decît că rubrica ce mi s-a încredințat — „Scriitori despre litoral“ — a fost o excelentă școală pentru mine. Ea mi-a creat o dublă emoție. Mai întii documentarea trebuia făcută în cele mai bune condiții. De modul cum te prezenta interlocutorului, adăugai o părțică la renumele cîștigat de ziar. Apoi, fiecare manuscris predat, încredințat tiparului trebuia să redea cu maximă fidelitate opiniile celor intervievați.

Aș dori foarte mult ca buna tradiție ce s-a înfiripat la Facultatea de ziaristică din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“, ca studenții să scoată ziare școlare, pe grupe, să fie continuată și dezvoltată.

MIHAI BOCAI

student al Facultății de ziaristică, anul II

AVEM NEVOIE DE TINERI ZIARIȘTI

În condițiile în care, la Constanța, 4 luni pe an apar două ziare cotidiene — „Dobrogea nouă“ și „Litoral“ — iar sarcinile presei sint din ce în ce mai complexe, posibilitatea de a avea doi tineri ziaristi

practicanți, pe care să-i pui să lucreze la oricare din rubricile ziarului, este un avantaj. Convingerea că ne-am orientat bine, că am selecționat (concurs de reportaje și informații, testarea etc.) cu doi ani în urmă, din 20, pe cei mai buni pentru Facultatea de ziaristică, a devenit în acest an o certitudine. Evident, nu putem spune că, în cazul studenților Mihai Bocai și Gheorghe Constantinescu, nu mai este nimic de făcut în legătură cu pregătirea lor pentru munca la ziar. Aș semnala o insuficiență stăpînire a unor noțiuni generale de politică economică, ceea ce duce la îngustarea posibilității de a sesiza unele fenomene concrete, caracteristice sectorului (industrial sau agrar) în care activează. Aceasta este și cauza pentru care studenții noștri, trimiși să scrie despre munca pe șantierele de construcții, în uzine sau pe ogoare, dau impresia că se feresc de teme majore, de aprofundarea unor aspecte esențiale cu implicații în viața economico-socială a județului. Evident, acest neajuns se poate corecta pe parcurs, în redacție, dar n-ar fi rău ca chiar pe băncile facultății să se pună un accent mai mare pe cultura economică a viitorilor ziaristi.

Subliniez, avem speranța certă că vom primi două cadre tinere bune la terminarea Facultății. Aceasta nu înseamnă nicidecum că ei nu mai au nimic de făcut, chiar în probleme de cunoaștere și folosire a limbii, a stilului publicistic, în însușirea unei culturi generale solide, care să le permită să abordeze o gamă largă de teme, să se acomodeze cu ușurință la ritmul dinamic al muncii în redacție, care presupune operative redistribuiri organizatorice, în funcție de cerințele editorului, de sarcinile la ordinea zilei.

Sigur, practica la ziar este, înainte de toate, o școală, o autentică ucenicie. Fără să considerăm că am făcut totul din punctul de vedere al îndrumătorului, al celui care să transmită pasiunea pentru meserie, considerăm că însăși Facultatea de ziaristică trebuie să aibă mai multe relații cu redacțiile, să organizeze întâlniri, dezbateri pe unele teme ale studenților cu unele redacții.

În ceea ce ne privește, avansăm propunerea ca pe baza unui contact mai strîns cu conducerea Facultății, în cele 4 luni de sezon estival, cînd noi edităm ziarul „Litoral“, să oferim, prin rotație, posibilitatea ca în permanență să lucreze la această publicație un număr de 3—4 studenți. viitori ziaristi.

NICOLAE CONSTANTIN

șef de secție la ziarul „Dobrogea nouă“—Constanța

ÎNCERCARE A CUNOȘTINȚELOR

Toate cunoștințele teoretice acumulate în cursul unui an de studii nu pot rodi decît dacă sînt încercate, aplicate în practică. Și dacă această axiomă este valabilă oricărui meșteșug, cu atît mai mult ea este potrivită în gazetărie.

De doi ani de cînd sînt student al Facultății de ziaristică, efectuez practica de vară la redacția ziarului „Vörös Zászló“ din Tg. Mureș. Sînt convins că școala gazetărească este de neconceput fără practică. Cele învățate în băncile facultății la obiectele de specialitate găsesc aici o largă aplicare în această perioadă. Și acest lucru nu pentru că cunoștințele teoretice nu ar fi suficiente, ci pentru că așa cum s-a accentuat de nenumărate ori la cursurile de specialitate — există acel „stil al casei“, propriu fiecărui ziar. Modul de elaborare a materialelor, alcă-

tuirea machetei sînt comune, dar există o nuanță specifică a fiecărei redacții. Iar dacă ne gîndim la faptul că după terminarea studiilor, vom lucra la ziarele care ne-au trimis, fără această practică nu ne-am putea încadra în activitatea redacției. În cele două perioade de practică am lucrat la secția agricolă (dar bineînțeles am colaborat și la celelalte secții). Am primit prețioase îndrumări de la conducerea ziarului privind abordarea temelor care urmau să fie tratate, iar în privința documentării am fost îndrumat de către tovarășul Szabó Dénes, redactor principal cu probleme agricole. Aceste îndrumări au constituit un real sprijin în munca mea. Aici am învățat, de exemplu, „pe viu“ cum trebuie efectuată documentarea, care lucrări sînt primordiale în agricultură într-un anumit sezon și cum trebuie elaborate relatările privind aceste lucrări, încît ele să fie mobilizatoare și eficiente. De asemenea, am fost ajutat de tovarășul Petelei István, șeful secției economice, în domeniul paginatiei, mai ales în privința aceluși stil propriu al ziarului. Poate părea curios, dar la formarea mea a avut o contribuție și tovarășul Sepsî Sándor, șoferul redacției. Lucrînd de mai mulți ani la redacție, m-a ajutat mult la cunoașterea teritorial-geografică a județului.

A fost, așadar, o nouă etapă utilă pentru activitatea mea de ziarist în devenire.

BAKÓ ZOLTAN

student al Facultății de ziaristică, anul II

DRAGOSTE FAȚĂ DE MESERIE

Tovarășul Bakó, Zoltán, student la Academia „Ștefan Gheorghiu“, Facultatea de ziaristică, anul II, și-a efectuat practica de vară la ziarul „Vörös Zászló“-Mureș. Pe tot parcursul perioadei de practică a depus o muncă sîrguincioasă, a lucrat foarte mult, activitate în care a abordat cu o egală pricepere aproape toate genurile gazetărești. Marea majoritate a materialelor scrise de el au un suport politic-ideologic corespunzător.

A depus o muncă susținută, mai ales în perioada inundațiilor și a activității de refacere și recuperare a pierderilor produse de calamitățile naturale.

În general putem aprecia că s-a dezvoltat mult nivelul său profesional. Dînd dovadă de o dragoste deosebită față de această meserie, prezintă toată garanția că, după terminarea Facultății de ziaristică, va deveni un ziarist destoinic, talentat.

ȘT. WALTER

redactor șef adj. la „Vörös Zászló“—Mureș

ELEMENT DEFINITORIU ÎN PREGĂTIRE

Pentru studenții Facultății de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu“, vechea cugetare românească „toamna se numără bobocii“ poate fi aplicată stricto sensu. Spun aceasta pentru că anul universitar se încheie de fapt în 10 septembrie, după finalizarea examenului de practică redacțională. Cineva și-ar putea pune întrebarea: De ce? Pur și simplu pentru că viitorului ziarist nu-i sînt suficiente doar teoria presei, seminariile pe diferite teme și planuri. E adevărat că primul contact cu gazetăria propriu-zisă l-am realizat odată cu editarea ziarelor-școală „Șantier“, însă între climatul redacțional al „Șantierului“ și cel al unui ziar județean, între modul de abordare a unor probleme în ziarul școală

și cel județean există diferențieri sensibile. Deci, practica de 50 de zile este binevenită și foarte utilă. Ce înseamnă de fapt această practică? În primul rând, posibilitatea de a aplica noțiunile teoretice asimilate în decursul unui an universitar, însă înainte de aceasta posibilitatea încadrării în colectivul omogen al redacției. Înseamnă sarcini precise pe care trebuie să le onorezi, înseamnă contactul nemijlocit cu realitățile din teren, înseamnă oglindirea prohibițiilor profesionale și capacitatea de a acționa cu discernământ politic în diferite împrejurări.

Există uneori falsa impresie, potrivit căreia practica redacțională ar fi o simplă formalitate (din păcate, chiar unii dintre studenți împărtășesc această teorie) sau cel mult un mijloc de a aglomera colectivul redacțional. Infirmand aceste false presupuneri, aș reda câteva aspecte din organizarea practică în cadrul redacției „Tribuna Sibiului“. În mod succesiv, studenții au trecut prin fiecare compartiment redacțional, având un plan de muncă concret. Considerați componenți ai redacției, am fost obligați să ne achităm de sarcini cu conștiinciozitate. Firește, pentru începători, unele greutăți au fost inerente. Dar am trecut împasul consultându-ne cu îndrumătorul de practică, cu conducerea redacției sau cu redactorii din jurul nostru. La ședințele de analiză, am fost solicitați să participăm să ne exprimăm opiniile în legătură cu calitatea numerelor apărute, fiind supuse dezbaterii în același timp și rezultatele activității noastre. Ni s-a creat posibilitatea unei mai largi afirmări, fiind solicitați la realizarea foilor volante destinate campaniei agricole. Deci o concluzare rodnică și un ajutor substanțial. Totuși, nu s-ar putea vorbi de o constanță în aportul tuturor studenților la realizarea ziarului. S-au înregistrat și unele inconsecvențe, mai ales în ceea ce privește ritmicitatea muncii.

Confruntarea cu realitatea, cu cerințele cititorilor a mai adăugat cunoștințelor noastre încă un dram de experiență, pe care sperăm să-l putem fructifica în viitor.

NICOLAE IVAN

student al Facultății de ziaristică, anul II

PERSPECTIVA — DE PARTEA CELOR PASIONAȚI

Redacția gazetei „Tribuna Sibiului“ se declară mulțumită de activitatea de practică a celor 4 studenți de la Facultatea de ziaristică de pe lângă Academia „Ștefan Gheorghiu“.

Ei au avut posibilitatea ca, în scurta perioadă de practică (23 iunie — 6 august a.c.) să lucreze în toate compartimentele, să participe alături de cei mai buni redactori ai noștri la toate fazele pe care le implică elaborarea unui număr de ziar, să elaboreze și să finalizeze, prin publicare, o serie de informații, articole, însemnări. În numărul de joi, 3 iulie 1975, studenții practicanți Cornelia Gheorghe și Dumitru Manițiu au semnat pe pagina I articolul „Tineri care plămădesc cu brațele lor chipul împlinirilor viitoare“. Remarcăm dorința acestora de a realiza o bună informare integrându-se efectiv în unele acțiuni care urmează să facă obiectul articolelor. Studenta Cornelia Gheorghe a participat efectiv la o acțiune umanitară a echipei „Salvamont“ în munții Făgăraș, Nicolae Ivan, în dorința de a rea-

liza o bună documentare în localurile de alimentație publică, a îmbrăcat pentru o zi halatul de ospătar. Într-un alt număr, Dorin Gogălea, sub titlul „La Rășinari, oamenii au învins“, realizează o însemnare sugestivă despre eforturile locuitorilor comunei pentru înlăturarea efectelor inundațiilor.

Am putea reține și alte exemple. Dar, credem că e mai important să spunem că studenții, chiar talentați fiind, chiar capabili, se afirmă mai greu la început deoarece nu sînt suficient inițiați asupra surselor oficiale și neoficiale la care trebuie să apeleze pentru o bună documentare. În altă ordine de idei, poate că unii ar trebui să se convingă ei înșiși că gazetăria nu-i o meserie „cuminte“, ci o înaltă misiune partinică, cauză pentru care trebuie să militezi cu pasiune revoluționară. Se impune, credem, o mai largă deschidere a orizontului către esența fenomenelor politice, economice, sociale, către esența realității, către judecarea particularului nedespărțit de general. Perspectiva rămîne deschisă celor receptivi, pasionați, curajoși, hotărâți să-și lărgească prin toate mijloacele dimensiunea cunoașterii — atît de necesară unui ziarist.

Redacția noastră a căutat să ofere practicanților condiții optime de muncă, de afirmare, i-a ascultat și i-a încurajat, atunci cînd și-au manifestat dorința să-și materializeze unele idei. Ei înșiși consideră că această perioadă de practică le-a fost utilă.

ION NISTOR

secretar general de redacție la „Tribuna Sibiului“

DE CE NU V-AM TRIMIS ARTICOLUL CERUT (file dintr-un carnet de practică)

Era parcă într-o vineri dimineață, după obișnuita ședință redacțională de analiză a ultimului număr al gazetei „Orizont“, cînd am fost chemat de redactorul șef. Mi s-a spus că trebuie să scriu pentru „Presa noastră“ un articol de două file (40 de rînduri) despre practica mea de vară în redacție. Am zis: da, ca de obicei cînd primesc o nouă însărcinare, și m-am grăbit să prind ultimul autobuz spre Bălcești, o localitate la 80 km de Rm. Vilcea, în sudul județului.

Am stat acolo pînă sîmbătă la prînz, am făcut documentare pentru un reportaj cu munca tinerilor în cooperativa agricolă de producție din comună.

Duminică a fost zi plină de lucru în redacție. Am scris pentru suplimentul cultural-artistic al ziarului, care va apare la 23 August. Am refăcut de mai multe ori un interviu care nu-mi ieșea, mi-am bătut la mașină cîteva „curiozități vilcene“ pentru rubrica magazin. Seara am mers cu soția la concertul susținut de orchestra „Maravilla de Florida“, nu numai pentru că îmi place muzica îndepărtatei Cube, ci și pentru că fac practică de fapt la „cultural“ și trebuia să scriu o cronică de spectacol.

A doua zi am predat pînă la 12 reportajul de la Bălcești și cronică de spectacol, apoi am încercat să redactez articolul pentru „Presa noastră“. M-a chemat însă îndrumătorul de practică, tovarășul Constantin Apostol, și mi-a dat să „aranjez“ pentru publicare un articol de la un colaborator.

Și așa a venit marți, cînd a trebuit să merg pe șantierul hidrocentralei de la Govora, pentru un reportaj: miercuri, după ce am predat acest reportaj, am realizat, împreună cu un coleg, o anchetă pe o temă socială în municipiu.

Joi am fost toată ziua în tipografie, ocupat cu scoaterea gazetei. Am făcut corectură împreună cu alt coleg de facultate, Gheorghe Cerna, din anul II.

Azi e vineri și avem din nou ședință de analiză a numărului proaspăt ieșit din rotativă. Mi-am ales trei subiecte de articole pe care le voi propune pentru numărul viitor (la noi în redacție fiecare avem un plan tematic individual). După amiază plec la Călimănești să prind deschiderea Festivalului folcloric interjudețean „Cinzecele Oltului”, de la care am sarcina să realizez o pagină de ziar.

Și uite așa, pentru singura oară în această practică, n-am putut să scriu articolul cerut. V-am trimis însă aceste însemnări, poate veți înțelege de ce...

CONSTANTIN POENARU

Facultatea de ziaristică, anul III

CALITATEA PRACTICII

Pe fondul preocupărilor generale ale presei, direcționate de documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., studenții din viitoarele promoții de ziariști, aflați în perioada de practică, manifestă pasiune, entuziasm și putere de muncă specifice lucrătorilor din presă, străduindu-se să participe din plin la viața complexă cotidiană a redacțiilor.

Avind în vedere neajunsurile manifestate anterior, când practica studenților se limita de multe ori la „încredințarea” unor sarcini „de serviciu”, privind documentarea după chestionare preconceptuate și redactarea articolelor după „stilul personal” al îndrumătorilor, în acest an, am renunțat la asemenea forme de lucru, insistind pe latura instructiv-educativă de specialitate.

Cei doi studenți ai Facultății de ziaristică repartizați la practică în redacția gazetei „Orizont”-Vilcea au fost sprijiniți să-și organizeze activitatea încă din faza de planificare, avându-se în vedere și sarcinile actuale ale redacției, dar și aptitudinile, preferințele tematice și stadiul pregătirii studenților.

Tinând seama de importanța documentării, ne-am străduit să punem un accent deosebit pe acest moment cheie al activității de presă și, fără a le diminua cu nimic personalitatea, i-am ajutat să pătrundă cât mai drept spre sursele de informație și să desprindă aspectele mai semnificative ale vieții din diferite domenii de activitate.

Putem spune că în redacția noastră, în munca cu practicanții ne-am propus nu doar întocmirea, la sfârșitul perioadei de practică, a unui dosar cu materiale publicate, ci un progres continuu, real al studentului pe drumul devenirii sale profesionale. Articolele mai slab realizate nu au mai fost „îmbunătățite” de un redactor cu experiență și date la tipar, ci au fost restituite autorilor — se înțelege, cu observațiile necesare — pentru a fi refăcute.

Lărgind în continuare sfera contactelor pe care cadrele didactice de la Facultatea de ziaristică le au cu studenții în perioada de practică, eforturile se cer îndreptate în direcția îmbinării într-un mod cât mai fericit a activității teoretice cu practica gazetărească efectivă. Vrem ca perioadele de practică să constituie pentru ei și prilejuri de evaluare critică a rezultatelor obținute, de analiză realistă a lipsurilor și de eliminare, pe parcurs, printr-un efort continuu, a acestora. Numai așa practica studenților își va atinge — calitativ — într-adevăr scopul.

CONSTANTIN APOSTOL

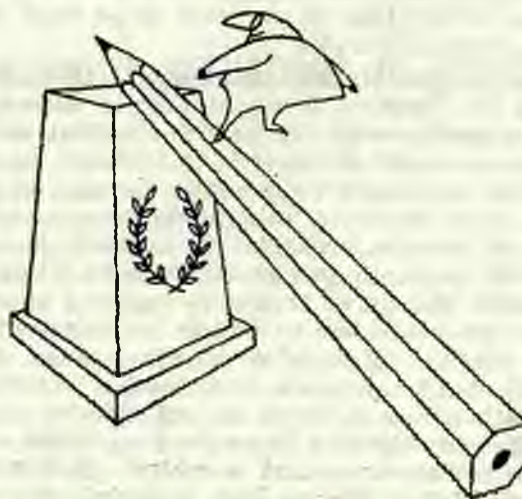
redactor al gazetei „Orizont” Vilcea

filiala constanța dialoguri folositoare

Filiala din Constanța a Uniunii ziariștilor și-a propus o serie de măsuri care vizează atât ridicarea pregătirii politice, culturale și profesionale a redactorilor, cât și petrecerea cât mai plăcută a timpului liber. Au fost programate întâlniri cu activiști de partid, de stat, din economie, care să expună, în fața ziariștilor de la „Dobrogea nouă”, „Litoral” și revista „Tomis”, teme legate de perspectiva dezvoltării unor sectoare ale economiei județului, de realizările obținute, de modul cum trebuie tratate unele probleme în ziar. Pe lângă informarea ziariștilor cu cunoștințe utile în domeniile în care activează, aceste expuneri își propun, totodată, să constituie fructuoase dialoguri ale redacțiilor cu cele mai competente cadre din conducerea județului. Așa cum s-a desprins dintr-o mai veche experiență a filialei constănțene, adeseori asemenea întâlniri au îmbogățit planurile tematice ale colectivelor redacționale, au generat interesante idei privind organizarea unor acțiuni de presă.

În acest context s-a înscris și recenta întâlnire a membrilor Uniunii ziariștilor constănțeni cu poetul Nicolae Dragos, redactorul șef al revistei literare „Lucefărul”. Distinsului invitat al redacțiilor din orașul de pe malul mării i s-a propus să vorbească despre unele probleme ale creației literare și artistice din țara noastră. Interesantele puncte de vedere, modul direct de a vorbi despre o temă atât de complexă a stimulat pe auditori, așa încât, în cele din urmă, proiectata expunere s-a transformat într-un autentic și foarte interesant dialog asupra modului de tratare în presă a problemelor de literatură și artă, a modalităților de stimulare și valorificare a creației locale, de popularizare a acesteia în masa cititorilor, de atragere în jurul redacțiilor a celor mai valoroși creatori de literatură și artă.

Filiala din Constanța a Uniunii ziariștilor are în vedere, în viitor, și alte întâlniri cu oameni de știință și artă din Capitală, cu ziariști din presa centrală. Merită subliniate intențiile constănțenilor de a se deplasa în colectiv la unele obiective economice din județ, pe litoral, de a organiza, în puținul lor timp liber, întâlniri cu colegii de la ziarul tulcean „Delta”.

PRODUCTIVITATE, EFICIENȚĂ

- Cum acționează presa din județul dumneavoastră în sprijinul realizării acestor obiective majore ?
- Răspunsuri de la reprezentanți ai organelor de partid din județele: Dolj, Hunedoara și Galați

CÎTEVA REPERE ALE EFICIENȚEI

Pentru îndeplinirea sarcinilor economice sporite, în etapa în care ne aflăm și în perspectivă, Comitetul județean de partid a elaborat 6 programe de măsuri, fundamentate pe baza realităților din sectorul industrial al Doljului. Acestea vizează, în principal: creșterea continuă a productivității muncii, utilizarea la capacitate maximă a mașinilor și atragerea în circuitul productiv a suprafețelor construite, reducerea cheltuielilor de producție și, în cadrul acestora, a cheltuielilor materiale, diminuarea importului și creșterea exportului, îmbunătățirea calității produselor, asigurarea forței de muncă de calificare corespunzătoare.

Referindu-mă la județul Dolj, trebuie să amintesc că, de la an la an, productivitatea muncii s-a înscris pe o traiectorie ascendentă, valorile înregistrate demonstrând potențele existente în unitățile industriale.

Programul Comitetului județean de partid privind productivitatea muncii a stabilit și principalii factori pe seama cărora se va obține creșterea respectivă. Între aceștia se află: introducerea pe scară largă a progresului tehnico-științific, care va contribui la sporirea productivității, organizarea superioară a producției și a muncii, ridicarea calificării și perfecționarea cadrelor.

Fără îndoială, pentru materializarea dezideratelor propuse, Comitetul județean de partid utilizează un larg evantai de forme, metode și instrumente. Unul dintre acestea, cu efecte dintre cele mai favorabile în ducerea la bun sfârșit a sarcinilor de creșterea a productivității și eficienței economice, îl constituie presa județeană de partid, în speță ziarul „Înainte”. Îndrumat și coordonat permanent de către editorul său, ziarul județean a promovat cu consecvență, a susținut prin modalități specifice sarcinile care i-au revenit. Pentru aceasta, ziarul a avut și are în vedere atât popularizarea inițiativelor oamenilor muncii din unitățile industriale, cât și utilizarea de inițiative proprii care concurează, în final, la creșterea productivității și ridicarea eficienței economice. La ora actuală, „Înainte” dispune de un sistem de rubrici bine încheiat, care își aduc contribuția la îndeplinirea sarcinilor care ne revin.

Dacă m-aș referi la eficiența intervenției ziarului „Înainte” asupra aspectelor legate de sporirea productivității și eficienței economice, trebuie să relievez faptul că marea majoritate a articolelor publi-

cate și-au atins ținta. Ziarul a militat pentru folosirea la capacitatea integrală a mașinilor și utilajelor care compun zestrea tehnică a unităților industriale, a relevat experiența valoroasă în direcția utilizării cu randament sporit a forței tehnice, a criticat stările de fapte negative. Astfel, în cadrul Fabricii de mașini rotative de la „Electroputere” Craiova, s-a constatat că, deși sarcinile de plan erau îndeplinite integral, totuși existau suficiente posibilități de îmbunătățire a activității, fiindcă rezultatele care se raportau de colectivul fabricii respective nu reflectau întocmai forța productivă. Relevându-se de către ziarul județean rezervele nevalorificate, conducerea Centralei industriale de mașini și aparataj electric Craiova a intervenit prompt, în vederea încărcării integrale a capacităților productive. Ca efecte, în luna imediat următoare, productivitatea muncii a sporit cu 10%, iar producția globală cu 2 milioane lei.

Evident, numărul articolelor publicate în ziarul județean, care au condus la eliminarea unor neajunsuri, este mare. Chiar și simpla lor înșiruire ar necesita un spațiu destul de vast. Esențial mi se pare însă faptul că am reușit să realizăm o strânsă legătură între Comitetul județean de partid, secțiile sale și ziarul județean, în îndeplinirea sarcinilor trasate de conducerea superioară de partid și de stat, în domeniul creșterii productivității și eficienței economice. Iar experiența de până acum trebuie continuată și îmbunătățită. Aceasta cu atât mai mult cu cât, în perspectiva anilor 1976—1980, industria Doljului trebuie să răspundă unor sarcini cu mult mai mari. La sfârșitul cincinalului viitor, productivitatea muncii va crește, față de 1975, cu 128 mii lei/lucrător. În acest context, și ziarul „Înainte” va trebui să-și diversifice și perfecționeze modalitățile de abordare a problematicii economice corespunzător exigențelor, aducându-și astfel o contribuție și mai mare la îndeplinirea sarcinilor.

Aminteam, mai sus, că unul dintre factorii esențiali pe seama cărora va crește considerabil nivelul productivității muncii îl constituie introducerea pe scară largă a progresului tehnico-științific. În anul curent, la creșterea productivității va concura, în proporție de 42,70%, introducerea tehnicii noi și îmbunătățirea celor existente, iar în proporție de 25,10%, perfecționarea tehnologiilor de fabricație. Se observă că în centrul preocupărilor noastre se situează acțiunile inițiate în direcția reducerii efortului fizic al muncitorilor.

Apreciez că organul de presă a susținut sistematic sarcinile legate de introducerea noului în procesele de producție. În ultimii ani, în coloanele ziarului „Înainte” au fost popularizate peste 30 de inițiative proprii sau emanate de la colectivele de muncă din unitățile industriale, care au avut darul să evidențieze avantajele tehnologiilor moderne și să combată menținerea celor perimate. Ca urmare, în perioada expirată din actualul cincinal, au fost modernizate peste 700 de tehnologii, care, pe lângă reducerea efortului muncitorilor, au condus și la realizarea unor produse noi, cu parametri îmbunătățiți. În anul 1975, ponderea produselor noi și re-proiectate a reprezentat 39,5% în totalul producției județului.

Dintre inițiativele popularizate și susținute de ziarul județean menționez pe cea intitulată „Dinamism dezvoltării gândirii economice pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen”, inițiativa lansată cu doi ani în urmă de colectivul Întreprinderii „Electroputere” și preluată ulterior de toate colectivele de muncă din industria Doljului. Această inițiativă are ca scop final dezvoltarea bagajului de cunoștințe economice al participanților direcți la procesul productiv, formarea la aceștia a unei solide culturi economice, fără de care nu se poate realiza o activitate profesională competentă.

Inițiativa la care mă refer a produs o puternică emulație creatoare în rindul colectivelor de muncă, în sensul punerii în valoare a capacității profesionale, a inteligenței tehnice. Pe zi ce trece, la cabinetele de profil ale întreprinderilor se înregistrează tot mai multe raționalizări, inovații și invenții, care conduc la reducerea efortului fizic al muncitorilor, la creșterea productivității și eficienței economice. Elocvent mi se pare în acest sens faptul că numai în ultimii doi ani, ca urmare a aplicării a peste 4300 de inovații, s-au obținut economii în valoare de aproape 150 milioane lei. Îmbucurător este și faptul că în acest proces este atras un număr crescând de muncitori, maiștri și tehnicieni.

Între preocupările Comitetului județean de partid, un loc aparte l-a ocupat problema reducerii continue a importurilor și dezvoltării exportului — fapt ilustrat și de existența unui program de măsuri întocmit în acest scop. În perioada care a trecut de la începutul acestui cincinal, noi ne-am orientat eforturile în direcția stimulării interesului cadrelor tehnice locale de a realiza proiecte, tehnologii și produse care pînă nu demult se aduceau din străină-

tate prin serioase eforturi valutare. În prezent putem aprecia că, în bună măsură, am reușit să realizăm ceea ce ne-am propus. Aș putea exemplifica, în acest sens, că numai pentru semestrul al II-lea al anului curent am diminuat importurile cu circa 5 milioane lei valută, răspunzînd astfel indicațiilor conducerii superioare de partid și de stat.

Ziarul „Înainte” a avut permanent în atenție problema la care mă refer. În coloanele sale au fost evidențiate succesele colectivelor de muncă în direcția valorificării capacității creatoare a cadrelor locale pentru diminuarea importurilor, s-a pledat deseori pentru introducerea în producție a materialelor indigene, cu performanțe tehnico-funcționale similare cu cele ale materialelor din import sau pentru folosirea pe scară largă a inlocuitorilor.

Paralel cu preocupările pentru diminuarea importurilor, colectivele de muncă din industria județului au acționat perseverent pentru realizarea și depășirea sarcinilor la export. Edificator în acest sens este faptul că județul Dolj a raportat onorarea integrală a prevederilor de export pe întregul cincinal, cu 150 de zile mai devreme. În telegrama adresată, cu acest prilej, tovarășului Nicolae Ceaușescu este evidențiat faptul că, pînă la finele acestui an, colectivele din economia județului vor livra suplimentar la export mărfuri în valoare de 600 milioane lei valută.

Am prezentat, în linii generale, modul cum Comitetul județean de partid conduce și îndrumă în activitatea sa cotidiană ziarul „Înainte”, pentru îndeplinirea sarcinilor prioritare din sfera industrială a Doljului. Ne dăm seama însă că orice domeniu de activitate este perfectabil. Supuse perfecționării neconținute sînt și modalitățile de coordonare a organului de presă de către Comitetul județean de partid. Pînă acum, aminteam mai sus, am reușit să facem față, în mare parte, problemelor cu care ne-am confruntat. În continuare însă, avînd în vedere sarcinile mari care revin din documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, din 21—22 iulie a.c., este necesar să ridicăm pe noi trepte calitative activitatea ziarului județean. El va trebui să militeze ferm pentru materializarea politicii partidului nostru, a înaltelor principii ale eticii și echității socialiste, să promoveze neabătut ideile înaintate în toate domeniile vieții și activității sociale.

I. CETĂȚEANU

secretar al Comitetului județean Dolj al P.C.R.

ORGANIZARE ȘI MOBILIZARE REALĂ

Caracteristice pentru activitatea economică din acest ultim an al cincinalului în județ sînt realizarea ritmică a sarcinilor de plan, depășirea substanțială de către multe colective — siderurgiștii din Hunedoara și Călan, minierii din Valea Jiului, de la Barza și Hunedoara, energeticienii ș.a. — a nivelului prevăzute la productivitatea muncii, preocupări susținute pe linia reducerii cheltuielilor de producție. Pe ansamblul județului, prin depășirea sarcinilor de creștere a productivității muncii, fiecare angajat a realizat în cursul cincinalului o producție suplimentară în valoare de 15 000 lei, iar prin

reducerea cheltuielilor producția industrială a costat — în primul semestru — cu 35 milioane lei mai puțin decît era planificat.

Contribuția pe care județul nostru este chemat să o aducă în ansamblul economiei naționale (în acest an realizăm o producție industrială de peste 20 miliarde lei în care ponderea o reprezintă materiile prime: metal, cărbune, minereuri etc.), realizările de prestigiu obținute au cerut și cer dezvoltarea permanentă a climatului de angajare și efort în muncă, de inițiativă, spirit revoluționar, organizare, răspundere, ordine și disciplină. Toate

acestea incumbă punerea în funcțiune și folosirea cit mai eficientă de către organizațiile de partid a tuturor mijloacelor politice de creștere a conștiinței comunistilor, a oamenilor muncii, de organizare și mobilizare a lor la îndeplinirea marilor sarcini ce le revin în cadrul operei de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Desigur, în ansamblul mijloacelor politice, ziarele noastre ocupă un loc important și aduc o contribuție însemnată în activitatea politico-organizatorică. Ziarul reprezintă cel mai larg mijloc de a ne adresa oamenilor și a le face cunoscute preocupările și acțiunile organizației județene de partid, de intervenție simultană în mai multe locuri unde treburile nu merg tocmai bine, de educație și formare inclusiv de educație economică.

Pentru aceasta trebuie ca tematica să reflecte cit mai cuprinzător obiectivele și sarcinile concrete ale organizației județene în contextul obiectivelor și direcțiilor generale de acțiune ale politicii partidului, iar, pe de altă parte, publicația respectivă să găsească în permanență acțiuni și forme care să asigure audiență publică la mesajele sale tematice. Milităm pentru articole realizate într-o ținută proprie activității de propagandă a partidului nostru, cu un mesaj direct, convingător, cu prezentarea corectă a situațiilor și faptelor, pentru creșterea combativității și influenței ziarului.

În lumina acestor cerințe, secretariatul comitetului județean de partid a analizat, la sfârșitul lunii mai a.c., preocuparea colegiului de redacție al gazetei „Drumul socialismului” pentru sporirea eficacității materialelor publicate în vederea mobilizării colectivelor de oameni ai muncii la realizarea sarcinilor de plan. S-a apreciat și cu acest prilej că gazeta județeană acordă un spațiu larg problematicei din industrie, agricultură, investiții; ceea ce se publică din domeniul vieții economice reflectă în general preocupările pe care le avem în fiecare unitate și pe linia activității de partid; „Drumul socialismului” ține mereu trează în rîndurile comunistilor, ale maselor de oameni ai muncii hotărîrea de a îndeplini cincinalul înainte de termen, interesul pentru realizarea exemplară a investițiilor și se ocupă stăruitor de popularizarea inițiativelor valoroase, de economiile de materii prime, materiale, energie și combustibil.

S-a insistat însă ca presa din județ să fie mult mai activă în urmărirea și tratarea **problemelor calitative** ale activității economice: organizarea științifică a producției și a muncii, progresul tehnic, asimilarea de noi produse cu indici tehnico-economici superiori, folosirea capacităților de producție, întărirea ordinii și disciplinei în scopul creșterii și mai accentuate a productivității muncii, îmbunătățirii calității produselor și ridicării eficienței. O atenție deosebită s-a cerut să se acorde ogîndirii și popularizării pe larg a experienței colectivelor de muncă din întreprinderi, prezentării în ziar a acestei experiențe cit mai convingător, de către cele mai autorizate persoane (secretarul de partid, directorul, șefii de secții sau sectoare, maeștrii, muncitorii fruntași), precum și sporirii combativității și profunzimii analitice a materialelor publicate.

Sub îndrumarea Comitetului județean, presa noastră este tot mai bine ancorată în cerințele ce i se pun și își aduce o contribuție mai evidentă în rezolvarea sarcinilor care revin organizației județene de partid, colectivelor de oameni ai muncii.

Să luăm rubrica economică de bază a ziarului județean: „Comandament 1975: Cincinalul actual

înainte de termen! Cincinalul viitor pregătit temeinic!” Lansată cu luni în urmă ea constituie o „numărătoare inversă” a stadiului realizării cincinalului și sarcinilor pe acest an (prin caseta: „Mai sînt... săptămîni pînă la sfîrșitul ultimului an al cincinalului”), o tribună a preocupărilor organizațiilor de partid și colectivelor de muncă pentru organizarea superioară a producției, creșterea productivității muncii și a eficienței (prin colaborări publicate sub genericul „Tribuna experienței colectivelor fruntașe”), o sursă densă de informare asupra desfășurării întrecerii socialiste.

Ziarele noastre s-au ocupat și se ocupă, — și ca popularizare și analitic — tot mai în profunzime de problemele creșterii productivității muncii, reducerii eforturilor materiale, gospodăririi raționale a materiilor prime, materialelor, energiei și combustibililor, de ridicarea eficienței economice.

Rubrica săptămînală din „Drumul socialismului” „Metronomul producției” constituie o intervenție incisivă în unitățile rămase în urmă, reușind într-un spațiu redus să evidențieze cauzele care frînează realizarea planului, a productivității, reducerea cheltuielilor materiale și, prin dese reveniri, influențează grăbirea aplicării măsurilor pentru normalizarea activității.

Recomandînd să fie inserată în fiecare număr, o nouă rubrică — „Dicționar politico-economic” — secretariatul Comitetului județean de partid a avut în vedere cerințele ridicării nivelului de înțelegere și interpretare de către membri de partid, de către oamenii muncii a conținutului unor categorii economice, adică a contribui și mai calificat la educația lor economică.

În prezent, întreaga activitate a organizației noastre județene, a colectivelor de muncă se desfășoară sub impulsul vitalizator, revoluționar, al ideilor, orientărilor și sarcinilor expuse de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării economice și Sociale a României din 21--22 iulie a.c., precum și al indicațiilor trasate cu prilejul vizitei de lucru în județ.

Biroul Comitetului județean de partid a luat măsuri ca ziarul să facă pe larg cunoscute aceste indicații, orientări și sarcini directoare de o inestimabilă valoare, să supună atenției organizațiilor de partid și oamenilor muncii hunedoreni ceea ce le revine în mod deosebit din acest istoric document de acțiune pentru îndeplinirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului. În ultimele numere apărute se simte impulsul acestei orientări: „Drumul socialismului” să-și reorganizeze cu operativitate tematica și să acorde în cadrul ei o atenție crescîndă mobilizării siderurgistilor, minerilor, energeticienilor, celorlalți oameni ai muncii pentru obținerea unei producții suplimentare de metal, cărbune, minereuri, energie și alte produse, realizarea produselor destinate exportului la înalt nivel calitativ și competitiv, asimilarea și realizarea cu forțe proprii de mașini, utilaje și piese de schimb, reducerea importurilor, pentru creșterea și mai accentuată a productivității muncii și a eficienței economice, pentru întărirea ordinii și disciplinei în întreprinderi și agricultură.

Este, desigur, prematur să evidențiem eficiența susținerii de către gazetă a sarcinilor noi care stau în domeniul creșterii productivității muncii, a valo-

rificării mai depline a potențialului inteligenței românești în diverse domenii, pentru că au avut loc doar câteva apariții după plenara din iulie a.c. Se poate spune însă că în aceste apariții gazeta județeană a adus o contribuție agitatorică importantă în domeniul cunoașterii sarcinilor ce ne revin.

GENERALIZAREA INIȚIATIVELOR

În cele ce urmează, voi încerca să consemnez câteva din activitățile noastre pe linia dezbaterii problemelor legate de creșterea productivității muncii și ridicarea eficienței întregii activități economice, despre preocuparea noastră pentru susținerea și generalizarea inițiativelor oamenilor muncii.

Cunoscută fiind însemnătatea organizării judicioase a producției și a muncii în îndeplinirea programelor unităților economice, redacția și-a îndreptat atenția spre întreprinderi. Șantierul naval, de pildă, a fost analizat „la metru pătrat” prin articole, anchete privind disciplina, ordinea. Citez, în acest sens, o recentă anchetă întreprinsă aici: „Întârziată dijmuesc din timpul de producție!” Fiind prezent mai multe zile, dis-de-diminează, la poarta șantierului, în secții, pe cale, redactorul a observat că printre întârziatăii de la program se numără cu destulă frecvență chiar și unii conducători ai procesului de producție, că mulți muncitori se plimbă în incinta șantierului, că lucrul începe uneori târziu, după ora de pontaj, datorită organizării de ședințe în primele ore ale programului. Adăugând la toate acestea dijmuirea zilei de muncă de către cei care trec pragul șantierului cu 15 până la 60 de minute întârziere, a rezultat o imensă cantitate de timp care se ducea pe apa sîmbetei. De fapt, redacția a întreprins o adevărată campanie de presă în privința abaterilor de la disciplina muncii, destul de numeroase, existente într-o perioadă la șantierul naval. Semnalul critic al gazetei a ajutat conducerea șantierului — după cum se recunoaște în răspunsurile primite — să ia măsurile corespunzătoare de îndreptare a situației.

Discutând cu organizația de partid de la Trustul județean de construcții probleme ale tinerilor, am reușit să-i convingem de necesitatea lansării unei inițiative sub genericul „Prietenii noului angajat”. Acțiunea a pornit printr-o întâlnire a noilor angajați cu conducerea de șantier, cu maistrii și șefii formațiilor de muncă cu vechi state de servicii în meserie, cu care prilej tinerilor li s-a vorbit despre problemele muncii pe șantier, despre frumusețea meseriei de constructor.

Aceasta a constituit începutul realizării unei mai puternice suduri sufletești între tinerii și veteranii șantierelor. Redacția a valorificat printr-un material inițiativa comunistilor de la Trustul de construcții publicând mai întâi o suită de articole în care am subliniat și latura organizatorică a acțiunii: faptul că fiecare vechi constructor, maistru, tehnician, șef de echipă a primit sarcina să se ocupe de câte 1—2 tineri, că la căminele de nefamilisti s-au organizat activități mai eficiente, politico-educative, s-a renunțat la dădăceală, în favoarea acordării unui credit mai mare entuziasmului, inițiativei caracteristice tineretului muncitor.

După ce acțiunea a prins rădăcini aici, am descins în noi unități. Așa am ajuns să generalizăm

Vom continua acest curs ascendent, cu convingerea că publicațiile vor aduce o contribuție și mai susținută în ansamblul mijloacelor politice prin care organele și organizațiile de partid își desfășoară activitatea de organizare și mobilizare a oamenilor muncii la îndeplinirea ireproșabilă a sarcinilor mari ce le stau în față.

Ing. ȘTEFAN ALMĂȘAN

secretar al Comitetului județean Hunedoara al P.C.R.

inițiativa „Prietenii noului angajat” în 10 întreprinderi din Galați și Tecuci.

Extinderea acordului global, ca formă organizatorică eficientă de creștere a productivității muncii, a făcut, de asemenea, obiectul unor analize, gazeta popularizând experiența pozitivă acumulată de unele colective, printre care cele de la „Textila”. Întreprinderea Laminorul de tablă, I.R.A. Tecuci, și criticând în același timp lipsa de preocupare a unor conducători de unități și organizații de partid pentru introducerea și extinderea acordului global.

Ne-am făcut un obicei din a trimite grupuri de redactori pe șantierele de construcții și în marile întreprinderi pentru a analiza modul cum se desfășoară munca în schimburile II și III. Din păcate, cu tot semnalul nostru critic, mai continuă să dăinuască situații când din lipsa asistenței tehnice, a controlului, macarale, foreze, autobasculante sînt incomplet folosite în aceste schimburi.

Cu privire la sporirea eficienței economice, plecînd de la ideea subliniată în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara din 21—22 iulie a.c., că obținerea unor rezultate maxime, cu eforturi minime, se poate înregistra în special prin reducerea costurilor de producție, eforturile noastre publicistice au fost îndreptate spre depistarea și stimularea acelor inițiative care și-au propus drept obiectiv principal optimizarea normelor de consum la materii prime și materiale, de combustibil și energie.

De mai mult timp, susținem acțiunea intitulată: „Fiecare tonă de laminate cu un consum minim de metal”. Lansată de colectivul Laminorului de benzi la cald al Combinatului siderurgic, inițiativa a cuprins toate celelalte laminare din C.S.G., iar prin adaptarea la specificul activității, ea a fost extinsă în toate întreprinderile consumatoare de metal din județ. Nu ne propunem să detaliem aici eficiența acestei acțiuni, dar putem afirma fără să greșim că datorită ei a scăzut de la an la an cantitatea de metal folosită pe tona de laminate și alte produse. Reținem atenția doar cu două cifre: în condițiile când normele de consum au fost substanțial reduse în anii 1973—1974, pe primul semestru al acestui an laminarele Slebing și de benzi la cald au redus consumurile specifice cu 1640 tone și respectiv 3030 tone metal.

Bineînțeles, n-au fost neglijate sectoarele de bază al G.S.G.: Uzina cocso-chimică, furnalele și oțelăriile, redacția acționînd în lumina sarcinilor trasate de conducerea partidului de a se reduce, sub limita normelor actuale, consumurile de cocs, fontă și oțel pe tona de metal.

S-a încetățenit practica de a îmbina, în articolele privind inițiativele, elemente de generalizare a experienței pozitive cu atitudinea critică împotriva minusurilor, a ignorării de către unele organizații

de partid a rezervelor inepuizabile ce le ofera angajarea plenară a tuturor oamenilor in ampla mişcare de autodepăşire.

Văzind lumina tiparului in perioada apariţiei hotărîrii conducerii partidului şi a Decretului cu privire la economisirea resurselor energetice, iniţiativa „Să lucrăm o zi pe lună cu carburanţi economisiţi” este şi astăzi viabilă; ea are o mare însemnătate economică, dacă avem în vedere că in judeţul Galaţi există un imens parc auto ce deserveşte unităţile de construcţii, întreprinderile industriale şi transportul în comun. Un recent articol care a apărut sub titlul „O idee care valorează milioane” revenea asupra experienţei organizaţiei de partid de la S.U.C.T. — I.C.M.S.G. unde, prin introducerea unui control sever asupra folosirii mijloacelor auto şi asupra stării lor tehnice, prin optimizarea vitezei şi a traseelor şi prin angajarea opiniei colectivului la combaterea actelor de indisciplină, s-a reuşit ca numai într-un trimestru să se efectueze prestaţii cu carburanţi economisiţi, in valoare de 10 milioane lei.

Aş vrea să subliniez aici faptul că, prin strădania întregului colectiv redacţional, am reuşit să înlăturăm barierele — de fapt aparente — dintre arti-

pe agenda presei judeţene

colul pur de viaţă de partid şi cel care analizează activitatea economică; redactorii de la rubricile economice analizează totul prin prisma activităţii organizaţiilor de partid, iar cei ce la viaţa de partid formulează concluzii cu privire la eficienţa muncii politice avînd ca etalon modul cum se achită de sarcinile trasate de organizaţia de partid comunistii din secţiile şi sectoarele de producţie.

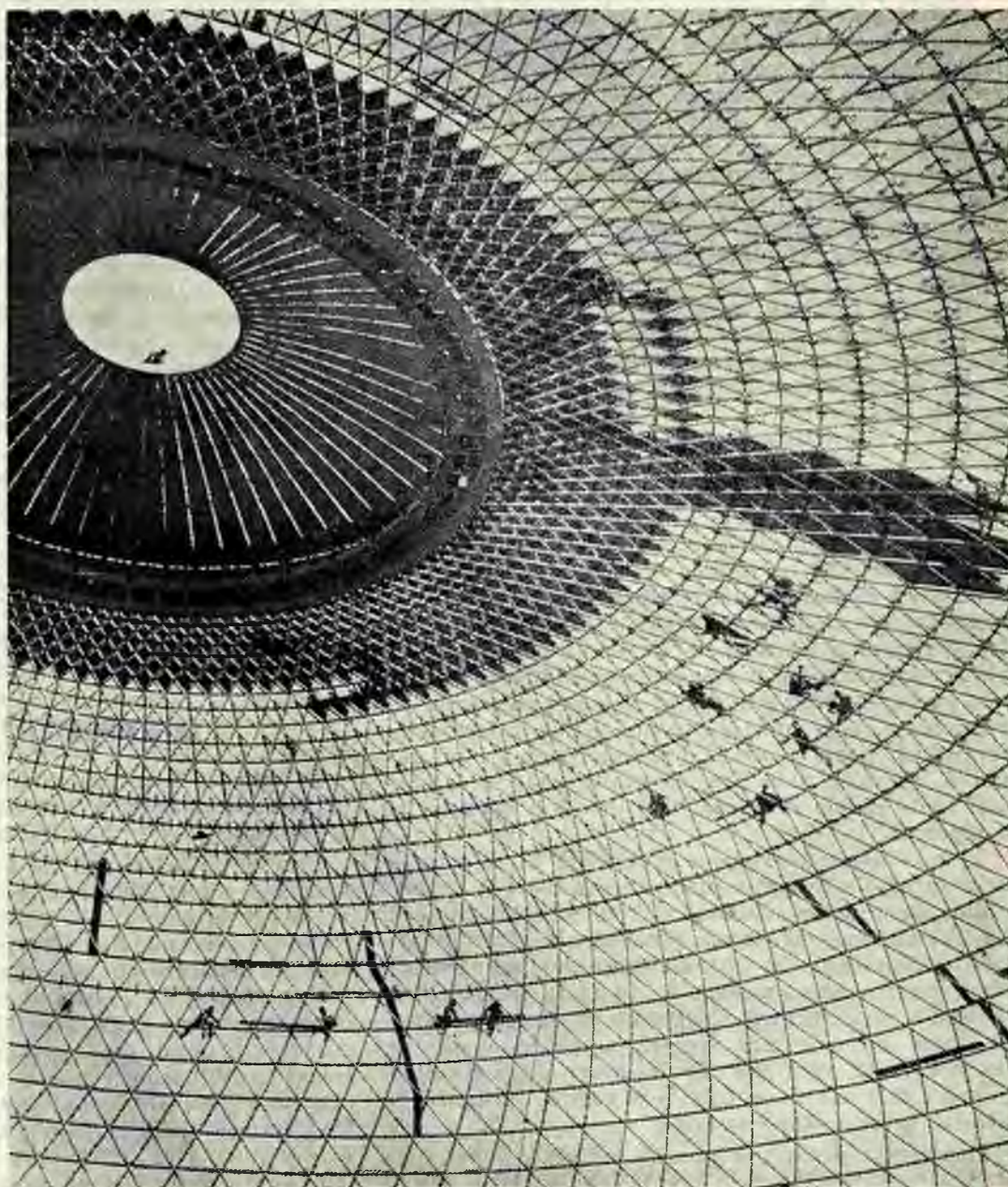
Aş reţine, de asemenea, atenţia asupra necesităţii ca toţi gazetarii, sau cel puţin majoritatea lor, să înveţe să scrie articole pe teme din domeniul economic. Este o cerinţă imperioasă a etapei actuale. Noi ne-am propus, la iniţiativa organizaţiei de partid din redacţie, să organizăm un curs pentru aprofundarea unor noţiuni economice, pentru cunoaşterea mai exactă a conţinutului unor indicatori şi a problemelor cu care se confruntă colectivele de muncă din economia judeţului Galaţi.

ION GH. CENUŞĂ

redactor şef al gazetei „Viaţa nouă” — Galaţi

INTERPRESSFOTO '75

(Medalle de bronz)

A. ROSENTHAL
Incununare
a creaţiei colective

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ PRIN PRESĂ

Pe linia înlăptuirii sarcinilor de ridicare a nivelului și eficienței învățămîntului, factorul principal de educație și formare a tineretului, a întregului popor, în momentul de față asistăm la un amplu proces de transformare a întregului învățămînt, prin legarea sa mai organică de cercetare științifică, de nevoile producției; iar, prin generalizarea primei trepte de liceu și în perspectivă a ciclului liceal complet, se va asigura un nivel general ridicat tuturor oamenilor muncii.

În condițiile în care statul nostru socialist asigură gratuitatea școlii, pe toate treptele sale, se evidențiază și aspectul eficienței economice a învățămîntului, a cheltuielilor pe care le presupune; s-a calculat, de pildă, că pentru instruirea unei persoane care parcurge toate treptele de învățămînt, statul cheltuiește între 105.000 și 132.000 lei, fără cheltuielile necesare pregătirii postuniversitare, pentru reciclare sau doctorantură, ceea ce ne îndeamnă să apreciem și mai mult importanța concordanței dintre „cererea economică” (necesarul de cadre funcție de cererea sistemului economic) și „cererea socială” (aspirațiile individuale), ca determinări fundamentale ale „cererii de învățămînt”, realizabile în condițiile unei orientări școlare și profesionale științifice.

Acțiunea privește în primul rînd școala, dar și organizațiile de tineret, familia, direcțiile pentru problemele de muncă și ocrotiri sociale, presa, întreaga societate, toți acești factori educaționali fiind necesar să conlucreze într-un sistem național unitar, divizat în subsisteme operaționale. Rolul conducător în sistem îl deține partidul, prin organele și organizațiile sale, inclusiv prin organele sale de presă.

În primul rînd se relevă capacitatea presei noastre de a influența direct opinia publică, necesitatea utilizării sale în orientarea școlară și profesională, privity ca acțiune social-economică permanentă, la scara întregii națiuni. De altfel, după părerea noastră, cel puțin 7 dintre cele 12 funcții social-politice ale presei, stipulate în Legea presei din R.S. România, reclamă intervenția ei și în acest domeniu. În plus, presa, prin funcția sa publicistică, informativ-formativă, poate pune la îndemna tineretului, familiei, cadrelor didactice, celorlalți cetățeni interesați toate datele necesare, într-un mod operativ și competent.

În țara noastră există o experiență în orientarea prin presă (în accepția mai cuprinzătoare a termenului, deci, presa tipărită, radioul și televiziunea). La Televiziune, emisiunea săptămînală „Steaua polară” (abandonată în ultimul timp), la Radio București, emisiunea săptămînală „Start la intersecție”, la Radio Iași, rubrica bisăptămînală de răspunsuri pe teme de orientare școlară și profesională, în presa tipărită, rubricile „Profesia ta” și „Viața bate la ușă („Scînteia tineretului”) și pagina „Preuniversitaria” („Viața studentescă”).

Experiența aceasta a pus în evidență avantajele și limitele orientării prin presă. Cîteva dintre avan-

taje: a) mare putere de persuasiune; b) informează simultan un mare număr de elevi, părinți, alte categorii interesate; c) posibilitatea de a folosi serviciile unor specialiști, economisindu-le acestora timpul pe care l-ar cheltui dînd curs solicitărilor de la fiecare școală în parte; d) garanția exactității datelor și selectării elementelor esențiale, prin apelarea la surse de informare din cele mai competente, adăugată la autoritatea cuvîntului difuzat prin presă; e) sublinierea altor materiale speciale; f) impulsivitatea activității în școală, organizațiile U.T.C. etc. Limitele, după părerea noastră, sînt mai puțin numeroase și cu posibilități de a fi reduse ca amploare; a) nu poate fi controlată eficiența mesajului în momentul emiterii sale; b) nu există certitudinea receptării omogene a informației transmise; c) orientarea prin presă privește subiectul în ansamblu, fără individualizări; excepțiile (de pildă, răspunsurile la întrebările cititorilor, ascultătorilor, telespectatorilor) sînt, de fapt, autoindividualizări ale subiecților.

Se vorbește tot mai des despre o dispută dintre radioteleviziune și presa tipărită, pentru captarea interesului receptorului. Nu vom insista. Vom aminti doar că radioul și televiziunea operează cu „azi” și „acum”, cu operativitatea. Presa tipărită are, în schimb, avantajul de a putea reveni cu explicații suplimentare, cu sinteze. Și, deosebit de important, dă posibilitate cititorului să revină de cîte ori are nevoie asupra textului. Scripta manent! Calitatea este esențială, inclusiv în cazul orientării școlare și profesionale. Nu întimplător, deci, s-a simțit nevoia ca unele dintre răspunsurile difuzate prin radio, la rubrica respectivă, să apară ulterior și în culegerea „Radioteleșcoală”. Fără îndoială, cu diminuarea corespunzătoare a operativității, dar mizînd pe perceperea exactă a mesajului. În sfîrșit, adăugăm și faptul că presa tipărită, în special presa locală, deține cu prioritate rolul de serviciu public, la care face din ce în ce mai mult apel cititorul.

O EXPERIENȚĂ UTILĂ

În cele ce urmează, vom încerca să sintetizăm experiența noastră, a rubricii de orientare școlară și profesională din ziarul „Steagul roșu”-Bacău.

O suită de informații de orientare școlară și profesională a fost publicată, în ziarul nostru, încă de la începutul anului 1974, pentru facilitarea unor răspunsuri la numeroasele întrebări ale cititorilor-elevi în legătură cu măsurile privind generalizarea primei trepte de liceu, cu viitoarea rețea școlară, cu perspectivele după absolvire ș.a. Informațiile cu caracter general erau grupate în rubrica „De la Inspectoratul școlar județean”, fiind dublate de „Lyceum '74—'75”, prin care s-a prezentat rețeaua învățămîntului liceal din județul Bacău. Ulterior, a apărut rubrica „Pași spre mîine”, care se dorea „un ghid pentru cei ce se află în momentul cînd

trebuie să aleagă drumul care-l vor urma în viitor. MĂINE înseamnă, deci, o viitoare școală, o viitoare profesiune⁴.

Ca și pentru celelalte problematice abordate în ziar, în general în presa românească, sursa inițială de documentare a rubricii „Pași spre miiine“ o constituie documentele de partid; în cazul nostru cele referitoare la învățământ, la pregătirea forței de muncă. Programul P.C.R., Directivele Congresului al XI-lea privind cincinalul 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României până în 1990, Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973, referirile tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara din iulie a.c. ne dau posibilitatea conturării unei perspective clare pentru o lungă perioadă de timp. Este și motivul pentru care numeroasele întrebări cuprinse în scrisorile cititorilor li se pot oferi răspunsuri argumentate principial. Iar pentru aflarea situației din acest domeniu în profil teritorial, în prezent și în perspectivă, de mare importanță este studierea atentă a cerințelor exprimate în documentele Comitetului județean de partid, ale Consiliului popular județean.

În momentul actual, în cadrul strict al rubricii intră prezentarea rețelei liceale, profesionale, post-liceale și de învățământ superior din județ („Micromonografia școlară“), a unor profesii, în special cele deficitare („Micromonografia profesională“), informații privind pregătirea cadrelor necesare unor unități economice, precum și răspunsurile la „Poșta rubricii“ — dialog permanent și direct cu cititorii — pe toate temele acestea, dar și pe altele din aceeași sferă problematică. Se adaugă și articolele ce urmăresc impulsivarea activității de orientare școlară și profesională, desfășurate de școală, de organizațiile U.T.C. și de pionieri, modul cum este organizată activitatea tehnico-productivă cu finalizarea ei într-o justă opțiune profesională, cum folosește școala mijloacele de informare în orientarea școlară și profesională și ș.a.

Abordând genuri publicistice diferite, de la știre, notă, interviu și fotoreportaj, până la anchetă sau masă rotundă, rubrica se adresează elevilor. Însă, așa cum au dovedit-o scrisorile sosite pe adresa redacției, sfera de interes cuprinde și pe părinți, cadre didactice. Și nu numai pe ei.

Foarte semnificativ ni se pare faptul că cititorii se adresează redacției nu numai pe calea corespondenței, ci și direct, căpătînd pe loc consultația dorită.

Sfatul de orientare al redacției se limitează doar la a face cunoscut cadrul general al școlilor sau profesiunilor, al cerințelor acestora, la a face cunoscute interesele imediate sau de perspectivă ale județului, ale țării, ale societății. Credem, de altfel, că punerea de acord a intereselor societății cu interesele și aptitudinile personale nu se poate face decît în școală, de către profesorii-diriginți, de către alte cadre didactice, în laboratoarele și cabinetele specializate. Numai acești factori educaționali pot formula un sfat de orientare complet, bazat, însă, pe formarea motivației școlare sau profesionale. Cu atît mai mult cu cît, după datele cunoscute de noi, în nici o țară sfatul de orientare nu are caracter obligator. Nota sa obligatorie este căpătată prin depășirea fazei de autocunoaștere a subiectului, prin formarea motivației. După părerea noastră, în această fază, trebuie să intervină decisiv rubrica de orientare școlară și profesională din presă. Ceea ce nu exclude și contribuția ei la conturarea motivației subiectului.

Deoarece ne-au lipsit posibilitățile de a întreprinde o cercetare complexă a audienței rubricii, ne-am limitat la două modalități: a) analiza scrisorilor primite de la cititori, în corelație cu difuzarea ziarului și b) sondaj prin chestionar scris.

Pînă la sfîrșitul lunii martie a.c. s-au primit la redacție în medie 30 de scrisori lunar, cu întrebări pe teme de orientare școlară și profesională (medie din lunile ianuarie-februarie, corelată cu difuzarea ziarului în județ, în aceleași luni). Concluzii: 1) frecvența este mai mare din localitățile unde ziarul are o difuzare mai largă (Bacău, municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Buhuși); 2) frecvența este mai mare din orașe și centre muncitorești, indiferent de gradul de difuzare a ziarului; 3) frecvența este relativ ridicată din unele comune cu difuzare slabă a ziarului; situația se întîlnește atunci cînd, la „poșta rubricii“, au apărut 1—2 răspunsuri pentru cititorii din localitatea respectivă; 4) frecvența este slabă în săptămîna imediat următoare apariției fără „poșta rubricii“.

În cazul sondajului prin chestionar scris, chestionarul, cu întrebări închise și deschise, a fost supus unui eșantion de 193 elevi. Concluzii: 1) majoritatea subiecților urmăresc rubrica din ziarul local; repartizați pe medii de proveniență 73,6% din mediul rural și 86,6% din mediul urban; pe ani de studii: 84,8% din clasa a VIII-a, 78,9% din anul I liceu și 94,7% din anul IV liceu; 2) cei mai mulți dintre subiecți își procură ziarul de la chioscurile de difuzare a presei, inclusiv elevii din mediul rural; 3) deși audiența este ridicată la elevii din anul IV, corelat cu sugestiile ce li se solicitau în chestionar, rezultă că ei sînt nemulțumiți de conținutul rubricii, intrucît se publică prea puține informații despre învățământul superior, despre școlile post-liceale sau despre posibilitățile de calificare la locul de muncă (precizăm că, în clasa de anul IV, ponderea o dețin fetele); 4) dintre dorințele elevilor din anul I, se remarcă insistența cu care aceștia doresc să afle amănunte despre... alte tipuri de licee; 5) pe ansamblu, se constată importanța mult mai mare ce se acordă rubricilor de profil din presa tipărită (inclusiv din „Scinteia tineretului“ și din „Viața studentească“) față de emisiunile radiofonice; explicațiile date de subiecți: emisiunea de la Radio Iași e complet necunoscută, iar cea de la Radio București este difuzată la ore nepotrivite sau pe o lungime de undă (sîmbătă după amiază) nerecepționată în zonă (confirmarea nerecepționării acestor emisiuni este dată și de absența corespondențelor din județul Bacău către posturile de radio respective, în perioada urmărită de noi — noiembrie 1974-martie 1975); în plus, s-a menționat și faptul că rubricile din presa tipărită au avantajul de a se putea decupa și păstra.

Din cercetarea colecțiilor presei locale se desprinde că rubrici de profil, cu o structură similară sau apropiată de cea prezentată de noi, au apărut și apar și în „Informația Bucureștilui“, „Drumul socialismului“-Deva, „Ceahlăul“-Neamț și altele. Aceasta ne determină să credem că, pe viitor, se impune o mai strînsă colaborare interredacțională în acest domeniu, un schimb de experiență mai substanțial la care pot contribui și paginile revistei „Presa noastră“.

CONSTANTIN LUPU

redactor la ziarul „Steagul roșu“ — Bacău

GRIJA PENTRU PĂMÎNTUL ȚĂRII

Conferință de presă cu tovarășul ing. ENACHE SÎRBU, șeful departamentului îmbunătățirilor funciare și construcțiilor agricole din Ministerul agriculturii și industriei alimentare

Clubul ziaristilor economiști a organizat, în ziua de 22 august a.c., o dezbatere pe tema gospodăririi cu grijă a pământului țării.

Au luat parte redactori de specialitate de la „Scînteia“, „România liberă“, Radioteleviziune, „Agerpres“, „Scînteia tineretului“, „Agricultura socialistă“, „Elöre“ și alte publicații centrale.

Prezentînd tema supusă dezbaterii, N. Simionescu, redactor șef al săptămînalului „Agricultura socialistă“, vicepreședinte al clubului, a reamintit principalele jaloane, direcțiile prioritare ale amplei acțiuni de conservare și exploatare în mod chibzuit a pământului țării, avuție de seamă a poporului nostru. Pornind de la imperativele stabilite la cel de al XI-lea Congres al partidului, imperative subliniate în atîtea rînduri de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vorbitorul a invitat pe cei prezenți să participe activ la discuție pentru aprofundarea în continuare în presa noastră a amplelor probleme ce se degajă din programul dezvoltării agriculturii românești.

Ca invitat al clubului ziaristilor economiști, tovarășul ing. Enache Sîrbu, șeful Departamentului îmbunătățirilor funciare și construcțiilor agricole din cadrul Ministerului agriculturii și industriei alimentare, a prezentat un amplu tablou al realizărilor de pînă acum și al perspectivelor în acest domeniu. S-a subliniat, între altele, că în realizarea sarcinilor ce revin agriculturii și industriei alimentare un rol însemnat îl are dezvoltarea bazei tehnico-materiale, obiectiv pentru care economia noastră națională a făcut și face mari eforturi materiale și financiare. Datoria noastră, a tuturor, s-a subliniat la începutul dezbaterii, este să asigurăm gospodărirea cit mai judicioasă a acestor fonduri și a celor ce vor fi afectate agriculturii în anii următori. „Realizarea programului de investiții — preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea al P.C.R. — impune eliminarea cu desăvîrșire a risipei, cheltuirea rațională a fondurilor, asigurarea creșterii eficienței tuturor investițiilor“. În acest sens, continuînd eforturile din anii precedenți, lucrătorii din domeniul hidroameliorațiilor au dobindit și în acest an succese de seamă, asigurînd condiții ca pînă la începerea udărilor din anul viitor suprafața amenajată pentru irigații în țara noastră să ajungă la 2 milioane hectare, element important pentru obținerea unor recolte mari și

constante. O comparație este convingătoare: dacă, în perioada 1971—1974, au fost date în funcțiune 589,9 mii hectare amenajări pentru irigații în sisteme mari și 114,8 mii hectare prin amenajări locale, în acest an se realizează 372,5 mii hectare amenajări pentru irigații în sisteme mari și 197 mii hectare prin amenajări locale. Tot în acest timp se execută lucrările pe cele 188,9 mii hectare în sisteme mari și locale, care vor intra în funcțiune în trimestrul II al anului 1976.

Precizînd complexitatea amplelor lucrări de îmbunătățiri funciare, interlocutorul a semnalat (în paranteză) că în rîndul nostru, al ziaristilor care lucrăm în secțiile ce se ocupă de problemele agriculturii, sînt unii care confundă termenii. Apar în unele publicații fraze de acest gen: „Ample lucrări de irigații și îmbunătățiri funciare“; sau: „Îmbunătățirile funciare și combaterea eroziunii solului pe primul plan!“. Se comite un pleonasm, intrucît atît amenajările pentru irigații, cît și lucrările de combatere a eroziunii fac parte integrantă din amplul program de îmbunătățiri funciare. Pornind de la aceste precizări, șeful Departamentului a subliniat că lucrările de îmbunătățiri funciare au ca obiect o sumă de operații — combaterea eroziunii, irigații, îndiguiri, desecări, drenări, împăduriri, înțeleniri, combaterea sărăturilor, regularizarea cursurilor de ape etc. — toate avînd ca scop final punerea în valoare la un nivel maxim a capacității productive a pământului.

În continuare, tovarășul Enache Sîrbu a punctat principalele direcții ale Programului de îmbunătățiri funciare pentru următorul cincinal și pentru o perspectivă mai îndepărtată, pînă în anul 2000. Practic, se are în vedere ca în această perioadă de perspectivă să se realizeze lucrări de îmbunătățiri funciare pe aproape întreaga suprafață arabilă a țării. Prioritate au lucrările de combatere a eroziunii solului, fenomen ce afectează o mare suprafață de teren agricol. În acest domeniu, o mare însemnătate au lucrările de prevenire a eroziunii, lucrări simple, care pot fi efectuate fără cheltuieli mari: folosirea cu chibzuință a terenurilor colinare, plantarea de păduri, livezi și vii, executarea lucrărilor de afinare a solului pe curba de nivel, cultivarea plantelor perene. Deosebit de importante sînt și celelalte lucrări de îmbunătățiri funciare ca: îndiguiri pentru scoaterea de sub influența excesului de umiditate a unor

importante suprafețe de teren arabil, irigații pe toate terenurile care se pretează și au asigurate resursele de apă. desecări, drenări etc.

Pentru realizarea la termen și de bună calitate a tuturor acestor obiective prevăzute pentru anii 1976—1980, s-a trecut la efectuarea documentațiilor: a studiilor de teren și laborator. astfel ca la sfârșitul acestui an să existe studii tehnico-economice pentru 40 la sută din volumul total al investițiilor prevăzute pentru viitorul cincinal în domeniul lucrărilor de îmbunătățiri funciare. În continuare, se urmărește ca proiectele de execuție să se asigure cu cel puțin un an înainte de începerea lucrărilor, ceea ce creează condiții bune de organizare și desfășurare a amenajărilor.

Interesanta expunere a avut darul de a scoate în relief o seamă de preocupări majore ale activității din acest sector de bază al agriculturii noastre socialiste. Întrebările puse de ziaristi (între care reținem: Sînt eficiente importante lucrări de îmbunătățiri funciare care se fac și al căror ritm e prevăzut să crească spectaculos de la an la an?; Producțiile ce se obțin pe terenurile irigate sînt la nivelul celor dobîndite în alte țări pe astfel de terenuri amenajate?; S-au luat măsuri pentru construirea în țară a mașinilor necesare pentru lucrarea terenurilor în pantă pe curba de nivel?) au scos în evidență faptul că presa, lucrătorii de la ziare, reviste, radio și televiziune au un vast cîmp de activitate în acest domeniu al lucrărilor de îmbunătățiri funciare.

Răspunzînd la întrebări, tovarășul Enache Sirbu a precizat că lucrări de îmbunătățiri funciare de o asemenea amploare și complexitate tehnică nu se pot realiza decît într-o țară socialistă. la efectuarea lor trebuind să fie atrase forțe umane și materiale din cele mai diverse ramuri ale economiei naționale. Realizate la un nivel tehnic ridicat și exploatate rațional, lucrările de îmbunătățiri funciare asigură o eficiență evidentă. Numai prin irigații se pot obține sporuri minime de producții de trei tone porumb la hectar, 20 tone sfeclă de zahăr. 10 tone legume, 1 tonă soia și floarea soarelui. De asemenea, de pe terenurile desecate se pot obține sporuri de 300—500 kg. cereale la hectar.

O condiție esențială pentru o înaltă eficiență a amenajărilor hidroameliorative o constituie exploatarea lor în bune condiții. Și în acest sector, ca și în toate celelalte domenii ale economiei naționale, factorul hotărîtor este omul, cel care, dispunînd de mijloace moderne, este chemat să obțină de la pămînt maximum de randament. Grijă pentru a proteja terenurile supuse eroziunii, atenția pentru buna funcționare a instalațiilor de irigat, utilizarea apei cu economie și numai atunci cînd folosirea ei este necesară sînt probleme care nu se bucură întotdeauna de atenția cuvenită. În acest domeniu, presa, radioul și televiziunea pot aduce o contribuție de seamă, prin abordarea lor sistematică competentă.

Un aport însemnat la realizarea programului de dezvoltare a agriculturii îl are de adus în continuare industria constructoare de mașini. Lucrătorii din agricultură mai au nevoie de o seamă de mașini agricole pentru lucrarea terenurilor colinare, de tractoare puternice pentru efectuarea de arături adînci — de peste 50 cm. — măcar o dată la patru-cinci ani, de utilaje moderne pentru mecanizarea și automatizarea instalațiilor de irigat. Înfăptuirea amplului program de dezvoltare a agriculturii presupune, de asemenea, un efort mai mare din partea

industrii chimice, a lucrătorilor din instituturile de cercetări pentru a se realiza îngrășăminte chimice și ierbicide cu eficiență sporită, pentru crearea unor soiuri și hibrizi care să asigure producții mari pe toate terenurile țării.

Deci, eforturi din partea întregului popor pentru a face din agricultura țării noastre o bază de producție modernă, corespunzătoare cerințelor mereu crescînde ale economiei naționale.

Deosebit de interesantă, dezbateră organizată de Clubul ziaristilor economiști nu s-a încheiat la Uniunea ziaristilor. Ea va continua în zilele următoare pe unul din marile complexe de hidroameliorații — cel de la Razelm, județul Tulcea — unde ziaristii agrarieni din presa centrală și locală, de la radio și televiziune vor avea posibilitatea să constate, la fața locului, importante succese obținute de lucrătorii din acest sector, perspectivele ce se deschid agriculturii românești prin înfăptuirea amplului program de dezvoltare și modernizare a producției agricole.

D. TĂRNĂUCEANU

INTERPRESSFOTO '75

S. CHRISTIAN

Aurul boabelor de porumb

O „URBOGONIE” IRONIC-PATETICĂ

Numele lui Gheorghe Săsărman și-a cucerit, în ultimii ani, un loc meritoriu în ansamblul publicisticii noastre. Arhitect și urbanist prin profesie, gazetar și scriitor prin vocație, Săsărman a izbutit să imbine armonios în personalitatea sa creatoare cele două chemări. Afirmaț în presa cotidiană și periodică prin articole și studii de specialitate — dar și prin reportaje și anchete sociale — publicate în paginile „Scintei” și ale „Contemporanului”, autor al citorva volume de povestiri științifico-fantastice care l-au impus printre talenții protagoniști ai genului, Gheorghe Săsărman se află astăzi în deplina și matură stăpânire a unui instrumentar literar-publicistic de cea mai bună calitate.

Micul volum — mic numai prin dimensiuni! — „Cuadratura cercului”, apărut recent în prestigioasa editură „Dacia” din Cluj-Napoca, confirmă pe deplin însușirile bine cunoscute de vigoare și fantezie ale scrisului lui Săsărman, cu o notă în plus: capacitatea de a aborda cele mai stringente și mai complexe probleme ale dezvoltării civilizației urbane actuale din unghiul deloc confortabil, aș spune chiar neliniștitor, al celui ce pune degetul pe anumite răni, trăgînd cu răspicată luciditate semnale de alarmă împotriva cangrenării întregului organism.

Subintitulată „Fals tratat de urbogonie”, cartea amintită e, de fapt, un panoramic dezinvolt și subtil — într-o modalitate insolită, asemănătoare, poate, numai cu cea utilizată de Mircea Horia Simionescu în „Ingeniosul bine temperat” — al feluritelor tipuri de așezări urbane, reale sau imaginare, cu universul lor specific și cu cohorta de urmări dezastrucase pe care le aduce după sine o dezvoltare care, la un moment dat, „calcă alături” de cele mai elementare norme ale firescui și umanului.

Procedînd la o „tipizare” — dar nu în sensul arhitectonico-urbanistic — a conglomeratelor citadine, autorul adoptă o perspectivă ironic-patetică, conferînd relațiilor sobre, în limbaj „obiectiv-istoric”, a faptelor cu încărcătură simbolică din istoria respectivelor urbe caracterul unor autentice viziuni de moralist, profund îngrijorat de soarta orașului ca atare, creație și, totodată, efigie a geniului uman în toată plenitudinea și complexitatea înălțărilor și coborișurilor sale.

Autorul acestei cărți, unice în felul ei, demonstrează, prin varietatea și abundența mijloacelor folosite, aptitudinea de a aborda cu egală dexteritate stilistică atât povestirea de adîncimi reflexiv-filosofice (ne gîndim în special la translucidul „Gnossos”, în care antica legendă a lui Dedal și Icar e plasată în contextul „urbanistic” al orașului-labirint, oraș al cunoașterii dobîndite prin suprema jertfă), cit și reportajul-pamflet (de felul aceluși „Protopolis”, în care imaginea ironic-utopică a cetății total aseptizate și izolate de lume este utilizată cu maximă pregnanță spre a ilustra inevitabila involuție și dezumanizare a unei lumi care fuge de... lume).

Grăitor pentru virulența acidă a sarcasmului cu care sînt biciuite degradările valorilor morale, generate de exacerbarea unor rațiile ale vieții citadine în anume condiții istorice, este „Kreigsbourg”. După ce o oaste de cavaleri cucerește această cetate renumită pentru legendarul ei tezaur, cuceritorii fac subita descoperire a zădărniceii acestei fapte: „Brusc prințul îl scutură de braț pe Richard. Comoara era împresurată de cîteva zeci de trupuri, aflate în diferite faze de descompunere și purtînd costume, arme și armuri provenite din toate țările lumii. Într-o fracțiune de secundă, în mintea lui se declanșase revelația cum-

plită a adevărului. Vedeă cum, atrași de opulența cetății, războinicii se năpusteau asupra ei, val după val, cum foștii asediați, îmbătați de victorie și vlăguți de orgii, deveneau victimele facile ale următorului asalt. Spectrul unui apropiat deznodămînt îl obseda”.

Un laitmotiv statornic al volumului îl reprezintă ideea autoîndirii și, în fond, autoanihilării acelor așezări care, printr-o evoluție anormală — echivalînd cu un soi de monstruoșitate urbanistică —, se ridică împotriva naturii umane și, la urma urmelor, împotriva naturii pur și simplu. Fie că e vorba de deingolada creatorilor și locuitorilor „Stereopolisului”, orașul noului simț de orientare, ingenios numit „stereognoză”, și al construcțiilor multidimensionale, fie că sînt satirizate capetele pătrate care imaginează și edifică orașul geometriei perfecte, „Castrum”, fie că este violent demitizată tendința retrogradă de a jertfi prezentul pe altarul unui trecut care își pierde orice noimă (în schița „Musaem”), gîndirea acestui urbanist-poet care e Gheorghe Săsărman pulverizează cu arma subtilă a ironiei mușcătoare tot ce urbanistica unui anume tip de civilizație, macerată de ignorarea necesităților reale ale omului, proiectează întru desfigurarea rațiunii de existență a umanității.

Experiența acumulată de-a lungul anilor de Gheorghe Săsărman pe tărîmul literaturii de anticipație transpare cu evidență în numeroase piese de rezistență ale volumului (ne referim, în primul rînd, la „Quanta Ka”, „Sinurbia”, „Noctapiola”, peste care plutește, nu odată, aburul de vis al autenticei poezii). O adevărată bijuterie este, în acest sens, schița „Dava”, cu superbă alegorie a cetății de stînci orgolioase, care posedă proprietatea de a capta între zidurile ei pe cutezătorii pionieri ai cunoașterii și ai faptei, deschizătoare de drumuri noi în știință și gîndirea umană, spre a-i transforma în vulturi semeți, dominînd cu aspră, tulburătoare luciditate piscurile și așezările.

Zborul imaginației nu se desfășoară însă nici o dată, la Gheorghe Săsărman, în spații vidate de idei. În toate paginile acestei cărți atât de dense, de substanțiale, simți înfiorata pulsație a unui cuget ce trăiește cu intensitate marile preocupări și probleme ale veacului. Important — am spune chiar: esențial — pentru autor este ca, la răscolitoarele întrebări pe care ni le pune evoluția civilizației, răspunsurile să fie date în numele omului, pentru om.

Fără îndoială, prin „Cuadratura cercului”, Gheorghe Săsărman ne-a dăruit nu numai cea mai bună carte a sa de pînă acum, dar și un durabil temei de bucurie pentru fertilitatea osmozei dintre publicistică și beletristică, la înalta lănsiune a gîndului fecundat de o luminoasă, mereu proaspătă fantezie.

VICTOR BÎRLĂDEANU

INTERPRESSFOTO '75

W. SCHULTZ

Cine ride la urmă ..

GRIGORE PREOTEASA AR FI ÎMPLINIT 60 DE ANI

Cînd l-am cunoscut, avea mai puțin de 30 de ani. De fapt, dacă mă gîndesc bine, eram de-o generație, fiindcă nu ne despărțeau, ca vîrstă, decît pușini ani. L-am fost prezentat de profesorul Alexandru Graur — pe atunci el însuși unul din colaboratorii apropiați ai ziarului „România liberă” —, și emoția nu mi-a fost de fel mică. Pentru că numele lui Grigore Preoteasa avea un anume răsănit în rîndul tinerilor; el simboliza o generație de intelectuali comuniști, ale căror fapte pătrunseseră în opinia publică, străbătînd perdeaua conspirativității luptei ilegale și despre care se știau destul de multe. Așa se face că, la 24 august 1944, cînd a apărut pe frontispiciul primului număr al ziarului „România liberă” în calitatea de redactor responsabil, numele său era cunoscut de foarte mulți dintre cei care, într-un fel sau altul, veniseră, de-a lungul anilor, în contact cu mișcarea antifascistă, democratică, în fruntea căreia se afla, în mod consecvent, Partidul Comunist Român.

Dar între a fi auzit de Grigore Preoteasa și a-l cunoaște personal și, mai mult, a avea îndrăzneala de a-i solicita cîntea să lucrezi în colectivul pe care-l înfiripase abia de cîteva săptămîni, era o diferență destul de mare, diferență ce explică emoția ce mă cuprinsese, în acea dimineață de septembrie 1944, urcînd treptele clădirii din Sărindar, unde, în două încăperi ale etajului al doilea, se afla sediul ziarului *).

Rînd pe rînd, și-au făcut apariția redactorii și colaboratorii de atunci ai ziarului, care, prin atitudinea lor, mi-au ușurat emoția primului contact — George Macovescu și George Ivașcu mi-au arătat din prima clipă o cordialitate pentru care le-am rămas mereu recunoscător; Gheorghe Dinu, cu exuberanța sa contagioasă,

se comporta de parcă am fi fost prieteni dintotdeauna; Vasile Dumitrescu, abia ieșit din închisoare, transmițînd în jurul său o deosebită căldură umană, confirmată, în nenumărate rînduri, de relațiile noastre de mai tîrziu; soții Florica și Traian Șelmaru — ea prietenoasă și distinsă, ca și scrisul pe care l-a profesat întotdeauna, el cu ochii înroșiți de nesomn — lucra noapte de noapte ca secretar de redacție — dar cu un zîmbet tineresc și înțelegător pe buze, zîmbet pe care-l păstrează intact și astăzi; Petre Iosif, pe care-l mai întilnisem înainte de cîteva ori și care și-a manifestat bucuria de a mă revedea; Costin Murgescu, amabil și amical; Mihnea Gheorghiu, care începea atunci să fie preocupat de publicația de tineret ce urma să i se dea în responsabilitate după puține zile; Kati Preoteasa, care, cu modestie și tact, avea să se dovedească unul din acei oameni ai redacției de care aceasta cu greu se putea lipsi; bătrînul Maurice Edel, care își aducea contribuția, deloc neglijabilă, la alcătuirea ziarului și alți cîteva care, la scurtă vreme după aceea, au plecat să lucreze la alte publicații sau să îndeplinească diferite însărcinări în munca de partid.

Erau așteptați Grigore Preoteasa — Grigore, pur și simplu, cum îi spuneau toți și cum avea să rămînă întotdeauna pentru cei ce-au lucrat în acea vreme în redacția ziarului „România liberă” — și Nicolae Moraru, gazetar febril și atunci ca și astăzi, mîna dreaptă a redactorului responsabil. Întîrzierea lor era datorată faptului că, noapte de noapte, participau la procesul de realizare a ziarului, uneori pînă ce acesta ieșea din rotativă, urmărind apoi vînzătorii care porneau, în zori, pe străzi, cu traista plină de foi și strigau cu toată puterea, titlurile ce li se păreau mai atractive *). Era ședința cotidiană a redacției, care se ținea

dimineața, cînd se stabilea riguros ce are de făcut fiecare pentru ziarul la zi, după o mai scurtă sau mai lungă trecere în revistă a principalelor evenimente sau probleme noi.

Ceea ce m-a frapat, de la început, la Grigore Preoteasa a fost darul său de a asculta fără a se amesteca, o bucată de vreme, în discuția generală, pentru ca, în cele din urmă, să intervină în mod brusc și, prin cîteva fraze scurte, rostite precipitat, să aducă toate lămuririle necesare, punînd astfel punct oricărei neclarități. În afara unei remarcabile culturi marxiste, dispunea de o vastă informație și de cunoștințe multilaterale; acestea, dublate de o mare mobilitate a spiritului și de o puternică forță de pătrundere, îl recomandau ca o puternică personalitate, pe care o recunoșteau repede toți cei cu care veneau în contact. Cu timpul m-au atașat de el și căldura cu care știa să-i înconjoare pe oameni, prietenia pe care-o arăta celor din jur. N-aș vrea să se creadă că era întotdeauna un om confortabil pentru alții. Dimpotrivă, cînd era cazul, putea fi aspru, se bălea cu fermitate contra oricărei abateri de la un principiu, putea fi chiar violent în limbaj; dar, odată problema închisă, redevenea același om cald, vesel, deschis, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat. Bineînțeles, atîta vreme cît conflictul nu avea un substrat politic; în asemenea cazuri, era ireductibil, și mi-a fost dat să-l văd nu o dată lovînd fără cruțare, lovînd cu sete în tot ce era ostil partidului, în tot ce era fascist sau avea legătură cu fascismul, în tot ce se opunea noii democrații care se contura în acei ani. Poate părea, astăzi, simplu unora, care stau la masa de birou cîntărind care dintre reacționarii acelei vremi n-a făcut întregul rău pe care l-ar fi putut face. În acele zile se dădea, însă, o luptă pe viață și pe moarte pentru viitorul acestei țări, luptă în care Grigore Preoteasa se simțea angajat, ca atîția alții, cu trup și suflet. Recitînd articolele sale, nu se poate să nu fii impresionat de vehemența tonului, de direcția precisă a loviturilor, de demonstrația riguroasă și fără drept de apel a ideilor pe care

*) Mi-au rămas în memorie pentru totdeauna cele două camere cu cartoaie în ferestre, în loc de geamuri (cînd am ajuns să avem și geamuri, ni s-a părut că am atins o culme a confortului), cu mese de birou de diferite culori și forme, cu scaune adunate de unde s-a putut. Nimeni nu simțea, însă, nici înghesuiala, nici frigul care a venit, neiertător, după puțină vreme, nici ploaia care trecea prin ferestre.

*) Mai tîrziu, am practicat și eu, de cîteva ori, acest „sistem” și trebuie să mărturisesc bucuria pe care o ai atunci cînd vezi, la primele ore ale dimineții, pe cei dinții cititori răsfoind foile proaspăt tipărite. Dacă ar fi după mine, aceasta ar trebui să intre, ca o probă afectivă, în rîndul formelor de educare a tinerilor ziaristi.

dorea să le impună și să le apere. Erau articole scrise, cum se spune, la ultima oră, adesea cu puțin înainte de calandrarea ziarului, care răspundeau efectiv celui mai mare comandament politic al zilei, celui mai proaspăt eveniment înregistrat cu sensibilitatea unui strălucit gazetar.

Căci Grigore Preoteasa, om politic și luptător devotat cauzei partidului, nu venise, cu siguranță, întâmplător la ziarul „România liberă”, ci ca urmare a pasiunii sale pentru această profesie, careia, printre primii, avea să-i dea un sens nou, potrivit convingerilor sale comuniste. Pe atunci, unii credeau că a face presă însemna a repeta, cu aerul că teoretizezi, niște lucruri îndeajuns de cunoscute — meteahnă care mai bintuie și astăzi în lumea ziariștilor noștri. Grigore Preoteasa dorea să ne insuflă pasiunea evenimentului, al faptului zilnic, menit să stârnească interesul cititorului, să-l apropie de ziar, de lupta lui. Răsfoind colecția din primele luni de apariție legală, în raport cu ziarele de acum, înfățișarea ar putea părea oarecum dezordonată. Preocupă-

rile pentru o paginație mai elegantă n-au întârziat să apară, dar, în acea vreme, important era să fie reflectate și comentate evenimentele, cât mai multe evenimente. Pentru că toate aceste evenimente pledau în favoarea noastră. (Este simptomatic, cred, că ziarele reacționare și chiar cele „neutre”, nu erau interesate prea tare în prezentarea informațiilor, nici a celor de pe front, nici a celor din interiorul țării, pentru simplul motiv că nu prea le conveneau.)

În redacție, Grigore Preoteasa era promotorul comentariului bazat pe ultima știre importantă, al reportajului de fapte, al bogăției de informații. Mai ales către informații și reportaje ne împingea pe noi, cei mai tineri, care am venit în redacție. Datorită îndemnului său continuu, am putut să fiu, alături de alți colegi, martor apropiat al unor momente de cea mai mare importanță pentru istoria vremurilor ce-au urmat, fie că acestea însemnau tumultul marilor manifestații populare, fie întrevederi între oameni politici, fie atmosfera incandescentă ce domnea în fabrici sau la sate. Și

trebuie să adaug că, nu o dată, participând cu carnetul de note în mână la vreuna din puternicele demonstrații de mase din anii 1944—1945, l-am întâlnit, ca pe un manifestant, pe cel care mă trimisese să scriu relatarea. Așa cum s-a întâmplat, bunăoară, la acel neuitat 24 februarie 1945, când, reîntors din Piața Palatului, unde s-a tras asupra demonstranților în rindul cărora se afla el însuși, Grigore Preoteasa a scris memorabilul și antologicul articol intitulat „Călăul”, model de combativitate publicistică, în care fiecare cuvânt condamnă, nu de pe poziția ziaristului martor, ci de pe poziția ziaristului participant și angajat.

Participare, angajare și fidelitate față de cauza ce-i aparținea, pasiune pentru evenimentul trăit, forță analitică și severitate a cuvântului în lupta prin presă, precum și marea, funciara lui dragoste de oameni — iată câteva din calitățile care l-au ajutat pe Grigore Preoteasa nu numai să fie un gazetar de excepție, dar să lase în urma lui nu puțini care au înțeles să încerce a-i urma exemplul.

Partidul i-a incredințat, apoi, rind pe rind, sarcini de cea mai mare răspundere. L-am revăzut mai rar și prilejuri de a sta mai pe îndelete de vorbă am avut deosebit de puține. De fiecare dată, însă, am constatat cu bucurie că în acest om nu se schimbaseră nici o trăsătură din cele ce-mi stârniseră, din primul moment, admirația; rămăsesse la fel de prietenos, de apropiat, avea aceeași mare mobilitate de spirit și aceeași forță de pătrundere, același avânt tineresc. Anii îl maturizaseră, dar nu-l schimbaseră. Cred că ultima oară când l-am întâlnit — devenise între timp secretar al Comitetului Central al partidului — s-a apropiat de mine și a deschis discuția despre un prieten comun, fost coleg al său de școală la liceul „Aurel Vlaicu”, care avusese câteva insuccese în viață și pe care dorea să-l ajute în așa fel încât acesta să nu simtă că el a intervenit cu ceva.

Apoi, într-o zi de noiembrie, am aflat de catastrofa care l-a răpit pentru totdeauna dintre noi. Trei zile mai târziu, eram și eu în rindul celor care au stat câteva clipe la căpățiul său. Și mă gândeam atunci, cu regret, după cum mă gândesc și acum, când ar fi împlinit 60 de ani, că niciodată s-am putut să-i spun cât de mult l-am iubit...

AL. CORNESCU

La începutul toamnei lui 1945, Grigore Preoteasa ne-a comunicat emoționat, într-o dimineață, că în București a sosit Ilya Ehrenburg. Este de prisos să amintesc, cred, ce-a însemnat acest mare scriitor și publicist pentru multe generații de tineri de pe tot globul. Grigore Preoteasa ne-a propus și și-a propus să organizeze o întâlnire a micii noastre redacții cu el. Ehrenburg a acceptat imediat invitația și, în ciuda numeroaselor sale obligații protocolare, a dispărut pur și simplu din hotel, venind cu noi să prânzească la un restaurant care se numea „La Bucureștii de altădată” și se afla undeva pe lângă piața Rosetti. A rămas în mijlocul nostru pînă către seară, discutind amical despre toate — de la știrile de pe front, pînă la „cine credeți că este cel mai mare scriitor contemporan?” („Roger Martin du Gard” — a răspuns Ehrenburg imediat, îndeminindu-ne să recitim „Les Thibault” și „Jean Barois”). La începutul mesei, reporterul nostru fotograf l-a fotografiat pe Ehrenburg, apoi a plecat, a dezvoltat filmul și s-a întors cu un număr de copii, pe care marele scriitor ne-a dat fiecăruia câte un autograf. Acesta este momentul din fotografia alăturată, în care, de la stînga spre dreapta, sînt Ilya Ehrenburg, Florica Șelmaru și Grigore Preoteasa.

O PUTERNICĂ EXPRESIE A SPIRITULUI REVOLUȚIONAR

În toamna anului 1945, presa noastră de partid consemna în continuare intensă activitate politică de masă de sprijinire a guvernului de largă concentrare democratică, instaurat la 6 Martie, de combatere a manevrelor reacțiunii care, folosind intriga și combinațiile de culise, urmăreau să ațîțe discordia între guvern și popor pe de o parte și rege pe de altă parte. Dintr-un comunicat al guvernului, publicat în „Scînteia” la 5 septembrie 1945, cităm: „Sprijinindu-se permanent pe principiile ce stau la baza înțelegerii între cele trei mari națiuni care — în lupta lor împotriva fascismului — s-au angajat să respecte dreptul popoarelor de a-și hotări singure soarta și de a-și indica regimul lor democratic intern, guvernul român este hotărit să ducă lupta pînă la capăt cu toate forțele sale, împotriva acțiunii antinaționale și antidemocratice a resturilor fasciste, coalizate cu elemente reacționare, acțiune îndreptată împotriva regimului democratic stabilit la 6 Martie 1945 și care primejduiește nu numai realizările sale în folosul națiunii, ci și armonia internațională. Sprijinit de întregul popor, guvernul este hotărit să rămână neclintit la postul său, pentru a continua și desăvîrși opera constructivă începută la 6 Martie 1945”.

„Eri — scrie la 7 septembrie 1945 „Scînteia”, marcînd împlinirea a 6 luni de guvernare democratică — au continuat în toată țara manifestațiile de simpatie pentru primul guvern al poporului, manifestații în care masele largi și-au exprimat voința de a susține din toate puterile, cu toată dirigența, guvernul Petru Groza”.

Pe acest fundal politic, în condițiile în care și în viața economică manevrele speculative și sabotajele ale cercurilor reacționare se vedeau la tot pasul, un element caracteristic prin care se afirma clasa muncitoare, în unire cu țărănimea și intelectualitatea era admirabilul ei spirit revoluționar. Numeroase sînt însemnele acestui spirit de luptă relate în paginile presei. Spicuum din „Scînteia”:

„Conducerea fabricii „Jacquard” București... nu mai procura de mult timp materia primă necesară astfel că în scurtă vreme activitatea întreprinderii urma să fie întreruptă. Această manevră a fost dejucată de comitetul de Fabrică, care intervenind la „Apertura” și „Lupeni” au primit prima cantitate de 1000 kg. fire de mătase...”. „Nu prin vorbe, ci prin fapte să înfringem pe reacționari”, declarau muncitorii de la Tăbăcăria națională. „Scînteia” prezenta eforturile acestora pentru producerea unor cantități sporite de încălțăminte pentru populație, pentru scurtarea timpului de tăbăcire a peilor. „Pentru a înfringe manevrele speculanților, comitetul sindical cit și comisia de control a circulației mărfurilor a obligat pe acei care cumpără marfa din fabrică pentru economate și cooperative să aducă o dovadă, pentru a se constata că într-adevăr marfa livrată intră în mina consumatorilor și nu a speculanților”.

„Ne luăm angajamentul — se arăta într-o moțiune votată de 4 000 de muncitori de la „Malaxa” — de-a mări

vigilența și de a lupta cu toată hotărîrea pentru demascarea tuturor speculanților, sabotajilor și reacționarilor care caută să împiedice democratizarea și reconstrucția țării... Reinoim angajamentele luate de-a mări producția la maximum pentru a grăbi reconstrucția țării și a desăvîrși sarcinile ce stau în fața întregului popor român, toate acestea pentru a îmbunătăți nivelul de trai al nostru și al familiilor noastre”.

Într-o moțiune a salariaților Societății Petroliferă Distribuția se arăta: „Ne luăm angajamentul ca împreună cu Direcțiunea să supraveghem bunul mers al întreprinderii și să asigurăm distribuția fără întârziere a produselor petrolifere, atît autorităților, industriilor cit și populației. Ne luăm angajamentul să ajutăm pe tovarășii noștri țărani, ca să-și lucreze pămîntul.”

„Muncitorii, tehnicienii și funcționarii de la Imprimeriile „Scrisul Liber” primim cu entuziasm hotărîrea guvernului Groza de a rămîne ferm în fruntea poporului. Sintem alături de el pentru refacerea țării în care scop ne luăm angajamentul ca atît tipărirea cit și difuzarea ziarelor democratice care sînt editate în întreprinderea noastră, să se facă în condițiuni cit mai bune. De asemenea vom da o atenție deosebită și tipării manualelor școlare în interesul copiilor acestei țări, pentru luminarea poporului întreg”.

Ziarul „Scînteia” a publicat nenumărate asemenea relatări despre angajamentele și munca minerilor, metalurgistilor, ceferiștilor, setebîștilor și

a altor categorii de oameni ai muncii, despre acțiunile de masă ale organizațiilor de partid, sindicale, ale plugarilor și de tineret din întreaga țară. „Să vă spun drept. Declara minerul fruntaș Alexandru Poporeni, venit atunci în București pentru a pleca ca delegat la Congresul Mondial al Sindicatelor, ne-am adunat noi minierii și am judecat. Am văzut că în țara noastră s-au schimbat lucrurile. Avem un guvern democratic care face toate eforturile pentru a îmbunătăți soarta noastră. Am crezut că așa trebuie să fie că și noi să depunem toate eforturile ca să-l sprijinim. Să dăm cit mai mult cărbune ca transporturile să se refacă și astfel mărfurile să poată circula în toate colțurile țării. Noi știm că muncim pentru noi, pentru poporul întreg și nu ca în trecut pentru cîțiva profitori care ne trădează”.

Relevînd însemnătatea atmosferei de entuziasm revoluționar din acele zile, un comentariu al ziarului sublinia: „poporul român nu mai înțelege să fie considerat un copil minor, și să se facă ceva în țară fără să se tină seama de părerea și voința lui... Guvernul adus la cărma țării cu asentimentul și prin sprijinul maselor populare din țara noastră, își primește o nouă confirmare a acestui sprijin și cu aceasta misiunea de a continua mai puternic opera de salvagardare a intereselor naționale. Sub semnul marilor manifestații de solidaritate între popor și guvern și a dreptății cauzei poporului român apărută de guvernul său, unelțirile reacțiunii sînt sortite eșecului și poporul cu guvernul pășesc hotărît înainte pe calea refacerii țării”.

Biografii: „TH. IORDĂCHESCU” de Ion Felea

Cunoscător al perioadei, care constituie fundalul pe care este proiectată personalitatea lui Theodor Iordăchescu, contemporan și tovarăș de luptă cu el, Ion Felea recrează, pe baza unei ample documentări, o întreagă perioadă istorică, o viață pilduitoare de militant socialist.

Capitolul despre Th. Iordăchescu secretar de redacție, mai tirziu redactor și apoi la „Lupta zilnică”, este unul dintre cele mai sugestive, lucru întru-totul firesc, dacă avem în vedere faptul că Ion Felea a fost, el însuși, ziarist în presa muncitorească, Cartea evidențiază că Theodor Iordăchescu se documenta asiduă pentru fiecare articol, punea pasiune în tot ce scria. Articolele lui, fie că apăreau sub propria iscălitură sau sub pseudonime (Armindeanu, Teodor Roșu, I. T. Socius, Oțelea, T. I., East ș.a.), abordau întotdeauna probleme importante ale mișcării muncitorești.

Apar apoi detalii interesante despre activitatea militantului socialist, în anii de clocot revoluționar ce au urmat primului război mondial, în perioada interbelică.

În anii războiului și ai dictaturii fasciste, cînd Partidul Comunist Român, celelalte forțe patriotice au militat pentru săvîrșirea frontului unic muncitoresc și a frontului unic național, Theodor Iordăchescu, alături de

alți militanți comuniști și socialiști, s-a aflat în primele rînduri ale mișcării de rezistență.

O amplă prezentare a activității lui Teodor Iordăchescu rezervă autorul perioadei ce a urmat eliberării patriei. Puțin timp după eliberare, a început reorganizarea organizațiilor de partid și sindicale, acțiune la care Iordăchescu și-a adus contribuția, fapt recunoscut și prin alegerea lui ca secretar general al P.S.D. (iunie 1945 — octombrie 1946). Încununarea activității sale, puse în slujba unității muncitorești, a constituit-o momentul unificării, pe baze marxiste, a Partidului Comunist și Partidului Social-Democrat. Semn al recunoașterii meritelor sale în lupta pentru înfăptuirea unității clasei muncitoare, pentru triumful ideilor socialismului a fost ales membru al C.C. al P.C.R. și al Biroului Politic.

În finalul acestei recenzii, trebuie să subliniem faptul că Ion Felea, căruia îi datorăm multe alte evocări, s-a apropiat cu deosebită căldură de personalitatea lui Theodor Iordăchescu, creionînd cu mare sensibilitate nu numai trăsăturile militantului socialist, ale omului politic și de stat, ci și cele calități omenestii proprii și defnitorii pentru el și care l-au făcut stimat și iubit de semenii.

REPORTAJUL ROMÂNESC CONTEMPORAN

PANORAMA în discuție a fost așteptată, era absolut necesar să apară și iată-ne în posesia ei, realizată cu multă... sudoare și competență de către un colectiv de critici și istorici literari: Nicolae Mecu, George Muntean și Vasile Teodorescu.

În ultimii 30 de ani, s-au scris atât de numeroase reportaje, într-o varietate atât de mare, încât misiunea alcătuirii lor n-a fost de invidiat; odată cu această avalanșă s-a iscat o adevărată furtună de aplauze și proteste, susținători și contestatari ai genului găsindu-se și în rîndurile scriitorilor și ale reporterilor și ale criticilor, aflați de „n” ori în jurul meselor rotunde, patrate, dreptunghiulare. I s-a dat reportajului dreptul de a fi inclus în literatură, pe care alții i l-au negat vehement, i s-au recunoscut merite, a fost clasificat, catalogat, împărțit pe subspecii, ramuri, direcții, s-au făcut disocieri între reportajul literar și cel informativ, între cel de revistă sau volum și cel de ziar, curgînd cerneală serioasă din încercările de a explica fenomenul ca atare. Au apărut reporterii-informatori, peregrini, epistolari, dramatici, esești, la fel cum unele produse au fost socotite ale industrializării, urbanizării, colectivizării, ale peisajului, ale profesiilor... După atîtea eforturi de clasificare, s-a răspuns oare la întrebarea „ce-i reportajul?”. Și din această enormă panoramă reportericească a reușit prezenta panoramă editorială să-i fie o oglindă fidelă?

Cînd Egon Erwin Kisch a introdus o scriere a lui Plinius cel Tânăr (62—114) într-o antologie a reportajului, nu credem că a făcut-o din complzență sau, și mai rău, din necunoașterea istoriei reportajului, care, se zice că este al epocii moderne! El a avut în vedere valoarea documentară a acelor pagini, dublată însă de valoarea lor artistică. Cînd Geo Bogza iniția, prin 1934, o discuție despre reportaj, avea în vedere că acesta, „fiind cel mai sensibil seismograf al vieții, e menit să devină unul din instrumentele temute, care vor ajuta la viitoarele mari prefaceri ale lumii”. Din cele două exemple se poate trage o singură concluzie: reportajul a intrat pe marea poartă a literaturii nu de azi de ieri și nici datorită unor conjuncturi; reportajul nu are nevoie de subvenții, transfuzii sau gimnastică respiratorie. Odată născut (nu-i stabilim aici vîrsta), el trăiește foarte bine, se dezvoltă, își lărgeste aria de investigație și mijloacele. Atunci de unde atîta tevarură? Tocmai din puterea lui de a prolifera. A încapat pe prea multe miini, s-a lăsat sedus și nu de puține ori a fost... abandonat! Din aceeași cocă, un brutar face și piine și covrigi. Și covrigii sînt buni, nimic de zis, dar nu pot fi numiți piine, chiar dacă uneori, din nevoie, îi întrebunțezi ca atare. numai că pentru covrigi există acest nume. Reportajul a fost nevoit să țină loc, vreo două decenii, și de piine și de cozonac și de scovergii. De aici vine, cred eu, confuzia, de aici au început ample și multiple dispute. Nu s-a ținut cont

că există un singur reportaj: **reportajul bun**, și o sumedenie de produse care sînt orice altceva decît reportaj: sînt informații mai ample, interviuri, relatări, comunicări, notații — cum vrei să le spunei.

„Panorama” noastră este o oglindă a ceea ce se întîmplă astăzi cu reportajul românesc. Adică, alături de opere care-și merită acest titlu de noblețe, sînt puse cap la cap și elemente de serie, bune și ele pentru ceva, slujind anumite comandamente, necesare și chiar obligatorii în activitatea gazetărească, dar haideți să le găsim alte nume sau cel puțin să nu le mai spunem „reportaj”, mîscîndu-le cu supertitluri de genul „file de reportaj”, „note de reporter”, „reportajul nostru” etc. Să-i spunem, cînd avem, numai așa cum se cheamă, **reportaj**, ca și-n cazul **schitei, nuvelci, povestirii**. Cînd una dintre acestea este slabă, nu-i incriminată specia, ci autorul și respectiv cine l-a publicat! Volumul în discuție are aproape toate virtuțile și bolile reportajului contemporan: este și literatură-document și jurnalistică subțire, pasageră.

Pilonii săi de rezistență nu stau numai în cîteva fragmente luate din cărți solide, bine închegate, ci și din apariții de cotidian sau volume omagiale, festive. Deci nu locul primei tipăririi contează, ci substanța înglobată în pagină, adică atîta viață cît a putut cuprinde cu ochiul, inima și gîndul scriitorul într-o anume dimensiune spațială și temporală. Poți scrie despre mineri, construcții, olari, cetăți de lumină, Delta, Bărăgan, Sarmisegetusa ș.a.m.d. dacă nu vezi decît o față a lucrurilor. Cineva spunea că un obiect privit cu un singur ochi este mai mic, iar un adevăr spus pe jumătate nu mai este adevăr! În plină campanie de alegeri, Zaharia Stancu merge să afle ce mai e prin Valea Călmățuiului, i se vorbește despre recolte bune, eforturi conjugate, secetă și totuși trai îmbelșugat în cooperativă, dar vede și nereguli, aranjamente locale, și încheie, cu vorbele unei interlocutoare: „Lumea, din cea mai veche vechime, e strîmbă. Și ca să se îndrepte trebuie să treacă timp, trebuie să mai treacă un timp”. În plin clocot constructiv, cînd se modelează conștiințe, se ridică orașe, se deschid mari porți spre știință și cultură, Mihai Stoian scrie despre destinul unui tânăr muncitor care, orfan fiind, moare datorită unui ulcer: „**Medicul jură că n-a murit, strict, din cauza bolii, cît a sentimentului devorant, crincen, neiertător, care-l însoțise pretutindeni, în precipitata lui existență: dorul de mamă**”. Așa înțeleg să descrie viața, cu lumini și umbre, cu piscuri și eșecuri, cu incrinenări și incertitudini, mulți scriitori (nu le spun scriitori-reporteri pentru că bunii reporterii sînt scriitori, după cum slabi scriitori nu pot fi nici măcar reporteri). Sentimentul măreției etapei ce-o trăim, angajarea pleneră în efortul constructiv al țării noastre socialiste se prezintă bunului meșter condeier în ipostaze dintre cele mai diferite, rămase pe hirtie în chip viabil, trăind

dincolo de cuvinte, într-o proiecție firesc de uriașă și complexă, precum e viața oamenilor și a pămîntului acestor oameni. Așa-i cu Bărăganul Florenței Albu, cu minierii lui Brunea-Fox, cu inundațiile lui Păunescu și Mihai Pelin, cu țărani lui George Macovescu, Mihai Caranfil și Nicolae Dragoș, cu pomicultorii lui Pop Simion, cu orașele lui Călinescu și Eugen Barbu, cu Moldova și Dobrogea lui Bogza, cu munții lui Ioan Grigorescu; oameni, desline, locuri, profesii — într-un cuvînt „lumea ca lume”, de care scriitorii se apropie nu din obligație profesională, ci datorită sentimentului de participare directă, afectivă la ceea ce se întîmplă în jurul lor. Și nu scriu despre orice și oricum, ci caută și găsesc acele corespondențe și relații care-i ajută să-și înțeleagă mai bine semenii și să se înțeleagă pe ei. În acest sens, mi s-au părut elocvente vorbele lui Bogza: „**Sufletul meu e, cu foșnetul lui, al Bucovinei. Dar oasele sînt, cu calcarul lor vechi, ale Dobrogei**”, ca și felul în care s-a apropiat și și-a apropiat Sarmisegetusa Paul Everac — culegînd smeură printre ruinele sanctualelor dacice și ascultînd auitul țapinarilor... Da, poți vorbi despre lucruri atît de grave și docte mîncînd fructele pădurii și dialogînd nu cu un mare arheolog, ci cu un oarecare, de prin părțile locului, care, încălzit, vrea să se scalde în pirul în care și-ar fi ascuns comoara Decebal! Da, poți vorbi de marea siderurgie, despre oțelul românesc și cetățile lui de foc dialogînd cu un oarecare oțelar, care are probleme cu șeful de tură, cu aducerea familiei la Galați și care, la întrebarea lui Alexandru Monciu-Sudinski „ce proiecte de viitor aveți?”, răspunde senin: „**Păi, acum aș vrea să plec și eu în concediu, să mă duc la o casă de odihnă, unde vreau să mă distrez extrem de bine. Sper. La Sovata, cred. În august. Mi-am cumpărat bilete la O.N.T. Vreau să plec cu tot familionul la Sovata și să mă distrez și să mă odihnesc pînă mă satur**”.

Da, se poate vorbi despre această țară frumoasă, unde „**fiecare pom e un om**” (citindu-l pe Ioan Grigorescu), în fel și chip, dar nu oricum. Adică rămînem la ceea ce spuneam, mai înainte, despre măiestrie artistică, participare afectivă și înțelegerea fenomenelor din interior. Altfel, scriem cu vorbe despre Porțile de Fier sau Tezaurul de la Pietroasele, de ce călătoresc oamenii și „vibrează timpul”, despre grivițeni sau plutași, despre petroliști sau noii tăbăcari, despre savanți sau orașe născute ieri; slab se poate scrie despre orice și oricît, nu contează domeniul sau subiectul, nu sînt unele mai generoase decît altele, cum despre iubire s-au scris și poezii eterne și catrene pe albume de familie.

Dar, credem că nu-i atît vina alcătuirii „panoramei”, cît a noastră, care nu totdeauna am răspuns acestui comandament superior și nu totdeauna am respectat înțîia cerință a reportajului — **adevărul vieții**.

VALENTIN HOSSU-LONGIN

PUBLICAȚII GORJENE

Pe fundalul unei evoluții care nu depășește multă vreme stadiul manufacturier în industrie și un caracter general agrar al economiei, dar care sub aspect social-politic încorporează prezența activă a Gorjului la marile momente ale istoriei moderne a țării — revoluția de la 1821, condusă de Tudor din Vladimiri, revoluția de la 1848. Unirea de la 1859, războiul de neatarnare din 1877 și luptele de apărare contra invadatorilor germani în primul război mondial, mișcarea de rezistență* din anii celui de al doilea război mondial, insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă din august 1944 — se profilează în acest județ o meritorie îndeletnicire publicistică și editorială locală, cu rezonanțe pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Cronologic, vom încerca să prezentăm cititorilor ziarele și revistele gorjene, de la începuturi pînă azi.

În anul 1881, apare la Tîrgu-Jiu, prima foaie ocazională, intitulată „Aurora”, avînd un caracter de informare comercială, editată de tipograful și librarul N. C. Miloșescu, un cunoscut susținător al mișcării culturale și editoriale ce se pornise spre sfîrșitul secolului trecut. La numai un an, în 1882, același editor scoate primul săptămînal — „Vulcanul” — al cărui scop era de a „procura cititorilor bucăți alese din scriitorii români precum și traduceri din autori străini”. Între 1884—1913 apare, tot săptămînal, „Buletinul Gorjului”, foaie care grupa în juru-i mai cu seamă juriști de diferite nuanțe politice, ceea ce îi imprima publicației un caracter eclectic. Se publicau în coloanele sale și articole pe teme de cultură și educație cetățenească. Urmează „Gorjul”.

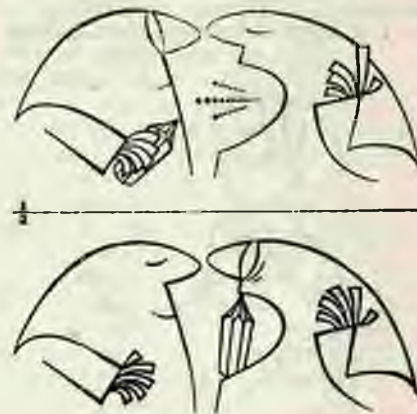
* Atitudinea hotărîtă împotriva mișcării legionare. NU-ul categoric în plebiscitul carlist din 1939, înfiriparea de organizații ale Partidului Comunist Român în întreprinderile noi din Tîrgu-Jiu și Bumbesti-Jiu, legăturile între intelectualii tîrgujieni și comunistii din lagăr, sabotarea mașinii de război hitleriste, acțiunile nucleului de partizani din Munții Parîngului, în preajma insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste din august 1944, sînt numai cîteva exemple de luptă și acțiuni energice împotriva reacțiunii, pentru progres social, pentru democrație.

gazetă a organizației locale a partidului liberal.

Cînd, în anul 1894, se înființează Muzeul Gorjului, profesorii Gimnaziului real din Tîrgu-Jiu editează revista lunară „Jiul”, cu menirea de a pătrunde în toate păturile sociale de la orașe și de la sate „printr-o dezvoltare a gustului citirei”. Meritul publicației constă în aceea că a inserat în coloanele sale documente, materiale de arheologie, articole de popularizare a cunoștințelor științifice și de atitudine împotriva misticismului. Redacția își desfășoară activitatea la Gimnaziul real din Tîrgu-Jiu. Directorul, Iuliu Moisil, susținea cele mai multe rubrici. Mai colaborau Ștefan Bobancu, dr. I. Urbeanu, Alexandru Ștefulescu. A apărut un singur an.

Între revistele și ziarele ce apăreau mai mult sau mai puțin regulat la Tîrgu-Jiu și în alte localități ale județului, un loc important l-a ocupat revista satirică „Ardeicul”, cu deviza: Ridendo dicere verum (Rîzînd să spunem adevărul), editată numai în cîteva numere în anul 1895, de către W. R. Piekarski, profesor de desen la Gimnaziul real din Tîrgu-Jiu, revoluționar polonez statornicit în România, poliglot, ziarist și întemeietor de publicații, caricaturist și pictor talentat. A colaborat cu desene și caricaturi la „Lumea nouă” și „Lumea nouă științifică și literară”, organe ale Partidului Social Democrat al Muncitorilor din România, semnînd cu pseudonimul „Tantal”. Anii 1898—1899 aduc în prim-planul vieții spirituale gorjene două reviste sătește, publicații ale societăților culturale din comunele Bălănești și Bumbesti-Jiu. Prima, „Amicul poporului”, întemeiată și condusă de învățătorii Lazăr Arjocanu (director), Ion și Grigore Pătrășcoiu, avînd numeroși colaboratori în rîndul intelectualității satelor, a apărut pînă la 15 noiembrie 1905. A doua — „Șezătoarea săteanului” — a fost tipărită între 1899—1917 de Gheorghe Dumitrescu-Bumbesti, învățător, președintele Societății culturale „Luminarea săteanului”. Erau publicații enciclopedice, punînd accent mai cu seamă pe culturalizarea sătenilor; luptau împotriva misticismului, propagau ideile cooperatiste și puneau la îndeplinirea cititorilor bucăți literare. Un loc

important în coloanele acestor reviste îl ocupau articolele despre combaterea neștiinței de carte și înființarea de școli și cursuri de alfabetizare. Au publicat versuri și proză literară: George Coșbuc, Șt. O. Iosif, Mihail Sadoveanu, I. L. Caragiale. Anul 1895 marchează apariția primei reviste școlare din istoria învățămîntului românesc: „Amicul tinerimii”, fondată de profesorul Iuliu Moisil (devenit membru al Academiei Române) și institutorul istoric Alexandru Ștefulescu, împreună cu profesorul universitar de mai tîrziu Ion Popescu-Voitescu. Publicația și-a propus și a realizat un program interesant, axat pe problematica școlară. A apărut în 1906 în tipografia lui D. N. Miloșescu. După aceea, la București, în Editura „Minerva”, cu unele întreruperi, și-a încheiat existența în 1941 — după 46 de ani de la întemeiere — din cauza condițiilor materiale grele și a cenzurii exercitate de dictatura militaro-fascistă. „Aurora”, revistă pentru literatură, știință și artă a fost întemeiată în anul 1900 de un grup de învățători din comuna Hurezani de Sus. „În intenția de a da la iveală comoara neprețuită de literatură poporană”. În 1902 a fost editată, la Tîrgu-Jiu, „Speranța”, revistă literar-științifică, sub redacția poetului și dramaturgului N. Burlănescu-Alin. Programul ce și-l propunea revista era acela „de a antrena intelectualitatea locală în lupta pe arena publicisticii române”. Organizația partidului conservator din Tîrgu-Jiu a scos, în perioada 1906—1913, „Jiul”, iar învățătorul I. Haiducescu, pe lângă „Parîngul” (1891), „Vocea Jiului”, cu profil literar și economic între 1904—

1905. S-au mai afirmat publicațiile umoristice „Urzica”, „Țințarul”. În noiembrie 1905 vede lumina tiparului revista „Bunul prieten”, sub redacția profesorului Ștefan Bobancu de la Gimnaziul „Tudor Vladimirescu”, publicist revoluționar, fost redactor principal la „Gazeta de Transilvania”. Tot aici s-a mai editat revista „Orizontul” (martie 1909), care-și propunea promovarea tinerelor talente literare. A mai apărut „Biblioeca tinerimii” cu caracter literar-artistic și științific.

În suta acestor reviste și gazete s-a evidențiat pregnant, între 1920—1922, „Revista Jiului” a doctorului Nicolae Hasnaș, personalitate cu renume, prieten al lui Nicolae Iorga. Publicația a susținut, în numerele sale lunare, articole despre cooperare și sindicate, a reflectat aspecte din viața satului, a publicat bucăți literare și cronici de artă, primele monografii ale comunelor Novaci și Pojaru. Revista a militat pentru gratuitatea și obligativitatea învățământului, a luat atitudine hotărâtă împotriva exploatării țăranilor, a sprijinit intelectualitatea democratică în acțiunile ei de culturalizare a maselor, a publicat biografia lui Tudor Vladimirescu cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la moartea conducătorului revoluției de la 1821. Revista doctorului Hasnaș a antrenat la activitatea publicistică numeroși specialiști: ingineri, geologi, arheologi, economiști. A dezbătut probleme ale dezvoltării industriale a Gorjului, a evidențiat rezultatele cercetărilor științifice pe plan național și local, a luptat pentru punerea în valoare a marilor rezerve de cărbune și petrol din subsolul Gorjului. Un colaborator statornic al acestei publicații a fost inginerul Aurel Diaconovici, întemeietor al Școlii ceramice din Tirgu-Jiu. Profesorii din Tirgu-Jiu N. Andronescu, Ștefan Bobancu, Stelian Sterescu colaborau la „Gorjul cultural”, foaie enciclopedică tipărită tot de N. D. Miloșescu. Publica materiale pe teme științifice ca: „Minunile științei”, „Aplicațiile uimitoare ale undelor herțiene”, „Scurte priviri asupra telegrafiei fără fir, radioteleviziunii și telemecanicii”, „Crinul satelor” (1920—1924), condusă de învățătorul Gheorghe Găvănescu din Cornești, s-a afirmat ca publicație sătească, la ea colaborând studenții din satele de pe Valea Jaleșului. Mai pot fi menționate titluri de publicații gorjene cu o existență mai puțin îndelungată, dar care au avut o destul de modestă contribuție la dezvoltarea climatului spiritualității progresiste, dând semnale atunci cînd reacțiunea guvernantă din România burghezo-mosierească înăsprea opresiunea față de masele populare. Așa au fost: „Barda” (1933) și „Viespia”, apărută în câteva numere în aceeași perioadă, ca publicații satirice cum le arată și titlul. Apoi Buciumul, revistă

folclorică scoasă de învățătorul Nicolae Biligan din Brădiceni-Peștișani, 1926—1927. O prestigioasă publicație gorjeană, cu apariție lunară neîntreruptă, între 1930—1940, a fost „Revista învățătorimii gorjene”. Editată de Asociația învățătorimii gorjene, revista dezbătea, în afara tematicilor pedagogice, aspecte ale vieții sociale ce frământau județul în vremea crizelor economice, combătea de pe poziții democratice politicismul și burghezo-mosieresc, venalitatea și fripturismul. A reușit, printr-o largă rețea de colaboratori, să solidarizeze corpul didactic în lupta pentru un învățămînt general, gratuit și obligatoriu, pentru înființarea de școli și crearea de condiții omenești de viață corpului didactic. Tribună a cuvîntului răscăpat împotriva nepăsării oficialității față de școala sătească, revista a demascat cu ocolisuri demagogia patriotardă. După 1940, își modifică titlul în „Țara lui Litovoi” și își pierde caracterul combativ.

Ziarul „Gorjanul”, sub conducerea ziaristului profesionist Jean Bărbulescu, colaborator în același timp la marile cotidiene „Adevărul” și „Dimineața”, devine ziar independent, bucurîndu-se de multă atenție din partea cititorilor. În numărul festiv, consacrat împlinirii a zece ani de apariție, unul din cititori „Gorjanului” scria: „În fiecare săptămînă aud aici, departe, la granița de vest a țării, aștept cu nerăbdare săptămînalul „Gorjanul”. Cu el odată, respir parcă aerul din Țara Jiului: cu el odată văd în față Oltenia noastră, plaiurile noastre, văd apele Jiului strecurîndu-se prin Cetatea Craiovei de Jos”. Își încetează apariția în 1947, după ce se tipărise în ediție specială cu prilejul abolirii monarhiei și instituirea Republicii. În editorialul acestei ediții Jean Bărbulescu scria: „Prin înălțarea monarhiei se deschid democrației noastre căi noi de mărșă înfăptuiri a statului nostru, Republica Populară Română, patria tuturor celor ce muncesc cu brațele și cu mintea de la orașe și sate”. Această frază rezumă crezul politico-social al jurnalistului democrat Jean Bărbulescu.

Rezumînd succinta prezentare pînă aici a publicațiilor gorjene, constatăm că în publicistica gorjeană a existat continuitate, apariția sau dispariția unor reviste și ziare fiind determinată mai mult de presiunile oficialităților burghezo-mosierești cărora li s-au adăugat condițiile materiale grele ale editorilor și colaboratorilor. Pînă la 23 august 1944, această presă de factură democratică a adus contribuții reale în întreținerea în masă a spiritului de opoziție față de cercurile guvernante, a luat atitudine curajoasă în fața tentativelor reacțiunii de menținere în ignoranță și exploatare a țăranimii, a muncitorimii din puținele întreprinderi ale Gorjului și de persecutare a intelectualității progresiste. „Revista învățătorimii gorjene” și „Gorjanul”, în multe numere ale lor, reflectau creșterea numerică a proletariatului din această parte a țării, începînd, mai ales din 1938, cînd se construiesc două mari întreprinderi: Pirotehnia armatei și Fabrica de țigărete, mai tirziu A.P.A.C.A. stabilită la Tirgu-Jiu, după refugiul din partea de nord a Transilvaniei, în urma Diktatului de la Viena.

După insurecția din August 1944, pe lîngă existența „Gorjanului”, cititorii acestui ziar citeau ziarul „Înainte”, întemeiat la Craiova în septem-

brie 1944 (director fondator: Mihai Roșianu), organ al Comitetului regional Oltenia al P.C.R. De altfel, toate schimbările de ordin administrativ-teritorial, din 1950 încoace, n-au afectat difuzarea cotidianului „Înainte” în Tirgu-Jiu. În Gorj, interesele acestuia ziar au fost reprezentate ani de-a rîndul de inginerul Constantin Călugăru, tehnicianul petrolist Emil Bocancios și Ghiță Ursu, harnici colaboratori și corespondenți. Anul 1949 marchează în viața spirituală a Gorjului apariția săptămînalului „Gorjul liber”, organ al Comitetului orașenesc de partid Tirgu-Jiu. Își încetează apariția în 1951, ca să fie continuat sub titulatura „Steagul nostru” (1952—1965), organ al comitetelor raional și orașenesc ale Partidului Muncitoresc Român Tirgu-Jiu și ale ale sfaturilor populare raional și orașenesc. Cules la mină, într-o tipografie cu utilaje vechi, de un grup de tipografi destoinici și îndrumat de Vasile Hortopan, în calitate de redactor șef, deservit de ziaristi talentați, recrutați dintre muncitori și tineri intelectuali, săptămînalul „Steagul nostru” s-a afirmat ca publicație cu tematică multilaterală, promovînd un spirit nou în publicistica gorjeană, militînd pentru ridicarea economică și culturală a județului.

Tradiția presei democratice și comuniste din Gorj este preluată, cu realizări de prestigiu, de către „Gazeta Gorjului” (24 februarie 1968). „Gazeta Gorjului”, cu o largă pătrundere în rîndul cititorilor, desfășoară o amplă activitate în sprijinul dezvoltării economice, sociale și culturale în județul Gorj. În redacția „Gazeta Gorjului” s-a format o nouă pleiadă de publiciști tineri, de activiști pe tărîm social-cultural, mulți dintre ei colaborînd la „Ramuri” și la diferite publicații centrale. Tot în redacția „Gazetei Gorjului” s-au redactat și tipărit numeroase lucrări monografice, foi volante, afișe, pliante etc. „Gazeta Gorjului”, sub îndrumarea biroului Comitetului județean de partid, editează suplimentul politic-social-cultural „Coloana”, inaugurat a 23 August 1970. Au apărut opt numere, difuzate în tiraje de cite 10—15 000 exemplare.

Un colectiv de colaboratori ai „Gazetei Gorjului”, cu participarea efectivă a redactorilor ziarului, a format, în anul 1973, Cercul publiciștilor gorjeni, în cadrul Filialei Gorj a Uniunii ziaristilor, în intenția de a concura la realizarea unei tematici cit mai cuprinzătoare a suplimentului „Coloana”, de a lărgi sfera de preocupări a „Gazetei Gorjului”.

Alte publicații care-și desfășoară activitatea în Tirgu-Jiu și județul Gorj în prezent: „Jiul literar și științific”, revista elevilor Liceului „Tudor Vladimirescu” din Tirgu-Jiu, continuare a frumozelor înfăptuiri de altădată ale „Amicului tinerimii” (primul număr, 1968); „Studium”, editată de Liceul „Ecaterina Teodoroiu”, din Tirgu-Jiu, începînd cu anul 1970; „Ecolul”, publicație a Liceului economic din Tirgu-Jiu, primul număr apărut în 1970; „Mlădițe” (1971), revistă a Liceului real-umanist din Motru; „Tinere ramuri”, revista elevilor Școlii generale din comuna Stoina (1968).

OCTAVIAN UNGUREANU

„NEUE DEUTSCHE PRESSE” — R.D.G.

CE ESTE UN MODERATOR

Ce este un „moderator”? Moderatorul este un comentator, un reporter de radio care, deși nu se află în prim plan, nu influențează mai puțin opinia publică, poate fi considerat ca atare. De exemplu, colegul Zischke de la gara B. care anunță întârzierile, nu este un moderator. Acesta este un funcționar. Aici este vorba de înștiințare, nu de „moderație”. Un moderator este un reporter la radio, un crainic care intervine întotdeauna cu tolos într-o emisiune radiofonică.

Un moderator trebuie ales dintre cei mai buni activiști din ramura radiofuziunii. El trebuie să aibe o pregătire și o experiență politică și ziaristică bogată, capacitatea să interpreteze spontan și corect fenomenele sociale, un simț lingvistic sigur, siguranță în vorbire și experiență cu microfonul. El trebuie să fie un bun reporter și comentator, pentru a putea crea o ambianță de comunicare cu ascultătorii. El are nevoie de putere de discernământ și de orientare în orice emisiune, talent și gust artistic și trebuie să fie spontan. Mai trebuie să fie — în fine — un om cu umor. Să fie receptiv la tot ce e nou, să fie legal de viață, fiindcă numai cine trece prin multe, poate să povestească ceva interesant.

În legătură cu aceste cerințe Agenția Presei Germane (NDP — Nachrichtendienst der Deutschen Presse) a organizat o „masă rotundă”. Principalele puncte dezbătute au fost: — Avem nevoie de moderator? — Trebuie să-și dezvolte fiecare redacție

propriii săi moderatori? — Ce sarcini are moderatorul? — Ce calificare trebuie să aibe un moderator?; — De unde provin moderatorii?

Problemele principale ale moderației sînt problemele de dezvoltare ale ziaristicii înseși.

Moderația este privită ca o parte a gazetăriei, funcția ei se integrează principial în cea a ziaristicii socialiste. Aceasta nu înseamnă că moderația ar putea prelua sarcinile gazetăriei, nici că i-ar putea pune la dispoziție toate mijloacele, formele și metodele pe care ea le folosește. Înseamnă că moderației îi revin unele sarcini parțiale ale gazetăriei, dar nu poate rezolva toate problemele ce se pun gazetăriei în ansamblu.

Problemele principale și principiale ale moderației sînt problemele dezvoltării ziaristicii socialiste, determinate de dezvoltarea societății socialiste. În lumina cerințelor actualității din R.D.G., participanții au ajuns la concluzia că moderatorii sînt necesari în fiecare redacție. O cerință de bază pusă moderatorului — și nu numai lui — este cea a accesibilității. Asigurarea accesibilității este o simplă sarcină didactică și trebuie să i se acorde cea mai mare atenție. Accesibilitatea materialului în rîndul oamenilor înseamnă, în presa socialistă, în primul rînd, ca materialul emis sau scris să fie inteligibil pentru oameni; în al doilea rînd, înseamnă a lăsa omul să-și fie captivat interesul prin materialul difuzat și, din ce în ce mai mult, a-l lăsa să vorbească el însuși.

vincie. Dar întrebarea „de unde bani?” rămîne valabilă și chiar obsedantă. Noël Jacquemart, autorul articolului citat din „L'Echo de la Presse et de la Publicité”, i se adresează lui Hersant afirmînd că în locul acestuia ar cere chiar instituirea unui „juriu de onoare” care să stabilească adevărul și ar pretinde ca concluziile acestuia să fie publicate în 6 zile în afară de „Figaro”. Jacquemart arată că „Figaro” era deficitar, ca de altfel întreaga presă franceză; a cumpăra un ziar deficitar înseamnă a te angaja în continuare la cheltuieli numeroase.

Jacquemart e sigur că solidele relații sociale de parlamentar ale lui Hersant îi vor ajuta un timp să scape de eventualele neplăceri pe care le-ar avea un cetățean de rînd, în situația lui. Dar, afirmă Noël Jacquemart, un ministru de justiție mai curios ar putea să succeadă unuia mai puțin curios și, în acest caz, Hersant ar putea ajunge în fața unui tribunal. Adresîndu-i-se lui Hersant, Jacquemart îl asigură — ironic — că este în interesul său să elucideze problema și să răspundă „de unde ia banii” cu care a cumpărat ziarul „Le Figaro” ...

ȘI TOTUȘI PRESA VA SUPRAVIEȚUI

În anul 2000, omul nu se va lăsa informat numai pe cale electronică — conchideau experții în informație întruniți cu ocazia deschiderii expoziției „IMPRINTA '75” de la Düsseldorf.

S-a discutat cu acest prilej problema noilor tehnici în editarea ziarelor cum este mult discutată transmitere a facsimilului de ziar și televiziunea prin cablu. Despre aceasta din urmă s-a arătat că, fiind experimentată în Olanda, — cu ajutor de stat — la început însuflețirea a fost mare, ca să lase loc foarte repede oboselii și plictiselii. Ca urmare, rezultatul experimentului a fost negativ.

Același scepticism a dominat și în privința facsimilelor de ziar pe care vom putea într-o zi să le scoatem dintr-un aparat accesoriu al televizorului. Păreră a fost: mult prea scump și o colecție de știri seci nu va satisface pe nimeni.

Concluzia la care s-a ajuns este următoarea: tehnica în plină dezvoltare va aduce multe modificări și înnoiri în transmiterea informațiilor; niciodată însă nu se va putea renunța la ziare care realizează informări incomparabil mai ample, servesc diversitatea de preocupări și de opinii care constituie un factor al progresului.

„L'ÉCHO LA PRESSE ET DE LA PUBLICITÉ” — FRANȚA

CUM SE CUMPĂRĂ UN ZIAR

Ziarul „Figaro”, condus vreme îndelungată de Jean PROUVOST, a fost cumpărat în luna august a.c. de Robert Hersant pentru 70 milioane franci... În 24 de luni Hersant a achiziționat 5—6 săptămînale din Normandia, un cotidian din Roubaix și „Figaro”; intenționa de asemenea să cumpere și un cotidian din Pau pentru 10 milioane franci, dar n-a putu ajunge la înțelegere cu editorii acestuia. De unde atîția bani? se întreabă revista „L'Echo de la Presse et de la Publicité”. Au încercat să-și adjuce acțiunile lui „Figaro” — pe rînd — Jean Jacques Servan-Schreiber („L'Express”), Hélène Brémont („Progres”), Henry Amouroux (France Soir), dar n-au avut suficienți bani. S-a oferit lui André Betancourt posibilitatea de a cumpăra ziarul, dar acesta a insistat să i se lase timp pen-

tru a analiza piesele contabile, și astfel și candidatura lui Bétancourt a fost înlăturată. Hersant a găsit banii și are, pare-se, și un creditor. Acesta i-a permis să preia, de la 22 august a.c., ziarul „Figaro”, unul din cele mai mari cotidiene parisiene, cu peste 400 000 tiraj zilnic și cu cea mai solidă poziție în ceea ce privește publicitatea. Desigur „Figaro” va profita de faptul că Hersant posedă numeroase imprimerii în provincie. „Le Figaro” va putea fi imprimat, după cum se afirmă, consecutiv în mai multe centre regionale. Se preconizează chiar introducerea sistemului tehnic de transmitere a facsimilului ziarului la distanță, ca în Japonia. „Le monde” intenționează să se asocieze cu „Le Figaro” la acest sistem. Se crede că „Figaro” va câștiga în ceea ce privește implantarea sa în pro-

INTERVIU IMAGINAR CU EGON ERWIN KISCH

Cu ocazia celei de a 90-a aniversări a „reporterului frenetic”, Egon Erwin Kisch, în „Le Journaliste démocratique” a apărut un interviu imaginar semnat de Jiri L. Marek. Cităm:

— De ce ați devenit ziarist, tovarășe Kisch ?

— Fără îndoială, datorită calității mele predominante — curiozitatea... Eu nu pot călători cu tramvaiul fără a încerca să cunosc titlul cărții pe care o citește domnul din celălalt capăt al vehiculului. Urmăresc un cuplu cu riscul de a mă întoarce din drum numai pentru a afla în ce limbă vorbește. Mă opresc în fața ferestrelor pentru a arunca o privire în încăperi, când merg în vizită, citesc toate cărțile de vizită de pe uși, în cimitire caut nume cunoscute, întreb pe necunoscuți despre viața lor... Fără curiozitate n-ar fi existat niciodată progres. Și dacă ziaristul este ziarist, el trebuie să fie curios...

— Vă reamintiți prima dvs. treabă de ziarist ?

— Când eram mic, am primit cadou o tipografie pentru copii și am început să public primul meu ziar pe care l-am denumit, simplu, Ziar. Redacția se afla în magazinul tatălui meu, sub masă, ziarul se tipărea într-un exemplar și trebuie să spun că era foarte radical. Odată am auzit că vecinul nostru Mayer era spiritist. Și eu nu m-am potolit pînă cînd tatăl meu nu mi-a explicat despre ce era vorba. Imediat am publicat un articol condamnînd credința în fantome: „Fantomele nu există. E o idioțenie a crede în așa-ceva”...

— Colegii dv. de la Eursa presei vă reproșau de a fi dat curs liber fanteziei în timpul incendiului unor mori din Praga și de a fi inventat cerșetori,

golani și alte „existențe mizerabile”... În ce măsură ziaristul poate recurge la imaginație ?

— Dacă povestirea este inventată, fie că cititorul ține seama sau nu, descrierea este o informație. Romanțierii, nuveleiștii și autorii de povestiri ciudate susțin adesea că întimplarea pe care o descriu este adevărată. Dimpotrivă, poetul nu pierde nimic, ci cîștigă atunci cînd cititorul nu crede în afirmațiile sale. Dar cronicarul care minte este lichidat... Subiectul poate fi tratat în două feluri : sau se ia evenimentul ca punct de plecare pentru zborul fanteziei — ceea ce eu am făcut în afacerea cu incendiul morilor — sau se caută să se descopere relații și detalii de natură ca rezultat să fie tot atît de interesant pe cît este acela produs de imaginație...

— Imaginația creatoare poate servi deci la descoperirea adevărului ?

— Exigența este de a descoperi adevărul științific, adevărat, care face munca reporterului atît de periculoasă nu numai pentru paraziții societății, dar și pentru el însuși, mai periculoasă decît munca poetului care nu s-a temut că erorile vor fi demascate și dezmințite. Este dificil să exprimi adevărul fără a afecta eleganța formei. Cu toate acestea, adevărul este materia primă cea mai prețioasă a artei și precizia — modul său de tratare cel mai bun...

— S-a pus întrebarea dacă erați reporter sau scriitor...

— Eram un reporter turbat. Sînt convins că, într-o bună zi, oamenii nu vor voi să citească nimic altceva decît despre adevăr. Romanul psihologic ? Nu. Reportajul. Veridic, curajos și generos, reportajul are un mare viitor...

în redacția ei centrală din Hamburg, o soluție, pornind de la următoarea concepție :

1. Un calculator dirijează fluxul informațiilor, repartizează știrile sosite pe toate canalele telex, direct către sectoarele respective — prin circuitele conectate și aranjate conform unor priorități, iar mai tîrziu va prelua și transmiterea automată la beneficiar a știrilor redactate.

2. Sectoarele respective primesc știrile întii pe un aparat video, pot redacta fără hirtie și creion, pe ecran, și calculatorul confecționează în mod automat ireproșabila bandă de transmisie.

Scrierea din nou după acest proces de redactare este de prisos.

Actualmente, numai o parte din materialul informativ poate fi prelucrat în felul acesta, deoarece în prima fază a echipării tehnice nu este disponibil decît un număr limitat de aparate video.

A.P.G. a experimentat acest sistem — care a fost acceptat relativ repede de către redactori — timp de mai bine de un an și jumătate.

Experiențele fiind încurajatoare, A.P.G. a întreprins treapta a doua de construire a sistemului „ERNA” (Instalația electronică de dirijare prin calculator a transmiterii informațiilor).

Numeroși asociați ai Agenției au ridicat problema posibilității colaborării între Agenție și ziare, în cadrul acestui proces de modernizare și raționalizare.

Căci, pînă în prezent, în gazetăria R.F.G. fiecare informație livrată beneficiarului de agențiile de presă trebuia să fie scrisă din nou, perforată din nou sau culeasă din nou — din cauze tehnice — chiar dacă era vorba doar de rubrici privind cursurile de bursă sau clasamente sportive, unde desigur nu se pune problema stilului și formei gazetărești.

Faptul că ziarele germane lucrează cu nu mai puțin de 17 diferite lățimi de coloană exclude dinainte posibilitatea ca o agenție să se gîndească la un serviciu de transmitere, normată la o anumită lățime de coloană.

De aceea, A.P.G. a căutat realizarea unei concepții tehnice care să poată fi introdusă fără investiții prea mari și care să ofere tuturor beneficiarilor avantaje redacționale, tehnice sau economice, indiferent de posibilitățile lor tehnice pentru prelucrarea textelor.

Următoarele concepții de plan se discută în prezent cu asociații A.P.G. și urmează a deveni obiectul unei hotărîri viitoare :

1. Serviciul de bază al A.P.G. și serviciile regionale (ale landurilor) nu mai vor transmite — ca pînă în prezent — pe două canale separate, ci pe unul singur, iar la beneficiari nu vor mai funcționa două mașini de recepție ci una singură.

2. Vitezele actuale de transmisie de 75 Band respectiv de 50 Band se măresc. Serviciul nou integrat de informații va transmite cu 200 Band sau 1200 semne pe minut și aceasta nu prin telex-radio ci prin cablu. Prin aceasta se va cîștiga un adaos de 20% din capacitatea de transmitere.

3. Serviciul nou va transmite în 8 semne cod cu litere mari și litere mici.

În anii următori vor exista ziare care vor lucra și mai departe potrivit formelor convenționale, refăcînd manuscrisele agenției la ziar și transmițîndu-le la cules. Dar vor exista și edi-

„DER JOURNALIST” — R.F.G.

PERFEȚIONĂRI ÎN TEHNICA TRANSMITERII INFORMAȚIEI

Un gazetar elvețian spunea că „un ziarist trebuie întii să gîndească și apoi să muncească”. Sub noțiunea de „muncă” el înțelegea întregul proces al activității gazetărești prin care ideile, opiniile și informațiile se transpun în texte lizibile sau auditive.

Realitățile meseriei noastre însă nu mai admit să se tragă o linie de demarcație între „a gîndi” și „a munci”. De la prima bătaie pe claviatura unei mașini de scris sau a unui telex și pînă la masa de paginație (în procesul prelucrării textului), redacția și tehnica s-au apropiat tot mai mult în ultimii ani.

Cu apariția electronicii moderne, acum, în anumite domenii ale acestei activități, a început chiar un proces de integrare. Acest proces ridică, se în-

țelege, unele întrebări neliniștitoare privind repercusiunile posibile asupra muncii, libertății de mișcare și locurilor de muncă ale ziaristilor.

Marile agenții de presă au fost acelea care, sub presiunea ofertei mereu crescînde de informații și a pretențiilor mereu mai mari pentru actualitate ale beneficiarilor, au căutat noi instrumente de muncă.

Punctul de plecare în revizuirea mecanismului de muncă a fost faptul că, textele, de la corespondențe și pînă la linotip, deseori se redactau, se corectau de mai multe ori și se refăceau mereu și că fiecare virgulă modificată de corector ducea din nou la un proces nou de culegere la zețarie sau linotip.

Agenția Germană de Presă a căutat,

turi de virf pe scara tehnicii, care vor recepționa materialul agenției într-un depozit electronic, de unde sectoarele de ziare vor primi știrile pe aparatul lor video, le vor selecționa și redacta acolo și materialul gata redactat va fi trimis la calculator pentru cules.

Agenția de presă vrea să valorifice tehnica în interesul îmbunătățirii activității între ea și redacția ei care, ca și pînă acum, va decide modul de va-

lorificare a bogatului material informativ.

În orice caz, redacția ar avea prin această tehnică nouă un ajutor suplimentar pentru realizarea unui ziar de actualitate, prin posibilitatea de a câștiga timp prețios înainte de încheierea paginajului.

Se menționează că în ciuda acestei tehnici noi, va fi necesar același număr de redactori.

în așa fel încît conținea 265 cuvinte, grupate în 21 de propoziții cu o lungime medie a propoziției de 12 cuvinte.

Articolul astfel rescris a fost dat spre citire, la un alt colegiu, unui grup de persoane echivalent cu primul.

Indicele de comprehensibilitate pentru ultima întrebare de text a crescut în acest caz la 64% adică cu 55 procente.

Pînă în 1970 au fost studiate 410 ziare și a fost alcătuită o diagramă care indică relația dintre lungimea propozițiilor și gradul de comprehensibilitate a textelor. S-a determinat astfel, în cadrul A.P.I., că propozițiile cu 19—20 de cuvinte dau un grad de comprehensibilitate de circa 80% printre studenții din cursurile inferioare și superioare ale colegiilor. Procentul scade puternic odată cu creșterea lungimii propoziției. O propoziție de 36 de cuvinte, de exemplu, nu poate fi reținută de 70% dintre studenți. Cu toate acestea, publicațiile afiliate folosesc încă propoziții cu o lungime medie de 24 de cuvinte, care produc în cadrul colegiilor un grad de comprehensibilitate de 63%.

Pentru ziarile afiliate la U.P.I. (United Press International) situația e și mai puțin satisfăcătoare. Acestea folosesc propoziții cu o lungime medie de 27 de cuvinte, ceea ce duce la un grad de comprehensibilitate a textelor de 56%.

Ca o concluzie logică rezultă că, dacă numai două treimi din articole pot fi înțelese de studenții din anul trei al colegiilor, atunci elevii din școli vor înțelege cu mult mai puțin.

Ziariștii susțin că titlul unui articol are cea mai mare importanță în suscitarea și menținerea interesului publicului cititor.

Howard B. Taylor, în broșura sa „Editarea textelor și a știrilor”, afirmă că, pentru a suscita interesul cititorului, titlul trebuie să fie scurt. Vechea regulă afirma că titlul trebuie să rezume toate ideile articolului. Aceasta ducea adesea la alcătuirea unor titluri lungi și complicate, greu de citit și de asimilat.

Dar îndemnul de a folosi scurte instanțanțe și titluri inteligibile n-a găsit ecou nici în cadrul A. P., nici în cadrul U.P.I. Folosind scala A.P.I., revăzută și verificată de ziariștii înșiși, s-a constatat că, în cadrul A.P., se folosesc titluri cu o lungime medie de circa 25 de cuvinte, care nu pot fi înțelese de 39% din studenții cursului superior al colegiilor. Titlurile de 30 de cuvinte folosite în cadrul U.P.I. nu pot fi înțelese de 53% din studenți.

Cei mai mult afectați de sindromul titlurilor lungi sînt corespondenții internaționali ai U.P.I. care folosesc titluri de 34 de cuvinte, inteligibile numai pentru 35% din cititori. Urmează corespondenții naționali care folosesc titluri de 33 de cuvinte.

Autorii de articole privind fapte diverse și legate de criminalitate, folosind titluri de circa 30 de cuvinte, aiung să piardă interesul a 53% din publicul cititor cel mai avizat.

Scopul inițial al acestui studiu a fost determinarea posibilității de utilizare a ziarelor ca instrumente de instruire a elevilor din școli. Rezultatul studiului arăta că e necesar să se atragă atenția editorilor asupra faptului că cel mai frecvent și comun text publicat în America — cel al ziarului — este prezentat de o asemenea manieră încît descurajează tineretul în a-l citi.

„INTERSTAGES” — BELGIA

DIFICULTĂȚI ALE PRESEI BELGIENE

Presă scrisă belgiană face față în prezent unor mari gretări datorită concurenței televiziunii. Adunarea generală a Asociației generale a presei belgiene, secția Bruxelles, a dezbătut această problemă și a votat unele moțiuni din care reiese îngrijorare față de aceste dificultăți ale presei. Adunarea generală a regretat absența unei politici coordonatoare în materie de mass-media și faptul că decizii importante cu privire la presa scrisă sînt luate fără ca organizația ziariștilor să fie consultată.

În ceea ce privește radioteleviziunea, un sondaj efectuat recent consemnează faptul că din ce în ce mai mulți cetățeni

consideră că informațiile politice, economice și sociale ce se transmit la posturile de radioteleviziune nu sînt obiective. Rezultatul sondajului: 36,9% din persoanele interogate cred în imparțialitatea și obiectivitatea informației, 33% o consideră neobiectivă iar 30,1% nu s-au pronunțat deloc în răspunsurile lor asupra acestei probleme.

Sondajul scotea în evidență de altfel faptul că numărul de persoane care consideră informațiile date la radio și televiziune ca neobiective și părtinitoare se ridică pe măsură ce nivelul de instruire a celor interesați este mai crescut.

„VIDURA” — INDIA

DE CE SE ÎNDEPĂRTEAZĂ CITITORII?

Un studiu efectuat în S.U.A. arată că ziarurile pierd teren în fața televiziunii și radioului deoarece conțin articole greu de citit, în special de către tinerii cititori.

Studiul se bazează pe o formulă și un grafic de lizibilitate, folosite pentru prima oară în 1963 de către Dr. Edward B. Fry, director la Centrul de Lectură al Universității Rutgers și cunoscut specialist în acest domeniu. Sistemul dr. Fry a fost publicat pentru prima oară în Anglia. Ulterior, el a fost adaptat la textele de presă americane și publicat în S.U.A., în 1968.

Cercetările dr. Fry se concentrau în general asupra cărților și formula sa se leagă în special de lungimea propozițiilor și de dificultatea pronunțării cuvintelor cu un număr mare de silabe.

Propozițiile lungi și cuvintele cu multe silabe alterează lizibilitatea unui text prin dificultatea de a reține propozițiile lungi și de a reproduce, vocal sau mental, cuvintele cu multe silabe.

În studiul său, Fry alege trei mostre de cite 100 de cuvinte, una de la începutul cărții, alta de la mijlocul cărții și una de la sfîrșit, excluzînd numele proprii. El determină apoi numărul mediu de propoziții conținute în cele trei mostre cu o precizie de zecimi și numărul mediu de silabe cuprinse în cele trei mostre.

Punctul de intersecție pe grafic al celor două cote indică nivelul lizibilității textului.

Aceeași metodă a fost folosită și pentru presă, cu unele diferențe decurgînd din deosebirile ce există între o carte și un ziar. Autorul consideră că, în acest caz, eroarea nu depășește un anumit nivel.

Liniile de nivel au fost obținute prin unirea punctelor rezultate de la cercetarea unor cărți cu grad apropiat de lizibilitate.

O altă metodă de evaluare a lizibilității articolelor de presă este folosită periodic pentru ziarurile afiliate în cadrul Institutului American de Presă (A.P.I.).

Ea a fost dezvoltată de I. H. Coney Jr., în 1954. Pe atunci editor al ziarului „Birmingham (Alabama) News”, el a evaluat — din punctul de vedere al lizibilității — toate cele 26 de ziare afiliate la A.P.I.

Timp de trei zile, consecutiv, el a măsurat lungimea propozițiilor în 20 de articole apărute în fiecare dintre ziarurile amintite și a determinat lungimea medie a propoziției, specifice pentru fiecare din aceste ziare.

Apoi Coney a redactat cite un articol tipic fiecărui ziar în parte (toate articolele avînd același număr de propoziții) și le-a trimis la unul din colegiile participante la studiu; 50 de studenți din cursul superior au citit separat toate articolele și au răspuns la 5 întrebări legate de ideile principale ale articolelor și de unele detalii. Întrebarea finală a fost pentru toți: „Pe scurt despre ce este vorba în articol?”

Ca un exemplu în acest sens, citat de A.P.I., se poate aduce un articol conținînd 271 de cuvinte grupate în 5 propoziții, fiecare cu o medie de 54 cuvinte. Cel mai înalt grad de înțelegere a fost determinat la studenții din cursul superior de engleză și a fost de circa 30% la fiecare propoziție. La ultima întrebare de text procentul cobora la 9%.

Pentru a verifica în continuare ipoteza că propozițiile scurte produc un grad mai înalt de comprehensibilitate a textelor, același articol a fost rescris

„MĂSOARĂ DE CINCI ORI ȘI TAIE O DATA“...

Convorbire cu JACK ANDERSON, reporter investigator — S.U.A.

Este la această oră unul din cei mai cunoscuți, dar și printre cei mai comentați „columniști” din presa americană. Născut la Long Beach, California, în 1922. Studiază la universitățile Utah, Georgetown, George Washington. A lucrat ca reporter la Salt Lake Tribune, apoi în calitate de corespondent de război. În 1972 i s-a decernat Premiul Pulitzer.

— Cine sînteți dv., domnule Jack Anderson ?

— Articolele mele apar în 950 de publicații ; în aproape toată lumea, în 200 de săptămînale și în circa 700 de cotidiane. Articolele mele, repet, apar într-un mare număr de țări ale lumii. Ele au, fără falsă modestie, faima de mare circulație, se numără între cele mai citite articole din presa noastră. Am aici, la Washington, un oficiu alcătuit din șase reporteri cu normă întreagă și un număr de studenți din rîndul celor mai dotați tineri care studiază ziăristica. Fiecare reporter are pe lingă el unul sau doi asemenea candidați la gazetărie. Este un oficiu mic, cum vă spun, dar mie îmi place să cred, cred cu adevărat, că este între cele mai bune din America. Mi-am ales colaboratorii dintre reporterii anchetatori bine înzestrați. Noi, oficiul nostru vorbesc, dispunem de o bună rețea de informare privind evenimentele oficiale. În acest fel știm totdeauna ce se întîmplă pe scena politică, în țară și peste hotare. Sistemul nostru propriu de informare, dincolo de cel obișnuit prin telex, rămîne unul din principalele mijloace, din pirghiile de succes. Așa încercăm să fim în măsură să atacăm lucrurile cele mai actuale și mai așteptate de public. Pentru aceasta trebuie să muncești din greu și noi o facem. Noi gîndim că ne achităm bine de obligațiile noastre de ziariști, cea ce nu înseamnă că nu credem că ea poate fi făcută mult mai bine.

— Mai bine, spuneți ?

— Pornesc de la realitatea că lumea este complexă și că numeroase probleme își așteaptă tratarea publicistică în diferite domenii : politic, economic, militar și așa mai departe. Ne vedem uneori obligați să recunoaștem că noi, gazetarii, nu avem totdeauna cunoștințele suficiente pentru a le aborda în toată complexitatea lor. Iată, de exemplu, revoluția științifică ce joacă astăzi un rol așa de mare la noi în țară, la dv. în țară și pretutindeni. Noi încercăm, reporterul pe probleme de știință încearcă să înțeleagă, încearcă să explice lucrurile foarte complicate cititorilor, care își pun numeroase întrebări. Misiunea lui, să recunoaștem, este din ce în ce mai grea, complicată dacă nu îngrată chiar. Datoria ziaristului ține de informarea cititorilor cu ce se întîmplă în țară și în lume.

— Cum lucrați ?

— Realizăm acest lucru, evident, cu ajutorul oamenilor care sînt în cunoștință de cauză pe un subiect sau altul. Nu odată însă tocmai ce vrem noi să aflăm, instituția în cauză nu este interesată să ne lase să aflăm. Noi vrem să știm, vrem să scriem despre ceea ce în realitate s-a întîmplat și nu ceea ce zic cei implicați că s-ar fi întîmplat. Astfel dezvoltăm propriile noastre surse de documentare. În ceea ce mă privește, consider așa cum

mai spuneam că am o bună rețea de informație. Veți înțelege că despre acești oameni care ne furnizează detalii suplimentare nu vorbim niciodată. Bănuțiți, desigur, că n-o să sunăm niciodată la telefon pe nu știu care ministru să-l întrebăm : „Bună ziua, ce este nou pe la voi ?” Sun pe cineva sus pus și-i spun eu lui ce știu nou dintr-un domeniu sau altul și pe acest fond cer relații. În urmă cu cîțiva timp, a trebuit să sun pe cineva din administrație, aici în capitala federală, într-o problemă foarte sericasă. Întrebarea mea l-a surprins realmente. El îmi spunea : „Jack, aș trage concluzia, după cele ce-ni spui, că tu ai văzut niște documente secrete în această problemă, că știi deja niște lucruri”. I-am răspuns : „Într-adevăr, știu”. În această situație interlocutorul a acceptat să discute cu mine, mi-a explicat, mi-a clarificat, mi-a furnizat multe informații despre subiect. În alte condiții, credeți că ministrul respectiv ar fi consimțit să-mi spună o vorbă mai mult decît răspunsul la salut, dacă eu nu aveam personal informațiile necesare ? M-am simțit dator întii să știu eu ce s-a întîmplat și apoi să-l solicit pe el.

— Operație documentară, pe cit de minuțioasă, pe atît de dificilă, de responsabilă.

— Face parte din ființa celui ce publică. Orice greșeală costă. Cînd sursa documentară nu este suficient de solidă, cînd pista pe care te avinți se dovedește falsă, plătești, prestigiul se plătește scump. Trebuie să retragi ce ai scris, trebuie să-ți ceri scuze.

— Se mai întîmplă ?

— Incidental, da. Niciodată însă cînd verifici sursa de informare, cînd confrunți datele dobîndite pe diferite canale. Legea sfîntă — „măsoară de cinci ori și taie odată”.

— Aveți acces la Casa Albă ?

— Am avut șansa să statornicesc în timp relații mai apropiate cu personalități din vîrfurile piramidei noastre politice, cu membri ai guvernului. Am fost destul de apropiat președintelui John Kennedy. L-am cunoscut pe Lindon Johnson. Îl întilneam adesea pe Richard Nixon înainte ca el să ajungă la Casa Albă. Hubert Humphrey îmi este bun prieten. Vreau să precizez însă că niciodată n-am folosit amicitia ca posibilă sursă de informații. Prietenia e una, profesia este altceva.

— Pe măsura din spatele biroului se văd cîteva exemplare din ultimul dv. volum „Anderson Papers”. Banderola specială care le acoperă poartă inscripția „cel mai faimos reporter investigator”. Cine este de fapt reporterul anchetator, ce veleități îl detașează, după opinia dv., în lumea publicisticii ?

— ...Omul înzestrat cu o mare doză de curiozitate, cel care trebuie să înțeleagă sensul faptelor. Ancheta este o categorie din „lumea bună” a presei. Intră în sfera îndeletnicirilor de dificultate. Abilitatea anchetatorului, de descoperire a adevărului, trebuie să se situeze deasupra abilității celor ce încearcă să ascundă adevărul. Cu alte cuvinte, cînd zărește un vîrf de gheață, să fie în stare să găsească metoda prospectării și scoaterii la lumină a întregului iceberg.

Convorbire realizată de NEAGU UDROIU

Anul XX
Nr. 9 (932)
1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

*** Telegrama adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu de participanții la adunarea din Capitală, de Ziua presei române; Cuvântul tovarășului Anghel Paraschiv; Adunări organizate de filialele județene ale U.Z.

*** În întâmpinarea Congresului U.T.C. și a Conferinței U.A.S.C.R.

*** Telegrama Comitetului Uniunii ziaristilor adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu (după semnarea Actului final de la Helsinki)

PREOCUPĂRI ACTUALE: Victor Stamate: Sub semnul pregătirii multilaterale; Victor Popa: Pentru o pregătire superioară la Radioteleviziune; Vasile Ciaușu: Exigența pentru munca proprie; Gh. Constantinescu: Reflexii privind fotoreportajii și fotoreportajul

DEZBATERE PROFESIONALĂ: Necesitatea îmbunătățirii tratării în presă a problematicii economice în lumina sarcinilor actuale și de perspectivă. Participanți: Ioan Erhan („Scinteia”), Vasile Boescu („Revista economică”), Ghizela Barabás („Előre”), Emanuel Bobic (Publicațiile pentru străinătate), Iustin Moraru („Scinteia tineretului”), Ion Georgescu („Revista economică”), Claudiu Udescu (Radiodifuziune), Dinu Popa (Televiziune)

INVĂȚĂMÎNTUL ZIARISTIC: Practica de vară a studenților (Insemnări ale unor studenți practicanți și îndrumători de practică de la „Clopotul”-Botoșani, „Înainte”-Brăila, „Dobrogea nouă”, „Vörös Zászló”-Mureș, „Tribuna Sibiului”, „Orizont”-Vilcea)

PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE: Cum acționează presa din județul dumneavoastră în sprijinul sporirii productivității muncii și a eficienței economice? Răspund: I. Cetățeanu (secretar al comitetului județean Dolj al P.C.R.), Șt. Almășan (secretar al comitetului județean Hunedoara al P.C.R.), Ion Cenușă („Viața nouă”-Galați)

Constantin Lupu („Steagul roșu”-Bacău): Orientarea școlară și profesională prin presă

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR: Conferință de presă cu ing. Enache Sirbu: Priorități în activitatea de îmbunătățiri funciare

EVOCĂRI: Al. Cornescu: Grigore Preoteasa ar fi împlinit 60 de ani

SCHIȚE DE ISTORIA PRESEI: Oct. Ungureanu: Publicații gorjane

CRONICA PUBLICISTICII — NOTE DE LECTURĂ („Cuadratura cercului” de Gh. Săsărman, culegerea „Reportajul românesc contemporan”; „Th. Iordăchescu” de Ion Felea)

MEMORIA PLUMBULUI: O puternică expresie a spiritului revoluționar

REVISTA REVISTELOR DE PROFIL: „Neue Deutsche Presse” (R.D.G.): Ce este un „moderator”; „L’Echo de la Presse et de la Publicité”: Cum se cumpără un ziar; „le Journaliste démocratique”: Interviu imaginat cu Egor Erwin Kisch; „Der Journalist” (R.F.G.): Perfecționări în tehnica transmiterii informației; „Interstages” (Belgia); Dificultăți ale presei belgiene; „Vidura” (India): De ce se îndepărtează cititorii

DOCUMENTAR INTERNAȚIONAL: Neagu Udroui: gator — S.U.A.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex: 011631.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

*** Telegram addressed to Nicolae Ceaușescu by the participants at the meeting held in the capital city on Romanian Press Day; Speech held by Anghel Paraschiv; Meetings organized by the county branches

*** Looking forward to the Congress of the Union of Communist Youth (U.T.C.) and the Conference of the Romanian Communist Students Associations (ASCR)

*** Telegram addressed to Nicolae Ceaușescu by the Committee of the Journalists' Union (after the signing of the Final Act in Helsinki)

TOPICS: Victor Stamate: Under the Sign of Many-sided Training; Victor Popa: For a Better Professional Training at the Radiotelevision; Victor Ciaușu: Exactness in Our Own Work; G. Constantinescu: Reflexions on Photo-reporters and Picture Reports

PROFESSIONAL DEBATE: The Need for improving the Tackling in the Press of Economic Issues in the Light of Present and Long-Term Tasks. Participants: Ioan Erhan („Scinteia”), Vasile Bescu („Revista economică”), Ghizela Barabás („Előre”), Emanuel Bobic (Foreign Language Press), Iustin Moraru („Scinteia tineretului”), Ion Georgescu („Revista economică”), Claudiu Udescu (Radiodifuziune), Dinu Popa (Televiziune)

JOURNALISM EDUCATION: Summer Practical Training of Students (From the notebook of practising students and guides from „Clopotul”-Botoșani, „Înainte”-Brăila, „Dobrogea nouă”, „Vörös Zászló”-Mureș, „Tribuna Sibiului”, „Orizont”-Vilcea)

ON THE AGENDA OF THE COUNTY PRESS: How Does the Press in Your County Contribute to Raising Labour Productivity and Economic Efficiency? Respondents include: I. Cetățeanu (Secretary of the Dolj RCP County Committee), S. Almășan (Secretary of the Hunedoara RCP County Committee), Ion Cenușă („Viața nouă”-Galați)

Constantin Lupu („Steagul roșu”-Bacău): Schooling and Vocational Advice via the Press

ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION: Press conference with Eng. Enache Sirbu: Priorities in Land Improvement Work

EVOCATIONS. A. Cornescu: Grigore Preoteasa Would Have Been 60.

FROM THE HISTORY OF THE PRESS: O. Ungureanu: Publications in the County of Gorj

JOURNALISTS' CHRONICLE — READERS' NOTES (“The Squaring of the Circle” by G. Săsărman, the selection “Contemporary Romanian Reportage”; “Th. Iordăchescu” by Ion Felea)

PRINTING RECOLLECTIONS: A Powerful Expression of Revolutionary Spirit

REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS: „Neue Deutsche Presse” (German Democratic Republic): What Is a “Moderator”; „L’Echo de la Presse et de la Publicité”: How to Buy a Newspaper; „Der Journalist” (Federal Republic of Germany): Improvements in Information Conveying Techniques; „Interstages” (Belgium): Difficulties of the Belgian Press; „Vidura” (India): Why Do We Lose Readers!

INTERNATIONAL DOCUMENTARY: Neagu Udroui: A talk with Jack Anderson, investigating reporter — USA

EDITORIAL BOARD:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions Through ILEXIM — Press Export-import Department, Bucharest, Calea Griviței No. 64-66 P.O.B. 201, Telex: 011631

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION: Bucharest, Calea Victoriei no. 163. Telephone: 50.77.15

- * * * Telegramme adressé au camarade Nicolae Ceaușescu par les participants à l'assemblée de la capitale, lors du jour de la presse roumaine; Allocution du camarade Anghel Paraschiv; Assemblées organisées par les filiales départementales
- * * * A la veille du Congrès de l'U.J.C. et de la Conférence de l'U.A.E.C.R.
- * * * Télégramme adressé par le Comité de l'Union des Journalistes au camarade Nicolae Ceaușescu (après la signature de l'Acte final de la Conférence de Helsinki)
- PREOCCUPATIONS ACTUELLES:** Victor Stamate: Sous la signe de la formation multilatérale; Victor Popa: Pour une formation supérieure à la Radiotélévision; Vasile Cîaușu: L'exigence devant son propre travail; Gh. Constantinescu: Reflexions concernant les photoréporters et le photoréportage
- DEBATS PROFESSIONNELS:** La nécessité de l'amélioration de l'examen par la presse des problèmes économiques à la lumière des tâches actuelles et de perspective. Y participent: Ioan Erhan („Scinteia“), Vasile Boescu („Revista economică“), Gizela Barabás („Előre“), Emanuel Bobic („Publicațiile pentru străinătate“), Iustin Moraru („Scinteia tineretului“), Ion Georgescu („Revista economică“), Claudiu Udescu (Radiodifuziune), Dinu Popa (Televiziune).
- L'ENSEIGNEMENT DE JOURNALISME:** La pratique d'été des étudiants (Quelques notes des étudiants praticiens et des dirigeants de pratique de „Clopotul“-Botoșani, „Înainte“-Brăila; „Dobrogea nouă“, „Vörös Zászló“-Mureș, „Tribuna Sibiului“, „Orizont“-Vilcea)
- A L'AGENDA DE LA PRESSE DEPARTEMENTALE:** Comment agit la presse de votre département à l'appui de l'accroissement de la productivité du travail et de l'efficacité économique? Y répondent: I. Cetățeanu (Secrétaire du Comité départemental Dolj du P.C.R.); Șt. Almășan (Secrétaire du Comité départemental Hunedoara du P.C.R.); Ion Cenușă („Viața nouă“-Galați)
- Constantin Lupu** („Steagul roșu“-Bacău): L'orientation scolaire et professionnelle par l'intermédiaire de la presse
- ASPECTS DE L'ACTIVITÉ DE L'UNION DES JOURNALISTES:** Conférence de presse avec l'ingénieur Enache Sirbu, en marge des „Priorités dans l'activité de bonifications de la terre“
- EVOCATIONS:** Al. Cornescu: Grigore Preoteasa aurait du accomplir 60 ans
- EBAUCHES D'HISTOIRE DE LA PRESSE:** Octavian Ungureanu: Publications du département de Gorj
- LA CHRONIQUE DU JOURNALISME — NOTES DE LECTURE** („Cuadratura cercului“ de Gh. Săsărman; le recueil „Reportajul românesc contemporan“; „Th. Iordăchescu“ de Ion Felea)
- LA MEMOIRE DU PLOMB:** Une puissante expression de l'esprit révolutionnaire
- LA REVUE DES REVUES A PROFIL:** „Neue Deutsche Presse“ (R.D.G.): Qu'est ce que c'est qu'un „modérateur“?; „L'Echo de la Presse et de la Publicité“: Comment on ançhète un journal?; „Der Journalist“ (R.F.G.): Perfectionnements dans la technique de la transmission de l'information; „Interstages“ (Belgique): Difficultés de la presse belge; „Vidura“ (Inde): Pourquoi s'éloignent les lecteurs?
- DOCUMENTAIRE INTERNATIONAL:** Neagu Udroui — Entretien avec Jack Anderson, reporter — chercheur, U.S.A.

LE COLLÈGE DE RÉDACTION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger : s'adresser à ILEXIM — Service IMPORTATION-EXPORTATION PRESSE, Bucarest, calea Grivitei no. 64—66, P.O.B. 848
RÉDACTION ET ADMINISTRATION :
Bucarest, Calea Victoriei no. 163, téléphone : 50 77 15

- * * * Telegramm an Genossen Nicolae Ceaușescu seitens der Teilnehmer der Versammlung, die anlässlich des Tages der rumänischen Presse in der Hauptstadt stattfand; Ansprache des Genossen Anghel Paraschiv; von den Kreisfilialen organisierte Versammlungen
- * * * Zu Ehren des VKJ-Kongresses und der VKSR-Konferenz
- * * * Telegramm des Komitees des Journalistenverbandes an Genossen Nicolae Ceaușescu (nach Unterzeichnung des Helsinki Schlussakts)
- GEGENWARTSANLIEGEN:** Victor Stamate: Im Zeichen der vielseitigen Ausbildung; Victor Popa: Für eine höhere Ausbildung beim Rundfunk und Fernsehen; Vasile Cîaușu: Exigenz gegenüber der eigenen Arbeit; Gh. Constantinescu: Reflexionen über Fotoreporter und die Fotoreportage
- BERUFSDEBATTE:** Die Notwendigkeit einer besseren Behandlung in der Presse der Wirtschaftsproblematik im Lichte der gegenwärtigen und perspektivischen Aufgaben. Teilnehmer: Ioan Erhan („Scinteia“), Vasile Boescu („Revista economică“), Gizela Barabás („Előre“), Emanuel Bobic (Auslandpublikationen), Iustin Moraru („Scinteia tineretului“), Ion Georgescu („Revista economică“), Claudiu Udescu (Rundfunk), Dinu Popa (Fernsehen)
- JOURNALISTISCHER UNTERRICHT:** Sommerpraxis der Studenten (Anmerkungen einiger teilnehmender Studenten und Praxisanleiter von „Clopotul“-Botoșani, „Înainte“-Brăila, „Dobrogea nouă“, „Vörös Zászló“-Mureș, „Tribuna Sibiului“, „Orizont“-Vilcea)
- IM BLICKPUNKT DER KREISPRESSE:** Wie akzioniert die Presse Ihres Kreises für die Unterstützung der Steigerung der Arbeitsproduktivität und der Wirtschaftseffizienz? Es antworten: I. Cetățeanu (Sekretär des RKP-Kreis-Komitees Dolj), Șt. Almășan (Sekretär des RKP-Kreis-Komitees Hunedoara), Ion Cenușă („Viața nouă“-Galați)
- Constantin Lupu** („Steagul roșu“-Bacău): Schul- und Berufsorientierung durch die Presse
- AUS DER TÄTIGKEIT DES JOURNALISTENVERBANDES:** Pressekonferenz mit Ing. Enache Sirbu: Prioritäten in der Bodenmeliorationsaktivität
- ERINNERUNGEN:** Al. Cornescu: Grigore Preoteasa wäre 60 Jahre alt
- SKIZZEN DER PRESSE GESCHICHTE:** Oct. Ungureanu: Gorjer Publikationen
- CHRONIK DER PUBLIZISTIK — LEKTÜRENOTIZEN** („Die Quadratur des Kreises“ von Gh. Săsărman, die Sammlung „Die zeitgenössische rumänische Reportage“, „Th. Iordăchescu“ von Ion Felea)
- ERINNERUNG DES BLEIS:** Ein starker Ausdruck des revolutionären Geistes
- REVUE DER PROFILZEITSCHRIFTEN:** „Neue Deutsche Presse“ (DDR): Was ist ein „Moderator“?; „L'Echo de la Presse et de la Publicité“: Wie wird eine Zeitung gekauft?; „Der Journalist“ (BDR): Perfektionierungen in der Technik der Informationsübermittlung; „Interstages“ (Belgien): Schwierigkeiten der belgischen Presse. „Vidura“ (Indien): Weshalb entfernen sich die Leser?
- INTERNATIONALE DOKUMENTATION:** Neagu Udroui: Gespräch mit Jack Anderson, Investigationsreporter — USA

REDAKTIONSKOLLEGIUM :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonnements für Ausland durch ILEXIM — AMT FÜR PRESSE IMPORT-EXPORT, Bukarest — Calea Grivitei Nr. 64—66, Postfach 848
REDAKTION UND VERWALTUNG :
Bukarest, Calea Victoriei Nr. 163
Tel. 50 77 15

PRESA NOASTRA

Nr. 10 (233) 1975

DIN SUMAR:

- A ÎNCEPUT ACȚIUNEA DE ATESTARE A ZIARIȘTILOR
- MANIFESTARE GRĂITOARE A COMBATIVITĂȚII COMUNISTE
- GAZETARUL, PROMOTOR CONSECVENT AL SPIRITULUI MILITANT
- PREGĂTIREA POLITICO-IDEOLOGICĂ ȘI REFLECTAREA EI ÎN ZIAR
- CONLUCRAREA ÎNTRE CONDUCEREA PUBLICAȚIEI ȘI BIROUL ORGANIZAȚIEI DE PARTID
- REPORTERI DESPRE REPORTAJUL ANULUI 1975
- PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE
- VALORIFICAREA INTELIGENȚEI TEHNICE ROMÂNEȘTI
- DE LA ROTATIVĂ LA CITITORI
- PORTRETUL DE EROU DIN RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ

PREZENȚI ÎN ACEST NUMĂR:

- ȘTEFAN ALBESCU ● ANDREI ANTAL ● CONSTANTIN AVRAM ● ION BĂNUȚĂ ● GH. BEJANCU ● V. BÎRLĂDEANU ● MILENA COMARNESCU
- GEORGE CIUDAN ● EMIL DAVID ● GH. DIACONU ● ȘTEFAN DIMITRIU
- NESTOR IGNAT ● ALEXANDRU ILIESCU ● SMARANDA JELESCU ● DOINA LENGYEL ● MIHAI NEGULESCU ● CORNELIU PILOFF ● VLAD SORIANU
- CONSTANTIN STANCA ● IOAN STĂNCULESCU ● AL. STARK
- ȘERBAN STATI ● D. I. SUCHIANU ● NEAGU UDROIU

Imagini din timpul vizitelor de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu la Brașov și Tîrgu-Mureș

A T E S T A R E A

ACT POLITIC SEMNIFICATIV ÎN VIAȚA ZIARIȘTILOR

Pornind de la misiunea social-politică a presei noastre în înfăptuirea politicii generale a Partidului Comunist Român de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Legea Presei din R. S. România dă expresie principiilor ideologice, politice și organizatorice ale presei românești, asigurând reglementarea juridică de ansamblu, unitară, a întregii activități de presă din țara noastră.

Exprimându-și dragostea și recunoștința față de Partidul Comunist Român, care a inițiat Legea presei, ziariștii participă cu însuflețire la aplicarea prevederilor acesteia menite, între altele, să ridice pe o treaptă și mai înaltă contribuția lor la exercitarea funcțiilor social-politice ale presei. În această ordine de idei, dorind să răspundem preocupărilor și interesului gazetarilor noștri, ne-am adresat tovarășului NESTOR IGNAT, președintele Uniunii ziariștilor și decan al Facultății de ziaristică, căruia i-am solicitat un interviu în legătură cu acest act politic semnificativ în viața ziariștilor.

— Reflectind în mod concludent înalta apreciere pe care conducerea partidului, întreaga noastră societate o acordă ziaristului comunist, Legea presei consacră un capitol special profesiunii de ziarist — definirii acestei profesii, condițiilor exercitării ei, îndatoririlor și drepturilor gazetarului. În legătură cu aceasta, vă rugăm să ne încredințați câteva gânduri în legătură cu profilul ziaristului român contemporan.

— Cea mai nimerită formulare a sarcinii principale actuale a presei noastre și a slujitorilor ei este, desigur, aceea pe care a dat-o tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul la Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român „Presă, radioul, televiziunea, toate mijloacele de informare în masă trebuie să desfășoare în viitor o activitate mai susținută pentru unirea eforturilor întregului popor în direcția înfăptuirii Programului și Directivelor“.

În această perspectivă înțelegem mai bine schimbările, îmbunătățirile pe care sintem chemați să le aducem în activitatea mijloacelor de informare de masă, în tematica, structura, nivelul publicistic și eficacitatea lor politică.

Firește, complexitatea sarcinilor puse de partid în fața poporului și, implicit, în fața presei, nu poate să nu ducă la o sporită exigență și autoexigență și în exercitarea profesiunii de ziarist.

Ziaristul își poate îndeplini înalta sa menire numai dacă e capabil să acționeze, în toate împrejurările, în spiritul politicii partidului, a normelor eticii și echității socialiste, dacă păstrează și dezvoltă neconținut legături trainice cu viața și munca poporului, slujind prin întreaga sa activitate cauza partidului, a socialismului și comunismului. Respectarea riguroasă a cerințelor deontologiei profesiunii, valorificarea aptitudinilor ziaristice presupun, la loc de frunte, și o permanentă grijă pentru pregătirea temeinică, multilaterală a gazetarilor.

Formele de învățămînt de partid sau profesional, studiul individual și în diferitele forme de învățămînt existente în redacții ca și în cadrul Uniunii ziariștilor, la Facultatea de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu“ etc. sînt destinate în primul rînd să asigure o însușire creatoare, aprofundată a tezelor marxism-leninismului, a materialismului dialectic și istoric, a documentelor partidului nostru.

Se înțelege, valoarea eforturilor presei pentru transpunerea în viață a politicii partidului depinde de pregătirea de specialitate (în funcție de profil — economică, culturală, relații externe etc.), de studierea științelor sociale (știința conducerii societății socialiste, organizarea științifică a economiei, sociologia etc.).

Cum profesia noastră impune neîndoios și o cultură generală întinsă și neconținut îmbogățită, este de dorit sporirea preocupărilor ziariștilor pentru ținererea la curent cu tot ce e mai de preț în toate domeniile cunoașterii umane.

Ni se pare că eforturile în această direcție constituie o parte organică a profilului spiritual al ziaristului comunist, activist de partid în măsură să aplice cu fermitate în întreaga sa activitate politica Partidului Comunist Român.

— V-ați referit, în răspunsul dumneavoastră și la pregătirea profesională a ziaristului. V-aș ruga să reluați această idee în spiritul prevederilor Legii presei și al cerințelor actuale și de perspectivă.

— „Poate fi încadrat ca ziarist persoana care miltitează pentru aplicarea în viață a politicii Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, se conduce în activitatea sa și în viața particulară după normele eticii și echității socialiste; este absolvent cu diplomă al unei instituții de învățămînt superior sau al unei instituții de învățămînt de specialitate; are aptitudini, dovedite în activitatea practică, pentru profesiunea de ziarist; cunoaște cel puțin o limbă străină; are cunoștințe și deprinderi practice necesare exercitării în bune condiții a profesiunii de ziarist...“

Aceste cerințe clar formulate de Legea presei arată grija și exigențele pentru un foarte înalt nivel de pregătire a ziaristului.

Ziaristica modernă, creația publicistică nu se pot concepe fără însușirea unei serioase culturi profesionale cuprinzînd teoria presei, istoria presei naționale și mondiale și, la un loc de seamă, progresele spectaculoase înregistrate de tehnicile comunicării de masă.

Să nu uităm totuși că ziaristul este și rămîne un om al practicii cotidiene, că îmbogățirea cunoștințelor sale teoretice valorează numai în măsura în care se ancorează în realități și ajută la rezolvarea cu succes a problemelor abordate, la crearea unei publicistici militante, eficiente.

După cum se vede, sarcinile sînt mari și deloc ușoare, ceea ce impune ca, în afara activității indi-

viduale, să fie valorificate mult mai bine condițiile create în redacție, în cluburile profesionale specializate și în filialele județene ale Uniunii ziaristilor, la Facultatea de ziaristică printr-o participare mai activă și mai competentă la dezbateri profesionale, la schimburi de experiență și opinii, la simpozioane, la acțiunile de sondare a opiniei publice, la sesiunile de referate și comunicări științifice, fără a neglija participarea la cursurile de limbi străine și la cercurile de mînuire a aparatului tehnice de presă.

— **În conformitate cu prevederile din Legea presei, urmează a se proceda la atestarea calității de ziarist. Ce condiții trebuie îndeplinite ?**

— În acest scop, începînd cu data de 1 octombrie 1975, comisia de atestare constituită în baza prevederilor articolului 51 din Legea presei și-a început activitatea. Precum se știe, această acțiune trebuie încheiată pînă la 1 mai 1978.

Toți cei care doresc să obțină atestarea calității de ziarist și îndeplinesc condițiile prevăzute de lege, pot înainta cerere în acest scop secretariatului comisiei de atestare la sediul Uniunii ziaristilor din Calea Victoriei nr. 163, în zilele de luni, miercuri și vineri între orele 8—11 și 14—17 *).

Odată cu cererea de înscriere, în vederea atestării, solicitanții vor trebui să prezinte următoarele acte :

Aprecierea organului de conducere colectivă a redacției sau instituției de presă cu privire la activitatea ziaristică a solicitantului pentru îndeplinirea politicii partidului, a modului în care se conduce în activitatea sa și în viața personală după normele eticii și echității socialiste ; pentru solicitantul care nu lucrează în presă sau instituție de presă, aprecierea organului de conducere colectivă a unității sau instituției în care activează și recomandarea conducerii redacției sau instituției de presă la care colaborează mai frecvent.

Copie legalizată a diplomei de absolvire a Facultății de ziaristică sau a altor instituții de învățămînt superior : pentru absolvenții instituțiilor de învățămînt superior, alții decît ai Facultății de ziaristică, angajați după intrarea în vigoare a Legii presei, — dovada care să certifice efectuarea stagiului legal în specialitate ; pentru noii angajați în presă după adoptarea Legii presei, adevărîță din partea redacției că au efectuat stagiul în presă prevăzut de lege.

Scurt memoriu de activitate în domeniul ziaristicii, însoțit de materiale apărute sub semnătura proprie sau lista, certificată de conducerea redacției cu titlurile materialelor proprii, publicate, cu indicarea publicației, genului gazetăresc și a datei de apariție.

Copie legalizată după actul doveditor emis de facultatea de profil sau de instituția autorizată să organizeze cursuri de limbi străine, certificat de traducător, din care să rezulte că solicitantul posedă cunoștințe de limbi străine cerute de Legea presei. În lipsa acestor acte, solicitantul trebuie să obțină certificatul de cunoaștere a limbilor străine eliberat de Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“ în urma unei probe constînd din : citirea, traducerea și rezumarea orală a unui text pe o temă corespunzătoare preocupărilor ziaristice ale solicitantului, iar pentru ziaristii specialiști în probleme externe și purtarea unei conversații pe teme de specialitate.

— **Care sînt cerințele ce se vor avea în vedere în acordarea actelor doveditoare privind tehnicile de presă ?**

— Certificatul de cunoaștere a tehnicilor de presă eliberat de Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“ se acordă după susținerea următoarelor probe :

dactilografie : copierea unui text în timpul stabilit ; pentru ziaristii Agenției Române de Presă și corespondenții în străinătate, inclusiv cunoașterea și mînuirea aparatului telex ;

stenografie : redarea unei expuneri prin sistemele cunoscute sau printr-un mod propriu de notare și prescurtare ; pentru lucrătorii de la Radioteleviziune, cunoașterea modalităților de a realiza înregistrări fonice utilizabile în condiții fonice și de distanță diferite ;

foto : folosirea aparatului de fotografiat în vederea executării diferitelor tipuri de fotografii pentru presă ; pentru ziaristii de la televiziune, mînuirea aparatelor de filmare T. V.

Comisiile de examinare pentru limbile străine și tehnicile de presă funcționează, începînd cu data de 29 septembrie 1975, la Facultatea de ziaristică din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu“ (Bulevardul Armata Poporului nr. 1, sectorul VII). Pentru examinarea solicitanților din provincie, în funcție de numărul acestora, comisiile de examinare se vor deplasa în centrele județene respective, locul și data urmînd să fie comunicate în timp util celor interesați.

Cei care se încadrează în prevederile capitolului VIII, art. 96 din Legea presei, vor prezenta acte doveditoare în acest sens.

În urma examinării, comisia va acorda următoarele calificative : corespunzător sau necorespunzător.

— **În afara activităților organizate în redacție, ce forme de sprijin se prevăd în cadrul Facultății de ziaristică și al Uniunii ziaristilor pentru pregătirea gazetarilor în aceste domenii ?**

— Pentru toți ziaristii din București aflați la reciclare în cursul acestui an, Facultatea de ziaristică a organizat cursuri de inițiere în tehnicile de presă și în funcție de necesități poate organiza tot pentru ziaristii din București cursuri serale cu o durată de 12 zile.

Uniunea ziaristilor și Facultatea de ziaristică, cu sprijinul Ministerului Educației și Învățămîntului, vor facilita — după cerințe și posibilități — urmarea în cadrul Universității București a unor cursuri intensive de limbi străine. Redacțiile ziarelor județene, filialele Uniunii au fost solicitate să sprijine organizarea de cursuri asemănătoare pe plan local.

În legătură cu pregătirea pentru tehnicile de presă Facultatea de ziaristică a întocmit și a editat cursuri ajutătoare pentru fotoreportaj, stenografie, dactilografie și mînuirea aparatelor de înregistrare, fiind în măsură ca, la cerere, să le poată expedia redacțiilor interesate.

La 1 octombrie 1975, comisia de atestare a pornit la lucru. Încă în această lună, numeroși gazetari — care întrunesc condițiile prevăzute de Lege — pot solicita atestarea, pot primi „Cartea de ziarist“.

Dată fiind seriozitatea cu care gazetarii privesc pregătirea lor politico-profesională la nivelul exigențelor sporite, atestarea va marca un moment politic semnificativ în viața fiecărui ziarist din țara noastră.

*) Solicitanții din județe pot trimite actele și prin delegați ai redacțiilor.

MANIFESTARE GRĂITOARE A COMBATIVITĂȚII COMUNISTE

Definitivînd, pe baza împuternicirii Congresului al XI-lea, modificările la Statutul P.C.R., Plenara C.C. al P.C.R. din decembrie 1974 a stabilit ca fiecare membru de partid să semneze Angajamentul solemn al comunistului, angajament care exprimă hotărîrea sa de a sluji cu credință cauza partidului și a poporului, de a îndeplini fără șovăire sarcinile încredințate, de a milita, cu întreaga sa capacitate și putere de muncă, pentru îndeplinirea politicii interne și externe a partidului nostru.

Pentru noi, lucrătorii din presă, ca de altfel pentru toți comuniștii din țară, semnarea Angajamentului solemn a constituit un veritabil act de conștiință politică menit să determine întărirea spiritului de partid și a combativității revoluționare, perfecționarea profilului moral și politic al fiecăruia dintre noi, îmbunătățirea activității tuturor organizațiilor de partid, sporirea capacității lor politice, educative și organizatorice. Putem afirma cu un sentiment de satisfacție și certitudine că discuțiile purtate cu membrii birourilor organizațiilor de bază, cu toți comuniștii au fost dominate de un înalt spirit partinic, că activitatea fiecărui comunist, precum și activitatea organizațiilor în ansamblul lor au fost supuse unei analize exigente, responsabile și creatoare. Atmosfera deschisă, de încredere, prezentă în toate organizațiile noastre de bază, a contribuit la expunerea limpede, neechivocă a punctelor de vedere, la menținerea unei atitudini partinice, critice și autocritice. De altfel, bogăția de idei interesante, de propuneri valoroase pentru activitatea noastră de viitor, scoaterea la iveală a lipsurilor care ne mai obligă uneori să batem pasul pe loc, soluțiile date pentru îndreptarea stărilor de lucruri negative din redacții stau drept mărturie a faptului că în organizațiile de partid din presă, semnarea Angajamentului solemn a fost un act politic privit cu maximă responsabilitate comunistă.

Una dintre problemele căreia, în mod firesc, i s-a acordat cel mai larg spațiu în cadrul discuțiilor a fost aceea referitoare la necesitatea ridicării continue a nivelului politic, ideologic și profesional al tuturor lucrătorilor din redacțiile noastre. S-a subliniat că ridicarea nivelului politic, ideologic și profesional se impune să fie privită din perspectiva ideii, deosebit de fecundă, formulată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, potrivit căreia „Gazetarul comunist trebuie să fie un om cu o concepție înaintată, cu o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, în stare să înțeleagă marile transformări revoluționare

din lume, să fie strins legat de masele populare, să servească prin întreaga sa activitate interesele clasei muncitoare, ale întregului popor, cauza partidului, a socialismului și comunismului, deoarece numai astfel el va putea realiza cu succes misiunea sa de a milita neobosit pentru îndeplinirea politicii interne și externe a partidului“. Dintr-o asemenea perspectivă, pregătirea politico-ideologică și profesională a lucrătorilor din redacțiile noastre nu poate fi limitată exclusiv la asimilarea de cunoștințe, la extinderea orizontului de cultură, ci ea implică formarea și adîncirea continuă a unui mod comunist de gîndire, de acțiune și comportare. Principiile comunismului, ale eticii și echității, exigențele care direcționează procesul formării omului nou, multilateral dezvoltat, trebuie să devină în primul rînd trăsăturile noastre proprii, ale celor chemați să desfășurăm, prin exercitarea profesiei de gazetari comuniști, o activitate educativă de influențare a conduitei în muncă și viață a maselor de cititori. Pornind de la toate aceste obligații, care reprezintă, în fond, constante ale rațiunii de a fi a meseriei noastre de gazetari, comuniștii de la „Scinteia“, „România liberă“, „Scinteia tineretului“, „Elöre“, „Munca“, „Femeia“, „Contemporanul“ au apreciat că birourile organizațiilor de bază au reușit să se manifeste mai activ în dinamizarea preocupării redactorilor pentru ridicarea nivelului politic, ideologic și profesional, în stimularea acestora pentru o participare constantă și eficientă la efortul de ridicare a nivelului calitativ al publicațiilor. Tematica adunărilor generale în aceste organizații de bază a abordat problemele muncii de partid pornind de la sarcinile cuprinse în documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., în strînsă legătură cu sarcinile presei în etapa actuală. Oglindirea vieții și muncii de fiecare zi a întregului popor pentru îndeplinirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XI-lea, a cincinalului înainte de termen, scoaterea în relief a eroismului clasei noastre muncitoare, țărânimii și intelectualității, dezvoltarea și combaterea a tot ceea ce încetinește mersul nostru înainte, promovarea experienței înaintate, a tot ceea ce este nou și avansat, valorificarea marilor zăcăminte de înțelepciune, de pricepere și experiență ale oamenilor muncii din patria noastră, promovarea schimbului de opinii în problemele activității de partid, ale construcției de stat, economice, cultural-educative, ca și în alte probleme de interes obștesc, popularizarea politicii externe a partidului și statului

nostru, toate au fost teme ce au prilejuit dezbateri vii, precum și formularea unor propuneri menite să ducă la îmbunătățirea activității publicistice în domeniile respective.

Pe bună dreptate s-a subliniat și faptul că în ultimii ani s-a îmbunătățit sensibil și modul de desfășurare și conținutul învățămîntului politico-ideologic organizat în redacții. Pentru ca documentele Congresului al XI-lea să fie mai temeinic aprofundate și însușite, în toate organizațiile noastre de bază s-a statornicit, ca o modalitate permanentă, organizarea unor dezbateri săptămînale pe marginea unor teze și idei din documentele programatice ale Congresului partidului, teze și idei care se referă nemijlocit la domeniile specifice din fiecare redacție, din fiecare secție redacțională. Aceste dezbateri, care au completat seminariile prevăzute în programa învățămîntului de partid, au contribuit la ridicarea nivelului de pregătire politico-ideologică a redactorilor, fapt ce pledează pentru o și mai atentă preocupare a birourilor organizațiilor de bază pentru organizarea și desfășurarea sistematică a acestora.

De o largă apreciere în cadrul discuțiilor s-au bucurat expunerile pe teme politico-ideologice și cultural-științifice susținute de cadre de specialitate, dialogurile cu cadre cu munci de răspundere din cele mai diferite domenii de activitate. Experiența cîștigată în această direcție de către organizațiile de bază de la „Scînteia“, „Agerpres“, „Flacăra“, „Știință și tehnică“, „Munca“, „Editura politică“ este cel mai bun argument pentru ca asemenea acțiuni să-și găsească locul în planurile de muncă ale tuturor organizațiilor, ele vizînd nemijlocit ridicarea nivelului politic, ideologic și profesional al redactorilor.

Un alt aspect, pe care îl putem considera ca un numitor comun al discuțiilor purtate în toate organizațiile de bază, este acela referitor la necesitatea ridicării calității și eficienței publicațiilor noastre. Considerăm pozitiv faptul că majoritatea membrilor organizațiilor noastre de bază au eludat alcătuirea unor inventare de împliniri personale sau colective pe frontul publicisticii și au insistat cu precădere asupra a ceea ce avem de făcut în viitor în acest domeniu. Comuniștii de la „Scînteia“, „România liberă“, „Scînteia tineretului“, „Neuer Weg“, „Flacăra“, „Contemporanul“, „Munca“, precum și de la celelalte redacții, au arătat, în spirit critic și autocritic, că apar încă articole care se mențin la cote publicistice mediocre, articole cenușii, plate, lipsite de flacăra pasiunii revoluționare și a originalității, a gândirii proprii. Avem încă producții gazetărești din care nu emană cu pregnanță inteligența și experiența maselor, confruntarea faptelor și părerilor exprimate de oamenii muncii asupra temei investigate de redactori. Unele articole nu reușesc să impună o opinie de masă împotriva unor fenomene negative; bogăția de idei, de sugestii și propuneri formulate de oamenii muncii pentru înlăturarea unor neajunsuri manifestate în diferite domenii de activitate sînt adesea înlocuite cu sfaturi didactice, puse la imperativ de către redactori. Unor articole le lipsește spiritul cutezător, analitic, care să pătrundă în miezul problemelor, al fenomenelor și care să pună în evidență noul, experiența pozitivă, tot ceea ce este caracteristic mersului nostru înainte.

Corectarea acestor neajunsuri impune — așa cum

pe bună dreptate au arătat numeroși gazetari cu experiență din organizațiile noastre — o explorare mai adîncă a realităților din țara noastră, un efort suplimentar de deplasare și documentare, impune renunțarea la schematism, la factologie, la abordarea temelor din unghiurile cele mai bătătorite. Trebuie de asemenea ca unii dintre noi să renunțe la ideea că stagiul în presă sau diploma universitară asigură automat calitatea producțiilor gazetărești. Fără a diminua valoarea vechimii în profesie, a diplomelor, trebuie spus că actualele cerințe și exigențele de viitor ale profesiei ne impun o continuă pregătire politico-ideologică, un efort constant pentru asimilarea de noi cunoștințe, o permanentă autoperfecționare. Prestigiul și autoritatea gazetarului se clădesc numai pe articole care oglindesc veridic realitățile vieții, care sesizează în permanență noul, care abordează de pe pozițiile înaintate ale societății noastre, de pe pozițiile partidului, diferitele fenomene pe care le ridică viața. Situîndu-ne cu toții în perimetrul acestor exigențe, putem avea certitudinea că prin fiecare articol publicat vom sluji cu energie cauza înfăptuirii programului partidului, a politicii sale interne și externe, active și dinamice.

Codul normelor vieții și muncii comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, conturînd profilul moral al comunistului, subliniază că el trebuie să fie cinstit, curajos și demn, să lupte cu ardoare pentru adevăr: în întreaga sa viață să dea dovadă de modestie și simplitate, să combată manifestările de îngîmfare și aroganță, să fie un exemplu de atitudine civică, de comportare în societate și în viața de familie. Am amintit toate aceste prevederi pentru că ele au format importante puncte de plecare în analizarea activității fiecărui membru de partid din organizațiile noastre de bază. Discutarea deschisă, principială, atentă a tuturor acestor laturi esențiale ale vieții noastre de organizație a conturat o experiență deosebit de valoroasă nu numai pentru organizații, în ansamblul lor, ci și pentru fiecare dintre noi în parte. Ne cunoaștem mai bine, cu părțile noastre bune și cele mai puțin bune, știm mai exact în ce sector al profilului nostru moral și etic trebuie să operăm modificări pentru a ne situa total și irevocabil în rîndurile aceluia care sînt exemple în muncă și în comportare. Birourile organizațiilor noastre de partid au desprins și ele din aceste discuții necesitatea ca în aria lor de preocupări să înscrie o activitate mai susținută, mai promptă, mai exigentă pe linia muncii de educație.

Discuțiile purtate cu membrii de partid din organizațiile ce alcătuiesc Comitetul de Partid Presă și Edituri au scos în evidență dorința și hotărîrea tuturor de a munci într-un chip nou, de a fi, ca și pînă acum, aceiași devotați activiști ai partidului, luptători activi pentru înfăptuirea neabătută a politicii partidului, pentru construirea societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul patriei. Este o hotărîre și în același timp un angajament pe care îl vom onora la nivelul cerințelor înalte ale epocii pe care o trăim.

CORNELIU PILOFF

redactor șef adjunct al gazetei „Munca“
locuitor al secretarului Comitetului
de Partid Presă-Edituri

GAZETARUL PROMOTOR CONSECVENT AL SPIRITULUI MILITANT

Nu mi-am propus niciodată să scriu despre menirea gazetarului. Dar o experiență de ani de muncă în presă mă determină să-mi exprim câteva gânduri mai ales că am avut prilejul să văd și să cunosc multe lucruri din viața colegilor a căror minte nu conține să gândească, a căror inimă bate la fiecare eveniment ce are loc, cu bucuria pentru orice succes sau indignarea pentru orice lucru rău făcut.

Mereu printre oameni, mereu în contact cu problemele care îi frământă, gazetarii receptează, trec prin filtrul rațiunii și aștern pe hîrtie ceea ce gîndesc și realizează țara și fiii ei, faptul de viață și muncă ce într-un loc iese din comun prin frumusețe și vigoare iar în altul printr-o înfățișare contrastantă cu ritmul sănătos al țării. Iar fiecare fapt de viață semnalat în presă este o fărîmă din sufletul și inima gazetarilor, oameni care doresc și luptă cu toată ființa lor ca peste tot treburile să meargă mai bine, ca semenii lor să se simtă descătușați de orice prejudecăți, înălțați pe pedestalul demnității și al onoarei, luminați de farurile aprinse ale partidului care le indică drumul spre idealul cel mai scump lor : fericirea.

Sînt deosebit de elocvente intervențiile care conțin în ele flacăra adevărului pentru care militează fiecare ostaș din această armată a noastră, a condeierilor. Este o îndirjire încăpățînată, am putea spune, pornită din onestitate și devoțiune, din acea dorință arzătoare ca oamenii să judece drept și cinstit, să ia măsuri încărcate de substanța omeniei, să ajute pe unii să înțeleagă cu adevărat calitățile de progres ale noului și să facă totul pentru a-l promova, iar pe alții să-și vadă propriile greșeli sau lipsuri și să găsească resursele de a le remedia. În acest fel gazetarii răspund îndemnului secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a-și aduce contribuția la promovarea cu curaj a experienței înaintate, de a critica obiceiurile și moravurile înapoiate, de a asigura exprimarea în paginile ziarelor a părerilor oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate, devenind astfel militanți activi pentru tot ceea ce este legat de progresul rapid al societății, dezvoltarea democrației socialiste, afirmarea principiilor eticii și echității în întreaga noastră viață socială.

Actele de înalt patriotism, de devotament și abnegație ale multor gazetari sînt pilde de militantism revoluționar. Munca efectuată zi cu zi, noapte de noapte pentru redactarea și tipărirea ziarului, răspunderea pentru fiecare literă și fiecare cuvînt ce trebuie să vadă lumina tiparului, consumul de energie nervoasă pentru ca în fiecare știre, articol, reportaj, anchetă să se transmită mesajul ce trebuie să mobilizeze oamenii la aplicarea politicii partidului, la generalizarea experienței înaintate, la perfecționarea conducerii și organizării muncii pe baze noi, științifice, prezența directă a multor gazetari în acțiuni de anvergură, ce presupun tenacitate și eroism, constituie un exemplu de dăruire și pasiune.

Participarea efectivă, la începutul acestei veri aspre și grele, a gazetarilor, alături de cetățenii țării, la lupta aprigă cu forțele oarbe ale naturii, este numai un exemplu. Dar sînt multe altele despre care se poate vorbi. De pildă, străduința acelor gazetari care, pe baza investigațiilor făcute în diverse locuri de muncă, au contribuit la descoperirea unor rezerve de milioane de lei nevalorificate. Sau, participarea, prin diverse forme, la crearea aceluia spirit de emulație în rîndurile tuturor oamenilor din țara noastră de a îndeplini planul cincinal înainte de termen, la lupta pentru buna gospodărire a avuției naționale, pentru realizarea unor economii pe scară de masă. Și atîtea altele, prin care se evidențiază efortul ziaristului de a face ca glasul partidului să rodească printr-o continuă muncă spornică dedicată înfloririi continue a patriei socialiste. Ostași prezenți tot timpul la datorie, în orice moment pregătiți a acționa prin cuvînt asupra conștiinței omului, gazetarii sînt servesc — așa cum cere Programul partidului — prin întreaga lor activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului. Aș putea ilustra prin numeroase nume de gazetari activi, militanți, a căror prezență marcată se resimte în presa noastră. Mă voi opri în mod deosebit la ciclul de articole despre trăsăturile și profilul moral al comunistului publicat de „Scinteia”. Conținînd argumente temeinice, pe baza concluziilor desprinse din analiza fenomenelor din viața și munca membrilor de partid, acest ciclu ridică în fața comunistilor numeroase exemple despre modul de a acționa creator, de a se manifesta în toate împrejurările ca oameni politici cu vederi înaintate, făcînd, prin aceasta, dovada unei gîndiri vii, a efortului neîntrerupt spre depășirea inerției spirituale, spre lichidarea schemelor imobiliste, spre înlăturarea concepțiilor perimate. Autorii articolelor nu au făcut altceva decît să deschidă drumul spre mai bună înțelegere, a imperativelor etapei în care ne aflăm și să-i ajute să acționeze concret pentru mobilizarea maselor largi de oameni ai muncii la îndeplinirea marilor obiective ale formării societății socialiste multilateral dezvoltate.

Gazetarii sînt militanți activi pentru adevăr. Desigur, nu poți convinge decît cu argumente, cu fapte. Declarațiile, aprecierile sînt de prisos dacă, în substanța lor, nu sînt încorporate năzuințele și trăirile omului pentru atingerea unor scopuri înalte. Și e firesc pentru că fiecare om trăiește, își consumă munca și energia intelectuală gîndindu-se la realizarea unui ideal, la satisfacerea unor dorințe ale lui, ale semenilor lui. Omul de știință arde de dorința de a stăpîni fenomenele naturii și a le dirija în folosul omenirii, medicul de a reda sănătate celor suferinzi, scriitorul de a crea opere care, prin personajele lor, să ajute pe oameni în continua lor perfecționare spirituală, morală. Dacă comunicarea gazetarului nu conține aceste trăiri, ea nu poate să

aibă aderentă la public și să convingă, să trezească sentimente statornice și să mobilizeze. Argumentul este, deci, în orice împrejurare, principalul instrument de convingere al gazetarului. Când în unele articole de pildă, s-a explicat de ce este necesară creșterea mai rapidă a venitului național în raport cu produsul social în actualul cincinal, s-au adus argumente dovedindu-se că numai pe această cale se poate dezvolta rapid economia și asigura creșterea continuă a nivelului de trai. Dar forța de argumentație este dovedită, se cere dovedită în toate faptele noastre de presă — de la cea mai, aparent, neînsemnată informație pînă la cea mai complicată anchetă sau analiză pe plan economic-social. În întreaga sa muncă gazetarul nu poate da crezare vorbelor care nu au acoperire în fapte, el se simte dator să pună mereu întrebări: „De ce așa, cînd există o cale mai eficientă?“, „Dacă s-ar fi aplicat metode mai bune, nu s-ar fi obținut rezultate mai bune?“. Prin acest mod de gîndire și de acțiune, avînd mereu în vedere interacțiunea dialectică dintre fenomene, gazetarul aduce o contribuție importantă la explicarea și aplicarea politicii partidului, ajută pe oameni să înțeleagă și să găsească căile cele mai eficiente pentru rezolvarea celor mai complicate probleme.

Desigur, nu se poate spune că totul este perfect în presa noastră, în munca gazetarilor. Mai sînt încă multe de făcut pentru ca publicistica noastră să fie și mai convingătoare și să aibă o forță de înriurire și mai mare asupra conștiinței oamenilor. Mă întreb, uneori, la ce folosește înșiruirea nudă a unor fapte, dacă acestea nu sînt trecute prin filtrul gîndirii vii, proprii gazetarului, dacă nu sînt interpretate, explicate, dacă nu sînt îmbrăcate în acea haină care le dă frumusețe și le deschide drum către inima cititorului. Cititorul nostru de astăzi, fie chiar un om al tehnicii sau al cifrelor, vrea să găsească în ziare articole bine documentate și argumentate, scrise cu nerv, de o ținută publicistică impecabilă, de o frumusețe lingvistică și stilistică ireproșabilă. Cine consideră că metafora n-are ce căuta în gazetărie înseamnă că are o inimă rece, învelită în ghiață.

Spirit militant nu înseamnă prezentarea unor date și cifre, un mod tehnicist sau sentențios de a aborda problemele, lansarea de chemări și îndemnuri fără rezonanță etică, cetățenească. Militantismul înseamnă și poezie — o poezie a cutezanței, a dragostei de om și munca sa, o poezie a idealurilor de propășire și fericire în slujba cărora sînt angajați toți cei care muncesc. Orice intervenție publicistică trebuie să trezească simțăminte, interes pentru ceva, să conțină o fărîmă din viața omului, să evidențieze asemenea trăsături sau virtuți în care să se regăsească oricare dintre cititori.

Drumul spre afirmarea spiritului militant în tot ceea ce scriem presupune, desigur, pe lîngă măiestria gazetărească, facilitată de talent, o pregătire solidă politică și ideologică, orizont larg de cultură, principialitate partinică, conștiință revoluționară, fermitate și combativitate. Conjugate în persoana omului gazetar, a militantului activ pentru socialism și comunism, toate aceste calități sînt menite să ridice continuu valențele și forța politico-morală a profesiei noastre pentru promovarea a tot ceea ce este nou și conține în el germenele progresului și civilizației, pentru afirmarea înalțelor valori și virtuți morale care dau frumusețe omului vremii noastre.

GH. DIACONU

PORTRETE DE TINERI FRUNTAȘI ÎN ÎNTRECEREA PENTRU REALIZAREA CINCINALULUI ÎNAINTE DE TERMEN

Printre primele întreprinderi industriale ale municipiului București, fruntașe în îndeplinirea integrală a cincinalului înainte de termen, se numără și „Automatica“.

Încă la 12 februarie a.c. harnicul colectiv de constructori de panouri și camere de comandă pentru automatizări a raportat îndeplinirea cincinalului în 4 ani 1 lună și 12 zile, angajîndu-se să realizeze pînă la sfîrșitul anului o producție suplimentară în valoare de 750 milioane lei.

La aceste frumoase rezultate și-au adus și aduc o contribuție de seamă și cei peste 1 200 de uteciști din întreprindere, care obțin în continuare importante depășiri ale planului și ale angajamentelor asumate în cinstea Congresului al X-lea al U.T.C. și Conferinței a X-a a U.A.S.C.R.

În clișeele noastre vă prezentăm — după fotografiile realizate de ȘTEFAN ALBESCU — pe cîțiva dintre tinerii aflați la panoul de onoare.

MIHAELA ARDELEANU, electrician

PREGĂTIREA POLITICO-IDEOLOGICĂ ȘI REFLECTAREA EI ÎN ZIAR

Presă noastră, combatantă în linia întâi a frontului ideologic, exponentă a partidului, instrument eficient al muncii educative, înarmată cu concepția înaintată a partidului despre viață și lume, militază ferm împotriva oricăror concepții străine, idealiste, retrograde, propagă cunoștințele științifice despre natură și societate, acționează pentru cunoașterea, înțelegerea și realizarea politicii interne și internaționale promovate de partidul și statul nostru. Presă constituie un instrument principal al răspîndirii experienței înaintate, făcînd ca aceasta să devină un bun public. În același timp, presa constituie un for al democrației socialiste, al afirmării opiniilor și propunerilor oamenilor muncii. Ea este, de asemenea, un forum al afirmării principiilor eticii și echității socialiste, al perfecționării continue a muncii noastre de edificare a societății noi. Presă noastră contribuie la cimentarea unității de nezdrunținat a întregului popor muncitor — fără deosebire de naționalitate — în jurul partidului, la întărirea permanentă a coeziunii sale, la educarea în spiritul patriotismului și internaționalismului socialist.

Avînd în vedere obiectivele stabilite de cel de-al XI-lea Congres al P.C.R., programele de dezvoltare impetuoasă a forțelor de producție, cerința perfecționării neîncetate a relațiilor sociale, generalizarea afirmării normelor eticii și echității socialiste la nivelul întregii noastre societăți, se conturează clar, ca un punct de extremă importanță, sporirea continuă a rolului conducător al partidului, adîncirea permanentă a democrației socialiste. Toate acestea impun ridicarea nivelului politic-ideologic al cadrelor de partid și de stat, al tuturor comuniștilor, formarea unui înalt grad de conștiință socialistă a întregului popor pe baza concepției materialist-dialectice despre lume și societate.

Reamintînd, pe scurt, toate aceste obiective ale muncii politico-educative ce stau în fața presei, a ziaristilor noștri, nu fac o descoperire proprie cînd spun că ele se află în centrul atenției presei noastre, că în redacțiile presei centrale și locale există o adevărată emulație pentru o eficiență politico-educativă mereu sporită. Pot spune că am citit cu interes, în ultimele luni, în „Presă noastră“, diferite referiri concrete la modul cum se acționează în această direcție în redacții, în organizațiile de partid, în filialele județene ale Uniunii ziaristilor.

În cele ce urmează, mă voi referi la cîteva aspecte din experiența ziarului „Elöre“. Putem spune că gazetarii din redacția noastră se folosesc intens de diferitele forme ale pregătirii organizate și ale autoeducării pe care le au la dispoziție, pentru a fi la înălțimea menirii lor și a face față sarcinilor încredințate de partid. Participarea la cursurile de reciclare, prevăzute de Legea nr. 72/1972, participarea la cursurile unor facultăți ale Academiei „Ștefan Gheorghiu“, la cursuri postuniversitare și

la formele adecvate ale învățămîntului de partid, împreună cu autoinstruirea permanentă, servesc tocmai obiectivul sus-menționat. Membrii redacției noastre, înțelegînd rolul și semnificația adîncirii concepției filozofice materialist-dialectice și istorice, cerința ridicării continue a nivelului cunoașterii în munca ziaristului, au în vedere în munca lor aceste obiective și deziderate. Din colectivul nostru redacțional — în anul de studii și învățămînt 1974/75 — patru tovarăși și-au completat studiile în cadrul cursurilor fără frecvență ale Academiei „Ștefan Gheorghiu“, un tovarăș a urmat cursul postuniversitar, iar un alt membru al redacției își completează studiile universitare la Universitatea „Babeș-Bolyai“ din municipiul Cluj-Napoca; toți membrii redacției, la care se referă Legea presei, vor termina pînă la sfîrșitul acestui an actuala etapă a cursurilor de perfecționare profesională (reciclare). Participarea la învățămîntul de partid, dezbaterile organizate a documentelor de partid, imediat după apariția acestora, în concordanță cu sarcinile noastre specifice, prezentarea acestor documente în cadrul rubricilor, în lumina sarcinilor concret-specifice, au servit aceluiași obiective.

Ridicarea nivelului ideologic-politic și profesional trebuie să se oglindească — și aceasta se și reflectă în mod real — în performanțele gazetărești ale ziaristului, în ultimă instanță, în nivelul de realizare și eficiență al ziarului. Atunci cînd vorbim despre rolul concepției materialist-dialectice și istorice în munca gazetarului, în fond, trecem în revistă și rolul de propagandist-agitator-organizator colectiv al ziarului, contribuția sa la formarea conștiinței cititorilor; căci pregătirea, vocația, pasiunea aparținică a redactorilor, a celor care concep și realizează ziarul se reflectă nemijlocit în această muncă.

În spiritul programului ideologic al partidului, pe baza unui plan unitar, ziarul nostru desfășoară și în acest domeniu o muncă educativă susținută. Pe de o parte, prin instrumentele formării conștiinței, iar pe de alta, urmărind permanent munca factorilor educativi competenți. Fiind organ central al Frontului Unității Socialiste, în a cărui competență și atribuții intră și îndrumarea activității brișazilor de propagare a cunoștințelor științifice, analizăm adeseori munca acestor organe.

În anul de învățămînt și educație politico-economică de masă încheiat, am publicat un ciclu de consultații cuprinzînd 12 articole — după cum a reliefat raid-ancheta noastră — acest lucru a constituit un real sprijin pentru participanții la diverse forme de învățămînt, înlesnind însușirea politicii promovate de partid. În cadrul acestui ciclu am abordat de asemenea teme esențiale ca: Programul — Charta fundamentală politico-ideologică și teoretică a partidului; Noțiunea de societate socialistă multi-lateral dezvoltată; Dezvoltarea forțelor de produc-

ție ; Perfecționarea relațiilor de producție; Activitatea ideologică desfășurată de partid în actuala etapă; Însușirea concepției filozofice materialist-dialectice și istorice; Dezvoltarea științei și instrucției publice; Activitatea susținută a partidului în domeniul relațiilor externe etc. Ziarul nostru a publicat sistematic articolele ideologice, eseuri menite să popularizeze programul partidului, bogăția de idei cuprinse în el, activitatea creatoare a partidului în îmbogățirea comorii de gândire marxist-leninistă, în aplicarea practică a teoriei revoluționare. De asemenea au fost abordate numeroase probleme ale revoluției tehnico-științifice, trăgându-se concluzii filozofice adecvate, fundamentate pe principiile materialismului științific.

În coloanele ziarului nostru sînt sistematic abordate aspecte concrete ale formării conștiinței și, în acest context, probleme concrete, practice, de conținut și metodologice ale educației ideologice și de formare a concepției științifice despre lume. Publicăm un ciclu de interviuri cu președinții comitetelor județene pentru cultură și educație socialistă, pe tema realizărilor și neajunsurilor în domeniul educației ateiste, despre experiența dobîndită în acest compartiment. În cadrul unor raiduri-anchetă, am analizat activitatea pe care o desfășoară pe acest plan casele de cultură din diverse localități. Am publicat un ciclu de articole pe tema activității desfășurate de universitățile populare, foruri ale educației în spiritul concepției științifice despre lume; în cadrul unei anchete realizate cu concursul corespondenților voluntari ai ziarului, am analizat munca brigăzilor de propagare a cunoștințelor științifice care își desfășoară activitatea în mediul rural; tot cu sprijinul acestora pregătim un ciclu de materiale asupra rolului intelectualității rurale — îndeosebi al medicilor și inginerilor agronomi — privind educația în spiritul materialismului știin-

țific. Școala oferă de asemenea o tematică omniprezentă în coloanele ziarului nostru. În cadrul temei învățămînt-producție-practică am abordat nu numai problema educației tineretului în spiritul dragostei față de muncă, ci și problematica adîncirii concepției materialist-dialectice și istorice despre lume.

În cuvîntarea rostită la plenara comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din 21—22 iulie 1975, tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat pe bună dreptate rolul factorului subiectiv-uman, al spiritului de sacrificiu și de abnegație al oamenilor, rolul devotamentului comunist, revoluționar, al înaltei conștiințe umane și comuniste în realizarea marilor obiective ale noului cincinal. Realizarea lor este posibilă numai pe fundamentul sporirii neîncetate a nivelului politico-ideologic, al adîncirii continue a spiritului de răspundere în toate domeniile. Aceste deziderate și cerințe adresate activiștilor de partid sînt general-valabile, ele se referă nu mai puțin la lucrătorii presei comuniste. În întreaga noastră activitate, ne ghidăm după importante indicații ale Programului partidului în care se subliniază: „Gazetarul comunist trebuie să fie un om cu o concepție înaintată, cu o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, în stare să înțeleagă marile transformări revoluționare din lume, să fie strîns legat de masele populare, să servească prin întreaga sa activitate interesele clasei muncitoare, ale întregului popor, cauza partidului, a socialismului și comunismului, deoarece numai astfel el va putea realiza cu succes misiunea sa de a milita neobosit pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului“.

ANDREI ANTAL

secretar general de redacție la „Elbore“

**TINERI FRUNTAȘI LA
„AUTOMATICA“**

MIHAI BIRSAN (laborator metrologie)

**TINERI FRUNTAȘI LA
„AUTOMATICA“**

ELENA CANTEA, electrician

CONLUCRAREA NECESARĂ

ÎN TRE CONDUCEREA REDACȚIEI ȘI BIROUL ORGANIZAȚIEI DE PARTID

Intr-una din ultimele adunări ale organizației noastre de partid, mai mulți participanți la dezbateri, referindu-se la factorii de propulsare a activității politico-ideologice și profesionale din redacție, citau printre aceștia buna conlucrare existentă între biroul organizației de bază și colectivul de conducere al instituției; conlucrare susceptibilă însă — arătau vorbitorii — de multe îmbunătățiri, cu deosebire în ceea ce privește sporirea eficienței ei. Și aprecierile, și criticile, mi-au readus în minte o împrejurare similară de acum câțiva ani; atunci — era o adunare de dare de seamă și alegeri — atît biroul cît și comuniștii din conducere fuseseră supuși unei judecăți destul de aspre pentru că, din multa grijă în a-și delimita competențele, pierduseră prea adesea din vedere să-și conjuge acțiunile spre țelurile comune ale muncii politice. Avusese de suferit mai cu seamă capacitatea de mobilizare, de unire a eforturilor colectivului redacțional în direcții prioritare (care nici ele nu mai erau desluite cu limpezime), slăbise puterea de înriurire în domeniul educării și consolidării trăsăturilor moral-politice ale gazetarului-activist de partid. Printre „judecătorii“ de atunci se număraseră și cei vizați, într-o întoarcere sinceră spre ei înșiși, care se producea la capătul unei serioase autoanalize și din care se desprindeau învățăminte pentru viitor. Acum, cînd viitorul acela s-a prefăcut și el într-o etapă a trecutului, nu știu cîți dintre noi s-au mai gîndit, retrospectiv, la punctul critic de unde pornisem în reevaluarea și așezarea colaborării birou-conducere pe temelii noi, fapt este că între cele două momente evocate mai sus, drumul a fost străbătut în sens ascendent, experiența acumulată pe parcursul său fiindu-ne capital pentru etapa nouă de perfecționare la care ne obligă azi exigențele crescute ce se desprind pentru presă în general, pentru presa destinată cititorilor străini în special, din documentele programatice ale Congresului al XI-lea al partidului nostru.

Din această experiență, ca și din ceea ce ne-am gîndit să facem mai departe, aceste însemnări își propun să înfățișeze cîte ceva. Nu cu titlu exemplar, ci pur și simplu în nădejdea de a putea stimula o meditație și, eventual, un dialog.

Începînd cu începutul, nivelul de organizare a conlucrării a fost primul supus prefacerii: sporadică altă dată, reuniunile comune de lucru ale biroului de partid și conducerii au devenit în prezent o practică obișnuită. În sfera problematică a acestor reuniuni, soldate indeobște cu luarea de decizii comune, se află mai toate aspectele ce interesează ansamblul vieții redacționale — bunăoară, eficiența distribuirii cadrelor în funcție de nevoile activității, acțiunile de perfecționare a nivelului politico-ideologic, — acțiunile pentru întărirea ordinii și disciplinei, cele legate de planificarea de perspectivă, de alcătuirea planurilor tematice ale revistelor etc. În cele mai multe împrejurări, reuniunile comune sînt ele însele prevăzute într-o programare pe perioade mai lungi sau mai scurte; în decursul timpului am ajuns la concluzia că reușita lor este în bună parte condiționată de o pregătire prealabilă, de punerea problemei în dezbatere obștească. Iată și exemple. O hotărîre comună a conducerii și biroului privind sporirea eficienței muncii gazetarilor prin desfășurarea unor verigi intermediare, greoaie, în realizarea redacțională a revistelor, ca și prin distribuirea mai echitabilă a răspunderilor, a fost luată în urma unor discuții aprinse din adunarea generală a organizației de partid, discuții provocate la rîndul lor de autoreferatele a doi dintre ziaristii noștri cei mai experimentați. Mai de curînd, persistența unor neajunsuri în activitatea secretariatelor de redacție l-a făcut pe redactorul șef să propună conducerii și biroului organizarea unei consfătuiri, la care au participat, cum era firesc, tovarășii noștri din secretariate. Propunerile care s-au făcut, concluziile la care am ajuns ne vor permite ca, în săptămînile următoare, să trecem la punerea în practică de organizări și metode noi sau îmbunătățite din care ne așteptăm să rezultă întii de toate o întărire a răspunderilor personale, a inițiativei creatoare în activitatea secretariatelor și, decurgînd de aici, o calitate mai bună a muncii colective, a cooperării cu redacțiile, inclusiv cu redactorii responsabili de publicații.

Exemplele amintite nu trebuie totuși să ducă la încheierea că am fi ajuns în conlucrarea noastră la nivel optim. Chiar în domeniul eficienței, la care ele se refereau, mai avem încă destule de făcut,

fără a mai vorbi de aceea că și aplicarea unei decizii comportă urmărirea ei constantă și eventuale corecții din mers, lucru care se face încă fără suficientă elasticitate, adică potrivit unor situații noi sau unor efecte nescontate inițial. Este cazul, bunăoară, cu aportul fotoreporterilor, pe care de multă vreme nu îl considerăm la nivelul cerințelor actuale, nici sub unghiul calității, nici sub acela al cantității de fotografii realizate și publicate. Cauzele sînt multiple, ținînd, parte de persistența unor inerții în organizare și în chiar conceperea acestei activități la un nivel mai degrabă meșteșugăresc, în discordanță cu posibilitățile, cu disponibilitățile de talent ale oamenilor respectivi, parte de insuficienta considerare a problemei sub raport economic. Bine, veți spune, dacă și cauzele, sau, hai să zicem, tipul de cauze, le știți, de ce nu procedați în consecință? N-aș putea da un răspuns mulțumitor la o asemenea întrebare. Și aceasta tocmai fiindcă, după opinia mea, biroul și conducerea nu au colaborat în această chestiune cum trebuia. Sînt vreo doi ani de cînd, din însărcinarea biroului organizației de partid, un grup de comuniști a pornit la efectuarea unui studiu larg al problemei, plecînd tocmai de la implicațiile ei economice; oamenii și-au văzut cu seriozitate de treabă, au cercetat date, au făcut statistici, au cerut părerea fotoreporterilor, secretarilor, redactorilor, prezentînd la urmă biroului concluzii documentate, însoțite de mai multe propuneri. Dar, din păcate, lucrurile s-au oprit aici. Noi, cei din birou, n-am valorificat studiul, nu l-am propus unei analize și în colectivul de conducere. Din aminare în aminare, el a fost împins în afara preocupărilor curente, a fost pierdut din vedere în planificarea de perspectivă a dezbaterilor noastre, pentru ca acum să ajungem, împinși de necesitate, în fața acelorași chestiuni. Evident, după atîta timp, studiul a trebuit reluat, cheltuindu-se alte energii peste cele cheltuite odată de către un colectiv asupra căruia efectul acestei tergiversări n-a fost, vă puteți da seama, mobilizator. Tovarășii ne-au spus-o deschis, și muștrarea lor a fost pe de-a-ntregul îndreptățită.

Eram dator față de adevăr cu consemnarea și a acestei situații, nu prea de laudă; înțelegînd din ea cît este de binevenit și mereu actual indemnul străvechi de a nu lăsa pe miine ceea ce poți face astăzi, nu o privești totuși drept caracteristică pentru stilul în care se desfășoară colaborarea birou-conducere. De cîteva luni încoace, mai bine zis, din perioada în care s-au destășurat, cu toți membrii de partid, cu ceilalți lucrători ai redacției, convorbirile privind activitatea și viața lor, a organizației de partid, a instituției noastre în ansamblu, acordăm aspectelor de operativitate o atenție mărită, pe care ne-am făgăduit noi înșine și tovarășilor noștri să nu o slăbim. Mai ales că apar adesea împrejurări în care nu este timp pentru reuniuni care să-și aștepte rîndul în planificarea calendaristică. Așa s-a întîmplat cînd, în procesul ajustărilor de profil prin care au trecut trei dintre lunarele noastre, proces care a necesitat o deloc simplă revizuire a metodelor de muncă, au apărut — și un timp chiar s-au amplificat — întîrzieri față de graficele noastre interne, repercutate în întîrzierile de apariție. Trebuia acționat de urgență; calea pe care am ales-o a fost de a face apel la grupurile de comuniști din redacțiile implicate, ca la entități constituite unitar, pentru ca ele însele, evaluîndu-și

și canalizîndu-și energiile, să-și formuleze, cu vailoare de angajament, planurile de recuperare și lichidare a întîrzierilor. Odată alcătuite, planurile-angajament au fost examinate în comun de biroul de partid și conducerea instituției (fiecare dintre redactorii responsabili de revistă fiind într-aceasta de fapt exponentii opiniei colective a grupului de comuniști din care ei fac parte), luîndu-se măsura ca mersul îndeplinirii acestor planuri să fie urmărit tot în comun, săptămînal, nu numai în vederea controlului, ci și al sprijinirii eforturilor. Rezultatele în mobilizarea individuală și obștească și, aș spune, îndeosebi în mărirea coeziunii colectivelor respective a început de îndată să-și arate efectele. La ora aceasta, „ofensiva“ antiîntîrzieri e în desfășurare, dar n-am ajuns încă la izbîndă. Și cred că nu greșesc dacă spun că succesul final al acțiunii noastre depinde în cea mai mare parte de felul cum vom ști să nu slăbim nici o clipă exigența față de respectarea angajamentelor, în primul rînd dinlăuntru colectivelor care și le-au asumat și din care noi, cei din birou și din conducerea redacției facem parte integrantă. Este, în definitiv, aici un examen nu numai al maturității politice și profesionale a colectivelor respective, ci și unul al propriilor noastre capacități de conducere. Examen pe care noi îl dăm în fața obștei de al cărei bun mers sîntem răspunzători.

Vorbeam, puțin mai înainte, de convorbirile purtate în timpul verii, care s-au încheiat, cum se știe, cu unul dintre cele mai importante evenimente ale vieții noastre de organizație din ultima vreme: adunarea prilejuită de analiza felului cum am înțeles și înțelegem în viitor să răspundem comandamentelor înscrise în Angajamentul solemn de partid, pentru ca fiecare în parte și toți laolaltă să ne onorăm cu adevărat semnătura pe care am depus-o însușindu-ni-l. Și pentru conclucrarea dintre biroul de partid și conducere această acțiune a fost deosebit de fertilă. Pe tot parcursul ei, schimburile noastre de idei au devenit mai vii, într-un dialog deschis aplicat asupra unor chestiuni care, rezultate din chiar mersul convorbirilor, se impuneau deodată atenției cu o nouă pregnanță. Așa s-au dovedit a fi, bunăoară, problemele cadrelor din sectorul translație, mai ales în sensul selecționării și perfecționării elementelor tinere. E un punct care de ani de zile îl simțim ca nevralgic, dar care acum amenință să devină de-a dreptul critic, dacă nu se vor lua de urgență măsuri coerente, hotărîte. Evident, nu e în puterea instituției noastre să pună lucrurile în mișcare, dar felul cum au apărut lucrurile în această vară ne-au făcut să ne angajăm cu o energie nouă în reactualizarea propunerilor redacției noastre pentru a se da acestei chestiuni, vitală pentru noi, dar nu numai pentru noi, o rezolvare viabilă.

Tot convorbirile ne-au demonstrat că trebuie să ne îndreptăm cu mai multă continuitate atenția asupra problemelor de perfecționare profesională a gazetarilor în spiritul Legii presei și în acest domeniu răspunderea noastră este conjugată. Pînă acum ne-am limitat la înlesnirea organizării unor cursuri de limbi străine pe linie sindicală, la indemnul spre însușirea tehnicilor gazetărești; de acum înainte, este vorba mai ales să urmărim eficiența formelor de studii instituite și îndeosebi să acționăm pentru a nu reduce totul la tehnicile profesiei, așa cum mai există tentația uneori. Avem nevoie de un plan de acțiuni pentru perfecționarea măiestriei ziaristice, pentru stimularea emulațiilor în acest dome-

niu; avem de asemenea nevoie să îmbinăm mai strâns această latură a muncii cu perfecționarea politico-ideologică, în așa fel încît ele să se sudeze cu adevărat într-un tot organic. În sensul acesta, anul de învățămînt de partid care începe oferă multe posibilități ce se cer valorificate cu pricepere, cu inventivitate, printr-o aplicare la concretul muncii de presă, mai stăruitoare decît pînă acum. Anul acesta, mai toți conducătorii seminariilor noastre sînt membri ai conducerii redacției — iată înca un teren de colaborare cu biroul de partid — cu o considerabilă experiență în activitatea de propagandă, experiență care se cere fructificată în spiritul însuși al sintezei dintre direcționarea profesională și organizatorică și formarea ideologică și etică.

Și pentru că, vorbind de formare, am atins de fapt sfera educării moral-politice, nu pot să închei aceste pagini fără să subliniez cită răspundere, din nou conjugată, revine conducerii redacției și biroului de partid în promovarea aceluși stil de activitate cu valoarea educativă cea mai ridicată: stilul ce-și încorporează firesc vigilența spiritului critic și rectitudinea autocriticii. Adunarea de partid prilejuită de semnarea Angajamentului solemn a apreciat că în redacția noastră spiritul constructiv al criticii are acum o întemeiere solidă, la toate nivelele. Au dovedit-o, între altele, înseși convorbirile, prin franchețea cu care s-au pus problemele, chiar dacă pentru unii dintre noi ceea ce auzeau nu a fost totdeauna prea plăcut. Din acest punct de vedere, perfecționarea necesară stă mai ales în promptitudinea exercitării criticii, de îndată ce un neajuns și-a făcut apariția, nepermițînd astfel ca elementele negative să se acumuleze și, prin asta, să-și consolideze poziția. Este direcția în care atît biroul de partid, cit și conducerea redacției s-au angajat să acționeze, și rezultatele de pînă acum sînt în cel mai înalt grad încurajatoare. Mai spinos, e adevărat, este drumul autocriticii pe care s-o recunoaștem, pașii noștri sînt... cam șovăielnici și timizi. Unii, ceva mai fermi, au fost făcuți în adunările recente de partid, într-o recentă dezbateră din colectivul de conducere care a trecut în revistă activitatea fiecărui membru al său pe parcursul unui an. Dar nu e suficient: este aici nevoie de multă, răbdătoare perseverență. Biroul de partid s-a gîndit, pe linia unor intenții mai vechi, dar nepuse din păcate în practică la timpul potrivit, la o serie de autoanalize pe care să fie invitați, să le facă în adunările generale de partid, mai mulți dintre comuniști, începînd cu tovarășii din conducere, sau grupurile de comuniști, așa cum sînt ele constituite și cum au început să lucreze ca entități organice. Autoanalize nu ca scop în sine ci, se înțelege, ca metodă de lucru. E încă puțin, o știm, dar să facem începutul; pe urmă, sînt convins, inițiativele se vor înmulți și ele.

Îmi opresc aici însemnările. N-am epuizat, bineînțeles, problematica acelei colaborări pe care, de o bună bucată de vreme, n-am încetat să o edificăm, pas cu pas. Îi spuneam, în titlu, „conlucrarea necesară”; de fapt, în viața redacției ea a devenit mai mult decît atît: este conlucrarea firească, aceea fără de care nu se poate.

ȘERBAN STATI

secretarul organizației de bază P.C.R.
Redacția publicațiilor pentru străinătate

ZIARIȘTI ROMÂNI PESTE HOTARE

În cadrul Protoacoalelor de colaborare și schimburi interredacționale dintre Uniunea ziarîștilor din România și Uniunile de ziarîști din R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, R. P. Polonă, R.S.F. Iugoslavia, R. P. Ungară și U.R.S.S., au efectuat vizite de informare și documentare în lunile august și septembrie:

În R. P. BULGARIA: **Fridrich Gronski**, fotoreporter la „Steagul roșu“-Ilfov, în schimb de experiență cu ziarul „Sofiska Pravda“.

În R. S. CEHOSLOVACĂ: Un grup de ziarîști români din presa locală din care au făcut parte: **Ilies Francisc**, redactor șef la ziarul „Fáklya“ din Oradea; **Dumitru Turtureanu**, secretar general de redacție la ziarul „Steagul roșu“-Ilfov; **Tiberiu Iancu**, secretar general de redacție la Studioul de Radioteleviziune din Cluj.

În R.S.F. IUGOSLAVIA: **Ioan Sorescu**, redactor la „Tribuna Sibiului“ în schimb de experiență cu redacția „Vecernii Liszt“ din Zagreb; **Kacsir Maria Clara**, șef de rubrică la revista „A Hét“, pentru a participa la festivalul internațional de teatru organizat de BITEF, la Belgrad.

Pentru a participa la Reuniunea internațională a ziarîștilor și scriitorilor de turism din țările balcanice care s-a desfășurat la Scoplje între 18—21 septembrie, o delegație de ziarîști alcătuită din **Vasile Dochia**, redactor șef al revistei „Autoturism“, și **Titus Irimie**, redactor șef adjunct la redacția emisiunilor pentru străinătate — Radioteleviziunea română.

În R. P. POLONĂ: Un grup de ziarîști specializați în probleme agrare din care au făcut parte: **Albert Anton**, redactor șef al ziarului „Harghita“, ing. **Nicolae Florian**, redactor principal la revista „Agricultura socialistă“, și **Vasile Tincu**, comentator publicist la revista „Femeia“.

Simion Tavitian, redactor șef adjunct al ziarului „Dobrogea nouă“-Constanța, în schimb de experiență cu redacția „Kurier Szczecinski“ din Szczecin; **Vasile Barbu**, redactor la „Tribuna Sibiului“, pentru a participa la festivitățile prilejuite de cea de a XXX-a aniversare a ziarului „Slowo Polskie“ — din Wroclaw.

În R. P. UNGARĂ: Un grup de ziarîști specializați în probleme agrare, alcătuit din **Teodor Marcarov**, șef de secție la ziarul „România liberă“, **Georgică Buzilă**, secretar general de redacție la „Flamura Prahovei“, **Mircea Canțar**, redactor la „Viitorul“-Caraș Severin.

Gerhard Michel Bonfert, redactor la „Die Woche“, în schimb de experiență cu „Neue Zeitung“ din Budapesta.

Dan Birlădeanu, secretar principal de redacție la „Flacăra“, invitat al redacției „Interpressgrafic“.

În U.R.S.S.: **Camil Grigoraș**, șef de rubrică la ziarul „Flacăra Iașului“, în schimb de experiență la Agenția „Novosti“ din Moscova.

DRUM OSTĂȘESC

(CONSEMĂRI DE REPORTER MILITAR)

În sala de proiecție a Studioului cinematografic al armatei urmăream derularea imaginilor de filmotecă ce aveau să se închege într-un documentar evocator. Se succedau pe ecran frinturi de atacuri și contraatacuri, trageri de artilerie, misiuni aeriene, salturi sub foc în larguri de cîmpie, pe coaste de dealuri, peste ape, marșuri... Truda amarnică a ostașilor în volbura unor anotimpuri îndirjite — vara fierbinte a insurecției, toamna pășind cu coloanele românești și sovietice pe pămînturi transilvane ce le așteptau precum zorii unei dimineți cu soare, după o noapte a durerilor, toamna împlinită înalt la Carei și Satu Mare, în acel 25 octombrie intrat în istorie și păstrat în sărbătoare, iarna cu bătălii pe străzile Budapestei și în Tatra, Matra și Javorina, primăvara asalturilor finale, a victoriei și păcii, apoi altă vară fierbinte, cea a întoarcerii, cu învingătorii defilînd pe sub Arcul de triumf.

După aceea, pe ecran au apărut priveliștile noi, de după ani și decenii, din lungul aceluia drum. Era ca și cum cei ce au ajuns, cu steagurile tricolore, pină aproape de Praga, veneau iarăși spre casele lor și întilneau locurile pe unde trăiseră încordarea luptelor și sîngeraseră și lăsaseră mormintele camarazilor, mormintele ce se înșirau, răscolitoare în tăcerea lor, pretutindeni pe acest drum. Locurile erau aceleași și totuși altele, își lecuiseră rănile, crescuseră în pacea lor ziduri noi și generații noi. Panoramări largi descopereau blocuri și uzine, parcuri, mișcarea diversă a oamenilor și undeva, răsărind dintre flori și din viață, monumentele. Cel mai adesea, statuia unui soldat.

În soldatul de piatră sau de bronz sînt toți soldații aceluia drum al vitejiei și sacrificiilor, aceluia drum al eliberării, soldații care purtau în suflete chipul patriei și chemările Partidului Comunist Român și continuau în timp crezurile și virtuțile înaintașilor, și, ca și aceștia, scriau cu arma și cu fapta o carte din care să-și nutrească vrednicia urmașii.

De aceea, soldatul din statuie parcă merge, tot merge în drumul său. Drumul datoriei.

În ambianța senină, multicoloră și plină de mișcare a orașelor și satelor, monumentele ostașilor români dezvăluie sensuri și relații emoționante. Cei care, în zilele dintii ale insurecției, au barat intrarea dușmanului fascist „la porțile Severinului“, soldați de la partea sedentară și soldați care abia silabiseau alfabetul instrucției, muncitori, țărani din împrejurimi, tineri, însuflețiți de organizația locală de partid, apărau nu numai străvechea Drobeta, ci și uimitoarea citadelă hidroenergetică făurită aici peste ani. Trupele diviziei ce-și cucerise în 1917 numele de Mărășești, curățind în august 1944 teritoriul Dobrogei și litoralul de cotropitori, puneau, în planul devenirii, temeliiile Neptunului, Venusului, Aurorei, Saturnului, Jupiterului cu care ne mîndrim azi. Între „Marea cea mare“, cum îi spunea frumos Mircea cel Bătrîn, și podișul Boemiei, dru-

mul ostașilor români a fost jalonat de nenumărate lupte. Fiecare din ele deschidea nu numai calea spre noi aliniamente și spre Victorie, ci și spre vremurile noi, vremurile sub semnul libertății, dreptății, innoirilor, socialismului și comunismului. Și, deopotrivă, spre noua substanță, menire și rînduială a oștirii pe măsura acestor vremuri.

Pe pămîntul pe care, la întoarcerea din depărtări, ostașii au îngenunchiat și l-au sărutat ca pe obrazul brăzdat de griji și dor al mamei, pămîntul drag al României, pe drumul de acum mai bine de trei decenii, alte contingente și promoții și-au purtat pașii, răscolind ecouri și împlinind, prin ani — anii revoluției și construcției socialiste — rosturile vechi și noi ale veghei, ale slujirii țării. Încorporat într-o toamnă din tinerețea mea — ce mult mi se pare că este de atunci! — am însemnat și eu, în rînd cu alți tovarăși de condei și uniformă, prin pagini și coloane, și mi-am întipărit în ființă episoade, nenumărate episoade ale acestui drum al „soldaților de după soldați“.

Atunci, în timpul acela al transformărilor și iureșurilor, mi se părea firesc să întilnesc undeva, pe vreun cîmp de instrucție, în vreun poligon sau tabără, comandînd plutoane sau companii, oameni pe care, mai deunăzi, îi cunoscusem ca soldați poate pe același cîmp de instrucție, în același poligon sau tabără, soldați-muncitori și soldați-țărani. Mi se părea firesc, deși faptul era totuși extraordinar, cum extraordinar era tot ce însemna revoluție, mi se părea firesc pentru că mii și mii de tineri, comuniști și uteciști, răspundeau cu „am înțeles“ la sarcina trasată de partid de a se consacra — pentru o viață — vieții sub drapel, așa cum alții, de asemenea mii și mii, răspundeau altor și altor sarcini. Unii dintre aceia, personajele reportajelor de-atunci, au suit pe trepte ierarhice de vîrf, mulți au rămas în regimente, adesea aceleași regimente în care au intrat ca soldați. Se întîmplă să mă regăsesc cu ei tot pe un cîmp de instrucție, ori în poligon, ori în tabără, sau pe un șantier, sau, ca de curînd, în această vară, pe malul unei ape gata să dea năvală peste ogoare și așezări, totdeauna undeva, la post. În răgazuri, îmi povestesc ce au mai făcut de cînd nu ne-am văzut și, ascultîndu-i, încerc aceași convingere că dincolo de unicitatea fiecărei biografii, de bucurii și necazuri, de succese și insuccese, sînt cu toții oameni ai datoriei, așa cum au pornit din pragul cel fără seamăn al tinereții.

Erau altele multe, care de asemenea nu mă mirau, deși... Cum a fost la o aplicație cînd unitățile au venit în zonă cu statutul „de infanterie“ și au plecat de acolo cu alt statut, de „mecanizate“, pur și simplu se urcaseră în mașini și odată cu aceasta trebuiseră să dobîndească o nouă viziune asupra spațiului și timpului și asupra încărcăturii lor tactice... Cum a fost cînd bărbații aceia, pe care nu mă satuream să-i admir (cum nu mă satur nici astăzi), de la

manșele „clasicelor“ au trecut pe reactoare subsonice, apoi pe supersonice, trebuind și ei să dobîndească — adică să lupte cu ei înșiși, cu obișnuințe, cu deprinderi, cu formule și scheme complicate, — să dobîndească, spun, o nouă înțelegere a spațiului și timpului, a văzduhului... Cum a fost cînd un lector ce se chinuise să mă învețe „carte“ la un curs, la academie, mi-a spus, la un timp după aceea, că nu mai este la Academia militară, că lucrează la un institut de cercetare, că acum se străduiește să modeleze în ecuații lupta unei subunități... Cum a fost cînd am luat întîia oară interviuri rachetiștilor... Și cum a fost de atîtea și atîtea ori. Nu mă miram, deci. Și totuși, ce zociume mi se revelau aflînd ce se petrecuse cu personajele reportajelor mele între o ipostază și cealaltă, zilele prelungite pînă în noapte și nopțile prelungite pînă dimineața, stările acelea ale uitării de sine și ale încordării spre clipele raportului : „Am îndeplinit misiunea!“ și ale rostirii la care are dreptul conștiința datoriei împlinite : „Servesc patria!“.

Nu este în intenția mea să acreditez ideea că oamenii aceștia sînt neobișnuiți. Condiția lor umană este a atîtor altora. sute de mii, milioane care săvîrșesc faptul muncii cotidiene cu o rîvnă, cu o intensitate și cu o înțelegere a menirii lor și a comandamentelor epocii care-i dau altitudine etică. În această condiție rezidă și capacitatea de a transforma, în împrejurări speciale, eroismul muncii de zi cu zi în eroismul cerut de situațiile de excepție.

Au trecut mai bine de două decenii de la viscolul cumplit care ne-a bîntuit țara și încă îl am în minte, ca și cum ar fi în fața mea, pe un soldat, mecanic conductor de tanc, un lungan slab, spălăcit, atît de anonim încît cei din subunitate abia dacă puteau să spună despre el altceva decît numele și specialitatea. În zilele și nopțile furtunii albe i-a uimit pe toți. Și-a croit cale prin nămeți, pe străzile Bucureștiului și pe cîmpuri, cărînd alimente la spitale și cămine de copii și echipe de intervenții pentru repararea liniilor electrice și de telecomunicații, din 24 de ore dacă apuca să se odihnească două, trei, uneori a trecut și peste acestea. Abia cînd s-a sfîrșit totul a mărturisit că-i degeraseră cîteva degete... Undeva, într-o mică garnizoană din vîrf de munte, tot într-o iarnă, un ostaș a făcut un ulcer perforat. Zeci de kilometri despărțea garnizoana de spital. Un ofițer și trei militari în termen l-au purtat pe brațe pe povîrnișuri pe care era greu să mergi și de unul singur pînă la un capăt de drumeag unde răzbiase un tanc, de aici echipajul acestuia s-a angajat într-o cursă contracronometru, cu performanțe excepționale de măiestrie și viteză, pînă la spital...

Am cunoscut oamenii deminărilor — ofițeri, subofițeri, soldați — i-am văzut **pieptănînd** păduri și țărini în care pîndea primejdia, i-am văzut scoțînd proiectile și mine din pămînt cu acea enormă răbdare și grijă a arheologilor, cu broboane de sudoare înflorite pe frunte, i-am văzut demontînd focoase — cum se tirau de lent și apăsător clipele ! Știam cîte ceva despre fiecare, îi știam pe cei pe care-i așteptau acasă soții și copii, îi știam pe cei care erau la începutul acestei meserii „în care nu se poate greși decît o dată“, știam ce speranțe și planuri de viață au... Am stat odată de vorbă cu un foarte tînăr parașutist. Avea părul alb. O întîmplare între cer și pămînt. Șansa, una singură între multe, multe neșanse, și o mină de tovarăș îl ajutase să scape. Și după aceea ? — l-am întrebat. După aceea am

sărit iarăși, o dată și încă o dată, de cîte ori a trebuit, mi-a răspuns. A fost greu ? — l-am mai întrebat. Da, a fost greu, destul de greu — mi-a răspuns...

În cîteva rînduri am scris și despre oameni care nu mai sînt, reconstituindu-le portretul post-mortem din mărturiile altora. Îi plăcea să cînte — mi s-a spus despre unul. Era așa, ca noi toți, mi s-a spus despre altul...

În ostașul din statuile de piatră sau de bronz, ostașul care merge, tot merge în drumul lui, sînt toți ostașii dinaintea lui, din leatul lui și de după el. Ostașul datoriei.

Mi-amintesc începuturile acțiunii de masă pentru formarea de militari și subunități de frunte. Cînd o companie dobîndea acest titlu, mai ales cînd îl deținea ani la rînd, faptul lua proporție de eveniment. Iată că acum aveam batalioane și unități de frunte. ceea ce, pe atunci, părea aproape imposibil. Aveam chiar mari unități. Și după cum arată nu doar angajamentele asumate de comandanți, de comuniști și uteciști, ci îndeosebi energiile care se investesc, elanurile care dau ritmuri tinere și dirze dinamicii de pe terenuri de instrucție și de aplicații, din poligoane și tancodroame, acestui front înaintat i se vor alinia alte și alte forțe.

Este, în graficul acestei creșteri impetuoase, o înfrunțare a însuși mersului înainte al armatei noastre populare, făurită și educată de gloriosul nostru partid comunist, a ceea ce simte, gîndește și săvîrșește la posturile ce i s-au încredințat — posturile de onoare și de răspundere în apărarea a tot ce înseamnă, a tot ce este și va fi România socialistă.

Colonel GH. BEJANCU

TINERI FRUNTAȘI LA
„AUTOMATICA“

MARIN DAN, inginer proiectant

ALBINA ȘI TIMPUL

Nici nu știam parcă în ce fel să-mi botez mai bine articolul, acest articol cu care îi rămâneam mereu dator revistei „Presa noastră“. Până la urmă, nolens-volens, m-am decis, nu fără o anume greutate. Să-i zic „Albina și Timpul“, înțelegând că acest titlu ar putea poate exprima mai bine pătrunderea revistei în esențe, în esențele patriei în suș și, — de ce nu — în longevitatea ei aproape centenară.

În acest an, Anul 1975 „Albina“, urmînd mereu cu iubire și răspundere, linia de soare a libertății românești, își desfășoară larg acele aripi de dor în niște zboruri temerare spre a culege, harnică și nestînjinită, din nectarul acestei vremi întru îndulcirea celor care o foarte așteaptă, o citesc, și... o dau mai departe.

„Albina“ vine de demult, de atunci de cînd nevoia de lumină era dorită ca sarea în bucate, era așteptată la țară, dar și la oraș tot așa precum aștepti după o noapte de întuneric să răsară soarele.

Revista „Albina“, fondată de eminentul om de știință Spiru Haret, ieșea de sub teacuri la 5 octombrie 1897, luîndu-și zborul spre inima și mintea săteanului. În epoca aceea de sfîrșit al veacului al XIX-lea, cînd în casa țaranului sălășluiau neștiința și mizeria, „Albina“ a apărut ca o necesitate absolută pentru lumina omului ogoarelor strivit de trudă silnică, de împilare, de nedreptate, de neștiință. Așa cum se arată și în Apelul prin care se anunța apariția revistei o seamă de oameni inimoși se hotărîră să lucreze cu tot focul unei curate iubiri de patrie pentru lumina prin cultură a poporului. „Mulți — se spunea în Apel — nu citește aproape nimic, iar alții citesc ce li se oferă de cel dintîi venit. S-au găsit în casele țaranilor și orășenilor cu puțină carte scrieri al căror cuprins îți sperie mintea și rămii uimit de cum s-au putut publica și răspîndi în popor asemenea scrieri cu desăvîrșire otrăvitoare pentru viața lui sufletească“. Care era menirea „Albinei“, ne mărturisește cel mai bine Programul revistei care cuprindea 21 de puncte, 21 de punți luminoase care legau cu credință „Albina“ de cititorii săi. Fiind „o revistă enciclopedică populară“, slovele ei, scrise de cei mai mari cărturari, răspîndeau cunoștințe privitoare la : educațiune și instrucțiune, istorie națională, știință, medicină populară, literatură română, folclor, geografie, școală rurală, bărbați mari ai românilor și ai lumii, precum și alte cunoștințe ce puteau să deschidă o fereastră

de lumină în întunericul dens al analfabetismului, și al inapoierei culturale.

Încă de la întîiul număr, lună de lună, an de an, deceniu de deceniu au salahorit cu statornicie la „Albina“ condeie strălucite, cărturari cu dragoste de popor, numele lor rămînînd veșnic însoțite de prețuire și recunoștință fără de hotare. Se cuvine, cu iubire, să-i amintim aici pe George Coșbuc, Titu Maiorescu, Spiridon Popescu, Sofia Nădejde, Constantin Nottara, Nicolae Gane, Petre Ispirescu, G. Dem. Teodorescu, Petre Dulfu, Șt. O. Iosif, A. Vlahuță, Liviu Rebreanu, Nicolae Iorga, Cezar Petrescu, Gala Galaction, Sadoveanu, Arghezi și mulți, mulți alții care au purtat prin vremi făclia culturii românești pînă în cele mai îndepărtate vetre ale satelor și orașelor.

Pînă la 23 August '44, „Albina“ a cunoscut perioade de grele vitregii cînd numai datorită donațiilor făcute în urma deselor și insistențelor apeluri ale redacției a putut să-și continue apariția. Adevărata ei viață începe odată cu eliberarea țării cînd largi drumuri se deschid culturii, cînd totul este pus în slujba bunăstării materiale și spirituale a omului. Din această clipă „Albina“ devine, în frontul presei noastre, un cronicar al vremurilor noi de libertate și prosperitate, un soldat credincios al partidului ale cărui lumină și înțelepciune le răspîndește fără odihnă în rîndurile populației rurale. Drumul glorios parcurs de „Albina“ în anii noștri de aur poartă încrustate pe răboi marile realizări și transformări petrecute în istoria României noastre socialiste, în istoria satului românesc, a oamenilor, a idealurilor lor de viață demnă și prosperă.

An de an, „Albina“ și-a lărgit aria tematică, încercînd să cuprindă fenomenele fierbînti ale acestui timp, ale acestei țări, ale României Socialiste, ale acestei istorii în marș ai cărei eroi sîntem noi. „Albina“, călăuzindu-se după învățătura de partid, după istoricele documente ale Congreselor IX, X și XI, după cuvîntările secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a străduit să fie tot mai mult un puternic stindard de educație, de informare, de captare a cunoștințelor în bătălia pentru o viață mai bună, pentru un viitor strălucit, pentru a construi frumos, înalt și durabil, Edificiul fericirii.

Un moment de o deosebită importanță în viața revistei noastre l-a constituit Hotărîrea Secretariatului C.C. al P.C.R. cu privire la noul profil al „Albinei“ și anume : să militeze pentru lărgirea orizontului de cultură al țărănimii noastre corespunzător cu nivelul și cerințele actuale ale vieții ; să popularizeze cele mai noi cuceriri ale științei, să contribuie la formarea concepției științifice despre lume și viață ; să dea viață indicațiilor de partid.

Astăzi, „Albina“ se prezintă în fața cititorilor săi, care o îndrăgesc și care o prețuiesc din ce în ce mai mult ca pe-un bun și nedespărțit prieten, cu o paletă multicoloră de preocupări și probleme dintre cele mai instructive și mai folositoare vieții și muncii lor, care îmbrățișează interesul diferitelor categorii de oameni din mediul rural: țărani, intelectuali, elevi, bătrâni, tineri și femei. Varietatea tematică este realizată și se vede în conținutul și profilul fiecărei pagini în parte care, împreunate, alcătuiesc acel evantai de culori adânci specifice vremii noastre, setei mereu crescînde de cultură a țaranului, a acestui om care își îngemănează viața nouă cu știința lucrării pămîntului, cu neastîmpărul de a afla răspunsuri la marile probleme ale Universului, de a cunoaște tot mai mult lumea, cuuceririle acestui secol.

Pagina de început a „Albinei“ deschide cititorului larg poarta spre acest univers de probleme. Familiarizîndu-l cu cele mai actuale evenimente politice, cu realizările politicii partidului în toate domeniile de activitate, cu istoria nouă pe care o făurim clipă de clipă, pagina întâi îl invită pe cititor să drumetească prin diversele cotloane ale istoriei, ale științei, ale medicinei, ale școlii și familiei, să cunoască mai bine lumea pe care o îmbrățișează cu mintea-i iscoditoare. „Albina“ îi poartă de oameni satului prin istoria de ieri, de azi și de mâine a patriei, le înfățișează eroismul luptelor de secole ale înaintașilor noștri pentru independență, pentru libertate, pentru viață dreaptă și demnă, mărețele pagini de crîncene bătălii pe care le-a dat partidul nostru pentru sfărîmarea lanțului de robie, de înmîlare, de neomenie. Voievozi, eroi ai îndepărtatelor vremi, eroi ai neuitaților ani de luptă împotriva fascismului, eroi și cronicari ai vremurilor noastre socialiste constituie liantul materialelor care înalță sfînta cinstire și dragoste pentru aceste meleaguri românești. Istoria vie, de azi, a satului românesc, a oamenilor care urcă pe verticala acestui timp socialist este consemnată cu pasiunea condeiului și a sufletului. De la activitatea așezămintelor de cultură pînă la acțiunile gospodarilor pentru înflorirea ogoarelor și a vetrelor lor, de la problemele de educație pînă la grijile diurne, tot ce se naște, tot ce respiră și crește dar și tot ce pălește își află locul în coloanele revistei și mai ales în pagina intitulată „Amfiteatrele satului“.

„Albina“ le deschide o fereastră spre Universul fără taine, ajutîndu-i să-și formeze și să-și dezvolte o concepție științifică, materialistă despre lume, să cunoască uriașele succese obținute în cele mai variate domenii ale științei. Ținînd seama de cititorul căruiua ne adresăm, redacția a depus și depune strădanii pentru ca articolele, informațiile și stîrile să aibă un conținut cît mai bogat și un nivel publicistic cît mai limpede, cît mai atrăgător. O seamă de materiale apărute în acest an — cum ar fi, bunăoară, pagina tematică „Această fantastică lumină“, precum și articolele „Stelele mărturisesc“, „Enigma cometelor“, „Soarele luminează de miliarde de ani“, „Oamenii se vor muta în Cosmos?“, „Cînd cade o stea“ etc. — au avut un larg ecou în rîndul cititorilor noștri, explicîndu-le fenomene din natură care-i interesează în mod deosebit.

În aceeași sferă de preocupări se înscrie și pagina intitulată „Mit și adevăr“, destinată educației ate-

iste pe care o realizăm prin popularizarea concepției materialist-dialectice despre lume. În această pagină își află loc materiale de critică a diferitelor credințe mistice, de explicare a unor întîmplări pretins supranaturale. Înelișul mistic al unor fenomene este desfăcut de argumentele și cuceririle științei. În lumina acestor adevăruri de necontestat, sint alungate falsele credințe, legendele biblice, născocirile de tot felul care s-au răspîndit din îndepărtate timpuri în umbra analfabetismului, a necunoașterii, a neștiinței.

Viziunea asupra drumului uriaș pe care îl parcurge în vremea noastră știința îi este redată cititorului și prin pagina de „Cadran științific“. Aceasta pune la dispoziția săteanului aspecte din realizările științei românești și universale, noutăți în știință și tehnică. În afara variatelor probleme rezultînd din această tematică, periodic realizăm pagini pe așa-zise „dosare“ ale unei probleme (resurse energetice, poluare, demografie etc.) sau pagini despre principalele culturi agricole cu incursiuni din preistorie și pînă în contemporaneitate.

„Medicina pentru toți“ este pagina profilată pe probleme de sănătate. Prin publicarea unor articole semnate de medici se explică cauzele diferitelor boli, se dau îndrumări pentru prevenirea și tratarea lor. Mult apreciată de cititori este „Posta medicului“ în cadrul căreia se dau răspunsuri la diverse întrebări pe care locuitorii satelor le pun, iar la rubrica „Elixirul plantelor“ inserăm scurte articole cu privire la folosirea plantelor medicinale în tratarea diferitelor afecțiuni. Am putea spune că această pagină este o adevărată carte a sănătății.

Viața școlii și raportul ei cu familia constituie tematica paginii „Școala și familia“. Sfaturi pentru părinți, materiale despre activitatea școlară și extrașcolară, despre profesori cu activitate deosebită, despre elevi cu bune rezultate la învățătură și în viața lor din afara școlii sint obiectivele materialelor publicate în cadrul acestei pagini. Tot ceea ce este caracteristic muncii tineretului școlar și cadrelor didactice din școala de azi alcătuiește fantezia acestei pagini, oferînd imaginea progresului continuu al școlii românești.

Educația estetică și patriotică constituie scopul paginilor de „Literatură“ și „Artă“. Povestiri noi, nuvele și reportaje cu tematici inspirate din viața satului sau cu un conținut interesant pentru locuitorii satelor sint găzduite de pagina de literatură, alături de producția izbită a creațiilor literare din țară. Criteriile de selecție au în vedere bogăția de idei a lucrărilor, observația realistă, mesajul lor de umanitate, ca și reușita artistică, și ca o permanentă, folclorul literar stă în mod constant în atenția noastră. Am deschis o fereastră și spre valorile literaturii universale publicînd pagini antologice din cei mai mari scriitori ai lumii. Este un început căruiua dorim să-i dăm dimensiunile cuvenite.

La pagina de artă, rubrica recent inițiată „Galeria maestrilor“ urmărește informarea masei largi de cititori asupra celor mai mari artiști clasici români ai secolului XX, dînd în același timp noțiuni prețioase de estetică. Arta amatoare, ca și arta populară sint prezente cu regularitate în această pagină. Mu-

XI

UNIVERSITĂȚII
POPULARE

TOTALĂ ADEZIUNE LA SUPREMUL ÎNDREPTĂR

Articolul prezintă o analiză detaliată a tendințelor culturale și politice din satul românesc în perioada respectivă. Se discută despre rolul mass-mediei și al organizațiilor culturale în formarea conștiinței cetățenilor și în promovarea valorilor naționale.

PROGRAMUL VIITORULUI

Textul descrie planurile și proiectele culturale pentru viitor, inclusiv organizarea de evenimente, spectacole și activități educative pentru a îmbogăți viața culturală a satului.

tațiile care au loc în viața satului și în acest domeniu, tot ceea ce este nou în peisajul cultural-artistic al satului constituie unul din țelurile revistei noastre. Un efort deosebit îl facem pentru acoperirea tuturor domeniilor artei — artă cultă sau artă populară, plastică, muzică, teatru, coregrafie. Trațind despre valorile perene ale artei românești, revista noastră își face nobila datorie de a contribui la educația patriotică a cititorilor săi. Un alt capitol pe care îl scriem în marea carte a artei românești este și acela al prezenței ansamblurilor artistice de amatori pe scenele lumii, înaltul prestigiu pe care cîntul, jocul, portul românesc l-au cucerit în anii noștri de aur.

Spre a oferi cititorilor o destindere dublată de elementul instructiv publicăm cu bune rezultate în ceea ce privește audiența în rîndul abonaților noștri, o pagină „Magazin”. Curiozitățile din țara noastră și lumea întreagă, senzaționalul surprins gazetărește, vorba de duh exprimată prin condeul lui Amza Pellea care susține rubrica „Nea Mărin la Albina”, faptul deosebit din cultura popoarelor consemnat de colaboratorul nostru dr. Ion Vlăduțiu, sînt cîteva din lucrurile încărcate de interes și atractivitate pe care pagina noastră „Magazin” le oferă număr de număr.

Conținutul revistei noastre se îmbogățește datorită efortului pe care colectivul redacțional îl face

clipă de clipă, dar mai ales propunerilor și sugestiilor exprimate de către cititorii și colaboratorii noștri prin numeroasele scrisori pe care le încredințăm revistei. Aceasta demonstrează și legătura din ce în ce mai puternică, puntea de interes și afecțiune pe care redacția noastră a realizat-o cu largul său cerc de cititori. Această legătură am împlinit-o și prin valorificarea acestor sugestii ale cititorilor, dar și printr-o serie de acțiuni întreprinse de „Albina”. În acest sens merită să amintim întîlnirile pe care le organizăm periodic, în diferite zone ale țării, cu cititorii, corespondenții și colaboratorii revistei. De asemenea, prin valorificarea scrisorilor, corespondențelor, prin rubricile noastre de dialog cu cititorii, prin răspunsurile directe această legătură devine tot mai puternică. Albina este tot mai îndrăgită, tot mai cerută de cititorii ei. Un fapt elocvent și îmbucurător pentru noi, în același timp, este și acela că în decurs de numai cîteva luni, din ianuarie și pînă în august a.c., „Albina”, de la 30 000 de exemplare, a ajuns la un tiraj de aproape 100 000 de exemplare, cererile abonaților mărindu-se sensibil de la o lună la alta.

Redacția revistei face mereu noi sondări, încearcă să oglindească frămîntările creatoare ale acestui timp, ale acestei lumi a satelor, ale acestor oameni cărora ne adresăm: țărani cooperatori, brigadieri, tractoriști, ingineri, profesori, învățători, medici, președinți de cooperative, primari etc., pentru găsirea de noi forme pentru a le oferi măreția înfăptuirilor noastre, pentru a le captiva atenția și interesul, pentru a contura și mai puternic imaginea prezentului și a viitorului de aur al patriei noastre. Revista face eforturi să fugă mereu de formulele înghețate ale tehnicismului, ale lucrurilor spuse ca să fie spuse, numai ca să umple paginile, fuge de lanțurile ruginite ale practicizmului, ale formulărilor stereotipe fără deschideri spre sufletul oamenilor. „Albina” încearcă să-și asculte tot mai mult cititorii, corespondenții, întru dorința lor, ca de pildă pe moș Tache Vasilache care, într-un anume moment, ne scrie: „Întrucît o citesc dinaintea răscoalelor țărănești din 1907, sînt în măsură să apreciez că „Albina”, pentru noi țărani a fost o adevărată academie. Multe am învățat din ea, este scrisă în graiul nostru popular. Mi-a plăcut întotdeauna că ea a popularizat obiceiurile tradiționale populare, folclorul, portul nostru național, strigăturile, baladele și toate obiceiurile vechi noastre românești. Am primit prin harnica „Albină” povești medicale, am drumețit prin lume aflînd lucruri minunate despre cultura și obiceiurile popoarelor, despre lupta lor spre mai bine, spre liniște.”

„Albina” încearcă să ofere imaginea comorii fără de preț a valorilor cultural-spirituale de la noi și de pretutindeni, imaginea vieții de mîine, a vieții demne și creatoare. Revista „Albina” — oglinindu-se mereu în timpul ei — încearcă tot mai mult să fie doar un bun soldat în marele front al zămislirii societății socialiste multilateral dezvoltate, înaintării României spre comunism.

ION BĂNUȚĂ

REPORTAJUL ANULUI 1975

MARTOR REFLEXIV AL REALITĂȚII

Oricît ar părea de paradoxal, influența progresului tehnic accelerat, a dezvoltării impetuoase a mijloacelor de înregistrare și reproducere a realității asupra reportajului contemporan se exercită mai ales în direcția redescoperirii fizionomiei și esenței sale proprii (mă gîndesc, desigur, la reportajul de gazetă, pe care îl practic de aproape trei decenii).

Invasia audiovizualului în existența noastră cotidiană, avalanșa de sunete și imagini care acaparează tot mai mult atenția omului de azi, fac nu numai posibilă, dar și **imperios necesară** menirea reportajului de **martor reflexiv** al realității.

Firește, astăzi nu mai e de conceput un reportaj de ziar care să se limiteze la simpla „fotografieri“ a evenimentelor, fie ele și cele mai senzaționale. O asemenea limitare, în condițiile în care cititorul de gazetă — care, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, este și auditor de radio și telespectator — se află tot timpul în contact cu „noutățile zilei“, ar duce, pînă la urmă, la deteriorarea interesului maselor de lectori pentru ziar. De aceea, reportajul gazetăresc — pentru a rezista concurenței normale a mijloacelor ultramoderne de comunicare de masă — trebuie să aducă întotdeauna „ceva în plus“.

Acest „ceva în plus“ este tocmai **meditația reporterului pe marginea faptelor, situațiilor, evenimentelor consemnate**. Fără **condiția ideatică**, fără capacitatea de a ridica realitățile întîlnite în cale la altitudinea **semnificațiilor** politice, sociale, etice, reportajul publicat în coloana de ziar sau revistă își pierde sensul, se autoanulează.

Bineînțeles, nu pledăm neapărat pentru transformarea oricărei pagini de reportaj într-un eseu orențios și, mai puțin, într-o gargariseală de vorbe pompoase ce se vor cu tot dinadinsul „comentarii“. Dar nici nu se mai poate îngădui fotografierea unor fapte oarecare sub pretextul reflectării „adevărului absolut“. Adevărul vietii, consemnat în carnetul de reporter, capătă autentică sa valoare, dimensiunile sale patetice și mobilizatoare, numai în măsura în care e luminat de proiectorul puternic al gîndirii marxist-leniniste, transfigurîndu-se astfel într-o descoperire, cu implicații profunde în conștiința cititorului.

Dacă ar fi să delimităm în timp „spațiul specific“ al anului 1975, ar trebui, neapărat, să ne referim la evenimentele definatorii reflectate în reportaj. Și aceasta nu pentru că aș considera conjuncturile mai copleșitoare decît sînt în realitate, ci pur și simplu pentru că reportajul — oricît ar fi de reflexiv, de meditativ — nu poate fi conceput în afara actualității. O actualitate nu de fapt divers, ci de eveni-

mente care efectiv își pun o pecete determinantă asupra destinului colectivității.

Un asemenea eveniment au fost, desigur, alegerile în Marea Adunare Națională și în Consiliile populare, care au marcat puternic viața politică și socială a țării în primul pătrar al anului. Neîndoielnic, consultarea corpului electoral reprezintă în orice țară un moment important, dar la noi, întotdeauna, — și, poate, anul acesta mai mult ca altădată — momentul prezentării la vot, ca și întreaga perioadă ce îl precede, capătă dimensiunile unei vaste dezbateri naționale, unei reafirmări, prin idei și prin fapte, a simbiozei specifice societății noastre între individ și obște.

Prezenți și de astă dată în miezul vieții, reporterii ziarelor, revistelor, radioteleviziunii și-au focalizat vizorul „electoral“ în două direcții, intim legate

TINERI FRUNTAȘI LA
„AUTOMATICA“

LAZĂR DRAGOTĂ, frezor

între ele : înfăptuirile socialismului și oamenii care le-au zămislit. În reportaje publicate în acea perioadă de condeie prestigioase ca Ioan Grigorescu, Pop Simion, Petre Dragu, Stefan Zidăriță, faptele au prilejuit mereu **extragerea esențelor**, definirea liniilor directoare ale dezvoltării noastre în lumina hotărârilor istoricului Congres al XI-lea al partidului, a mărețului Program elaborat de Congres.

În perioada amintită am scris și eu destul de mult despre dezbaterile și întinirile dintre candidați și alegători. A fost un examen dificil — pe care nu știu dacă întotdeauna am izbutit să-l trec cu succes — deoarece fiecare discuție, oricât de aridă în aparență, trebuia neapărat reflectată la **tensiunea reală a ideilor ce o străbăteau**. A fugi de șablon însemna nu a înflori, naiv și deconcertant, textele cu peisagistică gratuită sau introspecții psihologice, ci a descoperi în spatele fiecărei probleme economice sau administrative **substratul uman, implicațiile etice care vizau însăși esența democrației socialiste**. Căci, așa cum subliniază tovarășul Nicolae

Ceaușescu, „sensul major al democrației socialiste se exprimă în spiritul de responsabilitate socială de care trebuie să fie animat fiecare cetățean, în îndatorirea lui de a acționa în virtutea intereselor supreme ale societății, ale națiunii“.

Experiența aceasta — la care s-a adăugat, de curând, o alta radical diferită ca substanță a împrejurărilor, dar nu mai puțin revelatorie pe tărîmul capacității de a străpunge poighița faptică și a merge spre nucleul incandescent al ideilor superioare (ne referim la perioada gravă și densă în fapte eroice a luptei împotriva stihiiilor naturii și a urmărilor lor în economie și în viața oamenilor) — demonstrează nu numai că reportajul nostru este apt de profunzimi și altitudini, ci mult mai mult, și anume că e vorba de o **vocație specifică**, de un mod caracteristic al prezenței vii și percutante, dinamice și eficiente, în mijlocul oamenilor.

VICTOR BÎRLĂDEANU

ARTA DE A IMPLICA CITITORUL

În serviciul comandat al faptei, reporterul este unul din finii ei seismografi. Anul 1975 este anul ultim al acestui cincinal, anul unor evenimente politice cu profunde semnificații în viața națiunii, anul unor evenimente care au solicitat intens națiunea,

TINERI FRUNTAȘI LA
„AUTOMATICA“

GHEORGHE DUMITRU, electrician

cerîndu-i spirit de sacrificiu și devoțiune pe care ea le-a demonstrat din plin, pe cîmpurile și în localitățile inundate, un an de mare efervescență a gândirii creatoare și a eforturilor la fel, în care minunații oameni ai României socialiste au demonstrat excepționala lor capacitate de mobilizare pentru realizarea unor înalte imperative social economice. Firesc, reportajul în presa scrisă sau audiovizuală a ocupat un loc important, se poate chiar considera că după o perioadă în care reportajul intrase într-un nefiresc con de umbră, înțelegîndu-se greșit nevoia de concizie și informație, el și-a reluat locul convenit printre genurile de presă cele mai dinamice, dificile firește, cu o înaltă încărcătură de autenticitate și emoție — deci printre genurile cele mai îndrăgite de către cititor. Vorbim de reportajul autentic, nu de consemnarea seacă, de proces verbal, a unor cifre și fapte, consemnare care prin „remarcabila“ sa uscăciune și neparticipare are darul să rezeze sensul faptei și zborul elocvent al speranței pe care îl provoacă dinamica cifrelor. Orice reporter știe, să-mi fie iertată deci repetarea, că un reportaj este înainte de toate unul interior, orice reporter știe că nici o filă scrisă de el nu poate primi investitura fără participarea sa emotivă, fără ca el să fie, identificat, ochiul care vede intens și esențial și știe să redea această imagine cititorului astfel încît ultimul să aibă la rîndu-i sentimentul participării directe, implicării. Asemenea reportaje nu au lipsit în ziarele noastre și nici prestigioasele nume de reporteri care au făcut școală. Genul însă s-a diversificat în modalitățile sale de expresie și o mai veche discuție din presa literară — dacă reportajul este sau nu literatură, literatura faptului real — ar avea acum mai mult material de polemică. Prezența imperativă a televiziunii — pentru care reportajul filmat este coloana vertebrală — a influențat mult reportajul scris. Reporterii TV renunță ades la luxul metaforei, superfluu în prezența imaginii sensibilizate, care imprumută în cele mai fericite cazuri mijloacele de expresie ale artei, textul reportajului TV fiind deci de două ori comentariu — o dată al imaginii

propriu-zise, o dată al semnificațiilor ei, și aceasta, într-un regim de concizie este desigur o performanță pe care colegii noștri de la televiziune se poate afirma că au realizat-o. Presa scrisă are alte avantaje de penetrație și convingere, dar vizualizarea reportajului scris, structura sa de scenariu cu indicații de regie este o influență a televiziunii de care nu avem de ce să ne plingem. Să recunoaștem că o înțelegere exactă a faptului că reportajul gazetăresc nu este mai puțin, dar este altceva decât cel literar este binevenită. Prea de multe ori ne împiedicăm prin paginile gazetelor noastre de metafore șchioape, cu răsărituri de soare și apusuri de lună care umpleau șpalții, ca să ni se comunice că la combinatul cutare s-a mai pus o linie în funcțiune sau că echipa de tineri condusă de maestrul cutare a realizat o performanță de muncă. Să recunoaștem că exasperarea provocată de lungile tribulații ale reporterului care îl caută pe președintele de CAP pe trei paragrafe, ca să-l găsească pe tarla spre sfârșitul materialului, ne irită astăzi mai mult ca ieri tocmai pentru că avem o concepție asupra reportajului mai clară, mai exigentă. Asemenea pseudoreportaje mai există, ele dispar greu, ca orice capacitate rezistentă, făcând pereche perfectă celorlalte în care o falsă concizie ascunde lipsa de talent și participare. Reportajul trebuie să aibă de la bun început **bine gândită finalitatea, rostul său. ce vrem să demonstrăm prin el și pentru ce pledăm.** Din această pricină, incursiunile în real care nu se sprijină pe o puternică osatură de idei riscă să aibă acel aer abstract, străin, de o falsă obiectivitate. în care informația însăși pierde din puterea sa de convingere și reporterul pierde din vedere investiția sa esențială, aceea de activist, de om politic care trebuie să educe și să convingă prin scrisul său. Pentru a se feri de un astfel de pericol, dacă-mi este îngăduită o opinie de coleg, gazetarul trebuie să știe cu luciditate ce îi este la îndemână și ce nu. Meseria noastră nu este nici ea străină de imperativul epocii — specializarea, cu toate că această noțiune, dat fiind tocmai specificul muncii noastre are un caracter elastic, dinamic, trebuie să știm să abordăm toate genurile de presă, dar asta nu înseamnă că a ști în primul rînd ce ți se potrivește, unde poți da un randament maxim înseamnă cantonare. Spuneam că reportajul, ca specie, s-a diversificat. Sînt reporteri, al căror nume îl întilnești de obicei și pe copertile cărților, care știu să surprindă „aerul locului“, reporteri care nu fac scenarii ci au capacitatea, prin scrisul lor înaripat să determine sufletul locului, dinamica acestuia, semnificația faptelor, portretele celor care le realizează, ei știu să facă din reportajul „tradițional“, să-i zicem cu numele unui pontif, bogzian, argument și pledoarie pentru o idee. Am întilnit nu o dată în acest an în paginile ziarelor noastre astfel de reportaje emoționante, puternice, și poate actul participativ direct al reporterului în acest iulie de grele încercări pentru țară este cel mai elocvent. Asemenea reporteri cunosc arta de a implica cititorul despre care vorbeam la început, în cel mai înalt grad. Ei sînt în teren oamenii „de acolo“, ei nu consemnează, străin, faptele altora, ci participă direct la ele, participare care străbate firesc pagina scrisă, îi conferă acea încărcătură de autentic și dinamism fără de care litera ar fi, într-adevăr, moartă. Sînt reporterii care pot să scrie, să zicem, despre Maramureș în trei pagini, și legendarul colț de țară să respire în pagina ziarului ca un suflet viu. Sînt reporteri care sînt incomodați de imaginea

OLIMPIA GÎRBĂCEA, electrician

globală, care știu însă să sondeze un microclimat cu multă finețe, reușind să confere acestuia dimensiunea de exemplu, puterea generalizatoare. Ultimii ani au autentificat și valabilitatea reportajului „incursiune“ într-o singură personalitate, un reportaj care se materializează în portret sau uneori în dialog, care prin sondaj și finalitate depășește specia interviului. Reportajul „sec“ foarte modern, este cu mult mai pretențios decât poate părea la prima vedere. Pentru că el trebuie să posede un nerv aparte, o tensiune interioară a scrisului care mă face să-l consider, personal, în elita genului. Din păcate, aici este locul marilor confuzii. Am întilnit, răsfoind colecția ziarelor o pagină elocventă în acest sens. Erau pe acea pagină două reportaje scurte, concise, la obiect, scrise în același gen — era limpede concepția din acea perioadă a ziarului respectiv de a oferi cititorului materiale scurte, elocvente, care să creeze o imagine de ansamblu dinamică. Cei doi reporteri consemnau fapte și realizări din două zone industriale ale țării. Diferența între cele două reportaje era fundamentală. Unul era o însușire gramaticală în genul care moare greu, „plicticos“, celălalt, în același număr de rînduri, reușea să transmită cititorului pe lîngă tensiunea muncii și a vieții trăită plin, cu folos, o serie de informații care aveau efectul reacțiilor în lanț. Mi se poate răspunde că cei doi reporteri aveau mai mult sau mai puțin talent, bineînțeles, dar dincolo de aceasta era evidentă concepția diferită asupra reportajului „scurt“, „sec“, grupat în jurul unei idei centrale. S-ar părea că cele două mari sec-toare fundamentale ale presei — ca și ale economiei noastre, de altfel, industria și agricultura — continuă să fie purtătoarele marelui și nedoritului

paradox. Pe cît de vii, interesante, dinamice, purtătoare esențiale ale fermentilor noului sînt cele două mari ramuri ale economiei noastre, pe atît de inegale și nu odată nemulțumitoare continuă să rămînă reportajele agrare și industriale. Am auzit și aserțiunea că nu se poate altfel, că aici nu ai ce face, — trebuie să spui cine ce a făcut, în cifre și fapte, și cine ce n-a făcut, fără metafore. Din nou calamitățile acestui an ne dau un argument contrar. De ce aceiași reporteri, vădind că nu harul le lipsește, au putut să scrie la o asemenea tensiune despre însămințarea culturilor duble, despre schimburi prelungite și schimburi permanente, despre cifre și fapte cu asemenea temperatură? Înseamnă că se poate. Pentru gazetar starea de excepție, la masa de scris, este starea naturală. Noi nu ne modelăm virgulele după momentele de tensiune, pentru că tensiunea gazetarului nu ține de moment, ea este permanentă. Întotdeauna, indiferent de excepții dureroase, însămințarea culturilor duble este esențială. Aceiași oameni, care au sărit în foc și apă, ne dau piinea în fiecare an. Structura lor morală nu se schimbă. Viața însăși, în definitiv, nu e niciodată molcomă și „normală“. Orice reportaj despre depășirea planului la combinatul petrochimic de la Pitești, la negru de fum de exemplu, este senzațional.

Cititorul trebuie să simtă acea stare de tensiune pe care el o cunoaște, pentru că o trăiește, iar reporterul care demonstrează în stările de excepție că o cunoaște la rîndu-i și știe s-o scrie, nu trebuie să uite asta cînd vremurile sînt cum trebuie să fie întotdeauna, firești. Așa cum minunații oameni ai acestei țări demonstrează în fiecare zi că nu le trebuie excepția ca să-și demonstreze talentul, dăruirea, curajul și inteligența — pentru că sînt atribuțiile lor firești, reporterul nu are nevoie de helicoptere militare și saci de nisip ca să demonstreze că are talentul și investitura politică și morală ca să scrie despre oamenii și faptele acestei țări. Rîndurile acestea sînt, firește, rîndurile unui coleg care este departe de a pretinde că știe tot sau dă lecții cuiva. Care la rîndu-i nu este imun la greșală și manierism. Dar sarcinile pe care partidul le pune astăzi în fața presei, răspunderea imensă pe care cu toții o avem trebuie să iște acele discuții, împărtășire reciprocă de opinii care să ne ferească pe toți de greșală și slogan, pentru care imperatiile epocii contemporane ale României socialiste nu ne lasă nici un procent.

SMARANDA JELESCU

(„Știința tineretului“)

PROFILUL REPORTAJULUI TV

Înainte de toate, există — cred — două principale categorii de reportaje: unele bune, altele proaste. Dar una e să clasifici și alta e să explici. Cu atît mai mult atunci cînd ideea sau tema, valoroase fără îndoială, sînt folosite adeseori drept criterii de apreciere.

Premisele reușitei — și asta o spun bizuindu-mă mai ales pe experiențele personale — nu sînt date neapărat de senzaționalul cazurilor, de infailibilitatea temei ci, aș zice, mai degrabă de cunoașterea exactă de către reporter a realității și de priceperea lui de a extrage, cu mijloace proprii, esențialul. Și atunci reportajul e și „tematic“, e și „senzațional“, e și... firesc.

Vorbind despre reportajul de televiziune, care-mi este într-un fel mai familiar, aș zice că el se află, în momentul de față, în plină și, sper, continuă maturizare. Aceasta nu înseamnă că toate reportajele de televiziune sînt de-acum capodopere ale genului. Dar aceasta înseamnă că, prin reușitele celor mai destoinici reporteri ai săi (i-aș numi, printre alții, pe Horia Vasiloni, Rodica Rarău, Nicolae Holban, Alexandru Stark, Dionisie Șincan), televiziunea a reușit să impună un mare număr și o mare varietate de reportaje, care au contribuit și contribuie la o cît mai profundă cunoaștere a realităților României noastre socialiste, a oamenilor ei angajați cu trup și suflet în opera de făurire a unei lumi noi.

Desigur, reportajul de televiziune își are avantajele și dezavantajele lui. Spun aceasta din punctul de vedere al realizatorului. Avantajele — arhicunoscute — țin mai ales de imagine și, apoi, de îmbinarea ei cu banda magnetică, aceasta din urmă putînd însemna, concomitent, comentariu, ambientă sonoră, ilustrație muzicală etc. Reporterul de televiziune are avantajul că stă de vorbă cu interlocutorul său, că „scoate“ de la el adevărul situației, al momentului sau al lui însuși. Reporterul de televiziune are avantajul de a-și privi în ochi spectatorul, adresîndu-i-se de la om la om, luîndu-l ca martor, implicîndu-l. Dar, în același timp, obligațiile și riscurile sale sînt imense. Pentru că el trebuie să fie, într-un anume răgaz de timp, presat mereu de eveniment, telegenic și inteligent, grav sau spiritual, dar întotdeauna spontan, mereu „în formă“ stăpîn pe sine și stăpîn pe microfon, în mod egal.

TINERI FRUNTAȘI LA
„AUTOMATICA“

DUMITRU GRUIANU, electrician

împărțit între interlocutorul său (pe care trebuie să-l convingă să-i vorbească, uneori să-l ajute să se exprime) și telespectatorul a cărui atenție trebuie ciștigată și reținută pînă la ultima fotografie, pînă la ultimul sunet.

Reportajul de televiziune nu poate fi făcut undeva, acasă, la o masă de scris, ci „acolo“, la fața locului. De aici autenticitatea sa, forța sa de pătrundere, dar și primejdia superficialității, a dificultății de a depăși „prima impresie“.

Spun toate aceste lucruri nu pentru a hrăni sau dezumfla adevărate sau false orgolii de breaslă, ci pentru a contribui, desigur într-o măsură cu totul modestă, la conturarea unui „profil“ al reportajului de televiziune, judecat adeseori și catalogat în totală necunoștință de cauză.

În ceea ce mă privește, cred că reporterul de televiziune trebuie să aibă gustul întîmplării savuroase, plăcerea de a o povesti, pasiunea de a descifra, în fapte aparent mărunte, semnificația unui eveniment, darul de a spune astfel adevărurile fără a le enunța neapărat. Lucrul mi se pare valabil chiar și pentru emisiunea „Reflector“, la care lucrez în mod obișnuit, și care este, la urma urmei, reportajul-anchetă al unei anomalii.

Mi s-a cerut să vorbesc despre cel mai recent reportaj al meu — „Brigada lui Mihoc“ — primit, se pare, cu oarecare interes de către telespectatori. Aș putea spune, în primul rînd, că, pentru mine, munca la acest reportaj a însemnat o experiență personală peste care îmi va veni greu să trec de-aici înainte. Nimic nu a fost „făcut“ special pentru camera de luat vederi, totul a fost selectat dintr-o infinitate de gesturi și fraze reale.

Cu „Brigada lui Mihoc“ mi-am realizat, în parte, un vis mai vechi, pe care însă nu-l voi considera niciodată cu totul împlinit, acela de a portretiza mari grupuri de oameni, eșantioane umane reprezentative. Desigur, n-am putut sta de vorbă cu toți cei 150 de oameni, dar cei pe care i-am „interceptat“ — șeful de brigadă Jorj Mihoc, fratele său Luca, Băcăoanu, cel mai vechi șef de echipă, un alt bărbat, mai în vîrstă, care muncește în brigadă alături de doi fii și patru gineri, toți aceștia, ca și cîțiva „din afară“ — directorul întreprinderii, inginerul Bădicu, șeful de șantier, inginerul Grigore, primarul Nehoiului, Gheorghe Popescu — au reușit, cred eu, să arate, din unghiuri și cu mijloace diferite, ce înseamnă de fapt brigada lui Mihoc, cei 150 de oameni dintr-un sat din Moldova, pentru care actualul cincinal a durat numai trei ani și trei luni.

Am avut șansa ca, în zilele în care filmam, doi tineri din brigadă să-și celebreze căsătoriile, și asta mi-a oferit atît suspansul întregului film, cît și finalul său. Aparatul de filmat a putut să stăruie, pînă la obsesie, asupra celor două locuri din autobus rămase goale, menținînd astfel trează curiozitatea

NICOLAE IULIAN, strungar

telespectatorilor, care puteau să-și imagineze orice (accident, dezertare etc.), pînă în momentul cînd Jorj Mihoc a lămurit lucrurile. Iar atunci, în final, îndrăcitele sirbe, fabuloasele hore s-au împletit, în mod firesc, cu imagini obișnuite de șantier, realizate de operatorul Aurel Copos cu mișcări sigure, ritmate de sirbele și horele pe care i le fluieram în ureche. „Eșantionul uman“ își deschidea astfel gama de referință.

Fără îndoială că și întîmplarea m-a ajutat, dar sînt convins că oricînd și oriunde, în acest grup atît de omogen și de divers în același timp, aș fi fost ajutat de întîmplare, mi s-ar fi oferit un punct de plecare sau de sosire original și specific.

Pot să dezvălui că am o listă destul de mare de subiecte pe tema colectivității, a „eșantioanelor umane“, lor li se adaugă mereu altele, mereu mai ispititoare pentru reporter, mereu mai apte de a dezvălui din unghiuri noi complexitatea existenței societății noastre.

ȘTEFAN DIMITRIU
(Radioteleviziune)

TRANDAFIRII DE PLASTIC

Există manuale de matematici, de arhitectură, de rezistența materialelor, există îndreptare care te învață cum să faci piulițe, trandafiri din plastic, bijuterii, unt, creioane ș.a.m.d.

Le citești, le studiezi, aplici exact ceea ce este scris și ajungi să faci calcule, piulițe, trandafiri din plastic, unt, creioane ș.a.m.d.

Nu cred însă că se află telereporter pe lumea aceasta care să poată afirma :

I — că a studiat după un manual de reportaj TV. și

II — că dacă există (o fi, poate, cine știe), asimilarea lui a fost suficientă pentru a realiza un reportaj TV.

În materie de reportaj scris, lucrurile stau puțin mai bine. S-au publicat numeroase articole, studii, cercetări, există mărturii ale marilor noștri reporteri. În domeniul reportajului TV nu numai că nu

ROMEO LAIOȘ, electrician

există clasici la care să apelezi dar nu prea există nici bibliografie contemporană.

Și totuși, reportajele TV apar pe ecran, emoționează, vorbesc despre reușitele lor telespectatorii, cronicarii. Ele s-au născut în mers, acumulând ce e mai bun (uneori și invers) din reportajul de presă de radio și din documentarul cinematografic. La un moment dat însă a intervenit saltul calitativ care l-a făcut să se deosebească fundamental de „părinții“ lui: apariția interviului, participarea directă și nu contrafăcută a eroului, a omului care a fost la izvorul faptului. (Aici îmi permit să deschid o paranteză mare. Abordat de televiziune ca element esențial, interviul nu poate fi „lipit“ oriunde. Mă gândesc la unele filme documentare pentru marele ecran care l-au preluat de la micul ecran și l-au transformat într-un element adiacent. Rezultatul? În nici un caz același ca pe ecranul casnic. Acasă,

omul de la televizor te privește direct pe tine, telespectator, în atmosfera caldă a căminului său. În sala mare de cinema atmosfera este alta, documentarele au un metraj fix, interlocutorii nu se pot desfășura, nu simți **curgerea** ideilor ci faci cunoștință doar cu **fragmente** de idei).

Cu excepția reportajului clasic de **actualitate**, care consemnează faptul în **momentul desfășurării** sale, reportajul publicistic TV, reportajul-meditație este nevoit ori să reediteze evenimentele prin povestirile oamenilor, ori să-ți **sugereze** ceea ce s-a întâmplat. Indiferent de modalitatea aleasă, esențialul — cer scuze pentru repetare — constă în prezența interviului; firesc, fără text dinainte învățat și fără ciunțiri care pot da un caracter inuman dialogului.

Reportajul TV, **un reportaj angajat, de pe pozițiile societății noastre, militând pentru ideile înaintate ale partidului**, a cucerit publicul, s-a afirmat ca gen și și-a găsit specificul.

Aceasta nu înseamnă că nu există și reportaje nereușite. Dar nu genul e de vină, ci autorul. (O recunosc cu mîna pe inimă și nu-mi declin răspunderile în ceea ce mă privește). Sigur că tematica unui reportaj nereușit poate să fie actuală și necesară. Dar asta nu e suficient! Aici intervine **acel ce pe care nu-l poți desprinde din nici un manual**. Aici intervin dăruirea totală, căutarea, capacitatea de a găsi elementul care să dea farmec și inedit conținutului prestabilit.

Țin minte o scenă care m-a zguduit. Erau câteva imagini realizate de colegul meu Horia Vasiloni într-un oraș care fusese inundat. După retragerea apelor, în fața porții unei case, o femeie spăla lucrurile murdărite de ml. Și după ce a curățat niște vase, niște vase și niște jucării, a luat cu o gingășie nebanuită un trandafir artificial (stătea probabil într-o vază pe bibliotecă) și l-a șters bine-bine cu cirpa.

Spuneam la începutul acestor rânduri că există îndrumare care te învață cum să faci chiar și trandafiri artificiali (se recomandă acolo să-i stropești cu parfum de trandafiri reali ca să și miroasă plăcut plasticul). Nu știu dacă există însă în vreun manual măcar un rând despre felul în care poți realiza acest moment de neuitat despre un trandafir din plastic.

Aș putea fi bănuit că am mania florilor artificiale. Vă mărturisesc sincer că nu le pot suferi: ele nu dau nimic omului, ci dimpotrivă, îi iau multe.

Și-n afară de aceasta redacția mi-a cerut să scriu despre reportajul TV al anului 1975!

De aceea cred că nu despre trandafiri din plastic a fost vorba!

AL. STARK

REPORTAJUL—OAMENI, FAPTE, VIAȚĂ

Mărturisesc că disputele mai mult sau mai puțin sterile care s-au purtat o vreme în jurul reportajului m-au pasionat în foarte mică măsură. Vreau să fiu consecvent și să le elimin, așadar, încă odată dintr-o discuție cu caracter profesional, pe o temă de larg interes. Trec, deci, peste falsa dilemă (reportajul — specie literară sau specie publicistică?) și prefer să pornesc de la două constatări asupra cărora am meditat o vreme.

Prima: un sondaj de opinie fără mari pretenții realizat cu ceva timp în urmă într-o mare uzină sibiană îmi demonstra că dintre genurile gazetă-

rești abordate în ziarul local reportajul întrunea cele mai numeroase sufragii.

A doua: unul dintre primele lucruri pe care le-am învățat intrînd în gazetărie a fost că reportajul nu-i un gen la îndemîna oricui, că pot fi gazetari „specializați“ în reportaje și alții care n-au încercat decît arareori acest gen, că în el întîmpini dificultăți mai mari, dar poți avea și satisfacții mai consistente.

Ce concluzii pot sugera cele două constatări? Bineînțeles, mai întîi faptul incontestabil că reportajul este așteptat, căutat, gustat de cititori. În

această privință poate că sondajul nostru nu a descoperit o noutate, dar, oricum, ne-a oferit o certitudine în plus.

Ei bine — s-ar putea replica — dacă cititorii vor reportaje, să le dăm din plin, cu orice preț, reportaje ! Din păcate, replica aceasta, pe care aici mi-am imaginat-o doar, în multe din ziarele și gazetele noastre s-a împlinit întocmai. Și, prin unele locuri, au început să curgă fluvii de reportaje iar printre ele, ca întotdeauna când veghea și exigența slăbesc, și-au făcut bineînțeles loc tot soiul de surogate și subproduse de care s-a atârnat pur și simplu firma (și ea banală) „reportaj“, sau „file de reportaj“, sau „carnet de reporter“ ș.a.m.d.

Deci — reportaje, dar nu cu orice preț și, mai ales, nu cu prețul mediocrității !

Sînt o mulțime de argumente care pot valida această afirmație.

Aș începe cu cel care scrie, cu reporterul. Cîte calități trebuie să întrunească un bun reporter ? Vom fi de acord că nu-i pot lipsi **spiritul fin de observație și abilitatea în derularea investigațiilor.**

Va trebui de asemenea să recunoaștem că un bun reporter nu se poate lipsi de o **sensibilitate sufletească deosebită**, capabilă să „filtreze“ faptele brute de viață și să extragă din ele frumusețea, inefabilul pe care, altminteri, nu oricine le poate sesiza în avalanșa faptelor diurne.

În fine, reporterul trebuie să fie foarte bine familiarizat cu **minuirea tehnicii gazetărești specifice**, mergînd pînă la mijloacele literare capabile să exprime sugestiv, plastic adevărurile simple și uneori aride ale vieții, să ofere deci cititorului satisfacția de a fi parcurs un articol care „i-a mers la inimă“.

Iată, așadar, o mulțime de calități (și nu cred să le fi epuizat), cam greu de găsit, toate, la un gazetar. De aceea, mi se pare îndreptățită opinia potrivit căreia nu toți oamenii din presă pot să practice reportajul cu egală pricepere sau dezinvoltură. De fapt, nici nu sînt motive de îngrijorare. Dacă fiecare redacție și-ar forma măcar un reporter foarte bun, problemele legate de reușită ar fi practic rezolvate.

Alături de calitățile reporterului, aș pune **generozitatea temei**. Cred că o temă minoră nu poate naște un reportaj mare chiar dacă e abordată de un „as“ al genului. Cred, de asemenea, că dacă în paginile unor gazete reportajul a fost oarecum discreditat, aceasta s-a datorat și faptului că l-am implicat cu orice preț în subiecte fără rezonanță.

Tema și pricepera reporterului fac, în cele mai multe cazuri, un reportaj reușit ! Nu este un verdict fără drept de apel, ci, înainte de toate, o realitate. Ne-o dovedește săptămînal „Flacăra“ cu șirul ei de reportaje inspirate, așteptate, citite, abordînd din cele mai neașteptate unghiuri idei de larg interes, sub semnături prestigioase. Ne-o dovedește „Scinteia“, care prin pagini speciale face o excelentă propagandă reportajului.

Fără să încerc o pledoarie pro domo, aș adăuga că și „Tribuna Sibiului“ a încercat și a găsit uneori mijloace promițătoare de a se exprima prin reportaj. Suita de reportaje publicate anul trecut sub genericul „XXX — Arc temporal — Dimensiuni“ care își propunea să aducă în fața cititorului cele mai sugestive și interesante fapte din istoria de ieri și de azi a municipiilor și orașelor județului nostru au întrunit sufragiile celor mai exigenți cititori ai gazetei. Mai recent, au fost și alte reportaje reușite.

S-a făcut, în primul rînd, remarcat efortul de a exprima prin mijloacele specifice reportajului o

submedie de teme care intrau sub incidența unor rubrici permanente și consacrate în gazeta noastră. De pilda, sub genericul „Ați lansat o inițiativă, cum o traduceți în fapt ?“, sau „Cadrele — cum le recrutăm, cum le pregătim, cum le folosim ?“ s-au publicat un șir de reportaje care au adus în prim-plan experiențe avansate, fapte de întrecere remarcabile, chipuri de comuniști aflați în primele rînduri ale întrecerii. Cîștigul a fost dublu : **pentru gazetă** — deoarece a nuanțat și a diversificat propriile acțiuni publicistice ; **pentru cititori** — deoarece s-au realizat articole vioaie, plăcute, pe teme ceva mai aride, cum sînt calificate indeobște temele economice. Evidențiînd acest aspect, se impune atenției un altul, complementar : cele mai multe din reportajele publicate în gazeta noastră își recoltează terrenele din viața economică. Pînă la un punct, acest fapt este explicabil — un județ puternic industrializat, cu ritmuri înalte de creștere oferă o multitudine de posibilități și teme. Totuși, dacă aceasta se petrece în dauna reprezentării altor sectoare de activitate, cu nimic mai prejos în privința faptelor de muncă și a hărniciei oamenilor, gazeta are de pierdut. Un „dozaj“ mai atent al temelor reportajelor pe domenii de activitate credem că se impune. În definitiv și viața de partid, și problemele cetățenești se pot dovedi la fel de apte de a se exprima prin reportaj !

Spun asta gîndindu-mă că viața, așa cum o trăim în acest timp fără precedent, nu e cituși de puțin săracă în fapte, în subiecte. Să scriem, deci, în așa fel încît reportajele noastre să fie cel puțin la înălțimea și frumusețea acestor fapte. Dacă nu reușim, să lăsăm mai bine viața să vorbească, singură ...

EMIL DAVID
(„Tribuna Sibiului“)

TINERI FRUNTAȘI LA „AUTOMATICA“

VASILE VIȘAN, sudor

IN PREAJMA CONFERINȚEI NAȚIONALE A

Cutezătorii 36

CHIPUL SOULI VĂZUT
DIN BĂNKILE VĂCĂRII
DIN ȚINUT DE ÎNCEPUT
Cutezătorii

FOTBAL

EDIȚIA A IV-A 1975

Cutezătorii

37

Cutezătorii

FIECARE
DINTRE NOI
SĂ-SI OCUPE
LOCUL
ÎN FRONTAL
BĂTĂLIEI
IMPOTRIVA APELOR,
PENTRU PIINEA
ȚĂRII!

Raketenpost

Neuer Weg • Für Pioniere und Schüler • Neues

Der Schulranzen ist schon gepackt

Pioniere von Ostpreußen für das neue Semester
vorbereitet / Grosssinnlos in der LPG

Jóbarát

20

ünnepköszöntő
SZÜZELMI
HÉTKÉZI
1975

Cutezătorii

PRIMUL
PE

34

INSTANTANE

ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Eveniment important in viața copiilor țării, cea de-a III-a Conferință Națională a Organizației pionierilor este întâmpinată pretutindeni cu primele succese la învățură în noul an școlar, cu bogate și pasionante activități pionierești.

Presa pentru copii este asaltată mai mult ca oricând de vestile miilor de corespondenți, de rețări și opinii despre „Codul etic al pionierului” elaborat la cel de al IV-lea Forum Național de la Reșița, despre relieful atît de divers al pregătirii pentru muncă și viață.

Oglindă a acestei constelații, atît revista „Cutezătorii” cît și geamăna sa în limba maghiară „Jobarati” și-au stabilit obiective adecvate, discutate cu însuflețire în consiliul redacțional și în colegiile redacționale formate din pionieri. În cadrul fiecăruia din colectivele „Cutezătorii” și „Jobarati” s-au constituit în acest scop secțiuni ce reunesc pe cei mai pasionați gazetari ce s-au dedicat pionieriei.

De asemenea, rubrica literară, rubrica externă sau „atelierul fanteziei”, micro-colective cu atribuții întru totul specifice presei pentru copii, interesele și aptitudinilor cititorilor noștri, își îndreaptă întreaga atenție către îmbogățirea mijloacelor publicistice, către slujirea în mod pregnant și convingător a scopurilor majore formative ale școlii, familiei și Organizației pionierilor.

Radarele noastre sînt deschise către toate colțurile țării. Acțiuni pionierești precum „Asaltul Carpaților”, „Marșul Victoriei” sau „Creștem odată cu țara”, inițiate de organizație, se întregesc prin acțiuni proprii ale revistelor noastre, cum sînt „Expedițiile Cutezătorii” (în acest moment echipajele își fac bilanțul cercetărilor desfășurate peste vară și-și pregătesc noi itinerarii ale vacanțelor viitoare). „Minitehnicus” (o veste de ultimă oră: sute dintre cei 35 000 de participanți la concursul nostru de creație tehnică au fost distinși cu medalii și diplome, iar 9 au trecut cu brio rigorile juriului de specialitate de la Tokio, figurînd astăzi în expoziția internațională de invenții ale elevilor — 1975 de acolo și, bincineles poate cea mai pasionantă expresie a legăturii presei pionierești cu corespondenții săi, acțiunea „Semafor-Cutezătorii” (mișcare în care își fac ucenicia peste 150 000 de foarte tineri gazetari, de foarte tineri corespondenți, care scot ediții speciale ale revistelor noastre în fiecare școală generală iar uneori chiar și în clase).

În întâmpinarea celei de a III-a Conferințe Naționale a Organizației pionierilor, mișcarea Semafoarelor-Cutezătorii este orientată și apreciată după următoarele criterii: mobilizarea copiilor pentru rezultate cît mai bune la învățură; contribuția la explicarea și însușirea Codului etic al pionierului; inițiative și acțiuni proprii declanșate de subredacții în cinstea Conferinței Naționale, reflectînd realitatea vie a școlii respective. Trimestrial se acordă aprecieri celor mai bune Semafoare, iar anual frumoase și mult-rivnite distincții. Pentru o cunoaștere mai detaliată a acestei experiențe privind antrenarea și pregătirea corespondenților noștri, invităm pe colegii noștri zăriști la expozițiile republicane care vor fi deschise anual sub egida Consiliului Național al Organizației pionierilor.

MIHAI NEGULESCU

EFICIENȚA ECONOMICĂ RIDICATĂ — OBIECTIV PRIORITAR LA „ZORI NOI” - SUCEAVA

Oamenii muncii din industria județului Suceava au trăit marea bucurie de a raporta conducerii partidului și întregii țări — așa după cum s-au angajat — înlăptuirea prevederilor actualului cincinal în patru ani și jumătate, creînd condiții de a obține suplimentar, pînă la încheierea perioadei, o producție industrială în valoare de 4,6 miliarde lei.

În obținerea succesului menționat, alături de eforturile creatoare depuse zi de zi de către colectivele de muncă în abataje ori în exploatare de pădure, în modernele cetăți de prelucrare a lemnului și de producere a celulozei și hîrtiei, în uzinele cu profil de construcții de mașini etc. este implicată și forța de înrîurire, mobilizatoare a gazetei „Zori noi”. Încă din momentul inițierii acțiunii — răspuns prompt, matur al succesei, bazat pe o profundă analiză a posibilităților existente — vizînd realizarea cincinalului cu o jumătate de an mai devreme, redacția gazetei a inițiat o rubrică prin care a susținut, număr de număr, întrecerea colectivelor de muncă în competiția cu timpul. În coloanele gazetei și-au găsit loc, în genuri diverse, materiale care au făcut cunoscută experiența valoroasă dobîndită în procesul creării bunurilor materiale, insistînd mai ales asupra căilor care au permis obținerea unor importante avansuri de către forestieri și mineri; au militat, apelînd la opiniile unor specialiști sau muncitori cu o bogată experiență, pentru punerea în valoare a unor rezerve de creștere și îmbunătățire calitativă a producției; au scos la iveală cauzele care au generat rămîneri în urmă în unele unități economice.

Tratarea problemelor referitoare la eficiența economică presupune să se țină seama, mai întii, de multitudinea componentelor sale, și, în acest context de laturile care dețin, sub aspectul la care ne referim, ponderea. Avem în vedere, în al doilea rînd, că eficiența economică este un element dinamic, că un rezultat socotit astăzi pozitiv poate deveni mîine necorespunzător; pentru a preîntîmpina asemenea situații, se impune căutarea permanentă a unor soluții noi, aplicarea unor tehnologii perfecționate, adaptate specificului unităților industriale sucevene. Redacția și-a înscris în programul propriu de acțiune reliefaarea din perspectiva enunțată a preocupărilor pentru creșterea eficienței economice. Aș evidenția că în elaborarea planurilor de muncă ale redacției (lucru valabil și pentru sfera de probleme aflate în discuție) se au în vedere obiectivele majore aflate pe agenda de lucru a organului județean de partid, că a fost stabilit un permanent contact între redactori și activiști, specialiștii noștri, ceea ce prezintă o mare importanță privind abordarea, prin intermediul gazetei, a problemelor de strictă actualitate.

Gospodărirea cu grijă a materiilor prime — acțiunea susținută în gazetă prin intermediul rubricii „Economisirea în ofensivă” — comportă, în cazul județului Suceava, o anumită particularitate, determinată de existența, în această zonă, a unor întinse suprafețe de păduri. Valorificarea, cu eficiență a „aurului verde”, obiectivul central al activității fo-

restierilor, a făcut obiectul mai multor articole, reportaje, mese rotunde inserate în coloanele gazetei „Zori noi”. Un ciclu de materiale, apărut sub genericul „Marea valoare a lemnului mărunt”, a militat pentru valorificarea în scopuri industriale, îndeosebi în producție de stratificate, a unor mari cantități de deșeuri, a altor resurse de lemn care erau socotite, pînă nu demult, apte doar pentru combustibil. Gazeta a contribuit la popularizarea acțiunii la nivelul întregului județ, intervenind pentru soluționarea unor probleme tehnice legate de noile condiții de lucru, îndeosebi asigurarea mijloacelor de transport adecvate. Datorită condițiilor create, în acest an în județul nostru va fi valorificată ca materie primă pentru producerea plăcilor fibrolemnoase și aglomerate o cantitate de aproximativ 100 000 m.c. lemn mărunt, eliminînd în acest fel consumul de bușteni care pot avea utilizări superioare.

Importanța sporirii productivității muncii, cale principală de ridicare a eficienței la niveluri mai înalte, și-a găsit, de asemenea, un principal loc în problematica susținută de gazetă. Prezîntîndu-se experiența bună a minerilor de la Fundu Moldovei, unde extinderea metodelor de exploatare descendente a condus la însemnate creșteri a indicatorului eficienței, n-au fost trecute cu vederea nici aspecte negative: la C.P.L. Suceava, rămînerile în urmă nu se datoresc doar cauzelor obiective, la care fac apel factorii răspunzători de aici, ci și unor carențe de ordin organizatoric ce persistă de mai multă vreme. În strînsă legătură cu creșterea acestui indicator, au fost făcute cunoscute preocupările existente, mai cu seamă în unitățile cu profil de construcții de mașini, pentru modernizarea producției.

Rezumîndu-mă la cele enunțate — reieșite din aria mult mai largă de aspecte care a făcut obiectul de acțiune al redacției — apreciez că gazeta a contribuit la soluționarea unor probleme majore care stau în fața organelor și organizațiilor de partid din județul nostru.

Aș formula, în același timp, cerințe pentru redactorii care răspund de tratarea în gazetă a problemelor economice, de a dezvălui cu mai mult curaj cauzele unor neajunsuri care fac ca în unele întreprinderi cheltuielile să se mențină la niveluri necorespunzătoare, spre a-i mobiliza și pe această cale, pe specialiștii din unitățile respective să contribuie la depășirea unor situații nefavorabile, puse pe seama cauzelor obiective, dar în fapt generate de perpetuarea unor deficiențe în propria activitate. Pe de altă parte, gazetă va trebui să reliefeze mai pregnant modul de acțiune al comitetelor oamenilor muncii privind soluționarea ansamblului problemelor pe care le ridică desfășurarea normală a producției, cu deosebire a propunerilor făcute în adunările generale care vizează creșterea eficienței economice, să antreneze mai larg opinia muncitorilor, a cadrelor tehnice în dezvoltarea oricăror neajunsuri din activitatea economică.

ALEXANDRU ILIESCU

secretar al Comitetului județean Suceava al P.C.R.

PRESA ÎN SPRIJINUL ACTIVITĂȚII CULTURAL – EDUCATIVE

Desfășurarea unei permanente activități pe tărîmul educației și culturii socialiste se înscrie ca o necesitate obiectivă, reprezentînd un proces continuu, neînterupt, ce se impune a fi mereu perfecționat în raport cu exigențele mersului înainte al societății. „Va trebui să trecem la intensificarea muncii politico-educative, — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congresul al XI-lea al P.C.R. — la desfășurarea unei largi activități de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, de formare a omului nou, cu o morală superioară, cu atitudine avansată față de muncă, față de interesele generale ale societății“.

Extensiunea activității culturale în toate direcțiile trebuie să fie dublată de o creștere corespunzătoare a calității ei, astfel încît, prin conținutul pe care îl vehiculează, valorile culturale să răspundă cu mai multă promptitudine marilor comandamente sociale și umane ale actualei etape a construcției socialiste.

Avînd la baza activității sarcinile majore izvorite din documentele de partid, Comitetul județean Covasna al P.C.R. a adoptat un amplu program privind activitatea politico-ideologică și culturală, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, program prin care presei locale îi revine un rol important în direcția concretizării obiectivelor propuse, în sensul popularizării experienței înaintate a celor mai eficiente modalități de realizare a activității politico-educative. Aceasta vizează desigur, cred, întreg ansamblul de preocupări și acțiuni educaționale din cele mai complexe, începînd de la activitatea concretă pentru însușirea documentelor de partid și pînă la cele mai diverse, privind activitatea cultural-educativă desfășurată de instituțiile și formele de activitate consacrate de-a lungul anilor.

În cele ce urmează mă voi referi, din multitudinea aspectelor activității cultural-educative, doar la unul singur : cel al contribuției gazetelor locale — „Cuvîntul nou“ și „Megyei Tükör“ — la întărirea mișcării artistice de amatori. Menționez de la început că presa de partid din județul nostru a reușit să-și îndrepte atenția în mod consecvent asupra celor mai importante probleme ce le ridică mișcarea artistică de amatori din județ, în coloanele celor două gazete apărînd permanent articole ce vizează repertoriul formațiilor artistice, calitatea manifestărilor cultural-educative, pregătirea profesională a celor chemați să desfășoare activități menite să ducă la ridicarea nivelului cultural al tuturor categoriilor de oameni ai muncii, responsabilitatea factorilor educaționali și altele. Toate acestea, izvorînd dintr-o necesitate obiectivă — creșterea numărului de cămine culturale, implicit al formațiilor artistice de amatori, care trebuiau urmărite și îndrumate în evoluția lor în vederea conturării unei personalități artistice proprii.

Din inițiativa redacțiilor sau în colaborare cu Comitetul județean de cultură și educație socialistă, cu ceilalți factori de răspundere pe linie educațională, au fost lansate acțiuni de presă menite să impulsioneze mișcarea artistică de amatori din județ, mai

precis să confere un cadru eficient de desfășurare a muncii educativ-artistice. Stagiunea artistică permanentă este una dintre aceste inițiative, avînd drept obiectiv principal permanentizarea activității formațiilor artistice, atît în cadrul comunei cît și al orașului, prin schimburi de experiență, urmate de dezbateri, printr-un repertoriu bogat în idei, cu profund mesaj patriotic. Urmărind cu consecvență pulsul artistic al localității, această acțiune de presă a angrenat majoritatea factorilor educaționali, a dus la o dinamizare a întregii mișcări artistice de amatori din județ, ea reflectîndu-se pregnant în programele prezentate, în frecvența și calitatea lor. Pornindu-se de la ideea că și în satele aparținătoare trebuie să existe activități cultural-educative, artistice, la nivelul centrului de comună, că și aici sînt talente, posibilități de valorificare a acestora, a fost inițiată de gazetele locale acțiunea de presă **Destinul cultural al satului aparținător**. Abordînd cu competență și combativitate, cu mijloace diferite, problemele culturale care frămîntă satul aparținător, această acțiune a avut efecte pozitive pentru mișcarea artistică de amatori din mediul rural.

Prin intermediul gazetelor, în cadrul unor articole seriale, au mai fost tratate și alte aspecte ale fenomenului cultural din județ, cum ar fi: personalitatea directorului de cămin cultural, absolvenții școlii populare de artă, baza materială a căminelor culturale, continuitatea pe sarcini artistice a cadrelor didactice, participarea intelectualilor la viața spirituală a satelor, educația artistică în școli în perspectiva cerințelor căminului cultural.

Experiența pozitivă din unele sate și comune a constituit elementul principal al ridicării calitative a întregului repertoriu artistic. Aș aminti ultima acțiune de presă a gazetelor locale: **Cînd și cum veți putea deveni un centru artistic puternic** care, deși este în faza de debut, se dovedește a fi extrem de utilă, în sensul îmbunătățirii cantitative și calitative a activității cultural-educative, în general, dar mai ales, al formării și consolidării unor centre puternice în județ ale mișcării artistice de amatori.

În vederea desfășurării cu succes a ridicării nivelului mișcării artistice de amatori, Comitetul județean de partid, secția de propagandă a sprijinit și sprijină orice inițiativă pornită din partea gazetelor locale, asigurîndu-le totodată un cîmp larg de acțiune eficientă. Se poate spune că, oglîndînd în paginile lor toate aceste aspecte legate de mișcarea artistică de amatori, gazetele își îndeplinesc din plin funcția lor educativă, de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste, răspund cu exigență înaltelor comandamente politice trasate de partid, că participă activ la impulsivarea întregii vieți materiale și spirituale a județului.

Se înțelege, există încă numeroase mijloace și posibilități care — cu concursul larg al instituțiilor cultural-educative, al colaboratorilor și corespondenților — pot fi mai bine, mai eficient utilizate.

CONSTANTIN STANCA

secretar al Comitetului județean Covasna al P.C.R.

DESPRE PROBLEMELE ECONOMISIRII MATERIEI PRIME ÎN „STEAGUL ROȘU”-BACĂU

Părăsind de această dată „terenul” familiar revistei noastre — redacțiile din Capitală și județe — am organizat această masă rotundă la Combinatul de prelucrare a lemnului — Bacău, în intenția de a consemna cîteva opinii ale cititorilor în legătură cu eficiența acțiunii susținute de redacția „Steagul roșu”-Bacău, sugestiv intitulată „Din aceeași cantitate de materii prime și materiale, superior valorificate, mai multe produse finite”.

— Sarcinile trasate de Plenara din iulie a.c. a C.C. al P.C.R. și Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României privind utilizarea mai rațională a acestui inestimabil patrimoniu pe care-l formează materiile prime, au fost concretizate, în ceea ce privește consumurile de masă lemnoasă în cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu „trebuie să se pună un accent mai mare pe reducerea consumurilor de masă lemnoasă și pe valorificarea superioară a acesteia”. Știm că la C.P.L.-Bacău a existat o mai veche și permanentă preocupare pentru descoperirea și valorificarea unor căi și metode eficiente de reducere a consumului de material lemnos. Am dori ca discuția noastră să scoată în evidență în ce măsură inițiativa colectivului de a obține, printr-o valorificare superioară, din aceeași cantitate de materii prime și materiale mai multe produse finite, a fost sprijinită de ziarul local.

CONSTANTIN PASCU, secretarul Comitetului de partid: Inițiativa s-a născut în martie 1968, cînd Comitetul de partid și Comitetul sindical, cu sprijinul nemijlocit al Comitetului județean de partid, după o largă consultare a colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni asupra căilor prin care se poate ajunge la folosirea cît mai rațională a masei lemnoase, a lansat lozinca, devenită ulterior însuși modul de a gîndi și a acționa al tuturor lucrătorilor combinatului nostru: „Din aceeași cantitate de materii prime și materiale, superior valorificate, mai multe produse finite”. Încă de la început, „Steagul roșu” ne-a sprijinit efectiv în lansarea inițiativei prin editarea unei ediții speciale realizate exclusiv pentru C.P.L. Bacău. Articolele apărute în această foaie volantă au fost dezbătute la nivelul organizațiilor de partid pe secții și s-au făcut propuneri concrete și sugestii, s-a insistat pe necesitatea unui autocontrol și a unei exigențe sporite a întregului colectiv de muncitori, ingineri și tehnicieni pentru găsirea rezervelor existente pe întreg fluxul tehnologic care să permită economisirea materialului lemnos. Îmi amintesc, deși au trecut ani de atunci, de numărul 2 al Ediției speciale — pe care de altfel l-am păstrat și l-am adus azi cu mine — apărut după numai trei săptămîni de la lansarea inițiativei. Eram secretarul comitetului de partid și în articolul de fond al ediției „Mai mult suflet în materializarea obiectivelor acțiunii inițiate!” era consemnată opinia mea ca răspuns la întrebarea dacă putem fi mulțumiți cu ceea ce s-a realizat în aceste prime

săptămîni și în care arătam cu majuscule NU ESTE SATISFĂCĂTOR! Acum știu că era o părere pri-pită, pentru că o asemenea inițiativă nu se putea materializa în numai trei săptămîni. Dar se pare că a avut un efect deosebit chemarea adresată în finalul articolului ca „prin eforturi unite să aducem o contribuție mai substanțială încît acțiunea de reducere a consumului de materii prime și materiale să devină fapt împlinit într-un timp scurt și cu rezultate care să ne facă cinste și dincolo de porțile Combinatului!”

ȘTEFAN IONIȚĂ, președintele sindicatului: În mobilizarea întregului colectiv pentru înțelegerea ca fiecare dintre noi, la locul său de muncă, trebuie să caute să închidă orice porțiță risipei de materie primă, ediția specială a avut un rol deosebit. Se știe că momentul demarajului este hotărîtor; orice lucru nou, orice inițiativă întîmpină și unele rezistențe pornite nu numai decît dintr-o rea voință ci uneori din simplă inerție. În foaia volantă și în articolele apărute în „Steagul roșu”, au fost evidențiate inițiativele valoroase și popularizați frunțașii care depun suflet în materializarea acestora dar au fost criticate și combătute manifestările de neglijență și risipă, de lipsă de interes în căutarea celor mai bune soluții pe linia economisirii. Considerăm că acesta a fost un ajutor de preț pe care l-am simțit mai ales în perioada de lansare a inițiativei, cînd, cel puțin o dată dacă nu de două ori pe lună, redactori ai ziarului se aflau în mijlocul nostru consemnînd succesele, criticînd pe cei care „se lăsau mai greu”, popularizînd și făcînd cunoscute rezultatele noastre și a altor unități cu profil similar.

ION BORCAN, maistru principal: Inițiativa a fost lansată la secția binale. În prezent se economisește 30—40 m.c. pe lună, ceea ce înseamnă 400—500 m.c. anual. Secția noastră a primit pe trimestrul I premii în valoare totală de 30 000 lei pentru 281 000 lei economisiți. Sînt rezultate cu care ne mîndrim azi. În numărul de care vorbea tovarășul Pascu, într-o știre, se vorbea despre o inițiativă a tinerilor de la secția binale care și-au propus să repare prin muncă patriotică 250 de uși cu defecțiuni. În final, factorii de răspundere erau atenționați că inițiativa aceasta nu trebuie să fie considerată o practică continuă ci să se pună capăt rebuturilor. Astăzi cifrele pe care vi le-am spus vorbesc despre remedierea acelor lipsuri semnalate de ediția specială a ziarului. Și vreau să precizez că economiile pe care le realizăm nu se fac în dauna calității produselor, lucru arătat și de absența oricărei reclamații a beneficiarilor.

AL. GRECEA, maistru: Popularizînd rezultatele obținute de noi, „Steagul roșu” a ajutat la răspîndirea experienței noastre pozitive. Astfel ne mîndrim cu faptul că la noi la Combinat au venit în schimb de experiență grupuri de muncitori, ingineri și tehnicieni de la fabrica „Moldova”, „Horia, Cloșca și Crișan”, „I.F.E.T.” Piatra Neamț, cărora le-am împărtășit metodele și soluțiile găsite de noi pen-

tru economisirea materiei lemnoase. Metoda asamblării pe lungime a capetelor scurte de cherestea pentru obținerea de repere lungi necesită realizarea unei mașini pentru prelucrările mecanice necesare îmbinării. Această mașină a fost executată de colectivul atelierului mecanic central și astfel problema a fost rezolvată. Dacă la început beneficiarii au exprimat rezerve în ceea ce privește rezistența produselor obținute prin aceste metode noi, cu timpul, verificând calitatea, cu nimic deosebită au căpătat încredere în metodele noastre noi.

VASILE RÎNCU, muncitor : Ideea uscării capetelor scurte de scinduri rășinoase și înclieirea lor la presa C.I.F. pentru obținerea de repere lungi aparține muncitorilor secției de croit. Practic, capetele de scindură, pierdute de către fabrica de uși, au început să fie astfel regăsite în produsul finit, ca repere de tocuri de ușă. Trebuie să arăt că în ceea ce privește calitatea, ea este aceeași ca și la producția obișnuită, executată din cherestea lungă. Personal, cred că prin faptul că s-a scris mult despre noi în „Steagul roșu”, că la început s-au scos și ediții speciale ne-a ajutat să fim permanent exigenți cu noi și rezultatele noastre, să nu ne lăsăm îmbătați de succese și să ne gândim că acum sîntem cunoscuți și nu trebuie să ne facem de ris delăsându-ne.

Ing. MIHAI BONTEA : Alături de metodele proprii ale organizației de partid și sindicatului, de agitație vizuală — panouri pe care sînt înscrise nu lozinci generale ci se arată concret ce înseamnă, de exemplu, în lei un minut pierdut în fiecare zi la intrarea în schimb, sau care este valoarea pe an a reducerii cu... atît la sută a consumului de cherestea — cred că articolele publicate aș spune cu perseverență din partea redacției, despre noi dar și despre problema economisirii materiei prime, în general, au ajutat oamenii să gîndească la rășinarea unor rezolvări optime. O inițiativă, cît ar fi de bună, nu-și dezvoltă întreaga sa forță decît atunci cînd dobîndește caracter de masă, în sensul implicării în acțiune a tuturor celor ce iau parte la procesul de producție. Acest rol de mobilizator al conștiințelor l-a îndeplinit cred, „Steagul roșu” prin modul în care a urmărit și nu a pierdut din atenție o inițiativă lansată cu ani în urmă.

— Am aflat pînă acum păreri interesante despre modul în care apreciați contribuția gazetei „Steagul roșu” la popularizarea și generalizarea inițiativei lansate cu 7 ani în urmă. Am dori să semnăm eventual și unele păreri critice, propuneri și sugestii în legătură cu ceea ce considerați că ar putea face în continuare gazeta pentru sprijinirea acțiunii de economisire a materiei prime, pentru generalizarea unor rezultate bune.

Ing. AUREL ȚENT, directorul Combinatului : Nu aș dori să încep prin a formula unele sugestii. Consider însă că n-ar fi cu nimic util să repet ceea ce s-a spus deja de către ceilalți vorbitori referitor la ajutorul efectiv pe care l-a constituit pentru noi ziarul local. Poate există rațiuni și unele le înțelegem cu toți : știindu-se că lucrurile stau bine la C.P.L., redacția consideră probabil că este mai normal să se ocupe de acele unități unde lucrurile stau mai puțin bine. Totuși ne-am bucura să nu se aștearnă o prea îndelungată uitare peste munca pe care o desfășurăm aici la acest Combinat. Chiar dacă vom risca și o critică pentru o mică neglijență de finisaj la o piesă de mobilă sau pentru că mobila produsă de noi se găsește cu greu în magazine. De altfel, invitația se adresează deopotrivă și presei centrale...

CONSTANTIN STAN, activist al Comitetului județean de partid : Personal, consider că inițiativa a fost bine susținută atît prin edițiile speciale cît și prin materialele publicate în ziar. Aș spune chiar că s-a manifestat mult interes, problemele au fost tratate cu competență, ele au constituit un real sprijin în munca politică desfășurată de către organul și organizațiile de partid de la C.P.L., suscitînd interesul, stimulînd căutările, găsirea soluțiilor, spiritul de buni gospodari. Așa se și explică largă îmbrățișare a inițiativei — ea fiind practic aplicată azi în toate unitățile industriale din județ ; firește, adaptată specificului acestora.

Discuție consemnată de
MILENA COMARNESCU

„PENTRU SOCIALISM” — MARAMUREȘ — XXV

La 17 septembrie a.c. s-au împlinit 25 de ani de la apariția primului număr al ziarului „Pentru socialism” din Maramureș. Cu acest prilej, la Baia Mare, în prezența a peste 200 de redactori, colaboratori și corespondenți, activiști de partid și de stat, a avut loc o adunare consacrată sărbătoririi ziarului.

Transmițînd salutul Comitetului județean de partid, tovarășul Gheorghe Blaj, prim-secretar al Comitetului județean de partid, președintele Consiliului popular județean Maramureș, a relevat succesele și inițiativele publicistice ale publicației „Pentru socialism”, rolul jucat în mobilizarea colectivului din industria județului pentru îndeplinirea cincinalului actual la data de 17 august 1975, sarcinile ce revin colectivului redacțional în lumi-

na Programului partidului adoptat de Congresul al XI-lea al P.C.R.

Despre semnificația evenimentului au mai vorbit tovarășii ing. Aurel Pantea, de la Centrala minelor și metalurgiei neferoase Maramures. Maria Cicioc, filatoare la Filatura din Baia Mare, prof. Mihai Bălaș, corespondent din comuna Seini, Iosif Raduly, secretar general de redacție la gazeta „Bányavidéki Fáklya” și Vasile Gaftone, redactor șef la „Pentru socialism”. A fost transmis, de asemenea, un emoționant salut al colegilor gazetari din Satu Mare.

Participanții la adunare au adoptat, în unanimitate, textul unei telegrame adresate Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care, între altele, se spune : „Ne angajăm, în aceste momente solemne, să facem

din fiecare cuvînt tipărit un convîgător și înflăcărat mesaj revoluționar, care să mobilizeze oamenii muncii din Maramureș la noi acțiuni, inițiative și fapte mărețe de muncă, în slujba transpunerii exemplare în viață a sarcinilor politico-ideologice, economice și social-culturale ce le revin din Programul partidului și Directivele Congresului al XI-lea, să milităm cu toată pasiunea și talentul, prin variate forme publicistice, pentru dezvoltarea conștiinței socialiste, pentru slefuirea trăsăturilor moral-politice și profesionale ale omului nou, constructor al societății socialiste și comuniste”.

Colegiul de redacție și organizația de partid au organizat cu acest prilej, un simpozion pe tema : „Sarcinile presei județene în lumina Programului adoptat de Congresul al XI-lea”, precum și o expoziție jubiliară.

DE LA ROTATIVĂ LA CITITORI

Interviu colectiv cu conducerile DEP și ale oficiilor PTT Dolj și Harghita

— Alo, aici e DEP, ce grafic de apariție aveți, vă rog, și în câte pagini apăreți azi? Această frază laconică se aude, nu o dată, cu ocazia evenimentelor importante, în receptoarele telefoanelor secretariatelor de redacție sau ale editurilor. Pe un neavizat o asemenea curiozitate l-ar putea pune chiar în incurcătură și, pe bună dreptate, ar fi îndreptățit să întrebe: — Cine este acest DEP și ce dorește?

Tocmai acest lucru ne-a îndemnat ca prin rîndurile de față, cu sprijinul conducerii și al diferitor sectoare ale întreprinderii, să încercăm să pătrundem mai îndeaproape în „tainele” activității Direcției de Expediere a Presei, care de curînd a aniversat un sfert de veac de existență în slujba difuzării cuvîntului tipărit al partidului.

Întreprinderea amintită, dacă vreți, poate fi denumită o „punte de legătură” între redacții și masa cititorilor. Acesta este și motivul care ne face să afirmăm că, în nici una din fazele „fabricării” ziarului, timpul nu este poate atît de prețios ca aici. Pe baza unei riguroase organizări, printr-un efort permanent de zi și noapte, începînd cu lucrătorul care preia ziarul de la rotativă și terminînd cu șoferul furgonetei care efectuează transportul

la chioșcuri, sau cu poștașul care dimineată îl pune în cutia poștală, cu toții concură la buna desfășurare a expediției, pentru ca jurnalul să ajungă cît mai „cald” în mina cititorului. În acest fel factorul timp își spune tot mai mult cuvîntul încă din momentul cînd ziarul este tipărit.

Pentru ilustrarea celor de mai sus, să facem o scurtă vizită prin DEP.

E miez de noapte. Rotativele de la Casa Științei duduie de-asupra noastră. Ne aflăm în sala de expediție, acolo unde foșnetul ziarelor și mirosul cernelii de tipar te face să fii participant la acel iureș al muncii.

Ziarele abia ieșite de sub tipar alunecă pe rotative în jos, stivindu-se singure. Începe procesul propriu-zis de muncă...

Dar, să ne adresăm tovarășului VIOREL GEORGESCU, șef de atelier, care lucrează de aproape 20 de ani în întreprindere:

— Care este contribuția dumneavoastră pentru a expedia în condiții cît mai operative presa?

— Munca propriu-zisă o începem în jurul orei 24,00, cînd pornesc rotativele. Pentru rapiditate prelucrarea ziarelor se face pe fiecare publicație în parte și pe trenuri.

După ce recepționăm ziarele, ele sînt repartizate pe brigăzi de lucru și pe mijloace de transport. Odată cu notele de livrare, ziarele sînt introduse în sacii de hirtie (cu adresa oficiului P.T.T.) care sînt așezați pe benzi transportoare, parcurgînd drumul pînă la mașinile de cusut saci. Transportul presei în incinta sălii către locurile de muncă și evacuarea sacilor se fac prin intermediul benzilor, apoi pe tobogan — direct în mașini.

DURATA TRANSPORTULUI ȘI A DIFUZĂRII

Ne adresăm șefului expediției, tovarășul GAVRIL BABOS:

— Ce măsuri s-au întreprins în ultimul timp pentru reducerea duratei transportului și difuzarea în cel mai scurt timp a ziarelor la cititori?

— Din analizele efectuate a rezultat că drumul parcurs de la tipărire și pînă la sosirea ziarelor la cititori, deci timpul afectat transportului din Capitală și pînă în cele mai îndepărtate județe, are o pondere mare. În vederea scurtării acestui timp, s-a extins folosirea mijloacelor de transport rapide: în județele apropiate folosim mijloace autospeciale, curse de autobuze ITA și curse poștale auto. Județele îndepărtate primesc ziarele prin avioane speciale, cu plecare între orele 5—5,30, iar pentru un alt număr însemnat de județe transportul îl asigurăm cu avioanele de pasageri.

În privința județelor situate la distanțe medii, transportul se asigură în special prin trenuri accelerate și rapide cu plecare la ora 4,50. De remarcat că utilizarea unor asemenea mijloace de transport face posibilă difuzarea presei cotidiene și la reședințe de județ ca: Satu-Mare, Arad, Timișoara, Reșița, Tîrgu Mureș, Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare, Botoșani, Bistrița, Zalău, Iași, Suceava. În primele ore ale dimineții, simultan cu Capitala. Recent, am extins transportul cu avioanele de pasageri și pentru județul Hunedoara. Pentru viitor preconizăm să introducem paletizarea (organizarea procesului în flux continuu, cu mijloace automatizate) pentru transportul coletelor de la DEP la gară și pînă la vagoanele de poștă. Prin aceasta vom înlătura o serie de operațiuni intermediare de predare și primire și vom ușura efortul fizic al lucrătorilor. De asemenea vom experimenta prelucrarea ziarelor pe oficii poștale în vagoane speciale, folosind în acest scop timpul de parcurs, prelucrarea făcîndu-se „din mers”.

Este ora 7 dimineată și ultimele furgonete se îndreaptă spre chioșcurile din Capitală. Lucrătorii se pregătesc de plecare. Cititorul are deja în mină ziarul pe care ei l-au expedit noaptea. Luîndu-ne „la revedere” de la ei, ne folosim de faptul că își încep activitatea celelalte sectoare, care prelucresc datele necesare procesului final, urmărit de noi pînă acum.

Mașinile electronice de numărare și benzile transportoare care transportă ziarele spre echipele de expediție

OBIECTIVE CENTRALE ALE D.E.P.

Și fiindcă tot e ora 7, profităm de faptul că este începutul zilei de lucru și conducătorul întreprinderii este la această oră mai puțin ocupat, continuăm deci vizita la tovarăsa IOANA BOGA, directoare la DEP.

— Ținând cont că Direcția de Expediere a Presei desfășoară activități care concurează la finalizarea muncii depuse în cadrul redacțiilor, editurilor, vă rugăm să ne vorbiți despre principalele obiective care stau în fața colectivului de conducere.

— DEP este o unitate specializată în cadrul M.T.T.C. cu sarcini deosebite pe linia difuzării presei. Obiectivele principale le-aș putea sintetiza astfel: contractarea cu editurile a publicațiilor care se difuzează în rețea, a publicațiilor pentru export, a presei importate, preluarea, prelucrarea, expedierea și decontarea presei.

Caracteristicile întreprinderii noastre sînt multiplele relații pe care le are cu editurile și direcțiile județene de poștă și telecomunicații... Și, fiindcă am ajuns la relațiile DEP și direcțiile județene P.T.T., îmi permit să lămuresc o problemă, care nu o dată constituie subiectul unor neînțelegeri. Sfera activității DEP se extinde de la preluarea publicațiilor de la tipografie și pînă la predarea acestora la vagonul poștal. În continuare, difuzarea cu „amănunțul” a publicațiilor de orice fel intră în sfera de activitate a oficiilor P.T.T.

Activitatea noastră de îndrumare și control care ni s-a încredințat de Direcția Generală de Poștă și Telecomunicații din M.T.T.C., se extinde asupra subunităților de difuzare a presei din cadrul direcțiilor județene P.T.T. și oficiilor P.T.T. dar nu și asupra factorilor poștali și vinzătorilor de la chioșcuri.

Bineînțeles, atunci cînd corpul nostru de inspectori se deplasează pe teren, nu se mulțumește cu controlul propriu-zis al subunităților respective, dar extinde acest control asupra transportului și distribuirii publicațiilor, a felului cum se aplică instrucțiunile și celelalte acte normative ce reglementează această activitate. Dînd îndrumările necesare la fața locului, ei contribuie la lichidarea neajunsurilor constatate...

— Vă mulțumim pentru explicațiile date și, cu permisiunea dv., vom vizita în continuare cîteva dintre sectoarele mai importante ale DEP.

Dar, iată că ceasul de la pontaj marchează ora 9,00. Pentru a vedea cum ajung ziarele care au fost expediate azi noapte și cum se face difuzarea lor, să încercăm un sondaj fulger la două direcții județene P.T.T.

Primul care răspunde la telefon este tovarășul MIRCEA BELDIMAN, șeful oficiului de difuzare a presei din județul Dolj.

— Pentru Craiova și județul Dolj, presa vine cu trenul 1001, cu sosirea în Craiova la ora 8,01. De la ora 9,30, ea pleacă cu mijloace auto transport I.T.A. în toate localitățile din județ. Localitățile mai apropiate de Craiova primesc presa la ora 11,00 iar cele mai îndepărtate în jurul orelor 13,00—13,30.

Un fapt îmbucurător este că, pînă seara, toată presa este distribuită la abonați.

Pentru municipiul Craiova, presa pleacă la ora 8,20 direct de la gară, ajungînd la primele puncte deja la 8,30, iar la 9,30 ea este distribuită.

Al doilea oficiu județean chemat la telefon este cel al județului Harghita. La capătul celălalt al firului ne-a răspuns tovarășul ȘTEFAN SZUTOR, șeful biroului Exploatare P.T.T.R.:

— Presa se primește cu trenul în jurul orei 9,50 la Miercurea Ciuc, iar la ultimul oficiu din județ, la Toplița, 12,40. Avem 12 curse auto-poștale și 21 de autobuze I.T.A. cu care expediem presa în județ. Toate ziarele, pînă la orele 15,00, sînt distribuite. În mediul rural, 93% dintre cititori primesc presa în ziua apariției. Avem însă 7% din comune care, prin așezarea lor (pe mare întindere, în munți), fac imposibilă efectuarea a două curse zilnice de către factorul poștal, care pleacă dimineața și nu se mai întoarce decît seara la oficiu. Deci aici presa se primește a doua zi. În restul localităților, factorii execută două curse.

PLANUL ȘI PROGRAMAREA PRODUCȚIEI

Vă propunem ca următorul popas să-l facem la tovarășul MANFRED PETRESCU, care coordonează activitatea unui sector important din sistemul DEP și anume cel al serviciului plan și programarea producției.

— Vă rugăm să ne vorbiți despre unele aspecte privind relațiile unității cu redacțiile, editurile și cu unitățile exterioare, precum și despre acțiunile principale întreprinse în vederea unei mai bune valorificări a fondului de marfă existent.

— Difuzarea presei la cota exigentelor actuale presupune cuprinderea unor mase tot mai largi de cititori de la orașe și sate, satisfacerea cerințelor și preferințelor acestora și creșterea continuă a operativității în condițiile de maximă eficiență economică.

În lumina acestor obiective, unității noastre și, implicit, serviciului, îi revin sarcini multiple și complexe.

Nefiind vorba de producție proprie, ci de asigurarea preluării producției editurilor (a presei de la edituri) și transmiterea ei la unitățile poștale din țară, care întrețin contactul cu cititorii, planificarea și programarea activității, precum și valorificarea optimă

a publicațiilor se realizează pe baza relațiilor ce se stabilesc de unitatea noastră cu unitățile mai sus amintite. Întreținem relații cu circa 150 de edituri, cu întreprinderi de comerț exterior, prin care se realizează importul și exportul presei, cu organele de transport C.F.R., Tarom, I.T.A. etc. De asemenea, colaborăm cu 40 de secții județene de poștă și telecomunicații, cu circa 3 300 unități din țară și Capitală. Aceasta implică prelucrarea lunară, medie, a circa 200 000 comenzi de la unități și emiterea a circa 1 000 comenzi către furnizorii de presă.

Se asigură analiza acestor comenzi pentru a se realiza o repartitie cit mai judicioasă a tirajelor, întrucît nu putem satisface cerințele în toate cazurile. Analiza comenzilor, a tirajelor are în vedere specificul unităților, densitatea populației, categoriile de cititori, exemplarele rămase nevindute din numere anterioare, evenimentele politice și multe alte aspecte.

Se realizează o legătură permanentă cu editurile și redacțiile pentru stabilirea datelor de apariție pe baza cărora se asigură programarea expediției pentru a se diminua variațiile mari de volum de la o zi la alta, deoarece publicațiile periodice nu au zile stabile de apariție.

În același timp, întreținem un contact permanent cu unitățile din țară pentru informarea acestora privind apariția publicațiilor, modificarea unor condiții de apariție, redistribuirea pe plan local sau central a unor publicații pentru optimizarea valorificării, retragerea din rețea etc.

Prin sistemul informațional de care dispunem realizăm de fapt și prospec-tarea pieței, care indică măsurile ce se impun pentru o mai bună valorificare și direcțiile către care trebuie să se îndrepte activitatea de propagandă și reclamă tehnică.

Și pentru că am vorbit de propagandă și reclamă, trebuie să arăt că în planul nostru de cheltuieli este destinat acestui scop, anual, peste un milion de lei.

Cred că este bine să se știe că exportăm presă în majoritatea țărilor globului, la circa 20 000 destinatari in-

Pregătirea colctelor cu presă în sala de expediție

dividuali sau întreprinderi de difuzare, să importăm circa 10 000 titluri, că asigurăm trimiterea de exponate pentru standurile de presă de la tirajurile sau expozițiile internaționale etc.

— Ce credeți că se poate face pe viitor, ce noi rezerve credeți că pot fi folosite pentru mai buna difuzare a presei.

— Întrebarea pusă este, cred, binevenită și se cere continuată, cu atât mai mult cu cât activitatea și problemele cu care ne confruntăm nu sînt suficient de cunoscute la toate organele care concurează la difuzarea presei. Pe această linie consider că ar fi util să se inițieze, poate tot prin intermediul revistei „Presa noastră”, o masă rotundă între edituri, organele difuzării, de transport și alte foruri interesate.

De asemenea, n-ar fi rău ca, avînd în vedere creșterea continuă a eficienței activității de difuzare, să se organizeze în colaborare cu organele la care m-am referit și cu participarea acestora, întâlniri cu cititorii.

MECANIZARE, AUTOMATIZARE, PERFECTIONARE ÎN PERSPECTIVĂ

Dacă pînă acum majoritatea interlocutorilor a prezentat activitatea curentă, să facem acum cunoștință cu tovarășul CONSTANTIN NICHIFOR, șeful biroului organizarea rețelei și a producției. El ne va înfățișa câteva cîrpele anticipative din viitorul DEP.

— Ținînd cont de sarcinile ce decurg din documentele de partid și de stat privind mecanizarea, automatizarea proceselor economice, cit și perfecționarea conducerii și planificării tuturor activităților întreprinderilor, conform cerințelor R.T.S.C., ne-am programat activitatea viitoare în următoarele direcții:

1. Perfecționarea pregătirii cadrelor economice și administrative în domeniul informaticii și formarea de ope-

ratori și specialiști pentru analiza, proiectarea și introducerea sistemelor informaticii.

2. Dezvoltarea unei activități de cercetare aplicativă, în paralel cu activitatea didactică, în vederea introducerii tehnicii electronicii de calcul (minicalculatoare FC-15, FC-30) în conducerea unității la toate compartimentele.

3. Întocmirea unui program privind dotarea DEP cu minicalculatoare de tipul FELIX—FC-15, FELIX—FC-30.

— Cum se va realiza aceasta?

— Prima activitate se realizează prin trimiterea, după o severă selecționare, a viitorilor operatori-programatori și analiști care vor activa în sistemul DEP la cursuri de specializare cu caracter intensiv, în cadrul IIRUC cit și în cadrul M.T.T.C.

A doua activitate se realizează în scopul mai bune organizări a producției și a muncii, îmbunătățirii sistemului informațional existent, creșterii eficienței economice a principalelor activități ale DEP, în special, expedierea și transportul presei, prin întocmirea unor studii și programe în contextul folosirii minicalculatoarelor la activitatea specifică DEP.

Următoarea întrebare o vom adresa tovarășei FLORICA BLINDEA, inspector principal personal:

— În curînd, se va trece la prelucrarea automată a datelor. Care sînt preocupările dv. în vederea selecționării, pregătirii și perfecționării cadrelor necesare?

— Introducerea calculatoarelor în activitatea DEP va revoluționa întreaga noastră activitate. Pentru aceasta am și elaborat un plan de pregătire a primilor operatori, plan care cuprinde perioada 1976—1980.

Concomitent cu pregătirea corpului de „mînuitori” ai calculatoarelor, vom trece și la perfecționarea personalului care urmează să furnizeze datele necesare. Prin aceasta urmărim ca întregul personal care va concura la acest proces important și care va ne-

BILANȚUL UNUI AN

1 000 000 000 de exemplare de publicații expediate și difuzate în cca

9 000 000 colete care înseamnă cca

25 000 în medie pe zi

300 titluri în țară

600 titluri interne expediate în străinătate

100 titluri tipărituri ocazionale

10 000 titluri importate

cesita fonduri importante, să aibă competența profesională necesară pentru a înlătura cea mai mică posibilitate de a se comite erori. Ne-am propus, de asemenea, să luăm toate măsurile necesare pentru întronarea unei discipline ferme la locurile de muncă și să îmbunătățim permanent condițiile de lucru ale angajaților.

Intrucît și aici, ca și în alte domenii de activitate, rezultatele depind de oameni, de munca politică desfășurată pentru activizarea și conștientizarea oamenilor, ne adresăm tovarășului PETRE NEAGA, secretarul B.O.B. al DEP:

— Vă rugăm să ne expuneți, pe scurt, preocupările și direcțiile principale ale activității de partid, ale comunistilor din DEP.

— Există o permanentă îndrumare și coordonare a organizației de partid privind modul de desfășurare al producției. Se poate vorbi de o integrare perfectă a obiectivelor B.O.B. cu cele ale unității. În adunările generale de partid sînt supuse spre analiză și dezbateri problemele prioritare ale întreprinderii, care vizează organizarea producției, întărirea disciplinei de difuzare.

Se urmărește, de asemenea, dezvoltarea conștiinței socialiste la toți angajații prin învățămîntul de partid și U.T.C., prin studierea și dezbaterile documentelor de partid în cadrul adunărilor generale deschise de partid sau U.T.C.

În atenția noastră stau problemele legate de pregătirea și perfecționarea cadrelor, de integrarea lucrătorilor în noul proces de muncă prin introducerea tehnicii noi.

Problema prioritară care stă în fața organizației, a comunistilor din DEP este însă legată de realizarea și depășirea indicatorilor de plan, cantitativ și calitativ, de creșterea eficienței economice. Desigur, facem totul pentru ca cuvîntul tipărit al partidului să ajungă în cel mai scurt timp la cititori.

...Ajunși acum la capătul succintei noastre vizite, în care poate n-am aflat toate „tainele” muncii de aici, nu ni s-au înfățișat nici realizări spectaculoase, dar poate nici toate greutățile existente, am reținut, totuși, ca o încheiere concludentă, câteva cifre, cu care întreprinderea a marcat al 25-lea an de existență. Iată-le: în anul 1974 valoarea mărfurilor gestionate s-a ridicat la 525 milioane lei, din care 469 milioane reprezintă presa centrală cotidiană și periodică, iar 56 de milioane alte categorii de publicații.

DOINA LENGYEL

Studentă anul III — Facultatea de ziariștică (fără frecvență)

Banda centrală prin care se colectează coletele, fiind îndreptate spre încărcarea în mașini

VALORIFICAREA INTELIGENȚEI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Continuindu-și preocupările pe linia aprofundării sarcinilor ce decurg, pentru domeniul lor de activitate, din documentele recentei **Plenare comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României**, Clubul gazetarilor de știință a realizat, vineri 19 septembrie a.c., o dezbateră profesională pe tema : „**Valorificarea inteligenței tehnice românești — coordonată esențială a politicii partidului în domeniul științei**“.

Dezbateră a avut loc cu participarea unui larg număr de ziaariști specializați pe problemele științei și tehnicii din presa scrisă, de la radio și televiziune, precum și a conducerii **Institutului Național pentru Creație Științifică și Tehnică — INCREST** din București, instituție care, de altfel, a și găzduit manifestarea și unde, datorită realizărilor științifice de prestigiu, puse în slujba dezvoltării economiei naționale, aducerea în discuție a unei asemenea teme era, desigur, cum nu se poate mai potrivită.

În deschiderea discuțiilor, subliniind interesul deosebit pe care-l are întîlnirea, mai ales în perspectiva apropiatei inaugurări a cincinalului revoluției tehnico-științifice, **Ioan Chițu**, redactorul șef al revistei „Știință și tehnică“, președintele Clubului gazetarilor de știință și tehnică, a reliefat utilitatea unor asemenea manifestări care dau posibilitatea ziaariștilor să cunoască mai îndeaproape nu numai realizările diferitelor unități de cercetare, proiectare, învățămînt sau producție, ci, mai ales, să aprofundeze problematica și sarcinile ce revin acestui important compartiment de activitate care este cercetarea științifică.

Luînd cuvîntul în numele conducerii INCREST, dr. ing. **Const. Ceaușelu**, director adjunct științific al institutului, după ce i-a prezentat pe colaboratorii săi participanți la întîlnire — dr. ing. **Olga Biță**, șeful laboratorului de tribologie și ing. **Dinu Petrovanu** din partea laboratorului de marketing — a mulțumit pentru interesul acordat realizărilor colectivului și pentru alegerea INCREST-ului ca loc de desfășurare a unei dezbateri cu o temă atît de actuală și de importantă.

Cercetarea științifică, a arătat dr. ing. C. Ceaușelu, are rolul pe plan mondial, ca și în țara noastră, de a servi dezvoltării societății. Este elementul călăuzitor pe care, natural, îl urmăresc și cercetătorii români. În etapa actuală, cercetarea trebuie să caute să valorifice cît se poate de rapid și complet rezultatele muncii științifice. La aceste cîteva precizări

s-a referit în repetate rînduri tovarășul **NICOLAE CFAUȘESCU** care a subliniat faptul că cercetarea fără aplicație directă în economie nu reprezintă absolut nimic.

Încercînd să aplice în practică aceste îndemnuri, INCREST a depus și depune eforturi deosebite pentru ca cercetările sale să nu se termine numai cu simple rapoarte pe care să le pună la dispoziția beneficiarilor, ci a urmărit ca cercetarea să fie implementată direct în economie.

Referindu-se la etapele drumului pe care îl urmează cercetarea în această direcție vorbitorul a spus : „Așa cum este și normal, initial apar ideile. După brevetare, ideile sînt cercetate în laboratoarele noastre sau în colaborare cu diferite alte institute și întreprinderi, din țară sau din străinătate. Aceste cercetări, care în primă fază sînt concretizate în modele funcționale sau prototipuri, sînt continuate printr-o cercetare de marketing. Avem un colectiv de marketing care analizează nevoile pieții din țară și străinătate, pentru noile produse pe care încercăm să le punem la dispoziția beneficiarilor într-un termen cît mai scurt.

Cunoscînd necesitățile pieții, căutăm ca pentru toate realizările noastre să organizăm micro-producția în institut. De fapt, toate cercetările noastre sînt realizate în fază de micro-producție și sînt puse la dispoziția economiei în baza contractelor economice, astfel încît beneficiarii noștri să le poată avea cît mai curînd. Am mers pînă acolo încît unele dintre produsele noastre, pentru a putea ajunge cît mai rapid la dispoziția beneficiarilor, au fost chiar montate de echipe de specialiști ai institutului. În felul acesta se asigură, după părerea noastră, două elemente deosebit de importante : în primul rînd, am reușit să scurtăm ciclul de la idee pînă la produsul finit, în foarte multe cazuri, chiar cu aproximativ 70% : în al doilea rînd, am stabilit o responsabilitate unică, fapt ce ne-a permis și nouă și beneficiarilor să urmărim îndeaproape introducerea în producție a cercetărilor noastre și să eliminăm eventualele greșeli sau întîrzieri ce ar putea apare.

În mod normal ideile sînt cercetate în institutul de cercetări. După aceea rezultatele se predau institutelor de proiectare care execută proiectele iar acestea sînt trimise întreprinderilor care execută produsele respective și abia apoi beneficiarilor care le folosesc. Pe parcurs apar anumite probleme care trebuie rezolvate și atunci încep să intervină complicate probleme de competență între diferite institute și întreprinderi care au concurat la realizarea produsului. Noi considerăm că am reușit să eli-

minăm aceste verigi intermediare prin colaborarea directă cu beneficiarul. Asigurând răspunderea unică, atunci când apar defecțiuni, nu mai este nevoie ca beneficiarul să se adreseze mai multor întreprinderi sau institute, ci el lucrează cu o singură instituție, respectiv cu institutul nostru, care caută să remedieze imediat aceste defecțiuni. Am reușit astfel să obținem cicluri de cercetare scurte, cel mai redus fiind de 3 luni, mergând pentru cele care au o mare anvergură în ceea ce privește aplicabilitatea până la doi ani și jumătate.“

În continuare, au fost prezentate participanților la dezbateri câteva dintre cele mai semnificative realizări științifice, concretizate în producție, ale INCREST, în cei 4 ani de la înființarea sa.

Una dintre acestea o constituie atenuatorul de zgomot pentru expansii de aburi și gaze, realizat la cererea Combinatului Chimic Năvodari. În decurs de numai 4 luni a fost construit în institut un atenuator de zgomot pentru aburi și gaze cu presiuni de până la 40 de atmosfere, temperaturi până la 500 de grade și debite de până la 20 de tone pe oră. Deoarece uzina avea nevoie urgentă de acest produs, el a fost construit în atelierul institutului până la finele anului 1971. Mai mult, pentru ceilalți beneficiari, care nu au întârziat să apară, institutul a realizat și proiectele de montaj acordând asistență în această activitate. Până în prezent au fost realizate în atelierul INCREST un număr de 260 de atenuatoare care au fost montate deja la diferiți beneficiari de pe tot cuprinsul țării.

O a doua realizare, care la fel ca și prima se înscrie în domeniul cu caracter mai mult social al depoluării, este ventilatorul static, fără piese în mișcare, așa-numitul „ventejector INCREST“. El a apărut ca urmare a solicitărilor unei ferme zootehnice din Bacău. Deși halele ei industriale erau ventilate după un sistem clasic, în urma cercetărilor făcute s-a constatat că la nivelul solului se acumula bioxid de carbon și amoniac, iar animalele inhalau aerul viciat. Din această cauză producția de carne era scăzută. Soluția a constituit-o realizarea unui ventilator static, care, folosind efectul eiecției multiple, era capabil să evacueze noxele din zonele în care acestea se acumulau.

Noul sistem a condus la o scădere a noxelor cu circa 70%, el fiind din punct de vedere energetic de două până la cinci ori mai economic decât sistemele clasice. De asemenea s-a constatat că porcii își măresc greutatea cu până la 10% pentru aceeași cantitate de alimente ingerate.

Pornind de la această primă realizare în domeniul ventilației, noul tip de ventejector conceput la INCREST a fost extins până în prezent în nu mai puțin de 115 unități productive din domeniul chimiei, metalurgiei, industriei ușoare și alimentare etc. În anul 1974 un număr important de asemenea produse a fost livrat și la export.

Documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. subliniază importanța pentru economie a rezolvării problemelor energetice, a găsirii unor noi surse de energie care să permită mărirea potențialului energetic al țării. Pe această linie a valorificării unor noi surse de energie se înscrie și realizarea la INCREST a unor modele noi de arzătoare de combustibil lichid cu performanțe superioare.

Una dintre cele mai interesante probleme în direcția cercetărilor energetice o constituie construirea, într-un timp record, a unei stații de incinerare a deșeurilor menajere. Prin utilizarea unor soluții

noi s-a reușit obținerea unei bune combustii a deșeurilor, energia rezultată fiind valorificată sub formă de aer cald și apă caldă, elemente ce pot fi utilizate în instalații de termoficare, la sere, la uscătorii de cereale etc. Instalația de valorificare completă și complexă a deșeurilor este echipată și cu elemente de extragere a metalelor feroase, iar ceea ce mai rămâne, cenușa, este transformată, într-o mică instalație anexă, în cărămizi, al căror preț de cost este mai scăzut decât cel al cărămizilor din argilă.

INCREST are preocupări și în domeniul extrem de nou al utilizării în scopuri economice a energiei solare, eoliene și a valurilor.

Un alt domeniu al preocupărilor INCREST este acela al tribologiei, prin aceasta înțelegându-se problemele privind frecarea, uzura și lubrifiția pieselor sau a organelor de mașini. S-a constatat, pe plan mondial, că aceste procese de uzură, dacă nu sînt preîntîmpinate, conduc la deteriorări premature a utilajelor și produc pierderi mari economiei.

Discuțiile care au urmat expunerii prezentate de reprezentanții conducerii INCREST au abordat câteva teme majore ale activității de cercetare științifică din țara noastră. Este vorba în primul rînd despre importanța valorificării în folosul economiei naționale a tuturor ideilor tehnice valoroase, care provin de la diferiți cercetători sau specialiști, indiferent de domeniul în care lucrează, sau chiar de la persoane particulare cu reale aptitudini pentru creația științifică.

O altă idee care a reieșit, a fost necesitatea scurțării termenelor de aplicare a cercetării în producție, astfel încît economia să beneficieze cît mai curînd de roadele investițiilor făcute în cercetarea științifică. În această direcție o importanță deosebită o are integrarea tot mai puternică a cercetării cu producția, organizarea și dezvoltarea unor importante ateliere productive în cadrul institutelor de cercetare care să pună la dispoziția unităților industriale utilaje și tehnologii finite. INCREST are pe această linie o bună experiență, oglindită de dezvoltarea vertiginosă a volumului micro-producției sale. fapt care l-a făcut să se situeze la acest capitol printre primele trei institute de cercetări din Capitală.

O mare importanță în ridicarea eficienței cercetării, care a reieșit din discuțiile purtate, o are organizarea efortului calificat al specialistilor. Referindu-se la această problemă, dr. ing. C. Ceaușelu spunea: „Pentru ca eficiența activității noastre să fie mereu sporită, am căutat ca cercetătorilor noștri să le dăm o cît mai completă pregătire profesională, pornind în primul rînd de la elementele practice. Cînd vin în institut, absolvenții de învățămînt superior fac o practică obligatorie de 3—6 luni în atelierele de microproducție. Abia după ce-si execută această perioadă de practică, ei activează în diverse laboratoare. Un alt lucru pe care am căutat să-l imprimăm cercetătorilor noștri este acela de a stîmna munca. Foarte mulți dintre ei pot fi văzuți îmbrăcați în salopete, lucrînd cot la cot cu muncitorii, pentru ca instalațiile pe care ei le-au conceput să poată fi puse în funcțiune în cel mai scurt timp“.

Fructuosul dialog al ziaristilor de știință și tehnică cu specialiștii de la INCREST s-a încheiat prin vizitarea expoziției realizărilor institutului, ca și a unor laboratoare de profil din cadrul acestuia.

PETRU JUNIE

ADUNAREA DEDICATĂ ZILEI INTERNAȚIONALE A SOLIDARITĂȚII ZIARIȘTILOR

La 8 septembrie a.c., la Casa ziariștilor din Capitală, a avut loc tradiționala adunare de solidaritate ținută cu prilejul Zilei internaționale a solidarității ziariștilor.

Au participat redactori din presa centrală, de la Radioteleviziunea română și Agerpres. Adunarea a fost deschisă de tovarășul Mircea Rădulescu, vicepreședinte al Uniunii ziariștilor din Republica Socialistă România.

Despre semnificația acestei zile și despre solidaritatea ziariștilor din țara noastră cu lupta gazetariilor democrați și progresiști din întreaga lume, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, a vorbit tovarășul Gheorghe Atanasiu, directorul general adjunct al Radioteleviziunii.

Vorbitorul a subliniat, între altele, că „pentru ziariștii din România socialistă solidaritatea ziaristică internațională are un sens profund și larg cuprinzător, pe care scurgerea anilor n-a făcut decât să-l amplifice, să-l adâncească. Solidaritatea internațională a ziariștilor români cu gazetarii democrați și progresiști de pretutindeni se manifestă puternic în întreaga noastră activitate: **prin scrisul nostru** de fiecare zi, dedicat afirmării nobilelor idealuri ale făuririi unei lumi mai drepte și mai bune, susținerii principiilor de echitate și justiție internațională ce ghidează întreaga politică a țării noastre: **prin contactele constructive** cu colegii și tovarășii de breaslă din alte țări, prin legăturile multilaterale întreținute și cultivate de Uniunea ziariștilor din Republica Socialistă România în rîndul obștei jurnalistice internaționale.

Una din temeliiile cele mai sigure ale conlucrării rodnice între ziariștii democrați și progresiști o constituie însăși participarea lor la eforturile pentru întronarea unui climat de cooperare și securitate în relațiile internaționale. În calitatea lor de combatanți ac-

tivi, de participanți la lupta pentru pace și cooperare între țări și popoare, ziariștii români apreciază și salută activitatea neobosită depusă de nenumărați ziariști cinstiți din diferite țări în vederea reușitei Conferinței pentru cooperare și securitate în Europa, încheiată în vara aceasta, prin semnarea la Helsinki, de către înalți reprezentanți din 35 de state, a Actului final. Pe drept cuvînt, rezultatele Conferinței sînt considerate ca începutul unei noi pagini în istoria relațiilor dintre statele de pe continentul nostru. Așa cum releva tovarășul Nicolae Ceaușescu, „documentele semnate la Helsinki constituie o bază juridică, politică, morală pentru realizarea unor relații noi, bazate pe egalitate și respect, pe excluderea forței și amenințării cu forța în relațiile dintre state. Însă, în Europa, sînt multe probleme de soluționat, în primul rînd legate de aspectul militar, despre care am vorbit la Helsinki; aceste probleme trebuie să-și găsească o soluționare pozitivă în sensul reducerii armamentelor, a armatelor, lichidării blocurilor militare, a bazelor militare străine și retragerii trupelor străine de pe teritoriile altor state. De asemenea, este necesară realizarea în viață a unei mai largi cooperări economice, prin eliminarea unor restricții existente și, totodată dezvoltarea cooperării în domeniul culturii, științei, artei, a unei mai bune cunoașteri a popoarelor“.

În consens cu cerințele legitime ale tuturor popoarelor, ziariștii din țara noastră sînt părtași la lupta pentru securitate și cooperare nu numai în Europa, ci în întreaga lume. În acest scop, ei își unesc glasurile și forța condeiilor cu ale tuturor acelor care în teleg unul din cele mai importante imperative ale istoriei contemporane, și anume că a sosit vremea să se pună capăt, odată pentru totdeauna, vechii politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, iar relațiile de inechita-

te, exploatare și asuprire a unor popoare de către altele să fie înlocuite cu relațiile noi, bazate pe stricta respectare a independenței și suveranității, a egalității în drepturi între state, pe neamestecul în treburile interne, stima și avantajul reciproc.“

Vorbitorul s-a referit, în continuare, la modul în care, în decursul anilor, în corespundere cu înaltele țeluri și principii pe care le slujim prin scrisul nostru, solidaritatea noastră activă cu ziariștii comuniști, democrați și progresiști de pretutindeni s-a manifestat, cu efecte rodnice, prin sprijinul deschis, frățesc, dezinteresat, acordat de gazetari, de Uniunea ziariștilor din țara noastră susținerii tuturor marilor cauze ale ziaristicii înaintate aflate pe baricadele luptei pentru pace și progresul întregii umanități. Aceasta s-a concretizat în sprijinul moral și material acordat pentru numeroși ziariști din țări și continente diferite care ne-au vizitat țara sau ni s-au adresat cu diverse prilejuri. Ziariștii din România socialistă au susținut cauza dreaptă a popoarelor și a ziariștilor din peninsula indochineză; avînd acum marea și sincera satisfacție că marea lor cauză a înregistrat, mai ales în ultimul an, progrese deosebite și, fără nici o îndoială se va dovedi de neînvins. Gazetarii din România s-au pronunțat cu fermitate și hotărîre în apărarea ziariștilor democrați și progresiști din diferite țări, adoptînd o poziție principială fermă pentru apărarea dreptului exercitării libere și nestingherite a profesiei în interesul păcii și progresului, așa cum a fost și este cazul, în ultimii ani, cu acțiunile în apărarea și sprijinul gazetariilor democrați și progresiști supuși persecuțiilor, în Chile, Spania Coreea de sud, Africa de sud.

Pe aceste coordonate se înscrie, de altfel, întreaga activitate internațională a Uniunii ziariștilor din Republica Socialistă România ma-

terializată în principal prin aplicarea prevederilor cuprinse în Acordurile de colaborare cu uniunile și asociațiile de ziaristi din țările socialiste, precum și din alte țări. prin lărgirea schimburilor interredacționale având ca obiectiv nu numai mai buna conlucrare între lucrătorii aceleiași profesii, ci — în primul rând — mai buna cunoaștere și întărire a prieteniei între popoarele respective, prin întreaga noastră participare, asiduă și constantă, la acțiunile O.I.Z. a cărei comisie profesională este coordonată de Uniunea noastră.

Vorbitorul s-a referit apoi pe larg la numeroasele puncte comune care leagă pe zariștii comuniști, democrați și progresiști din lumea întreagă în lupta comună pentru pace și socialism, libertate și independență națională. El a exprimat salutul zariștilor din țara noastră adresat confrăților din țările socialiste, gazetarilor presei democratice și progresiste a țărilor în curs de dezvoltare, salutul nostru către toți zariștii cinstiți, de pe toate continentele care, în ciuda obstacolelor puse de politica imperialistă, nu prețetă să-si pună condeiul în slujba adevărului, a informării corecte a opiniei publice, în interesul păcii și propășirii popoarelor.

Moment de reaffirmare a principiilor și telurilor înalte ale solidarității internaționale a zariștilor, această zi constituie, pentru toți gazetarii din Republica Socialistă România, fără deosebire de naționalitate, încă un prilej de a transmite Organizației Internaționale a Zariștilor, organelor sale de conducere, tuturor organizațiilor și asociațiilor de zariști — membre sau afiliate, — tuturor zariștilor comunisti, democrați și progresiști călăuziți de ideile păcii și progresului, urarea noastră rostită din toată inima de a obține noi succese în întreaga lor activitate îndreptată spre întărirea și consolidarea rindurilor forțelor înaintate ale lumii contemporane adânc interesate ca bunul lor cel mai de preț — libertatea, pacea, viitorul fericit al popoarelor — să fie deplin statornicite și garantate.

În încheierea adunării a fost adoptat textul unei telegrame adresate Secretariatului general al O.I.Z., președintelui Jean Maurice-Hermann, în care se arată :

„De 8 septembrie, Ziua solidarității internaționale a zariștilor democrați și progresiști de pretutindeni, gazetarii participanți la adunarea ținută cu acest prilej în Capitala României socialiste țin să reafirme cu toată tăria poziția lor statornică și constructivă privind necesitatea întăririi continue a solidarității zariștilor internaționale.

În anul care marchează împlinirea a trei decenii de la încheierea, cu victoria popoarelor coaliției antihitleriste, a celui de-al doilea război mondial, în anul în care ne pregătim din plin pentru cel de-al 8-lea Congres al O.I.Z. din 1976, care va coincide și cu a 30-a aniversare a ființării organizației noastre, respectul profund pentru înaltele virtuți și valori ale profesiei pe care o exercităm ne impune să subliniem și mai mult marea însemnătate a solidarității noastre, pusă în slujba înaltelor idealuri ale păcii, cooperării și progresului întregii umanități.

A uni mii, zeci și chiar sute de mii de jurnaliști de pe toate continentele pentru afirmarea acestor idealuri este, într-adevăr, un țel nobil și măreț, pentru atingerea căruia s-au depus atâtea eforturi atât din partea organizațiilor și asociațiilor naționale membre sau afiliate, din partea reprezentanților cu autoritate ai O.I.Z., în rindul cărora îndelungata și prodigioasă dv. activitate și-a câștigat o binemeritată prețuire. Ne face plăcere să credem că roadele acestor eforturi vor fi și mai bogate în viitor.

Poziția și contribuțiile constante ale gazetarilor din țara noastră, ale Uniunii zariștilor români pentru întărirea solidarității între zariștii democrați și progresiști din țări situate pe toate coordonatele și meridianele globului sînt strîns legate. Îngemănate putem spune, cu lupta lor pentru promovarea politicii internaționale a României socialiste, pentru adîncirea continuă a prieteniei frățești, a solidarității și într-ajutării tovarășești cu toate țările socialiste, unite cu noi prin comunitate ideologică și de orînduire; dezvoltarea legăturilor de prietenie și cooperare cu noile state independente, cu țările în curs de dezvoltare, ale lumii a treia; promovarea, în spiritul coexistenței pașnice, a relațiilor de colaborare cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială, de mărime și putere.

În spiritul acestor comenzi supreme au acționat zia-

riștii din țara noastră, căutînd și reușind adesea, a demonstra împreună cu colegii și tovarășii din alte țări, temeiurile și posibilitățile reale de întărire a solidarității zariștilor progresiști și democrați din toată lumea. În spiritul lor, Uniunea noastră va acționa și de acum înainte, atât pe țărîmul schimburilor și legăturilor bi și multilaterale cît și în vederea îmbunătățirii contactelor cu alte organizații și organisme internaționale.

Salutînd realizările pozitive obținute pe calea destinderii internaționale, parafate prin Actul final al recentei reuniuni la nivel înalt de la Helsinki pentru pace și cooperare în Europa, susținem și vom susține aplicarea consecventă a principiilor asupra cărora s-a convenit, vom milita pentru aplicarea unor măsuri reale de statornicire a unei noi ordini economice internaționale care impune lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, înlocuirea vechilor relații de inechitate, asuprire și exploatare a unor popoare de către altele — cu relații noi, bazate pe respectul independenței și suveranității naționale, pe deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor, pe neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc, pe dreptul imprescriptibil al fiecărui popor de a-și alege în mod liber orînduirea pe care o dorește, căile dezvoltării economice și sociale.

Afirmarea în practică a principiilor solidarității jurnalistice internaționale impune lupta continuă pentru apărarea drepturilor și asigurarea condițiilor necesare pentru ca zariștii democrați și progresiști de pretutindeni să-și poată exercita profesiunea în condiții optime, pentru afirmarea intereselor popoarelor pe care le reprezintă ca și ale întregii omeniri. În acest context, simțămintele și glasul nostru au venit și vin și de acum înainte în apărarea zariștilor cinstiți persecutați din Chile, Coreea de sud, Africa de Sud, Spania.

Exprimînd aceste gînduri, zariștii din țara noastră, fără deosebire de naționalitate, transmit organelor de conducere a Organizației Internaționale a Zariștilor, tuturor organizațiilor și asociațiilor membre sau afiliate, tuturor zariștilor democrați și progresiști, animați de idealul păcii și colaborării internaționale, urarea de noi succese în efortul lor de fiecare zi consacrat propășirii și fericirii tuturor popoarelor.“

Conform Protocoalelor de colaborare și schimburi interredacționale între Uniunea ziaristilor din R. S. România și Uniunile de ziaristi din : Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Cuba, Republica Populară Ungară în lunile august și septembrie au fost oaspeți ai Uniunii, efectuând vizite de documentare și informare :

- Un grup de ziaristi cehoslovaci din presa locală alcătuit din **Iosef Korger** — membru al Comitetului Uniunii ziaristilor, redactor șef al ziarului „Rovnost“-Brno, **Josef Straka**, redactor la ziarul „Pravda“ din Plzen, și **Zoltan Liptak**, redactor la Studioul de radio din Bratislava.

- O delegație de ziaristi cubanezi alcătuită din : **Mercedes Segun** ziaristă, în cadrul Direcției Naționale a Institutului cubanez al Radioteleviziunii, **Rolando Castillo**, redactor la ziarul „Sierra Maestra“ din provincia Oriente.

- Un grup de ziaristi maghiari din care au făcut parte : **László Balogh**, membru al Consiliului Național al Uniunii ziaristilor maghiari, colaborator la „Esti Hirlap“, **Sándor Szöke**, șef de secție la M.T.I., și **Béla Brany** — colaborator la „Képes Ujsag“.

- În vederea semnării Protocolului de colaborare și schimburi interredacționale între Uniunile de ziaristi din Republica Socialistă România și Republica Arabă Siria, pe anii 1976—1977, ne-a vizitat țara o delegație de ziaristi formată din : **Ali Suleiman**, vicepreședinte al Uniunii ziaristilor din Siria, director general al ziarului „Al Saoupa“, **Abdulah Mekdad**, șef de secție de la Agenția Națională de știri „Sana“, și **Abdul Ilhan Malah**, redactor la ziarul „Al. Baas“.

MARGINALII LA EXPOZIȚIA GAZETELOR SATIRICE DIN MUNICIPIUL ARAD

Inițiativa Consiliului municipal al sindicatelor, de a organiza sub auspiciile sale o expoziție a gazetelor satirice din Arad, se cuvine a fi lăudată. Recenta expoziție de această natură, găzduită de sala „Forum“, trebuie consemnată ca un act educațional izvorit din programul ideologic al partidului nostru. Cele peste o sută de desene multicolore, însoțite fie de cronici rimate, fie minipamflete, sau scurte și incisive dialoguri, au un merit fundamental, sînt concrete, sînt lucrate „pe viu“. De asemenea, se cuvine a fi salutat faptul că la expoziție au participat gazetele satirice din marile întreprinderi arădene : I.V.A., I.S.A., Întreprinderea textilă U.T.A., Libertatea, Tricoul roșu, I.M.A.I.A., Fabrica de confecții, Combinatul de îngrășăminte chimice etc.

Ce au observat vizitatorii care s-au perindat prin fața exponatelor ? Că, în majoritatea lor, acestea se adresează oamenilor, modului lor de viață, felului lor de a munci. Fără îndoială, o astfel de modalitate de a privi activitatea educativă pentru combaterea concepțiilor retrograde, pentru formarea omului nou, participant activ și conștient la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, se circumscrie ca un fapt deosebit de pozitiv în aria bogată, complexă a activității politico-educative. O bună parte din exponate (Întreprinderea de strunguri, Întreprinderea de vagoane, Tricoul roșu, Fabrica de confecții) reușesc să se înscrie într-o viziune largă, să lege în mod organic viața omului de viața întreprinderii, abordînd relația om-întreprindere, interes personal-interes general dintr-un unghi de vedere înaintat. De reținut este și un alt fapt : o bună parte a desenelor reușește să aducă în prim plan (Întreprinderea de vagoane, Întreprinderea textilă U.T.A.) atitudinea intransigentă a opiniei publice față de neajunsurile ce se manifestă la unii cetățeni, atît în procesul muncii cît și în viața lor personală.

Am vrea să semnalăm un alt fapt, demn de reținut. Multe din exponate sînt ancorate în actualitatea cea mai stringentă, ținînd seama de sarcinile economice ale întreprinderii respective, de indicațiile plenarei C.C. al P.C.R. din 21—22 iulie a.c. Așa se explică prezența în multe desene a ideilor

privind calitatea produselor, lupta împotriva rebuturilor, a micșorării cheltuielilor materiale.

Toate acestea sînt bune și avem credința că gazetele satirice vor continua această luptă acolo la ele acasă, în întreprinderi.

Ne îngăduim și citeva observații pe marginea acestei expoziții. Spuneam că redacțiile gazetelor respective trebuie felicitate pentru aplombul desenelor și textelor, pentru faptul că au criticat concret (mai puțin la I.M.A.I.A. și Libertatea) pe cei ce se fac vinovați față de ei înșiși, față de întreprindere, față de societate. Ni se pare însă că această combativitate are o cale prea scurtă. Era cu mult mai bine dacă criticile urcau și alte trepte. Departe de noi gîndul de a-i absolvi de lipsuri pe cei criticați. Dar într-o întreprindere, credem noi — și ni se pare că nu greșim — unele neajunsuri se datorează, într-o anumită măsură și altor cauze și altor factori, fie ei și de răspundere. Din păcate însă, în recenta expoziție a gazetelor satirice, lucrul acesta nu s-a prea văzut. Au fost satirizați tîmplari, strungari, țesătoare, șoferi, vînzători de la O.C.L. Alimentara. Foarte bine. Dar se naște întrebarea : de ce n-a fost satirizat nici un șef de secție, de serviciu sau, mai știm noi, și vreun director adjunct ? Nu vrem să fie căutate pete în soare, dar acolo unde sînt lipsuri e bine să se spună tuturor pe nume, adică să aibă parte de critică toți care o merită, indiferent de locul pe care-l ocupă pe schemă. O altă observație. Era bine dacă la această expoziție ar fi participat și gazetele satirice din cooperația meșteșugărească ; slavă domnului și în acest domeniu, pe lângă lucrurile excelente, mai sînt unele lipsuri și deficiențe.

Oricum, recenta expoziție a gazetelor satirice din municipiul nostru este dovada unei activități politico-educative care va avea bune consecințe în procesul de educație socialistă a oamenilor. Sîntem convinși că viitoarea expoziție a gazetelor satirice va fi și mai bună și mai eficientă. Și, ne place să credem, că satira îi va ajuta pe mai mulți. Poate că și pe unii dintre șefi.

GEORGE CIUDAN

FOTOGRAFIA DE PRESĂ ȘI LOCUL EI ÎN ZIARE ȘI REVISTE

Vineri 26 septembrie a.c., Asociația fotoreporterilor de pe lângă Uniunea ziariștilor a organizat o dezbatere profesională cu tema „Fotografia de presă și locul ei în ziare și reviste”, la care au fost invitați și secretari de redacție. Referatele introductive au fost prezentate de **Gh. Constantinescu**, secretar general de redacție la revista „Magazin”, și **Nicu Vasile**, fotoreporter la ziarul „România liberă”, vicepreședinte la Asociația fotoreporterilor.

Pe marginea celor două intervenții au luat cuvântul: **Val Mihai** — fotoreporter („De veghe”), **Virgil Constant** — secretar de redacție (Redacția publicațiilor pentru străinătate), **Ștefan Albescu** — fotoreporter („Elôre”), **Ștefan Ionescu** — fotoreporter („Apărarea patriei”), **Bokor Ludovic** — secretar de redacție („Elôre”), **Radu Nicolae** — secretar de redacție („Apărarea patriei”), **S. Stamboliu** — secretar de redacție (Redacția publicațiilor pentru străinătate). Din partea conducerii Uniunii ziariștilor la dezbatere a participat **Mircea Rădulescu**, vicepreședinte al Uniunii.

Atât referatele cit și discuțiile care au urmat au scos în evidență, în principal, necesitatea unei mai bune colaborări între secretariatele de redacție și fotoreporteri. Numai o asemenea conlucrare între secretarul de redacție și fotoreporter poate conduce la evitarea unor situații nedorite care se repercutază asupra calității imaginii foto, a graficii ziarului. Dintre acestea, fotoreporterii care au luat cuvântul s-au referit în special la o practică curentă a secretarilor de a tăia sau dimpotrivă a mări o fotografie realizată pe anumite dimensiuni, astfel încât aceasta să se poată încadra în spațiul liber rămas în pagină.

Discuțiile au evidențiat opinia că la ora actuală fotografia a început să fie repusă în drepturile sale,

recunoscându-i-se virtuțile. Aceasta obligă pe fotoreporteri să depună eforturi pentru a realiza imagini convingătoare, care să aibă o idee pe care s-o comunice cititorilor, să răspundă exigențelor de actualitate ale momentului. Este necesar să crească exigența fiecărui fotoreporter față de munca sa; astfel vor apare din ce în ce mai rar în presă acele fotografii plate, neinteresante, bune azi ca și peste câțiva ani, simple pete, menite să „învieze” paginația.

Realizarea unor imagini care să emoționeze cititorul aducându-i un plus de informație față de text, făcându-l martor al unor momente cu mari semnificații din viața și munca poporului nostru, este însă condiționată atât de eforturile sporite ale celor ce realizează fotografiile dar și de o înțelegere mai exactă din partea secretariatelor, a necesității unei planificări mai exacte, a efectuării unor comenzi de fotografii pe dimensiunile necesare și în timp util, nu în ultima clipă; numai astfel se va putea renunța la practica ilustrării cu imagini din fototecă.

A mai fost ridicată și problema explicațiilor la fotografii care — s-a căzut aproape unanim de acord — trebuie să fie date de fotoreporter, de cel care a fost la fața locului și cunoaște cel mai bine ce anume a surprins în obiectiv.

A mai fost ridicată în cadrul discuțiilor și problema instantaneului de presă, necesitatea repunerii în drepturile sale a acestui gen de fotografie mult apreciat de cititori.

Discuțiile au fost interesante și au prilejuit celor prezenți un valoros schimb de păreri care se cere continuat în viitoare întâlniri de lucru de la care n-ar trebui să lipsească fotoreporterii de la principalele cotidiene precum și de la „Agerpres”.

ANGHEL PASAT

Spre sfârșitul de septembrie al acestui an, a încetat din viață Anghel Pasat. Colegii de la Agerpres, unde în ultima vreme conducea secția de fotoreportaj, ziariști și fotoreporteri de la diferite publicații din Capitală l-au condus pe ultimul drum nu numai cu regretul pentru pierderea prematură a unui coleg de breaslă, cunoscut și stimat, dar și pentru absența de acum înainte dintre noi a unui om cinstit și modest care a adus fotoziaristicii românești, în ultimele două decenii, servicii notabile.

Anghel Pasat a cunoscut țara în lungul și-n latul ei, a străbătut, dacă nu ne înșală memoria, numeroase țări și regiuni de pe toate continentele pământului, is-

călind cu „stiloul fotosensibil” ce-i aparținea, adeseori sub pseudonimul colectiv „Agerpres”, contu-

rind împreună cu alți valoroși fotoreporteri, cronica în imagine a atitor fapte și evenimente de neuitat ale timpului nostru.

Sirguința și reușitele sale au fost recunoscute și apreciate prin atribuirea de ordine române și străine, cit și a unor medalii la diferite expoziții internaționale de fotografie. Toate acestea reliefează contribuția valoroasă a lui Anghel Pasat la dezvoltarea fotoziaristicii românești.

Înceind aceste scurte însemnări, ne alăturăm tuturor celor ce în aceste zile au adus în mod sincer omagiul lor colegial și tovarășesc aceluia care a fost Anghel Pasat.

PRESA NOASTRĂ

PORTRETUL DE EROU DIN RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ

„Cucerirea independenței în 1877, plătită cu sînge de ostașii și dorobanții români în redutele de la Smîrdan, Plevna și Grivița, a deschis calea unor noi împliniri ale idealurilor de libertate și progres ale poporului român”.

NICOLAE CEAUȘESCU

În afirmarea mărețelor tradiții ale luptelor poporului român pentru libertate și independență națională, reamintirea și evocarea unor momente de seamă din războiul de la 1877 ne oferă pagini de neuitat.

Țara întreagă a așteptat, cu respirația întretăiată, dar și cu convingerea în reînvierea gloriei strămoșești, intrarea în luptă a bravilor ei fii. Dar cine putea zugrăvi mai bine, mai sugestiv și mai emoționant sentimentele pe care poporul român le încerca în fața apropiatelor bătălii ale ostașilor săi decît presa vremii?

„În acest moment fiii României s-au înșirat înaintea Plevnei. Acolo unde generalul Krüdner a fost respins de atîtea ori, acolo unde cerbicia musulmană este mai încordată, acolo floarea junimii noastre pîndește semnalul ca să se arunce contra inamicului. Sînt secole de cînd România n-a mai avut un asemenea moment”¹.

Din rîndurile comentariului se încheagă, în continuare, un tablou a cărei distinsă frumusețe rezistă timpului cu aceeași prospețime:

„Sîntem în ajutorul celei dintîi bătălii mari și crunte la care românii vor lua parte. Țara întreagă pare că și-a curmat răsufierea pentru a nu tulbura liniștea solemnă ce domnește în cîmpiile și dealurile singerate ale Bulgariei. Sufletul tuturor zboară spre tabăra românilor de la Plevna, salută stindardele care filfiesc peste părinții, frații, fiii și amicii noștri; citesc să vadă dacă curajul scînteie în ochii lor, ascultă filfiierea vulturilor patriei Române, ascultă și așteaptă.

Cîți dintre acești soldați tineri și semeți, care ard să audă cît mai curînd glasul vitejesc al căpitanilor, nu vor mușca țărîna în ajutorul morții? Cîți? Dar nu aceasta ne îngrijește căci dulce e moartea celor care cad pentru binele țării. Ceea ce ne face să tremurăm este dorința de-a ști cum vor ieși ostașii noștri din această probă? Stindardele noastre flutura-vor victorioase...

În aceste momente solemne, cînd toți, tată, mamă, soție, frate și amic, toți lipim urechea la pămînt, doară vom auzi trîznind tunurile din jurul Plevnei... să fim o singură suflare: România, care așteaptă să vadă dacă fiii ei mai sînt demni de strămoșii lor”².

1. „Războiul” din 31 iulie 1877.
2. Idem

Cu puțin timp înainte intrării în luptă a ostașilor noștri, același ziar oferea cititorilor săi un alt tablou, la fel de viu și de emoționant, de data asta din tabăra armatei române. Era imaginea optimismului viguros, imaginea încrederii nestrămătate a voinicilor țării în victorie: „Voinici sînt la inimă, și la chip ce frumoși! Din toate cuiburile țării venit-au surzînd. Victorie sau moarte! strigă toți. Ei sfidă moartea, de ea nu se îngrozesc. Pentru ce se vor lupta oare? Voiesc țara liberă să fie! Oh, da, ei voiesc aceasta”³.

La 25 august, corespondentul „României libere” transmitea de pe cîmpul de luptă că „lingă Plevna se așteaptă zilele acestea evenimente mari”⁴, iar la 26 august anunța că „mîine va începe spectacolul cel mare”, cînd „sute de tunuri vor vărsa fier și foc asupra turcilor de la Plevna”⁵.

„Ziua cea mare” a fost să fie 27 august 1877, zi în care tinăra armată a României a primit botezul focului în luptele pentru redanul din fața Griviței. A fost ziua în care dorobanții regimentului 13 „au purtat voincește vulturul României împrejurul Plevnei... uimind prin curajul și hotărîrea lor în luptă pe Marele Potentat al Rusiei”⁶, determinîndu-l să le cîntească vitejia cu 40 de Cruci „Sfîntul Gheorghe”. A fost ziua în care dorobanții regimentului 13 au împodobit cu „Steaua României” drapelul de luptă al unității lor.

S-ar putea spune că botezul luptei armatei române a fost și botezul corespondenței și reportajul de război în presa noastră, care s-a străduit să reconstituie sub privirile cititorilor întreaga înfățișare a frontului, întregul iureș al asaltului redutelor.

Din presa vremii răsare imaginea încă vie a luptelor de la 27 august, conturată viguros atît în relatarea specifică a raportului militar, scurt și dens, cît și în fraza entuziastă a corespondentului martor ocular. Dacă „Monitorul Oficial” își informează protocolar cititorii că „la această luptă au luat parte Regimentul 13 dorobanți și un batalion din al 5-lea de linie”, și că

3. „Războiul” din 24 august 1877
4. „România liberă” din 30 și 31 august 1877
5. Idem
6. „România liberă” din 31 august 1877.

„trupele române, mai cu seamă artileria, au început focul cu curajul și sîngele rece al trupelor bătrîne”⁷), în schimb, trimișii pe front ai ziarelor aduc sub ochii opiniei publice din țară amănuntele bătăliei, neocolind nici momentele ei dramatice. Într-o primă corespondență asupra botezului focului armatei române el relatează: „Sîmbătă (27 august, n.n.) lupta a început cu înverșunare. Armata română este cea mai apropiată de Plevna. Diviziunea a 4-a (Anghelescu), care se află la 15 kilometri pe front ai ziarelor foarte mult spre pieptul inamicului. Diviziunea a 3-a (Manu) a ocupat îndată pozițiunile lăsate de colonelul Anghelescu spre a rezima mișcările a 4-ei și a desfășura trupe proaspete la întîiul semnal. Armata română e hotărîtă mai curînd a găsi mormîntul sub dealurile Plevnei decît a mai lăsa acest punct în mîinile turcilor”⁸.

Abia în a doua scrisoare, corespondentul ziarelor relatează începutul „primei lupte dintre români și turci”: „Români așezau o baterie, Turcii înaintau în tiraliori pentru a-i împiedica. Românii atunci înaintară și ei în tiraliori, și lupta începu. Un pluton din al 13-lea de dorobanți înainta sub focul inamicului ca să acopere pe luptătorii români. Dorobanții, deși pierdeau oameni, rămîneau nemișcați sub ploaia de gloanțe bine nutrită de turci. Mai tirziu, două batalioane din al 13-lea dorobanți, susținute de un batalion din al 5-lea de linie, se repeziră ca să ia o poziție turcă cu baioneta. Turcii, după o luptă înverșunată, luară fuga. Pierderile românilor la 27 august au fost 25 morți și 60 răniți”⁹.

Accentele dramatice ale luptei încep să se audă în relatările mai tuturor ziarelor, mai cu seamă după atacul și cucerirea „redutei celei mari” la 30 august 1877.

Îată cum înfățișează luptele pentru cucerirea Griviței același corespondent al „României libere”: „Lupta se începu. Împușcătura era foarte vie și omoritoare. Trupele române arătară o tărie, un avînt și un curaj cu adevărat eroic... Ajunseră sub focul omoritor al turcilor pînă la parapetul întăriturii. Căpitanul Valter, care comanda un batalion din al 8-lea de linie, căzu lovit de un glonț la cap, pe cînd înfigea pe parapet drapelul român strigînd: „înainte, băieți, înainte!” Dorobanții, respinși, reveniră de două ori la atac. Țara trebuie să cunoască

7. „Monitorul Oficial” nr. 195 din 30 august 1877

* „Bătrîne”, adică bine pregătite și experimentate în bătălii.

8. „România liberă” din 31 august 1877.

9. România liberă” din 1 septembrie 1877.

tol adevărul: batalionul maiorului Șonțu a fost aproape întreg distrus" ¹⁰.

Și corespondentul continuă: „Cu această ocazie au avut loc multe fapte admirabile pe care istoria va trebui să le înregistreze. De exemplu maiorul Șonțu când căzu strigă: „sint al vostru copii, vin și eu". Un rănit îmi zise: „mor, dar am tras 30 de lovituri". Un soldat ce ținea mantaua căpitanului Valter, fiind rănit de moarte, zise unuia dintre tovarășii lui: „sint rănit, păstrează mantaua căpitanului". Celălalt însă cade asemenea. Am văzut un rănit care nu mai putea face nimic cu mâna și brațul drept, aducînd înapoi două puști, a lui și a tovarășului său căzut" ¹¹.

„Românul", arătînd că „armata română s-a comportat strălucit la atacul „Griviței" și că „ziua de 30 august va rămîne în analele istoriei", își pune și el cititorii în fața adevăratei imagini a greului bătăliei: „Cîna coloanele române începeau a se apropia de pozițiile inamicului, fura prinute cu un foc atît de teribil, încît ploaia de plumbi era mai deasă decît aceea care cădea de sus" ¹². În „corespondența particulară" pe care o trimitea de pe front „Gazetei Transilvaniei", căpitanul Moise Groza scria și el cutremurat de violența luptelor: „Atacul turcilor era de o violență extraordinară. Trupele din fort încă începuseră a se clătina și era p-acî să lase fortul în mâinile vrășmașilor. În momentul acela suprem tocmai ajunseră 2 batalioane și jumătate din al 13-lea și al 14-lea de dorobanți, care erau trimise ca trupe proaspete să susțină fortul... Un „ura!" puternic făcu să se cutremure aerul. Dorobanții se repeziră ca lei asupra turcilor și după o luptă înfricoșată îi respinseră cu baioneta înapoi. Reduta a rămas în posesiunea noastră" ¹³.

Dar cu ce preț? Căpitanul Groza o spune cu durere, dar fără să ocolească adevărul: „Pierderile noastre în soldați și ofițeri sint mari. Ca să vă puteți face o idee despre pierderile suferite, vă espun aici pierderile batalionului al 2-lea de vînători, care dintre toate a suferit cel mai mult: 350 morți și răniți din 700 oameni" ¹⁴.

Presa vremii a exprimat cu fidelitate marea mîndrie a poporului pentru vitejia și eroismul fiilor săi. „S-au luptat ca lei copiii Carpaților — scria „România liberă". Impotriva înfățișărilor păgîne, care vărsau plumbi încinși, ei și-au aruncat piepturile înflăcărâte... Au murit mulți, dar au murit ca eroi, au murit jertfindu-se pentru o patrie adevărată, pentru deșteptarea trecutului glorios al României. Cu corpurile lor, dorobanții și roșiorii noștri au umplut prăpastia ce despărțea prezintele de ultima zi de glorie națională. Pulberea umilîntelor este scuturată de pe fruntea României și Mihai tresaltă de bucurie în mormîntul său la bubuitul tunului românesc" ¹⁵. La rîndul său, ziarul „Dorobanțul", răspunzînd celor care „s-au grăbit să proclame, cu tonul ce se impune numai prin zgomotul pe care-l face, că vitejii acestui pămînt au murit odată

cu Războiului și Călugărenii", arată cu deosebită saustacție: „Luarea Griviței... arata ca semînțele trecutului și-au dat roadele: următorii lui Ștefan și Mînaș sint tot atît de demni de dinșii cît și aceștia de Traian" ¹⁶. Apoi, amintindu jertva de sînge de la Grivița, ziarul afirmă îndreptățit că victoria cucerita „face din lacrimile de doliu ale părinț mame cununi de glorie și de nemurire" ¹⁷.

La 5 septembrie s-a întors în București primul eșalon de viteji, răniți la Grivița. Momentul a prilejuit scene de tulburătoare emoție. „Mulțimea ingramădită la gară aclamă pe bravii eroi! Fiecare incongiură cu caldura pe bravi, și cearca să le aline suferința rănilor cu o vorbă duioasă, cu ceva" ¹⁸ — consemnează „România liberă". Și mai departe: „Dar oamenii aceștia păreau că nu sint de carne, ci de bronz! Cu ranele legate, ei priveau surizînd lumea ce se îndesa cu lacrimile în ochi să-i vadă și să vorbească cu dinșii. Bravi în fața focurilor dușmane, erau bravi și în mijlocul suferințelor corpului" ¹⁹. Și încheie cu acest indemn, care învalua eroii în căldura recunoștinței pentru jertfele lor: „Români, să iubim armata, să facem sacrificii pentru cei care luptă, pentru cei care se-ntorc răniți din luptă, căci lor le datorăm viața noastră, viața liberă și independinte a statului român" ²⁰.

Unul dintre cele mai emoționante momente pe care le-a trăit Capitala patriei imediat după cucerirea Griviței a fost întoarcerea, la 11 septembrie 1877, a celor trei viteji în frunte cu soldatul Grigore Ion, care au smuls de pe parapetul redutei steagul turcesc, pentru a-l dărui, intru veșnicie, gloriei oștirii române. Capitala i-a primit în triumf, evenimentul luînd proporțiile unei sărbători naționale, adevărat preludeu al primirii triumfale a armatei la 8 octombrie 1878. C. Bacalbașa ne-a lăsat în „Bucureștii de altodată" imaginea de o tulburătoare frumusețe a evenimentului. Steagul a fost adus în Capitală de însuși cuceritorul lui, soldatul Grigore Ion, însoțit de ceilalți doi ostași care l-au sprijinit în luptă — caporalul Nica Vasile și sergentul Stan Gheorghe. Trofeul a fost purtat de la Cotroceni pe Calea Tîrgoviștei, Podul Mogoșoaiei și strada Mihai Vodă. „Pe întreg parcursul — ne spune Bacalbașa — populația Capitaliei era în picioare. Pe unde trecea steagul cu bravii lui cuceritori era o furtună de urale și strigăte de „Trăiască!" De pe la ferestre lumea arunca cu flori și mici drapele tricolore" ²¹. Bacalbașa notează, în continuare, că seara a fost la Teatrul Național o reprezentare festivă, în cursul căreia au apărut pe scenă cei trei eroi cu trofeul cucerit. Moment în care „toată sala era în picioare, muzica cînta, aclamațiile vuiau... Niciodată publicul român n-a fost atît de generos" ²².

Ziarul „România liberă" ne-a lăsat cu acest prilej o memorabilă pagină antologică, demnă, am zice, de orice

culegere literară dedicată eroiceii toamne a anului 1877.

„Salut pe primul celătean al României libere și independente, pe viteazul ostaș Grigore Ion de la vînători!"

Bine ai venit sănătos, viteaz ostaș roman, după cîmpul de bătaie, unde vocea țării te-a cneamat spre a o ajuta în păsurile sale, trimițindu-te să înfrunți pe inamic rîpîndu-i semnele de fală, ce credeau că-s neînvînșe; fiindcă două sute de ani trecură fără ca românul să se măsoare cu ea în luptă.

De două sute de ani nu s-au încununat cu flori și immortalitate oșteni români, demni moștenitori ai lui Ștefan cel Mare și Mihai Bravul.

Azi din nou se improspătează faptele lor mărețe.

Soldatul Grigore Ion, caporalul Nica Vasile și sergentul Stan Gheorghe, colegii săi, sint eroii zilei și ai secolilor viitoare, dinșii azi ne adevereză victoriile noastre trecute, prin faptele lor presinte care se petrec nu departe de noi.

Concetașenii noștri, mîndri de legătura frătească ce ne leagă pe toți, din adîncul inimilor lor pure, în transportul fericiților pe care voi le-ați procurat, vă salută cu afecțiune, că din nou ați pus în evidență ceea ce rămăsese numai în domeniul basmelor și baladelor.

De două sute de ani legea noastră a fost batjocorită, naționalitatea noastră nesocotită, victoriile noastre uitate, drepturile noastre scrise cu singele părinților noștri — călcate în picioare.

De două sute de ani de cînd aducem într-una aminte vecinilor noștri dunăreni să consulte tractatele lor cu noi spre a se păzi cu sîntinție cele scrise acolo.

Și intru aceasta te grăbiși tu, Grigore Ion, viteaz vînător, ca să iei locul de onoare ce țara-ți păstra, luînd magnificul trofeu musulman spre a-l depune în arsenalul țării tale, alături de celelalte luate acum două sute de ani de frații tăi de arme și frații noștri comuni, ca să spună dinsele și d-aici înainte cine e Românul la minie, cînd nesocotiiții voiesc a-i călca libertatea și dreptatea sa.

Curajul și bărbăția ta militară fie dar să-i protegă pe cei rămași pe cîmpul de bătaie, să se-ntoarcă toți sănătoși și victorioși, acoperiți de lauri și trofee, căci dinsele sint certificatele cele mai nepieritoare și veridice de virtutea și arta militară română, înaintea lumii întregi care și-au ațîntit privirile și cugetările lor asupra-ne" ²³.

Victoria finală împotriva otomanilor era încă departe. Poporul știa că-l așteaptă noi și mari sacrificii. Dar nici poporul, nici vrednicii săi oșteni n-au dat „un pas înapoi". După victoria de la Grivița, în țară acțiunea pentru ofrande s-a intensificat, devenind generală și atotcuprînzătoare. Țara însăși s-a transformat într-o imensă ofrandă și s-a dăruiit cu trup și suflet trebuințelor oștirii. Ziarele anunțau cu hărnicie agonsirea fiecărui kilogram de scamă, a fiecărui leu, pe care-l considerau o baionetă sau un glonț la temelia victoriei celei mari de la Plevna, împotriva lui Osman Pașa. Dar înaintea Plevnei a trebuit să cadă Rahova. Și Rahova n-a rezistat iureșului de baionete al roșiorilor și dorobanților români, care au cucerit-o parcă în gra-

23. „România liberă" din 11 septembrie 1877.

16. „Dorobanțul" din 19 septembrie 1877
17. Idem
18. „România liberă" din 6 septembrie 1877
19. Idem
20. Ibidem
21. C. Bacalbașa, „Bucureștii de altodată", Buc. 1927, pag. 230.
22. Idem, pag. 231

10. „România liberă" din 6 septembrie 1877.
11. Idem
12. „Românul" din 5 septembrie 1877
13. „Gazeta Transilvaniei" din 8 septembrie 1877.
14. Idem
15. „România liberă" din 3 septembrie 1877

bă spre Plevna, cu marea iscusință și vitejie ale armatelor „îmbătrinite în bătălii”. Victoria asupra Rahovei, despre care ducele Nicolae va recunoaște telegrafic că „aparține pe deplin armatei române”²⁴, va fi anunțată de ziarele vremii parcă în aceeași manieră în care a fost cucerită. „Dorobanțul” înseamnă vestea scurt și apăsător, scriind că „a doua oară de la Mihai Vitezeul Rahova a căzut în mîinile românilor”²⁵, iar „Gazeta Transilvaniei” o retransmite telegrafic: „Veste bună! Stindardul român filiiie pe zidurile citadelei turcești la Rahova”²⁶. Corespondentul „Românului” transmite și el cu aceeași grabă: „Vă depeșez din Rahova, pe ale cărei întăriri filiiie stindardul românesc. Cei dintii care au ocupat reduta au fost rașiorii sub comanda maiorului Rastii. Drapelele românilor, pentru a doua oară de la Mihai filiiie pe zidurile Rahovei. Trăiască România și armata ei”²⁷.

Relatări îndesate, scrise pe patul puștii, cu pana înmuiată în zvonul marii victorii care începuse să vină dinspre Plevna. Fiindcă atunci, acolo, la Rahova, devenise limpede că tăvălugul armatelor aliate nu mai putea fi oprit, că juna oștire română, care-și „luase dintr-o singură lovitură locul între armatele europene”, va ști să-și împlinte steagurile cu aceeași vitejie și pe întăririle Plevnei, și că faimosul Osman va trebui, curînd, să se predea. Evoluția ulterioară a evenimentelor, a înfrîngerii turcilor devenise o certitudine. Presa vremii simțea mireasma victoriei și o răspîdea fără răgaz, cu marea bucurie generată de solida încredere în vitejia și eroismul oștirii noastre. La 15 noiembrie, după victoria de la Rahova, Eminescu scria în „Timpul”, care „deveni — cum va constata G. Călinescu — un organ de expresie al poetului”: „Astăzi ostașii noștri se aruncă cu bărbăție în luptă; pămîntul se cutremură sub picioarele lor; cad și iarăși cad, și totuși merg înainte; lumea întreagă este uimită”²⁸. „România liberă”, ca de altfel mai toate ziarele, anunțau cu certitudine țara: „Căderea Plevnei nu mai e decît o chestiune de zile”²⁹.

Zilele s-au scurs cu iuțea, și victoria, marea victorie de la Plevna a inundat țara cu sărbătoare. A fost și o sărbătoare a presei: „Dorobanțul are astăzi o mare sărbătoare. Ostașul al cărui nume îl poartă, și frații lui, au cîștigat ieri o nouă glorie, o și mai mare fală”³⁰. Corespondenții au căutat, prin vuiet luptei, cuvinte noi, pe măsura frumuseții victoriei, ziarele și-au împodobit coloanele cu buchet de metaforă și alegorie. Pentru că victoria de la Plevna nu mai putea fi pur și simplu anunțată, relatăta, descrisă. Victoria de la Plevna trebuia cîntată!

În același număr în care scria că „are astăzi o mare sărbătoare”, „Dorobanțul” adăuga: „Trupele române s-au purtat cu un curaj mai presus de orice laudă. Cu toată asigurarea lor,

turcii n-au putut rezista impetuozității mersului și focului trupelor române... Plevna este în mîinile românilor”³¹. Și incheia cu mare entuziasm: „Inima întregii Românii saltă de bucurie pentru că vitejia fiilor ei a mai adăos o pagină foarte strălucitoare la cartea neamului nostru. Transmitem oștirii pe cîmpul de onoare călduroasele mulțumiri ale națiunii. Trăiască România independentă! Trăiască oștirea română, strigă în aceste momente toată suflarea românească”³².

„Românul” își contopește și el glasul în entuziasmul general al țării: „Speranțele României n-au fost înșelate. Juna noastră armată la Plevna, în fața celor mai brave trupe ale Turciei, în fața armatei lui Osman, compusă mai toată din arnăuți, luptătorii cei mai dirji, a știut și a putut să se arate demnă de renumele vitejesc al străbunilor ei... Cînd vede demnitatea cu care armata noastră își face datoria, suflul ni se umple de o nobilă mîndrie și strigăm: Trăiască armata română! Țara ai cărei fii fac parte dintr-o asemenea armată trebuie să fie mare și fericită”³³. Peste Carpați „Gazeta Transilvaniei” preia cu iuțea ecoul marii victorii de la Plevna: „Peste tot rotocolul pămîntului pe unde ajung sîrmele telegrafice s-a răspîndit marea veste că Plevna a căzut. Ea va merge din gură în gură și va străbate pînă în cea mai neînsemnală colibă a țaranului. În tot locul unde bate o inimă de român va duce numai bucuria și veselia, căci Plevna a căzut prin concursul valoroaselor brațe ale oștirii române. În București, în toată România entuziasmul este la culme”³⁴.

O culme clădită din visurile și speranțele nutrite cu nestrămutată credință în „Comoara nesecată de vitejie ostașească tînuită în sinul națiunii timp de două secole”³⁵. O culme de pe înălțimea căreia România putea privi îndeplătită noul ei destin: „Vitezele oștiri ale lui Mihai care duseseră spaima pînă-n palatul sultanului, luară Plevna; credincioșii lor urmași călcără pe aceleași urme și numele de la Plevna va fi înscris pentru a doua oară cu fală în analele României. Eroii din '77 reamintiră prin fapte pe strămoșii lor și redateră istoriei naționale temelia pe care i-o contestau mulți... Cine, văzînd isprăvile de astăzi, va mai pune în bănuială afirmațiile istoriei noastre? Istoria națională capătă în aceste zile mari, în aceste timpuri de glorie noi temeuri, și aceasta mulțumită pasului hotărîtor făcut de țară și vitejiei fiilor ei”³⁶.

Ziarele vremii le-au căutat chipurile prin vuietul luptelor, prin ruinele forturilor turcești, prin tranșeele redanelor asaltate, ca și în amintirile celor apropiați pe care i-au părăsit, spre a le restitui memoriei neamului și patriei noului patriotic al Independenței. A fost, se pare, o inițiativă înimioasă a ziariştilor timpului. Am întîlnit în mai multe ziare anunțuri de genul acestuia: „Redacția „Dorobanțului” roagă cu stăruință familiile celor căzuți pe cîmpul de glorie să-și procure portretele lor, însoțite de schițe (ît se

poate mai amănunțite, data nașterii, data intrării în armată, corpul în care intraseră, data înaintării lor etc.”³⁷. Anunțul a fost republicat în multe ediții ale ziarului. O rugăminte asemănătoare adresa familiilor și prietenilor eroilor și ziarul „Războiul”.

Din aceste căutări generoase s-a născut și s-a încheat în presa independentă portretul — i-am zice portretul eroic. Și cu cine altul s-ar fi putut inaugura impresionanta galerie a portretelor decît cu acela al bravului căpitan Valter Mărăcineanu, unul dintre cei dintii căzuți la datorie? Portretul lui e schițat simplu și bărbătesc, așa cum simplă și bărbătească i-a fost căderea pe parapetul redutei: „La 30 august, cu ocazia asalturilor date redutelor de la Plevna, Valter comanda un batalion de miliție. Ca un bun comandant, el încuraja prin toate mijloacele pe soldații săi, și în momentul cînd a înfipt pe redută steagul batalionului său, el căzu lovit de mai multe gloanțe.

Valter era foarte iubit de toți cei care îl cunoșteau”³⁸.

L-a urmat, firese, maiorul George Șonțu, cu care a intrat împreună în conștiința națiunii noastre prin arcul de triumf al nemuririi. O dată cu Șonțu, portretul eroic se conturează mai viu, mai dinamic, cîștigînd trăsături distincte, creionate din amănunte aduse de dincolo de datele strict biografice: „Iată ce-mi nară unul din bravii săi soldați, vizitat de mine la Spitalul Brîncovenesc, rănit tot în luptele de la 30 august: Înainte de a începe atacul, maiorul nostru Șonțu ne zise: „Băieți, să aveți curaj!... Cine va fi să moară, va muri și aici ca și acasă. Și apoi, dacă zilele ne vor fi numărate, mai bine să murim aici, luptînd ca vitejii pentru patrie. Cine moare pentru țară e fericit... Înainte, copii!”. Cu astfel de vorbe ne făcuse lei. Focurile plouau asupra-ne și ai noștri cu indoită furie înaintau! Dar un obuz lovește pe maiorul nostru la gît; se clatină puțin și cade, strigînd încă: „Înainte, copii!”. Am pierdut un bun comandant, domnule”³⁹.

Lista eroilor ale căror portrete înobilează paginile ziarelor e lungă: maiorul Giurescu Dimitrie, locotenentul Ion Țuiculescu, sublocotenentul Horcea Vasile, sergentul Georgescu Marin... Subtilurile care însoțesc portretele răsună și azi din depărtarea veacului ca un ecou prelung în memoria neamului: „căzut în lupta de la Grivița... în bătălia de la Rahova... în bătălia de la Plevna... în atacul de la Smîrdan”. Ca un ecou nestins în conștiința națiunii, și ca un avertisment răspicat peste veacuri pentru toți cei ce vor face eroarea să uite de Plevna, așa cum în fața Plevnei uitaseră de Rovine, de Podul Înalt și de Călugăreni... Un avertisment răspicat și viguros, clădit pe noile terneuri ale destinului țării, cucerite atunci, în 1877, la Plevna, sub privirile uimite ale Europei.

CONSTANTIN AVRAM

24. „Istoricul războiului 1877—1878”. în „Pagini din lupta poporului român pentru independența națională”, Editura politică, 1967, pag. 264.

25. „Dorobanțul” din 13 noiembrie 1877
26. „Gazeta Transilvaniei” din 15 noiembrie 1877

27. „Românul” din 13 noiembrie 1877.

28. „Timpul” din 15 noiembrie 1877.

29. „România liberă” din 18 noiembrie 1877

30. „Dorobanțul” din 30 noiembrie 1877.

31. Idem

32. Ibidem

33. „Românul” din 30 noiembrie 1877.

34. „Gazeta Transilvaniei” din 1 decembrie 1877

35. „Românul” din 1 decembrie 1877

36. „Dorobanțul” din 10 decembrie 1877

37. „Dorobanțul” din 19 noiembrie 1877.

38. „Războiul” din 16 septembrie 1877.

39. „Războiul” din 21 septembrie 1877

D. I. SUCHIANU: Filmul „Elixirul tinereții“

Recomandăm. Acest cuvânt are aici o foarte specială semnificație. Ziaristul cinematografic, spre deosebire de colegii săi, nu numai informează pe cititor, dar trebuie să-l oblige. El demonstrează valoarea unui film pe dovezi de fapte. E deci obligat să oblige publicul să creadă ca el. Adică exact ceea ce cronicarul cinematografic (mai ales acela din țări de veche cinematografie: America, Franța, Italia, Anglia) — tocmai că nu face aproape niciodată.

Judecățile și recomandările sale sînt simple adjective fără suport. „Zice și fuge“, asta face el. Iar în rarele cazuri cînd, în sprijinul verdictelor sale, aduce fapte de ecran, aceste fapte — desigur, exacte — dovedesc, adeseori, exact contrariul a ceea ce autorul pretinde să dovedească.

Filmul românesc este „Elixirul tinereții“; scenariști Al. Andrițoiu, N. Ștefănescu și B. Meirovici, regizor G. Naghi. Încă o variantă a poveștii lui Faust și a miraculoaselor întineriri. Temă veche și foarte exploatată. În fiecare variantă se găsește ceva original. Oare în cea românească s-a putut obține asta?

Cred că da. De obicei, sub o formă sau alta, se recurgea la vrăjitorie, cu pretenția de a da impresia de realitate. În filmul nostru, din contră, se lucrează cu realități, dar așa de impresionant încît să pară vrăjitorie. Este povestea unui nou gerovital. Nou, căci de mai bine de un secol se fac asemenea experiențe (Brown L'eguard, Steinach, Voronov și mulți alții), obținându-se întineriri efective. De durate variabile, cu recăderi în bătrînețe, cu repetări reușite ale experienței cu noi recăderi uneori mai dezastruoase decît dacă nu s-ar fi făcut nimic și s-ar fi lăsat bocceaua să îmbătrînească în pace și onor. Dar pe deasupra acestor fluctuații, întinerirea pe cale medicală există. Nu e science-fiction. Nu e anticipație literară. Cel

mult dacă se anticipă (adică dacă se speră) ca rezultatele prezente să fie depășite de altele mai bune, mereu mai bune.

Filmul nostru vorbește de o licoare albastră care întinereste pe loc vreo zece bătrîni, tot oameni care se distinseseră în cariera lor, tot „Doktori Faust“ în ramura lor. Dar asta nu e tema poveștii, ci doar un mijloc pentru a demonstra cu totul altceva, anume că — citez propriile cuvinte ale eroului principal (Piersic) — „tinerețea nu e o vîrstă, ci o stare“, o atitudine, o situație morală. Fiecare corp și suflet omenesc își are metrul său cu care măsoară timpul. Cu alte cuvinte, dacă vrem neapărat să vorbim de vîrstă, vom spune că fiecare om are vîrsta pe care o merită. Și să nu se creadă că astea-s doar metafore. Azi e unanim admisă teoria lui Lecomte de Nouy, care a dovedit că fiecare individ își are cronaxia lui, timpul său personal, viteza de cicatrizare proprie, precum și alte fenomene care îi măsoară fiziologia.

Eroii din filmul nostru, după ce li se picură pe gît licoarea cea albastră, întineresc de-a binelea. În această calitate, ei nu fac decît prostii. Ba chiar sînt conștienți că, deveniți tineri, nu mai sînt buni de nimic. Unii se feresc să se mai arate în public: ca de o rușine. Unul (care era profesor universitar) spune că nu se poate duce să facă cursuri „în halul ăsta“ (adică cu noua lui jună mutră). Alții sînt luați drept hoti fiindcă sînt surprinși intrînd ilegal în propria lor locuință. Aceștia sînt duși la poliție ca delincvenți. Altul se grimează în bătrîn; pentru ochii lumii, Nevastă-sa fusese cu ideea: „La oraș, moș; acasă: flăcău“ zice ea. Iar cînd mustața falsă îi cade și sub ea crește vechea mustață albă, el explică consoartei: „Asta este a mea; astălaltă (pe care o scoate din buzunar) e a ta“. În sfîrșit, eroul principal, eminentul

geriatru descoperitor al licoarei (Piersic) conduce, ca bătrîn, lucrările sale, iar ca tînăr (presupus nepot al titularului) zburdă și face curte Anei Seleş (în fond, care din noi n-ar face la fel?).

Pină la urmă, toți își reintră în prima lor adevărată piele, unde găsesc adevărata tinerețe, aceea a omului care, indiferent de azi, trăiește ca să caute, caută ca să afle, află ca să înțeleagă și mai ales înțelege că acest drum merge înainte, mereu înainte. Desigur, nu la nesfîrșit. Tinerețea „veșnică“ din basme e o sinistă prostie, pe care eroul poveștii noastre o dezaprobă. Și nu numai el. Este și părerea a însuși autorului basmului cules de Ispirescu. Atîta vreme cît Făt-Frumos căuta țara „Tinereții fără bătrînețe și etc...“, el era un tînăr veritabil. Odată ce a găsit acea țară, el se idiotizează pe loc, devine destul de timpit pentru a suporta infinita plictiseală a unei vieți fără evenimente, a unei anoste existențe de condamnat la fericire imuabilă. Ca dovadă, din clipa cînd s-a dez-timpit, îl apucă o dorință teribilă de a se întoarce în lumea muritorilor, în lumea savuroasă a primejdiilor și aventurilor. Ceea ce și face, cu o intensitate, cu o energie egală cu aceea de dinainte de a fi căzut în capcana magice și nesăratei, monstruoasei împărății...

Cam așa se întîmplă și în filmul nostru, dar nu pe bază de basm, ci pe bază de bun simț, înțelepciune și merite personale reale ale falșilor bătrîni (sau falși tineri, dacă vreți s-o luați și așa).

După cum vedeți, filmul este nu numai ingenios și adevărat ca idee, dar mai e și fecund în situații nostime, bizare, unde realul și imaginarul se logodesc într-un fel de adevăr de gradul doi.

Iar actorii sînt vedete tot una și una. Îndeosebi (fiindcă au rol mai mare) Moraru, Piersic și Melania Cîrje.

VLAD SORIANU: Romanul „Lumea în două zile“ de George Bălăiță

Ucenicia gazetărească a lui George Bălăiță nu e consemnată în notele care însoțesc, de obicei, prezentarea biografiei sale scriitoricești. Dar, înainte de debutul scriitoricesc, în „Luceafărul“ (1960), el era prezent în paginile unui cotidian regional, testul publicistic — din care G. Călinescu făcea o condiție a atestării literare — fusese trecut cu succes. Interesul scriitorului pentru acest gen nu a dispărut ci, dimpotrivă, avea să se adîncească, paralel cu amplificarea și consolidarea identității sale de prozator.

La debutul editorial („Călătoria“, e.p.l., 1964) Eugen Barbu, care-i prefața volumul de schițe și nuvele, îl anunța ca „pe unul din cei mai interesanți scriitori tineri, aparținînd celui „de-al trei-lea val“ al prozatorilor noștri de după Eliberare...“.

Cel de-al doilea volum selectiv al autorului, avea să confirme pe de-a ntregul definirea sa ca „un nume substanțial“ Pină și îndemnul la răbdare și autoeducație artistică, cu care se încheia prezentarea, avea să se inclu-

dă între caracteristicile lui Bălăiță, care n-a mai publicat aproape nimic timp de șapte ani.

Dar, — lucru ciudat în împrejurările în care autori, prezenți an de an pe standurile librăriilor, sînt treptat uitați — George Bălăiță era așteptat, se știa, se bănuia că el nu poate să nu „pregătească“ ceva, era citat în „Bilanțuri“, opinia confracților și a exegeților îi acorda răgazul pe care recunoscuta-i autoexigență stilistică, în genere compozițională, îl presupunea. Totuși, proporțiile surprizei, la a-

pariția recentă a primului său roman, nu mi se par cu nimic mai reduse.

„Lumea în două zile“ nu este numai pasul decisiv în procesul deplină maturizării artistice a scriitorului George Bălăiță ci, după opinia mea, și un moment al cristalizării unei conștiințe de sine a prozei actuale. Au apărut, în ultimii ani, romane mai ambițioase, în care patosul polemic era mai exhibat, iar adresa civico-filozofică mai subliniată. Surprinzătoare prin noutatea abordării istoriei și prin originalitatea interpretativă, unele din ele au părut senzaționale, devenind adevărate succese de librărie.

Romanul lui Bălăiță se dovedește, în fond, tot o pledoarie profund implicată istorico-filozofic, etic și social, dar „materialul“ este structurat cu o laborioasă și adâncă preocupare pentru asimilarea lui estetică: ceea ce este realitate palpantă se convertește în valoare expresivă, orchestrată polifonic de lucida ei finalitate literară. Adevărul este schimbarea și mișcarea neîntreruptă a vieții, spune unul din personaje: de aceea, oricât de complexă, imaginea — uneori hiperrealistă — a lumii lui Antipa — eroul, mai bine-zis antieroul principal al romanului — nu este ceea ce s-ar putea numi o frescă, ci un panopticum, un caleidoscop alcătuit din secvențe contrapunctive. Discontinuitatea și inconsecvența comportării unor personaje, cu deosebire ale lui Antipa, vine din lipsa unei orientări a efortului vital. De aici și inconsistentă timpului obiectiv, diferențierea unor durate variabile subiectiv, disjunctia dintre cronologie și fluxul memoriei, în ultimă instanță, dintre istorie și afirmarea de sine. Ca la Dos Passos, timpul lui Antipa fiind un semn al esecului individual, rezultă o snărmă de act, fuga de acțiune ca de o expresie a istoriei, retragerea prudentă sau lașă din fața presiunii depersonalizante a prezentului. Planurile po-

vestirii (pentru că, la o analiză mai atentă, pot fi identificate cel puțin trei) interferează tocmai în atitudinea față de realitate, față de durată și materializarea ei socială, istoria. În „fișele“ romanului (extrase și colaje reale din presa actuală), individul are un rol, e activ, se îndreaptă către un scop limpede, e însuflețit de idealuri, e responsabil, chiar dacă limbajul în care se exprimă aceste situații e convențional, stereotip și impersonal, înțesat de clișee pseudo-gazetărești. Presa vremii indică datele actualității și locul insului în limitele ei. Scriitorul-cetățean — pare a sugera acest material documentar, ca și însemnările anchetatorilor Viziru și Alexandru Ionescu — individul uman în general, nu poate rămâne un martor neutru. „fiindcă de la rampa martorului se poate ajunge la boxa acuzării“.

Aici se află „punctul de plecare ferm“, pe care îl caută Antipa, când i se mărturisește lui Anghel, sensul care îi scapă la cea mai slabă „adiere“ a vieții. El va fi anulat fiindcă nu are puterea să creadă, conștiința lui preschimbă totul în veselie usuratecă, îndoială și nevăzare intolerabilă: „glumele lui ascund minciunile lui“, spune cineva despre Antipa. Un aer de nersiflare omniprezentă stimulează îndepărtarea lui Antipa de adevăr, prezidează la prefacerea lucrurilor majore în grotesc, fantasmagorie sau absurd, ca și cum s-ar putea glumi oricând, iar lumea n-ar fi decât epifenomenul funambulesc al unei farse universale.

Incompatibilitatea liminară a lui Antipa cu banalul, inautenticitatea și mistificarea degenerază în inadantare orgolioasă, de fapt în refuzul adevărului despre oameni și realitate: „Schimonoseala ta baticoritoare nu mă sperie, nu mă onreste să-ți spun că într-o zi va trebui să plătești, Antipa... viața este credință... Tu ești deasupra și glumești?! Crezi că ai

să scapi cu gluma Antipa?“, îl interpelează un alt personaj.

Atitudinea lui de scepticism ironic poate fi luată, uneori, ca un mod de-a interoga lumea, dar o asemenea optică rudimentară nu poate deveni program existențial dacă se consideră suficientă sieși; ea trebuie să evolueze în actul grav și responsabil al afirmației și angajării, al căutării pasionate a soluțiilor.

Antipa nu e victima unei rupturi obiective între viața socială și personalitatea umană, ci a unui gest izolat și nesemnificativ de deusolare și automistificare. Instituțiile noi societăți au, și ele, un destin supra-individual, dar trecând prin și izvorînd din convergența destinelor individuale. Acestea nu vor fi, deci, sfărimate, ci înglobate, organizate în structuri disponibile, prin actul conștient al implicării personale în opera colectivă.

Indivizii pot fi, însă, și învinsi, anihilați de aceste instituții, oricât de umane în esența lor comunistă — atunci când aceștia își limitează viața la condiția contemplării vegetative a efortului comun, când încearcă a i se împotrivi, activ sau pasiv, când nu-l consideră în toată amploarea seriozității lui istorice: „Cel care nu pierde și se adaptează este noul erou și iață o nouă lume care ia ființă în pîndă și luptă ascunsă, un imn al omului de care proștii rid și își bat joc“, spune unul din complexe personaje ale romanului.

Lumea în două zile este deci realitatea umană și socială definită de două ipostaze complementare în dialectica lor vie. Antagonismele ei nu trebuie ignorate și nici despărțite artificial, ele trebuie tratate cu toată seriozitatea, altfel echilibrul relativ, dinamic, al existențelor noastre se clatină și totul degenerază în alienare, omul devenind sau banal sau monstruos, conformist pînă la autodizolvare sau anarhic pînă la antisocial.

Cursuri de ziaristică editate la Academia „Ștefan Gheorghiu“

SECRETARIATUL DE REDACȚIE

Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“ a editat de curind două cursuri universitare: „SECRETARIATUL DE REDACȚIE“ (Autor: lector univ. Mircea Ichim) și „PUBLICISTICA RADIOFONICĂ“ (autor: conf. univ. Victor Frunză). Cele două cursuri pot fi procurate de la standul de cursuri al Academiei „Ștefan Gheorghiu“.

ACADEMIA „ȘTEFAN GHEORGHIU“
Facultatea de ziaristică

PUBLICISTICA RADIOFONICĂ

victor frunză

1975

BÎLGARSKI JURNALIST

ZIARUL LOCAL ÎN LUMINA UNOR CERCETĂRI SOCIOLOGICE

În ultimii ani s-au efectuat numeroase cercetări sociologice cu privire la publicul cititor al presei periodice. Una dintre cele mai importante cercetări s-au materializat într-un studiu sociologic al publicului cititor al ziarelor locale (județene). Acest studiu a fost realizat în cadrul Centrului de Cercetare științifică pentru ziaristică din Sofia.

După cum arată studiul, ziarul local ocupă un loc stabil în viața socială și culturală a județului. Nu există niciun alt mijloc de informare în masă și de propagandă care să-l poată „concura”, să-l poată eclipsa. Acesta are cititori permanenți în județ, numeroși abonați, dintre care, mai mult de un sfert, primesc ziarul de mai bine de 10 ani; 90% dintre abonații ziarului județean primesc și alte publicații dar, cu toate acestea, nu renunță la el, ceea ce dovedește că ziarul județean este în mod vital necesar fiind, în cadrul sistemului de informare în masă, o sursă de informație specifică, de neînlocuit.

Ca element structural al sistemului general de informare în masă și propagandă, ziarul județean, prin elementele structurale proprii, nu trebuie să intre în contradicție cu sistemul general. Aceasta înseamnă, de exemplu, că nu trebuie să dubleze — ca tiraj, periodicitate, tematică etc. — alte publicații, că nu trebuie să intre în sfera de acțiune a altor mijloace de informare în masă.

Desigur, tipologic, sistemul de elemente structurale este același pe întreaga presă, dar acestea diferă și se modifică dinamic în conținut și formă, în funcție de tipul publicației și gradul ei de specializare, în funcție de „cererea” socială, scopurile propuse și problemele ridicate în fata editorului.

Are o mare importanță exactitatea informației „propuse”, adică o informație alcătuită de redacția ziarului în funcție de „comanda” socială a editorului, cu informația „cerută”, adică cu informația care satisface interesele și necesitățile cititorilor. Ca linie de bază deci, ca sarcină strategică, comanda socială îmbină de regulă necesitățile sociale de informație cu cerințele individuale ale cititorilor. În acest sens, rezultatele cercetărilor sociologice sînt importante nu numai ca o evaluare a publicului cititor, ci și ca o contribuție la alcătuirea comenzii sociale.

Comanda socială, într-o măsură sau alta, conține toate elementele structurale de bază. În funcție de structura economică, socială și spirituală a județului, aceste elemente se evidențiază în mod diferit. Pe județe, periodicitatea, tirajul, accentele tematice etc. se diferențiază. De multe ori, asupra acestor elemente acționează influențe subiective care se manifestă cu dese-

bire prin modificarea arbitrară a periodicității și tirajului publicațiilor.

Elementele structurale sînt strîns legate între ele. Schimbarea periodicității ziarului județean ridică problema modificării corespunzătoare a conținutului, deci apar probleme ca actualitatea, repetarea sau dublarea informațiilor. De aceea, înainte de a se proceda la astfel de schimbări, trebuie luat în discuție și specificul publicului cititor cu interesele și necesitățile sale.

Problemele repetării și dublării informației sînt pentru ziarul județean esențiale. Aici nu este vorba desigur despre informația cu caracter propagandistic ci despre informația diferențiată în funcție de specificul publicației.

Cercetările efectuate asupra publicului cititor din R. P. Bulgaria în 1972 au stabilit că numai un mic procent din acesta e convins că informația oferită de ziarele județene nu se face în paralel cu informația publicată în cotidienele centrale. Procentul care rămîne se împarte aproximativ egal între cititorii care consideră că publicarea în paralel a informației are loc frecvent și aceia care consideră că informația este dublată numai arareori. Cu mici diferențe, se obține același rezultat și din cercetarea publicului cititor al ziarelor județene. De aici reiese în mod clar că problema repetării informației în ziarele locale trebuie avută în vedere în toate redacțiile și mai ales în redacțiile cotidienele locale.

Actualitatea informației este strîns legată de conținutul, periodicitatea și dublarea informației. Cititorii ziarului județean sînt în măsură să constate aceasta, întrucît doar 7,2% din ei citesc numai ziarul județean. Ceilalți primesc două sau chiar trei publicații centrale — săptămînale dar mai ales cotidiene.

Dacă orice cititor poate afla din presa centrală, pînă la orele 9—10 dimineata, știrile internaționale și cele referitoare la problemele naționale, ce vrea să afle el din presa locală? În primul rînd, informații referitoare la problemele locale.

Informația locală pune și ea o serie de probleme. În ce măsură ziarul județean constituie o sursă completă și inedită a informației cu caracter local în județ? Dintre toți abonații ziarelor județene circa jumătate consideră că ziarul județean este sursa unică de informații cu caracter local. Cealaltă jumătate a abonaților află însă noutățile locale din alte surse. O treime din aceștia declară că aceste surse sînt presa centrală, radio-ul și televiziunea. Circa 4,9% din abonații ziarelor județene află noutățile și problemele județului pe cale orală. În cazul unora dintre ziarele județene acest procent este cu mult mai mare. S-ar părea

deci că ziarul județean, în acest caz, nu e sursă primă și completă de informații cu caracter local. Aceasta permite răspîndirea zvonurilor și dezinformarea locuitorilor județului.

Una dintre cele mai importante probleme ale ziarelor județene este problema tirajului. Cercetările efectuate asupra publicului cititor au arătat că ziarul județean este citit, în afară de abonat, în medie de încă doi membri ai familiei. În acest fel, în principiu, tirajul poate crește numai de două ori. Împotriva „goanei” după abonați se ridică însă un argument foarte serios. E adevărat că uneori creșterea tirajului poate fi rezultatul dorinței publicului cititor, dar această creștere e limitată. Să presupunem însă că înălțurăm aceste limite și că tirajul tuturor publicațiilor, deci și al ziarelor județene, crește brusc. Acest fenomen de creștere s-ar limita probabil de la sine la un trimestru, două sau un an, după care tirajul va scădea, unele din ziare rămînd chiar cu un tiraj inferior celui actual. Acest lucru e valabil și pentru ziarele județene. Pe lângă cititorii cu interese constante în presa județeană, mai doresc mult să se aboneze la această presă și cititorii cu interese mai puțin constante, dorință accentuată de presiunea psihologică exercitată de însăși limitarea tirajului.

Cititorii înșiși oferă o bază pentru acest mod de a considera lucrurile. Ei primesc ziarul regulat, dar nu toți îl citesc cu aceeași regularitate. Două treimi din abonați își citesc ziarul cu regularitate iar o treime îl citesc din cînd în cînd sau foarte rar. Circa 10% din abonați nu știu dacă se vor abona sau nu la ziar pe perioada următoare și mai există un procent de cititori nemulțumiți de ziarul la care sînt abonați. Se poate presupune de aici că ultimele trei categorii de abonați, în cazul unui tiraj nelimitat, ar renunța să se mai aboneze.

Cercetările privind ziarele județene oferă un tablou destul de complet al sferei de interese a cititorilor.

Pe primul plan aici stau materialele privind etica și educația, materialele critice privind neajunsurile din viața județului, materialele umoristice și satirice. Pe ultimul loc, în sfera de interese a cititorilor, stau materialele privind cultura, literatura și arta, materialele privind problemele tineretului, cele privind industria și activitatea de construcții în județ.

Concluziile acestor cercetări nu pot fi totuși apreciate în mod automat de redacții ca fiind certe și cu adevărat concludente. Verificarea și folosirea rezultatelor acestor cercetări este un proces de lungă durată, strîns legat de problema cadrelor, a perfecționării profesionale, a posibilităților financiare și materiale ale redacției, de metodele de lucru etc. Nu se poate hotărî în mod mecanic mărirea numărului de articole critice dacă se constată că publicul le agreează și nici sistarea publicării articolelor privitoare la tineret dacă publicul nu le citește.

În general se constată că cercetările sociologice polarizează părerile în două categorii distincte: una care con-

sideră aceste cercetări inutile și alta care le apreciază ca un panaceu universal pentru activitatea redacțiilor. Cercetările sociologice descoperă legități și tendințe și constituie un material informativ bogat, care n-ar putea fi adunat pe alte căi. Această informație trebuie însă să ajungă pe mâini bune. Pe baza prelucrării creatoare a informației de către ziariști cu intuiție și înaltă pregătire profesională se creează planul de dezvoltare a ziarului; prin aceasta se justifică efectuarea cercetărilor sociologice.

Cercetările sociologice prezentate aici n-au stabilit cu precădere sfera de interes a cititorilor, sau grupele tematice preferate de aceștia, ci au constatat atitudinea lor față de ziarul județean, influența lui socială. Prin aceasta se poate determina mai de-

parte, într-o măsură însemnată, influența ziarului județean asupra cititorului. Dacă atitudinea acestuia față de ziar e negativă, un articol, oricât de bine elaborat ar fi, acționează prea puțin sau chiar deloc asupra cititorului, ceea ce nu se întâmplă dacă atitudinea acestuia față de ziar este pozitivă. Se constată astfel că aproximativ jumătate dintre cititorii ziarelor județene, mai frecvent sau mai puțin frecvent, au avut ocazia să nu fie de acord cu cele publicate.

Cercetările sociologice dau posibilitatea ziarului județean să se afirme mai activ ca forță socială în județ, ca mijloc eficient de comunicare între organele de partid și de stat al căror reprezentant este și populația județului, ca mijloc eficient de informare și propagandă în masă.

COLUMBIA JOURNALISM REVIEW

JURNALISMUL COMPARATIV

Publicația „Columbia Journalism Review” a publicat un articol, sub titlul de mai sus, semnat de Morton Mintz, membru al Consiliului național de conducere al ziarului „Washington Post”. Părăsind linia conservatoare a unor ziariști americani referitoare la instituția presei, autorul abordează frontal problema manipulării informațiilor; procedeu care, după propria sa afirmație, „aduce mari prejudicii profesioniștilor de gazetari.” Este de o reală importanță — arată între altele autorul — de a se atrage atenția asupra rezultatelor pe care le dă în timp maniera respectivă. Or, aceste rezultate ele singure împing la ciudate și neprevăzute urmări.

În cuprinsul articolului, Morton Mintz tratează de pe poziții critice așa-zisul fenomen de condiționare a presei, făcând uz de exemple din activitatea sa îndelungată în conducerea cunoscutului ziar american.

Analizând acest proces, autorul evidențiază rolul ocult al marii finanțe, ale cărei interese sînt servite disimulat și cu mare subtilitate de presa aflată în stipendiile sale camuflate, citind

exemplul flagrant și penibil în acest domeniu al unui ziar din St. Louis (S.U.A.)

În continuare, autorul scoate în evidență o serie de aspecte îngrijorătoare ale fenomenului condiționării presei în țările scandinave. El citează, între altele, Suedia, în care interesele numeroaselor concerne, patroane directe sau din umbră ale presei, dirijează opinia publică, oferindu-i, prin intermediul ziarelor, revistelor și stațiilor RTV, subiecte pornografice, relatări senzaționale despre sinucideri, crime oribile sau distracții ieftine, eludînd astfel probleme esențiale ca ravagiile alcoolismului, sistemele mafioate de închiriere a apartamentelor și de organizare a diferitelor întreprinderi specializate în servicii, protecția insuficientă a muncii etc. Exemple cu privire la problema condiționării presei sînt date de asemenea din R. F. Germania și Canada.

În încheiere este subliniată cerința unei informări corecte a cititorilor, necesitatea restabilirii eticii jurnalistice.

PRESSE ACTUALITÉ-PARIS

SITUAȚIA COTIDIENELOR ÎN FRANȚA

Într-o amplă prezentare a „match”-ului presă-radio-t televizune în ultimii 15 ani, revista menționată rezervă un punct special studierii evoluției cotidienele din Franța. La o primă privire citeva date sînt de reținut în privința scăderii numărului publicațiilor: în 1892, în Franța apăreau 414 cotidiene, față de 92 astăzi; numai în ultimii zece ani, șapte cotidiene pariziene s-au ruinat: această scădere se înscrie pe o curbă aproape similară urmată din 1945: mai bine de o jumătate din titluri au pierit în acest răstimp: cauzele, în esență, cele de ordin economic; în 1975, lista cotidienele franceze cuprinde 16 titluri la Paris, 78 în provincie (94 titluri), dar (înlînd seama de edițiile dependente de „vecinul mai puternic”, de redacțiile cu o reală autonomie, datele actuale

sînt: 9 cotidiene la Paris, 53 în provincie. În raport de datele existente, se pune întrebarea dacă, pînă în 1980, vor rămîne pe întreaga țară 40 de redacții independente.

În al doilea rînd, se reliefează scăderea tirajului, în contratimp cu datele curbei demografice. În 1946, la 39 848 000 de locuitori, se răspîndeau 15 123 000 exemplare de cotidiene (379 exemplare pe mia de locuitori). În 1973, la 52 milioane de locuitori se editau 12 220 000 de exemplare (adică 234 pe mia de locuitori). Interesant de remarcat că — contrar unor opinii „la modă” — răspîndirea rapidă a televiziunii, deosebit de puternică între 1960—1968 (peste un milion de aparate receptoare vindute anual), n-a împiedicat unele progrese în difuzarea

cotidienele; cifrele vorbesc: între 1960—1967, tirajele cotidienele au sporit cu 1 334 000 de exemplare, pe cînd, între 1967—1973, ele au scăzut cu 930 000 de exemplare. Scăderea, legată de sporirea repetată, într-o perioadă scurtă de timp, a prețurilor de vînzare, este extrem de neliniștitoare deoarece inflația, chiar frînată intructivă, își continuă calea și obligă la reajustări frecvente de prețuri. (Potrivit raportului Sêrisé, din decembrie 1944 pînă în martie 1972, prețul de vînzare al cotidienele franceze a sporit de 35 de ori, în timp ce prețul timbrelor poștale a crescut de 33 de ori, al biletelor de metro de 53 de ori, al celor de autobuz de 106 ori !)

În al treilea rînd, se remarcă o distanțare crescîndă între cotidienele pariziene și cele de provincie. Dacă, între 1960—1973, difuzarea ziarele regionale a sporit cu 533 000 de exemplare, cea a cotidienele pariziene a scăzut global cu 390 000. Sporirea celor regionale se explică prin interesul constant față de informațiile locale (pentru moment, radioul și televiziunea sînt total absente în acest domeniu), informații naționale și internaționale de mai bună calitate decît altădată (comentarii semnate adesea de condeie pariziene din cele mai cotate), distribuire rapidă asigurată în primele ore ale dimineții și prospectarea intensivă a unei arii geografice relativ limitate), un spațiu considerabil acordat sporturilor... Procentul „returor” la regionale este de 10 la sută față de 21 la sută la cele pariziene, la care se adaugă posibilități sporite de valorificare a publicității pe plan local. Drept rezultat, în 1974, cotidienele regionale au înregistrat un excedent de 70 milioane de franci.

În sfîrșit, studiul amintit se oprește și la o serie de fapte privind scăderea ziarele denumite convențional „populare” în raport cu progresele celor „de calitate”, condiționate de mutațiile petrecute în nivelul de instruire și cultură al publicului, un exemplu elocvent fiind furnizat de „Le Monde” (de la 167 000 de exemplare în 1960 la 431 000 de exemplare în 1974), în timp ce tirajul lui „France Soir” a scăzut de la 1 115 000 de exemplare la 726 000 de exemplare, iar o serie de ziare cunoscute și-au încetat apariția („Combat” — august 1974, „La Nation” — iulie 1974, „Paris-Jour” — ianuarie 1972, „Paris-Presse” — iulie 1970, „24 Heures” — septembrie 1966, „Le Populaire” — martie 1966, „Liberation” — noiembrie 1964)... De unde numeroasele planuri și măsuri de economii mergînd pînă la licențierea unui însemnat număr de ziariști, suprimarea unor ediții locale, accentuarea luptei în domeniul achiziționării publicității.

„Ce se poate conchide din această succintă schițare a evoluției cotidienele. Nimic îmbucurător. Este cert, cotidienele nu mor cu totul dar ele sînt foarte bolnave.

Această maladie nu este proprie numai lor: ea contaminează în același timp publicul, care adesea nu are de ales... Ea atinge și pe ziariștii lipsiți de posibilitatea de a se exprima potrivit eticii profesionale...

Presă cotidiană caută editori, antreprenori-ziariști care să știe să aleze calitățile de gestiune și cele de expresie. Dar, vai, conjunctura economică nu este de așa natură să încurajeze vocațiile, chiar altele cîte există”.

TELESPECTATOR LA STOCKHOLM

Cu ce își poate acoperi timpul, este cazul meu, proaspătul titular al permisului de telespectator, fie și temporar, la Stockholm? Este util, fără doar și poate, să știi că programele de televiziune sînt difuzate în Suedia din 1957. Un al doilea canal se înființează doisprezece ani mai târziu. Fiecare canal, acționînd competitiv, operează cu buget propriu, dar ambele sînt subordonate aceluiași director general. Din rațiuni financiare, programele uzează de servicii comune la capitolul procurării și distribuției de filme, al angajării artiștilor. Un singur canal are aproximativ 40 ore de program săptămînal, în cea mai mare parte color, circa jumătate din ce se difuzează pe post fiind de proveniență externă.

Să zicem că știi aceste cîteva detalii și multe altele pe de-asupra, amănunte profesionale sau fără nici o legătură cu permisul de gazetar, să admitem că ai venit, ca și mine, pentru „the nordic screening“, vizionarea de acum tradițională a filmelor de televiziune realizate în mai multe țări nordice, de miine de la ora 9 dimineața pînă seara târziu vei alerga dintr-o sală în alta dornic să vezi și să știi ce se plămădește în retortele brumate de vecinătatea Arctice dar asta va fi miine, astăzi ești liber, de ce n-ai încerca, chiar, de ce nu, să-ți rostogolești privirea prin Stockholm, peste orașul îmbrățișat de ape, mîngiat și sufocat de ape. Ajuns, asemenea mie, în plină vară, vei vrea să uiți de fular și de pulover, de pardesiu și pălărie, sfaturile de acasă nu se potrivesc deloc cu socoteala din tîrgul Stockholm, unde orice în afară de aer rece, de curent și de batistă te paște. Vă tentează, prin urmare, o mică raită prin Stockholm, *roughly* firește, dar nu mai puțin de la A la Z. V-aș putea invita să rețineți: **Acordion** — instrument național suedez, la fel de sfînt și de sacru precum cimpoiul scoțian, mandolina italiană și alămurile nemțești; **Arlanda** — aeroportul internațional aflat la 40 de kilometri depărtare (un taxi, să te aducă în centru, îți solicită pe puțin 75 de coroane...); **Breakfast** — unele hoteluri îl includ în prețul camerei, dacă nu se întîmplă așa-fel, fii pregătit să ceri un foarte continental mic dejun, la un preț firește tot foarte continental dacă nu astronomic, mai cu seamă cînd lipsa de inspirație te face să-l comanzi în cameră; **Cinematografele** — prezintă filme, obișnuit seara, la ora 19 și 21, puține din ele și mai devreme, la 15. Cele cu program non-stop, de la prînz la miezul nopții, sînt excepții. Filmele străine pentru copii se dublează în suedeză, cele pentru adulți se titrează (atenție, cînd mergi în căutarea locului, nu sta cu fața către altcineva, gestul e considerat nepolitic); **Economie** — mă mărginesc să vă dau sfatul ce l-am auzit și eu: uitați acest cuvînt cît rămîneți în Stockholm, un loc nu tocmai ieftin; **Muzee** — destul de numeroase și interesante: Wasa, în plin centru, adăpostind între altele vasul de război „Wasa“, naufragiat în secolul 17, descoperit acum zece ani în stare foarte bună; Muzeul Național de artă și Muzeul de artă modernă; **Opera** — găzduită în clădirea construită la sfîrșitul secolului trecut, ține afi-

șul din septembrie în mai; pe durata verii spectacolele au loc la Drottningholm Theatre, cale de 20 de minute în afara orașului, lăcaș datînd din veacul al XVIII-lea; **PAL** — Pulse Alternating Line, sistemul de televiziune color în 625 linii adoptat de suedezi din 1960; **Radio** — trei programe naționale plus un al patrulea prins doar în Stockholm. Programul 1 emite toată ziua, în esență bazat pe informații. Programul 2 asigură cîteva ore de emisiuni educative în cursul zilei și concerte muzicale seara. Programul 3 difuzează zi și noapte divertisment. Programul 4 este destinat emisiunilor informative în limbi străine; **Restaurante** — evitați băutura — și mesele vor deveni rezonabile! (Alcoolul suportă interdicții prin taxare extrem de severă); **Trafic** — din 1967 se circulă pe dreapta. Limitarea vitezei funcționează strict (110 km/h); dacă traversați pe roșu, vă așteaptă nota de plată: 15 coroane; **Ziare** — Stockholm are patru cotidiene. Dimineața apar „Dagens Nyheter“ (tiraj 500 000 exemplare) și „Svenska Dagbladet“ (150 000 ex.). Seara se tipăresc „Expressen“ (cel mai mare din Scandinavia — 60 000 ex.) și „Aftonbladet“ (500 000 ex.).

Nordic screening unește, deocamdată doar, pe micul ecran al vizionării găzduită de Sveriges Radio, sub deviza cunoașterii de cît mai multă lume, producția de televiziune de ultimă oră din mai multe țări. Fiecare expozant aduce cu sine o experiență mai mult sau mai puțin recentă și un repertoriu pe cît de particular la fel de vizibil marcat de trăsătura de unire a Nordului. **Denmark's Radio** a început să difuzeze programe de televiziune din 1950 dar decizia înființării fusese luată cu trei ani mai devreme. Singurul canal existent acoperă întregul teritoriu (exceptînd Groenlanda și Insulele Faroe) cu aproape 40 de ore săptămînal, cele mai multe color. Mai bine de jumătate din ceea ce se transmite se importă, îndeosebi din țările scandinave. Telespectatorul danez are pe deasupra posibilitatea recepției altor opt canale din patru țări vecine. **The Finnish Broadcasting Company** — YLE — administrează trei canale de radio (unul pentru minoritatea de limbă suedeză) și două canale de televiziune înființate în 1955, respectiv 1957. Există două centre principale de producție TV — unul în Helsinki și altul la Tampere unde canalul 2 dispune de instalația color. Adicional există nouă centre teritoriale. Statisticile menționează că la o populație de 4,7 milioane sînt înregistrate 2 milioane abonamente radio și 1,3 aparate de televiziune din care 150 000 pentru recepție color. Se programează săptămînal 75 ore, o treime fiind emisiuni comerciale realizate de compania independentă Mainos. Fondată în 1957, MTV, cum este cunoscută, procură spațiile de reclamă la solicitarea diferitelor întreprinderi. Finanțată de circa 250 firme, majoritatea de afaceri, MTV se obligă să ferească reclamele de excese care ar contraveni legii (e cazul alcoolului și tutunului). Un alt competitor prezent la Stockholm: **Icelandic State Broadcasting Service**, radioteleviziunea de stat din Reykjavik. Televiziunea a înce-

put să opereze în 1966. Săptăminal, programul în alb-negru cuprinde 25 de ore. Se transmite șase zile (joi — pauză). Nu există emisiuni în luna iulie. Aproape 60 la sută din program se importă, cu deosebire din Anglia, Statele Unite și Scandinavia. **Norwegian Broadcasting Corporation — NRK** — și-a sărbătorit în aprilie anul acesta jumătate de secol de existență. Difuzează un program național de radio cu 122 ore săptăminal și un program TV de 45 ore. NRK dispune de nouă studiouri regionale în marile orașe norvegiene.

Iată-i prin urmare pe cei care timp de o săptămână, pe zi lumină, ne-au propus un consistent voiaj în existența nordică a micului ecran. Ce se poartă, vă veți întreba, pe televizoarele scandinave ?

Ce s-a putut viziona, prin urmare, la Stockholm ? Așa cum era de așteptat, o seamă de ecranizări după lucrări foarte cunoscute sau neștiute dincolo de țara de baștină dar considerate apte ca punct de plecare pentru scenarii: Norvegienii au prezentat un serial de șase episoade „Benoni și Rosa“ după laureatul Nobel, Knut Hamsun. Plecând de la lucrarea lui Moa Mortinson, a fost turnată o peliculă („Rye-Watch“) cu iz de iarbă prinsă de ghiață, inspirată de grijile existenței, în zonele puțin primitoare. Cartea anului trecut în Finlanda, „The Mocker“ a lui Heikki Turunen, a fost deja ecranizată. Mulțime de filme avînd ca punct de plecare Andersen, explicate de grija danezilor și nu numai a lor pentru marcarea centenarului marelui povestitor. Sînt insistente subiecte privind familia, brodate mai ales pe nevoia răspunderii egale a soților față de tot ce înseamnă traiul împreună (serialul „The Family, Ground Service“ — suedez). Apar cu destulă frecvență trimiteri la lucrări istorice („Lenhardur Fogeti“ evocă o pagină din existența Islandei în secolul al XV-lea), la adolescență (aș aminti „Mika“ — povestire finlandeză). În această lume de **probleme** filmate este prezentă ideea refuzului violenței („Moments“ — finlandez), critica societății de consum („Stubby“ — suedez).

Un capitol aparte, aș zice aparte și din punct de vedere al reușitei, l-a constituit la Stockholm filmul documentar. Producătorii s-au grăbit, așa cum era de așteptat, să exploateze farmecul particular al Scandinaviei, realizînd subiecte, unele de-a dreptul savuroase, despre solul, flora, fauna, despre oamenii acestei părți de Europă, inedită, încântătoare, persuasivă. N-au lipsit nici de aici filmele **cu temă**, de atitudine, documentare sociale, științifice de mare interes. În ordinea în care îmi vin la îndemînă voi aminti : „Pescuind în Lofoten“ (norvegian, despre viața pescarilor nordici) ; „Aventura marilor dirijabile“ (suedez, urmărește existența pe timp de pace și în război a zeppelinelor — secvențe de film unice, documente fotografice, interviuri) ; „Cazul A 9970“ (suedez, urmărește drumul anevoios al recuperării alcoolizilor) ; „Locul sărac“ (suedez, decupează din existența Londrei un cartier în care grupurile de imigranți se confruntă cu dificultățile vieții de fiecare zi, lipsa de locuințe, șomaj, prejudecăți rasiale) ; „Islanda, azi“ ; „Mustang — regatul uitat“ (suedez, interesantă introspecție în existența unui trib din Himalaia) ; „Jean Sibelius“ (finlandez), „Peisaje locale“ (finlandez) ; „Arta islandeză de-a lungul anilor“ (istoria de 11 secole a artei în Islanda) ; „Lumea lui Hans Christian Andersen“ (danez, colaj de fotografii) ; „Lumea largă“ (finlandez, un fel de „Daktari“ dar gîndit ca enciclopedie zoo mai sistematică) ; „Shrinking Wilderness“ (suedez, patetic apel la conservarea Laponiei, unul din puținele locuri

ale Europei unde natura a reușit să rămînă neatinsă), „Natura și maestrul“ (finlandez, mixaj al muzicii lui Sibelius pe imagini din natură).

Puține lucrări la capitolul propriu-zis al muzicii, poate și pe seama preferinței organizatorilor de a grupa o seamă de producții la altă categorie, de divertisment. De reținut oricum cîteva filme cu accent pe sunet și imagine, portretul Brigitei Nilsson, prezentarea de formații muzicale cunoscute. Cît despre **entertainment** mărturisesc că dincolo de muzica, instrumentală și vocală, atractivă vei rămîne surprins de preocuparea pentru exotic a producătorilor, pentru excentric chiar. Alături de ghitaristul Ștefan Grossman apare Yamash'Ta decorat cu o perucă roșie pînă la călcîie într-un număr de virtuozitate memorabilă. Finlandezii dedică un film de jumătate de ceas cîntăreței Vesa-Matti Loiri (Vesku). Cîștigătorii de la Montreux în 1973 apar, în jurul unei mese de poker, cîntînd. Am văzut un „Traaaaack !“ suedez, un fel de Păcală plecat în Alpi spre amuzamentul tuturor. Am văzut-o pe Marion Kung, deținătoarea de anul trecut a Marelui premiu al discului la Sopot ; Larry Coryell, grație televiziunii suedeze, a cîntat și el. Danezii au adus „Clipe de viață“, serial de trei episoade, panoramic al baladei franceze din anii '20 pînă azi, prezentată de Yves Montand, Juliette Greco, Barbara, Georges Moustaki și alții. Am văzut, în sfîrșit, era să uit, am văzut o „Albă ca zăpada“, cu mama sa vitregă, solistă de operă, amatoare să știe cine cîntă mai frumos în această lume, cu oglinda care rostea mereu același nume, al fiicei vitrege, cu cei șapte pitici, nici ei altceva decît membri ai formației pop din pădure, locul unde Alba ca zăpada își va găsi adăpostul printre micuții bărboși și pletoși, posesori de chitare. Să nu uit, ajunși aici, acel „Fleksnes“, spumoasă comedie în mai multe episoade adaptată de televiziunea norvegiană după text englez. Și mai ales, să nu uit, cum aș putea face asta, înapoi la muzică, versiunea pentru televiziune a „Flautului fermecat“. Filmul ne-a fost proiectat la institutul de cinematografie, de față fiind și Ingmar Bergman. Producătorii s-au gîndit să alătore și un film al filmului, cine-verité compus în efortul întrupării „Flautului“ pentru ecran ca și o conversație-mărturisire cu regizorul, confesiuni privind către Mozart din anii copilăriei, declarații profesionale, opinii de meseriași la el acasă.

Ajunși la sfîrșitul acestor destăinuiri, privind screeningul nordic de la Stockholm, cîteva cuvinte se cuvin despre programele pentru copii. Nu multe la număr, nu surprinzătoare prin concepție, aș zice dimpotrivă, dar cu proprietăți educative de bună calitate. Bănuieți, desigur, povestioare cu păsări și animale, păpuși pe scenă, Jules Verne, fabule (mai ales finlandeze). E de remarcat prezența în același grup de producții, adresate copiilor ceva mai mari, firește, a filmelor cu **story** pe teme educative de respirație socială : „Anna și Ticko“, serial de împrejurări în care sînt puși să gîndească, să acționeze copiii ; „De ce aruncă cu pietre ?“, film de meditație despre realitățile din Irlanda de Nord ; „Noi locuim pe aceeași săracă străduță“, producție daneză ; „Tugboat“, serial dedicat ideii de prietenie și colectivitate (suedez).

Subiectul acesta din urmă am să-l reiau. Despre telespectatorul tînăr, despre cum se gîndesc emisiunile adresate copiilor, tineretului în general, la Stockholm am discutat mai pe larg. Rîndurile ce urmează sînt extrase din carnetul de notițe completat pe distanța mai multor zile. Precizările aparțin kolegei mele de la televiziunea suedeză, **Ingrid**

Edstrom, șefa departamentului de copii și tineret pentru canalul doi.

— **Cum arată la Stockholm programul celui mai tânăr telespectator ?**

— Trebuie spus că cele două canale emit simultan, la concurență, dar înțelegerea între ele conduce la o așezare în timp a emisiunilor astfel încât punctele tari ale unuia să nu fie bruiate de celălalt. Un exemplu, TV 2 transmite teleshows de seară la 19,30 în timp ce TV 1 îl are stabilit abia la 21, adică exact la închiderea ediției pe canalul doi. Nu se dorește transmiterea de programe de același fel simultan. Am făcut această precizare pentru a înțelege colaborarea la nivelul emisiunilor pentru copii și tineret, unde noi avem o contribuție, colegii de la programul I o au pe a lor, puse cap la cap ce facem și unii și alții definind aportul pe ansamblu rezervat acestei categorii de telespectatori. Iată de fapt diagrama pe zile și pe fluxuri.

De luni până joi, dimineața la 9,30 sînt emisiuni cu caracter de instrucție școlară. După amiază, la 16,30, în aceleași zile, este spațiul emisiunilor pentru copii preșcolari (3—7 ani) pregătiți de TV 1. La 17,30 pot fi vizionate emisiunile noastre adresate preșcolarilor (concepute ca seriale de cinci episoade, unul în fiecare zi, de luni până vineri). De la 18, la 18,30, zilnic, avem emisiunea pentru copii între 7 și 12 ani. Luni, marți și miercuri dăm filme. Joi e ziua emisiunii-magazin, un fel de club al școlarilor. Vineri seara realizăm emisiunea de actualități, pe înțelesul telespectatorilor de 7—12 ani. De două ori, luni, seara, sînt prevăzute spații de cîte jumătate de oră, la 19,00 și 20,00, destinate tineretului. În primul caz distribuim filme educative, cu tematică corespunzătoare. În cel de al doilea spațiu difuzăm interviuri, dezbateri privitoare la tineret sau filme. Vineri după amiază, în afară de ce am spus deja, reluăm din programele pentru copii de 7—12 ani. Sîmbătă, de la 17,30 intră magazinul copiilor mici (3—6 ani), în continuare din nou un magazin al școlarilor (7—12 ani) și apoi film serial adresat lor. După cum se vede, „o după masă“ generoasă cu copiii. Ca amănunt, subliniez că la 19,00 se poate urmări serialul de sîmbătă seara. Duminică dimineața avem o emisiune destinată preșcolarilor. La ora 17,30 — film pentru cei sub 7 ani, în continuare documentare pentru școlari iar la 18,30 programul lor de filme artistice. Cam asta ar fi...

— **Cum gîndiți dv. dialogul cu cei mici ?**

— Așa cum se menționează în agreementul dintre Swedish Broadcasting Corporation și Guvernul suedez, televiziunea este autorizată să distribuie, în formă adecvată, informații despre evenimentele curente, despre importante probleme sociale și culturale, să încurajeze dezbateri asupra lor. De aici pornim și în conceperea programelor pentru copii și tineret. Sondajele relevă că o mare parte din copiii de toate vîrstele urmăresc emisiuni pentru adulți. Este cazul teleshows-urilor și documentarelor, al filmelor artistice, de aventuri mai ales. Știm exact că ei, copiii peste 7 ani, rămîn să vadă filmele de sîmbătă seara, chiar după ora 10.

— **Incomodează în vreun fel ?**

— Nu de incomodat este vorba. Cînd știi aceste lucruri, pornești altfel la drum cînd ai tu de făcut ceva pentru aceiași telespectatori. Nivelul de abstracție, limbajul emisiunilor de adulți sînt inconveniente în cazul copiilor. Nu vrem să-i deturnăm de la această viziune ci să le înlesnim înțelegerea, abordînd lucrurile pe potriva vîrstei și gradului lor de maturitate. Pe de altă parte, programele copiilor au menirea să contrabalanseze impresia formată de

incărcătura violenței, nefirescului din unele filme de aventuri. Forma în care prezentăm emisiunile își are importanța ei și nu una restrînsă. Ne preocupăm promovarea în rîndul copiilor a înțelegerii și toleranței, a respectului unuia pentru celălalt. Dacă n-am găsi formula adecvată de a ne adresa, riscăm ca ei să rămînă sub influența celor văzute în filmele „pentru cei mari“, emisiunile noastre putîndu-li-se părea înspăimîntătoare ori ridicole. Depășind capitolul informații, acceptăm dreptul tinerilor telespectatori la distracție, la orientare culturală, ceea ce a condus la ideea de teatru pentru copii, la lecturi din cărțile adresate copiilor, la programe muzicale specifice.

— **Ce să înțeleg prin acest, des repetat, „adecvat“, în cazul emisiunilor ?**

— În opinia noastră, forma adecvată implică, în contextul celor spuse, o mare atenție plătită problemelor controversate, ținînd cont că audiența este ușor de influențat. Forma vizuală și lingvistică a programelor trebuie de asemenea adaptată în raport de vocabularul ei limitat. Trebuie să vă mărturisesc de altfel și, cred, nu spun o noutate pentru dv., programele de copii în general, programele informative adresate celor mai tineri telespectatori confruntă pe producători cu mari probleme ale comunicării. În cele mai multe cazuri problematică se dovedește prezentarea unor evenimente dificile și complicate într-o manieră pe înțelesul copiilor. Este evident că în astfel de situații redactorul se simte îndemnat la simplificare și schematism, la delimitare și evitare a subiectelor excesiv de pretențioase.

— **În ce măsură vă preocupă terminologia din emisiuni ?**

— Problemele lingvistice devin într-o anumită măsură... o problemă. În dorința de a găsi tonul potrivit copiilor în aceeași măsură ne suspectăm că apelăm la limbajul exagerat de facil, de simplu și uneori prea categoric. O chestiune de luat în seamă este și aceea a cuvintelor care în expresiile adulților au căpătat o încărcătură specială, un sens specios, inaccesibil lumii copiilor. Multe asemenea cuvinte și expresii survin foarte frecvent în dezbateri. Puntea de implintare în vocabularul copiilor, mă gîndesc la elevi, este aceea de a le relua gradat, mai mult sau mai puțin simplificate și în emisiunile noastre. Facem efortul de a curăța fraza folosită în dialogul cu copiii de orice ar putea dauna purității limbii, vocabularului elevat. Sînt cuvinte, expresii a căror uzanță se schimbă de la o generație la alta, de la individ la individ. Noi căutăm să evităm utilizarea oricărei expresii care nu are o importanță funcțională în context.

— **Ce pretindeți, cu prioritate, emisiunilor dv. ?**

— Copiii nu sînt în postura de a decide dacă un lucru prezentat este sau nu expus corect. Iată de ce devine necesar să verificăm cu o atenție mărită informațiile rostite în programele făcute pentru ei. Odată spuse, cine le-ar putea corecta ? Mare atenție trebuie, de asemenea, acordată selectării faptelor, asigurării unui grad satisfăcător de obiectivitate în tabloul prezentat. De asemenea, luăm în considerație situația specială a copilului de a nu putea aprecia imparțialitatea faptelor. Noi credem că o condiție necesară a orientării copiilor cu privire la problemele sociale, de exemplu, este procurarea unor aspecte relevante astfel încît tinerii, copiii să aibă oportunitatea de a-și forma opinii corecte, de a-și dezvolta înțelegerea fenomenelor respective.

NEAGU UDROIU

redactor șef — Radioteleviziunea română

Anul XX
Nr. 10 (233)
1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

ACTUALITATEA POLITICO-PROFESIONALĂ

Nestor Ignat: Atestarea, act politic semnificativ în viața ziaristilor (convorbire realizată de **Ioan Stănculescu**)

Corneliu Piloff: Manifestare grăitoare a combativității comuniste

Gh. Diaconu: Gazetarul, promotor consecvent al spiritului militant

Andrei Antal: Pregătirea politico-ideologică și reflecția ei în ziar

Șerban Stati: Conlucrarea necesară

Col. Gh. Bejancu: Drum ostășesc

Ion Bănuță: Albina și timpul

REPORTERI DESPRE REPORTAJUL ANULUI 1975:

V. Birlădeanu („Scinteia“): Martor reflexiv al realității; **Smaranda Jelescu** („Scinteia tineretului“): Arta de a implica cititorul; **Ștefan Dimitriu** (RTV): Profilul reportajului TV; **Al. Stark** (TV): Trandafirii de plastic; **Emil David** („Tribuna Sibiului“): Reportajul — oameni, fapte, viață

Mihai Negulescu: În preajma Conferinței Naționale a Organizației Pionierilor

PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE

Alexandru Iliescu (secretar al Comitetului județean Suceava al P.C.R.): Eficiența economică ridicată — obiectiv prioritar la „Zori noi” — Suceava

Constantin Stanca (secretar al Comitetului județean Covasna al P.C.R.): Presa — în sprijinul activității culturale-educative

Milena Comarnescu: Despre problemele economisirii materiei prime în „Steagul roșu” — Bacău
* * * „Pentru socialism” — Maramureș — XXV

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

* * * Valorificarea inteligenței tehnice românești
* * * Fotografia de presă și locul ei în ziare și reviste
* * * Adunarea dedicată Zilei internaționale a solidarității ziaristilor
* * * Oaspeți de peste hotare. Ziaristi români peste hotare

DIFUZAREA PRESEI

Doina Lengyel: De la rotativă la cititori
George Ciudan: Marginalii la expoziția gazetelor satirice din municipiul Arad

VĂ RECOMANDĂM

D. I. Suchianu: Filmul „Elixirul tinereții”
Vlad Sorianu: Romanul „Lumea în două zile” de **George Bălăiță**
* * * Două cursuri de presă editate la Facultatea de ziaristică

PAGINI DIN ISTORIA PRESEI

Constantin Avram: Portretul de erou din războiul de independență

REVISTA REVISTELOR DE PROFIL

„**Bilgarski Jurnalist**”: Ziarul local în lumina unor cercetări sociologice; „**Columbia Journalism Review**”: Jurnalismul comparat; „**Presse-Actualité**”: Situația cotidianelor în Franța

DOCUMENTAR PROFESIONAL INTERNAȚIONAL

Neagu Udroui: Telespectator la Stockholm
Ilustrația — portrete de U.T.C.-iști frunțași în producție de la „Automatica” — realizată de **Ștefan Albescu**

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex: 011631.
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

POLITICAL AND PROFESSIONAL TOPICS

Nestor Ignat: The Attestation, a Significant Political Moment in the Life of Journalists (a talk by **Ioan Stănculescu**)

Corneliu Piloff: An Eloquent Expression of Communist Militancy

Cornel Piloff: An Eloquent Expression of Communist Militancy

G. Diaconu: The Journalist, A Consistent Promoter of Combative Spirit

Andrei Antal: The Political-Ideological Level and Its Reflexion in the Newspaper

Șerban Stati: The Need to Cooperate

Col. G. Bejancu: The Military Road

Ion Bănuță: The Albina paper and Time

REPORTERS ON 1975'S FEATURE REPORTS

V. Birlădeanu („Scinteia“): A Reflective Witness of Reality; **Smaranda Jelescu** („Scinteia tineretului“): The Art of Implying the Reader; **Ștefan Dimitriu** (Radiotelevision): The Profile of the TV Feature Report; **Al. Stark** (Television): Roses Made of Plastics; **Emil David** („Tribuna Sibiului“): The Reportage = People, Facts, Life

Mihai Negulescu: Meeting the National Conference of the Young Pioneers' Organization

ON THE AGENDA OF THE COUNTY PRESS

Alexandru Iliescu: High Economic Efficiency — A Priority Objective at „Zori noi” — Suceava

Constantin Stanca: The Press in Support of Cultural-Educational Activities

Milena Comarnescu: On the Problems of Economizing Raw Materials at „Steagul Roșu” — Bacău
* * * „Pentru socialism” — Maramureș — XXV

ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION

* * * Turning to Account Romanian Technical Intellect
* * * The Press Photography and Its Place in Newspapers and Reviews

* * * A Meeting to Mark the International Day of Journalists' Solidarity

* * * Guests from Abroad. Romanian Journalists Abroad

PRESS DISTRIBUTION

Doina Lengyel: From the Rotary Printing Press to the Readers

George Ciudan: About the Exhibition of the Satirical Press in Arad

WE RECOMMEND

D. I. Suchianu: The picture „The Elixir of Youthfulness”

Vlad Sorianu: „The World in Two Days”, a novel by **George Bălăiță**

* * * Two Series of Lessons for the Press, edited by the Faculty of Journalism

PAGES FROM THE HISTORY OF THE PRESS

Constantin Avram: The Portrait of the Hero in the War of Independence

REVIEW OF SPECIALIST REVIEWS

„**Bilgarski Jurnalist**”: The Local Paper in the Light of Some Sociological Studies; „**Columbia Journalism Review**”: Comparative Journalism; „**Presse Actualité**”: The Condition of Dailies in France

INTERNATIONAL PROFESSIONAL DOCUMENTARY

Neagu Udroui: Tele-viewer in Stockholm
Illustration — Portraits of young communists, front rankers in production at the „Automatica” works. — **Ștefan Albescu**

EDITORIAL BOARD:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions Through ILEXIM — Press Export-import Department, Bucharest, Calea Griviței No. 64-66 P.O.B. 201, Telex: 011631

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION: Bucharest, Calea Victoriei no. 163. Telephone: 50.77.15

L'ACTUALITE POLITICO-PROFESSIONNELLE

- Nestor Ignat**: L'attestation — acte politique significatif dans la vie des journalistes (entretien réalisé par **Ioan Stănculescu**)
Corneliu Piloff: Une éloquente manifestation de la combativité communiste
Gh. Diaconu: Le journaliste — promoteur constant de l'esprit militant
Andrei Antal: La formation politico-idéologique et le mode dont les journaux la reflètent
Serban Stati: La coopération nécessaire
Col. Gh. Bejancu: Voie de soldat
Ion Bănuță: Albina et le temps

LES REPORTERS PARLANT DU REPORTAGE DE L'ANNEE 1975

- V. Birlădeanu** („Scinteia“): Témoin reflexif de la réalité; **Smaranda Jelescu** („Scinteia tineretului“): L'art d'impliquer le lecteur; **Ștefan Dimitriu** (RTV): Le profil du reportage TV; **Al Stark** (TV): Roses artificielles; **Emil David** („Tribuna Sibiului“): Le reportage = gens, faits, la vie

Mihai Negulescu: A la veille de la Conférence de l'Organisation des Pionniers

A L'AGENDA DE LA PRESSE DEPARTEMENTALE

- Alexandru Iiescu**: L'efficacité économique élevée — objectif prioritaire à „Zori noi“ de Suceava
Constantin Stanca: La presse à l'appui de l'activité culturelle-éducative
Milena Comarnescu: En marge des problèmes de l'épargne de matières premières à „Steagul Roșu“ — Bacău
 * * * „PENTRU SOCIALISM“ — Maramureș, a son XXV-ème anniversaire

ASPECTS DE L'ACTIVITE DE L'UNION DES JOURNALISTES

- * * * La mise en valeur de l'intelligence technique roumaine
 * * * La photographie de presse et sa place dans les journaux et les revues
 * * * Assemblée dédiée au Jour international de la solidarité des journalistes
 * * * Hôtes de l'étranger. Journalistes roumains à l'étranger

LA DIFFUSION DE LA PRESSE

- Doina Lengyel**: De la rotative aux lecteurs
George Ciudan: En marge de l'exposition des publications satyriques de la ville d'Arad

NOUS VOUS RECOMMANDONS:

- D. I. Suchianu**: Le film „Elixirul tinereții“
Vlad Sorianu: Le roman „Lumea în două zile“ de George Bălăiță
 * * * Deux cours de presse édités par la Faculté de journalisme

PAGES DE L'HISTOIRE DE LA PRESSE

- Constantin Avram**: Le portrait de héros de la guerre d'indépendance

LA REVUE DES REVUE A PROFIL

- „Bilgarski Journalist“: Le journal local à la lumière des recherches sociologiques; „Columbia Journalism Review“: Le journalisme comparé; „Presse-Actualité“: La situation des quotidiens en France

DOCUMENTAIRE PROFESSIONNEL

- Neagu Udroi**: Téléspectateur à Stockholm
 L'illustration — portraits de jeunes communistes, travailleurs d'élite à l'entreprise „Automatica“ — réalisés par **Ștefan Albescu**

LE COLLÈGE DE RÉDACTION:

- Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger: s'adresser à ILEXIM — Service IMPORTATION-EXPORTATION PRESSE, Bucarest, calea Griviței no. 64—86, P.O.B. 848

RÉDACTION ET ADMINISTRATION: Bucarest, Calea Victoriei no. 163, téléphone: 50 77 15

ПОЛИТИКО-ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ДЕЙТЕЛЬНОСТЬ: Нестор Игнат: Аттестация-важный политический акт в жизни журналистов (беседа, проведенная Иоаном Стăнкулеску); Корнелиу Пилофф: Красноречивое проявление коммунистической боевитости; Г. Диакону: Журналист, последовательный проводник боевого духа; Андрей Антал: Политико-идеологическая подготовка и ее отражение в газете; Шербан Стати: Наше сотрудничество (между руководством публикации и бюро партийной организации); полковник Г. Безжалку: Боевой путь; Ион Бăнуца: Албина и время

РЕПОРТЕРЫ О РЕПОРТАЖЕ 1975 ГОДА: В. Бырлядину („Скынтея“): Свидетель действительности; Смарианда Желеску („Скынтея тинеретулуй“): Искусство вовлечения читателя; Штефан Димитриу (РТВ): Профиль телевизионного репортажа; Ал. Штарк (ТВ): Искусственные розы; Эмил Давид („Трибуна Сибилулуй“): Репортаж — люди, факты, жизнь

Михай Негулеску: В преддверии Национальной конференции Пионерской организации

ИЗ БЛОКНОТА УЕЗДНОЙ ПЕЧАТИ: Александру Илиеску (секретарь Сучавского уездного комитета РКП): Высокая экономическая эффективность — первоочередная задача для „Zori noi“ — Сучава; Константин Станка (секретарь Коаснепского уездного комитета РКП): Пресса — в поддержку культурно-воспитательной работы; Милена Комарнеску: О вопросах экономики сырья в „Стигул рошу“ — Бакау; „Пентру социализм“ — Марамуреш — XXV

ИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ЖУРНАЛИСТОВ: Полноценное использование румынской технической мысли (деловая встреча журналистов, занимающихся вопросами науки и техники с руководством ИИКРЕСТ); Фотография и ее место в газете и журнале (профессиональная беседа в Обществе фоторепортеров); Собрание, посвященное Международному дню солидарности журналистов; Зарубежные гости. Румынские журналисты за рубежом

РАСПРОСТРАНЕНИЕ ПЕЧАТИ: Дойна Ленгел: От ротационной машины к читателю (коллективное интервью руководства ДЕИ и ПТТ Долажа и Харгиты); Джордже Чудан: Заметки на полях к выставке сатирических газет Арада

РЕКОМЕНДУЕМ ВАМ: Д. И. Сувяну: Фильм „Элексир молодости“; Влад Соряну: Роман Джордже Балэнцы „Мир в два дня“; Два курса по вопросам печати, изданные Факультетом журналистики

СТРАНИЦЫ ИЗ ИСТОРИИ ПЕЧАТИ: Константин Аврам: Портрет героя времен войны за независимость

ОБЗОР СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ЖУРНАЛОВ: „Български журналист“: Местная газета в свете социологических исследований; „Колумбия журналист ревю“: Сопоставимая журналистика; „Прессе-актуалите“: Положение ежедневников во Франции

МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КАРТОТЕКА: Нягу Удрою: Стокгольмский телезритель (о нынешней продукции радиотелевидения северных стран); Иллюстрация — портреты членов СКМ — передовиков производства предприятия „Аутоматика“, Штефана Албеску

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Конст. Антип, Антал Алберт, Валентин Кымпяну К. И. Константиiniu, Ион Феля, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рăдулеску, Ал. Н. Трестieni

Абоненты для заграницы подписываются через ILEXIM — Департамент экспорта-импорта печати Вухарест, Каля Гривицей 64—66 П. О. Б. 201, Телекс: 011631

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ: Вухарест, Каля Викторией 163 Телефон: 50.77.15

ATENȚIE!

**V-AȚI REÎNNOIȚI ABONAMENTUL
PENTRU 1976
LA REVISTA**

PRESA NOASTRĂ?

NU AMÎNAȚI!

ABONAMENTELE SE POT FACE LA ORICE
OFICIU POȘTAL SAU DE DIFUZARE A
PRESEI DIN ȚARĂ

COSTUL UNUI ABONAMENT ANUAL ESTE DE 60 LEI

O ÎNTREPRINDERE CU O LARGĂ ARIE DE ACTIVITATE

Cu 26 de ani în urmă, mai exact la 1 martie 1949, un colectiv harnic de constructori, ingineri, tehnicieni, zidari, dulgheri etc. pune bazele Trustului de Construcții industriale din Brașov, care avea să aducă o importanță contribuție la dezvoltarea economică a multor județe transilvănene, precum și la introducerea și extinderea metodelor moderne de construcții în țara noastră.

În primul an de activitate, întreprinderea număra 1600 de salariați, iar volumul de producție realizat a fost de 33 milioane lei.

Au trecut 26 de ani... În această perioadă, colectivul fostei Întreprinderi nr. 5 de construcții civile și industriale, azi Trustul de Construcții Industriale Brașov, s-a dezvoltat sub conducerea și cu sprijinul organelor de partid, sub îndrumarea și cu ajutorul Ministerului de resort ajungând una dintre organizațiile de construcții încheiate, cu un profil bine conturat. Numărul angajaților este de aproape 8400, iar volumul de lucrări anual este de aproximativ 600 milioane lei. Ca baze, Trustul are o stație de utilaje pentru construcții și transporturi, dotată cu ateliere și depozite, un laborator central, un depozit central de materiale în Brașov, baze speciale de cazare (cămine) și două centre școlare la Sibiu și Săcele. Raza de activitate

a Trustului se întinde pe 5 județe : Brașov, Sibiu, Mureș, Covasna și Harghita.

Dintre numeroasele capacități puse în funcțiune în această perioadă, menționăm combinate și fabrici de industrializarea lemnului (Brașov, Dej, Marginea Codlei, Blaj etc.), fabrici de zahăr (Luduș și Tg. Mureș), complexe de morărit (Cluj și Sibiu), fabrici de bere (Bacău și Sibiu), fabrica de malț din Brașov, fabrici de produse lactate (Satu Mare și Bacău), o fabrică de conserve la Dej, un centru de vinificare la Tg. Mureș, fabrici de prefabricate de beton (Brașov și Bircea), întreprinderea de șuruburi Tg. Secuiesc, fabrici de nutrețuri concentrate și altele, la acestea adăugându-se un mare număr de extinderi și modernizări ale unor uzine și fabrici, introduceri de noi linii de fabricație. Trebuie amintite de asemenea o serie de lucrări civile printre care aripa nouă a Hotelului „Carpați” din Brașov, hoteluri și complexul sportiv din Poiana Brașov, complexe comerciale în aceleași localități, cinematografele din Tohan și cartierul Steagul Roșu, hotelurile din Miercurea Ciuc și Tușnad, precum și circa 14 000 apartamente în Brașov, Tirnăveni, Sighișoara, Sighet, Blaj, Turda.

De-a lungul întregii sale activități, Trustul de construcții industriale Brașov și-a orientat ac-

tivitatea pe linia creșterii gradului de industrializare în executarea lucrărilor și introducerea tehnologiilor moderne de execuție.

Pentru asigurarea cadrelor calificate s-au folosit formele de calificare atât la locul de muncă cât și prin centrele școlare ale trustului. Au fost școlarizați în acest interval zeci de mii de elevi, care în prezent lucrează ca muncitori calificați pe șantierele din cele 5 județe. Condițiile de trai pe șantiere au evoluat și ele, în momentul de față, cazarea fiind asigurată în cămine de nefamiliști sau în grupuri sociale centralizate și dotate în mod corespunzător.

În domeniul protecției muncii s-au făcut de asemenea importante progrese asigurându-se materialele pentru igiena muncii, echipamentul de protecție și de lucru, materiale și aparataj de propagandă, filme, afișe etc.

Folosind acest bun câștigat care este experiența celor 26 de ani, îmbunătățindu-și activitatea pe linia organizării producției, a soluțiilor tehnice adoptate, a organizării judicioase a forței de muncă, a folosirii cât mai raționale și mai integrale a mijloacelor de care dispune, Trustul de construcții industriale Brașov va aduce o prețioasă contribuție la întreaga activitate de construcții în patria noastră.

Combinatul de ciment și var Hoghiz, jud. Brașov, realizat de T.C.I.B.

PRESA NOASTRA

Nr. 11 (234) 1975

DIN SUMAR:

- SESIUNEA DE LA BUCUREȘTI A PREZIDIULUI O.I.Z.
- COMENTARIUL POLITIC ÎN ACTUALITATE
- SECRETARIATUL ȘI REDACȚIA
- REPORTERI DESPRE REPORTAJUL ANULUI 1975
- DIN CARNETUL CORESPONDENTULUI JUDEȚEAN
- PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE
- PREOCUPĂRI METODOLOGICE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ZIARISTIC
- MEMORIA PLUMBULUI
- PAGINI DE ISTORIE
- DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

PREZENȚI ÎN ACEST NUMĂR:

● V. ARACHELIAN ● ȘT. BARABÁS ● V. BÎRLĂDEANU ● M. BORDA
● E. BREITENSTEIN ● V. BUGARIU ● TR. CATINCESCU ● I. CHIRIC ●
MARCEL CIUBOTARU ● T. DUMITRESCU ● MIHAI DUMITRIU ● FULŢOP
ERNO ● D. GOGĂLEA ● V. GRADEA ● MIRCEA ICHIM ● PETRU IGNAT
● GH. MARINESCU ● MAGDA MIHĂILESCU ● I. MEDOIA ● PUIU NICOLAE
● F. PANTELIMONESCU ● ȘT. PETRARU ● AL. PINTEA ● ION RETEGAN
● NICOLAE SIMIONESCU ● BARBU SOMEȘAN ● RODICA ȘERBĂNESCU ●
AL. ȘTEFĂNESCU ● CRISTIAN THAU ● NEAGU UDROIU ● A. I. ZĂINESCU

Momente de la deschiderea festivă a Congresului al X-lea al U.T.C., a Conferinței a X-a a U.A.S.C.R. și a celei de a III-a Conferințe naționale a Organizației pionierilor

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la primirea membrilor Prezidiului Organizației Internaționale a Ziariștilor

Domnule președinte al Organizației Internaționale
a Ziariștilor,
Domnilor,
Tovarăși,

Aș dori să exprim bucuria mea, a conducerii
Partidului Comunist Român, a statului nostru pen-
tru desfășurarea în capitala României a ședinței
prezidiului organizației dumneavoastră. Sper că
această ședință, care are loc în împrejurări interna-
ționale deosebite, va avea un rol important în in-
tensificarea activității presei pentru clarificarea opi-
niei publice mondiale asupra problemelor complexe
ale vieții politice contemporane. Noi apreciem în
mod deosebit rolul presei, al presei democratice,
care acționează ferm pentru promovarea unei poli-
tici de pace și colaborare internațională.

Dumneavoastră reprezentați presa, ziariștii din-
tr-un număr mare de țări, practic, de pe toate con-
tinentele. În întreaga lume au avut loc și au loc
mutații fundamentale în raportul de forțe. O ca-
racteristică a acestor mutații este afirmarea cu pu-
tere a voinței popoarelor de a fi stăpîne pe bogățiile
naționale, pe destinele proprii, de a pune cu desă-
vîrșire capăt politicii imperialiste, colonialiste și
neocolonialiste, de a instaura în lume relații noi,
bazate pe deplină egalitate în drepturi, pe respectul
independenței și suveranității naționale, pe nea-
mestecul în treburile interne, pe renunțarea la
forță și la amenințarea cu forță. Este evident că
aceste mutații deschid perspective minunate pentru

progresul popoarelor, pentru triumful politicii de
pace și colaborare internațională.

În Europa a avut loc nu demult Conferința de la
Helsinki, care a adoptat documente importante, mar-
cînd un moment nou în politica de destindere și co-
laborare internațională. Este adevărat, de la adop-
tarea documentelor și pînă la realizarea lor în viață
este încă un drum lung și de aceea se impun efor-
turi susținute pentru a se trece la îndeplinirea lor,
pentru a se accentua cursul destinderii, completîndu-
l — cum se spune adesea — cu destinderea mili-
tară. Eu cred că ar fi mai corespunzător să se
spună prin dezangajare militară, adică prin măsuri
concrete de dezarmare, care să facă realmente ire-
versibil procesul destinderii internaționale, să ga-
ranteze popoarelor posibilitatea de a-și folosi resur-
sele materiale și umane în direcția dezvoltării eco-
nomico-sociale, a ridicării bunăstării și fericirii lor.

Este cunoscut că înarmarea a luat proporții ne-
bănuite de mari. Anul acesta se cheltuiesc pentru
înarmare 300 de miliarde dolari. Pentru anul viitor
numai Statele Unite discută un buget de peste 110
miliarde dolari. Menționez aceasta pentru că pro-
blemele destinderii nu pot fi concepute fără oprirea
cursei înarmărilor, fără trecerea la măsuri de de-
zarmare și, în primul rînd, de dezarmare nucleară.
Vreau să fiu deschis — așa cum este, de altfel,
caracterul politicii noastre și felul meu de a fi,
în general — și să declar că este de neconceput,
după părerea mea, să se vorbească despre destin-

dere și pace atunci când se continuă înarmarea, când se continuă producția de armament nuclear și concentrarea acestuia îndeosebi în Europa, dar și în alte părți ale lumii.

Probleme importante ridică criza economică, energetică, cu tot ceea ce decurge de aici. Mai mult ca orice, omenirea este însă confruntată cu problema subdezvoltării, cu faptul că pe de o parte există un grup restrâns de state dezvoltate, unele chiar prea dezvoltate — a căror populație este cu mult sub 1 miliard de oameni — iar de altă parte există zeci de state slab dezvoltate, reprezentând aproape două treimi din omenire. Mulți consideră — și cred că aceasta corespunde realității — că în ultimii ani s-a accentuat decalajul dintre statele dezvoltate și cele slab dezvoltate și că se poate vorbi realmente, pe plan mondial, de o împărțire a lumii în bogați și săraci. Sigur, se poate discuta dacă această formulare este cea mai corectă din punct de vedere filozofic, dar, din punct de vedere al realității, este un adevăr incontestabil și de acest adevăr trebuie să se țină seama.

Așa cum pe plan național, atunci când se creează bogăția la un pol și mizeria, exploatarea la alt pol trebuie să se producă o clarificare, o lichidare a acestei stări de lucruri și pe plan internațional situația creată nu poate continua fără să producă zguduiri, fără să-și găsească căile de soluționare.

Problemele sînt într-adevăr complexe. Ele au fost sintetizate de țările în curs de dezvoltare în aspirația spre făurirea unei noi ordini economice internaționale. Se are în vedere în conceptul cu privire la această nouă ordine economică, în primul rînd, lichidarea politicii de inechitate, a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, care a generat în anumite condiții istorice fenomenele negative de care am vorbit mai înainte, realitatea subdezvoltării. Pentru realizarea noii ordini economice, pentru promovarea unor relații echitabile, a unei politici de dezvoltare rapidă a țărilor rămase în urmă, de egalizare relativă a nivelurilor de dezvoltare a națiunilor, de progres economico-social al tuturor popoarelor, se cer acțiuni hotărîte din partea tuturor statelor, a opiniei publice internaționale.

Viața politică mondială impune, de asemenea, crearea unui cadru cât mai corespunzător și democratic, pentru participarea tuturor națiunilor la soluționarea problemelor internaționale. Dumneavoastră, ziaristii, v-ați creat o organizație democratică. Statele au Organizația Națiunilor Unite, dar viața cere ca ea să se adapteze schimbărilor care s-au produs în lumea de astăzi, faptului că O.N.U. numără astăzi 142 de membri. Se știe că multe state care au devenit ulterior membre ale O.N.U. nu pot juca un rol activ, corespunzător, datorită organizării nu tocmai echitabile a Organizației Națiunilor Unite. Stă de aceea la ordinea zilei problema democratizării O.N.U., a îmbunătățirii structurii și principiilor Organizației Națiunilor Unite. De altfel, în însăși Carta O.N.U. se vorbește de existența țărilor coloniale, dependente, de faptul că unele state au dreptul să mențină sub dependența și tutela lor o serie de alte țări. Sigur, aceasta era situația acum 30 de ani. Colonialismul a fost însă lichidat și este greu să mai acceptăm formulări în care se recunoaște asuprirea și dominația unui stat de către altul.

Destinderea internațională reclamă în mod imperios lichidarea focarelor de încordare care mai există în lume. Se cere astfel soluționată situația din Orientul Mijlociu prin realizarea unei păci juste care să ducă la retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, la rezolvarea aspirațiilor

naționale ale poporului palestinian, la respectarea independenței și integrității tuturor țărilor din această zonă geografică. Se impune, de asemenea, să se reglementeze în mod pașnic conflictul din Cipru respectîndu-se independența acestui stat, asigurîndu-se condiții pentru coexistența celor două naționalități care trăiesc pe insulă.

Am menționat toate acestea pentru a demonstra cu cîte probleme de ordin politic, economic, filozofic este confruntată astăzi omenirea. Soluționarea acestor probleme, crearea noii ordini economice și politice internaționale, realizarea unei lumi mai drepte și mai bune presupun o restructurare radicală a relațiilor internaționale, o adevărată revoluție în viața politică mondială. Fără înfăptuirea acestei revoluții în relațiile internaționale în vederea așezării lor pe o bază de egalitate și echitate nu se poate vorbi de destindere, de instaurarea unei păci trainice.

Am înfățișat cîteva aspecte cărora noi, în România, le acordăm o mare atenție, cîteva idei pe care le afirmăm în întreaga noastră activitate internațională. Le-am afirmat, cu prilejul unor vizite, și în multe din țările dumneavoastră. Dar aceste probleme preocupă astăzi, într-o măsură sau alta, toate popoarele. M-am gîndit că este un moment prielnic să le evoc, întîlnindu-mă cu atîția reprezentanți ai presei. În general, eu consider că presa a jucat un rol foarte important în lupta împotriva inegalității și a adus o contribuție de seamă la succesele înregistrate de popoare, la victoria din Vietnam, la procesul securității europene, la lichidarea colonialismului în Africa. Ea joacă un rol activ în evidențierea problemelor complexe care confruntă lumea de astăzi. Pornind de aici, consider că, într-adevăr, presa are menirea de a pune în fața popoarelor cu toată claritatea aceste probleme așa cum se înfățișează ele; numai în măsura în care popoarele vor înțelege realitatea, ele se vor putea uni, vor fi conștiente de necesitatea unor acțiuni solidarare pentru înfăptuirea noilor relații în viața internațională.

V-ați referit la unele schimbări din România. Nu știu cînd ați fost prima oară și nici ultima oară în țara noastră. În anii socialismului, România s-a transformat mult. Practic, România de azi se poate socoti în 10 Români de acum 25 de ani din punct de vedere al venitului național, al nivelului de trai al poporului. Din punct de vedere industrial, România de astăzi produce de 30 de ori mai mult decît cea de acum 25 de ani. Desigur, toate acestea se reflectă în dezvoltarea generală a conștiinței, a culturii, în nivelul de viață material și spiritual al poporului. Ne-am propus un program vast de dezvoltare. Nu sîntem încă mulțumiți cu ceea ce am realizat. Considerăm că socialismul are menirea să asigure oamenilor condiții de viață dintre cele mai bune, din toate punctele de vedere, să creeze condiții pentru o participare activă a întregului popor la conducerea țării, a tuturor sectoarelor de activitate. De aceea am și numit programul nostru Programul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. El cuprinde toate laturile dezvoltării sociale, inclusiv afirmarea personalității umane, a umanismului nou care pune pe primul plan omul cu necesitățile lui, omul superior, stăpîn pe destinele sale, care își făurește liber viitorul pe plan național și colaborează strîns cu alte popoare pentru făurirea unui viitor liber fiecărui popor.

În acest sens își orientează Partidul Comunist Român, România socialistă politica pe plan națio-

nal, precum și politica internațională, colaborând strâns cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările capitaliste dezvoltate — pornind de la realitățile lumii contemporane.

Noi sintem pretențioși față de ziariști, mai cu seamă față de cei din România, deși în unele conferințe de presă am afirmat aceleași pretenții și față de ziariștii din alte țări. Dorim ca ei să oglindească numai realitatea, să afirme numai adevărul, să servească, într-adevăr, cauzei progresului, păcii și colaborării internaționale. La Helsinki, după cum știți, s-a discutat mult despre condițiile de muncă și de informare ale ziariștilor. De altfel, trebuie să vă spun că ați fost singura categorie asupra căreia Conferința de la Helsinki s-a oprit. Eu mi-am permis să critic acolo faptul că s-a uitat clasa muncitoare, țărănimea, alte categorii ale intelectualității — care au probleme mai vaste și mai complexe decât ziariștii. Problemele umanitare nu se reduc la condițiile de muncă ale ziariștilor — deși recunosc că presa joacă un rol important și dorim să aihă condiții de lucru cât mai bune. Cred că dumneavoastră ar trebui să completați ceea ce nu s-a făcut în documentele de la Helsinki atrăgând atenția europenilor asupra problemelor de viață și asupra libertății clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, asupra problemelor vitale ale tuturor oamenilor muncii. Numai așa putem vorbi de un uma-

nism real, de o preocupare reală ca în Europa să se înfăptuiască relații cu adevărat noi. În cadrul acestor relații, omul, în primul rînd cel ce lucrează în domeniul producției materiale — hotărîtoare pentru progresul societății — al științei și culturii, trebuie să se bucure de toate drepturile și libertățile.

Iată de ce cred că noi oamenii politici, conducătorii de partid și de stat, putem avea anumite dezerate către presă — și anume acela de a pune toată puterea cuvîntului, scris, vorbit sau prezentat vizual — prin intermediul televiziunii — în slujba unei politici noi, atît pe plan național, cît și pe plan internațional, în slujba bunăstării și fericirii popoarelor, în slujba omului, a unei politici de pace și colaborare internațională. Numai în asemenea condiții consider că presa, prin mijloacele ei, își va îndeplini, într-adevăr, rolul important pe care îl are în societate, în lume.

Avînd convingerea că sesiunea dumneavoastră la București va pune în centrul discuției tocmai problemele care preocupă astăzi omenirea, va analiza cum să acționeze presa pentru a contribui la unirea eforturilor popoarelor pentru soluționarea lor, vă urez să vă simțiți cît mai bine în România, urez succes reuniunii dumneavoastră. Dumneavoastră tuturor vă doresc succes în activitatea viitoare, multă sănătate și ferioire!

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit, la 21 octombrie, pe membrii Prezidiului Organizației Internaționale a Ziariștilor și pe alți participanți la sesiunea de la București.

La întrevvedere au participat tovarășii Cornel Burtică, Dumitru Popescu și Ștefan Andrei.

Oaspeții au fost însoțiți de tovarășii Nestor Ignat, președintele Uniunii ziariștilor din Republica Socialistă România și Alexandru Ionescu, redactor-șef al ziarului „Scînteia”.

Adresînd tovarășului Nicolae Ceaușescu, în numele participanților la întîlnire, împreună cu salutul lor, calde mulțumiri pentru onoarea de a-i fi primit, Jean Maurice Hermann, președintele Organizației Internaționale a Ziariștilor, președintele de onoare al Sindicatului național al ziariștilor (C.G.T.) din Franța, a spus:

Această întrevvedere pe care ne-ați acordat-o este o dovadă a interesului și înțelegerii care vă caracterizează, a importanței pe care o acordați rolului presei democratice. Prin intermediul dumneavoastră, domnule președinte, am vrea, totodată, să mulțumim poporului român pentru primirea sa frățească. De altfel, România nu este pentru noi o necunoscută. Am ținut aici deja un mare congres, ne-am reîntors în România în mai multe rînduri, am avut astfel posibilitatea să o cunoaștem mai bine. Cineva a spus că într-o țară socialistă nu trebuie să vii, trebuie să revii. Și acesta este un adevăr, deoarece realitatea socială dintr-o țară ca a dumneavoastră, în plină mișcare, nu poate fi observată din primul moment. Sub conducerea dumneavoastră și a partidului dumneavoastră, România a făcut în timpul unei generații o cale mult mai lungă decît în secolele trecute. Nu numai Capitala s-a transformat. O fostă țară agrară a devenit o țară puternic industrializată. Nu numai țara s-a transformat, ci și oamenii. O țară balcanică necunoscută a devenit o țară puternică, cunoscută, iubită

și respectată în întreaga lume. Ieri ați avut convorbiri cu primul ministru al unui nou stat african care și-a cucerit recent independența, Republica Capului Verde. Mîine veți primi pe premierul unei mari țări în curs de dezvoltare — Republica Islamică Pakistan. Cum să nu înțelegem atunci prestigiul de care se bucură politica internațională pe care o promovează România socialistă?

În continuare, vorbitorul s-a referit la rolul O.I.Z., la principiile, scopurile care călăuzesc organizația, a cărei activitate este consacrată unei mai bune cunoașteri între popoare, înțelegerii între ele, cooperării lor pașnice. Sînt toate acestea, domnule președinte, principii care ghidează și politica externă a României socialiste. Noi credem că pentru a salva pacea trebuie să-i combatem pe cei care tulbură pacea — imperialismul, rasismul, colonialismul; sînt, de asemenea, principii de bază ale politicii țării dumneavoastră. Iată de ce, domnule președinte, ne simțim atît de bine la dumneavoastră.

Vă mulțumim! Mulțumim, totodată, ziariștilor români, care sînt membri fideli și activi ai organizației noastre și vrem să vă asigurăm că vom continua pe aceeași cale. Urăm României socialiste, sub conducerea dumneavoastră, să meargă din succes în succes, atît pe plan intern, cît și pe plan internațional!

În cuvîntul său, Mihail Zimianin, redactor-șef al ziarului „Pravda”, președintele Uniunii ziariștilor din U.R.S.S., și-a alăturat mulțumirile sale celor exprimate de președintele O.I.Z. pentru ospitalitatea cu care participanții la sesiunea prezidiului acestei organizații au fost înconjurați în România, pentru condițiile create.

Ne-am bucurat, într-adevăr, de o primire frățească, iar atmosfera în care se desfășoară lucrările întîlnirii noastre este foarte bună. În ceea ce privește întîlnirea noastră de la București, trebuie să spun că avem în atenție probleme dintre cele mai importante care preocupă mișcarea ziariștilor democrați. Este vorba, în primul rînd, de pregătirea or-

ganizării în anul viitor a congresului organizației noastre, care va fi o manifestare jubiliară, legată de aniversarea a 30 de ani de existență a O.I.Z. În noile condiții istorice de azi, Organizația Internațională a Ziaristilor democrați trebuie să fie la înălțimea noilor realități, să le reflecte în activitatea sa.

Sperăm că lucrările se vor încheia cu rezultate bune, cu concluzii care să permită pregătirea corespunzătoare a celui de-al VIII-lea Congres al Organizației Internaționale a Ziaristilor, ținându-se seama de tot ce este nou în lumea de azi.

În încheiere, redactorul șef al ziarului „Pravda” și președintele Uniunii ziaristilor din U.R.S.S. a adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu salutul călduros și cele mai bune urări de succes din partea marii armate de lucrători ai presei sovietice, care numără în prezent zeci de mij de ziarști. Încă o dată — a spus el — vă mulțumim mult pentru ospitalitatea acordată, precum și pentru înalta cinste pe care ne-ați făcut-o primindu-ne astăzi!

A luat, de asemenea, cuvântul Ly Van-Sau, directorul Televiziunii din Saigon, vicepreședintele Uniunii ziaristilor patrioți și democrați din Republica Vietnamului de Sud.

Este o mare onoare pentru noi — a spus el — lucrătorii din domeniul presei, televiziunii și radioului din Republica Vietnamului de Sud, să putem veni în România socialistă, la câteva luni după eli-

berarea totală a patriei noastre, pentru a participa la această sesiune a Prezidiului O.I.Z., care are loc în frumoasa dumneavoastră capitală.

Este mai ales o mare cinste pentru noi să putem veni aici și să vă prezentăm, stimate tovarășe președinte, salutările noastre respectuoase și să ascultăm binevoitoarele dumneavoastră cuvinte.

Permiteți-mi ca, în numele celor care lucrează în țara mea în presă, la televiziune și radio, să exprim Partidului Comunist Român, Guvernului Republicii Socialiste România, poporului român, dumneavoastră înșivă, mult stimate tovarășe președinte, și colegilor noștri români admirația noastră profundă față de marile schimbări, față de marile succese obținute în construcția socialistă, precum și sincera noastră recunoștință pentru ajutorul și sprijinul pe care nu ați încetat să le acordați luptei noastre. În timpul luptei noastre îndelungate și grele, acest sprijin a fost totdeauna pentru noi o sursă permanentă de entuziasm, de încurajare. Sîntem siguri că în perioada glorioasă care se deschide în fața poporului nostru vom continua — ca și în trecut — să ne bucurăm de acest ajutor și sprijin activ al României.

Îngăduiți-mi, încă o dată, să vă prezentăm respectuoasele noastre salutări și să vă adresăm dumneavoastră, României socialiste, cele mai bune urări de succes în edificarea socialismului.

SESIUNEA PREZIDIULUI O.I.Z.

La București, în zilele de 21 și 22 octombrie a.c., a avut loc sesiunea Prezidiului Organizației Internaționale a Ziaristilor (O.I.Z.).

Principalul punct pe ordinea de zi a reuniunii l-a constituit pregătirea Congresului Jubiliar al Organizației Internaționale a Ziaristilor, care va avea loc în toamna anului viitor. A fost analizată, de asemenea, activitatea desfășurată de Secretariatul general al O.I.Z. în perioada care a trecut de la ultima sesiune a prezidiului pînă în prezent.

Lucrările sesiunii au fost conduse de Jean Maurice Hermann, președintele O.I.Z. La lucrări au participat vicepreședinții O.I.Z.: Mihail Zimianin, președintele Uniunii ziaristilor sovietici, redactor șef al ziarului „Pravda”, Ahmed Baha El-Dine, președintele Uniunii ziaristilor arabi, Paavo Olavi Ruonaiemi, președintele Uniunii generale a ziaristilor din Finlanda, Harri Czepuck, președintele Uniunii ziaristilor din R. D. Germană, Jan Mietkowski, președintele Uniunii ziaristilor polonezi, Gheorghi Bokov, președintele Comisiei sociale a O.I.Z., președintele Uniunii ziaristilor bulgari, redactor șef al ziarului „Rabotničesko Delo”, Nestor Ignat, președintele Comisiei profesionale a O.I.Z., președintele Uniunii ziaristilor din România, Jiri Kubka, secretar general al O.I.Z., Andras Kiraly, trezorier al O.I.Z., secretar general al Uniunii ziaristilor maghiari.

Au mai participat, de asemenea, Petko Karadelkov, secretar general al Uniunii ziaristilor bulgari, Jo Iong Nam, vicepreședinte al Uniunii ziaristilor din R.P.D. Coreeană, Marcel Nolç, secretar general al Uniunii ziaristilor cehoslovaci, Georgiana Duvalon, secretară a Uniunii ziaristilor cubanezi, Salah Hafez, secretar general al Sindicatului ziaristilor egipteni, Gerard Gatinot, președintele Sindicatului național al ziaristilor (C.G.T.) din Franța, Jerome

Drahmou, secretar al Uniunii ziaristilor din Guineea, director adjunct al ziarului „Horoia”, Amadou Thiam, secretar general al Uniunii ziaristilor din Mali, Urji Badam, secretar al Uniunii ziaristilor mongoli, Zbigniew Tempski, secretar general al Uniunii ziaristilor polonezi, Genaro Carnero Checa, președinte fondator al Federației ziaristilor din Peru, I. A. Losev, vicepreședinte al Uniunii ziaristilor sovietici, Ly Van Sau, membru al secretariatului Uniunii ziaristilor patrioți și democrați din Republica Vietnamului de sud ș.a., iar din România Alexandru Ionescu, redactor șef al ziarului „Scînteia”, Octavian Paler, redactor șef al ziarului „România liberă”, Szilagy Dezideriu, membru al Biroului Uniunii ziaristilor, redactor șef al ziarului „Elöre”, Constantin Florea, redactor șef adjunct al revistei „Era socialistă”, Ioan Stănculescu, secretar al Uniunii ziaristilor din R. S. România.

La lucrările sesiunii au fost prezenți și secretarii O.I.Z.: Leopoldo Vargas (Columbia), Helmut Bräuer (R. D. Germană), Mieczyslaw Kieta (R. P. Polonă), Oleg Zagladin (U.R.S.S.), Aurelian Nestor (R. S. România), precum și Oldrich Bures, redactorul șef al revistei „Le journaliste démocratique” a O.I.Z., Gyorgy Stark, director al Interpress O.I.Z., Abdou Gassama, director al Centrului O.I.Z. de studierea mijloacelor de comunicare pentru Africa.

După cuvîntul inaugural rostit de președintele Jean Maurice Hermann, participanții la lucrări au fost salutați, în numele ziaristilor din țara noastră, de tovarășul Nestor Ignat.

La deschiderea lucrărilor au fost prezenți Constantin Oancea, adjunct al ministrului afacerilor externe, Ilie Voicu, prim-adjunct al ministrului turismului, redactori șefi ai ziarelor centrale, directori ai Radioteleviziunii și Agerpres.

În ultima ședință de lucru, discuțiile au fost axate pe aspecte ale organizării Congresului al VIII-lea al O.I.Z. Reflectînd consensul participanților, s-a decis ca viitorul congres — care va marca și împlinirea a 30 de ani de existență a organizației — să se desfășoare în cursul lunii septembrie 1976 la Helsinki. A avut loc, de asemenea, un schimb de opinii privind căile de întărire și organizare cît mai judicioasă a activității O.I.Z.

Prezidiul a adoptat apoi o serie de rezoluții. Într-o moțiune privind situația din Chile se cer încetarea represiunilor împotriva ziariștilor democrați chileni, punerea în libertate a secretarului general al Partidului Comunist din Chile, Luis Corvalan. Participanții la sesiune au salutat, totodată, victoria finală a poporului vietnamez. Adresîndu-se o scrisoare secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, se reafirmă hotărîrea O.I.Z. de a susține în continuare cauza nobilă a înțelegerii între popoare, de a-și aduce contribuția la consolidarea păcii în lume. S-a transmis, de asemenea, un mesaj de prietenie și solidaritate Congresului Mondial al Femeilor.

★

În încheiere, participanții la sesiunea de la București a Prezidiului Organizației Internaționale a Ziariștilor au adresat o telegramă președintelui Republicii Socialiste România, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Cuvîntul de închidere a lucrărilor a fost rostit de președintele O.I.Z., Jean Maurice Hermann.

★

Uniunea ziariștilor din România a oferit, miercuri, 22 octombrie a.c. un cocteil în onoarea participanților la sesiunea Prezidiului O.I.Z.

★

În zilele de 23—24 octombrie a.c., la invitația Ministerului Turismului, participanții la sesiunea Prezidiului O.I.Z. au făcut o excursie documentară pe Valea Prahovei, în orașul Brașov și la Poiana Brașov.

Pe adresa Uniunii ziariștilor din R. S. România, a sosit următoarea telegramă semnată de Jiri Kubka, secretar general al O.I.Z. :

„Secretariatul General al O.I.Z. exprimă sincere mulțumiri Uniunii ziariștilor din România pentru organizarea perfectă și condițiile de lucru asigurate ședinței Prezidiului O.I.Z. la București.

Un moment important al lucrărilor l-a constituit primirea la Președintele Republicii.

Sesiunea Prezidiului marchează o etapă semnificativă în pregătirea celui de-al VIII-lea Congres al O.I.Z.“

TELEGRAMĂ

EXCELENȚEI SALE **NICOLAE CEAUȘESCU**

PREȘEDINTELE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Participanții la sesiunea Prezidiului Organizației Internaționale a Ziariștilor vă exprimă profunda lor mulțumire pentru sprijinul acordat sesiunii de la București, pentru memorabila întrevvedere pe care dumneavoastră ați avut amabilitatea de a ne-o acorda, întrevvedere care ne-a onorat, în care vedem prețuirea pe care o acordați presei democratice și progresiste, ziariștilor de pretutindeni, care își pun condeii în slujba marilor idealuri de pace, prietenie și cooperare între popoarele lumii.

Primiți, vă rugăm, Excelență, sentimentele noastre de gratitudine, de stimă și considerație față de dumneavoastră, de înaltă apreciere pentru înfăptuirile poporului român, ale României socialiste, pe calea unui progres continuu, a unei vieți prospere.

În zilele pe care le-am petrecut la București, au produs o puternică impresie asupra noastră preocupările poporului român îndreptate spre progresul patriei sale, hotărîrea de a promova în continuare, la fel de activ ca și pînă acum, alături de celelalte popoare ale lumii, o politică menită să ducă la făurirea unei păci durabile, a unei conlucrări fertile între toate statele, indiferent de sistem social, de nivel de dezvoltare sau de mărime.

Mulțumindu-vă încă o dată pentru caldă ospitalitate, vă asigurăm, Excelență, de sentimentele noastre de sinceră prietenie față de țara dumneavoastră și harnicul ei popor, de năzuința de a milita, prin scrisul nostru, pentru aprofundarea legăturilor dintre popoarele cărora le aparținem și poporul român.

Participanții
la sesiunea de la București a
Prezidiului Organizației Internaționale
a Ziariștilor

JEAN MAURICE HERMANN

Președinte al O.I.Z.

ZIARIȘTI ROMÂNI PESTE HOTARE

Conform Protocoalelor de colaborare dintre Uniunea ziaristilor din R. S. România și Uniunile de ziarști din U.R.S.S., R. P. Ungară au efectuat vizite de documentare și informare în luna octombrie :

In U.R.S.S. :

Un grup de ziarști specializați în probleme cetățenești alcătuit din : Gheorghe Mitroi, șef de secție la „Scinteia“, Spiridon Stănel, redactor șef adjunct la revista „Albina“, Roni Căciularu, redactor principal la „Steagul roșu“-Bacău.

In R. P. UNGARA :

Un grup de ziarști din presa locală alcătuit din : Marin Leoveanu, redactor șef la publicația „Teleormanul“-Teleorman, Gheorghe Climateanu, secretar de redacție la publicația „Înainte“-Brăila și Teodor Pracsu, redactor principal la publicația „Vremea nouă“-Vaslui.

IN R.S.F. IUGOSLAVIA :

Gheorghe Cirstea, redactor șef al gazetei „Orizont“-Vilcea și Vasile Filip, redactor șef al Studioului de radioteleviziune — Iași.

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

În cadrul Protocoalelor de colaborare și schimburi interredacționale dintre Uniunea ziaristilor din Republica Socialistă România și Uniunile de ziarști din R. D. Germană, R.S.F. Iugoslavia, R. P. Polonă și U.R.S.S., în luna septembrie și prima jumătate a lunii octombrie a.c. au efectuat vizite de informare și documentare în țara noastră :

● Un grup de ziarști germani, specializați în probleme ale consiliilor populare alcătuit din : Friedrich Eismann, redactor șef al ziarului „Neuer Weg“ din Halle, Rosemarie Duklauss, șef de secție la ziarul „Neue Tag“ din Frankfurt și Wolfgang Gothel, redactor la ziarul „Zeit im Bild“ — Dresda.

● Un grup de ziarști iugoslavi din care au făcut parte : Branko Dobrenik, membru al Consiliului de conducere al studioului de radio Lublijana, și Djuru Lacovic, redactor șef al ziarului „Tribuna“ din Titograd.

● Un grup de ziarști polonezi, specializați în probleme ale secretariatului de redacție, din care au făcut parte Zdzislaw Stepinak, redactor la „Polskie Radio“-Varșovia, Antoni Budny, redactor la „Trybuna Robotnicza“-Katovitz și Eliginsz Dziermagowski, redactor la „Standar Ludu“-Lublin.

● Un grup de ziarști sovietici specializați în probleme de industrie alcătuit din Evgheni Borodin, șeful redacției industriale a ziarului „Izvestia“, Boris Avlas, redactor șef adjunct al redacției economice de la Radio Leningrad, Hadju Murat, redactor la ziarul republican „Socialisticeskaia Osetia“ din Osetin.

LA FILIALA BRAȘOV:

La Brașov au avut loc manifestările prilejuite de apariția numărului jubiliar 100 al revistei „Astra“. La simpozionul pe tema „Tradițiile presei culturale la Brașov“, au luat parte : Elena Georgescu, secretar al Comitetului județean de partid și Valeriu Râpeanu, director al Editurii Eminescu.

Au prezentat comunicări dr. Emil Micu, directorul Complexului muzeal al culturii românești din Scheii Brașovului și ziaristul Ștefan Petraru.

★

De curind a apărut volumul al IV-lea din „Bibliografia istorică a României“, lucrare elaborată de Academia Republicii Socialiste România. În această bibliografie „selectivă“, este consemnat volumul „130 de ani de la apariția Gazetei de Transilvania“. Volumul care cuprinde lucrări științifice elaborate pentru sesiunea jubiliară din 1968, a fost editat de Filiala Uniunii ziaristilor din Brașov, sub îndrumarea Comitetului județean de partid.

★

Ziaristul brașovean Hans Barth a fost distins cu „Medalia de aur Hermann Oberth“, conferită de către Societatea internațională de astronautică „Hermann Oberth“. Medalia a fost acordată ziaristului brașovean la recomandarea unui juriu internațional, prezidat de savantul american Werner von Braun pentru monografia sa „Hermann Oberth, titanul navigației spațiale“.

★

Filiala din Brașov a organizat în colaborare cu Comitetul județean al femeilor și cu Arhivele Statului din localitate sesiunea științifică jubiliară consacrată împlinirii a 125 de ani de la înființarea Reuniunii femeilor române din Brașov, prima societate de acest fel din țara noastră.

★

Brașovul va găzdui în acest an cea de-a IV-a ediție a manifestărilor sportive dotate cu cupa Filialei Uniunii ziaristilor. Deci, în luna decembrie, ziaristii din Capitală și din județele limitrofe Brașovului se vor întrece la : schi, patinaj, șah, tenis de masă și popice. Nu vor lipsi nici excursiile în Poiana Brașov, întrecerile de săniuțe și bineînțeles tradiționala reuniune de la Șura Dacilor.

TRAIAN CATINCESCU

secretarul Filialei Brașov

COMENTARIUL POLITIC

În numărul 8 al revistei noastre am publicat articolul „Virtuțile comentariului politic“. Revenim în acest număr cu câteva opinii ale unor gazetari privind prezența în presa scrisă și vorbită a acestui gen publicistic.

PLEDOARIE PENTRU COMENTARIU

Dacă ar fi să încerc o ierarhizare a genurilor gazetărești, m-aș afla în dilemă în privința genului pe care să-l așez, din punctul de vedere al importanței sale în presă, pe locul numărul doi. Locul întâi aparține, după mine, fără nici un fel de discuție informației, fie că este vorba de știrea nudă sau de relatarea mai detaliată a unui fapt, a unei întâmplări. În fond nevoia de informație a născut ziarul. Această necesitate nu numai că nu a diminuat cu nimic, dimpotrivă, în evul nostru, al științei și tehnicii, când, la figurat vorbind, lumea devine tot mai mică, cantitatea de informație crește într-un asemenea ritm, încât neselectată, nu mai poate fi nici cuprinsă, nici difuzată și nici receptată. Procesul de selecție și de transmitere a informației în funcție de profilul fiecărui ziar în parte și al receptorilor săi a devenit o treabă gazetărească ce implică o vastă și continuă documentare, o profundă cunoaștere a vieții și o mare măiestrie profesională.

Dar rostul acestor rînduri nu este discuția despre genurile informative, ci despre comentariu, care se situează pe scara ierarhică a genurilor, împreună cu cel al reportajului, pe locul proximal informației. De aici și dilema la care m-am referit. Nu cred că este posibil să dai întâietate unuia din aceste două genuri de bază ale ziaristicii.

Mi-am îngăduit aceste reflecții introductive pentru a pune în lumină locul deosebit pe care-l deține în presă comentariul, fie că avem în vedere presa tipărită, clasică, fie că este vorba de radio sau televiziune. Pentru simplul motiv că abia prin intermediul comentariului știrea este integrată în contextul ei social-politic.

În teoria genurilor, comentariul este gândit ca o metodă publicistică de explicare și interpretare a unei știri, în lumina unei anumite ideologii și în interdependență cu ceea ce leagă știrea în cauză de ansamblul mai larg al vieții politico-sociale. Comentariul implică deci ca o condiție intrinsecă știrea, informația, fără de care el este lipsit de rațiune, de fapt nici nu există. Comentariul este un gen operativ, în numeroase cazuri el vede lumina tiparului în același număr de ziar în care apare și știrea la care se referă.

Comentariul mai are o caracteristică, el aparține genurilor de dimensiuni reduse. Literatura clasică de specialitate distinge două forme ale genului:

„comentariul scurt“, cursivul, cum este el cunoscut la noi, de regulă, de cel mult 20—30 rînduri pe o coloană, și „comentariul la zi“, care are de obicei pînă la 70—80 de rînduri de tipar.

Relația nemijlocită între știre și comentariu, caracterul la zi al temei, impune comentariului un suflu stilistic propriu, dinamic și combativ.

Comentariul este un material de presă scris „în pripă“ pe marginea și sub impresia nemijlocită a unui anume eveniment. Adverbul „în pripă“ nu înseamnă însă și un conținut superficial, genul comentariului presupunînd, după cum am mai arătat, un autor extrem de bine informat și documentat, cu o concepție ideologică clară și nu în ultimă instanță, dotat cu harul de a scrie și de a scrie „ușor“.

Încerc să exemplific cele spuse. Scriu aceste rînduri la scurtă vreme după aflarea știrii despre crima revoltătoare săvîrșită de regimul lui Franco care s-a soldat cu împușcarea a cinci antifasciști spanioli. Ce este mai firesc pentru un comentator politic comunist, cunoscător al situației din Spania, decît să ia condeiul în mînă și să integreze această informație dramatică într-un context social-politic potrivit, exprimîndu-și în același timp întreaga oroare și revoltă împotriva acestei fărădelegi. Aș adăuga că, a scrie „la cald“, imediat după aflarea unei asemenea știri, cît timp pulsul încă nu și-a revenit la normal, constituie o condiție a eficienței maxime a comentariului. Unii vor obiecta, poate, că într-o astfel de stare de tensiune periculosul subiectivismului este prea mare. Nu însă pentru un gazetar cu convingeri ideologice și politice limpezi, care cunoaște în profunzime stările de lucru care au generat și dus la o asemenea crimă oribilă. Raționamentul nu va pierde nimic din înlănțuirea sa logică, în schimb, gradul înalt de angajare, simțul de dreptate al autorului, pasiunea sa revoluționară vor contribui ca mesajul cuprins în comentariu să ajungă mai repede și mai sigur la mîntea și inima cititorului. Îndrăznesc să afirm că fără pasiune și combativitate revoluționară, fără marile lor calități de ordin publicistic, pînă și lucrările lui Marx și Engels ar fi pătruns incomparabil mai greu în conștiința maselor largi de oameni ai muncii.

Cu atât mai de neînțeles este faptul că acest gen publicistic atât de accesibil și eficient a devenit în presa noastră o pasăre rară. În schimb se manifestă în multe ziare (nu și la cititori) o predilecție pronunțată pentru articole docte, didactice, lungi, lăbărțate. Există firește și situații când o anumită temă are nevoie de o abordare mai largă, mai detaliată, mai documentată. Astfel de materiale nu pot însă suplini comentariul de politică internă și externă la zi. Comentariul, știrca și reportajul sînt și rămîn genuri fundamentale ale presei. Fără ele ziarul încetează să mai fie ziar.

Readucînd în coloanele presei comentariul, am reactiva și o funcție gazetărească de mare eficiență și cu tradiție în presa românească, aceea a articolului, al comentatorului care are în fiecare număr de ziar, coloana sa, lucru ce ar contribui necrezut de mult la individualizarea și profilarea ziarului.

E. BREITENSTEIN

redactor șef adjunct
al ziarului „Neuer Weg“

A SCRIE „LA CALD”

Comentariul politic decupează, la zi, faptul, evenimentul de mare încărcătură și semnificație pentru cititor și slujește însăși ideii de comunicare. Nu-l văd dictat însă numai de împrejurări ci de modul însuși de a fi al presei românești. Nu există fapt care să nu aibă semnificație politică iar comentariul este cel ce o relevă. Bineînțeles, logic, cu inteligență, constituindu-se într-o pledoarie, într-un demers. Lucru ce ține, neîndoindu-se, de calificarea noastră, de sensibilitatea observației, cît și de profunzimea intervenției publicistice. Comentariul politic implică neapărat sublinierea și vehicularea ideilor, adresa exactă a acestora. În presa românească avem nume prestigioase de comentatori, inclusiv la radio și televiziune. Prezența lor e însă adesea sporadică. Fiecare ziar încearcă prin mijloacele sale să susțină comentariul politic. În această privință, cred, sînt demne de luat în seamă acele spații bine delimitate din primele pagini ale ziarelor centrale, rezervate unor semnături care au de multă vreme credit la public. Aceasta nu înseamnă că trebuie să mîngîiem ideea potrivit căreia comentariul trebuie să fie văzut neapărat ca o „mică proprietate“, fie ea și de stil, a unor mereu aceleași condeie. Trebuie să avem în vedere, în primul rînd, proprietatea ideilor pe care le transmitem, pe care le vehiculăm. Aș lărgi din acest motiv aria semnificației comentariului politic. Și o zi de toamnă poate fi comentată politic. Și un gest, o stare. Se poate pleca de la un amănunt și se poate ajunge la o idee. Dar totu! într-o construcție solidă de argumente și, dacă se poate, pe scurt, clar și într-un limbaj cît mai accesibil și îngrijit. Cu aceasta atingem de fapt, cred eu, unul din aspectele mai sensibile ale activității de presă și anume acela referitor la concizia intervențiilor noastre. Frunuseștea stilului în articolele de acest gen stă în claritate și limpezime. Prin aceasta îi indicăm cititorului poziția noastră de simțire și încercăm, cu ajutorul cuvintelor, implicarea lui într-un demers comun de gîndire și acțiune. Cu articole lungi, unele supărător de lungi, prin care ne reluăm singuri de la capăt fără a sfîrși cîteodată, nu facem bune servicii ideilor, propagandei de fapt.

La „Scînteia tineretului“ există practica mai veche a cursivelor. Și, uneori, acesta e chiar comentariul politic. El pune pe cititor în fața unei alitudini sau în situația de a lua o atitudine. Este implicată morală, fără a moraliza. Evitarea tonului didactic este de altfel o regulă. Trebuie reliefată întotdeauna semnificația. Cursiv sau comentariu tot un demers slujește și ține de aceeași disciplină a opiniei. Cred însă că intrăm pe un drum fără

ieșire în momentul cînd ne punem problema priorității genurilor. Gazetarul talentat și pasionat de ceea ce face nu-și pune în primul rînd problema formulilor gazetărești ci a ideii în sensul căreia vrea să construiască. Formele vin de la sine. Ele presupun, desigur, parcurgerea unei experiențe profesionale ceva mai întinse.

Comentariul politic își are locul său definit de practica și tradițiile presei noastre, iar continuarea acestei tradiții nu are cum fi pusă sub semnul îndoielii. Doar că cei ce se angajează s-o facă trebuie să aibă în vedere că au de parcurs, cel puțin sub aspect profesional, un drum mai laborios. Ei își pun în lumină calități de militanți, de activiști, își angajează profesia, întregul lor bagaj de cunoștințe, toate trăsăturile lor moral-politice și sociale într-o bătălie la zi, pentru cititor. Dar și — într-o perspectivă largă — pentru o construcție de conștiință care să vizeze cel puțin un model viu, de urmat. Comentariul politic îl transformă pe cel ce-l practică într-un om care caută permanent, avînd un program nu de o zi, ci de o viață. Prin însăși semnificația sa, comentariul politic slujește normelor și ideilor politicii, iar aceste norme și idei își au claritatea lor exemplară în însăși gîndirea partidului nostru. Cite teme, cite subiecte de mare și permanentă actualitate sînt configurate în însuși Programul partidului, o știm cu toții, iar rătoria noastră, a celor ce lucrăm în presă, față de aceasta, nu încetează nici o clipă oricît ne-am împlini-o.

Cred însă că virtuțile genului publicistic, ca atare, ale comentariului politic, nu sînt suficient explo-rate. Genul, ca atare, e puțin prezent în presă. Mai frecvent îmi pare că-l întîlnim la radio și televiziune, deși, în presa scrisă, normal, el ar trebui să aibă locul său bine stabilit.

În ce privește comentatorul politic, acesta nu este un simplu redactor, după cum nici comentariul politic nu-i o simplă vitrină grafică a ziarului. El, comentatorul, trebuie să aibă capacitatea de a scrie cum se zice „la cald“. Pentru aceasta trebuie să fie un foarte bun profesionist, să aibă o solidă pregătire politică, ideologică și culturală care să-i permită să vadă lucrurile în dialectica și semnificația lor, să urmărească permanent și să dețină în același timp perspectiva. Din unghiul acesteia, de fapt, acționează și construiește la zi, măriind raza de vedere asupra lucrurilor și solidarizînd mereu cu însăși construcția noii societăți.

A. I. ZĂINESCU

redactor șef adjunct al ziarului
„Scînteia tineretului“

ÎNRUDIRI ȘI DIFERENȚIERI ÎN FORMULA COMENTARIULUI

De ce mulți consideră comentariu politic, ca gen publicistic, doar acel articol, în general de cel puțin 60 de rânduri, în care se relevă una sau mai multe semnificații ale unui ori unor evenimente? Bineînțeles o asemenea concepție nu poate fi acuzată de lipsă de înțelegere față de diferențele de ton și stil. Sint articole-comentariu în care tema solicită sobrietate, în altele patos, la fel cum nu pot lipsi sarcasmul, ironia când se cere reliefată contradicția dintre esență și aparență în universul vechi al umilirii omului. Dar există un fel de „contabilitate“ publicistică, după care un comentariu succint — la un fapt semnificativ — e cotate drept notă. Chiar există și rubrici de „Note și comentarii“ unde e greu să stabilești care sint notele și care comentariile, deși poate în fiecare text din spațiul cu acest generic există elemente și de notă și de comentariu.

De fapt, vrem să pledăm pentru a fi considerate comentarii, ori rude ale comentariului, unele note mai semnificative, anumite însemnări sau chiar cîte o ... poezie. Da, consider că-i nevoie de mare talent pentru a prinde în versuri autentice semnificația politică și socială a unui moment din viața țării ori a lumii, din activitatea prodigioasă a conducerii românești de partid și de stat. Realizează astfel de performanțe numai poeți mari, ca Adrian Păunescu, iar la noi, în modestul nostru cotidian „Flacăra Iașului“, maestrul George Lesnea. Ne-am bucurat cînd astfel de versuri aduse de bardul ieșean seara în tipografie și citite linotipistului direct, au fost reproduse peste o zi-două de „Scinteia“ ori de alte publicații centrale.

Ca unul din acei publiciști care și-au statornicit de mulți ani o rubrică a lor, în colțul de ziar unde semnez la sfîrșit de săptămînă cîte un eseu ori o mică schiță de moravuri, un portret ori aplaud o premieră, am căutat adesea să comentez pe scurt evenimente de mare semnificație, ale țării, dar și ale județului. Desigur, referindu-ne în astfel de situații la un document de partid, e firesc să ne oprim, după reliefaarea cîtorva coordonate, la una din principalele idei și să urmărim ecoul ei pe plan local.

O asemenea manieră se completează cu obișnuitul comentariu-editorial. Datorită formatului în care apărem, nu putem publica documente mari, atît de însemnate pentru cititor. Suplinim această absență printr-un comentariu imediat sau printr-un ciclu de comentarii. Astfel oferim posibilitatea numeroșilor noștri cititori, din care o bună parte se mulțumesc să urmărească numai ziarul nostru, o prezentare adecvată a principalelor idei și măsuri stabilite prin documente de partid și de stat, fără a uita să evidențiem răspunderile ce revin ieșenilor.

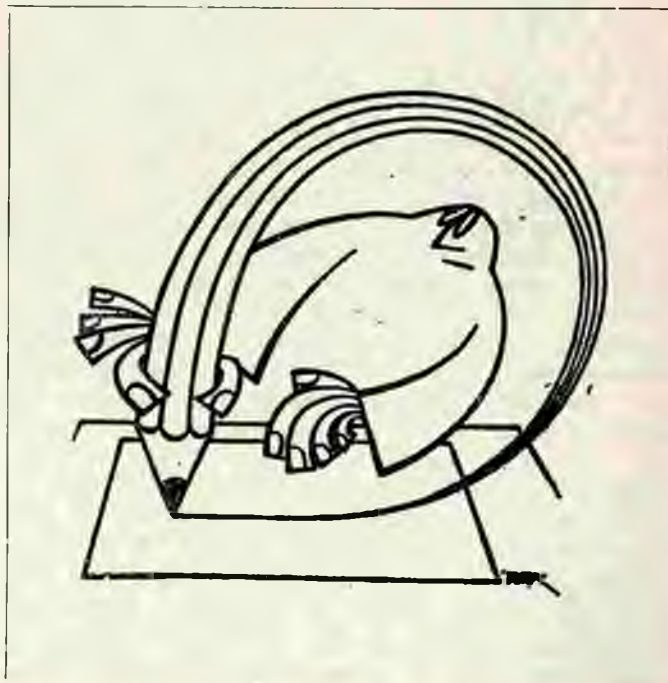
Beneficiem de cadre în redacție ce pot realiza comentarii pe teme externe de actualitate, într-un spațiu restrîns, ceea ce necesită forță de sinteză. Nu scăpăm nici un eveniment internațional în care țara noastră este angajată, vizitele atît de rodnice ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în diferite părți ale lumii, oglindirea poziției românești în proble-

matica internațională, dar punctăm totodată acte politice inedite de pe glob, ca ivirea unui nou stat independent. Călăuză în tot acest travaliu ne sint, desigur, documentele Congresului al XI-lea al partidului, ale plenarelor C.C. al P.C.R., cuvîntările conducătorului partidului și statului nostru.

Iată deci gama largă a modalităților ce pot fi diferențiate în continuare pentru ca cititorilor să li se atragă atenția asupra evenimentelor interne și externe, într-o formă accesibilă, cu operativitate, țînînd seama de spațiul grafic de care dispunem. Pe scară locală, dobîndesc grad de eveniment și alte fapte, din viața de partid, obștească, din sfera social-culturală. Recent a fost comentată cu căldură deschiderea anului școlar și universitar, deschiderea anului în învățămîntul politic etc. Comentatori nu sint numai redactori, ci și cadre cu autoritate în diferite domenii.

Elemente de comentariu apar și în unele interviuri, dinamizîndu-se astfel lectura.

Nu-i mai puțin adevărat că diferențierea formulei comentariului nu rezolvă esențialul: profunzimea observației, știința semnificării într-un spațiu restrîns, originalitatea punctului de vedere al autorului. De aceea multe comentarii seamănă cu cele din alte publicații mai mult decît ne impune înrudirea tematică. Se crede încă de către o seamă de autori că un comentariu trebuie să fie un punct de vedere general și nu expresia distinctă a personalității publicistului. Nouă ni se pare că mai multă încredere a unor autori în ei înșiși, mai multă trudă pentru păstrarea unei maniere proprii (fără a ajunge la manierism) ar duce la creșterea tendinței cititorilor de a urmări un anumit comentator ce-și îndreaptă condeiul cu vervă într-unul sau

mai multe domenii. În presa centrală se observă câteva detașări în acest sens (dar nu totdeauna în problematica majoră), la noi — mai puțin. Foarte că este foarte greu, dar și în domeniul comentariului plătim mult tribut formalismului, exprimării șablonarde, superficialității care nu trebuie deloc amestecată cu operativitatea.

E nevoie de un plus de pasiune publicistică, pasivă comunistă în acest domeniu. Se pare că unii ziariști și soriitori de prestigiu preferă reportajul, impresiile de călătorie, eseul — în detrimentul co-

mentariului. Ar fi bine să avem printre comentarii evenimentelor de politică internă și externă mai mulți publiciști tare îndrăgiți de cititori; personalitățile respective vor impune și diferențierea mai rapidă a formulelor de comentariu, vor apropia genurile. Astfel marile idei ale timpului nostru, inarile lapte din țară și de peste hotare vor fi prinse în fresca presei noastre cu un plus de pregnanță.

MIHAI DUMITRIU

redactor șef al ziarului „Flacăra Iașului“

UN DISCURS ROSTIT ÎN PERSPECTIVĂ

Intrebările privitoare la comentariul de presă, la comentariul de politică internă rămân mereu prezente. Pe unii faptul îi îngrijorează și cred — în nopțile lor albe — că întrebările dacă se pun (și se pun!) aceasta indică o stare de agonie a genului, ori, în cel mai fericit caz, o stare de dezordine, un fel de răvășeală care, în fond, este aproape același lucru. Ei săvârșesc o eroare, devenită în timp, clasică și acest „clasicism“, în acest caz, este periculos. Deci, ei au constatat că cineva a compromis din nepricepere o indeletnicire și în loc să acuze făptașul (sau făptașii!), să blameze obezitatea spirituală, adesea bine fardată, anulează indeletnicirea ca atare. Alții, cred că persistența și permanența întrebărilor, nu reprezintă altceva decât o invenție perpetuă de false probleme într-un domeniu și față de un lucru clar, limpede, perfect, rotund, cum se zice, ceea ce este iarăși o eroare. Ce cred eu — în acord cu marea majoritate?

Intrebările pe care le punem realității, profesiei noastre, genurilor publicistice, întrebările pe care ni le pun realitatea, viața, oamenii — această superbă și colosală mișcare, spirală, această magnifică neconținută acumulare cantitativă și neîntre-ruptă trecere la o nouă calitate — sînt semnul noii noastre de progres, și deopotrivă expresia capacității noastre de perfecționare prin autodepășire continuă, individuală și colectivă. Dacă ne punem întrebări existăm; dacă întrebările-problemă primesc răspunsuri — problemă înseamnă că trăim efectiv timpul, de azi, dar mai cu seamă timpul de mâine. De ce timpul de mâine? Pentru că un comentariu de politică internă este un discurs rostit în perspectivă. El nu reproduce texte, nici principii, nici teze, nici idei, nici fapte, nici evenimente, nici întâmplări în sine, pentru sine. „În sine“ înseamnă nimic pentru nimeni. „În sine“ înseamnă decădere umană. Comentariul politic — ca oricare alt gen publicistic, de altfel — este o activitate cu sens, cu semnificație precisă, un act politic decisiv prin care creatorul dezvăluie un univers, îl apropie de oameni, declanșînd o stare superioară de participare spirituală și practică. Provoacă și produce mișcarea ideilor, creația maselor, a milioane-lor de cititori, îmbogățînd în conținut faptele, adică transformă politica în realitate. Comentariul de politică internă, ca act politic fundamental al oricărei publicații nu poate deci să reproducă exclu-

siv starea subiectivă a autorului, a creatorului în fața unei realități, a unor principii sau teze, nu transcrie condiția efectivă a acestuia, ci este o **privire obiectivă, analitică, sintetică, edificatoare și convingătoare** pentru cititori asupra informației pe care o difuzează. În această perspectivă comentariul politic apare ca un proiect a cărui materializare întâi în conștiința și apoi în faptele oamenilor, trebuie să fie opera oamenilor. Altfel, comentariul politic devine o însemnare care relatează ceva despre ceva, cu talent, cu pricepere și doar atât. Aici, cred că sîntem uneori deficițari. Confundăm comentariul politic cu relatarea sau — același lucru — transformăm comentariul politic într-o relatare: a unor fapte, a unor evenimente, a unor întâmplări. Dar această confuzie nu este o chestiune de formă, sau nu ține, în primul rînd, de formă, ci de **conținut**. Comentariul politic, ca discurs asupra viitorului, deci ca act politic, nu se poate mărgini la fapte, la întâmplări, la evenimente, ci plecînd de la ele, folosindu-le doar ca argumente să dezvăluie, cu o logică implacabilă, sensul și semnificațiile lor politice, profesionale, morale etc. majore pentru om și pentru societate. Adeseori ignorăm că oamenii — producătorii tuturor faptelor și evenimentelor — cunosc și faptele și evenimentele și, prin urmare, simpla transcriere în presă este în cel mai fericit caz o problemă de satisfacție personală. Comentariul politic nu-și poate propune un asemenea obiectiv, ci integrîndu-le organic el trebuie să se **ridice** la nivel superior de generalizare din care omul, cititorul nostru să aibă și **imagea** forței sale transformatoare, creatoare și **capacitatea** de a-și apropia viitorul, de a **declanșa** și întreține o stare permanentă de activism. Firește, problema care se pune autorului de comentariu politic nu ține doar de puterea de a detașa din fapte, evenimente, întâmplări, sensuri și semnificații prioritare, convingătoare. Este o adevărată artă să operezi o selecție riguroasă în universul de fapte și evenimente al acestui strălucit și dinamic timp comunist. Dar despre această artă, vom scrie poate altă dată. Intrebările privitoare la comentariul de presă, a comentariului de politică internă rămîn mereu prezente.

FLORIN PANTELIMONESCU

„Munca“

SECRETARIATUL ȘI REDACȚIA

Bun sau rău, perfect sau imperfect, secretariatul de redacție este organismul indispensabil oricărei redacții. Prin el, prin funcția sa integratoare, un număr de manuscrise — informații, reportaje, articole, anchete, comentarii — și un număr de fotografii, se transformă în ziar.

Transformarea se operează după criterii politice, după reguli stabilite — unele de ordin general, altele particulare fiecărei publicații. Potrivit acestor criterii și reguli, secretariatul stabilește o ordine, pe pagini și în pagini, ierarhizează „materia primă”, îi dă o expresie formală, în machete, apoi în plumb și, în ultimă instanță, în pagini tipărite.

Intrucât secretariatul este dator să facă o judecată de valoare a întregului material primit, tot el este acela care, în funcție de cerințele ziarului, solicită ceea ce lipsește. În aceste condiții este evident că o latură esențială a activității secretariale o constituie asigurarea materialelor necesare alcătuirii gazetei. Aceste materiale sînt scrise de corpul redacțional, de secțiile redacției care, în fond, hotărăsc prin ceea ce produc, calitatea gazetei. O altă latură, circumscrisă în aceeași preocupare, este acoperirea rubricilor fixe ale gazetei, asigurarea periodicității lor, a formei proprii de prezentare. Și aceasta cu atît mai mult cu cît aceste rubrici, maniera proprie de tratare și paginare a lor au un rol mare în definirea personalității ziarului. Firește, în îndeplinirea acestor sarcini se cere luată în considerare nu numai capacitatea redacției — factorul esențial, hotărîtor — ci și baza tehnică de care dispune redacția.

În aceste condiții, în activitatea sa, secretariatul de redacție de la „Știința” — preocupat să asigure ca ziarul să fie în fiecare zi egal cu el însuși, dar totuși, divers, să răspundă deopotrivă cerințelor și așteptărilor celor aproape un milion și jumătate de oameni care îl cumpără — acordă cea mai mare atenție relațiilor cu secțiile redacționale — relații oglindite în planuri și programe de muncă — și, mai ales în contactele directe, dialogului continuu cu secțiile.

După cum se știe, și la „Știința” — ca și în celelalte redacții — există planuri de muncă trimestriale. Ce cuprinde un asemenea plan? De obicei el marchează principalele direcții de orientare generală a activității ziarului, direcții care coincid cu directivele, cu sarcinile stabilite de conducerea par-

tidului pentru dezvoltarea economico-socială a țării. Ele marchează evenimentele și acțiunile majore — pe toate planurile — ale unei anumite perioade etc. Spre exemplificare, iată cîteva din obiectivele planurilor secțiilor pe ultimul trimestru al acestui an :

— Urmărirea realizării de către fiecare întreprindere a planului producției fizice, la toate sortimentele ;

— Acțiunile pentru pregătirea producției anului 1976 ;

— Încheierea campaniei de recoltare — și în mod special a transportului și depozitării recoltei — a însămințărilor de toamnă ;

— Ziarul va consacra o rubrică specială educării comuniste a tinerei generații, pregătirii sale pentru muncă și viață ;

— În cadrul rubricii : „În lumina Codului etic societatea te întreabă cum trăiești, cum muncești ?” ziarul va continua să publice anchete, reportaje militînd pentru respectarea valorilor etice, pentru îndeplinirea îndatoririlor civice, combătînd atitudini și mentalități înapoiate.

În asemenea planuri (trimestriale, pentru o lună sau pentru acțiuni speciale cum ar fi, spre exemplu Congresul al X-lea al U.T.C. și Conferința a X-a a U.A.S.C.R.) figurează, de asemenea, titlurile rubricilor, ale seriialelor de anchete, reportaje etc.

Toate aceste obiective au ca suport de lucru programele bilunare ale secțiilor în cadrul cărora fiecare redactor își stabilește sarcinile concrete : titlurile exacte ale materialelor, datele predării, genul, eventual dimensiunile. Unele obiective din planul general figurează în programele mai multor secții. De pildă, tema educării tinerei generații o găsim exprimată, prin sarcini concrete, în programul de lucru al secției Viața de partid și în cel al secției de anchete sociale, precum și în cel al secției de învățămînt și cultură.

Planurile trimestriale sau speciale, ca și programele de lucru sînt elaborate sub îndrumarea directă a redactorului-șef adjunct care răspunde de activitatea secției respective. Aceste planuri și programe de lucru au o importanță de prim ordin pentru fiecare secție a redacției, cît și pentru secretariatul de redacție. Existența lor permite secretariatului, pe de o parte să prevadă și să cunoască principale-

le materiale ce le va avea de publicat, orientează alcătuirea numărului „la zi“, iar pe de altă parte, ajută la urmărirea ritmului de lucru pentru acoperirea principalelor rubrici ale ziarului, pentru asigurarea continuității unor acțiuni de mai mare anvergură.

Pe baza planurilor, secretariatul de redacție își distribuie pe pagini, pentru o perspectivă mai scurtă sau mai lungă — până la o săptămână — cele mai importante piese care alcătuiesc ziarul, în funcție de tematică, de periodicitatea unor rubrici, de cerințele perioadei date. Din aceste planuri se face o selecție a editorialelor posibile pentru o săptămână, a celorlalte articole de pagina întâia, a reportajelor, a anchetelor sociale și cetățenești, a rubricilor principale: viața de partid, învățămînt de partid, etică etc. Desigur, aceste scheme de sumar, deduse, schițate pe baza planurilor secțiilor nu sînt și nu rămîn fixe. Ele constituie însă un punct de plecare pentru elaborarea — în linii foarte generale — a sumarelor pentru cîteva zile. Și acest lucru își are importanța sa deoarece chiar atunci cînd unul din aceste materiale nu se realizează (se dovedește a fi necorespunzător calitativ, nu-i realizat în timp, intervin evenimente care nu-i permit publicarea) remanierele de rigoare sînt înlesnite de existența amintitelor repere.

Vorbînd de **reper**, un cuvînt special se cuvine de spus despre rubricile fixe, despre periodicitatea rubricilor. Cred că ele ajută în egală măsură secretariatul în ordonarea gazetei, pe cei care le realizează, ca și pe cititorii care le urmăresc. Iată de ce noi căutăm să respectăm pe cît este posibil periodicitatea rubricilor, locul și înfățișarea lor grafică.

Dar planul nu e totul. A concepe ziarul numai după plan înseamnă a obliga la o activitate rigidă; atît de rigidă încît, prin absurd, s-ar ajunge la posibilitatea de a face marți ziarul care apare vineri. Or, alcătuirea ziarului e un proces dinamic care depinde în primul rînd de mersul vieții, de evenimentele cotidiene, de cantitatea de informații legată de aceste evenimente. De aici și necesitatea **unui contact permanent al secretariatului cu secțiile, cu redactorii răspunzători de rubrici, cu redactorul șef adjunct răspunzător de activitatea unor secții.** Fetișizarea planului, absolutizarea acestuia naște o relație birocratică.

Dacă planul e un sprijin de prim ordin în orientarea generală a construcției gazetei, dacă e în bună măsură un instrument de control al conducerii ziarului, dacă e un mijloc de orientare a activității secțiilor, a muncii cotidiene a redactorilor, dacă planul este un ajutor direct pentru urmărirea rubricilor și acoperirea lor la zilele fixe de apariție, **esențialul în activitatea secretariatului — după cum ne-am convins din proprie experiență — este contactul viu, zilnic, permanent cu oamenii, cu secțiile.** Acest contact se asigură la „Scînteia“ prin reunirea, împreună cu conducerea ziarului și a secretariatului, a tuturor șefilor de secții, a responsabililor de rubrici la două scurte întîlniri de lucru — dimineața la ora 9 și în jurul orei 15; în cadrul lor se discută sumarul numărului în pregătire, schema numărului la zi și macheta lui definitivă. La aceste reuniuni propunerile secretariatului sînt, și e bine să fie, amendate, completate, examinate critic. Se fac noi propuneri și apoi pe baza lor secretariatul poate să asigure fiecărui număr de ziar substanța necesară. Aceste întîlniri de lucru constituie în mod cert o formă de participare a tuturor cadrelor de bază la conceperea gazetei, lucru im-

portant cel puțin din două privințe: stimulează inițiativa, creează cadrul manifestării ei, împiedică anchilozarea, funcționarismul; și — examinînd macheta finală în comun — se întărește răspunderea colectivă pentru tot ceea ce se hotărăște să apară într-un număr de ziar; observațiile care se fac contribuie la formarea ziaristilor mai tineri, mai puțin experimentați.

Acestea ar fi, pe scurt spus, cele două direcții principale prin care secretariatul stabilește contactul cu secțiile. (Firește, în afara lor există o consultare permanentă cu șefii de secții, cu redactorii, pe marginea planurilor, a realizării lor, în legătură cu sarcinile care, la un cotidian apar atît de frecvent pe parcursul unei zile). Fiecare are importanța ei, fiecare are rolul ei distinct, una completîndu-se cu alta într-un tot inseparabil. Inseparabil pentru că aceste ședințe, fără existența unor planuri, a unor programe de lucru la nivelul secțiilor ar pune secretariatul în imposibilitatea de a gîndi o perspectivă mai largă, de a elabora proiectul unui ziar și tot așa — după cum arătăm mai sus — elaborarea unui ziar numai pe baza unor discuții bilaterale cu secțiile diminuează posibilitatea de confruntare a activității fiecărei secții în ansamblul ziarului, participarea cadrelor de bază la elaborarea gazetei, la definitivarea machetelor ziarului.

Dacă spuneam că la nivelul secretariatului se produce operația de ordonare a articolelor, reportajelor, anchetelor, informațiilor, fotografiilor, transformarea lor în ziar, tot atît de adevărat e că fără producția specifică a secțiilor, secretariatul nu-și justifică existența. Valoarea unui ziar o dă activitatea secțiilor prin ideile, calitatea scriiturii gazetărești, prin noutatea informației. Iată de ce noi, cei de la secretariat, voim și trebuie să fim permanent informați cu ceea ce secțiile își propun să realizeze. Uneori secretarii participă la ședințele secțiilor atît pentru o mai bună cunoaștere a problemelor secțiilor cît și în vederea comunicării unor cerințe.

Experiența ne întemeiază convingerea că absolutizarea rolului sau hipertrofierea funcțiilor și atribuțiilor secretariatului — cum unele teorii și practici revoluate, o profesau — este la fel de nocivă ca și activitatea corpului redacțional în ansamblul său, sau a unei secții, în parte, nesupuse unei reglementări și discipline secretariale.

În practică, firește, se întîmplă să se nască exagerări sau neînțelegeri ale acestui echilibru, fie de o parte, fie de alta (secții care nu informează despre activitatea lor, despre noile acțiuni și evenimente din sfera lor de preocupări, redactori care nu-și realizează programul de lucru, solicitări excesive sau insuficiente din partea secretariatului, planificare defectuoasă din partea amîndurora, o consultare incompletă ș.a.m.d.). De fiecare dată, indiferent, din partea cui s-ar manifesta aceste tendințe, ele se repercutează direct asupra calității ziarului, duc la îngreunarea procesului de editare. De aici, ca o concluzie, necesitatea apărării perfectului echilibru secretariat-redacție, necesitatea respectării acestei relații esențiale în afara căreia nici o parte componentă nu poate acționa cu eficiența politică necesară. Or, la „Scînteia“, prin toate formele de muncă, secretariale și redacționale, această unitate funcțională este realizată. Desigur, e o realizare perfectibilă, dar orice inițiative se iau spre perfecționarea ei pornesc de la necesitatea acestei unități.

REPORTAJUL ANULUI 1975

EROUL DE FIECARE ZI: OMUL MUNCII

Reportajul anului 1975 este inspirat în primul rînd de muncă, iar eroul său este fără îndoială omul muncii, cetățeanul României socialiste care, indiferent de naționalitate, participă la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Munca de construcție, ca inspiratoare a reportajului și obiectul său de zi cu zi, este prezentă și în presa de limba maghiară. Spiritul de abnegație al oamenilor muncii în realizarea sarcinilor Congresului al XI-lea al P.C.R., iată o probă de conștiință la care este supus fiecare compatriot al nostru, și iată, totodată, un criteriu decisiv în alegerea eroilor reportajelor noastre. În acest spirit, reporterii ziarului „Előre” și-au propus ca în scrierile lor să prezinte cititorilor acei oameni ai muncii care fac față sarcinilor de muncă zi cu zi, fără acte de eroism senzațional, și care au o viață familială exemplară. Am propus, deci, să prezentăm în paginile ziarului portretul contemporanului nostru, constructorul României socialiste.

Conducerea ziarului a inițiat cu cîțiva ani în urmă un supliment duminical de două pagini care avea la început un profil de cultură și artă. În ultimul timp, și mai ales după Congresul al XI-lea, acest supliment duminical este consacrat reportajului, dar putem afirma că nu trece un număr de ziar în care să nu se tipărească un reportaj.

Astăzi, cînd suplimentul duminical al ziarului „Előre” a devenit un for de prestigiu al publicisticii de limbă maghiară din țara noastră, sîntem convinși că fără îndoială prestigiul său se datorește în primul rînd reportajelor publicate în coloanele sale,

reportaje inspirate din viața de toate zilele a poporului nostru.

Redactorii suplimentului promovează doar acele reportaje care relatează despre faptele concrete ale oamenilor muncii cu identitate precisă și care sînt scrise la un nivel publicistic ridicat.

Cum se realizează această concepție redacțională în materie de subiect? În loc de răspuns poate ar fi mai grăitor să amintim cîteva reportaje apărute în ultimele luni, în ziarul „Előre”.

Nemes László: „Apa și pămîntul” — suită de reportaje despre viața și munca pescarilor din Delta Dunării; Gyarmath János: „Povestea unei chei” — portretul Eroului Muncii Socialiste Czege Alexandru, președintele C.A.P. Salonta; Marosi Barna: „La Lotru în Carpați” — relatări despre constructorii hidrocentralei de pe Lotru; Barabás Ghizela — „Drumuri fără sfîrșit” — relatări din viața unor unități economice din județele Argeș, Dîmbovița, Gorj, Mehedinți; „Grădini de-asupra Clujului” — de Fülöp Ernő, despre implantarea livezilor pe versanții Feleacului.

Bineînțeles că și activitatea reportericească a subsemnatului s-a încadrat în căutările amintite de a prezenta portretul omului simplu de azi, constructor al socialismului.

În luna ianuarie m-am deplasat în comuna Boroșneul Mare (Covasna) de unde am trimis, timp de o săptămînă, zilnic, cîte o corespondență despre evenimentele comunei, despre întîmplările din viața locuitorilor săi: tractoriști, învățători, țărani, muncitori ceferiști etc. După aceasta, m-am deplasat într-o comună îndepărtată din munții Harghitei cu scopul de a demonstra cum viața oamenilor de aici este influențată de binefacerile socialismului. În șapte capitole am relatat confesiuni zguduitoare despre viața din trecut a acestui sat și date grăitoare despre noile condiții create de societatea noastră socialistă. Am vizitat cu același scop mai multe așezări mici din Valea Nirajului (județul Mureș) pentru a relata despre munca și viața locuitorilor săi.

Ca reporter și ca cetățean al acestei țări, simt o satisfacție deosebită datorită faptului că pe plaiurile patriei noastre socialiste munca de toate zilele poate constitui un izvor nesecat de inspirație pentru orice om al condeiului.

Faptul că profităm de această posibilitate de inspirație este dovedit de o serie de reportaje apărute și în alte publicații de limbă maghiară din țară, reportaje care aduc o contribuție meritorie la strădania presei contemporane românești de a reflecta portretul omului muncii al României socialiste. Iată cîteva exemple: reportajele apărute în gazeta de tineret „Ifjűmunkás” de Mirk László, Elekes Ferenc sau Tar Károly, relatările despre viața satului con-

DEȘARJARE

temporan de Gy. Szabó Gyula și Zăgoni Attila în gazeta „Falvak Dolgozó Népe“, reportajele semnate de Kenéz Ferenc și Miklós László, apărute în gazeta „Munkásélet“ despre viața uzinelor și a fabricilor.

Toate aceste reportaje ne relatează despre realizarea Directivelor Congresului al XI-lea, dar ne

vorbesc totodată și despre frăția între poporul român și naționalitățile conlocuitoare, despre unitatea lor în jurul partidului.

Șt. BARABÁS
(ziarul „Előre“)

OBSESIA IMAGINII

Cînd stiloul devine „cameră“ iar ideea o succesiune de cadre, cînd metafora devine tăietură inspirată iar stilul o dictare invizibilă a sentimentelor se poate vorbi despre transformarea paginii de hîrtie într-o peliculă de celuloid.

Și totul pornește de la o „jucărie“ mai mare sau mai mică, mai ușoară sau mai grea numită Arriflex sau Bolex-Paillard ori Elclair; o „jucărie“ pe care o ține în mînă sau o sprijină pe un triepied un om, notat extrem de lapidar în cronicile „de specialitate“ ale ziarelor:

— „imaginea este expresivă“ ... sau

— „operatorul a înțeles intențiile“ ... sau

— „remarcabilă imaginea lui ... (în cazuri foarte rare apare și numele) sau

— „fotografia vine să aducă“ ...

Dar nu despre cronici și posibilitățile lor eroi este vorba ci despre cei a căror muncă este foarte des ignorată — și nu dintr-o rea credință, ci pur și simplu dintr-o diurnă obișnuință, — despre operatorii de film ai televiziunii.

Așa cum ne-am obișnuit cu tiparul și radioul, prezența zilnică a televizorului ne-a obligat la o receptare nediferențiată a imaginii, anulînd într-un fel posibila selecție critică. Cîteva zeci de oameni în spatele camerei electronice sau a aparatului de filmat, cîteva milioane de metri de bandă magnetică și respectiv peliculă „trase“, montate și mai apoi transmise, cîteva succese și bucurii sau amărăciuni și neîmpliniri toate însumînd în ultimă instanță numeroasele ore de emisie ale programului național al Televiziunii române.

Pentru că, cred eu, unii mai uită, ori din obișnuință ori poate din comoditate, că televiziunea este imagine și că imaginea este retorică și se adresează, vorbește, că de foarte multe ori însoțită doar de comentariul muzicii, suplinește prin simplă prezență fraza.

Nu știu cîte din reportajele anului acesta au fost succese mai mari sau mai mici, nu știu cîte din documentarele prezentate zi de zi au adus ceva în plus omului din fața micului ecran, dar pot afirma cu toată sinceritatea că anul '75 a însemnat încă un an de imagine, adică încă un an de televiziune.

A fost un an în care operatorii de film ai televiziunii au muncit mai mult ca oricînd, un an în care întoarcerea fiecărei echipe de pe teren, fie din Sighișoara cuprinsă de ape, fie din oțelăriile de la Hunedoara, a însemnat încă un reportaj apărut „la timp“ pe ecranul televizorului.

Apar zeci de reportaje sau documentare pe micul ecran semnate de nume prestigioase ale imaginii de televiziune: Boris Ciobanu, Nae Niță, N. Gherghinescu, C. Moțiu sau mai tinerii Vătășescu, Stinea Pojoni, Sergovici, Chelba, Orezeanu, Gh. Marian, Lungu, Aldea și Rocșoreanu ... și evident lista ar putea fi continuată cu încă multe nume reprezentînd muncă, pasiune și talent, premise ale reușitei fiecărui reportaj; acel „material filmat“ cu

care se întoarce de la filmare oricare dintre operatori, fiind punctul de început și sfîrșit al creației fie că rezultatul se numește reportaj, fie că se numește film artistic. Dar nu despre acești maeștri ai compoziției și ai luminii aș vrea să vă vorbesc pentru că deși vă sînt necunoscuți, numele lor vă este totuși familiar privind genericele de început sau sfîrșit ale unei emisiuni filmate. Aș vrea să vă prezint cîțiva oameni, cei care de obicei muncesc în deplinul anonim al știrilor scurte ale teledreptului, cei care trebuie să condenseze săptămîni, zile și ore în cuprinsul secundelor.

N-am să uit niciodată pe operatorii redacției „Actualități“, căci despre aceștia este vorba, sosiți din regiunile inundate după sutele de kilometri parcurși cu autospeciale, elicoptere sau autoamfibii, în ciudat de luminoasele după amieze ale Bucureștiului din zilele acelea, lăsînd aceleași casete cu peliculă în același laborator, pentru ca numai după cîteva ore să plece din nou la drum cu alte mașini, cu alte echipe, spre alte locuri din țară.

O „trupă“ de elită cu „seniorii“ și „juniorii“ ei ale căror nume rareori pătrund prin fereastra unui generic în interiorul locuinței noastre. Simt personal nevoia aici a unui modest act de dreptate numindu-i pe acești adevărați maeștri ai exprimării lapidare: Penescu, Irșai, Drugă, Cojocaru, Șuteu, Romașcu, Stejar, Gheorghiu, Lepădatu, Frunză, Hilerim și Bunescu. Sînt nume pe care n-aveți cum să le cunoașteți privind ritmurile trepidante ale jumătăților de oră, ale „teledreptului“ și ale emisiunii „24 de ore“, sînt nume la care ar trebui să ne gîndim atunci cînd primim știrea pornirii mării uzine din X sau a lansării noii nave din Y.

Cîțiva dintre acești oameni sînt între virfurile artistice ale televiziunii. Căci această meserie grea și uneori lipsită de satisfacții își cerne valorile cu o mînă foarte severă numită imaginație, talent și cultură plastică.

Operatorul de actualități pe drumul aparatului către ochi, cu o viteză ajunsă deja proverbială, face cadrajul și eclerajul cadrului următor. Pentru ei nu există timpul unor efecte rafinate de lumină, al unor refaceri de cadru sau pentru mișcări savant întocmite. Viteza este suverană! Iar aici intervine miracolul. În acest ritm infernal dictat de actualitatea trepidantă, acești adevărați cronicari ai prezentului, operatorii, fac lucruri de o calitate indiscutabilă. Fac ca fiecare cadru realizat să-și capete într-un fel semnul calității muncii fiecăruia dintre ei.

Iată de ce, după părerea mea, zic că orice încercare de a vorbi de reportajul de televiziune al anului '75 ar trebui să înceapă cu munca acestor oameni, cu munca operatorilor de film ai televiziunii.

CRISTIAN THAU
(Radioteleviziunea română)

DIN CARNETUL CORESPONDENTULUI JUDEȚEAN

Propunându-ne să publicăm aceste „FILE DIN CARNETUL UNUI CORESPONDENT JUDEȚEAN“ am intenționat să oferim colegilor noștri, al căror loc de muncă nu este o redacție ci un întreg județ sau chiar mai multe, posibilitatea de a ne împărtăși o experiență gazetărească de o anumită factură, dictată de condițiile specifice în care își desfășoară activitatea.

MUNCA DE CORESPONDENT ARE UN STATUT APARTE

În ochii multor colegi de breaslă, pâinea de corespondent al presei centrale este cum nu se poate mai albă. În aparență lucrurile așa stau. N-ai tu condică de prezență la serviciu, n-ai șef cu care să dai ochii zilnic, nu lucrezi nopțile în tipografie, ba, pe de-asupra ai chiar biroul... acasă. Cine nu rivnește la această „libertate“ în a face ce vrei?

Oricum, trebuie să recunosc că munca de corespondent are statut aparte, chiar dacă uneori dezavantajele ei cîntăresc mai greu decît avantajele enumerate mai sus. Cealaltă fațetă a muncii noastre consider că este mult mai concludentă și mai complexă. Cert este că un corespondent al presei centrale, cel puțin la ziarul „România liberă“, trebuie să acopere la ora actuală, cu antenele sale, trei-patru județe. Treci prin ele, cel puțin odată pe săptămînă, și nu ca simplu vizitator, chiar dacă trăim în „epoca telefonului“ — oum o denumea cîndva un prestigios scriitor contemporan.

Pe de altă parte, este aproape imposibil să manifesti slăbiciune pentru anumite teme, în detrimentul altora la fel de necesare gazetei. Faptul că trebuie să scrii „despre toate“ nu este, nici pe de parte, un lucru comod, cu atît mai mult cu cît în redacții există o vădită tendință de specializare și de profilare pe anumite teme. Neavînd de ales, ești nevoit să scrii, să zicem, despre eficiență economică în industrie, despre lucrările agricole de sezon, despre ultimele noutăți în cercetarea științifică, despre sistematizarea localităților, sau despre valențele muncii culturale de masă, și, în nici un caz, lista temelor în discuție nu se încheie aici. Trebuie să te pricepi la toate, să te descurci singur ca un medic de circumscripție izolată de oraș, care n-are cui se jelui și nici cui cere ajutorul. Tu ești șeful, tu ești executantul și nu te poate ajuta nimeni altul decît propriul condei. Orice incompetență, orice stîngăcie se poate transforma automat în rebut. Și, ce poate fi mai trist decît atunci cînd știi că munca ta în loc să ajungă în ziar, ajunge la coșul de hîrtii? Oricît te-ai strădui să ocolești anumite teme, odată, și odată tot te întîlnești cu ele, așa încît ești obligat să fii ca un școlar conștiincios mereu cu „lecția“ învățată. Și atunci cînd stai de vorbă cu un academician, cu un inventator, cu un muncitor de înaltă calificare, sau cu un mecanizator. Pentru fiecare îți trebuie un „stil“ aparte, un nu-

mitor comun al discuțiilor purtate. De multe ori interlocutorii așteaptă de la tine, reprezentant al presei centrale, noutăți în materie, te consultă chiar sau îți cer sfatul în anumite probleme, îți rezervă fotoliu la anumite întruniri. Tovarășii din județe și reprezentanții presei centrale lipsesc de la anumite manifestări, plenare, sesiuni etc. În realitate respiri zilnic aerul județului, ba chiar ești considerat „omul județului“. Cel puțin atunci cînd este vorba de sarcini. Dar în nici un caz nu te poți rupe de redacție, de problemele ei, chiar dacă uneori intri în conflict cu sentimentalismul provincial. În fond, cine se bucură cînd îl critici, cine te felicită pentru așa-ceva?! Cert este că o documentare serioasă, o optică obiectivă te pot salva oricînd de consecințe neplăcute, chiar dacă nu și de privirile piezișe de moment. Oricum, alergia provocată de critica în presă are de cele mai multe ori leac. E drept că te poți profila numai „pe bune“, să nu te pui rău cu nimeni, să fii „prieten“ cu toată lumea, dar cui ajută această gazetărie plină de osanale?! Și mai ales cine ți-o publică? Așa încît este mai cinstit să accepți „cearta“ cu anumite persoane de la județ, bineînțeles în limitele principialității, decît să compromiți misiunea însăși a gazetăriei de dragul culorilor roze.

Chiar bugetul de timp liber, pentru care adesea ești invidiat, este foarte limitat, în ciuda faptului că te culci, sau te scoți cînd vrei. Dacă nu-ți organizezi bine munca și nu-ți drămuiești bine timpul, adesea nu poți scoate nici măcar o știruliță pe zi. Iar dacă astăzi uiți să transmiți ceva la redacție, miine precis zburnește telefonul și ești scos din pia-tră seacă. De data aceasta unitatea de măsură este cantitatea și calitatea materialelor care intră în ziar și nu cele pe care le transmiți. Prea puțin interesează că în ziua precedentă ai discutat cu patru-cinci oameni și chiar le-ai rezolvat problemele, că ai fost la o ședință importantă sau că ai făcut pe șoferul jumătate de zi. Și, pentru că veni vorba, de ce să n-o spunem că după metoda „urechistă“ nu mai poți face muncă de corespondent în ziua de azi. Cine nu cunoaște șoferie, nu știe mînu magnetofonul, telexul, să fiu iertat, dar este total demodat.

Nici chiar simpla informație nu-ți vine singură pe tavă. De cele mai multe ori trebuie să alergi mult și bine după ea. Dacă n-ai prins-o la timp poți să înghiți în sec și eventual să suporti consecințele.

Din fericire „România liberă“ a cultivat în ultima vreme o adevărată școală a informației de tot felul. Multe din ele de larg interes cetățenesc. Aceasta este o realizare importantă de îndată ce majoritatea opiniilor pun pe prim plan rolul informativ al presei. Dar unde nu este loc pentru mai bine?! Cert este că nu întotdeauna sintem în „linia I“ în ce privește contribuția la scoaterea ziarului. Mai suferim încă de maladii rutinei, a clișeeilor învechite, a lipsei de inițiativă. Mai ales atunci când e vorba de materiale mari, așa numite „de idei“. E adevărat că la anumite rubrici pătrunzi foarte greu, ele nefiind accesibile oricui. Și, de bună seamă, nu poți fi indiferent când știi că un material bun, nu ajunge în ziar numai pentru că zace uitat în te miri ce sertar. În sfârșit e chestie „de gustibus“ ...

Poate atunci când întâlnirile cu redacția vor fi ceva mai dese lucrurile se vor schimba și mai mult în bine. Cîndva se făceau investigații în legătură cu afilierea corespondenților la „redacțiile-murmură“, inclusiv pe linia organizațiilor de partid, dar probabil ele n-au fost finalizate încă. Unii din noi

mai sensibili, mai complexați, se simt și astăzi „apendice“ al redacției. Alții mai perseverenți îndeplinesc cu sfințenie îndemnul lui I. Eliade Rădulescu, scriu și iar scriu ... Uneori chiar romane, ori lucrări de doctorat. În fond e doar diferență de optică. La timpul oportun au dovedit-o fiecare în parte că sînt dotați pentru această activitate. Mai ales cînd redacțiile știu să dinamizeze energiile și să le îndrepte spre țeluri bine conturate. Mai ales cînd materialele corespondenților intră de la început în mîini bune și nu sînt înmormîntate înainte de a intra în ziar. Mai ales cînd secretarii de redacție nu sînt robii a tot ce vine prin telexul Agerpres și sînt receptivi inclusiv la informațiile de ultimă oră sosite de la corespondenții proprii.

În fond pe toți confrății de breaslă trebuie să ne anime același țel. Vorbele lui Engels, indiferent de vremea în care au fost scrise, sînt cred, revelatoare și trebuie să constituie un imbold pentru noi toți. Ce satisfacție poate fi mai mare decît să „vezi cu proprii tăi ochi efectul fiecărui cuvînt, cum articolele lovesc literalmente ca niște ghiulele și cum explodează încărcătura“. Mi-aș permite să adaug că gazetăria fără „grenade“, și mai ales fără încărcătură sufletească, nu mai este gazetărie!

I. MEDOIA
(„România liberă“)

PULSUL VIEȚII, URMĂRIT ZI CU ZI

Cu ani în urmă, în primele mele zile de gazetărie, am fost trimis pe un mare șantier să scriu un reportaj. Cum nu mai fusesem niciodată în acel loc, am alergat imediat la colecția de ziare. Am citit articolele publicate de cîțiva reporteri cunoscuți, mi-am notat cîteva nume și am pornit la drum. Ajuns pe șantier, după formalitățile de prezentare, am avut o singură grijă: să stau de vorbă cu cît mai mulți oameni, să le cunosc gîndurile și sentimentele, convingerile, întîmplările mai deosebite din viață și concluziile pe care și le-au formulat pentru ei înșiși după asemenea experiență. Cum constructorii lucrau continuu, am stat cu ei și în miez de zi și în miez de noapte, alegînd și pregătind cu atenție clipele de confesiune. La masa de scris „a ieșit“ un reportaj bun, care a fost publicat imediat, deși acoperea o pagină.

Am rămas credincios acestui mod de a cunoaște realitățile terenului. Din mai multe motive: 1) Sînt oameni la care clocotul din inimă se transformă mai anevoie în vibrații ale corzilor vocale; 2) ziaristul pătrunde adeseori în domenii în care e mai puțin știutor și pentru a ajunge la un punct de vedere propriu, trebuie să realizeze el, acolo, pe viu, confruntarea punctelor de vedere ale celor care stăpînesc toate datele realității; 3) numai în acest fel poți descoperi oameni excepționali a căror cunoaștere înseamnă bucurie de a fi, bucurie de a trăi, de a respira împreună același aer, sub strălucirea aceleiași soare, pe același pămînt. Sigur, aceasta presupune răbdare și multă delicatețe în stabilirea legăturilor cu interlocutorii de o zi, de un ceas sau de 5 minute. Dar numai așa, cred eu, poți intra în posesia elementelor și datelor necesare (cifre, sentimente, idei, viziuni, metafore etc.) pentru a scrie și reportaj, și articol de analiză economică sau de viață de organizație, și anchete pe teme de cultură, învățămînt, morală sau... sport. Și cum corespondentul județean trebuie să scrie pentru toate secțiile

și în toate genurile, cerința de a asculta permanent toate glasurile realității și de a fi mereu pregălit pentru abordarea tuturor imperativelor zilei se impune cu necesitate.

Enunțînd, în linii generale, specificul muncii corespondentului județean, specific caracterizat îndeosebi prin mobilitate, prin marea varietate a temelor, aș vrea să subliniez că „Scînteia tineretului“ a acordat mereu atenția cuvenită întrunirii tuturor condițiilor pentru ca activitatea trimișilor ei în județe să fie cît mai rodnică. Toți corespondenții actuali, de pildă, înainte de a-și lua postul în primire, au lucrat cîte două-trei săptămîni în diferite secții ale redacției. În asemenea perioade, îndrumați zi de zi de șefii de secție, ei și-au însușit practic modalitățile și cerințele specifice fiecărui domeniu. Așa se explică „ușurința“ cu care ei realizează acum și articole de analiză pe probleme economice, despre viața de organizație, pe probleme de cultură, învățămînt, de etică, sport etc. Și încă o chestiune de natură organizatorică, dar cu multe implicații favorabile: munca noastră a corespondenților „Scînteii tineretului“, este coordonată de secretarul general de redacție, deci de „omul care face ziarul“, care pune în pagină articolele. În acest fel, materialele noastre nu mai sînt uitate prin sertare iar noi sîntem solicitați mereu pe probleme de stringentă actualitate, nu de puține ori la realizarea unor anchete comune, din diferite centre ale țării. În cadrul unor asemenea acțiuni publicistice am mijlocit adevărate schimburi de experiență între oamenii din marile cetăți de foc ale țării, pe teme de interes major, precum reducerea consumurilor specifice, economisirea cocsului, creșterea productivității muncii sau am căutat să evidențiem modalitățile eficiente și posibilitățile care mai sînt în colectarea și valorificarea deșeurilor, în îndeplinirea altor obiective la care își aduc contribuția organele și organizațiile U.T.C.

Sigur, nu ne scrie nimeni articolele. Dar veghea de a nu ne pierde în lucruri mărunte, controlul riguros asupra planificării muncii și îndeplinirii sarcinilor, cerința permanentă de a veni mereu cu idei proprii, de a releva în ziar ceea ce e specific în județ, sînt condiții prin asigurarea cărora un corespondent poate să-și aducă maxima contribuție. În afara acestor condiții, nu mai trebuie decît muncă și... talent. Corespondentul nu semnează condica de prezență la redacție, ci în teren. El are multiple posibilități de a cunoaște și de a urmări de aproape evoluția unor colective, a unor „eroi“, de a menține legături permanente cu sursele de informare. A ști, de pildă, în fiecare zi la ce cote s-a ajuns în îndeplinirea sarcinilor la Combinatul siderurgic din Galați, în alte mari întreprinderi, care sînt preocupările și acțiunile în curs de desfășurare în diferite secții, în diferite organizații U.T.C. înseamnă pentru

mine posibilitatea de a fi cît mai des la masa de scris și de a răspunde prompt cerințelor redacției. Nu de puține ori, din necesități redacționale, a trebuit să transmit articolul solicitat la numai două-trei ore de la apelul telefonic care îmi anunța tema materialului. Am reușit fiindcă eram deja în posesia datelor sau știam exact unde trebuie să mă duc pentru a găsi ceea ce aveam nevoie. Sau poate fiindcă am rămas credincios aceluia mod de a cunoaște realitățile terenului, însușit la începuturi, cînd mă apropiam de oameni în primul rînd pentru a le afla gîndurile și sentimentele, convingerile, împlirile mai deosebite din viață. Și atunci, ca și acum, cînd scriu, am impresia mereu că rămîne ceva pe dinafară, nescris. E singura nemulțumire...

I. CHIRIC

(„Știința tineretului“)

O SELECȚIE RIGUROASĂ A FAPELOR

Răspund invitației de a răsfoi cîteva file din carnetul meu de reporter cu sentimentul utilității experienței mele pentru unii dintre cititorii revistei.

Privesc un vraf de bloc-notesuri. Ele închid în copertile lor nume, cifre, evenimente, multe depășite acum, actuale la vremea lor. Mi se derulează filmul marelui carnet de ziarist care este județul. Mă simt acasă la Sighișoara, la Reghin, la Valca Sînmărtinului, la Deaj, la Teleac și Cecălaca. Îmi amintesc de satisfacția constructorului Ioan Covrig. După multă luptă cu inerția și neîncrederea celor mai în vîrstă, a reușit să înjghebe o brigadă de tineret care, acum cînd apar aceste rînduri, este mîndria șantierului, de inginerul Dumitru Canciu de la C.A.P. Batoș care, pentru a destrăma o mentalitate a mecanizatorilor, potrivit căreia lucrul bun se poate face numai la lumina zilei, a încălecat un tractor arînd o noapte întregă demonstrînd că și la lumina farurilor treaba amîntită se poate face în condițiuni optime. Frămîntări, bucurii și eșecuri ale oamenilor pe care reporterul îi întilnește în drumurile sale.

Ce este un corespondent județean? Este un ziarist, un activist. E ușor să fii corespondent județean? Unii, chiar dintre colegii din redacție, afirmă că da. Într-o discuție, neoficială, un tovarăș de la comitetul județean U.T.C. ne califică drept liberi profesioniști. Se gîndea la neexistența unui program de birou riguros respectat care să înceapă la ora 8 și să dureze, cu o pauză de masă, pînă la ora 17. Care este programul de lucru al unui corespondent județean? Interlocutorul meu avea dreptate într-un fel. Avem dreptul să hotărîm și sîntem liberi să petrecem o noapte sau mai multe printre muncitorii schimbului al III-lea pentru a cunoaște cum se desfășoară procesul de producție într-o fabrică, să asistăm și să cunoaștem arderile unui colectiv ce se pregătește pentru o premieră industrială, la fondarea unei temelii într-o anumită localitate ori într-un domeniu sau altul, să alegem, pentru a participa, din două acțiuni, la cea pe care o considerăm mai interesantă. De ce acest lucru? Poate scrie reporterul, chiar cît de talentat ar fi, despre trăirile și responsabilitățile unui operator chimist în fața tabloului de comandă fără

a înțelege metamorfoza gazului metan în țesătura de conducte și instalații? Despre viața muncitorilor forestieri se poate scrie fără a fi participat măcar o dată la ospățul cu mămăligă și brînză pregătit în ceaunul lor? Fără îndoială nu. Și în nici un caz o viață „învățată“ din realizările oricărui mare romancier nu va fi atît de adevărată ca și clipele petrecute printre țapine și funiculare, printre tractoare și oameni care deschid aurului verde drumul spre lume.

Afirmam ceva mai sus că sînt acasă în toate localitățile județului. Iată marele avantaj al corespondentului județean. Dar pentru a beneficia de acest avantaj trebuie să le fi străbătut cu piciorul de la un capăt la altul. Să cunoști oamenii, nu numai în ocazii festive, ci acasă și la locul de muncă, să nu te superi dacă nu-l găsești pe primar, secretarul comitetului U.T.C., președintele C.A.P. la sediul, ci să te bucuri că îl poți întilni într-un cătun despre care ai auzit și în care ai fost, chiar dacă drumul nu este întotdeauna asfaltat ori vremea însorită; să știi că problema pentru care te-ai deplasat într-o localitate, dacă nu-l întilnești pe primar, o poți elucida cu X, adică cu omul al cărui chip vrei să-l immortalizezi în reportajul tău. Care sînt greutățile? Niciodată ale unui redactor care vine pentru prima dată în județ, ori revine după mult timp, preocupat fiind de ce și, de unde va scrie? Ele sînt de altă natură. Corespondentul este absolventul unei facultăți. Problematika ziarului depășește cu mult perimetrul strict al specializării sale. Cu toate acestea corespondentul județean, solicitat de necesitățile redacției trebuie să o abordeze în vasta ei complexitate. Va putea trata corespondentul o problemă de tehnică la fel de competent ca inginerul dintr-o secție economică a redacției? Își va permite însă ziarul să însereze în coloanele sale materiale care abordează superficial o anumită tematică pe motivul că ele sînt scrise de un corespondent? Pentru un cititor, orice material, și mai ales pentru cititorul avizat, este scris de un ziarist, care permițîndu-și să formuleze concluzii, să dea soluții uneori, să cheme la ordine anumiți factori implicați într-un fenomen sau caz, trebuie să fie în deplină cunoștință de cauză. Cum

poate corespondentul aborda o chestiune cu un specialist fără a cunoaște o anumită terminologie activă în vocabularul interlocutorului? Se impune deci, pe lângă o temeinică cunoaștere a politicii partidului, a legislației în vigoare, o permanentă informare care să permită, chiar dacă nu poate fi vorba de o specializare în problemă, inițierea și întreținerea unui dialog cu interlocutorul. Dialog ce trebuie să conducă la realizarea intenției, a ideii pe care vrei să o publici.

În anii trecuți trebuia să discut cu un inginer șef despre unele deficiențe pe care le-am constatat cu ocazia unei anchete într-un schimb trei. Văzînd că nu mă poate convinge că aspectele sesizate sînt normale, la un moment dat, hotărît să încheie discuția se ridică de la masă și-mi spune: dumneavoastră, nespecialist fiind, nu puteți înțelege aceste lucruri oricît v-aș explica. O replică la care mă așteptam și pentru care am luat măsuri de precauție. Interlocutorul știînd că sînt „nespecialist”, mărturisire făcută de mine la întrebarea lui, nu știa că un ziarist nu se poate hazarda într-o luptă din care poate fi scos cu ușurință. Discuția abia începuse și documentat fiind, nu o oră, cit credea, infatuatul specialist, ci cîteva zile, l-am silit să coboare în secții, să se convingă de netemeinicia sancțiu-

nilor și blamărilor la adresa unor tineri muncitori, de adevărul realității, adevăr trist, generat de unii dintre proiectanți și cei care au avizat proiectele, printre care și domnia sa.

Am trăit poate fiecare, în anii uceniciei, acel sentiment, deloc plăcut, al intrării într-o uzină despre care nu știam absolut nimic, al abordării unei discuții cu un om despre care știm doar atît că ocupă un anumit loc în ierarhia socială. Dar pentru a vorbi cu eroul muncii socialiste Roman Boianciuc despre viorile construite de fărurii din Reghin, trebuie să vorbești neapărat despre muzică și muzicieni. Pentru a vorbi cu muncitorii, modelistii complexului de faianță din Sighișoara trebuie să știi cite ceva despre roata olarului, despre ceramiștii de la Vama, Marginea, Oboga, Călund, Furezu, Dănești, Prundul Birgăului... Lucrul nu e nerealizabil. E nevoie însă de o flacără mereu arzîndă a investigării realității, a curiozității pentru lumea în care te miști, de o selecție riguroasă a faptelor pe care terenul ți le pune la dispoziție, pentru a le prezenta cititorului pe cele mai pline de semnificații, de interes. Și nu în ultimă instanță, o permanentă legătură cu redacția.

MIRCEA BORDA
(„Scînteia tineretului“)

PARTICIPARE EFECTIVĂ, ACTIVĂ ȘI AFECTIVĂ

Consider că întreaga activitate pe care o desfășoară ziaristul — scrisă sau vorbită în cazul nostru — se poate măsura prin cantitatea și calitatea informației pe care o cuprinde. Este un fapt neîndoielnic că radioul și televiziunea se află astăzi la vîrsta afirmării lor ca factori de cultură și mijloace de informație de largă audiență. Gazetarul, în speță corespondentul județean, trebuie să fie în primul rînd un agitator și propagandist care are nobila misiune de a convinge marea masă a ascultătorilor de adevărurile fundamentale ale politicii partidului nostru, de a face cunoscute cotidienele fapte de muncă și viață ale oamenilor din județul sau zona respectivă. El, corespondentul județean, trebuie să redea, folosindu-se de multitudinea și varietatea mijloacelor reportericești, cit mai deplin cu putință realitatea obiectivă, concretă, să se străduiască (și să reușească) a desprinde din mulțimea problemelor diurne — esențialul (în cazul nostru — actualitatea) pe care trebuie să-l comunice ascultătorului. Aflat „pe fază” la oricare eveniment al zilei, în permanentă legătură și colaborare cu orice sursă informațională din zonă, organizînd și chibzuînd folosirea operativă a datelor în posesia cărora intră, corespondentul radio, reporterul trebuie să adauge talentul său izvorit din participarea sa efectivă, activă și afectivă la viața oamenilor alături de care trăiește.

Iată, cred eu, argumentele care conturează profilul reporterului de radio — corespondent județean.

În activitatea pe care o desfășor în Mehedinți — județ în plină transformare și dezvoltare social-economică, de un real folos mi-a fost stabilirea unui judicios sistem de lucru bazat, mai cu seamă, pe formarea unei rețele largi și diverse de informații în așa fel încît nici-un aspect notabil din viața și munca mehedintinilor să nu-mi „scape“.

Aș menționa, de pildă, ca punct de plecare în formarea acestei rețele propriu-zisă participare la consfătuirile de lucru cu activul Comitetului județean de partid, instruirii, conferințe, dezbateri și analize din diversele sectoare ale vieții social-economice. În acest fel se realizează și o perspectivă a activității cotidiene, un fel de — să zicem — tablou al evenimentelor (noutăților mai cu seamă) de perspectivă. Prin aceasta reușesc de asenienea să asimilez și să selectez actualități pe care mai apoi le transmit fie sub formă de „știre”, cum le numim noi în limbajul profesional, informații, mai detaliate — relatări, fie sub forma unor radioreportaje sau instantanee. Acestea îmi permit prezentarea cuprinzătoare și în amănunt nu numai a unor fapte în sine, („La hidrocentrala de la Porțile de Fier s-a înregistrat cel de al 3-lea miliard KW/h energie electrică”, „De pe porțile Întreprinderii de vagoane „Meva” a ieșit vagonul cu nr. 42 000” etc.), ci și pe aceea a conturării coordonatelor pe care se desfășoară la un moment dat fluxul tehnologic la „Porțile luminii” sau, respectiv, la Întreprinderea de vagoane „Meva”. Procedul amintit este cu atît mai indicat, cu cît nu trebuie uitat că ascultătorul, consumatorul informației deci, se află în ipostaze dintre cele mai diferite: acasă, pe stradă, în autoturism ș.a.m.d.

Interesantă mi se pare, atenția egală pe care corespondentul județean trebuie să o aibă față de evenimentul economic, politic, social-cultural, dar și față de așa-numitul „fapt divers”, deseori foarte concludent și semnificativ pentru zona respectivă.

Problematica și preocupările profesionale ale corespondentului local sînt vaste și diverse. Socolesc, în esență, că activitatea acestuia trebuie să fie o îmbinare fericită între talent și pasiune, operativitate și probitate (fără de care însuși conceptul de gazetar dispăre...), seriozitate și o permanentă

ancorare în viața și realitățile cotidiene ale țării, ale județului respectiv în special.

Consider că aceste câteva succinte probleme prezentate aici nu epuizează diversitatea procedurilor de lucru ale corespondenților de radio. Cu atât mai

mult problema în sine. Stilul de lucru al fiecăruia, cred eu, este determinat de specificul formei respective, de temperamentul gazetarului, de experiența și vocația sa către această activitate.

MARCEL CIUBOTARU
(Radioteleviziunea română)

VALOAREA FONDULUI DOCUMENTAR

În activitatea unui reporter care își desfășoară munca în județ, alcătuirea unui fond documentar sistematic organizat este o necesitate primordială și la acest aspect al muncii unui corespondent județean aș vrea să mă refer în rândurile ce urmează. Reporterul nu poate beneficia decât rareori de avantajele serviciilor de documentare ale redacțiilor centrale, iar serviciile similare ale instituțiilor județene, nu pot răspunde cu promptitudine cerințelor curente ale activității de presă, fiind concepute într-un profil care vizează alte solicitări. Un fond documentar propriu organizat și dezvoltat continuu, sistematic și perseverent, oferă avantaje în plus. Una este să ți se pună la dispoziție un fond documentar pregătit de alții, și alta este să-ți selecționezi singur materialul documentar pentru perspectivă.

Problema unui compartiment documentar este de primă necesitate, în primul rând pentru ziaristii care cultivă informația cu toate formele ei, reflectând operativ actualitatea, abordând o tematică generală, ocupându-se de toate sectoarele vieții sociale, cu toată diversitatea lor. După un timp mai îndelungat, o asemenea documentare mereu dezvoltată depășește prin proporțiile ei informaționale necesitățile reporterului, valoarea ei crește, oferind material de investigații și pentru lucrări științifice.

Referindu-mă la fondul documentar de care dispunem, vă mărturisesc că am avut satisfacția de a fi fost în măsură să oferim întregul material informativ documentar pentru elaborarea unor lucrări de diplomă.

În sectorul întocmirii fondului documentar, nu cred că se pot elabora teorii și nici lansa concluzii definitive.

Se spune, pe bună dreptate, că reporterul nu poate deveni un enciclopedist, deși apropierea de un asemenea grad al acumulărilor nu i-ar strica. Documentarea îl poate apropia într-o măsură oricât de modestă de termenul discutat, referindu-ne bine înțeles la coordonatele activității în discuție, la o anumită zonă a țării.

Mai există opinia, oficial declarată și susținută, că un reporter sosit undeva într-o zonă de activitate socială, va reuși să elaboreze un material propus cu atât mai bine, cu cât va cunoaște anticipat, cât mai puține lucruri despre sectorul din care își propune să scrie. Nu împărtășesc o asemenea opinie: ea poate fi valabilă în anumite împrejurări, mai ales pentru un reporter ocazional căruia nu i se poate pretinde o tematică previzibilă. Mai este aici o problemă de etică profesională, demonstrată permanent prin practică. Un reporter care nu se află „în temă” la un nivel minim acceptabil nu se poate bucura de creditul interlocutorilor săi, indiferent de politețea sau gradul de înțelegere al acestora, de talentul sau de renumele de care s-ar bucura autorul viitorului reportaj.

Discutând acum despre cuprinsul fondului documentar de la Brașov unde îmi desfășor activitatea

de corespondent al radioului voi aminti doar instrumentele de lucru indispensabile în orice activitate intelectuală. Necesare într-o diversitate de munci profesionale și în primul rând în munca unui activist: Documentele de partid și de stat, enciclopedii, dicționare, colecții de publicații etc.

În compartimentul nostru de documentare de la Brașov, materialul informativ este colectat și sistematizat pe mai multe filiere.

Este vorba în primul rând despre cărțile și broșurile care se referă la probleme legate de zona care coincide cu limitele aride pe care mi-am desfășurat activitatea.

Urmează apoi dosarele de profil, care cuprind fișe, tăieturi din reviste și ziare, texte ale unor materiale transmise la radio, uneori reprezentând transcrierea grafică a memoriei auditive a bandei de magnetofon, pliante, programe, micro-monografii editate cu diferite prilejuri. Fiecare întreprindere și instituție își are materialul documentar clasificat sistematic, în ordine cronologică.

Astfel pot fi extrase oricând, extrem de operativ, informații utile, începând cu așezările din neolitic — exemplul Ariușd — pînă la cele referitoare la ultimele edificii intrate în șantier.

Un alt sector cuprinde materialul documentar clasificat pe localități urbane și rurale. Fondul nostru documentar mai dispune de fișe despre materialul documentar interesant pentru vremea noastră, apărut de-a lungul vremii, în presa brașoveană.

Citeam cîndva în „Presa noastră” despre experiența unor ziaristi — nu de la noi, din străinătate — care vorbeau despre vastul material documentar adunat pe timp de trei ani. Am amintit exemplul dorind să mă refer în continuare la cuprinderea în timp a fondului documentar; acesta dispune de pildă de cataloage de documente elaborate de arhivele statului. Ar putea părea instrumente inutile, consultarea lor poate aduce însă rapid informații interesante și oricînd fapte diverse, stil curiozități magazin.

Alcătuirea și menținerea unui fond documentar mereu îmbogățit, ar necesita la prima vedere o manoperă vastă și poate nerentabilă. Efectuată însă zilnic, după încheierea activității profesionale curente pe baza unui program precis, prin selecționarea riguroasă a materialului păstrînd numai piesele valoroase sub aspect documentar, acțiunea nu este complicată și eforturile sînt răsplătite cu certitudine.

Utilizarea fondului documentar, rămîne după opinia mea un instrument indispensabil în activitatea publicistică. La baza activității se află evident investigația actualității, dar în mare parte alcătuirea fondului documentar nu este decît tocmai rodul acestei investigații permanente în actualitate. Detectarea în actualitate dublată de unele date ale fondului documentar, poate contura deseori informații despre viitor, clasificate la capitolul „imprevizibile”.

ȘTEFAN PETRARU
(Radioteleviziunea română)

20 SEPTEMBR
1975
8 PAGINI
50 BANI

ORGAN AL COMITETULUI EXECUTIV NAȚIONAL AL P.C.R. ȘI AL CONSILIILOR POPULARE JUDEȚENE

INFLĂCĂRATA CHEMARE IN PRAGUL NOULUI CINCOAL

Întreaga suflare a satelor pe ogoare!

Întreaga suflare a satelor este chemată să participe la lucrările de câmp în vederea realizării planului de producție pentru anul 1975. Este vorba de o muncă dură și responsabilă, care necesită o bună organizare și o înaltă calitate a muncii.

Ce s-a realizat în această săptămână?

În această săptămână s-a realizat o cantitate mare de lucru în câmp. S-au sădit și s-au îngrijit plantele necesare pentru realizarea planului de producție. Muncitorii au arătat o înaltă calitate a muncii și o bună organizare.

CLASAMENTUL PE JUDEȚE

1. Botoșani	100%
2. Iași	95%
3. Vaslui	90%
4. Suceava	85%
5. Bacău	80%
6. Galați	75%
7. Tulcea	70%
8. Giurgiu	65%
9. Brăila	60%
10. Constanța	55%
11. Buzău	50%
12. Prahova	45%
13. Argeș	40%
14. Dâmbovița	35%
15. Vâlcea	30%
16. Gorj	25%
17. Mehedința	20%
18. Dolj	15%
19. Olt	10%
20. Teleorman	5%

NR. 7081
SÂMBĂȚĂ
27 SEPTEMBRIE
1975
8 PAGINI
50 BANI

ORGAN AL COMITETULUI EXECUTIV NAȚIONAL AL P.C.R. ȘI AL CONSILIILOR POPULARE JUDEȚENE

In scopul dezvoltării continue a unor importante ramuri ale economiei naționale

PROGRAMUL DE LUCRU ÎN CÂMP: ZIUA - LUMINĂ

Programul de lucru în câmp este unul foarte important și necesită o bună organizare și o înaltă calitate a muncii. Este vorba de o muncă dură și responsabilă, care necesită o bună organizare și o înaltă calitate a muncii.

CLASAMENTUL PE JUDEȚE

1. Botoșani	100%
2. Iași	95%
3. Vaslui	90%
4. Suceava	85%
5. Bacău	80%
6. Galați	75%
7. Tulcea	70%
8. Giurgiu	65%
9. Brăila	60%
10. Constanța	55%
11. Buzău	50%
12. Prahova	45%
13. Argeș	40%
14. Dâmbovița	35%
15. Vâlcea	30%
16. Gorj	25%
17. Mehedința	20%
18. Dolj	15%
19. Olt	10%
20. Teleorman	5%

Ce s-a realizat în această săptămână?

În această săptămână s-a realizat o cantitate mare de lucru în câmp. S-au sădit și s-au îngrijit plantele necesare pentru realizarea planului de producție. Muncitorii au arătat o înaltă calitate a muncii și o bună organizare.

Obiective prioritare pentru săptămâna viitoare

Obiectivele prioritare pentru săptămâna viitoare sunt să se continue cu lucrările de câmp și să se realizeze planul de producție pentru anul 1975. Este vorba de o muncă dură și responsabilă, care necesită o bună organizare și o înaltă calitate a muncii.

SÂMBĂȚĂ
4 OCTOMBRIE
1975
8 PAGINI
50 BANI

ORGAN AL COMITETULUI EXECUTIV NAȚIONAL AL P.C.R. ȘI AL CONSILIILOR POPULARE JUDEȚENE

TRIMESTRUL IV, VERIGĂ ÎNTRE DOUĂ CINCOALE

Este vorba de o muncă dură și responsabilă, care necesită o bună organizare și o înaltă calitate a muncii.

Bătălia recoltării și însămînțării de toamnă

Bătălia recoltării și însămînțării de toamnă este unul foarte important și necesită o bună organizare și o înaltă calitate a muncii. Este vorba de o muncă dură și responsabilă, care necesită o bună organizare și o înaltă calitate a muncii.

MEDELION Aurul verde

Medalionul Aurul Verde este un premiu acordat muncitorilor care au realizat o cantitate mare de lucru în câmp și au arătat o înaltă calitate a muncii.

ANUL XXVII
Nr. 7799
SÂMBĂȚĂ
13 SEPTEMBRIE
1975
8 PAGINI
50 BANI

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ȘI AL CONSILIILOR POPULARE JUDEȚENE

REALITĂȚILE JUDEȚULUI – IZVOR AL ACȚIUNILOR DE PRESĂ

GH. MARINESCU

Secretar al Comitetului județean Ilfov al P. C. R.

Actul conducerii de către partid a presei județene se realizează în deplină concordanță cu obiectivele fundamentale economice și social-culturale care revin fiecărei zone teritorial-administrative din Programul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism, adoptat de Congresul al XI-lea, din celelalte documente de partid, cu particularitățile specifice fiecărui județ. Pornind de la acest principiu de bază în orientarea activității gazetei „Steagul roșu”, Comitetul județean Ilfov al P.C.R. are în vedere faptul că procesul intens de industrializare determină mutații profunde în structura economică și socială a județului, că apariția unor importante obiective industriale ridică probleme noi ce se cer soluționate în condiții optime. Pe de altă parte, având o pondere importantă în economia județului, agricultura dispune de aproape 50 la sută din populația activă, această forță de muncă — ea însăși cu particularitățile cunoscute — trebuind să fie organizată și folosită cât mai eficient în condițiile modernizării producției agricole. Ilfovul deține primul loc pe țară în ceea ce privește numărul locuitorilor și al localităților. Cele 4 orașe și 125 de comune solicită eforturi deosebite pentru sistematizarea lor în conformitate cu programul elaborat de partid. Nu trebuie uitat nici faptul că în perimetrul județului se află Capitala țării, situație ce generează alte particularități cum ar fi deplasarea accentuată, în ambele sensuri, a forței de muncă, anumite orientări în producția agricolă ilfoveană pentru aprovizionarea marelui oraș cu produse agroalimentare și altele. Dacă mai adăugăm că în viitorul cincinal producția industrială se va dubla, că pentru modernizarea agriculturii și creșterea substanțială a producției agricole vor lua amploare mecanizarea, chimizarea și irigațiile, avem o imagine mai largă a condițiilor noastre specifice, a obiectivelor majore actuale și de perspectivă care stau în fața comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii din județul Ilfov.

În arsenalul mijloacelor cu ajutorul cărora Comitetul județean de partid acționează pentru înfăptuirea acestor sarcini se înscrie și gazeta „Steagul roșu”, ca factor de mobilizare și educare comunistă a oamenilor muncii. Desigur, modalitățile și formele prin care Comitetul județean își exercită atribuțiile de editor, prin care conduce activitatea colectivului redacțional sînt multiple. Aș sublinia însă că, folosindu-le sistematic în orientarea redacției, noi am urmărit consecvent educarea și formarea gazetarilor noștri în consens cu înaltele exigențe partinice, astfel încît ei să întrunească trăsăturile activistului de partid, să se considere și să muncească în acest spirit. Odată cu preocupările pentru ridicarea pregătirii profesionale, s-a avut în vedere dezvoltarea unor calități organice integrate în ceea ce numim profilul gazetarului comunist. Combativitatea revoluționară, probitatea profesională, concordanța între ceea ce recomandă în scris altora și propria conduită, receptivitatea față de fenomenele întîlnite, capacitatea de a

asculta cu grijă oamenii, ideile lor, sursă deosebit de prețioasă pentru a face din gazetă o veritabilă tribună a opiniilor înaintate, au fost și sînt cultivate stăruitor în rîndurile colectivului redacțional. În bună măsură aceste deziderate s-au realizat prin antrenarea ziariștilor la acțiunile comisiilor pe probleme, la efectuarea unor studii și controale de către colective speciale, în diverse domenii economice și social-culturale, prin încredințarea unor sarcini concrete de îndrumare a muncii de partid în unele localități din județ. Am apropiat astfel mai mult gazetarii de realitățile județului, înlesnindu-le cunoașterea mai profundă a acestora și asigurînd conexiunea necesară între acțiunile întreprinse de Comitetul județean de partid pentru înfăptuirea obiectivelor majore și acțiunea de presă.

Sînt cunoscute marile posibilități pe care presa le are în formarea opiniei publice, în crearea climatului favorabil desfășurării cu succes a unei acțiuni de masă. Iată de ce, făcînd cunoscute redacției obiectivele, acțiunile cuprinse în planurile de muncă ale biroului și secretariatului, Comitetul județean de partid a cerut colectivului gazetei să le susțină cu mijloacele sale specifice, astfel încît aceste acțiuni să cucerească conștiințele și să polarizeze energiile maselor largi de oameni ai muncii. Pe baza planurilor noastre de muncă, redacția își elaborează acțiunea sau acțiunile de presă, una sau mai multe, în funcție de cerințe, stabilind modalitățile desfășurării lor și întocmind în acest sens propriile sale planuri care sînt dezbătute și îmbunătățite în ședințele consiliului redacțional, în prezența secretarului cu propaganda sau a șefului secției de propagandă a Comitetului județean de partid. Desigur, planurile de muncă direcționează activitatea redacției, îi concentrează eforturile într-un domeniu sau altul, dar acestea nu devin tabu; realitatea în dinamica ei dezvoltare impune orientări operative și cu o sporită frecvență a activității redacției.

Așa cum spuneam, în condițiile noastre specifice, una dintre problemele importante cu care se confruntă județul Ilfov este aceea a folosirii cât mai eficiente a forței de muncă din agricultură. Preocupîndu-se îndeaproape de soluționarea acestui deziderat, Comitetul județean de partid a luat măsurile politice și organizatorice necesare, antrenînd la susținerea lor și gazeta. Contribuția redacției s-a concretizat în inițierea a numeroase acțiuni de presă pe această temă. Într-una din plenarele Comitetului județean, spre exemplu, s-a pus pregnant în evidență nevoia formării unor schimburi de rezervă de tractoriști, din rîndurile unor cadre de conducere și ale lucrătorilor în unitățile agricole, care însușindu-și cunoștințele cuvenite, să poată lucra pe tractoare, în perioadele de vîrf. Ideea s-a conturat în urma dezbaterii sarcinilor trasate de conducerea partidului privind întărirea ordinii și disciplinei în agricultură, folosirea mai eficientă a forței de muncă de la sate. Așa a luat naștere acțiunea susținută

(continuare în pag. 26, col I)

SOCIALISM

SUPERIORA
A MASEI LEMNOASE

LA RECOLTARI SI INSAMINTARI

Text describing agricultural work and harvests.

IN CINSTA
COMUNISMULUI
AL SUEA
AL U.R.S.S.

ADUNARI FESTIVE

BANVINDETI FAKRYA

AL NOU BAZARULUI NOU...
1950. septembrie 21. sâmbătă. 8 col. 20 de bani

FOKOZOTT SZOCIALISTA VERSENY

Text about socialist competition.

CRONICAR AL NARETELOR IMPLINIRI SOCIALISTE

Text about socialist achievements.

PENTRU SOCIALISM

1950. s. 139 - 138. sâmb. 21 septembrie 1950. 8 col. 20 de bani

Now in învățămîntul politico-ideologic

Text about political-ideological education.

Școala mai strîns legată de practică

BANVINDETI FAKRYA

AL NOU BAZARULUI NOU...
1950. septembrie 21. sâmbătă. 8 col. 20 de bani

LAPUNK TARTALMABÓL		IV
1. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
2. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
3. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
4. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
5. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
6. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
7. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
8. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
9. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	
10. Fokozott szocialista verseny	12 oldal	

Köszöntjük testvérpapunkat

Text about welcoming a brother priest.

PENTRU SOCIALISM

LA RECOLTAT SI INSAMINTAT RITM INTENS DE LUCRU

Text about harvest and work rhythm.

PÎRGHIE IMPORTANTĂ ÎN EDUCAȚIA PATRIOTICĂ CIVICĂ ȘI ESTETICĂ

ION RETEGAN

Secretar al Comitetului județean Maramureș al P.C.R.

În ansamblul mijloacelor politice de formare și perfecționare continuă a noului profil spiritual și moral al oamenilor muncii, presa județeană de partid constituie un instrument eficient care își aduce o contribuție însemnată la reflectarea preocupărilor pe care le avem în diverse sectoare ale muncii educative, intervine activ în rezolvarea problemelor ce se ivesc, constituie o tribună de afirmare și generalizare a experienței înaintate.

Îndrumate și coordonate permanent de către Comitetul județean de partid, gazetele „Pentru socialism” și „Banyavidéki Faklya” și-au adus o însemnată contribuție la optimizarea și dinamizarea vieții spirituale a județului, la popularizarea și înarmarea oamenilor muncii cu politica internă și externă a partidului nostru, la mobilizarea lor în vederea realizării sarcinilor care le revin, la educarea în spiritul eticii și echității socialiste, a înaltului patriotism, la lărgirea orizontului de cunoaștere. Putem aprecia că unor asemenea probleme cele două gazete le-au acordat și le acordă în continuare un spațiu corespunzător, dispun de un sistem de rubrici încheșat, calitatea și conținutul materialelor publicate asigurând un mesaj direct, convingător, cu putere de penetrație.

Aflată în preocupările centrale ale activității politico-ideologice desfășurate de organul județean de partid, cultura de masă și-a găsit în gazetele noastre un puternic susținător. Materialele publicate în acest domeniu și-au câștigat continuitate, promovind noul, contribuind la generalizarea unor inițiative, a unor activități complexe ale cluburilor, caselor de cultură și căminelor culturale — instrumente de certă eficiență în planul educației polivalente: politică, patriotică, civică, estetică. E locul să amintim că o formă complexă de culturalizare, cum este brigada științifică, inițiată la Sighetu Marmației și susținută în coloanele gazetelor județene, cunoaște azi o largă răspândire pe tot cuprinsul țării. În Maramureș activează în prezent 90 de asemenea brigăzi, multe din ele în stagiuni permanente, cuprinzând peste 1000 de intelectuali de diverse specialități, prezenți aproape în fiecare duminică în mijlocul cetățenilor, în orașe și sate, la căminele muncitorești și gurile de exploatare forestieră.

Asemenea inițiative, care au găsit o largă audiență în coloanele gazetelor și prin intermediul lor în practica culturală, sînt numeroase. Aș mai nominaliza aici, pentru eficiența lor, **Almanahul cultural, Caleidoscopul științific și astronomic, Almanahul muzeistic, Ghid în arta contemporană** (o acțiune a Muzeului județean de a pune în circulație, sub formă de expoziții, creația unor cunoscuți artiști plastici băimăreni), **concertele-lecții** susținute la căminele culturale de către Școala populară de artă din Baia Mare etc. De atenția cuvenită s-a bucurat apoi valorificarea, difuzarea și generalizarea experienței unor instituții de cultură, în orga-

nizarea unor activități interesante, atractive, cu adresă precisă, diferențiate pe categorii de participanți.

În spiritul Programului educațional al partidului, gazetele județene și-au accentuat caracterul militant activ, spiritul combativ, preocuparea pentru creșterea eficienței materialelor publicate. În activitatea instituțiilor de cultură accentul a fost pus pe orientarea tematică, pe sporirea densității, a conținutului de idei, pe stringerea legăturii cu viața, cu realitățile concrete ale județului, pe calitatea acțiunilor. Putem nominaliza în această privință rubricile „Căminele culturale în actualitate”, **Instituțiile de cultură — centre de educație comunistă, promotoare ale unor manifestări politico-ideologice și cultural-artistice ancorate în realitate**, „**Bogat conținut politic, ritm viu acțiunilor de cultură**” sau paginile speciale publicate sub genericul „**În spiritul Programului ideologic al partidului**”.

În cadrul unor asemenea rubrici și pagini, activitatea culturală a fost tratată prin raportarea ei la măsura în care este ancorată în actualitate, reușește să cultive o atitudine înaintată, intervine activ și eficient asupra conștiințelor mobilizându-le la îndeplinirea idealurilor educației comuniste, la transpunerea în viață a obiectivelor cuprinse în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Educarea politică și patriotică a maselor, cultivarea sentimentului de dragoste fierbinte față de patrie și partid, față de trecutul glorios de luptă al poporului nostru, față de remarcabilele realizări ale epocii socialiste, prioritară în rîndul manifestărilor cultural-educative, a fost urmărită îndeaproape și în repertoriul formațiilor artistice de amatori. Resursele educativ-estetice și patriotice ale corului, înnoirea repertorială cu cîntece de masă, muncitorești și revoluționare, opțiunea repertorială pentru piesele într-un act care vorbesc despre oamenii zilelor noastre, impulsivitatea activității brigăzilor artistice de agitație, abordarea cu mai mult curaj a dansului tematic au făcut obiectul unui ciclu de materiale publicat sub genericul „**Formațiilor artistice de amatori, un repertoriu angajat, militant**”. Ținînd seama de bogăția inegalabilă a folclorului din această zonă a țării, gazetele județene, cu concursul unor oameni de specialitate au militat totodată pentru includerea în repertoriul formațiilor de amatori a unor creații populare autentice, valoroase, luînd atitudine împotriva poluării lor, a imposturii, a hibridizării. Amintesc, spre exemplificare, masa rotundă „**Folclorul și viața**” sau **Ansamblurile folclorice și creația populară locală**. De remarcat apoi pledoaria pentru repunerea în scenă a teatrului folcloric mineresc, soldată cu aducerea

(continuare în pagina 26 col. a II a)

Toamnă la I.A.S. Pitești, ferma Băilești. Fotografii șt. ALBESCU

de redacție — sub genericul „**În fiecare unitate agricolă, al doilea schimb de mecanizatori**“. Dezbaterile care au avut loc în coloanele gazetei, la care au luat parte numeroase cadre de conducere și specialiști din comune, din unitățile agricole, au pregătit opinia publică în favoarea înfăptuirii acestui obiectiv, au stimulat inițiativele locale, prilejuind totodată formularea unor soluții valoroase, generalizarea experienței pozitive. Și, chiar în actuala campanie agricolă de toamnă, în unele comune, au început să lucreze pe tractoare, în schimbul al doilea, cadre și lucrători de la sate, aducându-și astfel o contribuție superioară la executarea lucrărilor agricole în campaniile de vîrf.

Marile obiective prevăzute în Programul partidului nu se pot realiza decît prin participarea conștientă, plină de dăruire și abnegație, de spirit revoluționar și înaltă responsabilitate a maselor de oameni ai muncii. Înțelegînd însemnătatea vitală a acestei cerințe asupra căreia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a atras în mod deosebit atenția la Plenara din 21—22 iulie a.c., Comitetul județean de partid a elaborat un amplu program de educație comunistă, îndrumînd în acest sens și activitatea colectivului gazetei „**Steagul roșu**“. Conținutul acțiunilor de presă a fost în așa fel orientat încît rolul educativ al acestora să se ridice la nivelul exigențelor subliniate de conducerea partidului.

Imperativele însușirii temeinice a documentelor Congresului al XI-lea de către cadrele de conducere, de către toți cei ce muncesc și ale creșterii capacității acestora de a sesiza și reține ceea ce este esențial pentru activitatea lor concretă, necesitățile întăririi ordinii și disciplinei, creșterii responsabilității, respectării legalității, a normelor eticii și echității socialiste și-au găsit corespondent într-o serie de acțiuni de presă desfășurate de redacție la indicația Comitetului județean de partid.

Evident, acestea sînt numai cîteva exemple care ilustrează modul în care Comitetul județean conduce și folosește organul său de presă în înfăptuirea marilor obiective ce îi revin din Programul partidului. În ceea ce privește acțiunile de presă — ca modalitate publicistică specifică cu aderență la cititor — trebuie să spunem că se cer în continuare eforturi sporite pentru diversificarea, mai buna organizare a lor în scopul obținerii unei finalizări cît mai eficiente. Este necesar să se meargă cu critica mai în adîncime, aceasta să nu se oprească undeva la nivelul unităților sau comunelor, ci să vizeze mai direct, mai ferm și factorii din cadrul unor organe și instituții județene care au răspunderi față de situațiile criticate. A nu ajuta, prin folosirea criticii, aceste organe și instituții, înseamnă a diminua forța combativă și eficiența materialelor publicate.

Faptul că tirajul gazetei a cunoscut în acest an creșteri substanțiale, constituie o dovadă a aderenței sale sporite în rîndurile cititorilor. Totuși, în noile condiții de apariție, se recomandă intensificarea strădanilor pentru păstrarea și dezvoltarea caracterului ei agitaric, pentru realizarea unor materiale concise, cu un grad sporit de eficiență. În acest sens, solicităm colectivului redacțional mai multă ingeniozitate și măiestrie gazetărească, amplificarea legăturilor cu realitățile județului, preocupare permanentă pentru îmbogățirea cunoștințelor politice, ideologice, culturale și profesionale, astfel încît să răspundă din ce în ce mai bine exigențelor actuale, sarcinilor complexe care revin presei pentru traducerea în viață a politicii științifice a partidului nostru.

la lumina rampei a unei vechi piese populare despre Constantin Brîncoveanu, intitulată „**Constantin**“ sau „**Cîntare și vers la Constantin**“.

Rezultate notabile a înregistrat presa județeană și pe linia promovării unor forme menite să contribuie la educarea ateist-științifică a oamenilor muncii. „**În educarea materialist-științifică a maselor — dialog viu, continuu, eficient cu oamenii**“, „**Brigăzile științifice într-o continuă stagiune**“, „**Complexul astronomic popular în sprijinul educării materialist-științifice**“ sînt doar cîteva titluri — alături de altele, menite să releve experiența unor comisii comunale de răspîndire a cunoștințelor științifice (Băsești, Ocna Șugatag, Strimtura) — care atestă asemenea preocupări. De reale aprecieri se bucură anchete de genul „**Sub masca pocăinței, Pavel Pop mutila suflete**“, menite să contribuie la desprinderea unor categorii de cetățeni de concepțiile înaripoate, retrograde.

O altă categorie de rubrici — „**Legea. O cunoașteți? O respectați?**“, „**Poșta juridică**“ — contribuie la cunoașterea și respectarea de către cetățeni a legilor statului.

În sfera culturii de masă au fost atrase și instituțiile profesionale de artă. Prezența actorilor Teatrului dramatic din Baia Mare și a membrilor filialei Maramureș a U.A.P. în mijlocul muncitorilor, cu spectacole, recitaluri de poezie patriotică, cu expoziții de artă plastică, instruirea unor formații de teatru sau cercuri de artă plastică ale amatorilor au devenit manifestări curente. Prezența artiștilor, a oamenilor de cultură din județ se face simțită și în gazete, prin opinii, interviuri, răspunsuri în cadrul unor anchete, militînd pentru creații strîns legate de realitățile noastre socialiste, care să răspundă cerințelor făuritorilor de bunuri materiale, contribuind la educarea lor.

Desigur, aria culturii de masă este mult mai largă. Am mai putea aminti acțiunile cu cartea, cu filmul românesc, festivalurile cultural-artistice pe zone folclorice, activitatea cenaclurilor literare. Aș mai menționa doar contribuția paginii lunare „**Cenaclu. Cultură — literatură — artă**“ și a suplimentului politic, social-cultural „**Maramureș**“, editat de gazeta „**Pentru socialism**“, în promovarea culturii de masă.

Perfectibilă — ca orice domeniu de activitate — este, desigur, și contribuția gazetelor județene la promovarea culturii de masă, la educarea politică, patriotică, civică și estetică a maselor. Direcțiile în care va trebui să se acționeze în viitor vizează deopotrivă o selectare mai atentă a aspectelor esențiale ce privesc acest fenomen, diversitatea în tratare, acordarea unui spațiu mai larg opiniei beneficiarilor actului de cultură. Se simte necesară o mai vie prezență în coloanele gazetelor a inițiativelor noi și valoroase ce se nasc în acest domeniu, consecvență și constanță în urmărirea și generalizarea lor. Susceptibile de îmbunătățiri sînt și raportul dintre materialele de informație și cele de sinteză, de comentariu, de atitudine, mai buna utilizare a corespondenților și colaboratorilor, în vederea diversificării tematicii și a unei mai bune cuprinderi geografice.

Realizările de pînă acum ne dau garanția ridicării pe noi trepte calitative a activității gazetelor județene în domeniul materializării politicii culturale a partidului nostru, în spiritul documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R.

LA CLUBUL ZIARIȘTILOR ECONOMIȘTI
DEZBATERE PE TEMA:

PĂMÎNTUL

MAI BINE GOSPODĂRIT, MAI RODITOR

În luna octombrie, secțiunea agrară a Clubului ziariștilor economiști a organizat o dezbatere profesională despre contribuția pe care o aduce și trebuie să o aducă presa la popularizarea și înfăptuirea politicii partidului cu privire la folosirea pământului. Au participat redactori de la „Scînteia“, „România liberă“, „Elöre“, „Agricultura socialistă“, „Steagul roșu“-Ilfov, „Falvak Dolgozô Népe“, „Tribuna Ialomiței“ „Dîmbovița“.

Deschizînd discuțiile, Nicolae Simionescu, redactor șef al revistei „Agricultura socialistă“, vicepreședintele clubului, a spus: „Am considerat utilă o asemenea dezbatere acum, pentru că lucrătorii din agricultură sînt în toiul însămînțării de toamnă și una din obligațiile esențiale în acțiunea de folosire rațională a pământului este aceea de a se respecta întocmai planul de însămînțări, de a nu rămîne nici o palmă de pământ neînsămînțată. Iată, deci, o direcție spre care trebuie să ne îndreptăm atenția noi, gazetarii. Am considerat potrivită această perioadă și pentru că în curînd se încheie lucrările agricole de toamnă — recoltările și semănatul — numeroase forțe umane și mijloace mecanice putînd fi dirijate spre variata gamă a lucrărilor de îmbunătățiri funciare. Iată, deci, problematica unui plan de perspectivă pentru noi.“

Problema gospodăririi raționale a pământului trebuie să se afle permanent în atenția noastră. Cred că nu-i nevoie ca importanța ei să fie demonstrată. Știm cu toții cită grijă îi acordă tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului; chiar atunci cînd discută despre sistematizarea unui mare oraș, cum a fost cazul, de curînd, la Craiova, se referă pe larg la atenția ce trebuie acordată pământului.

Nu mi-am propus să prezint un referat, ci să punctez cîteva aspecte ale temei supusă dezbaterii. Scopul întîlnirii noastre este de fapt acela de a ne împărtăși unii altora din experiențele pe care le considerăm bune, de a semnala minusurile și de a contura, prin contribuție colectivă, unele idei, unele acțiuni asupra cărora să insistăm în coloanele publicațiilor, în emisiunile de radio și televiziune.

După cum știm cu toții, din 1974 avem o lege a fondului funciar și mai avem și alte legi și hotărîri care se referă la folosirea pământului și în care sînt evidențiate trei obligații esențiale pentru toți deținătorii de pământ, indiferent de forma de proprietate: grija pentru modul de folosință, grija de a proteja fondul funciar, grija pentru ameliorarea solului.

Să ne referim, pe rînd, la fiecare în parte. Se știe că, în ultimii ani, datorită măsurilor stabilite de conducerea partidului, indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a acționat mai bine și cu mai bune rezultate în direcția folosirii raționale a terenurilor agricole și arabile, prin zonarea, pe baze științifice, a culturilor, prin evitarea pierderilor de teren datorită unor drumuri inutile, mărăcinișurilor, pilcurilor răzlețe de arbori etc. Dar încă nu s-a ajuns să fie lucrată, să producă fiecare „palmă de pământ“. Din unele calcule destul de aproximative rezultă că numai prin nelucrarea terenului din jurul stîlpilor de înaltă tensiune, ai celor de telefonie se pierd anual, la fiecare hectar, 10 metri pătrați. Să presupunem că aceste suprafețe ar fi însămînțate cu grîu și că s-ar obține numai 2500 kg. boabe la hectar; rezultă o pierdere de 6000 de tone. Nu-i puțin! Și asemenea goluri continuă să existe și să se creeze. Am văzut cu toții, în deplasările de documentare, că în lanul frumos de grîu, primăvara, după ce se zvîntă pământul, începe să apară un păienjenis de poteci. Adunînd metru pătrat cu metru pătrat, ajungem la multe sute de hectare care ar putea produce multe tone de boabe. Iată neglijențe, deficiențe împotriva cărora trebuie să luăm atitudine fermă, dar nu sporadic, ci permanent.

În complexul acțiunilor de gospodărire rațională a fondului funciar un rol deosebit de important îl au, după cum știm cu toții, lucrările de îmbunătățiri funciare și, în cadrul acestora, amenajările pentru irigații. Nu mi-am propus să prezint aici cifre; le cunoaștem din Directive, din alte documente de partid. Reamintesc numai că în 1990 trebuie să ajungem la 5 000 000 hectare amenajate pentru irigații, ceea ce reprezintă 50% din suprafața arabilă a țării. Este un obiectiv deosebit de important pentru realizarea căruia avem obligația să luptăm și noi, prin scrisul nostru. Și nu se poate spune că nu acționăm. Din păcate, însă, în majoritatea articolelor ne referim numai la lucrările de amenajare. Foarte rar combatem manifestările de neglijență, de proastă organizare și gospodărire a șantierelor, datorită cărora suprafețe întinse sînt scoase din folosință o perioadă îndelungată. Sporadic intervenim cu articole de analiză în cuprinsul cărora luăm poziție față de cei care, nerespectînd tehnologiile indicate, obțin pe terenurile irigate producții egale sau chiar mai mici decît cele ce se realizează pe terenuri neamenajate pentru irigații.

Un alt domeniu de acțiune este cel al protejării pământului. Periodic sau permanent, circa 650 000

de hectare din suprafața arabilă a țării sînt supuse inundațiilor. Nu mi-am propus să prezint calcule din care să rezulte cît pomumb, griu, sfeclă, legume etc. se pierd sau s-ar putea cîștiga anual. În orice caz, cantitățile sînt impresionante și noi avem obligația ca, abordînd sistematic aceste probleme într-o manieră interesantă, care să capteze atenția cititorului să determinăm astfel impulsivitatea lucrărilor prin care să fie scoase definitiv de sub influența inundațiilor suprafețele amintite.

O imagine mult mai neplăcută ne-o oferă hărțile care prezintă situația terenurilor erodate. Peste 35 la sută din suprafața arabilă, a țării se află pe pante cu înclinația cuprinsă între 5 și 50 la sută. Condițiile de relief și de climă fac ca circa 5 milioane de hectare de teren agricol să sufere, în diverse grade, de acțiunea nefastă a erodării. Vă dați seama de pe ce suprafețe imense obținem producții mici, dar s-ar putea realiza recolte mari, dacă s-ar acționa cu mai multă fermitate, mai disciplinat, mai organizat. Iată o problemă de importanță națională, care trebuie să facă obiectul unei campanii de presă de lungă durată. Practic, aici putem folosi toată gama genurilor publicistice. Avem din abundență și exemple pozitive și negative; avem cifre care, numai prin simpla lor prezentare, îi pot impresiona pe cititori. Se știe, de pildă, că, anual, de pe terenurile situate în pantă se pierd, prin spălare, circa 160 milioane tone de sol fertil. Cît de greu și cu cîte cheltuieli se poate reface acest strat arabil! Cu cîte eforturi materiale și bănești se pot readuce aceste terenuri la nivelul de fertilitate necesar pentru obținerea celui sîc de producție de 34—36 la sută în cincinalul 1976—1980 față de media anilor 1971—1975! În ultimă instanță, de proporția îndeplinirii acestor sarcini depind, într-o măsură hotărîtoare, dezvoltarea, în ritmurile prevăzute, a unor industrii, dezvoltarea, în ritmurile prevăzute, a economiei naționale, creșterea bunăstării poporului, care preocupă, după cum știm, în cel mai înalt grad, conducerea partidului. Toate acestea sînt cunoscute, dar este bine să le reamintim cu asemenea măiestrie gazetărească, cu asemenea putere de convingere, încît toți cei ce citesc articolele noastre, toți cei ce urmăresc emisiunile de radio și televiziune să se simtă datorii să intervină imediat, să pună piciorul pe cazma, să sape, să taluzeze malurile, să bareze torenții, astfel ca toate lucrările să fie făcute la timp și de calitate.

Mai avem în țară mari suprafețe de nisipuri care trebuie fixate; mai avem în zona dealurilor subcarpatice mari suprafețe cu terenuri podzolice sau podzolite, care dau producții mici. Cunoaștem experiența cooperativelor din Scornicești — și nu numai a lor — care, acționînd cu perseverență, folosind amendamentele calcaroase puse la dispoziție gratuit de către stat, folosind îngrășăminte chimice, soiuri de plante și tehnologii adecvate, au reușit, în ultimii cîțiva ani, să obțină recolte de griu și pomumb egale sau chiar mai mari decît cele realizate de unități situate în zona cernoziomurilor. Firește, n-am neglijat aceste experiențe, dar nici n-am scris despre ele atît cît merită.

M-am referit pînă acum la modul de folosință și la lucrările necesare pe terenuri întinse. Dar, pe lîngă acestea, mai sînt foarte multe „mărunțșuri“, prin a căror însumare ajungem la suprafețe apreciabile. Este vorba de cele aproximativ 1 000 000 de hectare, care sînt date țăranilor cooperativi ca lot în folosință; mai sînt curțile, terenurile dintre construcțiile gospodărești ale unităților agricole, terenurile de pe lîngă cantoanele C.F.R., drumurile

inutile și tufărișurile de pe suprafețele cultivate. Adunîndu-le, socotînd ce produse s-ar putea obține prin plantarea sau însămînțarea lor, ajungem la cantități de ordinul zecilor și sutelor de mii de tone. Iată calcule pe care noi ar trebui să le prezentăm cititorilor și ascultătorilor.

Aș mai aminti necesitatea întreținerii și folosirii la un nivel mult superior față de cel prezent a celor peste 4 000 000 de hectare de pășuni și finețe naturale.

Deci, pămîntul — această avuție inestimabilă — trebuie să stea mult mai mult în atenția noastră, a presei. Acest imperativ ne-a fost readus în prim plan și cu ocazia recentelor vizite de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. Fie că a fost vorba de sistematizarea unor localități, fie că a fost vorba de lărgirea gamei mașinilor agricole, de crearea unor noi soiuri și hibrizi, secretarul general al partidului a pus, de fiecare dată, accentul pe necesitatea folosirii mai bune a pămîntului.

Despre modul cum a acționat presa, și mai ales desore ceea ce trebuie să facem pentru a acționa mult mai bine în vederea sporirii contribuției noastre la îndeplinirea obiectivelor menționate, ne-am propus să discutăm astăzi.

TRAIAN DUMITRESCU : Abordînd această temă deosebit de importantă — pămîntul — Clubul nostru ar trebui să facă o excepție invitînd la dezbateri, în afara ziariștilor agrarieni și economiști și alți publiciști și chiar scriitori. Fac o asemenea propunere intrucît cititorii cu care m-am întâlnit în numeroase deplasări au solicitat tratarea problemelor legate de pămînt și sub forma reportajelor literare, romane și chiar poezii.

Argumentele lor sînt demne de luat în seamă, românul iubind dintotdeauna pămîntul. L-a iubit adînc și vibrant cum apare în poezia lui Goga, l-a iubit cu patima lui „Ion“, cu ardoarea și revolta din „Noi vrem pămînt“. Acum, cînd pămîntul e al celor ce-l muncesc, constituind o avuție națională, de o valoare inestimabilă, de ce să fie mai puțin cîntat? Ne oprim adesea la aspecte tehnice și economice și le tratăm destul de competent și bine, dar realitatea ne invită și la o participare afectivă la evenimentele prezente.

Am scris prea puțin de schimbările survenite în ultima vreme. Dacă într-o perioadă importam tehnică în domeniul îmbunătățirilor funciare, astăzi reușim să producem instalații și agregate care depășesc performanțele țărilor cu experiență în domeniu. Avem eroi, eroi adevărați, care atunci cînd situația o cere, lucrează zeci de ore în șir, uneori zile și nopți. Despre ei am scris cred, prea puțin.

ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU : Una din sarcinile noastre de ziariști comuniști este aceea de a populariza mai bine legile țării. Fondul funciar are o lege clară, atotcuprinzătoare. În anii din urmă, am publicat numeroase articole care scoteau în evidență puterea legii. Articolul apărut sub titlul „Cine are dreptul să dispună de pămîntul obștii?“ a făcut obiectul unui studiu la Tribunalul Suprem, care a dat ulterior precizări în acest sens. Pe baza Statutului cooperativelor agricole de producție precizările transmise tribunalelor județene au căpătat putere de lege. Ulterior am aflat de la Oficiul juridic al Uniunii Naționale că s-au stins, în favoarea cooperativelor agricole, peste 200 de procese. În felul acesta s-a pus capăt pretențiilor nejustificate pe care unii cetățeni le aveau asupra unor petice de pămînt moștenite, dar pe care nu-l munciseră niciodată, locuind de zeci de ani în orașe. S-a făcut

lumină în această chestiune care ducea la risipă, întrucît cooperativele agricole neputînd să le restituie fişile de pămînt din cîmp, puneau la dispoziţia acestor moştenitori suprafeţe de teren din vecinătatea oraşelor sau chiar în incinta oraşelor şi comunelor. Asemenea acţiuni cred eu că ar trebui să iniţiem şi să susţinem în coloanele ziarelor noastre.

În multe situaţii nici unităţile agricole nu manifestă suficientă grijă pentru suprafeţele de teren de care dispun. Este adevărat că în ultima vreme prin organizarea teritoriului şi alte acţiuni, suprafeţe însemnate de teren au reintrat în circuitul agricol. S-a făcut însă puţin în această direcţie. Între grajduri, în cîintele unităţilor, terenurile nu se cultivă, iar în cîmp, există încă zeci şi zeci de drumuri şi potecuţe, unele mai vechi, altele care apar peste noapte diminuînd suprafaţa agricolă. De o parte şi de alta a căilor ferate, a drumurilor, mii, sute de mii de metri pătraţi de teren fertil care, însumate la nivelul ţării pot da mii sau poate zeci de mii de hectare, se irotesc. Iată cîteva aspecte asupra cărora şi noi, gazetarii, ne-am oprit în mai puţine rânduri.

PIIU NICOLAE : Judeţul Dimboviţa se situează printre cele mai mici din ţară. Din punct de vedere al densităţii populaţiei, lucrurile se schimbă. Densitatea este mare. De aceea, dintotdeauna a existat o grijă deosebită pentru folosirea judicioasă a pămîntului în vederea asigurării produselor agroalimentare necesare populaţiei şi a materiei prime pentru industria prelucrătoare.

Dintre problemele multiple cu care ne confruntăm, ridicarea potenţialului productiv al terenurilor cu fertilitate naturală redusă ocupă un loc central. Circa 60—70% din suprafaţa de teren a judeţului este reprezentată de soluri podzolice şi podzolite, puţin fertile şi impermeabile. Prin eforturi materiale deosebite făcute de stat şi prin munca oamenilor, astăzi, în mai multe unităţi, se obţin producţii medii la hectar de 2 500—3 000 kg de grîu, peste 4 000 kg la porumb şi 2 500 kg de floarea-soarelui. Evident probleme mai sînt în lucrarea acestor terenuri reci şi grele, dar ele vor fi treptat soluţionate. Lucrările de subsolaj executate cu tractoarele S-1300 şi S-1500, care au apărut în ultimii doi ani pe ogoarele noastre, ne dau această speranţă. Chiar şi în anul acesta cînd am fost loviţi greu de inundaţii pe terenurile afinatate în profunzime fenomenul de băltire n-a mai existat, realizîndu-se aici producţii mari.

La vremea potrivită ziarul „Dimboviţa“ a tratat cîteva probleme legate de regularizarea apelor interioare. Propunerile care veneau de la oameni din teren s-au lovit însă de indicaţiile celor de la Comitetul de stat al apelor, care spuneau că se modifică echilibrul etc. etc. Cele cîteva inundaţii pe care le-am avut în ultimii ani l-au modificat cu totul, distrugînd întinse suprafeţe cu teren din cel mai bun. Acum s-au luat măsuri de regularizare, de abatere şi de oprire a surplusurilor de apă. De pildă, cele şase acumulări „Salba de lacuri de pe Ilfovăţ“ cum îi spunem noi, sînt în faza finală, apa reţinută în aceste uriaşe „buzunare“, fiind destinată ca surplus pentru Capitală şi pentru irigarea unei mari suprafeţe de terenuri arabile.

Referitor la modalităţile gazetăreşti de tratare a problemelor legate de pămînt, de folosirea lui raţională, mi se pare că n-am reuşit să trezim întotdeauna destul interes pentru aceste chestiuni deosebit de însemnate. N-am reuşit să contribuim în

suficientă măsură la educarea oamenilor în spiritul dragostei pentru pămînt. Nu mă refer la ţărani — ei sînt legaţi prin naştere de pămînt — mă refer la ceilalţi cetăţeni ai judeţului nostru, judeţ într-o mare prefacere industrială. Mulţi dintre cei veniţi în noile centre muncitoreşti create au uitat de pămînt.

De vreo doi ani, ziarul nostru a mers pe ideea promovării unei întreceri în ce priveşte modul de utilizare a pămîntului de lingă casă. Rezultatele obţinute răstoarnă optica unor „specialişti“ din judeţ care nu aveau încredere în reuşita acestei idei. De pildă în zona Bălenilor producţiile medii de legume protejate obţinute în curţi le întrec pe cele realizate în sere şi solarii special construite. Ideea ca atît la oraşe cît şi în comune şi sate să nu lipsească de la nici o casă bolta de viţă de vie, a găsit un larg ecou în articolele publicate. Ne-am limitat însă la aceste terenuri, neglijînd loturile personale, grădinile din jurul locuinţelor, terenurile din incinta sectoarelor zootehnice. Socotesc că pe linie profesională nu am făcut totul pentru ca pămîntul să fie în totalitate folosit. Cred că noi, gazetarii, ar trebui să fim mai intransigenţi cu toţi aceia care, intenţionat sau din necunoaştere, încalcă legea fondului funciar.

FULÖP ERNÖ : În legătură cu solurile erodate, cred că noi, cei din secţiile agrare ale ziarelor, presa agrară în general, am făcut prea puţin în ceea ce priveşte popularizarea metodelor staţiunilor experimentale. Mă refer de pildă la Perieni. Perienii, după părerea mea, este o şcoală extraordinară în ceea ce priveşte lupta împotriva eroziunii. Pentru că aici, în afara unor lucrări mai costisitoare (terasări, aducţiuni de apă pe coamă de deal etc.) sînt executate şi lucrări ieftine (benzi inerbate, culturi în fişii, asolamente speciale pentru terenuri cu pante mari etc.). Am văzut toate aceste lucrări şi pot afirma cu deplină convingere că agricultura de la Perieni rivalizează cu agricultura de la şes. După părerea mea, ar trebui să facem mult mai mult propagandă acestor realizări pentru extinderea tuturor iniţiativelor valoroase.

Tot puţin am scris şi despre alte plante decît cele tradiţionale care se pot cultiva cu succes pe terenurile în pantă, cum ar fi, de exemplu, plantele medicinale.

CONSTANTIN ILIESCU : Construim mult, construim şi la oraşe şi la sate. Din păcate însă, frecvent, mult prea frecvent, suprafeţe însemnate de teren sînt scoase din circuitul agricol fără aprobare legală. Deşi se dau amenzi şi se plătesc despăgubiri (personal, nu cred că stricăciunile aduse prin degradarea pămîntului pot fi despăgubite), fenomenul se perpetuează. Am semnalat adesea asemenea stări de fapt, dar am omis tot adesea lucrul cel mai important : n-am precizat că legile sînt încălcate de anumiţi oameni din cadrul unei întreprinderi şi nu de instituţia în sine. Aşadar, nu întreprinderea X sau Y este vinovată şi, deci, nu din banii statului trebuie plătite amenzile.

Am putea face mult mai mult pentru frînarea risipei de pămînt, revenind şi analizînd fiecare caz întilnit. De asemenea, mult mai insistent cred că trebuie abordată şi problema valorificării nisipurilor. Numai în partea de vest a ţării, în judeţele Bihor şi Satu Mare, ele ocupă circa 30 000 de hectare.

Referitor la utilizarea pajiştilor naturale aş vrea să semnalez două aspecte : unităţi specializate, înfiinţate în toate judeţele ţării, se ocupă cu îmbru-

nătățirea compoziției florestice, numai că adesea unitățile agricole care închiriază aceste pajiști pentru a le exploata, nu respectă nici una din indicațiile date de cei care le-au îngrijit. Dacă cooperativele agricole care folosesc nerațional pajiștile ar suporta cheltuielile reparării stricăciunilor produse, poate că starea pășunilor și finețelor naturale s-ar schimba în bine. De altminteri, o asemenea experiență există în județul Suceava. Aici, chiar și în zona necooperativizată, crescătorii de animale, uniți în asociații, se ocupă nemijlocit atât de exploatarea pajiștilor, cât și de întreținerea și îmbunătățirea lor.

NICOLAE SIMIONESCU : Fără îndoială că pajiștile noastre naturale reprezintă o uriașă rezervă de furaje pe seama căreia producția sectorului zootehnic poate spori considerabil, cu cheltuieli minime. Subiectul merită, categoric, mai multă atenție din partea noastră. Dacă privim atent problemele pe care le ridică folosirea rațională a pajiștilor, vom vedea că cele mai multe sînt de ordin organizatoric și, în această direcție, presa poate fi deosebit de utilă, eficientă.

BARBU SOMEȘAN : Am ascultat cu multă atenție discuțiile purtate aici. Rămînînd tot în domeniul pămîntului cu fertilitate actuală redusă, dar cu un potențial productiv pe care n-am reușit să-l punem deplin în valoare, am să mă opresc la terenurile în pantă. Ele constituie, după părerea mea, problema problemelor, pentru că suferă de o boală (eroziunea) pe care noi, oamenii, în loc să o ameliorăm, să o localizăm și să o înlăturăm prin acțiunile noastre, o accentuăm. Dintre multiplele cauze care stau la baza declanșării și manifestării fenomenului de eroziune, executarea lucrărilor solului din deal în vale reprezintă, cred, răul cel mai rău.

Am scris puțin și tot atât de puțin convingător despre această problemă aparent simplă, dar care în realitate prezintă complicații nebănuite. Chiar și în Transilvania, unde înaintea vreme se mai ara pe curba de nivel, s-a uitat această regulă elemen-

tară. Sînt, fără îndoială, greutăți care țin de dotarea cu tractoare și mașini adecvate, de sistematizarea teritoriului, dar sînt și o sumedenie de probleme organizatorice, care pot fi soluționate. S-a mers pe linia cea mai comodă — lucrarea terenului din deal în vale — iar noi am constatat, uneori am mai și consemnat, fără însă a comenta cu nerv o atare stare de lucruri. Despre stabilirea unei structuri corespunzătoare pe aceste terenuri se vorbește de multă vreme, dar transpunerea ei în practică întîrzie. Acceptăm prea ușor repetarea explicațiilor, a promisiunilor că în viitor lucrurile se vor schimba în bine. Despre aceste probleme cred că ar trebui să scriem în coloanele ziarelor noastre atât de des încît cei vizați să se trezească la realitate.

NICOLAE SIMIONESCU : Probleme care ar putea face obiectul dezbaterii noastre sînt încă multe. Nu ne-am propus să le abordăm pe toate pentru că, dată fiind vastitatea domeniului, nu le putem cuprinde într-o singură întrunire. Vom mai reveni. Cred, însă, că discuțiile de azi ne-au ajutat să desprindem cîteva concluzii cu privire la activitatea noastră, să ne conturăm un mod de a gîndi și acționa.

În primul rînd, s-a reliefat ideea că este necesar să inițiem și să susținem — fiecare în funcție de profilul publicației la care lucrează — acțiuni publicistice pe tema folosirii pămîntului, la un nivel mult superior celui prezent.

În al doilea rînd, am reținut cu toții că trebuie să abordăm și să analizăm sub toate aspectele modul de folosință a pămîntului — nu numai amenajările pentru irigații, nu numai prevenirea inundațiilor și combaterea bălților.

În al treilea rînd, ca să putem capta interesul, atenția cititorilor, avem datoria să utilizăm toată gama genurilor gazetărești. Evităm astfel, și pe această cale, monotonia, platitudinea.

Sperăm că dezbaterea noastră profesională a reușit să ne sugereze o sumă de idei interesante, utile pentru alcătuirea planurilor de acțiune în acest domeniu.

la clubul ziaristilor de politică externă și clubul ziaristilor economiști

masă rotundă pe tema:

CONCEPTUL ROMÂNESC PRIVIND EDIFICAREA UNEI NOI ORDINI ECONOMICE ȘI POLITICE INTERNAȚIONALE

Vineri 17 octombrie a.c., membrii celor două cluburi au participat la masa rotundă condusă de Romulus Căplescu, șef de secție la ziarul „Scînteia“ cu tema „Conceptul românesc privind edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Contribuția României la realizarea acestui important deziderat al omenirii în cadrul dezbaterilor Organizației Națiunilor Unite“. Discuțiile — la care au participat George Serafin („Lumea“), Nicolae Lupu („România liberă“), Ilie Șerbănescu („Lumea“), Eugen Preda (Radio), Gh. Cercelescu („Scînteia“), Dik. Baboian (Publicații pentru străinătate) ș.a. au

evidențiat puncte de vedere interesante în ce privește modalitățile gazetărești de abordare în presa cotidiană și în celelalte publicații a acestei probleme de interes major.

conferință de presă cu:

NICOLAE BOZDOG, prim adjunct al ministrului comerțului interior

Miercuri 1 octombrie a.c., membrii Clubului ziaristilor economiști s-au întîlnit cu Nicolae Bozdog, prim adjunct al ministrului comerțului interior în cadrul unei conferințe de presă cu tema „Măsuri pentru aprovizionarea populației cu mărfuri în sezonul de toamnă și iarnă“.

PREOCUPĂRI METODOLOGICE

Strategia didactică preconizată de colectivul de cadre didactice ale Facultății de ziaristică de la Academia „Ștefan Gheorghiu” vizează realizarea integrală a unor module precis definite, ale căror obiective sînt permanent subordonate necesității de a forma ziaristi cu o temeinică pregătire politico-ideologică și profesională.

În consecință, conținutul prelegerilor, dezbaterilor, seminariilor și aplicațiilor practice individuale sau de microgrup este dozat după aceea logică internă a profesionalizării ziaristice care înregistrează gradul mutațiilor calitative, fără a exclude totuși posibilitatea performanței imediate (în cazurile studenților-excepție). Firește, insuficienta experiență didactică a corpului profesoral, format în majoritatea lui din cadre de presă, s-a resimțit în perioada imediat următoare constituirii facultății noastre. Însă, în urma valorificării experienței diferitelor forme de învățămînt ziaristic ce au funcționat la noi de-a lungul anilor, a studiului programelor după care funcționează prestigioase institute de învățămînt ziaristic superior din țări cu tradiție, prin apropierea treptată a celor mai valoroase procedee didactice cultivate în Academia „Ștefan Gheorghiu” și printr-un însemnat efort colectiv de concepție organizatorică și metodologică, în care a fost antrenată întreaga catedră de Teoria și practica presei, s-a ajuns — apreciem noi — la acel fond de experiență care permite articularea unei concepții didactice coerente — indiscutabil, consecvent perfectibilă! — în stare să pregătească ziaristi cu un larg orizont politic și profesional.

An de an, baza tehnico-materială a facultății noastre a sporit continuu. Dispunem astăzi de un cabinet de presă dotat cu o apreciabilă bibliotecă de specialitate și aparatură audiovizuală modernă, de studiouri-școală de radio și televiziune cu cabină de regie, de un laborator tipografic și unul fotografic. În inventarul cabinetului de presă figurează circa 450 de diapozitive, 4 filme didactice, 600 metri de microfilme, 50 de planșe și grafice, seturi de diplane pentru ilustrarea diverselor prelegeri ale cursurilor: **Funcțiile presei în societatea socialistă multilateral dezvoltată, Conceperea și elaborarea ziarului, Istoria presei și Fenomenul editorial contemporan.**

Tematicile cursurilor și seminariilor, precum și programul activităților practice sînt dezbătute în consiliul profesoral al facultății cu mult înaintea începerii anului de învățămînt. În prealabil, acestea sînt avizate de colectivul catedrei de Teoria și practica presei, dar nu înainte ca responsabilii formelor de învățămînt să fi precizat **metodologia** care să le faciliteze impactul cu studenții și cursanții. Astfel, s-a considerat necesar ca suita de prelegeri destinată genurilor publicistice să recurgă permanent la autoritatea unor modele din presa română și străină — clasică și contemporană —, prezentate studenților prin intermediul epidiascopului sau recomandate în bibliografia generală a cursului.

O experiență interesantă, în perspectiva creșterii gradului de participare a auditoriului la „edificarea” lecției, a fost înregistrată la cursul **Funcțiile presei în societatea socialistă multilateral dezvoltată** (titular — prof. univ. Nestor Ignat). O serie de teme, printre care „Gestiunea presei”, n-au mai făcut obiectul unor prelegeri, ci au fost tratate în cadrul unor simpozioane, la care au fost invitați factori de răspundere din domeniul presei, cadre didactice și ziaristi cu vechi state de serviciu.

Laboratoarele facultății sînt tot mai mult integrate procesului de învățămînt. Cursurile de specializare (**Secretariatul de redacție, Publicistica radiofonică și Fotoziaristica**), pe care le urmează studenții din ultimul an, au în laboratorul poligrafic, cabine radiofonice și — respectiv — laboratorul foto.

Aplicațiile practice, care ocupă un mare volum de ore în procesul instructiv-educativ, se desfășoară după o metodologie comună tuturor cadrelor didactice desemnate să lucreze efectiv cu grupele de studenți. Definită într-un desfășurător pe ani de studii, dezbătut și adoptat în planul catedrei, aceasta asigură o pregătire omogenă grupelor de studenți. Cu toate acestea, desfășurătorul nu limitează inițiativa personală a cadrului didactic, dimpotrivă îi oferă condiții prielnice pentru aplicarea unor metode originale, creatoare, adecvate necesității contextuale (de pildă: cultivarea cu precădere a unor aptitudini proprii unui student sau altul, în vederea specializării acestuia într-un anumit domeniu de presă).

Exercițiile de simulare — ne referim în special la editarea de publicații-școală și experimentale, dar și la activitatea grupelor de studenți constituite în secții redacționale — comportă metodologii specifice fiecărei forme de învățămînt.

Dacă în cazul editării ziarelor-școală, studenților li se asigură posibilitatea de a exersa într-un cadru profesional cvasireal, pentru a-și dezvolta capacitatea de selectare și ierarhizare a evenimentelor, de redactare a unor texte inspirate din cele mai diverse domenii de activitate, de integrare a producțiilor personale și ale colegilor lor în ansambluri publicistice (rubrici, pagini, ziare), în scopul adaptării cît mai rapide la condițiile viitorului loc de muncă, altele sînt obiectivele elaborării publicațiilor experimentale de către cursanții postuniversitari. O publicație experimentală implică un considerabil efort de concepție, o amplă angajare a resurselor publicistice și a vocației organizatorice, numeroase opțiuni și decizii.

În principiu, cînd se hotărăște realizarea unor aplicații practice de această natură, se stabilesc mai întîi „semnalmente” publicației (profilul, destinația, numărul de pagini, colonajul etc.), se delimitează aria de investigație ziaristică, se definitivează organigrama redacțională și se alege un modus operandi în conformitate cu circumstanțele date.

Cunoștințele și deprinderile dobândite de studenți în orele de Practica presei și cu prilejul exercițiilor de simulare se fixează în perioada compactă a practicii de vară efectuate în redacțiile presei centrale și locale. Conducerea facultății a stabilit un program-cadru pentru desfășurarea practicii, convenind cu redacțiile ca studenții să fie îndrumați de ziaristi cu bogată experiență profesională și să lucreze succesiv în toate compartimentele redacționale.

Facultatea noastră practică un sistem propriu de verificare și evaluare a cunoștințelor. Astfel, în cadrul examenului de admitere, testarea aptitudinilor gazetărești constituie proba eliminatoare.

Promovarea dintr-un an de studii în altul se face în urma susținerii unui examen complex, care are în vedere următoarele elemente :

- a) aprecierea cunoștințelor teoretice de specialitate ;
- b) aprecierea producției gazetărești elaborate în timpul anului pentru seminarul de Practică a presei ; Contribuția studentului la elaborarea ziarelor-școală ;
- c) aprecierea producției gazetărești elaborate în timpul practicii compacte de vară ;
- d) evaluarea probei practice pe temă dată (un articol, recompunerea machetei unei pagini din ziar, prezentarea unui subiect de emisiune radiofonică sau de televiziune, redactarea și machetarea unei pagini de ziar sau elaborarea unei emisiuni de radio și televiziune) ;
- e) testarea cîmpului informațional de actualitate al studentului.

(Gradul de dificultate al probelor inserate la punctul d este mai mare pentru anii superiori).

Pentru a spori randamentul programei de învățămînt destinate cursului postuniversitar, odată cu anul 1975—1976, facultatea noastră va aplica un ansamblu de măsuri a căror orientare, ratificată de Consiliul profesoral în ultima sa ședință, vizează :

- mai strînsa conlucrare a conducerii cursului cu catedrele care asigură predarea disciplinelor cuprinse în planul de învățămînt, în vederea adecvării tuturor metodicilor de instruire la necesitățile acestei forme de perfecționare a unor adulți cu pregătire universitară ;
- dimensionarea mai judicioasă a structurii calendaristice a anului de învățămînt și realizarea unor „pachete” de programe ;
- perfecționarea mecanismului de testare ; calificativele finale vor reflecta atît nivelul cunoștințelor publicistice, cît și valoarea textelor elaborate cu ocazia seminariilor și dezbaterilor la disciplinele politico-ideologice și de specialitate.

De asemenea, colectivul de cadre didactice de la Facultatea de ziaristică este preocupat de elaborarea unei metodologii mai eficiente legate de momentul absolvirii celor 3 forme de învățămînt (cursul de zi, cursul fără frecvență, cursul postuniversitar, de mărirea gradului de utilizare a mijloacelor audiovizuale și a laboratoarelor, de amplificarea fondului de material didactic, astfel încît procesul instructiv-educativ să se situeze la înălțimea exigențelor formulate de cerințele prezentului.

Lector univ. **MIRCEA ICHIM**

Șantier

Orașul se grăbește la întîlnirea cu viitorul*

• ARGUMENTE PENTRU VIITOR. Pe harta economică a României, pînă în 1948, Moreni însemna exclusiv petrol. Vorbim azi de o nouă vocație industrială a orașului și nu întîmplător : construim mașini, utilaj tehnologic, accesorii industriale. În 1972, populația orașului număra 12 345 locuitori, azi, 17 450, mîine, 20 000. O călătorie prin orașul nostru este, în același timp, o călătorie în memorie, un prilej unic de confruntare cu tine însuși ; locurile sînt și nu mai sînt aceleași, toate s-au schimbat, se schimbă, dar, mai ales, se vor schimba. Vă propunem azi o plimbare mai puțin obișnuită, o plimbare prin orașul de mîine. • „Inima” ORAȘULUI, ÎN CÎTEVA IPOSTAZE. Și, pentru că ne aflăm în fața poștei centrale, clădire modernă, ce va fi recordată anul viitor rețelei telefonice interurbane, începem plimbarea noastră din acest punct, adică din centrul civic al orașului. Zărim, de aici, profilul majestuos al palatului administrativ, hotelul cu 130 de locuri, Liceul de construcții civile și industriale, C.E.C.-ul. • DE LA COLONIILE MUNCITOREȘTI, LA BLOCURI CU NOUĂ ETAJE. În 1938, se puteau număra pe degetele unei mîini clădirile coloniei muncitorești. Azi, admirăm, împreună cu dumneavoastră, siluetele zvelte ale blocurilor cu opt și nouă etaje, ce străjuiesc, pe o parte și alta, bulevardul larg, prevăzut cu două benzi de circulație, scuaruri și alei pietonale. Ne abatem puțin din drumul nostru, odihnindu-ne privirea pe geometria elegantă a celor 800 de apartamente construite în microraioul doi. • EDILII ORAȘULUI ȘI SPAȚIUL COMERCIAL. Numeroasele magazine amplasate la parterul blocurilor vor rezolva definitiv problema spațiului comercial, asigurînd condiții optime de prezentare și desfăcere a bunurilor de larg consum. Situat în această zonă, supermagazinel „BIG”, atestă apetența edililor orașului pentru modern, util, economic. • UN SENS NOU TIMPULUI LIBER. Lacul BANA, complet reamenajat și drenat, înseamnă pentru miile de morenari un excelent loc de recreere și odihnă. O plimbare pe frumoasele alei asfaltate ce înconjoară lacul, un scurt popas în fața punctelor distractive sînt binevenite după o zi de muncă în schelă, la strung sau în fața planșetei. Părăsim cu părere de rău această oază de liniște și verdeață și ieșim spre centura rutieră, care asigură tranzitul mașinilor grele între Tirgoviște și Ploiești. • „TIMP DE CÎTEVA MINUTE, am fost, cu ajutorul imaginației, unul dintre primii locuitori ai urbei de mîine. Orașul nostru se grăbește la întîlnirea cu viitorul.

DORIN GOGĂLEA

* Articol publicat în ziarul-școală „Șantier”, editat de Facultatea de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu” (nr. 4, seria a III-a, din 20 octombrie 1975), ediție specială pentru Moreni.

VOICU BUGARIU: Romanul „Iuminări” de Al. Ivasiuc

Ansamblul prozei lui Alexandru Ivasiuc sugerează metafora unei expediții ce are drept țel descoperirea maturității. Prin intermediul unor personaje asemănătoare, care migrează dintr-o carte în alta, autorul gravitează în jurul conceptului de maturitate, pe care îl socotește esențial. Intuiția ce a generat acest demers literar se dovedește a fi profundă, chiar dacă uneori concretizările sale sînt vulnerabile sub raport artistic.

Ce înseamnă a fi matur? Pe căi sinuoase, toate cărțile lui Alexandru Ivasiuc ajung la ideea că maturitatea înseamnă în primul rînd integrare optimă a individului în contextul social în care trăiește. Urmărirea drumului dificil și contradictoriu pe care un om al zilelor noastre îl parcurge către această integrare se întîlnește și în recent apărutul roman **Iuminări**. De data aceasta, personajul principal este un bărbat de patruzeci și patru de ani, conducător al unui important institut de cercetări și savant de renume internațional. Romancierul urmărește criza de maturizare prin care acesta trece. Declanșat de o întîmplare măruntă, în conștiința omului de știință începe un chinuitor proces de reconsiderare a unor concepte fundamentale. Trecutul, ce părea de mult uitat, revine pentru a fi cîntărit din punct

de vedere moral, prezentul este privit cu ochi proaspeți și comparat cu idealurile generoase pe care societatea le urmărește. În cele din urmă, savantul ajunge la concluzia optimistă că sînt posibile o serie de ameliorări în microstructura socială pe care o conduce. Nu este vorba însă doar despre niște măsuri administrative și organizatorice, ci mai ales despre un salt de mentalitate. Pentru a putea înculca subalternilor săi o nouă mentalitate este necesar ca el însuși să privească altfel lucrurile.

După cum se vede, în aparență dezbaterile pe care romanul le propune nu sînt neobișnuite. De fapt însă, și pentru a putea remarca aceasta trebuie să citești în întregime romanul, **Iuminări** ridică o problemă mult mai complicată. Alexandru Ivasiuc distinge aparența socială de convingerea politică și morală. În ce măsură se deosebește un om care își joacă rolul său social în mod impecabil, fiind de fapt o ființă amorală, de unul care în interioritatea sa este profund legat de cei în mijlocul cărora trăiește? La suprafață nimic nu poate fi observat. În adînc însă, acolo unde se decide în cele din urmă valoarea cuiva, deosebiri sînt esențiale. Aceste deosebiri caută romancierul să le analizeze, cu rezultate de cele mai multe ori convingătoare.

MAGDA MIHĂILESCU: Filmele „Ani de luptă, ani de glorie” și „File de epopee”

Ziaristica își anexează teritoriile cinematografului ori filmul contaminează condeiele, ademenește cu făgăduința generoasă a exprimării prin — sau și prin — intermediul imaginilor concrete? Formulată astfel, întrebarea poate părea oțioasă, adevărul se află și de o parte și de alta și important este ca cei care încearcă uneltele noi să o facă cu conștiința supunerii la obiectul proaspăt apropiat. Altfel, eforturile se cantonează în teritoriul curiozităților sau al orgoliilor. Experiențele contemporane ne dovedesc că, între ziaristică și un anumit cinematograf, cel al notațiilor și mesajelor directe, nu există ziduri de neîncercat, în afara celor ale prejudecăților și ale comodităților. Pasiunea gazetărească pentru investigație se poate exercita, cu rezultate fertile, asupra domeniilor cutreierate cîndva de ochiul neliniștit al aparatului de filmat, imaginile ordonate în alte ritmuri și structuri pot căpăta, realmente, o identitate nouă. Filmul de montaj, indeletnicire ce se dovedește a fi la îndemîna gazetarului, începe să dobîndească un statut și în practica activității noastre. Am înregistrat, de curînd, două succese certe: filmele — realizate sub egida U.T.C. — „Ani de luptă, ani de glorie” și „File de epopee”, semnate de publicistul Nicolae Dragoș și Gheorghe Baciu, în colaborare cu o tînără echipă de cineasți. Rod al unui travaliu impresionant, acela de a fi selecționat, din miile de kilometri de peliculă de arhivă viziionată, fragmentele în stare să recompună adevărurile unui timp istoric de luptă și dăruire, documentarele mai sus amintite sînt, în fapt, filmele — două dintre altele posibile — unei biografii eroice:

biografia angajării tineretului revoluționar — urmărit pe parcursul a aproape un secol de existență — în lupta pentru triumful cauzelor drepte, al ideilor luminoase, al libertății și demnității celor mulți. Imaginile terifiante ale primului război mondial, mizeria socială și politică, conștientizarea clasei muncitoare, nașterea Partidului Comunist Român, anii aspri ai ilegalității, ai organizării luptei, ai solidarizării maselor largi, rezistența fermă în fața fascizării țării, acțiunile patriotice premergătoare eliberării țării, eliberarea însăși, primele demonstrații ale bucuriei de a fi stăpin în propria țară, marea epopee a reconstrucției, entuziasmul romantic, nebriuit de nici o privațiune, disciplina eforturilor noastre de acum; toate aceste momente fundamentale ale istoriei patriei, ale afirmării noastre, au rămas întipărite în memoria peliculei. În toți anii hotărîtori, în toate momentele de mare încordare și răspundere, tineretul nostru a fost o prezență permanentă, în primele rînduri ale acțiunii, sub conducerea directă a P.C.R. Mărturiile imprimare pe peliculă, privite cu ochii și sufletul nostru de acum, sînt emoționante, cu atît mai mult cu cît, filmele despre care vorbim nu-și doresc altceva decît să le scoată din somnul lor latent, să creeze cadrul necesar, riguros, al valorificării propriei energii conținute de imagine: un montaj judicios, echilibrat, un comentariu sobru dar cald, fără acolade stilistice de prisos. O dovadă în plus că, atunci cînd se întîlnesc pe teritoriul adevărurilor esențiale, ziaristica și filmul nu cunosc întrecerea deșartelor vanități, ci pot colabora temeinic.

NOTELE DE DRUM ALE INGENIOSULUI BINE TEMPERAT

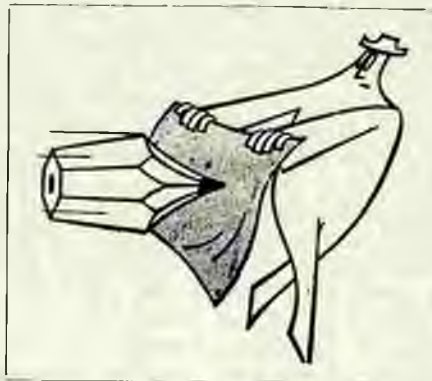
Prin cele două volume ale operei sale principale — de o originalitate atât de evidentă și aflată la granița atât de labilă a publicisticii și beletristicii — Mircea Horia Simionescu și-a conturat o fizionomie atât de personală în ansamblul scrisului românesc, încât, fără voia sa, tot ce a publicat, publică și va mai publica va trezi în lector dorința de a azvîrli asupra paginii scrise de el umbra tulară a „Ingeniosului bine temperat”. Așa se întâmplă, de altminteri, și cu cea mai recentă carte a sa „Răpirea lui Ganymede”, apărută nu de mult sub emblema editurii Sport-Turism.

La o lectură superficială s-ar părea că e vorba de o obișnuită însăilare de „impresii de călătorie”, din categoria acelor ce invadaseră piața editorială mai acum cițiva ani, într-un soi de „dumping” al grabei și banalității. E de ajuns însă să pătrunzi dincolo de pojghița aparențelor ca să te găsești — surprins și vrăjit — sub bolta înmiresmată a unei fermecătoare simbioze de poezie reținută și lucidă și de adincă meditație umanistă cu privire la soarta omului modern într-un veac care cunoaște, pe lângă atâtea impetuozități „explozii” de tot genul, și o neîndoielnică, fascinantă „explozie a călătoriilor”.

Autorul ar fi putut folosi drept epigraf al cărții — tocmai datorită identificării sale cu o asemenea viziune — superbul citat pe care ni-l oferă, la un moment dat, dintr-o lucrare a unui faimos cercetător al savanelor și al pădurilor de pin, Armand Poitier: „Cel care pleacă în călătorie și nu ambiționează să cunoască, într-o zi, întreaga planetă, de la uriașele tulburări tectonice, curenții oceanici și prefacerile societății omenești, pină la capriciile unui torent sau petrecerea unei nunți țărănești, pornește la drum pe un pas greșit și nu va ajunge cu siguranță prea departe”. E o profesie de credință care îndeamnă la o cuprindere globală a lumii în care trăim, la o curiozitate veșnic vie și racordată la înalta tensiune de idei și idealuri a epocii.

Întreaga carte a lui Mircea Horia Simionescu este concepută ca un jur-

nal și, totodată, un manual „al bunului călător”, însă fără iz didactic, ci cu acea savoare a reflecțiilor pe marginea peisajelor, cărților, operelor de artă care farmecă în paginile moralizatorilor moderni, pentru care călătoria este nu o simplă deplasare a trupului în spațiu, ci mai ales un pretext pentru retrospecție, prospecție și, îndeosebi, introspecție. În acest context, nu putem fi decât foarte de acord cu o astfel de concluzie, rod al experienței unui călător pasionat și subtil: „Cum călătoria adevărată, cea procuratoare de mari bucurii, presupune o oarecare atingere a scopurilor finale — descoperirea cine știe cărui estuar, evoluția instrumentelor muzicale cu coarde de-a lungul secolelor, răspindirea varului hidraulic în construcțiile antichității, poluarea atmosferică etc. — ne putem gândi că rostul ei ar putea să conste în ceva mai mult decât oricare folos practic, în obținerea, să zicem, a unor înțelepciuni în stare să explice totul și să deschidă toate ușile următoare”.

Dintre „sfaturile” dezchizătoare de orizonturi noi în domeniul călătoriilor, „sfaturi” în care abundă cartea, aș reține mai ales unul, definitoriu pentru viziunea autorului: acela de a nu fugi după insolit și senzațional cu orice

preț, ci de a „inventaria bazarul aparent eteroclit al banalului”, potrivit unei „rețete” ce mi se pare de o mare altitudine morală, în primul rând: „Lumea este frumoasă în toate detaliile ei. Nu sînt diferențe esențiale, sub raportul evidenței semnificative și al frumuseții, între stîlpii cioplîți sumari ai acestei prispe încărcate cu mușcate și Piața Navona a ilustrului Bernini, cum nu cred că poate fi exclusă o comparație, cu înregistrări de nuanțe, valori și emoții, între un tablou de Alsdorfer și prăbușirea în gol, de pe stîncile de la Scropoasa, a torentelor înspumate adunate în munte. De-am putea suspenda în excursiile noastre sistemul criteriilor implantate în noi de manuale, de metodologia și împărțirile domeniilor științifice, pentru a ne face comunicabile vase de substanță vie ce ne par aflate la uriașe distanțe unele de altele!”.

Jurnalul de călătorie al lui Mircea Horia Simionescu — la drept vorbind, un pseudojurnal — este alcătuit nu după criteriile spațio-temporale obișnuite, ci după capriciile unei imaginații incandescente și fecunde, care face credibilă, bunăoară, deplasarea într-o singură zi, între 2 și 3 septembrie, de la Neapole tocmai la Moscova. „Salturile” acestea în timp și spațiu au explicația lor intimă izvorînd din nevoia lăuntrică a călătorului de a întinde punțile proprii sale sensibilități între peisajele, oamenii și operele de artă contemplate. „Vine un timp — ne mărturisește autorul întru deslușirea semnificațiilor profunde ale „salturilor” sale — cînd și acestea (distanțele — n.n.) sînt superflue, căutînd să desprindă aspecte noi, de pildă, legătura dintre o țesătură oltenească și o inscripție funerară romană, dintre un pasaj de la Lago di Como și valea cretoasă a Ialomîței”.

Există, în întreaga carte, un — să-i spunem așa — „livresc” de bună calitate, deloc supărător, deoarece pornește nu din nevoia snoabă (și adesea ridicolă) de a epata, de a face paradă de cunoștințe, ci din dorința firească, de tulburătoare elevație spirituală, de a filtra cele văzute și întîlnite prin întreaga rețea de incidențe semnificative pe care o formează, pentru un călător avizat, cultura lumii în care trăim. În această lumină îți apare, deci, pe deplin firesc ca autorul, străbătînd distanța dintre Padova și Veneția pe canalul Brenata, să-și amintească faptul că pe același drum de ape celebru au mai călătorit, în veacurile trecute, Montaigne și Goethe. Ceea ce îl interesează însă cu deosebire pe călătorul român este că aceste căi și orașe au fost străbătute, acum trei secole, și de ilustrul cărturar al meleagurilor noastre, Stolnicul Cantacuzino. Concluzia acestei întîlniri pe drumurile continentului cu umbra marelui înaintaș este un gest, un simplu gest, care apare însă încărcat de fiorul unei indicibile emoții: „Pe o piatră încă fierbinte, din Prato della Valle, răsfoiesc în neștire Istoria Țării Românești...”.

Un gest în care se află inclus, la drept vorbind, însuși titloul adînc al cărții lui Mircea Horia Simionescu: orice călătorie nu este, de fapt, decât o întoarcere spre noi înșine, afirmarea patriotismului ardent care te face să străbați itinerarele lumii cu imaginea patriei în inimă și în conștiință.

V. BÎRLĂDEANU

O COMPETIȚIE DE PRESTIGIU

Din doi în doi ani, în ultima săptămână a lunii septembrie, Bratislava devine locul de întâlnire a realizatorilor și producătorilor de programe de televiziune pentru copii și tineret. Aflat la a III-a sa ediție „Premiul Dunării“, Bratislava 1975 a reunit 36 de companii de televiziune din Europa, America, Africa și Asia. Aproximativ 80 de producții cuprinzând programe publicistice, emisiuni muzicale și de divertisment, filme artistice de lung metraj ca și de desene animate au evidențiat o multitudine de stiluri și o gamă problematică largă, multă investiție de imaginație și, în majoritatea covârșitoare a cazurilor, un profesionalism înalt.

Participând pentru prima dată la o confruntare profesională de o asemenea amploare nu numai ca membru în juriul internațional al presei dar și ca autor al unuia dintre cele 4 filme cu care Televiziunea română s-a prezentat în competiție aș vrea să remarc aici câteva producții care s-au impus nu numai prin valoarea artistică a realizării dar și prin problematica lor angajată, prin atașamentul profund al realizatorilor la ideile nobile ale educării tinerei generații. Căci, cu puține excepții, majoritatea filmelor prezente în competiție au refuzat pitorescul de dragul pitorescului, magia imaginii ca scop în sine, indiferent de vârsta beneficiarilor acestor producții. Și încă o precizare: înaltul profesionalism — chiar dacă nu se poate vorbi în cazul acestor filme de un specific distinct al televiziunii, mișcarea fiind de rupe totală a producțiilor de televiziune de genurile similare din presa scrisă sau radiofonică și o relansare a scurt-metrajului documentar prin televiziune — nu se rezumă numai la un înalt și bogat conținut de idei ci implică virtuți și valori artistice originale, percutante, argumente prin sine ale operei de televiziune. De altfel, nu întâmplător programele prezente în competiție (cu rare excepții) sînt opera comună a unor scenariști, reporteri, regizori și asta în ceea ce numim noi, în mod curent, reportaj de televiziune. Desigur, trebuie ținut cont și de faptul că majoritatea titlurilor înscrise în festival sînt concepute și realizate special pentru această confruntare internațională devenită deja de prestigiu. Dar nu toate! Și de aceea are o valoare în plus filmul suedez „De ce ei aruncă cu pietre?“ distins cu „Premiul Dunării 1975“ la categoria filmelor publicistice pentru copii și tineret. Realizat în 3 episoade de către o echipă a televiziunii din Stockholm, ultimul episod al documentarului, „Întîlnire la încrucișarea bariadelor“, care a rulat în cadrul festivalului, e o pledoarie dramatică împotriva violențelor din Irlanda de Nord, a traumelor grave provocate și tinerilor din această zonă divizată de confruntări teroriste între catolici și protestanți. Atmosfera apăsătoare, viața normală sfîșiată de bombe și baricade fac imposibile viața și educația firească a tinerilor. „De ce ei aruncă cu pietre?“ e cu mult mai mult decît o fereastră deschisă spre această umanitate care nu mai cunoaște de mulți ani liniștea și fertilitatea unei vieți normale, este o acuză la adresa violențelor și a prejudecăților de tot soiul.

Un alt documentar remarcabil în această categorie e filmul nord-american „Călătorie în afara limitelor“, (distins cu mențiunea de onoare), povestea unei experiențe aspre și aventuroase pe care o trăiesc într-o tabără de vară cîțiva adolescenți, antrenați să cucerească un vîrf înzăpezit din Anzii peruvieni. Escaladarea — în acest documentar de înalt profesionalism — e o experiență de viață hotărîtoare și nu numai o metaforă insolită pentru cîțiva adolescenți, altfel fragili fizic și moral, care încearcă și reușesc să depășească propriile lor limite.

Într-o bună secțiune a sa festivalul programelor de televiziune de la Bratislava a fost un festival al filmelor artistice de lung metraj pentru copii și tineret. E o calitate, e un defect al regulamentului său? Cert este că filmul „Domnișoara Robinson“ (care rulează sub acest titlu pe ecranele noastre de cinematograf), realizat de cunoscutul regizor Karel Kachyna a obținut sufragiile juriului internațional al dramaturgilor ca și filmul artistic pentru copii prezentat de televiziunea din Republica Democrată Germană „De ce nu știu să mă port“, distins cu mențiunea de onoare. Un alt film de lung metraj — „Roua“ — produs de televiziunea moscovită — o tandră poveste a unei prietenii dintre un copil și un bătrîn cal — a obținut premiul Comitetului Central slovac al Uniunii tineretului socialist.

Poate că prezența acestor filme artistice și opțiunea juriilor pentru aceste filme să divulge o tendință de revenire a televiziunii din vecinătatea cinematografului în limitele acestuia? Prezența lor în festival ar fi fost incidentală dacă reportajul de televiziune ar fi rămas sora vizualizată a reportajului de presă. Dar n-a fost deloc așa. Dimpotrivă! Limbajul, punerea în scenă și montajul, calitățile interlocutorilor și abordarea lor se dezvoltă printr-o construcție proprie filmului artistic. În documentarul de televiziune, ceea ce numim noi reportaj de televiziune, comentariul lipsește sau e redus la minim iar personajele se mișcă dezinvolt, ca un actor, jucîndu-și doar propriul rol din viața sa zilnică.

Am ținut să fac această paranteză înainte de a discuta de prezența noastră în festival iar opiniile vis-a-vis de ele aparțin în fapt colegilor mei din juriul internațional al presei, jurnaliști deci prin profesia lor.

Prezenți prin patru filme — două la categoria programelor publicistice pentru copii și tineret, unul la categoria filmelor muzicale și un scurt-metraj de desen animat — filmele noastre s-au remarcat prin omogenitate, o viziune optimistă asupra realității și printr-o realizare peste media festivalului. Aș vrea să vorbesc, pe scurt, despre ele, în ordinea în care au și intrat în concurs.

„Lumea lor“ (documentar în culori de 21 de minute realizat de Jean Petrovici pe un scenariu de Eva Sirbu) a plăcut prin prospețimea și farmecul micilor pictori din comuna Vulturești, fiind reținut de juriul internațional al presei pentru discuția

finală la fel ca și ancheta „Primii pași în doi“ (realizat de Vartan Arachelian numit de organizatori „nu numai documentar“ iar reporterul botezat ad-hoc drept scenarist și regizor!).

„Ecou“ (scenariul și regia Alecu Croitoru) pe cât a plăcut de mult prin personajul său, micuțul dirijor ieșean Ion Baciș, pe atât i s-a obiectat lungimea (36 de minute!) și inconsecvența stilistică și artificiozitatea unor puneri „în pagină“. În sfârșit, desenul animat al lui Bob Călinescu „La concert“, un filmuleț amuzant dar nefericit programat, la închiderea festivalului, când sălile de proiecție rămăseseră aproape goale iar juriile se grăbiseră deja spre deliberare.

Presa de a doua zi a remarcat printre cele mai bune filme ale zilei „Ecou“ și „Primii pași în doi“ în timp ce juriul presei a aplaudat pe cel de-al doilea la sfârșitul proiecției. De altfel acestui juriu i-au trebuit 4 ore de dezbateri și tot atâtea tururi de scrutin, cu pertractări și interpretări curioase ale regulamentului pentru ca în final să nu poată ajunge la o unanimitate sau măcar la o majoritate confortabilă. El a avut de ales în final între filmele „Cu ajutorul ochilor“ (producție artistică, plină de fantezie, a studiourilor de televiziune engleze B.B.C.), filmul polonez pentru copii, „Gzdač și ceilalți“ și ancheta noastră „Primii pași în doi“ festivalul, având și un caracter de achiziții și schimburi de filme a preferat, cu o majoritate relativă, filmul englez propunând ca o compensație televiziunii

slovice să adreseze o scrisoare de mulțumire televiziunii noastre pentru ancheta „Primii pași în doi“ „pentru calitățile sale deosebite, pentru problematica ei acut socială și ingeniozitatea desfășurării anchetei“. Ziarul „Prača“, în numărul său de a doua zi, după ce enumera premiile acordate în festival, explica opțiunea juriului internațional al presei care „a acordat premiul criticii filmului televiziunii din Marea Britanie „Cu ajutorul ochilor“ și a apreciat în ultimul tur de scrutin, ca deosebite, programele televiziunii poloneze „Gzdač și ceilalți“ și televiziunii române „Primii pași în doi“.

Cîteva considerații pe care le-aș face aici publice, fără să angajeze pe altcineva decît pe semnatarul acestor rînduri, față în față cu profesia sa de realizator de televiziune, se impun. Dacă sîntem în imposibilitatea de a însoți emisiunile noastre publicistice curente și de un regizor, e o datorie a noastră de a ne desprinde de gazetărie și de a ne însuși limbajul cinematografului la care să adăugăm vivacitatea și sensibilitatea la actualitatea fierbinte a ziaristului de vocație. Dar se pare că risc să intru într-un domeniu în care o dezbateri amplă pe tema realizatorului de publicistică de televiziune se impune și nu poate fi expedită într-un final de articol care își propunea altceva. Poate tot în paginile acestei reviste. Poate că...

V. ARACHELIAN
Radioteleviziune

URME PE ZĂPADĂ

EDUCAREA

PATRIOTICĂ ȘI REVOLUȚIONARĂ

ÎN PAGINILE PRESEI COMUNISTE ȘI DEMOCRATICE

Presă comunistă și democratică are o tradiție generoasă în educarea patriotică și revoluționară a poporului român, tradiție izvorită din lupta purtată de veacuri pentru păstrarea ființei noastre naționale, pentru independență și suveranitate națională, pentru propășirea României. Coborâtă din milenii de aspră și neîntreruptă luptă pentru afirmarea dreptului sacru de a fi pe aceste meleaguri din vremuri pe care istoria le păstrează cu girul documentelor incontestabile, dragostea de țară, de prețuire a marilor personalități ale poporului, eroi ai luptei pentru libertate și dreptate socială, s-a transmis din generație în generație. Presă democratică și comunistă a înscris în paginile sale momentele de înaltă semnificație patriotică la loc de cinste contribuind la cunoașterea trecutului de luptă al poporului român, pentru independență, la educarea în spiritul ideilor nobile de pace, de înțelegere, pentru un viitor luminos al României, un viitor socialist și comunist. Memoria plumbului păstrează pagini de mare rezonanță ale presei comuniste și democratice, unele redactate în condițiile deosebit de grele ale ilegalității, care pot fi oricând elemente de referință pentru contribuția presei la educarea patriotică, internaționalistă a poporului, la promovarea unei concepții materialiste despre lume și viață. Tradiția s-a păstrat peste timp, s-a îmbogățit înobilind presa cu virtuți noi de educatori ai maselor într-un spirit nou, larg deschis cunoașterii unui trecut eroic, în care fapte și evenimente adânc înscrise în istorie sînt redată într-un scop nobil, acela de a continua un proces pe care Bălcescu, Kogălniceanu, Alecsandri, Eminescu, Coșbuc și mulți alții l-au manifestat și dezvoltat în publicistica românească. Între cele două războaie mondiale, la vreme de grea cumpănă pentru istoria frământată a neamului, presa comunistă și democratică inserase în paginile sale evenimentele memorabile ale isto-

riei. Sînt în „Scînteia“ ilegală, în „România liberă“, articole care-l celebrează pe Tudor Vladimirescu la împlinirea a 125 de ani de la răscoala sa națională, pe Eminescu. Sînt în ziarele conduse de partid, în ziarele de stînga articole și pagini întregi în care eroii legendari ai poporului, momentele înălțătoare ale istoriei sînt evocate în scopul declarat al educației patriotice și revoluționare.

Istoria presei noastre a reținut în cartea de aur și a înscris la loc de frunte articolele tovarășului Nicolae Ceaușescu, din perioada imediat următoare actului istoric de la 23 august, în care necesitatea educării patriotice, revoluționare a tineretului, a întregului popor în spiritul angajării fără rezerve pentru făurirea unei patrii pe măsura marilor exemple ale înaintașilor iluștri, este subliniată cu o convingere și o argumentație care le face extrem de actuale.

În primul număr legal al ziarului „Scînteia“ din 21 septembrie 1944 tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că tineretul „trebuie învățat și educat să-și iubească poporul, să învețe din trecutul glorios al strămoșilor săi. Tineretul trebuie educat în spiritul prieteniei și frăției cu tineretul de alte naționalități“. Densitatea ideilor din articolul „Tineretul, viitorul patriei“, mesajul acestor idei care sînt și rămîn vii, peste timp, pătrunse de spirit revoluționar și patriotic, a constituit pentru generații întregi, constituie și pentru tinăra generație un program în care se îmbină gîndul și fapta revoluționară, grija pentru viitorul țării. „Noi vrem — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca alături de clasa muncitoare și de poporul român, tineretul să contribuie la clădirea unei Români adevărat libere, democratice și independente. Uniunea Tineretului Comunist prin munca sa de mobilizare și organizare a luptei tineretului român, prin munca

sa de educare a tineretului in spirit democratic antifascist va contribui in mod efectiv de a face din tineret un factor activ in productie, in stiinta si cultura". Indemnul la muncă, la dăruire și pasiune muncitorească, la responsabilitate față de prezentul și viitorul patriei, educația ca un proces care trece și se forjează prin muncă, sînt prezente în paginile ziarelor și gazetelor din perioadele revoluției noastre. „Scinteia” și „România liberă”, „Scinteia tineretului” și „Viața Sindicală” în primele luni de după înfăptuirea actului istoric de la 23 August și, apoi, în anii ce au urmat, anii de intense lupte pentru cucerirea puterii, au abordat pe spațiu larg, odată cu problemele arzătoare ale momentului istoric dat, problemele educației patriotice, pe care le-au considerat integrate procesului revoluționar — de afirmare a conștiinței de sine a poporului român, a luptei sale neîntrerupte pentru libertate, independență, împotriva injustiției, a exploatării și asupririi, pentru demnitatea acestui neam.

Lupta poporului continuă, se arată în articolul „160 de ani de la răscoala lui Horia” apărut în „Scinteia” din 3 noiembrie 1944, „în același spirit adînc și real democratic” în care au dus lupta țării

conduși de Horia, Cloșca și Crișan. „Dar noi cei de astăzi — se scrie mai departe în articol — nu vom uita niciodată pe eroii poporului care au purtat steagul luptei pentru libertate și pămînt în 1784—1785, acum o sută șasezeci de ani”.

Presa comunistă, „Scinteia” în mod deosebit, a promovat, în anii imediat următori înfăptuirii actului istoric de la 23 august, genurile gazetărești cele mai diverse pentru a reda măreața epopee a luptei comunistilor, continuatori ai celor mai nobile tradiții, de neatîrnare și demnitate a poporului, de dragoste fierbinte pentru glia strămoșească, de progres național și social, de dreptate. În articolul „Cuvînt înainte” apărut în „Scinteia” din 21 septembrie 1944 se sublinia rolul ziarului comunist în educarea maselor în spirit revoluționar, rolul unui ziar care chiar în condițiile aspre ale ilegalității „a fost port drapelul năzuințelor de libertate și democrație ale poporului nostru”.

În istoria „Scintei”, a „României libere”, a „Scintei tineretului”, a „Vieții sindicale”, a altor publicații, articolele, reportajele, paginile speciale care reliefa lupta oamenilor muncii pentru libertate, locurile istorice cu adîncă rezonanță în conștiința maselor, personalitățile proeminente ale poporului, eroii comunisti care și-au jertfit viața pentru propășirea României continuînd cele mai frumoase tradiții de progres și de bine ale patriei, ele, aceste articole și pagini speciale condensau timpul aducînd în memoria unei generații care-și forma conștiința în anii de început ai luptei revoluționare, ai luptei pentru socialism și comunism. Ele, aceste articole și pagini speciale, din primii ani ai revoluției noastre se înscriu în patrimoniul de valoare al presei noastre comuniste. Le vom întîlni în toți anii construcției socialiste ca un omagiu adus memoriei eroilor poporului nostru, cunoașterii și transmiterii din generație în generație a tot ce are mai valoros ca spirit și tradiție poporul român.

Educarea maselor în spirit patriotic, revoluționar a devenit și devine o componentă esențială a procesului de formare a omului nou, de educație socialistă. A-ți cunoaște trecutul, a-ți forma prezentul în temeiul trecutului glorios, a-ți făuri viitorul pe fâgașul prezentului eroic, sînt comandamente pe care presa noastră — continuînd tradiția înaintată a presei comuniste și democratice — le ridică la cote înalte, la cota conștiinței socialiste. Presei, radioului și televiziunii le revin, în acest amplu proces de educație, sarcini deosebite. Congresul al XI-lea al partidului, Programul partidului au pus în fața întregii prese comandamentele formării, alături de celelalte mijloace ale propagandei, a unui om cu calități superioare, omul nou cu virtuți pe măsura operei comuniste ce o înfăptuim. Articolul de față — găzduit la rubrica „Memoria plumbului” și-a propus să amintească numai cîteva din articolele — multe la număr — din primele numere ale ziarelor comuniste și democratice, din lunile septembrie și octombrie ale anului 1944, în ideea mărturisită a continuității procesului de educare patriotică și revoluționară.

A. Cartoian

Voielita

FIȘIER DE PRESĂ BRĂILEAN

Articolul de față își propune, în limitele spațiului oferit, o succintă prezentare a presei brăilene, începând din a doua jumătate a veacului trecut pînă la cel de al doilea război mondial, cu accente pe publicațiile muncitorești, socialiste și comuniste apărute.

Fundalul dezvoltării economice și social-politice pe care își afirmă prezența presa brăileană în această perioadă este acela pe care-l cunoaște în perioada respectivă întreaga țară: dezvoltarea, în condițiile specifice știute, a capitalismului, a burgheziei, creșterea numerică a proletariatului, întărirea spiritului său de clasă combativ în lupta socială, apariția unor noi forme de organizare și afirmare a muncitorilor pe plan politic și social.

Deceniul care a precedat războiul de independență a însemnat pentru Brăila o creștere apreciabilă sub raport economic. Se construiesc calea ferată București-Brăila, cheiurile de piatră ale portului și se înmulțesc întreprinderile comerciale și industriale, iar odată cu acestea, își face apariția proletariatul industrial. Sub raport politic, cele două partide de guvernământ, liberalii și conservatorii, își constituie organizații în oraș, își recrutează aderenți în județ. Se înregistrează un progres vizibil sub raport cultural. Viața social-politică, confruntările dintre partide, își capătă expresie și pe tărîmul presei. Primelor publicații cunoscute — „Brăila jurnalul”, ieșit în octombrie-decembrie 1870 și „Danubiul” din septembrie același an — nu li se poate preciza apartenența. În 1873 constatăm nu mai puțin de patru foi politice — „Poșta Brăilei”, „Cetățeanul”, „Lanternă” și „Vocea Brăilei” dar, cu excepția „Lanternei”, care între septembrie 1874 — septembrie 1875 devine „Lanternă roșie”, ele au o existență efemeră. Numărul din 23 martie 1890 are titlul „Lanternă, ziar independent”. Din 1875 apare foaia liberală „Libertatea”. Aceleiași grupări îi aparține și „Liberulu cugetătoru”, care apare chiar în anul războiului pentru independență, 1877, în octombrie. Merită să fie relevat că „Urbanulu, jurnal pentru interesele sociale”, care a durat mai bine de doi ani — din septembrie 1874 pînă în 16 ianuarie 1877, infățișa și interesele brăilenilor de origine bulgară; se pare că în 1874 apărea chiar în două limbi, română și bulgară.

Pe lângă ziarele partidelor de guvernământ și de opoziție, apar gazete independente, de informație generală, cum e „Gazeta de Brăila” în 1876, „Vestitorul de Brăila” în 1877, „Baioneta” în 1878, apoi gazeta cu caracter economic „Observatorul”, cu subtitlul „Jurnal al intereselor porturilor Brăila-Galați”, avînd ca redactor pe Ion C. Lerescu, o figură distinsă, care studiasse la Universitatea din Liège, doctor în științe politice și administrative. Apar și două foi umoristice în 1873: „Parola” și „Puricele”, ul-

mul fiind suplimentul „Lanternei”. Prefacerile economice și social-politice din ultimele decade ale veacului trecut au determinat lărgirea rețelei presei. Dintre periodicele care se preocupă de viața economică, industrială și, mai ales, comercială a Brăilei amintim: „Monitorul intereselor materiale”, care e buletinul Camerei de Comerț și Industrie locală și apare, la 20 februarie 1888 pînă în martie 1904. Prețios pentru operațiile și mișcarea din port și de la bursă, referindu-se și la Galați, este „Semaphore de Brăila”, apărînd zilnic în lunile aprilie-noiembrie și săptămînal în restul anului, în răsîmpul 2,14 mai 1895—18/30 noiembrie 1899.

Și curentul național-democrat, reprezentat de N. Iorga, își are foaia lui, intitulată „Neamul nostru”, cu o durată efemeră (1—15 ianuarie 1909), iar al doilea periodic „Din durerile neamului” va apare între 3 mai—11 octombrie același an, scos de un grup de tineri. Foarte scurtă viață (1—27 noiembrie 1908) are și foaia locală a grupării conservatoare a lui Take Ionescu) „Alarma nedreptăților”.

Așa cum afirmă Petre Constantinescu-Iași, între 1863—1877 apar la Brăila 52 de tipărituri bulgaro-române editate în tipografiile sub îngrijirea coloniei bulgare¹. Pentru că trebuie spus, la Brăila s-au refugiat și au trăit conducători ai mișcării de eliberare ai Bulgariei (Ivan Vazov și Hristo Botev). Tot la Brăila au fost puse bazele societății politico-culturale albaneze „Drita” (Lumina), cu organul de presă cu același nume, în cadrul căruia Naum Petre Valchihargiu a pus bazele scrierii albaneze, tipărind primele abecedare și gramatici. Tot în acest oraș Pandeles Sotir a tipărit primele cărți albaneze cu caracter latin. Pe lângă aceștia existau și emigranți greci și sîrbi, care doreau să organizeze o mare răscoală a tuturor popoarelor balcanice stăpînite de otomani.

Din mijlocul acestor curente revoluționare s-au născut și curentele literare a căror activitate se grupa în jurul diferitelor ziare ce apăreau la Brăila. Multe din poeziile celor doi revoluționari bulgari au apărut în ziarul „Duma”. Și tot aici s-au pus bazele viitoarei Academii bulgare de către un grup de tineri intelectuali, bulgari refugiați, în frunte cu Drinov și Vasile Stoianov.

1. Petre Constantinescu-Iași, Studii istorice româno-bulgare, București, 1956, p. 112—115.

Se pare că, prima gazetă² care apare ca urmare a creșterii luptei muncitorilor a fost „Lampa”. Această gazetă săptămînală a apărut din 9 noiembrie 1886 — 26 noiembrie 1887. A cunoscut două serii. Se observă o diferență în orientarea ideologică, de la ziar al muncitorilor, în prima parte, cu numărul 21, din 11 octombrie 1887, va avea subtitlul „Ziar socialist” și va adera la programul Cercului socialist din Iași. „Apariția acestei gazete în toamna anului 1886 trebuie pusă în legătură, în primul rînd, cu începutul de pătrundere al ideilor socialiste printre muncitori ca urmare a activității cercurilor socialiste din țară. În același timp apariția ei trebuie legată de noul impuls al acțiunilor din portul Brăila în septembrie 1886”³.

Tot pe seama acestor acțiuni a lucrătorilor din portul Brăila, a pătrunderii în rîndul muncitorilor a ideilor socialiste, ca și a valului de greve din București, Galați, Pașcani sau a răscoalelor țărănești din 1888, trebuie pusă apariția periodicului săptămînal „Unirea muncitorilor. Organ al partidei muncitorilor”, la 3 septembrie 1888. „Organul ce înființăm și căruia îi dăm titlul de „Unirea muncitorilor”, titlu ce reprezintă una din cele mai mari aspirațiuni ale noastre — se menționa în articolul-program „Înainte !”, — este merit să deștepte pe muncitori asupra intereselor lor, să dezvolte într-înși simțul unirii și al solidarității și să-i organizeze pentru ca într-o zi toți muncitorii, care reprezintă forța și bogăția națiunilor, să poată singuri a fi stăpîni pe destinele lor”. „România viitoare”, din care au apărut în total 21 de numere, din martie 1888 pînă la 23 mai 1890, cu unele întrepreri⁴, a apărut sub conducerea lui Theodor C. Mănescu, redactor responsabil. Socialist, fost conducător și al „Lampeii” Theodor C. Mănescu era considerat de oficialitate ca un agitator periculos ce îndemna la revoltă țărănească, fapt pentru care a și fost arestat din porunca ministrului de justiție, Al. Marghiloman. De menționat că „România viitoare”, din iunie 1888 fuzionează cu „Frăția”, gazeta muncitorilor din Galați. Specific pentru aceste prime ziare socialiste e că se adresează muncitorilor, prin

2. E posibil să fi existat și alte periodice anterioare, dar la Biblioteca Academiei R.S.R. nu se găsește nici un exemplar, iar lucrarea întocmită în 1913 de Nerva Hodoș și Al. Sadi-Ionescu, „Publicațiunile periodice românești (ziare, gazete, reviste)”, pe perioada 1820—1906, nu cuprinde multe din periodicele muncitorești și socialiste.

3. „Presa muncitorească și socialistă din România”, vol. I. (1865—1900), Editura politică, București, 1964, p. 467.

4. La Biblioteca Acad. R.S.R. se găsește nr. din 3 iulie 1888.

muncitori înțelegând „toți dezmoșteniții cari într-un chip sau altul sint robii capitalismului, pe toți funcționarii care pentru că abia le permite să-și ție viața lucrează și țin în spatele mersul tuturor instituțiilor statului de astăzi...”. Pe toți aceștia ziarul în programul său îi va chema „să îngroașe rindurile partidului muncitorilor” (sintem abia în 1888, partidul nu se formase încă! Se simțea nevoia unui partid — n.a.) „...și să răsturnăm această stare de lucruri sub care noi muncitorii gemem...” Din materialele publicate de aceste trei periodice se poate trage concluzia că redactorii, se pare în majoritate muncitori înaintați, aveau cunoștințe despre ideile lui Karl Marx. Ei sint solidari cu luptele greviste ale tipografilor din București, pentru care fac liste de subscripții, cu ceferiști din Iași, Pașcani, București, Galați sau cu revoltele țărănești. Astfel presa muncitorească și socialistă ne dezvăluie poziția și lupta proletariatului pentru reforme democratice, gradul de conștiință și de organizare la care se ridică clasa muncitoare devenită o clasă „pentru sine”. Expresia cea mai înaltă a acestei poziții cucerite e definită de constituirea la 3 aprilie 1893 a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România (P.S.D.M.R.).

În urma constituirii, în aprilie 1893, a Partidului social-democrat al muncitorilor din România, încep să se formeze în întreaga țară cluburi muncitorești. La Brăila, clubul se înființează la 19 martie 1895, cu 175 de membri. La începuturile lui aprilie, numărul membrilor crescuse la 277 și ritmul sporului se menține, ceea ce face ca „Lumea Nouă”, organul central socialist din București, să afirme, în numărul din 25 mai același an, că „Brăila a ajuns unul din centrele puternice ale socialismului românesc”.

O deosebită reacție a provocat în rindurile brăilenilor chestiunea românilor din Transilvania — sentiment de afecțiune care se manifesta pe tot cuprinsul țării, dar mai ales la Brăila unde se găseau numeroși români transilvăneni. În oraș exista secția locală a societății „Carpați” al cărei președinte, un român transilvănean, era profesorul Tacit; societate care organiza diferite manifestări de solidaritate cu lupta românilor de peste munți. „Lupta Națională” (singurul ziar de acest fel dincoace de Carpați, 29 august 1893 — 30 aprilie 1895), din 28 aprilie 1894, menționează că în ziua de 19 aprilie s-a ținut o mare întrunire de protest la Brăila, cu prilejul procesului Memorandumului în care au fost condamnați fruntași politici din Transilvania, convocată de secția locală a Ligii culturale, de comitetul studenților brăileni și de ziarul local „Lupta Națională”. În fața unui imens public, steagul societății „Carpați” era indoliat, oratorii au înfierat procesul intentat memorandiștilor. Întrunirea s-a terminat printr-o mare manifestație în care, cei prezenți s-au strîns într-o horă uriașă și cu care prilej a răsunat marșul „Deșteaptă-te române”.

Specific acestei perioade este faptul că aproape toate gazetele susținute de

partidele politice apar și dispar, după cum susținătorii acestora sint sau nu la putere. De aceea continuitatea unui ziar în timp este mică. Totuși, „Mesagerul de Brăila, ziar politic, literar, comercial și științific” reușește să se mențină, cu întreruperi, din 1879 pînă în 1905, șapte serii de apariții. Alt ziar cu o viață mai lungă, „Bomba”, organ al partidului național-liberal, a apărut între 1885—1902, cu inevitabile întreruperi. Cele mai multe publicații apăreau săptămînal. Primul ziar cotidian a fost „Mercuriu” (Ermis — în grecește), apărut în 1880. Primează ca număr gazetele partidului național-liberal care se aflau în polemică directă cu oficiile partidului conservator sau cu gazetele grupărilor dizidente, destul de numeroase.

Începutul secolului al XX-ilea găsește muncitorimea brăileană mai bine organizată. Au loc acum o serie de greve și acțiuni revendicative: la 13 august 1900 are loc greva căruțașilor și docherilor, la 23 iulie 1902 o alta, transformată în grevă generală, cu participarea a mii de muncitori, care durează trei zile⁶. O grevă importantă prin proporțiile ei, 18 zile, cît și prin semnificația, fiind printre cele mai însemnate mișcări ale muncitorilor români înainte de primul război mondial, este cea din 1910 împotriva „carnetelor” sau „condicuteilor” muncitorilor. Greva izbucnește la 27 mai sub conducerea lui Ștefan Gheorghiu, secretarul sindicatului lor pe țară și a lui Ștefan Grigoriu, secretarul sindicatului muncitorilor din port⁷. Altă grevă de proporții, 12 000 de greviști și simpatizanți, are loc în aprilie-mai cu o paralizare a activității portului de 21 de zile, cînd muncitorii străbat orașul purtînd steaguri roșii⁸. De aceste numeroase manifestări ale muncitorilor brăileni se leagă și numele poezilor Ștefan Petică și Ion Păun-Pincio, al pictorului Teodorescu-Sion sau al lui Panait Istrati și N. D. Cocea care va conduce o delegație a filialei Brăila la prima conferință generală a sindicatelor și cercurilor socialiste „România muncitoare”, între 13/26 — 15/28 august 1906, la București, în sala Eforiei. Detalii despre mișcarea socialistă din această perioadă aflăm dintr-un articol intitulat „Un ceas de evocare al țărnicurilor dunărene cu N. D. Cocea 9: „Și într-o Joi sau Vineri, seara, am fost dus la sediul socialiștilor brăileni. Dacă-mi amintesc bine, sediul lor era pe str. Regală (astăzi Republicii) colț cu str. Plevnei într-o odăiță, în care se găseau așezate pe lîngă pereți mai multe bănci, pe peretele din fund portretul lui Karl Marx înconjurat de un streag roșu, iar în față o estradă și o măsuță — amvonul oratorilor înflăcărați. Pe bănci nu erau mai mulți de 8—10 inși. Era și Panait Istrati. Tot în acea seară la lumina unei lămpi cu gaz am fost nevoit să mă

urc la tribună și să vorbesc. La început nu prea știam despre ce să-mi întrețin auditoriul meu, dar pe urmă m-am mai încălzit și am ținut un discurs care a avut un răsunet extraordinar, succes, ce mai!...” „În prima epocă (octombrie-noiembrie 1906) am scos „Desrobirea” numai cîteva numere”.

Această evocare e importantă pentru faptul că aduce noi date: ziarul „Desrobirea” a cunoscut două serii de apariții, una pînă la Conferința generală a sindicatelor și cercurilor socialiste din 13 28—15 28 august 1906 (și nu octombrie-noiembrie 1906 cum evocă din memorie N. D. Cocea), ținută la București, cînd „s-a discutat apariția ziarului nostru” și va înceta apoi, iar seria a doua de la 1 februarie — 13 mai 1907. După cum afirmă S. Semilian, care a văzut această serie, „Anexată la colecție, se află următoarea adresă trimisă către Academia Română:

„Domnule Bibliotecar,

„Ca răspuns la onor. Dv. din 15 XI. a.c. (1907 n.a.), am onoare să vă răspund că ziarul „Desrobirea” și-a suspendat apariția, în urma prigonirilor întreprinse de guvernul liberal împotriva muncitorimii.

„Cînd împrejurările vor permite reapariția ziarului, ne vom face o plăcută datorie să-l trimitem Academiei Române.

„Primiți, vă rog, Domnule Bibliotecar, asigurarea stimei ce vă păstrez, p. Administrator.

N. D. Cocea”.

Un alt ziar socialist apărut pînă la primul război mondial a fost „Tribuna transporturilor, organul Uniunii sindicale a muncitorilor din transporturi pe apă și uscat din România”, apărut la Brăila între 24 februarie 1913—13 iunie 1915. De acest ziar se leagă numele lui Ștefan Gheorghiu, Panait Istrati, C. Racovski, M. Gh. Bujor, I. Negrulescu și alții. Ziarul va demasca situația grea a muncitorilor din porturi, în special din Brăila, în preajma primului război mondial. În timpul primului război mondial presa muncitorească a fost interzisă. După anul 1918 presa socialistă va reapare și se va dezvolta mai pregnant.

Încă spre sfîrșitul secolului al XIX-lea, ziarele începuseră să-și schimbe fizionomia, luînd o înfățișare europeană, dînd predilecție știrilor și evenimentelor zilei. Presa începe să folosească serviciile sucursalelor din București ale unor agenții străine, care se înființează pe baza unor contacte încheiate de guvernul român. Între 1877—1888 a funcționat sucursala agenției franceze „Havas”, intitulată „Agenția Havas a României”. După denunțarea contractului cu această agenție, guvernul a încheiat o convenție cu agenția austriacă „Corrbureau”, prin aceasta realizîndu-se și legătura cu agenția germană „Wolf” și cu agenția engleză „Reuter”. În 1889 a fost organizată o agenție telegrafică proprie — „Agenția Română”, care a funcționat pînă în 1916¹⁰. Se dezvoltă baza materială a tipografiilor prin introducerea de noi utilaje tehnice, rotative de tiraj, instalații pentru zincografiere, linoti-

6. C. Marinescu, I. Brezeanu, „Luptele muncitorilor din portul Brăila între anii 1900 și 1905”, în „Studii și articole de istorie”, X (1967), p. 88—91.

7. N. G. Munteanu, Brezeanu-Tudoran, „Din istoria luptelor greviste ale proletariatului din România”, vol I, p. 99—120.

8. Pentru toate grevele vezi și C.C. Giurescu, „Istoricul orașului Brăila”, Ed. științifică, București, 1968, p. 226—231.

9. „Ancheta”, ziar brăilean, 1 iulie, 1933

10. Constantin Antip, „Istoria presei”, Academia „Ștefan Gheorghiu” București, 1973, p. 93—94. Mai vezi și: Octavian Butoi, „Din istoria agențiilor de presă”, „Analele Universității București” — seria filozofie, nr. 1, 1970.

nuri. Cele mai multe ziare se tipăreau în tipografia lui Pericle M. Peslemalgoglu. Dar cea dintâi gazetă cu adevărat modernă, scrisă îngrijit și bogată în informații, a fost „Conservatorul Brăilei” seria a II-a, care apare între 6 decembrie 1901—1908, cotidian, cu mici întreruperi. Din 11 iunie 1908 se transformă în „Conservatorul democrat”, foaie de scurtă durată, pînă la 19 octombrie 1908, a organizației takiste din Brăila.

O statistică a Academiei Române din 1912 arată că la Brăila au apărut 31 de periodice, față de 35 la Craiova, 42 la Iași și 306 la București.

În timpul primului război mondial în urma unei dispoziții a guvernului, pe ziua de 26 septembrie stil vechi, 1916, presa brăileană, ca și din alte orașe din țară, a fost suspendată.

Brăila va sta sub ocupația străină din ziua de 23 decembrie 1916, ora 12 și jumătate — atunci pătrund în oraș trupele germane — pînă pe 11/24 octombrie 1918, cînd în oraș intră primele trupe românești: un batalion din regimentul 10 vînători și o baterie a regimentului 7 artilerie¹¹. Brăila a avut mult de suferit pentru că se afla în vecinătatea frontului.

O caracterizare lapidară ne spune că: „în răstimpul dintre cele două războaie mondiale Brăila scade sub raportul exportului de cereale românești și crește sub raportul industrializării și al manifestărilor culturale”, iar „în timpul celui de-al doilea război mondial, importul și exportul Brăilei au scăzut vertical”¹².

Pe scurt, putem spune că, partidele politice existente în țară în perioada pe care o studiem, își găsesc reflectarea în organizațiile locale și presa aliniată acestora. Va dispărea presa conservatoare. Datorită noilor condiții social-politice, au loc mari schimbări și în diversificarea și orientarea în general a organelor de presă. „Presa independentă, care nu se declara formal pentru un partid anume, s-a lărgit, cunoscînd și ea modificări ale momentului istoric dat. Înfruntînd mari greutăți, s-a reorganizat și s-a dezvoltat presa muncitorească și socialistă. Elementul esențial nou în dezvoltarea întregii prese române între 1918—1944 l-a constituit apariția presei comuniste”¹³.

Partidul național-liberal are ca organ de presă „Dunărea de jos”, care apare la 4 aprilie 1921. Organul local al partidului național, al transilvănenilor, este „Naționalul (1925), al naționalistilor-democrați. ale lui N. Iorga sînt organele „Semănătorul” (1924) și săptămînalul „Paza Țării” (1924), partidul poporului al guvernului Averescu are săptămînalul „Îndreptarea Brăilei” (1921), iar Partidul țărănesc care, după fuziunea cu Partidul național, va deveni Partidul național-țărănesc, are ca organ de presă „Secera” (1920).

Starea de efervescentă a maselor populare și creșterea impetuoasă a acțiunilor revoluționare ale clasei muncitoare au permis și apariția mai multor organe de presă socialiste: „Sfatul muncii. Organul mișcării sindicale din Brăila și Galați” (1919), săptămînal. Din anul I, nr. 8 (24 februarie 1919)

și schimbă titlul în „Republica socială. Organ socialist-comunist”. Cenzurat în an. I, nr. 9 (3 martie 1919), a rămas cu titlul „Sfatul muncii” pînă la sfîrșitul lunii martie. Iată ce menționează „Curierul” din 15 martie 1919 la rubrica „În glumă” sub titlul „Un ziar fără cap” (e vorba de „Sfatul muncii”): „Ziarul socialist din localitate apare de vreo două săptămîni fără denumirea lui, sau cum i se zice în tipografie, fără cap. Patronii lui spun, că cenzura și-a pierdut capul, cînd l-a tăiat pe al ziarului, iar aceasta la rîndul ei susține că redactorii sînt lipsiți de cap, cînd vor să-i pună unul revoluționar. Pînă una alta, cel fără cap e ziarul, care totuși mișcă din coada ce i-a rămas”.

Aceasta nu constituie decît unul din multiplele abuzuri ale cenzurii față de presa socialist-comunistă sau a organelor de presă progresiste și independente de după război. Același ziar, din 19 august 1919, caracterizînd cenzura și măsurile ei abuzive, conchidea: „În orice caz, cenzura nu constituie numai un rău; ea constituie și o rușine”. De multe ori gazetele apăreau cu spații libere în coloanele pașinilor ca urmare a foarfecului cenzurii.

Alte ziare socialiste au fost: „Muncitorul Brăilei” (1919), „Muncitorul socialist, ziar săptămînal al Partidului socialist și al sindicatelor din Brăila” (1920). „Brăila socialistă” (1926). Tot în această perioadă apare „Tribuna porturilor. Organ oficial al Uniunii muncitorilor manuali și căruțași din porturile României” (1923).

„S-au împlinit trei ani de cînd muncitorii Brăilei, manifestînd pe străzile orașului, au protestat contra intrării în război, cerînd neutralitate nedefinitivă și loială. Și, totuși, mobilizarea s-a decretat și muncitorii și-au făcut datoria mai bine decît cei care țeau război... Pagubele pentru orașul Brăila sînt atît de mari, încît cei mai cu cap din conducătorii noștri nu-și vor da seama decît foarte tîrziu de adîncă mizerie ce au lăsat-o războiul în masele muncitoare”¹⁴. Iar pe plan politic, „Din 1918, dela armistițiu și pînă astăzi, în interval de 4 ani — va scrie „Muncitorul, ziar politic independent”¹⁵ — s-au strecurat 8 cabinete... Dela armistițiu și pînă astăzi am dus-o tot într-o criză politică internă și externă. Partidele politice se războiesc între ele, pentru a ajunge individuale, puterea. Imediat ce un partid a putut ajunge la putere, celelalte din opoziție încep campania de răsturnare”.

E perioada cînd are loc procesul de radicalizare a maselor și se va duce lupta de clarificare ideologică, de reorganizare a sindicatelor. Organele de presă prin rolul lor afisat de agitator și organizator colectiv au căutat să desfașoare o muncă de propagandă în rîndul muncitorilor în vederea înarmării acestora cu teoria și practica revoluționară pentru edificarea unei societăți lipsite de exploatare și asuprire.

Lupta dusă în coloanele ziarelor socialiste și sindicale are rezultate fructuoase. Astfel, va scrie redactorul M. A. (Mitică Arion) al ziarului „Muncitorul socialist” în 15 ianuarie 1920, „cu toată starea de asediu, cu toată

cenzura, cu toate prigonirile, cu toate coruperile, în sfîrșit cu toate mașinațiile clasei dominante de a ne da înapoi, de a ne dezbină, n-au reușit... noul an 1920 ne găsește cu un total de 14 sindicate, care înnumără 4832 membri... deci doar de la 1 ianuarie 1919 pînă la 11 ianuarie 1920 avem un spor de 12 sindicate și de 4201 membri, ceea ce constituie un adevărat progres, mai ales dacă ținem seama și de succesele obținute de fiecare sindicat în parte în lupte cu patronii”. Grevele se vor întîi. Muncitorii din diferite sindicate se vor solidariza. Unele sindicate se vor uni. În presa socialistă ca și în cea „independentă” găsim numeroase informații despre diversele acțiuni greviste întreprinse de sindicatele muncitorilor portuari, tipografi, ceferiști, molarari, electricieni, metalurgisti. În articolul de fond intitulat „Un sistem” din ziarul „Curierul”, 18 aprilie 1920, citim: „O nouă grevă la Căile Ferate! A citea? Ar fi greu să răspundă cineva la această întrebare... Căci grevele de la Căile Ferate se țin lant și se repetă cu regularitate la o lună sau două de interval... În minile acestor muncitori, greva nu mai e arma legală de care se pot servi pentru obținerea îmbunătățirii lor materiale, ci o armă de altă natură. Ea face parte dintr-un sistem de luptă pentru izbînda ideilor politice ale celor care voiesc o schimbare totală și repede a organizației sociale de astăzi și care nu vād reușita pe căile firești și legale propovăduite de teoreticienii lor, a acestor idei”. Lupta „pentru ideile politice va costa, pe muncitorii socialiști, numai în 1919, 387 zile de închisoare, în afară de alte șicanări și concentrări”. În această luptă „pentru izbînda ideilor politice” se încadrează și problema transformării partidului socialist în partid comunist.

Membrii organizației socialiste din Brăila hotărăsc transformarea lor în secție a Partidului Comunist, în urma Congresului de constituire a Partidului Comunist Român din 8 mai 1921. Comuniștii și socialiștii brăileni vor milita pentru cauza proletariatului din țara noastră și vor fi solidari cu lupta proletariatului din alte țări, exprimînd o poziție profund internaționalistă, oglîndind în paginile ziarelor transformărilor survenite după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie în Rusia Sovietică, grevele din Italia, Franța, Iugoslavia, Cehoslovacia, Bulgaria și Germania. Nu se mulțumesc numai cu forma agitatorică, ci, revin și reiau faptele și le analizează. În afară de articolele teoretice publicate în această perioadă, redacțiile încep să-și îndeplinească tot mai mult rolul lor de propagandist și agitator colectiv. Se vor organiza diferite consfătuiri în cadrul Cercurilor socialiste și ale Tineretului muncitor pe teme politice sau de cultură ținute de militanți revoluționari, vor duce o intensă propagandă revoluționară în rîndul țărănimii.

În această perioadă mai apar ziarele „Tribuna transporturilor. Organ oficial al Uniunii muncitorilor manuali și căruțași din porturile României” (1923), „Brăila socialistă, foaia secțiunii Partidului Socialist din Brăila” (1926) și sub îndrumarea partidului aflat în ilegalitate, gazetele „Luptătorul” (1928) și „Tribuna transporturilor” (1928—1929). Ca periodic ilegal se va răspîndi în Brăila „Farul

11. S. Semilian: Istoria presei brăilene, Brăila, 1927, p. 156.

12. Constantin C. Giurescu. „Istoricul orașului Brăila”, Editura „Științifică”, București, 1968, p. 267—288.

13. Constantin Antip, op. cit. p. 151

14. „Muncitorul socialist”, 30 noiembrie, 1919, articolul „Muncitorii și războiul.”

15. Nr. 4, 29 ianuarie 1922.

Dunării" (1934), multiplicat la Galați, cu informații din activitatea muncitorilor portului.

În timpul crizei economice, la fel ca în întreaga țară, au loc acțiuni revendicative care să frîneze șomajul și reducerea repetată a salariilor. La șantierul „Franco-Român” (azi Întreprinderea „Progresul”) unde erau amenințați cu șomajul peste 1200 de muncitori au loc mari demonstrații. „La șantierul „Franco-Român” s-au întîmplat zilele acestea incidente provocate de comuniști — consemnează ziarul „Ancheta” din 21 iulie 1931 — ... Comuniștii au găsit aici un teren minunat de instigare în rîndurile muncitorilor amenințați de spectrul foamei. Ei au venit în corpore la șantier, au manifestat cu sgomot, și s-au dat la acte cu cari ne desobișnuisem încă de la greva generală din 1920”... În timpul grevelor din februarie 1933 din București muncitorii brăileni ceferiști, din port, marinarii comunică că sînt solidari cu lupta lor. Din cînd, în cînd presa burgheză anunță acțiuni comuniste în Brăila, organizate de Partidul Comunist Român aflat în neagră ilegalitate. „... La domiciliul acestuia — e vorba de tipog-

graful Dionisie Manea — s-au găsit manifeste cu caracter incendiar, și cari s-au dovedit că ar fi fost tipărite la sediul nucleului descoperit în Capitală”

Activitatea partidului se va răsfrînge și asupra școlii. În legătură cu aceasta un rol însemnat l-a avut și presa; „Școlarul leninist” (1932), „Tînăra generație” (1934) etc, publicații care au avut un puternic ecou în rîndurile elevilor de la Liceul „Nicolae Bălcescu”. Din procesul verbal al Conferinței Diriginților, încheiat la 27 noiembrie 1935, reiese clar că în această școală au circulat manifeste comuniste printre elevii ultimei clase”

Ca organ al Cercului de studii și cercetări locale al orașului și ținutului Brăila, între 1929—1940, apare „Analele Brăilei”, revistă de cultură regională, cu o apariție, la început, în două luni, apoi trimestrial. Persecutiv, în unul din articolele sale pu-

16. „Ancheta”, 23 iunie 1932

17. Prof. Vasile A. Cocoș, „Liceul „Nicolae Bălcescu” — Brăila, 1863—1963”, p. 67.

blăcat în această revistă, referindu-se la punctele schiței de program adoptate, spunea că aceasta „dovedește din partea inițiatorilor și rivnă, și mai ales competență. Fără de care nu s-ar putea rupe cu acel romantism al cercetărilor regionale, reduse în majoritatea lor la stilizarea îndoielnică a unui ziarism de autentică notă provincială...”. Dar revista, pe tot parcursul apariției, a întîmpinat mari greutăți „din pricină că Primăria Brăila a refuzat net orice sprijin — și l-a refuzat, în chip sistematic și organizat — întregii mișcări. Revista ar fi dispărut chiar, dacă nu găseam un tipograf înțeleghător să ni-o tipărească pe datorie!”

În 1938, apăreau la Brăila 22 de ziare, reviste și buletine, între care trei cotidiene: „Cuvîntul”, „Ancheta” și „Expresul”.

V. GHEORGHÎĂ

18. Enciclopedia României, vol. II, p. 545.

creionări

LA CAPĂT DE PĂMÎNTURI

Scobită parcă-n trup de valuri spumegînde, Delta plutește-n leagănul de ape răsfirîndu-și cu dărnice armonia. O Dunăre și-un lut fierbînd în propria-i tărie îi patronează tandru dulcile metamorfoze.

Regenerat de ape, pămîntul răzbește aici spre lumină prin porii sensibili ai întinderilor acoperite de stuf, înobilat cu inspirata titulatură de „aur verde al Deltei”. În freamătul și foșnetul său, mustește dor de viață și-o molcomă chemare spre limanuri păstrătoare de liniști.

Năvalnice raze de soare își impletesc aici căldura cu foșnetul mut al apelor, străpunse din cînd în cînd de țipete stridente de țigănuși sau lișițe zburdalnice.

Sub pături străvezii de ape, zvicnirile argintii ale necuvîntătoarelor vestesc lungile agonii ale sturionilor căutîndu-și pentru suprema clipă, călduțe sălaşuri.

Iar în nopțile cu lună, lotci lungi și-ntunecate se-ntoarnă-n unduioase șiruri spre așezări zidite parcă-n trup de sălcii, purtînd în pîntece năvoadele obosite de mișcătoare roade.

E aici o îmbinare de farmec cu a tăcerii dense liniștitoare legănare, un cap de pod spre amintiri și gînduri ce îți îneacă firea în calde îmbătări.

Turiști veniți din patru colțuri ale lumii visează aici în paturi plutitoare, ascultînd de la natura aflată-n veșnică schimbare, a scurgerii de viață dezlegate taine.

Apoi, din vreme-n vreme, moderne albi plutoare duc spre cetăți cu freamăt de industrii, impunătoare stivuirii de materii, urmînd a fi înghițite-n lanțuri de prefaceri. Și simți aici, la capăt de pămînturi, cum un trecut pierdut în alte ere, își scaldă nemurirea în zbuciumuri moderne ale unor timpuri noi.

Plutînd parcă-n vreme, bătrîni pescari te poartă prin hățisuri de liane de Letea, și-ți povestesc cu glas de patimi despre-a pămînturilor și-a apei necontenită-ngemănare.

E un colț de rai, cu porți de plante rare cîntîndu-și simbioza, e-un dor și o poveste caldă despre al mișcării, veșnic dans de ape.

Vezi stuful prins de soluri, apoi nu vezi decît ape, sub aripi mari de păsări vezi iarbă plutitoare.

În Deltă, totul parcă fierbe în crîncenă-ncețtare, din care viitorul mindru răzbește-n trup firav de trecut virgin.

Găsești aici lumină, și stuf, și flori, și pelicani, și iepuri, și pești, dar mai găsești și ceasuri de tihnă și-mpăcare, de armonie cu natura, ne regăsim pe noi.

Delta — mirific colț de țară.

VASILICA GRADEA

„JURNALIST” — U. R. S. S.

FOTOREPORTAJUL ÎNTRERERII SOCIALISTE

Sub titlul „Cum fotografiem întrecerea ?” numărul din octombrie 1975 al revistei sovietice „Jurnalist” dezbate unele probleme legate de fotoreportaj. Într-o notă a redacției se arată că aproximativ cu un an și ceva în urmă revista a tratat pe larg problema fotoreportajului pe tema întrecerii socialiste în muncă. De atunci, continuă să sosească foarte multe scrisori și este interesant de menționat că nu numai din partea unor corespondenți de presă, dar și din partea fotoamatorilor. Așa, de pildă, B. Dolmatovski, un fotoamator din Moscova, în scrisoarea sa subliniază faptul că este extrem de greu să redai în imagini fotografice amploarea întrecerii socialiste.

Foarte mulți cititori se adresează redacției cu rugămintea de a continua dezbateră pe această temă. Revista publică părerile unor binecunoscuți fotocorespondenți sovietici.

Anatoli Garanin fotocorespondentul revistei „Sovetskii Soiuz” este de părere că în activitatea corespondenților foto se manifestă foarte mult șablonul. În ziare și reviste vedem, de obicei, portrete ale frunțașilor în producție, oameni la locul lor de muncă, vederi generale ale unor șantiere, secții. Se lucrează cu încă prea puțină fantezie. Desigur — scrie Anatoli Garanin — nu vrem fotografie de dragul fotografiei, efect pur și simplu de dragul efectului. Dar este nevoie de mai multă imaginație.

De ce n-am arăta, în imagini fotografice, de pildă, și greutățile de care se lovește uneori întrecerea socialistă ? Ar fi nevoie de asemenea de mai mult spațiu în coloanele presei pentru că este aproape imposibil să prezinți amploarea întrecerii socialiste într-o singură imagine, ar trebui cel puțin trei-patru.

Victor Goncarencu, fotoreporter la ziarul „Vitebskii rabocii” consideră că accentul în fotoreportaj nu trebuie pus pe redarea imaginii mașinilor și a diferitelor echipamente industriale, ci pe prezentarea oamenilor, a sentimentelor și gândurilor lor. Este, totodată, de părere că în fotoreportaj nu se pot da rețete, sfaturi general-valabile pentru toate împrejurările.

Leonas Grubinskas socotește că este important ca omul să nu simtă că este „pîndit” de obiectiv. Este foarte greu ca fotoreporterul să rămână nevăzut și neobservat, dar trebuie să tindă spre acest țel. Uneori trebuie să piardă extrem de mult timp, așteptînd momentul cel mai prielnic. Dar numai în felul acesta se pot realiza fotografiile care redau imagini veridice.

Pentru Igor Gavrilov de la revista „Ogoniok” importantă este redarea lumii interioare a oamenilor muncii. Un zîmbet, un gest, de cele mai multe ori exprimă mai mult decît imaginea celor mai moderne mașini și agregate.

NEUE DEUTSCHE PRESSE — R. D. G.

SCHIMB DE INFORMAȚIE, SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

În nr. 20 din 2 octombrie 1975, Rudolf Harnisch, președintele secțiunii ziariștilor din domeniul construcțiilor publice articolează articolul „Unitatea dintre calificare, schimb de informație și schimb de experiență”.

Începînd din anul 1971 secția industriei construcțiilor a Filialei din Berlin a Uniunii ziariștilor organizează anual cursuri de calificare cu scoaterea din producție pentru membrii săi. Deoarece în centrul programului de studiu temele privind politica de construcții precum și problemele de creație gazetărească, probleme care privesc toate filialele, de la început au fost invitați la aceste cursuri colegii de la alte filiale.

Sîntem de părere că într-un domeniu atît de important al producției materiale, ca cel al construcțiilor dobîndirea informațiilor nu poate fi lăsată numai pe seama unor conferințe de presă pe linie de stat. Conducerea secției consideră că una din principalele sarcini a Uniunii ziariștilor este înfăptuirea unității dintre informare, calificare, schimb de experiență și de idei.

Se înțelege că avem nevoie de interlocutori competenți. În decursul anilor în repetate rînduri au ținut expuneri, în fața membrilor secției de construcții, ministerul industriei construcțiilor, secretarii de stat și adjuncții ministrului, președintele și vicepre-

ședintele Academiei de construcții precum și alte personalități din industria construcțiilor din R.D.G.

Se înțelege, n-ar fi de ajuns dacă conducerea secției s-ar limita numai la colaborarea cu cadrele centrale. În cadrul cursurilor și al vizitelor cu caracter documentar putem învăța foarte mult și de la specialiști și lucrători ai industriei construcțiilor.

Pentru membrii secției de construcții au fost foarte instructive și interesante consfăturile comune organizate cu celelalte secțiuni ale filialei noastre: ele au dus la aprofundarea cunoștințelor și la elucidarea unor noi conexiuni problematice. Astfel a fost foarte utilă o consfătuire comună organizată cu membrii secției de ziariști economiști, în cadrul căreia reprezentanții celor mai importante ramuri industriale legate de construcții au informat despre sarcinile și problemele construcției în sfera transporturilor.

Colaborarea permanentă a ziariștilor cu redactorii ziarelor de specialitate duce la omogenizarea secțiilor. Redactorii ziarelor de specialitate, în cele mai multe cazuri, sînt ingineri calificați sau economiști cu practică gazetărească, dar care nu dispun de o pregătire gazetărească sistematică. Colegii noștri de la ziarele de specialitate își exprimă adeseori dorința de a urma cursuri de perfecționare gazetărească post-universitară.

O CONTRIBUȚIE LA DEZVOLTAREA PEDAGOGIEI MASS-MEDIA

Pentru a te cultiva trebuie să te informezi.
Pentru a te informa trebuie să înveți cum
să te informezi.

Această axiomă, care constituie leitmotivul cărții lui J. F. Bazin *, se impune astăzi, în condițiile noului ritm de dezvoltare și ale avalanșei informaționale, mai pregnant ca oricând.

Alături de celelalte mijloace de comunicare în masă, presa scrisă participă la formarea permanentă a oamenilor, completând învățământul. Pentru ca presa să-și îndeplinească misiunea sa pedagogică este necesară nu numai îmbunătățirea condițiilor în care informația este emisă, ci și cele în care ea este receptată.

În întimpinarea acestui din urmă deziderat, J. F. Bazin, inspirându-se din experiența acumulată ca ziarist și profesor în domeniul tehnicilor de expresie, propune ca metodă de înțelegere, alegere și clasare a informației, revista presei.

Într-o manieră clară și practică de manual, cartea teoretizează și reactualizează această metodă, adăugându-i noi valențe în direcția folosirii ei atât în scop informativ cât și în scop formativ. Prima parte a lucrării abordează natura și importanța revistei presei, oferind o imagine globală a domeniilor de aplicare în ordinea apariției lor. Structura acestei părți se bazează pe criteriul funcțiilor pe care le îndeplinește metoda revistei presei în raport cu diferite categorii ale populației, funcții sintetizate în tot atâtea titluri de capitole și anume: pentru ziarist: **un mijloc de a informa** pentru fiecare dintre noi: **un mijloc de a se informa** pentru cei ce studiază: **un mijloc de a se forma**.

În primul capitol, autorul urmărește rolul și modalitățile de abordare a acestei metode din punctul de vedere al profesioniștilor presei, de la apariția ei, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, până astăzi, marcând principalele etape parcurse.

Revista presei a apărut, ca mijloc de a informa pe cititori, sub forma reproducerii integrale sau parțiale a unor articole apărute în alte publicații. Metoda în această accepțiune — apreciază pe drept cuvânt autorul — stă la baza apariției agențiilor de presă. De-abia mai târziu agențiile vor folosi alte mijloace corespunzând altor surse de informare. Ulterior, revista presei a constituit o unitate redacțională, o rubrică, iar în cazul în care acoperea întreaga suprafață redacțională, chiar un gen în sinul presei. Istoria presei consemnează numeroase publicații „reproducătoare“ cu tematică generală sau specializată, dintre care niciuna nu a reușit să se impună publicului pentru mai mult timp. Mai ales după cel de-al doilea război mondial, interesul pentru această formulă s-a micșorat până la dispariție. În locul ei s-a impus aceea a ziarului „condensat“ — „digest“.

Dacă pentru ziariști revista presei reprezintă un mijloc de a informa, pentru cititori ea poate deveni un mijloc de a se informa. Această din urmă modalitate de utilizare face obiectul celui de-al doilea capitol. Ea constă în adunarea diverselor publicații,

extragerea informațiilor și opiniilor privitoare la unul sau mai multe subiecte de actualitate și compararea lor.

Dacă primele două capitole ale lucrării se referă la domeniile de aplicare, am putea spune, tradiționale, capitolul al treilea abordează o nouă formulă de revistă a presei apărută în ultimii ani și anume exercițiul pedagogic. Aici funcția informativă, caracteristică în cazurile abordate anterior, trece pe planul al doilea, precumpănitoare devenind funcția formativă. Exercițiul nu tinde să informeze și nici măcar să suscite vocația ziaristică, ci urmărește să învețe pe cursant cum să se informeze și cum să se exprime. În condițiile în care inițierea în domeniul mijloacelor moderne de expresie și comunicare începe să cîștige teren pe plan mondial, în învățământul de diferite grade, de la cel școlar la cel superior, se impune necesitatea elaborării unei metodici adecvate. Or, printre celelalte metode de inițiere în practica informației, revista presei ne este recomandată ca fiind cea mai completă și mai formativă, ca nucleul unei adevărate pedagogii. Concluzia acestui capitol, sprijinită și pe părerea altor specialiști, este aceea că revista presei oferă o nouă cale de instruire sau de formare cetățenească. Bine folosită, poate să trezească interesul față de evenimentele de ordin politic, economic și social.

Bogat ilustrată prin exemple, partea a doua a cărții consacrată tehnicilor de elaborare a revistei presei în cele trei domenii de aplicare menționate mai sus, reprezintă un prețios îndreptar atât pentru profesioniștii comunicării cât și pentru neprofesioniști. Fiecare dintre cele trei capitole ale acestei părți — revista presei pentru ziarist, pentru cel ce dorește să se informeze și pentru cursanți în perioada studiului — prezintă întregul film al operațiilor care duc la scopul propus. Astfel, ziaristul găsește în paginile care îi sunt destinate indicații precise în legătură cu maniera de cercetare a surselor, cu exigențele redactării revistei presei în stare brută, a analizei de presă necomentată și a celei comentate, cu titrarea, litera și ilustrarea acestui gen; cititorul obișnuit este inițiat în tehnica alegerii publicațiilor, a modului de conservare, clasare și fișare a materialelor în cadrul dosarelor; în sfârșit, sînt precizate etapele exercițiului pedagogic, de la pregătirea lui, prin alegerea temei, selectarea citatelor, organizarea materialului în scris, prezentarea orală însoțită de circulația documentelor și prezentarea materială a tabloului lor, până la modul de conducere a discuțiilor de către profesor.

Deși cartea lui J. F. Bazin se sprijină în primul rînd, așa cum este și firesc, pe experiența presei franceze, actualitatea problematicei abordate, riguroasa științifică a prezentării și noutatea soluțiilor de ordin practic pe care le oferă o recomandă ca pe o contribuție la dezvoltarea pedagogiei mijloacelor de comunicare de masă, a acestei tehnici, în curs de dezvoltare.

*) Jean-François Bazin — „La revue de la presse“, L'expression au service de l'homme“, Paris, Chotard et Associés Editeurs.

BREVET DE ZIARIST ÎN MINNESOTA

Convorbire cu d-l ROBERT L. JONES
Decanul Facultății de ziaristică și comunicații de masă
Universitatea „Minnesota”—S. U. A.

La ora cînd Minnesota intra în Uniune, la Minneapolis, orașul său cel mai mare, ființa deja o instituție de învățămînt superior. Aici, destul de aproape de izvoarele fluviului Mississippi, în decembrie 1869, John Pillsburg, regent, senator și apoi guvernator rostea discursul inaugural. S-a început cu 13 studenți. Azi sînt 51.000.

La Universitatea Minnesota ființează de aproape 60 de ani Școala de jurnalism și comunicații de masă, cum i se spune facultății de ziaristică în nomenclatorul local. Una din cele 61 de școli, membre ale Asociației americane a școlilor și departamentelor de presă. Directorul său, profesorul doctor Robert L. Jones, ne-a furnizat informații care privesc organizarea și ambițiile facultății în pregătirea și perfecționarea ziaristilor.

— Cum s-ar putea rezuma identitatea școlii pe care o conduceți ?

— Cu toate că a fost creată cu mult timp în urmă, școala noastră are configurația unei instituții moderne, prin scop și mijloace de instrucție profesională. Privim și tratăm ziaristica ca pe un domeniu complex. Ca disciplină de studiu, jurnalismul include teoria și practica comunicațiilor de masă, în contextul dezvoltării istorice dar și al exigențelor contemporane, dezvoltarea experienței și cunoașterii tehnicii de lucru, necesare în practicarea cu succes a presei scrise, vizuale și orale. Ziaristul de prestigiu trebuie să știe bine lumea în care se mișcă. Avem nevoie de cunoștințe de istorie, economie, artă, literatură, de limbă, în atîtea alte domenii ale științelor sociale și naturii. Dorința școlii este să trimită în diversele sectoare ale comunicației de masă, inclusiv în învățămînt și cercetare, bărbați și femei cu o largă pregătire culturală și demonstrînd o serioasă educație profesională în ziaristică.

Școala de jurnalism și comunicații de masă oferă programe pe trei nivele : cursurile „undergraduate” care acordă prima diplomă cea de „bachelor” ; cursurile „graduate”, încheiate cu titlul de „master” ; cursurile de acordare a titlului de doctor în filozofie.

— Dacă ați vrea să vă referiți la condițiile în care se pregătesc studenții.

— Ca în orice școală, firește, sălile de clasă, laboratoarele, biblioteca — toate adunate în această

clădire, Murphy Hall, unde ne și aflăm acum. Facilitățile școlare au în vedere echipamentul de dactilografie, laboratoare pentru reclame, fotografii, film. Murphy Hall, una din primele clădiri din învățămîntul american, dedicată exclusiv pregătirii ziaristice, are biblioteca sa de strictă specialitate. Terenul mînos în vederea redactării de materiale îl constituie „laboratorul” metropolitan, instituțiile și evenimentele de tot felul din aria orașelor gemene St. Paul și Minneapolis : oficiile guvernamentale, capitolul, băncile, antreprizele sociale, industria, teatrele, asociațiile sportive.

Avem aici un larg grup de agenții de comunicații. Asociația publicațiilor din Minnesota, Asociația cotidenelor din Nordwest, patru ziare metropolitane precum și gazete suburbane, comunitare, magazine specializate, birouri regionale pentru Associated Press și United Press International, peste 30 stații radio, 6 stații de televiziune.

— Cum sînt rezolvate aspectele financiare ale studenților ?

— Mare parte din ei suportă singuri cheltuielile legate de existența în universitate. Există patru surse principale de venituri în cazul studenților : serviciu pe durata studiilor, în sau în afara campusului universitar ; în cadrul acestui „part-time job” studentul se află, de cele mai multe ori, ca angajat în redacțiile ziarelor sau la stațiile de radio-televiziune, agenții de publicitate ; împrumuturi asigurate de Oficiul studentesc de ajutor financiar ; bursele, oferite de diferite instituții, nu multe la număr ; indemnizații acordate absolvenților aflați acum la programele de perfecționare în vederea incorporării în rîndul cadrelor didactice și de cercetare.

— Cum este organizat procesul de instruire propriu-zis ?

— Pregătirea pentru jurnalism și comunicații de masă rămîne în limitele educației umanistice, cuprinzînd cunoștințe țînînd de responsabilitățile sociale și profesionale ale gazetăriei, deprinderea tehnicilor. Studentul vine la facultatea noastră ca absolvent al colegiului umanist. El va parcurge programul diviziei inferioare destinat culturii generale și profesionale. Cursurile prevăzute pe această durată au în vedere introducerea în teoria comunicațiilor, comunicații vizuale, economie, tehnica repor-

tajului, legislația de presă, sociologie, psihologie, retorică, literatură engleză ori americană, geografie, antropologie, filozofie. Se cere studenților de la ziaristică să cunoască dactilografia sau să învețe să bată la mașină foarte curînd după admitere. Pentru acordarea titlului de licențiat. Școala de jurnalism și comunicații de masă oferă cursuri de reportaj, publicitate, radioteleviziune și fotografie de presă. Studenții care au în vedere completarea studiilor postuniversitare trebuie să-și facă cunoscute intențiile încă din perioada „junior“ (în învățămîntul american cu patru ani de facultate sînt denumiți „freshman“, Sophomore, junior și senior), astfel ca specializarea să poată fi coordonată și eșalonată pe următorii trei ani.

— Din cîte știu, programa universitară face distincții între cei ce se pregătesc pentru domenii diferite.

— Avem, lăsam să se înțeleagă acest lucru și pînă acum, mai multe secțiuni ale căror programe capătă accentele corespunzătoare specializării. Secția presă scrisă pregătește viitori gazetari pentru cotidiene, periodice, magazine, cronicari de specialitate, cadre necesare administrației de presă, lucrători pentru oficiile de relații cu publicul și sondajului, cercetători în domeniul comunicației de masă, cadre didactice. Secția de publicitate prepară studenții în vederea activității de reclamă în gazete și la radioteleviziune, în agenții de publicitate, în design-ul tipografic, analiza desfacerii presei. Secția radioteleviziunii pregătește viitorii redactori de radio și televiziune. Accentul cade pe practica redac-

tării, a filmării și scenarizării. Tot aici sînt cuprinși lucrătorii de mai tîrziu ai agențiilor de presă. Secția foto are în vedere pe viitorii specialiști ai fotografiei de presă și de film. Studenții sînt puși la curent cu teoria, istoria și principiile comunicațiilor fotografice și au posibilitatea activității prelungite de laborator.

— Cum se acordă, la facultatea dv., diplomele de master, respectiv cea de doctor în filozofie ?

— Absolvenții cu licență sau cu echivalentul ei parafat de instituțiile de învățămînt superior acreditate pot pretinde admiterea la treapta superioară. Oricine solicitant cu pregătirea corespunzătoare domeniului în care se specializează, avînd o excelentă recomandare din partea școlii absolvite cu calificative profesionale corespunzătoare și caracter satisfăcător pot fi admiși pe baza propunerii corpului profesoral de la școala de ziaristică. Cît privește doctoratul, studentul are a se decide la două domenii de studiu din care unul cel al dizertației. Ele pot fi : teoria comunicației și metodologia cercetării ; istoria comunicațiilor de masă ; agențiile de presă-instituții sociale ; comunicații de masă internaționale. Aici pretențiile sînt mai mari pe toate posturile. Prin urmare se cere cunoașterea a încă două limbi străine, una din ele foarte bine stăpînită. Limbile acceptate sînt araba, chineza, franceza, germana, italiana, rusa, spaniola și portugheza.

NEAGU UDROIU

redactor șef-Radioteleviziunea română

V-AȚI REÎNNOIT ABONAMENTUL PENTRU 1976 LA REVISTA **PRESA NOASTRĂ?**

COSTUL UNUI ABONAMENT ANUAL ESTE DE 60 LEI

Anul XX
Nr. 11 (234)
1975

PRESA NOASTRĂ

SUMAR

SESIUNEA DE LA BUCUREȘTI A PREZIDIULUI O.I.Z.

Cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu la primirea membrilor Prezidiului O.I.Z.

Sesiunea Prezidiului O.I.Z.

Telegrama adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu de către participanții la sesiunea Prezidiului O.I.Z.

ÎN ACTUALITATE — COMENTARIUL POLITIC

Ernst Breitenstein : Pledoarie pentru comentariu

A. I. Zăinescu : A scrie „la cald”

Mihai Dumitriu : Inrudiri și diferențieri în formula comentariului

Florin Pantelimonescu : Un discurs rostit în perspectivă

ATELIER ZIARISTIC

Al. Pinteau : Secretariatul și redacția

REPORTERI DESPRE REPORTAJUL ANULUI 1975

St. Barabás : Eroul de fiecare zi : omul muncii

Cristian Thau : Obsesia imaginii

DIN CARNETUL CORESPONDENTULUI JUDEȚEAN

I. Medoia : Munca de corespondent are un statut aparte

I. Chiric : Pulsul vieții, urmărit zi cu zi

M. Borda : O selecție riguroasă a faptelor

Marcel Ciubotaru : Participare efectivă, activă și afectivă

Ștefan Petraru : Valoarea fondului documentar

PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE

Gh. Marinescu (secretar al Comitetului județean Ilfov al P.C.R.) : Realitățile județului — izvor al acțiunilor de presă

Ion Retegan (secretar al Comitetului județean Maramureș al P.C.R.) : Pirghie importantă în educația patriotică, civică și estetică

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR

Dezbateri profesională pe tema : Pămîntul — mai bine gospodărit, mai roditor

INVĂȚĂMINTUL ZIARISTIC

Mircea Ichim : Preocupări metodologice

VA RECOMANDAM

Voicu Bugariu : Romanul „Iluminări” de Al. Ivăsiuc
Magda Mihăilescu : Filmele „Ani de luptă, ani de glorie” și „File de epopee”

CRONICA PUBLICISTICII

V. Birlădeanu : Notele de drum ale ingenuosului bine temperat

V. Arachelian : O competiție de prestigiu

MEMORIA PLUMBULUI

Petru Ignat : Educația patriotică și revoluționară în paginile presei comuniste și democratice

PAGINI DE ISTORIE

V. Gheorghiuță : Fișier de presă brăilean

CREIONARI

Vasilica Gradea : La capăt de pămînturi

REVISTA REVISTELOR

„Journalist” — U. R. S. S. ; „Neue Deutsche Presse” — R. D. G. ;

RECENZII

Rodica Șerbănescu : Cartea „La revue de la presse” de J. F. Bazin

DOCUMENTAR ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

Neagu Udroi : Brevet de ziarist în Minnesota

Ilustrații de Ștefan Albescu

COLEGIUL DE REDACȚIE :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex : 011631.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

CONTENTS

THE BUCHAREST MEETING OF THE PRESIDIUM OF THE INTERNATIONAL ORGANIZATION OF JOURNALISTS

Speech by Nicolae Ceaușescu at the reception of the members of the I. O. J. Presidium

Session of the I. O. J. Presidium

Telegram addressed to Nicolae Ceaușescu by the participants in the session of I. O. J. Presidium

A TOPICAL ISSUE — THE POLITICAL COMMENTARY

Ernst Breitenstein : Plea for the Commentary

A. I. Zăinescu : To Write „in the Core of Events”
Mihai Dumitriu : Similarities and Differences in the Formula of the Commentary

Florin Pantelimonescu : A Forward-looking Speech

THE JOURNALIST'S ATELIER

A. Pinteau : The Secretariat and the Editorial Staff

REPORTERS ON THE REPORTAGE OF 1975

St. Barabás : The Every-Day Hero : the Working Man

Cristian Thau : The Obsession of Image

THE COUNTY CORRESPONDENT'S NOTEBOOK

I. Medoia : The Special Status of the Correspondent's Activity

I. Chiric : The Throb of Life, Day by Day

M. Borda : A Rigorous Selection of Facts

Marcel Ciubotaru : Effective, Active and Affective Participation

Ștefan Petraru : The Value of the Documentary Fund

COUNTY PRESS AGENDA

G. Marinescu (Secretary of the Ilfov RCP County Committee) : Realities in the County — A Source of Press Actions

Ion Retegan (Secretary of the Maramureș RCP County Committee) : An Important Lever in Patriotic, Civic and Aesthetic Education

ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION

Professional discussion on the theme : The Earth — Better Husbandry, Richer Yields

JOURNALISTIC LEARNING

Mircea Ichim : Methodological Concerns

WE RECOMMEND

Voicu Bugariu : „Enlightenments”, a novel by A. Ivăsiuc

Magda Mihăilescu : „Years of Battle, Years of Glory” and „Pages of an Epos” — pictures

JOURNALIST'S CHRONICLE

V. Birlădeanu : Travel Notes of the Well-Tempered Ingenious . .

V. Arachelian : A Prestigious Competition

PRINTING RECOLLECTIONS

Petru Ignat : Patriotic and Revolutionary Education in the Communist and Democratic Press

PAGES OF HISTORY

V. Gheorghiuță : Press Card-Index of Brăila Town

OUTLINES

Vasilica Gradea : At the Far End

REVIEW OF REVIEWS

„Journalist” — USSR — The Photo-reporter of the Socialist Emulation

„Neue Deutsche Presse” — the GDR : Exchange of Information, Exchange of Experience

BOOK REVIEW

Rodica Șerbănescu : J. F. Bazin's book „La revue de la presse”

JOURNALISTIC DOCUMENTARY

Neagu Udroi : Journalist Certificate in Minnesota
Illustrations by Ștefan Albescu

EDITORIAL BOARD :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions through ILEXIM — Press Export-Import Department, Bucharest, Calea Griviței No 64-66, POB 201, telex : 011631

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION :
Bucharest, Calea Victoriei No 163. Phone 50.77.15

LA SESSION DE BUCAREST DU PRESIDIU
DE L'O.I.Z.

Allocution du camarade Nicolae Ceaușescu prononcée en recevant les membres du Présidium de l'O.I.Z.

La session du Présidium de l'O.I.Z.

Le télégramme adressé au camarade Nicolae Ceaușescu par les participants à la session du Présidium de l'O.I.Z.

DANS L'ACTUALITE — LE COMMENTAIRE
POLITIQUE

Ernst Breitenstein: Plaidoirie pour le commentaire A. I. Zăinescu: Ecrire „à chaud“

Mihai Dumitriu: Rapprochements et différences dans la formule du commentaire

Florin Pantelimonescu: Un discours prononcé en perspective

ATELIER JOURNALISTIQUE

Al. Pintea: Le secrétariat et la rédaction

LES REPORTERS PARLANT DU REPORTAGE
DE L'AN (1975)

Șt. Barabás: Le héros de chaque jour: le travailleur

Christian Thau: L'obsession de l'image

PAGES DU CARNET D'UN CORRESPONDANT
DEPARTEMENTAL

I. Medoia: L'activité d'un correspondant possède des statuts spécifiques.

I. Chiric: Le pouls de la vie, pour suivi jour après jour

M. Borda: Une sélection rigoureuse des faits

Marcel Ciubotaru: La participation effective, active et affective

Ștefan Petraru: La valeur du fonds documentaire

A L'AGENDA DE LA PRESSE DEPARTEMENTALE

Gh. Marinescu (secrétaire du Comité départemental Ifov du P. C. R.): Les réalisations du département — source des actions de presse

Ion Reteagan (secrétaire du Comité départemental Maramureș du P. C. R.): Important facteur dans l'éducation patriotique

ASPECTS DE L'ACTIVITE DE L'UNION
DES JOURNALISTES

Débat professionnel en marge du thème: La terre mieux administrée devient plus fertile

L'ENSEIGNEMENT JOURNALISTIQUE

Mircea Ichim: Préoccupations méthodologiques

NOUS VOUS RECOMMANDONS:

Voicu Bugariu: Le roman „Iluminări“ de Alexandru Ivăsiuc

Magda Mihăilescu: Les films „Ani de luptă — ani de glorie“ et „File de epopée“

LA CHRONIQUE DU JOURNALISME

V. Birlădeanu: Les notes de voyage de l'ingénieur bien tempéré

V. Arachelian: Une compétition de prestige

LA MEMOIRE DU PLOMB

Petru Ignat: L'éducation patriotique et révolutionnaire dans les pages de la presse communiste et démocratique

PAGES D'HISTOIRE

V. Gheorghică: Fichier de la presse de Brăila

EVAUCHES

Vasilica Grădea: Au bout des terres.

LA REVUE DES REVUES

„Journalist“ — U. R. S. S.; „Neue Deutsche Presse“ — R. D. A.

ANALYSES ET COMPTES-RENDUS

Rodica Șerbănescu: Le livre „La revue de la presse“ de J. F. Bazin

DOCUMENTAIRE JOURNALISTIQUE

Neagu Udriou: Brevet de journaliste au Minnesota

Illustrations de Ștefan Albescu

COLLEGE DE REDACTION:

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger seront contractés par „LEXIM“ — Département Importation-Exportation de presse, Bucarest, Calea Griviței no. 64—66, P.O.B. 201. Telex: 011631

REDACTION ET ADMINISTRATION: Bucarest, Calea Victoriei no. 163, Téléphone 50.77.15

БУХАРЕСТСКАЯ СЕССИЯ ПРЕЗИДИУМА МОЖ

Выступление товарища Николае Чаушеску на приеме членов Президиума МОЖ; Сессия Президиума МОЖ; Телеграмма, направленная товарищу Николае Чаушеску участниками сессии Президиума МОЖ

НА ПОВЕСТКЕ ДНЯ — ПОЛИТИЧЕСКИЙ КОМ-

МЕНТАРИЙ: Эрнст Брейтенштейн: В поддержку комментария; А. И. Зэинеску: Писать „по горячему следу“; Михай Думитриу: Схожие черты и различия в формулировке комментария; Флорин Пантелимонеску: Речь, произнесенная в перспективе

МАСТЕРСКАЯ ЖУРНАЛИСТА: Ал. Пинтя: Секре-

тариат и редакция

РЕПОРТЕРЫ О РЕПОРТАЖЕ 1975 ГОДА: Ш. Ба-

рабаш: Повседневный герой: человек труда; Кристиан Тау: Навязчивость образа

ИЗ БЛОКНОТА УЕЗДНОГО КОРРЕСПОНДЕНТА:

И. Медоя: Труд корреспондента имеет свой статус; И. Кирик: Каждодневное наблюдение за пульсом жизни; М. Борда: Строгий отбор фактов; Марсел Чуботару: Эффективное, активное и действенное участие; Штефан Петрару: Значение документального фонда

НА ПОВЕСТКЕ ДНЯ УЕЗДНОЙ ПЕЧАТИ: Г. Мар-

песку: (секретарь Ильфовского уездного комитета РКП): Достижения уезда — неиссякаемый источник для печати; Ион Ретеган: (секретарь Мара-мурешского уездного комитета РКП): Важный рычаг в патриотическом воспитании

ИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ЖУРНАЛИСТОВ: Про-

фессиональная беседа на тему: Лучшее использование земли, повышение ее плодородия

ЖУРНАЛИСТСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: Мирча Иким:

Методологические задачи

РЕКОМЕНДУЕМ ВАМ Войку Бугариу: Роман Ал.

Ивасюка „Просветы“; Магда Михэилеску: Фильмы „Годы борьбы, годы славы“ и „Страницы эпопей“

ХРОНИКА ПУБЛИЦИСТИКИ: В. Бырлядиу: Путе-

вые заметки уравновешенного изобретателя

В. Аракелян: Крупное соревнование

ПАМЯТЬ СВИЦА: Петру Игнат: Патриотическое и

революционное воспитание на страницах коммунистической и демократической печати

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ: В. Георгицэ: Браилская жур-

налистская картотека

ЗАРИСОВКИ: Василка Градя: На краю земли

ОБЗОР ЖУРНАЛОВ: „Журналист“ — СССР; „Иной

доице пресе“ — ГДР

РЕЦЕНЗИИ: Родика Шербанеску: Книга Ж. Ф. Базена

„Журнал печати“

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЖУРНАЛИСТСКИЕ ДОКУ-

МЕНТАЛЬНЫЕ МАТЕРИАЛЫ: Нягу Удриу:

Аттестат журналиста в Миннесоте

Штефана Албеску: Иллюстрация

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

Константин Антип, Альберт Антал, Валентин Кымпану, К. Н. Константину, Ион Феля, Нестор Игнат, Василе Иосипеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рэдулеску, А. Н. Трестиени

Абонаменты для заграницы можно приобрести через ИЛЕКСИМ — Департамент экспорт — импорт печати, Бухарест, Калл Гривицей 64—66 П. О. Б. 201

Телекс: 011631

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ: Бухарест, Калл Викторией 163 телефон: 50.77.15

TELEVIZOARE ȘI RADIORECEPTOARE LA TÎRGUL DE TOAMNĂ '75

Pentru a veni în întâmpinarea exigențelor cumpărătorilor magazinele de specialitate ale comerțului de stat organizează expoziții cu vânzare, prilej de a prezenta întreaga gamă de televizoare (ca de exemplu: VENUS, OLIMP, ARIA, MODERN, OPERA, CLASIC, ELECTRA, DIANA, DIAMANT, ASTRONAUT) și 20 de tipuri de radioreceptoare, staționare și portabile, dintre care amintim-MILCOV, NEPTUN, (portabile), ATLANTIC, MOLDOVA, MANGALIA, SELECT (staționare).

TELEVIZOARELE ȘI RADIORECEPTOARELE SE VÎND ȘI CU PLATA ÎN RATE LUNARE!

TELEVIZOARELE în 24 rate lunare, cu un aconto de 15%;

RADIORECEPTOARE în 18 rate lunare cu un aconto de 20%.

Vă rugăm să rețineți: la toate magazinele universale și de specialitate ale comerțului de stat, din Capitală și din întreaga țară, vă puteți procura televizorul și radioreceptorul preferat.

... LA DOMICILIUL DUMNEAVOASTRĂ!

Dacă doriți să primiți la domiciliu cărți din orice domeniu de activitate adresați-vă librăriei „CARTEA PRIN POȘTĂ”, unitate a cooperăției de consum.

Plata se face la primirea coletului.

Se pot trimite și comenzi anticipate, pentru lucrările în curs de apariție.

Expediați comanda dv. în scris pe adresa: UNIVERSALCOOP, Librăria „CARTEA PRIN POȘTĂ”, București, str. Sergent Nuțu Ion nr. 8-12, sector 6.

PRESA NOASTRA

Nr. 12 (235) 1975

DIN SUMAR:

- LA ÎNCEPUT DE AN NOU
- RELAȚIA DINTRE PREGĂTIREA POLITICO-IDEOLOGICĂ ȘI COMPETENȚA PROFESIONALĂ
- CULTURA PROFESIONALĂ A ZIARISTULUI ÎN FAȚA COMPONENTEI ECONOMICE
- ÎN PRAG DE NOU CINCINAL
- TELEVIZIUNEA A — 8-a ARTĂ?
- „STATUL MAJOR” AL REDACȚIEI
- PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE
- PRESA — FACTOR ACTIV ÎN EFORTURILE PENTRU REALIZAREA UNEI LARGI COOPERĂRI ÎNTRE TOATE STATELE EUROPENE
- LUCREȚIU PĂTRĂȘCANU — PUBLICIST

PREZENȚI ÎN ACEST NUMĂR:

CONST. ANTIP ● ȘT. ALBESCU ● ION BABICI ● ION BUDA ● ION CĂLINESCU ● GH. CERCELESCU ● ION DĂESCU ● CONST. DINCULESCU ● NESTOR IGNAT ● VICTORIA ILIESCU ● MILAN IOVANOVICI ● DAN LĂZĂRESCU ● CONST. LUPU ● GH. MĂRUNȚELU ● ION MITRAN ● GH. MITROI ● IOAN OANCEA ● IONIȚĂ OLTEANU ● CORNELIA SIMIONESCU ILIE ȘERBĂNESCU ● AL. ȘTEFĂNESCU ● CONST. TIMARU ● CONST. VIȘAN

1 La mitingul prieteniei româno-vietnameze, ținut cu ocazia vizitei în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Democratice Vietnam.

2 Deschiderea lucrărilor celei de-a 2-a sesiuni din cadrul celei de-a 7-a legislaturi a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România.

3 Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Iran. Sosirea înalților oaspeți pe aeroportul Mehrabad din Teheran.

LA ÎNCEPUT DE AN NOU

Ca un cristal magic, presa concentrează, într-o eternă actualitate, razele care străbat universul, dramele istoriei, cataclismele naturii, luptele și eforturile popoarelor, mersul înainte al omenirii trudnic și necurmat.

Ziaristul nu poate exista fără antene răsfirate către toate punctele cardinale, fără să palpate pentru fiecare lucru bun ce-i iese în cale, fără minia necesară față de ce-i rău, fără să onoreze pînă la capăt acea maximă antică preferată de Karl Marx : „nimic din ce-i omenesc nu mi-e străin !“.

Preocupat astfel să înregistreze, la timp și fără imputinare, nenumăratele fapte ale altora, roadele muncii unui întreg popor, să adreseze urări și laude celor îndreptățiți — așa cum îi și este menirea — ziaristul scapă adesea din vedere valoarea propriei activități și — respectînd o regulă sfîntă — vorbește cel mai puțin sau deloc despre sine în presă și cu atît mai puțin își adresează urări.

Și totuși, evenimentele cărora le sînt consacrate, acum la sfîrșit de an, paginile ziarelor, emisiunile televiziunii, ca și bucuria înălțării pe o treaptă nouă, aceea a cincinalului încheiat, sarcinile serioase ale celui care vine, izbînzile și dificultățile acestor decenii năzuind către preschimbarea deplină a patriei noastre într-o țară înaintată în toate privințele sînt și ale noastre, ale gazetarilor, deși pe masa cea mare a poporului, e drept, noi n-am așezat nici mașini noi și complicate, nici uzine și blocuri de locuințe, nici bucate mai multe, făurite direct de miinile noastre... Pretutindeni însă unde am reușit să ducem, la timp și cu tăria cuvenită, gîndul și cuvîntul partidului ne putem socoti și noi părtași la aceste mari realizări. În structura de oțel a noii clădiri a României socialiste, în conturul ei spiritual sînt întipărite, deși invizibile, și eforturile noastre, ale ziaristilor.

Se vorbește astăzi mult despre „explozia informațională“, reală fără îndoială dar, în această formulare, oarecum stihinică, oferind imaginea unei omeniri copleșite de bombardamentul necurmat al unor informații, adesea indiferente pentru destinele ei reale. Ar merita să se vorbească mai mult, mi se pare, despre informația constructivă, pe care însă o dorim toți mai bogată și — gazetărește — mai interesantă.

Presa este menită — în concepția partidului nostru, exprimată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea — să clădească trainice canale de comunicare în toate sectoarele construcției materiale și spirituale, pînă în cele mai îndepărtate unghere ale țării, înlesnind astfel contopirea într-un singur și de nestăvilit șuvoi a tot ce-i viu în țara noastră, a tuturor energiilor, talentelor, inițiativelor în direcția dezvoltării socialiste multilaterale a României, a înfăptuirii Programului P.C.R.

Pentru a îndeplini mai bine o asemenea chemare, ziaristii n-au stat degeaba. Anul 1975 a fost și pentru ziaristi anul încheierii primului ciclu al procesului

de perfecționare politică și profesională. Perfectibil el însuși, firește, acest proces a însemnat în mare măsură un prilej de însușire mai profundă a ideilor partidului, de aplicare creatoare a lor, de punere la curent a ziaristilor cu valorile noi ale științei și culturii, de lectură atentă a unor opere fundamentale. În general, anul acesta a fost în presă o perioadă de scrutare lucidă a propriei munci și atitudini în viață cu întreaga exigență a eticii comuniste profesionale în afara căreia noi gazetarii din România, nici nu putem concepe existența unei ziaristici adevărate.

Rodul principal al acestei dezbateri, de la vechii combatanți ai presei și pînă la ultimii absolvenți ai Facultății de ziaristică intrați acum în redacții este de așteptat să fie o înțelegere mai bună, mai exactă a cît de mult mai avem de făcut pentru ca să descoperim și să punem în valoare marile rezerve de fapte realmente interesante din munca și viața milioanelor de oameni din țara noastră, ca să mărim puterea de convingere a argumentelor noastre, să învățăm să spunem lucrurilor pe nume, simplu și clar, cu curajul celor care știu că slujesc cauza adevărului și a binelui poporului, să fim capabili astfel, înzecit și însutit să încălzim inimile cititorilor, să zguduim inertile, rutina, lenea gîndirii. Să înțelegem și, mai ales, să îndrăznim mai mult cu fapta.

Munca gazetarilor, activitatea Uniunii noastre pe tărîm profesional și internațional, dovedesc și ele că înțelegem să realizăm pe deplin îndemnul pe care ni-l adresa secretarul general al partidului nostru cu prilejul primirii membrilor Prezidiului Organizației Internaționale a Ziaristilor, la recenta sesiune de la București : „...noi oamenii politici, conducătorii de partid și de stat, putem avea anumite deziderate către presă — și anume acela de a pune toată puterea cuvîntului, scris, vorbit sau prezentat vizual — prin intermediul televiziunii — în slujba unei politici noi, atît pe plan național, cît și pe plan internațional, în slujba bunăstării și fericirii popoarelor, în slujba omului, a unei politici de pace și colaborare internațională. Numai în asemenea condiții consider că presa, prin mijloacele ei, își va îndeplini, într-adevăr, rolul important pe care îl are în societate, în lume“.

Pe toate aceste fronturi victoriile nu se obțin ici și colo, oricît ar fi de strălucite : e nevoie de o ofensivă generală. Și pentru ca presa să împlinească așteptările partidului, se cere ca fiecare dintre noi, oricare i-ar fi rangul și stagiul în profesie, să lucreze cu tenacitate, temerar, temeinic, cu modestia caracteristică ostașului de rînd al partidului, activistului de profesie, la care satisfacțiile maxime se identifică cu izbînzile tuturor, cu progresul țării. Mi se pare a fi urarea cea mai bună pe care ne-o putem face noi singuri la început de An Nou și de nou cincinal. Alte urări, ca și toți fiii patriei, le așteptăm pe măsura faptelor noastre.

NESTOR IGNAT

*Da
multi ani!*

1976

„Gazetarul comunist trebuie să fie un om cu o concepție înaintată, cu o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, în stare să înțeleagă marile transformări revoluționare din lume, să fie strâns legat de masele populare, să servească prin întreaga sa activitate interesele clasei muncitoare, ale întregului popor, cauza partidului, a socialismului și comunismului, deoarece numai astfel el va putea realiza cu succes misiunea sa de a milita neobosit pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului“.

NICOLAE CEAUȘESCU

RELAȚIA DINTRE PREGĂTIREA POLITICO-IDEOLOGICĂ ȘI COMPETENȚA PROFESIONALĂ

Este un adevăr axiomatic, puternic înrădăcinat în viața redacțiilor că pentru un publicist, pentru fiecare lucrător din presă, pregătirea politico-ideologică reprezintă condiția primordială a exercitării competente a profesiei, una dintre premisele afirmării eficiente a funcției sociale a presei în procesul marilor transformări revoluționare pe care le străbate societatea noastră sub conducerea partidului. Capacitatea de a studia realitățile, de a folosi publicistic experiența și inteligența maselor, de a confrunța exigent și principial faptele și opiniile, de a reflecta multilateral și cu discernământ datele pe care le oferă viața, fertilitatea talentului gazetăresc, justa orientare tematică a publicației, spiritul militant al fiecărui articol și atractivitatea lui, claritatea ideilor și forța lor de convingere — iată câteva din coordonatele profesiei de ziarist care sînt condiționate determinant de orizontul politico-ideologic al fiecăruia. Este o constatare la îndemîna oricui a trecut pragul unei redacții și s-a integrat efortului colectiv de a edita un ziar sau o revistă, de a concepe și realiza o emisiune radio-tv. ori de a sintetiza în forma concisă a știrilor bogatele evenimente ale vieții interne și internaționale că pentru o activitate publicistică penetrantă, de înalt randament, nu ajunge a poseda o diplomă. De altfel, în nici un fel de meserie, certificarea oficială a absolvirii unor cursuri nu înseamnă automat și afirmarea ideală în meserie a titularului diplomei.

În expunerea la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, tovarășul Nicolae Ceaușescu numea pe gazetar luptător comunist, activist de partid. Din funcția socială atribuită de partid, de societatea noastră socialistă presei rezultă și cerința ca ziaristii „să fie animați de un puternic

spirit partinic, de dorința arzătoare de a contribui prin scrisul lor, la progresul general al societății noastre, la împlinirea mării opere de edificare a socialismului și comunismului în România“.

În etapa actuală, angajarea pe acest drum înseamnă, desigur, participarea la înfăptuirea marilor obiective definite de Congresul al XI-lea al partidului. Este evident că îndeplinirea cu succes a acestora amplifică și mai mult rolul presei în viața socială și, implicit, îndatoririle ziaristului. Izvorul prestigiului și autorității presei noastre în rîndurile maselor, al încrederii cu care este înconjurată de oamenii muncii rezidă în devotamentul cu care slujește cauza socialismului, în competența cu care ziaristii acționează ca militanți ai politicii marxist-leniniste a partidului. În acest sens, are o importanță deosebită preocuparea colectivă și individuală pentru ridicarea nivelului de pregătire a tuturor lucrătorilor din presă, înarmarea lor cu o temeinică cunoaștere a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, pentru a fi ei înșiși în măsură să înțeleagă just realitățile în continuă schimbare din țara noastră și din lumea întreagă, să aprofundeze tezele programatice, hotărârile partidului și statului, să-și îndeplinească eficient sarcina de a le populariza, de a le face cunoscute opiniei publice. La realizarea unui asemenea obiectiv contribuie, desigur, mai buna organizare și desfășurare a învățămîntului politico-ideologic de partid din redacții, preocuparea constantă ca orice formă de pregătire ideologică și, înainte de toate, studiul individual, să se desfășoare în strînsă legătură cu problemele practice ale construcției noastre socialiste. Studiul sistematic, operativ, a documentelor de partid, a legilor și actelor normative adoptate de organele de stat contribuie ca fiecare număr de ziar sau revistă să fie astfel întocmit încît să se afle în

miezul vieții social-politice, să pună la îndemna cititorului ideile, argumentele și informațiile care să-l „servească” într-un mod cât mai satisfăcător în calitatea lui de cetățean, de participant activ la întreaga viață economico-socială și politică a țării, a localității în care trăiește, a unității în care își desfășoară activitatea.

Experiența activității publicistice, a vieții interne a redacțiilor pune în evidență multitudinea de forme și posibilități ce se află la dispoziția gazetarului. Însemnările de față își propun doar a sublinia, pe scurt, deosebita importanță a aprofundării generoaselor idei conținute în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, document ideologic care, așa cum a apreciat Congresul al XI-lea, constituie expresia marxism-leninismului creator în România, pe baza căruia se desfășoară întreaga activitate politico-ideologică, munca eroică pentru edificarea civilizației socialiste și comuniste.

Studierea de către ziaristi — asemenea tuturor oamenilor muncii — a documentelor Congresului al XI-lea în sistemul învățămîntului politico-ideologic, a celorlalte documente de partid, a cuvîntărilor secretarului general, are menirea de a contribui la integrarea organică a acestora în conținutul activității publicistice, concepută și realizată în spiritul creator, novator al partidului nostru. Izvor nesecat de învățăminte, sinteză generalizatoare pe planul teoriei și analiză multilaterală a vieții noastre politice, perspectivă a viitorului comunist al țării, Programul constituie expresia concepției dialectice asupra stadiului actual al noii orînduiri în țara noastră, stadiu examinat prin corelația dintre general și particular, național și internațional, dintre factorii economici, politici și științifici, dintre baza tehnico-materială și suprastructurală, dintre existența și conștiința socială, dintre obiectiv și subiectiv, spontan și conștient, dintre continuitate și discontinuitate în dezvoltarea istorică. Este astfel „cristalizată”, sub formă programatică, strategia politică a Partidului Comunist Român, ideologia sa fiind străbătută de un autentic spirit creator, strîns legată de viață.

Avînd în față un asemenea model de abordare a complexelor procese social-economice actuale, de prefigurare științifică a viitorului, munca ideologică din redacții, în sensul ei larg, contribuie la studierea profundă și aprecierea realistă a fenomenelor și proceselor construcției socialiste, evenimentelor vieții internaționale, imprimă un caracter militant, combativ, dinamic efortului colectiv și individual pentru realizarea sarcinilor ce revin presei. Tocmai din bogăția de idei, din cunoașterea obiectivelor politicii interne și externe a partidului se „alimentează” gîndirea revoluționară a gazetarului comunist; capacitatea sa de înțelegere a realității se va transpune în forța de argumentație și puterea de convingere a articolelor. Este o condiție esențială pentru lărgirea orizontului teoretic al ziaristului, de a pătrunde în conținutul ideilor, evitînd buchiseala și repetarea tezelor generale, maniera „iluministă”, de simplă informare pasivă, cu care, din păcate, ne mai întîlnim uneori în sistemul de pregătire din redacții. Spiritul creator ce se degajă din documentele partidului și care străbate ca un fir roșu politică lui cere examinarea concretă a problemelor, înțelegerea realităților în dinamica transformării lor.

Partidul nostru privește activitatea ideologică prin prisma necesității imperioase a înnoirii și dezvoltării continue a concepției materialismului dialectic și istoric, a socialismului științific, a teoriei și prac-

ticii edificării noii orînduiri. O asemenea activitate este rodnică atunci cînd, fiind deschisă orizonturilor largi ale vieții sociale, manifestă sensibilitatea la impulsurile acesteia, puterea de a renunța la teorii perimate, la prejudecăți, de a supune faptele și ipotezele analizei critice constructive, are capacitatea de a privi mereu înainte. „Teoria revoluționară marxist-leninistă — se arată în Program — nu este și nu poate fi o concepție închisă, încheiată odată pentru totdeauna; ea nu este o dogmă, nu poate elabora scheme valabile în orice condiții și pentru orice etapă. A fi revoluționar, a fi comunist înseamnă a fi explorator îndrăzneț al noului, a privi întotdeauna înainte către ceea ce se dezvoltă, a gîndi cutezător, pe baza experienței revoluționare a maselor”.

În spiritul unei asemenea cerințe principiale, pentru ziarist, ca unul căruia i s-a încredințat o înaltă misiune socială, este o datorie de onoare de a uni într-un singur tot priceperea și talentul publicistic, nivelul de pregătire ideologico-teoretică, spiritul revoluționar, capacitatea de a înțelege cerințele progresului și de a acționa practic prin scrisul său pentru împlinirea idealurilor socialismului și comunismului. Gradul de creativitate — trăsătură prezentă și necesară în exercitarea oricărei profesii — este, la ziarist, o condiție a afirmării sale publicistice la cota exigențelor impuse de societatea noastră socialistă. Or, creativitatea implică însușirea concepției filozofice despre lume și societate a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric —, cunoașterea temeinică a ceea ce este valoros în domeniul culturii, științei și tehnicii contemporane, stăpînirea deplină a profesiei, formarea unor atitudini cetățenești înaintate. Acestor cerințe fundamentale, care se condiționează și se influențează reciproc, le răspunde întreaga activitate ideologică din redacții, din ce în ce mai bogată, mai diversificată, cu condiția, bineînțeles, ca în toate formele sale de desfășurare aceasta să nu rămînă pe un plan abstract, steril, ci să capete tot mai deplin eficiență concretă sub raportul pregătirii politice a ziaristului în spiritul militant, revoluționar, cultivat consecvent de către partid.

În această ordine de idei, nu este, cred, lipsit de importanță a reaminti ideea că Programul partidului, pornind de la rolul și însemnătatea deosebită ce revin dezvoltării conștiinței socialiste în actualul stadiu de evoluție a societății noastre, formulează sarcina ca toate mijloacele de propagandă și educație de care dispune societatea — deci și presa — să acționeze în direcția unică a educării și formării omului nou, să contribuie într-o măsură și mai însemnată la stimularea participării întregului popor la marea operă de edificare socialistă și comunistă. Este aici evidentă preocuparea, subliniată pregnant de secretarul general al partidului, de a realiza educarea comunistă a tuturor celor care au, printre altele, și sarcina de a se ocupa de educația altora. „Educarea educatorilor” constituie astfel un obiectiv de prim ordin în viața unei redacții. Din aceste considerente, Programul partidului cere ca gazetarul, propagandistul comunist „să aibă o concepție înaintată, o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă pentru a putea înțelege în mod just marile transformări revoluționare ce se petrec în lume, să fie strîns legați de masele populare, servind prin întreaga lor activitate interesele clasei muncitoare, ale poporului, cauza partidului, a socialismului și comunismului”.

ION MITRAN

CULTURA PROFESIONALĂ A ZIARISTULUI ÎN FAȚA COMPONENTEI ECONOMICE

O pledoarie pentru lărgirea orizontului și cunoștințelor economice ale ziaristului, indiferent de profilul său, de formația sa de bază sau de domeniul în care activează. De ce? Este nevoie de o asemenea pledoarie? Contestă cineva această necesitate? Trăim astăzi prea adânc și prea implicați în mijlocul unor realități ce suferă profunde prefaceri sociale, economice, politice, ideologice, educaționale, organizaționale, instituționale etc. pentru a nu resimți cu toții acul necesitatea descifrării și înțelegerii semnificațiilor acestor schimbări, pe cât de profunde pe atât de dinamice. Sarcina este mult ușurată din moment ce batem la uși deschise. Atunci de ce să batem? Întrebarea mi se pare legitimă și răspunsul că aceasta a fost comanda mi se pare insuficient. În loc de a opera cu argumente cred că breasla ar fi mai câștigată dacă efortul s-ar muta pe planul descifrării componentelor. În loc de a demonstra de ce este necesar, a arăta în ce constă componenta economică în cultura profesională generală a ziaristului și cum poate fi ea realizată ar fi mai profitabil. Dar acesta este un obiectiv poate prea ambițios. Principalele argumente care să pledeze pentru necesitatea perfecționării profesionale continue și în contextul de față al necesității amplificării cunoștințelor economice decurg aproape implicit din rolul și exigențele care stau în fața gazetarului comunist din țara noastră, ca și din contextul actual, din mediul în care trăiește și-și desfășoară activitatea. Cîteva propoziții ne ajută să simplificăm lucrurile.

O primă exigență : reflectarea realității sociale

Ziaristul comunist se află în mijlocul unei realități sociale pe care nu numai că trebuie să o reflecte cât mai fidel în ceea ce are ea esențial și semnificativ. Etica sa profesională, rolul educativ al presei, îi împinge limitele responsabilității sale dincolo de simpla relație obiectivă a realității înconjurătoare, îl obligă să-și asume rolul de militant pentru adevăratele valori etice, pentru interesele clasei muncitoare ale poporului și partidului, pentru progres, pentru cauza socialismului și comunismului.

Asumarea unor asemenea responsabilități obligă. Obligă în primul rînd la înțelegerea profundă a realităților și legităților dinamicii sociale, a resorțurilor intime ale mecanismelor sociale și economice, la pătrunderea semnificațiilor proceselor și fenomenelor ce au loc în societate, a implicațiilor lor asupra dezvoltării. Cum ar putea oare ziaristul să redea cititorului mesajul uneori încifrat al mutațiilor ce au loc în societatea noastră și în lume

fără ca el să dispună de cunoștințele și instrumentele care să-i permită înțelegerea deplină și corectă a realității?

Gazetarul comunist nu este numai „un istoric al clipei” cum spunea cineva. El este mai degrabă o clipă și istoric. El este desigur un cronicar. Dar oricît de densă și de vibrantă ar fi clipa el nu se poate lăsa sedus numai de redarea ei, deși multe lucruri scrise sub gravitația unui anume moment, reușind să-i descifreze semnificațiile și mai ales implicațiile sale politice, sociale, economice, profunde au fost investite cu valoarea durabilă a istoriei. Ziaristul nu este numai martor ocular. El nu privește realitatea socială în mijlocul căreia trăiește numai cu ochiul neutru al celui care consemnează, ci și cu căldura inimii de militant, înflăcărat de idealurile societății pe care o forjăm. Sîntem participanți deplin implicați cărora ne revine sarcina pasionantă de a contribui cu toate forțele noastre la condensarea timpului, la „aducerea” viitorului în prezent. Dar pentru aceasta este nevoie de sesizarea sensului și a logicii lucrurilor, de înțelegerea deplină a semnificațiilor proceselor și fenomenelor ce au loc în prezent și a „limbajului” viitorului. De aici și necesitatea cunoașterii de către gazetar a legităților generale ale dezvoltării sociale, a mecanismelor și resorturilor sale.

O a doua exigență : ziaristul propagandist și militant

Ziaristul comunist este un propagandist competent al politicii partidului și un militant fervent pentru aplicarea ei în viață.

Dacă ziaristul comunist trebuie să fie un propagandist competent, ce exigențe decurg din această calitate? Propagandistul trebuie să înțeleagă în profunzime ideologia și fundamentele filozofice ale doctrinei partidului, concepția politică, economică, socială etc. a partidului, să cunoască în amănunt strategia și tactica sa de acțiune, să știe care sînt rațiunile principalelor opțiuni și mijloace folosite pentru realizarea lor, să pătrundă în intimitatea resorturilor mecanismelor sociale și umane.

Nu aș dori să împing limitele acestei discuții pe un plan prea filozofic, dar ziaristul indiferent de profilul său, de formația sa de bază sau de domeniul în care lucrează — politică și ideologie, economie și sociologie, știință și tehnică, cultură și artă sau relații internaționale — trebuie să înțe-

leagă „anatomia“ și „fiziologia“ sistemului social și semnificațiile proceselor ce au loc în societate.

Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, constituie un model multivalent de conducere prospectivă a societății. Un ziarist a cărui conștiință și ambiție profesională nu îl lasă să se mulțumească cu contabilizarea faptelor trebuie să-și găsească resursele să cunoască, să pătrundă și să înțeleagă resorturile complexe ale dezvoltării fiind în zona **creșterea economică — dezvoltare — progres**. Esența strategiei și a politicii partidului nostru, ritmul alert și dens al schimbărilor nu vor putea fi înțelese în ceea ce au ele fundamental și deplin semnificativ ca valoare social-umană, fără a sesiza interdependențele „vectorului“ creștere economică — dezvoltare — progres, ale creșterii economice și progresului tehnico-științific asupra stării și dezvoltării sistemului social ca și acțiunea inversă a stării și dezvoltării sistemului social asupra creșterii economice.

Nu vreau deloc să se înțeleagă că ziaristul, indiferent de profilul său, trebuie „bombardat“ pînă la exasperare cu tot felul de cunoștințe economice de strictă specialitate. Tocmai acest „asalt“ trebuie evitat și înlocuit cu un „sistem“ de cunoștințe și informații coerente, care să-i permită să înțeleagă esența, interdependența, semnificațiile și implicațiile diferitelor fapte și fapte, aparent disparate, care ne înconjoară în realitatea în mijlocul căreia trăim și care au o perfectă logică interioară. Creșterea economică, de pildă, constituie un fenomen complex, prin care se realizează schimbări profunde și de durată, cantitative, calitative și structurale în cadrul economiei naționale, determinante pentru dezvoltare. Dar dezvoltarea presupune un fascicol de transformări mai largi incluzînd mutații sociale, politice și instituționale, care nu numai că sînt indispensabile pentru a asigura creșterea economică, dar îi dau și semnificația și rezonanța ei social-umană, îi definesc conținutul socialist, natura și scopul: Ce fel de creștere, pentru cine? Un gazetar comunist nu poate să se dispenseze de înțelegerea binomului omul-scop, economia-mijloc, să nu înțeleagă finalitatea social-umană a creșterii și dezvoltării. În concepția partidului nostru orientarea și rezultatele finale ale dezvoltării nu urmăresc numai o îmbunătățire substanțială a situației materiale a întregului popor. În egală măsură ea urmărește o modificare radicală a stării spirituale, culturale, de civilizație a membrilor societății, o mai mare justiție, participare, echitate și eficacitate a întregii colectivități sociale, definește în ultima analiză progresul, scopul final al creșterii și dezvoltării. Numai dacă privim și înțelegem lucrurile într-o asemenea accepțiune vom reuși să descifrăm logica și semnificațiile unor opțiuni de bază ale partidului nostru cum sînt dezvoltarea economică accelerată, echilibrată, dirijată și controlată, necesitatea asigurării unui **progres multilateral societății românești**. Un minim de cunoștințe despre creșterea economică, despre tipurile de creștere, despre modelele de dezvoltare și de consum sînt indispensabile unui om care dorește să înțeleagă ce se petrece nu numai în țara noastră, dar și în lume.

Spuneam că ziaristul trăiește în mijlocul realității sociale. El trebuie să și-o explice, să o explice.

Cum să pătrundă el sensul lucrurilor? De ce și cum s-a acumulat în lumea de astăzi atîta sărăcie, foamete, analfabetism, maladii și șomaj? Omenirea este confruntată în prezent cu probleme extrem de grave: subdezvoltare și adîncirea decalajelor, crize alimentare și de resurse de materii prime și energetice, poluare și înarmare. Extinderea necontrolată a orașelor a dus la sufocante supraaglomerări urbane. Inflația și crizele monetare și economice pun serios sub semnul întrebării capacitatea mecanismelor pieții de a realiza schimbările necesare. Cum și cit de adînc poate înțelege un gazetar toate aceste probleme preocupante pentru omenire fără o cultură economică adecvată? Dezvoltarea este noul nume al păcii. Este adevărat. Dar nu vom putea pătrunde în intimitatea acestui mare adevăr decît pregătiți cu un bagaj minim de cunoștințe asupra fenomenelor și proceselor ce au loc în economia mondială. Omenirea a devenit deplin conștientă de necesitatea instaurării unor noi relații economice și politice internaționale, a unei noi ordini mondiale. Nu vom putea însă înțelege deplin nici argumentele, nici componentele, fără a fi înarmați cu cunoștințele necesare.

O a treia exigență: asaltul informațional

Ziaristul, prin însăși natura profesiei sale resimte extrem de acut asaltul informațional, fiind confruntat cu dificultatea recepționării, selectării unei cantități crescînde de informație.

Odată cu dezvoltarea tehnicii comunicațiilor, informația a devenit pentru om, alături de hrană, apă, aer, adăpost, o **necesitate vitală**, o formă a nutriției psihice. Omul mediu, obișnuit al zilelor noastre investighează universul în fiecare zi de cîteva ori prin ziarul de dimineață, de după amiază, prin știrile transmise la radio și televiziune și adesea și prin periodice specializate în știință, tehnică, economie, politică, artă și cultură. Ceea ce gazetarul nu reușește să selecteze din miliardele de evenimente și informații și să le pună la îndemina oamenilor, rămîn pentru cei mai mulți fapte nepercepute, lucruri care nu s-au întîmplat. Putem spune că informațiile reprezintă sistemul nervos periferic al organizării societății.

Sigur, practic este imposibil să se observe totul și chiar dacă ipotetic am admite acest lucru ca realizabil, este de neimaginat posibilitatea de a transmite totul. Ce rost ar avea ca cititorii să fie asaltați zilnic de o imensitate de informații, unele nesemnificative sau cu o semnificație redusă, pe care nu le-ar putea absorbi. Ceea ce este însă paradoxal, cu toată creșterea enormă a informației, setea de cunoaștere nu numai că nu s-a potolit, dar a sporit considerabil în societatea noastră. Fenomenul este pe deplin explicabil.

Prins în mijlocul complexității realității sociale ale asaltului informațional, confruntat cu fenomenele tehnice și economice ale informației, cu restricțiile selecției și prelucrării ei și cu exigențele informației specializate, ziaristul „bun la toate“ care își descoperă specialitatea în virful condeiului, numai în talent, tinde să dispară din profesiune. Funcția formativă pretinsă presei de evoluția societății moderne, face necesară, pe de o parte, **aderența presei și a ziaristului la specializare**, la posibilitatea de a urmări, a selecta, a sintetiza, într-un cuvînt a manipula informația, terminologia de specialitate, proprie fiecărui domeniu. Pe

de altă parte, concomitent se resimte necesitatea lărgirii orizontului de cultură generală cu cunoștințe complementare indispensabile-politice, economice, filozofice, ideologice, științifice, tehnice, de artă. Este cât se poate de firesc ca ziaristul economist să resimtă nevoia acută a lărgirii orizontului său de cultură din domeniul literaturii sau al artelor. Dar și reciproca mi se pare valabilă; mai ales dacă ne gândim că o mare parte din informația zilnică care ne asaltează este economică sau are o bogată „încărcătură” sau semnificație economică.

Aceasta nu înseamnă căuși de puțin că procesul de specializare scoate ziaristica din sfera artei, că ea va opera numai cu rigoarea terminologiei științifice, că precizia informației, analiza argumentată a fenomenelor se va putea dispensa de inteligența artistică. Ea continuă să rămână un instrument de influențare a conștiinței publice, a comportamentului și acțiunilor indivizilor și grupelor umane, contribuind la modelarea unei atitudini umane înaintate, vis-à-vis de realitate, de viață. Ziaristul, prin rolul ce-i revine în societate, are obligația ca în fiecare zi să înfigă în mintea cititorului o idee, dar și în inima sa un sentiment. Într-o asemenea viziune, nu numai că nu poate abandona mijloacele subtile ale artei ci, dimpotrivă, trebuie să le modernizeze, să le adapteze continuu la exigențele civilizației noastre, la procesul cultivării gândirii și inițiativei creatoare, a expansiunii personalității umane.

O a patra exigență : democratizarea informației

Ziaristului în genere, celui comunist în mod deosebit, îi revine dificila dar nobila misiune de a realiza, în sensul larg al cuvântului o democratizare a informației.

Niciodată nu a existat o sete de cunoaștere atât de acută ca în prezent. Fenomenul devine deplin explicabil dacă ne gândim la tendința participării tot mai active la viața social-politică a unor cercuri tot mai largi de cetățeni, la creșterea responsabilității membrilor societății noastre față de destinele acesteia. Mulți autori sînt de părere că pe măsură ce se manifestă tendința istorică spre o mai mare democrație și sporește semnificația tuturor evenimentelor publice, crește și „apetitul” publicului pentru informații.

Dacă ne gândim în acest context că în România una din liniile directe ale dezvoltării societății este adîncirea continuă a democratismului, atragerea maselor la conducere, la elaborarea politicii interne și externe a țării, înțelegem noul rol ce revine presei ca forum de dezbateră publică a principalelor probleme ale dezvoltării social-economice, a prevederilor legislative sau a măsurilor preconizate. Avînd o asemenea menire, presa își depășește simplul rol informativ, devine un puternic instrument formativ, cu un rol foarte important în atragerea maselor la conducerea societății, în adîncirea democrației socialiste în România, în democratizarea conducerii societății.

Aceasta înseamnă că impulsul informațional încetează să afecteze numai cercuri restrînse de cadre de conducere care au nevoie imperioasă de informație pentru exercitarea responsabilităților, ci devine tot mai necesară cetățeanului obișnuit, care el însuși este chemat să joace un rol tot mai important în societate, să-și asume mai multe responsabilități. De aici nevoia de tot mai multă informație, informație al cărui mesaj prelucrat și interpretat corespunzător și competent să fie pus la dispoziția cititorului.

Într-o epocă de adînci prefaceri sociale, economice și politice, de profunde modificări structurale, cînd „explozia” informațională pretinde fiecărei profesioni un mare efort de selecție, de prelucrare și sinteză, chiar de reconsiderare, gazetarul nu poate rămîne impasibil. Ziaristica părăsește și ea o parte din mijloacele ei tradiționale în favoarea unor modalități mai bune și mai eficiente de investigare, prelucrare și redare a semnificațiilor evenimentelor, proceselor și fenomenelor lumii în care trăim. Acest efort cuprinde fără îndoială și componenta pregătirii profesionale și a orizontului de cultură și de înțelegere mai profundă a realităților. Cunoștințele din domeniul informaticii, al culegerii, selecționării, prelucrării și stocării informațiilor, al teoriei sistemelor nu sînt deloc de neglijat.

O a cincea exigență : funcția formativă

Concomitent cu evoluția societății spre o adîncire a democratismului, odată cu creșterea responsabilităților opiniei publice, funcția formativă a presei se amplifică.

Presa nu se mai limitează la selectarea și prezentarea informației, ci trebuie să-și asume un rol educațional mai pregnant, manifestat pe planuri multiple, de la educația cetățenească și profesională, pînă la modelarea concepțiilor asupra eticii relațiilor internaționale. Oamenii nu mai sînt astăzi satisfăcuți de caracteristicile de bază ale informației : facilitatea cunoașterii rapide și obiective a evenimentelor, Nu se mai mulțumesc cu factologie ; ei doresc să cunoască cauzele profunde, semnificațiile, consecințele evenimentelor. Aceasta înseamnă că comentatorii vor deveni personaje tot mai importante, iar datorită faptului că o cantitate uriașă de informații va fi primită de public prin alte mijloace de comunicare decît presa, interpretarea evenimentelor, explicarea lor calificată și aprofundată, vor deveni tot mai importante pentru ziare.

Impulsul educațional, funcția formativă a presei determină nevoia de informație specializată în măsură tot mai mare, premisă care dă naștere la contradicția dintre necesitatea vehiculării informației specializate (în plină expansiune sub presiunea progresului tehnico-științific contemporan) și exigențele pe care le ridică aceasta — accesibilitatea ei, în primul rînd pentru ziarist.

Spre deosebire de alte mijloace de comunicații de masă, în condițiile creșterii rolului formativ al presei analizei și interpretării informației specializate, ziarul, cuvîntul tipărit, prezintă avantajul de a putea păstra informațiile, de a le putea compara, de a servi în scopuri de documentare. În acest context se preconizează de pe acum că prezentarea nudă a știrilor va pierde din importanță, în favoarea prezentării unor documentare, analize și comentarii calificate, cu privire la evoluția și explicarea semnificațiilor evenimentelor. Unii autori consideră că o asemenea tendință se manifestă încă de pe acum, documentul tipărit oferind cea mai bună modalitate pentru o asemenea informație. Se apreciază chiar că pentru fiecare minut utilizat în acțiunile de informare, eficiența cititului este aproape dublă față de filme și de 3,5 ori mai mare decît cea a televiziunii. În acest fel ziarul este foarte rezistent în concurența sa cu alte mijloace de informare. Aceste transformări, care fac necesar ca informația primită pe această cale să fie mai completă și mai semnificativă, ridică însă în fața ziaristului noi exigențe pentru ca el să-și poată

indeplini țelul nobil de a contribui la progresul societății noastre.

Fiecare dintre noi aspiră să corespundă modelului de gazetar comunist pe care secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, l-a caracterizat elocvent: „Gazetarul comunist trebuie să fie un om cu o concepție înaintată, cu o temeinică pregătire ideologică marxist-leninistă, în stare să înțeleagă marile transformări revoluționare din lume, să fie strins legat de masele populare, să servească prin întreaga sa activitate interesele clasei muncitoare, ale întregului popor, cauza partidului, a socialismului și comunismului, deoarece numai astfel va putea realiza cu succes misiunea sa de a

milita neobosit pentru înfăptuirea politicii interne și externe a partidului“.

Etica, probitatea și ambiția profesională sînt argumente care ne conving întotdeauna că pentru a răspunde exigențelor ridicate în fața lucrătorilor din presă, procesul perfecționării gazetarului nu se încheie niciodată. Faptul că aparținem unui timp care are în el atîta consistență și dinamism ne obligă la un maxim efort de înțelegere profundă și o contribuție creativă pe măsura idealurilor pentru care milităm, să slujim cu competență interesele fundamentale ale societății noastre socialiste.

IONIȚĂ OLTEANU

din activitatea uniunii ziariștilor

conferință de presă cu

delegația parlamentară bulgară

Cu prilejul vizitei oficiale în țara noastră a delegației parlamentare bulgare, condusă de Vladimir Bonev, membru al Secretariatului C.C. al P.C. Bulgar, președintele Adunării Populare a Republicii Populare Bulgaria, marți, 18 noiembrie a.c., la sediul Uniunii ziariștilor, a avut loc o conferință de presă la care au luat parte reprezentanți ai ziarelor centrale, Radioteleviziunii, Agerpres.

În numele celor prezenți, Nestor Ignat, președintele Uniunii ziariștilor, a adresat oaspeților bulgari un călduros cuvînt de salut.

Exprimîndu-și satisfacția pentru faptul că delegația a fost primită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru convorbirea care a avut loc cu acest prilej, într-o atmosferă de căldă și sinceră prietenie, președintele Adunării Populare a R. P. Bulgaria a subliniat că vizita în România a parlamentarilor bulgari se înscrie în cadrul evoluției mereu ascendente a relațiilor româno-bulgare. În această ordine de idei, oaspetele a evidențiat rolul deosebit al întîlnirilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov, al înțelegerilor stabilite la înalt nivel pentru promovarea colaborării prietenești dintre popoarele, partidele și țările noastre.

Președintele Adunării Populare a arătat apoi că această vizită i-a oferit posibilitatea să ia cunoștință de realizările obținute de România, să constate entuziasmul și energia cu care oamenii muncii acționează pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român. Rezultatele obținute de poporul român în diverse do-

menii — în industrie și agricultură, în știință, artă și cultură — modul în care este îndeplinit planul cincinal demonstrează că succesele vor fi mai mari în viitor. Poporul bulgar — a spus oaspetele — se bucură în mod sincer de succesele poporului român, ca de propriile sale succese. După ce s-a referit la realizările obținute de poporul bulgar în opera de construcție socialistă, oaspetele a arătat că între România și Bulgaria se dezvoltă o rodnică colaborare economică, iar schimburile comerciale au crescut neconținut. Prin politica lor internă și externă, a spus președintele Adunării Populare, România și Bulgaria aduc o contribuție de seamă la întărirea prieteniei dintre țările socialiste, la realizarea unui climat de înțelegere și bună vecinătate în Balcani, la edificarea păcii în Europa și în întreaga lume. În acest context, oaspetele a relevat rolul pe care pot și trebuie să-l joace forurile legislative supreme și parlamentarii pentru ca procesul destinderii în viața internațională să devină ireversibil.

dezbateri profesională la

Asociația presei sportive

Asociația presei sportive a organizat, joi 6 noiembrie a.c., o dezbateri profesională cu tema „Reprezentarea internațională a fotbalului românesc“ la care au participat ziariști sportivi din presa centrală și de specialitate.

ÎN PRAG DE NOU CINCINAL

O EXCELENȚĂ ȘCOALĂ POLITICĂ ȘI GAZETĂREASCĂ

Mărturisesc deschis că în momentul transferării mele de la o revistă studentească la cel mai mare cotidian al țării — moment nu prea mult îndepărtat de anul 1975 — nu cunoșteam prea bine ce înseamnă „Problemele cetățenești“ de a căror dezbateri și reflecție în ziar aveam să răspund. Unul din colegi, mai hitru, dorind să mă ajute, mi-a explicat așa: în redacția unui ziar, de problemele economice se ocupă secția economică; de cele științifice și de învățămînt — secțiile de știință și învățămînt; de cele de propagandă — secția de propagandă; de cele ale vieții de partid — secția viață de partid; de cele culturale — secția culturală; de cele internaționale — secția internațională; toate celelalte probleme care au rămas sint cetățenești — și se ocupă de ele secția de probleme cetățenești.

Lăsînd la o parte gluma, trebuie să spun că am fost, și sînt, mult și îndeaproape ajutat ca să cunosc această vastă și interesantă problematică, să mă deprind cu ea. La apropierea ca ziarist, de o asemenea zonă — cu care în anii anteriori venisem în contact doar în calitate de cetățean — au contribuit și contribuie, atît colectivul de conducere al redacției, cît și tovarășii de muncă din secție. Iar, organizatoric vorbind, însuși faptul că — începînd cu anul 1975 — secția noastră și-a conturat și mai precis profilul (adaptîndu-și chiar și numele: „Administrație de stat și probleme social-cetățenești“) a fost de natură să ne orienteze tot mai hotărît preocupările spre cuprinderea unor zone tematice de cel mai larg și stringent interes pentru cetățeni.

În anul pe care ne pregătim să-l încheiem, rubricile și articolele noastre, întreaga activitate publicistică a secției, au fost concepute astfel încît să putem dezbate și reflecta în ziar modul concret în care sînt transpuse în viață hotărîrile Congresului al XI-lea al partidului, celelalte indicații ale conducerii de partid, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu privind domeniile de care ne ocupăm: perfecționarea activității instituțiilor democratice ale societății noastre și perfecționarea relațiilor administrației publice cu publicul, educarea cetățenilor în spiritul civilizației cotidiene, ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului, îmbunătățirea permanentă a ocrotirii sanitare și a protecției mediului, a comerțului și aprovizionării populației, a serviciilor ș.a.m.d. În acest context, rubricilor mai vechi („Exigențe și preocupări la consiliile populare“, „Strada, piața, instituția“, „Registrul public al con-

trolului obștesc“ etc.) și obișnuitelor anchete pe diverse probleme cetățenești, le-au fost adăugate în acest an cîteva rubrici noi: „Legea în cotidian“, „În spiritul Legii sistematizării“ sau „Dialog cetățenească“. Se înțelege că în procesul de concepere colectivă a acestor rubrici, ca și în procesul de realizare periodică a lor, am avut cu toții de învățat, dar cu deosebire cel mai nou venit în secție — respectiv cel ce semnează aceste rînduri în care vrea să demonstreze că 1975 a fost un an ce i-a adus o pronunțată contribuție la mai buna sa pregătire profesională. Iar faptul că semnez personal una din rubricile noi — „Opinia publică și conduita civică“, rubrică săptămînală de atitudine și dezbateri a unor probleme cu care ne confruntăm zilnic în calitatea noastră de cetățeni — constituie un prilej de a mă forma în continuare. Încerc și astfel, ca și prin tot ce fac, să învăț cît mai mult la excelența școală politică și gazetărească pe care o reprezintă „Scînteia“.

În plus, în anul acesta am mai avut — pe plan publicistic — și alte satisfacții: mi-am continuat cu regularitate în revista „Viața studentească“ rubrica intitulată „Cronica microbistului“ (se pare, una din cele mai vechi rubrici semnate neîntrerupt de un autor în presa românească actuală: datează din aprilie 1966), și am inaugurat o altă rubrică permanentă — „Dialog sportiv“ — în „Tribuna României“. Ambele rubrici reprezintă rodul muncii de duminică seara, după sleirea etapei, a unui om care are în singe microbul de fotbal și în suflet pasiunea pentru sport.

...Atît de spus pentru anul încă în curs. Pentru următorul — îmi propun să fac tot ce am făcut în 1975, dar mai bine, mult mai bine. Și-mi propun — cu sfială, totuși — o carte publicistică. Ar fi a doua.

GH. MITROI
(„Scînteia“)

CE A ÎNSEMNAT PENTRU MINE ANUL 1975

Am întîlnit omul care nu acceptă să facă umbră degeaba pămîntului, înțelegînd că viața e luptă, că nimic nu vine de-a gata, că el acolo, unde muncește, nu muncește în sine...

Am întîlnit omul care și-a pus pe umerii lui răs-punderea pentru toți și pentru tot ce se întîmplă în jur, consimțînd că e datorია lui cetățenească de bază, acum cînd se dă bătălia istorică pentru făurirea României moderne...

Am întâlnit omul reflexiv care — dincolo de obstacole și necazuri vremelnice — vede fondul de esență al lucrurilor, întemeindu-și optimismul și bucuria de viață pe ceea ce sintem, pe ceea ce vom ajunge să fim...

Am întâlnit omul care urăște vorba deșartă și lfn-gușeala, omul care se luptă cu sine când simte că-i dau tîrcoale slăbiciunea și lașitatea...

Am întâlnit omul sever și aprig cu nedreptatea, omul cu principii clădite, omul egal cu toată lumea : mai mic sau mai mare ca el, tovarăș de muncă sau frate...

Am întâlnit omul care, trăind pentru alții, trăiește prea puțin pentru sine, dar el nu numește asta sacrificiu, ci rațiune de viață...

L-am întâlnit pe Omul acesta sub diferite nume și în diferite locuri, avînd beneficiul să stau de vorbă cu el și să scriu în rubrica „Etica și viața de fiecare zi“ despre ceea ce face și simte el.

CORNELIA SIMIONESCU

(„România Liberă“)

SĂLAJUL ÎN VIITORII CINCI ANI

Mi s-a cerut să-mi exprim cîteva gînduri acum, în aceste zile, care înscriu în calendarul țării confluența dintre două cincinale. Mai întii de toate am deplina satisfacție că, împreună cu echipa cu care edităm gazeta, ne-am contopit cu pasiune și dăruire în marea acțiune de soluționare (desigur, cu armele specifice presei) a sarcinilor extrem de complexe ale dezvoltării, sub toate aspectele, a județului Sălaj. După mine, nu există nici un alt izvor mai profund și mai bogat în satisfacții decît dăruirea comunistă în munca pe care o desfășori, decît acea clipă de bilanț în care poți întrezări în tot ce se înfăptuiește nou și durabil trăsăturile chipului tău și ale tovarășilor tăi, cu toate luminile și, de ce n-am spune, pe alocuri, chiar cu umbrele sale. Căci fără îndoială, chipul pe care-l are astăzi România socialistă sub aspect economic, social și cultural, se identifică total cu chipul colectiv al comuniștilor, al tuturor celor ce-și imprimă deplin viața în destinul țării, atît de clar și de luminos conturat în documentele celui de-al XI-lea Congres al partidului.

Cu rezonanțe mai adînci de două milenii în trecutul istoric, Sălajul — această parte de țară românească — semnifică, înainte de anul unu al libertății noastre, înapoierea economică și socială, un ținut care-și striga de milenii, prin vremi și orindulri, cîntarea sărăciei și umilinței în cor cu alte zone ale țării.

Rememorînd acest trecut, subliniem cu deosebită pregnanță că istoria și geografia acestor locuri au căpătat, în anii puterii populare, o nouă strălucire prin bogăția și frumusețile făurite de mîna oamenilor. Ca urmare a eforturilor financiare făcute de statul socialist, mai cu seamă în cincinalul acesta

pe care-l încheiem acum, potențialul economic al județului a crescut enorm, peisajul sălăjean întregindu-și în acești ani obiective de vitală însemnătate care au marcat nașterea unor noi ramuri economice pe aceste locuri, dintre care amintim : **industria constructoare de mașini** (Întreprinderea de armături industriale din fontă și oțel), **electrotehnică** (Întreprinderea de conductori electrici emailați), **a materialelor de construcții** (Întreprinderea de produse ceramice pentru construcții), **ușoară** (Filatura de bumbac) și altele. Toate acestea nu au termene de comparație în trecut. Numai Întreprinderea de conductori electrici emailați produce într-un an cît tot județul în 1970. Așadar, actualul cincinal i-a adus Sălajului mai mult decît toată istoria sa de pînă acum !

În acest context, ziarul „Năzuința“, apărut odată cu reînființarea județului Sălaj, a căutat cu asiduitate să-și contureze un profil al său și a făcut, credem, pași serioși în acest sens. Nu doresc acum, cu acest prilej, să mă opresc asupra detaliilor acestui profil, să le argumentez, deoarece socot că „Presa noastră“ va relua dezbaterile pe această temă și voi avea prilejul, în 1976, pe baza experienței cîștigată să particip la ele. Doresc doar să subliniez că acest profil i-a permis ziarului să se mențină, în principalele sectoare de activitate ale județului, în miezul actualității, să abordeze acele probleme esențiale care au stat, într-un moment sau altul, în centrul preocupărilor comitetului județean de partid. În ce măsură am reușit ne-o demonstrează faptul că nu rare au fost cazurile în care articolele publicate de noi au fost prelucrate în colectivele vizate, iar măsurile luate operativ au fost inserate în numărul următor al gazetei.

Asemenea fapte care atestau că ziarul e pe fază, că intervine operativ și eficient în rezolvarea sarcinilor au fost și sînt pentru noi, gazetarii sălăjeni, cel mai înalt stimulent moral, cea mai de seamă răsplată pe care ne-am dorit-o și ne-o dorim și în anul care vine. Am răsfoit, cu astfel de amintiri în memorie, colecția ziarului din anii cincinalului pe care-l încheiem și mi-am dat seama că paginile sale constituie, de fapt, o modestă cronică a ceea ce am înfăptuit, a gradului în care ne-am dăruit urcușului spre cotele prezentului și, în același timp, o prefață vie, faptică, de netăgăduit, la cincinalul în care intrăm, cu obiective ce ating cote ale viitorului atît de înalte încît abia îndrăznește gîndul să zboare astăzi pînă la ele, dar pe care fapta va trebui mîine să le atingă, să le intruzeze. Spun aceasta, deoarece, spre exemplu, producția globală industrială a județului Sălaj va crește pînă în 1980, **de cinci ori**. Este o perspectivă extraordinară cu consecințe pozitive asupra bunăstării noastre materiale și spirituale și sintem gata, în pas cu țara, să trecem cu toate forțele brațelor și ale minții noastre, la înfăptuirea ei. În această ordine de idei gazeta „Năzuința“ își propune ca scop primordial, să militeze fără osteneală pentru creșterea și educarea celor peste 270 000 locuitori ai județului. Și, în sfîrșit, imi doresc din toată inima, ca în ultimul an al viitorului cincinal să pot nota laconic : am înfăptuit mai mult și mai bine decît ne-am propus și continuăm, cu nădejde, cu spor și cu noi speranțe drumul jalonat de cel mai îndrăzneț arhitect al viselor și faptelor noastre — Partidul Comunist Român.

ION BUDA

(redactor șef al gazetel — „Năzuința“ Sălaj)

PREZENȚĂ ACTIVĂ ÎN ACTUALITATE

Animată de înaltul spirit al responsabilității comuniste cu care întreaga noastră presă răspunde sarcinilor majore încredințate de partid în etapa actuală a făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, gazeta „Viitorul” și-a consacrat programatic, consecvent, și în acest an, în întregime, disponibilitățile sale redacționale imperativului cardinal al prezenței statornice în miezul de foc al actualității județului, al dezvoltării conștiințelor, al opiniei înaintate. Prezență înțeleasă, însă, nu static, pasiv, în chip de simplu martor și cronicar neutru al unor evenimente oricât de semnificative și al unor metamorfoze oricât de spectaculoase, ci ca o participare complexă, pluridimensională, presupunând cu necesitate implicarea profundă în nucleul de sensuri al faptelor relatate, poziția constructivă, mobilizatoare, evidentă în structura tuturor materialelor, — de la articolul de fond la informația obișnuită —, asumarea conștientă a condiției de element catalizator al opiniei publice, de modelator al unei atitudini noi față de muncă și față de celelalte valori esențiale promovate de codul eticii și echității socialiste.

Pentru că, dacă este adevărat că una din funcțiile sociale ale presei a fost dintotdeauna și rămâne cea de comunicare, tot atât de adevărat este și faptul că, pentru presa comunistă de azi îndeosebi, a comunica nu înseamnă doar a transmite, ci în egală măsură — a participa.

În virtutea acestei idei-deviză, am considerat mai mult decât o nobilă îndatorire profesională — o veritabilă menire etică și o integrare concretă în efortul constructiv general — participarea militantă, permanentă la îndeplinirea programului ideologic al partidului, pentru îndeplinirea neabătută a hotărârilor de importanță istorică adoptate de Congresul al XI-lea — obiective fundamentale, din care a decurs firesc, armonios întreaga problemă abordată în paginile gazetei noastre.

Am afectat, astfel, un spațiu larg reflecției izbînzilor reputate de oamenii muncii din industria și agricultura județului, în realizarea înainte de termen a sarcinilor acestui ultim și decisiv an al cincinalului, accentuînd de fiecare dată nu latura statistică a evenimentelor, ci complexitatea atitudinii politice a oamenilor în procesul producției abnegația și spiritul de inițiativă, dăruirea și entuziasmul, felul concret în care sînt valorificate toate resursele potențialului lor creator.

De o atenție deosebită s-au bucurat, de asemenea, în coloanele „Viitorului” problemele vieții de partid, ale organizațiilor de tineret și ale altor organizații de masă și obștești al căror rol în statornicirea unui climat fertil, de muncă și responsabilitate comunistă în toate întreprinderile și instituțiile județului a fost subliniat cu consecvență și susținut cu exemplificări adecvate, convingătoare.

Între preocupările prioritare ale gazetei s-a situat și educarea tineretului în spiritul ardent, constructiv al contemporaneității socialiste, cultivarea în rîndurile sale a unor înalte virtuți morale și civice, corespunzătoare generoaselor comandamente pe care viitorul le așează cu justificată încredere în fața celor ce se constituie în tumultuosul schimb de mîine al țării.

În aceeași ordine de idei se cuvine menționată și ampla deschidere manifestată față de aspectele cele mai semnificative ale dinamicii fenomenului spiritual local, preocuparea pentru promovarea riguroasă a noului în toate sectoarele vieții economice și social-culturale a județului — întreg acest efort de cuprindere tematică multilaterală fiind conjugat cu grija de a oferi cititorilor o publicație vie, cu o grafică interesantă, atractivă, în paginile căreia dezbateră, confruntarea de opinii, să se împletească armonios, echilibrat cu analiza, materialul critic sau foiletonul săptămînal, în vederea satisfacerii dezideratului „unitate în varietate”.

Am reușit, oare, pe deplin în această dificilă, dar onorantă tentativă? Fără a fi, poate, un răspuns — constituindu-se însă fără doar și poate într-un indiciu edificator — vom consemna că ne-am menținut în atenția publicului cititor reușind să trăim „pe picioare proprii”, fără a apela la subvenții financiare din fondurile planificate.

Peste puțin timp vom păși pragul unui alt an, nou nu numai din punct de vedere calendaristic ci, mai ales, ca punct de pornire al unei noi etape pe care ne-o dorim calitativ superioară celei precedente, mai bogată în împliniri și satisfacții. Dispunem de o fructuoasă experiență dobîndită în anii anteriori și sîntem în egală măsură animați de o firească dorință de autodepășire și conștienți că importanța sarcinilor ce ne revin din documentele Congresului al XI-lea crește considerabil în acest prim an al cincinalului 1976—1980. Și dacă stilul și metodele noastre de muncă sînt pasibile de perfecționări, rămîne drept o fecundă constantă a activității redacționale la gazeta „Viitorul” dorința situării în continuare pe poziții constructive, mobilizatoare, în spiritul actualității, cu asumarea bucurăoasă a tuturor obligațiilor ce derivă din această intenție-program.

ION DĂESCU

(redactor șef al gazetei „Viitorul” — Mehedinți)

BILANȚ ȘI PERSPECTIVE

Ne aflăm la sfîrșitul acestui an, an de bilanț al actualului cincinal, al celei mai eficiente și pline de împliniri perioade din istoria patriei noastre socialiste pe drumul ascensiunii ei materiale și spirituale, al demnității și prestigiului pe toate meridianele globului pămîntesc.

Acum, cu ocazia acestui bilanț, avem temeuri să afirmăm că și oamenii muncii români și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare de pe meleagurile bănățene au fost cu toții, alături de întregul popor, participanți la cea mai rodnică activitate pe plan politic, economic și social-cultural de pe aceste frumoase plaiuri românești.

Colectivul redacției noastre, cum era și firesc, imediat după încheierea lucrărilor istoricului Congres al XI-lea al partidului, și-a mobilizat toate forțele angajîndu-se să militeze cu toată pricepe-

rea și fermitatea pentru a-și da din plin contribuția la popularizarea Programului partidului și a celorlalte documente ale Congresului în rindurile populației sîrbe și croate de pe meleagurile bănățene.

În acest scop au fost elaborate noi planuri tematiche, am acordat mai mult spațiu problemelor ideologice, au fost stabilite pagini și rubrici permanente și periodice și am inițiat acțiuni organizatorice axate pe sarcinile politice, economice și social-culturale, pe baza indicațiilor și activităților practice ale comitetelor județene de partid pe raza cărora avem cititorii.

În vederea unei mai strînse și operative legături cu cititorii din județul Caraș-Severin a fost înființată, în cadrul acestui județ, o subredacție cu caracter permanent, a fost reorganizată și lărgită rețeaua de corespondenți și colaboratori — punîndu-se accent pe latura calitativă a acestei activități.

Avînd în vedere specificul revistei, necesitatea de a contribui la formarea conștiinței socialiste, de a educa tinerii cititori în spiritul muncii, a patriotismului, frăției, eticii și echității socialiste, în lumina ideilor partidului și în vederea combaterii unor mentalități perimate, am permanentizat paginile pentru tineret, femei, studenți și elevi, precum și rubricile: „Comuniștii — purtători ai principiiilor eticii și echității socialiste“, „Oameni și fapte“, „Întimplări necotidiene“ ș.a.

Avînd în vedere că revista noastră încă de la înființarea ei și-a propus promovarea literaturii de expresie sîrbă din țara noastră, pentru îndrumarea tinerelor talente și a creației literar-artistice în limba sîrbo-croată, în general, și sprijinirea ei multilaterală pentru reflectarea realității noastre socialiste în mod veridic, în valențe educative și într-o formă artistică adecvată — în cursul acestui an am publicat șase suplimente cu conținut literar-artistic, iar pentru tineretul școlar tot atîtea suplimente, în mare parte editate de cadre didactice, elevi și cadre din învățămîntul universitar timișorean.

Desigur, criteriul oricărei activități este eficiența și în munca noastră ea este evidentă în măsura în care am reușit să formăm opinii, atitudini, să transmitem ideile partidului nostru, care să devină o forță materială în făurirea și dezvoltarea noii societăți socialiste, a unității și frăției tuturor celor ce trăiesc și muncesc pe aceste meleaguri ale patriei noastre socialiste. Trecînd în revistă activitatea noastră, departe de a ne gîndi că nu am avut și unele minusuri și, conștienți și hotărîți de a lupta pentru îmbunătățirea muncii noastre în spiritul exigenței partinice, azi, avem satisfacția că pe paourile de onoare ale fruntașilor în producție de la orașe și sate sînt mulți oameni ai muncii de naționalitate sîrbă, că multe C.A.P.-uri, I.A.S.-uri și S.M.A.-uri în care alături de tovarășii lor români și de alte naționalități trăiesc și muncesc zeci și sute de cititori ai revistei noastre, au primit cele mai înalte distincții ale statului nostru.

În lumina sarcinilor noului cincinal, al exigenței, răspunderii și angajării plenare care se pune în fața presei comuniste pentru cuprinderea mai concretă a sarcinilor politice și economico-sociale am trecut la îmbunătățirea profilului revistei, la planificarea riguroasă a spațiului și concretizarea tematicii pe fiecare redactor. De asemenea, atît pe baza cerințelor reale de a perfecționa prezentarea problemelor sociale și în baza recomandărilor Consiliului de conducere al revistei avem în vedere

să acordăm mai mult spațiu acestei problematice și să diversificăm mai mult tematica, respectivă, punînd accent pe popularizarea normelor Codului etic și a principiilor eticii și echității socialiste.

Pe linie organizatorică ne-am propus inițierea de acțiuni de presă în domeniul economic, agrar și social în sprijinul generalizării unor experiențe pozitive, editarea, în comun cu ziarele locale, în cadrul campaniilor agricole a unor foi volante, înființarea de noi subredacții în cadrul unor licee și școli, în vederea permanentizării legăturilor cu cadrele didactice și elevi în scopul unei prezențe mai active și eficiente a revistei în aceste unități de învățămînt.

Fără îndoială că una din principalele sarcini pe care și-a pus-o redacția pe linia sporirii eficienței influenței revistei asupra cititorilor este ridicarea nivelului politic și ideologic, perfecționarea măiestriei profesionale, policalificarea cadrelor, creșterea răspunderii, exigenței și combativității, respectarea prevederilor Legii presei.

Acestate sînt gîndurile noastre, în prag de An Nou, hotărîrea de a ne angaja cu toate forțele, de a ne da contribuția de cinste, în cadrul întregii prese românești, la înfăptuirea mărețelor idealuri prefigurate de luminosul Program al Partidului Comunist Român.

MILAN IOVANOVIĆ

(redactor șef al gazetei „Banatske Novine“ — Timiș)

O GAZETĂ A TUTUROR

1975 a însemnat, pentru gazeta „Oltul“, anul de-fînirii tot mai pregnante a profilului și personalității sale, al creșterii eficienței activității publicistice și economice, în condițiile săptămînalului tabloid. Acest cîștig de ordin calitativ a fost posibil ca urmare a unei mai trainice recordări la problematica județului, la preocupările și acțiunile organelor locale de partid și de stat, la cerințele cititorilor. Am urmărit cu perseverență — și credem că am reușit, într-o bună măsură, — să facem ca „Oltul“ să se poată numi, pe bună dreptate, „gazeta tuturor“.

Sarcinile stabilite de Congresul al XI-lea referitoare la creșterea rolului presei, indicațiile prețioase ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, date activiștilor din acest important sector al propagandei, prevederile Legii presei — au reprezentat pentru colectivul nostru redacțional tot atîția factori determinanți ai sporirii exigenței și răspunderii în muncă, ai combativității și intransigenței revoluționare, ai promovării îndrăznețe a noului.

Tot ceea ce am întreprins și realizat în acest an s-a înscris cu fermitate pe linia mobilizării eforturilor comuniștilor, ale tuturor oamenilor muncii din județ la înfăptuirea exemplară a obiectivelor stabilite de conducerea partidului și statului, de Comitetul județean de partid, pentru dezvoltarea economico-socială a acestor meleaguri într-un ritm impetuos. În acest context, am pus în accent deosebit pe generalizarea experienței înaintate a co-

lectivelor cu rezultate deosebite, pe stimularea inițiativelor, pe îmbunătățirea metodelor și a stilului de muncă, pe evidențierea fruntașilor, pe afirmarea viguroasă în viața a Codului moralei socialiste. În felul acesta, gazeta a devenit, în tot mai mare măsură, un îndrumar practic, concret, în activitatea oamenilor, situându-se în avangarda a tot ceea ce s-a conceput și întreprins pentru ducerea la îndeplinire a programelor de acțiune elaborate de organul județean. De pe aceleași poziții înaintate am militat cu intransigență pentru eliminarea deficiențelor, a tuturor manifestărilor negative, a mentalităților retrograde. În tot mai mare măsură ne-am străduit să conferim gazetei specificul local, prin reflectarea expresivă a actualității județului, prin transformarea paginilor ei într-o oglindă cit mai fidelă a faptelor și opiniilor concetățenilor noștri.

Pentru a implini toate aceste obiective, pentru a face o gazetă a tuturor — așa cum arătam — am urmărit în permanență îmbunătățirea structurii ei tematice, prin asigurarea unui echilibru judicios între diferitele compartimente problematice, printr-o oit mai largă și sistematică cuprindere geografică, prin diversificarea continuă a modalităților de expresie, a genurilor folosite, prin inițierea de rubrici noi, prin improspătarea celor existente, fără a neglija, totodată, primenirea și învi-orarea aspectului grafic.

Desigur, este greu ca, răsfoind colecția unui an, să desprinzi, din noianul de acțiuni, rubrici, pagini, materiale pe cele mai semnificative. Cu toate acestea, voi exemplifica cele de mai sus cu o serie de titluri, menite să ilustreze modul în care gazeta a izbutit să-și muleze profilul pe coordonatele problematice județului. Aș începe prin a menționa la loc de frunte susținerea publicistică a întrecerii socialiste din agricultură, a cărei inițiatoare este o unitate din județul nostru, în cadrul rubricii permanente: „Răspuns prin fapte Chemării la întrecere lansată de C.A.P. Izbiceni“. Declanșată prin materialul „Scornicești 1974 — Izbiceni 1975. Ștafeta întrecerii socialiste pe ogoare a fost schimbată pe meleagurile Oltului“, — apărut la începutul anului — ea s-a finalizat în pagina specială „Izbiceni '75“, publicată recent, cu scopul de a înfățișa rezultatele obținute de autorii chemării, metodele folosite, experiența acumulată.

Acțiuni puternice, ample, cu rezonanță și eficiență au fost și cele consacrate reducerii consumurilor specifice — în special de curent electric — la Întreprinderea de aluminiu Slatina (unul dintre cei mai mari consumatori din țară), combaterii risipei de materii prime și materiale pe șantiere, mobilizării tuturor forțelor la stringerea recoltelor, întăririi economico-financiare a cooperativelor agricole de producție slab dezvoltate, valorificării eficiente a grădinii din jurul casei și a loturilor în folosința membrilor cooperatori etc.

Un viu interes au suscitât în rindul cititorilor și o serie de alte rubrici, acțiuni sau pagini speciale, menite să stimuleze activitatea politico-educativă, să contribuie la soluționarea unei serii de probleme sociale și de interes cetățenesc: „Programul de educație socialistă — permanență a activității culturale“; „Codul moralei socialiste — comportamentul nostru de fiecare zi“; „Cum vă ocupați de formarea și dezvoltarea conștiinței muncitorești a navetiștilor?“; „Cum conduce consiliul popular viața economico-socială a comunei?“; „Bri-gada „Oltul“ în acțiune“; „Controlul obștesc con-

semnează“; „Totul pentru om, pentru bunăstarea lui“; „Repere ale prezentului socialist pe harta Oltului“.

Am întreținut, de asemenea, un dialog viu, permanent, cu cititorii, cu corespondenții, prin intermediul rubricilor: „Cititorii semnaleză“, „Subredacția din orașul... transmite“; „Correspondențe“; „Dialog cu cititorii“; „Poșta juridică“; „Ne-am interesat pentru dv.“ și altele. Eficiența muncii desfășurate este dovedită, între altele, și prin răspunsurile concludente primite din partea conducătorilor unităților vizate ori publicate în paginile gazetei, acolo unde situația o impunea, revenindu-se cu noi materiale de intervenție.

Anul în care ne pregătim să pășim ridică în fața noastră, ca și a întregii prese în general, responsabilități și exigențe superioare.

Este anul de debut al unui nou cincinal, este anul în care tot ceea ce am acumulat până acum trebuie propulsat pe trepte mai înalte. Sîntem hotărîți să realizăm o gazetă tot mai bună, mai interesantă și mai eficientă, pe măsura înaltelor deziderate de înflorire a patriei pe care partidul le-a pus în fața tuturor comuniștilor, a întregului popor.

Ne propunem, de aceea, să ne perfecționăm la rîndul nostru, stilul și metodele de muncă, pregătirea politico-ideologică și profesională, spre a fi în măsură să ne îndeplinim cu rezultate tot mai valoroase obiectivele propuse.

Vom începe, prin a prezenta, în forme publicistice atractive, convingătoare, realizările remarcabile dobîndite de oamenii muncii în cincinalul încheiat, premisă a înfăptuirii cu succes a prevederilor cincinalului revoluției tehnico-științifice. Socotim că ne revine sarcina de mare însemnătate de a face cunoscute cititorilor obiectivele mărețe ale noului cincinal, de a reflecta în mod elocvent activitatea colectivelor de oameni ai muncii pentru îndeplinirea exemplară a prevederilor planului, a angajamentelor asumate în întrecerea socialistă. Sub genericul „Învățămînt — cercetare — producție“ — vom declanșa și susține o amplă acțiune de presă, vizînd formarea și pregătirea cadrelor pentru noile obiective ce vor intra în funcțiune pe platformele industriale ale județului, pentru celelalte ramuri ale economiei locale, promovarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii în scopul înnoirii și modernizării proceselor de producție.

Ținînd seama de faptul că pe teritoriul județului își vor desfășura din plin activitatea șantierele ce vor zămisi salba de lumini a Oltului, vom acorda o atenție deosebită reflectării muncii eroice a constructorilor hidrotehnicieni, vom milita pentru realizarea lucrărilor la cei mai înalți parametri calitativi și devansarea termenelor de execuție.

Procese economico-sociale și cultural-educative dinamice, cum sînt dezvoltarea intensivă a agriculturii, urbanizarea și sistematizarea localităților, activizarea și diversificarea vieții spirituale, vor reprezenta tot atîtea jaloane majore ale preocupărilor noastre viitoare, concretizate în acțiuni, rubrici, pagini și materiale corespunzătoare.

Tot ceea ce vom întreprinde va fi privit prin prisma acțiunii și eforturilor organizațiilor de partid, ale comuniștilor, punînd omul, cu faptele sale, în centrul tuturor materialelor — ca o recunoaștere și reliefare a contribuției sale hotărîtoare la înălțarea chipului de azi și de mine al societății socialiste.

GH. MĂRUNȚELU

(redactor șef al gazetei „Oltul“)

SPRE NOI TREPTE CALITATIVE

Pentru colectivele de muncă din județul Covasna anul 1975 — ultimul an al acestui cincinal — a însemnat încheierea cu succes a unei perioade deosebit de fertile, pline de succese și satisfacții. Este anul în care s-a materializat angajamentul oamenilor muncii din județ de a îndeplini cu 185 de zile înainte de termen prevederile cincinalului 1971—1975, creîndu-se astfel condițiile realizării unei producții suplimentare de peste 1,6 miliarde lei. Prin aceste realizări, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „oamenii muncii din cele două județe (Suceava și Covasna n.a.)... aduc o contribuție importantă la dezvoltarea economico-socială a patriei, la ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor.“

Fără îndoială, la obținerea acestor rezultate de prestigiu, pe lângă multiplele forme și metode de influențare a maselor folosite de Comitetul județean de partid, presa a constituit un eficace mijloc de propagandă ale cărui efecte au fost din cele mai favorabile în îndeplinirea ou succes a sarcinilor economice ale cincinalului.

Începînd din momentul luării angajamentului de a realiza sarcinile actualului cincinal cu 185 de zile înainte de termen, colectivul redacțional al gazetei „Cuvîntul nou“ a inițiat publicarea, număr de număr, a unei rubrici prin care au fost abordate aspecte din marea întrecere socialistă, experiența valoroasă a colectivelor de muncă. Merită să subliniem efortul depus de întreg colectivul redacțional în vederea informării prompte a cititorilor despre stadiul realizării sarcinilor de plan, în diferite perioade, la nivelul unităților de bază ale economiei județului. Astfel, prin intervențiile ziarului au fost create posibilitățile luării unor măsuri de către organizațiile de partid, respectiv, conducerile administrative ale unităților economice, în ce privește recuperarea unor eventuale restanțe, îndreptarea eforturilor spre rezolvarea problemelor referitoare la valorificarea cât mai largă a rezervelor de creștere și îmbunătățire calitativă a producției.

Acțiunea de presă axată pe îndeplinirea integrală a sarcinilor de producție nu s-a încheiat odată cu raportarea realizării cincinalului cu 185 de zile înainte de termen. Astfel a fost susținută în continuare rubrica „Peste prevederile cincinalului — 1,6 miliarde lei“, prin care s-a urmărit și se urmărește, ca pînă la finele anului, fiecare unitate economică să-și realizeze cota parte din valoarea producției suplimentare sus-menționată.

Sîntem pe deplin conștienți că în această mare acțiune de presă, îndreptată spre realizarea cincinalului înainte de termen și realizarea unei producții suplimentare în valoare de peste 1,6 miliarde lei s-au ivit și unele neajunsuri. Aș aminti doar cîteva dintre ele : nu în suficientă măsură s-a folosit tonul de critică principială la adresa unor factori de răspundere din economia județului în vederea eliminării unor situații nedorite în ce privește nivelul cheltuielilor materiale, productivitatea mun-

ci, calitatea produselor etc. Consider că nu în suficientă măsură am valorificat o inițiativă a colectivului nostru de redacție cu privire la colaborarea între ziarele județene în rezolvarea unor probleme de producție care depindeau direct de contribuția unor unități de pe teritoriul altor județe. Aceasta a frînat bunul mers al întregului proces de producție. Am fi putut găsi și modalități gazetărești pentru eliminarea acestor neajunsuri dacă am fi cerut concursul colegilor noștri din județele respective. (O timidă încercare în acest sens, care s-a soldat cu rezultate relativ bune a fost colaborarea noastră cu ziarele locale din județele Bacău, Caraș-Severin și Vrancea).

Problemele educației oamenilor muncii în spiritul eticii și echității socialiste au constituit sarcini centrale în activitatea gazetei „Cuvîntul nou“. În acest sens, s-a acordat o atenție sporită problemei educării politico-ideologice, ridicării conștiinței socialiste a maseilor. În coloanele publicației noastre au fost tratate cu mai multă exigență și spirit de responsabilitate problemele educației, combătîndu-se cu fermitate concepțiile retrograde care se mai manifestă, militînd pentru promovarea a tot ce este înaintat în societate, pentru ca prevederile Codului eticii și echității noastre socialiste să devină norme de viață ale fiecărui membru al societății.

Fără îndoială, anul pe care în curînd îl vom încheia a adus întregului colectiv redacțional multe satisfacții pe tărîm profesional, cît și experiența necesară pentru a ști în ce direcții să ne îndreptăm atenția în viitor.

Trecerea la îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C.R., pune în fața tuturor oamenilor muncii din județul nostru importante sarcini cerer eforturi serioase. Astfel, producția industrială a județului Covasna va înregistra un ritm mediu anual de creștere de peste 26 la sută, se vor crea circa 25 000 noi locuri de muncă, fapt ce va face ca ponderea populației active ocupate în ramurile neagricole să ajungă la circa 72 la sută. Din datele de mai sus reies cu claritate sarcinile ce revin ziarului nostru. Avînd în vedere necesarul de forță de muncă cu o înaltă calificare, va trebui să desfășurăm o largă acțiune de formare și pregătire a viitorilor specialiști — în multe cazuri în meserii care pînă în prezent nu au existat în județul Covasna — de orientare a tinerilor în unele meserii necesare economiei județului. În această complexă acțiune va trebui să ținem cont de faptul că, la sfîrșitul cincinalului, structura socială a județului va cunoaște substanțiale mutații : ponderea populației active (72 la sută) se va compune din muncitori direct legați de producție, din sfera serviciilor către populație și a comerțului precum și din alte domenii neagricole. În acest sens, ziarul nostru va avea sarcina să contribuie la formarea unei gândiri muncitorești, a unei atitudini specifice clasei muncitoare.

În linii generale, am prezentat doar o singură latură spre care, în viitorul apropiat, va trebui să ne îndreptăm atenția. Ne dăm seama că sarcinile sînt multiple, iar activitatea gazetărească este perfectibilă, ceea ce presupune ridicarea pe noi trepte calitative a conținutului gazetei „Cuvîntul nou“.

CONSTANTIN TIMARU

(redactor șef al gazetei „Cuvîntul nou“—Covasna)

EROUL NOSTRU CEL DE TOATE ZILELE

După ce s-au scurs aproape toate cele 365 de zile ale anului, e firesc un bilanț și, tot la fel de firească și conturarea obiectivelor pe care 1976 mi le pune în față mie, gazetar român comunist.

Deci, să trag linie și s-adun ce am consemnat de-a lungul unui an în coloanele ziarului la care lucrez. Voi încerca doar să schițez un inventar, ca să-i zic așa, sentimental.

Mi-aduc aminte, în ce mă privește, că o excelentă școală a fost corespondența bogată primită de la cititori și adresată rubricii noastre de orientare școlară și profesională. Tineri, dar și părinții lor, profesori din diferite colțuri ale județului se adresau cu încredere redacției spre a-și confrunta propria lor opțiune cu cerințele reale de forță de muncă ale județului, ale țării.

Întotdeauna mi s-a părut impresionant acest efort de integrare deplină a tineretului — care cel puțin pînă la vârsta de 16 ani se află în școli — o integrare în efortul general al întregului popor. Și gîndul mă poartă la chemarea patetică a primului cetățean al patriei către tinerii comuniști: „Avem un program minunat. Avem pentru ce munci. Să facem toate eforturile pentru a asigura poporului nostru, României socialiste, un loc tot mai demn în lume!“.

... L-am întilnit în mai multe rînduri pe Eroul Muncii Socialiste Gheorghe Farcaș. Abia în acest an, în numărul festiv de 1 Mai, am scris despre tînărul Farcaș al anilor... '50. Despre prima brigadă a tineretului constituită la Fabrica de hîrtie „Letea“ Bacău și din care făcea și el parte. O și conducea, am aflat apoi. L-am întrebat, în preajma tradiționalei Zile a Muncii, care a fost drumul parcurs pînă la steluța rubinie de erou. Din noianul de fapte demne de relatat, meșterul, din ale cărui miini măiestre a ieșit și pagina pe care apar aceste rînduri, și-a rememorat anii tineretului entuziaste cînd alți colegi de generație deschideau drum de fier la Bumbești-Livezeni.

Gheorghe Farcaș a rămas același entuziast și astăzi. El, ca și ceilalți oameni ai muncii din județul său, din toate județele țării, au făptuit un angajament de neimaginat altă dată: îndeplinirea cincinalului cu mult înaintea încheierii lui firești.

Am consemnat în aceste rînduri cele două ipostaze din activitatea gazetărească de peste an, acum, în pragul unui nou cincinal — „cincinalul revoluției tehnico-științifice“.

Sigur că pentru viața economico-socială a României noua etapă de dezvoltare impune sarcini sporite. Eroul nostru cel de toate zilele, cel ce edifică o nouă societate și un nou mod de a trăi și de a munci, are nevoie de un istoric al prezentului socialist și al viitorului său comunist. În acest fel văd eu împlinirea menirii de ziarist, atît de limpede exprimată de la tribuna Congresului al XI-lea: slujind politica partidului comunistilor ai cărui activiști sîntem, identificîndu-ne cu viața, cu munca, cu aspirațiile poporului a cărui biografie diurnă o scriem.

Cu alte cuvinte, activitatea mea de-acum, la cursul post-universitar din cadrul Facultății de ziaristică a Academiei „Ștefan Gheorghiu“, pregătirea și prezentarea la obținerea atestării, o înțeleg ca o creștere a exigenței (dar și a autoexigenței) în profesiunea de ziarist.

Eroul nostru cel de toate zilele ne așteaptă.

CONSTANTIN LUPU

(„Steagul roșu“ — Bacău)

GÎNDURI LA CUMPĂNA DINTRE ANI

Anul 1975, la al cărui final marcăm și încheierea cu succes a celui mai rodnic cincinal, a constituit și pentru oamenii muncii români și maghiari din județul Harghita un an de noi și însemnate realizări în înfăptuirea politicii științifice, marxist-leniniste a partidului nostru comunist, de dezvoltare echilibrată economico-socială a tuturor județelor țării. Pe parcursul acestui ultim an al cincinalului, colectivul nostru redacțional a trăit momente sîrbătorești ale victoriilor obținute de colectivele de oameni ai muncii în îndeplinirea înainte de termen a prevederilor cincinalului, inserînd în coloanele publicației pagini de cinstire a eroismului, devenit cotidian, al celor ce cu puterea minții și a brațelor, făuresc și pe aceste frumoase meleaguri viitorul de aur al patriei noastre scumpe, România socialistă.

Făcînd retrospectiva satisfacțiilor și împlinirilor trăite de colectivul nostru redacțional în anul la al cărui sfîrșit ne aflăm, acesta a fost principalul moment de referință considerînd că pentru obținerea acestor succese, gazeta a militat de-a lungul anilor cincinalului. Voi menționa apoi și satisfacțiile oferite de o tot mai pronunțată ancorare a tematicii abordate în miezul problemelor majore ale județului, o sporire a eficienței materialelor publicate, fapte ce au determinat o creștere a interesului unui număr mereu mai mare de oameni ai muncii față de citirea gazetei.

În categoria împlinirilor am înregistrat și succesul celei de-a doua serii a „Caietelor estivale“ și apariția suplimentului politic, social și cultural „Harghita“, pe care le-am editat în acest an.

Să mai amintesc și satisfacțiile prilejuite de cîștigul de experiență al redactorilor; în acest sens un rol important l-au avut și cursurile de reciclare absolvite de un număr mare de lucrători ai redacției. Fără pretenția de a fi epuizat lista împlinirilor și satisfacțiilor noastre, amintind și bucuriile prilejuite de întemeierea a patru familii de către — pînă mai ieri — burlacii noștri, pun punct la retrospectivă și mă voi referi succint la planurile pentru '76.

Debutul în acest prim an al unui nou cincinal — cincinalul revoluției tehnico-științifice — ne găsește pregătiți pentru a milita cu și mai multă hotărîre și fermitate pentru mobilizarea tuturor resurselor și energiilor de care județul dispune, în slujba cauzei

înfăptuirii sarcinilor sporite ce ne revin din magistratul program elaborat de Congresul al XI-lea al P.C.R. Sintem hotărâți să ne punem toată priceperea, talentul și dăruirea pentru ca gazeta noastră să constituie, la fiecare apariție a sa, o tribună a popularizării experienței pozitive, a promovării noului, a combaterii neajunsurilor. Sub genericul „Secvențe din marea întrecere“ vom surprinde în reportaje și alte genuri gazetărești cele mai semnificative aspecte ale activității oamenilor muncii harghiteni. „Zootehnia județului — la cotele posibilităților“ preconizăm să constituie o acțiune de presă menită să mobilizeze toate rezervele din acest important sector al agriculturii județului la îndeplinirea sarcinilor izvorâte din documentele de partid, din cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din luna octombrie a.c. Să mai amintesc și faptul că planul nostru de perspectivă prevede o susținută activitate în domeniul sistematizării localităților județului, o preocupare permanentă pentru cultivarea dragostei față de partid, patrie și popor și a frăției dintre oamenii muncii români și cei aparținând naționalităților conlocuitoare; reflectarea modului cum principiile Codului eticii și echității socialiste sînt coordonate zilnice ale muncii și vieții celor ce-și desfășoară activitatea pe aceste meleaguri. Iată, punctate doar, cîteva din obiectivele prin care colectivul nostru redacțional este hotărît să acționeze în spiritul a ceea ce trebuie să caracterizeze activitatea unui organ de presă de partid. Cu ferma hotărîre de a ne pune tot talentul și întreaga capacitate de muncă în slujba idealului nobil al îndeplinirii datoriei de gazetari comuniști, pășim în noul an cu convingerea că vom reuși să ne achităm cu cinste de aceste sarcini.

IOAN OANCEA

(redactor șef al gazetei „Informația Harghitei“)

din activitatea uniunii ziariștilor

ZIARIȘTI ROMÂNI PESTE HOTARE

Conform Protocoalelor de colaborare și schimburi interredacționale pe anul 1975 dintre Uniunea ziariștilor din Republica Socialistă România și Uniunile de ziariști din Republica Populară Polonă și U.R.S.S., în luna noiembrie, au efectuat vizite de documentare și informare :

În R. P. POLONA :

— Un grup de fotoreporteri alcătuit din Nicu Vasile, vicepreședinte al Asociației fotoreporterilor de pe lângă Uniunea ziariștilor, fotoreporter la ziarul „România liberă“, Radu Constantinescu, secretarul Asociației, fotoreporter la revista „Flacăra“ și Cristian Sandu, fotoreporter la ziarul „Scinteia“.

În U.R.S.S. :

— Un grup de ziariști specializați în cultură de masă alcătuit din : Florin Costinescu, șef de secție la „Contemporanul“, Voichița Martin, redactor principal la gazeta „Munca“, Ioan Ieran, redactor șef adjunct la Studioul de radio Timișoara.

★

Conform Convenției de colaborare dintre Uniunea ziariștilor din R. S. România și Fundația „Friedrich Ebert“ din Bonn, pe anul 1975, un grup de ziariști români din care au făcut parte : Nicolae Simionescu, redactor șef al revistei „Agricultura socialistă“, Stere Gioga, șef de secție la „Revista economică“, Vasile Crișu, redactor la revista „Lumea“, Ioan Frick redactor la „Neuer Weg“, Ion Nistor, secretar general la „Tribuna Sibiului“, Francisc Podoabă, publicist comentator la Radioteleviziunea română, au făcut o vizită de documentare și schimb de experiență în Republica Federală Germania.

LA CABANA „POIANA IZVOARELOR“

TELEVIZIUNEA — A 8-a ARTĂ?

O ARTĂ A SPECTACOLULUI

...Televiziunea. Mijloc de comunicare de masă. Mass-media. A informa, a instrui, a distra, a educa. Cel mai tânăr alfabet produs de civilizația umană.

Teatrul antic pus la dispoziția întregii cetăți, avea, fără îndoială, un caracter democratic. Spectacolul TV este destinat întregii țări. El nu mai cere un decor special, un spațiu spre care trebuie să te deplasezi îmbrăcat în haine de sărbătoare. Spectacolul de televiziune este prezentat la domiciliul fiecărui spectator.

Încă din cele mai vechi timpuri, paralel cu spectacolele care aveau loc în centrul comunității și, în consecință, căpătau un aer de solemnitate, au existat și spectacole la domiciliu. Misterele medievale se desfășurau în biserici ori în piețele burgurilor, menestrelii, în schimb, cântau pe străzi, intrau în curțile oamenilor. Colindătorii au slujit milenii de-a rândul un popular spectacol la domiciliu. Prințul Hamlet se folosește în cercetarea crimei de la Elsinore de concursul unei trupe de actori ambulanti.

Radioul, televiziunea reiau forme străvechi de comunicare, de spectacol, în formule de neconceput acum un secol.

Radioul extinde cu o forță de penetrație extraordinară comunicarea tradițională prin cuvânt... La început a fost cuvântul...

Televiziunea a lansat în cosmos sistemul de semnalizare prin imagine.

Dar și desenul din peșteri era imagine. Și ilustrația de carte.

Imagine statică însă.

A apărut filmul, o succesiune de imagini în mișcare.

Ce aduce nou televiziunea față de film ?

Televiziunea realizează o sinteză originală între mijloacele de comunicare și artele existente.

Într-un program TV pot fi întâlnite toate genurile și speciile publicistice, toate modalitățile de spectacole tradiționale. La activitatea TV participă ziariști, scriitori, actori, cântăreți, regizori, graficieni, scenografi, operatori, mecanici de cameră, mașiniști, electricieni, monteuze, macheuri. După un jurnal de actualități urmează un concert de muzică de Bach, paralel cu filmul serial de pe pro-

gramul I se derulează pe II un spectacol de poezie, reportajul filmat este concurat de transmisia directă.

TRANSMISIA DIRECTĂ

Iată ce pare să definească, să dea personalitate acestei arte noi, moderne, cu un profund caracter tehnic, o artă de sinteză, o artă în continuu efort de asimilare și definire, o artă de echipă.

Televiziunea a fost numită o mass-media rece. Ca și tiparul. Spre deosebire de radio, care, la fel ca limbajul, este socotit mass-media caldă. Comunicarea orală este recepționată direct, fără efort. Cititul necesită o decodificare, o transformare a semnelor scrise în imagini sonore și vizuale.

Televiziunea nu este un limbaj pur, ci o simbioză între sunet și imagine. Pe imaginea TV apare încă destul de des insertul scris. Titlurile, genericele, amintind de procedeele tiparului și ale graficii însoțesc în mod obligatoriu fluxul de imagini filmate sau transmise direct. Nu rareori vorbitorii, în fața camerelor de luat vederi, citesc texte scrise, deși succesul cel mai mare îl au cei care-și expun liber, fără crispă, ideile. Din păcate, imaginea nu ocupă încă locul de drept pe micul ecran. Televiziunea mai plătește un serios și păgubitor tribut tiparului, formelor tradiționale de artă și cultură, presei scrise. O parte din programele noastre de televiziune sînt adaptări ale unor creații tipărite ori concepute în formule specifice presei scrise. Nu sînt pe măsura necesității creatorii care gîndesc direct în imagini TV, sînt destul de rari reporterii care folosesc, fără intermediul scrisului, aparatul de filmat. Televiziunea este încă tiranizată de prestigiul cuvîntului tipărit.

Ziar în imagini, sală de teatru și de cinema cu milioane de telespectatori, divertisment dar și catedră care transmite cunoștințe și educă, televiziunea se definește tot mai pregnant ca o artă specifică, o artă lipsită de prejudecăți, capabilă să dea expresie nouă celor mai vechi forme de reprezentare prin imagine artistică a realității, o artă tânără, care cunoaște un ritm de dezvoltare nespecific surorilor sale cu mai multă experiență.

În lucrarea „L'influence réciproque des divers moyens d'information“, Albert Bayer scrie că „televiziunea este mijlocul de expresie cel mai complet în domeniul informației și al opiniei“.

Televiziunea contribuie activ la crearea de legături între oameni, între individ și comunitatea socială din care face parte, între natura umană și cosmos, înlesnește cunoașterea, înțelegerea psihologiei altor popoare, a altor moduri de viață, de gândire. Televiziunea transformă tipul de om introspectiv, produs de civilizația cărții, într-un tip social, extrodeterminat, aflat în permanentă legătură cu

lumea. Televiziunea ne obligă să trăim mai dens în timpul prezent, să fim în priză directă cu actualitatea politică, socială, cultural-artistică, meteorologică, din contextul național, dar și din cel internațional, ne determină să optăm în permanență pentru ceva, ne scoate din izolare. „Radioul și televiziunea — afirmă poetul latino-american Octavio Paz — au făcut oameni contemporani din toți oamenii“. Afirmarea aceasta este o replică destul de puternică dată sociologilor care aruncă televiziunii invective puțin măgulitoare. Sînt însă și voci mai generoase, mai realiste însă și, totodată, mai romantice. În „Scrisoare deschisă către un tînăr“, André Maurois mărturisește : „Ah, dacă aș avea tinerețea voastră, aș fi atras de această artă a televiziunii, ba chiar mai mult, de speranța de a o crea“.

Iată, așadar, un prestigios om de cultură care numește artă televiziunea. Intenția acestei lucrări este de a încerca o definire a acestei arte, o caracterizare a ei dintr-un punct de vedere românesc.

DRUMETIND PRIN BUCEGI

FUNCȚIA CULTURALĂ A TELEVIZIUNII

Vehicol de informații, de imagini, televiziunea este și un propagator de cultură.

Ne aflăm în plină civilizație a imaginii. Sînt tot mai mulți cetățenii globului care-și petrec o bună parte din timp ascultînd radioul sau privind micul ecran. Dreptunghiul de sticlă al televizorului tinde să înlocuiască imaginea tradițională a clepsidrei. Timpul omenirii curge ca un film. Cultura și arta, altădată un privilegiu, au devenit la îndemîna mulțimilor... Să vezi idei ! Să urmărești infinitele ipostaze ale timpului. Nu doar abstracțiunea lui, ci imaginea sa vie, desfășurarea sa concretă.

Într-o formulă pusă în circulație de Iulius Țundrea, veteran al redacției culturale, realizatorul emisiunii „Fonoteca de aur“, este evidențiat caracterul radioului, de difuzor, de păstrător și de creator de cultură.

Triada aceasta se aplică perfect și televiziunii. Numai că, este necesar să respingem mai întii argumentele celor care pun pe seama televiziunii o mulțime de pericole la adresa culturii, a omului în general.

Șocul produs de explozia mijloacelor moderne de comunicare este prezentat ca un pericol pentru civilizația Gutenberg, pentru sensibilitatea umană, pentru cultură și artă.

Omul de carte este detronat, s-a spus, de omul de televizor. Reflexivitatea tinde să fie înlocuită de receptarea pasivă a spectacolului lumii. „Un spectacol falsificat“, susțin avocații tiparului, prezentat nu cum e în realitate, ci cum crede subiectivitatea celor care minuiesc camerele de luat vederi. Putem adăuga însă că falsificarea a putut să se facă foarte bine și cu mijloacele tiparului. Lucrul a depins întotdeauna de nevoia de a spune adevărul sau de a-l ascunde, de capacitatea sau de neputința de a îndeplini această misiune. Nicidecum de caracterul canalului prin care se transmitea informația.

Unii atribuie televiziunii doar o funcție tehnică, de vehicol, de canal care înlesnește transmiterea unui mesaj. Între cei dispuși să-i confere și atribute artistice, culturale, intervine îndoiala : „Căînd imaginile, sentimentele, ideile, reunind toate disciplinele spiritului și vehiculînd toate artele, nu riscă ea, televiziunea, umflată de aceste orgolii, să devină un fluviu insolent, lipsit de maluri, să se etaleze într-o deltă fără adîncime ?“.

Televiziunea propagă, s-a spus, o cultură de tip mozaicat, rapsodică. Aceasta spre deosebire de cultura sistematică, dobândită cu mijloace tradiționale.

Foarte informați, acești teoreticieni cam alarmiști ai exploziei informaționale par a nu mai vedea nimic, în afară de imaginile de pe micul ecran. Cum a notat un eseist, cu ironie, ei se fac că-și ignoră propriile cărți în care clamează sfârșitul tiparului. Realitatea demonstrează însă, că numărul titlurilor tipărite anual este copleșitor. Bibliotecile, librăriile nu-și încetează activitatea, de asemenea școlile, teatrele, cinematograful, muzeele, expozițiile de artă. Toate acestea sînt cu mult mai numeroase decît în așa-numitele epoci de aur, decît în vremea în care oamenii de rînd nu erau vizitați la domiciliu de Aristofan și Molière, de Shakespeare și Chaplin, de Beethoven și Caragiale. Oare să fie atît de nociv spectacolul aselenizării privit de ochii pămîntului? Mai nociv decît biblia? Sînt de regretat ignoranța, izolarea, în comparație cu contactul permanent cu actualitatea politică, socială și culturală a lumii, pe care televizorul îl facilitează unui număr imens de oameni, inclusiv criticilor săi acerbi?

O recentă anchetă efectuată de Oficiul de sondaje al Radioteleviziunii Române evidențiază interesul sporit pentru lectură, pentru beletristică în mediile dotate cu televizoare, în comparație cu cele în care această primejdie a tiparului nu se află încă.

„Televiziunea există; ea face parte din aventura noastră, din aventura umanității” — spune taleastul francez Jacques Thibau, într-o replică dată denigratorilor celei de a 8-a arte.

Se vorbește despre pasivitatea perceperii imaginilor, în raport cu tiparul, care presupune un efort de decodificare. Televiziunea are și ea codurile, simbolurile, semnele ei specifice. Pentru înțelegerea lor e necesară însușirea unui alfabet special. Perceperea imaginii TV nu se realizează pasiv. Dimpotrivă. În comparație cu filmul derulat în sala de cinematograf, filmul de pe micul ecran, cere pentru a fi perceput de ochiul omenesc o participare specială a privitorului. Dificultățile deprinderii acestui limbaj specific nu trebuie însă speculate prea mult. În definitiv, și în comunitățile aflate pe primele trepte ale civilizației, oamenii au învățat să se folosească de coduri, de semne, de simboluri menite să le faciliteze comunicarea, înțelegerea.

Televiziunea a fost definită ca o tehnică a directului. Iluzia participării la eveniment, iată ce s-a socotit a fi specificul televiziunii. Este necesar însă de atras atenția că nu e vorba doar de o simplă tehnică a transmiterii la distanță. Această tehnică presupune o alegere a imaginii, o diversitate de unghiuri de vedere, presupune subiectivism, emoție. Spectatorul este în permanență implicat, direct sau indirect, în arta televiziunii, în spectacolul derulat pe micul ecran. Alegînd, creatorul de imagini TV înfăptuiește un act artistic, estetic, o selecție menită să impresioneze, să convingă, să distreze, să informeze, să educe.

Televiziunea este o artă ludică.

Proiecție a fanteziei, spectacolul TV trebuie să dea tot timpul iluzia de realitate, să-l cointerezeze într-un grad cît mai intens pe telespectator, integrîndu-l în acțiune. De aici succesul de care se bucură emisiunile cu public, concursurile, dialogurile directe cu telespectatorii, jocurile de memorie și inteligență, de ritm și culoare.

Televiziunea se înscrie modern într-una dintre cele mai vechi tradiții ale omenirii: strîngerea oamenilor în jurul unei vetre, a unui cămin, în formula ȘEZĂTORII. Micul ecran este vatra mira-

culoasă, căminul în care se desfășoară o mare și variată șezătoare la care sînt invitați, fără nici un fel de discriminări, toți abonații. Rămîne însă de

SPRE „PICIORUL BABELOR“

rezolvat o chestiune în aparență extrem de simplă : **CONȚINUTUL** acestor șezători cu musafiri atît de diferiți. Conținutul și, bineînțeles, limbajul în care este prezentat acest conținut.

S-a remarcat de către sociologi, de către filozofii culturii, că omul contemporan „tinde să devină un consumator cu predilecție de bunuri spirituale decît de bunuri materiale, mai mult creator decît trudit, mai mult om decît ființă”.

Mijloacele de comunicare, eseurile filozofice vorbesc pe larg despre consecințele negative ale civilizației de consum. Există și supraproduse de mass-media. Telespectatorii din unele țări sînt bombardați cu programe, cît mai multe programe. Mereu noi, tot mai șocante, cu multe reclame. Este o goană după varietate cu orice preț, o cursă contra cronometru pentru știri senzaționale, difuzate în premieră. Există o tendință de a i se spune omului tot, de a i se da iluzia că are răspunsurile la toate întrebările. Televiziunea ar dori să facă totul, ignorînd că paralel cu programele sale există și alte forme de informare, de instrucție, de educație, de divertisment, de petrecere a timpului liber.

Există o contradicție esențială în structura acestei forme de comunicare de masă care este televiziunea. Ea leagă omul cu societatea, cu umanitatea, dar în același timp îl și izolează. Cu cît vezi mai multe programe, îți diminuezi posibilitatea de a putea lua contact direct cu viața reală, cu oamenii reali, de a te mișca în natură și în societate. Omul din fața micului ecran este ca un călător în avion. Străbate mii de kilometri, fără să aibă contact direct cu peisajul inclus în itinerarul său.

Să ne imaginăm, în schimb, călătoriile pe jos, călare sau cu poștalionul. Erau niște consistente aventuri ale cunoașterii.

Civilizația electronică are contribuții esențiale la saltul omului de la primatul calității de producător la cea de consumator. În acest proces revoluționar se cuvine să evidențiem importanța deosebită acordată în societatea noastră ideilor culturii, educației maselor, operei de formare a unui om nou. Din conținutul programelor, din idealurile care stau la temelia societății pe care o slujesc mijloacele de informare derivă forța sau caducitatea imaginii sonore sau de televiziune. Jurnaliștii, creatorii de radio și televiziune joacă un rol formativ, cultural ; ei contribuie la educarea conștiinței, denunțînd falsele mituri, ajutînd la cunoașterea de noi adevăruri, de noi teritorii ale gândirii, ale frumosului.

DESPRE ACCESIBILITATE

La colocviul internațional „Televiziunea și cultura” organizat în 1969 la Bruxelles, unul dintre participanți declara : „Televiziunea poate să ne apropie de mărul obiectiv al democrației, care constă în a oferi tuturor, pentru prima oară în istoria umanității, șanse egale de a ajunge la cultură”.

Este însă necesar să specificăm că în fața televizorului, telespectatorii la care se referea vorbitorul respectiv nu vin cu șanse egale, cu pregătire culturală egală, cu drepturi și posibilități materiale, politice asemănătoare. Doar socialismul poate oferi șanse sensibil egale de participare la viața politică și socială, la însușirea culturii, la receptarea mesajelor transmise de mijloacele de comunicare de masă.

În arsenalul de mijloace cu caracter formativ și educativ folosite de Partidul Comunist Român în opera de creare a unui om nou, radioul, televiziunea sînt armele cu cea mai lungă bătaie. Secretul

eficacității lor constă în forța încărcăturii de idei și sentimente, în caracterul umanist al mesajului transmis spre conștiința ascultătorilor și telespectatorilor.

„Întreaga activitate politică, educativă, cultural-artistică trebuie să fie dominată de un puternic suflu revoluționar, să fie îndreptată în direcția combaterii concepțiilor și mentalităților învechite, anacronice, să cultive spiritul nou, socialist în gîndirea și comportarea oamenilor, în relațiile sociale, în întreaga viață a societății noastre” — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Obiectivul fundamental al programelor noastre de radio și de televiziune este de a se înscrie creator în acest deziderat al activității spirituale din patria noastră, de a da viață ideilor din Programul partidului elaborat la cel de-al XI-lea Congres. Îndeplinirea acestui obiectiv este posibilă doar printr-un limbaj capabil să fie receptat pe deplin de către beneficiari.

Accesibilitatea a preocupat întotdeauna pe creatorul unui spectacol, pe cel care dorea să transmită un mesaj. A te face înțeles de vecini, de părinți și prieteni, de oameni de aceeași meserie este și nu este greu. Dar să dialoghezi cu milioane de oameni din cele mai diferite medii, cu preocupări, pregătiri și gusturi deosebite, iată una dintre cele mai mari ambiții, dintre cele mai dificile întreprinderi spirituale, una dintre cele mai democratice ipostaze ale culturii și artei. Ca să reușească, televiziunea trebuie să știe care sînt cele mai îndrăgite, mai fericite, mai populare forme de expresie, de spectacol, cele mai potrivite mijloace de comunicare între oameni, de petrecere a timpului liber. Cîntecul, dansul, teatrul, ciroul, umorul, întrecerile sportive au atras întotdeauna mulțimile. Aceste forme cunosc, pe micul ecran, o nouă tinerețe, înfățișări specifice.

Pentru a citi o carte, un ziar omul trebuie să învețe un cod, un sistem special de comunicare. Înțelegerea semnalului vizual se face mult mai simplu. Scrisul a fost al celor puțini, cititul oarecum la fel. Radioul, televiziunea sînt ziare, cărți, spectacole, mesaje la îndemîna maselor largi.

Între realitate și ochiul omnesc, televiziunea poate stabili relații în care senzația de participare directă este deosebit de puternică.

Cu toate acestea, între actorul de pe micul ecran și publicul său este o distanță imensă. Creatorul de televiziune dialoghează în cele mai multe cazuri cu un interlocutor nevăzut, se adresează unui public nevăzut dar care-l tiranizează cu prezența lui pretutindena. Există totuși o excepție, o situație în care creatorul programelor TV poate simți nemijlocit reacția publicului : spectacolul transmis direct sau spectacolul cu public înregistrat pe magnetoscop ori pe telerecording. Bineînțeles, și în acest caz este vorba de un public restrîns, de un eșantion selecționat și într-o măsură cointeresat la asigurarea succesului, implicat în spectacol, deci cu o comportare oarecum controlată, expusă rigorilor sălii de spectacol. Ce se întîmplă însă în această vreme în casa țaranului din Bărăgan, cum reacționează în apartamentul său din Țiglina siderurgistul gălățean, ce gîndește studentul de la I.A.T.C., gospodina și-a părăsit ocupațiile sale obișnuite în favoarea Telecinematecii ?

Ceea ce determină caracterul cu adevărat democratic al acestui mijloc de comunicare cu masele, al acestei arte specifice este în primul și în ultimul rînd conținutul programelor sale. Pentru ce pledează ideile vehiculate de imaginile emisiunilor noastre, care este finalitatea lor ?

Prin intermediul presei, al radioului și televiziunii, partidul întreține un permanent dialog cu poporul, un larg și fertil schimb de experiență, o operă de educație permanentă în spirit umanist, revoluționar. Eroi principali ai programelor televiziunii române sînt făuritorii de bunuri materiale, constructorii socialismului, oamenii de cultură angajați cu toate fibrele personalității lor în această operă creatoare fără precedent. Ei își spun direct părerea în toate problemele vieții, ale muncii și ale conducerii societății.

Un ziar, o revistă se adresează unei categorii de cititori. Radioteleviziunea are obligații morale față de toți abonații, față de întreaga societate. Deci, nu preocupările de grup, creația de atelier, experimentele teribiliste, ci problemele de prim plan ale societății, ale țării întregi, politica partidului, treburile cetății, operele în care pulsează ideile timpului, în care publicul se recunoaște pe sine, care-l îmbărbătează în muncă, îi largesc orizontul spiritual, constituie substanța programelor, cheia lor de boltă. De aici necesitatea stringentă a unui limbaj accesibil. Televiziunea este un for public în care se materializează în modul cel mai direct, mai expresiv, ideea de democrație. Primul contact al poporului cu hotărârile de partid se face prin radio și prin televiziune, după cum primele informații despre ecoul stîrnit de ele, tot prin aceste mijloace rapide de presă le avem.

TELEVIZIUNEA CA SPECTACOL

Televiziunea educă într-o atmosferă în care realul și imaginarul se confundă, în care totul se transformă în spectacol. O emisiune poate fi un reportaj filmat sau o transmisie directă, un serial cinematografic sau un telegazetă, dar succesiunea lor de-a lungul unei zile alcătuiește un spectacol (sau ar trebui să alcătuiască) de o mare diversitate și culoare, un spectacol capabil să informeze, să instruiască, să distreze, să placă unui public eterogen. Un spectacol nemaiîntîlnit în istoria artelor, un spectacol cu mii de actori, cu zeci și sute de autori, alcătuit din piese diferite, fabricate sau create în locuri diverse, în stiluri diferite, dar montate într-un program care s-ar cuveni să aibă un stil distinct, o personalitate recognoscibilă, un specific național. Din păcate, destul de exigenți cînd e vorba de o emisiune sau alta, adesea scăpăm din vedere ansamblul unei zile, al unei săptămîni, programul pe o perioadă mai îndelungată. Nu în teorie, fără îndoială, ci în practică. Căci multă vreme, în afară de programul de Revelion, programul unei zile nu era vizionat de către cineva, în întregime, înainte de difuzarea lui. Lucrurile se prezintă altfel în momentul de față. Consiliul Național al Radioteleviziunii aprobă repertoriul Teatrului Radio și TV pe o întreagă stagiune, planul de filme pe mai mulți ani, planurile trimestriale ale emisiunilor, liniile directoare de activitate pe perioade lungi, profilurile unor emisiuni sau programe. S-a ajuns în situația, considerată nu cu prea multă vreme în urmă, o utopie, ca emisiunile pylon care urmează să fie anunțate în revista de Radio și Televiziune, să fie cunoscute de către programatori cu mult timp înainte.

Rămîn încă foarte multe momente din desfășurarea amplului spectacol prezentat de televiziune, într-o zi, într-o săptămîină, într-o anumită etapă care trebuie perfecționate, sincronizate mai fericit cu cerințele artei spectacolului. Tendințe pozitive în

această direcție au început să se cristalizeze, așa cum am subliniat. Este concludentă în acest sens concepția asupra programelor de sîmbătă și duminică la televiziune. Există o preocupare intensă pentru lansarea unor emisiuni de mai mare atractivitate, avînd ca nucleu spectacolul. Se bucură de mare interes concursurile și spectacolele cu public („Steaua fără nume“, „Floarea din grădină“, „Cel mai bun continuu“, „Istoria comediei“, „Teatrul de poezie“, spectacolele duminicale de umor). Chiar și emisiuni cu o structură publicistică, vezi Revista literar-artistică TV, au cunoscut un reviriment atunci cînd au adoptat formule spectaculare, cînd au urcat pe scenă, la case de cultură sau chiar pe șantiere, cînd au dialogat cu publicul. Prezența a 4 000 de muncitori, ingineri și tehnicieni la spectacolul de poezie, muzică și balet organizat de Studioul de poezie al Redacției culturale de la Televiziune în hala Uzinelor de fire și fibre sintetice de la Săvinești, constituie un argument concludent despre forța de atracție a emisiunilor-spectacol, un argument față de care atît redacțiile cît și programatorii din televiziune manifestă tot mai multă receptivitate. Succesul de care se bucură filmul, teatrul, show-urile pe micul ecran a dus nu numai la comentarii ci și la măsuri practice directe. Deși preocupați ca întotdeauna de îndeplinirea cu promptitudine a unor sarcini de strictă actualitate, în prezent sînt neglijate mai puțin problemele formei, se manifestă o preocupare intensă, perseverență pentru găsirea unor formule de expresie capabile să stîrnească interes și mulțumire în rîndurile telespectatorilor. Se întîlnesc tot mai rar în programe convorbiri liniștite, plicticoase, declarații discursive, comentarii lungi, neilustrate. Este de domeniul amintirilor neplăcute cazul în care 4—5 critici vorbeau, într-un limbaj pretențios, despre o carte, dar vreme de 30 de minute nu prindea viață nici măcar o pagină din volumul năpădit de vorbe. Nu întîmplător o emisiune ca „Biblioteca pentru toți“, care s-a preocupat cu perseverență ca exegeza unui scriitor să fie împletită cu momente ecranizate din opera comentată, cu înfățișarea prin intermediul imaginilor a vieții autorului respectiv, se bucură de aprecieri elogioase în rîndurile criticilor literari, ale scriitorilor, ale cronicarilor, de radio și televiziune, ale publicului. Ecoul stîrnit de prezentarea, în cadrul acestei emisiuni, a unor ecranizări după cărțile lui Mateiu Caragiale și Hortensia Papadat-Bengescu, după poezia lui Ion Pillat, Ion Barbu, Tudor Arghezi, ne convinge o dată în plus că este cazul să acordăm mai multă atenție raportului dintre cantitatea de emisiuni cu caracter de spectacol, cu alte cuvinte, să diminuăm vorbăria în favoarea creației propriu-zise, în favoarea momentelor de autentică și convingătoare artă de televiziune. Inițierea în 1976 a unei Stagiuni de poezie (în formă de prezentare de o mare diversitate, lansarea rubricii Romane în lectură TV, organizarea de concursuri de creație literară și dramatică, promovarea reortaiului literar TV semnat de scriitori sînt doar cîteva din acțiunile menite să răspundă acestui deziderat, să stimuleze creația literar-artistică inspirată din actualitatea socialistă a patriei noastre.

Prezentarea literaturii și artei, a versurilor mai cu seamă, a picturii, graficii și sculpturii pe micul ecran, în formule ingenioase, originale, a determinat mutații îmbucurătoare în rîndul colaboratorilor, chiar printre creatorii cei mai înclinați să respingă contactul cu televiziunea, să o considere incapabilă

de a crea valori artistice sau măcar de a populariza, de a ecraniza sugestiv o operă literară. Sînt tot mai numeroase cazurile în care creatori de seamă manifestă interes pentru o colaborare specifică, scriu special pentru televiziune, propun rubrici și titluri care dovedesc un crescînd interes față de mijloacele de expresie ale televiziunii, tot mai mulți scriitori sînt atrași de aventura reportajului cu aparatul de luat vederi, acceptă să fie coautori ai unor spectacole complexe, sînt tentați să apară chiar și în ipostaza de prezentatori ai unor emisiuni cu public. În domeniul acesta, emisiunile culturale mai au enorm de mult de făcut pentru lărgirea ariei de colaboratori, pentru atragerea valorilor reale, pentru îmbogățirea mijloacelor de prezentare originală a literaturii și artei pe micul ecran.

Televiziunea. Artă a spectacolului.

Un spectacol care trebuie să fie de fiecare dată proaspăt, strălucitor.

Un spectacol care să placă, să atragă, dar și să educe. Un spectacol în care să vibreze puternic actualitatea, marile idei ale epocii, ale Programului Partidului Comunist Român.

Militantismul deschis al emisiunilor culturale, al tuturor emisiunilor conferă muncii de televiziune responsabilități profesional-politice deosebite.

Preocuparea de a sublinia în mod manifest ideile implică uneori pericolul declarativismului. Consecința a ritmului precipitat în care se lucrează, dar și a unei nesocotiri flagrante a specificului, unele emisiuni culturale au înlocuit uneori eșantionul artistic propriu-zis, spectacolul de poezie, dramaturgia, reportajul literar, dialogul viu, bogat în idei,

portretul expresiv, limbajul colorat, mărturia emoționantă, elaborată direct, cu conferința citită, cu declarația de serviciu, cu reportajul ilustrat simplist, stereotip, cu dezbaterile alcătuite din plicticoase monologuri, cu montaje de versuri ilustrate cu imagini de teleturnal. Oricît de valoroase ar fi mesajele turnate în astfel de vehicule publicistice, ele nu pot ajunge la beneficiar, sau în cazul în care butonul nu este răsucit, efectul lor nu este nici în favoarea mesajului, nici a celui care-l emite. „A comunica — s-a spus — nu înseamnă doar a emite și a recepta. Înseamnă a participa, la toate nivelele, la un schimb infinit de idei, valori și informații“.

Nu există comunicare fără reciprocitate, fără ca beneficiarul emisiunilor să fie într-un anumit grad coautorul lor. Participarea aceasta se realizează mai cu seamă în cazul emisiunilor cu public, în dialogurile directe cu strada, cu o anumită colectivitate socială, se împlineste atunci cînd sînt abordate probleme care-i frămîntă pe telespectatori, atunci cînd ei înșiși sînt chemați nu numai să întrebă ci să participe direct, în emisiune, la rezolvarea ecuațiilor complicate ale vieții, așa cum se întîmplă, de altfel, de regulă, în realitatea socialistă a țării noastre. Apariția cu tot mai mare regularitate în emisiunile culturale, alături de specialiști, de critici și de scriitori, de artiști a cititorilor, a spectatorilor de teatru și film, a vizitatorilor de expoziții și muzee, crește în mod evident gradul de interes față de astfel de emisiuni. Înlesnește dialogul creatorilor cu publicul, conferă un pronunțat caracter popular unor probleme considerate aride, dificile, inaccesibile maselor largi.

Largul interes pe care-l dovedește presa noastră, mai cu seamă „Scînteia“, problemelor literaturii și artei, dezbaterii lor de pe poziții critice, demonstrează ponderea pe care o acordă partidul culturii în opera de educare a maselor, de formare a unui om nou, capabil să construiască societatea socialistă multilateral dezvoltată, un om complex, stăpîn pe lucruri și pe idei, nu dominat, strivit de ele.

Sînt abordate cu acuitate critică problemele creației contemporane inspirate din istoria glorioasă a poporului nostru, din actualitatea socialistă, responsabilitatea socialistă a criticii literare și de artă, accesibilitatea limbajului artelor, spiritul lor revoluționar, militant.

Cum își spune televiziunea cuvîntul în aceste teme de mare actualitate? Cum contribuie programele culturale la educarea maselor de telespectatori în spirit revoluționar, cum îi ajută pe oameni să înțeleagă frumosul, să se autoperfecționeze, din punct de vedere etic, profesional și estetic, să-și lărgescă orizontul de cunoaștere, să le cultive dragostea pentru poezia muncii, a responsabilității, a îndrăzelii creatoare, a încrederii în geniul poporului român, pentru poezia cuprinsă în metaforele capodoperelor universale, dar și în creațiile poezilor care îndeplinesc testamentul de „creștere a limbii românești și-a patriei cinstire“? Cum sînt materializate în noi emisiuni ideile cuprinse în hotărîrile Congresului al XI-lea, în Programul partidului? Acestor înalte orientări și cerințe încearcă să le răspundă toate planurile și programele noastre de actualitate și de perspectivă, toate căutările noastre menite a ridica rolul și locul televiziunii ca factor de cultură și artă în țara noastră.

CONSTANTIN VIȘAN

(„Radioteleviziunea română“)

SPRE SOARE

MORALIȘTI ȘI MORALIZATORI

În măsura în care provoacă o reacție, o atitudine, toate genurile publicisticii, de la informație și pînă la reportaj, au și un rol educativ. Pentru a restrînge cadrul discuției, nu mă voi referi însă decît la articolele de morală propriu-zise, în care prezentarea unor oameni sau a unor fapte urmărește înainte de toate să formeze conștiințele în spiritul eticii comuniste, să creeze o opinie publică fermă, să atragă atenția asupra unor probleme de atitudine civică la ordinea zilei.

Categoria aceasta de articole admite (și pretinde) modalități gazetărești dintre cele mai diferite — portrete, anchete, eseuri etc. —, dar presupune, în același timp, ca trăsătură dominantă, unică, situarea comentatorului pe o poziție realistă.

Pentru a mă face înțeles, am să enumăr, mai întîi, cîteva tipuri de abateri de la această exigență fundamentală a articolelor de morală. Să ne amintim, de pildă, modul în care se mai obișnuiește să se prezinte așa numitele „cazuri”. Autorul respectiv, după ce schițează caricatural profilul personajului „negativ” și însoțește descrierea comportamentului acestuia de un comentariu interjecțional — ttt! vai! se poate?! —, încheie articolul cu o sentință grea ca o lespede. Simplificarea aceasta e justificată într-o oarecare măsură de spațiul tipografic limitat, de regimul de urgență în care se desfășoară orice acțiune educativă. Nu sîntem romancierii și nu ne putem permite luxul de a aduna toate probele, cu atît mai mult cu cît nici ei, romancierii, nu o fac fără discernămint. Dar de aici și pînă la a așeza fiecare caz într-un pat a lui Procust, din dorința de a face utilizabilă concluzia pe care ne-am pregătit-o încă înainte de a pleca pe teren, este o mare distanță, și anume distanța care-i separă pe moralști de moralizatori. Viața, și cu atît mai mult viața oamenilor, se caracterizează printr-o varietate inepuizabilă pe care nu avem dreptul s-o eludăm. În însăși natura răului există adeseori un bine virtual și este de datoria noastră să-l aducem la lumină. Gazetăria reprezintă, în fond, o intervenție din mers, nu o scandare de cor antic după consumarea faptelor, astfel încît se impune să-i facem să înțeleagă chiar pe cei în cauză, pe cei care au greșit că stă în puterea lor să pășească din nou în rînd cu noi. Servindu-le, asemenea unor palme usurătoare, fraze acuzatoare, care nu admit replică,

nu vom reuși decît să ne îndepărtăm iremediabil de sufletul lor. Și prin aceasta, de realitate, în numele (și, de fapt, în dauna) principiilor pe care le apăram. După părerea mea, trebuie să ne simțim alături de oameni și să privim, împreună cu ei, înainte, spre ceea ce vor deveni, nu să ne situăm într-o principialitate utopică și să aruncăm de acolo o privire posomorită în urmă.

O altă formă de evazionism în publicistica de acest gen o constituie ignorarea emfatică a opiniilor interlocutorilor sau obligarea acestora de a-și asuma rolul unor figuranți care dau mereu aprobator din cap. „Familia are un cuvînt de spus în educarea tinerilor?”, „Credeti că se poate trăi fără muncă?”, „Timpul liber trebuie folosit judicios?” — iată stilul unor anchete care nu sînt departe de întrebarea „Nu-i așa că e bine ce e bine și e rău ce e rău?”. Discuțiile și dezbaterile nu sînt nici discuții și nici dezbateri dacă nu valorifică realitatea convingerilor unor oameni, modul lor particular de-a gîndi. De ce să plecăm de la ideea că avem îndreptățirea să-i învățăm mereu pe alții, cînd noi înșine putem învăța pe parcursul unei convorbiri? Oare am elucidat totul, oare contactul cu semenii noștri nu ne mai poate oferi nici o surpriză, capabilă să nuanțeze, să adîncească ceea ce deja știam?

Democrația pentru care milităm trebuie să caracterizeze și raporturile noastre profesionale cu oamenii. Cei mai buni dintre ziaristi de azi constituie, și în privința aceasta, un adevărat exemplu. Ei admit să fie contrași de realitate, își exprimă nu numai convingerile, ci și ezitățile, fără ca prin aceasta să abdice vreo clipă de la intransigența moralei comuniste. De altfel, însuși spiritul acestei morale pretinde deopotrivă o fermitate a principiilor și o suplete în aplicarea lor, adică o legătură firească între teorie și practică. Să înțelegem noi înșine înainte de a-i face să înțeleagă pe alții, să ascultăm cu atenție răspunsurile la întrebarea pe care am pus-o înainte de a formula o nouă întrebare — iată cîteva din principalele obligații care ne revin, emanînd din sensul înalt al umanismului revoluționar.

ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU
(„Scinteia tineretului”)

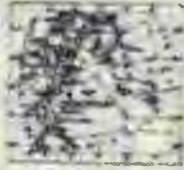
actualitate

actualitate

Santier

ITINERAR AL PRIETENIEI

Text accompanying the map, likely detailing the itinerary or the context of the friendship mentioned in the headline.

Advertisement for 'Căminul Copiilor' (Children's Home) featuring a portrait of a child and some text.

REPORTER

PRESEDINTELE CEAUȘESCU:

„De la un punct de vedere istoric prezenta putere este de înaltă nivel...”

Mobilizarea... învictă

Santier

VIZITA PRESEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN FILIPINE CONTINUĂ

Combinatul de oțeluri speciale Tirgoviste

DE AZI, UN NOU AMINOR PRODUCE

Text describing the production of a new type of steel at the Tirgoviste plant.

DIN 130, ARO INVINGE!

Santier

Text related to the 'ARO' (Agricultural Machine) advertisement, mentioning its performance and features.

ÎN VITORUL CINCINAL

A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSA

Santier

Text accompanying the 'A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSA' headline, possibly related to a calendar or a specific event.

Calendar 1990

Santier

CARGOUL 4

„STATUL MAJOR” AL REDACȚIEI *

Toate compartimentele muncii de presă, întreaga activitate gazetărească din țara noastră a beneficiat din plin de îndrumările clare și deschizătoare de noi orizonturi date de documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R. Firește, sarcinile multiple ale presei nu se rezumă numai la acel capitol din Programul P.C.R. care-i este dedicat. Obiectivele noastre, ale gazetarilor comuniști, includ întreaga problematică pusă de acest document istoric, de Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, al eticii și echității socialiste, de Directivele cu privire la cincinalul viitor și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a țării noastre pentru perioada 1981—1990, de celelalte documente ale partidului nostru. Orientarea dată presei de aceste documente, de tovarășul Nicolae Ceaușescu constituie acea călăuză prețioasă ce ne îndrumă întreaga muncă creatoare spre îndeplinirea rolului informativ și formativ ce revine ziarelor și revistelor, radioului și televiziunii.

Într-un asemenea context se pune cu acuitate și problema întăririi muncii secretariatelor de redacție care — așa cum s-a afirmat nu o dată și așa cum este în realitate — reprezintă „statul major” al fiecărei publicații. De ce mereu această paralelă între secretariat și stat major? Pentru că, într-adevăr, secretariatul de redacție reprezintă acel colectiv de gazetari calificați, specializați care ajută conducerea redacției („comandamentul” — ca să continuăm paralela) în ducerea la îndeplinire a obiectivelor strategice și tactice ale respectivei publicații — adică: informarea și formarea publicului cititor căruia i se adresează. Desigur, aceasta în linii mari, întrucât modul cum este organizat și cum acționează secretariatul depinde de specificul profilului publicației, de sarcinile ce-i revin în contextul presei noastre, de cerul cititorilor căroră se adresează. Dar, în linii mari și pe deasupra acestor firești diferențieri, problematica secretariatelor rămâne similară pentru toate organele de presă.

În cadrul Redacției publicațiilor pentru străinătate (R.P.S.), a avut loc o utilă dezbateră legată de activitatea secretariatelor de redacție. Am folosit pluralul, deoarece în cadrul R.P.S. există nu unul, ci cinci secretariate de redacție și pentru a fi și mai explicit acest lucru ar fi poate bine ca, înainte de a relata ceea ce a fost mai interesant din amintita dezbateră, să arătăm în ce constă specificul redacției respective.

Redacția publicațiilor pentru străinătate editează șase publicații în limbile rusă, chineză, germană, spaniolă, franceză și engleză, unele reviste apărând concomitent în patru dintre aceste limbi. De aici — se înțelege — o organizare specifică, astfel încât R.P.S. nu reprezintă o redacție omogenă (ca aceea a unei singure publicații), ci o instituție ce însu-

mează cinci redacții (una dintre ele asigură apariția a două publicații), Redactorul șef este unul pentru întreaga R.P.S., iar adjuncții lui și alți membri ai conducerii sînt redactorii responsabili ai publicațiilor ce se editează aici. Fiecare revistă reprezintă deci o redacție, care are un colectiv de redactori, un secretariat, unul sau mai multe grupuri de traducători. Ceea ce nu înseamnă că această structurare pe verticală fondată pe diversitatea specificului fiecărei reviste trebuie înțeleasă ca o autonomie totală. Dimpotrivă, între redacțiile din cadrul R.P.S. există relații pe orizontală de coordonare, de interconectare, de schimb reciproc de materiale (texte și foto) și — bineînțeles — de experiență. Din acest complex rezultă și specificul organizării muncii în cadrul R.P.S. și — cu precădere — al secretariatelor ce o compun. În cei 25 de ani de existență ai instituției s-au utilizat, cum era și firesc, diferite forme de organizare a activității redacționale și a secretariatelor, cea existentă în prezent fiind — datorită experienței acumulate — cea mai propice îndeplinirii sarcinilor actuale ce revin R.P.S. Secretariatele, în speță, au o structură adecvată, cu funcții ce există în orice alt secretariat din presa noastră, dar și cu funcții aparte, ce își au sorginea în specificul redacțiilor din cadrul R.P.S. Astfel, în fruntea fiecărui secretariat se află un secretar cu sarcini de coordonare, care coordonează activitatea secretariatului propriu-zis (compus din secretar de redacție, secretar tehnic și tehnoredactor), a redactorului artistic, a grupului (grupelor) de traducători afectați fiecărei reviste, dar și a celorlalte sectoare ale redacției. Ca atare, secretarul cu sarcini de coordonare are misiunea de a întocmi, pe baza propunerilor redactorilor, planurile de perspectivă și proiectele fiecărui sumar, de a asigura circuitul interior al materialelor pe absolut toate fazele, pînă la apariția revistei. Este de înțeles că în activitatea celor cinci secretariate din cadrul R.P.S. există trăsături comune, dar și elemente ce le deosebesc, că în timpul activității unele au acumulat o experiență meritorie într-un domeniu, ce se cerea difuzată celorlalți, ori au înregistrat deficiențe care, tot cu ajutorul colegilor, trebuiau îndepărtate.

Un asemenea schimb de opinii, de experiență a prilejuit-o și analiza muncii secretariatelor de redacție din cadrul R.P.S.

Scopul acestei ședințe de lucru consta, după cum a subliniat redactorul șef, tovarășul Nicolae Moraru, în perfecționarea muncii secretariatelor de redacție a căror menire rezidă în elaborarea și realizarea practică a revistei prin organizarea întregului traseu al textelor și fotografiilor pînă la machetare și tipărire. S-a remarcat că în acest sector al activității R.P.S. existau deficiențe care se reflectau într-o serie de întârzieri de la graficul de apariție, deficiențe izvorite dintr-o insuficiență

* Pe marginea unei dezbateri din Redacția publicațiilor pentru străinătate.

atenție acordată locului și rolului secretariatelor de redacție în ansamblul activității instituției. Ca atare, dezbaterea a avut drept obiective esențiale evidențierea rolului creator al muncii secretariatelor de redacție (cu precădere a secretarilor coordonatori), precum și organizarea și științificarea a muncii acestor importante compartimente.

INDICELE DE CREATIVITATE AL MUNCII SECRETARIATULUI

Referatul prezentat de tovarășul Adrian Riza a pornit de la constatarea că, în practică, activitatea celor cinci secretariate de redacție a pierdut adesea orizontul, și-a redus sfera de influență la simpla urmărire a termenelor de predare și apariție, la munca legată de sarcinile operative. Punând în discuție indicele de creativitate pe care trebuie să-l aibă munca secretariatului, gradul lui de participare la activitatea de elaborare a revistei, referatul a relevat că rolul acestui stat major redacțional derivă nemijlocit din caracterul de operă colectivă pe care îl are orice publicație și care își pune pecetea pe întreg procesul elaborării ei, începând cu stabilirea unui plan de idei (în speță sumarul), cu concretizarea lui într-o suită de articole, reportaje, note, continuând cu prezentarea acestora într-o formă grafică elaborată, cu multiplicarea (imprimarea) și, în sfârșit, cu difuzarea. Fiecare din membrii echipei care asigură, în oricare din etapele principale ale acestei activități, îndeplinirea sarcinilor specifice ce-i revin, simte desigur caracterul colectiv al muncii. Fiecare realizează în primul rând faptul că efortul lui este o parte dintr-un întreg, că munca lui, dacă e bine făcută, împlinește acest întreg, sau că, dimpotrivă, dacă e deficitară, lasă un gol. Cu alte cuvinte, prin delimitare și excludere, în planul analizei structurilor organizatorice ale muncii, fiecare membru al colectivului realizează articularea efortului propriu la efortul întregului. Răspunderea secretariatului — și în aceasta constă specificitatea sa — se definește ca o răspundere globală, incluzând ansamblul procesului, sintetică în cel mai înalt grad. Esența muncii secretariatului de redacție în toate etapele muncii, fără excepție, este deci nu asamblarea unor entități separate, eforturi sau rezultate materiale ale unor eforturi, într-un mozaic mai mult sau mai puțin armonios, ci sudarea intimă a acestor eforturi într-un întreg, având propria lui viață, fără fisuri, încheșat organic în funcție de sarcinile și menirea sa. În acest sens și în accepția superioară a noțiunii: munca secretariatului este o muncă în cel mai înalt grad creatoare — creatoare de valori specifice, publicistice, în primul rând. Căci rostul său este să facă din articole, note, reportaje, din desene și fotografii, din grafice și facsimile, din litere de plumb și clișee, din hîrtie și cerneală, din munca specifică a unui șir întreg de oameni, o publicație, o revistă anume, destinată unui anumit cititor. Secretariatul este cel care concepe și realizează o strategie a muncii redacționale, ca să utilizăm un termen de organizare științifică. În acest sens de înaltă exigență, secretariatul de redacție este un stat major al întregii munci care concurează la apariția publicației. Neparticiparea în sens creator a secretariatelor la oricare din etapele muncii — a relevat referatul — își pune negativ amprenta pe întregul proces. Ca atare, s-a ajuns, în unele cazuri, la o prezență cu totul precară și sporadică a secretariatelor la ceea ce înseamnă muncă creatoare în

procesul redacțional. Unii dintre secretarii cu sarcini de coordonare se mulțumesc să se plaseze sistematic într-un rol de executanți, de undeva din exteriorul procesului intim al muncii, prevalîndu-se adesea de faptul că „așa s-a hotărît“... Alții, de pe aceeași orbită de simpli funcționari executanți, se mulțumesc doar să sesizeze forurilor superioare orice piedică mărunță, în loc să intervină prompt pentru remedierea deficienței. În sfârșit, la alții se remarcă o concentrare a atenției pe urmărirea muncii tipografice, a operației tehnologice, scăpînd din vedere cuprinderea de ansamblu a muncii.

A PRIVI ÎNAINTE, ACTIV, CU INIȚIATIVĂ

Din referat, ca și din discuții a reieșit, așadar, că una din cele mai serioase deficiențe a muncii secretariatelor rezidă în lipsa perspectivei. Cum spunea unul dintre secretarii cu sarcini de coordonare, S. Stamboliu, ei n-au reușit să facă față unor situații importante pentru că priveau înapoi, pentru că furați de munca de zi cu zi nu puteau privi înainte. Tocmai de aceea, releva tovarășul Victor Nămolaru, redactor șef adjunct, secretariatul nu s-a manifestat întotdeauna ca un stat major al cărui rol este vital în viața oricărei redacții. Pus de multe ori în condiții vitrege de lucru din cauza întirzierilor apărute în munca redactorilor, el se comportă ca un organism pasiv, fără spirit de inițiativă, care acceptă cu seninătate abaterile de la grafic, fără a-și vădi capacitatea de a reacționa rapid și ferm, atunci cînd este nevoie. Lipsa unei munci de perspectivă generează în bună măsură și absența materialelor de rezervă, a unui portofoliu activ. Și aceasta este o chestiune deosebit de importantă, întrucît datoria secretariatului este și de a prezenta variantele diverselor soluții privind sumarul și grafica numerelor de revistă. În consecință, el trebuie să urmărească cu fermitate rubricizarea revistei, punerea în pagină ca și ilustrarea ei. În acest sens, releva tovarășul Ion Manea, secretar cu sarcini de coordonare, problema de creativitate esențială ce se pune secretariatelor constă în asigurarea echilibrului între concepția tematică și grafică a revistei pe întreg anul și pe fiecare număr în parte. Această muncă de concepție însă nu trebuie să estompeze latura tehnică a activității secretariatului, inclusiv a celui ce-l coordonează. Dimpotrivă, cum remarcă și tovarășul Al. N. Trestieni, redactor șef adjunct, cele două tipuri de preocupări trebuie să coexiste într-o strînsă împletire pentru a asigura atît buna apariție a revistei, cît și funcționarea ritmică în perspectivă a întregului colectiv redacțional. Dar, sublinia tovarășul Șerban Stati, secretarul biroului organizației de bază de partid, este insuficient să spunem: vreau ca X să fie un bun secretar cu sarcini de coordonare, trebuie ca redactorii responsabili să știe să-i ceară acest lucru și să-i creeze condiții de lucru. Exemplificînd pe experiența revistei la care lucrează, el a arătat că de cîte ori strategia numărului a fost gîndită de la început în colaborare cu secretarul de resort, întregul proces de elaborare a revistei a mers bine, ritmic, fără prea mari dificultăți; cînd lucrurile nu s-au petrecut astfel, revista s-a făcut mult mai greu.

UN SISTEM EFICIENT ÎN RELAȚIILE DE MUNCĂ

De aici, așa cum au arătat unii vorbitori, și necesitatea de a se stabili relații de muncă mai efi-

ciente între redactorul responsabil și secretar, precum și lărgirea competenței acestuia din urmă. Este un fapt care a reieșit net atit din referat, cit și din cuvîntul celor ce au participat la dezbateri și anume că aria competenței secretarilor cu sarcini de coordonare a fost pînă acum mult limitată, atit din vina lor, din nedorința de a-și asuma chiar și cele mai mici responsabilități, cit și din ale redactorilor responsabili, care le-au îngrădit sfera activității. În aceste condiții este și dificil să-i pretinzi secretarului un stil de muncă creator, cînd el este pus să fie curier (între conducere și restul colectivului), următor al termenelor de predare a materialelor și, în general, un simplu executant. Nimeni nu poate pretinde soldatului să răspundă pentru altceva decît pentru executarea ireproșabilă a ordinelor primite; în orice caz, nu i se poate cere să dea cont de eventualele greșeli strategice și tactice ale superiorilor săi. Și — cum s-a relevat în discuție — atîta timp cît secretarul cu sarcini de coordonare va fi menținut în rolul de simplu executant, nu va putea să-și îndeplinească în mod creator munca de „șef al statului major“ al redacției.

Legat de acest amplu evantai de probleme, referatul și discuțiile au abordat o serie de aspecte ale organizării științifice a muncii secretariatelor de redacție. Referatul a criticat modul artizanal de lucru al unor secretari, faptul că unii dintre ei se impacă cu rutina muncii cotidiene, cu improvizații și „soluții de o zi“. Aplicînd eficient în practică învățămintele obținute la cursurile de reciclare, a menționat referatul, noțiunile de organizare, plan, perspectivă, trebuie să se încetățenească în activitatea secretariatelor în sensul exact, științific, eficient din punctul de vedere al muncii. Ca atare, la nivelul de exigență al unei munci bine organizate, ținînd seama de specificul revistelor noastre ilustrate, ar trebui ca planificarea la secretariate să includă un ante-calcul de pagini, un ante-plan de ilustrare, o pre-machetă de principiu, care să însoțească sumarul proaspăt elaborat.

În respectivul context, sînt de reținut o serie de propuneri a căror aplicare ar contribui concret la transpunerea în viață a acestor deziderate ce s-au dovedit imperative sine qua non ale muncii redacționale. Graficiană Anamaria Smigelschi, împărțînd experiența redacției unei reviste similare vizitate, arăta că acolo sumarul nu constă dintr-o simplă listă de teme înșiruite pe cîteva pagini dactilografiate, ci se inserează pe formulare tip, de fapt niște benzi de hîrtie pe care sînt desfășurate, schematic, paginile de revistă, oferind un tablou sinoptic al numărului în pregătire. Așadar, gazetarii din acea redacție compun publicația lor de la bun început, de la elaborarea sumarului, ca o revistă ilustrată. Apoi, cum arăta din propria experiență unul dintre secretarii cu sarcini de coordonare, este eficientă adoptarea sistemului de a face macheta definitivă a fiecărui material concomitent cu realizarea textului și fotografiilor. În felul acesta putem face operativ orice modificare în amplasarea materialelor din revistă și, totodată, acumulăm un portofoliu activ de articole, reportaje, note, etc, gata machetate.

În urma discuțiilor de la această dezbateră — și pe care le-am consemnat aici — reiese mai pregnant „portretul-robot“ al unui secretar cu sarcini de coordonare („personajul nr. 2 al redacției“). Acesta ar trebui să fie un ziarist ce se manifestă ca un personaj puternic, avînd un rol hotărîtor în bunul mers al redacției, cu toate că munca sa e anonimă, adesea ingrată și impovărătoare. Este, păstrînd toate proporțiile, un demiurg care, ordonînd toate părțile componente ale revistei, creează în fiecare lună, de fiecare dată altceva, dar păzînd, dezvoltînd și amplificînd elementele comune care leagă un număr al revistei de celălalt. Pentru fiecare articol ar trebui să imagineze titlul propriu-zis, supratitlul sau subtitlul, intertitlurile care agrementează coloanele de text și facilitează lectura și pentru fiecare articol ar trebui să-și imagineze ilustrația respectivă, pentru fiecare articol — spațiul ce i se cuvine în revistă. Este în general un „cusurgiu“ pentru că fotoreporterul n-a făcut ilustrația care trebuia, pentru că un anumit articol este prea lung și un altul prea scurt, pentru că se dă prea mult spațiu unui material care, după opinia sa, ar trebui redus la dimensiunea unei informații comentate și dimpotrivă, ar trebui mărit spațiul acordat unei simple fotoinformații.

Dezbateră amintită, așa cum s-a arătat și în concluziile ședinței, și-a atins scopul, ea reușind să repună în drepturile (și obligațiile!) firești secretariatul, în sensul precizării sarcinilor lui. Punînd accentul pe creativitatea muncii secretariatelor, pe organizarea științifică a acesteia, este deci necesar să se sporească răspunderea personală a fiecărui membru, în primul rînd a coordonatorului, dar și să se amplifice rolul răspunderii colective. Ca atare, secretarul cu sarcini de coordonare (a cărui menire poate fi, într-o bună măsură, asimilată cu cea a secretarului general din alte redacții) este cel chemat să asigure unitatea, eficacitatea, combativitatea secretariatului și, totodată, să întărească răspunderea sa proprie, a fiecăruia dintre colaboratorii săi, dar și a colectivului în întregime. Toate acestea presupun o bună cunoaștere, în toate laturile ei, a meseriei de gazetar (și, mai ales, de ziarist specializat în tehnica secretariatului), ridicarea continuă a nivelului ideologic și profesional, pentru a putea interveni competent și în privința stabilirii formei (genului) materialelor, și a dimensiunii lor, și a aspectului grafic. Aici un rol important îl are relația dintre redactor responsabil și secretar coordonator (mîna lui dreaptă), dar și transformarea secretariatului într-un aparat în care toate piesele sînt perfect angrenate.

În acest mod se vor putea realiza reviste interesante, care să ajungă la timp în mîna cititorului, dar și la sufletul lui. În acest fel ne vom putea îndeplini și mai eficient sarcina de onoare pe care partidul a încredințat-o Redacției publicațiilor pentru străinătate și anume: de a face cunoscute peste hotare politica Partidului Comunist Român și a statului român, realizările istorice ale poporului nostru în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate.

DAN LĂZĂRESCU

REFLECTARE DIVERSĂ, NIVEL PUBLICISTIC RIDICAT

În cincinalul 1971—1975, județul Dîmbovița a cunoscut cea mai impetuoasă dezvoltare din istoria sa. Au fost construite și puse în funcțiune în acești ani numeroase întreprinderi și capacități, în ramuri industriale noi pentru aceste locuri. Este de ajuns să le amintim pe cele mai reprezentative — Combinatul de oțeluri speciale care reprezintă azi 9,8 la sută din producția industrială a județului, Întreprinderea de strunguri și Întreprinderea de corpuri de iluminat „Romlux” din Tîrgoviște, Întreprinderea de frigidere din Găiești, Întreprinderea de aparataj electric pentru instalații din Titu, noua linie tehnologică cu o capacitate de 3 000 tone clincher pe zi, de la Fieni — pentru a ilustra marile prefaceri economice și sociale prin care trece acest județ.

Această dezvoltare vertiginoasă a pus în fața organizației județene de partid, a oamenilor muncii dîmbovițeni, sarcini deosebit de mari. Pe linia eforturilor generale depuse pentru îndeplinirea lor se înscriu și acțiunile inițiate de ziarul „Dîmbovița”.

Redacția ziarului s-a aflat în fața unui evantai de fenomene și fapte deosebit de complexe. A fost necesar să se discearnă problemele, să se canalizeze forța de influențare, de mobilizare a ziarului pe direcțiile esențiale ale momentului, adică temele abordate să acopere în întregime domeniile de activitate și obiectivele aflate în atenția Comitetului județean de partid. Ceea ce s-a și realizat într-o bună măsură prin legătura directă dintre redactori și activiștii de partid, prin participarea redactorilor la adunări de partid și ale oamenilor muncii, printr-un contact permanent cu specialiști din diverse domenii de activitate, acestea fiind de mult o practică curentă, care înlesnește stabilirea unor obiective cu adevărat prioritare. În acest sens, un îndreptar prețios în planificarea muncii redacționale este Hotărîrea organizației județene de partid.

Tematica economică abordată în coloanele ziarului „Dîmbovița” este diversă. Ea este determinată de diversitatea proceselor și fenomenelor care apar și se desfășoară în cîmpul vast și complex al construcției economice, de interesul larg al cititorilor pentru

aspectele cele mai diferite. De aceea, locul ocupat de problematica economică din industrie și construcții deține ponderea cea mai mare, ceea ce este, desigur, un lucru ce se cuvine remarcat.

Un spațiu larg în ziar a fost acordat creșterii productivității muncii, consacîndu-se numeroase materiale factorilor care determină realizarea acestui indicator; interacțiunii dintre acești factori. Experiințe valoroase pe linia modernizării și automatizării, a tehnologiilor avansate, autoutilării, organizării superioare a producției și a muncii au fost reflectate în cele mai diverse forme publicistice. Nu au fost rare nici materialele de intervenție, semnalele critice la adresa unor factori și stări de lucruri care constituiau o frînă în realizarea unei productivități sporite.

Pe același plan s-au situat în munca redacției alte cîteva probleme economice de importanță deosebită: reducerea cheltuielilor materiale de producție, îndeplinirea sarcinilor de export, diversificarea și modernizarea producției, întărirea ordinii și disciplinei, reducerea importurilor.

O atenție aparte s-a dat problemelor de investiții. În acest an au intrat în funcțiune noi capacități la Combinatul de oțeluri speciale. Altele sînt în construcție și urmează să intre în producție pînă la sfîrșitul anului și în anii viitori. Constructorii și montorii au realizat multe lucrări în avans față de grafice, obținînd, la construcția unor obiective, adevărate recorduri de rapiditate și calitate. Dar în activitatea lor și-au făcut loc, în unele perioade, și deficiențe. Toate acestea au fost prezentate cititorilor aproape în fiecare număr. Paralel cu experiențele valoroase, cu faptele deosebite, au fost subliniate sarcinile care se pun în munca constructorilor, beneficiarilor și proiectanților insistînd, deseori, asupra întăririi colaborării și organizării unor acțiuni concertate care să conducă la punerea în funcțiune la termen și chiar în devans a noilor obiective, precum și la atingerea parametrilor proiectați, în timp optim. Numeroase articole au apărut în cadrul unor rubrici speciale, însoțite de grafice care exprimă sugestiv stadiile fizice atinse față de

nivelele prevăzute în graficele de execuție. Această formă publicistică de a reflecta realitatea din șantier s-a bucurat de interes în rândul miilor de constructori, paginile de ziar fiind folosite ca material agitatoric la gazetele de perete și în adunări de partid, sindicat și U.T.C.

Înfăptuirea amplului program de investiții, intrarea în circuitul economic a numeroase obiective industriale presupun o preocupare constantă din partea organelor și organizațiilor de partid, a conducerilor de întreprinderi, pentru pregătirea cadrelor calificate. În prezent, în industria județului lucrează 109.000 muncitori, mai mult de jumătate dintre aceștia, fiind încadrați în muncă, în acest câncinal. În viitor sarcinile privind asigurarea forței de muncă vor fi și mai mari. Programul de dezvoltare a județului necesită un număr mare de cadre, cu înaltă calificare, potrivit exigențelor impuse de dotarea tehnică modernă a întreprinderilor și de complexitatea și gradul înalt de tehnicitate a produselor pe care le realizăm.

LA PREDEAL, PE PIRTIA DE SCHI

Pornind de la aceste cerințe, redacția ziarului „Dimbovița” și-a concentrat toate forțele în direcția înfățișării preocupărilor oamenilor muncii, prezențării acțiunilor din planul pregătirii viitorilor muncitori.

Există în județ o bună experiență în pregătirea cadrelor, dar noile realități au impus ridicarea ei la un nivel calitativ superior. Este important de subliniat faptul că acest deziderat a fost înțeles cum se cuvine de către cele mai multe colective de muncă. Din această înțelegere s-a născut una dintre cele mai valoroase inițiative, aplicată în toate întreprinderile județului. Ea aparține unui tânăr comunist, prim-topitorul Gheorghe Rus de la Combinatul de oțeluri speciale din Tirgoviște. Inițiativa lui, urmată de o chemare la întrecere către toți comuniștii cu înaltă calificare, constă într-un angajament, pe baza unui act adițional la contractul de muncă, de a răspunde de calificarea a doi tineri, pe semestru și de a se ocupa îndeaproape de pregătirea lor politică și cetățenească.

Ziarul a făcut cunoscută inițiativa printr-o pagină specială care a cuprins chemarea la întrecere, explicații detaliate privind obiectivele urmărite, însoțite de un apel adresat organizațiilor de partid, sindicat și U.T.C., conducerilor de întreprinderi, de a asigura toate condițiile de aplicare, de a o încuraja și sprijini. Au urmat, număr de număr, pagini speciale, interviuri, anchete consacrate acestei inițiative. Nu a fost uitată nici astăzi de către redactori deși este de mult generalizată. Între timp au absolvit diverse forme de calificare câteva serii de tineri, pregătiți potrivit obiectivelor cuprinse în angajamentele a sute de muncitori cu experiență. Astăzi există un front larg de oameni ai muncii care se ocupă, în afara obligațiilor de serviciu, de pregătirea multilaterală a viitorilor muncitori și acest fapt se datorează în bună măsură și forței de mobilizare a ziarului.

Ne-am referit doar în linii mari la contribuția ziarului „Dimbovița” în soluționarea problemelor ridicate de dezvoltarea economică a județului. Am insistat asupra tematicii privind activitatea de investiții și pregătirea cadrelor, deoarece aceasta este reprezentativă în ansamblul problematicii economice abordate de ziarul nostru județean. Activitatea curentă, viața, impun o reflectare mult mai diversă a realității, la un nivel publicistic ridicat. Colectivul ziarului „Dimbovița” trebuie să militeze în continuare pentru mobilizarea oamenilor muncii în vederea înfăptuirii cu succes a marilor sarcini pe care le implică dezvoltarea noastră economică. Este necesar să combată mai ferm stările de lucruri negative, să analizeze mai în profunzime fenomenele economice și să le explice cititorilor. În forme publicistice variate, ziarul trebuie să promoveze cu mai multă consecvență noul, experiențele bune, atitudinea înaintată în muncă. De asemenea, va trebui să abordeze mai frecvent aspecte ale muncii organelor și organizațiilor de partid pe linia înfăptuirii sarcinilor economice. Sînt, în economia județului, rezerve insuficient puse în valoare, probleme cărora trebuie să li se găsească soluționarea cea mai adecvată. Ziarul, ca mijloc eficient de informare și influențare va trebui să aibă, în acest plan, un rol tot mai activ.

Ing. ION CĂLINESCU

(secretar al Comitetului județean Dimbovița al P.C.R.)

GENERALIZAREA INIȚIATIVELOR VALOROASE

Documentele celui de-al XI-lea Congres al partidului au deschis în fața muncii politico-ideologice și cultural-educative un larg cimp de acțiune, au sporit inițiativa și responsabilitatea organelor și organizațiilor de partid în organizarea unor acțiuni care să răspundă mai bine, mai eficient preocupărilor și aspirațiilor oamenilor muncii, setei lor de cunoaștere.

Astăzi, la un an de la elaborarea istoricelor documente ale Congresului al XI-lea, privind retrospectiv, dar și în perspectivă, constatăm cu satisfacție că munca politico-ideologică și cultural-educativă cunoaște valențe superioare atât în direcția diversificării activității, cât și pe planul sporirii valorice, cu efecte directe în conștiința oamenilor, în formarea personalității lor.

Trăsătura distinctivă a muncii de propagandă în această perioadă o constituie caracterul ei concret, apropierea de viață, de oameni, elaborarea programelor de activitate într-o viziune de largă perspectivă.

Gazeta „Orizont“, instrument principal al Comitetului județean de partid în îndeplinirea obiectivelor propagandei de partid, a fost ajutată să-și întocmească un plan tematic de perspectivă în domeniul muncii politico-ideologice și cultural-educative pe o perioadă de un an. După ce a fost dezbătut și aprobat în consiliul de conducere, planul a fost definitivat în secretariatul Comitetului județean de partid. Se înțelege că, de-a lungul acestui an, el a suferit continuu modificări în raport cu sarcinile care au stat, de la o perioadă la alta, în fața Comitetului județean de partid, cu problemele care au făcut obiectul dezbaterilor în ședințele de birou și secretariat.

Planul tematic redacțional a cuprins problemele fundamentale ale muncii de propagandă, ale eticii și echității socialiste privind formarea omului nou cuprinse în Programul partidului, în documentele celui de-al XI-lea Congres.

O sarcină majoră care a preocupat în acest interval de timp Comitetul județean de partid a reprezentat-o creșterea eficienței adunărilor generale de partid. Problemă de maximă importanță dacă avem în vedere că de modul cum se pregătesc adunărilor

generale și cum se finalizează hotărârile depinde în mare măsură eficiența întregii munci de partid.

Această temă a fost tratată sistematic în gazetă, aducând în dezbateri experiența acumulată de unele organe și organizații de partid privind pregătirea materialelor, organizarea dezbaterilor, ducerea la îndeplinire a hotărârilor.

Faptul că au fost abordate aproape toate genurile gazetărești — ancheta, nota, articolul, reportajul, interviul —, că au fost solicitați să scrie comuniști cu experiență, cu munci de răspundere, activiști de partid, cadre de conducere aflate pe diferite trepte ierarhice în procesul de producție, a făcut ca în cadrul rubricii să se realizeze un schimb viu de idei, de opinii, să se generalizeze metodele și inițiativele cele mai valoroase.

O altă problemă majoră pe care gazeta a fost sprijinită s-o trateze cu consecvență a constituit-o organizarea și desfășurarea învățămîntului politico-ideologic de partid. Sub genericul „Metode, stil, eficiență“ au fost publicate articole de la dezbateri semnate de redactori, anchete, interviuri, mese rotunde, unde și-au spus cuvîntul cursanți, propagandiști, lectori, activiști de partid, secretari ai organizațiilor de bază. Gazeta a militat într-un spirit combativ pentru claritatea și ținuta expunerilor, pentru legarea strînsă a învățămîntului de preocupările și frământările fiecărui colectiv de muncă, pentru actualitatea ideilor tratate la fiecare formă de studiu, pentru aducerea în dezbateri a problemelor practice nesoluționate care cereau răspunsuri, a diferitelor abateri de la normele eticii și echității socialiste. Concepută astfel, rubrica a căpătat caracterul unei dezbateri, unde nu de puține ori s-au vehiculat idei și propuneri interesante, venite de la oameni care au avut, într-adevăr, ceva de spus.

Bogat și reprezentativ au fost tratate în această perioadă problemele eticii și echității socialiste. Gazeta a deschis o serie de rubrici noi, precum: „Luminile Codului etic“, „Omul în oglinda faptelor sale“, „Oameni ai timpului nostru“, „Portretul tovarășului meu de muncă“, rubrici care, de regulă, au fost realizate de cele mai bune condeie ale redacției și care au reușit să se impună atenției cititorilor.

Găsim bună în această direcție inițiativa redacției de a trimite pentru mai multe zile reporteri la sate și în obiective industriale ca și participarea acestora în brigăzi și colective de control inițiate de Comitetul județean de partid pentru analiza la fața locului a unor probleme privind eficiența muncii de partid în diferite domenii de activitate, ceea ce a facilitat gazetarilor o mai aprofundată cunoaștere a realităților, a oamenilor, a noului care se naște la tot pasul, ca și a greutăților pe care le întâmpină colectivele de muncă în realizarea sarcinilor de plan. Cunoașterea directă, nemijlocită a omului, a universului său moral și spiritual a făcut ca unele rubrici — și m-aș referi în primul rând la „Omul în oglinda faptelor sale“ și „Oameni ai timpului nostru“ — să se bucure de o largă audiență la cititori. O remarcă aparte am vrea să facem despre rubrica „Portretul tovarășului meu de muncă“, scrisă în exclusivitate de oameni ai muncii, producători ai bunurilor materiale, care scriind despre colegii lor, reușesc să-i surprindă în ipostazele cele mai caracteristice ale muncii și vieții lor.

A crescut în această perioadă preocuparea redacției pentru diversificarea ariei tematice privind munca și viața tineretului. La rubrica cu apariție în fiecare număr și intitulată „Tineretea — vârsta marilor răspunderi, vârsta marilor datorii“ a fost abordată o gamă largă de teme, de la cele privind integrarea tinerilor în producție și pînă la afirmarea personalității lor pe multiple planuri.

Tot în legătură cu educarea tinerei generații, o rubrică impusă de-acum în rîndul tineretului școlar și al cadrelor didactice, prin bogăția sa de idei și varietatea tematică este cea intitulată „Extemporal“. Militînd pentru dezvoltarea și modernizarea învățămîntului, pentru legarea lui cît mai strînsă de producție, de cercetare, rubrica a abordat teme privind cerințele forței de muncă a județului și orientarea profesională, colaborarea dintre școală și uni-

tatea patronatoare, conlucrarea școală-familie, cunoașterea psiho-pedagogică a elevilor etc.

În activitatea cultural-artistică, gazeta a fost orientată să-și axeze preocupările, în special, pe linia calității, pe îmbunătățirea conținutului politico-educativ al actului de cultură. Acțiunile întreprinse de Comitetul județean de partid pentru vitalizarea muncii cultural-artistice în mediul rural, pentru transformarea căminelor culturale, caselor de cultură și cluburilor, în adevărate tribune de propagare a politicii și ideologiei partidului, pentru creșterea calității repertoriilor și asigurarea permanenței activității formațiilor artistice, pentru valorificarea cît mai expresivă a vetrelor folclorice din județ, stimularea și afirmarea talentelor artistice au fost sprijinite de gazetă prin rubrici adecvate, prin articole scrise adesea cu convingere și competență.

Deschiderea și desfășurarea stagiunii teatrale permanente de la Rm. Vilcea, cu sprijinul teatrelor profesioniște din Capitală și alte orașe ale țării, moment important în viața spirituală a județului, este însoțită pe plan publicistic de un ciclu de interviuri cu mari personalități ale artei și culturii românești, actori de prestigiu ai scenei, care aduc în paginile gazetei informații deosebit de prețioase pentru pregătirea și formarea publicului vilcean.

Desigur, o problemă atît de complexă și cu implicații atît de adînci în procesul de formare și educare a oamenilor muncii nu se poate epuiza în cîteva pagini. Am schițat o parte din preocupările gazetei „Orizont“ în această direcție, încercînd să evidențiez unele reușite — ceea ce nu înseamnă că n-au existat și unele scăderi a căror remediere în viitor se impune — în dorința creșterii contribuției gazetei, a eficienței sale în munca de propagandă, de educare marxist-leninistă a oamenilor muncii.

CONSTANTIN DINCULESCU

(secretar al Comitetului județean Vilcea al P. C. R.)

PRIN „PIATRA CHAIULUI“

LUCREȚIU PĂTRĂȘCANU PUBLICIST

Activitatea militantului comunist Lucrețiu Pătrășcanu își găsește un complement firesc într-o bogată și variată publicistică, respirată de-a lungul anilor în numeroase ziare și reviste. Vedem în aceasta încă o expresie a unei trăsături caracteristice celor mai mulți dintre conducătorii mișcării noastre muncitorești a căror acțiune politică a fost dublată de calitatea de excelenți ziariști. E de ajuns să ne gândim la pionierii mișcării socialiste marxiste de la „Contemporanul“, „Revista Socială“, „Drepturile omului“, la cei care prin „Munca“ și alte periodice s-au aflat la leagănul primului partid politic al clasei muncitoare din România, la cei care, grupați în jurul „României muncitoare“ și „Viitorului social“, au refăcut organizatoric partidul în 1910, la exponenții stângii care, în epoca avântului revoluționar de la finele primei conflagrații mondiale, prin „Socialismul“ și „Lupta de clasă“, n-au ostenit în a da curs cerinței transformării vechiului partid socialist în partid nou, comunist, la pleiada de luptători revoluționari căreia îi aparține și Lucrețiu Pătrășcanu, care au dat strălucire presei române interbelice prin ardența cuvintului comunist.

Din primii ani ai integrării sale în mișcarea revoluționară, Lucrețiu Pătrășcanu și-a manifestat vocația de ziarist, văzînd în presă un instrument eficace în slujba cauzei comuniste. Militant comunist complet, Lucrețiu Pătrășcanu a fost și un gazetar comunist

complet. Pe distanța a mai mult de un sfert de veac îl găsim în toate ipostazele în care se poate afla un ziarist : editor și redactor responsabil, autor de articole, organizator de colaboratori și corespondenți, secretar de redacție, corector.

„Către sfîrșitul anului 1921, se confesa el acum treizeci de ani, cînd cea mai mare parte din conducătorii partidului erau arestați, am scos împreună cu patru tovarăși tineri ziarul **TINERETUL SOCIALIST** (...). Am lucrat la această gazetă cu aceeași pasiune pe care am pus-o în toate faptele vieții, pentru lucrurile în care am crezut. Citeva luni mai tirziu am făcut să apară ziarul **SOCIALISMUL**, ca organ al partidului comunist (...) Timp de trei luni, împreună cu un singur tovarăș, am redactat, am paginat și am corectat gazeta, zi cu zi, noapte cu noapte.

A fost o perioadă de muncă stăruitoare, această cheltuire entuziastă de energie și tinerețe”.¹

Împrejurări de excepție l-au pus în situația de a fi concomitent ucenic și maestru. Și examenul l-a trecut cu succes. O arată articole precum „Procesul nostru“, „Dovada“, „Legalitatea unui partid“, „Spre noua organizare“, în care tînărul Lucrețiu Pătrășcanu dă expresie crezului comunist, organizației care-l întru-chipează — partidul marxist-leninist, forței sociale chemate să ducă la realizarea lui — clasa muncitoare.

Pentru Lucrețiu Pătrășcanu, apartenența la partidul comunist era suprema onoare conferită de istorie unui om. „A fi comunist e a avea o credință, a hrăni și crede într-un ideal, scrie el în „Procesul nostru“ (articol relativ la procesul din Dealul Spirei) (...) El nu poate fi judecat și drămuluit de nici o justiție din lume (...) De fiecare martir pe care justiția militară îl va înmormînta în ocele României... se vor ridica sute care să poarte mai departe steagul idealului nostru...“²

Iar în altă parte, subliniind rolul partidului în conducerea luptei revoluționare, leagă tăria partidului nu de cantitatea ci de calitatea membrilor săi : „Nu mulțimea membrilor va fi scopul urmărit de partid, ci pregătirea acelor care îl compun“. Dar aceasta nu înseamnă nicidecum a confunda partidul cu o sectă restrînsă, izolată. „Avangarda proletariatului revoluționar, scrie el mai departe, partidul comunist este și rămîne totuși un partid de masă. Căci dacă nu mulțimea membrilor este scopul urmărit, pregătirea și îndrumarea întregii mase proletare din România e rațiunea însăși a existenței lui“³.

Acțiunea pentru călirea ideologică, educarea revoluționară, cristalizarea organizatorică a partidului o abordează în strînsă legătură cu unitatea de luptă a clasei proletare, cu realizarea unui front comun al tuturor exploatăților de la orașe și sate. Și în rîndul acestora încadrează și pe intelectualii. „Intelectualii — scrie L. Pătrășcanu în aprilie 1922 — trebuie aduși și atrași în mișcare nu speculînd un idealism de multe ori inexistent și înlocuit cu snobism, ci arătîndu-le că interesele lor materiale îi mină pe această cale, că ei nu sînt decît niște speculați ai clasei capitaliste, că sînt în aceleași condiții, dacă nu chiar mai rele, ca orice proletar“⁴.

Cu aceeași entuziastă dăruire a începutului va milita, prin scris, pentru crezul căruia i s-a dedicat, pentru stringerea sub faldurile steagului partidului a maselor apăsate, și în anii crînceni ai ilegalității. În-

¹ Ion Biberi. „De vorbă cu L. Pătrășcanu“, în „Lumea de mîine“, culegere de interviuri, Editura Forum — București, 1945.

² „Procesul nostru“, în „Socialismul“, 19 ianuarie 1922.

³ „Spre noua organizare“, în „Socialismul“, 5 februarie 1922.

⁴ „Intelectualii“, în „Tineretul socialist“, 8 aprilie 1922.

binind metodele muncii ilegale cu cele legale, Lucrețiu Pătrășcanu va da expresie acestui țel în publicațiile editate legal de partid, la conducerea și îndrumarea cărora va avea o contribuție importantă: „Dezrobirea“ (1926), „Înainte“ (1926—1928), „Deșteptarea“ (1927—1928, 1931), subintitulate organe politice muncitorești, militante pentru ralierea în jurul Blocului Muncitoresc Țărănesc a tuturor forțelor democratice, progresiste, a tuturor categoriilor interesate în înfrângerea reacțiunii, în transformarea tabloului social-politic al țării. Frontul unic al celor exploatați contra exploataților — iată concluzia celor mai multe articole pe care Pătrășcanu le publică în această perioadă.

Săptăminalul „Deșteptarea”, care a fost condus efectiv de Lucrețiu Pătrășcanu, este o demonstrație concludentă a ceea ce înțelegea printr-o gazetă legală a partidului comunist. „Deșteptarea“ ataca frontal și la o înaltă temperatură toate problemele actuale interne și internaționale, prin prisma intereselor muncitorești, de la activitatea guvernului la regimul din închisori, de la problemele sociale și economice la cele literar-artistice, de la situația forțelor sociale de la noi la contextul raportului de forțe pe plan internațional.

Prin orientarea în consens cu directivele programatice de atunci ale partidului comunist, „Deșteptarea” ni-l înfățișează pe Lucrețiu Pătrășcanu ca pe un eminent conducător politic al unei gazete, prin dozarea și ierarhizarea problemelor, grija față de conținut — ca pe un adevărat director de ziar, prin rubricarea și punerea în pagină — ca pe un experimentat secretar de redacție, prin susținerea permanentă, sub semnătură proprie, a rubricii „Săptămîna internă” — ca pe un excelent redactor și comentator, cunoscător al celor mai intime taine ale profesiunii ziaristice, prin învingerea dificultăților de ordin material și financiar — ca pe un competent administrator-editor.

Munca nemijlocită la editarea gazetelor Blocului Muncitoresc Țărănesc este secundată de reflecții privind viabilitatea unei prese revoluționare. După el, o gazetă militantă nu putea fi rodul doar al unui grup restrîns de redactori, oricît de entuziaști s-ar fi dovedit ei. Susținerea de către mase o considera esențială. Această idee o concretizează în proiectul transformării săptămînalului „Înainte”, organ al Blocului Muncitoresc Țărănesc, în cotidian. Astfel, în articolul „O propunere practică”, publicat la începutul anului 1929, preconiza:

- 1) Să se formeze un comitet al presei pentru redactarea și administrarea ziarului;
- 2) Să se formeze comitete ale presei în toată țara, la orașe și sate;
- 3) Să se tipărească timbre care să fie lansate în toată țara pentru sprijinirea ziarului;
- 4) În localul presei să se instaleze telefon și tot ce necesită pentru primirea știrilor;
- 5) Comitetele presei din toată țara să organizeze baluri, serate și șezători în folosul presei;
- 6) Să se lanseze liste de subscripție în țară și străinătate⁵.

Un astfel de cotidian neputînd fi realizat, partidul și-a îndreptat eforturile spre folosirea cu cît mai mare eficiență a periodicelor sale ilegale și legale și, în același timp, pentru transformarea unor publicații democratice deja existente în tribune ale cuvîntului partidului. În acest context, Lucrețiu Pătrășcanu înscrie un alt moment distinct în activitatea sa pe tărîmul presei. Un exemplu tipic în această privință îl

⁵ „Înainte”, 20 ianuarie 1929.

constituie cazul revistei „Manifest” din Iași. Datorită orientării imprimare de Lucrețiu Pătrășcanu, colaborării frecvente a acestuia în paginile ei, revista „Manifest” a depășit caracterul inițial, eterogen și eclectic. s-a postat pe poziții clare, hotărît antifasciste, îmbunătățindu-și conținutul, sporindu-și forța de convingere și de penetrație, devenind una din publicațiile legale conduse direct de către partid⁶.

În această perioadă, 1935—1936, scrisul publicistic al lui L. Pătrășcanu este dominat de ideea esențială a strategiei și tacticii politice a partidului, aceea de a opune ofensivei fascismului intern și internațional un larg front antifascist. Prin articole ca: „Frontul popular” („Dimineața”, 20 august 1935), „Front popular socializant?” („Cuvîntul liber”, 7 septembrie 1935), „Cine sînt trădătorii?” („Manifest”, 20 noiembrie 1935), „Pe drumul frontului popular” („Manifest”, 25 ianuarie 1936), „Hotărîrile unui congres și lămurirea unei primejdii” („Atlas”, 19 aprilie 1936), „Semnificația condamnării de la Chișinău” („Arena”, 12 aprilie 1936), „Ce vor comuniștii?” („Cuvîntul liber”, 26 septembrie 1936), Lucrețiu Pătrășcanu lămurirea necesitatea și modalitățile realizării frontului popular antifascist, programul lui concret de luptă împotriva „Gărzii de fier” și a celorlalte organizații fasciste, pentru apărarea intereselor „celor 18 milioane de cetățeni din România”⁷, a libertății, independenței și integrității țării împotriva pericolului extern din partea blocului statelor fasciste și revizioniste. „Interesele naționale ale acestor mase — și cînd vorbim de aceste interese, ne gîndim deopotrivă la poporul român și la toate naționalitățile conlocuitoare — sînt potrivnice politicii războinice a blocului dictaturilor fasciste și revizioniste — scrie L. Pătrășcanu în „Manifest” (...). Aceste interese naționale cer nu război, ci pace. Nu ieșirea României din frontul potrivit războiului, ci întărirea legăturilor existente prin noi și puternice alianțe cu statele dușmane hitlerismului și revizionismului (...). O politică internă care să dezarmeze formațiunile fasciste și să facă imposibilă între granițele României o dictatură a dreptei. Căci lagărul fascist, lagărul acestei drepte românești, este astăzi lagărul trădării intereselor naționale, trădare care trebuie împiedecată prin orice mijloc, pe orice cale”⁸.

În acest scop, L. Pătrășcanu receptează orice deplasări posibile în sînul forțelor politice și sociale apte a se coaliza în frontul popular. Cu bucurie salută („Pozitivele rezultate ale Congresului social-democrat”, „Arena” din 22 aprilie 1936) adeviziunea Congresului al XVI-lea al Partidului Social-Democrat, din aprilie 1936, la găsirea singurului drum de reală și eficace luptă împotriva pericolului pe care îl reprezenta dreapta.

Alături de alți militanți ca Ilie Pintilie, Lucrețiu Pătrășcanu face tot ce depinde de el pentru promovarea punctului de vedere al partidului comunist referitor la frontul popular în publicațiile democrat-burgheze de mare tiraj și cu o întinsă platformă publică. Marcăm, astfel, un al patrulea moment în activitatea de presă a lui Lucrețiu Pătrășcanu. Este vorba de colaborarea personală, introducerea unor materiale sub alte semnături sau influențarea, în spiritalul poziției politice a partidului, a celor elaborate în redacții la marile cotidiene „Adevărul” și „Dimineața”, săptămînalul editat de acest trust, „Cuvîntul

⁶ George Ivașcu, „Manifest—1935”, în „Magazin istoric”, septembrie 1975; Al. Voitin, „Însemnările unui ucenic politic de odinioară”, Editura Albatros — București, 1975.

⁷ „Cine sînt trădătorii?”, în „Manifest”, 30 noiembrie 1935.

⁸ Ibidem.

liber”, revista „Viața românească”. Primul articol care detalia programul concret al frontului popular în cadrul acestor mari ziare a fost scris de Lucrețiu Pătrășcanu. El a apărut în „Dimineața”, din 20 august 1935, sub semnătura lui Petre Pandrea, din motive nu greu de înțeles. În 1937, în cotidienele menționate au fost publicate și alte materiale elaborate de L. Pătrășcanu dar nesemnate *.

În „Viața românească”, prestigioasă revistă de literatură, știință și ideologie, Lucrețiu Pătrășcanu a pus în valoare, prin optica dialecticii marxiste a continuității și discontinuității, tradițiile progresiste, revoluționare românești, a dat o viziune materialist-istorică realităților economice, sociale și politice ale nașterii și evoluției statului român modern, cu intenția de a contribui astfel la fundamentarea științifică a politicii Partidului Comunist Român, afirmându-se, în același timp, ca un istoric marxist format. Studiile ca: „Începuturile capitalismului în cele trei Principate Române”, „Adevărata cauză a răsturnării lui Cuza” și altele, publicate în revista citată în anii 1937—1938, ca și cele din „Era nouă”, revistă a marxismului militant, ori din alte periodice pot fi apreciate drept prolegomene la marile lui lucrări social-istorice care aveau să vadă lumina tiparului după eliberarea patriei. De aceea, nu putem decât subscrie la aprecierile cuprinse într-un recent studiu că opera istorică a lui Lucrețiu Pătrășcanu a stat la baza noii etape postbelice a istoriografiei românești, care a pornit, mărturisit sau nemărturisit, de la fundamentalele lui lucrări ⁹.

Și după această perioadă de șase ani, 1938—1944, de constrângeri felurite, de intensă luptă politică, dar și de activitate științifică, cu câtă satisfacție evocă Lucrețiu Pătrășcanu clipa reluării contactului cu viața febrilă de redacție, cu șpalturile ude de cerneala tipografică: întocmirea și apariția primului număr legal al ziarului „România liberă” pe care îl consideră un veritabil moment pe traiectoria pregătirii și înlăturării insurecției naționale armate, antifasciste și antiimperialiste din august 1944, eveniment crucial de care numele lui Pătrășcanu este legat pentru eternitate.

„După citirea proclamației (regelui — n.n.) la ora 10 și 12 minute (seara lui 23 August 1944 — n.n.), relatează Lucrețiu Pătrășcanu într-o evocare publicată în „România liberă” din 23 August 1945, după ce țara cunoștea schimbarea intervenită, am părăsit Palatul pentru a pregăti apariția primului număr legal al „României libere”. De cu seară anunșasem pe tovarășii cu care lucram în aparatul nostru de propagandă să fie pregătiți, fiindcă se așteaptă anumite evenimente. Toată lumea era adunată în casa conspirativă din Str. Armenească (...) Imediat am început să facem planul gazetei și s-a pășit la redactarea articolelor care urmau să apară în primul număr. S-au mobilizat îndată oamenii de la tipografia din Str. Latină, așa încât la mijlocul nopții să poată pași la culegerea articolelor. O muncă febrilă a început. Ca să faci o gazetă, chiar numai de două pagini, în câteva ceasuri, era o sarcină deosebit de grea”. După ora două, continuă el, „Primele articole fuseseră trimise la tipografie. Până la ora 5 dimineața, șpalturile erau

intoarse și corecturile făcute. După un ceas am părăsit casa, pe care o folosisem timp de patru luni, în plină dimineață. Nu mai era nevoie de obișnuitele mijloace de supraveghere. „România liberă” a apărut după câteva ceasuri, — cel dintâi ziar liber într-o nouă Românie...” ¹⁰.

După 23 August 1944, deși exercită funcții de mare răspundere în conducerea partidului și statului, Lucrețiu Pătrășcanu continuă să aibă o participare activă în presa noastră comunistă. Îl găsim în comitetul de direcție al ziarului „Scinteia” **, în comitetul de redacție al primului număr al revistei de știință, filozofie și artă — „Studii”, îi întâlnim dessemnatura în „Scinteia”, „România liberă”, „Contemporanul”, „Viața românească” ș.a. Problemele sociale ale noii ere în care intrase țara, ale libertății și democrației, ale construirii noului aparat de stat, ale filosofiei și culturii formează substanța publicisticii de după 23 August 1944 a lui Lucrețiu Pătrășcanu.

Vigoarea și avântul din tinerețe se degajă cu aceeași prospețime și din ultimele prezențe publicistice ale lui Lucrețiu Pătrășcanu, care se plasează la finele anului 1947: „Cum l-am cunoscut pe Lenin” („Revista Fundațiilor Regale”, nr. 10—11, octombrie — noiembrie 1947), „Judecătorul popular” („Scinteia”, 4 decembrie 1947), „Noțiunea de criză aplicată culturii” („Studii”, anul I, nr. 1, ianuarie — martie 1948, dar apărut spre sfârșitul lunii decembrie 1947). Găsim în ele aceeași devoțiune patriotică și încredere neabătută în perspectivele țării și poporului român, același spirit al solidarității internaționaliste și inbranlabil optimism privind destinele omenirii.

O paralelă între gânduri exprimate în momente diferite, la depărtare de șaisprezece ani unul de altul, o socot relevantă pentru consecvența ideatică a militantului și publicistului comunist Lucrețiu Pătrășcanu. Răspunzând, în noiembrie 1931, la ancheta „Război sau revoluție?”, organizată de revista „Facla”, L. Pătrășcanu spunea: „Istoria nu cunoaște în domeniul social forme tranzacționale (...) Societatea va fi sau comunistă sau va cădea în barbarie și descompunere. Dar masele nu se vor lăsa convinse la o sinucidere prin persuasiune (...) Izbăvirea omenirii de regimul exploatator de astăzi, distrugerea stăpînirii clicilor parazitare, înlăturarea pentru totdeauna a unei organizații generatoare de războaie și devenită piedică progresului omenirii, nu pot fi decât opera revoluției sociale. Și tot prin revoluție, și numai prin revoluție, va fi posibilă și clădirea societății comuniste, deschizătoare pentru omenire de noi orizonturi și noi posibilități de dezvoltare în toate domeniile vieții sociale și individuale”. ¹¹ În noiembrie 1947, în articolul „Cum l-am cunoscut pe Lenin”, el scria: „Omenirea a intrat în secolul socialismului, nu din spirit de imitație, nu pentru că este prada propagandei, ci pentru că întreaga societate de astăzi a acumulat contradicții atât de puternice, ciocniri de interese atât de ireconciliabile, care toate fac necesare adânci și structurale schimbări, dacă nu voim ca civilizația și cultura noastră să apună într-un nou și grozav cataclism mondial. Masele nu pot accepta acte de sinucidere.

Fazele prin care va trece omenirea pe acest nou drum, (...) ritmul pe care transformările îl vor lua într-o țară sau alta, conținutul concret, imediat, de-

* A se vedea, în acest sens, mărturiile tovarășilor Ștefan Voicu și George Macovescu în „Tradiții militante ale presei românești interbelice”, în „Manuscriptum”, nr. 4 din 1974.

⁹ „Din gândirea materialist-istorică românească (1921—1944)”, culegere de texte sub îngrijirea conf. dr. Pompiliu Teodor, Editura științifică — București, 1972, pag. 118.

¹⁰ „Lucrețiu Pătrășcanu povestește: Cum s-a pregătit actul de la 23 August 1944”, în „România liberă”, 23 august 1945.

** Pentru ultima dată acest comitet este menționat în „Scinteia”, Seria III-a, an XVII, nr. 1050, vineri 20 februarie 1948.

¹¹ „Facla”, 16 noiembrie 1931.

terminat de aceste transformări, vor fi obiect de discuție. Unele din aceste schimbări pot chiar să nu aibă caracterul imediat și o țară sau alta să cunoască, în destul de mult timp, faze intermediare. Dar apare ca o certitudine, bazată pe cercetarea obiectivă și nefalsificată a evoluției istorice de pînă acum, că întreaga omenire înțelege să pășească spre o altă organizare a lumii, spre o nouă concepție de viață (...).

Omenirea va mai trece, desigur, prin multe și grele încercări. Găsirea unui echilibru, în alt spirit și pe un alt plan de viață, avînd un nou conținut, merită să facă cu puțință începerea muncii constructive spre socialism, spre comunism, va cere multe frământări, multe lupte și nu mai puține jertfe. Desființarea exploatarei omului de către om, împiedicarea războiului între națiuni și popoare, înlăturarea nedreptății sociale, eliberarea omului din păienjenisul prejudecăților și obscurantismului, crearea unei societăți fără clase, cu un standard de viață care să permită fiecăruia să capete din bunurile sociale conform trebuințelor lui, iată un drum lung și greu. Dar este drumul lumii viitorului”¹².

Desigur, pentru anii de după 23 August 1944 articolele și studiile publicate în presă de Lucrețiu Pătrășcanu sînt ușor de găsit. Greu e pentru ce a publicat între cele două războaie mondiale. Pe atunci puține materiale îi purtau semnătura proprie, cele mai multe au apărut sub diferite pseudonime. Unele dintre acestea ne-au fost semnalate de el însuși, altele de tovarăși care l-au cunoscut, altele au fost depistate de cercetători. *** Pînă acum sînt stabilite următoarele pseudonime: M. Andreescu, Andrei, Bercu, Radu Boldur, E. Coca, V. Dragomir, Fischer, Ghiță, N. Grigorescu, Ion C. Ion, N. Lasenco, Laurențiu, L.D.P., V. M., Victor Mălin, Mihalcea, Miron (Mironov), A. M., A. Moldoveanu, Ion Năpastă, L. P., Titu, I. V., I. Vrabie, unele dintre ele folosite drept nume conspirative ca activist de partid în timpul ilegalității¹³; numeroase articole au apărut nesemnate, iar altele nu au putut fi identificate din cauza lipsei multor numere din colecțiile unor publicații la care a colaborat****.

De-a lungul vremii, sub propriul nume sau sub pseudonimele menționate mai înainte, L. Pătrășcanu și-a exteriorizat gîndurile în cele mai diverse specii gazetărești — de la articolul politic și studiul de doctrină la reportaj și pamflet, de la comentariul pe cele mai de actualitate evenimente interne sau internaționale la informația scurtă din viața unei fabrici. Articolele lui se caracterizează printr-o arhitectonică impecabilă, prin logica discursului, prin forța argumentării cu elemente de valoare, puterea de convingere, atitudinea combativă, eleganța și proprietatea stilului.

Dacă marile sarcini politico-organizatorice nu l-ar fi absorbit și munca lui de partid s-ar fi desfășurat numai în sinul unor redacții, am fi avut în Lucrețiu Pătrășcanu nu numai un ilustru reprezentant al studiului de doctrină, al articolului și comentariului poli-

¹² „Revista Fundațiilor Regale”, Serie nouă, nr. 10—11, octombrie-noiembrie 1947.

***)Printre care se remarcă prof. univ. Simion Pop, dr. M. C. Stănescu.

¹³ Lucrețiu Pătrășcanu, „Un veac de frământări sociale 1821—1907”, Editura Cartea rusă — București, 1945 (Post scriptum); Lucrețiu Pătrășcanu, „Texte social-politice (1921—1938)”, Editura politică — București, 1975 (Nota asupra ediției); G. Ivașcu, „Resurrecție morală”, în „Contemporanul”, 3 mai 1968; prof. univ. Simion I. Pop, „Bibliografie: Lucrările elaborate și publicate de Lucrețiu Pătrășcanu”, în „Forum”, mai 1969; „Reviste progresiste românești interbelice”, Editura Minerva — București, 1972 („Manifest” de Marin Bucur).

****) Ca, de exemplu, „Înainte”, organ de apărare a libertăților cetățenești, care a apărut la Bacău, în anii 1935—1936.

tic, ci și un mare reporter și pamfletar. Atestări puține, dar cu valoare probatorie, le avem în reportaje ca „Letea, fabrică de aur” („Manifest”, 1935), „Wiking et Company...” („Frontul evenimentelor culturale și sociale”, 1933), sau corosivul pamflet „Figuri balzaciene: Pezevenghiul” („Cuvîntul liber”, 1935).

În „Wiking et Company...” sînt zugrăvite, ca într-un reportaj literar, eroicele lupte de la Grivița din 1933. Pentru a putea da expresie gîndului întreg, el plasează, imaginar, evenimentele din București în orașul polonez Lodz. Plecînd de la comunicatul guvernamental că „incidentele” s-au soldat cu „un mort și trei răniți”, reporterul Pătrășcanu evocă, la o mare tensiune emoțională, epilogul singeroasei confruntări dintre aparatul represiv și greviști: „Lodz este un oraș destul de mare. Niște oameni lipsiți de pietate au clădit, în ateismul lor, un crematoriu destul de încăpător. Dar catolicii din Lodz nu folosesc așezămintul din spatele cimitirului vechi. Trei zile și trei nopți a ars în crematoriul orașului Lodz... mortul de la fabrica Wiking. Toate cuptoarele au lucrat în plin și încă nu au putut pridi munca lor purificatoare. După intimplările de la fabrica Wiking, șase sute de familii își caută zadarnic părinții, soții, frații... Un mort și trei răniți, un mort și trei răniți, un mort și...”¹⁴.

Pamfletul citat, „Figuri balzaciene: Pezevenghiul”, care stigmatizează tipul de politician fără scrupule, ne recomandă o pană care ar fi putut egala pe Cocea și alți clasici români ai genului. Reproducem doar un scurt pasaj: „Tribulațiile lui politice sînt identice sinuozităților lui morale. Comunizant și frazeur — revoluționar în 1919, „convins” om de dreapta și fascist cițiva ani mai tîrziu, „hotărît” dușman al partidelor și ziarist „independent” la un ziar de șantaj și de extremă dreaptă, a trecut brusc — dintr-un salt — într-un partid oligarhic, care răsplătește prost munca intelectuală, dar larg și mărinimos infamia. Abjurînd azi la ceea ce s-a închinat ieri, adulînd mișel pe cei injurați birjerește cu numai săptămîni în urmă, transformîndu-și șira spinării în elastică trambulină pentru inavuzabile combinații de alcov și nesfirșit șir de nelegiuiri săvîrșite prin grația lui dumnezeu și călcarea voinței națiunii, tipul nostru era predestinat să ajungă ceea ce a și ajuns. Mai mare peste beciurile suspinelor înăbușite, ocrotitor al „fugilor de sub escortă”, plămăditor de vaste comploturi și jugănar al cuvîntului scris și al gîndului liber”¹⁵.

Publicistica lui Lucrețiu Pătrășcanu este asemenea unei flăcări care încălzește inimile tovarășilor de luptă și aruncă pale mistuitoare în tabăra dușmană. Ea oglindește momentele principale ale marilor bătălii ale partidului, procesul creșterii și maturizării lui, cu luminile și umbrele sale, etapele forjării conștiinței revoluționare și personalității politice a lui Pătrășcanu însuși. În ansamblu, publicistica lui Lucrețiu Pătrășcanu are ca semn heraldic floarea sincerității pure, este pătrunsă de fiorul credinței absolute în cauza comunistă. În Lucrețiu Pătrășcanu, restituit conștiinței publice prin marele act justițiar umanist al conducerii partidului nostru, prin intervenția nemijlocită a secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, detașamentul gazetarilor comuniști de astăzi trebuie să vadă un tonifiant exemplu, o emblemă a publicisticii combatante.

General—maior **CONST. ANTIP**

¹⁴ „Frontul evenimentelor culturale și sociale”, 26 februarie 1933.

¹⁵ „Cuvîntul liber”, 5 octombrie 1935.

PRESA—FACTOR ACTIV ÎN EFORTURILE PENTRU REALIZAREA UNEI LARGI COOPERĂRI ÎNTRE STATELE EUROPENE

Rolul și contribuția presei în promovarea cooperării și securității europene prezintă o importanță deosebită. Cred că presa poate și trebuie să aibă un rol însemnat în reflectarea și dinamizarea procesului de rezolvare a oricăreia din marile probleme ce confruntă lumea contemporană, deci, implicit, și a problemelor securității și cooperării în Europa. În opinia mea, există cel puțin încă două considerente care reclamă cu necesitate ca presa să se preocupe pe larg și adânc de problemele securității și cooperării europene. În primul rând, aș vrea să subliniez că succesele înregistrate pe acest tărâm, însăși organizarea și ținerea Conferinței general-europene sînt, în ultimă instanță, rodul eforturilor îndelungate ale opiniei publice din toate țările participante la conferință, ale tuturor popoarelor acestor țări. Presei — ca exponent al opiniei publice — îi revine, deci, rolul de a milita consecvent, cu ajutorul mijloacelor specifice de care dispune, pentru realizarea deplină în viață a obiectivelor de securitate și colaborare în Europa, cărora le-au fost și le sînt dedicate aceste eforturi ale opiniei publice și ale popoarelor europene. În al doilea rând, trebuie să fim pe deplin conștienți că securitatea și cooperarea constituie un proces complex și gradual, care nu este nicidecum terminat, ci, de fapt, de abia la început. Organizarea și ținerea Conferinței general-europene nu reprezintă decît primul pas — într-adevăr important — în cadrul acestui proces, edificarea unei reale securități și a unei ample și intense cooperări pe continentul european reclamînd continuitatea — nu numai neslăbită, dar și mereu mai susținută — a eforturilor statelor, guvernelor, opiniei publice, popoarelor înseși, eforturi care, în etapa actuală, trebuie să se concentreze atît în direcția aplicării ferme și depline în practică a celor convenite la Helsinki, cît și în direcția îmbogățirii, consolidării și accentuării cursului spre destindere și colaborare. Pornind de la caracterul procesual al securității și cooperării, presa trebuie să manifeste o preocupare neîntreruptă pentru problemele respective, înregimentîndu-se plener în cadrul eforturilor menite să promoveze înfăptuirea largă a acestor obiective.

Acceptînd acest rol al presei putem să ne punem în mod deschis problema : care trebuie să fie **conținutul** acestui rol. Mi-aș permite să-i atribui două calificative care, după părerea mea, ar trebui să reprezinte caracteristicile esențiale ale conținutului acestui rol. Acest rol trebuie să fie **activ și constructiv**. Presa nu trebuie să constituie un simplu ecran de reflectare pasivă a celor ce se întîmplă în domeniul cooperării și securității, ci un factor de impul-

sionare a procesului securității și cooperării. Ea trebuie să-și deschidă larg paginile ideilor generoase, popularizării acțiunilor pozitive pe linia securității și cooperării. În același timp, folosindu-și puterea largă de înfruire asupra opiniei publice, asupra oamenilor politici și cercurilor economice, presa poate și trebuie să sprijine activ, prin ideile pe care le promovează, continuarea eforturilor îndreptate spre securitate, cooperare și pace în Europa și în întreaga lume.

Evoc cuvintele adresate de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, participanților la sesiunea de la București a Prezidiului Organizației Internaționale a Ziaristilor : „**Cred că noi, oamenii politici, conducătorii de partid și de stat, putem avea anumite deziderate către presă — și anume acela de a pune toată puterea cuvintului, scris, vorbit, sau prezentat vizual — prin intermediul televiziunii — în slujba unei politici noi atît pe plan național, cît și pe plan internațional, în slujba bunăstării și fericirii popoarelor, în slujba omului, a unei politici de pace și colaborare internațională. Numai în asemenea condiții consider că presa, prin mijloacele ei, își va îndeplini, într-adevăr, rolul important pe care îl are în societate, în lume**”. Presa trebuie să se situeze pe aliniamentele cele mai înaintate ale luptei pentru securitate și cooperare, în avangarda militanților pentru înfăptuirea deplină a acestor obiective, constituindu-se într-un factor de dinamizare, de propulsare, de activizare a procesului edificării securității și cooperării. Cu alte cuvinte, presa trebuie să aibă un rol al cărui conținut să fie integral pe măsura cauzei nobile pe care o reprezintă realizarea securității și colaborării în Europa și în întreaga lume. În acest spirit înțelege presa română că este necesar să acționeze în ce privește problemele securității și cooperării europene.

Să facem, în legătură cu cele arătate, cîteva concretizări, cu referire la domeniul colaborării economice ca factor esențial pentru asigurarea trăinicieii proceselor de destindere. Ca ziarist care mă ocup, în cadrul săptămînalului de politică externă „Lumea” de probleme ale relațiilor economice internaționale, mă simt mai în măsură să expun cîteva succinte considerații asupra temei abordate. Securitatea și cooperarea se presupun reciproc, se intercondiționează, nu ar putea fi despărțite una de alta sau concepute una în afara celeilalte, constituind în fond laturile inseparabile ale unui proces unitar. Dezvoltarea intensă, neîngrădită a cooperării reprezintă o premisă, o condiție de bază a destinderii, un element cu pondere substanțială în edificarea securității, un

factor de cea mai mare însemnătate în realizarea acesteia. La rîndu-i, securitatea oferă cîmp deschis cooperării, asigură acesteia un cadru firesc de mișcare, un climat stimulator. Iată, dar, una din principalele idei care, în opinia mea, trebuie să fie formulate foarte clar în articolele noastre. Vreau să remarc cu satisfacție că noi, ziariștii români, ne-am făcut, în mod consecvent, purtători și promotori ai acestei idei, înțelegînd să insistăm asupra faptului că, dacă extinderea legăturilor economice între state reprezintă un fenomen firesc, o condiție de bază a progresului fiecărei țări, ea constituie, în același timp, un proces pozitiv pe plan politic, un factor esențial pe calea destinderii internaționale, a asigurării securității și păcii popoarelor. Nu cred că este un lucru de prisos de a reaminti că extinderea schimburilor comerciale între țările europene a contribuit la crearea primelor breșe în zidurile de neîncredere și suspiciune ale perioadei „războiului rece”. Relevîndu-și cu pregnanță caracterul obiectiv — neputînd fi oprit deși, în perioada menționată, i-a fost împiedicată dezvoltarea normală prin numeroase obstacole și bariere artificiale — comerțul s-a afirmat, în repetate rînduri, ca un deschizător de drum spre normalizarea relațiilor politice dintre state, spre promovarea securității și păcii. Actuala situație de pe continentul european, marcată de tendințe spre destindere și cooperare, este, în bună parte „produsul” lărgirii contactelor și legăturilor economice dintre țările europene. Fără a diminua cu ceva importanța altor factori, în special politici, se poate aprecia drept substanțială contribuția adusă de amplificarea schimburilor economice intereuropene la actualul curs politic de pe continentul nostru, care a permis întrunirea și desfășurarea cu succes a Conferinței pentru securitate și cooperare.

Sînt argumente de fond, beneficiind de suportul de netăgăduit al faptelor, care ne îndeamnă să pleptăm manifest, în favoarea unor acțiuni de natură să ducă la amplificarea schimburilor economice între toate statele europene, între toate statele lumii, fără deosebire de sistemul social-politic sau de potențialul lor. Sînt tot atîtea considerente care probează teza „securitate prin cooperare”, care demonstrează că extinderea colaborării economice este o componentă esențială, o piesă de bază a construcției edificiului securității. Publicațiile noastre, comentînd, în studii și analize, evoluția pozitivă a relațiilor economice între statele europene, și-a oferit, totodată, paginile — inclusiv în cadrul unor anchete special organizate — pentru a consemna opiniile multor personalități economice și politice, române sau străine, cu privire la necesitatea dezvoltării amplificate a schimburilor și colaborării economice europene și mondiale.

Pornind de la realitatea caracterului procesual al edificării securității și cooperării, presa a abordat constant, și nu în campanii, încă cu mult înaintea ținerii Conferinței general-europene și a desfășurării reuniunilor pregătitoare, problemele legate de necesitatea economică și politică a dezvoltării colaborării economice între statele europene, fixîndu-și drept obiectiv să persevereze neslăbit pe linia promovării acestor idei. După desfășurarea Conferinței de la Helsinki, în paginile presei noastre — în cadrul unor articole sau studii — reprezentanți ai vieții economice, profesori universitari, ziariști au ar-

gumentat, pe această linie, imperativul continuării eforturilor în direcția extinderii și aprofundării colaborării economice între statele europene. Consemnîndu-se rezultatele pozitive obținute, pînă în prezent, pe acest plan, s-a subliniat că rezultatele respective nu ar putea fi nicidecum considerate ca semnificînd atingerea acelor parametri ai cooperării, corespunzătorii posibilităților existente. Procesul cooperării este în curs, dacă nu chiar abia demarat. În Europa, la fel ca în celelalte domenii, și în cel al colaborării economice mai sînt încă multe de întreprins și înfăptuit. Posibilitățile existente în direcția accentuării dezvoltării acestei colaborări între țările participante la Conferința general-europeană sînt deosebit de mari și încă departe de a fi integral explorate și folosite. În presă, s-a accentuat, în acest sens, asupra faptului că, pentru punerea în valoare a acestor posibilități largi de extindere a legăturilor economice, se impune în primul rînd traducerea hotărîtă în viață a înțelegerilor convenite în cadrul Conferinței, paralel cu intensificarea eforturilor în vederea identificării și exploatării unor noi domenii și acțiuni de cooperare. Caracterul pozitiv imprimat climatului politic de desfășurarea cu succes a Conferinței general-europene este de natură să creeze condiții favorabile dezvoltării mult mai largi și mai intense a colaborării economice între țările participante. S-ar putea spune că este rîndul climatului politic să se „revanșeze”, să răspundă beneficiului adus îmbunătățirii sale de către extinderea schimburilor economice, contribuind, acum, din plin la puternica impulsie a acestora, pe baza respectării integrale a principiilor convenite în Actul final al Conferinței, principii care trebuie să guverneze ansamblul relațiilor dintre statele participante.

Apare ca o responsabilitate primordială a presei de a releva importanța esențială, pentru valorificarea posibilităților existente în ce privește amplificarea colaborării economice, pe care o au eliminarea oricăror obstacole și practici discriminatorii care mai dăinuie încă, generalizarea și extinderea tratamentului comercial conform clauzei națiunii celei mai favorizate, depunerea unor eforturi mai atente în vederea exploatării posibilităților pentru echilibrarea balanțelor comerciale. Un rol deosebit revine, de asemenea, presei în prezentarea avantajelor oferite de formele moderne și eficiente ale cooperării industriale și tehnico-științifice, ale colaborării pe termen lung precum și în popularizarea acțiunilor concrete stabilite în acest sens între diversele țări europene.

Pe linia misiunii sale de a contribui, cu mijloacele de care dispune, la promovarea largă a colaborării economice în Europa, trebuie să atacăm problema necesității de a se asigura asemenea condiții de desfășurare colaborării economice europene încît aceasta să stimuleze, în cadrul progresului general, creșterea accelerată și diversificată a economiei țărilor mai puțin dezvoltate, reducerea și lichidarea decalajelor ce le despart de statele avansate. Egalizarea relativă a nivelurilor de dezvoltare a tuturor țărilor europene, a tuturor țărilor lumii este în interesul dezvoltării armonioase a fiecărei țări, al amplificării schimburilor reciproce, al eliminării oricăror surse de neîncredere și animozitate între popoare, în interesul însuși al destinderii, securității și păcii în Europa și în întreaga lume. Este, totodată, necesar ca, în abordările din presă privind problemele securității și cooperării europene, să se releve cu putere caracterul pozitiv, deopotrivă pe plan politic cît și pe plan economic, al întreprinderii unor

pași concreți pe calea dezangajării militare, a dezarmării, evidențiindu-se efectul direct asupra impulsivității colaborării economice. asupra dezvoltării tuturor țărilor europene, asupra consolidării destinderii, pe care l-ar avea „demobilizarea“ resurselor afectate astăzi cursei înarmărilor și orientarea lor, astfel, spre destinații productiv-sociale.

În presă se vorbește, adeseori, de Conferința de la Helsinki. Se vorbește ori de câte ori se dorește a se avea în vedere un nou mod de abordare a problemelor europene, altul decât cel de până în prezent, când dorim să avem în vedere o nouă Europă, nedivizată în blocuri și grupări economice, închise, o Europă a înseși țărilor europene. Uneori, însă — poate plătindu-se tribut vechilor tratări sau chiar numai limbajului trecutului — se uită aici, colo exigențele noii Europe, abordându-se problemele cooperării și securității pe continent în termenii „Est-Vest“ sau reducându-se chiar aceste probleme la cele „Est-Vest“. Presa din toate țările participante la Conferința general-europeană se presupune a fi primul factor care să abandoneze un asemenea mod de a pune problemele, care să refuze vechiul limbaj „Est-Vest“, exprimând divizarea Europei, care să constituie un fervent promotor a ceea ce trebuie să reprezinte, într-adevăr, „spiritul de la Helsinki“. În însuși acest spirit, dezvoltarea amplă a relațiilor economice între țările participante la Conferința general-europeană presupune schimbul neîngrădit, într-un cadru larg, cu adevărat la scara de ansamblu a statelor respective. Soluționarea problemelor colaborării economice în Europa, ca de altfel în întreaga lume, trebuie realizată nu între diferite zone geografice, grupări de state sau blocuri, ci, direct, între înseși țările participante — condiție a înfăptuirii unei reale cooperări între state suverane și egale în drepturi. În Europa există țări cu orînduire sociale diferite, state mari și mici; înfăptuirea securității și cooperării trebuie să se refere deopotrivă la așezarea pe baze noi a relațiilor dintre toate acestea, indiferent dacă se află în Vest, Est, Nord sau Sud. Participarea la diferite organizații, grupări economice, blocuri sau deosebiri de orînduire socială nu trebuie să împiedice în nici un fel aplicarea și afirmarea în viață a tuturor principiilor consemnate în documentele adoptate la Conferința general-europeană. Între țările europene trebuie să se instaureze asemenea relații care să asigure fiecărei națiuni, indiferent de orînduirea ei socială sau de mărimea ei, participarea cu drepturi egale la soluționarea tuturor problemelor, dezvoltarea independentă și suverană, accesul deplin la binefacerile progresului economic-social și civilizației. Noi, românii, sîntem profund atașați acestui „spirit de la Helsinki“, și, cred, că este un motiv de satisfacție că presa din țara noastră a înțeles să militeze ferm, în paginile ei, pentru promovarea acestui spirit. Atașamentul declarat al țării noastre față de cauza unei asemenea colaborări între statele europene, ca bază a unei adevărate securități, a fost exprimat clar de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. **„Considerăm că este de datoria noastră, a tuturor, de a face totul ca întregul ansamblu al relațiilor de colaborare și cooperare între statele continentului**

European să servească drept model pentru un nou tip de conlucrare, liberă, fructuoasă și reciproc avantajoasă între statele de pe toate continentele, între toate popoarele lumii, fără deosebire de orînduire socială“.

Aș sublinia încă o problemă care este necesar să-și găsească o tratare largă în presă, în cadrul abordărilor privind cooperarea și securitatea europeană. Așa cum colaborarea europeană trebuie să fie o colaborare nu între grupuri sau grupări de țări ci între înseși țările continentului, tot așa ea nu ar putea fi concepută ca avînd un caracter închis, urmînd a înlocui sau limita relațiile economice ale țărilor europene cu celelalte state ale lumii. Dimpotrivă, colaborării europene trebuie să-i fie asigurat un caracter larg, deschis, ca parte integrantă a colaborării mondiale și cu efecte potențatoare asupra dezvoltării acesteia din urmă. Colaborarea economică europeană trebuie să ducă la extinderea în și mai mare măsură a relațiilor economice ale fiecăruia din statele europene cu celelalte țări ale lumii, la intensificarea participării acestora la soluționarea complexelor probleme economice care conîntă întreaga comunitate internațională.

În acest sens, în paginile presei, noi arătăm și argumentăm că procesul afirmării unor noi relații între țările europene este o componentă esențială a procesului general al întronării unor asemenea raporturi între toate statele lumii, fiind menit să accentueze schimbările pozitive din epoca noastră, să contribuie la instaurarea unei politici noi de progres, pace și colaborare, la triumful unei noi ordini economice și politice internaționale. În tratările noastre, noi insistăm asupra faptului că țările europene, participînd tot mai activ la schimburile economice mondiale, sînt chemate să-și aducă un aport de cea mai mare însemnătate la rezolvarea problemelor economice și politice cardinale ale lumii contemporane, la transformarea pe baze noi a omenirii, la realizarea unei noi ordini economice și politice mondiale. De altfel, în condițiile interdependențelor economice contemporane, o serie de probleme cruciale ale dezvoltării civilizației umane, prin complexitatea lor, prin incidența lor la scară mondială nu mai pot fi rezolvate decât prin efortul comun al națiunilor, prin conjugarea resurselor materiale și a potențialului științific al unui număr tot mai mare de state, după cum, în aceleași condiții, un șir de procese și fenomene grave care confruntă economia mondială și viața economică internațională au efecte negative care afectează, într-o măsură sau alta, toate statele lumii — asemenea efecte, după cum se știe, fiind, în ultimii ani, resimțite, în unele cazuri deosebit de puternic, și de țările europene. Cred că reprezintă o misiune și o responsabilitate a presei de a accentua asupra faptului că este, deci, în interesul tuturor statelor — deci și al celor europene — să participe activ la soluționarea reciproc avantajoasă a problemelor economice cardinale ale lumii contemporane, cum sînt cele ale lichidării decalajelor, dezvoltării, materiilor prime și energiei, stabilirii unor raporturi echitabile între prețurile produselor industriale și cele ale materiilor prime, alimentației, accesului tuturor țărilor la cuceririle științei și tehnicii contemporane, pregătirii cadrelor, statornicirii unui nou sistem monetar și a unor noi relații valutar-finan-

ciare internațională — toate componente de bază ale instaurării unei noi ordini economice mondiale. De mare importanță sînt în această direcție — și noi relevăm, cu consecvență, în paginile presei — extinderea și intensificarea conlucrării țărilor europene, împreună cu celelalte state ale lumii, în cadrul O.N.U. și al altor organizații internaționale cu caracter larg, universal, precum și dezvoltarea amplă, pe bază de echitate și sprijin activ, a colaborării tuturor statelor europene cu țările în curs de dezvoltare, modalitate concretă de potențare a eforturilor de progres ale acestor din urmă țări, de grăbire a procesului eliminării subdezvoltării și lichidării decalajelor — problemă de însemnătate fundamentală a lumii de azi, de care depinde însuși progresul țărilor avansate, evoluția armonioasă a întregii economii mondiale, crearea condițiilor pentru înlăturarea cauzelor de încordare și animozitate internațională, pentru asigurarea securității și păcii pe plan mondial.

Noi subliniem că, în fond, conexiunea cooperare-securitate europeană reprezintă una din multiplele laturi ale raportului strîns dintre economic și politic în planul relațiilor internaționale în ansamblul lor. Realizarea unor noi relații economice internaționale și afirmarea unor noi raporturi politice internaționale, dezvoltarea unei largi, echitabile și reciproc avantajoase cooperări și edificarea unei reale securități sînt procese interdependente, intercondiționate, ce se presupun, constituind componente inseparabile ale aceluiași proces de făurire a unei lumi mai drepte și mai bune — imperativ major al epocii noastre.

Noi, ziarisții români, milităm ferm și consecvent, pentru a ne aduce contribuția la promovarea colaborării economice dintre toate țările europene, dintre toate statele lumii — bază trainică a securității europene și a celei mondiale.

ILIE ȘERBĂNESCU

COLOCVIU ZIARISTIC INTERNAȚIONAL

În dezbateri:

ROLUL GAZETARILOR ÎN PROMOVAREA IDEILOR AȘEZĂRII RELAȚIILOR ECONOMICE INTERNAȚIONALE PE BAZE NOI; CONTRIBUȚIA ZIARIȘTILOR LA DEZVOLTAREA LEGĂTURILOR ROMÂNNO-VEST-GERMANE PE MULTIPLE PLANURI

Recent s-a desfășurat la București, sub auspiciile Uniunii ziarisților din România și a Fundației „Friedrich Ebert” din R.F. Germania, cel de-al doilea colocviu româno-vest-german al ziarisților. Au fost abordate o serie de aspecte legate de contribuția ziarisților la edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale și s-a procedat la un larg schimb de opinii cu privire la stadiul și perspectivele dezvoltării pe multiple planuri a relațiilor dintre România și R.F. Germania.

Deschizînd lucrările colocviului, Ioan Stănculescu, secretarul Uniunii ziarisților din România, a relevat caracterul util al întîlnirilor dintre ziarisți, care pot prilejui un dialog fructuos pe marginea unor probleme majore ce confruntă lumea contemporană. El a scos în evidență preocuparea ziarisților români de a face cunoscută și înțeleasă, în opinia publică din țara noastră și de peste hotare, poziția României socialiste cu privire la edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale. În acest sens, vorbitorul a arătat că țara noastră nu numai

că împărtășește pe deplin țelurile noii ordini economice și politice mondiale, care se identifică cu obiectivele politicii externe ale României, dar a avut un rol important, de pionierat, în definirea conținutului și a modalităților practice de realizare a acestei idei. Este meritul președintelui Nicolae Ceaușescu de a fi formulat și argumentat în Raportul la Congresul al XI-lea al P.C.R., într-o serie de lucrări, interviuri și comentarii cerințele principale ale noii ordini, oferind astfel o platformă concretă de unire a eforturilor popoarelor pentru realizarea ei. În același timp, a conchis vorbitorul, România a prezentat la O.N.U. documentul intitulat „Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale”, care materializează concepția țării noastre în acest domeniu.

În cuvîntul său, șeful delegației ziarisților vest-germani, Rainer Jonas, conducătorul grupului de cercetări în domeniul economiei mondiale și al politicii de dezvoltare din cadrul Fundației „Friedrich Ebert”, s-a referit la importanța problemelor abor-

date și la preocupările actualului cabinet federal privind edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale. El a remarcat, apoi, importanța lărgirii schimburilor și a cooperării economice internaționale în procesul dezvoltării fiecărei țări și, în special, a acelora rămase în urmă.

În legătură cu contribuția ziariștilor la edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale, discuțiile s-au purtat pe marginea referatului susținut de dr. Ioniță Olteanu, redactor șef adjunct la „Revista economică“, și a coreferatului prezentat de ziaristul vest-german Udo Kölsch, comentator la postul de radio din Hamburg. Schimbul de opinii pe această temă a evidențiat faptul că, crearea unei noi ordini economice și politice internaționale a devenit o idee-forță a lumii contemporane. Ea corespunde în cel mai înalt grad aspirațiilor tuturor popoarelor de a vedea înlocuite vechile raporturi de inechitate dintre state cu raporturi noi, bazate pe justiție socială, de a se crea condiții pentru lichidarea stării de subdezvoltare economică în care se mai află două treimi din populația globului, de a se făuri o lume mai dreaptă și mai bună. Noua ordine se afirmă tot mai mult nu numai ca un deziderat major, dar și ca un imperativ primordial, care nu suferă amănare, deoarece de transpunerea lui în viață depinde în mod esențial continuarea destinderii, asigurarea păcii, progresul general al umanității.

În cursul colocviului s-a remarcat că, în prezent, despre făurirea unei noi ordini economice și politice mondiale se vorbește mult și pretutindeni, problemele pe care le ridică sînt abordate în cercurile politice, economice și științifice; ele formează obiectul unor măsuri guvernamentale; ele au devenit un adevărat leit-motiv al dezbaterilor de la O.N.U., atît în sesiunile ordinare, cît și în cele extraordinare, cum a fost cea de-a VI-a și de-a VII-a, în conferințele mondiale, cum au fost cele consacrate populației, alimentației etc.

Față de acest larg interes manifestat de opinia publică, ziariștii nu numai că nu pot rămîne pasivi, dar este datoria lor profesională de a aborda cît mai amplu și mai profund problemele noii ordini economice, de a aduce, prin scrisul lor, o contribuție efectivă la elucidarea acestor probleme, la curățarea căilor și modalităților concrete de transpunere în viață a acestui deziderat. În lumina acestei cerințe, au fost trecute în revistă cîteva aspecte ale problemei, care, după opinia participanților, se supun în mod deosebit atenției ziariștilor, a presei internaționale.

S-a pornit, desigur, de la situația actuală, de la realitățile zilelor noastre, care ne oferă, în primul rînd, tabloul unor izbitoare contraste în ce privește gradul de dezvoltare economică al diferitelor țări și regiuni ale lumii. Imense decalaje separă astăzi cîteva țări avansate sub raport economic de majoritatea celorlalte state, rămase în urmă pe planul forțelor de producție și al nivelului de viață. În era celor mai spectaculoase progrese tehnico-științifice, cînd omul a reușit să-și croiască drum spre alte planete, sute de milioane dintre locuitorii Terrei, care trăiesc în conul de umbră al subdezvoltării, bat la porțile secolului XXI, în stadii proprii Evului Mediu sau al unor epoci chiar mai îndepărtate. Constituie o realitate tragică faptul că țările în curs de dezvoltare, care însumează două treimi din

populația globului și contribuie cu 80—85 la sută din resursele utilizate pe plan mondial nu participă decît în proporție de 7 la sută la producția industrială și de 35 la sută la producția agricolă a lumii. Incidențele decalajelor în viața țărilor în curs de dezvoltare relevă cît se poate de pregnant condițiile care generează ceea ce unii specialiști au caracterizat drept „sărăcie absolută“ — o existență definită prin foamete și subnutriție, boli și analfabetism, în proporții incompatibile cu demnitatea umană.

Dezbaterile colocviului au relevat că, alături de decalajele economice — și ca o consecință a acestora — criza energetică și a materiilor prime, împletită cu o acută criză alimentară, fenomenele de recesiune dintr-o serie de țări, accelerarea inflației, escaladarea măsurilor protecționiste în comerțul internațional, ca și dezorganizarea sistemului valutar accentuează instabilitatea economică generală, cu implicații dintre cele mai serioase asupra dezvoltării tuturor țărilor. După opinia participanților la colocviu, a devenit tot mai evident că problemele grave și complexe care confruntă astăzi omenirea, indiferent în ce parte a lumii se ivesc, se răsfrîng pînă la urmă asupra tuturor statelor, afectează însăși evoluția economică generală. Tocmai de aceea este necesar să se acționeze pentru înfăptuirea unei noi ordini economice și politice internaționale, bazată pe principii de egalitate și echitate, care să asigure dezvoltarea armonioasă a tuturor popoarelor.

Discuțiile asupra stadiului și perspectivelor dezvoltării relațiilor româno-vest-germane s-au purtat pe marginea referatului prezentat de George Serafin, publicist comentator la revista „Lumea“, și a coreferatului susținut de Eckart Spoo, redactor politic la postul de radio din Hannover. Ele au evidențiat evoluția mereu ascendentă a raporturilor economice dintre România și R.F. Germania, mai ales după reluarea, în anul 1967, a relațiilor diplomatice și după întîlnirile la nivel înalt de la București (1970) și Bonn (1973). Cu prilejul vizitei la Bonn a președintelui României, Nicolae Ceaușescu, au fost semnate un număr de acorduri și convenții de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea în continuare a schimburilor și cooperării economice, a colaborării în domeniul cercetării științifice și tehnologice, precum și în domeniul culturii. În octombrie 1974, Comisia mixtă guvernamentală româno-vest-germană a stabilit principalele domenii de interes reciproc pentru dezvoltarea cooperării, elaborînd totodată și o primă listă de obiective concrete. Pînă acum au fost finalizate sau se află în curs de desfășurare peste 40 de acțiuni de cooperare între întreprinderi românești și vest-germane. În cursul discuțiilor din cadrul colocviului s-a apreciat că, toate aceste date sînt suficiente pentru a demonstra că, problema adîncirii în continuare a raporturilor româno-vest-germane merită, din toate punctele de vedere, atenția și sprijinul presei, care poate să-și aducă o însemnată contribuție la promovarea relațiilor dintre cele două țări.

GHEORGHE CERCELESCU

„CORESPONDENȚII DE RĂZBOI TRANSMIT...”

În Editura militară a apărut volumul : „Corespondenții de război transmit...”, realizat de doctorul în istorie Ion Spălățelu și colonelul Aurel Lupășteanu, în care este evidențiată activitatea desfășurată de slujitorii publicisticii românești de pe frontul antihitlerist. Înfruntând toate vicisitudinile războiului, înlocuind uneori condeiul cu arma, alături de infanteriști, artileriști, geniști sau aviatori, corespondenții și-au îndeplinit totodată nobila misiune de a informa țara, poporul despre victoriile trupelor române, alături de armata sovietică, care a dus greul războiului antihitlerist; despre spiritul de sacrificiu și dăruirea ostașului român în grelele încercări pentru cauza dreaptă a libertății, a independenței, a unei vieți noi care începea să se făurească după 23 August 1944 în patria noastră, sub flamura Partidului Comunist Român.

Din lectura volumului de față se desprinde concluzia că ziarele și revistele apărute în țara noastră după Eliberare constituie, între altele, o adevărată enciclopedie a luptei eroice duse de poporul român pentru zdrobirea fascismului, înfățișând cu căldură în paginile lor contribuția activă a României la obținerea victoriei asupra Germaniei hitleriste.

Pentru realizarea volumului, Ion Spălățelu și Aurel Lupășteanu au întreprins îndelungi investigații în presa vremii, au adunat și selectat o bună parte din materialele transmise de pe front (corespondențe de război, reportaje) apărute într-un mare număr de ziare civile și militare ale timpului. „Chiar dacă realizarea literară și uneori documentară a corespondențelor — se arată în „Cuvînt înainte” — nu se ridică la nivelul exigențelor de astăzi, — să nu uităm cînd și în ce condiții au fost scrise —, autenticitatea faptelor relatate de corespondenți, ineditul vieții de campanie și al trăirilor ostașilor, completează, pe noi planuri, scrierile de pînă acum referitoare la acțiunile militare desfășurate de trupele române în războiul antihitlerist” (pag. 13—14).

În coloanele ziarelor „Scînteia”, „România liberă”, „Libertatea”, „Scînteia tineretului”, „Gazeta luptătorilor”, „Timpul”, „Ecoul”, „Fapta”, „Armata”, „Dezrobirea”, „Severinul liber”, „Înainte”, „Cuvîntul poporului”, „Luptătorul bănățean”, „Drum

nou”, „Voința Transilvaniei”, „Eroii patriei”, „Zburătorii României”, „Gînd tineresc”, „Ardealul”, „Buletinul ostașului” și altele au semnat articole și reportaje Dumitru Corbea, Ion Caraion, Laurențiu Fulga, Vasile Netea, Costin Murgescu, Gheorghe Zaharia, Nicolae Jianu, precum și alți numeroși ostași și ofițeri din armata română.

Sub titlurile : „Capitala liberată de germani. Acțiunea de curățire a ultimelor cuiburi de rezistență naziste din Capitală”, „La Băneasa bubuie tunul”, „Ultima zvircolire a hitleriștilor în Banat”, „Operațiunile din Ardeal”, „Dezrobirea Clujului”, „A fost zdrobită rețuta care apăra Oradea” etc. — sînt inserate în volum articole apărute în presa vremii, care descriu bătăliile grele pentru izgonirea ocupanților hitleriști și hortyști de pe întreg cuprinsul patriei. La 25 octombrie 1944 prin eliberarea orașelor Carei și Satu-Mare, ultimele împotriviri fasciste mai importante de pe teritoriul României au fost sfărîmate. Cu aceasta se încheie prima parte a lucrării, care se referă la perioada insurecției din august 1944 și a luptelor pentru eliberarea întregului teritoriu al patriei (pag. 15—110).

În partea a doua a volumului sînt adunate corespondențe în care se relatează despre luptele armatei române purtate pe teritoriul Ungariei (pag. 111—155). Faptele de arme săvîrșite de ostașii români pe frontul antihitlerist din țara vecină au fost scoase în evidență într-o serie de articole din care spicuim : „Înaintăm victorios în Ungaria”, „Zile în Békés”, „Zile și nopți în pusta maghiară”, „Soldații români luptă cu eroism pe străzile Budapestei” etc. În ultimul articol menționat, apărut în „Scînteia” din 12 februarie 1945, sub semnătura lui Dumitru Corbea, se sublinia : „În cîteva ceasuri soldații români au atins linia ferată din interiorul orașului, au depășit-o și înaintează spre gara centrală, spre inima Budapestei... Românii se luptă cu forțe sporite și uită că n-au dormit de zile și săp-tămîni. Nu vor să lase nemților nici o clipă de răgaz. Vor ajunge mai repede la Dunăre, în centrul orașului” (pag. 137).

Ultima parte din volum înmănunchează articole referitoare la luptele duse de armata română în

Cehoslovacia (pag. 156—224). Din presa vremii rezultă că luptele desfășurate pe teritoriul Cehoslovaciei s-au caracterizat prin înverșunare. Operațiunile militare la care a participat armata română au fost comentate cu însufletire în articolele intitulate: „Batalionul atacă“, „În munții Tatra... Atacul din valea cazematelor“, „Armata poporului. Eroismul armatei române“, „Poporul cehoslovac întâmpină cu entuziasm armata română eliberatoare“, „Lupte înverșunate pe valea Hronului, în Cehoslovacia“ etc. „Trupele române, mergând umăr la umăr cu cele sovietice, înfrățite — se arată într-unul din articolele citate —, au cucerit zeci de localități, au nimicit mii de dușmani și au capturat sute de prizonieri și material de război. Valea Hronului, speranța dușmanilor în Cehoslovacia, a fost cucerită. Banska Bystrica a fost eliberată. Armatele fasciste primesc loviturile una după alta“. (pag. 191)

În volum sînt incluse numeroase corespondențe care evocă vitejia, spiritul de sacrificiu, dovedite de ostașii români atît în țară cît și peste hotare în lupta pentru înfrîngerea fascismului. „Jertfe și suferințe în slujba neamului“, „Sublocotenentul Mihai Sadoveanu a căzut la datorie“, „Sergentul Blaj Dumitru capturează 13 prizonieri“, „Vitejii noștri“, „Un erou, Constantin Godeanu“, „Pe urmele eroilor. În mijlocul lor“, „Învățătorul erou, locotenentul în rezervă Negreanu Emil“ — sînt doar cîteva titluri de articole incluse în volum care atestă faptul că drumul de luptă al armatei române a fost presărat

cu numeroase jertfe de sînge, totalizînd 170 000 de morți și dispăruți.

Cu ocazia capitulării Germaniei fasciste, presa noastră s-a făcut interpretul sentimentelor de bucurie pe care le trăia poporul român alături de celelalte popoare iubitoare de pace și libertate. În articolul „Victoria!“, apărut în ziarul „Scinteia“ din 11 mai 1945, se scria cu satisfacție și mîndrie patriotică: „Am contribuit cu hotărîre fătîșă și sinceră la grăbirea ceasului răsplătitor pe care îl trăim acum alături de întreaga omenire... Participăm cu entuziasm la bucuria impetuoasă a omenirii prilejuită de victoria militară asupra fascismului“. (pag. 224).

Publicarea volumului „Corespondenții de război transmit...“ reprezintă un omagiu adus ostașilor români, participanți la războiul antihitlerist, tuturor aceluia care și-au dăruit viața pentru cucerirea victoriei împotriva fascismului.

Culegerea de articole pune în evidență conștiința publicistului — ostaș care vibrează viu și acut la chemările și obiectivele de luptă stabilite de Partidul Comunist Român, la problemele puse de Patrie, de Istorie, la ordinea zilei. Volumul de față depășește ca semnificație simpla prezență a unei interesante și valoroase culegeri de articole în cîmpul publicisticii de război, ea este încărcată de mesajul profund pe care-l transmite activitatea corespondenților români din războiul antihitlerist generațiilor de astăzi și de mîine.

dr. ION BABICI

SPRE CABANA POSTĂVARUL . . .

ROLUL PRESEI ÎN TRANSFORMĂRILE SOCIAL—ECONOMICE

Corelația dintre dezvoltarea mass-media și parametrii dezvoltării socio-economice este foarte strânsă; în 1971 coeficientul corelării pentru aproape 100 de țări depășește 0,7. Care este cauza și care — efectul? Autorul articolului apreciază că studiile empirice efectuate într-o serie de țări capitaliste nu dau răspuns acestei întrebări, eludând analiza conținutului mesajului transmis de mijloacele de comunicare. În capitalism nu se poate vorbi decât despre caracterul lor indispensabil pentru păstrarea sistemului socio-economic existent, despre efectul lor (prin publicitate, reclamă) asupra avântului economic, fără a constitui un factor de transformare. În socialism — unde mijloacele de comunicare de un tip nou determină un nou conținut funcțional corespunzător cerințelor dezvoltării social-economice ale societății, situația este fundamental diferită.

Autorul subliniază de la bun început trăsătura esențială a presei, pe care o consideră printre cele mai de seamă mijloace de transformare ale noii societăți, respectiv, aceea că, presa posedă, pe lângă „o evidentă valoare de cunoaștere, o indiscutabilă valoare practică“.

Ideea finalității presei în procesul social-politic, a fost prezentată pentru prima oară de către Lenin, care, pe lângă activitatea sa practic revoluționară, s-a distins și printr-o excelentă activitate practică de ziarist. Date fiind condițiile istorice cunoscute ale Rusiei din perioada care a precedat Marea Revoluție Socialistă din Octombrie când nu existau organizații și partide legale presa a constituit uni-

cul mijloc de comunicare în masă, — de „formare a conștiinței de clasă și de organizare a mișcării muncitorești“.

Aceasta a fost explicată foarte limpede de către Lenin, prin istorica definiție a noțiunii de presă, potrivit căreia, presa „este nu numai un propagandist și agitator colectiv, ci și un organizator colectiv“.

În concepția leninistă, presa a căpătat o funcție fără precedent — aceea de „organizator-construc-tiv“ — funcție inerentă edificării întiiului stat socialist din lume, într-o conjunctură politică și economică internațională dintre cele mai ostile. Pentru Lenin, presa nu a constituit niciodată un „factor independent, autonom al vieții politice și sociale“, ci un factor activ, efectiv și angajat în procesul accelerării dezvoltării sociale.

În ultima parte a articolului se subliniază că trăsătura caracteristică fundamentală a presei polone actuale, este caracterul său angajat, mereu innoitor, care se adaptează și se corelează cu năzuința poporului polon de a contura o viziune științifică, constructivă asupra viitorului țării secolului nostru.

Presa poloneză de partid readuce tot mai mult în actualitate principiul abordării tot mai intense și consecvente a condițiilor de muncă și de viață ale făuritorilor tuturor bunurilor sociale din Polonia, punerea pe prim plan a rolului factorului uman în edificarea societății socialiste.

VESTNIK INOSKOVSKOGO UNIVERSITETA

PROBLEME ACTUALE ALE TEORIEI PUBLICISTICII

Dezbaterea pe tema căilor de dezvoltare a publicisticii este tratată de autorul articolului ca o direcție nouă în domeniul teoriei presei sovietice. Analiza momentului actual pornește de la radiografierea textelor publicistice, în general, pentru a elucida trăsăturile definitorii ale stilului individual, arsenalul de mijloace expresive, pînă la elementele de construcție. Aceasta nu reprezintă decât un punct de plecare, obiectivele tratate pe larg în o serie de cărți de specialitate, citate de autor, căpătînd contur abia de aici încolo. Tradiția a așezat în domeniul literaturii, criticii etc. o serie de opere devenite clasice în literatura rusă, apărute în reviste „groase“ și definite inițial ca fiind publicistică. Eseurile critice ale lui Belinski, adevărată filozofie a literaturii din prima jumătate a secolului al XIX-lea, au fost inițial „publicistică“. Secolul trecut și începutul secolului XX a adăugat prin publicistică mari nume literaturii. Ce sînt oare — era să spun „Reportajele“ — lui Cehov

despre Sahalin, dacă nu chiar reportaje, tratate astăzi ca operă literară greu de definit ca gen. Aceeași tradiție a făcut și din alte manifestări publicate inițial pentru a informa, opere de interpretare artistică a realității, literatură. În terminologia de presă sovietică coexistă pînă astăzi doi termeni care definesc unul și același gen: „reportaj“ (ceva mai gazetăresc, nervos, direct) și „ocerk“, adică literatură nonfictiune, ceva ce dezghioacă un fapt pînă la miez. Aceasta din urmă era asimilată pînă mai ieri publicisticii. În ultimă instanță teoreticienii de presă dezbate tema literaturii de frontieră, interferențele gazetărie-literatură, dar și posibilitățile imense, ale unei literaturi extrem de moderne, gustată de public, literatura-document, sau ziaristica de analiză. Autorul articolului, aprofundează cu spirit științific posibila cale inversă — de la artă la informare. Și de la reflectare, la influențare directă. Pentru ca opera de gazetă să intre, ca și în trecut, în tezaurul culturii spirituale.

STRUCTURA ȘI FUNCȚIILE RUBRICII DE FAPT DIVERS*

Interesul pe care îl suscită lucrarea semnată de Georges Auclair — ziarist, romancier, profesor de sociologie — este determinat atât de noutatea studiului întreprins asupra unei problematice prea puțin cercetate, cât și de multiplele unghiuri din care se face analiza faptului divers. Autorul ne propune o investigație structurală, psihanalitică și sociologică a acestui gen publicistic atât de mult cultivat în presa contemporană.

Proiectul mărturisit al lucrării de față este următorul: pornind de la studierea funcțiilor, de la analiza sensului și semnificațiilor faptului divers, să se prezinte implicațiile pe care le are pentru societate difuzarea sa masivă în presa modernă.

Primele capitole ale lucrării sînt consacrate definirii noțiunii de fapt divers, precizării ariei sale tematice, a conținutului său. Pentru a stabili notele, trăsăturile specifice ale informațiilor de tipul fapt divers, autorul operează următoarea distincție, considerată a fi esențială, între două categorii de fapte: pe de o parte **evenimentele** ce antrenează o schimbare în viața socială, înscriindu-se în continuitatea și devenirea istorică, iar pe de altă parte, **faptele** care din punctul de vedere al ansamblului social sînt **întimplătoare** și pe care istoria le „uită” sau le abandonează rubricii de fapt divers. Opoziția **semnificativ-nesemnificativ** stă la baza demarcației dintre eveniment și fapt divers. Comparația cu faptul istoric, cu evenimentul face deosebit de clar universul discursului caracteristic faptului divers. Evenimentul și faptul divers desemnează, deci, două domenii cu un conținut diametral opus. Pentru a delimita mai bine domeniul de referință al faptului divers, aria sa tematică, Georges Auclair reliefează și o altă trăsătură a acestuia. Faptul divers este „semnul unei derogări de la normă” de unde și paradoxul că aceeași denumire se poate aplica și la fapte total diferite: incidente bizare, acte curajoase, catastrofe, cutremure etc.

Un spațiu important în cadrul lucrării este acordat elucidării sistemului semnificațiilor care structurează din punct de vedere logic faptul divers, evidențiindu-se diferențele, atât de conținut, cât și de formă între el și știre. De fapt, explicarea caracterului logic al articulațiilor, al enunțului faptului divers, reprezintă ipoteza care ghidează întreaga analiză de presă. Georges Auclair precizează, însă, că această orientare nu poate fi fecundă decît cu condiția să se efectueze, simultan, două operații:

- descifrarea sensului și analiza mecanismului de apariție și funcționare a faptului divers;
- descrierea regulilor și obligațiilor care prezidează elaborarea sa.

Aceste două premise esențiale, urmărite cu atenție de autor, conduc la concluzia că faptul divers

poate avea un rol de **indice, de simptom, de semn** (cu valoare sociologică) sau de **simbol**, în funcție de realitatea socială la care se referă.

Așa după cum se afirmă în lucrare, nu este ușor să se determine valoarea, rolul și funcțiile faptului divers de-a lungul unui secol de existență în presă. Pentru a formula o concluzie validă Georges Auclair realizează un studiu valoric pe baza numeroaselor exemple desprinse din presa franceză, comentind și descriind multiplele implicații în viața socială ale fiecărui caz concret cercetat.

Insistînd asupra valorii și semnificației sociale a rubricii de fapt divers, a modului în care ea este receptată de public, autorul prezintă rezultatele unor sondaje efectuate de cîteva instituții de presă din țara sa, întocmite în funcție de cîteva variabile sociologice: categorii socio-profesionale; sex; vîrstă; nivel de instruire; participare la viața publică; densitatea populației.

Pe lângă meritele incontestabile ale investigației autorului francez, considerăm că demonstrația sa intră într-un impas teoretic atunci cînd, apelînd la o noțiune animistă — mana — încearcă să explice funcțiile rubricii de fapt divers. Această forță supranaturală, impersonală ar exercita o acțiune causală, argumentînd difuzarea masivă în presa de mare tiraj a faptului divers.

Rubrica de fapt divers este, în concepția autorului, mai ales „locul satisfacției simbolice a frustrațiilor elementare, locui unde se caută să se prezinte echivalentul iluzoriu al unei experiențe totale a omului în situații excepționale, atipice și deviate, trăind în mod fictiv imposibila abatere de la ordinea socială...” (p. 196). Așadar, rubrica de fapt divers ar răspunde nevoii de încălcare a normelor, determinată de acțiunea factorilor inconștienți asupra cărora domină **mana**, ca forță interioară, ce declanșează sentimentele primare ale oamenilor.

Prin introducerea acestei noțiuni, contribuția lucrării la elucidarea științifică a problematicei abordate este considerabil micșorată, scopul lucrării nefiind atins decît parțial. Totodată, autorul prezintă ca specifice pentru aria tematică a faptului divers numai „abaterile de la normă”, faptele negative cu alte cuvinte. Georges Auclair îngustează deci arbitrar conținutul rubricii de fapt divers. El neglijează valențele pe care le dobindește acest gen publicistic prin prezentarea unor fapte pozitive.

Exceptînd aceste ultime considerații, volumul „LE MANA QUOTIDIEN — Structures et fonctions de la chronique des faits divers” reprezintă o cercetare bogată în teoretizări și în sugestii metodologice, de real interes pentru preocupările actuale ale studiului interdisciplinar al activității de presă.

*) Georges Auclair, *Le mana quotidien — Structures et fonctions de la chronique des faits divers*. Editions Anthropos, Paris.

Anul XX
Nr. 12 (235)
1975**PRESA
NOASTRĂ**

SUMAR

- Nestor Ignat** : La început de An Nou
- Ion Mitran** : Relația dintre pregătirea politico-ideologică și competența profesională
- Ioniță Olteanu** : Cultura profesională a ziaristului în fața componentei economice
- IN PRAG DE NOU CINCINAL** : **Gheorghe Mitroi** : O excelentă școală politică și gazetărească; **Cornelia Simionescu** : Ce a însemnat pentru mine anul 1975; **Ion Buda** : Sălajul viitorilor cinci ani; **Ion Dăescu** : Prezență activă în actualitate; **Milan Iovanovici** : Bilanț și perspective; **Gh. Măruțelu** : O gazetă a tuturor; **Const. Timaru** : Spre noi trepte calitative ale conținutului ziarului; **Const. Lupu** : Eroul nostru cel de toate zilele; **Ioan Oancea** : Gînduri la cumpăna dintre ani
- PE TEME PROFESIONALE** : **Constantin Vișan** : Televiziunea — a 8-a artă; **Dan Lăzărescu** : „Statul major” al redacției
- OPINII** : **Al. Ștefănescu** : Moralști și moralizatori
- PE AGENDA PRESEI JUDEȚENE** : **Ing. Ion Călinescu** (secretar al Comitetului județean Dimbovița al P.C.R.) : Reflectare diversă, nivel publicistic ridicat; **Constantin Dinculescu** (secretar al Comitetului județean Vâlcea al P.C.R.) : Generalizarea inițiativelor valoroase
- Ilie Șerbănescu** : Presa — factor activ în eforturile pentru realizarea unei largi cooperări între toate statele europene.
- Gh. Cercelescu** : Colocviu ziaristic internațional
- EVOCĂRI** : **Const. Antip** : Lucrețiu Pătrășcanu — publicist
- DIN ACTIVITATEA UNIUNII ZIARIȘTILOR** : Conferință de presă cu delegația parlamentară bulgară; La asociația presei sportive; Ziarști români peste hotare
- CRONICA PUBLICISTICII** : **Dr. Ion Babici** : „Correspondenții de război transmit...” de **dr. Ion Spălățelu** și **Aurel Lupășteanu**
- RECENZII** : **Victoria Iliescu** : Cartea „Structura și funcțiile rubricii de fapt divers” de **Georges Auclair**
- REVISTA REVISTELOR** : „Vestnik Inoskovskogo Universiteta” : Probleme actuale ale teoriei publicisticii; „Zeszyty prasoznawcze” : Rolul presei în transformările social-economice

Ilustrația : Șt. Albescu

COLEGIUL DE REDACȚIE :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Abonamentele pentru străinătate se fac prin ILEXIM — Departamentul export-import presă București, Calea Griviței nr. 64-66 P.O.B. 201 Telex : 011631.
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Calea Victoriei nr. 163 Telefon 50.77.15

CONTENTS

- Nestor Ignat** : Looking Forward to the New Year
- Ion Mitran** : Political and Ideological Training Level Impacts on Professional Competency
- Ioniță Olteanu** : The Relationship between the Journalist's Professional Information and the Economic Component
- AT THE START OF A NEW FIVE-YEAR PLAN**. **Gheorghe Mitroi** : An Excellent School of Politics and Journalism; **Cornelia Simionescu** : What the Year 1975 Has Meant To Me; **Ion Buda** : Sălaj In the Next Five Years; **Ion Dăescu** : An Active and Presence Steeped in Actuality; **Milan Iovanovici** : Results and Prospects; **G. Măruțelu** : A Newspaper for All; **C. Timaru** : For a Qualitative Improvement in the Contents of the Newspaper; **C. Lupu** : The Common Man in Our Focus; **Ioan Oancea** : New Year Thoughts
- PROFESSIONAL TOPICS**. **Constantin Vișan** : Is the TV the Eighth Art ?; **Dan Lăzărescu** : The „General Staff” of Editorial Activities
- VIEWS**. **A. Ștefănescu** : Moralists and Moralizers
- COUNTY PRESS ISSUES**. **Eng. Ion Călinescu** (Secretary of the Dimbovița County Committee of the RCP) : For a Diversified Rendition and a High Journalistic Standard; **Constantin Dinculescu** (Secretary of the Vâlcea County Committee of the RCP) : The Generalization of Valuable Initiatives
- Ilie Șerbănescu** : The Press, an Active Factor in the Service of Achieving Broad Cooperation Among All European States
- G. Cercelescu** : Journalistic Colloquium
- RECOLLECTIONS**. **Constantin Antip** : Lucrețiu Pătrășcanu, the Journalist
- ACTIVITIES OF THE JOURNALISTS' UNION**. Press Conference of Bulgarian Parliamentary Delegation; At the Sports Journalists' Association; Romanian Journalists Abroad
- JOURNALIST'S CHRONICLE**. **Dr. Ion Babici** : „War Correspondents Report...” by **Dr. Ion Spălățelu** and **Aurel Lupășteanu**
- BOOK REVIEW** by **Victoria Iliescu** on **George Auclair's** „Structure and Functions of the News-in-Brief-Section”
- REVIEW OF REVIEWS**. **Vestnik Inoskovskogo Universiteta** : Present-Day Topics of Journalistic Theory; **Zeszyty prasoznawcze** : The Role of the Press in Socio-Economic Changes

Illustrations by Șt. Albescu

EDITORIAL BOARD :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Păler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Readers in Foreign Countries May Take Out Subscriptions through ILEXIM — Press Export-Import Department, Bucharest, Calea Griviței No 64-66, POB 201, telex : 011631.
EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION : Bucharest, Calea Victoriei No 163. Phone 50.77.15

SOMMAIRE

- Nestor Ignat** : Au début du Nouvel An
- Ion Mitran** : La relation qui existe entre la formation politico-idéologique et la compétence professionnelle
- Ionitza Olteanu** : La culture professionnelle du journaliste devant la composante économique
- AU DEBUT D'UN NOUVEAU QUINQUENAT** : **Gheorghe Mitroi** : Une excellente école politique et journalistique ; **Cornelia Simionescu** : L'importance de l'année 1975 pour moi ; **Ion Buda** : Le département de Salaj pendant les prochaines cinq années ; **Ion Dăescu** : Présence active dans l'actualité ; **Milan Iovanovici** : Bilan et perspectives ; **Gh. Mărunețelu** : Une gazette de tous ; **Const. Timaru** : Vers de nouveaux degrés qualitatifs du contenu du journal ; **Const. Lupu** : Notre héros de chaque jour ; **Ioan Oancea** : Pensées au début du nouvel an
- A PARTIR DES THEMES PROFESSIONNELS** : **Constantin Visan** : La Télévision — le 8-e art ? ; **Dan Lăzărescu** : „L'état major” de la rédaction
- OPINIONS** : **Al. Ștefănescu** : Moralistes et moralisateurs
- A L'AGENDA DE LA PRESSE DEPARTEMENTALE** : **Ing. Ion Călinescu** (secrétaire du Comité départemental Dimbovitza du P.C.R.) : Reflection diverse, niveau journalistique élevé ; **Constantin Dinulescu**, (secrétaire du Comité départementale Vilcea du P.C.R.) : La généralisation des initiatives précieuses
- Ilie Șerbanescu** : La presse — facteur actif dans les efforts pour la réalisation d'une ample coopération entre tous les Etats européens
- Gh. Cercelescu** : Colloque journalistique
- EVOCATIONS** : **Const. Antip** : **Lucretiu Patrascanu** — journaliste
- ASPECTS DE L'ACTIVITE DE L'UNION DES JOURNALISTES** : Conférence de presse avec la délégation parlementaire bulgare ; A l'association de la presse sportive ; Journalistes roumains à l'étranger
- LA CHRONIQUE DU JOURNALISME** : **Dr. Ion Babici** : „Les correspondents de guerre transmettent”... par le dr. **Ion Spălițățelu** et **Aurel Lupășteanu**
- LA CRITIQUE** : **Victoria Iliescu** : Le livre „La structure et les fonctions de la rubrique des faits divers” de **George Auclair**
- LA REVUE DES REVUES** : „**Vestnik Inoskovskogo Universiteta**” : Problèmes actuels de la théorie du journalisme ; „**Zeszyty prasoznawcze**” ; Le rôle de la presse dans les transformations socio-économiques

Illustrations de Ștefan Albescu

COLLEGE DE REDACTION :

Const. Antip, Antal Albert, Valentin Câmpeanu, C. N. Constantiniu, Ion Felea, Nestor Ignat, Vasile Iosipescu, Nicolae Moraru, Octavian Paler, Alexandru Popescu, Ilie Rădulescu, Al. N. Trestieni

Les abonnements pour l'étranger seront contractés par „ILEXIM” — Département Importation-Exportation de presse, Bucarest, Calea Griviței no. 64—66, P.O.B. 201. Telex : 011631
REDACTION ET ADMINISTRATION : Bucarest, Calea Victoriei no. 163, Téléphone 50.77.15

СОДЕРЖАНИЕ

- Нестор Игнат** : В начале Нового Года
- Ион Митран** : Соотношение между политико-идеологической подготовкой и профессиональной компетенцией
- Ионитца Олтиану** : Профессиональная культура журналиста перед лицом экономического компонента
- НА ПОРОГЕ НОВОЙ ПЯТИЛЕТКИ** : **Георге Митрой** : Блестящая политическая и журналистская школа ; **Корнелия Симйонеску** : Что значит для меня 1975 год ; **Ион Буда** : Сэлаж будущих пяти лет ; **Ион Дăйеску** : Активное участие в действительности ; **Милан Йованович** : Итоги и перспективы ; **Г. Мăрунцелу** : Газета для всех ; **Константин Тимару** : К новым качественным ступеням содержания газеты ; **Константин Лупу** : Наш повседневный герой ; **Иоан Оанча** : Мысли на границе лет ;
- НА ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ТЕМЫ** : **Константин Вишан** : Телевидение — 8-е искусство ; **Дан Лăзэреску** : „Главный штаб” редакции
- МНЕНИЯ** : **А. Штефанеску** : Моралисты и морализаторы
- ИЗ БЛОКНОТА УЕЗДНОЙ ПЕЧАТИ** : **инж. Ион Кăлинеску** (секретарь Дымбовицкого уездного комитета РКП) : Разнообразие отражения, высокий публицистический уровень ; **Константин Динкулеску** (секретарь Вылчанского уездного комитета РКП) : Распространение ценной инициативы
- Илие Шербанеску** : Печать — активный фактор усилий, направленных на осуществление широкого сотрудничества между всеми европейскими государствами
- Г. Черчелеску** : Журналистский коллоквиум
- ВОСПОМИНАНИЯ** : **Константин Антип** : **Лукрециу Пăтрэшкану** — публицист
- ИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОЮЗА ЖУРНАЛИСТОВ** : Пресс-конференция делегации болгарских парламентариев ; В ассоциации спортивной печати ; Румынские журналисты за рубежом
- ХРОНИКА ПУБЛИЦИСТИКИ** : д-р **Ион Бабич** : „Военные корреспонденты передают” д-ра **Иона Спăлиțățелу** и **Аурела Лупăштиану**
- РЕЦЕНЗИИ** : **Виктория Илиеску** : Книга **Жоржа Оклер** „Структура и функции рубрики „разное”
- ОБЗОР ЖУРНАЛОВ** : „**Вестник Московского университета**” : Актуальные проблемы теории публицистики ; „**Зесыты прасознавше**” : Роль печати в социально-экономических преобразованиях
- Иллюстрация : **Шт. Албеску**

РЕДАКЦИЯ :

Константин Антип, Альберт Антал, Валентин Кымпиану, К. Н. Константину, Ион Феля, Нестор Игнат, Василе Носилеску, Николае Морару, Октавиан Палер, Александру Попеску, Илие Рăдулеску, А. Н. Трестieni

Абонаменты для заграницы можно приобрести через ИЛЕКСИМ — Департамент экспорт — импорт печати, Бухарест, Кали Гривицей 64—66 П. О. Б. 201
Телекс : 011631
РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ : Бухарест, Кали Викторией 163 телефоп : 50.77.15

NOI AVANTAJE LA ASIGURĂRILE AUTO

Recent, Administrația Asigurărilor de Stat a adus noi îmbunătățiri la asigurările facultative de autovehicule, prin care se acordă asiguraților importante avantaje.

Pentru a cunoaște concret, care sînt noile avantaje acordate asiguraților, ne-am adresat tov. Mircea Popescu, director adjunct în Administrația centrală ADAS, care ne-a prezentat, succint, în ce constau acestea :

— S-a lărgit sfera cazurilor în care ADAS plătește despăgubiri la asigurarea pentru avarii, cu valabilitate pe teritoriul țării noastre, a autoturismelor ce se procură prin IDMS, cu plata integrală, pe perioada de garanție de 6 luni ori în rate, pe întreaga perioadă de plată a acestora, în sensul că prin această asigurare sînt acoperite și cazurile în care autoturismul este condus de alte persoane decît asiguratul, precum și pagubele produse ca urmare a furtului sau tentativei de furt al autoturismului, al unor părți componente sau piese ale acestuia, fără nici o plată de primă suplimentară.

— S-a redus cu 10% costul (stabilit în funcție de capacitatea cilindrică în cm a autoturismelor) la asigurarea pentru avarii cu valabilitate pe teritoriul țării noastre, ce se încheie cu populația prin responsabilii cu munca ADAS din unitățile socialiste, agenții și inspectorii de asigurare, filialele A.C.R. și unitățile teritoriale ADAS.

— S-a redus la 20% din primele prevăzute la asigurarea de avarii, costul asigurării autoturismelor pentru pagubele produse de incendiu și alte calamități și al asigurării suplimentare pentru furt auto.

— S-a redus costul la asigurarea de răspundere civilă a conducătorilor auto angajați în această calitate, pentru pagubele produse prin accidente cu autovehiculele aparținînd organizațiilor socialiste, în sensul că acesta este de 125 de lei, la asigurările ce se încheie pe un an și de 70 de lei, la cele ce se încheie pe 6 luni.

De menționat este și faptul că, la primele prevăzute pentru asigurările de avarii, ADAS mai acordă substanțiale reduceri, după cum urmează :

● 10% în cazul cînd asigurarea pentru avarii se încheie direct la unitățile ADAS ;

● 15%, 25% sau 35% în cazurile de reînnoire a asigurărilor, corespunzător, după caz, unui an de asigurare anterior reînnoirii, respectiv a 2 sau 3 ani de asigurare anteriori reînnoirii, consecutivi, pentru care nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri la asigurarea de avarii sau pentru care despăgubirile plătite ori datorate se cuvin pentru pagube produse din culpa unor terțe persoane aflate în afara autoturismului asigurat.

— S-a prevăzut, la toate asigurările pentru avarii (atît cu valabilitate în țară, cît și la cele cu valabilitate în străinătate) acordarea de despăgubiri și în cazurile în care ciocnirea, lovirea sau izbirea autovehiculului s-au produs de corpuri mobile aflate în interiorul acestuia, nu numai de cele aflate în afară.

— La asigurările pentru avarii încheiate pe o perioadă de un an cu plata primelor de asigurare în rate subanuale, în caz de pagube, din despăgubirea cuvenită nu se mai compensează ratele primelor de asigurare datorate pînă la expirarea asigurării, decît în anumite situații speciale. În acest mod, asigurații pot, pe de o parte, beneficia în continuare de înlesnirea acordată de plată a primelor în rate, iar pe de altă parte, pot achita, cu despăgubirea acordată, reparația autoturismului, fără a mai fi necesar să plătească, la atelierul de reparație, vreo diferență de sumă.

— S-a extins răspunderea ADAS la asigurările pentru avarii ce se încheie cu valabilitate în străinătate și pentru pagube produse pe teritoriul R. S. România, pe o perioadă de 2 zile înainte de ieșirea autovehiculului din țară, începînd după 24 de ore de la expirarea zilei în care s-au plătit primele de asigurare și s-a emis contractul de asigurare, precum și la întoarcerea autovehiculului, pînă la ora 24 a celei de a 2-a zi de la data reintrării autovehiculului în țară și nu mai tîrziu de ora 24 a zilei în care expiră perioada pentru care s-au plătit primele.

La aceste asigurări, în cazul în care autovehiculul asigurat, datorită unor accidente produse în străinătate, intră în reparație pe o perioadă probabilă de cel puțin 10 zile consecutiv, asigurarea se suspendă, data expirării prelungindu-se cu perioada în care aceasta a fost suspendată, asiguratul avînd obligația de a prezenta acte justificative din care rezultă asemenea situații.

De asemenea, s-a prevăzut că, în situațiile în care din cauza unor accidente nu se poate continua călătoria cu autovehiculul asigurat, persoanelor asigurate care au efectuat călătoria ca pasageri în autovehiculul respectiv, li se plătesc și cheltuielile de transport pe orice mijloc de transport, fără a depăși costul prevăzut pentru transportul cu avionul, de la locul producerii evenimentului asigurat pînă la domiciliul asiguratului. Asigurarea respectivă se poate încheia și pe o perioadă mai mică de o lună, însă nu mai puțin de 15 zile.

★

Pentru obținerea de relații suplimentare și pentru încheierea de asigurări, adresați-vă responsabililor cu munca ADAS din unitățile socialiste, agenților sau inspectorilor de asigurare, filialelor A.C.R., sau, direct, oricărei unități ADAS.

IN ORICE ANOTIMP!

hanurile și motelurile COOPERATIEI DE CONSUM, vă oferă condiții optime de găzduire:

- camere confortabile, cu încălzire
- restaurante care servesc mâncăruri gustoase, cu specific tradițional și local.

în locuri pitorești vă așteaptă:

- HANUL GURA MOTRULUI din jud. Mehedinți, la 7 km de Filiași.
- HANUL DEALUL SASULUI, jud. Brașov de D.N. Pitești - Brașov, la km. 90.
- MOTELUL CASA ARCASULUI din Tg. Neamț.
- MOTELUL BRETCU-DITUZ din jud. Covasna, la km 2 de localitatea Brețcu.
- HANUL PINTEA VITEAZUL, din jud. Maramureș, la km. 25 de Baia Mare, pe muntele Gutii.

IDEAL!

Aspiratorul de praf **IDEAL**

Aspiratorul de praf **IDEAL** vă scurtește de efort și vă economisește timpul.

Cu **IDEAL** se pot curăța dușumelele, pereții, mobila, covoarele, hainele, tapișeria, radiatoarele și locurile greu accesibile din apartament.

Aspiratorul **IDEAL** poate fi utilizat și pentru pulverizarea lichidelor neinflamabile. Toate magazinele și raioanele specializate ale comerțului de staț vă pune la dispoziție aspiratorul **IDEAL!**

IDEAL se poate cumpăra și cu plata în rate lunare.